

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Α΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄
(15.09.1967 - 26.07.1968)

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 15ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1967

(Ὡρα Ἐνάρξεως 4.50 μ.μ.)

(Ἄρ. Ι)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδρίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν πρώτην συνεδρίαν τῆς 8ης Συνόδου τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πρὶν εἰσελθῶμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Α ἔχομεν τὸ θέμα τῆς ἐκλογῆς νέου Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Ἐπάρχουν ὑποψηφιότητες ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, προτείνω τὸν κ. Γλαῦκον Κληρίδην ὡς τὸν Πρόεδρον τοῦ Σώματος τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἐποστηρίζω τὴν πρότασιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Λέλλου Δημητριάδη, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἐνστάσις ὅπως ὁ κ. Γλαῦκος Κληρίδης ἐκλεγῆ ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ὁ κ. Γλαῦκος Κληρίδης ἐκλέγεται ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων παμψηφεί.

Ὁ κ. Γλαῦκος Κληρίδης παρακαλεῖται ὅπως προσέλθῃ εἰς τὸ Προεδρεῖον διὰ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
(ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ)

Ἐντιμοὶ κύριοι Βουλευταί. Ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω πρὸς τὸ Σῶμα τὰς θερμὰς μου εὐχαριστίας διότι μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ μὲ ἐπανεκλέξῃ ὡς Πρόεδρον αὐτοῦ διὰ τὴν νέαν παραταθεῖσαν περίοδον τῆς θητείας τῆς Βουλῆς. Ἡ θητεία τῆς Βουλῆς ὡς γνωστὸν παρετάθη τρίς, εἶναι ἡ τρίτη ἢ σημερινὴ παράτασις, ἐλπίζω δὲ ὅτι θὰ εἶναι καὶ ἡ τελευταία. Θὰ ἐξακολουθῆσω νὰ ἐργάζωμαι ὡς Πρόεδρος τοῦ Σώματος αὐτοῦ ἀκολουθῶν τὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας ἐπανειλημμένως διετύπωσα δημοσίως τόσον ἐν σχέσει μὲ τὸν δημοκρατικὸν τρόπον λειτουργίας τῆς Βουλῆς ὅσον καὶ ἐν σχέσει μὲ τὰς γενικωτέρας κατευθύνσεις χειρισμοῦ τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος.

Εὐχαριστῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτὰς καὶ πάλιν διὰ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμαν.

Προτὸ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις, εἶναι ἀνάγκη ὅπως ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς διορίσῃ τοὺς Γραμματεῖς τοῦ Σώματος.

Διορίζω ὡς Γραμματεῖς τοῦ Σώματος τὸν ἐντιμον Βουλευτὴν κ. Ποσκώτην καὶ τὸν ἐντιμον Βουλευτὴν κ. Ἰωσήφ Γιαμάκην, ὁ ὁποῖος σήμερον δὲν παρευρίσκεται εἰς τὴν Βουλὴν διότι ἀπουσιάζει εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προθοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαρτίου 1967.

«Τὸ δάσος Ἀκάμας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Πάφου ἀπὸ καιροῦ προσείλκυσε, καὶ δικαίως, τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως διὰ μίαν συγχρονισμένην γεωργικὴν καὶ κτηνοτροφικὴν ἀνάπτυξιν πρὸς ὄφελος τῶν ἀκτημόνων γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων τῆς περιοχῆς. Πρὸς τούτοις Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως καὶ διεξοδικῶς τὸ ὄλον πρόβλημα τῆς ἀξιοποιήσεως τῆς περιοχῆς αὐτῆς καὶ ἠτοίμασε μίαν ἀξιόλογον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως μελέτην διὰ τῆς ὁποίας προσεγγίζεται τὸ ὄλον ζήτημα κατὰ τρόπον ρεαλιστικὸν καὶ ἐπιστημονικόν.

Δυστυχῶς, καίτοι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ζωτικῆς σημασίας διὰ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον τῆς Πάφου καὶ τὴν ἐν γένει ἀγροτικὴν οἰκονομίαν, οὐδεμία ἐγένετο πρόοδος εἰς τὸ πρόβλημα τοῦτο καὶ οὐδεμία πρόβλεψις γίνεται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως 1967 ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζωτικὸν τοῦτο θέμα.

Ἐρωτᾶται :

- (α) Ποῦ ὀφείλεται ἡ τόσον μεγάλη κωλυσιεργία εἰς τὴν προώθησιν τοῦ προβλήματος τούτου ;
- (β) Πῶς προτίθεται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ προωθήσῃ τὸ ὄλον πρόβλημα μελλοντικῶς ;
- (γ) Κατὰ πόσον τὸ πρόβλημα τοῦτο θὰ τύχῃ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ θὰ λυθῇ κατὰ τὸ δεῦτερον πενταετὲς πρόγραμμα ἀναπτύξεως».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Αὐγούστου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἠτοιμάσθη ἐμπεριστατωμένη μελέτη ἀξιοποιήσεως τῆς δασικῆς γῆς «πολλαπλῆς χρήσεως» τῆς περιοχῆς Ἀκάμαντος, ἥτις μελέτη, μεταξὺ ἄλλων, προνοεῖ διὰ τὴν ἐγκατάστασιν εἰς τὴν ἐν λόγω περιοχὴν 100 περίπου γεωργικῶν οἰκογενειῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν μικτὴν γεωργίαν—κτηνοτροφίαν.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐμελέτησε τὸ θέμα τοῦτο, ἀλλ' ἀπεφάσισεν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προωθηθῆ ὑπὸ τὰς παρούσας οικονομικὰς δυνατότητας τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε δύναται νὰ τύχη προτεραιότητος ἔναντι ἄλλων σοβαρωτέρων προβλημάτων.

Γίνεται ἀντιληπτόν, ἐπομένως, ὅτι δὲν τίθεται ζήτημα κωλυσιεργίας διὰ τὴν προώθησιν ἑνὸς σχεδίου ἀγροτικῆς ἀναπτύξεως, ἀλλ' ἀπλῶς ἀναβολῆς τούτου, μέχρις ἐξευρέσεως τῶν ἀναγκασιούτων οικονομικῶν πόρων, ἀνερχομένων εἰς £800 χιλ. περίπου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἀπριλίου 1967.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἀποβλέπει εἰς τὴν αὐξησιν τῆς κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς καὶ ἡ πληρωμὴ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ κτηνιατρικῶν φαρμάκων καὶ «ἀντιτιθς» (additives) ἀντίκειται πρὸς τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

1. Ὑφίσταται ἢ μὴ εἰσαγωγικὸς δασμὸς ἐπὶ κτηνιατρικῶν φαρμάκων καὶ «ἀντιτιθς» (additives) ;

2. Ἐὰν ναί, μελετᾶται ἡ ἀπαλλαγὴ ἐκ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ τῶν κτηνιατρικῶν φαρμάκων καὶ «ἀντιτιθς» (additives) ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Ἰουλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Ἀπριλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«1. Συμφώνως πρὸς τὸ νῦν ἐν ἰσχύϊ δασμολόγιον κτηνιατρικὰ φάρμακα ὑπόκεινται εἰς δασμὸν πρὸς 7% ἢ 12% κατ' ἀξίαν, ἀναλόγως τῆς προελεύσεώς των ἐκ Κοινοπολιτειακῶν ἢ μὴ Κοινοπολιτειακῶν χωρῶν ἀντιστοίχως. (Δασμολογικὴ Κλάσις 541—09 (δ)). Μόνον φαρμακευτικὰ παρασκευάσματα πρὸς ἀποκλειστικὴν χρῆσιν εἰς ζωοτροφάς, ἴητοι σκοπὸν ἔχοντα τὴν συμπλήρωσιν ἢ ἐνδυνάμωσιν τῶν τροφῶν τούτων (Feeding supplements and additives) εἶναι ἀπηλλαγμένα εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ (Δασμολογικὴ Κλάσις 541—09 (γ)).

2. Δὲν μελετᾶται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἢ ἐκ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἀπαλλαγὴ τῶν κτηνιατρικῶν φαρμάκων διὰ τοὺς κάτωθι κυρίως λόγους :

- (i) Ὁ ἐπὶ τῶν κτηνιατρικῶν φαρμάκων πληρωτέος δασμὸς εἶναι πολὺ χαμηλός, μηδαμινὴν δὲ μόνον ἐπίδρασιν δύναται νὰ ἔχη ἐπὶ τῶν τιμῶν μόνου δασμοῦ καὶ τῆς χρήσεως ἐν γένει τῶν φαρμάκων τούτων.
- (ii) Πλὴν τῶν κτηνιατρικῶν φαρμάκων ὑπόκεινται εἰς τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω δασμὸν καὶ τὰ δι' ἀνθρωπίνην χρῆσιν προοριζόμενα φάρμακα, ἐν ὄψει δὲ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν δύο διακρίσεις εἶναι εἰς πολλὰς περιπτώσεις δύσκολος ἢ καὶ ἀδύνατος, κατάργησις τοῦ ἐπὶ τῶν κτηνιατρικῶν φαρμάκων δασμοῦ θὰ ἐδημιούργει ἀνυπέβλητα προβλήματα ταξινομήσεως διὰ σκοποὺς ὑπολογισμοῦ τοῦ Τελωνειακοῦ δασμοῦ, ἢ θὰ ἔδει νὰ ἀκολουθηθῆ ἀπὸ κατάργησιν καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν λοιπῶν φαρμάκων πληρωτέου δασμοῦ, ὅπερ θὰ συνεπήγετο σημαντικὴν ἀπώλειαν δημοσίων προσόδων (περὶ τὰς £50.000 ἑτησίως) ἀνευ οὐσιαστικῆς ἢ πρακτικῆς ὠφελείας τοῦ καταναλωτοῦ.

Δεδομένου ὅτι πλεῖστα ἐκ τῶν κτηνιατρικῶν φαρμάκων παρέχονται ἤδη ὑπὸ τῆς κρατικῆς Κτηνιατρικῆς Ὑπηρεσίας ἐντελῶς δωρεάν ἢ εἰς τιμὰς κόστους αἵτινες δὲν περιλαμβάνουν τὴν καταβολὴν δασμοῦ, οἰαδήποτε περαιτέρω καὶ γενικὴ ἀπαλλαγὴ κρίνεται ἀδικοιολόγητος καὶ ἔναντιον τοῦ δημοσίου συμφέροντος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσήφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967.

«Ἐπειδὴ τελευταίως σχολιάζεται εὐρέως καὶ ἐξεφράσθησαν δημοσίως ἀπόψεις τόσοι ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου ὅσον καὶ ὑπὸ ὀργανισμῶν ὑπὲρ τῆς δημιουργίας Ἐλευθέρου Ζώνης ἐν Κύπρῳ, παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν ἀπόψεων τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ ἐν περιπτώσει ἐγκρίσεως τῆς δημιουργίας τῆς αὐτῆς Ζώνης, πότε προτίθεται νὰ ἐφαρμοσθῇ»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰουλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσήφ Γιαμάκη.

«Ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἔχουν ἐξασφαλισθῆ μέσῳ τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν αἱ ὑπηρεσίαι ἐμπειρογνομῶνων οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται κατ' αὐτὰς ἐν Κύπρῳ πρὸς μελέτην τῆς δυνατότητος δημιουργίας ἐν Κύπρῳ Ἐλευθέρων Ζωνῶν ἐν συνδυασμῷ μετὰ Βιομηχανικῶν Περιοχῶν ἀποσκοποῦσάν εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως καὶ τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς νήσου.

Ἡ τελικὴ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως θὰ ληφθῇ μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς μελέτης τῶν ἐν λόγω ἐμπειρογνομῶνων ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967.

«Δεδομένης τῆς ἐλλείψεως σχετικῆς νομοθεσίας προνοούσης περὶ κατοχυρώσεως τοῦ Κυπριακοῦ κράτους ἀπὸ οἰανδήποτε ξένην ἐπιρροὴν ἢ ξένην διείσδυσιν, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ σῶμα ἐὰν σκοπῆται ἢ ἀναθεώρησις τῆς σχετικῆς νομοθεσίας ἢ θέσεισι νέας σχετικῆς διατάξεως δι' ἧς νὰ ἀπαγορευέται ἢ ἐργοδοτήσις ὑπὸ τοῦ κράτους ὡς τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπαλλήλων ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν, πάντων ὅσων ὑπηρετοῦν ὡς ὑπάλληλοι ἐν Κύπρῳ Πρεσβειῶν, Κυπριακῆς ἢ ξένης ἰθαγενείας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Αὐγούστου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ ἀρθρον 64 τοῦ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμου, Ἄρ. 33 τοῦ 1967, προβλέπει ὅτι, «δημόσιος ὑπάλληλος τοῦ ὁποίου τὸ σύνολον τοῦ χρόνου τελεῖ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Δημοκρατίας δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀσκῇ οἰονδήποτε ἐπάγγελμα ἢ ἐπιτήδευμα ἢ νὰ ἀσχολῆται ἢ μετέχη εἰς οἰανδήποτε ἐργασίαν ἢ ἐπιχείρησιν :

Νοεῖται ὅτι εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ τῇ συστάσει τῆς ἐνδιαφερομένης ἀρμοδίας ἀρχῆς, ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν δύναται νὰ χορηγήσῃ ἄδειαν εἰς ὑπάλληλον διὰ μερικὴν ἀπασχόλησιν ἢ πρόσληψιν ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν ἐπηρεάζει ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὴν ἀρτίαν ἐκτέλεσιν τῶν δημοσίων καθηκόντων τοῦ ὑπαλλήλου :

Νοεῖται περαιτέρω ὅτι πᾶσα τῆς αὐτῆς ἀδείας δυνατόν νὰ ὑπόκειται εἰς ὅρον ὅτι τὸ σύνολον ἢ οἰονδήποτε μέρος πάσης ἀμοιβῆς πληρωτέας ἐν σχέσει πρὸς οἰανδήποτε τῆς αὐτῆς ἀπασχόλησιν ἢ πρόσληψιν θὰ καταβάλλεται εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον».

Πρόσωπα διοριζόμενα εις τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν δέον νὰ εἶναι Κυπριακῆς ἰθαγενείας συμφώνως πρὸς τὸν περὶ Δημοσίων Ὁργανισμῶν καὶ Δημοσίων Θέσεων (Διορισμοὶ) Νόμον, Κεφ. 80.

Ἐὰν ὁ ὅρος ὑπάλληλος σημαίνει «διπλωματικὸν ὑπάλληλον» τότε ἐφαρμοσίμοι εἶναι αἱ διατάξεις τῆς Συμβάσεως τῆς Βιέννης τῆς 18ης Ἀπριλίου 1961, περὶ διπλωματικῶν σχέσεων, τὸ ἄρθρον 42 τῆς ὁποίας ἀναφέρει ὅτι «ὁ διπλωματικὸς πράκτωρ δὲν θὰ ἀσκήῃ εἰς τὸ παρ' ᾧ ἡ διαπίστευσις Κράτος δραστηριότητα ἐπαγγελματικὴν ἢ ἐμπορικὴν πρὸς ἴδιον κέρδος». Ἡ Δημοκρατία ἤδη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἡμερομηνίας 2 Μαρτίου, 1967 ἀπεφάσισεν ὅπως ἐγκρίνῃ τὴν προσυπογραφήν καὶ ἐπικύρωσιν τῆς Συμβάσεως τῆς Βιέννης τοῦ 1961.

Ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς ἡμικρατικούς ὀργανισμούς, οἱ διορισμοὶ γίνονται συμφώνως πρὸς ἰδικούς τῶν κανονισμούς, ἀλλὰ οἱ ἀλλοδαποὶ ὀφείλουσι νὰ τύχουν ἀδείας ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ Ἀλλοδαπῶν καὶ Μεταναστεύσεως Νόμου (Κεφ. 105).

Αἱ ὑπάρχουσαι διατάξεις θεωροῦνται ἱκανοποιητικαὶ ἢ δὲ εἰσαγωγή τοῦ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμου θέτει τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἐπὶ ἔτι σταθερωτέρας βάσεως. Ὡς ἐκ τούτου ἡ Κυβέρνησις δὲν προτίθεται νὰ ἀναθεωρήσῃ τὰς ὑφισταμένας διευθετήσεις.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Ἀπριλίου 1967.

«Εἰς τὸ Ἐπαρχιακὸν Κτηματολόγιον Λεμεσοῦ ἐκκρεμοῦν 1500 περίπου ὑποθέσεις δι' ἐπιτόπιον ἔρευναν καὶ ὁ ἴδιος περίπου ἀριθμὸς ὑποθέσεων δι' ἔκδοσιν πιστοποιητικῶν ἐγγραφῆς.

Ἡ κατάστασις αὕτη ὀφείλεται :

- (α) Εἰς τὸν ὄγκον ἐργασίας ὅστις ἔχει δημιουργηθῆ ἰσχυρῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη γενομένων μικρῶν ἢ μεγάλων ἔργων ἀναπτύξεως τὰ ὁποῖα συνεπάγονται τὴν ἀπαλλοτριώσιν μεγάλου ἀριθμοῦ μικρῶν ἢ μεγάλων τεμαχίων γῆς καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πληρωτέων διὰ ταῦτα ἀποζημιώσεων.
- (β) Εἰς τὴν ραγδαίαν οἰκοπεδικὴν ἀνάπτυξιν τῆς πόλεως, μὲ σωρείαν διαχωρισμῶν καὶ πωλήσεων οἰκοπέδων.
- (γ) Εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκούς ἀριθμοῦ προσωπικοῦ πρὸς διεκπεραίωσιν ὅλης αὐτῆς τῆς ὑπερόγκου ἐργασίας καθότι τὸ ὑπάρχον προσωπικὸν παρ' ὅλας τὰς φιλοτίμους καὶ εὐσυνειδήτους προσπάθειάς του καὶ τὴν ὁμολογουμένην ἐργατικότητά του, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τόσον ὑπέρμετρον φόρτον ἐργασίας.

Παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν καὶ πότε προτίθεται νὰ ἐπανδρώσῃ τὸ προσωπικὸν τοῦ Κτηματολογίου τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ μὲ τὸν ἀναγκαῖον ἀριθμὸν Κτηματολογικῶν Ὑπαλλήλων οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐκκαθάρισις ὅλων αὐτῶν τῶν ἐκκρεμοῦσων ὑποθέσεων, ἢ ὁμαλὴ λειτουργία τοῦ Κτηματολογικοῦ ἔργου καὶ ἡ ταχεῖα διεκπεραίωσις τῶν ἐργασιῶν τοῦ πρὸς ἄρσιν τῶν ταλαιπωριῶν τοῦ κοινοῦ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Αὐγούστου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 25ην Ἀπριλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«Ἡ αὐξήσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καθυστερημένων ὑποθέσεων δὲν παρατηρεῖται μόνον εἰς τὸ Ἐπαρχιακὸν Κτηματολόγιον Λεμεσοῦ ἀλλὰ εἰς ὅλα τὰ Ἐπαρχιακὰ Κτηματολόγια. Ἰδιαίτερος εἰς τὸ Ἐπαρχιακὸν Κτηματολόγιον Λευκωσίας, ὅπου, λόγῳ τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων κατακρατήσεως τῶν Κτηματολογικῶν Βιβλίων,

συνκεντρώθησαν καθυστερούμενα υποθέσεις τῶν ἐτῶν 1964—1966, ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἶναι μεγαλύτερος.

Αἱ καθυστερήσεις αὗται ἐδημιουργήθησαν διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους :

- (α) Ἐκ τῆς 23ης Δεκεμβρίου 1963, τὸ Κτηματολογικὸν καὶ Χωρομετρικὸν Τμῆμα ἐργάζεται μὲ προσωπικὸν ἠλαττωμένον κατὰ 61 Τούρκους, οἱ ὅποιοι ἀπέχουν ἔκτοτε τῶν καθηκόντων τῶν·
- (β) κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν 1964—1965 μέγας ἀριθμὸς ὑπαλλήλων ὑπηρετεῖ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουρὰν εἴτε ὡς ἐθελονταὶ εἴτε ὡς στρατολογηθέντες· καὶ
- (γ) κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν 1964—1966 ὑπῆρχε μέγας ἀριθμὸς κενῶν θέσεων εἰς ὄλας τὰς τάξεις τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐν λόγῳ Τμήματος.

Ἐκ τῶν μέσων τοῦ 1966 καὶ ἐντεῦθεν οἱ στρατολογηθέντες ἐπέστρεψαν εἰς τὰ συνήθη καθήκοντά των, ὅλα δὲ σχεδὸν αἱ κεναὶ θέσεις εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο ἐπληρώθησαν.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι πλὴν τῶν ἀνωτέρω λόγων, οἵτινες προεκάλεσαν τὴν αὐξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καθυστερουμένων υποθέσεων ἢ θέσεσις νέων Νόμων ἀφορώντων τὸ Τμῆμα τοῦτο παρημποδίσεν ἐπιπλέον τὴν προσπάθειάν του νὰ διεκπεραιώσῃ καθυστερουμένης υποθέσεις. Ἐλπίζεται ὅτι μὲ τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν τῶν δημιουργηθέντων διὰ τῆς ἀποχῆς τῶν Τούρκων καὶ τὴν πιθανὴν περαιτέρω αὐξησιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Τμήματος θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ βαθμιαία διεκπεραίωσις τῶν καθυστερουμένων υποθέσεων εἰς ὄλα τὰ Ἐπαρχιακὰ Κτηματολόγια».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηναίας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Μαΐου 1967.

«Ἐν ὄψει τῆς μεγάλης καταστροφῆς ἣτις προεκλήθη ἀπὸ τὴν σκωριάσιν τῆς κριθῆς καὶ ἡ ὁποία ζημία δὲν καλύπτεται οὔτε ἀπὸ τὸ Σχέδιον Ἀσφαλίσεως Σιτηρῶν, διὰ τοῦ τρόπου τῶν μετοχῶν, οὔτε ἀπὸ τὸν τελευταίως ψηφισθέντα νόμον περὶ Ἀνακούφισεως τῶν ἐκ τῆς Ἀνομβρίας Πληγέντων Σιτοπαραγωγῶν καὶ διὰ τὸ ὅποιον Σχέδιον οἱ καλλιεργηταὶ κριθῆς καταβάλλουν κατ' ἔτος ½ μιλ κατ' ὄκάν, πῶς σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν μεγάλην ζημίαν ἣτις προεκλήθη ἐκ τῆς σκωριάσεως τῆς κριθῆς πρὸς ἀνακούφισιν τῶν γεωργῶν καθ' ὅσον μάλιστα εἰς τὴν κατάρτισιν τοῦ Σχεδίου δὲν ἔγιναν δεκταὶ αἱ εἰσηγήσεις τῶν γεωργῶν διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ συμπλήρωσιν του» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Αὐγούστου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 11ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηναίας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου.

- «(α) Ἐκ τῆς ἐπισκοπῆσεως, ἡ ὁποία διεξήχθη, διεπιστώθη ὅτι αἱ προκληθεῖσαι ἀπὸ τῆς σκωριάσεως ζημίαι εἰς τὴν κριθὴν, ἐπηρεάσαν κυρίως τὰς φυτείας τῆς ποικιλίας «Διασταύρωσις».
- (β) Αἱ ζημίαι εἰς τὰς φυτείας τῆς ποικιλίας «Διασταύρωσις» ὑπελογίσθησαν κατὰ μέσον ὄρον ὡς ἀνερχόμεναι εἰς τὰ 50% τῆς ἀναμενομένης παραγωγῆς.
- (γ) Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ παραγωγή σίτου ἦτο ἐξαιρετικῶς ἱκανοποιητικὴ, σημειώσασα ἐπίδοσιν, καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν ποικιλιῶν τῆς κριθῆς μόνον ἡ «Διασταύρωσις» ἐπηρεάσθη ἐκ τῆς σκωριάσεως, ἐνῶ ἡ ποικιλία «Ἀθηναῖς», ἣτις ἐκαλλιεργήθη εἰς μεγαλύτεραν κλίμακα, δὲν ἔχει ἐπηρεασθῆ σημαντικῶς, αἱ ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τῆς σκωριάσεως δὲν κρίνονται σοβαραὶ καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν προβλέπεται ὅτι θὰ δοθῇ οἰαδήποτε βοήθεια εἰς τοὺς ἐπηρεασθέντας.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ θέμα τῆς σκωριάσεως τῆς κριθῆς θὰ μελετηθῇ ἐν συνδυασμῶ μὲ τὸ θέμα τῆς Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Μαΐου 1967.

«Θὰ παρεκάλουν τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν θὰ ἦτο πρόθυμος νὰ μελετήσῃ τὴν δυνατότητα παραχωρήσεως ἀδείας βοσκήσεως αἰγῶν εἰς ὠρισμένας περιοχὰς καὶ ὑπὸ ὠρισμένας προϋποθέσεις.

Πλεῖστοι κοινότητες, καὶ ἀναφέρω ἐνδεικτικῶς τὴν Ἀκανθοῦν καὶ τὸ Ριζοκάρπασον, εἶναι πρόθυμοι νὰ συνεργασθοῦν μὲ τὴν Διοίκησιν διὰ τὸ ἐν λόγω θέμα, ὑποδεικνύουσαι ζώνας, περιοχὰς καὶ μέτρα. Ἐχουσι δὲ τὴν πεποίθησιν, τὴν ὁποίαν θασιζοῦν ἐπὶ πραγμάτων, ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο πραγματοποιούμενον οὐδὲν καὶ οὐδένα θὰ θλάσῃ, συγχρόνως δὲ θὰ αὐξήσῃ τὸ ἀγροτικὸν εἰσόδημα».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Αὐγούστου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη.

«Ἡ ἐλευθέρη βοσκήσις αἰγῶν ἀνεξελέγκτως, εἰς οἰανδήποτε περιοχὴν, θὰ ἀπέτελει σοβαρὸν σφάλμα καὶ θὰ ἐπέφερον ὀπωσδήποτε ὀπισθοδρόμησιν εἰς τὰς προσπάθειάς τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν καλυτέραν ἀξιοποίησιν τῆς γῆς.

Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας φρονεῖ ὅτι ὁ καλύτερος τρόπος ἀξιοποιήσεως τῶν χαμηλῶν δασῶν διὰ κτηνοτροφικῶν ἐκμεταλλεύσεων, εἶναι ὁ διὰ τῆς ἐλεγχομένης βοσκήσεως, εἰς τὸν ὁποῖον περιέχεται καὶ ἡ λήψις μέτρων, ὄχι μόνον διὰ τὴν συντήρησιν τῆς ὕφισταμένης φυσικῆς θλαστήσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ ἐμπλουτισμὸν ταύτης διὰ χρησιμοποίησεως καταλλήλων ποικιλιῶν χόρτου καὶ λιπασμάτων.

Ἡ ἀπόδοσις, ὅπου αἱ συνθήκαι ἐπιτρέπουν, χαμηλῶν δασῶν, διὰ κτηνοτροφικὰς ἐκμεταλλεύσεις, εὐρίσκεται ἤδη ὑπὸ μελέτην ἐνώπιον εἰδικῆς πρὸς τοῦτο συσταθείσης Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Δασῶν, ἐλπίζεται δὲ ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο συντόμως θὰ ἔχῃ τὰς εἰσηγήσεις τῆς. Τὰς εἰσηγήσεις ταύτας θὰ μελετήσῃ ἀκολούθως τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον πρὸς λήψιν τελεσιδίκου ἀποφάσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουνίου 1967.

«Ὡς τυγχάνει γνωστὸν ἡ Ἐπαρχία Πάφου ἀποτελεῖ τὴν κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴν ἐπαρχίαν τῆς νήσου. Ἡ οἰκονομία τῆς θασικῶς εἶναι γεωργικὴ καὶ αἱ δυνατότητες τῆς Πάφου, διὰ μίαν ταχεῖαν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν πρὸς ὄφελος τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου παρουσιάζονται σταθεραὶ καὶ ἐνθαρρυντικαὶ καθ' ὅσον καὶ ὕδατινοὺς πόρους διαθέτει καὶ εὐφορον γῆν ἀρκετὴν ἔχει καὶ ἀρίστας κλιματολογικὰς συνθήκας παρουσιάζει.

Πῶς προτίθεται τὸ Ὑπουργεῖον σας καὶ διὰ ποίων τρόπων καὶ ἔργων προγραμματίζει τὴν ἀξιοποίησιν τῶν θετικῶν αὐτῶν στοιχείων ἅτινα παρουσιάζει ἡ Πάφος διὰ μίαν ἀσφαλῆ καὶ ἐκ τῶν προτέρων ἐπιτυχῆ γεωργικὴν ἀνάπτυξιν ἣτις θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἰουλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Εἶναι γεγονός, ὅτι ἡ Ἐπαρχία Πάφου εἶναι προικισμένη μὲ φυσικὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα τῆς προσφέρουν προοπτικὰς γεωργικῆς ἀναπτύξεως. Τὰ φυσικὰ ταῦτα πλεονεκτήματα συντίθενται, κυρίως, ἐκ τοῦ εὐφόρου ἐδάφους, τῶν πλουσίων ὕδατινῶν πόρων, καὶ τῶν ἀρίστων κλιματολογικῶν συνθηκῶν.

Πρός γεωργικήν ανάπτυξιν τῆς Ἐπαρχίας Πάφου, ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸ πρῶτον πενταετὲς πρόγραμμα ἐδαπάνησε ποσὸν πέραν τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου λιρῶν διὰ τὴν κατασκευὴν 4 μεγάλων ὕδατοφρακτῶν, ἧτοι ὕδατοφράκτου εἰς Ἄγιαν Μαρίναν, εἰς Πωμόν, εἰς Ἀργάκαν καὶ Μαυροκόλυμπον.

Ἐπιπροσθέτως πρὸς τὰ ἤδη ἐκτελεσθέντα ὕδατικά ἔργα, ἀνελήθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, περαιτέρω μελέτη τῶν ἐπιφανειακῶν καὶ ὑπογείων ὕδατων τῆς Ἐπαρχίας, ἥτις θὰ καλύψῃ καὶ τὴν περιοχὴν πάντων τῶν ποταμῶν τῆς Πάφου, ἧτοι Διαρίζου, Ξεροποτάμου, Ἐζούσης καὶ Χαποτάμι.

Ἡ μελέτη αὕτη, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, θὰ ἐπεκταθῆ καὶ εἰς εἰδικὰ θέματα Γεωργίας, ὡς π.χ. Ἐδαφολογίας, Τύπους καλλιεργείας, τρόπους χρήσεως ὕδατος, ἐγκαθιδρύσεως Πειραματικοῦ Σταθμοῦ κ.ο.κ.

Ἐκ τῆς μελέτης ταύτης θὰ προκύψουν ποῖα μηχανικὰ ἔργα ἐπιβάλλεται συμπληρωματικῶς νὰ κατασκευασθοῦν εἰς Πάφον, ὡς καὶ αἱ ἀποδοτικώτεραι μορφαὶ καλλιεργείας αἱ ὁποῖαι θὰ καθιερωθοῦν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Ἰουνίου 1967.

«Τὸ παρελθὸν ἔτος ἐψηφίσθη ἀπὸ τὴν Βουλὴν ὁ νόμος περὶ Ἀνακουφίσεως τῶν ἐκ τῆς Ἀνομβρίας Πληγέντων Σιτοπαραγωγῶν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου εἶχομεν προτείνει τὴν ἐπέκτασιν τῶν προνοιῶν τοῦ νόμου οὕτως ὥστε νὰ καλύπτονται καὶ αἱ ζημίαι αἱ προερχόμεναι ἀπὸ θεομηνίας καὶ ἀνιάτους ἀσθενείας. Προεβλήθη ὁμως ἀπὸ Κυβερνητικῆς πλευρᾶς ἰσχυρισμὸς ὅτι δὲν ὑπῆρχον τὰ ἀπαραίτητα στατιστικὰ στοιχεῖα τῶν ζημιῶν τῶν προηγουμένων ἐτῶν ἐπὶ τῶν ὁποῖων θὰ ἐστηρίζετο περαιτέρω μελέτη ὀλοκληρώσεως τοῦ σχεδίου καὶ ὅτι ἡ συλλογὴ τοιούτων στοιχείων θὰ ἤρχιζεν ἀπὸ τὸ ἴδιον ἔτος. Ἐρωτῶμεν τοὺς ἀρμοδίους :

- (1) Ἐχουν γίνεи ἐφέτος πλήρεις ἐκτιμήσεις τῶν ζημιῶν ποὺ προεκλήθησαν εἰς τὰ σιτηρὰ ἀπὸ χάλαζαν, σκωρίασιν ἢ καὶ ἄλλας αἰτίας ;
- (2) Ἡ ἐκτίμησις ἔγινεν ἀπὸ εἰδικούς ὑπαλλήλους εἰς τὸν τόπον τῆς ζημίας ;
- (3) Θεωροῦνται τὰ συλλεγέντα στοιχεῖα πλήρη ἐπὶ τῶν ὁποῖων θὰ δύναται νὰ στηριχθῆ μελέτη διὰ τὴν ἐπέκτασιν καὶ ὀλοκλήρωσιν τοῦ σχεδίου ἀσφαλίσεως σιτηρῶν ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Αὐγούστου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου.

- (α) Κατὰ τὸ ἔτος 1967 ἐγένετο πλήρης ἐπισκόπησις τῶν προξενηθειῶν ζημιῶν ἐκ θεομηνιῶν καὶ παρασιτικῶν προσβολῶν μεγάλης ἐκτάσεως τόσοσιν εἰς τὰ σιτηρὰ ὅσον καὶ εἰς ἄλλας καλλιεργείας κατὰ κοινότητα.
- (β) Ἀπασαὶ αἱ ὡς ἄνω ἐκτιμήσεις ζημιῶν διενεργοῦνται πάντοτε ὑπὸ τῶν Γεωργικῶν Λειτουργῶν τοῦ Τμήματος Γεωργίας κατόπιν ἐπιτοπίων ἐξετάσεων.
- (γ) Λόγω τῶν λίαν ἀσταθῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν τῆς Κύπρου, δὲν εἶναι ἐφικτὴ ἡ ἐξαγωγή συμπερασμάτων διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς μελέτης ἀσφαλίσεως γεωργικῶν προϊόντων ἐπὶ τῶν δεδομένων ἑνὸς μόνου ἔτους.

Ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀναγκαῖον ὅπως ἡ συγκέντρωσις τῶν στοιχείων συνεχισθῆ πρὸς καλυτέραν δυνατὴν συμπλήρωσιν των, διὰ νὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ ἐτοιμασία ὀλοκληρωμένης μελέτης».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Ἰουνίου 1967.

«Ἡ πόλις Ἀμμοχώστου διατρέχει τὸν ἔσχατον κίνδυνον τῆς ἐλλείψεως καταλλήλου ποσίου ὕδατος.

Ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ὑπὸ τὸ ὁποῖον ὑπάγεται τὸ Τμῆμα Ὑδάτων γνωρίζουν τὴν σοβαρότητα τῆς καταστάσεως. Μέχρι σήμερον δὲν εἶναι γνωστὸν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὸν λαὸν τῆς Ἀμμοχώστου τί μέτρα λαμβάνονται διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ κινδύνου.

Παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τί ἐνέργειαι γίνονται πρὸς ἐξασφάλισιν ποσίου νεροῦ διὰ τὴν Ἀμμοχώστον καὶ εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκονται αὐτά, ἂν ἤδη γίνονται».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἰουλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 9ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«Τὸ θέμα τῆς συμπληρωματικῆς ὕδατοπρομηθείας Ἀμμοχώστου ἀντιμετωπίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ὡς ἓν πρόβλημα δύσκολον, σοβαρὸν καὶ ἐπεῖγον.

2. Καταβάλλονται προσπάθειαι πρὸς ἐξεύρεσιν ὑπογείου ὕδατος εἰς παραπλησίους περιοχάς, ἐνῶ ταυτοχρόνως γίνεται προσπάθεια ἐξασφαλίσεως περισσεύας ὕδατος εἰς ἀπομεμακρυσμένας περιοχάς ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ μεταφερθῇ τὸ πλεόσσευμα πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ὑδρευτικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἀμμοχώστου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Ἰουνίου 1967.

«Ἡ πόλις Ἀμμοχώστου διατρέχει σοβαρώτατον κίνδυνον λειψυδρίας λόγω ἐξαντλήσεως τῶν ὑπογείων παρακαταθηκῶν ποσίου ὕδατος εἰς τὰς περιοχάς ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀντλεῖται αὐτὸ διὰ τὴν ὑδρευσιν τῆς Ἀμμοχώστου.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ὑπὸ τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ὁ Δήμος καὶ ἡ Ἐπαρχιακὴ Διοίκησις Ἀμμοχώστου γνωρίζει καλῶς τὸ πρόβλημα.

Ἐπειδὴ ὁ λαὸς ἀνησυχεῖ πολὺ διὰ τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἐπακολουθήσουν ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν νεροῦ, παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ τὸν λαὸν τί ἔργα γίνονται ἢ θὰ γίνουν πρὸς ἄμεσον ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως καὶ τί ἔργα θὰ γίνουν διὰ τὴν μόνιμον λύσιν τοῦ προβλήματος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἰουλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 9ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«Βάσει ἐγκεκριμένου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως σχεδίου διὰ τὴν ὕδατοπρομήθειαν τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου, τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων ἤρχισε τὴν ἐκβάθυνσιν καὶ θελιώσιν ὠρισμένων διατρήσεων παρὰ τὸ Φρέναρος, αἵτινες ἀποτελοῦν ἰδιοκτησίαν τοῦ Συμβουλίου Ὑδατοπρομηθείας Ἀμμοχώστου. Τὸ ἔργον τοῦτο, ἐν τούτοις, διεκόπη ἔνεκεν πράξεως δολιοφθορᾶς ἐκ μέρους ἀγνώστων προσώπων. Βραδύτερον ἀνωρύχθησαν τρεῖς διατρήσεις εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ποταμοῦ Βασιλικοῦ. Ἡ δοκιμαστικὴ ἀντλήσις θὰ γίνῃ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον—Ὀκτώβριον πρὸς ἐξακρίθωσιν τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀποδοτικότητος τῶν ἐν λόγω διατρήσεων. Ἐπιπροσθέτως πρὸς τὰς διατρήσεις ταύτας, διενεργοῦνται ἕτεραι τέσσαρες διατρήσεις μέχρι βάθους 1500 ποδῶν εἰς περιοχὴν μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ

Τρεμηθίου και Βασιλικού. Ἐλπίζεται ὅτι ἡ ἀνόρυξις θὰ συμπληρωθῆ μέχρι τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου, ὅτε θὰ γίνῃ καὶ ἡ δοκιμαστικὴ ἀντλησις. Εὐθὺς δὲ ὡς ἤθελε καταστῆ δυνατὴ ἡ ἐξακρίθωσις τῆς διαθεσίμου ποσότητος ὕδατος, θὰ μελετηθῆ τὸ θέμα τῆς μεταφορᾶς τοῦ ὕδατος εἰς Ἀμμόχωστον. Συμπληρωματικῶς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω ἔργων συνεχίζονται ὑδρολογικαί, γεωλογικαὶ καὶ τοπογραφικαὶ ἔρευναι διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδατοφρακτῶν ἐπὶ τῶν ποταμῶν Πεντασχήνου, Ἁγίου Μητᾶ καὶ Βασιλικού.

Ἐνεξαρτήτως τοῦ ὡς ἄνω σχεδίου τὸ Τμήμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων ἀνέλαβεν ὡσαύτως καὶ τὴν ἀνόρυξιν διατρήσεων εἰς τὴν περιοχὴν Χαλεύκας—Τρυπημένης πρὸς ἐξεύρεσιν ὑπογείων ὑδάτων ἐντὸς θαθῶν ἀσβεστολιθικῶν πετρωμάτων».

Ἐρωτήσεις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιθιτανίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἰουνίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἡ παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς διαφόρους περιοχὰς (ὡς εἰς τὴν περιοχὴν «Πετρίδια» τῆς κοινότητος Ἐμπας Πάφου καὶ ἄλλας) ὡς καὶ οἰκίας ἐντὸς τῆς πόλεως Κτήματος, ἀνηκούσας εἰς πτωχοτάτους βιοπαλαιστάς, παρακωλύεται, λόγῳ ὑπερθολικῶν—ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ οἰκονομικὰ μέσα ποῦ διαθέτουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι—ἀξιώσεων τῆς Ἀρχῆς Ἡλεκτρισμοῦ, παρακαλεῖται ἡ διεύθυνσις τῆς εἰρημένης Ἀρχῆς ὅπως πληροφορηθῆ τὸ Σῶμα, κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ ἐλάττωσις τῶν πληρωτέων δικαιωμάτων διὰ παροχὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ἵνα καταστῆ καὶ διὰ τοὺς πτωχοὺς πολίτας τῆς Δημοκρατίας προσιτὸν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν τῶν κυριωτέρων μέσων τῆς ὑγείας, εὐημερίας καὶ προόδου τοῦ Λαοῦ.

Ἐπίσης εὐγνωμόνως θὰ ἐδεχόμεθα πληροφορίας σχετικῶς μὲ τὴν ἐπίσπευσιν παροχῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς διάφορα χωρία τῆς Πάφου, πλησίον μερικῶν ἐκ τῶν ὑποίων ἤδη ἐτοποθετήθησαν ἠλεκτρικοὶ πάσσαλοι καὶ παρεσχέθη ἤδη ἠλεκτρικὸν ρεῦμα εἰς πλησιέστερα πρὸς αὐτὰ χωρία, πρᾶγμα προκαλοῦν ἀνησυχίαν καὶ αἰσθημα ἀνίσου μεταχειρίσεως, ὡς λ.χ. εἰς Πάνω καὶ Κάτω Ἀκουρδάλιαν καὶ ἄλλα χωρία τῆς Ἐπαρχίας Πάφου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Αὐγούστου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιθιτανίδη.

«Ἡ παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος δι' οἰκιακὴν χρῆσιν τόσον εἰς τὰς πόλεις ὅσον καὶ εἰς τὰ χωρία, ὡς ἄκις συνεπάγεται ἐπέκτασιν τοῦ ἠλεκτρικοῦ δικτύου, βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀκολουθοῦ ἐνιαίας πολιτικῆς τῆς Ἀρχῆς Ἡλεκτρισμοῦ Κύπρου ἥτις ἐτέθη ἐν Ἰσχυί ἀπὸ τῆς 21ης Μαΐου 1964:

Ἄμα τῇ ὑποβολῇ αἰτήσεως διὰ παροχὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος δι' οἰκιακὴν χρῆσιν, ζητεῖται παρὰ τῶν αἰτητῶν ὅπως δηλώσουν τὰς συσκευὰς χρήσεως ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀτίας προτίθενται νὰ ἐγκαταστήσουν εἰς τὰς οἰκίας των. Βάσει τῶν ἐν λόγῳ στοιχείων ἡ Ἀρχὴ ὑπολογίζει τὴν ἐτήσιαν κατανάλωσιν ἐκάστου αἰτητοῦ. Ἐὰν ἡ κατανάλωσις αὕτη ἀντιστοιχῆ τοῦλάχιστον πρὸς τὸ 1/10 (ἐν δέκατον) τῆς προβλεπομένης δαπάνης τότε ἐγκρίνεται ἡ παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἀνευ οἰασθήποτε ἐπιβαρύνσεως. Ἐὰν ὅμως ἡ προβλεπομένη ἐτήσια κατανάλωσις ἀντιστοιχῆ πρὸς ὀλιγώτερον τοῦ 1/10 τῆς ὑπολογισθείσης δαπάνης, ὁ αἰτητὴς προτρέπεται ὅπως ἐγκαταστήσῃ ἐπιπροσθέτους ἠλεκτρικὰς συσκευὰς ἵνα ἡ ἐτήσια κατανάλωσις του αὐξήθῃ εἰς τὸ 1/10 τοῦλάχιστον τῆς προβλεπομένης δαπάνης ἢ καταβάλλῃ ποσὸν ἴσον πρὸς τὴν διαφορὰν ἥτις προκύπτει μεταξὺ τῆς ὑπολογισθείσης δαπάνης καὶ τῆς προβλεπομένης καταναλώσεως τῶν δέκα πρώτων ἐτῶν.

2. Πρὸ τῆς 21ης Μαΐου 1964 οὐδεμίαν ἐπέκτασιν τοῦ δικτύου τῆς Ἀρχῆς διὰ παροχὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος δι' οἰκιακὴν χρῆσιν ἐγένετο ἐκτὸς ἐὰν ἡ προβλεπομένη ἐτήσια κατανάλωσις ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἀντεστοίχει πρὸς τὰ 20% τῆς δαπάνης διὰ τὴν ἐπέκτασιν.

3. Έκ τῶν ἀνωτέρω εἶναι πρόδηλον ὅτι ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ 1964 ἡ Ἀρχὴ ἠλάττωσε σημαντικῶς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς, ὑποβιβάσασα ταύτας εἰς τὸ ἐλάχιστον ἐπιτρεπτόν ὑπὸ τῶν γενικῶς ἀνεγνωρισμένων οἰκονομοτεχνικῶν δεδομένων. Περαιτέρω ἐλάττωσις δὲν εἶναι δυνατὴ καθ' ὅτι θὰ συνεπήγγοτο σημαντικὴν ζημίαν διὰ τὴν Ἀρχὴν.

4. Ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ Κύπρου ἔχει προγραμματίσει τὴν παροχὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς 63 χωρία τῆς Ἐπαρχίας Πάφου μέχρι τοῦ ἔτους 1971, ὑπάρχει δὲ μεγάλη πιθανότης ὁ ἐν λόγω ἀριθμὸς νὰ αὐξηθῆ περαιτέρω. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ χωρία Πάνω καὶ Κάτω Ἀκουρδάλια ὑπάρχει πρόβλεψις ὅπως ταῦτα συνδεθοῦν μετὰ τοῦ δικτύου παροχῆς ρεύματος κατὰ τὸ ἔτος 1971».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμητῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Ἰουνίου 1967.

«Ἐνας ἀριθμὸς ἀγροτῶν γίνονται θύματα δυστυχημάτων κάθε χρόνο ἐνῶ ἀσχολοῦνται μὲ τὰς ἀγροτικὰς τοὺς δουλειάς. Πολλὰ ἀπὸ τὰ δυστυχήματα αὐτὰ εἶναι θανατηφόρα.

Πόσο χαμηλὰ εἶναι τὰ εἰσοδήματα τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν εἶναι γνωστὸ. Ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν εἶναι θουλιαγμένες στὰ χρέη. Καὶ ὅταν μιὰ οἰκογένεια χάσῃ ἀπὸ δυστύχημα τὸν προστάτη τῆς καταστρέφεται καὶ οἰκονομικὰ.

Δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ὅτι θὰ πρέπει νὰ μελετηθῆ τροποποίηση τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἔτσι πού νὰ καλύπτῃ καὶ τὰ δυστυχήματα τῶν γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰουλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 22αν Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμητῆ Μιχαηλίδη.

«1. Ἡ Κυπριακὴ νομοθεσία Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων βασίζεται ἐπὶ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένων ἀρχῶν αἱ ὁποῖαι διέπονται ὑπὸ Συμβάσεων τῆς Διεθνούς Ὀργανώσεως Ἐργασίας.

2. Ἡ Σύμβασις ἡ ἀφορῶσα εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 121 Σύμβασις τοῦ 1964 ἣτις ἔχει κυρωθῆ ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ Νόμου ὑπ' ἀρ. 38 τοῦ 1966, δημοσιευθέντος εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας, ὑπ' ἀρ. 509 τῆς 14ης Ἰουλίου 1966.

3. Τὸ ἄρθρον 4 τῆς Συμβάσεως καθορίζει ὅτι μόνον οἱ ἐργοδοτούμενοι (μισθωτοὶ) καλύπτονται ἔναντι ἀτυχημάτων.

4. Ἡ διεθνὴς ἐξελιχθεῖσα ἀσφάλισις ἐργατικῶν ἀτυχημάτων εἶναι ὡς ἡ ἐν Κύπρῳ ἰσχύουσα, ἥτοι ἡ προστασία τῶν μισθωτῶν προσώπων μόνον. Ἐπαφίεται εἰς τοὺς αὐτοτελῶς ἐργαζομένους ὅπως μεριμνήσωσι διὰ τῆς αὐτῆς ἀσφάλισιν μέσῳ ασφαλιστικῶν ἐταιρειῶν. Ἐκ τῶν 110 χωρῶν εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχουν σχέδια ἀσφαλίσεως ἔναντι ἐργατικῶν ἀτυχημάτων αἱ 101 χῶραι καλύπτουν μόνον μισθωτὰ πρόσωπα. Εἰς τέσσαρας χώρας τὰ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενα πρόσωπα δύνανται νὰ ασφαλισθῶσι προαιρετικῶς καὶ εἰς πέντε μόνον χώρας ἡ τοιαύτη ἀσφάλισις εἶναι ὑποχρεωτικὴ, καὶ τοῦτο μόνον δι' ὀρισμένας τάξεις καὶ οὐχὶ γενικῶς.

5. Οἱ κύριοι λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους οἱ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενοι δὲν καλύπτονται δι' ἐργατικὰ ἀτυχήματα εἶναι πρῶτον ἡ δυσκολία εἰς τὴν ἐξακριβῶσιν τῶν πραγματικῶν αἰτίων τοῦ ἀτυχήματος καὶ ὁ καταμερισμὸς εὐθύνης διὰ τὸ ἀτύχημα καὶ δεύτερον τὸ γεγονός ὅτι οὗτοι ἐργάζονται δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ εἶναι οἱ ἀρμοδιώτεροι νὰ μεριμνήσωσι δι' ἑαυτοῦς.

6. Τὸ θέμα τῆς ἀσφαλίσεως τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων μελετᾶται ὑπὸ τοῦ Διεθνoῦς Συνδέσμου Κοινωνικῆς Ἀσφαλείας ἀπὸ τοῦ 1951. Ἐρευνὰ διεξαχθεῖσα ἐπὶ παγκοσμίου κλίμακος τὸ 1966 ἀπέδειξε ὅτι εἰς πολὺ ὀλίγας χώρας ἡ ἀσφάλις τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων προσώπων ἔναντι ἀτυχημάτων εἶναι ὑποχρεωτική. Ἀκόμη καὶ εἰς τὰς χώρας ὅπου ὑπάρχει τοιαύτη ἀσφάλις, ἡ κάλυψις περιορίζεται μόνον εἰς ὠρισμένας κατηγορίας αὐτοτελῶς ἐργαζομένων τῶν ὁποίων ἡ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ κατάστασις προσεγγίζει κατὰ πολὺ ἐκείνην τῶν μισθωτῶν. Ἐχουν, ἐν τούτοις, παρατηρηθῆ ὠρισμένα σπάνια ἐξαιρέσεις τῆς ἀρχῆς αὐτῆς.

7. Ἐπιθυμῶ περαιτέρω νὰ ἀναφέρω ὅτι εἰς πλείστας χώρας ὄχι μόνον οἱ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενοι ἀγρόται δὲν καλύπτονται ἔναντι ἐργατικῶν ἀτυχημάτων ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ γεωργικοὶ ἐργάται πρὸς τοὺς ὁποίους τὸ ἡμέτερον σχέδιον παρέχει πλήρη προστασίαν.

8. Ἡ πιθανότης τροποποιήσεως τοῦ Νόμου διὰ νὰ καλύψῃ τοὺς αὐτοτελῶς ἐργαζομένους ἔναντι ἐργατικῶν ἀτυχημάτων δὲν δύναται νὰ ἐξετασθῆ πρὸ τῆς εἰδικῆς μελέτης ἣτις θὰ γίνῃ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀναλογιστικὴν ἀνασκόπῃσιν τοῦ Ταμεῖου κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1969. Ὁφείλω ἐν τούτοις νὰ τονίσω ὅτι ἡ τοιαύτη τροποποίησις εἶναι μᾶλλον ἀπίθανος. Ἡ πλέον πιθανὴ τροποποίησις πρὸς κάλυψιν τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων εἶναι ἡ εἰσαγωγή νέας παροχῆς ἣ ὁποία νὰ καταβάλλεται πρὸς πάντας τοὺς ἠσφαλισμένους οἱ ὁποῖοι καθίστανται μόνιμως ἀνάπηροι εἴτε λόγῳ ἀτυχήματος εἴτε λόγῳ ἀσθενείας.

9. Ἐν τέλει θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ τονισθῆ ὅτι παρὰ τὴν παρέλευσιν 3 σχεδὸν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων ἀγροτῶν διὰ σκοποὺς συντάξεων παρατηρεῖται εἰσέτι μεγάλη ἀπροθυμία νὰ συμμορφωθοῦν ἐκ μέρους των, καὶ δὴ τῶν νεωτέρων ἐκ τούτων, πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου. Οὕτω τὸ Ταμεῖον στερεῖται ὑπολογισμῶν πόρων οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ἀνάληψιν περαιτέρω ὑποχρεώσεων, ὡς ἡ ἔναντι τῶν ἀτυχημάτων κάλυψις. Νομίζω ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον ἔναντι τῶν ἄλλων τάξεων τοῦ λαοῦ νὰ χορηγοῦνται πρόσθετα ὠφελήματα εἰς μίαν τάξιν ὅταν ἡ ἴδια αὕτη τάξις ἀρνεῖται ἢ δὲν ἐνδιαφέρεται νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς στοιχειώδεις ὑποχρεώσεις τῆς ἔναντι ἐνὸς κοινωνικοῦ μέτρου γενικῆς ἐφαρμογῆς ὡς εἶναι τὸ Σχέδιον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Ἡ παρατηρουμένη ἀπροθυμία τῶν γεωργῶν νὰ καλυφθοῦν, ὡς ὀφείλουσιν δυνάμει τοῦ Νόμου, ὑπὸ τοῦ Σχεδίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἰσοδυναμεῖ μὲ πρόθεσιν των ὅπως τὰ θάρη τῆς ἀσφαλίσεως των ἐπιχορηγοῦνται καὶ καλύπτονται ὑπὸ ἄλλων τάξεων, καὶ δὴ οἰκονομικῶς ἀδυνάτων, ὡς οἱ ἐργάται καὶ οἱ μικροεπαγγελματίαι.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουνίου 1967.

«Εἰς τὸ Κυπριακὸν Ραδιόφωνον καὶ τὴν Τηλεόρασιν διαφημίζονται τὸ κάπνισμα, διάφορα στερεὰ καὶ ὑγρὰ τρόφιμα τῶν ὁποίων ἡ ὠφελιμότης εἶναι ἀμφισβητήσιμος καὶ διάφορα φάρμακα.

Ἐπειδὴ τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἰδρυμα Κύπρου εἶναι μονοπωλιακὸς ἡμικρατικὸς ὀργανισμὸς καὶ κύριον σκοπὸν ἔχει νὰ μορφώσῃ καὶ νὰ δώσῃ ἀνωτέραν ψυχολογίαν ἐπηρεάζει πολὺ τοὺς ἀκροατὰς καὶ θεατὰς διὰ τῶν διαφημίσεών του.

Εἰς τοὺς ἀκροατὰς καὶ τοὺς θεατὰς περιλαμβάνονται καὶ ἄπειροι ἄνθρωποι μὲ ἀσθενῆ θέλησιν καὶ κρίσιν καὶ χιλιάδες νεαρῶν προσώπων τὰ ὁποῖα ἀκόμη δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ διακρίνουν τὴν διαφήμισιν ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον πραγματικότητα.

Εἰς τὰ παιδιὰ ὁ κίνδυνος νὰ παρασυρθοῦν προώρως πρὸς τὸ κάπνισμα καὶ τὴν χρῆσιν τροφίμων καὶ φαρμάκων ἀκαταλλήλων διὰ τὴν περίπτωσιν των εἶναι πολὺ μεγάλος.

Δεδομένου ότι διά τὸ κάπνισμα ἀφ' ἑνὸς ὑπάρχουν πλήρως ἐπηληθευμένα ἀπόψεις ὅτι εἶναι βλαβερὸν κυρίως εἰς τοὺς νέους καὶ ὅτι διά τὰ φάρμακα ἀφ' ἑτέρου μόνον ὁ ἱατρός πρέπει νὰ δίδῃ ἐντολὴν διά τὴν χρῆσιν των.

Παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἑσωτερικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἔχει ἀντιμετωπίσει τὸ πρόβλημα τοῦτο καὶ κατὰ πόσον θὰ λάβῃ μέτρα ὥστε αἱ διά τοῦ Ρ.Ι.Κ. διαφημίσεις τοῦ καπνίσματος, τῶν διαφόρων τροφίμων καὶ τῶν φαρμάκων νὰ γίνονται μὲ τρόπον ὁ ὁποῖος νὰ ἐμβάλλῃ εἰς μικρότερον κίνδυνον ἰδίως τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς νέους».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Αὐγούστου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«Μετά τὴν εἰσαγωγὴν τῶν διαφημίσεων καὶ ἀπὸ τῆς τηλεοράσεως, τὸ Ρ.Ι.Κ. ἐθεώρησε βασικὸν μέλημά του τὴν ἀντιμετώπισιν ἐν γένει τοῦ θέματος τῶν διαφημίσεων, εἰδικῶς δὲ τοῦ ἐλέγχου τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς μορφῆς των, πρὸς τὸν σκοπὸν προστασίας τῶν θεατῶν ἀκροατῶν, κατ' ἐξοχὴν δὲ τῶν νέων καὶ τῶν παιδιῶν.

Κατόπιν προσεκτικῆς μελέτης τῶν διεθνῶς ἰσχυόντων ὡς καὶ τῶν ἐπιτοπίων συνθηκῶν τὸ Ἴδρυμα συνέταξε κώδικα διαφημιστικῆς ἠθικῆς, ὁ ὁποῖος ἐτέθη ἤδη ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου. Ὁ κώδιξ οὗτος καλύπτει ὅλας τὰς πλευράς τοῦ θέματος, ἰδιαίτερος δὲ ἐπιμένει εἰς τὸ θέμα τῆς προστασίας τῶν νέων καὶ τῶν παιδιῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ κάπνισμα καὶ τὰ φάρμακα.

Ἐπισυνάπτω ἀντίτυπον τοῦ κώδικος τούτου καὶ σημειῶ ὅτι αἱ παράγραφοι 11, 12 καὶ 14 εἶναι σχετικαὶ μὲ τὰ σημεία τὰ ὁποῖα ἐγείρει ὁ ἐντιμος κ. Βουλευτής».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουλίου 1967.

«Παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἡ συσταθεῖσα Γραμματεία Ἀθλητισμοῦ ἀντικρύξῃ θέμα ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἐνισχύσεως τῶν πρωταθλητριῶν Κυπριακῶν ποδοσφαιρικῶν ὁμάδων εἰς τρόπον ὥστε αὗται νὰ μὴ ἐξαναγκάζονται νὰ δίδουν καὶ τὰς δύο διεθνεῖς συναντήσεις των εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μὲ τὰ γνωστὰ ἐπακόλουθα :

- (1) Ἡ ἀπόδοσις τῶν Κυπριακῶν ὁμάδων νὰ μειοῦται σημαντικῶς.
- (2) Οἱ Κύπριοι φιλαθλοὶ νὰ στεροῦνται τῆς εὐκαιρίας νὰ παρακολουθήσουν διεθνεῖς συναντήσεις καὶ
- (3) Νὰ ἀντιμετωπίζωμεν τὰ εἰρωνικὰ σχόλια τῶν ἀθλητικῶν καὶ ἄλλων δημοσιογραφικῶν παραγόντων τῶν ξένων χωρῶν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Ἰουλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Ἰουλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Δὲν ἔχει εἰσέτι συσταθῆ Γενικὴ Γραμματεία Ἀθλητισμοῦ ἐν Κύπρῳ. Τὸ θέμα τελεῖ ὑπὸ μελέτην καὶ εὐρίσκεται εἰς προκεχωρημένον στάδιον.

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας παρέχει καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπιχορήγησιν εἰς τὴν Κυπριακὴν Ὀμοσπονδίαν Ποδοσφαίρου ἐν σχέσει πρὸς τοὺς διεθνεῖς ἀγῶνας τῶν Πρωταθλητριῶν ὁμάδων εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τὸ ὕψος τῆς ἐπιχορηγήσεως κυμαίνεται ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε ἐγκεκριμένων πιστώσεων εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν διά τὸν ἀθλητισμὸν.

Ἡ ἐμφάνισις τῶν Κυπριακῶν ὁμάδων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὑπῆρξε γενικῶς καλὴ, ἐγράφησαν δὲ καὶ πολλὰ εὐμενῆ σχόλια εἰς ἐφημερίδας τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἰδιαίτερος ἐξαιρέτως ἀνεξαρτήτως ἀποτελεσμάτων τὸ ἀθλητικὸν πνεῦμα τῶν ὁμάδων.

Ἐν τούτοις οὐδεὶς δύναται νὰ μὴ ἀντιλαμβάνεται ὅτι χρειάζεται ἀνοδος τοῦ Κυπριακοῦ ἀθλητισμοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουλίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ἡ τάξις τῶν ἡμερομισθίων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, καὶ δὴ τῶν διορισθέντων μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Τούρκων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀντιμετώπιζει κίνδυνον ὑποσκελισμοῦ των μὲ τὸν θεσμὸν τῶν ἐξετάσεων ὑπὸ τῶν νέων ἀποφοίτων τῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις ἀπαλλαγῆς τούτων ἐκ τῶν ἐξετάσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ σταδιακῆς μονιμοποιήσεώς ἀφ' ἑτέρου, δεδομένου ὅτι :

1. Παρῆλθεν ἀρκετὸς χρόνος, πέραν τῶν δύο ἐτῶν, ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν.
2. Προσελήφθησαν κατόπιν σχετικῶν ἐξετάσεων καὶ ἐπιλογῆς.
3. Οὐδὲν συνταγματικὸν κώλυμα ὑφίσταται, καὶ
4. Τὰ ἀποκτηθέντα προσόντα των εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν κατέστησαν τοὺς πλείστους τούτων ἱκανοὺς καὶ ἐμπείρους εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰουλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Ἰουλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ θέμα τῆς ἐξαίρεσεως τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων ἐκ τῆς ἐξετάσεως πρὸς ἀπόκτησιν δικαιώματος ὑποψηφιότητος δι' ὠρισμένας θέσεις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐμελετήθη ἐπισταμένως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον, ὡς γνωρίζετε, ἀπεφάσισεν ὅπως πάντες οἵτινες συνεπλήρωσαν πενταετὴ δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἐξαιρεθῶσι τῆς ἐν λόγω ἐξετάσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὑπολοίπους ἡμερομισθίους ὑπαλλήλους ἐκρίθη ὅτι ἡ ὑπ' αὐτῶν κτηθεῖσα πείρα δὲν ἐδικαιολογεῖ τὴν χαριστικὴν ἐξαίρεσιν αὐτῶν ἐκ τῆς γενικῆς ἐξετάσεως.

2. Ὁ ἐν λόγω θεσμὸς τῆς ἀποκτήσεως δικαιώματος ὑποψηφιότητος εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν δι' ἐξετάσεων υἱοθετήθη διὰ νὰ χρησιμεύῃ ἀφ' ἑνὸς ὡς κοινὸν καὶ ἀντικειμενικὸν κριτήριον τῆς μορφώσεως τῶν ἐπιθυμούντων νὰ δημιουργήσωσι σταδιοδρομίαν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὅτι μόνον πρόσωπα κατέχοντα τὴν ἀναγκαίαν γενικὴν μόρφωσιν θὰ προσλαμβάνωνται εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν. Διασαφηνίζεται ὅτι ἡ ἐξέτασις δὲν ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ἐπιλογὴν τῶν διορισθησομένων προσώπων μετὰ τὴν ὑποψηφίαν ἀλλ' ἀπλῶς εἰς τὸ νὰ πιστοποιήσῃ ὅτι οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ προσληφθῶσιν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν κατέχουν τὸ ἐπιθυμητὸν ἐλάχιστον ἐπίπεδον γενικῆς μορφώσεως. Ἡ ἐπιλογὴ τῶν διορισθησομένων προσώπων ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων εἰς τὴν ἐξέτασιν θὰ γίνεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας θάσει τῶν ὑπ' αὐτῆς τιθεμένων κριτηρίων καὶ τῆς συνήθους διαδικασίας.

3. Ἡ ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου τῶν Τμηματαρχῶν γενομένη ἐξέτασις διὰ τὴν πρόσληψιν τῶν νῦν ὑπηρετούντων ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων δὲν ὑπῆρξεν ὁμοίομορφος καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου ὡς προώρισται νὰ εἶναι ἡ ἐν λόγω γενικὴ κυβερνητικὴ ἐξέτασις. Περιπλέον δὲν εἶναι γεγονός ὅτι πάντες οἱ νῦν ὑπηρετοῦντες ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ὑπάλληλοι προσελήφθησαν κατόπιν διαγωνιστικῶν ἐξετάσεων.

4. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται πρόδηλον ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀποθλέπει εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ δὲν δύναται ἀνευ ὑπονομεύσεως τοῦ σκοποῦ τούτου νὰ προβῇ εἰς μεγαλύτερας παραχωρήσεις διὰ τοὺς νῦν ὑπηρετοῦντας ἡμερομισθίους ὑπαλλήλους».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἰουλίου 1967.

«Οἱ κτηνοτρόφοι καὶ οἱ ἀγροτικές ὀργανώσεις ἔχουν υποβάλει ἀπὸ καιρὸ εἰσήγηση γιὰ τὴν παραχώρηση ὠρισμένων Κυβερνητικῶν περιοχῶν γιὰ βοσκοτόπους. Οἱ περιοχὲς αὐτὲς ἐνῶ εἶναι ἀπὸ καιρὸ ἀποκλεισμένες γιὰ τὴν κτηνοτροφία εἶναι ὅμως ἀκατάλληλες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη δασῶν.

Ἐρωτῶμεν τὸ ἀρμόδιο Τμῆμα Δασῶν πότε οἱ περιοχὲς αὐτὲς θὰ παραχωρηθοῦν γιὰ βόσκησι τῆς κτηνοτροφίας»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Αὐγούστου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην Ἰουλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Βάσει τοῦ νέου «περὶ Δασῶν Νόμου», ὠρισμένα Δευτερεύοντα Κρατικά Δάση ἔχουν κηρυχθῆ ὡς δασικαὶ περιοχαὶ πολλαπλῆς χρήσεως.

Μερικαὶ τούτων, ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν, θὰ ἀναδασωθοῦν, ἄλλαι θὰ ἀποδοθοῦν εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, ἀφοῦ διὰ σχετικῆς θελτιώσεως καταστοῦν κατάλληλοι πρὸς τοῦτο, καὶ ἄλλαι θὰ ἀποδοθοῦν διὰ καλλιεργητικῶν σκοποῦς.

Τὸ ὅλον θέμα εὐρίσκεται ὑπὸ μελέτην ἐνώπιον εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Δασῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Ἰουλίου 1967.

«Πρὸ τῆς θεσπίσεως τοῦ Νόμου περὶ Ἐθνοφρουρᾶς ἀρκετοὶ Κύπριοι κατετάγησαν ἐθελοντικῶς εἰς τὰς τάξεις τῆς ἐθελοντικῆς Ἐθνοφρουρᾶς, μετασχόντες καὶ εἰς διαφόρους μάχας, λαθούσας χώραν πρὸ καὶ μετὰ τὴν 2.6.1964, ὅτε ἐθεσπίσθη ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμος.

Μερικῶν ἐξ αὐτῶν, οἵτινες ἔδωκαν τὸν ὄρκον των ὡς εἰδικοί χωροφύλακες, ἀνεγνωρίσθησαν αἱ ὑπηρεσίαι των, τῶν ὑπολοίπων ὅμως οἵτινες ἀποτελοῦν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον ἀριθμὸν ἐθελοντῶν, οὐδεμίαν ἀναγνώρισιν παρεσχέθη.

Πιστεύω ὅτι ἡ ἐκ μέρους τοῦ κράτους νομικὴ ἀναγνώρισιν τῶν ὑπηρεσιῶν ὄλων τῶν ἐθελοντῶν καθίσταται ἐπιβεβλημένη καὶ διὰ λόγους συντηρήσεως τῆς στρατιωτικῆς θητείας, ὅσων ἐξ αὐτῶν ἡ ἡλικία καλεῖται διὰ ὑπηρεσίαν, καὶ γενικῶς διὰ λόγους ἠθικῶς ἐπιβάλλοντας τὴν νομικὴν ἀναγνώρισιν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν.

Ἐρωτᾶται κατὰ πόσον τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ παράσχη τὴν τοιαύτην νομικὴν ἀναγνώρισιν πρὸς ὄλους τοὺς ἐθελοντὰς ἐθνοφρουροὺς».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Αὐγούστου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 11ην Ἰουλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Ὡς γνωστὸν τὸ ἀρθρον 29 τοῦ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμου τοῦ 1964 προνοεῖ ὅτι, «μέχρι συγκροτήσεως τῶν μονάδων τῆς Δυνάμεως, συγκροτοῦνται εἰδικαὶ δυνάμεις εἰδικῆς φρουρᾶς. Εἰς τὰς εἰρημένας μονάδας θὰ ἐνταχθῶσιν ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς δυνάμεις Ἀσφαλείας τῆς Δημοκρατίας ὡς εἰδικοί ἀστυφύλακες οἵτινες ἀπὸ τῆς ὥς ἂνω ἡμερομηνίας θεωροῦνται ὡς ὄπλιται τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας τῆς Δυνάμεως». Οἱ οὕτω ἐνταχθέντες εἰς τὰς εἰδικὰς μονάδας ἀπελύθησαν ὡς ἔφεδροι τὴν 2αν Νοεμβρίου 1964 πλὴν τῶν ἀνηκόντων εἰς κληθείσας κλάσεις.

Ἄρκετοὶ ὁμῶς πρῶν ἐθέλονται ἔθνοφρουροὶ δὲν ἐνετάχθησαν εἰς τὰς ἐν λόγῳ εἰδικὰς δυνάμεις εἰδικῆς Φρουρᾶς καὶ κληθέντες πρὸς κατάταξιν ἀντεμετώπισαν θέμα ἀναγνωρίσεως τῆς προϋπηρεσίας των. Κατόπιν τούτου ἐξεδόθη τὴν 17ην Φεβρουαρίου 1966, ἀπόφαισις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν ἐξουσιοδοτεῖτο νὰ ἀναγνωρίσῃ διὰ σκοποῦς ἀπολύσεων ὡς προϋπηρεσίαν οἰανδήποτε περίοδον μεταξύ τῆς 2ας Ἰουνίου καὶ 2ας Νοεμβρίου 1964, καθ' ἣν οὔτοι ὑπηρετήσαν ὡς ἐθέλονται ἔθνοφρουροί. Ἐξ ὧν γνωρίζει τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ὅσοι ἐπηρεάζονται ὑπὸ τῆς ἐν λόγω ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπετάθησαν ἤδη καὶ ἔτυχον τοῦ εὐεργετήματος τούτου. Οἱ τυχόν μὴ ὑποβαλόντες τοιαύτην αἴτησιν δύνανται νὰ ἀποταθῶσιν κατὰ τὸν συνήθη τρόπον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Ἰουλίου 1967.

«Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ δρόμος ὁ ὁποῖος συνδέει τὸν Πρόδρομον μὲ τὰ χωρία τῆς Μαραθάσης μέχρι τοῦ χωρίου Κάτω Πλάτρες εὐρίσκεται ἀπὸ πολλοῦ εἰς ἀξιοθρήνητον κατάστασιν καὶ εἶναι σχεδὸν ἀδιάβατος, προξενεῖ δὲ τοῦτο μεγάλας ταλαιπωρίας εἰς τοὺς κατοίκους πάντων τῶν χωρίων τῆς ὄρεινης αὐτῆς περιοχῆς, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖα σχέδια ἔχει διὰ τὴν σύντομον ἐπιδιόρθωσιν, διαπλάτυνσιν καὶ εὐθυγράμμισιν τοῦ κυρίου τούτου ἀγροτικοῦ δρόμου καὶ πότε θὰ διατεθῇ τὸ ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς κονδύλιον διὰ τὸν σκοπὸν τούτον, ἥτοι τῆς κατασκευῆς χωρτικῶν ὁδῶν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Αὐγούστου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 11ην Ἰουλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ, κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους ὑπάρχει πίστωση £8.000 διὰ τὴν ἀσφάλτωσιν τῆς ὁδοῦ Προδρόμου—Λεμύθου. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἔχει τώρα ἀποδεσμευθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργεῖου Οἰκονομικῶν καὶ ἡ ἐργασία θὰ ἀρχίσῃ συντόμως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ἰουλίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ὁ ψηφισθεὶς νόμος περὶ Πληρωμῆς Εἰσφορῶν (Ἐνσήμων Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων) εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας ἔθνοφρουροὺς, δὲν προνοεῖ περὶ ποινῶν ἀφ' ἑνός, καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας (Τμῆμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων) δὲν ἔχει, ἀφ' ἑτέρου, δικαίωμα παρεμβάσεως διὰ τοὺς παραβάτας τῶν ἐργοδοτῶν (τῶν μὴ συμμορφουμένων πρὸς τὰς προνοίας τοῦ νόμου), μὲ ἀποτέλεσμα οἱ πλείστοι τῶν ἠσφαλισμένων ἔθνοφρουρῶν νὰ ἀποστεροῦνται τῶν δικαιωμάτων των ὡς καὶ—κατὰ συνέπειαν—τῶν ὠφελημάτων των, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι :

- (α) Ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις ἐνσωματώσεως τοῦ ψηφισθέντος νόμου μετὰ τοῦ ὀργανικοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, καὶ
- (β) ἀναλήψεως, κατὰ συνέπειαν, τῆς ὅλης διαδικασίας (ἐλέγχου, εἰσπράξεως εἰσφορῶν κ.λ.π.) παρὰ τοῦ Ὑπουργεῖου Ἐργασίας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Σεπτεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Ἰουλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐνσωματωθῇ ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος ἀρ. 5 τοῦ 1966 μετὰ τοῦ Ὄργανικοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Είς συνεδρίαν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἣτις ἔλαβε χώραν τὴν 7ην τρέχοντος, ἀπεφασίσθη ὅπως πρὸς ἄρσιν τυχόν ἀμφιβολιῶν, τὸ ἄρθρον 24 (α) τῶν περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμων 1964 ἕως 1967 τροποποιηθῆ ὥστε νὰ καθίσταται σαφέστερον ὅτι ὁ ἐργοδότης ὁ παραμελῶν ἢ ἀμελῶν νὰ καταβάλλῃ τὰς ὑπὸ τοῦ ἔδαφιου τούτου προνοουμένης εἰσφοράς καθίσταται ἔνοχος ἀδικήματος καὶ ὑπόκειται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 73 τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου τοῦ 1964 προνοουμένης κυρώσεις.

Τὸ σχετικὸν πρὸς τοῦτο νομοσχέδιον ἐπεξεργάζεται ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς, θὰ κατατεθῆ δὲ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὸ ταχύτερον δυνατόν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδῆμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἰουλίου 1967.

«Ἐν ὄψει τῆς Κυβερνητικῆς ἀποφάσεως, ὅπως ἡ ἐτησίᾳ Διεθνῆς Ἐκθεσίς Κύπρου, ἀπὸ ἰδιωτικῆ διοργανωθῆ εἰς Κυβερνητικὴν τοιαύτην, καὶ ἐν ὄψει τῆς εἰσηγήσεως ὅπως αὕτη ἰδρυθῆ εἰς χώρον ἔξω τῆς πόλεως, μεταξὺ τοῦ δρόμου πρὸς τὸ χωρίον Γερόλακκον, καὶ τοῦ δρόμου Λευκωσίας Κοκκινότριμιθιάς, ὃ ὁποῖος χώρος ἐκτὸς τοῦ θεωρεῖται πολὺ κατάλληλος, ἀποτελεῖται ἀπὸ καφκάλαν χαλίτικην γῆν, ὅπερ σημαίνει ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὴν πληρωμὴν ἀξίας τῆς τοιαύτης γῆς, καὶ ἀκόμη ἐν ὄψει τοῦ ὅτι θὰ ὠφελήσῃ τοὺς Τουρκοπλήκτους κατοίκους Γερολάκκου, τῶν ὁποίων χιλιάδες σκάλες χωραφιῶν ἐτέθησαν ἐν ἀχρηστία διότι δὲν δύνανται νὰ καλλιεργηθοῦν, ὡς καταληφθέντα ὑπὸ τῶν Τούρκων τρομοκρατῶν, ἕνεκα τῶν ὁποίων αἱ ζημίαι τῶν κατοίκων Γερολάκκου εἶναι τρομεραί, αἵτινες ζημίαι δύνανται νὰ μετριασθοῦν, διὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως εἰς τὸν ἀναφερθέντα χώρον, ἐρωτῶμεν τοὺς ἀρμοδίους τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐνημερώσουν καὶ ἡμᾶς καὶ γενικῶς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ ἄνω ζητήματος συντόμως, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθόσον ἡ ἐποχὴ τῆς διοργανώσεως τῆς Ἐκθέσεως πλησιάζει».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἰουλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Ἰουλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδῆμου Χατζηχάρου.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν, ἡ Κυβέρνησις ἐζήτησε καὶ ἐξησφάλισεν ἀπὸ τὸν Διεθνῆ Ὄργανισμὸν Ἐκθέσεων τὰς ὑπηρεσίας ἐμπειρογνώμονος ὅστις ἦλθεν εἰς Κύπρον τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον καὶ ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα τῆς ὀργανώσεως Κρατικῆς Ἐκθέσεως ὑπέβαλε σχετικὴν ἔκθεσιν ἣτις μελετᾶται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, Ἰωσήφ Γιαμάκη καὶ Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουλίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι τὸ Συμβούλιον Βελτιώσεως Ἀγίου Δομετίου ἠγόρασε πρὸ τινῶν ἐτῶν ὑπὸ ὠρισμένους ὄρους ἕκτασιν γῆς πρὸς ἀνέγερσιν δημοτικῆς ἀγορᾶς εἰς τὸ ἐν λόγω προάσειον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ βοηθῆσῃ ἀποφασιστικῶς τὰς 20 χιλιάδας τῶν κατοίκων Ἀγίου Δομετίου, Ἀγίου Παυλοῦ καὶ τῆς Ἐγκώμης, ὡς καὶ τὴν ἐμπορικὴν διακίνησιν ὠρισμένων περιοχῶν, ὡς τῶν Κοκκινόχωριῶν, Μόρφου, Μαραθάσης κ.ἄ., παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα διατὶ ἀνεστάλῃ ἢ διεκπεραίωσις τῆς ἐν λόγω προσπάθειας μὲ κίνδυνον μάλιστα νὰ ἀπολεσθῆ διὰ τὸ Συμβούλιον ἢ περιοχὴ ἐφ' ὅσον θὰ ἔχη ἐκπνεύσει ἢ διὰ τοῦ συμβολαίου καθορισθεῖσα τακτὴ περίοδος πρὸς ἀνέγερσιν τῆς ἀγορᾶς, μὲ τὰς γνωστάς γενικωτέρας δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Σεπτεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Ἰουλίου 1967, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, Ἰωσήφ Γιαμάκη καὶ Νίκου Κόσιη.

«Εἶναι γεγονός ὅτι τὸ Συμβούλιον Βελτιώσεως Ἀγίου Δομετίου κατὰ τὸ 1953 ἀπεφάσισεν, εἰς διαφόρους αὐτοῦ συνεδριάσεις, ὅπως προβῆ εἰς ἀνέγερσιν ἀγορᾶς χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος τῆς περιοχῆς. Τὸ Συμβούλιον προέβη

εις διαθήματα πρὸς ἀγοράν τῆς ἀναγκαίας γῆς ἀλλὰ λόγω μὴ ἐπελθούσης συμφωνίας μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν ἠναγκάσθη κατὰ τὸ 1954—1955 νὰ προβῆ εἰς ἀπαλλοτριώσεις ταύτης ἕναντι καταβολῆς ἀποζημιώσεως, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας ἀνῆλθεν εἰς £6.000, καὶ ἀνέθεσε τὴν ἐτοιμασίαν προσχεδίων εἰς ἰδιώτην ἀρχιτέκτονα ὅστις προϋπελόγησε τὴν ὄλην δαπάνην εἰς £17.000.

Κατ' ἀρχὴν ἡ προώθησις τοῦ ζητήματος καὶ συγκεκριμένως ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σχεδίου ἀνεβλήθη λόγω ἀνεπαρκείας ὕδατος εἰς τὴν περιοχὴν. Ἄργότερον δὲ ἀνεβλήθη καὶ πάλιν, ἐπανειλημμένως, διὰ διαφόρους λόγους κυρίως δὲ διὰ οἰκονομικοὺς τοιοῦτους.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1966 τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως προωθήσῃ τὸ ζήτημα ἀνεγέρσεως τῆς ἀγορᾶς καὶ ἀνέθεσε τὴν ἐτοιμασίαν νέων προσχεδίων εἰς ἰδιώτην ἀρχιτέκτονα.

Τὰ ἀνωτέρω σχέδια ἠτοιμάσθησαν καὶ ἀφοῦ ἐμελετήθησαν ἐπισταμένως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσθη ὅπως ἀνατεθῆ εἰς τὸν αὐτὸν ἀρχιτέκτονα ἡ ἐτοιμασία τῶν σχεδίων καὶ τῶν ὄρων πρὸς ζήτησιν προσφορῶν. Αἱ προσφοραὶ ἐζητήθησαν μέσῳ τοῦ ἐγγωρίου τύπου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος μηνὸς καὶ κλείουν τὴν 16ην τρέχοντος μηνός.

Ἡ ὄλη δαπάνη προϋπολογίζεται εἰς £48.000. Λόγω δὲ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου εἰς δύο στάδια ἀναμένον Κυβερνητικὴν βοήθειαν.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τοῦ πρώτου μέρους τοῦ σχεδίου θὰ ἀρχίσῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ προσεχοῦς ἔτους».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ ἄλλαι ἐρωτήσεις αἱ ὁποῖαι ἐστάλησαν εἰς τὴν Βουλὴν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν καὶ αἱ ὁποῖαι ὁμοῦ δὲν θὰ ἀναγνωσθοῦν σήμερον λόγω τοῦ ὅτι εἴχαμεν πολλὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις καὶ λόγω τοῦ ὅτι δὲν ἔχουν σταλῆ ἀκόμη αἱ ἀπαντήσεις τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν. Αἱ ἐρωτήσεις αὗται θὰ ἀναγνωσθοῦν εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ἄνω πρὸς τὸ Συμπλήρωμα τῶν Νόμων τοῦ 1967.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν δὲν ἔχει κυκλοφορήσει καὶ ἐπομένως τὸ θέμα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθῆ σήμερον. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι αἱ ἀρμοδίαι Ἐπιτροπαὶ θὰ ἔχουν τὴν τελικὴν τῶν συνεδριῶν τὴν προσεχῆ Δευτέραν καὶ ἐπομένως τὸ θέμα θὰ εἶναι ἔτοιμον πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 15) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄνω πρὸς τὸ Συμπλήρωμα τῶν Νόμων τοῦ 1967, παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(2) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 3) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 3) τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(3) Ὁ περί Στατιστικῆς Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ ἐπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν, ἀφίεται δὲ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν ἐάν νομίῃ ἀναγκασθῶν νὰ καλέσῃ πρὸς συνεργασίαν τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(4) Ἐξαμηνιαία Ἐκθεσις τοῦ Διοικητοῦ τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς τῆς Δημοκρατίας διὰ τὴν περίοδον τὴν λήγουσαν τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1967. (Συμφώνως τοῦ ἀρθροῦ 119 (5) τοῦ Συντάγματος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ κατατεθεῖσα Ἐκθεσις παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ.

Ἐληξεν ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκόλουθος :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

(1) Ὁ περί Συντάξεων Καθηγητῶν Νόμος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 15) τοῦ 1967.

(3) Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 3) τοῦ 1967.

(4) Ὁ περί Στατιστικῆς Νόμος τοῦ 1967

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Παρακαλῶ ὅπως ἐγγραφῆ πρὸς συζήτησιν θέμα προκύπτων ἀπὸ Ἐρωτήσιν καὶ Ἀπάντησιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν σχετικὰ μὲ τὴν διαφήμισιν τοῦ καπνίσματος, φαρμάκων καὶ ἄλλων τροφίμων ἀπὸ τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἰδρυμα Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κεφάλαιον Δ : Θέμα προταθὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Τουμαζῆ καὶ τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐγγραφῆ ἄνευ ψηφοφορίας διότι προκύπτει ἀπὸ ὑποβληθεῖσαν Ἐρώτησιν καὶ δοθεῖσαν Ἀπάντησιν, καὶ τὸ ὁποῖον θέμα παρακαλῶ τὸν ἐντίμον κύριον Βουλευτὴν ὅπως καθορίσῃ ὁ ἴδιος.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

«Διαφήμισις ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου καὶ τῆς Τηλεοράσεως τοῦ καπνίσματος, τροφίμων καὶ φαρμάκων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

(Ὡρα λήξεως 5.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαριθμητικὴν σειρὰν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νίκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταύρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιθιτανίδης Πανίκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- Ἐκλογή νέου Προέδρου τῆς Βουλῆς.
- Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀξιοποιήσις τοῦ δάσους τῆς περιοχῆς Ἀκάμαντος—Ἀπαλλαγὴ τῶν κτηνιατρικῶν φαρμάκων ἐκ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ—Δημιουργία ἐλευθέρου ζώνης ἐν Κύπρῳ—Ἀπαγόρευσις ἐργοδοτήσεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν προσώπων ὑπηρετούντων εἰς ξένας ἐν Κύπρῳ Πρεσβείας—Ἐπὶ ἀνδρῶσις Κτηματολογίου Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ—Σκωρίασις κριθῆς καὶ ληφθῆσόμενα μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ζημιῶν—Δυνατότης παραχωρήσεως ἀδείας βοσκήσεως αἰγῶν εἰς ὠρισμένας περιοχάς—Προγραμματισμὸς πρὸς γεωργικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Πάφου—Ἐπισκόπησις τῶν προξενηθειῶν ζημιῶν ἐκ θεομηνιῶν καὶ παρασιτικῶν προσβολῶν εἰς σιτηρὰ καὶ ἄλλας καλλιέργειας—Ἐνέργειαι πρὸς ἐξασφάλισιν ποσίμου ὕδατος διὰ τὴν Ἀμμόχωστον—Ἔργα πρὸς ἄμεσον ἀντιμετώπισιν τῆς λεψυδρίας εἰς Ἀμμόχωστον—Ἐλάττωσις τῶν πληρωτέων δικαιωμάτων διὰ παροχὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς Πάφον—Κάλυψις ὑπὸ τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τῶν δυστυχημάτων τῶν γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων—Μέτρα πρὸς μείωσιν τῶν κινδύνων ἐκ τῆς διαφημίσεως ὑπὸ τοῦ Ρ.Ι.Κ. καὶ τῆς Τηλεοράσεως τοῦ καπνίσματος, τροφίμων καὶ φαρμάκων—Ἐπιχορήγησις τῶν πρωταθλητριῶν Κυπριακῶν ποδοσφαιρικῶν ὁμάδων ἐν σχέσει πρὸς τοὺς διεθνεῖς αὐτῶν ἀγῶνας—Ἐξαίρεσις τῶν ἡμερομισθίων κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων ἐκ τῶν ἐξετάσεων καὶ μονιμοποιήσις τούτων—Παραχώρησις ὠρισμένων κυβερνητικῶν περιοχῶν διὰ σκοποῦς βοσκήσεως—Νομικὴ ἀναγνώρισις τῶν ὑπηρεσιῶν ἐθελοντῶν ἐθνοφρουρῶν—Ἀσφάλτωσις ὁδοῦ Προδρόμου—Λεμόθυοι—Πληρωμὴ τῶν ἐνοσίων Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τοὺς ὑπηρετούντας ἐθνοφρουροὺς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν των—Ὁργάνωσις ὑπὸ τοῦ Κράτους Διεθνούς Ἐκθέσεως—Λόγοι ἀναστολῆς τῆς προσπάθειας δημιουργίας δημοτικῆς ἀγορᾶς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Βελτιώσεως Ἀγίου Δομετίου).
- Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

* ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 25ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1967

(Ὡρα ἐνάρξεως 4.45 μ.μ.)

(Ἄρ. 2)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ὡς γνωστὸν ἀπεβίωσε τὴν Κυριακὴν, 17ην τοῦ μηνός, ὁ γνωστὸς πολιτευτὴς καὶ δικηγόρος Γεώργιος Χατζηπαύλου.

Ὁ Γεώργιος Χατζηπαύλου κατήγετο ἐξ οἰκογενείας ἐθνικῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 1821 καὶ ἐσυνέχισε τὴν οἰκογενειακὴν παράδοσιν τῶν ἐθνομαρτύρων προπάππων του Γεωργίου Μασούρα καὶ Χατζηαντζελῆ. Ἐγκατεστάθη εἰς Λευκωσίαν τὸ 1913 ὅπου ἤρχισε νὰ ἐξασκῆ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου καὶ συγχρόνως νὰ πολιτεύεται. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς σταδιοδρομίας του ἠγωνίσθη ἀόκνως διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν, Ἰδρυσε τὸ Λαϊκὸν Κόμμα, τὸν Πανεργατικὸν Σύνδεσμον, κατήργησε τὴν δεκάτην καὶ συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ δοθῇ γῆ εἰς τοὺς ἀκτήμονας γεωργούς.

Ὁ Χατζηπαύλου θὰ παραμείνῃ εἰς τὴν ἱστορίαν ὡς ὁ ἀγνός καὶ φλογερὸς ἀγωνιστὴς διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τόπου του. Διὰ τῆς ἐφημερίδος του τῆς «Λαϊκῆς» καὶ τῶν πυρίνων λόγων του συνήρπαζε τὰ πλήθη καὶ ἐξελέγη δις εἰς τὴν Βουλὴν τῆς Κύπρου τὸ 1925 καὶ τὸ 1930. Ἡ τότε ὅμως Ἀποικιακὴ Κυβέρνησις τὸν ἀπήλασε τὸ 1931, μετὰ τὰ γνωστὰ γεγονότα τοῦ Κυβερνείου, καὶ ἠρνήθη νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐπάνοδον εἴτε εἰς τὴν Κύπρον εἴτε εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐξασκήσασα πρὸς τοῦτο διπλωματικὰς πιέσεις μέχρι τοῦ 1947 ὅτε ἤρθη τὸ διάταγμα τῆς ἀπελάσεώς του.

Εἶμαι θέβαιος, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ἀπηχῶ τὰ συναισθήματα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ὀλοκλήρου τοῦ Σώματος προτείνων ὅπως τηρήσωμεν μονόλεπτον σιγὴν εἰς μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος ἀγωνιστοῦ.

* (Σημ. : Ἡ συνεδρίασις τῆς 22ας Σεπτεμβρίου 1967 ἀνεβλήθη διὰ τὴν 25ην Σεπτεμβρίου 1967 μετὰ τὴν ἰδίαν ἡμερησίαν διάταξιν).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐντιμοί κύριοι Βουλευταί. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁλόκληρον τὸ Σῶμα θὰ ἤθελε νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἐκτίμησιν τὴν ὁποῖαν τρέφει πρὸς τὸν ἀποθιώσαντα ἀγωνιστὴν τῆς Κυπριακῆς ἐλευθερίας καὶ ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως Χατζηπαύλου, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον ὑπῆρξεν εἰς ἀγωνιστὴς ἀλλὰ καὶ μέλος τῆς τότε Βουλῆς.

Καλῶ τὰ Μέλη ὅπως ἐγερθοῦν ἵνα τηρήσωμεν μονόλεπτον σιγὴν.

(Τηρεῖται μονόλεπτος σιγὴ)

Θὰ ἀρχίσωμεν τὴν ἐργασίαν μας μετὰ τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ὁ περὶ Συντάξεων Καθηγητῶν Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967»

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος

Λέλλος Δημητριάδης

Γεώργιος Ἰωαννίδης

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης

Χρῦσης Δημητριάδης

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Ἀνδρέας Γιάγκου

Πέτρος Στυλιανοῦ

Χρῦσης Δημητριάδης

Αἰ ὡς ἄνω τρεῖς Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσεις αὐτῶν συγκροτηθείσας τὴν 11ην, 18ην καὶ 21ην Σεπτεμβρίου 1967.

Κατὰ τὰς συνεδριάσεις ταύτας κληθεῖς παρέστη καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Παρέστησαν ὡσαύτως, προσκληθέντες, καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Ὄργανώσεως Λειτουργῶν Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Κύπρου (ΟΛΤΕΚ), τῆς Ὄργανώσεως Ἑλληνικῶν Λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Κύπρου (ΟΕΛΜΕΚ) καὶ τῶν Δικαιούχων Ὑπαλλήλων, οἵτινες ἐπεξήγησαν καὶ προφορικῶς πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς τὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑποβληθείσας γραπτῶς εἰσηγήσεις των.

Σκοπός του παρόντος νομοσχεδίου είναι η παροχή συντάξεων προς τους καθηγητάς δημοσίων σχολών Μέσης και 'Ανωτέρας 'Εκπαιδύσεως ως και η μεταβίβασις τῆς συντάξεως ἀποθανόντος Καθηγητοῦ εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὄρφανά αὐτοῦ.

Τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἶναι παρόμοιον τῶν νόμων οἵτινες ἀφοροῦν εἰς τὰς συντάξεις τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων καὶ τὰς συντάξεις τῶν διδασκάλων Κατωτέρας 'Εκπαιδύσεως.

Ἡ ψήφισις τῆς περὶ οὗ ὁ λόγος νομοθεσίας συμπληροῖ ἐν κενὸν πρὸ πολλοῦ ὑφιστάμενον καὶ ἐπιηράζον τὴν παιδείαν τοῦ τόπου μας καὶ εἶναι ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν εἰσάγεται νομοθεσία ἣτις θὰ παρέχη πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικούς συντάξιν εἰς ἀναγνώρισιν τῆς συμβολῆς τῆς τάξεως αὐτῆς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας.

Τὸ διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἰσαγόμενον σύστημα συνταξιοδοτήσεως δύναται νὰ συγκριθῆ εὐνοϊκῶς πρὸς παρόμοια συστήματα ἰσχύοντα εἰς ἄλλας χώρας, δύναται δὲ νὰ λεχθῆ ὅτι τὸ Κυπριακὸν σύστημα ἐφαρμοζόμενον ὡς διευμορφώθη ὑπὸ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι ἐν τῷ συνόλῳ του καλύτερον πολλῶν ἄλλων χωρῶν.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί, ἀφοῦ ἤκουσαν καὶ τὰς ἀπόψεις τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων, εἰσηγοῦνται τὰς ἀκολουθοῦσας τροποποιήσεις :

Α. Ἄρθρον 3. Σύνταξις καὶ Συντελεστής.

(α) Ἡ φράσις «ἐὰν αὕτη εἶναι μεταγενεστέρα τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ παρόντος Μέρους» εἰς τὸ τέλος τῆς δευτέρας ἐπιφυλάξεως τοῦ ἐδαφίου (1) δεόν νὰ ἀπαλειφθῆ.

(β) Ἡ ἀκόλουθος παράγραφος δεόν νὰ προστεθῆ ὡς παράγραφος (γ) τῆς ἐπιφυλάξεως τοῦ ἐδαφίου (2) :

«(γ) ἡ δυνάμει τοῦ παρόντος ἐδαφίου χορηγητέα σύνταξις ὁμοῦ μετὰ—

(i) τῆς συντάξεως τῆς χορηγηθείσης ἢ τῆς ληφθείσης ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς χορηγηθείσης ἀποζημιώσεως δυνάμει τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Ἀποζημιώσεως Δικαιούχων Ὑπαλλήλων Νόμου, ἢ

(ii) τῆς συντάξεως τῆς χορηγηθείσης δυνάμει τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ περὶ Συντάξεων Νόμου,

δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίῃ τὰ δύο τρίτα τῶν ὑψηλοτέρων συνταξίμων ἀπολαθῶν τὰς ὁποίας ὁ καθηγητὴς εἰσέπραξε καθ' οἰονδήποτε χρόνον διαρκούσης τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὑπὸ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἀποικίας τῆς Κύπρου ἢ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Δημοκρατίας».

Ἡ ὡς ἄνω τροποποιήσις ἀποτελεῖ εἰσήγησιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας τὴν ὁποίαν αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐνέκριναν.

Β. Ἄρθρον 6, Ἐδάφιον (4). Σύνταξιμος Ὑπηρεσία.

Ἡ πρότασις «Ἡ ἐκλογὴ ἀσκεῖται ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου δι' ἐγγράφου ἀπευθυνομένου πρὸς τὸν Γενικὸν Λογιστὴν καὶ εἶναι ἀνέκκλητος, ὁ δὲ χρόνος καὶ τρόπος ἐπιστροφῆς καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν» δεόν νὰ ἀπαλειφθῆ καὶ νὰ ἀντικατασταθῆ ὑπὸ τῶν ἀκολουθῶν :

«Ὁ χρόνος καὶ τρόπος ἐπιστροφῆς καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Νόμου διὰ Γνωστοποιήσεως δημοσιευομένης εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας. Ἡ ἐκλογὴ ἀσκεῖται ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας δημοσιεύσεως τῆς δοθείσης Γνωστοποιήσεως δι' ἐγγράφου ἀπευθυνομένου πρὸς τὸν Γενικὸν Λογιστὴν καὶ εἶναι ἀνέκκλητος».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἀναγκαία διὰ νὰ παρασχεθῆ ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ γνωρίζουν ἐκ τῶν προτέρων τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον ἐπιστροφῆς οἰουδήποτε ποσοῦ τοῦ ὁποῖον εἰσεπράχθη ὑπ' αὐτῶν πρὶν ἢ οἱτοὶ ἐπιλέξουν νὰ ἐπιστρέψουν τοῦτο.

52 τοῦ 1962
68 τοῦ 1962.

Κεφ. 311.
17 τοῦ 1960
9 τοῦ 1967
18 τοῦ 1967.

Γ. "Άρθρον 10, Έδάφιον (1). Έλικία άφυπηρετήσεως.

Αί λέξεις «ή τών πενήκοντα έπτά έτών», αίτινες άπαντώνται εις την δευτέραν γραμμήν του έδαφίου τούτου δέον νά αντικατασταθώσιν υπό τών λέξεων «ή τών έξήκοντα έτών».

Έ τροποποίησις αύτη έθεωρήθη άναγκαία υπό τών Κοινοβουλευτικών Έπιτροπών διά νά έξισωθούν οι καθηγηται Σωματικής Άγωγής πρός τάς άλλας κατηγορίας καθηγητών.

Δ. "Άρθρον 18. Έμερομηνία ενάρξεως Ισχύος.

Αί λέξεις «1ης Σεπτεμβρίου του 1966» αίτινες άπαντώνται εις την τελευταίαν γραμμήν της έπιφυλάξεως δέον νά αντικατασταθώσι διά τών λέξεων «ήμερομηνίας άφυπηρετήσεως αυτού».

Έ τροποποίησις αύτη έγένετο διότι αί Κοινοβουλευτικά Έπιτροπάι φρονούν ότι είναι δίκαιον όπως ή σύνταξις ή τό φιλοδώρημα, συμφώνως τών διατάξεων του Μέρους ΙΙ, δέον όπως καταβάλληται από της ήμέρας άφυπηρετήσεως του καθηγητου.

Ε. "Άρθρον 27. Εισφοραί διά προηγουμένην ύπηρεσίαν.

(α) Αί λέξεις «τριών μηνών» αίτινες άπαντώνται εις την δευτέραν γραμμήν του έδαφίου (2) δέον νά αντικατασταθώσι διά τών λέξεων «τεσσάρων μηνών».

Έ τροποποίησις αύτη κατέστη άναγκαία ίνα παρασχεθώσι τρεις πλήρεις μήνες από της δημοσιεύσεως του Νόμου διά την άσκησιν του εις τό έδάφιο του τότου άναφερομένου δικαιώματος έκλογής.

(β) Το άκόλουθον έδάφιο δέον νά προστεθί ώς έδάφιο (6) του ίδιου άρθρου—

«(6) Διά τούς σκοπούς του παρόντος άρθρου καθηγητής ό όποιος ήτο εισφορεύς εις τό δυνάμει του περι Συντάξεων Χηρών και Όρφανών Νόμου καθιδρυθέν Ταμείον Συντάξεως Χηρών και Όρφανών θεωρείται ότι κατέβαλε την έν τώ άρθρω 26 καθοριζόμενην εισφοράν διά την χρονικήν περίοδον διαρκούσης της όποιας ήτο εισφορεύς εις τό ρηθέν Ταμείον και διά την όποιαν κατεβλήθη υπό της Κυβερνήσεως εισφορά εις τό Ταμείον, ή δέ σύνταξις διά την χρονικήν ταύτην περίοδον ύπολογίζεται επί τή θάσει του έν τή παραγράφω (α) του έδαφίου (1) του άρθρου 23 καθοριζόμενου ποσοστού».

Κεφ. 314.
43 του 1962
44 του 1962
52 του 1963
5 του 1964
28 του 1965
37 του 1966
74 του 1966
35 του 1967.

Πλήν τών ως άνω τροποποιήσεων αί τρεις Κοινοβουλευτικά Έπιτροπάι εισηγούνται εις την Έκτελεστικήν Έξουσίαν όπως έν ευθέτω χρόνω ύποβάλη πρός την Βουλήν τροποποιητικά νομοσχέδια άτινα νά άφορώσι τόν παρόντα Νόμον περι Συντάξεων Καθηγητών, τόν περι Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμον περι Συντάξεων και τόν περι Συντάξεων τών Δημοδιδασκάλων Νόμον, διά τών όποιων νά επιφέρωνται αί άκόλουθοι δύο τροποποιήσεις :

(α) Έ λέξις «δύνатаι» ήτις άπαντάται εις τό άρθρον 13 του παρόντος νομοσχεδίου νά αντικατασταθί καταλλήλως ούτως ώστε νά καθίσταται ύποχρεωτική ή παροχή συντάξεως εις τόν νόμιμον προσωπικόν αντιπρόσωπον άποθανόντος καθηγητου, ύπαλλήλου ή διδασκάλου έν τή ύπηρεσία.

Αί Έπιτροπάι θεωρούσι την τροποποίησιν ταύτην άναγκαίαν διότι τό διά του νομοσχεδίου χορηγούμενον φιλοδώρημα πρός τόν νόμιμον προσωπικόν αντιπρόσωπον θανόντος καθηγητου, δημοσίου ύπαλλήλου ή διδασκάλου άποτελεί δικαίωμα του ένδιαφερομένου και δέον νά μη άφίεται εις την διάκρισιν του έργοδότη.

(6) Άρθρον 16.

Αι Έπιτροπαί είναι τής γνώμης ότι τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον τὸ ὁποῖον προνοεῖ ὅπως ἡ σύνταξις παύη νὰ καταβάλληται ἐπὶ τῇ καταδίκῃ τοῦ συνταξιούχου χρήζει τροποποιήσεως ἵνα διασαφηνισθῇ.

Ἐν κατακλείδι αἱ τρεῖς Κοινοβουλευτικαὶ Έπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἰς νόμον μετὰ τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων τοῦ κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη διατηροῦντος ἐπιφυλάξεις ἐπὶ ὠρισμένων ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔχει τὸν λόγον ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Συζητοῦντες σήμερον τὸ Νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον ὡς «ὁ περὶ Συντάξεων Καθηγητῶν Νόμος τοῦ 1967», ἀσφαλῶς αἰσθανόμεθα ἰδιαίτεραν ἱκανοποίησιν διότι ἐπὶ τέλους, καὶ μετὰ παρέλευσιν ἑπτὰ ὀλοκλήρων ἐτῶν ἀπὸ τῆς καταλύσεως τοῦ ἀποικιοκρατικοῦ καθεστώτος, μᾶς διδεται ἡ εὐκαιρία νὰ κατοχυρώσωμεν νομοθετικῶς ἐν στοιχειῶδες δικαίωμα, τὸ δικαίωμα τῆς συνταξιοδοτήσεως, εἰς μίαν διακεκριμένην ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐπαγγελματικὴν τάξιν τῆς ὁποίας ἡ συμβολὴ εἰς τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνοδὸν τοῦ λαοῦ μας ἀναμφισβητήτως τυγχάνει μεγίστη.

Ὡς εἶναι γνωστὸν τὸ ἀποικιοκρατικὸν καθεστὸς οὐδόλως ἐνδιεφέρθη διὰ τὴν συνταξιοδοτήσιν τῶν καθηγητῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας καθότι, παρὰ τὰς ἐκθιαστικὰς προσπάθειάς του, δὲν κατῴρθωσε νὰ ὑποδουλώσῃ τὴν Μέσῃν Παιδείαν μας, ὡς συνέβη μὲ τὴν κατωτέραν, καὶ νὰ ἐξαναγκάσῃ ταύτην νὰ παρεκκλίνῃ τῆς ἑλληνοπρεποῦς μορφώσεως καὶ διαπαιδαγωγήσεως τῆς νεολαίας μας ὡς εἶναι ὁ ἔθνικὸς ἐκπαιδευτικὸς σκοπὸς τῆς. Καὶ τοῦτο ὀφείλετο εἰς τὸ ὑψηλὸν ἔθνικὸν φρόνημα τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ ὅστις ἀντέδρασε σθεναρῶς πρὸς ματαίωσιν τῶν καταχθονίων ἀποικιοκρατικῶν σχεδίων, ἀλλ' ἰδιαίτερος ὀφείλεται εἰς τὸν ἀκραϊφνῆ πατριωτισμὸν καὶ τὰς μεγάλας οἰκονομικὰς θυσίας τῶν καθηγητῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας ὅτινες παρεῖχον τὰς ὑπηρεσίας των ἀντὶ πενηροτάτων μισθῶν πείνης καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς συνταξιοδοτικῆς προστασίας ἐκ μέρους τῆς τότε Ἀποικιακῆς Κυβερνήσεως τὴν ὁποίαν ἀνεπλήρου ἡ στοργικὴ μέριμνα τῆς μητρὸς Ἑλλάδος.

Σκοπὸς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἶναι ἡ συνταξιοδοτήσις τῶν καθηγητῶν τῶν δημοσίων Σχολῶν Μέσης καὶ Ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ τοῦς αὐτοὺς ὅρους ὡς καὶ ἡ συνταξιοδοτήσις τῶν διδασκάλων καὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Παρ' ὄλον ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Συντάξεων Καθηγητῶν τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1966, ἐν τούτοις, γίνεται πρόνοια περὶ καταβολῆς συντάξεως καὶ εἰς τοὺς καθηγητὰς τοὺς ἀφυπηρητήσαντας μεταξύ τῆς 16ης Αὐγούστου 1960 καὶ τῆς 31ης Αὐγούστου 1966, ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας δηλαδὴ τῆς ἀφυπηρητήσεως των καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1966 ὡς καθώριζε τὸ ἀρχικῶς κατατεθὲν εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον. Αἱ πρόνοιαι τοῦ Νομοσχεδίου διὰ συντάξεις χηρῶν καὶ τέκνων τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1967, ἀλλὰ γίνεται πρόνοια ὥστε καθηγητῆς ὁ ὁποῖος ἀφυπηρέτησε μεταξύ τῆς 16ης Αὐγούστου 1960 καὶ τῆς 31ης Αὐγούστου 1967, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἤθελε χορηγηθῆ σύνταξις δυνάμει τοῦ Μέρους II τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, νὰ θεωρηθῆ ἐπὶ τῷ θανάτῳ του ὡς συνταξιούχος καὶ νὰ μεταβιθασθῆ μέρος τῆς συντάξεώς του εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ τέκνα του συμφώνως τῶν διατάξεων τοῦ Μέρους III.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι σκοπὸς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἶναι ἡ συνταξιοδότησις τῶν καθηγητῶν δημοσίων Σχολῶν Μέσης καὶ Ἀνωτέρας Ἐκπαίδευσως ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὄρους ὡς ἡ συνταξιοδότησις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ διδασκάλων, αἱ ἀρμοδία Κοινοβουλευτικὰ Ἐπιτροπὰι περιορίσθησαν μόνον εἰς ὠρισμένας δυνατὰς τροποποιήσεις καὶ θελιώσεις τοῦ ἀρχικῶς κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχεδίου αἵτινες δὲν θὰ ἔθετον εἰς δυσμενῆ διάκρισιν τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τοὺς διδασκάλους. Ἐξ ἄλλου αἱ Κοινοβουλευτικὰ Ἐπιτροπὰι, λόγῳ συνταγματικῶν δεσμεύσεων δὲν ἠδύναντο νὰ προβοῦν εἰς τοιαύτας θελιώσεις καὶ τροποποιήσεις τοῦ Νομοσχεδίου αἵτινες θὰ συνεπήγοντο μεγαλύτεραν οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας, τὴν ὁποίαν ἐξουσίαν ἡ Βουλὴ στερεῖται δυνάμει τοῦ Συντάγματος. Ὡς ἐκ τούτου περιορίσθησαν νὰ κάμουν μόνον τὰς δυνατὰς τροποποιήσεις καὶ θελιώσεις μεταξύ τῶν ὁποίων οὐσιωδестέρα ὑπῆρξεν ἡ τροποποίησις τοῦ ἀρθροῦ 18, δυνάμει τῆς ὁποίας οἱ ἀφυπηρητήσαντες καθηγηταὶ μεταξύ τῆς 16ης Αὐγούστου 1960 καὶ τῆς 31ης Αὐγούστου 1966 θὰ λαμβάνουν σύνταξιν ἢ φιλοδώρημα συμφώνως τῶν διατάξεων τοῦ Μέρους II οὐχὶ ἀπὸ τῆς 1.9.1966, ὡς καθώριζε τὸ Νομοσχέδιον, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἀφυπηρητήσεώς των, καὶ τὴν ὁποίαν τροποποίησιν ἀπεδέχθη ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία καθότι τυγχάνει λογικὴ καὶ δικαία.

Ἡ εἰσήγησις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον ὄχι μόνον τοῦ περὶ Συντάξεων Καθηγητῶν Νόμου ἀλλὰ καὶ τῶν περὶ Συντάξεων Δημοσίων Ὑπαλλήλων καὶ Διδασκάλων Νόμων, ἐλπίζω ὅτι θὰ ἔχη εὐμενῆ ἀπήχθῃσιν παρὰ τοῖς ἀρμοδίοις, εἰς τρόπον ὥστε ἡ διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου συμπληρωθεῖσα συνταξιοδοτικὴ μας νομοθεσία νὰ καταστῇ ἀρτιωτέρα καὶ νὰ συμπληρωθοῦν αἱ ἐλλείψεις τῆς.

Τελειῶνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εισηγουμαι τὴν ψήφισιν τούτου εἰς Νόμον ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Θεωρῶ καθῆκον μου νὰ χαιρετήσω τὴν ὑποβολὴν καὶ τὴν σημερινὴν συζήτησιν καὶ θεβαίαν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Συντάξεων τῶν καθηγητῶν.

Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν ἀπαραίτητον ἀνάγκην διὰ τὴν Κυπριακὴν νομοθεσίαν, μίαν ἀνάγκην ἡ ὁποία ὑπῆρχεν ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ καὶ εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονός ὅτι ἐπὶ τέλους λύεται ἕνα ἀπὸ τὰ βασικὰ αἰτήματα τῶν καθηγητῶν μας. Ὁ ἐθνικὸς καὶ κοινωνικὸς ρόλος τῶν καθηγητῶν εἰς μίαν κοινωνίαν, καὶ διὰ τὴν ἰδικὴν μας, εἶναι τόσο ἐμφανεῖς ὥστε δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τονίσωμεν τὴν σημασίαν των καὶ συνεπῶς κάθε μέτρον τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετεῖ τὴν θελίωσιν τῆς θέσεως τῶν καθηγητῶν εἶναι πάντοτε εὐπρόσδεκτον.

Ἀσφαλῶς ὅμως, ὅπως κάθε μέτρον τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται διὰ πρώτην φοράν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι τέλειον. Τὸ ἴδιον μπορεῖ νὰ λεχθῇ καὶ διὰ τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν Νομοσχέδιον. Εἶναι γεγονός ὅτι αἱ τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἔχουν γίνῃ εἰς τὸ Νομοσχέδιον ἀπὸ τὰς Ἐπιτροπὰς καὶ αἱ συστάσεις αἱ ὁποῖαι γίνονται δι' ὠρισμένα ἄλλα σημεῖα εἶναι σημαντικὰ καὶ ἐπιφέρουν βασικὰ θελιώσεις εἰς τὰς προβλέψεις τοῦ Νομοσχεδίου. Συγκεκριμένως αἱ τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν τὴν ἔναρξιν τῆς πληρωμῆς τῆς συντάξεως ἀπὸ τὸ ἔτος ἀφυπηρητήσεως ἐκείνων τῶν καθηγητῶν οἱ ὁποῖοι ἀφυπηρήσαν μεταξύ

του 1960 και της τωρινής περιόδου είναι ένα σημαντικό όφελος. Το ίδιο ισχύει και διά την αύξηση του έτους άφυπηρετήσεως των καθηγητών Σωματικής Άγωγής. Επίσης αί συστάσεις τής Έπιτροπής δι' αναγκαίας τροποποιήσεις όλων των Συντάξεων Νόμων ούτως ώστε να άρθουν όρισμένα πιθανά παρεξηγήσεις είναι σοβαρά και πιστεύομεν ότι ή Έκτελεστική Έξουσία θά τάς ίδη με τον άπαιτούμενον φακόν και θά προβή τό ταχύτερον εις τάς τροποποιήσεις των αναλόγων νόμων.

Ένα σοβαρόν θέμα τό όποϊον κατά την γνώμην μου δέν μπορεί να θεωρηται ως λήξαν με τον Νόμον ως θά ψηφισθί τώρα, είναι τό θέμα τό όποϊον άφορά τά άπαιτούμενα έτη ύπηρεσίας μέχρις ότου ένας καθηγητής δυνηθί να άπολαύση πλήρους συντάξεως. Όπως είναι σήμερα διατυπωμένον τό Νομοσχέδιον ένας καθηγητής χρειάζεται να έργασθί 36 έτη και 8 μήνας διά να δυνηθί να άπολαύση πλήρους συντάξεως. Κατά την γνώμην μας ό αριθμός αυτός των έτων ύπηρεσίας είναι πολύ ύψηλός, ιδιαίτέρως διά την περίπτωση των καθηγητών οι όποιοι, ως γνωρίζομεν, εις την καταπληκτικήν των πλειοψηφίαν, πλην μερικων μονάδων εις τον τεχνικόν τομέα τής εκπαιδεύσεως, αποτελούνται από έπιστήμονας οι όποιοι χρειάζονται αρκετά έτη διά να δυνηθουν να άποκτήσουν τό πανεπιστημιακόν δίπλωμα και πιθανώς και αρκετόν χρόνον μέχρις ότου έξασφαλίσουν διορισμόν. Συνεπώς είναι ούσιαστικώς άνθρωπίνως άδύνατον διά την καταπληκτικήν πλειοψηφίαν ή την όλότητα του καθηγητικού κόσμου να συμπληρώση την άπαιτουμένην περίοδον δι' έξασφάλισιν πλήρους συντάξεως.

Όταν συνεζητούσαμεν τό Νομοσχέδιον περι Σιντάξεων των Δημοσίων Ύπαλλήλων είχαμεν και τότε έγείρει τό ζήτημα τούτο, ιδιαίτέρως όσον άφορά εκείνους τους δημοσίους ύπαλλήλους οι όποιοι είναι έπιστήμονες και οι όποιοι έχουν τάς αυτές δυσκολίας διά την έξασφάλισιν πλήρους συντάξεως. Πιστεύομεν ότι τό θέμα τούτο είναι σοβαρώτατον διότι άφορά τους Κυπρίους έπιστήμονας οι όποιοι είναι διατεθειμένοι να έργασθουν εις την Κυβερνητικήν Ύπηρεσίαν διά να δυνηθουν να προσφέρουν διά τό κοινόν καλόν, συνήθως με θυσίαν πιθανώς καλύτερας θέσεως εκτός τής Δημοσίας Ύπηρεσίας, και συνεπώς είναι θέμα τό όποϊον χρειάζεται ένδελεχή μελέτην ούτως ώστε άργά ή γρήγορα να διορθωθί αυτό τό ζήτημα και να δυνηθουν οι έπιστήμονες καθηγηται και δημόσιοι ύπάλληλοι να έξασφαλίζουν πλήρη σύνταξιν έντός λογικων χρονικων όρίων.

Επίσης ειδικώς εις την περίπτωση των άπασχολουμένων εις την τεχνικήν εκπαίδευσιν έπιστημόνων και μή, έγείρεται επίσης έν περίπου παρόμοιον θέμα τό όποϊον λόγω τής φύσεως τής τεχνικής εκπαιδεύσεως, λόγω του γεγονότος ότι ή τεχνική εκπαίδευσιν είναι εις την Κύπρον ένα φαινόμενον των τελευταίων όλίγων έτων, δημιουργεί ακόμη μεγαλύτερα προβλήματα, διότι άσφαλώς διά την πλειοψηφίαν ίσως ή δι' ένα σεβαστόν αριθμόν των άπασχολουμένων σήμερα εις την τεχνικήν εκπαίδευσιν ή έξασφάλισιν πλήρους ή σχεδόν πλήρους συντάξεως είναι άποκεκλεισμένη.

Είναι γνωστόν ότι αρκετοι έπιστήμονες οι όποιοι σήμερα υπηρετούν την τεχνικήν εκπαίδευσιν έχουν εισέλθει εις την ύπηρεσίαν εις όριον ήλικίας πολύ μεγαλύτερον των 25 έτων λόγω του ότι δέν υπήρχε τότε τεχνική εκπαίδευσιν έν Κύπρω. Οι άνθρωποι αυτοί έγκατέλειψαν τά έλεύθερα έπαγγέλματα και άλλας θέσεις διά να προσφέρουν εις την τεχνικήν εκπαίδευσιν τής Κύπρου ή όποια, ως έχομεν διαπιστώσει, πάσχει από έλλειψιν προσωπικου και έχομεν ήδη διαπιστώσει και άλλοτε την άνάγκην τής ένθαρρύνσεως των καθηγητών τής τεχνικής εκπαιδεύσεως.

Ένας τρόπος με τον όποϊον ήμπορούσε να διορθωθί αυτό τό ζήτημα είναι μία εισήγησις ή όποια έχει γίνει από την όργανωσιν των τεχνικων. Να ληφθουν υπ' όψιν εις τά έτη ύπηρεσίας διά σκοπούς συντάξεως ή λεγομένη τεχνική πείρα, ή άνεγνωρισμένη τεχνική πείρα, ή όποια αναγνωρίζεται δυνάμει του παλαιου Νόμου τής Κοινοτικής Συνελεύσεως έν σχέσει με προαγωγάς και προσαυξήσεις

εις τὸν μισθόν. Δὲν βλέπομεν κανένα λόγον διὰ τὸν ὁποῖον, ἰδιαιτέρως δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἰσήλθον εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν χωρὶς νὰ ἔχουν ἐξασφαλίσαι ἐκ τῶν οἰωνδήποτε προηγουμένων ἐργοδοτῶν των οἰωνδήποτε φιλοδώρημα ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει των ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν ὑπηρεσίαν, δὲν βλέπομεν κανένα λόγον, λέγω, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ τεχνικὴ αὐτὴ πείρα ἢ ἄλλως ἀναγνωρίζομένη ὑπὸ τοῦ Νόμου νὰ μὴν ἀναγνωρίζεται καὶ διὰ σκοποὺς συντάξεως. Αὐτὸ θὰ ἦτο ἓνα σοβαρὸν κίνητρον διὰ τὴν εἰσοδοχὴν νέων ἐπιστημόνων εἰς τὴν τεχνικὴν μας ἐκπαίδευσιν.

Ἐνα ἄλλο σημεῖον τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ θίξω εἶναι τὰ ὠφελήματα διὰ τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανά. Κατὰ τὴν γνώμην μας εἶναι μᾶλλον εἰς χαμηλὸν ἐπίπεδον. Βέβαια τοῦτο πιθανῶς νὰ ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἀναλογιστής, ὁ ὁποῖος πρέπει ἀσφαλῶς νὰ ἔχη ἐξετάσει τὸ ζήτημα τοῦτο, νὰ ἔχη καταλήξει προσωρινῶς εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι τὰ ὠφελήματα θάσει τῶν ὑπαρχόντων δεδομένων. Ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι, ὅπως συνέβη καὶ μὲ ἄλλους νόμους εἰς τοὺς ὁποίους αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ ἀναλογιστοῦ εἶναι ἀπαραίτητοι, μετὰ τὴν πάροδον ὀρισμένου χρόνου καὶ δὴ ὄχι μεγαλυτέρου τῆς πενταετίας, ὅπως συμβαίνει καὶ εἰς ἄλλας παρομοίας περιπτώσεις, θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία ἐπανεξετάσεως ὑπὸ ἀναλογιστοῦ τοῦ ὄλου θέματος διὰ νὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον ὑπάρχει πιθανότης νὰ ἀυξηθοῦν τὰ ὠφελήματα διὰ τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανά.

Τελικῶς, εἶμαι θέβαιος, καὶ αὐτὸ φαίνεται ἐξ ἄλλου ἀπὸ ἀριθμὸν αἰτήσεων καὶ περιπτώσεων αἱ ὁποῖαι περιῆλθον εἰς γνώσιν μας, ὅτι ἡ ψήφισις αὐτοῦ τοῦ Νόμου, ὁ ὁποῖος εἶπομεν ὅτι ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ ἔπρεπε νὰ εἶχε ψηφισθῇ, εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργῇ μὲ τὸν τρόπον ποῦ ψηφίζεται ὀρισμένας ἀδικίας εἰς ἀτομικὰς περιπτώσεις. Ἄδικίας ὅταν λέγω ἐννοῶ ὅτι λόγω τῆς παρόδου τοῦ χρόνου τῆς ψηφίσεως, λόγω πιθανῶς συγχύσεως ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν, νὰ ὑπάρχουν ἀτομικαὶ περιπτώσεις ἀξίων ἐκπαιδευτικῶν οἱ ὁποῖοι ὑπηρετήσαν τὸν τόπον αὐτὸν ἐπὶ δεκαετίας ὀλοκλήρους καὶ οἱ ὁποῖοι διὰ τὸν α ἢ β λόγον νὰ μὴ καλύπτονται ἀπὸ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο.

Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐξετάζουσα αὐτὰς τὰς ἀτομικὰς περιπτώσεις θὰ εὕρῃ λύσιν οὕτως ὥστε νὰ ἰκανοποιηθοῦν οἱ ἀξιοὶ αὐτοὶ ἐκπαιδευτικοὶ καὶ ἐν ἀνάγκῃ δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς τὰς ἀναγκαίας τροποποιήσεις τοῦ Νόμου ὅταν ἐν τῇ πράξει φανῇ ὅτι τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀσφαλῶς, ἔντιμὲ κ. Πρόεδρε, δὲν χρειάζεται μεγάλη διερεύνησις διὰ νὰ πεισθῇ οἰοσδήποτε καλῆς πίστεως μελετητῆς τοῦ ἀνά χειράς Νομοσχεδίου ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ σημαντικὸν καὶ ἀποφασιστικὸν βῆμα πρὸς τὴν δικαίαν καὶ λογικὴν προσπάθειαν τῆς τάξεως τῶν καθηγητῶν νὰ βελτιώσουν τὰς συνθήκας καὶ τοὺς ὄρους ἐργοδοτήσεώς των.

Ἰδιαιτέρως ἡ ἔκθεσις τῶν Ἐπιτροπῶν, ἥτις ἐπέφερεν εἰς ὀρισμένα ἄρθρα τοῦ Νομοσχεδίου ὀρισμένας βασικὰς βελτιώσεις, συντέμνειν εἰς τὸ νὰ καταστή τὸ ἀνά χειράς Νομοσχέδιον κατὰ πολὺ καλύτερον ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς μέχρι τοῦδε οὐσιαστικῶς ἀδικουμένης τάξεως τῶν καθηγητῶν. Ἰδιαιτέρως ἀξιοσημείωτος καὶ ἀντικειμενικὴ εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπενεχθεῖσα τροποποίησις δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου καθορίζεται ἡ ἡμερομηνία ἀφυπηρητήσεως τοῦ καθηγητοῦ, αἰρουμένης τῆς ἀρχικῶς προταθείσης ἡμερομηνίας τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1966, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ποῦ αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν σημειοῦν, ὅτι δηλαδὴ εἶναι δίκαιον ὅπως ἡ σύνταξις καὶ τὸ φιλοδώρημα συμφώνως τῶν διατάξεων τοῦ Μέρους II δέον ὅπως καταβάλλωνται ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφυπηρητήσεως τοῦ καθηγητοῦ.

Ἐξ ἄλλου ἢ ἐπενεχθεῖσα τροποποιήσις εἰς τὸ ἄρθρον 10, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἡλικίαν ἀφυπηρετήσεως, ἐπέτρεψε—καὶ δικαίως—τὴν ἐξίσωσιν τοῦ ὄριου ἀφυπηρετήσεως τῶν καθηγητῶν Σωματικῆς Ἀγωγῆς μετὰ τῶν λοιπῶν συναδέλφων τῶν. Ταυτοχρόνως αἱ τροποποιήσεις εἰς τὰ ἄρθρα 27 μαζὶ μετὰ τὰς παρατηρήσεις διὰ τὰς γενικωτέρας τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις ἐφαρμοζόμεναι θὰ ὀδηγήσουν σταδιακῶς εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς Νόμου πολὺ καλοῦ ἐν σχέσει μετὰ πολλὰς ἄλλας χώρας.

Ὅτι ὅμως φοβοῦμαι αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἶναι ὁ κίνδυνος τὸν ὁποῖον θὰ ἐπιφέρῃ ἡ ψήφισις τῆς παρούσης νομοθεσίας ἐν σχέσει μετὰ τὰς συντάξεις ἐξ Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος δυστυχῶς κίνδυνος δὲν ἀνεπτύχθη ὑπὸ τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων μερῶν πρὸς τὰς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς ὅταν ἐκαλοῦντο νὰ ἐπιληφθοῦν τοῦ Νομοσχεδίου πρὸ τινῶν ἡμερῶν. Δυνάμει ὡς γνωστὸν τῆς ἐν Ἑλλάδι κειμένης νομοθεσίας πᾶς Ἕλλην τὸ γένος καθηγητῆς, ἀνεξαρτήτως ὑπηκοότητος, ὑπηρετῶν εἰς ἀνεγνωρισμένα σχολεῖα τῆς ἀλλοδαπῆς, συνταξιοδοτεῖται ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος. Τοιοῦτοτρόπως δυνάμει τῆς ἐν λόγῳ νομοθεσίας ἔτυχον εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἐξακολουθητικῶς τυγχάνουν εἰς τὸ παρὸν συντάξεως ὅλοι οἱ Ἕλληνες Κύπριοι καθηγηταὶ ὑπηρετοῦντες εἰς ἀνεγνωρισμένας ἐν Κύπρῳ σχολὰς. Ἡ τοιαύτη σύνταξις ἀνέρχεται διὰ μὲν τὸν Γυμνασιάρχην εἰς £90 μηνιαίως καὶ διὰ τὸν Βοηθὸν Γυμνασιάρχην εἰς £80 περίπου μηνιαίως.

Ἀναφέρομαι μόνον εἰς τοὺς δύο αὐτοὺς βαθμοὺς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, διότι τὸν τίτλον τοῦ Βοηθοῦ Γυμνασιάρχου δικαιούται νὰ καταλάβῃ ἀκωλύτως οἰοσδήποτε καθηγητῆς συμπληρῶν καθοριζόμενον ἀριθμὸν ἐτῶν. Ἡ ἐν λόγῳ νομοθεσία ἢ ὁποία θὰ φθάσῃ εἰς τὴν ὀλοκληρώσιν τῆς τὸ 1970—καὶ ἢ ὁποία ἐψηφίσθῃ ὑπὸ τοῦ μεγάλου μεταρρυθμιστοῦ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας κ. Γεωργίου Παπανδρέου—διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἐνιαίου μισθολογίου, θὰ ἐπιτρέπῃ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐπιπροσθέτως εἰς τοὺς Κυπρίους καθηγητὰς τὴν ἀνάληψιν συντάξεων (ἐὰν οἱ καθηγηταὶ ἤθελον ὀλοκληρώσει τὰς εἰσφοράς τῶν εἰς τὰ τρία ἐν Ἑλλάδι ἐπικουρικὰ ταμεῖα), ἀνερχομένων εἰς £180 περίπου μηνιαίως διὰ τοὺς διευθυντὰς καὶ εἰς £150 περίπου μηνιαίως διὰ τοὺς Βοηθοὺς Διευθυντὰς.

Ἐπαναλαμβάνω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι τὸν τίτλον τοῦ Βοηθοῦ Διευθυντοῦ λαμβάνουν ἀκωλύτως ὅλοι καὶ ἐν Κύπρῳ καὶ ἐν Ἑλλάδι οἱ καθηγηταὶ δεδομένου ὅτι ἔχουν ὁμαλὴν καὶ κανονικὴν ὑπηρεσίαν. Ἡ συνταξιοδότησις ὅμως αὕτη θὰ ἀπολεσθῇ διὰ τοὺς Κυπρίους ἐκπαιδευτικοὺς ἐὰν ψηφισθῇ ἡ παρούσα νομοθεσία, δεδομένου ὅτι ἡ Ἑλλαδικὴ νομοθεσία προνοεῖ ὅτι τοιαύτη σύνταξις ἐκχωρεῖται μόνον εἰς ὅσους ἐκπαιδευτικοὺς δὲν λαμβάνουν σύνταξιν ἀπὸ τὰς οἰκείας Κυβερνήσεις καὶ δικαίωμα ἐπιλογῆς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ δυστυχῶς ἐκ μέρους τῶν Κυπρίων καθηγητῶν, δεδομένου ὅτι αὕτη ἐπαφίεται εἰς τὸν Ἑλληνικὸν νόμον ἀποκλειστικῶς. Ἐπομένως δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν Κύπρον ἡ παροχὴ τοιαύτης συνταξιοδοτήσεως ἐξ Ἑλλάδος, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἢ συνέχισις, ὅπως εἶπα, τῆς Ἑλλαδικῆς συνταξιοδοτήσεως.

Ἐναπομένουν ὅμως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, οἱ καθηγηταὶ τῶν ἰδιωτικῶν σχολῶν τῶν μὴ ἀνεγνωρισμένων ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐλάχιστοι ὅσοι τυχόν δὲν καλύπτονται ὑπὸ τῆς παρούσης συνταξιοδοτήσεως.

Εἰσηγοῦμαι ὡς ἐκ τούτου ὅπως τὸ Νομοσχέδιον καλύψῃ μόνον μέρος τῶν ἐν λόγῳ καθηγητῶν, ἦτοι τοὺς καθηγητὰς τῶν ἰδιωτικῶν σχολῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν καλύπτονται ὑπὸ τῆς Ἑλλαδικῆς συντάξεως καὶ οἱ ὁποῖοι καθηγηταὶ—ἐλάχιστοι εὐτυχῶς—δὲν καλύπτονται ἐπιπροσθέτως ὑπὸ τῆς Ἑλλαδικῆς νομοθεσίας. Αὐτό, ἄλλωστε, κ. Πρόεδρε, ἐζήτησε καὶ ἡ πλειοψηφία τῆς συνελεύσεως τῆς 19ης τρέχοντος τῶν καθηγητῶν, ὅτε ἀπεφασίσθῃ νὰ ἐπιζητηθῇ σύνταξις δι' ὅσους δὲν καλύπτονται ὑπὸ τῆς Ἑλλαδικῆς συντάξεως.

Διὰ νὰ τύχουν καὶ τοῦ εὐεργετήματος τῶν ἐπικουρικῶν ταμείων, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, πράγμα τὸ ὁποῖον θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὸν διπλασιασμόν, ὡς ἀνέφερα, περίπου τῆς συντάξεως, ὡς συμβαίνει καὶ μετὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ὑπηρετοῦντας

καθηγητάς συναδέλφους των, εισηγοῦμαι ὅπως ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις καλύψῃ ἐφ' ἅπασι μέρος τῶν μέχρι τοῦδε ὀφειλῶν εἰς τὰ ἐν λόγῳ ταμεία, τοῦ ὑπολοίπου καλυπτομένου ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν καθηγητῶν, ὑπογραμμιζομένης τῆς ἀρχῆς πρὸς τοὺς καθηγητάς ὅτι ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς αἱ εἰσφοραὶ εἰς τὰ ἐν λόγῳ ταμεία θὰ καλύπτονται ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν καθηγητῶν. Τοῦτο θὰ ἱκανοποιήσῃ ἀπολύτως τοὺς ἰδίους τοὺς καθηγητάς καὶ θὰ ἀποβῆ ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ἰδίας τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι ὠρισμένα στοιχεῖα δὲν ἦσαν ὑπ' ὄψιν μας ὡς Ἐπιτροπῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου, εισηγοῦμαι ὅπως ἡ ψήφισις τοῦ ἀνά χειρᾶς Νομοσχεδίου καθυστερήσῃ μέχρι τῆς προσεχοῦς συνεδρίας εἰς τρόπον ὥστε νὰ σταθμισθοῦν ὄλαι αἱ ἐπιπτώσεις καὶ ὄλα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἀνέφερα. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι ὁμιλεῖται ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀναφέρωμαι εἰς τὴν τελευταίαν εἰσήγησιν τοῦ συναδέλφου περὶ ἀναβολῆς τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νόμου τούτου. Εἰσηγοῦμαι ὅτι αἱ.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐάν θὰ ἀναφερθῆτε εἰς τὸ θέμα αὐτὸ θὰ σὰς δώσω τὸν λόγον ἀργότερα διότι ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη εἰς ὁμιλητῆς ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, ὁ κ. Ἰωαννίδης. Θὰ ἦτο δὲ σκοπιμώτερον νὰ ἀκούσωμεν καὶ τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Ἰωαννίδη καὶ κατόπιν νὰ συζητήσωμεν τὸ θέμα ἐάν θὰ ἀναβληθῆ ἢ ὄχι ἢ ἐάν θὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Πολὺ καλά. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἰωαννίδης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συναδέλφω. Ὡς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν κατατεθείσαν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς Ἐκθεσιν τῶν τριῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν διετήρησα ἐπιφυλάξεις ἐπὶ ὠρισμένων ἄρθρων τοῦ Νομοσχεδίου. Ὡς ἐκ τούτου θὰ ἐξηγήσω εἰς τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τὰς ἐπιφυλάξεις μου αὐτάς.

Αἱ ἐπιφυλάξεις μου στηρίζονται εἰς τὰ ἐξῆς τρία σημεῖα :

Πρῶτον, πιστεύω ὅτι τὸ Κράτος ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ παράσῃ σύνταξιν εἰς ὄλους τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς οἱ ὁποῖοι προσέφεραν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὸν τόπον μας. Τοῦτο σημαίνει ἴσην μεταχείρισιν πρὸς ὄλους τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς καὶ ἰσοτιμίαν ὄλων τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἔναντι τοῦ Κράτους. Δυστυχῶς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δὲν καλύπτει ὄλους τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς. Καὶ ὑπάρχει μία, ἔστω μικρά, ὁμάς ἐκπαιδευτικῶν ἢ ὁποῖα δὲν θὰ εὐεργετηθῆ διὰ τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ καὶ οὕτω θὰ ἐξακολουθῆ νὰ μένη μετέωρος χωρὶς νὰ λαμβάνῃ οἰανδήποτε σύνταξιν. Καὶ ὁμοίως οἱ ἐκπαιδευτικοὶ οὗτοι ἠνάλωσαν τὴν ζωὴν των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐθνικῆς παιδείας, προσέφεραν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὴν παιδείαν μας καὶ πιστεύω ὅτι ἔχουν κάθε δικαίωμα νὰ ζητήσουν ὅπως καὶ οὗτοι συμπεριληφθοῦν εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον. Δὲν δύναται νὰ λεχθῆ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι πρέπει νὰ τεθῆ μία γραμμὴ κάπου οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὸ Νομοσχέδιον ἕνας καθωρισμένος χρόνος ἀπὸ τοῦ ὁποῖου οἱ ἐκ-

παιδευτικοί νά δικαιούνται εις σύνταξιν. Τοῦτο, πιστεύω, δέν εἶναι ὀρθόν διότι ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ Κράτος ἀπεφάσισε νά συνταξιοδοτήσῃ τὴν τάξιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν, ὅλοι οἱ ἐκπαιδευτικοὶ ἔχουν δικαίωμα νά τύχουν τῆς συντάξεως αὐτῆς. Καὶ ἀναφέρωμαι εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δέν λαμβάνουν σύνταξιν οὔτε ἀπὸ τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν οὔτε ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. Ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία μελετήσῃ τὴν εἰσηγήσίν μου ταύτην καὶ προβῆ εἰς τροποποιήσιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου οὕτως ὥστε ἅπαντες οἱ ἐκπαιδευτικοὶ τῆς νήσου νά τυγχάνουν ἴσης μεταχειρίσεως καὶ συνταξιοδοτήσεως.

Ἡ δευτέρα μου ἐπιφύλαξις ἀφορᾷ εἰς τὸ θέμα τοῦ χρόνου ἀφυπηρητήσεως τῶν καθηγητῶν. Πιστεύω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς, ὅτι δέον νά παρασχεθῆ τὸ δικαίωμα καὶ ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικούς ὅπως ἀφυπηρετοῦν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εἰκοσιπενταετοῦς ὑπηρεσίας. Τοῦτο ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Νομοθεσίαν καὶ πιστεύω ὅτι ἔχουν μελετηθῆ τόσον τὰ ὑπὲρ ὅσον καὶ τὰ κατὰ τῆς τοιαύτης θέσεως, καὶ διὰ νά ἐπικρατήσῃ ἡ ἀποψις περὶ δικαίωματος ἀφυπηρητήσεως ἅμα τῇ συμπληρώσει εἰκοσιπενταετοῦς ὑπηρεσίας, πιστεύω ὅτι τοῦτο ἔχει μελετηθῆ καλῶς. Δέν δύναμαι νά ἴδω εἰς ποίας περιπτώσεις εἰς ἐκπαιδευτικὸς θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ὑπηρεσίαν του ἅμα τῇ συμπληρώσει εἰκοσιπενταετοῦς εὐδοκίμου ὑπηρεσίας, παρὰ μόνον εἰς ἐλαχίστας περιπτώσεις καὶ θλέπω ὡς μίαν τοιαύτην περίπτωσιν, τὴν περίπτωσιν ἐνὸς ἐκπαιδευτικοῦ ὁ ὁποῖος ἤθελεν ἀποφασίσῃ νά συνεχίσῃ ἐπιστημονικὴν ἔρευναν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπιθυμῆ ὅπως ἔχῃ κάποιαν οἰκονομικὴν ἄνεσιν, δηλαδὴ νά λάθῃ τὴν σύνταξιν του διὰ νά συνεχίσῃ τὰς μελέτας του αἱ ὁποῖαι τελικῶς ἤθελεν ἀποβῆ πρὸς ὄφελος ὄχι μόνον τῆς παιδείας ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπιστήμης. Εἰσηγοῦμαι, ὡς ἐκ τούτου, ὅπως τὸ ἄρθρον 10 τροποποιηθῆ οὕτως ὥστε 25ετῆς ὑπηρεσίας νά παρέχῃ δικαίωμα ἀφυπηρητήσεως εἰς τοὺς καθηγητάς, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον εἰς καθηγητῆς ἤθελεν ἀποφασίσῃ νά ἀφυπηρητήσῃ ἅμα τῇ συμπληρώσει 25ετοῦς ὑπηρεσίας.

Καὶ ἡ τελικὴ μου ἐπιφύλαξις εἶναι ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀνώτατον ὄριον ὑπηρεσίας τὸ ὁποῖον προβλέπει ὁ Νόμος διὰ νά λάθῃ εἰς ἐκπαιδευτικὸς τὸ μέξιμουμ τῆς συντάξεως. Τοῦτο καθορίζεται εἰς 36 ἔτη καὶ 8 μῆνας. Πιστεύω ὅτι οὐδεὶς ἐκπαιδευτικὸς εἶναι δυνατόν ἀφυπηρητῶν νά ἔχῃ συμπληρώσει τὸ ἀνώτατον ὄριον τῶν 36 ἐτῶν καὶ 8 μηνῶν ὑπηρεσίας, καὶ εἰσηγοῦμαι νά παρέχῃ δικαίωμα ἐπανεξετασθῆ ἐν συνδυασμῶ με τὰς ἄλλας ἐπιστημονικὰς τάξεις αἱ ὁποῖαι ὑπηρετοῦν εἰς τὴν Κυβέρνησιν οὕτως ὥστε νά ὑπάρχῃ μία ὁμοιόμορφος ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Τελικῶς εἰσηγοῦμαι ὅπως αἱ ἀπόψεις μου τεθοῦν ἐνώπιον τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας με τὴν θεββαίαν ἐλπίδα ὅτι θὰ τύχουν τῆς ἐγκρίσεως ταύτης.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐὰν δέν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς προτίθεμαι νά ἐξετάσω τὸ θέμα τῆς εἰσηγήσεως τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ περὶ ἀναβολῆς τῆς περαιτέρω συζητήσεως καὶ ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ;

Ὁ κ. Δημητριάδης. Ἐπειδὴ πρόκειται περὶ θέματος ἀναβολῆς ἢ μὴ τῆς συζητήσεως μπορεῖτε νά ἀγορευέσθε ἀπὸ τῆς θέσεώς σας.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. ἠθέλα ἀπλῶς νά ἀναφερθῶ εἰς τὸ θέμα τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ. Ἡ ἐξέτασις τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ἀπησχόλησε τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπ' ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα, ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νά ἀκούσῃ ἐπανειλημμένως τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ὀργανώσεων τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐν τέλει εἰσηγήθη εἰς τὸ Σῶμα ὠρισμένως τροποποιήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἱκανοποιοῦν τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον ἤγειρεν ὁ συνάδελφος, δὲν νομίζω ὅτι θὰ πρέπει νὰ μᾶς πείσῃ νὰ ἀναβάλωμεν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νόμου τούτου, διότι, ἐὰν δὲν ἀπατώμα, οἱ καθηγηταὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα ἐκλογῆς ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσπραξίν τῶν χρημάτων αὐτῶν. Θὰ δικαιούνται νὰ λαμβάνουν τὴν σύνταξίν των ἢ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἢ ἀπὸ τὴν Κυπριακὴν. Ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐὰν δὲν ἀνταποκρίνεται τοῦτο πρὸς τὴν πραγματικότητα, ἐὰν δηλαδὴ δὲν θὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα ἐνασκήσεως αὐτῆς τῆς ἐκλογῆς οἱ καθηγηταί, ἢ ἐὰν δὲν θὰ εἶναι πρακτικῶς εὐκόλον δι' αὐτοὺς νὰ τὸ ἐνασκήσουν, τότε θὰ μπορούσαμεν ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ διὰ καταλλήλου τροποποιήσεως τοῦ Νόμου νὰ προστατεύσωμεν τὰ συμφέροντα τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Διότι ἐὰν ἀναβάλωμεν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου, θὰ ἐξαρτήσωμεν τὸ θέμα τοῦτο ἀπὸ τὰ ἐν Ἑλλάδι κρατοῦντα τὰ ὁποῖα, ἐξ ὅσων γνωρίζω, μποροῦν αὐρίον νὰ ἀλλάξουν. Δηλαδὴ δὲν εἶναι τὸσον εὐκόλον νὰ ζητῶμεν ἀπὸ τὸ Σῶμα αὐτὸ νὰ ἀναβάλλῃ τὴν ἐπιψήφισιν ἐνὸς νομοθετήματος διότι εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἢ σύμφωνα μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν νομοθεσίαν δυνατὸν νὰ παρέχεται ἢ νὰ μὴ παρέχεται ἕνα εἶδος χορηγήματος εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικούς.

Ἐν κατακλείδι εἰσηγοῦμαι καὶ πάλιν ὅπως τὸ θέμα τοῦτο ἐπανεξετασθῆ, ἐὰν παραστῆ ἀνάγκη, εἰς εὐθετώτερον χρόνον. Διότι τὸ Σῶμα ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ προβῆ εἰς τροποποίησιν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐντιμοὶ κύριοι Βουλευταί. Τὸ θέμα τῆς προτεινομένης ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου δέον νὰ ἐξετασθῆ, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἀφοῦ ἀκούσωμεν ἀπὸ τὰς τρεῖς Ἐπιτροπὰς αἱ ὁποῖαι ἐξήτασαν τὸ Νομοσχέδιον, ἐὰν οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐνδιαφερομένων λειτουργῶν Μέσης καὶ Ἀνωτέρας Παιδείας ἔχουν ὑποβάλει εἰσήγησιν περὶ μὴ θεσπίσεως τοῦ Νομοσχεδίου μέχρι ρυθμίσεως οἰουδήποτε ἄλλου θέματος.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὸ Σῶμα ὅτι τὸ Νομοσχέδιον θὰ συνεζητεῖτο καὶ θὰ ἐψηφίζετο τὴν περασμένην ἐβδομάδα, ἀνεβάλαμεν δὲ τὴν συζήτησίν του διὰ νὰ δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ λάθῃ χώραν ἡ γενικὴ συνέλευσις τῆς Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ. καὶ κατόπιν νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὰς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς οἱ ἐκπρόσωποι καὶ νὰ θέσουν τὰς ἀπόψεις των.

Ἐὰν οἱ ἴδιοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν ἔχουν ἐγείρει ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν θέμα ἀναβολῆς τῆς θεσπίσεως τοῦ Νομοσχεδίου, νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἀναβάλωμεν ἡμεῖς τὴν θέσπισιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἀφοῦ μάλιστα ἐξέφρασαν τὰς παρατηρήσεις των ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἡ ἀξίωσις των ἦτο πάντοτε ὅπως ἐπιστευσθῆ ἢ ψήφισις του εἰς Νόμον.

Διὰ τοῦτο θὰ ἤθελα νὰ μετὰ πληροφορήσω οἱ Πρόεδροι ἢ ὁ Πρόεδρος τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ πόσον οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἔχουν ζητήσει οἰανδήποτε ἀναβολὴν θεσπίσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον.

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε, Οὐδέποτε ἐζήτησαν νὰ μὴ θεσπισθῆ ὁ Νόμος αὐτός. Ἀπειναντίας ἐπείγοντο νὰ θεσπισθῆ τὸ ταχύτερον οὕτως ὥστε νὰ καλύπτονται ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

Ἐνα ἄλλο ζήτημα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν σας εἶναι ὅτι πλείστοι ὅσοι ἐκ τῶν καθηγητῶν οἱ ὁποῖοι δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν συνταξιοδοτουμένων καθηγητῶν ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, εἶναι μερικοὶ οἱ ὁποῖοι δὲν δικαιούνται λόγῳ διαφόρων κανονισμῶν συντάξεως καὶ οἱ ὁποῖοι ἐὰν δὲν ψηφισθῆ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον θὰ μείνουν ἀκάλυπτοι.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ὡς δὲ μᾶς ἔχουν πληροφορήσει, συμφώνως τῆς ὑφισταμένης ναμοθεσίας μπορεῖ οἰοσδήποτε νὰ ἐκλέξῃ νὰ παίρῃ τὴν σύνταξιν ἢ.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

.....ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἢ ἀπὸ τὴν Κύπρον. Ἐπομένως δὲν βλέπω τὸν λόγον πῶς μία τάξις διὰ τὴν ὁποίαν ἔγινε τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ καὶ τὸ ὁποῖον μελετοῦν τόσον καιρὸν θὰ παρέθλεπον ἕνα τέτοιο σοβαρὸν σημεῖον καὶ μόνον ὁ ἔντιμος συνάδελφος θὰ ἦτο.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε. Θέλω νὰ δώσω μερικὰς ἐπιπροσθέτους πληροφορίας πρὸς τὸ Σῶμα. Ἐν πρώτοις οἱ καθηγηταὶ ἅπαξ καὶ ἐπιλέξουν μίαν ἐκ τῶν δύο συντάξεων δὲν μποροῦν ἀργότερον νὰ ἀκολουθήσουν τὴν Ἑλλαδικὴν συνταξιοδότησιν, διότι ὁ ἐν ἰσχύϊ Ἑλλαδικὸς Νόμος δηλοῖ σαφῶς ὅτι οἰοδήποτε τῶν Ἑλλήνων καθηγητῶν τῆς ἀλλοδαπῆς συνταξιοδοτοῦνται παρὰ τῶν οἰκείων Κυβερνήσεων, ἀποστεροῦνται αὐτομάτως τῆς Ἑλλαδικῆς συντάξεως. Ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον θάσει τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα ἤλεγξα, καὶ εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου ἀληθῆ, εἶναι ὑπερδιπλασία ἢ Ἑλλαδικῆς σύνταξις, θὰ ἦτο ἄδικον νὰ σφαιγιάσωμεν τοὺς καθηγητὰς αὐτοὺς ἐπὶ θυσίᾳ μόνον ἑπτὰ ἡμερῶν τὰς ὁποίας ἐπιζητῶ ἀπὸ τὸ Σῶμα. Ἄλλωστε, κ. Πρόεδρε, ἐξέθεσα καὶ προφορικῶς πρὸς ὑμᾶς καὶ σὰς εἶπα διὰ ποίους λόγους δὲν εἶχεν ἐνημερωθῆ ἢ Ἐπιτροπῇ καὶ σὰς ἐζήτησα τὴν πίστωσιν αὐτὴν τὴν ὁποίαν μοῦ εἶπατε ὅτι μποροῦσε νὰ δοθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐντιμε κ. Βουλευτά. Σὰς ἐρώτησα ὅταν μὲ ἐνημερώσατε προφορικῶς κατὰ πόσον τὸ θέμα τοῦτο ἠγέρθη εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῆς Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ. Καὶ μοῦ εἶπατε ὅτι ἠγέρθη.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Σὰς ἠρώτησα κατὰ πόσον ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν, καὶ μοῦ εἶπατε ὅτι ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν καὶ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι ἀπέτυχε νὰ λάβῃ τὴν πλειοψηφίαν τῶν ψήφων.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Νὰ σὰς δώσω μερικὰ συμπληρωματικὰ στοιχεῖα, ἐὰν θέλετε, τὰ ὁποῖα ἀναγινώσκω ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «Ἐλευθερίαν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ὑπεισέρχομαι οὔτε θέλω νὰ ὑπεισέλθω εἰς τὴν συζήτησιν ἢ ὁποία ἔγινε μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γνωρίζω εἶναι ὅτι οἱ ἐκπαιδευτικοὶ μετὰ τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῆς Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ. παρουσιάσθησαν εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς καὶ δὲν ἐζήτησαν νὰ ἀναβληθῇ ἢ ψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἀπεναντίας ἐτόνισαν τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ὅπως ἐπισπευθῇ ἢ ψήφισις

του. Πώς είναι, επομένως, δυνατόν, ἐφ' ὅσον οἱ ἐπίσημοι ἐκπρόσωποι τῶν ἐζητήσαν νὰ ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον, διότι ὠρισμένοι ἐξ αὐτῶν πιστεύουν ὅτι δὲν ἐτέθη καλῶς τὸ θέμα εἰς τὴν γενικὴν τῶν συνέλευσιν καὶ ὅτι ἐὰν ἐτίθετο κατὰ διαφορετικὸν τρόπον θὰ ἔπαιρνε τὴν πλειοψηφίαν, πῶς εἶναι δυνατόν, λέγω, νὰ ὑπεισέλθωμεν ἡμεῖς εἰς τὸ θέμα αὐτὸ καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον καὶ μόνον νὰ ἀναβάλωμεν τὴν θέσπισιν τοῦ Νομοσχεδίου ; Ἐδόθη χρόνος ὑπεραρκετὸς διότι τὸ Νομοσχέδιον ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἐδῶ καὶ τρεῖς μῆνες, ἀνεβλήθη ἐπανειλημμένως διὰ νὰ κάμουν γενικὴν συνέλευσιν καὶ νὰ ἔλθουν ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις τῶν, καὶ δὲν ἐξέφρασαν ἄποψιν περὶ μὴ ψηφίσεως.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, κ. Πρόεδρε, νὰ πῶ ὀλίγα τινὰ ἐπιπρόσθετα.

Δὲν θὰ κρίνω τὴν συνδικαλιστικὴν συνείδησιν τῶν καθηγητῶν ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι πραγματοποιοῦν ἀπεργίαν καθ' ὃν χρόνον ψηφίζεται Νομοσχέδιον ὑπὲρ τῶν, οὔτε ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὅτι ἔχει σημασίαν δὲν τὸ σχετίζω μὲ τὴν ἀπεργίαν. Μὲ ἐνδιαφέρει ὡς θέμα διαδικασίας. Ὅταν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ζητοῦν διὰ τῶν ἐκπροσώπων τῶν κατόπιν γενικῆς συνέλευσεως τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου, δὲν ἔχω τι τὸ θετικὸν τὸ ὁποῖον νὰ μοῦ λέγῃ ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι ζητοῦν ἀναβολὴν διὰ νὰ ἐπανεξετάσουν κατὰ πόσον θὰ ζητήσουν τὴν ψήφισιν ἢ ὄχι τοῦ Νομοσχεδίου.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀπαντῶ, κ. Πρόεδρε, ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε. Θέτω ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Σώματος τὰ στοιχεῖα αὐτὰ τὰ ὁποῖα δὲν μᾶς ἔθεσεν ἡ Ἐπιτροπὴ ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, καὶ ὁ κ. Πρόεδρος εἶναι παρὼν καὶ μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ἐὰν ἐτέθησαν αὐτὰ τὰ στοιχεῖα. Ὑποβάλλω ὅτι αἱ συντάξεις ἐξ Ἑλλάδος εἶναι ὑπερδιπλάσιαι ἀπὸ τὰς Κυπριακὰς καὶ ὅτι εἶναι ὀριστικὸν καὶ θέβαιον ὅτι θὰ ἀπολεσθοῦν αἱ Ἑλλαδικαὶ συνταξιοδοτήσεις. Αὐτὸ θέτω ἐνώπιον τοῦ Σώματος καὶ ἡ Βουλὴ ἀσφαλῶς εἶναι ἐλευθέρως νὰ ψηφίσῃ ὅ,τι θέλει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐντιμε κύριε συνάδελφε, τὸ Νομοσχέδιον ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἀπὸ τὴν ὁποῖαν θὰ ψηφισθῇ παρέχει τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅπως ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἐπιλέξουν κατὰ πόσον θὰ ζητήσουν νὰ πάρουν τὴν παροῦσαν σύνταξιν ἢ τὴν Ἑλλαδικήν.

Ἐὰν ἐπομένως ἐντὸς τῶν τριῶν μηνῶν καταλήξουν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι εἶναι συμφερότερον νὰ παίρουν τὴν Ἑλλαδικὴν σύνταξιν, εἶναι ἐλεύθεροι νὰ πράξουν τοῦτο, θὰ καλύπτονται δὲ ὑπὸ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου μόνον ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δι' οἴσουσδήποτε λόγους δὲν θὰ καλύπτονται ἀπὸ τὸν Νόμον συνταξιοδοτήσεως ὁ ὁποῖος ἰσχύει εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐπομένως δὲν βλέπω τὸν λόγον διατὶ νὰ τὸ ἀναβάλω.

Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος νομίζει ὅτι δικαιούται συνταξιοδοτήσεως ἢ δύναται νὰ πάρῃ σύνταξιν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἢ ὁποῖα ἀντιλαμπάνομαι ὅτι εἶναι καὶ μεγαλυτέρα, τότε θὰ ἐκλέξῃ νὰ πάρῃ τὴν Ἑλλαδικὴν σύνταξιν. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ δῇ ὅτι δὲν δικαιούται νὰ πάρῃ σύνταξιν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, διότι δὲν πληροῖ τοὺς ὅρους τοὺς ὁποῖους θέτει ὁ Ἑλληνικὸς Νόμος, θὰ ζητήσῃ νὰ πάρῃ τὴν Κυπριακὴν σύνταξιν.

Θέτω εἰς ψηφοφορίαν τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ὅπως τὸ θέμα ἀναβληθῇ διὰ μίαν ἐβδομάδα διὰ περαιτέρω ἐξέτασιν, φαντάζομαι, ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ποιοὶ ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς εἰσηγήσεως ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τρεις, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποιοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δεκαπέντε, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Άποχαι ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δύο, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ή εισήγησης του έντιμου Βουλευτου όπως αναβληθη ή συζήτησις του θέματος διά μίαν έβδομάδα απορρίπτεται.

Εισερχόμεθα εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδιου, ή όποια θα γίνη δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ή Βουλή των Άντιπροσώπων ψηφίζει ως ακόλουθως :

Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησις όπως τό 1ον άρθρον έγκριθη ;

Μη ύπαρχούσης αντίρρησεως τό 1ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έρμηνεία. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησις ;

Μη ύπαρχούσης αντίρρησεως τό 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Σύνταξις και συντελεστής. "Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησις ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Φιλοδώρημα επί άφυπηρητήσι προ της συμπληρώσεως δεκαετουδς ύπηρεσίας. "Άρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησις ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αύξησης συντάξεως εις περιπτώσεις άφυπηρετήσεως λόγω άσθενείας. "Άρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συντάξιμος ύπηρεσία. "Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Η συντάξιμος ύπηρεσία δέον νά είναι συνεχής. "Άρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Περιπτώσεις χορηγήσεως συντάξεως ή φιλοδωρήματος. "Άρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Φιλοδώρημα εις καθηγητρίας εις τινας περιπτώσεις. "Άρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Ηλικία άφυπηρετήσεως. "Άρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Υπάρχει ένστασης, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Ο κ. *Ιωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Θά έπαναλάβω, έντιμε κ. Πρόεδρε, την εισήγησίν μου όπως συμπεριληφθή πρόνοια κατά την όποιαν ό έκπαιδευτικός νά έχη τό δικαίωμα νά άφυπηρετή επί τή συμπληρώσει 25ετούς ύπηρεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εισηγείσθε όπως γίνη τροποποιήσις τώρα ; Διότι, ως άντελήφθην από την άγόρευσίη σας, ή εισηγήσις σας ήτο όπως διαβιθασθοῦν αί άπόψεις σας εις την Έκτελεστικήν Έξουσίαν.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Έάν, έντιμε κ. Πρόεδρε, τούτο θα συνεπάγεται οικονομικάς έπιπτώσεις, πράγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι δέν δυνάμεθα νά υποβάλωμεν την τροποποίησιν αὐτήν, τότε εισηγοῦμαι όπως διαβιθασθοῦν αί άπόψεις μου εις την Έκτελεστικήν Έξουσίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Άσφαλῶς συνεπάγεται οικονομικάς έπιπτώσεις, διότι εάν 50 καθηγηταί άποφασίσουν νά άφυπηρητήσουν κατόπιν 25 έτών ὑπηρεσίας, σημαίνει ὅτι θα αρχίση ή καταβολή τῶν συντάξεῶν των άμέσως, ενώ ταυτοχρόνως θα διορισθοῦν άλλοι 50 καθηγηταί διά νά πληρώσουν τὰς θέσεις των. Άρα σημαίνει αύξησιν καί έπιβάρυνσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ καί ὡς έκ τούτου είναι άνάγκη όπως τὸ θέμα τεθῆ ένώπιον τῆς Έκτελεστικῆς Έξουσίας.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Θά παρακαλέσω όπως τεθῆ, έντιμε κ. Πρόεδρε, ή εισηγήσις μου αὐτή εις την Έκτελεστικήν Έξουσίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μή ὑπαρχούσης ένστάσεως τὸ άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Σύνταξις έν περιπτώσει άφυπηρητήσεως λόγω καταργήσεως θέσεως ή αναδιοργανώσεως. Άρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πρόσθετος σύνταξις έν περιπτώσει άφυπηρητήσεως λόγω αναπηρίας. Άρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Φιλοδῶρημα όταν καθηγητής άποθάνη έν ὑπηρεσίᾳ ή μετά την άφυπηρέτησιν. Άρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συντάξεις εις έξαρτωμένους καθηγητοῦ φονευομένου έν τη έκτελέσει τοῦ καθήκοντος. Άρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

*Άρθρα 15, 16 και 17.

*Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη ύπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Ημερομηνία έναρξεως ισχύος. *Άρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Ερμηνεία. *Άρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συντάξεις εις χήρας και τέκνα. *Άρθρον 20όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Εξάρτησις συντάξεων εκ της συντάξεως του αποθανόντος. *Άρθρον 21ον

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Σύνταξις χήρας. *Άρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Άρθρα 22, 23, 24, 25 και 26.

*Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη ύπαρχούσης αντιρρήσεως εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εισφοραί διά προηγουμένην υπηρεσίαν. *Άρθρον 27ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Επιστροφή εισφορών. *Άρθρον 28ον

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εναρξεις Ισχύος του παρόντος Μέρους. "Άρθρον 29ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αί συντάξεις και τὰ φιλοδωρήματα δέν έκχωρούνται. "Άρθρον 30όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Και 31ον. Κατάργησις του άρθρου 35 του Νόμου 10 του 1963 της Ε.Κ.Σ.Κ.

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης τὸ 30όν και 31ον ἐγκρίνονται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνη δι'ἀναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περί Συντάξεων Καθηγητῶν Νόμος του 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περί Συμπληρωματικῶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Άρ. 15) του 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν έκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

**ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ 15) ΤΟΥ 1967».**

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ίωσήφ Γιαμάκης

Σταύρος Ποσκώτης.

Πέτρος Στυλιανού.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περί οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1967.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η διάθεσις ποσού χρημάτων εκ £28.258 αναγκαίων δια τούς μισθούς του ακόλουθου διδακτικού προσωπικού της Στοιχειώδους και Μέσης Έκπαιδύσεως από της 1ης Σεπτεμβρίου 1967 μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1967.

Μέση Έκπαιδευσις

Διευθυνταί 2ας Τάξεως	6
Βοηθοί Διευθυνταί	8
Καθηγηταί 1ης Τάξεως	35
Καθηγηταί 2ας Τάξεως	15

Στοιχειώδης Έκπαιδευσις

Διευθυνταί 2ας Τάξεως	15
Διδάσκαλοι	55

Η δημιουργία των ως άνω προσθέτων νέων θέσεων εις τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν σχολείων Μέσης καὶ Στοιχειώδους Έκπαιδύσεως εἶναι ἀναγκαία πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν προσθέτων ἀναγκῶν καὶ διὰ τὴν καλυτέραν λειτουργίαν τῶν σχολείων κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος 1967/1968.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐνδελεχῶς τὸ ὅλον θέμα καὶ ἀφοῦ ἀνέγνωσε καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ὅτι τὰ Σχολεῖα τόσο εἰς τὴν Μέσῃ ὅσον καὶ εἰς τὴν Στοιχειώδη Έκπαιδευσιν δὲν εἶναι παντοῦ καὶ πάντοτε ἐπαρκῶς ἐπηνδρωμένα, εἰσηγείται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἔγκρισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ δημιουργία τῶν ἐπιπροσθέτων τούτων ὀργανικῶν θέσεων πρὸς τὸ συμφέρον τῆς παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταί ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταί ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τούς σκοπούς τούς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοπούς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967, ἦτοι διὰ τὴν ἴδρυσιν ὠρισμένων νέων θέσεων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθῶς :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρίσις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £28.258 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη ύπαρχούσης αντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν.

Ἄρθρον 3ον. Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἰδρυσις νέων θέσεων. Ἄρθρον 4ον. Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Ἐγκρίνονται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 15) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μη ύπαρχούσης αντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ ἐκθέσεις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Ἐπομένως θὰ ἀναβληθοῦν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Κεφάλαιον Γ. Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περὶ Πυροβόλων Ὁπλῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 16) τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 17) τοῦ 1967.
- (4) Ὁ περὶ Ἐγγραφῆς τῶν Κατοίκων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε,

Κατετέθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ Δρος Βάσου Λυσσαρίδη πρότασις τροποποιήσεως τοῦ περὶ Προβάτων καὶ Αἰγῶν (Ἐλεγχος καὶ Ἄδεια Βοσκήσεως) Νόμου, καὶ γίνεται παράκλησις ὅπως συζητηθῇ κατὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περί Πυροβόλων Ὀπλων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 16) τοῦ 1967 καὶ ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 17) τοῦ 1967 παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν. Ὁ περί Ἐγγραφῆς τῶν Κατοίκων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν ἢ ὁποῖα παρακαλεῖται νὰ ἐξετάσῃ τοῦτο ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν.

Ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις ἢ κατατεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Λυσσαρίδη παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ Ἐσωτερικῶν.

Ἔληξεν ἡ Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγραφῶν.

Ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως—εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ—θέμα ἔγγραφον ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, τὸ ἐξῆς: «Διαφήμισις ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου καὶ τῆς Τηλεοράσεως τοῦ Καπνίσματος, Τροφίμων καὶ Φαρμάκων». Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν ἐντιμον κύριον Βουλευτὴν ἐὰν θὰ εἶχεν ἔνστασις ὅπως ἢ συζητήσις ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Δὲν ἔχω ἔνστασις, ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα θὰ τεθῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ θὰ συζητηθῇ κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε.

Ἐγὼ εἰς χεῖρας μου ἔν ἔγγραφον τὸ ὁποῖον ἐστάλη ἀπὸ Ὑπουργόν, καὶ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ διαφημιστικοῦ κώδικος. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ καὶ πάλιν ἐκφράζω τὴν διαμαρτυρίαν μου καὶ τὴν ἀποδοκιμασίαν μου διότι τοιοῦτου εἶδους ἔγγραφα κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν ἀγγλιστί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν. Ἀσφαλῶς θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε γίνει ἑλληνιστὶ ἀλλὰ δὲν κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν οὔτε ἔχω γνῶσιν τοῦ ἔγγραφου αὐτοῦ. Φαντάζομαι ὅτι θὰ ἐκυκλοφόρησεν πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν Βουλευτῶν. Οἱ Κανονισμοὶ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ ἐπομένως δὲν κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Εἰσηγοῦμαι, κύριε Πρόεδρε, εἰς τὰ ἐντιμα Μέλη νὰ ἐπιστραφῇ ὡς ἀπαράδεκτον. Διότι δὲν μποροῦν νὰ κατατίθενται ἔγγραφα ἀγγλιστί. Εἰς τὸ κάτω-κάτω δὲν ξεύρομεν ἀγγλικά διὰ νὰ ἀναγινώσκωμεν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν κατετέθη ἐντιμὲ κύριε Βουλευτά. Δὲν θὰ ἐπέτρεπα νὰ κατατεθῇ διότι οὐδένα ἔγγραφον κατατίθεται εἰς τὴν Βουλὴν ἐκτὸς ἐὰν εἶναι εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἀπλῶς διενεμήθη ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου. Θὰ διαβιβάσω δὲ τὰς παρατηρήσεις σας ὅτι θὰ ἔπρεπε τὸ ἔγγραφον αὐτὸ νὰ κυκλοφορήσῃ καὶ ἑλληνιστὶ. Ἀλλὰ ὁ λόγος ποῦ τὸ τονίζω εἶναι διότι αὐτὸ τὸ ἔγγραφον δὲν κατετέθη. Τὰ μόνον ἔγγραφα τὰ ὁποῖα κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα κατατίθενται ὑπὸ τῶν Γραμματέων τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν. Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχη ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία.

- (1) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 3) τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Στατιστικῆς Νόμος τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 17) τοῦ 1967.
- (4) Ὁ περὶ Ἐγγραφῆς τῶν Κατοίκων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (5) Ὁ περὶ Πυροβόλων Ὀπλῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (6) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 16) τοῦ 1967.
- (7) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὰ μέλη τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἐκκρεμεῖ ἀπὸ μακροῦ χρόνου, καὶ θὰ παρεκάλουν τὰς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς ὅπως ἐπισπεύσουν τὴν Ἐκθεσὶν τῶν ἐπ' αὐτοῦ.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κεφάλαιον Δ : Τὸ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κυρίου Παναγιώτη Τουμαζῆ ἐγγραφέν θέμα : «Διαφήμισις ὑπὸ τοῦ Ρ.Ι.Κ. καὶ τῆς Τηλεοράσεως τοῦ καπνίσματος, τροφίμων καὶ φαρμάκων».

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὡρα λήξεως 6 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Δημητριάδης Λέλλος	Ποσκώτης Σταύρος
Δημητριάδης Χρῆστος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σιθιτανίδης Πανίκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσεράς Ἀνδρέας	Τζιρκώτης Γεώργιος
Κόσιης Νίκος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Λυσσαρίδης Βάσος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χατζηχάρος Χαρίδημος.
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Τήρησις μονολέπτου σιγῆς εἰς μὴμην τοῦ ἀποβιώσαντος πολιτευτοῦ Γεωργίου Χατζηπαύλου.
2. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συντάξεων Καθηγητῶν Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης—Χρ. Δημητριάδης—Π. Στυλιανῶν—Γ. Ἰωαννίδης—Λ. Δημητριάδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 15) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 5ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1967

(Ὑψρα ἐνάρξεως 5.05 μ.μ.)

(Ἄρ. 3)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ)

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμοι συνάδελφοι. Ἐπειδὴ ὁ Πρόεδρος τοῦ Σώματος ἀπουσιάζει εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εἰσηγοῦμαι ὅπως, ἐάν δὲν ὑπάρχει ἔνστασις, τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως προεδρεύσῃ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὑπάρχει ἔνστασις :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς. Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐάν ὑπάρχει ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι Ἑρωτήσεις καὶ Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς ὅπως προθοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιθιτανίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἰουνίου 1967.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνησυχητικῶς ἀξιεθέντων ὁδικῶν δυστυχημάτων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐν Κύπρῳ μὲν ἐν πολλοῖς τραγικὰς συνεπεῖας, παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἑσωτερικῶν νὰ μὲ πληροφορήσῃ :

(α) Κατὰ πόσον θεωρεῖ ἀναγκαῖον ὅπως ἐγκαθιδρυθῇ κατάλληλος ὑπὸ τὰς περιστάσεις αὐστηρὸς Κώδιξ Ὀδικῆς Κυκλοφορίας, παρόμοιος τοῦ ἐν Ἑλλάδι ὑφισταμένου, συμπληρουμένων τῶν, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἀτελῶς ὑφισταμένων ἐν Κύπρῳ σχετικῶν Νόμων καὶ ἀπληρομακένων Κανονισμῶν.

- (β) Κατά πόσον θεωρεί αναγκαίαν την πλήρη Ιατρικήν εξέτασιν τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἀπόκτησιν ἀδείας ὁδηγοῦ, πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς πλήρους σωματικῆς, νευρολογικῆς καὶ ψυχολογικῆς ἀκόμη καταλληλότητος τούτων, πρὸ τῆς χορηγήσεως τῆς σχετικῆς ἀδείας, ἥτις εξέτασις καὶ καταλληλότης νὰ εἶναι καὶ ἀπαραίτητος προϋπόθεσις χορηγήσεως τῆς αὐτῆς ἀδείας ὁδηγοῦ.
- (γ) Κατά πόσον θεωρεῖ ἐπιβεβλημένην τὴν ἐν τῇ παραγράφῳ (β) ἀνωτέρω Ιατρικήν εξέτασιν τῶν ἤδη ἀδειούχων ὁδηγῶν ὀχημάτων κατὰ κανονικὰ χρονικὰ διαστήματα, π.χ. 5 ἐτῶν.
- (δ) Κατά πόσον θεωρεῖ αναγκαίαν τὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου εἰς τρόπον ὥστε, ὁδηγοὶ οἵτινες στεροῦνται τῆς ἀδείας τῶν ὑπὸ ἀρμοδίων Δικαστηρίων διὰ περίοδον πέραν τῶν 6 μηνῶν, νὰ ὑποχρεοῦνται εἰς ἐπανεξέτασιν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἀδείας τῶν.
- (ε) Κατά πόσον θεωρεῖ αναγκαίαν τὴν ὑποχρεωτικὴν εξέτασιν καὶ μηχανικὸν ἔλεγχον καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὀχημάτων κατὰ κανονικὰ χρονικὰ διαστήματα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς κανονικῆς μηχανικῆς λειτουργίας τούτων.
- (στ) Ποῖος ἔλεγχος ἐξασκεῖται ὡς πρὸς τὰς ἰκανότητας τῶν Ἐθνοφρουρῶν οἵτινες ὁδηγοῦν ὀχήματα τῆς Ἐθνοφρουρᾶς ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιθιτανίδη.

«Γενικῶς δὲν παρουσιάζεται οὐσιαστικὴ αὔξησις τῶν τροχαίων ἀτυχημάτων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Τὰ κάτωθι στοιχεῖα εἶναι ἐν προκειμένῳ ἐνδεικτικὰ τῆς ἐπικρατοῦσης καταστάσεως :

Ἔτος	Ἀρ. Δυστυχ.	Ἀρ. φονευθ.	Σοβ. τραυμ.	Ἐλαφ. τραυμ.
1960	4813	110	704	1305
1961	4443	105	658	1454
1962	5085	79	673	1637
1963	5370	117	779	1746
1964	2817	77	602	1003
1965	3620	96	691	1303
1966	3642	95	818	1483

Ἐν τούτοις ἡ κατάστασις δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ εἶναι ἀνησυχητικὴ καὶ νὰ ἀπασχολῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἀστυνομίας, ἥτις πρὸς διαφώτισιν τῶν ὁδηγῶν καὶ περιορισμῶν τῶν δυστυχημάτων, διοργανώνει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκστρατείας ὀδικῆς ἀσφαλείας καὶ ἄλλας εἰδικὰς περιπολίας.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὰς ὑποβληθείσας ἐρωτήσεις δίδονται αἱ ἀκόλουθοι ἀπαντήσεις :

- (α) Παρ' ἡμῖν δὲν ὑπάρχει ἐν ἰσχύϊ Ὀδικὸς Κώδιξ κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ ἐν Ἑλλάδι, ὅπου αἱ διατάξεις τοῦ Κώδικος ὑπέχουν ἰσχὴν νόμου καὶ τυχόν παράθασις τῶν διατάξεων τούτων ἀποτελεῖ ἀδίκημα. Ὁ παρ' ἡμῖν Ὀδικὸς Κώδιξ ἔχει συμβουλευτικὸν χαρακτῆρα. Ὑπάρχουν ὁμοίως ἐν ἰσχύϊ οἱ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων Κανονισμοὶ 1959-1967 καὶ ἄλλοι νόμοι περὶ τροχαίας διὰ τοὺς ὁποίους ὑπεβλήθησαν ἤδη εἰσηγήσεις ἐκσυγχρονισμοῦ αὐτῶν πρὸς ἀποτελεσματικώτερον ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκάστοτε παρουσιαζομένων προβλημάτων.
- (β) Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν Ιατρικὴν εξέτασιν ὑπεβλήθησαν ἤδη εἰσηγήσεις διὰ τὴν τροποποίησιν τῶν σχετικῶν κανονισμῶν. Αἱ εἰσηγήσεις αὗται τελοῦν εἰσέτι ὑπὸ μελέτην καθότι ἀντιμετωπίζεται πρόβλημα διαδικασίας καὶ τρόπου ἐξετάσεως τῶν ὁδηγῶν.

- (γ) Ἡ Ιατρικὴ ἐξέτασις τῶν ὀδηγῶν κατὰ κανονικὰ χρονικὰ διαστήματα π.χ. 5 ἐτῶν, ἀποτελεῖ μέρος τῶν εἰσηγήσεων, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὴν παράγραφον (θ) ἀνωτέρω.
- (δ) Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐπανεξέτασεως τῶν ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων στερουμένων τῆς ἀδείας ὀδηγοῦ, ὑπεβλήθησαν εἰσηγήσεις διὰ τὴν τροποποίησιν τῶν περὶ Μηχανοκινήτων Ὁχημάτων Κανονισμῶν 1959-1967, οὕτως ὥστε νὰ δοθοῦν περαιτέρω ἐξουσίαι εἰς τὸν Ἐφορον ἵνα εἰς δικαιολογημένας περιπτώσεις διατάσῃ τὴν ἐπανεξέτασιν ὀδηγοῦ τινος.
- (ε) Γίνεται κανονικὴ ἐξέτασις τῶν παλαιῶν ἰδιωτικῶν ὀχημάτων. Ἰδιωτικὰ ὀχήματα ἅτινα δὲν καλοῦνται εἰς κανονικὴν ἐπιθεώρησιν ἐπιθεωροῦνται μεμονωμένως ἔάν συντρέχουν λόγοι.
- (στ) Ἡ ἐπιλογή τῶν ὀπλιτῶν διὰ τὴν εἰδικότητα τοῦ ὀδηγοῦ αὐτοκινήτου γίνεται μὲ θάσιν ὅτι οἱ οἱ εἴτε γνωρίζουν ὀδήγησιν ἐκ τοῦ πολιτικοῦ τῶν θίου, εἴτε κατέχουν γνώσεις σχετικὰς περὶ τὸ αὐτοκίνητον καὶ τὴν ὀδήγησιν. Μετὰ τὴν ἐπιλογὴν ὑφίστανται ἐκπαίδευσιν τεσσάρων ἐβδομάδων εἰς τὴν ὀδήγησιν καὶ συντήρησιν τοῦ αὐτοκινήτου μετὰ τὸ πέρασ τῆς ὁποίας ὑφίστανται εἰδικὴν ἐξέτασιν παρ' ἐπιτροπῆς, πρὸς ἀπόκτησιν ἀδείας ὀδηγοῦ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των ὑφίστανται συμπληρωματικὴν ἐκπαίδευσιν συντηρήσεως τῶν περὶ τὴν ὀδήγησιν γνώσεών των. Οἱ ὑποπίπτοντες εἰς σοβαρὰ παραπτώματα περὶ τὴν τροχαίαν κίνησιν ὑφίστανται διαφόρους κυρώσεις (ποιναί, ἀφαίρεσις ἀδείας ὀδηγοῦ κ.λ.π.)».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰουλίου 1967.

«Ὡς γνωστὸν ἡ ὁδὸς Κύκκου—Σταυροῦ Ψώκας—Ἀγυιάς καὶ Κανναβιοῦς ἀποτελεῖ τὴν κεντρικώτεραν καὶ κυριώτεραν δασικὴν ὁδικὴν ἀρτηρίαν τῆς νήσου.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσῃτε τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς κατὰ πόσον ἔχει ἀπασχολῆσει τὸ Ὑπουργεῖον σας τὸ θέμα τῆς ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ὁδοῦ αὐτῆς, ἔργον τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ συμβάλῃ καὶ εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Σεπτεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Ἰουλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Ἡ ἀσφαλτοστρώσις καὶ ἐν γένει θελιώσις τῆς ὁδοῦ Κύκκου—Σταυροῦ Ψώκας, μελετᾶται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Ἐπειδὴ ὁ πληθυσμὸς τῆς Λεμεσοῦ ἀνησυχεῖ καὶ ἀνυπομονεῖ νὰ ἴδῃ προωθούμενον τὸ ταχύτερον δυνατὸν τὸ ζήτημα τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ ἐκπόνησις τῶν ἀναγκαίων σχεδίων τοῦ λιμένος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἡ Κυβέρνησις διεξάγει ἐπὶ τοῦ παρόντος διαπραγματεύσεις διὰ τὴν ἐπιλογὴν καταλλήλου οἴκου, εἰς τὸν ὁποῖον θέλει ἀνατεθῆ ἡ ἐκπόνησις τῶν ἀναγκαίων σχεδίων καὶ προδιαγραφῶν τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ».

«Ήδη αντιπρόσωποι οίκων ἐξ Ἠνωμένου Βασιλείου, Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ Νορβηγίας ἐπεσκέφθησαν τὴν Κύπρον πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐνημερωθῶσι καὶ ἐπιτοπίως ἐπὶ τοῦ προτεινομένου ἔργου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Ὡς γνωστὸν αἱ Ἐταιρεῖαι Πετρελαιοειδῶν ἠύξησαν τὴν τιμὴν τῆς βενζίνης κατὰ 7 μίλς τὸ γαλόνι. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ αὔξησις αὕτη ἐπηρεάζει τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου γενικώτερον, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ ὑποχρέωσῃ τὰς Ἐταιρεῖας Πετρελαιοειδῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν πραγματοποιήσει καὶ πραγματοποιοῦν τεράστια κέρδη νὰ καταργήσουν τὴν ἐπιβληθεῖσαν αὔξησιν ἐπὶ τῆς βενζίνης ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Εὐθὺς ὡς αἱ Ἐταιρεῖαι Πετρελαιοειδῶν ἐξήγγειλαν αὔξησιν τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων των ὁ Ὑπουργὸς ἐξέφρασε τὴν ἀντίθεσιν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὰς ἐπιβληθεῖσας αὐξήσεις καὶ ἐζήτησεν ὅπως αἱ ἐν λόγω Ἐταιρεῖαι ἀναθεωρήσουν τὴν ἀπόφασίν των.

Ὡς γνωστὸν αἱ Ἐταιρεῖαι ἀνταπεκρίθησαν πρὸς τὴν ὑπόδειξιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἤρον τὰς αὐξήσεις τῶν τιμῶν ὄλων τῶν πετρελαιοειδῶν τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ὡς καύσιμα διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν βιομηχανιῶν, βιοτεχνιῶν, γεωργικῶν καὶ ἄλλων μηχανημάτων, καθὼς καὶ τῶν πετρελαιοκινήτων ἐπιβατικῶν καὶ φορτηγῶν αὐτοκινήτων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν ἀγοραίων ὀχημάτων, περιορισθεῖσαι εἰς τὴν κατὰ 3% αὔξησιν τῆς τιμῆς τῆς βενζίνης.

Διὰ τῆς ἐν λόγω ἀναθεωρήσεως τῆς ἀποφάσεως τῶν Ἐταιρειῶν ἡ οἰκονομία τοῦ τόπου ἀπηλλάγη κατὰ 75% καὶ πλέον τῆς ἐπιβαρύνσεως τὴν ὁποίαν θὰ ὑφίστατο ἐὰν ἐφηρμόζοντο αἱ ὑπὸ τῶν Ἐταιρειῶν ἐπιβληθεῖσαι αὐξήσεις».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ ὅπως ἡ ἀνάγνωσις τῶν ὑπολοίπων ἐρωτήσεων ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Καὶ τώρα εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία. Θὰ ἀρχίσωμεν μὲ τὸ νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον «Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967».

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν εἰς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (Ἄρ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Σωτήριος Γιαννάκης

Νίκος Κόσιης

Κώστας Χριστοδουλίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Χρῆσης Δημητριάδης.

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
 Λέλλος Δημητριάδης
 Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
 Χρύσης Δημητριάδης
 Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἰ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς ἐπανειλημμένας κοινὰς αὐτῶν συνεδριάσεις, τῆς τελευταίας λαβούσης χώραν τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1967.

Κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν κληθεὶς παρίστατο καὶ ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας ὅστις ἐβόηθησε τὰ μέγιστα τὸ ἔργον αὐτῶν.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος διὰ διατάξεως περιεκτικῶς προβλεπούσης καὶ καθοριζούσης τὸ ἔγκλημα τῆς «κατασκοπείας».

Τὸ νῦν ἰσχύον παρ' ἡμῖν δίκαιον ὅσον ἀφορᾷ ἐγκλήματα «κατασκοπείας» καὶ ἄλλα συναφῆ πρὸς τοῦτο ἐγκλήματα εἶναι οὐσιαστικῶς ἀγγλικόν. Τοῦτο εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 29 (1) (ε) τοῦ περὶ Δικαστηρίων Νόμου τοῦ 1960, τῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος, καὶ τῆς εἰδικῆς φύσεως τοῦ σχετικοῦ Ἀγγλικοῦ Νόμου, ἥτοι τοῦ περὶ Κρατικῶν Μυστικῶν Νόμου. (The Official Secrets Acts 1911-1939).

Ἀπὸ τῆς θεσπίσεως ὅμως τοῦ ἐν λόγω Ἀγγλικοῦ Νόμου μέχρι σήμερον ὠρισμένα διατάξεις αὐτοῦ συμπεριελήφθησαν καὶ εἰς τὴν Κυπριακὴν Νομοθεσίαν δι' εἰδικῶν Νόμων. Οὕτω διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Νόμου 41 τοῦ 1964 προσετέθησαν εἰς τὸν Κυπριακὸν Ποινικὸν Κώδικα (Κεφ. 155) δύο νέα ἀρθρα, τὸ 50Α (περὶ δημοσιεύσεως εἰδήσεων κ.λ.π. ἀφορῶσάν εἰς ἔργα ἀμύνης κ.λ.π.) καὶ τὸ 50Β (εἴσοδος κ.λ.π. εἰς ἀπηγορευμένην περιοχὴν) στηριχθέντα ἀντιστοιχῶς ἐπὶ τῶν ἀρθρῶν 2 καὶ 1 (1) (α) καὶ (β) τοῦ προρηθέντος σχετικοῦ Ἀγγλικοῦ Νόμου περὶ «κατασκοπείας». Οὐδεμία ὅμως πρόβλεψις ἐγένετο μέχρι σήμερον περὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐγκλήματος τῆς «κατασκοπείας» τὸ ὁποῖον προβλέπεται εἰς τὸ ἀρθρον 1 (1) (α) τοῦ ἐν λόγω Ἀγγλικοῦ Νόμου.

Ὡς ἐκ τούτου ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἡ θέσπισις εἰδικῆς περὶ «κατασκοπείας» νομοθεσίας διὰ τροποποιήσεως τοῦ Κυπριακοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς προτεινομένης νομοθεσίας υἱοθετήθη τὸ λεκτικὸν τῆς προαναφερθείσης Ἀγγλικῆς νομοθεσίας, λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι φράσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὸ Ἀγγλικὸν κείμενον ἔχουν ἤδη ἐρμηνευθῆ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καὶ οὕτω ὑπάρχει σήμερον νομολογία ἥτις βοηθεῖ μεγάλως εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Νόμου.

Τὰ συστατικὰ στοιχεῖα τοῦ προτεινομένου ἐγκλήματος τῆς «κατασκοπείας» εἶναι τὰ κάτωθι :

- (α) Ἡ προμήθεια, λήψις, συλλογὴ, καταγραφή, δημοσίευσις, διαθίβασις ἢ ἀνακοίνωσις εἰς οἰουδήποτε ἄλλο πρόσωπον οἰουδήποτε μυστικοῦ ἐπισήμου κώδικος, ἢ μυστικῆς συνθηματικῆς λέξεως ἢ οἰουδήποτε σχεδίου, τύπου, σημειώματος, ἀντικειμένου ἢ ἄλλου ἐγγράφου ἢ πληροφορίας προοριζομένης ἢ δυναμένης ἢ ἀποσκοπούσης εἰς τὴν ὠφέλειαν οἰουδήποτε ἄλλου κράτους.
- (β) Ἡ πράξις γενομένη διὰ σκοπὸν ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ἀσφάλειαν ἢ τὰ συμφέροντα τῆς Δημοκρατίας.

Τὸ ὑπὸ τὸ (β) συστατικὸν στοιχεῖον ἔτυχε δικαστικῆς ἐρμηνείας εἰς τὴν ὑπόθεσιν Chandler v. Director of Public Prosecutions (1962) A. C. 763 (Ἰδὲ ἰδίως τὴν ἀπόφασιν τοῦ Lord Devlin σελ. 806 ἐπ.).

Παρ' όλον ότι ἐν πολλοῖς ἐγένετο ἀπλή μετάφρασις τῆς ὀρολογίας τοῦ Ἀγγλικοῦ Νόμου, ἐν τούτοις τὸ προτεινόμενον Νομοσχέδιον παρεξέκκλινεν εἰς ὀρισμένας περιπτώσεις τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῆς Ἀγγλικῆς νομοθεσίας. Οὕτω, ἐνῶ κατὰ τὸ Ἀγγλικὸν δίκαιον ὀρισμένα τεκμήρια εἶναι ἀμάχητα, ἐν τούτοις διὰ τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου δημιουργοῦνται νομικὰ μαχητὰ τεκμήρια, καὶ ἡ ὑπαρξίς σκοποῦ ἐπιβλαβοῦς διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἢ τὰ συμφέροντα τῆς Δημοκρατίας δύναται νὰ ἀποδειχθῇ συμπερασματικῶς ἐκ τῶν ἄλλων περιστατικῶν τῆς ὑποθέσεως καὶ ὡσάκις γίνεται συλλογὴ ἢ ἀνακοίνωσις τῶν πληροφοριῶν ὑπὸ μὴ ἐξουσιοδοτημένου πρὸς τοῦτο προσώπου ἢ πρὸς μὴ ἐξουσιοδοτημένου πρὸς τοῦτο πρόσωπον ἢ κατὰ παράθεσιν τῶν ὄρων καὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Καθίσταται, ὅθεν, πρόδηλον ὅτι τὸ ἀδίκημα διαπράττεται ὄχι μόνον ὑπὸ τοῦ μεταδίδοντος ἢ κοινοποιοῦντος τὴν πληροφορίαν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ λαμβάνοντος αὐτήν.

Ὡς ἀπεφασίσθη ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ ἀδίκημα διαπράττεται ἔάν ὁ μεταδίδων τὴν πληροφορίαν εἶχε σκοπὸν νὰ μεταδώσῃ αὐτήν καὶ πληροφορήσῃ καὶ οὐχὶ νὰ παραπλανήσῃ τὸν λαμβάνοντα αὐτήν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἔάν ἡ πληροφορία ἦτο ἀληθής ἢ ὄχι (cf. R.v.M. (1915) 32 T.L.R. 1).

Νομοθεσία ὡς ἡ προτεινομένη ἰσχύει καὶ εἰς τοὺς Ποινικοὺς Κώδικας διαφόρων ἄλλων χωρῶν.

Α) Ὡς παρατηρεῖται εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος (ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 188 τοῦ Σχεδίου εἰς σ. 148 τῆς ἐκδόσεως Ζαχαροπούλου) —

«Ἐν ἐκ τῶν ἐπικινδυνωδεστέρων ἀδικημάτων διὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἀσφάλειαν τῆς Πολιτείας ὑπῆρξε πάντοτε τὸ ἀδίκημα τῆς κατασκοπείας προσλαμβάνον ἐκάστοτε μείζονα σημασίαν καὶ σπουδαιότητα ἐφ' ὅσον αἱ μὲν πολεμικαὶ ἐφευρέσεις καὶ παρασκευαὶ πολλαπλασιάζονται, ἡ δὲ διπλωματικὴ δραστηριότης ἐπιτείνεται, καὶ κολαζόμενον δι' αὐστηροτάτων ποινῶν. Τὸ ἀρθρον 118 ὡς διευτυπῶθη περιλαμβάνει, ὡς καὶ τὸ ἀρθρον 116, παντὸς εἶδους ἀπόρρητον, οὐτινος τὴν ἔναντι τῆς Κυβερνήσεως τήρησιν ὡς μυστικοῦ ἀπαιτοῦσι τὰ συμφέροντα τῆς Πολιτείας, εἴτε πολιτικῆς φύσεως εἶναι τοῦτο εἴτε στρατιωτικῆς, διότι καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ ἡ ἀποκάλυψις εἰς τὰ αὐτὰ δύναται νὰ ἀγάγῃ ἀποτελέσματα».

Τὸ περὶ κατασκοπείας ἀρθρον εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ποινικὸν Κώδικα ἔλαθε τὴν κάτωθι μορφήν.

«Ἄρθρον 148.

Κατασκοπεία.

1. Ὅστις ἐκ προθέσεως καὶ παρανόμως ἐπιτυχάνει νὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν κατοχήν ἢ τὴν γνώσιν του ἀντικείμενα ἢ εἰδήσεις ἐκ τῶν ἐν ἀρθρῷ 146 ἀναφερομένων, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐνὸς ἔτους.

2. Ἐάν ὁμοῦς ὁ ὑπαίτιος ἐνήργησεν ἐπὶ τῷ σκοπῷ χρησιμοποίησεως τῶν ἀνωτέρω ἀντικειμένων ἢ εἰδήσεων πρὸς περαιτέρω διαθίβασιν ἢ ἀνακοίνωσιν δυναμένην νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὸ συμφέρον τοῦ κράτους, καὶ ἰδίως τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῦ ἢ τινος τῶν συμμάχων, τιμωρεῖται διὰ τῆς ποινῆς τῆς καθ' ἑξῆς, ἐν καιρῷ δὲ πολέμου διὰ καθ' ἑξῆς ἰσοθίου ἢ θανάτου.

Ἄρθρον 149.

1. Ὅστις : (α) ἄνευ δικαιώματος καταρτίζει εἰκόνας ἢ σχέδια ὀχυρώσεων, πλοίων, ὁδῶν, καταστημάτων ἢ ἄλλων ἔργων ἢ τόπων στρατιωτικῶν, ἢ (β) πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰσέρχεται κρύφα ἢ δι' ἀπάτης εἰς τὰ ἐν λόγῳ μέρη, ἔάν ἢ εἰς αὐτὰ προσέλευσις ἀπαγορεύεται εἰς τὸ κοινόν, τιμωρεῖται διὰ φυλάκισεως μέχρι δύο ἐτῶν, ἔάν ἢ πράξις δὲν τιμωρεῖται βαρύτερον δι' ἐιδικῆς διατάξεως.

2. Ὁ εἰς τὰ ρηθέντα μέρη κρύφα ἢ δι' ἀπάτης εισερχόμενος τιμωρεῖται, διὰ τοῦτο καὶ μόνον, διὰ φυλακίσεως μέχρις ἕξ μηνῶν».

Τὸ ἄρθρον 146 εἰς δ ἀναφέρεται τὸ ἄρθρον 148 ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Ἄρθρον 146.

Παραβίασις μυστικῶν τῆς Πολιτείας.

1. Ὁ ἐκ προθέσεως καὶ παρανόμως παραδίδων ἢ ἀφήνων νὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν κατοχὴν ἢ γνῶσιν ἑτέρου ἔγγραφα, σχέδια ἢ ἄλλα πράγματα ἢ εἰδήσεις, ἢ τήρησις τοῦ ἀπορρήτου τῶν ὁποίων ἔναντι ξένης Κυβερνήσεως ἀπαιτεῖται ὑπὸ τῶν συμφερόντων τῆς πολιτείας ἢ συμμάχου αὐτῆς, τιμωρεῖται μὲ καθεῖρξιν μέχρι δέκα ἐτῶν.

2. Ἐν καιρῷ πολέμου δ ὑπαίτιος τιμωρεῖται διὰ καθεῖρξεως ἰσοβίου ἢ προσκαίρου τοῦλάχιστον δέκα ἐτῶν».

Ἐκ τοῦ τελευταίου ἀρθρου προκύπτει ὅτι ὁ Ἕλλην νομοθέτης ἀπεσκόπει εἰς προστασίαν τῶν συμφερόντων ὄχι μόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἀλλὰ καὶ τῶν συμμάχων αὐτοῦ.

Β) Εἰς τὸ ἄρθρον 73 τοῦ Γαλλικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος ὑπάρχει πρόνοια ἀφορῶσα εἰς τὴν κοινοποίησιν μυστικῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν.

Γ) Ὁμοίως ἐν Ἰταλίᾳ τὸ ἔγκλημα τῆς κατασκοπείας προβλέπεται ὑπὸ τῶν ἀρθρων 256—258 τοῦ Ἰταλικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος. Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 257 τοῦ ἐν λόγω Ἰταλικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος θεωρεῖται ὡς ἔνοχος κατασκοπείας πᾶς ὅστις προμηθεύει ἐπὶ σκοπῷ πολιτικῆς ἢ στρατιωτικῆς κατασκοπείας πληροφορίας αἰτινες πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους ἢ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πολιτικοῦ, ἐσωτερικοῦ ἢ διεθνοῦς αὐτοῦ συμφέροντος ἔδει νὰ τηρηθῶσι μυστικά.

Ἀποτελεῖ ἐπιβαρυντικὴν περίπτωσιν ἐὰν ἡ κατασκοπεῖα διεπράχθη ἐν καιρῷ πολέμου.

Μεταξὺ ἄλλων εἰς τὰ ἐν λόγω ἄρθρα τοῦ Ἰταλικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος ὁ Ἰταλὸς νομοθέτης δὲν περιορίζει τὴν κατασκοπεῖαν ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ πεδίου ἀλλὰ ἐπεκτείνει αὐτὴν καὶ ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ μὲ διεύρυνσιν τῶν συμφερόντων τοῦ κράτους μὴ περιοριζομένων μόνον εἰς τὸ ἐσωτερικόν ἀλλὰ ἐπεκτεινομένων καὶ εἰς τὸν διεθνή τομέα.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐτροποποίησαν τὸ ἄρθρον 50Γ (1) ὡς τοῦτο προτείνεται διὰ τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ νομοσχεδίου, διὰ τῆς ἐν αὐτῷ ἀντικαταστάσεως τῶν λέξεων «ἔγγραφον, πρᾶγμα, πληροφορίαν ἢ εἶδησιν» διὰ τῶν λέξεων «ἀντικείμενον ἢ ἄλλο ἔγγραφον ἢ πληροφορίαν».

Ἡ διὰ τοῦ νομοσχεδίου προβλεπομένη ποινὴ τῶν πέντε ἐτῶν εἰς περίπτωσιν κακουργήματος ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν μικρὰ καὶ ὡς ἐκ τούτου αὐταὶ προτείνουν αὐξήσιν τῆς ποινῆς εἰς 10 ἔτη.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐτροποποίησαν ἐπίσης τὴν παράγραφον (α) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἐν λόγω ἀρθρου διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῶν λέξεων «ἐν γένει», εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην γραμμὴν, ὡς καὶ τὴν παράγραφον (β) τοῦ ἰδίου ἐδαφίου διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ἐν αὐτῇ τῶν λέξεων «ἔγγραφον» πρᾶγμα, πληροφορία ἢ εἶδησις», διὰ τῶν λέξεων «ἀντικείμενον ἢ ἄλλο ἔγγραφον ἢ πληροφορία».

Τὸ νομοσχέδιον, ὡς τοῦτο κατετέθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅτι ἦτο λίαν εὐρὺ καὶ μᾶλλον ἀόριστον καὶ ὡς ἐκ τούτου παρεκάλεσαν τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα καὶ συνέταξε ἄλλο νομοσχέδιον, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Γενικοῦ Γραφείου τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων παρεκάλει ὅπως ἀντικατασταθῇ τὸ προηγούμενον διὰ τοῦ νέου τοιοῦτου.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ νέου νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής παρακαλώ τούς έντίμους κυρίους Γραμματείς όπως προθούν εις τήν δευτέραν ανάγνωσην του Νομοσχεδίου ή όποία θα γίνη δι' ανάγνώσεως τών αριθμών τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή τών Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακόλουθως : Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τό 1ον άρθρον έγκριθί ;

Έφ' όσον δέν υπάρχει ένσταση τό 1ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις του βασικού Νόμου διά τής προσθήκης νέου άρθρου. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τό 2ον άρθρον έγκριθί ;

Έφ' όσον δέν υπάρχει ένσταση τό 2ον άρθρον έγκρίνεται.

Η δευτέρα ανάγνωση έτερματίσθη. Η τρίτη ανάγνωση θα γίνη δι' ανάγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ό περί Ποινικού Κώδικος (Τροποποιητικός) (Άρ. 2) Νόμος του 1967 και θα αναγινώσκηται όμοι μετá του περί Ποινικού Κώδικος (έν τοίς έφεξής αναφερομένου ως «ό βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθί εις Νόμον ;

(Κρούουν οί κώδωνες).

Έφ' όσον δέν υπάρχει ένσταση τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Άρ. 3) του 1967.

Παρακαλώ έν μέλος τής Έπιτροπής Οικονομικών όπως εάν έχη τήν καλωσύνην ανάγνωση τήν έκθεσιν τής Έπιτροπής εις τήν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Άρ. 3) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθβίδης, Πρόεδρος

Ίωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών έμελέτησε τό περί ού ό λόγος νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αúτης συγκροτηθείσαν τήν 29ην Σεπτεμβρίου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην προσκληθέντες παρέστησαν ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργῶν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, οἵτινες παρέσχον πολυτίμους πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ £44.717 ἀναγκαίων διὰ τὴν κάλυψιν ἐπιπροσθέτου δαπάνης διὰ τὴν ἀνέγερσιν συγκροτήματος δημοσίων κτιρίων παρὰ τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον διὰ τὴν στέγασιν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὴν ὑποβληθεῖσαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ ἤκουσε μετὰ προσοχῆς τὰς ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω δύο ἐκπροσώπων τῶν Ὑπουργείων Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ Οἰκονομικῶν δοθείσας ἐπεξηγήσεις, ἀπεφάσισε, τοῦ κ. Γιαγκου Ποταμίτη διατηροῦντος ἐπιφυλάξεις, ὅπως εἰσηγηθῆ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔπαινε τὸ θέμα ἀρχῆς :

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ὀλίγας μόνον λέξεις θὰ εἶπω διὰ νὰ δικαιολογήσω διατὶ διατηρῶ τὰς ἐπιφυλάξεις μου ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου καὶ διατὶ δὲν θὰ τὸ ψηφίσω.

Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 εἶχε ληφθῆ πρόνοια διὰ ποσὸν £100.000 διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν δημοσίων κτιρίων τὰ ὅποια ἀναφέρονται εἰς τὸ σημερινὸν Νομοσχέδιον καὶ ὠρισμένων ἄλλων δημοσίων κτιρίων.

Εἰς τὴν ὁμιλίαν μου ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶπα τὰ ἑξῆς σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τοῦτο :

«Ὁ κύριος δρόμος ὁ ὁποῖος ὀδηγεῖ ἀπὸ τὴν ζωτικὴν περιοχὴν τῶν κρασοχωριῶν τῆς Λεμεσοῦ πρὸς τὴν πόλιν καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου μεταφέρεται εἰς τὰ ἐργοστάσια τὸ πλεῖστον μέρος τῶν σταφυλῶν τῆς ἐπαρχίας, ὅστις πάντοτε εὐρίσκετο εἰς οὐχὶ καλὴν ἢ ἱκανοποιητικὴν κατάστασιν, ἀφέθη νὰ περιπέσῃ εἰς τοιαύτην οἰκτρὰν κατάστασιν ὥστε νὰ καθίσταται ἐπικίνδυνος ἡ διάθασις δι' αὐτοῦ δύο ταυτοχρόνως αὐτοκινήτων ἐνῶ ἡ στενὴ καὶ παμπλααία γέφυρα τοῦ «Πατσουνοῦ» ἡ ὁποία χρονολογεῖται ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς, ἐὰν ὄχι ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς Τουρκοκρατίας, παραμένει ἐκεῖ ὡς ἀρχαῖον μνημεῖον, δεῖγμα τῆς Ἀγγλικῆς ἀλλὰ καὶ τῆς Κυπριακῆς ἀδιαφορίας. Καὶ ἐνῶ τοιαύτη εἶναι ἡ κατάστασις τῶν δρόμων εἰς τὴν ὑπαιθρον, κυρίως εἰς τὰς ὄρεινὰς περιοχάς, ζητεῖται παρ' ἡμῶν νὰ ψηφίσωμεν κοινὸν δόλιον £100.000 δι' ἀνέγερσιν ὠρισμένων νέων δημοσίων γραφείων. Ἐὰν ἐξαίρεσωμεν ἐξ αὐτοῦ ποσὸν £20.000 περίπου λιρῶν ποῦ ἀπαιτεῖται δι' ἀνέγερσιν κτιρίων διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τελωνειακῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Λευκωσίας, λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἀνέγερσις τῶν ἄλλων κτιρίων δύναται νὰ ἀναβληθῆ δι' εὐθετώτερον χρόνον».

Ἐξακολουθῶ, κ. Πρόεδρε, νὰ ἔχω τοὺς ἴδιους λόγους διὰ τὴν μὴ ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου τοὺς ὁποίους εἶχα ὅταν εἶχεν ὑποβληθῆ τὸ ἴδιον θέμα εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Συμφωνῶ ὅτι χρειάζεται τὰ δημόσια ταῦτα κτίρια νὰ ἀντικατασταθοῦν δι' ἄλλων, ἀλλὰ φρονῶ ὅτι ὠρισμένα ἄλλα πράγματα ἔχουν προτεραιότητα καὶ ὡς ἐκ τούτου λυποῦμαι νὰ δηλώσω ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ψηφίσω τὸ παρὸν Νομοσχέδιον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν άλλοι όμιληταί επί θέματος αρχής ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν άλλοι όμιληταί επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς νά προθοϋν εις τήν δευτέραν ανάγνωσην τοϋ Νομοσχεδίου ή όποία θά γίνη διά τής ανάγνώσεως τών άρθρων τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Έπειδή καθίσταται αναγκαία ή πρόβλεψις διά τάς έκ τών δαπανών τής Κυβερνήσεως τής Δημοκρατίας διά τό έτος τό λήγον τήν 31ην Δεκεμβρίου 1967, δι' ός δέν έχει γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δέν θά γίνη μετά ταϋτα τοιαύτη ύφ' οιουδήποτε νόμου.

Η Βουλή τών Άντιπροσώπων ψηφίζει ως ακόλουθως :

Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως τό 1ον άρθρον έγκριθῆ ;

Έφ' όσον δέν υπάρχει ένστασης τό 1ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έγκρισις πληρωμής έκ τοϋ λογαριασμοϋ Ταμείου Άναπτύξεως ποσοϋ £44.717 διά τήν χρῆσιν τοϋ έτους τοϋ λήγοντος τήν 31ην Δεκεμβρίου 1967. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως τό 2ον άρθρον έγκριθῆ ;

Ό έντιμος κ. Ποταμίτης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Υπάρχει μίαν ένστασης, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μάλιστα. Παρακαλώ τοϋς κυρίους Γραμματείς όπως σημειώσουν τήν ένστασην τοϋ κ. Ποταμίτη.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Καί εις τό πρώτον άρθρον είχα φέρεи ένστασησιν αλλά δέν τήν είχατε παρατηρήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μέ συγχωρείτε. Νά σημειωθῆ.

Παρακαλείται ό έντιμος Γραμματεϋς όπως σημειώση τήν ένστασησιν τοϋ έντιμου μέλους και διά τό 1ον άρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις τών δαπανηθησομένων ποσών. "Άρθρον 3ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως τό 3ον άρθρον και ό Πίναξ, έγκριθώσι ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ύπάρχει μία Ένσταση, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Έκτός από τον Έντιμον κ. Ποταμίτην ;

Ό κ. Ίωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Έφ' όσον, Έντιμε κ. Πρόεδρε, ύπάρχει Ένσταση κανονικώς δέον νά τεθῆ εις ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Έν τάξει. Ποιοι ψηφίζουν ύπέρ τῆς έγκρίσεως τοῦ 3ου άρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

15, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ : Ποιοι κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Είς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τό άρθρον 3 ψηφίζεται.

Έληξεν ἡ δευτέρα ανάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ανάγνωσις θά γίνη δι' ανάγνωσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρών Νόμος δύναται νά αναφέρηται ώς ό περί Είδικέυσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Άρ. 3) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποιοι ψηφίζουν ύπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

16.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποιοι κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Είς, κ. Πρόεδρε.

(Κρούουν οί κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ό περί Πυροβόλων Όπλων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλείται ό Πρόεδρος τῆς άρμοδίας Έπιτροπῆς όπως άναγνώση τήν έκθεσιν τῆς Έπιτροπῆς εις τήν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΥΡΟ-
ΒΟΛΩΝ ΟΠΛΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Νίκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανού
Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἑσωτερικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νο-
μοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1967.

Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ τροποποιήσις τοῦ βασικοῦ περὶ
Πυροβόλων Ὀπλων Νόμου οὕτως ὥστε νὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ εἰσαγωγὴ ὄπλων
ἅτινα θὰ χρησιμοποιῶνται ἀποκλειστικῶς πρὸς ἀναισθητοποιήσιν ζώων πρὸς
εὐκολωτέραν σύλληψιν αὐτῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἑσωτερικῶν φρονεῖ ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ἐν
λόγῳ τροποποιήσις καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον
ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὑπάρχον ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχον ὁμιληταὶ..... ὁ ἔντιμος κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ σημειώσῃ τὸ Σῶμα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι πέραν τῶν λόγων
τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἐκθεσιν, ἐξεφράσθη καὶ ἀποφίς ὅπως καταστήθῃ δυνατὴ
ἡ ἀναισθητοποιήσις ζώων διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ καὶ εἰς τελευταίαν ἀπόφασιν
τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου καὶ ὡς ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι ὑπάρχει ἀπόλυτος
ἀνάγκη, ἐκ τῶν ὄσων ἀναφέρονται ἐκεῖ, εἰσαγωγῆς αὐτῶν τῶν εἰδικῶν ὄπλων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχον ἄλλοι ὁμιληταὶ, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι
Γραμματεῖς ὅπως προθοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἥτις θὰ
γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὸ 1ον ἄρθρον ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὑπάρχει ἔνστασις ὅσον ἀφορᾷ τὸ 2ον ἄρθρον ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ
δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νά ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Πυροβόλων Ὀπλων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967, θά ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Πυροβόλων Ὀπλων Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐξουσίας ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἐξουσίας τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἐγγραφῆς τῶν Κατοίκων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλεῖται ὁ Πρόεδρος τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Σωτήριος Γιαννάκης

Νίκος Κόσιης

Κώστας Χριστοδουλίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Χρύσης Δημητριάδης

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος

Λέλλος Δημητριάδης

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης

Χρύσης Δημητριάδης

Γιάγκος Ποταμίτης

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1967.

Σκοπὸς τῆς προτεινομένης νομοθεσίας εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ περὶ Ἐγγραφῆς Κατοίκων Νόμου οὕτως ὥστε νά παρασχεθῆ ἐξουσία εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως διὰ Κανονισμῶν ἐπιβάλλῃ δικαιώματα ἐπὶ τῇ ἐκδόσει δελτίου ταυτότητος εἰς τοὺς πολίτας τῆς Δημοκρατίας.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ νομοσχεδίου καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐξουσίας ὅπως ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἢ ὁποῖα θά γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν ἥτις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐγγραφῆς τῶν Κατοίκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἐγγραφῆς τῶν Κατοίκων Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 16) τοῦ 1967.

Παρακαλεῖται ἐν μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 16) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθθίδης, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην παρέστη καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ Ἐπιχειρηματικοῦ Οἰκονομικῶν ὅστις παρέσχε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τὰς ὑπ' αὐτῆς ζητηθεῖσας πληροφορίες καὶ ἐπεξηγήσεις.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ £200.000 ἀιγαγκαίων πρὸς ἀντιμετώπισιν προσθέτων δαπανῶν προκυπτουσῶν ἐκ τῆς παρούσης ἐκτάκτου καταστάσεως διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ὡς ἀναφέρει ἡ ὑποβληθεῖσα πρὸς τὴν Βουλὴν Εἰσηγητικὴ "Ἐκθεσις τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, λόγω τοῦ ὅτι ἡ σημερινὴ ἀνώμαλος κατάστασις συνεχίζεται, καθίσταται ἀναγκαία ἡ διενέργεια σημαντικῶν δαπανῶν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ὑποχρεώσεων προκυπτουσῶν ἐκ τῆς ἐκτάκτου καταστάσεως. Ἐπιπροσθέτως μέγας ἀριθμὸς προσώπων ἀπασχολεῖται εἰσέτι ἐπὶ προσωρινῆς θάσεως λόγω τῆς συνεχιζομένης ἀπουσίας τῆς μεγάλης πλειονότητος τῶν Τούρκων ὑπαλλήλων. Εἰς πλείστας περιπτώσεις τὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἐκτάκτου τούτου προσωπικοῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀντισταθμίζωνται ἢ νὰ συμπληροῦνται ἀπὸ ἀντιστοίχους ἐξοικονομήσεις ἐκ τῶν κονδυλίων Ἀποδοχῶν Προσωπικοῦ κυρίως διότι τὰ κονδύλια ταῦτα οὐδεμίαν πρόνοιαν περιλαμβάνουν διὰ τούτῃ ἀπόντας Τούρκους ὑπαλλήλους. Βάσει τῶν μέχρι τοῦδε γειομένων δαπανῶν προβλέπεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ ἐπιπρόσθετον ποσὸν ἐκ £200.000 ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων ὑποχρεώσεων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, μελετήσασα προσεκτικῶς τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσιν καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν δοθείσας ἐπεξηγήσεις, ἀπεφάσισεν ὅπως εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψηφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £200.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον Ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὄσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Ἐπὶ ὄσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν ἥτις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 16) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὄσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Ἐπὶ ὄσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 17) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κ. Στέλιον Μιχαηλίδην ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 17) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθβίδης, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1967.

Εἰς τὴν Συνεδρίασιν ταύτην προσκληθέντες παρέστησαν ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, οἵτινες παρέσχον πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τὰς ὑπ' αὐτῆς ζητηθείσας ἐπεξηγήσεις ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου προβλεπομένων διαφόρων κονδυλίων δαπάνης.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι :

(α) Ἡ διάθεσις ποσοῦ £100 ἀναγκαίων δι' ἐπιστροφὰς εἰσφορῶν εἰς τὸ Σχέδιον Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Συντάξεων Δημοσίων Ὑπαλλήλων Τροποποιητικοῦ Νόμου ὑπ' ἄρ. 9 τοῦ 1967.

(β) ἡ διάθεσις προσθέτου ποσοῦ £18.000 ἀναγκαίων διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καταβολὴν ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων ἀγωγῶν διαρκούντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

(γ) ἡ διάθεσις προσθέτου ποσοῦ £20.000 ἀναγκαίων διὰ τὴν συντήρησιν κυρίων καὶ δευτερευουσῶν ὁδῶν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων διαρκούντος τοῦ τρέχοντος ἔτους καὶ

(δ) ἡ διάθεσις προσθέτου ποσοῦ £17.000 ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἀγορὰν φαρμάκων καὶ ἄλλων ἱατρικῶν προμηθειῶν ἀναγκαίων διὰ τὸ Τμήμα Ἱατρικῶν Ὑπηρεσιῶν διαρκούντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ἐμελέτησε προσεκτικῶς τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν καὶ ἤκουσε τὰς ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ἐκπροσώπων τῶν Ὑπουργείων Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ Οἰκονομικῶν δοθεῖσας ἐπεξηγήσεις, ἀπεφάσισεν ὅπως εἰσηγηθῆ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ἐγκρίσις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £55.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

"Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἥτις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 17) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ἔντασις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;
(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔντασις τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ κυρωτικὸς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Χάρτου Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Ὀργάνων Τοπικῆς Διοικήσεως (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 4) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ Κυρωτικὸς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Χάρτου Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας.

Ὁ περὶ Ὀργάνων Τοπικῆς Διοικήσεως (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 4) τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ εἰσηγούμην ὅπως τὸ προηγούμενον Νομοσχέδιον, τὸ περὶ Παρατάσεως τῆς Θητείας τῶν Τοπικῶν Ὀργάνων, παραπεμφθῆ καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν πρὸς μελέτην ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν ἔχω καμμίαν ἔντασιν.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς ὅπως σημειώσουν ὅτι τὸ ἐν λόγῳ Νομοσχέδιον παραπέμπεται πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, 12ην τρέχοντος, καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινὴν μὲ τὴν ἑξῆς ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία.

- (1) Ὁ Κυρωτικὸς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Χάρτου Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Ὀργάνων Τοπικῆς Διοικήσεως (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1967 καὶ
- (3) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 4) τοῦ 1967.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τῆς παρούσης συνεδριάσεως ὑπάρχει τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔχει ἔγγραφῆ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Τουμαζῆ. Παρακαλεῖται ὁ ἔντιμος κ. Τουμαζῆς ὅπως λάθῃ τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐπειδὴ τὸ ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ κ. Τουμαζῆ θέμα ἐνέχει μεγάλην σπουδαιότητα διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν καὶ ἐπειδὴ ἐπίσης ἐνέχει μεγάλην ἐπικαιρότητα λόγῳ τῆς ἐπὶ διεθνοῦς κλίμακος διεξαγομένης σήμερον ἐκστρατείας ἐναντίον τοῦ καπνίσματος, ἐζητήσαμεν ὠρισμένα στοιχεῖα ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τὴν ἰσχύουσαν εἰς πολλὰς καὶ ὠρισμένας χώρας νομοθεσίαν καὶ τακτικὴν ἐπὶ τοῦ ἐν λόγω θέματος, τὰ ὅποια ἐλπίζω ὅτι θὰ μᾶς βοηθήσουν πολὺ νὰ ἐξετάσωμεν ὀρθολογιστικὰ τὸ ὅλον θέμα, καὶ θὰ εἰσηγοῦμαι, ἐὰν δὲν εἶχεν ἔνστασιν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Τουμαζῆς, νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις δι' ὀλίγον χρόνον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Δὲν ἔχω ἔνστασιν, κ. Πρόεδρε, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι οἱ ἔντιμοι Βουλευταὶ δὲν θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ κάμνουν κατάχρησιν τοῦ καπνίσματος καὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν τὰ ὅποια πρόκειται νὰ συζητήσωμεν !

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐφ' ὅσον ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Τουμαζῆς δὲν φέρει ἔνστασιν, τὸ θέμα ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν· παρακαλῶ δὲ ὅπως τὸ θέμα «Διαφήμισις ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου καὶ τῆς Τηλεοράσεως τοῦ καπνίσματος, τροφίμων καὶ φαρμάκων» ἐγγραφῇ εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Παρακαλῶ ὅπως εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ μετὰ τὸ ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Τουμαζῆ θέμα ἐγγραφῇ ἀκόμη ἓν θέμα τὸ ἐξῆς :

«Αἱ ἀπολύσεις ἐκ τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Βάσεων καὶ ἡ ἀνάγκη ἰκανοποιήσεως βασικῶν αἰτημάτων τῶν ἀπολυομένων ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν».

Τὸ θέμα ἀπορρέει ἀπὸ ὑποβληθεῖσαν πρὸ ἔτους περίπου ἐρώτησιν εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἐδόθη εἰσέτι ἀπάντησις ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, εἶναι καιρὸς πού ἔχετε ὑποβάλει τὴν ἐρώτησίν σας εἰς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ὡς σᾶς ἀνέφερα, κ. Πρόεδρε, ὑπεβλήθη πρὸς ἑνὸς περίπου ἔτους.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς ὅπως ἐγγράψουν τὸ θέμα ὅπως τὸ ἔχει ὑποβάλει ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Στυλιανοῦ.

Θὰ ἠθέλατε, κ. Στυλιανοῦ νὰ μᾶς δώσετε ἀκριβῶς τὸ κείμενον ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Θέλετε νὰ τὸ διαβάσω, κ. Πρόεδρε, ἀπὸ ἐδῶ ἢ νὰ τὸ διαβάσῃ ἡ Γραμματεία ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν τὸ ἔχετε γραμμένον, θὰ ἦτο καλὸν καὶ νὰ τὸ διαβάσετε καὶ νὰ τὸ καταθέσετε.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως ἀναγνώσῃ τὸ ἐγγραφὲν θέμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

«Αί ἀπολύσεις ἐκ τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Βάσεων καί ἡ ἀνάγκη ἱκανοποιήσεως ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν βασικῶν αἰτημάτων τῶν ἀπολυομένων».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐν τάξει.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς παρουσίας συνεδριάσεως.

(ᾠρα λήξεως 5.55 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Γιαμάκης Ἰωσήφ	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποσκώτης Σταύρος
Δημητριάδης Λέλλος	Ποταμίτης Γιάγκος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σαββίδης Μιχαλάκης
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Σάντης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Σιθιτανίδης Πανίκος
Κόσιης Νίκος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Λυσσαρίδης Βάσος	Τζιρκώτης Γεώργιος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χατζηχάρος Χαρίδημος.
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἐγκαθίδρυσις αὐστηροῦ Κώδικος Ὀδικῆς Κυκλοφορίας καὶ λήψις προσθέτων μέτρων πρὸς λήψιν τῶν ὀδικῶν ἀτυχημάτων—Ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Κύκκου—Σταυροῦ Ψώκας—Ἀγυιάς καὶ Κανναθιοῦς—Κατασκευὴ τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ—Μέτρα πρὸς κατάργησιν τῆς ἐξ ἑπτὰ μίλις κατὰ γαλόνιον ἐπιβληθείσης αὐξήσεως ἐπὶ τῆς τιμῆς τῆς θενζίνης ὑπὸ τῶν ἐν Κύπρῳ Ἐταρειῶν Πετρελαιοειδῶν).
- Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικοῦ) (Ἄρ. 2) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἄρ. 3) τοῦ 1967, ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Γ. Ποταμίτη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Πυροβόλων Ὀπλῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967, ἢ ἐπ' αὐτοῦ παρατήρησις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Λ. Δημητριάδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐγγραφῆς τῶν Κατοίκων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 16) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 17) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 12ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1967

(Ὑρα ἐνάρξεως 4.35 μ.μ.)

(Ἄρ. 4)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μετὰ θαυτάτης θλίψεως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐπληροφορήθημεν τὸ θλιθερὸν ἀγγέλμα τοῦ τραγικοῦ ἀεροπορικοῦ δυστυχήματος τὸ ὁποῖον ἐπεσυνέβη σήμερον τὴν πρῶταν παρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Καστελλορίζου δταν ἀεροπλάνον τῶν Κυπριακῶν Ἀερογραμμῶν προοριζόμενον διὰ τὴν Κύπρον κατέπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν με ἀποτέλεσμα τὴν ἀπώλειαν ἀνθρωπίνων ζωῶν.

Εἶμαι θέβαιος, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ἐκφράζων τὴν λύπην μου καὶ τὴν συμπαράστασίν μου πρὸς τὰς τραθεῖσας οἰκογενεῖας τῶν ἀτυχῶν θυμάτων διερμηνεύω τὰ συναισθήματα τοῦ Σώματος τούτου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶμαι θέβαιος ὅτι ὀλόκληρον τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς θὰ ἐπεθύμει νὰ διαβιβάσῃ εἰς τοὺς συγγενεῖς τῶν θυμάτων εἰλικρινῆ καὶ θερμὰ συλλυπητήρια καὶ ἠθικὴν συμπαράστασιν. Μόλις γνωσθῇ ὁ κατάλογος τῶν θυμάτων θὰ ἀπευθύνω ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς ἐγγράφως τὰ συλλυπητήριά μας.

Προτοῦ εἰσελθῶμεν εἰς τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως, θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν, Νομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν ὅτι ὁ ἐμπειρογνώμων ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς πολεοδομίας κ. Vaughan Neil θὰ ἔλθῃ εἰς Κύπρον τὴν 14ην Ὀκτωβρίου καὶ θὰ παραμείνῃ ἐπὶ δέκα ἡμέρας διὰ νὰ παρακαθῆσῃ μετὰ τὰς ἀρμοδίας Ἐπιτροπὰς καὶ νὰ συζητήσῃ τὰς προνοίας τοῦ Νομοσχεδίου. Διὰ τοῦτο ὄρισα τὴν συνεδρίασιν τῶν Ἐπιτροπῶν Νομικῶν, Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Τὸ Νομοσχέδιον δὲν ἔχει ἀκόμη ἐγκριθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εὐρίσκεται εἰς τὸ προπαρασκευαστικὸν στάδιον. Ἐθεωρήσαμεν ὁμως χρήσιμον ὅπως λάβῃ χώραν ἐπαφῆ τοῦ ἐμπειρογνώμονος μετὰ τὰς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς προτοῦ τὸ Νομοσχέδιον πάρῃ τὴν τελικὴν του μορφήν καὶ τεθῆ ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς ἔγκρισιν.

Ἐπομένως παρακαλῶ τὰ ἔντιμα Μέλη τῶν προαναφερθεῖσων Ἐπιτροπῶν ὅπως λάθουν ὑπὸ σημείωσιν ὅτι ἡ συνεδρίασις διὰ τὸ θέμα τῆς πολεοδομίας θὰ λάβῃ χώραν τὴν προσεχῆ Τρίτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προσοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Χρῦση Δημητριάδῃ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουνίου 1967.

«Εἶναι ἐμφανὲς ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ηὔξηθη σημαντικῶς ἡ ἐργασία τοῦ Γραφείου Ἐφόρου Ἐταιρειῶν καὶ τοῦτο λόγῳ τῆς συνεχοῦς αὐξήσεως τῶν ἐγγραφομένων ἐταιρειῶν, συνεταιρισμῶν καὶ ἐμπορικῶν σημάτων.

Δεδομένης τῆς τοιαύτης αὐξήσεως (τὴν ἀκριβῆ ἕκτασιν τῆς ὁποίας κατὰ τὰ τελευταῖα 5 ἔτη θὰ παρεκάλουν τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως τὴν καταστήσῃ γνωστὴν εἰς τὸ Σῶμα), καὶ δεδομένου τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ τοιαύτη αὐξήσις δὲν συνωδεύθη μετὰ οἰκονομικῆς αὐξήσεως προσωπικοῦ, μέχρι σήμερον, δὲν συμφωνεῖ ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς ὅτι ἐπιβάλλεται τὸ ταχύτερον ἡ ἐπένδρωσις τοῦ Γραφείου τοῦτου, τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται μετὰ θέματα εἰς τὰ ὁποῖα ἡ μεγαλύτερα δυνατὴ ταχύτης εἰς τὴν διεκπεραίωσιν εἶναι ἀπαραίτητος»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Χρῦση Δημητριάδῃ.

«Εἶναι γεγονός ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ ἐργασία τοῦ Τμήματος τοῦ Ἐπισημοῦ Παραλήπτου καὶ Ἐφόρου ηὔξηθη σημαντικῶς εἰς ὀρισμένους τομεῖς ὡς καὶ διὰ τῆς προσθήκης νέων καθηκόντων θάσει διαφόρων Διεθνῶν Συμβάσεων, ἡλαττώθη ὁμως μερικῶς εἰς ἄλλους τομεῖς ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν ἐπισυνημμένον πίνακα τῶν τελευταίων 5½ περίπου ἐτῶν ἐν συγκρίσει μετὰ τὸ ἔτος 1959 ἀφ' ὅτου ὑφίσταται ἡ παροῦσα ἀριθμητικὴ δύναμις τοῦ προσωπικοῦ του.

Ἡ κυριώτερα ἐλάττωσις εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ Τμήματος ὀφείλετο εἰς τὴν κατ' ἀνάγκην διακοπὴν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1963 τῶν εἰς τὰ διάφορα Ἀρχεῖα καταχωρίσεων εἰς τὴν Τουρκικὴν γλῶσσαν ὡς καὶ τῶν μεταφράσεων καὶ δημοσιεύσεων τῶν Ἐμπορικῶν Σημάτων εἰς τὴν γλῶσσαν ταύτην ἀνεῦ ἀντιστοίχου ἐλαττώσεως τοῦ προσωπικοῦ καθότι οἱ ἀποχωρήσαντες Τούρκοι ὑπάλληλοι τοῦ Τμήματος ἀντικατεστάθησαν βαθμιαίως ἐπὶ προσωρινῆς θάσεως δι' Ἑλλήνων. Ἡ τοιαύτη ἐλάττωσις τῆς ἐργασίας ἐπέτρεψε τὴν ἐνδομηματικὴν μετακίνησιν προσωπικοῦ εἰς ἄλλους τομεῖς οἵτινες ἐχρειάζοντο ἐνίσχυσιν δηλ. τοὺς τομεῖς Ἐταιρειῶν καὶ Πτωχέσεων, κατεβλήθη δὲ πᾶσα προσπάθεια ὥστε τὸ κοινὸν νὰ ἐξυπηρετῆται ἱκανοποιητικῶς, μετὰ τῆς μεγαλύτερας δυνατῆς ταχύτητος καὶ ἀνεῦ καθυστερήσεων.

Ἡ σημερινὴ κατάστασις θεωρεῖται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἱκανοποιητικὴ, τὸ ζήτημα ὁμως εὐρίσκεται συνεχῶς ὑπὸ παρακολούθησιν, ἐὰν δὲ παρουσιασθῇ ἀνάγκη ἐνίσχυσως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Τμήματος θὰ ληφθοῦν τὰ δέοντα μέτρα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Ὡς τυγχάνει γνωστὸν ὁ λιμὴν τῆς Πάφου εὐρίσκεται εἰς τὴν εἴσοδον τῆς νήσου διὰ κάθε πλοῖον ἐρχόμενον εἰς Κύπρον. Ὡς ἐπίσης εἶναι γνωστὸν ἡ Πάφος καὶ ἰδιαιτέρως ἡ θάλασσά της παρουσιάζουν τουριστικὸν ἐνδιαφέρον, ἡ δὲ ὑπαρξίς ἐνδιαφερόντων ἀρχαιολογικῶν χώρων πλησίον τοῦ λιμένος Κάτω Πάφου καὶ τὸ ἥσυχον περιβάλλον τοῦ λιμένος Πάφου δημιουργοῦν εὐνοϊκὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀπαραιτήτων λιμενικῶν θελιώσεων καὶ ἔργων διὰ τὴν κατασκευὴν λιμενίσκου διὰ θαλαμηγούς εἰς Κάτω Πάφον ὅπου ὑπάρχουν καὶ εἰδικοὶ δυνάμενοι νὰ παράσχουν καὶ τὰς ὑπηρεσίας τῶν δι' ἐπιδιόρθωσιν θαλαμηγῶν αἰτνες ἤθελον ὑποστή τυχὸν βλάβας.

Ἐρωτᾶται κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις ἔχει μελετήσῃ τὸ ἔργον τοῦτο, τὸ ὁποῖον μικρὰν μόνον δαπάνην ἀπαιτεῖ, καὶ ποῖαι αἱ ἀπόψεις της ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Ἡ δημιουργία λιμενίσκου διὰ θαλαμηγούς εἰς Κάτω Πάφον μελετᾶται ὑπὸ ἐδικῆς κυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς ἐν τῷ πλαίσῳ τοῦ 2ου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι λόγω τῆς μεσανατολικῆς κρίσεως καὶ τοῦ κλεισίματος τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ αἱ προμήθειαι πετρελαιοειδῶν εἰς πολλὰς χώρας ἐπηρεάσθησαν σοβαρῶς, καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι παρετηρήθη τελευταίως τάσις νὰ αὐξηθῶσιν αἱ τιμαὶ τῶν προϊόντων τούτων, τῆς βενζίνης αὐξηθεῖσης ἤδη κατὰ 7 μίλις δι' ἕκαστον γαλόνιον, παρακαλῶ τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῶν κάτωθι :

1. Ὑπάρχουν ἐπαρκεῖς ποσότητες πετρελαιοειδῶν ἐν Κύπρῳ εἰς τρόπον ὥστε νὰ καλυφθοῦν αἱ ἐπιτόπιοι ἀνάγκαι διὰ λογικὸν χρονικὸν διάστημα;

2. Μέχρι ποίου βαθμοῦ ἔχουσιν ἐπηρεασθῆ ἢ πρόκειται νὰ ἐπηρεασθοῦν αἱ προμήθειαι πετρελαιοειδῶν ἐν Κύπρῳ;

3. Λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ πετρελαιοειδῆ τυγχάνουν εἶδη βασικῆς καταναλώσεως, ἡ τιμὴ τῶν ὁποίων ἐπηρεάζει οὐσιωδῶς πολλοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομίας μας ὅπως π.χ. τὴν βιομηχανίαν, τὴν βιοτεχνίαν, τὴν γεωργίαν, τὰς μεταφοράς, κ.λ.π., δὲν νομίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι εἶναι πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον νὰ κηρύξῃ τὰ πετρελαιοειδῆ ὡς ἐλεγχόμενα εἶδη διὰ νὰ ἀποφευχθῆ εἰς τὸ μέλλον ἡ ἀνεξέλεγκτος αὐξήσις τῆς τιμῆς αὐτῶν ὡς συνέβη εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς τιμῆς τῆς βενζίνης»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου.

«Συνήθως αἱ ἐταιρεῖαι πετρελαιοειδῶν διατηροῦν ἀποθέματα ἱκανὰ νὰ καλύψουν τὰς ἀνάγκας τῆς Νήσου ἐπὶ δύο ἕως τρεῖς μῆνας.

Αἱ προμήθειαι πετρελαιοειδῶν δὲν ἔχουν ἐπηρεασθῆ καὶ καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις δὲν πρόκειται ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐπηρεασθοῦν.

Ἡ Κυβέρνησις συμφώνως πρὸς τοὺς περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἐλεγχος) Νόμους τοῦ 1962 ἕως 1966 δύναται νὰ κηρύξη ὡς ἐλεγχόμενον ἓν εἶδος ὅταν πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον τοῦτο δὲν διατίθεται εἰς λογικὰς τιμὰς. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν πετρελαιοειδῶν ἐφ' ὅσον αἱ ἐνδιαφερόμεναι ἑταιρεῖαι ἀνταποκριθεῖσαι εἰς τὴν ὑπόδειξιν τῆς Κυβερνήσεως ἀνεθεώρησαν τὴν ἀπόφασιν τῶν ἀπαλλάξασαι οἰασθῆναι αὐξήσεως ὅλα τὰ πετρελαιοειδῆ τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν βιομηχανίαν, τὴν βιοτεχνίαν, τὴν γεωργίαν καὶ τὰ πετρελαιοκίνητα ἐπιβατικά καὶ φορτηγὰ αὐτοκίνητα τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν ἀγοραίων ὀχημάτων περιορισθεῖσαι εἰς τὴν κατὰ 3% αὐξήσιν τῆς θενζίνης δὲν συντρέχει πρὸς τὸ παρὸν λόγος κηρύξεως τῶν πετρελαιοειδῶν ὡς ἐλεγχόμενων εἰδῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ὁ νόμος περὶ κατοχυρώσεως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας—ψηφισθεῖς ὑπὸ τοῦ Σώματος ὁμοφώνως καὶ χαρακτηρισθεῖς ὡς εἰς τῶν πλέον φιλεργατικῶν τοιοῦτων—δὲν ἐτέθη εἰσέτι εἰς ἐφαρμογὴν, μολοῦντι παρῆλθον ἀρκετοὶ μῆνες ἀπὸ τῆς ψηφίσεώς του, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν :

- (α) Ποῖοι βασικοὶ λόγοι συντέμνουν εἰς τὴν καθυστέρησιν ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ;
- (β) Πότε ὁ νόμος οὗτος θὰ τεθῆ ἐν ἰσχύϊ ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Σεπτεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ἡ ἑναρξίς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν λόγω Νόμου οὐδόλως ἐκαθυστέρησε καθ' ὅσον αὕτη εἶχεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς προγραμματισθῆ διὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1968».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τῆς Δημοκρατίας ἀκολουθεῖται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μίᾳ ἐπιζήμιος διὰ τὰς Σχολὰς Μέσης Παιδείας τακτικῆ.

Ἡ προετοιμασία τῶν σχολικῶν προγραμμάτων, ὁ καθορισμὸς τῆς διδακτέας ὕλης, ἡ ἐξασφάλισις τῶν ἀναγκαίων διδακτικῶν βιβλίων καὶ ἡ σύνταξις τῶν κανονισμῶν διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν σχολῶν δὲν περατοῦται πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους, δηλ. πρὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου. Ὡς ἀποτέλεσμα τῆς τακτικῆς αὐτῆς γίνονται πολλαὶ ἀλλαγαὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους εἰς θάρος τῆς κανονικῆς λειτουργίας καὶ τῆς ἀποδοτικότητος τῶν σχολείων.

Ἡ κατάστασις ἀντὶ νὰ θελιτοῦται γίνεται, ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως, χειροτέρα ἀπὸ ἔτος εἰς ἔτος. Συγκεκριμένως ἐνῶ τὰ μαθήματα διὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος ἤρχισαν ἤδη, δὲν εἶναι γνωστὴ ἡ ὕλη ἢ ὁποῖα θὰ διδαχθῆ εἰς διάφορα μαθήματα καὶ δὲν θὰ ὑπάρχουν διὰ πολλὰς ἀκόμη ἐβδομάδας τὰ ἀπαραίτητα διδακτικά βιβλία.

Τὸ Ὑπουργεῖον διστάζει νὰ ἐγκρίνη ἀκόμη καὶ τὴν διδασκαλίαν ἀρχαίων κλασσικῶν κειμένων, διδασκομένων ἀπὸ δεκαετιῶν εἰς Κύπρον, ὡς τοῦ Ἐπιταφίου τοῦ Περικλέους εἰς τὴν Στ' τάξιν, καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας περιπτώσεις (ὅπως ἡ διδασκαλία ἀρχαίων κειμένων ἀπὸ μεταφράσεις εἰς τὴν Α', Β' καὶ Γ' τάξιν, ἢ διδασκαλία τῶν στοιχείων τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος).

Ἐρωτᾶται ὡς ἐκ τούτου τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον :

- (α) Διατί δὲν προπαρασκευάσεν ἐγκαίρως, καὶ δὴ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους, τὰ ἀναλυτικὰ προγράμματα ὕλης καὶ πλήρεις ὁδηγίας διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν σχολείων, διατί δὲν ἐξησφάλισε τὰ ἀναγκαῖα βιβλία, ἐν ἀνάγκῃ δι' ἀνατυπώσεως τῶν εἰς Κύπρον, διατί ἐπιφέρει ἀλλαγὰς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ἐνῶ γνωρίζει τὰς ὁλεθρίας συνεπειὰς τῶν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν' καὶ
- (β) διατί εἶναι τόσον ἐπιδεκτικὸν εἰς πιέσεις, ὥστε νὰ ἐγκαταλείπη κατακτήσεις τῆς Ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως αἱ ὁποῖαι ἐχαιρετίσθησαν ὑφ' ὄλων τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς Κύπρου ὡς ἀπαρχὴ μιᾶς νεοελληνικῆς ἀναγεννήσεως πρὸ δύο μόνων ἐτῶν» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Σεπτεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 25ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Λυποῦμαι, διότι τὸ ἐντιμον μέλος δὲν εἶναι ἐνήμερον τῶν ἐνεργειῶν καὶ ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, δι' ὧν ἐρρυθμίσθησαν καὶ ρυθμίζονται τὰ τῆς λειτουργίας τῶν σχολείων μέσης ἐκπαιδεύσεως τῆς νήσου καὶ διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι δὲν ἀντεμετώπισε τοῦτο ἐγκαίρως τὰ ποικίλα προβλήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἅτινα προκύπτουν ἐκ γενικωτέρων λόγων καὶ ἐκτός τοῦ ἐλέγχου αὐτοῦ. Δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω τὸ ἐντιμον μέλος ὅτι ἡ λειτουργία τῶν σχολείων ἤρχισε κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος πολὺ κανονικώτερα ἢ ἄλλοτε χάρις εἰς τὰ ἐγκαίρως ληφθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μέτρα.

Δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ προετοιμασία τῶν σχολικῶν προγραμμάτων καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς διδακτέας ὕλης δὲν περατοῦται πρὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου. Ἀντιθέτως τὸ Ὑπουργεῖον ἐμερίμνησε περὶ τῆς ἐγκαίρου ἀντιμετώπισεως τῶν σχετικῶν ζητημάτων, ὥστε νὰ ἀποφευχθῶσι κατὰ τὸ δυνατόν αἱ ἀνωμαλίας, αἵτινες παρατηρήθησαν κατὰ τὸ παρελθόν ὡς ἐκ τῆς βαθμιαίας ἐφαρμογῆς καὶ παρ' ἡμῖν τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ 1964. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ ἐντιμον μέλος, τὸ Ὑπουργεῖον διεβίβασε πρὸς τὰ σχολεῖα ἀπὸ τῆς 8ης Μαΐου 1967 τὰ ὠρολόγια προγράμματα, γυμνασίου καὶ λυκείου (κατευθύνσεων κλασσικῆς καὶ θετικῶν ἐπιστημῶν), ἀπὸ δὲ 23ης Ἰουνίου 1967 καὶ τὸ ὠρολόγιον πρόγραμμα τοῦ οἰκονομικοῦ λυκείου (γενικοῦ καὶ ἐιδικοῦ τύπου). Οὐδεμίαν ἀλλαγὴν ἔκτοτε ἐπήλθεν εἰς ταῦτα. Πρὸς ἀποφυγὴν οἰωνοδύνητος παρεξηγήσεων τὸ Ὑπουργεῖον καθώριζε δι' ἐγκυκλίου ἡμέρ. 6ης Σεπτεμβρίου 1967—τὰ μαθήματα θὰ ἤρχιζον τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1967—ὅτι «ἀναλυτικὸν πρόγραμμα θὰ εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν σχολικὸν ἔτος προσαρμοσθησόμενον θάσει τοῦ περιεχομένου τῶν νεοεισαγομένων βιβλίων». Τὴν 16ην Σεπτεμβρίου 1967 ἀπεστάλησαν εἰς τὰ σχολεῖα λεπτομερεῖς ὁδηγίαι ἐπὶ τοῦ τρόπου διδασκαλίας καὶ καλύψεως τῆς ὕλης δι' ἃ μαθήματα θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρχουν οἰαδῆποτε ἀπορίας, ὡς καὶ συμπληρωματικὸς κατάλογος διδακτικῶν βιβλίων. Ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος εἶχε προηγουμένως ὁμιλήσει πρὸς τοὺς διευθυντὰς τῶν σχολείων μέσης γενικῆς ἐκπαιδεύσεως ὁ Ὑπουργὸς τὴν 9ην Σεπτεμβρίου 1967 καὶ ἐξέθεσε τὸν τρόπον λειτουργίας τῶν σχολείων ὑπὸ τὰς νέας δημιουργουμένας συνθήκας καὶ δὴ θάσει παιδαγωγικῶν δεδομένων. Λεπτομερεῖς ὁδηγίαι ὑπὸ μορφήν σχεδίου ἐνιαίου κανονισμοῦ λειτουργίας τῶν δημοσίων σχολείων μέσης ἐκπαιδεύσεως ἀφορῶσαι εἰς ὅλας τὰς πτυχὰς τῆς ἐσωτερικῆς λειτουργίας τούτων ἐστάλησαν εἰς τὰ σχολεῖα ἀπὸ τῆς 27ης Ἰουνίου 1967.

Οἱ δημοσιευθέντες εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας τὴν 25ην Μαΐου 1967 κανονισμοὶ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ προαγωγικῶν καὶ ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων καθορίζουν λεπτομερῶς τὰ πλαίσια ἐργασίας ἐν τῇ τάξει.

Ὡς πρὸς τὰ διδακτικά βιβλία τὸ ἔντιμον μέλος θὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν του ὅτι πάντοτε εἰσάγονται ἐν Κύπρῳ τὰ ἐν Ἑλλάδι ἐγκεκριμένα καί, ὅπου τοιαῦτα δὲν ὑπῆρχον, κατ' ἐκλογὴν εἰς τὸ παρελθὸν τῶν διευθύνσεων τῶν σχολείων καὶ τῶν καθηγητικῶν συλλόγων, τώρα δὲ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Ὑπουργείου λαμβανόμενα ἐκ τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου. Τοῦτο ἰσχύει καὶ σήμερον, πολὺ περισσότερον δέ, διότι τὰ ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἐκδόσεως Σχολικῶν Βιβλίων (ΟΕΣΒ) ἐκδιδόμενα παρέχονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας δωρεάν. Τὰ προοριζόμενα διὰ τὴν μέσσην ἐκπαιδεύσιν διδακτικά βιβλία θὰ εὐρίσκονται εἰς Κύπρον κατὰ τὰς ἐξ Ἀθηνῶν πληροφορίας μας μέχρι τῆς 6ης Ὀκτωβρίου. Ἡ εἰσήγησις περὶ ἐκτυπώσεως ἄλλων διδακτικῶν βιβλίων ἐν Κύπρῳ οὔτε ὀρθή εἶναι οὔτε καὶ πρακτικῶς ἐφαρμόσιμος. Ὡς πρὸς τὴν πληροφορίαν ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας διατάζει νὰ ἐγκρίη τὴν διδασκαλίαν ἀρχαίων κλασσικῶν κειμένων διδασκομένων ἀπὸ δεκαετιῶν, ὡς τοῦ Ἐπιταφίου τοῦ Περικλέους, λυποῦμαι, διότι τὸ ἔντιμον μέλος εἶναι θύμα ἐσφαλμένων πληροφοριῶν. Τοιαύτη πρόθεσις δὲν ὑπάρχει. Ἀνεξαρτήτως τῆς εἰσαγωγῆς τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς καὶ εἰς τὰς δύο κατωτέρας τάξεις τῶν γυμνασίων, εἰς τὴν ὀρθότητα τῆς ὁποίας πιστεύω, τὸ Ὑπουργεῖον δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν διδασκαλίαν ἀρχαίων κειμένων καὶ διὰ μεταφράσεων πρὸς συμπλήρωσιν τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας γραμματείας. Ὡς πρὸς τὸ μάθημα τῆς ἀγωγῆς τοῦ πολίτου, ὅπερ ἔλαθε πρὸ τινῶν ἐτῶν τὸ ὄνομα «στοιχεῖα δημοκρατικοῦ πολιτεύματος» πληροφορῶ ὅτι οὔτε ἔπαυσε οὔτε θὰ παύσῃ νὰ διδάσκεται.

Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν ἐρώτησιν πληροφορῶ τὸ ἔντιμον μέλος ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὸν πιέσεων, «ὥστε νὰ ἐγκαταλείψῃ, ὡς λέγει, κατακτήσεις τῆς ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως, αἱ ὁποῖαι ἐχαιρετίσθησαν ὑφ' ὄψιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς Κύπρου ὡς ἀπαρχὴ μιᾶς νεοελληνικῆς ἀναγεννήσεως πρὸ δύο ἐτῶν». Δὲν δύναται ὅμως νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς ἀνέκαθεν ἰσχυροῦσης παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτικῆς παραδόσεως περὶ προσαρμογῆς βασικῶς τῆς Κυπριακῆς ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν διὰ λόγους ἐθνικοῦς καὶ ἐκπαιδευτικοῦς, λαμβανομένων ὅμως ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν ἐνταῦθα τοπικῶν συνθηκῶν, δι' ἃς ἰσχύουσι παρεκκλίσεις τινές. Αἱ νέαι διαμορφούμεναι καταστάσεις εἶναι δυνατόν νὰ ὀδηγήσωσιν εἰς ἀναπροσαρμογὴν τῶν προγραμμάτων, ἵνα ἑναρμονισθῶσι πρὸς τὰς νέας ἐν Ἑλλάδι διατάξεις περὶ ὠρολογίου προγράμματος καὶ τὰ εἰσαγόμενα διδακτικά βιβλία. Τοῦτο θὰ γίνῃ ὅπου κρίνεται ἀπαραίτητον.

Εὐχαριστῶ τὸ ἔντιμον μέλος, διότι διὰ τῆς ἐρωτήσεώς του ἔδωκεν εἰς ἐμέ τὴν εὐκαιρίαν νὰ φέρω εἰς τὴν δημοσιότητα τὸν τρόπον ἐργασίας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ τὰ λαμβανόμενα ὑπ' αὐτοῦ πρὸς ὄφελος τῆς ἐκπαιδεύσεως μέτρα καὶ νὰ ἄρω ἐσφαλμένας ἐντυπώσεις καὶ παρεξηγήσεις ἐν σχέσει πρὸς ταύτην».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰουλίου 1967.

«Ἐν ὄψει τῆς ἀθήθους ἐνεργείας τῆς ἐν Κύπρῳ πρεσβείας τῆς Ἰσραήλ, καθ' ἣν αὕτη πρὸ τινῶν μόλις ἡμερῶν ἔθεσεν ἐν κυκλοφορίᾳ ἄρθρον Ἰσραηλινῆς ἐφημερίδος καταπτόμενον ἀμέσως μὲν τοῦ κύρους ἀξιωματοῦχου τοῦ κράτους, ἐμμέσως δὲ τῆς ὄλης ἐξωτερικῆς (ἐπὶ τοῦ μεσανατολικοῦ προβλήματος) πολιτικῆς τοῦ κράτους, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποίας παραστάσεις προέβη πρὸς τὴν ἐν λόγῳ πρεσβείαν διὰ τὴν μὴ ἐπανάληψιν τοιούτων ἀτυχῶν ἐνεργειῶν, αἵτινες ἀποτελοῦν ἐν τῇ οὐσίᾳ τῶν παρέμβασιν εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουλίου 1967.

«Ἡ νέα ἐσοδεῖα ἐλαιοκομικῶν προϊόντων πλησιάζει. Καὶ ἡ παραγωγή προ-θλέπεται νὰ εἶναι καλῆ. Ὅμως ὑπάρχουν ἀδιάθετα ἐλαιοκομικὰ προϊόντα ἀρ-

κετές ποσότητες, 1000 περίπου τόνοι ελαιολάδου στές αποθήκες του ΣΟΡΕΛ και τών παραγωγών και δεκάδες τόνοι έληών επίσης στα χέρια τών παραγωγών. Το πρόβλημα τής διάθεσης τών ελαιοκομικών προϊόντων είναι πολύ σοβαρό και θά γίνη δξότατο έν δψει τής νέας έσοδειας.

Έρωτώμεν τό Ύπουργείον Έμπορίου :

(α) Μελετάται από μέρους τής Κυβέρνησης ή έφαρμογή συγκεκριμένου προγράμματος για τήν διάθεση τών ελαιοκομικών προϊόντων ;

(β) Πώς προωθείται ή εισήγηση τής Βουλής τών Άντιπροσώπων για τήν ίδρυση Συμβουλίου συγκέντρωσης και διάθεσης τών ελαιοκομικών προϊόντων ;

Έρώτησις υπό ήμερομηνίαν 19ην Αύγουστου 1967, υποβληθείσα υπό του έντιμου Βουλευτου περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, και ληφθείσα τήν 21ην Αύγουστου 1967.

«Αναφέρομαι εις τήν τελευταίαν έγκύκλιον του Ύπουργείου Οικονομικών διά τής όποιας οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι άστυνομικοί προειδοποιούνται ότι εις περιπτώσιν υπό τής Κυβερνήσεως καταβολής αποζημιώσεως λόγω άμελείας δημοσίων υπαλλήλων ή άστυνομικών εις όδικά δυστυχήματα ή και εις άλλας περιπτώσεις ούτοι θά καλούνται νά πληρώνουν μέρος ή όλον τό καταβαλλόμενον ποσόν αποζημιώσεως και τουτο έστω και εάν αποφασισθί τά κυβερνητικά όχηματα νά ασφαλιζονται.

Έν δψει τής περιέργου αυτής έγκυκλίου, έγείρονται ώρισμένα έρωτήματα και παρακαλείται ό άρμόδιος Ύπουργός όπως κατατοπίση τό Σώμα επί τούτων :

(α) Πώς ή τοιαύτη αναγγελιομένη νέα τακτική συνάδει με τήν πλειστάκις διατυπωθείσαν άποψιν ότι ή Κυβέρνησις φέρεται έναντι τών υπαλλήλων της ως εις καλός εργοδότης, και τουτο έν δψει του γεγονότος ότι ή μακρά πείρα τών Δικαστηρίων άποδεικνύει ότι σπανίως άν δχι ούδέποτε Κύπριος εργοδότης έζήτησε δικαστικώς από τόν υπάλληλόν του νά καταβάλη παρομοίας αποζημιώσεις.

(β) Έχουν σταθμισθί αί οικονομικά συνέπειαι μιός τοιαύτης τακτικής έναντι μισθωτών προσώπων, τά όποια δυνατόν νά καλούνται όπως πληρώσουν αποζημιώσεις χιλιάδων λιρών εις μερικές περιπτώσεις ;

(γ) Διατί δέν έχει άκολουθηθί μέχρι σήμερα ή απλουτέρα τακτική, ή άκολουθουμένη ύφ' όλων τών ιδιοκτητών όχημάτων, ήτοι ή τακτική τής ασφαλίσεως τών κυβερνητικών όχημάτων, όποτε και ή Κυβέρνησις θά έχη νά ώφεληθί οικονομικώς και ό δημόσιος υπάλληλος και ό άστυνομικός δέν θά εύρίσκωνται υπό τήν δαμόκλειον σπάθην τής έγκυκλίου ;

(δ) Επί ποίας θάσεως ή λογικής στηρίζεται ή παρ. 3 τής έγκυκλίου ήτις έπιμένει ότι και εις περιπτώσιν ασφαλίσεως και πάλιν ό δημόσιος υπάλληλος και ό άστυνομικός δέν θά απαλλάττωνται τής αναλόγου ευθύνης πληρωμής αποζημιώσεως, γνωστού όντος ότι ή ασφαλίσις αυτό άκριβώς έπιτυγχάνει, ήτοι τήν καταβολήν τής αποζημιώσεως υπό τής ασφαλιστικής εταιρείας αντί υπό του ιδιοκτήτου ή οδηγού του όχηματος. Η μήπως διά του τρόπου τούτου ή Κυβέρνησις έννοεί νά μεταβιβάση ούσιαστικώς επί τών ώμων τής δημοσιούπαλληλικής τάξεως τήν ιδικήν της οικονομικήν ευθύνην διά τήν ασφάλισιν τών όχημάτων της.

Δέν νομίζει ό άρμόδιος Ύπουργός ότι μία τοιαύτη τακτική ως και γενικώς ή τακτική τήν όποιαν υιοθετεί ή έγκύκλιος άποτελεί χειρίστον παράδειγμα διά τούς ιδιωτικούς εργοδότης, με άπροβλέπτους οικονομικές συνεπειάς επί τής εργατοúπαλληλικής τάξεως ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Τὸ πρόβλημα τῆς μετακινήσεως τῶν χωρίων Μαθηκολώνης καὶ Πάνω Κυβίδων εἶναι θέμα ἐπείγουσας φύσεως διότι εὐρίσκονται ἐν κινδύνῳ ἀνθρώπινοι ζωαί, καὶ ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τοὺς ἀρμοδίους νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968 θὰ συμπεριληφθοῦν :

(α) Ποσὸν £10.000 δι' ἔξοδα μετακινήσεως τῶν ὑπολοίπων 17 οικογενειῶν Μαθηκολώνης καὶ δι' ἐπέκτασιν τοῦ δικτύου ὕδατοπρομηθείας εἰς τὴν νέαν τοποθεσίαν καὶ

(β) ποσὸν £65.000 διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς ἀπαλλοτριωθείσης γῆς, διὰ τὴν κατασκευὴν δρόμων καὶ βοήθειαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν οἰκιῶν πρὸς στέγασιν 100 οικογενειῶν τοῦ χωρίου Πάνω Κυβίδες».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Τὰ χωρία Πελένδρι, Κάτω Ἀμίαντος, Κυπερούντα, Ἀγρός, Ἅγιος Ἰωάννης, Ἀγρίδια, Κοιλάνι, Πύργος, Συλίκου, Μονιάτης, Καμινάρια, Ποταμίτισσα, Δωρός, Λάνια, Φοινί, Καλὸν Χωρίον, Ποταμιοῦ, Ἀκρούντα, Ὑψωνας, Κάτω Μύλος, Λεμύθου, Ἅγιος Δημήτριος, Δύμες, Γεράσα καὶ Τρεῖς Ἐλλῆς ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην ὠρισμένων μικρῶν ἀρδευτικῶν ἔργων τῶν ὁποίων ἡ συνολικὴ δαπάνη δὲν θὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν £157.110.

Παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον τὰ ἐν λόγω ἔργα θὰ ἐκτελεσθοῦν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1968».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Εἰς τὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ Βουνί, Ἅγιον Ἀμβρόσιον, Ἀσώματον, Γεράσα, Πραστεῖον (Αὐδήμου), Ἅγιον Δημήτριον, Ἀνώγυραν, Παλαιόμυλον, Φασούλαν, Πύργον καὶ Ζωοπηγὴν ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεσος κατασκευὴ ὠρισμένων ὕδρευτικῶν ἔργων συνολικῆς ἀξίας £43.200 διὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν ἤδη καταρτισθῆ σχεδία καὶ ἐκτιμήσεις ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων.

Ἐπειδὴ τὰ ἐν λόγω ὕδρευτικὰ ἔργα τυγχάνουν ὑψίστης ἀναγκαιότητος διὰ τὰ ρηθέντα χωρία καὶ τὰ προβλήματα ὕδρευσεως ἐπιβάλλεται νὰ τυγχάνουν προτεραιότητος ἐναντι ὄλων τῶν ἄλλων ἔργων ἀναπτύξεως, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον τὰ ἐν λόγω ἔργα θὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν ἐπὶ θύραις Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Ἐπειδὴ ἡ ὁδὸς ἡ συνδέουσα τὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ Ἀπαισιά, Κορφὴ, Λιμνάτι, Καπηλειὸ καὶ Ἅγιος Μάμας, μετὰ τὴν πόλιν εὐρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν θὰ ἐπεθύμουν νὰ πληροφορηθῶ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται τὸ ζήτημα τῆς μετακινήσεως τοῦ χωρίου Ἅγιος Φώτιος καὶ ποῖα μέτρα προληπτικὰ μελετᾶ ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ ἐν ὄψει τοῦ ἐπερχομένου χειμῶνος ὅστις δυνατὸν νὰ προξενήσῃ θλάθας εἰς τὸ χωρίον με ἀποτέλεσμα νὰ θέσῃ εἰς κίνδυνον ἀνθρωπίνας ζωὰς διὰ τῆς καταρρέουσας οἰκῶν, συνεπεία κατολισθήσεως τοῦ ἐδάφους, τὸ ὁποῖον ὡς ἀπεδείχθη εἶναι ἀκατάλληλον καὶ ἀνασφαλές».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὴν Πόλιν Χρυσοχοῦς μετὰ τὸ Νέον Χωρίον, ἐν τῶν μεγαλύτερων χωρίων τῆς περιοχῆς, παραμένει εἰσέτι ἀσυμπλήρωτος εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς μιλίου, καίτοι ἔχει κατασκευασθῆ καὶ τὸ ἀναγκαῖον θεμέλιον τούτου.

Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον κατὰ πόσον προτίθεται νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἄνω ἔργον ἐντὸς τοῦ 1968, νοουμένου ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη εἶναι λίαν χρήσιμος ἐξυπηρετοῦσα τὰς ἀνάγκας μιᾶς μεγάλης κοινότητος μετὰ παραγωγὴν ἀρκετῶν προϊόντων καὶ μετὰ καθημερινὴν μετάθασιν τῶν μαθητῶν τοῦ διὰ φοίτησιν εἰς τὸ Γυμνάσιον Πόλεως Χρυσοχοῦς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἐμπορικὴ καὶ ἡ ἐπιβατικὴ ναυτιλία ἀπέτελεσεν ἀντικείμενον μελέτης ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων, σχετικὴ δὲ νομοθεσία ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ἐν τούτοις, παρ' ὅλον ὅτι ἐξεδηλώθη ἐκ μέρους ἰδιωτῶν προθυμία ἐπενδύσεως σημαντικῶν κεφαλαίων πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν καὶ σημαντικὸς ἀριθμὸς πλοίων ἔχουν ἤδη νηολογηθῆ ὑπὸ Κυπριακὴν σημαίαν, μετὰ λύπης μας παρατηροῦμεν ὅτι οὐδὲν ἢ ἐλάχιστον θετικὸν ἐνδιαφέρον ἐπεδείχθη ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς πλουτοπαραγωγικῆς ταύτης βιομηχανίας. Νοουμένου ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς ναυτιλίας κατὰ τὴν γνώμην μου, δύναται νὰ προωθηθῆ ἐπαρκῶς καὶ νὰ ἔχῃ λίαν εὐεργετικὰς οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν :

1. Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι ἠμπόδισαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν δημιουργίαν ναυτιλίας ;

2. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ναυτιλιακῆς βιομηχανίας θὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον σοβαρᾶς μελέτης ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ δευτέρου πενταετοῦς προγράμματος ἀναπτύξεως ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Βάσει τοῦ νέου συστήματος ἀναγωγῆς «Μπωμέ» οἱ ἀμπελοουργοὶ Πάφου ὑφίστανται σοβαρὰν οἰκονομικὴν ζημίαν διὰ τῆς ἀφαιρέσεως σημαντικῶν ποσοτήτων σταφυλῶν κατὰ τὴν παράδοσιν των εἰς τὰ ἐργοστάσια, μετὰ ἀποτέλεσμα οἱ μὲν παραγωγοὶ οἵτινες διὰ τοῦ μόχθου καὶ τοῦ ἰδρώτος των παράγουν τὸ σταφύλι νὰ μὴ δύνανται νὰ καλύψουν τὰ ἔξοδα παραγωγῆς τοῦ προϊόντος των ἐνῶ αἱ οἰνοβιομηχανίαι πραγματοποιοῦν σημαντικὰ κέρδη.

Ὡσαύτως πιστεύεται ὅτι διὰ τοῦ ἀκολουθουμένου τρόπου δειγματοληψίας κατὰ τὴν παραλαβὴν τῶν σταφυλῶν, ὅστις δὲν εἶναι οὔτε ὁ ἐνδεδειγμένος οὔτε ὁ ὀρθός, ζημιοῦνται περαιτέρω οἱ ἀμπελουργοὶ λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἐξακριβοῦνται ἀκριβῶς τὸ «Μπωμὲ» τῶν σταφυλῶν τῶν.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ :

(1) Κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ παλαιοῦ συστήματος «Μπωμὲ» διὰ τοὺς ἀμπελουργοὺς Πάφου ἢ ἀναθεώρησιν τοῦ ὑφισταμένου κατὰ τοιοῦτον τρόπον πού νά μὴν ὑφίστανται ζημίαν οἱ ἀμπελουργοὶ Πάφου.

(2) Ποῖα μέτρα μελετᾷ ἡ Κυβέρνησις νὰ λάθῃ, ὡς ἔχει καθήκον νὰ πράξῃ, διὰ τὸν ἔλεγχον τοῦ σημερινοῦ τρόπου δειγματοληψίας καὶ τὴν ἀντικατάστασιν τούτου δι' ἐπιστημονικότερου τρόπου διὰ τοῦ ὁποίου θὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ ἐξακρίβωσις τοῦ ἀκριβοῦς «Μπωμὲ» πρὸς ἄρσιν πάσης ἀδικίας εἰς θάρος τοῦ παραγωγοῦ.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Γίνονται παράπονα ὅτι ὑπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στὴν ἐξέταση αἰτήσεων πού ὑποβάλλονται στὸ Κτηματολόγιον Ἀμμοχώστου γιὰ κτηματικὲς ὑποθέσεις. Ἡ καθυστέρηση αὐτὴ φθάνει πολλὰς φορὲς μέχρι τοὺς 12 μῆνες.

Τὰ αἷτια τῆς καθυστέρησης αὐτῆς εἶναι ἡ ἔλλειψη ὑπαλλήλων. Παρὰ τὰς φιλότιμες καὶ συνεχεῖς προσπάθειες τοῦ ὑπάρχοντος προσωπικοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ διεκπεραιωθῇ ὁ ὄγκος τῶν κτηματικῶν ὑποθέσεων τῆς Ἐπαρχίας, πράγμα πού δημιουργεῖ ταλαιπωρίες στὸ κοινό.

Δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ὅτι ἐπιβάλλεται ὁ διορισμὸς καὶ ἄλλου προσωπικοῦ γιὰ τὴν καλύτερη ἐξυπηρέτηση τῶν ἐνδιαφερομένων σ' αὐτὸ τὸ βασικὸ Κυβερνητικὸ Τμῆμα ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφέρειας Λευκωσίας, κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Τὴν 6.12.66 ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν ἡ ἀκόλουθος ἐρώτησις :

«Ὡς γνωστὸν τὴν 1.12.66 ἐδόθη πρὸς τὰς συντεχνίας Στρατιωτικῶν ἐργατοῦπαλλήλων εἰδοποίησις ὑπὸ τοῦ Command Secretary ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ μονίμου ὑφυπουργοῦ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἡ φρουρὰ Δεκελείας θὰ ἐλαττωθῇ καὶ ὡς ἐπακόλουθον τούτου ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργοδοτούμενων Κυπρίων ἐργατοῦπαλλήλων θὰ ἐλαττωθῇ κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς κατὰ 50% ἐντὸς χρονικῆς περιόδου 2 ἐτῶν, αἱ περισσότεραι δὲ ἀπολύσεις θὰ λάβουν χώραν τὸ 1967. Ἀριθμοὶ κατ' ἐπάγγελμα καὶ ἀκριβεῖς ἡμερομηνίαι θὰ κοινοποιηθοῦν πρὸς τὰς συντεχνίας εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον.

Αἱ παροῦσαι συμφωνίαι—ἐν τῇ οὐσίᾳ οἱ ὅροι ἐργοδοτήσεώς των—διαλαμβάνουν πληρωμὴν φιλοδωρήματος δι' ὑπηρεσίας προσφερθείσας εἰς τὰς θρεπτικὰς ἀρχὰς ἕνα μῆνα μισθὸν δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ 3 ἐβδομάδας δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας διὰ τοὺς ἐργάτας, χωρὶς νὰ γίνεταί πρόνοια διὰ πληρωμὴν ἀποζημιώσεως δι' ἀπώλειαν σταδιοδρομίας.

Εἰς τοὺς ὡς ἄνω ὅρους δὲν ὑφίσταται πρόνοια δι' ἀποζημιώσεις λόγῳ ἀπώλειας σταδιοδρομίας, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἐν λόγω αἷτημα ἐκκρεμεῖ ἀπὸ ἐτῶν ὑποβληθὲν ἀπὸ τοῦ 1961 εἰς τὰς ἀρμοδίας θρεπτικὰς ἀρχὰς, ἀποτελέσαν ἀντικείμενον πολυετῶν διαπραγματεύσεων καὶ συζητήσεων μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων συντεχνιῶν ἀφ' ἐνός καὶ τῶν θρεπτικῶν ἀρχῶν ἀφ' ἑτέρου.

Δεδομένου δὲ τοῦ γεγονότος ὅτι πλείστοι ὄσοι Κύπριοι ἐργοδοτοὶ ἢ ὀργανισμοὶ ἀντεμετώπισαν τὸ πρόβλημα ἀπολύσεων—λόγω ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ των—παρασχόντες ὄχι μόνον τὰ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν των συμβάσεων προνοούμενα ὀφέλη πρὸς τοὺς ἐργατοῦπαλλήλους (ἦτοι ἓνα μῆνα μισθὸν δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας, ταμεῖα προνοίας, κ.ἄ.), ἀλλὰ καὶ σημαντικὰ ποσὰ δι' ἀπώλειαν σταδιοδρομίας, τὶ πρακτικὰ μέτρα ἢ ἐνεργείας σκοπεῖ νὰ λάβῃ τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συμφωνηθέντων ὑπὸ τῶν βρετανικῶν ἀρχῶν, καθ' ἃ «αἱ συνθήκαι καὶ οἱ ὅροι ἐργοδοτήσεως τῶν Κυπρίων ἐργατοῦπαλλήλων θὰ εἶναι ἀνάλογοι μὲ τὰς συνθήκας πού διέπουν ἀνάλογα ἐπαγγέλματα ἐργοδοτούμενα ὑπὸ καλῶν Κυπρίων ἐργοδοτῶν» ;

Ἐν ὄψει δέ, τέλος, τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις εὐθὺς ἅμα τῇ ἐγκαθιδρύσει τῆς ἀπέξημιώσεως μὲ ὑπέρογκα σχεδὸν ποσὰ ὄλους τοὺς ἀποχωρήσαντας Ἑλληνοὺς ὑπαλλήλους δι' ἀπώλειαν σταδιοδρομίας δὲν εἶναι λογικὸν καὶ δίκαιον ὅτι τῆς ἰδίας ἀκριβῶς μεταχειρίσεως πρέπει νὰ τύχουν καὶ οἱ Κύπριοι ἐργατοῦπαλλήλοι ὅτινες θὰ ἀντιμετωπίσουν ὄχι ἀπλῶς ἀπώλειαν σταδιοδρομίας, ἀλλ' ἴσως καὶ ἀνεργιακὸν πρόβλημα, μετὰ ἀπὸ δεκαπενταετεῖς καὶ εἰκοσαετεῖς προσφερθείσας ὑπηρεσίας των ;

Δεδομένου ὅτι σχετικὴ ἀπάντησις δὲν ἔχει εἰσέτι ληφθῆ παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ ἐν προκειμένῳ τὸ Σῶμα·

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμὲ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασια.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι ὁ Κυρωτικὸς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Χάρτου Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967»

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Αἰμίλιος Φράγκος

Γεώργιος Ἰωαννίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Κώστας Χριστοδουλίδης

Πέτρος Στυλιανού

Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συνηλθεν εἰς συνεδρίασιν τὴν 9ην Ὀκτωβρίου 1967 καὶ ἐμελέτησε τὸ ὡς ἀνω νομοσχέδιον.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ κύρωσις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Χάρτου ὁστις ὑπεγράφη ἐν Τουρίνῳ τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1961.

Οί άντικειμενικοί σκοποί του Χάρτου είναι οί εξής :

- (α) Ἡ προώθησις του σκοπού του Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης διά τήν ἐπίτευξιν στενωτέρων δεσμών μεταξύ τῶν μελῶν του πρὸς τὸν σκοπὸν διαφυλάξεως καὶ προαγωγῆς τῶν ἰδεωδῶν καὶ τῶν ἀρχῶν τῶν ἀποτελούντων τὰ κοινὰ πάτριά των, καθὼς καὶ τῆς προωθήσεως τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς των προόδου ἰδιαιτέρως διά τῆς ὑπερασπίσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν δικαιωμάτων του ἀνθρώπου καὶ τῶν βασικῶν ἐλευθεριῶν.
- (β) Ἡ ἐξασφάλισις τῆς ἀπολαύσεως τῶν κοιωνικῶν δικαιωμάτων ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως σχετικῶς πρὸς τὴν φυλὴν, τὸ χρῶμα, τὸ φύλον, τὴν θρησκείαν, τὰς πολιτικὰς ἀντιλήψεις, τὴν ἐθνικὴν προέλευσιν ἢ τὴν κοιωνικὴν καταγωγὴν.
- (γ) Ἡ προώθησις τῆς ἀποφάσεως τῶν Κυβερνήσεων τῶν ὑπογραψασῶν τὸν Χάρτην ὅπως ἀπὸ κοινοῦ καταβάλωσι πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς τὸν σκοπὸν θελιώσεως του βιοτικῶ ἐπιπέδου καθὼς καὶ προαγωγῆς τῆς εὐημερίας ὄλων τῶν τάξεων τῶν πληθυσμῶν των, τὸσον τῶν ἀγροτικῶν ὅσον καὶ τῶν ἀστικῶν, διά καταλλήλων θεσμῶν καὶ ἐνεργειῶν.

Συμφώνως τῶν διατάξεων του ἄρθρου 20 του Μέρους III του Χάρτου, ἕκαστον τῶν συμβαλλομένων Μερῶν ἀναλαμβάνει—

- (1) ὅπως θεωρῆ τὸ Μέρος I του Χάρτου, ὡς δήλωσιν καθορίζουσαν τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς τῶν ὁποίων τὴν ἐπίτευξιν θέλει ἐπιδιώξει διά παντὸς χρησίμου μέσου, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς εἰσαγωγικῆς παραγράφου του προαναφερθέντος Μέρους.
- (2) Ὅπως ἀναγνωρίσῃ ὅτι δεσμεύεται ὑπὸ πέντε, κατ' ἐλάχιστον ὄριον, ἐκ τῶν ἐξῆς ἑπτὰ ἄρθρων του Μέρους II του Χάρτου, ἦτοι τῶν ὑπ' ἀρ. 1, 5, 6, 12, 13, 16 καὶ 19 ἄρθρων.
- (3) Ὅπως ἀναγνωρίσῃ ὅτι δεσμεύεται καὶ ὑπὸ προσθέτου ἀριθμοῦ ἠριθμημένων ἄρθρων ἢ παραγράφων τῆς ἐκλογῆς του του Μέρους II του Χάρτου, νοσημένον ὅτι ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἄρθρων καὶ παραγράφων ὑπὸ τῶν ὁποίων δεσμεύεται δὲν εἶναι μικρότερος του ἀριθμοῦ τῶν 10 ἠριθμημένων ἄρθρων ἢ 45 ἠριθμημένων παραγράφων.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸν ἐν λόγῳ Χάρτην ὑπὸ τὸ φῶς του Σιιτάγματος, τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας, τῆς κοιωνικῆς πολιτικῆς του Κυπριακοῦ κράτους καὶ τῶν διεθνῶν Συμβάσεων τῶν κυρωθεισῶν ὑπὸ τῆς Δημοκρατίας φροειῖ ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλας τὰς προϋποθέσεις διά τὴν ἐπικύρωσιν του Χάρτου διά τῆς ἀναλήψεως τῶν ἀκολουθῶν ὑποχρεώσεων :

- (α) Θεωρήσῃ τὸ Μέρος I του Χάρτου ὡς δήλωσιν καθορίζουσαν τοὺς σκοποὺς τοὺς ὁποίους θὰ ἐπιδιώξῃ δι' ὄλων τῶν καταλλήλων μέσων συμφώνως τῶν διατάξεων τῆς εἰσαγωγικῆς παραγράφου του Μέρους I του Χάρτου.
- (β) ἐκλέξῃ ὅπως δεσμεύηται ὑπὸ τῶν ἀκολουθῶν ὑποχρεωτικῶν ἄρθρων—

Ἄρθρον 1 : Δικαίωμα εἰς ἐργασίαν.

Ἄρθρον 5 : Συνδικαλιστικὸν δικαίωμα.

Ἄρθρον 6 : Δικαίωμα διά συλλογικὰς διαπραγματεύσεις.

Ἄρθρον 12 : Δικαίωμα διά κοιωνικὰς ἀσφαλίσεις.

"Άρθρον 19 : Δικαίωμα τῶν μεταναστῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν οἰκογενειῶν των ὅπως τύχουν προστασίας καὶ περιθάλψεως

καὶ ὑπὸ τῶν ἀκολουθῶν προαιρετικῶν ἄρθρων :

"Άρθρον 3 : Δικαίωμα δι' ἀσφάλειαν καὶ ὑγιεινὴν κατὰ τὴν ἐργασίαν.

"Άρθρον 9 : Δικαίωμα δι' ἐπαγγελματικὴν καθοδήγησιν.

"Άρθρον 11 : Δικαίωμα διὰ τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας.

"Άρθρον 14 : Δικαίωμα εἰς ὠφελήματα τῶν κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν.

"Άρθρον 15 : Δικαίωμα τῶν σωματικῶς ἢ διανοητικῶς ὑστερούντων προσώπων νὰ τύχουν ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐπαγγελματικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπροσαρμογῆς.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τῆς ὅτι ὁ Εὐρωπαϊκὸς Κοινωνικὸς Χάρτης εἶναι ἔγγραφον ὑψίστης κοινωνικῆς σημασίας, ἡ κύρωσις τοῦ ὁποίου θέτει τὸ συμβαλλόμενον μέρος εἰς τὸ ἴδιον ἐπίπεδον μὲ τὰς πλέον ἀνεπτυγμέναις χώρας τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐπὶ πλέον ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τῆς ὅτι τὸ Σύνταγμα μας, ἡ ὑφισταμένη νομοθεσία μας καὶ ἡ πολιτικὴ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας συνάδουν πρὸς τὰς διατάξεις τὰς ὁποίας θὰ ἀποδεχθῶμεν, αἰτίνας καὶ καθορίζονται ἀνωτέρω, ἔχει τὴν γνώμην ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ κύρωσις τοῦ ἐν λόγῳ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Χάρτου, ὡς οὗτος ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν, τὴν 22αν Μαΐου 1967, εἰς τὴν ἐν Στρασβούργῳ ἔδραν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος κυρωτικοῦ νομοσχεδίου εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔπι μιλήσεται ἡ ἀρχὴ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιλήται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθῶς :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔπι μιλήσεται ἡ ἀρχὴ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιλήται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔπι μιλήσεται ἡ ἀρχὴ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιλήται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τοῦ Χάρτου. "Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔπι μιλήσεται ἡ ἀρχὴ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιλήται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐναγνώρισις δεσμεύσεως. Ἄρθρον 4ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ὁ ὁποῖος περιέχει τὰς διατάξεις τοῦ χάρτου ἐγκριθοῦν ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ἐπὶ περὶ Ὀργάνων Τοπικῆς Διοικήσεως (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγώσῃ τὴν ἐκθεσὶν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ (ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΘΗΤΕΙΑΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967»

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος

Νίκος Κόσις

Λέλλος Δημητριάδης

Πανίκος Σιθιταλίδης

Πανίκος Σιθιτανίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ.

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς κοινὴν αὐτῶν συνεδρίασιν συγκροτηθεῖσαν τὴν 9ην Ὀκτωβρίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ περαιτέρω παράτασις τῆς θητείας τῶν αἰρετῶν μελῶν τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως, Χωρικῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν ἀγροφυλάκων διὰ περίοδον δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας των, ἐκτὸς ἐὰν ἐν τῷ μεταξύ λάθῃ χώραν νέος διορισμός ἢ ἐκλογὴ.

Ἡ ὡς ἄνω διευθέτησις καθίσταται ἀναγκαία διότι λόγω τῶν ὀφισταμένων συνθηκῶν δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἐκλογὴ ἢ ὁ διορισμός νέων μελῶν.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν ἔχουσαι ὑπ' ὄψιν τὰ ἄνωτέρω εισηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀρχοῦν ὁμιληταί;

Ἐπὶ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἡ σύντομος ἀγόρευσις μου δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ θέματος, δηλαδὴ νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὴν σημασίαν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως τῶν χωρίων καὶ τῶν κωμοπόλεων τῆς ὑπαίθρου, ἀλλὰ διὰ νὰ δικαιολογήσω τὴν στάσιν μου κατὰ τὴν ψηφοφορίαν.

Ἡ Βουλὴ αὐτὴ πρὸ διμήνου περίπου αὐτοπαρέτεινε τὴν θητείαν τῆς ὡς καὶ τὴν θητείαν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας λόγῳ, ὡς ἐλέχθη, τῶν ὑφισταμένων συνθηκῶν. Διὰ τοῦ σημερινοῦ Νομοσχεδίου λαμβάνεται πρόνοια ὥστε νὰ παραταθῇ ἡ θητεία ἀρκετῶν χωριτικῶν ἀρχῶν, συμβουλίων βελτιώσεως καὶ ἀγροφυλάκων, τὰ ὁποῖα σώματα κατὰ τὸ πλεῖστον διορίζονται ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Τὸ ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς αὐτοδιοικήσεως εἶναι λίαν ἐξυπηρετικὸς καὶ εὐεργετικὸς διὰ τὴν ὑπαίθρου οὐδεμία ὑφίσταται διαφωνία· ὑφίσταται διαφωνία μόνον εἰς τὸ σύστημα διὰ τοῦ ὁποίου ἐπὶ κεφαλῆς τῶν σωμάτων αὐτῶν εὐρίσκονται οὐχὶ οἱ ἐκφράζοντες τὴν ἐπιθυμίαν ἢ τὰς πεποιθήσεις τῶν κατοίκων τῶν χωρίων αὐτῶν ἀλλὰ οἱ ἐκφράζοντες τὰς ἐπιθυμίας ἢ τὰ συμφέροντα ὀργάνων τιῶν κυρίως, εἴτε αὐτὰ εἶναι ἀστυνομικοὶ εἴτε ἄλλα ὄργανα τῆς κυβερνητικῆς ὑπηρεσίας.

Δυστυχῶς τὸ διοριστικὸν τοῦτο σύστημα κατήντησε νὰ γίνεταί πρὸς ζημίαν τῶν χωρίων καὶ πρὸς θλάσθην τῆς ἀναπτύξεως τῆς ὑπαίθρου διότι δὲν εἶναι ὀλίγα τὰ παραδείγματα τῆς αὐθαιρεσίας μερικῶν ἐκ τῶν ὀργάνων αὐτῶν καὶ τῆς ἀδιαφορίας τῶν περισσοτέρων ποῦ ἐπιδεικνύουν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν καθηκόντων των, καὶ ἐπομένως εἰς τὸ σύστημα τοῦτο πρέπει ἀργὰ ἢ γρήγορα νὰ τεθῇ τέρμα.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ λαὸς οὗτος ἔχει ἐκφράσει τὰς ἀπόψεις του, ἔχει τοὺς ἐκλεκτοὺς του δι' ἐκλογῶν ἀπὸ τοῦ 1960 ποῦ ἦσαν αἱ τελευταῖαι ἐκλογαί, Βουλευτικαὶ καὶ Προεδρικαί. Δι' ἄλλου μέσου ὁ λαὸς μέχρι σήμερον δὲν κατώρθωσε νὰ ἐκφράσῃ τὸ τί θέλει καὶ ποίους θέλει νὰ εὐρίσκωται ἐπὶ κεφαλῆς εἰς τὰ κοινοτικά του προβλήματα. Διότι διὰ μὲν τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς δὲν ἔχει ἐξασκήσει τὸ δικαίωμα αὐτὸ ἀπὸ τοῦ 1953, διὰ δὲ τὰς χωριτικὰς ἀρχάς, παρ' ὅλον ὅτι εἶμαι ἀρκετὰ μεγάλος, ἐν τούτοις δὲν θυμοῦμαι ἐξάσκησιν τοιούτων δικαιωμάτων καὶ, ὡς λέγεται, ἀπὸ τοῦ 1930 δὲν ἔχουν διεξαχθῆ ἐκλογαί διὰ χωριτικὰς ἀρχάς.

Πιστεύω ὅτι εἶναι πλέον κατάλληλος ὁ χρόνος διὰ νὰ προχωρήσωμεν σταδιακῶς εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἐνός συστήματος ὥστε οἱ κάτοικοι τῆς ὑπαίθρου νὰ ἔχουν ἐκπροσώπους ἐκεῖνους τοὺς ὁποίους οἱ ἴδιοι ἐπιθυμοῦν. Δι' αὐτὸ θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας διὰ νὰ ἐκφράσω ἀπλῶς τὴν ἀποδοκιμασίαν μου διὰ τὸ ἐπικρατοῦν διοριστικὸν σύστημα, κατάλοιπον τῆς ἀποικιοκρατίας, καὶ διὰ τὸ ὅτι οὐδεμία λαμβάνεται πρόνοια ὥστε νὰ λήξῃ ἡ κατάστασις αὕτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀποκρίσεως τοῦ κ. Δημητριάδου :

Ἐπὶ τῆς ἀποκρίσεως τοῦ κ. Δημητριάδου :

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐπισημαίνω, κ. Πρόεδρε, ὅτι ὁ συνάδελφος κ. Χριστοδουλίδης ἤγειρε τὸ θέμα τῶν ἐκλογῶν. Ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἀναγκαιότητα διεξαγωγῆς ἐκλογῶν ὅσον ἀφορᾷ τὰς τοπικὰς ἀρχάς.

Αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ ἢ διορίζονται ἢ ἐκλέγονται. Βεβαίως τελευταίως ἐγνωρίσαμεν καὶ τρίτην λύσιν. Ἀπολύονται συλλήβδην καὶ ἔτσι δὲν ὑπάρχει θέμα οὔτε ἐκλογῆς οὔτε διορισμοῦ. Εἰς τὴν Κύπρον ὅμως δὲν ἀπελύθησαν. Ἐπὶ τῆς ἀποκρίσεως καὶ αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ ὑπάρχουν καὶ τὰ νομοθετικὰ σώματα.

Τὸ θέμα ἐγείρεται ὡς ἑξῆς : Ἐάν μὲν μποροῦν νὰ γίνωσιν ἐκλογαί νὰ γίνωσιν, ἐάν δὲν μποροῦν νὰ γίνωσιν ἐκλογαί ὁ ἄλλος τρόπος εἶναι ἢ ἡ ἀνανέωσις τῆς θητείας ἢ ὁ διορισμὸς.

Δέν νομίζω ὅτι ἡμεῖς θέλομεν νά ἀκολουθήσωμεν τήν τρίτην λύσιν τῆς συλλήθδην ἀπολύσεως καί καταργήσεως. Εἶναι γεγονός ὅτι τὸ σῶμα τοῦτο διεπίστωσε τήν ἀναγκαιότητα, τούλάχιστον ὅσον ἀφορᾷ τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα, τῆς ἀνανεώσεως λόγῳ τοῦ ὅτι ἔνεκεν τῶν ἐπικρατουσῶν συιθηκῶν δέν θά ἦτο ἴσως ὀρθόν νά γίνουιν ἐκλογαί. Τοῦτο τὸ ἔδειξεν ἡ Βουλὴ διὰ τῆς τελευταίας ἀνανεώσεως τῆς θητείας τῆς. Ἐάν οἰονδήποτε Μέλος νομίζει ὅτι ἡ ἀπόφασις ἐκεῖνη τοῦ Σώματος δέν ἦτο ἡ ὀρθή καὶ θά ἔπρεπε νά γίνουιν ἐκλογαί τότε τὸ Μέλος τοῦτο νά ἐγγράψῃ τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν, θά ἐκπλαγῇ δὲ νά δῆ ποῖοι θά εἶναι οἱ σύμμαχοί του εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν τὴν ὁποῖαν θά πάρῃ.

Ἄσον ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, πιστεύω ὅτι πράγματι λόγῳ τῶν ἐπικρατουσῶν συιθηκῶν δέν θά ἦτο ὀρθόν, ἐφ' ὅσον τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἀνανεώνεται, νά κάμωμεν ἐκλογαί διὰ τοὺς μουχτάρηδες, τοὺς ἀγροφύλακας καὶ ὅσους ἄλλους ἀναφέρει τὸ Νομοσχέδιον. Παρ' ὄλον τοῦτο ὅμως προκαλῶ καὶ πάλιν τὸν συνάδελφον, ἐάν νομίζει ὅτι θά πρέπει νά συζητήσωμεν ὄλον αὐτὸ τὸ θέμα, νά τὸ ἐγγράψῃ πρὸς συζήτησιν καί, ὅπως τοῦ εἶπα προηγουμένως, θά ἐκπλαγῇ διὰ τοὺς συμμαχοὺς του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Χριστοδουλίδην νά δευτερολογήσῃ βλέπω ὅτι ὑπάρχουν ὁμιληταί οἱ ὁποῖοι δέν ἔχουν ἀκόμη ἀγορεύσει ἐπὶ τοῦ θέματος.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Αἱ ἀπόψεις μας γύρω ἀπὸ τὸ ζήτημα τῆς ἐκλογῆς τῶν τοπικῶν ὀργάνων αὐτοδιοικήσεως ἔχουν ἐκφρασθῆ ἐπανειλημμένως εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο ὅταν εἰς τὸ παρελθόν κατὰ διαφόρους τρόπους ἦλθεν ἐνώπιον τοῦ Σώματος τὸ θέμα τοῦ Νόμου περὶ Συμβουλίῶν Βελτιώσεως καὶ Χωρικῶν Ἀρχῶν. Ἡ γιῶμη μας εἶναι ὅτι ἀσφαλῶς τὰ σώματα ταῦτα πρέπει νά εἶναι αἰρετὰ καὶ ὅτι ἡ ὑπάρχουσα νομοθεσία εἶναι ἕνα κληροδότημα τῆς ἀποικιακῆς ἐποχῆς, ἀντιδημοκρατικὸν ὅσον ἀφορᾷ τὸν διορισμὸν τῶν Χωρικῶν Ἀρχῶν καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον ἐκλογῶν τῶν Συμβουλίῶν Βελτιώσεως.

Ἐν τούτοις ἐξ ἴσου γνωσταί εἶναι αἱ ἀπόψεις μας ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀδύνατον κατὰ τὴν γνώμην μας, τὸ μὴ ἐπιθυμητὸν μᾶλλον, τῆς διεξαγωγῆς ἐκλογῶν μέσα εἰς τὰς δυσκόλους στιγμάς τὰς ὁποίας διέρχεται σήμερον ἡ Κύπρος ὅπου ἐπιβάλλεται ἡ ἀνάγκη πλήρους ἐθνικῆς ἐνότητος καὶ ἀποφυγῆς οἰωνδῆποτε τοπικῶν, πολιτικῶν γενικώτερον καὶ τοπικῶν ἰδιαιτέρως εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν χωρικῶν ἀρχῶν, συγκρούσεωιν γύρω ἀπὸ τὸ ποῖος θά εἶναι ὁ μουχτάρης ἢ ὁ σύμβουλος ἐνός χωριοῦ ἢ μιᾶς κωμοπόλεως.

Θά ἦτο πράγματι εὐχῆς ἔργον ἐάν αἱ συνθήκαι τὸ ἐπέτρεπον νά προβῶμεν εἰς ψήφισιν Νόμου διὰ τὴν ἐκλογὴν μὲ καθολικὴν ψήφον εἰς τὰ χωρία καὶ τὰς κωμοπόλεις τῆς Κύπρου. Ἐν τούτοις αἱ σημεριναὶ συνθήκαι κατὰ τὴν γνώμην μας ἐξακολουθοῦν νά ἐπιβάλλουν τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἐπέβαλλαν τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ τῶν Δημοτικῶν Ἐπιτροπῶν. Ἄς εὐχηθῶμεν ὅτι τὸ συντομώτερον θά δημιουργηθοῦν ἐκεῖναι αἱ συνθήκαι αἱ ὁποῖαι θά ἐπιτρέψουν τὴν πλήρη ἀνθισιν τοῦ θεσμοῦ τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως εἰς τὴν Κύπρον, ἐνός θεσμοῦ ἀπαραιτήτου διὰ τὴν πρόοδον τοῦ τόπου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν άλλοι όμιληται οί όποίοι δέν έχουν άγορεύσει επί του θέματος;

Ο κ. Χριστοδουλίδης έχει τόν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Έκ τής θέσεώς μου, κ. Πρόεδρε.

Θεωρώ τόν ύπαινιγμόν του έκπροσώπου του Πατριωτικού Μετώπου κ. Δημητριάδη διά τήν έν Έλλάδι έπικρατούσαν κατάστασιν ώς άτυχεστάτον και δέν θά άπαντήσω αύτην τήν στιγμήν, διότι μάς έχει συνηθίσει ό έκπρόσωπος του Πατριωτικού Μετώπου διά τά αισθήματά του έναντι τής Έλλάδος.

Άλλ' όσον άφορᾷ τό θέμα ποίους συμμάχους ή ύποστηρικτάς θά εύρω εις τήν άπόψιν μου—και τόν προκαλώ πρός τούτο νά θέση ό ίδιος τό ζήτημα—διά τήν έκλογήν τών τοπικών αντιπροσώπων, τόν διαβεβαίω ότι θά εύρη εκείνος τόσους ύποστηρικτάς όσοι είναι διωρισμένοι ή τά ίδια τά διωρισμένα πρόσωπα τών χωριτικών άρχών. Καί άν έπιθυμή άς εισηγηθῆ εις τήν σεβαστήν Κυβέρνησιν νά προκηρύξη έκλογάς εις οιοδήποτε χωρίον και νά θάλη από τήν μίαν ύποψηφίους τούς διωρισμένους και από τήν άλλην άλλα πρόσωπα τά όποία έπιθυμεί ή κοιότης και θά δοκιμάση τό πείραμα ό κ. Δημητριάδης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν άλλοι όμιληται επί του θέματος;

Έάν άντελήφθην καλώς ό κ. Δημητριάδης άνεφέρθη εις τάς έκλογάς Βουλευτών και εις τήν έκλογήν Προέδρου τής Δημοκρατίας και είχε ζητήσει μάλλον κατά πόσον θά ήθέλατε νά έγγράψητε αύτό τό θέμα, όποτε θά έξεπλήττεσθο θλέποντες, ώς άνέφερε, ότι όλόκληρος ή Βουλή και ή Κυβέρνησις θά έπεθύμουν έκλογάς. Τό μέρος τής όμιλίας του αύτό άντελήφθην ότι άνεφέρετο εις τό θέμα τής παρατάσεως τής θητείας τής Βουλής ώς έπίσης και εις τό θέμα τής παρατάσεως τής θητείας του Προέδρου τής Δημοκρατίας. Έπειδή ήγέρθη τό θέμα θά ήθελα έν συντομία νά διατυπώσω τάς άπόψεις μου.

Αναμφιβόλως δέν είναι έπιθυμητόν νά διορίζωνται αί χωριτικάί άρχαί όπως δέν είναι όρθόν ή έπιθυμητόν νά παρατείνεται ή θητεία τών μελών τής Βουλής και του Προέδρου τής Δημοκρατίας.

Η παρατάσις όμως τόσον τής θητείας τής Βουλής όσον και του Προέδρου τής Δημοκρατίας και τών χωριτικών άρχών δέν βασίζεται επί δικτατορικής πολιτικής, ύπό τήν έννοιάν ότι παρατεινομεν τήν θητείαν μας διότι θέλομεν νά έγκαθιδρύσωμεν εις τήν Κύπρον δικτατορικόν καθεστώς, άλλα διότι αί συνθήκαι αί όποίαί έπικρατούν σήμερον εις τήν Κύπρον δέν έπιτρέπουν, άτυχώς, τήν διεξαγωγήν έκλογών. Πέραν δε τούτου ύπήρξαν συνειδησίσεις επί του θέματος τής διεξαγωγής έκλογών και με άλλα ένδιαφερόμενα πρόσωπα και Κυβερνήσεις και ή γενική άποψις ήτο όπως εις τό παρόν στάδιον άποφευχθῆ ή διεξαγωγή έκλογών εις Κύπρον.

Είμαι βέβαιος ότι όλοι έπιθυμούν μίαν λύσιν του Κυπριακού προβλήματος ή όποία όμως, όπως έτόνιας επανειλημμένως, δέν είναι δυνατών νά προβλεφθῆ ότι θά λάβη χώραν εις τό έγγυς μέλλον.

Δέν γνωρίζω τι θά άποφασίση ή Κυβέρνησις επί του θέματος τής περαιτέρω παρατάσεως, εάν χρειασθῆ, είτε τής θητείας τής Βουλής είτε τής θητείας του Προέδρου, είτε οιοδήποτε άλλο σώματος τό όποιον κανονικώς θά έπρεπε νά εκλέγεται. Έν τούτοις, είμαι βέβαιος ότι εκφράζω τάς άπόψεις όλων τών άνθρώπων οί όποίοι διακατέχονται από δημοκρατικά αισθήματα ότι δέν είναι δυνατόν νά εξακολουθήση επ' άπειρον, επ' όσον δέν προκύπτει λύσις του Κυπριακού, ή παρατάσις τής θητείας τής Βουλής ή ή παρατάσις τής θητείας οιοδήποτε άλλων πολιτικών άρχών του Κράτους.

Ἐλπίζω ὅτι θὰ δοθῆ ἡ εὐκαιρία εἰς τὴν Βουλὴν νὰ συζητήσῃ τὸ βασικὸν τοῦτο θέμα προτοῦ ληφθῆ οἰαδήποτε ἀπόφασις περὶ περαιτέρω παρατάσεως τῆς θητείας εἴτε τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἴτε τῆς Βουλῆς.

Θέλω ὁμως νὰ ὑπενθυμίσω τὰ ἔντιμα Μέλη ὅτι ἡ ἀποχὴ ἐκ τῆς ψηφίσεως τοῦ Νόμου τὸν ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ, κατὰ τὴν γνώμην μου, ὡς ἐποικοδομητικὴ πολιτικὴ. Ἀσφαλῶς εἶναι ἐλεύθερος οἰσοδήποτε νὰ ἀπόσχῃ τῆς ψηφοφορίας. Ἄλλ' ὡς ἐξετάσωμεν τί σημαίνει ἀποχὴ. Ἀποχὴ σημαίνει ὅτι ἕνας δὲν λαμβάνει εὐθύνην. Διότι δὲν εἰσηγείται οὔτε τὴν διεξαγωγὴν ἐκλογῶν οὔτε τὴν παράτασιν. Ἄρα, ἐὰν ὅλοι κάμωμεν ἀποχὴν τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ὅτι θὰ παραμείνωμεν χωρὶς χωριτικὰς ἀρχάς, ἐνῶ ὅλοι συμφωνοῦμεν ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς τοπικῆς διοικήσεως καὶ χρῆσιμος εἶναι καὶ ὠφέλιμος καὶ ἀναγκαῖος.

Ἐπομένως δύο θέσεις εἶναι δυνατὸν νὰ ληφθοῦν ἐν σχέσει μὲ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον. Ἡ ἡ καταψήφισις του καὶ ἡ ἀντιμετώπισις τῆς καταστάσεως ἢ ἡ ψήφισις του παρ' ὅλον ὅτι ἔχομεν ἐνδοιασμοὺς περὶ τῆς ὀρθότητός του, ἄλλως ἢ ἀποχὴ, κατὰ τὴν γνώμην μου, σημαίνει ἄρνησιν λήψεως εὐθυνῶν.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, δὲν ἀμφισβητῶ τὴν νομικὴν δεξιολογίαν σας νὰ ἔλθετε ὡς συτήγορος τοῦ δικηγόρου κ. Δημητριάδη διὰ νὰ ἀναφέρετε ὅ,τι ἀνεφέρατε περὶ ἐκλογῶν, κ.λ.π., παρ' ὅλον ὅτι τὸ θέμα δὲν τίθεται διὰ τὴν παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς εἴτε δι' ἐκλογικοῦ συστήματος ἢ δι' ὀτιδήποτε ἀφορᾷ τὸ Νομοσχέδιον περὶ Παρατάσεως τῆς Θητείας τῆς Βουλῆς ἢ τοῦ Προέδρου. Ἀλλὰ ὡμιλήσατε καὶ τὸ πλεῖστον τῆς ὁμιλίας σας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ἐξ ὧν ἀντιλαμβάνομαι, ἦτο ἐκτὸς θέματος, διότι δὲν ἠσχολήθη μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, εἴτε Χωριτικῶν Ἀρχῶν εἴτε Συμβουλίων Βελτιώσεως εἴτε ἀγροφυλάκων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἀποχῆς εἶναι πρωτοφανὲς διότι ἐκφράζετε αὐτὴν τὴν ἀποψιν καὶ δὴ μετὰ ἑπταετῆ Βουλευτικὴν σύνοδον νὰ μὴν ἐπιτρέπεται νὰ σημειοῦνται ἀποχαί.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἡ ἀποχὴ αὐτὴ εἶναι ὅτι ἀποδοκιμάζω τὸν θεσμὸν αὐτὸν ἀλλὰ καὶ δὲν μπορῶ νὰ μὴ παραδεχθῶ σήμερον τὸν διορισμὸν αὐτῶν τῶν προσώπων ἐν ὧν τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὠδήγησεν—ὄχι ἀπὸ πολιτικῆς πλευρᾶς—ὥστε μέχρι σήμερον νὰ μὴν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐκλογὴ χωριτικῶν ἀρχῶν. Κατ' οὐσίαν δὲν εἶναι ἄρνησις νὰ λάθω εὐθύνην ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου, ἀλλ' εἶναι ἡ ἔκφρασις αὐτῶν τῶν αἰσθημάτων. Ἐὰν τὴν θεωρήτε ὅτι εἶναι καταψήφισις, μπορεῖτε νὰ τὴν θεωρήσετε ὅτι εἶναι περισσότερο ὡς καταψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου παρὰ ὡς ἄρνησις, καὶ θὰ εἴσθε περισσότερο ἐν τάξει, παρὰ ἄρνησις νὰ λάθω θέσιν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου ἢ νὰ ἐπωμισθῶ τὰς εὐθύναις μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν πρώτοις θὰ ἤθελα νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν κ. Χριστοδουλίδην ὅτι δὲν ἠσχολήθη μετὰ τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Δημητριάδη.

Τὸ θέμα μετὰ τὸ ὁποῖον ἠσχολήθη, πέραν τοῦ γεγονότος ὅτι ἠρμήνευσα τὴν δῆλωσιν τοῦ κ. Δημητριάδη, ὅτι ἀνεφέρετο εἰς τὸ θέμα τῆς παρατάσεως τῆς θητείας τῶν Βουλευτῶν καὶ τοῦ Προέδρου, εἶναι ὅτι ἔθεσα τὰς ἰδικὰς μου ἀποψεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς παρατάσεως τόσοσ τῆς θητείας τῶν τοπικῶν ἀρχῶν διοικήσεως ὅσον καὶ τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Διότι μίαν ἀρχὴν διέπει καὶ τὰς τρεῖς περιπτώσεις.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῆς ἀποχῆς δὲν ἔπρεπε νὰ ἐκπλαγῇ ὁ ἔντιμος Βουλευτής. Δὲν εἶπα ὅτι δὲν εἶναι δικαίωμα οἰουδήποτε Βουλευτοῦ νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ, νὰ καταψηφίσῃ ἢ καὶ νὰ δηλώσῃ ἀποχὴν ἐπὶ οἰουδήποτε θέματος. Ὅταν ὅμως τὸ θέμα εἶναι θέμα παρατάσεως θητείας, εἴτε τῆς Βουλῆς—διὰ τὴν ὁποῖαν ὑπενθυμίζω τὸν ἔντιμον κ. Βουλευτὴν ὅτι τὸ περασμένον ἔτος, διότι κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἀπουσίαζεν, ἐδήλωσε καὶ πάλιν ἀποχὴν—εἴτε παρατάσεως θητείας σώματων τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦν δημόσιον λειτουργήμα, ἢ ἀρνησις νὰ πάρῃ τις θέσιν ὑπὲρ ἢ κατὰ ἰσοδυναμίᾳ μὲ ἀρνησιν λήψεως εὐθύνης. Διότι ἐὰν ὅλοι οἱ Βουλευταὶ, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι πρέπει νὰ ἐκλέγωνται τὰ προαναφερθέντα σώματα, ἀρνηθοῦν νὰ λάθουν θέσιν, τότε σημαίνει ὅτι θὰ παραμείνῃ ἔν κενόν, διότι δὲν θὰ ἔχωμεν σώματα τοπικῆς διοικήσεως καὶ ἐπομένως διὰ τῆς ἀρνήσεώς μας νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν κατάστασιν δημιουργοῦμεν χάος. Αὕτῃ ἦτο ἡ ἔννοια τῆς παρατηρήσεώς μου.

Ὁ ἔντιμος Βουλευτής ἔχει δικαίωμα νὰ δηλώσῃ ἀποχὴν, νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ, νὰ ψηφίσῃ κατὰ ὅπως ἔχω καὶ ἐγὼ δικαίωμα ὡς Βουλευτῆς καὶ ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς νὰ ἐξηγήσω τὴν ἀποφίν μου ἐπὶ τῆς θέσεως τὴν ὁποῖαν παίρνει οἰσοδήποτε Βουλευτής, εἴτε ψηφίζει κατὰ εἴτε ὑπὲρ εἴτε δηλοῖ ἀποχὴν.

Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ λόγῳ τῶν ἐπικρατουσῶν συνθηκῶν καθίσταται δύσκολος ἡ ἀπρόσκοπος ἐκλογή καὶ ὁ διορισμὸς ὀρισμένων ὀργάνων τοπικῆς διοικήσεως :

Καὶ ἐπειδὴ ἡ συνέχισις τῆς ἀσκήσεως τῶν ὑπὸ τῶν ὀργάνων τούτων ἀσκουμένων ἐξουσιῶν καὶ καθηκόντων καθίσταται ἀπαραίτητος :

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Νὰ σημειώσετε ἀποχὴν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ σημειώσω εἰς τὸ τέλος τὴν ἀποχὴν.

Ἐπὶ ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παράτασις θητείας. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

Παρακαλώ όπως σημειωθεί ότι υπάρχει μία άποψη κατά την δεύτεραν ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη ανάγνωση θα γίνει δι' αναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Όργάνων Τοπικής Διοικήσεως (Παράτασις της Θητείας) Νόμος του 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον ;

(Κρούουν οι κώδωνες).

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Παρακαλώ να σημειωθεί ότι και κατά την τρίτην ανάγνωση υπάρχει μία άποψη.

Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Άρ. 4) του 1967.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της άρμοδίας Έπιτροπής να αναγνώση την έκθεσιν της Έπιτροπής εις την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Άρ. 4) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ίωσηφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Γεώργιος Τζιρκώτης

Σταύρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών έμελέτησε το περί ου ο λόγος νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν την 9ην Οκτωβρίου 1967.

Σκοπός του παρόντος νομοσχεδίου είναι ή διάθεσις ποσού χρημάτων έκ £60.000 αναγκαίων διά την έπιχορήγησιν ώρισμένων ύλικών τά όποία θα χρησιμοποιηθούν διά την παραγωγήν καλής ποιότητος σταφίδος και διά την κατασκευήν άγροτικών όδών εις τάς κυριωτέρας άμπελουργικάς περιοχάς των έπαρχιών Λεμεσού και Πάφου.

Η διάθεσις του έν λόγω ποσού άπεφασίσθη υπό του Ύπουργικού Συμβουλίου κατά την συνεδρίασιν αυτού της 28ης Ίουλίου, κατά την όποιαν έξητάσθη το θέμα του καθορισμού τιμών των άμπελουργικών προϊόντων έσοδείας 1967. Κατά την συνεδρίασιν αυτήν άπεφασίσθη όπως το έν λόγω ποσόν διατεθί θάσει σχεδίου ύποβληθησομένου υπό του Ύπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

Τό Ύπουργείον Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κατόπιν συσκέψεως του Διευθυντού του Τμήματος Γεωργίας μετά των Έπάρχων και των Έπαρχιακών Γεωργικών Λειτουργών Λεμεσού και Πάφου ως και του Προϊσταμένου της Άμπελουργικής και Οίνολογικής Ύπηρεσίας άπεφάσισεν όπως το έν λόγω ποσόν των £60.000 διατεθί ως άκολουθώς :

(α) Ποσόν έκ £5.000 παραχωρηθῆ εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Τμήματος Γεωργίας (διὰ ἐπιδότησιν φύλλων πολυαιθυλίνης καὶ κανναβάτσου) ἅτινα θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν παραγωγὴν καλῆς ποιότητος σταφίδος.

(β) Ποσόν έκ £35.000 παραχωρηθῆ εἰς τὸν Ἐπαρχὸν Λεμεσοῦ διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῶν δρόμων εἰς τὰ ἀμπελουργικὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ καὶ

(γ) ποσόν έκ £20.000 παραχωρηθῆ εἰς τὸν Ἐπαρχὸν Πάφου διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῶν δρόμων εἰς τὰ ἀμπελουργικὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Πάφου.

Τὸ έκ £35.000 ποσόν διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ θὰ διατεθῆ διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῶν δρόμων εἰς τὰ ἀκόλουθα χωρία τῆς Ἐπαρχίας :

	£
(1) Πάχνα	2.700
(2) Ἄρσος	4.100
(3) Ὀμοδος	4.500
(4) Βάσα (Κοιλανίου)	5.410
(5) Μαλιά	3.000
(6) Δορά	2.450
(7) Βουνί	2.840
(8) Φοινί	3.000
(9) Μανδριά	3.000
(10) Ἅγιος Μάμας	3.000
(11) Ἅγιος Γεώργιος (Συλίκου)	1.000
Σύνολον	<u>£ 35.000</u>

Τὸ έκ £20.000 ποσόν διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου θὰ διατεθῆ διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῶν δρόμων εἰς τὰ ἀκόλουθα χωρία τῆς Ἐπαρχίας :

	£
(1) Ἀρμίνου	1.300
(2) Μέσσανα	700
(3) Σαλαμιού	3.000
(4) Φιλοῦσα	1.400
(5) Κέδαρες	1.400
(6) Πραιτῶρι	1.300
(7) Χούλου	1.800
(8) Λεμώνα	1.800
(9) Κελοκέδαρα	1.900
(10) Τραχυπέδουλα	1.900
(11) Στατός	700
(12) Παναγιά	1.400
(13) Κοιλίγια	700
(14) Γαλαταριά	300
(15) Ἅγιος Φώτιος	400
Σύνολον	<u>£ 20.000</u>

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα εἰσηγείται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι. Δὲν διαφωνοῦμεν μὲ τὴν ψήφισιν τοῦ ποσοῦ τῶν £60.000 γιὰ τὴν κατασκευὴν δρόμων στὰ ἀμπελοχώρια. Εἶναι κάποια βοήθεια τὴν ὅποιαν ἐκτιμοῦμεν. Ὅμως ἐκεῖνο ποῦ ἐπιβάλλεται νὰ γίνη γιὰ οὐσιαστικὴ συμπαράσταση πρὸς τοὺς ἀμπελουργοὺς εἶναι ἡ αὐξηση τῶν τιμῶν τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων. Οἱ τιμές τῶν σταφυλιῶν παραμένουν οἱ ἴδιες γιὰ 12 τῶρα χρόνια. Μέσα σ' αὐτὰ τὰ χρόνια.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Λυποῦμαι ἀλλὰ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διακόψω τὸν ἔντιμον ὁμιλητὴν διότι τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα εἶναι ἡ διάθεσις κονδυλίου διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῶν δρόμων καὶ ὄχι τὸ θέμα τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων ἢ τὸ γενικώτερον θέμα τῆς αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Ἐὰν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς θέλῃ νὰ συζητήσῃ τὸ θέμα τοῦτο δύναται φυσικὰ νὰ προτείνῃ ὅπως τὸ θέμα ἐγγραφῆ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Τὸ παρὸν ὅμως Νομοσχέδιον εἶναι Συμπληρωματικὸς Προϋπολογισμὸς, περιορίζεται εἰς τὴν διάθεσιν χρημάτων διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῶν δρόμων καὶ ἐπομένως θὰ εἶναι ἐκτὸς θέματος ἐὰν ἀναφερθῆ εἰς τὸ γενικώτερον θέμα τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ἢ τῆς ἀνόδου τοῦ βιοτικῆ ἐπιπέδου τῶν γεωργῶν.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐγὼ ὑπ' ὄψιν μου τὸ ἱστορικὸν τῆς ὅλης ὑπόθεσης, πῶς ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ αὐτὰ τὰ χρήματα. Ὅταν οἱ ἀμπελουργοὶ ἔκαμαν διαθήματα, ἔκαμαν προσπάθειες, ἔκαμαν ἐκδηλώσεις γιὰ νὰ αὐξηθοῦν φέτος οἱ τιμές τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν, ὡς ἀπάντησις, νὰ δώσῃ αὐτὸ τὸ ποσοῦν τῶν £60.000. Ἦταν ὡς ἀπάντησις εἰς τὲς παραστάσεις γιὰ αὐξηση τῶν τιμῶν τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οὐδὲν περὶ τούτου ἐπισημῶς ὑπάρχει ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πέραν τοῦ γεγονότος ὅτι ζητεῖται ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ ἐγκρίνῃ δαπάνην £60.000 διὰ τὴν κατασκευὴν ἀγροτικῶν δρόμων. Ἐὰν ἐσεῖς ἔχετε πληροφορίας ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ καὶ θεωρῆτε σκόπιμον ὅπως τὸ ὅλον θέμα ἐγγραφῆ, τότε ἡ ὀρθὴ διαδικασία εἶναι νὰ προτείνετε τὴν ἐγγραφὴν τοῦ θέματος. Ἄλλως θὰ ἀρχίζωμεν νὰ συζητῶμεν Προϋπολογισμὸν καὶ θὰ ἀναφερώμεθα εἰς ὀλόκληρον τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα τῆς Κύπρου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτραπῆ διότι τότε αἱ συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς θὰ εἶναι τελείως ἐκτὸς θέματος καὶ θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ καταλήξωμεν εἰς συμπεράσματα.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι εἶναι ἀμεσα συσχετισμένον μὲ τοὺς ἀμπελουργοὺς, μὲ τὴν ἀμπελουργικὴν οἰκονομίαν, γι' αὐτὸ ἔθιξα τὸ ζήτημα τῶν τιμῶν τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων. Πάντως θὰ διακόψω λέγοντας ὅτι οὐσιαστικώτερη βοήθεια θὰ εἶδικοτο τοὺς ἀμπελουργοὺς ἐὰν ἐγένετο δεκτὴ ἡ εἰσήγησις γιὰ αὐξηση τῶν τιμῶν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν άλλοι όμιληται επί του θέματος ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν άλλοι όμιληται επί του θέματος παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματεΐς νά προθοϋν εις τήν δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, ή όποια θα γίνη δι' ανάγνωσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Έπειδή καθίσταται αναγκαία ή πρόβλεψις διά τας έκ των δαπανών τής Κυβερνήσεως τής Δημοκρατίας διά τό έτος τό λήγον τήν 31ην Δεκεμβρίου 1967, δι' ός δέν έχει γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δέν θα γίνη μετά ταϋτα τοιαύτη ύφ' οϋδιήποτε νόμου.

Η Βουλή των Άντιπροσώπων ψηφίζει ως ακόλουθως :

Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό Προοίμιον και τό 1ον "Άρθρον έγκριθοϋν ;
Μή ύπαρχούσης αντίρρησεως έγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Έγκρισις πληρωμής έκ του λογαριασμοϋ Ταμείου Άναπτύξεως ποσοϋ £60.000 διά τήν χρήσιν του έτους του λήγοντος τήν 31ην Δεκεμβρίου 1967. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις ;
Τό 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. "Άρθρον 3ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις ;
Έγκρίνονται.
Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' ανάγνωσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος δύναται νά αναφέρηται ως ό περι Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Άναπτύξεως) Νόμος (Άρ. 4) του 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθί εις Νόμον ;
(Κρούουν οι κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης αντίρρησεως τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Συνεπληρώθη ή συζήτησις των θεμάτων των έγγεγραμμένων εις τό Κεφάλαιον Β—Νομοθετική Έργασία.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Έγγράφων.

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματεΐς όπως προθοϋν εις τήν κατάθεσιν Νομοσχεδίων και Έγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 5) τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περί Προνομίων καί Ἀσυλιῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Συμφωνία καί Πρωτόκολλα) (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 6) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οἱ δύο Συμπληρωματικοὶ Προϋπολογισμοί, ἦτοι ὁ (Ἄρ. 5) καί (Ἄρ. 6) τοῦ 1967 κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, παραπέμπονται ἐπομένως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περί Προνομίων καί Ἀσυλιῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Συμφωνία καί Πρωτόκολλα) (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καί παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐξωτερικῶν καί Νομικῶν.

Ἐληξεν ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίων καί Ἐγγράφων.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ εἶναι : «Διαφήμισις ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου καί τῆς Τηλεοράσεως τοῦ καπνίσματος, τροφίμων καί φαρμάκων». (Θέμα ἐγγραφέν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ).

Καλῶ τὸν κ. Τουμαζῆν ὅπως ἀγορεύσῃ ἐπὶ τοῦ θέματος.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν εἰς ἐρώτησιν διὰ τὰς διαφημίσεις εἰς τὸ Ρ.Ι.Κ. τροφίμων, φαρμάκων καί καπνίσματος, ἔκρινα χρήσιμον νὰ ζητήσω ὅπως ἐγγραφῆ πρὸς συζήτησιν σχετικὸν θέμα. Τὴν ἐγγραφὴν τὴν ἐζήτησα διὰ τοὺς ἀκολουθοῦσους λόγους :

Ἡ πολιτεία προβάλλει διὰ τῶν διαφόρων ὀργάνων τῆς τοὺς νόμους, τοὺς κανονισμοὺς, τὰς ὁδηγίας, τὰς διαταγὰς, τὰς ἀπόψεις τῆς, τὰς συμβουλὰς καί γενικῶς ὁτιδήποτε θέλει νὰ διαθεσθῆ πρὸς τοὺς πολίτας τῆς. Ἡ προβολὴ ὅλων αὐτῶν πρέπει νὰ γίνεται κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος νὰ ἀντανაკλᾷ τὴν σοβαρότητα καί τὸ κύρος τῆς πολιτείας καί κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος συνάδει πρὸς τὴν γενικὴν πολιτικὴν, τὰς ἐπιδιώξεις καί τοὺς σκοποὺς τῆς πολιτείας. Μερικαὶ ἀπὸ τὰς ἐπιδιώξεις εἶναι ἡ καλὴ ὑγεία, ἡ κατάλληλος διατροφή καί ἡ ἐκπαίδευσις.

Τὰ ὄργανα διὰ τῶν ὁποίων ἡ πολιτεία πραγματοποιεῖ τοὺς σκοποὺς καί τὰς ἐπιδιώξεις τῆς εἶναι ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐλεγχόμενα ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων Ὑπουργῶν καί τῶν Διοικητικῶν Συμβουλιῶν ἢ ἀτόμων διοριζομένων ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας καί τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἰδρυμα Κύπρου εἶναι κρατικὰ ὄργανα διὰ τοὺς σκοποὺς αὐτοὺς. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας διὰ τῶν σχολικῶν καί ἄλλων ὑπηρεσιῶν του μορφώνει τὰ παιδιὰ καί τοὺς νέους καί τοὺς καθιστᾷ ἱκανοὺς, μεταξὺ ἄλλων, νὰ ἐκλέγουν καλὴν πνευματικὴν τροφήν, νὰ ἔχουν ὑγιεινὴν ζωὴν καί διατροφήν καί νὰ μὴ κάμνουν καταχρήσεις. Τὰ δημόσια σχολεῖα εἶναι αὐστηρῶς ἐναντίον τοῦ καπνίσματος καί ἀπαγορεύουν εἰς κάθε μαθητὴν τὴν χρῆσιν σιγαρέττων καί τοῦ καπνίσματος γενικῶς.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας ἔχει ἐπιδιώξει νὰ ἐλέγῃ ὅπως τὰ προσφερόμενα διὰ τὴν ἀνθρωπίνην κατανάλωσιν εἶδη εἶναι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως κατάλληλα καὶ δὲν ἐμβάλλουν εἰς κίνδυνον τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ. Τὸ Ὑπουργεῖον δὲν λαμβάνει θέσιν ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου εἶδους τροφίμων ἀλλὰ ἔχει εὐθύνην ὅπως αἱ κρατικαὶ ἢ ἡμικρατικαὶ ὕπηρεσίαι μὴ προβάλλουν καὶ ἐνθαρρύνουν τὴν χρῆσιν εἰδῶν δι' ἀνθρωπίνην κατανάλωσιν ὅταν αὐτὸ τοῦτο τὸ Ὑπουργεῖον δὲν εἶναι ἀπολύτως ἱκανοποιημένον ὅτι τὰ εἶδη αὐτὰ εἶναι χρήσιμα, ἀναγκαῖα καὶ ἀβλαβῆ διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ.

Τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἰδρυμα Κύπρου ἀποτελεῖ ἓν ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα ὄργανα τῆς πολιτείας διὰ τοῦ ὁποίου αὐτὴ ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς πολίτας τῆς καὶ διαβιβάζει πρὸς αὐτοὺς τὰς ἀπόψεις καὶ ἀντιλήψεις τῆς διὰ ζητήματα διαφόρου φύσεως. Τὸ Ρ.Ι.Κ. ἔχει εἰς τοὺς κύκλους δραστηριοτήτων τοῦ μονοπωλιακῆς προνόμια καὶ εἶναι ὁ μόνος ὀργανισμὸς ὁ ὁποῖος ἔχει τὸν ἀποκλειστικὸν σχεδὸν σκοπὸν, προορισμὸν καὶ προνόμιον νὰ ὁμιλῇ πρὸς τὸν λαὸν καὶ νὰ προβάλλῃ διὰ ζώσης φωνῆς καὶ εἰκόνων ὁ,τιδήποτε κρίνεται κατόπιν ἐλέγχου ὡς κατάλληλον καὶ μὴ ἐπιλήψιμον διὰ τὸ καλὸν κυρίως τῶν παιδιῶν καὶ τῶν νέων. Εἶναι κρατικὸς ὀργανισμὸς καὶ ὁ,τιδήποτε παρουσιάζει ἔχει τὴν σφραγίδα τοῦ ὀρθοῦ, τοῦ ἐξηλεγμένου καὶ τοῦ μὴ ἀμφισβητουμένου. Κάθε ἀκροατῆς καὶ θεατῆς τοῦ ραδιοφώνου καὶ τῆς τηλεόρασεως ὅσα ἀκούει καὶ ὅσα βλέπει εἰς αὐτά, δηλαδὴ εἰς τὸ Ραδιόφωνον καὶ εἰς τὴν Τηλεόρασιν, πρέπει νὰ τὰ δέχεται ὡς ἀπολύτως ὀρθὰ διὰ τὸ θέμα διὰ τὸ ὁποῖον λέγονται καὶ προβάλλονται.

Τὸ ραδιόφωνον καὶ ἡ τηλεόρασις παρουσιάζουν ἐκκλησιαστικὴν λειτουργίαν, μουσικὴν, θέατρον, δίδουν μαθήματα, διδάσκουν γλώσσας, πληροφοροῦν τὸ κοινὸν δι' ἐξηκριθωμένα διεθνή καὶ ἐσωτερικὰ γεγονότα, δίδουν ὁδηγίαν εἰς τὰ παιδιὰ, τοὺς νέους, τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς ἀνδρας ἀκόμη, διὰ καλὴν συμπεριφορὰν, διὰ πνευματικὴν καὶ ὕλικὴν τροφήν καὶ προσφέρουν ἀνωτέρου ἐπιπέδου ἀκουστικὴν καὶ ὀπτικὴν ψυχαγωγίαν. Ὅλα αὐτὰ τὰ παρουσιάζει τὸ Ρ.Ι.Κ. ὁμολογουμένως κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ἄθλος ὅταν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτει τοῦτο. Συγχαίρω καὶ ἐπαινώ, διὰ τὴν καλὴν αὐτὴν προσπάθειαν, τὸ Ἰδρυμα γενικῶς καὶ ἰδιαίτερα τὸν Πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου καὶ τὴν Διεύθυνσίν του.

Ἐν τούτοις παρὰ τὴν εὐθύνην ποῦ ἀνέφερα, τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ τοῦ Ρ.Ι.Κ., πρὸς ἐκπληξιν καὶ στενοχωρίαν ὄλων ὅσοι ἐκτιμοῦν τὸ ἔργον τοῦ Ρ.Ι.Κ. εἶδαμεν καὶ βλέπομεν ἐκ παραλλήλου νὰ γίνωνται διὰ τοῦ ραδιοφώνου καὶ τῆς τηλεόρασεως διαφημίσεις κατὰ τρόπον παραπειστικόν, ἔμμονον καὶ ἀληθοφανῆ εἰδῶν καταναλώσεως, ὅπως τὰ ἀναψυκτικά, ἐπίσης φαρμάκων καὶ τοῦ καπνίσματος. Αἱ διαφημίσεις αὐταὶ ἔχουν τὴν σφραγίδα, ὅπως εἶπα καὶ προηγουμένως, τοῦ ἡμειπισήμου, ἔχουν τὸ κύρος τοῦ ἀπολύτως παραδεκτοῦ ὑπὸ τῆς πολιτείας καὶ γίνονται ἀπὸ τοὺς ἀκροατὰς καὶ τοὺς θεατὰς δεκταὶ μὲ τὸν τρόπον ποῦ γίνεται ἢ καλὴ μουσικὴ, τὸ θέατρον, ἢ διδασκαλία καὶ ἡ καθοδήγησις.

Διὰ τῶν διαφημίσεων αὐτῶν ἐξουδετερώνεται ἡ ἐργασία τοῦ διδασκάλου, τοῦ καθηγητοῦ, τῶν γονέων. Διότι ὅπως εἶπαμεν τὸ ἴδιον ραδιόφωνον καὶ ἡ ἴδια ἢ τηλεόρασις προσφέρουν τὴν ἐκκλησιαστικὴν λειτουργίαν, τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, τῶν συλλόγων, τῶν γονέων, τῶν ἀνθρώπων μὲ ἡγετικὸν ρόλον, καὶ γενικῶς πολλῶν ὑπευθύνων παραγόντων καὶ συγχρόνως κάμνουν διαφήμισιν δι' ἀνεξέλεγκτον χρῆσιν τροφίμων, φαρμάκων καὶ σιγαρέττων. Καὶ αὐτὰ γίνονται ἀποδεκτὰ καὶ ἀφομοιώνονται ὡς νὰ γίνωνται ὅπως γίνεται ἡ διδασκαλία καὶ ὅπως γίνεται ἡ καθοδήγησις.

Τὸ παιδί ἀκούει εἰς τὸ ἴδιον ραδιόφωνον καὶ βλέπει εἰς τὴν ἴδιαν τηλεόρασιν τὴν πολὺ πειστικὴν καὶ ἔμμοσον παρότρυνσιν νὰ πίνῃ περισσότερα ἀναψυκτικά, νὰ παίρῃ ὀρισμένα φάρμακα διὰ κάποιαν ἀνωμαλίαν εἰς τὴν ὑγείαν του χωρὶς ἀναφορὰν εἰς τὸν ἰατρὸν καὶ νὰ καπνίζῃ παντὸς εἶδους σιγαρέττα διὰ νὰ ἐξασφαλίζῃ ἀπόλαυσιν.

Είναι φυσικόν και όριστικόν έπακόλουθον τὸ παιδί, ὁ νέος καὶ ἄλλοι νὰ κάμνουν ὅ,τι ἀκούουν καὶ ὅ,τι βλέπουν ὡς καλὰ καὶ εὐχάριστα καὶ δὴ νὰ τὰ κάμνουν εἰς μεγάλον βαθμὸν καὶ τόσον συχνὰ ὅσον συχνὰ τὰ ἀκούουν καὶ τὰ βλέπουν εἰς τὸ ραδιόφωνον καὶ τὴν τηλεόρασιν.

Ὅλοι οἱ Κύπριοι ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τῆς θάσεως τῆς πολιτείας, ἀπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν Ὑπουργῶν μέχρι τῶν ἱατρῶν, καθηγητῶν, διδασκάλων καὶ γονέων παραδέχονται ὅτι οὔτε τὰ ἀναφυκτικὰ πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦνται ἀντὶ τῶν τροφίμων καὶ εἰς μεγάλον βαθμὸν, οὔτε οἰονδήποτε φάρμακον ὅσον ἀθῶον καὶ ἂν εἶναι νὰ λαμβάνεται χωρὶς τὴν γνώμην τοῦ ἱατροῦ, οὔτε τὸ κάπνισμα ἐπιτρέπεται νὰ γίνεται ἀπὸ παιδιά καὶ νέους ἢ καὶ ἀπὸ ὄριμους ἀνθρώπους ἀκόμη.

Εἰδικῶς διὰ τὸ κάπνισμα ὑπάρχουν ἀποδείξεις ὅτι εἶναι θλαβερώτατον καὶ ὑπεύθυνον διὰ θανάτους ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων. Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ὡς γνωστὸν, γίνεται μεγάλη ἐκστρατεία ἐναντίον τοῦ καπνίσματος, εἰς δὲ τὰ πακέττα τῶν σιγαρέττων ἀναγράφεται εἰδοποίησις διὰ τὰς συνεπείας τοῦ καπνίσματος.

Δεδομένων ὄλων αὐτῶν γεννᾶται τὸ ἐρώτημα κατὰ πόσον ἢ Ἐκτελεστικῇ Ἐξουσίᾳ δὲν πρέπει νὰ σκεφθῆ νὰ συντονίσῃ εἰς τοὺς τομεῖς ποῦ ἀνέφερα τὰς δραστηριότητάς της εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐπιδιώξις αὐτῆς ταύτης τῆς πολιτείας πρὸς μίαν κατεύθυνσιν νὰ μὴ ἔρχεται εἰς σύγκρουσιν μὲ ἐκδηλώσεις πρὸς ἄλλην. Π.χ. ἐνῶ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἀπαγορεύει τὸ κάπνισμα, τὸ ραδιόφωνον καὶ ἡ τηλεόρασις τῆς πολιτείας τὸ διαφημίζει καὶ προκαλεῖ καὶ παροτρύνει τοὺς ἀκροατὰς καὶ θεατὰς νὰ καπνίζουν διότι τὸ κάπνισμα δίδει ἀπόλαυσιν. Ἐνῶ τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας καταδιώκει, ὀρθῶς βεβαίως, τὴν νοθείαν τοῦ ἐλαιολάδου μὲ ἄλλα φυτικά ἔλαια ἀλλὰ ὑγιεινὰ ἔλαια, τὸ ραδιόφωνον καὶ ἡ τηλεόρασις διαφημίζει τὴν χρῆσιν ἀναφυκτικῶν κατὰ τρόπον ἔμμουον καὶ παραπειστικὸν διὰ νὰ χρησιμοποιοῦν παντοῦ καὶ πάντοτε ἀναφυκτικὰ. Ἐνῶ ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὴν πώλησιν φαρμάκων ἄνευ συνταγῆς ἱατροῦ, τὸ ραδιόφωνον καὶ ἡ τηλεόρασις διαφημίζουν πρὸς ὄλους γενικῶς τοὺς ἀκροατὰς καὶ θεατὰς ὀρισμένα φάρμακα χωρὶς ἀναφορὰν εἰς ἱατρικὴν συμβουλήν.

Αὐτὰ ἀποτελοῦν μίαν ἀσυνέπειαν εἰς τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς πολιτείας ἅπαξ καὶ τὸ Ρ.Ι.Κ εἶναι κατ' οὐσίαν καὶ κατὰ τύπον ὄργανον τοῦ δημοσίου.

Ἐπιβάλλεται νὰ ληφθοῦν μέτρα νὰ σταματήσῃ ἡ ἀνωμαλία αὐτὴ πρὸς τὸ καλὸν τοῦ λαοῦ. Ἐνδείκνυται κατὰ τὴν γνώμην μου :

Πρῶτον, τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας νὰ ἔλθουν εἰς συνεννόησιν μὲ τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἰδρυμα Κύπρου διὰ νὰ ρυθμίσουν ἀπὸ κοινου προγράμματα τοῦ Ρ.Ι.Κ. τὰ ὁποῖα ἔχουν στενὴν σχέσιν μὲ τὰς δραστηριότητας τῶν Ὑπουργείων αὐτῶν ἀντιστοιχῶς.

Διὰ διαφημιστικὴν ὕλην π.χ. ἡ ὁποία ἔχει σχέσιν μὲ μὀρφωσιν νὰ ἔχη ὑπεύθυνον γνώμην τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Διὰ δὲ διαφημιστικὴν ὕλην ἡ ὁποία ἔχει σχέσιν μὲ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ νὰ ἔχη ὑπεύθυνον γνώμην καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας.

Διὰ παράπονα δὲ καὶ τυχόν παρατηρήσεις νὰ ἔχη εὐθύνην πρὸς τὸν λαὸν τὸ ἀντίστοιχον Ὑπουργεῖον καὶ διὰ τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία θὰ παρακολουθῆ καὶ ὀφείλει νὰ παρακολουθῆ καὶ νὰ γνωρίζῃ τὰ γεγονότα, νὰ γνωρίζῃ ποῦ θὰ ἀπευθυνθῆ διὰ πληροφορίας καὶ παραστάσεις.

Δεύτερον, πρέπει νὰ ἐξετασθῆ ἂν δὲν ἐνδείκνυται νὰ ἀποκλεισθῆ διαφήμισις διὰ τῶν κρατικῶν ὀργάνων παντός εἶδους διὰ τὸ ὁποῖον (α) ὑπάρχει ἐκπεφρασμένη διεθνῶς ἄποψις διὰ τὸ ἀκατάλληλον ἢ τὸ ἐπικίνδυνον τῆς χρήσεώς του καὶ (β) ἔστω καὶ ἂν ὑπάρχῃ ἀπλῶς ἀμφιβολία διὰ τὴν χρησιμότητα ἢ τὴν καταλληλότητα αὐτῶν τῶν εἰδῶν δι' ἀνθρωπίνην κατανάλωσιν.

Ἐγὼ εἰς τὸ στάδιον αὐτό, κ. Πρόεδρε καὶ κύριοι Βουλευταί, εἰσηγοῦμαι ὅπως ζητηθῆ ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἐάν πρόκειται νὰ συνεχισθῆ ἡ διαφήμισις αὐτῶν τῶν εἰδῶν ἀπὸ τὴν τηλεόρασιν καὶ τὸ ραδιόφωνον—εἰσηγοῦμαι, λέγω, νὰ συστηθῆ ἀμέσως εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἐκπαιδευτικούς καὶ ὑγειονομολόγους ἰατροὺς οἱ ὅποιοι νὰ ἀποφανθοῦν ἐπὶ τοῦ ὀρθοῦ ἢ μὴ τῆς διαφήμισεως διὰ τοῦ ραδιοφώνου καὶ τῆς τηλεόρασεως γενικῶς τῶν τροφίμων καὶ εἰδικῶς τῶν ἀναψυκτικῶν, τῶν φαρμάκων καὶ τῶν σιγαρέττων.

Ὅμιλῶ ὡς κοινὸς πολίτης καὶ ὡς ἐκπρόσωπος καὶ ὡς γονεὺς καὶ δὲν ἰσχυρίζομαι ὅτι ἔχω τὴν ἀποκλειστικὴν εἰδικότητα ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἐλπίζω ἄλλοι Βουλευταί νὰ διαφωτίσουν καλῦτερον τὴν Βουλὴν ἐπὶ τούτου καὶ νὰ ληφθῆ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀπόφασις ἡ ὁποία νὰ εἶναι ὀρθὴ καὶ δικαία δι' ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ συμφώνως πρὸς τὴν πολιτικὴν τοῦ κράτους, τὰς ἀνάγκας καὶ τὸ καλὸν τοῦ λαοῦ εἰς τὸ παρὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Εἰλικρινῶς αἰσθάνομαι ὅτι προσφέρω ὑπηρεσίαν εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν θέτων θέμα πρὸς συζήτησιν καὶ ἀνοίγων τὴν συζήτησιν σήμερον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἐφ' ὅσον συνεχίζεται ἡ διαφήμισις διὰ τοῦ Ρ.Ι.Κ. μὲ τὸν ἴδιον τρόπον ποὺ ἐγένετο προηγουμένως. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ὁ κ. Λυσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε.

Ὡς θέμα ἀρχῆς ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὅταν ἐγγράφονται θέματα εἰς τὴν Βουλὴν εἴτε ὡς ἀποτέλεσμα ἐρωτήσεως καὶ ἀπαντήσεως εἴτε ὑπὸ Βουλευτοῦ—δεδομένου ὅτι τὸ Σῶμα δὲν ἔχει ἐκ τῶν προτέρων γνῶσιν τοῦ περιεχομένου τῆς ὁμιλίας τοῦ εισηγητοῦ—ὅτι θὰ ἦτο σκόπιμον εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἀφοῦ ὁμιλήσῃ ὁ εισηγητὴς ἡ ὅλη συζήτησις νὰ ἀναβάλλεται διὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς οὕτως ὥστε νὰ δίδεται ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς Βουλευτὰς νὰ προπαρασκευάζωνται ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ νὰ ἐκφράζουν ἀπόψεις κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης τοῦ θέματος. Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα εἰσηγοῦμαι ὅπως τόσοσιν ἡ συζήτησις τοῦ θέματος τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Τουμαζή ὅσον καὶ τοῦ θέματος τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, ἀφοῦ πρῶτον ἀκουσθοῦν ἐδῶ αἱ ἀπόψεις τῶν εισηγητῶν τῶν θεμάτων, ἀναβληθοῦν διὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, εἰσηγοῦμαι δὲ ὅπως αὐτὸ θεωρηθῆ ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀρχὴ ἐπὶ τῆς ὁποίας πρέπει νὰ βασιζέται ἡ ὅλη διαδικασία.

Ὅταν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἀποστέλλῃ νομοθετήματα εἰς τὴν Βουλὴν, τὰ νομοθετήματα αὐτὰ ἀποστέλλονται εἰς εἰδικὰς ἐπιτροπὰς διὰ νὰ τὰ μελετήσουν, νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των εἰς τὴν Βουλὴν, νὰ δοθῆ εὐκαιρία εἰς τὰ ἐντιμα Μέλη νὰ τὰ μελετήσουν καὶ κατόπιν ἀκολουθεῖ ἡ συζήτησις. Νομίζω ὅτι αὐτὴ ἡ διαδικασία πρέπει νὰ ἀκολουθηθῆ καὶ ἐπὶ ὅλων τῶν ὑπολοίπων θεμάτων. Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα εἰσηγοῦμαι τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ζιαρτίδης ἐζήτησε νὰ ὁμιλήσῃ προηγουμένως.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ τεθῆ πρὸς συζήτησιν πρῶτον τὸ διαδικαστικὸν θέμα τὸ ὁποῖον ἔθεσεν ὁ ἐντιμὸς συναδέλφους κ. Λυσαρίδης, ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Ήδη αἱ ἀπόψεις τοῦ κ. Τουμαζή εἶναι γνωσταί. Πιστεύω ὅτι αἱ ἀπόψεις αὐταὶ εἶναι ἀρκετὰ σοβαραί, χρήζουσι μελέτης καὶ εἶμαι θεβαιὸς ὅτι ὁ κ. Τουμαζής ὄχι μόνον δὲν θὰ φέρῃ ἔνστασιν ἀλλὰ θὰ ἐπικροτήσῃ τὴν ἀποφιν ὅτι πρέπει νὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ θεβαίως συνεδρίασιν καὶ οὐχὶ ἀργότερον, οὕτως ὥστε νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς κάθε μέλος τῆς Βουλῆς καὶ ἰδίως εἰς τοὺς εἰδικοὺς ἐπὶ τῶν ζητημάτων ὑγείας νὰ ἐκφράσουσιν τὰς ἀπόψεις των.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, δὲν ἔχω καμμίαν ἔνστασιν νὰ ἀναβληθῇ καὶ νὰ συζητηθῇ ὅποτε νομίζετε ὅτι εἶναι χρήσιμον καὶ λογικόν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἐν τάξει. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Αὐτὸ θεβαίως δὲν ἀποφασίζει τὸ ζήτημα διαδικασίας κατὰ γενικὸν τρόπον καὶ δι' ἄλλα θέματα. Διότι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν ἄλλα θέματα ἐπὶ τῶν ὁποίων λόγῳ ἐπειγούσης ἀνάγκης πρέπει νὰ ἐκφρασθοῦν αἱ ἀπόψεις τῶν μελῶν ἀμέσως. Ἀλλὰ διὰ τὸ παρὸν ζήτημα νομίζω ὅτι τὸ γενικώτερον ὄφελος ἀπαιτεῖ τὴν ἐνδελεχῆ μελέτην καὶ τὴν ἐκφρασιν ἀπόψεων κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν ὑπὸ τῶν εἰδικῶν.

Τὸ ἐπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι τὸ θέμα τὸ ἐγγραφέν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ : «Αἱ ἀπολύσεις ἐκ τῶν Βρετανικῶν Στρατιωτικῶν Βάσεων καὶ ἡ ἀνάγκη ἱκανοποιήσεως ὑπὸ τῶν Βρετανικῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν θασικῶν αἰτημάτων τῶν ἀπολυομένων».

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Εἶναι ἴσως εἰς ὄλους γνωστὸν ὅτι εἰς τὰς ἐν Κύπρῳ Βρετανικὰς στρατιωτικὰς Βάσεις ἐργοδοτοῦνται σήμερον 6.651 ἐργατοῦπάλληλοι ἐκ τῶν ὁποίων 2.147 εἶναι ὑπάλληλοι καὶ οἱ ὑπόλοιποι 4.504 ἐργάται. Ἀξίζει νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι κατὰ τὸ 1960 ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἦτο κατὰ πολὺ μεγαλύτερος. Τοῦτο τὸ ἀναφέρω ὄχι διὰ νὰ ἐκφράσω θλίψιν διὰ τὴν μείωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργαζομένων Κυπρίων εἰς τὰς Βάσεις—διότι θασικὸν αἶτημα τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ δὲν τοποθετεῖται ἡ μεγαλυτέρα δυνατὴ ἀπασχόλησις εἰς τὰς Βάσεις ἀλλ' ἀντιθέτως ἡ ἐπιστροφή τῶν Κυπριακῶν τούτων ἐδαφῶν εἰς τὸν δικαιοῦχον Κυπριακὸν Λαόν—ἀλλὰ τὸ ἀναφέρω διὰ νὰ ὑπογραμμίσω καὶ τὴν ἐπισηφελῆ καὶ ἀθεβαίαν οικονομικὴν βοήθειαν ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀστάθμητον, ἐπαναλαμβάνα, αὐτὴν διὰ τὴν ἐθνικὴν οικονομίαν πρόσοδον.

Ἐν ἀναλυτικῇ καταστάσει οἱ Κύπριοι ἐργατοῦπάλληλοι τῶν Βάσεων κατανέμονται ὡς ἀκολούθως : 3.424 (ἐκ τῶν ὁποίων 1.305 ὑπάλληλοι καὶ 2.119 ἐργάται) ἀπασχολοῦνται εἰς τὸν Στρατόν, 2.183 (ἐκ τῶν ὁποίων 588 ὑπάλληλοι καὶ 1.595 ἐργάται) ἀπασχολοῦνται ὑπὸ τῆς Ἀεροπορίας, καὶ 1.044 (ἐκ τῶν ὁποίων 254 ὑπάλληλοι καὶ 790 ἐργάται) ἀπασχολοῦνται ὑπὸ τῶν Δημοσίων Ἔργων.

Βεβαίως, ως προαναφέρθη, κατά τὸ 1960 ὁ ἀριθμὸς τούτων ἦτο πολὺ μεγαλύ-
τερος ἀλλὰ σταδιακῶς μειοῦται δεδομένου ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη ἀπε-
λύθησαν ἐκ μόνου τοῦ ἀεροδρομίου 800 ἐργατοῦπάλληλοι, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου
κατὰ τὸ 1966 ἀπελύθησαν ἐκ τῆς θάσεως Δεκελείας 200 ἐργατοῦπάλληλοι ἐπι-
προσθέτως. Ἐξ ἄλλου εἶναι ἤδη γνωστὸν ὅτι κατὰ τὸ 1967 καὶ μέχρι τοῦ
παρελθόντος Αὐγούστου ἀπελύθησαν ἕτεροι 300 ἐργατοῦπάλληλοι ἐνῶ εὐρί-
σκονται ἤδη ὑπὸ ἀπόλυσιν, ἐντὸς τοῦ τρέχοντος μηνὸς Ὀκτωβρίου, ἕτεροι 200
ἐργατοῦπάλληλοι καὶ ἔχουν ἤδη εἰδοποιηθῆ ὅτι πρόκειται νὰ ἀπολυθοῦν ἐντὸς
τῶν προσεχῶν δύο μηνῶν (τοῦ Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου 1967) ἄλλοι 700
ἐργατοῦπάλληλοι. Ἦτοι ἐντὸς τοῦ 1967 σημειοῦται ἀπόλυσις 1.200 περίπου ἐρ-
γατοῦπάλληλων ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 400 περίπου εἶναι γραφεῖς καὶ οἱ λοιποὶ ἐρ-
γάται.

Οἱ ἐργατοῦπάλληλοι τῶν Βάσεων, συμφώνως τῶν σχετικῶν ὑπομνημάτων των
ἀτινα ἔχομεν εἰς χεῖρας μας, ἔχουν ὡς ἐπίκεντρον συζητήσεως μετὰ τῶν Στρα-
τιωτικῶν Ἀρχῶν τὰ ἀκόλουθα ἐπίμαχα θέματα :

(α) Βελτίωσιν ὠφελημάτων προϋπηρεσίας, καὶ

(β) ἀποζημίωσιν δι' ἀπώλειαν σταδιοδρομίας.

Καὶ διὰ μὲν τὸ πρῶτον θέμα τὸ αἶτημα συνίσταται συγκεκριμένως εἰς 1.1/4
μισθόν, ἦτοι 10,4% δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας, ἐνῶ ἡ τελευταία προσφορά τοῦ
ἐργοδότη των εἶναι 9% ἐπὶ τοῦ ἔτησιου εἰσοδήματος τῶν ὑπαλλήλων δι' ἕκαστον
ἔτος ὑπηρεσίας, ἦτοι 0,67% μεγαλύτερον τοῦ παρεχομένου.

Διὰ τὴν ἀποζημίωσιν λόγῳ ἀπωλείας σταδιοδρομίας τὸ αἶτημα περιορίζεται
ἀπλῶς εἰς ἡμισὺν μόνον μῆνα μισθόν δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας, ἐνῶ ἡ προσφο-
ρὰ τοῦ ἐργοδότη των εἶναι μίᾳ μόνον ἐβδομάτῃ μισθὸς δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρε-
σίας. Ἡ τοιαύτη ἐργοδοτικὴ προσφορά ἀναφέρεται τὸσον πρὸς τοὺς ἀπολυομέ-
νους ἐργάτας ὅσον καὶ πρὸς τοὺς ἀπολυομένους ὑπαλλήλους.

Διὰ νὰ θεμελιώσουν τὴν ἀπαίτησίν των ἐπὶ τοῦ αἰτήματος διὰ τὴν βελτίωσιν
τῶν ὠφελημάτων προϋπηρεσίας των, αἱ συντεχνίαι τῶν Στρατιωτικῶν διεξήγα-
γον ἔρευναν μετὰ 54 Κυπρίων ἐργοδοτῶν, κατὰ κύριον δὲ λόγον μετὰ τῆς
Κυβερνήσεως. Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν, ἐν τούτοις, συζητήσιν καὶ ἐκτίμη-
σιν τῆς διεξαχθείσης ἐρεύνης ἀνεφύη σημαντικὴ διαφορὰ μετὰ τῶν ἡγετῶν
τῶν Στρατιωτικῶν Βάσεων καὶ τῶν ἐργατοῦπαλλήλων—πρᾶγμα ποῦ ἐπηρεάσε
δυσμενῶς τοὺς ἐργατοῦπαλλήλους—καθ' ὅτι αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ ἐθεμελίω-
σαν τὴν ἐπιχειρηματολογίαν των θασίσαντες τὴν προσφορὰν των μόνον ἐπὶ
τῶν ὕφισταμένων ἰδιωτικῶν ταμείων προνοίας, ἀποκλείσασαι τὴν Κυπριακὴν
Κυβέρνησιν ὡς ἐργοδότην ἐκ τοῦ συγκριτικοῦ πίνακος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, ὡς
ἄλλοι ἀντιλαμβάνονται, ἐκτύπησεν θασικῶς τοὺς ἰδίους τοὺς ἐργατοῦπαλλήλους,
καὶ τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς δὲν συνέβαινε εἰς τὸ παρελθόν ὅτε ἡ Κυπριακὴ Κυβέρ-
νησις ἐλαμβάνετο ὡς ὁ κύριος συντελεστὴς εἰς παρομοίας φύσεως ἐρέυνας.

Τὸ δεῦτερον αἶτημα τῶν συντεχνιῶν ἀφορᾷ τὴν ἀπώλειαν σταδιοδρομίας.
Ἀπὸ διεξαχθείσας συντεχνιακῆς τῶν Στρατιωτικῶν ἐργατοῦπαλλήλων ἐρεῦναν,
ἐμφαίνεται ὅτι ἡ πλειοψηφία τῶν ἐργοδοτῶν (98,2%) οἱ ὁποῖοι ἀντεμετώπισαν
παρόμοιον πρόβλημα, ἀπεζημίωσαν τοὺς ἐπηρεασθέντας ὑπαλλήλους των μὲ
ἐπιπρόσθετον ἀποζημίωσιν κυμαινομένην μετὰ δύο καὶ ἕξ τοῖς ἑκατὸν ἐπι-
προσθέτως τοῦ ἐκχωρουμένου κανονικοῦ φιλοδωρήματος ἀφυπηρετήσεως.

Καὶ πάλιν ὁμοίως, ἐν προκειμένῳ, ἀποκλείεται ἀπὸ τὰς Βρετανικὰς Στρατιω-
τικὰς Ἀρχὰς ὁ ρόλος καὶ ὁ παράγων τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως. Δι' αὐτὸ
θὰ ἦτο ἀναγκαῖον καὶ ἐνταῦθα νὰ γίνῃ μίᾳ ἀπλῆ, ἔστω, σύγκρισις : "Ὅ,τι ἐπι-
ζητεῖται θάσει στοιχείων συντεχνιακῶν παρὰ τῶν 400 ὑπαλλήλων—ἐὰν λάθω-
μεν ὑπ' ὄψιν μόνον τούτους διὰ σκοποὺς ἀπλῆς συγκρίσεως—ἀνέρχεται εἰς
£112.000, ἐν ἀντιθέσει πρὸς £56.000 προσφερομένης ὑπὸ τῶν Στρατιωτικῶν
Ἀρχῶν. Ὅπως ὁμοίως ἄλλοι γνωρίζομεν, ἐντιμὸι κύριοι συνάδελφοι, ἡ Κυπριακὴ

Κυβέρνησις παρεχώρησε κατά τὸ 1960 εἰς ὀλιγωτέρους τῶν 100 Βρεττανοῦς ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας τότε ἐν Κύπρῳ ἀποζημίωσιν ἀνερχομένην εἰς £1.000.000 καὶ πλέον. Συνάγεται ὅθεν, ἐν προκειμένῳ, ὅτι ὅ,τι ἐπιζητοῦν οἱ Κύπριοι ὑπάλληλοι—100.000 περίπου λίρας διὰ 400 ὑπαλλήλους, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ £1.000.000 δι' ὀλιγωτέρους τῶν 100 Βρεττανῶν ποῦ παρεχώρησεν ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις—δι' ἐργασίαν ποῦ προσέφεραν εἰς τὸν τόπον των καὶ οὐσιαστικῶς εἰς τὴν πατρίδα των καὶ διὰ τὴν ὁποῖαν ἐκλήθησαν νὰ προσφέρουν ὑπηρεσίαν, ἐνῶ οἱ Βρεττανοὶ τέως ὑπάλληλοι οὔτε ἐκλήθησαν νὰ προσφέρουν ὑπηρεσίαν, ὑπὸ τοῦ λαοῦ τούτου οὔτε εἰς τὴν πατρίδα των ὑπηρετοῦν, ζητοῦν, ἐπανατονίζω, οἱ Κύπριοι ὑπάλληλοι, καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις ποῦ ἐξετέθησαν τὸ μηδαμινὸν ποσοστὸν τοῦ 1/40 τῶν ὄσων ἐξεχωρήθησαν πρὸς τοὺς Ἄγγλους ὑπαλλήλους ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν τῷ αὐτῷ ἔτιμῳ κύριε συνάδελφοι, πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι εἶναι ὄχι μόνον ἀπολύτως δίκαιον τὸ αἶτημα τῶν Κυπρίων ἐργατοῦπαλλήλων ἀλλὰ αὐστηρῶς ὁμιλοῦντες καὶ συγκριτικῶς διερευνοῦντες τὰς καταστάσεις δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εἶναι μειωτικὸν οὐσιαστικῶς διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν Κυπρίων ἐργαζομένων.

Ὡς ἐκ τούτου πιστεύω ὅτι αἱ Βρεττανικαὶ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ ἔχουν στοιχειῶδες ἠθικόν, ἂν οὐχὶ καὶ νομικόν, καθήκον νὰ ἀνταποκριθοῦν ἀπολύτως πρὸς τὰ ἐλάχιστα ἐπιζητούμενα αἰτήματα τῶν Κυπρίων ἐργατοῦπαλλήλων.

Θεωρῶ πάντως ἀπαραίτητον, πρὶν κατέλθω τοῦ θήματος, νὰ ἀναφέρω ὅτι παρομοία διαδικασία, ἢτοι ἡ ἐπὶ τῆς ἰδίας κλίμακος ἱκανοποίησις αἰτημάτων διὰ θελίωσιν ὠφελημάτων προϋπηρεσίας καὶ ἀποζημίωσιν δι' ἀπώλειαν σταδιοδρομίας, πρέπει νὰ ἀκολουθηθῇ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν 800 ἐργατοῦπαλλήλων τῆς Ν.Α.Α.Φ.Ι., ὅπου καὶ ἐκεῖ διαγράφονται προοπτικαὶ λίαν προσεχῶς δι' ἀπολύσεις. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐπαναλαμβάνω τὴν εἰσήγησίν μου, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε, περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ ἐλπίζω ἐν τῷ μεταξύ ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ νὰ μᾶς δώσῃ ἀντίγραφον τοῦ λόγου του.....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀσφαλῶς κύριε Πρόεδρε θὰ δώσω καὶ θὰ ἀκολουθήσω.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

.....λόγω τοῦ ὅτι τὸ νόημα ἦτο πολὺ συμπεπυκνωμένον καὶ δὲν νομίζω ὅτι μπορεῖ νὰ ἀπαντηθῇ χωρὶς νὰ ἔχωμεν ἀμέσως, ἢ τὸ δυνατόν συντομώτερον, ἀντίγραφον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀσφαλῶς θὰ δοθῇ καὶ θὰ ἀκολουθήσω καὶ ἐγὼ τὴν ἰδίαν διαδικασία ποῦ καὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Τουμαζῆς ἀπεδέχθη, μετὰ τὰς ἐξαιρέσεις τὰς ὁποίας ἐσεῖς ἔχετε ὑπογραμμίσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ουδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι τὸ θέμα χρῆζει μελέτης, εἶναι σοβαρώτατον, καὶ διὰ τὸν ἴδιον λόγον τὸ θέμα αὐτὸ θὰ ἀναβληθῆ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως ἀντὶ ἀντιγράφου τῆς ὀμιλίας τῶν εἰσηγητῶν τὸ Σῶμα ἀναγνώσῃ ἐν καιρῷ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τὰ ὁποῖα τώρα δημοσιεύονται ἀρκετὰ ἐνωρὶς οὕτως ὥστε νὰ κατατοπισθῇ ὀλόκληρον τὸ Σῶμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἄμφιβάλλω ἐάν τὰ πρακτικὰ θὰ εἶναι ἔτοιμα πρὸ τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὅχι πρὸ τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ ἐάν ζητηθῆ τοῦτο εἶμαι βέβαιος ὅτι εἰς τὴν μεταπροσεχῆ συνεδρίασιν θὰ εἶναι ἔτοιμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ Γραμματεία εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ φροντίσῃ νὰ στείλῃ ἀντίγραφα τῶν ὀμιλιῶν εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς πρὸς μελέτην πρὸ τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως, διότι δὲν φρονῶ ὅτι τὰ ζητήματα αὐτὰ δύνανται νὰ λυθοῦν πρὸ τῆς παρελεύσεως μιᾶς ἑβδομάδος.

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας ἢ προσεχῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην μ.μ. μετὰ τὴν ἐξῆς ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία.

- (1) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 5) τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Προνομίων καὶ Ἀσυλιῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Συμφωνία καὶ Πρωτόκολλα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1967 καὶ
- (3) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 6) τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Ἡ συνέχισις τῶν δύο θεμάτων ἦτοι, πρῶτον, τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ καὶ, δεύτερον, τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

Κηρύττω τὴν λήξιν τῆς παρουσίας συνεδριάσεως.

(Ὡρα λήξεως 6.15 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος

Γιάγκου Ἀνδρέας

Γιαμάκης Ἰωσήφ

Γιαννάκης Σωτήριος

Δημητριάδης Λέλλος

Δημητριάδης Χρῦσης

Ζιαρτίδης Ἀνδρέας

Ἰωαννίδης Γεώργιος

Καρσερᾶς Ἀνδρέας

Κόσις Νίκος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Νικολαΐδης Ἡρόδοτος

Παπαϊωάννου Ἐζεκίας

Ποσκώτης Σταῦρος

Ποταμίτης Γιάγκος

Σαββίδης Μιχαλάκης

Σιθιτανίδης Πανίκος

Στυλιανοῦ Πέτρος

Τζιρκώτης Γεώργιος

Τουμαζῆς Παναγιώτης

Χατζηχάρος Χαρίδημος.

Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. "Εκφρασις συλλυπητηρίων πρὸς τοὺς συγγενεῖς τῶν θυμάτων τοῦ πρωῖνου ἀεροπορικοῦ δυστυχήματος.
2. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις. (Αὐξήσις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Τμήματος Ἐπισήμου Παραλήπτου καὶ Ἐφόρου—Δημιουργία λιμενίσκου διὰ θαλαμηγούς εἰς Κάτω Πάφον—Ἀποθέματα πετρελαιοειδῶν ἐν Κύπρῳ καὶ κήρυξις τούτων ὡς ἐλεγχομένων ειδῶν—Ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου περὶ Κατοχυρώσεως τῶν ἐτῶν Ὑπηρεσίας—Ἐγκαιρὸς ἀντιμετώπισις διαφόρων προβλημάτων μέσης ἐκπαίδευσως, ὡς προετοιμασία σχολικῶν προγραμμάτων, καθορισμὸς διδακτέας ὕλης, ἐξασφάλισις διδακτικῶν βιβλίων, κ.λ.π.).
3. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ Κυρωτικοῦ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Χάρτου Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ὁργάνων Τοπικῆς Διοικήσεως (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Κ. Χριστοδουλίδης—Λ. Δημητριάδης—Χρ. Δημητριάδης—Πρόεδρος) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
5. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἄρ. 4) τοῦ 1967, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
6. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.
7. «Διαφήμισις ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου καὶ τῆς Τηλεοράσεως τοῦ καπνίσματος, τροφίμων καὶ φαρμάκων», καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ εἰσηγητοῦ τοῦ θέματος κ. Π. Τουμαζῆ.
8. «Αἱ ἀπολύσεις ἐκ τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Βάσεων καὶ ἡ ἀνάγκη ἱκανοποιήσεως ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν βασικῶν αἰτημάτων τῶν ἀπολυομένων», καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ εἰσηγητοῦ τοῦ θέματος κ. Π. Στυλιανοῦ.

Τιμὴ 50 Μίλες

*Ἐτυπῶθη ἐν τῷ Τυπογραφεῖῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 19ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1967

(Ὁρα ἐνάρξεως 4.35 μ.μ.)

(Ἄρ. 5)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ ἀπαρτίας, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Ἰουνίου 1967.

«Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι πολλὰς χιλιάδες μητέρες ἐργάζονται σήμερον καὶ ἀντιμετωπίζουσι σοβαρώτατον πρόβλημα διὰ τὴν φροντίδα τῶν μικρῶν τέκνων τῶν, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφρήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ τὴν ἰδρυσιν παιδοκομικῶν καὶ νηπιοκομικῶν σταθμῶν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὴν ὑπαιθρον πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἐργαζομένων μητέρων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 29ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, διὰ τοῦ Τμήματος Ὑπηρεσιῶν Εὐημερίας, προγραμματίζει, εἰς τὰ πλαίσια τοῦ δευτέρου 5ετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως, τὴν ἰδρυσιν προτύπων Βρεφοκομικῶν καὶ Νηπιοκομικῶν Σταθμῶν εἰς τὰς τρεῖς κυριωτέρας πόλεις τῆς Κύπρου, καθὼς ἐπίσης

τήν παροχήν οικονομικῆς καὶ τεχνικῆς βοήθειάς εἰς ὀργανώσεις καὶ κοινότητας διὰ τὴν ἴδρυσιν τοιούτων Σταθμῶν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὴν ὑπαιθρον. Προτεραιότης θὰ δοθῆ εἰς ἐργατικὰς κοινότητας ὅπου παρατηρεῖται δεύτερον τὸ πρόβλημα τῆς προστασίας τοῦ παιδιοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας τῆς μητρὸς.

Κανονισμοὶ οἱ ὅποιοι διέπουν τὰ τῆς λειτουργίας τῶν Σταθμῶν καὶ καθορίζουν τὸ ἐπίπεδον ἐργασίας, ἔχουν ἤδη εἰσαχθῆ συμφώνως τῶν προνοιῶν τοῦ περὶ Παίδων Νόμου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἰουλίου 1967.

«Ἐν ὄψει τῆς ὀρθῆς διακηρυγμένης Κυβερνητικῆς πολιτικῆς γιὰ ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας προγραμματίζονται ἀπὸ μέρους τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου συγκεκριμένα μέτρα γιὰ τὴν ἐξασφάλιση εἰδικῶν ἐπιστημόνων γιὰ τὴν κτηνοτροφία, ζωοτεχνῶν καὶ κτηνιάτρων;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην Ἰουλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

Ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ Πρῶτον Πενταετὲς Σχέδιον Ἀναπτύξεως ἐξήγγειλε τὴν πρόθεσιν τῆς διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς Κτηνοτροφίας καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ἐκείνην ἐξησφάλισε τὰς ὑπηρεσίας εἰδικῶν ἐπιστημόνων δι' ἔρευναν, ἐφήρμοσε σχέδιον μικτῆς γεωργίας—κτηνοτροφίας, ἐνεδυνάμωσε τὰς ὑπηρεσίας Γεωργικῶν Ἐφαρμογῶν, ὡς καὶ ἐκείνας τῆς Κτηνιατρικῆς Ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κλάδου τούτου, ὅστις εἶναι τόσοσιν ζωτικὸς διὰ τὴν οικονομίαν τῆς Κύπρου.

Ἐλπίζεται ὅτι θὰ δοθῆ ἰδιαίτερα σημασία εἰς τὸν κλάδον τῆς κτηνοτροφίας καὶ κατὰ τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον Ἀναπτύξεως καὶ ἡ ἐπ'ἀνδρωσις τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτην Τμημάτων θὰ ἐνισχυθῆ περαιτέρω».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Τὰ χωρία Πελένδρι, Κάτω Ἀμιάντος, Κυπερούντα, Ἀγρός, Ἅγιος Ἰωάννης, Ἀγρίδια, Κοιλάνι, Πύργος, Συλίκου, Μονιάτης, Καμινάρια, Ποταμίτισσα, Δωρός, Λάνια, Φοινί, Καλὸν Χωρίον, Ποταμιοῦ, Ἀκρούντα, Ὑψωνας, Κάτω Μύλος, Λεμύθου, Ἅγιος Δημήτριος, Δύμες, Γεράσα καὶ Τρεῖς Ἐληές ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην ὀρισμένων μικρῶν ἀρδευτικῶν ἔργων τῶν ὁποίων ἡ συνολικὴ δαπάνη δὲν θὰ ὑπερβῆ τὸ ποσὸν τῶν £157.110.

Παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον τὰ ἐν λόγῳ ἔργα θὰ ἐκτελεσθοῦν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1968».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη.

«(α) Ἐκτελοῦνται ἐφέτος ἔργα εἰς τὰ ἀκόλουθα χωρία:— Πελένδρι, Κάτω Ἀμιάντος, Ἀγρός, Ἅγιος Ἰωάννης, Πύργος, Καμινάρια καὶ Δύμες.

(β) Διὰ τὰ πλεῖστα τῶν ἄλλων χωρίων ἔχουν ἤδη ἐκπονηθῆ σχέδια καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἐκπονοῦνται σχέδια διὰ τὰ ὑπόλοιπα.

(γ) Ἐλπίζεται ὅτι μερικά τῶν ἔργων τούτων θά ἐκτελεσθοῦν κατὰ τὸ 1968, τὰ δὲ ὑπόλοιπα θά ἐκτελεσθοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Εἰς τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ Βουνί, Ἅγιον Ἀμβρόσιον, Ἀσώματον, Γεράσα, Πραστεῖον (Αὐδήμου), Ἅγιον Δημήτριον, Ἀνώγυρα, Παλαιόμυλον, Φασούλαν, Πύργον καὶ Ζωοπηγὴν ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεσος κατασκευὴ ὀρισμένων ὑδρευτικῶν ἔργων συνολικῆς ἀξίας £43,200 διὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν ἤδη καταρτισθῆ σχεδία καὶ ἐκτιμήσεις ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων.

Ἐπειδὴ τὰ ἐν λόγῳ ὑδρευτικὰ ἔργα τυγχάνουν ὑψίστης ἀναγκαιότητος διὰ τὰ ρηθέντα χωρία καὶ τὰ προβλήματα ὑδρεύσεως ἐπιβάλλεται νὰ τυγχάνουν προτεραιότητος ἔναντι ὄλων τῶν ἄλλων ἔργων ἀναπτύξεως, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον τὰ ἐν λόγῳ ἔργα θά συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν ἐπὶ θύραις Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη.

«Εἰς τὰ χωρία Βουνί καὶ Πύργος ἔχει ἐκτελεσθῆ ἐφέτος κατ' οἶκον διανομὴ ὕδατος καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάρχει πρόβλημα ὕδατοπρομηθείας.

Εἰς τὰ χωρία Πραστεῖον, Αὐδήμου, Ἅγιος Ἀμβρόσιος, Γεράσα, Ἅγιος Δημήτριος, Ἀνώγυρα, Παλαιόμυλος καὶ Φασούλα ὑπάρχει ἱκανοποιητικὸν διασωληνωμένον πόσιμον ὕδωρ. Ἡ κατ' οἶκον διανομὴ ὕδατος γίνεται σταδιακῶς λαμβανόμενων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐν γένει ἀναγκῶν ὕδατοπρομηθείας εἰς ὀλόκληρον τὴν Νήσον.

Διὰ τὸ χωρίον Ἀσώματος ὑπεβλήθη τὸ 1963 σχέδιον διακλαδώσεως ὕδατος, ἀλλὰ τοῦτο κατεψηφίσθη ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν κατοίκων. Εἶναι τὸ μοναδικὸν χωρίον ἐν Κύπρῳ εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει δημόσιον διασωληνωμένον ὕδωρ καὶ ἡ καταψήφισις τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου ἦτο πραγματικῶς ἀτυχής. Ὅταν δὲ οἱ κάτοικοι τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου ἀποφασίσουν νὰ υἱοθετήσουν τὸ σχέδιον τότε τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο θά φρονίσῃ διὰ τὰ περαιτέρω.

Τὸ χωρίον Ζωοπηγὴ ἀντιμετωπίζει μερικὴν ἔλλειψιν ὕδατος κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, ἰδίως ἐν καιρῷ ἀνομβρίας, καταβάλλοντα δὲ προσπάθειαι δι' ἐξεύρεσιν ἐπιπροσθέτου ὕδατος διὰ τὴν πλήρη κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν του».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Βάσει τοῦ νέου συστήματος ἀναγωγῆς μπωμὲ οἱ ἀμπελουργοὶ Πάφου ὑφίστανται σοβαρὰν οικονομικὴν ζημίαν διὰ τῆς ἀφαιρέσεως σημαντικῶν ποσοτήτων σταφυλῶν κατὰ τὴν παράδοσιν των εἰς τὰ ἐργοστάσια, μὲ ἀποτέλεσμα οἱ μὲν παραγωγοὶ οἷτινες διὰ τοῦ μόχθου καὶ τοῦ ἰδρώτος των παράγουν τὸ σταφύλι νὰ μὴ δύνανται νὰ καλύψουν τὰ ἔξοδα παραγωγῆς τοῦ προϊόντος των ἐνῶ αἱ οἰνοποιμηχαναὶ πραγματοποιοῦν σημαντικὰ κέρδη.

Ὡσαύτως πιστεύεται ὅτι διὰ τοῦ ἀκολουθουμένου τρόπου δειγματοληψίας κατὰ τὴν παραλαβὴν τῶν σταφυλῶν, ὅστις δὲν εἶναι οὔτε ὁ ἐνδεδειγμένος οὔτε ὁ ὀρθός, ζημιοῦνται περαιτέρω οἱ ἀμπελουργοὶ λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἐξακριβοῦνται ἀκριθῶς τὸ μπωμὲ τῶν σταφυλῶν των.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ :—

1) Κατά πόσον ή Κυβέρνησις μελετά την επαναφοράν του παλαιού συστήματος μπωμέ διά τούς άμπελουργούς Πάφου ή άναθεώρησιν του ύφισταμένου κατά τοιούτον τρόπον πού νά μήν ύφίστανται ζημίαν οί άμπελουργοί Πάφου.

2) Ποία μέτρα μελετά ή Κυβέρνησις νά λάβη, ώς έχει καθήκον νά πράξη, διά τόν έλεγχον του σημερινού τρόπου δειγματοληψίας και την αντικατάστασιν τούτου δι' έπιστημονικωτέρου τρόπου διά του όποιου θά καθίσταται δυνατή ή έξακριβώσις του άκριβούς μπωμέ πρòς άρσιν πάσης άδικίας εις θάρος του παραγωγού».

Άπάντησις ύπό ήμερομηνίαν 16ην Όκτωβρίου 1967, ύποβληθείσα ύπό του έντίμου Βουλευτου περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ίωαννίδη, και ληφθείσα την 17ην Όκτωβρίου 1967.

«Τò Ύπουργικόν Συμβούλιον κατά την συνεδρίαν του τής 20ής Σεπτεμβρίου 1967, άναθεώρησε τόν Πίνακα άναγωγής μπωμέ τών σταφυλών, ό όποιός και έτέθη εις έφαρμογήν άπό τής έν λόγω ήμερομηνίας.

2. Όσον άφορᾷ τόν τρόπον δειγματοληψίας τò Συμβούλιον Άμπελουργικῶν Προϊόντων θά έπιληφθῆ του θέματος τò ταχύτερον δυνατόν».

Έρώτησις ύπό ήμερομηνίαν 6ην Όκτωβρίου 1967, ύποβληθείσα ύπό του έντίμου Βουλευτου περιφερείας Λεμεσού κ. Άντωνίου Άναστασιάδη, και ληφθείσα την 12ην Όκτωβρίου 1967.

«Παρακαλῶ τόν άρμόδιον Ύπουργόν νά πληροφορήση την Βουλήν πόσον ύποθέσεων ή έξέτασις καθυστερεῖ ένώπιον του Συμβουλίου Άποκαταστάσεως Παιθέντων Ύπαλλήλων, και εάν ύπάρχη προοπτική όπως αί ούτω καθυστερούμενα ύποθέσεις έξετασθῶσι τò δυνατόν συντομώτερον διά νά τεθῆ τέρμα εις τὰ παράπονα τών ένδιαφερομένων ύπαλλήλων.

Έπίσης παρακαλῶ όπως δοθῆ μία έξήγησις διά την παρατηρηθείσαν άργοπορίαν περι την έξέτασιν τών περι ὦν ό λόγος ύποθέσεων».

Έρώτησις ύπό ήμερομηνίαν 19ην Όκτωβρίου 1967, ύποβληθείσα ύπό του έντίμου Βουλευτου περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανού, και ληφθείσα την 12ην Όκτωβρίου 1967.

«Δεδομένου ότι προσφάτως σημαντικός άριθμός μελῶν του σώματος έξέφρασεν και άπό του θήματος τής Βουλής την άποψιν—ήτις έγένετο άποδεκτῆ ώς εισήγησις άριθμού μελῶν του σώματος—όπως αί καταβαλλόμενα συντάξεις πρòς καταστάντας άναπήρους μέλη τής Δημοσίας Ύπηρεσίας, λογίζονται θάσει του τελευταίου μισθού των και ούχι θάσει του μισθού ὦν έλάμβανον καθ' ὦν χρόνον κατέστησαν άνάπηροι, παρακαλεῖται τò άρμόδιον Ύπουργεῖον νά κατατοπίση τò σῶμα πῶς άντικρύζει τò ὄλον θέμα και ποία έν προκειμένῳ προοπτική διαγράφεται, δεδομένου ότι :—

1. Μία τοιαύτη διευθέτησις θά δώση εις τούς ύπαλλήλους την συναίσθησιν ότι δέν ήργοδοτοῦντο μετά τόν τραυματισμόν των χαριστικῶς, και

2. Θά άρη—μέχρις ένòς σημείου—τυχόν δυσμενεῖς έπιπτώσεις επί τής προγωγής των ώς έκ του τραυματισμοῦ των».

Έρώτησις ύπό ήμερομηνίαν 18ην Όκτωβρίου 1967, ύποβληθείσα ύπό του έντίμου Βουλευτου περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ίωαννίδη, και ληφθείσα την 19ην Όκτωβρίου 1967.

«Άριθμός έπιστημόνων καθηγητῶν διωρίσθησαν κατά τò τρέχον σχολικόν

Έτος ως καθηγηταί εις σχολάς Μέσης Παιδείας με θάσιν τὸν ἐπὶ συμβάσει διορισμόν, ὅστις εἶναι καὶ ἀδίκος καὶ ἀνεπιθύμητος.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ :

α) Κατὰ πόσον τὸ Ὑπουργεῖον ἔχει μελετήσει σοβαρῶς τὴν κατάργησιν τοῦ τοιοῦτου διορισμοῦ, νοουμένου ὅτι προηγείται τοῦ μόνιμου διορισμοῦ ὃ ἐπὶ δοκιμασίᾳ τοιοῦτος, ὅστις παρέχει τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀρχὰς νὰ κρίνουν τὸν νεοδιοριζόμενον προτοῦ τὸν μονιμοποιήσουν.

β) Κατὰ πόσον τὸ Ὑπουργεῖον θεωρεῖ δικαίαν καὶ ἰσότιμον τὴν μεταχειρίσιν, ἧς τυγχάνουσιν οἱ νέοι καθηγηταί, ὅτε μερικοὶ τούτων πρωτοδιορίζονται ὡς μόνιμοι ἐπὶ δοκιμασίᾳ καὶ ἄλλοι διαθέτοντες ἴσα πανεπιστημιακὰ προσόντα πρωτοδιορίζονται ἐπὶ συμβάσει, καὶ κατὰ πόσον τοῦτο προάγει τὸν ζῆλον τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας ὡς ἐπίσης καὶ τὴν καθόλου παιδείαν τοῦ τόπου μας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ὀκτωβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ὀκτωβρίου 1967.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἰδιωτικὰ σχολεῖα Μέσης Παιδείας πληρώνουν χαμηλὴν μισθοδοσίαν εἰς τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἐργοδοτούμενους καθηγητάς, εἰς τινὰς δὲ περιπτώσεις παρατηρεῖται σοβαρὰ ἐκμετάλλευσις εἰς θάρος τῶν ἐργοδοτούμενων καθηγητῶν.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ :

α) Κατὰ πόσον τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ἔχει ἀσχοληθῆ με τὸ σοβαρὸν τοῦτο θέμα.

β) Κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ λήψις μέτρων διὰ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων καὶ τοῦ μόχθου τῶν καθηγητῶν τῶν ἰδιωτικῶν Σχολῶν Μέσης Ἐκπαίδευσως διὰ τοῦ καθορισμοῦ μίνιμου μισθοδοσίας τῶν καθηγητῶν τούτων ὡς ἀπαραιτήτου ὄρου διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἰδιωτικῶν Σχολῶν Μέσης Ἐκπαίδευσως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ὀκτωβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ὀκτωβρίου 1967.

«Ὡς ἐξηγγέλη ἐφέτος θὰ προσελαμβάνοντο κατόπιν ἐξετάσεων εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν Κύπρου 80 νέοι σπουδασταὶ καὶ σπουδάστρια.

Πρὸς τούτοις προσήλθον ἀρκετοὶ υποψήφιοι εἰς τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις καὶ παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἐπέτυχον εἰς αὐτάς ἄνω τῶν 80 υποψηφίων πρὸς λήψην τελικῶς μόνον 60.

Θὰ ἐπεθύμουν ὅπως πληροφορήσετε τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ κληθῶσιν ὅπως εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν Σχολὴν αὐτὴν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἐπιτυχόντες 20 ὡς ἡ γενομένη ἐξαγγελία πρὸς ἀρσιν μιᾶς καταφώρου ἀδικίας ἣτις ἐγένετο εἰς θάρος τῶν 20 μὴ εἰσαχθέντων σπουδαστῶν».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι ὃ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 5) τοῦ 1967.

Παρακαλώ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 5) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθθίδης, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανού

Γεώργιος Τζιρκώτης

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 17ην Ὀκτωβρίου 1967.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθέντες παρέστησαν ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας οἵτινες καὶ παρέσχον πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν πλείστας ὄσας πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ £42,900 ὡς ἀκολουθῶς :

(α) Ποσὸν £10,000 δι' ἀπαλλοτριώσιν ἰδιωτικῆς γῆς εἰς Λάρνακα πρὸς τὸν σκοπὸν ἰδρύσεως βιομηχανικῆς περιοχῆς εἰς τὴν πόλιν ταύτην.

(β) Ποσὸν £18,900 διὰ τὴν κάλυψιν ἐπιπροσθέτου δαπάνης διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῶν ὁδῶν Γαλαταριάς—Κοιλίνιας, Φοινίου—Κάτω Πλατρῶν καὶ Αὐλώνας—Ἀκακίου καὶ

(γ) Ποσὸν £14,000 διὰ τὴν ἀγορὰν τεμαχίου γῆς εἰς Γερμασόγειαν καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἀνέγερσιν νέου ἀστυνομικοῦ σταθμοῦ ὡς καὶ δύο ἀστυνομικῶν κατοικιδῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἤκουσε καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας παρατηρεῖ ὅτι τὸ ὑπὸ τὴν παράγραφον (α) ἀνωτέρω προβλεπόμενον ποσὸν τῶν £10,000 διὰ τὴν ἀπαλλοτριώσιν ἰδιωτικῆς γῆς, ἀνερχομένης εἰς 200 στρέμματα, εἰς Λάρνακα πρὸς τὸν σκοπὸν ἰδρύσεως βιομηχανικῆς περιοχῆς εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ποσὸν ὑπολογισθὲν £50 κατὰ στρέμμα, εἶναι ἀρκετὰ χαμηλόν. Μὲ αὐτὴν τὴν τιμὴν εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐξασφάλισις γῆς εἰς τὴν περιοχὴν αὐτήν. Διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς τοιαύτης ἐκτάσεως εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν θὰ χρειασθῆ ποσὸν πολλοπλάσιον τῶν £10,000 δι' αὐτὸν δὲ τὸν λόγον ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀρχικῶς εἶχε σκοπὸν νὰ ἀπορρίψῃ τοῦτο μέχρι τῆς διενεργείας νέας ἐκτιμῆσεως ἐπὶ τῇ θάσει τῶν σημερινῶν δεδομένων. Παρ' ὅλα ταῦτα ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν εἰσηγεῖται τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ κονδυλίου τούτου θεωροῦσα τοῦτο ὡς συμβολικὴν πρόνοιαν, ἐλπίζει δὲ ὅτι συντόμως, ἀφοῦ γίνουσι αἱ ἀναγκαῖαι ἐπανεκτιμῆσεις, θὰ ἐπακολουθήσῃ εἰσαγωγὴ νέου συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ πρὸς κάλυψιν τῆς ὀλικῆς δαπάνης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἤκουσε καὶ τὰς ἐπεξηγήσεις τὰς παρασχεθείσας ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν συμφωνεῖ πλήρως μὲ τοὺς ὑπὸ τὰς παραγράφους (β) καὶ (γ) ἀνωτέρω ἀναφερομένους σκοποὺς καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαθθίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

«Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Άναφερόμενος εις τό υπό έπιπήφισιν Νομοσχέδιον περί Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Άναπτύξεως) (Άρ. 5) τοῦ 1967, θά ήθελα νά έρωτήσω τόν έντιμον κύριον Πρόεδρον κατά πόσον θά μου επέτρεπε νά αναφερθῶ και εις μερικά κονδύλια τά όποια αναφέρονται εις τήν Συμπληρωματικήν Πίστωσιν (Άρ. 6) επί τοῦ ίδιου θέματος, δηλαδή επί τῶν βιομηχανικῶν περιοχῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ότι από πλευρᾶς διαδικασίας θά ήτο καλύτερον νά αναγνωσθῆ και ή Έκθεσις τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ (ὑπ' αριθμόν 6) και άμφότερα τά Νομοσχέδια νά συζητηθοῦν ταύτοχρόνως οὔτως ώστε και αἱ δύο Έκθεσεις νά εἶναι ένώπιον τῆς Βουλῆς πρό τῆς άγορεύσεως τοῦ έντίμου κυρίου Βουλευτοῦ. Διά τοῦτο παρακαλῶ όπως αναγνωσθῆ και ή Έκθεσις τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ (ὑπ' αριθμόν 6) οὔτως ώστε νά δύνανται οἱ έντιμοι κύριοι Βουλευταί νά παρακολουθήσουν τήν άγόρευσιν τοῦ Προέδρου τῆς Έπιτροπῆς Οικονομικῶν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Εὐχαριστῶ πολύ, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Άρ. 6) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθβίδης, Πρόεδρος

Ίωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανού

Γεώργιος Τζιρκώτης

Γιάγκος Ποταμίτης.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικῶν έμελέτησε τό περί οῦ ό λόγος νομοσχέδιον εις συνεδριάσιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τήν 17ην Ὀκτωβρίου 1967.

Εις τήν συνεδρίασιν ταύτην κληθέντες παρέστησαν ό επί τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργός τοῦ Ὑπουργείου Οικονομικῶν ως και εκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου και Βιομηχανίας οἵτινες διά τῶν παρασχεθεισῶν πληροφοριῶν ὑπεβοήθησαν τήν Έπιτροπήν εις τό έργον τῆς μελέτης τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Σκοπός τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ή διάθεσις προσθέτου ποσοῦ χρημάτων αναγκαίων:

(α) Πρός κάλυψιν τῶν αναθεωρηθεισῶν ὑποχρεώσεων έν σχέσει πρός τήν Ἴδρυσιν βιομηχανικῶν περιοχῶν εις Λευκωσίαν και Λεμεσόν και

(β) διά τήν καταβολήν ἀποζημιώσεως διά γαίας ἀπαλλοτριωθείσας έν σχέσει με τήν παλαιάν ὁδόν Λευκωσίας—Άμμοχώστου παρά τήν Πύλην Ξηρᾶς, εις Ἄμμόχωστον.

Διά τήν Βιομηχανικήν Περιοχήν Λευκωσίας θά δαπανηθῆ ποσόν £17,425 διά τήν άνέγερσιν δύο κτιριακῶν συγκροτημάτων διά τήν στέγασιν έργοστασίων έπαγγελματικῆς έκπαιδεύσεως ἄτινα θά ὑποδιαιρεθοῦν εις 8 μικρά έργαστήρια διά παροχήν βοήθειας και προώθησιν μικρᾶς κλίμακος βιομηχανιῶν.

Διά τήν Βιομηχανικήν Περιοχήν Λεμεσοῦ θά διατεθῆ ποσόν £53,539 περαιτέρω τοῦ ήδη ψηφισθέντος διά τήν καταβολήν ἀποζημιώσεων εις τοῦς ἰδιοκτήτας γαιῶν ἀπαλλοτριωθείσῶν διά τήν Ἴδρυσιν τῆς έν λόγω βιομηχανικῆς περιο-

χής και ἕτερον ποσὸν ἐκ £102,000 ἀναγκαῖον διὰ τὰς βασικὰς διευκολύνσεις τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς ἦτοι δρόμους, ἠλεκτροφωτισμὸν, ὕδατοπρομήθειαν, τηλεφωνικὸν δίκτυον καὶ σύστημα ἀποχετεύσεως.

Οὕτω τὸ ὀλίγον ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαιτηθῆ διὰ τὴν Ἴδρυσιν βιομηχανικῆς περιοχῆς εἰς τὴν πόλιν Λεμεσοῦ θὰ ἀνέλθῃ εἰς £207,710 καὶ οὐχὶ ὡς προκαταρκτικῶς ὑπελογίσθη εἰς £171,000.

Διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεων ἐν σχέσει πρὸς γαίας ἀπαλλοτριωθείσας διὰ τὴν παλαιὰν ὁδὸν Λευκωσίας—Ἀμμοχώστου παρὰ τὴν Πύλιν Ξηρᾶς Ἀμμοχώστου, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν παράγραφον (6) ἀνωτέρω, θὰ ἀπαιτηθῆ ποσὸν £10,496.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἤκουσε καὶ τὰς πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις αἰτινες ἐδόθησαν ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τῶν δύο Ὑπουργείων εισηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸν λόγον ἔχει ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἀγορεύσῃ καὶ ἐπὶ τῶν δύο Προϋπολογισμῶν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε. Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ ἀπόψεις μου ἦσαν πάντοτε ὑπὲρ τῆς Ἰδρύσεως βιομηχανικῶν περιοχῶν κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον, οὕτως ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῆ ἡ δυνατότης εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ προωθήσουν τὸν ἀποδοτικὸν αὐτὸν κλάδον τῆς χώρας μας νὰ ἔχουν τὰς ἀπαιτουμένας διευκολύνσεις οὕτως ὥστε νὰ ἐξασφαλίζουσι χώρον κατὰ τὸ δυνατόν φθινὸν μὲ ὄλας τὰς ἀπαιτουμένας διευθετήσεις διὰ ἠλεκτρισμὸν, ἀποχετεύσεις καὶ παροχὴν ὕδατος.

Ἐν τούτοις παρὰ τὸ ὅτι ἡ Ἴδρυσις τῆς πρώτης βιομηχανικῆς περιοχῆς Λευκωσίας μᾶς ἔχει ἀποδείξει ὅτι ἡ περιοχὴ αὕτη εἶναι ἄρκετὰ καλὴ καὶ ὅτι ἔχει ὄλας τὰς διευκολύνσεις, ἐν τούτοις λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ ὄροι ὑπὸ τοὺς ὁποῖους δίδονται αἱ περιοχαὶ αὐταὶ εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ προωθήσουν τὰς βιομηχανίας των εἶναι τέτοιοι ποῦ νὰ μὴ μποροῦν οὗτοι νὰ ἀποκτήσουν πραγματικῶς τὰς περιοχὰς αὐτάς ὅπου ἐγκαθιδρύουσι τὰς βιομηχανίας των ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον νὰ τὰς ἐνοικιάζουσι, τοὺς ἀποκλείεται τὸ δικαίωμα νὰ διαθέσουν τὴν περιουσίαν ταύτην ἢ νὰ τὴν ὑποθηκεύσουν διὰ νὰ πάρουν τὴν ἀπαιτουμένην χρηματοδότησιν διὰ περαιτέρω προώθησιν τῆς βιομηχανίας των. Παρὰ τὸ ὅτι εἶχαν γίνεαι παραστάσεις ἐκ μέρους τοῦ ἐμποροβιομηχανικοῦ κόσμου καὶ ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου εἶχαμεν ζητήσῃ νὰ σταματήσῃ ἡ διευθέτησις αὕτη καὶ νὰ κανονισθῆ οὕτως ὥστε αἱ περιοχαὶ αὐταὶ νὰ διατίθενται διὰ πωλήσεως εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἐν τούτοις μὲ λύπην μου παρατηρῶ ὅτι εἰς τὰς περιοχὰς αὐτάς, ὄχι μόνον εἰς τὴν περιοχὴν Λευκωσίας ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περιοχὰς Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος, ἐφαρμόζεται τὸ ἴδιον σύστημα, δηλαδὴ νὰ παίρνουν δι' ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ὠρισμένας περιοχὰς ἀπὸ διαφόρους πολίτας, νὰ τὰς μετατρέπουν εἰς βιομηχανικὰς περιοχὰς, ὁπότε διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀποκλείεται διὰ τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα μεταπωλήσεώς των.

Καὶ διερωτῶμαι πρᾶγματι ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν πλεῖστα ὅσαι περιοχαὶ χαλίτικων γαιῶν, ἀλλὰ ἐκτὸς τούτου, ἐκτὸς τῶν χαλίτικων αὐτῶν περιοχῶν, θὰ ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις παρὰ νὰ ἀγοράσῃ περιοχὰς διὰ τὰς ὁποίας εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ κάμῃ ἀναγκαστικὰς ἀπαλλοτριώσεις, νὰ ἀγοράσῃ κτήματα εἰς τοιαύτας περιοχὰς αἱ ὁποῖαι νὰ εἶναι κατὰ 3 ἢ 4 μίλια πλέον μακρὰ ἀπὸ τὰς περιοχὰς αὐτάς, ὁπότε θὰ ἠδύνατο νὰ τὰ ἀγοράσῃ σὲ πολὺ χαμηλὰς τιμὰς, ἴσως χαμηλοτέρας ἀπὸ τὰς τιμὰς ποῦ εἶναι ὑποχρεωμένη σήμερον νὰ καταβάλλῃ μὲ τὴν ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτριώσιν. Τοιοῦτοτρόπως θὰ εἶχε καὶ τὸ δικαίωμα νὰ δια-

θέτη τὰς περιοχὰς αὐτὰς εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ πωλήσεως, διὰ νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ εἰς θέσιν νὰ γνωρίζουν ὅτι τὸ κτῆμα τὸ ὁποῖον ἠγόρασαν καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποῖου πρόκειται νὰ ἰδρῦσουν τὴν βιομηχανίαν των θὰ τοὺς ἀνήκη, καὶ ἐν περιπτώσει οἰκονομικῆς δυσκολίας θὰ ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ὑποθηκεύσουν τὴν περιουσίαν ταύτην διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ ἀναγκαῖα χρήματα.

Παρὰ ταῦτα, θλέπω μὲ λύπην μου ὅτι ἐξακολουθεῖ αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶχεν γίνεαι προηγουμένως, τρανὸν δὲ παράδειγμα τούτου εἶναι ἡ βιομηχανικὴ περιοχὴ τῆς Λευκωσίας ἢ ὁποῖα παρ' ὄλον ἔχει ὄλας τὰς διευκολύνσεις καὶ εἶναι ἀρίστη περιοχὴ, ἐν τούτοις μέχρι σήμερον—παρὰ τὸ ὅτι μᾶς ἔχει λεχθῆ ὅτι πλείεσται ὄσαι βιομηχανίαι εἶχαν ἐνδιαφερθῆ καὶ σχεδὸν ὄλαι εἶχαν διατεθῆ μέχρι σήμερον—μόνον 6 βιομηχανίαι ἔχουν ἰδρυθῆ εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν μὲ πιθανότητα ἴσως νὰ ἰδρυθοῦν ἀκόμη 3 ἀλλὰ θεθαίως καὶ αὐταὶ δὲν θὰ εἶναι τοῦ μεγέθους τῶν βιομηχανιῶν τὰς ὁποίας θὰ ἀνεμέναμεν ἔάν αἱ περιοχαὶ αὐταὶ ἦσαν πολὺ μεγαλύτεραι. Τὸ περιέργον δὲ εἶναι ὅτι προσπαθοῦμεν νὰ ἰδρῦσωμεν ἐκεῖ μικρὰς βιομηχανίας, μᾶλλον βιοτεχνίας, μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι αἱ βιοτεχνίαι αὐταὶ θὰ μετατραποῦν εἰς βιομηχανίας διὰ τῆς παραχωρήσεως ἐναντι ἐνοικίου μικρῶν περιοχῶν διὰ νὰ κάμουν τὴν ἀρχὴν καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον θὰ δυνηθοῦν οἱ κύριοι οὗτοι νὰ ἰδρῦσουν μεγάλας βιομηχανίας. Ἄλλὰ πῶς θὰ τὰς ἰδρῦσουν αὐτὰς τὰς βιομηχανίας; Μὲ ποῖα χρήματα ἐφ' ὄσον τὰ κτῆματα τὰ ὁποῖα θὰ ἀγοράσσουν μᾶλλον θὰ ἐνοικιάσουν, δὲν θὰ δύνανται νὰ τὰ ὑποθηκεύσουν διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα;

Τὸ δεῦτερον ζήτημα εἶναι ὅτι ὄσον ἀφορᾷ τὴν βιομηχανικὴν περιοχὴν τῆς Ἰάρνακος μὲ λύπην μου παρατήρησα ὅτι μᾶς ἔχει σταλῆ ἕνα Νομοσχέδιον εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ποσὸν £10,000 δι' ἀγορὰν 200 στρεμμάτων γῆς, εἰς περιοχὴν ὄπου παρ' ὄλον ὅτι σήμερον ὄς εἶναι γνωστὸν ἡ τιμὴ τῶν κτημάτων κυμαίνεται μεταξὺ £1,000 καὶ £1,500 τὸ στρέμμα αὐτὴ ἔχει ὑπολογισθῆ εἰς £50 τὸ στρέμμα.

Καὶ θεθαίως ὄπως ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν "Ἐκθεσιν, σκοπὸς μας ἦτο νὰ τὸ ἀπορρίψωμεν διὰ νὰ μᾶς δώσουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξετάσωμεν κάτι τὸ πλέον θετικὸν καὶ πλέον συγκεκριμένον, διότι πραγματικῶς τὸ ποσὸν αὐτὸ δὲν εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πραγματικότητα, καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον τὸ ἔχομεν θάλει καὶ θὰ τὸ ψηφίσωμεν μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις, τὸ ὑπεύθυνον Ἰπουργεῖον, τὸ ὁποῖον ὄς φαίνεται ἔχει ἀντιληφθῆ τὸ σφάλμα του καὶ ἔχει ζητήσῃ νέας ἐπανεκτιμήσεις, συντόμως θὰ μᾶς στείλῃ ἐπιπρόσθετον προϋπολογισμὸν διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τῆς Ἰάρνακος.

Ἄλλὰ θὰ εἶναι λυπηρὸν ἔάν καὶ εἰς τὴν Ἰάρνακα ἐφαρμοσθῆ τὸ ἴδιον σύστημα, δηλαδὴ νὰ ἀγοράζεται γῆ ἢ ὁποῖα θὰ δίδεται μὲ ἐνοίκιον σὲ μίαν περιοχὴν ἢ ὁποῖα ὑποφέρει ἀπὸ ἔλλειψιν προωθήσεως καὶ ὄπου θὰ εἶναι δύσκολον κανεὶς νὰ ἀποφασίσῃ νὰ ἰδρῦσῃ βιομηχανίαν σήμερον, νὰ μὴ φροντίσωμεν, ἔάν πράγματι θέλωμεν νὰ βοηθήσωμεν αὐτὴν τὴν περιοχὴν, οὕτως ὄστε ἡ περιοχὴ ἢ ὁποῖα θὰ ἀγορασθῆ διὰ νὰ γίνῃ βιομηχανικὴ περιοχὴ νὰ εἶναι γῆ ἢ ὁποῖα νὰ δύναται νὰ πωληθῆ εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ νὰ προκαλέσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μελλόντων βιομηχανῶν διὰ νὰ μπορέσουν νὰ μεταφέρουν ὄρισμένας τῶν βιομηχανιῶν των καὶ τῶν δραστηριοτήτων των εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτὴν ἢ ὁποῖα χρειάζεται σήμερον μίαν ὄρισμένην προώθησιν.

"Ὀσον ἀφορᾷ ὄλα τὰ ἄλλα κοινῶλια συμφωνῶ πλήρως μὲ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα δίδονται καὶ εἶναι εὐχάριστον διότι ὄρισμένοι δρόμοι οἱ ὁποῖοι ἀπὸ καιροῦ ἔπρεπε νὰ ἐπιδιορθωθοῦν ἐπὶ τέλους ἀπεφασίσθη νὰ διατεθοῦν ἔστω καὶ ὄρισμένα ποσὰ διὰ τὴν ἐπιδιορθῶσιν τούτων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἰπάρχουν ἄλλοι ὄμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται ἀναγκαῖα ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ τὰ ἔντιμα Μέλη νὰ λάβουν ὑπὸ σημείωσιν ὅτι λαμβάνει χώραν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ ὑπ' ἀρ. 5 καὶ ὄχι τοῦ ὑπ' ἀρ. 6, ἂν καὶ ὁ κ. Σαββίδης ἠγόρευσεν καὶ ἐπὶ τῶν δύο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

..... διὰ τὸ ἔτος τὸ λήγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967, δι' ἧς δὲν ἔχει γίνῃ πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἰουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθῶς:—
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀρχῆς ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθοῦν;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £42,900 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967.
Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀρχῆς ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀρχῆς ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 5) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀρχῆς ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή υπάρχουσας αντίρρησης τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κ. Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ ὑπ' ἀρ. 6.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προσίμιον.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Προσίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν;

Μὴ υπάρχουσας ἀντίρρησης τὸ Προσίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρίσις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ ₧183,460 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967.
Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης;

Μὴ υπάρχουσας ἀντίρρησης τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης;

Μὴ υπάρχουσας ἀντίρρησης τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 6) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ υπάρχουσας ἀντίρρησης τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Προνομίων καὶ Ἀσυλιῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Συμφωνία καὶ Πρωτόκολλα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Τὸ Νομοσχέδιον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθῆ, διότι ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει κυκλοφορήσει.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κ. Γραμματέα ὅπως προβῆ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ακόλουθα Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, παραπέμπεται ἐπομένως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως τοῦ Νομοσχεδίου ἐπιληφθῆ καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν.

Σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ παράτασις τῆς προβλεπομένης δεκαοκταμήνου θητείας εἰς εἰκοσιτετράμηνον καὶ αἱ σχετικαὶ τροπολογίαι αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν τροποποίησιν τοῦ βασικοῦ ἀρθροῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(2) Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν.

Τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ὀγκωδέστατον, περιλαμβάνει κωδικοποίησιν τῶν Κανονισμῶν τοῦ βασικοῦ Νόμου, Κανονισμῶν καὶ οὕτω καθεξῆς, παρακαλῶ δὲ τὰς ἀρμοδίας Ἐπιτροπὰς ὅπως προσπαθήσουν νὰ φέρουν εἰς πέρασ τὸ ἔργον τῶν οὕτως ὥστε τὸ Νομοσχέδιον νὰ ἐγκριθῆ πρὸ τῆς καταθέσεως εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ, διότι τότε, ἐάν συμπέσουν καὶ τὰ δύο θέματα, θὰ εἶναι δύσκολον διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν νὰ ἐπεξεργασθῆ τὸ Νομοσχέδιον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(3) Οἱ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Εὐθύνη δι' Ὑλικά καὶ Διαδικασία) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οἱ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Εὐθύνη δι' Ὑλικά καὶ Διαδικασία) Κανονισμοὶ τοῦ 1967 ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

Συμφώνως τοῦ βασικοῦ ἀρθροῦ τοῦ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμου οἱ Κανονισμοὶ ἐάν ἐντὸς ἐπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν δὲν τροποποιηθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἰσχύουν ὡς ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν ἡ ὁποία εἶναι ἀνάγκη νὰ φέρῃ εἰς πέρασ τὸ ἔργον τῆς πρὸ τῆς ἐπομένης συνεδρίας, τὴν ὁποῖαν θὰ ὀρίσω διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, οὕτως ὥστε νὰ εὐρισκόμεθα ἐντὸς τοῦ περιθωρίου τῶν ἐπτὰ ἡμερῶν.

Ἐληξεν ἡ κατάθεσις. . . . ., ὁ κ. Λυσαριδῆς ἔχει τὸν λόγον.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι τὸ δεκαπενθήμερον χρονικὸν διάστημα τὸ ὁποῖον δίδεται διὰ τὴν ἔγκρισιν τῶν Κανονισμῶν ἐάν ᾔτο δυνατόν νὰ δίδεται ἀφ' ἧς στιγμῆς οἱ Κανονισμοὶ πράγματι κύκλοφοροῦν εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς. Διότι δὲν εἶναι ἀσύνηθες τὸ φαινόμενον οἱ Κανονισμοὶ

νά κυκλοφοροῦν πολὺ ἀργότερον καὶ νά μὴ δίδεται ἡ εὐκαιρία εἰς τυχόν Μέλη τὰ ὁποῖα θὰ ἤθελον νά προβοῦν εἰς παρατηρήσεις νά προβοῦν εἰς ταύτας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νά πληροφορήσω τὸν ἔντιμον κ. Βουλευτὴν ὅτι εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν δὲν εἶναι δεκαπενθήμερον τὸ διάστημα ἀλλὰ ἑπταήμερον. Δυνάμει τοῦ βασικοῦ ἀρθροῦ τὸ ὁποῖον ἡ Βουλὴ ἐθέσπισεν, οἱ ἐν λόγῳ Κανονισμοὶ δεόν νά ἐγκριθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς Καταθέσεως. Σήμερον ἐλήφθησαν καὶ σήμερον κατατίθενται, ἐδόθησαν δὲ ἰδηγία ὅπως διανεμηθοῦν εἰς ὄλους τοὺς Βουλευτάς.

Κεφάλαιον Δ — Διαφήμισις ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου καὶ τῆς Τηλεοράσεως τοῦ καπνίσματος, τροφίμων καὶ φαρμάκων. (Θέμα ἐγγραφῆν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ).

Ἐπὶ τοῦ θέματος ἠγόρευσεν ὁ ἐντιμος κ. Τουμαζῆς παρεκλήθη δὲ ὑπὸ ὀρισμένων μελῶν τῆς Βουλῆς ὅπως ἀναβάλῃ τὴν περαιτέρω συζήτησιν διότι μερικοὶ ἐξ αὐτῶν ἐζήτησαν περισσοτέρας λεπτομερείας ἐν σχέσει μὲ τὸ ὄλον θέμα. Ἐζήτησαν ἐπίσης ὅπως τεθοῦν ὑπ' ὄψιν τῶν κανονισμῶν ἄλλων χωρῶν ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος, καὶ ὥς ἐκ τούτου θὰ ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν μέχρις ὅτου τὰ ἔντιμα Μέλη λάθουν τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ζητοῦν.

Περαιτέρω πληροφοροῦμαι ὅτι τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἰδρυμα ἠτοίμασε σχετικὸν υπόμνημα ἐπὶ τοῦ ὄλου θέματος τὸ ὁποῖον θὰ κυκλοφορήσῃ μεταξὺ τῶν Βουλευτῶν, οὕτως ὥστε νά ἔχουν καὶ τοῦτο ὑπ' ὄψιν τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος.

«Αἱ ἀπολύσεις ἐκ τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Βάσεων καὶ ἡ ἀνάγκη ἰκανοποιήσεως ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν βασικῶν αἰτημάτων τῶν ἀπολυομένων». (Θέμα ἐγγραφῆν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ).

Ἐπὶ τοῦ θέματος ἠγόρευσεν ὁ ἐντιμος Βουλευτὴς κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἐπὶ τῆς ἀπολύσεως ἄλλοι ὁμιληταί :

Ἐζήτησαν τὸν λόγον οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταί :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, κ. Ἀνδρέας Ζιαρτίδης καὶ κ. Νίκος Κόσιης. Τὸν λόγον ἔχει ὁ ἐντιμος Βουλευτὴς κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα τῶν ἀπολύσεων ἐκ τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Βάσεων καὶ ἡ ἀνάγκη ἰκανοποιήσεως ὑπὸ τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν βασικῶν αἰτημάτων τῶν ἀπολυομένων εἶναι ἓνα σοβαρὸν θέμα τὸ ὁποῖον χρήζει ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος τόσον ἐκ μέρους τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς, καθότι ἐπηρεάζει μίαν πολυπληθῆ τάξιν Κυπρίων ἐργατοῦπαλλήλων οἵτινες μετὰ μακρὰν ὑπηρεσίαν εἰς τὰς Βρεττανικὰς στρατιωτικὰς θάσεις θὰ εὐρεθοῦν συντόμως ἄνευ ἐργασίας.

Ἡ ἀπόλυσις τῶν ἐν λόγῳ ἐργατοῦπαλλήλων ἐκ τῶν στρατιωτικῶν θάσεων δημιουργεῖ δύο ἀντιστοίχους ὑποχρεώσεις. Ἡ μὲν μία ὑποχρέωσις ἀφορᾷ τὸ ἠθικὸν καθήκον τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν νά παράσχῃ εἰς τοὺς ἀπολυθησομένους ἐργατοῦπαλλήλους μίαν λογικὴν καὶ δικαίαν ἀποζημίωσιν ἀνάλογον μὲ τὰ ἔτη ὑπηρεσίας τῶν, ἡ δὲ ἕτέρα ὑποχρέωσις ἀφορᾷ τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν ὅπως προγραμματίσῃ τὸ συντομώτερον ἐν σχέδιον ταχείας ἀπορροφήσεως τῶν ἀπολυθησομένων ἐργατοῦπαλλήλων εἰς ἐργασίας ἀναλόγους τῶν προσόντων καὶ τῶν ἰκανοτήτων τῶν.

Ἡ ἀξίωσις τῶν ἀπολυθησομένων ἐργατοῦπαλλήλων νὰ λάβουν 1½ μηνιαῖον μισθὸν δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας διὰ θελτίωσιν ὠφελιμάτων προϋπηρεσίας καὶ ἡμίσεος μόνον μηνὸς μισθὸν δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας ὡς ἀποζημιώσιν δι' ἀπώλειαν σταδιοδρομίας τυγχάνει λογικὴ καὶ δίκαια. Ἀπορῶ δὲ διατὶ αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ τῶν θάσεων αἰτινες μάλιστα ἔχουσιν ὡς Κυβέρνησιν μίαν Κυβέρνησιν τοῦ Ἐργατικοῦ Κόμματος μέχρι σήμερον δὲν ἀπεδέχθησαν τὰς δίκαιας ἀξιώσεις καὶ τὰ αἰτήματα τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἐργατοῦπαλλήλων τῶν Βρεττανικῶν θάσεων καὶ ἐπιμένουν μέχρι τῆς στιγμῆς εἰς τὴν πληρωμὴν μόνον μιᾶς ἐβδομάδος δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ θεωροῦν αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ τῶν θάσεων τὴν ὡς ἄνω προσφορὰν τῶν ὡς ἱκανοποιητικὴν ὅταν συγκρίνουν ταύτην μετὰ τὰς ἡγεμονικὰς ἀποζημιώσεις τὰς ὁποίας ἔλαβον οἱ ἀποχωρήσαντες ὑπάλληλοι τῶν κατὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Κύπρου, οἵτινες μάλιστα εἶχον πολὺ ὀλιγώτερα ἔτη ὑπηρεσίας ἀπὸ τοὺς ἀπολυομένους σήμερον ὑπαλλήλους τῶν Βρεττανικῶν θάσεων οἵτινες ἔχουν 10 καὶ 12 ἐτῶν ὑπηρεσίαν;

Ἐγὼ τὴν γνώμην ὅτι τόσοσιν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὅσον καὶ ἡ Βουλὴ ἔχουν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν νὰ λάβουν ἐνεργὸν μέρος καὶ διὰ μιᾶς δραστηρίου μεσολαβήσεως τῶν νὰ ἐπιδιώξουν ὅπως αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ τῶν θάσεων ἱκανοποιήσονται τὰ δίκαια αἰτήματα παροχῆς ἀποζημιώσεως καὶ φιλοδορημάτος εἰς τοὺς ἀπολυθησομένους ἐργατοῦπαλλήλους. Ταυτοχρόνως δὲ ἔχουν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν ὅπως συντονίσουν τὰς προσπάθειάς τῶν διὰ τὴν προγραμματισθῆναι τὸ ταχύτερον δυνατόν ἕν μελετημένον σχέδιον ἀπορροφήσεως τῶν ἀπολυθησομένων ἐργατοῦπαλλήλων τῶν θάσεων εἰς ἐργασίας ἀναλόγους τῶν προσόντων καὶ τῶν ἱκανοτήτων τῶν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ζιαρτιδῆς ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ὅταν τὸν Ἰανουάριον τοῦ τρέχοντος ἔτους συνεζητεῖτο ὁ Προϋπολογισμός, ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν προσφώνησίν του εἶπε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς :

«Βασικὸς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς πολιτικῆς ἀναπτύξεως ἐτέθη ἡ μείωσις τῆς ἐξαρτήσεως τῆς οἰκονομίας μας ἀπὸ ἐξωγενεῖς παράγοντας». Εἶπεν ἐπίσης ὅτι «κατὰ τὸ δεύτερον Σχέδιον θὰ ἐνταθῆ ἡ δι' ὅλων τῶν μέσων μεθοδικὴ προώθησις τῆς ἀρξαμένης ἀναδιάρθρωσεως τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας εἰς τρόπον ὥστε τὸ συντομώτερον νὰ ἀπαλειφθοῦν αἱ ὑφιστάμεναι ὀργανικαὶ ἀδυναμίαι καὶ νὰ μειωθῆ ἡ ἐξάρτησις ἐκ τῶν ἐξωγενῶν καὶ ἐκτὸς ἰδικοῦ μας ἐλέγχου συντελεστών». Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅταν ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς ὠμίλει περὶ ἐξωγενῶν παραγόντων καὶ ἐξωγενῶν συντελεστών ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐξαρτᾶται ἡ Κυπριακὴ οἰκονομία, ἐννοοῦσε κυρίως τὰς δαπάνας τῶν Βρεττανικῶν θάσεων.

Ἡμεῖς ὕπεστηρίξαμεν τὸν βασικὸν αὐτὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν. Ὑπεστηρίξαμεν ὅτι ὕγιης οἰκονομικὴ πολιτικὴ εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία θὰ τείνῃ νὰ μείωσιν καὶ ἂν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἐξάρτησιν τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας ἀπὸ τοὺς ἐκτὸς τοῦ ἐλέγχου μας ἐξωγενεῖς παράγοντας καὶ ἐξωγενεῖς συντελεστές. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ἀδιαφοροῦμεν διὰ τὸ τί γίνεται εἰς τὰς θάσεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπασχόλησιν ἢ ὅτι ἀδιαφοροῦμεν διὰ τὰ συμφέροντα τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ἐτῶν ἀπασχολοῦνται ἀπὸ τὰς Βρεττανικὰς Ἀρχὰς τῶν λεγομένων κυριάρχων περιοχῶν.

Ἡ ἀπόφασις τῶν Βρεττανικῶν Ἀρχῶν ὅπως ἀπολύσουν πλέον τῶν 1000 προσώπων, ἐκτὸς τοῦ προσωπικοῦ προβλήματος τῆς ἀπασχολήσεως τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ δι' ἕνα ἕκαστον τῶν ὑπὸ ἀπόλυσιν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων, δημιουργεῖ προβλήματα, σοβαρὰ προβλήματα εἰς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν.

Ὁ μέσος ὁρος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐγγεγραμμένων ἀνέργων κατὰ τοὺς μῆνας Ὀκτώβριον, Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἦτο συμφώνως πρὸς τὰς ἐπισήμους στατιστικὰς 3.033. Ἡ τελευταία ἀνακοίνωσις τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἀνεβίβαζε τοὺς ἐγγεγραμμένους ἀνέργους κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον τοῦ 1967 εἰς 2.401. Ἡ ἀπόλυσις 1100 ἐργατοῦπαλλήλων ἀντιπροσωπεύει ποσοστὸν 36% ἐπὶ τοῦ μέσου ὁρου τῶν ἐγγεγραμμένων ἀνέργων κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ 45% ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐγγεγραμμένων ἀνέργων τοῦ παρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου.

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, χάρις εἰς τὴν ὀρθὴν πολιτικὴν ἀπασχολήσεως τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ἡ Κυβέρνησις τῆς Κύπρου ἀλλὰ καὶ χάρις εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπιδειχθὲν πνεῦμα κατανοήσεως καὶ ἀσθημα εὐθύνης, ἡ ἀνεργία εἰς τὴν νῆσον ἐμειώθη καὶ ἐπετεύχθη μία σχετικῶς ταχύρρυθμος οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις. Αἱ Βρεττανικαὶ Ἀρχαὶ τῶν θάσεων δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκθέτουν εἰς κίνδυνον αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐπέτυχεν ἡ Κύπρος. Αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγῃ ὅταν συζητῶμεν τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, καὶ ἀπὸ αὐτὸ καθορίζεται καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος δὲν πρέπει νὰ ἀφεθοῦν μόναι αἱ ἐνδιαφερόμεναι συνδικαλιστικαὶ ὀργανώσεις ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ συνεχίσουν νὰ ἔχουν ὄχι μόνον τὴν μεσολαθητικὴν βοήθειαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὴν ὁποίαν ἔχουν καὶ μάλιστα εἰς ἱκανοποιητικὸν βαθμὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν βοήθειαν γενικώτερον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδιαίτερώς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ποῦ εἶναι τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον διὰ τὴν περιφρούρησιν τῆς οἰκονομικῆς σταθερότητος τοῦ τόπου.

Ὅταν ἐπισήμως ἀνεκοινώθη ἡ ἀπόφασις τῶν Βρεττανικῶν Ἀρχῶν νὰ ἀπολύσουν ὑπερχιλίους ἐργατοῦπαλλήλους κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τριῶν τελευταίων μηνῶν τοῦ 1967, αἱ ἐνδιαφερόμεναι συνδικαλιστικαὶ ὀργανώσεις ἐδήλωσαν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ δεχθοῦν τὰς ἀπολύσεις ἄνευ ἀποζημιώσεως ἐπιπροσθέτου πρὸς τὴν ἤδη ὕφισταμένην διευθέτησιν δι' ἀποζημιώσιν καὶ παροχὴν φιλοδωρήματος εἰς ἀφυπηρετοῦντας ἐργατοῦπαλλήλους, ἡ ὁποία ἀποζημιώσις αὐξηθεῖσα τελευταίως, κατόπιν ὑποβολῆς αἰτημάτων, εἶναι ἴση διὰ μὲν τοὺς ἐργάτας πρὸς 7% διὰ δὲ τοὺς ὑπαλλήλους πρὸς 9% τοῦ τελευταίου ἐτησίου εἰσοδήματος πολλαπλασιαζομένου ἐπὶ τὰ ἔτη ὑπηρεσίας.

Ἐπὶ τοῦ αἰτήματος αὐτοῦ τῶν Συντεχνιῶν διεξάγονται διαπραγματεύσεις αἱ ὁποῖαι προσέκρουσαν ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς ζητηθείσης ἀποζημιώσεως. Ἡ προσφεθεῖσα ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Ἀρχῶν ἀποζημιώσις δὲν ἱκανοποιεῖ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ὀργανώσεων, ἰδιαίτερώς δὲ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ὀργανώσεων τῶν ἀπασχολουμένων εἰς γραφειακὰς ἐργασίας. Ἐχομεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἀπαίτησις δι' ἀποζημιώσιν ἴσην πρὸς δύο ἐβδομάδων μισθοῦς δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας δὲν εἶναι οὔτε ὑπερβολικὴ οὔτε παράλογος ἀπαίτησις καὶ νομίζομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὄχι μόνον διὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τοῦ ὁποίου ὁ ρόλος εἶναι μόνον μεσολαθητικὸς, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν πρέπει νὰ ἐκδηλωθῇ ὑπὲρ τῆς ἀπαιτήσεως αὐτῆς τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων.

Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἠγέρθη κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις. Αἱ Βρεττανικαὶ Ἀρχαὶ τῶν θάσεων ἀνεκοίνωσαν ὅτι ἡ ἀπόλυσις τῶν ὑπερχιλίων ἐργατοῦπαλλήλων θὰ συμπληρωθῇ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους. Καὶ σὰς ἔχω ἀναφέρει, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ἐάν γίνῃ τοῦτο, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπολυθησομένων θὰ εἶναι εἰς ποσοστὸν 45% τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐγγεγραμμένων ἀνέργων τοῦ παρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου.

Ἐχοντες τοῦτο ὑπ' ὄψιν των οἱ διαπραγματευόμενοι ἐκ μέρους τῶν Συντεχνιῶν ἐζήτησαν ὅπως ἡ συμπλήρωσις τῶν ἀπολύσεων γίνῃ ἐντὸς μακροτέρου χρονικοῦ διαστήματος. Κατὰ τὴν γνώμην μου θὰ ἐδικαιολογεῖτο ἀπαίτησις ὅπως αἱ ἀπολύσεις αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν νὰ γίνονται ἀπὸ τῆς 1ης τρέχοντος μηνὸς συμπληρωθοῦν οὐχὶ ἐνωρίτερον τοῦ τέλους τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1968, δηλαδὴ ἐντὸς ἐνὸς ἔτους ἀντὶ ἐντὸς τριῶν μηνῶν. Νομίζομεν ὅτι τὴν ἀπαίτησιν αὐτὴν πρέπει νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ Κράτος. Ἡ ἐντὸς μακροτέρου χρονικοῦ διαστήματος

συμπλήρωσις τῶν ἀπολύσεων θὰ καταστήσῃ εὐκολωτέραν τὴν ἀπορρόφησιν τῶν ἀπολυομένων ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας, τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως.

Ἐπαναλαμβάνω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἔχει μεγάλην σημασίαν ἡ πίεσις τὴν ὁποίαν θὰ ἀσκήσῃ ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἐπὶ τῶν Βρετανικῶν Ἀρχῶν. Νὰ γίνῃ σαφές ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις δὲν δέχεται νὰ καταστρέφονται τὰ ἄριστα ἀποτελέσματα τῆς ἰδικῆς τῆς πολιτικῆς εἰς τὸν τομέα τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τῆς καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας μὲ ἀποφάσεις τόσο μαζικῶν ἀπολύσεων ἀπὸ τὰς Βρετανικὰς Ἀρχάς.

Ἐνα ἄλλο μέτρον τὸ ὁποῖον ἠγέρθη εἰς τὰς διεξαγομένας διαπραγματεύσεις—καὶ ἠγέρθη μάλιστα μὲ πρωτοβουλίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας—εἶναι ὅπως αἱ ἀπολύσεις συνδυασθοῦν μὲ τὴν ἐφαρμογὴν ἐνὸς σχεδίου ἐπανεκπαιδεύσεως ὀρισμένων ἐκ τῶν ἀπολυομένων οὕτως ὥστε νὰ εὐκολυνθῇ ἡ ἀπορρόφησις τῶν ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Αἱ Ἀρχαὶ τῶν Βρετανικῶν θάσεων ἐδέχθησαν τὴν πρότασιν αὐτὴν, αἱ Συντεχνίαι ὅμως παραπονοῦνται ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα ὑπολογίζεσθαι ὅτι θὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ αὐτὸ τὸ σχέδιον εἶναι πολὺ μικρὸς καὶ ὅτι πρέπει νὰ αὐξηθῇ. Νὰ ἐπανεκπαιδευθοῦν ὅσον εἶναι δυνατόν περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ὑπὸ ἀπόλυσιν ἐργατοῦπαλλήλους εἰς νέα συναφῆ ἐπαγγέλματα διὰ νὰ αὐξηθοῦν αἱ δυνατότητες ταχείας ἀπορροφήσεως τῶν εἰς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν. Ἡ Κυβέρνησις νομίζω πρέπει νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ τὸ αἴτημα.

Καταλήγω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, μὲ τὸ ἐξῆς συμπέρασμα.

Αἱ ἐνδιαφερόμεναι συνδικαλιστικαὶ ὀργανώσεις τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων χειρίζονται κατὰ τρόπον ὑπεύθυνον καὶ ἱκανοποιητικὸν τὸ ὅλον θέμα. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας διαδραματίζει μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ ἱκανοποιητικὸν ἐπίσης τρόπον μεσολαθητικὸν ρόλον. Χρειάζεται ὅμως ἠὐξημένη Κυβερνητικὴ πίεσις οὕτως ὥστε, πρῶτον, νὰ δοθῇ ἡ ἀποζημίωσις εἰς τὸ ὕψος τὸ ὁποῖον ζητοῦν αἱ Συντεχνίαι, δεύτερον νὰ ἐπεκταθῇ ὁ χρόνος ἐντὸς τοῦ ὁποῖου νὰ συμπληρωθοῦν αἱ ἀπολύσεις μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1968, καὶ τρίτον νὰ αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν οἱ ὁποῖοι θὰ περάσουν ἀπὸ τὸ σχέδιον ἐπανεκπαιδεύσεως. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Νίκος Κόσιης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Συζητοῦντες σήμερον τὸ θέμα τῆς ἀπολύσεως τῶν ἐργατοῦπαλλήλων ἐκ τῶν Βρετανικῶν Βάσεων ἐπὶ Κυπριακοῦ ἐδάφους καὶ τὸ θέμα τῆς παροχῆς ἀποζημιώσεως πρὸς τοὺς ἀπολυομένους διευκρινίζομεν ὅτι θεωροῦμεν τὸ Κυπριακὸν ἔδαφος ἐνιαῖον καὶ ἀδιαίρετον, κυρίαρχον δὲ αὐτοῦ τὸν Κυπριακὸν λαόν.

Θεωροῦμεν τὴν κυριαρχίαν τῆς Βρετανίας ἐπὶ τμημάτων Κυπριακοῦ ἐδάφους ὑπὸ μορφήν θάσεων ὡς προϊόν καταναγκασμοῦ, καὶ μάλιστα καταναγκασμοῦ ἐπιβληθέντος εἰς τὴν Κύπρον ὅταν αὕτη ἦτο ἀκόμη ἀποικία τῆς Βρετανίας, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει ὡς προϊόν τῆς ἐπιθυμίας ἢ τῆς ἐλευθέρας καὶ ἀβιάστου θελήσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Ὅτι ἡ Βουλὴ καὶ ὁ λαὸς τῆς Κύπρου ἀντιτίθενται εἰς τὰς θάσεις καὶ οὐδόλως ἀγωνιοῦν διότι ἤρχισε νὰ μειοῦται ἡ σημασία τῶν θάσεων καὶ νὰ ἀπολύεται τὸ Κυπριακὸν προσωπικόν.

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἐθεώρησα σκόπιμον νὰ λεχθοῦν τὰ ἀνωτέρω διὰ νὰ μὴ δημιουργηθῇ ἡ ἐντύ-

πώσεις, ἔστω καὶ κακοπροαιρέτως, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀντικρύζουσα προβλήματα ἀπολύσεων καὶ ἀποζημιώσεων Κυπρίων ἐργατοῦπαλλήλων τῶν θάσεων διακατέχεται ὑπὸ σκεπτικισμοῦ διὰ τὴν προϊούσαν παρακμὴν τῶν θάσεων.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀντιδικίαν μεταξὺ τῶν ἀρχῶν τῶν θάσεων καὶ τῶν Κυπρίων ἐργατοῦπαλλήλων τῶν θάσεων ἔχω νὰ τονίσω τὰ ἑξῆς :

“Ὅτι ἡ Βρεττανικὴ πλευρὰ κατὰ τὰς μακρὰς διαπραγματεύσεις μεταξὺ τῶν Συντεχνιῶν πρὸς ρύθμισιν τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ἀπολυομένων ἐπέδειξεν σκληρὰν διάθεσιν διαπραγματευτοῦ καὶ ἐπιμόνως ἐπεδίωξε νὰ ἀποκλείσῃ σύγκρισίν τῆς μετὶ τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν ὡς ἐργοδότην, γεγονὸς ἀπαράδεκτον καὶ ἀηθές.

“Ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἀπέδειχθη ἀπειροπλάσιως περισσότερον γενναῖοδωρος τῆς Βρεττανικῆς ἐν τῇ ἀντικρύσει τοῦ προβλήματος τῆς ἀποζημιώσεως Βρεττανῶν ὑπαλλήλων ἀποχωρησάντων τῆς ὑπηρεσίας ἐν Κύπρῳ μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἀποικιοκρατίας.

“Ὅτι αἱ Συντεχνιακαὶ θέσεις διὰ τὴν ρύθμισιν τῆς διαφορᾶς διακρίνονται ὑπὸ μετριοπαθείας, συμβιβαστικοῦ πνεύματος καὶ καλῆς θελήσεως, θὰ ἔπρεπε δὲ νὰ ἐκτιμηθῶσι δεόντως ὑπὸ τῆς Βρεττανικῆς πλευρᾶς.

“Ὅτι οἱ ὑπὸ ἀπόλυσιν ἐργατοῦπάλληλοι τῶν θάσεων ἀξιοῦν τὸ ἐλάχιστον τοῦ δικαίου των, μετὰ τὰς ὑποβληθείσας προτάσεις ὠφελημάτων προϋπηρεσίας ἀφ’ ἑνὸς καὶ ἀποζημιώσεως δι’ ἀπώλειαν σταδιοδρομίας ἀφ’ ἑτέρου.

Τελικὰ ὑποβάλλω ὅπως ἡ Βουλὴ, καὶ τῇ εισηγήσει τῆς Βουλῆς ἡ Κυβέρνησις, ἐξασκήσουν περισσότεραν πίεσιν δι’ ἀπονομὴν δικαιοσύνης εἰς τοὺς ὑπὸ ἀπόλυσιν ἐργατοῦπαλλήλους τῶν θάσεων. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

“Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

“Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ὁμόφωνος φαίνεται ἡ ὑποστήριξις τῆς Βουλῆς διὰ τὰ αἰτήματα τῶν ἀπολυομένων ἐργατοῦπαλλήλων τῶν Βρεττανικῶν θάσεων.

Ἐπιπροσθέτως ἐγένετο ὑπὸ τῶν διαφόρων ὁμιλητῶν ἐμπεριστατωμένη ἀνάλυσις τῶν ἀπαιτήσεων καὶ τοῦ αἰτιολογικοῦ τῶν ἀπαιτήσεων.

Προτοῦ ἀσχοληθῶ μετὰ αὐτὸ τὸ θέμα θὰ ἤθελα μετὰ λίγα λόγια νὰ πῶ ὅτι εἶναι γνωστὸν ὅτι πολιτικὴ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ κατάργησις τῶν Βρεττανικῶν θάσεων καὶ ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἐδάφους εἰς τὸν Κυπριακὸν λαόν.

Αὐτὴ ἡ πολιτικὴ εἶναι φυσικὸν νὰ ἔχη δύο ἐπιπτώσεις. Ἡ μία ἐπίπτωσις εἶναι ἐπὶ τῆς γενικωτέρας ἐθνικῆς οἰκονομίας, καὶ περὶ αὐτῆς ἐγένετο ἤδη λόγος ὑπὸ προηγουμένου ὁμιλητοῦ, καὶ μετὰ χαρᾶς ἠκούσαμεν τὸν Ὑπουργὸν νὰ ἀναγγέλλῃ ὅτι καὶ ἐκεῖνοι ἀγωνιοῦν δι’ αὐτὴν τὴν ἐπίπτωσιν καὶ ὅτι λαμβάνονται μέτρα οὕτως ὥστε παραγωγικοὶ κλάδοι καὶ παραγωγικαὶ δυνατότητες νὰ ἀντικαταστήσουν τὰς παρασιτικὰς δυνατότητας δι’ ἰσοσκέλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἡ δευτέρα ἐπίπτωσις εἶναι ἡ ἐπίπτωσις ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων ἐργατοῦπαλλήλων. Ἐλέχθη ἐδῶ περὶ ἠθικῆς ὑποχρέωσεως τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως καὶ περὶ ὀρισμένων ἠθικῶν ὑποχρέωσεων τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἔναντι τῶν ἀπολυομένων ἐργατοῦπαλλήλων.

Θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι διαφωνῶ. Δὲν ὑπάρχει ἀπλῶς ἠθικὴ ὑποχρέωσις τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς ἀπολυομένους ἐργατοῦπαλλήλους, οὔτε ἀπλῆ ἠθικὴ ὑποχρέωσις τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἔναντι τῶν ἀπολυομένων ἐργατοῦπαλλήλων.

Κατά την έγκαθίδρυσιν του Κυπριακού κράτους ανελήφθη συγκεκριμένη νομική υποχρέωσις υπό της Κυβερνήσεως της Μεγάλης Βρετανίας ότι ή μισθοδότησις και οι όροι εργασίας εις τὰς θάσας, και εις τούς όρους εργασίας υπό οίανδήποτε προϋπόθεσιν περιλαμβάνονται και οι όροι απολύσεως, θά ήσαν ταυτόσημοι με εκείνους οι όποιοι θά έπεκράτουν εις την Δημοσίαν Ύπηρεσίαν του Κυπριακού κράτους. Έπομένως έδω τό πρόβλημα είναι πολύ σοβαρότερον. Δέν πρόκειται άπλως περί μιās ήθικης υποχρέωσεως. Πρόκειται περί μιās ήδη αναληφθείσης υποχρέωσεως. Και είναι έντελως τραγελαφικόν τό ότι όταν ή Βρετανική Κυβέρνησις απέφασε να διεξαγάγη έρευναν διά τὰς συνθήκας έργοδοτήσεως εις Κύπρον έλαθεν ύπ' όψιν της όλους τούς έργοδότας πλην της Κυπριακής Κυβερνήσεως, παρά τό γεγονός ότι ή υποχρέωσις της ήτο να συμμορφωθί κυρίως πρός τούς όρους έργοδοτήσεως της Κυπριακής Κυβερνήσεως.

Δέν θα άναφερθώ εις στοιχεία. Είναι γνωστόν ότι έγένετο έρευνα επί 54 έργοδοτών εις την όποιαν συμπεριλαμβάνοντο και 6.000 δημόσιοι υπάλληλοι, και είναι άκριθώς τὰ στοιχεία τὰ όποια άφορούν τούς 6.000 δημοσίους υπαλλήλους τὰ όποια ή Βρετανική Κυβέρνησις ήρνήθη να λάθη ύπ' όψιν της.

Έπομένως πιστεύω ότι έφ' όσον ή Κυβέρνησις της Μεγάλης Βρετανίας άρνεϊται να συμμορφωθί πρός υποχρέωσις τὰς όποιας άνέλαθεν, είναι υποχρέωσις της Κυπριακής Κυβερνήσεως και είναι υποχρέωσις αυτής της Βουλής να δείξη πρακτικόν και άμεσον ένδιαφέρον διά την εφαρμογήν τών υποχρέωσεων τὰς όποιας ή Μεγάλη Βρετανία άνέλαθεν έναντι τών εργατοϋπαλλήλων. Είναι δέ γνωστόν από τὰ στοιχεία τὰ όποια έτέθησαν ήδη ένώπιον της Βουλής από τούς διαφόρους προηγούμενους όμιλητάς ότι αι άπαιτήσεις τών απολυομένων εργατοϋπαλλήλων είναι κατά πολύ μικρότεροι από τὰς υποχρέωσις τὰς όποιας άνέλαθεν ήδη ή Κυβέρνησις της Μεγάλης Βρετανίας και τὰς όποιας εφαρμόζει ή Κυβέρνησις της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Δεδομένου ότι τό θέμα ήθιγη, θα ήθελα άπλως να προσθέσω ότι άσφαλώς ήθικη υποχρέωσις της Κυβερνήσεως της Κύπρου είναι ή μελέτη του τρόπου άπορροφήσεως τών απολυομένων. Έδω είναι άπλως ήθικη υποχρέωσις. Άλλά ή υποχρέωσις του να ένισχύση τόν άγώνα τών συνδικαλιστικών οργανώσεων τών εργατοϋπαλλήλων έξακολουθώ να έπιμένω, και πρέπει να λεχθί από του θήματος αυτού και έπισήμως από του Σώματος αυτού, ότι πρόκειται περί ούσιαστικής νομικής υποχρέωσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχουν άλλοι όμιληται επί του θέματος;

Ό κ. Πέτρος Στυλιανού ό όποίος ένεγράψε.....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Αν δέν υπάρχουν άλλοι όμιληται επί θέματος άρχής οι όποιοι θα όμιλήσουν διά πρώτην φοράν, κ. Πρόεδρε, θέλω μίαν τρίλεπτον δευτερολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχουν άλλοι άγορηται επί του θέματος;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν άλλοι άγορηται επί του θέματος δίδω τόν λόγον εις τόν κ. Πέτρον Στυλιανού, ό όποίος ένεγράψε τό θέμα, διά να δευτερολογήση.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Θά ήτο ίσως άπαραίτητον, έντιμε κ. Πρόεδρε και έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, να τονισθί κατά την παρούσαν συζήτησιν έν άκόμη έπιπρόσθετον στοιχείον έπιπροσθέτως τών γενομένων καταγγελιών περί τών απολύσεων και τών άναμενομένων νέων απολύσεων. Τό στοιχείον τούτο είναι ό παράγων του υποβιθασμού τών έναπομεινάντων εργατοϋπαλλήλων.

Συγκεκριμένως αί Συντεχνίαί τῶν στρατιωτικῶν ἐργατοῦπαλλήλων καταγγέλλουν ὅτι 110 ὑπάλληλοι μὲ ὑπηρεσίαν κυμαινομένην μεταξύ 15 ἕως 25 ἐτῶν θά ὑποβιθασθοῦν ἀντὶ νὰ προαχθοῦν—ἀνευ ἰδικῆς τῶν ἀσφαλῶς ὑπαιτιότητος καὶ ἐνῶ ἀντιθέτως ἦσαν ἀριστοὶ καθ' ὅλα ὑπάλληλοι εἰς τὴν μακρὰν ἐπαγγελματικὴν καριέραν των, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ζημιωθοῦν οὗτοι μὲ ποσὸν κυμαινόμενον ἀπὸ 3—32 λίρας μηνιαίως. Ἀπόρροια τοῦτου θά εἶναι τὸ γεγονός ὅτι οἱ μὲν ὑπάλληλοι θά ζημιοῦνται συμφώνως πρὸς συνδικαλιστικὰς στατιστικὰς £23,000 ἐτησίως ἐνῶ τὸ ποσὸν τοῦτο θά καρπωθῆ ἀσφαλῶς εἰς τὸ ἀκέραιον τὸ Βρεττανικὸν θησαυροφυλάκιον.

Συμβαίνει δηλαδὴ νὰ ἀντιμετωπίζεται πρωτοφανὴς εἰς τὰ χρονικά τῶν ἐργατικῶν σχέσεων περίπτωσις—οὐσιαστικῶς δηλαδὴ τραγέλαφος—καθ' ἣν ὑπάλληλοι μετὰ ἀπὸ πολυετεῖς καὶ εὐδοκίμους προσφοράς ἀντὶ νὰ τυγχάνουν τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀνταμοιβῆς καὶ τῆς προαγωγῆς, νὰ ἀντικρῦζουν τὸ φαινόμενον τοῦ ὑποβιθασμοῦ τοῦ ἰσοδυναμειῖ μὲ καταστρεπτικὴν κύρωσιν. Τοιοῦτοτρόπως καὶ πλείστον ὄσων ἐναπομεινάντων ὑπαλλήλων πλήττεται καιρίως ἡ οἰκονομικὴ τῶν ὑπόστασις καὶ ὁ οἰκονομικὸς προγραμματισμὸς χωρὶς, ἐπαναλαμβάνω, εἰς τὴν πρωτοφανῆ αὐτὴν συνδικαλιστικὴν καὶ τὰ συνδικαλιστικὰ χρονικά ἀπόφασιν τῶν Ἀρχῶν τῶν Βρεττανικῶν θάσεων νὰ εὐθύνωνται οἱ ἴδιοι.

Βεβαίως, ὡς ἐτονίσθη καὶ ὑπὸ ἄλλων συναδέλφων καὶ ὑπ' ἐμοῦ κατὰ τὴν εἰσγητικὴν ἐπὶ τοῦ θέματος ἔκθεσιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος, τοῦτο δὲν εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς παρούσης συζητήσεως. Ἐλέχθη ἀπλῶς ἐν παρόδῳ διὰ νὰ καταδειχθῆ ἀκόμη μία πασιφανὴς ἀντιεργατικὴ ἐκδήλωσις τῶν Ἀρχῶν τῶν θάσεων, πρωτότυπος ὄσων καὶ πρωτοφανῆς.

Κύριον θέμα ἀσφαλῶς παραμένει ἄλλο: Ἡ ἀνάγκη καλύψεως τῶν ἀπολυομένων ἐργατοῦπαλλήλων ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, κατὰ τρόπον ἔστω καὶ κατὰ ποσοστημόριον ἀνάλογον—ὡς ἐπιζητοῦν οἱ ἐργατοῦπάλληλοι—τῶν γενναιοδῶρων ἀποζημιώσεων ποῦ προσέφερον ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις τὸ 1960 πρὸς τοὺς Βρεττανοὺς ὑπαλλήλους. Καὶ πέραν τοῦτου ἀκόμη: Ἡ ἀπόδοσις τὸ συντομώτερον τῶν ἱερῶν Κυπριακῶν ἐδαφῶν εἰς τὸν δικαιούχον των Ἑλληνικὸν Κυπριακὸν λαόν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι μὲν ὁμιλεῖται;

Ἐφ' ὄσων δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἢ συζήτησις τοῦ ἐγγραφέντος θέματος θεωρεῖται λήξασα.

Δὲν ἀντελήφθην ἐὰν ὑπῆρχε πρόθεσις ὅπως ἐξουσιοδοτηθῆ εἴτε ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς εἴτε ἡ ἀρμοδίᾳ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ διαβιβάσῃ τὰς ἐκφρασθεῖσας ἀπόψεις πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν. Οὐδὲν ψήφισμα κατετέθη ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ πέραν τοῦτου οὐδεὶς ἀγορητῆς ἐζήτησεν ὅπως αἱ ἐκφρασθεῖσαι ἀπόψεις ἐπὶ τῶν τριῶν σημείων ἦτοι, πρῶτον, ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς παροχῆς καλυτέρων ὄρων ἀφυπηρητήσεως ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀποζημίωσιν, δεύτερον, τοῦ μακροτέρου χρόνου ἀπολύσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ, τρίτον, τῆς ἀπορροφήσεως περισσοτέρων ἀπολυομένων ὑπαλλήλων διὰ τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν, τονισθοῦν ὡς ἐκπροσωποῦσαι τὴν ἀποψιν τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς καὶ ἐπομένως ὅπως ζητηθῆ ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἐνεργότερα ἐπέμβασις εἰς τὸ θέμα.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Νομίζω ὅτι ἐγένετο εἰσήγησις, κ. Πρόεδρε, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Κόσιη, καὶ ὡς ἐκ τοῦτου νομίζω πῶς τὸ Σῶμα ὁμοφώνως πρέπει νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ τὸν Πρόεδρον αὐτοῦ νὰ προωθήσῃ τὸ θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἰσχυοῦμαι, πιθανόν νά μὴν ἐπρόσεξα τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κόσιη.

Ὁ κ. Κόσιης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἄνεφερα ὅτι τελικὰ ὑποβάλλω ὅπως ἡ Βουλὴ, καὶ τῇ εἰσηγήσει τῆς Βουλῆς ἢ Κυβέρνησις, ἐξασκήσουν περισσοτέραν πίεσιν διὰ τὴν ἀπονομὴν δικαιοσύνης εἰς τοὺς ὑπὸ ἀπόλυσιν ἐργατοῦπαλλήλους τῶν θάσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι εἶναι γενικὴ ἡ ἐπιθυμία τοῦ Σώματος, ἀνευ διεξαγωγῆς ψηφοφορίας ἐπὶ ψηφίσματος, πρῶτον, ὅπως ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς κατατοπίσῃ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅτι ἡ Βουλὴ ὑποστηρίζει τὴν καταβολὴν δικαιοτέρας ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἀπολυομένους. Δεύτερον αἱ ἀπολύσεις νά λάβουν χώραν ἐντὸς μακροτέρου χρονικοῦ διαστήματος, καί, τρίτον, ὅπως καταβληθῇ προσπάθεια διὰ τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρων ἐκ τῶν ἀπολυομένων ὑπαλλήλων.

Ὁ κ. Ἰουσαρίδης.

Β. ἸΟΥΣΑΡΙΔΗΣ :

Δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν ἐλαφρῶς διαφορετικαὶ ἀντιλήψεις ἐπὶ μερικῶν ἐπὶ μέρους θεμάτων, νομίζω ὅτι ἡ κεντρικὴ ἰδέα εἶναι ὅτι θὰ πρέπει ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις νά καταστήσουν σαφῆ πρὸς τὴν Βρετανικὴν Κυβέρνησιν τὴν διάθεσιν τῶν νά ἐπέμβουν, οὕτως ὥστε αἱ ἀναληφθεῖσαι ὑποχρεώσεις ὑπὸ τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας νά ἐκτελεσθοῦν, καὶ αὐτὸ σημαίνει ἀσφαλῶς πολὺ ὑψηλότερας ἀποζημιώσεις καὶ ἀπὸ αὐτὰς ἀκόμη αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦνται σήμερον ὑπὸ τῶν ἐργατοῦπαλλήλων, τὰ δὲ ὑπόλοιπα νά διαβιθασθοῦν ὑπὸ τοῦ Προέδρου ὑπὸ τὸ πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖον ἀνεπτύχθησαν ἀπὸ τοῦ θήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Σκοπίμως δὲν ἀνεφέρθη εἰς τὸ θέμα τοῦ κατὰ πόσον ὑπάρχει νομικὴ ὑποχρέωσις ἐκ μέρους τῶν Ἀρχῶν τῶν Βρετανικῶν θάσεων, διότι εἶμαι θέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ θὰ ζητήσῃ τὴν γνωμάτευσιν τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας.

Ἐληξεν ἡ συζήτησις τῶν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἐγγεγραμμένων θεμάτων.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχη ὡς ἀκολούθως :

Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

- (1) Ὁ περὶ Προνομίων καὶ Ἀσυλιῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Συμφωνία καὶ Πρωτόκολλα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἄρ. 2) τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Εὐθύνη δι' Ὑλικὰ καὶ Διαδικασία) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

(4) Ὁ περί Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως Νόμος τοῦ 1967.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κεφάλαιον Δ—Διαφήμισις ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου καὶ τῆς Τηλεοράσεως τοῦ καπνίσματος, τροφίμων καὶ φαρμάκων. (Θέμα ἐγγραφέν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ).

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὁρα λήξεως 5.50 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν).

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος

Γιάγκου Ἀνδρέας

Γιαννάκης Σωτήριος

Δημητριάδης Λέλλος

Δημητριάδης Χρύσης

Ζιαρτίδης Ἀνδρέας

Ἰωαννίδης Γεώργιος

Καρσεράς Ἀνδρέας

Κόσις Νίκος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Παπαϊωάννου Ἐζεκίας.

Ποταμίτης Γιάγκος

Ποσκώτης Σταῦρος

Σαββίδης Μιχαλάκης

Στυλιανοῦ Πέτρος

Τζιρκώτης Γεώργιος

Τουμαζῆς Παναγιώτης

Χατζηχάρος Χαρίδημος.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπάντησεις ("Ἰδρυσις θρεφοκομικῶν καὶ νηπιοκομικῶν σταθμῶν—Ἐπάνδρωσις τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν κτηνοτροφίαν τμημάτων δι' εἰδικῶν ἐπιστημόνων πρὸς προώθησιν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτῆς—Ἐκτέλεσις ἀρδευτικῶν ἔργων εἰς τὰ χωρία Πελένδρι, Κάτω Ἀμίαντον, Κυπερούντα, Ἀργρόν, Ἅγιον Ἰωάννην, Ἀγρίδια, Κοιλάνι, Πύργον, Συλίκου, Μονιάτην, Καμινάρια, Ποταμίτισσαν, Δωρόν, Λάνιαν, Φοινί, Καλὸν Χωρίον, Ποταμοῦ, Ἀκρούντα, Ὑψωνα, Κάτω Μύλον, Λεμούθου, Ἅγιον Δημήτριον, Δύμες, Γεράσαν καὶ Τρεῖς Ἐληές—Ἐκτέλεσις ὕδρευτικῶν ἔργων εἰς τὰ χωρία Βουνί, Ἅγιον Ἀμβρόσιον, Ἀσώματον, Γεράσαν, Πραστειὸν (Αὐδήμου), Ἅγιον Δημήτριον, Ἀνώγυραν, Παλαιόμυλον, Φασούλαν, Πύργον καὶ Ζωοπηγὴν—Ἀντικατάστασις τοῦ τρόπου δειγματοληψίας καὶ ἀναθεώρησις τοῦ πίνακος ἀναγωγῆς μπωμῆ κατὰ τὴν παραλαβὴν σταφυλῶν κ.λ.π.).
2. Ἐκθέσεις ἐπὶ τῶν περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμων (Ἄρ. 5) καὶ (Ἄρ. 6) τοῦ 1967, ἢ ἐπ' αὐτῶν ἀγόρευσις τοῦ βουλευτοῦ κ. Μ. Σαθβίδη καὶ ψήφισις αὐτῶν.
3. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.
4. Συνέχισις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ κ. Π. Στυλιανοῦ ἐγγραφέντος θέματος : «Αἱ ἀπολύσεις ἐκ τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Βάσεων καὶ ἡ ἀνάγκη ἱκανοποιήσεως ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν βασικῶν αἰτημάτων τῶν ἀπολυομένων», αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης—Α. Ζιαρτίδης—Ν. Κόσιης—Β. Λυσσαρίδης—Π. Στυλιανοῦ) καὶ ἐξουσιοδότησις τοῦ Προέδρου ὅπως διαβιβάσῃ τὰς ἐκφρασεύσας ἀπόψεις πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 26ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1967

(Ὑρα ἐνάρξεως 4,57 μ.μ.)

(Ἄρ. 6)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλῶ τοὺς ἔντιμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουνίου 1967.

Εἰς τὸν λιμένα Ἀμμοχώστου παρατηροῦνται ἀπὸ διείας ἀφ' οὗ παρεδόθη ὑπὸ τῆς ἀναδόχου Ἑταιρείας τὸ νέον τμήμα του, πολλαὶ ἐλλείψεις εἰς τὸν ἐξοπλισμὸν του καὶ ἡ λειτουργία του παρουσιάζει δυσκολίας καὶ κινδύνους, ἦτοι :

- (1) Ὁ ἠλεκτροφωτισμὸς τόσον εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς προκυμαίας δὲν ἔχει γίνῃ ἀκόμη.
- (2) Οἱ ἀποθηκευτικοὶ χώροι εἶναι ἀνεπαρκέστατοι.
- (3) Τὸ σύστημα παροχῆς νεροῦ εἰς τὰ πλοῖα δὲν ἔχει συμπληρωθῆ.
- (4) Ἐγκαταστάσεις δι' ἀνεφοδιασμὸν πλοίων μὲ καύσιμα δὲν ἔχουν γίνῃ.
- (5) Ὁ μηχανικὸς ἐξοπλισμὸς φορτοεκφορτώσεων χρειάζεται συμπλήρωσιν.

Δεδομένης τῆς καταστάσεως αὐτῆς παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ὅπως πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν πῶς ἀντιμετωπίζει τὸ πρόβλημα τοῦ σταδιακοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ λιμένος καὶ πότε θὰ συμπληρώσῃ τὰς ὡς ἄνω ἐργασίας καὶ ἀνάγκας.

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«(α) Οἱ φάροι εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος ἔχουν ἤδη ἐγκατασταθῆ καὶ θὰ τεθοῦν εἰς λειτουργίαν εὐθὺς ὡς ἀποπερατωθοῦν αἱ ἀρξάμεναι ἐργασίαι διὰ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν τῆς προκουμαίας.

(β) Τὸ θέμα τῶν ἀποθηκευτικῶν χώρων τοῦ λιμένος ἐπανεξετάζεται ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀναδιοργανώσεως τῶν Τελωνείων καὶ τῆς καταρτιζομένης νέας περὶ διοικήσεως τῶν ἀποθηκευτικῶν χώρων νομοθεσίας. Ἦδη εὐρίσκεται ὑπὸ ἀνέγερσιν ὁ σκελετὸς τῆς ἐγκριθείσης δευτέρας ἀποθήκης, συντόμως δὲ θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀνέγερσις τοῦ ἐγκριθέντος δευτέρου ἀνοικτοῦ ὑποστέγου.

(γ) Τὸ ἔργον διὰ τὴν παροχὴν ὕδατος εἰς πλοῖα δὲν ἔχει εἰσέτι συμπληρωθῆ λόγῳ ἀναφυσισῶν δυσκολιῶν. Ἐν πάσῃ ὁμοῦ περιπτώσει τὸ θέμα τῆς ὕδατοπρομηθείας τῶν πλοίων ἀντιμετωπίζεται τῶρα ἐντὸς τοῦ γενικωτέρου πλαισίου τοῦ ὕδατικοῦ προβλήματος τῆς πόλεως.

(δ) Ἦδη ὑπάρχουν αἱ σωληνώσεις κατὰ μῆκος τῆς προκουμαίας διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν πλοίων μὲ καύσιμα καὶ ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ τὸ θέμα τῆς δημιουργίας τῶν ἀπαραιτήτων ἐγκαταστάσεων πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου.

(ε) Ὁ μηχανικὸς ἐξοπλισμὸς φορτοεκφορτώσεων μελετᾶται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἐκθέσεως «ΚΑΙΖΕΡ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Τὸ πρόβλημα τῆς μετακινήσεως τῶν χωρίων Μαθηκολώνης καὶ Πάνω Κυθίδων εἶναι θέμα ἐπείγουσης φύσεως διότι εὐρίσκονται ἐν κινδύνῳ ἀνθρώπιναι ζωαί, καὶ ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τοὺς ἀρμοδίους νὰ πληροφορηθοῦν τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968 θὰ συμπεριληφθοῦν :

(α) Ποσὸν £10,000 δι' ἔξοδα μετακινήσεως τῶν ὑπολοίπων 17 οἰκογενειῶν Μαθηκολώνης καὶ δι' ἐπέκτασιν τοῦ δικτύου ὕδατοπρομηθείας εἰς τὴν νέαν τοποθεσίαν·καὶ

(β) ποσὸν £65,000 διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς ἀπαλλοτριωθείσης γῆς, διὰ τὴν κατασκευὴν δρόμων καὶ βοήθειαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν οἰκιῶν πρὸς στέγασιν 100 οἰκογενειῶν τοῦ χωρίου Πάνω Κυθίδες».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ θέμα τῆς μετακινήσεως τῶν χωρίων Μαθηκολώνης καὶ Πάνω Κυθίδων ἔχει μελετηθῆ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους περιλαμβάνει πίστωσιν ἐκ £22,000 ἵνα δυνηθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ παραχωρήσῃ βοήθειαν πρὸς τὰς ἐπηρεαζομένας οἰκογενείας τῶν χωρίων Κοιλανίου, Μαθηκολώνης καὶ Πάνω Κυθίδων ἐν σχέσει μὲ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀνέγερσιν νέων οἰκιῶν εἰς ἐπιλεγέντας πρὸς τοῦτο χώρους. Ἐκ τῆς πιστώσεως ταύτης ὑπῆρχε πρόθεσις ὅπως διατεθῆ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ποσὸν ἐκ £6,000 διὰ τὸ χωρίον Πάνω Κυθίδες, ποσὸν £8,000 διὰ τὸ χωρίον Κοιλάνι καὶ ποσὸν £8,000 διὰ τὸ χωρίον Μαθηκολώνη. Ἐπιπροσθέτως πρὸς τὰ ποσὰ ταῦτα, ποσὸν ἐκ £2,000 ἔχει ἤδη παραχωρηθῆ εἰς τὸ Τμήμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων πρὸς κάλυψιν μέρους τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὴν προμήθειαν ποσίου ὕδατος εἰς τὴν διὰ τὸ

χωρίον Πάνω Κυβίδες έπιλεγείσαν νέαν τοποθεσίαν. Έτερον ποσόν εκ £2.480 τὸ όποίον άποτελεί τήν συνεισφοράν τῶν κατοίκων διά τήν έν λόγω ύδατοπρομήθειαν θά παραχωρηθῆ ύπό τῶν Δανειστικῶν Έπιτροπῶν ύπό μορφήν δανείου.

2. Περί τὰ τέλη παρελθόντος Ίουνίου ὁ Έπαρχος Λεμεσοῦ προέβη κατόπιν σχετικῆς άποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως, εις τήν ζήτησιν προσφορῶν διά τήν άνέγερσιν άριθμοῦ οίκιῶν εις τὰς έπιλεγείσας νέας τοποθεσίας συμφώνως σχεδίων έτοιμασθέντων ύπό τῶν άρμοδίων Τεχνικῶν Ύπηρεσιῶν τῆς Κυβερνήσεως πλὴν ὅμως αἱ ληφθεῖσαι προσφοραὶ άπεδείχθησαν ύπερμέτρως ύψηλαί έν συγκρίσει πρὸς τήν ύπό τῆς Κυβερνήσεως προϋπολογισθεῖσαν δαπάνην θάσει τῆς όποίας καθωρίσθη ἡ Κυβερνητικὴ βοήθεια ἥτις θά παρεχωρεῖτο πρὸς τὰς έπηρεαζόμεναις οικογενείας. Ύπό τὰς περιστάσεις έπιβάλλεται αναθεώρησις τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς επί τοῦ θέματος τούτου, ειδικῶς δέ εις ὅσον αὕτη άφορᾷ τὸ ὕψος τῆς παρασχεθισομένης Κυβερνητικῆς βοήθειας. Τὸ θέμα μελετᾶται ύπό τοῦ Ύπουργείου μου έλπίζεται δέ ὅτι άπόφασις θά ληφθῆ συντόμως.

3. Ύπό τὸ φῶς τῆς έγκριθισομένης νέας πολιτικῆς, καὶ έν τῷ πλαίσίῳ τῶν διαθεσίμων πόρων διά τήν χρηματοδότησιν τοῦ προγράμματος ανάπτυξεως τοῦ έτους 1968, έλπίζεται ὅτι θά καταστῆ δυνατὴ ἡ περιλήψις σχετικῆς προνοίας εις τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀνάπτυξεως διά τὸ έν λόγω έτος».

Έρώτησις ύπό ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπό τοῦ έντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Αἰμιλίου Φράγκου καὶ ληφθεῖσα τήν 15ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ έμπορικὴ καὶ ἡ έπιβατικὴ ναυτιλία άπετέλεσεν άντικείμενον μελέτης εκ μέρους τῶν άρμοδίων, σχετικὴ δέ νομοθεσία έψηφίσθη ὑπό τῆς Βουλῆς. Έν τούτοις, παρ' ὅλον ὅτι έξεδηλώθη εκ μέρους ιδιωτῶν προθυμία έπενδύσεως σημαντικῶν κεφαλαίων πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν καὶ σημαντικὸς άριθμὸς πλοίων ἔχουν ἤδη νηολογηθῆ ὑπό Κυπριακὴν σημαίαν, μετὰ λύπης μας παρατηροῦμεν ὅτι οὐδέν ἡ ελάχιστον θετικὸν ένδιαφέρον έπεδείχθη εκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως διά τήν ένθάρρυνσιν τῆς πλουτοπαραγωγικῆς ταύτης βιομηχανίας. Νοουμένου ὅτι ἡ ανάπτυξις τῆς ναυτιλίας κατὰ τήν γνώμην μου, δύναται νά προωθηθῆ έπαρκῶς καὶ νά ἔχη λίαν εὐεργετικὰς οικονομικὰς έπιπτώσεις, παρακαλῶ τὸν άρμόδιον Ύπουργὸν νά πληροφορήσῃ τήν Βουλὴν :

1. Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι ἡμπόδισαν τήν Κυβέρνησιν νά ένθαρρύνῃ τήν δημιουργίαν ναυτιλίας ;

2. Ἡ ανάπτυξις τῆς ναυτιλιακῆς βιομηχανίας θά άποτελέσῃ άντικείμενον σοβαρᾶς μελέτης εκ μέρους τῶν Ἀρμοδίων κατὰ τήν σύνταξιν τοῦ δευτέρου πενταετοῦς προγράμματος ανάπτυξεως ;»

Ἀπάντησις ὑπό ἡμερομηνίαν 23ην Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ύπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Έργων, εις έρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τήν 15ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπό τοῦ έντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου.

«Ἡ δήλωσις τοῦ έντίμου Βουλευτοῦ ὅτι οὐδέν ἡ ελάχιστον θετικὸν ένδιαφέρον έπεδείχθη εκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως διά τήν ένθάρρυνσιν τῆς έμπορικῆς ναυτιλίας δέν άναποκρίνεται εις τήν πραγματικότητα.

2. Ἡ Κυβέρνησις ὄχι μόνον δέν παρέλειψε νά ένθαρρύνῃ τήν δημιουργίαν έμπορικῆς ναυτιλίας, ἀλλὰ τούναντίον τόσοσιν διά τῆς βασικῆς νομοθεσίας, ἥτις έθεσπίσθη τὸν Ίούνιον τοῦ 1963, ὅσον καὶ διά τῶν μετέπειτα άποφάσεων καὶ ένεργειῶν τῆς ἔχει σοβαρῶς μεριμνήσει διά τήν ανάπτυξιν τῆς Κυπριακῆς ναυτιλίας.

3. Οὕτω μεταξὺ ἄλλων—

(α) Διά τοῦ περι Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Φορολογικαὶ Διατάξεις) Νόμου (άρ. 47/63 καὶ 34/65) τὰ εκ τῆς έκμεταλλεύσεως Κυπριακοῦ πλοίου

είσοδήματα απαλλάσσονται παντός φόρου διά περίοδον 10 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1963 μέχρι τοῦ 1973.

- (β) Δυνάμει τοῦ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις καὶ Ὑποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1965 (ἀρ. 32/65) ὁ Ὑπουργὸς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως παρατείνῃ τὴν ἰσχὴν τοῦ προσωρινοῦ πιστοποιητικοῦ νηολογήσεως τοῦ ἐκδιδομένου δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 23 τοῦ βασικοῦ Νόμου τοῦ 1963 (ἀρ. 45 τοῦ 1963) ἀπὸ 6 εἰς 9 μῆνας, διὰ τὰ παρέχεται τοιοῦτοτρόπως περισσότερος χρόνος εἰς τοὺς πλοιοκτῆτας ὅπως προσκομίζουσι τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμενα ἔγγραφα νηολογήσεως.
- (γ) Ἡ διαδικασία τῆς προσωρινῆς νηολογήσεως πλοίων κατέστη ἀπλουστέρα.
- (δ) Διὰ τοῦ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967 (ἀρ. 21 τοῦ 1967) καθηργήθη ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1966 τὸ τέλος χαρτοσήμου ἐπὶ παντός ἐγγράφου ἀφορώντος εἰς τὴν ἀγοράν, πώλησιν καὶ ὑποθήκυσιν Κυπριακοῦ πλοίου.

4. Ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας καθ' ἣν ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ἡ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Νομοθεσία, ἤτοι ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1963, ἤρχισε μὲ ἀύξοντα ρυθμὸν ἡ ἐγγραφή πλοίων ἐν τῷ Κυπριακῷ Νηολογίῳ. Οὕτω ἐνῶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1963 ἦσαν ἐγγεγραμμένα εἰς τὸ Νηολόγιον μόνον 2 πλοῖα ὀλικῆς χωρητικότητος 96 κόρων, κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1966 τὰ ἐν τῷ Νηολογίῳ ἐγγεγραμμένα πλοῖα ἀνῆλθον εἰς 71 ὀλικῆς χωρητικότητος 356.619 κόρων, καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ταῦτα ἠύξθησαν εἰς 94 ὀλικῆς χωρητικότητος 483.521 κόρων.

5. Παραλλήλως πρὸς τὰ ἀνωτέρω τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐξησφάλισε μέσῳ τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Πρεσβείας τὴν ἀνεῦ εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων φοίτησιν Κυπρίων εἰς τὰς ἐν Ἑλλάδι Δημοσίας Σχολὰς Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

Οὕτω κατὰ τὰ 2 προηγούμενα σχολικὰ ἔτη 30 Κύπριοι εἰσήχθησαν εἰς τὰς ἐν λόγῳ Σχολὰς, ἕτεροι δὲ 18 θὰ γίνουσι δεκτοὶ κατὰ τὸ ἐπὶ θύραις σχολικὸν ἔτος. Εἰς 14 ἐξ αὐτῶν, ἤτοι 2 κατὰ τὸ 1966—1967 καὶ 12 κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, προσεφέρθησαν ὑποτροφίαι ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ θέμα τῆς ἐν γένει ναυτικῆς ἐκπαιδεύσεως μελετᾶται ὑπὸ εἰδικῶς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης ἐξ ἀρμοδίων λειτουργῶν τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ τῶν Ὑπουργείων Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Παιδείας.

6. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ναυτιλιακῆς βιομηχανίας ἀποτελεῖ παγίαν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπομένως ἡ περαιτέρω αὐτῆς προώθησις ἀσφαλῶς μελετᾶται ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὸ καταρτιζόμενον δεῦτερον 5ετὲς σχέδιον οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ῆν Ὀκτωβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιου καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ῆν Ὀκτωβρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ὡς ὀρθῶς καὶ ἐπανειλημμένως ἐτονίσθη παρ' ἀρμοδίων παραγόντων σκοπεῖται ἡ ἐξίσωσις τῶν συντάξεων τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τῆς περιόδου 1955—59 μετὰ τῶν συντάξεων τῶν ἀναπήρων ἐνοφρουρῶν, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ μελέτη τοῦ ὄλου θέματος δοθέντος ὅτι—

- (1) Ὁ τρόπος τῶν μέχρι τοῦδε ἐκχωρουμένων συντάξεων πρὸς τοὺς ἀγωνι-

στάς αναπήρους της Ε.Ο.Κ.Α. άφ' ένδός μέν δίδει την έντύπωσιν χαριστικής δωρεάς και ουχί κανονικής συντάξεως, έφ' όσον έπαφίεται τό ύψος του φιλοδωρήματος εις την κρίσιν της έπιτροπής, με άποτέλεσμα, εκ παραλλήλου, οι πλείστοι των άγωνιστών τούτων να μη λαμβάνουν καμμίαν άπολύτως σύνταξιν, όπως ούτε και ίατροφαρμακευτικήν περίθαλψιν, και

- (2) Δέν υπάρχουν—ώς αντίθετως συμβαίνει εις την περίπτωσιν των αναπήρων έθιοφρουρών—αί αναγκαίαι κλίμακες και βαθμοί αναπηρίας επί των όποιων θά βασίζονται κατά τρόπον αντικειμενικών αί συντάξεις».

Έρώτησις υπό ημερομηνίαν 26ην Όκτωβρίου 1967, υποβληθείσα υπό του έντίμου Βουλευτού περιφέρειάς Άμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 26ην Όκτωβρίου 1967.

«Είναι γνωστός ό ευεργετικός ρόλος του Γραφείου Εύημερίας όσον άφορᾷ την βοήθειαν σε πτωχές και άπορες οικογένειες.

Τελευταία λόγω της έλλειψης οικονομικών έχουν μειωθή τά ποσά που παρέχονται σε διάφορες οικογένειες και έγινε προβληματική ή βοήθεια σε άλλες νέες οικογένειες που χρειάσθησαν βοήθεια.

Στή Βουλή έχει τονιστή πολλές φορές ότι επιβάλλεται ή αύξηση των κοιδυλίων που χρησιμοποιεί τό Γραφείο Εύημερίας για άνακούφιση πτωχών και άπορων οικογενειών.

Δέν νομίζει τό άρμόδιο Υπουργείο ότι λόγω των μεγάλων άναγκών που παρουσιάζονται για βοήθηματα επιβάλλεται να αύξηθη ή παρεχομένη οικονομική βοήθεια από την Κυβέρνηση στα Έπαρχιακά Γραφεία Εύημερίας;»

Η άνάγνωσις έρωτήσεων και άπάντησεων έτερματίσθη, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εισερχόμεθα εις τό Κεφάλαιον Β—Νομοθετική Έργασία.

Ό περί Έθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός) (Άρ. 2) Νόμος του 1967.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της άρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής να άναγνώση την έκθεσιν της Έπιτροπής εις την Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ—ΑΜΥΝΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (Άρ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή

Έσωτερικών—Άμύνης :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Νίκος Άγγελίδης

Σωτήριος Γιαννάκης

Νίκος Κόσιης

Πέτρος Στυλιανού

Χρύσης Δημητριάδης.

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή

Νομικών :

Άντώνιος Άναστασιάδης, Πρόεδρος

Λέλλος Δημητριάδης

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης

Χρύσης Δημητριάδης

Γιάγκος Ποταμίτης.

Αί ως άνω δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι έμελέτησαν τὸ περι οὐ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 23ην Ὀκτωβρίου 1967.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθέντες παρέστησαν ἑκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ὡς καὶ τῆς Στρατιωτικῆς Ἡγεσίας, οἵτινες παρέσχον χρησίμους πληροφορίες καὶ ἐπεξηγήσεις.

Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ περι Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμου οὕτως ὡστε—

(Α) Ἡ διάρκεια τῆς θητείας νὰ γίνῃ εἰκοσιτετράμηνος.

Ἐπὶ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο διεξοδική συζήτησις καὶ αἱ Ἐπιτροπαι ἐζήτησαν καὶ ἔλαβον ἐπεξηγήσεις ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς λόγους οἵτινες καθιστοῦν ἀναγκαίαν τὴν τροποποίησιν ταύτην. Ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ παρόντος θέματος δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ ἀναφορὰ τῶν ἐπεξηγήσεων αἵτινες ἐδόθησαν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς εἰς τὴν παρούσαν Ἐκθεσιν. Δύναται ὁμοῦ νὰ λεχθῇ ὅτι αἱ Ἐπιτροπαι ἐπέισθησαν ὅτι ἡ ἐπέκτασις τῆς θητείας εἰς εἰκοσιτετράμηνον καθίσταται ἐκ τῶν πραγμάτων ἀναγκαία.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικά Ἐπιτροπαι περαιτέρω εἰσηγοῦνται ὅπως τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον τροποποιηθῇ οὕτως ὡστε νὰ καταστή σαφές ὅτι οἱ τυχόν στρατεύσιμοι, οἵτινες ἔτυχον ἀναστολῆς ἢ ἐξαιρέσεως εἰς τὸ παρελθὸν θάσει τοῦ Νόμου, δὲν θὰ κληθοῦν νὰ ὑπηρετήσουν πέραν τῆς περιόδου ἣν συνειπλήρωσεν ἢ συγκεκριμένη κλάσις τῶν.

Πρὸς τοῦτο αἱ Ἐπιτροπαι εἰσηγοῦνται τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 5 διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἔδαφίου (1) μετὰ τῆς ἐπιφυλάξεως διὰ τῶν ἀκολουθῶν :

«Θητεία.

5.—(1) Τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ ἔδαφίου (4) πᾶς στρατεύσιμος ὑπόκειται εἰς ὑποχρέωσιν θητείας ἢ διάρκειας τῆς ὁποίας εἶναι εἰκοσιτετράμηνος ἐκτὸς ἐὰν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ σχετικῆς ἀποφάσεως ἤθελεν ὀρίσει ὅτι αὕτη θὰ εἶναι δεκαοκτάμηνος ἐν σχέσει πρὸς οἰανδήποτε κλάσιν.

Νοεῖται ὅτι—

(α) Μετὰ πάροδον θητείας ἑνὸς ἔτους ἢ ὁσάκις ἡ στρατιωτικὴ ἐπάρκεια καὶ ἀνάγκαι τῆς χώρας ἐπιτρέπωσιν ἢ λόγοι δημοσίου συμφέροντος ἐπιβάλλωσι τοῦτο τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δύναται δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, δημοσιευομένης εἰς τὴν ἐπίσημον ἑφημερίδα τῆς Δημοκρατίας, νὰ συντάμῃ τὴν περίοδον θητείας εἰς οἰανδήποτε περίοδον οὐχὶ μικροτέραν τῶν ἑξ μηνῶν, εἴτε κατὰ κλάσιν ἢ τμήμα αὐτῆς εἴτε κατὰ περιφερείας ἢ κατηγορίας ἢ εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις κατ' ἄτομα, τῇ αἰτήσει τούτων καὶ λόγῳ εἰδικῶν περιστάσεων.

(β) Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐν οἰαδήποτε τοιαύτῃ ἀποφάσει διὰ συντημῆσιν τῆς περιόδου θητείας δύναται νὰ ὀρίσῃ ὅπως οἱ στρατεύσιμοι εἰς οὐς ἀφορᾷ ἡ ἀπόφασις συμπληρώσωσι τὴν θητείαν τῶν ὄταν ὁ λόγος δι' ἐκτέλεσιν ἢ συμπλήρωσιν θητείας, ὅπως ἐκτελέσωσιν ἢ συμπληρώσωσιν τὴν πρὸ τῆς 2ας Νοεμβρίου 1967 ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένην θητείαν διὰ τὴν κλάσιν τῶν».

Νοεῖται περαιτέρω ὅτι στρατεύσιμοι ἀνήκοντες εἰς κλάσεις κληθείσας πρὸ τῆς 2ας Νοεμβρίου 1967, οἱ ὁποῖοι ἔτυχον ἐξαιρέσεως ἢ ἀναστολῆς κατατάξεως ἢ καταταγέντες ἀπελύθησαν προσωρινῶς, ὑπέχουν ὑποχρέωσιν, ἅμα τῇ κλήσει τῶν δι' ἐκτέλεσιν ἢ συμπλήρωσιν θητείας, ὅπως ἐκτελέσωσιν ἢ συμπληρώσωσιν τὴν πρὸ τῆς 2ας Νοεμβρίου 1967 ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένην θητείαν διὰ τὴν κλάσιν τῶν».

(Β) Ἐν περιπτώσει λήξεως τῶν λόγων ἢ μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς χωρεῖ ἐξαιρέσις στρατιωτικῆς ὑποχρέωσιν μέχρι σήμερον, νὰ ὑποβάλλεται ὁ στρατεύσιμος εἰς ὑποχρέωσιν ὑπηρεσίας ἐν τῇ Δυνάμει.

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης ἐν αὐτῷ νέου ἐδαφίου (5), διὰ τοῦ ὁποίου οἱ τυχόντες ἐξαιρέσεως ὑπέχουν ὑποχρέωσιν ὅπως προσέλθωσι πρὸς ἐκπλήρωσιν ἢ συμπλήρωσιν τῆς θητείας των ἐφ' ὅσον οἱ λόγοι δι' οὓς οὗτοι ἔτυχον ἐξαιρέσεως ἔπαυσαν ἰσχύοντες.

(Γ) Ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἧς ὁ στρατεύσιμος εὐρέθη ὑπὸ Συμβουλίου Κατατάξεως ὡς σωματικῶς ἀνίκανος νὰ ὑφίσταται οὗτος ἐπανεξετάσιν τῆς σωματικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος ὑπὸ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου συσταθσομένου ἐπὶ τούτῳ.

Ἡ ἐν λόγῳ τροποποίησις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἐδαφίου (4) τοῦ ἀρθροῦ 8 τοῦ βασικοῦ Νόμου.

(Δ) Νὰ διασαφηνισθῇ ὅτι αἱ διατάξεις αἱ ἀναφερόμεναι εἰς ἀποφυγὴν ταυτοχρόνου θητείας μελῶν τῆς αὐτῆς οἰκογενείας δὲν ἐφαρμόζονται ἐν περιπτώσει κλήσεως ἐφέδρων ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν θητείας.

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἐδαφίου (4) τοῦ ἀρθροῦ 11 τοῦ βασικοῦ Νόμου (ὡς τοῦτο ἐκτίθεται εἰς τὸ ἀρθρον 4 τοῦ Νόμου 44 τοῦ 1965).

(Ε) Νὰ διευρυνθῶσιν αἱ ἐξουσίαι δι' ἑκδοσιν Κανονισμῶν ἀφορώντων εἰς ὕλικὰ χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τῆς Δυνάμεως.

Ἡ ἐν λόγῳ τροποποίησις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς παραγράφου (ε) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἀρθροῦ 23 τοῦ βασικοῦ Νόμου.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἤκουσαν καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ὡς καὶ τὰς ἀπόψεις τῆς Στρατιωτικῆς Ἑγεσίας εισηγούται τὴν τροποποίησιν τῆς ἐν λόγῳ παραγράφου (ε) ὡς ἀκολούθως :

«(ε) τὴν ρύθμισιν παντὸς θέματος ἀφορῶντος εἰς ὕλικόν».

(ΣΤ) Ὁ ἐργοδότης ὅστις παραλείπει ἢ ἀμελεῖ νὰ πληρῶσιν τὰς εἰσφορὰς τὰς προνοουμένας ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 24 (1) τοῦ βασικοῦ Νόμου νὰ διαπράττῃ ἀδίκημα καὶ νὰ ὑπόκειται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 73 τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου τοῦ 1964 προνοουμένας συνεπειάς.

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἀρθροῦ 24 τοῦ βασικοῦ Νόμου (ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 4 (α) τοῦ Νόμου 5 τοῦ 1966) διατάξεως προνοούσης πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ μελετήσασαι ἐπισταμένως τὸ νομοσχέδιον ἐπιθυμοῦν νὰ καταστήσουν σαφές ὅτι οὐδεὶς στρατεύσιμος ἐκτελῶν θητείαν ἐν τῇ Δυνάμει θὰ κληθῇ εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν λήξιν τῆς θητείας του ὡς ἐφεδρὸς ἵνα ὑπηρετήσῃ πέραν τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου καθοριζομένης χρονικῆς περιόδου ἐκτὸς εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, ὡς π.χ. εἰς περιπτώσιν γενικῆς ἐπιστρατεύσεως. Ὁ παριστάμενος ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας συνεφώνησε πρὸς τὴν ἀποψιν ταύτην.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εισηγούται ὅπως ἡ λέξις «πάραυτα» ἥτις ἀπαντᾶται εἰς τὴν τετάρτην γραμμὴν τοῦ ἐδαφίου (5) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ βασικοῦ Νόμου ὡς τοῦτο προνοεῖται διὰ τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἀπαλειφθῇ.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ δραττόμεναι τῆς εὐκαιρίας ἐπανεξετάσεως τοῦ βασικοῦ Νόμου περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς εισηγούται τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἀρθροῦ 23, τὸ ὁποῖον προνοεῖ ὅπως οἱ Κανονισμοὶ οἱ ἐκδιδόμενοι ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν, διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν λέξεων «ἐπτὰ ἡμερῶν» διὰ τῶν λέξεων «εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν» οὕτως ὥστε νὰ παρέχῃται ἐπαρκὴς χρόνος διὰ τὴν με-

λέτην τούτων υπό της Βουλῆς. Ἐπί πλέον γίνεται ἀλλαγὴ τοῦ λεκτικοῦ τοῦ κειμένου οὕτως ὥστε νὰ συμφωνῇ πρὸς παρομοίας διατάξεις ἄλλων Νόμων, αἰτινες προνοοῦν κατάθεσιν τῶν Κανονισμῶν εἰς τὴν Βουλὴν. Τὸ νέον ἐδάφιον (3) τοῦ ἀρθροῦ 23 ἐμφαίνεται εἰς τὸ νέον κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου. Ἐν κατακλείδι αἱ δύο Κοινοβουλευτικῆ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπειδὴ ἡ ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἐκυκλοφόρησε σήμερον, προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Οἱ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Εὐθύνη δι' Ὑλικά καὶ Διαδικασία) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

Οἱ ἐν λόγῳ Κανονισμοὶ δὲν δύνανται νὰ συζητηθοῦν προτοῦ θεσπισθῇ εἰς Νόμον τὸ Νομοσχέδιον τὸ τροποποιεῖν τὸν βασικὸν Νόμον περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς, διὰ τοῦ οὗ οὐδὲν δίδεται ἐξουσία εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως θεσπίσῃ Κανονισμοὺς. Πρὸς τοῦτο τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ἀπέστειλεν ἐπιστολὴν διὰ τῆς ὁποίας ἀπασύρει προσωρινῶς τοὺς Κανονισμοὺς διὰ νὰ ἐπανακατατεθοῦν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὅταν ὁ Τροποποιητικὸς Νόμος ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ δημοσιευθῇ εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας.

Ὁ περὶ Προνομίων καὶ Ἀσυλιῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Συμφωνία καὶ Πρωτόκολλα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν, ἡ ψήφισις ὅμως τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἀναβληθῇ διότι ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκυκλοφόρησε σήμερον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΙΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (ΣΥΜΦΩΝΙΑΙ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ) (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967»

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Νίκος Ἀγγελίδης
Βάσος Λυσσαρίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 23ην Ὀκτωβρίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου εἶναι ἡ κύρωσις τῶν περὶ Προνομίων καὶ Ἀσυλιῶν Συμφωνιῶν καὶ Πρωτοκόλλων τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

Αἱ Συμφωνίαι αὗται ὑπεγράφησαν ἐκ μέρους τῆς Δημοκρατίας, δυνάμει ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 1325 καὶ 6991 ληφθεισῶν τὴν 9ην Νοεμβρίου 1961 καὶ 7ην Σεπτεμβρίου 1967, ἀντιστοιχῶς.

Ἡ ὑπογραφή τῶν ἐν λόγῳ Συμφωνιῶν ὑπὸ τῆς Δημοκρατίας ἐγένετο ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι δὲν θὰ συνεπάγεται οἰανδήποτε οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν διὰ τὴν Κυβέρνησιν.

Σκοπὸς τῶν Συμφωνιῶν τούτων εἶναι ὅπως τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν μελῶν καὶ ἡ Γραμματεία τοῦ Συμβουλίου ἀπολαύουσιν ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τῶν Μελῶν τῶν Ἀναγκαίων διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων τῶν ἀσυλιῶν καὶ προνομίων.

Ἡ παροχή τῶν ἐν λόγῳ ἀσυλιῶν καὶ προνομίων καὶ ἡ σύναψις συμφωνιῶν ὑπὸ τῶν Μελῶν τοῦ Συμβουλίου πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προνοεῖται ὑπὸ τῶν παραγράφων (α) καὶ (β) τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κυρωτικὸν νομοσχέδιον ὡς καὶ τὰς Συμφωνίας καὶ Πρωτόκολλα εἰσηγείται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἔγκρισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως Νόμος τοῦ 1967 δὲν εἶναι διατενὸν νὰ συζητηθῆ σήμερον, διότι ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει κυκλοφορήσει.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἀκόλουθα Ἐγγραφα :

(1) Ἐγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου 1967, συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 (Ἄρ. 1 τοῦ 1967) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1967 (Ἄρ. 4 τοῦ 1967).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὰ κατατεθέντα ἔγγραφα παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Κεφάλαιον Δ—Διαφήμισις ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου καὶ τῆς Τηλεοράσεως τοῦ καπνίσματος, τροφίμων καὶ φαρμάκων (θέμα ἔγγραφον ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ).

Ἐζητήθη ἀναβολὴ ὑπὸ ὀρισμένων Βουλευτῶν διότι ἤθελαν νὰ λάθουν ὀρισμένα στοιχεῖα ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν. Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορηθῶ ἐάν καὶ πότε θὰ εἶναι ἔτοιμοι διὰ τὴν περαιτέρω συζήτησιν τοῦ θέματος οἱ ζητήσαντες τὴν ἀναβολὴν Βουλευταί.

Ἐάν ἀκόμη δὲν ἔχετε τὰ στοιχεῖα θὰ ὀρίσω διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ θέμα διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ παρακαλῶ ὅπως λάβητε ὑπὸ σημείωσιν ὅτι τὸ θέμα θὰ συζητηθῆ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐάν ἔχη γίνῃ ἡ συγκέντρωσις τῶν στοιχείων ἢ ὄχι. Ἐπομένως ἡ συζήτησις τοῦ θέματος ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχη ὡς ἀκόλουθως :

Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασια.

(1) Ὁ περὶ Προνομίων καὶ Ἀσυλιῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Συμφωνία καὶ Πρωτόκολλα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

Θὰ ἤθελα ὁ Πρόεδρος τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ με πληροφορήσῃ ἐάν αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου «Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμος τοῦ 1967» δύνανται νὰ συμπληρωθοῦν πρὸ τῆς προσεχοῦς συνεδρίας τῆς Βουλῆς.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἡ συνεδρίασις διὰ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἶχεν ὀρισθῆ διὰ τὴν περασμένην ἑβδομάδα ἀλλ' ἀνεβλήθη λόγῳ τῆς ἐδῶ ἀφίξεως τοῦ εἰδικοῦ περὶ Πολεοδομίας. Ἡ συνεδρίασις αὐτὴ ἀφοροῦσε σύσκεψιν μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων οἱ ὅποιοι εἶχαν ζητήσει νὰ παραστοῦν διὰ νὰ ἐκθέσουν τὰς ἀπόψεις των. Εἶναι πιθανόν, ἐάν ὀρίσωμεν συνεδρίασιν διὰ τὴν Δευτέραν ἢ τὴν Τρίτην, νὰ μὴ καταστῆ δυνατὴ ἡ μελέτη τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἡ σύνταξις τῆς ἐκθέσεως πρὸ τῆς ἐρχομένης Πέμπτης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

(3) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμος τοῦ 1967, ἐλπίζω δὲ ὅτι ἐάν δὲν παρασχεθῆ καιρὸς διὰ τὴν ἔκθεσιν νὰ κυκλοφορήσῃ ἐγκαίρως, τοῦλάχιστον ἡ ἔκθεσις νὰ εἶναι ἐτοίμη διὰ νὰ ἀναγνωσθῆ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συνεδρίας, ἦτοι τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Χρῶσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ὑπάρχει μία ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν σχετικῶς μὲ πιθανὴν τροποποίησιν τοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμου. Εἰσηγοῦμαι ὅπως τεθῆ πρὸς ἀνάγνωσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὴν ἔχω ἐνώπιόν μου. Θὰ τεθῆ εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Κεφάλαιον Δ—Διαφημίσεις ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος....

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἔλλιπης κατὰ τοῦτο. Λέγεται εἰς τὴν ἔκθεσιν ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν πεισθῆ ὅτι ἡ τροποποίησις αὐτὴ εἶναι ἀπαραίτητος. Οὐδὲν ἄλλο στοιχεῖον ἐδόθη εἰς τὴν Βουλὴν οὕτως ὥστε καὶ τὰ ὑπόλοιπα Μέλη νὰ πεισθοῦν ὅτι πράγματι ἡ τροποποίησις αὐτὴ εἶναι ἀπαραίτητος καὶ πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον. Ἐάν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν στρατιωτικὰ μυστικά, θὰ ἔλεγα ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ περιληφθοῦν εἰς τὴν ἔκθεσιν στοιχεῖα τὰ ὅποια νὰ πείθουν τὴν Βουλὴν περὶ τούτου. Ἐάν ὁμως πρόκειται περὶ στοιχείων τὰ ὅποια δὲν πρέπει νὰ ἴδουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, τοῦλάχιστον θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ εἰδικὴ συνεδρία τῆς Βουλῆς κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ τεθοῦν ἐνώπιον καὶ τῶν ὑπολοίπων Μελῶν τὰ ἐπιχειρήματα καὶ οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους αἱ Ἐπιτροπαὶ κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ τροποποίησις αὐτοῦ τοῦ Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν ἀναφέρεται τὸ ἑξῆς : «Ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ παρόντος θέματος δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ ἀναφορὰ τῶν ἐπεξηγήσεων αἰτινες ἐδόθησαν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς εἰς τὴν παρούσαν ἔκθεσιν».

Εἶναι φυσικόν ὅτι τὸ θέμα τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς πολιτείας καὶ εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ ἀναφέρωμεν τὰ στοιχεῖα αὐτὰ εἰς τὴν ἔκ-

θεσιν. Ἐάν τὸ Σῶμα ἤθελε νὰ κατατοπισθῆ ἐπὶ τῶν στοιχείων τούτων, εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ συνεδρίασις γίνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ καθ' οἰοσδήποτε ἄλλον τρόπον τὰ ἐνδιαφερόμενα Μέλη νὰ ἀποταθοῦν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς διὰ νὰ τοὺς παρασχεθοῦν αἱ ἐξηγήσεις. Ἀλλὰ ἐκρίναμεν ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἀναφέρωμεν εἰς τὴν ἔκθεσιν, ἢ ὁποῖα ἀνεγνώσθη ἐνώπιον τοῦ Σώματος καὶ ἀποτελεῖ δημόσιον ἔγγραφο, θέματα τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὴν ἀμυναν τοῦ τόπου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἠγέρθη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῆ σήμερον διότι τὸ νομοσχέδιον δὲν εἶναι ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρὸς συζήτησιν λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐκυκλοφόρησε 48 ὥρας πρὸ τῆς συνεδρίας αὐτῆς. Ἐάν, κατὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίαν, ὅτε θὰ προβῶμεν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν, διατυπωθοῦν παρομοίας φύσεως ἀπόψεις, τότε ἡ Βουλὴ θὰ ἔχη νὰ ἀποφασίσῃ κατὰ πόσον δέχεται ὡς ἱκανοποιητικὴν τὴν ἔκθεσιν μιᾶς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅτι δηλαδὴ ἐπέισθη περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς παρατάσεως τῆς θητείας καὶ ὅτι λόγοι ἐθνικοῦ συμφέροντος ἢ στρατιωτικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουν τὴν μὴ λεπτομερῆ ἀναφορὰν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Τότε θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφασισθῆ κατὰ πόσον ἡ συζήτησις εἶναι ἀνάγκη νὰ διεξαχθῆ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ κατὰ πόσον θὰ ἀκολουθηθῆ ἡ πορεία καθ' ἣν οἰοσδήποτε θέλει νὰ ἔχη περισσοτέρας πληροφορίας ὅπως ἐνημερωθῆ ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἢ τῶν μελῶν τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς. Τὸ θέμα ὁμῶς τοῦτο πρέπει νὰ συζητηθῆ ὅταν τὸ Νομοσχέδιον εὑρίσκειται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρὸς συζήτησιν κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἀνάγνωσιν.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε, Δεδομένου ὅτι δὲν πρόκειται νὰ συζητηθῆ τὸ Νομοσχέδιον σήμερον καὶ ἐπομένως μᾶς δίδεται καιρὸς μιᾶς ἐβδομάδος, ἐκείνοι ἐξ ἡμῶν οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν παρόντες εἰς τὴν συνεδρίασιν τῶν Ἐπιτροπῶν διὰ νὰ πάρουν τὰς πληροφορίας αὐτὰς αἱ ὁποῖαι ἔχουν πείσει τὰς δύο Ἐπιτροπὰς ὅτι ἡ παράτασις εἶναι ἀπαραίτητος, μποροῦν νὰ πλησιάσουν τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν διὰ νὰ πάρουν τὰς πληροφορίας αὐτὰς τὰς ὁποῖας αἱ Ἐπιτροπὰὶ ἔχουν λάβῃ ἀπὸ τὰ ὑπεύθυνα πρόσωπα, καὶ ἐὰν θεαίως δὲν πειθοῦν ὅτι εἶναι ἱκανοποιητικαὶ τότε τὸ θέμα νὰ συζητηθῆ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι μπορεῖ νὰ ξεκαθαρίσῃ χωρὶς νὰ γίνῃ τοιαύτη συνεδρίασις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὴ ἦτο καὶ ἡ ἔννοια τῶν ὄσων ἔχω πεῖ. Ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ Νομοσχέδιον δὲν εὑρίσκειται σήμερον ἐνώπιόν μας, ἐὰν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου τὴν προσεχῆ Πέμπτην ἐγερθῆ τὸ θέμα, τότε ἀσφαλῶς θὰ ἀποφασίσωμεν κατὰ πόσον εἶναι ἀνάγκη νὰ συζητηθῆ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ ὄχι. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁμῶς παρέχεται χρόνος εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους Βουλευτὰς νὰ ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν ἀρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ νὰ λάβουν περισσοτέρας ἐπεξηγήσεις αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ δοθοῦν δημοσίως.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω, κύριε Πρόεδρε, ὅπως εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ συμπεριλάβητε καὶ τὸ ἀκόλουθον θέμα :

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα πρῶτα νὰ ἀναφέρω τὰ θέματα τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ :

(1) «Διαφήμισις ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου καὶ τῆς Τηλεοράσεως τοῦ καπνίσματος, τροφίμων καὶ φαρμάκων».

(Θέμα ἐγγραφέν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ).

- (2) Ἀνάγνωσις Ἐκθέσεως τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ θέματος ἐπιανεξετάσεως τοῦ Νόμου περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

- (3) Ἡ ἀνάγκη ἀναλήψεως συστηματικῆς διαφωτιστικῆς ἐκστρατείας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ πρὸς ἀνάσχεσιν τῆς Τουρκικῆς διπλωματικῆς δραστηριότητος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ποίαν ἔννοιαν ἤ.....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μὲ τὴν ἐξῆς θάσιν : Ἐτέθη κατ' ἀρχὰς ἐρώτησις πρὸ ἑξαμήνου καὶ δὲν ἔχει ληφθῆ ἢ σχετικὴ ἀπάντησις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον τὸ θέμα ἀπορρέει ἀπὸ ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησιν εἰς ἣν δὲν ἐδόθη ἀπάντησις δικαιούται ὁ ἔντιμος κύριος Βουλευτὴς νὰ ἐγγράψῃ τὸ θέμα ἀνευ ψηφοφορίας τοῦ Σώματος, καὶ ἐπομένως τὸ θέμα θεωρεῖται ὡς ἐγγραφέν.

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις, κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ὑπάρχῃ τὸ θέμα τῆς ἐκλογῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς νέας Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς ἢ ὅποια θὰ προβῆ εἰς τὸν διορισμὸν τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν ὁποίων ἡ θητεία ἔχει ἤδη λήξει.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας αὐτῆς.

Ἡ προσεχῆς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

(Ὡρα λήξεως 5.40 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἀγγελίδης Νίκος

Γιάγκου Ἀνδρέας

Γιαννάκης Σωτήριος

Δημητριάδης Λέλλος

Κόσιης Νίκος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Στέλιος

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Παπαϊωάννου Ἐζεκίας

Ποταμίτης Γιάγκος

Ποσκώτης Σταύρος

Σαθβίδης Μιχαλάκης

Σιβιτανίδης Πανίκος

Στυλιανοῦ Πέτρος

Τζιρκώτης Γεώργιος

Τουμαζῆς Παναγιώτης

Φράγκος Αἰμίλιος

Χατζηχάρος Χαρίδημος

Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἐλλείψεις ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐξοπλισμὸν καὶ ἄλλας διευκολύνσεις εἰς τὸν λιμένα Ἀμμοχώστου—Μετακίνησις τῶν χωρίων Μαθηκολώνης καὶ Πάνω Κυθίδων—Ἐνθάρρυνσις τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας τῆς νήσου κ.λ.π.).
- Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικοῦ) (Ἄρ. 2) Νόμου τοῦ 1967.
- Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Προνομίων καὶ Ἀσυλιῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Συμφωνία καὶ Πρωτόκολλα) (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1967.
- Κατάθεσις Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 2ας ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1967

(᾽Ωρα ἐνάρξεως 5.10 μ.μ.)

(᾽Αρ. 7)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ᾽Ερωτήσεων καὶ ᾽Απαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ᾽Ερωτήσεων καὶ ᾽Απαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

᾽Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην ᾽Οκτωβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην ᾽Οκτωβρίου 1967.

«Ὡς ἐξηγγέλθη ἐφέτος θὰ προσελαμβάνοντο κατόπιν ἐξετάσεων εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν Κύπρου 80 νέοι σπουδασταὶ καὶ σπουδάστριαι.

Πρὸς τούτοις προσήλθον ἀρκετοὶ ὑποψήφιοι εἰς τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπέτυχον εἰς αὐτάς ἀνω τῶν 80 ὑποψηφίων προσεληφθησαν τελικῶς μόνον 60.

Θὰ ἐπεθύμουν ὅπως πληροφορήσητε τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ κληθῶσιν ὅπως εἰσαχθοῦν εἰς τὴν Σχολὴν αὐτὴν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἐπιτυχόντες 20 ὡς ἡ γενομένη ἐξαγγελία πρὸς ἄρσιν μιᾶς καταφώρου ἀδικίας ἥτις ἐγένετο εἰς θάρος τῶν 20 μὴ εἰσαχθέντων σπουδαστῶν».

᾽Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Νοεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην ᾽Οκτωβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Ἡ περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ εἰσακτέων εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὥρισε τὸν ἀριθμὸν τοῦτον «μ ἐ-

χ ρ ι ς 80 σπουδαστῶν». Ἐκ τῶν 248 ὑποψηφίων συνεκέντρωσαν κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις προβιθάσιμον βαθμόν, θάσει τῶν καθιερωμένων κριτηρίων, 12 σπουδασταὶ καὶ 48 σπουδάστριαι (σύνολον 60) οἵτινες καὶ ἐνεγράφησαν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. Συνεπῶς δὲν δύναται νὰ γίνεταί λόγος περὶ 80 ἐπιτυχόντων ἀπλῶς καὶ μόνον διότι ὁ ἀριθμὸς οὗτος συμπίπτει μὲ τὸν κατ' ἀνάστατον ὄριον καθορισθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οὔτε νὰ χαρακτηρίζεται ὡς κατάφωρος ἀδικία ἢ μὴ εἰσαγωγή εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἐτέρων 20 ὑποψηφίων.

Θεωρῶ σκόπιμον νὰ τονίσω ὅτι ἡ ἐπιλογή τῶν γενομένων δεκτῶν 60 σπουδαστῶν ἐγένετο θάσει ἐπιεικῶν κριτηρίων, δὲν χωρεῖ δὲ περαιτέρω ἐπιείκεια διότι τοῦτο θὰ ἀπέβαιεν ἐπὶ σοβαρᾷ ζημίᾳ τῆς ἐκπαιδύσεως.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ὀκτωβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Νοεμβρίου 1967.

«Ἀκολουθοῦσαι μίαν μακρὰν καὶ ὥραϊαν ἐθνικὴν παράδοσιν, ὀμάδες μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας, συνοδευόμεναι ὑπὸ καθηγητῶν τῶν περιήρχοντο τὰς ὁδοὺς τῆς Λεμεσοῦ κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῶν ἐθνικῶν μας ἐπετείων καὶ ἔψαλλον τὸ ἔωθινὸν καὶ ἄλλα ἐθνικὰ θούρια κατευθυνόμεναι εἰς τὸ στάδιον ΓΣΟ ὅπου ἐλάμβανε χώραν ἡ σεμνὴ τελετὴ τῆς ἐπάρσεως τῆς σημαίας ὑπὸ τοὺς ἤχους τοῦ ἐθνικοῦ μας ὕμνου.

Τὴν ὡς ἄνω μακροχρόνιον ἑορταστικὴν ἐκδήλωσιν ἤτις ἐπεβλήθη εἰς τὴν συνειδησιν τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως μας καὶ συνέβαλλε τὰ μέγιστα εἰς τὸν παλλαϊκὸν πρωϊνὸν συναγερμὸν καὶ τὴν κινητοποίησιν τοῦ λαοῦ τῆς Λεμεσοῦ διὰ νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὴν ἀληθῶς συγκινητικὴν ἐθνικὴν ἐκδήλωσιν τὴν ὁποίαν ἐσεβάσθησαν καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ Βρεττανοὶ ἀποικιοκράται, οἵτινες κατόπιν σχετικῆς αἰτήσεως, ὑπὸ ὀμαλὰς περιστάσεις, παρείχον τὴν σχετικὴν ἄδειαν διὰ μαθητικὰς παρελάσεις, ἀτυχῶς ἔτερμάτισε ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους μίαν ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἣτις ἀπηγόρευσε τὴν συμμετοχὴν τῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας εἰς τὰς πρωϊνὰς παρελάσεις.

Ἐπειδὴ ἡ ὡς ἄνω ἀπαγόρευσις συγκρούεται πρὸς μίαν παλαιὰν παράδοσιν τῆς πόλεως μας ἐπιβληθεῖσαν εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ καὶ προκαλεῖ δυσμενεῖς ἐντυπώσεις εἰς τὴν πόλιν μας, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι:

1. Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι ἐπέβαλον τὴν τοιαύτην ἀπαγόρευσιν;

2. Θὰ συνεχισθῇ μελλοντικῶς ἡ τοιαύτη ἀπαγόρευσις ἢ ὅποια ἐπηρεάζει δυσμενῶς τὴν παλλαϊκὴν συμμετοχὴν καὶ ἰδιαιτέρως τὴν συμμετοχὴν τῆς μαθητικῆς νεολαίας εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐπάρσεως τοῦ ἐθνικοῦ μας λαθάρου ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Νοεμβρίου 1967.

«Βρισκόμαστε ἤδη μπροστὰ στὴ νέα καλλιεργητικὴ περίοδο γιὰ τὴν σπορὰν τῶν σιτηρῶν. Ὅμως μέχρι σήμερα δὲν ἔχουν καθορισθῆ ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου οἱ τιμές. Ἡ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ σιτηρῶν ἔχει ὑποβάλει πρὶν δυὸ περίπου μῆνες εἰσηγήσεις γι' αὐτὸ τὸ πρόβλημα.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο πότε θὰ ἀνακοινωθοῦν οἱ τιμές καὶ ἂν θὰ γίνουν ἀποδεκτὲς οἱ εἰσηγήσεις τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὸ ὕψος τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν ;»

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἔτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εισερχόμεθα εις τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὃ περὶ Προνομίων καὶ Ἀσυλιῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Συμφωνία καὶ Πρωτόκολλα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1967, τοῦ ὁποῦ ἡ ἔκθεσις ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς. Εἰσερχόμεθα ἐπομένως εἰς τὸ στάδιον τῆς δευτέρας ἀναγνώσεως τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρον 1ον. Συνοπτικὸς τίτλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρον 2ον. Ἐρμηνεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρον 3ον. Κύρωσις Συμφωνιῶν καὶ Πρωτοκόλλων καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἀρθρον καὶ ὁ Πίναξ ὃ ὁποῖος περιέχει τὰς προβλέψεις τῆς Συμβάσεως ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὃ περὶ Προνομίων καὶ Ἀσυλιῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης (Συμφωνία καὶ Πρωτόκολλα) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὸ δεύτερον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι τὸ Τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον τοῦ Νόμου περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς. Ἡ ἔκθεσις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς καὶ ἐπομένως εἰσερχόμεθα εἰς τὸ στάδιον τῆς δευτέρας ἀναγνώσεως.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ βασικοῦ νόμου. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ βασικοῦ νόμου. "Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ βασικοῦ νόμου. "Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὸ 4ον ἄρθρον, θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ μίαν τροποποίησιν τὴν ὁποίαν ἐπεξεργάσθη τὸ Νομικὸν Τμῆμα εἰς τὴν τελευταίαν ἐπιφύλαξιν τοῦ ἀρθροῦ 5 (1).

Ἡ προτεινομένη σαφεστέρα διατύπωσις τῆς ἐπιφυλάξεως ὑπὸ τοῦ Νομικοῦ Τμήματος ἔχει ὡς ἀκολουθῶς :

«Νοεῖται περαιτέρω ὅτι στρατεύσιμοι ἀνήκοντες εἰς τὰς κλάσεις 1958 ἕως 1964, ἀμφοτέρων συμπεριλαμβανομένων, οἱ ὁποῖοι ἔτυχον ἐξαιρέσεως ἢ ἀναστολῆς κατατάξεως ἢ καταταγέντες ἀπελύθησαν προσωρινῶς, ὑπόκεινται εἰς ὑποχρέωσιν, ἅμα τῇ κλήσει τῶν δι' ἐκτέλεσιν ἢ συμπλήρωσιν θητείας, ὅπως ἐκτελέσωσιν ἢ συμπληρώσωσι τὴν θητείαν εἰς ἣν ὑπέκειντο διὰ τὴν κλάσιν τῶν ἀμέσως πρὸ τῆς 2ας Νοεμβρίου τοῦ 1967».

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον προσδιορίζονται αἱ κλάσεις 1958—1964 εἶναι διότι ἔαν δὲν προσδιωρίζοντο θὰ πρόεκυπτε τὸ ἔξῃς πρόβλημα :

Στρατεύσιμοι οἱ ὁποῖοι ἐκλήθησαν πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων μηνῶν καὶ οἱ ὁποῖοι σήμερον ἐκτελοῦν θητείαν, θὰ ἐκτελέσωσι θητείαν θάσει τοῦ νέου Νόμου, ἥτοι 24 μηνῶν. Ἐάν ὅμως ὑπάρχουν παιδιὰ τῶν τελευταίων κληθεισῶν κλάσεων τὰ ὁποῖα δὲν ἀπεφοίτησαν ἀπὸ Γυμνάσια λόγῳ τοῦ ὅτι ἔμειναν ἰδίαν τάξιν καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἐχορηγήθη ἀναστολή, ὡς ἦτο ἀρχικῶς διατυπωμένη ἡ ἐπιφύλαξις θὰ ἐσήμαινε ὅτι οἱ τυχόντες ἀναστολῆς διὰ νὰ συμπληρώσωσι τὸν κύκλον σπουδῶν μέσης ἐκπαιδεύσεως θὰ ὑπηρετοῦν μόνον 18 μῆνας ἐνῶ οἱ κανονικῶς ἀποφοιτήσαντες καὶ καταταγέντες θὰ ὑπηρετήσωσι 24 μῆνας, πράγμα τοῦ ὁποῖου θὰ ἐσήμαινε ἐπιβράβευσιν τῆς ἀμελείας.

Νομίζω ότι είναι όρθη ή παρατήρησις του Γενικού Εισαγγελέως και ή τροποποιήσις πρέπει να γίνη καθ' όν τρόπον ούτος εισηγείται, δηλαδή να κατονομασθούν αι κλάσεις 1958 έως 1964 διά να αποφύγωμεν τό πρόβλημα αυτό.

*Υπάρχει αντίρρησις ;

Μή υπάρχουσας αντιρρήσεως τό 4ον άρθρον έγκρίνεται, ή δέ έπιφύλαξις έγκρίνεται ώς ή τροποποιητική εισηγησις ή όποία άνεγνωσθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 8 του βασικού νόμου. "Άρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησις όπως τό 5ον άρθρον έγκριθη ;

Μή υπάρχουσας αντιρρήσεως τό 5ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 10 του βασικού νόμου. "Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησις ;

Μή υπάρχουσας αντιρρήσεως έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 11 του βασικού νόμου. "Άρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησις ;

*Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 12 του βασικού νόμου. "Άρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησις ;

*Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 13 του βασικού νόμου. "Άρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησις ;

*Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 18 του βασικού νόμου. "Άρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησις ;

*Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 23 του βασικού νόμου. "Άρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 24 του βασικού νόμου. "Άρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 30 του βασικού νόμου. "Άρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

"Εληξεν ή δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

"Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ό περι της Έθνικης Φρουράς (Τροποποιητικός) ("Άρ. 2) Νόμος του 1967 και θα αναγινώσκηται όμου μετά των περι της Έθνικης Φρουράς Νόμων 1964 έως 1967 (έν τοίς έφεξης αναφερομένων ως «ό βασικός νόμος») και ό βασικός νόμος και ό παρών Νόμος θα αναφέρωνται ως όι περι της Έθνικης Φρουράς Νόμοι 1964 έως 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον ;

(Κρούουν όι κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης αντίρρήσεως τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

"Ο περι Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμος του 1967.

Τό Νομοσχέδιον δέν δύναται νά συζητηθή διότι ή έκθεσις της άρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής δέν έχει άκόμη κυκλοφορήσει.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Έγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, κατατίθενται τά έξής Νομοσχέδια :

(1) "Ο περι Κοινωνικών Άσφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Ο περι Κοινωνικών Άσφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1967 κατετέθη ύπό του Υπουργείου Έργασίας και παραπέμπεται εις την Έπιτροπήν Έργασίας και εις την Νομικήν Έπιτροπήν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(2) "Ο περι Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Άναπτύξεως) Νόμος ("Άρ. 7) του 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείων Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 7) τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(3) Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείων Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 8) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(4) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Κεφάλαιον Δ—Ἐκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν ἐπὶ τοῦ θέματος ἐπανεξετάσεως τοῦ Νόμου περί Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΝΟΜΟΣ»

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Πανίκος Σιθιτανίδης

Σωτήριος Γιαννάκης

Νίκος Κόσιης

Κώστας Χριστοδουλίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Χρῦσης Δημητριάδης

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος

Λέλλος Δημητριάδης

Γεώργιος Ἰωαννίδης

Πανίκος Σιθιτανίδης

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης

Χρῦσης Δημητριάδης

Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περί οὗ ὁ λόγος θέμα εἰς ἐπανειλημμένας αὐτῶν συνεδριάσεις, τῆς τελευταίας συγκροτηθείσης τὴν 9ην Ὀκτωβρίου 1967.

Τὸ ὡς ἄνω θέμα ἠγέρθη κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966 (Ἄρ. 43/66). Εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν ἐπὶ τοῦ ἐν λόγω νομοσχεδίου πρὸς τὴν Βουλὴν αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν αἰτίνας ἐξήτασαν τὸ ἐν λόγω νομοσχέδιον ὑπεγράμμισαν μεταξὺ ἄλλων τὰ ἐξῆς :

«Αἱ Ἐπιτροπαὶ δραττόμεναι τῆς εὐκαιρίας ἐπανεξετάσεως τοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμου τοῦ 1962 ἐπελήφθησαν τῶν αἰτημάτων τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν Ὑπομηχανικῶν καὶ Μηχανικῶν Κατασκευῶν (Structural Engineers).

Πρὸς τοῦτο αἱ Ἐπιτροπαὶ ἤκουσαν τὰς ἀπόψεις τῶν ὑπομηχανικῶν καὶ προτίθενται συντόμως νὰ ἀκούσουν καὶ τὰς ἀπόψεις τῶν Μηχανικῶν Κατασκευῶν, τοῦ Συνδέσμου Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐγγραφῆς Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν καὶ ἄλλων ἐνδιαφερομένων ὀργανισμῶν ἢ προσώπων διὰ νὰ δυνηθῶν νὰ μορφώσουν γνώμην ἐπὶ τῶν ἀναφερομένων θεμάτων.

Ἐάν ἐν τέλει αἱ Ἐπιτροπαὶ καταλήξουν ὅτι ὁ βασικὸς Νόμος χρήζει τροποποιήσεως θὰ ὑποβάλουν πρὸς τὸ Σῶμα νέαν πρότασιν νόμου τροποποιούσαν τὸν βασικὸν νόμον ἀναλόγως.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω αἱ Ἐπιτροπαὶ συνήλθον εἰς ἐπανελημμένας συνεδριάσεις μεταξὺ τῆς 19ης Ἰουλίου 1966 καὶ τῆς 9ης Ὀκτωβρίου 1967 καὶ συνεζήτησαν διεξοδικῶς τὰς εἰσηγήσεις αἰτίνας ὑπεβλήθησαν τόσον προφορικῶς ὅσον καὶ δι' ὑπομνημάτων ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων προσώπων ἢ ὀργανισμῶν.

Κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτὰς κληθέντες παρέστησαν ἐκπρόσωποι τοῦ Συμβουλίου Ἐγγραφῆς Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν, τοῦ Συνδέσμου Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν, τῶν Μηχανικῶν Κατασκευῶν (Structural Engineers), τοῦ Συνδέσμου Ὑπομηχανικῶν Κύπρου ὡς καὶ διάφορα ἄλλα ἐνδιαφερόμενα πρόσωπα ἅτινα ἀνέπτυξαν καὶ διὰ ζώσης τὰς ἀπόψεις τῶν ἐπὶ τῶν ἐγερθέντων θεμάτων.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐζήτησαν ὡσαύτως καὶ ἔλαβον καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἐμελέτησαν ἐπισταμένως μίαν ἐκάστην τῶν περιπτώσεων εἰσηγούνται ὅπως ἐπενεχθῶν εἰς τὸν βασικὸν Νόμον αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις :

1. Ὅπως ἐπαυξήθη ἀπὸ 20.000 εἰς 25.000 κυβικοὺς πόδας ὁ ὄγκος τοῦ οἰκοδομήματος τὸν ὁποῖον οἱ Τεχνικοὶ Οἰκοδομῶν, 1ης τάξεως, νὰ δικαιούνται νὰ ἀνεγείρουν ἢ νὰ ἐπιδιορθώσουν.

2. Ὅπως δημιουργηθῆ νέα φθίνουσα τάξις Ὑπομηχανικῶν εἰς τὴν ὁποίαν νὰ περιληφθῶν ὅλοι ἐκεῖνοι οἵτινες ἀπεφοίτησαν τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου (Σχολῆ Δοξιάδη) ἢ τῆς Σιθιτανιδείου Σχολῆς καὶ οἵτινες ἐνεγράφησαν εἰς αὐτὰς πρὸ τῆς θεσπίσεως τοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμου τοῦ 1962 καὶ ἔχουσι τοῦλάχιστον πενταετὴ πρακτικὴν ἐξάσκησιν παρ' οἰαδήποτε Ἀρχῆ ἢ ἀρχιτεκτονικῷ γραφεῖω.

Ἀναφορικῶς μὲ τὸν ὄγκον τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐπιτελουμένων ἔργων αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγούνται ὅπως οὗτοι δικαιούνται νὰ ἀνεγείρουν οἰκοδομὰς οὐχὶ μεγαλύτερας τῶν 35.000 κυβικῶν ποδῶν.

3. Ὅπως προσεθεθῆ ἡ ἀκόλουθος ἐπιφύλαξις εἰς τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ βασικοῦ Νόμου :

«Νοεῖται ὅτι τοιαύτη αἴτησις δύναται νὰ καταχωρηθῆ καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς τοιαύτης περιόδου τῶν 12 μηνῶν εἰς τὰς κάτωθι περιπτώσεις :

(α) Ὅ αἰτήτης εὐρίσκετο κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς περιόδου ταύτης ἐκτὸς τῆς Κύπρου ἢ

- (β) ὁ αἰτητής ἦτο πτωχεύσας κατὰ τὴν τοιαύτην περίοδον ἢ
- (γ) ὁ αἰτητής ὑπέβαλεν αἴτησιν ἐντὸς τῆς νενομισμένης τοιαύτης περιόδου πρὸς ἔγγραφὴν ὡς ἀρχιτέκτων ἢ ἀρχιτέκτων ἐξ ἐπαγγέλματος καὶ δὲν ἐγένετο ἀποδεκτὴ, ὁ δὲ αἰτητής ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξετασθῇ ἢ αἰτησίς του ὡς αἰτησίς Τεχνικοῦ Οἰκοδομῶν, 1ης τάξεως».

Ἡ ἐν λόγῳ τροποποίησις κατέστη ἀναγκαία καθ' ὅσον ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅτι ὑπῆρξαν περιπτώσεις καθ' ἃς δικαιολογημένως δὲν ἠδυνήθησαν ὠρισμένα άτομα ἢ κατηγορίαι ἀτόμων νὰ ὑποβάλουν αἴτησιν δι' ἔγγραφὴν ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς καθωρισμένης ὑπὸ τοῦ Νόμου.

4. Ὅπως δημιουργηθῇ νέα φθίνουσα ἐπαγγελματικὴ τάξις Μηχανικῶν Κατασκευῶν (Structural Engineers) εἰς ἣν νὰ δύνανται νὰ ἐγγραφοῦν ὅσοι εἶναι κάτοχοι τοιούτων προσόντων ὡς τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Μηχανικῶν Κατασκευῶν τοῦ Λονδίνου (Institute of Structural Engineers) προβλεπόμενα δι' ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν ὑπὸ αὐτοῦ ἐπὶ πτυχίῳ (graduateship) διενεργουμένων ἐξετάσεων καὶ ἔχουν ἐνὸς τοῦλάχιστον ἔτους πρακτικὴν ἐξάσκησιν μετὰ τὴν κτήσιν τῶν τοιούτων προσόντων ἢ ὑπέστησαν ἐπιτυχῶς τὰς τοιαύτας ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις τοῦ Ἰνστιτούτου.

Εἰς τὴν τάξιν αὐτὴν νὰ δύνανται νὰ ἐγγράφονται οἱ Μηχανικοὶ Κατασκευῶν (Structural Engineers) ἔαν καὶ ἐφ' ὅσον ὑποβληθῇ ἐκ μέρους τῶν αἰτησῶν ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τῆς διατάξεως αὐτῆς.

Διὰ τοὺς ἤδη φοιτῶντας Μηχανικοὺς Κατασκευῶν νοεῖται ὅτι οὗτοι θὰ ὑποστοῦν ἐπιτυχῶς τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις τῶν (graduateship) ἐντὸς τακτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τῆς παρούσης διατάξεως καὶ ὅτι θὰ ὑποβάλουν αἴτησιν πρὸς τὸ Συμβούλιον ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς πρακτικῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐνὸς ἔτους.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγούνται ὅπως αἱ ὡς ἄνω εἰσηγήσεις τῶν συμπεριληφθούσων εἰς σχέδιον νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον νὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ἵνα ἐνσωματωθῶσιν αὗται εἰς τὸν βασικὸν Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἐτέθη σήμερον ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως διὰ νὰ ἀναγνωσθῇ καὶ νὰ κατατοπισθῶσιν τὰ ἔντιμα Μέλη.

Προτοῦ προετοιμασθῆ συγκεκρίμενον Νομοσχέδιον θὰ πρέπει νὰ διεξαχθῇ συζήτησις ὑπὸ τοῦ Σώματος διὰ νὰ ἀποφασισθῇ κατὰ πόσον αἱ εἰσηγήσεις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν γίνονται δεκταὶ ὑπὸ τῆς ὀλομελείας τῆς Βουλῆς ἢ τῆς πλειοψηφίας. Διὰ τοῦτο προτίθεμαι νὰ θέσω τὸ θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, Παρ' ὅλον ὅτι αὐτὴ ἡ διαδικασία τῆς ὑποβολῆς τύπου ἐκθέσεως εἶναι μᾶλλον ἀσυνήθης εἰς τὴν Βουλὴν, ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι θὰ ἦτο πολὺ καλῦτερον νὰ ἀκολουθηθῇ ἡ ἐξῆς ὁδός : Νὰ παραπεμφθῇ κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν σύνταξιν προτάσεως Νόμου βάσει τῶν εἰσηγήσεων καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς συζήτησιν ὅταν θὰ ἔχωμεν τὸ συγκεκρίμενον Νομοσχέδιον ἐνώπιόν μας, διότι διαφορετικὰ ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ συζητήσωμεν τὸ θέμα δύο φορές. Μίαν φοράν διὰ νὰ κατασταλάξωμεν ποῖαι εἶναι περίπου αἱ ἀπόψεις τοῦ Σώματος, νὰ πάη πίσω εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπεξεργασίαν τῆς προτάσεως Νόμου, καὶ ἐπανερχόμενον εἶναι φυσικὸν ὅτι οἰοσδήποτε Βουλευτὴς θὰ ἔχῃ καὶ πάλιν τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλήσῃ ἢ νὰ ἔχῃ διάφορον γνώμην, ἢ ἀκόμη καὶ ἐπὶ τῆς διατυπώσεως νὰ ἔχῃ διάφορον γνώμην, καὶ ἔτσι νὰ ἔχωμεν δύο φορές συζήτησιν εἰς τὴν Βουλὴν. Δι' αὐτό, νοου-

μένου ότι αι δύο ενδιαφερόμενοι Έπιτροπαι έχουν καταλήξει σέ ώρισμένα συμπεράσματα, τó όρθόν είναι νά αναλάβη ή Νομική Έπιτροπή νά διατυπώση τήν πρότασιν Νόμου και νά τεθῆ ενώπιον του Σώματος ή πρότασις Νόμου πρòς συζήτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Έν πρώτοις, από ό,τι ένθυμούμαι, ή Νομική Έπιτροπή δέν αναλαμβάνει τήν νομοτεχνικήν έργασίαν διά τήν σύνταξιν Νομοσχεδίων. Έάν είναι όμως έπιθυμητόν όπως ύπάρχη Νομοσχέδιον κατά τήν προσεχή συνεδρίαν τῆς Βουλῆς είναι δυνατόν νά συνταχῆ τούτο και νά είναι ενώπιον του Σώματος χωρίς νά κληθῆ ή Νομική Έπιτροπή διά τήν σύνταξιν του.

Έάν τó Νομοσχέδιον έτοιμασθῆ θά είναι άσφαλώς επί τῆ θάσει τών εισηγήσεων τών δύο Κοινοβουλευτικῶν Έπιτροπῶν και έπομένως και πάλιν θά προκύψῃ θέμα, μετά τήν συζήτησιν, τροποποιήσεων. Δηλαδή είτε ή μία διαδικασία άκολουθηθῆ είτε ή άλλη, εάν κατά τήν συζήτησιν προκύψουν τροποποιητικαί εισηγήσεις και πάλιν θά είναι ανάγκη νά αναβληθῆ τó Νομοσχέδιον διά τήν νομικήν διατύπωσιν τών τροποποιητικῶν εισηγήσεων. Έάν όμως τά έντιμα Μέλη έπιθυμοῦν νά ύπάρχη Νομοσχέδιον ενώπιον του Σώματος κατά τήν προσεχή συζήτησιν και νά άκολουθηθῆ ή διαδικασία ή όποία άκολουθεῖται όταν κατατίθενται Νομοσχέδια υπό τῆς Έκτελεστικῆς Έξουσίας, δέν έχω καμμίαν ένστασιν.

Ό κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Έγώ συμφωνῶ με τήν ιδικήν σας εισηγήσιν, αλλά εάν υιοθετηθῆ ή εισηγήσις του κ. Δημητριάδη θά πρέπει νά γνωρίζουν τά μέλη τῆς Βουλῆς ποιοί θά αναλάβουν τήν σύνταξιν του Νομοσχεδίου, οὔτως ώστε αν τυχόν μέλη θελήσουν νά κάμουν εισηγήσεις κατόπιν τῆς άναγνώσεως τῆς έκθέσεως τών δύο Έπιτροπῶν, νά γνωρίζουν σέ ποίαν ειδικήν Έπιτροπήν θά άπευθυνθοῦν διά νά υποβάλουν τάς εισηγήσεις των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δέν νομίζω ότι θά είχε δικαίωμα οίσοδήποτε ό όποίος θά συντάξῃ τó Νομοσχέδιον νά άκούσῃ όποιασδήποτε άλλας εισηγήσεις και νά τάς συμπεριλάβῃ εἰς τó Νομοσχέδιον πέραν τών εισηγήσεων τῆς Κοινοβουλευτικῆς Έπιτροπῆς. Δι' αὐτό ήκολουθήσα τήν άλλην διαδικασίαν, διότι ή άλλη διαδικασία δίδει τήν εύκαιρίαν εἰς όλα τά μέλη τῆς Βουλῆς νά υποβάλουν τάς εισηγήσεις των και τότε νά συνταχῆ τó Νομοσχέδιον άφού ληθοῦν ύπ' όψιν όλαι αι άπόψεις αι όποιαί θά έκφραστοῦν. Έάν θά έτοιμασθῆ τώρα Νομοσχέδιον πρέπει νά είναι επί τῆ θάσει τών συγκεκριμένων προτάσεων τάς όποίας έχομεν ενώπιόν μας, άλλως θά είναι άδύνατον νά συνταχθῆ.

Ό κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Είναι πιθανόν έν όψει ώρισμένων προσφάτων εξέλιξεων ή Έπιτροπή νά αναθεωρήσῃ, πιθανώς, ώρισμένας αποφάσεις της διότι συνέβησαν ώρισμένα γεγονότα τελευταίως τά όποία δέν είχεν ύπ' όψιν της. Δι' αὐτό θά ήτο όρθόν νά δοθῆ ή εύκαιρία όχι μόνον εἰς άλλους αλλά και εἰς τήν Έπιτροπήν άκόμη νά επανεξετάσῃ ώρισμένα θέματα επί τών όποίων είχε λάθει αποφάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, έχω ύπ' όψιν μου ώρισμένα ύπομνήματα τά όποία έστάλησαν εἰς τήν Βουλήν και έκκυκλοφόρησαν έν σχέσει με τó θέμα τών κυβικῶν ποδῶν. Έν πάσῃ

περιπτώσει εάν συνταχθῆ Νομοσχέδιον πρέπει νὰ συνταχθῆ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰσηγήσεων καὶ κατόπιν νὰ γίνουν τροποποιητικαὶ προτάσεις, ἄλλως ὁ συντάσσων τὸ Νομοσχέδιον δὲν θὰ ἔχη τίποτε τὸ θετικὸν ἐνώπιόν του διὰ νὰ ἐργασθῆ.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ὁ λόγος πού ἔκαμα τὴν εἰσήγησιν ἦτο διὰ νὰ ἀποφευχθῆ διπλῆ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν καὶ δὲν νομίζω ὅτι ὁ ἕνας ἢ ὁ ἄλλος τρόπος εἶναι ἐπιτακτικὸς. Ἐάν νομίζετε ὅτι μὲ τὴν ἰδικὴν σας εἰσήγησιν μπορεῖ νὰ προχωρήσῃ τὸ ζήτημα καὶ ἀποτελεσματικὰ καὶ προπαντὸς ταχύτερον—διότι τὸ θέμα τοῦτο ἐκκρεμεῖ ἀπὸ ἔτους σχεδόν—δὲν ἐπιμένω εἰς τὴν ἰδικὴν μου ἀποψιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι θὰ ἦτο καλύτερον, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι εἰσηγήσεις καὶ ἀπόψεις, νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις, νὰ διαπιστωθῆ ποῖαι τροποποιητικαὶ εἰσηγήσεις γίνονται ἀποδεκταὶ ἀπὸ τὸ Σῶμα, νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸ Νομοσχέδιον, ὅποτε πλέον ἢ τελικὴ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ εἶναι καὶ σύντομος καὶ εὐκολωτέρα. Ἄλλως θὰ ἔχωμεν τὸ Νομοσχέδιον, κατόπιν θὰ ἐπακολουθήσῃ συζήτησις, θὰ ἔχωμεν νὰ κάμωμεν τροποποιήσεις καὶ πάλιν θὰ ἐπανέλθωμεν νὰ συζητήσωμεν τὰς τροποποιήσεις. Δηλαδὴ δὲν κερδίζομεν χρόνον ἐάν ἀκολουθηθῆ ἡ διαδικασία τὴν ὁποίαν εἰσηγήθη ὁ ἐντιμος Βουλευτὴς κ. Χρύσης Δημητριάδης.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ὑπάρχει ἐγγεγραμμένον τὸ θέμα «Διαφήμισις ὑπὸ τοῦ Ρ.Ι.Κ καὶ τῆς Τηλεοράσεως, τοῦ καπνίσματος, τροφίμων καὶ φαρμάκων», τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις ἔχει ἀρχίσει.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κατόπιν ὁ κ. Φράγκος καὶ ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἐντιμοὶ συνάδελφοι.

Ἦκουσα μετὰ προσοχῆς τὰ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Τουμαζῆ λεχθέντα ἀναφορικῶς μὲ τὰς διαφημίσεις φαρμάκων, τροφίμων καὶ σιγαρέττων μὲσφ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου καὶ τῆς Τηλεοράσεως, καὶ θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ ἐκφράσω καὶ ἐγὼ μερικὰς ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ἐν πρώτοις, ὀφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον αἱ διὰ τοῦ τρόπου τούτου διαφημίσεις ἐπηρεάζουν τοὺς νεαρὰς ἡλικίας πολίτας τῆς Δημοκρατίας μας καὶ κατὰ πόσον, ἐάν τοῦτο ἀληθεύῃ, θὰ ὀφείλαμεν νὰ λάβωμεν τοιαῦτα μέτρα ὥστε νὰ παρεμποδίσωμεν τὸ εἶδος τοῦτο τῆς διαφημίσεως, καὶ δεύτερον, ποῖα εἶναι τὰ ἔσοδα τοῦ Ρ.Ι.Κ. ἐκ τῶν τοιούτων διαφημίσεων καὶ, ἐν περιπτώσει παρεμποδίσσεως τῶν διαφημίσεων τούτων, ποῖαι θὰ εἶναι αἱ οἰκονομικαὶ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας μας.

Ἐξετάζοντες ἀνεπηρέαστως καὶ ἀντικειμενικῶς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐπηρεασμοῦ τῆς νεολαίας μας ἐκ τῶν διαφημίσεων τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθέντων προϊόντων μὲσφ τῆς τηλεοράσεως, θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω τὰ ἀκόλουθα :

Πρῶτον, ἐάν πράγματι πιστεύωμεν τοῦτο, τότε διερωτῶμαι, μήπως ὁ προηγούμενος ὁμιλητὴς δὲν νομίζει ὅτι οἱ παρακολουθοῦντες τὴν τηλεόρασιν νέοι μας δὲν θὰ ἐπηρεάζονται πράγματι δυσμενῶς ἀπὸ ἔργα τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ δλων τῶν εἰδῶν ἐγκλήματα, ἐκθιασμοί, ἀνθρωποκτονίαι καὶ τόσα ἄλλα κακὰ παραδείγματα, ὅποτε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἔπρεπε νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὸ Ρ.Ι.Κ. νὰ παύσῃ τὴν προβολὴν τοιούτων ταινιῶν ; Καὶ διερωτῶμαι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τί ἄλλο θὰ εἶχε νὰ προσβάλλῃ ἢ τηλεόρασις,

λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι, δυστυχῶς, ὅλα τὰ διὰ τὴν τηλεόρασιν παραγόμενα ἔργα τὰ ὁποῖα προβάλλονται ὑπὸ τῶν τηλεοράσεων ὅλου τοῦ κόσμου εἶναι τοιούτου εἴδους ἔργα ; Καὶ δεύτερον διερωτώμαι, δὲν νομίζει ὁ ἔντιμος συναδέλφος ὅτι οἱ νέοι τῆς χώρας μας ἐπηρεάζονται περισσότερο ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρῆσιν τῶν εἰδῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα ἀπὸ τὰ παραδείγματα τὰ ὁποῖα παίρνουν ἀπὸ τοὺς γονεῖς των, τοὺς καθηγητὰς των, καὶ γενικῶς ἀπὸ τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἐκτιμοῦν ἢ μὲ τὰ ὁποῖα ἔρχονται εἰς καθημερινὴν ἐπικοινωνίαν ἢ συναναστροφὴν, παρὰ ἀπὸ τὰ ὅσα βλέπουν διαφημιζόμενα ἀπὸ τὴν τηλεόρασιν ;

Ὅσον ἀφορᾷ ἐξ ἄλλου τὸ ζήτημα τῶν οικονομικῶν ἐπιπτώσεων θὰ εἶχα νὰ εἶπω τὰ ἑξῆς : Δεδομένου ὅτι εἰς κάθε προηγμένην χώραν εἶναι ὄχι μόνον ἀπαραίτητον ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβλημένον ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας νὰ ὑφίσταται Ραδιοφωνικὴ καὶ Τηλεοπτικὴ Ὑπηρεσία, ἡ ὁποία, ἐάν δὲν δύναται διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς μέσων νὰ καλύπτῃ τὰ τακτικὰ ἔξοδα λειτουργίας της καὶ νὰ ἐξευρίσκη τὰ ἔξοδα ἐπεκτάσεως τῶν ἐγκαταστάσεών της, θὰ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ζητῇ τὴν οικονομικὴν ἐνίσχυσιν τῆς Κυβερνήσεως ἢ ὁποία θὰ ἐξαιαγκάζεται νὰ χορηγῇ ταύτην εἴτε ἐπιβαρύνουσα τοὺς πολίτας μὲ πρόσθετον φορολογίαν εἴτε ἐπιχορηγοῦσα τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἰδρυμα ἐκ τῶν πόρων τοῦ Παγίου Ταμείου. Ὅποτε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ποσὸν τῆς ἐπιχορηγήσεως εἴτε θὰ ἀφαιρῆται ἀπὸ χρήματα τὰ ὁποῖα θὰ διεισθύνοντο ἄλλως δι' ἀπαραίτητα ἔργα ἀναπτύξεως εἴτε θὰ καλύπτεται καὶ πάλιν ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ αὐξήσιν ὀρισμένης ἄλλης φορολογίας. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ ἔσοδα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος ἐκ τῶν διαφημίσεων ἔχουν ὡς ἀκολουθῶς ἐτησίως :

Ἀναψυκτικὰ	£ 40.000
Φάρμακα	£ 5.000
Σιγαρέττα	£ 14.000
Τρόφιμα	£ 41.000
Διάφορα	£ 80.000
Σύνολον	<u>£ 180.000</u>

καὶ ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου τῶν £180.000 αἱ £100.000 ἀναφέρονται εἰς τὰ εἶδη ἐπὶ τῶν ὁποίων θέλομεν νὰ ἐπιβάλωμεν περιορισμὸν, δὲν νομίζει ὁ ἔντιμος συναδέλφος ὅτι ἡ ἀποστέρησις τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος ἐκ τῶν ἐσόδων τούτων θὰ ἐπηρεάσῃ δυσμενῶς, ἐν τελευταία ἀναλύσει, τοὺς οικονομικοὺς πόρους τῆς Δημοκρατίας μας χωρὶς νὰ ἐκπληρωθῇ πράγματι ὁ ὑπὸ τοῦ ἔντιμου συναδέλφου ἐπιδιωκόμενος σκοπός ; Διότι καὶ ἐγώ, δυστυχῶς, ἔχω τὴν κακὴν ἔξιν νὰ καπνίζω καὶ μπορῶ νὰ διαθεβαίωσω τὸν ἔντιμον συναδέλφον ὅτι τὴν κακὴν ταύτην συνήθειαν δὲν τὴν ἀπέκτησα λόγῳ τῆς μέσῃ τηλεοράσεως διαφημίσεως τῶν σιγαρέττων, ἀλλὰ διότι ἠκολούθησα καὶ ἐγώ τὸ κακὸν παράδειγμα τῶν ἄλλων καπνιστῶν.

Ὅς ἐμπορευόμενος, θὰ ἦτο ἴσως καλὸν νὰ ἀναφέρω τὴν τακτικὴν τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν οἱ διάφοροι Ἐμπορικὸι Οἴκοι τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀναφορικῶς μὲ τὰς διαφημίσεις τῶν προϊόντων των. Διὰ κάθε εἶδος τὸ ὁποῖον διατίθεται εἰς τὴν ἀγορὰν μας ὑπάρχει πάντοτε ἐν διαθέσιμον κοινδύλιον τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ δαπανηθῇ διὰ τὰς κατὰ διαφόρους τρόπους διαφημίσεις του. Ὅς ἐκ τούτου, ἐν ἡ περιπτώσει θὰ ἐθέταμεν εἰς τοὺς Οἴκους τούτους περιορισμοὺς ὡς πρὸς τὰ ποσὰ τὰ διαθέσιμα διὰ διαφημίσεις μέσῃ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου, τὸ μόνον τὸ ὁποῖον θὰ ἐπετυγχάναμεν θὰ ἦτο νὰ ἀποστερήσωμεν τὰ ἔσοδα τῆς Δημοκρατίας μας ἐξ ἐνὸς σεβαστοῦ ποσοῦ χρημάτων.

Τελειῶνων θὰ ἤθελον νὰ παρατηρήσω ὅτι διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους, ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα πολὺ ὑποσεκτικοὶ εἰς τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν θὰ λάβωμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἵνα μὴ ζημιώσωμεν τὰ συμφέροντα τῆς Δημοκρατίας μας χωρὶς ἀντιστοιχῶς νὰ ὠφελήσωμεν πραγματικῶς τοὺς πολίτας τῆς Δημοκρατίας μας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑἶΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Τουμαζῆ ἔγγραφέν θέμα εἶναι ἐνδιαφέρον ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ σοβαρὸν, διότι ἀφορᾷ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὴν δημοσίαν ὑγείαν.

Εἶναι γεγονός ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν Νομοσχεδίων περὶ Ἐλέγχου Τιμῆς καὶ Ποιότητος τῶν Φαρμάκων καὶ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων, εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον διαφήμισιν διαφόρων φαρμάκων καὶ σιγαρέττων τόσο ἀπὸ τοῦ ραδιοφώνου ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς τηλεοράσεως. Εἶχα τότε τονίσει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἔπρεπε νὰ τύχη προσεκτικῆς μελέτης ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὀργάνων τοσοῦτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν καὶ ἰδίᾳ θεατῶν τῆς τηλεοράσεως συμπεριλαμβάνονται καὶ χιλιάδες νεαρῶν ἀτόμων καὶ μάλιστα παιδιῶν.

Ὅταν ὁ ἐντιμος Βουλευτὴς κ. Τουμαζῆς ἤνοιξε τὴν συζήτησιν τοῦ ἐγγραφέντος θέματος εἰς τὴν Βουλὴν πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων, ἀτυχῶς λόγω ἀπουσίας μου εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δὲν ἦμην παρὼν, εἶχα ὁμῶς τὴν εὐκαιρίαν νὰ μελετήσω τὴν ἀγόρευσίν του εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς.

Ἄνκαι δὲν συμφωνῶ πλήρως πρὸς ὅλας τὰς ἐκφρασθεῖσας ὑπ' αὐτοῦ ἀπόψεις, ἐν τούτοις πλείστα ὅσα σημεῖα τῆς ἀγορεύσεώς του μὲ εὐρίσκουν ἀπολύτως σύμφωνον, ἰδιαιτέρως τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν διαφήμισιν τῶν σιγαρέττων καὶ τῶν φαρμάκων.

Ἄναφορικῶς μὲ τὴν διαφήμισιν τῶν ἀναψυκτικῶν δὲν συμφωνῶ πλήρως μὲ τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου ὡς διευτώθησαν ὑπ' αὐτοῦ, διότι διατηρῶ σοβαρὰς ἐπιφυλάξεις ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἢ τοιαύτη διαφήμισις τῶν ἀναψυκτικῶν ἀποτελεῖ σοβαρὸν κίνδυνον διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν. Ὅμως πιστεύω καὶ ἐγὼ ὅτι οἰαδῆποτε διαφήμισις φαρμάκων καὶ διαφόρων προϊόντων καπνίσματος ἀποτελεῖ ἄμεσον ἢ ἐμμεσον κίνδυνον διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν. Εἰς μίαν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν διεξάγεται ἀμείλικτος ἐπιστημονικὸς πόλεμος ἐναντίον τοῦ καπνίσματος νομίζω ὅτι δι' ἡμᾶς τοῦλάχιστον εἶναι ἀπαράδεκτος ἢ συνεχισις τῶν διαφημίσεων τῶν σιγαρέττων ἀπὸ τοῦ ραδιοφώνου καὶ τῆς τηλεοράσεως ἰδιαιτέρως, καὶ μάλιστα ἀπὸ ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν ἐπιχορηγοῦμενους ὑπὸ τοῦ Κυπριακοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Καθ' ὃν χρόνον ἄλλα χῶραι πλέον ἀνεπτυγμέναι ἀπὸ ἡμᾶς διεξάγουσιν συστηματικὴν προπαγάνδαν ἐναντίον τοῦ καπνίσματος καὶ λαμβάνουσι θετικὰ μέτρα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν, ὅπως εἶναι ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀναγραφή ἐπὶ τῶν κυτίων τῶν σιγαρέττων τῶν κινδύνων ἐκ τοῦ καπνίσματος, δι' ἡμᾶς τοῦλάχιστον ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν ὅπως μὴ ἐνθαρρύνωμεν τὴν τόσο ἐλκυστικὴν καὶ πειστικὴν πράγματι διαφήμισιν τῶν σιγαρέττων ἀπὸ τῆς τηλεοράσεως.

Ὅταν τὰ παιδιά καθημερινῶς ἀκούουσιν καὶ βλέπουσιν δι' εἰκόνων τὴν ἐπιτυχῆ πρᾶγματι αὐτὴν διαφήμισιν, εἶναι δύσκολον νὰ ἀθέξουσιν εἰς τὸν πειρασμὸν τοῦ καπνίσματος. Χαρακτηριστικὸν ἀναφέρω ὅτι πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων μὲ ἐπιληρόφορῆσεν γονεὺς δεκατετραετοῦς μαθητοῦ τοῦ Λανιτείου Γυμνασίου ὅτι ὁ υἱὸς του τοῦ ἐξεμυστηρέυθη ὅτι παρασυρθεὶς ἀπὸ τὴν ἐλκυστικὴν διαφήμισιν τῆς τηλεοράσεως ἐσυνήθισε τὸ κάπνισμα. Οὐδεμίαν ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι αὐτὸ θὰ συμβαίη καὶ μὲ πολλὰ ἄλλα νεαρὰ άτομα.

Τὸ κάπνισμα, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι μίᾳ συνήθεια τοῦ ἀνθρώπου ἢ ὁποῖα ἐνῶ τοῦ παρέχει μίαν ἀμφίβολον ἀπόλαυσιν, ἐν τούτοις τοῦ προκαλεῖ ἀσφαλῶς διαφόρους θλάθας εἰς τὸ καρδιαγγειακὸν σύστημα καὶ ἴσως νὰ ἀποτελεῖ καὶ ἓνα συνεχῆ ἐπικρεμμάμενον κίνδυνον ἐκδηλώσεως τοῦ καρκίνου.

Ἄτυχῶς δὲν διαθέτομεν ἀκόμα τὰς στατιστικὰς τὰς ὁποίας ἐζητήσαμεν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, δύναμαι ὅμως νὰ ἀναφέρω τώρα ὅτι εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὑπολογίζεται ὅτι περίπου 280.000 θάνατοι ἐτησίως ὀφείλονται ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὴν κακὴν ἐπίδρασιν τοῦ καπνίσματος.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Τουμαζῆς ἀγορεύων ἐπὶ τοῦ θέματος ἀνεφέρθη καὶ γενικώτερον ἐπὶ τῶν σκοπῶν καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου καὶ τῆς Τηλεοράσεως.

Δὲν νομίζω ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ θέμα πρὸς συζήτησιν κατὰ τὸ παρὸν τοῦλάχιστον στάδιον, συμφωνῶ ὅμως ὅτι αἱ δραστηριότητες καὶ ἐπιδιώξεις τῶν δύο αὐτῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν ὡς ἐκφραστικῶν ὀργάνων τοῦ Κράτους εἶναι τεραστίως σημασίας καὶ διαδραματίζουν σοβαρώτατον ρόλον διὰ τὴν διαφώτισιν, τὴν μόρφωσιν, τὴν ἐκπαίδευσιν γενικά, τὴν ψυχαγωγίαν τοῦ κοινοῦ κ.λ.π.

Ἐχῶ τὴν γνώμην ὅτι εἰς ἕνα μεγάλον βαθμὸν τὰ δύο αὐτὰ ἱδρύματα, λαμβανόμενων ὅπ' ὄψιν καὶ τῶν πενιχρῶν μέσων τὰ ὁποία διαθέτουν, ἐπιτυγχάνουν καὶ ἐκπληροῦν εἰς λίαν ἱκανοποιητικόν βαθμὸν τὸν προορισμὸν των.

Διὰ τοῦτο ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συζητήσεως αὐτῆς ἐπιθυμῶ ὅπως ἐκφράσω τὴν ἱκανοποίησίν μου καὶ συγχαρῶ τόσο τὸ Διοικητικόν Συμβούλιον ὅσον καὶ τὸ προσωπικόν τῶν ἱδρυμάτων αὐτῶν διὰ τὸ δύσκολον ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπιτελοῦν.

Τὸ ζήτημα τῆς διαφημίσεως εἶναι θεθαίως ἡ ἐμπορικὴ πλευρὰ τοῦ ζητήματος καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ τύχη προσεκτικῆς ἐπανεκτιμήσεως ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων.

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Σαθβίδη ὅτι τὸ οἰκονομικόν μέρος τοῦ θέματος ἀποτελεῖ σοβαρὸν παράγοντα, θεθαίως δὲν ἀμφισβητεῖται. Νομίζω ὅμως ὅτι δι' αὐτὸν καὶ μόνον τὸν λόγον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτρέπεται ἡ διαφήμισις προϊόντων τὰ ὁποία ἀποδεικνύονται ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν δημοσίαν υγείαν.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Τουμαζῆς κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του προέβη καὶ εἰς ὀρισμένας εἰσηγήσεις ὅπως π.χ. τὴν ἐγκαθίδρυσιν Ἐπιτροπῶν πρὸς μελέτην τοῦ ὅλου ζητήματος.

Ἄνκαὶ βασικῶς δὲν διαφωνῶ, ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι εἰς τὸ παρὸν στάδιον θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ ἀφήσωμεν τοὺς ἀρμοδίους νὰ ἐπιληφθοῦν τοῦ ὅλου θέματος καὶ ἡμεῖς νὰ ἐπιφυλαχθῶμεν ὅπως ἐπανέλθωμεν ἐάν καὶ ὅταν παραστῇ ἀνάγκη. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔθεσε πρὸς συζήτησιν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Τουμαζῆς εἶναι πράγματι πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ ἐγείρει ἀρκετὰ σημεῖα.

Ὁ κ. Τουμαζῆς, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξέθεσε, ζητεῖ νὰ ἐξετασθῇ ἡ σκοπιμότης τῆς συνεχίσεως ἢ μὴ τῆς διαφημίσεως σιγαρέττων, ἀναφυκτικῶν καὶ φαρμάκων ἀπὸ τῆς τηλεοράσεως.

Πρὶν ὑπεισέλθω εἰς τὸ θέμα τῶν τριῶν εἰδῶν τὰ ὁποία ἐπεσήμανε, θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ κ. Τουμαζῆ οὐσιαστικῶς ἐγείρει τὸ ὅλον θέμα τῆς διαφημίσεως ἀπὸ τῆς τηλεοράσεως.

Ἐάν, πράγματι, εἶναι ἀπολύτως ὀρθὴ ἡ θέσις, ὡς ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ διαφήμισις ἀπὸ τῆς τηλεοράσεως ἐνὸς εἶδους σημαίνει ἔμμεσον κρατικὴν ἐνθάρρυνσιν πρὸς τὸ κοινὸν διὰ τὴν κατανάλωσιν τοῦ διαφημιζομένου εἶδους—θέσιν μὲ τὴν ὁποίαν δὲν συμφωνῶ πλήρως—τότε ὑπάρχουν πλείστα ἄλλα εἶδη, διὰ τὰ ὁποία τοῦτο ἰσχύει.

Καί συνεπῶς ἐγείρεται γενικώτερον τὸ θέμα. Εἶναι ἢ ὄχι ὀρθὸν ἢ τηλεόρασις νὰ διαφημίζῃ οἰαδήποτε εἶδη; Ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον ἐπιτρέπεται ἡ διαφήμισις ἀπὸ τῆς τηλεόρασεως εἶναι ἡ αὐξησις τῶν ἐσόδων τοῦ σχετικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ρ.Ι.Κ. Ὅμως, σὲ πολλὰς χώρας ὅπου ὑπάρχει ἐμπορικὴ διαφήμισις καὶ σχετικὰ κέρδη διὰ τὴν τηλεόρασιν, τὸ κοινὸν δὲν καλεῖται πάντοτε ἐπιπροσθέτως νὰ πληρῶνῃ οἰονδήποτε ποσὸν δι' ἐτησίαν ἄδειαν χρήσεως τῆς τηλεόρασεως. Ἡμεῖς ἐδῶ, ὄχι μόνον πληρώνομεν ἀλλὰ καὶ ἔχομεν αὐξήσει τὰ ἐτήσια τέλη. Δὲν λέγω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν τέλη. Ὅμως ἔτσι ἔχομεν τὴν ἀκόλουθον εἰκόνα: Αὐξήσιν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ κοινοῦ διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν τελῶν, ἐνόχλησιν τῶν θεατῶν τῆς τηλεόρασεως μετὰ διαφημίσεις, αὐξήσιν τῶν εἰσπράξεων ὑπὸ τοῦ Ρ.Ι.Κ. καὶ δημιουργίαν κινδύνων, ὅπως τοὺς ἐξέθεσεν ὁ κ. Τουμαζῆς.

Διὰ νὰ εἴμεθα, λοιπόν, συνεπεῖς πιστεύω ὅτι τὸ ὅλον θέμα τῶν διαφημίσεων ἀπὸ τῆς τηλεόρασεως δεόν ὅπως ἐξετασθῆ.

Διότι, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ θλαθερὰ ἡ διαφήμισις ἀναψυκτικῶν (διὰ τὰ ὁποῖα ἐγείρει ζήτημα ὁ κ. Τουμαζῆς) καὶ διὰ τὰ ὁποῖα δὲν συμφωνῶ, καὶ νὰ μὴ εἶναι θλαθερὰ ἡ διαφήμισις οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ἐπὶ παραδείγματι;

Τὸ θέμα ἐγείρεται, κατὰ τὴν γνώμην μου, ὡς ἑξῆς:

Εἶναι ἐπιθυμητὴ, διὰ πολλοὺς λόγους ἡ διαφήμισις ἀπὸ τῆς τηλεόρασεως ἢ ὄχι;

Ἐὰν εἶναι ἐπιθυμητὴ, τοῦτο θὰ σημαίνει ὅτι δὲν θεωρεῖται ἡ Κυβέρνησις ὑπεύθυνος διὰ τὸ περιεχόμενον τῶν διαφημίσεων, διότι ἀσφαλῶς ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει λόγον νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν ἐξάπλωσιν ἢ κατανάλωσιν τοῦ Α ἢ Β εἶδους εἰς θάρος ἄλλου εἰσαγομένου ἢ κατασκευαζομένου ὑφ' οἰουδήποτε ἰδιώτου ἢ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως.

Καὶ ἐὰν οὕτως ἔχει τὸ θέμα, δηλαδὴ ἐὰν καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ διαφήμισις μπορεῖ νὰ γίνεταί, διότι οὐδόλως ἐκπροσωπεῖ ἢ δεόν νὰ θεωρηθῆται ὅτι ἐκπροσωπεῖ ἐνθάρρυνσιν τῆς Κυβερνήσεως, ἐγείρεται τὸ θέμα ποῖα εἶδη εἶναι ἀπολύτως θλαθερὰ διὰ νὰ διαφημίζωνται.

Καὶ ἐὰν μὲν εἶναι τὸσον θλαθερὰ ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ διαφημισθοῦν ἀπὸ τῆς τηλεόρασεως τὸ ἐλάχιστον τὸ ὁποῖον δυνάμεθα νὰ πράξωμεν εἶναι νὰ ἀπαγορεύσωμεν τὴν διαφήμισιν τοῦ εἶδους αὐτοῦ ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν τηλεόρασιν ἀλλὰ καὶ γενικώτερον.

Κατὰ τὴν γνώμην μου, μόνον ἡ περίπτωσις τῶν σιγαρέττων ἐγείρει ἀπολύτως παρόμοιον θέμα, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄλλων χωρῶν, ἴσως δὲ καὶ μερικῶν τύπων φαρμάκων.

Συνεπῶς, τὸ θέμα δὲν εἶναι τὸσον ἀπλοῦν καὶ ἀπαιτεῖ τὴν ἐξέτασίν του ὑπὸ τὸ γενικώτερον πρῖσμα τῆς διαφημίσεως ἢ μὴ ἀπὸ τῆς τηλεόρασεως.

Ἄλλὰ ὁ τρόπος μετὰ τὸν ὁποῖον ἐγείρει τὸ θέμα ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει ἀκόμη μίαν πλευράν. Ὁ κ. Τουμαζῆς ἀνησυχεῖ διότι ἡ διαφήμισις τοῦ καπνίσματος ἀπὸ τὴν τηλεόρασιν ἐπηρεάζει δυσμενῶς τὴν νεολαίαν καὶ τὸ κοινόν. Συμφωνῶ μαζί του, καὶ τοῦτο παρ' ὅλον ὅτι δὲν νομίζω ὅτι ὁ νεαρὸς ὁ ὁποῖος βλέπει εἰς τὴν τηλεόρασιν διαφημιζόμενον ἕνα εἶδος σιγαρέττων ἐπηρεάζεται περισσότερο ὅσον ἀφορᾷ τὴν κακὴν αὐτὴν ἔξιν ἀπὸ τὸ ὅταν βλέπῃ τὸν πατέρα του, τὸν καθηγητὴν του, τὸν φίλον ἢ τὸν συνάδελφόν του νὰ καπνίζῃ ἀρεϊμανίως.

Σημειωτέον δέ, καὶ εἰρήσθω ἐν παρενθέσει, ὅτι ὁ Νόμος σήμερον εἰς τὴν Κύπρον ἐπιτρέπει εἰς ἐφήβους ἄνω τῶν 14 ἐτῶν καὶ νὰ καπνίζουν καὶ νὰ ἀγοράζουν σιγαρέττα, πράγμα πλέον σοβαρὸν ἀπὸ τὴν ἀπλήν διαφήμισιν σιγαρέττων. Καὶ συνεπῶς καὶ τοῦτο τὸ θέμα χρήζει μελέτης.

“Όμως, κατά την γνώμην μου, πολύ περισσότερον ἐπηρεάζεται ὁ νεαρός ἀπὸ τὸ ὄλον πρόγραμμα τῆς τηλεοράσεως. Καὶ ἀφοῦ ὀρθῶς βλέπομεν τὸ θέμα τοῦτο ἀπὸ αὐτῆς τῆς σκοπιᾶς, τότε θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ τὸ ὄλον θέμα τῶν προγραμμάτων τῆς τηλεοράσεως, τὰ ὁποῖα καίτοι ἔχουν βελτιωθῆ, ἐξακολουθοῦν κατὰ σημαντικὸν ποσοστὸν νὰ ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἀτυνομικά, καουμποϊκά καὶ κατασκοπευτικά ἔργα.

Αὐτὰς τὰ σκέψεις μᾶς ἐγείρει τὸ θέμα ποῦ ἔθεσεν ὁ κ. Τουμαζῆς, τὰς ὁποίας καὶ ἔχω ἐκθέσει ἐν γενικαῖς γραμμαῖς καὶ ἐλπίζω νὰ ἀποτελέσουν ἀντικείμενον ἐξετάσεως, διότι ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ ὄλου θέματος.

Καὶ συμφωνῶ μὲ τὸν κ. Τουμαζῆν ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τοῦ ἐγγραφέντος θέματος :

Ἐφ’ ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἢ συζήτησις θεωρεῖται λήξασα. Τὸ ἐπόμενον θέμα εἶναι τὸ ἐγγραφέν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ :

«Ἡ ἀνάγκη ἀναλήψεως συστηματικῆς διαφωτιστικῆς ἐκστρατείας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ πρὸς ἀνάσχεσιν τῆς Τουρκικῆς διπλωματικῆς δραστηριότητος».

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Πιστεύω ὅτι τὸ ἐγγραφέν θέμα ἐνέχει ὑψίστην διὰ τὸν τόπον σπουδαιότητα διότι ἀναφέρεται καὶ σχετίζεται ἄμεσα μὲ αὐτὸ τοῦτο τὸ μέλλον τοῦ λαοῦ μας καὶ τὴν ἱστορικὴν παρουσίαν του εἰς τὸν χῶρον αὐτὸν.

Ἀνάλυσις τῆς σημασίας καὶ τοῦ ρόλου τῶν διεθνῶν ἐπαφῶν καὶ τῶν ἐπιπτώσεων αἵτινες ἀπορρέουν ἐκ μιᾶς συστηματικῆς ἐθνικῆς διαφωτίσεως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ, τοῦ ἐθνικοῦ δηλονότι θέματος, νομίζω ὅτι δὲν χρειάζεται ἐν προκειμένῳ, διότι εἶναι πασιδῆλος καὶ εἰς τοὺς πλέον ἀδαεῖς τῆς πολιτικῆς ἱστορίας.

Διὰ τοῦτο εἶναι καὶ πασιδῆλοι οἱ κίνδυνοι οἵτινες ἀπορρέουν ἐκ τῆς συστηματικῆς τουρκικῆς διπλωματικῆς δραστηριότητος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἥτις παντοῦ καὶ πάντοτε ἔχει ὡς ἐπίκεντρον τὸ ἐθνικὸν μας θέμα, ἥτοι τὸ Κυπριακόν. Ἡ τουρκικὴ διπλωματία προσδιώρισε μετ’ ἀκριβείας καὶ συνέλαβε μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὴν ἱστορικῆς διπλωματικῆς δευδερκείας τὸν ζωτικώτατον καὶ πρωταρχικόν ρόλον εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῶν ἐθνῶν ποῦ διαδραματίζουσιν αἱ διεθνεῖς ἐπισκέψεις καὶ ἐπαφαί. Καὶ κατῴρθωσε μὲ μίαν ὁμολογουμένως ἔξοχον προσπάθειαν νὰ ὀλοκληρώσῃ ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος ἓνα εὐρὺ κύκλον ἐπαφῶν καὶ ἐπισκέψεων, αἵτινες ἔχουν προγραμματισθῆ καὶ ἔχουν ἐπιτευχθῆ ἐντὸς τῶν πλαισίων μιᾶς μελετημένης καὶ λεπτομεροῦς ἐπιστημονικῆς διπλωματικῆς προεργασίας. Ἀποτέλεσμα τῆς τουρκικῆς αὐτῆς διπλωματικῆς δραστηριότητος εἶναι νὰ κινδυνεύωμεν σήμερον, πρὸ τῆς παρελεύσεως διετίας ἀπὸ τοῦ πανηγυρικοῦ ψηφίσματος τοῦ Ο.Η.Ε ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1965—ψηφίσματος τὸ ὁποῖον προεκάλεσε τὴν γνωστὴν ἔντονον ἀλλὰ ἀπέλπιδα τουρκικὴν ἀντίδρασιν—νὰ κινδυνεύωμεν, ἐπαναλαμβάνω, νὰ ἀπολέσωμεν τὴν θάσιν τῆς πλειοψηφίας ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐθεμελιώθη ἡ πανηγυρικὴ ἐκείνη περὶ Κύπρου ἀπόφασις τῆς Διεθνοῦς Ἀμφικτυονίας.

Μία άπλή άναδρομή εις τό πρόγραμμα έπισκέψεων τών Τούρκων έπισήμων εις άλλας χώρας από του 'Οκτωβρίου του 1966 μέχρι του 'Οκτωβρίου του 1967—δέν ανατρέχω εις την προγενεστέρην διπλωματικήν τουρκικήν δραστηριότητα επί του Κυπριακού, διά να μή κουράσω τό Σώμα, αναφέρω άπλώς και μόνον ότι ύπήρξε σημαντικωτάτη—μία τοιαύτη άναδρομή παρουσιάζει μίαν καταπληκτικήν και άνευ προηγουμένου τουρκικήν διπλωματικήν δραστηριότητα ή όποία απέφερε λαμπρούς διά τούς Τούρκους καρπούς και κινδυνεύει να μάς οδηγήσει, εάν ήδη δέν τό επέτυχε, εις διεθνή διπλωματικήν άπομόνωσην.

Πρός άνακεφαλαίωσην του επί του Κυπριακού έπιδειχθέντος ζωηρού ένδιαφέροντος υπό της έπίσημου Τουρκίας αναφέρω εις άδράς και περιληπτικές γραμμάς τό πρόγραμμα έπισκέψεων Τούρκων έπισήμων εις ξένας χώρας από του 'Οκτωβρίου του 1966 μέχρι του 'Οκτωβρίου του 1967 ως και τό περί Κύπρου μόνον κοινόν άνακοινωθέν τό όποϊον έξεδίδετο μετά από μίαν έκάστην τοιαύτην έπίσκεψιν, έν τώ πλαίσίω του γενικού άνακοινωθέντος τό όποϊον συνετάσσετε.

1. Έπίσκεψις Σουνάι εις Πακιστάν 7—12/10/1966.

Τό περί Κύπρου κοινόν άνακοινωθέν τών Προέδρων τών δύο χωρών έτόνιζε και τά ακόλουθα :

«'Ο Πρόεδρος της Τουρκίας εξέφρασε την ευγνωμοσύνην του προς τον Πρόεδρον του Πακιστάν διά την συνεχή ύποστήριξιν που προσέφερε τό Πακιστάν προς την Τουρκίαν επί του Κυπριακού προβλήματος. 'Ωσαύτως ό Τούρκος Πρόεδρος εξέτιμησε βαθύτατα τάς έπαιαληφθείσας άπόψεις του Προέδρου του Πακιστάν επί της ισχύος και του σεβασμού τών διεθνών συμφωνιών, συμπεφωνημένων με την συγκατάθεσιν τών διαπραγματευθέντων μερών. Οι δύο Πρόεδροι εξέφρασαν την έλπίδα ότι αι διμερείς συνομιλίαι αι άρξάμεναι μεταξύ τών κυβερνήσεων της Τουρκίας και της 'Ελλάδος θα οδηγήσουν εις μίαν ειρηνικήν διευθέτησιν του προβλήματος.

2. 'Ενάμισι μήνα άργότερον, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, μεταξύ 1ης και 6ης/12/1966 ό Πρόεδρος της Τουρκίας Σουνάι εύρίσκει εις Τυνησίαν. Και εκεί ό άεικίνητος Τούρκος Πρόεδρος εύρισκε την εύκαιρίαν να αναπτύξη τάς περί Κύπρου έπίσημους τουρκικάς άπόψεις, και αντιστάσεως μη ούσης εκ μέρους μας έξεδίδετο τό ακόλουθον περί Κύπρου άνακοινωθέν :

«'Οσον άφορᾷ τό Κυπριακόν πρόβλημα οι δύο άρχηγοί του κράτους νομίζουν ότι είναι συμφέρον να έπιμείνουν εις μίαν συμπεφωνημένην λύσιν δικαίαν και έντιμον ήτις να λαμβάνη ύπ' όψιν τά νόμιμα δικαιώματα τών δύο κοινοτήτων και όλων τών ένδιαφερομένων μερών. 'Εξέφρασαν την πεποίθησιν ότι όλα τά μέρη όφείλουν να άπόσχουν πάσης πράξεως δυναμένης να χειροτερεύση την έντασιν έν τή νήσῳ και να δρούν έν τώ πλαίσίω τών διεθνών συμφωνιών».

3. 'Ο Τούρκος 'Υπουργός τών 'Εξωτερικῶν κ. Τσιακλαγιαγκιλ μεταβαίνει όλίγον άργότερον (μεταξύ της 3ης και 12ης/2/1967) εις 'Ιταλίαν δι' έπίσημον έπίσκεψιν.

'Αναφερόμενον εις τό Κυπριακόν τό κοινόν 'Ιταλοτουρκικόν άνακοινωθέν τό όποϊον έξεδόθη επί τη λήξει της έπισκέψεως του κ. Τσιακλαγιαγκιλ εις Ρώμην τονίζει «την άνάγκην έπιλύσεως του Κυπριακού προβλήματος ως άπαραιτήτου μέσου σταθεροποιήσεως της ειρήνης εις τόν χώρον της Μεσογείου». Τό άνακοινωθέν περαιτέρω τονίζει : «ό Τούρκος 'Υπουργός 'Εξωτερικῶν κ. Τσιακλαγιαγκιλ ανέφέρθη εις τάς πλέον προσφάτους εξελίξεις του προβλήματος τονίσας τούς κινδύνους εκ της άποστολής υπό τρίτων όπλων εις την νήσον».

Οι δύο 'Υπουργοί, περαίνει τό περί Κύπρου άνακοινωθέν, «συνεφώνησαν επί της άνάγκης όπως έκάστη πλευρά άπόσχη ένεργειών, δυναμένων να έπιδεινώσουν την κατάστασιν και υπεγράμμισαν τό έπείγον της έξευρέσεως δικαίας λύσεως του προβλήματος, διασφαλιζούσης τά νόμιμα (και πάλιν) συμφέροντα άπάντων τών ένδιαφερομένων μερών».

4. Ὁ ἴδιος ἄνθρωπος ὁ κ. Τσιακλαγιαγκιλ δὲν διστάζει νὰ μεταβῆ καὶ εἰς μίαν λίαν φιλικὴν πρὸς τὸ κυπριακὸν πρόβλημα χώραν, τὴν Γιουγκοσλαβίαν, ἡ ὁποία ἀνέκαθεν ἀπὸ δεκαπενταετίας καὶ πλέον τηρεῖ εὐχρινῆ καὶ τιμίαν φιλοκυπριακὴν πολιτικὴν, καὶ ἐνῶ εἶναι διεθνῶς γνωσταὶ αἱ φιλικαὶ σχέσεις τοῦ Προέδρου τῆς χώρας στρατάρχου Τίτο μετὰ τοῦ Προέδρου Μακαρίου. Τὸ κοινὸν περὶ Κύπρου ἀνακοινωθὲν πού ἐξεδίδετο μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπισήμου ἐπισκέψεως (6—11.3.1967) ἦτο ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν πλέον λακωνικῶν πού ἐξεδόθησαν ἐκ τῶν ἀλληπαλλήλων τουρκικῶν ἐπισκέψεων : «Οἱ δύο Ὑπουργοί», ἐτόνιζεν ἀπλῶς τὸ ἀνακοινωθὲν «ἀντήλλαξαν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ καὶ ἐξέθεσαν τὰς ἀντιστοιχοῦς ἀπόψεις των καὶ ἐτόνισαν τὸ ἐνδιαφέρον των διὰ τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης εἰς τὴν περιοχὴν».

5. Ὁ Πρόεδρος Σουνάι μεταβαίνει τὸν ἐπόμενον μῆνα εἰς Η.Π.Α. δι' ἐπίσημον ἐπίσκεψιν μετὰ 3 καὶ 5.4.1967.

Τὸ περὶ Κύπρου κοινὸν ἀνακοινωθὲν πού ἐξεδόθη ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα :

«Ὁ Πρόεδρος Τζόνσον καὶ ὁ Πρόεδρος Σουνάι ἐξήτασαν ἐπίσης τὸ πρόβλημα τῆς Κύπρου ὑφ' ὄψιν τὰς μορφάς. Ἀνεθεώρησαν τὰς ἐξελίξεις τοῦ προβλήματος ἀπὸ τῶν ἀτυχῶν γεγονότων τοῦ 1963, ἅτινα ἐπροξένησαν τόσην καταστροφὴν καὶ δυστυχίαν εἰς τὴν νῆσον, εἰδικώτερον διὰ τὴν τουρκικὴν κοινότητα. Ὑπεγράμμισαν τὴν ἀνάγκην ἀποχῆς ἀπὸ οἰανδήποτε ἐνέργειαν τείνουσαν νὰ ἐπιτείνῃ τὴν ἀναταραχὴν εἰς τὴν νῆσον μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν. Ὁ Πρόεδρος Σουνάι ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ Προέδρου Τζόνσον εἰς τὴν δυστυχίαν τὴν προερχομένην ἀπὸ τὴν παρούσαν κατάστασιν εἰς τὴν νῆσον. Ἐπανέλαβε τὴν τουρκικὴν ἐπιθυμίαν πρὸς ἐπίτευξιν μιᾶς εἰρηνικῆς καὶ συμπεφωνημένης λύσεως. Ἀναφερόμενοι εἰς τὰς διμερεῖς συνομιλίας μετὰ τὴν Τουρκίαν καὶ Ἑλλάδος ἀμφότεροι οἱ Πρόεδροι ἐξέφρασαν τὴν ἐλπίδα ὅτι αἱ συνομιλίας θὰ ὀδηγήθωσιν εἰς μίαν ἐντιμὸν λύσιν, διασφαλίζουσαν τὰ νόμιμα (καὶ πάλιν) δικαιώματα ὄλων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, περιλαμβανομένων καὶ τῶν κοινοτήτων πού διαβιοῦν εἰς τὴν νῆσον». Πάλιν καλὰ πού οἱ δύο Πρόεδροι δὲν ἐλησμόνησαν εἰς τὸ τέλος καὶ τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους τῆς νήσου αὐτῆς. Καὶ τὸ ἀνακοινωθὲν ἐπέβαινε : «ἐν τῇ ἐρεύνη των οἱ δύο Πρόεδροι συνεφώνησαν ὅτι τὰ γεγονότα τὰ ἀπορρέοντα ἀπὸ ὑπαρχούσας συμφωνίας παραμένουσας βασικὸς παράγον ἐν τῇ ἀναζητήσει μιᾶς τοιαύτης λύσεως. Οἱ δύο Πρόεδροι ἐξέφρασαν τὴν πεποίθησιν των διὰ τὸ ὑπὸ τῶν δυνάμεων τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἐπιτελούμενον ἔργον καὶ διηρεύνησαν τρόπους διὰ τῶν ὁποίων αἱ προσπάθειαι τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν θὰ ἐδραϊώσων τὴν εἰρήνην καὶ θὰ διασφαλίσουν τὴν ἐπιστροφὴν εἰς ὁμαλὰς συνθήκας αἱ ὁποῖαι θὰ ἠδύναντο νὰ ἐνισχυθοῦν».

6. Ὁ Πρωθυπουργὸς Ντεμιρέλ τὸν ἴδιον μῆνα (27η Ἀπριλίου—1η Μαΐου 1967) μεταβαίνει ἐπίσημως εἰς Πακιστάν διὰ νὰ ὑπογραμμισθῇ ἐκ νέου εἰς τὸ κοινὸν ἀνακοινωθὲν περὶ κυπριακοῦ πού ἐξεδόθη : «Ὁ Πρωθυπουργὸς ἐπανέλαβε πρὸς τὸν Πρόεδρον τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως διὰ τὴν σταθερὰν ὑποστήριξιν τὴν ὁποῖαν τὸ Πακιστάν παρέσχε πρὸς τὴν Τουρκίαν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος. Ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς ἀναμνησκόμενοι τῶν τραγικῶν γεγονότων (συνεχίζει τὸ ἀνακοινωθὲν) τοῦ 1963, ἅτινα ἔχουν προξενήσει ἀνυπολόγιστους ζημίας πρὸς τοὺς Μωαμεθανοὺς τῆς νήσου, μὲ δδύνην παρακολουθοῦν τὴν συνέχισιν τῆς καταπιέσεως καὶ τῶν βασανιστηρίων στρεφόμενων κατὰ τῆς τουρκικῆς κοινότητος. Ὑπεγράμμισαν τὴν ἐπιέγουσαν ἀνάγκην ἐπαναφορᾶς εἰς ὁμαλὰς συνθήκας, ἐπαναθεβαιούντες (συνεχίζει τὸ ἀνακοινωθὲν) τὸν δεσμευτικὸν παράγοντα τῶν συμφωνιῶν, ἠξίωσαν μίαν συμπεφωνημένην λύσιν τοῦ προβλήματος, ἥτις θὰ λάθῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπαρξιν εἰς τὴν Κύπρον δύο διαφορετικῶν ἐθνικῶν κοινοτήτων, διασφαλίζουσαν τὰ νομικὰ τῶν δικαιώματα καὶ συμφέροντα καὶ διὰ νὰ τοὺς παράσχη τὰς προϋποθέσεις νὰ ζήσουν ἐν εἰρήνῃ καὶ πλήρει ἀσφαλείᾳ».

7. Ἀναχωρῶν ἀπὸ τὸ Πακιστάν τὴν 1ην Μαΐου 1967, καὶ ἔχων τὴν πλήρη ὑποστήριξιν τῆς χώρας ἐπὶ τῶν τουρκικῶν ἀπόψεων διὰ τὸ κυπριακόν, ὁ Ντεμιρέλ κατευθύνεται ἀμέσως καὶ τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς ἡμέραν εὐρίσκεται εἰς Περσίαν,

δπου μετά τό πέρας μιᾶς ἐπισήμου πενθημέρου ἐπισκέψεως ἐξεδίδετο τό ἀκόλουθον ἀνακοινωθέν : «Ἐναφορικῶς μέ τό κυπριακόν πρόβλημα οἱ δύο Πρωθυπουργοί συνεφώνησαν ἀπολύτως. Ὑπεγράμμισαν τήν ἀνάγκη ἐξευρέσεως συμπεφωνημένης λύσεως ἡ ὁποία θά ἡδύνατο νά διασφαλίση ἀποτελεσματικῶς τά νόμιμα δικαιώματα καί συμφέροντα τῶν δύο ἐθνικῶν κοινοτήτων. Ὁ Τοῦρκος Πρωθυπουργός ἐπανελάθει εἰς τόν Πρωθυπουργόν τῆς Περσίας τήν εὐγνωμοσύνην τῆς κυβερνήσεως διὰ τήν συνεχῆ ὑποστήριξιν τήν ὁποίαν ἡ Περσία παρέσχε πρὸς τήν Τουρκίαν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ προβλήματος».

8. Τέσσαρας ἡμέρας ἀργότερον (9—12.5.1967) ὁ κύριος Ντεμιρέλ μετέβαινεν εἰς Δυτικὴν Γερμανίαν. Τό κοινόν ἀνακοινωθέν ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ ἀνέφερε τὰ ἀκόλουθα : «Ὁ Τοῦρκος Πρωθυπουργός ἐπεξήγησεν εἰς τόν Γερμανόν Καγκελλάριον τὰς προσφάτους ἐξελίξεις ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος. Ὁ Πρωθυπουργός καί ὁ Καγκελλάριος ἐτόνισαν τό γεγονός ὅτι ἡ Γερμανία συνεισφέρει οικονομικῶς ἀξιόλογον ποσόν διὰ τήν συντήρησιν τῶν ἐν Κύπρῳ εἰρηνευτικῶν δυνάμεων τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Οἱ δύο ἡγέται ὑπεγράμμισαν ὅτι ἡ ἐν λόγῳ εἰρηνευτικὴ δύναμις ἐπιτελεῖ ἀξιόλογον ἔργον εἰς τήν διατήρησιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ νήσῳ. Ἀμφότεροι οἱ ἡγέται ἐξέφρασαν τήν ἐλπίδα ὅτι τοῦτο θά συμβάλῃ εἰς τήν ἐξομάλυνσιν τῆς καταστάσεως ἐν τῇ νήσῳ. Ὡσαύτως ἐξέφρασαν τήν ἐλπίδα ὅτι μία εἰρηνικὴ καί δικαία λύσις τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος ἐπὶ τῆς θάσεως συμπεφωνημένης λύσεως ὄλων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν θά ἡδύνατο νά ἐπιτευχθῇ, ἡ ὁποία θά διησφάλιζε τά νόμιμα δικαιώματα καί συμφέροντα ἀμφοτέρων τῶν κοινοτήτων».

9. Πέντε μόλις ἡμέρας ἀργότερον ὁ Τσιακλαγιαγκιλ μετέβαινεν εἰς Ρουμανίαν (17—20.5.1967). Τό κοινόν ἀνακοινωθέν ἐτόνιζε σὺν ἄλλοις : «Ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ οἱ δύο Ὑπουργοί Ἐξωτερικῶν ἐξέφρασαν πλήρη ταυτότητα ἀπόψεων ἐν τῇ ἀναζητήσει μιᾶς εἰρηνικῆς διευθετήσεως τοῦ προβλήματος».

10. Ἐξ μόλις ἡμέρας ἀργότερον ὁ Τσιακλαγιαγκιλ εὐρίσκετο εἰς τό Ἰράκ.

Τὴν 26ην Μαΐου 1967, ἐξεδίδετο τό ἀκόλουθον περὶ Κύπρου ἀνακοινωθέν : «Ὁ Τοῦρκος Ὑπουργός Ἐξωτερικῶν ἐξέθεσε τὰς τελευταίας σοβαρὰς ἐξελίξεις ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος καί παρέσχε πληροφορίας ἐν σχέσει πρὸς ἐνεργείας ἀποσκοπούσας εἰς τὴν ἐξέυρεσιν συμπεφωνημένου διακανονισμοῦ εἰς τὴν διένεξιν. Ὑπεγράμμισεν ὡσαύτως τὴν ἐπιθυμίαν τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως δι' ἀποκατάστασιν ἐν τῇ νήσῳ συνθηκῶν ἐπιτρεπουσῶν τοιοῦτον διακανονισμόν. Ὁ Ὑπουργός Ἐξωτερικῶν τοῦ Ἰράκ ἐπανεβεβαίωσε τὴν θέσιν τῆς κυβερνήσεώς του ὡς αὕτη ἐξετέθη εἰς κοινόν ἀνακοινωθέν τῆς 10ης Φεβρουαρίου 1966, ἥτοι τό κυπριακόν πρόβλημα δέον νά ἐπιλυθῇ δι' εἰρηνικῶν μέσων καί διὰ συμφωνίας ὄλων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν μὲ θάσιν τὴν διατήρησιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Κύπρου καί τὸν ἀπόλυτον σεβασμόν τῶν νομικῶν δικαιωμάτων τῶν δύο ἐθνικῶν κοινοτήτων ἡγγυημένων διὰ διεθνῶν συνθηκῶν».

11. Ὁ Τοῦρκος Πρόεδρος κ. Σουνάι εὐρίσκετο μεταξὺ 27 καί 30.6.1967 εἰς Γαλλίαν δι' ἐπίσημον ἐπίσκεψιν. Εἰς τό κοινόν ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ ἀνακοινωθέν ἀνεφέρετο : «Ὁ Πρόεδρος Σουνάι ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἐν Κύπρῳ κατάστασιν καί καθώρισε τὴν θέσιν τῆς Τουρκίας ἐπὶ τοῦ προβλήματος τούτου. Ὁ στρατηγός Ντὲ Γκὼλ ἔλαθε μετ' ἐνδιαφέροντος σημείωσιν τῆς θέσεως ταύτης καί ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι αἱ διμερεῖς συνομιλῖαι μεταξὺ Τουρκίας καί Ἑλλάδος θά καταλήξουν εἰς τὸν διακανονισμόν τῆς διαφορᾶς ἐν δικαιοῦτητι καί ἐν πνεύματι σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων τῶν δύο ἐν τῇ νήσῳ κοινοτήτων».

12. Ὁ Τοῦρκος πρωθυπουργός κ. Ντεμιρέλ μετέβαινεν ἐντὸς ὀλίγου (13—17.9.1967) εἰς Ρουμανίαν. Καί τό ἀπαραίτητον ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ ἀνακοινωθέν ἐτόνιζεν : «Οἱ δύο ἡγέται ἀντήλλαξαν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ καί ἐτόνισαν τὴν ἀνάγκη ἐξευρέσεως εἰρηνικῆς λύσεως τοῦ κυπριακοῦ ἥτις θά διασφαλίζῃ τά νόμιμα δικαιώματα τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν».

13. Τέσσαρας ημέρας αργότερον (21—29.9.1967) ὁ Ντεμιρέλ ἐπισκέφθη τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν. Τὸ σχετικὸν κοινὸν ἀνακοινωθὲν ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ ἀνέφερον : «Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν δύο κυβερνήσεων ἀντήλλαξαν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ. Ἐτόνισαν τοὺς σοβαροὺς κινδύνους οἵτινες ἐδημιουργήθησαν λόγῳ τῶν προσπαθειῶν ἐπιδεινώσεως τῆς καταστάσεως εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον καὶ τὴν προσπάθειαν νὰ ἀποστερήσουν τὸ ἀνεξάρτητον τοῦ κυπριακοῦ κράτους. Διεκήρυξαν ἐπίσης τὴν ἀνάγκην ἐπιλύσεως τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος δι' εἰρηνικῶν μέσων ἐπὶ τῇ θάσει τῆς διατηρήσεως τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος τοῦ κυπριακοῦ κράτους καὶ τῆς διασφαλίσεως τῶν νομίμων δικαιωμάτων καὶ συμφερόντων τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς τουρκικῆς ἐθνικῆς κοινότητος, τὰ ὅποια διασφαλίζουν τὴν εἰρηνικὴν διαβίωσιν τῶν δύο αὐτῶν κοινοτήτων ἐντὸς ἀτμοσφαιρᾶς ἀσφαλείας καὶ ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης. Αἱ δύο πλευραὶ ἐξέφρασαν ἐκ νέου τὴν ἀναπότρεπτον ἀνάγκην ὅπως ὅλα τὰ κράτη μέλη τοῦ Ο.Η.Ε. ἀπέχουν (συμφώνως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας τῆς 4.3.1964) ἀπὸ οἰανδήποτε ἐνέργειαν ἣτις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιδεινώσῃ τὴν ἐν Κύπρῳ κατάστασιν.

14. Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Τσιακλαγιαγκιλ εἰς Ἰράκ, μετέβαινεν (20—24.10.1967) εἰς τὴν ἐν λόγῳ χώραν καὶ ὁ κ. Ντεμιρέλ, ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς χώρας. Οἱ καρποὶ τῶν ἀμοιβαίων αὐτῶν ἀνταλλαγῶν ἐπισήμων ἐπισκέψεων ὡς ἐμφαίνεται ἀπὸ τὸ ἀκόλουθον περὶ Κύπρου ἀνακοινωθὲν εἶναι πλούσιοι : «Ὁ Τούρκος Πρωθυπουργὸς ἐξέφρασε τὴν μεγάλην ἐκτίμησιν τῆς Τουρκίας διὰ τὴν στάσιν τοῦ Ἰράκ ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος». (Μετὰ τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸ Πακιστάν ἐκφράζεται ἡ ἴδια εὐγνωμοσύνη καὶ πρὸς τὸ Ἰράκ). «Ὁ κ. Ντεμιρέλ ἐξήγησεν ἐν λεπτομερείᾳ τὰς τελευταίας ἐξελίξεις τοῦ θέματος καθὼς καὶ τὰ αἷτια διὰ τὴν ἔλλειψιν τρόπου πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ θέματος. Οἱ δύο Πρωθυπουργοὶ διατηροῦν τὴν δεσμευτικὴν ἰσχύν τῶν διεθνῶν συμφωνιῶν. Οἱ Πρωθυπουργοὶ ἐτόνισαν ἅπαξ ἔτι τὴν ἀνάγκην διὰ μίαν δικαίαν καὶ συμπεφωνημένην λύσιν τοῦ προβλήματος, διασφαλίζουσαν πλήρως τὰ δικαιώματα καὶ τὰ νόμιμα συμφέροντα τῶν δύο κοινοτήτων, οὕτως ὥστε αὐταὶ νὰ δύνανται νὰ διαβιοῦν εἰρηνικῶς καὶ ἐν πλήρει ἀσφαλείᾳ».

15. Σήμερον, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτε συζητεῖται τὸ θέμα τοῦτο ὁ κ. Σουνάι καὶ ὁ Ἰ. Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Τσιακλαγιαγκιλ ἐπὶ κεφαλῆς ἰσχυρᾶς διπλωματικῆς ἀποστολῆς εὐρίσκονται εἰς Μεγάλῃν Βρεττανίαν ἐπεξηγοῦντες εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς ἐπισήμους τὰς τουρκικὰς θέσεις ἐπὶ τῆς Κύπρου τὰς ὁποίας ἐξωραίζουν μὲ τὸν μανδύαν τῆς διασφαλίσεως τῶν «νομίμων» δικαιωμάτων τῆς ἀσημάντου, τουρκικῆς μειονότητος.

Ἐκ παραλλήλου καὶ ἐπιπροσθέτως πρὸς τὰς ἐπισκέψεις Τούρκων ἐπισήμων εἰς ἄλλας χώρας ἐξ ἴσου ἀξιοσημεῖοι εἶναι αἱ ἐπισκέψεις ξένων ἐπισήμων εἰς τὴν Τουρκίαν. Μὲ ἐξαιρεσιν τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἰβάν Βάσεφ, Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν τῆς Βουλγαρίας (16—21.8.1966) ὅτε δὲν ἐγένετο μνεῖα ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ εἰς τὸ κοινὸν ἀνακοινωθὲν, ἀκολουθεῖ ἐπίσκεψις τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως κ. Κοσύγκιν (20—27.12.1966). Τὸ ἀνακοινωθὲν περὶ Κύπρου ἀνέφερον : «Αἱ δύο πλευραὶ ἀντήλλαξαν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος. Ὁ Τούρκος Πρωθυπουργὸς ἀνέπτυξεν ἐν λεπτομερείᾳ τὴν τουρκικὴν θέσιν ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος. Ὁ Σοβιετικὸς Πρωθυπουργὸς ἐπανεθεσβαίωσεν ἅπαξ ἔτι τὴν Σοβιετικὴν θέσιν ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῆς Κύπρου ὡς ἐξετέθη εἰς τὰ Σοβιετικὰ ἀνακοινωθέντα καὶ εἰς τὰ προηγουμένα Τουρκοσοβιετικὰ ἀνακοινωθέντα. Αἱ δύο πλευραὶ ὑπεγράμμισαν τὴν ἀνάγκην ὅτι ὅλα τὰ μέλη τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν πρέπει—ἐν συναρτήσει μὲ ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας τῆς 4.3.1964—νὰ ἀπέσχουν ἀπὸ ἐνεργείας αἵτινες θὰ ὠδήγουν εἰς ἐπιδεινωσιν τῆς καταστάσεως ἐν τῇ νήσῳ».

3. Ὁ στρατηγὸς Ἀρέφ, Πρόεδρος τοῦ Ἰράκ, ἐξετέλει ἀκολούθως (20—26.2.1967) ἐπίσκεψιν εἰς Τουρκίαν. Τὸ κοινὸν ἀνακοινωθὲν περὶ Κύπρου ἀνέφερον : «Ὁ Πρόεδρος Σουνάι ὑπεγράμμισε τὴν τουρκικὴν θέσιν ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ. Ὁ Πρόεδρος Ἀρέφ ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν τῆς Ἰρακινῆς κυβερνήσεως ὅτι μία εἰρηνικὴ διευθέτησις ἐδραζομένη ἐπὶ τῆς διασφαλίσεως τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς

Κύπρου ἐπ' ὠφελεία τῶν νομίμων (καὶ πάλιν) δικαιωμάτων τῶν δύο κοινοτήτων ὡς διησαφελίσθησαν ὑπὸ διεθνῶν συνθηκῶν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξευρεθῆ. Ὁ Πρόεδρος Σουνάι ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς χώρας διὰ τὴν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Ἰράκ θέσιν ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος. Οἱ δύο Πρόεδροι τῶν κυβερνήσεων συνεφώνησαν ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς εἰρήνης ἐν τῇ νήσῳ θὰ ἐξυπηρετηθῆ μὲ τὸν καλύτερον τρόπον διὰ τῆς αὐστηρᾶς προσηλωσεως εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν ἀποχὴν ἀπὸ ἐνεργείας αἰτινες ὁδηγοῦν εἰς τὴν ἔντασιν ἐν τῇ νήσῳ».

4. Ἐκ τῶν πλέον λακωνικῶν ἀνακοινωθέντων ὑπῆρξεν εὐτυχῶς τὸ περὶ Κύπρου ἀνακοινωθὲν τὸ ἐκδοθὲν μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αἰθιοπίας Χαϊλέ Σελασιέ (2—6.3.1967) εἰς Τουρκίαν: «Ὁ Πρόεδρος τῆς Τουρκίας ἀνέπτυξεν εἰς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὴν θέσιν τῆς Τουρκίας ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ θέματος. Οἱ δύο ἀρχηγοὶ ἐξέφρασαν τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ κατάστασις ἐν Κύπρῳ δὲν θὰ ἐπιδεινωθῆ καὶ μία εἰρηνικὴ διευθέτησις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξευρεθῆ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ προβλήματος».

5. Μία ἄλλη προσωπικότης ἣτις ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς προστασίας τῶν νομίμων δικαιωμάτων ὄλων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἦτο καὶ ὁ Πιέρ Χάρμερ, Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν τοῦ Βελγίου, κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του (27.3.—1.4.1967) εἰς Τουρκίαν. «Οἱ δύο Ὑπουργοὶ ἐτόνιζε τὸ ἀνακοινωθὲν, «ἐμελέτησαν ἀμερολήπτως τὸ κυπριακὸν πρόβλημα. Ἐσχημάτισαν τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἔχει προκαλέσει ἐπιδεινώσιν τῶν πολιτικῶν σχέσεων εἰς αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ κόσμου θὰ εὕρῃ χωρὶς ἀναβολὴν μίαν συμπεφωνημένην, δικαίαν καὶ ἔντιμον λύσιν ἣτις νὰ προστατεύῃ τὰ δίκαια καὶ νόμιμα συμφέροντα ὄλων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν. Ὑπεγράμμισαν ἐπίσης τὴν ἀνάγκην ὅπως ὄλα τὰ μέρη ἀπέχουν, συμφῶνως πρὸς τὸ ψήφισμα τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας, πάσης πράξεως δυναμένης νὰ ἐπιδεινώσῃ τὴν κατάστασιν».

6. Καλυτέρα τῆς προηγουμένης ἀπόφασις ἦτο ἡ ἐκδοθεῖσα ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ τοιαύτη εἰς Τουρκίαν μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν (2—7.5.1967) τοῦ Ἀταμ Ραπάσκι, Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν τῆς Πολωνίας: «Ὁ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν τῆς Τουρκίας ἐξέθεσε τὰς ἀπόψεις τῆς κυβερνήσεώς του ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ. Οἱ δύο Ὑπουργοὶ ἐξέφρασαν τὴν εὐχὴν ὅπως τὸ πρόβλημα τοῦτο εὕρῃ μίαν εἰρηνικὴν λύσιν θασιζομένην ἐπὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Κύπρου εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῆ ἡ ἀρμονικὴ συμβίωσις τῶν δύο ἔθνικῶν κοινοτήτων, ἣτις καὶ νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς εἰρήνης καὶ καλῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν χωρῶν τῆς περιοχῆς αὐτῆς».

7. Ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς Τουρκίας μετὰ τὸ Πακιστάν καὶ τὸ Ἰράκ ἐπεκτείνεται καὶ πρὸς τὴν Περσίαν. Εἰς τὸ ἐκδοθὲν μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν (16—21.6.1967) τοῦ Σάχου τῆς Περσίας εἰς Τουρκίαν ἀνακοινωθὲν ἀναφέρονται τὰ ἀκόλουθα: «Ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ὁ Πρόεδρος ἐξέφρασε τὴν θαθεῖαν εὐγνωμοσύνην τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως διὰ τὴν ὑπὸ τῆς περσικῆς κυβερνήσεως συνεχῆ ὑποστήριξιν ἐπὶ τῆς κυπριακῆς ὑποθέσεως. Βεβαιοῦντες τὴν ἀνάγκην νὰ διατηρηθοῦν αἱ ὑπάρχουσαι συμφωνίαι ἀμφοτέραι αἱ πλευραὶ καλοῦν διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν διὰ μίαν πλήρη καὶ εἰρηνικὴν διευθέτησιν τῆς ὑποθέσεως κατὰ τρόπον διασφαλίζοντα τὰ νόμιμα δικαιώματα καὶ συμφέροντα τῆς τουρκικῆς κοινότητος ἐν τῇ νήσῳ καὶ νὰ τὴν καταστήσουν ἰκανὴν (μόνον τὴν Τουρκικὴν κοινότητα ἐν προκειμένῳ) νὰ συνεχίσῃ τὴν διαβίωσίν της ὑπὸ προϋποθέσεως πλήρους εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας».

8. Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1967 ὁ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν τῆς Τυνησίας κ. Μπουργκίπα ἐξετέλει ἐπίσημον ἐπίσκεψιν εἰς Τουρκίαν, καὶ περὶ τὴν 14ην Ἰουλίου 1967 ἐξεδόθη ἐν Τουρκίᾳ τὸ ἀκόλουθον ἀνακοινωθὲν περὶ Κύπρου: «οἱ δύο Ὑπουργοὶ, Τσιακλαγιαγκιλ καὶ Μπουργκίπα, ἠσχολήθησαν ἐπίσης μὲ τὸ κυπριακόν. Ἐξέφρασαν τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦτο ὅπερ ἀποτελεῖ ἐτέραν ἐστίαν διενέξεως (παρὰ τὴν ἑξοχότητα πρὸς τὸ μεσανατολικόν) θὰ ἐπιλυθῆ ἄνευ χρονοτριβῆς κατὰ τρόπον δίκαιον ὅστις νὰ διασφαλίσῃ διὰ τὴν τουρκοκυπριακὴν κοινότητα συνθηκᾶς διαβίωσης ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀσφαλείᾳ καὶ νὰ προστατεύῃ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ νόμιμα συμφέροντα τῆς τουρκικῆς κοινότητος». (Ἡ ἀναφορὰ καὶ πάλιν γίνεται μόνον περὶ τῆς τουρκικῆς κοινότητος).

9. Ὁ Βασιλεὺς Χουσεΐν ὁ ὁποῖος ἐπεσκέπτετο (5—11.9.1967) τὴν Τουρκίαν ἐνῶ διεξήγοντο εἰσέτι αἱ συνομιλίες τοῦ Ἐθρου—ὅπερ μαρτυρεῖ ὅτι οἱ Τούρκοι οὐδὲν ἑνδιαφέροντο εἰς τὴν καταπληκτικὴν αὐτὴν διπλωματικὴν τῶν δραστηριοτήτων ἐὰν διεξήγοντο συνομιλίες, κατὰ τραγικὴν πρὸς ἡμᾶς ἀντίθεσιν—ὕπεγραψε τὸ ἀκόλουθον κοινὸν ἀνακοινωθὲν μὲ τὸν Τούρκον Πρόεδρον Σουναί : «Οἱ δύο ἀρχηγοὶ κρατῶν ἐξήτασαν ἐπίσης τὸ Κυπριακόν. Ὁ Πρόεδρος τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας ἐξέφρασε τὴν βαθεῖαν ἐκτίμησιν τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ τουρκοῦ λαοῦ διὰ τὴν σημαντικὴν κατανόησιν καὶ ὑποστήριξιν τὴν ὁποῖαν ἡ Ἰορδανία ἐπέδειξε πρὸς τὴν Τουρκίαν ἐπὶ τοῦ θέματος. Οἱ δύο ἀρχηγοὶ ἐπαναθεβαίνουσαν τὴν δεσμευτικὴν ἰσχύν τῶν διεθνῶν συμφωνιῶν (εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν εἶναι τοῦτο χαρακτηριστικόν τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἢ ὅποια ἐπετεύχθη) καὶ καλοῦν διὰ μίαν συμπεφωνημένην καὶ σύντομον λύσιν τοῦ προβλήματος κατὰ τρόπον πλήρως διασφαλίζοντα τὰ δικαιώματα καὶ συμφέροντα τῆς τουρκικῆς κοινότητος τῆς νήσου ὥστε αὕτη νὰ ἀσκή τὸ νόμιμον δικαίωμα τῆς διαβιώσεώς της ἐν εἰρήνῃ καὶ πλήρει ἀσφαλείᾳ».

10. Ὁ Δόκτωρ Λούντς, Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν τῆς Ὀλλανδίας, εἰς ἐπίσημον ἐπίσκεψίν του εἰς τὴν Τουρκίαν μεταξὺ 15—20.10.1967 ὑπέγραψε μετὰ τοῦ κ. Τσιακλαγιαγκιλ τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1967 σχετικὸν ἀνακοινωθὲν ἀναφερόμενον εἰς τὸ κυπριακόν : «Ὁ Ὑπουργὸς κ. Τσιακλαγιαγκιλ ἐξέθεσε λεπτομερῶς εἰς τὸν Ὀλλανδὸν συνάδελφόν του τὰς τελευταίας ἐξελιξίεις ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ. Οἱ δύο Ὑπουργοὶ ἐξέφρασαν τὴν εὐχὴν ὅπως ἐξευρεθῇ λύσις δικαία ἣτις νὰ διασφαλίσῃ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ νόμιμα συμφέροντα ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν». Τοιοῦτοτρόπως ἀκόμη μία χώρα προσυπέγραψε τὰ νόμιμα δικαιώματα τῶν τουρκοκυπρίων.

11. Τέλος μετὰ τὴν ἐπίσημον ἐπίσκεψιν τοῦ Προέδρου τοῦ Πακιστάν στρατάρχου Ἀγιούπ Χάν εἰς Τουρκίαν, ἣτις ἐπερατώθη μόλις χθές, τὸ κοινὸν ἀνακοινωθὲν διὰ τὰς συνομιλίας τοῦ Προέδρου τοῦ Πακιστάν μετὰ τοῦ Τούρκου συναδέλφου του στρατηγοῦ Σουναί ἀναφέρει μεταξὺ ἄλλων ὅτι «ἡ τουρκικὴ πλευρὰ ἐξέφρασε καὶ πάλιν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸ Πακιστάν διὰ τὴν ὑποστήριξιν τὴν ὁποῖαν τοὺς παρέχει εἰς τὸ κυπριακόν». Ἡ Τουρκία ἐπεξήγησε τὰς τελευταίας ἐξελιξίεις τοῦ θέματος καὶ ἀνέφερε τοὺς «κατ' ἀρχὴν λόγους διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἐπετεύχθη πρόοδος διὰ τὴν λύσιν τοῦ θέματος». Ἀφοῦ ἐβεβαίωσαν τὴν ὑποστήριξιν τῶν πρὸς τὰς περὶ Κύπρου συμφωνίας, αἱ δύο πλευραὶ περαίνει τὸ Τουρκοπακιστανικὸν ἀνακοινωθὲν, ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως τὸ κυπριακὸν λυθῇ «μὲ γνώμονα τὴν διαφύλαξιν τῶν νομίμων δικαιωμάτων τῶν δύο ἔθνικων κοινοτήτων τῆς νήσου» οὕτως ὥστε αἱ κοιότητες αὐταὶ νὰ ζήσουν ὑπὸ συνθήκας εἰρήνης καὶ εὐημερίας.

Ἦτοι ἐν προκειμένῳ φαίνεται, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι 100 ἡμέρας τὸν χρόνον διέθεσαν οἱ Τούρκοι ἐπίσημοι διὰ νὰ διαφωτίσουν εἰς τὴν χώραν τῶν τοῦς ξένους ἀντιπροσώπους οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐπεσκέπτοντο καὶ 100 ἄλλας ἡμέρας διέθεσαν οἱ Τούρκοι ἐπίσημοι διαφωτίζοντες εἰς τὰς ἀντιστοιχοὺς ξένας χώρας ὅπου μετέβησαν τοὺς ξένους διπλωματικούς ἀντιπροσώπους ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος. Διακοσίας ἡμέρας ἀπὸ τὰς 360 κατηνάλωσαν οἱ Τούρκοι ἐπίσημοι, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν διαφωτίζοντες τοὺς ξένους ἐπίσημους ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος εἰς βάρος ἀσφαλῶς τῆς δικαίας ἐθνικοαπελευθερωτικῆς μας υποθέσεως.

Καὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν διερωτῶμαι πόσας ἡμέρας κατηναλώσαμεν ἡμεῖς.

Ἐνα ἄλλο διεθνὲς θῆμα τὸ ὁποῖον ἡ Τουρκία ἤρchiσε προσφάτως νὰ ἀξιοποιῇ εἶναι τὸ θῆμα τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Εἶναι ἐν προκειμένῳ χαρακτηριστικὴ ἡ θέσις τὴν ὁποῖαν ἡ Τουρκία ἔλαθεν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Νοτιοδυτικῆς Ἀφρικῆς. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἡ Τουρκία ἐψήφισε τὸ ψήφισμα τῶν ἀδεσμεύτων καὶ Ἀφροασιατικῶν κρατῶν—κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ψήφισμα τῆς Νοτίου Ἀραβίας—καὶ τὸ ὁποῖον ψήφισμα τῶν ἀδεσμεύτων ἐν τέλει καὶ ἐνεκρίθη ὑποστηριζόμενον καὶ ὑπὸ τῆς Κύπρου ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος. Ὡς γνωστὸν ἡ ψήφισις του εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν θάσει τοῦ ψήφισματος

ανάληψιν υπό του Ο.Η.Ε. τής διοικήσεως τής Νοτιοδυτικής Ἀφρικῆς υπό Ἐπιτροπῆς 11 κρατῶν-μελῶν του Ο.Η.Ε. εἰς τὰ ὁποῖα περιελήθη καὶ ἡ Τουρκία ὑποστηριζομένη υπό Ἀφροασιατῶν. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐνέχει, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὑψίστην σημασίαν διότι τὸ θέμα τής Νοτιοδυτικῆς καὶ τής Νοτίου Ἀφρικῆς ἀποτελεῖ τὴν κλειδα τής ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῶν Ἀφροασιατῶν καὶ ἀδεσμεύτων ὡς αὕτη ἐμφανίζεται καὶ ἐκδηλοῦται εἰς τὸν Ο.Η.Ε.

Ἐξ ἄλλου ἐν σχέσει μετὰ τὸ Μεσανατολικὸν ἢ Τουρκία, ὡς γνωστόν, ἐτάχθη ἀνεπιφυλάκτως τόσον διὰ δηλώσεων ὅσον καὶ διὰ τῆς ψήφου της εἰς τὸν Ο.Η.Ε. ὑπὲρ τῶν Ἀραβικῶν ἀπόψεων καὶ συγκεκριμένως ὑπὲρ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκ τῶν κατακτηθέντων ὑπ' αὐτῶν ἐδαφῶν κατὰ τὴν πρόσφατον Ἀραβοἰσραηλιτικὴν σύρραξιν. Τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται καὶ εἰς τὰ ἀνακωινθέντα τῶν διαφόρων Τούρκων ἐπισήμων κατὰ τὰς ἐπισκέψεις των εἰς Ἀραβικὰς χώρας καὶ ἀντιστρόφως, ὡς εἶναι ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Χουσεΐν τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον εἰς Τουρκίαν.

Ἐντιμοὶ κύριοι συνάδελφοι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Ἐκ τούτων ὅλων καταφαίνεται ὅτι ἐκ τῆς κολοσσιαίας καὶ μεθοδικῆς αὐτῆς διπλωματικῆς ἐργασίας καὶ διαφωτίσεως ἥτις ἐπιτελεῖται εἰς θάρος τοῦ ἐθνικοῦ μας θέματος ὑπὸ τῆς ἐμπείρου τουρκικῆς διπλωματίας, διατρέχει ἄμεσον κίνδυνον ἡ ἱερά ἐθνικοαπελευθερωτικὴ ὑπόθεσις τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ.

Δεδομένου δὲ ὅτι οἱ καιροὶ δὲν εἶναι πλέον μενετοὶ ἐὰν δὲν θέλωμεν νὰ ἀποπιλωθῶμεν πλήρως καὶ ἀπὸ τοὺς τελευταίους φίλους τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος, εἶναι ἀπαραίτητος ἀνάγκη ὅπως τόσον ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, τοῦ ὁποίου τὸ κύρος εἶναι διεθνῶς τεράστιον, ὅσον καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Σώματος καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν—γνωρίζοντες ἄριστα τὸ κυπριακὸν καὶ τὰς τελευταίας διεθνεῖς πολιτικὰς ἐξελίξεις—ἀναλάβουν συστηματικὴν διαφωτιστικὴν ἐκστρατεῖαν πρὸς ἀνάσχεσιν τῆς τουρκικῆς διπλωματικῆς δραστηριότητος, ἢ ὅποια, ἐπαναλαμβάνω, ἂν ἀφεθῆ ἀπερίσπαστος καὶ ἀνεμπόδιτος παρ' ἡμῶν, θὰ ὀδηγήσῃ μετὰ μαθηματικὴν ἀκρίθειαν εἰς τὴν καταθάρσυνσιν τοῦ ἐθνικοῦ μας θέματος.

Τέλος θὰ ἦτο ἀπαραίτητον ὅπως συσταθῆ καὶ ἐν κεντρικὸν γραφεῖον διαφωτίσεως εἰς τοὺς σκοποὺς τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι καὶ ἡ ἀποστολὴ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀποστολῶν δι' ἀπλῆν ἐνημέρωσιν, ἀποτελουμένων ἐκ προσώπων ἱκανῶν καὶ δραστηρίων πρὸς ὑποβοήθησιν τοῦ ὅλου ἔργου τῶν προεδρικῶν καὶ ὑπουργικῶν ἀποστολῶν μας. Ἦτοι αἱ ἀποστολαὶ αὗται θὰ ἐπιτελοῦν σημαντικὸν ἔργον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου καὶ τοῦ ρόλου τῶν ἐπισήμων ἐκπροσώπων τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ σήμερον.

Θὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν διαδικασίαν τὴν ὁποῖαν συνήθως ἀκολουθοῦμεν, δηλαδή ἀφοῦ ἀκούσωμεν τὰς ἀπόψεις τοῦ εἰσηγητοῦ τοῦ θέματος θὰ ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν διὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίαν. Δὲν γνωρίζω ἐὰν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ πρώτου θέματος τῶν διαφημίσεων ἀπὸ τοῦ ραδιοφώνου καὶ τῆς τηλεοράσεως, παρεπέμφθη τοῦτο εἰς οἰανδήποτε Ἐπιτροπὴν ἢ ἐὰν ἐλήφθη ἀπόφασις ὅπως παραπεμφθῆ εἰς οἰανδήποτε Ἐπιτροπὴν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Οὐδεμίαν τοιαύτην εἰσήγησιν ἔγινε. Ἄλλὰ νομίζω ὅτι εἶναι σκόπιμον αἱ παρατηρήσεις τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς νὰ παραπεμφθοῦν, τοῦλάχιστον, εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας καὶ νὰ ἀποσταλοῦν θεαίως καὶ εἰς τὸ Ρ.Ι.Κ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Υπάρχουν εισηγήσεις τόσον εκ μέρους μου ὅσον καὶ εκ μέρους τοῦ κ. Φράγκου, ἐξ ὧν ἐνθυμούμαι, ὁ δὲ κ. Δημητριάδης συνεφώνησε μὲ τὴν ἰδικήν μου εἰσήγησιν.

Συνεπῶς αἱ εἰσηγήσεις αὐταί, ἐάν δὲν θεωροῦνται ὅτι τρόπον τινὰ εἶναι δεσμευτικαὶ ἅπαξ καὶ δὲν ὑπῆρξεν ἄλλη ἀντίθετος εἰσήγησις, πρέπει νὰ διαβιθασθοῦν περαιτέρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, τὸ ζήτημα εἶναι κατὰ πόσον θὰ διαβιθασθοῦν αἱ ἀπόψεις τῶν Βουλευτῶν διὰ τῆς ἀποστολῆς τῶν ὁμιλιῶν ἢ τῶν πρακτικῶν ἢ κατὰ πόσον τοῦ θέματος θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιληφθῇ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ.

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἤγειρα τὸ θέμα εἶναι διότι ἀπὸ τὴν ἰδικήν σας τὴν ἀγόρευσιν ἐσημάτισα τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἶχατε προτείνει ὅπως τοῦτο ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπίσης ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Φράγκου, ἢ μᾶλλον τοῦ κ. Χρῦση Δημητριάδη, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησα ἀπὸ τὸ Γραφεῖόν μου, ἐσημάτισα τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐγίνεν εἰσηγήσις περὶ ἐξετάσεως τοῦ θέματος ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐγὼ συνεφώνησα μὲ τὸν κ. Τουμαζῆν ὅτι πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν, ἀπὸ οἰανδήποτε Ἐπιτροπὴν τοῦ Σώματος, θεθαίως, κατάλληλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

... ἀντιλαμβάνομαι ὅτι μᾶλλον θὰ ἀναφέρεται σὲ ἐξωκοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Δὲν ἀνεφέρθην εἴτε εἰς εἰδικὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν εἴτε εἰς εἰδικὴν ἐξωκοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν. Εἰσηγήθη νὰ συσταθῇ εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τούτῳ, τοῦτο δὲ ἐπαφίεται εἴτε εἰς τὴν Βουλὴν εἴτε εἰς τοὺς ἀρμοδίους νὰ καθορίσουν ποία Ἐπιτροπὴ θὰ εἶναι. Πάντως εἰσηγήθη νὰ συσταθῇ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἐκπαιδευτικούς καὶ ἰατροὺς οἱ ὁποῖοι νὰ ἀποφανθοῦν ἐάν δὲν ἀντενδείκνυται ἡ διαφῆμισις ἀπὸ τοῦ ραδιοφώνου καὶ τῆς τηλεοράσεως αὐτῶν τῶν εἰδῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Ὁ Πρόεδρος τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξέφρασε τὰς ἀπόψεις του καὶ τοὺς ἐνδοιασμούς του διὰ τυχόν οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις. Μὲ αὐτὸ θέβια δὲν σημαίνει ὅτι συμφωνῶ μαζί του. Ἄλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει πιθανὸν νὰ προκύψῃ τὸ θέμα καὶ παρακαλῶ ὅπως παραπεμφθῇ καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν δεδομένου ὅτι ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἀπεφασίσθη ὅτι θὰ παραπεμφθῇ εἰς οἰανδήποτε Ἐπιτροπὴν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐάν ἀποφασισθῇ νά παραπεμφθῆ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας θά εἰσηγηθῶ νά παραπεμφθῆ καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἐγὼ δὲν βλέπω τὸν λόγον, κ. Πρόεδρε, διατὶ νά παραπεμφθῆ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Δὲν ἀφορᾷ τὰ οἰκονομικὰ κατ' εὐθείαν, ἐννοῶ, τοῦ Κράτους, ἀλλὰ ἀφορᾷ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Ἰδρύματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ὁποῖον ἐπιχορηγεῖται καὶ ἀπὸ τὸ Κράτος.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Δὲν τίθεται κατ' εὐθείαν ἔτσι τὸ ζήτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀντιλαμβάνομαι ὅτι διὰ νά θῆγῃ ἓνα συμπέρασμα πέραν τῶν ὀμιλιῶν θά ἦτο σκόπιμον νά ἐξετασθῆ ἀπὸ τὴν ἀρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἢ τὰς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς καὶ πιστεύω ὅτι εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν αἱ δύο ἀρμόδιαι Ἐπιτροπαὶ εἶναι αἱ Ἐπιτροπαὶ Ἐσωτερικῶν καὶ Ὑγείας. Ἐπομένως προτίθεμαι νά παραπέμψω τὸ θέμα εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς μὲ παράκλησιν ὅπως ἀφοῦ λάθουν ὑπ' ὄψιν τὰς ἀγορεύσεις αἱ ὁποῖαι ἔγιναν καὶ ἀφοῦ ἀκούσουν καὶ τὰς ἀπόψεις οἰωνδήποτε ἄλλων Βουλευτῶν, ὡς ἐπίσης καὶ τοῦ Ρ.Ι.Κ., νά συντάξουν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν πρὸς τὸ Σῶμα εἰς τὴν ὁποῖαν νά ἀναφέρουν τὰ πορίσματά των ἐπὶ τοῦ θέματος.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν θά ἔχη ὡς ἀκολούθως :

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία.

- (1) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περὶ Εἰδικέσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 7) τοῦ 1967.
- (4) Ὁ περὶ Εἰδικέσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 8) τοῦ 1967.
- (5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1967.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κεφάλαιον Δ : Τὸ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἐγγραφέν θέμα :

«Ἡ ἀνάγκη ἀναλήψεως συστηματικῆς διαφωτιστικῆς ἐκστρατείας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ πρὸς ἀνάσχεσιν τῆς Τούρκικης διπλωματικῆς δραστηριότητος».

Κηρύσσω τὴν λήξιν....

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Υπάρχει και το ζήτημα των 'Αρχιτεκτόνων το όποιον είπατε ότι θα αφήσετε προς συζήτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Είς το Κεφάλαιον Δ προστίθεται και το θέμα περί 'Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών.

'Επίσης είς το Κεφάλαιον Δ θα είναι η ανάγνωση της έκθέσεως των αρμοδίων Κοινοβουλευτικών 'Επιτροπών επί του τροποποιητικού Νομοσχεδίου περί Προβάτων και Αιγών.

'Η προσεχής συνεδρία ορίζεται διά την προσεχή Πέμπτην, την 4ην απογευματινήν ώραν.

Κηρύσσω την λήξιν της εργασίας της συνεδρίας αυτής.

(Ώρα λήξεως 6.35 μ.μ.)

Οί ακόλουθοι Βουλευταί υπέγραψαν τόν κατάλογον τών παρόντων (κατ' αλφαθητικήν σειράν) :

'Αγγελίδης Νίκος

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος

Γιάγκου 'Ανδρέας

Δημητριάδης Λέλλος

Δημητριάδης Χρύσης

Καρσεράς 'Ανδρέας

Κόσιης Νίκος

Μιχαηλίδης Στέλιος

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Ποταμίτης Γιάγκος

Σαθβιδής Μιχαλάκης

Στυλιανού Πέτρος

Τζιρκώτης Γεώργιος

Τουμαζής Παναγιώτης

Φράγκος Αιμίλιος

Χατζηχάρος Χαρίδημος

Χριστοδουλίδης Κώστας.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 9ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1967.

(Ὁρα ἐνάρξεως 4.55 μ.μ.)

(Ἄρ. 8)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

Λυποῦμαι διὰ τὴν καθυστέρησιν ἢ ὁποία ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι λόγω τεχνικῆς θλάθης τὰ μικρόφωνα τῆς Βουλῆς δὲν ἐργάζονται.

Τὰ μικρόφωνα ἠλέγχθησαν ἡ ὥρα 3.00 καὶ εἰργάζοντο κανονικῶς, φαίνεται ὅμως ὅτι λόγω θραχυκυκλώματος δὲν λειτουργοῦν τώρα παρά τὴν καταβληθεῖσαν προσπάθειαν νὰ διορθωθοῦν ὡς μᾶς ἐλέχθη ὑπὸ τῶν τεχνικῶν θὰ χρειασθῆ ἄρκετὸς χρόνος διὰ νὰ τὰ διορθώσουν.

Λόγω τῆς καταστάσεως τῶν μικροφῶνων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ καὶ ἡ ἠχογράφησις τῶν ὁμιλιῶν καὶ ἐπομένως, ἐκτὸς ἐάν ἡ Βουλὴ θέλῃ νὰ συνεχίσῃ μὲ τὴν συζήτησιν ἄνευ μικροφῶνων καὶ ἄνευ ἠχογραφήσεως, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀναβάλωμεν τὴν συνεδρίασιν διὰ νὰ διορθωθοῦν τὰ μικρόφωνα.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐφ' ὅσον, κ. Πρόεδρε, δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ἐπείγον εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν εισηγοῦμαι ὅπως ἀναβληθῆ ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν ἐπομένην Πέμπτην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Φυσικὰ τὸ κάθε τι τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὑποτίθεται ὅτι ἐπείγει. Δὲν θὰ ἐδίσταζα νὰ ἀναβάλω τὴν συνεδρίασιν διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ νὰ καλέσω τὰς Ἐπιτροπὰς ὅπως συνέλθουν τώρα διὰ νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν προώθησιν ὠρισμένων Νομοσχεδίων. Θὰ ἤθελα νὰ ἀκούσω ἀπόψεις κατὰ πόσον ἡ σημερινὴ συνεδρίασις πρέπει νὰ ἀναβληθῆ διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην ἢ κατὰ πόσον εἶναι σκόπιμον πρὸ τῆς προσεχοῦς Πέμπτης νὰ κληθῆ ἡ Βουλὴ νὰ συζητήσῃ τὰ θέματα τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐπὶ τῆς σημερινῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ἡ ἰδική μου ἀποφίσις εἶναι ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ γίνῃ ἐπιπρόσθετος συνεδρίασις, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἐπὶ τοῦ ἐνὸς θέματος τὸ ὁποῖον ἴσως νὰ ἐπείγῃ, τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν, ἔχουν διατυπωθῆ ὠρισμένοι παρατηρήσεις ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ θὰ ἦτο ὀρθὸν τὰς παρατηρήσεις αὐτὰς νὰ τὰς δοῦν αἱ ἀρμόδιαι Ἐπιτροπαὶ πρὸ τῆς συζητήσεως.

Μοῦ ἐστάλησαν δύο ἢ τρία ὑπομνήματα ἐπὶ ὠρισμένων σημείων τῶν τροποποιητικῶν εἰσηγήσεων τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν καὶ πιστεύω ὅτι ὁ χρόνος ὁ ὁποῖος θὰ περάσῃ ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς προσεχοῦς Πέμπτης μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν εἰσηγήσεων αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Ἐπομένως προτίθεμαι νὰ παραπέμψω τὸ θέμα τῶν τροποποιήσεων τοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμου εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς αἱ ὁποῖαι συνέταξαν τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν κατὰ τὰς συσκέψεις τῶν ὁποίων θὰ ἤθελα νὰ μοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ παρευρεθῶ διὰ νὰ ἐκφράσω ὠρισμένας ἀπόψεις ἐπὶ τῶν τροποποιητικῶν εἰσηγήσεων, ἰδίως ἐπὶ ἐνὸς μᾶλλον νομοτεχνικοῦ θέματος. Ἐπομένως παραπέμψω τὸ θέμα εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν. Τὰ θέματα τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὰ Κεφάλαια Α, Β, Γ καὶ Δ θὰ παραμείνουν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν ἢ ὁποῖα ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην εἰς τὰς 3.30 μ.μ.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐφ' ὅσον, κ. Πρόεδρε, παίρνει αὐτὴν τὴν τροπὴν τὸ θέμα τοῦ Νόμου περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν, εἰσηγοῦμαι ὅπως αἱ Ἐπιτροπὰὶ ἀφοῦ ἀκούσουν καὶ τὰς ἄλλας ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἤδη ἔλθει, ὑποβάλλουν τελειωτικῶς διατυπωμένον τύπον προτάσεως Νόμου, οὕτως ὥστε τελικῶς ἡ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν νὰ μὴν εἶναι διττή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ἔχω καὶ αὐτὸ ὑπ' ὄψιν μου. Ἐφ' ὅσον τὸ θέμα θὰ ἐπανεξετασθῇ ἀπὸ τὰς Ἐπιτροπὰς τότε εἶναι δυνατόν μέχρι τῆς προσεχοῦς Πέμπτης νὰ ὑπάρχῃ ἔτοιμον καὶ τὸ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον, ἐπὶ τῶν σημείων ἐπὶ τῶν ὁποίων αἱ Ἐπιτροπὰὶ θὰ καταλήξουν εἰς ὁμοφώνους ἀποφάσεις. Θὰ παραμείνῃ δὲ ἀνοικτὸν τὸ θέμα οἰωνδῆποτε ἄλλων τροποποιήσεων τὰς ὁποίας θὰ ἐξετάσωμεν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλὴν.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Θέλω νὰ παρακαλέσω, κ. Πρόεδρε, δεδομένου ὅτι δὲν ὑπάρχει θέμα πρὸς συζήτησιν λόγῳ τῶν μικροφῶνων, ὅπως κατατοπίσετε τὴν Βουλὴν εἰς γενικὰς γραμμάς εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ μελέτη τῆς ἐκθέσεως τῶν Τουρκοπλήκτων ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν. Εἰς πολὺ γενικὰς καὶ ἀδράς γραμμάς. Ἀπλὴ ἐνημέρωσις κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι καὶ αὕτη ἡ ἐνημέρωσις μπορεῖ νὰ γίνῃ τὴν προσεχῇ Πέμπτην, δεδομένου ὅτι ἔχω ἤδη κατατοπίσει τὰς Ἐπιτροπὰς τῶν Τουρκοπλήκτων ὅτι διαωρίσθη Ἐπιτροπὴ ἐξ Ὑπουργῶν ἢ ὁποῖα ἠτοίμασεν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν ἀναφορικῶς μὲ τὸ ταμεῖον τῶν Τουρκοπλήκτων, αὕτη δὲ εὐρίσκεται τώρα ἐνώπιον τῆς ὀλομελείας τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ προσεχῆς συνεδρίασις ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῇ Πέμπτην εἰς τὰς 3.30 μ.μ.

Κηρῶσω τὴν λήξιν τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὡρα λήξεως 5.00 μ.μ.)

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 16ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1967

(Ὁρα εἰάρξεως 4.50 μ.μ.)

(Ἄρ. 9)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπαρτίας, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Λόγω τῶν προσφάτων γεγονότων ὁ Πρόεδρος τοῦ Σώματος ὡς καὶ ἄλλα Μέλη τοῦ Σώματος τούτου ἔχουν σοβαρὰς ἀσχολίας εἰς τὰς πόλεις των—καὶ ὠρισμένα εἰς τὴν Λευκωσίαν—καὶ ὡς ἐκ τούτου κωλύονται ἀπὸ τοῦ νὰ παρευρεθοῦν εἰς τὴν συνεδρίασιν καὶ παρακαλῶ ὅπως αὕτη ἀναβληθῇ διὰ τὴν ἐπομένην Πέμπτην. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ὅπως ἡ συνεδρίασις ἀναβληθῇ συμφώνως μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἡ σημερινὴ συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, ὥραν 3.30 μ.μ., μετὰ τὴν ἴδιαν ἡμερησίαν διάταξιν ὡς ἔχει σήμερον.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὁρα λήξεως 4.52 μ.μ.)

Οί ακόλουθοι Βουλευταί υπέγραψαν τόν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλ-
φαθητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσήφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημήτριος Λέλλος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Καρσεράς Ἀνδρέας
Κόσης Νίκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιθιτανίδης Πανίκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

* ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 21ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1967

(Ὁρα ἐνάρξεως 4.05 μ.μ.)

(Ἄρ. 10)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ὅτι μετὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς θὰ ἀκολουθήσῃ κατατόπισις ἡ ὁποία θὰ γίνῃ εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν.

Δὲν θὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὸ Κεφάλαιον Α, Ἐρωτήσεις καὶ Ἀπαντήσεις, θὰ ἀρχίσωμεν μὲ τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἀρχίζομεν μὲ τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων εἶναι διότι ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, ὁ ὁποῖος θὰ καταθέσῃ ὠρισμένα Νομοσχέδια, θὰ προβῇ εἰς σύντομον δῆλωσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὡς πρὸς τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ὤθησαν τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν ἐν λόγῳ Νομοσχεδίων.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 19) τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
- (4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 20) τοῦ 1967.

* (Σημ.: Ἡ παρούσα συνεδρίασις συνεκλήθη ἐκτάκτως μὲ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς συνεδριάσεως τῆς 23ης Νοεμβρίου 1967, ἥτις ἐματαιώθη).

- (5) 'Ο περί Καταχώρησης Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1967.
- (6) 'Ο περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) ('Αρ. 2) Νόμος του 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος ('Αρ. 19) του 1967, παραπέμπεται εις την 'Επιτροπήν Οικονομικών.

'Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1968 παραπέμπεται εις τας 'Επιτροπὰς Προϋπολογισμού και Οικονομικών.

'Ο περί Χορηγημάτων εις 'Εξαρτημένους Πεσόντων και εις 'Αναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος του 1967 παραπέμπεται εις την 'Επιτροπήν Οικονομικών.

'Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος ('Αρ. 20) του 1967 παραπέμπεται εις την 'Επιτροπήν Οικονομικών.

'Ο περί Καταχώρησης Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1967 παραπέμπεται εις την 'Επιτροπήν 'Εσωτερικών και ὁ περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) ('Αρ. 2) Νόμος παραπέμπεται εις τας 'Επιτροπὰς Οικονομικών και 'Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Οικονομικῶν ὅπως προβῆ εἰς σχετικὴν δὴ-
λῶσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

P. ΣΟΛΟΜΙΔΗΣ :

(Ὑπουργὸς Οικονομικῶν)

"Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας ὑπὸ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως κατὰ 14,3% καὶ τῶν ὑποτιμῆσεων τῶν νομισμάτων ἀριθμοῦ ἄλλων χωρῶν, ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ ἀναπροσαρμόσῃ κατ' ἀναλογίαν τὴν συναλλαγματικὴν ἀξίαν τῆς Κυπριακῆς λίρας, οὕτως ὥστε νὰ διατηρηθῆ ἡ ὑπάρχουσα ἰσοτιμία μετὰ τῆς στερλίνας. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἀξία τῆς Κυπριακῆς λίρας ἐναντι τῆς στερλίνας παραμένει ἀμετάβλητος ἀλλὰ ἡ ἀνταλλακτικὴ ἀξία τῆς ἐναντι τοῦ δολλαρίου μειοῦται κατὰ 14,3%, ἤτοι ἀπὸ 2,80 δολλάρια εἰς 2,40.

Μία χώρα προβαίνει εἰς ὑποτίμησιν τοῦ νομίσματός της ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλα νομίσματα διὰ νὰ θέσῃ ὑπὸ ἔλεγχον τὴν συνεχῆ ἐλλειμματικότητα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν της. Διὰ τὴν Κύπρον δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτο πρόβλημα καθότι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν παρουσίαζε πλεόνασμα ἢ δὲ ἀποθεματικὴ τῆς θέσις κατέστη λίαν ἰσχυρά.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος μηνὸς τὰ συναλλαγματικὰ ἀποθέματα ἀνήρχοντο εἰς πέραν τῶν £60.000.000 καὶ ἀντεπροσώπευον τὴν ἀξίαν τῶν εἰσαγωγῶν τοῦ τόπου διὰ περιόδον πλεον τῶν 13 μηνῶν, ἐνῶ πλείστα χωρὰ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας θεωροῦν ὡς ἐξαιρετικὴν ἐπίδοσιν τὴν ἐξασφάλισιν συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων ἱκανῶν νὰ ἀποπληρώσουν τὴν ἀξίαν τῶν εἰσαγωγῶν τῶν δι' ἐν ἐξάμηνον. Ἐξ ἄλλου ἡ Κυπριακὴ οἰκονομία ἀκολουθεῖ ἀνοδικὴν πορείαν μὲ ρυθμὸν ἀναπτύξεως ὑψηλότερον τοῦ μέσου ὄρου τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρῶν. Ἐπομένως εἶναι σαφές ὅτι ἡ ἀπόφασις δι' ὑποτίμησιν τῆς ἀξίας ἀνταλλαγῆς τῆς Κυπριακῆς λίρας, ἐν σχέσει πρὸς νομίσματα ἄλλα ἢ τῆς στερλίνας, δὲν ὑπηγορεύθη λόγω ἀδυναμίας τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας ἢ λόγω ἀδυναμίας τοῦ Κυπριακοῦ νομίσματος. Ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος ἐπεβάλλετο λόγω τῶν δυσμενῶν ἐπιπτώσεων αἱ ὁποῖαι θὰ προέκυπτον εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου κατόπιν τῆς γενομένης ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας καὶ ὀρισμένων ἄλλων νομισμάτων ἀνηκόντων εἰς χώρας συναγωνιστικὰς πρὸς τὴν Κύπρον. Ἡ Κύπρος ἔχει ἰσχυροὺς ἐμπορικοὺς δεσμοὺς μετὰ τῆς ἀγορᾶς τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου ὅπου τὰ γεωργικὰ ἰδίως προϊόντα μας τυγχάνουν προνομιακῆς δασμολογήσεως.

Ἡ διατήρησις καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς συναγωνιστικότητος τῶν ἐξαγωγῶν μας ἐπὶ τῆς σημαντικῆς ἀγορᾶς τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου ἐξασφαλίζεται διὰ τῆς ἰσοτιμίας τῆς Κυπριακῆς λίρας πρὸς τὴν στερλίαν ἐνῶ τὰ ἀντίστοιχα προϊόντα τῶν χωρῶν, αἵτινες δὲν ἔχουν ἀναπροσαρμοσθῆ εἰς τὴν νέαν ἀξίαν τῆς στερλίνας, θὰ καταστοῦν συγκριτικῶς δαπανηρὰ διὰ τὴν Βρετανικὴν ἀγορὰν. Συγχρόνως ἡ ἐπίπτωσις τῆς ὑποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας ἔναντι τῶν ἄλλων χωρῶν εἰς τὰς ὁποίας ἀπορροφᾶται τὸ ὑπόλοιπον τῶν προϊόντων μας, καὶ κυρίως τὰ μεταλλεύματα, εἶναι εὐνοϊκὴ καθότι ἡ ἐξαγωγικὴ ἱκανότης τῆς Κύπρου τοιοῦτοτρόπως ἐνισχύεται.

Ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι ἡ ἐν λόγῳ θέσις ἰσχύος καθίσταται ζωτικὴ ἐν ὄψει τῆς δυνατότητος ἐντάξεως τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινὴν Ἄγορὰν. Βεβαίως ἡ διατήρησις τῆς ἰσοτιμίας μετὰ τῆς στερλίνας θελιώνει ἐπίσης τὰς προοπτικὰς ταχείας ἀναπτύξεως τοῦ τουρισμοῦ μας καθότι μειοῦται τὸ κόστος διαμονῆς διὰ τοὺς ξένους ἐνῶ διὰ τοὺς Βρεττανοὺς τουρίστας συναλλαγματικῶς ἡ Κύπρος διατηρεῖ τὴν ἴδιαν θέσιν ὡς ἡ Ἰσπανία, ἡ Μάλτα καὶ τὸ Ἰσραήλ, χώραι τῆς Μεσογείου αἵτινες ὑπετίμησαν τὸ νόμισμά των καὶ ὅπου ὁ Βρετανικὸς τουρισμὸς αὐξάνεται σταθερῶς.

Ἐν τέλει ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν αὐτόματον μετατρεψιμότητα τῆς Κυπριακῆς λίρας καὶ εἰς τὴν ἐλευθέραν διακίνησιν κεφαλαίων εἰς τὴν περιοχὴν τῆς στερλίνας καὶ ἰδίως ἐπὶ τῆς χρηματαγορᾶς τοῦ Λονδίνου. Ἄνευ τῆς συνεχίσεως τῆς ἰσοτιμίας μετὰ τῆς στερλίνας αὕτη ἡ μεγάλη ἐξυπηρέτησις τῶν κεφαλαίων μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν θὰ καθίστατο προβληματικὴ καὶ εἰς θάρος τῆς Κυπριακῆς λίρας καὶ τοῦ Κυπριακοῦ τραπεζικοῦ συστήματος.

ὑπὸ τὰς συνθήκας ἦτο φανερόν ὅτι ἐξυπηρετεῖτο καλύτερον τὸ Κυπριακὸν συμφέρον διὰ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας κατ' ἀναλογίαν τῆς ὑποτιμήσεως τῆς στερλίνας. Ἡ πλήρης ἀναλυτικὴ καὶ λεπτομερὴς μελέτη ὄλων τῶν ἀναφερθέντων καὶ πολλῶν ἄλλων στοιχείων καὶ ἡ στάθμισις τούτων ἐμφαίνουν περαιτέρω ὅτι τὸ ὕψος τῆς γενομένης ὑποτιμήσεως εἶναι τοιοῦτο ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐξασφάλισις τῆς διατηρήσεως τῆς ἐσωτερικῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος καὶ ἐπομένως καὶ τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῶν εἰσοδημάτων. Παρὰ τὴν ὑπαρξιν ἱκανοποιητικῶν ἐμπορευματικῶν ἀποθεμάτων σὺν τῷ χρόνῳ ἐν ποσοστὸν τῶν εἰσαγωγῶν μας, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἀπὸ χώρας τῶν ὁποίων τὰ νομίσματα δὲν ἔχουν ὑποτιμηθῆ, θὰ παρουσιάσῃ σχετικὴν αὐξήσιν τοῦ κόστους παραδόσεως εἰς Κυπριακὰς λίρας. Ἀντιθέτως αἱ τιμαὶ τῶν ἐκ Βρετανίας ποικίλων εἰσαγωγῶν θὰ παραμείνουν σταθεραὶ ὡς ἔχουν σήμερον. Ἐπομένως μόνον αἱ τιμαὶ τῶν ἐκτὸς τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου εἰσαγωγῶν θὰ ἐμφανίσουν τάσιν αὐξήσεως ἀλλὰ τοῦτο θὰ ἐνισχύσῃ τὴν ροπὴν πρὸς κατανάλωσιν τῶν εὐθηνότερων Βρετανικῶν προϊόντων καὶ τῶν προϊόντων ἐκ χωρῶν αἵτινες ἔχουν ἐπίσης προθῆ εἰς ὑποτίμησιν. Οὐδεμίαν ἐμπορικὴν ἢ συναλλαγματικὴν αἰτιολογίαν δι' αὐξήσιν τῶν τιμῶν τῶν ἐκ τῶν χωρῶν τούτων εἰσαγομένων προϊόντων ὑπάρχει ἐκτὸς διὰ σκοποὺς κερδοσκοπίας τὴν ὁποίαν ὅμως ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀποφασισμένη καὶ ἔχει τὰ μέσα νὰ πατάξῃ.

Πρὸς ἀναστολὴν μιᾶς ἀνοδικῆς ἐπιδράσεως ἐπὶ τῶν τιμῶν εἰσαγομένων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης ἀπεφασίσθη ἤδη μία ἄμεσος μείωσις τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἀρκετῶν προϊόντων. Δὲν ἀποκρύπτω ὅτι μελετῶνται καὶ ἐν ἀνάγκῃ θὰ ληφθῇ σειρά μέρτρων καθότι ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀποφασισμένη νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀγοραστικὴν ἀξίαν τῆς Κυπριακῆς λίρας καὶ νὰ ἀποφύγῃ τὴν δημιουργίαν πληθωρισμοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ἐξανέμιση πρωτίστως τὰ εἰσοδήματα τῶν ἐργαζομένων καὶ θὰ ὑπονομεύσῃ τὴν περαιτέρω γενικὴν πρόδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου.

Ἐν συμπεράσματι ἡ ὑποτίμησις τῆς Κυπριακῆς λίρας ἐγένετο κατόπιν τῆς ὑποτιμήσεως τῆς στερλίνας δι' ἐξυπηρέτησιν τοῦ τόπου καὶ αὕτη θὰ ἀποτελέσῃ τῶρα μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ὄχι μόνον τὰ ἐπιτεύγματα τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας θὰ διαφυλαχθοῦν ἀλλὰ καὶ τὰ συμφέροντά της θὰ προωθηθοῦν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θά ήθελα νά εύχαριστήσω τόν έντιμον Ὑπουργόν Οἰκονομικῶν διά τήν σύντομον ἀνάλυσιν τῶν λόγων οἱ ὁποῖοι ὤθησαν τήν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸ νά ὑποτιμήσῃ τήν Κυπριακὴν λίραν καί νά προτείνῃ σειράν νομοθετικῶν μέτρων· τὸ πρῶτον ἐκ τῶν μέτρων τούτων ἔχει ἤδη κατατεθῆ καί ὡς ἀνέφερον ὁ έντιμος Ὑπουργός ἀποσκοπεῖ εἰς τήν ἐλάττωσιν τῶν τελωνειακῶν δασμῶν σημαντικοῦ ἀριθμοῦ εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων. Τὸ Νομοσχέδιον παραπέμπεται εἰς τήν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν ἢ ὁποία ἀφοῦ ἀκούσῃ καί τὰς ἀπόψεις τῶν ἀρμοδίων θά ἐτοιμάσῃ ἔκθεσιν διά τήν Βουλὴν πρὸς περαιτέρω συζήτησιν.

Θά ήθελα νά ὑπενθυμίσω ὅτι Νομοσχέδια ὡς τὸ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου τοιοῦτο, τὰ ὁποῖα κατατίθενται εἰς τήν Βουλὴν, ἰσχύουν ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς καταθέσεως των μέχρις ὅτου ἐγκριθοῦν ἢ τροποποιηθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Ὁ κ. Λυσαρῖδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἀντιλαμβάνομαι, έντιμε κ. Πρόεδρε, δεδομένου ὅτι τὸ κατατεθὲν Νομοσχέδιον σχετίζεται βασικῶς μὲ τήν δήλωσιν τοῦ έντίμου κ. Ὑπουργοῦ, ὅτι θά εἶναι δυνατόν νά ἐπεκταθῇ καθεὶς ἐπὶ τοῦ γενικοῦ αὐτοῦ θέματος εἰς τήν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς κατὰ τήν ὁποίαν τὸ Νομοσχέδιον θά συζητήται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀσφαλῶς κατὰ τήν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου θά εἶναι δυνατόν νά ἐπεκταθῇ κανεῖς καί ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ κατὰ πόσον ἔπρεπε ἢ δὲν ἔπρεπε νά γίνῃ ὑποτίμησις. Διότι τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἐπακόλουθον τῆς ὑποτιμήσεως ἢ ὁποία ἐγένεν.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 7) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νά ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τήν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 7) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσήφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 6ην Νοεμβρίου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεῖς παρέστη καί ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων μεθ' ἑτέρου Ἀνωτέρου Λειτουργοῦ τοῦ ἐν λόγω Ὑπουργείου οἵτινες παρέσχον πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν χρησίμους πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις.

Σκοπός του έν λόγω Νομοσχεδίου είναι ή διάθεσις περαιτέρω ποσού £30.988 ανάγκαιου διά την συνέχισιν τής εργασίας πρός επιδιόρθωσιν και ασφάλτωσιν τής οδοϋ Άστρομερίτου—Καρθουνά κατά την διάρκειαν του τρέχοντος έτους.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών μελετήσασα επισταμένως την ύπό του Υπουργείου Οικονομικών υποβληθείσαν Εισηγητικήν Έκθεσιν επί του Νομοσχεδίου, εις ήν αναφέρεται λεπτομερώς ή πρόοδος διά την κατασκευήν τής έν λόγω οδοϋ και άφοϋ ήκουσε και τας πληροφορίας και έπεξηγήσεις αίτινες παρεσχέθησαν εις αύτην ύπό των εκπροσώπων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, εισηγείται εις την Βουλήν την εις νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής :

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματεΐς νά προβοϋν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου ή όποια θά γίνη δι' αναγνώσεως των αριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Έπειδή καθίσταται αναγκαία ή πρόβλεψις διά τας έκ των δαπανών τής Κυβερνήσεως τής Δημοκρατίας διά τό έτος τό λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1967, δι' ός δέν έχει ήδη γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δέν θά γίνη μετά ταϋτα τοιαύτη ύφ' οϊουδήποτε νόμου.

Η Βουλή των Άντιπροσώπων ψηφίζει ως άκολούθως :

Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό Προοίμιον και τό 1ον άρθρον έγκριθοϋν :

Μη ύπαρχούσης αντίρρησεως έγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έγκρισις πληρωμής έκ του λογαριασμοϋ Ταμείου Άναπτύξεως ποσού £30.988 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1967.

"Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις :

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις του δαπανηθησομένου ποσού. "Άρθρον 3ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις :

Έγκρίνονται.

Έληξεν ή δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη ανάγνωσις θά γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 7) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;
(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 8) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῆ ἡ Ἐκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΩΝ ΤΩΝ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΩΝ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 18) ΤΟΥ 1967» ΚΑΙ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 8) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθθίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσήφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος Νομοσχέδια εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 6ην Νοεμβρίου 1967.

Σκοπὸς τῶν παρόντων Νομοσχεδίων εἶναι ἡ διάθεσις χρημάτων ἐκ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Συγχώνευσις μετὰ τῶν Μισθῶν μέρους τοῦ Τιμαριθμικοῦ Ἐπιδόματος) Νόμου τοῦ 1967 (Ἄρ. 10 τοῦ 1967).

Ὡς εἶναι ἤδη γνωστὸν δυνάμει τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ἐτέθησαν ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1967 νέοι μισθοὶ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Εἰς τοὺς νέους τούτους μισθοὺς ἐνεσωματώθη ποσοστὸν ἴσον πρὸς 20% τῶν παλαιῶν μισθῶν ἐκ τοῦ κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου καταβαλλομένου τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος. Συνεπεία τούτου οἱ μέχρι τότε ἰσχύοντες πάγιοι μισθοὶ καὶ μισθολογικαὶ κλίμακες ἀντικατεστάθησαν διὰ νέων παγίων μισθῶν καὶ μισθολογικῶν κλιμάκων.

Ὡς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ὡς ἄνω Νόμου παρίσταται ἀνάγκη ὅπως γίνουν ἐπιπρόσθετοι πρόνοιαι διὰ συμπληρωματικῶν πιστώσεων διὰ ποσὰ £856,237 ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας καὶ £15,257 ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως τῆς Δημοκρατίας διὰ νὰ καλυφθῆ ἡ ἐν λόγω ἐνσωμάτωσις τοῦ ποσοστοῦ 20%.

Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος χρηματικὰ ποσὰ δὲν ἀποτελοῦν νέαν δαπάνην διὰ τὴν Κυβέρνησιν, καθότι ἰσόποσοι ἐξοικονομήσεις πραγματοποιιοῦνται ἀπὸ τὰ Κεφάλαια περὶ Τιμαριθμικῶν Ἐπιδομάτων τῶν δύο Προϋπολογισμῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὰ δύο Νομοσχέδια εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμους ψήφισιν τούτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματεΐς νά προθοϋν εις τήν δευτέραν ανάγνωσιν τοϋ Νομοσχεδίου ή όποία θά γίνη δι' ανάγνώσεως τών αριθμών τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοΐμιον. Έπειδή καθίσταται αναγκαία ή πρόβλεψις δια τάς έκ τών δαπανών τής Κυβερνήσεως τής Δημοκρατίας δια τό έτος τό λήγον τήν 31ην Δεκεμβρίου 1967, δι' ός δέν έχει γίνει πρόβλεψις δια νόμου ή δέν θά γίνη μετά ταϋτα τοιαύτη ύφ' οιοϋδήποτε νόμου.

Η Βουλή τών Άντιπροσώπων ψηφίζει ως ακόλουθως :

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό Προοΐμιον και τό 1ον άρθρον έγκριθοϋν ;

Μή ύπαρχούσης αντίρρήσεως έγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έγκρισις πληρωμής έκ τοϋ λογαριασμοϋ Ταμείου Άναπτύξεως ποσοϋ £15,257 δια τήν χρήσιν τοϋ έτους τοϋ λήγοντος τήν 31ην Δεκεμβρίου 1967.

Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εΐδικεϋσις τών δαπανηθησομένων ποσών. Άρθρον 3ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό 3ον άρθρον και Πίναξ έγκριθοϋν ;

Μή ύπαρχούσης αντίρρήσεως τό 3ον άρθρον και ο Πίναξ έγκρίνονται.

Η τρίτη ανάγνωσις θά γίνη δι' ανάγνώσεως τοϋ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος δύναται νά αναφέρηται ως ό περι Εΐδικεϋσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Άναπτύξεως) Νόμος (Άρ. 8) τοϋ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθί εις Νόμον ;

(Κρούουν οι κώδωνες).

Μή ύπαρχούσης αντίρρήσεως τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Η ίδια Έκθεσις καλύπτει τό Νομοσχέδιον (Άρ. 18) περι Συμπληρωματικού Προϋπολογισμοϋ. Έπομένως εάν δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματεΐς νά προθοϋν εις τήν δευτέραν ανάγνωσιν τοϋ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ προβλεπομένου εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £856.237 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως :

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ θέματα τὰ ὅποια εὐρίσκονται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ θὰ ἀναβληθοῦν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν, ἢ δὲ ἡμερησίᾳ διατάξεις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

(1) Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 19) τοῦ 1967.

- (3) Ὁ περί Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (4) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 20) τοῦ 1967.
- (5) Ὁ περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων καὶ Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (6) Ὁ περί Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Καὶ εἰς τὸ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ ὄλα τὰ θέματα τὰ ὅποια εὐρίσκονται ἐγγεγραμμένα διὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίαν.

Ὁ κ. Λυσαριδῆς.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως τὸ θέμα τὸ ὅποιον προκύπτει ἐκ τῆς τροποποιήσεως τοῦ περί Προβάτων καὶ Αἰγῶν Νόμου περιληφθῆ εἰς τὸ Κεφάλαιον περί Νομοθετικῆς Ἐργασίας διότι οὐσιαστικῶς πρόκειται περί τροπολογίας νόμου, ἦτοι νομοθετικῆς ἐργασίας. Δὲν πρόκειται ἀπλῶς περί συζητήσεως ἀλλὰ περί νομοθετικῆς ἐργασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἐπισημειώσεως τοῦ τροποποιητικῶν κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου ;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἄπ' ὅτι ἀντιλαμβάνομαι ἐκ τῆς Ἐκθέσεως, πρόκειται ἀπλῶς περί τῆς ἀπαλείψεως μιᾶς λέξεως ἀπὸ τὸν ἀρχικὸν Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἔχω ἀντίρρησην ὅπως προστεθῆ εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, διότι ἐὰν θὰ τροποποιηθῆ ἢ ὄχι θὰ ἐξαρτηθῆ ἀπὸ τὴν συζήτησιν ἢ ὅποια θὰ λάθῃ χώραν εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐπομένως προστίθεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Β ἀντὶ εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Ἡ ἐπομένη συνεδρίασις ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτὰς ὅπως προσέλθουν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν διὰ νὰ λάθῃ χώραν ὠρισμένη κατατόπισις ἐπὶ τῶν τελευταίων ἐξελίξεων.

(Ὁρα λήξεως 4.30 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευταί υπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφα-
θητικήν σειρὰν) :

Γιάγκου Ἀνδρέας

Γιαμάκης Ἰωσήφ

Δημητριάδης Λέλλος

Δημητριάδης Χρῦσης

Ζιαρτίδης Ἀνδρέας

Ἰωαννίδης Γεώργιος

Κόσης Νίκος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Στέλιος

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Νικολαΐδης Ἡρόδοτος

Παπαϊωάννου Ἐζεκιὰς

Ποταμίτης Γιάγκος

Ποσκώτης Σταῦρος

Σαεβίδης Μιχαλάκης

Σιθιτανίδης Πανίκος

Στυλιανοῦ Πέτρος

Τζιρκώτης Γεώργιος

Χατζηχάρος Χαρίδημος.

Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.
2. Δήλωσις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἀφορῶσα τὴν ὑποτίμησιν τῆς Κυπριακῆς λίρας.

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 24ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1967

(Ὁρα Ἐνάρξεως 4.02 μ.μ.)

(Ἄρ. II)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

* Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμὲ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α περιλαμβάνει Ἐρωτήσεις καὶ Ἀπαντήσεις. Δὲν νομίζω ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ ἤθελε σήμερον νὰ ἀσχοληθῆ μετ' Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

Θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τοὺς ἔντιμους κυρίους Βουλευτὰς ὅτι μετὰ τὴν λήξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας θὰ ἐπακολουθήσῃ ἐνημέρωσις τῶν ἔντιμων κυρίων Βουλευτῶν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν ἐξελίξεων αἱ ὁποῖαι ἔχουν λάθει χώραν μετὰ τὴν τελευταίαν κατατόπισιν τῶν ἔντιμων Βουλευτῶν τὴν παρελθούσαν Τρίτην καὶ ἀκόλουθως ἀνταλλαγῆ ἀπόψεων ἐπὶ τῆς ὅλης καταστάσεως.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ἄρ. περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 19) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ
ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗ-
ΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 19) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ίωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Νοεμβρίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις :

(α) Ποσοῦ χρημάτων ἐκ £250 ἀναγκαίων διὰ τὴν ἀγορὰν ἐξοπλισμοῦ πρὸς ἐκπαίδευσιν τῆς Προληπτικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Τμήματος Τελωνείων.

Ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ προσωπικοῦ τῆς Προληπτικῆς Ὑπηρεσίας Κύπρου γίνεται τῇ εἰσηγήσει τῶν ξένων ἐμπειρογνομόνων τῶν εὐρισκομένων ἐν Κύπρῳ πρὸς γνωμοδότησιν ἐπὶ τῆς ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τμήματος Τελωνείων, ἀποβλέπει δὲ εἰς τὴν θελίτῳσιν τῆς μεθόδου τελωνειακῆς ἐρεύνης ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς ἐν λόγῳ Ὑπηρεσίας ἐπὶ πλοίων προσεγγιζόντων τοὺς Κυπριακοὺς λιμένας.

(β) Ποσοῦ χρημάτων ἐκ £27.998 ἀναγκαίων διὰ τὴν κεφαλαιοποίησιν τοῦ τόκου καὶ ὑπερημέρου τόκου ἐπὶ τῇ ἐνοποιήσει τῶν ἐκκρεμούντων δανείων τῶν παραχωρηθέντων κατὰ τὸ παρελθὸν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν Δῆμον Λεμεσοῦ.

Ἡ κεφαλαιοποίησις τῶν δανείων τῶν παραχωρηθέντων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν Δῆμον Λεμεσοῦ ἀπεφασίσθη κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὴν γενομένην τὴν 9ην Φεβρουαρίου 1967. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περιλαμβάνει, μεταξύ ἄλλων, ὅτι αἱ ἐκκρεμοῦσαι δόσεις, τόκοι καὶ ὑπερήμεροι τόκοι ἐπὶ τῶν διαφόρων δανείων δέον νὰ ἀποτελέσωσι νέον δάνειον ἀποπληρωτέον ἐντὸς 50 ἐτῶν.

Κατὰ τὴν ἐνοποίησιν τῶν τεσσάρων ἐκκρεμούντων δανείων τὸ ὄλικόν ποσὸν τοῦ ἐκκρεμούντος κεφαλαίου ἦτο £127.650,880 μίλις, ἐνῶ τὸ νῦν κεφαλαιοποιούμενον ὄλικόν ποσὸν ἀνέρχεται εἰς £155.648,600 μίλις, ἦτοι διὰ τῆς συναφθείσης νέας συμφωνίας τὸ ποσὸν ἔχει αὐξηθῆ κατὰ £27.997,720 μίλις.

(γ) Ἐπιπροσθέτου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £13.000 ἀναγκαίων δι' ἐπιστροφήν Τελωνειακῶν Δασμῶν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Τελωνείων διαρκούντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ γενομένη πρόβλεψις ἐκ £30.000 διὰ τὸ 1967 ἀπεδείχθη ἀνεπαρκής. Ὑπολογίζεται δὲ ἐκ τοῦ μέχρι σήμερον ρυθμοῦ δαπανῶν ὅτι μέχρι τοῦ τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους τὸ ὄλικόν ἀπαιτηθὸς ποσὸν διὰ σκοποῦς ἐπιστροφῆς Τελωνειακῶν Δασμῶν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Τελωνείων θὰ ἀνέλθῃ εἰς £43.000, ἦτοι ποσὸν ὑπερβαίνον κατὰ £13.000 τὴν προϋπολογισθεῖσαν δαπάνην.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐνδελεχῶς τὸ δλον θέμα, συνιστᾷ τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £41.248 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδικεύσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 19) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 20) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 20) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθβίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ίωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Νοεμβρίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ μεταφορὰ ποσοῦ £8.000.000 εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1967.

Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀποτελεῖ ὑπόλοιπον τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου τὸ ὁποῖον δύναται νὰ μεταφερθῆ ἀσφαλῶς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως πρὸς χρηματοδότησιν τοῦ Σχεδίου Ἀναπτύξεως τὸ ὁποῖον, ὡς ἀναφέρει ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου Εἰσηγητικὴ Ἐκθεσίς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, δέον ὅπως μὴ ἐξαρτᾶται ἐκ βοηθείας ἔξωθεν.

Τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως, ὡς ἐκ τῆς μεταφορᾶς τοῦ ἐν λόγω ποσοῦ τῶν £8.000.000, θὰ δεικνύη κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967 ὑπόλοιπον £7.900.000, τὸ ὁποῖον ὁμοῦ μετὰ ἐπιπροσθέτου ποσοῦ ἐκ £3.000.000, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει πρόθεσις ὅπως μεταφερθῆ διαρκούντος τοῦ ἔτους 1968, θὰ χρησιμοποιηθῆ διὰ χρηματοδότησιν τοῦ Προγράμματος Ἀναπτύξεως τοῦ ἔτους 1968.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴς τὰ ἀνωτέρω καὶ ἀφοῦ ἐμελέτησε καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσίαν εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ προβλεπομένου εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεταί πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντιρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρίσις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £8.000.000 δια την χρῆσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1967. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης τὸ 2ον άρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει αντίρρησης ὅπως τὸ 3ον άρθρον ἐγκριθῆ ;

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης τὸ 3ον άρθρον ἐγκρίνεται.

"Εληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις του Νομοσχεδίου.

"Η τρίτη ἀνάγνωσις θά γίνη δι' ἀναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ο παρῶν Νόμος δύναται νά ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ("Άρ. 20) του 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει αντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

"Ο περὶ Καταχώρησης Γεννήσεων καὶ Θανάτων (Τροποποιητικὸς) Νόμος του 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νά ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Ἄλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Νίκος Ἀγγελίδης

Σωτηράκης Γιαννάκης

Νίκος Κόσις

Πανίκος Σιβιτανίδης

Πέτρος Στυλιανού

Χρύσης Δημητριάδης.

"Η Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 21ην Νοεμβρίου 1967.

Σκοπὸς του παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ τροποποίησις του άρθρου 26 του βασικοῦ Νόμου ὡς καὶ του Πίνακος αὐτοῦ ὡςτε νά ἀυξηθοῦν τὰ τέλη δι' ἔκδοσιν πιστοποιητικοῦ γεννήσεως ἢ θανάτου ἀπὸ 100 μίλις εἰς 150 μίλις καὶ

νά γίνη πρόβλεψις καταβολῆς 100 μιλς εἰς τὸν Κοινοτάρχην ἐπὶ τῇ καταχωρήσει ἐγγραφῆς γεννήσεως ἢ θανάτου πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῆς ἀνελλιπούς ἐγγραφῆς γεννήσεων ἢ θανάτων.

Ἡ ἐν λόγῳ τροποποίησις κατέστη ἀναγκαία καθ' ὅσον ὁ βασικὸς νόμος ἐθεσπίσθη πρὸ ἀρκετῶν ἐτῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου τὰ καταβαλλόμενα τέλη δὲν ἀναποκρίνονται πρὸς τὴν σημερινὴν ἀξίαν τοῦ χρήματος.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν εισηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προθοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἢ ὅποια θὰ γίνη δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 26 καὶ τοῦ Πίνακος τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης :

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐπὶ Πίναξ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως ὁ Πίναξ ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Πίναξ ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνη δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Καταχωρήσεως Γεννήσεων καὶ Θανάτων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Καταχωρήσεως Γεννήσεων καὶ Θανάτων Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.

Τὸ Νομοσχέδιον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῆ διότι ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει ἀκόμη κυκλοφορήσει.

Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόνητων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.

Τὸ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῆ σήμερον λόγω τοῦ ὅτι ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει ἀκόμη κυκλοφορήσει.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, Νομοσχέδια πρὸς κατάθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὰ θέματα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τὰ ὁποῖα εἶναι πρὸς συζήτησιν ἀναβάλλονται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, λόγω τοῦ ὅτι πιστεύω ὅτι οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ δὲν θὰ θέλουν νὰ καταναλώσουν χρόνον διὰ τὴν συζήτησιν τῶν θεμάτων τούτων θὰ προτιμοῦν ὅπως ἀντὶ τούτου ἀκολουθήσῃ κατατόπισις ἐπὶ τῆς σημερινῆς σοβαρᾶς καταστάσεως.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχη ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

- (1) Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόνητων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (4) Ἐκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐπὶ τῆς Προτάσεως περὶ Τροποποιήσεως τοῦ περὶ Προβάτων καὶ Αἰγῶν (Ἐλεγχος καὶ Ἀδεία Βοσκήσεως) Νόμου.

Καὶ εἰς τὸ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Τὰ ἴδια θέματα τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως σήμερον.

Ἡ προσεχῆς συνεδρία ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Οι ακόλουθοι Βουλευται υπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλ-
φαθητικὴν σειρὰν) :

*Αναστασιάδης *Αντώνιος
Γιάγκου *Ανδρέας
Γιαμάκης *Ιωσήφ
Δημητριάδης Λέλλος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου *Εζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαθβίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (*Ἀρ.
19) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
2. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (*Ἀρ.
20) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Καταχωρήσεως Γεννήσεων καὶ Θανάτων (Τροποποιη-
τικοῦ) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 30ῆς ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1967

(Ὠρα ἐνάρξεως 5.25 μ.μ.)

(Ἄρ. 12)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Ἐπειδὴ ἡ ὁδὸς ἢ συνδέουσα τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ Ἀπαισιά, Κορφὴ, Λιμνάτι, Καπηλεῖο καὶ Ἅγιος Μάμας, μὲ τὴν πόλιν εὐρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν θὰ ἐπεθύμουν νὰ πληροφορηθῶ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Ὀκτωβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ὁδὸς ἢ συνδέουσα τὰ χωρία Παλώδια—Ἀπαισιάν—Κορφὴν—Λιμνάτιν—Καπηλεῖον—Ἅγιον Μάμαντα καὶ Τριμίκλινην θεωρεῖται ὡς κεντρικὴ ἀρτηρία. Ἡ κατάστασις τῆς ὁδοῦ ταύτης δὲν εἶναι ἱκανοποιητικὴ, προκαλοῦσα τεραστίας δυσκολίας εἰς τὴν συγκοινωνίαν τῶν ἐπηρεαζομένων κοινοτήτων. Ἡ ἐκτιμηθεῖσα δαπάνη διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ἀνέρχεται εἰς £140,000. Εἰς τὰς προτάσεις τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργείου ἐν σχέσει

πρὸς τὴν ἀσφαλτόστρωσιν χωριτικῶν ὁδῶν ἐντὸς τοῦ 1968, περιελήφθη πρόνοια ἐκ £20,000 διὰ τὴν θελίωσιν τῆς ὁδοῦ ταύτης. Τὸ ὄλον θέμα θὰ τύχη κατ' αὐτὰς τῆς δεούσης μελέτης ὑπὸ τῆς Ὑπεπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Σεπτεμβρίου 1967, υποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται τὸ ζήτημα τῆς μετακινήσεως τοῦ χωρίου Ἅγιος Φώτιος καὶ ποῖα μέτρα προληπτικὰ μελετᾶ ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ ἐν ὄψει τοῦ ἐπερχομένου χειμῶνος ὅστις δυνατὸν νὰ προξενήσῃ θλάθας εἰς τὸ χωρίον με ἀποτέλεσμα νὰ θέσῃ εἰς κίνδυνον ἀνθρωπίνης ζωᾶς διὰ τῆς καταρρεύσεως οἰκιῶν, συνεπεῖα κατολισθήσεως τοῦ ἐδάφους, τὸ ὁποῖον ὡς ἀπεδείχθη εἶναι ἀκατάλληλον καὶ ἀνασφαλές».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν υποβληθεῖσαν τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Τὰ σχέδια διὰ τὴν μετακίνησιν τοῦ χωρίου Ἅγιος Φώτιος δὲν ἔχουν εἰσέτι συμπληρωθῆ ὑπὸ τῶν Τμημάτων Πολιοδομίας καὶ Οἰκίσεως ὡς καὶ Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας. Παρὰ ταῦτα, πρὸς ἀντιμετώπισιν οἰουδήποτε ἐνδεχομένου λόγῳ τοῦ ἐπερχομένου χειμῶνος, τὸ Τμῆμα Γεωλογικῆς Ἐπισκοπήσεως παρεκλήθη ὅπως υποβάλῃ ἐπείγοντως ἔκθεσιν ἐν σχέσει πρὸς τὰς οἰκίας αἰτίνες διατρέχουν ἄμεσον κίνδυνον καταρρεύσεως λόγῳ κατολισθήσεως τοῦ ἐδάφους. Ἐκ παραλλήλου δὲ καταβάλλονται προσπάθειαι διὰ τὴν ἐξεύρεσιν στέγης διὰ τὰς οἰκογενεῖας τὰς διαμενούσας εἰς τὰς ὡς ἄνω οἰκίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Σεπτεμβρίου 1967, υποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὴν Πόλιν Χρυσοχοῦς μετὰ τὸ Νέον Χωρίον, ἐν τῶν μεγαλυτέρων χωρίων τῆς περιοχῆς, παραμένει εἰσέτι ἀσυμπλήρωτος εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς μιλίου, καίτοι ἔχει κατασκευασθῆ καὶ τὸ ἀναγκαῖον θεμέλιον τούτου.

Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον κατὰ πόσον προτίθεται νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἄνω ἔργον ἐντὸς τοῦ 1968, νοουμένου ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη εἶναι λίαν χρήσιμος ἐξυπηρετοῦσα τὰς ἀνάγκας μιᾶς μεγάλης κοινότητος μετὰ παραγωγὴν ἀρκετῶν προϊόντων καὶ μετὰ καθημερινὴν μετάβασιν τῶν μαθητῶν τοῦ διὰ φοίτησιν εἰς τὸ Γυμνάσιον Πόλεως Χρυσοχοῦς».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν υποβληθεῖσαν τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὴν Πόλιν Χρυσοχοῦς μετὰ τὸ Νέον Χωρίον παραμένει εἰσέτι ἀσυμπλήρωτος εἰς ἀπόστασιν 1½ μιλίων. Κατὰ τὰ ἔτη 1963–1966 ἐδαπανήθη ποσὸν ἐκ £3,000 διὰ τὴν εὐθυγράμμισιν σχεδὸν ὀλοκλήρου τῆς ὁδοῦ ὡς ἐπίσης διὰ τὴν τοποθέτησιν θεμελίου, ὅπερ εἶναι ἔτοιμον δι' ἀσφαλτόστρωσιν.

Ἡ ἐκτιμηθεῖσα δαπάνη διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ἀνέρχεται εἰς £4,500. Αἱ προτάσεις τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργείου ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀσφαλτόστρωσιν χωριτικῶν ὁδῶν ἐντὸς τοῦ 1968 περιλαμβάνουν ὡσαύτως τὸν ρηθέντα δρόμον. Τὸ ὄλον θέμα θὰ τύχη κατ' αὐτὰς τῆς περαιτέρω μελέτης τῆς Ὑπεπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Σεπτεμβρίου 1967.

«Γίνονται παράπονα ὅτι ὑπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στὴν ἐξέταση αἰτήσεων ποὺ ὑποβάλλονται στὸ Κτηματολόγιον Ἀμμοχώστου γιὰ κτηματικὲς ὑποθέσεις. Ἡ καθυστέρηση αὐτὴ φθάνει πολλὲς φορές μέχρι τοὺς 12 μῆνες.

Τὰ αἷτια τῆς καθυστέρησης αὐτῆς εἶναι ἡ ἔλλειψη ὑπαλλήλων. Παρὰ τὲς φιλότιμες καὶ συνεχεῖς προσπάθειες τοῦ ὑπάρχοντος προσωπικοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ διεκπεραιωθῇ ὁ ὄγκος τῶν κτηματικῶν ὑποθέσεων τῆς Ἐπαρχίας, πράγμα ποὺ δημιουργεῖ ταλαιπωρίες στὸ κοινό.

Δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ὅτι ἐπιβάλλεται ὁ διορισμὸς καὶ ἄλλου προσωπικοῦ γιὰ τὴν καλύτερη ἐξυπηρέτηση τῶν ἐνδιαφερομένων σ' αὐτὸ τὸ βασικὸ Κυβερνητικὸ Τμῆμα;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Σεπτεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Ἡ αὐξήσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καθυστερημένων ὑποθέσεων δὲν παρατηρεῖται μόνον εἰς τὸ Ἐπαρχιακὸν Κτηματολόγιον Ἀμμοχώστου ἀλλὰ εἰς ὅλα τὰ Ἐπαρχιακὰ Κτηματολόγια. Ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὸ Ἐπαρχιακὸν Κτηματολόγιον Λευκωσίας (ὅπου συνεκεντρώθησαν καθυστερημέναι ὑποθέσεις τῶν ἐτῶν 1964, 1965, 1966 λόγω τῆς κατακρατήσεως τῶν βιβλίων ὑπὸ τῶν Τούρκων) ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἶναι μεγαλύτερος. Αἱ πάσης φύσεως καθυστερημέναι ὑποθέσεις εἰς ὅλα τὰ Ἐπαρχιακὰ Κτηματολόγια κατὰ τὴν 30.9.1967 ἦσαν ὡς ἀκολούθως :

Λευκωσία	:	8074
Λεμεσὸς	:	4026
Ἀμμοχώστος	:	2772
Πάφος	:	1647
Κυρήνεια	:	1414
Λάρναξ	:	914

18847

2. Αἱ καθυστερήσεις αὗται ἐδημιουργήθησαν διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους :

(α) Ἀπὸ τῆς 23ης Δεκεμβρίου 1963, τὸ Τμῆμα ἐργάζεται μὲ προσωπικὸν ἠλαττωμένον κατὰ 61 Τούρκους οἱ ὅποιοι ἀπέχουν τῶν καθηκόντων τῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἐκείνης.

(β) Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν 1964—1965 μέγας ἀριθμὸς ὑπαλλήλων ὑπηρετεῖ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουρὰν εἴτε ὡς ἐθελονταὶ εἴτε ὡς στρατολογηθέντες. Κατὰ μέσον ὄρον κατὰ τὴν ἄνω περίοδον ἀπουσίαζον ἐκ τῶν καθηκόντων διὰ τὸν λόγον τοῦτον περὶ τοὺς 30 ὑπάλληλοι.

(γ) Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν 1964—1966 ὑπῆρχε πληθώρα κενῶν θέσεων εἰς ὅλας τὰς τάξεις ὑπαλλήλων τοῦ Τμήματος.

Ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1966 καὶ ἐντεῦθεν οἱ λόγοι εἰς τὸ (β) καὶ (γ) ἀνωτέρω ἐξέλιπον διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν στρατολογηθέντων εἰς τὰ καθήκοντά των καὶ διὰ τῆς πληρώσεως ὄλων σχεδὸν τῶν κενῶν θέσεων εἰς τὸ Τμῆμα (πλὴν ἐκείνων ποὺ ἐδημιούργησεν ἡ ἀπουσία τῶν Τούρκων).

3. Ἐκτὸς τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καθυστερημένων ὑποθέσεων τὴν ὁποῖαν προεκάλεσαν οἱ ἀνωτέρω λόγοι, ἡ εἰσαγωγὴ νέων Νόμων παρημπόδισεν εἰς ἀρκετὸν βαθμὸν τὴν προσπάθειαν τοῦ Τμήματος νὰ ἐκκαθαρίσῃ καθυστερημένας ὑποθέσεις. Οἱ Νόμοι οὗτοι εἶναι οἱ ἀκόλουθοι :

(i) Ὁ περὶ Μεταβιβάσεως καὶ Ὑποθηκέσεως Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας Νόμος 9 τοῦ 1965, καὶ

(ii) 'Ο περί 'Ακινήτου 'Ιδιοκτησίας (Διακατοχής, 'Εγγραφής και 'Εκτιμήσεως) (Τροποποιητικός) Νόμος 10 του 1966.

4. 'Η εφαρμογή τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων νέων Νόμων, τῶν ὁποίων αἱ πρόνοιαι ἐν πολλοῖς εἶναι ἐπαναστατικά, ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἀπαιτεῖ αὐξησιν τοῦ προσωπικοῦ εἰς ὅλα τὰ Κτηματολόγια ἢ ὁποία ὁμως αὐξήσις δὲν ἐπετεύχθη ἀκόμη. 'Επιπροσθέτως, παρατηρήθη καὶ αὐξήσις τῆς εἰσρεούσης ἐργασίας εἰς ὅλα τὰ Κτηματολόγια ἢ ὁποία συντέμνειν εἰς τὴν αὐξησιν τῶν καθυστερήσεων διότι δὲν ἠὺξήθη ἀναλόγως καὶ τὸ ὑφιστάμενον προσωπικόν.

5. Οὕτω, ἐνῶ κατὰ τὴν 30.6.1967 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκκρεμουσῶν ὑποθέσεων εἰς ὅλα τὰ Κτηματολόγια ἀνήρχετο εἰς 16,795, κατὰ τὴν 30.9.1967 οὗτος ἀνήρχετο εἰς 18,847, ἦτοι ἐντὸς 3 μόνων μηνῶν ἐσημειώθη αὐξήσις τῶν ἐκκρεμουσῶν ὑποθέσεων κατὰ 2,052 ὑποθέσεις. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι μὲ τὸ ὑφιστάμενον ἑλλιπὲς προσωπικόν του τὸ Κτηματολόγιον δὲν δύναται οὔτε νὰ διεκπεραιώσῃ ἅπασαν τὴν τρέχουσαν ἐργασίαν του, οὔτε νὰ ἐκκαθαρίσῃ παλαιὰς καθυστερημένας ὑποθέσεις.

6. 'Υπεβλήθησαν ἤδη εισηγήσεις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν αὐξησιν τοῦ ἀρόντος προσωπικοῦ τοῦ Τμήματος καὶ τὴν πλήρωσιν τῶν 61 κενῶν θέσεων τῶν κατεγομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων. 'Ελπίζεται ὅτι εὐθὺς ὡς τοῦτο κατορθωθῆ θὰ δυνηθῆ τὸ Τμῆμα Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας νὰ ἀντεπεξέλθῃ πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις του ἔναντι τοῦ κοινού».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην 'Οκτωβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. 'Αντωνίου 'Αναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην 'Οκτωβρίου 1967.

«Παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον 'Υπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν πόσων ὑποθέσεων ἢ ἐξέτασις καθυστερεῖ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου 'Αποκαταστάσεως Παυθέντων 'Υπαλλήλων, καὶ ἂν ὑπάρχῃ προοπτικὴ ὅπως αἱ οὕτω καθυστερούμεναι ὑποθέσεις ἐξετασθῶσι τὸ δυνατόν συντομώτερον διὰ νὰ τεθῆ τέρμα εἰς τὰ παράπονα τῶν ἐνδιαφερομένων ὑπαλλήλων.

'Επίσης παρακαλῶ ὅπως δοθῆ μία ἐξήγησις διὰ τὴν παρατηρηθεῖσαν ἀργοπορίαν περὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ὑποθέσεων».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Νοεμβρίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην 'Οκτωβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. 'Αντωνίου 'Αναστασιάδη.

«'Υπάρχουν 98 ὑποθέσεις αἱ ὁποῖαι ἐκκρεμοῦν, εἰσέτι ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου 'Αποκαταστάσεως Παυθέντων 'Υπαλλήλων. 'Η ἐξέτασις αὐτῶν ἔχει τώρα ὀλοκληρωθῆ καὶ ἡ ἀπάντησις εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἀναμένεται νὰ δοθῆ συντόμως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην 'Οκτωβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην 'Οκτωβρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι προσφάτως σημαντικὸς ἀριθμὸς μελῶν τοῦ σώματος ἐξέφρασεν καὶ ἀπὸ τοῦ θήματος τῆς Βουλῆς τὴν ἀποψιν—ἦτις ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὡς εἰσηγήσις ἀριθμοῦ μελῶν τοῦ σώματος—ὅπως αἱ καταβαλλόμεναι συντάξεις πρὸς καταστάνας ἀναπήρους μέλη τῆς Δημοσίας 'Υπηρεσίας, λογίζονται θάσσει τοῦ τελευταίου μισθοῦ των καὶ οὐχὶ θάσσει τοῦ μισθοῦ ὃν ἐλάμβανον καθ' ὃν χρόνον κατέστησαν ἀνάπηροι, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατα-

τοπίση τὸ σῶμα πῶς ἀντικρύζει τὸ ὄλον θέμα καὶ ποῖα ἐν προκειμένῳ προοπτική διαγράφεται, δεδομένου ὅτι :

1. Μία τοιαύτη διευθέτησις θὰ δώσῃ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τὴν συναίσθησιν ὅτι δὲν ἠργοδοτοῦντο μετὰ τὸν τραυματισμὸν τῶν χαριστικῶς, καὶ

2. θὰ ἄρῃ—μέχρις ἐνὸς σημείου—τυχόν δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς προαγωγῆς τῶν ὡς ἐκ τοῦ τραυματισμοῦ τῶν».

*Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Νοεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Ὀκτωβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμὸν 27 τῶν περὶ Συντάξεων Κανονισμῶν ὡς οὗτος ἐκτίθεται εἰς τὴν παράγραφον 5 τῶν περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικῶν) (Ἄρ. 3) Κανονισμῶν τοῦ 1967, ἡ σύνταξις ἀναπηρίας ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν ὑπέστη τὸ τραῦμα. Σκοπὸς τοῦ ἐν λόγω Κανονισμοῦ εἶναι νὰ παράσχη πρόσθετον σύνταξιν εἰς δημόσιον ὑπάλληλον, ὅστις λόγω τραύματος ἐπισυμβάντος προδήλως καὶ ἀναμφισβητήτως ἐξ αἰτίας τῆς ὑπηρεσίας ὑφίσταται ἀναπηρίαν καὶ ἀναγκάζεται νὰ ἀφυπηρητήσῃ συνεπείᾳ τούτου. Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ὁ ὑπάλληλος δέον νὰ τίθεται ὑπὸ σύνταξιν μετὰ τὴν ἐπέλευσιν τῆς ἀναπηρίας ὁπότε ἡ πρόσθετος σύνταξις δὲν δύναται παρὰ νὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῇ θάσει τοῦ μισθοῦ τοῦ κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν ὑπέστη τὸ τραῦμα. Ἐπομένως δὲν ἐγείρεται θέμα ὑπολογισμοῦ τῆς συντάξεως τοῦ ἀφυπηρετοῦντος ἐπὶ τῇ θάσει οἰουδήποτε ἄλλου μισθοῦ. Ἐὰν εἰς τὸν ὑποστάντα τὴν ἀναπηρίαν ὑπάλληλον ἐπιτραπῇ ἐκτάκτως νὰ παραμείνῃ ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ καὶ νὰ κερδίῃ οὕτω τὰς ἐτησίας προσαυξήσεις τῆς μισθοδοτικῆς του κλίμακος μέχρις ὅτου συμπληρώσῃ τὴν ἡλικίαν ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρητήσεως δὲν θεωρεῖται ὅτι λόγω τούτου ὑπάρχει οἰαδήποτε δικαιολογία νὰ ὑπολογισθῇ ἡ πρόσθετος σύνταξις ἀναπηρίας ἐπὶ τοῦ τελευταίου μισθοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ὑπολογίζεται ἡ συνήθης σύνταξις παντὸς ἀφυπηρετοῦντος δημοσίου ὑπαλλήλου. Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους τὸ ὑπάρχον σύστημα κρίνεται ἱκανοποιητικὸν καὶ δὲν ὑφίσταται πρόθεσις ἀλλαγῆς αὐτοῦ».

*Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ὀκτωβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ὡς ὀρθῶς καὶ ἐπανειλημμένως ἐτονίσθη παρ' ἀρμοδίων παραγόντων σκοπεῖται ἡ ἐξίσωσις τῶν συντάξεων τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τῆς περιόδου 1955—59 μετὰ τῶν συντάξεων τῶν ἀναπήρων ἐθνοφρουρῶν, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ μελέτη τοῦ ὄλου θέματος, δοθέντος ὅτι—

(1) Ὁ τρόπος τῶν μέχρι τοῦδε ἐκχωρουμένων συντάξεων πρὸς τοὺς ἀγωνιστὰς ἀναπήρους τῆς Ε.Ο.Κ.Α. ἀφ' ἐνὸς μὲν δίδει τὴν ἐντύπωσιν χαριστικῆς δωρεᾶς καὶ οὐχὶ καινικῆς συντάξεως, ἐφ' ὅσον ἐπαφίεται τὸ ὕψος τοῦ φιλοδωρήματος εἰς τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς, μὲ ἀποτέλεσμα, ἐκ παραλλήλου, οἱ πλείστοι τῶν ἀγωνιστῶν τούτων νὰ μὴ λαμβάνουν καμμίαν ἀπολύτως σύνταξιν, ὅπως οὔτε καὶ λατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν, καὶ

(2) Δὲν ὑπάρχουν—ὡς ἀντιθέτως συμβαίνει εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἀναπήρων ἐθνοφρουρῶν—αἱ ἀναγκαῖαι κλίμακες καὶ βαθμοὶ ἀναπηρίας ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ βασίζονται κατὰ τρόπον ἀντικειμενικὸν αἱ συντάξεις».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Νοεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου 1967, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηρίου Γιαννάκη.

«Εἰς τοὺς ἐξαρτωμένους ἐκ πεσόντων καὶ εἰς τοὺς ἀναπήρους τοῦ Ἀγῶνος τῆς περιόδου 1955—1959 παρέχονται συντάξεις καὶ ἐκτακτὰ ἐπιδόματα δυνάμει τοῦ Κοινοτικοῦ Νόμου 4 τοῦ 1962 περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ. Εἰς τοὺς ἐξαρτωμένους ἐκ πεσόντων ἔθνοφρουρῶν καὶ εἰς ἀναπήρους ἔθνοφρουροὺς παρέχονται χορηγήματα δυνάμει τῶν περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Χορηγήματα εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους) Κανονισμῶν τοῦ 1966, οἵτινες ἐξεδόθησαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμου. Εἰδικῶς, ὅσον ἀφορᾷ τὰς συντάξεις τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τοῦ Ἀγῶνος τῆς περιόδου 1955—1959 καὶ τὰ χορηγήματα τῶν ἀναπήρων ἔθνοφρουρῶν, προβλέπεται ὅπως τόσοσιν αἱ συντάξεις ὅσον καὶ τὰ χορηγήματα παρέχονται θάσει τῶν ἰδίων κλιμάκων καὶ τῶν ἰδίων κριτηρίων ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν ἀναπηρίας. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις διὰ πλήρη ἀναπηρίαν μὲ οἰκογενειακὰς ὑποχρεώσεις παραχωρεῖται σύνταξις οὐχὶ μικροτέρα τῶν £15 καὶ οὐχὶ μεγαλυτέρα τῶν £35 μηνιαίως καὶ ἄνευ οἰκογενειακῶν ὑποχρεώσεων ποσὸν οὐχὶ μικρότερον τῶν £12 καὶ οὐχὶ μεγαλύτερον τῶν £30. Διὰ μερικὴν ἀναπηρίαν, καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις, παραχωρεῖται ποσὸν μεταξύ £6 καὶ £12 ἄνευ οἰκογενειακῶν ὑποχρεώσεων καὶ μεταξύ £8 καὶ £15 μὲ οἰκογενειακὰς ὑποχρεώσεις.

2. Εἶναι ἐσφαλμένη ἢ προσωπικὴ ἐντύπωσις τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. ὅτι δίδεται εἶναι ὑπὸ μορφήν χαριστικῆς δωρεᾶς ἐνῶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἔθνοφρουρῶν τοῦτο δίδεται ὑπὸ μορφήν συντάξεως. Ὁ Νόμος ἀναγνwrίζει σαφῶς δικαίωμα τῶν ἀναπήρων καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἀγωνιστῶν τὸ ἄρθρον 19 τοῦ Κοινοτικοῦ Νόμου 4/62 ὁμιλεῖ περὶ δικαιώματος συντάξεως ἐνῶ διὰ τοὺς ἔθνοφρουροὺς ὁ Κανονισμὸς 17 τοῦ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμου ὁμιλεῖ περὶ δικαιώματος χορηγήματος.

3. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις τὸ ὕψος τῆς συντάξεως ἢ χορηγήματος ἀποφασίζεται ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν, ὡς προβλέπεται εἰς τὴν σχετικὴν νομοθεσίαν, τοῦ βαθμοῦ ἀναπηρίας, τῶν οἰκογενειακῶν ὑποχρεώσεων, καὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ ἀναπήρου. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι ὅτι, ἐνῶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἔθνοφρουρῶν, ἡ καταβολὴ τοῦ κατωτέρου ποσοῦ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἔστω καὶ ἐὰν ὁ ἀνάπηρος εὐπορῇ, εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. δὲν παρέχεται σύνταξις εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ αἰτητὴς ἔχει ἄλλον πόρον ἐπιτρέποντα εἰς αὐτὸν ἄνετον διαβίωσιν. Ἀλλὰ οἱ ἀνάπηροι ἀγωνισταὶ τῆς Ε.Ο.Κ.Α. δικαιοῦνται εἰς ὀρισμένας περιπτώσεις εἰς πανεπιστημιακὴν ἐκπαίδευσιν καὶ εἰς ἐπίδομα προικοδοτήσεως, προνόμια τὰ ὅποια δὲν παρέχονται εἰς τοὺς ἔθνοφρουροὺς (Ἄρθρα 24 (2) καὶ 27 (1) τοῦ Κοινοτικοῦ Νόμου 4/62).

4. Ὡς συνάγεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ὕφίστανται κλίμακες καὶ κριτήρια ὡς πρὸς τοὺς βαθμοὺς ἀναπηρίας ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζονται αἱ συντάξεις ἢ τὰ χορηγήματα. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ὁ καθορισμὸς τῶν αἰτητῶν ὡς πλήρως ἢ μερικῶς ἀναπήρων γίνεται δι' ἀποφάσεων εἰδικοῦ Σώματος, τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνακουφίσεως Παθόντων ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς Χορηγημάτων, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ἢ γνωμοδότησις τοῦ Ἱατροσυμβουλίου εἶναι ἀναγκαία.

5. Κατὰ συνέπειαν, δὲν ἠγέρθη ποτὲ πρόβλημα ἐξισώσεως τὸ ὅποιον εὐρίσκειται εἰσέτι ὑπὸ μελέτην ὡς ἀναφέρονται οἱ ἐντίμοι Κύριοι Βουλευταὶ εἰς τὴν ἐπερώτησίν των, ἐφ' ὅσον τόσοσιν αἱ κλίμακες τῶν συντάξεων καὶ χορηγημάτων, ὅσον καὶ ἡ διαδικασία διὰ τὴν παροχὴν τούτων εἶναι ἥδη ταυτόσημοις.

Ερωτήσεις υπό ημερομηνίαν 1ην Νοεμβρίου 1967, υποβληθείσα υπό του έντιμου Βουλευτού περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, καὶ ληφθείσα τὴν 2αν Νοεμβρίου 1967.

«Βρισκόμαστε ἤδη μπροστὰ στὴ νέα καλλιεργητικὴ περίοδο γιὰ τὴν σπορὰν τῶν σιτηρῶν. Ὅμως μέχρι σήμερα δὲν ἔχουν καθοριστῆ ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου οἱ τιμές. Ἡ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ σιτηρῶν ἔχει υποβάλει πρὶν δυὸ περίπου μῆνες εἰσηγήσεις γι' αὐτὸ τὸ πρόβλημα.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο πότε θὰ ἀνακοινωθοῦν οἱ τιμές καὶ ἂν θὰ γίνουν ἀποδεκτὲς οἱ εἰσηγήσεις τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὸ ὕψος τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ημερομηνίαν 23ην Νοεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθείσαν τὴν 2αν Νοεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ έντιμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐμελέτησε τὸ ὡς ἄνω θέμα κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ τῆς 9ης Νοεμβρίου 1967, καὶ ἀπεφάσισε (ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 7200) —

(α) ὅπως αἱ τιμαὶ ἀγορᾶς σίτου καὶ κριθῆς τῆς ἐσοδείας 1968 παραμείνουν αἱ ἰσχύουσαι διὰ τὴν ἐσοδεῖαν τοῦ ἔτους 1967 (ἦτοι τοῦ μὲν σίτου £39.200 μίλς τῆς δὲ κριθῆς £25.200 μίλς κατὰ τόννον) καὶ ὅπως ἡ τιμὴ πωλήσεως τοῦ μὲν σίτου παραμείνῃ ἡ ἴδια (ἦτοι £35.000 μίλς κατὰ τόννον), τῆς δὲ κριθῆς μειωθῆ ἀπὸ £21.600 μίλς κατὰ τόννον εἰς £21.200 μίλς καὶ

(β) ὅπως ἐξαγγελθῆ ἀπὸ τοῦδε ὅτι διὰ τὴν ἐσοδεῖαν τοῦ ἔτους 1969 θὰ ἀκολουθηθῆ πολιτικὴ τιμῶν ἐνθαρρύνουσα τὴν καλλιέργειαν κριθῆς καὶ σκληροῦ σίτου ἀντὶ τῆς καλλιεργείας μαλακοῦ σίτου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὰς ὑπολοίπους Ἐρωτήσεις δὲν ὑπάρχουν ἀπαντήσεις καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως ἀναβλήθῃ ἡ ἀνάγνωσις των μέχρις ὅτου ληφθοῦν καὶ αἱ Ἀπαντήσεις, διὰ νὰ μὴν ἀναγνωσθοῦν σήμερον καὶ νὰ ἀναγνωσθοῦν καὶ πάλιν τὴν προσεχῆ Πέμπτην, ἐκτὸς ἐὰν ἡ Βουλὴ θέλῃ καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Τηλεγραφικῶς ὑπέβαλα μίαν ἐρώτησιν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐντιμε κ. Βουλευτά. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀναγνώσεως τῶν Ἐρωτήσεων καὶ τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας μπορεῖτε νὰ ἐγείρετε τὸ θέμα.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Παρ' ὄλον ὅτι ἀφορᾷ ἴσως τὸ Κεφάλαιον Δ, πιστεύω ὅτι μπορεῖ νὰ συζητηθῆ καὶ εἰς τὸ Κεφάλαιον Α.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὸ θέμα τῶν Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων ;

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

..... διότι κατὰ κάποιον τρόπον εἶναι ἐρώτησις καὶ οὐχὶ θέμα ἐγγεγραμμένον εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, ἐὰν εἶναι δηλαδὴ διὰ λόγους διαδικασίας. Αὐτὸ ἐπαφίεται εἰς τὴν κρίσιν σας, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἐρώτησις δὲν ὑπεβλήθη πρὸς ἐμὲ εἰς τὴν Βουλὴν, ὑπεβλήθη τηλεγραφικῶς καὶ ἀπητητήθη τηλεγραφικῶς. Ἐὰν θέλετε νὰ ὑποβάλετε τὴν ἰδίαν ἐρώτησιν διὰ νὰ σᾶς δώσω τὴν ἰδίαν ἀπάντησιν, εὐχαριστῶς μπορεῖτε νὰ τὴν ὑποβάλετε εἰς τὸ στάδιον αὐτό.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Τώρα δημιουργεῖτε ἄλλο ζήτημα, δηλαδὴ πότε στέλλονται προσωπικῶς κἀτι ποῦ ἀπευθύνονται εἰς τὸν κ. Πρόεδρον καὶ πότε εἶναι. ....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αἱ ἐρωτήσεις αἱ ὁποῖαι ἀπευθύνονται εἰς τὸν κ. Πρόεδρον καὶ ἀναγινώσκονται εἰς τὴν Βουλὴν, εἶναι αἱ ἐρωτήσεις τὰς ὁποῖαι οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ ἀπευθύνουν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ ζητοῦν ἀπὸ αὐτὴν οἰανδήποτε πληροφορίαν. Αἱ ἐρωτήσεις αἱ ὁποῖαι τίθενται εἰς τὸν Πρόεδρον εἴτε διότι θέλουσιν νὰ ἐγγράψουν θέμα εἴτε διότι θέλουσιν οἰανδήποτε πληροφορίαν, ἀπευθύνονται εἰς τὸν Πρόεδρον γραπτῶς ἢ καὶ προφορικῶς εἴτε πρὸ τῆς συνεδρίας εἴτε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συνεδρίας. Ἐὰν ἀπευθυνθοῦν πρὸ τῆς συνεδρίας ἐπαναλαμβάνονται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συνεδρίας.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἀπητηθῆν ἐπ' ὀνόματί σας ὑπὸ τὴν ἰδιότητά σας καὶ ἐλήφθη μίᾳ ἀπάντησις ὑπὸ τὴν ἰδιότητά σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μάλιστα.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Λοιπὸν δὲν μὲ ἐνοχλεῖ ὑπὸ ποῖαν μορφήν θὰ παρουσιάσετε τὰ ἔγγραφα αὐτὰ ἐντὸς τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἴσως θὰ ἀποφασίσετε, ἔντιμε κ. Βουλευτά. Ἐὰν θέλετε νὰ ζητήσετε τὴν ἐγγραφὴν θέματος.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ὅχι, δὲν ζητῶ τὴν ἐγγραφὴν θέματος ἀλλὰ τὰ ἔγγραφα αὐτὰ ἀπευθύνονται πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ οὐχὶ πρὸς Ὑμᾶς ὡς πρόσωπον.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ δὲν ἀναγινώσκονται εἰς τὴν Βουλὴν. Ζητεῖτε ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἐρώτησίν σας, μᾶλλον εἰς τὸ τηλεγράφημά σας, νὰ ἐγγράψῃ θέμα πρὸς συζήτησιν ;

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Δὲν ἀναφέρομαι τώρα εἰς τὸ θέμα. Ἀναφέρομαι εἰς τὸν τύπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ τύπος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ τι θέλετε. Ἐὰν θέλετε νὰ ἐγγράψετε θέμα, θὰ ζητήσετε τὴν ἐγγραφὴν τοῦ θέματος καὶ θὰ σᾶς δώσω τὴν ἀπάντησιν προφορικῶς εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐὰν δὲν θέλετε νὰ ἐγγράψετε θέμα, ἢ ἐρώτησις ἢ ὁποῖα ἀπευθύνεται πρὸς ἐμὲ εἶναι ἐκτὸς τῆς Βουλῆς καὶ ἀπαντᾶται ἐκτὸς τῆς Βουλῆς.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Λυπούμαι, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐάν ἡ κάθε ἐπιστολή τὴν ὁποῖαν ἐλάμβανεν ὁ Πρόεδρος καὶ εἰς τὴν ὁποῖαν ἀπὴντα ἐπανελαμβάνετο καὶ δημοσίως εἰς τὴν Βουλὴν, τότε ἀσφαλῶς δὲν θὰ ὑπῆρχε τέρμα. Βουλευταὶ γράφουν εἰς τὸν Πρόεδρον ἐπὶ διαφόρων θεμάτων. Πρέπει ἡ ἀλληλογραφία τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς μετὰ τῶν Βουλευτῶν νὰ ἀναγινώσκηται εἰς τὴν Βουλὴν ;

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἄφορᾷ τὴν Βουλὴν, κ. Πρόεδρε, καὶ διαφωνῶ.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐάν ἀφορᾷ τὴν Βουλὴν, ἔντιμε κ. Βουλευτά, θὰ τὸ θέσετε ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ὅτι ζητεῖτε τὴν ἐγγραφὴν τοῦ τάδε θέματος, ὅποτε καὶ ὁ Πρόεδρος θὰ σᾶς ἀπαντήσῃ, θὰ διεξαχθῇ συζήτησις κατὰ πόσον τὸ θέμα θὰ ἐγγραφῆ, θὰ ἐπακολουθήσῃ ψηφοφορία.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐγγραφῆς θέματος ἀπλῶς ἐπρόκειτο περὶ ἐρωτήσεως καὶ ἐλήφθη ἀπάντησις τὴν ὁποῖαν δὲν βλέπω κατατεθειμένην εἰς τὰ πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν εἶναι ἐρώτησις ἡ ὁποία κατατίθεται εἰς τὴν Βουλὴν, ἔντιμε κ. Βουλευτά.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ὅχι διαφωνῶ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μπορεῖ νὰ διαφωνήτε ἀλλ' αὐτὴ εἶναι ἡ διαδικασία σὲ ὄλα τὰ Κοινοβούλια τοῦ κόσμου. Ἐάν ἐρωτήσετε τὸν κ. Πρόεδρον κάτι καὶ σᾶς πεῖ τὴν γνώμην του, αὐτὴ ἢ γνώμη ἢ ἡ ἀποφίς του—ἐκτὸς ἐάν τὴν ἐρωτήσετε εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν—δὲν ἀναγινώσκηται εἰς τὴν Βουλὴν, δὲν εἶναι ἐγγραφὸν τῆς Βουλῆς. Ἐάν μὲ ἐρωτήσετε τὴν ἴδιαν ἐρώτησιν τώρα θὰ σᾶς δώσω τὴν ἴδιαν ἀπάντησιν καὶ θὰ ἀποτελῆ μέρος τῆς διαδικασίας τῆς Βουλῆς. Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ δεχθῶ τὴν ἀρχὴν ὅτι οἰσοδήποτε Βουλευτῆς μου ἀπευθύνει μίαν ἐρώτησιν καὶ τοῦ δώσω μίαν ἀπάντησιν πρέπει νὰ ἀναφέρω τὴν ἐρώτησιν καὶ τὴν ἀπάντησιν μέσα εἰς τὸ Κοινοβούλιον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Δυστυχῶς, κ. Πρόεδρε, δὲν ἔχουν συνταχθῆ κανονισμοὶ μέχρι σήμερον καὶ δὲν εὐθύνονται εἰς αὐτὸ ἐάν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐάν ὅμως θέλετε τὴν διαδικασίαν.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

..... ἠκολούθησα αὐτὴν τὴν μέθοδον ἡ ὁποία μέχρι σήμερον ἦτο ἀποδεκτὴ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν γνωρίζω οὐδεμίαν περίπτωσιν καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Βουλευτὴν νὰ μοῦ ὑποδείξῃ ἔστω καὶ μίαν καθ' ἣν ἐπιστολὴ σταλείσα εἴτε τηλεγράφημα σταλὲν

εις τὸ Γραφεῖον μου ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Βουλὴν καθὼς καὶ ἡ ἀπάντησις τὴν ὁποῖαν ἔδωσα. Ἐάν, ἔντιμε κ. Βουλευτά, θέλετε νὰ τὸ ἐγείρετε ὡς θέμα εἰς τὴν Βουλὴν, νὰ ἐγερθῆτε ἀπὸ τὴν θέσιν σας καὶ νὰ τὸ ἐγείρετε. Δὲν εἶναι ὅμως δι' ἐμὲ νὰ δίδω εἰς τὴν δημοσιότητα οἰανδήποτε ἐπιστολὴν ἢ ὁποῖα ἀπηυθύνθη εἰς τὸ Γραφεῖον μου.

Θὰ ἠθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ἔντιμον κ. Βουλευτὴν, ὅτι σὰς εἶπα ὅτι δὲν ἐπρόκειτο νὰ δώσω εἰς τὴν δημοσιότητα τὴν ἀπάντησίν μου καὶ ὅτι κατόπιν ἰδικῆς σας παρακλήσεως ἔδωσα ταύτην εἰς τὴν δημοσιότητα. Διότι τὸ θεωρῶ ἄθης μία ἐπιστολὴ ἢ ὁποῖα ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς νὰ δημοσιεύεται, προτοῦ ἀκόμη ληφθῆ, εἰς τὴν α ἢ β ἑφημερίδα ἢ εἰς ὀλόκληρον τὸν τύπον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Πάντως οὐδεμία ἀθήσις πρᾶξις ἔγινε διότι ἐπρόκειτο περὶ τηλεγραφήματος τὸ ὁποῖον ἐστάλη, ἐλήφθη ἀπὸ μέρους σας.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὅμιλῶ περὶ ἐπιστολῆς, ἔντιμε κ. Βουλευτά. Ἀλλὰ καὶ τὸ τηλεγράφημα δὲν στέλλεται διὰ νὰ δημοσιεύεται. Ἀσφαλῶς ἐπειδὴ εἶναι τηλεγράφημα δὲν σημαίνει ὅτι τὸ περιεχόμενον τοῦ αὐτομάτως δημοσιεύεται εἰς τὸν τύπον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Δὲν ἐδημοσιεύθη αὐτομάτως ἀλλὰ καὶ οὐδὲν ἔπρεπε νὰ μείνῃ μυστικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν μὲ ἐστενοχώρησε διότι τὸ ἐδημοσιεύσατε, ἀπλῶς σὰς ἐξηγῶ ὅτι ὅτιδήποτε στέλλεται εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς δὲν ἀναγινώσκεται εἰς τὴν Βουλὴν, ἐκτός ἐάν ὁ Βουλευτὴς ὁ ὁποῖος ἀπηύθυνε τὴν ἐπιστολὴν ἢ τὸ τηλεγράφημα ζητήσῃ νὰ ἐγγραφῆ θέμα πρὸς συζήτησιν συμφώνως τῆς ἐπιστολῆς ἢ τοῦ τηλεγραφήματός του καὶ οὐχὶ ἀπλῶς νὰ ἀναγνωσθῆ τὸ ἀποσταλὲν ἔγγραφο.

Ἐάν δὲν ὑπῆρχεν αὕτη ἡ κοινὴ λογικὴ τότε σημαίνει ὅτι ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρου θὰ ἐδιαθάζαμεν ἐπιστολάς αἱ ὁποῖαι ἀντιλλάγησαν μεταξύ ἐμοῦ καὶ τῶν Βουλευτῶν ἢ μεταξύ ἐμοῦ καὶ τοῦ κοινοῦ.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόνητων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσὶν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΠΕΣΟΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 29ην Νοεμβρίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ ὀρισμοῦ «πεσῶν» εἰς τὸν βασικὸν Νόμον οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ καταβολὴ χορηγημάτων εἰς ἐξαρτωμένους πεσόντων κατὰ τὰς ἀεροπορικὰς ἐπιδρομὰς αἰτινὲς ἐγένοντο πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ βασικοῦ Νόμου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι εἶναι ὀρθὴ καὶ δικαία ἡ καταβολὴ χορηγημάτων εἰς τοὺς ἐξαρτωμένους πεσόντων κατὰ τοὺς ἀεροπορικοὺς βομβαρδισμοὺς καὶ ὡς ἐκ τούτου εισηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθοῦσας :

Συνοπτικὸς τίτλος. *Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ Νόμου. *Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπάρχει ἀντίρρησης :

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 καὶ θὰ ἀναγινώσκῃται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ Ἀναπήρους Νόμου τοῦ 1967 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει κυκλοφορήσει καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι δυνατὸν τὸ Νομοσχέδιον νὰ συζητηθῇ.

Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

Τὸ Νομοσχέδιον δὲν εἶναι ἕτοιμον πρὸς συζήτησιν λόγῳ τοῦ ὅτι εὐρίσκεται ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖα ἀκόμη ἐξετάζουσι τοῦτο.

Ἡ ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐπὶ τῆς Προτάσεως περὶ Τροποποιήσεως τοῦ περὶ Προβάτων καὶ Αἰγῶν ("Ἐλεγχος καὶ Ἄδεια Βοσκήσεως) Νόμου. Τὸ Τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον δὲν ἔχει ἐτοιμασθῆ, εἰσηγοῦμαι δὲ ὅπως ἐξετασθῆ ὀλόκληρον τὸ κείμενον τοῦ Νόμου, μήπως ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνουσι ἐάν ἐν τέλει ἡ Βουλὴ ἐγκρίνη τὴν εἰσηγήσιν περὶ τροποποιήσεως τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου.

Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κ. Γραμματέα νὰ καταθέσῃ Νομοσχέδια καὶ Ἐγγραφα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περὶ Συνεργατικῶν Ἐταιρειῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) Νόμος τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 21) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ συζήτησις τῶν θεμάτων εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ἀναβάλλεται, ἐκτός ἐάν οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ ἔχουν ἀντίρρησιν.

Ἡ ἡμερησία διατάξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχη ὡς ἀκολουθῶς :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

- (1) Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 21) τοῦ 1967.
- (4) Ἡ ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐπὶ τῆς Προτάσεως περὶ Τροποποιήσεως τοῦ περὶ Προβάτων καὶ Αἰγῶν ("Ἐλεγχος καὶ Ἄδεια Βοσκήσεως) Νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Τὰ ἴδια θέματα τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς σημερινῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ὁ περὶ Συνεργατικῶν Ἐταιρειῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὡς καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας.

Ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Καὶ ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 21) τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 3.30 ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ, κύριε Πρόεδρε, δὲν θέλω νὰ ἐγγράψω θέμα πρὸς συζήτησιν ἀλλὰ νὰ συζητηθῆ τὸ θέμα τῆς ἐγγραφῆς ἢ μὴ εἰς τὰ πρακτικά τῆς Βουλῆς τοῦ ἀποσταλέντος τηλεγραφήματός μου τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Πρόεδρον Βουλῆς Ἀντιπροσώπων

Γλαῦκον Κληρίδην

Λευκωσίαν.

Δημοσιογραφικαὶ καὶ ἄλλαι πληροφορίες φέρουν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν προσανατολιζομένην πρὸς διευθέτησιν Κυπριακῆς κρίσεως προδικάζουσαν λύσιν ἀντίθετον πρὸς ἐπιδιώξεις καὶ πόθους Κυπριακοῦ λαοῦ. Ὑπομιμήσκω ψήφισμα Βουλῆς ἡμερομηνίας 26.6.67 τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει σεβασθῆ κατὰ τὰς συνομιλίαις τῆς μετὰ ξένους ἀντιπροσώπων. Εἰσηγοῦμαι ὅπως καλέσῃτε ἕκτακτον συνεδρίαν τῆς Βουλῆς πρὸς ἐπίσημον ἐνημέρωσιν τῆς καὶ συζήτησιν ἐπὶ τῶν τελευταίων πολιτικῶν ἐξελίξεων».

Κώστας Χριστοδουλίδης,
Βουλευτὴς Ἀμμοχώστου,
Ἀμμόχωστος,
Ἡμερομ. 27.10.1967.

Ἐπίσης.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῆ τὸ κείμενον τοῦ τηλεγραφήματος.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Λυποῦμαι, κύριε Πρόεδρε.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, κύριε Βουλευτά, δὲν λέγω εἰς τὰ πρακτικά. Εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Εἰς τὰ πρακτικά ὅτι εἶπατε θὰ γραφῆ τώρα. Ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ νὰ συζητηθῆ κατὰ πόσον τὸ κείμενον τηλεγραφήματος τοῦ Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη ἡμερομηνίας τὰδε δέον νὰ ἀναγνωσθῆ ὡς Ἐρώτησις εἰς τὴν Βουλὴν.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐπίσης καὶ τὸ ἀπαντητικὸν τηλεγράφημα τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Κώσταν Χριστοδουλίδην

Βουλευτὴν Ἀμμοχώστου

Ἀμμόχωστον.

Τηλεγράφημά σας 27ης ἐλήφθη. Ὡς καλῶς γνωρίζετε διαπραγματεύσεις διεξάγονται μεταξὺ Ἑλλάδος—Τουρκίας μέσον κ. Βάνς. Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἀναμένουσα ἀποτελέσμα διαπραγματεύσεων δὲν προσανατολίζεται πρὸς οἰανδήποτε λύσιν οὔτε διεξάγει διαπραγματεύσεις ἀλλὰ τηρεῖται κατὰ τὸ δυνατόν ἐνήμερος ἐπὶ ἐξελίξεων.

Ὑπενθυμίζω γνωστάς ἀπόψεις σας περὶ ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης εἰς Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν καὶ περὶ ἀνάγκης ὅπως Ἐθνικὸν Κέντρον ἀποφασίζῃ ἐπὶ ἐθνικοῦ Κυπριακοῦ θέματος.

Ψήφισμα Βουλῆς 26ης Ἰουνίου 1967 ἐν γνώσει Ἑλληνικῆς καὶ Κυπριακῆς Κυβερνήσεως.

Δὲν δύναμαι καλέσω ἕκτακτον συνεδρίαν Βουλῆς πρὸς ἐπίσημον ἐνημέρωσιν τῆς ἐφ' ὅσον αἱ διεξαγόμενα Ἑλληνοτουρκικὰ διαπραγματεύσεις εἶναι μυστικά.

Γλαῦκος Κληρίδης
Πρόεδρος Βουλῆς».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θέλετε νὰ ἐγγραφῆ ἀπλῶς τὸ θέμα ἐὰν πρέπει νὰ ἀναγνωσθοῦν ἢ μήπως θὰ ἠθέλατε νὰ γίνῃ κατατόπισις, διότι ἐγὼ προσωπικῶς δὲν στενοχωροῦμαι νὰ κάμω τὴν κατατόπισιν.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

"Ἦδη, κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ὅτι τὰ γεγονότα μᾶς ἔχουν ξεπεράσει καὶ εἴτε συζητηθῆ εἴτε δὲν συζητηθῆ θὰ εἶναι ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ὅλοι θὰ μποροῦν νὰ ὁμιλήσουν καὶ θὰ εἶναι λαλίστατοι, ἐνῶ εἰς αὐτὰς τὰς ἡμέρας.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πιθανὸν ὅμως νὰ ὁμιλήσουν τὰ ἔγγραφα, κύριε Χριστοδουλίδη. Νὰ μὴν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴμεθα λαλίστατοι.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε.

Δὲν ἀντιλαμβάνομαι τί θέλει νὰ ἐγγράψῃ ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφος. Νὰ ἐγγράψῃ θέμα συζητήσεως ἢ νὰ ἀναφέρῃ εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ Σώματος τὸ κείμενον τῶν δύο τηλεγραφημάτων ; Δὲν ἀντελήφθην τί θέλει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Ἀντελήφθην ὅτι ὁ κ. Χριστοδουλίδης δὲν θέλει νὰ ἐγγράψῃ θέμα συζητήσεως κατὰ πόσον πρέπει νὰ κατατοπισθῆ ἡ Βουλὴ ἢ ὄχι. Ἀπλῶς θέλει νὰ ἐγγράψῃ ὅτι ὑπέβαλεν αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν ἢ ὅποια πρέπει νὰ ἀναγνωσθῆ καὶ ἔλαθεν αὐτὴν τὴν ἀπάντησιν ἢ ὅποια ἐπίσης νὰ ἀναγνωσθῆ διὰ νὰ ἀποτελέσῃ μέρος τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς. Ἐὰν ἀντελήφθην καλῶς αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Μάλιστα κύριε Πρόεδρε. Ἄλλὰ δὲν ἀποφεύγω νὰ γίνῃ συζήτησις ἐντὸς τῆς Βουλῆς. Καὶ δὲν θέλω νὰ ἐγγραφῆ θέμα τώρα περὶ συζητήσεως διότι τὰ γεγονότα ἔχουν προκαταλάβει πλέον οἰανδήποτε συζήτησιν ἐντὸς τῆς Βουλῆς καὶ θὰ εἶναι πράγματι μόνον πρὸς ἐνημέρωσιν καὶ οὐχὶ πρὸς λήψιν ἀποφάσεων, ὡς ἀντιλαμβάνομαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὰ γεγονότα, ἐντιμε κύριε Βουλευτὰ, εἶχαν προκαταλάβει καὶ τὸ τηλεγράφημά σας. Ἄλλὰ ἐὰν θέλετε ἐνημέρωσιν οὐχὶ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν δὲν θὰ διστάσω ἐγὼ νὰ ἐνημερώσω τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν γεγονότων. Πιστεύω πάντοτε ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη πρέπει νὰ κατατοπίζεται καὶ πρέπει νὰ κατατοπίζεται μὲ ἀκριβῆ γεγονότα.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἶναι φανερὸν ὅτι ὁ κύριος Χριστοδουλίδης δὲν θέλει νὰ ἐγγράψῃ αὐτὸ τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν, ἀλλὰ διὰ σκοποὺς πρακτικῶν θὰ ἦτο ἴσως ὀρθὸν νὰ ἀναφέρω ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἴσως σήμερον δὲν ἀνεφέρθη εἰς τὸ Σῶμα καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι εἰς τὰ πρακτικὰ. Ὅτι δηλαδὴ κατὰ τὰς τελευταίας συνεδρίας τοῦ Σώματος ὁ Πρόεδρος προτοῦ ἀρχίσῃ ἡ συνεδρία ἀνέφεραν ὅτι μετὰ τὴν λήξιν τῆς συνεδρίας θὰ κατετόπιζε τοὺς Βουλευτὰς ἐπὶ τῶν ἐξελιξεων. Θὰ ἐγένετο δηλαδὴ ἐνημέρωσις. Καὶ ἐφ' ὅσον αὐταὶ αἱ ἐξελίξεις ἀφεώρων καὶ μουσικὰς συνομιλίας τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως ἦτο φυσικὸν νὰ γίνεταί ἡ ἐνημέρωσις κατ' ἰδίαν εἰς αἴθουσαν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Αὐτὸ ἔγινεν εἰς τὰς προηγουμένας δύο συνεδρίας καὶ ἔγινε καὶ σήμερα ἀλλὰ πρὸ τῆς συνεδρίας καὶ οὐχὶ μετὰ τὴν συνεδρίαν. Εἰς τὴν κατατόπισιν αὐτὴν, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, ἐπρόσεξα καὶ τὸν κύριον Χριστοδουλίδην. Ἦτο ἐκεῖ εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἐπομένως διερωτῶμαι ποῖος ὁ σκοπὸς τοῦ θέματος τὸ ὅποῖον ἐγείρει ὁ κύριος Χριστοδουλίδης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν διαπραγματεύσεων κατετόπισα τὸ Σῶμα, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς σημερινῆς κατατοπίσεως, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν τρεῖς φορές. Τὰς δύο φορές ἦτο καὶ ὁ κ. Χριστοδουλίδης, τὴν τρίτην, σήμερα, παρέστη δι' ὀλίγα λεπτά καὶ κατόπιν ἀπεχώρησε. Δὲν ἔχω κανένα ἐνδοιασμόν ἐάν, ἀφοῦ ἐκθέσω ὠρισμένα γεγονότα πρὸς τὴν Βουλὴν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ ὅτι θὰ ἦτο πρὸς τὸ καλῶς νοούμενον ἐθνικὸν συμφέρον νὰ κατατοπίσω τὸ Σῶμα καὶ δημοσίως.

Ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν θὰ εἶχα καμμίαν δυσκολίαν νὰ ὑπακούσω εἰς ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Εἶναι γεγονός ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος εἰς δύο προηγουμένας συσκέψεις Βουλευτῶν ὅσοι ἤθελαν καὶ ὅπως ἤθελαν ἐνημερώνοντο κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ κ. Κληρίδη οὐχὶ ὅμως ὑπὸ ἐπίσημον χαρακτῆρα. Διαφέρει τὸ νὰ ἀναφέρονται ὠρισμένα γεγονότα καὶ διαφέρει ἀπὸ τοῦ νὰ ἐγγράφονται ὡς ἐπίσημα στοιχεῖα ἐντὸς τῆς Βουλῆς, καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐζήτησα ἐπίσημον ἐνημέρωσιν. Δὲν ἀποκλείεται ὅμως ἡ ἐπίσημος ἐνημέρωσις νὰ γίνῃ ἢ νὰ ἐγένετο κεκλεισμένων τῶν θυρῶν καὶ οὐδεὶς ἐθνικὸς κίνδυνος νὰ ὑπῆρχε, νοουμένου ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ αὐτὴ θὰ ἐλάμβανε θέσιν μετὰ τὴν ἐνημέρωσιν τῆς καὶ θὰ ἐξέφραζε τὴν στάσιν τῆς εἴτε εἰς τὸ παλαιὸν ψήφισμα τῆς 26ης Ἰουνίου ἢ θὰ ἀπεδέσμευε τὸν ἑαυτὸν τῆς ἢ θὰ ἐχειρίζετο τὸ ζήτημα ὅπως ἤθελε.

Αὐτὸ κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου κοινοβουλευτικῶς ἤμποροῦσε νὰ γίνῃ. Διὰ τὴν σημερινὴν σύσκεψιν ποῦ ὅλως τυχαίως παρευρέθην μετὰ ποῦ ἤρχισεν ἡ συνεδρία τῆς κατατοπίσεως χωρὶς καμμίαν προειδοποίησιν, ἔφυγα πράγματι ἀπὸ τὴν ἐνημέρωσιν διότι εἶχα ὑπ' ὄψιν μου νὰ προετοιμάσω ὠρισμένα θέματα τὰ ὁποῖα εἶχα νὰ ἀναφέρω εἰς αὐτὸ τὸ Σῶμα, καὶ δὲν μποροῦσα νὰ μείνω εἰς τὴν ἐνημέρωσιν ἢ ὁποῖα ὅπως σὰς ἀνέφερα δὲν εἶναι καὶ ὑπὸ ἐπίσημον μορφήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ζητεῖ ἐπίσημον ἐνημέρωσιν, διότι δὲν θέλει νὰ ἐγγράψῃ τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ παραπονεῖται διότι ἐνημερώθη ἀνεπισημῶς.

Νομίζω ὅτι εἶναι φανερόν ὅτι τὸ σχῆμα εἶναι δεξύμων ἢ θέλει καὶ ζητεῖ ἐπίσημον συζήτησιν καὶ θέτει τὸ θέμα ἐπὶ τάπητος διὰ νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Βουλὴ ἐάν πρέπει νὰ διεξαχθῇ δημοσίᾳ συζήτησις καὶ νὰ κατατεθοῦν ὅλα τὰ ἔγγραφα, ἐάν τοῦτο θὰ εἶναι πρὸς τὸ ἐθνικὸν συμφέρον, ἢ δὲν πρέπει νὰ παραπονηθῇ διότι ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ Βουλευταὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι ἐνήμεροι τῶν καταστάσεων, εἰς σύσκεψιν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν κατετόπισε τούτους. Δὲν νομίζω ὅτι ὁ κ. Χριστοδουλίδης μπορεῖ ἀπλῶς νὰ ζητῇ νὰ κατατεθοῦν τὰ τηλεγραφήματα. Δὲν ἔχω ὅμως καμμίαν ἔνστασιν, ἐάν θέλῃ, νὰ κατατεθοῦν καὶ τὰ τηλεγραφήματα. Ἐάν ὁ σκοπὸς τοῦ κ. Χριστοδουλίδου εἶναι διὰ νὰ κατηγορήσῃ τὸν κ. Κληρίδην ὅτι εἰς μίαν κρίσιν ὀλιγοήμενῆς ἐζήτησε συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ἢ ὁποῖα πιθανὸν νὰ ἀνέκοπτε τὸν ροῦν τῆς ἱστορίας καὶ θὰ ἔσωζε τὴν Κύπρον τότε—ἐάν αὐτὴ εἶναι ἡ ἄποψις τοῦ κ. Χριστοδουλίδου—ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἀνησυχῶ, διότι ὁ ροῦς τῆς ἱστορίας εἶχεν ἀρχίσει νὰ ρεῖ καὶ εἶχε φθάσει εἰς τὴν θάλασσαν προτοῦ ἀκόμη ζητήσῃ ὁ κ. Χριστοδουλίδης τὴν ἔγγραφὴν τοῦ θέματος.

Ἐάν ἐπομένως ὁ κ. Χριστοδουλίδης δὲν θέλῃ τὴν ἔγγραφὴν τοῦ θέματος, ἄς μᾶς πῇ ὅτι δὲν ζητεῖ τὴν ἔγγραφὴν τοῦ θέματος, ἐάν τὴν θέλῃ ἄς τὴν ζητήσῃ.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐάν πρόκειται νὰ σωθῇ, κ. Πρόεδρε, ὁ ροῦς τῆς ἱστορίας καὶ ἡ λύσις τοῦ προβλήματός μας, αὐτὴν τὴν ὁποῖαν ἔχετε ὑπ' ὄψιν, ἐν τάξει δὲν θὰ ἐγγράψω

θέμα, ένόσω κατά την κρίσιν σας διά τής λύσεως ή όποία δίδεται σώζεται ό τόπος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δέν προετοιμάζεται λύσις, ούτε και ώμίλησα περί λύσεως. Έσείς, έντιμε κ. Βουλευτά, έζητήσατε να τεθή κάτω τό τηλεγράφημά σας και ή άπάντησίς μου διά να εύρίσκειται εις τά πρακτικά και διά να έχετε την εύκολίαν να αναβοήσετε, να πήτε, να κατηγορήσετε ότι ένω ήμεις έζητούσαμεν συζήτησιν του Κυπριακού διά να επανέλθωμεν εις τό γνωστόν ψήφισμα τής Βουλής ό κ. Κληρίδης, έθνικώς μειοδοτών, απέτρεψε συνεδρίασιν τής Βουλής. Δέν είναι ή πρώτη φορά που έκατηγορήθην, δέν είναι ή δευτέρα και δέν θά είναι και ή τελευταία. Άλλά συνθίζω να μη πλειοδοτώ εις πατριωτισμόν αλλά να κάμνω τό καθήκον μου έντίμως και όπως τό άπαιτῆ τό συμφέρον τής πατρίδος μου.

Κηρύσσω την λήξιν τής εργασίας τής συνεδρίας αύτης.

(Ώρα λήξεως 6.10 μ.μ.)

Οί άκόλουθοι Βουλευτάι ύπέγραψαν τόν κατάλογον τών παρόντων (κατ' άλφα-θητικήν σειράν) :

Άγγελίδης Νίκος
 Άναστασιάδης Άντώνιος
 Γιαγκου Άνδρέας
 Γιαμάκης Ίωσήφ
 Γιαννάκης Σωτήριος
 Δημητριάδης Άέλλος
 Δημητριάδης Χρύσης
 Ζιαρτίδης Άνδρέας
 Ίωαννίδης Γεώργιος
 Καρσεράς Άνδρέας
 Κόσιης Νίκος
 Μιχαηλίδης Στέλιος
 Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
 Νικολαίδης Ήρόδοτος
 Παπαϊωάννου Έζεκιás
 Ποσκώτης Σταύρος
 Ποταμίτης Γιαγκος
 Σαθβίδης Μιχαλάκης
 Σάντης Γεώργιος
 Σιθιτανίδης Πανίκος
 Στυλιανού Πέτρος
 Τουμαζής Παναγιώτης
 Φράγκος Αλιμίλιος
 Χατζηχάρος Χαρίδημος

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Έρωτήσεις—Άπαντήσεις (Άσφαλτόστρώσις τής όδου τής συνδεούσης τά χωρία Παλώδια—Άπαισιάν—Κορφήν—Λιμνάτιν—Καπηλειόν—Άγιον Μάμαντα και Τριμίκλινη—Μετακίνησις του χωρίου Άγιος Φώτιος—Άσφαλτόστρώσις τής όδου τής συνδεούσης την Πόλιν τής Χρυσοχοϋς με τό Νέον Χωρίον—Καθυστέρησις εις την έξέτασιν αίτήσεων διά κτηματικάς ύποθέσεις υπό του Κτηματολογίου Άμμοχώστου—Καθυστέρησις ύποθέσεων ένώπιον του Συμβουλίου Άποκαταστάσεως Παυθέντων Ύπαλλήλων—Συντάξεις μελών τής Δημοσίας Ύπηρεσίας καταστάτων άναπήρων—Έξισωσις τών συντάξεων τών άναπήρων άγωνιστών τής περιόδου 1955—1959 μετά τών συντάξεων τών άναπήρων έθνοφρουρών—Καθορισμός τής τιμής τών σιτηρών υπό του Ύπουργικού Συμβουλίου).
2. Μακρά συζήτησις έν σχέσει πρός έν τηλεγράφημα άποσταλέν υπό του κ. Κ. Χριστοδουλίδη πρός τόν Πρόεδρον τής Βουλής (Κ. Χριστοδουλίδης—Πρόεδρος—Λ. Δημητριάδης).
3. Έκθεσις επί του περί Χορηγημάτων εις Έξαρτωμένους Πεσόντων και εις Άναπήρους (Τροποποιητικού) Νόμου του 1967 και ψήφισις αύτου.
4. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμή 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 7ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1967

(Ὠρα ἐνάρξεως 4.10 μ.μ.)

(Ἄρ. 13)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ ἀπαρτίας, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ὀκτωβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ὀκτωβρίου 1967.

«Εἶναι γνωστὸς ὁ εὐεργετικὸς ρόλος τοῦ Γραφείου Εὐημερίας ὅσον ἀφορᾷ τὴν βοήθειαν σὲ πτωχοὺς καὶ ἀπορροὺς οἰκογένειες.

Τελευταῖα λόγῳ τῆς ἔλλειψης οἰκονομικῶν ἔχουν μειωθῆ τὰ ποσὰ πού παρέχονται σὲ διάφορες οἰκογένειες καὶ ἔγινε προβληματικὴ ἡ βοήθεια σὲ ἄλλες νέες οἰκογένειες πού χρειάσθησαν βοήθεια.

Στὴ Βουλὴ ἔχει τονισθῆ πολλὰ φορὲς ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ αὐξήσις τῶν κονδυλίων πού χρησιμοποιοῦν τὸ Γραφεῖο Εὐημερίας γιὰ ἀνακούφιση πτωχῶν καὶ ἀπόρων οἰκογενειῶν.

Δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖο ὅτι λόγῳ τῶν μεγάλων ἀναγκῶν πού παρουσιάζονται γιὰ βοήθημα ἐπιβάλλεται νὰ αὐξηθῆ ἡ παρεχομένη οἰκονομικὴ βοήθεια ἀπὸ τὴν Κυβέρνησις στὰ Ἐπαρχιακὰ Γραφεῖα Εὐημερίας;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Νοεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Ὀκτωβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμηλὴ Μιχαηλίδη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὑπεχρεώθη λόγω καθυστερήσεως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Κανονισμῶν (Χορηγήματα εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσότων καὶ εἰς Ἀναπήρους) νὰ συνεχίσῃ τὴν παροχὴν βοήθειας ἐκ τοῦ Ταμείου Δημοσίων Βοηθημάτων εἰς τὰς ἐπιπλεονεχούσας οἰκογενεῖας. Ὡς ἐκ τούτου τὸ κοινδύλιον Δημοσίων Βοηθημάτων ἐξηντλήθη εἰς βαθμὸν ὁ ὁποῖος ἐπέβαλε τὴν ἀναθεώρησιν τῶν παρεχομένων ἐπιδομάτων καὶ μερικὴν περικοπὴν τούτων, μέχρις ὅτου τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ αἰτήσεως τοῦ ἀρμοδίου Τμήματος διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ κοινδυλίου.

Εἶμαι σήμερον εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ πληροφορήσω τὸ Σῶμα ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἐνέκρινε τὴν παραχώρησιν ἐπιπροσθέτου κοινδυλίου ἐκ £6,000 καὶ συνεπῶς δὲν ἀντιμετωπίζεται πλέον τὸ πρόβλημα τῆς ἀνάγκης μειώσεως τῶν ἐπιδομάτων ἢ τῆς ἀρνήσεως βοήθειας εἰς ἄπορον οἰκογένειαν.

Ἐπιπροσθέτως ἐπιθυμῶ νὰ πληροφορήσω τὸ Σῶμα ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνέκρινε προσφάτως πρότασιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, διὰ τὴν αὔξησιν κατὰ 40% τοῦ κοινδυλίου Δημοσίων Βοηθημάτων διὰ τὸ ἔτος 1968 πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως καταστήθῃ δυνατὴ ἡ αὔξησις τῶν παρεχομένων ἐπιδομάτων καὶ ἡ παροχὴ βοήθειας εἰς νέας περιπτώσεις.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Νοεμβρίου 1967.

«Οἱ κυβερνητικοὶ ἰατροὶ ἀντιμετωπίζουν διάφορα σοβαρὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἀντανάκλουσιν καὶ ἐπὶ τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ γενικώτερον. Ἐπὶ παραδείγματι ἕκαστος ἰατρός ἀναγκάζεται νὰ ἐξετάζῃ 20 ἕως 30 ἀσθενεῖς καθ' ὥραν, πρᾶγμα ἐντελῶς ἀπαράδεκτον ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως. Ἐπὶ πλέον πλείστα ἄλλα ἐκκρεμοῦντα προβλήματα ἐδημιούργησαν δυσφορίαν καὶ ἀγανάκτησιν εἰς τοὺς κυβερνητικοὺς ἰατροὺς μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μελετᾶται ὑπ' αὐτῶν ἡ κάθοδος εἰς ἀπεργίαν. Ἐν ὅψει τῆς καταστάσεως αὐτῆς ἢ ὁποῖα παραβλάπτει καὶ υποσκάπτει τὴν ὅλην κυβερνητικὴν ἰατρικὴν ὑπηρεσίαν πρὸς μεγάλην ζημίαν τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων :

- (α) Ποία μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν δικαιῶν αἰτημάτων τῶν κυβερνητικῶν ἰατρῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ κατοχυρωθῇ ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἀξιοπρέπεια τῶν ἰατρῶν καὶ νὰ προστατευθῇ ἡ ὑγεία τοῦ λαοῦ ;
- (β) Μελετᾶ ἢ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία τὴν κρατικοποίησιν καὶ ἀναδιοργάνωσιν τῶν ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἐγένετο εἰς ἄλλας ἀναπτυγμένας χώρας μὲ ἀποτέλεσμα καὶ ἡ ὑγεία τοῦ λαοῦ νὰ προστατευεῖται καλύτερον καὶ οἱ ἰατροὶ νὰ μένουσιν ἱκανοποιημένοι διότι εἶναι εἰς θέσιν νὰ προσφέρωσιν ὑπὸ καλύτερας συνθήκας τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὸ κοινόν» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Δεκεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, εἰς εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Νοεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν τὰ ἐπαγγελματικὰ καὶ οἰκονομικὰ αἰτήματα ὄλων τῶν τάξεων δημοσίων ὑπαλλήλων ἐξετάζονται κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν Μικτὴν Ἐπιτροπὴν Προσωπικοῦ, ἥτις ἀπαρτίζεται ἐξ ἐκπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως καὶ

της Παγκυπρίου Συντεχνίας Δημοσίων Υπαλλήλων εις την οποίαν υπάγεται και ό κλάδος τών Κυβερνητικών Ιατρών. Το Υπουργείον Υγείας, ως και πάντα τά Υπουργεία, ούτε δικαίωμα ούτε δικαιοδοσίαν έχει νά Ικανοποιή μεμονωμένως αίτήματα υπαλλήλων, αλλά άπλως υποβάλλει προς τό Υπουργικόν Συμβούλιον σχόλια και εισηγήσεις επί οίωνδήποτε συστάσεων τής Μικτής Επιτροπής επί οικονομικών και επαγγελματικών θεμάτων ή αυτοθούλως εισηγήσεις επί θεμάτων αναδιοργανώσεως και γενικής πολιτικής.

Έκ τής Μικτής Επιτροπής Προσωπικού ούδεμία εισηγήσις έχει προσφάτως υποβληθή επί τών αίτημάτων τών Ιατρών. Από πλευράς Υπουργείου υπεβλήθη αυτοθούλως εις την Κυβέρνησιν από του Ιουνίου του 1967 πλήρες σχέδιον ριζικής αναδιοργανώσεως, καθορισμού νέων προσανατολισμών και μακροπροθέσμου προγράμματος αναπτύξεως τών Ιατρικών Υπηρεσιών, τό όποιον εξετάζεται έν συναρτήσει προς τό 2ον Πενταετές Σχέδιον τής Κυβερνήσεως.

Προσφάτως συνητήθην μετ' αντιπροσώπων τής συντεχνίας Κυβερνητικών Ιατρών ήτις με κατετόπισεν επί τών οικονομικών, επαγγελματικών και άλλων προβλημάτων τά όποία αντιμετωπίζουν οι Κυβερνητικοί Ιατροί και άκολουθως συνεζητήσαμεν διάφορα θέματα άφορώντα εις την εργασία τών Ιατρών, μεταξύ άλλων, θέματα μισθών, ώρων εργασίας, σχέσεων Ιατρών και Υπουργείου, φόρου εργασίας και άλλα.

Η Συντεχνία Ιατρών θα υποβάλη προσεχώς συγκεκριμένας προτάσεις και εισηγήσεις, επί του θέματος τών ώρων εργασίας όμοι μετ' τών σχετικών ένισχυτικών στοιχείων, αίτινες θα διαβιθασθοῦν εις την έπίσημον πλευράν τής Μικτής Επιτροπής μετά τών συστάσεων και εισηγήσεών μου τό ταχύτερον δυνατόν. Έχω την έντύπωσιν ότι τόσοσ ή Μικτή Επιτροπή όσον και ή Κυβέρνησις θα εξετάσῃ εύμενώς οίαδήποτε δίκαια, λογικά και έφικτά, έντός τών όρίων τής Κυπριακής πραγματικότητας, αίτήματα προς όφελος τόσοσ τών ένδιαφερομένων όσον και τής ύπηρεσίας έν γένει.

Διεπιστώθη ότι έν τών βασικών αίτιών τών παρουσιαζομένων προβλημάτων είναι ή έλλειψις Ιατρών. Ένώ δέ τό θέμα τής αντιμισθίας είναι ουσιαδεις στοιχείον τής παρατηρουμένης έλλείψεως δέον νά σημειωθή ότι μόνη ή τυχόν αύξησης μισθών δέν πρόκειται άφ' έαυτής νά λύση τό πρόβλημα έφ' όσον πολλοί άλλοι παράγοντες είναι έξ ίσου σημαντικοί.

Η έλλειψις Ιατρών προκαλεί άναποφεύκτως ηύξημένον όγκον εργασίας διά μερικούς Ιατρούς. Οι υπό του έντίμου Βουλευτου διδόμενοι άριθμοί άσθενών δέν άναποκρίνονται προς την πραγματικότητα ένω ταυτόχρονως τό θάρος εργασίας Ιατρών δέν άποτελεί τόν γενικόν κανόνα.

Δέν συμφωνώ ότι ύπήρξε ποτέ πρόθεσις έκ μέρους του Υπουργείου νά θιγῇ ή επαγγελματική άξιοπρέπεια τών Ιατρών ως τάξεως. Εις πολύ μικρόν άριθμόν Ιατρών έγέγοντο έντόνως παρατηρήσεις, έξεδόθησαν άνόλογοι όδηγία ή έλήφθησαν πειθαρχικά μέτρα έναντίον των, όταν κατά την γνώμην του Υπουργείου παρετηρήθησαν παρατυπία ή παραβάσεις εις τάς πλείστας τών περιπτώσεων διοικητικής κυρίως μορφής, τότο δέ προς προστασίαν τών πολιτών και προς τό συμφέρον τής ύπηρεσίας. Το Υπουργείον δέν θα έπετέλει τό καθήκον του έναντι του Λαού έάν παρέβλεπε τάς τοιαύτας παραβάσεις άπλως διά την άποφυγήν προστριβών ή διότι μερικοί έπιθυμοῦν κακώς νά παρερμηνεύσουν την άσκησιν τών νομίμων έξουσιών του Υπουργείου και άδικοιολογήτως νά παρουσιάσουν ταύτην ως δήθεν θίγουσαν την επαγγελματικήν άξιοπρέπειαν του Ιατρικού κόσμου ως συνόλου. Το Υπουργείον θα συνεχίση την προσπάθειάν του προς θελίωσιν του έπιπέδου τής προς τόν Λαόν παρεχομένης ύπηρεσίας λαμβάνον άπαντα τά νόμιμα και κατά την γνώμην του έπιβαλλόμενα μέτρα προς θελίωσιν τών κακώς έχόντων, άνευ οίασδήποτε προθέσεως νά θίξη την επαγγελματικήν άξιοπρέπειαν τών Ιατρών.

Τὸ θέμα τῆς κρατικοποιήσεως τῶν ἱατρικῶν ὑπηρεσιῶν ἐξητάσθη ἐπανειλημμένως τόσον ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου ὅσον καὶ ὑπὸ ξένων ἐμπειρογνομόνων καὶ ἔχουν καταρτισθῆ τόσον οἰκονομολογικαὶ ὅσον καὶ τεχνικαὶ διοικητικαὶ μελέται ἐτοιμαίαι πρὸς ἐφαρμογὴν.

Θεωρῶ περιττὸν νὰ τονίσω ὅτι τόσον ἐκ τῆς συναφείας μου μὲ θέματα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὅσον καὶ ἐκ πεποιθήσεως εἶμαι ἐμφαντικῶς ὑπὲρ τῆς εἰσαγωγῆς συλλογικοῦ σχεδίου κοινωνικῶς παρεχομένης ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως.

Ἐντούτοις ἐξετάζων τὸ θέμα τοῦτο μὲ ρεαλισμὸν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τονίσω ὅτι θεωρῶ τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς τοιούτου σχεδίου εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον ὡς ἀνέφικτον.

Πλὴν τῆς σοβαρᾶς οικονομικῆς δαπάνης ὃ πλέον ἀποφασιστικὸς περιοριστικὸς παράγων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς τοιούτου σχεδίου εἶναι ἡ σοβαρὰ ἔλλειψις νοσηλευτικοῦ καὶ παραϊατρικοῦ προσωπικοῦ. Παραλλήλως τρέφω σοβαρὰς ἀμφιβολίας ἐὰν οἱ ἱατροὶ τῆς Κύπρου, τοῦ κυβερνητικοῦ ὅσον καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως, θὰ δεχθοῦν νὰ ἐνταχθοῦν εἰς ἓν τοιοῦτον σχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ συνεπάγεται τοποθέτησιν τῶν δι' ἐργασίαν εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Νήσου καὶ δι' εἰς τὴν ὑπαιθρον.

Συνεπῶς ὁ πρῶτος στόχος τοῦ Ὑπουργείου πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ἐφαρμογῆς εἰς τὸ μέλλον γενικοῦ σχεδίου κρατικῆς ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως εἶναι ἡ δημιουργία καταλλήλων συνθηκῶν διὰ τὴν ἐξέυρεσιν καὶ ἐτοιμασίαν προσεχῶς τοῦ ἀναγκαίου ἀριθμοῦ ἱατρικοῦ, νοσηλευτικοῦ καὶ παραϊατρικοῦ προσωπικοῦ. Αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ κυριώτερος στόχος τοῦ 2ου Πενταετοῦς Προγράμματος εἰς τὸν τομέα τῶν ἱατρικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ διατηρῶ θασίμους ἐλπίδας ὅτι ὁ προπαρασκευαστικὸς οὗτος στόχος θὰ ἐπιτευχθῆ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσήφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Νοεμβρίου 1967.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ κυριώτερα ἀεροπορικὴ σύνδεσις τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Εὐρώπης καὶ κυρίως μετὰξὺ Λευκωσίας—Ἀθηνῶν—Λονδίνου καὶ τανάπαλιν διεξάγεται μὲ ἀεροσκάφη τύπου «Κομήτης», παρόμοια τοῦ ἀεροσκάφους τὸ ὁποῖον κατέπεσε καὶ συνετρίβη πλησίον τοῦ Καστελλορίζου τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1967, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀπώλειαν καὶ τῶν 66 ἐπιβαινόντων τοῦ ἀεροσκάφους συμπεριλαμβανομένου καὶ σημαντικοῦ ἀριθμοῦ Κυπρίων.

Λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ αἷτια τοῦ δυστυχήματος παραμένουν ἀκόμη ἀγνωστα καὶ ἐπειδὴ καθημερινῶς δημοσιεύονται εἰς τὸν τύπον διάφοροι εἰκασίαι ὡς πρὸς τὰ αἷτια τῆς συντριβῆς τοῦ ἀεροσκάφους καὶ ἐπειδὴ πάντα ταῦτα κρατοῦν εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν ὄχι μόνον τὸ ταξιδιωτικὸν κοινὸν ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαόν, παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις :

- (α) Ἐζήτησεν ἐπισημῶς παρὰ τῶν Βρεττανικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀερογραμμῶν τὴν διεξαγωγὴν ἐρεύνης καὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ σχετικοῦ πορίσματος.
- (β) Εἶναι ἐνήμερος τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν μέχρι τῆς στιγμῆς ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀερογραμμῶν διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν αἰτίων τοῦ δυστυχήματος καὶ θεωρεῖ ταῦτα ἱκανοποιητικά.
- (γ) Ἐξήσκησεν κατὰ κάποιον τρόπον πίεσιν ἐπὶ τῶν Βρεττανικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀερογραμμῶν—λόγῳ τῶν προνομίων τὰ ὁποῖα κατέχουν διὰ τὴν ἀεροπορικὴν σύνδεσιν μετὰξὺ Κύπρου καὶ Ἠνωμένου Βασιλείου—οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ ἀνέλκυσις τῆς ἀτράκτου ἐκ τοῦ θυθοῦ τῆς θαλάσσης, ἵνα ἐξακριβωθοῦν πέραν πάσης ἀμφιβολίας τὰ πραγματικὰ αἷτια τῆς ἀεροπορικῆς τραγωδίας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Δεκεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Νοεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἰωσήφ Γιαμάκη.

«Ἡ διεξαγωγή ἐρεῦνης ἐν σχέσει πρὸς τὰ αἷτια τοῦ τραγικοῦ ἀεροπορικοῦ δυστυχήματος τῆς 12ης παρελθόντος Ὀκτωβρίου ἀποτελεῖ συμφώνως πρὸς τὴν Συνθήκην περὶ Διεθνούς Πολιτικῆς Ἀεροπορίας εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως τῆς χώρας ὅπου ἦτο ἐγγεγραμμένον τὸ συντριβέν ἀεροσκάφος, ἦτοι τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου.

2. Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἐζήτησεν ἐπίσημως ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου ὅπως διεξαγάγῃ τὴν ἔρευναν.

3. Τὴν 22αν παρελθόντος Νοεμβρίου ὁ Ὑφυπουργὸς Ἐμπορίου τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου ἐδήλωσεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων τὰ ἀκόλουθα :

«Ἡ δυνατότης ἀνεγκύσεως τῶν συντριμμάτων ἐξητάσθη ἐπισταμένως μετὰ ἐμπειρογνομῶνων τοῦ Ὑπουργείου Ἀμύνης καὶ τοῦ Ναυτικοῦ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἐγὼ δὲ συνεζήτησα αὐτοπροσώπως τὸ θέμα τοῦτο μετὰ τοῦ ἐπὶ τῆς ἀνεγκύσεως ναυαγίων ὑπευθύνου τοῦ Ναυτικοῦ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Εἶναι σαφές ὅτι ἡ ἀνέγκυσις τῶν συντριμμάτων τοῦ Κομήτου θὰ ἦτο πρακτικῶς ἀδύνατος καὶ ὅτι οἰαδήποτε προσπάθεια ἀνεγκύσεως τῆς αὐτομάτου συσκευῆς καταγραφῆς πτήσεων θὰ ἦτο μία ἐξαιρετικῶς δύσκολος, μακρὰ καὶ ἴσως ἐπικίνδυνος ἐπιχειρήσις μὲ μικρὰν μόνον πιθανότητα ἐπιτυχίας. Ἐν ὄψει τούτου καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπάρχει τεκμήριον ὑποδηλοῦν πυροδότησιν ἰσχυρᾶς ἐκρηκτικῆς ὕλης ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἐπιβατῶν τοῦ ἀεροσκάφους, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου ἀπεφάσισεν ὅπως μὴ χωρήσῃ εἰς τὴν ἀνέγκυσιν τῶν συντριμμάτων τοῦ ἀεροσκάφους».

4. Μετὰ τὰς ὡς ἄνω διαπιστώσεις καὶ κατόπιν συμβουλῆς τοῦ Βρεττανικοῦ Συμβουλίου Ἐγγραφῆς Ἀεροσκαφῶν, τὰ ἀεροσκάφη τύπου «Κομήτης» τῶν Βρεττανικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀερογραμμῶν ἵπτανται καὶ πάλιν εἰς ὕψος 33,000 ποδῶν ὡς καὶ πρὸ τοῦ δυστυχήματος τῆς 12ης παρελθόντος Ὀκτωβρίου.

5. Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἐζήτησεν ὅπως ἐνημερωθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐρεῦνης, ἀλλὰ μέχρι σήμερον δὲν ἔχει ἐπίσημως κοινοποιηθῆ εἰς αὐτὴν οἰονδήποτε πόρισμα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπὴ Μιχαηλῖδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1967.

«Ἡ περιοχὴ Ἁγίου Γεωργίου (Σαλαμίνας) Ἀμμοχώστου ἀντιμετωπίζει ἀπὸ 4 χρόνια δξύτατο πρόβλημα σχολικοῦ κτιρίου. Γιὰ 4 συνέχεια χρόνια διακόσιοι (200) καὶ πλέον μαθητὲς τῆς περιοχῆς ἀναγκάζονται νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς σχολεῖον μίαν οἰκίαν ἢ ὁποία καθόλου δὲν ἀναταποκρίνεται πρὸς τὰς σημερινὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκες τοῦ τόπου μας.

Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ οἰκία αὐτὴ εἶναι ἀκατάλληλος καὶ ἀνθυγιεινὴ θρῖσκεται καὶ στὸν κύριον δρόμον Ἀμμοχώστου—Καρπασίας ὅπου ἡ τροχαία κίνηση εἶναι μεγάλη, πρᾶγμα ποῦ δημιουργεῖ σοβαροὺς κινδύνους τόσο γιὰ τοὺς μαθητὲς ὅσο καὶ ἀπὸ τὸν θόρυβο δυσχεραίνεται ἡ σχολικὴ ἐργασία.

Οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς μέσον τῶν διδασκάλων καὶ τοῦ Συνδέσμου Γονέων ἀπετάθησαν πολλὰς φορές στὰς ἀρμόδιες ἀρχὰς ἀπαιτοῦντες λύση τοῦ προβλήματος καὶ εἰσηγούμενοι ἐξασφάλιση καταλλήλου σχολικοῦ χώρου ἀπὸ κυβερνητικὴ γῆ, καὶ τὴν ἀνέγερση σχολικοῦ κτιρίου. Ὅμως μέχρι σήμερα καθυστερεῖ αὐτὸ τὸ ζήτημα, πρᾶγμα ποῦ δημιουργεῖ δικαιολογημένη δυσφορία ἀνάμεσα στοὺς κατοίκους.

Μπορεί νά μάς πληροφορήση τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας πότε θά προωθηθοῦν τὰ σχέδια γιὰ τὴν ἀνέγερση σχολικοῦ κτιρίου στὴν περιοχή Ἁγίου Γεωργίου (Σαλαμίνας) καὶ γενικά πῶς ἀντιμετωπίζεται αὐτὸ τὸ σοβαρὸ πρόβλημα»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Νοεμβρίου 1967.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἓνα οὐσιαστικὸν μέρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Πρώτου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἐκπαιδεύσεως ἔχει δαπανηθῆ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν κάτωθι ὑδατοφρακτῶν :

- (α) Μόρφου (Σερράχης)
- (β) Μόρφου (Ὁθγός)
- (γ) Καλοπαναγιώτη
- (δ) Ἁγίας Μαρίνας
- (ε) Ἀργάκας—Μακούντας
- (στ) Μαυροκολύμπου
- (ζ) Πολεμιδίων
- (η) Γερμασόγειας
- (θ) Ἀγροῦ
- (ι) Κιτίου
- (κ) Ἀθαλάσσης
- (λ) Κανλίκιογιου
- (μ) Κιόνελλι.

Παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα—

- (α) Ποία ἦτο ἡ ἀρχικὴ ἐκτίμησις ἑνὸς ἐκάστου τῶν ὑδατοφρακτῶν καὶ τί ἐστοίχισε τελικῶς.
- (β) Πόσοι ὑδατοφράκται εἶναι σὲ λειτουργίαν σήμερον καὶ πόσοι ὑπὸ κατασκευὴν, καὶ
- (γ) πόσα στρέμματα ἀρδεύει ὁ κάθε ὑδατοφράκτης καὶ ποῖον τὸ κόστος τοῦ νεροῦ κατὰ στρέμμα.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Νοεμβρίου 1967.

«Ἐπὶ συνόλου 160 πυροσβεστῶν, πού διαθέτει ἡ Πυροσβεστικὴ μας Ὑπηρεσία, οἱ 50, ἢτοι τὸ 1/3 σχεδὸν τῆς ὅλης Δυνάμεως, ἐργάζονται ἐπὶ προσωρινῆς θάσεως.

Μελετᾶ ἡ Κυβέρνησις τὴν μονιμοποίησίν των δεδομένου ὅτι ἡ Πυροσβεστικὴ μας Ὑπηρεσία ἔχει ἀνάγκην μονίμου καὶ ἐκπαιδευμένου προσωπικοῦ»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Νοεμβρίου 1967.

«Παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται εἰδικῶς τὸ ζήτημα τῆς κατασκευῆς ὑδατοφράκτου εἰς τὸ Φοινί. Ἡ κατασκευὴ ἑνὸς τοιοῦτου ὑδατοφράκτου εἰς τὸ Φοινί διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ὁδῶν τοῦ ποταμοῦ «Διόριζος» θά ἔχη τὰ ἔξης εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα :

- (1) Θά δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸ δρεινὸν αὐτὸ χωρίον νὰ ἀξιοποιήσῃ 2,000 περίπου σκάλες γῆς ἐπιτιδόμενον εἰς τὴν προσοδοφόρον καλλιέργειαν ὀπωροφόρων δένδρων τὰ ὁποῖα εὐδοκιμοῦν εἰς τὸ ἐν λόγω χωρίον.
- (2) Θά ἀνακόψῃ τὸ ρεῦμα τῆς ἀστυφιλίας καὶ μεταναστεύσεως τὸ ὁποῖον

εστέρησε σχεδόν τελείως τὸ ἐν λόγω χωρίον ἀπὸ τοὺς κατοίκους του κάτω τῶν 40 ἐτῶν.

- (3) Θὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς κατοίκους νὰ ζήσουν πλέον ἀνετα καὶ νὰ ἀπαγκιστρωθοῦν ἀπὸ τὴν μὴ προσοδοφόρον καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1967.

«Παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ μέσον αὐτῆς τοὺς ἐνδιαφερομένους Τουρκοπλήκτους τῶν χωρίων Πάχνας καὶ Κοιλανίου ποῖα μέτρα λαμβάνονται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀποζημίωσιν των ἐκ τῶν ζημιῶν τὰς ὁποίας ὑπέστησαν λόγω τῆς τουρκανταρσίας εἰς τὰς περιοχὰς τῶν χωρίων Αὐδήμου καὶ Παραμάλι ὅπου οἱ ὡς ἄνω τουρκόπληκτοι ἔχουν κτήματα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1967.

«Ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐρώτησίν μου τῆς 14ης Φεβρουαρίου 1967, πρὸς τὸν Ἐντιμον Ὑπουργὸν Παιδείας, διὰ τῆς ὁποίας ἐπεσήμανα τὸ γεγονός ὅτι μαθήτριά Μέσης Παιδείας ὠδηγήθησαν ὑπὸ καθηγητῶν των, εἰς ἐργασίμους σχολικὰς ὥρας, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Χίλτον» καὶ προσέφεραν ἀνθοδέσμας εἰς ἀντιπροσώπους τῶν Ἀφρικανοασιατῶν κατὰ παράθασιν προηγουμένης διαταγῆς τοῦ ὅπως μαθηταὶ ἀπέχθωσιν ἐξωσχολικῶν ἐκδηλώσεων, καὶ εἰς τὴν ἀπάντησίν του τῆς 16ης Φεβρουαρίου 1967, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπληροφόρησε τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ ὡς ἄνω ὑπόθεσις «ἐξετάζεται κατὰ τὴν νενομισμένην διαδικασίαν», παρακαλῶ τὸν Ἐντιμον Ὑπουργὸν Παιδείας ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν :

- (α) Ἐὰν ἐτελειώσεν ἡ ἐξέτασις τῆς ὑποθέσεως, καὶ
(β) ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξετάσεως αὐτῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7 Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Νοεμβρίου 1967.

«Τελευταίως ἐσημειώθη σημαντικὸς ἀριθμὸς ὀδικῶν ἀτυχημάτων με τραγικὰ ἐν πολλοῖς ἀποτελέσματα.

Πιστεύω ὅτι ἡ δημοσία ἐξωτερικεῖσι τῶν σκέψεων καὶ ἐνεργειῶν τοῦ Ὑπουργείου σας διὰ τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἀπαντήσεώς σας ἐπὶ τοῦ θέματος, θὰ ὑπεβοῆται εἰς τὴν μείωσιν τῶν ὀδικῶν ἀτυχημάτων, δυνατὸν δὲ καὶ τῶν δυστυχημάτων γενικῶς.

Οὕτω :

- (1) Ποῖα ἡ μελέτη καὶ ποῖα ἡ ἐνέργεια ἐξ ἀφορμῆς ἐνὸς ὀδικοῦ ἀτυχήματος.
- (2) Ποῖα τὰ συμπεράσματα ἐξ ἀφορμῆς ὁμοίων ἢ ὁμοειδῶν ἀτυχημάτων.
- (3) Κατὰ πόσον γίνεται μελέτη περὶ τῶν ἀτυχημάτων οὐχὶ μόνον γενικῇ ἀλλὰ καὶ κατ' εἶδος ἐπισταμένη. Καὶ τοῦτο ἐξ ἀφορμῆς ὀρισμένων κατ' εἶδος ἀτυχημάτων εἰς τὰς ὁδοὺς ἢ εἰς τοὺς ἀγρούς, τραγικῶς καὶ μονοτόνως ἐπαναλαμβανομένων.
- (4) Νοουμένου ὅτι πλὴν τῶν τροχαίων, συμβαίνουν καὶ τὰ ἐργατικά καὶ ἀγροτικά καὶ οἰκιακὰ ἀτυχήματα, δὲν θὰ ἦτο σκόπιμος ἡ σύστασις μιᾶς Διατμηματικῆς Ἐπιτροπῆς Προλήψεως Ἀτυχημάτων ἢ ὁποῖα, διὰ

της μελέτης και ανταλλαγής της κατ' ιδίαν πείρας, διά τών εισηγήσεων προς την Κυβέρνησιν και της διαφωτίσεως προς τούς πολίτας, θά συνέβαλλεν εις τήν έν γένει μείωσιν τών άτυχημάτων»;

Ερώτησις υπό ήμερομηνίαν 7ην Δεκεμβρίου 1967, υποβληθείσα υπό του έντιμου Βουλευτου περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανου, και ληφθείσα τήν 7ην Δεκεμβρίου 1967.

«Δεδομένου ότι τό θέμα της κρατικοποιήσεως της Ιατροφαρμακευτικής περιθάλψεως καθυστερεί εισέτι, και έν διει τοϋ διαγραφόμενου κινδύνου υπερτιμήσεως τών τιμών τών φαρμάκων, ώς έκ της υποτιμήσεως της στερλίνας, παρακαλείται τό άρμόδιον Υπουργείον νά κατατοπίση τό Σώμα πότε θά τεθη εις έφαρμογήν ό ψηφισθείς από μακρου νόμος περί Φαρμάκων—όστις θά αποτελέση ούσιαστικόν άνακουφιστικόν αλλά και άνασταλτικόν παράγοντα της συνήθους ή και της άπροόπτου ύψωτικής τάσεως τών τιμών τών φαρμάκων—μέχρι της ήμερομηνίας καθ' ήν θά τεθη εις έφαρμογήν πλήρες σχέδιον κρατικής Ιατροφαρμακευτικής περιθάλψεως».

Η άνάγνωσις έρωτήσεων έτερματίσθη, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εισερχόμεθα εις τό Κεφάλαιον Β, Νομοθετική Έργασία.

Τό πρώτον θέμα εις τό Κεφάλαιον Β είναι ό περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1967.

Τό Νομοσχέδιον δέν δύναται νά συζητηθή διότι δέν έκυκλοφόρησεν ή έκθεσις της άρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής.

Τό δεύτερον θέμα είναι ό περί Τελωνειακού Δασμολογίου (Τροποποιητικός) (Άρ. 2) Νόμος του 1967.

Παρακαλώ τόν Πρόεδρον της άρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής νά άναγνώση τήν έκθεσιν της Έπιτροπής εις τήν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ίωσήφ Γιαμάκης

Σταύρος Ποσκάτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Έμπορίου και Βιομηχανίας :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Μιχαλάκης Σαββίδης

Λέλλος Δημητριάδης

Παναγιώτης Τουμαζής

Σωτήριος Γιαννάκης

Άνδρέας Γιάγκου

Έζεκίας Παπαϊωάννου.

Αί δύο Κοινοβουλευτικοί Έπιτροπαί έμελέτησαν τὸ περί οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσεις αὐτῶν συγκροτηθείσας τὴν 29ην καὶ 30ην Νοεμβρίου καὶ 5ην Δεκεμβρίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ὁ διὰ τῆς μειώσεως τῶν ὑφισταμένων δασμῶν ἐπὶ βασικῶν εἰδῶν διατροφῆς καὶ πρώτων ὑλῶν περιορισμὸς τῶν ὑψωτικῶν τάσεων τῶν τιμῶν ὡς ἐκ τῆς ὑποτιμῆσεως τοῦ νομίσματός μας. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ μέρος τοῦ κόστους ὑποτιμῆσεως, ἥτοι περίπου £600,000, θὰ ἀναληφθῆ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Προϋπολογισμοῦ ἔναντι τοῦ πλεονεκτήματος τῆς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον διατηρήσεως σταθερῶν τιμῶν.

Ἡ λήψις μέτρων πρὸς παρεμπόδισιν ὑψώσεως τῶν τιμῶν ὠρισμένων ἐμπορευμάτων ἐκρίθη σκόπιμος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι λόγω τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου ὡς καὶ τῆς ὑποτιμῆσεως τοῦ νομίσματος ὠρισμένων ἄλλων χωρῶν αἱ τιμαὶ τῶν ἐμπορευμάτων τῶν προερχομένων ἐκ χωρῶν αἵτινες δὲν ὑπετίμησαν τὸ νόμισμά των θὰ ἀυξηθοῦν τοῦλάχιστον κατὰ ποσοστὸν ἀνάλογον πρὸς τὸ τῆς ὑποτιμῆσεως. Τοιοῦτος δὲ ὑψωμὸς τῶν τιμῶν θὰ ἐπηρέαζε δυσμενῶς τὸ κόστος ζωῆς, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν οἰκονομίαν ἐν γένει.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μελέτης τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὑπὸ τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἢ Ἐκτελεστικῆ Ἐξουσία κατέθεσεν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἑτέραν τροποποίησιν ἣτις προβλέπει κυρίως μείωσιν τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν καὶ ἐπὶ ἄλλων εἰδῶν, ὡς αἱ παιδικαὶ τροφαὶ καὶ σοῦπαι, ξυλεῖα τεχνητῆ ἢ ἀνεσχηματισμένη, οἰκοδομικαὶ πλάκες ἐκ χάρτου ἢ χαρτομάζης κλπ.

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐμφαίνεται ἐπὶ τοῦ νέου κειμένου τοῦ Νομοσχεδίου.

Τὸ παρὸν νομοθετικὸν μέτρον ἐλήφθη πρὸς ἀνάσχεσιν πιθανοῦ ὑψωμοῦ τῶν τιμῶν, τῶν ἐπηρεαζομένων ὑπὸ τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας ἀγαθῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπληροφόρηθησαν ὅτι, συμπληρωματικῶς, θὰ κατατεθῆ καὶ ἕτερον Νομοσχέδιον πρὸς προστασίαν τῶν ἐγχωρίων βιομηχανιῶν.

Περαιτέρω αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἡ Ἐκτελεστικῆ Ἐξουσία καταβάλλῃ ἰδιαιτέρας προσπάθειας πρὸς ἀποφυγὴν ὑψωμοῦ τῶν τιμῶν τῶν φαρμάκων διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς κειμένης νομοθεσίας.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικοὶ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἐμελέτησαν ἐνδελεχῶς τὸ ὅλον θέμα καὶ πιστεύουσαι ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα θὰ ἐπιδράσουν εὐμενῶς ἐπὶ τῆς ὅλης οἰκονομίας μας ἐν ὄψει τῆς νέας καταστάσεως, εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Δεδομένου ὅτι ἡ ἔκθεσις μόλις ἐκυκλοφόρησεν εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ δεδομένου ὅτι τὸ θέμα σχετίζεται μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως δι' ὑποτίμησιν τῆς στερλίνας, τὸ ὅποιον θεωρῶ ὡς σοβαρὸν θέμα, εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ θέμα συζητηθῆ εἰς τὴν ἐπομένην συνεδριάσιν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ συζήτησις τοῦ θέματος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λάθῃ χώραν ἐφ' ὅσον ἡ ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκυκλοφόρησεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν καὶ ἐπομένως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἕαν συνδέεται μὲ οἰονδήποτε ἄλλο θέμα, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναβληθῆ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Τὸ θέμα θὰ τεθῆ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς ἢ ὅποια θὰ ὀρισθῆ πρὸ τῆς λήξεως τῆς παρούσης συνεδρίας.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ ἐκθέσεις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἢ διότι δὲν ἔχουν συνταχθῆ τὰ τροποποιητικὰ κείμενα ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ τετάρτου θέματος.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κ. Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 9) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων Νόμος τοῦ 1967 κατέστη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, παραπέμπεται ἐπομένως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὡς καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 9) τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Κεφάλαιον Δ—Τὰ θέματα τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγγεγραμμένα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ δὲν θὰ συζητηθοῦν σήμερον λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ ἔχουν εἰδοποιηθῆ ὅτι εἰς τὰς πέντε ἡ ὥρα θὰ γίνῃ σύσκεψις τῶν Βουλευτῶν μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολουθῶς :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

- (1) Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 21) τοῦ 1967.
- (4) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 9) τοῦ 1967.
- (5) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων Νόμος τοῦ 1967 καὶ
- (6) Τὸ θέμα Τροποποιήσεως τοῦ περὶ Προβάτων καὶ Αἰγῶν (Ἐλεγχος καὶ Ἀδεία Βοσκήσεως) Νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Τὰ ἴδια θέματα τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς σημερινῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ δεύτερον θέμα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ διαγραφῆ ἐκ τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ ὁ λόγος εἶναι ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ ἐνε-

γράφη πολύ πριν από τα πρόσφατα πολιτικά γεγονότα, εάν δε τότε συνέτρεχεν οίσοσδήποτε λόγος, προτού αναληφθῆ οιαδήποτε διαφωτιστική ἐκστρατεία θὰ ἔπρεπε νὰ γνωρίζη κανεὶς τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν γραμμὴν ἐκ τῆς ὁποίας διέπεται τὸ πολιτικόν μας πρόβλημα. Πολὺ περισσότερον σήμερα δὲν μπορεῖ νὰ συζητηθῆ ἢ νὰ ἀναληφθῆ τοιαύτη ἐκστρατεία χωρὶς νὰ ξέρωμεν τὸ τί θὰ ἔπακολουθήσῃ, ποία γραμμὴ, κ.λ.π., θὰ υἱοθετηθῆ.

Ἐπίσης δὲ καὶ διὰ δεύτερον λόγον, διότι μετὰ ἀπὸ μίαν συζήτησιν ἐνὸς θέματος θγαίνει ἓνα συμπέρασμα ἢ μία εἰσηγήσις ἢ ὁποία ὑποβάλλεται σὲ κάποιαν ἀρχὴν, καὶ εἰς τὴν παρούσαν περίπτωσιν θὰ ἐπρόκειτο νὰ ὑποβληθῆ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν. Ἐπειδὴ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία συστηματικῶς περιφρονεῖ τὸ Σῶμα τοῦτο καὶ τὰ ψηφίσματά του, νομίζω ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἀποδώσῃ ἢ συζήτησις τοῦ θέματος αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Θὰ ὑπέβαλλον, κ. Πρόεδρε, ὅπως ἀπλῶς ἀναβληθῆ τὸ θέμα μέχρις ὅτου ἐκκαθαρισθῆ ἢ παροῦσα ἀνώμαλος κατάστασις ἐπ' ὀλίγον.

Διαφωνῶ ἐπὶ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία δὲν λαμβάνει εἰσηγήσεις καὶ ἀπόψεις τοῦ Σώματος ὑπ' ὄψιν, διότι αἱ πλείσται εἰσηγήσεις αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὑποβληθῆ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἔχουν ἤδη τελεσφορήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα φυσικὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διαγραφῆ διότι ἡ συζήτησις τοῦ θέματος ἤρχισε, καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ἔχει ἤδη ἀγορευεῖ ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ ὀρθότερα διαδικασία εἶναι, ἐφ' ὅσον καὶ ὁ ἐγγράφας τὸ θέμα δέχεται τὴν ἐπ' ἀόριστον ἀναβολὴν του, νὰ ἀπαλειφθῆ ἐκ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, θὰ διακαίουται δὲ ὁ ἐγγράφας τὸ θέμα νὰ ἐπαναφέρῃ τοῦτο ὅταν νομίσῃ ὅτι δύναται νὰ συζητηθῆ.

Τὸ θέμα ὑπενθυμίζω ὅτι προκύπτει ἀπὸ ἐρώτησιν καὶ δοθεῖσαν ἀπάντησιν καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι θέμα ψηφοφορίας τῆς Βουλῆς κατὰ πόσον ἐνδείκνυται νὰ συζητηθῆ ἢ ὄχι ἀλλὰ εἶναι θέμα τοῦ Βουλευτοῦ ὁ ὁποῖος ὑπέβαλε τὴν ἐρώτησιν καὶ ἔλαθε τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν δὲν ἐθεώρησεν ἱκανοποιητικὴν.

Ἐπομένως τῇ συγκαταθέσει τοῦ ἐγγράφαντος τὸ θέμα θὰ διαγραφῆ ἐκ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς προσεχοῦς συνεδρίας τῆς Βουλῆς, δύναται δὲ ὁ ἔντιμος κ. Βουλευτὴς νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπανεγγραφὴν του ἢ ὁποία, ὅπως ἐτόνισα, δὲν χρειάζεται συγκατάθεσιν τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ γίνεται δικαιοματικῶς ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ ὁ ὁποῖος ἤγειρε τὸ θέμα.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶχα ὑπ' ὄψιν μου νὰ εἰσηγηθῶ, ἀλλὰ πέραν τούτου δὲν νομίζω ὅτι θὰ πρέπει διὰ τῆς σιωπῆς μας νὰ ἀφήσωμεν ἀναπάντητον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χριστοδουλίδης ἐθεώρησεν ὀρθὸν νὰ ἀναφέρῃ, ὅτι δηλαδὴ αἱ εἰσηγήσεις τοῦ Σώματος τούτου παραγνωρίζονται συνεχῶς ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, καὶ θὰ ἤθελα ἀπλῶς χωρὶς

νά μακρηγορῶ νά ἀπαντήσω ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀνέφερεν ὁ κ. Χριστοδουλίδης δὲν ἀνταποκρίνεται καθόλου πρὸς τὴν πραγματικότητα, τὸ γνωρίζει καὶ ὁ ἴδιος καὶ ἦτο περιττὸν νά ἀναφέρῃ ὅτι ἀνέφερεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι ὁ γρίφος παρατείνεται. Ὁ κ. Χριστοδουλίδης λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀγνοεῖ τὸ ψήφισμα τῆς Βουλῆς. Προφανῶς ἀναφέρεται εἰς τὸ ψήφισμα—καὶ δὲν θά ἔπρεπε νά στενοχωρούμεθα νά τὸ εἴπωμεν—διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Βουλὴ ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως.

Ὁ κ. Δημητριάδης ἀπαντῶν, ἀπέφυγε νά ἀναφερθῆ εἰς τὸ ψήφισμα τὸ ὅποιον ὁ κ. Χριστοδουλίδης ὑπενόει. Διὰ τὰ ὑπονοούμενα τοῦ κ. Χριστοδουλίδη ἔχω νά παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα :

Δὲν εἶναι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἡ ὁποία ἠγνόησε τὸ ψήφισμα περὶ ἐνώσεως, εἶναι ἡλίου φαεινότερον ποῖος τὸ ἠγνόησε. Ὑπενθυμίζω εἰς τὸν κ. Χριστοδουλίδην τὴν γνωστὴν Κυπριακὴν παροιμίαν «ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν μπορεῖ νά δέρῃ τὸν γάδαρον προσπαθεῖ νά δέρῃ τὸ σαμάρι».

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Τὸν λόγον διὰ τὴν πρώτην ἀπάντησιν τὴν ἐδώσατε, κ. Πρόεδρε, ὑπάρχει ὁμοῦ καὶ δεύτερος λόγος, ὅτι περιφρονεῖται τὸ Σῶμα τοῦτο, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι, ὅπως ἀνεφέρατε προηγουμένως, ἡ Βουλὴ θά συσκευθῆ ἀπόψε μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Πολὺ πρὶν ὁμοῦ συσκευθῆ μετὰ τὸ Σῶμα αὐτό, τὸ ὅποιον ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νά λάβῃ γνῶσιν τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων, ἐκλήθησαν ἀντιπρόσωποι ποδοσφαιρικῶν καὶ ἄλλων ὀργανώσεων καὶ κατετοπίσθησαν πρὸς διημέρου—τριημέρου ἐνῶ οἱ Βουλευταὶ θά ἐνημερωθοῦν μετὰ τὴν ἱεροτελεσίαν!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Καὶ ἐπὶ τούτου θά ἦτο εὐκόλον νά ἀπαντήσῃ κανεὶς εἰς τὸν κ. Χριστοδουλίδην, ἀφοῦ θεωρῆ ὅτι οἱ ποδοσφαιρισταὶ ἔτυχον προτεραιότητος τῆς Βουλῆς.

Ὑπενθυμίζω τὸν κ. Χριστοδουλίδην ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν κρίσιμων διαπραγματεύσεων τόσοσ μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Τουρκικῆς ὅσον καὶ μεταξὺ τοῦ κ. Βάνς καὶ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, ἐπὶ τρεῖς φορές ἐνημέρωσα τὸ Σῶμα λεπτομερέστατα μὴ ἀποκρύψας οἰανδήποτε πτυχὴν τοῦ θέματος ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ οἰκήματος τῆς Βουλῆς.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἔκρινεν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐνήμερος τῶν ἐξελίξεων, ἦτο εἰς θέσιν νά ἐνημερώσῃ τοὺς Βουλευτάς, πρᾶγμα τὸ ὅποιον καὶ ἔπραξε τῆ ἐντολῇ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

Ἐὰν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας θεωρῆ σκόπιμον νά καλέσῃ σήμερον τοὺς Βουλευτάς, οὐχὶ ἀπλῶς διὰ νά τοὺς ἐνημερώσῃ, διότι ἐνημερώθησαν πλήρως ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διαπραγματεύσεων, ἀλλὰ διὰ γενικωτέραν συζήτησιν καὶ ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος, αὐτὸ δὲν θά ἔπρεπε νά στενοχωρῆ τὸν ἐντιμὸν κ. Βουλευτὴν οὔτε καὶ νά τὸ συνδέῃ μετὰ τὴν ἐνημέρωσιν τὴν ὁποίαν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔκαμε πρὸς ὠρισμένα ἐθνικόφρονα σωματεῖα, ἢ ὁποία ἐνημέρωσις δὲν ἦτο εἰς τὸν ἴδιον βαθμὸν μετὰ ἐκείνην τῆς ὁποίας ἔτυχον τὰ Μέλη τοῦ Σώματος.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης καὶ πάλιν.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἀμφισβητῶ τὰ τῆς ἐνημερώσεως ἡ ὁποία ἐγένετο ἀπὸ μέρους

σας όχι από ζήτημα καλής πίστεως ή μη αλλά πρώτον διά τὸ ἐπίσημον τῆς ἐνημερώσεως τῆς Βουλῆς, καὶ δεύτερον διά τὸ ὅτι δὲν ἐκρατοῦντο πρακτικά καὶ δὲν ἐλαμβάνοντο ἀποφάσεις κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἐνημερώσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐάν τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ τὸν κ. Χριστοδουλίδην ἦτο ἡ ἐπισημότης τῆς ἐνημερώσεως, ἀσφαλῶς εἰς ὥρας ἐθνικοῦ κινδύνου οὐδεὶς σκέπτεται ἐάν ἐπισήμως ἐνημερώθῃ ἢ όχι. Γνωρίζει καλῶς ὁ κ. Βουλευτὴς ὅτι ἡ αἴθουσα εἰς τὴν ὁποίαν ἐνημερώθῃ εἶναι αἴθουσα εἰς τὴν ὁποίαν συνεδριάζουν αἱ Ἐπιτροπαί, εἶναι ἐντὸς τοῦ κτιρίου τῆς Βουλῆς, ὁ ἐνημερώνων τοὺς Βουλευτὰς ἦτο ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ ἐπομένως δὲν ἦτο κουβέντα καφενείου ἢ λέσχης. Ἡ ἐνημέρωσις δὲν ἐγίνεν ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριάσεων διά νὰ μὴ παραστῇ ἀνάγκη νὰ συνέλθῃ ἡ Βουλὴ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Κατὰ τὰς κατατοπιστικὰς συνεδριάσεις εἶχα ὄλα τὰ ἔγγραφα μαζί μου, ἀνεγνώσα ἐξ αὐτῶν ἀποσπάσματα καὶ εἶπον ὅτι οἰοσθήποτε ἐκ τῶν ἐντίμων κυρίων Βουλευτῶν ἤθελε περαιτέρω πληροφορίας ἠδύνατο νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ Γραφεῖον μου διά νὰ κατατοπισθῇ καὶ ὁ ἴδιος ἀπὸ τὰ ἐν λόγῳ ἔγγραφα.

Φαντάζομαι ὅτι ἀντιλαμβάνονται οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, ὅτι ὑπὸ τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας διεξήγοντο αἱ διαπραγματεύσεις, οὐδεμία Βουλὴ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐνημερωθῇ «ἐπισήμως» ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅτι θὰ ἐγίνετο δημοσίᾳ ἐνημέρωσις.

Δὲν γνωρίζω καμμίαν χώραν τοῦ κόσμου εἰς τὴν ὁποίαν ἐνῶ διεξάγονται διαπραγματεύσεις γίνεται ταυτοχρόνως καὶ δημοσίᾳ ἐνημέρωσις. Συνήθως, κατὰ τὴν διάρκειαν διαπραγματεύσεων ὑψίστης σημασίας διά τὸ κράτος ἐνημεροῦνται οἱ ἀρχηγοὶ τῶν πολιτικῶν κομμάτων ἢ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Κοινοβουλευτικῶν ὁμάδων οἱ ὁποῖοι ἐκφράζουν τὰς ἀπόψεις τῶν κομμάτων των καὶ ἐνημερώνουν τὰς παρατάξεις των. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὁμως τὴν ἰδικήν μας, ἐπειδὴ ἐπρόκειτο περὶ μικροῦ Σώματος τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει πέραν τῶν 33 Μελῶν, ἐθεώρησα προτιμότερον νὰ ἐνημερώσω ὀλόκληρον τὸ Σῶμα εἰς τρεῖς συνεδριάσεις.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Ἡ ἐπομένη συνεδρίασις ὀρίζεται διά τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

(Ὡρα λήξεως 4.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταί ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἄγγελιδης Νίκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσήφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νίκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαθβίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιθιτανίδης Πανίκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος.
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Αὔξεις τῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως παρεχομένης οἰκονομικῆς βοήθειας εἰς τὰ Ἐπαρχιακὰ Γραφεῖα Εὐήμερίας—Ἰκανοποίησις τῶν αἰτημάτων τῶν κυβερνητικῶν ἱατρῶν καὶ κρατικοποιήσις καὶ ἀναδιοργάνωσις τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν—Ἐνέργειαι τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐνημέρωσιν ὡς πρὸς τὰ αἷτια τῆς συντριβῆς τοῦ ἀεροσκάφους τύπου «Κομήτης» παρὰ τὸ Καστελλόριζον κλπ.).
2. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικοῦ) (Ἄρ. 2) Νόμου τοῦ 1967.
3. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.
4. Συζήτησις ὡς πρὸς τὴν διαγραφὴν ἢ μὴ τοῦ θέματος «Ἡ ἀνάγκη ἀναλήψεως συστηματικῆς διαφωτιστικῆς ἐκστρατείας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ πρὸς ἀνάσχεσιν τῆς Τουρκικῆς διπλωματικῆς δραστηριότητος» καὶ ἐπέκτασις ταύτης εἰς τὸ θέμα τῆς περιφρονήσεως ἢ μὴ τῶν εἰσηγήσεων τῆς Βουλῆς ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας (Κ. Χριστοδουλίδης—Π. Στυλιανοῦ—Πρόεδρος—Λ. Δημητριάδης).

Τιμὴ 50 Μίλς

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 14ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1967

(Ὡρα ἐνάρξεως 4.35 μ.μ.)

(Ἄρ. 14)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Νοεμβρίου 1967.

«Ἐπὶ συνόλου 160 πυροσβεστῶν, πού διαθέτει ἡ Πυροσβεστικὴ μας Ὑπηρεσία, οἱ 50, ἤτοι τὸ 1/3 σχεδὸν τῆς ὅλης Δυνάμεως, ἐργάζονται ἐπὶ προσωρινῆς θάσεως.

Μελετᾷ ἡ Κυβέρνησις τὴν μονιμοποίησιν τῶν δεδομένου ὅτι ἡ Πυροσβεστικὴ μας Ὑπηρεσία ἔχει ἀνάγκην μονίμου καὶ ἐκπαιδευμένου προσωπικοῦ»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Δεκεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Νοεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Κατὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας τὸ ἔτος 1960 εὐρίσκοντο ἐν ἐνεργείᾳ εἰς τὴν Πυροσβεστικὴν Ὑπηρεσίαν 101 Ἕλληνες καὶ 49 Τοῦρκοι ἄνδρες ἐπὶ μονίμου θάσεως καὶ 6 καὶ 7, ἀντιστοίχως, ἐπὶ προσωρινῆς θάσεως.

Οἱ ἐπὶ προσωρινῆς θάσεως ὑπηρετοῦντες Πυροσβεσταὶ ἦσαν ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἐνεγράφησαν κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν Δύναμιν ὡς ἐπικουρικοὶ, ἐξηκολούθησαν δὲ νὰ κατέχουν τὴν θέσιν τῶν καὶ μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν λόγῳ τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας εἰς ἀνθρώπινον δυναμικόν.

Μετά την αναχώρησιν τῶν Τουρκοκυπρίων πυροσβεστῶν—49 μονίμων καὶ 7 ἐκτάκτων—κατὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς τουρκικῆς ἀνταρσίας, προσελήφθησαν ἑκτακτοὶ Ἕλληνες πυροσβέσται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ δημιουργηθέντος κενοῦ. Οὕτω, κατὰ τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1967, ὑπηρετοῦν εἰς τὴν Πυροσβεστικὴν Ὑπηρεσίαν 102 μόνιμοι καὶ 64 ἑκτακτοὶ ἄνδρες, ἅπαντες Ἕλληνες.

Παρά τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἐν λόγῳ προσωρινοὶ πυροσβέσται λαμβάνονται πάντοτε ὑπ' ὄψιν διὰ σκοποῦς προαγωγῆς κατὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἐκάστοτε κενῶν μονίμων θέσεων, ἐν τούτοις τινὲς ἐκ τούτων δὲν δύνανται δυστυχῶς νὰ τύχῳσι προαγωγῆς λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν κατέχουν τὰ ὑπὸ τῶν ὀφισταμένων Κανονισμῶν ἀπαιτούμενα πρὸς τοῦτο προσόντα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Δεκεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Δεκεμβρίου 1967.

«Ἐν ὄψει τῆς γνωστῆς, ἀπὸ ἀρκετῶν ἤδη μηνῶν, ἀπαντήσεως πρὸς τὸ Σῶμα τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου περὶ προοπτικῶν δημιουργίας καὶ ἐν Κύπρῳ τύπου νυκτερινοῦ Γυμνασίου ἢ πλήρους νυκτερινῆς τεχνικῆς σχολῆς (δι' ἐργαζομένους ἀπόρους νέους) παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα τοῦ εὐρίσκεται σήμερον τὸ ὄλον θέμα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Δεκεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Δεκεμβρίου 1967.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου ἀπεφάσισε αὐτὲς τὲς μέρες νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν εἰσαγωγὴν μπανανῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ μεταξὺ τῶν ἡμερομ. 18 Δεκεμβρίου 1967 καὶ 20 Ἰανουαρίου 1968.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπάρχουν στὴ Κύπρῳ περὶ τοὺς 1,500—2,000 τόννους μῆλων στὰ χέρια τῶν ὀργανισμῶν τῶν παραγωγῶν, ἀρκετὲς ποσότητες ντόπιων μπανανῶν καθὼς καὶ ἄλλων φρούτων δικῆς μας παραγωγῆς (πορτοκαλιῶν, μανδαρινιῶν, κ.λ.π.) δὲν νομίζει τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου ὅτι γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ προστατεύσουμε ἀποτελεσματικὰ τὴν δική μας παραγωγὴ καὶ οἰκονομία δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιτραπῇ ἡ εἰσαγωγὴ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ; Καὶ ἐν ὄψει τῶν συνεπειῶν πού θὰ προκύψουν δὲν νομίζει τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ἀκυρωθῇ αὕτη ἡ ἀπόφασις»;

Ἡ ἀνάγκη εἰρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἑτεροματίσθη, ἔντιμὲ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

Ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη καὶ ἐπομένως εὐρισκόμεθα εἰς τὸ στάδιον τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.

Ὑπάρχουν ὀμιληταί;

Ὁ κ. Λυσαριδης, ὁ κ. Παπαϊωάννου καὶ ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

Πρῶτος ἔχει τὸν λόγον ὁ κ. Λυσαριδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε. Εἶναι σαφὴς ὁ συσχετισμὸς τοῦ Νομοσχεδίου μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ ὑποτιμῆσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας. Δι' αὐτὸ ἀνεξαρτήτως τῶν αἰθημάτων μου ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὅποιον πλέον καθίσταται ἀδήριτος ἀνάγκη μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ ὑποτιμῆσεως τῆς λίρας, θὰ ἤθελα περισσότερον νὰ ἀσχοληθῶ μετὰ τὴν αἰτίαν ἢ ὅποια προεκάλεσε τὸ γεγονός ὅτι αὐτὴν τὴν στιγμήν ἡ Βουλὴ συζητεῖ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν διαφόρων δασμολογικῶν μέτρων.

Θά ήθελα ἐν πρώτοις νά παρατηρήσω ὅτι οὔτε ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἀλλ' οὔτε καί ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐγένετο οἰαδήποτε ἀπόπειρα ἀναλύσεως ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν αἰτίων τὰ ὁποῖα ὠδήγησαν τόσον τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν εἰς τὴν ἀπόφασίν της δι' ὑποτίμησιν τῆς Κυπριακῆς λίρας ὅσον καὶ τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν νά ἀποδεχθῆ ὁμοφώνως τὰ ἐπακόλουθα μέτρα λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας.

Πιστεύω ὅτι αὐτὸ ἀποτελεῖ βασικὴν παράλειψιν. Θά ἔλεγα ἀκόμα ὅτι ἀποτελεῖ βασικὴν παράλειψιν τὸ ὅτι τὸ Σῶμα δὲν ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα τοῦτο προτοῦ ληφθῆ ἀπόφασιν ἐπ' αὐτοῦ, διότι φαντάζομαι ὅτι παρείχεται χρονικὸν διάστημα διὰ συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος προτοῦ τὸ Σῶμα εὑρεθῆ ἐνώπιον μιᾶς τετελεσμένης ἀποφάσεως.

Διερωτῶμαι κατὰ πόσον ὑπῆρξε προηγουμένη μελέτη. Αἱ πληροφορίες μου εἶναι ὅτι ὑπῆρξε μία πολὺ σκιώδης μελέτη ἐπὶ τοῦ θέματος ἡ ὁποία ἐγένετο πρὸ μακροῦ χρόνου. Διερωτῶμαι διατὶ αὐτὴ ἢ μελέτη δὲν ἐσυνεχίσθη οὕτως ὥστε νά εὐρισκώμεθα ἔτοιμοι ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπῆρχαν πολλοὶ ἐνδείξεις καὶ πολλὰ φαινόμενα τὰ ὁποῖα θά ἠδύνατο νά ὀδηγήσουν οἰονδήποτε εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἦτο τοῦλάχιστον πιθανὴ ἢ ὑποτίμησις τῆς Ἀγγλικῆς στερλίας.

Χωρὶς νά θέλω ἀκόμα νά ἐκφράσω σαφῆ γνώμην, θά ήθελα νά θέσω ἐνώπιον τοῦ Σώματος ὠρισμένα στατιστικὰ δεδομένα τὰ ὁποῖα θά ἔλεγα ὅτι δημιουργοῦν ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητα τοῦ μέτρου καί, τοῦλάχιστον, δημιουργοῦν ἀμφιβολίας κατὰ πόσον δὲν ἔπρεπε τὸ μέτρον νά συζητηθῆ πολὺ εὐρύτερον προτοῦ ἐφαρμοσθῆ.

Ποῖα εἶναι τὰ στατιστικὰ δεδομένα :

Ἡ Κύπρος εἶναι μία χώρα ἡ ὁποία εἶναι κυρίως εἰσαγωγικὴ χώρα, παρουσιάζει μίαν μεγάλην ἀνισοσκέλειαν ἀναφορικῶς μὲ τὰς εἰσαγωγὰς καὶ τὰς ἐξαγωγὰς. Κατὰ τὸ 1966 αἱ εἰσαγωγαὶ ἦσαν περίπου £55 ἑκατομμύρια ἐνῶ αἱ ἐξαγωγαὶ ἦσαν ὀλιγώτερα τῶν £27 ἑκατομμυρίων, (£29 ἑκατομμύρια ἀναφέρουν αἱ στατιστικαὶ ἀλλὰ εἰς αὐτὰς περιλαμβάνονται ἐπανεξαγωγαί, κ.λ.π.) ἄρα αἱ πραγματικαὶ ἐξαγωγαὶ ἦσαν—ὡς παραδεχθῶμεν τὸν ἀριθμὸν—ἀξίας £27 ἑκατομμυρίων. Αὐτὸ δεικνύει ὅτι ὑπάρχει μία ἀνισοσκέλεια μὲ ἓνα ρυθμὸν ἓνα πρὸς δύο. Αὐτὸ εἶναι ἓνα πρῶτον στοιχεῖον τὸ ὁποῖον δὲν μπορεῖ νά μὴ λάθῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ οἰοσδήποτε μελετᾷ τὸ θέμα τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματος. Τὶ σημαίνει αὐτὸ τὸ πρᾶγμα;

Προτοῦ ἀναλύσω τὸ τί σημαίνει, θά ήθελα νά τονίσω ὅτι σήμερον γίνονται εἰσαγωγαὶ ἀξίας £21 ἑκατομμυρίων ἀπὸ χώρας αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἤδη ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των καὶ £34 ἑκατομμυρίων, ἦτοι πέραν τῶν 62%, ἀπὸ χώρας αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι πληρώνομεν 14% περιπλέον λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματός μας ἐπὶ τῶν £34 ἑκατομμυρίων τὰ ὁποῖα εἰσάγονται ἀπὸ χώρας αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των.

Δὲν χρειάζεται νά τονίσω τὸν σαφῆ ἀντίκτυπον αὐτοῦ τοῦ μέτρου ἐπὶ τοῦ τιμαριθμοῦ, διότι οἰαδήποτε μέτρα καὶ ἐάν ληφθοῦν—καὶ θά ὀμιλήσω ἐπὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἤδη ἐλήφθησαν—θά εἶναι ἀνεπαρκῆ καὶ ἐπομένως θά ἔχωμεν ἓνα ἄμεσον ἀντίκτυπον τόσον ἐπὶ τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ κόστους τῶν ἐγχωρίων βιομηχανιῶν, αἱ πλείστα τῶν ὁποίων στηρίζονται εἰς τὰς εἰσαγωγὰς πρῶτων ὑλῶν ἀπὸ ξένας χώρας.

Αὐτὸ θά ὀδηγήσῃ εἰς πληθωριστικὰς τάσεις, θά ὀδηγήσῃ ἀσφαλῶς κάποτε εἰς δικαίας ἀπαιτήσεις ἐκ μέρους τῶν ἐργαζομένων δι' ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀπολαθῶν των οὕτως ὥστε ἡ ἀγοραστικὴ δύναμις τοῦ ἡμερομισθίου των νά μὴ ἐπιρεασθῆ καὶ νά μὴ μειωθῆ. Ἐὰν δὲν προβῶμεν εἰς οἰανδήποτε ἀναπροσαρμογὴν τῶν εἰσαγωγῶν μας, ἐάν ὑποθέσωμεν δηλαδὴ ὅτι ὁ πίναξ τῶν εἰσαγωγῶν μας παραμένει αὐτὸς πού εἶναι σήμερον ἀναφορικῶς μὲ τὰς ἀγοράς μας ἀπὸ χώρας τῶν ὁποίων τὸ νόμισμα δὲν ὑπετιμήθη καὶ ἀπὸ χώρας τῶν ὁποίων τὸ νόμισμα ὑπετιμήθη, καὶ δεδομένου τοῦ ποσοστοῦ τῶν 14% περίπου τῆς ὑποτιμήσεως, θά

πρέπει νά παραδεχθῶμεν ὅτι—χωρίς νά λέγω ὅτι οἱ ἀριθμοὶ εἶναι ἐντελῶς ἀκριβείς—ἡ οἰκονομία μας θά ζημιωθῆ περίπου £6 ἑκατομμύρια λίρας. Πλὴν αὐτοῦ, ἐν περιπτώσει μὴ ὑποτιμήσεως, δεδομένου ὅτι αἱ ἀγοραὶ ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ὁποίων τὸ νόμισμα ὑπετιμήθη θά ἐπληρώνοντο μὲ Κυπριακὸν νόμισμα μὴ ὑποτιμημένον θά εἶχαμεν καὶ ἐκεῖθεν μίαν διαφορὰν £3½ ἑκατομμυρίων. Ἐπομένως ἡ συνολικὴ διαφορὰ θά ἀνῆρχετο εἰς £9½ ἑκατομμύρια, δηλαδὴ περίπου 6% τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Δὲν εἶναι εὐκόλη ἡ ἀναπροσαρμογὴ διότι ἕνας ἄλλος παράγων, ὁ ὁποῖος θά ἦτο δυνατόν ἐν τινι μέτρῳ, τοῦλάχιστον, νά διορθώσῃ τὴν κατάστασιν, θά ἦτο μία τρομακτικὴ αὐξήσις τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος εἰς τὸν τόπον οὕτως ὥστε αἱ εἰσαγωγαὶ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν νά ἐλαττωθῶν εἰς τὸ ἐλάχιστον· καὶ δὲν πιστεύω ὅτι θά ἦτο πολὺ ρεαλιστικὴ πολιτικὴ νά ἀναμένῃ κανεὶς ὅτι αἱ βιομηχανία, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν σήμερον τὰ 17% τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, θά ἀνέλθουν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε νά ἀλλοιώσουν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν εἰκόνα τὴν ὁποῖαν παρουσιάζει σήμερον ἡ Κύπρος ἀναφορικῶς μὲ τὸ πρόβλημα τῶν εἰσαγωγῶν καὶ τῶν ἐξαγωγῶν.

Πέραν τούτου, καὶ ἐὰν ἀκόμη ὑποθέσωμεν ὅτι θά προσαρμόσωμεν τὰς εἰσαγωγὰς μας ὥστε νά στηριζώμεθα περισσότερο ἀκόμη ἐπὶ τῶν χωρῶν αἱ ὁποῖαι ὑπετίμησαν τὸ νόμισμά των, θά ἤθελα νά ὑπενθυμίσω ὅτι κατὰ τὰς προβλέψεις, οὐχὶ τὰς ἰδικὰς μου, ἀλλὰ τῶν «Φαῖνάνσιαλ Τάιμς» καὶ τοῦ «Ἐκόνομιστ», θά παρουσιασθῆ λίαν συντόμως αὐξήσις τῶν τιμῶν εἰς αὐτὰς τὰς χώρας, συμπεριλαμβανομένης τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, κατὰ 10% μὲ τὰσιν περαιτέρω αὐξήσεως, ποῦ σημαίνει ὅτι τὸ ἐπιδιωκόμενον ἀποτέλεσμα καὶ πάλιν δὲν θά πραγματοποιηθῆ δεδομένου ὅτι θά πληρώνωμεν εἰς ἠϋξημένας τιμὰς καὶ μὲ τὸ ὑποτιμημένον ἤδη νόμισμά μας.

Πλὴν τούτου οἰαδῆποτε προσαρμογὴ θά ἔχη τὸν ἐξῆς κίνδυνον: Δεδομένου ὅτι μὲ πολλὰς χώρας συνδεόμεθα μὲ συμφωνίας δυνάμει τῶν ὁποίων πρέπει νά ὑπάρχῃ κάποιο ἰσοζύγιον πληρωμῶν καὶ οἰονδήποτε ὑπόλοιπον πληρώνεται εἰς σκληρὸν νόμισμα, θά πρέπει νά λάθωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονός ὅτι ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἀναπροσαρμόσωμεν τὸν πίνακα τῶν εἰσαγωγῶν μας πρὸς τὰς χώρας αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἤδη ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των, τοῦτο θά σημαίη ὅτι θά ἐλαττώσωμεν τὰς πιθανότητας εἰς τὰς ἄλλας χώρας νά τοποθετοῦν βιομηχανικά των προϊόντα εἰς τὴν χώραν μας, καὶ ἐπομένως θά ἐλαττώσωμεν τὰς δυνατότητας αὐτῶν τῶν χωρῶν νά εἰσάγουν ἀγροτικὰ προϊόντα ἀπὸ τὴν Κύπρον, διότι δὲν θά εἶναι διατεθειμένοι νά πληρώνουν μεγάλας διαφορὰς ἰσοζυγίου πληρωμῶν εἰς σκληρὸν συνάλλαγμα. Ἐπομένως αὐτὸ θά ἔχη τρομακτικὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας τῆς ὁποίας τὰ προϊόντα δὲν θά εἶναι πλέον δυνατόν νά τοποθετηθοῦν εἰς αὐτὰς τὰς χώρας αἱ ὁποῖαι σήμερον ἤδη καὶ μὲ τὸν σημερινὸν πίνακα ἀντιπροσωπεύουν πολὺ περισσότερον ποσοστὸν τῶν 60% τῶν ἀγροτικῶν μας ἐξαγωγῶν. Αἱ ἐξαγωγαὶ μας εἶναι περίπου £27 ἑκατομμύρια ἐκ τῶν ὁποίων £8½ μόνον ἑκατομμύρια εἶναι πρὸς τὰς χώρας αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἤδη ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των. Ἐπομένως καὶ ἐδῶ ὁ πίναξ εἶναι, ὅπως εἶπα καὶ προηγουμένως, ὅτι αἱ ἐξαγωγαὶ μας εἶναι κατὰ θάσιν εἰς μεγαλύτερον ποσοστὸν πρὸς τὰς χώρας τῶν ὁποίων τὸ νόμισμα δὲν ἔχει ἤδη ὑποτιμηθῆ.

Βεβαίως θά ὑπῆρχε κάποια ἀπώλεια πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποῖαν ἡ λίρα δὲν θά εἶχεν ὑποτιμηθῆ. Ἄλλ' ἡ ἀπώλεια αὕτη μὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς, ὅσον σκληροῦς ὑπολογισμοὺς καὶ ἐὰν καμὴ κανεὶς, δὲν θά ἦτο μεγαλύτερα τοῦ ἐνὸς μέχρι δύο ἑκατομμυρίων λίρῶν, ποσὸν τὸ ὁποῖον συγκρινόμενον μὲ τὴν ἀπώλειαν τῶν £9½ ἑκατομμυρίων ἀποτελεῖ ἕνα μικρὸν ποσοστὸν, καὶ τὸ ποσοστὸν αὐτὸ θά ἦτο διὰ μικρὸν χρονικὸν διάστημα διότι, ὅπως εἶπα καὶ προηγουμένως, ὑπάρχει πρόβλεψις αὐτῶν τούτων τῶν οἰκονομολόγων τῶν χωρῶν τῶν ὁποίων τὸ νόμισμα ἔχει ὑποτιμηθῆ ὅτι καὶ ἐκεῖ αἱ τιμαὶ θά παρουσιάσουν μίαν συνεχῆ τάσιν αὐξήσεως.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἤδη ὑπάρχει πίεσις ἐπὶ τῆς στερλίνας, εἶναι γνωστὸν ὅτι ὑπάρχει μία τάσις ἀγορᾶς χρυσοῦ καὶ σκληροῦ νομίσματος εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἀκόμη τὴν Μεγάλην Βρετανίαν.

Πέραν τούτου θά ἤθελα νά ὑπενθυμίσω ὅτι μέ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἤδη λάβει, ὁ προϋπολογισμός ἤδη ζημιούται περίπου ἔν ἑκατομμύριον λιρῶν. Εἶναι πιθανόν νά ἀκολουθήσουν καί ἄλλα μέτρα τὰ ὁποῖα νά σημαίνουν περαιτέρω ἀπώλειαν τῆς Κυβερνήσεως ἀναφορικῶς μέ τούς εισαγωγικούς δασμούς. Περί αὐτοῦ θά ὁμιλήσω ὅταν θά ἀσχοληθῶ μέ τās δημοσιονομικὰς ἐπιπτώσεις.

Ἐν ἐπιχείρημα τὸ ὁποῖον ἦτο ὑπὲρ τῆς ὑποτιμῆσεως ἦτο τὸ γεγονός ὅτι τὰ συναλλαγματικά μας ἀποθέματα εὐρίσκονται κυρίως τοποθετημένα εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἰς στερλίνας. Δὲν γνωρίζω ἔάν οἱ ὑπολογισμοὶ καὶ οἱ ἀριθμοὶ οἱ ὁποῖοι δίδονται εἶναι ἀκριβεῖς, διότι αὐτοὺς τούς ἀριθμούς εἶναι πολὺ δύσκολον νά τοὺς ἐλέγξῃ οἰοσδήποτε, λέγεται ὅμως ὅτι 55 ἑκατομμύρια Κυπριακῶν λιρῶν ἦσαν τοποθετημένα εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἐπομένως θά ὑπῆρχε μία ἐφ' ἅπαξ ζημία ἐξ 7½ ἑκατομμυρίων λιρῶν εἰς τὴν περίπτωσιν τὸ νόμισμα δὲν εἶχεν ὑποτιμηθῆ. Ἀλλὰ πληροφορίαι ἀναφέρουν ὅτι τμῆμα αὐτῶν τῶν £55 ἑκατομμυρίων ἔχει ἤδη τοποθετηθῆ εἰς σκληρὸν συνάλλαγμα. Οὐδεμία τοιαύτη πληροφορία ἐτέθη ἐνώπιον τοῦ Σώματος καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἀγνωῶ αὐτὴν τὴν στιγμήν ποῖον ποσοστὸν τῶν Κυβερνητικῶν χρημάτων εὐρίσκεται ἐπενδεδυμένον εἰς στερλίνας καὶ τοῦτον ποσοστὸν εὐρίσκεται ἐπενδεδυμένον ὑπὸ ἄλλην μορφήν. Εἰς χρυσὸν γνωρίζομεν περίπου, ἀλλὰ εἰς σκληρὸν νόμισμα δὲν γνωρίζομεν. Ἐπομένως δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νά γνωρίζω ποῖα θά ἦτο ἡ ἐφ' ἅπαξ ἀπώλεια τῶν Κυβερνητικῶν χρημάτων λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι ἦτο ἐπενδεδυμένον μέρος ἢ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν εἰς στερλίνας. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου πιστεύω ὅτι, δεδομένου ὅτι τὰ φαινόμενα ἐδείκνυον αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν, ἔάν καὶ ἐφ' ὅσον μέγα ποσοστὸν τῶν Κυβερνητικῶν χρημάτων εἶναι ἀκόμη ἐπενδεδυμένον εἰς στερλίνας, θά πρέπει νά ἐξασκηθῆ κάποια κριτικὴ καὶ ἔλεγχος ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος διότι ὑπῆρχαν ἀρκετὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἐδείκνυον τὴν πιθανότητα ὑποτιμῆσεως καὶ ἔν σεβαστὸν ποσοστὸν θά ἔπρεπε νά εἶχε τοποθετηθῆ διαφοροτρόπως.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τραπεζιτικά κεφάλαια ἦσαν τοποθετημένα εἰς στερλίνας καὶ ἐλέχθη ὅτι πράγματι τὰ τραπεζιτικά κεφάλαια θά ὕφισταντο, κατὰ μερικοὺς ὑπολογισμούς, £2 ἑκατομμύρια ἀπώλειαν. Πιθανῶς ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ἀπώλεια αὕτη θά ἦτο ἐφ' ἅπαξ, ὅπως εἶπα, ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι τὸ τραπεζιτικὸν κεφάλαιον εἶναι ἔν ἀπὸ τὰ πλέον εὐρωστὰ κεφάλαια ἐν Κύπρῳ, ἀποδίδει ποσοστὸν, π.χ. ἡ Τράπεζα Κύπρου, 20% εἰς τούς μετόχους, πέραν ὀρισμένων εὐκολιῶν διὰ τὴν ἀγορὰν νέων μετοχῶν εἰς τιμὰς ἀρχικὰς, πού σημαίνει ὅτι κάποια ἀπώλεια ἐκ μέρους αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου δὲν θά ἦτο τόσο δραστικὴ διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου καὶ κυρίως θά ἐπεβάρυνε τὰς εὐπόρους τάξεις καὶ οὐχὶ τὰς λαϊκὰς ἐργαζομένας τάξεις ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐπίπτωσις τῆς ὑποτιμῆσεως τοῦ νομίσματος φοβούμαι ὅτι θά εἶναι πολὺ δραστικὴ. Ἐλέχθη ἀκόμη ἐπιχείρημα περὶ τῆς διακινήσεως τῶν κεφαλαίων ὅτι πιθανῶς ἡ ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος δὲν θά διηκόλυνε τὴν διακίνησιν κεφαλαίων ἰδίως ἐκ μέρους τῶν Κυπρίων τοῦ Λονδίνου οἱ ὁποῖοι εἶναι γεγονός ὅτι καταθέτουν ἕνα σημαντικὸν ποσοστὸν κεφαλαίων εἰς Κύπρον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσοστὸν τῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα διατίθενται δι' ἀγορὰν ἀκινήτων, αὐτὸ δὲν θά ἐπηρεάζετο καθόλου δεδομένης τῆς αὐξήσεως τῆς ἀξίας τῶν ἀκινήτων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ποσοστά τῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα διατίθενται διὰ τὴν συντήρησιν οἰκογενειῶν, αὐτὰ δὲν ἦτο δυνατὸν καὶ πάλιν νά ἀλλάξουν, διότι οἰοσδήποτε θά ἀπέστελλε πρὸς τὴν οἰκογένειάν του ὀρισμένον μικρὸν ποσὸν διὰ τὴν συντήρησιν τῆς, ἀσφαλῶς θά ἐξῆρακολουθήσῃ νά τὸ ἀποστέλλῃ. Θά ἠμποροῦσε νά ὁμιλήσῃ κανεὶς μόνον περὶ τῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα διατίθενται εἰς τραπεζὰς δι' ἀποφυγὴν φόρου εισοδήματος ἢ δι' ἄλλους σκοπούς, ἢ ἔστω ἀπλῶς διὰ κεφαλαιοποίησιν. Ὅμως ὑπάρχει καὶ τὸ ἀντίθετον ἐπιχείρημα. Ὅτι ἔάν ἡ Κύπρος διετῆρει τὸ νόμισμά της σταθερὸν, δεδομένου ὅτι ὑπάρχει τώρα μία μεγάλη τάσις ἀγορᾶς σκληροτέρου νομίσματος καὶ δεδομένου τοῦ κινδύνου δευτέρας ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας, πιθανώτατα, ἀντιθέτως, μερικοὶ νά αἰσθάνωνται τὴν ἀνάγκ-

κην νά έναποθέσουν κεφάλαια εις τήν Κύπρον μέ τήν ἔλπίδα ὅτι μέ αὐτὸν τὸν τρόπον αἱ 114 σημεριναὶ λίραι θά ἐγίνοντο £100 σκληροῦ νομίσματος τοῦ ὁποῖου ἢ εἰς δολλάρια ἀγοραστικὴ δύναμις θά ἦτο 114 στερλίνας, καὶ τὸ ὁποῖον ἴσως δὲν θά ὑπέκυπτεν εἰς τήν δευτέραν κρίσιν τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας. Ἐπομένως καὶ αὐτὸ εἶναι ἀμφισβητήσιμον κατὰ πόσον θά ἦτο δυνατόν νά ἐπηρεασθῆ.

Ἐλέχθησαν πολλὰ περὶ τουρισμοῦ. Ἐκτὸς τοῦ γεγονότος ὅτι διὰ τὸν τουριστὴν μικρὸν εἶναι τὸ ποσοστὸν τῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα ἐξοδεύονται εἰς τήν Κύπρον καὶ μεγαλύτερον τὸ ποσοστὸν τῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα ἐξοδεύονται δι' ἀεροπορικὰ ναῦλα, ἀμφιβάλλω ἐάν θά ὑπῆρχε καὶ εἰς αὐτὸ οἰαδῆποτε ἀλλαγὴ δεδομένου ὅτι τὸ σκληρὸν μας νόμισμα θά ἔκαμνε τὰς τιμὰς μας χαμηλοτέρας.

Θά ἤθελα νά τονίσω ἐνώπιον τοῦ Σώματος τὰς ἐπιπτώσεις τὰς ὁποίας θά ἔχῃ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ ἰδιαίτερος ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως ἢ ὑποτίμησις τῆς στερλίνας. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἰσάγει πολλὰ πράγματα ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν τὰ εἰσάγει ἀπὸ χώρας τῶν ὁποίων τὸ νόμισμα δὲν ἔχει ὑποτιμηθῆ. Διὰ νά μὴ ἐπανεέλθω εἰς τοὺς κινδύνους οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν περὶ ἀναπροσαρμογῆς αὐτῆς τῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν ἤδη ἐτόνισα προηγουμένως, δηλαδὴ τοῦ νά μονοπωλήσωμεν ὅλας τὰς εἰσαγωγὰς μας ἀπὸ χώρας τῶν ὁποίων τὸ νόμισμα ὑπετιμήθη, ἐάν αὐτὸ δὲν γίνῃ σημαίνει ὅτι ὑπὸ οἰαδῆποτε προϋποθέσεις ἢ δαπάνη διὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ τοῦ ὕλικοῦ διὰ τὴν Κυβέρνησιν θά αὐξηθῆ ὅπως ἐπίσης θά αὐξηθῆ ἡ δαπάνη τυχόν εἰσαγωγῆς τεχνικῶν γνώσεων ἀπὸ οἰανδῆποτε χώραν ἢ ὁποῖα δὲν ἀνήκει εἰς τὰς χώρας τῶν ὁποίων τὸ νόμισμα ὑπετιμήθη.

Δεύτερον, τὰ ἔσοδα τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἔχουν ἤδη ἐλαττωθῆ κατὰ £1 ἑκατομμύριον. Τί σημαίνει αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; Ἡ ὅτι οἱ ἀριθμοὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ πρέπει νά ἀναθεωρηθοῦν πλήρως ἢ ὅτι πρέπει μίαν ἐπιπρόσθετος φορολογία νά ἐξευρεθῆ διὰ νά καλύψῃ τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον δημιουργεῖται. Οὐτε τὸ ἓνα νομίζω ὅτι εἶναι πρόσφορον, πολὺ περισσότερο τὸ δεύτερον, δηλαδὴ μίαν ἐπιπρόσθετος φορολογία διὰ νά καλυφθοῦν τὰ κενά, ἢ ὁποῖα δὲν εἶναι καθόλου διευκολυντικὴ διὰ τοὺς ἐργαζομένους δεδομένου ὅτι, πολὺ φοβοῦμαι, μίαν τοιαύτη φορολογία θά ἐπιπέσῃ κυρίως ἐπὶ τῆς ἐργατικῆς τάξεως.

Ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων, δεδομένου ὅτι θά ὑπάρξῃ αὐτὴ ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν τιμῶν καὶ ὁ τιμᾶριθμος θά ἀνέλθῃ, εἶναι ἀπαραίτητοι, θά δημιουργήσονται πληθωρικὰς τάσεις, ἐπίσης μέχρις ὅτου αὐτοὶ οἱ μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια πραγματικὰ προσαρμοσθοῦν πρὸς οἰανδῆποτε διαφοροποιουμένην ἀγοραστικὴν δύναμιν τοῦ ἡμερομισθίου τῶν εἶναι φυσικὸν ὅτι αὐτὸ θά ἀποτελῆ ἐπιβαρύνειν διὰ τοὺς μισθωτοὺς καὶ διὰ τοὺς συνταξιούχους καὶ γενικῶς διὰ τοὺς ἐργαζομένους ἐν γένει. Μερικὰς μικροτέρας ἐπιπτώσεις, ὅπως τοῦ γεγονότος ὅτι μόνον καὶ μόνον διὰ τοὺς φοιτητὰς εἶναι δυνατόν νά ἐξοδεύσωμεν ἀρκετὰς ἑκατοντάδας χιλιάδας λιρῶν περιπλέον, δὲν τὰς ἀναφέρω διότι, ὡς εἴπωμεν ὅτι αὐταὶ ἐπιβαρύνουν μίαν τάξιν ἀνθρώπων τῶν ὁποίων ἡ οἰκονομικὴ κατάσταση δὲν εἶναι τόσο χαμηλὴ καὶ ἐπομένως ἴσως νά εἶναι εἰς θέσιν νά ἀντεπεξέλθουν μέ τὰ κατὰ 14% αὐξανόμενα ἑξοδά των.

Ἄλλα αὐτὰ νομίζω θά ἔπρεπε νά εἶχαν τεθῆ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, θά ἔπρεπε νά εἶχαν συζητηθῆ. Εἶμαι βέβαιος ὅτι θά ὑπάρχῃ καὶ ἡ ἀντίθετος ἐπιχειρηματολογία. Οὐδεμίαν ἐνστάσιν θά εἶχαμεν νά ἀκούσωμεν καὶ τὴν ἀντίθετον ἐπιχειρηματολογίαν. Πιστεύω ὅμως ὅτι δι' ἓνα τόσοσον σοβαρὸν θέμα τοῦ ὁποῖου ἡ ἐπίπτωσις εἶναι δυνατόν νά εἶναι μόνιμος ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου, δὲν ἦτο δυνατόν νά διέλθῃ δι' αὐτῆς τῆς Βουλῆς ἀνευ συζητήσεως. Πολὺ περισσότερο δεδομένου ὅτι σοβαροὶ οἰκονομολόγοι προβλέπουν ὅτι εἶναι δυνατόν νά ὑπάρξῃ περίπτωσις δευτέρου ἐκπεσμοῦ τῆς στερλίνας. Ἐπομένως μίαν μελέτη σοβαρῆ τοῦ θέματος πρέπει νά γίνῃ ἀπὸ τῶρα οὕτως ὥστε νά γνωρίζωμεν μέ ποῖον τρόπον θά ἀντιμετωπίσωμεν τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ στερλίνα θά ὑποτιμηθῆ καὶ πάλιν καὶ νά μὴ περιμένωμεν μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς διὰ νά πάρωμεν τὰς ἀποφάσεις μας ἐντελῶς προχείρως καὶ ἀνευ μελέτης τῆς καταστάσεως.

Είμαι βέβαιος ότι οιαδήποτε συζητήσεις τώρα δεν είναι δυνατόν πλέον να επαναφέρη την Κυπριακήν λίραν εις την αρχικήν της τιμήν. Όμως είναι δυνατόν να συμβάλη εις μίαν ὀρθήν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως ἀναφορικῶς μετὰ τυχόν δευτέραν ὑποτίμησιν τῆς τιμῆς τῆς Ἀγγλικῆς στερλίνας.

Ἄνεξαρτήτως ὄλων αὐτῶν τὰ ὁποῖα εἶπα, θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ τονίσω ὅτι μέτρα τὰ ὁποῖα ἦτο δυνατόν νὰ σταθεροποιήσουν τοῦλάχιστον εις τὸ ποσοστὸν πού ἦτο δυνατόν νὰ σταθεροποιηθῇ ὁ τιμαριθμὸς δὲν ἔχουν ληφθῆ ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἔχουν ἐφαρμοσθῆ ὅπως ἔπρεπε, καὶ ὑπάρχουν ἤδη τάσεις εις τὴν Κυπριακὴν ἀγορὰν ἀυξήσεως τῶν τιμῶν, καὶ ἐπομένως ἀυξήσεως τοῦ τιμαριθμοῦ, ἀρκετὰ ἀνησυχητικά. Εἶναι καὶ αὐτὸ ἓνα ἀπὸ τὰ μελήματα τῆς Κυβερνήσεως, δεδομένου ὅτι εὐρισκόμεθα πλέον ἐνώπιον ἐνὸς τετελεσμένου γεγονότος, τοῦλάχιστον νὰ πάρῃ ὅλα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα διὰ νὰ καταστῇ δυνατόν νὰ παραμείνῃ ὁ τιμαριθμὸς εις ὅσον τὸ δυνατόν χαμηλότερον ὕψος. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ὑποστηρίζω τὸ ὑπὸ συζητησὶν Νομοσχέδιον, θὰ ἤθελα ὅμως νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφράσω μερικὰς ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ σοβαρωτάτου αὐτοῦ θέματος. Τὸ ἐν λόγω Νομοσχέδιον κατέστη ἀναγκαῖον ὡς ἐν τῶν προτεινομένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέτρων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματός μας ἐπιπτώσεων.

Τὴν 21ην παρελθόντος Νοεμβρίου αὐτὸ τὸ Σῶμα εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀκούσῃ διὰ τοῦ στόματος τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ὤθησαν τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν εις τὴν ἀπόφασιν νὰ ὑποτιμῆσῃ τὸ κυπριακὸν νόμισμα κατὰ 14,3%, ἀκολουθοῦσα τὸ παράδειγμα τῆς Βρετανίας. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ κυπριακὸν νόμισμα καὶ ἡ κυπριακὴ οἰκονομία γενικώτερον εἶναι τόσο στενῶς συνδεδεμένα καὶ ἐξηρητημένα ἐκ τῆς στερλίνας καὶ τῆς Βρετανικῆς οἰκονομίας, καὶ αἱ ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς στερλίνας εἶναι ἄμεσοι ἐπὶ τῆς Κύπρου.

Ἡ ὑποτίμησις τῆς στερλίνας, ἡ δευτέρα κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον, ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τῆς σοβούσης οἰκονομικῆς κρίσεως εις Βρετανίαν καὶ πρέπει νὰ θεωρῆται βέβαιον ὅτι θὰ ἔχῃ τὸν ἀντίκτυπὸν τῆς καὶ εις ἄλλας Δυτικὰς χώρας. Γίνεται ἤδη λόγος περὶ πιθανῆς ὑποτιμήσεως τοῦ δολλαρίου. Δὲν ἀποκλείεται νὰ εὐρισκόμεθα εις τὰς παραμονὰς μιᾶς διεθνούς οἰκονομικῆς κρίσεως. Πάντως ἡ ὑποτίμησις τῆς στερλίνας δὲν πρέπει νὰ κριθῇ ὡς μεμονωμένον καὶ παροδικὸν φαινόμενον. Αὐτὰ εἶναι χρήσιμον νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας διὰ τὴν θαυτέραν ἐκτίμησιν τῶν ἐπιπτώσεων ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς στερλίνας καὶ τὴν ἔγκαιρον λήψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων διὰ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν μείωσιν τῶν σοβαρωτάτων συνεπειῶν τῆς ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Ἄναφορικῶς πρὸς τὴν ὑποτίμησιν τῆς Κυπριακῆς λίρας εις ἀνάλογον βαθμὸν πρὸς τὴν στερλίαν ὑπάρχουν καὶ θετικὰ καὶ ἀρνητικὰ. Δὲν ὑπάρχει ὅμως ἀμφιβολία ὅτι τὰ θετικὰ ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας εἶναι μεγαλύτερα τῶν ἀρνητικῶν.

Τὰ θετικὰ ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ Κυπριακοῦ νομίσματος εἶναι ἡ δυνατότης νὰ διατηρηθοῦν ἢ καὶ νὰ ἀυξηθοῦν αἱ σημεριναί μας εις Ἡνωμένον Βασίλειον ἐξαγωγαί. Ὡς γνωστὸν αἱ ἐξαγωγαί μας εις Ἡνωμένον Βασίλειον καλύπτουν 32,2% τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν μας καὶ ἀποτελοῦν τὸ 61% τῶν ἐξαγωγῶν μας εις ἀγροτικά προϊόντα. Διὰ τῆς ὑποτιμήσεως δημιουργοῦνται ταυτοχρόνως εὐνοϊκά συνθηκά διὰ τὴν ἀύξησιν τῶν ἐξαγωγῶν μας εις χώρας αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ὑποτιμῆσει τὸ νόμισμά των καὶ εις τὰς ὁποίας θὰ συμφέρῃ τώρα νὰ ἀγοράζου ἀπὸ τὴν Κύπρον.

Θά ἦτο ὅμως λάθος νά νομίσωμεν ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν Κυπριακῶν προϊόντων εἰς στερλίνας θά παραμείνουν εἰς τὸ ἴδιον ἐπίπεδον. Ἴσως αἱ τιμαὶ τῶν Κυπριακῶν προϊόντων ποῦ ἐξάγονται εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου νά παραμείνουν, διὰ λόγους συναγωνισμοῦ, εἰς τὸ αὐτὸ περίπου ἐπίπεδον, τὸ πιθανώτερον ὅμως εἶναι ὅτι θά σημειωθῇ κάποια αὐξήσις τῶν τιμῶν. Αἱ τιμαὶ ὅμως τῶν Κυπριακῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα ἐξάγονται εἰς χώρας ποῦ δὲν ἔχουν ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των εἰς στερλίνας θά σημειώσουν ὀπωσδήποτε αὐξήσιν, ἢ ὁποῖα εἰς πλείστας περιπτώσεις θά φθάσῃ ἢ ἀκόμη καὶ θά ξεπεράσῃ τὸ ὕψος τῆς ὑποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας, ἀναλόγως τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζήτησεως.

Ἄλλος θετικὸς παράγων ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ Κυπριακοῦ νομίσματος εἶναι ὅτι δημιουργοῦνται εὐνοϊκώτεροι συνθήκαι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ.

Ἡ ὑποτίμησις ἐξ ἄλλου παρέχει τὴν δυνατότητα εἰς τὴν Κυπριακὴν βιομηχανίαν (ἂν αὕτη συνοδευθῇ ὑπὸ τῆς καταλλήλου δασμολογικῆς διευκολύνσεως εἰς τὰς πρώτας ὕλας τὰς ὁποίας εἰσάγομεν) νά ἀναπτυχθῇ εἰς τρόπον ὥστε ὄχι μόνον νά συναγωνίζεται ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν ἀλλὰ καὶ νά αὐξήσῃ τὰς ἐξαγωγὰς τῆς εἰς τὴν Βρετανικὴν ἀγορὰν καὶ εἰς χώρας αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των.

Ἄλλος θετικὸς παράγων εἶναι ὅτι διὰ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ Κυπριακοῦ νομίσματος διευκολύνεται ἡ διακίνησις κεφαλαίων τῶν Κυπρίων τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς Κύπρον καὶ ἡ αὐτόματος μετατρεψιμότης τοῦ Κυπριακοῦ νομίσματος εἰς στερλίαν.

Τοὺς θετικοὺς αὐτοὺς παράγοντας ὀφείλομεν νά ἀξιοποιήσωμεν πρὸς ὄφελος τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας. Ἐχομεν ὅμως καὶ ἀρνητικοὺς παράγοντας τοὺς ὁποίους θά πρέπει νά ἐπισημάνωμεν διὰ νά ληφθοῦν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα εἰς τρόπον ὥστε νά περιορισθοῦν αἱ ἐπιπτώσεις των.

Εἰς τῶν σοβαροτέρων ἀρνητικῶν παραγόντων εἶναι ὅτι τὸ ὕψος τῶν εἰσαγωγῶν μας εἰς στερλίνας θά παρουσιάσῃ αὐξήσιν ἐξ αἰτίας τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματος μας. Καὶ τοῦτο διότι αἱ τιμαὶ τῶν προϊόντων ἀπὸ χώρας αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των θά παρουσιάζουν αὐξήσιν περὶ τὰ 16,8%. Ἡ αὐξήσις αὕτη εἰς στερλίνας τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων προϊόντων θά ἐπηρεάσῃ δυσμενῶς τὴν Κυπριακὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν ἐργαζομένων. Ἡ μείωσις τῶν δασμῶν ὡς προνοεῖται καὶ εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον θά περιορίσῃ τὰς δυσμενεῖς αὐτὰς ἐπιπτώσεις. Ἐχομεν ὅμως τὴν γνώμην ὅτι ἐπιβάλλεται νά ληφθοῦν καὶ ἄλλα μέτρα παρομοίας φύσεως ἐὰν θέλωμεν νά περιορίσωμεν τὸν ὑψωμὸν τοῦ τιμαριθμοῦ τῆς ζωῆς. Ὑπάρχουν πλείστα ὄσα εἶδη πρώτης ἀνάγκης τὰ ὁποῖα εἰσάγομεν ἐκ χωρῶν ποῦ δὲν ὑπετίμησαν τὸ νόμισμά των καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων πληρώνονται ὑψηλοὶ δασμοί. Διὰ τὰ φάρμακα, ἐπὶ παραδείγματι, διὰ τὰ ὁποῖα γίνεται καὶ μνεῖα εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, πληρώνεται δασμὸς ἀπὸ 7%—12% καὶ ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ τῶν εἰσαχθέντων κατὰ τὸ 1964 φαρμάκων ἀξίας £ 740,000 μόνον φάρμακα ἀξίας £ 250,000 προήρχοντο ἐκ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, παρίσταται ἀνάγκη ὅπως καὶ αὐτὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὰ εἶδη ἐπὶ τῶν ὁποίων θά πρέπει νά μειωθῇ αἰσθητῶς ὁ δασμὸς. Τὰ δέρματα, ὁ ἱματισμὸς, τὰ μέταλλα διὰ βιομηχανίαν ὅπως καὶ ἄλλα εἶδη πρώτης ἀνάγκης θά πρέπει νά συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸν κατάλογον τῶν εἰδῶν διὰ τὰ ὁποῖα θά μειωθῇ ὁ δασμὸς.

Ἐν ἄλλο ζήτημα τὸ ὁποῖον πρέπει νά τύχη σοβαρᾶς προσοχῆς εἶναι τὸ ἐμπόριόν μας μὲ τὰς σοσιαλιστικὰς χώρας. Ὡς εἶναι γνωστὸν αἱ χώραι αὗται εἶναι καλοὶ πελάται τῶν ἀγροτικῶν μας κυρίως προϊόντων. Τὸ 1966 ἐπὶ παραδείγματι, ἐξήχθησαν τὰ 88% τῆς σταφίδος μας καὶ τὰ 31,3% τῶν οἰνικῶν μας προϊόντων εἰς τὰς χώρας αὐτάς. Διὰ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς στερλίνας ὅμως δημιουργεῖται σοβαρὸς κίνδυνος νά μειωθοῦν αἱ ἐξαγωγαὶ τῶν χωρῶν αὐτῶν πρὸς τὴν Κύπρον, μὲ ἀποτέλεσμα νά μειωθοῦν καὶ αἱ ἀγοραὶ Κυπριακῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ὑπὸ τῶν χωρῶν αὐτῶν. Χρειαζέται ὅμως ὅπως μελετηθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως αὐτὸ τὸ σοβαρὸν ζήτημα καὶ ὅπως ληφθοῦν ὑπ' αὐτῆς τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀγορῶν αὐτῶν διὰ τὰ ἀγροτικά μας προϊόντα.

Τὰ προτεινόμενα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπιπτώσεων ἐκ τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας εἶναι ὀρθά, ἀλλ' ὄχι καὶ ἐπαρκῆ. Δὲν εἶναι δυνατὸν διὰ τῶν μέτρων αὐτῶν νὰ διατηρηθῇ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν ἐργαζομένων. Ὁ τιμᾶριθμος τῆς ζωῆς θὰ σημειώσῃ ἄνοδον τὴν ὅποιαν δὲν δυνάμεθα νὰ καθορίσωμεν ἐπακριβῶς σήμερον. Εἶναι ὅμως θέβαιον ὅτι ὁ τιμᾶριθμος θὰ ἀνέλθῃ. Δι' αὐτὸ καὶ ἐπιβάλλεται μίᾳ πλέον ἐμπεριστατωμένη μελέτῃ τῆς καταστάσεως ἢ ὅποια δημιουργεῖται διὰ τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας. Ὁ μαυραγοριτισμὸς, οἰασδήποτε μορφῆς, θὰ πρέπει νὰ παταχθῇ ἀμειλίκτως. Τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ πρέπει νὰ προστατευθῇ. Οἰαδήποτε ἄνοδος τοῦ τιμᾶριθμοῦ πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ διὰ τῆς ἀναλόγου αὐξήσεως τῶν ἡμερομισθίων.

Ἡ ὑποτίμησις τῆς στερλίνας ἀποτελεῖ σοβαρὰν ἐκδήλωσιν μιᾶς κακῆς οικονομικῆς καταστάσεως. Αἱ ἐπιπτώσεις τῆς ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς οικονομίας θὰ εἶναι σοβαρώταται. Ἐὰν δὲ ἡ Βρετανία κατορθώσῃ νὰ ἐνταχθῇ τελικῶς εἰς τὴν Ἑυρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα αἱ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς οικονομίας θὰ εἶναι ἔτι σοβαρότεραι.

Ἄς μὴ νομίσωμεν λοιπὸν ὅτι διὰ τῆς ἀναλόγου ὑποτιμῆσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας καὶ διὰ τῆς λήψεως ὀρισμένων μέτρων μειώσεως τῶν δασμῶν θὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἐπιτυχῶς ὅλας τὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις. Χρειαζέται προγραμματισμὸς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανικῆς καὶ ἀγροτικῆς παραγωγῆς, ὀρθὴ πολιτικὴ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἀγορῶν εἰς πολλὰς χώρας καὶ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐργαζομένων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον ὡς ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τρόποποιητικὸς) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967 ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ μειώσῃ τοὺς εἰσαγωγικοὺς δασμοὺς ἐπὶ σημαντικοῦ ἀριθμοῦ εἰσαγομένων εἰδῶν διὰ νὰ ἀνασταλῇ ἢ ἀνοδικῇ ἐπίδρασις ἐπὶ τῶν τιμῶν εἰσαγομένων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης ἧτις τυχόν νὰ ἐλάμβανε χώραν μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως νὰ ὑποτιμῆσῃ τὴν Κυπριακὴν λίραν.

Μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς στερλίνας ὑπὸ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως κατὰ 14,3% καὶ τὴν ὑποτίμησιν τῶν νομισμάτων ἀριθμοῦ ἄλλων χωρῶν, πολὺ ὀρθῶς ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ ἀναπροσαρμόσῃ κατ' ἀναλογίαν τὴν συναλλαγματικὴν ἀξίαν τῆς Κυπριακῆς λίρας οὕτως ὥστε νὰ διατηρηθῇ ἡ ὑπάρχουσα ἰσοτιμία μετὰ τῆς στερλίνας. Τοῦτο δὲ ἐγένετο οὐχὶ διὰ νὰ θέσῃ ὑπὸ ἔλεγχον οἰαδήποτε ἐλλειμματικότητα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν τῆς, καθότι τὸ Κυπριακὸν ἰσοζύγιον πληρωμῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρουσιάζει πλεόνασμα ἢ δὲ ἀποθεματικὴ του θέσις κατέστη λίαν ἰσχυρά. Σκοπὸς τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς Ἀγγλικῆς τοιαύτης ἦτο νὰ ἐπιτύχῃ τὴν διατήρησιν τῆς Ἀγγλικῆς ἀγορᾶς ἧτις ἀπορροφᾷ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων, νὰ διατηρήσωμεν καὶ νὰ αὐξήσωμεν τὸν τουρισμὸν μας, νὰ προσελκύσωμεν τὰ κεφάλαια τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ εὐρισκομένων Κυπρίων, νὰ διατηρήσωμεν τὰ Κυπριακὰ κεφάλαια ἐν Κύπρῳ καὶ νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν φυγάδευσιν των εἰς Ἀγγλίαν ὅπου οἱ Κύπριοι κεφαλαιοῦχοι θὰ ἐκέρδιζον τὴν διαφορὰν τῶν 14,3%.

Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ὑποτίμησις τῆς Κυπριακῆς λίρας θὰ ἐπιφέρῃ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τοῦ τόπου μας καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται νὰ ληφθοῦν δραστικὰ μέτρα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ ἀποφευχθῇ κατὰ τὸ δυνατόν ἡ κερδοσκοπία εἰς θάρος τοῦ λαοῦ, μετὰ τὴν ἀδικαιολόγητον αὐξήσιν τῶν τιμῶν, ἧτις θὰ ἔχῃ ὡς ἀμεσον ἀποτέλεσμα τὴν δικαιολογημένην αὐξήσιν τῶν ἡμερομισθίων.

Ἡ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἐπιδιωκόμενη ἐλάττωσις τῶν δασμῶν σημαντικοῦ ἀριθμοῦ εἰσαγομένων εἰδῶν καὶ ἡ ἐπιβολὴ αὐστηροῦ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ ἀριθμοῦ τούτων, ἀσφαλῶς θὰ μετριάσῃ τὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις αἰτινες θὰ προκύψουν ἀπὸ τὴν ὑποτίμησιν τῆς Κυπριακῆς λίρας.

Διὰ νὰ ἀποθοῦν ἀποτελεσματικὰ τὰ ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως λαμβανόμενα μέτρα θὰ πρέπει νὰ ὀργανωθῇ ἐπὶ ἀρτίας θάσεως εἰδικὴ ἀγορανομικὴ ὑπηρεσία ἣτις νὰ παρακολουθῇ μετὰ δραστηρίου ἐπαγρυπνήσεως τὴν Κυπριακὴν ἀγορὰν καὶ ἐπὶ πλεόν νὰ καταρτισθῇ εἰς δικαιοτέρος τιμαριθμικὸς δείκτης καὶ ἐπὶ τῇ θάσει τούτου νὰ γίνουιν ἀνάλογοι μισθολογικαὶ ἀναπροσαρμογαὶ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποφευχθοῦν νέα οἰκονομικὰ πλήγματα εἰς θάρος τῶν ἐργαζομένων, ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν ὤμων τῶν ὁποίων ἀπαιτοῦμεν κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως νὰ ἐπιφορτίζωμεν τὰς δυσμενεῖς οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ διατηρήσωμεν ἀνθηρὰν τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου μας.

Ἐκφράζω τὴν εὐχὴν ὅπως ἐπιτευχθῇ ὁ ἐπιδιωκόμενος διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου σκοπὸς τῆς ἀναστολῆς τῆς ἀνοδικῆς πορείας τοῦ τιμαριθμοῦ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ ἡ αὐξησις τῶν ἡμερομισθίων καὶ νὰ μὴ δημιουργηθῇ ὁ φαῦλος κύκλος τῶν τιμῶν.

Τελειῶνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισίν του εἰς Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι συναδέλφοι.

Σκοπὸς μου δὲν ἦτο νὰ ἀγορεύσω σήμερον διότι τὸ προταθὲν Νομοσχέδιον, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ἦτο ἓνα ἐκ τῶν ἐνδεικνυομένων καὶ θεθαίως ἐνόμιζα ὅτι ὁ καθεὶς θὰ τὸ ἐπεψήφισε χωρὶς συζήτησιν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἔχω ἀκούσει πολλὰ παράξενα καὶ ὀρισμένους ἀριθμούς ἴσως θαλμένους μετέτοιον τρόπον πού νὰ μὴ δίδουν τὴν πραγματικότητα, θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ σὲ ὀρισμένα σημεῖα, παρὰ τὸ ὅτι θὰ ἐπιθυμοῦσα πάρα πολὺ ἐὰν ἠδύνατο ἡ συζήτησις αὐτὴ νὰ ἀναβληθῇ διὰ νὰ ἀναλύσω ἕνα-ἕνα τοὺς ἀριθμούς οἱ ὁποῖοι εἶναι ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον λανθασμένοι. Πάντως θὰ προσπαθῆσω ὅσον με ἰσχύῃ ἢ μνήμη μου διὰ νὰ προχωρήσω.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οὐδεὶς ἐπεζήτησεν εἰς τὴν νῆσον μας τὴν ὑποτίμησιν. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ οἰκονομία μας εἶναι τόσον ὑγιῆς καὶ τόσον σταθερὰ πού οὐδόλως μᾶς ὑπεχρέωνε νὰ ὑποτιμήσωμεν τὴν λίραν μας. Ἄλλὰ, δυστυχῶς, τὸ νόμισμά μας εἶναι συνδεδεμένον μετὰ τὸ Ἀγγλικὸν νόμισμα διὰ δύο λόγους : Ἄφ' ἑνὸς μὲν διότι εὐρισκόμεθα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς στερλίνας καὶ ἄφ' ἑτέρου διότι συνδεόμεθα ἐμπορικῶς μετὰ τὸν κοινοπολιτειακὸν δεσμὸν σὲ ἓνα μεγάλον βαθμὸν καὶ ἐπομένως θὰ εἴχαμε, νὰ σκεφθῶμεν δύο τινά, ἢ μᾶλλον τρία :

Πρῶτον, ποῖον θὰ ἦτο τὸ συμφέρον μας ὅσον ἀφορᾷ τὰ γεωργικὰ μας προϊόντα. Δεύτερον, ποῖα θὰ ἦσαν τὰ συμφέροντά μας διὰ τὴν βιομηχανίαν μας, καὶ τρίτον, ποῖα θὰ ἦσαν τὰ συμφέροντά μας διὰ τὸν τουρισμὸν μας.

Ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη προηγουμένως ἀπὸ ἄλλους ἀγορητὰς αἱ ἐξαγωγαὶ μας εἶναι ἀξίας περὶ τὰ 29 ἐκ. λιρῶν ἐκ τῶν ὁποίων 12-13 ἐκ. λιρῶν εἶναι εἰς γεωργικὰ προϊόντα. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων περὶ τὰ 9 ἐκ. λιρῶν ἐξάγονται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀγορὰν. Δεδομένου δὲ ὅτι κύριοι συναγωνισταὶ μας σὲ ὀρισμένα εἶδη εἶναι αἱ χώραι ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ὑπετίμησαν τὸ νόμισμά των ἀκολουθοῦσαι τὴν ὑποτίμησιν τοῦ Ἀγγλικοῦ νομί-

σματος, εάν δέν ύποτιμούσαμεν τό νόμισμά μας θά εύρισκώμεθα σέ μειονεκτικήν θέσιν διότι θά ύπεχρεωνώμεθα νά ελαττώσωμεν τās τιμάς τών έμπορευμάτων μας, τά όποία προσφέρονται εις τήν Άγγλικήν άγοράν, κατά 16 2/3% και όχι εις 14 1/3% διότι αυτό άντιστοιχεί άκριθώς εάν έκρατούσαμεν τό νόμισμά μας όπως σήμερα, δηλαδή περίπου 17% διά νά μπορέσωμεν νά εξακολουθήσωμεν νά διαθέτωμεν τά έμπορεύματά μας εις τήν Άγγλικήν άγοράν άντιμετωπίζοντες τόν συναγωνισμόν του Ισραήλ και τής Ισπανίας. Τήν ζημίαν αυτήν τών 17% θά τήν ύφίστατο ό άγροτικός μας πληθυσμός, ό όποίος άγροτικός μας πληθυσμός άποτελεί τό μέγιστον μέρος του πληθυσμού μας, πράγμα τό όποιον δέν θά ήτο καθόλου προς όφελος τής οικονομίας μας και αυτού τούτου του παραγωγού. Άλλά σύν τῷ χρόνῳ με τήν ύποτίμησιν αυτήν τό ύπόλοιπον τών γεωργικῶν μας προϊόντων σήμερα τό διαθέτομεν ώρισμένον εις τās Άνατολικάς χώρας με συμβάσεις και πολύ περιωρισμένην ποσότητα εις τās Εύρωπαϊκάς χώρας τής Κοινῆς Άγοράς, εις τήν όποιαν Κοινήν Άγοράν άντιμετωπίζομεν τήν διαφοράν του δασμολογίου τό όποιον έχουν αι χώραι τής Κοινῆς Άγοράς έναντί μας. Με τήν ύποτίμησιν τήν όποιαν έχομεν σήμεραν έπιτυγχάνομεν δύο τινά : Εις μέν τās Άνατολικάς χώρας μπορούμεν νά διαθέσωμεν τά έμπορεύματά μας όχι μόνον ως προηγούμενως αλλά και εύκολώτερον και εις καλύτερας τιμάς προς όφελος πάλιν τών παραγωγῶν μας, εις δε τās χώρας τής Κοινῆς Άγοράς, δεδομένου ότι σήμεραν έχομεν ένα περιθώριον 17% περίπου, κατ' άκρίθειαν 16 2/3%, δυνάμεθα νά συναγωνισθώμεν τās χώρας αι όποια προσφέρουν έμπορεύματα εις τās χώρας τής Κοινῆς Άγοράς με τήν διαφοράν αυτήν. Και με τόν τρόπον αυτόν έπιτυγχάνομεν δύο τινά : Νά διαθέτωμεν εύκολώτερον τό έμπόρευμά μας και συγχρόνως εξασφαλίζομεν και άγοράς εις νέας χώρας διά νά είμεθα πλέον σίγουροι.

Άλλ' έκτός τούτου, κύριοι, ύπάρχει ή πιθανότης σήμεραν ή Άγγλία νά κατορθώση νά ύπεισέλθῃ εις τήν Κοινήν Άγοράν. Και θεβαίως γεννᾶται τό ζήτημα ποία θά είναι ή θέσις μας έναντι αυτής τής καταστάσεως. Δέν ύπάρχει άμφιβολία ότι σκοπός τής Κυβερνήσεώς μας είναι μόλις ή Άγγλική Κυβέρνησις κατορθώση νά γίνῃ μέλος τής Κοινῆς Άγοράς νά ζητήσωμεν και ήμεῖς νά συμμετάσχωμεν και νά γίνωμεν μέλος τής Κοινῆς Άγοράς, θεβαίως όχι ως πλήρες μέλος, όποτε θά έχωμεν τήν έξῆς διευκόλυνσιν. Ότι έχοντες τήν ύποτίμησιν τής λίρας μας ως και ή Άγγλία θά εξακολουθήσωμεν άφ' ένός νά έχωμεν τήν δυνατότητα νά διαθέτωμεν έμπορεύματα εις τήν Άγγλίαν, άφ' έτέρου δε θά έχωμεν μεγαλύτεραν εύχέρειαν νά διαθέτωμεν περισσότερα έμπορεύματα και εις καλύτερας τιμάς εις τήν Κοινήν Άγοράν.

Τώρα έρχόμεθα εις τό δεύτερον μέρος τών έξαγωγῶν μας, τό μέγalon. Αυτό τό δεύτερον μέρος είναι τὰ μεταλλεύματά μας. Τὰ μεταλλεύματά μας, κύριοι, όπως πρέπει νά ξέρετε, διατίθενται όχι εις λίρας αλλά εις δολλάρια. Έπομένως και αυτά αι πράξεις αι όποια ύφίστανται μέχρι σήμεραν και εκείναι αι όποια θά γίνουν εις τό προσεχές μέλλον μᾶς δίδουν μίαν τιμήν μεγαλύτεραν εκείνης τήν όποιαν είχομεν εξασφαλίζει προηγούμενως εις λίρας κατά 16 2/3%. Και οὔτω με τās δύο αυτές δυνατότητας, από τās έξαγωγάς μας μπορούμεν νά εξασφαλίσωμεν ένα πολύ μεγαλύτερον ποσοστόν χρημάτων άπ' ό,τι προηγούμενως. Άλλ' έκτός τούτου, έχομεν σήμεραν έκτός από τās έξαγωγάς αυτών τών προϊόντων και τās βιομηχανίας τās όποιας έν σχέσει με τό έξαγωγικόν έμπόριον νά μου έπιτρέψετε νά αναφέρω όταν θά όμιλήσω διά τās βιομηχανίας. Σήμεραν αι βιομηχανίαί μας, παρά τό ότι τό ποσοστόν των έχει άνέλθει σημαντικῶς και άνέρχεται από ήμέρας εις ήμέραν, δέν έφθασαν εις τόν βαθμόν εις τόν όποιον ζητοῦμεν νά φθάσουν. Με τήν ύποτίμησιν τής λίρας, κύριοι, μᾶς δίδεται μία μεγάλη εύκαιρία. Η εύκαιρία νά αναπτύξωμεν τās βιομηχανίας μας όχι μόνον διά νά καλύψουν τήν έπιτόπιον κατανάλωσιν άλλ' έπίσης και διά νά μᾶς δώσουν τήν δυνατότητα νά αύξήσωμεν τās έξαγωγάς μας. Δέν ύπάρχει άμφιβολία ότι με τās βιομηχανίας τās όποιας έχομεν σήμεραν και με εκείνας τās όποιας σκεπτόμεθα νά δημιουργήσωμεν εις τό προσεχές μέλλον θά έχωμεν δύο ειδῶν βιομηχανίας. Τās βιομηχανίας εκείνας αι όποιαί θά μπορούν νά

ἐργάζονται με πρώτας ὕλας Κυπριακὰς καὶ με τὰς βιομηχανίας ἐκείνας αἱ ὁποῖαι θὰ ἐργάζονται με εἰσαγωγέας πρώτας ὕλας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς πρώτας, θὰ μᾶς δοθῇ ἡ δυνατότης νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὰ ἐμπορεύματά μας χωρὶς νὰ ἔχωμεν νὰ πληρώσωμεν ἠδὲξήμενα κόστη διὰ πρώτας ὕλας, θὰ μᾶς δοθῇ ἡ εὐχέρεια νὰ ἀπορροφήσωμεν περισσότερα γεωργικὰ ἢ ἄλλα Κυπριακὰ προϊόντα, καὶ θὰ μπορέσωμεν με τὸ κόστος τὸ χαμηλὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἔχωμεν, λόγω τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς λίρας, νὰ εἴμεθα πλέον συναγωνισίμοι πρὸς τὰ εἰσαγόμενα, καὶ με τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ μπορέσωμεν νὰ πάρωμεν περισσότερον μερίδιον εἰς τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν· λόγω δὲ τῆς χαμηλῆς τιμῆς τὴν ὁποίαν θὰ ἔχωμεν, θὰ εἴμεθα καὶ εἰς θέσιν ἀκόμη νὰ κάμωμεν ἐξαγωγὰς εἰς μεγάλον βαθμὸν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς βιομηχανίας αἱ ὁποῖαι διὰ νὰ ἐργασθῶσι χρειάζονται πρώτας ὕλας, συνήθως τὸ ποσοστὸν εἰς τὸ κόστος ἑνὸς προϊόντος ἐκ τῶν πρώτων ὑλῶν δὲν εἶναι 100% ἀλλὰ εἶναι ἕνα ποσοστὸν τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν εἶδος προϊόντος παράγωμεν, πού μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπὸ 5 μέχρι 40, 50, 60%. Ἐπομένως ἡ διαφορὰ ἢ ὁποία θὰ προκύψῃ ἐκ τῶν πρώτων ὑλῶν, ἐὰν μὲν εἶναι ἐκ χωρῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὑποτιμῆσει τὸ νόμισμά των θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶναι ἡ ἴδια, ἐὰν δὲ εἶναι ἐκ χωρῶν αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ὑποτιμῆσει τὸ νόμισμά των ἢ διαφορὰ εἰς τὸ ποσοστὸν τῆς ἀξίας ἑνὸς προϊόντος ἀπὸ πρώτας ὕλας θὰ εἶναι πάλιν μηδαμινόν. Διότι ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ διαφορὰ εἶναι περὶ τὰ 17% πάνω σὲ ἕνα μέσον ὄρον 40%, ἡ διαφορὰ ἢ ὁποία θὰ ὑπάρξῃ θὰ εἶναι ἐλαχίστη καὶ ἐπομένως οὐδόλως θὰ ἐπηρεάσῃ τὸ κόστος σὲ τέτοιον βαθμὸν τοῦ νὰ μπορέσῃ νὰ ἀλλοιωθῇ τὰς ἐξαγωγὰς. Ὡς παράδειγμα δὲ θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω τὴν ἀκριβῶς με ἔχει εἰδοποιήσῃ ἐν τῶν ἐργοστασίων με τὰ ὁποῖα συναλλάττομαι. Μοῦ ἔχει ἀναφέρει ὅτι μετὰ τρεῖς μῆνας τὰ κόστη τῶν Ἀγγλικῶν βιομηχανικῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα προσφέρει θὰ αὐξηθοῦν κατὰ 5% ὡς ἐξῆς :

2% λόγω ἐλαττώσεως, μᾶλλον ἀφαιρέσεως τῆς ἐπιχορηγήσεως δι' ἐξαγωγὴν τὴν ὁποίαν παρεχόμεν μέχρι σήμερον ἢ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις καὶ τὴν ὁποίαν θὰ σταματήσῃ, καὶ 3% πρὸς κάλυψιν τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν πρώτων ὑλῶν ἐκ ξένων χωρῶν ὡς ἐπίσης καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν ἡμερομισθίων. Δηλαδή ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον θέλω νὰ καταλήξω εἶναι ὅτι ἡ εἰς πρώτας ὕλας διαφορὰ εἶναι περὶ τὰ 3%. Ἐπομένως καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς βιομηχανίας θὰ μᾶς ἐξυπηρετήσῃ πλήρως.

Καὶ τὸ τελευταῖον σημεῖον τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ τουρισμὸς μας. Σήμερον ἔχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἔχωμεν τουρισμὸν ἐκ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου καὶ, ὡς αἱ στατιστικαὶ μᾶς ἔχουν δείξει, ἡ πλειονότης τῶν τουριστῶν μας εἶναι Ἀγγλοι. Οἱ Ἀγγλοι εἰς τὴν Κύπρον ἔρχονται διὰ δύο λόγους : Πρῶτον διότι εἶναι εἰς τὴν περιοχὴν τῆς στεριῆς, καὶ δεύτερον διότι ἡ ζωὴ δὲν εἶναι τόσο ἀκριθὴ. Μάλιστα καταβάλλεται προσπάθεια ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον καὶ τὰ Τουριστικὰ Γραφεῖα οὕτως ὥστε νὰ ἐλαττώσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν τὰς ἀερογραμμὰς διὰ νὰ ἐλαττώσωμεν τὰ κόστη. Ἐὰν δὲν εἴχαμεν ὑποτιμῆσει τὴν λίραν μας τότε θὰ εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἐξῆς μειονεκτικὴν θέσιν : Θὰ εἴχαμεν τὴν Ἰσπανίαν, ἢ ὁποία εἶναι κατὰ πολὺ εὐθηνότερα μας (μᾶλλον ἦτο καὶ προηγουμένως ὅπως καὶ σήμερον κατὰ πολὺ εὐθηνότερα μας) συναγωνιστήν, καθ' ὅτι ἐὰν σήμερον ἢ Ἰσπανία ὑποτιμοῦσα τὴν τιμὴν τῆς καθὼς καὶ ἡ Μάλτα, καὶ ἐμεῖς μὴ ὑποτιμοῦντες τὴν τιμὴν μας θὰ εἴμεθα κατὰ 17% ἀκριβώτεροι. Καὶ ἐπομένως τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς φαντάζομαι ὅτι θὰ ἐννοῇ ὅτι ὑποτιμοῦμεν τὸ νόμισμά μας καὶ ὄχι τὴν τιμὴν μας !

(Γέλωτες)

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐχετε πληρέστατον δίκαιον. Μὲ συγχωρεῖτε.

Ἐπομένως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον—τὴν τιμὴν τοῦ νομίσματός μας, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε—πρέπει ἐπίσης νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν εἶναι τὸ ἐξῆς : Ὅτι καὶ οἱ ξένοι

τουρίσται ἀπὸ χώρας αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ὑποτιμήσει τὰ νομίσματά των δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἔχῃσι τὸ μεγάλο πλεονέκτημα τὸ νόμισμά των νὰ λογιζέται κατὰ 17% περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι εἰς οἰανδήποτε ἄλλην χώραν.

Τώρα, ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰσαγωγὰς τὰς ὁποίας ὁ ἔντιμος συνάδελφος κύριος Λυσσαρίδης ἔχει ἀναφέρει. Εἶπεν ὅτι τὸ 1956 ἔχουν γίνεи εἰσαγωγὰι 55 ἑκ. λιρῶν περίπου ἑκ τῶν ὁποίων 21 ἑκ. λιρῶν ἔχουν γίνεи ἑκ τῶν χωρῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των, καὶ 34 ἑκ. ἑκ τῶν χωρῶν αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των, καί, θεβαίως, ἀφοῦ ἔκαμεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος τὸν ὑπολογισμόν, εἶδεν ὅτι ὑπάρχει μία διαφορὰ μεγάλη, μερικῶν ἑκατομμυρίων λιρῶν. Ἴσως ὁ λογαριασμός αὐτὸς μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου νὰ εἶναι ὀρθός. Ἄλλὰ ἴσως νὰ μὴν εἶναι ἐν γνώσει τοῦ ἐντίμου συναδέλφου τὸ ἔξῃς : Ἐκ τῶν 55 τούτων ἑκ. λιρῶν ἐμπορευμάτων τὰ ὁποῖα εἰσάγομεν, δὲν τὰ καταναλίσκομεν ὅλα ἡμεῖς ὡς Κύριοι. Διότι πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν ἐμπορευμάτων τὰ ὁποῖα εἰσάγομεν καὶ πρὸ πάντων τῶν ἐμπορευμάτων τὰ ὁποῖα θεωροῦμεν ὡς ἐμπορεύματα πολυτελείας, ἀγοράζονται ἀπὸ τοὺς τουρίστας μας εἴτε αὐτοὶ εἶναι πραγματικοὶ τουρίσται, εἴτε ὡς τουρίσται τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐδῶ. Ἐπίσης πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ἰλεῖστα τῶν τροφίμων τὰ ὁποῖα εἰσάγομεν σὲ μεγάλον βαθμόν, τὰ εἰσάγομεν διὰ νὰ τρέφωμεν αὐτοὺς ὄλους οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐδῶ ἢ ὡς στρατιῶται ἢ ὡς οἰκογένειαι στρατιωτῶν, καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι ἀξίας ἑκατομμυρίων λιρῶν. Καὶ ἐν τῇ πραγματικότητι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πιστεύω, ἔντιμοι συνάδελφοι, εἶναι ὅτι ἐάν μίαν ἡμέραν ὅλαι αἱ θάλασσαι καὶ ὅλοι οἱ στρατοὶ ἀπέλθουν ἐκ τῆς νήσου μας τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν μας δὲν θὰ εἶναι τόσον ἀσχημον ὅσον πιστεύομεν, διότι αἱ εἰσαγωγὰι μας θὰ ἐκπέσουν σὲ ἓνα μεγάλον βαθμόν καὶ ἐπομένως τὸ ἰσοζύγιόν μας θὰ εἶναι σχεδὸν ἰσοσκελισμένον. Διότι αὐτοὶ οἱ ἄδηλοι πόροι τοὺς ὁποίους ἔχομεν, ἀκριβῶς τὸ πλεῖστον τῶν ἀδήλων πόρων διὰ τῶν ὁποίων ὄχι μόνον καλύπτομεν τὸ ἔλλειμά μας ἀλλὰ ἔχομεν ἕκαστον ἔτος 4, 5 ἢ 6 ἑκατομμύρια περίσσειμα, εἶναι ἀκριβῶς αὐτὰ τὰ ἐμπορεύματα τῶν 55 ἑκατομμυρίων τὰ ὁποῖα διαθέτομεν εἰς αὐτὰ τὰ πρόσωπα. Λοιπὸν μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι ἄδικον νὰ φοβούμεθα ὅτι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θὰ ζημιωθῇ ὁ τόπος.

Ἄλλὰ καὶ οἱ δύο ἔντιμοι συνάδελφοι ποὺ ἔχουν ἀγορεύσει προηγουμένως, ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης καὶ ὁ κ. Παπαϊωάννου, ἔχουν κρούσει τὸν κῶδωνα τοῦ κινδύνου ὅτι λόγω τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας μας δὲν θὰ μπορούμεν νὰ ἀγοράσωμεν ἐμπορεύματα ἀπὸ τὰς Ἀνατολικὰς χώρας. Καὶ αὐτὸν τὸν φόβον μπορῶ νὰ διαθεβαίωσω τοὺς ἐντίμους συναδέλφους ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὸν ἔχουν διότι τὰ ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα ἀγοράζονται συνήθως ἑκ τῶν χωρῶν τούτων εἶναι τοιαῦτα ποὺ ὁποθενδήποτε ἀγορασθῶσι θὰ εἶναι ἐμπορεύματα ἀπὸ χώρας αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των. Καὶ συγκεκριμένως θὰ σᾶς δώσω ἓνα παράδειγμα. Μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς λίρας ὄλον τὸ πετρέλαιον διὰ τὴν Ἀρχὴν Ἡλεκτρισμοῦ διὰ μίαν ὀλόκληρον τριετίαν ἔχει ἀγορασθῆ ἀπὸ τὴν Ρωσίαν παρὰ τὸ ὅτι δὲν ἔχει ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά της. Ἐπίσης ὑπάρχουν αἱ διάφοροι ἀγοραὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας εἰσάγομεν ξυλείαν. Ξυλείαν δὲν ἔχουν οὔτε ἡ Ἀγγλία οὔτε αἱ χῶραι αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των. Ὑπάρχουν οἱ σπόροι μπιζελιοῦ καὶ χίλια δύο ἄλλα ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰς χώρας αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των. Ἐπομένως καὶ αὐτὸς ὁ φόβος δὲν ὑπάρχει. Δι' αὐτὸ, κύριοι, παρὰ τὸ ὅτι ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης ἔχει ἀναφέρει προηγουμένως ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν τὸν ἔχει, ἢ μᾶλλον δὲν μᾶς ἔχει κατατοπίσει, μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὴ ἢ ἀποψις αὐτή, διότι ἐπὶ τοῦ θήματος τούτου ἀνῆλθεν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν καὶ μᾶς κατετόπισε. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ ζήτημα ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ αὐτὴν τὴν Βουλὴν νὰ ἀποφασίσῃ κατὰ πόσον ἦτο ὀρθὸν νὰ ὑποτιμήσῃ τὴν λίραν ἢ ὄχι μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ ἦτο τὸ χειρότερον καὶ τὸ πλέον ἀσυγχώρητον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἔκαμεν μία Κυβέρνησις. Ἀλλοίμονον. Σὲ κανένα μέρος τοῦ κόσμου δὲν πηγαίνει εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἀπο-

φασίζεται εάν πρόκειται να υποτιμηθῆ ἢ ὄχι τὸ νόμισμα. Εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις καὶ πρὸ πάντων τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν μελετᾷ συμφώνως ἀριθμῶν καὶ στατιστικῶν τὰς ὁποίας δὲν μπορεῖ νὰ ἔχη μελετήσῃ οὔτε σὲ μίαν οὔτε σὲ δύο οὔτε σὲ δέκα ἡμέρας διὰ νὰ ἴδῃ ποῖον πραγματικῶς εἶναι τὸ συμφέρον τοῦ τόπου, καὶ τότε μόνον ἀποφασίζουν ὅταν πειθοῦν ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ συμφέρον τοῦ τόπου.

Εὐχαριστῶ πολὺ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον συζητεῖ τὸ Σῶμα σήμερον ἀφορᾷ εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου, ἀποτελεῖ δὲ ἓνα ἀπὸ τὰ ἄμεσα μέτρα τὰ ὁποία ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησεν ὀρθόν ὅπως λάθῃ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς υποτιμήσεως τῆς στερλίνας. Λέγω ἓνα ἀπὸ τὰ ἄμεσα μέτρα, διότι ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε καὶ ἄλλα μέτρα διὰ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἀπότομον αὐξήσιν τῶν τιμῶν καὶ τὴν δημιουργίαν ἐπικινδύνου καταστάσεως ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως ἐπρόσεξα ὅτι ἀρκετοὶ συνάδελφοι ἔδωσαν περισσότερον θάρος εἰς τὸ θέμα τῆς υποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας ὡς ἀποτέλεσμα τῆς υποτιμήσεως τῆς στερλίνας.

Νομίζω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ἡ υποτίμησις πρέπει πλέον νὰ ληφθῆ ὡς ἓν γεγονός τετελεσμένον. Ἦδη ἡ υποτίμησις ἔγινε καὶ ἐπὶ τοῦ τετελεσμένου τοῦτου γεγονότος νὰ συνεχισθῆ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου. Ὑπάρχει ἡ ἀποφῆς ἢ ὁποία εὐσταθεῖ ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὀρθόν, εἰάν ἐν τέλει καταλήξωμεν ὅτι ἔγινε λάθος ὅταν εἶχαμεν ἀποφασίσει νὰ υποτιμήσωμεν τὴν Κυπριακὴν λίραν, νὰ ἀφήσωμεν νὰ παρέλθῃ αὐτὴ ἡ λαθασμένη ἀπόφασις χωρὶς νὰ πάρωμεν μαθήματα ἀπὸ ἓνα λάθος τὸ ὁποῖον ἔγινε εἰς τὸ παρελθόν. Συμφωνῶ. Θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ συζήτησις, ἐκτεταμένη μάλιστα, ἐπὶ ἐνός τόσοσ ὁσοῦρου θέματος.

Εἰσηγοῦμαι ὁμῶς ὅτι ὁ καταλλήλοτερος τρόπος διὰ νὰ ἐξετάσωμεν μεθοδικὰ καὶ ἐποικοδομητικὰ τὸ θέμα τοῦτο θὰ ἦτο νὰ ἐγγράψωμεν τὸ εἰδικόν θέμα τῆς υποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας καὶ νὰ τὸ συζητήσωμεν ἀφοῦ ἔλθωμεν ἐδῶ προητοιμασμένοι μὲ τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα.

Δὲν συμφωνῶ μὲ τὸν συνάδελφόν μου κ. Λυσσαρίδην ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ προηγηθῆ συζήτησις εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο τῆς ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως νὰ υποτιμήσῃ τὴν Κυπριακὴν λίραν. Ἐξ ὅσων ἐγὼ τοῦλάχιστον γνωρίζω εἰς καμμίαν χώραν δὲν ἔγινε συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ υποτιμήσῃ τὸ νόμισμα τῆς χώρας ἐκείνης. Αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ ὀρθόν, διότι ἡ υποτίμησις τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος ἀποτελεῖ εὐθύνην τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, εἶναι ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ διὰ τὴν ὁποίαν εὐθύνεται κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἡ Κυβέρνησις, ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, καὶ οὐχὶ ἡ Νομοθετικὴ. Ἡ Νομοθετικὴ μπορεῖ νὰ συζητήσῃ, νὰ λάθῃ ὠρισμένας ἀποφάσεις καὶ νὰ ψέξῃ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν εἰάν κακῶς ἔλαβεν αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν. Ἄλλ' εἶναι ἀδιανόητον νὰ παρέλθουν πολῦτιμοὶ ἡμέραι εἰς συζήτησιν ἢ ὁποία νὰ προηγηθῆ μίᾳς τόσοσ ὁσοῦρας ἀποφάσεως, διότι εἶναι φανερόν ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως αὐτῆς αἱ ἀγοραπωλησίαι πού θὰ γίνουσι τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος θὰ εἶναι ἀνευ προηγουμένου καὶ διὰ τὸν λόγον ἀκριβῶς αὐτὸν κατὰ τὰς ὀλίγας ἐκεῖνας ἡμέρας κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία μελετᾷ καὶ συζητεῖ τὸ θέμα, κλείουσι αἱ Τράπεζαι, κλείουσι τὰ διάφορα ἄλλα κέντρα ἀγοραπωλησίας ἀξιών, τὰ χρηματιστήρια, διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν αὐταὶ αἱ μετακινήσεις καὶ αἱ πωλήσεις τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος, κεφαλαίων γενικῶς.

Παρ' όλον τούτο επαναλαμβάνω ότι θά ήτο άκρως ένδιαφέρον και σοβαρόν τό θέμα τής συζητήσεως τής υποτιμήσεως τής Κυπριακής Λίρας.

Δέν θά ήθελα νά έκφράσω έδω άπόψεις επί τών ειδικών σημείων τά όποία ήγέρθησαν, θά ήθελα όμως νά πω ώρισμένας, νά έξωτερικεύσω μάλλον τά συναισθήματα τά όποία με διακατείχον κατά τās ήμέρας κατά τās όποιās ή Έκτελεστική Έξουσία έσκέπτετο νά υποτιμήση ή νά μη υποτιμήση τό έθνικόν νόμισμα. Καί ένθυμούμαι ότι εκείνο τό όποίον έσκεπτόμην ήτο τό έξής : 'Η υποτίμησις είναι ένα θέμα τεχνικόν, πολύπλοκον, άκρως ένδιαφέρον και σοβαρόν μέν, αλλά θέμα τό όποίον πολύ όλίγοι είναι δυνατόν νά άντιληφθούν, νά συλλάθουν και νά κατορθώσουν νά έκφράσουν, νά μορφώσουν γνώμην.

Θά μου πητε, ίσως, καλά έν τοιαύτη περιπτώσει ένας δέν μπορεί νά έχη καμμίαν γνώμην επί του θέματος ; "Όχι, θά πρέπει νά έχη μίαν γνώμην. 'Αλλά όσον άφορā τόν έαυτόν μου περιωρίσθηκα εις τό έξής : Προσεπάθησα νά κατατοπισθώ και από τό 'Υπουργείον Οικονομικών και από τήν Κεντρικήν Τράπεζαν και από άλλους, πρόσωπα και όργανισμούς οι όποίοι είχαν σχέση με τό θέμα τούτο και έσχημάτισα τήν έντύπωσιν ότι και αι άναγκαίαι μελέται είχαν ήδη προηγηθή και αι άνταλλάγαι άπόψεων έγιναν και ή Κεντρική Τράπεζα συνεβούλευσε, είχε τήν εύκαιρίαν νά συμβουλεύση τό 'Υπουργείον Οικονομικών, και ό 'Υπουργός Οικονομικών είχε άνταλλάξει άπόψεις με ειδικούς, με οικονομολόγους και με έπηρεαζόμενους όργανισμούς. Καί έν τέλει, κατόπιν όλων αυτών τών έρευνών και τών μελετών, πράγματι κατέληξαν εις ένα άποτέλεσμα, εις μίαν άπόφασιν ή όποία δέν έλήφθη εκείνην τήν ώραν στήν στιγμήν, αλλά ήτο προϊόν κάποιας έργασίας.

Και θά ήθελα εις τό σημείον τούτο νά διαφωνήσω και πάλιν με τόν συνάδελφόν μου κ. Λυσαριδην ώς πρός τήν ύπαρξιν μελέτης εις περίπτωσιν υποτιμήσεως. 'Υπήρχε σοβαρωτάτη μελέτη, μάλιστα έξ όσων ένθυμούμαι τό ποσοστόν υποτιμήσεως τό όποίον προέβλεπεν αυτή ή μελέτη τής στερλίνας ήτο περίε των 20%. Δηλαδή είχαν ληφθή στατιστικά στοιχεία, είχαν ληφθή άπόψεις ειδικών από τό έξωτερικόν τι θά έπρεπε νά γίνη εις περίπτωσιν κατά τήν όποιαν ώρισμένοι χώροι θά υποτιμούσαν και άλλαι δέν θά υποτιμούσαν κ.λ.π. και ύπήρχαν όλα αυτά έτοιμα, ούτως ώστε εις δεδομένην στιγμήν νά δυνηθή ή Έκτελεστική Έξουσία νά λάβη μίαν όρθήν, κατά τό δυνατόν, άπόφασιν έντός τών όλίγων ήμερών πού θά έπρεπε νά είχε λάβει αυτήν τήν άπόφασιν. "Εκτοτε δέ μετά τήν υποτίμησιν παρηκολούθησα τās παρατηρήσεις τών διαφόρων επηρεαζόμενων και ένδιαφερομένων και μπορώ νά πω ότι δέν ύπηρεξε ζωηρά ή τούλάχιστον σοβαρά αντίδρασις ή αντίρρησις εις τήν άπόφασιν τής Κυβερνήσεως νά ακολουθήση τήν τιμήν τής στερλίνας δεδομένου ότι άνήκομεν εις τήν περιοχήν τής στερλίνας, δεδομένου ότι έχομεν σχέσεις πολύ στενάς με τήν 'Αγγλίαν και γενικά με τās χώρας εκείνας αι όποίαι ήδη ύπετίμησαι τό νόμισμά των. Μάλιστα είμεθα και από τούς τελευταίους πού έπήραμεν τήν άπόφασιν. 'Επιμενάμεν όλίγον νά ιδώμεν τι θά έκαιμαν και οι συναγωνιστάί μας και μετά έπήραμεν αυτήν τήν σοβαράν άπόφασιν.

Καταλήγων, έντιμε κ. Πρόεδρε, δέν θά ήθελα νά σας άπασχολήσω περισσότερο επί του θέματος τούτου, αλλά επαναλαμβάνω και πάλιν ότι ίσως θά ήτο ένα άκρως ένδιαφέρον θέμα, έν όψει μάλιστα του γεγονότος ότι είναι πιθανή περαιτέρω υποτίμησις τής στερλίνας, νά καθορισθή ή συζήτησις εις ειδικόν χρόνον όσον άφορā τήν υποτίμησιν. Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ο κ. Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

'Από τήν θέσιν μου, κ. Πρόεδρε.

'Επειδή βλέπω, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι επί τή εύκαιρία τής συζητήσεως του Δασμολογικού αυτού Νομοσχεδίου έπεξετάθη ή συζήτησις εις τήν σκοπιμότητα

υποτιμήσεως ή όχι της Κυπριακής λίρας, εισηγοῦμαι ή συνέχισιν τής συζητήσεως κατά την προσεχή συνεδρίασιν επί του σοβαρωτάτου αὐτοῦ ζητήματος ή έγγραφῆν, ὅπως εισηγήθη ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης, τοῦ θέματος δι' εὐρυτέραν συζήτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Προτοῦ ή Βουλὴ ἀποφασίσῃ κατὰ πόσον θὰ ἐγγράψῃ θέμα ή θὰ ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν, νομίζω ὅτι εἶναι λογικὸν νὰ δοθῆ ή εὐκαιρία ἀπαντήσεως εἰς ὠρισμένα θέματα τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν ἐνώπιον τής Βουλῆς. Τὸ δικαιολογητικὸν ὅτι ή Βουλὴ εὐρέθῃ ἐξ ἀπροόπτου πρὸ αὐτῆς τής συζητήσεως δὲν εὐσταθεῖ, δεδομένου ὅτι τόσοσιν κατὰ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς προέβῃ εἰς δῆλωσιν ἀπὸ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τής ἀναγνώσεως τής ἐκθέσεως εἰς τὴν Βουλήν, τοῦλάχιστον μερικὰ ή ἐν μέλῳ τής Βουλῆς ἤθελε νὰ συνδέσῃ αὐτὸ τὸ θέμα μετὰ τὸ θέμα τής υποτιμήσεως καὶ νὰ συζητήσῃ τοῦτο εἰς τὴν Βουλήν. Νομίζω ὅτι ὑπῆρξεν ἀρκετὴ προειδοποίησις. Δι' αὐτὸ νομίζω, παρ' ὄλον πού δὲν διαφωνῶ μετὰ οἰανδήποτε ἄλλην εἰσήγησιν, ὅτι τοῦλάχιστον πρέπει νὰ δοθῆ ή εὐκαιρία νὰ τερματισωμεν ὅσα θέματα αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἠγέρθησαν καὶ κατόπιν ή Βουλὴ ἄς ἀποφασίσῃ κατὰ πόσον θέλει νὰ συνεχίσῃ τὴν συζήτησιν ή νὰ ἐγγράψῃ θέμα περὶ τής υποτιμήσεως τής στεργλίνας. Δι' αὐτὸ παρακαλῶ ὅπως μοῦ δοθῆ ὁ λόγος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχουν ἄλλοι οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ὁμιλήσουν ἐπὶ τοῦ θέματος προτοῦ δώσω τὸν λόγον εἰς Βουλευτὰς νὰ δευτερολογήσουν ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀπὸ τὴν θέσιν μου, κ. Πρόεδρε, ὑποβάλλω τὴν εἰσήγησιν τὴν ὁποῖαν ὑπέβαλεν ὁ κ. Φράγκος περὶ διακοπῆς τής συζητήσεως εἰς τὸ παρὸν στάδιον, δεδομένου ὅτι εἶναι τόσοσιν σοβαρὸν τὸ θέμα, ἔχουν εἰπωθῆ τόσα σοβαρὰ στοιχεῖα, πού νομίζω ὅτι, ὡς θέμα ἀρχῆς καὶ διαδικασίας πού ἔχομεν ἤδη ἀκολουθήσει ἕως τώρα, ἐπιβάλλεται ή ἀναβολὴ τής συζητήσεως διὰ νὰ τὸ ἐπανεξετάσωμεν. Ὡς θιασώτης ἄλλωστε τής ἀπόψεως ἦτο καὶ ὁ κ. Λυσσαρίδης μετὰ τὰς προγενεστέρας δηλώσεις του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαθβίδης ἀπὸ τὴν θέσιν του.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ εισηγηθῶ ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὸ Νομοσχέδιον νὰ ψηφισθῆ, ή συνέχισις δὲ διὰ τὸ ζήτημα τής υποτιμήσεως νὰ συνεχισθῆ τὴν προσεχῆ ἐβδομάδα. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ μπορέσουν οἱ κύριοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν παρακολουθήσει, ἐπειδὴ ἔχουν ἀναφερθῆ πάρα πολλοὶ ἀριθμοὶ τοὺς ὁποῖους εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ ἐνθυμηταὶ κανεὶς ἐπακριβῶς, νὰ πάρουν τὰ πρακτικὰ νὰ τὰ μελετήσουν καὶ νὰ ἔλθουν τὴν προσεχῆ ἐβδομάδα νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν συζήτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν ἔχω καμμίαν ἔνστασιν νὰ δοθῆ ή εὐκαιρία εἰς τὸν συνάδελφον κ. Λυσσαρίδην νὰ ὀλοκληρώσῃ τὰς σκέψεις του καὶ νὰ δυνηθῆ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐλέχθησαν. Θὰ ἔκαμνα ὁμως ἔκκλησιν ὅπως μετὰ

ταύτα τερματίσωμεν τὴν συζήτησιν, τεθῆ τὸ Νομοσχέδιον εἰς ψηφοφορίαν διὰ νὰ λήξῃ ἢ ἐκκρεμότης αὐτῆ ὅσον ἀφορᾷ τὸ συγκεκριμένον τοῦτο μέτρον τὸ ὁποῖον θὰ ληφθῆ ὡς ἐπακόλουθον τῆς ὑποτιμῆσεως καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἐγγραφῆ τὸ θέμα τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς λίρας, ἐγὼ δὲ εἶμαι πρόθυμος νὰ ὑποστηρίξω τὴν ἐγγραφὴν τοιοῦτου θέματος πρὸς συζήτησιν ὑπὸ τοῦ Σώματος. Θὰ ἔλεγα δὲ ὅτι πλὴν τοῦ θέματος τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς λίρας θὰ μπορούσαμεν νὰ θέσωμεν συγχρόνως ὡς θέμα πρὸς συζήτησιν καὶ τὴν λήψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων διὰ τὴν ὑποτίμησιν ταύτην.

Ἄλλὰ θὰ παρεκάλουν ὅπως λήξῃ ἡ συζήτησις σήμερον διὰ νὰ σταματήσῃ αὐτὴ ἢ ἐκκρεμότης ἢ ὁποῖα ὑπάρχει ὅσον ἀφορᾷ τὸ εἰδικὸν τοῦτο Νομοσχέδιον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀντιλαμβάνεσθε, ἔντιμὲ κ. Βουλευτά, ὅτι ἐφ' ὅσον θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς ἓνα Βουλευτὴν νὰ δευτερολογήσῃ, δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ εἰς ἄλλους Βουλευτάς οἱ ὁποῖοι πιθανὸν ἐξ ἀφορμῆς τῆς δευτερολογίας ἑνὸς Βουλευτοῦ νὰ θέλουν νὰ ὀλοκληρώσωσιν τὰς σκέψεις τῶν ἢ νὰ προσθέσωσιν ὁτιδήποτε ἐπιχείρημα θεωροῦν χρήσιμον εἰς ἀπάντησιν τῆς δευτερολογίας.

Ἐπομένως τὸ θέμα δι' ἐμὲ τίθεται ὡς ἐξῆς : Ἡ δὲν θὰ ὑπάρξουν δευτερολογία καὶ θὰ ἀναβληθῆ ἡ συζήτησις, ἢ ἐάν θὰ ὑπάρξουν δευτερολογίαι τότε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀρνηθῶ δευτερολογίαν εἰς οἰονδήποτε ἄλλον Βουλευτὴν ἢ θελε ζητήσει αὐτὴν πλὴν τοῦ Βουλευτοῦ κ. Λυσσαρίδη. Καὶ ἐπομένως ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον καλεῖται ἡ Βουλὴ νὰ ἀποφασίσῃ εἶναι κατὰ πόσον θὰ συνεχίσῃ τὴν συζήτησιν εἰς τὸ παρὸν στάδιον ἢ θὰ ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν δι' ἄλλην ἡμέραν ἢ ὁποῖα θὰ καθορισθῆ διὰ τὸν σκοπὸν τῆς περαιτέρω συζητήσεως τοῦ θέματος.

Ἐπὶ τῷ πρώτῳ στάδιῳ, τὸ στάδιον εἰς τὸ ὁποῖον ἔγιναν ἀγορεύσεις ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ἠκούσθησαν διάφοροι ἀπόψεις. Δὲν εἶναι ὅμως δυνατόν νὰ περιορίσωμεν τὴν δευτερολογίαν εἰς μίαν καὶ μόνην.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε. Πρῶτον θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν ἔντιμον συνάδελφον κ. Στυλιανοῦ ὅτι ἡ εἰσήγησίς μου ἀφοροῦσε θέματα τοῦ Κεφαλαίου Δ, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐκαλεῖτο ἡ Βουλὴ νὰ πάρῃ οἰονδήποτε ἀπόφασιν. Ἡ Βουλὴ ἤρχισε συζήτησιν ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος. Προσωπικῶς πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ τελειώσωμεν τὴν συζήτησιν ἀπόψε. Δὲν πιστεύω ὅτι ὑπάρχει πλέον σκοπιμότης συζητήσεως, μετὰ ἀπὸ τὴν συζήτησιν ἢ ὁποῖα γίνεται, παρὰ μόνον μελέτης σοβαρᾶς, ὅπως ἐλέχθη ἀπὸ μερικοῦς, τῆς καταστάσεως καὶ εἰσήγησιν ὀρισμένων μέτρων, πρῶτον, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν κακῶν ἐνδεχομένων τῆς ὑποτιμῆσεως καὶ δεύτερον, διὰ τὴν συμβουλήν τὴν ὁποῖαν εἶναι δυνατόν νὰ δώσωσιν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἀναφορικῶς μετὰ τὴν περίπτωσιν δευτέρας ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας. Δὲν βλέπω ὅμως οἰονδήποτε λόγον διατὶ ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ διακόψῃ τὴν συζήτησιν, καὶ συμφωνῶ μαζί σας ὅτι εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποῖαν ἡ Βουλὴ δὲν θὰ διακόψῃ τὴν συζήτησιν ἢ συζήτησις εἶναι ἀνοικτὴ δι' οἰονδήποτε Βουλευτὴν ἢ θελε νὰ δευτερολογήσῃ ἐπὶ τοῦ θέματος. Δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι ὅπως μοῦ δοθῆ ὁ λόγος διὰ νὰ δευτερολογήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐντιμοὶ κύριοι συνάδελφοι. Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον συζητεῖται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἀσφαλῶς δὲν συζητεῖται διὰ σκοποῦς διεξαγωγῆς ἀκαδημαϊκῆς συζητήσεως. Ἀκαδημαϊκὴ συζήτησις δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ διεξάγεται ἐντὸς αἰθούσης Καινοβουλίου. Ἐπομένως πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν μετὰ σοβαρότητα τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον διεξάγεται ἡ συζήτησις. Ἐάν ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸν κίνδυνον μελλοντικῆς ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας καὶ νὰ ἐπισημάνωμεν ὀρισμέ-

vous κινδύνους ή να εισηγηθῶμεν τρόπους αντιμετώπισεως τῆς καταστάσεως, κατά τὴν γνώμην μου τὸ θέμα εἶναι τόσο σοβαρὸν καὶ τόσο τεχνικὸν πού θά ἔπρεπε πρῶτον νὰ παραπεμφθῆ εἰς μίαν Ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία νὰ ἀκούσῃ ἀπόψεις ἐμπειρογνομόνων—ὑπάρχουν δὲ ἐμπειρογνώμονες εἰς τὴν Κύπρον τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ Κύπριοι Οἰκονομολόγοι— νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τῶν Βουλευτῶν καὶ κατόπιν μιᾶς ἐπισταμένης ἐρεύνης ἢ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῇ νὰ ὑποβάλῃ ἔκθεσιν, ἢ δὲ συζήτησιν νὰ διεξαχθῆ ἐπὶ συγκεκριμένων προτάσεων.

Ἐὰν ὁμως πρόκειται νὰ συζητήσωμεν τὸ θέμα κατὰ πόσον θά ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ ὑποτίμησις, ἡ ὁποία ἔγινε, τότε ἀσφαλῶς εἰς τὸ παρὸν στάδιον δυνάμεθα νὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν, ἡ ὁποία ὁμως συζήτησις κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην στερεῖται πραγματικῆς οὐσίας, διότι δὲν ἔχουν τεθῆ ἐνώπιόν μας πρῶτον τὰ ἐπίσημα στατιστικὰ δεδομένα, οὔτε ἔχει τεθῆ ἐνώπιόν μας ἡ πραγματικὴ ἀνάλυσις ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαχθοῦν τὰ ὀρθὰ συμπεράσματα.

Ἡ συζήτησις κατὰ τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον διεξάγεται σήμερον δὲν δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ὀρθὰ συμπεράσματα ἔλλειπει ἐπισήμων στατιστικῶν στοιχείων. Εἰς Βουλευτῆς ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ ἐξαγωγικὸν μας ἐμπόριον ἀνέρχεται εἰς τόσα ἑκατομμύρια λίρας, δίδει μίαν ἀνάλυσιν, ἄλλος Βουλευτῆς δίδει μίαν διαφορετικὴν ἀνάλυσιν καὶ ἕνας τρίτος Βουλευτῆς, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἀσχοληθῆ ἢ ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι κατατοπισμένος ἐπὶ τῶν στατιστικῶν δεδομένων, δὲν ἔχει τίποτε τὸ θετικὸν ἐνώπιόν του ἐπὶ τοῦ ὁποῖου νὰ στηριχθῆ διὰ νὰ ἐξασκήσῃ τὴν κρίσιν του καὶ νὰ ἀποφανθῆ ὑπὲρ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης καταστάσεως. Ἐπομένως εὐρισκόμεθα εἰς τὴν δυσκολίαν ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν κατετέθησαν ἐπισήμως ἢ δὲν ἐζητήσαμεν νὰ κατατεθοῦν ἐπισήμως τὰ στατιστικὰ δεδομένα καὶ ἡ ἀνάλυσις τῶν δεδομένων, ἡ συζήτησις τὴν ὁποίαν διεξάγομεν σήμερον εἶναι ἀμφίβηλον ἐὰν στηρίζεται ἐπὶ τῶν ὀρθῶν δεδομένων καὶ ἐπομένως, ἐὰν συνεχίσωμεν μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος, πιθανὸν καὶ τὰ πορίσματα εἰς τὰ ὁποῖα νὰ καταλήξωμεν νὰ μὴ εἶναι πρὸς τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν. Κλίνω ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἐὰν θὰ συζητηθῆ τὸ θέμα καὶ ἀπὸ τὰς δύο αὐτοῦ πτυχάς, ἦτοι :

- (α) κατὰ πόσον ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ ὑποτίμησις, καὶ
- (β) πῶς πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῆ μελλοντικὴ ὑποτίμησις,

εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως μίᾳ Ἐπιτροπῇ τῆς Βουλῆς ζητηθῆ τὰ ἐπίσημα στατιστικὰ δεδομένα ἀπὸ τὰ Ὑπουργεῖα, συζητηθῆ τὴν ἀνάλυσιν των, ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς, τὰς ἀπόψεις τῶν ἐμπειρογνομόνων ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ διὰ μιᾶς ἐκθέσεως τῆς κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν τόσο ἐπὶ τῶν στατιστικῶν δεδομένων ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν πολλαπλῶν πτυχῶν τοῦ προβλήματος. Ἐὰν ὁμως ἡ Βουλὴ θέλῃ νὰ συνεχίσῃ μὲ τὴν συζήτησιν, τότε ἀσφαλῶς πρέπει νὰ δοθῆ ὁ λόγος εἰς οἰονδήποτε Βουλευτὴν θέλει νὰ δευτερολογῆσῃ.

Ὁ κ. Λυσαριδης.

B. ΛΥΣΑΡΙΔΗΣ :

Ὁμολογῶ ὅτι ἐκπλήττομαι, διότι ὑπῆρξεν ἀρκετὴ προειδοποίησις διὰ τὴν Βουλὴν, καὶ ἡ πρᾶξις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἐλέχθη ὅτι αὐτὸ τὸ θέμα θά ἔπρεπε νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν. Δὲν εἶμαι διατεθειμένος νὰ δεχθῶ ὅτι τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα κατετέθησαν ἦσαν ἀνεύθυνα, δεδομένου ὅτι ἀποτελοῦν ἀπλὴν ἀντιγραφὴν τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται εἰς τοὺς ἐπίσημως ἐκδιδόμενους Κυβερνητικοὺς καταλόγους τοὺς ὁποῖους ἔχω ὑπ' ὄψιν μου καὶ τοὺς ὁποῖους δύναμαι νὰ θέσω ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Ἐπίσης δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρέρχωνται ἀπαρατήρητοι παρατηρήσεις ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀντιφατικὰς καταστάσεις αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦνται, διότι ἐνῶ ἐλέχθη ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν θά ἔπρεπε νὰ ἀσχοληθῆ μὲ αὐτὸ τὸ θέμα, τώρα παραδεχόμεθα ὅτι ἡ Βουλὴ θά πρέπει νὰ ἀσχοληθῆ. Ἐνῶ ἐλέχθη ὅτι ὁ Κοινοβουλευτικὸς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου μετέβαινεν ἀπὸ αἴθουσας εἰς αἴθουσας διὰ νὰ πληροφορηθῆ τὰ γινόμενα, ἡ Βουλὴ δὲν ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ πληροφορηθῆ (θὰ ἦτο ἄλλο θέμα κατὰ πόσον ἡ συζήτησις θά ἔπρεπε νὰ ἐγέ-

νετο άνοικτά ή μέ οιονδήποτε άλλον τρόπον) έπρεπε νά ύπάρξη κάποια προσυνηνόνησις επί αύτοϋ του θέματος, δεδομένου ότι παρήλθον άρκεται ήμέραι από της ήμέρας της ύποτιμήσεως της στερλίνας μέχρι της ήμέρας κατά την όποιαν ή Κυπριακή Κυβέρνησις άπεφάσισε την ύποτίμησιν της λίρας. Έλέχθησαν από του θήματος αύτοϋ, δεδομένου ότι δέν είμαι ο μόνος όμιλήσας, άρκετά πράγματα εις άπάντησιν τών όσων είπον και εις τά όποία δέν μου δίδεται ή εύκαιρία νά άπαντήσω.

Δέν είναι θέμα άπλώς νά άπαντήσω διά νά θέσω τόν έαυτόν μου, τρόπον τινά, έν δικαίω, αλλά διότι πιστεύω ότι γίνεται μία έντελώς κακή έκτίμησις τών πραγμάτων και δίδεται μία λαιθασμένη έντύπωσις τών γεγονότων τά όποία έξετέθησαν από του θήματος.

Έλέχθη ότι όλοι αύτοι οι αριθμοί οι όποιοί άνεφέρθησαν ήσαν άναληθείς. Καί όμως ο άνθρωπος ο όποιος έτόλμησε νά πη αύτό τό πράγμα επανέλαθεν άκριβώς τούς ίδίους άναληθείς αριθμούς οι όποιοί ύπεβλήθησαν από τόν πρώτον όμιλητήν.

Πάντως δέν θέλω νά ταλαιπωρήσω την Βουλήν, δέν έπιμένω εις δευτερολογίαν, αλλά νομίζω ότι δέν ύπήρξεν άρκετή δικαιολογία διά την όλιγωρία της Βουλής νά άσχοληθῆ επί του θέματος. Πάντως εάν και έφ' όσον ή έπιθυμία της Βουλής είναι ή άναβολή του θέματος και ή συζήτησις του εις ειδικήν συνεδριαν και νά άπομονώσωμεν τό μέτρον, θά ήθελα νά τονίσω ότι, δεδομένης πλέον της ύποτιμήσεως της στερλίνας, δέν έχω νά όμιλήσω επί του Νομοσχεδίου, δεδομένου ότι όπως είπα και εις την άρχικήν μου όμιλίαν αύτό άποτελεί πλέον άδηριτον άνάγκην ή όποία προκύπτει λόγω της προηγηθείσης άποφάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Έντιμε κ. Βουλευτά, θά ήθελα νά άπαντήσω έν συντομία εις ώρισμένα σημεία.

Έλέχθη ότι ή Βουλή θά έπρεπε νά ήτο έτοιμή σήμερα νά συζητήση τό θέμα της ύποτιμήσεως της στερλίνας, διότι κατά την ήμέραν κατά την όποιαν ο Ύπουργός Οικονομικών ένήμερωσε την Βουλήν επί της άποφάσεως της Κυβερνήσεως και άνέλυσε τούς λόγους οι όποιοί ώδήγησαν εις την ύποτίμησιν της λίρας—όταν δηλαδή κατετέθη και τό υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου—ήρωτήθη ο Πρόεδρος της Βουλής υπό του έντίμου κ. Βουλευτοϋ κατά πόσον κατά την συζήτησιν του Νομοσχεδίου θά ήδύνατο νά άγορεύση και επί του εύρυτέρου θέματος της ύποτιμήσεως της στερλίνας και άπήντησε καταφατικώς.

Τό νά λεχθῆ υπό ενός Βουλευτοϋ ότι έχει άπόψεις νά έκφράση επί του θέματος και νά λεχθῆ ότι δικαιούται νά πράξη τοϋτο, έφ' όσον μάλιστα τό κατατεθέν Νομοσχεδίου ήτο άποτέλεσμα της άποφάσεως περι ύποτιμήσεως της στερλίνας, είναι τελείως διαφορετικόν από του νά τεθῆ ως θέμα επί της ήμερησίας διατάξεως πρós συζήτησιν υπό της Βουλής. Διότι εάν ύποθέσωμεν ότι ο μόνος ο όποιος θά ήθελε νά έκφράση άπόψεις επί του θέματος ήτο ο έντιμος Βουλευτής θά ήκούοντο άπλώς αι άπόψεις του, οϋδεις Βουλευτής θά έλάμβανε τόν λόγον και έπομένως οϋδεμία συζήτησις θά διεξήγετο. Όταν αναφέρωμαι εις την άνάγκην συζητήσεως του θέματος, έννοώ συζητήσεως του συγκεκριμένου θέματος περι ύποτιμήσεως ή μη της Κυπριακής λίρας, περι της όρθότητος της άποφάσεως περι ύποτιμήσεως της Κυπριακής λίρας και περι της άνάγκης άντιμετώπισεως του κινδύνου περαιτέρω ύποτιμήσεως λόγω πιθανής ύποτιμήσεως της Βρετανικής στερλίνας, και συζήτησιν ή όποία θά οδηγήση την Βουλήν εις θετικά συμπεράσματα και άποφάσεις. Μία τοιαύτη συζήτησις δέν μπορεί νά διεξαχθῆ έκτός εάν ύπάρχουν κοινά στοιχεία τά όποία είναι παραδεκτά από όλους. Δέν διημφισθητήθησαν τά στοιχεία τά όποία άνέφερεν ο κ. Λυσσαρίδης, εάν άντελήφθην μάλιστα τά έδέχθη και ο κ. Σαββίδης ο όποιος έδωσε διαφορετικήν έρμηνείαν εις αυτά. Είναι όμως άνάγκη όπως, διά νά διεξαχθῆ μία συζήτησις επί πραγματικής θάσεως, διαπιστωθούν από μίαν Έπιτροπήν

πρώτον τὰ στοιχεῖα, δεύτερον ποῖα ἢ ὀρθή ἐρμηνεῖα των, καὶ ἐάν ὑπάρχουν διαφωνία νὰ διεξαχθῆ συζήτησις. Ἄλλως ὁ καθείς θὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἀποφίν του καὶ δὲν θὰ εἶναι δυνατόν διὰ κανένα νὰ συμφωνήσῃ μετὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην πλευράν.

Οὐδεμίαν ἀντίρρησην ἔχω νὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν ἐντιμον Βουλευτὴν νὰ δευτερολογήσῃ. Ἐάν ὅμως ὁ ἐντιμος Βουλευτὴς δευτερολογήσῃ, εἶμαι θεόβατος ὅτι θὰ ὑπάρξουν καὶ ἄλλαι δευτερολογίαι καὶ ἡ συζήτησις θὰ ἐξακολουθήσῃ κατὰ τὸν τρόπον μετὸν ὁποῖον γίνεται αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἡ δὲ προσωπικὴ μου γνώμη εἶναι ὅτι ἡ συζήτησις δὲν γίνεται κατὰ τρόπον ποὺ μπορεῖ νὰ ὀδηγήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς οἰονδήποτε συμπέρασμα.

Θὰ ἤθελα νὰ γνωρίζω ἐάν οἰοσδήποτε Βουλευτὴς, πέραν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἠγόρευσαν εἶναι εἰς θέσιν αὐτὴν τὴν στιγμήν νὰ πάρῃ θέσιν ὑπὲρ τῆς μῆς ἢ τῆς ἄλλης ἀπόψεως.

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Τὰ ὅσα ἔχει ἀναφέρει ὁ ἐντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαριδῆς, ὅτι ἔχω πεῖ ὅτι οἱ ἀριθμοὶ τοὺς ὁποῖους ἔχει δώσει εἶναι ἀναληθεῖς, οὐδόλως συνάδουν μετὴν πραγματικότητα. Ἀπόδειξις τούτου μάλιστα εἶναι ὅτι καὶ ἐγὼ ἀνεφέρθην εἰς τὰ ἴδια τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐντίμου συναδέλφου. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω πεῖ εἶναι ὅτι οἱ συλλογισμοὶ οἱ ὁποῖοι ἔχουν γίνει ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν ἔδωσαν λανθασμένην ἐντύπωσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀντελήφθην ὅτι ἡ διαφωνία σας ἦτο ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνεῖαν. Ἄς ὑποθέσωμεν ὅμως ὅτι ἄλλοι διαφωνοῦν καὶ ὡς πρὸς τὰ στοιχεῖα. Ποῖος θὰ διαπιστώσῃ ποῖα εἶναι τὰ ὀρθὰ στοιχεῖα καὶ πῶς θὰ ἀποφανθοῦν οἱ Βουλευταὶ ποῖος θασιζει τὴν ἀνάλυσίν του ἐπὶ τῶν ὀρθῶν δεδομένων, ἐάν δὲν προηγηθῆ μία ἔρευνα ἀπὸ μίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ;

Ἐν σχέσει μετὸ κατὰ πόσον ἡ Βουλὴ θὰ ἔπρεπε νὰ συζητήσῃ τὸ θέμα τῆς ὑποτιμῆσεως πρὸ τῆς λήψεως οἰασδήποτε ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα :

Δὲν νομίζω ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ διεξαχθῆ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν πρὸ τῆς λήψεως ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, πρῶτον διότι μία τοιαύτη συζήτησις θὰ ἔπρεπε νὰ τεθῆ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἐπομένως θὰ ἦτο γνωστὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐξετάζει τὸ θέμα τῆς ὑποτιμῆσεως, θὰ ἀπαιτεῖτο χρόνος διὰ τὴν συζήτησιν καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραμείνουν κλειστὰ τὰ χρηματιστήρια καὶ Τράπεζαι, ἐνῶ ἡ Βουλὴ θὰ διεξήγαγε συζήτησιν.

Τὸ θέμα τῆς ὑποτιμῆσεως θεωρεῖται τόσο μυστικόν, οὕτως ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Διεθνῆς Νομισματικὸς Ὄργανισμός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τῆς ἀποφάσεως μῆς Κυβερνήσεως διὰ ὑποτίμησιν τοῦ νομίσματος, διαθέτει μυστικὸν κώδικα. Τὸ τηλεγράφημα διὰ τοῦ ὁποῖου κοινοποιεῖται πρὸς τὸν Διεθνῆ Νομισματικὸν Ὄργανισμὸν ἢ ἀπόφασις περὶ ὑποτιμῆσεως καὶ ἡ ἀπάντησις δι' ἧς ὁ Ὄργανισμός ἐγκρίνει ἢ ἀπορρίπτει τὴν αἴτησιν περὶ ὑποτιμῆσεως, ἀποστέλλονται διὰ μυστικοῦ κώδικος. Εἰς καμμίαν Βουλὴν δὲν διεξάγεται συζήτησις δημοσίως ἢ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν προτοῦ ληφθῆ ἀπόφασις ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως περὶ ὑποτιμῆσεως. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γίνεται εἶναι ὅτι διεξάγεται συζήτησις ἐκ τῶν ὑστέρων, καὶ ἐάν ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς ταχθῆ ἐναντίον τῆς ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως, τότε εἰς τὰ Κοινοβουλευτικὰ συστήματα προκύπτει θέμα ψήφου ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, τὴν ὁποῖαν ἐάν δὲν λάθῃ παραιτεῖται.

Αὕτη εἶναι ἡ διαδικασία ἡ ὁποία ἀκολουθεῖται ἐπὶ θεμάτων ὑποτιμῆσεως τοῦ νομίσματος. Νομίζω ὅμως ὅτι θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Λυσσαριδὴν νὰ δευτερολογήσῃ.

Είναι γεγονός ότι, ἐφ' ὅσον πρῶτος ἠγόρευσε ὁ κ. Λυσσαρίδης καὶ οἱ ἀγορεύσαντες μετὰ τὸν κ. Λυσσαρίδην Βουλευταὶ ἠσχολήθησαν μὲ τὰ ἐπιχειρήματά του, ἐὰν τερματισθῇ ἡ συζήτησις εἰς τὸ παρὸν στάδιον ὁ κ. Λυσσαρίδης, ὡς πρῶτος ἀγορητῆς, θὰ εὐρίσκεται εἰς μειονεκτικὴν θέσιν. Ἐάν οἱ ἄλλοι ἀγορηταὶ ἐξέφραζον τὰς ἰδικὰς τῶν ἀπόψεις χωρὶς νὰ ἀπαντήσουν εἰς σημεῖα τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Λυσσαρίδη, τότε θὰ ἔκλινα ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς τῆς συζήτησεως τοῦ ὄλου θέματος. Ἐφ' ὅσον ὅμως οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ, κυρίως δύο Βουλευταὶ, ὁ κ. Σαθβίδης καὶ ὁ κ. Δημητριάδης, ἀνεφέρθησαν εἰς συγκεκριμένα σημεῖα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Λυσσαρίδη, προτοῦ ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος, θὰ ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὸν κ. Λυσσαρίδην νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ὠρισμένα σημεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπέβαλαν παρατηρήσεις οἱ προαναφερθέντες Βουλευταὶ χωρὶς ὅμως νὰ ἐπεκταθῇ καὶ νὰ ἐγείρῃ νέα σημεῖα.

Ὁ κ. Σαθβίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ καὶ εἰς ἡμᾶς ἡ εὐκαιρία νὰ ἀπαντήσωμεν, διότι ὡς γεγονός, ὡς ἔχω ἀναφέρει, ὑπῆρχον πάρα πολλὰ τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος καὶ τὰ ὁποῖα τὴν ὥραν πού ἤμην εἰς τὸ θῆμα δὲν κατώρθωσα νὰ ἐνθυμηθῶ, καὶ θὰ ἤθελα νὰ τοῦ ἀπαντήσω καὶ ἐπὶ τῶν σημείων ἐκείνων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄκριθῶς ἐτόνισα, ἔντιμε κ. Βουλευτά, ὅτι εἰς τὸν κ. Λυσσαρίδην θὰ δώσω τὸ δικαίωμα νὰ δευτερολογήσῃ ἐπὶ τῶν σημείων τὰ ὁποῖα «ἐνεθυμηθῆτε» ὅταν ἠγορεύατε ἀπὸ τοῦ θήματος. Ὁ κ. Λυσσαρίδης δὲν θὰ ἐπεκταθῇ πέραν ἐκείνων τῶν σημείων. Ἐάν ἐν τῷ μεταξύ «ἐνεθυμηθῆτε» καὶ ἄλλα σημεῖα, αὐτὰ ἀσφαλῶς θὰ τὰ κρατήσετε διὰ τὴν ἡμέραν πού θὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις τοῦ θέματος ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μὰ θὰ τὰ ξεχάσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐάν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διαθέτετε, ἔντιμε κ. Βουλευτά, χαρτὶ καὶ μολυβδοκόνδυλον καὶ μπορεῖτε νὰ τὰ σημειώσετε *scripta manent*.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ναί, ἀλλὰ ἐὰν ἀναφέρῃ ὠρισμένα πράγματα πού χρειάζονται ἀπάντησιν, μοῦ φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ μοῦ δοθῇ.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐάν εἶναι ἐπὶ τῶν σημείων ἐπὶ τῶν ὁποίων, σεῖς ἀπαντήσατε.....

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

.....Νομίζω ὅτι δὲν θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς οἰονδήποτε νὰ ἐπανέλθῃ διότι ἄλλως πως δὲν θὰ τελειώνωμεν.

Θὰ παρεκάλουν τὸν ἔντιμον κ. Λυσσαρίδην ὅπως δευτερολογῶν περιορισθῇ ἐπὶ τῶν σημείων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἠγόρευσε οἱ δύο ὁμιληταί.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε.

Δεδομένου ότι σκοπός μου δεν είναι η απάντησις αλλά η άνεύρεσις τής ἀληθείας, σὰς εὐχαριστῶ πάρα πολὺ διὰ τὴν δικαίαν ἀπόφασίν σας νὰ μοῦ δώσετε τὸ δικαίωμα νὰ δευτερολογήσω. Ἐν τούτοις δὲν θὰ δευτερολογήσω, διότι σκοπός μου δὲν εἶναι ἀπλῶς νὰ ἔχω τὴν τελευταίαν λέξιν ἀλλὰ νὰ συμβάλω, ἐὰν εἶναι δυνατόν, διὰ τῆς γνώμης μου εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῆς πραγματικῆς ἀληθείας πρὸς τὸ ἐθνικὸν συμφέρον. Δεδομένου δὲ ὅτι πρόκειται νὰ διεξαχθῆ, ὅπως εἶπατε, ἀργότερα ἐνδελεχῆς συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος, δὲν νομίζω ὅτι χρειάζεται δι' ἐμὲ νὰ δευτερολογήσω καὶ θὰ παραβλέψω ἀκόμα καὶ τοὺς χαρακτηρισμοὺς οἱ ὅποιοι ἐλέχθησαν, —καὶ ἐλέχθησαν ὅπως τοὺς ἐνθυμοῦμαι, διότι ἡ ἰδική μου μνῆμη εἶναι καλὴ—θὰ τοὺς παραβλέψω ὅμως χάριν σοβαρωτέρου ἔργου δι' αὐτὴν τὴν Βουλὴν.

Πάντως εὐχαριστῶ κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπομένως ἡ συζήτησις θὰ ἀναβληθῆ. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θὰ ἤθελα νὰ γνωρίζω εἶναι κατὰ πόσον.....

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε. Λυποῦμαι πάρα πολὺ ἀλλὰ δὲν ἀντελήφθην ὅτι οἴοσθῃποτε τῶν παρισταμένων θέλει νὰ ἀναβληθῆ αὐτὴ ἡ συζήτησις. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐλέχθη εἶναι ὅτι ἐδῶ συζητοῦμεν ἐν Νομοσχέδιον διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἔληξεν ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου, θὰ γίνῃ ἡ ψηφοφορία, ἐὰν χρειάζεται νὰ γίνῃ ψηφοφορία, ἢ συνήθης διαδικασία τῆς ἀνευ ἀντιρρήσεως ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου, καὶ ἐὰν χρειάζεται συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑποτιμῆσεως νὰ ἐγγραφῆ ὡς εἰδικὸν θέμα ἀφοῦ προηγηθῆ ἐξέτασις ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Δὲν νομίζω ὅτι θὰ εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀφήσωμεν τὴν ἐκκρεμότητα αὐτὴν νὰ συνεχίζεται ἐπὶ ἐνὸς Νομοσχεδίου τὸ ὅποιον ἀφορᾷ θέματα δασμολογίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Εντιμε κύριε Βουλευτά. Οὐδεὶς εισηγήθη ὅτι θὰ ἀναβληθῆ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου. Τὸ θέμα τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις θὰ ἀναβληθῆ εἶναι ἡ ὀρθότης ἢ μὴ τῆς ἀποφάσεως περὶ ὑποτιμῆσεως τῆς λίρας καὶ ποία εἶναι τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα πρὸς ἀντιμέτωπιν περαιτέρω ὑποτιμῆσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας λόγω ἐνδεχομένης περαιτέρω ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας. Αὐτὸ εἶναι τὸ θέμα τὸ ὅποιον θὰ ἀναβληθῆ. Ἀσφαλῶς θὰ προχωρήσωμεν μὲ τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου διότι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀγορευσάντων Βουλευτῶν διετύπωσεν οἰανδήποτε ἀντίρρησιν ὡς πρὸς τοὺς σκοποὺς καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ Νομοσχεδίου. Ἐπομένως μετὰ τὸ πέρας τῆς ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου, κατὰ τὴν ἐξαγγελίαν τῆς ἡμερησίας διατάξεως, θὰ ἀκούσωμεν ἀπόψεις περὶ τοῦ περαιτέρω τρόπου χειρισμοῦ τοῦ θέματος, ἐὰν θὰ σταλῆ εἰς Ἐπιτροπὴν καὶ πότε πρέπει νὰ ὀρισθῆ πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

"Ἐληξαν αἱ ἀγορεύσεις ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως : Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐναρξίς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ δεύτερον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ Δευτέρου Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου. Πρῶτος Πίναξ.
Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης όπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθοῦν ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκρίνονται.
Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1967, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου Νόμων 1961 ἕως 1967 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης όπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;
(Κρούουν οἱ κώδωνες)
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.
Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 21) τοῦ 1967.
Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσὶν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

**ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 21) ΤΟΥ 1967»**

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταύρος Ποσκώτης

Γιάγκος Ποταμίτης

Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1967. Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ 110,000 ἀναγκαίων δι' ἐπιστροφὰς φόρου εἰσοδήματος ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἐσωτερικῶν Προσόδων διαρκούντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ διάθεσις τοῦ ἐν λόγω ποσοῦ εἶναι ἀναγκαία καθ' ὅσον αἱ ψηφισθεῖσαι ὑπὸ τῆς Βουλῆς διάφοροι πιστώσεις διὰ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1967 καὶ διὰ Συμπληρωματικῶν Προϋπολογισμῶν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους ἀπεδείχθησαν ἀνεπαρκεῖς διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν εἰσηγείται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

(Ὁ κ. Κληρίδης ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ἀναστασιάδη).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔχεται ὁμιλητὰ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιλητὰ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργεῖας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔχεται ὁμιλητὰ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρίσις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £110,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔχεται ὁμιλητὰ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔχεται ὁμιλητὰ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 21) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπιτρέπεται ἡ ἐγκριση τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 9) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσὶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 9) ΤΟΥ 1967»

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Γιάγκος Ποταμίτης

Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περί οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £8,500 δι' ἐπεκτάσεις καὶ βελτιώσεις εἰς τὴν Ἐπαγγελματικὴν Σχολὴν Λάρνακος καθὼς καὶ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἐξοπλισμοῦ αὐτῆς πρὸς τὸν σκοπὸν ἐνισχύσεως τοῦ προγράμματος ἐιδικεύσεως εἰς τὰς Ξενοδοχειακὰς τέχνας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ἐμελέτησε καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑποβληθεῖσαν Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσὶν, εἰς τὴν ἀναλύεται ἐν ἐκτάσει τὸ ὅλον θέμα, φρονεῖ ὅτι εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Τουρισμοῦ μας ἡ ἐξειδικεύσεις εἰς τὰς Ξενοδοχειακὰς τέχνας καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπιτρέπεται ἡ ἐγκριση τοῦ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λήγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967, δι' ἧς δὲν ἔχει γίνῃ πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἴουδιποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐγκρίσῃ ἕνστας ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῶσι ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρίσῃ πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ
 ₯8,500 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρ-
 θρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐγκρίσῃ ἕνστας ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐγκρίσῃ ἕνστας ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Πίνακος ἐγκριθῶσι ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.
 Ἡ δευτέρα κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.
 Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ
 Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρω-
 ματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 9) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐγκρίσῃ ἕνστας ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;
 (Κρούουν οἱ κώδωνες)
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.
 Τὰ ὑπόλοιπα θέματα τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας ἀναβάλλονται διὰ τὴν προ-
 σελὴν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.
 (Ὁ κ. Κληρίδης ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἔδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν
 Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Διακρίσεως (Ἀπασχόλησις καὶ Ἐπάγγελμα)
 Συμβάσεως (Ἄρ. 111) τοῦ 1958, Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 22) τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 23) τοῦ 1967.
- (4) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύ-
 ξεως) Νόμος (Ἄρ. 10) τοῦ 1967.
- (5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 24) τοῦ 1967.
- (6) Οἱ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Εὐθύνη δι' Ὑλικά καὶ Διαδικασία) Κα-
 νονισμοὶ τοῦ 1967.
- (7) Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) (Ἄρ. 3) Νόμος
 τοῦ 1967.
- (8) Ὁ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ Κυρωτικός τῆς περὶ Διακρίσεως (Ἀπασχόλησις καὶ Ἐπάγγελμα) Συμβάσεως (Ἄρ. 111) τοῦ 1958, Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 22), ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 23), ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) (Ἄρ. 10), καὶ ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 24), ὅλοι τοῦ 1967, παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικός) Νόμος, ὁ ὁποῖος καὶ πάλιν σχετίζεται μὲ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα λαμβάνονται διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπιπτώσεων ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας, παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Οἱ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Εὐθύνη δι' Ὑλικά καὶ Διαδικασία) Κανονισμοὶ τοῦ 1967 παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ περὶ Ταμεῖου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 3.30 ἀπογευματινὴν ὥραν, ἔχει ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία.

- (1) Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων Νόμος τοῦ 1967.
- (3) Ὁ Κυρωτικός τῆς περὶ Διακρίσεως (Ἀπασχόλησις καὶ Ἐπάγγελμα) Συμβάσεως (Ἄρ. 111) τοῦ 1958, Νόμος τοῦ 1967.
- (4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 22) τοῦ 1967.
- (5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 23) τοῦ 1967.
- (6) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 10) τοῦ 1967.
- (7) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 24) τοῦ 1967.
- (8) Οἱ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Εὐθύνη δι' Ὑλικά καὶ Διαδικασία) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.
- (9) Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 3) Νόμος τοῦ 1967 καὶ
- (10) Ὁ περὶ Ταμεῖου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Εἰς τὸ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Συζητήσεις τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐγγεγραμμένα ἐπὶ τῆς σημερινῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς.....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω, κύριε Πρόεδρε, ὅπως ἐγγράψετε εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ἀκόμη ἓν θέμα τὸ ἐξῆς : «Ἡ ὁμόρρυθμος καὶ ἰκανοποιητικὴ συνταξιοδότησις τῶν ἀναπήρων ἐθνοφρουρῶν καὶ τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. δι' ἐνοποιήσεως τῆς κειμένης νομοθεσίας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Το θέμα προκύπτει από ερώτησιν τὴν ὁποίαν ὑπεβάλατε καί.....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Καὶ δὲν ἐλήφθη ἱκανοποιητικὴ ἀπάντησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τότε ἐγγράφεται αὐτομάτως ἀνευ ψηφοφορίας.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὁρα λήξεως 6.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος

Γιάγκου Ἀνδρέας

Γιαμάκης Ἰωσήφ

Γιαννάκης Σωτήριος

Δημητριάδης Λέλλος

Δημητριάδης Χρῦσης

Ζιαρτίδης Ἀνδρέας

Ἰωαννίδης Γεώργιος

Καρσερᾶς Ἀνδρέας

Κόσιης Νίκος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Στέλιος

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Νικολαΐδης Ἡρόδοτος

Παπαϊωάννου Ἐζεκίας

Ποσκώτης Σταῦρος

Ποταμίτης Γιάγκος

Σαββίδης Μιχαλάκης

Σιβιτανίδης Πανίκος

Στυλιανοῦ Πέτρος

Τουμαζῆς Παναγιώτης

Φράγκος Αἰμίλιος

Χατζηχάρος Χαρίδημος.

Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Μονιμοποιήσις 50 πυροσβεστῶν ἐργαζομένων ἐπὶ προσωρινῆς θέσεως κ.λ.π.).
- (2) Αἱ ἐπὶ τοῦ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικοῦ) (Ἄρ. 2) Νόμου τοῦ 1967 καὶ περὶ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας ἀγορεύσεις τῶν Βουλευτῶν (Β. Λυσσαρίδης—Ε. Παπαϊωάννου—Χρ. Μιχαηλίδης—Μ. Σαββίδης—Λ. Δημητριάδης—Αἰμ. Φράγκος—Π. Στυλιανοῦ—Πρόεδρος) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (3) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 21) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (4) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἄρ. 9) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (5) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 21ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1967

(Ὅρα ἐνάρξεως 4.30 μ.μ.)

(Ἄρ. 15)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Α ὑπάρχει τὸ θέμα Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ὀκτωβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ, κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Νοεμβρίου 1967.

«Ἀκολουθοῦσαι μίαν μακρὰν καὶ ὠραίαν ἐθνικὴν παράδοσιν, ὁμάδες μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας, συνοδευόμεναι ὑπὸ καθηγητῶν τῶν περιήρχοντο τὰς ὁδοὺς τῆς Λεμεσοῦ κατὰ τὰς πρωινὰς ὥρας τῶν ἐθνικῶν μας ἐπετειῶν καὶ ἔψαλλον τὸ ἔθνον ἢ ἀλλὰ ἐθνικὰ θούρια κατευθυνόμεναι εἰς τὸ στάδιον ΓΣΟ ὅπου ἐλάμβανε χώραν ἡ σεμνὴ τελετὴ τῆς ἐπάρσεως τῆς σημαίας ὑπὸ τοὺς ἤχους τοῦ ἐθνικοῦ μας ὕμνου.

Τὴν ὥς ἄνω μακροχρόνιον ἐορταστικὴν ἐκδήλωσιν ἥτις ἐπεβλήθη εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως μας καὶ συνέβαλλε τὰ μέγιστα εἰς τὸν παλλαϊκὸν πρωϊνὸν συναγερμὸν καὶ τὴν κινητοποίησιν τοῦ λαοῦ τῆς Λεμεσοῦ διὰ νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὴν ἀληθῶς συγκινητικὴν ἐθνικὴν ἐκδήλωσιν τὴν ὁποίαν ἐσεβάσθησαν καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ Βρεττανοὶ ἀποικιοκράται, οἵτινες κατόπιν σχετικῆς αἰτήσεως, ὑπὸ ὁμαλῆς περιστάσεως, παρέιχον τὴν σχετικὴν ἀδειαν διὰ μαθητικὰς παρελάσεις, ἀτυχῶς ἔτερμάτισε ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους μίᾳ ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἥτις ἀπηγόρευσε τὴν συμμετοχὴν τῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας εἰς τὰς πρωινὰς παρελάσεις.

Ἐπειδὴ ἡ ὥς ἄνω ἀπαγόρευσις συγκρούεται πρὸς μίαν παλαιὰν παράδοσιν τῆς πόλεως μας ἐπιβληθεῖσαν εἰς τὴν συνειδήσιν τοῦ λαοῦ καὶ προκαλεῖ δυσμενῶς ἐντυπώσεις εἰς τὴν πόλιν μας, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :—

1. Ποιοὶ σοβαροὶ λόγοι ἐπέβαλον τὴν τοιαύτην ἀπαγόρευσιν ;

2. Θὰ συνεχισθῇ μελλοντικῶς ἡ τοιαύτη ἀπαγόρευσις ἢ ὁποία ἐπηρεάζει δυσμενῶς τὴν παλλαϊκὴν συμμετοχὴν καὶ ἰδιαίτερώς τὴν συμμετοχὴν τῆς μαθητικῆς νεολαίας εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐπάρσεως τοῦ ἐθνικοῦ μας λαβάρου;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Δεκεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 1ην Νοεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας πιστεύει ὅτι ἡ χρησιμοποίησις φιλαρμονικῆς διὰ τοὺς ἐν λόγῳ σκοποὺς συντελεῖ πολὺ περισσότερον εἰς τὸν ἑορταστικὸν χαρακτῆρα τῶν ἐκδηλώσεων καὶ ἐνθουσιάζει. Τὰ ἄσματα ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἀντικαθιστοῦν τὴν φιλαρμονικὴν ὅπου δὲν ὑπάρχει τοιαύτη, τοῦτο δὲ συμβαίνει κυρίως εἰς τὰς κωμοπόλεις. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τὸ Ὑπουργεῖον διὰ διαφόρους λόγους χρησιμοποιοῖ χορωδίας ἀρρένων μόνον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1967.

«Ἡ περιοχὴ Ἁγίου Γεωργίου (Σαλαμίνας) Ἀμμοχώστου ἀντιμετωπίζει ἀπὸ 4 χρόνια ὀξύτατο πρόβλημα σχολικοῦ κτιρίου. Γιά 4 συνεχῆ χρόνια διακόσιοι (200) καὶ πλέον μαθητὲς τῆς περιοχῆς ἀναγκάζονται νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς σχολεῖον μίαν οἰκίαν ἣ ὁποία καθόλου δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς σημερινὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκες τοῦ τόπου μας.

Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ οἰκία αὐτὴ εἶναι ἀκατάλληλος καὶ ἀνθυγιεινὴ βρίσκεται καὶ στὸν κύριον δρόμον Ἀμμοχώστου-Καρπασίας ὅπου ἡ τροχαία κίνηση εἶναι μεγάλη, πρᾶγμα ποῦ δημιουργεῖ σοβαροὺς κινδύνους τόσο γιὰ τοὺς μαθητὲς ὅσο καὶ ἀπὸ τὸν θόρυβο δυσχεραίνεται ἡ σχολικὴ ἐργασία.

Οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς μέσον τῶν διδασκάλων καὶ τοῦ Συνδέσμου Γονέων ἀπετάθησαν πολλὰς φορὰς στὰς ἀρμόδιες ἀρχὰς ἀπαιτοῦντες λύση τοῦ προβλήματος καὶ εἰσηγούμενοι ἐξασφάλιση καταλλήλου σχολικοῦ χώρου ἀπὸ κυβερνητικὴ γῆ, καὶ τὴν ἀνέγερση σχολικοῦ κτιρίου. Ὅμως μέχρι σήμερα καθυστερεῖ αὐτὸ τὸ ζήτημα, πρᾶγμα ποῦ δημιουργεῖ δικαιολογημένη δυσφορία ἀνάμεσα στοὺς κατοίκους.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας πότε θὰ προωθηθοῦν τὰ σχέδια γιὰ τὴν ἀνέγερση σχολικοῦ κτιρίου στὴν περιοχὴ Ἁγίου Γεωργίου (Σαλαμίνας) καὶ γενικὰ πῶς ἀντιμετωπίζεται αὐτὸ τὸ σοβαρὸ πρόβλημα;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Δεκεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Νοεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Συμφωνῶ μὲ τὸ Ἐντιμον Μέλος ὅτι τὸ χρησιμοποιούμενον κτίριον εἶναι ἀκατάλληλον διὰ σχολικοὺς σκοποὺς. Ἡ ἀνέγερσις σχολεῖου εἰς τὴν περιοχὴν ἀνήκει εἰς τὴν πρώτην προτεραιότητα σχετικοῦ προγράμματος τοῦ Ὑπουργείου, ἐλπίζεται δὲ ὅτι, αἰρομένων ὠρισμένων δυσκολιών, θὰ προωθηθῇ αὐτὴ ἐντὸς τοῦ 1968. Αἱ δυσκολίαι εἶναι κυρίως οικονομικῆς φύσεως καὶ ἀντιμετωπίζονται ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς σχολικῆς ἐφορείας καὶ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1967.

«Παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ εὐαρεστηθῆ νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ μέσον αὐτῆς τοὺς ἐνδιαφερομένους Τουρκοπλήκτους τῶν χωρίων Πάχνας καὶ Κοιλανίου ποῖα μέτρα λαμβάνονται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀποζημίωσιν των ἐκ τῶν ζημιῶν τὰς ὁποίας ὑπέστησαν λόγῳ τῆς τουρκανταρσίας εἰς τὰς περιοχὰς τῶν χωρίων Αὐδήμου καὶ Παραμάλι ὅπου οἱ ὡς ἄνω τουρκοπλήκτοι ἔχουν κτήματα».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Δεκεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Τὸ θέμα τῆς παροχῆς βοήθειας πρὸς τοὺς ὑπὸ τῆς τουρκικῆς ἀνταρσίας πληγέντας ἀπασχόλησεν ἐπὶ πολὺ τὴν Κυβέρνησιν, τελευταίως δὲ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἀπεφάσισε τὴν διὰ Νόμου σύστασιν Εἰδικοῦ Ταμείου ὕψους £250,000. Τὸ σχετικὸν Νομοσχέδιον καθὼς καὶ οἱ Κανονισμοὶ οἱ ὁποῖοι θὰ διέπουν τὴν λειτουργίαν τοῦ ἐν λόγω Ταμείου εὐρίσκονται ὑπὸ ἐπεξεργασίαν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1967.

«Ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐρώτησίν μου τῆς 14ης Φεβρουαρίου 1967, πρὸς τὸν Ἐντίμον Ὑπουργὸν Παιδείας, διὰ τῆς ὁποίας ἐπεσημίνα τὸ γεγονός ὅτι μαθητρία Μέσης Παιδείας ὠδηγήθησαν ὑπὸ καθηγητῶν των, εἰς ἐργασίμους σχολικὰς ὥρας, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Χίλτον» καὶ προσέφεραν ἀνθοδέσμας εἰς ἀντιπροσώπους τῶν Ἀφρικανοασιατῶν κατὰ παράβασιν προηγουμένης διαταγῆς τοῦ ὅπως μαθηταὶ ἀπέχων ἐξωσχολικῶν ἐκδηλώσεων, καὶ εἰς τὴν ἀπάντησίν του τῆς 16ης Φεβρουαρίου 1967, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπληροφόρησε τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ ὡς ἄνω ὑπόθεσις «ἐξετάζεται κατὰ τὴν νενομισμένην διαδικασίαν», παρακαλῶ τὸν Ἐντίμον Ὑπουργὸν Παιδείας ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν:—

(α) Ἐὰν ἐτελείωσεν ἡ ἐξέτασις τῆς ὑποθέσεως, καὶ

(β) ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξετάσεως αὐτῆς».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Δεκεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη.

«Ἡ ὑπόθεσις δι' ἣν ἡ ἐρώτησις τοῦ Ἐντίμου Μέλους ἐξητάσθη καὶ ἐλήφθησαν τὰ νενομισμένα πειθαρχικὰ μέτρα ἀπὸ 21ης Φεβρουαρίου 1967».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Δεκεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Δεκεμβρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι τὸ θέμα τῆς κρατικοποιήσεως τῆς ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως καθυστερεῖ εἰσέτι, καὶ ἐν ὄψει τοῦ διαγραφομένου κινδύνου ὑπερτιμῆσεως τῶν τιμῶν τῶν φαρμάκων, ὡς ἐκ τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα πότε θὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν ὁ ψηφισθεὶς ἀπὸ μακροῦ νόμος περὶ φαρμάκων—ὅστις θὰ ἀποτελέσῃ οὐσιαστικὸν ἀνακουφιστικὸν ἀλλὰ καὶ ἀνασταλτικὸν παράγοντα τῆς συνήθους ἢ καὶ τῆς ἀπροόπτου ὑψωτικῆς τάσεως τῶν τιμῶν τῶν φαρμάκων—μέχρι τῆς ἡμερομηνίας καθ' ἣν θὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν πλήρες σχέδιον κρατικῆς ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Δεκεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Δεκεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἐλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1967 δὲν ἐτέθη εἰσέτι εἰς ἐφαρμογὴν εἶναι διότι δὲν συνεπλη-

ρώθησαν εισέτι ὄλαι αἱ ἀναγκαῖαι διοικητικαὶ καὶ τεχνικαὶ διευθετήσεις διὰ ἀποτελεσματικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου.

Εἰδικὸς ἐμπειρογνώμων τῆς Παγκοσμίου Ὁργανώσεως Ὑγείας ἀφίχθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου καὶ παρέμεινε εἰς Κύπρον δι' ἓνα περίπου μῆνα, διὰ νὰ συμβουλευθῆ ἐπὶ πρακτικῶν τρόπων ἀντιμετωπίσεως τῶν ἐγειρομένων προβλημάτων, τὴν εἰδίκευσιν τοῦ ἤδη προσληφθέντος ἐπὶ τούτῳ προσωπικοῦ καὶ κυρίως ἵνα μελετήσῃ καὶ ὑποβάλλῃ ἔκθεσιν πρὸς τὴν Παγκόσμιον Ὁργάνωσιν Ὑγείας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἡ Παγκόσμιος Ὁργάνωσις Ὑγείας θὰ προμηθεύσῃ τὴν Κύπρον μὲ τὸν ἀναγκαιοῦντα ἐργαστηριακὸν ἐξοπλισμὸν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου. Ἡ προμήθεια τοῦ ὡς ἄνω ἐξοπλισμοῦ παρὰ τῆς Παγκοσμίου Ὁργανώσεως Ὑγείας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξασφαλισθῆ προηγουμένως ἢ ἄνευ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἐν λόγω ἐμπειρογνώμονος. Παρ' ὅλον ὅτι ἡ τελικὴ ἔκθεσις τοῦ ὡς ἄνω ἐμπειρογνώμονος δὲν ἀναμένεται νὰ ληφθῆ πρὸ τῆς παρελεύσεως δύο τοῦλάχιστον μηνῶν, ἐν τούτοις συντόμως θὰ ὑποβληθῆ πρότασις πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως τεθοῦν ἐν ἰσχύϊ ἐκεῖνα τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου τῶν ὁποίων ἡ ἐφαρμογὴ εἶναι δυνατὴ ἔστω καὶ ἄνευ τοῦ ἀναγκαιοῦντος ἐργαστηριακοῦ ἐξοπλισμοῦ, ἢ ἐξειδικευμένου προσωπικοῦ.

Τὸ Μέρος τοῦ Νόμου ὄπερ ἀφορᾷ εἰς τὸν ἔλεγχον τιμῶν τῶν φαρμάκων, τοῦλάχιστον μερικῶν εἰδῶν καὶ κατηγοριῶν τούτων, εἶναι μεταξὺ τῶν διατάξεων τούτων, ἐλπίζεται δὲ ὅτι μερικὸς ἔλεγχος θὰ ἐφαρμοσθῆ εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς μέλλον. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἐκδώσει διάταγμα καθορισμοῦ τιμῶν δυνάμει τοῦ ὁποίου αἱ τιμαὶ τῶν φαρμάκων παραμένουν σταθεραί.

Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νόμου εἰς τὴν Βουλὴν εἶχε σαφῶς δηλωθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ὅτι ἡ ἀμεσὸς ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου, μετὰ τὴν ψήφισίν του, δὲν θὰ ἦτο πρακτικῶς δυνατὴ καὶ περαιτέρω ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου θὰ γίνῃ σταδιακῶς.

Ἐρωτήσεις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς κάθε Τμήμα γίνεται προγραμματισμός, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἂν ἐγένετο καὶ εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν μακροπρόθεσμος προγραμματικὴ ἔρευνα, καὶ ἂν ἐγένετο, ποῖα ἡ ἀντίδρασις καὶ ἡ θέσις τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τοῦ ἐν λόγω προγράμματος»;

Ἐρωτήσεις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1967.

«Τὸ Νοσοκομεῖον Ἀμμοχώστου παίζει σοβαρὸ ρόλο ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑγεία τῶν 140.000 κατοίκων τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἐπαρχίας Ἀμμοχώστου. Αὐτὸς ὁ ρόλος θὰ γινόταν ἀκόμα πῶς θετικὸς ἂν ἐλύοντο μερικὰ βασικὰ προβλήματα ποῦ ἀπὸ καιρὸ ἀντιμετωπίζει τὸ Νοσοκομεῖο.

Ὅπως εἶναι γνωστὸ στὸ Νοσοκομεῖο δὲν ὑπάρχει γυναικολόγος ἰατρός, οὔτε ὠτορινολαρυγγολόγος. Ἡ ἔλλειψη ἰατρῶν αὐτῶν τῶν εἰδικότητων, ἰδιαίτερα γυναικολόγου, δημιουργεῖ σοβαρὰς τालαιπωρίας καὶ δυσκολίες γιὰ τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἐπαρχίας. Στὸ Νοσοκομεῖο δὲν ὑπάρχει ἐπίσης μόνιμος ὀφθαλμίατρος.

Λόγω τῆς πληθῶρας τῶν ἀσθενῶν ποῦ προσέρχονται καθημερινῶς στὸ Νοσοκομεῖο παρατηρεῖται καὶ ἔλλειψη Νοσοκομειακοῦ προσωπικοῦ.

Θὰ θέλαμε νὰ πληροφορηθοῦμε πῶς τὸ Ὑπουργεῖο Ὑγείας μελετᾷ τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῶν τῶν σοβαρῶν προβλημάτων τοῦ Νοσοκομείου Ἀμμοχώστου;

Ὑπάρχουν σύντομα προοπτικὲς γιὰ τὴν ἐπὶ ἀνδρωσὴν τοῦ Νοσοκομείου Ἀμμοχώστου μὲ τὸ ἀπαιτούμενον ἐπιστημονικὸν καὶ ἄλλο προσωπικόν;

Ἡ ἀνάγνωσις Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων ἑτεροματίσθη, ἔντιμῃ κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εισερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἔργασία. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν σχετικὴν Ἐκθεσιν ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 22) τοῦ 1967.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ-Υ-ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 22) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1967. Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ἐπιπροσθέτου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £100,000 ἀναγκαῖον πρὸς ἀντιμετώπισιν προσθέτων δαπανῶν διαρκούντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Τὸ ἐπιπρόσθετον τοῦτο ποσὸν ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ὑποχρεώσεων προκυπτουσῶν ἐκ τῆς συνεχιζομένης ἐκτάκτου καταστάσεως ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἡμερομισθίων ἑνὸς μεγάλου ἀριθμοῦ προσώπων ἀπασχολομένων εἰσέτι ἐπὶ ἐκτάκτου βάσεως λόγῳ τῆς συνεχιζομένης ἀπουσίας τῆς μεγάλης πλειονότητος τῶν Τούρκων ὑπαλλήλων καὶ λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ ἡμερομίσθια ταῦτα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντισταθμισθοῦν ἢ συμπληρωθοῦν ἀπὸ ἀντιστοίχους ἐξοικονομήσεις ἐκ τῶν κονδυλίων ἀποδοχῶν προσωπικοῦ κυρίως διότι τὰ κονδύλια ταῦτα δὲν περιλαμβάνουν καμμίαν πρόνοιαν διὰ τοὺς ἀπόντας Τούρκους ὑπαλλήλους.

Ἐπὶ πλεόν μέρος τοῦ ποσοῦ τούτου θὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ δι' ἄλλας ἐκτάκτους ὑποχρεώσεις ὡς ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεων διὰ ζημίας ἐκ θεομηνῶν.

Τὸ κονδύλιον τοῦτο τῶν £100,000 τὸ ὅποιον προβλέπεται διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἐπιπρόσθετον τοῦ κονδυλίου τῶν £450,000, ὡς τοῦτο διεισοφόρηται μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 16) τοῦ 1967.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα, εἰσηγείται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῷ ἑρωτῶντι ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατ' ἄρθρον δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον Ιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐγκρίσας ἑνστάσεις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον
 Ἰον, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρίσας πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £100,000
 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐγκρίσας ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐγκρίσας ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.
 Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον
 Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋ-
 πολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 22) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐγκρίσας ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;
 (Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς
 Νόμον.

Τὸ δεύτερον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπο-
 λογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 23) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς, κ. Σαββίδην,
 ὅπως προβῆ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς σχετικῆς Ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

**ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ
 ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ-
 ΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 23) ΤΟΥ 1967».**

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
 Στέλιος Μιχαηλίδης
 Ἰωσήφ Γιαμάκης
 Πέτρος Στυλιανού
 Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος
 νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις προσθέτου ποσοῦ χρη-
 μάτων ἐκ £90,000 ἀναγκαίου δι' ἐπιστροφῆς εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ καὶ φόρου
 καταναλώσεως ὑπὸ τοῦ Τμήματος Τελωνείων διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἐπιστροφῆν χρημάτων διενεργοῦνται εἰς τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις:—

- (α) εἰς ἀρχὰς ἀππλλαγμένας ἐκ τῆς καταβολῆς εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ εἰσαγομένων ὑπ' αὐτῶν ἐμπορευμάτων, ἤτοι εἰς τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα, τὰς Βρεττανικὰς Στρατιωτικὰς, Ναυτικὰς καὶ Ἀεροπορικὰς Ὑπηρεσίας, τὴν Ν.Α.Α.Φ.Ι. καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ σταθμεύοντα Ἑλληνικὰ καὶ Τουρκικὰ στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα.
- (β) εἰς τὴν Εἰρηνευτικὴν Δύναμιν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἣτις προσετέθη εἰς τὸν κατάλογον τῶν προνομιοῦχων σωμάτων καὶ ὀργανισμῶν.
- (γ) εἰς τοὺς ἐν τῇ νήσῳ καπνοβιομηχάνους, ἐν σχέσει μὲ ἐγγῶριον καπνὸν χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν κατασκευὴν σιγαρέττων.
- (δ) εἰς ἐργολάβους ἐν σχέσει μὲ ὑλικά εἰσαγόμενα ὑπ' αὐτῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου στρατιωτικῆς δυνάμεως ἢ ἐγκεκριμένης στρατιωτικῆς ὀργανώσεως καὶ ἀποδεδειγμένως ἐνσωματωθέντα ἢ καταναλωθέντα εἰς τὸ τοιοῦτον ἔργον κατὰ τρόπον ἱκανοποιούντα τὴν ἀρμοδίαν ἀρχήν.
- (ε) εἰς ἐμπόρους καὶ ἄλλους εἰσαγωγεῖς ἐφ' ὅσον μεταγενεστέρως ἐξακριβωθῆ ὅτι μέρος τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ εἰσεπράχθη κατὰ λάθος.

Ἡ διάθεσις τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ καθίσταται ἀναγκαία καθότι τὸ ποσὸν τῶν £800,000 περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται πρόνοια ἐν Ἄρθρῳ I «Ἐπιστροφῆν Χρημάτων-Τελωνεῖα» τοῦ Κεφ. 58A «Ἐπιστροφῆν Χρημάτων καὶ Δασμῶν» τοῦ ἐτησίου Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1967 ἔχει τώρα ἀποδειχθῆ ἀνεπαρκές καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν ἀνάλογοι οἰκονομίαι εἰς οἰονδήποτε ἕτερον ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐνδελεχῶς τὸ ὅλον θέμα, εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἐντιμὸν Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον :

ΕΠΕΙΔΗ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ παρέστη ἀνάγκη διενεργεῖας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἐνστάσις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρίσις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £90,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἐνστάσις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτεροματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 23) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ τρίτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 10) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ προβῆ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς σχετικῆς Ἐκθέσεως.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 10) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £1,200 ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν 72 περίπου πλεοναζόντων ὑπαλλήλων τῆς Βρεττανικῆς περιοχῆς τῆς βάσεως Δεκελείας.

Τὸ ἐν λόγῳ ποσὸν θὰ διατεθῆ διὰ τὴν καταβολὴν ὁμοιομόρφου ἐπιδόματος συντηρήσεως ἐκ £6 ἑβδομαδιαίως εἰς ἕκαστον ἐκπαιδευόμενον ὑπάλληλον ὑπὸ τοὺς ἀκολουθοῦς ὅρους :—

(α) Ὅτι τὸ ἐπίδομα συντηρήσεως ἐκ £6 ἑβδομαδιαίως τὸ ὅποιον θὰ καταβάλλεται εἰς ἕκαστον ἐκπαιδευόμενον ὑπάλληλον θὰ μειοῦται κατὰ τὸ ποσὸν τῆς οἰκονομικῆς βοηθείας τὴν ὅποιαν ὁ ἐκπαιδευόμενος τυχὸν θὰ λαμβάνη ἀπὸ μέλλοντα ἐργοδότην καὶ

(β) ἕκαστος ἐκπαιδευόμενος ὑποχρεοῦται διὰ προσωπικῆς δεσμεύσεως νὰ ὑπηρετήσῃ ἐν Κύπρῳ διὰ περίοδον τριῶν τοῦλάχιστον ἐτῶν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐκπαιδευσεώς του.

Ἡ ἐν λόγῳ πρότασις πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν πλεοναζόντων ὑπαλλήλων τῆς Κυριάρχου Περιοχῆς τῆς Βάσεως Δεκελείας ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καθώρισε ἐπίσης καὶ τοὺς τεχνικοὺς κλάδους εἰς τοὺς ὁποίους οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι θὰ ἐκπαιδευθοῦν, ἀφοῦ ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐν τῇ Κυριάρχῳ Περιοχῇ τῆς Βάσεως Δεκελείας διαθέσιμοι διεκολύνσεις ὡς καὶ αἱ ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ὑπάρχουσαι ἀνάγκαι καὶ προτεραιότητες. Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων θὰ εἶναι συνεχῆς διὰ διάστημα ἑνὸς ἔτους.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονοῦσα ὅτι τὸ ἐν λόγῳ σχέδιον θὰ διευκολύνῃ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων καὶ ὅτι θὰ ἔχῃ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας, εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λήγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνῃ πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἴουδ' ἂν νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £1,200 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως το Προοίμιον και ο Συνοπτικός τίτλος εγκριθῶσι ;
Μη υπάρχουσας ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικός τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £21,748 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μη υπάρχουσας ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;
Μη υπάρχουσας ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 24) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;
(Κρούουν οἱ κῶδωνες)

Μη υπάρχουσας ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς όπως ἀναγνώσῃ πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν Ἐκθεσιν ἐπὶ τοῦ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικοῦ) (Ἄρ. 3) Νόμου τοῦ 1967.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (Ἄρ. 3) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσήφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης

Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας
Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Ἄνδρέας Γιαγκου
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ὁ διὰ τῆς μειώσεως τοῦ ὑφισταμένου δασμοῦ ἐπὶ τῆς βενζίνης περιορισμὸς τῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας λόγω τῆς ὑποτιμήσεως τῆς στερλίνας καὶ τῆς Κυπριακῆς λίρας.

ΑΙ δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι άφοϋ έμελέτησαν τὸ έν λόγω θέμα είση-
γούνται είς τήν Βουλήν τήν είς νόμον ψήφισιν τοϋ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχης :

Έφ' όσον δέν ύπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχης παρακαλώ τόν έντιμον
Γραμματέα νά προβή είς τήν δευτέραν κατ' άρθρον άνάγνωσιν τοϋ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή τών Άντιπροσώπων ψηφίζει ώς άκολουθως :—

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον Ιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασις όπως τὸ Ιον άρθρον έγκριθῆ ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τὸ Ιον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έναρξίς ίσχύος τοϋ παρόντος Νόμου. Άρθρον Ζον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασις όπως τὸ Ζον άρθρον έγκριθῆ ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τὸ Ζον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης τοϋ Δευτέρου Πίνακος τοϋ βασικοϋ Νόμου. Άρθρον Ζον και
Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασις όπως τὸ Ζον άρθρον και ὁ Πίναξ έγκριθῶσι ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τὸ Ζον άρθρον και ὁ Πίναξ έγκρίνονται.

Η δευτέρα άνάγνωσις έτερματίσθη. Παρακαλώ τόν έντιμον Γραμματέα νά
προβή είς τήν τρίτην άνάγνωσιν τοϋ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος δύναται νά αναφέρηται ώς ὁ περί Τελωνειακοϋ Δασμολογίου
(Τροποποιητικὸς) (Άρ. 3) Νόμος τοϋ 1967, θά αναγινώσκηται δε ὁμοϋ μετά τών
περί Τελωνειακοϋ Δασμολογίου Νόμων 1961 έως 1967 (έν τοίς έφεξής αναφερο-
μένων ώς «ὁ βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασις όπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον έγκριθῆ είς Νόμον ;

(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον έγκρίνεται είς Νόμον.

Τά υπόλοιπα θέματα τῆς Νομοθετικῆς Έργασίας, είς τὸ Κεφάλαιον Β, θά
αναβληθοϋν διά τήν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, μέχρις ὅτου κυκλοφορήσουν
αί σχετικά Έκθέσεις τών άρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Έπιτροπῶν.

Είσερχόμεθα είς τὸ Κεφάλαιον Γ, κατάθεσις Νομοσχεδίων και Έγγράφων.
Παρακαλώ τόν έντιμον Γραμματέα όπως προβή είς τήν κατάθεσιν Νομοσχεδίων
και Έγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περί Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας (Τροποποιήσις ὑπ' Ἀρ. 2) Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περί Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Οἱ περί Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως (Ταμείον διὰ Πλεονάζον Προσωπικὸν) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περί Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας (Τροποποιήσις ὑπ' Ἀρ. 2) Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1967 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ἀντίστοιχον Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Ὁ περί Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1968 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς, τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν Προϋπολογισμοῦ πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Τὸ τρίτον θέμα εἶναι οἱ περί Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως (Ταμείον διὰ Πλεονάζον Προσωπικὸν) Κανονισμοὶ τοῦ 1967. Οἱ Κανονισμοὶ οὗτοι προέρχονται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Τὸ ἐπόμενον θέμα, εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ, εἶναι τὸ θέμα τὸ ἐγγραφὸν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ· «Ἡ ὁμόρρυθμος καὶ ἱκανοποιητικὴ συνταξιοδότησις τῶν ἀναπήρων ἐθνοφρουρῶν καὶ τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. διὰ τῆς ἐνοποιήσεως τῆς κειμένης νομοθεσίας».

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐντιμοὶ κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ἐγγραφὸν θέμα ἄπτεται τοῦ χρονίου αἰτήματος τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. (τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἀπελευθερωτικῆς περιόδου 1955-59) περί ἐνιαίας συνταξιοδοτήσεως τῶν μετὰ τῶν ἀναπήρων ἐθνοφρουρῶν.

Εἶναι εἰς ὅλους γνωστὸν, ἐντιμοὶ κύριοι συνάδελφοι, ὅτι βάσει τοῦ ὁμοφώνως θεσπισθέντος ὑπὸ τοῦ Σώματος νόμου περί Ἐθνοφρουρῶν (Τροποποιητικὸς ὑπ' ἀριθμὸν 4/1966) καὶ τῶν Κανονισμῶν οἵτινες ἐθεσπίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δυνάμει τοῦ ὡς ἄνω νόμου (ἄρθρου 21) καὶ ἐνεκρίθησαν ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ σώματος τούτου, δημοσιευθέντες εἰς τὸ τρίτον παράρτημα τῆς ἐπισήμου Ἐφημερίδος τῆς Δημοκρατίας, (ἀρ. 924), γίνεται σαφῶς καὶ οὐσιαστικῶς δυσμενῆς διάκρισις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς προϋποθέσεις παραχωρήσεως συντάξεως ἢ χορηγήματος μεταξὺ τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τοῦ ἀγῶνος 1963-1967 καὶ τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τοῦ ἀγῶνος 1955-1959. Τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τῆς περιόδου 1955-1959, ἐντιμοὶ κύριοι συνάδελφοι, ἡ σύνταξις ὡς γνωστὸν διέπεται ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀρ. 4 Νόμου τοῦ 1962, τῆς διαλυθείσης Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως Κύπρου, περί Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσοντῶν καὶ Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ γνωστοῦ νόμου 12/1965 διάλυσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως Κύπρου καὶ τὴν ἴδρυσιν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

Εἶναι εἰς ὅλους ἀσφαλῶς τοὺς συναδέλφους γνωστὸν ὅτι διὰ τοῦ ὡς ἄνω τροποποιητικοῦ νόμου περί «Ἐθνικῆς Φρουρᾶς» παρέρχεται ἰσοβίως καὶ ἄνευ διακρίσεως σύνταξις ἢ χορηγία εἰς τοὺς ἀναπήρους ἐθνοφρουρούς, τοὺς ἔχοντας βαθμὸν ἀναπηρίας ἀπὸ 15% καὶ ἄνω—ἄρθρον 20ὸν τοῦ νόμου—ἐνῶ ἡ σύνταξις ἢ τὸ ἐπίδομα τὸ ὁποῖον παρέχεται εἰς τοὺς ἀναπήρους τοῦ ἀγῶνος 1955-1959 ἐπαφίεται καθ' ὅλοκληρίαν εἰς τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνακουφίσεως

παθόντων, η οποία δύναται να αρνηται το δικαίωμα συντάξεως η παραχωρήσεως επιδόματος προς τους αναπήρους της Ε.Ο.Κ.Α., επικαλούμενη την οικονομικήν κατάστασιν του αναπήρου και τας ειδικάς συνθήκας του βίου ενός εκάστου.

Τοιοιουτρόπως ενω βάσει του άρθρου 6 (1) του νόμου 4/1962, περί συντάξεως τών παθόντων, «Οι εκ τών πεσόντων και τών θυμάτων εξαρτώμενοι και οι ανάπηροι έχουσι δικαίωμα συντάξεως και εκτάκτων επιδομάτων εκ του Ταμείου Συντάξεων», δυνάμει του άρθρου 15 (1) (α) του αυτού νόμου, το ως άνω εν άρθρω 6 δικαίωμα τών αναπήρων άδρανεϊ «έφ' όσον ό δικαιούχος έχει άλλον πόρον επιτρέποντα άνετον, κατ' εύλογον κρίσιν ζωήν».

Έτσι, ως συνάγεται εκ της ως άνω διατυπώσεως του νόμου, η παραχώρησις συντάξεως η επιδόματος προς τους αναπήρους της Ε.Ο.Κ.Α. δέν εξαρτάται εκ του βαθμού της αναπηρίας ενός εκάστου, ως συμβαίνει και με τους αναπήρους εθνοφρουρούς, αλλά εκ της οικονομικής εύρωστίας των.

Έτσι και ό κλητήρ της Βουλής, ανάπηρος αγωνιστής της Ε.Ο.Κ.Α. Τάκης Αύγουστου π.χ., με μοναδικήν περιουσίαν τὰ ρούχα της Βουλής και με τόν αρχικόν μισθόν του κλητήρος εκ £29 μηνιαίως, συντηρών οικογένειαν, έθεωρήθη υπό της Έπιτροπής Χορηγημάτων ότι διάγει λίαν άνετον ζωήν με αποτέλεσμα ούτε μίαν λίραν μηνιαίως να μη λαμβάνη δια την εκ του άγώνος προελθοῦσαν αναπηρίαν του. Παραδείγματα παρόμοια και χειρότερα από τό παράδειγμα του αναπήρου αγωνιστού Τάκη Αύγουστου δυνάμεθα να παραθέσωμεν, εάν τό Σώμα επιθυμή, αρκετά, καταδεικνύοντα ότι ενω οὔτοι πένονται, εν τη οὔσία της λέξεως, η Έπιτροπή Έκχωρήσεως Χορηγημάτων θεωρεϊ ότι οὔτοι διάγουσιν άνετον διαβίωσιν, άποστεροῦσα από αυτούς και τό σχετικόν εις ὕψος παρεχόμενον χορήγημα προς τους αναπήρους εθνοφρουρούς.

Ός εκ τούτου έχομεν την εντύπωσιν, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ότι η εν λόγω διάταξις του άρθρου 15 (1) (α) του νόμου 4/1962 είναι άδικος, αν οὔχι και άντισυνταγματική, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται περί άνίσου μεταχειρήσεως τών αναπήρων αγωνιστών (άγώνων 1955-59 και 1963-67), και δη άγωνιστών οὔτινες επύκνωσαν τας εθνικοαπελευθερωτικάς τάξεις, αυτοβούλως, αυτοαναγκαστικώς και οὔχι εξαναγκαστικώς λόγω της ύπάρξεως σχετικής νομοθεσίας.

Εισηγοῦμαι όθεν, εν κατακλειδι, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, όπως επιδιωχθῆ η κατάργησις του εδαφίου (α) του άρθρου 15 (1) του νόμου 4/1962, και επιτευχθῆ ένσωμάτωσις και ένοποιήσις τών δύο νόμων. Εάν επιτευχθῆ τοῦτο θα καταστή δυνατή η παροχή συντάξεων και άλλων επιδομάτων προς ώρισμένας δεκάδας αναπήρων αγωνιστών, αρκετοί τών οποίων αν και έχουσι μόνιμον αναπηρίαν πέραν του 50% και οὔσιαστικώς πένονται, δέν συνταξιοδοτοῦνται, δια τόν απλούστατον λόγον ότι είτε εργοδοτοῦνται υπό της Κυβερνήσεως—και οι πλείστοι τούτων λαμβάνουν μισθόν πείνης—η εργοδοτοῦνται παρ' ιδιωτών με μισθους £20 η £30 μηνιαίως. Έξ άλλου δια της καταργήσεως του εδαφίου του νόμου 4/1962 και της ένοποιήσεως, δέν επιτυγχάνεται μόνον η συνταξιοδότησις όλων τών αναπήρων επί ενιαίας βάσεως αλλά συνάμα οι ανάπηροι οὔτοι θα δικαιούνται και άλλων εκτάκτων επιδομάτων ως λ.χ. επιδόματος Ιατρικής περιθάλψεως, επιδόματος εκπαιδεύσεως και οὔτω καθεξῆς.

Νομίζω, ως εκ τούτου, ότι η ενιαία συνταξιοδότησις είναι η στοιχειωδεστέρα εκπλήρωσις ενός μεγάλου καθήκοντος προς τους αναπήρους ήρωας και μάρτυρας μαζί μιᾶς οὔσιαστικῆς Ιστορικῆς έποποιίας. Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Έκτός εάν ύπάρχη ένστασις προτίθεμαι να αναβάλω την περαιτέρω συζήτησιν του θέματος επί του οποίου ώμίλησεν ό κ. Πέτρος Στυλιανού δια την προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής, εις τρόπον ώστε τὰ έντιμα Μέλη να μελετήσουν τας εκφρασθείσας άπόψεις υπό του κ. Πέτρου Στυλιανού, και να εκφράσουν τας Ιδικάς των, εάν θέλουν να πράξουν τοῦτο.

Παρακαλώ την Γραμματείαν τῆς Βουλῆς νὰ κυκλοφορήσῃ τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ πρὸς ἅπαντα τὰ Μέλη.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ ἀγόρευσις τοῦ συναδέλφου κ. Στυλιανοῦ παραπεμφθῆ εἰς μίαν μικτὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν διὰ νὰ τὴν μελετήσῃ καὶ ὑποβάλλῃ εἰσηγήσεις, διότι δὲν ὑπάρχει θέμα περαιτέρω ἀγορεύσεων ἢ διαφωνιῶν, τοῦλάχιστον, ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ συναδέλφου, ὅποτε θὰ παρουσιασθῆ εἰς τὴν Βουλὴν κάποια συγκεκριμένη πρότασις εἴτε ὑπὸ τὴν ἔννοιαν Νόμου, Νομοσχεδίου, ἢ ἄλλῃ εἰσηγήσεως ἢ ὅποια νὰ ἐγκριθῆ ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐὰν ἡ Βουλὴ εἶναι ὁμόφωνος ἐπὶ τοῦ θέματος, νομίζω ὅτι ἡ πρότασις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου εἶναι ἡ λυσιτελεστέρα πρὸς τὴν συζήτησιν καὶ λύσιν τοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ὅπως ἡ . . .

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἐπὶ τῆς ἐπίστασις τὴν εἰσηγήσιν τοῦ ἐντίμου κ. Προέδρου καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτὴν συμπεριληφθῆ καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν, διότι ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχουν ὠρισμένα ἀτέλεια τὰς ὁποίας ἴσως ἡ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν ἔπρεπε νὰ προσέξῃ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, υἱοθετῶ πλήρως τὰς ἐκφρασθείσας ἀπόψεις. Διερωτῶμαι ὅμως κατὰ πόσον ὑπάρχει ἤδη ἐγγεγραμμένον θέμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐξετάσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτῆ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἦδη ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἔθεσε θέμα ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο παραπεμφθῆ εἰς ὠρισμένας Ἐπιτροπὰς τῆς Βουλῆς.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δηλαδὴ διερωτῶμαι οἱ ὅροι ἐντολῆς τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς . . .

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Οἱ ὅροι ἐντολῆς βεβαίως θὰ καθορισθῶσιν ἀμέσως μετὰ τοῦ θὰ ἀποφασισθῆ τὸ ζήτημα ἀρχῆς.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐξεφράσθη ὅτι ὁμόφωνως ἡ Βουλὴ δέχεται τὰς ἀπόψεις περὶ ἐνοποιήσεως τῆς συνταξιοδοτήσεως. Ἐπομένως οἱ ὅροι ἐντολῆς εἶναι σαφεῖς. Ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον αὐτὰ εἶναι τὰ αἰσθήματα τῆς Βουλῆς, οἱ ὅροι ἐντολῆς πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς αὐτὰς εἶναι αὐτοί, καὶ θὰ ἐξετάσουν κατὰ πόσον ἡ Βουλὴ δικαιούται νὰ προβῆ εἰς νομοθετή-

ματα ή, εάν δέν δικαιούται, κατά ποίον τρόπον θά έπρεπε νά έκφράση τās απόψεις της πρός τήν Έκτελεστικήν Έξουσίαν ούτως ώστε νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν καί νά σταλοῦν ὑπό τῆς Έκτελεστικῆς Έξουσίας εἰς τήν Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ὑπάρχει παρεξήγησις· δέν ἔχω υἰοθετήσει τās απόψεις ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀγόρευσιν τοῦ συναδέλφου μου κ. Στυλιανοῦ.

Λέγω, υἰοθετῶ τήν ἀποψιν ὅπως ἐξετασθῆ τὸ θέμα. Δέν ἔχω μορφώσει καμμίαν γνώμην ὡς πρός τήν ἐνοποίησιν ἢ μὴ ἐνοποίησιν τῶν συνταξιοδοτήσεων. Κάθε ἄλλο. Λέγω ἀπλῶς ὅτι υἰοθετῶ πλήρως τήν εἰσήγησιν ὅπως συσταθῆ Ἐπιτροπή πρός ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἐγείρει ὁ κ. Στυλιανοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Προφανῶς πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως, διότι οὐδεὶς θέλει νά προκαταλάβῃ τὴ γνώμην τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ κ. Στυλιανοῦ ὠμίλησεν ἐπὶ τοῦ θέματος, αἱ δὲ Ἐπιτροπαὶ θά σχηματίσουν ἴδιαν, ἀσφαλῶς, ἀντίληψιν ἐπὶ τῶν θιγόντων ζητημάτων καί θά ἀναφερθοῦν εἰς τὴν ὁλομέλειαν διὰ μιᾶς ἐκθέσεως των.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, εάν πρόκειται τὸ Νομοσχέδιον, μᾶλλον ἢ πρότασις τῶν δύο αὐτῶν Ἐπιτροπῶν, νά ἔχη ὡς συνέπειαν τὴν αὔξησιν πληρωμῆς χρημάτων, ἢ Βουλὴ δέν ἔχει τὸ δικαίωμα καί πρέπει πρωτίστως νά ἔχη τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τοῦ θέματος, τὸ ὁποῖον ἔθιξεν ὁ κ. Σαββίδης, θά ἤθελα νά έκφράσω τὴν προσωπικὴν μου ἀποψιν ὅτι ἡ Βουλὴ δέν κωλύεται καθόλου ἀπὸ τοῦ νά προβαῖνῃ εἰς εἰσηγήσεις αἱ ὁποῖαι δεόν νά λαμβάνωνται σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τήν Έκτελεστικήν Έξουσίαν. Τοσοῦτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον προέρχονται ἀπὸ τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ λαοῦ. Ἐάν ἐγείρεται ζήτημα συνταγματικὸν ἢ νομικῆς φύσεως, αὐτὸ θά τὸ ἀντιμετωπίσωμεν εἰς τὸ δεύτερον στάδιον.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω ἀναφέρει εἶναι τὸ ἐξῆς : Ἐνεξαρτήτως τοῦ ποῖα θά εἶναι ἡ εἰσήγησις τῶν Ἐπιτροπῶν, ὀφείλομεν διὰ νά μπορέσωμεν νά ψηφίσωμεν εἰς Νόμον ἢ νά τροποποιήσωμεν τὸν Νόμον ὁ ὁποῖος θά ἔχη οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις, νά ὑποβάλωμεν τās εἰσηγήσεις μας πρός τὴν Κυβέρνησιν, διαφορετικὰ μοῦ φαίνεται ὅτι δέν δικαιούμεθα. Ἐναμφισβητήτως συμφωνῶ μὲ τās απόψεις σας ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα καί τὸ καθήκον ὅταν νομίσουν ὅτι κάτι εἶναι πρός τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ νά τὸ εἰσηγηθοῦν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καί ἡ Κυβέρνησις νά τὸ ἀκολουθήσῃ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀσφαλῶς, κ. Πρόεδρε, συμφωνοῦμεν ὅλοι ὅτι ἐὰν πρόκειται νὰ ἔχουν σοβαρὰς οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις θὰ σταθμισθοῦν καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Ἀλλὰ τὸ θέμα μπορεῖ νὰ ἐξετασθῆ, ἐπαναλαμβάνω, καὶ ἀπὸ τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὴν ὁποίαν μπορεῖ νὰ παραστῆ καὶ εἰδικὸς ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ὡς παρίσταται ἀνελλιπῶς εἰς οἰονδήποτε οἰκονομολογικὸν νομοθέτημα. Ἐπομένως τὸ θέμα εἶναι ἀπλοῦν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως ἡ εἰσήγησις ἢ γενομένη ὑπὸ τοῦ κ. Χριστοδουλίδη γίνῃ ἀποδεκτὴ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἢ εἰσήγησις τοῦ κ. Χριστοδουλίδη γίνεται κατ' ἀρχὴν, ἀποδεκτὴ, δηλαδὴ ὅπως τὸ θέμα τὸ ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ παραπεμφθῆ πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν, Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

Αἱ τρεῖς Ἐπιτροπαὶ θὰ συνεργασθῶσι καὶ παρακαλοῦνται ὅπως ὑποβάλωσι τὰς ἀπόψεις των πρὸς τὴν Βουλὴν δι' ἐκθέσεως. Ἐν ἀνάγκῃ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας δύναται νὰ κληθῆ διὰ νὰ παραστῆ εἰς οἰονδήποτε στάδιον τῶν συζητήσεων τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται, ἐὰν μπορεῖ νὰ πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν, τὸ ἕτερον θέμα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐὰν ἐννοήτε, κ. Πρόεδρε, τὸ θέμα τῆς συντάξεως τοῦ Νομοσχεδίου, εὐρίσκεται ἤδη εἰς τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Αὐτὸ ἀφορᾷ τὴν τροποποίησιν τοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμου.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἦθελα νὰ παρακαλέσω, κ. Πρόεδρε, ἐσᾶς ὡς Πρόεδρον τοῦ Σώματος ὅπως, εἰ δυνατόν, ὑποβάλετε παράκλησιν ὅπως ἐπισπευθῆ ἢ ἐκθεσις τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως δεδομένου ὅτι ἡ εἰσήγησις τῆς Βουλῆς ἔχει ἀποσταλῆ πρὸ 1½-2 μηνῶν περίπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Αἱ Ἐπιτροπαὶ Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν ἐτερμάτισαν, βεβαίως, τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος αὐτοῦ, εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ Τμήματος τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας καὶ ἡ παράκλησις ἐξυπακούεται. Βεβαίως εἶναι Τμήμα πολὺ βεβαρυμένον μὲ ἐργασίας, καὶ εἶναι ἡ μόνη δικαιολογία τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν. Παρακαλοῦμεν ἐν τούτοις τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα τῆς Δημοκρατίας νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐργασίαν καὶ νὰ ἀποστείλῃ τὸ Τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὁφείλω νὰ ὑπερασπίσω τὸ Γραφεῖον τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τὸ ὁποῖον ἀδίκως κατηγορεῖται ὅτι καθυστερεῖ. Δὲν εἶναι τὸ Γραφεῖον τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τὸ ὁποῖον καθυστερεῖ· ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καθυστέρησεν αὐτὴν τὴν ἐργασίαν ἦτο τὸ γεγονός ὅτι πολλὰς φορές, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ Βουλὴ κατὰ τοὺς τελευταίους αὐτοὺς μῆνας ἐξήταζε Προϋπολογισμοὺς καὶ ἄλλα ἐπείγοντα Νομοσχέδια, ἀρκετοὶ Βουλευταὶ δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ παραστοῦν εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν ἢ ὁποῖα ἠσχολεῖτο μὲ τὸ θέμα τοῦτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Αν δέν άπατώμαι έχετε πληροφορήσει προηγουμένως διά τής δηλώσεώς σας, κ. Δημητριάδη, ότι τὸ Νομοσχέδιον εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως. Δι' αὐτὸ προέβην εἰς τὴν παράκλησιν.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Αὐτὸ εἶναι τὸ τελευταῖον στάδιον τῆς ὄλης διαδικασίας. Εἰς τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα ὅμως ἐστάλη πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Εν τοιαύτῃ περιπτώσει οὐδεμία καθυστέρησις ὑπάρχει. "Εν πάσῃ ὅμως περιπτώσει θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ ἐκκρεμεῖ ἀπὸ καιροῦ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ὑποβάλλεται ἡ παράκλησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ἀποσταλῆ τὸ δυνατόν συντομώτερον δι' ἐξέτασιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας προτίθεμαι νὰ ὀρίσω τὴν....

"Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, εἰς τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς εἶχε ληφθῆ ἀπόφασις ὅπως τὸ Σῶμα ἀπασχοληθῆ μὲ τὸ θέμα τῆς ὑποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας. "Αντιλαμβάνομαι ὅτι τὸ γενικὸν αἶσθημα τῆς Βουλῆς ἦτο νὰ ὀρισθῆ μία ad hoc "Επιτροπὴ ἡ ὁποία νὰ ἐξήταζε τὸ θέμα. Δυστυχῶς ὅμως δέν ἐλήφθη ἀπόφασις ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος παρ' ὄλον πού ἀντιλαμβάνομαι ὅτι οὐδεμία ἐνστασις ὑπῆρξε πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν. Δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι ὅπως ἀνατεθῆ εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Σώματος, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς "Επιτροπῆς "Επιλογῆς καὶ ἀνευ ἄλλης διαδικασίας, ὅπως ὀρίσῃ μίαν ad hoc "Επιτροπὴν ἡ ὁποία νὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα καὶ νὰ φέρῃ τὰ πορίσματά της ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Συμφωνῶ κατ' ἀρχὴν μὲ τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Λυσσαρίδη, ἀλλὰ διά τὸν λόγον ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ δέν εἶναι ἐγγεγραμμένον εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, προτίθεμαι νὰ τὸ περιλάβω εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ διὰ νὰ ἀκολουθήσωμεν καὶ τὴν διαδικασίαν ἐγγραφῆς ἡ ὁποία μέχρι σήμερον ἠκολουθεῖτο ἀνελλιπῶς καὶ ἐπομένως νομίζω ὅτι ὁ κ. Λυσσαρίδης ἰκανοποιεῖται διὰ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ θέματος, καὶ εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς δύναται νὰ συζητηθῆ κατὰ πόσον πρέπει νὰ υἱοθετηθῆ ἡ εἰσήγησις ἡ ὄχι.

"Ο κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, ἐὰν θέλετε νὰ ἐγγράψω τὸ θέμα πολὺ εὐχαρίστως, ἀλλὰ τότε δέν θὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν διαδικασίαν τῆς "Επιτροπῆς. Κατ' ἐμὲ τὸ θέμα ἦτο ἥδη ἐγγεγραμμένον, δεδομένου ὅτι ἡ Βουλὴ εἶχε πάρει ἀπόφασιν ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως τῶν Νομοσχεδίων περὶ τροποποιήσεως τοῦ Δασμολογίου θὰ ἦτο ἡ κατάλληλος εὐκαιρία διὰ τὴν Βουλὴν νὰ συζητηθῆ τὸ θέμα καὶ εἶχον τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Προέδρου καὶ τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ὅτι αὐτὸ θὰ ἐγένετο. "Εν τούτοις, ὁμολογῶ ὅτι, κατ' ἐμὲ, παραδόξως δέν ἐγένετο καὶ ἐτονίσθη ὅτι ἐπροτιμήθη αὐτὴ ἡ διαδικασία οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρχῃ κάτι τὸ συγκεκριμένον ἐνώπιον τοῦ Σώματος. "Εὰν τώρα ὑπάρχῃ ἀλλαγὴ τῆς ἀποφάσεως, οὐδεμίαν ἐνστασιν ἔχω νὰ τὸ εἰσηγηθῶ πρὸς ἐγγραφὴν καὶ συζητήσιν διὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Οὐδεμία ἀλλαγὴ ἀποφάσεως ὑπάρχει. "Εὰν ὑπάρχῃ ἀπόφασις τότε τὸ ζήτημα εἶναι λελυμένον. Θὰ παρεκάλουν ὅμως τὸ ἐντιμὸν Μέλος νὰ μοῦ ὑποδείξῃ εἰς ποῖον μέρος τῆς σημερινῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἐγγεγραμμένον τὸ θέμα αὐτό. "Ἡγεῖρα ἀπλῶς τὸ διαδικαστικὸν μέρος τοῦ ὅλου ζητήματος.

"Ο κ. Λυσσαρίδης.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἀσφαλῶς δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένον τὸ θέμα. Κατὰ παράλειψιν εἰς τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ἐνῶ ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισεν ὅτι θὰ παραπέμψῃ τὸ θέμα εἰς Ἐπιτροπὴν, δυστυχῶς πιστεύω ὅτι λόγω, ἴσως, ἀβλεψίας, δὲν ἐγένετο. Αὐτὸ πού ζητῶ σήμερον ἀπὸ τὴν Βουλὴν εἶναι νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ εἴτε τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐπιλογῆς εἴτε τὸν Πρόεδρον ἢ ἀμφοτέρους ὅπως προβοῦν εἰς τὴν σύστασιν Ἐπιτροπῆς, δεδομένου ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποσταλῇ εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ὑφισταμένας Ἐπιτροπὰς τῆς Βουλῆς, διότι πρόκειται περὶ ἰδιορρύθμου θέματος, ὅπως ἐξετάσῃ τὸ θέμα καὶ κομίσῃ τὰ πορίσματά της ἐνώπιον τοῦ Σώματος. Αὕτῃ εἶναι ἡ εἰσήγησίς μου πρὸς τὴν Βουλὴν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε, οὔτε κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν δὲν ἐξεκαθάρισε τὸ θέμα ἂν ἔπρεπε νὰ παραπεμφθῇ εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ἢ ἂν ἔπρεπε νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Δι' αὐτὸ πρὸς καλυτέραν ἐξέτασιν τοῦ θέματος, ἐφ' ὅσον ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς διεπιστώθη ὅτι πρόκειται περὶ σοβαροῦ θέματος, εἰσηγοῦμαι ὅπως τοῦτο παραπεμφθῇ εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν, εἴτε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν, παρ' ὅλον πού εἶναι πολὺ βεβαρημένη, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νομίζω πῶς ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη εἶναι ἡ κατάλληλος Ἐπιτροπὴ, εἴτε εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν τὴν ὁποίαν μπορεῖ νὰ καταρτίσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς. Διότι ἐὰν ἀπλῶς ἐγγραφῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, τίποτε συγκεκριμένον δὲν θὰ βγῇ πέραν τῶν ὅσων ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

M. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐνγίμῃ κ. Πρόεδρε, ἀπ' ὅ,τι ἐνθυμοῦμαι—ἴσως νὰ εἶμαι λανθασμένος— ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὁ κ. Κληρίδης, εἰς τὴν παρελθούσαν συνεδρίαν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶχε ἀναφέρει ἦτο ὅτι θὰ ἦτο καλὸν νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ τούτου θέματος ὁπότε θὰ εἶχαμεν τὴν δυνατότητα νὰ ἔχωμεν ὠρισμένας ἀπόψεις τοῦ ὑπευθύνου Ὑπουργείου, δηλαδὴ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, θὰ ἐγένετο μία ad hoc Ἐπιτροπὴ διὰ νὰ κάμῃ ὠρισμένην μελέτην, θὰ ἐγένετο ἔκθεσις καὶ ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις.

Μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ ὀρθότερα γραμμὴ ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἀκολουθηθῇ διότι πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ μᾶς πῇ ἐπὶ ποίων κριτηρίων ἐβασίσθη διὰ νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ad hoc Ἐπιτροπὴν ἢ ὁποία ἔχει προταθῇ, πολὺ φοβοῦμαι ὅτι κατὰ τὸν Ἰανουάριον θὰ εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ ἐξετάσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτῃ τὸ θέμα τοῦτο, διότι θὰ εἶναι βεβαρημένη μὲ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, τὸν ὅποιον μοῦ φαίνεται εἶναι καθῆκον τῆς Βουλῆς νὰ ἐξετάσῃ ἐνδελεχῶς συνεδριάζουσα σχεδὸν καθημερινῶς, διὰ νὰ μπορέσῃ νὰ καταλήξῃ εἰς τὰ ὀρθὰ συμπεράσματα καὶ νὰ πάρῃ μίαν ἀπόφασιν. Καὶ ἐπομένως θὰ ἦτο καλὸν νὰ ζητηθῇ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐτοιμάσῃ εἰς τὸ πολὺ προσεχῆς μέλλον τὴν ἀπαιτούμενην ἔκθεσιν τῆς διὰ νὰ μπορέσῃ νὰ τὴν ἀποστείλῃ εἰς τὴν ad hoc Ἐπιτροπὴν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον ἡ ἐργασία τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν διάθεσιν οἰουδήποτε ἄλλου Σώματος νὰ προβῇ ἢ νὰ μὴ προβῇ εἰς δηλώσεις. Ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ad hoc Ἐπιτροπὴ δημιουργηθῇ, ἢ ad hoc Ἐπιτροπὴ ἀσφαλῶς θὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, ἀσφαλῶς ἢ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τῆς

τὰς δηλώσεις τῶν Κυβερνητικῶν ὑπευθύνων καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἄλλὰ εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ ἀναμένωμεν τὴν πρωβουλίαν νὰ ἐκδηλωθῆ ἀπὸ ἄλλην Ἀρχὴν διὰ νὰ ἀποφασίσωμεν ἡμεῖς νὰ μελετήσωμεν ἕν θέμα. Ἦδη ὑπάρχει ἀπόφασις τῆς Βουλῆς νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα καὶ καθῆκον τῆς Βουλῆς εἶναι νὰ δημιουργήσῃ τὴν ad hoc Ἐπιτροπὴν τώρα. Καὶ ἄλλωστε ὑπῆρξαν δηλώσεις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἐπὶ τοῦ θέματος ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Ὑπεύθυνον Ὑπουργὸν καί, ὅπως εἶπα, ἡ ad hoc Ἐπιτροπὴ ὄχι μόνον δὲν δεσμεύεται ἀλλὰ ὑποχρεοῦται, ἀσφαλῶς, νὰ ἀναζητήσῃ καὶ νὰ συζητήσῃ τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ τοῦ ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος. Δὲν βλέπω ἐπομένως καμμίαν δυσκολίαν ὅπως ἡ Βουλὴ προβῆ ἀμέσως εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς ad hoc Ἐπιτροπῆς, τμῆμα τοῦ ὅλου ἔργου τῆς ὁποίας εἶναι νὰ κάμῃ καὶ αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἰσηγήθη ὁ κ. Σαββίδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ θέμα διαιρεῖται εἰς δύο. Εἰς ζήτημα οὐσίας καὶ ζήτημα διαδικαστικόν.

Ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι τὸ θέμα ἐγγεγραμμένον ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὁ ἀπλούστερος τρόπος διὰ νὰ συζητήσωμεν τὴν οὐσίαν τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ ζητήματος ἐπὶ τῆ βάσει στοιχείων ἐξηκριβωμένων καὶ διὰ νὰ καλέσωμεν καὶ ἐκπροσώπους τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ διαφωτίσουν τὴν Ἐπιτροπὴν, τοὺς Βουλευτὰς οἱ ὅποιοι θὰ ἐξετάσουν τὸ θέμα αὐτό, προτίθεμαι, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ οἰαδήποτε ἔνστασις, νὰ ἐγγράψω τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἤγειρεν ὁ κ. Λυσσαρίδης διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, θὰ ληφθῆ μία ἀπόφασις κανονικῶς ἐφ' ὅσον θὰ εἶναι ἐγγεγραμμένον ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ ἀμέσως κατόπιν ἡ Ἐπιτροπὴ ἢ αἱ Ἐπιτροπαὶ ἢ ἡ ad hoc Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ προβῆ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε, ὑπάρχει Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς διὰ τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ ὅτι μπορεῖ νὰ διορίσῃ τὴν ad hoc Ἐπιτροπὴν ἐφ' ὅσον καὶ ὁ ἴδιος ὁ εἰσηγητὴς δέχεται τὴν σύστασιν αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπομένως νομίζω πῶς δὲν πρέπει νὰ ἐγγραφῆ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, ἀλλὰ νὰ χωρήσωμεν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν εἰς τὴν ἀγγελίαν αὐτῆς τῆς ad hoc Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, δὲν μπορῶ νὰ ἀντιληφθῶ τὴν ἔνστασιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Λυσσαρίδου, διότι πραγματικῶς διὰ τὸ ἴδιον πρᾶγμα ὀμιλοῦμεν ἀλλὰ μὲ διαφορετικὴν γλῶσσαν.

Ὁ ἐντιμος συναδέλφος κ. Λυσσαρίδης λέγει νὰ γίνῃ ἡ ad hoc Ἐπιτροπὴ καὶ νὰ πᾶμε νὰ πάρωμεν πληροφορίας ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐγὼ λέγω τὸ ἀντίθετον, ὅτι πρέπει νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ μᾶς δώσῃ ὅλας τὰς λεπτομερείας διότι αἱ δηλώσεις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ αἱ ὁποῖαι ἔγιναν εἰς τὴν Βουλὴν, δὲν εἶναι παρὰ ὠρισμένοι τελεῖως ἐπιφανειακαὶ δηλώσεις. Εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν ὑπάρχουν αἱ λεπτομέρειαι τῆς οὐσίας τῆς ὅλης ἀποφάσεως αὐτῆς.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιμένω καὶ λέγω, ἐὰν πράγματι θέλωμεν νὰ κάμωμεν μίαν ἐργασίαν καλὴν, ἐποικοδομητικὴν καὶ οὐχὶ ἐπιπολαίαν, πρέπει νὰ ζητήσωμεν νὰ μᾶς δώσουν μίαν πλήρη ἔκθεσιν ἐπὶ ἐκάστου στοιχείου τὴν ὁποίαν τὸ Ὑπουργεῖον θὰ λάβῃ ἀπὸ ὅλα τὰ Ὑπουργεῖα τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρονται, δηλαδὴ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν κ.λ.π. καὶ τότε ὅταν θὰ ἔχωμεν αὐτὴν τὴν ἔκθεσιν νὰ καθήσωμεν νὰ τὴν μελετήσωμεν καὶ μὲ τὰς ἀπόψεις τὰς ἰδικὰς μας, τῆς ad hoc Ἐπιτροπῆς, νὰ καταλήξωμεν ἐὰν τὰ δεδομένα τὰ ὁποῖα μᾶς δίδουν εἶναι πραγματικὰ ἢ ὄχι. Αὐτὴ εἶναι ἡ ταπεινὴ μου γνώμη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ὅτι ἀρκετὰ ἐλέχθησαν διὰ τὸ θέμα τοῦτο. Κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τοῦ Σώματος διεπιστώθη γενικῶς ἡ ἐπιθυμία τοῦ Σώματος ὅπως τὸ σοβαρὸν τοῦτο θέμα ἐξετασθῆ ὑπὸ Ἐπιτροπῆς. Ἐλέχθη μάλιστα ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ τὸ ἐξετάσῃ μία ad hoc Ἐπιτροπὴ, δεδομένου ὅτι ἀποτελεῖ ἰδιόρρυθμον θέμα.

Ὁ συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης ἤγειρε τὸ θέμα σήμερον ἀλλὰ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι, ἀπὸ ἀπόψεως διαδικασίας, δὲν θὰ ἦτο ἴσως ἡ κατάλληλη ὥρα. Δηλαδή ὁ συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης μπορεῖ νὰ παρακαλέσῃ ὅπως συμπεριληφθῆ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς ἐπομένης Πέμπτης ἢ Παρασκευῆς τὸ θέμα τοῦ διορισμοῦ ἀπλῶς τῆς Ἐπιτροπῆς, διότι ἤδη ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ τοῦ Σώματος εἶναι νὰ διορισθῆ Ἐπιτροπὴ ἢ ὅποια νὰ τὸ ἐξετάσῃ. Εἶναι ἀπλῶς διαδικαστικὴ δυσκολία καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως ἀκολουθήσωμεν αὐτὴν τὴν διαδικασίαν τὴν ὅποιαν πάντοτε ἠκολουθοῦσαμεν. Νὰ ἐγγραφῆ τὸ θέμα τοῦ διορισμοῦ Ἐπιτροπῆς καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι τὴν Παρασκευὴν ὅλοι θὰ συμφωνήσωμεν ὅπως ὁ διορισμὸς καὶ οἱ ὅροι ἐντολῆς γίνουσι ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐπιλογῆς ὅπως συνηθίζεται.

Νομίζω δὲν ὑπάρχει καμμία δυσκολία, ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἄλλωστε εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ ἂν συσταθῆ σήμερον ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτή, εἴμεθα τόσον βεβαρημένοι ποῦ οὐδεμίαν ἐργασίαν θὰ δυνηθῶμεν νὰ φέρωμεν εἰς πέρασ προὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ κ. Λυσσαρίδης θὰ εἶναι ἤδη ἱκανοποιημένος διότι ἡ σπουδαιότης τοῦ θέματος τὸ ὅποιον ἔθιζεν ἔχει διαπιστωθῆ ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς τῆς Βουλῆς.

Ὁ διαδικαστικὸς τρόπος νομίζω εἶναι ἐκεῖνος περὶ τοῦ ὁποίου ἔγινε μνεῖα ἐκ μέρους τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη καὶ ὁμολογῶ ὅτι δὲν μπορῶ σήμερον νὰ δεχθῶ ὅπως παραπεμφθῆ τὸ θέμα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐπιλογῆς ἢ εἰς οἰανδήποτε ἄλλην Ἐπιτροπὴν.

Προτίθεμαι καὶ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἱκανοποιημένος ὅτι τὸ θέμα θὰ ἐγγραφῆ καὶ θὰ συζητηθῆ κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν καὶ ὥραν 3.30 μ.μ. μετὰ τὴν ἐξῆς ἡμερησίαν διάταξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις-Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :

- (1) Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων Νόμος τοῦ 1967.
- (3) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Διακρίσεως (Ἀπασχόλησις καὶ Ἐπάγγελμα) Συμβάσεως (Ἀρ. 111) τοῦ 1958, Νόμος τοῦ 1967.
- (4) Ὁ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμος τοῦ 1967.
- (5) Ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1968.
- (6) Ὁ περὶ Εἰδικέσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1968.
- (7) Ὁ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας (Τροποποίησις ὑπ' ἀρ. 2) Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1967.
- (8) Οἱ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Εὐθύνη δι' Ὑλικά καὶ Διαδικασία) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Έντιμε κ. Πρόεδρε, είναι και οι δύο Νόμοι των Τελωνείων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(9) Ό περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1967.

(10) Ό περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Έπιβολή και Έπιστροφή τούτων) Νόμος του 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Έγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ :

(1) Συζήτησις επί τής εκθέσεως των Κοινοβουλευτικών Έπιτροπών Έσωτερικών και Νομικών επί του θέματος επανεξετάσεως του νόμου περί Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών.

(2) Κατά πόσον τò ζήτημα τής υποτιμήσεως τής στερλίνας υπό τής Κυπριακής Κυβερνήσεως δέον να εξετασθῆ υπό Κοινοβουλευτικής Έπιτροπῆς. Είναι τò θέμα τò όποίον προέτεινε ό κ. Λυσσαρίδης.

Ό κ. Λυσσαρίδης ἔχει τόν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Άπλώς δια τὰ πρακτικά δέχομαι τὴν ἔγγραφὴν ὑπὸ αὐτὴν τὴν μορφήν, παρ' ὅλον ὅτι ἡ ἰδική μου ἐπιθυμία κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν ἦτο ἡ συνέχισις τῆς συζητήσεως. Έπομένως δὲν πρέπει νὰ φαίνεται ὅτι αὐτὸ ἀποτελεῖ ἰδικὴν μου εἰσήγησιν ἀλλὰ ἀποτελεῖ συνέχισιν τῶν σκέψεων τῆς προηγουμένης συνεδρίας τῆς Βουλῆς, καὶ λόγω τοῦ ὅτι διαδικαστικοὶ λόγοι δὲν ἐπέτρεπον τὴν εξέτασιν αὐτοῦ τοῦ θέματος σήμερον θὰ συζητηθῆ ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίαν ὑπὸ τὴν μορφήν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Έπίσης, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, βλέπω ὅτι τὸ θέμα περὶ τροποποιητικοῦ Νόμου περὶ Αἰγῶν ὄλως παραδόξως ἔχει διαγραφῆ ἀπὸ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν χωρὶς νὰ γνωρίζω διατί. Φαίνεται ὅτι ἀποτελεῖ θέμα δια τὸ ὁποῖον ἡ Βουλὴ δυσκολεύεται νὰ ἀσχοληθῆ.

Εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ θέμα προστεθῆ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Έλέχθη ὅτι ἡ Έπιτροπὴ Νομικῶν θὰ ἤθελε νὰ ἀσχοληθῆ μὲ τὸ θέμα καὶ νὰ ὑποβάλλῃ τὰς τροποποιήσεις τῆς ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ Έπιτροπὴ Νομικῶν δὲν ὑπέβαλε καμμίαν εἰσήγησιν καὶ νομίζω ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ἀσχοληθῶμεν καὶ μὲ ἓν θέμα τὸ ὁποῖον εἶναι θέμα πέντε λεπτῶν καὶ ἀπασχολεῖ τὴν Βουλὴν τώρα καὶ δύο μῆνες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ἔχη ἔνστασιν ό κ. Λυσσαρίδης ἡ Νομικὴ Έπιτροπὴ νὰ ἀσχοληθῆ καὶ μὲ τὰ πρόβατα !

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Καθόλου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Λοιπόν, τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει πραγματικὰ τὸν κ. Λυσσαρίδην, περὶ Αἰγῶν καὶ Προβάτων, παραπέμπεται εἰς τὴν Έπιτροπὴν Γεωργίας εἰς τὴν ὁποίαν . . .

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Νομικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μόνον Νομικῶν, εἰς τὴν Έπιτροπὴν Νομικῶν. Όπως εἶπα ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται δια τὴν μεταπροσεχῆ Παρασκευὴν καὶ ὥραν 3.30 μ.μ.

Κηρύττω τὴν λήξιν τῶν ἐργασιμῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Όρα λήξεως 5.35 μ.μ.)

ΟΙ ακόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφ-
βητικὴν σειρὰν) :—

Ἄγγελιδης Νίκος	Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Στυλιανοῦ Πέτρος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Κόσιης Νίκος	Φράγκος Αἰμίλιος
Λυσσαρίδης Βάσος	Χατζηχάρος Χαριδημος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις-Ἀπαντήσεις (Ἀπαγόρευσις συμμετοχῆς μαθητῶν καὶ μαθητριῶν σχολῶν Μέσης Παιδείας εἰς ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις κατὰ τὰς ἐθνικὰς ἐπετείους—Ἀνέγερσις σχολικοῦ κτιρίου εἰς τὴν περιοχὴν Ἁγίου Γεωργίου (Σαλαμίνος)—Ἀποζημίωσις τῶν Τουρκοπλήκτων τῶν χωρίων Πάχνας καὶ Κοιλανίου—Πειθαρχικὰ μέτρα ἐναντίον μαθητριῶν Μέσης Παιδείας αἵτινες εἰς ἐργασίμους σχολικὰς ὥρας μετέβησαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Χίλτον» καὶ προσέφεραν ἀνθοδέσμας εἰς ἀντιπροσώπους τῶν Ἀφρικανοασιατῶν—Ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ Φαρμάκων (Ἐλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμου τοῦ 1967 κ.λ.π.).
2. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 22) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 23) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἄρ. 10) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
5. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 24) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
6. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικοῦ) (Ἄρ. 3) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
7. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.
8. Ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἐπὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐγγραφέντος θέματος «Ἡ ὁμόρρυθμος καὶ ἱκανοποιητικὴ συνταξιοδότησις τῶν ἀναπήρων ἔθνοφρουρῶν καὶ τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. διὰ τῆς ἐνοποιήσεως τῆς κειμένης νομοθεσίας» καὶ παραπομπὴ τούτου εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν, Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως εἰς τὴν Βουλὴν.
9. Συζήτησις ἐπὶ τῆς διαδικασίας συζητήσεως τοῦ θέματος τῆς ὑποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 29ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1967

(Ὡρα ἐνάρξεως 4.40 μ.μ.)

(Ἄρ. 16)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύσσω τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.
Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἵπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι Ἑρωτήσεις-Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Δεκεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Δεκεμβρίου 1967.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου ἀπεφάσισε αὐτὲς τὲς μέρες νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν εἰσαγωγή μπανανῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ μεταξὺ τῶν ἡμερομηνιῶν 18 Δεκεμβρίου 1967 καὶ 20 Ἰανουαρίου 1968.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπάρχουν στὴ Κύπρῳ περὶ τοὺς 1500-2000 τόννους μῆλων στὰ χέρια τῶν ὀργανισμῶν τῶν παραγωγῶν, ἀρκετὲς ποσότητες ντόπιων μπανανῶν καθὼς καὶ ἄλλων φρούτων δικῆς μας παραγωγῆς (πορτοκαλιῶν, μανδρινῶν κλπ.) δὲν νομίζει τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου ὅτι γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ προστατεύσουμε ἀποτελεσματικὰ τὴν δική μας παραγωγή καὶ οἰκονομία δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιτραπῇ ἡ εἰσαγωγή μπανανῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ; Καὶ ἐν ὄψει τῶν συνεπειῶν ποὺ θὰ προκύψουν δὲν νομίζει τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ἀκυρωθῇ αὕτη ἡ ἀπόφαση»;

*Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Δεκεμβρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Δεκεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Ὅσακις παραχωροῦνται ἐποχιακῶς ἄδειαι εἰσαγωγῆς ὠρισμένων εἰδῶν, τὰ κριτήρια ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζεται τὴν ἀπόφασίν του τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας εἶναι κατὰ πόσον τὰ ἐγχώρια τοιαῦτα κατὰ τὴν ὑπὸ ἐξέτασιν ἐποχὴν δύνανται νὰ ἱκανοποιήσουν τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου ἀπὸ ἀπόψεως ποσότητος, τιμῆς καὶ ποιότητος.

Ἐπειδὴ δυστυχῶς εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τῶν βανανῶν τὰ ὡς ἄνω κριτήρια δὲν ἱκανοποιοῦνται διὰ μικρὰν τινα περίοδον, παρίσταται ἀνάγκη ὅπως εἰσαχθῆ περιωρισμένη ποσότης πρὸς κάλυψιν τοῦ κενοῦ.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ πολιτικὴ τοῦ Ὑπουργείου εἶναι ἢ διὰ παντὸς μέσου προστασία τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς. Διὰ τῆς ἀκολουθουμένης ταύτης τακτικῆς ἢ παραγωγῆς μας, εἰς πίστιν τῶν παραγωγῶν, ἐβελτιώθη τόσον ἀπὸ πλευρᾶς ποσότητος ὅσον καὶ ποιότητος με ἀποτέλεσμα ἢ διὰ τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους λόγους ἐπιτρεπομένη εἰσαγωγή νὰ μειοῦται ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, τῆς κατὰ τὸ 1966 εἰσαχθείσης ποσότητος βανανῶν ὑποβιβασθείσης εἰς τὸ 1/3 τῆς ποσότητος ἢ ὅποια εἰσῆγέτο πρὸ πενταετίας.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας εἰς τὴν λήψιν ἀποφάσεως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του τὴν ἐπάρκειαν ἢ μὴ βανανῶν καὶ οὐχὶ ἄλλων φρούτων, ὡς ἐπὶ παραδείγματι μήλων. Ἡ ἐγχώριος παραγωγή μήλων προστατεῖται πλήρως διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου εἰσαγωγῆς μήλων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ».

*Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Δεκεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Δεκεμβρίου 1967.

«Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἡ ἐκπαίδευσίς μας ἐδοκιμάσθη σοβαρῶς λόγω διαφορᾶς μεταξὺ καθηγητῶν καὶ Κυβερνήσεως. Τελικῶς ἡ ἀπεργία τῶν καθηγητῶν ἀνεστάλη διὰ νὰ δοθῆ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ εὐκαιρία λύσεως μερικῶν βασικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἐτῶν εὐρίσκοντο ὑπὸ συζήτησιν.

Ἐν τούτοις παρήλθον τρεῖς σχεδὸν μῆνες καὶ ἡ ἐκκρεμότης ἤτις ὠδήγησεν εἰς τὴν ἀπεργίαν συνεχίζεται. Κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ὠδηγήθημεν καὶ πάλιν εἰς νέον κίνδυνον ὀξύνσεως τῆς διαφορᾶς.

Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διατὶ καθυστερεῖ τόσον ἢ ἱκανοποιήσῃ τῶν δικαίων αἰτημάτων τῶν ἐκπαιδευτικῶν, ἀκόμη καὶ ἡ ἐκπλήρωσις δοθεισῶν ὑποσχέσεων. Πότε ἐλπίζεται ὅτι θὰ διευθετηθῆ τελικῶς ἡ διαφορά διὰ τῆς λύσεως ὅλων τῶν ἐκκρεμούντων προβλημάτων ὥστε οἱ ἐκπαιδευτικοὶ μας νὰ ἀφοσιωθοῦν ἀπερίσπαστοι εἰς τὸ ἔργον των καὶ νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι τὰ σχολεῖα μας θὰ λειτουργήσουν ὁμαλῶς εἰς τὸ μέλλον» ;

*Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Δεκεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Δεκεμβρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι αἱ ἐν Κύπρῳ Βρεττανικαὶ Ἀρχαὶ τῆς Εἰρηνευτικῆς Δυνάμεως χρησιμοποιοῦν ὡς προμηθευτὰς τῶν καὶ Πακιστανούς, οἵτινες σταδιακῶς ἐπηρεάζουν κατὰ τρόπον ἄμεσον καὶ ἀποφασιστικὸν τὰ συμφέροντα τῶν Κυπρίων προμηθευτῶν (κοντρακτόρων) παρὰ τὰς σαφεῖς προνοίας τῶν κειμένων συμφωνιῶν—ὑποπαράγραφος I τοῦ Μέρους I, ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς 'προμηθευτὰς' καὶ ἐδάφιον 7(2) τοῦ Μέρους II, ἐν σχέσει με τὴν ἐργοδότησιν ζένων ὑπηκόων, τῆς γνωστῆς συνθήκης—παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἀποσκοπῇ νὰ προβῆ εἰς τὰς δεούσας ὑποδείξεις καὶ παραστάσεις πρὸς τερματισμὸν τῆς ὡς ἄνω ἀπαράδεκτου καταστάσεως».

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα τὸ ὁποῖον θὰ συζητήσωμεν εἶναι ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Διακρίσεως (Ἀπασχόλησις καὶ Ἐπάγγελμα) Συμβάσεως (Ἀρ. 111) τοῦ 1958, Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλὴν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΣ (ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ) ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ (Ἀρ. 111) ΤΟΥ 1958, ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Αἰμίλιος Φράγκος

Γεώργιος Ἰωαννίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Κώστας Χριστοδουλίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ κύρωσις τῆς περὶ Διακρίσεως (Ἀπασχόλησις καὶ Ἐπάγγελμα) (Ἀρ. 111) Συμβάσεως τοῦ 1958.

Ἡ ἐν λόγῳ Σύμβασις ἔχει ὡς σκοπὸν ὅπως τὰ ἐπικυροῦντα ταύτην μέλη ἀναλάβωσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διακηρύξωσι καὶ ἐπιδιώξωσι ἐθνικὴν πολιτικὴν ἀποβλέπουσαν εἰς τὸ νὰ προαγάγῃ, διὰ μεθόδων προσηρμοσμένων εἰς τὰς ἐθνικὰς περιστάσεις καὶ ἐθνικὰς συνθηκὰς, τὴν ἰσότητά καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς δυνατότητας καὶ τὴν μεταχείρισιν ὡς πρὸς τὴν ἀπασχόλησιν καὶ τὸ ἐπάγγελμα, ἐπὶ τῷ τέλει ἐξαιλίψεως οἰασδήποτε διακρίσεως εἰς τὸν τομέα τούτον. Περαιτέρω προνοεῖ ὅπως τὰ ἐπικυροῦντα ταύτην μέλη ἐφαρμόσωσι τοὺς ἀνωτέρω σκοποὺς διὰ τῆς, μεταξὺ ἄλλων μέτρων, ψηφίσεως νόμων ἢ τῆς ἀκυρώσεως ἢ τροποποιήσεως νόμων οἵτινες ἀντίκεινται πρὸς τοὺς ὡς ἄνω σκοποὺς.

Μέχρι σήμερον δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἐπικύρωσις τῆς παρούσης Συμβάσεως καθ' ὅτι αὕτη ἐθεωρήθη ὡς συγκρουομένη πρὸς τὸ περιεχόμενον τῶν ἀρθρῶν 123, 129 καὶ 130 τοῦ Συντάγματος ἅτινα προνοοῦσι περὶ κεχωρισμένης ἀναλογίας εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν, τὸν Κυπριακὸν Στρατὸν καὶ τὰς Δυνάμεις Ἀσφαλείας, ἔδραζομένης ἐπὶ τῆς φυλετικῆς προελεύσεως τῶν ἐπηρεαζομένων πολιτῶν.

Κατόπιν προσφάτου ἐπανεκτιμήσεως τοῦ ὅλου θέματος ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας ἀπεφάνθη ὅτι, παρ' ὅλον ὅτι αἱ πρόνοιαι τῶν ἀρθρῶν 1, 2 καὶ 3 τῆς Συμβάσεως εἶναι ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 123.1 καὶ 130.2 τοῦ Συντάγματος, ἐν τούτοις, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία προσυπέγραψε τὸ International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights καὶ τὸ International Covenant on Civil and Political Rights, παρ' ὅλον ὅτι ὠρισμένοι πρόνοιαι τούτων ἦσαν ἀντίθετοι πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἀρθρα τοῦ Συντάγματος, δυνάμει νὰ χωρήσωμεν εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τῆς παρούσης Συμβάσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν κύρωσιν τῆς ὡς ἄνω Συμβάσεως, καθόσον αὕτη κατοχυρῶνει διεθνῶς ἀνεγνωρισμένας ἀρχὰς αἵτινες διέπουν τὴν ἀπασχόλησιν καὶ τὸ ἐπάγγελμα καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγείται τὴν ψήφισιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ ὑπὸ μελέτην νομοσχεδίου εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής :

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής παρακαλώ τόν έντιμον Γραμματέα νά προβή εις τήν δευτέραν κατ' άρθρον ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή τών Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακόλουθως :—

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον Ιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασις όπως τό Ιον άρθρον έγκριθῆ :

Μή υπάρχουσῃς ένστάσεως τό πρώτον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έρμηνεία. Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασις όπως τό 2ον άρθρον έγκριθῆ :

Μή υπάρχουσῃς ένστάσεως τό 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τῆς Συμβάσεως. Άρθρον 3ον και Παράρτημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασις όπως τό 3ον άρθρον και τό Παράρτημα έγκριθῶσι :

Μή υπάρχουσῃς ένστάσεως τό 3ον άρθρον και τό Παράρτημα έγκρίνονται.

Η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου έτερματίσθη.

Παρακαλώ τόν έντιμον Γραμματέα νά προβή εις τήν τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος δύναται νά αναφέρηται ως ό Κυρωτικός τῆς περι Διακρίσεως (Άπασχόλησις και Έπάγγελμα) Συμβάσεως (Άρ. ΙΙΙ) του 1958, Νόμος του 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασις όπως τό παρόν Νομοσχέδιον έγκριθῆ εις Νόμον :

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μή υπάρχουσῃς ένστάσεως τό παρόν Νομοσχέδιον έγκρίνεται εις Νόμον.

Τό έπόμενον θέμα πρός συζήτησιν είναι ό περι Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμος του 1967.

Παρακαλώ τόν έντιμον Πρόεδρον τῆς άρμοδίας Έπιτροπῆς νά αναγνώσῃ τήν έκθεσιν τῆς Έπιτροπῆς του πρός τήν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΖΗΜΙΩΘΕΝΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967»

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ίωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Σταύρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συνήλθε τὴν 27ην Δεκεμβρίου 1967 καὶ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου Νόμου εἶναι ἡ ἰδρυσις Ταμείου πρὸς παροχὴν βοήθειας εἰς ὑποστάντας θετικὴν περιουσιακὴν ζημίαν ἀμέσως ὀφειλομένην εἰς τὰς μετὰ τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1963 δημιουργηθείσας συνθήκας καὶ οἵτινες δὲν δύνανται νὰ διεξαγάγουν ἐργασίαν τινὰ πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ κερδίζουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα ἄνευ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἢ βοήθειας.

Τὸ Ταμεῖον τοῦτο θὰ ἀποτελῆται ἐκ καταθέσεως, ἅμα τῇ ἰδρύσει του, ποσοῦ £250.000 τὸ ὅποιον θὰ καταβληθῇ ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας, ἐκ δωρεῶν, συνεισφορῶν, συνδρομῶν καὶ ἐράνων ἢ οἰασθῆποτε ἄλλης εἰς αὐτὸ καταθέσεως.

Τὸ Ταμεῖον τοῦτο θὰ διαχειρίζεται πενταμελὴς Ἐπιτροπὴ διοριζομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ κέκτηται ἀρμοδιότητα καθορισμοῦ προσώπου τινός ὡς ζημιωθέντος ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου, ἐκτιμῆσεως τῆς ζημίας καὶ καθορισμοῦ τοῦ τρόπου καὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς δοθησομένης βοήθειας.

Γίνεται ἐπίσης πρόβλεψις ὅπως ἐκδίδονται Κανονισμοὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς καλύτεραν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ προτεινομένου Νόμου ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀκολουθητέαν διαδικασίαν κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν αἰτήσεων καὶ τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐφαρμοστέα κριτήρια διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ τρόπου τῆς δοθησομένης βοήθειας, τῶν ὄρων καὶ τῆς ἐκτάσεως ταύτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε ἐνδελεχῶς τὸ θέμα τῶν Κανονισμῶν, φρονεῖ ὅτι οὗτοι δέον νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων πρὸς ἐγκρίσιν. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον συνέταξε τὸ ἀκόλουθον νέον ἄρθρον τὸ ὅποιον προστίθεται εἰς τὸ τέλος τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἄρθρον 7 :

«Κατάθεσις τῶν Κανονισμῶν εἰς τὴν Βουλὴν.

7. Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Νόμου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐάν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μῖας ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποίησιν ἢ ἀκυρώσιν τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῆ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

Σκοπός του έν λόγω άρθρου είναι όπως οιοδήποτε Κανονισμοί εκδοθησόμενοι επί τη βάσει του προτεινομένου νόμου υπό του Ύπουργικού Συμβουλίου κατατίθενται εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων προς έγκρισιν. Εάν ή Βουλή των Αντιπροσώπων έντός προθεσμίας είκοσι και μιάς ήμερών ήθελε τροποποιήσει τούτους, τότε μετά την πάροδον της ως άνω αναφερομένης προθεσμίας ούτοι δημοσιεύονται εις την επίσημον Έφημερίδα της Δημοκρατίας και ισχύουν ως έτροποποιήθησαν υπό της Έπιτροπής. Εάν ή Βουλή των Αντιπροσώπων έντός της προαναφερθείσης προθεσμίας των είκοσι και μιάς ήμερών δέν τροποποιήση ή άκυρώση τούτους τότε ούτοι δημοσιεύονται ως κατετέθησαν εις την Βουλήν και τίθενται έν ισχύϊ από της ήμερομηνίας της δημοσιεύσεώς των.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών έχουσα υπ' όψιν της ότι σκοπός της προτεινομένης νομοθεσίας είναι να βοηθήση τούς ως έκ της μετά την 21ην Δεκεμβρίου 1963 δημιουργηθείσης καταστάσεως ζημιωθέντας πολίτας και ότι το παρόν μέτρον θα άνακουφίση μίαν υποφέρουσαν τάξιν του Κυπριακού λαού, είσηγείται εις την Βουλήν την εις νόμον ψήφισιν του παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής :

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής, ... ό κ. Λέλλος Δημητριάδης έχει τόν λόγον.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θά ήθελα άπλώς, έντιμε κ. Πρόεδρε, από της θέσεώς μου, εάν αυτό ήτο δυνατόν, να έπεξηγήσω ότι το παρόν Νομοσχέδιον σκοπόν άποκλειστικόν έχει τόν καθορισμόν του όρισμού της λέξεως «ζημιωθείς», την ίδρυσιν ειδικού Ταμείου το όποϊον θα προικοδοτηθή δια ποσού £250.000 κατά το άρχικόν στάδιον, και ότι ό τρόπος κατά τόν όποϊον θα διατίθεται το ποσόν αυτό έκ του Ταμείου θα καθορισθή δια Κανονισμών οι όποιοι έν τέλει θα κατατεθοϋν ένώπιον του Σώματος. Το ποσόν αυτό ίσως να μην άνταποκρίνεται προς την πραγματικότητα, να μην είναι ρεαλιστικόν εις το παρόν στάδιον, διότι ίσως να μη γνωρίζωμεν επακριβώς τας ανάγκας των ζημιωθέντων. Αυτό όμως είναι μία άπαρχή και έχω την έλπίδα ότι άμέσως μετά την έπισηφίσιον του Νομοσχεδίου τούτου ή Έκτελεστική Έξουσία θα καταθέση τούς Κανονισμούς οϋτως ώστε το ταχύτερον δυνατόν να καταστή έφικτή ή βοήθεια προς τούς ζημιωθέντας δυνάμει του Νόμου. Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν άλλοι όμιληται :

Έφ' όσον δέν υπάρχουν άλλοι όμιληται, παρακαλώ τόν έντιμον Γραμματέα να προβή εις την δευτέραν κατ' άρθρον άνάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως άκολουθως :—

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως το 1ον άρθρον έγκριθῆ ;

Μη ύπαρχούσης ένστάσεως το 1ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έρμηνεία. Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως το 2ον άρθρον έγκριθῆ ;

Μη ύπαρχούσης ένστάσεως το 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ταμείον. Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασησ όπως τό 3ον άρθρον έγκριθῆ ;
Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τό 3ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έπιτροπή. Άρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασησ όπως τό 4ον άρθρον έγκριθῆ ;
Τό 4ον άρθρον έγκρίνεται άνευ ένστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έπενδύσεις και έλεγχος. Άρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασησ όπως τό 5ον άρθρον έγκριθῆ ;
Τό 5ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασησ όπως τό 6ον άρθρον έγκριθῆ ;
Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τό 6ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάθεσις τών Κανονισμών εις τήν Βουλήν. Άρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασησ εις τήν έγκρισιν του 7ου άρθρου ;
Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τό 7ον άρθρον έγκρίνεται.
Ή δευτέρα άνάγνωσις του Νομοσχεδίου έτερματίσθη.
Παρακαλώ τόν έντιμον Γραμματέα νά προβῆ εις τήν τρίτην άνάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ό περι Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμος του 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασησ όπως τό παρόν Νομοσχέδιον έγκριθῆ εις Νόμον ;
(Κρούουν οι κώδωνες)
Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τό παρόν Νομοσχέδιον έγκρίνεται εις Νόμον.
Τό τρίτον θέμα νομοθετικής φύσεως είναι ό περι Προϋπολογισμού Νόμος του 1968.
Παρακαλώ τόν Πρόεδρον τῆς άρμοδιας Έπιτροπῆς όπως αναγνώσῃ τήν έκθεσιν τῆς Έπιτροπῆς εις τήν Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Ἐπιτροπή Προϋπολογισμοῦ :

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Βάσος Λυσσαρίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Χαρίδημος Χατζηχάρος

Ἀνδρέας Ζιαρτίδης

Ἐπιτροπή Οικονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Τὸ περί οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 21ην Νοεμβρίου 1967 καὶ παρεπέμφθη εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως πρὸς τὴν ὀλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸν περί οὗ ὁ λόγος Προϋπολογισμὸν εἰς ἀριθμὸν συνεδριάσεων, ὥρισαν δὲ ὀλιγομελῆ Ὑποεπιτροπὴν ἀπαρτιζομένην ἐκ τῶν κ.κ. Παναγιώτη Τουμαζή, Ἰωσήφ Γιαμάκη, Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Ἀνδρέα Ζιαρτίδη, οἵτινες ἀφοῦ συνέταξαν τὴν παροῦσαν ἐκθεσιν ὑπέβαλον ταύτην ἐνώπιον καὶ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν αἰτινες καὶ ἐνέκριναν ταύτην.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς παρούσης ἐκθέσεως ἡ ἐν λόγω Ὑποεπιτροπὴ ἐβοηθήθη εἰς τὸ ἔργον τῆς τόσον ἀπὸ τὸ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἀποσταλὲν Μνημόνιον ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν Λεπτομερῆ Ἀνάλυσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συνεδριάσεων τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν κληθέντες παρέστησαν καὶ ἔδωσαν πληροφορίας ὁ ἐντιμὸς Ὑπουργὸς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ὡς καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Αἱ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ γενικαὶ παρατηρήσεις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ἔχουν ὡς ἀκολούθως :—

1. Διὰ τοῦ παρόντος Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1968, ὅπως καὶ διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967, δημιουργοῦνται καὶ καταργοῦνται θέσεις εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν.

2. Ὁ ἀρχικὸς Προϋπολογισμὸς διὰ τὸ ἔτος 1966 παρουσίασεν Ὑπόλοιπον Χρήσεως ἐκ £7.542.838. Ἐκ τοῦ Ὑπολοίπου τούτου διαρκοῦντος τοῦ 1966, ποσὸν ἐκ £5.000.000 μετεφέρθη εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως τοῦ 1966, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκ £2.542.838 μετεφέρθη εἰς τὸν Λογαριασμὸν Παγίου Ταμείου κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1967. Τὸ ὑπόλοιπον ὅμως τοῦ Ἀναθεωρηθέντος Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ 1966 εἶναι £5.681.036, μεταφερθὲν τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1967 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τούτου.

3. Ο ακόλουθος Πίναξ παρουσιάζει τούς συγκριτικούς αριθμούς μεταξύ του Αρχικού Προϋπολογισμού του 1967 και του Αναθεωρηθέντος τοιούτου καθώς και τούς αριθμούς του Προϋπολογισμού δια τὸ 1968.

	Αρχικός Προϋπολο- γισμός 1967	Αναθεωρηθείς Προϋπολο- γισμός 1967	Προϋπολο- γισμός 1968
	£	£	£
Υπόλοιπον Παγίου Ταμείου τὴν 1ην Ιανουαρίου	2.542.838	5.681.036	2.745.949
Προϋπολογισθέντα ἔσοδα ..	22.746.587	26.106.133	24.093.256
Προϋπολογισθέντα ἔξοδα ..	19.881.725	21.041.220	20.859.087
Υπόλοιπον μεταφερθὲν διὰ τὴν ἐπομένην χρῆσιν	5.407.700	10.745.949	5.980.118
Συμπληρωματικὴ μεταφορὰ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως	3.000.000	8.000.000	3.000.000
Υπόλοιπον μεταφερόμενον διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἐπομένου ἔτους ..	2.407.700	2.745.949	2.980.118

4. Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρω Πίνακος μεταξύ τῶν ἀρχικῶς προϋπολογισθέντων ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ 1967 καὶ τῶν ἀναθεωρηθέντων τοιούτων ὑπάρχουν σημαντικαὶ διαφοραί. Κατὰ τὰς δοθείσας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν πληροφορίας, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης, μετὰ τὴν χαλάρωσιν ἣτις ἐσημειώθη κατὰ τὸ 1964, ἤρχισε νὰ αὐξάνεται κατὰ τὸ 1965 καὶ ἐξηκολούθει νὰ ἀνέρχεται συνεχῶς. Ἡ αὐξησις τῶν ἐσόδων ὀφείλεται ἐπίσης εἰς τὴν καλύτεραν ὀργάνωσιν εἰσπράξεως φόρων.

5. Τὸ γεγονός ὅτι προϋπολογίζονται σημαντικὰ πιστωτικὰ ὑπόλοιπα εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον εἰς τὰ τέλη τῶν ἐτῶν 1967 καὶ 1968, θὰ ὑποβοηθήσῃ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἔργων ἀναπτύξεως διὰ τῆς μεταφορᾶς σημαντικῶν κονδυλίων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως πρὸς κάλυψιν τῶν ἀντιστοίχων δαπανῶν. Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρω Πίνακος ποσὸν £8.000.000 μετεφέρθη ἤδη κατὰ τὸ 1967 εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως, ἕτερον δὲ ποσὸν ἐκ £3.000.000 προβλέπεται ὅπως μεταφερθῇ ἐντὸς τοῦ 1968. Μετὰ τὰς ἀνωτέρω μεταφορὰς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως, τὰ ὑπόλοιπα εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967 καὶ 31ην Δεκεμβρίου 1968, θὰ εἶναι £2.745.949 καὶ £2.980.118 ἀντιστοίχως.

6. Ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς σημαντικῆς διαφορᾶς μεταξύ τῶν ἀρχικῶς προϋπολογισθέντων ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ 1967 καὶ τῶν ἀναθεωρηθέντων τοιούτων, αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπιθυμοῦν νὰ παρατηρήσουν ὅτι ἡ ὑπεύθυνος Ἀρχὴ θὰ ἔπρεπε νὰ καταρτίσῃ τὸν Προϋπολογισμὸν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε οὗτος νὰ παρουσιάσῃ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τὴν πραγματικότητα. Διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν δὲν γίνεται Προϋπολογισμὸς ὁ ὁποῖος νὰ πλησιάζῃ τὰ ὅρια διὰ τὴν ἐπιβολὴν φορολογίας ἀναλόγως τῶν δυνατοτήτων πρὸς ἀξιοποίησιν τῶν πραγματοποιουμένων ἐσόδων τῆς πολιτείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ προγραμματιζόμενα ἔργα παρουσιάζονται νὰ εἶναι περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσωμεν.

7. Τὰ προϋπολογιζόμενα ἔσοδα διὰ τὸ 1968 ἀνέρχονται εἰς £24.093.256 ἐνῶ τὰ προϋπολογιζόμενα ἔξοδα ἀνέρχονται εἰς £20.859.087, ἥτοι παρουσιάζεται περίσσευμα ἐκ £3.234.169. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὰ ἔσοδα γενικῶς διὰ τὸ 1968 θὰ ὑπερβοῦν ἐκεῖνα τοῦ 1967, ἐνῶ τὰ ἔξοδα περιορίσθησαν εἰς τὸ ἴδιον σχεδὸν ἐπίπεδον μὲ ἐκεῖνα τοῦ 1967.

8. Το γεγονός ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των αρχικώς προϋπολογισθέντων εσόδων του 1967 και των αναθεωρηθέντων τοιούτων αφ' ενός, και των προϋπολογισθέντων εξόδων και των αναθεωρηθέντων τοιούτων αφ' ετέρου, της διαφορᾶς ταύτης οφειλομένης κυρίως εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν εσόδων, ὡς ἀνεφέρθη ἄνωτέρω, αἱ Ἐπιτροπαὶ διαπιστώνουν τὴν ἀνάγκην καλύτερας ὀργανώσεως τῆς οἰκονομίας μας κατόπιν εἰδικῆς μελέτης, οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρξῃ ἰσορροπία ἐσόδων καὶ ἐξόδων, νὰ προγραμματισθοῦν αἱ ἀνάγκαι ἐπενδύσεων, ἢ ταξινόμησις καὶ ἱκανοποιήσις τούτων κατὰ σειρὰν προτεραιότητος.

9. Αἱ Ἐπιτροπαὶ προβαίνουν εἰς τὰς ἄνωτέρω διαπιστώσεις δὲν ἀγνοοῦν τὸ γεγονός ὅτι σημαντικὴ ἀναλογία τῶν περισσευμάτων οφείλεται εἰς τὴν εἰσορὴν εἰσοδημάτων προερχομένων ἀπὸ πηγᾶς μὴ ἐλεγχόμενας οὔτε ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν οὔτε ἀπὸ τὸν Κυπριακὸν λαόν, δυνατόν δὲ ἐντὸς μὴ ἐλεγχόμενον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως χρόνου τὰ εἰσοδήματα ταῦτα νὰ ἐκλείψουν ὁπότε καὶ οἱ Προϋπολογισμοὶ θὰ παρουσιάζουν μικροτέρας διαφορᾶς μεταξύ ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

10. Μὲ τὴν σημειωθείσαν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Δημοκρατίας κατέστη δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς ἀναφορικῶς πρὸς τὴν βελτίωσιν τῆς δραστηριότητος τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἵνα ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἠϋξημένας εὐθύναις τῆς.

*Ἀξίον μνείας εἶναι ἡ διαγραφομένη προσαρμογὴ καὶ βελτίωσις τῶν κλιμάκων τῶν ἡμερομισθίων τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς Κυβερνήσεως. Τοιοῦτον μέτρον ἀντανακλᾶ οὐχὶ μόνον εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐπάρκειαν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τὰς ὁποίας ἐπιδιώκει ἡ Κυβέρνησις.

11. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐμμένουν εἰς τὴν ἀποψιν ἡ ὁποία πολλακίς ἐξεφράσθη ὅτι ὁ Ἐτήσιος Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς καὶ ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως δέον νὰ ἀποτελοῦν ἀντικείμενον μιᾶς ἐνιαίας μελέτης.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουσαι τὴν ἄνωτέρω ἀποψιν βασίζονται ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ ἔσοδα διὰ τὰ ἔργα ἀναπτύξεως πραγματοποιοῦνται διὰ τῶν προνοιῶν τοῦ Ἐτησίου Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ εἰς τὸν ὁποῖον ἐμφαίνεται μεταφορὰ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως μὴ ἀναλελυμένων κονδυλίων. Τοῦτο τεχνικῶς εἶναι ἀντικανονικὸν ὡς ἐπανελημμένως ἔχει τονισθῆ ὑπὸ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν.

Εἰδικώτερον—Ἐσοδα.

12. Τὰ προϋπολογιζόμενα ἔσοδα προέρχονται ἀπὸ πηγᾶς κατατασσομένας εἰς δέκα Κεφάλαια.

Γίνεται διάκρισις εἰδικῶς δι' ἀμέσους καὶ ἐμμέσους φόρους καὶ διάκρισις μεταξύ ἐσόδων ἀπὸ φορολογίαν καὶ ἐσόδων ἀπὸ πηγᾶς ἐκτὸς τῶν φόρων.

Τὰ ἔσοδα προέρχονται κυρίως ἀπὸ φορολογίαν, κατὰ μεγαλύτεραν ὁμῶς ἀναλογίαν ἀπὸ τοὺς ἐμμέσους φόρους.

*Αναλυτικῶς τὰ ἔσοδα εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ὅλικου τούτων ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

	1967	1968
1. Ἄμεσοι φόροι	27,37%	25,86%
2. Ἐμμέσοι φόροι	47,42%	49,25%
3. Δικαιώματα, ἐπιβαρύνσεις κ.ἄ.	11,46%	12,44%
4. Τόκοι ἐπὶ δημοσίων χρημάτων	7,55%	7,64%
5. Ἐνοίκια καὶ προνόμια	0,97%	0,20%
6. Πρόστιμα καὶ ἀποζημιώσεις	0,27%	0,24%
7. Λαχεῖα	3,06%	3,32%
8. Διάφοροι εἰσπράξεις	1,30%	0,78%
9. Πωλήσεις ἀκινήτου περιουσίας	0,07%	0,02%
10. Ἐσοδα ἀπὸ δάνεια	0,53%	0,25%
	<u>100%</u>	<u>100%</u>

13. Προβλέπεται ότι τὰ ἔσοδα κατὰ τὸ 1968 θὰ εἶναι μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ ἀρχικῶς προϋπολογισθέντα διὰ τὸ 1967, ἤτοι θὰ εἶναι £24.093.256 διὰ τὸ 1968 ἀντὶ £22.746.587 τοῦ 1967, ἀλλὰ προϋπολογίζονται ὀλιγώτερα ἀπὸ τὰ ἀναθεωρηθέντα καὶ μᾶλλον πραγματικὰ ἔσοδα τοῦ 1967 τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι περὶ τὰ £26.106.133. Δηλαδή τὰ προϋπολογιζόμενα ἔσοδα τοῦ 1968 θὰ εἶναι κατὰ £2.012.877 ὀλιγώτερα ἀπὸ τὰ πραγματικὰ ἔσοδα τοῦ 1967.

14. Αἱ μεγαλύτεραι ἐλαττώσεις ἐσόδων ὑπολογίζεται ὅτι θὰ εἶναι εἰς—

1. Τοὺς ἀμέσους φόρους	£916.000
2. Τοὺς ἐμμέσους φόρους	£513.000
3. Ἐνοίκια καὶ προνόμια	£202.980
4. Διαφόρους εἰσπράξεις	£152.592
5. Τόκους ἐπὶ δημοσίων χρημάτων	£129.756

15. Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐσόδων διὰ τὸ 1968 ἐγίνεν κατὰ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν κατὰ τρόπον συντηρητικὸν καὶ ὑπὸ ὁμαλῆς συνθήκας ὑπάρχει αἰσιοδοξία ὅτι θὰ βελτιωθοῦν. Αἱ συνθήκαι ὅμως αἱ ὁποῖαι ἐπεκράτησαν κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1967 καὶ αἱ ὁποῖαι ἐξακολουθοῦν νὰ ἐπηρεάζουν καὶ σήμερον, ἀσφαλῶς θὰ ἐπηρεάσουν τὴν σημερινὴν ὀργάνωσιν τῆς οἰκονομίας μας καὶ τὴν τήρησιν τοῦ συνταχθέντος Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ 1968. Διὰ τοῦτο αἱ δύο Ἐπιτροπῆ πιστεύουν ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν θὰ ἐτοιμασθῇ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν καταστάσεων πιθανῶς διαφόρων ἀπὸ τὰς ληφθείσας ὑπ' ὄψιν ὅταν συντετάσσοτο ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1968.

Ἐνας σοβαρὸς παράγων ὁ ὁποῖος θὰ ἐπηρεάσῃ ἐπίσης τὴν προτεινομένην μορφήν τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968 εἶναι ἡ ὑποτίμησις τῆς στερλίνας καὶ τῆς Κυπριακῆς λίρας. Ἡ ὑποτίμησις αὕτη ἤδη ἔχει ἐπηρεάσει ὠρισμένα ἔσοδα προερχόμενα ἀπὸ δασμούς τελωνείων καὶ ἀσφαλῶς θὰ ἐπηρεάσῃ τὸ κόστος τῆς ζωῆς τὸ ὁποῖον θὰ ἔχει ἐπιπτώσεις ἐπὶ πολλῶν τομέων τῆς οἰκονομίας μας.

Ἐξοδα.

16. Αἱ προβλεπόμεναι ὑπὸ τοῦ Προϋπολογισμοῦ δαπάναι κατανέμονται εἰς 77 Κεφάλαια, συγκεντρώνονται δὲ εἰς ὀμάδας ὑπὸ τὰ ἔνδεκα Ὑπουργεῖα, ἐκτὸς τῶν Ἀνεξαρτήτων Ὑπηρεσιῶν καὶ τοῦ Κεφαλαίου «Ἄλλαι Ὑπηρεσίαι».

Ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς προβλέπει ἔξοδα διὰ τὴν συντήρησιν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, Κυβερνητικὰς Δαπάνας διὰ τὴν Παιδείαν, τὰς Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις, τὴν Κοινωνικὴν Εὐημερίαν καὶ ἄλλας Ὑπηρεσίας καὶ σκοποῦς οἱ ὁποῖοι δὲν ἀποτελοῦν Ἔργα Ἀναπτύξεως. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐξακολουθεῖ τὴν τακτικὴν ὅπως Δαπάναι δι' Ἔργα Ἀναπτύξεως περιλαμβάνονται εἰς ἄλλον Εἰδικὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ὅστις εἶναι Προϋπολογισμὸς Ἐπενδύσεων.

Τὰ περισσότερα μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν πιστεύουν ὅτι ὁ διαχωρισμὸς αὐτὸς δὲν εἶναι οὔτε χρησιμὸς οὔτε δικαιολογημένος.

17. Αἱ δαπάναι κατὰ τὸ 1968 προϋπολογίζονται εἰς £20.859.087 ἔναντι τοῦ ποσοῦ τῶν £21.041.220 τὸ ὁποῖον κατὰ τοὺς προσφάτους ὑπολογισμοὺς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν θὰ δαπανηθῇ κατὰ τὸ 1967. Δηλαδή ὑπολογίζεται ὅτι κατὰ τὸ 1968 θὰ δαπανηθῇ ποσὸν περίπου £182.133 ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ ἀναθεωρηθὲν ποσὸν τοῦ 1967. Δέον νὰ παρατηρηθῇ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὅτι ἐφ' ὅσον ὑπάρχει οἰκονομικὴ δυνατότης πρέπει ὠρισμέναι ὑπηρεσίαι, ὅπως ἡ Παιδεία καὶ ἡ Ὑγεία, νὰ τύχουν μεγαλύτερας καὶ ἀποτελεσματικωτέρας οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως, διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ καλυτέρα καὶ ὑγιεστέρα γενεὰ διὰ τὴν αὔριον τόσον πνευματικῶς ὅσον καὶ σωματικῶς.

Ἡ ἐπένδυσις εἰς τοὺς τομεῖς αὐτοὺς πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἀνάπτυξις καὶ νὰ δοθῇ μάλιστα προτεραιότης εἰς τὸν βαθμὸν ποῦ δικαιολογεῖται ἀπὸ τὰ οἰκονομικὰ περιθώρια ποῦ εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχουν.

18. Αναλυτικώς τὰ διάφορα έξοδα ταξινομούμενα εἰς τὰ κάτωθι δέκα κύρια Κεφάλαια καὶ συγκρινόμενα μὲ τὰ ἀντίστοιχα ἀναθεωρηθέντα τοῦ 1967, συμπεριλαμβανομένων τῶν Συμπληρωματικῶν Πιστώσεων μέχρι τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1967, ἔχουν ὡς ἀκολούθως:—

	1967 £	%	1968 £	%
1. Προσωπικὸν Δημοσίας Ὑπηρεσίας (Μισθοὶ) ..	5.920.923	29,31	7.434.913	35,64
2. Τιμαριθμικὰ ἐπιδόματα καὶ ἄλλαι παραχωρήσεις ..	2.198.657	10,88	1.504.113	7,21
3. Ἄλλαι δαπάναι	3.972.127	19,66	3.908.997	18,74
4. Ἐθνικὴ Φρουρὰ	2.512.800	12,44	2.500.000	11,99
5. Ἐπιχορηγήσεις	800.000	3,96	800.000	3,84
6. Δημόσιον χρέος (Ἐπιβαρύνσεις)	1.281.478	6,34	1.360.414	6,52
7. Συντάξεις καὶ Ἐπιδόματα ..	1.039.500	5,15	966.100	4,63
8. Χορηγίαι καὶ συνεισφοραὶ	1.269.014	6,28	1.142.750	5,48
9. Ἐπιστροφὰὶ χρημάτων καὶ Δασμῶν	956.350	4,76	991.800	4,75
10. Ἀπρόβλεπτα καὶ Ἀποθεματικὸν	250.000	1,24	250.000	1,20
Σύνολον	20.200.849	100%	20.859.087	100%

Ἐκ τοῦ Πίνακος τούτου ἐμφαίνεται ὅτι αἱ δαπάναι διὰ μισθοῦς, ἐπιδόματα, συντάξεις ὡς καὶ ἄλλαι δαπάναι διὰ τὴν συντήρησιν τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς, εἶναι κατὰ τὸ 1967 65% καὶ κατὰ τὸ 1968 66,22% τοῦ ἐτησίου Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ Δαπανῶν, ἤτοι £13.131.207 διὰ τὸ 1967 καὶ £13.814.123 διὰ τὸ 1968, δηλαδὴ £682.916 περισσότερα κατὰ τὸ 1968.

Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ἀπασχολοῦνται καὶ ἄλλα πρόσωπα καὶ γίνονται καὶ ἄλλαι δαπάναι αἱ ὁποῖαι ἐπιβαρύνουν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Ὅπως καὶ ἀντιθέτως πολλοὶ ἀπὸ τὰς δαπάνας διὰ τὸ προσωπικὸν καὶ ἄλλας ἐργασίας αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν ἀφοροῦν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

19. Ὡς ἔχει ἤδη λεχθῆ ἀνωτέρω ἡ σημειουμένη οικονομικὴ βελτίωσις συνέτεινεν εἰς τὴν συνέχισιν τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς δραστηριότητος τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ δὲν ἀντιτίθενται ποσῶς εἰς τὴν προσπάθειαν καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἀλλὰ πιστεύουν ὅτι θὰ ἦτο καλύτερον διὰ τὸ δημόσιον συμφέρον ἂν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἔκαμεν ἱεράρχησιν τῶν ἀπαιτουμένων βελτιώσεων τῆς ὅλης Κρατικῆς μηχανῆς καὶ τῇ ἐγκρίσει τῆς Βουλῆς προέβαινε κατὰ σειρὰν ἀναγκαιότητος καὶ δυνατότητος εἰς τὰς βελτιώσεις αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦνται. Ἐλπίζεται ὅτι κατὰ τὸ 1968 θὰ συμπληρωθῇ εἰδικὴ μελέτη ἐπὶ τούτου καὶ θὰ γίνῃ ἡ ἀπαιτούμενη ἱεράρχησις τῶν βελτιώσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

20. Ἡδὴ 25 προσωρινὰ θέσεις τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως μετετράπησαν εἰς μονίμους θέσεις καὶ μετεφέρθησαν εἰς τὸν ἐτήσιον Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν. Ἐπίσης ἐδημιουργήθησαν νέαι θέσεις μὲ στόχον τὴν αὔξησιν τῶν δημοσίων προσόδων.

Κατηργήθησαν ἐκ παραλλήλου ὠρισμένα θέσεις εἰς τὸ Τελωνεῖον. Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ὅμως οἱ ὁποῖοι θὰ πλεονάζουν εἰς τὸ Τελωνεῖον διὰ τῆς καταργήσεως τῆς θέσεώς των ἡ Βουλὴ εἶχεν ἐκφράσει τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ὅπως τοποθετηθοῦν εἰς ἄλλας θέσεις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ Βουλὴ κατ' οὐσίαν δὲν ἐνέκρινε τὴν παῦσιν ὑπαλλήλων ἀπὸ τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἰς ἀρκετὰς περιπτώσεις ἐγαλάρωσε τοὺς κανονισμοὺς ὅσον ἀφορᾷ τὴν προαγωγὴν διὰ τὴν καταστῆναι δυνατόν τὴν βελτιωθῆναι ἢ θέσεις ὑπαλλήλων οἱ ὅποιοι ἐπεφορτίσθησαν μὲ περισσοτέρας εὐθύναις λόγω νέας νομοθεσίας ἢ νέων κανονισμῶν.

Ὅμοιως εἰς ἀρκετὰς περιπτώσεις ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἔκαμε τροποποιήσεις εἰς τὰς κλίμακας ἢ καὶ ἀναδιοργάνωσιν ἢ ὅποια ἐκρίθη ἀναγκαῖα διὰ τὸ δημόσιον συμφέρον.

Αἱ περιπτώσεις αὗται εἶναι—

- (α) Ὑγειονομικῶν Ἐποπτῶν.
- (β) Ἀρχιτεκτόνων τῶν Δημοσίων Ἔργων.
- (γ) Ἐπιθεωρητῶν Ταχυδρομικῶν Ὑπηρεσιῶν.
- (δ) Θέσεων Εἰδικῆς καταρτίσεως.
- (ε) Ἀναθεωρήσεως Κλίμακος 14 (διὰ θέσεις προαγωγῆς μόνον).
- (στ) Κατωτέρων θέσεων Ἐλεγκτῶν.

21. Ὁ ἀριθμὸς τῶν θέσεων αἱ ὅποια ὑπάρχουν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968 ἐν συγκρίσει μὲ τὰς ἀντιστοίχους τοῦ 1967 κατανέμονται ὡς ἀκολούθως:—

	1967	1968	Αὐξήσις
Δημόσιοι Ὑπάλληλοι	5.515	5.771	256
Ἐκπαιδευτικὴ Ὑπηρεσία	3.375	3.521	146
Ἀστυνομία	2.214	2.238	24
Φυλακαὶ	163	163	—
Πυροσβεστικὴ Ὑπηρεσία	161	193	32
Κυπριακὸς Στρατὸς	384	385	1
Σύνολον	<u>11.812</u>	<u>12.271</u>	<u>459</u>

22. Ἡ κατανομὴ τῶν δαπανῶν εἰς τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα καὶ Ὑπηρεσίας ἐμφαίνεται κατωτέρω:—

	£	£
1. Ἀνεξάρτητοι Ὑπηρεσίαι	309.614	1,48
2. Ὑπουργεῖον Ἀμύνης	132.563	0,64
3. Ὑπουργεῖον Γεωργίας & Φυσικῶν Πόρων	783.982	3,76
4. Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης	147.103	0,70
5. Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου & Βιομηχανίας ..	158.404	0,76
6. Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων	438.191	2,10
7. Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν	5.002.291	23,98
8. Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν	222.667	1,07
9. Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν	7.316.523	35,08
10. Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν & Ἔργων ..	1.183.471	5,67
11. Ὑπουργεῖον Ὑγείας	1.404.636	6,73
12. Ὑπουργεῖον Παιδείας	3.230.370	15,49
13. Ἄλλαι Ὑπηρεσίαι	529.272	2,54
	<u>20.859.087</u>	<u>100,0</u>

23. Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν βελτίωσιν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ ἀναμένει ὅπως κατὰ τὸ 1968 γίνῃ καλυτέρα ἐπιλογή καὶ κατάρτισις τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων. Ἐπίσης ἀναμένεται συμπλήρωσις τῆς μελέτης περὶ ἀναδιοργανώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ὅποτε πιθανὸν νὰ παραστῇ ἀνάγκη ἀναπροσαρμογῆς τῶν πιστώσεων διὰ τοῦς μισθοῦς.

24. Αἱ Ἐπιτροπαὶ παρετήρησαν ὅτι ἓνας ἀριθμὸς ἐκ τῶν νέων θέσεων δημιουργοῦνται ἔναντι καταργήσεως ἀντιστοίχων προσωρινῶν θέσεων τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐγκρίνουν τὴν τοιαύτην ἀλλαγὴν τὴν ὁποίαν θεωροῦν ὡς συμφέρουσαν τόσον διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους ὑπαλλήλους, ὑποδεικνύουν ὁμως ὅτι ἡ τοιαύτη ἀλλαγὴ δὲν πρέπει νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἐν λόγω ὑπαλλήλων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἀναπτύξεως. Εἰς προσωρινὰς θέσεις ὑπὸ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τότε μόνον πρέπει νὰ γίνωνται διορισμοὶ ὅταν ἀποδεδειγμένως οἱ ὑπὸ τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν μόνιμοι ἢ καὶ προσωρινοὶ ὑπάλληλοι δὲν εἶναι ἀρκετοὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ἔργων.

25. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι Ἀρχιτέκτονες καὶ Πολιτικοὶ Μηχανικοὶ κατέχοντες θέσεις εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν παρέλειψαν νὰ ἐγγραφοῦν ὡς προνοεῖται ὑπὸ τοῦ Νόμου περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (41/1962).

Ἡ τοιαύτη παράλειψις ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι ὑφίστανται διαφοραὶ ἀπόψεων μεταξὺ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπὶ τοῦ ποῖος θὰ πληρῶνῃ τὸ ὑπὸ τῆς νομοθεσίας ὀριζόμενον δικαίωμα ἐγγραφῆς. Οἱ ὑπάλληλοι ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς πρέπει νὰ πληρωθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐνῶ ἡ Κυβέρνησις λέγει ὅτι τοῦτο εἶναι ὑποχρέωσις τῶν Ὑπαλλήλων. Ἡ διαφορὰ ὁμως αὕτη ἐκκρεμεῖ ἀπὸ πολλοῦ καὶ δέον ἄνευ οἰασθήποτε ἄλλης καθυστερήσεως νὰ κανονισθῇ. Οἱ Ἀρχιτέκτονες καὶ Πολιτικοὶ Μηχανικοὶ οἱ ἀπασχολούμενοι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ ὁποῖοι ἀσκοῦν τὸ ἐπάγγελμα τῶν χωρὶς νὰ ἔχουν ἐγγραφῇ ὡς προνοεῖται ὑπὸ τοῦ Νόμου παρανομοῦν.

26. Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους 1967, αἱ Ἐπιτροπαὶ παρετήρησαν ὅτι ἀφυπηρετοῦντες δημόσιοι ὑπάλληλοι συνεχίζουν ἀπασχολούμενοι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ λαμβάνουν ἐκτὸς ἀπὸ τὴν σύνταξιν τῶν πλήρη μισθόν, εἰς τρόπον ὥστε τὸ σύνολον τῶν ἀπολαβῶν τῶν νὰ ὑπερβαίνῃ τὸν μισθὸν τὸν ὁποῖον ἐλάμβανον κατὰ τὴν ἀφυπηρέτησίν των. Τοῦτο κατὰ τὴν γνώμην τῶν Ἐπιτροπῶν δὲν εἶναι ὀρθὸν καὶ εἰσηγοῦνται ὅπως εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς τὸ ὀλικὸν τῆς ἀποδοχῆς μὴ ὑπερβαίνῃ τὸ μέγιστον τοῦ μισθοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀφυπηρέτησεως τοῦ ἐνδιαφερομένου ὑπαλλήλου. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία οὐδὲν μέτρον ἔλαβε διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς εἰσηγήσεως τῶν Ἐπιτροπῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπαναλαμβάνουν ταύτην.

27. Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἠσχολήθησαν καὶ πάλιν μὲ τὸ θέμα τῶν προϋπολογισμῶν τῶν διαφόρων Ἡμικρατικῶν Ὄργανισμῶν, ὡς ἡ Ἀρχὴ Τηλεπικοινωνιῶν, ἡ Ἀρχὴ Ἡλεκτρισμοῦ Κύπρου, τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἴδρυμα, κλπ.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀναγνωρίζουν ὅτι ὡς εἶναι σήμερον ἡ νομοθεσία, ἡ ἐγκρισὶς τῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐν λόγω Ὄργανισμῶν δὲν εἶναι ἐντὸς τῶν δικαιωμάτων τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐφ' ὅσον ὁμως ἡ Βουλὴ καλεῖται νὰ ἐγκρίνῃ ἐπιχορηγήσεις πρὸς τοὺς ἐν λόγω Ὄργανισμοὺς εἶναι ἐντὸς τῶν δικαιωμάτων τῆς νὰ γνωρίζῃ τὰς λεπτομερείας τῶν προϋπολογισμῶν των. Μόνον κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀποφασίσῃ ἐὰν αἱ ἐπιχορηγήσεις αἱ προτεινόμεναι ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας δικαιολογοῦνται. Ἡ προτεινομένη εἰσηγήσις τῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι ὅτι ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ δέον νὰ στέλλωνται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων οἱ προϋπολογισμοὶ ὄλων τῶν Ἡμικρατικῶν Ὄργανισμῶν, οὐχὶ πρὸς ἐγκρισιν ἐφ' ὅσον ἰσχύει ἡ νομοθεσία ἡ σημερινή, ἀλλὰ πρὸς κατατόπισιν καὶ διὰ νὰ εἶναι τὸ Σῶμα εἰς θέσιν νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῶν ἐπιχορηγήσεων.

Αί κατά Κεφάλαιον παρατηρήσεις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ἔχουν ὡς ἀκολούθως:—

28. Κεφάλαιον 28Α—Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας. Εἰς τὰ ὑπὸ τὸ Ἐπιτροπῆ Ἐργασίας ὑπαγόμενα Τμήματα, ἰδιαιτέρως τὸ Τμήμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, παρατηρεῖται ἡ δημιουργία ἑνὸς ἀριθμοῦ νέων θέσεων τόσοσόν μονίμων ὅσον καὶ προσωρινῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπιθυμοῦν νὰ σημειώσουν τὸ σύμφωνόν των πρὸς τοὺς ἐν λόγῳ διορισμούς. Τόσον ἡ ὁμαλὴ ἐπιθεώρησις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὅσον καὶ αἱ νέαι ὑποχρεώσεις τοῦ Τμήματος διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Νόμων περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν καὶ περὶ Τερματισμοῦ Ἐπιχειρησίων ἐπιβάλλουν τὴν πληρεστέραν καὶ ἀρτιωτέραν ἐπένδρωσιν τοῦ ἐν λόγῳ Τμήματος.

29. Κεφάλαιον 34Α—Ἀστυνομία. Ἐν σχέσει μὲ τὸ Τμήμα τοῦτο αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσπηγοῦνται ὅπως ἡ γενομένη ἐκκλήσις πλείστων ὄσων μελῶν τοῦ Σώματος περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ὅριου ἀφυπηρετήσεως τῶν κατωτέρων ἀστυνομικῶν μέχρι τοῦ 60οῦ ἔτους πραγματοποιηθῇ.

30. Κεφάλαιον 44Α—Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπιθυμοῦν νὰ τονίσουν καὶ πάλιν τὴν ἀνάγκη ἐπένδρωσεως τοῦ Ἐπιτροπῆ τούτου διὰ προσοντούχου προσωπικοῦ διότι αἱ ὑπὸ τοῦ Ἐπιτροπῆ τούτου ὑπηρεσίαι διαδραματίζουν τὸν σπουδαιότερον ρόλον εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου.

Κεφάλαιον 47Α—Τμήμα Ἐσωτερικῶν Προσόδων. Παρ' ὅλον ὅτι ἐλέγχθη ὑπὸ τοῦ Ἐπιτροπῆ Οἰκονομικῶν ὅτι μελετᾶται ἀναθεωρητικὴ τροποποίησις τοῦ περὶ Φόρου Εἰσοδήματος Νόμου ἐν τούτοις τοῦτο ἀκόμη δὲν ἐπετεύχθη.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ διαπιστώνουν ὅτι ἐσημειώθη ἀρκετὴ πρόοδος ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀναστολὴν τῆς φοροδιαφυγῆς καὶ τὴν εἰσπραξίν φόρων. Αἱ Ἐπιτροπαὶ τονίζουν καὶ πάλιν τὴν ἀνάγκη ὅπως μελετηθῇ τὸ ἔργον ἀναθεωρήσεως τοῦ περὶ Φόρου Εἰσοδήματος Νόμου ἀναφορικῶς πρὸς τὴν κατανομήν τῆς φορολογίας ἀναλόγως τῶν πραγματικῶν ἐσόδων τῶν πολιτῶν, τὴν ἀποφυγὴν ταλαιπωρίας τῶν φορολογουμένων, τὴν ἐλάττωσιν τῆς φοροδιαφυγῆς, τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας δι' ἐπενδύσεις ὡς καὶ τὴν ἐνθάρρυνσιν ἐπενδύσεων κεφαλαίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς παραγωγικὰς ἐργασίας.

31. Κεφάλαιον 71Α—Ἱατρικὸν Τμήμα. Ἐν σχέσει μὲ τὸ τμήμα τοῦτο αἱ Ἐπιτροπαὶ θέτουν ἐκ νέου—ἀπαξ ἔτι—ἐνώπιον τῆς ὀλομελείας τῆς Βουλῆς πρότασιν ὅπως ἀναθεωρηθοῦν αἱ κλίμακες ἀμοιβῆς τῶν Κυβερνητικῶν ἱατρῶν καὶ ὅπως καταβληθοῦν προσπάθειαι ἐξασφαλίσεως ἐμπείρων καὶ ἱκανῶν ἱατρῶν.

Πρὸς τούτοις αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι θὰ πρέπει νὰ γίνουν προσπάθειαι καὶ μελέται δι' αὐξησίν τῶν ποσοστῶν συνεισφορῶν εἰς τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις, τόσοσόν τῆς ἐργοδοτικῆς πλευρᾶς ὅσον καὶ τῆς ἐργατικῆς τοιαύτης, ὡς, βεβαίως, καὶ τῶν αὐτοτελῶς ἠσφαλισμένων προσώπων. Τοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐντελῶς ἀδιαμαρτυρητῶς ἐὰν ἐνεσωματοῦντο εἰς τὸ σύστημα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τὰ συντεχνιακὰ συστήματα κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. Σημαντικὴ αὐξησις ἐσόδων θὰ ἠδύνατο νὰ σημειωθῇ—ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸν ἀνασταλτικὸν παράγοντα τῆς ἀνευ οὐσιαστικοῦ καὶ ἀποχρῶντος λόγου ἐπισκέψεως τῶν νοσοκομειῶν μονάδων—διὰ τῆς καταβολῆς κατὰ τι ἠύξημένου τέλους δι' ἐκάστην ἐπίσκεψιν καθὼς καὶ δι' αὐστηροτέρου ἐλέγχου τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν προσερχομένων διὰ δωρεάν ἱατρικὴν περίθαλψιν.

Ἄλλη πηγὴ προσπορισμοῦ χρημάτων θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ διὰ τῆς καταβολῆς ἠύξημένου ποσοστοῦ συνεισφορᾶς ὑπὸ τῶν ἀσθενῶν ἐπὶ τῶν ἐκχωρουμένων πρὸς αὐτοὺς φαρμάκων, τοῦ ποσοστοῦ τούτου αὐξανομένου μέχρι 15% π.χ. ἀντὶ τοῦ σημερινοῦ καταβαλλομένου μηδαμινοῦ ποσοῦ τῶν 50 μιλς δι' οἰανδήποτε ποσότητα φαρμάκων τὴν ὁποίαν λαμβάνουν, δεδομένου ὅτι τόσοσόν εἰς τὸ I.K.A. ἡ καταβολὴ τοῦ 10% εἶναι ἀπαραίτητος, ὅσον καὶ εἰς τὰ συντεχνιακὰ ἱατρεῖα ὅπου πλὴν τῆς ὡς ἄνω καταβολῆς περιορίζονται σταδιακῶς αἱ περαιτέρω προοπτικαὶ ἀναλήψεως νέων βοηθημάτων.

Ἐσαύτως θὰ πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἡ μελέτη—ὡς ἔτονίσθη καὶ ἄλλοτε—καταστρώσεως προγράμματος διὰ τὴν κρατικοποίησιν εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον τῶν ἱατρικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἡ προσπάθεια διὰ τὴν στελέχωσιν τῶν νοσηλευτικῶν μονάδων μας διὰ μορφωμένων (εἰ δυνατόν ἀποφοίτων γυμνασίων) νοσοκόμων, ἐπιβάλλεται νὰ συνεχισθῇ. Σημαντικὴ ἐνθάρρυνσις πρὸς τὴν ἀρξάμενην ἐπιτυχῆ αὐτὴν προσπάθειαν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας εἶναι ἡ περαιτέρω βελτίωσις τῶν ὄρων ἐργασίας των καὶ ἡ ἀμειπτικώτερα ἀμοιβή των.

Ξεναί, ἐξ ἄλλου, νοσοκομειακαὶ καὶ ἱατρικαὶ μονάδες θὰ πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθοῦν νὰ κατέλθουν εἰς Κύπρον, ἰδίᾳ εἰδικοὶ καὶ ἐμπειρογνώμονες, δεδομένου ὅτι μερικά, ὀλίγα ἔστω, χώραι, ἐξέφρασαν ἤδη τὴν διάθεσιν νὰ ἀποστείλουν συνεργεῖα των εἰς Κύπρον.

32. Κεφάλαιον 72Α—Ὑπουργεῖον Παιδείας. Αἱ Ἐπιτροπαὶ σημειοῦν μεθ' ἱκανοποιήσεως τὸ γεγονός ὅτι ἤρχισεν ἐφαρμοζόμενον σύστημα συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν Μέσης Παιδείας με ἀναδρομικὴν ἰσχύϊν ἀπὸ τοῦ 1960. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπανατονίζουσι τὴν περισυνήν των εἰσήγησιν ὅπως ἡ δωρεὰν παιδεία ἐπεκταθῇ τοῦλάχιστον καὶ διὰ τὰ 3 πρῶτα ἔτη εἰς σχολὰς μέσης ἐκπαιδεύσεως, καταργουμένου τοῦ ἐσωτερικοῦ ταμείου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς ἐννοίας τῆς δωρεὰν παιδείας.

Ἐν σχέσει μετὰ τὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας τῶν καθηγητῶν Μέσης Παιδείας αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι ἐπιτελεῖται ἡ ἐπαναφορά τῶν παλαιῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων, τρέφουσι δὲ ἐν προκειμένῳ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ διαδικασία αὕτη θὰ ὁλοκληρωθῇ ἐντὸς τῶν ἀρχῶν τοῦ προσεχοῦς ἔτους. Ἐξ ἄλλου εἰσηγοῦνται πρὸς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν ὅπως αἱ πρόνοιαι διὰ τὰς προαγωγὰς ἀπὸ τὰς διαφόρους τάξεις ἀναθεωρηθοῦν ἐπὶ τὸ προοδευτικώτερον.

Ἐν σχέσει μετὰ τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ στελέχωσις του εἰς τρόπον ὥστε τοῦτο νὰ καταστῇ ἀντάξιον τῆς ἀποστολῆς του, τόσον τῆς ἐπιστημονικῆς ὅσον καὶ τῆς ἐθνικῆς τοιαύτης, ἐφαρμοζομένου καὶ ἐν προκειμένῳ βραχυπροθέσμου ἔστω σχετικοῦ προγράμματος.

Ἡ δημιουργία εἰς τὸ Κέντρον λαογραφικοῦ καὶ ἐθνολογικοῦ τμήματος, ἐπεκτάσεως τοῦ γλωσσολογικοῦ καὶ τοῦ ἱστορικοῦ καὶ ἡ προοπτικὴ δημιουργία τμήματος ἀνατολικῶν σπουδῶν (ἀραβολογίας, τουρκολογίας, ἔβραϊολογίας) δὲν ἐκπληροῖ μόνον ἐπιστημονικὴν σπουδαιότητα ἀλλὰ καὶ ὑψίστην ἐθνικὴν τοιαύτην, δεδομένου ὅτι θὰ καταστήσῃ ἱκανὴν τὴν Κύπρον νὰ διαγνώσῃ ἐπακριβῶς τὸν γεωπολιτικὸν τῆς περίγυρον καὶ νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν ἱστορικὴν πορείαν τῆς βάσει ἀμέσων ἐμπειρικῶν καὶ αὐθεντικῶν στοιχείων, ἡ ἀγνοία ἐν μέρει τῶν ὁποίων ὠδήγησε τὴν ἀπελευθερωτικὴν μας προσπάθειαν εἰς τὰς σημερινὰς δυσκόλους συνθήκας.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας πρέπει νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τῆς ἀπερίσπαστος ἐξ οἰωνδήποτε ἐξωγενῶν ἐπιδράσεων καὶ ὑποδείξεων πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἰδίας τῆς ἐννοίας τῆς ἐκπαίδευσως.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ χαιρετίζουσι τὴν ἐπελθοῦσαν ἀναθεώρησιν ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ καὶ χρονίου αἰτήματος περὶ φόρτου ἐργασίας καὶ πιστεύουσι ὅτι τὸ ἕτερον βασικὸν αἶτημα τῆς διδασκαλικῆς τάξεως περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων θὰ πραγματοποιηθῇ συντόμως.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν πολιτιστικῶν ὑπηρεσιῶν αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι αὗται πρέπει νὰ ἐνισχυθοῦν διὰ τῆς περαιτέρω ἐνισχύσεως τοῦ πολλαπλῶς καὶ ἐξαιρετικῶς ὠφελίμου θεσμοῦ τῶν κοινοτικῶν βιβλιοθηκῶν καὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν ἐκδόσεων, ἰδίᾳ τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, τῶν Κυπριακῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνευματικοῦ Ὁμίλου Κύπρου.

33. Αί δύο Ἐπιτροπαί παρετήρησαν ἐφέτος ὅτι ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ Νόμου τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἐδάφιον (2) τοῦ Ἄρθρου 4, ἐγένετο ἀπάλειψις τῆς φράσεως «καὶ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς αὕτη ἐχορηγήθη». Ἐὰν αἱ Ἐπιτροπαί ἀπεδέχοντο τοῦτο τότε θὰ ἐσήμαινεν ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν θὰ ἐπληροφορεῖτο τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς ἐγένοντο δαπάναι ὑπὸ τὰ διάφορα κονδύλια τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ κατόπιν εἰδικῶν ἐνταλμάτων ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαί φρονοῦν ὅτι ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πληροφορηθῆται ἐπιπροσθέτως τῶν περιπτώσεων ὑπὸ τὰς ὁποίας διενεργοῦνται πληρωμαὶ ἐξ οἰωνδήποτε ἐκ τῶν ἐγκρινομένων κονδυλίων καὶ τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας αἱ τοιαῦται πληρωμαὶ ἐγένοντο, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦνται ὅπως τὸ κείμενον τοῦ Νόμου παραμείνῃ τὸ ἴδιον ὅπως τὸ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967.

Πρὸς τοῦτο εἰσηγοῦνται ὅπως ἡ ἀπαλειφθεῖσα φράσις «καὶ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς αὕτη ἐχορηγήθη» προστεθῆ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ Ἄρθρου 4 τοῦ κειμένου τοῦ Νόμου.

Ἐν κατακλείδι αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

Μερικὰ μέλη καὶ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν διατηροῦν ἐπιφυλάξεις ἐπὶ ὠρισμένων σημείων τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Εὐχαριστῶ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρατηρῶ ὅτι εἰς τὴν σελίδα 4 τῆς ἐκθέσεως, παράγραφος II, αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐμμένουν εἰς τὴν ἄποψιν ἣ ὁποία πολλάκις ἐξεφράσθη ὅτι ὁ ἐτήσιος Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς καὶ ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως δέον νὰ ἀποτελοῦν ἀντικείμενον μιᾶς ἐνιαίας μελέτης. Τὴν παρατήρησιν αὐτὴν ἐνθυμοῦμαι πολὺ καλῶς ὅτι τὴν ἔκαμαν αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἐπανειλημμένως ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν καὶ λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι μέχρι σήμερον, δυστυχῶς, δὲν ἐστάλη εἰς τὴν Βουλὴν ἐνιαῖος προϋπολογισμὸς διὰ νὰ δύναται ἡ Βουλὴ νὰ μελετᾷ τὰς ψηφισζόμενας δαπάνας ἐν τῇ ὁλότητί των.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὰ ἐντιμα Μέλη ἀναγνωρίζοντα τὴν σοβαρότητα τῶν δύο προϋπολογισμῶν, δηλαδὴ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, ἐπιθυμοῦν νὰ τοὺς δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ μελετήσουν τόσον τὴν ἑκθεσιν ὅσον καὶ εἰδικῶς τὰ προτεινόμενα κονδύλια εἰς τοὺς δύο Προϋπολογισμοὺς διὰ νὰ ἐτοιμάσουν τὰς ἀπόψεις τὰς ὁποίας θὰ ἐκφράσουν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἐπίσης ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῶν μελῶν εἶναι ὅπως μὴ στερήσουν τὴν Κυβέρνησιν τῆς εὐχερείας ὅπως ἐξακολουθήσῃ νὰ δαπανᾷ νομίμως χρήματα, τοῦλάχιστον διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον, ψηφίζοντα δωδεκατημόριον. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον παρακαλῶ τὸν ἐντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Προϋπολογισμοῦ νὰ ἀναγνώσῃ τὸ σχέδιον ἀποφάσεως πρὸς παροχὴν δωδεκατημορίου πρὸς κάλυψιν τῶν δαπανῶν τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΟΥΣΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΝ ΔΑΠΑΝΗΣ ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΓΙΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΝ ΤΟΥ 1968.

ΕΠΕΙΔΗ ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1967.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ δὲν παρέχεται ἐπαρκὴς χρόνος διὰ τὴν μελέτην καὶ ψήφισιν τούτου ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1968.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ κρίνεται επιθυμητή ή ταυτόχρονος ενώπιον του Σώματος συζήτησις των έτησιών Προϋπολογισμών, ήτοι του Τακτικού Προϋπολογισμού και του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, ως τούτο πλειστάκις έτονίσθη υπό των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Προϋπολογισμού και Οικονομικών.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ επιπροσθέτως του ποσού τὸ ὁποῖον δέον νὰ βαρύνῃ τὸ Πάγιον Ταμεῖον ὡς προνοεῖται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἢ Νόμου, καθίσταται ἀναγκαία ἡ συνέχισις ὑπηρεσιῶν διὰ τὰς ὁποίας γίνεται πρόνοια εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀποφασίζει ὡς ἀκολούθως:—

- (α) Παρέχει ἐξουσιοδότησιν διενεργείας δαπάνης διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1968 διὰ ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὸ ὅλικόν ποσὸν τὸ προβλεπόμενον εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968 διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον ἐν σχέσει πρὸς ἕκαστον Κεφάλαιον Δαπάνης, ὡς ὁ ἐπισυνημμένος Πίναξ:
- Νοεῖται ὅμως ὅτι τὸ δαπανηθησόμενον ποσὸν ὑπὸ οἰονδήποτε Ἄρθρον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τὸ προνοούμενον εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968 ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ἄρθρον τοῦτο.
- (β) Οὐδεμία δαπάνη δύναται νὰ διενεργηθῇ διὰ νέας ὑπηρεσίας ἢ σκοποῦς καὶ οὐδεμία νέα θέσις δύναται νὰ πληρωθῇ μέχρις ὅτου ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς τοῦ 1968 ἐγκριθῇ τελικῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.
- (γ) Δαπάνη ἀπὸ Ἄρθρα σημειούμενα διὰ σταυροῦ (+) δὲν δύναται νὰ διενεργηθῇ μέχρις ὅτου παρασχεθοῦν πλήρεις λεπτομέρειαι τοῦ σχεδίου καὶ ληφθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπὸ μορφήν «Ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς Διενέργειαν Δαπανῶν».

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀκολουθεῖ ὁ Πίναξ μὲ τὰ δωδεκατημόρια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐάν ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ ἀναφέρετε μόνον τὰ σύνολα τῶν ποσῶν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Μάλιστα.

Ποσὰ βαρύνοντα τὸ Πάγιον Ταμεῖον, £2.352.928.

Ὅλικόν ποσὸν ψηφισθὲν κατὰ τὸ 1967, £17.847.921.

Ποσὰ βαρύνοντα τὸ Πάγιον Ταμεῖον τοῦ 1968, £2.295.254.

Ὅλικόν ποσὸν προταθὲν πρὸς ἐγκρισιν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968, £18.563.833.

Ποσὸν ἐγκριθὲν διὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1968, £1.478.160.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως ἡ ἀναγνωσθεῖσα Ἀπόφασις καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἡ Ἀπόφασις καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ Ἀπόφασις αὕτη ἀφορᾷ μόνον τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ ἀνάλογον πρότασιν ἀναφορικῶς πρὸς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΟΥΣΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΝ ΔΑΠΑΝΗΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΝ ΤΟΥ 1968

ΕΠΕΙΔΗ ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 21ην Δεκεμβρίου τοῦ 1967.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ δὲν παρέχεται ἐπαρκὴς χρόνος διὰ τὴν μελέτην καὶ ψήφισιν τούτου ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἔτους 1968.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται ἀναγκαία ἡ συνέχισις ὑπηρεσιῶν διὰ τὰς ὁποίας γίνεται πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀποφασίζει ὡς ἀκολούθως:—

- (α) Παρέχει ἐξουσιοδότησιν διενεργείας δαπάνης διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1968 διὰ ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὸ ὅλικόν ποσὸν τὸ προβλεπόμενον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως 1968 διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον ἐν σχέσει πρὸς ἕκαστον Κεφάλαιον Δαπάνης, ὡς ὁ ἐπισυνημμένος Πίναξ:
- Νοεῖται ὅμως ὅτι τὸ δαπανηθὸν ποσὸν ὑπὸ οἰονδήποτε Ἄρθρον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τὸ προνοούμενον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968 ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ἄρθρον τοῦτο.
- (β) Οὐδεμία δαπάνη δύναται νὰ διενεργηθῇ διὰ νέας ὑπηρεσίας ἢ σκωποῦς καὶ οὐδεμία νέα θέσις δύναται νὰ πληρωθῇ μέχρις ὅτου ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ 1968 ἐγκριθῇ τελικῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.
- (γ) Δαπάνη ἀπὸ Ἄρθρα σημειούμενα διὰ σταυροῦ (+) δὲν δύναται νὰ διενεργηθῇ μέχρις ὅτου παρασχεθοῦν πλήρεις λεπτομέρειαι τοῦ σχεδίου εἰς τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ καὶ ληφθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπὸ μορφήν «Ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς Διενέργειαν Δαπανῶν».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μόνον τὸ ποσὸν τὸ ἐγκριθέν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Τὸ σύνολον πρὸς ἐγκρισιν διὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1968 εἶναι £616.168.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ἐπὶ τῆς ἔνστασις ὅπως τὸ δωδεκατημόριον τὸ ὁποῖον ἀνέρχεται διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον εἰς £616.168 ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἡ Ἀπόφασις καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Τὸ ἐπόμενο θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι οἱ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Εὐθύνη δι' Ὑλικά καὶ Διαδικασία) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἐντίμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ (ΕΥΘΥΝΗ ΔΙ' ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες:

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν
 Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
 Σωτήριος Γιαννάκης
 Νίκος Κόσιης
 Πανίκος Σιβιτανίδης
 Πέτρος Στυλιανοῦ
 Χρῦσης Δημητριάδης

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν
 Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
 Λέλλος Δημητριάδης
 Γεώργιος Ἰωαννίδης
 Πανίκος Σιβιτανίδης
 Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
 Χρῦσης Δημητριάδης
 Γιάγκος Πζαμίτης

Αἰ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ συνήλθον εἰς κοινὴν συνεδρίασιν τὴν 28ην Δεκεμβρίου 1967 καὶ ἐπανεξήτασαν τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος Κανονισμοὺς.

Αί δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπεί είναι τής γνώμης ότι οί ώς άνω άναφερόμενοι Κανονισμοί δέον νά τροποποιηθώσι βασικώς διότι ό περιγραφόμενος εις τούς έν λόγω Κανονισμούς τρόπος διαδικασίας άπομακρύνεται από τό έν Κύπρω νομικόν σύστημα άφ' ένός και άφ' έτέρου έπαφίεται ύπέρμετρος διακριτική έξουσία εις τά όργανα εκείνα άτινα θα λαμβάνωσι τελεσιδίκους άποφάσεις βάσει τών Κανονισμών.

Έπειδή είναι έντελώς αδύνατος λόγω τών καθοριζομένων χρονικών όρίων εις τόν σχετικόν νόμον ή δραστική τροποποίησης τών Κανονισμών, αί δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπεί ήχθησαν εις τήν άπόφασιν νά άπορρίψουν έν τώ συνόλω των τούς έν λόγω Κανονισμούς και τοϋτο μέχρι τής συντάξεως ύπό τής Έκτελεστικής Έξουσίας έν συνεννόησει μετά τών δύο Κοινοβουλευτικών Έπιτροπών νέων Κανονισμών.

Ός εκ τών άνωτέρω αί δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπεί εισηγοϋνται εις τήν Βουλήν τήν άπόρριψιν τών παρόντων Κανονισμών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν όμιληται επί τής άναγνωσθείσης έκθέσεως ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί τής άναγνωσθείσης έκθέσεως είμαι υπόχρεως νά θέσω τήν άποψιν ότι οί σταλέντες κανονισμοί δέον νά άπορριφθούν δια τούς λόγους οί όποιοί άναφέρονται εις τήν έκθεσιν.

Υπάρχει ένστασης όπως οί κανονισμοί αύτοί μη έγκριθούν ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως οί κανονισμοί δέν έγκρίνονται και έπομένως άπορρίπτονται. Αυτό δέν σημαίνει ότι ή Βουλή δέν έχει διάθεση νά έγκρίνη κανονισμούς, αλλά οί κανονισμοί έν άπανάθουσαν πρέπει νά είναι σύμφωνοι πρός τās ύποδείξεις τών δύο Κοινοβουλευτικών Έπιτροπών.

Τό επόμενον θέμα είναι ό περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος τοϋ 1967.

Παρακαλώ τόν έντιμον Πρόεδρον τής άρμοδίας Έπιτροπής νά άναγνώση τήν έκθεσιν τής Έπιτροπής πρός τήν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος.

Στέλιος Μιχαηλίδης.

Ίωσηφ Γιαμάκης.

Πέτρος Στυλιανού.

Γιάγκος Ποταμίτης.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών έμελέτησε τό περί οϋ ό λόγος νομοσχέδιον εις επανειλημμένας συνεδριάσεις αύτης, τής τελευταίας συγκροτηθείσης τήν Τρίτην, 19ην Δεκεμβρίου 1967.

Είς όλας σχεδόν τās συνεδριάσεις τής Έπιτροπής κληθέντες παρέστησαν και παρέσχον πληροφορίας και επεξηγήσεις επί τοϋ νομοσχεδίου ό Γενικός Διευθυντής τοϋ Υπουργείου Οικονομικών, συνοδευόμενος ύπό Άνωτέρων Λειτουργών τοϋ Υπουργείου του, ώς και ό κ. McKeown, Έμπειρογνώμων επί τών Τελωνείων, όστις εκλήθη ύπό τής Κυβερνήσεως και υπέβαλεν εισηγήσεις επί τών όποιων έβασίσθη ή σύνταξις τής προτεινομένης νομοθεσίας.

Κατά τήν διάρκειαν τών συνεδριάσεων κληθέντες παρέστησαν επίσης και εξέφρασαν τās άπόψεις των επί τοϋ νομοσχεδίου εκπρόσωποι τών οίνοβιομηχάνων και τών καπνοβιομηχάνων.

σκοπός τῆς προτεινομένης νομοθεσίας εἶναι ἡ συγχώνευσις τῶν περὶ ἐμμέσου φορολογίας νόμων, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων εὐθύνεται τὸ Τμήμα Τελωνείων, εἰς νομοθεσίαν ἥτις νὰ ἀναποκρίνεται πρὸς τὰς ἀνάγκας ἐνὸς συγχρόνου φορολογικοῦ συστήματος καὶ μιᾶς χώρας με ἀναπτυσσομένην οἰκονομίαν. Οἱ Νόμοι περὶ τῶν ὁποίων τὸ Τμήμα Τελωνείων εἶναι ὑπεύθυνον εἶναι οἱ ἑξῆς :

1. Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου Νόμος.
2. Ὁ περὶ Διοικήσεως Τελωνείων Νόμος.
3. Ὁ περὶ Καπνοῦ Νόμος.
4. Ὁ περὶ τῆς Βιομηχανίας Μεθυστικῶν Ποτῶν Νόμος.
5. Ὁ περὶ Πωλήσεως Μεθυστικῶν Ποτῶν Νόμος.
6. Ὁ περὶ Ζυθοποιίας Νόμος.
7. Ὁ περὶ Πυρείων (Καταναλωτικὸς Δασμὸς) Νόμος.
8. Ὁ περὶ Καταναλωτικοῦ Δασμοῦ Παιγνιοχάρτων Νόμος.
9. Ὁ περὶ Τελωνείων (Τέλη Ἀποβάθρας) Νόμος.
10. Ὁ περὶ Ἄλατος Νόμος.

Ἡ αὔξουσα σημασία τὴν ὁποίαν ἡ ἔμμεσος φορολογία ἀποκτᾷ σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου ἀφ' ἐνὸς καὶ ἡ ἀνάγκη καθιερώσεως ἐνὸς ὑγιοῦς δημοσιονομικοῦ συστήματος ἀφ' ἑτέρου, ἐπέβαλον τὴν ἀνάγκην πλήρους καὶ ταχείας ἀναθεωρήσεως τῶν ὡς ἄνω ὑφισταμένων νόμων περὶ ἐμμέσου φορολογίας οἵτινες, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ἐθεσπίσθησαν πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ παρέμεινον ἀνευ οἰωνδῆποτε μεταγενεστέρων τροποποιήσεων.

Πρὸς τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἀφοῦ συνεπλήρωσε τὴν προπαρασκευαστικὴν ἐργασίαν ἐξησφάλισεν τὰς ὑπηρεσίας, ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ παρελθόντος ἔτους, Βρεττανοῦ Ἐμπειρογνώμονος ἐπὶ Τελωνείων καὶ Δασμῶν, ὅστις κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης τόσον τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας ὅσον καὶ τοῦ τρόπου λειτουργίας τοῦ Τμήματος Τελωνείων προέβη εἰς συστάσεις αἰτινες, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν ἀρμοδίων τοῦ Ὑπουργείου, ἔτυχον ὑλοποιήσεως ὑπὸ μορφήν πλήρους καὶ λεπτομεροῦς νομοθεσίας ἀφορώσης εἰς τὴν ἔμμεσον φορολογίαν.

Ἡ οὕτω καταρτισθεῖσα νομοθεσία ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο κυρίως νομοθετήματα :

1.—Τὸ Δασμολόγιον.

Τοῦτο καθηρτίσθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Τελωνειακοῦ Συμβουλίου Βρυξελλῶν καὶ περιλαμβάνεται εἰς τὸ νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον «Ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) Νόμος τοῦ 1967» τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρὸς ψήφισιν.

2.—Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως.

Ὁ νόμος οὗτος περιλαμβάνει ἅπαντος τοὺς νῦν ἐν ἰσχύϊ εἰς τὰ Τελωνεῖα ἀφορῶντας νόμους ὁμοῦ μετὰ τῶν τροποποιήσεων, προσθηκῶν κ.λ.π., αἰτινες ἐκρίθησαν ἀναγκαῖαι δι' ἐκσυγχρόνισιν τοῦ φορολογικοῦ μας συστήματος.

Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ προτεινόμενον νομοσχέδιον σκοπὸν ἔχει τὸν ἐκσυγχρονισμόν τῆς περὶ ἐμμέσου φορολογίας νομοθεσίας καὶ, ὡς ἀναφέρεται ἀνωτέρω, τὴν ἐνσωμάτωσιν ἀπάντων τῶν περὶ Τελωνείων καὶ Δασμῶν Νόμων, πλὴν τοῦ Δασμολογίου, εἰς ἓν νομοθέτημα καὶ τὴν ἀποτελεσματικωτέραν διοίκησιν τοῦ Τμήματος Τελωνείων. Ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ τοιοῦτου ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς περὶ Τελωνείων νομοθεσίας ὑπῆρξε καὶ ἡ ἐκ παραλλήλου ἐκσυγχρόνισις τῆς τελωνειακῆς μηχανῆς περὶ τῆς ὁποίας ἡ Βουλὴ ἔχει ἤδη ἐγκρίνει σχετικὸν νομοσχέδιον.

Ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον ἐφαρμογῆς τῆς προτεινομένης νομοθεσίας πιθανὸν νὰ δημιουργηθοῦν ἀνωμαλίας, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἐδήλωσεν ὅτι θὰ πράξῃ τὸ πᾶν πρὸς ἀντιμετώπισιν των, ἐν ἀνάγκῃ δὲ διὰ καταθέσεως τροποποιητικοῦ νομοσχεδίου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ Ἐκτελεστικῆ Ἐξουσία προέτεινε διαφόρους τροποποιήσεις αἰτινες ἔτυχον τῆς ἐγκρίσεως αὐτῆς.

Αἱ κυριώτεραι τῶν τροποποιήσεων ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

(α) Ἄρθρον 2, ἐδάφιον (1). Ἑρμηνεία.

Ἀηλείφθη ὁ ὀρισμὸς «ἐνοπλοὶ δυνάμεις» καὶ ἐγένοντο αἱ προσήκουσαι τροποποιήσεις εἰς τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου ὅπου αὐταὶ ἀνεφέροντο.

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐθεωρήθη ἀναγκαία διότι τὴν ἀστυνόμευσιν τοῦ νόμου τούτου δεόν νὰ ἔχη μόνον ἡ Ἀστυνομία καὶ οὐχὶ ὁμοῦ μετὰ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων.

(β) Ἄρθρον 45, ἐδάφιον (6). Ἀδεία ἀπόπλου πλοίων καὶ ἀναχώρησις ἀεροσκαφῶν.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου τούτου προσετέθη ἡ ἀκόλουθος ἐπιφύλαξις :

«Νοεῖται ὅτι παράλειψις συμμορφώσεως πρὸς τὰς προνοίας τοῦ ἐδαφίου τούτου δὲν ἀποτελεῖ ἀδίκημα ἐὰν ὁ Διευθυντῆς ἤθελεν ἰκανοποιηθῆ ὅτι ἡ τοιαύτη παράλειψις ὠφείλετο εἰς δυσμενεῖς καιρικὰς συνθήκας ἢ εἰς ἄλλην ἀναπόφευκτον αἰτίαν».

Τοῦτο ἐκρίθη ἀναγκαῖον οὕτως ὥστε πλοῖα ἢ ἀεροσκάφη τὰ ὅποια ὑπόκεινται εἰς τὰς περὶ ἀδείας ἀπόπλου ἢ ἀναχωρήσεως διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ ἁρθροῦ νὰ μὴν ὑπόκεινται εἰς τὰς ποινὰς τοῦ ἐν λόγῳ ἐδαφίου ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη ἀναχώρησις ὠφείλετο εἰς δυσμενεῖς καιρικὰς συνθήκας ἢ εἰς ἄλλην ἀναπόφευκτον αἰτίαν.

(γ) Ἄρθρον 62. Ποινὴ διὰ Σηματοδοσίαν εἰς Λαθρεμπόρους.

Ἀηλείφθη τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ παρόντος ἁρθροῦ τὸ ὅποιον προυνόει ὅτι «εἰς πᾶσαν δικαστικὴν διαδικασίαν ἀρχομένην δυνάμει τοῦ παρόντος ἁρθροῦ τὸ βᾶρος τῆς ἀποδείξεως ὅτι σηματοδοσία ἢ μήνυμα δὲν ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἐδαφίου (1) φέρει ὁ κατηγορούμενος ἢ ὁ ἀπαιτητῆς».

Τοῦτο ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον διότι τὸ βᾶρος τῆς ἀποδείξεως δεόν νὰ μὴν ἐμπίπτῃ ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ κατηγορουμένου ἢ τοῦ ἀπαιτητοῦ ἀλλὰ ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς κατηγορούσης ἀρχῆς.

(δ) Ἄρθρον 125. Ἐκδοσις Κανονισμῶν Ἀφορῶντων εἰς τὴν Καπνοβιομηχανίαν.

Ἡ ἀκόλουθος φράσις προσετέθη εἰς τὸ ἐδάφιον (3) τοῦ ἐν λόγῳ ἁρθροῦ μετὰ τὰς λέξεις «ὁ καπνός» εἰς τὴν δευτέραν πρὸ τοῦ τέλους γραμμὴν : «ὑποκείμενος εἰς δασμολόγησιν κατὰ τὸν μέγιστον ἐν ἰσχύϊ συντελεστὴν γενικοῦ δασμοῦ».

Σκοπὸς τῆς ἐν λόγῳ προσθήκης εἶναι ὅπως εἰς περίπτωσιν ἐξελέγξεως ἀποθεμάτων καπνοῦ ὑπὸ τινος λειτουργοῦ ἐπὶ τυχόντος μὴ δικαιολογημένου ἑλλείμματος, τότε νὰ λογίζεται ἐπὶ τούτου δασμὸς κατὰ τὸν μέγιστον συντελεστὴν γενικοῦ δασμοῦ.

(ε) Ἄρθρον 191. Ποινὴ διὰ Δολίαν Ἀποφυγὴν Πληρωμῆς Δασμοῦ ἢ Φόρου κ. λ. π.

Τὸ ὑφιστάμενον ἄρθρον ἔγινεν ἐδάφιον (1) καὶ προσετέθησαν τὰ ἀκόλουθα ὡς ἐδάφια (2), (3) καὶ (4) :—

«(2) Πᾶς λειτουργὸς κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως ἄνευ δικαστικοῦ ἐντάλματος συλλαμβάνῃ πᾶν πρόσωπον τὸ ὅποιον εὕρισκε διαπράττον ἢ ἀποπειρῶμενον ὅπως διαπράξῃ ἢ καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐνεχόμενον εἰς τὴν διάπραξιν οἰουδήποτε ἀδικήματος προνοουμένου ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου (1).

(3) *Ανευ επηρεασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἐδαφίου (2) πᾶς λειτουργὸς κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως, ἐὰν ἔχη εὐλογον αἰτίαν νὰ πιστεῦῃ ὅτι ἀδίκημα ἐκ τῶν προνοουμένων ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου (1), διαπράττεται ἢ ὑφίσταται ἀρχὴ διαπράξεως τούτου, ἀπαιτήση παρ' οἰουδήποτε προσώπου τὸ ὁποῖον εὐλόγως πιστεύει ὅτι ἐνέχεται εἰς τὴν τοιαύτην διάπραξιν ὅπως παραστῆ εἰς τὸ γραφεῖον αὐτοῦ ἢ οἰονδήποτε ἄλλον εὐλογον μέρος ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἐξετασθῆ καὶ ληφθῆ κατάθεσις παρ' αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν τοιαύτην διάπραξιν καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐφαρμόζονται, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, αἱ διατάξεις τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 5, Κεφ. 155 τοῦ περὶ Ποινικῆς Δικονομίας Νόμου.

(4) Πᾶς ὅστις ἀνευ εὐλόγου αἰτίας ἀρνεῖται νὰ παραστῆ ὡς ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου (3), εἶναι ἔνοχος ἀδικήματος καὶ ὑπόκειται εἰς χρηματικὴν ποινὴν μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰς ἑκατὸν λίρας ἢ εἰς φυλάκισιν μὴ ὑπερβαίνουσαν τὸ ἐν ἔτος ἢ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ποινὰς ταύτας καὶ τῇ ἀναιτιολογητῶ ἀρνήσει του δύναται νὰ συλληφθῆ ἀνευ δικαστικοῦ ἐντάλματος».

*Ἡ προσθήκη τῶν ἐν λόγῳ ἐδαφίων ἐθεωρήθη ἀναγκαία διὰ νὰ δοθοῦν ἐξουσία εἰς τὸν λειτουργὸν νὰ συλλαμβάνῃ ἀνευ δικαστικοῦ ἐντάλματος πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἀποπειρῶνται νὰ διαπράξωσιν ἢ διαπράττουν λαθρεμπόριον ἢ ἀποφεύγουν νὰ καταβάλουν δασμοὺς ἢ φόρους.

(στ) Τὸ ἀκόλουθον ἄρθρον προσετέθη ὡς ἄρθρον 193, τὰ δὲ μετέπειτα ἄρθρα ἀνηριθμήθησαν ἀναλόγως :

193. *Ἀνεξαρτήτως οἰουδήποτε ἐν τῷ παρόντι ἢ οἰωδήποτε ἐτέρῳ εἰς τὰ Τελωνεῖα ἀφορῶντι νόμῳ διαλαμβανομένου, ἢ μεταφορὰ ἐμπορευμάτων μεταξὺ τῶν Κυριάρχων Περιούχων τῶν Βάσεων καὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Δημοκρατίας δὲν λογίζεται διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος ἢ οἰουδήποτε ἐτέρου νόμου εἰσαγωγή ἢ ἐξαγωγή τῶν τοιούτων ἐμπορευμάτων».

«Ἡ μεταφορὰ ἐμπορευμάτων μεταξὺ τῶν Κυριάρχων Περιούχων τῶν Βάσεων καὶ τῆς Δημοκρατίας δὲν λογίζεται εἰσαγωγή ἢ ἐξαγωγή».

*Ἡ προσθήκη τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου ἐθεωρήθη ἀναγκαία οὕτως ὥστε ἡ μεταφορὰ ἐμπορευμάτων μεταξὺ τῶν Κυριάρχων Περιούχων τῶν Βάσεων καὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Δημοκρατίας νὰ μὴ λογίζεται εἰσαγωγή ἢ ἐξαγωγή βάσει τοῦ παρόντος Νόμου.

(ζ) * Ἄρθρον 195. *Ἐπιφυλάξεις.

*Ἡ ἀκόλουθος ἐπιφύλαξις προσετέθη ὡς ἐπιφύλαξις τοῦ ἐδαφίου (1) : «Νοεῖται ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δύναται διὰ Κανονισμῶν νὰ προσδιορίζῃ :

(α) τὰ πληρωτέα τέλη διὰ πιστοποιητικὰ ἢ ἐντυπα ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ·

(β) ἐκτὸς ὡς προνοεῖται ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 82 τοῦ παρόντος νόμου, τὰ πληρωτέα τέλη διὰ τὴν ἀποθήκευσιν ἐμπορευμάτων ἐν οἰωδήποτε χώρῳ τελοῦντι ὑπὸ τελωνειακῶν ἔλεγχων».

*Ἡ προσθήκη τῆς ἐν λόγῳ ἐπιφυλάξεως ἐθεωρήθη ἀναγκαία πρὸς προσδιορισμὸν τῶν πληρωτέων τελῶν διὰ τὰ πιστοποιητικὰ ἢ τὰ ἐντυπα τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ ὡς καὶ τῶν ἀποθηκευτικῶν τελῶν.

(η) Τὸ ἀκόλουθον νέον ἄρθρον προσετέθη ὡς ἄρθρον 197 εἰς τὸ τέλος τοῦ νόμου :—

«Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Νόμου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ ἰσχύουν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας καταθέσεώς των. Ἐντὸς περιόδου εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοι-

αύτης καταθέσεως των ή Βουλή των Ἀντιπροσώπων ἀποφασίζει ἐπὶ τούτων καὶ ἐὰν ἤθελε τροποποιήσει τούτους, τότε ἡ ἰσχύς τοῦ οὕτω τροποποιηθέντος μέρους τῶν Κανονισμῶν θὰ ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἐγκρίσεως των ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ἐν περιπτώσει ἀπορρίψεως τῶν Κανονισμῶν οὗτοι παύουσιν ἰσχύοντες ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἀπορρίψεως των ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταθέσεως των εἰς τὴν Βουλὴν οἱ Κανονισμοί, τροποποιηθέντες ἢ μὴ, δημοσιεύονται εἰς τὴν ἐπίσημον Ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας».

Ἡ προσθήκη τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου ἐκρίθη ἀναγκαῖα οὕτως ὥστε οἰοιδήποτε Κανονισμοὶ γενόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν. Τὸ ἄρθρον τοῦτο προβλέπει ὅτι οἱ Κανονισμοὶ θὰ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταθέσεως των εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐὰν ἡ Βουλή ἤθελε προβῆ εἰς τροποποιήσεις τῶν ἐν λόγῳ Κανονισμῶν ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν, ὡς προνοεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου, τότε αἱ τροποποιήσεις θὰ ἰσχύουν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἐγκρίσεως των ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπηνέχθησαν ὡσαύτως καὶ ὠρισμένοι λεκτικῆς καὶ νομοτεχνικῆς φύσεως τροποποιήσεις αἰτινες ἐμφαίνονται εἰς τὸ διορθωθὲν κείμενον τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐν κατακλείδι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, φρονούσα ὅτι ἡ προτεινομένη νομοθεσία θὰ ἀποβῆ πρὸς ὄφελος τοῦ τόπου.

Ὁ κ. Γ. Ποταμίτης διαφωνεῖ μὲ τὴν ἐπιβολὴν τέλους ἐπὶ τῶν ἀπλῶν ἀμβύκων.

Θὰ ἤθελα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ ἀναφέρω ὅτι, λόγω παραλείψεως, εἰς τὴν ἔκθεσιν δὲν ἔχουν ἀναφερθῆ ὠρισμένοι μετατροπαὶ αἱ ὁποῖαι ἔχουν γίνεαι ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ αὗται εἶναι αἱ ἀκόλουθοι:—

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὅπως ἡ ἄδεια κατοχῆς ἢ χρήσεως ἀπλοῦ ἀμβυκος εἶναι δωρεάν. Ἐπὶ πλέον εἰσηγεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 99 διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν λέξεων «τὰς πέντε ὀκάδας», αἰτινες ἀπαντῶνται εἰς τὰ ἐδάφια (1) καὶ (2), διὰ τῶν λέξεων «τὴν μίαν ὀκάν».

Ἐπίσης εἰς τὸ ἄρθρον 88, ἐδάφιον (3) τὰ δικαιώματα δι' ἀνακαθαρισμὸν οἰνοπνευματωδῶν ἐλαττωθῶν ἀπὸ £100 εἰς £50.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰς ποῖον ἄρθρον ἀναφέρεσθε :

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Εἰς τὸ 88ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

88ον. Εὐχαριστῶ.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἦδη εἰς τὸ κείμενον εἶναι διωρθωμένον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς, κ. Σαββίδην, ἐὰν τὸ διωρθωμένον κείμενον εὐρίσκεται εἰς χεῖρας πάντων τῶν Βουλευτῶν.

Ἐὰν εἶναι θὰ διευκολυνθῆ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου εἰς μεταγενέστερον στάδιον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Δέν είμαι βέβαιος εάν όλοι οί έντιμοι συνάδελφοι έχουν την διόρθωσιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Αυτό δύναται νά έξακριβωθῆ από την Γραμματείαν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἄλλά ἡ διόρθωσις ἔχει γίνει εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς, έντιμε κ. Πρόεδρε, καί ὡς ἀντιλαμβάνομαι καί ἡ Γραμματεία τὸ ἔχει διωρθωμένον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐάν ἔχετε τὴν καλωσύνην νά έξακριβώσετε ἀπὸ τὴν Γραμματείαν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ διευκολυνθῶμεν εἰς τὸ δεύτερον στάδιον τῆς συζητήσεως.

Εἰς τὸ παρὸν στάδιον ἐρωτῶ κατὰ πόσον ὑπάρχουν ὀμιληταί ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.

Ἐπὶ τὸν ὅμιλον ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε,

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον τὸ τιτοφορούμενον «Ὁ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως Νόμος τοῦ 1967», τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν, σκοπὸν ἔχει νά ἐκσυγχρονίσῃ τοὺς μέχρι σήμερον ὑφισταμένους πεπαλαιωμένους νόμους καὶ νά συγχωνεύσῃ αὐτοὺς εἰς ἓνα μόνον νόμον. Σκοπός, ἐπίσης, τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ὅπως εἰς πλείστας περιπτώσεις ἀπλοποιήσῃ κατὰ τὸ δυνατόν τὸν ἐκ μέρους τῶν Τελωνειακῶν Ἀρχῶν διενεργούμενον ἔλεγχον διὰ τὴν κατὰ Νόμον εἰσπραξίν τῶν δασμῶν καὶ τῶν φόρων καταναλώσεως, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ νά ἀπλοποιήσῃ τὰς τελωνειακάς διατυπώσεις καὶ νά διευκολύνῃ τὸν φορολογούμενον διὰ τῆς ἀποφυγῆς καθυστερήσεων εἰς τὰς μετὰ τοῦ Τμήματος τούτου τῆς Κυβερνήσεως συναλλαγὰς του. Ἀπαραίτητον θὰ ἦτο, ἐξ ἄλλου, νά τονισθῆ ὅτι ὁ Νόμος οὗτος οὐδόλως ἀποβλέπει εἰς τὴν αὐξησιν τοῦ ὑφισταμένου δασμολογίου.

Ὁ προτεινόμενος Νόμος, ὡς θὰ γνωρίζετε, ἐμελετήθη καὶ κατηρτίσθη ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τούτῳ τῆς αἰτήσεως τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν μετακληθέντος ἐκ τοῦ Ἡν. Βασιλείου ἐγνωσμένης ἀξίας ἐιδικοῦ κ. McKeown ἐν συνεργασίᾳ μετὰ ἐπίσης ἐιδικῶν βοηθῶν αὐτοῦ, διὰ τὴν κατάρτισιν δὲ τοῦ Νόμου τούτου ἀπητήθη μελέτη καὶ ἐργασία πέραν τοῦ ἔτους. Ὡς ἐκ τούτου, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι μετὰ τὴν παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου τούτου, τὸ κοινὸν θὰ ἀντιληφθῆ καὶ θὰ ἐκτιμήσῃ τὰς ὑπὸ τούτου προσφερομένας ἐξυτηρητήσεις καὶ διευκολύνσεις.

Παρὰ ταῦτα, καὶ ὁ Νόμος οὗτος ὡς κάθε προτεινόμενος Νόμος, δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἔχῃ τοὺς ἐπικριτὰς του διὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον. Δέν ἀποκλείεται ἄλλωστε ἡ πιθανότης κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου τούτου νά ἀποδειχθῆ ὅτι ἔχει ὠρισμένα μειονεκτήματα. Ἄλλ' ἐάν συμβῆ τοῦτο καί, μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων μηνῶν ἀπὸ τῆς θέσεώς του ἐν ἰσχύϊ, διαπιστωθοῦν ὠρισμένα μειονεκτήματα καὶ παρουσιασθοῦν δυσκολίαι εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν του, ἡ Βουλὴ κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἀσφαλῶς, θὰ φροντίσῃ ἀμέσως πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων.

Είναι λίαν πιθανόν ότι η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή παρά την ένδελεχη εξέταση του Νομοσχεδίου τούτου, πριν η υποβάλει την Έκθεσίν της συνιστώσα την επιψήφισιν αυτού εις Νόμον, λόγω του όγκου του Νομοσχεδίου και των εις αυτό περιλαμβανομένων τεχνικών όρων, να μη έχη έπισημάνει ώρισμένα σημεία αυτού χρήζοντα πιθανώς τροποποιήσεως. Δεδομένου, όμως, ότι εάν καθυστερείτο έστω και έπ' όλίγον η μελέτη του Νομοσχεδίου τούτου δέν θα καθίστατο δυνατή η έφαρμογή του Νόμου από της 1ης Ιανουαρίου 1968, αλλά θα έπρεπε να άναβληθί η έφαρμογή του μέχρι της 1ης Ιανουαρίου 1969, όποτε οι μετακληθέντες ειδικοί θα είχαν άπέλθει εκ της Νήσου μας και θα έστερούμεθα, ως εκ τούτου, της τεχνικής αυτών βοηθείας, η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή προτείνει την άμεσον επιψήφισιν του Νομοσχεδίου, νοουμένου ότι εάν κατά τους τρεις προσεχείς μήνας από της έφαρμογής του Νόμου προκύψουν ώρισμένα προβλήματα θα ληφθί άμεσος φροντίς διά την τροποποίησιν των σχετικών άρθρων του Νόμου.

Καλόν θα ήτο να άναφερθί έπίσης ότι διά της επιψηφίσεως του Νόμου τούτου θα τεθί εν έφαρμογή η δασμολογική κατάταξι των έμπορευμάτων συμφώνως προς την όνοματολογία των Βρυξελλών, ήτις είναι η πλέον συγχρονισμένη κατάταξι, και διά της όποίας θα διευκολυνθούν άναμφισβητήτως τά μέγιστα οι Κύπριοι έμπορευόμενοι.

Όσον άφορά τας προνοίας του Νόμου εν σχέσει με τους φόρους καταναλώσεως επί των οίνοπνευματωδών ποτών, όφείλω να άναφέρω ότι η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή, κατά την εξέτασιν των οικείων άρθρων, έλαβεν ύπ' όψιν τας άπόψεις των ένδιαφερομένων βιομηχάνων και κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθειαν ίνα ίκανοποίησιν κατά τó δυνατόν τας απαιτήσεις αυτών, όφείλω δέ να όμολογήσω ότι έπεδείχθη η δέουσα κατανόησις και εκ μέρους του Ύπουργείου Οίκονομικών προς διευκόλυνσιν του έργου της Έπιτροπής. Είμαι βέβαιος, άλλωστε, ότι πρόθεσις και της Έκτελεστικής Έξουσίας και της Βουλής είναι η ενθάρρυνσις των βιομηχανιών προς περαιτέρω ανάπτυξιν αυτών και ούχι η παρεμπόδισις και ύπονόμευσις της προόδου των. Είμαι, ως εκ τούτου, βέβαιος ότι θα παρασχεθί, κατά τó δυνατόν, ύπό της Κυβερνήσεως η άπαραίτητος διευκόλυνσις προς τας εν λόγω βιομηχανίας διά την όμαλήν λειτουργίαν των και, ει δυνατόν, την περαιτέρω επέκτασιν αυτών.

Τέλος, θα ήθελα να τονίσω ότι είμαι πεπεισμένος ότι τόσοσιν η Κυβέρνησις όσον και η Βουλή, ως άντιπροσωπεύουσαι τόν Κυπριακόν λαόν, θα φροντίσουν να πράξουν ό,τι είναι δυνατόν διά την όμαλήν και έξυπηρετικήν έφαρμογήν του Νόμου τούτου, και, ως εκ τούτου, προτείνω την επιψήφισιν του ύπό συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ό κ. Στέλιος Μιχαηλίδης έχει τόν λόγον.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι συνάδελφοι.

Τó ύπό συζήτησιν Νομοσχέδιον πραγματεύεται την λειτουργίαν ένός των σπουδαιότερων τμημάτων της Κυβερνητικής μηχανής επί του όποιου βασίζονται κατά μέγα ποσοστόν αι πρόσοδοι της Δημοκρατίας και ως εκ τούτου πρέπει να θεωρηται ως ύψιστης σημασίας δημοσιονομική νομοθεσία.

Έν τούτοις, παρά την σπουδαιότητα και τόν όγκον του Νομοσχεδίου (221 σελίδες), δέν παρεσχέθησαν τά άπαραίτητα χρονικά περιθώρια εις την Έπιτροπήν επί Οίκονομικών Θεμάτων, διά την ένδελεχη μελέτην και ύποβολήν έμπεριστατωμένης έκθέσεως προς πλήρη κατατόπισιν του Σώματος τούτου. Η Έπιτροπή εύρίσκετο ύπό την πίεσιν ότι τó Νομοσχέδιον τούτο πρέπει να έφαρμοσθί την 1ην Ιανουαρίου 1968 και ούτω δύναμαι να είπω ότι διεξήλθε τούτο τροχάδην.

Ός μέλος της Έπιτροπής μου έδόθη η εύκαιρία να συζητήσω μετά του ειδικού έμπειρογνώμονος και να εκφράσω τας άπόψεις μου επί πολλών διατάξεων του

παρόντος Νομοσχεδίου ὡς ἐπίσης τὰς ἀμφιβολίας καὶ ἐπιφυλάξεις μου διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν τελωνείων μας μετὰ τὴν ριζικὴν ἀλλαγὴν ἢ ὅποια θὰ ἐπέλθῃ μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Τῶ ὄντι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον μᾶς παρουσιάζει ἓνα ἐντελῶς νέον καὶ ἐπαναστατικόν, δι' ἡμᾶς τοῦλάχιστον, σύστημα λειτουργίας τῶν τελωνείων καὶ διὰ τοῦτο, ὁμιλῶν ἐκ πείρας, πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ του θὰ διασαλεύσῃ τὴν ἐν γένει κανονικὴν λειτουργίαν τούτων καὶ θὰ ἐπιφέρῃ ἐπίσης ἀναστάτῳσιν μεταξὺ τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ κόσμου τῆς νήσου μας μέχρις ὅτου τόσον οἱ τελωνειακοὶ ὑπάλληλοι ὅσον καὶ οἱ ἔμποροι καὶ βιομήχανοι δυνηθοῦν νὰ ἐκπαιδευθοῦν, καταρτισθοῦν ἰεχνικῶς καὶ προσαρμοσθοῦν πρὸς τὸ νέον τοῦτο σύστημα.

Διερωτᾶται δὲ κανεὶς κατὰ πόσον τὸ νέον τοῦτο σύστημα διασφαλίζει ἢ ἐλέγχει καλύτερον τὰς προσόδους ἀπὸ τὸ ὑφιστάμενον τοιοῦτο, καὶ μέχρι ποίου βαθμοῦ, οὔτως ὥστε νὰ δικαιολογῆται αὐτὴ ἡ γενικὴ ἀναστάτῳσις. Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἀπαντᾷ πιὸ κάτω.

Εἶναι γεγονός ὅτι ὁ ἐμπειρογνῶμων ὁ ὁποῖος ἐπεξεργάσθη καὶ εἰσηγήθη τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, ἐξεκίνησε μὲ βάσιν τὴν Ἀγγλικὴν νομοθεσίαν καὶ ἐπροχώρησεν εἰς τὴν ὀλοκλήρωσιν τοῦ ὅλου συστήματος λειτουργίας τῶσων τῶν τελωνείων ὅσων καὶ τῶν οἰνοπνευματοβιομηχανιῶν καὶ καπνοβιομηχανιῶν ὡς ταῦτα λειτουργοῦν εἰς τοὺς μεγάλους λιμένας καὶ πόλεις τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, ὅπου ἡ διακίνησις ἐμπορευμάτων ἀνέρχεται εἰς ἀρκετὰ ἑκατομμύρια τόννων. Ἴσως ἐπίσης νὰ διέλαθε τῆς προσοχῆς του ὅτι ἡ ὑφισταμένη νομοθεσία καὶ τὸ ἐν ἰσχύϊ σήμερον σύστημα ἔχουν βάσιν πάλιν τὴν Ἀγγλικὴν νομοθεσίαν, ἀλλὰ οἱ ἐκάστοτε νομοθεταὶ ἐλάμβανον ὑπ' ὄψιν των τόσον τὸν ὄγκον τῆς διακινήσεως ἐμπορευμάτων ὅσον καὶ τὰς τοπικὰς συνθήκας, ἀναπροσαρμόζοντες οὔτω τὴν νομοθεσίαν μας ἀναλόγως.

Δὲν θέλω νὰ ἰσχυρισθῶ διὰ τῶν ἄνω ὅτι ἡ ὑφισταμένη νομοθεσία δὲν χρῆζει κάποιας βελτιώσεως διὰ νὰ κατοχυρωθοῦν καλύτερον αἱ πρόσοδοι τῆς Δημοκρατίας, ἀλλὰ τοιαῦται βελτιώσεις δύνανται νὰ ἐπενεχθοῦν χωρὶς, κατὰ τὴν γνώμην μου, τὴν ἐκ βάθρων ἀνατροπὴν τοῦ ὑφισταμένου συστήματος.

Δυνάμεθα νομίζω νὰ φθάσωμεν σταδιακῶς καὶ ἀνωδύνως εἰς ἓνα καλύτερον σύστημα ἀναπροσαρμόζοντες τὸ ὑφιστάμενον τοιοῦτο, ἔὰν καὶ ὅταν αἱ τοπικαὶ συνθήκαι τὸ ἀπαιτοῦν.

Ἀναφερόμενος εἰς τὸ πιὸ πάνω ἐρώτημά μου κατὰ πόσον διὰ τοῦ νέου συστήματος διασφαλίζονται ἢ ἐλέγχονται καλύτερον αἱ πρόσοδοι τῆς Δημοκρατίας ἀπὸ τὸ ὑφιστάμενον τοιοῦτο, παραθέτω ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον διεξάγονται σήμερον αἱ διεκπεραιώσεις τῶν διαφόρων ἐργασιῶν καθὼς καὶ τὸν νέον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ διεξάγονται συμφώνως τοῦ νέου Νομοσχεδίου.

Εἰσαγωγαί: Ὁ εἰσαγωγεὺς σήμερον παρουσιάζει εἰς τὸ τελωνεῖον τὸ δηλωτικὸν διασαφήσεως τὸ ὁποῖον ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο μέρη, μὲ τὸ πρῶτον μέρος, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἐμπορεύματος, συμπληρωμένον, τὸ δὲ δεῦτερον μέρος τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν ταξινόμησιν καὶ δασμολόγησιν τοῦ ἐμπορεύματος παραδίδεται κενὸν πρὸς συμπλήρωσιν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων τελωνειακῶν ὑπαλλήλων, ἀφοῦ τὸ ἐμπόρευμα ἐξετασθῆ καὶ ἐλεγχθῆ ἢ ποιότης, ἢ ποσότης καὶ ἢ ἀξία. Κατόπιν τούτου ὁ εἰσαγωγεὺς πληρώνει τὰ σχετικὰ τέλη καὶ παραλαμβάνει τὸ ἐμπόρεμά του.

Διὰ τοῦ νέου συστήματος, ὁ εἰσαγωγεὺς ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ πρὸς τὸ τελωνεῖον τὸ δηλωτικὸν διασαφήσεως, πλήρως συμπληρωμένον μὲ τὴν ταξινόμησιν, τοὺς συντελεστὰς τοῦ δασμολογίου καὶ τὸ ποσὸν τοῦ δασμοῦ. Καὶ ἀφοῦ γίνῃ ὁ ἔλεγχος τῶν ἀριθμῶν, γίνετα ἡ πληρωμὴ καὶ παρουσιάζονται τὰ σχετικὰ ἔγγραφα πρὸς παραλαβὴν τοῦ ἐμπορεύματος χωρὶς κᾶν νὰ γνωρίζῃ ἔὰν τὸ ἐμπόρευμα διὰ τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη πληρώσει τὸν δασμὸν καὶ τὰ ἄλλα ἐξῆδα, ἔφθασεν ἢ ἔὰν εὔρισκεται ἐν καλῇ καταστάσει καὶ συμφώνως τοῦ τιμολογίου του.

Μὲ τὸ νέον σύστημα ἐφ' ὅσον ἡ ταξινόμησις καὶ ἡ πληρωμὴ τοῦ δασμοῦ γίνεται πρὶν ἢ ὁ εἰσαγωγεὺς καὶ ὁ τελωνειακὸς ὑπάλληλος ἴδουσι καὶ ἐξετάσουν τὸ ἐμπόρευμα, τυχὸν ἀνακρίβεια ἐπὶ τοῦ δηλωτικοῦ διασαφήσεως, πρᾶγμα τὸ ὅποιον διὰ τοῦ νέου συστήματος δὲν εἶναι καθόλου ἀπίθανον, θὰ ἔχη σοβαρωτάτας συνεπείας διὰ τὸν εἰσαγωγέα, μὴ ἀποκλειομένης καὶ τῆς ποινικῆς διώξεως αὐτοῦ.

Μὲ τὸ ὑφιστάμενον σύστημα ἐὰν ἡ ταξινόμησις ἐνὸς ἐμπορεύματος εἶναι δύσκολος ἢ ἀμφίβολος νὰ καθορισθῇ ἀπὸ τὸ τιμολόγιον, τόσον ὁ τελωνειακὸς ὑπάλληλος ὅσον καὶ ὁ εἰσαγωγεὺς δύνανται νὰ ἐξετάσουν τὰ ἐμπορεύματα καὶ νὰ καταλήξουν εἰς τὴν ὀρθὴν ταξινόμησιν.

Ἐξετάζοντας τοὺς δύο τρόπους διασαφήσεως καὶ διεκπεραιώσεως μιᾶς πράξεως εἰσαγωγῆς δὲν δύναται νὰ καταλάβῃ διατὶ διὰ τοῦ ὑφισταμένου συστήματος δὲν προσατεύονται ἐπαρκῶς αἱ πρόσοδοι τῆς Δημοκρατίας.

Διὰ τοῦ νέου συστήματος ἀπλῶς μετατοπίζεται ἡ ἐργασία καὶ εὐθύνη τῆς ταξινομήσεως καὶ δασμολογήσεως τῶν ἐμπορευμάτων ἀπὸ τὸν τελωνειακὸν ὑπάλληλον εἰς τὸν εἰσαγωγέα, ὁ ὅποιος κατ' ἀνάγκην θὰ ὀφείλῃ ἀπὸ σήμερον νὰ ἐκπαιδευθῇ καὶ νὰ καταρτισθῇ ἀναλόγως τεχνικῶς, ἄλλως ἐὰν κατὰ λάθος κακῶς ταξινομήσῃ ἐν ἐμπόρευμα θὰ ὑπόκειται εἰς τὰς νενομισμένας ποινικὰς διώξεις, ἐὰν τοῦτο κρίνῃ σκόπιμον ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Τελωνείων.

Ἐπίσης ἐνῶ μὲ τὸ ὑφιστάμενον σύστημα δὲν πληρῶνεται δασμὸς ἐπὶ τῶν ἔλλειμμάτων, ἢ τῶν καταστραφέντων ἢ τῶν μὴ ἀφίχθέντων, τῶν λεγομένων short landed ἐμπορευμάτων, μὲ τὸ νέον σύστημα θὰ πληρῶνεται ὁ νενομισμένος δασμὸς καὶ θὰ ἐπιστρέφεται κατόπιν ἀφοῦ τὸ ἔλλειμμα ἐξακριβωθῇ καὶ ἐγκριθῇ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ.

Δασμολόγιον: Τὸ νέον δασμολόγιον, τὸ ὅποιον ἔχει προσαρμοσθῇ πρὸς τὸ δασμολόγιον τῶν Βρυξελλῶν, μὲ βρίσκει ἀπολύτως σύμφωνον διότι διευκρινίζεται ἡ ταξινόμησις τῶν διαφόρων ἐμπορευμάτων παρὰ τὸ γεγονός ὅτι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν του χρειάζεται καὶ πάλιν μεγάλη ἐκπαίδευσις καὶ τεχνικὴ κατάρτισις τόσον τοῦ τελωνειακοῦ ὑπαλλήλου ὅσον καὶ τῶν εἰσαγωγέων.

Τελωνειακαὶ Ἀποθήκαι: Ὁ διαχωρισμὸς τῶν ἀποθηκῶν ἀπὸ τὸ Τελωνεῖον πιθανὸν νὰ δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸ Λονδίον ἢ εἰς ἄλλους μεγάλους Εὐρωπαϊκοὺς λιμένας ὅπου ἡ διακίνησις ἐμπορευμάτων εἶναι γιὰ μᾶς φανταστικὴ καὶ οἱ χρησιμοποιούμενοι χώροι τεράστιοι καὶ διεσπαρμένοι εἰς διάφορα σημεῖα καὶ εἰς μεγάλας ἀποτάσεις ἀπὸ τὰ τελωνεῖα. Ἄς μὴ ξεχνῶμεν ὅτι ἐδῶ τὰ τελωνεῖα μᾶς στεγάζονται μέσα εἰς τὰς ἀποθήκας μᾶς καὶ οἱ τελωνειακοὶ ὑπάλληλοι ἔχουν ἄμεσον ἔλεγχον—ὅπως πρέπει νὰ ἔχουν—μέχρις ὅτου τὰ ἐμπορεύματα ἐκτελωνισθοῦν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ ἀποθήκαι πρέπει νὰ εὐρίσκωνται ὑπὸ τὸν πλήρη ἔλεγχον καὶ εὐθύνην τῶν Τελωνείων. Ἡ παρουσία καὶ τρίτης ἀρχῆς εἰς τὰ στενά πλαίσια τῶν τελωνείων μᾶς δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ δημιουργήσῃ σύγχισιν καὶ ταλαιπωρίαν τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ ἦθελα νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως ἐπανέλθωμεν μᾶλλον εἰς τὸ παλαιότερον σύστημα παραλαβῆς ἐμπορευμάτων εἰς τὰς Τελωνειακὰς Ἀποθήκας, ὅτε τὰ ἐμπορεύματα παρελαμβάνοντο καὶ ἠλέγχοντο ὑπὸ τοῦ Ἀποθηκαρίου ἢ τῶν γραμματέων τῆς ἀποθήκης κατὰ τὴν εἴσοδόν των εἰς τὴν ἀποθήκην, συμφώνως τοῦ δηλωτικοῦ εἰσαγωγῆς τοῦ πλοίου, τοῦ λεγομένου import manifest.

Ἐπίσης δὲν νοεῖται οἱ ἀδειοῦχοι ἀχθοφόροι τῶν τελωνείων, οἱ ἐμπειστευμένοι μὲ τὴν μεταφορὰν ἢ τὴν διακίνησιν ἀφορολογητῶν ἐμπορευμάτων καὶ οἱ μόνοι οἱ ὅποιοι ἔχουν ἐλευθερίαν κινήσεως εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ τελωνείου νὰ μὴ εὐρίσκωνται ὑπὸ τὸν ἄμεσον ἔλεγχον καὶ δικαιοδοσίαν τοῦ τελωνείου. Τὰ ὡς ἄνω τρωτὰ καὶ ἀνωμαλία ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν τελωνείων ἀπὸ τοὺς λιμένας—τώρα ποίους λιμένας δὲν ξέρω—ὁ ὅποιος κατὰ τὴν γνώμην μου δὲν ἐδικαιολογεῖτο καὶ ὁ ὅποιος ἐπέφερε σύγχισιν εἰς τὰς ἀρμοδιότητας μεταξύ τῶν δύο τμημάτων. Ἐὰν δὲ τώρα προβῶμεν καὶ εἰς τρίτον διαμελισμὸν τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ Τελωνείου, πολὺ φοβοῦμαι ὅτι, πολὺ σύντομα, ἀσφαλῶς πολὺ σύντομα, θὰ ἔχωμεν νὰ σκεφθῶμεν τὴν διέυρυνσιν τῶν ἀρμοδιοτήτων τῶν τοιοῦτων νέων τμημάτων διὰ νὰ δικαιολογήσωμεν τὴν ὑπαρξίν των.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατασκευὴν καὶ ἔλεγχον τῶν οἰνοπνευματοῦχων ποτῶν, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι δύο τῶν σπουδαιότερων κωλυμάτων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου νόμου, ἦτοι:

- (1) Ἡ πληρωμὴ φόρου καταναλώσεως ἐπὶ τῶν «στόκ» καὶ
- (2) ἡ πληρωμὴ φόρου ἐπὶ τῶν ἀπωλειῶν κατὰ τὴν διύλισην, ἔχουν διευθετηθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν—διὰ μὲν τὸ πρῶτον ἡ πληρωμὴ νὰ γίνεται τμηματικῶς διὰ δὲ τὸ δεύτερον αἱ ἀπώλειαι νὰ ἀφαιροῦνται, ἐν τούτοις διατηρῶ τὰς ἐπιφυλάξεις μου καὶ ἐξηγοῦμαι:

Πρῶτον, οἱ βιομήχανοί μας θὰ εὔρεθον τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1968, ἔστω καὶ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, χρεωμένοι μὲ σεβαστὰ ποσὰ ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὸν φόρον ἐπὶ τῶν «στόκ» τὰ ὁποῖα θὰ κατέχουν.

Δεύτερον, εἶναι βέβαιοι ὅτι συνεπείᾳ τῆς προπληρωμῆς τοῦ φόρου θὰ ἀναγκασθῶν νὰ περιορίσουν τὴν ποσότητα παρακαταθήκης μεγάλων ποσοτήτων δι' ὠρίμανσιν καὶ συνεπῶς θὰ ἐπηρεασθῆ ἡ ποιότης τῶν κατασκευαζομένων ποτῶν.

Τρίτον, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι διεβεβαιώθημεν ὅτι θὰ ληφθῶν δραστικὰ μέτρα διὰ τὴν καταστολὴν τῆς φοροδιαφυγῆς, ἐν τούτοις πολὺ ἀμφιβάλλω ἐὰν τοῦτο θὰ εἶναι ἐφικτόν, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει θὰ καταστῆ τοῦτο μία πολυδάπανος διαδικασία.

Διὰ τὴν καπνοβιομηχανίαν αἱ ἐπιφυλάξεις μου περιορίζονται μόνον εἰς δύο σημεία, τὰ ἑξῆς:

- (1) ὅτι καὶ πάλιν ὁ ἔλεγχος καταναλώσεως ἀφορολογητῶν σιγαρέττων θὰ εἶναι δύσκολος, καὶ
- (2) ὅτι αἱ μικραὶ βιομηχανίαι θὰ δυσκολευθῶν νὰ ἐπιζήσουν διότι διὰ νὰ ἐπιτύχουν τοῦτο πρέπει νὰ ἐπενδύσουν νέα κεφάλαια διὰ τὴν ἀγορὰν νέων μηχανημάτων διὰ τὴν κατασκευὴν νέων σιγαρέττων φίλτρου μικροῦ καὶ μεγάλου διὰ νὰ ἀκολουθήσουν τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ σημερινοῦ καπνιστοῦ, πρᾶγμα ὄχι τόσο δύσκολον διὰ τὰς μεγάλας καὶ εὐήμερούσας καπνοβιομηχανίας.

Ἐκτὸς τῶν εἰδικῶν περιπτώσεων τὰς ὁποίας ἔχω ἤδη ἀναφέρει, ὑπάρχουν καὶ πλεῖστα ἄλλαι εἰς τὰς ὁποίας ἀπέφυγα νὰ ἀναφερθῶ διότι θὰ ἀπητεῖτο πάρα πολὺς χρόνος καὶ ἀναφορὰ εἰς τεχνικὰς λεπτομερείας μὲ τὰς ὁποίας δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἀπασχολήσω τὰ μέλη.

Μία ἐν τούτοις γενικὴ διαπίστωσις μου τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναφέρω εἶναι ὅτι ἐκτὸς τῶν ἄλλων τρωτῶν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, τοῦτο δημιουργεῖ μίαν πολὺπλοκον καὶ γραφειοκρατικὴν διαδικασίαν, ἡ ὁποία οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχω ὅτι θὰ ἀποβῆ εἰς βάρος τῆς Ὑπηρεσίας.

Διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους καὶ διὰ νὰ εἶμαι συνεπῆς πρὸς τὸν ἑαυτὸν μου θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον εἶναι σοβαρώτατον καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ παρασχεθῆ εἰς τὸ Σῶμα ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος διὰ τὴν μελέτην καὶ συζήτησίν του.

Συμφωνοῦμεν ὅτι χρειάζεται κωδικοποίησις καὶ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς δασμολογικῆς νομοθεσίας τοῦ τόπου μας. Ὅμως ταυτόχρονα χρειάζεται περισσότερο νὰ συζητήσωμεν, μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτήν, τὴν ὄλην δασμολογικὴν πολιτικὴν ἡ ὁποία πρέπει νὰ διέπῃ τὴν νομοθεσίαν μας. Εἴμεθα ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὴν δασμολογικὴν μας πολιτικὴν ὅπως ἐφαρμόζεται σήμερον :

Ἄσφαλῶς ὅλοι μας, ὁ καθείς ἐξ ἡμῶν θὰ ἔχη τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τῆς δασμολογικῆς αὐτῆς πολιτικῆς καὶ ἡ ἔγκρισις τοῦ Νομοσχεδίου τούτου δὲν θὰ πρέπει εἰς καμμίαν περίπτωσιν νὰ ἐκληφθῆ ὡς ἔγκρισις καὶ τῆς δασμολογικῆς πολιτικῆς ἢ ὅποια πρέπει νὰ διέπη τὴν νομοθεσίαν αὐτοῦ τοῦ τόπου. Θὰ πρέπει νὰ παρασχεθῆ εἰς κατοπινὸν χρόνον ἢ εὐκαιρία εἰς τὸ Σῶμα νὰ συζητήσῃ αὐτὴν τὴν δασμολογικὴν πολιτικὴν διότι εἶμαι βέβαιος ὅλοι οἱ συνάδελφοι θὰ συμφωνήσουν ὅτι ἐκσυγχρονισμὸς χρειάζεται καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν. Νὰ ἐκσυγχρονίσωμεν τὴν ὅλην δασμολογικὴν μας πολιτικὴν εἰς τρόπον ὥστε τὰ βάρη τῆς δασμολογικῆς αὐτῆς πολιτικῆς νὰ πύπτουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν ὤμων ἐκείνων οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ σηκώσουν περισσότερον αὐτὰ τὰ βάρη καὶ ὄχι ἐπὶ τῶν πτωχοτέρων τάξεων ὅπως, κατὰ τὴν γνώμην μου, συμβαίνει μὲ τὴν σημερινὴν δασμολογικὴν πολιτικὴν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς :

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Δὲν πρόκειται νὰ ὁμιλήσω ἐν ἐκτάσει, κ. Πρόεδρε.

Ἐχῶ τὴν γνώμην ὅτι, κατόπιν τῆς προσεκτικῆς ἐξετάσεως τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ὅσον καὶ τῶν ἀγορεύσεων τῶν ἐντίμων συναδέλφων, εἰδικώτερον τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Μιχαηλίδη, ἢ ὅποια ὑπήρξε λίαν διαφωτιστικὴ, ἢ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ εἰς τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν δὲν θὰ ἦτο σκόπιμος διότι δύναμαι νὰ τὴν χαρακτηρίσω ὡς βεβιασμένην. Εἶναι φανερὸν ἀπὸ τὴν ἐκθεσιν ὅτι δὲν ἔγινε πλήρης καὶ ἐμπεριστατωμένη ἐξέτασις τοῦ Νόμου αὐτοῦ λόγω ἁλλειψέως χρόνου καὶ ἤδη ἡ ἔκθεσις παραδέχεται ἐπισήμως ὅτι θὰ δημιουργηθοῦν πολλοὶ δυσκολίαι καὶ δυσχέρειαι εἰς τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο εἰσηγοῦμαι ἢ ἀναβολὴν τῆς ἐπιψήφισεως τοῦ Νόμου αὐτοῦ διὰ νὰ παρασχεθῆ χρόνος καλυτέρας μελέτης ἢ ἀπόρριψίν του εἰς τὸ παρὸν στάδιον καὶ ἐπανεξέτασίν του εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε, ἔχω ἀκούσει τοὺς συναδέλφους οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀγορεύσει προηγουμένως καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Παπαϊωάννου, συμφωνῶ πλήρως ὅτι ἡ παρούσα νομοθεσία οὐδένα σκοπὸν ἔχει ἐν σχέσει μὲ τὰς ὑφισταμένας φορολογίας ἢ κατὰ πόσον αἱ φορολογίαι αὐταὶ εἶναι καλαὶ ἢ κακαί, ἀλλ' ἀπλῶς πρόκειται νὰ ἀντικατασταθοῦν οἱ παλαιοὶ ὑφιστάμενοι Νόμοι μὲ τὸν προτεινόμενον σήμερον.

Ἐπομένως μὲ τὸν ἐντιμον κ. Παπαϊωάννου συμφωνῶ ὅτι οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὸ ζήτημα τῆς φορολογίας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Μιχαηλίδη, παρὰ τὸ ὅτι πιστεύω ὅτι ἡ πείρα τὴν ὅποιαν ἔχει εἶναι πολὺ μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν πείραν τὴν ὅποιαν ἔχω ἐγὼ ἐπὶ τῶν τελωνείων, ἐν τούτοις νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ διαφωνήσω εἰς ὅρισμένας ἀπόψεις τὰς ὁποίας ἔχει ἀναφέρει. Διότι ὅπως ἔχει παρουσιάσει τὸ θέμα ὁ ἐντιμὸς συνάδελφος εἶναι ὡς ἐὰν τὸ ὑφιστάμενον μέχρι σήμερον σύστημα τῶν τελωνείων ἦτο ἰδανικόν, καὶ ὅτι τὸ προτεινόμενον εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον θὰ φέρῃ ἀναστάτῳσιν. Ἀπὸ τὴν πολὺ ὀλίγην πείραν τὴν ὅποιαν ἔχω ὡς εἰσαγωγεὺς 35 ἐτῶν, ἔχω δεῖ ὅτι ἡ ὅλη εἰσαγωγὴ ἢ ὅποια γίνεται σήμερον μέσα εἰς τὰ τελωνεῖα καὶ αἱ δυσκολίαι τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζει ἓνας εἰσαγωγεὺς εἶναι τεράστια. Εἶναι δὲ τὸσον δύσκολον νὰ παραλάβῃ κανεὶς ἐμπορεύματα ποῦ διὰ

τὸν λόγον τοῦτον οὐδεὶς σχεδὸν ἐκ τῶν ἐμπορευομένων παραλαμβάνει ὁ ἴδιος τὰ ἐμπορεύματά του, ἀλλ' ἀναγκάζεται νὰ ἀναθέσῃ τὰς παραλαβὰς του εἰς παραλήπτας διότι δὲν διαθέτει τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον. Σήμερον μὲ τὸ ὑφιστάμενον καθεστῶς τῆς νομοθεσίας μας, ἐννοῶ τὴν ὑφισταμένην νομοθεσίαν, μὲ τὸ νὰ γεμίσης τὲς φόρμες δὲν τελειώνει ἡ ὅλη εἰσαγωγή, διότι πρέπει νὰ γεμίσης τὲς φόρμες, νὰ πάη νὰ ἐξετάσῃς, νὰ περάσῃς δέκα γραφεῖα καὶ νὰ καταναλώσῃς μίαν ὁλόκληρον ἡμέραν διὰ νὰ μπορέσῃς νὰ παραλάβῃς ἓνα ἐμπόρευμα.

Μὲ τὸ προτεινόμενον σύστημα, παρὰ τὸ ὅτι πιθανὸν ὁ παραλαμβάνων τὸ ἐμπόρευμα νὰ ἔχῃ νὰ γεμίση ὠρισμένα σημεῖα τῆς φόρμας περισσότερον, ἐν τούτοις ἡ ἐξοικονόμησις χρόνου θὰ εἶναι τρομακτικὴ. Διότι, ἐν πρώτοις, σύμφωνα μὲ τοὺς Κανονισμοὺς τοὺς ὁποίους ἔχουν ἐκδώσει, ὁ εἰσαγωγεὺς σήμερα τὸ εὐκολώτερον τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ κάμῃ εἶναι νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς ἀποστολεῖς τῶν ἐμπορευμάτων νὰ ἀναφέρουν εἰς κάθε τιμολόγιον σὲ ποίαν κλάσιν τῆς ταρίφας μας ἀνήκει τὸ ἐμπόρευμα ἐκεῖνο. Ἐπομένως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ νὰ κάμῃ ὁ ἐμπορευόμενος, ὁ εἰσαγωγεὺς, εἶναι νὰ γεμίση τὲς φόρμες αὐτὲς μὲ τὸ εἶδος τοῦ ἐμπορεύματος, τὸ ποσόν, τὸν ἀριθμὸν τῆς ταρίφας, τὸ ποσοστὸν τοῦ εἰσαγωγικοῦ φόρου, καὶ εἶναι τὸ πλεόν εὐκολον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ κάμῃ ἓνας μικρὸς ὑπάλληλος—ὄχι μεγάλος ὑπάλληλος—νὰ τὸ ἔχῃ ἔτοιμον, νὰ τὸ παραδώσῃ ἀμέσως εἰς τὸ τελωνεῖον, νὰ πληρώσῃ καὶ νὰ παραλάβῃ τὸ ἐμπόρευμά του. Δηλαδή ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω εἶναι ὅτι δὲν εἶναι τόσοσὸν μεγάλο τὸ βουδὸν ποῦ παρουσιάζεται ἐμπρὸς μας. Ἴσως σήμερον, διότι ἀντιμετωπίζομεν ἕνα νέον Νόμον, νὰ μᾶς φοβίζῃ, ἀλλὰ κάθε τι τὸ νέον μᾶς φοβίζει ὅπως καὶ ὁ θάνατος μᾶς φοβίζει γιατί δὲν τὸν ξεύρομεν ποῦ ἴσως νὰ εἶναι καλύτερος ἀπὸ τὴν ζωὴν!

Λοιπὸν γι' αὐτὸν τὸν λόγον μοῦ φαίνεται δὲν πρέπει νὰ ζητοῦμεν νὰ ἀπορρίψωμεν τὸ Νομοσχέδιον διὰ τὸν λόγον ὅτι—ὅπως ὁ ἐντιμὸς συνάδελφος κ. Φράγκος λέγῃ—δὲν ἐξετάσθη ὁ Νόμος αὐτός. Μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν ἔχει δίκαιον ὁ κ. Φράγκος, διότι ἔχομεν κάμει ἀρκετὴν ἐργασίαν διὰ τὸ Νομοσχέδιον αὐτό, ἐργαζόμενοι ἡμέραν καὶ νύκτα διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ πάρωμεν κάθε πληροφορίαν, κάθε δυνατὴν ἀπορίαν νὰ τὴν λύσωμεν, καὶ μὴ ξεχνᾶτε ὅτι μᾶς ἐδόθη 1½ μῆνας καιρός, δηλαδὴ ἀρκετὸς καιρός διὰ νὰ ἐξετάσωμεν αὐτὸν τὸν Νόμον.

Δὲν μοῦ φαίνεται ὅτι ἡ ἐργασία ἡ ὁποία ἔχει γίνε εἶναι ἐπιπολαία. Ἐπεναντίας ἔγινε μία πολὺ συστηματικὴ ἐργασία. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω ἀναφέρει εἶναι τὸ ἐξῆς: Ὅτι ἡ νομοθεσία αὕτη εἶναι μία μεγάλη νομοθεσία, εἶναι μία νομοθεσία τεχνικὴ, τῆς ὁποίας τὸ ὅλον πνεῦμα ἴσως νὰ μὴ εἴμεθα εἰς θέσιν ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν εἴμεθα εἰδικοὶ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ, νὰ ἐξακριβώσωμεν, ἐὰν δηλαδὴ ὑπάρχουν ὠρισμένα μειονεκτήματα, καὶ βεβαίως ἔχομεν ἀναφέρει εἰς τὴν ἐκθεσιν ὅτι ἐν ἡ περιπτώσει ὑπάρχουν ὠρισμένα μειονεκτήματα ἢ ὠρισμένα δυσκολία, τότε δὲν θὰ ἔχωμεν τίποτε ἄλλο νὰ κάμωμεν παρὰ νὰ τὰ διορθώσωμεν ἀμέσως. Διότι πῶς θέλετε νὰ ἐξακριβώσωμεν τὰ μειονεκτήματα ἐνὸς Νόμου ἐὰν δὲν τὸν θέσωμεν ἐν ἰσχύϊ; Κατόπιν τὸ νὰ λέγῃ κανεὶς ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν τὸν ἐμελετήσαμεν τόσοσὸν καλὰ νὰ τὸν ἀναβάλωμεν δὲν εἶναι εὐκολον πρᾶγμα. Γιὰ νὰ τὸν ἀναβάλωμεν σήμερον τὸν νόμον ὑπάρχουν αἱ ἐξῆς δυσκολία:

Ἐν πρώτοις, ὅπως ἔχομεν ἀναφέρει καὶ εἰς τὴν ἐκθεσιν καὶ ἐγὼ ἔχω ἀναφέρει εἰς τὴν ὁμιλίαν μου, ὁ Νόμος αὐτός δὲν ἐγίνε ἀπὸ κανένα ἀνθρώπων ὁ ὁποῖος δὲν εἶχεν εἰδικότητα. Εἶχεν εἰδικότητα καὶ αὐτὸς καὶ οἱ συνάδελφοί του τοὺς ὁποίους φιλοξενοῦμεν ἐδῶ εἰς τὸν τόπον μας, μάλιστα εἰδικότητα σπανίαν, καὶ αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος εἰργάσθη πέραν τοῦ ἐνὸς ἔτους μαζί μὲ τοὺς εἰδικοὺς τοῦ Ὑπουργείου μας. Ἐὰν ἡμεῖς ἐντὸς πέντε λεπτῶν νομίζωμεν ὅτι ὅλη αὕτη ἡ ἐργασία ἡ ὁποία ἔχει γίνε, ἔχει γίνε τοῦ ἀέρα, καὶ πρέπει νὰ τὴν ἀναβάλωμεν, μοῦ φαίνεται παράξενον, διὰ τὸν ἐξῆς λόγον: Ἐὰν σήμερον ἀναβάλωμεν τὴν ἐπιψηφισιν αὐτοῦ τοῦ Νόμου σημαίνει ὅτι ἡ νομοθεσία αὕτη δὲν μπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐφέτος καὶ πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ μετὰ ἐν ἔτος, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ οἱ κύριοι αὐτοὶ τοὺς ὁποίους φιλοξενοῦμεν φεύγουν, ἐνῶ ὁ σκοπὸς τους εἶναι νὰ μείνουν μέχρι τοῦ Ἀπριλίου, ὅποτε θὰ μᾶς δοθῇ ἡ εὐκαιρία οἰασδήποτε δυσκολίας ἔχομεν ἢ οἰανδήποτε γνῶμην ἔχομεν πρὸς τροποποίησιν τῆς νομοθεσίας μας, νὰ παράσχουν τὴν βοήθειάν των διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ κάμωμεν κάτι τὸ τέλειον.

Ἐπίσης ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω εἶναι ὅτι τὰ ἐργοστάσια τῆς καπνοβιομηχανίας καὶ τῆς οἴνοβιομηχανίας ἔχουν ἤδη εἰδοποιηθῆ, ἔχουν ἤδη κάμει τὰς διευθετήσεις των, ἔχουν ἐτοιμάσει τὰ στὸκ τους καὶ δὲν μπορούμεν σὲ μίαν ἡμέραν νὰ ποῦμεν ὅλα αὐτὰ νὰ πᾶν τοῦ ἀέρα.

Γιὰ τὸ ζήτημα τῶν οἴνοβιομηχανιῶν εἶναι γεγονός ὅτι ὑπῆρχαν ὠρισμένα ζητήματα τὰ ὁποῖα ἐπῆρέαζαν ὄχι ὀλίγον ἀλλὰ ὑπερβολικὰ τὰς βιομηχανίας αὐτάς. Κατόπιν συνεννοήσεως μὲ τοὺς ἰδίους τοὺς βιομηχάνους καὶ μὲ τὸ Ὑπουργεῖον καὶ τοὺς εἰδικοὺς καὶ τὴν Βουλὴν κατωρθώσαμεν νὰ καταλήξωμεν εἰς τοιαύτας τροποποιήσεις τοῦ νόμου καὶ τοὺς παρέχονται τοιαῦται διευκολύνσεις ὥστε καμμία δυσκολία νὰ μὴν τοὺς παρουσιάζεται, διότι διὰ μὲν τὰ στὸκ τὰ ὁποῖα εἶχον δὲν πρόκειται νὰ πληρώσουν σήμερον τὸν φόρον, ἀλλὰ ἐντὸς 18 μηνῶν τμηματικῶς.

Ἐπίσης διὰ τὰ ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν δὲν πρόκειται νὰ πληρώσουν τὸν φόρον προκαταβολικῶς. Τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ πληρώνουν εἶναι τόσον ὅσον ἐπλήρωναν κατὰ τὰ προηγούμενα χρόνια κάθε μῆνα, ἐὰν δὲ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἀποσύρουν ἀπὸ τὰς ἀποθήκας ζιβανίας τῆς Κυβερνήσεως ὑπερβαίνει τὴν κατὰ μῆνα καταβολὴν των, τότε ἐκεῖνο τὸ περιπλέον ποσὸν θὰ τὸ πληρώσουν ἐντὸς μιᾶς ἄλλης τριμηνίας. Δηλαδὴ τοὺς δίδεται κάθε διευκόλυνσις.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν φύραν τὴν ὁποίαν ἔχουσι τὰ ποτὰ αὐτά, ἡ ποσότης τὴν ὁποίαν μᾶς εἶχαν ἀναφέρει ἦτο μεταξὺ 1,5% καὶ 3% καὶ παρὰ τὸ ὅτι δὲν ὑπῆρχε προηγουμένως συμφωνία, ἐν τούτοις κατωρθώσαμεν καὶ ἤλθαμεν σὲ συμφωνίαν οὕτως ὥστε ἡ Κυβέρνησις νὰ τοὺς ἀφαιρῇ 3%, δηλαδὴ τὸ μάζιμουμ τὸ ὁποῖον εἶχαν ἀναφέρει καὶ διερωτῶμαι πράγματι ποῖαι εἶναι αἱ δυσκολίαι, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ σταματήσωμεν αὐτὴν τὴν ἐργασίαν, διὰ ποῖον λόγον καὶ πῶς μπορούμεν νὰ ἐξακριβώσωμεν ἐὰν ὑπάρχουν λάθη σ' αὐτὴν τὴν νομοθεσίαν ἐὰν δὲν τὴν θέσωμεν εἰς ἐφαρμογὴν. Διότι χωρὶς νὰ θέσῃς μίαν νομοθεσίαν εἰς ἐφαρμογὴν, μοῦ φαίνεται εἶναι τελείως ἀδύνατον νὰ ἐξακριβώσῃς τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ τῆς. Αὐτὰ ἤθελα νὰ πῶ καὶ θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τοὺς συναδέλφους ὅπως ἀντιληφθοῦν τὰς εὐθύνας ποὺ ἔχομεν καὶ ὅτι ὀφειλομεν νὰ ψηφίσωμεν τὴν νομοθεσίαν αὐτὴν σήμερον διὰ νὰ μπορέσῃ ἡ ὑπηρεσία τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐργασθῇ κανονικῶς καὶ ὁμαλῶς πρὸς τὸ συμφέρον τῆς οἰκονομίας μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Στέλιος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Ἐπειδὴ ὁ συνάδελφος κ. Σαββίδης ὑπεισηλθεν ὀλίγον εἰς τὸ τεχνικὸν μέρος τῆς ἐκτελωνίσεως τῶν ἐμπορευμάτων κ.λ.π., καὶ ἐπειδὴ νομίζει ὅτι διὰ τοῦ νέου τρόπου δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ παρουσιάσωμεν μίαν φόρμαν καὶ νὰ πάρωμεν τὸ ἐμπόρευμά μας καὶ νὰ φύγωμεν, ἐνῶ διὰ τοῦ παλαιοῦ ὑπῆρχε τόσον μεγάλη καθυστέρησις, ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὸν κ. Σαββίδην, ὅτι ἔχω δεῖ προσωπικῶς σήμερον τὴν πρῶταν ὠρισμένην φόρμην αἱ ὁποῖαι θὰ τεθοῦν ἐν ἰσχύϊ καὶ τὰς ὁποίας ἀμφιβάλλω ἐὰν κανεὶς ἐκ τῶν ἐμπόρων θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ γεμίσῃ καὶ νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις. Ἀσφαλῶς ἡ ἐκτελωνίσις ὅπως γίνεται σήμερον εἶναι ταχύτερα διὰ τὸν λόγον ὅτι ὑπάρχουν καὶ περισσότεροι ὑπάλληλοι. Διότι ἂς μὴ ξεχνῶμεν καὶ τὸ γεγονός ὅτι μὲ τὸ νέον σύστημα καταργοῦνται πάρα πολλαὶ θέσεις καὶ ὀλιγοστεύει τὸ προσωπικὸν τοῦ Τελωνείου. Καὶ ἐὰν σήμερον χρειάζονται 2-3 ὥραι διὰ νὰ ἐκτελωνίσῃ ἕνας τὸ ἐμπόρευμά του αὔριον θὰ πηγαίη μὲ τὴν σειρὰν ὅπως γίνεται καὶ εἰς τὸ Λονδίνον καὶ θὰ παραλαμβάνῃ τὸ ἐμπόρευμά του μετὰ μίαν ἑβδομάδα ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ σειρά του. Ἐπίσης, ὡς ἔπρεπε νὰ προσέξῃ ὁ κ. Σαββίδης, δὲν διατείνομαι ὅτι ἡ νομοθεσία μας εἶναι τελεία καὶ δὲν χρῆζει κάποιας βελτιώσεως ἀλλὰ εισηγήθη ὅπως ἡ βελτιώσις γίνῃ σταδιακῶς ὅπως ἐγένετο μέχρι σήμερον.

“Οχι να τὴν πάρωμεν νὰ τὴν μετατρέψωμεν ἐκ βάθρων καὶ νὰ ἐφαρμόσωμεν μίαν νέαν νομοθεσίαν τὴν ὁποίαν κανεὶς δὲν ξέρει ἐκτὸς τοῦ ἐμπειρογνώμωνος ὁ ὁποῖος ἦλθε νὰ μᾶς τὴν διδάξῃ. Λυποῦμαι, δὲν θέλω νὰ ὑποτιμήσω τὸν κ. McKeown τὸν ὁποῖον ἐκτιμῶ καὶ σέβομαι πάρα πολὺ, ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ’ ὄψιν του τόσον τὴν διακίνησιν, τὸν ὄγκον μᾶλλον τῶν ἐμπορευμάτων τὰ ὁποῖα διακινουῦνται διὰ μέσου τῶν λιμένων καὶ ἀποθηκῶν μας, ὅσον καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν τεχνικὴν κατάρτισιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Τελωνείου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

“Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

“Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἤκουσα μετὰ προσοχῆς τὰ ὅσα οἱ ἔντιμοι συνάδελφοι ἀνέφερον κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἀγορεύσεών των.

“Ὁρισμένοι ἐξ αὐτῶν διετύπωσαν τὴν ἀποψιν ὅτι δὲν μᾶς παρέχεται ἐπαρκῆς χρόνος διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου. Ἐὰν δὲν μᾶς παρέχεται ἐπαρκῆς χρόνος, εἰσηγοῦμαι ὅπως συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος αὐτοῦ μέχρι τῆς νυκτὸς ἢ καὶ αὔριον ἀκόμη. Ἀλλὰ δὲν βλέπω κανένα λόγον διατὶ νὰ ἀναβάλωμεν τὴν θέσπισιν τούτου, ἐφ’ ὅσον πολὺ καλῶς γνωρίζομεν ὅτι ἡδη ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς ὠρισμένας ἐνεργείας καὶ εἰς ὠρισμένα διαβήματα οὕτως ὥστε νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ νομοθεσία τὴν πρώτην τοῦ ἔτους. Ἡδη ἔχει ἐκτυπωθῆ τὸ δασμολόγιον, ἡδη ἀπέστειλεν ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὠρισμένους ὑπαλλήλους διὰ νὰ καταποισθοῦν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νομοσχεδίου καὶ συνεχίζει νὰ στέλλῃ καὶ ἄλλους καὶ νὰ ἐκπαιδεύῃ καὶ ἄλλους ὑπαλλήλους ἐν σχέσει πρὸς τὸ Νομοσχέδιον αὐτό. Γενικῶς ἐξ ὧν πληροφοροῦμαι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἔλαβεν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα οὕτως ὥστε νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν ὁ Νόμος αὐτὸς τὴν πρώτην τοῦ ἔτους. Θὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν μίαν πολὺ σοβαρὰν δικαιολογίαν διὰ νὰ μὴ προβῶμεν εἰς τὴν θέσπισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου πρὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔτους.

Αἱ δικαιολογίαι αἱ ὁποῖαι προεβλήθησαν, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι δὲν με ἱκανοποιοῦν. Τὸ ὅτι θὰ ἐπέλθῃ ἀναστάτῳσις, ὡς ἐλέχθη, εἶναι γεγονός. Βεβαίως θὰ ἐπέλθῃ ἀναστάτῳσις. Τίποτε τὸ νέον δὲν μπορεῖ νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν χωρὶς κάποιαν σχετικὴν ἀκαταστασίαν ἢ δυσκολίαν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν του. Εἶναι κάτι τὸ νέον. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχομεν νὰ ἐξετάσωμεν δὲν εἶναι ἐὰν θὰ ἔχωμεν δυσκολίαν ἀλλ’ ἐὰν αὐτὸ τὸ νέον σχέδιον τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὰ τελωνεῖα εἶναι κάτι τὸ καλὸν ἢ κάτι τὸ κακόν. Κάτι τὸ μοντέρνο ἢ κάτι τὸ ἀπηρχαιωμένον. Ἐξ ὧν πληροφοροῦμαι εἶμεθα ἴσως οἱ μόνοι εἰς αὐτὸ τὸ μέρος τῆς Μεσογείου οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχομεν υἱοθετήσῃ σύστημα τελωνειακὸν ὡς ἐκεῖνο τῶν Βρυξελλῶν, δηλαδὴ ὡς αὐτὸ τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον. Δὲν βλέπω κανένα λόγον διατὶ νὰ συνεχίσωμεν νὰ εἶμεθα οὐραγοί.

Τὸ ὅτι θὰ ἔχη ἴσως κενὰ ἢ καὶ λάθη αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον, καὶ αὐτὸ δὲν τὸ ἀμφιβάλλω. Θὰ ἐκπλαγῶ ἐὰν δὲν ὑπάρχουν λάθη ἢ καὶ κενὰ εἰς αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον. Ἄφ’ ἧς στιγμῆς ἀποφασίζομεν νὰ ἀλλάζωμεν ἄρδην τὸ σύστημα τὸ τελωνειακὸν θὰ ἐκπλαγῶ ἐὰν δὲν ἔχωμεν ἐλλείψεις. Ἀλλὰ τὰς ἐλλείψεις αὐτὰς ἔχομεν κάθε εὐκαιρίαν νὰ τὰς συμπληρώσωμεν. Πληροφοροῦμαι ὅτι οἱ εἰδικοί οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐπεξεργασθῆ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο θὰ παραμείνουν μέχρι τοῦ Ἀπριλίου, ἢ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ ἔχη κάθε εὐκαιρίαν νὰ προβῆ εἰς κατάρθωσιν νέων Νομοσχεδίων διὰ νὰ συμπληρώσωσιν οἰονδήποτε κενὸν ἢ νὰ διορθώσωσιν οἰονδήποτε λάθος, καὶ πέραν τούτου μὴ ξεχνᾶτε ὅτι καὶ ἡμεῖς ὡς Σῶμα ἢ οἰοσδήποτε Βουλευτὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καταθέσῃ ἐνώπιον τοῦ Σώματος τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον ἐὰν δι’ οἰονδήποτε λόγον ἀποδειχθῆ ὅτι διάταξις τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἐσφαλμένη ἢ δὲν εἶναι δυνατόν πρακτικῶς νὰ ἐφαρμοσθῆ.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι ἢ θὰ πρέπει νὰ προχωρήσωμεν σήμερον ἢ καὶ αὔριον ἐν ἀνάγκῃ, ἐὰν τοῦτο θεωροῦν ὀρθὸν οἱ συνάδελφοι, εἰς τὴν ἐξέτασιν πιθανῶν τροποποιήσεων τοῦ Νομοσχεδίου τούτου, ἀλλ' ἔχομεν καθήκον, πιστεύω, καὶ ἔναντι τοῦ κοινοῦ νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἐπιψήφισίν του πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους τούτου.

Εὐχαριστῶ πολὺ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐντιλαμβάνομαι ὅτι τὸ θέμα ἐξηγητήθη ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαδικασίαν. Ἡ ἀποψὶς τοῦ κ. Στέλιου Μιχαηλίδου εἶναι ὅτι ὁ ἴδιος θὰ ἀπόσχη. Ὁ κ. Στέλιος Μιχαηλίδης εἶναι γνωστὸν ὅτι ἔχει μεγάλην πείραν ἐπὶ τῶν ζητημάτων αὐτῶν καὶ βεβαίως εἶναι δικαίωμά του νὰ ἀπόσχη τῆς ψηφοφορίας.

Ἡ ἀποψὶς τοῦ κ. Φράγκου εἶναι ὅτι πρέπει νὰ καταψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον ἢ νὰ ἀπόσχη. Ἐπομένως δὲν ἐγείρεται θέμα τὸ ὁποῖον ὑποχρεοῦμαι νὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν. Ἀπλουστάτα ἐρωτῶ ἐὰν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς. Ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ψηφοφορίαν.

Ἐπὶ ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἀναγινώσκων τὰ Μέρη. Ὅπως θὰ ἔχετε ἤδη παρατηρήσει τὸ Νομοσχέδιον ἀποτελεῖται ἀπὸ 12 Μέρη, καὶ συγκεκριμένως ἀπὸ 197 ἄρθρα. Πρόκειται περὶ κωδικοποιήσεως πολλῶν διοικητικῆς φύσεως Νόμων καὶ ἡ πρότασίς μου εἶναι ὅπως ψηφίζονται ἀνὰ δέκα ἄρθρα μὲ τὴν παράκλησιν πρὸς τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως ἐκεῖ πού ὑπάρχουν διορθώσεις ἢ τροποποιήσεις εἰς τὸ κείμενον γίνεται εἰδικῶς μνεῖα διὰ τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ ἐδάφιον καὶ τὸ ἄρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Μέρος I.

Εἰς τὸ Μέρος I, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὑπάρχουν αἱ ἐξῆς διορθώσεις :

Ἡ ἐρμηνεῖα ἢ ὁποία δίδεται εἰς τὰς «ἐνόπλους δυνάμεις» διαγράφεται εἰς τὴν σελίδα 5. Διαγράφονται τὰ ἐξῆς :—

« ἔνοπλοι δυνάμεις » σημαίνει τὸν στρατὸν τῆς Δημοκρατίας, τὴν Ἐθνοφρουρὰν ἢ οἰανδήποτε ἑτέραν δύναμιν, δυνάμει νόμου συσταθεῖσαν.

Εἰς τὴν σελίδα 7, εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ὅρου «καπνέμπορος» ὁ ἀριθμὸς «130» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ «127».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ εἰς τὴν προηγουμένην παράγραφον εἰς τὸν ὀρισμὸν τοῦ «καθαρὰ χωρητικότης» διαγράφεται ἡ λέξις «περὶ». Πρόκειται περὶ γραφικοῦ λάθους, ἐπαναλήψεως τῆς λέξεως «περὶ». Ἐπομένως εἶναι αὐτόνοητον ὅτι πρέπει νὰ διαγραφῇ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μάλιστα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αὐτὰ ὅσον ἀφορᾷ τὸ Μέρος I, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἐγκρισίν τοῦ Πρώτου Μέρους :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Πρῶτον Μέρος ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος II. Άρθρα 3 μέχρι 10.

Υπάρχουν αι έξις διορθώσεις :—

Είς την σελίδα 14, άρθρον 7ον, είς την πρώτην γραμμήν «Πās όστις ίνα έπιβάλη . . .» ή λέξις «έπιβάλη» διαγράφεται, και προχωρώ, «ίνα έπιτύχη είσοδον . . .» προστίθεται δηλαδή ή λέξις «είσοδον».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δηλαδή τó άρθρον 7 αρχίζει ώς έξις, όπως τελικώς διατυπóυται :—

«Πās όστις, ίνα έπιτύχη είσοδον είς οίανδήποτε οίκίαν ή τόπον . . .» τó δέ υπόλοιπον παραμένει ώς έχει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αυτό διά τó Μέρος II, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασις όπως τó Δεύτερον Μέρος έγκριθη ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τó Δεύτερον Μέρος έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος III. Άρθρα 11 μέχρι 70.

Είς την σελίδα 28, άρθρον 23ον, έδάφιον (4).

«Τó Υπουργικόν Συμβούλιον δύναται να εκδώση Κανονισμούς, δημοσιευθησομένους έν τή έπισήμω Έφημερίδι τής Δημοκρατίας . . .» διαγράφονται αι λέξεις «δημοσιευθησομένους έν τή έπισήμω Έφημερίδι τής Δημοκρατίας».

Έπίσης είς τó άρθρον 29 διαγράφονται αι λέξεις «δημοσιευθησομένους έν τή έπισήμω Έφημερίδι τής Δημοκρατίας».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Είς τó άρθρον 23, έδάφιον (7) ύπάρχει μία διόρθωσις—πάλιν πρόκειται περί γραφικού λάθους—«και δέν παρασχεθώσιν έξηγήσεις ίκανοποιóυσαι τόν Διευθυντήν, ó πλοίαρχος ή ó κυβερνήτης τού αεροσκάφους . . .»

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, δέν αναφέρω τά όρθογραφικά λάθη. Έάν θέλετε να τά αναφέρω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Όχι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Είς τó άρθρον 31, έδάφιον 2 (β) «άποδειχθη έπαρκώς τώ Διευθυντή ότι άπό τής έξαγωγής των ούδεμίαν ύπέστησαν έπεξεργασίαν έν τή άλλοδαπή, τά έμπορεύματα δυνατόν», ή λέξις «δυνατόν» να μετατραπή είς «δύνανται».

Έπίσης ή λέξις «δυνατόν» είς τó έδάφιον (4) τού άρθρου 31 να γίνη «δύνανται».

Είς τó άρθρον 33, σελίς 41, είς την δευτέραν γραμμήν, ή λέξις «είσάγονται» να άντικατασταθη διά τής λέξεως «έναποτίθενται».

Είς τó άρθρον 35 διαγράφονται αι λέξεις «δημοσιευθησομένων έν τή έπισήμω Έφημερίδι τής Δημοκρατίας».

Εἰς τὸ ἄρθρον 45, μετὰ τὸ ἐδάφιον (6) προστίθενται τὰ ἑξῆς:—

«Νοεῖται ὅτι παράλειψις συμμορφώσεως πρὸς τὰς προνοίας τοῦ ἐδαφίου τούτου δὲν ἀποτελεῖ ἀδίκημα ἐὰν ὁ Διευθυντὴς ἤθελεν ἱκανοποιηθῆ ὅτι ἡ τοιαύτη παράλειψις ὠφέλειτο εἰς δυσμενεῖς καιρικές συνθήκας ἢ εἰς ἄλλην ἀναπόφευκτον αἰτίαν».

Εἰς τὴν σελίδα 57, ἄρθρον 47, ἐδάφιον (1), διαγράφονται αἱ λέξεις «δημοσιευθησομένων ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας».

Αἱ ἴδιαι λέξεις «δημοσιευθησομένων ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας» διαγράφονται εἰς τὸ ἄρθρον 54, σελὶς 64.

Εἰς τὴν σελίδα 71 τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἁρθρου 62 διαγράφεται ἐξ ὀλοκλήρου τὸ δὲ ἐδάφιον (3) γίνεται ἐδάφιον (2). Καὶ εἰς τὸ νέον ἐδάφιον (2) εἰς τὴν δευτέραν γραμμὴν διαγράφονται αἱ λέξεις «ἢ οἰονδήποτε μέλος τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς Δημοκρατίας».

Αὐτὰ κύριε Πρόεδρε εἰς τὸ Μέρος III.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Μέρος III, ὅπως τελικῶς διευμορφώθῃ, ἐγκριθῆ ;
Ὁ κ. Στέλιος Μιχαηλίδης.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐπάρχουν πάντοτε δύο ἀποχαί, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Αὐτὸ εἶναι αὐτονόητον. Πάντοτε ἡ Γραμματεία θὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν τὴς τὰς δύο ἀποχάς.

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Τρίτον Μέρος ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως, πλὴν τῶν δύο ἀποχῶν, τὸ Τρίτον Μέρος ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος IV. Ἄρθρα 71 μέχρι 83.

Ἐπάρχει τροποποίησις εἰς τὸ ἄρθρον 83.

Ἐπάρχει προσθήκη εἰς τὴν τελευταίαν γραμμὴν τοῦ ἐδαφίου (1). Μετὰ τὴν λέξιν «χρηματικὴν» νὰ προστεθῆ ἡ λέξις «ποινή».

Αὐτὰ κύριε Πρόεδρε εἰς τὸ Μέρος IV.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Μέρος IV ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως, πλὴν τῶν δύο ἀποχῶν, τὸ Μέρος IV ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος V. Ἄρθρα 84 μέχρι 87.

Ἐπάρχει ἡ ἑξῆς τροποποίησις :

Εἰς τὸ ἄρθρον 85, ἐδάφιον (1), διαγράφονται αἱ λέξεις «δημοσιευθησομένων ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας».

Εἰς τὸ ἄρθρον 86, ἐδάφιον (1), ἡ λέξις «οἰνοπνευματοποιεῖον» νὰ ἀντικατασταθῆ διὰ τῆς λέξεως «οἰκημα» καὶ ἡ λέξις «οἰνοπνευματοποιεῖω» διὰ τῆς λέξεως «οἰκηματι».

Αὐτὰ κύριε Πρόεδρε διὰ τὸ Πέμπτον Μέρος.

Μὲ συγχωρεῖτε, τὸ Πέμπτον Μέρος κ. Πρόεδρε εἶναι ἀπὸ τὰ ἄρθρα 84 μέχρι 119, μὲ συγχωρεῖτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ Πέμπτον Μέρος, μέχρι τοῦ 119 συμπεριλαμβανομένου :

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμπεριλαμβανομένου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἔνστασις ὅπως τὸ Πέμπτον Μέρος ἐγκριθῆ :

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ τῆς ἔνστασις ὅπως τὸ Πέμπτον Μέρος ἐγκριθῆ :

Εἰς τὸ ἄρθρον 90, ἐδάφιον (2) (β) αἱ λέξεις «μεῖον ἢ πραγματικὴ ποσότης τῶν ἐν ἀποθέματι οἰνοπνευματωδῶν καθ' ἣν ἡμέραν ἐγένετο ὁ ἔλεγχος» διαγράφονται.

Εἰς τὸ ἄρθρον 98, ἐδάφιον (2), μετὰ τὰς λέξεις «ἐκδόσεως αὐτῆς μηνὸς Δεκεμβρίου» ἢ τοιαύτη ἄδεια ὑπόκειται εἰς τὰ ἀκόλουθα τέλη :» καθὼς καὶ αἱ παράγραφοι (α), (β) καὶ (γ) μέχρι τέλους τοῦ ἐδαφίου (2) διαγράφονται μαζί με τὰς λέξεις «ἢ τοιαύτη ἄδεια ὑπόκειται εἰς τὰ ἀκόλουθα τέλη».

Καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 99, ἐδάφιον (1) :

«Νοεῖται ὅτι ὁ παραγωγὸς δύναται νὰ πωλήσῃ ἢ ἄλλως πῶς διαθέσῃ ποσότητα ζιβανίας, μὴ ὑπερβαίνουσαν ἐν ἐκάστη περιπτώσει τὰς πέντε ὀκάδας...» νὰ διαγραφοῦν αἱ λέξεις «τὰς πέντε ὀκάδας» καὶ νὰ ἀντικατασταθοῦν μετὰ τὰς λέξεις «τὴν μίαν ὀκάν».

Τὸ ἴδιον ἐπίσης εἰς τὸ ἐδάφιον (2), κύριε Πρόεδρε.

Εἰς τὴν τελευταίαν γραμμὴν τοῦ ἐδαφίου (2) αἱ λέξεις «τὰς πέντε ὀκάδας» νὰ ἀντικατασταθοῦν μετὰ τὰς λέξεις «τὴν μίαν ὀκάν».

Εἰς τὸ ἄρθρον 103, ἐδάφιον (1), διαγράφονται αἱ λέξεις «δημοσιευθησομένους ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας» καὶ εἰς τὸ ἐδάφιον (1)(δ) τὰ μετὰ τὴν λέξιν «οἰνοπνεύματος» μέχρι τέλους τοῦ (δ) διαγράφονται. Δηλαδή διαγράφονται «ὡς ἤθελε καθορισθῆ εἰς τοὺς γενομένους ὑπὸ τοῦ Ἐπισημοῦ Συμβουλίου καὶ δημοσιευθησομένους ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας Κανονισμοῦς».

Εἰς τὸ ἄρθρον 103, ἐδάφιον (4) μετὰ τὰς λέξεις «πᾶς ὅστις πωλεῖ...» προστίθεται ἡ λέξις «χονδρικῶς».

Εἰς τὸ ἄρθρον 109, ἐδάφιον (1), διαγράφονται αἱ λέξεις «δημοσιευθησομένους ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας».

Ἐπίσης εἰς τὸ ἄρθρον 112 αἱ λέξεις «δημοσιευθησομένους ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας» διαγράφονται.

Ἐπίσης εἰς τὸ ἄρθρον 119, ἐδάφιον (5) διαγράφονται αἱ ἴδιαι λέξεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ τελειώνει τὸ Πέμπτον Μέρος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μάλιστα τελειώνει τὸ Μέρος V.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἔνστασις ὅπως τὸ Πέμπτον Μέρος, ὅπως ἔχει τροποποιηθῆ, ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Πέμπτον μέρος ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος VI. Άρθρα 120 μέχρι 130.

Είς τὸ ἄρθρον 125 διαγράφονται αἱ λέξεις «δημοσιευθησομένους ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας».

Αἱ ἴδιαι λέξεις διαγράφονται εἰς τὸ ἄρθρον 128, ἐδάφιον (1).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπιτρέπεται ἡ ἐγκρισὶς εἰς τὴν ἐγκρισὶν τοῦ Ἐκτου Μέρους ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως, πλὴν δύο ἀποχῶν, τὸ Ἐκτον Μέρος ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τὸ Μέρος VII εἶναι τὰ ἄρθρα 131 μέχρι 135. Εἰς τὸ 133, ἐδάφιον (1) διαγράφονται αἱ λέξεις «δημοσιευθησομένους ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας».

Καὶ εἰς τὸ 135, κύριε Πρόεδρε, διαγράφονται ἐπίσης αἱ λέξεις «δημοσιευθησομένους ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας».

Καὶ λήγει καὶ τὸ Μέρος VII.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπιτρέπεται ἡ ἐγκρισὶς ὅπως τὸ Μέρος VII ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος VII, ὡς ἐτροποποιήθη, ἐγκρίνεται μὲ δύο ἀποχάς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος VIII. Άρθρα 136 καὶ 137.

Δὲν ὑπάρχουν τροποποιήσεις κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπιτρέπεται ἡ ἐγκρισὶς εἰς τὴν ἐγκρισὶν τοῦ Μέρους VIII ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος VIII ἐγκρίνεται μὲ δύο ἀποχάς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος IX. Άρθρα 138 μέχρι 155 συμπεριλαμβανομένου.

Δὲν ὑπάρχουν τροποποιήσεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπιτρέπεται ἡ ἐγκρισὶς ὅπως τὸ Μέρος IX ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος IX ἐγκρίνεται μὲ δύο ἀποχάς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος X. Άρθρα 156 μέχρι 169 συμπεριλαμβανομένου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπιτρέπεται ἡ ἐγκρισὶς...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ τῶν τροποποιήσεων κύριε Πρόεδρε.

Εἰς τὸ ἄρθρον 159, ἐδάφιον (3) διαγράφονται αἱ λέξεις «δημοσιευθησομένους ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας».

Εἰς τὸ ἄρθρον 166, ἐδάφιον (2) (γ) μετὰ τὴν λέξιν «ἐπιστρεπτέου» ἢ λέξις «ποσοῦ» διαγράφεται καὶ προστίθενται αἱ λέξεις «δασμοῦ ἢ φόρου».

Αὐτὰ κύριε Πρόεδρε διὰ τὸ Μέρος X.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐκτέλεστος ἐπιπέδου ὡς τὸ Μέρος Χ ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος Χ ἐγκρίνεται μὲ δύο ἀποχάς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος ΧΙ. Ἄρθρα 170 μέχρι 178 συμπεριλαμβανομένου.

Εἰς τὸ ἄρθρον 170, ἐδάφιον (1), διαγράφονται αἱ λέξεις «ἢ οἰοῦδηποτε μέλους τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς Δημοκρατίας».

Ἄρθρον 177, ἐδάφιον (1) (β), διαγράφονται αἱ λέξεις «ἢ μέλους τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς Δημοκρατίας».

Αὐτὰ διὰ τὸ 11ον Μέρος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐκτέλεστος ἐπιπέδου ὡς τὸ 11ον Μέρος ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 11ον Μέρος ἐγκρίνεται μὲ δύο ἀποχάς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος ΧΙΙ. Ἄρθρα 179 μέχρι 187 συμπεριλαμβανομένου.

Εἰς τὸ ἄρθρον 184, ἐδάφιον (1)(γ) μετὰ τὴν λέξιν «ἀστυνομικὸς» διαγράφονται αἱ λέξεις «ἢ μέλος τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς Δημοκρατίας».

Καὶ εἰς τὸ ἐδάφιον (2) μετὰ τὰς λέξεις «κληθεῖς ὑπὸ λειτουργοῦ ἢ ἀστυνομικοῦ» διαγράφονται αἱ λέξεις «ἢ μέλους τῶν ἐνόπλων δυνάμεων».

Αὐτὰ διὰ τὸ 12ον Μέρος κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐκτέλεστος ἐπιπέδου ὡς τὸ 12ον Μέρος ἐγκριθῆ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μὲ συγχωρεῖτε κύριε Πρόεδρε. Τὸ 12ον Μέρος εἶναι τὰ ἄρθρα 179 μέχρι τέλους, μέχρι τοῦ ἄρθρου 197.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

197. Μάλιστα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καὶ τὰ Παραρτήματα Πρῶτον, Δεύτερον καὶ Τρίτον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐκτέλεστος ἐπιπέδου ὡς τὸ 12ον Μέρος μετὰ τῶν Παραρτημάτων 1, 2 καὶ 3 ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 12ον Μέρος καὶ τὰ Παραρτήματα 1, 2 καὶ 3 ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ τῆς ἐκτέλεστος ἐπιπέδου ὡς τὸ 12ον Μέρος μετὰ τῶν Παραρτημάτων 1, 2 καὶ 3 ἐγκριθῶσι ;

Ἐπὶ τῆς ἐκτέλεστος ἐπιπέδου ὡς τὸ 12ον Μέρος μετὰ τῶν Παραρτημάτων 1, 2 καὶ 3 ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπίκειται ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν κωδικοποιητικὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς νόμον :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολῆ καὶ Ἐπιστροφῆ τούτων) Νόμου τοῦ 1967.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ (ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς ἐπανεπιλημμένας αὐτῆς συνεδριάσεις, τῆς τελευταίας συγκροτηθείσης τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1967. Εἰς τὰς συνεδριάσεις ταύτας κληθέντες παρέστησαν ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν συνοδευόμενος ὑπὸ Ἄνωτέρων Λειτουργῶν τοῦ Ὑπουργείου του καὶ ὁ κ. McKeown, ἐμπειρογνώμων ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν τελωνείων, οἵτινες ἐβόηθησαν τὰ μέγιστα τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Κληθέντες παρέστησαν ἐπίσης καὶ ἐξέφρασαν τὰς ἀπόψεις των ἐκπρόσωποι τῶν οἰνοβιομηχάνων καὶ τῶν καπνοβιομηχάνων.

Κύριος σκοπὸς τῆς προτεινομένης νομοθεσίας εἶναι ἡ ἀναδιοργάνωσις τοῦ Τμήματος Τελωνείων καὶ ἡ ἀντικατάστασις τῆς ὑφισταμένης ἀπρηχαιωμένης ταξινομήσεως τῶν δασμολογητέων εἰδῶν ὑπὸ ἐκσυγχρονισμένης τοιαύτης βάσει τῆς δασμολογικῆς ὀνοματολογίας τῶν Βρυξελλῶν. Ἡ ὑπὸ τῶν Βρυξελλῶν συνιστωμένη ταξινόμησις ἐβασίσθη ἐπὶ μελετῶν ἐμπειρογνωμόνων τοῦ Συμβουλίου Τελωνειακῆς Συνεργασίας, ἔχει δὲ υἱοθετηθῆ ὑφ' ὄλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Χωρῶν καὶ ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν προώθησιν τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου ὡς καὶ τῆς τελωνειακῆς συνεργασίας δυνάμει ὁμοιομόρφου δασμολογήσεως ὑφ' ὄλων τῶν κρατῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

Εἰς τὴν προτεινομένην νομοθεσίαν περιλαμβάνονται τὸ νέον δασμολόγιον, οἱ φόροι καταναλώσεως, αἱ πρόνοιαι περὶ ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς καταβολῆς δασμῶν ἢ φόρων καταναλώσεως ὡς καὶ αἱ πρόνοιαι περὶ ἐπιστροφῆς δασμῶν ἢ φόρων καταναλώσεως ἐπὶ τῇ ἐξαγωγῇ, ἐγκεκριμένην χρῆσει, κλπ. ἐμπορευμάτων.

Ὡς ἐδηλώθη πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν, σκοπὸς τῆς προτεινομένης νομοθεσίας δὲν εἶναι ἡ αὐξησις οἰωνδήποτε δασμῶν ἢ φόρων. Δυνατὸν ὅμως νὰ ὑπάρξῃ αὐξομείωσις εἰς τοὺς δασμοὺς καὶ τοὺς φόρους ἀλλὰ τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ὑποτίμησιν τῆς Κυπριακῆς λίρας ὡς καὶ εἰς τὴν νομοθεσίαν ἣτις ἐγένετο πρὸς περιορισμὸν τῶν ὑψωτικῶν τάσεων τῶν τιμῶν διαφόρων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονοῦσα ὅτι ἡ προτεινομένη νομοθεσία εἶναι ἀναγκαία διὰ σκοποὺς ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς ἐμμέσου φορολογίας, εισηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής :

Ο κ. Μιχαλάκης Σαββίδης έχει τόν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Αναφορικώς με τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, «ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Έπιβολὴ καὶ Έπιστροφή τούτων) Νόμος τοῦ 1967», τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ψηφίσῃ σήμερον ἡ Βουλὴ εἰς Νόμον, θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω τὰ ἑξῆς :

Σκοπὸς τοῦ Νόμου τούτου δὲν εἶναι ἄλλος εἰμὴ μόνον ἡ θέσις εἰς ἐφαρμογὴν νέας δασμολογικῆς ὀνοματολογίας, τῆς τῶν Βρυξελλῶν, ἥτις, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἡ πλέον ἐκσυγχρονισμένη, πρόκειται νὰ διευκολύνῃ μεγάλως τοὺς ἐμπορευομένους καὶ νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὰς πολλὰς καὶ μακρὰς συζητήσεις μετὰ τῶν Τελωνειακῶν Ἀρχῶν κατὰ τὴν ἐπιβολὴν τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν.

Θὰ ἦτο καλόν, ἐπίσης, νὰ ἀναφέρω ὅτι διὰ τῆς θεσπίσεως τοῦ Νόμου τούτου, ὄχι μόνον δὲν πρόκειται νὰ ἐπέλθῃ οἰαδήποτε ἀλλοίωσις τῶν μέχρι σήμερον ὑφισταμένων δασμολογικῶν κατατάξεων διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν δασμῶν, ἀλλὰ τούναντιον εἰς πλείστας περιπτώσεις θὰ ἐπέλθῃ μείωσις αὐτῶν ὡς ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματός μας, συνεπεῖα τῆς ὁποίας ἔχουν ψηφισθῆ προηγουμένως ἕτεροι νόμοι ἀναφορικῶς με διάφορα εἶδη πρώτης ἀνάγκης. Ὡς γνωστόν, ἡ ψήφισις τῶν Νόμων τούτων, ἐγένετο πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς παρεμποδίσεως τῆς αὐξήσεως τοῦ κόστους ζωῆς.

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὸ Νομοσχέδιον τοῦ «περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως Νόμου τοῦ 1967», ἔχει μελετηθῆ καὶ καταρτισθῆ ὑπὸ τοῦ μετακληθέντος ἐκ τοῦ Ἡν. Βασιλείου εἰδικοῦ κ. McKeown, ἔχει δὲ ἐγκριθῆ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Τελωνειακῆς Συνεργασίας τῶν Βρυξελλῶν. Διὰ τῆς θεσπίσεως τοῦ Νόμου τούτου οἱ ἐμπορευόμενοι ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968 θὰ ἔχουν τὰς διευκολύνσεις καὶ τὰ πλεονεκτήματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου Δασμολογίου, τὸ ὁποῖον εἶναι τὰ μάλα ἐξυτηρητικὸν δι' αὐτοὺς.

Δεδομένου ὅτι εἰς τὴν πραγματικότητα διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου δὲν ἐπινέχθησαν τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ ὑφισταμένου Δασμολογίου αἰτινες νὰ χρῆζον μελέτης ἢ ἐπικρίσεως, θὰ ἀποφύγω νὰ σᾶς κουράσω περισσότερον καὶ θὰ ἀρκεσθῶ μόνον νὰ προτείνω ὅπως τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ψηφισθῆ εἰς Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν ἄλλοι όμιληται επί θέματος αρχής :

Έφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι όμιληται επί θέματος αρχής παρακαλῶ τὸν ἐντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έρμηνεία. Ἄρθρον 2ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθῶσι ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τελωνειακοὶ Δασμοὶ καὶ Δεύτερος Πίναξ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκριθῶσι ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δασμὸς Προτιμήσεως. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γενικὸς Δασμὸς. Ἄρθρον 5ον καὶ Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐφαρμογὴ τοῦ Δευτέρου Πίνακος. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 6ου ἄρθρου ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τελωνειακαὶ διευθετήσεις ἀφορῶσαι εἰς τὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις κ.λ.π. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 7ου ἄρθρου ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιβολὴ καὶ εἰσπραξίς τελωνειακῶν δασμῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας καταθέσεως τοῦ οἰκείου νομοσχεδίου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 8ου ἄρθρου ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Φόροι Καταναλώσεως. Ἄρθρον 9ον καὶ Τρίτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων ὅπως τὸ 9ον ἄρθρον καὶ ὁ Τρίτος Πίναξ ἐγκριθῶσι ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 9ον ἄρθρον καὶ ὁ Τρίτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διευθετήσεις περί τούς φόρους καταναλώσεως, άφορώσαι εις τας Ένόπλους Δυνάμεις, κ.λ.π. Άρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασις όπως τó 10ον άρθρον έγκριθη ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως τó 10ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μείωσις δασμοϋ επί έμπορευμάτων επανεισαγομένων μετά προηγουμένην επεξεργασίαν. Άρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασις όπως τó 11ον άρθρον έγκριθη ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως τó 11ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Άπαλλαγή υπό όρους. Άρθρον 12ον και Τέταρτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασις εις την έγκρισιν του 12ου άρθρου ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως τó 12ον άρθρον και ó Τέταρτος Πίναξ έγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έπιστροφή καταβληθέντος δασμοϋ ή φόρου καταναλώσεως. Άρθρον 13ον και Πέμπτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασις ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως τó 13ον άρθρον και ó Πέμπτος Πίναξ έγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έξουσία τροποποιήσεως τών άφορωσών εις την επιστροφήν δασμών ή φόρων καταναλώσεως προνοιών. Άρθρον 14ον και Έκτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασις όπως τó 14ον άρθρον και ó Έκτος Πίναξ έγκριθώσι ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως έγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έξουσία επιστροφής τελωνειακού δασμοϋ ή φόρου καταναλώσεως. Άρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασις όπως τó 15ον άρθρον έγκριθη ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως τó 15ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Άπαγορευτικά διατάξεις και περιορισμοί. Άρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐκτέλεστος ὅπως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐκτέλεστος εἰς τὸ 17ον ἄρθρον ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 17ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐναρξίς ἰσχύος. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐκτέλεστος ὅπως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.
 Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.
 Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφὴ τούτων) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐκτέλεστος ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;
 (Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ἡ ἐτοίμη πρὸς συζήτησιν νομοθετικῆς φύσεως ἐργασία ἐτερματίσθη καὶ ἐισερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ τῆς ἡμερησίας διατάξεως—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια :—

- (1) Ὁ περὶ Ἀεροσκαφῶν Ὑπεριπταμένων τῆς Περιοχῆς Πληροφοριῶν Πτήσεων (Τέλη) Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Ἐταιρειῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (4) Ὁ περὶ Διδασκάλων τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (5) Ὁ περὶ Βοηθῶν Ἐκπαιδευτῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περί Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαίδευσως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967, προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ ἀποστέλλεται πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας τῆς Βουλῆς. Πρὸς τὴν ἴδιαν Ἐπιτροπὴν παραπέμπονται πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως ὁ περί Διδασκάλων τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967 καὶ ὁ περί Βοηθῶν Ἐκπαιδευτῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.

Πρόκειται περὶ Νομοσχεδίων προερχομένων ἐπίσης ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας.

Ὁ περί Ἐταιρειῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ παραπέμπεται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Ὁ περί Ἀεροσκαφῶν Ὑπεριπταμένων τῆς Περιοχῆς Πληροφοριῶν Πτήσεων (Τέλη) Νόμος τοῦ 1967, προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ἀντίστοιχον Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ὑπάρχει τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐτέθη κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Λυσσαρίδη. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς στερλίνας, συγκεκριμένως ὅμως τὸ ζήτημα τίθεται διαφορετικά, μᾶλλον ἐτέθη διαφορετικά κατὰ τὴν παρελθούσαν συνεδρίαν, κατὰ πόσον δηλαδὴ τὸ θέμα αὐτὸ πρέπει νὰ παραπεμφθῆ ἢ ὄχι εἰς ἐπὶ τούτῳ διορισθησομένην Ἐπιτροπὴν.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐφ' ὅσον ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θέματος κ. Λυσσαρίδης, ἀπουσιάζει εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ δὲν παρίσταται σήμερον εἰς τὴν συνεδρίαν τοῦ Σώματος, ὅπως ἀναβάλωμεν τὸ θέμα τοῦτο διὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίαν διὰ νὰ τοῦ παρασχεθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκφράσῃ τὰς ἀπόψεις του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐνοστάσεως ὅπως τὸ θέμα ἀναβληθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνοστάσεως ἢ συζήτησις τοῦ θέματος ἀναβάλλεται ἀλλὰ βεβαίως ἢ περιγραφή τοῦ θέματος νομίζω θὰ εἶναι πλέον ἀκριβῆς ἐὰν εἶναι «συζητήσις ἐπὶ τοῦ θέματος κατὰ πόσον τὸ ζήτημα τῆς ὑποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας δέον νὰ παραπεμφθῆ πρὸς Κοινοβουλευτικὴν ἐπὶ τούτῳ συσταθησομένην Ἐπιτροπὴν ἢ ὄχι».

Τὸ ἕτερον θέμα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ εἶναι «ἢ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν ἐπὶ τοῦ θέματος ἐπανεξετάσεως τοῦ Νόμου περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν».

Τὸ Νομοσχέδιον εἶμαι βέβαιος ὅτι συντόμως θὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὸ ζήτημα τοῦτο διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς τὴν ὁποίαν, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ ἐνοστάσις, θὰ ὀρίσω διὰ τὴν 11ην Ἰανουαρίου ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 3.30 μ.μ. μετὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις-Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία.

(1) Ὁ περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περί Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περί Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας (Τροποποίησις ὑπ' ἀρ. 2) Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1967.

- (4) Ὁ περί Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (5) Ὁ περί Διδασκάλων τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (6) Ὁ περί Βοηθῶν Ἐκπαιδευτῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (7) Ὁ περί Ἐταιρειῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967, καί
- (8) Ὁ περί Ἀεροσκαφῶν Ὑπεριπταμένων τῆς Περιοχῆς Πληροφοριῶν Πτήσεων (Τέλη) Νόμος τοῦ 1967 καί, βεβαίως, τὰ δύο Νομοσχέδια περί Προϋπολογισμῶν, ἴτοι ὁ περί Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1968 καί ὁ περί Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1968.

Πρὶν κηρύξω λήξασαν τὴν σημερινὴν συνεδριάν τῆς Βουλῆς, θὰ ἤθελα νὰ εὐχηθῶ εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη, τοὺς ἀγαπητοὺς συναδέλφους, εὐτυχῆς τὸ νέον ἔτος καὶ δι' ὑμῶν πρὸς ὁλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαόν.

(Ὡρα λήξεως 7.25 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφητικὴν σειρὰν) :—

Ἀγγελίδης Νίκος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Ποταμίτης Γιάγκος
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Σαββίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Λέλλος	Σάντης Γεώργιος
Δημητριάδης Χρύσης	Στυλιανοῦ Πέτρος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Κόσιης Νίκος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χριστοδουλίδης Κώστας
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις-Ἀπαντήσεις (Εἰσαγωγή βανανῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κ.λ.π.).
2. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ Κυρωτικοῦ τῆς περί Διακρίσεως (Ἀπασχόλησις καὶ Ἐπάγγελμα) Συμβάσεως (Ἀρ. 111) τοῦ 1958, Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περί Ταμεῖου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμου τοῦ 1967, ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Λ. Δημητριάδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περί Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968.
5. Ἐγκρισις ἀποφάσεων ἐξουσιοδοτουσῶν διενέργειαν δαπάνης ἐκ τοῦ Παγίου Ταμεῖου καὶ τοῦ Ταμεῖου Ἀναπτύξεως διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1968.
6. Ἐκθεσις ἐπὶ τῶν περί τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Εὐθύνη δι' Ὑλικά καὶ Διαδικασία) Κανονισμῶν τοῦ 1967, καὶ καταψήφισις τούτων.
7. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περί Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Μ. Σαββίδης-Στ. Μιχαηλίδης-Ε. Παπαϊωάννου-Α. Φράγκος-Λ. Δημητριάδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

8. Έκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) Νόμου τοῦ 1967, ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Μ. Σαββίδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
9. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΤΙΣ τῆς 14/10/67 (Πέμπτη)

(Ὅρα Συνεδρίασεως 4.30 μ.μ.)

(Ἄρ. 17)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ἀναγνίσκει τὴν ἑκθέσιν τῆς ἀγορεύσεως τῆς 14/10/67 καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς. Ἐπὶ τῆς ἀγορεύσεως ἀποδέχεται τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς 14/10/67. Ἐπὶ τῆς ἀπόφασιν ἀποδέχεται τὴν ἀπόφασιν.

κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Ἐγώ κ. Πρόεδρος. Ἐγὼ κατατάσσω ἐπὶ τὴν Γραμματικὴν ἀποδέχεται.

Τιμὴ 50 Μίλις

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Παρακαλῶ τὴν Γραμματικὴν ἀποδέχεται τὴν ἀποδέχεται ἀποδέχεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Ἐγώ κ. Πρόεδρος. ἀποδέχεται ἢ ἀποδέχεται ἀποδέχεται. Ἐπὶ τῆς ἀποδέχεται ἀποδέχεται ἀποδέχεται ἀποδέχεται ἀποδέχεται.

Γραμματικὴ ἀποδέχεται ἀποδέχεται

ἀποδέχεται ἀποδέχεται

ἀποδέχεται ἀποδέχεται

ἀποδέχεται ἀποδέχεται

ἀποδέχεται ἀποδέχεται

ἀποδέχεται ἀποδέχεται

ἀποδέχεται ἀποδέχεται

ἀποδέχεται ἀποδέχεται

ἀποδέχεται ἀποδέχεται

ἀποδέχεται ἀποδέχεται

ἀποδέχεται ἀποδέχεται

ἀποδέχεται ἀποδέχεται

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 11ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1968

(Ὁρα Ἐνάρξεως 4.20 μ.μ.)

(Ἄρ. 17)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἐκλογή νέας Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς. Ὑπάρχουν εἰσηγήσεις :

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐχει κατατεθῆ εἰς τὴν Γραμματεῖαν κατάλογος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ τὴν Γραμματεῖαν νὰ ἀναγνώσῃ τὸν κατατεθέντα κατάλογον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ὑπάρχει ἡ ἀκόλουθος πρότασις :

Οἱ κάτωθι Βουλευταὶ προτείνονται ὡς μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς.

Γλαῦκος Κληρίδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Μιχαλάκης Σαθβίδης
Αἰμίλιος Φράγκος
Παναγιώτης Τουμαζῆς
Στέλιος Μιχαλίδης
Χριστόδουλος Μιχαλίδης
Ἀνδρέας Γιάγκου
Βάσος Λυσσαρίδης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Ε. Παπαϊωάννου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν άλλαι εισηγήσεις ;

Υπάρχει αντίρρησης όπως οι προτεινόμενοι Βουλευται αποτελέσουν την Έπιτροπήν Έπιλογής τής Βουλής ;

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως ή εισηγήσεως ή όποια κατετέθη εις την Γραμματείαν έγκρίνεται.

Κεφάλαιον Α : Έρωτήσεις—Άπαντήσεις.

Παρακαλώ τους έντίμους κυρίους Γραμματεείς να προθοουν εις την άνάγνωσιν έρωτήσεων και άπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έρώτησις υπό ήμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1967, υποβληθείσα υπό του έντίμου Βουλευτου περιφερείας Λεμεσου κ. Άντωνίου Άναστασιάδη, και ληφθείσα την 16ην Νοεμβρίου 1967.

«Παρακαλώ τό άρμόδιον Υπουργείον όπως πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον μελετάται ειδικώς τό ζήτημα τής κατασκευής ύδατοφράκτου εις τό Φοινί. Η κατασκευή ένός τοιούτου ύδατοφράκτου εις τό Φοινί διά την έκμετάλλευσιν τών ύδάτων του ποταμου «Διόριζος» θά έχη τά έξής ευεργετικά αποτελέσματα :

- (1) Θά δώση την ευκαιρίαν εις τό όρεινόν αυτό χωρίον να αξιοποιήση 2,000 περίπου σκάλες γής έπιδιδόμενον εις την προσοδοφόρον καλλιέργειαν όπωροφόρων δένδρων τά όποια ευδοκιμοουν εις τό έν λόγω χωρίον.
- (2) Θά ανακόψη τό ρεύμα τής άστυφιλίας και μεταναστεύσεως τό όποιον έστέρησε σχεδόν τελείως τό έν λόγω χωρίον από τους κατοίκους του κάτω τών 40 έτών.
- (3) Θά δώση την ευκαιρίαν εις τους κατοίκους να ζήσουν πλέον άνετα και να άπαγκιστρωθοουν από την μη προσοδοφόρον καλλιέργειαν τής άμπέλου».

Άπάντησις υπό ήμερομηνίαν 28ην Δεκεμβρίου 1967, του Υπουργου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις έρώτησιν υποβληθείσαν την 16ην Νοεμβρίου 1967, υπό του έντίμου Βουλευτου περιφερείας Λεμεσου κ. Άντωνίου Άναστασιάδη.

«Τό Υπουργείον τοϋτο δέν έχει υπ' όψιν οίανδήποτε αίτησιν τών κατοίκων διά την κατασκευήν τοιούτου έργου εις Φοινί.

Άνεξαρτήτως τούτου, τό Τμήμα Άναπτύξεως Υδάτων, τή βοηθεία και συνεργασία του Ειδικου Ταμείου τών Ηνωμένων Έθνών, ήρξαστο έρευνών διά την έπισκόπησιν τών ύδατινων πόρων τής Νήσου, τόν προγραμματισμόν άναπτύξεως ειδικής ύδροδιανομής και την διαμόρφωσιν ένός έθνικου σχεδίου διά τόν έλεγχο, ανάπτυξιν και χρήσιν τών ύδατινων πόρων όλοκλήρου τής Νήσου. Άμα τή άποπερατώσει τής άναληφθείσης μελέτης, αί άρμόδια ύπηρεσίαι του ήμετέρου Υπουργείου θά δυνηθοουν να προθοουν εις εισηγήσεις διά την κατασκευήν συγκεκριμένων έργων».

Έρώτησις υπό ήμερομηνίαν 8ην Ιανουαρίου 1968, υποβληθείσα υπό του έντίμου Βουλευτου περιφερείας Άμμοχώστου, κ. Χαμηή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα την 8ην Ιανουαρίου 1968.

«Μιά σοβαρή δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι άγρότες λόγω τής οικονομικής τους κατάστασης είναι τό κτίσιμο κατοικιών για τά παιδιά τους. Λόγω αυτών τών δυσκολιών υποχρεώνονται να πουλήσουν μέρος τής κτηματικής τους περιουσίας, πράγμα που λιγοστεύει ακόμα περισσότερο τόν άνεπαρκή κληρο τους,

γιατί ή περισσότερη από αυτή την γή περιέρχεται σέ μη γεωργούς.

Δέν νομίζει τὸ Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν, ὅτι γιὰ νὰ βοηθήσουμε αὐτοὺς τοὺς ἀγρότες νὰ κρατήσουν τὴν γή τους, ἐπιβάλλεται ή τροποποίηση τῶν κανονισμῶν γιὰ τὴν παροχή μακροπροθέσμων δανείων ἔτσι πού νὰ συμπεριληφθῆ τὸ κτίσιμο κατοικιῶν καὶ νὰ γίνῃ ἐπίσης αὐξηση τῶν παρεχομένων γιὰ ἀγροτική ἀνάπτυξη ποσῶν γιὰ μακροπρόθεσμα δάνεια» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν θην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν θην Ἰανουαρίου 1968.

«Ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 1963, πού ἄρχισε ή Τούρκικη ἀνταρσία ἔχει διακοπὴ ή τηλεφωνική ἐπικοινωνία μὲ τὰ χωριά Μαραθόβουνο, Ἀγκαστίνα καὶ Βιτσάδα. Ἡ ἔλλειψη τηλεφωνικῆς σύνδεσης μὲ τὲς τρεῖς αὐτὲς κοινότητες δημιουργεῖ δυσκολίες, ταλαιπωρίες καὶ πολλὰ προβλήματα στοὺς κατοίκους αὐτῶν τῶν χωριῶν. Ἔχουν γίνῃ ἀρκετὰ διαθήματα ἀπὸ μέρους τῶν ἀρχῶν τῶν χωριῶν γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα δίχως μέχρι σήμερα νὰ δοθῆ λύση.

Ὑπάρχει πρόγραμμα ἀπὸ μέρους τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν γιὰ τηλεφωνική σύνδεση μὲ τὸν Μαραθόβουνο, Ἀγκαστίνα καὶ Βιτσάδα καὶ τότε θὰ ἐφαρμοσθῆ» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν θην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν θην Ἰανουαρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ή νέα ὁδὸς Λευκωσίας—Ἀμμοχώστου δέν διεπλάτυνθη εἰς τὸ τμήμα τῆς τὸ διερχόμενον διὰ τοῦ προαστείου Παλουριωτίσης, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δυσχεραίνεται εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τῆς ὁδοῦ ή διακίνησις—ἦτις εἰς τὸ ὑπόλοιπον τῆς διαδρομῆς ἐπιτυγχάνεται κατὰ τρόπον ἄριστον—παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις συντόμου διαπλάτυσεως καὶ τοῦ ἐν λόγῳ ἐλαχίστου τμήματος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν θην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν θην Ἰανουαρίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖα συμπεράσματα κατέληξεν ὁ κ. Α. Χριστοδουλίδης—ἐὰν ἔχῃ ὀλοκληρώσει τὴν ἔρευνάν του—ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐνισχύσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τῶν ἐν Μεγάλῃ Βρετανίᾳ εὐρισκομένων Κυπρίων, καὶ πῶς ἀντικρύζει τὴν μελλοντικὴν πορείαν τοῦ θέματος, ἦτοι τῆς περαιτέρω προωθήσεώς του, τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν θην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν θην Ἰανουαρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι μία νέα ὁδὸς μεταξὺ Λευκωσίας—Λάρνακος (ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ Πυροῦτου καὶ διερχομένη διὰ τῶν κωμοπόλεων Ἀθηαίνου καὶ Ἀραδίππου) παρέχει τὰ ἔξῃς πλεονεκτήματα :

- (1) Ἐξυπηρετεῖ βασικῶς τὰ συμφέροντα δύο τῶν βασικωτέρων κοινοτήτων τῆς ἐπαρχίας (Ἀθηαίνου—Ἀραδίππου) Λάρνακος
- (2) μειώνει τὴν ἀπόστασιν Λευκωσίας—Λάρνακος κατὰ πέντε τοῦλάχιστον μίλια

(3) εξυπηρετεί έμμέσως τας κοινότητας Λειβαδιών και Τρούλλων και άμέσως τὸ χωρίον 'Αθδελлерόν' και

(4) διανοίγει προοπτικὰς διὰ τὸ μέλλον δι' ἀπ' εὐθείας σύνδεσιν τῆς Λάρνακος, 'Αθηαίνου και 'Αραδίππου μετὰ τῆς Κυθραίας και Κυρηναίας,

παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ σχέδιον εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον περὶ δημιουργίας μιᾶς τοιαύτης ὁδοῦ, δοθέντος ὅτι τὸ μήκος τῆς δὲν θὰ ὑπερβαίῃ τὰ 13 μίλια».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, και ληφθεῖσα τὴν 11ην Ἰανουαρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ ἀγροτικαὶ κοινότητες ὑποχρεοῦνται νὰ πληρῶνουν διὰ τὰς κατοικίας τῶν διδασκάλων, και ἐν ὄψει τῶν ἀπαιτήσεων τῶν τελευταίων περὶ καταλλήλων κατοικιῶν αἱ ὁποῖαι νὰ ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας, και ἐν ὄψει τοῦ ὅτι αἱ πόλεις δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πληρωμὴν ἐνοικίων διὰ τὰς κατοικίας τῶν διδασκάλων, ὡς ἐκ τούτου δέ, ὑπάρχουν δύο μέτρα και δύο σταθμὰ, εἰς θάρος τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων, θαρνομένων με ἑκατοντάδας λιρῶν δι' ἐνοίκια, ἐρωτῶμεν τὴν Κυβέρνησιν, και ζητοῦμεν μιαν ἀπάντησιν, κατὰ πόσον σκέπτεται νὰ ἀρῇ αὐτὴν τὴν ἀδικίαν, ἡ ὁποία ἐπὶ χρόνια ἔχει ἐπιβληθῆ ἐπὶ τῆς ράχης τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων και ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία, θὰ ἤθελα νὰ πληροφορηθῶ ὑπὸ τῶν ἐντίμων Προέδρων τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, ἦτοι τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν και Ἐπιτροπῆς Προϋπολογισμοῦ, αἱ ὁποῖαι ἐξετάζουν τοὺς δύο Προϋπολογισμοὺς, πότε θὰ εἶναι ἔτοιμον τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐχομεν ὀρίσει καθημερινῶς συνεδριάσεις διὰ νὰ ἐξετάσωμεν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Ἐλπίζομεν ὅτι περὶ τὰ μέσα τῆς προσεχοῦς ἐβδομάδος θὰ τελειώσῃ ἡ μελέτη και θὰ γίνῃ ἐν συνεχείᾳ ἡ ἐκθεσις. Φαντάζομαι ὅτι πιθανὸν τὴν μεταπροσεχῆ ἐβδομάδα νὰ εἰμεθα εἰς θέσιν νὰ συζητήσωμεν τοὺς δύο Προϋπολογισμοὺς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτίθεμαι νὰ ὀρίσω τὴν συζήτησιν τῶν δύο Προϋπολογισμῶν διὰ τὴν 26ην Ἰανουαρίου και, φυσικά, ἡ συζήτησις θὰ συνεχισθῆ μέχρις ὅτου καταλήξωμεν ἐπὶ τοῦ θέματος. Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον θέλω νὰ γνωρίζω τὴν ἡμερομηνίαν εἶναι διότι ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ προσφωνήσῃ τὴν Βουλὴν και νὰ ἀναλύσῃ τοὺς δύο Προϋπολογισμοὺς ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς συζητήσεως. Δι' αὐτὸ θὰ ὀρίσω τὴν συζήτησιν διὰ τὴν 26ην και παρακαλῶ τὰς Ἐπιτροπὰς νὰ κυκλοφορήσουν τὰς ἐκθέσεις των ἐγκαίρως οὕτως ὥστε νὰ εἶναι ἔτοιμοι οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ νὰ πάρουν μέρος εἰς τὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἐν τῷ μεταξύ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως δὲν εὑρίσκειται εἰς χεῖρας μας εἰσέτι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θά φροντίσωμεν νά διανεμηθῇ εἰς τοὺς Βουλευτὰς ἐάν δὲν ἔχη ἀκόμα διανεμηθῇ.

Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐπειδὴ περιλαμβάνομαι μεταξύ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἔχω νά παρατηρήσω ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς δὲν ἐκυκλοφόρησεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ ἔτσι δὲν μπορούμεν νά ξέρωμεν τί συμβαίνει, θά ἔχωμεν ἐπιφυλάξεις. Πῶς θά γίνῃ ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαθβίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Ὡς γεγονὸς αὐτὸ τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χατζηχάρος τὸ ἔχω ἐγείρει τρεῖς φορές μέχρι σήμερον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἐζήτησα ὅπως ἐπισπεύσουν τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἑλληνιστί, διότι, παρὰ τὸ ὅτι πλεῖστα τῶν Μελῶν μπορούν νά ἀντεπεξέλθουν εἰς τὸ ζήτημα τῆς γλώσσης, ὑπάρχουν καὶ ὠρισμένοι οἱ ὁποῖοι δὲν γνωρίζουν τὴν Ἀγγλικὴν καὶ, ἐπομένως, θά ἦτο καλὸν ἐάν καὶ ὁμῆς ἠθέλατε νά τοὺς θιάσατε οὕτως ὥστε ὁ Νόμος οὗτος νά μᾶς σταλῇ καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ κείμενον ὑπάρχει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, δὲν ὑπάρχουν ὁμως ἀρκετὰ ἀντίγραφα. Παρεκάλεσα τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν νά ἐπισπεύσῃ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν εἰς τὸ Κυβερνητικὸν Τυπογραφεῖον, καὶ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἐργάζονται τῶρα νυχθημερόν διὰ νά ἐκτυπωθῇ ἱκανοποιητικὸς ἀριθμὸς ἀντιγράφων καὶ νά κυκλοφορήσῃ εἰς τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς.

Ἐλπίζω ὅτι πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἐβδομάδος αὐτῆς θά σταλοῦν εἰς τὴν Βουλὴν ἀρκετὰ ἀντίγραφα διὰ νά διανεμηθοῦν εἰς τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτὰς.

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Συνήθως αἱ συνεδρίαί τῆς Βουλῆς ὀρίζονται ἐκάστην Πέμπτην. Ἡ 26ῃ συμπύπτει νά εἶναι Παρασκευή. Συντρέχει κανεὶς λόγος ἢ κατὰ λάθος τὴν ὠρίσατε ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Ὅχι ὁ λόγος εἶναι διὰ νά δώσω ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο καιρὸν ἀπὸ τὴν ἡμέραν πού θά κυκλοφορήσῃ ἢ ἐκθεσίς τῆς Ἐπιτροπῆς μέχρι τῆς ἡμέρας πού θά γίνῃ ἡ συζήτησις. Δι' αὐτὸ ὠρίσα τὴν 26ην καὶ ὄχι τὴν 25ην.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ὁ περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νά ἀναγνώσῃ τὴν ἐκθεσίς τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων

Ίωσήφ Γιαμάκης

Σταύρος Ποσκώτης

Νίκος Ἀγγελίδης

Ἡρόδοτος Νικολαΐδης

Ἀνδρέας Γιάγκου

Πέτρος Στυλιανού

Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Παιδείας ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 4ην Ἰανουαρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ αὐξησης τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν καθηγητῶν, ἐκπαιδευτῶν καὶ τεχνολόγων οἵτινες ὑπηρετοῦν εἰς τὰ Κοινοτικά Σχολεῖα Μέσης Ἐκπαιδύσεως.

Ἡ προτεινομένη αὐξησης θὰ ἔχη ἀναδρομικὴν ἰσχύν ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1967 ὡς τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Παιδείας ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ Νομοσχέδιον εἰσηγεῖται ὅπως τοῦτο ἀναφέρεται ὡς ὁ περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 ἀντὶ τοῦ 1967, φρονεῖ δὲ ὅτι ἡ τοιαύτη αὐξησης τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν καθηγητῶν, τεχνολόγων καὶ ἐκπαιδευτῶν εἶναι ὑπὸ τὰς περιστάσεις δικαιολογημένη καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔπι θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἡ Βουλὴ εὐρίσκειται σήμερον εἰς τὴν πολὺ εὐχάριστον θέσιν νὰ συζητήσῃ τρία νομοσχέδια, ἦτοι τὸν περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδύσεως (Τροποποιητικὸν) Νόμον τοῦ 1968, τὸν περὶ Διδασκάλων τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Στοιχειώδους Ἐκπαιδύσεως (Τροποποιητικὸν) Νόμον τοῦ 1968 καὶ τὸν περὶ Βοηθῶν Ἐκπαιδευτῶν (Τροποποιητικὸν) Νόμον τοῦ 1968.

Ἄπαντα τὰ ἐν λόγῳ Νομοσχέδια ἔχουν ὡς σκοπὸν νὰ αὐξήσουν τὰς μισθολογικὰς κλίμακας τῶν καθηγητῶν, τεχνολόγων, ἐκπαιδευτῶν, βοηθῶν ἐκπαιδευτῶν καὶ διδασκάλων ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1967 εἰς τὸ ἐπίπεδον τὸ ὁποῖον εὐρίσκοντο πρὸ τῆς ψηφίσεως τῶν Νόμων ὑπ' ἀριθμοὺς 7 τοῦ 1963 περὶ Διδασκάλων καὶ Κοινοτικῶν Σχολείων Στοιχειώδους Ἐκπαιδύσεως, 10 τοῦ 1963 περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδύσεως καὶ 10 τοῦ 1964 περὶ Βοηθῶν Ἐκπαιδευτῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως.

Στοιχειώδης πράξις δικαιοσύνης δύναται νά χαρακτηρισθῆ ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νά προθῆ εἰς τὰς ἐν λόγῳ αὐξήσεις τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας καθότι αὐται οὐδόλως ἀνταπεκρίνοντο πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ σημερινοῦ τιμαριθμοῦ.

Ἐπικροτῶ μεθ' ἱκανοποιήσεως τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νά καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰ τρία ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδια καὶ ἐλπίζω ὅτι αὕτη θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἀπαρχὴν τῶν προσπαθειῶν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νά προθῆ ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς γενικὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων, ὄχι μόνον τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας, ἀλλὰ γενικῶς ὄλων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, εἰς τρόπον ὥστε νά ἀνταποκρίνονται πλήρως πρὸς τὸ σημερινὸν κόστος τῆς ζωῆς, ἰδίως ὡς τοῦτο διευρυνώθη καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον νά διαμορφωθῆ εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς μέλλον κατόπιν τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς λίρας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νά προθῆ εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ τρόπου ἐξαγωγῆς τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου, οὕτως ὥστε οὗτος νά ἐκφράζῃ τὸ πραγματικὸν ὕψος του.

Τελειῶνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τῶν τριῶν ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίων εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισίν των εἰς Νόμους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπορίας ἡ ἀπάντησις ἔστιν ὡς ἑξῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νά προθοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπορίας ἡ ἀπάντησις ἔστιν ὡς ἑξῆς :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἀρθροῦ 14 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπορίας ἡ ἀπάντησις ἔστιν ὡς ἑξῆς :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἀρθροῦ 17 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπορίας ἡ ἀπάντησις ἔστιν ὡς ἑξῆς :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ Πίνακος. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπορίας ἡ ἀπάντησις ἔστιν ὡς ἑξῆς :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εναρξίς Ισχύος. "Άρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει αντίρρησης ;

Τò 5ον άρθρον έγκρίνεται.

"Εληξεν ή δευτέρα ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

"Η τρίτη ανάγνωση θά γίνη δι' άναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ο παρών Νόμος θά αναφέρηται ώς ό περί Καθηγητών των Κοινοτικών Σχολείων Μέσης "Εκπαιδύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 και θά αναγινώσκηται όμοι μετά του περί Καθηγητών των Κοινοτικών Σχολείων Μέσης "Εκπαιδύσεως Νόμου του 1963 της "Ελληνικής Κοινοτικής Συνελεύσεως (έν τοίς έφεξής αναφερομένου ώς «ό βασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει αντίρρησης όπως τò Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον ;

(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης αντίρρήσεως τò Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

"Ο περί Διδασκάλων των Κοινοτικών Σχολείων Στοιχειώδους "Εκπαιδύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1967.

Παρακαλώ τόν Πρόεδρον της άρμοδίας "Επιτροπής νά αναγνώση την έκθεσιν της "Επιτροπής εις την Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων

Νίκος "Αγγελίδης

"Ηρόδοτος Νικολαΐδης

"Ανδρέας Γιάγκου

Σταῦρος Ποσκώτης

"Ιωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανού

Χρύσης Δημητριάδης.

"Η Κοινοβουλευτική "Επιτροπή Παιδείας εξέητασε τò περί οδ ό λόγος Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεΐσαν την 4ην "Ιανουαρίου 1968.

Σκοπός του προτεινομένου νόμου είναι ή αύξησις της μισθολογικής κλίμακος των διδασκάλων και διδασκαλισσών αναδρομικώς από της 1ης Σεπτεμβρίου 1967.

"Η Κοινοβουλευτική "Επιτροπή Παιδείας άφου έμελέτησε τò Νομοσχέδιον εισηγείται όπως τούτο αναφέρηται ώς ό περί Διδασκάλων και Κοινοτικών Σχολείων Στοιχειώδους "Εκπαιδύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 αντί του 1967.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας φρονεῖ ὅτι ἡ προτεινομένη αὐξησης τῶν μισθολογικῶν κλιμάτων τῶν διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Στοιχειώδους Παιδείας καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Ὡς ἀναφέρει εἰς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν Ἐκθεσὶν τῆς ἡ Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας, σκοπὸς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ὡς καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀφορώντων ὅλους τοὺς ἐκπαιδευτικούς εἶναι ἡ αὐξησης τῆς μισθολογικῆς κλίμακος τῶν καὶ μαζί με αὐτὰς ἡ αὐξησης τῆς μισθολογικῆς κλίμακος τῶν διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1967.

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ νομισθῇ ὅτι ἀντιτίθεται εἰς τὴν καλὴν καὶ δικαίαν ἀμοιβὴν τοῦ διδασκαλικοῦ κόσμου καὶ γενικὰ ὅλων τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ θὰ ψηφίσω τὰ Νομοσχέδια. Ἐγὼ ὅμως νὰ ἀναφερθῶ εἰς ἓνα ζήτημα ποῦ, ὡς πιστεύω, ἔχει ἄμεσον σχέσιν μετὰ τὴν ἀμοιβὴν τῶν διδασκάλων. Πρόκειται περὶ τῆς ὑποχρέωσης τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων νὰ παρέχουν εἰς τοὺς διδασκάλους κατοικίαν δωρεάν. Τὸ τοιοῦτον εὐεργετῆ τῶν διδασκάλων καθ' ὅτι ἀπαλλάττει τούτους ἀπὸ τὴν πληρωμὴν ἐνοικίου, ὥστε ὁ μισθὸς τῶν νὰ μένη ἀπληλαγμένος ἐπιβαρύνσεως δι' ἐνοίκια. Ὅμως αὐτὸ γίνεται μόνον διὰ τὰς ἀγροτικὰς κοινότητες καί, ὡς ἐκ τούτου, ὑπάρχουν δύο μέτρα καὶ δύο σταθμὰ ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς ἀστικὰς κοινότητες. Ἄλλ' ὑπάρχουν καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἐπιπτώσεις μετὰ τὴν διατήρησιν αὐτοῦ τοῦ ἀδίκου καὶ ἀπρηχαιωμένου νόμου. Πολλὰκις, μὴ ὑπαρχουσῶν καταλλήλων οἰκιῶν, οἱ διδάσκαλοι ταλαιπωροῦνται καὶ παραπονοῦνται. Παρῆλθεν πλέον ὁ καιρὸς ποῦ ἡ κοινότης παρεχῶρει ὅπως —ὅπως μίαν κατοικίαν μετὰ ἓνα ἢ δύο δωμάτια πρὸς χρῆσιν τοῦ ἑνὸς ἢ τῶν δύο διδασκάλων τῆς κοινότητος καὶ τῶν ὁποίων τὸ ἐνοίκιον δὲν ἦτο ἄξιον λόγου. Σήμερον τοιαῦτα δωμάτια δὲν εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμοποιηθοῦν. Χρειαζόνται σύγχρονοι κατοικίαι διὰ τὰς ὁποίας ἡ Σχολικὴ Ἐφορεῖα θὰ πληρῶναι ἀπὸ £60 μέχρι καὶ £100 ἐνοίκιον δι' ἐκάστην. Λαμβανομένου δὲ ὅπ' ὅσιν ὅτι πολλαὶ κοινότητες ἔχουν καὶ 10 καὶ 15 διδασκάλους συμποσοῦται ἓνα μεγάλο ποσὸν διὰ τὸ ὁποῖον φορολογοῦνται οἱ κάτοικοι.

Τὰ ἀνωτέρω ἀνέφερα παρεμπιπτόντως μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅπως μετὰ τὰς αὐξήσεις ποῦ πρόκειται νὰ δοθοῦν εἰς τοὺς διδασκάλους ἀρθῇ καὶ αὕτη ἡ ἀδικία ποῦ γίνεται εἰς θάρος τῶν ἀγροτῶν.

Θὰ νύχόμην ἐν συνεχείᾳ νὰ μὴ ἀκολουθήσουν καὶ ἄλλων τάξεων ἀπαιτήσεις δι' αὐξησης, ὅχι μόνον τῶν μισθῶν τῶν διὰ διαφόρων τρόπων, ἀλλὰ γενικῶς ὅλων τῶν ἀπολαβῶν τῶν, ὅποτε δὲν γνωρίζω ποῖοι θὰ πληρῶνουν τὰ σπασμένα. Ὅμως εἶναι μάταιον νὰ κάμνω τοιαύτας σκέψεις διότι εἶναι ἤδη φανερόν ὅτι ὅλοι θὰ λάθουν τὴν πρὸς τὰ ἄνω πορείαν ἀφοῦ τὸ σύνθημα ποῦ ἀκούεται σήμερον ὅπου κινήθη κανεὶς εἶναι «ἐβάλαν πάνω».

Δὲν δύναμαι νὰ ἀποκρύψω τὸν φόβον ὅτι καὶ οἰκονομικῶς προχωροῦμεν πρὸς κατασθαρὰθρῶσιν, ἐκτὸς ἑάν ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, μιμούμενος τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα, ὅστις τὸν ὄφιν εἰς χρυσὸν μετέβαλε, μεταβάλλῃ καὶ αὐτὸς εἰς χρυσὸν κανένα ὄρος διὰ νὰ ἱκανοποιηθοῦν ὅλοι οἱ ἀπαιτηταὶ αὐξήσεων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν άλλοι όμιληται ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν άλλοι όμιληται παρακαλούνται οί έντιμοι κύριοι Γραμματείς νά προβοϋν εις τήν δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου ή όποία θά γίνη δι' ανάγνωσεως τών αριθμών τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή τών Αντιπροσώπων ψηφίζει ώς ακόλουθως :

Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τό 1ον άρθρον έγκριθῆ ;

Μή ύπαρχούσης αντίρρήσεως τό 1ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις του άρθρου 13 του βασικού νόμου. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις του άρθρου 15 του βασικού νόμου. "Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις του Πίνακος του βασικού νόμου. "Άρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έναρξις ισχύος. "Άρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

Έληξεν ή δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Η τρίτη ανάγνωσις θά γίνη δι' ανάγνωσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θά αναφέρηται ώς ό περί Διδασκάλων τών Κοινοτικών Σχολείων Στοιχειώδους Έκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 και θά αναγινώσκηται όμοϋ μετά του περι Διδασκάλων τών Κοινοτικών Σχολείων Στοιχειώδους Έκπαιδεύσεως Νόμου του 1963 τής Έλληνικής Κοινοτικής Συνελεύσεως (έν τοίς έφεξής αναφερομένου ώς «ό βασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Βοηθῶν Ἐκπαιδευτῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΒΟΗΘΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Ἀνδρέας Γιάγκου

Νίκος Ἀγγελίδης

Ἡρόδοτος Νικολαΐδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 4ην Ἰανουαρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ αὐξήσις τῆς μισθολογικῆς κλίμακος τῶν Βοηθῶν Ἐκπαιδευτῶν ἀπὸ £ 300 (Δοκιμασία) £ 336Χ18(5)—426Χ24(7)—594 εἰς £ 380Χ18—470Χ21—512Χ28—568Χ29—713 ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1967.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ Νομοσχέδιον εἰσηγεῖται ὅπως τοῦτο ἀναφέρεται ὡς ὁ περὶ Βοηθῶν Ἐκπαιδευτῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 ἀντὶ τοῦ 1967, φρονεῖ δὲ ὅτι ἡ τοιαύτη αὐξήσις τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν Βοηθῶν Ἐκπαιδευτῶν εἶναι ὑπὸ τὰς περιστάσεις δικαιολογημένη καὶ εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προσοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 7 του βασικού νόμου. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;
Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 8 του βασικού νόμου. "Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

"Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνη δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Βοηθῶν Ἐκπαιδευτῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Βοηθῶν Ἐκπαιδευτῶν Νόμου τοῦ 1964 τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περὶ Ἀναλλαγῆς Ἀντιδραστηρίων διὰ τὸν Καθορισμὸν Ὁμάδων Αἵματος (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περὶ Ἀναλλαγῆς Θεραπευτικῶν Οὐσιῶν Ἀνθρωπίνης Προελεύσεως (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Ἐνοικίων ("Ἐλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (6) Ὁ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περὶ Ἀναλλαγῆς Ἀντιδραστηρίων διὰ τὸν Καθορισμὸν Ὁμάδων Αἵματος (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968, κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας.

Ὁ περί τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περί Ἀνταλλαγῆς Θεραπευτικῶν Οὐσιῶν Ἀνθρωπίνης Προελεύσεως Νόμος τοῦ 1968, κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας.

Ὁ περί Ἐνοικίων (Ἐλεγχος) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968, κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

Ὁ περί Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόπων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περί Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν τῆς Βουλῆς, παραπέμπεται ἐπομένως εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

Ὁ περί Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, παραπέμπεται ἐπομένως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχη ὡς ἀκόλουθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

- (1) Ὁ περί Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας (Τροποποίησις ὑπ' ἀρ. 2) Κυρωτικός Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Οἱ περί Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως (Ταμείον διὰ Πλεονάζον Προσωπικόν) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.
- (3) Ὁ περί Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν Νόμος τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περί τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περί Ἀνταλλαγῆς Ἀντιδραστηρίων διὰ τὸν καθορισμὸν Ὁμάδων Αἵματος (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περί τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περί Ἀνταλλαγῆς Θεραπευτικῶν Οὐσιῶν Ἀνθρωπίνης Προελεύσεως (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (6) Ὁ περί Ἐνοικίων (Ἐλεγχος) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (7) Ὁ περί Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόπων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (8) Ὁ περί Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (9) Ὁ περί Ἐταιρειῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (10) Ὁ περί Ἀεροσκαφῶν Ὑπεριπταμένων τῆς Περιοχῆς Πληροφοριῶν Πτήσεων (Τέλη) Νόμος τοῦ 1967.

Τὸ πρῶτον θέμα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ, «Συζήτησις ἐπὶ τῆς Ἐκθέσεως τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν ἐπὶ τοῦ θέματος ἐπιανεξετάσεως τοῦ νόμου περί Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν», μεταφέρεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Β λόγω τοῦ ὅτι κατετέθη τὸ Νομοσχέδιον καὶ ἐπομένως ἡ συζήτησις θὰ διεξαχθῇ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Τὸ δεύτερον θέμα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ παραμένει ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην εἰς τὰς 3.30 μ.μ. λόγω τοῦ ὅτι ἡ ἡμερησία διάταξις περιλαμβάνει ἀρκετὰ θέματα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀνάγκη ὅπως αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπεξεργασθοῦν καὶ ἐτοιμάσουν τὰς ἐκθέσεις των διὰ νὰ συζητηθοῦν.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(ῶρα λήξεως 4.50 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἄγγελίδης Νίκος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιάγκου Ἀνδρέας	Ποσκώτης Σταύρος
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Ποταμίτης Γιάγκος
Γιαννάκης Σωτήριος	Σαβθίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Λέλλος	Σάντης Γεώργιος
Δημητριάδης Χρῦσης	Σιθιτανίδης Πανίκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Κόσιης Νίκος	Φράγκος Αἰμίλιος
Λυσσαρίδης Βάσος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χριστοδουλίδης Κώστας.
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐκλογή νέας Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς τῆς Βουλῆς.
- (2) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Κατασκευή ὕδατοφράκτου εἰς τὸ χωρίον Φοινὶ κ.λ.π.).
- (3) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαίδευσως (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ βουλευτοῦ κ. Χρ. Μιχαηλίδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (4) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Διδασκάλων τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσως (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ βουλευτοῦ κ. Χ. Χατζηχάρου καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (5) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Βοηθῶν Ἐκπαιδευτῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (6) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 18ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1968

(Ὦρα ἐνάρξεως 4.25 μ.μ.)

(Ἄρ. 18)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπαρτίας, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς κάθε Τμῆμα γίνεται προγραμματισμός, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ἐπιτελεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἐγένετο καὶ εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν μακροπρόθεσμος προγραμματικὴ ἔρευνα, καὶ ἐὰν ἐγένετο, ποία ἡ ἀντίδρασις καὶ ἡ θέσις τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τοῦ ἐν λόγω προγράμματος» :

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰανουαρίου 1968, τοῦ Ἐπιτελεῖου Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἔντιμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Μελετῶν μόλις τώρα ὀργανοῦται ἐπὶ συστηματικῆς βάσεως, ἀφοῦ ἀπέκτησε διευθυντὴν καὶ ἐρευνητὰς κανονικῶς διωρισμένους καὶ οὐχὶ ἀπεσπασμένους, ὡς προηγουμένως. Τὸ Ἐπιτελεῖον καταρτίζει μακροπρόθεσον σχέδιον ἐργασιῶν καὶ ἐπανδρώσεως τοῦ Κέντρου διὰ μονίμου καὶ ἐκτάκτου προσωπικοῦ.

«Υφ' ἄς συνθήκας ἐλειτούργησε τὸ Κέντρον καὶ ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ λειτουργῆ δὲν ὑπῆρξε ζήτημα ἀντιδράσεως τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἥτις ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς βασικὰς ἀπαιτήσεις αὐτοῦ».

Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1967.

«Τὸ Νοσοκομεῖον Ἀμμοχώστου παίζει σοβαρὸ ρόλο ὅσον ἀφορᾷ τὴν υἰεῖα τῶν 140,000 κατοίκων τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐπαρχίας Ἀμμοχώστου. Αὐτὸς ὁ ρόλος θὰ γινόταν ἀκόμη πῶς θετικὸς ἂν ἐλύοντο μερικὰ βασικὰ προβλήματα ποὺ ἀπὸ καιρὸ ἀντιμετωπίζει τὸ Νοσοκομεῖο.

Ὅπως εἶναι γνωστὸ στὸ Νοσοκομεῖο δὲν ὑπάρχει γυναικολόγος ἰατρός, οὔτε ὠτορινολαρυγγολόγος. Ἡ ἔλλειψη ἰατρῶν αὐτῶν τῶν ἐιδικοτήτων, ἰδιαιτέρα γυναικολόγου, δημιουργεῖ σοβαρὰς τλαιπωρίες καὶ δυσκολίες γιὰ τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἐπαρχίας. Στὸ Νοσοκομεῖο δὲν ὑπάρχει ἐπίσης μόνιμος ὀφθαλμίατρος.

Λόγω τῆς πληθώρας τῶν ἀσθενῶν ποὺ προσέρχονται καθημερινῶς στὸ Νοσοκομεῖο παρατηρεῖται καὶ ἔλλειψη Νοσοκομειακοῦ προσωπικοῦ.

Θὰ θέλαμε νὰ πληροφορηθοῦμε πῶς τὸ Ὑπουργεῖο Ὑγείας μελετᾷ τὴν ἀντιμετώπιση αὐτῶν τῶν σοβαρῶν προβλημάτων τοῦ Νοσοκομείου Ἀμμοχώστου;

Ὑπάρχουν σύντομα προοπτικὲς γιὰ τὴν ἐπὶ ἀνδρῶν τοῦ Νοσοκομείου Ἀμμοχώστου μὲ τὸ ἀπαιτούμενον ἐπιστημονικὸν καὶ ἄλλο προσωπικόν;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἰανουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου, 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«(Α) Συμφωνῶ ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Νοσοκομείου Ἀμμοχώστου θὰ ἠδύναντο νὰ βελτιωθοῦν ἐὰν ὑπῆρχε πρόσθετον ἰατρικὸν προσωπικόν. Δυστυχῶς ἡ ἔλλειψις, τόσον γενικῶν ὅσον καὶ ἐιδικῶν ἰατρῶν, παρουσιάζεται ἐπὶ παγκυπρίου κλίμακος ὥστε νὰ μὴ παρέχεται εὐχέρεια διὰ τὴν μετάθεσιν ἰατρικοῦ προσωπικοῦ ἐξ ἄλλης Ἐπαρχίας διὰ τὴν Ἀμμοχώστον. Παρὰ ταῦτα ἡ ὑπηρεσία εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ἀμμοχώστου εὐρίσκειται εἰς ὑψηλὸν ἐπίπεδον.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας μελετᾷ τὸ ὅλον θέμα ἔχει ὑποβάλει εἰς τὴν Κυβέρνησιν διαφόρους προτάσεις πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς παρατηρουμένης ἐλλείψεως ἰατρικοῦ προσωπικοῦ, λόγῳ ὅμως τῆς φύσεως τοῦ θέματος ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ μόνου ἐπὶ μακροχρονίου βάσεως δύναται νὰ προγραμματισθῆ. Σοβαρὰ καὶ μόνιμος βελτίωσις δὲν πρόκειται, οὔτε δύναται, νὰ σημειωθῆ πρὸ τῆς παρελεύσεως 5-6 ἐτῶν.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐπείγουσαι ἀνάγκαι θὰ ἀντιμετωπίζονται διὰ τῆς προσλήψεως ἰδιωτῶν ἰατρῶν ἐπὶ τῇ βάσει μερικῆς ἀπασχολήσεως.

(Β) Τὸ Ὑπουργεῖον ἤλθεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ πλείστων ἐιδικῶν γυναικολόγων-μαιευτῶν τόσον ἐντὸς ὅσον καὶ ἐκτὸς τῆς Κύπρου, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς προσλήψεως τῶν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ἀμμοχώστου, ἄνευ ὅμως θετικοῦ ἀποτελέσματος μέχρι τῆς στιγμῆς. Ὅθεν, μόνη διέξοδος παραμένει ἡ πρόσληψις ἰδιώτου γυναικολόγου-μαιευτῆρος ἐπὶ μερικῇ ἀπασχολήσει ἢ συμβολαίῳ. Σχετικὴ ἀνακοίνωσις ἔχει ἤδη δημοσιευθῆ εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον. Ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ τοιαῦτα καθήκοντα ἐκτελεῖ ὁ Ἐπαρχιακὸς Ἰατρικὸς Λειτουργὸς Ἀμμοχώστου, ἐπιπροσθέτως τῶν συνήθων τοῦ καθηκόντων.

(Γ) Σχετικῶς μέ τήν ἔλλειψιν Ὠτορινολαρυγγολόγου εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ἀμμοχώστου τὸ Ὑπουργεῖον προέβη πρό τινος εἰς τήν μετάθεσιν ὠτορινολαρυγγολόγου εἰς Ἀμμόχωστον ἐκ τοῦ Νοσοκομείου Λευκωσίας. Ὁ ἐν λόγω ἱατρός ἤρνήθη ἐν τούτοις νὰ δεχθῆ μετάθεσίν του εἰς Ἀμμόχωστον καὶ ὑπέβαλε παραίτησιν ἀπὸ τήν Κυβερνητικὴν Ὑπηρεσίαν. Ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας διηυθετήθη ὅπως τὸ Νοσοκομεῖον Ἀμμοχώστου ἐπισκέπτεται Ὠτορινολαρυγγολόγος ἐκ τοῦ Νοσοκομείου Λευκωσίας.

(Δ) Τὸ Ὑπουργεῖον δὲν προτίθεται, πρὸς τὸ παρόν, νὰ προβῆ εἰς μόνιμον τοποθέτησιν ὀφθαλμιάτρου εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ἀμμοχώστου ἐφ' ὅσον αἱ ἀνάγκαι τῆς περιοχῆς καλύπτονται διὰ τῶν ἐπισκέψεων δις τῆς ἐβδομάδος Εἰδικοῦ Ὀφθαλμιάτρου ἐκ τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου Λευκωσίας. Τὸ Ὑπουργεῖον νομίζει ὅτι εἰς τήν περίπτωσιν τῆς ὀφθαλμιατρικῆς ἡ ὑπηρεσία βελτιοῦται καὶ τὸ ἐπίπεδόν τῆς ἀνυψοῦται διὰ τῆς συγκεντρώσεως τῶν ὀλίγων εἰδικῶν εἰς ἓν κέντρον δεόντως καὶ ἀρτίως ἐξωπλισμένον ἐκ τοῦ ὁποῦ δύνανται νὰ παρέχωνται ὑπηρεσίαι ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου δι' ὅλοκληρον τὴν Κύπρον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Δεκεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Δεκεμβρίου 1967.

«Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἡ ἐκπαιδευσίς μας ἐδοκιμάσθη σοβαρῶς λόγω διαφορᾶς μεταξὺ καθηγητῶν καὶ Κυβερνήσεως. Τελικῶς ἡ ἀπεργία τῶν καθηγητῶν ἀνεστάλη διὰ νὰ δοθῆ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ εὐκαιρία λύσεως μερικῶν βασικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἐτῶν εὐρίσκοντο ὑπὸ συζήτησιν.

Ἐν τούτοις παρήλθον τρεῖς σχεδὸν μῆνες καὶ ἡ ἐκκρεμότης ἤτις ὠδήγησεν εἰς τὴν ἀπεργίαν συνεχίζεται. Κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ὠδηγήθημεν καὶ πάλιν εἰς νέον κίνδυνον ὀξύνσεως τῆς διαφορᾶς.

Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διατὶ καθυστερεῖ τόσον ἡ ἱκανοποίησις τῶν δικαίων αἰτημάτων τῶν ἐκπαιδευτικῶν, ἀκόμη καὶ ἡ ἐκπλήρωσις δοθεισῶν ὑποσχέσεων. Πότε ἐλπίζεται ὅτι θὰ διευθετηθῆ τελικῶς ἡ διαφορά διὰ τῆς λύσεως ὄλων τῶν ἐκκρεμούντων προβλημάτων ὥστε οἱ ἐκπαιδευτικοὶ μας νὰ ἀφοσιωθοῦν ἀπερίσπαστοι εἰς τὸ ἔργον των καὶ νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι τὰ σχολεῖα μας θὰ λειτουργήσουν ὁμαλῶς εἰς τὸ μέλλον» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἰανουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 28ην Δεκεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Τὰ προβλήματα τῶν καθηγητῶν προωθοῦνται συνεχῶς πρὸς ἱκανοποιητικὴν κατὰ τὸ δυνατόν λύσιν. Ἡδὴ ἔχει ἱκανοποιηθῆ, ὡς γνωρίζει ἡ Βουλή, τὸ αἴτημα τῶν συντάξεων καὶ τὸ αἴτημα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν παλαιῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων. Κατηρτίσθη ὡσαύτως νομοσχέδιον ὑπὸ μορφήν ὑπαλληλικοῦ κώδικος τῶν ἐκπαιδευτικῶν, σχέδιον δ' ἐπεδόθη εἰς τὰς ὀργανώσεις αὐτῶν διὰ τὰς παρατηρήσεις των. Εὐθύς ὡς τὸ Νομοσχέδιον λάβῃ τὴν τελικὴν του μορφήν θὰ ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλήν.

Παραλλήλως γίνεται μελέτη σχετικὴ πρὸς τὴν κατάταξιν καὶ μισθοδοσίαν τῶν ἐκπαιδευτικῶν γενικῶς. Αἱ ὀργανώσεις αὐτῶν εἶναι ἐνήμεροι τούτου. Εἶναι γνωστὸν ἐν προκειμένῳ τὸ ἐπιδεικνυόμενον ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἐνδιαφέρον πρὸς ταχεῖαν λύσιν τῶν ἐκκρεμῶν προβλημάτων τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Τὸ Ὑπουργεῖον βοηθεῖ ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων του».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφέρειας Λευκωσίας κ.κ. Βάσου Λυσσαρίδη, Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Ἰανουαρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ὑπάρχει κοινὴ παραδοχὴ ἐπισήμων καὶ ἀνεπισήμων ὅτι λόγῳ τῶν σημειουμένων αὐξήσεων τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καθυστερημένων ὑποθέσεων εἰς τὸ Κτηματολόγιον—προερχομένη ἐκ πολλῶν παραγόντων (ἐθνοφρουρᾶς, ἀποχωρήσεις Τούρκων ὑπαλλήλων, εἰσαγωγῆς νέων ριζοσπαστικῶν νόμων, διεκπεραιώσεως πολλαπλῶν ὑποθέσεων ἐπιτάξεων καὶ ἀπαλλοτριώσεων, καὶ διεκπεραιώσεως τῶν δύο πενταετῶν προγραμμάτων ἀναπτύξεως)—ἐπιβάλλεται ἡ προσαύξησις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κτηματολογίου, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ ὅλη ὑπόθεσις πρὸς τερματισμὸν τῆς χρονίας ταλαιπωρίας τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ἐπὶ μακρῶν τόσον ὁ ἀγροτικὸς ὅσον καὶ ὁ ἀστικὸς πληθυσμὸς τῆς νήσου.

Ὅσαύτως παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ διαδικασία ὀλοκληρώσεως τῆς ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τμήματος, δεδομένου ὅτι τὸ 1963 ἐγένετο μερικὴ μόνον ἀναδιοργάνωσις».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ἰανουαρίου 1968.

«Εἶναι γεγονός ὅτι δὲν ἔχει ἐπιδειχθῆ κρατικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν καθόλου ἐκπολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Νήσου οὕτως ὥστε αὕτη νὰ συμβαδίσῃ μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου.

Ἐρωτᾶται κατὰ πόσον τὸ Ὑπουργεῖον σας ἔχει μελετήσῃ τὸ σοβαρὸν τοῦτο θέμα καὶ ἔχει καταρτίσῃ πρόγραμμα δραστηριοτήτων πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν βάσει τοῦ ὁποίου νὰ δυνηθῇ ἡ νήσος μας νὰ ἀξιοποιήσῃ τὰς πνευματικὰς τῆς δυνάμεις εἰς τὸ πλαίσιον τῆς ὅλης προσπάθειας ἀνόδου καὶ προόδου τοῦ τόπου μας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποῖον εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργεῖου σας καταρτισθὲν πρόγραμμα καὶ πῶς ἐν γένει τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ἀντικρῶζει τὸ ὄλον θέμα» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ἰανουαρίου 1968.

«Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος χειμῶνος κατέστη ἐμφανὴς καὶ ἐπείγουσα ἡ ἀνάγκη μετακινήσεως τοῦ χωρίου Θελέτρα τῆς Πάφου εἰς ἄλλην περιοχὴν.

Πρὸς τούτοις ἐπεσκέφθησαν τὸ χωρίον μέλη τῆς Κυβερνήσεως καὶ διεπίστωσαν προσωπικῶς τὴν ὅλην κατάστασιν ἣτις ἐπιβάλλει τὴν ἐπίσπευσιν μετακινήσεως τοῦ χωρίου.

Ἐρωτᾶται εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται τὸ ὄλον ζήτημα καὶ διατὶ τὸ ὄλον θέμα προωθεῖται κατὰ τόσον ἀργὸν ρυθμὸν» ;

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε, ἡ ἀνάγνωσις τῶν Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων ἔτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασια.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι ὁ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας (Τροποποίησις ὑπ' ἀρ. 2) Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΥΓΕΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΣ ΥΠ' ΑΡ. 2) (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Αιμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος
 Βάσος Λυσσαρίδης
 Ήρόδοτος Νικολαΐδης
 Άνδρέας Καρσεράς
 Παναγιώτης Τουμαζής
 Νίκος Άγγελίδης
 Σωτήριος Γιαννάκης
 Γιάγκος Ποταμίτης.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Υγείας εξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Ἰανουαρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ κύρωσις τῆς Τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Παγκοσμίου Ὁργανισμοῦ Ὑγείας ἣτις προβλέπει τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἀρθρῶν 24 καὶ 25 διὰ νέων ἀρθρῶν.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Παγκοσμίου Ὁργανισμοῦ Ὑγείας ἐν Γενεύῃ, δι' ἐπιστολῆς τοῦ ἡμερομηνίας 21ης Ἰουλίου 1967, διεβίβασε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας τῆς Δημοκρατίας τὴν ὑπ' ἀρ. W.H.A. 20.36 ἀπόφασιν τῆς 20ῆς Συνόδου τοῦ Παγκοσμίου Ὁργανισμοῦ Ὑγείας, διὰ τῆς ὁποίας υἱοθετήθη τροποποίησις τῶν ἀρθρῶν 24 καὶ 25 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Παγκοσμίου Ὁργανισμοῦ Ὑγείας, καὶ ὑπέδειξεν ὅτι συμφώνως τῶν ἀρθρῶν 73 καὶ 79(β) τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὁργανισμοῦ Ὑγείας τροποποιήσεις τούτου τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἅμα τῇ ἀποδοχῇ των ὑπὸ τῶν δύο τρίτων τῶν κρατῶν-μελῶν τοῦ Ὁργανισμοῦ, συμφώνως τῆς συνταγματικῆς ἐκάστου διαδικασίας καὶ ἀφοῦ κατατεθῇ Ἐπίσημος Πράξις εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, Φύλακος τοῦ Καταστατικοῦ.

Ἡ ἀπόφασις διὰ τὴν τροποποίησιν τῶν ἀρθρῶν 24 καὶ 25 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὁργανισμοῦ Ὑγείας προετάθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Βραζιλίας, λόγῳ τῆς σημαντικῆς αὐξήσεως τῶν μελῶν τοῦ Παγκοσμίου Ὁργανισμοῦ Ὑγείας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, προνοεῖ δὲ αὐξῆσιν τῶν μελῶν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὁργανισμοῦ.

Διὰ τοῦ νέου ἀρθροῦ 24 προνοεῖται αὐξῆσις τῶν μελῶν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὁργανισμοῦ ἀπὸ εἰκοσιτέσσαρα εἰς τριάκοντα, ὑποδεικνυόμενα ὑπὸ ἰσαριθμῶν κρατῶν-μελῶν. Ἡ Συνέλευσις τῆς Ὑγείας ἐκλέγει, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν δικαίας γεωγραφικῆς κατανομῆς, τὰ κράτη-μέλη τὰ δικαιούμενα ὅπως ὀρίσῃσι πρόσωπον ἵνα ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ Συμβούλιον. Τὸ πρόσωπον τοῦτο δεόν νὰ ἔχῃ τὰ ἀπαιτούμενα τεχνικὰ προσόντα ἐν τῷ πεδίῳ τῆς ὑγείας καὶ δύναται νὰ συνοδεύηται ὑπ' ἀναπληρωτῶν καὶ συμβούλων.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 25 προνοεῖται ὁ χρόνος θητείας τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τῆς Δημοκρατίας διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 7141 ἀποφάσεώς του τῆς 19ης Ὀκτωβρίου 1967, ἐνέκρινε τὴν τροποποίησιν τῶν ἀρθρῶν 24 καὶ 25 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὁργανισμοῦ Ὑγείας καὶ κετέθεσε διὰ τοῦ Ὑπουργεῖου Ὑγείας εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν κυρωτικὸν νομοσχέδιον.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας εἰσηγεῖται ὅπως ὁ προτεινόμενος νόμος ἀναφέρηται ὡς «Ὁ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὁργανισμοῦ Ὑγείας (Τροποποιήσις ὑπ' ἀρ. 2) (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968» ἀντὶ τοῦ 1967. Περαιτέρω εἰσηγεῖται ὁμοφώνως τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής :

Ο Έντιμος Βουλευτής κ. Αίμιλιος Φράγκος έχει τόν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ο Παγκόσμιος Όργανισμός Υγείας, ό οποίος έδρεύει εις τήν Γενεύην, είναι ένας από τούς διαφόρους οργανισμούς οι όποιοι έγκαθιδρύθησαν από τά Ένωμένα Έθνη πρός προώθησιν τών αρχών αυτών. Έργον του Όργανισμού αυτού είναι νά μελετά τά προβλήματα τά όποια άφορούν τόν ύγειονομικόν τομέα και γενικώς τήν δημοσίαν υγείαν τών κρατών-μελών του Όργανισμού και κυρίως τών ύποαναπτύκτων έξ αυτών. Αί δραστηριότητες του Όργανισμού αυτού είναι πολλά και άξιόλογοι. Τά αποτελέσματα τών δραστηριοτήτων του Παγκοσμίου Όργανισμού Υγείας άναφορικώς με τήν διοργάνωσιν τών ύγειονομικών ύπηρεσιών, τās προμηθείας ύγειονομικού και φαρμακευτικού ύλικου, τήν καταπολέμησιν τών διαφόρων επιδημικών άσθνεσιών όπως π.χ. τής μαλαρίας, τής φυματιώσεως, τής χολέρας, του τύφου, τής λέπρας κ.λ.π., τήν τεχνικήν, επιστημονικήν και ύλικήν βοήθειαν και γενικώς τόν ύγειονομικόν προγραμματισμόν τών ύποαναπτύκτων χωρών είναι έξαιρετικά επιτυχή και άξιόλογα· όμως διά νά επιληφθί ό Παγκόσμιος Όργανισμός Υγείας τών ύγειονομικών προβλημάτων μιας χώρας-μέλους, πρέπει άφ' ένός μεν ή χώρα αυτή νά αίτήση τήν βοήθειαν του Όργανισμού και άφ' έτέρου νά συνεργασθί πλήρως με τούς έμπειρογνώμονας και επιστήμονας του Όργανισμού διά τήν μελέτην και τήν κατάστρωσιν ένός προγραμματισμένου σχεδίου άναπτύξεως τών ύγειονομικών ύπηρεσιών αυτής. Άπαραίτητος δηλαδή προϋπόθεσις νά τύχη μία χώρα-μέλος τής αίτηθείσης βοήθειας είναι ό προγραμματισμός και ή ειλικρινής συνεργασία με τούς ύπευθύνους έμπειρογνώμονας και επιστήμονας του Όργανισμού.

Δυστυχώς ήμεϊς εις τήν Κύπρον δέν δυνάμεθα νά Ισχυρισθώμεν ότι έχομεν άξιοποιήσει τās δυνατότητας και τās εύκαιρίας αι όποιαι μάς παρέχονται ύπό του Παγκοσμίου Όργανισμού Υγείας. Ο λόγος είναι διότι ούδέποτε είχομεν ύγειονομικόν προγραμματισμόν. Ούδέποτε έπαρουσιάσαμεν εις τās συνεδριάσεις του Συμβουλίου Υγείας συγκεκριμένον και ολοκληρωτικόν και καλώς μελετημένον πρόγραμμα άναπτύξεως τών ύγειονομικών μας ζητημάτων.

Είχα τήν εύκαιρίαν νά έλθω εις έπαφήν επανειλημμένως με άρμοδίους παράγοντας του Παγκοσμίου Όργανισμού Υγείας κατά τās προσφάτους επισκέψεις μου εις Γενεύην και άπεκόμισα τήν έντύπωσιν ότι μέχρι σήμερα έλάχιστα έχομεν άξιοποιήσει τās εύκαιρίας που μάς παρέχει ό Παγκόσμιος αυτός Όργανισμός.

Άναφέρομαι από του βήματος τής Βουλής εις τήν διαπίστωσιν αυτήν διότι επιθυμώ όπως ληφθί σοβαρώς τούτο ύπ' όψιν ύπό τών άρμοδιών. Αί τροποποιήσεις τών άρθρων 24 και 25 του Καταστατικού Χάρτου αι όποιαι ένεκρίθησαν κατόπιν έισηγήσεως τής Βραζιλίας κατά τήν 20ήν σύνοδον του Παγκοσμίου Όργανισμού Υγείας αναφέρονται εις τήν αύξησιν τών μελών του Συμβουλίου Υγείας από 24 εις 30 και τόν χρόνον τής θητείας εκάστου έξ αυτών. Έχομεν τήν γνώμην ότι ή επικύρωσις τών τροποποιήσεων αυτών άποτελεϊ όρθήν και επιβεβλημένην ένέργειαν. Έξ όσων γνωρίζω ή Κύπρος ως κράτος-μέλος δικαιούται νά διεκδικήση μίαν έδραν εις τό Συμβούλιον αυτό νοουμένου ότι τά έξοδα τών μελών, τών άναπληρωτών των και τών συμβούλων των καταβάλλονται έξ ολοκλήρου ύπό του Όργανισμού και, άρα, δέν ύφίσταται θέμα δαπάνης.

Άπορώ διατί μέχρι σήμερα δέν επεδιώξαμεν όπως και ή Κύπρος με τήν σειράν της καταλάβη μίαν έδραν εις τό τριακονταμελές Συμβούλιον Υγείας. Τό Συμβούλιον αυτό είναι τό Σώμα εκείνο τό όποϊον άποφασίζει και τελικώς έγκρίνει όλα τά προγράμματα βοήθειας πρός τās διαφόρους χώρας επί παγκοσμίου κλίμακος. Έάν επιτύχωμεν μίαν έδραν εις τό Σώμα αυτό άσφαλώς έχομεν νά ώφεληθώμεν πολύ.

Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν άλλοι όμιληται επί θέματος αρχής :

Εφ' όσον δέν υπάρχουν άλλοι όμιληται επί θέματος αρχής παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματεΐς νά προβούν εις τήν δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου, ή όποία θά γίνη δι' αναγνώσεως τών αριθμών τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοΐμιον. Έπειδή ή Εικοστή Γενική Συνέλευσις του Παγκοσμίου Όργανισμού Υγείας δι' αποφάσεως αυτής υπ' αριθ. W.H.A. 20.36 και ήμερομηνίαν 23 Μαΐου 1967 υιοθέτησε τήν τροποποίησιν τών άρθρων 24 και 25 του Καταστατικού του Παγκοσμίου Όργανισμού Υγείας (ώς τουτο έκτίθεται έν τώ Δευτερω Πίνακι του περι Καταστατικού του Παγκοσμίου Όργανισμού Υγείας (Τροποποιητικού) Κυρωτικού Νόμου του 1967) ως έκτίθεται εις τόν Πίνακα.

Και έπειδή ή έν τώ Πίνακι Τροποποίησις τών άρθρων 24 και 25 έγκριθεΐσα υπό του Υπουργικού Συμβουλίου δι' αποφάσεως αυτού υπ' αρ. 7141 και ήμερομηνίαν 19 Οκτωβρίου 1967 δέον νά κυρωθῆ δια νόμου ψηφιζομένου υπό τῆς Βουλῆς τών Αντιπροσώπων.

Διά ταυτα ή Βουλή τών Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως :—
Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τὸ Προοΐμιον και τὸ 1ον άρθρον έγκριθούν ;

Μή υπάρχουσῆς αντίρρησεως τὸ Προοΐμιον και τὸ 1ον άρθρον έγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τροποποιήσεως. Άρθρον 2ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τὸ 2ον άρθρον και ὁ Πίναξ έγκριθούν ;

Μή υπάρχουσῆς αντίρρησεως τὸ 2ον άρθρον και ὁ Πίναξ έγκρίνονται.

Έληξεν ή δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Η τρίτη ανάγνωσις θά γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θά αναφέρηται ως ὁ περι Καταστατικού του Παγκοσμίου Όργανισμού Υγείας (Τροποποίησις υπ' αρ. 2) Κυρωτικός Νόμος του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εις Νόμον ;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μή υπάρχουσῆς αντίρρησεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Τὸ δεύτερον θέμα επί τῆς ήμερησίας διατάξεως εις τὸ Κεφάλαιον Β εΐναι οί περι Τερματισμοῦ Άπασχολήσεως (Ταμείον δια Πλεονάζον Προσωπικόν) Κανονισμοί του 1967.

Παρακαλῶ τόν Πρόεδρον τῆς αρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Έπιτροπῆς νά αναγνώσῃ τήν έκθεσιν τῆς Έπιτροπῆς εις τήν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩ-
ΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ
(ΤΑΜΕΙΟΝ ΔΙΑ ΠΛΕΟΝΑΖΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΟΥ 1967.

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Αϊμίλιος Φράγκος
Γεώργιος Ίωαννίδης
Σταύρος Ποσκώτης
Νίκος Κόσιης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Πέτρος Στυλιανού
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συνήλθεν εἰς συνεδρίασιν τὴν 15ην Ἰανουαρίου 1968 καὶ ἐμελέτησε τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος Κανονισμοὺς.

Συμφώνως τοῦ ἐδαφίου (4) τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Νόμου περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως, Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐν λόγω ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ ἐὰν μετὰ πάροδον τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀφοῦ ἐμελέτησε τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος Κανονισμοὺς εἰσηγεῖται ὅπως οὗτοι ἀναφέρωνται ὡς «οἱ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως (Ταμεῖον διὰ Πλεονάζον Προσωπικόν) Κανονισμοὶ τοῦ 1968» ἀντὶ τοῦ 1967.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀπεφάσισεν ὅπως μὴ ἐπιφέρῃ οἰανδήποτε ἄλλην τροποποίησιν καὶ εἰσηγεῖται τὴν ἔγκρισιν τούτων ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ τελευταία παράγραφος τῆς ἐκθέσεως δὲν ἔχει διατυπωθῆ καλῶς. «Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀπεφάσισεν ὅπως μὴ ἐπιφέρῃ οἰανδήποτε ἄλλην τροποποίησιν. Οὐδεμία Ἐπιτροπὴ δικαιούται νὰ ἐπιφέρῃ οἰανδήποτε τροποποίησιν, δικαιούται ὅμως νὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν ὀλομέλειαν τοῦ Σώματος τροποποίησιν ἢ ὁποία τότε μόνον λαμβάνει ἰσχὴν ὅταν ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς ὀλομελείας. Ἐπομένως θὰ ἔπρεπεν ἡ παράγραφος νὰ ἀναφέρῃ ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀπεφάσισεν ὅπως μὴ εἰσηγηθῇ οἰανδήποτε τροποποίησιν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Εἶναι μία παράλειψις, κ. Πρόεδρε, καὶ ἐὰν προσέξτε εἰς τὴν προηγουμένην παράγραφον . . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι . . . .

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

. . . ἀναφέρεται κ. Πρόεδρε, ὅτι εἰσηγεῖται τὴν τροποποίησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δέν πρόκειται περί Νομοσχεδίου και επομένως δέν υπάρχουν τὰ στάδια τῆς πρώτης, δευτέρας και τρίτης ἀναγνώσεως. Ὡς ἀναφέρει και ἡ ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐάν δέν υπάρχουν εἰσηγήσεις διὰ τροποποιήσεις τῶν κατατεθέντων Κανονισμῶν, οἱ Κανονισμοὶ ἰσχύουν ὡς ἐθεσπίσθησαν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων διὰ τροποποιήσεις :

Ἐφ' ὅσον δέν υπάρχουν εἰσηγήσεις διὰ τροποποιήσεις θὰ πληροφρήσω τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅτι δύναται νὰ προχωρήσῃ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν Κανονισμῶν ὡς οὗτοι ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Ἐπιτροπικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ περί τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περί Ἀνταλλαγῆς Θεραπευτικῶν Οὐσιῶν Ἀνθρωπίνης Προελεύσεως (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΕΩΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Αἰμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
Ἀνδρέας Καρσερᾶς
Ἡρόδοτος Νικολαΐδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Παναγιώτης Τουμαζῆς
Νίκος Ἀγγελίδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἐξήτασε τὸ περί οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Ἰανουαρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ Κύρωσις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περί Ἀνταλλαγῆς Θεραπευτικῶν Οὐσιῶν Ἀνθρωπίνης Προελεύσεως ἣτις ἐγένετο ἐν Παρισίοις τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1958. Ἡ Συμφωνία αὕτη ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ Ἐπιτροπικοῦ Ἐξωτερικῶν ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας βάσει Ἀποφάσεως τοῦ Ἐπιτροπικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 7063 καὶ ἡμερομηνίαν 28 Σεπτεμβρίου 1967.

Διὰ τῆς ἐν λόγω Συμφωνίας σκοπεῖται ὅπως τὰ συμβαλλόμενα Μέρη εἰς περιπτώσεις ἐπείγουσης ἀνάγκης παρέχουν ἀμοιβαίαν βοήθειαν διὰ τῆς χορηγήσεως τῶν θεραπευτικῶν αὐτῶν οὐσιῶν εἰς ἔνδειξιν πνεύματος ἀνθρωπισμοῦ και Εὐρωπαϊκῆς ἀλληλεγγύης. Ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν τοιαύτων οὐσιῶν θὰ γίνεταί ἀνευ ἑτέρας ἀμοιβῆς πλὴν τῆς ἀπαιτουμένης διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἐξόδων συλλογῆς, παρασκευῆς και μεταφορᾶς τῶν οὐσιῶν τούτων. Ἡ διάθεσις τῶν θεραπευτικῶν αὐτῶν οὐσιῶν θὰ γίνεταί ὑπὸ τὴν ρητὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς διὰ σκοποὺς ἰατρικοὺς ἀνευ πραγματοποιήσεως κέρδους και θὰ παραδίδωνται μόνον εἰς ὀργανισμοὺς καθωρισμένους ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων Κυβερνήσεων.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ὁμοφώνως εἰσηγείται τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἔμφασις ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν.....

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, μίαν διευκρίνισιν θὰ ἤθελα νὰ κάμω, ἐπειδὴ τὰ μέλη τῆς Βουλῆς τὰ μὴ ὄντα ἰατροὶ ἴσως νὰ μὴ γνωρίζουν ὅτι ὅταν ἀναφερώμεθα εἰς θεραπευτικὰς οὐσίας ἀνθρωπίνης προελεύσεως ἐννοοῦμεν τὸ αἷμα, τὸ πλάσμα αἵματος κ.λ.π.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἐννοεῖται τὴν καρδίαν ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἔτι τὸ 1ον ἄρθρον, ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Συμφωνίας. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Κυρωτικοῦ Νομοσχεδίου. Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν, ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περὶ Ἀνταλλαγῆς Θεραπευτικῶν Οὐσιῶν Ἀνθρωπίνης Προελεύσεως (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἐταιρειῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟ-
ΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ
«Ο ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Μιχαλάκης Σαββίδης

Λέλλος Δημητριάδης

Παναγιώτης Τουμαζής

Ανδρέας Γιάγκου

Σωτήριος Γιαννάκης

Εζεκιίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 13ην Ἰανουαρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ ἀρθροῦ 362 τοῦ περὶ Ἐταιρειῶν Νόμου, Κεφ. 113, οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ διάλυσις ξένων ἐταιρειῶν αἱ ὁποῖαι ἐξακολουθοῦσι νὰ διεξάγωσιν ἐργασίαν ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ. Αἱ ὑφιστάμεναι διατάξεις τοῦ ρηθέντος ἀρθροῦ καλύπτουσι μόνον ξένας ἐταιρείας αἱ ὁποῖαι ἔπαυσαν νὰ διεξάγωσιν ἐργασίαν ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ οὐχὶ ὁμως καὶ τὰς συνεχιζούσας τὴν διεξαγωγὴν τοιούτων ἐργασιῶν.

Παρόμοιαι διατάξεις ὑφίστανται καὶ εἰς τὸ ἀρθρον 399 τοῦ περὶ ἐταιρειῶν νόμου τοῦ 1948 τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου, δὲν περιελήφθησαν ὁμως προηγουμένως εἰς τὸν ἡμεδαπὸν νόμον.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἀφοῦ τροποποιηθῇ ὁ τίτλος αὐτοῦ οὕτως ὥστε νὰ ἀναφέρηται ὡς «Ὁ περὶ Ἐταιρειῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968» ἀντὶ τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ὁ περὶ Ἐταιρειῶν Νόμος, Κεφάλαιον 113, ἀποτελεῖ σχεδὸν πιστὸν ἀντίγραφον τοῦ περὶ Ἐταιρειῶν Νόμου ὁ ὁποῖος ἴσχυεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἐθεσπίσθη τὸ 1948. Ἐκτοτε ἔγιναν ἀρκετὰ τροποποιήσεις εἰς τὸ Ἀγγλικὸν νομοθέτημα τοῦ 1948, προσφάτως δὲ σοβαρώταται τοιαῦτα.

Πιστεύω ὅτι μὲ τὴν προτεινομένην τροποποίησιν τοῦ Κεφαλαίου 113 δὲν ἀκολουθοῦμεν τὰς ἐξελίξεις τοῦ τομέως αὐτοῦ τοῦ δικαίου καὶ παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη ὅπως τροποποιηθῇ συντόμως περαιτέρω ὁ περὶ Ἐταιρειῶν Νόμος. Πρὸς τοῦτο ἐλπίζω ὅτι τὸ ἀρμόδιον Ἐπιτελεῖον θὰ καταθέσῃ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον, ἄλλως θὰ ἦτο ἴσως ὀρθὸν διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν τοῦ Σώματος νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος τούτου οὕτως ὥστε νὰ ὑποβάλῃ πρὸς τὸ Σῶμα σχετικὸν τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῷ ἄρθρῳ 362 :

Ἐπισημαίνεται ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 362 εἶναι ὅτι διδεται ἐξουσία εἰς τὸ ἀρμοδίον Τμήμα νὰ διατάξῃ τὴν διάλυσιν ἐταιρείας ἐγγεγραμμένης εἰς Κύπρον, ἢ ὅποια διεξάγει ἐργασίας εἰς Κύπρον, ἐὰν παύσῃ νὰ ἐργάζεται εἰς τὴν Κύπρον. Ἀπλῶς εἶναι θέμα διαγραφῆς, διότι εἰς τὴν οὐσίαν, ἐφ' ὅσον θὰ ἔχη παύσει νὰ ἐργάζεται εἰς τὴν Κύπρον, εἶναι ἀπλῶς θέμα ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἀρμοδίου Τμήματος νὰ τὴν διαγράψῃ ἀπὸ τὸ μητρώον τῶν ἐταιρειῶν.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῷ ἄρθρῳ 362 :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 362 τοῦ βασικοῦ Νόμου.

Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῷ ἄρθρῳ 362 :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐταιρειῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἐταιρειῶν Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῷ ἄρθρῳ 362 :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Τὸ Νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν. Ἡ πρώτη ἔκθεσις ἀνεγνώσθη καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως ἠτοίμασε τὸ Νομοσχέδιον.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνώσῃ ἡ δευτέρα ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Δὲν ἔχει κυκλοφορήσει ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, τὸ Νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὸ Σῶμα ἀφοῦ ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τὴν περασμένην Πέμπτην. Εἰς τὸ Νομοσχέδιον ὁμως ὑπάρχει ἓνα κενὸν εἰς τὸ ἄρθρον 12 (β), καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀφοῦ ἀνταλλάξωμεν ἀπόψεις μετὰ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως θὰ προβῶμεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἄρθρου. Μετὰ ταῦτα θὰ κυκλοφορήσῃ τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὰ Μέλη καὶ ἤδη ὥρῃσα διὰ τὴν 23ην Ἰανουαρίου συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς οὕτως ὥστε νὰ προβῆ εἰς τὴν τελικὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως πρὸς τὸ Σῶμα, νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ συζήτησις καὶ ἡ ἐπιψήφισις ἢ καταψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἐν τῷ μεταξύ ὁμως ἐπληροφόρηθην σήμερον ὅτι εἶναι πιθανὸν τὴν Δευτέραν 23ην Ἰανουαρίου νὰ συνεδριάξῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς, καὶ ἐπομένως θὰ ἦτο ἴσως δύσκολον νὰ συνεδριάσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς δὲν θὰ συνεδριάξῃ εἰς τὰς 23.

Ἡ ἐπομένη συνεδρίασις θὰ ὀρισθῇ διὰ τὴν 26ην μὲ θέμα τοὺς δύο Προϋπολογισμούς, τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Προϋπολογισμὸν Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως. Ἐπομένως τὸ Νομοσχέδιον πρέπει νὰ εἶναι ἕτοιμον διὰ νὰ συζητηθῇ εἰς τὴν πρώτην συνεδρίαν μετὰ τὴν ψήφισιν τῶν Προϋπολογισμῶν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐὰν θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἕτοιμον, κ. Πρόεδρε, δὲν γνωρίζω. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γνωρίζω εἶναι ὅτι θὰ ὑπάρξῃ συνεδρίασις διὰ νὰ τὸ ἐτοιμάσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ κενὸν δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπλήρωτον καὶ πρέπει τοῦτο νὰ πληρωθῇ τοῦλάχιστον ἐντὸς τοῦ 1968.

Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 13ην Ἰανουαρίου 1968.

Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου σκοπεῖται ὅπως οἰονδήποτε ἐπίδομα ἐκπαίδευσέως παρεχόμενον εἰς ἐξαρτωμένους πεσόντων ἢ εἰς ἀναπήρους, δι' ἑαυτοὺς ἢ τὰ τέκνα αὐτῶν, δυνάμει τοῦ βασικοῦ νόμου ἢ οἰουδήποτε μετέπειτα νόμου τροποποιούντος αὐτόν, μὴ ἀφαιρῆται ἐξ οἰουδήποτε χορηγήματος παρεχομένου δυνάμει τοῦ ἐν λόγω νόμου.

Ἡ τροποποιήσις αὕτη ἐγένετο διὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ εὐθυγράμμισις τῶν περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Κανονισμῶν, οἵτινες προβλέπουσι δι' ἐκπαιδευτικὰ χορηγήματα, μὲ τὸν Περί Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων Αὐτοῦ Νόμον τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως (4 τοῦ 1962).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν εἰσηγεῖται ὅπως τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον ψηφισθῆ ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐναρξίς ἰσχύος τοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἀεροσκαφῶν Ὑπεριπταμένων τῆς Περιοχῆς Πληροφοριῶν Πτήσεως (Τέλη) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ ΥΠΕΡΙΠΤΑΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΠΤΗΣΕΩΝ (ΤΕΛΗ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Βάσος Λυσσαρίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Παναγιώτης Τουμαζής

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης

Νίκος Κόσιης

Ίωσηφ Γιαμάκης

Έζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Ἰανουαρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ παροχὴ ἐξουσίας εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ τὴν ἐπιβολὴν τελῶν ἐπὶ τῶν ἀεροσκαφῶν τῶν ὑπεριπταμένων ὑπεράνω τῆς περιοχῆς πληροφοριῶν πτήσεων, ἤτοι τοῦ ἑναερίου χώρου τῆς Δημοκρατίας ἐντὸς τοῦ ὁποίου παρέχονται πληροφορίες πτήσεως ἀεροσκαφῶν καὶ σημαίνεται συναγεμῶς.

Ἡ εἰσαγωγή τῆς προτεινομένης νομοθεσίας κατέστη ἀναγκαία διότι αἱ ὑπὸ τοῦ δημοσίου καταβαλλόμεναι δαπάναι διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ συντήρησιν τοῦ διεθνοῦς ἀερολιμένος Λευκωσίας εἶναι ἤδη κατὰ πολὺ ὑψηλότεραι ἢ αἱ ἐξ αὐτοῦ πρόσοδοι.

Μία τῶν οὐσιωδῶν ὑπηρεσιῶν τῶν προσφερομένων εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον Λευκωσίας εἶναι ὁ ἔλεγχος ἑναερίου κυκλοφορίας ἐντὸς τῆς Περιοχῆς Πληροφοριῶν Πτήσεων. Ὁ ἔλεγχος οὗτος ἀποτελεῖ διεθνῆ ὑποχρέωσιν διὰ τὴν Κύπρον, προσφέρεται δὲ δωρεὰν ἔναντι δαπάνης ἀνερχομένης εἰς £84.000 περίπου ἑτησίως ἐκ τῶν ὁποίων περίπου 10-15% καταβάλλονται ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Ἀρχῶν. Προβλέπεται ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ αὐξηθῆ σημαντικῶς ὅταν ἀρχίσουν λειτουργοῦντα ἐν τῷ Ἀεροδρομίῳ τὰ νέα συστήματα τηλεπικοινωνιῶν VHF (Very High Frequency) καὶ AFTN (Aeronautical Fixed Telecommunications Network). Ἐπειδὴ διὰ τοῦ ὧς ἄνω ἔλεγχου ἐξασφαλίζεται ἡ ἀσφαλὴς πτήσις τόσο τῶν ὑπεριπταμένων τοῦ ἑναερίου χώρου τῆς Κύπρου ὅσον καὶ τῶν προσγειουμένων καὶ ἀπογειουμένων ἐκ τοῦ Ἀεροδρομίου Λευκωσίας ἀεροσκαφῶν, καὶ ἐπειδὴ τὰ ὑπεριπτάμενα τοῦ ἑναερίου χώρου τῆς Κύπρου ἀεροσκάφη εἶναι κατὰ πολὺ περισσότερα ἢ τὰ προσγειούμενα ἢ ἀπογειούμενα ἀεροσκάφη, τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἀπετάθη πρὸς τὸν διεθνῆ Ὀργανισμὸν Πολιτικῆς Ἀεροπορίας αἰτήσαν τὴν παροχὴν βοήθειας βάσει τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ καθιερωθέντος Σχεδίου Κοινῆς Ὑποστηρίξεως (Joint Support Scheme). Ἡ αἴτησις ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τούλαχιστον μέρους τῆς δαπάνης λειτουργίας τοῦ Κέντρου Ἐλέγχου Περιοχῆς ἐκρίθη ἀναγκαῖον ὅπως ἐπιβληθῆ τέλος ἐπὶ τῶν ἀεροσκαφῶν τῶν ἱπταμένων ἐντὸς τῆς Περιοχῆς Πληροφοριῶν Πτήσεως Κύπρου καὶ χρησιμοποιούντων τὰς ὑπὸ τῆς Δημοκρατίας παρεχομένης ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐντὸς τῆς Περιοχῆς ἀσφαλὴ πτήσιν αὐτῶν, ἐξαιρουμένων τῶν ἀεροσκαφῶν τῶν προσγειουμένων εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον Λευκωσίας. Ὑπολογίζεται ὅτι τὸ προῖδον ἐκ τοῦ τοιούτου τέλους δὲν θὰ εἶναι ὀλιγώτερον τῶν £80.000 ἑτησίως. Παρόμοιον τέλος ἐπιβάλλεται ἤδη ὑπὸ 20 κρατῶν-μελῶν τοῦ Διεθνοῦς Ὀργανισμοῦ Πολιτικῆς

Ἐεροπορίας, ὡς ἡ Συριακὴ Δημοκρατία, ἡ Ἑνωμένη Ἀραβικὴ Δημοκρατία, ἡ Γιουγκοσλαβία κλπ. Μέχρι τοῦδε δὲν ἔχει καθορισθῆ ὁμοίομορφον τέλος ἢ διαδικασία εἰσπράξεως αὐτοῦ, ἕκαστον δὲ κράτος τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπιβάλλῃ τοιοῦτον τέλος, ἐπιλέγει τὴν κατὰ τὴν κρίσιν του καλύτεραν διαδικασίαν ὡς καὶ τὸ ὕψος τοῦ τέλους.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται ὁμοφώνως εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἀφοῦ τροποποιηθῆ ὁ τίτλος αὐτοῦ ὥστε νὰ ἀναφέρηται ὡς «Ὁ περὶ Ἀεροσκαφῶν Ὑπεριπταμένων τῆς Περιοχῆς Πληροφοριῶν Πτήσεων (Τέλη) Νόμος τοῦ 1968».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθῶς:—
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχει ἀντίρρησις :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεῖα. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχει ἀντίρρησις :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιβολὴ τελῶν. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχει ἀντίρρησις :

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία πρὸς ἕκδοσιν κανονισμῶν. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀεροσκαφῶν Ὑπεριπταμένων τῆς Περιοχῆς Πληροφοριῶν Πτήσεων (Τέλη) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἐνοικίων (Ἐλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Γίαρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ
«Ο ΠΕΡΙ ΕΝΟΙΚΙΩΝ (ΕΛΕΓΧΟΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ
1968».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νίκος Ἀγγελίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Νίκος Κόσιης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Χρύσης Δημητριάδης

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Χρύσης Δημητριάδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 12ην Ἰανουαρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου οὕτως ὥστε ἅπασαι αἱ ὑποθέσεις αἱ δυνάμει τούτου ἐγειρόμεναι ἢ ἤδη ἐκκρεμοῦσαι νὰ ἐκδικάζωνται καὶ νὰ ἀποφασίζωνται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου ἀντὶ τῶν Συμβουλίων Καθορισμοῦ Ἐνοικίων.

Ἡ προτεινομένη νέα διαδικασία διὰ τῆς ὁποίας τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἐξήταζε τὸ Συμβούλιον θὰ ἐξετάζωνται τώρα ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου κρίνεται ὡς πλέον ἀποτελεσματικὴ.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ μελετήσασαι τὸ ὅλον θέμα εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον Ἰον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης του άρθρου 2 του βασικού νόμου.
 *Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;
 *Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης του βασικού νόμου δι' αντικατάστασews τής λέξεως «Συμβούλιον» διά τής λέξεως «Δικαστήριον».
 *Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;
 *Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης του τίτλου του Μέρους ΙΙΙ του βασικού νόμου. *Άρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

5ον, 6ον και 7ον άρθρον. *Υπάρχουν αντιρρήσεις ;
 *Εφ' ὅσον δὲν υπάρχουν αντιρρήσεις τὸ 4ον, 5ον, 6ον και 7ον άρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διαγραφή του άρθρου 17 του βασικού νόμου και ἐπαναρίθμησης τῶν άρθρων 18 ἕως 26 ὡς 16 ἕως 24, ἀντιστοίχως. *Άρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ὅπως τὸ 8ον, 9ον, 10ον και 11ον άρθρον ἐγκριθοῦν ;
 Μὴ υπάρχουσας ἀντιρρήσεως τὸ 8ον, 9ον, 10ον και 11ον άρθρον ἐγκρίνονται.
 *Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις του Νομοσχεδίου. *Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνη δι' ἀναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ *Ἐνοικίων (*Ἐλεγχος) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 και θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ του περὶ *Ἐνοικίων (*Ἐλεγχος) Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ υπάρχουσας ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

*Ὁ περὶ τής Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περὶ *Ἀνταλλαγῆς *Ἀντιδραστηρίων διὰ τὸν Καθορισμὸν *Ὁμάδων Αἵματος (Κυρωτικός) Νόμος του 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τής ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς *Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τήν ἔκθεσιν τής *Ἐπιτροπῆς εἰς τήν Βουλὴν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΝ ΟΜΑΔΩΝ ΑΙΜΑΤΟΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Αιμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος
 Βάσος Λυσσαρίδης
 Άνδρέας Καρσεράς
 Ηρόδοτος Νικολαΐδης
 Σωτήριος Γιαννάκης
 Παναγιώτης Τουμαζής
 Νίκος Άγγελίδης
 Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίαν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Ἰανουαρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ κύρωσις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περὶ Ἀνταλλαγῆς Ἀντιδραστηρίων διὰ τὸν Καθορισμὸν τῶν Ὁμάδων Αἵματος, ἣτις ἐγένετο ἐν Στρασβούργῳ τὴν 14ην Μαΐου 1962. Ἡ Συμφωνία αὕτη ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας βάσει ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ. ἀρ. 7063 καὶ ἡμερ. 28 Σεπτεμβρίου 1967.

Διὰ τῆς ἐν λόγω Συμφωνίας σκοπεῖται ὅπως τὰ συμβαλλόμενα μέρη, εἰς περιπτώσεις ἐπείγουσης ἀνάγκης, προμηθεύωσιν ἀλλήλα μὲ ἀντιδραστήρια καθορισμοῦ ομάδων αἵματος, νοουμένου ὅτι διαθέτουν ἀρκετὴν παρακαταθήκην δι' ἰδικὴν τῶν χρῆσιν.

Εἶναι γεγονός ὅτι τοιοῦτου εἶδους ἀντιδραστήρια δὲν παράγονται ἐν Κύπρῳ, καὶ προμηθεύονται ταῦτα ἐξ ἄλλων χωρῶν μὲσω ἐμπορικῶν οἴκων.

Λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι πολλάκις ἀντιμετωπίζονται δυσκολαὶ εἰς τὴν προμήθειαν τῶν ἀντιδραστηρίων αὐτῶν ἢ ὑπογραφή τῆς ἐν λόγω Συμφωνίας θὰ εἶναι λίαν ἐπιβλαβὴς διὰ τὴν Κύπρον καὶ θὰ συντείνῃ εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν ἐν λόγω ἀντιδραστηρίων εἰς τιμὰς χαμηλοτέρας καὶ ἐξ ἐγκύρων πηγῶν.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—
 Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον Ιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Ἴον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Ἴον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Ὑπάρχει ἀντίρρησης ;
- Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Συμφωνίας. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;
- Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.
- Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.
- Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περὶ Ἀνταλλαγῆς Ἀντιδραστηρίων διὰ τὸν Καθορισμὸν Ὁμάδων Αἵματος (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον.

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

- Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Παραμένουν δύο θέματα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β τὰ ὅποια δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθοῦν. Τὸ ἐν ἑκ τῶν δύο θεμάτων εἶναι ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968. Τὸ θέμα δὲν δύναται νὰ συζητηθῆ διότι δὲν ἐκυκλοφόρησεν ἡ ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ ἄλλο θέμα τὸ ὅποιον δὲν δύναται νὰ συζητηθῆ εἶναι ὁ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τοὺς Προέδρους τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅπως ἀμέσως μετὰ τὴν ψήφισιν τῶν δύο Προϋπολογισμῶν ἐτοιμάσουν τὰ θέματα διὰ νὰ συζητηθοῦν εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίαν μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν Προϋπολογισμῶν.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια :—

- (1) Ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Ὀδοντιάτρων (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Οἱ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν Μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικοί) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, παραπέμπεται ἐπομένως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Ὁ περί Ὀδοντιάτρων (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας. Θὰ παρεκάλουν ὁμῶς τὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας ὅπως, ἐπὶ ὠρισμένων θεμάτων, συνεργασθῆ καὶ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν.

(3) Οἱ περί Ἐτησίων Ἀδειῶν Μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικοί) Κανονισμοὶ τοῦ 1968 κατετέθησαν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, παραπέμπονται ἐπομένως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἐληξεν ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

«Συζητήσεις ἐπὶ τοῦ θέματος κατὰ πόσον τὸ ζήτημα τῆς ὑποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας δεόν νὰ παραπεμφθῆ πρὸς Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἢ ὄχι».

Ὑπάρχουν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος ἢ εἶναι ἡ γενικὴ ἀπόφασις ὅπως παραπεμφθῆ :

Ὑπάρχουν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι τὸ θέμα δὲν πρέπει νὰ παραπεμφθῆ :

Ἐπομένως ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς δεόν ὅπως κληθῆ καὶ ὀρίση εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως εἰς τὴν Βουλὴν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Παρασκευὴν εἰς τὰς 26 τοῦ μηνὸς καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινὴν. Δὲν θὰ ὑπάρχη θέμα Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων. Τὰ μόνα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως θὰ εἶναι οἱ δύο Προϋπολογισμοί. Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 26ης θὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν διαδικασίαν τὴν ὁποίαν ἠκολουθήσαμεν καὶ εἰς τὸ παρελθόν. Ἡ ἔκθεσις τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἔχει ἤδη κατατεθῆ καὶ ἀναγνωσθῆ εἰς τὴν Βουλὴν. Θὰ ἀναγνωσθῆ ἐπομένως ἡ ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως, θὰ ἀκούσωμεν κατόπιν τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν, καὶ ἡ συνεδρίασις θὰ ἀναβληθῆ διὰ τὴν Δευτέραν οὕτως ὥστε νὰ δοθῆ καιρὸς εἰς τοὺς ἐντίμους κυρίου Βουλευτάς, ἀφοῦ ἀκούσουν καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἀνάλυσιν, νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀπαντήσουν εἰς ὠρισμένα σημεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἤθελαν νὰ δώσουν οἰανδήποτε ἀπάντησιν ἢ διευκρίνισιν τῶν ὄσων θὰ ἀκούσουν. Ἐπομένως ἡ προσεχὴς συνεδρία ὀρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Παρασκευὴν τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Παρακαλῶ τοὺς Προέδρους τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται μὲ τοὺς Προϋπολογισμοὺς, νὰ φροντίσουν ὅπως ἡ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως κυκλοφορήσῃ ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον τῆς 26ης.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὡρα λήξεως 5.20 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν) :—

Ἀγγελίδης Νίκος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσήφ
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νίκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανίκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Διενέργεια μακροπροθέσμου προγραμματικῆς ἐρεῦνης εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν—Ἐπάνδρωσις τοῦ νοσοκομείου Ἀμμοχώστου μετ' ἐπιστημονικῶν καὶ ἄλλο προσωπικῶν—Καθυστέρησις ἱκανοποιήσεως αἰτημάτων ἐκπαιδευτικῶν κ.λ.π.).
2. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας (Τροποποίησις ὑπ' ἀρ. 2) Κυρωτικοῦ Νόμου τοῦ 1968, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Αἴμ. Φράγκου καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. Ἐκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως (Ταμεῖον διὰ Πλεονάζον Προσωπικῶν) Κανονισμῶν τοῦ 1968 καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.
4. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περὶ Ἀνταλλαγῆς Θεραπευτικῶν Οὐσιῶν Ἀνθρωπίνης Προελεύσεως (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
5. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἑταιριῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968, ἡ ἐπ' αὐτοῦ παρατήρησις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Λ. Δημητριάδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
6. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
7. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀεροσκαφῶν Ὑπεριπταμένων τῆς Περιοχῆς Πληροφοριῶν Πτήσεων (Τέλη) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
8. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐνοικίων (Ἐλεγχος) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
9. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμφωνίας περὶ Ἀνταλλαγῆς Ἀντιδραστηρίων διὰ τὸν Καθορισμὸν Ὁμάδων Αἵματος (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
10. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλες

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 26ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1968

(“Ωρα ἐνάρξεως 4.15 μ.μ.)

(Ἄρ. 19)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Τὰ δύο θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι, πρῶτον ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1968 (Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς) καὶ, δεύτερον, ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1968, δηλαδή ὁ Προϋπολογισμὸς Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως.

Προτοῦ ἀρχίσωμεν μὲ τὴν Νομοθετικὴν Ἔργασίαν θὰ ἤθελα νὰ ἀνακοινώσω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς τοῦ Σώματος συνήλθε τὴν 3ην ἀπογευματινὴν καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως ἡ ἐπὶ τούτῳ Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας ἀπαρτίσθη ἐκ τῶν κάτωθι :

κ. Γλαύκου Κληρίδη, ὡς Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ τῶν κ.κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, Βάσου Λυσσαρίδη, Στέλιου Μιχαηλίδη, Παναγιώτη Τουμαζῆ, Ἀνδρέα Γιαγκου καὶ Ἀνδρέα Ζιαρτίδη ὡς μελῶν.

Ὡς πρὸς τὰς μονίμους Ἐπιτροπὰς τοῦ Σώματος ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ σύστασις των παραμείνῃ ἢ αὐτὴ ὡς καὶ εἰς τὸ παρελθόν.

Ἡ ἔκθεσις τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Βουλὴν. Προτοῦ ἀναγνωσθῆ ἡ ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸν Προϋπολογισμὸν Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως, θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ ὁποῖος εὐγενῶς προσεφέρθη ὅπως προσφωνήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ ἀναλύσῃ εἰς τὸ Σῶμα τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, τὰς μελλοντικὰς προοπτικὰς τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ, ἐπίσης, τὰς βασικὰς θέσεις τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν ὅπως λάθῃ τὸν λόγον.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ :

(Ρ. ΣΟΛΟΜΙΔΗΣ)

Ἐντιμε Κύριε Πρόεδρε,

Θεωρῶ ἐξαιρετικὴν τιμὴν διότι προβαίνω ἀπὸ τοῦ Βήματος τῆς Βουλῆς εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ—Συνήθους καὶ Ἀναπτύξεως—τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Αί κρατικά προβλήματα έσόδων και ή κατανομή τούτων εις δαπάνας καταναλωτικές και επενδυτικές είναι ή επίσημος πράξις διά τής οποίας καθορίζεται δι' έκαστον έτος ο ρόλος τής Κυβερνήσεως εις την Έθνικην Οικονομίαν. Τό Κράτος και ή Οικονομία αλληλεξαρτώνται και αλληλεπιδρούν. Παρήλθεν ή εποχή τής ουδετερότητος και τής άποχής του Κράτους από την οικονομικήν ζωήν. Σήμερον τό Δημόσιον* δαπανᾷ καθ' έκάστην έργάσιμον ήμέραν πέραν τών £100,000 και εισπράττει άλλα τόσα.

Οιαδήποτε λοιπόν αυξομειώσεις τής κρατικής δημοσιονομικής δραστηριότητος είναι δυνατόν νά επιφέρη αναστατώσεις εις τόν τόπον και νά διασαλεύση την σταθερότητα τής πορείας προς την θεμελίωσιν τής οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως τής Νήσου μας.

Δι' αυτό, ο Προϋπολογισμός αποτελεί μὲν λογιστικόν ενιαύσιον πίνακα δημοσίων έσόδων και έξόδων αλλά συγχρόνως και κυρίως ούτος απεικονίζει τας θραχυπροθέσμους επιδιώξεις, την ιεράρχησιν τών αναγκών του έτους και τας γενόμενας επιλογάς.

Τοιουτοτρόπως ο Προϋπολογισμός καταντᾷ τό σπουδαιότερον ὄργανον πρακτικῆς έκφράσεως και άσκήσεως τής πρακτικῆς πολιτικῆς δι' έξασφάλισιν τής εϋμερίας του λαου ή, διά νά χρησιμοποιήσω τεχνικόν ὄρον, διά την «μεγιστοποίησην του κοινωνικοῦ ὀφέλους». Έν άλλοις λόγοις, ο Δημόσιος Προϋπολογισμός αποτελεί σχέδιον οικονομικής δράσεως και μέσον θραχυχρονίου προγραμματισμοῦ.

Ο έν λόγω προγραμματισμός υπό τύπον προϋπολογισμοῦ άπορρέει έκ τής μελέτης του σχεδιασμοῦ τής οικονομίας ή οποία ολοκληροῦται υπό μορφήν Σχεδίου. Έν τούτοις είναι καλόν νά έχωμεν διαρκῶς ὑπ' ὄψει ότι διαφέρει ή φύσις του Σχεδίου από εκείνην του Προϋπολογισμοῦ.

Έν Σχέδιον διακρίνεται εις σκοπούς και στόχους. Οι σκοποι αναφέρονται εις μακροχρόνιον περίοδον και έκφράζουν τόν αναζητούμενον ρυθμόν, τό μέγεθος και την φύσιν τής οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως. Οι στόχοι αναφέρονται εις τας επίσημανθεισας προοπτικές τής πενταετίας αι οποίαι πραγματοποιούμεναι δυνατόν νά έξασφαλίσουν την επίτευξιν τών σκοπών του Σχεδίου. Ο Προϋπολογισμός παρέχει διά του κυμαινομένου ὄγκου του την θεωρουμένην έκάστοτε αναγκαίαν εις την Οικονομίαν προωθητικὴν δύναμιν ένῶ συγχρόνως διά του Ισορροπημένου περιεχομένου τών επενδύσεων, τό ὄποιον διατυπῶται μετά πάσης λεπτομερείας δι' έξειδικεύσεως τών δαπανών, αναζητεῖται ή συνεπής έκτέλεσις του Σχεδίου ὅσον άφορᾷ τόν δημόσιον τομέα.

Τό Σχέδιον είναι θεθαίως ένδεικτικόν και καθοδηγητικόν. Καλύπτει τόσον τόν δημόσιον ὅσον και τόν ιδιωτικόν τομέα. Υπόκειται εις μεταβολάς υπό την επίδρασιν άφ' ένός διαφόρων έξωγενών παραγόντων ὡς είναι ή έξέλιξις τής διεθνούς καταστάσεως και ή τεχνολογική πρόοδος και υπό την επίδρασιν άφ' έτέρου τής αντιδράσεως και διαμορφώσεως τής Οικονομίας. Έν αντιθέσει προς τόν Προϋπολογισμόν, τό Σχέδιον δέν αποτελεί νομικήν δέσμευσιν διά την Κυβέρνησιν άλλ' ο μόνος τρόπος συνδρομῆς τής Κυβερνήσεως εις την έκτέλεσιν του παραμένει ή έκ μέρους τής Βουλῆς ψήφισις του Προϋπολογισμοῦ εις Νόμον.

Μετά τας γενικάς αυτάς διευκρινιστικές παρατηρήσεις επί τής σχέσεως και τής φύσεως του Σχεδίου και του Προϋπολογισμοῦ παρακαλῶ, "Εντιμε Κύριε Πρόεδρε, ὅπως μοι επιτραπῆ νά αναλύσω, έν τῷ πλαίσίῳ του Πενταετοῦς Σχεδίου, τόν ιδιάζοντα χαρακτήρα του Προϋπολογισμοῦ του 1968 τόσον από πλευρᾶς έσόδων ὅσον και δαπανών.

Από πλευρᾶς δημοσίων έσόδων επιβάλλεται νά παραμείνουν άμετάθετοι αι επιδιώξεις τής φορολογικῆς μας πολιτικῆς άνκαι τό τρέχον έτος αποτελεί στα-

* Περιλαμβάνει τούς ήμικρατικούς ὄργανισμούς.

θμόν λόγω τής έπικειμένης εισαγωγής ούσιαστικῶν φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων αἱ ὁποῖαι θά ἐπηρεάσουν αἰσθητῶς τήν μελλοντικήν ἐξέλιξιν τοῦ σκέλους ἐσόδων τῶν Προϋπολογισμῶν.

Ἀπό πλευρᾶς δημοσίων ἐξόδων διαγράφεται πολιτική ἐνισχύσεως τής Κυβερνητικῆς δαπάνης καί τὸ 1968 δύναται νά χαρακτηρισθῆ τὸ ἔτος τῶν μεγαλύτερων ποτέ δαπανῶν συντηρήσεως καί ἐπεκτάσεως τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καί τῶν μεγαλύτερων ποτέ δαπανῶν ἀναπτύξεως εἰς τὸν δημόσιον τομέα. Τὸ σύνολον τῶν κρατικῶν δαπανῶν, προβλεπόμενον εἰς £31 ἑκατομμύρια, ἐξαιρουμένων τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν, εἶναι τὸ ὑψηλότερον ποτέ εἰς τήν δημοσιονομικήν ἱστορίαν τοῦ τόπου.

Ἡ ἐξιστόρησις τής ἐξελίξεως καί τής πλεονασματικῆς ἐξισορροπήσεως τῶν δύο σκέλων τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἀπὸ τοῦ Πρώτου Πενταετοῦς Προγράμματος μέχρι σήμερον, θά διευκολύη ἐπίσης τήν ἐπιμέτρησιν τῶν ἐπιπτώσεων ὡς ἐκ τής ἀκολουθηθείσης μέχρι τοῦδε δημοσιονομικῆς πολιτικῆς καί θά ἐπιτρέψῃ, ὑπὸ τὸ εὐρύτερον πρῖσμα τῶν ἐπιτεύξεων τοῦ παρελθόντος, τήν καλυτέραν κατανόησιν τῶν προοπτικῶν τοῦ μέλλοντος.

Ἔντιμοι Κύριοι Βουλευταί,

Αἱ δημόσιαι πρόσοδοι εἰς τὸν κρατικὸν ὀργανισμὸν ἀντικαθιστοῦν εἰς σπουδαίότητα τήν εἰσποὴν εἰς τὸν ἀνθρώπινον. Ὅπως εἶπε χαρακτηριστικῶς ὁ διαπρεπὴς Ἑλλήν οικονομολόγος Κ. Βαρβαρέσσος «ἡ πλέον στοιχειώδης κρατική λειτουργία εἶναι ἡ φοροσυλλογή διότι ἀπ' αὐτὴν ἐξαρτᾶται ἡ ὑπαρξις μιᾶς ὀργανωμένης κοινωνίας».

Ἐπὶ σειράν ἐτῶν ἐτήρησα τὴν Βουλὴν ἐνήμερον ἐπὶ τῶν ἐπιδιώξεων καί τῶν μέσων ἀσκήσεως τής δημοσιονομικῆς πολιτικῆς. Ἐξήγησα διατὶ αἱ θραδεῖαι ἀλλὰ συστηματικαὶ ἐνέργειαι τής Κυβερνήσεως εἰς τὸν δημοσιονομικὸν τομέα ἀπέβλεπον ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν σταδιακὴν ἀνασύστασιν τοῦ φορολογικοῦ καθεστώτος, τὴν βαθμιαίαν θελιώσιν τής φοροτεχνικῆς καί τής φοροσυλλογῆς καί ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν πληρεστέραν ἀναπόκρισιν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις μιᾶς ἐξελικτικῆς πορείας τής Κυπριακῆς οικονομίας.

Ἄλλωστε ἐξ ἀρχῆς σαφῶς εἰδοποίησα τὴν Λαϊκὴν Ἐκπροσώπησιν κατὰ τὴν προσφώνησίν μου ἐνώπιον τής Βουλῆς τὸ 1962 ὅτι «ἡ χρηματοδότησις τής οικονομικῆς μας ἀναπτύξεως θά ἀπαιτήσῃ θυσίας οὐχὶ μόνον διὰ τής μειώσεως ἢ καί τής ἀπαλείψεως κοινδυλίων δαπανῶν ἐκ τοῦ συνηθούς προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ καί διὰ τής αὐξήσεως τῶν ἐσόδων τούτου, ὥστε ἐν συνεχῶς αὐξανόμενον πλεόνασμα νά μεταφέρεται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως».

Ποῖον ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα; Κατὰ τὸ πρῶτον πενταετὲς πρόγραμμα (1962—1966) αἱ Δημόσιαι Πρόσοδοι ἐξ ὅλων τῶν πηγῶν ἀνῆλθον εἰς £118,400,000. Ἐκ τοῦ συνολικοῦ τούτου ποσοῦ μόνον £10,900,000 ἀπετέλεσαν ἔσοδα ἐξ ἐξωτερικῶν πηγῶν, ἦτοι ἀπὸ ξένας χορηγίας καί πιστώσεις. Ὁ Κυπριακὸς λαὸς, ἐξαιρουμένου σοβαροῦ ποσοστοῦ τοῦ Τουρικοῦ στοιχείου ὡς ἐκ τοῦ αὐτοεγκλωβισμοῦ του, συνεισέφερε λοιπὸν ἐντὸς πενταετίας £107½ ἐκ. Εἰς αὐτὴν τὴν συνεισφορὰν περιλαμβάνονται αἱ ἀποπληρωμαὶ εἰς τὸ εἰδικὸν Κρατικὸν Ταμεῖον τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων ἀλλὰ δὲν λογίζονται αἱ εἰσφοραὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων αἱ ὁποῖαι ἀνῆλθον εἰς ἕτερα £4,000,000 περίπου κατὰ τὴν ἴδιαν περίοδον. Χρονολογικῶς αἱ κρατικαὶ πρόσοδοι εἶχον ὡς ὁ παρατιθέμενος Πίναξ I, ὁ ὁποῖος ἐμφαίνει τὴν χρονολογικὴν ἐξέλιξιν, ἦτοι ἀπὸ £21 ἐκ. τὸ 1962 εἰς £28 ἐκ. τὸ 1966.

ΠΙΝΑΞ I

ἔτος	ἔκ.	ποσοστὸν αὐξήσεως ἔναντι τοῦ προηγουμένου ἔτους
1962	21.7 ἐκ.	7.4%
1963	23.3 ἐκ.	7.4%
1964	20.2 ἐκ.	13.3%
1965	25.2 ἐκ.	24.7%
1966	28.0 ἐκ.	11.1%

Λαμβανομένου υπ' όψει και του έτους 1964 ότε η νήσος διήλθεν ιδιαίτέρως ανώμαλον περίοδον, ό μέσος ετήσιος ρυθμός αύξήσεως των πραγματοποιηθέντων κρατικών έσόδων υπήρξε 7.7%. Κατά τό 1967 αί κρατικά πρόσσοδοι υπολογίζονται τώρα ότι θα ανέλθουν εις £29 εκ. περίπου, περιλαμβανομένων των εισπράξεων του Ταμείου των Δανειστικών Έπιτρόπων. Τοιοτοτρόπως ό ρυθμός της διευρύνσεως των έσόδων υπερείχε του ρυθμού άνόδου του εις τρεχούσας τιμάς ακαθάριστου έθνικού προϊόντος.

Η σημαντική σταθερά αύξησις των φορολογικών έσόδων υπήρξε βασικώς συνέπεια της ταχείας άνόδου του έθνικού εισοδήματος και της εισοδηματικής ελαστικότητας του φορολογικού μας συστήματος λόγω της όποιας τά έσοδα εκ φορολογίας ηύξήθησαν με ρυθμόν ταχύτερον της αύξήσεως του έθνικού εισοδήματος. Άλλ' η αύξησις της φοροδοτικής Ικανότητας του τόπου δέν θα ήτο αισθητή εάν παραλλήλως δέν έπετυγχάνετο η πληρεστέρα σύλληψις της φορολογητέας ύλης.

Ειδικώτερον, τά δημόσια έσοδα έξ άμέσου φορολογίας έσημείωσαν σταθεράν πρόοδον ως άποτέλεσμα της άνόδου των χρηματικών εισοδημάτων και της επίλυσεως των συνταγματικών άδιεξόδων. Συναφώς η εύρεθείσα άντισυνταγματικότης των παλαιών φόρων επί των αγάμων και του κερδαινομένου εισοδήματος της συζύγου έμείωσε την άπόδοσιν της άμέσου φορολογίας κατά £200,000 κατ' έτος. Σύν τώ χρόνω όμως η αριθμητική ένίσχυσις και η ποιοτική βελτίωσις της φοροθετικής ύπηρεσίας επέτρεψε την έπαναφοράν της άποδόσεως η όποία διεσαλεύθη έπικινδύνως ως εκ του καταμερισμού της έξουσίας έπιβολής φόρου εισοδήματος εις τρείς διαφορετικάς Άρχάς.

Άναλυτικώς η άπόδοσις του φόρου εισοδήματος έξειλίχθη ως ό παρατιθέμενος Πίναξ II, ό όποιος δεικνύει ότι από £2,900,000 τό 1962 αί εισπράξεις άνήλθον εις £5,200,000 τό 1967.

ΠΙΝΑΞ II

		£
1962	..	2,899,439
1963	..	2,786,249
1964	..	3,535,288
1965	..	3,559,691
1966	..	4,285,921
1967	..	5,170,595

Άπό του 1961 μέχρι σήμερα δέν έγένετο οιαδήποτε διαφοροποιήσις εις την προοδευτικότητα και τό ύψος των φορολογικών συντελεστών άνκαι συμπτωματικώς προεκήθη σχετική ανακούψις ως εκ της προαναφερθείσης άκυρώσεως παλαιών φορολογικών διατάξεων του νόμου. Η διατήρησις των ύψηλών συντελεστών ύπηγορεύθη εκ της ανάγκης δημιουργίας δημοσίας αποταμιεύσεως Ικανής να έπιτύχη την ανάπτυξιν και την πρόοδον του τόπου μας όσον τό δυνατόν δι' Ιδίων μέσων χρηματοδοτήσεως και όσον τό δυνατόν έντός κλίματος νομισματικής σταθερότητας.

Σχετικώς έγγραφα εις ήμερησίαν έφημερίδα* τόν Δεκέμβριον του 1961 ότι εις έποχήν τάσεως κεφαλαιοδιαφυγής θα έχη κακόν ψυχολογικόν αντίκτυπον και έπομένως δυσμενείς έπιπτώσεις η αύξησις του φόρου εισοδήματος. Άλλά προσέθετον: «η ούσιωδεστέρα προϋπόθεσις δια την οικονομικήν ανάπτυξιν του τόπου μας είναι ό έξοπλισμός εις Κεφάλαια. Οί φυσικοί πόροι της Κύπρου άντιπροσωπεύουν μόνον τας δυνατότητας της Νήσου και η αξιοποίησις των θα έξαρτηθῆ κατά μέγα μέρος από τά διαθέσιμα κεφάλαια. Ό ρυθμός της οικονομικής μας προόδου δέν θα προέλθη από την άπαρίθμησιν έργων του Πενταετούς μας Σχεδίου αλλά από την συσώρευσιν και επένδυσιν των έν Κύπρω κεφαλαίων.

Ἐπομένως, ἐν τελευταία ἀναλύσει ἡ ἀνάπτυξις τῆς χώρας θὰ ἐξαρτηθῆ (1) ἀπὸ τὸν ρυθμὸν σχηματισμοῦ ἐγχωρίων κεφαλαίων καὶ (2) ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς εἰσαγωγῆς κεφαλαίων ἀπὸ ἀνεπτυγμένης χώρας. Ἐὰν ἡ φορολογικὴ καὶ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἔτεινεν εἰς τὴν παραγωγικὴν ἐπένδυσιν τῶν δι' ἀναγκαστικῆς ἀποταμιεύσεως συμμαζευομένων κεφαλαίων τότε ἡ προτεινομένη αὐξήσις τοῦ συντελεστοῦ τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποτελέσῃ θετικὴν συμβολήν. Ἀλλὰ εἰς περίοδον κεφαλαιοδιαφυγῆς, αὐξήσις τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον μάλιστα συνοδεύεται ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τῶν μὴ παραγωγικῶν δαπανῶν τοῦ Κράτους, θὰ καταλήξῃ μοιραίως νὰ προκαλέσῃ τὴν παταγώδη ἀποτυχίαν τοῦ Πενταετοῦς Προγράμματος.

Μετὰ ἑξάμηνον μοι ἐγένετο ἡ ὑψίστη τιμὴ νὰ ὑπηρετήσω τὴν πατρίδα μου διὰ τῆς ἀναλήψεως τῆς εὐθύνης τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ νὰ μετουσιώσω οὕτω εἰς πράξιν τὰς ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόψεις μου χάρις εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας πρὸς τὸν ὁποῖον διαδηλῶ δημοσίᾳ τὴν βαθυτάτην μου εὐγνωμοσύνην.

Ἐπὶ ἐξαετίαν οὐδεμία ἀπολύτως μείωσις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν ἐγένετο παρὰ τὰς πολλαχόθεν πιέσεις ἐνῶ τουναντίον ἐκτὸς τῆς ὑψηλοτέρας χαρτοσημάνσεως ἠυξήθησαν καὶ οἱ συντελεσταὶ εἰσφορῶν διὰ τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις, ἐμειώθη ἡ ἐπιχορήγησις τοῦ ἄρτου καὶ ἠυξήθησαν δασμοὶ εἰδῶν πολυτελείας καὶ τὰ τέλη κυκλοφορίας ὀχημάτων καὶ κατοχῆς ραδιοφῶνων. Ταῦτοχρόνως ὁμως ἔχει μεγάλην σημασίαν τὸ ὅτι ἐγένετο μία ἀπίστευτος συμπίεσις τοῦ σκέλους τῶν καταναλωτικῶν δαπανῶν εἰς σημεῖον ὥστε ἀργότερον νὰ μὴ ὑπάρξῃ ἀνάγκη οἰασθήποτε αὐξήσεως τῶν φόρων διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἐκτάκτων καὶ μεγάλων δαπανῶν Ἀμύνης (£9 ἑκ. ἐντὸς τριετίας) ὡς καὶ τῶν μεγάλων δαπανῶν συντηρήσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς Παιδείας (£9.5 ἑκ. ἐντὸς τριετίας). Διὰ τὴν ἐπὶ τῶν δαπανῶν πολιτικὴν θὰ ἀναφερθῶ ἀργότερον.

Οὐχὶ λοιπὸν διὰ μαγείας ἀλλὰ διὰ τῆς ὀδυνηρᾶς μεθόδου τῆς φορολογικῆς ἐπεμβάσεως ἐξησφαλίσθη ἐπιτυχῶς ἡ χρηματοδότησις τοῦ ἀναζητουμένου διὰ τοῦ πρώτου πενταετοῦς προγράμματος ζωογόνου ρυθμοῦ ἀναπτύξεως τοῦ τόπου καὶ διὰ παρὰ τὰς συχνὰς, ποικίλας καὶ κάποτε λίαν κρίσιμους πολιτικὰς ἀνωμαλίας. Ἀλλὰ ἡ αὐστηρὰ καὶ ἀντιδημοτικὴ πολιτικὴ τῆς δημοσίας ἀποταμιεύσεως ἐπέτρεψεν ἐπίσης τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ἀκολουθῶν σημαντικῶν ἐξελίξεων καὶ ριζικῶν διαμορφώσεων τῆς Οἰκονομίας:—

(α) Πρῶτῃ χαρακτηριστικὴ συνέπειά ὑπῆρξαν οἱ συνεχεῖς περισευματικοὶ καταναλωτικοὶ προϋπολογισμοί: Ἀπὸ πλεόνασμα ἑκ £2.8 ἑκ. τὸ 1962 ἐπετεύχθη £8.1 τὸ 1966 καὶ ἀναμένεται πλεόνασμα ἑκ £8.8 ἑκ. τὸ 1967. Ἡ γενομένη τώρα πρόβλεψις διὰ τὸ 1968 εἶναι £9.5 ἑκ. Τὸ σύνολον τῆς δημοσίας ἀποταμιεύσεως διὰ τῶν τακτικῶν προϋπολογισμῶν κατὰ τὴν πενταετίαν τοῦ προγράμματος ἀνῆλθεν εἰς £23.1 ἑκ. καὶ τοῦτο ἐπέτρεψε τὴν ἀνετον χρηματοδότησιν τῶν ἔργων ἀναπτύξεως.

Ἡ Κοινὴ Ἐκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968 ὀρθῶς ἐρμηνεύει τὴν πολιτικὴν δημιουργίαν πλεονασμάτων καὶ ἀναφέρει ὅτι «τὸ γεγονός ὅτι προϋπολογίζονται σημαντικὰ πιστωτικὰ ὑπόλοιπα εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον εἰς τὰ τέλη τῶν ἐτῶν 1967 καὶ 1968 θὰ ὑποβοηθήσῃ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἔργων ἀναπτύξεως διὰ τῆς μεταφορᾶς σημαντικῶν κονδυλίων εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως πρὸς κάλυψιν τῶν ἀντιστοίχων δαπανῶν». Ἐν τούτοις ἀναφέρεται ἀντιφατικῶς ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς δὲν καταρτίζεται εἰς τρόπον ὥστε «νὰ πλησιάζῃ τὰ ὅρια διὰ τὴν ἐπιβολὴν φορολογίας ἀναλόγως τῶν δυνατοτήτων πρὸς ἀξιοποίησιν τῶν πραγματοποιουμένων ἐσόδων τῆς Πολιτείας». Καὶ περαιτέρω ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἐκθεσιν ὅτι αἱ διαφοραὶ εἰς τὰς ἐπαληθεύσεις τῶν Προϋπολογισμῶν ὀφείλονται κυρίως εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν ἐσόδων καὶ ὡς ἐκ τούτου διαπιστοῦται ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ἡ ἀνάγκη καλυτέρας ὀργανώσεως τῆς Οἰκονομίας κοῦτως ὥστε νὰ ὑπάρξῃ ἰσορροπία ἐσόδων καὶ ἐξόδων».

Σέβομαι τὰς ἀπόψεις τῶν Ἐπιτροπῶν ἀλλὰ νὰ μοι ἐπιτραπῇ νὰ διασαφηνίσω εἰς ὁ λ α τὰ Ἐντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θεωρεῖ τὸν Φόρον ὡς μέσον ἰκανοποιήσεως τῶν χρηματικῶν ἀναγκῶν τῆς Πολιτείας. Ἐν τούτοις θεωρεῖ ὅτι αὐτὸς ὁ ρόλος τῆς φορολογίας εἶναι σήμερον δευτερευούσης σημασίας καὶ ὅτι τὸ ἐπίπεδον τῶν δημοσίων προσόδων ἐν σχέσει πρὸς ἐκεῖνο τῶν ἐξόδων δὲν εἶναι θέμα ἐτησίας ἀριθμητικῆς ἰσοζυγίσεως καὶ αὐξομειώσεως τῶν φόρων. Τὸ φορολογικὸν βᾶρος καθορίζεται ἐκ τῶν ἀναγκῶν μιᾶς γενικωτέρας πολιτικῆς ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ προοπτικῶν. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ ἐφετεινὸς Προϋπολογισμὸς τῆς Κύπρου δὲν πρέπει νὰ μελετηθῇ καὶ νὰ κριθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὡς λογιστικὸν ἔγγραφον τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ εἶναι πάντοτε ἐξισωτικὸν τῶν φόρων πρὸς τὰς δημοσίας δαπάνας. Ὁ Προϋπολογισμὸς ἀποτελεῖ εἰς κάθε ἐξειλιγμένην χώραν τὴν πλέον ὑπεύθυνον ἐτησίαν ἐκδήλωσιν καὶ πρᾶξιν πολιτικῆς ἢ ὁποῖα ἐπιδρᾷ μεγάλως καὶ διαφοροτρόπως ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς οἰκονομίας εἴτε πρόκειται περὶ ἰσορροπημένου προϋπολογισμοῦ εἴτε ἑλλειμματικοῦ εἴτε πλεονασματικοῦ.

Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις βάσει τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ ἐξελιξεν τῶν τελευταίων ἐτῶν ἐπέλεξε καὶ ἠκολούθησε συνειδητῶς καὶ μεθοδικῶς τὴν δύσκολον δημοσιονομικὴν πολιτικὴν τῆς δημιουργίας τακτικῶν καὶ διευρυνομένων ἐτησίων πλεονασμάτων.

Τοῦτο εἶναι ἐπίτευγμα ἰδιαιτέρας σημασίας, διότι ὡς χαρακτηριστικῶς ἀνέφερον καὶ ὁ Καθηγητὴς Ζολώτας «εἰς περιόδους ταχείας ἀνόδου τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἡ ἐκτέλεσις ἠϋξημένων προγραμμάτων δημοσίων ἐπενδύσεων, ἐὰν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἀνάλογον διέυρυνσιν τῆς ὑπὸ μορφῆν πλεονάσματος τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ δημοσίας ἀποταμιεύσεως, δύναται νὰ ἀποβῇ εἰς βᾶρος τῶν ἐπενδύσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως τῆς Οἰκονομίας ἢ νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐκδήλωσιν σοβαρῶν νομισματικῶν διαταραχῶν».

Ἡ ἀκολουθηθεῖσα φορολογικὴ πολιτικὴ ἐπέτυχεν ἀκριβῶς, ὡς ὅλοι γνωρίζετε, ὥστε ὁ μὲν ἰδιωτικὸς τομεὺς ν' ἀναπτυχθῇ ὅσον ποτὲ προηγουμένως καὶ ἀνενοχλήτως, ἡ δὲ ἐσωτερικὴ νομισματικὴ σταθερότης νὰ διαφυλαχθῇ καὶ οὕτω ν' ἀποφευχθῇ ἡ ὑπονόμευσις τῶν κοινωνικῶν ὠφελημάτων τῶν εἰσοδηματικῶς ἀσθενεστέρων τάξεων τοῦ λαοῦ.

(β) Ἐτερον ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς τῆς ἐνισχύσεως τῆς δημοσίας ἀποταμιεύσεως ὑπῆρξεν ἡ συνεχῆς ἀποθεματοποιήσις πρὸς διαμόρφωσιν ἀνέτου συναλλαγματικῆς θέσεως: Σήμερον αὕτη ἡ θέσις συγκρίνεται εὐνοϊκῶς μὲ ἐκείνην πολλῶν μεγάλων χωρῶν. Τὸ ἐπίσημον συναλλαγματικὸν ἀπόθεμα τῆς χώρας—μὴ συνυπολογιζομένης τῆς συμμετοχῆς εἰς χρυσὸν παρὰ τῷ Διεθνείῳ Νομισματικῷ Ταμείῳ—ἀνήλθεν ἀπὸ £18 ἑκατομμύρια τὸ 1962 εἰς £40.5 ἑκατομμύρια περίπου τὸ 1967. Τὸ σύνολον τῶν συναλλαγματικῶν διαθεσίμων τῆς νήσου ἠϋξήθη ἀντιστοιχῶς ἀπὸ £31.2 ἑκατομμύρια εἰς £64 ἑκατομμύρια περίπου.

Βάσει τῶν διεθνῶς παραδεδεγμένων, ἐνδεικτικῆς σχέσις ἐπαρκείας τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος μιᾶς χώρας εἶναι ἐκείνη τοῦ ὕψους αὐτοῦ πρὸς τὸ ἐτήσιον ὕψος τῶν εἰσαγωγῶν. Τὸ 1962 ἡ ἐν λόγω σχέσις ἀνήρχετο εἰς 69.5% ἀντιστοιχοῦσα εἰς εἰσαγωγὰς 8 μηνῶν. Τὸ 1967 ἡ ἐν λόγω σχέσις σταθερῶς ἐβελτιώθη εἰς 110% ἧτοι παρέχεται κάλυψις τῶν εἰσαγωγῶν 13 μηνῶν.

(γ) Ἴσως ἡ πλέον ἀποφασιστικὴ ἀλλαγὴ ὡς ἐκ τῆς ἐπιμόνου ἐπιδιώξεως δημιουργίας δημοσίας ἀποταμιεύσεως ὑπῆρξεν ἡ συσσώρευσις ἐν τέλει ἐπαρκῶν κυπριακῶν χρηματικῶν πόρων. Αὕτη ἡ συσσώρευσις ἐγχωρίων κεφαλαίων ὑπῆρξεν ἡ προϋπόθεσις διὰ τὴν ἔμπρακτον υἱοθέτησιν μιᾶς ἀνεξαρτήτου καὶ ὀρθολογικῆς ἀναπτυξιακῆς πολιτικῆς. Πιστεύω ὅτι τὸ νεαρὸν καὶ ἀπειρον Κράτος τῆς μικρᾶς Κύπρου ἐπέτυχε διεθνῆ ἐπίδοσιν εἰς τὸ νὰ μὴ ἐξαρτᾶ πλέον τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐκ τῶν ξένων δωρεῶν. Ἐπὶ πλέον κατωρθώθη ἡ χρηματοδότησις τῆς τεραστίας προσπάθειας τῆς σταδιακῆς ἀναδιάρθρωσεως τῆς Οἰκονομίας ἀνευ τῆς συνήθους εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας μεθόδου τῆς ὑποθηκεύσεως τοῦ μέλλοντος τοῦ τόπου διὰ τοῦ ἀ λ ο γ ἰ σ τ ο υ ἐξωτερικοῦ δανεισμοῦ. Σὰς ὑπενθυμίζω ἐπίσης ὅτι εἰς τὴν Κύπρον δὲν ἐγένετο κἄν προσφυγὴ εἰς τὸ δικαίωμα παροχῆς πιστωτικῶν διευκολύνσεων ἐκ μέρους τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς.

Ἐὰν ἡ Κύπρος δύναται σήμερον ν' ἀενίζη μὲ αὐτοπεποίθησιν τὸ οικονομικόν της μέλλον συνέτεινεν, ὡς ἐλέχθη ἤδη, ὁ ἐπιτυχῆς ἀγὼν τῆς δημιουργίας σεβαστῶν δημοσίων διαθεσίμων δι' ἐπενδύσεις καὶ ἀντιμετώπισιν ἀντιξοοτήτων ἄνκαι ὀφείλω νὰ τονίσω ὅτι ἐξ ἴσου ἀποφασιστικὴν συμβολὴν προσέφερον ἡ δημιουργία τοῦ Γραφείου καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ. Ἄνευ τοῦ ὀλιγαριθμοῦ τούτου σώματος θὰ ἦτο ἀδύνατος ὁ καθορισμὸς ὀρθολογικῆς κλίμακος προτεραιοτήτων καὶ ἡ χρῆσις τῶν ἀποταμιεύσεων θὰ κατέληγε μοιραίως ἀντιοικονομικῇ. Ἄλλωστε ἡ συσσώρευσις κεφαλαίου δὲν ἀποτελεῖ αὐτοσκοπὸν. Ἐπομένως ἡ ἀξιοποίησις τούτου διὰ τῆς ἀξιολογήσεως ἔχει ἐξ ἴσου ἂν ὄχι καὶ μεγαλυτέραν σημασίαν ἀπὸ τὴν συσσώρευσιν διότι ἀναλόγως τῆς διευρύνσεως καὶ τῆς φύσεως τοῦ κρατικοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων δὲν προωθείται μόνον ἡ μεταβολὴ τῆς Οἰκονομίας εἰς ἔκτασιν καὶ βάθος ἀλλὰ ἀσκεῖται συμψηφιστικὴ πολιτικὴ, ἀναδιάρθρωτικὸν χαρακτήρος, συντελοῦσα εἰς τὴν διατήρησιν ὑψηλῶν ἐπιπέδων οικονομικῆς δραστηριότητος τοῦ τόπου.

Αὕτη ὑπῆρξεν ἐν περιλήψει ἡ ἐπίπτωσις τῆς πολιτικῆς τῶν πλεονασμάτων τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦμεν καὶ διὰ τὸ τρέχον ἔτος καὶ ἡ ὁποία ἐπέτρεψεν εἰς τὸ Κράτος νὰ ὑποστῇ τὴν ἀπώλειαν σημαντικῶν ἐσόδων διὰ τῆς προσφάτου μειώσεως τῶν δασμῶν ὅταν τοῦτο ἐκρίθη γενικώτερον ἐξυπηρετικόν. Ἡ ἴδια πολιτικὴ ἐπιτρέπει τώρα τὴν δραστηκὴν μείωσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἄνευ κινδύνου νομισματικῶν ἢ ταμειυτικῶν διαταραχῶν. Τοιοῦτοτρόπως θὰ προκληθῇ αὐξήσις τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως ἥτις ἐπηρέασθη τελευταίως ὡς ἐκ τῆς σχετικῆς ἀνόδου τῆς τιμῆς πλείστων εἰσαγομένων προϊόντων. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ θὰ ὑποβληθῇ συντόμως τροποποιητικὸν νομοσχέδιον ἐκσυγχρονίζον καὶ τὸ καθεστῶς τῆς προσωπικῆς φορολογίας ὅτε θὰ εἶναι δυνατόν νὰ παρασχεθῇ εἰς τὰ Ἐντιμα Μέλη πλήρης ἀνάλυσις ὅλων τῶν προνοιῶν αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουν σύστημα φορολογικῶν ἀποσβέσεων καὶ ἀπαλλαγῶν δι' ἐπιτάχυνσιν τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἀποταμιεύσεων καὶ τῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων.

Ἡ φορολογία λοιπὸν δὲν ἐπιδιώκει ἀπλῶς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ταμειυτικῶν ἀναγκῶν τοῦ Κράτους καὶ ἡ φορολογικὴ μας πολιτικὴ δὲν εἶναι ἀποκλειστικῶς ἢ κυρίως ταμειυτικῆς φύσεως. Ἐν συνόψει: (1) Ἡ ἄμεσος φορολογία τοῦ εἰσοδήματος (καὶ τῆς ἀκινήτου περιουσίας) ἐπηρεάζει κατ' ἐξοχὴν τὴν κατανομὴν τοῦ πλοῦτου διότι οἱ συντελεστοὶ ἀποτελοῦν συνάρτησιν τοῦ μεγέθους τῆς φορολογητέας ὕλης. Τοιοῦτοτρόπως δὲν ἐπιτρέπομεν ἀνεξέλεγκτον ἀνισότητά εἰσοδήματος. Ταῦτοχρόνως, αἱ παρεχόμεναι ὑπὸ τοῦ Κράτους ὑπηρεσίαι καλύπτουν ὅλους τοὺς πολίτας ἀσχετῶς πλοῦτου, εἰς μερικὰς δὲ περιπτώσεις προσφέρονται ἰδιαίτερα ἐπιπρόσθετοι ἐξυπηρετήσεις εἰς τοὺς εἰσοδηματικῶς ἀδυνάτους πολίτας. (2) Ἡ ἔμμεσος φορολογία διὰ τῆς ἐπιδράσεώς της ἐπὶ τῆς δαπάνης καὶ τῆς καταναλώσεως διαμορφώνει τὴν ἐμπορίαν καὶ τὴν κατανομὴν τῶν ἀγαθῶν. Συγχρόνως, ἡ ἔμμεσος φορολογία προκαλεῖ βεβαίως τὴν μεγαλυτέραν καὶ εὐκολωτέραν εἰσορὴν ἐσόδων εἰς τὸ Κρατικὸν Ταμεῖον.

Συναφῶς, ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968 εἰσῆχθη νέον δασμολογικὸν καθεστῶς ὑπὸ τὸ ὁποῖον θὰ ἐκσυγχρονισθῇ ἡ λειτουργία καὶ θὰ βελτιωθῇ ἡ ἀπόδοσις τοῦ πλέον προσοδοφόρου Τμήματος τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ διεθνῶς υἱοθετηθέντος συστήματος τῶν Βρυξελλῶν θὰ προσκρούσῃ ἀρχικῶς εἰς δυσκολίας λόγῳ τῆς ἐλλείψεως πείρας τοῦ τελωνειακοῦ προσωπικοῦ καὶ τῆς φυσικῆς δυσφορίας τοῦ ἐμπορευομένου κόσμου διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν συνηθειῶν του. Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει πρόοδος ἄνευ ἀλλαγῆς. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς τελωνειακῆς ὑπηρεσίας, ἥτις ἔτυχεν ἐγκρίσεως ὑπὸ μορφήν νόμου, ἐπετεύχθη ἐξοικονόμησις προσωπικοῦ κατὰ 20% περίπου. Τόσον ἡ Βουλὴ ὁμοφώνως, ὅσον καὶ ἡ Συντεχνία Δημοσίων Ὑπαλλήλων ὑπέβαλον τὴν εἰσῆγησιν ὅπως τὸ πλεονάζον προσωπικὸν ἀπορροφηθῇ εἰς τὴν ὑπόλοιπον Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν. Ἄνταποκρινόμενος, κατέβαλον μετὰ τῶν συνεργατῶν μου μεγάλας προσπάθειάς, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ τοῦτο προηγούμενον διὰ τοῦ ὁποίου τυχὸν πληθῶρα ὑπαλλήλων ἐξ ἑνὸς τμήματος θεραπεύεται διὰ τῆς μετακινήσεως τούτων εἰς ἄλλα, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ εἰλικρινὴς ἐπιθυμία πάντων παραμένῃ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας. Δὲν κηρύττω ἀστοργίαν καὶ ἀδιαφορίαν πρὸς τὸν ἀνθρώ-

πιστὴν αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἀνάγκης τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀδύνατων ἀποταμιεύσεων, τὴν τὴν

πινον παράγοντα, αλλά τὸ δημόσιον συμφέρον δὲν ἐξυπηρετεῖται διὰ τῆς συναισθηματικῆς διογκώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας. Εἰς τὸν τομέα τῆς ἐμμέσου φορολογίας θὰ ἀναφέρω ἐπίσης ὅτι μελετῶνται οἱ διάφοροι τύποι φόρων ἐπὶ τοῦ κύκλου ἐργασιῶν οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968, μέχρι τοῦ 1970 θὰ ἐφαρμοσθοῦν ὁμοιομόρφως εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, οὕτως ὥστε φοροτεχνικῶς ἡ Κύπρος νὰ μὴν εὐρεθῆ ἐκτεθειμένη ἐὰν καὶ ὅταν ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς βαθμιαίας καταργήσεως τοῦ δασμολογικοῦ τῆς τείχους καὶ τῆς σταδιακῆς φορολογικῆς ἐναρμονίσεως πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινότητα.

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν πολιτικὴν αὐξήσεως τῶν δημοσίων προσόδων ἠκολούθηθη πολιτικὴ μειώσεως τῶν τακτικῶν δημοσίων ἐξόδων. Ἐὰν τοῦτο δὲν ἐπιτυχάνετο ἡ πολιτικὴ πλεονασμάτων θὰ ἦτο ἀδύνατος ἄνευ περαιτέρω αὐξήσεως τοῦ φορολογικοῦ βάρους τοῦ λαοῦ.

Κατωρθώθη λοιπὸν ὅπως αἱ δημοσίου δαπάναι εἰς τὸν τακτικὸν προϋπολογισμόν πραγματοποιοῦνται εἰς ὕψος τὸ ὁποῖον παρέμεινε κατ' οὐσίαν στατικόν, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸν παρατιθέμενον Πίνακα III, ὁ ὁποῖος δεικνύει ὅτι ἀπὸ τὸ 1962 ὅτε τὸ ὕψος τῶν κρατικῶν δαπανῶν ἦτο περίπου £13 ἑκ. παρέμεινε μέχρι τοῦ 1966 εἰς £13 ἑκ., ἐπὶ πλέον αἱ δαπάναι διὰ τὴν ἄμυναν καὶ τὴν παιδείαν.

ΠΙΝΑΞ III

1962	..	13,640,000	πλέον £2 ἑκ. δι' ἐπιχορήγησιν Κοινοτικῶν Συνελεύσεων.
1963	..	13,635,000	πλέον £2 ἑκ. δι' ἐπιχορήγησιν Κοινοτικῶν Συνελεύσεων.
1964	..	13,933,000	πλέον £1,823,000 δι' Ἄμυναν καὶ £1,600,000 διὰ Ε.Κ.Σ.Κ.
1965	..	13,410,000	πλέον £3,367,000 δι' Ἄμυναν καὶ £2,955,000 διὰ Παιδείαν (ὡς ἑκ τῆς διαλύσεως τῆς Ε.Κ.Σ.Κ.).
1966	..	£13,473,000	πλέον £2,990,000 δι' Ἄμυναν καὶ £3,205,000 διὰ Παιδείαν.

Ἐπομένως κατὰ τὸ πρῶτον πενταετὲς πρόγραμμα ἡ συμπίεσις τοῦ σκέλους τῶν δαπανῶν τῶν τακτικῶν προϋπολογισμῶν ὑπῆρξε πρωτοφανὴς ἐὰν ἀναλογισθῆ τις ὅτι τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν τακτικῶν δαπανῶν εἶναι ἀνελαστικόν καὶ μάλιστα κατωχυρωμένον νομικῶς νὰ ὑφίσταται ἐπιείκους αὐξητικὰς ἀναπροσαρμογὰς ὡς εἶναι π.χ. τὸ δημόσιον μισθολόγιον καὶ τὸ κονδύλιον τῶν συνταξιοδοτήσεων. Βεβαίως ὑπῆρξεν ἀπὸ τοῦ 1964 ἐξοικονόμησις τῶν μισθῶν τῶν ἀποχωρησάντων Τούρκων ὑπαλλήλων, ἀλλὰ σταδιακῶς ἡ προσωρινὴ καὶ μόνιμος πλήρωσις τῶν ἐν λόγω θέσεων καὶ ἡ προσθήκη νέων ὡς καὶ ἡ αὐξήσις τῆς ἀστυνομικῆς δυνάμεως καὶ τῶν δαπανῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἔχουν σχεδὸν ἐξουδετερώσει ταύτην.

Οἰαδήποτε τεχνικὴ ἀνάλυσις τῶν τακτικῶν προϋπολογισμῶν τῆς Δημοκρατίας θὰ ἀποδείξῃ περιτράνωσιν ὅτι δὲν εἶχε παραμείνει περιθώριον οἰκονομίων. Γνωρίζω ἐν τούτοις ὅτι καλλιεργοῦνται ἐντυπώσεις περὶ σπατάλων προϋπολογισμῶν καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐμφανίζεται ἀρθρογραφία περὶ τῆς ἀνάγκης πατάξεως τῆς δῆθεν διασπαθίσεως τοῦ δημοσίου χρήματος.

Ἐκάλεσα μετ' ἐμφάσεως τὴν Βουλὴν τὸ 1965 νὰ προβῆ εἰς περικοπὰς οἰωνοδῆποτε ὑπερβολικῶν ἢ περιττῶν κονδυλίων τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἐπαναλαμβάνω καὶ τώρα τὴν ἐκκλησίαν μου διὰ τὸν ὑπὸ ἐξέτασιν τακτικὸν προϋπολογισμόν, ὅστις τυγχάνει μάλιστα ὁ ὑψηλότερος ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Δημοκρατίας. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δέον ὅπως ἡ Βουλὴ ἔχει ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς αὐστηρᾶς περιστολῆς τῶν τακτικῶν δαπανῶν ἤρχισε μὲν νὰ χαλαροῦται ἀλλὰ τοῦτο χάριν τῆς ποιοτικῆς καὶ ποσοτικῆς βελτιώσεως τῶν παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Κράτους ποικίλων ὑπηρεσιῶν.

Τοιοιουτρόπως, από τοῦ 1967, πρώτου ἔτους τοῦ νέου πενταετοῦς σχεδίου, ἐγένετο προσεκτική καὶ βαθμιαία αὐξήσις τοῦ κόστους λειτουργίας τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, ἡ ὁποία συνεχίζεται καὶ ἀπεικονίζεται εἰς τὸν τακτικὸν προϋπολογισμόν τοῦ 1968, ὡς ὁ παρατιθέμενος Πίναξ IV, ὁ ὁποῖος δεικνύει ὅτι αἱ συνήθεις δαπάναι πλέον τῆς ἀμύνης καὶ τῆς παιδείας ἀπὸ £14,700,000 τὸ 1967 ἀνήλθον τὸ 1968 εἰς £14,900,000.

ΠΙΝΑΞ IV

	1967	1968
	(κατ' ἐκτίμησιν)	(προϋπολογιζόμεναι)
Δαπάναι συνήθεις	£14,705,000	£14,865,000
Δαπάναι Ἀμύνης	£2,970,000	£2,500,000
Δαπάναι Παιδείας	£3,366,000	£3,494,000

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ὁ τακτικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους θὰ τύχη ἀναπροσαρμογῆς διὰ νὰ καλύψῃ τὰς μελετωμένας ἀναδιρθώσεις εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν.

Ἐγένοντο ἤδη πολλὰ διὰ τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν, καὶ ὀρθῶς, διότι τὸ μέλλον τοῦ τόπου εἰς μέγα βαθμὸν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ποιότητα τῆς κρατικῆς μηχανῆς. Ἐκτὸς τοῦ Δημοσιοῦπαλληλικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ συστήματος συνταξιοδοτήσεως τὸ ὁποῖον ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν ἀπαιτεῖται συνεχῆς προσπάθεια ἀναδιοργανώσεως ὄλων τῶν ὑπηρεσιῶν οὕτως ὥστε ἡ αὐξανόμενη παραγωγικότης νὰ δικαιολογήσῃ τὸ ἀπαιτούμενον κόστος διὰ μίαν μισθολογικὴν ἀναπροσαρμογὴν. Ἡ Δημοσία μας Ὑπηρεσία περιέχει ἐξαιρετὸν ἀνθρώπινον ὕλικὸν τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει διὰ λόγους οικονομικῆς φύσεως νὰ διαρρέουσιν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα, τὸν ὁποῖον ἐτάχθη νὰ ἐξυπηρετῇ. Ἐν τούτοις ἔχομεν ὑπηρεσίαν ἣτις σήμερον ἀπορροφᾷ πέραν τοῦ 35% ὄλων τῶν δαπανῶν τοῦ Κράτους καὶ τοῦτο ἐπιβάλλει, χάριν τῆς ὑγιοῦς ἐξελιζέως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, τὴν συγκέντρωσιν τῶν προσπαθειῶν πάντων δι' ἀνύψωσιν τῆς ποιοτικῆς στάθμης παρὰ τῆς ἀριθμητικῆς δυνάμεως ταύτης. Συγχρόνως ἀπαιτεῖται καὶ ἀναζητεῖται νέα ἀντιμετώπισις ἣτις θὰ ἐπιτρέπῃ τὴν προσφορὰν ἐλκυστικῶν ἀπολαβῶν εἰς τοὺς παρέχοντας ἱκανὰς ὑπηρεσίας ἀναλόγως τῆς ἀξίας των, τῆς φύσεως τῶν καθηκόντων των καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κράτους.

Ἄλλοίμονον ἔάν ἡ Δημοσία Ὑπηρεσία τῆς Κύπρου δὲν συναγωνίζεται τὸν ἰδιωτικὸν τομέα εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν καλύτερων στοιχείων τοῦ τόπου. Διότι αὕτη ἔπαυσε νὰ εἶναι ἀπλοῦν ἐκτελεστικὸν ὄργανον. Ἀπαιτεῖται τώρα νὰ γίνῃ πλήρως ἀντιληπτὸς ὁ νέος προορισμὸς τῆς. Ἡ ὑπάρχουσα ὀργάνωσις καὶ ἡ μισθολογικὴ διάρθρωσις βασίζονται ἐπὶ παλαιῶν ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἐκ τῶν ἐκ παραδόσεως δραστηριοτήτων καὶ εὐθυνῶν τῆς Κυβερνήσεως. Μέχρι τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν ἡ Κυβέρνησις ἡσχολεῖτο κυρίως μὲ τὴν τήρησιν τοῦ νόμου καὶ τῆς τάξεως καὶ τὴν ἀνάλογον φθοροσυλλογὴν. Εἰς μίαν ραγδαίως ἀναπτυσσομένην οἰκονομίαν, ὡς κατέστη ἡ Κυπριακὴ, ἡ ἔμφασις ἐπὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας μετατίθεται καὶ ἐντείνεται. Μία νέα διάρθρωσις καθίσταται λοιπὸν ἀναγκαία. Εἰς νέος τύπος δημοσίου λειτουργοῦ δέον ὅπως δημιουργηθῇ, ἐπιφορτισμένου οὐχὶ ἀπλῶς μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου καὶ τῶν κανονισμῶν, ἀλλὰ καθηρτισμένου καὶ διαθέτοντος τεχνοοικονομικὰς γνώσεις καὶ τεχνοκρατικὰς ἱκανότητας. Ὁ ὑπάλληλος τοῦ Δημοσίου ἀναμένεται νὰ εἶναι πλέον ἐνεργὸς συντελεστής τῆς κοινωνικῆς καὶ οικονομικῆς ἀναπτύξεως ἡ ὁποία σήμερον συλλαμβάνεται, διατυπῶται, προωθείται καὶ δημιουργεῖται ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ Κράτους. Δι' αὐτὸν τὸν ἀναπτυξιακὸν προσανατολισμὸν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἀπαιτεῖται καὶ ἀναθεώρησις τοῦ συστήματος ἀπολαβῶν κατὰ τρόπον ὥστε οἱ καλύτεροί νὰ προσελκύνονται εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν καὶ οἱ διακρινόμενοι καὶ μετεκπαιδευόμενοι νὰ παραμένουν εἰς αὐτήν.

Ἐχομεν κληρονομήσει μίαν καλὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ἄνκαι μορφῆς ἰδίως ἐκτελεστικῆς καὶ συντηρητικῆς ὡς ἐκ τῆς ἀποικιακῆς φύσεως τῆς διακυβερνήσεως τοῦ τόπου. Ἐν τῷ μεταξύ δέον ὅπως μὴ παροραθῇ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ὑπηρεσία αὕτη ὑπέστη τὸν ἀντίκτυπον τῶν σοβαρῶν πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν, τῶν συν-

ταγματικῶν διακριτικῶν διατάξεων καὶ τῶν διοικητικῶν καταμερισμῶν ὡς ἐκ τῆς αἰφνιδίας ἀνάγκης ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας Κυπριακοῦ Κράτους εἰς ἀντι-κατάστασιν τοῦ ἀποικιακοῦ πολιτεύματος.

Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀνελήφθη πρωτοβουλία ἀναδιοργανώσεως ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς καὶ τὰ Ἐντιμα Μέλη γνωρίζουν ἐξ ἰδίας πείρας ὅτι εἶναι εὐκολωτέρα ἡ διατύπωσις τῆς ὑπάρξεως τοῦ προβλήματος παρὰ ἡ ἐπιμέτρησις του καὶ ἡ ἐξεύρεσις τῆς ὀρθῆς λύσεως. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἐπιφέρει εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ἐν τῷ συνόλῳ τῆς βεβιασμένης ἢ σαρωτικῆς ἀναδιάρθρωτικῆς μεταβολᾶς. Εἰς πλείστας νεοανεξαρτήτους χώρας ἐθεωρήθη πατριωτικὸν καθήκον ἡ ἀντικατάστασις τῆς θεωρουμένης ἀποικιακῆς ἐμπνεύσεως Δημοσίας Ὑπηρεσίας διὰ μεταφυτεύσεως μηχανισμῶν ἐκ προηγμένων χωρῶν καὶ μὲ ἀποτέλεσμα, ὡς ἀναλύεται εἰς σχετικὴν ἐπιθεώρησιν τῆς Διεθνούς Τραπεζῆς,* νὰ περιέλθουν αἱ κρατικαὶ ὑπηρεσίαι εἰς κατάστασιν καθολικῆς ἀνυποληψίας. Εἰς τὴν Κύπρον ἤρχισεν ἐγκαίρως καὶ ἐκλεκτικῶς ἡ ἀποστολὴ ἑκατοντάδων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ πολιτῶν διὰ μετεκπαίδευσιν καὶ ἐξειδίκευσιν. Βαθμιαίως ἤρχισε καὶ ἡ ἀναδιάρθρωσις μερικῶν Τμημάτων, συνήθως τῆ βοήθεια ζήνων ἐμπειρογνομόνων, ὡς εἶναι τὸ Τμήμα Στατιστικῆς καὶ Ἐρευνῶν, τὰ Τελωνεῖα, τὸ Γενικὸν Λογιστήριον ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσαγωγὴν ἠλεκτρονικοῦ μηχανογραφικοῦ συστήματος καὶ παραλλήλως ἡ ἴδρυσις νέων, ὡς εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ τῶν ὀποίων ἡ συμβολὴ καὶ εἰς τὴν ἀλλαγὴν τοῦ τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ἐργάζεσθαι τῶν ἀνωτέρων ὑπηρεσιακῶν παραγόντων ὑπῆρξε τῷ ὄντι ἀνεκτίμητος.

Αὕτῃ ἡ ἀθόρυβος συστηματικὴ προσπάθεια ὀφείλει νὰ μὴ σταματήσῃ καθ' ὅτι ἀποτελεῖ συνεχῆ διαδικασίαν ἀνανεώσεως καὶ προσαρμογῆς τῶν ἐπὶ μέρους ὑπηρεσιῶν τοῦ Κυπριακοῦ Κράτους πρὸς τὴν πρόοδον καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ συγχρόνου κόσμου. Ἐν τῷ μεταξύ, ἀπεκτήθη ἡ ἐμπειρία τῆς διοικήσεως τοῦ τόπου μας δι' ἡμῶν τῶν ἰδίων καὶ ἰδίως ἐκτήθη σχετικὴ πείρα εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν διὰ τὴν μελέτην καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου.

Εἴμεθα λοιπὸν ἔτοιμοι τῶρα νὰ ἐπινοήσωμεν καὶ νὰ ἀφομοιώσωμεν ταχέως ἓνα ἐκσυγχρονισμὸν τῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ συστήματος λειτουργίας τῆς κρατικῆς μηχανῆς ἐν τῷ συνόλῳ τῆς. Μόνον ἐντὸς ἐνὸς νέου καὶ δυναμικοῦ κλίματος ἀναπροσανατολισμοῦ πρὸς σταθερὰν αὐξήσιν τῆς παραγωγικότητος θὰ δυνηθῶμεν νὰ δημιουργήσωμεν, διὰ τῶν συνεχιζομένων ἐπὶ μέρους λεπτομερῶν ἀναδιοργανώσεων, μίαν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ἱκανὴν νὰ ὑποβαστάσῃ τὸ βῆρος τῆς διαχειρίσεως τοῦλάχιστον διπλασίων τῶν μέχρι τοῦδε κρατικῶν παραγωγικῶν δαπανῶν ἄνευ τῶν ὀποίων, ὡς ἀναλύεται εἰς τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀνατεῖλουν διὰ τὸν τόπον μας ἡμέραι μεγάλης εὐημερίας.

Τὴν γενεσιουργὸν δύναμιν τῆς Οἰκονομίας ἀποτελοῦν αἱ ἐπενδύσεις. Μὲ μίαν βραδέως ἀλλὰ σταθερῶς ἀναπροσαρμοζομένην Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν κατωρθώθη κατὰ τὸ πρῶτον Πενταετὲς Πράγραμμα νὰ πραγματοποιηθοῦν κρατικαὶ παραγωγικαὶ δαπάναι ἐκ £27 ἑκ.

Ἐὰν προστεθοῦν αἱ ἐπενδύσεις τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον τὸ σύνολον τῶν δημοσίων δαπανῶν ἀναπτύξεως ἀνῆλθεν εἰς £39 ἑκατομμύρια περίπου. Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ Πενταετοῦς Σχεδίου ἔχουν ἐπενδυθῆ περίπου £7.2 ἑκ. καὶ κατὰ τὸ 1968 ἀναμένεται νὰ πραγματοποιηθῇ δαπάνη πολὺ μεγαλυτέρα.

Διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀναπτύξεως 7% καὶ νοουμένου ὅτι ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς θὰ ἀναποκριθῇ δι' ἐπενδύσεων ὕψους £135 ἑκ. περίπου, θὰ ἀπαιτηθῇ παραλλήλως δαπάνη ἀναπτύξεως £55 ἑκ. περίπου ἐκ μέρους τοῦ Κράτους

* "Finance and Development": Public Administration for What? September, 1967.

καὶ ἐτέρων £10 ἐκ. ἐκ μέρους τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν. Ἐπομένως θὰ ἀκολουθηθῇ πολιτικὴ διογκώσεως τῶν κρατικῶν παραγωγικῶν δαπανῶν. Τὸ Κράτος ὁμως, ὀφείλει νὰ εἶναι ἔτοιμον νὰ ἀναλάβῃ ταχέως, τῇ βοήθειά μιᾶς λίαν ἱκανῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, συμψηφιστικὰς ἐπενδύσεις δι' ὑποκατάστασιν τυχόν ἀδυναμιῶν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Παρομοίως, διόγκωσις τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων πέραν τῶν προβλέψεων τοῦ Σχεδίου δέον ὅπως ἐπισημαίνεται ἐγκαίρως διὰ τοιαύτης θεσμικῆς ὀργανώσεως ὥστε τὸ Κράτος νὰ δύναται νὰ ἀνασχετῇ ἐγκαίρως τὰς δημοσίας δαπάνας πρὸς ἀποφυγὴν τῶν κινδύνων τοῦ πληθωρισμοῦ.

Ἡ διὰ τῶν Προϋπολογισμῶν πραγματοποιηθεῖσα συνολικὴ κατανάλωσις καὶ ἐπένδυσις τοῦ Κράτους ἀνῆλθεν εἰς £111.1 ἐκ. Εἰς αὐτὸ τὸ σύνολον δὲν περιλαμβάνονται βεβαίως μεταφορὰ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως τὸ ὅποιον συνήθως τροφοδοτεῖται ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου διὰ τῶν τακτικῶν προϋπολογισμῶν ὑπὸ μορφήν κονδυλίου δαπάνης. Συναφῶς, ἡ τοιαύτη μεταφορὰ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως μὴ ἀναλελυμένων κονδυλίων παρετηρήθη ὅτι «τεχνικῶς εἶναι ἀντικανονικῆ». Τοῦτο αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰς ἔκθεσίν των ἐπιθυμοῦν νὰ τονίσουν—καὶ θεωρῶ πολῦτιμον τὴν εὐκαιρίαν διὰ μιᾶς παρενθέσεως νὰ κατατοπίσω ὅλα τὰ Ἐντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι τεχνικῶς ἐργαζόμεθα ἐπὶ ἐκσυγχρονισμένων ἀρχῶν καταρτίσεως τῶν προϋπολογισμῶν. Διὰ μὲν τὰ ἔσοδα ἢ ταξινόμησις βασιζέται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνότητος: ὑποδεικνύεται ἡ φύσις καὶ ἡ προέλευσις τῶν ἔσόδων τὰ ὅποια ὁμως ἐνοποιοῦνται. Δι' αὐτὸ αἱ δαπάναι διὰ τὴν Παιδείαν δὲν χρηματοδοτοῦνται ὑπὸ τῶν διδάκτρων καὶ τὰ Ταχυδρομεῖα δὲν συντηροῦνται ἀπὸ τὴν πώλησιν τῶν γραμματοσήμων ἢ αἱ ἰατρικαὶ ὑπηρεσίαι ἀπὸ τὰ τέλη τῶν ἀσθενῶν. Διὰ δὲ τὰς δαπάνας ἢ ταξινόμησις βασιζέται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἐξειδικεύσεως: πᾶσα δαπάνη ἐγκρινομένη ὑπὸ τῆς Βουλῆς καθίσταται ἐξ ἴσου ἀναγκαία καὶ ἐξειδικεύεται ὡς πρὸς τὸν προορισμὸν τῆς. Δι' αὐτὸ καὶ πᾶσα δαπάνη καλύπτεται ἀπὸ τὴν μάζαν τῶν Δημοσίων Προσόδων, τὸ Πάγιον Ταμεῖον, καὶ δὲν ὑπάρχει δημοσιονομικῶς ἢ ἔννοια τῆς προνομιοῦχου ἢ ἰδιαίτερας χρηματοδοτήσεως οἰωνδῆποτε ἐκ τῶν ἐγκρινομένων δαπανῶν τῶν προϋπολογισμῶν.

Ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου τροφοδοτεῖται καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως τοῦ ὁποίου εἰδικὸς σκοπὸς εἶναι ἡ χρηματοδότησις τῶν δημοσίων δαπανῶν ἀναπτύξεως. Ἡ μεταφορὰ γίνεται διὰ τοῦ συνήθους προϋπολογισμοῦ ἄνευ ἀναλύσεως τῆς δαπάνης καθ' ὅτι ἡ ἐξειδικεύσις τῆς τυγχάνει ἰδιαίτερας ἐπεξεργασίας καὶ ἀναλύσεως διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως. Οὐδόλως λοιπὸν ὑπάρχει ὅ,τιδῆποτε «τεχνικῶς ἀντικανονικόν», ἀλλὰ τὰ περισσότερα μέλη τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν περαιτέρω «πιστεύουν ὅτι ὁ διαχωρισμὸς αὐτὸς δὲν εἶναι οὔτε χρήσιμος οὔτε δικαιολογημένος». Κατατοπιζῶ τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ταξινόμησις τῶν ἐπενδύσεων εἰς ἰδιαίτερον Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν διοικητικὴν κατανομὴν τῶν δαπανῶν εἰς τὸν Τακτικὸν ἀποτελεῖ προοδευτικὴν μέθοδον ἐργασίας ἢ ὅποια ἐπιτρέπει καλυτέραν διαφώτησιν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἐντάσεως τῆς ἐπενδυτικῆς προσπάθειας τοῦ Κράτους. Ἄλλωστε ἡ τάσις τῶν προηγμένων χωρῶν, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Σκανδυναυϊκῶν, εἶναι ἡ οἰκονομικὴ κατάταξις τῶν δαπανῶν καὶ ἰδιαίτερος τῶν ἐπενδύσεων ὡς ἀποτελουσῶν ἰδιαζούσης φύσεως καὶ ποιότητος κατηγορίαν δαπανῶν. Κατ' οὐσίαν οἱ δύο ἐτήσιοι Προϋπολογισμοὶ τῆς Κύπρου ἀποτελοῦν ἑνιαῖον σύνολον καὶ ἐὰν κατετίθεντο συγχρόνως εἶμαι βέβαιος ὅτι τὰ Ἐντιμα Μέλη θὰ εὑρισκόν τὴν μεθοδολογίαν ἐξυπηρετικὴν δι' ὅλους.

Ἡ ταυτόχρονος ὁμως κατάθεσις κατέστη ἀδύνατος λόγω τοῦ φόρτου ἢ τοῦ ρυθμοῦ ἐργασίας μερικῶν Κυβερνητικῶν Τμημάτων καὶ διὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ ἠναγκάσθη νὰ ψηφίσῃ δωδεκατημόριον. Ἐλπίζω ὅτι μελλοντικῶς αἱ ἐν λόγω ὑπηρεσίαι θὰ ἀποφύγουν τοιαύτην διαταρακτικὴν καθυστέρησιν εἰς τὴν ὑποβολὴν τῶν προτάσεων των οὕτως ὥστε ἡ κατάρτισις καὶ τῶν δύο Προϋπολογισμῶν νὰ συμπληροῦται ἐγκαίρως.

Μετὰ τὴν ἐπεξηγηματικὴν παρένθεσιν ἐπὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς διαδικασίας ταξινομήσεως καὶ τῆς μεθόδου παρασκευῆς καὶ ὑποβολῆς δύο ἐγγράφων τοῦ Προϋπο-

λογισμού της Κρατικής Δαπάνης θεωρώ σκόπιμον να τονίσω ότι τὸ ἐν τούτων, ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως, κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη θὰ ἀποτελέσῃ τὸ κατ' ἐξοχὴν ὄπλον συντηρήσεως ὑψηλοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως τοῦ τόπου οὕτως ὥστε ἡ πραγμάτωση τοῦ Σχεδίου νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐν κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἐκ £333*. Ἀναμένεται ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως (μὴ περιλαμβανομένων τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν) θὰ παρουσιάσῃ τὰς ἀκολούθους ἐπαληθεύσεις:—

ΠΙΝΑΞ V

1967	..	£5.0 ἐκ.
1968	..	£8.6 ἐκ.
1969	..	£11.2 ἐκ.
1970	..	£14.9 ἐκ.
1971	..	£16.0 ἐκ.

Βεβαίως αἱ προβλέψεις δαπανῶν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως θὰ εἶναι ὡς καὶ εἰς τὸ παρελθὸν ὑψηλότεραι, ἀν μὴ τι ἄλλον καὶ διὰ λόγους διαφωτίσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως ἐπὶ τῆς προτεραιότητος τῶν ἔργων, ἀλλὰ σταδιακῶς θὰ μειοῦται ἡ διαφορὰ μεταξὺ προβλέψεως καὶ ἐπαληθεύσεως. Τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῆ οὐχὶ μόνον διὰ τῆς καλυτέρας καταρτίσεως στελεχῶν καὶ τῆς γενικεύσεως τῆς ἀναπτυξιακῆς νοοτροπίας εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ὡς καὶ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ διὰ τῆς βαθμιαίας ἰδρύσεως καὶ ἐπανδρώσεως μονάδων προγραμματισμοῦ εἰς τὰ Ὑπουργεῖα, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐκτελέσεως πλείστων ἔργων τοῦ Δημοσίου ὑπὸ ἰδιωτικῶν ὀργανισμῶν.

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ καταχρασθῶ τῆς καλωσύνης τῆς Βουλῆς καὶ νὰ προβῶ εἰς λεπτομερεστέραν ἐκθεσίαν ἐπὶ τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Ἄλλωστε ἔχω καταθέσει πολυσέλιδα ἐπεξηγηματικὰ μνημόνια ἐπὶ τῶν διαφόρων κοινδυλίων τῶν Προϋπολογισμῶν τοῦ 1968. Θὰ ἦτο ὁμως παράλειψις τὴν γενικὴν καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον τεχνικὴν ἀνάλυσιν νὰ μὴ συμπληρώσω διὰ μιᾶς ἀναφορᾶς εἰς τὰς νομισματικὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας ἡσκήθη ἡ δημοσιονομικὴ μας πολιτικὴ.

Ἡ νομισματικὴ σταθερότης καὶ ἡ ἰσορροπία ἐσυνεχίσθησαν καὶ κατὰ τὸ 1967. Παρ' ὅλον τὸν συνεχιζόμενον ταχὺν ρυθμὸν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς δραστηριότητος τῆς Οἰκονομίας μας τὸ ἐπίπεδον τῶν τιμῶν ἔχει διατηρηθῆ σχετικῶς σταθερόν. Ἐν τούτοις ἡ προσφορά χρήματος ἠϋξήθη κατὰ τὸ 1967 μὲ ρυθμὸν ταχύτερον ἐκείνου τοῦ προηγούμενου ἔτους, ἀλλὰ ἡ αὐξήσις δὲν ὑπερέβη τὰς ἀνάγκας χρηματοδοτήσεως τῆς ἠϋξημένης οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Ἡ αὐξητικὴ ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς προσφορᾶς χρήματος προήλθεν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τομέως ἐνῶ αἱ ἐπιδράσεις ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὑπῆρξαν μειωτικαὶ λόγῳ κυρίως τῶν ταμιακῶν περισσευμάτων τοῦ Δημοσίου. Τοιοῦτοτρόπως ἀνεσχετήθησαν πληθωρικαὶ πιέσεις. Κατὰ τὸ ὑπὸ ἐπισκόπησιν ἔτος ἡ αὐξήσις τῆς τραπεζικῆς πίστεως πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα ὑπερεκαλύφθη ἐκ τῶν καταθέσεων τοῦ κοινοῦ καὶ τοῦτο εἶχεν ἐπίσης ἀντιπληθωρικὴν ἐπίδρασιν.

Ἀπὸ ἀπόψεως νομισματικῆς, τὸ παρελθὸν ἔτος ἔχει ἐπίσης ἰδιαιτέραν σπουδαιότητα διότι ἔλαβε χώραν ἡ ὑποτίμησις τῆς στερλίνας τὴν ὁποίαν ἠκολούθησε καὶ ἡ Κυπριακὴ λίρα.

Ὡς εἶναι φυσικὸν ἐλέγχθησαν καὶ ἐγράφησαν πολλὰ ἐπὶ τοῦ φλέγοντος τούτου θέματος. Ἡ Κυβέρνησις ἐδέχθη τὰ πυρὰ ἐπικριτῶν τῆς ἀποφάσεως, ληφθείσης βάσει εἰσηγήσεως διὰ τὴν ὁποίαν φέρω ἀκεραίαν τὴν εὐθύνην. Ἡ Κυπριακὴ Βουλὴ, ὡς συμβαίνει καὶ εἰς ἄλλας χώρας, ἔχει ἐξουσιοδοτήσει τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ τὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν νὰ χειρίζωνται ἀνευ νομοθετικῆς πράξεως ἢ προηγούμενης ἐγκρίσεως θέματα ἀφορῶντα εἰς τὸ νόμισμα. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἰδιαίτουσαν λεπτὴν φύσιν τῶν ἐγειρομένων τεχνικῶν προβλημάτων, τὴν ἀνάγκην ἐμπιστευτικῶν ἐνεργειῶν καὶ τὴν λήψιν μέτρων ἀμέσου ἐνίστε ἐφαρμογῆς.

* Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Προϊὸν εἰς σταθερὰς τιμὰς 1966.

Βεβαίως ἡ Βουλὴ θὰ κρίνῃ μίαν τόσον σημαντικὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ κυρώσεις διὰ τὸν κυρίως ὑπαίτιον τῆς ἀποφάσεως. Ἐν τούτοις, διετύπωσα εἰς δημοσιογραφικὴν συνέντευξιν ἐνδοιασμούς, τοὺς ὁποίους θεωρῶ καθήκον μου νὰ ἀναφέρω ἀπὸ τοῦ σεβαστοῦ τούτου Βήματος, διὰ τὴν ὠφελιμότητα πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον μιᾶς συζητήσεως ἐπὶ τυχόν μελλοντικῆς ὑποτιμῆσεως. Ἄνκαὶ οἰδόλωρ ἀμφισβητῶ τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα αὐτοῦ τοῦ Σώματος νὰ λάβῃ θέσιν καὶ ἀπόφασιν ἐπὶ οἰουδήποτε θέματος, ἐν τούτοις συζητήσεις ὑποθετικῆς, ἢ ὅποια δύναται νὰ παρεξηγηθῇ ἐπιζημίως ἀπὸ τὴν μᾶζαν τῶν ἀκατατοπίστων πολιτῶν, θὰ ἦτο ἀνορθόδοξος ἂν ὄχι ματαία ἐνέργεια. Ἡ Οἰκονομία ἐνὸς τόπου εἶναι ζωντανὸς ὀργανισμὸς καὶ ἐπομένως τὰ σημερινὰ συμπεράσματα εὐνάνται νὰ μὴ ἀντανακλοῦν τὰς αὐριανὰς συνθήκας. Τὸ μέλλον τῆς ἀξίας τῆς Κυπριακῆς λίρας ἐν σχέσει πρὸς τὴν στερλίαν δὲν προδικάζεται λόγῳ τῆς ἤδη ἀποφασισθείσης ὑποτιμῆσεως. Οὔτε μεταλλαγὴ εἰς τὴν νέαν ἰσοτιμίαν τῆς λίρας δικαιολογεῖται εἰς τὸ προβλεπτόν μέλλον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Κυπριακῶν δεδομένων. Ἄλλὰ ἡ ὑποτίμησις ἐπιρραεῖ τὴν σχέσιν ἐναντι ἄλλων νομισμάτων καὶ εἶναι ἀπρόβλεπτος παράγων ἢ νομισματικὴ ἐξέλιξις εἰς τὰς ἄλλας χώρας καὶ κατὰ συνέπειαν ἢ ἐπιπτώσει ἐπὶ τῆς ἀνταλλακτικῆς ἀξίας τῆς Κυπριακῆς λίρας.

Χαρακτηριστικῶς, ἀναφέρω ὅτι δυναμικαὶ ἀναλύσεις γινόμεναι ἀπὸ ἐτῶν καὶ ἀνανεούμεναι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκάλυπτον οὐχὶ μόνον προβολὰς δι' ἕν ἕκαστον τῶν Κυπριακῶν προϊόντων ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Τὰ συμπεράσματα εἶχον διαφορὰς ἀναλόγως τοῦ ὑποτιθεμένου ὕψους τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς στερλίνας, τῆς στάσεως καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνταγωνιστικῶν τῆς Κύπρου χωρῶν καὶ τῆς ὑπολογιζομένης ἐπιπτώσεως ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων. Ἡ πρόσφατος ὑποτίμησις ἐκρίθη τελικῶς ὡς ἡ ὀλιγώτερον ὀδυνηρὰ λύσις.

Ὡς τὰ Ἐντιμα Μέλη ἐνθυμοῦνται, ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ὑποτιμῆσεως ἐγένετο ἐπίσης μία ἐπεξηγηματικὴ δῆλωσις ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διότι ἡ Κυβέρνησις ἔκρινεν ὅτι ἡ σοβαρότης τῆς ἀποφάσεως ἐπέβαλλε τοῦτο. Ἡ ἐν λόγῳ δῆλωσις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς παρερμηνείας, πιστεύω καλοπίστους, ἀλλ' εἰς βαθμὸν ὅστις θὰ ἐδικαιολογεῖτο μόνον ἐὰν ὑπετίθετο ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Τράπεζα δὲν ἐγνώριζον τὸν στοιχειώδη καὶ μηχανισμὸν τοῦ φαινομένου τῆς ὑποτιμῆσεως.

Λυποῦμαι βεβαίως διότι τόσα συμπεράσματα περὶ δῆθεν ἐσφαλμένης ἀποφάσεως νὰ ὑποτιμῆσωμεν τὴν λίραν ὀφείλονται ἴσως εἰς μὴ εὐκρινῆ διατύπωσιν καὶ παρανόησιν τῆς ὀρολογίας τῶν δηλώσεών μου, καὶ διὰ τοῦτο θεωρῶ τώρα σκόπιμον νὰ τὰς διευκρινίσω ἀπὸ τοῦ ἰδίου Βήματος.

Ἄναφερόμενος εἰς τὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν τιμῶν μετὰ τὴν ἰσοτιμίαν τῆς Κυπριακῆς λίρας πρὸς τὴν ὑποτιμηθεῖσαν στερλίαν ἐδήλωσα ὅτι οὔτε ἐμπορικῶς (δηλαδὴ διὰ λόγους ἐμπορίας καὶ συναγωνισμοῦ) οὔτε συναλλαγματικῶς (δηλαδὴ διὰ λόγους κόστους πληρωμῶν) δικαιολογεῖται οἰαδήποτε αὐξήσις ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν ἐκ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου εἰσαγομένων προϊόντων. Ἄλλὰ διὰ λόγους κερδοσκοπικοῦς ἐτονίσθη ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ διαταραχθῇ ἡ σταθερότης τῶν τιμῶν τῶν ἐν λόγῳ προϊόντων καὶ ὅτι συνεπῶς ἡ Κυβέρνησις θὰ πατάξῃ τὴν ἀίσχροκέρδειαν.

Διὰ λόγους οἰκονομικοῦς (δηλαδὴ μεταλλαγῆς τῶν ὄρων προσφορᾶς καὶ τῆς ἀξίας) δύναται ἐπίσης νὰ ἐπέλθῃ ὁποτεδήποτε αὐξήσις τῶν τιμῶν εἰσαγωγῆς παρὰ τὰς ὑπὸ τῶν Βρεττανῶν καταβαλλομένης προσπάθειας ἀποτροπῆς τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν ὠφελιμμάτων τῆς ὑποτιμῆσεως. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἐλέχθη εἰς τὴν δῆλωσίν μου διότι τόσον ἐγὼ ὅσον καὶ οἱ συνεργάται μου ὑπέθεσαν ὅτι ἐξυπακούεται. Διὰ τοῦτο παρηρμηνεύθη ἡ ἀναφορὰ μου εἰς τὴν αἰτιολογίαν τῆς ἀναμενομένης σταθερότητος τῶν ἐν Κύπρῳ τιμῶν τόσον ἀπὸ ἐσωτερικῆς ἐμπορικῆς ὅσον καὶ ἐξωτερικῆς συναλλαγματικῆς σκοπιᾶς ὅτι περιλαμβάνει καὶ τὰς ἀναποφεύκτους περιπτώσεις αὐξήσεως τοῦ κόστους πωλήσεως τοῦ Βρεττανοῦ ἐξαγωγέως. Ὑπὸ οἰασδήποτε συνθήκας θὰ ἦτο ἀφέλεια ν' ἀναμένωμεν σταθερότητα ἢ ἀκόμη μείωσιν τῶν τιμῶν τῶν ἐν Κύπρῳ εἰσαγομένων ἀγαθῶν ὅταν ἡ τιμολόγησις τούτων γίνεται ὑπὸ τῶν

προμηθευτών εις ὑψηλότερα ἐπίπεδα ἐκτὸς ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ ὑποτεθῆ ὅτι δι' ὅλα τὰ εἰσαγόμενα εἶδη προὔπῃρχον μεγάλα καὶ ἐλαστικά περιθώρια κέρδους. Ἄλλωστε, πλείστα Βρεττανικὰ προϊόντα, τῶν ὁποίων τὸ κόστος τῆς πρώτης ὑλῆς ἐκ χωρῶν μὴ ὑποτιμησασῶν τὸ νόμισμά των κατέστη ἀμέσως καὶ αὐτομάτως ὑψηλότερον, σταδιακῶς θὰ ἀντικατοπτρίσουν τοῦτο εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν τιμῶν ἐξαγωγῆς: Ἐπομένως καὶ εἰς τὰς τιμὰς πωλήσεως των ἐν Κύπρῳ αἱ ὁποῖαι κατὰ φυσικὴν συνέπειαν θὰ αὐξηθῶν καὶ περὶ του κατ' ἀναλογίαν ἐκάστης νέας κοστολογήσεως τῶν ἐν λόγῳ προϊόντων.

Ἐποτίμησις σημαίνει ἀποκοπὴν τῆς ἐπισημοῦ ἰσοτιμίας τοῦ νομίσματος τῆς χώρας καὶ βασικῶς αὕτη ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τὴν ἀποθάρρυνσιν τῶν εἰσαγωγῶν. Ἐπομένως ἀναζητοῦνται περισσότεραι εἰσπράξεις καὶ ὀλιγώτεραι δαπάναι ἀπὸ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τὰ πράγματα ὅμως δὲν διαμορφοῦνται διὰ τῆς στατικῆς ἀναλύσεως εἰς τὸ ἀφηρημένον. Μία πρόσφατος ἔκθεσις τοῦ Διεθνοῦς Νομισματικοῦ Ταμεῖου, ὑποδεικνύει ὅτι ἡ κατὰ 30.5% δραστικὴ ὑποτίμησις τῆς στερλίνας τὸ 1949 κατέληξε ταχέως εἰς νομισματικὸν πλεονέκτημα ἐξ 21% μόνον. Μερικοὶ ἐμπειρογνώμονες ὑπολογίζουν ἐν ἐξάμηνον μέχρις ὅτου ἐξουδετερωθῶν τὰ πλεονεκτήματα τῆς νέας ὑποτιμήσεως, ἄνκαι σειρά δραματικῶν μέτρων εἰς τὸ Ἠνωμένον Βασίλειον ὡς καὶ ποικιλία ἀντιδράσεων εἰς ἄλλας χώρας, περιλαμβανομένου τοῦ ἀμερικανικοῦ κολοσσοῦ, εἶναι δυνατόν νὰ ἀνατρέψουν παντελῶς ὅλας τὰς προβλέψεις.

Ἄς ἔχωμεν ἐπίσης ὑπ' ὄψει ὅτι σήμερον τὸ διεθνὲς νομισματικὸν σύστημα διέρχεται κρίσιν. Εἰς τὴν διάσκεψιν τοῦ Ρίο ἔγιναν τὸ 1967 τὰ πρῶτα βήματα, τὰ ὁποῖα ἡ Κυπριακὴ Ἀποστολὴ ὑπεστήριξε, διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς διεθνοῦς ρευστότητος, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ ἡ στερλίνα ὑπέκυψεν εἰς τὴν πίεσιν. Τὸ δολλᾶριον, ἡ πλέον διεθνῆς νομισματικὴ μονὰς διὰ τῆς ὁποίας διεκπεραιοῦται ὁ ὄγκος τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου, ἀμύνεται νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐλευθέραν μετατρεψιμότητα μὲ τὸν χρυσὸν ἐπὶ τοῦ ὁποίου τεχνικῶς ἐδράζεται ἡ διεθνῆς ἀποδοχὴ του. Δι' αὐτὸ τελευταίως αἱ χρηματαγοραὶ ὄλου τοῦ κόσμου εὐρίσκονται, κατόπιν τῆς διασαλεύσεως τῆς στερλίνας, εἰς συνεχῆ κατάστασιν ἐκνευρισμοῦ ἀναλόγως τῆς πίστεως ἢ ὁποῖα ἐκδηλοῦται εἰς τὰς διεθνεῖς νομισματικὰς μονάδας καὶ τοῦ βαθμοῦ ἐντάσεως τῆς χρυσοφιλίας.

Ἡ νομισματικὴ διαχείρισις, ὡς καὶ ἡ πιστωτικὴ, δὲν καθορίζεται λοιπὸν ὑπὸ τεχνικῶν μόνον γνώσεων καὶ κανόνων. Τὸ νόμισμα ἀποτελεῖ τὸ μέτρον τῆς ἀξίας τῶν ἀγαθῶν διὰ τὴν κατάκτησιν τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος ἀγωνίζεται μέχρι τῆς τελευταίας πνοῆς. Δι' αὐτὸ ὁ ψυχολογικὸς παράγων εἰς τὸν νομισματικὸν τομέα εἶναι ἐξ ἴσου σημαντικὸς μὲ τὸν καθαρῶς τεχνικόν.

Δὲν προτίθεται νὰ δώσω διάλεξιν εἰς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς μὲ ἰδιαιτέραν ἀναφορὰν εἰς τὰς εἰδικὰς μελέτας περὶ ὑποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας. Ὅσον χρήσιμοι καὶ ἐνδιαφέρουσαι καὶ ἐὰν εἶναι αἱ τεχνικαὶ ἀναλύσεις καὶ ὅσον εὐνοϊκὰ ὑπὲρ τῆς ὑποτιμήσεως τὰ συμπεράσματά των καὶ ἐὰν εἶναι ἀφοῦ ληφθῶν ὑπ' ὄψει οἱ ἐν ἐξελίξει συντελεσταὶ τοῦ προβλήματος, πιστεύω ὅτι ἐξ ἴσου μεγάλην βαρῦτητα εἶχεν ἡ κρίσις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ νομισματικοῦ αὐτῆς ὄργανου, τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς, ἐπὶ τῶν ψυχολογικῶν παραγόντων. Θὰ ἀναφερθῶ λοιπὸν μᾶλλον εἰς τοὺς ἀποφασιστικοὺς ψυχολογικοὺς παράγοντας προκειμένου περὶ τῶν νομισματικῶν πραγμάτων.

Τὸ Κυπριακὸν ἰσοζύγιον πληρωμῶν θὰ παρουσιάσῃ πλεόνασμα σχεδὸν £9 ἐκ., ἢ τοῦ αὐξῆσιν 50% ἐπὶ τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ 1966. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ ὑψηλότερον περίσσευμα τὸ ὁποῖον ἐσημειώθη ποτέ. Ἀπὸ τῆς Ἀνεξαρτησίας τὸ συνολικὸν πλεόνασμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν ἀνῆλθεν εἰς £46 ἐκ. καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1967 διεπιστώθη νέα ἐπίδοσις τῶν συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων, τὰ ὁποῖα ἀνῆλθον εἰς £64 ἐκ. Ἐπομένως, δὲν ὑπῆρχεν ἀφ' ἑαυτοῦ λόγος νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς ὑποτιμήσεως ἢ ὁποῖα ἀποτελεῖ νομισματικὸν ἀντίδοτον εἰς νοσηρὸν ἔλλειμματικὸν ἰσοζύγιον πληρωμῶν. Ἡ ὑποτίμησις τῆς λίρας προεκλήθη ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς στερλίνας. Ἐὰν διετηρεῖτο ἡ παλαιὰ ἀξία τῆς λίρας—καὶ ἀσχέτως

των επιπτώσεων αι όποιαι εν πάση περιπτώσει εκρίθησαν δυσμενέστεραι παρά κυρίως εκείναι της άνιούσης τάσεως των τιμών ως εκ της ύποτιμήσεως—ή Κύπρος θα απέκτα άνεξάρτητον νόμισμα. Η διαφύλαξις όμως του εν λόγω νομίσματος θα επέβαλλεν έλέγχους και κατάργησιν της έλευθέρας μετατρεψιμότητος διότι ή υπερτίμησις προς την στερλίνα θα ήτο δυνατόν, διά λόγους ψυχολογικούς, να προκαλέση έντονον κερδοσκοπικήν εκροήν κεφαλαίου με δυνατόν αποτέλεσμα την εξάρθρωσιν του τραπεζικού μας συστήματος. Τοιαύτη εξάρθρωσις θα εσήμαινεν άνεργίαν και άνακοπήν της διαδικασίας αναπτύξεως ως επίσης και ταχέϊαν πτώσιν των συναλλαγματικών μας άποθεμάτων.

Έπομένως, και μόνον ό φόβος του κινδύνου της οικονομικής παραλύσεως θα υπηγόρευε δρακοντείους προληπτικούς έλέγχους και τό επί σειράν ετών μέγα της Κύπρου πλεονέκτημα της απολύτως έλευθέρας διακινήσεως των κεφαλαίων επί μιās των μεγαλυτέρων άγορών του κόσμου, του Σίτυ, θα έχάνετο. Και θα έχάνετο χάριν της συντηρήσεως της άξίας της λίρας μόνον κατά τρία σελίνια περισσότερο της στερλίνας (14.30%). Η Κύπρος θα είχεν ούτω την δόξαν του να έχη μονάδα νομίσματος έλαφρώς ύψηλοτέρας επισήμου άνταλλακτικής άξίας από την στερλίναν, αλλά έναντι του τιμήματος της άπωλείας των πολυτίμων έξυτηρητήσεων τās όποιας προσφέρει έλευθέρως ή χρηματαγορά και κεφαλαιαγορά του Λονδίνου και τās όποιας πλείσται άλλαι χώραι ματαίως άγωνίζονται να εξασφαλίσουν. Διά να εκτιμηθί ή ρόλος των ψυχολογικών μεταπτώσεων άρκει ν' αναφερθί ότι δεκατρία δισεκατομμύρια δολάρια εις ράβδους καθαρού χρυσοϋ δέν άπέτρεψαν κρίσεις έμπιστοσύνης εις την άξίαν της νομισματικής μονάδος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, της ίσχυροτέρας και πλουσιωτέρας δυνάμεως του Κόσμου. Υπό τās παρούσας χρηματοδοτικές συνθήκας της Κυπριακής Οικονομίας θα ήτο λοιπόν δύσκολον να ριψοκινδυνεύσωμεν να αφήσωμεν ήμεϊς τās θύρας άνοικτάς διά τυχόν σωρευτικάς εκροάς πολυτίμων κεφαλαίων.

Η Κύπρος διέρχεται πολιτικήν άνωμαλίαν της όποιας ή εξέλιξις έγνώρισε κρίσεις πολέμου. Έν τούτοις ούδέποτε διεσαλεύθη ή έμπιστοσύνη του λαοϋ εις την νομισματικήν του μονάδα, την λίραν, λόγω της απολύτου ίσοτιμίας και ιδίως της έλευθέρας μετατρεψιμότητος. Τούναντίον ή συμπεριφορά του κοινου υπήρξε διάφορος τό 1960 και 1961 ότε παρετηρήθη σοβαρά κεφαλαιοδιαφυγή ύπολογισθείσα εις 8 έως 10 εκ. λιρών. Παρά τὰ πλεονάσματα του ίσοζυγίου πληρωμών εξεδηλώθη τότε άδικαιολόγητος άμφιβολία ως προς την άνταλλακτικήν άξίαν της λίρας ή όποία τελικώς άνεγνωρίσθη επισήμως ύπό του Διεθνoϋς Νομισματικού Ταμείου ως ισότιμος της στερλίνας τον Ιούλιον του 1962.

Παρεμπιπτόντως ήγέρθη τό έρώτημα κατά πόσον τό Διεθνές Νομισματικόν Ταμείον γνωστοποιεί ή δίδει γνώμην και άνεδημοσιεύθησαν διάφορα άρθρα του Καταστατικού Χάρτου του Ταμείου άνευ αναφοράς βεβαίως εις έρμηνευτικάς διατάξεις και την παράδοσιν 22 ετών λειτουργίας του Ταμείου. Θεωρώ περιττόν να τονίσω ότι σήμερα τό νεαρόν Κυπριακόν Κράτος διαθέτει μετεκπαιδευθέντας και εξειδικευθέντας οικονομολόγους, μερικούς εις αυτό τοϋτο τό Διεθνές Νομισματικόν Ταμείον. Τοϋτο δέν σημαίνει ότι οιαδήποτε κριτική των πολιτών και ύπεύθυνος άρθρογραφία του τύπου δέν είναι εύπρόσδεκτος. Δέν είμεθα άλάθητοι και δέν είμεθα πείσμονες.

Έπανερχόμενος εις τό κύριον θέμα, ή εξίσωσις τό 1962 της λίρας προς την στερλίναν άπετέλεσε κατά την γνώμην της Κυβερνήσεως σημαντικόν παράγοντα έμπιστοσύνης και προόδου ως και ή άπόφασις παραμονής της Κύπρου εις την περιοχήν της στερλίνας και εις την Κοινοπολιτείαν. Η διατήρησις τό 1967 της ίσοτιμίας προς την στερλίναν ύποδηλοϊ συγχρόνως άπόφασιν όπως ύπό τās παρούσας συνθήκας άποφευχθί πάσα ένέργεια δυναμένη να διαταράξη την διεθνή έμπιστοσύνην προς την Κυπριακήν λίραν.

Βεβαίως ήδυνάμεθα τεχνικώς να άγνοήσωμεν την ύποτίμησιν της στερλίνας και δυνάμεθα τεχνικώς να άποδεσμεύσωμεν αύριον την λίραν από την ίσοτιμίαν της στερλίνας. Δέν εκρίθη τότε και δέν κρίνεται σήμερα ότι τοιαύτη ένέργεια θα

ἀπέβαινε πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον. Ἄλλὰ τὰ νομισματικὰ προβλήματα ἦσαν καὶ θὰ συνεχίσουν νὰ εἶναι ὑπὸ ἀγρυπνον παρακολούθησιν. Ἀπὸ ἐτῶν εὐρίσκομαι εἰς προσωπικὴν ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου ὡς καὶ μετ' ἄλλων Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν τῆς Κοινοπολιτείας ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἀξίας τῆς στερλίνας καὶ τοῦτο ἀπέτελεσε θέμα ἐμπιστευτικῶν συζητήσεων καὶ εἰς τὰ ἐξ Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν τῆς Κοινοπολιτείας ἐτήσια συνέδρια.

Δὲν ἔχομεν εὐρεθῆ ἀπροπαράσκευοι καί, μεταξὺ ἄλλων, δύναμι νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐγένετο ἀνεπαισθήτως μία ἀμυντικὴ διαφοροποίησις τῶν ἐπενδύσεων τῶν ἐπισήμων διαθεσίμων. Διασαφηνίζω ὁμῶς πρὸς ἄρσιν παρεξηγήσεων ὅτι οὐδέποτε διενεώθημεν νὰ ὀδηγήσωμεν τὴν Κύπρον ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας τὴν ὁποίαν, πρὸς ἴδιον ἡμῶν συμφέρον, ἔχομεν πάντοτε ἐνθέρμως ὑποστηρίξει. Διασαφηνίζω ἐπίσης ὅτι δὲν ἀποτελεῖ μείωσιν γοήτρου τὸ ὅτι ἡ Κυπριακὴ λίρα δὲν διετήρησε τὴν παλαιάν τῆς ἐπίσημον τιμὴν καὶ ἐξισώθη πρὸς τὴν στερλίαν, νόμισμα διεθνοῦς ἀποδοχῆς καὶ μονάδα συναλλαγῶν τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου μετὰ τοῦ ὁποίου ἡ Κυπριακὴ Οἰκονομία εὐρίσκεται στενῶς συνδεδεμένη. Ἄλλὰ προετάρθη προσφάτως ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ ἀποδεσμευθῶμεν ἀπὸ τὴν Βρεττανικὴν οἰκονομίαν.

Ἄσφαλῶς τὸ Ἠνωμένον Βασίλειον διέρχεται σοβαρὰν οἰκονομικὴν κρίσιν, δὲν παύει ὁμῶς ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι μία ἀπὸ τὰς πλέον εὐήμερους χώρας τῆς Εὐρώπης ὅπου ἡ μικρὰ Κυπριακὴ παραγωγή, ἰδίως ἡ γεωργικὴ, δύναται πάντοτε ἀνέτως νὰ ἀπορροφᾶται ἐὰν, ἐπωφελοῦμενοι τῆς προνομιακῆς μεταχειρίσεως, γνωρίζωμεν πῶς νὰ ἱκανοποιῶμεν τὰς ἀπαιτήσεις μιᾶς πλουσίας καὶ ἐκλεκτικῆς ἀγορᾶς. Ἡ Κύπρος δὲν δύναται νὰ ἀναζητήσῃ οἰκονομικοὺς προσανατολισμοὺς εἰς τὸν μεσογειακὸν χώρον διότι ἡ περιφερειακὴ αὐτὴ οἰκονομία χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ὁμοειδῆ παραγωγὴν ἀγαθῶν καὶ τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς ἀγοραστικῆς δυνάμεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύνδεσιν τῆς Κύπρου πρὸς τὴν Εὐρώπην, αὕτη ἐκρίθη ὅτι θὰ ἀποτελέσῃ φυσικὸν ἐπακόλουθον ἐὰν πραγματοποιηθῇ ἡ ἐνταξίς εἰς αὐτὴν τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου. Καὶ τοῦτο διότι δι' ἱστορικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς λόγους δικαιολογεῖται καὶ ἐπιβάλλεται ἡ διατήρησις καὶ ἐνίσχυσις τοῦ Κυπροβρεττανικοῦ δεσμοῦ. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποτελέσωμεν πειραματικὴν μονάδα ἐπιβιώσεως εἰς ἕνα κόσμον διευρυνομένων περιοχῶν οἰκονομικῆς συνεργασίας. Καὶ ἄς μὴ αὐταπαυθῶμεθα. Νέαι κατευθύνσεις καὶ νέαι ἀγοραὶ δὲν ἐξευρίσκονται ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην. Ἀπαιτεῖται μακροχρόνιος τραχύς ἀγὼν διὰ τὴν διαφοροποίησιν τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τὴν διεύρυνσιν τῶν ἐξωτερικῶν ἀγορῶν.

Ἐν ἀναμονῇ τῆς πιθανῆς ἐντάξεως τῆς Μεγάλῃς Βρεττανίας εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς παραμένομεν μέλος τῆς Κοινοπολιτείας, ἐργαζόμενοι ἐντατικῶς νὰ θεμελιώσωμεν τὴν οἰκονομικὴν μας ἀνάπτυξιν διὰ ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὰς ἐπιπτώσεις μιᾶς δυνατῆς συνδέσεως μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα εἰς τὴν ὁποίαν τὸ Ἠνωμένον Βασίλειον, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐνισχύομεν τοὺς δεσμοὺς καὶ διὰ τῆς νέας ἰσοτιμίας τῆς λίρας, θ' ἀποτελῇ σημαντικὸν ὄργανικὸν μέρος.

Ἐντὸς αὐτῆς τῆς τοποθετήσεως, ἡ κατευθυντήριος γραμμὴ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἀνέκαθεν ὑπῆρξεν ἀρχικῶς διὰ τοῦ προγραμματισμοῦ τῶν δημοσίων κυρίως ἐπενδύσεων καὶ ἀργότερον διὰ τοῦ σχεδιασμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἡ ἀπαγκίστρωσις τοῦ τόπου ἀπὸ τὴν προσδιοριστικὴν ἐξάρτησιν τῆς προόδου ἐκ τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς αὐξομειώσεως τῶν Βρεττανικῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν.

Αἱ ἐν Κύπρῳ Βρεττανικαὶ στρατιωτικαὶ δαπάναι, ὡς καὶ ἐκεῖναι ἀργότερον τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων καὶ τῆς Εἰρηνευτικῆς Δυνάμεως, προσέφερον πολὺτιμον ἐνίσχυσιν τῶν ἀδήλων πόρων τῆς Κύπρου. Ἄλλὰ ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις δὲν ἔπαυσε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν λίαν ἀσταθῆ φύσιν αὐτῶν τῶν ἀδήλων πόρων καὶ ἠγωνίσθη νὰ ἐξυγιάνῃ τὴν Οἰκονομίαν διὰ τῆς ἐξευρέσεως νέων καὶ τῆς ἐνίσχυσως παλαιῶν. Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ἱκανοποιητικὰ ὡς ἐκτίθεται εἰς τὸν παρατιθέμενον Πίνακα VI, ὁ ὁποῖος διαγράφει τὴν μείωσιν τοῦ βαθμοῦ ἐξαρτήσεως ἀπὸ τοῦ 1960 μέχρι σήμερον.

Δι' αὐτὸ δὲν ἐπανικοβλήθημεν ὅταν ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ μείωσῃ τὰς ὑπερποντίους ἀμυντικὰς τῆς δαπάνας. Δὲν προσετρέξαμεν εἰς τὸ Λονδίνον ἐκλιπαροῦντες διατήρησιν τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν παρ' ὅλον ὅτι ἡ μείωσις τούτων ἔχει ἀντικτύπους εἰς τὴν Οἰκονομίαν μας.

ΠΙΝΑΞ VI

Σχέσεις (%) Βρεττανικῶν δαπανῶν πρὸς Τρεχούσας
Πληρωμὰς καὶ Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Προϊόν.

	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967
Πρὸς Τρεχούσας Πληρωμὰς	32.4	36.0	31.3	27.8	32.6	23.8	21.5	—
Πρὸς Α.Ε.Π.	13.6	14.1	13.5	11.7	11.7	9.8	9.2	—

Εἶναι λοιπὸν καιρὸς νὰ παύσῃ ἡ φοβία τῆς ἀπολύτου ἐξαρτήσεως τοῦ τόπου ἀπὸ τὰς Βρεττανικὰς στρατιωτικὰς δαπάνας. Διότι τοιαύτη ἐπικίνδυνος ἐξάρτησις ἔπαυσε νὰ ὑφίσταται. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἄλλας ξένας στρατιωτικὰς δαπάνας, λ.χ. τῆς Εἰρηνευτικῆς Δυνάμεως, ἡ μείωσις ἢ ἡ πλήρης ἀπώλεια τούτων εἶναι συνάρτησις τῆς ἐπανόδου εἰς ὁμαλὰς συνθήκας καὶ ἐπομένως ἀναμένεται ὅτι αὐταὶ εἶναι δυνατόν νὰ ἀντικατασταθοῦν πλήρως ὑπὸ τουριστικοῦ συναλλάγματος.

Παρακαλῶ ὅπως μὴ ἐκληφθῇ ὅτι δὲν θεωροῦνται καθόλου ἐνισχυτικαὶ αἱ δαπάναι τῶν ξένων στρατευμάτων καὶ ὅτι δὲν χρειαζόμεθα εἰσέτι τοιαύτην ἐνίσχυσιν. Δηλῶ ὅμως ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου τούτου βήματος ὅτι ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ μέλλοντος τοῦ τόπου μας δὲν ἐπικρέμματα πλέον ἢ δαμόκλειος σπάθη τῆς μειώσεως τῶν ξένων στρατιωτικῶν δαπανῶν.

Ἐν τούτοις παρὰ τὴν ἀμβλυσιν τοῦ μεγάλου τούτου διαρθρωτικοῦ προβλήματος ἔχει δημιουργηθῆ μία νέα δυσάρεστος κατάστασις ἀφορῶσα εἰς τὸ σύνοικον στοιχεῖον.

Πιστεύω ὅτι τὸ κεντρικὸν πρόβλημα τῶν ἐπομένων ἐτῶν θὰ εἶναι ἡ ταχεῖα ἀνύψωσις τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου τῶν Τούρκων συμπατριωτῶν μας οἱ ὅποιοι ἐξηναγκάσθησαν ὑπὸ φανατικῶν ἡγετῶν νὰ φυτοζωοῦν καὶ νὰ στεροῦνται τῶν ἀγαθῶν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς ἐπ' αὐτῆς θεμελιουμένης κοινωνικῆς προόδου.

Κατόπιν πολλῶν καὶ ἐπιπόνων προσπαθειῶν ἢ συντριπτικῆ πλειοψηφία αὐτοῦ τοῦ τόπου ἔχει δημιουργηθῆ τὰς βασικὰς προϋποθέσεις ὥστε εἰς μίαν νέαν προσπάθειαν ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἐντὸς κλίμακος εἰρήνης καὶ συναδελφοσύνης, νὰ δύναται πλέον νὰ κατοχυρῶσθαι τὸ οἰκονομικὸν του μέλλον.

Ἡ καμπὴ εἶναι ἀποφασιστικὴ διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου μας, καὶ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὅλοι ἐπίγνωσιν τοῦ γεγονότος ὅτι δύναται πλέον τὸ Κράτος καὶ ὁ λαὸς τῆς Κύπρου νὰ ἐπιτύχουν νέας ἐπιδόσεις.

Τὰ μέχρι τοῦδε ἐπιτεύγματα εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς στενῆς συνεργασίας, τῆς κινητοποιήσεως καὶ ἐντάσεως τῶν προσπαθειῶν τοῦ λαοῦ καὶ ἐπομένως ἀνήκουν καὶ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν ἐργατικὸν καὶ προοδευτικὸν λαὸν τῆς Κύπρου. Ἀλλὰ ἡ πλήρης ἀξιοποίησις τῶν δυνατοτήτων τοῦ Κυπρίου καὶ τοῦ κυπριακοῦ χώρου προϋποθέτει συνέχειαν τῶν σκληρῶν προσπαθειῶν ἐπὶ διαρκῶς βελτιουμένου προγραμματισμοῦ. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον δὲν εἶναι μόνον σκόπιμον ἀλλὰ καὶ δίκαιον νὰ προβάλλωνται καὶ νὰ συνειδητοποιῶνται τὰ μέχρι τοῦδε ἐπιτεύγματα—ἀνευ βεβαίως ὑπερβολῆς ἀλλὰ καὶ ἀνευ ὑποτιμήσεως αὐτῶν. Γνωρίζομεν ὅτι προβλήματα ὡς εἶναι ὁ κατατεμαχισμὸς τῆς γῆς, ἡ σπάνις τῶν ὑδατίνων πόρων καὶ ἄλλα δὲν ἔχουν εἰσέτι ἐπιλυθῆ. Ἀναμφιβόλως παρετηρήθησαν ἐπίσης ἐλλείψεις, ὀπισθοδρομήσεις καὶ ἀποκλίσεις, ἀλλὰ δεόν ὅπως καταστή κοινὴ συνείδησις ὅτι αἱ μέχρι τοῦδε ἐπιτεύξεις ἀπέδειξαν τὴν ἱκανότητα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ νὰ θέσῃ, ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος, τὰ θεμέλια ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ οικοδομηθῆ μία πολὺ καλυτέρα αὔριον. Ἐμπεδοῦται ἡ διεθνὴς ἀναγνώρισις τῆς Κυπριακῆς ἐπιδόσεως. Διότι τὰ ἀποτελέσματα ὁμιλοῦν τόσον ἀφ' ἑαυτῶν ὅσον καὶ συγκρινόμενα πρὸς ἐκεῖνα πλείστων ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρῶν.

Ἡ οὐσία ἐγκείται εἰς τὸ ὅτι ὑπάρχουν σήμερον τὰ θεμέλια ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Κύπρος δύναται νὰ ἐργασθῆ σκληρῶς ὥστε τὸ τέλος τοῦ Πενταετοῦς Σχεδίου, τὸ 1971, ἡ Οἰκονομία τοῦ τόπου νὰ ὑποστῆ περαιτέρω ἐξυγιαντικὴν ἀναδιάρθρωσιν, ὡς ὁ παρατιθέμενος Πίναξ VII, ὁ ὁποῖος προβάλλει τὸ ποσοστὸν συνεισφορᾶς τῶν διαφόρων τομέων τῆς οἰκονομίας.

ΠΙΝΑΞ VII

Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον

Ἐγκαθάρτιστον Ἐγχώριον Προϊόν—

	Ποσοστὸν (%) συνεισφορᾶς τῶν διαφόρων τομέων τῆς οἰκονομίας		
	1961	1966	1971 (*Υπολ.)
Γεωργία	18.3	20.2	21.4
Μεταλλεῖα	9.3	6.9	4.9
Μεταποιήσεις	12.3	12.2	13.8
Κατασκευαὶ	4.8	5.4	6.3
Ἡλεκτρισμὸς	1.5	1.8	1.9
Ἐπικοινωνίαι-Μεταφοραὶ	11.7	12.1	11.8
Ἐμπόριον	15.1	15.1	15.8
Τράπεζαι, Ἀσφάλειαι κλπ.	2.2	3.6	3.8
Ἐνοίκια	8.0	7.7	6.1
Δημοσία Διοικήσεις & Ἄμυνα	5.8	5.9	5.5
Ἐπιχειρήσεις	11.0	9.1	8.7

Αὐτοὶ οἱ στόχοι εἶναι ἐφικτοί. Ἡ οἰκονομία τῆς μεγαλονήσου δὲν παραγωγίζει τὴν πολιτικὴν ἀνωμαλίαν ἀλλὰ δὲν ἔπαυσε διὰ θυσιῶν νὰ ἀναπτύσσεται ἐπὶ ὑγιῶν καὶ στερεῶν βάσεων. Αἱ βασικαὶ προϋποθέσεις ἔχουν ἤδη δημιουργηθῆ. Παρὰ ταῦτα, ἡ ὑπὸ σχεδιασμὸν οἰκονομία θὰ προσκρούσῃ εἰς σκοπέλους κατὰ τὴν ἐξελικτικὴν τῆς πορείαν. Πιστεύω ὅμως ὅτι ἡ ἐπιδειχθεῖσα ὠριμότης τοῦ λαοῦ καὶ ἡ κτηθεῖσα ἐμπειρία τῆς Κυβερνήσεώς του ἀποτελοῦν ἐγγύησιν σταθερᾶς προόδου πρὸς τὴν εὐημερίαν τοῦ συνόλου.

Ἐντιμοὶ Κύριοι Βουλευταί,

Ἐὰν δὲν παρεισφύσουν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τὰ διαλυτικὰ στοιχεῖα τῆς προχειρότητος καὶ τῆς δημαγωγίας, ἡ Κυπριακὴ Οἰκονομία θὰ συνεχίσῃ τὴν ἀνιούσαν δεδομένου ὅτι ἀπέκτησεν αὐτοδυναμισμὸν καὶ ἔχει ἤδη ἀπογειωθῆ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἠθελα νὰ εὐχαριστήσω ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς τὸν ἔντιμον Ἐπιτροπὸν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν τόσον ἐμπεριστατωμένην ἀνάλυσιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου καὶ τῶν μελλοντικῶν προοπτικῶν αὐτῆς.

Νομίζω ὅτι κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίαν θὰ ἀκούσωμεν καὶ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, θὰ ἀναβάλωμεν δὲ τὴν συζήτησιν, διὰ νὰ ἀκούσωμεν τὰς ἀγορεύσεις τῶν Βουλευτῶν τὴν προσεχῆ Δευτέραν.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

(Ὁ κ. Κληρίδης ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ἀναστασιάδη)

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1968 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1967, παρεπέμφθη δὲ πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ.

Εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς παρέστησαν οἱ ἀκόλουθοι :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαθβίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσήφ Γιαμάκης
Σταυρὸς Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἐπιτροπὴ Προϋπολογισμοῦ :

Παναγιώτης Τουμαζής, Πρόεδρος
Ἰωσήφ Γιαμάκης
Βάσος Λυσσαρίδης
Σταυρὸς Ποσκώτης
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔσχον ἀρκετὰς συνεδριάσεις καθ' ἃς συνεζήτησαν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1968.

Ὁλιγομελὴς Ὑποεπιτροπὴ τῶν ὡς ἄνω Ἐπιτροπῶν ἔσχεν ἀριθμὸν συνεδριάσεων διὰ τὴν σύνταξιν τῆς παρούσης Ἐκθέσεως.

Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν παρέστη καὶ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ ὅστις παρέσχε πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ἐν σχέσει μὲ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως. Ἐπεξήγησεν ἐπίσης τὰ κριτήρια ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζεται ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ διὰ τὴν προετοιμασίαν καὶ κατανομήν τῶν διαφόρων κονδυλίων εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν.

Εἰς ἀριθμὸν συνεδριάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν παρέστησαν ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καθὼς καὶ οἱ Γενικοὶ Διευθυνταὶ καὶ Τμηματάρχαι τῶν διαφόρων Ὑπουργείων οἵτινες παρέσχον λεπτομερείας καὶ ἐπεξηγήσεις τῶν διαφόρων κονδυλίων τῶν ἀφορώντων εἰς τὰ Ὑπουργεῖα τῶν, οὕτω δὲ ἐβοήθησαν εἰς μεγάλον βαθμὸν τὰς ἐργασίας τῶν Ἐπιτροπῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπιθυμοῦν νὰ τονίσουν ὅτι ὁ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως δὲν κατετέθη καὶ πάλιν ἐγκαίρως εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ καταστή δυνατὴ ἡ εἰς νόμον ψήφισις τοῦ ἐντὸς τοῦ 1967, καὶ τοιοῦτοτρόπως κατέστη ἀναγκαία ἡ ψήφισις δωδεκατημορίου διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1968.

Τὸ Μνημόνιον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1968 ἀρχίζει μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ παρελθόντος ἔτους 1967 ἀπετέλει τὴν ἔναρξιν τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως καὶ ὅτι τὸσον ἢ ἕκτασις ὅσον καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐδεικνυον τοὺς προκαταρκτικοὺς σκοποὺς τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου.

Εις τὸ ἴδιον Μνημόνιον ἀναφέρεται ὅτι ἡ ἐργασία διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς προετοιμασίας τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου πλησιάζει πρὸς τὸ τέλος τῆς καὶ ὅτι διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ ἔτους 1968 ἀποτελεῖ μίαν περισσότερον ἀκριβῆ ἔκφρασιν—τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ἐκτάσεως ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου—τοῦ ἐπιπέδου καὶ τοῦ εἴδους τῆς ὑπὸ τοῦ Σχεδίου προβλεπομένης ἀναπτύξεως.

Ἀμφότεραι αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκτιμοῦν τὴν δήλωσιν ὅτι τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον Ἀναπτύξεως εὐρίσκεται εἰς τὸ τελευταῖον στάδιον τῆς συμπληρώσεώς του, παρατηροῦν ὅμως ὅτι ἀπετέλεσε σοβαρὸν μειονέκτημα τὸ γεγονός ὅτι τόσον ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 ὅσον καὶ ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως διὰ τὸ τρέχον ἔτος συζητοῦνται ὑπὸ τοῦ Σώματος χωρὶς τοῦτο νὰ γνωρίζῃ οὔτε κἂν τὸ προσχέδιον τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν ἐλπίδα ὅτι ἅμα ὡς τὸ Σχέδιον ἐτοιμασθῆ θὰ κατατεθῆ ἐνώπιον τοῦ Σώματος καὶ θὰ δοθῇ εἰς αὐτὸ ἡ εὐκαιρία μιᾶς γενικῆς ἐπὶ τοῦ θέματος συζητήσεως.

Ὁ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως εἶναι ὁ πλέον ὕψηλός ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ὑποβληθέντων ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Δημοκρατίας. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐλπίζουν ὅτι διαρκούντος τοῦ 1968 θὰ ἐκτελεσθοῦν εἰς ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερον βαθμὸν τὰ ἔργα τὰ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν διὰ νὰ μὴ ὑπάρξουν πολλαὶ ἐπαναψηφίσεις εἰς τὸν ἐπόμενον Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς εἰς ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερον βαθμὸν ἐκτελέσεως τῶν προγραμματιζομένων ἔργων, αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως συσταθῇ ὑπὸ τοῦ Σώματος εἰδικὴ ἐπὶ τούτῳ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας καθήκον θὰ εἶναι ἡ διὰ μηνιαίων ἐκθέσεων ὑποβαλλομένων εἰς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ παρακολούθησις τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων καὶ ἡ κατατόπισις τῆς ὀλομελείας τοῦ Σώματος.

Τὸ ὕψος τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ ἐνταθῇ ἡ προσπάθεια δι' ἐπενδύσεις, ἐὰν ἐπιθυμῶμεν νὰ ἐκπληρώσωμεν τοὺς στόχους τοῦ νέου Σχεδίου.

Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1968 ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Προϋπολογιζόμενον Ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1968	£ 7.704.732
Προϋπολογιζομένη Εἰδίκευσις Πιστώσεως ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου (Συμβολικὴ πρόνοια)	£ 10
Προϋπολογιζομένη Εἰδίκευσις Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου	£ 3.000.000
Ὅλικόν Ἐσόδων	£ 10.704.742
Μεῖον : Προϋπολογισμὸς Δαπανῶν	£ 10.130.340
Προϋπολογιζόμενον Ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968	£ 574.402

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρου Πίνακος ποσὸν £ 3.000.000 θὰ μεταφερθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1968 ἐκ τοῦ Λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου δι' Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως πρὸς κάλυψιν τῶν προϋπολογιζομένων δαπανῶν.

Ὁ Ἐγκεκριμένος Προϋπολογισμὸς διὰ τὸ ἔτος 1967 ἀνήρχετο εἰς £ 7.394.022, συμπεριλαμβανομένης Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως ἐκ £ 392.595 χορηγηθείσης μέχρι τῆς 9ης Δεκεμβρίου 1967, ἐνῶ ὁ Ἀναθεωρημένος Προϋπολογισμὸς διὰ τὸ

1967 ανέρχεται εις £4.796.200, δηλ. ποσόν εκ £2.597.822 εκ του αρχικώς εγκριθέντος δέν έχει δαπανηθῆ κατά τὸ 1967. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐξέφρασαν ἀνωτέρω τὴν ἐπιθυμίαν των ὅπως τὰ ἐγκρινόμενα διὰ τὸ 1968 ποσὰ δαπανηθοῦν εις τὸν μεγαλύτερον δυνατὸν βαθμὸν.

Τὸ ὅλικόν τῶν Προϋπολογιζομένων Δαπανῶν εις τὸν Προϋπολογισμόν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1968 ανέρχεται εις £15.024.560.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρου ποσοῦ £10.130.340 θὰ διατεθοῦν δι' Εἰδικεύσεως Πιστώσεως ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως, τὸ δὲ ὑπόλοιπον εκ £4.894.220 θὰ διατεθῆ ἐκ τῶν ἀκολουθῶν πηγῶν χρηματοδοτήσεως :

(α) Ἐκ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων	.. ..	£1.941.970
(β) Ἐξ ἄλλων Πηγῶν	.. ..	£2.952.250
Σύνολον	.. ..	<u>£4.894.220</u>

Τὸ εκ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων προερχόμενον ποσόν εκ £1.941.970 θὰ διατεθῆ ὡς ἀκολουθῶς :

(1) Ἀνάπτυξις Ὑδάτων	.. ..	£191.561
(2) Βελτίωσις Χρήσεως Ὑδατος	.. ..	£214.025
(3) Γεωργία	.. ..	£104.000
(4) Πιστοδότησις Ἀναπτύξεως	.. ..	£854.250
(5) Ἀερολιμένες	.. ..	£149.634
(6) Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις	.. ..	£123.500
(7) Παιδεία	.. ..	£305.000
Σύνολον	.. ..	<u>£1.941.970</u>

Τὸ ἐξ ἄλλων Πηγῶν προερχόμενον ποσόν εκ £2.952.250 θὰ διατεθῆ ὡς ἀκολουθῶς :

(1) Τηλεπικοινωνία	.. ..	£864.750
(2) Ἐξηλεκτρισμός	.. ..	£1.940.000
(3) Ραδιοφωνία	.. ..	£147.500
Σύνολον	.. ..	<u>£2.952.250</u>

Ἡ Βουλὴ ἐπιθυμεῖ καὶ πάλιν νὰ τονίσῃ τὴν ἀναγκαιότητα περὶ ἀναθεωρήσεως τῆς νομοθεσίας ἣτις διέπει τὰ τῆς λειτουργίας καὶ οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν διαφόρων Ἡμικρατικῶν Ὄργανισμῶν ἵνα καθίσταται δυνατὸς ὁ κοινοβουλευτικὸς οἰκονομικὸς ἔλεγχος, διότι εἶναι ἀπαράδεκτον ἡ Βουλὴ νὰ ἐγκρίνῃ δαπάνην £4.894.220 καὶ νὰ μὴ ἔχη καμμίαν δικαιοδοσίαν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου.

Ἡ Ἴδρυσις νέων μονίμων ἢ προσωρινῶν θέσεων ἢ καὶ ἡ κατάργησις ὕφιστα-μένων τοιούτων ἐμφαίνονται ἀναλυτικῶς εις τὸν Πίνακα Α' εις τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως.

Ὁ Πίναξ Β' εις τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως παρουσιάζει συγκριτικὴν εἰκόνα τῶν Ἐγκριθεῶν Δαπανῶν διὰ τὸ 1967 καὶ τῶν προϋπολογιζομένων τοιούτων διὰ τὸ 1968.

Αί κατά Κεφάλαιον παρατηρήσεις και εισηγήσεις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

1. Κεφάλαιον Δ2.—Ἀνάπτυξις Ὑδάτων.

Διὰ τὴν Ἀνάπτυξιν Ὑδάτων προβλέπεται συνολικὴ δαπάνη £2.295.123 πλέον £191.561, ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ διατεθῆ ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συνεζήτησαν τὰς δύο ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐστήριξε τὴν ἀπόφασιν τῆς ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔργα καὶ τὰς δαπάνας τοῦ τρέχοντος ἔτους. Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν ὅτι προτοῦ ἀναληφθῆ οἰονδήποτε σχέδιον πρέπει νὰ γίνονται ἐξαντλητικαὶ ἔρευναι καὶ μελέται ἐπὶ τῶν ὁποίων στηριζομένη ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ δύναται νὰ ἀποφασίσῃ ἐάν ἐν ἔργον συμφέρη νὰ ἐκτελεσθῆ ἢ ὄχι. Συμφωνοῦν ἐπίσης ὅτι ἐάν ὑπάρξῃ ζήτημα προτεραιότητος μεταξὺ τῆς ἀναλήψεως νέων μεγάλων ἔργων ἢ τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ὕφισταμένων τοιούτων διὰ τῆς κατασκευῆς τῶν συστημάτων διανομῆς τοῦ ὕδατος, προτεραιότης πρέπει νὰ δοθῆ εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ὕφισταμένων ἔργων.

Ἡ ἀποδοχὴ ὅμως τῶν δύο αὐτῶν ἀρχῶν δὲν πρέπει νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἀδικαιο-λόγητον καθυστέρησιν ἀνεγέρσεως νέων ἔργων.

Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ δοθῆ προσοχὴ εἰς τὴν μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν ἔργων εἰς τὴν ἀνατολικὴν Μεσσαορίαν ὅπου τὸ πρόβλημα τῆς ἀρδεύσεως καθίσταται καθημερινῶς δευτέρον.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀποδίδουν ἐπίσης ἐξαιρετικὴν σημασίαν εἰς τὰ ὑπὸ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Ἰδίου Κεφαλαίου «Δευτερεύοντα Ἀρδευτικὰ Ἔργα». Συμφωνοῦν μὲ τὴν ἔμφασιν τὴν διδομένην εἰς τὰ ἔργα διὰ τὴν ἐπένδυσιν διὰ σκυροκονιάματος τῶν αὐλάκων εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου ὡς ἐπίσης καὶ μὲ τὰ μέτρα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Νόμου. Εἰδικῶς διὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ζήτημα αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουσι τὴν ἀνησυχίαν των διὰ τὴν ἐκ μέρους τῶν κηπουρῶν ἐπιδεικνυομένην ἀπροθυμίαν καὶ ἄρνησιν ὅπως ἐφαρμόσουν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου καθοριζόμενα εἰδικὰ μέτρα. Ἐάν ἡ ἐφαρμογὴ τῶν μέτρων καθυστερήσῃ αἱ συνέπειαι διὰ τὴν περιοχὴν καὶ διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου θὰ εἶναι καταστρεπτικά.

2. Κεφάλαιον Δ3.—Βελτίωσις Χρήσεως Ὑδατος.

Ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον αὐτὸ προβλέπεται ποσὸν £91.621. Ἐπιπρόσθετον ποσὸν ἐκ £214.025 θὰ διατεθῆ ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων. Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967 αἱ προβλεφθεῖσαι δαπάναι ἦσαν £90.156 καὶ £148.545.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν μὲ τὴν τοιαύτην αὐξήσει τῶν δαπανῶν. Ἡ θελιωμένη χρῆσις τοῦ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς γεωργίας τῆς Νήσου ὕδατος καθίσταται ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ὄχι μόνον διὰ τὴν παρεμπόδισιν τῆς παρατηρουμένης ἤδη σπατάλης ὕδατος ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου ἐσοδείας ἣτις ἐπιτυγχάνεται ὄχι διὰ τῆς ὑπερβολικῆς ἀρδεύσεως ἀλλὰ διὰ τῆς θελιωμένης τοιαύτης.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπαναλαμβάνουσι τὴν ἀνάγκην ὅπως ἐπιτευχθῆ καὶ συστηματοποιηθῆ ἡ διαφώτισις τῶν ἐνδιαφερομένων καλλιεργητῶν ἐπὶ τῶν κινδύνων τοῦς ὁποίους αἱ καλλιέργειαι των καὶ γενικώτερον ἡ οἰκονομία τῆς Νήσου διατρέχουσι ἐάν συνεχισθῆ ἡ παρατηρουμένη σπατάλη ὕδατος, καὶ ὑπογραμμίζουσι ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Νόμου πρέπει νὰ ἐπι-σπευθῆ.

3. Κεφάλαιον Δ4.—Γεωργία.

Αἱ ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλεπόμεναι δαπάναι αὐξάνονται σημαντικῶς. Ἀπὸ £586.318 κατὰ τὸ 1967 ἀνέρχονται εἰς £817.710 διὰ τὸ ἔτος 1968, εἰς τὸ

ποσόν δὲ τοῦτο δέον νὰ προστεθῆ ποσόν £104.000 τὸ ὁποῖον θὰ διατεθῆ ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτροπῶν ἔναντι £9.500 τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Ἡ σημασία τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως ἔχει ἐπανειλημμένως εἰς τὸ παρελθόν τονισθῆ ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι καὶ ὑπόσχονται ὅτι πάντοτε θὰ παρέχουν τὴν ὑποστήριξιν των πρὸς κάθε μελετημένον σχέδιον γεωργικῆς ἀναπτύξεως προτεινόμενον ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, πιστεύουν δὲ ὅτι παρομοίαν ὑποστήριξιν θὰ παρέχῃ καὶ τὸ Σῶμα ὡς σύνολον.

4. Κεφάλαιον Δ5.—Ἰνστιτούτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ Ἰνστιτούτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν αἱ Ἐπιτροπαὶ διαπιστώνουν καὶ ἐφέτος μὲ ἱκανοποίησιν ὅτι ἐπιτελεῖται ἀξιόλογος ἐπιστημονικὴ ἐργασία. Ἐφέτος τόσον εἰς τὸν τομέα τῶν κτηνοτροφικῶν πειραμάτων ὅσον καὶ εἰς τὴν κηποκομίαν καὶ τὴν γεωργικὴν οἰκονομολογίαν προβλέπεται ἡ παραχώρησις εἴκοσι καὶ πλέον χιλιάδων λιρῶν, ἐνῶ εἰς τὸν τομέα τῶν ἐρευνῶν καὶ πειραμάτων ποσὸν ἄνω τῶν £14.000. Ἀμφότεραι αἱ Ἐπιτροπαὶ πληροφοροῦνται ὅτι ὑπάρχει πλήρης συνεργασία καὶ ἀξιοποίησις τῶν ἐπιτεύξεων τοῦ Ἰνστιτούτου παρὰ τοῦ Τμήματος Γεωργικῶν Ἐφαρμογῶν (τοῦ Τμήματος Γεωργίας) τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, καὶ ἐπαναλαμβάνουν τὴν περιουσίαν των εἰσήγησιν ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία παράσχη πρὸς τὸ Ἰνστιτούτον κάθε δυνατὴν βοήθειαν, διὰ νὰ δυνηθῆ τοῦτο νὰ προωθήσῃ καὶ ἐφαρμόσῃ τὸ πρόγραμμα πού ἀνέλαβε νὰ φέρῃ εἰς πέρας. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπληροφορήθησαν συναφῶς ὅτι σκοπεῖται ἡ προώθησις εἰς τὰς ἐρεῦνας τῆς χρήσεως τῶν ραδιοϊσοτόπων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ βοηθήσῃ ἀποφασιστικῶς εἰς ὀρισμένους τομεῖς (τὴν χρῆσιν λιπασμάτων π.χ.) τὸν γεωργικὸν κόσμον τῆς νήσου, δι' ὃ καὶ χαιρετίζουν τὴν γενομένην προσπάθειαν.

5. Κεφάλαιον Δ6.—Κτηνοτροφία.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐσημείωσαν μεθ' ἱκανοποίησεως ὅτι τὸ δι' ἐφέτος προνοούμενον ποσὸν εἰς τὸν νευραλγικὸν τοῦτον τομέα ἔχει σχεδὸν ὑπερδιπλασιασθῆ ἐν σχέσει μὲ τὸ προηγούμενον ἔτος, ἦτοι ἀνέρχεται εἰς £137.909, ἔναντι £76.074 τὸ 1967.

Ἡ πρόνοια διὰ δαπάνην £7.500 διὰ σκοποὺς εἰσαγωγῆς ζώων, £21.000 διὰ συντήρησιν ἢ ἀνάπτυξιν ὕφισταμένων πτηνοτροφίων, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν διάθεσιν £18.300 διὰ τὴν ἀνάπτυξιν κτηνοτροφικῶν σταθμῶν καὶ τῆς Γαλακτοκομικῆς ἐπαύλεως, ἀποτελοῦν βασικὴν συμβολὴν εἰς τὴν προσπάθειαν ἀναπτύξεως τῆς Κτηνοτροφίας ἐν τῇ Νήσῳ. Αἱ Ἐπιτροπαὶ χαιρετίζουν τὴν προσπάθειαν καθιερώσεως ἑτησίας κτηνοτροφικῆς ἐκθέσεως καὶ πιστεύουν ὅτι αὕτη θὰ καθιερωθῆ ἐπὶ μόνιμου βάσεως εἰς κατάλληλον χῶρον.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ σημειοῦν μεθ' ἱκανοποίησεως τὸ γεγονός ὅτι τὸ 1967 ἡ χοιροτροφία ἐσημείωσε νέαν προσαύξησιν (100 χιλιάδες ἔναντι 70 χιλιάδων τοῦ 1966), ἐπιπροσθέτως πρὸς τὴν κατὰ 15% σημειωθείσαν αὔξησιν τοῦ 1966 ἔναντι τοῦ 1965, ἀλλὰ ταυτοχρόνως σημειοῦν ὅτι λόγω τῆς αὔξεσεως καὶ τῆς καταναλώσεως ἐσημειώθη ὑψωτικὴ τάσις τῶν τιμῶν προσφορᾶς τοῦ χοιρινοῦ κρέατος. Ὅθεν κατὰ τὴν γνώμην τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπιβάλλεται νέα προσπάθεια πρὸς περαιτέρω αὔξησιν τῆς παραγωγῆς.

Ὡσαύτως αἱ Ἐπιτροπαὶ χαιρετίζουν τὴν σημειωθείσαν ἀλματώδη αὔξησιν εἰς τὴν πτηνοτροφίαν, ὃ ρυθμὸς τῆς ὁποίας προσέλαθε λίαν ἱκανοποιητικὴν ἀνέλιξιν, μὲ ἀποτέλεσμα ὄχι μόνον νὰ μὴ σημειωθῆ ἐφέτος εἰσαγωγὴ αὐγῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἢ πουλερικῶν ἀλλὰ νὰ προσεγγίζωμεν σήμερον τὸ στάδιον τῆς ἐξαγωγῆς των εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ὡσαύτως αἱ Ἐπιτροπαὶ μὲ ἱκανοποίησιν ἐσημείωσαν τὸ γεγονός ὅτι ἐνῶ πρὸ τινῶν ἐτῶν εἰσήγομεν 1.000.000 νεοσσούς πρὸς ἐκτροφήν, ἐφέτος εἰσήχθησαν μόνον 20.000 νεοσσοί, μὲ προοπτικὴν περαιτέρω μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τούτου.

Αί Ἐπιτροπαὶ παρατηροῦν ὅτι τὸ ἄρθρον 21 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου «Ἐνθάρρυνσις ἀγελαδοτροφίας πρὸς παραγωγὴν βωδινοῦ κρέατος» ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐφέτος ὡς καὶ εἰς τὸν Προϋπολογισμόν τοῦ 1967 ἄνευ οἰουδήποτε ποσοῦ, ἐνῶ εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὸν τομέα παραγωγῆς κρέατος ἡ παραγωγή τοῦ βωδινοῦ εἶναι τὸ πλέον ἀδύνατον σημεῖον. Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως μελετηθῇ ἄνευ οἰασδήποτε καθυστέρησεως τὸ θέμα τοῦτο καὶ ὅπως γίνουν συγκεκριμένα σχέδια διὰ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς βωδινοῦ κρέατος.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν ἐπίσπευσιν τῆς καταθέσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ Ἐμπορίας Γαλακτοκομικῶν Προϊόντων εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ὀλοκληρώσεως τῆς ἐρεύνης διὰ τὴν σύστασιν ὀργανισμοῦ ἔμπορίας τοῦ κρέατος. Αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι ἀδιστάκτως καὶ ἄνευ περαιτέρω ἐπιβραδύνσεως πρέπει νὰ χωρήσωμεν εἰς τὴν σύστασιν τοῦ ἐν λόγω ὀργανισμοῦ, διότι ἄνευ τούτου, δὲν νοεῖται ὑγίης κτηνοτροφικῆ ἀνάπτυξις, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου τὸ καταναλωτικὸν κοινὸν θὰ ὑφίσταται τὰς γνωστὰς συνεπείας τῆς ἐλλείψεως κρατικοῦ ἰαρεμβατισμοῦ ἐκ τῆς παρουσίας τῶν ἐνδιαμέσων παραγόντων, με ἀποτέλεσμα, εἰς τὸ τέλος, ὁ τιμαριθμικὸς δείκτης νὰ σημειοῖ σταθερὰν καὶ συνεχῆ ἀνοδον.

Ἡ προσπάθεια ἐνθαρρύνσεως τῆς μικτῆς ἀπασχολήσεως εἰς ὠρισμένας ἀγροτικὰς περιοχὰς (γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας) θὰ πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθῇ τοῦλάχιστον κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον.

6. Κεφάλαιον Δ7.—Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Ἐν προκειμένῳ ἀμφότεραι αἱ Ἐπιτροπαὶ χαιρετίζουν τὴν γενομένην αὔξησιν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν θέσεων τῶν Βοηθῶν Κτηνιατρικῶν Λειτουργῶν, Κτηνιατρικῶν Ἐποπτῶν, Κτηνιατρικῶν Φαρμακοποιῶν, Κτηνιατρικῶν Βοηθῶν καθὼς καὶ Κτηνιατρικῶν Ἐπιστατῶν, ἐλπίζουν δὲ ὅτι ἡ ἀρξαμένη ἤδη προσπάθεια ἐπανδρώσεως θὰ ἐνδυναμωθῇ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀναποκρίνεται τὸ Τμήμα τοῦτο εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀγροτικοῦ καὶ τοῦ κτηνοτροφικοῦ κόσμου. Αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Τμήματος τούτου ἀποτελοῦν τὴν συνισταμένην προσπάθειαν πρὸς περαιτέρω θελτίωσιν τῆς κτηνοτροφίας ἐν τῇ νήσῳ, δι' ἧς καὶ εἰσηγοῦνται τὴν ἐνθάρρυνσιν ἐπιπροσθέτου ἀριθμοῦ Κυπρίων νέων νὰ φοιτήσουν εἰς κτηνιατρικὰς σχολὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ἐπ' ἀνδρῶσιν τοῦ Τμήματος καὶ με' ἄλλους προσοντούχους καὶ καλοὺς κτηνιάτρους.

7. Κεφάλαιον Δ8.—Ἀνάπτυξις Δασῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑποστηρίζουν τὴν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δασῶν δαπάνην τοῦ ποσοῦ τῶν £203.147, ἡ ὁποία εἶναι κατὰ £59.100 ὑψηλότερα τῆς ἐγκριθείσης διὰ τὸ 1967 δαπάνης.

Διὰ τὸν Ὑλοχρηστικὸν Σταθμὸν Μόρφου καὶ δι' ἐρεύνας εἰς τὴν Ὑλοχρηστικὴν οὐδὲν ποσὸν προβλέπεται καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ διερωτῶνται ποία εἶναι ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ὑλοχρηστικὸν Σταθμὸν.

8. Κεφάλαιον Δ9.—Ἀνάπτυξις Ἀλιείας.

Ἀμφότεραι αἱ Ἐπιτροπαὶ σημειῶνουν με' ἱκανοποίησιν τὸ γεγονός ὅτι ἡ προνοημένη δι' ἐφέτος δαπάνη ὑπερβαίνει τὰς 70.000 λίρας, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸν περυσινὸν Προϋπολογισμόν, ὅτε αὕτη δὲν ὑπερέβαινε τὰς 40.000 λίρας. Ὡσαύτως σημειοῦν ὅτι δημιουργοῦνται 13 προσωριναὶ θέσεις καὶ μία μόνιμος (Λειτουργὸς Ἀλιείας, 1ης τάξεως καὶ 2ας τάξεως). Ἐπίσης αἱ Ἐπιτροπαὶ σημειοῦν ὅτι ὑπάρχει πρόνοια—ἔστω καὶ ἐὰν τὰ σχετικὰ ποσὰ εἶναι δεσμευμένα—διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ θελτίωσιν καταφυγίων ἀλιείας (25.000 λίραι) καὶ οἰκονομικὴν βοήθειαν δι' ἀλιείαν εἰς διεθνή ὕδατα (4.500 λίραι). Ἐν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει αἱ Ἐπιτροπαὶ διαπιστώνουν μετὰ λύπης τὴν ὅτι ἡ σημειωθεῖσα πρόοδος εἰς τὸν τομέα τῆς ἀλιείας εἶναι ἀσήμαντος. Εἰς μίαν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ

ζήτησις τῶν ἰχθύων εἶναι μεγάλη ἐνῶ ἡ προσφορά περιορισμένη καὶ αἱ προσφερόμεναι τιμαὶ λίαν ὑψηλαὶ με ἀποτέλεσμα οἱ ἰχθεῖς νὰ ἀποτελοῦν διὰ τὸν λαὸν εἶδος πολυτελείας, αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἀναμένουν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ προωθήσῃ ἐτι περισσότερο τὸν σημαντικὸν τοῦτον τομέα τῆς οἰκονομίας τῆς Νήσου. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὰ ἀκόλουθα :

- (α) Νὰ ἐνθαρρυνθῇ διὰ τῆς κατασκευῆς καὶ βελτιώσεως καταφυγίων, τῆς πειραματικῆς ἰχθυοκαλλιέργειας καὶ ἄλλων μέσων, ἢ ἀνάπτυξις τῆς παρακτίου ἀλιείας.
- (β) Νὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ ἀλιεία διὰ τῆς ἀγορᾶς καταλλήλων ἀλιευτικῶν σκαφῶν εἰς διεθνή ὕδατα.
- (γ) Νὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ στροφή παρακτίων πληθυσμῶν εἰς τὴν ἀλιείαν, καὶ
- (δ) νὰ ὑπάρξῃ Κυβερνητικὸς παρεμβασισμὸς ὁ ὁποῖος νὰ ἀποτρέπῃ τὴν διάθεσιν τῶν ἰχθύων εἰς λίαν ὑψηλὰς τιμάς.

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐπιτρέπετε νὰ ἀναθέσω εἰς τὸν κύριον Γιαμάκην νὰ.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Βεβαίως. Ὁ κ. Γιαμάκης παρακαλεῖται νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀνάγνωσιν.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

9. Κεφάλαιον Δ10.—Πιστοδότησις Ἀναπτύξεως.

Ἰπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπεται μόνον τὸ συμβολικὸν ποσὸν τῶν £10, ἀλλὰ ποσὸν £854.250 θὰ διατεβῇ ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων ὡς ἀκούθως :

(α) Δι' ἀγροτικὰς πιστώσεις	£ 200.000
(β) Δάνεια διὰ τουριστικὴν ἀνάπτυξιν	£ 250.000
(γ) Δάνεια διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀλιείας	£ 50.000
(δ) Δάνεια διὰ Δημοτικὰ Ἔργα	£ 350.000
(ε) Διὰ τὴν Βελτίωσιν τοῦ Δικτύου τηλεοράσεως	£ 4.250

10. Κεφάλαιον Δ11.—Ἐμπόριον καὶ Βιομηχανία.

Τὸ προβλεπόμενον ποσὸν δαπανῶν ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον αὐτὸ εἶναι σημαντικῶς ἠϋξημένον ἤτοι £674.600 ἔναντι £361.000 τοῦ ἀναθεωρημένου προϋπολογισμοῦ καὶ £560.049 τοῦ ἀρχικῶς ἐγκριθέντος προϋπολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Ἡ συνεχιζομένη ἐργασία διὰ τὴν δημοσιότητα καὶ προαγωγὴν τοῦ ἐξαγωγικοῦ μας ἐμπορίου εὐρίσκει τὰς Ἐπιτροπὰς συμφώνους, ἰδιαιτέρως δὲ ἡ προσπάθεια διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν ἐξαγωγῶν τῶν οἰνικῶν προϊόντων τῆς νήσου μας. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὁμως διερωτῶνται ἐὰν τὸ ὑπὸ τὸ ἄρθρον 8 (ι) ποσὸν τῶν £2.000 διὰ διαφήμισιν τῶν Κυπριακῶν Βιομηχανικῶν προϊόντων εἶναι ἀρκετὸν διὰ μίαν ἀποτελεσματικὴν διαφημιστικὴν ἐκστρατεία.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν ὅτι ἡ ἔρευνα διὰ τὴν διαπίστωσιν τῶν ὑφισταμένων μὲν ἀλλὰ ἀγνώστων εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους βιομηχανικῶν εὐκαιριῶν ὡς ἐπίσης καὶ ἡ διεξαγωγή μελετῶν βιωσιμότητος εἶναι κάτι ποῦ χρειάζεται εἰς μίαν ἀναπτυσσομένην χώραν ὡς ἡ Κύπρος, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀμφιβάλλουν ἐὰν τὸ ὑπὸ τὸ ἄρθρον 9 «Βιομηχανικὰ Ἔρευνα» προβλεπόμενον ποσὸν εἶναι ἐπαρκὲς νὰ καλύψῃ τὰς ὑπαρχούσας ἀνάγκας.

Αί 'Επιτροπαί μεθ' Ικανοποιήσεως έσημείωσαν την πρόβλεψιν ποσοῦ £60.000 διά την βιομηχανικὴν περιοχὴν Λάρνακος καὶ εκφράζουν την εὐχὴν ὅπως αἱ ἐργασίαι διά τὸ ἔργον τοῦτο ἀρχίσουν ἄνευ καθυστερήσεως. Ταυτοχρόνως αἱ 'Επιτροπαί εἰσηγοῦνται ὅπως γίνουσι μελέται καὶ ληφθοῦν εἰδικὰ μέτρα διά τὴν ἐνθάρρυνσιν ἐνδιαφερομένων προσώπων ὅπως ιδρῦσουν βιομηχανίας εἰς Λάρνακα με σκοπὸν τὴν οἰκονομικὴν ἀναζωογόνησιν τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος.

11. Κεφάλαιον Δ12.—Μεταλλεῖα.

Αἱ 'Επιτροπαί θεωροῦν περιττὸν νὰ ἐπαναλάβουν ὄσα ἀνέφεραν εἰς τὴν ἐκθεσὶν των τοῦ παρελθόντος ἔτους διά τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Γεωλογικὴ ἐπισκόπησις.

'Εάν αἱ αἰσιόδοξοι προβλέψεις τῶν ἀρμοδίων ὄσον ἀφορᾷ τὰ νέα κοιτάσματα μεταλλευμάτων πραγματοποιηθοῦν, ἐκείνο τὸ ὅποιον δέον νὰ μελετηθῆ ὑπὸ τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Εξουσίας εἶναι ἡ καλύτερα πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Κυπριακῆς ἔθνικῆς οἰκονομίας ἐκμετάλλευσίς των.

12. Κεφάλαιον Δ13.—Τουρισμός.

Διά τὸν τουρισμὸν προβλέπεται δαπάνη ποσοῦ £158.488, καὶ ποσὸν £250.000 προβλέπεται ὅτι θὰ διατεθῆ ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν 'Επιτρόπων ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Δ10 «Πιστοδότησις 'Αναπτύξεως».

Αἱ 'Επιτροπαί συμφωνοῦν μετὰ τὴν προτεινομένην αὐξήσιν τῶν δαπανῶν διά τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν. Αἱ ἀρχικῶς ἐγκριθεῖσαι διά τὸ 1967 δαπάναι ἦσαν £90.800, αἱ δὲ ἀναθεωρηθεῖσαι £88.000, ἔναντι £158.488 τοῦ Προϋπολογισμοῦ 'Αναπτύξεως τοῦ 1968. 'Η ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν 'Επιτρόπων χρηματοδότησις τὸ 1967 ὠρίζετο εἰς τὸ ὕψος τῶν £150.000, ἔναντι £250.000 τοῦ 1968. Αἱ 'Επιτροπαί συμφωνοῦν ὅτι τὰ σχέδια διά δημοσιότητα καὶ προαγωγὴν τοῦ τουρισμοῦ τῆς Νήσου καὶ διά τὴν ἴδρυσιν τουριστικῶν ἐμπορικῶν κέντρων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι ὠφέλιμα καὶ δέον νὰ ἐφαρμοσθοῦν, διερωτῶνται ὅμως ἐάν τὸ ποσὸν τῶν £250.000 διά δάνεια Τουριστικῆς 'Αναπτύξεως εἶναι δυνατόν νὰ Ικανοποιήσῃ τὰς ὑπαρχούσας ἀνάγκας τῆς Ξενοδοχειακῆς βιομηχανίας.

Τὸ ποσὸν τῶν £50.000 τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τὸ ἄρθρον 11 «Τουριστικὰ Σχέδια» θὰ δαπανηθῆ, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸ Μνημόνιον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, διά τὴν προετοιμασίαν τεχνο-οικονομικῶν μελετῶν ἐν σχέσει μετὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν ὠρισμένων περιοχῶν. Αἱ 'Επιτροπαί συμφωνοῦν μετὰ τὴν δαπάνην αὐτὴν, ἡ ὁποία παρουσιάζεται ἠδὲν ὑμῶν κατὰ £30.000 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1967, εἰσηγοῦνται ὅμως ὅπως ὅταν αἱ ἐν λόγῳ μελέται συμπληρωθοῦν ἐφαρμοσθοῦν εἴτε διά Κρατικῶν Κυπριακῶν ἐπενδύσεων εἴτε δι' ἐπενδύσεων κατὰ προτίμησιν τοῦ Κυπριακοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως.

13. Κεφάλαιον Δ14.—'Αρχαιότητες.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον αὐτὸ αἱ 'Επιτροπαί ἀποδίδουν καὶ ἐφέτος ἰδιάζουσας θαρῆτητα διά λόγους ἐπιστημονικούς, ἔθνικούς καὶ οἰκονομικούς. 'Αμφότεραι αἱ 'Επιτροπαί χαιρετίζουν τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις περὶ θελιτώσεως τῶν αἰθουσῶν ἐκθέσεων καὶ ἐγκαταστάσεως κεντρικῆς θερμάνσεως εἰς τὸ Κυπριακὸν Μουσεῖον καὶ τὰς προνοουμένας συνεισφοράς εἰς τὸ Μουσεῖον Λαϊκῆς Τέχνης Κυρηνείας, τὸ 'Επαρχιακὸν Μουσεῖον Λάρνακος, τὸ Μουσεῖον Μεσαιωνικῆς Βασιλικῆς 'Επαύλεως Κουκλιῶν καὶ τὸ Μουσεῖον Κουρίου.

Αἱ δύο 'Επιτροπαί εκφράζουν τὴν ἀποψιν ὅτι πρέπει ἀπὸ τοῦδε νὰ προγραμματισθῆ σχέδιον ἀνεγέρσεως νέου συγχρόνου κτιριακοῦ συγκροτήματος διά τὸ Κυπριακὸν Μουσεῖον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνηθῆ νὰ περιλάβῃ πάντα τὰ ἐκθέματα κατὰ τρόπον ἄνετον καὶ συνάδοντα πρὸς τὰς σημερινὰς ἐπιστημονικὰς

ἀντιλήψεις, δεδομένης τῆς ἀνυπολογίστου ἀξίας τῶν ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν τῆς νήσου, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκθεμάτων τὰ ὁποῖα ἀναγκαστικῶς παραμένουν εἰς τὰς ἀποθήκας, καὶ τῆς πολλαπλῆς, χρησίμου καὶ εὐεργετικῆς ἐπιπτώσεως ἐπὶ τῆς καθόλου ἐθνικῆς, ἐπιστημονικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς τῆς πατρίδος μας ποῦ προέρχεται ἐκ τῆς ἀξιοποιήσεως τῆς ὄντως πλουσίας καὶ ἀνεπαναλήπτου πατρογονικῆς κληρονομίας.

14. Κεφάλαιον Δ16.—'Ανάπτυξις Ὀδικοῦ Δικτύου.

Ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπεται δαπάνη £1.226.651 ἔναντι £911.495 τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν μὲ τὴν ἔμφασιν τὴν διδομένην εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Ὀδικοῦ Δικτύου τῆς νήσου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ σημαντικὸν ἔργον ὑποδομῆς Ἐπιθυμοῦν ὅμως νὰ τονίσουν ὅτι, ὅπως καὶ διὰ κάθε σοβαρὸν ἔργον ὑποδομῆς καὶ ἀναπτύξεως, διὰ κάθε ὀδικὸν ἔργον τοῦ Κεφαλαίου αὐτοῦ πρέπει νὰ προηγοῦνται αἱ ἀπαραίτητοι τεχνικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ μελέται καὶ ἐπισκοπήσεις κυκλοφορίας, καὶ ἐπὶ τῶν μελετῶν καὶ ἐπισκοπήσεων αὐτῶν καὶ μόνον νὰ στηρίζεται ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων. Εἶναι διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ποῦ αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀνεπιφυλάκτως συμφωνοῦν μὲ τὴν πλεῖστον ἐπὶ ἀνδρωσιν τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ἐπίσης ὅπως δοθῆ περισσότερα ἔμφασις εἰς τὴν κατασκευὴν ἢ καὶ ἀσφάλτωσιν δρόμων εἰς τὰς ἀγροτικὰς καὶ ὄρεινὰς περιοχάς.

15. Κεφάλαιον Δ17.—Λιμένες.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν μὲ τὴν ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλεπομένην δαπάνην ἐκ £1.177.730.

Ἡ πρόωθσις τῶν μεζόνων λιμενικῶν ἔργων Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος δέον νὰ γίνῃ ἀνευ οἰασδήποτε ἄλλης ἀναβολῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔργα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λιμένος Πάφου ταῦτα ἐμφανίζονται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ πολλοστήν φοράν, καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐφέτος τὰ ἔργα ὁπωσδήποτε θὰ ἐκτελεσθῶσιν.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ παρατήρησαν μετὰ λύπης τὸν ὅτι ἡ χρησιμοποίησις τῆς γερανογεφύρας τῆς Ἑλληνικῆς Μεταλλευτικῆς Ἐταιρείας εἰς Καραβοστάσι διὰ φορτοεκφορτώσεις διαφόρων γεωργικῶν προϊόντων καὶ ἄλλων ἐμπορευμάτων καθυστερεῖ λόγῳ τῆς μὴ λήψεως ἀποφάσεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὸν τρόπον διαχειρίσεως. Πρὸς τούτοις, αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως λήψιν ἀποφάσεως ἀναφορικῶς μὲ τὸ θέμα αὐτὸ τὸ ταχύτερον δυνατόν.

16. Κεφάλαιον Δ18.—Ἀερολιμένες.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν ἀνησυχίαν των διὰ τὴν παρατηρουμένην καθυστέρησιν εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀκραίων κτιρίων καὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ νέου ἀεροδρομίου. Εἶχε δοθῆ ἡ ὑπόσχεσις ὅτι τὸ νέον ἀεροδρόμιον θὰ ἐλειτουργεῖ κατά τὰ μέσα τοῦ 1967, τώρα δὲ φαίνεται ὅτι οὔτε περὶ τὰ μέσα τοῦ 1968 δὲν θὰ εἶναι ἔτοιμον πρὸς λειτουργίαν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ σχέδια διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ κυρίου διαύλου καὶ τὸν φωτισμόν, αἱ Ἐπιτροπαὶ σημειῶνουν τὴν δῆλωσιν τὴν περιεχομένην εἰς τὸ Μνημόνιον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅτι τὸ νέον τοῦτο ἔργον συνολικῆς δαπάνης £1 ἑκατομμυρίου καὶ πλέον θὰ ἀναληφθῆ μόνον ἀφοῦ γίνῃ πλήρης καὶ λεπτομερῆς μελέτη θωσιμότητος ὑπὸ εἰδικοῦ Βρεττανικοῦ Οἴκου.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν ὅτι ὁ νέος ἀερολιμὴν πρέπει νὰ ἐξοπλισθῆ διὰ συγχρόνων τηλεπικοινωνιακῶν μέσων, ὑποδεικνύουν δὲ ὅτι πρέπει νὰ ληφθῆ τὸ συντομώτερον ἀπόφασις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Συστήματος Ἐνοργάνου Προσγειώσεως.

17. Κεφάλαιον Δ19.—Δημόσια Κτίρια.

Τὸ ὄλικόν τῶν προθλεπομένων δαπανῶν ἀνέρχεται, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐπαναψηφιζομένων κονδυλίων, εἰς £284.310 ἦτοι κατὰ £96.000 περισσότερον τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν ἔγκρισιν τῶν δαπανῶν τοῦ Κεφαλαίου αὐτοῦ, ἐπιθυμοῦν ὅμως νὰ ὑπενθυμίσουν τὴν εἰσήγησιν τῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ταχεῖα μελέτη τοῦ προβλήματος τῆς ἐντὸς ἑνὸς κτιριακοῦ συγκροτήματος στεγάσεως ὄλων ἢ τοῦλάχιστον τῶν πλειστων καὶ κυριωτέρων Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν.

18. Κεφάλαιον Δ21.—Ἱατρικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ χαιρετίζουν τὴν ἀρξαμένην προσπάθειαν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν προσέλευσιν προσοντούχων καὶ μορφωμένων νέων (ἀμφοτέρων τῶν φύλων) εἰς τὸ νοσοκομειακὸν ἐπάγγελμα καὶ πιστεύουν ὅτι ἡ ἐν λόγῳ προσπάθεια θὰ συνεχισθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον, τόσον διὰ τῆς συστηματικοποιήσεως τῆς διαφωτιστικῆς ἐκστρατείας ὅσον καὶ διὰ τῆς περαιτέρω θελιώσεως τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν.

Συναφῶς αἱ Ἐπιτροπαὶ διαπιστώνουν μετὰ λύπης τὸν ὅτι παρὰ τὰς φιλοτίμους προσπάθειας τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ τοῦ προσωπικοῦ του, τὸ πρόβλημα τῶν ἱατρικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Νοσοκομείων, τὸ πρόβλημα δηλονότι τῆς ἱατρικῆς περιθάλψεως τοῦ κοινοῦ εἰς τὰς κρατικὰς νοσηλευτικὰς μονάδας παραμένει εἰσέτι ὀξύ. Δι' αὐτὸ εἰσηγοῦνται τὴν ἐπίσπευσιν τῆς λήψεως ριζοσπαστικῶν καὶ ἐπαναστατικῶν ἐν προκειμένῳ μέτρων.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ χαιρετίζουν τὰς προνοίας περὶ νέου ἐργαστηρίου ἀναλύσεων εἰς τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον, τῆς προοπτικῆς περὶ νέου γυναικολογικοῦ, μαιευτικοῦ καὶ παιδιατρικοῦ νοσοκομείου καθὼς καὶ τὴν προσπάθειαν θελιώσεως τῶν ἐπαρχιακῶν νοσοκομείων. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ ὑπάρξῃ μελλοντικῶς ἕνας συγκερασμὸς εἰς τὸν τρόπον καὶ τὸν ρυθμὸν λειτουργίας τῶν ἀγροτικῶν μονάδων διὰ τῆς συστάσεως ἐιδικῆς ὑπηρεσίας εἰς ἐκτάκτους καὶ σοβαρὰς περιπτώσεις ἀσθενῶν διὰ τὴν ἄμεσον μεταφορὰν τῶν εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ νοσοκομεία : Τὸ μέτρον τοῦτο θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἐξοικονόμησιν προσωπικοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ εἰς τὴν ἀποτελεσματικωτέραν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ ἀφ' ἑτέρου.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπανατονίζουν ὅτι πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθοῦν νὰ κατέλθουν εἰς Κύπρον ξένοι ἀποστολαὶ—ἀτινες ἐξεδήλωσαν εἰς τὸ παρελθὸν τὴν διάθεσιν τῶν νὰ πράξουν τοῦτο— διὰ νὰ παράσχουν δωρεὰν τὰς ὑπηρεσίας τῶν εἰς ἐξειδικευμένους τομεῖς.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὴν αὐξησιν τοῦ ἐκχωρουμένου ἐτησίου ἐπιδόματος ἐπενδύσεως πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Οἴκου Ἁγίου Χαραλάμπους. Τὸ νῦν παρεχόμενον ἐπίδομα ἐξ 9 λιρῶν ἐτησίως, ὡς γνωστὸν καθιερώθη πρὸ εἰκοσαετίας, θεωρεῖται δὲ τοῦτο ἀνεπαρκὲς ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας ἀφ' ἑνὸς καὶ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἀσθενείας ἀφ' ἑτέρου. Ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑποβάλλουν τὴν εἰσήγησιν ὅπως τὸ ἐπίδομα διατροφῆς αὐξηθῇ ἐν ὄψει τῶν ἰδίων ἀκριβῶς λόγων πού ἤδη ἔχουν ἀναφερθῆ. Τέλος ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἱατρικῆς περιθάλψεως αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως μετεκπαιδευθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰδικοί τλαστικοὶ χειρουργοὶ. Ὡσαύτως εἰσηγοῦνται ὅπως μετεκπαιδευθῇ Κύπριος εἰδικὸς λεπρολόγος, πρὸς στενωτέραν καὶ συστηματικωτέραν παρακολούθησιν τῆς πορείας τῆς ἀσθενείας.

19. Κεφάλαιον Δ22.—Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις.

Τὸ σύνολον τῶν Δαπανῶν ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ἠυξήθη ἀπὸ £147.886 κατὰ 1967 εἰς £325.136 διὰ τὸ τρέχον ἔτος.

Ἐάν ἀφαιρεθῆ ποσὸν £8.028 τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει ἀποδοχὰς προσωπικοῦ, τὸ ὑπόλοιπον θὰ διατεθῆ διὰ θελτίωσιν καὶ κατασκευὴν χωριτικῶν ὁδῶν, φωτισμὸν χωριτικῶν ὁδῶν, μετακίνησιν χωρίων, ἀντιπλημμυρικά ἔργα καὶ βοήθειαν εἰς ἀγροτικούς δήμους καὶ εἰς Συμβούλια Ἀναπτύξεως.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπικροτοῦν τὰς δαπάνας αὐτάς καὶ εἰσηγοῦνται ὅπως εἰς τὴν κατανομήν τῶν δαπανῶν, κυρίως διὰ τὴν θελτίωσιν τῶν χωριτικῶν ὁδῶν, δίδεται προτεραιότης εἰς καθυστερημένας οικονομικῶς περιοχάς.

20. Κεφάλαιον Δ23.—Ἔργασια καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.

Ἡ ἀξίησις τῶν Δαπανῶν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ἀπὸ £50.731 εἰς £134.270 ὀφείλεται εἰς τρία νέα ἄρθρα ἥτοι «Ἐκπαίδευσις Πλεοναζόντων Ὑπαλλήλων» £18.884, «Ἴνστιτούτον Ἐκπαιδεύσεως Προσωπικοῦ Ξενοδοχείων καὶ Ἐπισιτιστικῆς Βιομηχανίας» £10.000, καὶ «Ἀνώτερον Τεχνικὸν Ἴνστιτούτον» £50.000.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν μὲ τὰς προτεινομένας δαπάνας.

21. Κεφάλαιον Δ24.—Κέντρον Παραγωγικότητος.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπανατονίζουσι καὶ ἐφέτος τὴν πεποίθησίν των ὅτι τὸ Κέντρον ἔχει νὰ διαδραματίσῃ εἰς Κύπρον τεράστιον ἔργον, λόγῳ τῆς ἐλλείψεως εἰς τὸ παρελθόν—τὸ πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως χρονικὸν διάστημα—σχετικῆς Κυβερνητικῆς πρωτοβουλίας. Τὸ προβλεπόμενον δι' ἐφέτος ποσὸν δαπάνης ἀνέρχεται εἰς £34.679, ἥτοι ὑπερβαίνει κατὰ ἕνδεκα καὶ πλέον χιλιάδας λίρας τὸ προβλεφθέν διὰ τὸ 1967 ποσὸν ἐκ £23.289. Εἰς τὸ δι' ἐφέτος προβλεπόμενον ὕψος δαπάνης περιλαμβάνονται καὶ £1.560 διὰ κατασκευὴν ἐκπαιδευτικοῦ ἐπαγγελματικοῦ ἐργαστηρίου καὶ τὴν ἀγορὰν προμηθειῶν καὶ ἐξόδων τοῦ ἐργαστηρίου. Ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος τῆς συστάσεως καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ Κέντρον Παραγωγικότητος αἱ Ἐπιτροπαὶ σημειώνουσι μὲ ἱκανοποίησιν τὸ γεγονός ὅτι ἐπετέλεσθη ἤδη ἱκανοποιητικὴ ἐργασία, ἀλλὰ χρειάζεται περαιτέρω κρατικὴ ἐνίσχυσις τῆς ὅλης προσπάθειας.

22. Κεφάλαιον Δ25.—Ὑπηρεσίαι Κοινωνικῆς Εὐημερίας.

Αἱ ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο δαπάναι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν Ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Εὐημερίας ὑπερδιπλασιάζονται. Ἀπὸ £7.595 τοῦ παρελθόντος ἔτους προβλέπονται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968 £16.370.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συνεζήτησαν τὸ ποσὸν τοῦτο ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ ἐκ £304.444 ποσὸν τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Α31 τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι κατὰ £42.236 ὑψηλότερον τοῦ ἐγκριθέντος διὰ τὸ 1967 ποσοῦ. Οἱ ἀρμόδιοι τοῦ Ὑπουργείου Ἔργασιας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Εὐημερίας διεβεβαίωσαν τὰς Ἐπιτροπὰς ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ ὕψους τῶν παρεχομένων βοηθημάτων καὶ τῆς εἰσαγωγῆς νομοθεσίας περὶ παροχῆς κοινωνικῶν βοηθημάτων μελετᾶται ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ ὅτι ἐξησφαλίσθησαν διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν αἱ ὑπηρεσίαι ἐμπειρογνώμονος ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐδήλωσαν ὅτι συμφωνοῦν μὲ τὴν ἰδέαν διὰ τὴν θελτίωσιν καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμὸν τῶν ὑπηρεσιῶν Κοινωνικῆς Εὐημερίας, καὶ πιστεύουσι ὅτι οὕτω ἐξέφρασαν τὰ αἰσθήματα ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν μὲ τὴν δημιουργίαν τῶν 6 νέων προσωρινῶν θέσεων, ἥτοι τῶν (α) Ἀνωτέρου Κοινωνικοῦ Λειτουργοῦ, ὅστις θὰ ἀναλάβῃ τὸ νέον τμήμα ὀργανώσεως καὶ ἐνθαρρύνσεως κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν τοπικοῦ χαρακτῆρος εἰς τὰ χωρία ἢ καὶ τὰς πόλεις, (β) τῶν τριῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν καὶ (γ) τῶν δύο Βοηθῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν.

Αί Ἐπιτροπαὶ ἰδιαιτέρως ἐπικροτοῦν τὴν ἰδέαν διὰ τὸ λεγόμενον «Σχέδιον Βρεφοκομικῶν Σταθμῶν Ἡμέρας». Ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸ Μνημόνιον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ὁ σκοπὸς τοῦ σχεδίου αὐτοῦ θὰ εἶναι ἡ προστασία τῶν παιδιῶν κατὰ τῆς ἀμελείας ἢ κακομεταχειρίσεως, ἡ ἐξυψώσις τοῦ ἐπιπέδου φροντίδος τῶν παιδιῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας, ἡ παρεμπόδισις τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν παιδιῶν ὑπὸ τῶν γονέων τῶν καὶ ἡ ἐνίσχυσις τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ μελετηθῇ καὶ νὰ σχεδιασθῇ ἡ ἴδρυσις θρεφοκομικῶν καὶ νηπιοκομικῶν σταθμῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἢ τῶν Δημοτικῶν Ἀρχῶν, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐργαζομένων μητέρων.

23. Κεφάλαιον Δ26.—Παιδεία.

Ποσὸν £206.327 προβλέπεται ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Παιδείας τοῦ τόπου. Ἐπιπρόσθετον ποσὸν ἐκ £305.000 θὰ διατεθῇ ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτροπῶν, οὕτω δὲ τὸ σύνολον τῶν προβλεπομένων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Παιδείας δαπανῶν ἀνέρχεται εἰς £511.327 ἐν συγκρίσει πρὸς £282.010 τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ μεθ' ἱκανοποιήσεως παρατηροῦν ὅτι σημαντικὰ ποσὰ ὡς τὰ ὑπὸ τὰ ἄρθρα 7 «Προσθηκὰ καὶ Ἐπεκτάσεις Τεχνικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Γεωργικῶν Σχολῶν», 8 «Ἐξοπλισμὸς Τεχνικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Γεωργικῶν Σχολῶν», 11 «Ἀνέγερσις Τεχνολογικῶν Γυμνασίων» καὶ 12 «Εἰσαγωγή Τεχνολογικῶν Μαθημάτων εἰς Γυμνάσια» θὰ διατεθοῦν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπιθυμοῦν μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν νὰ ὑπομνήσουν ὅτι τὸ Σῶμα κατὰ τὴν εὐρείαν συζήτησιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προβλήματος τὸν παρελθόντα Μάρτιον ἐξέφρασε τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ μας πράγματα, ἡ δὲ γνώμη τῶν πλείστων ὁμιλητῶν συνέπιπτε μὲ τὴν ἀποψιν ὅτι ἡ Παιδεία μας χρειάζεται μεταρρυθμίσειν εἰς τρόπον ὥστε νὰ συνδεθῇ αὐτὴ μὲ τὴν Κυπριακὴν οἰκονομικὴν πραγματικότητα, νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀναπτυσσομένης Κυπριακῆς οἰκονομίας καὶ νὰ ἐνταχθῇ εἰς τὸν οἰκονομικὸν προγραμματισμὸν τῆς χώρας.

Εἶναι διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ποὺ αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν ἱκανοποίησιν των διὰ τὴν διάθεσιν τῶν ὑπὸ τὰ προαναφερθέντα ἄρθρα 7, 8, 11 καὶ 12 κονδυλίων, θεωροῦν ὅμως καθήκον των νὰ ἐπαναλάβουν ὅτι τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα χρειάζονται εἶναι δραστικώτερα καὶ ἡ στροφή τῆς Παιδείας μας πρὸς τὴν τεχνικὴν, ἐπαγγελματικὴν καὶ γεωργικὴν κατεύθυνσιν δέον νὰ εἶναι πλέον ἀποφασιστικὴ.

Ὑπὸ τὸ ἄρθρον 3 προβλέπεται δαπάνη ποσοῦ £3.000 διὰ Περιοδεύουσαν Δανειστικὴν Βιβλιοθήκην. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑποστηρίζουν τὴν δαπάνην αὐτὴν καὶ εἰσηγοῦνται ὅπως μελετηθῇ ἐπίσης ἡ ἐνίσχυσις εἰς τὸ μέλλον τῶν κοινοτικῶν βιβλιοθηκῶν τῶν ὁποίων ὁ ἐπιμορφωτικὸς ρόλος εἶναι μέγας.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Κεφαλαίου αὐτοῦ «Ἐκθέσεις καὶ ἄλλα γεγονότα», αἱ Ἐπιτροπαὶ θεωροῦν περιττὸν νὰ ὑπογραμμίσουν τὴν τεραστίαν ἐθνικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν προβολὴν τοῦ τόπου ἥτις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν τοιοῦτων ἐκθέσεων, πράγμα ὅπερ ἐπιμαρτυρεῖται ἐκ τῆς ἐξαιρέτου ἐπιτυχίας ἣν ἐσημείωσεν ἡ πρώτη ἐκθεσις τῶν ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν τῆς νήσου εἰς Παρισίους, καὶ εἰσηγοῦνται ὅπως ἡ ἐν λόγῳ προσπάθεια συστηματοποιηθῇ περαιτέρω καὶ προγραμματισθῇ ἐπὶ σταθερᾷ ἐτησίᾳ θάσεως εἰς Εὐρωπαϊκὰς καὶ ἄλλας χώρας.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑποδεικνύουν ὅτι ἡ προσπάθεια τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν πρὸς ἐνθάρρυνσιν Κυπριολογικῶν ἐρευνῶν ἐπὶ ἐπιστημονικῆς καὶ προγραμματισμένης θάσεως καὶ ἡ ἰδέα διὰ τὴν διοργάνωσιν Κυπριολογικοῦ συνεδρίου πρέπει νὰ τύχῃ ἐνθαρρύνσεως καὶ ἐνισχύσεως

ὕπὸ τοῦ Κράτους. Ἐνισχύσεως ὡσαύτως πρέπει νὰ τύχη ἡ ἰδέα διὰ τὴν ἀνεγερσιν Κέντρου Βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς τέχνης πρὸς περισυλλογὴν, διάσωσιν καὶ ἀξιοποίησιν τῶν ὑπαρχόντων ἔργων.

Τέλος, μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν αἱ Ἐπιτροπαὶ τονίζουσι τὴν ἀνάγκην Κρατικῆς ἐνθαρρύνσεως καὶ ἐνισχύσεως τῶν Κυπρίων συγγραφέων καὶ γενικώτερον τῶν πνευματικῶν ἀξιών τοῦ τόπου. Χρειάζεται κατὰ τὴν γνώμην τῶν Ἐπιτροπῶν ἐν πρόγραμμα ἐνθαρρύνσεως καὶ ἐνισχύσεως τῶν πνευματικῶν ἀξιών τοῦ τόπου ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς περαιτέρω ἐπιστημονικῆς διερευνήσεως καὶ πνευματικῆς θεμελιώσεως τῆς νήσου.

24. Κεφάλαιον Δ27.—Ἄλλαι Ὑπηρεσίαι.

A.—Ἄρθρα 14 καὶ 15 Φυλακαί.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ σημειοῦν μεθ' ἰκανοποιήσεως τὴν ὀργανικὴν πρόοδον ἣτις ἐπιτελεῖται εἰς τὸ ἐν λόγῳ Ἴδρυμα, τὴν ὁποίαν πολλὰ τῶν μελῶν τοῦ Σώματος διεπίστωσαν καὶ αὐτοπροσώπως. Ἐπὶ τοῦ θέματος ὁμῶς τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι ἐπιβάλλεται ἀξιοποίησις τοῦ χώρου τοῦ ἰδρύματος, δοθέντος μάλιστα ὅτι ὑπῆρξαν εἰς τὸ παρελθὸν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀξιόλογοι προσφοραὶ εἰς τὸν τρόπον ὥστε ἄνευ οὐδεμιᾶς κρατικῆς δαπάνης (ἀντιθέτως θὰ ὑπάρξῃ πίστωσις ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ Παγίου Ταμείου) νὰ ἀποκτήσωμεν Ἴδρυμα τὸ ὁποῖον θὰ καταστῇ πρότυπον δι' ὀλόκληρον τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Διὰ τοῦτο αἱ Ἐπιτροπαὶ χαιρετίζουσι τὴν γενομένην δῆλωσιν τῆς ἐντίμου Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης ὅτι εἰς τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα προνοεῖται σχέδιον σχετικόν.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς μονιμοποιήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἰδρύματος αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουσι τὴν πλήρη ἰκανοποίησιν των διότι ἀριθμὸς δεσμοφυλάκων ἔχει ἤδη διορισθῆ ἐπὶ μονίμου θάσεως, ἐκφράζουσι δὲ συναφῶς τὴν πεποίθησιν ὅτι εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον καὶ οἱ λοιποὶ συνάδελφοὶ των θὰ τύχουν τοῦ ἐν λόγῳ εὐεργετήματος.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἰδρύματος αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως ἐπέλθῃ σταδιακῶς—πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἄλλωστε συνέβαινε καὶ μέχρι τοῦ 1960—ἡ ἐξίσωσις των μετὰ τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τῶν μελῶν τῆς ἀστυνομικῆς δυνάμεως, δεδομένου ἐπιπροσθέτως ὅτι ἡ προσφορὰ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἰδρύματος ἐνέχει καὶ αὐτὴ ὑψίστην κοινωνικὴν σπουδαιότητα.

B.—Ἄρθρον 17

Ὑπὸ τὸ ἄρθρον τοῦτο προβλέπεται ποσὸν £5.000. Τὸ ποσὸν θὰ δαπανηθῆ διὰ τὴν διεξαγωγὴν μιᾶς ἐμποροβιομηχανικῆς μελέτης καὶ ἐρεύνης διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐσωτερικῶν μεταφορικῶν ὑπηρεσιῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν ὅτι τὸ θέμα τοῦτο εἶναι ἀρκετὰ σοβαρὸν καὶ χρήζει προσεκτικῆς μελέτης. Ὅλοι οἱ τομεῖς τῶν μεταφορικῶν ὑπηρεσιῶν μας (ἀστικαὶ καὶ λεωφορειακαὶ γραμμαί, ὑπεραστικά γραμμαί, ἀγροτικά λεωφορεῖα καὶ μεταφοραὶ ἐμπορευμάτων) δεόν νὰ ἐρευνηθοῦν μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τῶν ἐκσυγχρονισμῶν των.

Διαρκούσης τῆς μελέτης τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως ὑπεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἀφοῦ ἔτυχον προσεκτικῆς μελέτης ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐνεκρίθησαν καὶ ἐνεσωματώθησαν εἰς τὰ κατάλληλα μέρη τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Αἱ τροποποιήσεις αὗται εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

1. Κεφάλαιον Δ15.—Δημόσια Ἔργα.

- (α) Ἄρθρον 9. Ἄγορὰ Μηχανημάτων, Χωρομετρικῶν Ὀργάνων καὶ Ἄλλου Ἐξοπλισμοῦ.

Το ποσόν τὸ ὁποῖον θὰ καταχωρηθῆ εἰς τὴν στήλην «Προϋπολογισθεῖσα Δαπάνη διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1968 ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως» δέον νὰ μειωθῆ ἀπὸ £58.000 εἰς £28.000.

(β) Δημιουργεῖται νέον ἄρθρον 10 ὡς ἀκολούθως :

10. Κεντρικὸν Ἔργαστήριον Ὀδοποιίας :

+ (i) Οἰκοδομικὰ Ἔργα	£9.000
+ (ii) Ἀγορὰ Μηχανημάτων καὶ Ἐξοπλισμοῦ	£21.000

2. Κεφάλαιον Δ26.—Παιδεία.

Ἄρθρον 1. Ἀποδοχαὶ Προσωπικοῦ (Προσωριναὶ Θέσεις)

Ἐδάφιον (1) Ἐπιθεωρητῆς Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ὁ τίτλος τῆς θέσεως αὐτῆς νὰ τροποποιηθῆ ὡς ἑξῆς :

«Εἰδικὸς Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως».

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ παρετήρησαν ὅτι ἐφέτος ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ Νόμου, ἐδάφιον (2) τοῦ Ἄρθρου 4, ἐγένετο ἀπάλειψις τῆς φράσεως «καὶ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς αὕτη ἐχορηγήθη». Ἐάν αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀποδεχθῶν τοῦτο, τότε θὰ ἐσήμαινεν ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν θὰ ἐπληροφορεῖτο τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς ἐγένοντο δαπᾶναι ὑπὸ τὰ διάφορα κονδύλια τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως κατόπιν εἰδικῶν ἐνταλμάτων πληρωμῆς ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πληροφορηθῆται ἐπιπροσθέτως τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς διενεργοῦνται πληρωμαὶ ἐξ οἰωνδήποτε ἐκ τῶν ἐγκρινομένων κονδυλίων καὶ τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας αἱ τοιαῦται πληρωμαὶ γίνονται, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦνται ὅπως τὸ κείμενον τοῦ Νόμου παραμείνῃ τὸ ἴδιον ὡς τὸ τοῦ περυσικοῦ Νόμου.

Πρὸς τοῦτο εἰσηγοῦνται ὅπως ἡ ἀπαλειφθεῖσα φράσις «καὶ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς αὕτη ἐχορηγήθη» προστεθῆ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ Ἄρθρου 4 τοῦ κειμένου τοῦ Νόμου.

Ἐν κατακλείδι αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

Μερικὰ μέλη ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπῶν διατηροῦν ἐπιφυλάξεις ἐπὶ ὠρισμένων σημείων τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως.

Νὰ ἀναγνωσθοῦν καὶ οἱ Πίνακες, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Οἱ πίνακες μποροῦν νὰ λογισθοῦν ὅτι κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν.

Ἐπίσης θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ πρὸς τὴν Βουλὴν μίαν συμπληρωματικὴν Ἐκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ
 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ
 ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ
 ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Ἐπιτροπή Προϋπολογισμοῦ :

Παναγιώτης Τουμαζῆς, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Βάσος Λυσσαρίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Χαρίδημος Χατζηχάρος

Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἐπιτροπή Οικονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἔσχον κοινήν συνεδρίασιν τὴν 24ην Ἰανουαρίου 1968 καὶ ἐμελέτησαν τὰς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθείσας τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις ἐπὶ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ ἐν λόγω τροποποιήσεις ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Βουλὴν μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ἐτοιμασίαν τῆς Ἐκθέσεώς των ἐπὶ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968, ἥτις καὶ ἀνεγνώσθη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐνσωμάτωσις τῶν τροποποιήσεων αὐτῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν εἰς τὸ παρὸν στάδιον.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία δύναται νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ἐν λόγω τροποποιήσεις εἰς εὐθετώτερον χρόνον διὰ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀγορεύσουν καὶ ἐπὶ τῶν δύο Προϋπολογισμῶν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἐγγράφα :

- (1) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διεξαγωγή Ἀναγκαστικῶν Πωλήσεων) (Εἰδικὰ Περιπτώσεις) Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Ἀπασχολήσεως Παιδίων καὶ Νεαρῶν Προσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (4) Ἐγγράφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1968 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966 (Ἄρ. 1 τοῦ 1966) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1966 (Ἄρ. 2 τοῦ 1966).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περί Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διεξαγωγή Ἀναγκαστικῶν Πωλήσεων) (Εἰδικά Περιπτώσεις) Νόμος τοῦ 1968 ἐστάλη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Ὁ περί Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ὁμόνυμον Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Ὁ περί Ἀπασχολήσεως Παιδίων καὶ Νεαρῶν Προσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968, ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Τὰ Ἐγγραφα τὰ ὁποῖα κατετέθησαν παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Προϋπολογισμοῦ.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Θὰ ἤθελα νὰ σὰς παρακαλέσω, κύριε Πρόεδρε, ἐκ μέρους καὶ ἄλλων συναδέλφων, ὅπως, εἰ δυνατόν, ἡ συνεδρίασις γίνῃ τὴν προσεχῇ Τρίτην ἀντὶ τῆς Δευτέρας, διὰ νὰ μᾶς παρασχεθῇ ἡ σχετικὴ εὐκαιρία νὰ μελετήσωμεν τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ, δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν δύο ἡμέραι μέχρι τῆς ἐκπνεύσεως τοῦ μηνός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐχομεν αὔριον καὶ τὴν Κυριακὴν πρὸς μελέτην, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι τὰ πλεῖστα μέλη τῆς Βουλῆς ἔχουν ἤδη λάβει γνῶσιν τόσοσ τῶν δύο Προϋπολογισμῶν ὅσον καὶ τῶν διαφόρων ἀπόψεων, ἰδίως οἱ ἐρχόμενοι συχνά εἰς ἐπαφὴν μὲ τὰ Ὑπουργεῖα. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον νομίζω ὅτι ἡ προσεχὴς Δευτέρα εἶναι ἡ καταλληλοτέρα διὰ τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν, καὶ ὡς ὥρα τῆς συνεδριάσεως ὀρίζεται ἡ 2.30 μ.μ.

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας κηρύττω τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὁρα λήξεως 7.00 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἀγγελίδης Νίκος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιάγκου Ἀνδρέας	Ποσκώτης Σταύρος
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Ποταμίτης Γιάγκος
Γιαννάκης Σωτήριος	Σαθθίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Λέλλος	Σάντης Γεώργιος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σιθιτανίδης Πανίκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Λυσσαρίδης Βάσος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Στέλιος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 29ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1968

(Ὦρα ἐνάρξεως 3.35 μ.μ.)

(Ἄρ. 20)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὰ δύο θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ συζήτησις τῶν δύο Προϋπολογισμῶν, ἥτοι τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως.

Ἐνεγράφησαν οἱ ἀκόλουθοι ὀμιληταί :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Αἰμίλιος Φράγκος, Σταῦρος Ποσκώτης, Παναγιώτης Τουμαζῆς, Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Γεώργιος Ἰωαννίδης, Γιάγκος Ποταμίτης, Πέτρος Στυλιανοῦ, Ἐζεκίας Παπαϊωάννου καὶ Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Πρῶτος ἔχει τὸν λόγον ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Ἐπάρχουν ἄλλοι οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ ἀγορεύσουν ;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μπορῶ νὰ ἀρχίσω, κ. Πρόεδρε ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μάλιστα.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι. Καλούμεθα σήμερον, Κύριοι, νὰ συζητήσωμεν καὶ ἐπιψηφίσωμεν δύο σημαντικὰ Νομοσχέδια τῆς Δημοκρατίας μας, ἥτοι τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ ἔτους 1968.

Δεδομένου ότι αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί, αἱ ὁποῖα ἐξήτασαν τοὺς δύο τούτους Προϋπολογισμοὺς, ἔχουν ἤδη καταθέσει εἰς τὴν Βουλὴν τὰς Ἐκθέσεις των μὲ λεπτομερῆ ἀναφορὰν εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν Κεφαλαίων αὐτῶν, δὲν θὰ ἤθελον νὰ ἐπαναλάβω τὰ εἰς τὰς ἐν λόγῳ Ἐκθέσεις ἀναφερόμενα, ἀλλὰ θὰ ἄρκεσθῶ μόνον νὰ ἐκθέσω ὠρισμένας γενικὰς ἀρχὰς καὶ νὰ ἀναφερθῶ εἰς περιωρισμένον ἀριθμὸν Κεφαλαίων τῶν Προϋπολογισμῶν, συγκεκριμένως δὲ εἰς ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα ὀφείλω κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην νὰ τονίσω ὠρισμένας ἀπόψεις μου.

Κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν τοῦ Σώματος τούτου εἶχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀκούσωμεν τὴν ἐμπεριστατωμένην καὶ κατατοπιστικὴν ὁμιλίαν τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἥτις ὑπῆρξεν, ὡς πιστεύω, τόσο σαφῆς, κατατοπιστικῆ καὶ ἐνθαρρυντικῆ ὥστε θεωρῶ σκόπιμον νὰ παραλείψω νὰ ἀναφερθῶ εἰς πλεῖστα ὄσα ἐκ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἐσκόπευον νὰ ἐγείρω, καθόσον ταῦτα ἀνεφέρθησαν ὑπὸ τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ καὶ μὲ εὐρίσκουν πλήρως σύμφωνον. Δράττομαι μόνον τῆς εὐκαιρίας διὰ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐαρέσκεϊάν μου, τὰς εὐχαριστίας μου καὶ τὰ συγχαρητήριά μου πρὸς αὐτόν.

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν δύο Προϋπολογισμῶν καὶ ἐκ τῶν διὰ τῆς ὁμιλίας τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ δοθεισῶν πληροφοριῶν, θεωρῶ ὅτι κάθε Κύπριος μὲ ὑπερηφάνειαν δύναται νὰ διαπιστώσῃ τὴν μεγάλην δυναμικότητα τοῦ λαοῦ μας, ὅστις, παρὰ τὴν μακροχρόνιον συνεχῆ ἀνώμαλον κατάστασιν τὴν ὁποίαν διῆλθε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ διέρχεται, συνεχίζει ἀπροσκόπτως τὴν εὐρείαν λεωφόρον τῆς συνεχοῦς ἀξιοζηλεύτου προόδου καὶ οἰκονομικῆς εὐημερίας, κατορθῶνων οὕτω νὰ ἀποδεικνύῃ ὅτι οὗτος μόνος καὶ χωρὶς οὐδεμίαν σχεδὸν ἐξωτερικὴν βοήθειαν ἔχει κατορθώσει νὰ ἐπιτύχῃ ἐντὸς ὀλίγων ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας του ἐτῶν τόσα ἐπιτεύγματα εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, τὰ ὁποῖα συνέβαλον εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς οἰκονομικῆς εὐρωστίας του.

Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι τὰ εἰς τοὺς Προϋπολογισμοὺς Ἀναπτύξεως τῶν παρελθόντων ἐτῶν ἀναγραφόμενα ποσὰ δὲν κατωρθώθη νὰ ἐξοδευθοῦν παρὰ κατὰ ἕνα ὠρισμένον μόνον ποσοστὸν τούτων, καὶ παρὰ τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὰς Ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ἐμφαντικῶς τονίζεται ὅτι διαφορετικῆ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἐν τούτοις θὰ πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν δύο τινά. Πρῶτον, ὅτι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἡ Κύπρος ὡς μία νέα Δημοκρατία, ἥτις ἤρχισε τὸν βίον τῆς ἐκ τοῦ μηδενός, καὶ κατὰ διαδοχὴν τῆς ὑφισταμένης μέχρι τότε Ἀποικιοκρατίας, ἥτις οὐδόλως ἠσχολεῖτο διὰ τὴν πρόοδον τῆς Νήσου μας ἀλλ' ἀπλῶς περιωρίζετο εἰς τὸ νὰ βασίξῃ τὴν οἰκονομίαν μας σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐκ τῶν ἐσόδων τῶν στρατιωτικῶν θάσεων, ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς συγκροτήσεως τοῦ Κράτους ἔστερεῖτο παντελῶς προγραμματισμοῦ καὶ σχεδίων ἀναπτύξεως, ὡς καὶ νομοθεσίας ἐνθαρρυνούσης τὸ ἰδιωτικὸν κεφάλαιον, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι φυσικόν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἀνεμένετο ὅτι τὰ εἰς τοὺς Προϋπολογισμοὺς Ἀναπτύξεως ἀναγραφόμενα κονδύλια θὰ ἦτο δύσκολον, ὡς ἐκ τῆς ἐν λόγῳ αἰτίας, νὰ διατεθοῦν ἐν τῷ συνόλῳ των. Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ μὲ τὸν ἰδιωτικὸν τομέα, ὅστις, ἅμα τῇ ἐγκαθιδρῦσει τῆς Δημοκρατίας μας, λόγῳ ἀβεβαιότητος καὶ ἀνυπαρξίας Κρατικῆς προστασίας, ἀπαραιτήτου διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δραστηριοτήτων του, ὑπῆρξε διστακτικὸς εἰς τὰς ἐπενδύσεις του πρὸς ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν του. Δεύτερον, ἐάν ὀλόκληρα τὰ ποσὰ τὰ ἀναγραφόμενα εἰς τοὺς Προϋπολογισμοὺς Ἀναπτύξεως τῶν τελευταίων ἐτῶν διεισθῆναι πράγματι ὀλόκληρα, πλὴν τοῦ ὅτι θὰ ἐδημιουργεῖτο σπάνις τῶν ἀπαιτουμένων ἐργατικῶν χειρῶν, πολὺ φοβοῦμαι ὅτι θὰ προεκαλεῖτο καὶ ἀπότομος πληθωρισμὸς ἐν τῇ Νήσῳ μας.

Σήμερον ἡ εἰκὼν εἶναι τελείως διάφορος. Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου πολλὰ ἐδιδάχθημεν ἐκ τῆς διαπράξεως λαθῶν. Διότι πιστεύω ὅτι μόνον ἐάν τις διαπράξῃ λάθη δύναται νὰ σχηματίσῃ ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ ὄρθου. Πλὴν τούτου, κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα, χάρις εἰς τὴν πολῦτιμον βοήθειαν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα εὐγενῶς προσεφέρθησαν νὰ μᾶς βοηθήσουν ἀποστείλαντα

ἐπὶ ὠρισμένην χρονικὴν περίοδον ἱκανοὺς ἐμπειρογνώμονας, ὡς καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ μεταξὺ ἐκπαίδευσιν Κυπρίων ἐπιστημόνων, κατωρθώσαμεν νὰ ἰδρῦσωμεν τὸ Γραφεῖον Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ, τὸ ὁποῖον δύναται πραγματικῶς καὶ ἐπαξίως νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας μας. Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, πιστεύω ὅτι χάρις εἰς τὸ σήμερον ὑφιστάμενον Γραφεῖον Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκτελῶμεν κατὰ πολὺ μεγαλύτερον ποσοστὸν τὰ εἰς τοὺς προσεχεῖς Προϋπολογισμοὺς Ἀναπτύξεως ἀναγραφόμενα ὡς προγραμματισμένα ἔργα ἀναπτύξεως. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελον νὰ τονίσω εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ ἦτο ἡ ἀνάγκη ὑπάρξεως μεγαλύτερου συντονισμοῦ μεταξὺ τῶν διαφόρων Ὑπουργείων, ὥστε νὰ ἀποφεύγηται κάθε ἀδικαιολόγητος καθυστέρησις, ὡς δυστυχῶς συμβαίνει εἰς μερικὰς περιπτώσεις.

Ἄλλά, προκειμένου καὶ περὶ τοῦ τομέως τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, μὲ μεγάλην χαρὰν καὶ ἱκανοποιησὶν ἤκουσα τὰς δηλώσεις τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, συμφώνως πρὸς τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις, ἀντιληφθεῖσα ἔστω καὶ καθυστερημένως τὴν ἀνάγκην ἐνθαρρύνσεως διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως, προτίθεται νὰ ὑποβάλῃ συντόμως τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον ἐκσυγχρονίζον καὶ τὸ καθεστῶς τῆς προσωπικῆς φορολογίας καὶ τὸ σύστημα τῶν φορολογικῶν ἀποσβέσεων καὶ ἀπαλλαγῶν, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐπιταχυνθοῦν αἱ ἰδιωτικαὶ ἀποταμιεύσεις καὶ αἱ παραγωγικαὶ ἐπενδύσεις. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ἤτοι διὰ τῆς μειώσεως τῶν φορολογικῶν κλιμάκων καὶ διὰ τῶν ἄλλων προνοιῶν τοῦ Νόμου, θὰ δυνηθῇ ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς νὰ σχηματίσῃ τὰ ἀπαιτούμενα κεφάλαια διὰ νὰ τὰ ἐπενδύσῃ εἰς παραγωγικὰς ἐπιχειρήσεις ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχῃ τὸ κίνητρον διὰ τὴν ἰδρῦσιν καὶ προώθησιν τῶν δραστηριοτήτων τοῦ πρὸς ὄφελος τῆς προόδου καὶ τῆς οἰκονομικῆς εὐημερίας τῆς χώρας μας. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου δὲν θὰ ἤθελον νὰ ἐπεκταθῶ περισσότερον, διότι εἶμαι θέσβαιος ὅτι κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ προαναγγελθέντος Νομοσχεδίου θὰ μοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ συζητήσω τοῦτο ἐν τῇ Βουλῇ, καὶ νὰ ἐκφράσω τὰς ἀπόψεις μου.

Ἐκ τῶν δηλώσεων τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως διεπίστωσα τὰς ἀπόψεις τοῦ ἀναφορικῶς μὲ τὸ προσωπικὸν τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς. Εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητον ὅτι διὰ τοὺς Κυβερνητικοὺς λειτουργοὺς, οἵτινες συνέβαλον τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Δημοκρατίας μας κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἰδρύσεώς της καὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει πληθώρα ἀξίων καὶ εὐσυνειδήτων λειτουργῶν, πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἀμέριστος ἡ μέριμνα τῆς Κυβερνήσεως οὕτως ὥστε οὗτοι νὰ μὴ ὑστεροῦν ἀπὸ ἀπόψεως ἀποδοχῶν καὶ ὠφελημάτων τῶν ὑπαλλήλων τῶν ὑπηρετούντων εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις. Κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην, θὰ εἶναι κακῶς νοουμένη οἰκονομία ἡ ἐπιδίωξις ἐξοικονομήσεως χρημάτων, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἔδει νὰ ἱκανοποιήσωμεν πλήρως τὰς ἀπαιτήσεις τῶν πολιτῶν τούτων τῆς Δημοκρατίας, οἵτινες ἱκανοποιούμενοι πολλὰ δύναται νὰ προσφέρουν διὰ τὴν πρόοδον τῆς Δημοκρατίας μας. Δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγῃ, ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης ἱκανοποιήσεως τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων θὰ ἀποφύγωμεν τὸ παρατηρούμενον νῦν δυσάρεστον γεγονός πλεῖστα ὅσα τῶν Κυβερνητικῶν Τμημάτων νὰ στεροῦνται τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀπαραιτήτου ἐπιστημονικοῦ ὡς καὶ ἐμπείρου προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον λόγῳ τῶν προσφερομένων ὄρων ἐργασίας ἢ δὲν εἶναι διατεθειμένον νὰ ἀποδεχθῇ τὰς προσφερομένας εἰς αὐτὸ θέσεις ἢ ἀκόμη καὶ εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις ἀναγκάζεται λόγῳ τῆς ὑφισταμένης καταστάσεως νὰ ἀποχωρῇ ἐκ τῆς Κυβερνητικῆς ὑπηρεσίας θυσιάζον καὶ αὐτὴν τὴν σύνταξίν του, χάρις εἰς τοὺς καλύτερους ὄρους τοὺς προσφερομένους ὑπὸ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Δὲν θὰ ἤθελον νὰ κατονομάσω ἕνα ἕκαστον τῶν Τμημάτων καὶ τῶν ἐιδικότητων, διότι δυστυχῶς ἡ περίπτωσις αὕτη ὑφίσταται εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ Κυβερνητικὰ Τμήματα. Ὡς ἐκ τούτου, ὄχι μόνον συμφωνῶ πλήρως μὲ τὰς ἐν προκειμένῳ ἐκφρασθείσας ἀπόψεις τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ ἀλλὰ καὶ ὑπερθεματίζω. Διότι, τότε μόνον θὰ δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πρόοδον ὅταν θὰ ἔχωμεν μίαν πλήρως ὀργανωμένην Κυβερνητικὴν μηχανὴν ἐπηνδρωμένην μὲ τὰ πλέον κατάλληλα καὶ δραστήρια πρόσωπα, τὰ ὁποία θὰ ἔχουν τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ τὰ ὁποία θὰ εἶναι ἀπολύτως ἱκανοποιημένα ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Διότι σήμερα δεν είμεθα υπό άποικιακόν καθεστώς, άλλ' αποτελούμεν μίαν ανεξάρτητον Δημοκρατίαν, ήτις έχει καθήκον και υποχρέωσιν, κατόπιν μελέτης, προγραμματισμού και έπωμιισμού τής ευθύνης τής εκτελέσεως τών αποφάσεών τής, νά προωθή όλας τās Κυβερνητικές δραστηριότητας πρὸς όφελος τής προόδου τής χώρας μας.

Δεδομένου ότι ή Βουλή έχει ήδη αναθέσει εις μίαν ad hoc Έπιτροπήν διά νά εξετάση τό ζήτημα τής υποτιμήσεως του νομίσματός μας και τās έξ αύτής συνεπείας, δέν προτίθεμαι νά σχολιάσω σήμερα τό ζήτημα τούτο. Μολονότι δέ ο Έντιμος Υπουργός έν τή όμιλία του άνεφέρθη έκτενωδς έπί του θέματος τούτου, και μολονότι συμφωνώ πλήρως με τās εκτεθείσας άπόψεις του, έπιφυλάσσομαι νά εκφέρω και έγώ τās άπόψεις μου κατά την ήμέραν τής συζητήσεως του θέματος έν τή Βουλή.

Και τώρα, Έντιμε κύριε Πρόεδρε, θά ήθελον νά μου έπιτραπή νά αναφερθῶ έν συντομία εις ώρισμένα Κεφάλαια του Προϋπολογισμού 'Αναπτύξεως.

Κεφ. Δ2.—'Ανάπτυξις Υδάτων. Δέν υπάρχει άμφιβολία ότι κατά τά τελευταία διαρρεύσαντα έτη, παρά τό γεγονός ότι, ως και προηγουμένως άνεφερα, ή Κυβέρνησις έστερείτο άρχικῶς σχεδίων έπί τών όποίων θασίζομένη θά ήδύνατο νά είχεν ανάπτυξει μεγαλύτεραν δραστηριότητα, όφειλω νά όμολογήσω ότι πολλά επέτυχεν έν τῷ μεταξύ διά την ανάπτυξιν τών υδάτων, και, ως έκ τούτου, δέν θά ήθελον νά επέκταθῶ έπ' αύτου διότι δέν άμφιβάλλω ότι όλοι οι συνάδελφοί μου είναι εις θέσιν νά γνωρίζουν ότι έχει γίνει μέχρι σήμερα. Έκείνον, όμως, τό όποιον θά ήθελον νά αναφέρω είναι ότι παρά την ύφισταμένη στενότητα υδατίνων άποθεμάτων και παρά την μέχρι σήμερα εκτέλεσιν πλειστον όσων φραγμάτων, εις ώρισμένες περιπτώσεις κατά τās όποιας δυνάμεθα νά περιορίσωμεν την σπατάλην του πολυτίμου τούτου είδους, δηλαδή του ύδατος, καθυστερούμεν νά λάθωμεν τά πρὸς τούτο άπαιτούμενα μέτρα. Και ως παράδειγμα θά ήθελον νά αναφέρω την περιοχήν Μόρφου, όπου, μολονότι λόγω τής άντλουμένης ποσότητος ύδατος είναι πιθανόν τά άποθέματα τής περιοχής ταύτης νά διατρέξουν τόν κίνδυνον νά καταστούν ύφάλμυρα, και παρά τό γεγονός ότι έχομεν κατασκευάσει φράγμα εις την περιοχήν, και ένῶ είμεθα θέβαιοι ότι δι' ώρισμένης χρηματοδοτήσεως, μέρος τής όποιας θά κατεβάλλετο υπό τών ίδίων τών παραγωγῶν τής περιοχής, θά ήδυνάμεθα νά επενδύσωμεν τούς ύφισταμένους αύλακας διά σκυροκονιάματος διά νά επέλθη έξοικονόμησις τόσης ποσότητος ύδατος ώστε ή ύπάρχουσα ποσότης νά επαρκή διά την άρδευσιν όλοκλήρου τής περιοχής, έν τούτοις άδικαιολογητῶς, κατά την γνώμην μου, καθυστερούμεν την άμεσον έναρξιν εκτελέσεως του έργου τούτου, τό όποιον θά ήδύνατο νά εκτελέση ή Κυβέρνησις διά τής διαθέσεως του άσημάντου, κατά την άποψίν μου, ποσοῦ τών £100.000. Διά τής εκτελέσεως του έργου τούτου άφ' ένός μὲν θά άποφευχθῆ ό κίνδυνος νά καταστούν τά ύδατα τής περιοχής ύφάλμυρα άφ' έτέρου δέ θά δυνηθῶμεν νά άποφύγωμεν την κατασκευήν και άλλου φράγματος, τό όποιον λόγω τής καθυστερήσεως τής μετατροπής τών αύλάκων, θά υποχρεωθῶμεν όπωσδήποτε νά κατασκευάσωμεν εις τό μέλλον, και μάλιστα με πολλάπλασίαν τής σήμεραν άπαιτούμένης δαπάνης, πρὸς έξασφάλησιν του άπαιτούμένου ύδατος τό όποιον κινδυνεύομεν νῦν νά χάσωμεν. Είσηγοῦμαι, ως έκ τούτου, όπως ή Έκτελεστική Έξουσία προβῆ εις την άμεσον εκτέλεσιν του έργου τούτου άνευ περαιτέρω καθυστερήσεως.

Όσον άφορᾷ τά Κεφ. Δ4 «Γεωργία», Δ5 «'Ινστιτούτον Γεωργικῶν Έρευνῶν» και Δ6 «Κτηνοτροφία», θά ήθελον νά αναφέρω ότι αί Κυβερνητικά δραστηριότητες εις τούς τομείς τούτους είναι σημαντικά διά την οικονομίαν τής χώρας μας. Διά τής ανάπτυξεως τής γεωργίας και τής κτηνοτροφίας μας, εκτός του ότι θά επιτύχωμεν νά καταστῶμεν πλήρως αὐτάρκεις εις γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα, δύο τινά δυνάμεθα νά επιτύχωμεν. 'Αφ' ένός μὲν νά προωθήσωμεν τās έξαγωγάς μας, έξασφαλίζοντες οὕτω περισσότερο συνάλλαγμα, άφ' έτέρου δέ νά μειώσωμεν τās εισαγωγάς μας και την διάθεσιν του ξένου

συναλλάγματος τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν εἰδῶν τούτων. Διὰ τοῦτο εἶναι ἐπιβεβλημένη καὶ ἀπαραίτητος ἡ συντονισμένη συνεργασία τῶν Τμημάτων Γεωργίας καὶ Κτηνοτροφίας μετὰ τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωργικῶν Ἐρευνῶν, τὸ ὁποῖον πολλὰ δύναται νὰ προσφέρῃ, καὶ πράγματι προσφέρει, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν τομέων τούτων τῆς οἰκονομίας μας, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὁποίας ἡ Κυβέρνησίς μας ὀφείλει νὰ προσφέρῃ τὴν πλήρη συμπάραστασιν καὶ βοήθειάν της, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς προόδου τῆς χώρας μας.

Κεφ. Δ11.—«Ἐμπόριον καὶ Βιομηχανία». Ἀποδίδω μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν πρόδον τῆς χώρας μας εἰς τὰς δραστηριότητας τοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας. Ὡς ἐκ τούτου, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι δὲν θὰ ἤθελα νὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπὶ μακρὸν ἀναλύων ὅλα τὰ κοινῶς τὰ ἀναγραφόμενα εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο, ἀλλὰ ὀρισμένα μόνον ἐξ αὐτῶν, θὰ ἤθελον ἀπλῶς νὰ ἀναφέρω ὅτι, μολοντί τὸ Ἐμπόριον τοῦτο καταβάλλει ἀόκνους προσπαθείας διὰ τὴν διαφήμισιν τῶν Κυπριακῶν προϊόντων εἰς τὰς ξένας ἀγοράς, ἐν τούτοις θεωρῶ ὅτι τὸ διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον διατιθέμενον ποσὸν εἶναι μηδαμινὸν καὶ, ὡς ἐκ τούτου, ὀφείλει ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ φροντίσῃ ὅπως εἰς τοὺς προσηχεῖς Προϋπολογισμοὺς αὐξηθῇ σημαντικῶς τὸ διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον κοινῶν, ἴνα οὕτως κατορθώσῃ τὸ ἀρμόδιον Ἐμπόριον νὰ ἀναπτύξῃ μεγαλύτερας δραστηριότητος ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου πρὸς ὄφελος τῆς οἰκονομίας μας. Δὲν πρέπει, ἄλλωστε, νὰ λησμονῶμεν ὅτι «ἐὰν δὲν σπείρῃς δὲν θερίζεις».

Ἀναφορικῶς μὲ τὰς Βιομηχανικὰς Περιοχάς, πλειστάκις ἔχω ἐκθέσει τὰς ἀπόψεις μου καὶ δὲν θὰ ἤθελον νὰ σᾶς κουράσω ἐπαναλαμβάνων ταύτας, ἐφ' ὅσον ἄλλωστε εἶναι ἤδη καλῶς γνωστὰ εἰς ὑμᾶς. Θὰ ἤθελον, ἐν τούτοις, νὰ εἶπω διὰ μίαν ἀκόμη φοράν ὅτι αἱ βιομηχανικαὶ περιοχαὶ δὲν πρέπει νὰ ἰδρύνονται καὶ νὰ παραχωρῶνται εἰς τὸ κοινὸν θάσει ἐμπορικῶν ὑπολογισμῶν, ἀλλὰ νὰ ἐνοικιάζωνται μὲ τόσον χαμηλὸν ἐνοίκιον ὥστε τοῦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἀποτελῇ πραγματικὸν κίνητρον διὰ τοὺς προτιθεμένους νὰ ἰδρύνουν νέας βιομηχανίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ παρέχῃ τὴν εὐχέρειαν ἐπενδύσεως τῶν κεφαλαίων των εἰς τὰ ἀπαιτούμενα μηχανήματα ἀφιεμένου μέρους τούτων καὶ διὰ τὸ ἀπαραίτητον κεφάλαιον κινήσεως, χωρὶς νὰ ἀπορροφῶνται εἰς ὑψηλὰ ἐνοίκια καὶ ἄλλα δικαιώματα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Θὰ εἰσηγούμην, ὡς ἐκ τούτου, ὅπως τὰ ἐνοίκια διὰ τοὺς χώρους τῶν βιομηχανικῶν περιοχῶν εἶναι χαμηλότατα διὰ μίαν δὲ ὀρισμένην περίοδον, π.χ. διὰ τὴν πρώτην πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς βιομηχανίας, νὰ ὑπάρχῃ πλήρης ἀπαλλαγὴ πληρωμῆς ἐνοικίου, οὕτως ὥστε νὰ δίδεται ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἐπιχειρηματίας νὰ ἀναπτύσσουν τὰς βιομηχανίας των κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς χρονικῆς ταύτης περιόδου.

Περιοχαὶ Ἐλευθέρων Ζωνῶν. Μετ' εὐχαριστήσεως εἶδον ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν μία ἔστω καὶ μικρὰ πρόνοια £15.000 διὰ τὴν ἰδρυσιν Ἐλευθέρων Ζωνῶν. Οὐδεμίαν ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ ἰδρυσις τοιούτων Ζωνῶν θὰ ἐλκύσῃ ὄχι μόνον πλείστους Κυπρίους ἐπιχειρηματίας νὰ ἰδρύνουν βιομηχανίας ἐντὸς τῶν οἰκείων περιοχῶν, τόσον δι' ἐπιτόπιον κατανάλωσιν ὅσον καὶ δι' ἐξαγωγὴν, ἀλλ' εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι καὶ ξένα κεφάλαια θὰ ἐνδιαφερθοῦν διὰ τὴν ἰδρυσιν βιομηχανιῶν εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας.

Ἰδρυσις Διεθνῶς Ἐκθέσεως ἐν Κύπρῳ. Εἶμαι εὐτυχῆς διότι ἐπὶ τέλους ἡ Κυβέρνησις ἀντελήφθη τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἰδρύσεως Διεθνῶς Ἐκθέσεως ἐπὶ Κυβερνητικῆς θάσεως. Τὸ ἔργον τοῦτο ὄχι μόνον θὰ ἔχῃ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας, τῆς γεωργίας καὶ τοῦ τουρισμοῦ μας, ἀλλὰ ἐπίσης, διὰ τῆς διοργανώσεως τῆς Ἐκθέσεως, μὲ τὴν βοήθειαν ξένων εἰδικῶν, κατὰ τὸ πρότυπον παρομοίων διεθνῶν ὀργανισμῶν, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι τὰ ἐκ τῆς διαχειρίσεως ταύτης πλεονάσματα θὰ δύνανται νὰ χρηματοδοτήσουν τὴν συμμετοχὴν τῆς Δημοκρατίας μας εἰς πλείστας ὅσας Διεθνεῖς Ἐκθέσεις πρὸς ὄφελος τῆς οἰκονομίας μας.

“Ίδρυσις Διϋλιστηρίου Πετρελαίων. Δέν θά ήθελον νά επαναλάβω τάς επί τοῦ θέματος τούτου γνωστάς ἀπόψεις μου. Τό μόνον, τό ὁποῖον θά ἐπεθύμουν νά εἶπω εἶναι ὅτι εὐχομαι νά διαψευσθῶ εἰς τάς σκέψεις μου διά νά μὴ κλαύσωμεν πικρῶς μίαν ἡμέραν, ὅποτε θά εἶναι πολὺ ἀργά.

Μεταλλεία. Εἶναι γνωστόν, Κύριοι, ὅτι ὁ τομεὺς οὗτος τῶν δραστηριοτήτων εἶναι εἰς ἓκ τῶν σημαντικωτέρων διά τὴν οἰκονομίαν μας. Διά τοῦτο, θά επαναλάβω καὶ ἐφέτος ὅτι πρέπει νά καταβληθῇ κάθε προσπάθεια διά τὴν ἀνακάλυψιν νέων κοιτασμάτων καὶ ὅτι οὐδεμία οἰκονομία χρημάτων ἐπιτρέπεται νά γίνεταί διά τὴν προώθησιν τῆς σχετικῆς προσαθείας μας.

Ἄναφερόμενος, ὁμως, εἰς τὸν ὑπόγειον πλοῦτον τῆς χώρας μας, διερωτῶμαι πράγματι τί πρόκειται νά ἀπογίνη μὲ τὸ πρόνοιον τό ὁποῖον ἔχει παραχωρηθῆ εἰς ξένην ἑταιρείαν διά τὴν ἐξεύρεσιν πετρελαίων εἰς τὴν χώραν μας. Δέν νομίζει ἡ σεβαστὴ Κυβέρνησίς μας ὅτι ὀφείλει νά πιέσῃ τὴν ἑταιρείαν ταύτην εἴτε νά προβῇ εἰς διατρήσεις πρὸς ἐξακρίθωσιν τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ πετρελαίων εἰς τὸ ὑπέδαφός μας εἴτε νά συμβληθῇ μὲ ἄλλας ἑταιρείας αἱ ὁποῖαι εἶναι πρόθυμοι καὶ ἔτοιμοι νά προβοῦν εἰς τοιαύτας ἐρεῦνας ; Θά ήθελον, ἐξ ἄλλου, νά ἀναφέρω τὰ ἐξῆς : Ἐφ’ ὅσον γίνονται μελέται διά τὸν ὑπόγειον πλοῦτον τῆς Νήσου μας καὶ ἐφ’ ὅσον εἶναι πιθανὸν ἓκ τῶν γενομένων ἐρευνῶν νά ἔχη διαπιστωθῆ ἢ ὑπαρξίς ποσοτήτων ὕδατος, διατὶ μέχρι σήμερον δέν ἔχουν παραδοθῆ εἰς τὸ ἀρμόδιον Τμῆμα ἀντίγραφα τῶν ἐκθέσεων ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ ἐρευνῶν ;

Τουρισμός. Ὁ Τουρισμός εἶναι μία μελλοντικὴ πηγὴ πλοῦτου διά τὴν χώραν μας καὶ διά τοῦτο ὀφείλομεν νά τὸν ἀναπτύξωμεν μὲ τὸν πλέον δραστήριον τρόπον. Ὡς ἀντιλαμβάνομαι, ὑπάρχει σκέψις ἰδρύσεως Ἀνεξαρτήτου Ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ, ὁ ὁποῖος, τῇ βοηθείᾳ ξένων ἐμπειρογνομόνων, θά ὀργανωθῇ κατὰ τὸ σύστημα τὸ ὑφιστάμενον εἰς ἄλλας τουριστικὰς χώρας. Ἐλπίζω τὸ σχέδιον τοῦτο νά πραγματοποιηθῇ τὸ ταχύτερον δυνατὸν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς οἰκονομίας μας.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θά ήθελον νά κάμω καὶ τὴν ἐξῆς παρατήρησιν : Ἡ Κυβέρνησίς μας ἔχει καθῆκον καὶ ὑποχρέωσιν νά προωθῇ τὸν τουρισμὸν μας ὄχι μόνον εἰς τὰς παραλίους περιοχὰς ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ὄρεινὰς τοιαύτας. Ὄφείλει, ὅθεν, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Δημοσίων Ἔργων καὶ τοῦ Γραφείου Ἐπιτροπῆς Πραγματισμοῦ νά προβῇ εἰς τὴν κατασκευὴν λεωφόρων εἰς τὰς ὄρεινὰς περιοχὰς, ὡς π.χ. Λεμεσοῦ—Πλατρῶν—Τροόδους, μέσῳ Μονιάτη, ὡς ἐπίσης Πλατρῶν—Προδρόμου—Πεδουλά—Καλοπαναγιώτη—Ξεροῦ. Νά κατασκευασθῇ εἰς τὰς ὄρεινὰς περιοχὰς, ὡς π.χ. εἰς Πλάτρες, μεγάλας κολυμβητικὰς δεξαμενάς, γήπεδα τένις, γκόλφ, ἀτραπούς δι’ Ἰππασίαν κ.λ.π., ἵνα ὁ τουρίστας, ἐπωφελοῦμενος τῆς εὐκόλου καὶ ἀνέτου συγκοινωνίας, νά δύναται, εὐρισκόμενος ἐπὶ τῶν Κυπριακῶν ὄρεων, νά ἔχη τὴν ἀπαραίτητον ψυχαγωγίαν του.

Κεφ. Δ16.—Ἀνάπτυξις Ὀδικοῦ Δικτύου. Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἐπέκτασις τοῦ ὀδικοῦ δικτύου εἶναι ἀπαραίτητος καὶ ἐξυπηρετικὴ. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ὁ καθρέπτης μιᾶς χώρας εἰς τοὺς ξένους, βοηθεῖ ἐπίσης τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν, τὴν γεωργίαν καὶ τὸν τουρισμὸν, ὡς καὶ ὀλόκληρον τὴν οἰκονομίαν διά τῆς μειώσεως τῶν μεταφορικῶν ἐξόδων. Μολονότι δέν εἶμαι ἐξ ἑκείνων οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι αἱ κύρια ἀρτηρίαι πρέπει νά προωθοῦνται κατὰ τὸν ταχύτερον ρυθμὸν, δέν δύναμαι νά παραθλέσω τὰς γεωργικὰς περιοχὰς, εἴτε πεδινὰς εἴτε ὄρεινὰς, μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι αὗται ἔχουν μικρὰν τροχαίαν κίνησιν. Διότι καὶ οἱ κάτοικοι τῶν περιοχῶν τούτων εἶναι πολῖται τῆς Δημοκρατίας μας καὶ ἔχουν ἴσα δικαιώματα μὲ ὄλους τοὺς ἄλλους πολῖτας.

Κεφ. Δ17—Λιμένες. Προκειμένου περὶ τοῦ λιμένος Ἀμμοχώστου, δεδομένου ὅτι οὗτος εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ μοναδικὸς πραγματικὸς λιμὴν τῆς Νήσου μας, ἔλπίζω ὅτι ἐντὸς τοῦ 1968 θά ἀποπερατωθοῦν ὄλα τὰ ὑπολειπόμενα ἔργα τὰ ὁποῖα ἔχουν παραμείνει μέχρι τοῦδε ἀνεκτέλεστα.

Ἀναφορικῶς μὲ τοὺς λιμένας Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος, ἐλπίζω καὶ εὐχομαι συντόμως, καὶ πάντως πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ 1968, νὰ ζητηθοῦν αἱ προσφοραὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δύο τούτων ἔργων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας μας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν λιμένα Πάφου, παρατηρῶ ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς ἀναγράφει ὠρισμένα κονδύλια, ὡς καὶ εἰς τὸ παρελθόν, τὰ ὁποῖα οὐδέποτε χρησιμοποιοῦνται. Διερωτῶμαι πράγματι, ἐάν καὶ τὸ εἰς τὸν ἐφετεινὸν Προϋπολογισμὸν ἀναγραφόμενον κονδύλιον πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῆ ἢ νὰ παρουσιασθῆ καὶ πάλιν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ προσεχοῦς ἔτους ὡς ἐπαναλήψεις, ὡς γίνεται συνήθως. Ἐφ' ὅσον, ὁμως, ἡ ἐπαρχία Πάφου εἶναι μία περιοχὴ ἀναπτυσσομένη γεωργικῶς μὲ ταχὺν ρυθμὸν, καὶ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τῆς Δημοκρατίας μας, διερωτῶμαι ἐάν δὲν θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ διατεθῆ ἓν ποσόν, τὸ ὁποῖον ὡς ἀντιλαμβάνομαι δὲν θὰ ὑπερέβαινε τὰς £200.000, διὰ νὰ γίνῃ ἓν ἔργον πράγματι ἐξυπηρετικὸν διὰ τὴν περιοχὴν ταύτην ἀντὶ νὰ ἐξοδευθοῦν αἱ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν ἀναγραφόμεναι £30.000, πράγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀποτελέσῃ ἴσως ἐμπόδιον διὰ νὰ ἐκτελεσθῆ μελλοντικῶς τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον πράγματι χρειάζεται διὰ τὴν λιμενικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Πάφου.

Υπάρχει, ὁμως, καὶ ἡ περιοχὴ Μόρφου, διὰ τὴν ὁποῖαν, ὡς γνωρίζω, ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον ὑπάρχουν ἔτοιμα σχέδια διὰ τὴν μετατροπὴν τῆς εἰς τὸ Καραβοστάσι γερανογεφύρας τῆς Ἑλληνικῆς Μεταλλευτικῆς Ἑταιρείας εἰς πρώτης τάξεως λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐπιτυγχάνεται ταυτοχρόνως ἐκτὸς τῆς φορτώσεως τῶν μεταλλευμάτων ἐπὶ ἑνὸς πλοίου, καὶ ἡ φόρτωσις καὶ ἐκφόρτωσις ἐπὶ ἐτέρων δύο πλοίων παντὸς εἶδους γεωργικοῦ ἢ βιομηχανικοῦ προϊόντος καὶ μὲ ταχύτητα πολὺ μεγαλύτεραν τῆς ἐπιτυγχανομένης σήμερον εἰς τοὺς λοιποὺς λιμένας τῆς Νήσου μας. Τὸ ἔργον τοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξυπηρετήσῃ σημαντικώτατα ὄλην τὴν περιοχὴν τῆς Νήσου μας τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὸ τρίγωνον Μόρφου—Κοκκινοτριμιθιάς—Τηλλυρίας. Ἐφ' ὅσον τὸ ἔτοιμασθὲν σχέδιον ἔχει ἤδη ἐγκριθῆ ὑπὸ τοῦ Γραφείου Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ δὲν ὑπολείπεται εἰμὴ μόνον ἡ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως κατὰ πόσον ἡ ἐργασία αὕτη θὰ ἀναληφθῆ ὑπὸ τῆς ἰδιοκτητίας Ἑταιρείας ἢ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ἔργον τοῦτο δύναται νὰ ἐκτελεσθῆ εὐθύς ὡς ληφθῆ ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως, δὲν νομίζω ἡ Κυβέρνησις ὅτι εἶναι ἀδικοιολόγητος ἀναβάλλουσα τὴν λήψιν τῆς τελικῆς ἀποφάσεώς της διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου, τὸ ὁποῖον, ἐκτελούμενον, ὄχι μόνον θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ταχύτεραν παράδοσιν τῶν προϊόντων μας καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν βιομηχανιῶν εἰς τὰς ἐν λόγω περιοχάς, ἀλλ' ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἐξοικονόμησιν ἑκατοντάδων χιλιάδων λιρῶν ἐκ μεταφορικῶν ἐξόδων καὶ εἰς τὴν μείωσιν τῆς σπατάλης ἔξενου συναλλαγματος διὰ τὴν προμήθειαν πετρελαιοειδῶν, ἐλαστικῶν, αὐτοκινήτων κ.τ.λ. ; Ἀφ' ἑτέρου διὰ τοῦ ἔργου τούτου θὰ ἐξασφαλισθῆ ἐργασία πλείστων ὄσων ἀτόμων τῆς περιοχῆς Τηλλυρίας καὶ τῶν ὄρεινῶν περιοχῶν Σολέας καὶ Μαραθάσης.

Κεφ. Δ8.—Ἀερολιμένες. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ὁ ἀερολιμὴν Λευκωσίας, σύμφωνα μὲ τὸν γενόμενον προγραμματισμὸν, θὰ δύναται νὰ συγκριθῆ μὲ οἰονδήποτε ἀερολιμένα τῶν γειτονικῶν χωρῶν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἐλπίζω καὶ εὐχομαι εἶναι, ὅτι ἐφ' ὅσον ἐξωδεδύσαμεν καὶ πρόκειται νὰ ἐξοδεδύσωμεν διὰ τὸν ἀερολιμένα μας πολὺ πέραν τῶν 2 ἑκατομ. λιρῶν, θὰ πρέπει νὰ ληφθῆ φροντίς ἵνα ἀποκτήσῃ οὗτος ὄλα γενικῶς τὰ ἀπαιτούμενα ἐφόδια, τὰ ὁποῖα ἔχουν καὶ οἱ ἀερολιμένες τῶν γειτονικῶν χωρῶν, ὥστε νὰ μὴ ὑστερῶμεν τῶν διευκολύνσεων ποὺ παρέχουν αὐταί.

Εἶναι λυπηρὸν, ἐν τούτοις, διότι ἔχει καθυστερήσει ἐπὶ ἓν περίπου ἔτος ἡ ἀποπεράτωσις τῶν ἀκράϊων κτιρίων. Θέλω, ὡς ἐκ τούτου, νὰ ἐλπίζω ὅτι ἡ λειτουργία τούτων δὲν θὰ ἀναβληθῆ πέραν τοῦ προσεχοῦς Μαρτίου. Ἄλλ' εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ ἀναφερθῶ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐξῆς θέματος : Κατὰ

τὴν γνώμην μου, δὲν θὰ ἐδικαιολογεῖτο μία τοιαύτη ἀπαραίτητος μὲν ἀλλὰ μεγάλη ἐπένδυσις χρημάτων πρὸς κατασκευὴν συγχρονισμένου ἀερολιμένος, ἐὰν θὰ ἐπρόκειτο νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν παροῦσαν πολιτικὴν τῶν μονοπωλιακῶν ἀερογραμμῶν. Διότι θὰ ἦτο ματαιοπονία νὰ ἀναμένωμεν τὴν κάλυψιν ἔστω καὶ ἐνὸς μικροῦ μέρους τῶν ἐξόδων ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀερολιμένος μὲ τὴν ἐξυπηρέτησιν δύο μόνων τακτικῶν γραμμῶν καὶ μερικῶν ἄλλων ἐβδομαδιαίων. Ὡς ἐκ τούτου, ἐὰν ἐνδιαφερώμεθα διὰ τὸ ἐμπόριον, τὸν τουρισμὸν, τὰς συγκοινωνίας μας καὶ τὴν ὄλην οἰκονομίαν μας γενικῶς, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι χωρὶς καμμίαν καθυστέρησιν ὀφείλομεν ἀμέσως, ἀπὸ τῆς αὔριον, νὰ ἀλλάξωμεν τὴν ἀκολουθουμένην σήμερον πολιτικὴν.

Κεφ. Δ19.—Δημόσια Κτίρια. Μολονότι εἰς τὸν περυσινὸν Προϋπολογισμὸν Ἐναπτύξεως ἀνεγράφητο ὀρισμένον κονδύλιον διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου Κεντρικοῦ Γραφείου Δεμάτων καὶ Αἰθούσης Διαλογῆς, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἀνέγερσιν Γραφείου Πληροφοριῶν, καὶ μολονότι ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχεν ἐγκρίνει τὸ κονδύλιον ἐκείνον διὰ τὴν κατασκευὴν κτιρίου Ταχυδρομικῶν Δεμάτων, ἐν τούτοις παρατηρῶ ὅτι ἡ μὲν ἀνέγερσις τοῦ Γραφείου Πληροφοριῶν παραδόξως πρόκειται συντόμως νὰ ἀποπερατωθῇ ἐνῶ τὸ Γραφεῖον Δεμάτων, τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετεῖ τὸν ἐμποροβιομηχανικὸν κόσμον καὶ πληθῶραν ἄλλων πολιτῶν ὡς καὶ ξένων ἐπισκεπτομένων τὴν χώραν μας, καὶ τὸ ὁποῖον εἰσπράττει ἑκατοντάδας χιλιάδων λιρῶν ἑτησίως, ἐξακολουθεῖ νὰ στεγάζεται εἰς ἓν ἐτοιμόρροπον οἰκῆμα τελείως ἀκατάλληλον διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην. Καὶ παρ' ὅλα ταῦτα, ἀναγράφεται ἐφέτος διὰ τὸν σκοπὸν τούτου ποσὸν £40.000 καὶ τοῦτο ἀκόμη σημειωμένον μὲ ξίφος.

Κεφ. Δ21.—Ἱατρικαὶ καὶ Ὑγειονομικαὶ Ὑπηρεσίαι. Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ὑπάρχουν πλείστα σημεῖα χρήζοντα παρατηρήσεων. Θὰ ἀρκεσθῶ ὁμως νὰ ἀναφερθῶ εἰς πολὺ ὀλίγα ἐξ αὐτῶν, διότι φαντάζομαι ὅτι γενικώτερον ἄλλοι συνάδελφοι πλέον εἰδικοί ἐμοῦ θὰ ἀσχοληθοῦν ἐπ' αὐτοῦ. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι αἱ Ἱατρικαὶ Ὑπηρεσίαι ἔχουν ἀνάγκη μεγάλης προσοχῆς καὶ διαθέσεως χρημάτων πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτῶν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ἐπίσης ὅτι ἡ ἐξασφάλισις τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ, καὶ ἰδίως τῶν ἱατρῶν, εἶναι πρόβλημα χρήζον μεγάλης μελέτης, διότι δὲν εἶναι λογικὸν νὰ ἀπαιτῆ τις τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ὑπηρεσιῶν ἐνὸς ἱατροῦ ἀξίας μὲ τὰς ἀπολαθὰς αἰτίνας προσφέρονται σήμερον. Δὲν θὰ ἀναφέρω λεπτομερείας ὡς πρὸς τὰς ἀπολαθὰς τῶν ἱατρῶν διότι ἡ ἴδια περίπτωσις μὲ αὐτοὺς παρουσιάζεται καὶ μὲ τοὺς λειτουργοὺς καὶ ἄλλων Κυβερνητικῶν Τμημάτων μὲ διαφορετικὰς εἰδικότητας. Ἐλπίζω, ὁμως, ὅτι ὅταν θὰ γίνῃ ἐπανεξέτασις τοῦ ὄλου ζητήματος τῶν ἀπολαθῶν ὑπὸ εἰδικῶν θὰ ἐξευρεθῇ τρόπος πρὸς ἱκανοποίησιν ὄλων. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελον νὰ ἐξετασθῇ ἐπισημασμένως ἐν τῷ μεταξῦ, δεδομένου ὅτι, ὡς ἀνέφερον καὶ προηγουμένως, ὑπάρχουν ἄλλοι εἰδικώτεροι ἐμοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, εἶναι τὸ ἐξῆς : Ἐφ' ὅσον ἐξακριβοῦται ὅτι ὑπάρχει ἔλλειψις ἱατρῶν εἰς τὰ Νοσοκομεῖα δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ ἐξασφαλισθοῦν εἰς ὅλας τὰς πόλεις αἱ ὑπηρεσίαι ἰδιωτικῶν ἱατρῶν ἐπὶ θάσεως μερικῆς ἀπασχολήσεως, ἵνα οὕτω δύναται νὰ ἐξυπηρετῆται καλύτερον τὸ κοινόν ;

Ἐναφορικῶς μὲ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο, θὰ ἤθελον νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς παράδοξον. Εἶναι λογικὸν καὶ δίκαιον μία κωμόπολις, ὡς ἡ Μόρφου, ἥτις, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ μεγάλου πληθυσμοῦ τῶν πέριξ αὐτῆς χωριῶν, ἔχει καὶ ἡ ἴδια μόνη πληθυσμὸν κατὰ πολὺ μεγαλύτερον τοῦλάχιστον δύο ἄλλων πόλεων, νὰ στερηθῆται παντελῶς ἔστω καὶ ἐνὸς μικροῦ Νοσοκομείου ; Καὶ εἶναι ἐπιτρεπτόν τὸ οὕτως ἀποκαλούμενον Νοσοκομεῖον τῆς Μόρφου νὰ στεγάζεται εἰς ἓν μικρὸν καὶ τελείως ἀκατάλληλον οἰκῆμα καὶ νὰ διαθέτῃ ὀλίγας κλίνας μὲ μίαν μόνον νοσοκόμον καὶ ἓνα μόνον ἱατρὸν, ὁ ὁποῖος, ὡς περιοδεύων εἰς τὴν περιοχὴν εὐρίσκειται εἰς τὴν ἔδραν τοῦ μόνου μίαν ἢ δύο ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος ; Καὶ δὲν θεωρεῖται ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀνεγερθῇ ἓνα ἔστω καὶ μικρὸν Νοσοκομεῖον τὸ ὁποῖον νὰ διαθέτῃ ἔστω καὶ ἓνα μόνιμον ἱατρὸν πλαισιούμενον ὑπὸ τοῦ ἀπαραίτητου προσωπικοῦ, διὰ νὰ δύναται οὕτω νὰ ἐξυπηρετῆται ἡ μεγάλη αὕτη περιοχὴ ;

Υπάρχουν και άλλα Κεφάλαια επί των οποίων θά ήθελα νά ασχοληθῶ, ἀλλ' ἀποφεύγω νά σᾶς κουράσω περισσότερο διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι ἄλλοι συνάδελφοι θά ἀσχοληθοῦν ἐπ' αὐτῶν.

Τελειῶνων, ἐπιθυμῶ νά δηλώσω ὅτι θά ψηφίσω ἀμφοτέρους τοὺς Προϋπολογισμούς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κ. συνάδελφοι. Ἦκουσα μετὰ προσοχῆς τὴν προσφώνησιν τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, τὴν ὁποίαν εἶχε τὴν καλωσύνην νά κάμῃ ἀπὸ τοῦ θήματος τῆς Βουλῆς, καὶ ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ νά ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας καὶ τὰ συγχαρητήριά μου διὰ τὴν σαφῆ, ἐμπεριστατωμένην καὶ διαφωτιστικὴν ἀνάλυσιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς καταστάσεως τῆς Δημοκρατίας.

Ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ καθίσταται πρόδηλον ὅτι ἡ οἰκονομία τῆς Νήσου μας ἀκολουθεῖ σταθερῶς τὴν ἀνοδικὴν πορείαν τῆς καὶ ὅτι ἐντὸς τοῦ 1968 θά ἐπιτευχθῇ νέα ἐπίδοσις οἰκονομικῆς ἀνόδου, σταθερότητος καὶ εὐημερίας.

Ἐκτὸς τῶν ἄλλων οἰκονομικῶν συντελεστῶν δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ καλὴ διαχείρισις τῶν δημοσιονομικῶν μας πραγμάτων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδιαιτέρως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἡ βοήθεια καὶ ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὸ καθήκον τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἀλλὰ κυρίως ἡ ἀμέριστος συνεργασία, ἡ ἐργατικότης καὶ δραστηριότης τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ, ὑπῆρξαν βασικοὶ παράγοντες εἰς τὴν ἀνοδικὴν πορείαν τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων.

Ἐπὶ τῆς ὁμιλίας τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ ἐπιθυμῶ μόνον νά ἀναφερθῶ εἰς ὠρισμένα σημεῖα αὐτῆς καὶ νά ἐκφράσω τὰς ἐπὶ τούτων ἀπόψεις μου.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐτόνισεν ὅτι τὸ τρέχον ἔτος θά ἀποτελέσῃ σταθμὸν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἱστορίαν τῆς Νήσου λόγῳ τῆς ἐπικειμένης εἰσαγωγῆς οὐσιαστικῶν φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων καὶ ἀνεφέρθη ἰδιαιτέρως εἰς τὴν δραστηρικὴν μείωσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἐντὸς τοῦ 1968. Παρ' ὅλον ὅτι δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς ποῖαι θά εἶναι αἱ μελετώμεναι φορολογικαὶ μεταρρυθμίσεις ἐν τούτοις χαιρετίζομεν τὸ γεγονός αὐτὸ καὶ ἰδιαιτέρως τὴν μείωσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος. Δὲν ἀμφιβάλω ὅτι θά δοθῇ ἰδιαιτέρα προσοχὴ ὥστε νά ἀνακουφισθοῦν αἱ μισθοσυντήρητοι τάξεις καὶ αἱ τάξεις αἱ ἔχουσαι χαμηλὸν εἰσόδημα. Ὅμως καὶ ὁ φόρος εἰσοδήματος τῶν Ἐταιρειῶν πρέπει νά ἀποτελέσῃ θέμα προσεκτικῆς μελέτης τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου ὥστε διὰ τῶν μελετωμένων φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων νά ἐνθαρρυνθῇ καὶ οὐχὶ νά ἀνακοπῇ ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐν ἐξελίξει εὐρισκομένης μικρᾶς βιομηχανίας μας.

Ὁ Ἐντιμος κ. Ὑπουργὸς προέβη διὰ πρώτην φοράν καὶ εἰς μίαν βαρυσήμαντον δήλωσιν εἰπὼν ὅτι οἱ μελετώμενοι νέοι κύκλοι φόρων ἀποσκοποῦν καὶ εἰς τὴν μέχρι τοῦ 1970 ἐναρμόνισιν τῆς δημοσιονομικῆς καταστάσεως τῆς Νήσου πρὸς ἐκείνην τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος. Ἡ δήλωσις αὕτη τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ ἀποτελεῖ πολὺ ἐνθαρρυντικὸν καὶ εὐχάριστον γεγονός διότι ἀποδεικνύει ὅτι ἤρχισαμεν ἐπὶ τέλους νά ἐτοιμαζώμεθα ἀπὸ τώρα διὰ νά δυναθῶμεν νά ἀντιμετωπίσωμεν τὰς Εὐρωπαϊκὰς οἰκονομικὰς ἐξελίξεις καὶ νά προσαρμόσωμεν τὰ δημοσιονομικά μας πράγματα με ἐκεῖνα τῆς Ε.Ο.Κ., ἐάν καὶ ὅταν ἡ Κύπρος ἀναγκασθῇ νά πράξῃ τοῦτο κατόπιν τῆς πιθανῆς εἰσόδου τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγοράν.

Ἐπίσης ὁ Ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὴν ἀνάγκην ἀναδιάρθρωσῆς τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας. Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ κρατικὴ μηχανὴ ἀπορροφᾷ πλέον τῶν 35% τῶν κρατικῶν δαπανῶν. Ἄν καὶ τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι ὑψηλὸν ἐν τούτοις νομίζω ὅτι εἰς οἰανδήποτε ἀναδιάρθρωσιν τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν πρέπει νὰ ἐξετασθῇ εὐνοϊκῶς καὶ τὸ ζήτημα ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων ἐν συναρτήσει βεβαίως πρὸς τὴν βελτίωσιν καὶ τὴν ἠϋξημένην ἀποδοτικότητά τῆς κρατικῆς μηχανῆς.

Ἀναφορικῶς μὲ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ, διὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς λίρας καὶ τὰς συναφεῖς ἐπιπτώσεις, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω οἰασδήποτε ἀπόψεις τώρα διότι ἤδη ἔχει ὀρισθῆ ἄδ hoc Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ τὴν μελέτην τοῦ ὅλου προβλήματος καὶ ἀπὸ ὅλας αὐτοῦ τὰς πλευράς.

Ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ ἀναφερθῶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τῆς ὁμιλίας τὸ ἀφορῶν τὰς δαπάνας τῶν Βρεττανικῶν στρατιωτικῶν θάσεων. Ὁ Ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι δὲν ἐπανικοβλήθημεν ὅταν ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις ἀπέφασκε τὴν μείωσιν τῶν δαπανῶν τῶν ὑπερπόντιων Βρεττανικῶν Βάσεων. Περαιτέρω δὲ εἶπεν ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ παύσῃ ἡ φοβία ἐκ τῆς ἐξαρτήσεως τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ἀπὸ τὰς Βρεττανικὰς στρατιωτικὰς δαπάνας, καὶ προσέθεσεν ὅτι τοιαύτη ἐπικίνδυνος ἐξάρτησις ἀπὸ τὰς δαπάνας τῶν στρατιωτικῶν θάσεων ἔπαυσε νὰ ὑφίσταται. Νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ Ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς νὰ διαφωνήσω μὲ τὴν αἰσιόδοξον αὐτὴν ἄποψιν.

Πιθανὸν διὰ τὴν γενικὴν οἰκονομίαν τῆς Νήσου νὰ μὴ εἶναι πλέον θανασίμως ἐπικίνδυνος ἡ ἐξάρτησις ἀπὸ τὰς δαπάνας τῶν στρατιωτικῶν θάσεων, εἶναι ὅμως θανασίμως ἐπικίνδυνος διὰ τὴν οἰκονομίαν ὠρισμένων περιοχῶν, ὅπως εἶναι ἡ περιοχὴ Λάρνακος καὶ ἡ περιοχὴ Λεμεσοῦ, τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι εἰς ἕκ τῶν ἀντιπροσώπων εἰς τὴν Βουλὴν. Βεβαίως δὲν ἰσχυρίζομαι ὅτι αἱ στρατιωτικαὶ θάσεις εἶναι ἐπιθυμηταί. Κάθε ἄλλο. Οὔτε αὐτὸ ἄλλωστε ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἰδικὴν μας θέλησιν. Ὅμως ἡ παρουσία των ἀποτελεῖ σήμερον πηγὴν σοβαροῦ εἰσοδήματος διὰ χιλιάδας κατοίκων τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λεμεσοῦ. Λόγῳ αὐτοῦ τοῦ γεγονότος δυστυχῶς δὲν ἐδόθη προτεραιότης καὶ δὲν ἐπεδείχθη ἡ ἐπιβαλλομένη προσοχὴ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων τῆς Ἐπαρχίας μας.

Διὰ τούτο ἐπιβάλλεται ὅπως τὸ ταχύτερον γίνῃ τούτο. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον τῆς Ἐπαρχίας μας εὐρίσκεται εἰς πολὺ κακὴν κατάστασιν καὶ καθίσταται ἀκόμη χειρότερον λόγῳ τοῦ ὄρειοῦ τοῦ ἐδάφους. Ἡ ἀξιοποίησις νέας γῆς καὶ ἡ αὐξήσις τῆς καλλιεργησίμου τοιαύτης δὲν προωθεῖται ἱκανοποιητικῶς, ἡ γεωργικὴ ἀνάπτυξις καθυστερεῖ, ἡ μελέτη καὶ ἡ ἀξιοποίησις τοῦ ποταμοῦ Κούρρη παρεπέμφθη εἰς τὰς Ἑλληνικὰς καλένδας, ἀτυχῶς, δι' ἄγνωστον δι' ἡμᾶς λόγον. Τὰ θερινὰ θέρετρα μας συνεχῶς μαραίνονται καὶ ἐλαχίστη προσοχὴ ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων δίδεται διὰ τὴν ἀνάπτυξιν των. Αἱ περιοχαὶ Πιτσιλλιᾶς, Κελλακίου καὶ Κρασχωριῶν εἶναι ἀπὸ τὰς πτωχοτέρας τῆς Νήσου καὶ εὐρίσκονται ἀκόμη εἰς κατάστασιν ὑπαναπτύξεως χωρὶς νὰ γίνεται σοβαρὰ προσπάθεια διὰ τὴν ἀνάπτυξιν των. Τὸ περιβόητον λιμενικὸν πρόβλημα τῆς Λεμεσοῦ παραμένει ἄλυτον καὶ κρατεῖ τὴν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν μας εἰς κατάστασιν ἀγωνίας, ἀπογοητεύσεως, ἀλλὰ καὶ ἀγανακτήσεως.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔργα πρέπει νὰ ἀποτελέσουν ἐπείγοντως θέμα ἑνὸς προγράμματος ἀναπτύξεως τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λεμεσοῦ. Ὅπως ἐτόνισα καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου, τονίζω δὲ καὶ τώρα, φαίνεται ὅτι ὑπάρχει εἰς μερικὸς ὑπευθύνους παράγοντας ἡ λαθησμένη ἐντύπωσις ὅτι ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ εὐημερεῖ καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν χρῆζει προτεραιότητος εἰς τὴν ἱεράρχησιν τῶν ἔργων τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως. Δυστυχῶς ἡ πραγματικότης δὲν εἶναι αὕτη. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ ἐπαρχία μας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὐρίσκεται εἰς κατάστασιν ὑπαναπτύξεως. Ἀπόδειξις αὐτοῦ τοῦ γεγονότος εἶναι ὅτι οἱ ἀγρόται μας ἀναγκάζονται κατὰ χιλιάδας νὰ ἐγκαταλείπουν τὰ χωριά των διὰ νὰ ἀναζητήσουν ἐργασίαν εἰς τὴν πόλιν μὲ ἀποτελέσμα νὰ δημιουργηταὶ συνεχῶς ρεῦμα ἀστυφιλίας ἐνῶ ἡ ὑπαιθρος μαραίνεται καὶ ἐρημώνεται βαθμισίως.

Ὁ παράγων «στρατιωτικάς βάσεις» πρέπει νά παύσῃ νά ἀποτελῇ οἰκονομικὸν συντελεστὴν ἐπὶ τοῦ ὁποῖου νά δύναται ἡ πόλις καὶ ἡ ἐπαρχία μας νά στηρίζεται ἐπὶ πολὺν ἀκόμη χρόνον. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον χρειάζεται εἶναι ἡ ἄνευ χρονοτριβῆς ἀξιοποίησις τῶν ἰδικῶν μας πόρων ἐπὶ τῶν ὁποίων καὶ μόνον εἶναι ὀρθὸν νά στηρίζωμεν τὴν οἰκονομικὴν μας πρόοδον. Διὰ νά ἐπιτευχθῇ ὁμως τοῦτο χρειάζεται καὶ ἡ ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων ἀπαραίτητος κατανοήσις, συμπαραστάσις καὶ βοήθεια.

Αἱ ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἐναπτύξεως ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

Ἡ κοινὴ Ἐκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ εἶναι ὁμολογουμένως ἐμπεριστατωμένη καὶ λεπτομερής.

Ἡ εἰσήγησις τῶν Ἐπιτροπῶν ὅπως συσταθῆ ὑπὸ τοῦ Σώματος εἰδικῆ Κοινοβουλευτικῆ Ἐπιτροπῆ τῆς ὁποίας καθήκον εἶναι ἡ παρακολούθησις τῆς ἐκτελέσεως τῶν προγραμματισθέντων ἔργων εἶναι ὀρθή καὶ μὲ θρίσκει ἀπολύτως σύμφωνον. Ἡ εἰσήγησις τῶν Ἐπιτροπῶν ὅπως ἀναθεωρηθῇ ἡ νομοθεσία ἡ ὁποία διέπει τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῶν διαφόρων ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν εἰς τρόπον ὥστε νά καθίσταται δυνατὸς ὁ κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος χρῆζει ἰδιαιτέρας προσοχῆς καὶ μελέτης. Κατὰ τὴν γνώμην μου ἂν καὶ εἶναι ἐπιθυμητὸς κάποιος ἔλεγχος ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν ὀργανισμῶν αὐτῶν, ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει πρέπει νά ἐπιτραπῇ ἢ νά ἐνθαρρυνθῇ οἰσοδήποτε παρεμβατισμὸς, ἐξ οἰσοδήποτε πλευρᾶς εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν ἡμικρατικῶν Ὄργανισμῶν οἱ ὁποῖοι ἐπιτελοῦσιν ὁμολογουμένως ἔργον θαυμασίον.

Τὸ Κεφ. Δ2 ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδάτων. Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν διατίθεται συνολικὴ δαπάνη ἐκ 2.300.000 λιρῶν περίπου. Αὐτὸ ἀποδεικνύει τὴν μεγάλην σπουδαιότητα τὴν ὁποῖαν ἀποδίδει ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς Νήσου μας. Ἡ διάθεσις διὰ τοῦ ἀρθροῦ 11 ποσοῦ 180 περίπου χιλιάδων λιρῶν ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν διότι ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐπέκτασιν διὰ σκυροκονιάματος τῶν ἀλύκων, ἰδίως εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου. Ἐν τούτοις ἔχω τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νά ἐπιδειχθῇ καὶ ἐκ μέρους τῶν κηπουρῶν ἢ ἐνδεικνυομένη προθυμία διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου καθοριζομένων εἰδικῶν μέτρων προστασίας τοῦ ὕδατος.

Τὸ Κεφ. Δ3 ἀναφέρεται εἰς τὴν θελίωσιν τῆς χρήσεως ὕδατος. Βελτιωμένη χρῆσις τοῦ ὕδατος εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τόσο διὰ τὴν καλὴν ἐσοδείαν ὅσον καὶ διὰ τὴν πρόληψιν τῆς παρατηρουμένης εἰς πολλὰς περιοχὰς διὰ τῆς μεθόδου «πλυμαντὸν» σπατάλης ὕδατος.

Τὸ Κεφ. Δ6 ἀναφέρεται εἰς τὴν Κτηνοτροφίαν. Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν μετ' εὐχαριστήσεως παρατηροῦμεν ὅτι διατίθεται ποσοῦν 137 χιλιάδων λιρῶν, διπλάσιον τοῦ περυσίου. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς Νήσου μας. Διὰ μιᾶς συντονισμένης προσπάθειας τόσο ἐκ μέρους τῶν κτηνοτρόφων ὅσον καὶ τῶν ἀρμοδίων κυβερνητικῶν τμημάτων δυνάμεθα ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος νά καταστῶμεν αὐτάρκειας εἰς κτηνοτροφικὰ προϊόντα.

Κεφ. Δ7.—Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας καὶ τῆς πτηνοτροφίας προϋποθέτει καλὰς κτηνιατρικὰς ὑπηρεσίας. Μετ' εὐχαριστήσεως παρατηροῦμεν τὴν προβλεπομένην αὐξησιν τῶν θέσεων τῶν βοηθῶν κτηνιατρικῶν λειτουργῶν καὶ ἐποπτῶν, κτηνιατρικῶν φαρμακοποιῶν καὶ ἐπιστατῶν. Ἐλπίζομεν ὅπως αὐξηθῇ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν κτηνιάτρων.

Διὰ τρίτον κατὰ συνέχειαν ἔτος εἰς τὸ ἀρθρον 10 ἀναγράφεται ποσοῦν ἐκ 10 χιλιάδων λιρῶν διὰ νέον κτηνιατρικὸν σταθμὸν ἐν Λεμεσῶ. Δυνάμεθα νά ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ ἐκτελεσθῇ ἐπιτέλους τὸ ἐν λόγῳ ἔργον ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους :

Κεφ. Δ9.—'Αλιεία. Ἡ προβλεπομένη δαπάνη ὑπερβαίνει τὰς 70 χιλιάδας λιρῶν. Εἰς τὸ ἄρθρον 20 προβλέπεται ποσὸν 4.500 λιρῶν διὰ τὴν οἰκονομικὴν βοήθειαν δι' ἀλιείαν εἰς διεθνή ὕδατα. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἀλιεία εἰς διεθνή ὕδατα πρέπει νὰ τύχη τῆς μεγίστης δυνατῆς ἐνθαρρύνσεως.

Κεφ. Δ11.—Ἐμπόριον καὶ Βιομηχανία. Εἰς τὸ ἄρθρον 12 ἀναφέρεται ποσὸν ἐξ 185 χιλιάδων λιρῶν διὰ τὰς βιομηχανικὰς περιοχὰς Λευκωσίας, Λάρνακος καὶ Λεμεσοῦ.

Ἄνκαι ἀπὸ διετίας ἐγένετο ἡ ἀπαλλοτρίωσις τῆς γῆς διὰ τὴν βιομηχανικὴν περιοχὴν Λεμεσοῦ, ἐν τούτοις ἄγνωστον διατὶ δὲν προωθείται ἡ συμπλήρωσις τοῦ σχεδίου (ἢ διάνοιξις δηλ. δρόμων, ἠλεκτροφωτισμός, ὕδατοπρομήθεια κ.λ.π.). Δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν διατὶ αὕτη ἡ ἀκατανόητος καθυστέρησις ;

Κεφ. Δ13.—Τουρισμός. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς Νήσου μας θὰ ἀποτελέσῃ κύριον στόχον τοῦ δευτέρου πενταετοῦς προγράμματος ἀναπτύξεως. Εἶναι εἰς τὸ τουριστικὸν συνάλλαγμα ποῦ ἀποβλέπει ἡ οἰκονομία μας διὰ νὰ καλύψῃ τὰ κενὰ ποῦ θὰ προκύβουν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν διαφόρων στρατιωτικῶν τμημάτων καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν μείωσιν τῶν ἀμυντικῶν δαπανῶν τῶν Βρετανικῶν Βάσεων. Ὅμως ἐκ παραλλήλου μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας πρέπει νὰ καταβληθῇ κάθε προσπάθεια ὅπως δημιουργηθῇ καὶ ἡ ἀπαραίτητος τουριστικὴ συνειδησις μεταξὺ τοῦ λαοῦ μας, ἰδίως δὲ μεταξὺ τῶν τάξεων αἱ ὁποῖαι ἔρχονται εἰς περισοτέραν ἐπαφὴν μετὰ τοὺς ξένους τουρίστας. Πρέπει νὰ δημιουργηθῇ Τουριστικὴ Ἀστυνομία καὶ Ἀγορανομία ἡ ὁποία νὰ παρακολουθῇ καὶ νὰ πατάσῃ οἰανδήποτε προσπάθειαν αἰσχρᾶς ἐκμεταλλεύσεως τῶν τουριστῶν, ὅπως δυστυχῶς συμβαίνει πολλάκις. Πρέπει νὰ προσέξουν ἰδιαιτέρως οἱ ἀρμόδιοι τὰ ζητήματα αὐτά. Ἡ καλύτερα καὶ ἀποτελεσματικώτερα διαφήμισις εἶναι ἡ ζῶσα διαφήμισις. Εἶναι δηλαδὴ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ τουρίσται οἱ ὁποῖοι ὅταν φεύγουν εὐχαριστημένοι δὲν ἔχουν παρὰ νὰ ξανάλθουν καὶ νὰ ἐνθαρρύνουν ἐπίσης τοὺς ἰδικούς των, τοὺς φίλους των, νὰ μᾶς ἐπισκεφθοῦν.

Τὸ προβλεπόμενον ποσὸν εἰς τὸ ἄρθρον 11 ἐκ £50.000 διὰ τουριστικὰ σχέδια, θὰ δαπανηθῇ διὰ τὴν προετοιμασίαν τεχνικο-οικονομικῶν μελετῶν ἐν σχέσει μετὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν ὀρισμένων περιοχῶν. Τὸ μνημόνιον δὲν ἀναφέρει ποῖα εἶναι αὐτὰ αἱ περιοχαί. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι μεταξὺ αὐτῶν περιλαμβάνονται καὶ περιοχαί τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, καθὼς ἐπίσης αἱ περιοχαί τῶν θερινῶν θερέτρων τῆς περιοχῆς Τροόδου—Πλατρῶν. Ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῶν θαυμασιῶν αὐτῶν περιοχῶν εἶναι παραμελημένη καὶ πρέπει νὰ τύχῃ ἰδιαιτέρας προσοχῆς ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων.

Κεφ. Δ16.—Ἀνάπτυξις Ὀδικοῦ Δικτύου. Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν προβλέπεται δαπάνη ἐξ 1.226.000 λιρῶν. Τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι κατὰ πολὺ ὑψηλότερον τοῦ δαπανηθέντος τὸ παρελθὸν ἔτος. Μετ' εὐχαριστήσεως παρατηρῶ ὅτι τὰ εἰς τὰ ἄρθρα 6, 15, 55, 56, 57, 59, 61 καὶ 62 προβλεπόμενα ποσὰ ἂν καὶ ἀνεπαρκῆ ἀποτελοῦν συνέχισιν σχεδίων ὀδικοῦ δικτύου τῆς Ἐπαρχίας μας. Ἐπίσης σημειῶνω μετ' ἰκανοποιήσεως τὴν ἐναρξιν τεσσάρων νέων σχεδίων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὀδικοῦ δικτύου ἀπὸ γεφύρας Ἐρήμης—Μανδριῶν, ὁδοῦ Μέσα Γειτονιάς—Φασούλας, Μαλλιάς—Δορᾶς καὶ Παλώδιας μέχρι Τριμίκλινης. Ἐπιθυμῶ νὰ ὑπενθυμῶ τὸ ἀρμόδιον Τμήμα ὅτι ἡ ὁδὸς Ἁγίου Θεράποντος εὐρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν καὶ κατέστη σχεδὸν ἀδιάθετος. Ἐλπίζω ὅτι καὶ ἡ ὁδὸς αὕτη θὰ ἀσφαλτοστρωθῇ τὸ ταχύτερον δυνατόν.

Κεφ. Δ17.—Λιμένες. Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν προβλέπεται ποσὸν ἐξ 1.177.000 λιρῶν. Στὸ ἄρθρον 2 προβλέπεται ποσὸν 750.000 λιρῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λιμένων Λεμεσοῦ—Λάρνακος. Τὸ περιθώριον λιμενικὸν πρόβλημα τῆς Λεμεσοῦ παραμένει διὰ ὀκτῶ συνεχῆ ἔτη ἄλυτον καὶ κρατεῖ τὴν πόλιν—ὅπως εἶπα καὶ ἀνωτέρω—εἰς κατάστασιν ἀπογοητεύσεως ἀλλὰ καὶ δικαιολογημένης ἀγανακτήσεως. Ἐκτὸς τῶν συνεχῶν ὑποσχέσεων καὶ διαβεβαιώσεων οὐδὲν θετικὸν μέ-

τρον ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐλήφθη διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ. Ἄτυχως ἢ στάσις τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδιαιτέρως τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν μᾶς ἔχει ἀπογοητεύσει μεγάλως. Διὰ τὴν εἰμεθα εἰλικρινεῖς ἔχομεν τοιαύτην πικρὰν πείραν ὥστε δὲν διστάζω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἐπαύσαμεν πλέον νὰ δίδωμεν σημασίαν εἰς τὰς ἀφειδῶς διδομένας ὑποσχέσεις τῶν ἀρμοδίων. Θέλω ὅμως νὰ τοὺς διαβεβαιώσω ὅτι δὲν ἐπαύσαμεν οὔτε θὰ παύσωμεν νὰ ἀπαιτῶμεν τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος εἰς τὴν Λεμεσό. Αὐτὸ ἀπαιτεῖ ὄχι μόνον ἡ οἰκονομικὴ ἐπιβίωσις τῆς πόλεως καὶ Ἐπαρχίας μας ἀλλὰ καὶ ἡ καθ' ὅλου οἰκονομία τῆς Νήσου μας.

Νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀρξαμένου ἔτους θὰ ἀρχίσῃ ἐπιτέλους ἡ κατασκευὴ τοῦ ἔργου αὐτοῦ ;

Κεφ. Δ21.—Ἱατρικαὶ Ὑπηρεσίαι. Προβλέπονται δαπάναι 272.000 λιρῶν. Τὸ Τμήμα τῶν Ἱατρικῶν καὶ Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν χρῆζει γενικῆς ἀναδιοργανώσεως. Εἶναι γεγονός ὅτι εἰς τὸν τομέα αὐτὸν οὐδέποτε ὑπῆρξε πραγματικὸς προγραμματισμός. Δὲν ἀρνοῦμαι τὰς φιλοτίμους προσπάθειάς τῶν ἀρμοδίων διὰ τὴν ἐξύψωσιν τῶν Ἱατρικῶν Ὑπηρεσιῶν, ὅμως χωρὶς ὀλοκληρωμένον σχέδιον ἀναπτύξεως τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν πλήρη καὶ ἐπὶ συγχρόνῳ θέσεως ἀναδιοργάνωσιν αὐτῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν δυνάμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὴν βοήθειαν τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας τοῦ ὁποίου καὶ εἰμεθα μέλος.

Ἐξ ὧν γνωρίζω, δὲν ἐξεμεταλλεύθημεν πλήρως τὰς δυνατότητας τεχνικο-οικονομικῆς βοήθειας αἱ ὁποῖαι παρέχονται ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ αὐτοῦ. Τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Λευκωσίας ὅσον καὶ τὰ ἐπαρχιακὰ τοιαῦτα ἔχουσιν αἰσθητὰς ἐλλείψεις τόσο ἀπὸ ἀπόψεως κλινῶν ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐξοπλισμοῦ, καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀκόμη ἱατρικοῦ καὶ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ. Τελευταίως γίνεται πολὺς λόγος διὰ τὴν ἀποσυμφόρησιν τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου διὰ τῆς κατασκευῆς νέου Νοσοκομείου τὸ ὁποῖον νὰ στεγάζῃ τὸ παιδιατρικόν, τὸ μαιευτικόν καὶ γυναικολογικόν Τμήμα τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου. Ἐχω τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ μελετηθῇ σοβαρῶς τὸ ζήτημα αὐτό, διότι ὀλόκληρον τὸ σημερινὸν συγκρότημα τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου εἶναι ὄχι μόνον ἀνεπαρκὲς ἀλλὰ καὶ ἀκατάλληλον διὰ τὴν στέγασιν τοῦ πρώτου νοσηλευτικοῦ ἰδρύματος τῆς Κύπρου.

Ἐφ' ὅσον τώρα μελετᾶται ἐπισταμένως τὸ στεγαστικὸν πρόβλημα τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἡ κατασκευὴ ἑνὸς νέου ἐνιαίου κτιριακοῦ συγκροτήματος, τὸ ὁποῖον νὰ στεγάζῃ ὅλα τὰ τμήματα ἑνὸς συγχρόνου νοσοκομείου. Ἡ δημιουργία καρδιοχειρουργικοῦ, νευροχειρουργικοῦ τμήματος, καθὼς ἐπίσης καὶ τμήματος πλαστικῶν ἐπεμβάσεων, ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην διὰ τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον. Ἐν τῷ μεταξύ ἡ προσπάθεια τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν προσέλευσιν μορφωμένων νέων καὶ νεανίδων εἰς τὸ νοσοκομειακὸν ἐπάγγελμα πρέπει νὰ ἐνταθῇ ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ συστηματικῆς διαφωτίσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς θελτιώσεως τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἄλλων ἀπολαθῶν των. Τὸ νοσοκομεῖον Λεμεσοῦ χρειάζεται ἐπέκτασιν διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις πόλεως καὶ ἐπαρχίας μὲ πληθυσμὸν πλέον τῶν 100.000 κατοίκων.

Ἀπὸ δεκαετίας οὐδεμία κλινὴ προσετέθη, ὀλόκληρη δὲ πτέρυξ δὲν λειτουργεῖ λόγῳ ἐλλείψεως νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ. Ἐπίσης παρατηρεῖται ἐλλειψὶς στεγαστικοῦ χώρου διὰ τὰ διάφορα ἱατρεία. Πέρυσιν ἐψηφίσθησαν διάφορα ποσὰ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν, οὐδὲν ὅμως ἔργον ἐξετελέσθη.

Ἡ ἴδρυσις νευροψυχιατρικῆς μονάδος εἶναι ἐπείγουσα ἀνάγκη διὰ τὴν ἐπαρχίαν μας. Μέχρις ὅτου ἐπιτευχθῇ τοῦτο ἃς ἐπισκέπτεται τοῦλάχιστον τὸ νοσοκομεῖον Λεμεσοῦ ἀπαξ ἢ δις ἑβδομαδιαίως εἰδικὸς ἐκ Λευκωσίας. Ἄν καὶ πέρυσιν ἐγένετο πρόνοια διὰ τὴν ἴδρυσιν φυσιοθεραπευτικοῦ κέντρου ἐν Λεμεσῷ ἐν τούτοις τοῦτο δὲν ἔχει ἐγκαθιδρυθῆ μέχρι σήμερον. Ἡ ἱατρικὴ ἔδρα Κελλακίου, παρὰ τὰς ἐπανελλημμένας διαμαρτυρίας τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς καὶ τὰς ἰδικὰς μας ἐνεργείας, παραμένει ἀκόμη ἀνευ ἱατροῦ.

Εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ γίνεται εἰσήγησις διὰ τὴν ἐνσωμάτωσιν εἰς τὸ σύστημα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τῶν συνεχιακῶν ταμείων ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως. Δὲν συμφωνῶ μὲ αὐτὴν τὴν εἰσήγησιν. Ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι ἐφικτὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐφαρμοσθῇ πλήρως σύστημα δωρεάν ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως δι' ὅλους, ἔχω τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ ἴδρυσις καὶ ἄλλων ταμείων ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως ὑπὸ διαφόρων μεγάλων ἐταιρειῶν καὶ ἐργοδοτικῶν ὀργανισμῶν.

Εἰς τὸ ἄρθρον 4 προβλέπεται ποσὸν 4.600 λιρῶν διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἐχινοκόκκου. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω διατὶ καθυστερεῖ ἢ κατάθεσις τοῦ νομοσχεδίου διὰ τὸν ἀντιεχινοκοκκικὸν ἀγῶνα; Τέλος ἐπιθυμῶ ὅπως ἐνώσω καὶ ἐγὼ τὴν φωνήν μου μὲ τὴν εἰσήγησιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν εἰς τὴν Ἐκθεσιν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὅπως ἀναθεωρηθῶσιν αἱ κλίμακες ἀμοιβῆς τῶν Κυβερνητικῶν ἱατρῶν αἱ ὁποῖαι ὁμολογουμένως εἶναι δυσαναλόγως χαμηλαὶ ἐν σχέσει μὲ τὰς προσφερομένας ὑπ' αὐτῶν ὑπηρεσίας.

Κεφ. Δ25—Ἐπιχειρήματα Κοινωνικῆς Εὐημερίας. Σημειῶ μὲ ἱκανοποίησιν τὴν διαπίστωσιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, ὅτι χρῆζει ἀναθεωρήσεως τὸ σύστημα τῶν Ἐπιχειρημάτων Κοινωνικῆς Εὐημερίας, διὰ τῆς βελτιώσεως καὶ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τούτων. Τὸ ὕψος τῶν παρεχομένων βοηθημάτων εἶναι τόσο χαμηλόν, 2—4 λίρας, συνήθως, μηνιαίως, ὥστε διερωτᾶται κανεὶς, ἐὰν δύναται πράγματι νὰ ἐξυπηρετηθοῦν οἱ ἀνθρωπιστικοὶ σκοποὶ διὰ τοὺς ὁποίους παρέχονται τὰ βοηθήματα ταῦτα.

Εἰς τὰ Κεφ. 72Α τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ Δ26 τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν Παιδείαν ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα: Συμφωνῶ μὲ τὴν εἰσήγησιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ὅπως ἡ δωρεάν παιδεία ἐπεκταθῇ τοῦλάχιστον καὶ διὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη εἰς σχολὰς μέσης ἐκπαιδεύσεως, καταργουμένων τῶν ἐσωτερικῶν ταμείων.

Ἐπίσης ἐκφράζω καὶ ἐγὼ τὴν εἰσήγησιν ὅπως μελετηθῇ σοβαρῶς καὶ ἐφαρμοσθῇ τὸ ταχύτερον δυνατόν ἡ ἀναθεώρησις τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν ἐκπαιδευτικῶν, καθηγητῶν καὶ διδασκάλων.

Ἐπίσης χαιρετίζομεν τὴν διαφαινομένην στροφὴν τῆς παιδείας μας, πρὸς τὴν τεχνικὴν, ἐπαγγελματικὴν καὶ γεωργικὴν κατεύθυνσιν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Γεώργιος Ἰωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κ. συνάδελφοι. Ἡ ταυτόχρονος συζήτησις ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν δύο Προϋπολογισμῶν διὰ τὸ ἔτος 1968, ἤτοι τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, ἀποτελεῖ ὀρθὴν ἐνέργειαν καθ' ὅτι ἀμφότερα τὰ ἔγγραφα αὐτὰ ἀποτελοῦν οὐσιαστικῶς ἐν ἐνιαίῳ ἔγγραφον ἐκφράζον τὴν δημοσιονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸ 1968 ὑπὸ μορφήν δημοσίων προσόδων καὶ κρατικῶν δαπανῶν καὶ ἐπενδύσεων.

Ἐτονίσθη ἐπανειλημμένως κατὰ τὸ παρελθόν ὁ οὐσιώδης ρόλος τοῦ Προϋπολογισμοῦ, οὐχὶ ὡς μιᾶς λογιστικῆς πράξεως, ἀλλὰ ὡς ἐκφραστοῦ δημοσιονομικῆς πολιτικῆς, διὰ τὴν διαμόρφωσιν καὶ ἐν γένει ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου. Διότι αἱ δημόσιαι ἐπενδύσεις ἀποτελοῦν τὸ κυριώτερον ὄργανον ποῦ διαθέτει ἡ κρατικὴ πολιτικὴ πρὸς πρόωθισιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου.

Καθίσταται σαφές ότι ο ρόλος του Προϋπολογισμού τοποθετείται εις τὸ πλαίσιον ἑνὸς εὐρύτερου προγραμματισμοῦ τῆς κρατικῆς οικονομίας θάσει ἑνὸς σχεδίου καλύπτοντος μίαν καθωρισμένην χρονικὴν περίοδον με σαφείς στόχους καὶ προσανατολισμούς. Ἄνευ τοιοῦτου προγραμματισμένου σχεδίου, ὁ Προϋπολογισμὸς καθίσταται ἄνευ συγκεκριμένης πολιτικῆς, ἀποτελῶν ἕν ἀριθμητικὸν σύνολον κρατικῶν προσόδων καὶ δαπανῶν.

Περὶ τῆς ὑπάρξεως τοιοῦτου Σχεδίου ἀνεφέρθη καὶ ὁ Ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ὅστις καὶ ἀνέλυσε τὸν «ιδιάζοντα χαρακτήρα τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1968» ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ἐτοιμαζομένου Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως.

Βεβαίως διὰ τὴν Βουλὴν, ὡς ὀρθῶς σχολιάζεται ὑπὸ τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, ἀποτελεῖ σοβαρὸν μειονέκτημα τὸ γεγονός ὅτι τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως, 1967—1971, δὲν ἔχει εἰσέτι καταρτισθῆ καὶ συνεπῶς δὲν ἔχει τεθῆ εἰσέτι ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἥτις καλεῖται νὰ ψηφίσῃ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ δευτέρου οικονομικοῦ ἔτους τοῦ Προγράμματος Ἀναπτύξεως χωρὶς νὰ ἔχη γνῶσιν τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος. Τὸ τοιοῦτον σοβαρὸν μειονέκτημα μᾶς στερεῖ τῆς εὐκαιρίας νὰ μορφώσωμεν ὠλοκληρωμένην ἀντίληψιν τῆς ὅλης κρατικῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς ἥτις, ὡς ὀρθῶς ἐτονίσθη ὑπὸ τοῦ Ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀποβλέπει εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς μεγίστης κοινωνικῆς ὠφελείας. Ἡ ὠφέλεια αὕτη ἐπιτυγχάνεται κυρίως διὰ τῆς θελιώσεως τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων, ἥτοι τῆς ποσοτικῆς αὐξήσεως καὶ ποιοτικῆς θελιώσεως τῆς παραγωγῆς, τῆς θελιώσεως τοῦ τρόπου κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἥτοι τῆς μικρύνσεως τῆς ἀνισότητος ἀπὸ ἀπόψεως κατανομῆς εἰσοδήματος μεταξὺ διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων, καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ὁλότητος ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν καὶ ἐξωτερικῶν κινδύνων ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ ἀπρόσκοπος ἀσκήσις τῆς κοινωνικῆς ἀνάπτυξης καὶ προόδου.

Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ στόχοι τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως ἀποβλέπουν εἰς τὴν οικονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νῆσου μας με θάσιν τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἀρχῆς τῆς μεγίστης κοινωνικῆς ὠφελείας πρὸς ὄφελος τῶν εὐρέων στρωμάτων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἰδίως τῶν ἀγροτικῶν μαζῶν, τὰς ὁποίας ἐξακολουθεῖ εἰσέτι νὰ μαστίζῃ τὸ χαμηλὸν βιοτικὸν ἐπίπεδον, ἡ ἔλλειψις βασικῶν ἀνάγκων τῆς ζωῆς, καὶ ἡ ὑποαπασχόλησις, κυρίως εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου, τῆς ὁποίας ἡ βασικὴ οικονομικὴ διάρθρωσις εἶναι ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία.

Προτοῦ σχολιάσω τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968 θὰ ἀναφερθῶ εἰς δύο σημεία τῆς ὁμίλιας τοῦ Ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Πρῶτον, εἰς τὴν ἐξαγγελθεῖσαν πρόθεσιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν συντόμως τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον ἐκσυγχρονίζον τὸ καθεστῶς τῆς προσωπικῆς φορολογίας, διὰ τοῦ ὁποίου γίνεται πρόνοια διὰ φορολογικὰς ἀποσβέσεις καὶ ἀπαλλαγὰς δι' ἐπιτάχυνσιν τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἀποταμιεύσεων καὶ τῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς καταθέσεως τοιοῦτου τροποποιητικοῦ νομοσχεδίου εἰσηγοῦμαι ὅπως μελετηθῆ καὶ ἡ αὐξήσις τοῦ ἀφαιρουμένου ποσοῦ διὰ τέκνα φοιτῶντα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ σπουδὰς, καὶ ὅπως, προκειμένου περὶ προσωπικῆς φορολογίας, ὁ καταμερισμὸς ταύτης καταστῆ δικαιότερος διὰ τὰς ἀσθενεστεράς κυρίως τάξεις.

Τὸ δεύτερον σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ εἶναι ἡ καταβαλλομένη προσπάθεια τοῦ Κράτους διὰ τὴν ποιοτικὴν ἀνοδὸν καὶ θελιώσιν τῆς κρατικῆς μηχανῆς. Ἡ δημοσία ὑπηρεσία δύναται νὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν προσπάθειαν τοῦ Κράτους δι' ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου. «Ἡ δημοσία ὑπηρεσία», ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη, «πρέπει νὰ συναγωνίζεταί τὸν ἰδιωτικὸν τομέα εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν καλυτέρων στοιχείων τοῦ τόπου». Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀναδιάρθρω-

σις τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων, κυρίως τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ ἐξειδικευμένου προσωπικοῦ, πρέπει νὰ συντελεσθῇ τὸ συντομώτερον δυνατόν. Ἡ περαιτέρω θελιώσις τῆς ποιοτικῆς στάθμης τῆς δημοσιοὑπαλληλικῆς τάξεως, ἥτις εὐρίσκεται γενικῶς εἰς ἀρκούντως ἱκανοποιητικὸν ἐπίπεδον, δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας Σχολῆς Δημοσίων Ὑπαλλήλων, ἥτις θὰ ἔχη σκοπὸν τὴν ἐπὶ γενικοῦ ἐπιπέδου ἐπιμόρφωσιν τῆς δημοσιοὑπαλληλικῆς τάξεως, ἥτις στερεῖται ἐπιστημονικῆς καὶ ἐν γένει ἄλλης εἰδικῆς ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως.

Εἰς τὴν κρατικὴν προσπάθειαν διὰ μίαν θελιωμένην καὶ δικαιότερον ἀμειβομένην δημοσίαν ὑπηρεσίαν, δέον νὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ ἀνάγκη συνταξιοδοτήσεως ὠρισμένης χαμηλῶς ἀμειβομένης τάξεως ὡς οἱ κλητῆρες, οἵτινες ἀναλίσκουν τὴν ζωὴν τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν μισθῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ ὠρισμένων τάξεων κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες ἀμείβονται χαμηλότερον ἄλλων τάξεων ἐκτελούντων τὰ ἴδια περίπου μετ' αὐτῶν καθήκοντα καὶ ἐχόντων τὰς ἰδίας εὐθύνας, πρὸς ἄρσιν τῶν ὑπαρχουσῶν ἀδικιῶν.

Θὰ ἐκφράσω τώρα τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1968, τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ ὁποίου εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

1. Διατίθεται διὰ τὸ ἔτος αὐτὸ τὸ ὑψηλότερον χρηματικὸν ποσὸν δι' ἔργα ἀναπτύξεως ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ παρελθόντα ἔτη. Τοῦτο καταδεικνύει τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν τοῦ Κράτους δι' ἐπιτάχυνσιν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου. Τοῦτο θεθαίως θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ κατὰ πόσον ἡ κρατικὴ μηχανὴ θὰ δυνηθῇ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τοῦτο, ἥτοι κατὰ πόσον θὰ δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ ὅλα τὰ προγραμματισθέντα ἔργα ἐντὸς τοῦ 1968. Ἐπὶ τούτου ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφράσω ὠρισμένας ἀμφιβολίας θασίζομένας εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἀποτελεῖ σύνηθες πλέον φαινόμενον εἰς τοὺς ἐκάστοτε Προϋπολογισμοὺς νὰ ἐμφανίζονται σεβαστὰ ποσὰ ἐπαναψηφίσεων, διὰ τῶν ὁποίων καταδεικνύεται ἡ ἀδυναμία τῆς κρατικῆς μηχανῆς νὰ ἐκτελέσῃ ἅπαντα τὰ προγραμματιζόμενα ἔργα. Χαρακτηριστικὸν τούτου εἶναι ὅτι ποσὸν ἐκ £2.597.822 ἀποτελεῖ ἐπαναψηφίσιον κοινυλλίων τοῦ 1967 διὰ μὴ ἐκτελεσθέντα ἔργα. Καθίσταται πρὸς τούτοις ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη θεραπείας τῆς ἀδυναμίας αὐτῆς, καὶ ἡ Βουλὴ, ὡς ὀρθῶς ἀναφέρει ἡ ἔκθεσις τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, καλεῖται νὰ λάβῃ ἐνεργὸν ρόλον διὰ τὴν παρακολούθησιν τοῦ ρυθμοῦ ἐκτελέσεως τῶν προγραμματισθέντων ἔργων.

2. Τὸ δεῦτερον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Προϋπολογισμοῦ εἶναι ἡ σημασία πού δίδεται διὰ τὴν γεωργικὴν καὶ κτηνοτροφικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ποσοῦ τῶν κρατικῶν ἐπενδύσεων καὶ δαπανῶν εἰς ἔργα ἀποβλέποντα κυρίως εἰς τὴν αὐξησιν καὶ θελιώσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, τὸν ἐκσυγχρονισμόν τῆς γεωργίας, τὴν ἐμπορίαν καὶ ἐξαγωγήν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας, τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς νήσου καὶ τὴν ἐν γένει ἀνάπτυξιν τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων.

Ἡ πολιτικὴ αὕτη εἶναι ὀρθὴ καὶ ἐνδεικτικὴ τῶν καλῶν προθέσεων τῆς Κυβερνήσεως ἔναντι τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου τῆς νήσου καὶ γενικῶς τῶν εὐρέων στρωμάτων τοῦ παραγωγικοῦ μας κόσμου.

Ἡ ἐθνικὴ μας οἰκονομία στηρίζεται εἰς μέγιστον βαθμὸν ἐπὶ τῆς γεωργικῆς καὶ κτηνοτροφικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου. Ἀποτελεῖ ὁμως μέγιστον σφάλμα νὰ στρέφεται ἡ προσοχὴ τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸ πλεῖστον πρὸς τὰς ἥδη ἀνεπτυγμένας περιοχὰς τῆς νήσου καὶ νὰ παρακωλύεται ἡ ἀνάπτυξις ἄλλων μὴ ἀνεπτυγμένων γεωργικῶς περιοχῶν, αἱ ὁποῖαι διαθέτουν ὅλας τὰς πρὸς τοῦτο ἱκανότητας καὶ δυνατότητας διὰ μίαν ἀρίστην γεωργικὴν καὶ κτηνοτροφικὴν ἀνάπτυξιν. Ἡ πολιτικὴ αὕτη εἶναι ἄκρως ἀντίθετος πρὸς τὴν διακηρυχθεῖσαν ἀρχὴν τῆς πραγματοποιήσεως τῆς μεγίστης κοινωνικῆς ὠφελείας, ἥτις δέον νὰ ἀποβλέπῃ εἰς μίαν δικαιότεραν κατανομήν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος μεταξὺ

τῶν διαφόρων κοινωνικῶν στρωμάτων τῆς νήσου ὄλων τῶν περιοχῶν. Διότι διὰ τῆς ἀκολουθουμένης πολιτικῆς τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἤδη ἀνεπτυγμένων περιοχῶν καὶ τὴν καθήλωσιν τῶν ἀσθενῶν περιοχῶν εἰς στασιμότητα, παρατηρεῖται τὸ φαινόμενον αἱ πλούσιαι περιοχαὶ νὰ καθίστανται πλουσιώτεροι καὶ αἱ πτωχαὶ πτωχότεροι. Μεγίστη ἀπώλεια εἶναι διὰ τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν ἡ μέχρι σήμερον μὴ εἰσέτι ἀξιοποιήσις τῶν νερῶν τῶν ποταμῶν τῆς ἐπαρχίας Πάφου καὶ νὰ ἀφήνῃνται ταῦτα νὰ ρέουν εἰς τὴν θάλασσαν ἐνῶ διακηρύσσεται ὑπὸ πάντων τῶν ἀρμοδίων ἡ ἀνάγκη ἐξευρέσεως νέων ὕδατινῶν πόρων διὰ τὴν νήσον. Ἐάν οἱ ποταμοὶ οὗτοι εὐρίσκοντο εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι τὰ νερά τῶν θὰ ἠξιοποιουῖντο μέχρι σήμερον κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον. Πρέπει νὰ καταστῇ συνείδησις διὰ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅτι ἡ Πάφος ἔχει παραμεληθῆ, ἐνῶ ἔχει μεγάλας δυνάμεις διὰ μίαν ἄμεσον γεωργικηνοτροφικὴν ἀνάπτυξιν, καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν πρέπει νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν, τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν στοργὴν τῆς ἡ Κυβέρνησις.

3. Τὸ τρίτον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Προϋπολογισμοῦ εἶναι ἡ πληρεστέρα ἐπένδρωσις τῶν παραγωγικῶν κυρίως ὑπηρεσιῶν δι' ἐξειδικευμένου προσωπικοῦ, πρὸς πληρεστέραν ἀντίκρουσιν τῶν ἠϋξημένων ἀπαιτήσεων μιᾶς συγχρόνου πολιτείας, ἰδιαίτερος δὲ ἡ ἐνδυνάμωσις τῆς Ὑπηρεσίας Προγραμματισμοῦ καὶ τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωργικῶν Ἐρευνῶν αἱ ὁποῖαι ὑπηρεσίαι διαδραματίζουσιν ἐνεργὸν καὶ χρήσιμον ρόλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμόν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας.

4. Τὸ τέταρτον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Προϋπολογισμοῦ εἶναι ἡ ἔκδηλος θελτίωσις τῶν κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἡ ἐπέκτασις τούτων εἰς εὐρύτερους τομεῖς κοινωνικῆς δραστηριότητος. Εἰς μίαν ραγδαίως ἐξελισσομένην πολιτείαν, ἡ κοινωνικὴ ἀποστολὴ τοῦ Κράτους καθίσταται ἐνεργότερον ἐπιτακτικὴ. Εἰς ἄλλα κράτη δίδεται ἰδιαίτερα σημασία εἰς τὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς προνοίας, ἰδιαίτερον δὲ ὑπουργεῖον ἀντιμετωπίζει τὰς διαρκῶς αὐξανόμενας καὶ διευρυνόμενας ἀνάγκας τοῦ βασικοῦ τούτου τομέως. Ἦδη τὸ ἐγκαινιαζόμενον Σχέδιον Βρεφοκομικῶν Σταθμῶν Ἡμέρας ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς μίαν καλὴν καὶ ἐλπιδοφόρον κατεύθυνσιν. Ὡσαύτως πρέπει νὰ ἐπιστευθῇ ἡ εἰσαγωγή τῆς νομοθεσίας περὶ παροχῆς οἰκονομικῶν βοηθημάτων καὶ ἡ αὐξήσις τῶν παρεχομένων βοηθημάτων εἰς ἄπορα πρόσωπα.

5. Τὸ πέμπτον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Προϋπολογισμοῦ εἶναι ἡ διάθεσις ἠϋξημένου ποσοῦ διὰ τὴν Παιδείαν, κυρίως διὰ τὴν θελτίωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς τεχνικῆς, ἐπαγγελματικῆς καὶ γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ συμβάλῃ ἐνεργῶς εἰς τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν νέων μας νὰ ἀκολουθήσουν τὴν τεχνικὴν καὶ ἐν γένει ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν.

Ἀποτελεῖ πλέον γεγονός ὅτι ἡ παιδεία μας δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ ὡς ἔχει, καθηλωμένη εἰς τὸ παρελθόν. Εἶναι ἀνάγκη ἡ παιδεία μας νὰ ζήσῃ τὸ παρὸν καὶ νὰ ἀποβλέπῃ καὶ ἐργάζεται διὰ τὸ μέλλον. Ζῶμεν εἰς ἕνα ζωτικὸν γεωγραφικὸν ἔθρον, κινούμενον ραγδαίως πρὸς τὰ ἔμπροσ εἰς τὸν οἰκονομικόν, βιομηχανικόν καὶ γεωργικόν τομέα, με ἀποτέλεσμα νὰ λαμβάνουν χώραν ζωτικὰ ἀνακατατάξεις καὶ ἀναπροσαρμογαὶ πού νὰ καθιστοῦν ἀναγκαίαν τὴν μεταρρύθμισιν τῆς παιδείας μας καὶ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῆς πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ ἀπαιτήσεις μιᾶς συγχρόνου ζωῆς. Δὲν δύναμεθα νὰ ἐξακολουθήσωμεν ἐπιδεικνύοντες ἀδιαφορίαν ἐναντι τῆς ζωτικῆς ἀνάγκης μεταρρυθμίσεως τῆς παιδείας μας. Ὀλιγωρία ἐναντι τοῦ βασικοῦ τούτου αἰτήματος τῆς ἐποχῆς μας ἀποτελεῖ ἔγκλημα ἐναντι τοῦ ἑαυτοῦ μας, τῆς σπουδαζούσης νεολαίας μας καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ τόπου μας. Τὸ Κράτος πρέπει νὰ συλλάβῃ εἰς ὅλην τὴν ἐκτασιν καὶ εἰς ὅλον τὸ βάθος τὸ αἶτημα τοῦτο καὶ νὰ ἀντικρῶσῃ μετὰ θάρρους τὸ πρόβλημα τῆς μεταρρυθμίσεως τῆς παιδείας μας. Δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ συγχρονισμὸν Κράτος ἄνευ συγχρονισμένης παιδείας. Τοῦτο εἶναι θέμα ἱστορικῆς εὐθύνης ἐναντι τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς νεολαίας μας. Καὶ τὴν εὐθύνην αὐτὴν δέον ἄνευ καθυστερήσεως νὰ ἐπωμισθῇ τὸ Κράτος

παρέχον συγχρονισμένην παιδείαν εις τὸν λαὸν ἀνταποκρινομένην καὶ ἐξυπηρετοῦσαν τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐν γένει προγραμματισμοῦ τῆς νήσου μας. Καὶ τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐπιδιωχθῆ χωρὶς ποσῶς νὰ ἀλλοιωθῆ ὁ ἀνθρωπιστικὸς καὶ ἔθνικὸς χαρακτήρ τῆς παιδείας μας, ὁ ὁποῖος πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ συνυπάρχῃ.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συναδέλφοι. Δὲν δύναμαι παρὰ νὰ ἐκφράσω τὴν πικρίαν μου καὶ ὀλοκλήρου τῆς ἐπαρχίας μου διὰ τὸ ὅτι μόνον ἐλάχιστα κονδυλία προβλέπονται διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Πάφου εἰς τὸν παρόντα Προϋπολογισμόν.

Πολλάκις εἶχον τὴν εὐκαιρίαν μετὰ τῶν ἄλλων ἐν τῇ Βουλῇ συναδέλφων μου νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὰ πολλαπλᾶ προβλήματα ποῦ ἀντιμετωπίζει ἡ Πάφος, ἰδίως εἰς τὸν τομέα τῆς γεωργίας, καὶ νὰ ἐπισημάνωμεν ταῦτα πρὸς τοὺς ἀρμοδίους. Δυστυχῶς τόσο εἰς τὸν παρόντα Προϋπολογισμόν ὅσον καὶ εἰς τὸν παρελθόντα δὲν ἔχει ἐπιδειχθῆ ἡ ἐπιβαλλομένη στοργὴ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν οἰκονομικῶς ἀσθενῆ ἐπαρχίαν τῆς Πάφου, τῆς ὁποίας ἡ ὅλη ἀνάπτυξις καθυστερεῖται καίτοι οἱ ὑπάρχοντες πόροι τῆς, κυρίως γεωργικοὶ καὶ ὕδατικοί, δικαιολογοῦν ἀπολύτως καὶ ἐπιβάλλουν τὴν ἄμεσον ἀνάπτυξιν τῆς.

Ἡ τοιαύτη κατάστασις δὲν δύναται νὰ συνεχισθῆ. Δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ τακτικὴ αὕτη καὶ καθίσταται ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη ριζικῆς ἀναθεώρησης τῆς ὅλης τακτικῆς ἔναντι τῆς Πάφου.

Ὡς ἀποτέλεσμα τούτου ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς τῆς Πάφου μετακινεῖται ραγδαίως εἰς μεγάλα ἀστικά κέντρα πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐπιουσίου καὶ ἡ ὑπαίθριος εἰς τινὰς περιοχὰς ἐκκενοῦται. Οἱ νέοι ἐγκαταλείπουν τὴν ἐπαρχίαν των, μίαν ἐπαρχίαν μὲ λαμπρὰς προοπτικὰς γεωργικῆς καὶ τουριστικῆς ἀναπτύξεως. Ἀσφαλῶς δὲν δύναται νὰ περιμένουν. Ἡ ἄμεσος ἀντίκρουσις τῶν προβλημάτων τῆς Πάφου καὶ ἡ ἀξιοποίησις τῶν πλουτοπαραγωγικῶν τῆς πόρων πρὸς ὄφελος τῆς ἔθνικῆς οικονομίας τῆς Πάφου καὶ τῆς Κύπρου ὀλοκλήρου καθίσταται πλέον ἡ ἐπιτακτικὴ. Τὰ νερὰ ἐπιφανείας τῶν ποταμῶν τῆς Πάφου δύναται νὰ μετατρέψουν τὴν Πάφον εἰς μίαν ἀστείρευτον πηγὴν πλοῦτου καὶ νὰ ἀρδεύσουν τὴν εὐφορον γῆν τῆς διὰ τὴν παραγωγὴν ποικιλίας προϊόντων, κυρίως πρωϊμῶν προσφερομένων εὐκόλως δι' ἐξαγωγὴν. Ὡς ἐκ τούτου ἡ κατασκευὴ φραγμάτων εἰς τοὺς ποταμοὺς αὐτοὺς πρέπει νὰ ἐπισπευθῆ. Πρέπει ὡσαύτως νὰ ἐπισπευθῆ ἡ διενέργεια διατρήσεων εἰς ὄρεινὰς κυρίως περιοχὰς τῆς Πάφου διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς καλλιεργείας διαφόρων φρούτων, κυρίως μήλων, ἀχλαδιῶν, ροδακινῶν καὶ κερασιῶν, τὰ ὁποῖα, ὡς ἀπεδείχθη, εὐδοκιμοῦν τὰ μέγιστα μὲ ἀρίστην παραγωγὴν καὶ ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς.

Ἡ γεωργικὴ καὶ κτηνοτροφικὴ ἀνάπτυξις τῶν χαμηλῶν δασῶν τῆς Πάφου Ἀκάμα, Ὀρειτῶν καὶ Ραντιδιοῦ πρέπει νὰ ἐπιταχυνθῆ πρὸς ὄφελος τῶν γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων. Ἡδὴ διὰ τὸν Ἀκάμαντα ἔχει καταρτισθῆ μία μελέτη, ἡ ὁποία παραμένει εἰς πλήρη στασιμότητα.

Διὰ τὴν θελτίωσιν τοῦ λιμένος Κάτω Πάφου, ὡς ἀναφέρουν καὶ αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰς τὴν Ἐκθεσίν των τὰ προνοούμενα ἔργα ἐμφανίζονται διὰ πολλοστήν φοράν εἰς τὸν Προϋπολογισμόν Ἀναπτύξεως χωρὶς νὰ ἐκτελοῦνται. Εἶναι γεγονός ὅτι ἀπὸ τριετίας ψηφίζομεν ποσὰ διὰ θελτίωσιν τοῦ λιμένος Κάτω Πάφου χωρὶς νὰ δαπανῶνται τὰ ἐν λόγῳ ποσὰ. Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Κυβέρνησις ἀποφασίζει τὴν κατασκευὴν λιμένων εἰς δύο παραλίους πόλεις διὰ τῆς διαθέσεως σημαντικῶν κονδυλίων, διὰ τὴν Πάφον δὲν προβλέπονται χρηματικὰ ποσὰ διὰ τὴν λιμενικὴν τῆς θελτίωσιν, ἥτοι τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ὑπάρχοντος λιμενοβραχίονος διὰ τῆς κατασκευῆς μῶλου ὅστις θὰ παράσχῃ καὶ προστασίαν εἰς τὸν λιμένα καὶ θὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν προσέγγισιν μικρῶν σκαφῶν δι' ὀμαλωτέραν καὶ καλυτέραν ἐκφόρτωσιν καὶ φόρτωσιν τῶν προϊόντων τῆς.

Τὸ προβλεπόμενον εἰς τὸν παρόντα Προϋπολογισμόν μικρὸν ποσὸν διὰ λιμενικὰς θελτιώσεις εἰς Πάφον ἐλπίζω ὅτι θὰ δαπανηθῇ ἐφέτος ὡς μία ἀπαρχὴ κατασκευῆς, τοῦ ἀναγκαίου λιμενοβραχίονος, τὸ ὁποῖον ἔργον ἡ Κυβέρνησις, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἡμερομηνίας 25.7.1963 τῆς συνοδευσάσης τὸ Νομοσχέδιον «Περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 16) τοῦ 1963», ἔχει ἀποφασίσει νὰ κατασκευάσῃ, δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 11ης Ἰουλίου 1963, ὡς ἀναφέρει ἡ ἴδια Ἐκθεσις, ὅτε καὶ ἀπεφασίσθη ἡ κατασκευὴ μέρους τοῦ ὄλου ἔργου ἐντὸς τοῦ 1963 θάσει σχεδίου ἐκπονηθέντος ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Πίππα, θάσει προηγηθείσης ἐξετάσεως καὶ εἰσηγήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ.

Ἐφ' ὅσον ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν κατασκευὴν μέρους τοῦ ὄλου ἔργου ἐντὸς τοῦ 1963 καθίσταται πλέον ἢ φανερόν ὅτι ἡ ἱεράρχησις τοῦ ἔργου ἐγένετο καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἔναρξις τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ 1963. Δυστυχῶς οὔτε τὸ 1963 ἐδαπανήθη τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐνέκρινεν ἡ Βουλὴ διὰ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἔργου, οὔτε καὶ μετέπειτα καὶ ἄχρι σήμερον ἐγένετο ὅ,τιδὴποτε διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμενοβραχίονος τούτου. Ἀναφέρω πρὸς τούτοις ὅτι τὸ αἴτημα τῆς Πάφου δὲν εἶναι ἡ κατασκευὴ λιμένος ἀλλὰ λιμενικαὶ θελτιώσεις διὰ τῆς κατασκευῆς ἑνὸς μώλου διὰ προεκτάσεως τοῦ ὑπάρχοντος λιμενοβραχίονος. Συνεπῶς τὸ ὄλον θέμα οὐδόλως σχετίζεται μὲ τὴν κατασκευὴν λιμένων καὶ οὐδεμία δικαιολογία εὔσταθεὶ διὰ τὴν καθυστέρησιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

Δὲν θὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν προβλημάτων τῆς Πάφου τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων, θὰ ἐπισημάνω ὅμως τὴν ἀνάγκην ἐπισπεύσεως τῆς ἀσφαλτοστρώσεως τῶν ὁδῶν τῶν ὁδηγουσῶν πρὸς ὄλα τὰ χωρία τῆς Πάφου διὰ τῆς διαθέσεως μεγαλυτέρων κονδυλίων, καθ' ὅτι ἡ Πάφος ὡς ὄρεινὴ κυρίως περιοχὴ ἔχει δυσκόλους δρόμους διὰ τῶν ὁποίων καθίσταται δυσχερεστέρα ἢ μεταφορὰ τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ὡς ἐπίσης τῆς διαθέσεως μεγαλυτέρου ποσοῦ διὰ τὴν εὐθυγράμμισιν καὶ θελτίωσιν τῆς κυρίας ὁδοῦ Κτήματος—Πόλεως (Χρυσοχοῦς).

Τονίζω ἐπίσης τὴν ἀνάγκην θελτιώσεως τῶν ἱατρικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Πάφου καὶ τὸν καλύτερον ἐξοπλισμὸν τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Νοσοκομείου Πάφου καὶ τοῦ Νοσοκομείου Πόλεως.

Ἡ μετακίνησις τῶν χωρίων Ἁγίου Φωτίου, Θελέτρας καὶ Παληαμπέλων, διὰ τὴν ὁποῖαν ἔχει ληφθῆ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ ἐπισπευθῇ.

Ἡ ἐπαρχία Πάφου ὡς ὄρεινὴ ἀντιμετωπίζει πολλαπλὰ προβλήματα, κυριώτερα τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἐκτέλεσις ἀντιδιαβρωτικῶν, ἐγγειοθελτιωτικῶν καὶ ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα δέον νὰ διατίθενται περισσότερα ποσά.

Εἰσηγοῦμαι ὡσαύτως τὴν μελέτην δι' Ἰδρυσιν βιομηχανίας ἐπεξεργασίας δασικῶν προϊόντων εἰς Πάφον, διὰ τὴν ὁποῖαν βιομηχανίαν τὸ δάσος τῆς Πάφου προσφέρει τὴν πρώτην ὕλην. Ἐπίσης εἰσηγοῦμαι τὴν Ἰδρυσιν Γεωργικῆς Σχολῆς εἰς Πάφον, τῆς ὁποίας ἡ ἀνάγκη καθίσταται ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐκδηλος.

Τὸ πρόβλημα τοῦ κατατεμαχισμοῦ τῆς γῆς πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ διὰ τῆς εὐεργετικῆς πολιτικῆς τοῦ ἀναδασμοῦ. Ἦδη ἡ Πάφος πρώτη ἔθελοντικῶς ἐξήτησε τὸ εὐεργετικὸν τοῦτο μέτρον διὰ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Κισσόνεργα. Ἡ σχετικὴ Νομοθεσίᾳ πρέπει νὰ ἐπισπευθῇ.

Τὸ αἴτημα διὰ γεωργικὰς ἀσφαλίσεις ἔναντι πάσης μορφῆς θεομηνίας καὶ φυτικῶν ἀσθενειῶν πρέπει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ στάδιον τῆς ἀντιμετωπίσεως καὶ ἐπιλύσεώς του.

Τελικῶς ἐκφράζω τὴν ἐκτίμησίν μου καὶ τὴν ἱκανοποίησίν μου διὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ τουριστικὴ ἀνάπτυξις τῆς Πάφου τυγχάνει τῆς προσοχῆς τῆς Κυβερνήσεως. Πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνεργεῖ ὀρθῶς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν, καθ' ὅτι ἡ Πάφος εἶναι ἰδεώδης τόπος διὰ μίαν ἀρτίαν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν.

Ἀναμένω ὅτι τὸ ἴδιον ἐνδιαφέρον θὰ ἐπιδειχθῆ καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς πλήρους ἀναπτύξεως τῶν γεωργο-κτηνοτροφικῶν πόρων τῆς Πάφου ἀνευ καθυστερήσεως, ἐπιταχυνόμενου τοῦ ρυθμοῦ μελέτης καὶ προγραμματισμοῦ τῶν ἔργων ἀναπτύξεως τῆς Πάφου πρὸς γενικὸν ὄφελος τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

(Τὸν Πρόεδρον ἀντικαθιστᾷ ὁ κ. Α. Ἀναστασιάδης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κ. Βουλευταί. Διὰ τὸ 1968 προβλέπεται οἰκονομικὴ κίνησις ἀνερχομένη εἰς μὲν τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν εἰς £24.093.256 εἰς δὲ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως εἰς £10.704.742. Σύνολον καὶ διὰ τοὺς δύο Προϋπολογισμοὺς £34.797.998.

Ἐκ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ὑπολογίζεται περίσσευμα £5.980.118 ἐκ τῶν ὁποίων £3.000.000 θὰ μεταφερθοῦν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως ἢ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Τυπικῶς θὰ ὑπάρξῃ περίσσευμα εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον ἀνερχόμενον εἰς £2.980.118.

Ἐκ τοῦ Ταμεῖου Ἀναπτύξεως ὑπελογίσθη νὰ περισσεύουν κατὰ τὸ 1967 £7.704.732 διότι ἐκ τῶν τεθέντων εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἐξωδεύθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1967 μόνον £4.796.200. Ἐάν κατὰ τὸ 1968 ἐξοδευθοῦν περίπου τὰ ἴδια χρήματα, δηλαδὴ περὶ τὰ £5.000.000, τότε ἐκ τοῦ τιθεμένου εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας κατὰ τὸ 1968 δι' ἀνάπτυξιν ποσοῦ £10.704.742 θὰ περισσεύουν περίπου £5.000.000 ἕως £5.500.000.

Τὸ σύνολον τῶν πιθανῶν περισσευμάτων κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1968 θὰ εἶναι περὶ τὰ £8.000.000.

Τὰ περισσεύματα αὐτὰ θεωροῦνται μᾶλλον χαμηλὰ ἐν συγκρίσει μὲ τὴν πιθανὴν πραγματικότητα. Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν πιστεύει ὅτι θὰ ὑπάρξουν μεγαλύτερα περισσεύματα εἰς τὸν ἐτήσιον τακτικὸν Προϋπολογισμὸν ἐάν αἱ συνθήκαι τὸ ἐπιτρέψουν.

Οἱ προϋπολογισμοὶ κατηρτίσθησαν ὑπὸ φαινομενικῶς ὁμαλᾶς συνθήκας καὶ ἐπὶ τῆς θάσεως αὐτῆς πρέπει νὰ στηριχθῆ οιαδήποτε παρατήρησις ἢ ἐποικοδομητικὴ κριτικὴ.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ αἱ ὁποῖαι ἐμελέτησαν τοὺς προϋπολογισμοὺς καὶ ὑπέβαλον τὰς ἐκθέσεις των πρὸς τὴν Βουλὴν ἔχουν ἐπισημάνει ὅτι ἐνδεῖκνται ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία μελετήσῃ τὴν δυνατότητα ἰσοσκελίσεως ἐσοδῶν καὶ ἐξόδων. Ἐπειδὴ ὑπάρχουν περισσεύματα πρέπει νὰ καταβληθῆ προσπάθεια νὰ αὐξηθῆ ὁ ἀριθμὸς καὶ ὁ ὄγκος τῶν ἔργων ἀναλόγως τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Ὑπουργείων ἀντιστοίχων ποσῶν, τὰ ὁποῖα ποσὰ προέρχονται ἀπὸ φορολογίαν τῶν πολιτῶν.

Κατὰ τὰ ἔτη 1966, 1967 ὅπως καὶ κατὰ τὸ 1968 ὑπάρχουν διαρκῶς περισσεύματα εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον τὰ ὁποῖα ἂν ἦσαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ λαοῦ ἢ τοῦλάχιστον τῶν ἱκανῶν πολιτῶν θὰ ἤξιοποιούντο πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον.

Ἐάν σκοπὸς τοῦ κράτους εἶναι νὰ συγκεντρώνῃ ἀποταμιεύσεις εἰς χεῖρας του καὶ νὰ μὴ τὰς ἀξιοποιῆ τότε ὁ σκοπὸς αὐτὸς δὲν ἐξυπηρετεῖ ὑγιᾶ τὴν οἰκονομίαν μας. Ἐάν σκοπὸς εἶναι τὸ κράτος νὰ ἀποκτήσῃ μεγάλην οἰκονομικὴν

δύναμιν ἐν συγκρίσει μὲ τοὺς πολίτας, τότε τὸ κράτος πρέπει νὰ εἶναι ἐπανδρωμένον μὲ ἐπαρκῆ στελέχη καὶ μέσα καὶ νὰ ὀργανώσῃ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου ἐπὶ τοιαύτης θέσεως οὕτως ὥστε ὁ κρατικός μηχανισμὸς νὰ ἔχη ἀρτίαν ὀργανώσιν καὶ εὐελιξίαν, νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς οἰκονομικὰς περιστάσεις καὶ νὰ προωθῇ τὴν ἀνάπτυξιν μὲ ρυθμὸν καὶ συνέπειαν πρὸς τὰς ὑπαρχούσας δυνατότητας.

Ἐὰν σκοπὸς τοῦ κράτους εἶναι νὰ ἀποστερήσῃ τὸ ἄτομον ἀπὸ οἰκονομικὰς πρωτοβουλίας καὶ νὰ προωθήσῃ συλλογικὰς ἡμικρατικὰς ἢ πλήρως κρατικὰς δραστηριότητας, τότε πρέπει νὰ γίνῃ προγραμματισμὸς μὲ σαφεῖς ἐπιδιώξεις, μέσα εἰς τὰς ὁποίας νὰ περιλαμβάνεται καὶ ἡ κατοχύρωσις τοῦ μέλλοντος ὄλων τῶν πολιτῶν, μὲ ἔκδηλον ὑπεύθυνον ἐκ μέρους τοῦ κράτους θέσιν ἔναντι τοῦ λαοῦ ὡς συνόλου.

Διαπιστώνω μὲ εὐχαρίστησιν ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι τὸ τελευταῖον αὐτὸ δὲν συμβαίνει ἢ τοῦλάχιστον μελλοντικῶς δὲν θὰ συμβῇ.

Ὅπως ἔχουν αἱ συνθήκαι σήμερον, οἱ φιλόπονοι πολῖται, οἱ ὁποῖοι λόγῳ θέσεως καὶ ἐπαγγέλματος καὶ κυρίως χάρις εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν ἔχουν ἴδιον εἰσοδήμα, πληρώνουν σημαντικὰ ποσὰ εἰς τὸν δημόσιον προϋπολογισμὸν ὡς φόρον εἰσοδήματος, ὄχι μόνον δὲν τυγχάνουν τῆς ἀπαιτουμένης ἀναγνωρίσεως ἀλλ' ἀντιθέτως γίνονται στόχοι καὶ πλήττονται παντοιοτρόπως εἴτε εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι εἴτε εἶναι ἰδιῶται ἐπαγγελματίαι.

Τὸ κράτος πρέπει νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ μεταχειρίζεται τοὺς πολίτας κατὰ ἄλλον ἀπὸ τὸν μέχρι τοῦδε χρησιμοποιούμενον τρόπον ὅσον ἀφορᾷ τὴν φορολογίαν ἢ ὁποία τελικὰ μένει ἀδρανῆς εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ὡς περίσσειμα τοῦ προϋπολογισμοῦ. Πρέπει δηλαδὴ τὸ κράτος νὰ μελετήσῃ τὰς φορολογίας αἱ ὁποῖαι πρέπει χωρὶς νὰ ἐπηρεάσουν τὴν λειτουργίαν τῆς κρατικῆς μηχανῆς νὰ ἐπιβαρύνουν ὀλιγώτερον τὸν πολίτην ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ ἐλατηρίου τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ κέρδους ἐξυψώνει τὴν ἔθνικὴν οἰκονομίαν.

Ἐπίσης, ὅπερ καὶ σπουδαιότερον, νὰ ἐλαττωθῇ ἡ φορολογία ἐπὶ εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης καὶ εὐρείας λαϊκῆς καταναλώσεως ὅπως εἶναι τὸ ψωμὶ καὶ ἡ κατοικία. Ὅμοίως πρέπει νὰ ἐνισχυθῇ τὸ τμῆμα Παιδείας καὶ τὸ τμῆμα Ὑγείας καὶ Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν. Εἶναι χρήσιμον νὰ ἀναφερθῇ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὅτι αἱ φορολογίαι, τὰς ὁποίας δὲν μπορεῖ νὰ ἀποφύγῃ ὁ πολίτης διότι ἐπιβάλλονται, εἶναι πολλαπλαῖ καὶ ἀπὸ τὰς πλέον πολυαριθμοῦς.

Ἐπὶ τούτοις ὑπάρχουν ὡς γνωστὸν :

- (1) Ὁ φόρος εἰσοδήματος.
- (2) Ὁ φόρος παιδείας ὡς κτηματικός φόρος.
- (3) Ὁ φόρος παιδείας ὡς εἰσητήριον σχολείων Μέσης Παιδείας.
- (4) Ὁ φόρος παιδείας ὡς ἐσωτερικὸν ταμεῖον.
- (5) Ὁ φόρος παιδείας διὰ βιβλιοθήκας καὶ ἄλλα μικρὰ ταμεῖα.
- (6) Ὁ δημοτικός φόρος.
- (7) Ὁ δημοτικός ἐπαγγελματικός φόρος.
- (8) Ὁ εἰδικὸς φόρος ἀδείας ἐγγραφῆς καὶ ἐξασκήσεως ἐπαγγελματιῶν.
- (9) Ὁ φόρος διὰ κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις καὶ ἕνα σωρὸν ἄλλοι φόροι.

Ἀντιλαμβάνεσθε, κύριοι, ὄχι μόνον τὸν ὄγκον τοῦ συνόλου τῆς φορολογίας καὶ τὸ τί δαπᾶναι γίνονται διὰ τὴν εἰσπραξίν αὐτῶν τῶν φόρων ἀλλὰ καὶ τί ἐπιβαρύνουσιν ὑφίσταται ὁ τιμάρημος ἀπὸ ὅσα πληρώνει γενικῶς ὁ Κυπριακὸς λαὸς ὡς σύνολον. Αὐτὸ δὲ τὸ ὁποῖον πληρώνει μένει ἔστω καὶ ἐν μέρει ἀδρανὲς εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Ἡ παιδεία μας ἔχει πολλές ανάγκες μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ ἀνάγκες αἰθουῶν καὶ στοιχειώδεις ανάγκες θρανίων ἀκόμη διὰ μαθητὰς οἱ ὁποῖοι μένουں ὀρθοὶ εἰς τὰς τάξεις λόγῳ ἐλλείψεως τοιούτων θρανίων.

Τὸ περίφημον ἐσωτερικὸν ταμεῖον μέσης Παιδείας τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ στίγμα δι' ἐλευθέρως καὶ δημοκρατικὰς χώρας ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπιβάλλεται διὰ τὴν παιδείαν ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ παιδείας μὴ ἐθνικῆς. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καί, ἐξ ὧν γνωρίζω, τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ὅταν παρεκλήθησαν νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν πῶς σκέπτονται νὰ ρυθμίσουν τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπηξίωσαν νὰ δώσουν κἂν ἀπάντησιν. Αὐτὴ εἶναι πολὺ λυπηρὰ κατάστασις καὶ ἐλπίζω τὰ Ὑπουργεῖα αὐτὰ νὰ φροντίσουν νὰ ἀλλάξουν τακτικὴν ἀπέναντι τῆς Βουλῆς. Εἰσηγοῦμαι, κύριοι Βουλευταί, νὰ ἀναπτυχθῆ ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς περισσότερον ἐνδιαφέρον διὰ τὰ προβλήματα τῆς παιδείας προτοῦ καταστοῦν ἀνυπέρθλητα. Γνωρίζω ὅτι ἀρκετοὶ ἀρμόδιοι κάμνουں ὅ,τι μποροῦν διὰ τὴν διόρθωσιν τῆς καταστάσεως.

Ὑπάρχουں ὁμῶς πάρα πολλὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ γίνουں καὶ πρέπει νὰ κληθῶν πάντες, οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται μὲ τὰ ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα, νὰ γίνουں ρεαλισταὶ καὶ νὰ λύσουں κατὰ σειρὰν τὰ ἐκκρεμῆ καὶ ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν παιδείαν προβλήματα τῆς. Πάρα πολλοὶ ἐκπαιδευτικοὶ λέγουں ὅτι δὲν γίνεται ὅ,τι θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ εἰς τὰ σχολεῖα μας καὶ ὅτι καὶ οἱ ἴδιοι δὲν εἶναι εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν σχολείων. Οἱ γονεῖς δὲ ἀνησυχοῦν διὰ τὴν μορφωσιν τῶν παιδιῶν των. Πρέπει ἐπομένως οἱ ὑπεύθυνοι τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ ἡμεῖς ὡς Βουλὴ νὰ μελετήσωμεν τί πρέπει νὰ γίνῃ.

Ὅλοι οἱ λαοὶ ἀναπτύσσονται καὶ τρέχουں πρὸς τὸ μέλλον πάνοπλο καὶ μὲ καλπασμόν, ἐνῶ ἡμεῖς εἰμεθα ἀκόμη εἰς τὸ στάδιον τῆς συγχύσεως τοῦ πῶς πρέπει νὰ μορφώνωμεν τὰ παιδιά μας διὰ νὰ τὰ ἐτοιμάσωμεν διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς προόδου. Καὶ παρατηρεῖται τὸ ἄτοπον νὰ συζητοῦν διὰ τῶν ἑφημερίδων ἀρμόδιοι Ὑπουργοὶ καὶ νὰ ὑποστηρίζουں ἀντιμαχομένης ἀπόψεως. Ἐὰν ἡ καθυστέρησις τῆς λύσεως τῶν προβλημάτων εἶναι ζήτημα καθαρῶς οἰκονομικόν, τότε ἡ πολιτεία δὲν δικαιολογεῖται νὰ ἀφήνῃ τὴν παιδείαν ἐκεῖ πού εἶναι σήμερον καὶ νὰ ἔχῃ ἀχρησιμοποίητα περισσεύματα εἰς τὸν προϋπολογισμόν τῆς.

Διὰ τὸ Τμῆμα Ἱατρικῶν Ὑπηρεσιῶν πολλὰ ἐπίσης χρειάζονται νὰ γίνουں. Νὰ ἐπανδρωθῆ μὲ ἐπαρκῆς καὶ κατάλληλον ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν καὶ ἱατροὺς πάσης εἰδικότητος οἱ ὁποῖοι νὰ πληρῶνονται ἀναλόγως τῆς σημασίας τοῦ ἐπαγγέλματός των. Μεγάλην εὐθύνην ἔχει ἡ Βουλὴ διὰ τὴν κατάστασιν τῶν νοσοκομείων καὶ τὴν διάρθρωσιν καὶ ἐπάρθρωσιν των. Ἡ Βουλὴ ἐδημιούργησε κατάστασιν ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἀσφαλῶς παραδεκτὴ ἀπὸ ἓνα ἱατρὸν ὁ ὁποῖος χρειάζεται περὶ τὰ 9 ἔτη σπουδῶν καὶ ἐξασκήσεως διὰ νὰ δικαιούται νὰ ἐργασθῆ καὶ νὰ διορισθῆ μὲ κλίμακα ἀρ. 5, δηλαδὴ £1.080—£1.440, ἐνῶ ἄλλοι μὲ τριετείς σπουδὰς καὶ πενταετὴ ἐξάσκησιν ἐπαγγέλματος, ἡ ὁποία πληρῶνεται, νὰ δύναται νὰ διορισθῶν μὲ πρῶτον μισθὸν καὶ κλίμακα 50% μεγαλυτέραν. Τὸ θέμα τῶν Ἱατρικῶν Ὑπηρεσιῶν ἀπασχόλησε τὴν Βουλὴν εἰς βαθμὸν μικρότερον ἀπὸ τὴν σημασίαν του καὶ εἶναι καιρὸς ἐὰν δὲν ὑπάρξουں σαφεῖς ἐνδείξεις περὶ τῆς ἀποτελεσματικῆς ἀντιμετωπίσεώς του νὰ ἐγερθῆ εἰδικῶς καὶ νὰ πιεσθῆ ἡ προώθησις του ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου.

Ἡ Βουλὴ αὐτὴ δὲν πρέπει νὰ ἀφήσῃ νὰ φορολογηθῆ ὁ Κύπριος πολίτης μὲ ποσὰ τὰ ὁποῖα τελικὰ μένουں ἀδρανῆ ἐνῶ ἡ παιδεία του καὶ αἱ Ἱατρικαὶ Ὑπηρεσίαι του χωλαίνουں λόγῳ, ὅπως ἀφήνεται νὰ νοηθῆ, οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, πρᾶγμα πού ἐκ τῶν ἐνδείξεων τοῦ προϋπολογισμοῦ φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι ὀρθόν. Θὰ ἤθελα εἰς τὸ μέρος αὐτὸ τῶν σχολίων μου νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς τὰς διαφημίσεις διὰ κυβερνητικῶν ὀργάνων εἰδῶν τὰ ὁποῖα ἐπιχεροῦν τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ. Ἡ τηλεόρασις καὶ τὸ ραδιόφωνον εἶναι κρατικὸι ὀργανισμοὶ ἐπιχορηγοῦμενοι μὲ πολλὰς χιλιάδας λιρῶν ἐτησίως διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦν καθ' ὅλα τοὺς Κυπρίους πολίτας. Ἡ διδομένη ἐπιχορήγησις πιθανόν νὰ μὴν ἐπαρκῆ καὶ

τό "Ίδρυμα Ραδιοφωνίας καταφεύγει εις διαφημίσεις άπαραδέκτους διά τούς σκοπούς τής λειτουργίας του μέ στόχον νά αύξήση τά εισοδήματά του. Πρέπει νά σταματήσει ή έσφαλμένη αυτή τακτική και νά μη γίνονται διαφημίσεις αϊ όποια ένθαρρύνουν την χρήσιν ειδών θλαβερών διά την ύγείαν, όπως είναι ο καπνός ή νά γίνη περικοπή εις τās δαπάνας ή και νά άναθεωρηθή τό μέγεθος τών έπιχορηγήσεων.

Δέν πρέπει νά άνεχώμεθα, κύριοι, πλέον την κατάστασην αυτήν όταν εις άλλας χώρας, όπως ή Άμερική και ή Ίταλία, γίνεται έκστρατεία προστασίας τής υγείας του λαου άπό τό κάπνισμα. Εις την Ίταλίαν τά σιγαρέττα είναι κρατικόν μονοπόλιον και έν τούτοις τό Ίταλικόν κράτος κάμνει έρεύνas διά την θλάσθην του καπνου λόγω του ότι τό γενικώτερον έθνικόν συμφέρον έξυπηρετείται πολύ περισσότερο άπό την καλήν ύγείαν του λαου παρά άπό την φθοράν τής υγείας του και την έμμεσον άφάιμαξίν του, οικονομικήν και σωματικήν.

"Άλλο θέμα τό όποιον πρέπει νά συσχετισθή μέ τά πλεονάσματα του προϋπολογισμού είναι τό Ταμείον Κοινωνικών Άσφαλίσεων. Τό Ταμείον αυτό είναι άρτισύστατον και πτωχότατον άκόμη, διά τουτο τά έπίδοματά τά όποια δίδονται δι' άναπηρίαν ή γήρας είναι πεινχρά και μέχρι σήμερα ή έντύπωση του λαου είναι ότι σκοπός του ταμείου είναι μάλλον ή φορολογία παρά ή έξυπρέτεις του πολιτου που φορολογείται.

"Επιβάλλεται νομίζω νά ένισχυθή τό ταμείον διά μεγαλυτέρου ποσου άπό τό κράτος και νά αύξηθή και ή συνεισφορά, όποτε κατ' άναλογίαν θα αύξηθή τό έπίδομα τό όποιον δίδεται εις τούς δικαιούχους.

Ειδικώς διά τās Κοινωνικάς Άσφαλίσεις και δη διά τούς άυτοεργοδοτούμενους πρέπει νά γίνη διαφώτισις ώστε όλοι οι άυτοεργοδοτούμενοι νά έγγραφώνται εις τό ταμείον διά νά έχουν έν καιρώ τά ώφελήματά των. Παραλλήλως προς την διαφώτισιν πρέπει νά γίνη και ειδική έκστρατεία έλέγχου και εις τās πόλεις και εις την ύπαιθρον όπου είναι δυνατόν νά χρησιμοποιηθοϋν αϊ τοπικά άρχαι αϊ όποια είναι εις θέσιν νά βοηθήσουν εις την άποτελεσματικήν εφαρμογήν του νόμου. Εις χώρας πτωχοτέρας άπό την Κύπρον και διά τās όποιās Ισχυρίζομεθα ότι έχουν χαμηλότερον κατά κεφαλήν εισόδημα, οι διακόπτοντες την έξάσκησην του έπαγγέλματός των λόγω γήρατος ή άλλης αίτίας έχουν άπολασθās σχεδόν τās ίδιās μέ τόν μισθόν ή τās άπολασθās που είχαν εργαζόμενοι, ένω ήμεεις έδω πληρώνομεν μηδαμινά ποσά που δέν επαρκούν νά καλύψουν ούτε τās στοιχειώδεις άνάγκας τών άπομάχων τής ζωής. Διά τουτο επιβάλλεται νά άναθεωρηθή ή νομοθεσία ή όποια διέπει τās συνεισφοράς και τās άπολασθās άπό τό ταμείον Κοινωνικών Άσφαλίσεων.

"Ο κ. Ύπουργός Οικονομικών εις την όμιλίαν του ένώπιον τής Βουλής την παρελθούσαν Παρασκευήν άνεφέρθη και εις παρατηρήσεις τών "Επιτροπών του Προϋπολογισμού και Οικονομικών επί του θέματος τών πλεονασμάτων. "Επεσήμανεν ειδικώς :

- (1) παρατήρησιν ότι διά τών πλεονασμάτων θα καταστή δυνατή ή εις μεγαλύτερον βαθμόν ένίσχυσις του Ταμείου Άναπτύξεως, και
- (2) παρατήρησιν ότι πρέπει νά γίνη προσπάθεια Ισοσκελίσεως έσόδων και έξόδων.

Τās παρατηρήσεις αυτές τών "Επιτροπών ο κ. Ύπουργός έχαρακτήρισεν ως αντίφασιν τής μιας προς την άλλην. Φαίνεται όμως ότι ο κ. Ύπουργός ήγνόησε τό γεγονός ότι αϊ "Επιτροπαι τονίζουν εις τās παρατηρήσεις των ότι τά έργα άναπτύξεως τά όποια γίνονται είναι πολύ όλιγώτερα άπό τά προγραμματιζόμενα, και άφ' ότου συνεστήθη τό Ταμείον Άναπτύξεως ποτέ δέν έχουν έξοδευθή ή δέν έγιναν τόσα έργα όσα τά προτεινόμενα υπό τής "Εκτελεστικής "Εξουσίας και έγκεκριμένα υπό τής Βουλής. Οι άρμόδιοι ύπάλληλοι τών Ύπουργείων κληθέντες κατετόπισαν τās "Επιτροπάς επί τών λόγων διά τούς όποιους δέν

έκτελούνται όλα τα προγραμματιζόμενα έργα και αι 'Επιτροπαι άσφαλώς μετά λύτης των εξήγαγον συμπεράσματα ότι τα προϋπολογιζόμενα έργα είναι περισσότερα των όσων είμεθα εις θέσιν να έκτελέσωμεν, διά των εις την διάθεσιν της 'Εκτελεστικής 'Εξουσίας μέσων.

Εις την περίπτωση αυτην τρία τινά πρέπει να γίνον. "Η να αυξηθού αι Ικανότητες και τα μέσα μας ως κρατικού οργανισμού να κάμωμεν περισσότερα έργα, ή να χρησιμοποιήσωμεν έξωκυβερνητικούς οργανισμούς και μέσα διά τον σκοπόν αυτόν ή να ελαττώσωμεν τα εισπραττόμενα χρηματικά ποσά τα όποια απαιτούνται διά να μη μένουν άδρανή και άχρηστα. Κανεις δέν διαφωνεί ότι τα περισσεύματα είναι και χρήσιμα και αναγκαία. Άλλά υπό την προϋπόθεσιν ότι έκπληρουν τον προορισμόν των και διατίθενται εις έργα αναπτύξεως εγκαιρώως και άποτελεσματικώς.

Τά άποταμιευθέντα μέχρι σήμεραν χρήματα έκ των πλεονασμάτων τα όποια δέν έχουν έξοδευθί έχουν χάσει 14,3% τουλάχιστον της αξίας των λόγω υποτιμήσεως της λίρας. Εάν μετετρέποντο εις έργα είτε υπό του κράτους είτε υπό των πολιτών από τους όποιους συνελέγησαν πρό της υποτιμήσεως της λίρας, τα έργα αυτά θα είχαν σήμεραν μεγαλυτέραν αξίαν βάσει της σημερινής αξίας του νομίσματος.

"Όσον και αν περιορισθού αι τιμαι δέν μπορεί να άποφευχθί ή άνοδος αυτών κατά ένα ποσοστόν πέντε, δέκα ή και δεκαπέντε τοίς εκατόν, τό όποιον έν πάση περιπτώσει θα έπιβαρύνη αντίστοιχως τον Προϋπολογισμόν εάν τα έργα γίνονιν σήμεραν μετά την υποτίμησιν. Αυτή είναι μία δυσάρεστος και πικρά διαπίστωση ανεξαρτήτως του αν ή υποτίμησις της Κυπριακής λίρας ήτο έπιβεβλημένη ή όχι έκ των πραγμάτων ή ανεξαρτήτως του εάν ήτο ή καλύτερα όδος που ήκολουθήη μετά την υποτίμησιν της στερλίνας. Διά την υποτίμησιν θα άσχοληθί έν καιρώ ή Βουλή μετά την υποβολήν των πορισμάτων υπό της επί τούτω συσταθείσης Κοινοβουλευτικής 'Επιτροπής προς διερεύνησιν του θέματος.

Εις την ίδιαν όμιλίαν του κ. Υπουργού αναφέρεται ότι έχουν δαπανηθί £39 εκ.,—£29 από την Κυβέρνησιν και £10 εκ. από τους ήμικρατικούς οργανισμούς—δι' έργα αναπτύξεως, αντί των £60 εκ. τα όποια είχαν αρχικώς προγραμματισθί και κατά περιόδους είχαν εγκριθί υπό της Βουλής. Τό γεγονός αυτό δικαιώνει την έκθεσιν των 'Επιτροπών διά την μη έκτέλεσιν όλων των προγραμματιζομένων έργων και ή 'Εκτελεστική 'Εξουσία πρέπει να λάβη τουτο υπό σημείωσιν.

Εις άλλω σημείον της όμιλίας του κ. Υπουργού αναφέρεται ότι έχομεν δυσμικότητα δι' άγοράν εισαγομένων ειδών έκ του έξωτερικού διά περίοδον 13 μηνών. Τουτο χαρακτηρίζεται ως ένδειξις ύγιους οικονομίας. Είμεθα άπολύτως σύμφωνοι με την διαπίστωσιν αυτην, πλην όμως γεννάται τό έρώτημα κατά πόσον ή περίοδος αυτη των 13 μηνών έν τη ούσία δέν είναι πολύ μεγαλυτέρα δεδομένου ότι πλείστον μέρος των εισαγωγών άπορροφάται υπό μη Κυπρίων και διατίθεται έκάστοτε τό ύπ' αυτών εισαγόμενον συνάλλαγμα. Οί Βρετανοί π.χ., αι Δυνάμεις των 'Ηνωμένων 'Εθνών και άλλαι δυνάμεις μη Κυπριακαί άπορροφούν σημαντικόν μέρος των εισαγωγών δι' Ιδικού των συναλλάγματος τό όποιον εισάγουν και τό όποιον θεωρείται ξένον συνάλλαγμα. Εάν ό συλλογισμός αυτός είναι όρθός δέν πρέπει να θεωρηθί ότι αι άποταμιεύσεις μας είναι πολύ περισσότεραι παρά διά 13 μήνας και ότι είναι περισσότερο από ό,τι είναι λογικόν να γίνονται άποταμιεύσεις και δη να μένουν εις μετρητά χρήματα τα όποια υπόκεινται εις κινδύνους διακυμάνσεως του νομίσματος και δη του ξένου νομίσματος, τό όποιον έκ των πραγμάτων φαίνεται ότι έστω και έν μέρει είμεθα υποχρεωμένοι να τό άκολουθώμεν ;

'Ελέχθη ότι διά των μεγάλων πλεονασμάτων άποφεύγομεν την εξάρτησιν μας από ξένας χρηματαγοράς. Τουτο θεβαιότατα είναι όρθή πολιτική. Άλλά δυστυχώς με την εξάρτησιν μας από ξένον νόμισμα κινδυνεύομεν να πάθωμεν

ζημίας όπως ήδη επάθαμεν εν μιᾷ νυκτί διὰ τῆς ἀπωλείας 14,3%—17% ἀπὸ τὰς ἀποταμιεύσεις μας. Αἱ θέσεις πού λαμβάνομεν ἐναντι τῆς οἰκονομίας μας δὲν ἀπεδείχθη ἀκόμη ὅτι εἶναι αἱ καλύτεραι. Πιθανὸν νὰ εἶναι αἱ μόναι ἐφικταί. Ἄλλ' ἴσως νὰ ἔπρεπε νὰ ἀποφεύγωμεν νὰ προβάλλωμεν ὡς ἐπιτυχῆς ἐπίτευγμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κάμνομεν ἐξ ἀνάγκης ὡς ἐφικτόν.

Ἡ μείωσις τοῦ φόρου εισοδήματος τὴν ὁποίαν ἐξήγγειλεν ὁ κ. Ὑπουργὸς παρουσιάζεται ὡς δραστικὴ μείωσις. Ἐάν ἡ σημασία τῆς λέξεως «δραστικὴ» εἶναι ὅπως τὴν ἀντιλαμβάνομεθα μὲ τὸν κοινὸν νοῦν, τότε θὰ εισηγούμενη νὰ γίνῃ μὲ πολλὴν περίσκεψιν αὕτη ἡ μείωσις. Αἱ ἀπότομοι ἀλλαγὰὶ διὰ τοὺς μικροὺς, ὅπως εἴμεθα ἡμεῖς, ἐμπερικλείουν καὶ κινδύνους. Συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὴν μείωσιν, νομίζω ὅμως ὅτι αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ μὲ περίσκεψιν.

Ἐν καιρῷ θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ σχολιάσωμεν τὰς προτάσεις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὅταν, ὅπως ἀνήγγειλεν ὁ κ. Ὑπουργός, θὰ ὑποβληθῇ τὸ ἀντίστοιχον Νομοσχέδιον. Εἰς τὸ παρὸν ὅμως στάδιον θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ἀυξηθῇ τὸ ἐλάχιστον ὄριον τοῦ φορολογουμένου εισοδήματος λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ τιμᾶριθμὸς ἔχει ἀνέλθει ἀρκετὰ καὶ τὸ ἐπίπεδον τῆς ζωῆς ἐπίσης εἶναι πολὺ ὑψηλότερον ἀπὸ ὅ,τι ὅταν ἔγιναν αἱ κλίμακες. Ἐπίσης ἐπιβάλλεται νὰ ἐλαττωθῇ καὶ τὸ μέγιστον ποσοστὸν φορολογίας διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἀνασταλῇ ἡ φοροδιαφυγὴ καὶ θὰ ἀποθαρρυνθῇ ἡ ἀπόκρυψις κερδῶν.

Χαιρετίζομεν τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς ἰδιώτας τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀναπτύξεως ἐφ' ὅσον διὰ τῶν ἰδικῶν τῆς μέσων ἀδυνατεῖ νὰ κάμῃ ὅσα ἔργα πρέπει νὰ κάμῃ. Ἐπιβάλλεται ὅμως νὰ ὀργανωθῇ ἀμέσως μὲ ὀρθολογιστικὸν τρόπον ἡ ἐπιβλεψις καὶ ὁ ἔλεγχος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν καθὼς καὶ ἡ ἐπιλογή τῶν ὀργανισμῶν εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἀνατεθῇ ἡ ἐκτέλεσις ἔργων, ἄλλως θὰ κινδυνεύσωμεν νὰ ἀποτύχωμεν εἰς τὴν ποιότητα τῶν ἐργασιῶν, ἐνῶ μέχρι σήμερον εἴχομεν ἀποτυχίαν εἰς τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἔργων ἀλλὰ, ὅπως πιστεύω, ὄχι καὶ εἰς τὴν ποιότητα. Ἐπισημαίνω τὸ σημεῖον τοῦτο καὶ ἐφιστῶ πολὺ τὴν προσοχὴν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας εἰς τοὺς κινδύνους, ἀλλὰ εἶμαι ἀπολύτως θέσβαιος ὅτι ὑπάρχει τρόπος νὰ ἀποφευχθοῦν διὰ καταλήλου ἐπιβλέψεως ὑπὸ ἀρμοδίων ὀργανισμῶν ἢ ἀτόμων.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνεφέρθη κατὰ τὴν ὁμιλίαν του καὶ εἰς τὸν διαχωρισμὸν τοῦ κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ εἰς ἐτήσιον Τακτικὸν καὶ εἰς Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐχαρακτήρισαν ὡς τεχνικῶς ἀντικανονικὸν τὸν διαχωρισμὸν καὶ τὴν ψήφισιν ἐκάστου εἰς διάφορον περίοδον ἀπὸ τὸν ἕτερον. Ὁ κ. Ὑπουργὸς διαφωνεῖ μὲ τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτόν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ πιστεύουν ὅτι ἔχουν δίκαιον διότι ὁ διαχωρισμὸς ὅπως γίνεται μέχρι σήμερον καὶ ὅπως κατατίθενται οἱ δύο Προϋπολογισμοί, μελετῶνται καὶ ἐγκρίνονται κατὰ τρόπον πού παρέχεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι οἱ δύο Προϋπολογισμοὶ εἶναι στοιχεῖα ἀνεξάρτητα τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο. Τὸ μόνον κοινὸν πού ἔχουν οἱ Προϋπολογισμοὶ μεταξύ των εἶναι ὅτι ἡ χρηματοδότησις δι' ἐνὸς ἢ δύο ἢ περισσοτέρων κατ' ἀποκοπὴν μεγάλων ποσῶν γίνεται ἀπὸ τὸν Προϋπολογισμὸν, τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν πρὸς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

Ἐάν ὅμως ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως ἦτο ἀπλῶς παράρτημα τοῦ Τακτικοῦ ἐτήσιου Προϋπολογισμοῦ καὶ ἐάν κατετίθεντο συγχρόνως οἱ δύο Προϋπολογισμοί—ἔστω καὶ ὡς παράρτημα ὁ εἰς τοῦ ἄλλου—ἐάν οἱ ἀπασχολούμενοι ὑπάλληλοι, τοῦλάχιστον οἱ τακτικοὶ καὶ μόνιμοι, ὑπήγοντο εἰς τὸν Τακτικὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμὸν καὶ ἐάν τὰ ἐκτελούμενα ἔργα, πλὴν τῆς συνήθους συντηρήσεως, ἐπαρουσιάζοντο μόνον ὑπὸ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, τότε πιστεύω ὅτι θὰ ἐσυμφωνούσαμεν νὰ ὑπάρξῃ διαχωρισμὸς καὶ δὲν θὰ εἶχε κανεὶς ἐκ μέρους τοῦ Σώματος τούτου παρατήρησιν ἐπὶ τοῦ διαχωρισμοῦ.

Αὐτά, κ. Πρόεδρε, εἶναι γενικαὶ παρατηρήσεις.

Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς μίαν περίπτωσιν, εἰδικῶς εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔργα ἀναπτύξεως καὶ δὲν θὰ ἐπεκταθῶ γενικῶ-

τερα εις ὄλον τὸν Προϋπολογισμόν διότι πιστεύω ὅτι ἔχει διὰ τοῦ μνημονίου πού ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ἐκθέσεως τῶν Ἐπιτροπῶν κατατοπισθῆ πλήρως τὸ Σῶμα. Ἄλλὰ νομίζω ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ τονισθῆ ἔν σοβαρὸν σημεῖον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ὄλων ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὰ προβλήματα γεωργίας καὶ εἰδικώτερον μὲ τὰ ὕδατικά προβλήματα.

Τὸ σοβαρώτατον αὐτὸ κατὰ τὴν κρίσιν μου πρόβλημα εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς Ἀνατολικῆς Μεσαορίας. Πρόκειται περὶ τῆς περιοχῆς ἀπὸ τῆς Λευκωσίας μέχρι τοῦ Ἀκρωτηρίου Ἀγίας Νάπας. Ἡ περιοχή αὕτη σχεδὸν ἐγκαταλείπεται. Δὲν τῆς δίδεται ἡ ἀναγκαία προσοχή, τῆς ἀποστεροῦνται στοιχειώδη προνόμια νεροῦ, δὲν καταβάλλονται φροντίδες διὰ νὰ διατηρηθῆ ἡ ὑπαρξίς τῆς καὶ νὰ βελτιωθῆ ἔστω καὶ ὡς οὐραγὸς εἰς τὴν σειρὰν τῶν περιοχῶν αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναπτυχθοῦν. Δὲν πρέπει νὰ παρανοηθῆται ἡ μὴ ἔντονος προβολὴ τῶν προβλημάτων τῆς περιοχῆς καὶ νὰ ὑπάρχη εἰς τοὺς ἐπισήμους καὶ εἰς τοὺς ὑπευθύνους ἡ ἐντύπωση ὅτι μὲ ψίχουλα δύνανται νὰ λυθοῦν τὰ προβλήματα τῆς Μεσαορίας. Ἡ Μεσαορία εἶναι βασικὴ περιοχή καὶ πρέπει νὰ τύχη ἀντιστοίχου μεταχειρίσεως. Ἐπιβάλλεται τοῦτο τόσον διὰ νὰ ἐπιζήσῃ ὅσον καὶ διὰ νὰ μὴ ἀνατραπῆ ἡ σημερινὴ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ἰσορροπία τῆς.

Εἰδικώτερον τὸ ὕδατικὸν πρόβλημα ὄλης τῆς περιοχῆς ἀπὸ τὴν Ἀγκαστίναν ἕως τὴν Ἀγίαν Νάπαν ἔχει σχεδὸν ἀποκοιμηθῆ. Λέγω σχεδὸν διότι γίνονται ὀρισμέναι ἐνέργειαι, ἀλλὰ αὐταὶ εἶναι δυσαναλόγως μικραὶ ἔναντι τοῦ μεγέθους τοῦ προβλήματος. Εἶναι εἰς ὄλους γνωστὸν ὅτι πολλὰ χωρία ὅπως ὁ Μαραθόβουνος, ἡ Ἀγκαστίνα, ἡ Ἀσσια καὶ ἄλλα δὲν ἔχουν ἀρκετὸν πόσιμον νερόν. Ὅλη δὲ ἡ ἀνατολικὴ Μεσαορία εἶναι ξηρὰ, ἀνάπτυκτὴ καὶ ἀνεκμετάλλευτος. Τὰ ὄμβρια νερὰ πού πέφτουν εἰς τὴν Κυπριακὴν γῆν παραχωροῦνται μόνον εἰς ὀρισμένα μέρη. Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ἀντιληφθῶμεν καὶ νὰ κατανέμωμεν εἰς ὄλην τὴν Κυπριακὴν γῆν τὰ ἐλέη τοῦ νεροῦ τὰ ὁποῖα δίδει ἡ φύσις.

Δὲν εἶναι δίκαιον εἰς ἄλλα μέρη νὰ ἐξοδεύωνται πολλὰ ἑκατομμύρια λιρῶν δι' ἔργα ἀναπτύξεως διότι «ἐφώναζαν» πολὺ οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς καὶ εἰς ἄλλα μέρη νὰ μὴ γίνωνται ἀντίστοιχα ἔργα διὰ δαπανῶν αἱ ὁποῖαι τυχὸν θεωροῦνται μεγάλα.

Εἶναι καιρὸς νὰ μελετηθῆ ἡ διάθεσις κεφαλαίων διὰ τὴν μεταφορὰν νεροῦ ἀπὸ τὰς ὄρεινὰς περιοχὰς πρὸς τὴν Μεσαορίαν ἀνεξαρτήτως ἀπαιτουμένης δαπάνης. Λέγω ἀνεξαρτήτως διότι ἡ ἀρχὴ αὕτη δυστυχῶς ἔχει υἱοθετηθῆ ἀπὸ τὴν Κυθέρνησιν καὶ πρέπει ἢ νὰ ἐπεκταθῆ εἰς ὄλους τοὺς Κυπριακοὺς χώρους ἢ νὰ ἐγκαταλειφθῆ.

Αὐταί, κ. Πρόεδρε, εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον αἱ παρατηρήσεις μου διὰ τὸν Προϋπολογισμόν τοῦ 1968.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Προτοῦ εἰσέλθω εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν ἀπόψεών μου ἐπὶ τῶν ὑπὸ συζήτησιν δύο Προϋπολογισμῶν, ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὴν ἐκτίμησίν μου καὶ νὰ εὐχαριστήσω τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν, ὅστις μὲ συναίσθησιν εὐθύνης ἔναντι τοῦ Λαοῦ, τὴν ὁποίαν δεόν νὰ διακρίνη οἰοιδήποτε πρόσωπον διαχειριζόμενον τὰ κοινὰ, ἐθεώρησε καθήκον του νὰ ἀναλύσῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἐμβρίθειαν καὶ γλαφυρότητα, τὴν ὁποίαν, πράγματι, θὰ ἐζήλευον ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιστημονικῆς ὀρολογίας καὶ διατυπώσεως διαπρεπεῖς ἀπόφοιτοι Ἑλληνικῶν Πανεπιστημίων, τόσον τὸν Τακτικόν, ὅσον καὶ τὸν Προϋπολογισμόν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968, καθὼς καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Τὸ κυριώτερον συμπέρασμα ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἶναι ὅτι οὗτος διακατέχεται ἀπὸ συναίσθημα ὑπεραισιοδοξίας ἀναφορικῶς μὲ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὅστις ἔχει ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν διαχείρισίν του τὴν κυπριακὴν οἰκονομίαν εἶναι τὸ πλέον ἀρμόδιον πρόσωπον παντὸς ἄλλου διὰ νὰ ἐκφέρῃ ἔγκυρον γνώμην διὰ τὴν ἐν γένει οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου μας. Εὐχομαι ὀλοψύχως ὅπως αἱ ὑπεραισιοδοξοὶ προβλέψεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν διὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς οἰκονομίας μας ἐπαληθεύσουν πλήρως.

Ἐν εἶναι τὸ γεγονός τὸ ὁποῖον οὐδείς καλῆς πίστεως δύναται νὰ διαμφισθη- τήσῃ. Ὅτι ἡ συνετὴ καὶ νοικοκυρεμένη οἰκονομικὴ πολιτικὴ τὴν ὁποίαν ἠκο- λούθησε μέχρι σήμερον ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἀπὸ τοῦ 1960, παρὰ τὰς ἀντι- ξόους περιστάσεις τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ τουρκικὴ ἀνταρσία, ἀπέδωσε τοὺς πλουσίους καρπούς νὰ διατηρηθῇ μέχρι σήμερον ἡ ἀνθηρότης τῆς οἰκο- νομίας μας, τὴν ὁποίαν μετ' ἐπαίνων ἀναγνωρίζουν διαπρεπεῖς ἐμπειρογνώ- μονες καὶ ὑπεύθυνοι διεθνῶν ὀργανισμῶν.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ διαπιστοῦται τὸ εὐχάριστον γεγονός ὅτι προϋπολογίζονται σημαντικὰ πιστωτικὰ ὑπόλοιπα εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον εἰς τὰ τέλη τῶν ἐτῶν 1967 καὶ 1968, τὰ ὁποῖα θὰ ὑπο- βληθῶσιν εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἔργων ἀναπτύξεως, ἥτοι ποσὸν £8.000.000 θὰ μεταφερθῇ ἤδη κατὰ τὸ 1967 εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως, ἕτερον δὲ ποσὸν £3.000.000 προβλέπεται ὅπως μεταφερθῇ ἐντὸς τοῦ 1968. Μετὰ τὰς ἐν λόγω μεταφοράς τὰ ὑπόλοιπα εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967 θὰ εἶναι £2.735.949 τὴν δὲ 31ην Δεκεμβρίου 1968 £2.980.118.

Εἶναι εὐχάριστος ἡ διαπίστωσις ὅτι εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Τακτικὸν Προϋπο- λογισμὸν τὰ ἔσοδα γενικῶς διὰ τὸ 1968 θὰ ὑπερβῶσιν ἐκεῖνα τοῦ 1967 ἐνῶ τὰ ἔσοδα περιορίσθησαν εἰς τὸ ἴδιον σχεδὸν ἐπίπεδον τοῦ 1967 καὶ ὡς ἐκ τούτου παρουσιάζεται περίσσειμα ἐκ £3.234.169. Ἀτυχῶς ὅμως αἱ συνθήκαι αἱ ὁποῖαι ἐδημιουργήθησαν κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1967 καὶ αἱ ὁποῖαι ἐξακολουθοῦν νὰ ἐπηρεάζουν καὶ σήμερον μὲ τὴν ὑποτίμησιν τῆς λίρας, ἀσφαλῶς θὰ ἐπηρεά- σουν τὴν οἰκονομίαν μας καὶ τὴν τήρησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ 1968.

Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἐντὸς τοῦ 1968 θὰ συμπληρωθῇ ἡ μελέτη διὰ τὴν ἀνα- διοργάνωσιν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ὅποτε ἐλπίζω νὰ μελετηθῇ μὲ τὸ ἐνδε- δειγμένον πνεῦμα δικαιοκρίσις τόσοσιν ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, καὶ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν, ὅσον καὶ τῶν ἐργατοῦπαλλήλων, καθότι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀναμένωμεν, ἀπὸ τὴν συνεχῆ παγοποίησιν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, νὰ διατηρήσωμεν τὴν ἀνθηρότητα τῆς οἰκονομίας μας, ὑπὸ τὰς σημερινάς, μάλιστα, συνθήκας τὰς ὁποίας ἐδη- μιούργησεν ἡ ὑποτίμησις τῆς λίρας, καὶ τὴν συνεχῆ ἄνοδον τοῦ τιμαριθμοῦ, ἥτις ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἔλλειψιν αὐστηροῦ ἀγορανομικοῦ ἐλέγ- χου ἐπὶ τῶν τιμῶν, τὸν ὁποῖον ἔχει ὑποχρέωσιν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ ἐπιβάλλῃ τὸ ταχύτερον δυνατόν.

Ἀτυχῶς εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν ἐμφανίζεται ἡ θλι- θερὰ διαπίστωσις ὅτι καὶ πάλιν αἱ εἰσπράξεις ἐκ τῶν ἐμμέσων φόρων ἀνέρχονται σχεδὸν εἰς τὸ ἡμισυ τοῦ συνόλου τῶν ἐσόδων καὶ κατ' ἀκρίβειαν εἰς τὰ 49,25% τούτων. Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἔμμεσος φορολογία πλήττει ἐξ ἴσου τὰς ἀπορωτέρας καὶ εὐπορωτέρας τάξεις ἐκφράζω καὶ πάλιν τὴν ἐλπίδα ὅτι ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων θὰ μελετηθῇ τὸ ὅλον φορολογικὸν μας καθεστῶς εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτευθῇ εἰς φορολογικὸς ἐκσυγχρονισμὸς ὅστις νὰ ἀνταποκρίνεται πληρέστερον εἰς τὴν ἐξειλικτικὴν πορείαν τῆς οἰκονομίας μας καὶ νὰ ἐδρά- ζεται ἐπὶ δικαιότερας φορολογικῆς θάσεως, ἐπωμίζων τὰ φορολογικὰ θάρη ἀναλόγως τῶν πραγματικῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων ἐκάστου. Εἶναι λυπη- ρὸν τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ κατὰ τὸ διά- στημα τῆς παρελθούσης ἑπταετίας σοβαρὰν δραστηριότητα εἰς τὸν οὐσιώδη τομέα τῆς φορολογικῆς μεταρρυθμίσεως. Ἐκτὸς τοῦ νέου Νόμου περὶ Τελω-

νειακού Δασμολογίου, όστις έτέθη εις έφαρμογήν τήν πρώτην τρέχοντος μηνός, διά του όποίου υίοθητήθη τό δασμολόγιον τών Βρυξελλών όπερ έχει καθορίσει καλύτεραν ταξινόμησιν τών άγαθών, δικαιότεραν μεταχειρίσιν τών πολιτών, εύκολωτέραν τελωνειακήν διαχείρισιν και όρθότεραν σύγκρισιν διεθνών στατιστικών, ούδεμιά άλλη σοβαρή προσπάθεια έγένετο πρós έκσυγχρονισμόν του άπληρχαιομένου φορολογικού μας καθεστώτος. Είναι πολύ εύχάριστος ή άνακοίνωσις του Υπουργού Οικονομικών κατά τήν τελευταίαν συνεδρίαν της Βουλής ότι μελετώνται νέοι τύποι φόρων, οι όποιοι θά έφαρμοσθώσιν από 1.1.1968 μέχρι τέλους του 1970 διά να εύρίσκειται ή δημοσιονομική κατάστασις της Νήσου έν όμοιομορφία πρós εκείνην τών χωρών της Κοινής Άγοράς.

Εις τόν υπό συζήτησιν Τακτικόν Προϋπολογισμόν κατηργήθησαν ώρισμένα θέσεις εις τό Τελωνείον. Έκφράζω τήν ίκανοποίησίν μου διότι ό Υπουργός τών Οικονομικών, καθώς έδήλωσεν από του θήματος της Βουλής, άπεδέχθη τήν εισήγησιν της Βουλής όπως οι πλεονάζοντες εις τό Τελωνείον υπάλληλοι λόγω της καταργήσεως της θέσεώς των τοποθετηθούν εις άλλας θέσεις της Δημοσίας Υπηρεσίας.

Εις τό Κεφάλαιον 28Α, Υπουργείον Έργασίας, του Τακτικού Προϋπολογισμού, μεθ' ίκανοποίησεως παρετήρησα ότι δημιουργούνται νέα θέσεις τόσο μονίμων όσον και προσωρινών υπαλλήλων εις τό Υπουργείον Έργασίας και Κοινωνικών Άσφαλίσεων, οι όποιοι άσφαλώς θά συμβάλουν εις τήν ίκανοποιητικήν και όμαλήν έφαρμογήν του Νόμου περι Κοινωνικών Άσφαλίσεων και τών προσφάτως ψηφισθέντων Νόμων περι Έτησίων Άδειών μετ' Άπολαθών και περι Τερματισμού Άπασχολήσεως.

Εις τό Κεφάλαιον Α72, Υπουργείον Παιδείας, μεθ' ίκανοποίησεως διαπιστώνω τήν έναρξιν της έφαρμογής της συνταξιοδοτήσεως τών καθηγητών Σχολών Μέσης Παιδείας με άναδρομικήν Ισχύν από του 1960. Έκφράζω τήν έλπίδα ότι ή Έκτελεστική Έξουσία μετά τήν ψήφισιν τών τελευταίων Νόμων δι' ών καθιέρωσε τάς πρós του έτους 1963 ηύξημένας κλίμακας μισθοδοσίας καθηγητών, τεχνολόγων, εκπαιδευτών και διδασκάλων, θά μελετήσει εύνοϊκώς τό γενικώτερον ζήτημα της άναπροσαρμογής τών μισθολογικών κλιμάκων τούτων επί δικαιότερας θάσεως, άναλόγως της σημερινής άνόδου του κόστους της ζωής και έπίσης θά μελετήσει μετά συμπαθείας τό αίτημα τών παλαιών συνταξιούχων.

Άφού διετύπωσα μερικάς παρατηρήσεις μου επί του υπό συζήτησιν Τακτικού Προϋπολογισμού εισέρχομαι τώρα εις τήν διατύπωσιν τών άπόψεών μου επί του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού Άναπτύξεως του 1968, όστις κατά τό μνημόνιον του Υπουργείου Οικονομικών επί του Προϋπολογισμού Άναπτύξεως του 1968, ό υπό συζήτησιν Προϋπολογισμός Άναπτύξεως άποτελεί τόν δεύτερον Προϋπολογισμόν του Δεύτερου Πενταετούς Σχεδίου Οικονομικής Άναπτύξεως.

Έκ της μελέτης του υπό συζήτησιν Προϋπολογισμού Άναπτύξεως συνάγεται ή εύχάριστος διαπίστωσις ότι ούτος είναι ό ύψηλότερος της τελευταίας έπταετίας.

Άξίζει πράγματι να τύχη ένός έπαίνου από του θήματος της Βουλής ή αξιόλογος έπιτυχία της Κυπριακής Κυβερνήσεως να ύπερπηδᾷ τάς δυσκόλους οικονομικάς συνθήκας αίτινες έδημιουργήθησαν από του Δεκεμβρίου 1963, εξ αίτίας τών όποίων έν μεγάλον μέρος τών δημοσίων προσόδων δαπανᾷται δι' άμυντικούς σκοπούς, και συνεχίζει με άργόν μέν αλλά με σταθερόν βημα τήν πρόδον και άνάπτυξιν της νήσου μας, παρ' όλον ότι ή έλλειψις έπαρκούς πλεονάσματος παρεμποδίζει τήν όμαλήν χρηματοδότησιν του ταμείου άνάπτύξεως.

Αί προϋπολογιζόμενα δαπάναι εις τόν υπό συζήτησιν Προϋπολογισμόν Άναπτύξεως του 1968 άνέρχονται εις £15.024.360 έναντι τών προϋπολογισθεισών δαπανών εις τόν Προϋπολογισμόν Άναπτύξεως του 1967 αίτινες άνέρχονται εις £11.636.049.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Κεφαλαίου Δ1, Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ, διεπίστωσα μεθ' ἰκανοποιήσεως ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ ἐνισχύεται διὰ τοῦ διορισμοῦ πέντε νέων μονίμων ὑπαλλήλων καὶ δύο προσωρινῶν, οἱ ὅποιοι ἀσφαλῶς θὰ συμβάλουν εἰς τὴν συστηματικώτεραν συνέχισιν τοῦ σοβαροῦ καὶ ἐπικροδομητικοῦ ἔργου τῆς προπαρασκευῆς καὶ ἐκτελέσεως τοῦ Δευτέρου Σχεδίου Ἀναπτύξεως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποβῆ ἐπωφελέστερον διὰ τὸν τόπον μας.

Μεθ' ἰκανοποιήσεως διαπιστώνει τις ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Κεφαλαίου Δ2 ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν ἐπεξηγήσεων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ μνημόμιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1968, ὅτι διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £2.486.684 δι' ἀνάπτυξιν ὕδατων, καθότι δικαιολογημένως δίδεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ δέουσα φροντίς διὰ τὴν ταχύτεραν λύσιν τοῦ σοβαρωτάτου διὰ τὸν τόπον μας ὕδατικοῦ προβλήματος.

Μετὰ λύτης μου ὁμως διεπίστωσα καὶ ἐφέτος ὅτι οὐδεμία πρόνοια γίνεται εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὴν ἐκπόνησιν σχεδίων τοῦ ὕδατοφράκτου Κούρρη. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἐν λόγῳ φράγματος τυγχάνει ὑψίστης σημασίας ὄχι μόνον διὰ τὴν οικονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἀλλὰ θὰ ἀποβῆ πρὸς ὄφελος τῆς γενικῆς κυπριακῆς οικονομίας. Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ κυπριακὴ οἰκονομία, καθὼς πλειστάκις ἐτονίσθη, ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ ἐξωγενεῖς παράγοντας καὶ ἰδίως ἐκ τῶν ἀδήλων πόρων τῶν Στρατιωτικῶν Βάσεων.

Ἰδιαιτέρως ἡ οἰκονομία τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ἔχει μεγαλυτέραν παρὰ αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι οικονομικὴν ἐξάρτησιν ἐκ τῶν στρατιωτικῶν Βάσεων Ἀκρωτηρίου καὶ Ἐπισκοπῆς. Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ κατὰ χώρας Βρετανικαὶ Βάσεις, μία μετὰ τὴν ἄλλην ἐγκαταλείπονται καὶ εἶναι ἀναπόφευκτον νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά τῶν στρατιωτικῶν Βάσεων Κύπρου, ἐπιβάλλεται ὅπως ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἐφαρμόσῃ διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀπολύτων ἀναγκαίων ἐκείνων ἔργων ἀναπτύξεως εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, τὴν ἐξαγγελθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τοῦ 1962 καὶ προχθὲς ἀπὸ τοῦ ἰδίου θήματος ἐπαναληφθεῖσαν πολιτικὴν ἀναπτύξεως, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ μειωθῇ ἂν ὄχι νὰ ἐκλείψῃ πλήρως ἡ ἐξάρτησις τῆς οἰκονομίας μας καὶ ἰδιαιτέρως τῆς οἰκονομίας τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ἀπὸ τὰς στρατιωτικὰς θάσεις.

Λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν συμμερίζομαι τὴν ὑπεραιοδοξίαν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, τὴν ὅποιαν ἐξέφρασε προχθὲς ἀπὸ τοῦ θήματος τῆς Βουλῆς, ὅτι ἤδη ἡ Κύπρος ἔπαυσε νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς στρατιωτικὰς δαπάνας, διότι διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ εὐχάριστον τοῦτο σημεῖον χρειάζομεθα τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἄλλων ἔργων ἀναπτύξεως. Τὰ δύο δὲ οὐσιωδέστερα ἔργα τὰ ὅποια θὰ συμβάλουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν μείωσιν τῆς ἐξαρτήσεως τῆς οἰκονομίας τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λεμεσοῦ καὶ γενικώτερον τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας εἶναι ἡ κατασκευὴ τοῦ ὕδατοφράκτου Κούρρη καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ.

Ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἀξιοθρήνητον πολιτικὴν τῶν συνεχῶν, ἀλλὰ ἀτυχῶς, ἀνεκπληρώτων ὑποσχέσεων, αἵτινες θεωροῦνται καὶ θὰ θεωροῦνται μέχρις ὅτου ἐκπληρωθοῦν ὡς ἀναξιόπιστοι ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, καὶ θὰ προχωρήσῃ μὲ θήματα θετικὰ εἰς τὴν προώθησιν, τὸ ταχύτερον δυνατόν, τῆς ἐκτελέσεως τόσον τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ ὅσον καὶ τοῦ φράγματος Κούρρη.

Ἐπειγούσης φύσεως δευτερεύοντα ἀρδευτικὰ ἔργα χρειάζονται τὰ ἀκόλουθα εἰκοσι τέσσερα χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἧτοι Πελένδρι, Κάτω Ἀμιάντος, Κυπερούντα, Ἄγρος, Ἅγιος Ἰωάννης, Ἄγριδια, Κοιλάνι, Πύργος, Συλίκου, Μονιάτης, Καμινάρια, Ποταμίτισσα, Δωρός, Λάνια, Φοινί, Καλὸν Χωρίον, Ποταμιοῦ, Ἀκρούντα, Ὑψωνας, Κάτω Μύλος, Λεμύθου, Ἅγιος Δημήτριος, Δῦμες, Γεράσα καὶ Τρεῖς Ἐληές. Ἡ συνολικὴ δαπάνη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὡς ἄνω δευτερευόντων ἀρδευτικῶν ἔργων ἀνέρχεται εἰς £157.110.

Ἐπιπροσθέτως δὲ εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διατίθεται διὰ δευτερευόντα ἀρδευτικὰ ἔργα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ μόνον ποσὸν £35.747 ἐκ τοῦ ὁποίου ποσὸν £15.797 ἀποτελεῖ ἐπαναψήφισιν διὰ δεκατρία χωρία. Ἡ ἐκτέλεσις δευτερευόντων ἀρδευτικῶν ἔργων καθὼς καὶ μεγάλων τοιοῦτων εἰς τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ τυγχάνει ὑψίστης σημασίας διὰ τὸν σκληρῶς μοχθοῦντα ἀγροτικὸν μας κόσμον ὅστις, ἀτυχῶς, ἀναγκάζεται νὰ κατέρχεται εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ κερδίσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καθότι αἱ ἀπολαβαὶ τοῦ ἐκ τοῦ γεωργικοῦ του εἰσοδήματος τυγχάνουν πενιχρόταται.

Ὡς δικηγόρος μὲ 36ετῆ ἐπαγγελματικὴν σταδιοδρομίαν διεπίστωσα ὅτι μέγα μέρος τόσον τῶν πολιτικῶν ὅσον καὶ τῶν ποινικῶν ὑποθέσεων τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἰδίως εἰς τὴν περιοχὴν Πιτσιλιάς, ἔχουν ὡς αἰτίαν διαφορὰς ὑδρευτικὰς λόγω τῆς ἀνεπαρκοῦς ποσότητος ὕδατος ἣτις ὑπάρχει εἰς τὰς κοινότητάς των. Διὰ τῆς ἐκτελέσεως δευτερευόντων καὶ μεγάλων ἀρδευτικῶν ἔργων θὰ ἀναπτυχθῇ ἡ γεωργικὴ παραγωγή, ἣτις θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν γεωργῶν μας καὶ εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀστυφιλίας ἣτις λαμβάνει ἐπικινδύνους διαστάσεις, καθότι εἰς πλεῖστα χωρία τῆς ἐπαρχίας μας τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ των ἐγκατεστάθη εἰς τὴν πόλιν, γεγονός τὸ ὁποῖον ὀξύνει τὸ ἀνεργιακὸν πρόβλημα.

Εἰς τὸ αὐτὸ Κεφ. Δ2, Ἀνάπτυξις Ὑδάτων, διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £274.098 δι' ὕδατοπρομήθειαν χωρίων. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου διατίθεται μόνον τὸ ποσὸν τῶν £13.700 πλεόν £9.100 ὅπερ ἀποτελεῖ ἐπαναψήφισιν διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐπαναψηφισθέντος ποσοῦ £9.100, τὸ 1/12 τοῦ μεριδίου τοῦ δαπανηθρομένου διὰ τὸ 1968. Εἶναι πράγματι πολὺ λυπηρὸν τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ ἀδικεῖται εἰς ἓνα οὐσιώδη τομέα, ὅπως εἶναι ἡ ὕδατοπρομήθεια χωρίων, ἣτις ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν στοιχειωδωστέρων ἀγαθῶν τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἀξιῶσῃ μία κοινότης.

Εἰς τὸ ἄρθρον 12 τοῦ Κεφαλαίου Δ4, Γεωργία, διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £98.000, ἦτοι £78.000 ἐκ τοῦ Σχεδίου Παγκοσμίου Ὁργανισμοῦ Τροφίμων καὶ £20.000 ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ἐδάφους καὶ δενδροφυτείας. Ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ ἣτις τυγχάνει ὀρεινῆ περιοχῆ ἔχει πολὺ μεγαλυτέρας ἀνάγκας πρὸς ἐκτέλεσιν ἀντιδιαθρωτικῶν ἔργων παρά αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι, ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὁποίων θὰ συμβάλῃ, ὁμοῦ μὲ τὴν παραχώρησιν τῶν ἀναγκαίων ἐκκαφῶν εἰς χαμηλὰς τιμὰς αἵτινες θὰ καλύπτουν τὰ ἔξοδα συντηρήσεως των, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ θελίωσιν τῆς περιουσίας των καὶ εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς των. Θέλω νὰ πιστεῦω ὅτι ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν £98.000 θὰ παραχωρηθῇ ἐφέτος ἓν ἱκανοποιητικὸν ποσὸν δι' ἐκτέλεσιν ἀντιδιαθρωτικῶν ἔργων εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ καὶ ὅτι θὰ τύχῃ τῆς δεούσης προσοχῆς ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας τὸ δίκαιον αἴτημα τῶν ἀγροτῶν τῆς ἐπαρχίας μου νὰ τοὺς παραχωρηθοῦν εἰς χαμηλὰς τιμὰς οἱ ἀναγκαῖοι ἐκσκαφεῖς.

Εἰς τὸ ἄρθρον 16, Ἀμπελοργία καὶ Οἰνολογία, τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου διατίθεται τὸ πολὺ μικρὸν κατὰ τὴν γνώμην μου ποσὸν τῶν £3.400, μικρότερον τοῦ ποσοῦ τῶν £4.750 ὅπερ διετέθη εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967, δι' ἐπιδίωξιν νέων ποικιλιῶν, θελίωσιν παραγωγῆς σταφίδος καὶ θελίωσιν καὶ ἐνθάρρυνσιν καλλιέργειας ἐπιτραπέζιων σταφυλῶν. Τὸ ἀμπελοργικὸν πρόβλημα τὸ ὁποῖον τυγχάνει ἓν ἐκ τῶν σοβαρωτέρων προβλημάτων διὰ τὰς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ καὶ Πάφου, δέον νὰ τυγχάνῃ περισσοτέρας προσοχῆς ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως. Τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ 35.000 περίπου κυβερνητικὰ στρέμματα γῆς καλλιεργημένα δι' ἀμπέλου ἔχουν πτωχότατην παραγωγικότητα καθότι οἱ ἀμπελώνες εἶναι παλαιοὶ καὶ οἱ κάτοχοι τῆς ἀμπελοργικῆς περιοχῆς συνεχῶς ἐγκαταλείπουν τὰ χωρία των, διότι αἱ σταφυλαὶ εἶναι τὸ μοναδικὸν προϊόν τῆς περιοχῆς. Ἡ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως προώθησις μὲ ταχύτερον ρυθμὸν τοῦ σχεδίου ἀναμπελώσεως καὶ θελίωσεως τῶν ποικιλιῶν ὄχι μόνον θὰ θελιώσῃ τὴν ἀξιοθρήνητον θέσιν τῶν ἀμπελοργῶν μας, συμβάλλουσα εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου των, ἀλλὰ ταυτοχρόνως θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Κατά την άποψίν μου τὰ ποσά τῶν £15.000 καὶ £1.500 τὰ ὁποῖα διατίθενται ἀντιστοίχως εἰς τὰ ἄρθρα 21 καὶ 22 τοῦ Κεφαλαίου Δ4, Γεωργία, διὰ σχέδια φυτειῶν καλλιέργειας χαρουποδένδρων καὶ ἐλαιοδένδρων τυγχάνουν ἀνεπαρκῆ καθότι ἢ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐνθάρρυνσις τῆς φυτείας χαρουποδένδρων καὶ ἐλαιοδένδρων δεόν νὰ τύχη περισσοτέρας προσοχῆς καὶ ἐνθαρρύνσεως.

Εἰς τὸ ἄρθρον 14 τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £17.000 δι' ἀνάπτυξιν Νομῆς καὶ Ζωοτροφῶν. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας ἢ ὁποῖα ὑστερεῖ εἰς τὸν τόπον μας εἰς τρόπον ὥστε αἱ τιμαὶ κρέατος καὶ γαλακτοκομικῶν προϊόντων νὰ εἶναι πολὺ ὕψηλαί, ἐπιβάλλεται νὰ ἀποτελέσῃ ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων μελημάτων τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ φθάσωμεν τὸ ταχύτερον εἰς τὴν εὐχάριστον ἐπίδοσιν παραγωγῆς πουλερικῶν ἥτις εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ὄχι μόνον νὰ μὴ σημειωθῇ ἐφέτος εἰσαγωγὴ αὐγῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἢ πουλερικῶν ἀλλὰ νὰ προσεγγίζωμεν σήμερον τὸ στάδιον τῆς ἐξαγωγῆς τῶν εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν £17.000 ἐλπίζω ὅτι θὰ διατεθῇ τοῦλάχιστον ποσὸν £1.000 διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὸν ἐντός πενταετίας νὰ μετατραποῦν εἰς θοσκοτόπους 1000 στρέμματα γῆς κατάλληλα διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Κεφ. Δ7, Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι, διατίθεται τὸ ποσὸν τῶν £10.000 ὡς ἐπαναψήφισις διὰ τὴν ἴδρυσιν νέου κτηνιατρικοῦ σταθμοῦ ἐν Λεμεσῷ. Εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονός ὅτι ἐπὶ τέλους ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ἐν λόγῳ σταθμοῦ ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου καὶ ἐλπίζεται νὰ ἀποπερατωθῇ ἐντός τοῦ τρέχοντος ἔτους. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπομένει τώρα εἶναι ἡ ἐπ'ἀνδρῶσις δι' ἑνὸς ἀκόμη κτηνιάτρου τοῦ ἐν λόγῳ σταθμοῦ καθότι οἱ ὑπάρχοντες δύο κτηνίατροι δὲν ἐπαρκοῦν διὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰς κτηνιατρικὰς ἀνάγκας τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, λόγῳ τοῦ ὅτι οὐδεὶς ἰδιώτης κτηνίατρος ὑπάρχει καὶ τὴν ὄλην ἐργασίαν ἐπωμίζονται οἱ ὑπάρχοντες δύο κτηνίατροι οἱ ὁποῖοι, παρὰ τὰς ἀκαταπονήτους προσπάθειάς των, ἀδυνατοῦν νὰ ἱκανοποιηθοῦν πλήρως τοὺς κτηνοτρόφους τῆς ἐπαρχίας μας.

Εἰς τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ Κεφαλαίου 11, Ἐμπόριον καὶ Βιομηχανία, μεθ' ἱκανοποιήσεως διεπίστωσα ὅτι εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £82.000 διὰ τὴν δημοσιότητα καὶ προαγωγὴν ἐμπορίου καὶ τὴν δημοσιότητα τῶν οἴνων, ὅπερ ὑπερβαίνει κατὰ £10.000 τὸ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διατεθὲν ποσὸν διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν. Εἶναι πράγματι ἀξία παντὸς ἐπαίνου ἢ δραστηριότητος μετὰ τὴν ὁποίαν τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας προάγει τὸ ἐμπόριόν μας, διαφημίζει τοὺς κυπριακοὺς οἴνους καὶ ἐξευρίσκει ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ὅλα σχεδὸν τὰ γεωργικὰ μας προϊόντα.

Εἰς τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου διατίθεται τὸ ποσὸν τῶν £185.000 διὰ βιομηχανικὰς περιοχὰς Λευκωσίας, Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος, ἐκ τοῦ ὁποῖου ποσὸν £129.425 ἀποτελεῖ ἐπαναψήφισιν. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου διατίθεται ποσὸν £102.000 διὰ θασιακὰς διευκολύνσεις, ἥτοι ὁδοὺς, ἐξηλεκτρισμὸν, ὕδρευσιν κ.λ.π. τῆς βιομηχανικῆς περιοχῆς Λεμεσοῦ. Ἐπὶ τέλους ἔστω καὶ ἀργὰ ἢ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐνεθυμήθη τὴν πρώτην βιομηχανικὴν πόλιν τῆς Κύπρου, τὴν Λεμεσόν, καὶ ἐμερίμνησε διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἰδρύσεως τῆς βιομηχανικῆς περιοχῆς Λεμεσοῦ τὴν ὁποίαν ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην ἢ πόλις μας διὰ νὰ ἀναπτύξῃ ἀκόμη περισσότερον τὴν βιομηχανίαν της. Ἐλπίζω ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ παραχωρήσῃ περαιτέρω οἰκονομικὴν βοήθειαν διὰ νὰ συμπληρωθῇ τὸ ταχύτερον δυνατὸν ἢ βιομηχανικὴ περιοχὴ Λεμεσοῦ καὶ νὰ ἀνοικοδομηθοῦν νέα βιομηχανία ἀπολύτως ἀναγκαῖα διὰ τὸν τόπον μας.

Εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονός ὅτι συνετάχθη μελέτη ὑπὸ ἐμπειρογνομόνου τοῦ Ο.Η.Ε. διὰ τὴν ἴδρυσιν περιοχῶν Ἐλευθέρων Ζωνῶν ἐν Κύπρῳ καὶ ὅτι συμπεριλήφθη εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τὸ ποσὸν τῶν £15.000 πρὸς κάλυψιν μερικῶν ἐκ τῶν ἐξόδων. Ἐλπίζω ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον

Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας θὰ προωθήσῃ τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα πρὸς τὴν λύσιν του καὶ ὅτι ἡ περιοχή τῆς Λεμεσοῦ θὰ ἐγκριθῇ ὡς μία ἐκ τῶν ἱδρυθησομένων Ἐλευθέρων Ζωνῶν.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ13, Τουρισμός, διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν £158.488, καὶ ποσὸν £250.000 προβλέπεται ὅτι θὰ διατεθῇ ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Δ10 «Πιστοδότησις Ἀναπτύξεως». Ἐπικροτῶ μεθ' ἱκανοποιήσεως τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ διαθέσῃ ποσὸν £167.688, μεγαλύτερον τοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διατεθέντος διὰ τὸν τουρισμὸν μας, καθότι ἡ Κυπριακὴ Οἰκονομία πολὺ δικαίως ἀναμένει μεγάλην ἐνίσχυσιν ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουριστικοῦ ρεύματος πρὸς τὴν Κύπρον. Ἡ ἐξασφάλισις ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως τῶν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἑλληνοῦ ἐμπειρογνώμονος κ. Ν. Φωκᾶ ὑπῆρξε λίαν ἐπιτυχής. Ἡ αὔξησις δὲ τοῦ κονδυλίου εἰς £64.310 διὰ τὴν δημοσιότητα καὶ προαγωγὴν τοῦ τουρισμοῦ, τὸ ὁποῖον διατίθεται εἰς τὸ ἄρθρον 3, εἶναι ἀρκετὰ ἐνδεικτικὴ τῆς ἀποφασιστικότητος τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀναπτύξῃ τὸν τουρισμὸν μας μεθ' ἀφαιρέσεων εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ Δυτικὴν Γερμανίαν.

Εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Κεφαλαίου Δ14, Ἀρχαιοτήτες, διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν £40.000 δι' ἀναστήλωσιν καὶ ἀποκατάστασιν ἀρχαίων μνημείων. Παρ' ὅλον ὅτι εἰς τὸ Μνημόνιον τοῦ 1968 τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως ἀναφέρεται ὀνομαστικῶς ἡ διάθεσις ποσῶν διὰ τὴν ἀναστήλωσιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν μνημείων Πέλλαπαῖς, Φρουρίου Καντάρας, Σαλαμίνας, Ἐγκώμης, Ἀλάσιος καθὼς καὶ πολλῶν Μοναστηρίων, ἀτυχῶς οὐδεμία μνεῖα δαπάνης γίνεταί διὰ τὸ Κούριον καὶ τὸν Ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ἐν ἀξιόλογον ἀρχαιολογικὸν θησαυρὸν διὰ τὴν Κύπρον.

Ἡ τοιαύτη παράλειψις, νομίζω ὅτι χρήζει ἐπικρίσεως ἀπὸ τοῦ θήματος τῆς Βουλῆς, μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ὀδηγήσῃ τοὺς ὑπευθύνους νὰ ἐπανορθώσουν τὸ σφάλμα τῶν διὰ τῆς διαθέσεως μιᾶς λογικῆς δαπάνης διὰ τὴν ἀναστήλωσιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων Κουρίου—Ναοῦ Ἀπόλλωνος.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ16, Ἀνάπτυξις Ὀδικοῦ Δικτύου, διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £1.226.651 ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν £911.495 τὸ ὁποῖον διετέθη διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου διατίθεται διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ διὰ μὲν τὰς ὁδικὰς ἀρτηρίας ποσὸν £140.510, πλεόν £36.310 ὅπερ ἀποτελεῖ ἐπαναψήφισιν, διὰ δὲ τὰς χωρητικὰς ὁδοὺς τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ διατίθεται ποσὸν £84.772, πλεόν £1.530 ὅπερ ἀποτελεῖ ἐπαναψήφισιν. Πολλάκις ἐτόνισα ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου, καὶ σήμερον ἀναγκάζομαι καὶ πάλιν νὰ ἐπαναλάβω, ὅτι ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ ὡς ὄρεινὴ περιοχή, ἥτις παρουσιάζει διαφόρους ἄλλας ἐδαφικὰς ἀνωμαλίας, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ θελτιώσῃ τὸ ὁδικὸν τῆς δίκτυον χρειάζεται ὑψηλὸν ποσὸν κατ' ἔτος διότι διὰ νὰ κατασκευασθῇ λ.χ. ὄρεινὴ ὁδὸς τῆς ἐπαρχίας μας μήκους ἑνὸς μιλίου χρειάζεται δαπάνην πολὺ μεγαλύτεραν ἀπὸ τὴν δαπάνην διὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ παρομοίας ἐκτάσεως εἰς τὰς πεδινὰς περιοχὰς τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν. Ἀτυχῶς τὰ παραχωρηθέντα ἐτησίως μέχρι σήμερον ποσὰ ἦσαν πολὺ μικρότερα τῶν ὁδικῶν ἀναγκῶν τῆς καὶ μετὰ λύπης παρατηρῶ ὅτι ἡ ἴδια σχεδὸν ἄδικος τακτικὴ, μετὰ πολὺ μικρὰν θελτιώσιν, συνεχίζεται εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

Εἰς τὴν ἀγόρευσίν μου κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 παρουσίασα εἰς τὴν Βουλὴν ἐπίσημον Πίνακα τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ ὅστις ἀναφέρεται εἰς τὴν κατὰ μίλια ἑκτασίαν τῶν ἀσφαλτοστρωθεισῶν μεγάλων ἀγροτικῶν ὁδῶν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1960—1965 καθὼς καὶ τῶν συμπεριληφθεισῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1966, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς διατεθείσης δαπάνης. Ἐκ τοῦ ρηθέντος Πίνακος ἀπεδείχθη ὅτι ποσοστὸν μόνον 12,5% ἐκ τοῦ συνόλου τῶν μιλίων τῶν ἀσφαλτοστρωθεισῶν ὁδῶν κατεσκευάσθη εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἀποδεικνύεται ἡ μεγάλη ἀδικία ἥτις ἐγένετο εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας

άναφορικῶς μέ τήν εἰς μίλια ἀσφαλτόστρωσιν χωριτικῶν ὁδῶν. Θά ὑψώσω καί πάλιν φωνήν διαμαρτυρίας ἀπό τοῦ θήματος τῆς Βουλῆς καί θά κάμω θερμὴν ἔκκλησιν πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ καί τοὺς ἄλλους ἀρμοδίους ὅπως δώσουν ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὀδικοῦ δικτύου τῶν χωριτικῶν ὁδῶν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, καθότι ἀπαιτεῖται κατ' ἔτος πολὺ μεγαλύτερα δαπάνη ἀπὸ ὅση διετίθετο μέχρι σήμερον.

Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Κεφ. Δ17, Λιμένες, διατίθεται τὸ ποσὸν τῶν £750.000 ἔναντι τοῦ ποσοῦ £250.000 ὅπερ διετέθη εἰς τὸν προηγούμενον Προϋπολογισμόν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 διὰ τὴν κατασκευὴν Λιμένων εἰς Λεμεσόν καί Λάρνακα. Συζητοῦντες σήμερον τὸν ἔβδομον Προϋπολογισμόν Ἀναπτύξεως ἀπὸ τῆς ἐξαγγελίας τοῦ Πρώτου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως εὐρισκόμεθα εἰς τὸ ἀξιοθρήνητον σημεῖον νὰ ἐμπαιζώμεθα συνεχῶς καί νὰ λαμβάνωμεν ἀνεκπληρώτους ὑποσχέσεις διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Λιμένος Λεμεσοῦ, καί νὰ μελετῶμεν ἀκόμη εἰς ποῖον διεθνή Οἶκον θά ἀναθέσωμεν τὴν σύνταξιν τῶν σχεδίων κατασκευῆς λιμένος, καθ' ἣν στιγμὴν εἴχομεν πληρώσει εἰς τὸν Καθηγητὴν Πίππαν τὸ ποσὸν τῶν £70.000 διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῶν ἐν λόγῳ σχεδίων.

Μετὰ μεγάλης μου λύπης, διότι τυγχάνω Βουλευτῆς τῆς συμπολιτεύσεως, ἀναγκάζομαι νὰ πληροφορηθῶ τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ λαὸς τῆς Λεμεσοῦ ἔφθασεν εἰς τὸ δυσάρεστον σημεῖον, νὰ θεωρῆ τὰς μέχρι σήμερον ἐπισημοὺς ὑποσχέσεις διὰ τὴν κατασκευὴν λιμένος ὡς ἀναξιόπιστους καί δὲν θά παύσῃ νὰ ἔχη τὴν ἀντίληψιν ταύτην μέχρις ὅτου ἀνατεθῆ εἰς Οἶκον ἢ ἐκπόνησις τοῦ σχεδίου λιμένος, ζητηθοῦν προσφοραὶ καί γίνῃ ἡ ἐναρξίς τῆς κατασκευῆς τούτου.

Εὐχομαι ὅπως ἡ τελευταία ὑπόσχεσις, ὅτι μέχρι τέλους Ἰανουαρίου θά ἀνατεθῆ εἰς Οἶκον ἢ ἐκπόνησις τῶν σχεδίων τοῦ λιμένος, θά ἐκτελεσθῆ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων καί ὅτι ἐντὸς ἐξαμηνίας θά δοθοῦν αἱ προσφοραὶ.

Εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Κεφαλαίου Δ20, Πολεοδομία καί Οἰκησις, διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £237.730 ἔναντι τοῦ ποσοῦ τῶν £188.536, ὅπερ διετέθη εἰς τὸν Προϋπολογισμόν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 διὰ σχέδια πολεοδομίας. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἡ μερίς τοῦ λέοντος ἐκ £144.820 διατίθεται ὡς συνήθως εἰς τὴν προνομιούχον Λευκωσίαν ἐνῶ διὰ τὴν ἀτυχῆ Λεμεσό, ἥτις ἀπὸ πολεοδομικῆς ἀπόψεως εὐρίσκεται εἰς τὴν χειροτέραν κατάστασιν ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας πόλεις, διατίθεται μόνον τὸ εὐτελὲς ποσὸν τῶν £14.667 δι' ἀπαλλοτριώσιν γῆς καί κτιρίων δι' ἀνάπτυξιν τῆς παραλίας.

Ἐπὶ τέλους τὸ σοβαρὸν πρόβλημα τῆς μετακινήσεως τῶν χωρίων Μαθηκολώνης, Ἄνω Κυβίδων καί Κοιλανίου φαίνεται ὅτι λαμβάνει τὴν ὁδὸν τῆς ἐπιλύσεως τοῦ καθότι εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Κεφαλαίου 22 διατίθεται τὸ ποσὸν τῶν £100.000 διὰ τὸν ἐν λόγῳ σκοπὸν.

Παρ' ὅλον ὅτι εἰς τὸν τομέα τῆς ἀσφαλτοστρώσεως χωριτικῶν ὁδῶν ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ ἠδικήθη, ἐν τούτοις εἶναι λίαν εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου διετέθη σχετικῶς ἱκανοποιητικὸν ποσὸν ἐκ £22.825 διὰ τὴν θελτίωσιν καί κατασκευὴν χωριτικῶν ὁδῶν καί ἀτραπῶν.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ23, Ἔργασια καί Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £134.270 ὅπερ ὑπερβαίνει κατὰ £83.539 τὸ ψηφισθὲν ποσὸν εἰς τὸν Προϋπολογισμόν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967. Μὲ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν ἐπικροτοῦμεν τὴν διάθεσιν τῶν κονδυλίων διὰ Σχέδιον Μαθητείας, διὰ Σχέδιον δι' ἀποκατάστασιν τῶν Ἀναπήρων, διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν πλεοναζόντων Ὑπαλλήλων, διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὴν βιομηχανίαν Ἐπισιτισμοῦ καί Ξενοδοχείων καί δι' Ἀνώτερον Τεχνικὸν Ἰνστιτούτον.

Ἐκφράζων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ Κεφ. Δ23, Ἔργασια καί Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, θά ἦτο παράλειψις ἐκ μέρους μου νὰ μὴ ἐξάρω ἀπὸ τοῦ θήματος τῆς Βουλῆς τὴν ἐπωφελεῖ ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐργαζομένων τὴν ὁποίαν θά ἔχουν οἱ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντες Νόμοι περὶ Ἐτησίων

'Αδειῶν μετ' Ἀπολαθῶν καὶ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως οἵτινες οὐσιαστικῶς θὰ τεθοῦν εἰς ἐφαρμογὴν ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους. Ἀσφαλῶς ἀμφοτέρω ὁ ἕν λόγῳ Νόμοι δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς δύο ἐποικοδομητικὰ καὶ ἐπωφελῆ διὰ τὴν Ἑργατικὴν Τάξιν ἔργα ἀναπτύξεως. Ὡς ἐκ τούτου τόσο τὸ Ὑπουργεῖον Ἑργασίας ὅσον καὶ ἡ Βουλὴ θὰ πρέπει νὰ αἰσθάνωνται ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν διότι διὰ τῶν ἐν λόγῳ δύο Νόμων κατωχύρωσαν νομοθετικῶς διεθνῶς ἀνεγνωρισμένα δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων τὰ ὁποῖα θὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἀνοδὸν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῆς Κυπριακῆς Ἑργατοῦπαλληλικῆς Τάξεως.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ26, Παιδεία, διατίθεται τὸ ποσὸν τῶν £206.327, πλεόν ποσὸν £305.000 ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτροπῶν, ἤτοι ἐν ὄλῳ £511.327 ἐν συγκρίσει πρὸς £282.010 τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967.

Μὲ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν διεπίστῳσα τὴν διάθεσιν τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν £110.000 διὰ προσθήκας καὶ ἐπεκτάσεις Τεχνικῶν καὶ Ἑπαγγελματικῶν Σχολῶν, δι' ἐξοπλισμὸν Τεχνικῶν Ἑπαγγελματικῶν καὶ Γεωργικῶν Σχολῶν, δι' ἀνέγερσιν Τεχνολογικῶν Γυμνασίων καὶ δι' εἰσαγωγὴν τεχνολογικῶν μαθημάτων εἰς Γυμνάσια. Τὸ ὅτι ἡ παιδεία μας χρειάζεται μεταρρυθμίσεις εἰς τρόπον ὅστε νὰ συνδεθῇ αὕτη μὲ τὴν Κυπριακὴν οἰκονομικὴν πραγματικότητα, νὰ προσαρμωθῇ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀναπτυσσομένης οἰκονομίας μας καὶ νὰ ἐνταχθῇ εἰς τὸν οἰκονομικὸν προγραμματισμὸν τῆς Νήσου μας ἀποτελεῖ τὴν διαπίστῳσιν τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας προβλήματος κατὰ τὸν παρελθόντα Μάρτιον.

Τελειῶνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τῶν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμῶν εισηγούμεναι τὴν ψήφισιν τούτων ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης καλεῖται εἰς τὸ θῆμα.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ὅφειλῳ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχαρίστησίν μου διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦν τὴν συζήτησιν τῶν δύο Προϋπολογισμῶν τοῦ Κυπριακοῦ Κράτους ἔχει περιορισθῇ. Καὶ λέγω ἐκφράζω τὴν εὐχαρίστησίν μου διότι ἐλπίζω ὅτι θὰ ἔχω τὸ πλεονέκτημα νὰ τύχω τῆς μεγαλύτερας προσοχῆς ἀπὸ τοὺς ὀλίγους παρὰ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς. Εἶπα, ἐλπίζω, ἐκτός ἐάν μοῦ παρατηρηθῇ ὅτι ἡ ἐλπίς μου εἶναι λίαν αἰσιόδοξος.

Κύριοι Βουλευταί,

Ἡ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνέφερε, πολὺ ὀρθῶς, ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 ἦτο ὁ μεγαλύτερος πάντων τῶν ἀπὸ τοῦ 1960 συνταχθέντων τοιοῦτων Προϋπολογισμῶν.

Ὁ ἐφετινὸς ὑπερέβη τὸν τοῦ προηγούμενου ἔτους κατὰ πολὺ.

Οὕτω ἐνῶ ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1967 ἀνῆρχετο μετὰ τῶν ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτροπῶν παραχωρουμένων ποσῶν εἰς 8 περίπου ἑκατομμύρια λιρῶν, ὁ ἐφετινὸς ἀνέρχεται συνολικῶς εἰς 12 περίπου ἑκατομμύρια λιρῶν.

Αὐτὰ ἀποτελοῦν εὐχάριστα νέα διὰ τὸν Κυπριακὸν λαόν.

Δυστυχῶς ὅμως δὲν εἶναι τόσο εὐχάριστα ὅσον φαίνονται ἐκ πρώτης ὄψεως, διότι, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐτονίσαμεν, οἱ προϋπολογισμοὶ ἐκάστου ἔτους παρουσιάζουν ἀρκετὰ ἔργα τὰ ὁποῖα εἰς τὸ τέλος δὲν ἐκτελοῦνται καὶ ποσὰ τὰ ὁποῖα δὲν διατίθενται.

Οὕτω ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1967 ἐπρογραμματίσθη διὰ £7 ἐκ. καὶ τὸ ποσὸν τῶν ἐκτελεσθέντων ἔργων ἀνῆλθεν εἰς £4,8 ἤτοι 32,5% τῶν προγραμματισθέντων ἔργων δὲν ἐξετελέσθησαν.

Ἐάν ανατρέξωμεν καί εἰς τὰ προηγούμενα ἔτη, θά διαπιστώσωμεν ὅτι ἡ ἀσθένεια αὕτη εἶναι χρονία, ὅπως λέγουσιν οἱ ἰατροί. Οὕτω κατὰ τὰ ἔτη 1962—1965 ὁ μέσος ὀρος τῶν προγραμματισθέντων ἀλλά μὴ ἐκτελεσθέντων ἔργων ἦτο, ἐάν αἱ ἀριθμητικά μου πράξεις εἶναι ὀρθαί, 36,6%.

Δέν θέλω ὁμως νά ἐκληφθῆ, δι' ὧσων ἀνέφερα, ὅτι ἀπαιτῶ ἀπό τοῦσ συντάσσοντας τὸν Προϋπολογισμὸν μαθηματικὴν ἀκρίθειαν. Εἶναι φυσικὸν νά ὑπάρχη πάντοτε μία διαφορά μεταξὺ τῶν προϋπολογιζομένων δαπανῶν καὶ ἐκείνων ποῦ πράγματι διατίθενται. Ἄλλ' ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ νά εἶπω ὅτι διαφορά 32,5% εἶναι ὑπερβολικὴ.

Προγραμματιζόμενα ἔργα δέν ἐκτελοῦνται κάποτε λόγω ἐλλείψεως σχεδίων, λόγω εἰδικευμένου προσωπικοῦ ἢ ἐπαρκῶν μηχανικῶν μέσων. Οἱ συντάσσοντες ὁμως τὸν Προϋπολογισμὸν γνωρίζουν καλύτερον παντὸς ἄλλου τὰς ἐλλείψεις ταύτας ὅταν συνέρχονται διὰ νά προγραμματίσουν τὰ διάφορα ἔργα καὶ συνεπῶς εἶναι εἰς θέσιν νά γνωρίζουν ὅτι πολλὰ τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα καταχωροῦνται, ἐμφανίζονται καὶ ἐπιδεικνύονται εἰς τὴν προσθήκην τοῦ Προϋπολογισμοῦ δέν πρόκειται νά ἐκτελεσθῶσι. Ἄς μὴ ἐξογκοῦνται λοιπὸν ἀσκόπως οἱ Προϋπολογισμοί.

Ἐξετάζοντες τὸν ἐφετινὸν Προϋπολογισμὸν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν ὧσων ἔχομεν εἶπει, δέν δυνάμεθα παρὰ νά ἐπαινέσωμεν τὴν αὐξησιν τῶν διατιθεμένων ἐφέτος ποσῶν, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ περυσινά, ἀναφορικῶς πρὸς οὐσιώδη ἔργα ὡς εἶναι ἡ Ἀνάπτυξις Ὑδάτων, ἡ Γεωργία, ἡ Τουριστικὴ καὶ Πολιτιστικὴ Ἀνάπτυξις, τὰ Ἔργα Ὑποδομῆς, αἱ Ἱατρικαὶ καὶ Ὑγειονομικαὶ Ὑπηρεσίαι καὶ ἄλλα.

Ἀναγινώσκουμεν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν πραγματικὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν θελιώσιν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ τόπου μας καὶ χαίρομεν διότι παρὰ τὰς δυσχερείας τῶν τελευταίων ἐτῶν κατάρθωσε νά καταστήσῃ τὸ κράτος οἰκονομικῶς ἱκανὸν νά ἐκτελέσῃ αὐτὰ τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα θά φέρουν πρόοδον καὶ εὐημερίαν εἰς τὸν τόπον.

Τοῦτο ἀποτελεῖ σημαντικὸν ἐπίτευγμα, τὸ ὁποῖον ἐπαινοῦμεν καὶ χειροκροτοῦμεν.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς οἰκονομίας ἐνός τόπου ἀποτελεῖ οἰκονομικὴν εὐρωστίαν ἣτις νά ἐπιτρέπῃ τὴν διάθεσιν ἀρκετῶν χρηματικῶν ποσῶν δι' ἐκτέλεσιν ἔργων, ἀλλὰ ταυτοχρόνως χρειάζεται καὶ ἡ δέουσα ἐπιλογή τῶν ἔργων τούτων.

Δέν ἀμφισβητοῦμεν τὴν ἱκανότητα τῶν ἀποτελούντων τὸ Γραφεῖον καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ ἀναφορικῶς πρὸς τὸ δεῦτερον τοῦτο σκέλος τῆς καλῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Ἐν τούτοις πιστεύομεν ὅτι καὶ οἱ βουλευταὶ ὡς ἐρχόμενοι εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὸν λαὸν γνωρίζουν ἀρκούντως τὰς ἀνάγκας τοῦ καὶ εἶναι εἰς θέσιν νά κάμωσιν ἐποικοδομητικάς καὶ ὠφελίμους εἰσηγήσεις ὡς πρὸς τὰ ἐκτελεστὰ ἔργα.

Ἡ συζήτησις τοῦ Προϋπολογισμοῦ παρέχει εἰς τὰ μέλη τῆς Βουλῆς τὴν εὐκαιρίαν νά εἴπωσιν τὴν γνώμην των ὡς πρὸς τὸ τί πρέπει νά γίνῃ.

Ἡ ἀνάπτυξις τῶν ὑδάτων ἀποτελεῖ πανθομολογουμένως ἓνα τῶν σοβαρωτέρων παραγόντων τῆς οἰκονομικῆς τοῦ τόπου προόδου.

Ἡ κατασκευὴ ὕδατοφρακτῶν εἶναι ἀναμφιβόλως ἐν σπουδαίον μέσον αὐξήσεως τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς νήσου, διὰ τοῦ ὁποῖου ὑποβοηθεῖται καὶ προωθείται ἡ γεωργία καὶ ἡ εὐημερία τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου.

Ἡ Κυβέρνησις διαθέτει κατ' ἔτος σημαντικὰ ποσὰ διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ κατεσκευάσθησαν καὶ κατασκευάζονται μεγάλοι ὑπὸ τὰς Κυπριακάς συνθήκας, ὕδατοφράκται. Ἡ ἀνάγκη ὁμως ἐπαρκοῦς ὕδατος δι' ἄρδουσιν εἶναι εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Κύπρου αἰσθητὴ καὶ κυρίως εἰς τὰς ὄρεινὰς περιοχὰς ἀπὸ ὅπου μάλιστα ξεκινᾷ τὸ νερὸ ποῦ φεύγει πρὸς τὰς πεδιάδας καὶ τὴν θάλασσαν.

"Όμως τὰ μεγάλα ἔξοδα τῆς κατασκευῆς μεγάλων ὕδατοφρακτῶν δὲν ἐπιτρέπουν τὴν κατασκευὴν μικρῶν τοιούτων εἰς τὰ ὄρεινά χωρία.

Εἶναι δι' αὐτὸ πού χρειάζεται περισσότερα προσοχὴ εἰς τὴν ἐπιλογὴν τοῦ μέρους ὅπου θὰ κατασκευασθῇ εἰς ὕδατοφράκτης.

Εἰς τὴν Γερμασόγειαν π.χ. ἀνεγείρεται εἰς μέγας ὕδατοφράκτης τοῦ ὁποίου ἡ χωρητικότης, ἐξ ὧσων ἀντιλαμβάνομεθα, εἶναι μεγαλύτερα τῆς ποσότητος τοῦ διαθέσιμου πρὸς ἐναποθήκευσιν ὕδατος καὶ διερωτᾶται κανεῖς, ἀκόμη, ἐάν θὰ ὑπάρξωσιν ἀρκεταὶ γαῖαι πρὸς ἀρδευσιν, ἐνῶ ἐάν τὰ ἴδια χρήματα ἐξωδεύοντο διὰ τὴν κατασκευὴν μικρῶν ὕδατοφρακτῶν εἰς διάφορα χωρία, θὰ ἠρδεύετο μεγαλύτερα ἔκτασις γῆς καὶ θὰ ἐπωφελοῦντο περισσότεροι ἀγρόται.

Ἡ κατασκευὴ καὶ θελώσεις συγκοινωνιακῶν ὁδῶν εἶναι λίαν ὠφέλιμον ἔργον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας μας. Καὶ βλέπομεν μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι ἐφέτος ὁ Προϋπολογισμὸς προνοεῖ £1.226.651 δι' ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου.

Μὲ μεγάλην πικρίαν παρατηροῦμεν ὅμως ὅτι ἀπὸ αὐτὸ τὸ τεράστιον χρηματικὸν ποσὸν δὲν κατωρθώθη νὰ διατεθῇ ἐν εὐλογον ποσὸν διὰ νὰ καταστῇ ὁ δρόμος τῶν ἀμπελοχωριῶν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ὅχι λεωφόρος, ἀλλὰ διὰ νὰ παύσῃ νὰ εἶναι παγίς δυστυχημάτων τῶν χιλιάδων πού εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ διέρχωνται δι' αὐτοῦ, καὶ διὰ νὰ ἀποφεύγεται ἡ φθορὰ καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀγροτικῶν ὀχημάτων.

Ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι, κύριοι συνάδελφοι, ἡ κυριωτέρα ἀρτηρία διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν προϊόντων τῆς ἀμπέλου καὶ μεγάλου μέρους τῶν χαρουπιῶν τῆς ἐπαρχίας, δηλαδὴ δύο τῶν κυριωτέρων γεωργικῶν προϊόντων τῆς Κύπρου.

Ἀποτελεῖ ἔργον ἐπείγουσης ἀνάγκης ἡ καλὴ ἐπανακατασκευὴ τῆς ὁδικῆς ταύτης ἀρτηρίας καὶ δὲν εἶναι λύσις ἡ καταχώρησις ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ποσοῦ £10.000 ἀπὸ τὸ £1.226.651 πού προορίζεται διὰ διαφόρους ὁδοὺς τῆς Νήσου.

Καὶ ὡς εἰρωνεῖα ἐπικρέμματα ἐπὶ τοῦ ἐλαχίστου τούτου ποσοῦ ἡ γνωστὴ δαμόκλειος σπάθη τοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ ὁποία σημαίνει ὅτι δὲν θὰ δαπανηθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο μέχρις ὅτου παρασχεθοῦν πλήρεις λεπτομέρειαι εἰς τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ καὶ δοθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν. Ἴσον μὴδὲν κατὰ τὸ 1968 καὶ νὰ ὀπλισθῶμεν μετ' ὑπομονὴν καὶ ἐλπίδας διὰ τὸ ἔτος 1969.

Ἐπαινοῦμεν τὴν πρόνοιαν ποσοῦ £1.226.651 διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῆς Κύπρου. Ἐχομεν ὅμως νὰ παρατηρήσωμεν μετὰ λύπης μας ὅτι ἀγροτικοὶ δρόμοι σημαντικοὶ ἀρκετῶν χωριῶν τῆς Ἐπαρχίας μας ἐλησμονήθησαν.

Ὡς ἐκ τούτου εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναφέρω καὶ νὰ ὑποδείξω ὅτι χρειάζονται ἀσφαλτόστρωσις :

Ὁ δρόμος Μονῆς—Μοναγουλλίου—Ἀσγάτας καὶ ὁ δρόμος Λεμύθους—Τριῶν Ἐληῶν—Καμιναριῶν.

Καὶ χρειάζονται βασικὰς ἐπιδιορθώσεις διότι εὐρίσκονται εἰς κακὴν κατάστασιν :

Ὁ δρόμος Πάχνας—Πραστειοῦ—Αὐδήμους.

Ὁ δρόμος Ἀνωγύρας—Αὐδήμους.

Ὁ δρόμος Ἁγίου Θεράποντος—Ἀλασσας καὶ ὁ δρόμος Συλίκους πρὸς τὸν κύριον δρόμον.

Τὸ διατιθέμενον διὰ τὸ Τμῆμα Εὐημερίας ποσὸν ἔχει ἀυξηθῆ ἐφέτος. Τοῦτο εἶναι λίαν εὐχάριστον διότι τὰ μέχρι τοῦδε παραχωρούμενα ποσὰ εἰς τοὺς πένητας καὶ τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην βοήθειας εἶναι ἐξευτελιστικῶς χαμηλὰ καὶ

πόρρω απέχουσιν από τοῦ νά φέρωσιν εἰς τοὺς δυστυχεῖς αὐτοὺς ἀνθρώπους τὴν εὐημερίαν τὴν ὁποῖαν τὸ Τμήμα τοῦτο ἐτάχθη νά ἐπιτύχη.

Διὰ τοὺς λιμένας Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος προνοεῖται ποσὸν £750.000 ἐκ τοῦ ὁποῖου ποσὸν £248.889 εἶναι ἐπαναφήφισις.

Τὸ Μνημόνιον τοῦ Ὑπουργείου λέγει ὅτι τὸ ποσὸν τῶν £750.000 προορίζεται διὰ τὴν κάλυψιν ἐξόδων ἔργων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λιμένων Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος.

Μᾶς διαβεβαίουν ὅτι τὰ σχέδια θὰ ἀνατεθοῦν εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ μηνὸς εἰς εἰδικούς καὶ ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου θὰ ἀνατεθῆ μετὰ τὴν ἐκπόνησιν τῶν σχεδίων εἰς ἐργοληπτικὴν ἐταιρείαν καὶ θὰ ἀρχίσῃ νά ἐκτελῆται ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου.

Ἡ ἱστορία τοῦ λιμένος τῆς Λεμεσοῦ χρονολογεῖται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς Ἀγγλίας.

Τὸ ζήτημα ὁμως παρουσιάσθη μὲ ἔμφασιν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἰδρύσεως τοῦ Κυπριακοῦ Κράτους, καὶ ἐξακολουθεῖ νά ἐμφανίζεται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τὸ στερέωμα διὰ νά σκεπασθῇ καὶ πάλιν ἀπὸ τὰ νέφη τῆς λήθης καὶ τῆς ἀδιαφορίας τῶν ὑπευθύνων, καὶ κατόπιν λαϊκῆς πιέσεως νά ἐπανέλθῃ καὶ πάλιν εἰς τὸ προσκήνιον.

Κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη, τὸ ζήτημα ἐκινήθη ζωηρότερον παρὰ ποτὲ καὶ εἶναι καιρὸς νά εὕρῃ τὴν λύσιν του.

Δὲν εἶναι νοητὸν ἐνῶ ἀποφαίνονται ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ κατὰ καιροὺς κληθέντες εἰδικοί, ὅτι ἀπαιτεῖται διὰ τὸ συμφέρον τῆς νήσου νά γίνῃ λιμὴν, καὶ μεγάλος λιμὴν, ἐν Λεμεσῷ, ἐνῶ εἶναι εὐκόλος ἡ ἐξεύρεσις τῶν ἀναγκαίων χρημάτων διὰ τὴν κατασκευὴν του καὶ δυνατὴ ἡ ἀποπληρωμὴ τοῦ πρὸς τοῦτο δανείου, νά ἀναβάλλεται ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καὶ ἀπὸ προϋπολογισμοῦ εἰς προϋπολογισμόν ἢ ἐκτέλεσις του.

Νά τολμήσωμεν νά ἐλπίσωμεν ὅτι τὸ ἔτος τοῦτο θὰ ἀξιωθῆ, προτοῦ ἐκπνεύσῃ, νά ἴδῃ νά ἀναδύεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν τῆς Λεμεσοῦ ὁ ἀπὸ ἐτῶν ἀναμενόμενος αὐτὸς λιμενικὸς Μεσσίας ; Ἡ πείρα τῶν προηγουμένων ἐτῶν μᾶς συμβουλεύει νά εἴμεθα ὀλίγον διστακτικοὶ τοῦλάχιστον διὰ τὸ ἔτος 1968.

Πολεοδομία. Εἰσήλθομεν καὶ εἰς τὸ 1968 καὶ ἐξακολουθοῦμεν νά παραμένωμεν ἄνευ πολεοδομικῆς νομοθεσίας καὶ ἄνευ σχεδίων.

“Ὅταν κατὰ τὴν ὁμιλίαν μου ἐπὶ τοῦ περυσينوῦ Προϋπολογισμοῦ ἔθιξα τὴν σοβαρὰν ταύτην ἔλλειψιν καὶ παράλειψιν μου ἐλέχθη ὅτι τὴν αὐτὴν ἀκριθῶς ὥραν καθ’ ἣν ὠμίλουν εἰς τὴν Βουλὴν διεξήγετο διάσκεψις εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον εἰς τὴν ὁποῖαν ἐμελετᾶτο ἐκτεταμένον νομοσχέδιον Πολεοδομίας τὸ ὁποῖον ἠτοιμάσθη τῇ βοηθείᾳ ἐμπειρογνομῶνων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Παρήλθεν ἐν ἔτος ἔκτοτε. Πρὸ ὀλίγων μηνῶν μᾶς ἐπεσκέφθη εἰς ἐμπειρογνώμων καὶ πάλιν ἐπηκολούθησε σιγὴ καὶ ἀπραξία.

Ἐν τῷ μεταξὺ αἱ τιμαὶ τῶν οἰκοπέδων ἀνέρχονται ἀνενόχλητοι πρὸς τὰ ὕψη καὶ πρὸς τὸ διάστημα, ἐνῶ ἡ ἀγορὰ οἰκοπέδου ὑπὸ τῶν πτωχῶν καὶ τῶν μεσαίων ἀκόμη κατέστη ἐλπὶς ἀπραγματοποίητος.

Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νά ἐπισύρωμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων ἐπὶ τῆς σοβαρότητος τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως καὶ νά ζητήσωμεν νά σταλῇ τὸ συντομώτερον εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἀναμενόμενον καὶ ἐτοιμαζόμενον ἀπὸ ἐτῶν Πολεοδομικὸν Νομοθέτημα.

Κατέστη πρόβλημα άλυτον διά τόν πτωχόν και τόν μεσαίον οικογενειάρχη ή άνέγεργισ μιás οίκιας. Ὑπό τás περιστάσεις ταύτας ή δημιουργία ένός κρατικού έστω και ήμικρατικού στεγαστικού οργανισμού ό όποιός να παρέχη εύθνηνή στέγη εις τόν λαόν, και εις τόν όποιον τό Κράτος να έπενδύση μέρος τών διαθεσίμων του, ένω άφ' ένός θα άπετέλει εύεργετικήν κοινωνικήν προσφοράν, άφ' έτέρου θα άπέδιδε και εις τό κράτος οικονομικά τινα όφέλη.

Τούτο θα ήδύνατο να γίνη και υπό τών Δημαρχείων κατόπιν οικονομικής βοήθειας έκ μέρος του κράτους.

"Άλλος τομεύς τόν όποιον τό κράτος δύναται και πρέπει να ένισχύση δι' έπενδύσεων είναι ό τουριστικός.

Οί πόροι από τás στρατιωτικές δαπάνας άργά ή γρήγορα θα έκλείψουν και πρέπει να έχωμεν έτοιμούς άλλους πόρους να τούς αντικαταστήσουν. Πρέπει λοιπόν να αυξήσωμεν τόν τουρισμόν διά να αντικαταστήσωμεν τό εισαγόμενον συνάλλαγμα από τούς στρατιωτικούς τουρίστας με τό συνάλλαγμα χιλιάδων πολιτών έπισκεπτών.

Τούτο πρέπει να γίνη με την ίδρυσιν καταλλήλων ξενοδοχείων με κρατικήν οικονομικήν ύποστήριξιν.

Και δυστυχώς εις τόν ανά χείρας Προϋπολογισμόν δέν βλέπομεν να διατίθεται τίποτε προς δανειοδότησιν διά την θελίωσιν τών παλαιών ή την άνέγεργισ νέων ξενοδοχείων.

"Έχομεν είπει προηγουμένως ότι τα προγραμματιζόμενα έργα πρέπει να εκτελώνται. Διά να εκτελώνται όμως χρειάζονται πλην τών μηχανικών μέσων και τό κατάλληλον ανθρώπινον ύλικόν.

Χρειάζεται Δημοσία Ὑπηρεσία καλής ποιότητας. Δέν δυνάμεθα όμως να έχωμεν τοιαύτην ύπηρεσίαν με μισθολόγιον τό όποιον δέν συμβαδίζει με τás σημερινάς οικονομικές άπαιτήσεις της ζωής και ύστερεϊ τών υπό του ίδιωτικού τομέως προσφερομένων απολαθών.

Και όταν όμιλώ περί Δημοσίας Ὑπηρεσίας άς μη έκληφθ ή χρησιμοποιοῦ τόν όρον τούτον υπό την περιωρισμένην αύτου έννοιαν της καθαρώς ύπαλληλικής και τεχνικής ύπηρεσίας. Τόν χρησιμοποιοῦ υπό την εύρυτάτην αύτου σημασίαν ήτις περιλαμβάνει και τόν στενως ύπαλληλικόν γραφειακόν και τεχνικόν κόσμον της Δημοσίας Ὑπηρεσίας αλλά ταυτοχρόνως και τούς Ἱατρούς και τούς Δικαστάς και όλους τούς Ἐπιστήμονας Δημοσίους Ὑπαλλήλους.

Ἡ όμιλία του Ἐντίμου Ὑπουργού Οικονομικῶν άφήνει να νοηθ ή ότι μελετώνται υπό της Κυβερνήσεως αναδιαρθρώσεις εις την Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν αι όποιαι θα άπαιτήσουν πιθανώς αναπροσαρμογήν του Προϋπολογισμού τούτου.

Θέλομεν να πιστεύωμεν ότι αι αναδιαρθρώσεις αύται θα είναι τοιαύται ώστε να θέσωσι τέρμα εις παράπονα και άδικίας, έστω και άκουσίας, τα όποια ένιστε είναι δικαιολογημένα.

Διά να λειτουργή όμαλως ή κρατική μηχανή δέν άπαιτείται μόνον καλή ποιότης ανθρωπίνου ύλικού. Εις ώρισμένας περιπτώσεις άπαιτείται και ίκανοποιητικός αριθμός. Μία τοιαύτη περίπτωση είναι ή του προσωπικού τών Κτηματολογικῶν Γραφείων.

"Ένεκεν πολλῶν και διαφόρων λόγων ό αριθμός τών κτηματολογικῶν ύποθέσεων ηύξήθη σημαντικώς, χωρις να αυξηθ ή και ό αριθμός τών ύπαλλήλων, όστις μάλλον ήλαττώθη.

Ἀπό την όμιλίαν του έντίμου Ὑπουργού Οικονομικῶν ό Κύπριος φορολογούμενος έπληροφορήθη άσφαλώς μετ' εύχαριστήσεως, ότι ή Κυβέρνησις σκέπτεται να έπιφέρη δραστικήν μείωσιν του φόρου εισοδήματος.

Ἡ Κυβέρνησις πιστεύει, καὶ κατὰ τὴν γνώμην μας πολὺ ὀρθῶς, ὅτι τοῦτο θὰ προκαλέσῃ αὐξήσιν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ λαοῦ.

Δὲν θὰ ὀμιλήσω σήμερον ἐπὶ τοῦ πρὸς τοῦτο Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον δὲν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου, ἀλλὰ λέγω μόνον τοῦτο, ὅτι διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ αὐξήσις τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ λαοῦ, ἡ μείωσις τοῦ φόρου πρέπει νὰ γίνῃ κυρίως εἰς τὰ μικρὰ καὶ μεσαῖα εἰσοδήματα τὰ ὁποῖα σήμερον, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ἐπιβαρύνονται ἐπαχθέστερον ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ εἰσοδήματα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀποτελοῦν εἰσοδήματα ἐταιρειῶν τῶν ὁποίων ἡ μεγίστη ἐπιβαρύνσις τῶν διανεμομένων κερδῶν εἶναι 425 μίλς κατὰ λίραν ὅπερ δὲν εἶναι παράλογον.

Ἄλλωστε σημαντικὸν μέρος τῶν μεγάλων φορολογουμένων εἰσοδημάτων ἐν Κύπρῳ εἶναι τὸ εἰσόδημα τῶν Ξένων Μεταλλευτικῶν Ἑταιρειῶν καὶ δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος νὰ τοὺς προσφέρωμεν καὶ ἄλλα προνόμια καὶ πλεονεκτήματα πλὴν τῶν ὅσων ἤδη ἀπολαμβάνουσι.

Μὲ ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν ἠκούσαμεν ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ ὅτι ἡ κατευθυντήριος γραμμὴ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ διὰ δημοσίων κυρίως ἐπενδύσεων καὶ ἡ διὰ τοῦ σχεδιασμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἀπαγκίστρωσις τοῦ τόπου ἀπὸ τὴν ἐξάρτησιν τῆς προόδου τοῦ ἐκ τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς αὐξομειώσεως τῶν Βρεττανικῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν καὶ ὅτι ἀκόμη ἐπειδὴ ἀναγνωρίζεται ἡ ἀσταθὴς φύσις αὐτῶν τῶν ἀδήλων πόρων ἡ Κυβέρνησις ἠγωνίσθη νὰ ἐξυγιάνῃ τὴν οἰκονομίαν διὰ τῆς ἐξευρέσεως νέων καὶ τῆς ἐνισχύσεως παλαιῶν.

Τὴν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 ὀμιλίαν μου ἐν τῇ Βουλῇ ἔκλεισα πέρυσι μὲ τὰ ἑξῆς :

«Ἡ θέσις μας ἐπὶ τῶν πολεμικῶν θάσεων εἶναι γνωστὴ. Ἀποτελοῦν θανάσιμον κίνδυνον διὰ τὸν Κυπριακὸν λαὸν καὶ στραγγαλιστὴν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος μας. Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου ἡμεῖς λέγομεν πλειοδοτοῦντες ὅτι εἶναι πιθανώτατον, αὐτὸ μαρτυροῦν ὄλαι αἱ ἐνδείξεις, ὅτι ὄχι μόνον θὰ ἐλαττωθῇ τὸ ἐκ τῶν ξένων θάσεων συνάλλαγμα ἀλλ' ὅτι ἡ πηγὴ αὕτη ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ στερέψῃ, καὶ εἴτε τὸ θέλομεν εἴτε ὄχι, θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ μὴ θασιζώμεν πλέον τὴν οἰκονομίαν μας ἐπὶ τοιούτων προσκαίρων πηγῶν εἰσοδήματος ἀλλὰ ἐπὶ ὕγιων θάσεων, ὡς εἶναι τὰ παραγωγικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα θὰ παρέχουν μόνιμως καλὰ προϊόντα καὶ θὰ ἐξασφαλίσωσιν εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν μόνιμον, διαρκῆ ἐργασίαν καὶ πάγιον εἰσόδημα.

Ἡ ἐπαρχία ἦτις θὰ αἰσθανθῇ τὸ μεγαλύτερον πλήγμα θὰ εἶναι κυρίως ἡ Λεμεσός, ἡ ὁποία ἀφέθη, μὲ τὴν ἔλλειψιν δημιουργίας παραγωγικῶν ἔργων, νὰ καταστῇ ἐξηρημαμένη εἰς ἀρκετὰ σημαντικὸν βαθμὸν ἐκ τῶν Βάσεων, καὶ ἐνῶ ἀπὸ ἐτῶν ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὴ πολιτικὴ νὰ τὴν καταστήσωμεν δευτέραν Μάλταν καὶ ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ τὴν ἀπαγγιστρώσωμεν ἀπὸ τὰς ξένας Βάσεις, ὀλίγα πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν ἐπράξαμεν».

Ἡ περικοπὴ αὕτη δὲν ἔχασε τὴν ἐπικαιρότητα τῆς ἀλλ' ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον νὰ εἶναι ἀληθής.

Ἐνα μεγάλο μέρος τῶν εἰσοδημάτων τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ προέρχεται ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐκ τῶν Βρεττανικῶν Βάσεων τοῦ Ἀκρωτηρίου καὶ τῆς Ἐπισκοπῆς.

Ἡ διάλυσις τῶν Βάσεων τούτων τὴν ὁποίαν τὰ πάντα προαναγγέλλουν σύντομον, θὰ δώσῃ εἰς τὴν πατρίδα μας τὴν ἀνεξαρτησίαν, θὰ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν χώραν μας τὰς ὀλεθρίας συνεπειὰς ἐνὸς ἀτομικοῦ πολέμου καὶ θὰ ἐξαλείψῃ τὸ ἄγος νὰ χρησιμοποιοῦνται Κυπριακὰ ἐδάφη ὡς πολεμικὰ ὀρμητήρια δι' ἐπιδρομὰς ἐναντίον φίλων γειτονικῶν λαῶν.

Ἐάν ὅμως εὐρεθῶμεν ἀνέτοιμοι, ἡ διάλυσις τῶν Βάσεων δὲν θὰ εἶναι οἰκονομικῶς ἀνώδυνος, διὰ τὴν ἐπαρχίαν αὐτὴν ἐντὸς τῆς ὁποίας εὐρίσκονται.

Χρειάζεται νά γίνουν εις τήν ἐπαρχίαν ταύτην ἐκείνα τά ὁποῖα θά ἀντικαταστήσουν ἄν ὄχι ὄλον ἀλλά σημαντικόν μέρος τοῦ ἐξ αὐτῶν τῶν Βάσεων εἰσοδήματος.

Καί ταῦτα εἶναι ἕνας καλός λιμήν, τά ἀναμενόμενα ἔργα τοῦ ποταμοῦ Κούρρη, ἡ δανειοδότησις διὰ τήν ἀνάγερσιν ἀρκετῶν καλῶν ξενοδοχείων διὰ νά ἐλκίσωμεν τὸ τουριστικόν συνάλλαγμα, ὡς καί ἄλλα εἰρηνικά παραγωγικά ἔργα.

Ἴδου τί ἀναμένομεν ἀπό τήν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καί Ἴδου τί ἐπιβάλλει τὸ συμφέρον ὄχι μόνον τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἀλλά καί ὀλοκλήρου τῆς Νήσου ὡς συνόλου ἡ ὁποία δέν μπορεῖ παρά νά λάθῃ τὸ μερίδιόν της κατὰ διαφόρους τρόπους ἐμμέσως καί ἀμέσως ἀπό τὰ ὀφέλη τὰ ὁποῖα θά δημιουργηθῶσιν ἐκ τῶν ἔργων τούτων.

Κατὰ τήν ὁμιλίαν μου ταύτην διευτύπωσα εἰσηγήσεις, κρίσεις καί ἕν τινι μέτρῳ ἐπικρίσεις, ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ὅτι οἱ πρὸς οὖς ἀπευθύνονται θά κατανοήσωσιν ὅτι δέν προέρχονται ἀπὸ διάθεσιν ἀντιδράσεως ἢ ἀρνήσεως ἀλλ' ὅτι ὀρμῶνται ἐκ καλῆς προθέσεως καί ἀπὸ πνεύμα συνεργασίας τῶν δύο Σωμάτων, τοῦ Νομοθετικοῦ καί τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, πρὸς δημιουργίαν θετικῶν ὀφελημάτων δι' ὄλον τὸν Κυπριακὸν λαὸν διὰ τήν εὐημερίαν τοῦ ὁποίου πάντα τὰ μέλη καί τῶν δύο Σωμάτων παραλλήλως ἐργάζονται καί μοχθοῦν.

Εὐχαριστῶ.

(Ὁ κ. Κληρίδης ἐπανέρχεται εἰς τήν ἔδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Εἶναι ὁ ὄγδος Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς καί ὁ ἔβδομος Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τὸν ὁποῖον συζητεῖ ἡ παροῦσα Βουλὴ ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅπως ἄλλωστε καταδεικνύεται καί ὑπὸ τῶν ἐπισήμων δεδομένων, ὅτι κατὰ τὸ διαρρεῦσαν σχετικῶς μικρὸν χρονικὸν διάστημα, ἐπραγματοποιήθησαν ἐπιτεύγματα εἰς τὸν τομέα τῆς οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως καί ἀναπτύξεως διὰ τὰ ὁποῖα, λαὸς καί Κυβέρνησις, δικαιολογημένως δύνανται νά σεμνύνωνται. Τοῦτο ἰσχύει ἰδιαιτέρως διὰ τήν τελευταίαν τετραετίαν κατὰ τήν ὁποίαν ἡ Κύπρος ἀντεμετώπισε καί ἀντιμετωπίζει εἰσέτι μίαν ἐσωτερικῶς ἀνώμαλον κατάστασιν μὲ ἀλλεπαλλήλους σοβαράς κρίσεις καί ἀπειλάς εἰσβολῆς.

Οὐδεὶς καλόπιστος ἄνθρωπος δύναται νά διαμφισθητήσῃ τήν σημειωθείσαν πρόοδον. Τήν αὐξήσιν τῆς γεωργικῆς καί βιομηχανικῆς παραγωγῆς καθὼς καί τήν αὐξήσιν τῶν ἐξαγωγῶν μας.

Οὐδεὶς καλόπιστος ἄνθρωπος δύναται νά διαμφισθητήσῃ τήν σημειωθείσαν θελτίωσιν καί ἐπέκτασιν τοῦ ἠλεκτρικοῦ, τηλεφωνικοῦ, ὕδρευτικοῦ καί ὀδικοῦ δικτύου, ἡ ὁποία συνέβαλεν εἰς τήν ἐξύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ καί ἐκπολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ. Οὔτε εἶναι δυνατόν νά διαφεύγουν τῆς προσοχῆς του τὰ ἀρδευτικά καί ἄλλα ἔργα κοινῆς ὀφελείας τὰ ὁποῖα ἔχουν πραγματοποιηθῆ.

Διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν ἡ κυπριακὴ οἰκονομία οὐχὶ μόνον ἀνθεξε τὰς ἀρνητικὰς ἐπιπτώσεις τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως εἰς τήν ὁποίαν ἀνεφέρθημεν ἀλλὰ καί ἐσημείωσε νέας ἐπιδόσεις.

Ποῖοι εἶναι κατὰ τήν γνώμην μας οἱ βασικοὶ συντελεσταὶ δι' αὐτὰ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας ; Οἱ βασικοὶ συντελεσταὶ εἶναι ἡ δημιουργός

έργασια όλων άνεξαιρέτως τῶν εργαζομένων, εργατῶν, αγροτῶν, επαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν, ἐπιστημόνων, εκπαιδευτικῶν καὶ ὑπαλλήλων. Ὁ προγραμματισμός, ἡ διάθεσις χρημάτων καὶ ἡ ἐνόησις ἥτις ἐπεκράτησε κατ' αὐτὴν τὴν περίοδον.

Ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου αὐτοῦ θήματος θεωρῶ ὑποχρέωσίν μου νὰ ἐξάρω καὶ νὰ ἀπευθύνω δημόσιον ἔπαινον πρὸς ὅλα τὰ στρώματα τοῦ εργαζομένου λαοῦ τὰ ὁποῖα διὰ τῆς δημιουργοῦ ἐργασίας των καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ των κατέστησαν δυνατὰ τὰ ἐπιτεύγματα εἰς τὴν κυπριακὴν οἰκονομίαν. Ἡ ἀνταπόκρισις τῶν εργαζομένων θέτει ἐνώπιον τοῦ κράτους καὶ τῆς ὑπευθύνου κυβερνήσεως τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιδείξῃ ἔτι μεγαλυτέραν κατανόησιν διὰ τὰ δίκαιά των αἰτήματα. Ἡ ἱκανοποίησις τῶν εργαζομένων θὰ συμβάλῃ εἰς ἔτι μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος.

Ἐπιτρέψτε μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ προβῶ εἰς μερικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίων.

Εἶναι σοβαρὸν μειονέκτημα τὸ γεγονός ὅτι ἐνῶ συζητοῦμεν σήμερον τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ δευτέρου πενταετοῦς προγράμματος δὲν ἔχομεν εἰσέτι μίαν πλήρη ἐκτίμησιν τοῦ βαθμοῦ ἐκπληρώσεως τοῦ πρώτου πενταετοῦς, ὅπως δὲν ἔχομεν ἐνώπιόν μας ὁλόκληρον τὸ δεύτερον πενταετὲς πρόγραμμα ἀναπτύξεως.

Εἶναι μειονέκτημα καθ' ὅτι στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως ἐκπληρώσεως τοῦ πρώτου πενταετοῦς καὶ τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα ἠγέρθησαν κατὰ τὴν ἐκπλήρωσίν του, θὰ εἴμεθα εἰς καλυτέραν θέσιν νὰ ἐκφράσωμεν ἄποψιν ἐπὶ τοῦ δευτέρου πενταετοῦς προγράμματος ἀναπτύξεως.

Αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ καὶ κατευθύνσεις ἐνὸς προγράμματος ἀναπτύξεως πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς γεωργικῆς καὶ βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ἡ αὔξησις τῶν ἐξαγωγῶν μας καὶ ἡ δικαιότερα κατανομή τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τῶν εργαζομένων οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ οἱ δημιουργοὶ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Ὅσα χρήματα καὶ νὰ ἐπενδύσωμεν εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν θὰ μᾶς δώσουν πλουσίους καρποὺς ἰδιαιτέρως ἐὰν αἱ ἐπενδύσεις αὐταὶ προγραμματισθοῦν διὰ τοῦ καλυτέρου καὶ πλέον ἐξειδικευμένου τρόπου.

Αἱ κρατικαὶ ἐπενδύσεις κατὰ τὸ πρῶτον πενταετὲς ἀνῆλθον εἰς £27 ἑκατ. καὶ ἡ συμβολὴ τοῦ προγραμματισμοῦ θὰ πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ δεόντως. Ὑπῆρξαν ὅμως πολλαὶ ἐπαναψηφίσεις πρᾶγμα, ὅπως τονίζεται καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, πού πρέπει νὰ προσεχθῇ εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

Διὰ τὸ νέον πενταετὲς προβλέπονται δαπάναι ἀνερχόμεναι εἰς £55 ἑκατ. Ἐὰν πραγματικῶς δαπανηθοῦν αὐτὰ τὰ ποσὰ καὶ ἂν πρὸ παντὸς γίνῃ αὐτὸ διὰ τοῦ καταλλήλου προγραμματισμοῦ καὶ εἰς ἔργα τὰ ὁποῖα θὰ ἔχωσι τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν ἀπόδοσιν, εἶναι πολὺ σημαντικόν.

Πρέπει νὰ θελωθῇ ὁ προγραμματισμὸς εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ παρουσιάζεται ἡ μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ στόχου καὶ ἐκπληρώσεως ἡ ὁποία εἰς τὸ πρῶτον πενταετὲς ἐκυμαίνετο γύρω εἰς τὰ 40%.

Ἀπὸ τὴν ὁμίλιαν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν δὲν φαίνεται κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις σκοπεύει νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὴν ἴδρυσιν κρατικῶν ἢ ἡμικρατικῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ κυπριακοῦ κεφαλαίου. Ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαφίεται μόνον εἰς τὴν ἀτομικὴν πρωτοβουλίαν. Οὔτε εἶναι ὀρθὴ ἡ πολιτικὴ τῆς ἀνοικτῆς θύρας εἰς τὸ ξένον ἐκμεταλλευτικὸν κεφάλαιον. Τὸ ξένον κεφάλαιον θὰ ἐκμεταλλεθῇ τὸν τόπον δι' ἰδικόν του λογαριασμὸν φυγαδεύοντας τὰ κέρδη τὰ ὁποῖα θὰ πραγματοποιήσῃ εἰς Κύπρον. Ἐπειτα αἱ ἐπενδύσεις ξένου ἐκμεταλ-

λευτικού κεφαλαίου εις τόν τόπον θά ἔχουν καί τὰς πολιτικές των ἐπιπτώσεις διότι εἶναι φανερόν ὅπου διεισδύει τὸ ξένον κεφάλαιον νά ἐπηρεάζῃ καί πολιτικῶς. Εἶναι νεοαποικισμός.

Δὲν εἴμεθα ἐναντίον δανεισμοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐκεῖ καί ὅπου χρειάζεται τοιοῦτος δανεισμός καί ἀφοῦ διαπιστωθῇ ὅτι δὲν ἐπαρκοῦν τὰ κυπριακὰ κεφάλαια. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ὅμως τὰ δανεισθέντα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κεφάλαια μετατρέπονται εἰς κυπριακὰ, τοῦ ξένου κεφαλαίου ἀρκουμένου μόνον εἰς ἐπιτόκιον. Τοιουτοτρόπως τὰ κέρδη μένουσιν εἰς Κύπρον καί ἐνισχύεται ἡ κυπριακὴ οἰκονομία. Αὐτὸ ἔχει μεγάλην σημασίαν διότι ἡ πολιτικὴ τῆς προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων εἶναι πολιτικὴ ἀναπτύξεως τῆς Κύπρου ἀλλὰ κυρίως διὰ τὸ ξένον κεφάλαιον.

“Ὅ,τι χρειάζομεθα καί ὅ,τι ἐπιδιώκομεν εἶναι τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας διὰ τοὺς Κυπρίους καί οὐχὶ διὰ τοὺς ξένους.

Συμφώνως πρὸς διεξαγομένης γεωλογικὰς ἐπισκοπήσεις δημιουργοῦνται αἰσιόδοξοι προβλέψεις ἀναφορικῶς πρὸς νέα κοιτάσματα μεταλλευμάτων. “Ὅ,τι ἐπιβάλλεται νά μελετηθῇ εἶναι ἡ καλύτερα πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ καί τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας ἐκμετάλλευσις αὐτῶν τῶν κοιτασμάτων. Εἰς καμμίαν περίπτωσιν δὲν θά πρέπει νά ἐπιτραπῇ ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν νέων αὐτῶν κοιτασμάτων ὑπὸ ξένων μεταλλευτικῶν ἐταιρειῶν. Ἀρκετὰ ἐθησαύρισαν αἱ ξένοι μεταλλευτικαὶ ἐταιρεῖαι ἐκμεταλλεόμεναι τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον τοῦ τόπου μας εἰς χαλκοπυρίτην, ἀμίαντον, σιδηροπυρίτην καί ἄλλα μεταλλεύματα. Τὸ κράτος θά πρέπει νά ἐκμεταλλεῖται ὅλα τὰ νέα κοιτάσματα μεταλλευμάτων πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ καί τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας. Καί εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ κράτος χρειάζεται κεφάλαια δι’ αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἅς τὰ δανεισθῇ ἀπὸ τὰς κυπριακὰς τραπεζάς, ἢ ἐάν αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατόν ἅς τὰ δανεισθῇ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πληρώνοντας τὸ χαμηλότερον δυνατόν ἐπιτόκιον. Δὲν πρέπει εἰς καμμίαν περίπτωσιν νά ἐπαναληφθῇ αὐτὸ ποῦ ἐγίνε με τὴν «Φόρεστ “Οἶλ» ἢ τὸ διῦλιστήριο πετρελαίων.

Ἡ Κυπριακὴ Οἰκονομία διὰ τοῦ κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ, ὅπου χρειάζεται, ἔχει ὅλας τὰς δυνατότητας νά ἀναπτύξῃ τὰς πλουτοπαραγωγικὰς πηγὰς τοῦ τόπου διὰ τὴν Κύπρον καί τὸν λαὸν τῆς.

Αἱ ἐπενδύσεις εἰς τὴν γεωργίαν καί κτηνοτροφίαν θά ἀποδώσουν μεγάλως. “Ὅσα χρήματα καί νά ἐπενδύσωμεν εἰς ἀρδευτικὰ ἔργα, ὕδατοφράκτας καί ἄλλα, εἶναι ὀλίγα. Διότι ἡ ἀπόδοσις των εἶναι ἐξαιρετικὰ μεγάλη διὰ τὴν γεωργίαν καί τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου γενικῶς.

Ἐδῶ θά ἤθελα νά ἐπαναλάβω μίαν εἰσήγησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμα εἰς συζητήσεις προϋπολογισμῶν προηγουμένων χρόνων. Μὲ προοπτικὴν τὴν ἐπὶ οἰκονομικῆς θάσεως ἀφαλάτωσιν, ἡ ὁποία καί μόνον θά μας λύσῃ ἱκανοποιητικῶς τὸ ἀρδευτικὸν πρόβλημα, ἐπιβάλλεται ἀπὸ τώρα νά ἀρχίσωμεν τὰς σχετικὰς προετοιμασίας. Εἶναι πιθανόν εἰς μίαν δεκαετίαν ἢ καὶ ὀλιγότερον ἀκόμη νά λυθῇ τὸ πρόβλημα τῆς ἀφαλατώσεως κατὰ τρόπον ποῦ νά συμφέρῃ οἰκονομικῶς. Δὲν εἶναι λοιπὸν πρόωρον νά ἀρχίσωμεν καί ἡμεῖς τὰς ἀναγκαίας προετοιμασίας εἰς τρόπον ὥστε νά θέσωμεν εἰς ἄμεσον ἐφαρμογὴν τὰ καταρτισθέντα σχέδια ἀφαλατώσεως μόλις κατορθωθῇ μία συμφέρουσα λύσις.

Δὲν εἶναι δύσκολον νά φαντασθῇ κανεὶς πόσον καταπληκτικὴ θά εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀγροτικῆς μας οἰκονομίας ἀφ’ ἧς στιγμῆς κατορθώσωμεν νά ἀρδύσωμεν τὸν κάμπον τῆς Μεσαορίας. Ἡ Κύπρος εἰς τοιαύτην περίπτωσιν θά δύναται νά ζῆσῃ τριπλάσιον ἢ καί τετραπλάσιον πληθυσμὸν ἀπὸ τὸν σημερινόν.

Εἰς τὴν προσφώνησίν του ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἀνέπτυξε καί τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἀναφορικῶς πρὸς τὴν φορολογίαν. Ἀναφορικῶς ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νά προβῇ εἰς «δραστικὴν μείωσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος». Ἐάν ἡ μείωσις αὕτη ἀφορᾷ τὰ ὑπαλληλικά καί με χαμηλὰ εἰσοδήματα στρώματα τοῦ λαοῦ, αὐτὸ

τὸ μέτρον εἶναι εὐπρόσδεκτον. Ἐάν ὁμως ἀφορᾷ τὰ πολὺ μεγάλα εἰσοδήματα δὲν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν.

Ἡ φορολογικὴ πολιτικὴ χρήζει σοβαρᾶς μελέτης καὶ ἀναθεωρήσεως. Διότι τὰ φορολογικὰ θάρη πίπτουν σήμερον περισσότερον ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων τάξεων τοῦ λαοῦ. Ἡ ἔμμεσος φορολογία ἀνῆλθεν ἀπὸ 60% τὸ 1957 εἰς 67% τὸ 1960 καὶ εἰς 70,5% τὸ 1966. Ἐνῶ ἡ ἄμεσος φορολογία καθῆλθεν ἀπὸ 40% τὸ 1957 εἰς 32,4% τὸ 1960 καὶ εἰς 25,5% τὸ 1966. Τοιοῦτοτρόπως ὁ φορολογικὸς δείκτης ἀνέρχεται εἰς θάρος τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων τάξεων αἱ ὁποῖαι ἐπιβαρύνονται διὰ τῆς συνεχῶς ἀνερχομένης ἔμμεσου φορολογίας. Διότι εἶναι αὐτὰ τὰ οἰκονομικῶς ἀσθενέστερα στρώματα τοῦ λαοῦ, τὰ ὁποῖα καταναλίσκουν τὰ εἶδη εὐρείας καταναλώσεως. Σήμερον ἡ ἀναλογία ἔμμεσου πρὸς ἄμεσον φορολογίαν εἶναι 70,5% πρὸς 29,5%. Μήπως ἡ προνοουμένη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ φορολογία θὰ εἶναι 80% πρὸς 20%; Ἡ φορολογικὴ πολιτικὴ πρέπει νὰ ρίπτῃ τὰ φορολογικὰ θάρη ἐπὶ τῶν ὤμων ἐκείνων ποῦ εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὰ σηκώσουν, δηλαδὴ ἐπὶ τῶν εὐπόρων.

Σχετικῶς μὲ τὴν σημειουμένην ἀνοδὸν τοῦ τιμαριθμοῦ ἐξ αἰτίας τῆς αὐξήσεως τῶν τιμῶν καὶ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς στερλίνας παρίσταται ἀνάγκη ὅπως ἡ ἀνοδὸς αὕτη ἐκφρασθῇ εἰς τὸν τιμαριθμικὸν δείκτην, ὁ ὁποῖος χρειάζεται πρὸς τοῦτο τροποποίησιν, καὶ ὅπως αὐτομάτως παραχωρήται τιμαριθμικὴ αὐξήσις εἰς ὅλους τοὺς ἐργαζομένους. Κατηγγέλθησαν ὠρισμέναι αὐξήσεις εἰς τὰς τιμὰς αἱ ὁποῖαι ἐκ πρώτης ὄψεως προδίδουν κερδοσκοπίαν καὶ αἰσχροκέρδειαν. Θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν ὅλαι αὐταὶ αἱ περιπτώσεις καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ αὐστηρῶς ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν τιμῶν.

Ἐν ἄλλο ζήτημα ποῦ ἤθελα νὰ θίξω εἶναι ἀναφορικῶς πρὸς τὸ πρόβλημα τῆς στέγης. Δὲν γίνεται καμμία πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὴν ἀνέγερσιν κρατικῶν ἢ δημοτικῶν πολυκατοικιῶν. Ἀνεγείρονται πολυκατοικίαι καὶ διαμερίσματα ὑπὸ τῆς ἀτομικῆς πρωτοβουλίας ἀλλὰ τὰ ἐνοίκια εἶναι ἀπρόσιτα διὰ τὰς πτωχὰς ἐργαζομένας οἰκογενείας. Ὁ λαὸς χρειάζεται πολυορόφους πολυκατοικίας μὲ σχετικὰς ἀνέσεις διὰ τὰ παιδιὰ καὶ τὰς μητέρας, μὲ χαμηλὰ ἐνοίκια. Καὶ αὐταὶ αἱ πολυκατοικίαι μόνον διὰ τοῦ κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ δύνανται νὰ ἀνεγερθοῦν. Παρίσταται προσέτι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ὅπως ληφθοῦν ἄμεσα μέτρα διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν τιμῶν τῶν οἰκοπέδων εἰς τρόπον ὥστε νὰ λυθῇ τὸ στεγαστικὸν πρόβλημα. Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ διατιμηθοῦν τὰ οἰκόπεδα καὶ νὰ τεθοῦν περιορισμοί. Ἡ Κυβέρνησις θὰ πρέπει νὰ εἰσάξῃ τοιαύτην νομοθεσίαν.

Ἡ σύνδεσις τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος εἶναι ἔν πολὺ σοβαρὸν ζήτημα ποῦ πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Βουλὴν. Δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ προεξοφλῆται ἀπὸ τώρα ἡ σύνδεσις καὶ τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ε.Ο.Κ. ἐάν τελικῶς γίνῃ δεκτὴ ἡ Βρετανία εἰς αὐτήν. Αἱ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας θὰ εἶναι σοβαρώταται διότι δὲν δυνάμεθα νὰ συναγωνισθῶμεν τὰ μεγάλα καὶ οἰκονομικῶς ἰσχυρὰ κράτη.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ὀφείλομεν νὰ τονίσωμεν ὅτι οἱ ὑπάλληλοι ἐργάζονται εὐσυνειδήτως καὶ πρέπει νὰ ἀμείβωνται καὶ ἱκανοποιητικῶς. Δὲν εἴμεθα ὑπὲρ τῆς ὑπερμέτρου προσλήψεως προσωπικοῦ, ὁμως ὑπάρχουν κυβερνητικὰ τμήματα τὰ ὁποῖα ἐργάζονται μὲ ἑλλειπὲς προσωπικὸν καὶ αὐτὰ τὰ τμήματα θὰ πρέπει νὰ τύχωσι τῆς ἀμέσου προσοχῆς τῶν ἀρμοδίων. Ἡ δημοσία ὑπηρεσία χρειάζεται προσοντοῦχον προσωπικὸν ἀλλὰ διὰ νὰ τὸ ἐξασφαλίσωμεν πρέπει νὰ τὸ ἀμείβωμεν ἱκανοποιητικῶς. Οἱ ἐπιστήμονες, εἰδικοί καὶ προσοντοῦχοι, δὲν θὰ προτιμήσων τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ὅταν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα οἱ ὄροι εἶναι πολὺ καλῦτεροι.

Χρειαζόμεθα ἰατροὺς, χρειαζόμεθα εἰδικούς εἰς τὰ νοσοκομεῖα μας, ὁμως δὲν πρόκειται νὰ ἐξασφαλίσωμεν αὐτὸ ποῦ χρειαζόμεθα ἐάν δὲν πληρώνωμεν καλοὺς μισθοὺς καὶ ἂν δὲν προσφέρωμεν καλοὺς γενικῶς ὄρους ἐργασίας. Τὸ

Ίδιον συμβαίνει και εις ὄλους τοὺς ἄλλους κλάδους τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Ὅρθῃ πολιτικῇ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν σημαίνει καλὴ ἀμοιβὴ καὶ ταυτοχρόνως ἢ ἀπόδοσις τῆς ἐργασίας ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς θὰ εἶναι πολὺ καλυτέρα.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐθιξα μερικὰ γενικὰ ζητήματα ποὺ σχετίζονται μὲ τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

Κλείων τὴν σύντομον αὐτὴν ὁμιλίαν μου ἐπιτρέφετέ μου νὰ τονίσω ὅτι διὰ τῆς συνεργασίας καὶ τῆς ἐνότητος, διὰ τοῦ καλοῦ προγραμματισμοῦ καὶ τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας ὅπως καὶ διὰ τοῦ δημιουργικοῦ ἐλέγχου πολλὰ ἔχουν γίνεи. Διὰ τῶν ἰδίων μέσων δύνανται νὰ γίνουи πολὺ περισσότερα. Καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν θὰ ἐπιδοθῶμεν μὲ ὄλας μας τὰς δυνάμεις.

Ἡ Κύπρος δύνανται πραγματικὰ νὰ γνωρίσῃ ἡμέρας εὐημερίας καὶ προόδου. Ὑπάρχουи πρὸς τοῦτο ὄλα τὰ ἀπαραίτητα μέσα. Ἀξίζει εἰς τὸν σκληρὰ δοκιμασμένον ὑπέροχον, ἀδούλωτον Κυπριακὸν λαὸν μίαν καλυτέρα αὔριον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ δώσω τώρα τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Στέλιον Μιχαηλίδην, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι ὁ τελευταῖος ἀγορητῆς διὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς. Οἱ ὑπόλοιποι ὁμιληταὶ θὰ τοὺς δοθῇ εὐκαιρία νὰ ἀγορεύσουи κατὰ τὴν αὐριανὴν συνεδρίαν. Παραμένουи ἐγγεγραμμένοι μετὰ ἀπὸ τὸν κ. Μιχαηλίδην οἱ ἀκόλουθοι :

Πέτρος Στυλιανοῦ, Χαρίδημος Χατζηχάρος, Βάσος Λυσσαρίδης, Σταῦρος Ποσκώτης, Χρῦσης Δημητριάδης, Χαμπῆς Μιχαηλίδης καὶ Ἀνδρέας Γιάγκου.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Συνάδελφοι. Δὲν προτίθεμαι νὰ μακρηγορήσω ἀλλὰ θὰ περιορισθῶ εἰς τρία μόνον Κεφάλαια τῶν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμῶν, εἰδικῶς τοῦ Κεφαλαίου 46—Τελωνεῖα—τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν Κεφαλαίων 9—Ἀνάπτυξις Ἀλιείας—καὶ 17—Λιμένες—τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων, ὡς μέλος τῶν Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι ἐξήτασαν τοὺς δύο αὐτοὺς Προϋπολογισμοὺς, εἶχον ἐκφράσει τὰς ἐπιφυλάξεις μου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μελέτης τούτων.

Θὰ τὸ ἐθεωροῦσα ἐν τούτοις μεγάλην παράλειψιν μου ἐάν, κατ' ἀρχὴν δὲν ἐξέφραζα τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν ὁ ὁποῖος μὲ τόσῃ σαφῆνειαν ἐνημέρωσε τὸ Σῶμα τοῦτο ἐπὶ τῆς ἐν γένει δημοσιονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι, μὲ ὄλο τὸ σέβας, θὰ διαφωνήσω πρὸς ἐν μέρος τῆς προσφωνήσεώς του, ὡς θὰ ἐξηγήσω πιὸ κάτω.

Τακτικὸς Προϋπολογισμός.

Κεφάλαιον 46.—Τελωνεῖα.

Ὡς θὰ ἔχουи προσέξει οἱ ἔντιμοι συνάδελφοι, εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο φαίνεται ἡ κατάργησις ὠρισμένων θέσεων καὶ ἡ προσθήκη ὠρισμένων ἄλλων, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ δίδουиται οἰαδιῆποτε ἐξηγήσεις διὰ τὴν κατάργησιν ἢ τὴν δημιουργίαν τῶν τοιούτων θέσεων, ὡς εἶναι σύνηθες καὶ ὅπως γίνεиται διὰ ὄλα τὰ ἄλλα Τμήματα εἰς παρομοίας περιπτώσεις. Μόνον εἰς τὸ «Μνημόνιον» (σελ. 9 παράγρ. (c)) ἀναφέρεται ὅτι 70 περίπου θέσεις καταργουиται ὡς πλεονάζουσαι καὶ εἰς τὴν παράγραφον (d) ὅτι «εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις ἐδόθησαν πιὸ ἀμειπτικά κλίμακες δι' ὠρισμένας θέσεις». Ἀπὸ δὲ τὴν προσφώνησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ (σελις 13 παράγρ. (2)) πληροφοροῦμεθα ὅτι ὡς ἀποτέλεσμα τῆς περιφήμου ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τμήματος τῶν Τελωνεῶν ὑπῆρξε μίαν οἰκονομία 20% περίπου.

Με όλον τὸν σεβασμὸν ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ διαφωνήσω μὲ δλόκληρον τὴν ὡς ἄνω ἀναφερομένην παράγραφον τῆς προσφωνήσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ ἐξηγοῦμαι :

1. Ἡ υἱοθέτησις τοῦ Δασμολογικοῦ Καθεστῶτος τῶν Βρυξελλῶν μὲ τὸ ὁποῖον συμφωνῶ πλήρως, δὲν ἦτο ἀπαραίτητον νὰ συνωδεύετο μὲ ἀναδιοργάνωσιν ὁλοκλήρου τοῦ Τμήματος τῶν Τελωνείων ὥστε νὰ προκύψῃ ἡ σημερινὴ ἀναστάσις εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ πλέον προσοδοφόρου Τμήματος τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ τοιαύτη ἀναδιοργάνωσις ὄχι μόνον δὲν ἐπέφερε, ὡς ἀπεδείχθη τούλάχιστον μέχρι σήμερον, καμμίαν πρόοδον ἢ οἰκονομίαν ἀλλὰ τούναντίον ἀνεστάτωσε κυριολεκτικῶς τόσον τὸ ἴδιον τὸ Τμήμα ὡς ἐπίσης καὶ τὸν ἐμπορικὸν καὶ ναυτικὸν κόσμον.

Ὡς θὰ ἐνθυμοῦνται οἱ ἔντιμοι συναδελφοί, ἀνέπτυξα τὰς ἐπιφυλάξεις μου ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἐν λόγω Νόμου τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον. Σήμερον, ἐν τούτοις, ὁμιλῶ κατόπιν ἐνὸς σχεδὸν μηνὸς ἀπὸ τῆς θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου τούτου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρακολουθῆσω ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν προσπάθειαν ἐφαρμογῆς τούτου καὶ νὰ διαπιστώσω ὅτι πολλαὶ διατάξεις του ἢ παραμερίζονται ἢ ἀγνοοῦνται καθημερινῶς διὰ νὰ λειτουργήσουν τὰ Τελωνεῖα μας κανονικά, τὰ δὲ παράπονα τῶν ἐνδιαφερομένων συνεχῶς αὐξάνονται κατὰ τοῦ νέου τούτου Νόμου.

2. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δημιουργηθὲν πλεόνασμα θέσεων καὶ τὴν δῆθεν ἐξοικονόμησιν προσωπικοῦ κατὰ 20% περίπου, ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ ἐπίσης νὰ διαφωνήσω ριζικῶς ὡς πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἐγένετο οἰαδιῆποτε ἐξοικονόμησις προσωπικοῦ, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν σκοπιμότητα τῆς ἀλλαγῆς τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, διότι περὶ τοιαύτης οὐσιαστικῶς πρόκειται, τοῦ οὗτω ἐξοικονομουμένου προσωπικοῦ, καὶ ἐξηγοῦμαι :

Εἶναι γεγονός ὅτι, διὰ τῆς ἀναδιοργανώσεως, 70 περίπου Τελωνειακοὶ Ὑπάλληλοι κατέστησαν πλεονάζον προσωπικόν. Ἄλλὰ ποῖοι εἶναι αὐτοὶ οἱ ὑπάλληλοι καὶ πῶς κατέστησαν πλεονάζοντες ;

- (α) Ἐνας μέγας ἀριθμὸς ἐξ αὐτῶν ἀνήκεν εἰς τὸ Τμήμα τῆς «Προληπτικῆς Ὑπηρεσίας» τῶν Τελωνείων, τὸ ὁποῖον παραδόξως κατηργήθη, μέρος δὲ τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ μετεφέρθη (συμφώνως τοῦ Μνημονίου σελ. 22, τελευταία παράγραφος) εἰς τὸ Τμήμα Ἀλιείας, μὲ περικοπὴν καὶ περιορισμὸν τῶν προληπτικῶν καθηκόντων των μόνον εἰς 8, τι ἀφορᾷ τὴν ἀλιείαν, καθηκόντων τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσαν μέρος μόνον τῶν γενικῶν καθηκόντων τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν ὅταν τὸ Τμήμα τοῦτο εὐρίσκετο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Τελωνείων. Ἡ κατάργησις τοῦ Τμήματος τούτου, τοῦ ὁποίου ἐν τῶν κυριωτέρων καθηκόντων ἦτο ἡ φύλαξις τῶν ἀκτῶν τῆς Νήσου μας δηλ. ἡ Ἀκτοφυλακὴ ὅπως λέμε καὶ ἡ πρόληψις καὶ πάταξις τοῦ λαθρεμπορίου, εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου ἀδικαιολόγητος καὶ κακῶς νοουμένη οἰκονομία διὰ μίαν Νῆσον ἢ ὁποῖα οὔτε περιπολικὰ σκάφη οὔτε ἀεροπορίαν διαθέτει διὰ τὴν φύλαξιν τῶν ἀκτῶν τῆς. Τούναντίον φρονῶ ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὐτὴ θὰ ἔπρεπε μᾶλλον νὰ ἐνδυναμωθῆ παρά νὰ καταργηθῆ ἰδίως ὑπὸ τὰς σημερινὰς ἀντιξόους συνθήκας πού διερχόμεθα.
- (β) Ἐνας ἄλλος μέγας ἀριθμὸς ὑπαλλήλων τῶν ὁποίων αἱ θέσεις καταργοῦνται διὰ τῆς ἀναδιοργανώσεως, εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν παραλαβὴν, ἀποθήκευσιν καὶ παράδοσιν τῶν ἐμπορευμάτων εἰς καὶ ἀπὸ τὰς ἀποθήκας τοῦ Τελωνείου. Ἐὰν ὁμως ἐν τέλει ἐπικρατήσῃ ἡ ἀτυχὴς εἰσήγησις ὅπως αἱ Τελωνειακαὶ Ἀποθηκαὶ ἀποσπασθοῦν ἀπὸ τὰ Τελωνεῖα καὶ τεθοῦν ὑπὸ ἄλλην ἀνεξάρτητον ἀρχήν, τότε πάλιν οἱ ὑπάλληλοι αὐτοὶ, ἴσως καὶ περισσότεροι, θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν ἐπὶ ἀνδρῶν τῆς οὗτω δημιουργηθησομένης νέας Ἀρχῆς Ἀποθηκῶν.

Οἱ ὑπάλληλοι δὲ αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι σήμερον ἐν ὥρᾳ φόρτου ἐργασίας βοηθοῦν εἰς τὰς γενικὰς ἐργασίας τῶν Τελωνείων, αὐριον θὰ εὐρεθοῦν ἀπομεμονωμένοι εἰς τὰς ἀποθήκας, ἡμεῖς δὲ ἀσφαλῶς θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην διορισμοῦ νέων βοηθῶν Τελωνειακῶν Ὑπαλλήλων.

Κατόπιν τῶν ὡς ἄνω διερωτῶμαι πῶς δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἐκ τῆς ἀναδιοργανώσεως θὰ προκύψῃ οἰκονομία ἐξ 20% καθ' ἣν στιγμὴν οἱ οὕτω ἐξοικονομούμενοι ἀπὸ τὰ Τελωνεῖα ὑπάλληλοι πάλιν θὰ πληρώνονται ἀπὸ τὰ ταμεία τῆς Κυβερνήσεως ἀσχολούμενοι εἰς νέα τμήματα δημιουργηθέντα ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τῆς δικαιοδοσίας τῶν Τελωνείων καί/ἢ εἰς ἐργασίας προηγουμένως διεκπεραιουμένας ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τελωνείων.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω καὶ τῆς ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου τούτου μέχρι σήμερον κτηθείσης πείρας, εὐσεβάστως ὑποβάλλω ὅπως ἡ Κυβέρνησίς μας μὲ τὸ θάρρος τὸ ὁποῖον τὴν διακρίνει, προκειμένου περὶ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ἀληθῶν συμφερόντων τοῦ τόπου, προβῆ εἰς ἄμεσον ἐπανεξέτασιν τοῦ ὄλου θέματος καὶ λάβῃ τὰς ἀποφάσεις ἐκείνας τὰς ὁποίας αἱ περιστάσεις καὶ τὸ συμφέρον τοῦ τόπου ἐπιβάλλουν.

Κεφάλαιον 9.—'Ανάπτυξις Ἰαλιείας.

'Απὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Δημοκρατίας ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀλιείας μας ἦτο εἰς ἐκ τῶν στόχων μας. Ἐν τούτοις μετὰ λύπης μου παρατηρῶ ὅτι παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἓνα σημαντικὸν ποσὸν ἐξωδεύετο ἐτησίως ἀπὸ τότε, καὶ παρὰ τὸ γεγονός ὅτι καὶ εἰς ἐμπειρογνώμων ἐκλήθη καὶ παρέμεινε εἰς Κύπρον περὶ τὰ δύο ἔτη, οὐδεμία ἀνάπτυξις τῆς ἀλιείας μας παρετηρήθη. Ἐὰν δὲ ἐξαίρεση τις τὴν κατασκευὴν ὠρισμένων καταφυγίων ἀλιείας, ὅλα τὰ ἄλλα—Μέθοδος ἀλιείας κ.λ.π.—παραμένουν τὰ ἴδια, αἱ δὲ ποσότητες τῶν ἀλιευομένων ἰχθύων ὀλιγοστεύουν συνεχῶς μὲ ἀποτέλεσμα ἡ τροφή αὐτὴ νὰ θεωρητῆται πλέον ὡς εἶδος πολυτελείας καὶ ἀπρόσιτος διὰ τὸ θαλάντιον τοῦ πολλοῦ κοινοῦ.

"Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι αἱ μακροχρόνιοι ἔρευναι καὶ στατιστικαὶ εἰς τὰς ὁποίας ἔχει μέχρι σήμερον περιορισθῆ ἡ δραστηριότης τοῦ Τμήματος τούτου θὰ ἀξιοποιηθοῦν καὶ θὰ ἐνθαρρυνθῆ ἡ ἀλιεία πρὸς ὄφελος τοῦ κοινοῦ καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Κεφάλαιον 17.—Λιμένες.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτον ἐπαναλαμβάνεται πρέβλεψις £ 750.000 διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λιμένων Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος.

Τὰ ἔργα αὐτά, λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω, εὐρίσκονται ὑπὸ μόνιμον ἐπ' ἀόριστον ἀναβολὴν. Ἐχουν παρέλθει 8 ὀλόκληρα χρόνια καὶ παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας ὑποσχέσεις πρὸς τὰς δύο πόλεις, τὰ ἔργα αὐτά εὐρίσκονται ἀκόμη εἰς τὸ στάδιον τῆς ἐκπονήσεως τῶν σχεδίων, ἢ μᾶλλον εἰς τὴν ἀναζήτησιν Οἴκου διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῶν σχεδίων.

Τὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς τῶν δύο τούτων λιμένων καὶ τῶν εὐρυγетικῶν ἐπιπτώσεων τὰς ὁποίας αὐτὴ θὰ ἔχῃ ἐπὶ τῆς ἐν γένει οἰκονομίας τῆς Νήσου μας ἔχουν πλειστάκις εἰς τὸ παρελθόν, ἀδιασείστως, προβληθῆ ὥστε νὰ περιττεῦν νὰ ἀπασχολήσω τὸ σῶμα ἐκ νέου μὲ αὐτά. Ἄλλωστε οὐδαμῶθεν προεβλήθη, μέχρι σήμερον, ἀντίθετος ἀποψις. Θεωρῶ ἐν τούτοις ἐπιβεβλημένον καθήκον μου νὰ κάμω διὰ πολλοστήν φορὰν θερμοτάτην ἔκκλησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν μας ὅπως ἄνευ περαιτέρω χρονοτριβῆς καὶ καθυστερήσεως, ἄνευ ἄλλων ἀναβολῶν αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν ἀβασίμους, ἴσως, ἀλλὰ δικαιολογημένας ἀμφιβολίας, ὡς πρὸς τὰς προθέσεις αὐτῆς, χωρήσῃ ἀμέσως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων τὰ ὁποῖα ἀναμφιβόλως τόσον πολὺ θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας τῆς Νήσου μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ συνέχισις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως καὶ Βελτιώσεως ὡς καὶ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ὀρίζεται διὰ τὴν αὔριον εἰς τὰς 3.30 τὸ ἀπόγευμα.

Ἠγόρευσαν ἤδη ὀκτὼ ἔντιμα Μέλη καὶ παραμένουν ἐγγεγραμμένα τὰ ἀκόλουθα :

Χαμπῆς Μιχαηλίδης, Χαρίδημος Χατζηχάρος, Βάσος Λυσσαρίδης, Σταῦρος Ποσκώτης, Χρύσης Δημητριάδης, Ἀνδρέας Γιάγκου, Ἰωσήφ Γιαμάκης καὶ Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, δεδομένου ὅτι ἔχομεν τόσους ὀμιλητὰς καὶ θὰ γίνῃ καὶ ἡ ψήφισις τῶν δύο Προϋπολογισμῶν, δὲν νομίζετε ὅτι θὰ μπορούσαμε νὰ θάλωμεν τὴν συνεδρίαν ἐνωρίτερον ἢ τὸ πρῶτῃ ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὰς 2.30. Θὰ συνεχίσωμεν ἐπομένως εἰς τὰς 2.30 αὔριον τὸ ἀπόγευμα.

Κηρύττω τὴν λήξιν τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(ᾠρα διακοπῆς 7.05 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἄγγελιδης Νίκος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιάγκου Ἀνδρέας	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Χρύσης	Σάντης Γεώργιος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σιβιτανίδης Πανίκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Λυσσαρίδης Βάσος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Στέλιος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χατζηχάρος Χαρίδημος.
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ἀγορεύσεις βουλευτῶν ἐπὶ τῶν δύο Προϋπολογισμῶν διὰ τὸ ἔτος 1968, ἦτοι τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως (Μ. Σαββίδης—Αἰμ. Φράγκος—Γ. Ἰωαννίδης—Π. Τουμαζῆς—Χρ. Μιχαηλίδης—Γ. Ποταμίτης—Ε. Παπαϊωάννου καὶ Στ. Μιχαηλίδης).

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 30ῆς ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1968

(Ὁρα ἐνάρξεως 3.20 μ.μ.)

(Ἄρ. 21)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Συνεχίζομεν μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως.

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε.

Ἡ συζήτηση τῶν δύο Προϋπολογισμῶν ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ σοβαρότερα θέματα πού ἀπασχολεῖ ὄχι μονάχα τὴν Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀλλὰ καὶ ὅλοκληρο τὸν Κυπριακὸ λαό.

Ἐκφράζομεν οἱ Προϋπολογισμοὶ τὴν δημοσιονομικὴ καὶ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβέρνησης. Ὁ Ἐντιμὸς Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν κ. Σολομίδης μὲ τὴν προσφώνησή του ἔκανε μιὰ ἐμπεριστατωμένη ἀνάλυση αὐτῆς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβέρνησης.

Ἐκανε ὁ κ. Σολομίδης μιὰ κριτικὴ ἐχτίμηση τῶν δημοσίων προσόδων καὶ τῶν δαπανῶν μέσα στὰ τελευταῖα 5 χρόνια καὶ ἀνεφέρθη στοὺς γενικοὺς στόχους καὶ προοπτικὲς γιὰ τὸ νέο πεντάχρονο πρόγραμμα ἀνάπτυξης.

Δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἀμφιβολία ὅτι στὸ πενταετὲς πρόγραμμα εἶχαμε πρόοδο, εἶχαμε ἀνάπτυξη. Τὴν πρόοδο καὶ τὴν ἀνάπτυξη τὴν ἐπιβεβαιώνουν ὄχι μονάχα τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ ἀριθμοί, ἀλλὰ καὶ ἡ ἴδια ἡ πραγματικότητα, ἡ ζωὴ. Κάναμε πρόοδο μέσα σὲ συνθήκες δύσκολες, πολεμικὲς, σὲ συνθήκες στρατολογίας καὶ ἐνίσχυσης τῆς ἀμύνης μας.

Δυὸ εἶναι οἱ κύριοι παράγοντες πού συνέβαλαν στὴν ἐπιτυχία τῆς προόδου καὶ τῆς ἀνάπτυξης. Ἡ Κυβέρνηση—ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς καὶ ὁ λαϊκὸς παράγοντας.

Δίχως νὰ ὑποτιμοῦμε καθόλου τὸν παράγοντα τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ θέλωμε ἰδιαίτερα νὰ ξεάρομε τὸν ἀποφασιστικὸ ρόλο τοῦ λαοῦ μας στὴν πρόοδο καὶ τὴν ἀνοικοδόμησι τοῦ τόπου μας.

Ἐδωσε θυσίες ὁ λαὸς μας, ἔδωσε ἀπὸ τὰ ὑστερήματά του σὲ ἔμμεσους καὶ ἄμεσους φόρους γιὰ νὰ συγκεντρωθοῦν τὰ 110 ἑκατομμύρια λίρες τῶν δαπανῶν τῶν Τακτικῶν Προϋπολογισμῶν καὶ τοῦ Πρώτου Πενταετοῦς προγράμματος ἀνάπτυξης 1962—1966. Καὶ οἱ ἐργαζόμενοι κράτησαν τὸ κύριο θῆρος αὐτῆς τῆς συνεισφορᾶς.

Ἡ οικονομικὴ συνεισφορά δὲν ἦταν ἡ μόνη συμβολὴ τοῦ λαοῦ στὸ πρόγραμμα ἀνάπτυξης.

Ὁ Κυπριακὸς λαὸς μέσον τῶν ἐπαγγελματικῶν του ὀργανώσεων συνεργάστηκε στενὰ καὶ βοήθησε ὑπεύθυνα τὴν Κυβέρνηση στὴν προώθηση καὶ ἐχτέλεση τοῦ προγράμματος ἀνάπτυξης.

Δίχως αὐτὴ τὴν συνεργασία, δίχως αὐτὸ τὸν συντονισμό ἐνεργειῶν Κυβέρνησης, κρατικοῦ μηχανισμοῦ, ὀργανώσεων καὶ λαοῦ, θὰ ἦταν ἀδύνατη ἡ ἐπιτυχὴς ἐχτέλεση τοῦ Πενταετοῦς Προγράμματος.

Ὑπογραμμίζουμε τὸν παράγοντα τῶν ὀργανώσεων καὶ γενικώτερα τοῦ λαοῦ γιατί με θάση τὴν πείρα τοῦ πρώτου πενταετοῦς ἐπιβάλλεται στὸ νέο πεντάχρονο νὰ ὀργανωθῆ καλύτερα ἡ συνεργασία καὶ ὁ συντονισμὸς τῶν ἐνεργειῶν μας.

Χαιρετίζουμε τὴν σύσταση τῶν μιχτῶν ἐπιτροπῶν ἀπὸ Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐκπροσώπους ὀργανώσεων ποὺ ἐπεξεργάστηκαν τοὺς στόχους καὶ συζήτησαν τὸ δεύτερο πενταετὲς σχέδιο. Προτείνουμε ὅπως οἱ Ἐπιτροπὲς αὐτὲς γίνουν μόνιμες στὸ κάθε Ὑπουργεῖο γιὰ νὰ παρακολουθοῦν, νὰ βοηθοῦν καὶ νὰ συντονίζουν τὰς προσπάθειες γιὰ τὴν ἐχτέλεση τῶν ἔργων ἀνάπτυξης μεταξὺ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ τοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. Σολομίδης ἀνεφέρθη στὴν ὁμιλίαν του ὅτι ἡ Κυβέρνηση μελετᾷ καὶ θὰ προτείνῃ τὴν μείωση τοῦ φόρου εἰσοδήματος.

Ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ μείωση γιὰ νὰ ἀνακουφισθοῦν ἀπὸ τὸ θῆρος τοῦ φόρου εἰσοδήματος τὰ ἐργατο-ὑπαλληλικά, τὰ μεσαία καὶ τὰ ἀγροτικά στρώματα ποὺ τὸ εἰσόδημά τους δὲν εἶναι μεγάλο καὶ τελευταία πλήγηκε καὶ ἀπὸ τὴν ἀνοδο τῶν τιμῶν μετὰ τὴν ὑποτίμηση τῆς λίρας.

Σχετικὰ μετὰ τοὺς ἔμμεσους φόρους ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐδήλωσε ὅτι μελετῶνται οἱ διάφοροι τύποι φόρων ἐπὶ τοῦ κύκλου ἐργασιῶν οἱ ὁποῖοι θὰ ἐφαρμοσθοῦν ἀπὸ τὸ 1968—1970 στὰς χῶρες τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς ἔτσι ποὺ νὰ μὴ εὑρεθοῦμε ἐχθεμιμένοι ἐὰν καὶ ὅταν ἀναλάβῃ ἡ Κύπρος τὴν βαθμιαία κατάργηση τοῦ δασμολογικοῦ τείχους καὶ τῆς φορολογικῆς ἐναρμονισέως μας μετὰ τὰς χῶρες τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς.

Σχετικὰ μετὰ τὸ ἴδιο πρόβλημα τῆς σύνδεσης τῆς Κύπρου μετὰ τὴν Κοινὴ Ἀγορὰ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνέφερε πρὸς τὸν ὁμιλίαν του ὅτι «αὐτὴ ἡ σύνδεσις τῆς Κύπρου ἐκρίθη ὅτι θὰ ἀποτελέσῃ φυσικὸν ἐπακόλουθον ἐὰν πραγματοποιηθῇ ἡ ἔνταξις εἰς αὐτὴν τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου». Καὶ τοῦτο συνεχίζει ὁ κ. Ὑπουργὸς «διότι δι' ἱστορικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς λόγους δικαιολογεῖται καὶ ἐπιβάλλεται ἡ διατήρησις καὶ ἐνίσχυσις τοῦ Κυπροβρετανικοῦ δεσμοῦ».

Ἀσφαλῶς πρέπει νὰ εὐχόμεσθε ὅσο τὸ δυνατό νὰ ἀποφευχθῇ ἢ νὰ καθυστερήσῃ ἡ σύνδεσις τῆς Ἀγγλίας μετὰ τὴν Κοινὴ Ἀγορὰ. Γιατὶ ὅταν θὰ γίνῃ ἡ σύνδεσις τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου μετὰ τὴν Κοινὴ Ἀγορὰ γιὰ μᾶς θὰ δημιουργηθοῦν τεράστια οἰκονομικὰ προβλήματα. Ἰδιαιτέρως θὰ δημιουργηθοῦν σοβαρὰ προβλήματα γιὰ τὴν τοποθέτηση τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων.

Ἐξάγουμε σήμερα στὴν Βρετανία τὸ 60% τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων ἀξίας περίπου 8 ἑκατομμυρίων λιρῶν.

Αὐτὲς οἱ ἐξαγωγὲς τῶν πατατῶν, καρτότων, σταφυλιῶν, κρασιῶν θὰ ἐπηρεαστοῦν σημαντικὰ γιατί μετὰ τὴν σύνδεσις τῆς Βρετανίας μετὰ τὴν Κοινὴ Ἀγορὰ θὰ καταργηθοῦν οἱ δασμοὶ προτίμησης καὶ οἱ πατάτες, τὰ καρτόττα, τὰ κρασιά καὶ τὰ σταφύλια καθὼς καὶ ἄλλα μας προϊόντα θὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ συναγωνίζονται τὰ ἴδια προϊόντα τῆς Ἰταλίας, Γαλλίας, Ἰσπανίας μετὰ πολὺ χαμηλότερο κόστος παραγωγῆς. Καὶ μπροστὰ σὲ ἕνα τέτοιο ἄνισο συναγωνισμό ἡ καταστροφὴ μας θὰ εἶναι βεβαία.

Είναι λοιπόν τεράστια τὰ προβλήματα πού θά δημιουργήση γιά τήν οικονομία μας ή σύνδεση τῆς Μ. Βρετανίας μέ τήν Κοινή Ἀγορά καί προτοῦ ἀποφασίσουμε τήν δική μας σύνδεση θά πρέπει νά τά μελετήσουμε ἀπό ὄλες τούς τές πλευρές, γιά νά θροῦμε τήν συμφερότερη ὁδὸ γιά τήν Κύπρο.

Δὲν συμφωνοῦμε μέ τόν κ. Ὑπουργό ὅτι ἡ ἔνταξις τῆς Κύπρου στή Κοινή Ἀγορά πρέπει νά ἀποτελέσῃ φυσικόν ἐπακόλουθον μετά τήν ἔνταξη τῆς Βρετανίας.

Πρέπει νά μελετηθῆ τὸ πρόβλημα ἀπὸ ὄλες του τές πλευρές. Ἡ ἀρχή πού πρέπει νά διέτῃ τήν δική μας πολιτική νά εἶναι ὅσο τὸ δυνατό ὄχι ἡ ἔνταξή μας στό ἓνα ἢ στό ἄλλο οἰκονομικὸ μπλόκ, ἀλλὰ ἡ οἰκονομικὴ συνεργασία μέ ὄλες τές χώρες ἔχοντας ὡς βάση τὸ ἀμοιβαῖο ὄφελος.

Ὁ κ. Ὑπουργός ἀνεφέρθη στήν ὁμίλια του ἐχτεταμένα στές προοπτικὲς ἀνάπτυξης τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας στὰ προσεχῆ πέντε χρόνια.

Συμφωνοῦμε μέ τές θέσεις πού ἀνέλυσε ὁ κ. Ὑπουργός γιά τήν ἐξυγίανση τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας, ἰδιαίτερα μέ τήν θέση νά γίνῃ ἡ οἰκονομία μας αὐτοδύναμος καί νά μὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἀσταθεῖς καί ἀδηλοὺς πόρους ὅπως τῶν στρατιωτικῶν θάσεων.

Ἡ μιὰ ἐπιδίωξη στό πενταετὲς ἀσφαλῶς πρέπει νά εἶναι ἡ ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας, ἡ αὐξηση τῆς παραγωγῆς καί τοῦ εἰσοδήματος.

Ὅμως ἡ ἄλλη ἐπιδίωξη τῆς Κυβέρνησης θά πρέπει νά εἶναι ἡ αὐξηση τοῦ εἰσοδήματος τῶν πτωχοτέρων τάξεων καί ἡ δικαιοτέρα κατανομή τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Στὸ πρῶτο πενταετὲς πετύχαμε ἓνα εἰσόδημα κατὰ μέσο ὄρο £250 κατὰ κεφαλὴν. Τώρα στό δεύτερο ἔχουμε στόχο τές £333.

Ἐνῶ ὅμως ὁ μέσος ὄρος σήμερα φτάνει τές £250 ἔχουμε περιοχὲς καί στρώματα ἐργαζομένων πού τὸ εἰσόδημά τους κατὰ κεφαλὴν κυμαίνεται μεταξὺ £50—£70.

Ὑπάρχει μεγάλη ἀνισότης καί διαφορά στό κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα.

Στὴν ἀγροτικὴ τάξη γιά παράδειγμα ἔχουμε τοὺς κλάδους τῶν ἀμπελοφυγῶν καί σιτοπαραγωγῶν πού γιά 15 τώρα χρόνια παραμένουν οἱ ἴδιες τιμές γιά τὰ προϊόντα τους, ἐνῶ αὐξήθηκε τὸ κόστος παραγωγῆς κατὰ 20—30% μέ φυσικὸ ἐπακόλουθο νά μειώνεται καί τὸ εἰσόδημά τους.

Ἐχουμε τές ὄρεινές περιοχὲς τῆς Τηλλυρίας, Μαραθάσας, Καρπασίας, Ἀκάμα καί ἄλλες μέ πενιχρὰ παραγωγή πού τὸ εἰσόδημα τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν δὲν ξεπερνᾷ κατὰ κεφαλὴ τές £50.

Νά ἀποτελέσῃ κύρια ἐπιδίωξη τοῦ νέου πενταετοῦς προγράμματος ἡ ἀνύψωση τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου καί τοῦ εἰσοδήματος αὐτῶν τῶν στρωμάτων καί περιοχῶν καί ἡ δικαιοτέρα κατανομή τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος μέσα στὸν λαό.

Ὁ κ. Ὑπουργός ἀνεφέρθη ἐχτεταμένα καί στό πρόβλημα τῆς ὑποτίμησης τῆς κυπριακῆς λίρας, παραθέτοντας ἐπιχειρήματα ὅτι δὲν ἦταν δυνατό ἀπὸ τῆς δικῆς μας πλευρᾶς νά μὴ ἀκολουθήσουμε τήν ὑποτίμηση τῆς στερλίνας.

Δὲν θά θίξω τές γενικώτερες ἐπιπτώσεις στήν κυπριακὴ οἰκονομία ἀπὸ τήν ὑποτίμηση τῆς κυπριακῆς λίρας. Θά ἀναφερθῶ στὰ προβλήματα πού δημιουργήθηκαν γιά τήν ἀγροτικὴ οἰκονομία.

Ἡ ὑποτίμηση τῆς λίρας μᾶς ἀνέβασε τές τιμές τῶν λιπασμάτων ἤδη στὰ 8% καί μέχρι τὸ φθινόπωρο ὑπολογίζεται νά ἀνέλθουν οἱ τιμές πέραν τῶν 18%. Ἀνέβησαν οἱ τιμές τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων καί ἐξαρτημάτων καί οἱ τιμές ἀρκετῶν γεωργικῶν φαρμάκων ἀπὸ 15—20%. Ἀνέβησαν οἱ τιμές τῶν ζωοτρο-

φών από 8—12%. 'Ανέβησαν οι τιμές των ειδών διατροφής του αγροτικού κόσμου. Αυτό σημαίνει ότι το κόστος παραγωγής των αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων θα ανέλθει φέτος μεταξύ 15—20%. Δημιουργείται ήδη ένα σοβαρό πρόβλημα τόσο για τα προϊόντα που εξάγουμε όσο και για τα προϊόντα που διατίθενται στην εσωτερική αγορά.

'Υπάρχουν και άλλα παρόμοια προβλήματα. 'Εμείς προτείνουμε άμεσα την εφαρμογή αγορανομικών μέτρων για τα είδη που προμηθεύεται ο αγροτικός κόσμος (γεωργικά μηχανήματα, εξαρτήματα, φάρμακα, ζωτροφές κλπ.).

Και για το γενικότερο πρόβλημα των επιπτώσεων της υποτίμησης της λίρας είσηγούμαστε την σύσταση μιστής 'Επιτροπής από Κυβερνητικούς και εκπροσώπους οργανώσεων, ή όποια επιτροπή να μελετήσει τα συγκεκριμένα μέτρα που πρέπει να πάρη η Κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της κατάστασης.

'Ο κ. 'Υπουργός όρθα ανέλυσε τους σκοπούς και τους στόχους σε σχέση με τα πεντάχρονα σχέδια και τους προϋπολογισμούς.

Θέλω σε σχέση με τους σκοπούς και τους στόχους του νέου πενταετούς προγράμματος να αναφερθώ με λίγα λόγια για τόν βασικό τομέα της γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Δεν χρειάζεται να τονισθῆ ὁ οὐσιώδης ρόλος τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας. Στὸ πενταετὲς πρόγραμμα 1962—1966 ἔγιναν ἀρκετὰ ἔργα ποὺ συνέβαλαν στὴν ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας.

Ὅμως χρειάζεται ἀκόμα πολλὰ νὰ γίνουν στὸν οὐσιώδη αὐτὸν τομέα.

'Ο οὐσιώδης αὐτὸς σκοπὸς στὴν γεωργία καὶ κτηνοτροφία πρέπει νὰ εἶναι ἡ αὐξησὴ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ αγροτικοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἀνύψωση τοῦ βιοτικού ἐπιπέδου τῶν ἀγροτῶν.

Γιὰ τὴν ἐπιτυχία αὐτοῦ τοῦ κύριου σκοποῦ θὰ πρέπει νὰ συμπεριληφθοῦν στὸ πενταετὲς πρόγραμμα οἱ πάρα κάτω στόχοι :

Πρῶτον.

Νὰ συνεχισθῆ ἡ κατασκευὴ μεγάλων καὶ μικρῶν ἀρδευτικῶν ἔργων. 'Ιδιαιτέρη νὰ δοθῆ προσοχὴ στὲς κρίσιμες περιοχὲς Ἀμμοχώστου, Μεσσαρίας, Κοκκινοχωριῶν, Μόρφου, Λαπήθου, Καραθᾶ.

Νὰ ἐφαρμοσθῆ ἐνιαίια ἐθνικὴ ὕδατικὴ πολιτικὴ μετὰ τὴν κατάργηση τῶν προνομίων καὶ γιὰ τὴν καλύτερη ἀξιοποίηση καὶ τὴν δικαιότερη κατανομὴ τῶν νερῶν.

Δεύτερον.

Νὰ δοθῆ ἡ Κυβερνητικὴ γῆ στοὺς δικαιούχους τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας. Ἡ γῆ αὐτὴ ἀνέρχεται στὲς 600—700 χιλιάδες σκάλες καὶ ἀρκετὰ καθυστέρησαν οἱ μελέτες καὶ τὰ σχέδια γιὰ τὴν διανομὴν τῆς.

Νὰ μελετηθῆ τὸ ὅλο πρόβλημα τῆς γῆς ποὺ ἀνήκει σὲ ἰδιῶτες μὴ καλλιεργητὲς καὶ ποὺ ἀνέρχεται στὲς 400.000 σκάλες.

Τρίτον.

Νὰ μελετηθῆ καὶ νὰ λυθῆ τὸ πρόβλημα τῶν αγροτικῶν πιστώσεων καὶ ἀγροτικῶν δανειῶν. Τὰ αγροτικὰ χρέη ξεπερνοῦν τὰ £15 ἑκατομμύρια καὶ τὰ 90% εἶναι θραχυπρόθεσμα. Πρέπει νὰ διατεθοῦν μεγαλύτερα ποσὰ γιὰ μακροπρόθεσμα δάνεια στοὺς ἀγρότες καὶ μετὰ χαμηλοῦς τόκους.

Τέταρτον.

Ἐπιβάλλεται νά λυθῆ τὸ πρόβλημα τῆς ἀσφάλειας τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς. Γιά 8 τώρα χρόνια μελετοῦμε τὴν Ἰδρυση ὀλοκληρωμένου Ταμείου Ἀσφαλείας τῶν Ἀγροτικῶν Προϊόντων καὶ ἀκόμα δὲν ἔχουμε προτάσεις γιὰ νά ἰδρυθῆ αὐτὸ τὸ Ταμεῖο.

Οἱ καταστροφές στὴν ἀγροτικὴ παραγωγή ἀπὸ τὲς θεομηνίες φτάνουν κάθε χρόνο τὰ 1—3 ἑκατομμύρια λίρες. Ἀποτελεῖ ἀπαραίτητη προϋπόθεση τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀγροτικοῦ εισοδήματος ἡ Ἰδρυση ὀλοκληρωμένου Ταμείου Ἀσφαλείας τῶν γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων.

Πέμπτον.

Ἡ ἐμπορία καὶ ἡ διάθεση τῶν ἀγροτικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων.

Καμιὰ ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας δὲν εἶναι δυνατὴ ἂν δὲν ἐξασφαλίση τὴν διάθεση τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς σὲ ἀμειπτικές τιμές.

Τὸ πρόβλημα εἶναι σοβαρὸ καὶ πολύπλευρο. Ἐπιβάλλεται νά ὑπάρξῃ συντονισμένο πρόγραμμα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραγωγή τῶν γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων, τὴν ἐλάττωση τοῦ κόστους καὶ τὴν ἐμπορία καὶ διάθεσή τους.

Αὐτὸς ὁ συντονισμὸς δὲν ὑπάρχει σήμερα, ἰδιαιτέρα ὅσον ἀφορᾷ τὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα. Ἀναπτύσσουμε τὴν κτηνοτροφικὴ παραγωγή, ὅμως ἔχουμε πρόβλημα στὴν διάθεση τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη εἰσάγουμε κάθε χρόνο κτηνοτροφικὰ προϊόντα ἀξίας πέραν τῶν 3 ἑκατομμυρίων λιρῶν. Αὐτὸ ὅμως ἀποτελεῖ ἀντίφαση. Ἐχουμε ἐπίσης πρόβλημα στὴν διάθεση τῶν καπνῶν μας. Ἐχουμε ἀπούλητα καπνὰ 2500 τόννους δηλ. τὴν παραγωγή δύο χρόνων. Φέτος παρουσιάστηκε ἐπίσης πρόβλημα οὐδὲ στὴν διάθεση τῶν φρούτων μας.

Ἐπιβάλλεται λοιπὸν νά ὑπάρξῃ Κυβερνητικὸς προγραμματισμὸς μὲ μακρόπνοο προοπτικὴ γιὰ τὴν διάθεση τῶν ἀγροτικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Τὰ Συμβούλια Πατατῶν καὶ Καρόττων μᾶς βοηθοῦν νά βροῦμε τοὺς καλύτερους τρόπους διάθεσης τῶν προϊόντων μας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὲς ἐπιχορηγήσεις τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν σταφυλιῶν ἐπιβάλλεται νά συνεχισθοῦν. Ὅ,τι πρέπει νά γίνῃ δὲν εἶναι ἡ περικοπὴ τῶν ἐπιχορηγήσεων ἀλλὰ ἡ αὐξηση τῶν τιμῶν τόσο τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων, ὅσο καὶ τῶν σιτηρῶν, γιὰτὶ ἀνέθηκε ἀρκετὰ τὸ κόστος παραγωγῆς.

Ἐκτον.

Ἡ ἐπὶ ἀνδρωση τῶν διαφόρων Τμημάτων μὲ περισσότερο εἰδικευμένο τεχνικὸ καὶ ἐπιστημονικὸ προσωπικὸ.

Ὁ ρόλος τῶν εἰδικῶν καὶ ἐπιστημόνων εἶναι τεράστιος γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ τόπου. Εἶναι σὲ πίστη τοῦ Τμήματος Γεωργίας καὶ Κτηνοτροφίας, γιὰτὶ μὲ ἓνα ὀλιγάριθμο προσωπικὸ πέτυχε τόσο σημαντικὰ ἀποτελέσματα στὸ πρῶτο πενταετὲς πρόγραμμα.

Ὅμως ἐξ αἰτίας τῆς ἑλλείψεως εἰδικῶν ἐπιστημόνων καὶ τεχνικῶν παρουσιάζονται ἑλλείψεις καὶ καθυστερήσεις σὲ πολλοὺς τομεῖς.

Δὲν μπορούμε γιὰ παράδειγμα νά ἀναπτύξουμε τὴν κτηνοτροφία μὲ 7 κτηνίατρος καὶ δύο ζωτέχνες γιὰ ὅλη τὴν Κύπρο. Οὔτε μπορούμε νά βοηθήσουμε τοὺς ἀγρότες στὰ ἀρδευτικὰ ἔργα ὅταν γιὰ ἓνα σχέδιο χρειάζομαστε πολλές φορές 2—3 χρόνια μελέτες γιὰ νά τὸ ἐτοιμάσουμε.

Χρειάζομαστε περισσότερο εἰδικευμένο ἐπιστημονικὸ καὶ τεχνικὸ προσωπικὸ γιὰ τοὺς τομεῖς τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας.

"Εβδομον.

Η αγροτική και κοινοτική ανάπτυξη.

Ασφαλώς έχουν γίνει αρκετά πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση. Ὅμως πολλὰ ἀκόμα ἐπιβάλλεται νὰ γίνουν. Περισσότερα ποσὰ θὰ πρέπει νὰ διατεθοῦν γιὰ τὸν ἐκσυγχρονισμό τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων. Πρέπει νὰ βοηθηθοῦν οἱ ἀγροτικές οἰκογένειες νὰ καλυτερεύσουν καὶ νὰ θελιώσουν τὰ σπίτια τους. Νὰ θελιωθοῦν οἱ ἀγροτικοὶ δρόμοι, οἱ λατρικές καὶ ὑγειονομικές ὑπηρεσίες πού σὲ πολλὰ χωριά εἶναι ἀνύπαρκτες, νὰ βοηθηθῇ γενικά ὁ ἀγροτικὸς κόσμος γιὰ νὰ θελιωθοῦν οἱ δύσκολες συνθήκες ζωῆς του γιὰ νὰ μὴ ἐγκαταλείπῃ τὴν ὕπαιθρο.

Αὐτὲς οἱ ἐπιδιώξεις πρέπει νὰ ἀποτελέσουν τοὺς στόχους τοῦ πενταετοῦς προγράμματος καὶ τῶν προϋπολογισμῶν ἀνάπτυξης γιὰ τοὺς βασικοὺς τομεῖς τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας καὶ γενικώτερα γιὰ τὴν αὐξηση τοῦ εἰσοδήματος τοῦ γεωργοκτηνοτροφικοῦ κόσμου.

Ὁ προϋπολογισμὸς ἀνάπτυξης πού συζητοῦμε εἶναι ὁ δεῦτερος τοῦ πενταετοῦς προγράμματος. Ἐχτιμοῦμε τὰ σημαντικὰ ποσὰ πού θὰ διατεθοῦν γιὰ ἔργα ἀνάπτυξης. Ἰδιαίτερα ἐχτιμοῦμε τὰ ποσὰ πού θὰ διατεθοῦν γιὰ τὰ νερά, τὴν γεωργία καὶ τὴν κτηνοτροφία. Πιστεύουμε ὅτι στὴ χρησιμοποίηση τῶν διαφόρων κονδυλίων θὰ πρέπει νὰ ἐπιδιώξουμε ὅπως κινήσομε γύρω ἀπὸ τοὺς βασικοὺς στόχους πού ἀναφέραμε.

Ἐπάρχουν βασικοὶ τομεῖς πού δὲν συμπεριλαμβάνουν κονδύλια στὸν φετεινὸ προϋπολογισμό ὅπως ὁ τομέας γιὰ τὴν ἴδρυση ὀλοκληρωμένου Ταμείου Ἀσφάλειας τῶν γεωργικῶν προϊόντων. Γιὰ τὸν τομέα τῶν ἀγροτικῶν πιστώσεων καὶ μακροπροθέσμων δανειῶν ἀναφέρονται τὰ ποσὰ τῶν 200.000 λιρῶν. Ἐπάρχουν ἤδη αἰτήσεις ἀγροτῶν γιὰ μακροπρόθεσμα δάνεια πού ξεπερνοῦν τὰ 3 ἑκατομμύρια λίρες.

Δὲν γίνεται ἐπίσης πρόνοια στὸν προϋπολογισμό γιὰ σχέδια διανομῆς τῆς Κυβερνητικῆς γῆς.

Στὸ κεφάλαιο γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν ὑδάτων τὸ ποσὸ τῶν 20 χιλιάδων λιρῶν γιὰ διασωληνώσεις πρὸς ἐξοικονόμηση νεροῦ εἶναι μικρὸ ποσὸ σὲ σύγκριση μὲ τὲς μεγάλες ἀνάγκες καὶ τὴ σημασία τοῦ προβλήματος.

Ἐπίσης τὸ ποσὸ τῶν £30.000 γιὰ διατρήσεις καὶ δοκιμαστικές ἀντλήσεις εἶναι ἐπίσης πολὺ μικρὸ. Στὰ περισσότερα χωριά, ἰδιαίτερα τῆς Μεσορίας καὶ τῆς Καρπασίας ὑπάρχουν αἰτήσεις γιὰ δοκιμαστικές διατρήσεις ἀπὸ 5-6 χρόνια πού ὡς τώρα δὲν ἱκανοποιήθησαν.

Γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀλιείας προχωροῦμε μὲ θραδὺ ρυθμὸ. Ἐχω ὑπ' ὄψη μου σχέδια γιὰ θελιώση μερικῶν λιμανιῶν γιὰ τοὺς ψαράδες πού γιὰ δυὸ χρόνια κάνουμε ἐπαναψηφίσεις, ὅπως τὸ λιμανάκι τῆς Γιαλούσας, πού ἀκόμα δὲν τὰ ἐχτελέσαμε.

Αὐτὲς εἶναι μερικές παρατηρήσεις μου ὅσον ἀφορᾷ τὸν φετεινὸ προϋπολογισμό ἀνάπτυξης, σχετικά μὲ τὴν γεωργία καὶ κτηνοτροφία. Ξανατονίζουμε ὅτι οἱ προϋπολογισμοὶ ἀνάπτυξης θὰ πρέπει νὰ κινοῦνται γύρω ἀπὸ τοὺς στόχους πού ἔχουμε προδιαγράψει γιὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ κύριος βασικὸς σκοπὸς τῆς αὐξησης τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Βάσος Λυσαρῖδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰς τὴν περιουσίην του ὁμιλίου ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀναφερόμενος στὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν καὶ τοὺς σκοποὺς

του σχεδίου, δήλωσε πώς «έν γενικαίς γραμμαίς δυνάμεθα νά εἴπωμεν ὅτι :

- (1) Ἡ διατήρησις ὑψηλοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως καί ἡ ἐξασφάλισις ὑψηλοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν
- (2) Ἡ ἀποφυγή τοῦ πληθωρισμοῦ καί ἡ πλήρης ἀπασχόλησις
- (3) Ἡ ὀρθολογιστικώτερα κατανομή τῶν διαθεσίμων πόρων τῆς οἰκονομίας καί ἡ δικαιότερα διανομή τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος,

θὰ ἀποτελέσουν τοὺς μεγάλους ἀντικειμενικοὺς στόχους τοῦ δευτέρου σχεδίου τῆς Κύπρου».

Εὕρισκόμαστε στὸν δεύτερο χρόνο τοῦ πενταετοῦς σχεδίου καί δυστυχῶς δέν ἔχομε ἀκόμα μπροστά μας ὀλοκληρωμένο αὐτὸ τὸ σχέδιο. Ἄν δεχθούμε πὼς ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως κάθε χρόνον ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο τμῆμα τοῦ σχεδίου καί ἀπὸ πλευρᾶς σκοπῶν καί ἀπὸ ἀποψῆς στόχων καί ἱεράρχησης, πρέπει νά παραδεχθούμε πὼς κάτι ἀνώμαλο ὑπάρχει σ' αὐτὴ τὴν παράλειψη.

Φοβοῦμαι πὼς ὁ σὲ στενὰ χρονικὰ πλαίσια Προϋπολογισμὸς πού ἔχομε μπροστά μας, ἡ ἔλλειψη ἐνδείξεων γιὰ μιὰ βασική, ριζοσπαστική, ἐπιστημονική μελέτη τῶν οἰκονομικοτεχνικῶν δυνατοτήτων καί ὀρισμένα σημεῖα τῆς ἀνάλυσης τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ δέν ἀποκλείουν ἀμφιβολίες γιὰ πρακτικὴ ἀξιοποίηση καί σχεδιοποίηση, γιὰ θεραπεία τῆς οἰκονομίας μας πάνω στὲς πιὸ πάνω θάσεις πού προδιαγράφηκαν περίου ἀπὸ τὸν ἐντιμον Ὑπουργόν. Ἀντίθετα, φοβοῦμαι πὼς ἔστω καί ἀπὸ λανθασμένη ἐκτίμησις τῶν οἰκονομικοπολιτικῶν δεδομένων ὑπάρχει φόβος ὄχι ἀπλῆς παρέκκλισης, ἀλλὰ γιὰ ἓνα διάστημα διαμετρικὰ ἀντίθετης πορείας σὰν καθοδηγητικὸ παράγοντα τῆς οἰκονομικῆς μας κοσμοθεωρίας. Εἶχε καί σὲ προηγούμενα χρόνια τονισθῆ ἀπὸ αὐτὸ τὸ θῆμα πὼς, γιὰ τὴν ὀρθὴ τοποθέτησις τῶν οἰκονομικῶν προοπτικῶν, μιὰ ὀλοκληρωμένη μελέτη τῶν πλουτοπαραγωγικῶν μας δυνατοτήτων σὲ συνάρτησις μὲ τίς ἐξωτερικὲς ἀξομειωτικὲς ἐπιδράσεις καί τὸ ἐπίπεδο τῆς τεχνολογικῆς μας ἀνάπτυξης ἦσαν καί εἶναι ἀπαραίτητα.

Μιὰ μελέτη πού νά τοποθετῆ οἰκονομικὰ τὴν Κύπρο μέσα στὲς διεθνεῖς καί τὲς τοπικὲς δυνατότητες. Πού νά περικλείη τὲς προοπτικὲς ἀνάπτυξης τῶν παραγωγικῶν μας πόρων πρὸς κατευθύνσεις ἀπορροφήσιμες ἀπὸ τὴν διεθνή ζήτησι καί ἔτσι νά ἔχη τὴν παράλληλη ἐπίδρασή της στὴν σχεδιασμένη αὐξηση τῆς παραγωγικότητάς μας. Πού νά καθορίζη τὲς δυνατότητες τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς καί τίς δυνατότητες τῆς θιώσιμης καί οἰκονομικὰ συμφέρουσας βιομηχανικῆς ἀνάπτυξης. Πού νά καθορίζη ἐμπορικὴ πολιτικὴ πού νά ὑπηρετῆ αὐτοὺς τοὺς σκοποὺς καί πού νά στηρίζεται πάνω σὲ ἀναλυτικὴ διερεύνησις τῶν οὐσιαστικῶν ἀναγκαιοτήτων, ἐσωτερικῶν καί ἐξωτερικῶν. Δυστυχῶς θὰ πρέπει νά παρατηρήσω ὅτι σὲ ὄλους αὐτοὺς τοὺς τομεῖς ὑπάρχει ἔλλειψη πραγματικοῦ προγραμματισμοῦ πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνσι.

Ἄναφορικῶς μὲ τὴν βιομηχανίαν δέν ὑπάρχει ἀκόμα ἡ κατευθυντήρια γραμμὴ ὅτι ἡ βιομηχανία θὰ πρέπει τότε μόνον νά ἐνθαρρύνεται καί νομοθετικὰ νά προστατεύεται ἀπὸ τὸ κράτος ὅταν στηρίζεται εἴτε ἐπὶ πρώτων ὑλῶν ἐντοπίως παραγομένων, καί μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἀξιοποίησις αὐτῶν τῶν πρώτων ὑλῶν νά συντείνῃ ὥστε νά αὐξάνεται πραγματικὰ ἡ παραγωγικότης καί τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν παραγωγικῶν τάξεων, ἢ τοῦλάχιστον ὅταν αὐτὲς οἱ βιομηχανίαις εἰσάγουν μὲν πρώτες ὕλες ἀλλὰ τὸ ἐργατικὸν δυναμικὸν τὸ ὁποῖον χρειάζεται διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν πρώτων ὑλῶν ἀποτελεῖ ἓνα μέγαλον ποσοστὸν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς οὕτως ὥστε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον νά λύωμεν τοῦλάχιστον τὸ θέμα τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Μόνον ὑπὸ αὐτάς τὰς προϋποθέσεις νοεῖται ἐνθάρρυνσις καί νομοθετικὴ κατοχύρωσις τῆς βιομηχανίας.

Ἐπίσης θὰ πρέπει νά πῶ ὅτι δέν ὑπάρχει ἀκόμα προγραμματισμένη μελέτη εἰς τὸ νά ἀξιοποιηθῶν ποῖες εἶναι οἱ ἀγροτοκτηνοτροφικὲς μας δυνατότητες καί ποῖες εἶναι οἱ ἐμπορικὲς μας ἀγροτοκτηνοτροφικὲς δυνατότητες οὕτως ὥστε

έπιστημονικά και μελετημένα και με νομοθετικά μέτρα να στρέψωμεν τὴν ἀγροτοκτηνοτροφικὴν μας παραγωγὴν πρὸς ἐκείνας τὰς κατευθύνσεις οἱ ὁποῖες πράγματι διαγιγνώσκωμεν ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἀπορροφηθοῦν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν. Ἀπεναντίας ὡς τώρα γίνεται πολλὰς φορές ἐνθάρρυνσις παρασιτικῶν, θὰ ἔλεγα, τρόπων καλύψεως τῆς ἀγροτοκτηνοτροφικῆς μας παραγωγῆς ἐνῶ ὑπάρχουν πραγματικοὶ κλάδοι οἱ ὁποῖοι θὰ μπορούσαν νὰ ἀποθοῦν παραγωγοὶ ἐξαγωγίμων προϊόντων.

Μὲ κύριους παραγωγικοὺς πόρους τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν καὶ τὰ μεταλλεῖα καὶ μὲ τὶς βιομηχανικὰς δυνατότητες περιορισμένες στὰ πλαίσια μιᾶς στενῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς διὰ προϊόντα πού δὲν εἶναι σὲ ἐπίπεδο συναγωνισμοῦ στὴν διεθνή ἀγορὰ καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐλάχιστες βιομηχανίες ἀπὸ τὰς δικῆς μας εἶναι δυνατόν νὰ παράξουν προϊόντα τὰ ὁποῖα εἶναι συναγωνίσιμα εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν ἐκτὸς ἀπὸ προϊόντα τῶν ὁποίων οἱ πρῶτες ὕλες παράγονται εἰς τὸν τόπον μας καὶ πού ἀντιπροσωπεύουν 17% τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος, δηλαδή ἢ βιομηχανία, ἢ οἰκονομία μας θὰ ἔπρεπε νὰ στραφῆ πρὸς ἀξιοποίηση αὐτῶν τῶν πηγῶν. Μὰ ἀξιοποίηση χωρὶς ταυτόχρονη ἐξασφάλιση ἀγορῶν εἶναι αὐτοπεριοριστική. Γιὰ τὴν αὐξηση τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς χρειάζεται πολιτικὴ ἐνθάρρυνσις τῆς γεωροκτηνοτροφικῆς τάξης. Μὲ κατοχὴ τῆς γῆς, μὲ τὸ νερὸ νὰ ἀνήκῃ εἰς τοὺς καλλιεργητὰς, μὲ ἀνύψωση τοῦ βιοτικοῦ τους ἐπίπεδου, μὲ καταστολὴ τῶν παρασιτικῶν ἐνδιαμέσων στρωμάτων πού ὑποβιάζουν ἀπὸ τὴν μιὰ τὸ γεωροκτηνοτροφικὸ εἰσόδημα καὶ ἀνεβάζουν τὰ ἔξοδα τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ, μὲ ἐνθάρρυνση τῶν ἐπιτροπῶν αὐτοδιαχείρισης τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων, μὲ νομοθετικὴ προστασία τῆς κτηνοτροφίας καὶ δημιουργία ὀργανισμῶν συλλογῆς καὶ διάθεσης αὐτῶν τῶν προϊόντων.

Ἐπανελημμένα ἀπὸ αὐτὸ τὸ θῆμα ἐτονίσθη ὅτι ὑπάρχουν νομοθετικά μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ μπορούσαν πράγματι νὰ θεραπεύσουν αὐτὴν τὴν κατάστασιν. Π.χ. μιὰ ἐπιβολὴ φόρου διὰ τὴν κατοχὴν γῆς εἰς τοὺς μὴ καλλιεργητὰς ἢ ὁποῖα νὰ αὐξάνῃ γεωμετρικῶς ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τῆς κατεχομένης γῆς θὰ ἦτο ἓνα μέτρον ἀρκετὰ ἱκανοποιητικόν διὰ νὰ ἐξαναγκάσῃ τοὺς κατόχους γῆς οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνήκουν εἰς τὰ καλλιεργητικὰ στρώματα νὰ ἐπαναπωλήσουν τὴν γῆν τους εἰς τοὺς γεωργοὺς, οἱ ὁποῖοι ἀπαλλαγμένοι φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀγοράσουν αὐτὴν τὴν γῆν. Τὸ ἴδιον ἰσχύει διὰ τὸ νερόν. Δὲν εἶναι δυνατόν τὰ περιοριστικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ζητοῦμεν νὰ ἐφαρμόσωμεν γιὰ τὸ νερόν νὰ γίνον ἀποδεκτὰ ἀπὸ τὰς παραγωγικὰς τάξεις ὅταν οἱ παραγωγικὰς τάξεις εὐρίσκουν ὅτι ἐνῶ ὀμιλοῦμεν περὶ ἐλλείψεως νεροῦ ἐν τούτοις τὴν ἴδιαν στιγμὴν ἐπιτρέπομεν τὴν χρησιμοποίησιν νεροῦ ἀπὸ τάξεις καὶ άτομα τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν εἰς τὴν οὐσίαν μὲ τὰ καλλιεργητικὰ στρώματα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Ἐάν ἐφαρμοσθῇ αὕτη ἡ πολιτικὴ ὄχι μονάχα θὰ ἀποφύγωμεν τὰς τεράστιες εἰσαγωγὰς ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν ἐξοικονομώντας κολοσσιαῖα ἀποθέματα ξένου συναλλάγματος ἀλλὰ μὲ τὴν κατάλληλον πολιτικὴν θὰ ἀποθοῦμεν ἐξαγωγεῖς σὲ πολλοὺς τώρα ἰσοζυγικὰ ἀρνητικοὺς τομεῖς καὶ θὰ ἐλαττώσωμε ταυτόχρονα κατὰ πολὺ τὸ παθητικὸ τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου. Κλασσικὸ παράδειγμα εἶναι τὰ κρέατα. Ἐάν ἐφαρμοσθῇ μιὰ σωστὴ νομοθετικὴ πράξις ὅσον ἀφορᾷ τὴν συλλογὴν καὶ τὴν διάθεσιν τῶν κρεάτων, ἐάν ἐνθαρρυνθοῦν οἱ κτηνοτρόφοι ὅτι οἱ τιμὲς πωλήσεως θὰ εἶναι πράγματι ἐξασφαλισμένες, λογικῆς, ἐπὶ τῆ θάσει τοῦ κόστους παραγωγῆς, τότε καὶ ἂν ἀπλῶς ἀλλάξῃ ἡ τακτικὴ τοῦ νὰ σφάζονται τὰ ἀρνιά ὅταν ἀκόμη εἶναι σὲ πολὺ μικρὰν ἡλικίαν καὶ ὅταν εἶναι ἀκόμα δύο ἢ τρεῖς ὀκτάδες, εἶναι μόνον αὐτὸ τὸ μέτρον ἀρκετὸν ὄχι μόνον γιὰ νὰ καλύψῃ τὰς ἀνάγκας τῆς Κυπριακῆς ἀγορᾶς σὲ κρέατα ἀλλὰ νὰ τὰς ὑπερκαλύψῃ καὶ νὰ ἀποθοῦμεν χώρα ἐξαγωγῆς κρεάτων. Ἐν τούτοις δὲν χρειάζεται νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι ἑκατομμύρια λίρες σπαταλῶνται διὰ τὴν εἰσαγωγὴν κρεάτων ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν. Ἐπειδὴ ἐπανελημμένα ἀσχολήθηκα μ' αὐτὸ τὸ θέμα ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἴδιο θῆμα—χωρὶς δυστυχῶς ὡς τώρα χρήσιμο ἀποτέλεσμα—δὲν θὰ ἀπασχολήσω τὴν Βουλὴν λεπτομερειακά. Θὰ ἤθελα μόνον νὰ πῶ πῶς πέρα ἀπὸ

τόν έλεγχο τών πλουτοπαραγωγικών πόρων από τόν λαό, χωρίς αλλαγήν τής έμπορικῆς μας πολιτικῆς—καί αυτό συνδέεται άμεσα με τήν υποτίμηση τής λίρας—είναι άδύνατον όποιοδήποτε άποτέλεσμα πρὸς αὐτήν τήν κατεύθυνση.

“Έχομε τώρα τρεῖς έμπορικῆς πολιτικῆς. Ὑπάρχει μιὰ σχετικῆ ἀναρχία στήν ἀντιμετώπιση αὐτοῦ τοῦ θέματος· τές τρεῖς έννοῶ, ἐφ’ ἐνός μὲν πρὸς τήν κοινοπολιτειακὴν ἀγοράν, τήν ἐλευθέρην ἀγοράν καί τήν ἀγοράν με τές διμερεῖς συμβάσεις. Ἡ πολιτικὴ εισαγωγῶν θάταν, καί πρέπει νάναί, τέτοια πού νά διευκολύνη τίς ἐξαγωγές μας καί τήν αὐξηση τῶν παραγωγικών μας δυνατοτήτων. Γι’ αὐτὸ θάπρεπε νά ένθαρρύνωμεν εισαγωγές ἀπὸ χῶρες πού εἶναι πρόθυμες καί ικανές νά ἀπορροφήσουν τὰ ἐξαγωγίμα προϊόντα μας. “Όταν ὁμως γιά ὠρισμένες χῶρες καθορίσουμε ἐλεύθερον εισαγωγικὸ κύκλο, χωρίς ὑποχρέωση ἀπορρόφησης δικῶν μας προϊόντων, δημιουργοῦμεν κορεσμό τῆς ἐσωτερικῆς μας ἀγορᾶς καί ἀδυναμία τοποθέτησης βιομηχανικῶν προϊόντων ἀπὸ χῶρες πού θάταν πρόθυμες νά ἀπορροφήσουν ἀνάλογη ποσότητα ἐξαγωγίμων προϊόντων ἀπὸ τήν Κύπρο. Ἡ υποτίμηση τῆς λίρας ἐπαυξάνει αὐτοῦς τοὺς κινδύνους. Διότι ὡς ὅτου καλυφθῆ, καί θά καλυφθῆ κάποτε δυστυχῶς ἡ υποτίμηση ἀπὸ τήν αὐξηση τῶν τιμῶν στήν Βρεττανικὴν ἀγορά, εἶναι φυσικὸ ὅτι τὰ προϊόντα τὰ βιομηχανικὰ τὰ ὁποῖα θά εἰσάγονται ἀπὸ χῶρες οἱ ὁποῖες ἔχουν ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά τους, θά εἶναι εὐκολώτερον νά τοποθετηθοῦν εἰς τήν Κυπριακὴν ἀγοράν. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι θά γίνεται ἀκόμα στενωτέρος ὁ κύκλος διὰ τές χῶρες ἐκεῖνες οἱ ὁποῖες θέλουν καί οἱ ὁποῖες δέν ἀνῆκουν εἰς τές χῶρες ἐκεῖνες οἱ ὁποῖες ὑπετίμησαν τὸ νόμισμα, καί οἱ ὁποῖες θέλουν νά εἰσάξουν εἰς τήν Κυπριακὴν βιομηχανία προϊόντα οὕτως ὥστε νά μπορέσουν καί αὐτῆς με τήν σειράν τους νά εἰσάξουν ἀπὸ τήν Κύπρον ἀγροτικά προϊόντα, θά εἶναι πολὺ δύσκολη αὐτὴ ἡ τοποθέτηση καί ἐπομένως τὰ ἀγροτικά μας προϊόντα θά δυσκολευθοῦν πολὺ νά εὑρουν ἀγορές πρὸς τές χῶρες οἱ ὁποῖες δέν ἔχουν ὑποτιμήσει σῆμερα τὸ νόμισμά τους. Καί αὐτὸς εἶναι ὁ βασικώτερος κίνδυνος τῆς υποτιμήσεως τῆς στερλίνας γιά τήν ἀγροτικὴ—γεωργοκτηνοτροφικὴ τάξη.

Ἡ υποτίμηση τῆς στερλίνας λοιπὸν ἀπὸ αὐτῆς τῆς πλευρᾶς ἀποτελεῖ ἀνασταλτικὸ παράγοντα αὐξησης τῶν παραγωγικῶν μας δυνατοτήτων. Πιὸ πέρα ἀκόμα ὁ μονόπλευρος ἢ ἐλαττωματικὸς προσανατολισμὸς τῆς οἰκονομίας μας εἶναι μοιραῖον νά ἐπηρεάζη τήν οὐσιαστικὴν μας ἐλευθερίαν καί τήν ἐξάσκηση ἀνεξάρτητης πολιτικῆς. Χρειαζέται οὐσιαστικὴ μελέτη, σχεδιοποίηση, νομοθετικὴ τοποθέτηση καί ἐπαναστατικὴ ἀλλαγή στήν πολιτικὴ μας γιά τοὺς πλουτοπαραγωγικοὺς πόρους καί τήν ἐμπορίαν των. Ἰσχύει ἀπόλυτα καί πάλιν τὸ ὅτι γιά τήν ὀρθολογιστικὴν ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας μας, οἱ πλουτοπαραγωγικοὶ πόροι πρέπει νά ἀνήκουν στὸν λαόν καί ἡ ἐμπορία νά ἐξασκῆται ἀπὸ τὸν λαό. Αὐτὸ θά ὠφελῆσθῃ στήν τελευταίαν ἀνάλυση ὅλα τὰ στρώματα καί τίς τάξεις τοῦ λαοῦ καί θά θεραπεύσῃ μόνιμα τὰ ὁποιαδήποτε ἀνησυχητικὰ σημεῖα τῆς οἰκονομικῆς μας προοπτικῆς.

Ἀναφορικὰ με τὸν δεύτερον πλουτοπαραγωγικὸν πόρον, τὰ μεταλλεῖα, δέν ἔχω πλέον καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι τελικὴ σύμφορος λύση εἶναι ἡ ἐθνικοποίηση αὐτοῦ τοῦ πόρου. Τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον καταφαίνεται εἰς τὸ ἐθνικὸν εἰσοδήμα—με τήν ἀφαίρεση τοῦ φόρου εἰσοδήματος καί τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ—ἐπανεξάγεται καί κακῶς ὑπολογίζεται στήν ὀλότητά του σάν τμήμα τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος (με τήν ἐξαίρεση φυσικὰ τῆς Ἑλληνικῆς Μεταλλευτικῆς Ἐταιρείας τῆς ὁποίας τὰ κέρδη παραμένουν εἰς τὸν τόπο). Γιά τές ξένες ἑταιρεῖες ὁμως αὐτὸ δέν ἰσχύει. Ἐπομένως εἶναι καί λανθασμένον ἀπὸ πλευρᾶς στατιστικῆς ἀλλὰ καί λανθασμένον ἐπὶ τῆ θάσει ἐκεῖνου τοῦ εἰσοδήματος νά δίνουμε εἰδικὰ προνόμια εἰς ἑταιρεῖες οἱ ὁποῖες ἐπανεξάγουν ὅλα τὰ κέρδη καί ἐξαντλοῦν τοὺς φυσικοὺς μας πλουτοπαραγωγικοὺς πόρους.

Γιά τήν ὀρθολογιστικώτερη κατανομὴ τῶν διαθέσιμων πόρων πού ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς στόχους τοὺς ὁποῖους ὁ έντιμος Ὑπουργὸς ἀνέφερε στήν περσινὴ του ὁμιλία καί τήν λογικώτερη διανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, δέν νομίζω

ὅτι ἄλλος στόχος μπορεῖ νὰ εἶναι παρὰ ἢ κατανομή τῶν διαθεσίμων πόρων στὸν λαὸ καὶ ἢ διανομή τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἀνάλογα μὲ τὴν κοινωνικὴ προσφορά. "Ἐστὶ διεγείρεται ἡ παραγωγικὴ ἀνάπτυξη τοῦ τόπου καὶ σταθεροποιεῖται ἡ κοινωνικὴ πρόοδος. "Ὅταν ἡ διανομή τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἶναι στὲς παραγωγικὲς τάξεις εἶναι φυσικὸ αὐτὸ νὰ ἀποτελεῖ διεγερτικὴ τάση γιὰ τὲς παραγωγικὲς τάξεις νὰ αὐξήσουν τὴν παραγωγή. "Ὅταν ὅμως ἡ κατανομή εἶναι ἀνώμαλος ὅπως εἶναι σήμερα, εἶναι φυσικὸν νὰ μὴν ὑπάρχη ἐλατήριο γιὰ τὲς παραγωγικὲς τάξεις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Ἐπαναλαμβάνω πὼς ὁ σημερινὸς Προϋπολογισμὸς δὲν ἐπιτρέπει διάγνωση ἀν' αὐτοὶ οἱ στόχοι ἐξυπηρετοῦνται ὀλοκληρωμένα. Δὲν διαθλέπω, τοῦλάχιστον μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα, προσπάθειαν ἐπιναποροφῶρας τῆς γῆς στοὺς καλλιεργητὲς, θλέπω ἀκόμα τοὺς ὑδάτινους πόρους νὰ ἀποτελοῦν μέθοδον πλουτισμοῦ τάξεων ἀσχετων μὲ τὴν γεωργικὴ παραγωγή, θλέπω ἀκόμα λανθασμένη ἐμποροοικονομικὴ προοπτικὴ χωρὶς ἀμφίδρομη συναλλαγὴ. Μερικὲς κοινοπολιτειακὲς χῶρες δὲν μᾶς δίδουν ἀνάλογη μὲ τὴν δικὴν μας δασμολογικὴ μεταχείριση. Στὸν τομέα τῆς ἐμπορίας σημειώθηκαν σημαντικὰ ἐποικοδομητικὰ θήματα μὲ τὰ Συμβούλια Ἐμπορίας ποῦ ἐλέγχονται ἀπὸ τὶς παραγωγικὲς τάξεις.

Τόνισα καὶ σὲ προηγούμενες περιπτώσεις πὼς ἡ οἰκονομικὴ κατάσταση ἑνὸς τόπου εἶναι θαθεῖα συνυφασμένη μὲ τὴν πολιτικὴ. Πὼς αὐτὴ ἡ ἐξάρτηση εἶναι ἀμφίδρομη. Πὼς σωστὴ οἰκονομικὴ πολιτικὴ, μακρὰ ἀπὸ πολώσεις, βοηθᾷ εἰς τὴν ἀνεξαρτοποίησιν τῆς πολιτικῆς γιὰ τὶς γενικὲς προοπτικὲς, κρατῶντας ὅσο δὲν εἶναι ἀπὸ ἄλλη πλευρὰ δεσμευμένη, λεύτερη τὴν ἐξάσκηση τῶν ἀποφάσεων τοῦ λαοῦ. Μονόπλευρος προσανατολισμὸς σημαίνει ἡμιαποικιοποίησι. Μὲ ἀκόμα μεγαλύτερη πόλωση ὥστε ἡ οἰκονομία μας νὰ ἀποτελεῖ ἐξάρτημα καὶ δορυφόρο μιᾶς ἄλλης χώρας, καὶ νὰ ἀκολουθῇ ἀλληλουχικὰ τὴν συμπτωματολογία καὶ τὲς ἐπιπλοκὲς μιᾶς ξένης ἐξωτερικῆς οἰκονομίας, ὁ τόπος μας κινδυνεύει νὰ μετατραπῇ σὲ νεοαποικία.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι καταβάλλονταν καὶ καταβάλλονται ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση εἰλικρινεῖς προσπάθειες γιὰ θελίωση τῆς οἰκονομικῆς κατάστασης τοῦ τόπου. Καὶ ἔχει σημειωθῆ σημαντικὴ πρόοδος ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς ἐγκαθίδρυσης τῆς Δημοκρατίας. "Ὅμως ἴσως αὐτὸ δὲν θεραπεύει ριζικὰ. Χρειαζέται θαθεῖα, ριζοσπαστικὴ ἀλλαγὴ, ποῦ θὰ δώσῃ μόνιμη εὐεργετικὴ κατεύθυνση γιὰ λύση τῶν οἰκονομικοτεχνικῶν μας προβλημάτων.

Καὶ φέτος δυστυχῶς ἡ ἀνάλυση καὶ συζήτηση δὲν γίνεται μὲ θάση εὐρύτερες προοπτικὲς, ἀλλὰ πάνω στὴν στενὴ θάση τῶν ἐπὶ μέρους προτεινομένων, χωρὶς καμμιά δημιουργικὴ κριτικὴ, γιὰ ριζικὲς μεταρρυθμίσεις καὶ μετουσίωση τῆς οἰκονομικῆς μας τακτικῆς. Δὲν θὰ κουράσω μὲ ἀνάλυση δεδομένου ὅτι ὅσα ἐλέχθησαν στὴν περσινὴ ὁμιλίαν δὲν χρειάζονται δυστυχῶς ἀκόμα θασικὲς ἀλλαγές.

Στὴν περσινὴ ἀνάλυση τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ γινόταν νύξη γιὰ μοντερνοποίηση τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς καὶ ἀναφορὰ στὸν φόρον κύκλου ἐργασιῶν καὶ ὑπεραξίας. Πιὸ πέρα δηλωνόταν πὼς τὸ φορολογικὸν καθεστῶς παρέμεινεν ἀπλοῦν καὶ θασιζόμενον ἐπὶ τοῦ φόρου εἰσοδήματος καὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ. Φέτος προγραμματίστηκε μείωσις εἰσαγωγικῶν δασμῶν καὶ ἐξαγγέλλεται μείωσις τοῦ συντελεστοῦ φόρου εἰσοδήματος. Πὼς θὰ καλυφθοῦν οἱ συνεχῶς αὐξανόμενες ἀνάγκες καὶ οἱ παραγωγικὲς ἐπενδύσεις ὅταν μάλιστα γίνεται προαγγελία ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον καὶ οἱ παραγωγικὲς ἐπενδύσεις νὰ αὐξηθοῦν καὶ τὰ ἀποθέματα νὰ μὴν ἐλαττωθοῦν ἐὰν θέλωμεν νὰ μὴν ἀντιμετωπίσωμεν νομισματικὴν ἀστάθειαν ἢ ὅποια αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν θὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν νομισματικὴν ἀστάθειαν ἄλλης χώρας οὔτε ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν ἄλλης χώρας ἀλλὰ θὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὲς δικῆς μας οἰκονομικὲς νομισματικὲς ἀνάγκες ; Ὑπάρχει θασικὸ πρακτικὸ σχέδιο ; Ξανατονίσαμεν τὴν ἀντίθεσίν μας στοὺς ἔμμεσους φόρους—μὲ ἐξαιρέσει τὰ εἶδη πολυτελείας ἢ ἡμιπολυτελείας—καὶ πι-

στεύομεν πώς έκτός αν ύπονοηται έξεύρεση πόρων με άμεση συμμετοχή τής Κυβέρνησης σέ παραγωγικούς τομείς ή με άλλους προοδευτικούς τρόπους πού νά έπιβαρύνουν κυρίως τήν πλούσια μερίδα του λαού, θάταν άντιλαϊκή ή στροφή πρὸς τοὺς έμμέσους φόρους. Δέν έχω ύπ' όψη μου αν ή Κυβέρνηση προτίθεται ή ίδια νά επενδύση κεφάλαια τά όποια άφ' ένός μέν νά είναι παραγωγικά δι' αύξησιν του έθνικού εισοδήματος, άφ' έτέρου νά αποδίδουν κέρδος εις τήν Κυβέρνησιν οὕτως ώστε μέρος τῶν προσόδων της νά προέρχεται από αυτά τά έργα. "Αν αυτός είναι ό σκοπός, προσωπικῶς είμαι πρόθυμος νά τόν επικροτήσω. "Όπως επίσης προσωπικῶς είμαι πρόθυμος νά επικροτήσω, όπως είπα, φόρους οί όποιοί νά στρέφονται πρὸς τά εϋπορα στρώματα. "Αν όμως ή έλάττωση τῶν εισοδημάτων μας θά πλήξη κυρίως τά λαϊκά στρώματα διά τής έπιβολής άλλων έμμέσων φόρων, πολύ φοβούμαι ότι αυτή ή πολιτική θά είναι λαυθασιμένη.

Συμφωνῶ με τόν κύριον Υπουργόν ότι ό Προϋπολογισμός άπεικονίζει τάς θραχυπροθέσμους επιδιώξεις και τήν ιεράρχηση τῶν άναγκῶν του έτους, θάταν όμως πιό σωστό αν αυτό αποτελούσε τμήμα ευρύτερης οικονομικής προοπτικής και προγραμματισμοῦ—πού έμείς τουλάχιστον δέν έχομεν ύπ' όψη μας—και καθρέπτην μιᾶς οικονομικής πολιτικής πού νά έδράζεται σέ ορθολογιστική κοσμοθεωρητική οικονομική βάση. "Ομολογῶ ότι δημιουργείται από τές δηλώσεις του έντίμου Υπουργοῦ ή έντύπωση κάπως άσυμβιβάστου μεταξύ άφ' ένός μέν άμεταθέτων επιδιώξεων τής φορολογικής μας πολιτικής και εισαγωγής ουσιαστικῶν φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων αί όποιαί θά έπηρεάσουν αισθητῶς τήν μελλοντικήν εξέλιξη του σκέλους έσοδων τῶν Προϋπολογισμῶν. "Ισως χρειάζεται διασάφηση και έρμηνεία. Μήπως σημαίνει άπλῶς φύσιν και προέλευσιν τῶν έσοδων και προοπτικήν καταναλωτικῶν δαπανῶν; Διότι αν αυτό συμβαίνει έγώ προσωπικῶς δέν θά είχα ένδοιασμούς. "Εάν όμως ή εξέλιξη του σκέλους έσοδων του Προϋπολογισμοῦ σημαίνει μείωσιν, τότε επαναλαμβάνω αυτά τά όποια και προηγουμένως είπα. Πῶς θά καλύψωμεν τάς παραγωγικάς μας επενδύσεις;

"Η έλλειψη κεντρικοῦ τραπεζιτικοῦ έλέγχου έξασθενίζει τήν επέμβασιν πάνω στες οικονομικές μας δυνατότητες, πού παραμένουν σχεδόν ανεξέλεγκτα στά χέρια τῶν τραπεζῶν πού μετατρέπηκαν στόν ρυθμιστικό παράγοντα τής οικονομίας του τόπου. Τό δέ άξιοπερίεργο είναι ότι τόσοσιν οί ξένες τράπεζες όσοσιν και ή Τράπεζα Κύπρου έξάγουν συνάλλαγμα στο έξωτερικό, ένῶ ταυτόχρονα κοπτόμεθα για προσέλευση ξένου κεφαλαίου για επενδυτικούς ή άλλους σκοπούς. Τά παραρτήματα τῶν ξένων τραπεζῶν υπερκαλύπτουν τίς χρηματικές τους άνάγκες από τοὺς Κυπρίους καταθέτες και έξάγουν τό περίσσευμα. "Η δέ Τράπεζα Κύπρου ύπολογίζεται ότι έχει εις τό έξωτερικόν κεφάλαια μεταξύ 12 και 15 έκατομμυρίων λιρῶν. Παράλληλα μιᾶ σιωπηρῆ συμφωνία έχει καθορίσει μίνιμουμ τραπεζικό τόκο τό 7,5%, ένῶ με διάφορες μεθόδους τό μάξιμουμ πολλές φορές υπερβαίνει τό νόμιμο. Χρειάζεται χαλύθδινος έλεγχος σ' αυτόν τόν τρομακτικά νευραλγικό τομέα και πιστεύω πώς ή ορθότερη πορεία είναι ή έναρξη μιᾶς προοπτικής με βάση μελλοντική έθνικοποίηση τῶν Τραπεζῶν ή τουλάχιστον πλήρη κεντρικόν έλεγχον. Δέν χρειάζεται νά σᾶς πῶ τί τρομακτικές είναι οί συνέπειες από τήν πολιτικήν τήν όποιαν προέγραψα. Τά Κυπριακά κεφάλαια έξάγονται εις τό έξωτερικόν και έμείς όποτεδήποτε θέλομεν νά δικαιολογήσομε οίανδήποτε πολιτικήν μας πράξιν ή όποια είναι άντίθετος πρὸς τό έθνικόν εισόδημα επικαλούμεθα τήν άναγκαιότητα προσελκύσεως κεφαλαίων από τό έξωτερικόν με δρους καμμιάν φοράν οί όποιοί είναι έπιζήμιοι διά τήν έθνικην οικονομίαν.

Θά σταθῶ σέ μιᾶ άλλη παράγραφο τῶν δηλώσεων του έντίμου κ. Υπουργοῦ πού αποτελοῦν απόσπασμα από δημοσίευμά του: «'Εάν ή φορολογική», λέει ό κ. Υπουργός, «και ή δημοσιονομική πολιτική τής Κυβερνήσεως έτεινεν εις τήν παραγωγικήν επένδυσιν τῶν δι' άναγκαστικής άπταμιεύσεως συμμαζευομένων κεφαλαίων τότε ή προτεινομένη αύξησις του συντελεστοῦ του φόρου εισοδήματος θά ήδύνατο νά αποτελέση θετικήν συμβολήν. "Αλλά εις περίοδον κεφαλαιο-

διαφυγής, αύξησης του φόρου εισοδήματος εάν και ἐφ' ὅσον μάλιστα συνοδεύεται ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τῶν μὴ παραγωγικῶν δαπανῶν τοῦ Κράτους, θὰ καταλήξῃ μοιραίως νὰ προκαλέσῃ τὴν παταγώδη ἀποτυχίαν τοῦ Πενταετοῦς Προγράμματος».

Αὐτὰ ἐλέγοντο πρὸ τοῦ πρώτου πενταετοῦς προγράμματος ἢ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐξαγγελίαν τοῦ πρώτου πενταετοῦς προγράμματος. Τὶ ἐμπόδιζε τότε καὶ τί ἐμποδίζει τώρα τὴν Κυβέρνηση νὰ διακόψῃ μὲ νομοθετικά μέτρα τὴν κεφαλαιοδιαφυγή; Στὴν περιοχὴ τῆς στερλίνας ἐλάχιστες χώρες ἐξασκοῦν πολιτικὴν ἀπόλυτης ἐλευθερίας διακίνησης τῶν κεφαλαίων. Καὶ ἂν ἡ πολιτικὴ τῆς φορολογικῆς ἐπεμβάσεως μὲ τὴν συμπύεση τῶν καταναλωτικῶν δαπανῶν ἐξασφάλισε τὴν χρηματοδότηση τῶν παραγωγικῶν ἔργων, μήπως τώρα δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη τέτοιας χρηματοδότησης ἢ ἐξευρέθησαν ἄλλοι πόροι ποῦ νὰ δικαιολογοῦν τὴν προαναγγελίαν μείωσης τῶν φορολογικῶν ἐσόδων;

Δὲν ἔχουμε ἐνδείξεις τί ὑπονοεῖται μὲ τὴν μείωση τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν. Εἶναι ἐπιθυμητὴ ἡ αὐξηση τοῦ μίνιμουμ φορολογουμένου γιὰ νὰ ἀπαλλάξῃ τὰ φτωχομεσαία στρώματα ἀπὸ ἀδικαιολόγητα φορολογικὰ βάρη. Ὅμως αὐτὸ δὲν ἰσχύει γιὰ ἄλλους συντελεστάς, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ὁποιαδήποτε ἀλλαγὴ συμβάλλῃ οὐσιαστικὰ στὴν βελτίωση τῶν ἐθνικῶν παραγωγικῶν πόρων. Τὸ μέτρον πρέπει νὰ ἐνισχυθῇ μὲ βασικὲς μεταρρυθμίσεις. Εἶναι ἀδιανόητο ἔτι τὰ πλουσιώτερα στρώματα συνεισφέρουν σχετικὰ σὲ ἄμεσους φόρους ποσὰ σημαντικὰ χαμηλότερα ἀπὸ τὰ ἐργοδοτούμενα στρώματα. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ φόρος εισοδήματος κυρίως στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἐργοδοτούμενων. Χρειάζεται βασικὴ ἀναδιάρθρωση τῶν τακτικῶν προσόδων καὶ ἰδιαίτερα ἀναφορικὰ μὲ φόρους ὑπεραξιῶν, κύκλου ἐργασιῶν καὶ μεθόδους ἐξαναγκασμοῦ παραγωγικῆς κινητοποίησης κεφαλαίων.

Συμφωνῶ ἀπόλυτα μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅτι ὀρθὸς προσανατολισμὸς δὲν εἶναι ἡ ἰσορροπία ἐσόδων—ἐξόδων, ἀλλὰ ἰσορροπία ἐσόδων—οικονομικῆς προοπτικῆς. Διότι ἰσορροπία ἐσόδων—ἐξόδων θὰ ἀπετέλῃ στατικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν οικονομικῶν προβλημάτων. Ἐνῶ πρέπει τὰ ἔσοδα νὰ εἶναι τέτοια ὥστε νὰ καλύπτουν τὰς προοδευτικὰς, γεωμετρικὰς, ἐπαυξητικὰς ἀναπτυξιακὰς προοπτικὰς.

Φοβοῦμαι ὅτι ἡ διαπίστωση ὅτι ἡ «ἀκόλουθηθεῖσα φορολογικὴ πολιτικὴ ἐπέτυχεν ἀκριθῶς, ὡς ὄλοι γνωρίζετε, ὥστε ὁ μὲν ἰδιωτικὸς τομεὺς νὰ ἀναπτυχθῇ ὅσον ποτὲ προηγουμένως καὶ ἀνενοχλήτως, ἡ δὲ ἐσωτερικὴ νομισματικὴ σταθερότης νὰ διαφυλαχθῇ καὶ οὕτω νὰ ἀποφευχθῇ ἡ ὑπονόμευσις τῶν κοινωνικῶν ὠφελημάτων τῶν εισοδηματικῶν ἀσθενεστέρων τάξεων τοῦ λαοῦ» δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν ὑποτίμησιν τῆς λίρας καὶ τὴν ὑπονόμευση τῶν κοινωνικῶν καὶ εισοδηματικῶν ὠφελημάτων τοῦ λαοῦ. Δὲν χρειάζεται νὰ πῶ ὅτι ἤδη ὑπάρχει αὐξηση τῶν τιμῶν καὶ ἐπομένως τυχόν σταθεροποίησις τῶν εισοδημάτων ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐλάττωσι, συναλλαγματικῶς, τῶν εισοδημάτων τοῦ λαοῦ. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ ὑπαρξὴ συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων ποῦ ἰσοδυναμοῦν μὲ εἰσαγωγὰς 13 μηνῶν, σωστὰ ἐρμηνεύθηκε ἀπὸ τὸν ἔντιμον κ. Ὑπουργὸν ὡς ἀπαγορευτικὸς παράγοντας ὑποτίμησις τῆς λίρας μὲ θάση τὴν ἐσωτερικὴν οικονομικὴν πραγματικότητα.

Εἶναι δύσκολο νὰ ἐρμηνευθῇ ἡ παράλληλος πορεία συσσώρευσης ἐπαρκῶν Κυπριακῶν χρηματικῶν πόρων καὶ ἡ πολιτικὴ προσέλευσις ξένων ἐπενδύσεων καὶ μάλιστα σὲ μονοπωλιακὰς ἀργιστὶ κερδοσκοπικὰ ἐξασφαλισμένους ἐπιχειρήσεις. Ἐνα παράδειγμα εἶναι καὶ τὸ διῶλιστήριον. Μήπως δὲν ὑπῆρχαν Κυπριακὰ κεφάλαια τὰ ὅποια ἦτο δυνατόν νὰ ἐπενδυθοῦν εἰς τὸ διῶλιστήριον καὶ ἦτο ἀνάγκη νὰ προβῶμεν εἰς συμφωνίαν μὲ ξένες ἐταιρεῖες μὲ ὄρους ἐντελῶς ἀπαράδεκτους γιὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν; Πολὺ περισσότερο μιὰ τέτοια ἐπιχείρησις εἶναι φυσικὸν ἐκ τῶν προτέρων νὰ προδιαγράψῃ κέρδη. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ἐπαναλαμβάνω πῶς εἶναι ἀδιανόητη ἡ πολιτικὴ τοποθέτησις τοπικοῦ ἢ τοπικῆς προέλευσης τραπεζιτικοῦ κεφαλαίου στὸ ἐξωτερικόν, κεφαλαίου ποῦ ἐπενδύεται ἀπὸ τοὺς καταθέτες μὲ σχετικὰ χαμηλὸ ἐπιτόκιο, καὶ ἡ παράλληλη πολιτικὴ διευ-

κολύνσεων ξένου κεφαλαίου, πέραν εκείνης που επιβάλλει η οικονομική μας πραγματικότητα.

Συμφωνῶ ἀπόλυτα γιὰ μιὰ ἀνεξάρτητη, ὀρθολογιστική, ἀναπτυξιακή πολιτική, φοβοῦμαι ὅμως ὅτι ἡ πρόσδεση σὲ ξένες οἰκονομίες σὲ βαθμὸ πού ἡ οἰκονομία μας νὰ ἀντανაკλᾷ καὶ νὰ ἀποδέχεται ὡς ἐσωτερικές, ξένες οἰκονομικές—νομισματικές κρίσεις, ἀπεμπολεῖ αὐτὸ τὸ πλεονέκτημα καὶ προσδένει νεοαποικιακὰ τὴν οἰκονομία μας σὲ μιὰ ξένη οἰκονομία, τὴν Βρετανική.

Μὲ τίς μειώσεις τῶν δασμῶν πού ἀκολούθησαν τὴν ὑποτίμηση τῆς λίρας καὶ μὲ μειώσεις φορολογικῶν ἐσόδων, πῶς θὰ ἀκολουθηθῆ ἡ πολιτική πλεονασμάτων καὶ παραγωγικῶν ἐπενδύσεων, μὲ ἠύξημένον μάλιστα ἀριθμητικῶν συντελεστήν, δεδομένης τῆς ὑποτιμῆσεως; Δὲν χρειάζεται νὰ ἀναλύσω ὅτι χρειάζεται μεγαλύτερον ἀριθμητικῶς κεφάλαιον διὰ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν ἀναπτύξεως ἐφ' ὅσον ἔγινεν ἡ ὑποτίμηση τῆς λίρας. Δὲν εἶμαι ἐναντίον φορολογικῶν διευκολύνσεων ὅταν αὐτὸ συντελῆ στὴν γενικὴ ἀνοδο τῆς οἰκονομίας καὶ στὴν ἐνθάρρυνση παραγωγικῶν δυνατοτήτων. Γι' αὐτὸ ὅμως θὰ ἀσχοληθοῦμε ὅταν θὰ ἔχομε μπροστὰ μας τίς κυβερνητικές προτάσεις.

Δεδομένου ὅτι δὲν ὑπάρχει μπροστὰ μας μιὰ ὀλοκληρωμένη μελέτη καὶ ἔρευνα τῆς λειτουργίας τοῦ κυβερνητικοῦ μηχανισμοῦ, θάταν δύσκολο νὰ ἀνταποκριθοῦμε στὴν ἔκκληση γιὰ θελίωση τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἂν ὑπάρχῃ ἀνάγκη καὶ ἔνδειξη θελίωσης. Πιστεύω πῶς ὑπάρχουν τρωτὰ καὶ πῶς μιὰ συνεργασία μὲ τὴν ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. θάδιδε γόνιμα, χρήσιμα καὶ ἐποικοδομητικὰ ἀποτελέσματα πρὸς ὄφελος καὶ τοῦ κυβερνητικοῦ μηχανισμοῦ—ἄρα τοῦ λαοῦ—καὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Πρέπει νὰ προσεχθῆ τὸ γεγονός ὅτι σὲ ἀρκετές περιπτώσεις κονδύλια γιὰ ἔργα χρειάστηκε νὰ διπλασιασθοῦν ἢ νὰ τριπλασιασθοῦν. Πιστεύω ὅτι καθῆκον τῆς Βουλῆς σ' αὐτές τίς περιπτώσεις δὲν εἶναι ὁ ἀπλὸς λογιστικὸς ἔλεγχος, ἀλλὰ ἡ ἐξερεύνηση τῶν αἰτίων αὐτῆς τῆς διόγκωσης ἐξόδων, πολὺ περισσότερον πού πολλὰς φορές αὐτὰ τὰ ἔξοδα νὰ οἰκιοποιοῦνται ἐργοληπτικές ἐταιρεῖες. Ἡ Βουλὴ θὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ τί ὠδήγησεν εἰς αὐτὴν τὴν τρομακτικὰ ἠύξημένην δαπάνην. Ἦτο δικαιολογημένη καὶ ποῖα τὰ ἐλαττώματα τῆς ἀρχικῆς συμφωνίας;

Χαιρετίζομεν τὴν δήλωσιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ ὅτι ἡ δημοσία μας ὑπηρεσία περιέχει ἐξαιρετὸν ἀνθρώπινον ἑλικόν, τὸ ὅποιον δὲν πρέπει γιὰ λόγους οἰκονομικῆς φύσεως νὰ διαρρεῦσῃ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα. Ἀπαιτεῖτο καὶ πρὶν ἡ ἀναθεώρηση τῶν ἀπολαθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν μελῶν τῆς ἐκπαιδευτικῆς ὑπηρεσίας ἀλλὰ μὲ τὴν ὑποτίμηση τῆς λίρας αὐτὴ ἡ ἀναθεώρηση ἔγινε πιὸ ἐπιτακτική.

Ἀπὸ τὸ 1956 δὲν ἔγινε καμμιά ἀναπροσαρμογή. Αὐτὴ ἡ ἀναθεώρηση εἶναι λογικὸ νὰ ἐπεκταθῆ καὶ στὶς συντάξεις.

Ὁ θεσμὸς τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων εἶναι ἀπαράδεκτος, παράνομος καὶ ἀντικανονικός. Παρασιάζει τὸ μίνιμουμ ἐπίπεδον ἐργοδότησης καὶ δημιουργεῖ συνθήκες ἀνεξέλεγκτες πού ὑποθάλπου εὐνοιοκρατίαν. Ἀντιλαμβάνομαι πῶς ἡ συνδικαλιστικὴ ὀργάνωση Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἔχει ὑποβάλει συγκεκριμένον σχέδιον γιὰ τὸ στεγαστικὸ πού ἀνάμεσα στὰ ἄλλα ἐξαλείφει τὸ ἐπίδομα ἐνοικίου, δίνοντας μιὰ πιὸ ριζοσπαστικὴ λύση στὸ θέμα. Ἄν ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα, προσωπικὰ εἶμαι ἕτοιμος νὰ συμφωνήσω μὲ αὐτὴν τὴν εἰσήγησιν.

Τὸ σύστημα τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπίδοματος δὲν εἶναι οὔτε ἀρκετὸ οὔτε ἱκανοποιητικόν. Ὅπως ἐφαρμόζεται ἀδικεῖ τοὺς χαμηλότερα ἀμειβόμενους καὶ μεγαλώνει τὴν διαφορὰ ἀπολαθῶν, χωρὶς νὰ θεραπεύῃ τὴν ἀναγκαιότητα γιὰ τὴν ὅποια υἰοθετήθηκε. Δηλαδή ὁ ὑπάλληλος τῶν £100 ἢ £120 τὸν μῆνα ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔχῃ οἰκογένειαν, διότι αὐξήθηκαν αἱ βασικαὶ ἀνάγκαι τῆς ζωῆς παίρνει τιμαριθμικὸν ἐπίδομα ἐπὶ τῆ θάσει τοῦ μισθοῦ του. Ἐνας ὑπάλληλος τῶν £25 τὸν μῆνα καὶ ἂν ἔχῃ δεκαμελῆ οἰκογένειαν παίρνει καὶ πάλιν ποσοστιαίως ἐπὶ τῆ θάσει τοῦ μισθοῦ του, καὶ τὸ ἐπίδομα τὸ ὅποιον παίρνει εἶναι μηδαμινόν καὶ

ἀνεπαρκές νά καλύψη πραγματικά τές αὐξημένες βιοτικές ἀνάγκες, τόν αὐξημένον τιμαριθμικόν δείκτην ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει τήν καταβολήν τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος. Δι' αὐτό πιστεύω ὅτι εἶναι ἐντελῶς λανθασμένη αὐτή ἡ τακτική.

Ἐναφορικά μέ τήν δήλωση τοῦ Ὑπουργοῦ γιά τοὺς δύο Προϋπολογισμοὺς, νομίζω πῶς πρόκειται γιά παρεξήγηση, καί προσωπικά συμφωνῶ μαζί του πῶς ἡ ταυτόχρονη, ἡ ἔγκαιρη κατάθεση καί τῶν δύο Προϋπολογισμῶν λύει τὸ θέμα. Δέν νομίζω ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγήθησαν τήν ἐξειδίκευση ἐσόδων κατὰ φύσιν καί προέλευση καί τήν ἀνάλογον ἰσοσκέλιση, διότι αὐτὸ θά ἦτο ἀφέλεια. Ἦτο ἀδύνατον νά ἰσχυρισθοῦν οἱ Ἐπιτροπές ὅτι σκοπὸς ἦτο ἡ διὰ τῶν τελῶν τῶν ταχυδρομικῶν ἰσοσκέλιση τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ταχυδρομείων ἢ διὰ τῶν τελῶν τῶν ἱατρικῶν ἰσοσκέλιση τοῦ ἱατρικοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τῆς ὑποτίμησης τῆς λίρας εἶχα τήν εὐκαιρίαν νά ἀναλύσω τὰς ἀπόψεις μου ἔστω καί προκαταρκτικά στήν Βουλὴν καί θάχω καί πάλιν τήν εὐκαιρίαν στήν ad hoc Ἐπιτροπὴν. Δέν θά ἐπαναλάβω τις ἀπόψεις μου γιά τις ἐπιπτώσεις στίς δαπάνες, ἐξαγωγές, πληθωρισμό, ἀπώλεια ἀγορῶν καί εἰσοδήματος καί στένεμα τῶν προγραμμάτων ἀναπτύξεως, στές ἐπικίνδυνες ἐπιπτώσεις εἰς τοὺς ἐργαζομένους καί ἰδιαιτέρα εἰς τοὺς μισθωτοὺς. Θά σταθῶ μόνον πάνω σὲ μερικά ἀποσπάσματα τῶν δηλώσεων τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ.

Ἡ παρατήρησή του πῶς «τὸ μέλλον τῆς ἀξίας τῆς Κυπριακῆς λίρας ἐν σχέσει πρὸς τὴν στερλίαν δέν προδικάζεται λόγω τῆς ἤδη ἀποφασισθείσης ὑποτίμησης» δέν ἱκανοποιεῖ, δεδομένου ὅτι ἡ ὑποτίμηση κατὰ τὸν ἴδιον τὸν Ὑπουργὸν δέν ὑπαγορεύθηκε ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν μας πραγματικότητα, μὰ ἀπὸ λόγους συνάρτησης καί ἐξάρτησής μας ἀπὸ τὴν Βρετανικὴν οἰκονομία. Δεδομένου ὅτι οἱ λόγοι συνάρτησης καί ἐξάρτησης θά ἐπαυξάνωνται, διότι μέ τὴν ὑποτίμησην τῆς λίρας ἡ οἰκονομία μας ἀκόμη πῶς πολὺ θά στρέφεται, θά δεσμεύεται καί θά πολοῦται πρὸς τὴν οἰκονομίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἐν αὐτοῖς οἱ λόγοι, παρὰ τὴν ἐσωτερικὴν νομισματικὴν σταθερότητα, ὠδήγησαν εἰς τὴν ὑποτίμησην, τότε δύο φορές θά ὠδηγήσουν εἰς τὴν ὑποτίμησην σὲ περίπτωσιν ποῦ ἡ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ θά ἀποφασίσῃ νέαν ὑποτίμησην, δεδομένου ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν ἡ ἐξάρτηση καί ἡ συνάρτηση τῆς οἰκονομίας μας θά εἶναι ἀκόμα στενώτερη δεδομένου ὅτι κατὰ τὸν ἴδιον τὸν Ὑπουργόν, εἶναι μοιραῖον οἱ εἰσαγωγές μας νά προσανατολιζῶνται περισσότερο τῶρα, δεδομένης τῆς ὑποτίμησης, πρὸς τές ἀγορὰς ἀπὸ χῶρες οἱ ὁποῖες ἔχουν ἤδη ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά τους. Ἐπομένως ἀλληλουχικῶς θά πρέπει νά παραδεχθῶμεν ὅτι οἰαδήποτε ὑποτίμηση τῆς στερλίνας θά ἐπιφέρῃ ἀνάλογον ὑποτίμηση τῆς λίρας, ἄρα ἡ οἰκονομία μας οὐδέποτε θά ἀποθῆ ἀνεξάρτητη, ἄρα οὐδέποτε ἐμεῖς θά εἶναι ποτὲ δυνατόν νά ἰσχυρισθοῦμεν ὅτι ἐσπάσαμεν ὀλοκληρωτικῶς τὰ ἀποικιακὰ δεσμά. Πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἡ πῶς στενὴ πώλωση τῆς οἰκονομίας μας προδικάζει καί τὴν πώλωση τῆς γενικώτερης πολιτικῆς μας. Ἐπίσης πολὺ φοβοῦμαι ὅτι τὸ συμπέρασμα τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ ὅτι οὔτε ἐμπορικῶς οὔτε συναλλαγματικῶς ἐδικοιολογεῖτο αὐξηση τῶν τιμῶν τῶν ἐκ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου εἰσαγομένων προϊόντων ἦταν μιὰ ἀτυχῆς, κακὴ διαπίστωση ποῦ ἡ πραγματικότης διέψευσεν. Διότι τὸ ὅτι ἐλέχθη ὅτι προεβλέπετο ὅτι ἦτο δυνατόν αὐξηση νά ὑπάρξῃ ἀλλὰ ἐπὶ ἄλλων κριτηρίων δέν ἱκανοποιεῖ. Αὐτὸ ποῦ μᾶς ἐνδιαφέρει ἦτο ἂν θά ὑπῆρχεν αὐξηση ἢ ὄχι καί αὐτὸ θά ἦτο τὸ ἐπιχέριμα τοῦ κατὰ πόσον ἔπρεπε νά τεθῆ εἰς τὴν πλάστιγγα ὑπὲρ ἢ κατὰ τῆς ὑποτίμησης. Καμμιά ἀναφορὰ ἄλλωστε δέν γίνεται γιά αὐξηση τιμῶν γιά ἄλλους λόγους.

Τὸ μέτρο, ὅπως δηλώθηκε, εἶχε σκοπὸ τὴν ἐνθάρρυνση τῶν ἐξαγωγῶν καί τὴν ἀποθάρρυνση τῶν εἰσαγωγῶν. Δεδομένης τῆς πολὺ ἰσχυρῆς δυνατότητας σημαντικῆς αὐξησης τῆς βιομηχανικῆς ἀνάπτυξης σὲ πολλοὺς τομεῖς, δέν ἔχουν γιά τὴν ὥρα ὑποδηλωθῆ μέτρα ἀποθάρρυνσης τῶν εἰσαγωγῶν. Μιὰ δασμολογικὴ πολιτικὴ ἀποθάρρυνσης τῆς ἀλόγιστης εἰσαγωγῆς εἰδῶν πολυτελείας καί γεωργικῆς τροφικῶν καί βιομηχανικῶν εἰδῶν ποῦ παράγονται ἐπιτοπίως σὲ ἐπάρκεια καί μέ λογικὸ κόστος, θά μπορούσε πράγματι νά ἀποθῆ ἐπωφελῆς. Εἶναι γνωστὸ ὅτι σήμερα εἰσάγονται εἰς τὴν Κύπρον προϊόντα τὰ ὁποῖα συνα-

γωνίζονται τές παραγωγικές μας τάξεις. Θά μπορούσε αὐτό τὸ θέμα μιά γιά πάντα νά λυθῆ πρὸς ὄφελος καὶ αὐτῆς τούλάχιστον τῆς λανθασμένης κατ' ἐμὲ ἀποφάσεως.

Γιά τὴν διακίνησιν κεφαλαίων μίλησα προηγούμενα στὴν Βουλὴ : Θάθελα νά παρατηρήσω πὼς ἡ ὑποτίμησις καὶ ἡ παραμονὴ στὴν περιοχὴ τῆς στερλίνας εἶναι ἄσχετα ἐντελῶς θέματα. Γιά τὴν ἐκροὴν τοῦ κεφαλαίου μπορούσε καὶ ἔπρεπε νά παρθοῦν μέτρα. Ἄς μὴ ξεχνούμε καὶ πάλιν πὼς οἱ περισσότερες χώρες τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας δὲν ὑπετίμησαν τὸ νόμισμά τους καὶ εἶχαν ἀπὸ πρὶν καὶ ἔχουν καὶ τώρα περιορισμούς στὴν ἀνεξέλεγκτη διακίνησις κεφαλαίων. Ἡ ἀπώλεια τῆς χρηματαγορᾶς τοῦ Λονδίνου δὲν θά γινόταν ἄλλωστε, γιὰ τὴν ὥρα ἐμεῖς ἀποτελοῦμε τὸ χρηματοδοτικὸ σκέλος μὲ τές ἐξαγωγές τοῦ τραπεζιτικοῦ κεφαλαίου. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, πολλές χώρες καὶ τῆς Εὐρώπης παρά τοὺς συναλλαγματικούς ἐλέγχους, ἔχουν τεράστιο ἀριθμὸ ξένων ἐπενδύσεων. Στὴν δική μας περίπτωσις φαίνεται νά ὑπάρχη πληθώρα κεφαλαίου.

Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἀν δὲν ἀπατώμαι παρατήθηκε γιὰτί, ὅπως ὁ ἴδιος δήλωσε, εἶχε διαθεβαιώσει τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν ἄλλων Κοινοπολιτειακῶν χωρῶν πὼς δὲν ὑπῆρχε περίπτωσις ὑποτίμησις. Φυσικά δὲν γνωρίζω ποίας ἀπόψεως ἐξέφρασεν εἰς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν τῆς Κύπρου ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος.

Διαφωνῶ μὲ τὴν προδικαστικὴν δήλωσις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ γιά ἔνταξις στὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινὴν Ἀγορὰν καὶ τὴν διαπίστωσις ὅτι γιά ἱστορικούς λόγους—φαντάζομαι ὅτι ἐννοεῖ ἐμπορικά ἱστορικούς λόγους—ἐπιβάλλεται ἡ διατήρησις καὶ ἐνίσχυσις τοῦ Κυπροβρετανικοῦ δεσμοῦ. Διὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινὴν Ἀγορὰν ἀνέπτυξα τίς ἀπόψεις μου στὴν περυσινὴ μου ἀγόρευσις. Δὲν θά τις ἐπαναλάβω. Τονίζω πὼς ἡ δημιουργία κλειστῶν οἰκονομικοβιομηχανικῶν κύκλων τῶν ὑπερανενπτυγμένων χωρῶν δημιουργεῖ συνθήκας ἐξάρτησις καὶ προλεταριοποίησης τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξη χωρῶν πού ἀλόγιστα συνδέονται μὲ αὐτοὺς τοὺς κύκλους.

Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψη μου ὅλα τὰ δεδομένα καὶ τί ἀναποκρίνεται μὲ τὴν οὐσιαστικὴν πραγματικότητα, δεδομένου ὅτι ὑπῆρξαν δηλώσεις μὲ ἀντίθετη θάσις πρόσφατα. Πάντως χαιρετίζω μὲ ἐνθουσιασμὸν τὴν δήλωσις τοῦ Ὑπουργοῦ ὅτι αἱ Βρετανικαὶ Βάσεις δὲν ἀποτελοῦν πιά βασικὸ παράγοντα εὐσταθίας τῆς οἰκονομίας μας.

Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς ἀνάφερε πὼς τὸ ὕψος τῆς γενομένης ὑποτιμήσεως εἶναι τοιοῦτο ὥστε νά εἶναι δυνατὴ ἡ ἐξασφάλισις τῆς διατηρήσεως τῆς ἐξωτερικῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος καὶ τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῶν εἰσοδημάτων. Αὐτὸ φοβοῦμαι πὼς ἀποδείχθηκε κιόλας λανθασμένο. Ὑπῆρξε ἄνοδος τοῦ κόστους τῶν εἰσαγομένων πού τελικά θά ἐπιφέρῃ ὅπου δὲν ἐπέφερε ἀνάλογη αὐξήσις τοῦ κόστους τῶν ἐγχωρίως παραγομένων καὶ ἔτσι ἡ πραγματικὴ ἀξία τῶν εἰσοδημάτων ἐλαττώθηκε ἤδη.

Ἡ ἀγοραστικὴ ἀξία τῆς Κυπριακῆς λίρας ἔχει ἤδη ἐλαττωθῆ καὶ εἶναι φυσικὸ νά αὐξηθοῦν οἱ τιμές τῶν ἀγροτικῶν καὶ ἄλλων προϊόντων καὶ οἱ μισθωτοὶ νά ἀπαιτήσουν ἀναπροσαρμογὴ τῶν ἀπολαθῶν τους. Πρέπει σύντομα μὲ σύνεση νά ἀντιμετωπισθῆ τὸ θέμα τοῦ πληθωρισμοῦ.

Καὶ τώρα εἰς μερικά ἐπὶ μέρους θέματα :

Χρειαζεται ἀναδιάρθρωσις τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν. Ὑπάρχουν πολλές καθυστερήσεις εἰς αὐτὸν τὸν τομέα. Ὑπῆρξε θέμα εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξις τὸ ὁποῖον δὲν συνεζητήθη καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἴσως θά ἦτο εὐκαιρία νά ἀναπτύξη κανείς τὰς καθυστερήσεις ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος. Τὸ ἴδιο ἰσχύει γιά τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης τώρα μὲ τὴν δημιουργίαν νέων καταστάσεων μετὰ τὴν ἀποχώρησις τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων.

Γιὰ τοὺς ἡμικρατικούς ὀργανισμοὺς δημιουργήσαμε μίαν ad hoc Ἐπιτροπὴν. Πιστεύω πὼς σύντομα ἡ Ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον της, γιατί εἶναι ἀδιανόητο νὰ συνεχισθῇ ἡ σημερινὴ κατάστασις. Βασικοὶ πλουτοπαραγωγικοὶ πόροι δὲν ἐλέγχονται ἀπὸ τὸν λαό, καὶ ἄλλοι ὀργανισμοὶ δὲν ἐπιτελοῦν ὀρθολογιστικὰ τὸν προορισμὸν τοὺς σύμφωνα μὲ τὰς ἀπόψεις καὶ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ.

Θάθελα μὲ δυὸ λόγια νὰ ἀναφερθῶ καὶ στὸ θέμα τῶν ἱατρικῶν ὑπηρεσιῶν.

Εἶναι παραδεχτὸ πὼς οἱ ἱατρικὲς ὑπηρεσίαι χρειάζονται θαθεῖα ἀλλαγὴ. Σήμερα τὰ 70% τοῦ Κυπριακοῦ πληθυσμοῦ ἐξυπηρετοῦνται ἀπὸ τὴν κρατικὴ ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία πού χρησιμοποιεῖ ἕνα μικρὸ μόνον ποσοστὸ τοῦ ἱατρικοῦ δυναμικοῦ. Ἔτσι τὰ πάντα χωλαίνουν. Καὶ ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ λαοῦ, καὶ ἡ ἐπιθάρυσις τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ἡ εἰς θάρος τῶν πτωχῶν στρωμάτων ἐξυπηρέτησις μὴ δικαιουμένων καὶ ἡ ἐντελῶς ἀπαράδεκτη καταπόνησις τοῦ ἱατρικοῦ κλάδου μὲ ὑπερπασχόλησις γιὰ τὸν Κυβερνητικὸ τομέα. Δὲν θὰ ἀναφερθῶ σὲ λεπτομέρειαι, ἰδιαιτέρως ἀναφορικὰ μὲ τὰς λειτουργίας τῶν Νοσοκομείων, οικονομικὴ πολιτικὴ καὶ τὰ λοιπὰ. Δὲν χρειάζεται κανὲν νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐκεῖνο πού ἰσχύει γενικὰ γιὰ τὸν δημοσιούπαλληλικὸ κόσμον, ἰσχύει πῶς ἔντονα γιὰ τὸν ἱατρικὸν κλάδον πού ἐπενδύει κεφάλαια καὶ χρόνια ἐργάζεται χωρὶς χρονικοὺς περιορισμοὺς, ἔχει μέσον ὄρον ἡλικίας ἀρκετὰ χρόνια κάτω τοῦ μέσου καὶ ἀρχίζει τὴν ἐπαγγελματικὴν του καριέραν πολὺ ἀργά. Χρειάζεται ἀμεση ἀναδιάρθρωσις μισθῶν καὶ ὄρων. Σὰν τελικὸς στόχος θὰ πρέπει νὰ τίθεται ἕνα γενικὸν κρατικὸν σχέδιον ὑγείας. Εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ ἱατρικοῦ ἐπαγγέλματος τῆς Κύπρου, ὅτι εἶναι ἡ πρώτη φορὰ στὴν Παγκόσμιαν ἱστορίαν πού ὁ ἴδιος ὁ ἱατρικὸς κόσμος ὄχι ἀπλῶς ἀποδέχεται ἀλλὰ εἰσηγεῖται σχέδιον κρατικῶν ὑπηρεσιῶν προσαρμοσμένον εἰς τὴν Κυπριακὴν πραγματικότητά. Δὲν θὰ ἀπασχολήσω τὴν Βουλὴν ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ εἰδικοῦ θέματος δεδομένου ὅτι προτίθεμαι εἰς τὸν κατάλληλον χρόνον νὰ καταπιασθῶ διεξοδικὰ μὲ τὸ ἔδλον ζήτημα. Ἀναφορικὰ μὲ τὴν ἴδρυσιν τοῦ Νοσοκομείου γιὰ ἐξυπηρέτησις εἰδικῶν μόνον τομέων, νομίζω πὼς θάταν προτιμότερη ἡ σχεδιοποίησις πλήρους νοσοκομειακοῦ συγκροτήματος. Θὰ εἶναι οικονομικώτερη, πρακτικώτερη καὶ ἐπωφελέστερη. Θὰ πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι τὸ προβλεπόμενον ποσὸ γιὰ ἀνάπτυξιν σ' αὐτὸ τὸν τομέα τὸν ἱατρικὸν εἶναι κατὰ πολὺ χαμηλότερον τοῦ ὀλικοῦ ἀριθμοῦ ὅπως φαίνεται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν, γιατί ὑπάρχει ἕνας πολὺ μεγάλος ἀριθμὸς ἐπαναφηφίσεων.

Διὰ μερικὰ δευτερεύοντα θέματα θὰ ὁμιλήσω ὅταν θὰ συζητοῦμεν τὰ ἰδικὰ κεφάλαια.

Ἐντιμοὶ κ. Βουλευτές. Ὁ τόπος μας περνάει μιὰ πολιτικὴ κρίσιν. Μπαίνουμε σὲ μιὰ καινούργια φάσιν. Ἡ σωστὴ ἀξιολόγησις καὶ λύσις τῶν οικονομικῶν μας προβλημάτων, διευκολύνει τὸν χειρισμὸν τῶν γενικωτέρων μας θεμάτων. Σὲ λίγο ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ὁ Πρόεδρος Μακάριος, ἐνισχυμένος ἀπὸ τὴν καθολικὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ θὰ χωρήσῃ πρὸς μιὰ νέαν ἀγωνιστικὴν φάσιν. Ἡ ὀρθὴ ἀναγεννητικὴ λύσις αὐτῶν τῶν προβλημάτων θὰ διευκολύνῃ τὸ ἔργον Του.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρῦσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συναδέλφου. Δὲν προτίθεμαι νὰ ἀσχοληθῶ ἐπὶ πολλῶν ἐπὶ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἐγείρει φυσιολογικῶς ἡ συζήτησις τῶν δύο Προϋπολογισμῶν, διότι αὐτὰ ἀνεπτύχθησαν ἀπὸ ἄλλους συναδέλφους.

Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ συγκεντρωθῶ εἰδικώτερον ἐπὶ μερικῶν θεμάτων ἀφορῶντων τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἐκπολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν.

Ἐχει παρέλθει ἀρκετός χρόνος ἀφ' οὗτος εἰς τὴν Βουλὴν ἔχει συζητηθῆ διε-
ξοδικῶς τὸ ὅλον θέμα τῆς κυπριακῆς παιδείας, τῶν τάσεών της καὶ τῶν ἀναγκῶν
της.

Παρ' ὅλον ὅτι δὲν εἶχον τότε ληφθῆ συγκεκριμένοι τελικαὶ ἀποφάσεις, ἐν
τούτοις, τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς συζητήσεως ἦτο ἡ ὁμόφωνος ἐπιθυμία τοῦ Σώ-
ματος ὅπως ἡ παιδεία μας στραφῆ ἀποφασιστικῶς πρὸς κατευθύνσεις ἀνταποκρι-
νομένας πρὸς τὴν κυπριακὴν ζωὴν, οικονομίαν καὶ πραγματικότητα καὶ ὅπως
δοθῆ περισσότερα ἔμφασις εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν.

Τὸ ἴδιον τονίζουν εἰς τὰς Ἐκθέσεις τῶν αἰ Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Τὰ ἴδια εἶχον τότε τονίσει διὰ δηλώσεων οἱ ἔντιμοι Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν
καὶ Ἐργασίας.

Ἐπιπροσθέτως εἶχε τονισθῆ πανταχόθεν ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ὑπο-
χρεωτικῆς δωρεάν παιδείας οὕτως ὥστε νὰ ἀνέλθῃ εἰς ὀκτὼ τοῦλάχιστον ἔτη,
καθὼς καὶ ἡ ἀνάγκη νὰ τεθῆ τέρμα εἰς τὴν σημερινὴν κατάστασιν, ἡ ὁποία διὰ
τῶν Ἐσωτερικῶν Ταμείων καὶ ἄλλων ἐπιβαρύνσεων καθιστᾷ προβληματικὴν
τὴν συμπλήρωσιν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως σημαντικῆς μερίδος μαθητῶν.

Θὰ ἀνεμέναμεν, συνεπῶς, εἰς μίαν τόσο ἐνδελεχὴ ἀνάλυσιν τῶν οἰκονομικῶν
δεδομένων καὶ προοπτικῶν τῆς Κύπρου, ὡς ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς τὸ
Σῶμα ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, νὰ εὑρεθῆ καὶ μία θέσις διὰ τὸ ὅλον
θέμα τῆς παιδείας μας καὶ τῆς καταρτίσεως τοῦ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ τὸ ὁποῖον
θὰ κληθῆ νὰ ἐργασθῆ εἰς τὴν ἀναπτυσσομένην, ὡς ἐτονίσθη, οἰκονομίαν μας.

Ἡ παντελής ἔλλειψις ἀναφορᾶς εἰς τὸν ζωτικὸν αὐτὸν τομέα, ἀπὸ πλευρᾶς
προοπτικῆς, καθὼς καὶ ἡ ἔλλειψις ἀπὸ πλευρᾶς Προϋπολογισμῶν οἰασοδήποτε
ἐνδείξεως βασικῶν ἀλλαγῶν εἰς τὴν παιδείαν, ἀποδεικνύει ὅτι δυστυχῶς, εἰς τὸ
θέμα τοῦτο ἐξακολουθοῦμε νὰ μὴ διαπνεώμεθα ἀπὸ πνεῦμα ρεαλιστικὸν καὶ
δημιουργικόν.

Εὐθύνην διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο, διὰ νὰ εἴμεθα δίκαιοι, δὲν φέρει ἀπόλυτον ἡ
Κυβέρνησις, ἡ ὁποία, σὺν τοῖς ἄλλοις, εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ τὸ ἐκπαιδευ-
τικὸν χάος τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἐπελθοῦσα ἀνωμαλία.

Εὐθύνην φέρομεν καὶ ἡμεῖς διότι, ἀφοῦ συζητήσαμεν τὸ θέμα καὶ τὸ παρε-
πέμψαμεν εἰς Ἐπιτροπὴν πρὸς διαμόρφωσιν εἰσηγήσεων τὸ ἀφήσαμεν νὰ
ὕπνωτῃ καὶ δὴ εἰς στιγμὰς κατὰ τὰς ὁποίας ἐπεβάλλετο λήψις ἀποφάσεων.

Δὲν εἶναι ὁμως ἀργά, Κυβέρνησις καὶ Βουλὴ, νὰ θέσουν τέρμα εἰς αὐτὴν τὴν
κατάστασιν καὶ ἀποφασιστικῶς νὰ προβοῦν εἰς τὰ ἐπιβεβλημένα μέτρα, τῶν
ὁποίων ἡ ἀναγκαιότης εἶναι πλέον ἐμφανής.

Θὰ ἤθελα, ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, νὰ θίξω ἐν εἰδικῶν θέμα.

Ἐτονίσθη ἐπανειλημμένως ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως προσ-
κρούει, σὺν ἄλλοις, εἰς τὴν ἔλλειψιν εἰδικοῦ προσωπικοῦ καὶ δὴ εἰς τὴν ἀπώ-
λειάν του πρὸς ὄφελος τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως.

Μὲ χαρὰν μου ἤκουσα τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν νὰ τονίξῃ ὅτι
ἀπαιτεῖται καὶ ἀναζητεῖται νέα ἀντιμετώπισις ἣτις θὰ ἐπιτρέπῃ τὴν προσφορὰν
ἐλκυστικῶν ἀπολαβῶν εἰς τοὺς παρέχοντας ἱκανὰς ὑπηρεσίας, ἀναλόγως τῆς
ἀξίας των, τῆς φύσεως τῶν καθηκόντων των καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κράτους.
«Ἄλλοίμονον, τονίζει ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐὰν ἡ Δημοσία Ὑπηρεσία τῆς Κύπρου δὲν
συναγωνίζεται τὸν ἰδιωτικὸν τομέα εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν καλυτέρων στοι-
χείων τοῦ τόπου». Ἄλλοίμονον, πράγματι, διότι τοῦτο συμβαίνει σήμερον.

Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ ἀντιμετώπισις αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, κατόπιν
τῆς ἐπὶ τέλους ἐπισημάνσεώς του, δὲν θὰ βραδύνη, ἕως οὗ νὰ εἶναι ἀργά.

Παραλλήλως με τὸ θέμα τῆς Παιδείας, ἐγείρεται τὸ θέμα τῆς ἐκπολιτιστικῆς ἀναπτύξεως, τῆς ἀναπτύξεως δηλαδή εἰς τὸν ἄνθρωπον ὄλων ἐκείνων τῶν ἀξιῶν, αἱ ὁποῖαι συμβάλλουν εἰς τὴν καθολικὴν ἀνάπτυξιν του καὶ ἐν γένει εἰς τὴν πρόοδον καὶ εἰς τὸν πολιτισμόν. Ἄνευ αὐτῆς τῆς ἀναπτύξεως, ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος, τὴν ὁποῖαν τονίζει ὁ κ. Ὑπουργός, θὰ εἶναι ἔλλειπῆς καὶ ἀνισομερῆς.

Καὶ εἶναι, πράγματι, λυπηρὸν διότι διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἐνῶ συζητοῦμεν Προϋπολογισμοὺς ὕψους δεκάδων ἑκατομμυρίων λιρῶν, εὐρισκόμεθα καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι οὐδεμία οὐσιαστικὴ πρόβλεψις ὑπάρχει πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν.

Καὶ τοῦτο εἶναι ἀκόμη περισσότερον λυπηρὸν διότι παρατηρεῖται εἰς στιγμάς κατὰ τὰς ὁποίας, ὡς δὲν παραλείπει νὰ τονίξῃ συνεχῶς ὁ κ. Ὑπουργός, ἡ Κυπριακὴ οἰκονομία εὐρίσκεται εἰς ἄνοδον καὶ τὸ 1968 θὰ ἀποτελῇ τὸ ἔτος τῶν μεγαλύτερων ποτὲ δαπανῶν ἀναπτύξεως.

Καὶ ὅμως οὔτε κἀν τὰ ψυχία αὐτῶν τῶν μεγάλων δαπανῶν δὲν ἔθεωρήθη σκόπιμον νὰ δώσωμεν διὰ τὴν ἐκπολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ τοῦ λαοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ τόπου, ὁ ὁποῖος πράγματι διψᾷ καὶ ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ μίαν παρομοίαν ἀνάπτυξιν.

Ἡ Κύπρος σήμερον διαθέτει ἕνα πρώτης τάξεως δημοτικὸν θέατρον, δύο ἐξαίρετα ἀρχαῖα θέατρα, ἱκανώτατα θεατρικὰ στελέχη καὶ εἰς κάθε πόλιν διαθέτει καὶ μεγάλα θέατρα καὶ ἀρκετὸν θεατρόφιλον κοινόν.

Καὶ ὅμως δὲν διαθέτει Κρατικὴν Σκηνὴν καὶ οἱ ἠθοποιοὶ μας μαραίνονται καὶ χάνονται ἀλληλοσυναγωνιζόμενοι καὶ βιοπαλαίοντες.

Μερικαὶ δεκάδες χιλιάδες λιρῶν (ἀπὸ τὰς δεκάδας τὰ ἑκατομμύρια) θὰ ἦσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ δημιουργηθῇ εἰς τὴν Κύπρον καὶ Κρατικὴ Σκηνὴ καὶ μουσικὴ κίνησις με κρατικὴν ἐνίσχυσιν καθὼς καὶ νὰ δοθῇ κρατικὴ υποστήριξις εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ πνεύματος γενικώτερον. Ἡ σημασία μιᾶς παρομοίας ἐνεργείας δὲν εἶναι νοητὸν νὰ ἐξακολουθῇ νὰ παραγνωρίζεται ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους.

Τὸ ἴδιον ἰσχύει καὶ διὰ τὸν ἀθλητισμόν, τὸν σοβαρὸν αὐτὸν τομέα ἀσκήσεως καὶ διαπαιδαγωγίσεως τῆς νεολαίας μας.

Ἐδημιουργήθησαν Ἐπιτροπαί, ἐλέχθησαν τόσα πολλὰ, μᾶς ὑπεσχέθησαν ἄλλα τόσα, καὶ ὅμως καὶ πάλιν οὐδεμία οὐσιαστικὴ πρόβλεψις ὑπάρχει καὶ εἰς τὸν ἐφεινὸν Προϋπολογισμόν.

Εἶναι νομιζόμεν καιρὸς νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι οἰονδήποτε πνεῦμα κακῶς νοουμένης οἰκονομίας δὲν μπορεῖ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν συνέχισιν αὐτῆς τῆς παραλείψεως.

Ὅμως διὰ νὰ εἴμεθα καὶ πάλιν δίκαιοι πρέπει νὰ τονίσωμεν ὅτι καὶ εἰς τὸ θέμα τοῦτο τοῦ ἀθλητισμοῦ, ὅπως καὶ τῆς ἐν γένει ἐκπολιτιστικῆς ἀναπτύξεως, καὶ δὴ ὅσον ἀφορᾷ τὴν νεολαίαν, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς σημαντικὸν μέρος εὐθύνης.

Ἀπὸ δύο καὶ πλέον ἐτῶν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐνέκρινεν ἐμπεριστατωμένην ἔκθεσιν διὰ τὸ θέμα τῆς ὑγιοῦς ἀπασχολήσεως τῆς νεολαίας, τὴν ὁποῖαν τότε ἐπεκρότησαν τόσον οἱ ἀρμόδιοι Ὑπουργοὶ ὅσον καὶ τὸ κοινόν ὡς καὶ ὅλα τὰ ἐντιμα μέλη τὰ ὁποῖα ὠμίλησαν κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν εἰς τὸ Σῶμα τότε συζήτησιν.

Καὶ ὅμως παρέμεινεν ἐκκρεμῆς ἡ υἱοθέτησις σχετικοῦ ψηφίσματος ἐπὶ τῆς Ἐκθέσεως καὶ ἡ κατ' ἀκολουθίαν ἐφαρμογὴ τῆς.

Πιστεύω ὅτι ἀποτελεῖ ἄμεσον καθήκον τοῦ Σώματος νὰ ἀποφασίσῃ ὀριστικῶς ἐπὶ ἐνὸς θέματος τόσον ζωτικῶς διὰ τὴν νεολαίαν καὶ διὰ τὴν ἐκπολιτιστικὴν μας κίνησιν γενικώτερον.

Στενῶς συνδεδεμένον μετὰ τὸ θέμα τοῦ ἐκπολιτισμοῦ εἶναι ἀσφαλῶς τὸ θέμα τοῦ ραδιοφώνου καὶ τῆς τηλεοράσεως.

Ἐπικροτῶ πλήρως τὰς ἀπόψεις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν καὶ διὰ γενικωτέρους λόγους, ἀλλὰ καὶ ἐιδικώτερον διὰ τὸ ΡΙΚ, διότι τοῦτο, ἐντὸς τῶν κυπριακῶν συνθηκῶν, εἶναι σημαντικῶς ὑπεύθυνον διὰ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ αἰσθητικοῦ κριτηρίου καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πνευματικῆς στάθμης τοῦ λαοῦ μας. Καὶ παρομοία λειτουργία ἀπαιτεῖ σοβαρὸν ἔλεγχον.

Ἐπανειλημμένως ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου τόσον ἐγὼ ὅσον καὶ ἄλλοι συνάδελφοι ἔχομεν ἀφ' ἑνὸς ἐπαινέσει τὸ ΡΙΚ διὰ κάθε ἀξιέπαινον προσπάθειάν του ὅπως καὶ τὸ ἔχομεν ἐπικρίνει ὅταν δὲν αἴρεται εἰς τὸ ὕψος τοῦ προορισμοῦ του καὶ τῶν λογικῶν ἀπαιτήσεων τοῦ κοινού.

Δυστυχῶς, τοῦτο εἶμαι ὑπόχρεως νὰ πράξω καὶ πάλιν. Δὲν λέγω «δυστυχῶς» διὰ τὰς συνεχιζομένας ἀξιολόγους ἐπιτεύξεις του, διὰ τὰς ὁποίας καὶ τὸ συγχαίρω. Λέγω «δυστυχῶς» διὰ τὰ συνεχιζόμενα τρωτά του.

Ἡ ποιότης μερικῶν προγραμμάτων του καὶ δὴ τῆς τηλεδράσεως (ἡ ὁποία καθίσταται συνεχῶς καὶ περισσότερον προσιτὴ εἰς τὰ νεαρά παιδιά) εἶναι χαμηλή. Καὶ ὄχι μόνον χαμηλὴ ἀλλὰ εἰς ἀρκετὰς περιπτώσεις καὶ ἐπιβλαθής.

Ἄφ' ἑτέρου, μερικὰ δελτία εἰδήσεων (καὶ δὴ τοῦ ραδιοφώνου) ἐξακολουθοῦν νὰ μεταδίδονται κατὰ τρόπον ὃ ὁποῖος προκαλεῖ τὸ πολὺ κοινὸν καὶ δὲν συνάδει μὲ τὴν ὄλην κυβερνητικὴν ἀδέσμευτον πολιτικὴν. Περιπτώσεις μεροληψίας ἐξακολουθοῦν νὰ παρατηροῦνται. Εἰς δὲ τὴν τηλεδράσιν ἐξακολουθοῦν νὰ μεταδίδονται, ὑπὸ μορφήν ἐπικαίρων, σχόλια τὰ ὁποῖα καθάπτονται τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος πολλῶν λαῶν.

Δὲν νομίζω ὅτι χρειάζεται νὰ ἀναφέρωμεν περισσότερα διὰ νὰ τονισθῇ διὰ μίαν ἀκόμη φοράν ἡ ἀνάγκη νὰ προσεχθῇ αὐτὸ τὸ θέμα ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους ὡς καὶ νὰ τονισθῇ ἡ ἀνάγκη νὰ τεθοῦν οἱ ἡμικρατικοὶ ὀργανισμοὶ ὑπὸ κοινοβουλευτικῶν ἔλεγχον, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίη ὅτι παύομεν νὰ ἐκτιμῶμεν τὸ ἐπιτελούμενον ἔργον, τὸ ὁποῖον μὲ κάθε θυσίαν θὰ ἠθέλαμεν νὰ ἴδωμεν συνεχῶς θελιούμενον.

Περαίνων τὴν ὀμιλίαν μου θὰ ἤθελα νὰ ἐνώσω τὴν φωνήν μου μὲ ἐκείνην τῶν λοιπῶν ἐκ Λεμεσοῦ καὶ ἄλλων συναδέλφων μου διὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐλπίδος ὅτι ἐπὶ τέλους τὸ 1968 θὰ εἶναι τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ πολυθρόλυτον θέμα τοῦ λιμένος τῆς Λεμεσοῦ θὰ ὀδηγηθῇ εἰς τὴν λύσιν του.

Τοῦτο δὲν λέγεται διὰ λόγους τοπικιστικούς. Διότι εἶναι γνωστὸν ἤδη ὅτι ὅλοι οἱ κατὰ καιροὺς ἐμπειρογνώμονες ἐτόνισαν τὴν βασικὴν σημασίαν τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ τοῦ λιμένος δι' ὀλόκληρον τὴν κυπριακὴν οἰκονομίαν. Καὶ ὅμως, παρ' ὅλον τοῦτο ἡ Λεμεσὸς παρέμεινεν ἡ τελευταία. Τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ δημιουργηθῇ πικρίαν, τὴν ὁποῖαν ἐλπίζω νὰ εἶναι ἡ τελευταία φορά πού θὰ ὑποχρεωθῶμεν νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο.

Παραλλήλως, πιστεύω ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ πραγματοποιηθοῦν αἱ προγραμματισθεῖσαι λιμενικαὶ θελιώσεις εἰς τὴν Πάφον, καὶ ἀσφαλῶς τὸ ἔν ἔργον δὲν ἐμποδίζει ἀλλὰ συμπληρῶνει οὐσιαστικῶς τὸ ἄλλον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρελείψατε νὰ μνημονεύσετε καὶ τὸ λιμάνι τοῦ Ξεροῦ.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἄνεφέρθη ὁ κ. Σαββίδης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω τὸ θέμα τοῦ Ξεροῦ τὸ ἀνέφερον ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Σαββίδης.

καί οὕτω συνεπληρώθη ὁ κύκλος τῶν λιμανιῶν περίξ τῆς Κύπρου διὰ νά εἶναι δυνατὸν ὅλοι νά φύγωμεν τὸ συντομώτερον.

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι. Μετὰ ἀπὸ τόσας ἀγορεύσεις αἱ ὁποῖαι προηγήθησαν τῆς ἰδικῆς μου, θά ἦτο ἀνιαρὸν νά ἀσχοληθῶ μὲ τὰς λεπτομερείας τῶν ὑπὸ κρίσιν δύο Προϋπολογισμῶν.

Θά περιορισθῶ, κυρίως, εἰς τὴν διατύπωσιν ὀρισμένων ἀπόψεων καὶ σκέψεων αἱ ὁποῖαι ἀπὸ καιροῦ μὲ ἀπασχολοῦν καὶ τὰς ὁποίας ἐπιθυμῶ νά ἐκφράσω μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θά φθάσουν μέχρι τῶν ὧτων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

1. Τὴν 1ην Αὐγούστου τοῦ 1961 ἐξηγγέλθη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὸ Πενταετὲς Πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπρόκειτο περὶ ἐνὸς μεγαλοπνόου προγράμματος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκτέλεσις θά ἔπρεπε νά συντελεσθῆ μέχρι τῆς 1.8.1966, δηλαδὴ εἰς τὸ τέλος τῆς πενταετίας διὰ τὴν ὁποίαν ἐξηγγέλθη.

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν ἐξαγγελθέντων ἔργων ἔχουν ἐκτελεσθῆ, τοῦτο δὲ εἶναι πρὸς τιμὴν τῶν σκληρῶς ἐργασθέντων ἀρμοδίων Ὑπουργῶν καὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς ὑπηρεσιῶν.

Ἐπάρχουν, ὅμως ἔργα, σοβαρὰ ἔργα ζωτικῆς σημασίας διὰ τὸν τόπον μας, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς παρέμειναν ἐπὶ τοῦ χάρτου.

Εἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι εἰς τὸ τέλος τῆς πενταετίας ἡ δημοκρατικὴ δεοντολογία ἐπέβαλλεν εἰς τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως ὅπως παρουσιασθῶσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διὰ νά λογοδοτήσουν, νά ἐξηγήσουν πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ λαοῦ τί ἐπετελέσθη μέχρι τῆς στιγμῆς καὶ τί παρέμεινεν ἀνεκτέλεστον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀνεκτέλεστον μέρος τοῦ 1ου Πενταετοῦς Προγράμματος θά ἔπρεπε νά παράσχουν πρὸς τὸ Σῶμα τοῦτο τὰς δεούσας καὶ ὀφειλομένας ἐξηγήσεις.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ Βουλὴ θά εἶχε τὴν εὐκαιρίαν διὰ μὲν τὰ ἐκτελεσθέντα ἔργα, καὶ τοιαῦτα εἶναι πολλὰ, νά ἐκφράσῃ ἔπαινον πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς, διὰ δὲ τὰ μὴ ἐκτελεσθέντα ἔργα νά ἀποφασίσῃ ἀναλόγως καί, ἐν ἀνάγκῃ, νά προβῆ, ἀφοῦ θά ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν τῆς ὅλας τὰς περιστάσεις καὶ τὰς συνθήκας, εἰς τὸν καταλογισμὸν εὐθυνῶν.

Τοιαύτη διαδικασία δὲν ἠκολουθήθη καὶ λυποῦμαι νά παρατηρήσω ὅτι ἡ παράλειψις αὕτη ἀπετέλεσε σοβαρὸν πλῆγμα κατὰ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ τῆς χώρας μας, ὁ ὁποῖος διὰ πολλοὺς λόγους μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ στάσις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ τῶν Ὀργάνων τῆς ἔναντι τῆς Βουλῆς, κινδυνεύει νά παραμείνῃ θεσμὸς ὑπανάπτυκτος.

Ἐντὶ ἡ Βουλὴ νά ἀποτελῆ τὸ κέντρον τοῦ θάρους τῆς πολιτικῆς ζωῆς τοῦ τόπου, παραμένει δυστυχῶς εἰς τὸ περιθώριον καὶ κατέληξε νά θεωρῆται ὁ τελευταῖος τροχὸς τοῦ κρατικοῦ ὀχήματος.

Προτρέπομεν τοὺς Ὑπουργοὺς ὅπως, ἔστω καὶ μὲ καθυστέρησιν, προσέλθουν εἰς τὴν Βουλὴν συντόμως καὶ ἐξηγήσουν ἀφ' ἐνὸς μὲν τὰ ἐπιτεύγματα τῶν Ὑπουργείων των, ἀφ' ἑτέρου δὲ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι δὲν τοὺς ἐπέτρεψαν νά πραγματοποιήσουν ὀρισμένα ἐκ τῶν ἐξαγγελθέντων.

Μία τοιαύτη χειρονομία καὶ δημοκρατικὴ συμπεριφορὰ ἐκ μέρους τῶν Ὑπουργῶν θά ἐβοήθει τὰ μέγιστα εἰς τὴν διάλυσιν παρεξηγήσεων καὶ θά συνέδεε στενότερον τὴν Βουλὴν μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ δημοσίου μας βίου.

Ἐτερον θέμα τὸ ὁποῖον προκύπτει ἐκ τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα ἀνέφερα ἤδη, εἶναι τὰ ἀφορῶντα τὸ 2ον Πενταετὲς Πρόγραμμα.

Εἶναι ἀπὸ καιροῦ δόγμα τῆς Οἰκονομικῆς καὶ Δημοσιονομικῆς Ἐπιστήμης ὅτι ἄνευ οἰκονομικοῦ προγραμματισμοῦ δὲν δύναται νὰ προκύψῃ πραγματικὴ προκοπὴ καὶ ἀνοδος εἰς οἰονδήποτε τομέα τῆς κρατικῆς καὶ ἰδιωτικῆς δραστηριότητος.

Παρά ταῦτα ἡ περίοδος τοῦ 1ου Πενταετοῦς Προγράμματος ἔληξε τὴν 1.8.1966, δηλ. πρὸ 18 μηνῶν. Μέχρι σήμερον ὅμως δὲν γνωρίζομεν ἐὰν ὑπάρχῃ ἢ ὄχι ὀλοκληρωμένον 2ον πενταετὲς πρόγραμμα.

Θεωρῶ ὅθεν ἀπαραίτητον ὅπως τὸ δυνατόν συντομώτερον ἐξαγγελθῇ πρωτίτως ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὁ Κυβερνητικὸς Προγραμματισμὸς διὰ τὴν δευτέραν πενταετὴ περίοδον, διὰ νὰ καθορίσῃ ἡ ἐξαγγελία αὕτη τὴν γραμμὴν πλεύσεως τοῦ κυβερνητικοῦ σκάφους ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῆς εὐημερίας πάντων τῶν στρωμάτων τοῦ λαοῦ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῶν καὶ τῆς συμβολῆς τῶν εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον.

Ἐξετάζων τώρα κάπως εἰδικώτερον τὰ ἐξαγγελθέντα καὶ τὰ πραγματοποιηθέντα προβαίνω εἰς τὰς ἀκολούθους διαπιστώσεις :

1. Παρά τὴν εὐσυνειδησίαν καὶ ἐργατικότητα τῶν Κυβερνητικῶν στελεχῶν ἀπὸ τῶν Ὑπουργῶν μέχρι τῶν κατωτάτων κρατικῶν λειτουργῶν, ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς ἐλειτούργησε μὲ θραδὺν ρυθμὸν καὶ παρέσχεν ἐνδείξεις κοπώσεως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ τεραστίου ἔργου τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν πολλαπλῶν καὶ δυσκόλων προβλημάτων τοῦ Κυπριακοῦ χῶρου.

Εἰς ἀπόδειξιν τῶν ἰσχυρισμῶν μου δὲν ἔχω παρὰ νὰ ἀναφέρω τὴν ἐπὶ ὀκταετίαν σχεδὸν καθυστέρησιν τῆς κατασκευῆς λιμένος εἰς τὴν ἀλίμενον Λεμεσό.

Ἐκφράζω τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ ἱκανὸς Ὑπουργὸς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, τοῦ ὁποῖου τὸ κοινοβουλευτικὸν ἦθος εἶναι εἰς πάντας μας γνωστὸν, θὰ ἀναλάβῃ προσωπικῶς τὸν χειρισμὸν τοῦ ζητήματος τούτου καὶ θὰ ἀναγγεῖλῃ συντομώτατα εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εὐτυχεῖ ἔκβασιν τῶν προσπαθειῶν του ὑπὲρ ἐνός δικαιοτάτου καὶ ὑπερωρμάσαντος πλέον αἰτήματος τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λεμεσοῦ.

2. Τὴν μὴ ἔναρξιν τοῦ ἐξαγγελθέντος μεγάλου ὕδατοφράκτου εἰς τὸν ποταμὸν Κούρρη.

Ἄρκετὸς χρόνος παρεσχέθη πρὸς μελέτην. Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ἀρχίσῃ τὸ ἔργον αὐτὸ ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς οἰκονομίας δεκατριῶν περίπου φυτοζωούντων χωριῶν τῆς περιοχῆς.

3. Τὴν μὴ ἐξαγγελίαν καὶ ἐφαρμογὴν πλήρους, ἱκανοποιητικοῦ καὶ ὀρθολογισμένου νέου Σχεδίου Ἀσφάλσεως Γεωργικῶν Προϊόντων, τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς παραγωγούς μας ἀπὸ τὸ ἀγχος τῆς καταστροφῆς καὶ τοῦ ὀλέθρου.

4. Τὴν καθυστέρησιν κατασκευῆς μικροτέρων ὕδατοφρακτῶν εἰς τὰς ὀρεινὰς ἰδίως περιοχὰς τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ὅπου ἡ προμήθεια ἐπαρκοῦς ὕδατος πρὸς ἄρδευσιν θὰ ἀπαλλάξῃ τὸν γεωργικὸν μας κόσμον ἀπὸ τὴν μὴ ἀμειπτικὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου καὶ θὰ διοχετεύσῃ τὰς δραστηριότητάς του εἰς τὴν πλέον προσοδοφόρον φρουτοπαραγωγὴν.

5. Τὴν καθυστέρησιν τῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ στεγαστικοῦ προβλήματος τόσο ἐν εἰς τὰ χωρία ὅσον καὶ εἰς τὰς πόλεις, εἰς τρόπον ὥστε εἰς τὴν χώραν τοῦ ἡλίου νὰ μὴ εἶναι ἠναγκασμένοι ὀλόκληροι οἰκογένειαι νὰ διαβιοῦν εἰς ἀνηλίους, ὑγρὰς καὶ ἀνθυγιεινὰς τρώγλας.

6. Τὴν εὐλογον καὶ δικαίαν δανειοδότησιν καὶ ἐπιχορήγησιν τῶν Δήμων εἰς τρόπον ὥστε ὄλαι αἱ πόλεις καὶ κωμοπόλεις τοῦλάχιστον νὰ ἀναπτύσσωνται συμμέτρως.

Σχετικῶς θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω τὸ οἰκτρὸν θέαμα τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ἡ πόλις τῆς Λεμεσοῦ ἀπὸ ἀπόψεως ὁδοποιίας. Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν δυστυχῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη δὲν ὑπάρχουν δρόμοι, ὑπάρχουν μόνον ἴχνη παλαιῶν δρόμων, οἱ ὁποῖοι ἰδίως κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τῶν θροχῶν μετατρέπονται εἰς ἀνωμάλους χειμάρρους.

Ἐπὶ τὸν καιρὸς νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο ριζικῶς καὶ νὰ δοθῇ ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τὰς ἐπείγουσας ἀνάγκας πάντων τῶν Δήμων ὑπὸ τὴν ἐπίθλεψιν πάντοτε τῆς Κεντρικῆς Κυβερνήσεως, ἵνα ἀποφεύγωνται οἱ ἐπικίνδυνοι πειραματισμοὶ καὶ νὰ ἀποτρέπωνται τὰ περιττὰ ἔξοδα.

Ἐπιθυμῶ νὰ τελειώσω τὰς παρατηρήσεις μου ἐπὶ τῶν δύο Προϋπολογισμῶν μὲ μίαν εἰσήγησιν.

Εἶναι ἄκρως ἐπιθυμητὸν νὰ εἰσάγεται ὁ ἐτήσιος Προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὁ ὁποῖος ἄλλωστε τὸ πράττει καὶ τὸ ἔπραξε.

Θεωρῶ ἐπίσης ἐπάναγκες ὅπως ὁ ἐντιμὸς Ὑπουργὸς παραμένῃ ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ νὰ ἀκούῃ τὰς ἀγορεύσεις τῶν ἐντίμων συναδέλφων καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ παρεμβαίῃ εἰς τρόπον ὥστε διὰ τῶν δηλώσεων καὶ ἐπεξηγήσεων του νὰ ἀποφεύγωνται, εἰ δυνατόν, αἱ παρεξηγήσεις αἱ ὁποῖαι ἀποβαίνουν εἰς θάρος τοῦ γοήτρου τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπίσης θεωρῶ ἀναγκαίαν τὴν παρουσίαν πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν λοιπῶν Ὑπουργῶν, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς των, διὰ δηλώσεων ἢ ἐπεξηγήσεων νὰ δίδουν τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας πρὸς τὸ Σώμα καὶ νὰ δύνανται νὰ ὑπεραμύνωνται τῶν Ὑπουργείων των καὶ κατὰ συνέπειαν τῆς Κυβερνήσεως ὡς συνόλου, ἐκεῖ ὅπου κατὰ τὴν γνώμην των ὑπάρχει ἄδικος ἐπίκρισις.

Τὸ θέαμα τῆς συζητήσεως τῶν Προϋπολογισμῶν τῆς χώρας ἐνώπιον κενῶν ἐδρῶν, ἰδίως ὑπουργικῶν, ἀποτελεῖ ἀπαράδεκτον παράλειψιν.

Περαίνων ποιοῦμαι ἔκκλησιν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως δώσῃ τὸ συντομώτερον δυνατόν προσοχὴν εἰς τὰ ἐξῆς ζητήματα διὰ συμπληρωματικῶν προϋπολογισμῶν :

1. Τὴν ἀξιοπρεπῆ εἰς κάθε πόλιν στέγασιν τῆς Δικαιοσύνης.

Σήμερον ἡ Δικαιοσύνη στεγάζεται παντοῦ οὐχὶ εἰς παλάτια, ὅπως συμβαίνει εἰς τὰς πολιτισμένας χώρας, ἀλλὰ εἰς κτίρια τὰ ὁποῖα ἀποφεύγω νὰ χαρακτηρίσω.

2. Τὴν δημιουργίαν εἰδικευμένου Σώματος τὸ ὁποῖον νὰ μελετᾷ τὴν ἐγκληματικότητα ἐν Κύπρῳ καὶ τοὺς τρόπους ἀποτελεσματικῆς ἀντιμετώπισεώς της.

3. Τὴν εἰδίκευσιν ὠρισμένων ἐκ τῶν δικαστῶν μας, διὰ τῆς ἀποστολῆς των εἰς τὸ ἑξωτερικόν, εἰς τὰ προβλήματα τῆς ἐγκληματικότητος καὶ ἰδίως τῶν νέων.

4. Τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν φυλακῶν μας καὶ τοῦ ἐν γένει Ποινικοῦ μας Δικαίου ἐπὶ τῇ θάσει τῶν νεωτέρων πορισμάτων τῆς σωφρονιστικῆς καὶ ἐγκληματολογίας.

5. Τὴν ἴδρυσιν εὐρείας μονίμου Νομοπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἐν Κύπρῳ ἰσχῶν Δίκαιον καὶ νὰ προθῇ εἰς συστάσεις διὰ τὸν ἐκσυγχρονισμόν του.

Τελειώνων ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι τόσον αἱ ἀγορεύσεις τῶν λοιπῶν συναδέλφων ὅσον καὶ ἡ ἰδική μου θὰ συμβάλουν ἔστω καὶ ὀλίγον εἰς τὸ νὰ μεταφέρουν τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς σκέψεις τῆς Βουλῆς εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἡ ὁποία διὰ νὰ ἐδράζεται ἐπὶ ἰσχυρῶν θεμελιῶν δὲν δύναται νὰ κωφεύῃ εἰς τὰς ἀπόψεις τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει κυριάρχου λαοῦ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

(Ὁ Πρόεδρος ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ἀναστασιάδη)

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συναδέλφω. Δὲν πρόκειται νὰ ὑπεισέλθω εἰς λεπτομερείας ἐπὶ τῶν κατὰ Κεφάλαιον προνοουμένων δαπανῶν τῶν δύο Προϋπολογισμῶν, δεδομένου ὅτι ἔπραξα τοῦτο ἐπανειλημμένως ἄλλοτε κατὰ τὰς συζητήσεις τῶν ἀντιστοίχων Προϋπολογισμῶν. Ἐξ ἄλλου τὰς προσωπικὰς μου ἀπόψεις ἐπὶ τῶν διαφόρων Κεφαλαίων ἐξέθεσα τόσον εἰς τὸ παρελθόν ὅσον καὶ ἐφέτος κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν δύο Προϋπολογισμῶν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ, ὅσον καὶ εἰς τὰς Ὑπεπιτροπὰς αἰτίνας συνεστήθησαν πρὸς προετοιμασίαν τῶν Ἐκθέσεων, τῶν ὁποίων ἔτυχενὰ εἶμαι μέλος.

Ἄλλωστε πιστεύω ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ ὑπάρξῃ προγραμματισμὸς εἰς τὰς συζητήσεις καὶ ἐξειδίκευσις τῶν θιγομένων θεμάτων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ συνθέτους καὶ εὐεργετικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ὅλης ἐργασίας τοῦ Σώματος.

Ὡς ἐκ τούτου θὰ ἐνδιατρίψω εἰδικώτερον καὶ κατ' ἀποκλειστικότητα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, τοῦ ὁποίου ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως χρειάζεται τὴν συμπαράστασιν τοῦ Σώματος, διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸν ὕψηλόν ἐθνικόν, ἐπιστημονικόν καὶ κοινωνικόν ρόλον τὸν ὁποῖον ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ. Ὁρθῶς ἄλλωστε καὶ ἐπιγραμματικῶς ἐλέχθη καὶ ἔγινε παραδεκτὸν διεθνῶς ὅτι ἡ καλύτερα ἐπένδυσις ἐνὸς ἔθνους εἶναι αἱ δαπάναι περὶ Παιδείας, ὅταν καὶ ἐφ' ὅσον θεθαίως αὐταὶ γίνονται κατὰ τρόπον ἀντικειμενικόν καὶ ὀρθολογιστικόν, συνάδοντα πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς ἄλλωστε τὸν λόγον, πιστοὶ εἰς τὸ σοφὸν ἀπόφθεγμα «περὶ τῆς ζωῆς καὶ οὐχὶ περὶ τοῦ σχολείου διδάσκωμεν καὶ μοχθοῦμεν» (νὸν σκόλε σὲτ βίτε ντίσκιμουσ) ἐνεγράψαμεν κατὰ τὸ παρελθόν ἕτος μετ' ἄλλου φίλου συναδέλφου τὸ γνωστὸν θέμα περὶ τῆς ἀνάγκης ἀναδιαρθρώσεως τοῦ ὅλου ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος. Ἀλλὰ διὰ τὸ θέμα τοῦτο θὰ ἀπασχοληθῶ ἐν συντομίᾳ κατωτέρω.

1. Ἐν πρώτοις θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς ὠρισμένα σημεῖα ἀφορῶντα τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν.

Ὡς γνωστὸν αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν λειτουργίαν ἐνὸς ἐθνικοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν ἔχουν ἤδη δημιουργηθῆ. Ἐχει ἤδη σχηματισθῆ πυρὴν ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ, βιβλιοθήκης ἐρεύνης καὶ ἐξοπλισμοῦ στοιχειώδους τύπου.

Εἰς τὸν τομέα τῶν Ἀρχείων καὶ Δημοσιεύσεων τὸ Κέντρον ἔχει ὑπερβῆ τὸ πρῶτον στάδιον τῆς θεμελιώσεως καὶ ἀπὸ τοῦ παρόντος ἔτους δύναται νὰ ἀποδώσῃ ἐπὶ ἐπιπέδου δυναμένου νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς διεθνή ἐπιστημονικὰ κριτήρια.

Ἡ περαιτέρω πρόοδος καὶ ἀνάπτυξις τοῦ Κέντρου ἀπαιτεῖ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς πολιτείας. Τὸ Κέντρον ἀνταπεκρίθη ἄλλωστε εἰς τοὺς σκοποὺς, οἱ ὁποῖοι προκαταρκτικῶς ἐτέθησαν, ὅθεν δύναται νὰ ἀποβλέψῃ δικαιωματικῶς εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς πολιτείας διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ δεύτερον καὶ ὀριστικὸν βῆμα, τὸ ὁποῖον συνίσταται εἰς τὴν θεμελίωσιν παραδόσεως ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης.

Ἀπὸ ἀπόψεως διοικητικῆς—τεχνικῆς τὸ Κέντρον συνεμορφώθη πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ πρὸς τὰ κριτήρια ἐνσωματώσεως τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ εἰς τὰς γενικωτέρας οἰκονομικὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Ἐξεπόνησε καὶ ὑπέβαλε μεθοδικὸν τριετὲς πρόγραμμα ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, ἐν τῷ ὁποίῳ διαλαμβάνονται ἐν λεπτομερείᾳ αἱ ἀνάγκαι καὶ τὰ μέσα διεκπεραιώσεως τοῦ ἀναλαμβανομένου ἔργου. Τὸ ἐκπονηθὲν πρόγραμμα δὲν εἶναι οὐτοπιστικόν, δὲν ἐπιχειρεῖ δηλονότι ἄλλατα ἀκατόρθωτα κατὰ τὸν παρόντα χρόνον, αἱ δὲ οἰκονομικαὶ ἐπιβαρύνσεις τὰς ὁποίας προϋποθέτει εἶναι ἀπολύτως ρεαλιστικαὶ καὶ ἐντὸς τῶν δυνατοτήτων τοῦ τόπου, ποικίλλουσαι, διὰ τὴν προσεχῆ τριετίαν, μεταξύ 18—25 χιλιάδες λιρῶν.

Τὸ Κέντρον πρέπει νὰ βασισθῆ διὰ τὴν ἀνάπτυξίν του ἐπὶ ἀκραιφνῶς ἐθνικῶν πόρων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ ἐνισχύσεως ξένων Κυβερνήσεων. Τοῦτο ἐνέχει μεγίστην σημασίαν διὰ τὴν δημιουργίαν ἠθικῆς αὐτονομίας ἐνὸς ἰδρύματος τὸ ὁποῖον προορίζεται νὰ ἐξυπηρετήσῃ καθαρῶς ἐθνικοὺς σκοποὺς.

Τὸ Κέντρον δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἀντικείμενον κοινῆς γραφειοκρατικῆς μεταχειρίσεως κατὰ τὸν τύπον τῶν διοικητικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἀναγκασιῶν, ὡς ἐκ τούτου, (α) ἡ συνειδητοποίησις τῆς σημασίας του ὑπὸ τῶν ἀνωτάτων πολιτικῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου, (β) ἡ ἀμεσὸς ἐπαφὴ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ μετὰ τοῦ Κέντρου καὶ (γ) ἡ ἀνάθεσις τῶν ἐνδεδειγμένων πρωτοβουλιῶν εἰς τὸν Διευθυντὴν αὐτοῦ.

Ὑποδεικνύεται ἐν προκειμένῳ ἰδιαίτερος ἡ ἀνάγκη διευκολύνσεως τῶν μετακινήσεων τῶν ἐρευνητῶν εἰς τὰ διάφορα ἐπιστημονικὰ Κέντρα ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐρεύνης. Ἰδιαίτερα ἐμφασίς πρέπει νὰ δοθῆ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὡς σπουδαιοτάτου διὰ τὴν προώθησιν τῶν ἐπιστημονικῶν σκοπῶν τοῦ Κέντρου.

Ἀναλυτικώτερον αἱ ἀνάγκαι τοῦ Κέντρου συνοψίζονται εἰς τὸ αἶτημα διὰ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ διὰ δύο νέων ἱστορικῶν, δύο νέων ἐρευνητῶν γλωσσολόγων καὶ δύο νέων ἐθνολόγων, ἐπιπροσθέτως πρὸς ὅ,τι ὑπάρχει σήμερον, ἡτοι ἐνὸς γλωσσολόγου, ἐνὸς ἱστορικοῦ καὶ ἐνὸς ἐθνολόγου. Ἐκ παραλλήλου πρέπει νὰ προωθηθῆ τὸ θέμα τῶν ἀνατολιστῶν ἐπιστημόνων, ἡτοι ἐνὸς ἀραβολόγου μετεκπαιδευμένου εἰς Γαλλίαν, ἐνὸς Τουρκολόγου μετεκπαιδευμένου εἰς Ἀγγλίαν καὶ ἐνὸς ἐθραιολόγου μετεκπαιδευμένου εἰς Τέλ Ἀβίθ. Ἐλέχθη καὶ ἄλλοτε καὶ πρέπει νὰ λεχθῆ καὶ σήμερον μετ' ἐμφάσεως καὶ ἀπὸ τοῦ θέματος αὐτοῦ, ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ προσπάθεια ἐπιπροσθέτως τῆς ἐπιστημονικῆς σκοπιμότητος, ἐνέχει καὶ ὑψίστην ἐθνικὴν σημασίαν, δεδομένου ὅτι μέγα μέρος, ἂν ὄχι ὅλη ἡ εὐθύνη τῆς σημερινῆς τραγωδίας περὶ τὸ Κυπριακὸν ζήτημα, προέρχεται ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν γνώσεων διὰ τοὺς περίε τῆς νήσου μας λαοὺς. Ὡσαύτως θὰ πρέπει νὰ προωθηθῆ, ὁ ἐξοπλισμὸς τοῦ Κέντρου μὲ ποσὸν £1.000 περίπου ἐκ τοῦ ἤδη ἀναφερθέντος Προϋπολογισμοῦ, διὰ τὴν ἀγορὰν μαγνητοφῶνων, μικροταινιῶν δι' ἠχογράφησις, κινηματογραφικῶν μηχανῶν καὶ διὰ τὴν ἀποστολὴν Κυπρίων ἐπιστημόνων εἰς διεθνεῖς βιβλιοθήκας ὡς εἶναι ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Βενετίας καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λουθβένης (δι' ἀνατολικούς συγγραφείς). Ταυτοχρόνως θὰ πρέπει νὰ διορισθῆ ἓνα ἔστω μέλος ὡς βοηθητικὸν προσωπικόν (ὡς προσωρινὸς βοηθὸς γραμματεὺς) διὰ τὴν προγραμματιζομένην ἐπετηρίδα τοῦ Κέντρου ἢ ὁποία θὰ ἀποτελέσῃ τὴν συνισταμένην τῆς δραστηριότητος τοῦ Κέντρου καὶ ἢ ὁποία φιλοδοξεῖ νὰ φιλοξενηῖ εἰς τὰς σελίδας τῆς τὰς διαπρεπεστέρας φυσιογνωμίας τῶν Κυπρολογικῶν ἐρευνῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Ὅταν ἐπὶ παραδείγματι τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν τῆς Γαλλίας δαπανᾷ 200.000 φράγκα ἐτησίως διὰ σπουδᾶς καὶ ἐρένας, τοῦτο πρέπει νὰ μᾶς καταπειθῆ περὶ τοῦ ποίαν ὑψίστην σημασίαν ἀποδίδουν διεθνῶς εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ τεκμηριωμένας μελέτας των οἱ ξένοι καὶ δι' οἱ προωδευμένοι λαοί. Ἐνα ἄλλο ποσὸν δύο—τριῶν χιλιάδων λιρῶν—καὶ πάλιν ἐκ τοῦ προαναφερθέντος Προϋπολογισμοῦ—θὰ πρέπει νὰ διατίθεται ἐκ τοῦ Ἐτησίου Προϋπολογισμοῦ τοῦ

Κέντρου διά δημοσιεύσεις αὐτοτελῶν μελετῶν καὶ ἐρευνῶν, ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν ἀρξαμένων ἐκδόσεων τοῦ Κέντρου μὲ τὸ «Σόσιαλ Ἔντ χιστόρικαλ ντέϊτ ὄν ποπουλέϊσιον» εἰς τὸν τομέα τῆς ἱστορικῆς ἐρεύνης καὶ τὸ «Ἐνα μνημεῖον Κυπριακῆς λαϊκῆς λογοτεχνίας» εἰς τὸν δεῦτερον κύκλον τῶν ἐκτυπωτικῶν προσπαθειῶν τοῦ Κέντρου ἐπιπροσθέτως τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπετηρίδος τοῦ τρίτου εἴδους τῆς σειρᾶς τῶν ἐκδόσεων ποῦ ἔχει ἤδη προγραμματίσει τὸ Κέντρον.

2. Μία συστηματικὴ ἐργασία ἔχει ἤδη ἀρχίσει νὰ προωθῆται, ἐντιμοὶ κ. συνάδελφοι, εἰς τὸν τομέα τῶν Κοινοτικῶν Βιβλιοθηκῶν ποῦ δυστυχῶς εὑρίσκεται ἀκόμη εἰς τοὺς πρώτους θηματισμούς τῆς. Καὶ τοῦτο διότι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ θεσμοῦ θασιζέται σχεδὸν κατ' ἀποκλειστικότητα ἐπὶ τοῦ τοπικοῦ ἐνθουσιασμοῦ μὲ ἀποτέλεσμα μεγάλαι κοινότητες ὅπως ἡ Μόρφου, ὁ Μαραθόβουκος, τὸ Παραλίμνι καὶ ἄλλαι κοινότητες νὰ στεροῦνται τοιούτων βιβλιοθηκῶν, ἐνῶ ὁ Πολύστυπος, ἡ Ὀρούντα καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ Παλῶδια μὲ 170 μόνον κατοίκους νὰ τὰς διαθέτουν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ὅπου ὁ ἐνθουσιασμὸς οὗτος ἐμφανίζεται καὶ ἴσως μάλιστα ἀρκετὰ ἰσχυρὸς κατ' ἀρχάς, ἐξασθενεῖ κατόπιν θαθμηδὸν λόγῳ τῆς μορφῆς καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιδοτήσεως, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀμβλύνεται σταδιακῶς τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τῶν ὀλίγων ὁπαδῶν τῆς ἰδέας τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινοτικῆς βιβλιοθήκης, ὡς συνέβη μὲ τὰς κοινότητας Ἀκανθοῦς, τοῦ Τρικώμου, τῶν Λευκάρων, τῆς Αἰγιαλούσης κ.ἄ. αἵτινες ἀπὸ τριετίας δὲν ἔχουν ἐμπλουτισθῆ. Ἐξ ἄλλου αἱ ὄραι λειτουργίας τῶν εἶναι ἐλάχισται καὶ ἀνεπαρκεῖς, πλείσται δὲ τούτων λειτουργοῦν μόνον ἐπὶ 2—4 ὥρας ἐβδομαδιαίως, διότι οἱ ὑπεύθυνοὶ τῶν τυγχάνει νὰ εἶναι διδάσκαλοι οἵτινες δὲν ἔχουν, ὡς ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ φόρτου ἐργασίας τῶν, τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον. Καὶ ὁμως αἱ Κοινοτικαὶ Βιβλιοθήκαι εἶναι ἐν ἑκ τῶν βασικῶν μέσων τὰ ὁποῖα ἡ μορφωτικὴ ὑπηρεσία χρησιμοποιεῖ πρὸς ὑποβοήθησιν καὶ ἐνθάρρυνσιν τῆς πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων κοινοτήτων μὲ ἀποτέλεσμα νὰ λειτουργοῦν σήμερον 50 τοιαῦται βιβλιοθήκαι καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον ἀπὸ τοῦ 1962, ἡμερομηνίας κατὰ τὴν ὁποῖαν ἔχει καθιερωθῆ εἰς τὴν νῆσον ὁ θεσμὸς τῶν Κοινοτικῶν Βιβλιοθηκῶν. Κατὰ τὸ 1967 τὸ ἐγκριθέν ποσὸν δι' ἐπιδότησιν τῶν Κοινοτικῶν Βιβλιοθηκῶν ἦτο £1.000. Ἀποτέλεσμα τούτου ἦτο, μὲ τὸν ρυθμὸν τῆς ἐπιδοτήσεως τὸν ὑπάρχοντα, τὸν ὁποῖον ἔχω ἤδη προαναφέρει, (ἡ μορφωτικὴ ὑπηρεσία ἐπιδοτεῖ τὴν κοινότητα δι' ἴσου ποσοῦ μέχρι £250, διὰ 50% μέχρι £450, 25% μέχρι £650, ἐνῶ ἐκλείπει τελείως ἡ ἐπιδότησις ἄνω τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ) νὰ προωθηθῆ ὀλοκληρον τὸ ποσὸν τούτου, εἰσφοραὶ δὲ κοινοτήτων ἐκ £380 μετεφέρθησαν δι' ἐπιδότησιν ἐκ τοῦ ἐγκριθησομένου ποσοῦ τοῦ τρέχοντος οικονομικοῦ ἔτους. Ἐκ παραλλήλου ἐντιμοὶ κ. συνάδελφοι, ὁ τοιοῦτος ρυθμὸς, ἡ σταδιακὴ δηλαδὴ μείωσις τῆς Κυβερνητικῆς εἰσφορᾶς, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀπάμβλυσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος πολλῶν κοινοτήτων μὲ τὴν τελικὴν ἀνάσχεσιν τοῦ ρυθμοῦ ἐμπλουτισμοῦ πλείστων ὄσων Κοινοτικῶν Βιβλιοθηκῶν διὰ τὰς ὁποίας ἤδη ἔχω ἀναπτύξει προηγουμένως.

Ὡς ἐκ τούτου διὰ νὰ ἐνισχυθῆ ὁ λίαν εὐεργητικὸς διὰ τὴν μορφωτικὴν καὶ πολιτιστικὴν ἀνέλιξιν τῆς ὑπαίθρου θεσμὸς τῶν Κοινοτικῶν Βιβλιοθηκῶν ἐπιβάλλεται ὅπως θεσπισθῆ εἰδικὴ νομοθεσία προνοοῦσα περὶ καταβολῆς μιᾶς συμβολικῆς ἔστω προσωπικῆς φορολογίας ἐκ 50 περίπου μίλες κατ' ἄτομον εἰς ἐκάστην κοινότητα πρὸς συντήρησιν τῆς τοπικῆς κοινοτικῆς βιβλιοθήκης. Τοιοῦτοτρόπως μία κοινότης μὲ 600 κατοίκους θὰ δύναται διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ ἀξιοποιῆ £60 περίπου ἑτησίως (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς κρατικῆς χορηγίας) πράγμα τὸ ὁποῖον θὰ τῆς ἐπιτρέπη νὰ ἐμπλουτίζεται μὲ 100 περίπου νέους τόμους ἑτησίως, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀνταποκρίνεται καὶ εἰς τὰς πλέον δυσκόλους ἀπαιτήσεις καὶ τοῦ τελευταίου κατοικοῦ μιᾶς ἀγροτικῆς κοινότητος. Ἐλπίζω ἡ εἰσῆγησίς μου αὕτη νὰ τύχη τῆς δεούσης προσοχῆς. Ἐξ ἄλλου ἡ ἐξαγγελθεῖσα πρόθεσις περὶ δημιουργίας περιοδευουσῶν βιβλιοθηκῶν διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἀνανεοῦται περιοδικῶς τὸ περιεχόμενον τῶν Κοινοτικῶν Βιβλιοθηκῶν καὶ θὰ προσφέρεται οὐσιαστικὴ μορφωτικὴ ὑπηρεσία διὰ κοινότητας ἄνω τῶν 500 τοῦλάχιστον κατοίκων, πρέπει νὰ οὐσιαστικοποιηθῆ καὶ νὰ λάβῃ ἐπὶ τέλος, σάρκα καὶ ὄστᾶ.

3. "Ένα θέμα ἐμπόπτει εἰς τὰς ἀρμοδιότητας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας εἶναι καὶ τὸ θέμα τῆς ἐνθαρρύνσεως τῶν Κυπρίων Συγγραφέων.

Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν, ἔντιμι κύριε Πρόεδρε, θὰ πρέπει νὰ γίνουσι προσπάθειαι ὥστε νὰ συσταθῇ εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ, ἥτις νὰ καθορίσῃ τὰ ἐπίπεδα καὶ τὰς προϋποθέσεις ἐκάστης καλῆς ἐκδόσεως ἢ ὁποῖα ἔκδοσις θὰ πρέπει νὰ ἐνισχύεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας διὰ τῆς ἀγορᾶς τόσο ἀριθμοῦ ἀντιτύπων — διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν κοινωτικῶν, σχολικῶν καὶ καθηγητικῶν βιβλιοθηκῶν ἢ τὰς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Πρεσβείας μας — ὥστε νὰ καλύπτονται τοῦλάχιστον τὰ ἐκτυπωτικὰ ἔξοδα μιᾶς τοιαύτης ἐκδόσεως.

Ὡσαύτως δὲν νομίζομεν ὅτι θὰ στοιχίσῃ πέραν τῶν ὠρισμένων δεκάδων λιρῶν ἐτησίως ἢ θράβευσις ὑπὸ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τῶν ἀρίστων λογοτεχνικῶν (ποιητικῶν καὶ πεζῶν) ἐκδόσεων τῶν Κυπρίων συγγραφέων. Θὰ εἶναι μίᾳ θαυμασίᾳ παρότρυνσις καὶ ἔφεσις πρὸς ἀξιολογώτερας ἐπιτεύξεις μεταξὺ τῶν ἀρίστων Κυπρίων συγγραφέων μὲ συνθέτους εὐεργετικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἐν γένει πνευματικῆς προσφορᾶς τῆς νήσου. Ἡ ἐπιστημονικὴ, ἢ πνευματικὴ καὶ ἢ ἐθνικὴ ἀξία τῆς τοιαύτης προσπάθειας εἶναι τόσον ἀναντίρρητος, ἔντιμι κύριε Πρόεδρε, ὥστε ἀρκεῖ τοῦτο νὰ λεχθῇ καὶ μόνον. Ὅταν ἡ καμπάνα τοῦ Αἰγυπτιώτου Ἑλληνισμοῦ ἐσήμανε μόλις πρόσφατα, ἀπὸ τὸν ὑπερδιοχιλιετῆ θῖον του διεσώθη μόνον, μὲ ὅλα τὰ φοβερά πάθη του καὶ τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες του, τὸ ὄνομα ἐνὸς Καβάφη.

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἐν λόγω προσπάθειαν δέον ὅπως ἐνισχυθοῦν πικιολοτρόπως αἱ Κυπριακαὶ ἐπιστημονικαὶ ἐκδόσεις καὶ δραστηριότητες ἵνα οὕτω συντηρηθῇ μίᾳ ἀνωτέρας ποιότητος πνευματικὴ παράδοσις ἐν τῇ νήσῳ. Περιδικαὶ ἐκδόσεις ὅπως τὸ δελτίον τῆς Ἐταιρείας Κυπριακῶν Σπουδῶν διεθνῶς ἀνεγνωρισμένης ἀξίας, τὸ δελτίον τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνευματικοῦ Ὁμίλου Κύπρου, τὸ δελτίον τοῦ Ἐπιστημονικοῦ καὶ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Ἀμμοχώστου, τὸ περιοδικὸν τῶν Κυπρίων φιλολόγων «Στασίνο», τὸ δελτίον τοῦ Ἱατρικοῦ Συλλόγου ἢ ἀτομικαὶ ἐπιστημονικαὶ ἐκδόσεις δέον ὅπως ἐνθαρρύνωνται καὶ ἐνισχύωνται ὑπὸ τοῦ Κράτους. Πρέπει νὰ γίνῃ κατανοητὸν ὅτι τοιαῦται ἐργασίαι ἀπαιτοῦν τεράστιον μόχθον καὶ τὰ ἀποτελέσματά των εἶναι μόνιμου πολιτιστικῆς καὶ ἐθνικῆς σημασίας διὰ τὸν τόπον. Ἔργα διαπραγματευόμενα τὴν ἱστορίαν μιᾶς πόλεως ἢ ἐπαρχίας, λαογραφικαὶ συλλογαί, μελέται ἐπὶ πάσης πτυχῆς τῆς Κυπριακῆς ἱστορίας καὶ ζωῆς, ἐπίσης ἔργα γύρω ἀπὸ τὴν σύγχρονον φιλοσοφίαν, παιδαγωγικὴν καὶ ἐκπαίδευσιν, ἅτινα τελευταίως σημειοῦν ἐπίδοσιν ἐν Κύπρῳ, δέον ὅπως ἐκτιμῶνται καταλλήλως καὶ καταλαμβάνουσι τὴν θέσιν των εἰς τὴν πνευματικὴν σύνθεσιν τοῦ τόπου.

Ἀναμφιβόλως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἀποκορύφωμα τῆς ὅλης ἀνθήσεως εἶναι ἡ σύγκλησις τοῦ πρώτου Διεθνoῦς Κυπρολογικοῦ Συνεδρίου ἐν Λευκωσίᾳ τὸ 1969. Κατ' αὐτὸ ἡ Κύπρος διὰ πρώτην φοράν θὰ προσβάλῃ ἐν τῇ νήσῳ ἐπισημῶς τὰς ἐπιστημονικὰς τῆς δυνάμεις καὶ θὰ τοποθετήσῃ ἑαυτὴν εἰς τὸ πλαίσιον τῶν διεθνῶν ἐπιστημονικῶν σχέσεων ὡς ἰσότιμον μέλος. Ἢδη ἔχουν δηλώσει συμμετοχὴν καὶ θὰ προσβῶσιν εἰς ἀνακοινώσεις ὑπὲρ τοῦς 100 ξένοι καὶ Κύπριοι ἐπιστήμονες ἐπὶ Κυπρολογικῶν θεμάτων. Ἀναμφιβόλως τοῦτο θὰ ἀποτελέσῃ σταθμὸν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῶν Κυπρολογικῶν Ἐρευνῶν καὶ εἰς τὴν ἐμπέδωσιν τῆς δημιουργουμένης ἐπιστημονικῆς συνειδήσεως ἐν τῇ νήσῳ.

4. Τὸ θέμα τῆς συστάσεως Κέντρου Βυζαντινῆς καὶ Μεταβυζαντινῆς Τέχνης ἐπέγχει σήμερον περισσότερο παρά προηγουμένως. Ὡς ἐτονίσαμεν καὶ προηγουμένως κατὰ τὴν σχετικὴν ἀγόρευσίν μας ἐνώπιον τοῦ Σώματος πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἡ τοιαύτη ἀνάγκη καθίσταται καθημερινῶς καὶ ἐπιτακτικώτερα. Τὰ ξένα ἐν τῇ νήσῳ στρατεύματα τῆς Εἰρηνευτικῆς Δυνάμεως ἐπιδίδονται ἐκ παραλλήλου μὲ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους ὠρισμένων ἐν τῇ νήσῳ γνωστῶν ξένων κύκλων εἰς μίαν συστηματικὴν, ἀδιάκοπον καὶ ἀνίλεων καταλήστευσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν τῆς νήσου ὄχι μόνον τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς, ἀλλὰ καὶ

τῆς βυζαντινῆς, τῆς μεταβυζαντινῆς καὶ τῆς τελευταίας ἱστορικῆς περιόδου. Ἦδη ἤρχισαν νὰ κατανοοῦν ὄχι μόνον τὴν ἀξίαν τῶν νομισμάτων, τῶν ἀμφορέων καὶ τῶν ληκύθων, ἀλλὰ καὶ τῶν παλαιοχριστιανικῶν εἰκόνων, τῶν θημοθυρῶν, εἰκονοστασιῶν, τῶν δισκοποτήρων, τῶν ἀμφίων καὶ ἄλλων τελετουργικῶν σκευῶν τὰ ὁποῖα ἀγοράζουσαν ἔναντι ἐξευτελιστικῶν τιμῶν καὶ ἐξάγουσαν εἰς τὴν ξένην. Ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἡ συνεργασία Κράτους καὶ Ἐκκλησίας διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ὁλονὲν ἐκλειπούσης αὐτῆς πατρογονικῆς συνεισφοράς, ἰδίᾳ τῶρα ὅτε ἀρχηγὸς τοῦ Κράτους τυγχάνει νὰ εἶναι καὶ ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος καὶ λόγῳ θέσεως καὶ λόγῳ καταρτίσεως εἶναι εἰς θέσιν καλύτερον παντὸς ἄλλου νὰ κατανοῆσθαι τὸ μέγεθος καὶ τὸ ὕψος τῆς πατρογονικῆς αὐτῆς κληρονομίας. Ἦδη χαίρομεν διότι ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν γενομένη ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου ἔκκλησίς μας εἶρε σχετικὴν ἀπήχησιν, ἀλλ' ὁ ρυθμὸς οὗτος πρέπει ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ἐπισπευσθῆ.

5. Ἐνα συναφὲς θέμα μὲ τὴν παιδείαν τοῦ τόπου τούτου εἶναι καὶ τὸ θέμα τῆς ἐνθαρρύνσεως Κυπρίων συγγραφέων νὰ ἀσχοληθοῦν νὰ τὴν συγγραφὴν σχολικῶν βιβλίων ἢ βοηθητικῶν σχολικῶν βιβλίων. Τὸ θέμα τοῦτο μπορεῖ νὰ ἐνθαρρυνθῆ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργείου Παιδείας, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ ἐπικρατήσουσαν εἰς τὴν ἐλευθέραν πατρίδα συνθηκαὶ ὁμαλοῦ κοινοβουλευτικοῦ βίου καὶ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Μέχρι τότε τὸ θέμα τῆς συγγραφῆς βοηθητικῶν τούλάχιστον σχολικῶν βιβλίων θὰ δύναται νὰ μελετηθῆ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργείου Παιδείας.

Ἐν σχέσει μὲ τὰς καταγγελίας περὶ ὑπάρξεως σοβαρῶν λαθῶν εἰς σχολικὰς, ἱστορικὰς καὶ ἄλλας ἐκδόσεις θὰ πρέπει νὰ ἐπιληφθῆ τοῦ σοβαροῦ τούτου θέματος τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ νὰ συστήσῃ εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ἢ ὁποῖα ἀφοῦ λάθῃ ὑπὸ σημειώσιν ὅλας τὰς ὑποβληθησομένας εἰσηγήσεις καὶ παρατηρήσεις, νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν διερευνήσιν τῶν καὶ νὰ ἐνημερώσῃ σχετικῶς τοὺς ἀρμοδίους ἐκπαιδευτικούς παράγοντας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ διαπράττωμεν τὸ τερατῶδες σφάλμα νὰ παρέχωμεν εἰς τοὺς μαθητὰς Μέσης Παιδείας ἐλλειπῆ ἱστορικὰ στοιχεῖα ἢ ἐσφαλμένας κρίσεις, συμπεράσματα καὶ ἡμερομηνίας περὶ ἱστορικῶν γεγονότων ἢ καὶ ἐσφαλμένας ἀκόμη ἱστορικὰς πηγὰς.

Ἐγὼ εἰς χεῖρας μου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὑπόμνημα σοβαροῦ ἱστοικοῦ ὅστις διετέλεσε καθηγητὴς παγκοσμίου ἱστορίας εἰς τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον μετὰ τῶν ἐτῶν 1956—1960, ὁ ὁποῖος διατυπώνει 19 ὀλοκλήρους ἐπιφυλάξεις διὰ 19 σελίδας τοῦ βιβλίου τοῦ Α. Λαζάρου τῆς ἱστορίας τῶν Νεωτάτων Χρόνων ἀπὸ τῆς Συνθήκης τῆς Βιέννης (1815) μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζεται μὲ τρισέλιδον ἔγγραφόν του, τὸ ὁποῖον μοῦ ἐπέδωσε, ὅτι ἐπεσήμανε τὰ ἐν λόγῳ λάθη εἰς διάστημα διώρου μόνον διερευνησεως. Προσωπικῶς εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νὰ διεξέλθω τὸ ὑπόμνημα, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καὶ νὰ διαπιστώσω ὅτι πολλὰ τῶν παρατηρήσεών του εἶναι ἐξωφθάλμως θάσιμοι. Ὁ ἴδιος ἐπιστήμων μοῦ ἐπέδωσε δεύτερον ὑπόμνημα ἐκ 18 σελίδων ἐν σχέσει μὲ παρατηρήσεις διὰ παραλείψεις ἢ λάθη τοῦ ὁδηγοῦ ἱστορίας τῶν νεωτάτων χρόνων ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453) μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως (1821). Δὲν ἰσχυρίζομαι θεοαίως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι ὅλα αἱ ἐν λόγῳ παρατηρήσεις εἶναι θάσιμοι (διότι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὰς ὑποβάλω ὅλας εἰς θάσανον) ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι σοβαραὶ καὶ χρήζουν διερευνησεως ὑπὸ μιᾶς, ἐπαναλαμβάνω, ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

6. Ἐνας σοβαρὸς τομεὺς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας εἰς τὸν ὁποῖον οὐτε ἡ Βουλὴ οὐτε ἡ ἀρμοδίᾳ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἢ Ἐπιτροπὴ Παιδείας, δὲν ἔδωσαν ἰδιάζουσαν θαρύτητα, εἶναι ὁ θεσμὸς τῶν νυκτερινῶν ἐπιμορφωτικῶν κέντρων. Ὁ θεσμὸς αὐτὸς ποῦ συνεστήθη διὰ νὰ καλύψῃ τὰς ἐκπαιδευτικὰς, ψυχαγωγικὰς, καλλιτεχνικὰς καὶ ἀθλητικὰς ἀνάγκας τῶν ἀγρο-

τικῶν κοινοτήτων διὰ νέους 13—17 ἐτῶν ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ θαυμάσιον ρόλον εἰς τὴν ἀγροτικὴν κοινωνίαν τῆς Νήσου μας καὶ νὰ ὑποκαταστήσῃ μέχρις ἐνός θαθμοῦ τὰ λεγόμενα κέντρα πολιτισμοῦ ἢ τὰ ἐργατικά πολιτιστικά κέντρα ἄλλων προωδευμένων χωρῶν. Ὁ θεσμός αὐτός, καταλλήλως βοηθούμενος καὶ ἀξιοποιούμενος ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν ἐνός τμήματος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἢ Ἐργασίας (εἰς ἓνα τμήμα ὑπεύθυνον ἐπὶ τῆς ὑγιούς ἀπασχολήσεως τῆς νεολαίας) ἔχει νὰ προσφέρῃ τεράστιον ἐξελικτικὸν ρόλον εἰς τὴν Κυπριακὴν κοινωνίαν. Δυστυχῶς, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε, ἡ λαμπρὰ αὐτὴ εἰσήγησις τῆς Βουλῆς (περὶ δημιουργίας τμήματος ὑγιούς ἀπασχολήσεως τῆς νεολαίας) εἰς τὴν ὁποίαν εἶχα καὶ ἐγὼ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκφέρω τὰς ἀπόψεις μου, δὲν ἀπέδωσε μέχρι τῆς στιγμῆς κανένα θετικὸν ἀποτέλεσμα.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, καὶ ὡς μέχρι σήμερον λειτουργοῦν τὰ ἐν λόγῳ Κέντρα, προσφέρουν σημαντικὴν βοήθειαν εἰς τὴν Κυπριακὴν κοινωνίαν καὶ πρέπει νὰ ἐνισχυθοῦν. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου θὰ δύναται ἐν συνόψει νὰ τεθοῦν ὑπ' ὄψιν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου αἱ ἀκόλουθοι συνοπτικαὶ εἰσηγήσεις, αἵτινες εἶδον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ὑπὸ ὑπευθύνων παραγόντων ἐπιμορφωτικῶν κέντρων πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν :

- (1) Νὰ ἐπεκταθῇ ὁ θεσμός εἰς ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἀγροτικῶν Κέντρων.
- (2) Νὰ ἐκπαιδευθοῦν καί, εἰ δυνατόν, νὰ μετεκπαιδευθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὑπεύθυνοι ἐπιμορφωτικῶν κέντρων διδάσκαλοι, οἱ ὁποῖοι νὰ τύχουν ἠθικῆς καὶ ὕλικῆς ἀμοιβῆς καὶ ἐνθαρρύνσεως διὰ νὰ συνεχίσουν ἐργαζόμενοι εἰς τὰ Ν.Ε.Κ. καὶ νὰ τελειοποιήσουν τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας των κατὰ τρόπον ἀποδοτικώτερον.
- (3) Νὰ ἐξοπλισθοῦν τὰ ἐπιμορφωτικά κέντρα μὲ ὄλα τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀνταποκρίνονται ὁλονὲν καὶ ἀποτελεσματικώτερον εἰς τὰς πολλαπλὰς ἀπαιτήσεις των, καὶ
- (4) νὰ γίνῃ πλήρης διαφώτισις τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων διὰ τῶν ἡγετικῶν κοινοτικῶν παραγόντων καὶ τῶν ἡγετῶν των ἐπὶ τῶν λίαν εὐεργετικῶν ἐπιπτώσεων πού προέρχονται ἐκ τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ.

Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ δημιουργήσωμεν μίαν ὑγιᾶ νέαν κοινωνίαν ἀπηλλαγμένην τοῦ ἀγχους, τῆς ὀργῆς καὶ τῆς πλῆξεως—ὡς συμβαίνει εἰς πολλὰς ἄλλας χώρας—μὲ τοὺς «ὠργισμένους» νέους καὶ θὰ τῆς ἐμφυσησώμεν ἀρχὰς καὶ θὰ τῆς προσφέρωμεν περιεχόμενον, αὐτοσκοπὸν καὶ αὐτονομίαν.

7. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἔχει ἐξ ἄλλου καθήκον νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν σύστασιν μιᾶς ἐπισήμου Κρατικῆς Βιβλιοθήκης εἰς τὴν ὁποίαν θὰ συγκεντρωθοῦν ὄλα αἱ Κυπριακαὶ καὶ Διεθνεῖς ἐκδόσεις. Ἡδὴ μετ' εὐχαριστήσεως πληροφοροῦμαι ὅτι τοῦτο συμπεριλαμβάνεται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

Ἡ συγκέντρωσις καὶ μόνον τῶν ἐν Κύπρῳ ἐκδιδομένων ἐντύπων ὑπὸ ὀργανισμῶν, ἀτόμων ἢ Κυβερνητικῶν τμημάτων εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο βασικοὺς σκοποὺς τῆς ἐν λόγῳ προσπάθειας. Δυστυχῶς ἡ μεθοδικὴ ἀξιοποίησις καὶ ἡ ἐπισταμένη διαφύλαξις τῶν ἐν λόγῳ ἐκδόσεων, ὡς εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν, δὲν διενεργεῖται, ἔντιμὲ κ. Πρόεδρε.

Πέραν τούτου ἀξιόλογοι παλαιαὶ ἐκδόσεις φυγαδεύονται ἐφαρμοζομένης καὶ ἐδῶ τῆς μεθόδου τῆς βιβλιοκαπηλείας ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν μέθοδον τῆς ἀρχαιοκαπηλείας πού ἤδη ἐπεσημάναμεν. Συχνότατα, ἔντιμοι κ. συνάδελφοι, ἀναγινώσκομεν εἰς τὸν τύπον ὅτι ἀγοράζονται παλαιαὶ ἐκδόσεις. Αὗται ἀντὶ νὰ ἀγοράζωνται ὑπὸ τῶν ὀλίγων βιβλιεμπόρων θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποτελέσουν κόσμημα μιᾶς κρατικῆς ἐπισήμου Κεντρικῆς Βιβλιοθήκης, μαζὶ μὲ παλαιὰ ἱστορικὰ χειρόγραφα καὶ χρονικά τῆς νήσου, τὰ ὁποῖα σταδιακῶς ἐξαφανίζονται.

8. Αἱ ἐρευνητικῶς ἐργαζόμεναι ἐν Κύπρῳ ἐπιστημονικαὶ δυνάμεις, τὸσον τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, ὅσον καὶ τοῦ Τμήματος Ἀρχαιοτήτων καὶ ἄλλων τυχόν τμημάτων ἢ ἰδρυμάτων εἰς ἕν στάδιον ὅπερ ἤθελε κριθῆ πρόσφορον, ἐλπίζεται ὅτι θὰ σχεδιάσωσι καὶ συλλογικῶς ἐκτελέσωσι μίαν συνθετικὴν Ἱστορίαν τῆς Κύπρου, θασιζομένην τὸσον ἐπὶ τῶν ἀφθονουσῶν νέων καὶ παλαιῶν πηγῶν ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς νεωτέρας βιβλιογραφίας καὶ μεθολογίας. Ἐχομεν θεβαίως πλήρη ἐπίγνωσιν, ἐντιμοὶ κ. συνάδελφοι, τοῦ μεγέθους τοῦ ἐγχειρήματος καὶ τῆς ἀπαιτουμένης συστηματικῆς προεργασίας καὶ δὲν προτείνομεν ὅπως τὸ ἔργον τοῦτο ἀρχίσῃ ἐν σπουδῇ. Ἰδίως δέον ὅπως ἀξιοποιηθῶσιν εἰς τὸ ἔπακρον τὰ ἀναρίθμητα ἔγγραφα τοῦ ἀρχείου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ πλῆθος ἄλλων πηγῶν σχετικῶν μὲ τὴν Κύπρον τὸσον ἐν Κύπρῳ ὅσον καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἰδίως ἐν Ἑνετίᾳ (Ἀρχεῖον Ἑλληνικῆς Κοιότητος), Μουσεῖον Κορῆρ καὶ ἄλλα ἐν Ρώμῃ, Βατικανῷ, Παρισίοις, Λονδίῳ, Ἀθήναις καὶ ἄλλαχοῦ. Τοῦτο εἶναι ἀσφαλῶς ἔργον πλειάδος ἐπιστημόνων οἱ ὅποιοι πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθῶσιν ἐν Κύπρῳ ὅπως δράσωσι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην. Εἶναι καιρὸς ὅπως αἱ Κυπριακαὶ δυνάμεις ἀναλάβωσι καὶ φέρωσιν εἰς πέρας μίαν νέαν ἱστορίαν τῆς Κύπρου, ἀντὶ τῆς ἤδη πεπαλαιωμένης καὶ ἐν μέρει προκατειλημμένης—μολονότι ἐξόχως σημαντικῆς—τετρατόμου Ἱστορίας τῆς Κύπρου τοῦ Ἄγγλου Σέρ Τζῶρτζ Χίλλ. Ἀναμφισβότως, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν μεσαιωνικὴν καὶ τὴν νεωτέραν περίοδον εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος δὲν ἦτο εἰδικός, οἱ Κύπριοι ἐπιστήμονες ἐργαζόμενοι ὡς ἤδη ἀνωτέρω ἀνεφέρθη μὲ θάσιν τοιαῦτα πλούσια νέα στοιχεῖα θέλωσι παραγάγῃ ἔργον ἀπειρῶς σημαντικώτερον, θαυότερον καὶ ἐθνικώτερον. Αἱ ἱστορικαὶ σχέσεις Κύπρου καὶ Βυζαντίου καθὼς καὶ Κύπρου καὶ κλασσικῆς, μετακλασσικῆς καὶ προϊστορικῆς Ἑλλάδος, ὁ πραγματικὸς μισθοφορικὸς συνήθως ρόλος πολλῶν ἐν Κύπρῳ ξένων μειονοτήτων, ἡ συμμετοχὴ τῆς Κύπρου εἰς τὸν ἐθνικὸν καθόλου θίον ἀποτελοῦσι τομεῖς ἐρεύνης τοὺς ὁποίους μόνον Κύπριοι ἐρευνηταὶ θὰ ἠδύναντο νὰ συλλάβωσι καὶ νὰ διαπραγματευθῶσι δεόντως.

9. Τὸ θέμα τῶν ἐπαγγελματικῶν διεκδικήσεων τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας κόσμου σχετίζεται ἀμεσώτατα μὲ τὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν τῆς Παιδείας μας καὶ θὰ πρέπει ὡς ἐκ τούτου νὰ τύχῃ τῆς δεούσης προσοχῆς ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Διὰ τοῦτο χαιρετίζοντες τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν Μέσης Παιδείας καὶ τὴν ἐπαναφορὰν τῶν παλαιῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων των—πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον εἴχαμεν εὐθύνην καὶ ὑποχρέωσιν νὰ πράξωμεν—θὰ πρέπει νὰ προωθηθοῦν καὶ ἄλλα θασικὰ αἰτήματα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας κόσμου τὸσον τοῦ διδασκαλικοῦ ὅσον καὶ τοῦ καθηγητικοῦ. Εἰδικώτερον ἐν σχέσει μὲ τὰ αἰτήματα τῶν διδασκάλων θὰ πρέπει οὗτοι, ἐφ' ὅσον κατέχουν τὰ ἀναγκαῖα προσόντα, νὰ ἐξιωθοῦν ἀπὸ ἀπόψεως μισθοδοτικῆς κλίμακος μὲ τοὺς καθηγητὰς Β' Τάξεως (£593—843) ἐτησίως. Παραλλήλως ἐπιβάλλεται ὅπως οἱ Διευθυνταὶ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τυγχάνουν ἐπιδόματος εὐθυνῶν, ἐνῶ ἐπιπροσθέτως, συναφῇ ἐπιδόματα δέον νὰ παραχωροῦνται πρὸς τοὺς Διευθυντὰς μονοθεσιῶν ἢ διθεσιῶν σχολείων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιλύσῃ οὐσιαστικῶς καὶ τὸ πρόβλημα τῶν μεταθέσεων. Ἡ ἐκχώρησις ἐπιδόματος πρὸς τοὺς προσοντούχους διδασκάλους ἔχοντας διετὴ πανεπιστημιακὴν μετεκπαίδευσιν—ἐπιπροσθέτως φυσικὰ πρὸς τὴν τριετὴ φοίτησιν εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν—ἐπιβάλλεται διὰ λόγους ἐνθαρρύνσεως τῶν ἀξίων καὶ ἱκανοτήτων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ἴδιον τὸ συμφέρον τῆς Παιδείας.

Ἐνα ἄλλο αἶτημα τῆς διδασκαλικῆς τάξεως εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ τοῦ Βοηθοῦ Διευθυντοῦ εἰς πολυθέσια σχολεῖα. Εἶναι ἀσφαλῶς σαφές εἰς τὸν κάθε καλόπιστον παρατηρητὴν ὅτι εἰς Διευθυντῆς δὲν δύναται νὰ ἀνταποκριθῇ πλήρως εἰς τὰ καθήκοντά του ὅταν διευθύνῃ σχολεῖον μὲ 10 ἢ καὶ 15 ἀκόμῃ διδασκάλους.

Ἐνα ἄλλο συναφές αἶτημα τῆς διδασκαλικῆς τάξεως εἶναι ὅπως αἱ κλίμακες διὰ τοὺς ἀρίστους διδασκάλους τοὺς συμπληροῦντας 19ετὴ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν μὴ καθυλοῦνται εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριον, διὰ νὰ ὑπάρχῃ τὸ κίνητρον τῆς προαγωγῆς. Τὸ μέτρον τοῦτο ἀναγνωρίζεται ἤδη ἄλλωστε εἰς ὅλας τὰς προηγμένας χώρας καὶ συντελεῖ εἰς τὴν πραγματικὴν ἀνοδὸν τοῦ τόπου.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ αἴτημα διὰ τὸν περιορισμὸν τοῦ φόρου ἐργασίας θὰ ἀναμει-
νωμεν τὰ σχετικὰ ἀποτελέσματα ἐφ' ὅσον εὐρισκόμεθα ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐντὸς
πειραματικοῦ εἰσέτι σταδίου.

Τὸ αἴτημα τοῦ διδασκαλικοῦ κόσμου περὶ κωδικοποιήσεως τῆς ἐν γένει ἐκπαι-
δευτικῆς ὑπηρεσίας—τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον θὰ κατατεθῆ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς
προσεχῶς—πρέπει νὰ ἐπισπευθῆ ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ πρέπει αὕτη νὰ
ἀναθεωρηθῆ ἐπὶ τὸ προοδευτικώτερον καὶ νὰ μὴ παραμῆνη στατική καὶ ἐν
πολλοῖς ἀντιδημοκρατικῇ.

Ἡ κατηγορία τῶν 200 προσωρινῶν διδασκαλισσῶν, ἔντιμοι κ.κ. συνάδελφοι,
αἵτινες καθίσταντο προσωριναὶ ὑπὸ τῆς ἀποικιοκρατικῆς διοικήσεως ἐν περι-
πτώσει τοκετοῦ ἢ γάμου, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ λογιζῶνται τὰ ἔτη ὑπηρεσίας,
πράγμα ὅπερ ἀδικαιολογητῶς ἐσυνεχίσθη καὶ παρ' ἡμῶν, πρέπει ὅπωςδήποτε
νὰ ἀναθεωρηθῆ τοῦλάχιστον διὰ σκοποὺς συντάξεως, προσυπολογιζομένων ὄλων
τῶν ἔτῶν ὑπηρεσίας των. Ἄλλωστε τοῦτο οὐδεμίαν βασικὴν ἐπιβάρυνσιν θὰ
συνεπιφέρῃ δεδομένου ὅτι ἡ σύνταξις θὰ ἐκχωρῆται ἀφ' ἑνὸς σταδιακῶς καὶ
δεδομένης τῆς ἐπιστροφῆς ὑπὸ τῶν διδασκαλισσῶν τοῦ ἀναληφθέντος ἐπὶ τῇ
ἀπολύσει των φιλοδωρήματος ἀφ' ἑτέρου.

Ἡ σύνταξις τῶν διδασκάλων ἐκχωρεῖται ἀντικανονικῶς ἄνευ προσυπολογι-
σμοῦ τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου ὡς συμβαίνει ἄλλωστε καὶ μὲ τὴν Δημοσίαν Ὑπη-
ρεσίαν. Τοιοῦτοτρόπως ἐπιδόματα τὰ ὅποια πρὸ 20ετίας δυνατὸν νὰ ἐθεωροῦντο
ἱκανοποιητικά, σήμερον θεωροῦνται μηδαμινὰ καὶ ἀνάξια λόγου. Ὁ Νέαρχος
Κληρίδης, ἐπὶ παραδείγματι, ἀφυπηρητήσας πρὸ 20ετίας ἐκ τῆς διδασκαλικῆς
ὑπηρεσίας ὡς Διδάσκαλος Α' τάξεως μὲ πλουσιωτάτην πνευματικὴν καὶ ἐθνικὴν
προσφορὰν εἰς τὸν τόπον, λαμβάνει £20 μηνιαίως ἐνῶ οἱ σήμερον ἀφυπηρε-
τούντες συνάδελφοί του τῆς ἰδίας τάξεως λαμβάνουν £43 μηνιαίως. Ἄν τοῦτο
δὲν εἶναι ἄδικον διερωτῶμαι ποίαν σημασίαν ἀποδίδομεν εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς
λέξεως ἀδικία.

Ἐν σχέσει μὲ τὰ προβλήματα τῶν καθηγητῶν τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως θὰ
πρέπει νὰ μελετηθῆ τὸ αἴτημά των ὅπως οἱ Βοηθοὶ Ἐκπαιδευταὶ προωθηθοῦν
ἱεραρχικῶς καὶ λάθουν τὴν ἀρμόζουσαν κλίμακα μετὰ ἀπὸ 10ετῆ εὐδόκιμον
ὑπηρεσίαν. Συναφῶς θὰ πρέπει νὰ μελετηθῆ τὸ αἴτημα Ἐκπαιδευτῶν Γ' Τά-
ξεως περὶ ἐξισώσεώς των μετὰ τῶν καθηγητῶν Β' Τάξεως ἐν περιπτώσει καθ'
ἣν θὰ εἶχον 10ετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἢ μετὰ ἀπὸ 9ετῆ εὐδόκιμον τοιαύτην
οἱ ἔχοντες μονοετῆ τοῦλάχιστον πανεπιστημιακὴν μετεκπαίδευσιν.

Δέκατον καὶ τελευταῖον θέμα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τὸ ὅποιον θίγω :

Σημαντικὴ προβολή, ἢ μεγαλυτέρα ἴσως πνευματικὴ ἐκδήλωσις τοῦ ἔτους,
μὲ ἀνυπολογίστους εὐεργετικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ μας θέματος ἀσφα-
λῶς εἶναι ἡ Ἐκθεσις ἢ ὅποια ἔγινεν εἰς Παρίσιους.

Ἡ Ἐκθεσις μας ἐκεῖνη, ἔντιμοι κ. συνάδελφοι, ἀπετέλεσεν οὐσιαστικὴν ἀπο-
κάλυψιν διὰ τὸν Γαλλικὸν λαόν. Τὸ Γαλλικὸν κοινόν, οἱ ἐπιστήμονες, οἱ καθη-
γηταὶ τῶν πανεπιστημίων, οἱ ἀκαδημαϊκοί, οἱ τεχνοκρίται, οἱ δημοσιογράφοι
ἀνεκάλυπταν τὴν Κύπρον καὶ τὸν ἐθνικὸν χαρακτήρα της εἰς τὴν Ἐκθεσιν αὐτήν.
Ἀπὸ τὴν Ἐκθεσιν, πού ἔχει τὸ ὄνομα «Θησαυροὶ τῆς Κύπρου», ἀνεκάλυπτον
ὅτι ἡ Κύπρος εἶναι ἡ ἴδια ἕνας θησαυρὸς, θησαυρὸς τέχνης καὶ φορεῦς μεγάλης
καλλιτεχνικῆς καὶ πνευματικῆς παραδόσεως. Ὅκτῳ χιλιάδες ἔτη πολιτισμοῦ
ὅταν ἔχη νὰ παρουσιάσῃ ἔντιμοι κ. συνάδελφοι, ἕνας τόπος εἶναι κάτι τὸ ἀπί-
στευτον, καί, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, κάτι τὸ ἀξιοθαύμαστον. Καὶ ἡ Κύπρος
παρουσίασε μὲ λαμπρότητα μέσα εἰς τὸ Λοῦβρον αὐτὰ τὰ ὀκτῶ χιλιάδες ἔτη
τοῦ πολιτισμοῦ της. Ὅσοι παρευρέθησαν εἰς τὰ ἐγκαίνια ἔνοιωσαν οὐσιαστι-
κὴν συγκίνησιν καὶ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν. Ἡ μικρὰ Κύπρος ἐγένετο μεγάλη
καὶ ζηλευτὴ ἐπάνω εἰς τὸ προσκῆνιον καὶ εἰς τὸ κέντρον τῶν μεγάλων πολιτι-
στικῶν ρευμάτων μέσα εἰς τὸ Παρίσι, μέσα εἰς τὸ ἴδιον τὸ Λοῦβρον.

Τὸ πρῶτον δείγμα τῆς ἀπηχίσεως καὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς Ἐκθέσεως ἐφάνη εἰς τὰ ἐγκαίνια. Ὁ Ὑπουργὸς Μορφωτικῶν Ὑποθέσεων τῆς Γαλλίας κ. Ἀντρέ Μαλρώ, ἐκ τῶν κορυφαίων πνευματικῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς μας, ἀφοῦ ἐνεκαίνισσε τὴν Ἐκθεσὶν καὶ περιῆλθεν ὄλας τὰς αἰθούσας καὶ εἶδε μὲ προσοχὴν τὰ ἐκθέματα, 229 συνολικῶς, καὶ ἐνῶ ὄλοι ἦσαν ἔτοιμοι νὰ τὸν ἀποχαιρετίσουν, ἐζήτησε νὰ ἐπαναδῆ τὰς εἰκόνας καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὰς αἰθούσας τῆς Ἐκθέσεως, «Βαδίζετε σὲ μίαν πελωρίαν ἐπιτυχίαν», εἶπεν ὁ κ. Μαλρώ. «Αὐτὴ ἡ Ἐκθεσὶς εἶναι ἐκθαμβωτικὴ».

Καὶ φαίνεται ὅτι οἱ λόγοι τοῦ κ. Μαλρώ ἐδικαιώθησαν. Ἡ Ἀμερικανικὴ ἐφημερίς «Herald Tribune» εἰς τὴν Παρισινήν τῆς ἔκδοσιν τῆς 21ης Νοεμβρίου 1967, ὑπὸ τὸν τίτλον «Πλουσία Κληρονομία ἀπὸ μίαν μικροτάτην νῆσον» γράφει διὰ τὴν Ἐκθεσὶν εἰς τρίστηλον ἄρθρον τῆς μεταξύ ἄλλων ὅτι «ἡ Ἐκθεσὶς αὐτὴ εἶναι κατὰ πολὺ ἢ καλυτέρα μουσειακὴ ἔκθεσις πού ἤνοιξεν εἰς τὸ Παρίσι τὴν ἐποχὴν αὐτὴν. . . . Εἰς τὴν πρώτην αὐτὴν Ἐκθεσὶν, πού ἔστειλεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἢ νεαρὰ Δημοκρατία, οἱ Κύπριοι ἀρμόδιοι καθιέρωσαν ἓνα πολὺ ὑψηλὸν παράδειγμα διὰ νὰ ἀκολουθοῦν εἰς τὸ μέλλον οἱ Γάλλοι εἰς τὴν Γαλλίαν. Εἰς τὸ Παρίσι ἐδόθη τὸ προνόμιον», γράφει ἡ «Herald Tribune» «νὰ ἔχη πρῶτον τὴν παρουσίαν τῆς Ἐκθέσεως καὶ νὰ μπορῆ νὰ τὴν ἀπολαμβάνῃ μέχρι τοῦ νέου ἔτους».

Εἶχα τὴν εὐκαιρίαν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, νὰ διεξέλθω τὰ ἀρχεῖα εἰς τὰ ὁποῖα κρατοῦνται τὰ ἀποκόμματα τοῦ Γαλλικοῦ τύπου ἐν σχέσει μὲ τὴν Κυπριακὴν αὐτὴν Ἐκθεσὶν.

Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν ἐφημερίς ἢ περιοδικὸν τῶν Παρισίων πού νὰ μὴν ἔχη γράφει διὰ τὴν Ἐκθεσὶν αὐτὴν. Αἱ ἐφημερίδες «France Soir», μὲ κυκλοφορίαν 1,5 ἑκατομ. φύλλων ἡμερησίως, ἢ «France Dimanche», μὲ κυκλοφορίαν 825.000 φύλλων ἡμερησίως, ἀφιέρωσαν στήλας καὶ ἐγκώμια διὰ τὴν Ἐκθεσὶν. Ἐπιπροσθέτως αἱ ἐφημερίδες «Le Monde», «Figaro», «Combat», ἀναφέρω μερικὰς ἐνδεικτικῶς, ἔγραψαν πολυστήλους ἐνθουσιώδεις κριτικὰς ἀπὸ τοὺς κορυφαίους γάλλους τεχνοκρίτας ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς. Ἐξ ἄλλου τὰ ἐβδομαδιαῖα λογοτεχνικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ περιοδικὰ «L' Express», «Le Figaro Litteraire», «Les Lettres Françaises», «Les Nouvelles Litteraires», «Le Carrefour», «Archaeologia» καὶ ἄλλα, ἔγραψαν διὰ τὴν Ἐκθεσὶν καὶ ἀφιέρωσαν ὀλοσέλιδα ἄρθρα διὰ τὴν τέχνην τῆς Κύπρου, μὲ φωτογραφίας τῶν ἐκθεμάτων τῆς. Μέχρι σήμερον ἡ δημοσιότης, ἔντιμοι κ. συνάδελφοι, δὲν ἐτελείωσε καὶ ἀπλοῦται εἰς ὄλην τὴν Γαλλίαν. Αἱ διαλέξεις ἐπίσης εἰς τὸ Παρίσι ἀπὸ τὸν Βάσον Καραγιώργην, τὸν Ἀθανάσιον Παπαγεωργίου, τὸν Ροζέ Μιλλιέξ, τὸν Πάτροκλον Σταύρου εἶχαν ἀνυπολόγιστην ἐθνικὴν σημασίαν καὶ εὐμενεστάτην ἀπήχησιν εἰς ὄλην τὴν Γαλλίαν. Ἴδια τὸ ραδιοφῶνον καὶ ἡ τηλεόρασις, ἐκτὸς ἀπὸ τὰς διαφόρους ἀγγελίας εἰς τὸ ραδιοφῶνον ἐπὶ τρεῖς περίπου ὥρας ὑπῆρξαν ἐκπομπαὶ διὰ τὴν Κύπρον, εἰς τὴν τηλεόρασιν ἐπίσης εἰς ὄλα τὰ κανάλια τῆς. Εἰς τὴν ἔγχρωμον, τὴν ἀσπρὴν καὶ τὴν μαύρην τηλεόρασιν ὑπῆρξαν ἀρκεταὶ ἐκπομπαὶ μὲ συνεντεύξεις καὶ μὲ παρουσίαν τῶν ἐκθεμάτων.

Τὴν Ἐκθεσὶν ἐχαρκτήρισεν ὡς σχολεῖον τέχνης ὁ καθηγητὴς τοῦ Ἀνωτέρου Ἰνστιτούτου Καλῶν Τεχνῶν τῶν Παρισίων κ. Ἀμπροσέλι. Καθηγηταί, ἀκαδημαῖοι, ἀνθρωποὶ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, σπουδασταί, φοιτηταί, μαθηταί, Σωματεῖα, Ὀργανώσεις, ὁμάδες τουριστῶν ἐπισκέπτονται καθημερινῶς τὴν Ἐκθεσὶν. Διηυθετήθησαν ἤδη περισσότερα ἀπὸ 50 διαλέξεις—ξεναγήσεις εἰς τὰς αἰθούσας τῆς Ἐκθέσεως ἢ ὁποῖα ὁσονούπω μεταφέρεται εἰς Γερμανίαν. Καὶ ἀκόμη, τοῦτο ἀναφέρω χαρακτηριστικῶς, τὴν 10ην Δεκεμβρίου οἱ Ὑπουργοὶ Ἐξωτερικῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης ἐπεσκέφθησαν ἐν σώματι τὴν Ἐκθεσὶν.

«Ὀλόκληρος ἡ Ἐκθεσὶς», γράφει εἰς τὸ «Figaro» τῆς 9ης Νοεμβρίου ὁ Raymond Cognat, «ὁδηγεῖ εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιθεθαίωσιν, τῆς ἰδιορρυθμίας τῆς Κυπριακῆς τέχνης καὶ, ταυτοχρόνως, τῆς ἐλληνικότητός τῆς. Ἐν τούτοις, ἡ ποιότης τῶν συγκεντρωθέντων ἔργων καὶ ἡ ἐξαιρετος παρουσιάσις των οὐδόλω ἀποθλέπουν εἰς οἰουσιδήποτε σκοποὺς προπαγάνδας, ἀλλὰ προσφέρουν εἰς τοὺς ἐπισκέπτας πηγὴν γνησίου, ἀνιδιοτελοῦς θαυμασμοῦ», καταλήγει ὁ ἴδιος.

Τέλος, ὁ κριτικὸς τέχνης τῆς ἡμερησίου «Journal de l' Amateur d' Art» ἔγραψε: «Ἡ Ἐκθεσις τῆς Ρωσικῆς Τέχνης εἰς τὸ Grand Palais καὶ ἡ Ἐκθεσις «Θηραυροὶ τῆς Κύπρου» εἰς τὸ περίπτερον Μαρσάν, συγκρινόμεναι μεταξύ των, μᾶς ὀδηγοῦν εἰς τὸ νὰ δώσωμεν ἀνεπιφυλάκτως τὴν ἐκτίμησίν μας εἰς τὴν δευτέραν».

Ὡς ἐκ τούτου θὰ πρέπει ὄχι μόνον νὰ ἐκφράσωμεν καὶ δημόσιον ἔπαινον πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἐκθέσεως καὶ δὴ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ὑφυπουργόν κ. Πάτροκλον Σταύρου, ἀλλὰ νὰ υπογραμματίσωμεν τὴν ἀνάγκην προωθήσεως ἐνὸς πλήρους καὶ αὐτοδυνάμως δρῶντος τμήματος πολιτιστικῶν σχέσεων, τὸ ὁποῖον θὰ προσδώσῃ τεράστια πολιτιστικά ἀλλὰ ἰδίως ἔθνικα—ὑπὸ τὰς παρούσας κρίσεις ἐθνικὰς στιγμὰς—κέρδη διὰ τὴν μαχομένην πατρίδα μας.

Πρὶν κατέλθω τοῦ Βήματος, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, θεωρῶ σκόπιμον νὰ ἀναφέρω ὅτι καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας αὐτοῦ τοῦ Σώματος φέρει εὐθύνην ἔναντι τῆς παιδείας τοῦ τόπου τούτου καὶ εἶναι ἤδη καιρὸς νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ στάδιον τῆς ἀπλῆς θεωρήσεως τῶν διαφόρων ἐκπαιδευτικῶν νομοσχεδίων, εἰς τὸ στάδιον ὄχι μόνον τῆς σοβαρᾶς διερευνησέως των ἀλλὰ καὶ τῆς υποβολῆς σχεδίων καὶ εἰσηγήσεων ἐνώπιον τοῦ Σώματος διὰ τὰ ἐκπαιδευτικά θέματα τοῦ τόπου.

Διὰ τοῦτο θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ υπογραμμίσω ὅτι ὑπάρχουν ἐνώπιον τῆς ἐν λόγω Ἐπιτροπῆς ἀρκετὰ ἐκκρεμῆ θέματα—τὰ ὁποῖα παρεπέμφθησαν ἐνώπιον τῆς θάσει ἀποφάσεων καὶ δὴ ὁμοφώνων τοῦ Σώματος—ὡς εἶναι τὸ θέμα τῆς ὑγιούς ἀπασχολήσεως τῆς νεολαίας, τῆς ἐνισχύσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ διαβιούντων Κυπρίων καὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος. Ἀσφαλῶς τὸ πρῶτον θέμα ἐπανειλημμένως ἐθίγη ὑπὸ μελῶν τοῦ Σώματος δι' ἀγορεύσεων καὶ παρέλκει νὰ ἀναφερθῶ ἐκ νέου διὰ τὴν σπουδαιότητά του. Ἐπιβάλλεται ὁμως νὰ ἀναφερθῇ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἔχει καθήκον νὰ ἐπιληφθῇ, ἔστω καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν ὀρισμένων ἐτῶν, τοῦ θέματος. Ἐξ ἄλλου ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἔχει καθήκον νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος περὶ διερευνησέως τῶν προοπτικῶν καὶ τῶν πιθανότητων ἐνισχύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ γλωσσικοῦ αἰσθήματος τῶν ἐν Βρετανίᾳ ὁμογενῶν διὰ τῆς ἰδρύσεως Κυπριακοῦ Κοινοτικοῦ καὶ οὐχὶ ἰδιωτικοῦ σχολείου, ὡς ἐτοιμάζεται νὰ δημιουργηθῇ.

Τέλος ἡ ἴδια Ἐπιτροπὴ καλεῖται νὰ διερευνήσῃ τὰς διαγραφομένας προοπτικὰς ἐνισχύσεως τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως—δι' ὃ καὶ χαιρετίζομεν ἐκθύμως τὴν ἀπόφασιν περὶ ἰδρύσεως ἐν Κύπρῳ Ἀνωτέρου Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου—νὰ ἐγκύψῃ δηλονότι ἐπὶ τοῦ καθ' ὅλα ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ νὰ ὑποβάλλῃ πρὸς τὸ Σῶμα τὰς παρατηρήσεις τῆς, συμφώνως ἄλλωστε πρὸς τοὺς ὅρους ἐντολῆς πού τῆς ἐδόθησαν.

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἀπωλέσθησαν ἤδη 8 ὀλόκληρα ἔτη τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύνατο νὰ ἀξιοποιηθοῦν ἐπωφελῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ τὴν προώθησιν ἐκπαιδευτικῶν θεμάτων τοῦ τόπου, ὥστε δὲν ἐπιτρέπεται περαιτέρω ἀπώλεια χρόνου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι Βουλευταί, ὄσοι εἶχατε τὴν ὑπομονὴν συνάμα καὶ τὴν καλωσύνην νὰ εὐρίσκεσθε αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐντὸς αὐτῆς τῆς αἰθούσης.

Καὶ οἱ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοὶ τοῦ παρόντος ἔτους ἀκολουθοῦν τὴν ἰδίαν γραμμὴν καὶ τακτικὴν ὡς καὶ τῶν προηγουμένων ἐτῶν ἀσχέτως τῆς διαφορᾶς τῆς αὐξήσεως τῶν κονδυλίων διὰ τὰ διάφορα ἔργα ἀναπτύξεως. Ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας εὐρέθημεν πολιτικῶς συζητοῦμεν ἐπὶ

Προϋπολογισμῶν τοὺς ὁποίους δὲν εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ πραγματοποιήσωμεν οὔτε ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔσοδα οὔτε ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔξοδα διὰ τὰ διάφορα κονδύλια καὶ τὰ ἔργα ἀναπτύξεως. Ἐξ ἄλλου νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ ἐπαναπαύεται ἐπὶ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι ἡ νῆσος μας εὐημερεῖ. Ἄς στρέψῃ τὴν προσοχὴν τῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου διὰ νὰ ἀντιληφθῇ τὴν φτώχειαν του. Ἄς δῆ τοὺς ἐλαιοπαραγωγούς πού δὲν μποροῦν νὰ διαθέσουν τὸ πτωχὸν προϊόν των πού μὲ τόσα ἔξοδα καὶ κόπους ἐσύναξαν. Ἄς δῆ τοὺς γεωργούς ὄλων τῶν προϊόντων—οἱ ὁποῖοι μαστίζονται ἀπὸ τὰς ἀντιξοότητας τῶν καιρικῶν συνθηκῶν, ἀνομορμιῶν, καὶ σωροῦ ἄλλων θεομηνιῶν, φυτικῶν ἀσθενειῶν καὶ συνεχῶν ἀποτυχιῶν. Ἄς ἐγκύψῃ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν διὰ νὰ δῆ τίνι τρόπῳ θγαίνει τὸ ψωμί ἀπὸ τὴν γῆν καὶ τίνι τρόπῳ ἀντιμετωπίζεται ἡ ζωὴ. Ἄς δῆ τοὺς ἐργάτας πού ἦσαν πρὶν γεωργοὶ διὰ νὰ ἀντιληφθῇ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἔγιναν ἐργάται. Καὶ ἄς σκεφθῇ ἡ Κυβέρνησις πῶς πρέπει νὰ ἐξαλαφρώσῃ αὐτὴν τὴν φτωχὴν καὶ μεσαιάν τάξιν ἀπὸ τὴν φορολογία. Αὐτοὶ ὅλοι δὲν ἔχουν φόρον εἰσοδήματος διὰ νὰ εὐεργετηθοῦν ἀπὸ τὰ σχέδια ἐλαττώσεως τοῦ φόρου εἰσοδήματος τὰ ὁποῖα ἐξήγγειλεν ὁ κύριος Ὑπουργός.

Αἱ ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματός μας εἶναι ἕνα ἐκ τῶν κυριτέρων αἰτίων τῆς ραγδαίας ἀνάδου τοῦ τιμαριθμοῦ τὸν ὅποιον νομίζω ὅτι δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ χαλιναγωγῆσῃ ἡ Κυβέρνησις, εὐχομαι δὲ νὰ μὴ ἀναγκασθῇ αὐτὴ νὰ περικόψῃ ἀπὸ τὰ κονδύλια δι' ἔργα ἀναπτύξεως διὰ νὰ κάμῃ περισυλλογὴν πρὸς οἰκονομίαν.

Ἐχουν ὅλοι δίκαιον νὰ ζητοῦν αὐξήσεις δι' ἀναπροσαρμογὴν. Τὸ γεγονός καὶ μόνον ὅτι τὸ 35% τοῦ τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀπορροφᾶται ὑπὸ τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς εἶναι ἄρκετὰ ἀνησυχητικὸν καὶ ἐμβάλλει εἰς σκέψεις κατὰ πόσον προχωροῦμεν οἰκονομικῶς ἐπὶ ὑγιοῦς βάσεως καὶ κατὰ πόσον θὰ δυνάμεθα νὰ κάμωμεν ἔργα ἀναπτύξεως καὶ συνάμα νὰ ἐλαφρώσωμεν κατὰ τὴν γενικῶς τὸν φορολογούμενον λαόν. Εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ λαὸς οὗτος φορολογεῖται βαρῦτάτα. Καὶ ἡ δῆλωσις τοῦ ἐξοχωτάτου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι μελετᾶται ἡ μείωσις, κατὰ ἕνα τρόπον, τοῦ φόρου εἰσοδήματος νομίζομεν ὅτι δὲν εἶναι ἄρκετόν. Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὅτι οἱ πληρώνομενοι φόροι δὲν εἶναι μόνον ὄσους εἰσπράττει τὸ κράτος ἀπ' εὐθείας ἀμέσως καὶ ἐμμέσως. Ἄς λάθωμεν ὡς παράδειγμα ἕνα ἀγρότην καὶ τότε θὰ ἀντιληφθῶμεν τὴν ὑπαρξίν τῆς θραεῖας φορολογίας καὶ θὰ ἴδωμεν ποῖοι πληρώνουν τὰ σπασμένα διὰ νὰ καυχώμεθα ὅτι εὐημεροῦμεν καὶ ἔχομεν περισσεύματα. Ἄς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰ σχολεῖα μας. Δὲν πληρώνομεν μισθοὺς τῶν διδασκάλων. Ὅμως διὰ τὴν συντήρησιν τῶν σχολείων, ἔξοδα σχολικῶν κήπων, μισθοὶ ὑπαλλήλων διὰ τὴν καθαριότητα, ἐπιπλα καὶ σκεύη, ἀγορὰ ἢ ἐνοίκια γυμναστηρίων καὶ πολλὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα καθημερινῶς ἀπαιτοῦνται ὑπὸ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις μεγάλα χρεωλύσια διὰ τὴν οἰκοδομὴν νέων σχολείων πολυτελοῦς ἐμφανίσεως, καὶ τὸ σπουδαιότερον ὄλων τὰ ἐνοίκια διὰ τὰς κατοικίας τῶν διδασκάλων, τὰ ὁποῖα ὑποχρεοῦνται αἱ ἀγροτικαὶ κοινότητες νὰ καταβάλλουν, συνιστοῦν ἕνα τόσον μεγάλο ποσόν τὸ ὅποιον ἐπιβάλλεται διὰ διανομῆς ὑπὸ τύπον «σχολικά» ἐπὶ τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος, πού καὶ μόνο τοῦτο εἶναι ἀγρία φορολογία. Πού νὰ τοποθετήσωμεν τὰ δίδακτρα εἰς ἀνωτέρας σχολὰς καὶ τὰς ὑποχρεωτικὰς εἰσφορὰς διὰ τὰ ἐσωτερικὰ ταμεῖα; Ἐπειτα ἔρχονται οἱ Δήμοι, ὅπου ὑπάρχουν τοιοῦτοι. Ἐρχονται τὰ λεγόμενα Συμβούλια Ἀναπτύξεως μὲ ἄλλην περαιτέρω φορολογίαν διὰ νὰ στηρίξουν καὶ αὐτὰ τὴν ὑπαρξίν των ἐπιβάλλοντα φόρους, ἐπαγγελματικόν, φόρον κατόχου, φόρους νεροῦ,—προσδοκῶμεν καὶ φόρον διὰ τὸν ἀέρα—φόρον δι' ἄδειαν κτίσματος κατοικίας καὶ ἄλλα, καὶ ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον πού ἔχει ἀμπέλι καὶ χωράφι, καίτοι αὐτοὶ οἱ ἰδιοκτῆται πληρώνουν τὸν κτηματικόν φόρον, ὁ ὁποῖος καίτοι κατηργήθη, ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ εἰσπράττεται ὑπὲρ τῶν ἀγροτικῶν Δήμων καὶ τῶν Συμβουλίων Ἀναπτύξεως. Ἐπειτα ἔρχεται ἡ χωρική ἀρχή. Καὶ αὐτὴ μὲ τὸν φόρον ἀγροφυλακῆς καὶ ἄλλα διὰ νὰ σοῦ προσέχουν τὸ χωράφι, τὸ ἀμπέλι ἢ μίαν παπουτσοσυκιά, διὰ νὰ μὴ φύγουν ἀπὸ τὸν τόπον τους καὶ θλάψουν κανένα!!

Με μεγάλην χαράν ἠκούσαμεν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι μελετᾶται ἀλλαγὴ τοῦ φορολογικοῦ συστήματος. Εὐχομαι ἡ ἀλλαγὴ αὕτη νὰ μὴν εἶναι ἐπὶ τὸ χεῖρον. Καὶ αὐτὰ τὰ ὀλίγα ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς φορολογίας.

Καὶ τώρα ἔχω νὰ κάμω πολὺ ὀλίγας παρατηρήσεις ἐν συντομίᾳ :

Ἀνάπτυξις Ὑδάτων. Προϋπολογίζονται δαπάναι £2.295.123 ἔναντι £1.848.337 προϋπολογισθειῶν διὰ τὸ προηγούμενον ἔτος. Εἰς τὰς προϋπολογισθείσας δαπάνας περιλαμβάνονται καὶ ἐπαναψηφίσεις. Θὰ ἦτο εὐκατεῖον νὰ διατεθῆ ὀλόκληρον τὸ ποσὸν ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους καθ' ὅτι τὸ νερὸν εἶναι τὸ ζωτικώτερον στοιχεῖον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου. Παρατηροῦμεν ὅτι διὰ τὴν ὕδρευσιν μιᾶς πόλεως διατίθενται £500.000 ἐνῶ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ὕδατο-προμηθείας χωρίων διατίθενται μόνον £165.941. Ἀναμένομεν ὅτι διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν πόλεων θὰ ἐξευρευθοῦν ἄλλαι πηγαὶ διὰ νὰ μὴν στερηθῆ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος νερῶν τὰ ὁποῖα χρειάζονται δι' ἀρδεύσεις καὶ συντείνουν εἰς τὴν αὐξησιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου. Γίνονται προσπάθειαι οἰκονομίας νεροῦ εἰς τὴν ἀρδευσιν διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τσιμεντένιων αὐλάκων, σωλῆνων καὶ τεχνητῆς βροχῆς. Ὅρθόν καὶ χρήσιμον τοῦτο. Ὅμως πιστεύω ὅτι καὶ εἰς τὴν ὕδρευσιν τῶν πόλεων δύναται νὰ γίνῃ μεγίστη οἰκονομία νεροῦ ἔάν διὰ πλείστας ἀνάγκας οἰκιακᾶς, ὡς εἰς τὸ πότισμα ἀνθῶνων καὶ διακοσμητικῶν δένδρων καὶ φυτῶν, εἰς τὰ ἀποχωρητήρια κλπ. χρησιμοποιηθῆ ἄλλο νερὸν μὴ πόσιμον τὸ ὁποῖον εὐρίσκειται ἐν ἀφθονίᾳ εἰς τὸ ὑπέδαφος τῶν πόλεων τὸ ὁποῖον δι' ἀντλιῶν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ διὰ πολλοὺς σκοποὺς χωρὶς νὰ ἀναλίσκεται τὸ δι' ἀρδευσιν νερὸν τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν αἱ ὁποῖαι κινδυνεύουν νὰ ἀποστραγγισθοῦν λόγῳ τῆς μεταφορᾶς τοῦ νεροῦ τῶν διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν πόλεων. Ἐχω πλείστα παραδείγματα ἐκ τῶν ὁποίων ἀναφέρω ἕνα : Ἡ ἀντλησις ἡ ὁποία γίνεται ἐκ τῶν διατρήσεων εἰς τὸν ποταμὸν Γιαλιὰν ὀλίγον κάτωθι τοῦ χωρίου Δάλι καὶ τὸ ὁποῖον μεταφέρεται δι' ὕδρευσιν εἰς τὴν Λευκωσίαν καὶ εἶναι ἡ ποσότης του μεταξύ 12 καὶ 15 ἰντῶν καὶ περιπλέον, ἔχει ἐπηρεάσει τὸ νερὸν τὸ λεγόμενον τοῦ Ἀθανάση, καὶ τὸ ὁποῖον ἐξέλιπε σχεδὸν τελείως, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὕδρευετο ἡ κωμόπολις Ἀθηαίνου καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀρκετὰ ἐκτάσεις εἶχον τὴν κανονικὴν ἀρδευσίν των παράγουσαι ἀρκετὰ γεωργικὰ προϊόντα. Τοιαῦται περιπτώσεις ἀπαντῶνται παντοῦ εἰς τὴν ὑπαιθρον, Κοκκινόχωρια, Μόρφου καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἔργα ἐμπλουτισμοῦ τῶν ὑπογείων νερῶν πρέπει νὰ γίνουν ἐπίσης ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Γιαλιὰ καὶ μεταξύ Δαλίου καὶ Ἀγίου Σωζομένου ὁπόθεν ὕδρευονται μεγάλα ἀγροτικὰ κέντρα καὶ ὅπου τὸ νερὸν χρειάζεται δι' ἀρδευσιν πρὸς παραγωγὴν προϊόντων ποῦ συντείνουν εἰς τὸν ἔθνικόν πλοῦτον.

Διὰ τὴν μεγάλην πεδιάδα τῆς Μεσαορίας πρέπει νὰ ἐξευρευθοῦν νερὰ διὰ νὰ ἀξιοποιηθῆ αὕτη καὶ νὰ τρέφῃ τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν τῆς ὁ ὁποῖος ἕνεκα τῶν συχνῶν ἀποτυχιῶν τῆς γεωργίας ἐγκαταλείπει τὴν ὑπαιθρον καὶ τελικῶς τὴν πατρίδα του ζητῶν ἄλλου πόρον ζωῆς.

Ἀνάπτυξις Γεωργίας. Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας διατίθεται ποσὸν £717.710 ὡς καὶ διὰ τὸ Ἴνστιτούτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν £173.015. Ἐκ τῶν ἄνω ποσῶν μέγα ποσοστὸν ἀποτελεῖ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ τὴν κάλυψιν μερικῶν νέων θέσεων. Ἐπίσης περιλαμβάνει ποσὸν £200.000 ὑπὸ τὸν τίτλον «Βελτιωμένοι πιστοποιημένοι σπόροι δι' ἐγγῶριον πώλησιν». Ἐχω νὰ παρατηρήσω ὅτι τὸ ἄνω ποσὸν τῶν £200.000 εἶναι ὑπερβολικὸν καὶ προστιθεμένων εἰς τοῦτο καὶ ἄλλων ποσῶν διὰ τὴν συντήρησιν Κυβερνητικῶν τσιφλικικῶν εἰς Πάφον καὶ ἄλλων Κυβερνητικῶν ἐπαύλεων καὶ σταθμῶν τὸ ἀπομένον ποσὸν διὰ σκοποὺς γεωργικῆς ἀναπτύξεως κατανατᾶ ἀσήμαντον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ σχέδιον πιστοποιημένου σπόρου σιτηρῶν, διότι περὶ αὐτῶν κυρίως πρόκειται, δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ πωλῆται εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους γεωργοὺς πλέον παρὰ ὅ,τι στοιχίζει εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὁ καθαρισμὸς του. Τὸ σχέδιον καὶ ὁ τρόπος πιστοποιήσεως τῶν τοιούτων σπόρων δὲν εἶναι ὁ δίκαιος,

διότι ενώ πολλοί γεωργοί προμηθεύονται πιστοποιημένον σπόρον μόνον ελάχιστοι έπωφελούνται διά της παραλαβής της παραγωγής των υπό του άρμοδίου Κυβερνητικού τμήματος, ενώ έπωφελούνται μεγάλοι καλλιεργηταί, οί όποιοί προτιμώνται, και ιδίως τσιφλικούχοι τών όποίων αί καλλιέργειαι έπιστοποιήθησαν υπό τών άρμοδίων ύπαλλήλων. Η ώφέλεια τών τοιούτων καλλιεργητών έγκκειται εις τό ότι ή παραγωγή των πληρώνεται κατά μερικά μίλς κατ' όκάν περισσότερο τής υπό τής Κυβερνήσεως όρισθείσης τιμής τών σιτηρών. Περιπλέον δέ παραλαμβάνεται ή παραγωγή των από τό χωράφι πού είναι μία περιπλέον ώφέλεια και κέρδος άπέναντι εκείνων οίτινες, άποθηκεύοντες τήν παραγωγή των μέχρι τής ήμέρας πού θα άνοιξουν αί άποθήκαι παραλαβής εις τήν συγκέντρωσιν, ύφίστανται τά έξοδα μεταφοράς, άποθηκεύσεως ως και τήν φύραν και άλλας ζημίας.

Διά τήν πιστοποίησιν σπόρων ύπάρχει εις τάς δαπάνας έτερον ποσόν £800 υπό τόν τίτλον «Πιστοποιήσις σπόρων». Νομίζομεν ότι τό ποσόν τοϋτο είναι έντελώς άδικαιολόγητον άν πρόκειται δι' αύτοϋ νά καλυφθοϋν έξοδα ύπαλλήλων οί όποιοί περιέρχονται διά νά ίδουν και πιστοποιήσουν τήν τοιαύτην σποράν. Έτερον ποσόν εκ £15.000 εύρίσκεται υπό τόν τίτλον «Νέον Κέντρον Παραγωγής Σπόρων».

Αυταί είναι ελάχισται παρατηρήσεις άπέναντι τής σωρείας τοιούτων αί όποια δύνανται νά γίνουν εις πολλά άλλα κονδύλια έξόδων όχι μόνον εις τήν γεωργίαν αλλά και γενικώς επί πλείστον τοιούτων εις άλλους τομείς τοϋ Προϋπολογισμού 'Αναπτύξεως' πάντως δέν έπιθυμούμεν τήν περικοπήν οίωνδήποτε δαπανών πού θα συντείνουν εις τήν ανάπτυξιν τόσοσ τής γεωργίας όσον και τής καθόλου οίκονομίας τής νήσου μας.

Η ύποτίμησις τής λίρας έχει μεγάλας έπιπτώσεις και επί τής τιμής τών σιτηρών, και άνεξαρτήτως τών άλλων παραγόντων πού συντέειναν εις τήν αύξησιν τών έξόδων παραγωγής, τής πολύ μεγάλης αύξήσεως τής τιμής τών λιπασμάτων, μηχανημάτων, ήμερομισθίων κλπ. ή Κυβέρνησις θα άναγκασθ ή νά άναθεωρήσ η τάς τιμάς, διότι αύτομάτως με τήν ύποτίμησιν τής λίρας ή τιμή τοϋ σίτου διά τούς παραγωγούς κατέρχεται εις 17 σελίνια τό κοιλόν και θα χρειασθοϋν μεγαλύτεραι έπιχορηγήσεις γενικώς δι' όλα τά προϊόντα, άμπελουργικά και άλλα.

Ο άγροτικός παραγωγικός κόσμος πού παλαίει έναντίον τών στοιχείων τής φύσεως και πολλάκις άποτυγχάνει χρήζει ιδιαίτερας μερίμνης παρά τής Κυβερνήσεως. Έχει και αύτός ζήτημα άνόδου τοϋ τιμαριθμού διότι και αύτός αγοράζει και άντιμετωπίζει με τρόπον τήν άνοδον όλων τών τιμών αλλά και εκείνων πού χρησιμοποiei διά τήν παραγωγήν του.

Κτηνοτροφία. Αναφέρεται εις τόν υπό συζήτησιν Προϋπολογισμόν 'Αναπτύξεως ποσόν £137.909 έναντι £76.074 τοϋ προηγούμενου έτους. Έτερον ποσόν υπό τόν τίτλον «Κτηνοτροφικαί Υπηρεσίαι» εκ £91.297 άναγράφεται έναντι £91.111 τοϋ προηγούμενου έτους. Τό ποσόν τοϋτο περιλαμβάνεται εις τό κονδύλιον τών £137.909 και έδω φαίνεται ότι τό άπομόνον ποσόν είναι άσήμαντον διά τήν καλύτεραν ανάπτυξιν τής κτηνοτροφίας, καιτοι προτρέπεται καθημερινώς ό γεωργικός κόσμος νά αύξήσ η τήν κτηνοτροφίαν. Έάν δέν γίνουν σχέδια προστασίας τών κτηνοτρόφων εις τό ζήτημα τής διαθέσεως τοϋ γάλακτος και τοϋ κρέατος οί μόν κτηνοτρόφοι θα ύφίστανται τούς κόπους και τά έξοδα, τό δέ κέρδος θα καρποϋνται άλλοι.

Άγροτική Άνάπτυξις. Διατίθεται ποσόν £325.136 έναντι £253.036 τοϋ προηγούμενου έτους. Έχομεν νά παρατηρήσωμεν ότι τυγχάνουν πιστοδοτήσεως ως επί τό πλείστον πρόσωπα τά όποια δύνανται νά δανεισθοϋν όποθενδήποτε διά νά προβοϋν εις έργα άναπτύξεως, και έν πολλοίς μη άγρόται, ενώ άπορριπτονται αίτήσεις πραγματικών γεωργών οί όποιοί δέν δύνανται άνευ πιστοδοτήσεως νά αξιοποιήσουν τά κτήματά των. Η Βουλή θα πρέπει νά εισηγηθ ή εις τό άρμόδιον τμήμα νά παραχωρή τά διά τόν σκοπόν γεωργικής άναπτύξεως ποσά εις πραγματικούς γεωργούς.

Ἐνάπτυξις Ὀδικοῦ Δικτύου. Διατίθεται ποσὸν £1.226.651 ἔναντι £971.879 τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἐχομεν παρατηρήσει ὅτι ἀναφέρονται πολλοὶ χωριτικαὶ ὁδοί, ἀλλὰ διὰ βελτίωσιν καὶ ἄλλαι δι' ἀσφάλτωσιν. Ἐν τοῦτοις ὑπάρχουν ἀκόμη πολλοὶ τοιαῦται χωριτικαὶ ὁδοὶ αἵτινες ἀναμένουν βελτίωσιν ἢ καὶ κατασκευὴν διὰ νὰ ἐκπληροῦν τὰς συγκοινωνιακὰς ἀνάγκας τῶν χωρίων, ὡς εἶναι ἐπὶ παραδείγματι ἡ ὁδὸς Κυθραίας—Νέου Χωριοῦ, Παλαικῦθρου—Τύμπου—Μαρκοῦ, καὶ πλῆθος ἄλλων, ποὺ νὰ συνδέουν τὰ χωρία μεταξύ των καὶ με τοὺς κυρίους δρόμους πρὸς τὰς πόλεις. Ἐχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ἐπίσης ὅτι αἱ μεταξύ τῶν πόλεων ἀρτηρίαι πρέπει νὰ συνδέουν τὰ μεταξύ τούτων ἀγροτικά κέντρα πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου καὶ ὄχι νὰ παρακάμπουν ταῦτα, ὡς συμβαίνει π.χ. εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ὁδοῦ Λευκωσίας—Λάρνακος, ὅπου παρὰ τὰς ἐπανεπιλημμένας αἰτήσεις καὶ τὰ ἀλλεπάλληλα διασηματα τῶν μεταξύ τῶν δύο πόλεων εὐρισκομένων μεγάλων ἀγροτικῶν κέντρων, ὡς τῆς Ἀθηαίνου καὶ τῆς Ἀραδίππου, ὅσον καὶ τοῦ παρεγνωρισμένου Αὐδελεροῦ καὶ ἀκόμη καὶ τῆς πόλεως Λάρνακος, ἐστάθη ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ κατανόησις ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων τῆς Κυβερνήσεως οἱ ὅποιοι σπαταλοῦν τὰ χρήματα τοῦ Προϋπολογισμοῦ προσπαθοῦντες νὰ παρακάμπουν τὰ ἀγροτικά κέντρα.

Λιμένες. Ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἐπὶ τέλους ἡ κατασκευὴ τῶν λιμένων τῆς Λάρνακος καὶ τῆς Λεμεσοῦ ὡς καὶ τῆς Πάφου καὶ Κυρηνείας. Ἰδίως διὰ τὴν Λάρνακα ἀναμένεται ἐναγωνίως, διὰ νὰ δοθῇ κάποια ζωὴ εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ἢ ὅποια πάσχει ἐξ ἑλλείψεως κινήσεως.

Ἱατρικαὶ καὶ Ὑγειονομικαὶ Ὑπηρεσίαι. Ἀναφέρομαι ἐν ὀλίγοις καὶ εἰς τὰς ἱατρικὰς καὶ ὑγειονομικὰς ὑπηρεσίας. Δὲν ἀναφέρεται τίποτε εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως περὶ τῶν ἀγροτικῶν νοσοκομείων οὔτε περὶ οἰουδήποτε ποσοῦ τὸ ὅποιον διατίθεται δι' αὐτά. Ἀποροῦμεν διὰ τοῦτο. Μήπως ἀπεφάσισεν ἡ Κυβέρνησις νὰ διαλύσῃ τὰς ἀγροτικὰς ἱατρικὰς μονάδας ἢ μήπως νομίζῃ ὅτι ὁ ἀγροτικὸς κόσμος δὲν ἀσθενεῖ; Δὲν θέλομεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι τόσον παραγνωρίζεται ὁ ἀγροτικὸς κόσμος ὥστε νὰ μὴν ἔχη μίαν εὐκολίαν εἰς τὰς περιστάσεις καθ' ἃς θὰ ἔχη ἀρρωστήσει. Ἀνεμέναμεν καλύτεραν ἐξυπηρέτησιν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ τῆς ὑπαίθρου καὶ καλύτεραν ἐπὶ ἀνδρωσιν τῶν ἀγροτικῶν ἱατρικῶν καὶ ὑγειονομικῶν μονάδων, ἐφ' ὅσον καὶ οἱ ἀγρόται εἶναι φορολογούμενοι. Καλῶ δὲ τοὺς συναδέλφους Βουλευτὰς νὰ ἐνώσουν μετὰ τὰς διαμαρτυρίας μας καὶ τὰς ἰδικὰς των.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ποσκώτης ἔχει τὸν λόγον.

ΣΤ. ΠΟΣΚΩΤΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Τὸ Σῶμα ἔχει ἐνώπιόν του τοὺς δύο Προϋπολογισμοὺς τοῦ 1968 πρὸς συζήτησιν καὶ ψήφισιν. Εἶμαι μέλος καὶ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν τῆς Βουλῆς αἱ ὅποια ἐμελέτησαν λεπτομερῶς καὶ κατὰ κεφάλαιον ἐσχολίασαν τούτους, ὑποβάλλουσαι τὰς γενικὰς καὶ εἰδικὰς παρατηρήσεις των διὰ τῆς καταθέσεως τῶν σχετικῶν ἐκθέσεων των.

Κατὰ τὴν γνώμην μου περαιτέρω κατ' ἄρθρον γενικὸς σχολιασμὸς ἐκ μέρους μου θὰ ἀποτελέσῃ ἐν πολλοῖς ἀσκοπον ἐπανάληψιν τῶν διατυπωθεισῶν εἰς τὰς ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ἀπόψεων. Διὰ τοῦτο περιορίζομαι εἰς θέματα εἰδικὰ, σχέσιν ἔχοντα κυρίως μετὰ τὰ προβλήματα τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι εἰς τῶν ἐκπροσώπων εἰς τὴν Βουλὴν αὐτὴν.

Ἀναφέρομαι ἐν πρώτοις εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν διὰ νὰ σχολιάσω τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀναφέρεται εἰς θέμα ἄμεσον σχέσιν ἔχον μετὰ τὴν περιφέρειάν μου, καὶ συγκεκριμένως τὴν ἐπιγραμματικὴν φράσιν του ὅτι ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ μέλλοντος τοῦ τόπου μας δὲν ἐπικρέματα πλέον ἡ δαμόκλειος σπάθη τῆς μειώσεως τῶν ξένων στρατιωτικῶν δαπανῶν.

Συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὸν ἔντιμον κ. Ὑπουργόν. Ἡ δαμόκλειος σπάθη τῶν ξένων στρατιωτικῶν δαπανῶν δὲν ἐπικρέμαται πλέον ὑπερθεῖν τῶν κεφαλῶν μας. Αὐτόπτης μάρτυς καὶ μαζί θύμα πιστοποιεῖ τοῦτο ἡ Λάρναξ ἡ ὁποία τὴν εἶδε νὰ πίπτῃ ἐπὶ τοῦ οικονομικοῦ τραχήλου τῆς καὶ ὑπέστη καὶ ὀφίσταται ἔκτοτε τὰς καταθλιπτικὰς συνεπειὰς.

Ὁμιλῶν πέρυσι κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ Σώματος τούτου ἡ ὁποία συνεζήτησε καὶ ἐφήφισε τὸν Προϋπολογισμόν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀθλίαν οικονομικὴν κατάστασιν τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος, εἶχον ἐντόνως καὶ ὑπευθύνως προειδοποιῆσει περὶ τῆς ἐπερχομένης ἐπιδεινώσεως τῆς καταστάσεως λόγῳ τῆς ἀναμενομένης τότε μειώσεως τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως τῆς Δεκελείας καὶ τῶν ἀπασχολουμένων εἰς ταύτην ἐργατοῦπαλλήλων. Σήμερον εὐρίσκεται εἰς προκεχωρημένον ἤδη στάδιον ἡ τοιαύτη μείωσις καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς προκαλούμεναι δυσμενεῖς οικονομικαὶ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς Λάρνακος εἶναι τεράστιαι καὶ πολύπλευροι, οἱ ἀντίκτυποι δημιουργοῦντες περαιτέρω ἔξυνοι τῆς ὀφισταμένης καὶ ἐξ ἄλλων παραγόντων οικονομικῆς δυσπραγίας τῆς περιοχῆς, τῆς ὁποίας ἡ οἰκονομικὴ στάθμη ἔχει ὑποβιβασθῆ εἰς τὸ κατώτατον δυνατὸν ἐπίπεδον. Ἐν τῷ μεταξύ εὐτυχῶς ἔστω καὶ τὴν 12ην ὥραν ἡ Κυβέρνησις ἀπέφασκε νὰ ἀντιμετωπίσῃ κατὰ τρόπον θετικώτερον τοῦ παρελθόντος τὴν κατάστασιν καὶ εὐρισκόμεθα ἤδη, ὡς ἐμφαίνεται καὶ εἰς τὰ σχετικὰ κεφάλαια τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως καὶ ὡς θέλομεν νὰ πιστεύωμεν, εἰς τὰς παραμονὰς τῆς κατασκευῆς εἰς Λάρνακα τριῶν μεγάλων ἔργων ἀναπτύξεως, τοῦ λιμένας, τοῦ διυλιστηρίου πετρελαίου καὶ τῆς θιομηχανικῆς περιοχῆς. Τὰ ἔργα αὐτὰ ἐγκαίρως κατασκευαζόμενα καὶ λειτουργοῦντα ἐν Λάρνακι, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία καμμία ὅτι θὰ ἀποτελέσουν ἰσχυρότατον συντελεστὴν συγκρατήσεως τῆς καταστάσεως καὶ θὰ σημειώσουν τὸ πρῶτον θῆμα διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τῆς Λάρνακος εἰς τὴν ἐλπιδοφόρον λεωφόρον τῆς οἰκονομικῆς ἀνάδοι, τὴν ὁποίαν ἀπὸ κοινοῦ θαδίζουσι αἱ πλεῖστα τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν τῆς νήσου μας.

Θεωροῦμεν ὑποχρέωσίν μας νὰ ὑπογραμμίσωμεν μὲ τὸν ἐντονώτερον δυνατὸν τρόπον ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον χρειάζεται τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀπὸ Κυβερνητικῆς πλευρᾶς εἶναι ἀφ' ἐνός ἡ ἐπιτάχυνσις τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἀρμοδίων Κυβερνητικῶν Τμημάτων, κατὰ τὸ στάδιον τοῦτο τῆς προκαταρκτικῆς διαδικασίας, ὥστε νὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ ἔναρξις κατασκευῆς τῶν ἔργων τούτων τὸ συντομώτερον δυνατὸν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ πλήρης συνειδητοποίησις τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ κατασκευὴ τούτων δὲν θὰ ἐπιφέρῃ αὐτομάτως καὶ τὴν λύσιν τοῦ σοβαροῦ οικονομικοῦ προβλήματος τῆς Λάρνακος, ἀλλὰ ἀπλῶς θὰ συμβάλῃ εἰς ἀρκετὸν βαθμὸν εἰς τὴν πῶσιν τῆς παρατηρουμένης δξύτητος τούτου, μέτρον δὲ τελικῆς, ριζικῆς καὶ οὐσιαστικῆς ἀντιμετωπίσεως του παραμένει μόνον ὁ ἄμεσος προγραμματισμὸς καὶ ἡ ἐκτέλεσις σειρᾶς ἔργων ἐνισχυτικῶν τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀγροτικῆς περιοχῆς τῆς Λάρνακος. Εἰλικρινῶς πιστεύω ὅτι θὰ ἦτο ἀπαράδεκτον λόγοι ἀπλῶς γραφειοκρατικοὶ ἢ ὁ μειωμένος ζῆλος οἰουδήποτε ἀρμοδίου νὰ στοιχίσῃ περαιτέρω ἀναβολὴν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων, τὰ ὁποία, εὐρισκόμενος ἐν τῷ μέσῳ συνθηκῶν ἀντιξῶν καὶ πιστικῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας, ἀναμένει ἐναγωνίως ἕνας πληθυσμὸς 60.000 λαοῦ διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ στηρίξῃ καὶ ἐλπίδας του διὰ τὸ μέλλον καὶ νὰ ἀνασάνῃ.

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ὁ ρυθμὸς πραγματοποιήσεως τῶν ἔργων τούτων δέον νὰ εὐρίσκεται μέσα εἰς τὸ πλαίσιον καὶ νὰ εἶναι ἀνάλογος τῆς ἐπείγουσας προτεραιότητος ἡ ὁποία ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβάλλεται, ἐὰν πράγματι ἐπρογραμματίσθησαν διὰ νὰ ἀποτελέσουν μέσον ἀνασῆσεως καὶ ἀνακοπῆς εἰς τὸν κατήφορον πρὸς τὴν ὀλοσχερῆ οἰκονομικὴν κατάρρευσιν μιᾶς ὀλοκλήρου περιοχῆς ἡ ὁποία πληττεται σκληρῶς ὑπὸ περιστάσεων καὶ οἰκονομικῶν συμφορῶν διὰ τὰς ὁποίας ἡ ἴδια οὐδεμίαν φέρει εὐθύνην καὶ τὰς ὁποίας, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐτοίμασεν, εἶχε καθήκον καὶ ὄφειλεν ἐγκαίρως προβλέπουσα νὰ προλάβῃ διὰ καταλήλου καὶ γενναίου προγραμματισμοῦ ἡ ὑπεύθυνος Κυβέρνησις.

Μετ' ευνότητος Ικανοποίησης ελάθωμεν γνῶσιν τελευταίας ἐπισήμου ἀνακοίνωσης τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς ὁποίας ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ σημαντικωτέρου τῶν προαναφερθέντων ἔργων τοῦ λιμένος Λάρνακος προγραμματίζεται διὰ τὸν προσεχῆ Ἰούνιον. Εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ἡ τοιαύτη δήλωσις εἶναι ρεαλιστικὴ καὶ θασιζέται ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων δεδομένων, διὰ τοῦτο ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει θὰ εἶναι δυνατόν νὰ δικαιολογηθῇ ἢ μὴ πραγματοποιήσῃς τοῦ ἔργου τούτου ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὀρίων τὰ ὁποία αὐτοθούτως ἡ Κυβέρνησις ἔθεσεν εἰς ἑαυτὴν αὐτοδεσμευθεῖσα. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ εὐρεθῶμεν πρὸ τῆς ἀναποδράστου ἀνάγκης ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ ὀδηγηθῶμεν εἰς τὴν σκέψιν ὅτι ὑφίσταται ὀργανωμένη βιομηχανία ἐμποδίων καὶ ἀναβολῶν ἀνακόπτουσα τὴν πρόοδον τοῦ θέματος, πολὺ περισσότερον ὅταν φέρωμεν εἰς τὴν μνήμην μας ὅτι τοῦτο ὑπάρχει καὶ προωθείται ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καὶ ἀπὸ ἀναβολῆς εἰς ἀναβολὴν ἐπὶ δλόκληρον τῶρα ἔπταετιαν. Ἐξ ἄλλου δὲν θὰ εἴμεθα δίκαιοι ἐὰν δὲν ἔχαιρετίζαμεν μὲ ἱκανοποίησιν τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἴδρυσιν βιομηχανικῆς περιοχῆς καὶ εἰς τὴν Λάρνακα. Ἡδὴ προνοεῖται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ11—Βιομηχανία καὶ Ἐμπόριον—σχετικὴ δαπάνη £60.000 διὰ τὴν δι' ἀπαλλοτριώσεως ἀγορὰν τῆς ἀπαιτουμένης γῆς. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ θεωροῦμεν ὡς χρήσιμον καὶ ἐποικοδομητικὸν καὶ ἀπὸ τοῦ θήματος τῆς Βουλῆς νὰ ἐπαναλάβωμεν τὰς ἀπόψεις μας ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν τύπον καὶ τὴν μορφήν τὴν ὁποίαν θεωροῦμεν ἐνδεδειγμένην νὰ λάβῃ αὕτη, ἐὰν πρόθεσίς μας εἶναι νὰ δημιουργήσωμεν μίαν ζωντανὴν βιομηχανικὴν περιοχὴν, δημιουργὸν πολλαπλῶν ἐνκαιριῶν ἀπασχολήσεως καὶ ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς κινήσεως καὶ ὄχι ἔργον ἀνάμικτὸν καὶ φέρον ἐκ γενετῆς μαζί του τὰ σπέρματα μιᾶς ἀνεπιτυχοῦς θλιβερᾶς σταδιοδρομίας.

Εἶναι γεγονός ὅτι ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ Κυβερνητικὴ αὕτη ἀπόφασις δίδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐν ἀπὸ τὰ βασικὰ αἰτήματα τῆς Λάρνακος υἰοθετεῖται ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Ἐν τούτοις δὲν εἶναι γνωστὸν κατὰ πόσον πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ υἰοθετήσῃ ἐν τῇ ὁλότητι τῆς τὴν σχετικὴν εἰσήγησιν τόσον τῆς ὑπ' αὐτῆς συσταθείσης εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἀναζωογονήσεως τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λάρνακος ὅσον καὶ τὴν περυσινὴν σύστασιν τῶν Ἐπιτροπῶν Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν τῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπαναλαμβάνουσι ἐφέτος εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Σώματος κατατεθεῖσαν ἔκθεσίν των, περὶ ἰδρύσεως, εἰδικῶς διὰ τὴν Λάρνακα, Κυβερνητικῆς βιομηχανικῆς περιοχῆς μὲ ταυτόχρονον παραχώρησιν οἰκονομικῶν κινήτρων διὰ νὰ ἐνθαρρυνθοῦν αἱ βιομηχανικαὶ ἐπενδύσεις ἐν αὐτῇ, κατὰ τὸ πρότυπον τῶν βιομηχανικῶν περιοχῶν τὰς ὁποίας ἴδρυσαν ἀπὸ ἐτῶν εἰς περιοχὰς δυσπραγοῦσας καὶ καθυστερημένας τόσον ἡ Βρετανία ὅσον καὶ ἡ Ἰταλία, μὲ ἀποτελέσματα ἀπολύτως καρποφόρα καὶ ἱκανοποιητικά.

Ὁ τοπικὸς πυρετὸς βιομηχανικῶν ἐπενδύσεων εὐρίσκειται ἐν Λάρνακι, ἐν ἀντιπαβολῇ πρὸς ἄλλας περιοχὰς τῆς νήσου μας, εἰς πολὺ χαμηλὰ ἐπίπεδα. Ἡ Λάρναξ ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας τῆς πολὺ ὀλίγον χρειάζεται μίαν συνήθη βιομηχανικὴν περιοχὴν ἢ ὁποία σκοπὸν θὰ ἔχῃ νὰ περιλάβῃ εἰς τὰ ὄρια τῆς ὑπὸ συγχρονισμένης συνθήκας τὰς ὑφισταμένας ἢ ὑπὸ ἴδρυσιν βιομηχανίας τῆς, αἱ ὁποῖαι λόγῳ κυρίως τῆς ἐπικρατοῦσης οἰκονομικῆς καταστάσεως εἰς αὐτὴν εἶναι ὀλιγάριθμοι αἱ δὲ προοπτικαὶ αὐξήσεως των εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον δι' ἐπενδύσεων ἀποκλειστικῶς τοπικοῦ κεφαλαίου καὶ ἀνευ οὐσιαστικῆς ἐνθαρρύνσεως τοῦ κράτους δὲν ὑπολογίζω ὅτι δύναται νὰ εἶναι ἐνθουσιαστικά. Ἄλλ' ὅσον πιστεύω καὶ ὑποστηρίζω ὅτι μίᾳ συνήθῃ βιομηχανικῇ περιοχῇ τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰς τὴν Λάρνακα θὰ εἶναι ἴσως περιττὴ πολυτέλεια, ἄλλο τόσον μετὰ σταθερότητος πιστεύω καὶ ὑποστηρίζω ὅτι τῆς εἶναι ἀπαραίτητος καὶ ἐπείγουσα ἡ ἴδρυσις μιᾶς βιομηχανικῆς περιοχῆς τοιαύτης μορφῆς ὥστε νὰ προσελκύσῃ καὶ νὰ συγκεντρώσῃ ἢ ἰδίᾳ διὰ τῶν παρεχομένων κινήτρων τῆς βιομηχανικᾶς ἐπενδύσεις.

Εἰς τὴν Λευκωσίαν καὶ τὴν Λεμεσὸν ἡ ραγδαία βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις ἐδημιούργησεν ἀφ' ἑαυτῆς τὴν ἀνάγκην ἰδρύσεως βιομηχανικῶν περιοχῶν. Ἀντι-

θέτως εις Λάρνακα, λόγω τῆς καθυστερήσεως καὶ τῆς δυσπραγίας τῆς, προβάλλει ἡ ἀνάγκη ἀκριβῶς τῆς ἀντιστρόφου πορείας. Διὰ τῆς ἰδρύσεως Κυβερνητικῆς βιομηχανικῆς περιοχῆς με ἰσχυρὰ οἰκονομικὰ κίνητρα θὰ προκληθῆ ἡ δημιουργία σοβαρῶν προϋποθέσεων διὰ βιομηχανικὰς ἐπενδύσεις. Διότι εἶναι λογικὸν νὰ ἀναμένεται ὅτι τὰ οἰκονομικὰ κίνητρα θὰ προσελκύσουν πέραν τοῦ τοπικοῦ κεφαλαίου καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Κυπριακοῦ καὶ γενικώτερον τοῦ ξένου κεφαλαίου διὰ σοβαρὰς βιομηχανικὰς ἐπενδύσεις ἐν αὐτῇ. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων εἶναι φανερὸν ὑπὸ ποῖον πρῖσμα βλέπομεν καὶ ἐπιζητοῦμεν τὴν ἰδρυσιν βιομηχανικῆς περιοχῆς εἰς τὴν Λάρνακα. Καὶ εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον νὰ κατανοηθῆ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὅτι ἡ ἐπέκτασις τοῦ θεσμοῦ τούτου καὶ εἰς τὴν Λάρνακα θὰ παραμείνῃ ἡμίμετρον καὶ πολὺ ὀλίγον θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐὰν δὲν συνοδευθῆ ὑπὸ νομοθετικῆς διευθετήσεως παρεχούσης τὰ ἀπαραίτητα οἰκονομικὰ κίνητρα.

Αὐτὰ διὰ τὸν λιμένα καὶ αὐτὰ διὰ τὴν βιομηχανικὴν περιοχὴν.

Ἄλλὰ ὡς ἐτονίσσαμεν καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς σημερινῆς ὁμιλίας μας ἡ συμβολὴ τῶν δύο τούτων μεγάλων ἔργων θὰ εἶναι ἀπλῶς βοηθητικὴ διὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν κατατρύχει τὴν Λάρνακα. Θὰ συμβάλουν ταῦτα καὶ μάλιστα εἰς μεγάλον βαθμὸν εἰς τὴν ἀμβλυσιν καὶ τὴν πτώσιν τῆς δξύτητος τοῦ προβλήματος. Δὲν θὰ δώσουν λύσιν. Λύσιν θὰ δώσῃ μόνον ὁ ἀμεσος προγραμματισμὸς καὶ ἡ ἐκτέλεσις μεγάλων ἀρδευτικῶν ἔργων τόσον εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν τμήμα τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος ὅσον καὶ ἀλλαγῶν αὐτῆς διὰ νὰ προωθηθῆ ἡ ἀνάπτυξις τῆς γεωργίας τῆς περιοχῆς. Τότε μόνον ἡ ἀγροτικὴ ἐπαρχία θὰ στηριχθῆ ἐπὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς δυνάμεων καὶ θὰ ἀντικατοπτρισθῆ ἡ ἰδικὴ τῆς εὐημερία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Λάρνακος ποικιλοτρόπως. Καὶ ἡ Λάρναξ θὰ παύσῃ νὰ εἶναι θασανιστικὸν πρόβλημα διὰ τοὺς κυβερνῶντας καὶ θὰ λάβῃ τὴν θέσιν τῆς παραπλευρῶς τῶν ἄλλων τμημάτων τῆς νήσου μας ὡς πηγὴ παραγωγῆς καὶ εἰσοδήματος διὰ τὸ γενικὸν σύνολον. Ἄλλὰ ἡ ὑποβοήθησις τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως τῆς Λάρνακος προϋποθέτει τὴν Κυβερνητικὴν μέριμναν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς.

Καὶ ἦτο φυσικὸν νὰ ἀναμένωμεν ὅτι ἐκ τοῦ κολοσσιαίου διὰ τὰ μεγέθη τοῦ Προϋπολογισμοῦ μας ποσοῦ, τῶν δύο καὶ ἡμίσεος περίπου ἑκατομμυρίων λιρῶν, τὰ ὁποῖα γίνεται πρόνοια εἰς αὐτὸν νὰ δαπανηθοῦν ἐφέτως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς νήσου μας, θὰ εἶχε καὶ ἡ ὑπαιθρος τῆς Λάρνακος τὸ ἰδικὸν τῆς μερίδιον εἰς ἐμπλουτιστικὰ τοῦ ὕδατος ἔργα διὰ νὰ δυνηθῆ καὶ αὐτὴ παραλλήλως καὶ συγχρόνως με τὰ τόσα ἄλλα τμήματα τοῦ τόπου μας νὰ ἀναπτύξῃ τὸν ὑδατίνον πλοῦτον τῆς. Ἄντι τούτου καὶ ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι συμβαίνει εἰς ὅλας τὰς ἄλλας περιοχὰς τῆς νήσου μας, εἰς τὴν ἀγροτικὴν περιοχὴν τῆς Λάρνακος διὰ προνοουμένης εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἄναπτύξεως δαπάνης ὕψους ἡμίσεος ἑκατομμυρίου λιρῶν θὰ ἐπιδιωχθῆ νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν σχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ προκαλέσῃ ὄχι τὴν αὔξησιν ἀλλὰ τὴν μείωσιν, ὄχι τὸν ἐμπλουτισμὸν ἀλλὰ τὴν μεθοδικὴν ἀποστράγγισιν τῶν ὑφισταμένων καὶ φυσικῶς σχηματιζομένων ἐκ τῶν θροχοπτώσεων ὑπογείων ὑδατικῶν ἀποθεμάτων τῆς εἰς θάρος τῆς ἀναπτύξεως καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ μέλλοντός τῆς.

Ἐκ πρώτης ὄψεως εἶναι ἀπίστευτον καὶ ὁμως εἶναι πραγματικόν. Εἰς τὸ ἀναλυτικὸν μνημόνιον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν σαφῶς ἀναφέρεται ὅτι τὸ κονδύλιον τῶν πεντακοσίων αὐτῶν χιλιάδων λιρῶν ἀφορᾷ δαπάνην διὰ τὴν ἀγορὰν σωλήνων πρὸς μεταφορὰν ὕδατος ἐκ μακρινῆς περιοχῆς πρὸς τὴν πᾶσχουσαν ἐκ λευμοδρίας Ἀμμόχωστον. Καὶ ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι ἡ μακρινὴ αὐτὴ περιοχὴ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν περὶ τὸν Τρίμυθον, τὸν Ἅγιον Μηνᾶν καὶ τὸν Βασιλικόν, περιοχὴν τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος, ἀκριβῶς ἐκεῖνη τῆς ὁποίας τὴν ἀνάπτυξιν ὑδατικῶς καὶ γεωργικῶς ἔχει χρέος νὰ καταστήσῃ στόχον τῆς ἡ Κυβέρνησις ἐὰν εἰλικρινῆς ἐπιθυμία μας εἶναι πράγματι ἡ οἰκονομικὴ ἀνάρθωσις τῆς Λάρνακος. Δὲν ἀντιδικοῦμεν μετὰ τὴν πόλιν τῆς Ἀμμοχώστου. Ἄντι-

θέτως ιστάμεθα ἀλληλέγγυοι μὲ αὐτὴν καὶ συνηγοροῦμεν ὑπὲρ ταχείας λύσεως τοῦ δευτάτου ὑδρευτικοῦ προβλήματός της ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἄλλὰ θεωροῦμεν ἀπαράδεκτον ἢ λύσις αὐτὴ νὰ ἀποβῇ καθ' οἰονδήποτε τρόπον εἰς βάρος ἢ πρὸς ζημίαν τῶν προοπτικῶν ἀναπτύξεως τῆς ἰδικῆς μας πτωχῆς καὶ δυσπραγοῦσης ἐπαρχίας καὶ νὰ ἐπηρεάσῃ εἰς τὸ μέλλον δυσμενῶς τὴν ἰδικὴν μας ἀθελαιαν καὶ ἀνασφαλῇ ὕδατοπρομήθειαν.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἀναλύσω τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐν πλάτει τὸ ὅλον θέμα ἐνώπιόν σας. Ἐν μόνον λέγω, τὰς διατρήσεις ἐκ τῶν ὁποίων σχεδιάζεται ἡ ἀντλησις τεραστίων ποσοτήτων ὕδατος καὶ ἡ μεταφορὰ του δι' ὕδρευσις τῆς Ἀμμοχώστου περιβάλλει τεραστία ἔκτασις γονίμου ἀγροτικῆς γῆς καταλλήλου διὰ ποικίλας καλλιεργείας. Ἡ γῆ αὐτὴ ἐκτείνεται ἀπὸ τὰ δυτικὰ κράσπεδα τῆς πόλεως Λάρνακος μέχρι τὸ Ζύγι καὶ τὴν Καλαθασσόν, καλύπτουσα ὁλόκληρον τὴν νοτιοδυτικὴν ἐπαρχίαν τῆς Λάρνακος.

Δεκαπεντὰς χωρίων ἀναμένουν τὴν εὐλογίαν τῆς ἀφθονίας τοῦ ὕδατος διὰ νὰ ἀναπτύξουν καὶ ἐξευγενίσουν τὰς καλλιεργείας των καὶ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀνορθώσουν τὸ χαμηλοτάτου ἐπιπέδου σημερινὸν εἰσόδημά των. Ὁ ὕδατικός πλοῦτος τῆς περιοχῆς ἀνήκει εἰς τοὺς πτωχοὺς αὐτοὺς κατοίκους τῶν χωρίων τούτων. Οὐδεὶς ἔχει τὸ ἠθικὸν δικαίωμα νὰ ἐκμηδενίσῃ τὰς δυνατότητας προδοῦ καὶ ἀναπτύξεώς των. Θέμα μεταφορᾶς ὕδατος ἀπὸ τὴν περιοχὴν θὰ ὑπῆρχε μόνον εἰς περίπτωσιν περισσεύματος. Ἄλλὰ τοιαύτη περίπτωσις ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν παρουσιάζεται. Ἄλλο ζήτημα ἀν μελλοντικῶς διὰ τῆς κατασκευῆς καταλλήλων ἔργων καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ποταμῶν οἱ ὁποῖοι τὴν διαρρέουν, ὑπάρξῃ θέμα περισσεύματος. Διὰ τοῦτο σύσσωμος ὁ πληθυσμὸς τόσοσιν τῆς πόλεως ὅσον καὶ τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος ἀξιοῖ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησίν του κατανόησιν τῆς δυσκόλου θέσεώς του καὶ ματαιώσιν οἰωνδήποτε σχεδίων τὰ ὁποῖα πλήττουν τὰς προοπτικὰς ἀναπτύξεώς του. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει χρέος νὰ ἀναθεωρήσῃ τὰς ἀποφάσεις της καὶ νὰ προσανατολισθῇ πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις διὰ τὴν λύσιν τοῦ ὑδρευτικοῦ προβλήματος τῆς γείτονος, καὶ εἰς περίπτωσιν μὴ ὑπάρξεως ἄλλης διεξόδου ἀπὸ τὴν μεταφορὰν ὕδατος ἐκ Λάρνακος διὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου, εἶναι ἠθικὸν καὶ εἶναι δίκαιον νὰ προηγηθῇ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ἐμπλουτισμὸς τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς περιοχῆς διὰ καταλλήλων ἔργων καὶ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἀξιοποίησις διὰ τῆς δι' ὕδατοφρακτῶν ἀποθηκεύσεως καὶ χρησιμοποίησεως τῶν τεραστίων ποσοτήτων ὕδατος αἱ ὁποῖαι σήμερον καὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀκόμη ἀνεμποδίστως χύνονται καὶ χάνονται διὰ τῶν διαρρεόντων αὐτῶν ποταμῶν. Καὶ μόνον τότε θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐξετασθῇ μὲ κατανόησιν καὶ συμπάθειαν σχέδιον προνοοῦν τὴν μεταφορὰν ἐκ τῶν ἀναπτυχθησομένων ὑδατίνων πόρων τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος ἱκανοποιητικῆς ποσότητος ὕδατος πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ὑδρευτικοῦ συστήματος τῆς Ἀμμοχώστου.

Ἐπὶ τὰς περιστάσεις εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀναθεωρήσῃ τυχὸν ἀποφασίς της διὰ μεταφορὰν ὕδατος ἐκ τῶν ἀνορυχθειῶν θαθῶν διατρήσεων τῆς περιοχῆς Λάρνακος καὶ ἀναπροσαρμοσθῇ τὸ ὑφιστάμενον σχέδιον διὰ συγχωνεύσεως τῶν προβλεπομένων δύο φάσεων του εἰς μίαν καὶ ἐνιαίαν φάσιν, οὕτως ὥστε χρονικῶς νὰ εἶναι ταυτόχρονος τόσοσιν ἢ ἀνέγερσις τῶν προγραμματιζομένων ὑπὸ τοῦ σχεδίου τριῶν ὑδατοφρακτῶν ἐπὶ τῶν ποταμῶν Ἀγίου Μηνᾶ, Πεντασκῆνου καὶ Βασιλικοῦ, ὅσον καὶ αἱ ἀπαιτούμεναι ἐγκαταστάσεις καὶ διασωληνώσεις τὰς ὁποίας προνοεῖ τοῦτο, ἢ δὲ ἀντλησις ὕδατος νὰ γίνεταί οὐχὶ ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν διατρήσεων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ ἐξασθενήσῃ ἐὰν ὄχι καὶ ἀποστραγγίσῃ τὰ ὑπάρχοντα ὑπόγεια ὑδροφόρα στρώματα τῆς περιοχῆς, ἀλλὰ ἐκ τοῦ ἀποθηκευθσομένου τεραστίου ὄγκου ὕδατος τῶν ὑδατοφρακτῶν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐπιτυγχάνεται τόσοσιν ἢ ἀνάπτυξις τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ ἀλματικὴ γεωργικὴ ἀνάπτυξις της μὲ τοὺς εὐργετικούς ἀντικτύπους της ἐπὶ τῆς γενικῆς οἰκονομίας τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λάρνακος, ὅσον καὶ ἡ μεταφορὰ ὕδατος εἰς Ἀμμόχωστον δι' ἐνίσχυσιν τῆς ὑδρεύσεώς της.

Προτού κατέλθω του θέματος δηλώ ότι θα ψηφίσω υπέρ της έγκρίσεως και των δύο Προϋπολογισμών. Θα καταψηφίσω μόνον το κονδύλιον του ήμισους εκατομμυρίου λιρών διά το σχέδιον μεταφοράς ύδατος εκ Λάρνακος εις 'Αμμόχωστον και τούτο όχι διότι δεν συμφωνώ με την δαπάνην διά την ύδρευσιν της 'Αμμοχώστου αλλά διότι αρνούμαι να καταδικάσω την Λάρνακα εις στέρησιν του πολυτίμου ύδατός της, θεμελίου της γεωργικής της αναπτύξεως.

Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Ο κ. 'Ανδρέας Γιαγκου έχει τόν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Με την άρχην πού και ο 'Υπουργός Οικονομικών εις την όμιλίαν του έθεσεν, ότι δηλ. ο Προϋπολογισμός είναι πρακτική έκφρασις της άσκήσεως της κρατικής πολιτικής διά την ευημερίαν του λαού, θα αναφερθώμεν εις μερικά άρθρα του Προϋπολογισμού τά όποια ένισχυόμενα θα επιδράσουν ευνοϊκώς εις την πρόοδον και ευημερίαν κυρίως των πτωχότερων στρωμάτων του λαού μας.

Στό Κεφάλαιον 'Αγροτική 'Ανάπτυξις αναγράφεται ποσόν £325.136. Στόν προηγούμενον προϋπολογισμόν του 1967 ύπήρχε ποσόν £253.336 και έξωδεύθησαν μόνον £140.000.

'Εκ του ποσού των £325.136 του 1968, ποσά £132.932 σημειούνται διά σταυρού πού σημαίνει ότι τά σχέδια δεν είναι συμπληρωμένα και δεν ύπάρχει ούτε έξουσιοδότησις διά την εκτέλεσιν των έργων αυτών. 'Επομένως είναι άμφίβολον εάν τά έργα τελικώς θα εκτελεσθούν. 'Οθεν, άπομένουν ποσά δι' έγκεκριμένα σχέδια κάτω των £200.000.

Πιστεύομεν ότι ή 'Αγροτική 'Ανάπτυξις πρέπει να είναι ένας από τους βασικότερους τομείς εις τους όποιους έχει καθήκον και ύποχρέωσιν ή Κυβέρνησις να διδη προτεραιότητα, διότι εάν πολιτική της Κυβερνήσεως είναι να έμποδίση την άστυφιλίαν και να συγκρατήση τόν άγροτικόν πληθυσμόν εις την ύπαιθρον, έχει ύποχρέωσιν να δημιουργήση συνθήκας διά μίαν άνθρωπινωτέραν διαβίωσιν των άγρωτων μας. Τόν πολιτισμόν και την εξέλιξιν θέλουν να πλησιάσουν ανεξαιρέτως όλοι οί κάτοικοι της Κύπρου και δεν είναι δυνατόν ο χωρικός ο όποιος έχει έπαφην με την πόλιν και ο χωρικός ο όποιος εργάζεται εις την πόλιν και βλέπει την άλματώδη ανάπτυξιν και τά μέσα διαβίωσεως να συγκρατηθί εις την ύπαιθρον εάν δεν του έξασφαλίσωμεν, εκτός από τό οικονομικόν, τό όποιον δυστυχώς είναι πολύ χαμηλόν, και μερικάς άνέσεις πού είναι τό στοιχειωδέστερον πράγμα πού πρέπει να έχη σήμερα ο άνθρωπος. Τους καλούς δρόμους έντός του χωρίου, τόν ηλεκτροφωτισμόν των δρόμων, τόν έξωραϊσμόν, τό τηλεφώνον, και άλλα έργα τά όποια με την θελτίωσιν του όδικου δικτύου προς τάς πόλεις και την τοποθέτησιν ποσίμου νερού εις τά σπίτια πού να του επιτρέπουν να ζή, να κινήται και να διαβιόι γενικά σαν άνθρωπος πολιτισμένος. 'Ενώ όμως ο Προϋπολογισμός σύμφωνα με τάς δηλώσεις του 'Υπουργού Οικονομικών παρουσιάζει πλεονάσματα και τά άποθέματά μας εις τό έξωτερικόν αύξάνουν συνεχώς, έν τούτοις εις τόν τομέα της άγροτικής αναπτύξεως έξασκεΐται πίεσις προς τά άρμόδια Τμήματα να περιορίζουν τά έργα αυτά παρ' όλον ότι και σχέδια ύπάρχουν και τά σχέδια δύνανται να εκτελεσθούν. 'Επιβάλλεται, όθεν, όπως επιδειχθί κατανόησις και γίνωμεν περισσότερον γενναιοδωροι εις τόν τομέα της άγροτικής αναπτύξεως ο όποιος χρειάζεται ιδιαίτεραν φροντίδα και προσοχήν.

'Ανάπτυξις 'Υδάτων. "Ενας άλλος τομέυς ο όποιος χρειάζεται προσοχήν, μελέτην και προγραμματισμόν είναι ο κλάδος της αναπτύξεως ύδάτων. 'Η κατασκευή ενός ύδατοφράκτου δεν πρέπει να είναι ή άπλή μελέτη μόνον της κατα-

σκευής του, αλλά ή μελέτη και ό προγραμματισμός της αξιοποιήσεώς του διά νά καταστή πηγή πλούτου διά την ευημερίαν και πρόοδον της περιοχής εις την όποιαν κατασκευάζεται. Είδαμεν εις τό παρελθόν νά κατασκευάζονται φράγματα τά όποία ούδεμίαν έξυπνότησιν προσέφερον, άλλα δέ τά όποία θά συνέβαλλον μεγάλως εις την αξιοποίησιν μεγάλης περιοχής έμειναν εις τό περιθώριον.

Εις τό ίδιον έπίσης κεφάλαιον παρατίθενται τά ποσά τόσον διά την ύδρευσιν τών πόλεων όσον και τών χωρίων. Δέν έπιθυμώ σύγκρισιν τών ποσών μεταξύ πόλεων και χωρίων άλλα θά αναφερθώ εις τά κριτήρια έπί τών όποιων βασίζεται ή ύδατοπρομήθεια τών χωρίων και θάσει τών όποιων ταύτα κατατάσσονται εις τρεις κατηγορίας. Πρώτον, όσα δέν έχουν καθόλου νερόν, δεύτερον, έχουν νερόν όλιγότερον τών δέκα γαλονίων και, τρίτον, έχουν άνω τών δέκα γαλονίων άλλα μόνον φουντάνες εις τούς δρόμους. Και μέ την ίδίαν σειράν δίδεται προτεραιότης διά την προμήθειαν νερού. Και εις χωρία της δευτέρας κατηγορίας, ήτοι χωρία εις τά όποία τό νερόν είναι κάτω τών δέκα γαλονίων, καθυστερεί ή προμήθεια, είτε λόγω της έλλείψεως νερού είτε λόγω καθυστέρησεως τών σχεδίων, εις δέ τά χωρία της τρίτης κατηγορίας ούδέν έργον προωθείται διά την τοποθέτησιν νερού εις τά σπίτια των. Πιστεύω ότι ό τρόπος μέ τόν όποιον έτέθησαν τά κριτήρια μόνον κωλυσιεργίαν προσφέρει και διά της άναβολής διαιωνίζεται ή καθυστέρησις προμηθείας τών χωρίων διά ποσίμου νερού. Έάν δέ συγκρίνωμεν την κατανάλωσιν νερού εις τάς πόλεις όπου αύτη άνέρχεται εις 48 έως 50 γαλόνια ήμερησίως, και δικαιολογημένως ζητούν αύξησιν της ποσότητος αύτης κατ' άτομον, διαπιστώνεται ή μεγάλη διάκρισις εις θάρος τών χωρίων όπου λαμβάνεται ως θάσις ή ποσότης τών δέκα γαλονίων.

Γεωργία. Και πάλιν εις την ανάπτυξιν της γεωργίας δίδεται έσφαλμένη έντύπωσις ως προς τό μέγεθος τών διαθέσιμων ποσών. Τό ποσόν τών £200.000 διά την προμήθειαν θελτιωμένων σπόρων και άλλα ποσά δι' άγρεπαύλεις και κτηνοτροφικούς σταθμούς, έπιστρέφονται εις τόν Προϋπολογισμόν και ένίστε μέ κέρδος, ως συμβαίνει μέ την προμήθειαν θελτιωμένων σπόρων οι όποιοι άγοράζονται από την Κυβέρνησιν και πωλούνται εις τούς γεωργούς μέ κέρδος. Δέν θά αναφερθώ εις λεπτομερείας έπί του ύψους τών διαφόρων κονδυλίων άλλα θά έπισύρω την προσοχήν τών άρμοδίων εις την άρχήν ότι ή ανάπτυξις της γεωργίας διά νά καταστή προσοδοφόρον έπάγγελμα πρέπει νά βασίζεται άφ' ένός μέν εις την επέκτασιν τών καλλιεργειών και αύξησιν της παραγωγής, άφ' έτέρου δέ εις την μελέτην μακροχρονίου τοποθετήσεως και διαθήσεως τών τοιούτων προϊόντων εις άμειπτικάς τιμάς. Έδω θέλω νά έπισύρω την προσοχήν της Κυβερνήσεως εις την επέκτασιν καλλιεργειών τών όποιων τά προϊόντα καταναλίσκονται εις τόν τόπον και δέν υπάρχουν δυνατότητες έξαγωγής. Τοιαύται καλλιέργειαι είναι της έληός και τών φρούτων, ίδίως της θανάνας, μηλιάς και ροδακινιάς. Έάν αύξήσωμεν την παραγωγήν τών τοιούτων προϊόντων πέραν τών άναγκών του τόπου έξευτελίζομεν τάς τιμάς και καταστρέφομεν τούς παραγωγούς.

Ίδιαιτέρως θέλω νά αναφερθώ εις την εισαγωγήν θανατών κατά τό τρέχον έτος έκ του έξωτερικού' ένώ ή άγορά μας ήτο πλημμυρισμένη από φρούτα και τό Τμήμα Γεωργίας διεπίστωσε παραγωγήν θανατών περίπου 800 τόννων, τό Ύπουργείον Έμπορίου πιεζόμενον από μερικούς πού ήθελον άρίστης ποιότητος δήθεν, θανάνας, επέτρεψε την εισαγωγήν θανατών διότι, δήθεν, και ή τιμή τών έπιτοπίως παραγομένων θανατών ήτο ύψηλή, δηλαδή περίπου 6 μέ 7 σελίνια. Και ένώ έπιτρέπει πάλιν την εισαγωγήν διά νά διευκολύνη τόν λαόν εις την άγοράν ευθύνων φρούτων, και δη της θανάνας, έν τούτοις ή δήλωσις την όποιαν έπισήμως είχομεν ότι ή θανάνα άγοράζεται προς 2 σελίνια την όκάν και πωλείται προς 6 σελίνια, μάς έμβάλλει εις ύποψίας' άραγε αί άδειαι δίδονται διά νά θησαυρίζουν ώρισμένα άτομα εις θάρος τόσον του καταναλωτού όσον και τών παραγωγών τούς όποιους πρέπει νά ένθαρρύνωμεν πάσι θυσία νά αύξήσουν την παραγωγήν τους; Και ήταν τό μέτρον τό όποιον έπρεπε νά

λάθη ή Κυβέρνησις διά νά προστατεύση μίαν τάξιν θανατοπαραγωγών, τούς όποιους ένισχύει οικονομικώς ό Προϋπολογισμός διά νά αύξήσουν τήν παραγωγήν τους, και τούς όποιους είχαμεν υποχρέωσιν τόν περασμένον χρόνον όταν ή θανάνα τους και ή φυτεία τους κατεστράφη έντελώς νά άποζημιώσωμεν, και ήτο τό σελίνι περιπλέον τό όποιον θά έπαιρνον έφέτος διά τήν άποζημιώσιν τής περισυνής καταστροφής, νά τούς τό στερήσωμεν και νά τούς καταδικάσωμεν εις παντελή άδιαθεσίαν του προϊόντος των και πλήρη οικονομικήν καταστροφήν; Είναι τρόπος ένθαρρύνσεως τής αύξήσεως τής παραγωγής; Και είναι ό τρόπος με τόν όποιον θά τοποθετήσωμεν τά γεωργικά μας προϊόντα και εις τήν έπιτόπιον και εις τήν ξένην άγοράν; Μήπως διά τήν ανάπτυξιν τής θιομηχανίας μας δέν θάζομεν δασμολογικούς φόρους και δέν αύξάνομεν τές τιμές διά νά προστατεύσωμεν, πολύ όρθώς τήν θιομηχανίαν μας ή όποία δίδει έργασίαν σέ τόσους έργάτες, αλλά και πολλές φορές είναι πλουτοπαραγωγικόν μέσον διά μερικές μονάδες άτομων μόνον; Η Κυβέρνησις όφείλει νά λάθη σοβαρώς ύπ' όψιν τόν τρόπον τής συνεχίσεως τής ένισχύσεως τής γεωργίας, και ό καλύτερος τρόπος είναι ό τρόπος τής διαθέσεως των γεωργικών προϊόντων και όχι νά θέλη νά συγκρατήσει τόν τιμάριθμον μόνον με τήν πτώσιν των γεωργικών προϊόντων και νά πιστεύη ότι μόνον ή αύξησις των γεωργικών προϊόντων είναι εκείνη ή όποία ύψώνει τόν τιμάριθμον.

Η κτηνοτροφία ως διευτυπανίσθη και έλέχθη κατά κόρον είναι ό κλάδος τής γεωργίας που θά συμπληρώση τό εισόδημα των γεωργών με χαμηλόν εισόδημα ως οι αιτοπαραγωγοί. Εάν χωλαίνη ή ανάπτυξις τής κτηνοτροφίας τούτο όφείλεται εις τήν έλλειψιν προστασίας ως προς τήν διάθεσιν των κτηνοτροφικών προϊόντων και εις τόν τρόπον έμπορίας τούτων. Η άζητησία του άγελαδινου γάλακτος είναι τό μεγαλύτερον έμπόδιον διά τήν ανάπτυξιν τής άγελαδοτροφίας και ή διαφορά τιμής κρέατος από παραγωγόν εις καταναλωτήν, είναι ή αίτια που προεκάλεσε και προκαλεί κρίσιν εις τήν χοιροτροφίαν. Βεβαίως δέν παραβλέπομεν τό γεγονός ότι ή θελτίωσις των φυλών των ζώων και ή καταπολέμησις των διαφόρων άσθενειών θά αύξήση τήν παραγωγήν και θά μειώση τό κόστος είναι βασικοί παράγοντες διά τήν ανάπτυξιν τής κτηνοτροφίας και προς αύτήν τήν κατεύθυνσιν όφείλει νά αναδιοργανωθή και επανδρωθή ή Κτηνιατρική Υπηρεσία.

Στόν τομέα των άγροτικών πιστώσεων (τά ποσά τά όποία δίδονται είναι δυστυχώς πολύ χαμηλά) όφείλει ή Κυβέρνησις νά επανεξετάση τούς όρους και τούς σκοπούς διά τούς όποιους αύται πρέπει νά δίδονται και νά άρη μερικά έμπόδια που περιορίζουν και έμποδίζουν τήν δανειοδότησιν εις πλείστους γεωργούς. Νά μελετηθή τό θέμα τής δευτέρας ύποθήκης διά γεωργούς οι όποιοι προσέφυγον εις τά άγροτικά χρέη. Νά έπιτραπή ή άγορά κτημάτων και νά μελετηθή ή δυνατότης δανεισμού του γεωργού δι' οικισμόν.

Ός ό μόνος Βουλευτής τής έπαρχίας Κυρηναίας θεωρώ υποχρέωσιν μου νά αναφερθώ εις μερικά σοβαρά προβλήματα τά όποία μέχρι τής στιγμής παραμένουν άλυτα. Αι οικονομικά έπιπτώσεις εις πλείστας περιοχάς λόγω τής Τουρκικής άνταρσίας είναι τεράστια. Αρκετάι περιοχαί έχουν άποκοπή από τήν υπόλοιπον Κύπρον διά των συνήθων οδικών άρτηριών και οι κάτοικοι υποχρεώνονται νά διανύουν μεγάλας άποστάσεις και υποβάλλονται εις ταλαιπωρία διά νά έπικοινωνήσουν με τήν υπόλοιπον Κύπρον. Ο δρόμος Λευκωσίας—Μύρτου—Κυρηναίας παραμένει εισέτι ήμιτελής και είναι άμφίβολον άν κατά τό 1968 θά συμπληρωθή. Ο δρόμος Λευκωσίας—Χαλεύκας προς τήν Χάρτσιαν και Άγιον Αμβρόσιον μένει έντελώς παραμελημένος, ποσόν δέ τό όποιον διετέθη εις τόν Προϋπολογισμόν του 1967 διά τόν πλαγιόδρομον τής Κυθρέας δέν έχει έξοδευθή.

Αι δύο άνωτέρω οδικοί άρτηριαί επηρεάζουν ολόκληρον τήν θόρειον πλευράν τής έπαρχίας ή όποία υποφέρει από τήν άποκοπήν των συγκοινωνιών της, και τά άρμόδια Υπουργεία είναι άδικαιολόγητα διά τήν καθυστέρησιν των άνω-

τέρω έργων. Ἐπίσης ἄλλα μικρότερα ὀδικὰ ἔργα εἰς τὰ ὁποῖα οὐδεμία βελτιώσεις ἐγίνε μέχρι σήμερον ὡς τοῦ Ἀγριδακίου, Λιθερῶν, Ἀγίου Ἐρμούλου, χρήζουσι ἀμέσου μελέτης καὶ ἐκτελέσεως.

Ἐνα πολὺ σοβαρὸν πρόβλημα τῆς ἐπαρχίας Κυρηναίας εἶναι τὸ ὕδατικόν. Ἦτοι τὸ τῆς ὑδρεύσεως καὶ ἀρδύσεως. Καὶ ἀπὸ τὴν λύσιν των θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ μελλοντικὴ ἀνάπτυξις τῆς ἐπαρχίας ἀπὸ γεωργικῆς ἀλλὰ καὶ τουριστικῆς πλευρᾶς. Ἡ θόρειος πλευρὰ τῆς Κυρηναίας ἐξαρτᾶ τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν τῆς κυρίως ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ. Ἰδιῶται καὶ ἑταιρεῖαι ἐτοποθέτησαν μεγάλα ποσὰ δι' ἀγορὰν γῆς διὰ μελλοντικὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν, ἀλλὰ τουρισμὸς δὲν νοεῖται μόνον μὲ θάλασσαν καὶ θουνόν. Πρωτίστως χρειάζεται νερόν. Πολλὰς φορές ἔθεσα τὸ θέμα τοῦτο καὶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰδικῶν, μέχρι τῆς στιγμῆς ὅμως δὲν ἔχει γίνε οὐσιαστικὴ πρόοδος εἰς τὸ θέμα τοῦτο. Ἐλάχιστα μικρὰ ἐμπλουτιστικὰ ἔργα ἔχουν γίνε μέχρι σήμερον ἀξίας περίπου £12.000, καὶ τὸ φράγμα τοῦ Καραεῶ μελετᾶται ἀπὸ τοῦ 1961 ἀλλὰ μέχρι σήμερον ἡ μελέτη δὲν ἐτελείωσε. Ἡ λεμονιά πού διατηρεῖ τὸ πράσινο καὶ ἀφήνει ἕνα σοβαρὸν εἰσόδημα εἰς τὴν περιοχὴν Λαπήθου—Καραεῶ μέχρι καὶ τὸν Ἅγιον Ἐπίκτητον, καὶ ἡ ὁποία δίδει ἀξίαν εἰς τὸ τουριστικόν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν περιοχὴν, κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ λόγῳ ἐλλείψεως νεροῦ. Τὸ δὲ πόσιμον νερόν τῆς περιοχῆς δὲν ἱκανοποιεῖ τὰς ὑπαρχούσας ἀνάγκας τοῦ πληθυσμοῦ, κωμοπόλεις δὲ καὶ πλείστα χωριά, ὡς τὰ 9 χωρία πού ἐξαρτῶνται ἀπὸ μίαν μόνον διάτρησιν, τὴν διάτρησιν τῆς Βασιλείας, τὸ ἔργον τῆς ὁποίας καθυστερεῖ, ὑποφέρουν ἀπὸ σοβαρὰν ἔλλειψιν ποσίμου νεροῦ. Διὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται ἀνευ καθυστερήσεως ἡ λήψις δραστικῶν μέτρων διὰ τὴν λύσιν τοῦ σοβαροῦ τούτου προβλήματος ἀπὸ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ὁποίου θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ διατήρησις τῆς δενδροκαλλιέργειας, ἡ ἱκανοποίησις τοῦ πληθυσμοῦ εἰς πόσιμον νερόν ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τουρισμοῦ εἰς τὴν ὁποίαν στηρίζε ἡ περιοχὴ τὴν μελλοντικὴν ἀνάπτυξιν καὶ εὐημερίαν τῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Ἰωσήφ Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Ἡ συζήτησις τῶν Κρατικῶν Προϋπολογισμῶν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ πλέον σοβαρὰ νομοθετικὴ ἐργασία διότι διὰ τῆς συζητήσεως ταύτης τῶν Προϋπολογισμῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐγκρίνεται ἢ ἐπικρίνεται ἢ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως. Ταυτοχρόνως ὅμως δίδεται ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς Βουλευτὰς νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των τὸσον ἐπὶ τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ τρόπου κατανομῆς τῶν δαπανῶν εἴτε αὐταὶ εἶναι καταναλωτικαὶ εἴτε ἐπενδυτικαί.

Συζητοῦντες σήμερον τοὺς δύο Προϋπολογισμοὺς πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν κατα πόσον οὗτοι ἀνταποκρίνονται πρὸς τοὺς σκοποὺς καὶ ἐπιδιώξεις ἑνὸς Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Αἱ βασικαὶ ἐπιδιώξεις ἑνὸς Προϋπολογισμοῦ εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

- (1) Ἡ παροχὴ ἐξυπηρετήσεως πρὸς τὸ κοινόν.
- (2) Ἡ κατανομή τῶν ἐσόδων καὶ ἀγαθῶν.
- (3) Ἡ λήψις μέτρων διὰ τὴν διατήρησιν ὑψηλοῦ καὶ σταθεροῦ ἐπιπέδου ἀπασχολήσεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ.
- (4) Ἡ λήψις μέτρων διὰ τὴν μὴ αὐξησιν τῶν τιμῶν δηλ. ἡ λήψις τῶν ἀναγκαίων μέτρων πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ πληθωρισμοῦ καὶ
- (5) ἡ βελτίωσις τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν διὰ τῆς ὅσον τὸ δυνατόν μειώσεως τῶν εἰσαγωγῶν καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν.

Τόσον από τὰς λεπτομερείας αἰτινες περιλαμβάνονται εἰς τὰ μνημόνια τὰ ὁποῖα παρεσχέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῶν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμῶν καὶ τὰς ἐξηγήσεις αἰτινες ἐδόθησαν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων λειτουργῶν πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ, τῶν ὁποίων τυγχάνω νὰ εἶμαι μέλος, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸ περιεχόμενον τῆς προσφωνήσεως τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, παρατηρεῖται ὅτι οἱ προαναφερθέντες σκοποὶ καὶ ἐπιδιώξεις τῶν Προϋπολογισμῶν ὑπῆρξαν οἱ κύριοι στόχοι κατὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν.

Θὰ ἦτο παράλειψις ἐὰν ἀπὸ τοῦ θήματος τῆς Βουλῆς δὲν ἐξεφράζετο ἡ ἐκτίμησις καὶ ἱκανοποιήσις διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν ἐργασίαν ἣτις ἐπετελέσθη διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμῶν τόσον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν λήψεως μέτρων πρὸς διατήρησιν ὕψηλοῦ καὶ σταθεροῦ ἐπιπέδου ἀπασχολήσεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ποσοστὸν τῆς ἀνεργίας ἐν Κύπρῳ εἶναι χαμηλόν, θὰ ἀντιμετωπίσωμεν ὅμως μελλοντικῶς πρόβλημα ἀνεργίας λόγῳ τῆς ἀποστρατεύσεως μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς καὶ τῆς ἀπολύσεως προσωπικοῦ ἐκ τῶν Βρετανικῶν Βάσεων. Ἐν τῷ αὐτῇ περιπτώσει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέργων θὰ ἀνέλθῃ σημαντικῶς. Ἐπομένως τὸ θέμα τοῦτο θὰ πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ νὰ προγραμματισθῇ σχέδιον ἀποτελεσματικῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον διὰ νὰ μὴ εὐρεθῶμεν ἀπροετοίμαστοι καὶ ἐκτεθειμένοι.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸ Ἴσοζύγιον τῶν Πληρωμῶν εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία διὰ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν παρακολουθεῖ ἐκ τοῦ πλησίον τὴν κατάστασιν λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος.

Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι ἐλέγχθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἀναφορικῶς πρὸς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν, ἐλπίζομεν δὲ αἰ ἀπόψεις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ νὰ ἐφαρμοσθοῦν συντόμως εἰς τὸ ἀκέραιον. Εἶναι εἰς ὄλους γνωστὴ ἡ ἀρχὴ ὅτι ἡ Δημοσία Ὑπηρεσία εἶναι ἡ σπονδυλικὴ στήλη τῆς Κρατικῆς μηχανῆς. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὀφείλει νὰ παρακολουθῇ τὴν ἀνύψωσιν τόσον τῆς ποιοτικῆς στάθμης ὅσον καὶ τῆς ἀριθμητικῆς δυνάμεως ταύτης. Λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος καὶ τοῦ χρόνου ὅστις ἀπαιτεῖται διὰ τὴν μελέτην τούτου, ἐπιπροσθῶ πλήρως τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἀναθέσῃ εἰς εἰδικούς ἐμπειρογνώμονας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τὴν μελέτην τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

Συμφωνῶ πλήρως μὲ τὴν ἀποψιν ὅτι ἡ Δημοσία Ὑπηρεσία πρέπει νὰ ἐπανδρωθῇ μὲ καλῶς κατηρτισμένον καὶ προσοντούχον προσωπικόν, πρέπει ὅμως νὰ δοθῇ ἰδιαιτέρα σημασία εἰς τὴν ἀριθμητικὴν δύναμιν ἐκάστου Γραφείου, διότι ἐνῶ εἰς μερικὰ Γραφεῖα παρατηρεῖται πληθωρισμὸς προσωπικοῦ εἰς ἄλλα παρατηρεῖται ἔλλειψις. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ πρέπει νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα τοῦ ἐπιπροσθέτου φόρτου ἐργασίας ἡ ὁποία ἀνατίθεται εἰς τοὺς Γενικοὺς Διευθυντὰς μερικῶν Ὑπουργείων διὰ τῆς ἀναθέσεως εἰς αὐτοὺς τῆς προεδρίας ἡμικρατικῶν καὶ ἄλλων ὀργανισμῶν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὰ καθήκοντα τὰ ἀπορρέοντα ἀπὸ τὰς θέσεις αὐτὰς εἶναι πολλὰ καὶ ἐπομένως χρησιμοποιεῖται ἀρκετὸς χρόνος πρὸς διεκπεραίωσιν τῆς ἐργασίας ταύτης καὶ οὕτω ἴσως νὰ παρακωλύεται κατὰ κάποιον τρόπον ἡ πληρῆστερα παρακολούθησις τῆς ἐργασίας τῶν Ὑπουργείων.

Εἶναι πολὺ ἱκανοποιητικόν τὸ γεγονός ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1968 εἶναι ὁ ὑψηλότερος ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Δημοκρατίας. Ἐπιθυμῶ καὶ θέλω νὰ πιστεύω ὅτι οὗτος δὲν εἶναι μόνον ὑψηλότερος εἰς ἀριθμοὺς ἀλλὰ ὅτι ὑπάρχουν σχέδια δι' ὅλα τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται καὶ ὅτι τὰ ἔργα ταῦτα θὰ ἐκτελεσθοῦν ἂν ὄχι ἐξ ὀλοκλήρου ἐντὸς τοῦ 1968, τοῦλάχιστον τὸ μεγαλύτερον μέρος τούτων νὰ ἐκτελεσθῇ διαρκούντος τοῦ ἔτους. Συμφωνῶ μὲ τὴν εἰσήγησιν τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ ὅπως συ-

σταθῆ ὑπὸ τοῦ Σώματος Εἰδικῆ ἐπὶ τούτῳ Κοινοβουλευτικῆ Ἐπιτροπῆ ἢ ὁποῖα νὰ παρακολουθῆ τακτικῶς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων καὶ νὰ κατατοπιζῆ τὸ Σῶμα ἀναλόγως.

Ἐν θέμα τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ θίξω εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εἶναι ὅτι μερικὰ ἔργα ἴσως νὰ γίνωνται κάπως θεβιασμένα καὶ ἡ ἐπιτελούμενη ἐργασία δὲν εἶναι πρώτης ποιότητος. Νομίζω ὅτι θὰ ἦτο προτιμώτερον νὰ θραδύνωμεν ἐπ' ὀλίγον τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων καὶ νὰ ἐπιτελοῦμεν πρώτης τάξεως ἐργασίαν παρὰ νὰ βιαζώμεθα καὶ κατόπιν νὰ χρειάζωμεθα διπλὰ καὶ τριπλὰ ἔξοδα διὰ τὴν ἰδίαν ἐργασίαν.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Ἐσόδων τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς :

Ἄμεσοι Φόροι.

Ἡ προϋπολογιζομένη αὐξησης ἐσόδων ἐξ Ἄμέσων Φόρων διὰ τὸ ἔτος 1968 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967 εἶναι φυσιολογικὴ δηλ. προϋπολογίζεται ὅτι αἱ εἰσπράξεις τοῦ 1968 θὰ ὑπερβαίνουν ἐκεῖνας τοῦ 1967 κατὰ £257.377.

Τὰ κυριώτερα κονδύλια τὰ ὁποῖα σημειοῦν αὐξησην εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

Τέλη Χαρτοσήμων	£20.000
Ἐγγραφή Ὀχημάτων	£20.000
Ἄδειαι Ὀχημάτων	£180.000
Ἄδειαι Ὀδηγῶν	£20.000
Φόρος ἐπὶ τῆς Χωρητικότητος Πλοίων	£23.000

Εἰς τὰ ἔσοδα ἐξ Ἄμέσων Φόρων δὲν παρατηρεῖται καμμία αὐξησης ἢ μείωσις ἀναφορικῶς πρὸς τὸν Φόρον Εἰσοδήματος καὶ Φόρον Κληρονομιῶν ἐν συγκρίσει μὲ τοὺς ἀριθμοὺς διὰ τὸ 1967.

Ἐπικροτοῦμεν πλήρως τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἐκφρασθεῖσαν διὰ τῆς δηλώσεως τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἥτις ἐπιτρέπει τώρα τὴν δραστηκὴν μείωσιν τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος ἀνευ κινδύνου νομισματικῶν ἢ ταμειυτικῶν διαταραχῶν. Νοσομένου ὅτι συντόμως θὰ ὑποβληθῆ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον ἀναφορικῶς πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος Νόμον, καὶ τοῦτο θεθαίως θὰ ἰσχύη ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968, δὲν γνωρίζω κατὰ πόσον αἱ προϋπολογιζόμεναι εἰσπράξεις διὰ τὸ 1968 ἔγιναν θάσει τῆς ὑφισταμένης ἢ τῆς τροποποιηθησομένης νομοθεσίας. Ἡ μείωσις τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος θὰ ἰκανοποιήσῃ ὅλας τὰς τάξεις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ διότι διὰ μὲν τὸν ἐργαζόμενον θὰ εἶναι μεγάλη ἀνακούφισις λόγῳ τῆς αὐξήσεως τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως ἥτις ἐπηρεάσθη αἰσθητῶς τελευταίως, διὰ δὲ τὸν ἐμπορευόμενον καὶ βιομήχανον θὰ εἶναι μεγάλη βοήθεια δι' ἰδιωτικὰς ἀποταμιεύσεις καὶ ἐπομένως περισσοτέρας ἐπενδύσεις εἰς παραγωγικὰ ἔργα. Εἶμαι βέβαιος ὅτι, παρὰ τὴν μείωσιν τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος, ἐάν προληθῆ δεόντως ἡ φοροδιαφυγὴ μὲ τὸ καλῶς κατηρτισμένον προσωπικὸν τῆς Ὑπηρεσίας Φοροσυλλογῆς καὶ μὲ τὴν πείραν ἥτις ἀπεκτήθη, αἱ εἰσπράξεις ἐκ τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος ὄχι μόνον δὲν θὰ μειωθῶν ἀλλὰ ἴσως καὶ νὰ αὐξηθοῦν.

Ἐμμεσοὶ Φόροι.

Αἱ διὰ τὸ 1968 προϋπολογιζόμεναι εἰσπράξεις ἐξ Ἐμμέσων Φόρων θὰ ὑπερβαίνουν ἐκεῖνας τοῦ 1967 κατὰ £553.000. Τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο τῆς αὐξήσεως ἀποτελεῖται ὡς ἀκόλουθος :

Εἰσαγωγικὸς Δασμὸς : Τελωνεῖα	£500.000
Εἰσαγωγικὸς Δασμὸς : Ταχυδρομεῖα	£20.000
Ἀποβατικά Τέλη Εἰσαγωγῆς	£10.000
Φόροι Καταναλώσεως Ζύθου	£5.000
Φόροι Καταναλώσεως Ἄλατος	£2.000
Φόροι Καταναλώσεως Πυρεῖων	£14.000

Ἡ ἀνωτέρω αὐξησης εἰσπράξεων ἐξ Ἐμμέσων Φόρων, παρ' ὅλην τὴν μείωσιν

ὀρισμένων τελωνειακῶν δασμῶν, ἀφήνει νὰ νοηθῇ ὅτι θὰ ὑπάρξῃ αὐξήσις τῶν εισαγωγῶν καὶ ἐπομένως ἐξαγωγή σημαντικοῦ ποσοῦ συναλλάγματος. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δὲν γνωρίζομεν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν αὐξήσιν τῶν ἐξαγωγῶν ἡτις θὰ συνεπάγεται τὴν εἰσροὴν ξένου συναλλάγματος, ἐὰν ἡ αὐξήσις τῶν ἐσόδων πραγματικῶς θὰ ὀφείλεται εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν εισαγωγῶν. Ἐν πάσῃ ὁμως περιπτώσει τὸ θέμα τοῦτο σχετίζεται μὲ τὸ ἴσοζύγιον τῶν Πληρωμῶν καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ πρέπει νὰ παρακολουθῇ τὴν κατάστασιν ἐκ τοῦ πλησίον. Πάντως ἐπιθυμῶ νὰ πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ δραστικὰ μέτρα πρὸς μείωσιν εἰς τὸν ἐλάχιστον βαθμὸν ὄλων τῶν εἰδῶν διὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχει ἐγγῶριος βιομηχανία τόσοσιν διὰ προστασίαν ἔναντι ἐξαγωγῆς συναλλάγματος ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἐνθάρρυσιν τῶν ἐγγῶριων βιομηχανιῶν γενικώτερον.

Αἱ Κατὰ Κεφάλαιον παρατηρήσεις μου ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως ἔχουν ὡς ἀκολουθῶς :

Κεφάλαιον Δ2.—Ἀνάπτυξις Ὑδάτων.

Ἄρθρον 19.—Βελτίωσις Ὑδατοπρομηθείας Χωρίων.

Εἰς τὸ προβλεπόμενον ποσὸν δαπάνης τῶν £165.941 περιλαμβάνεται ποσὸν £36.000 διὰ τὴν πρώτην φάσιν ὕδατοπρομηθείας συμπλέγματος ἐννέα χωρίων (8 τῆς Ἐπαρχίας Κυρηναίας καὶ 1 τῆς Ἐπαρχίας Λευκωσίας). Ἡ ἔλλειψις ποσίμου ὕδατος εἰς τὰ ἀναφερόμενα χωρία, ὡς διεπίστῳσα καὶ προσωπικῶς, εἶναι ἔννοητον ὡς σοβαρώτατον πρόβλημα καὶ ἐλπίζω ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο θὰ ἀρχίσῃ συντόμως.

Κεφάλαιον Δ13.—Τουρισμός.

Εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι πραγματικῶς πιστεύουν ὅτι τὰ ἐκ τοῦ Τουρισμοῦ ἔσοδα δύνανται νὰ καλύψουν μέγα μέρος τῶν ἐσόδων τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἐτονίσθη πολλάκις ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου ὅτι ἡ Κύπρος διαθέτει ὄλας τὰς δυνατότητας διὰ τὴν προβολὴν τῆς ὡς τουριστικοῦ κέντρου. Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ πράξῃ τὸ πᾶν καὶ νὰ μὴ φεισθῇ ἐξόδων πρὸς ἀξιοποίησιν τοῦ Κυπριακοῦ Τουρισμοῦ. Ἄν καλῶς ὀργανωμένη προβολὴ τῆς Κύπρου ἀπὸ τουριστικῆς ἀπόψεως ὄχι μόνον θὰ ὀφελῆσῃ οικονομικῶς τὸν τόπον ἀλλὰ θὰ δώσῃ καὶ τὴν εὐκαιρίαν εἰς ὄλους τοὺς ἐπισκέπτας νὰ γνωρίσουν ἐκ τοῦ πλησίον καὶ τὸ πολιτικὸν πρόβλημα τῆς Κύπρου. Ἐπομένως ὅσαδήποτε καὶ ἐὰν ἐξοδευθοῦν διὰ τὸν Κυπριακὸν τουρισμὸν εἶναι μίᾳ προσδοκίῳ ἐπένδυσιν. Δι' αὐτοῦς τοὺς λόγους ἐπιβάλλεται ἡ Ἰδρυσις Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ πρὸς πληρεστέραν ἀξιοποίησιν τοῦ τομέως τούτου.

Ἄρθρον 7.—Κυπριακὸν Ἐμπορικὸν καὶ Τουριστικὸν Κέντρον Λονδίνου.

Εἶναι εἰς ὄλους γνωστὰ αἱ ἐπιτεύξεις τοῦ Κέντρου τούτου ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἐξαγωγικὸν μας ἐμπόριον εἰς τὸ Ἠνωμένον Βασίλειον ὡς καὶ τὸ θέμα τῆς προβολῆς τῆς Κύπρου ἀπὸ τουριστικῆς πλευρᾶς. Προσωπικῶς διεπίστῳσα τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐργατικότητα ἡτις διακατέχει τὸ προσωπικὸν τοῦ ἀνωτέρω Κέντρου. Ἐχῶ τὴν γνώμην ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα ὅπως διορίσῃ ἐπιπρόσθετον καλῶς κατῆρτισμένον προσωπικὸν πρὸς ἐπὶ ἀνδρωσιν τοῦ Κέντρου τούτου διότι τὰ ὀφέλη εἶναι τεράστια.

Κεφάλαιον Δ17.—Λιμένες.

Μὲ τὴν σειρὰν μου θὰ ἤθελα καὶ ἐγὼ νὰ παρατηρήσω ὅτι συνεχῶς παρατηροῦνται ἐπαναψηφίσεις εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ἰδίως εἰς τὰ ἄρθρα τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λιμένων Λεμεσοῦ, Λάρνακος καὶ Πάφου. Νομίζω ὅτι ἐπὶ πλεον ἢ στιγμῇ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀνωτέρω ἔργων.

Παραλλήλως όμως πρὸς τὰ ἀνωτέρω δὲν βλέπω κανένα λόγον ὅστις νὰ ἐμποδίξῃ τὴν διάθεσιν οὐχὶ σημαντικῶν ποσῶν διὰ λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις ἐπὶ τῆς γερανογεφύρας Καραβοστασίου. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν τὰ σχέδια, τὸ ἔργον τοῦτο δὲν θὰ εἶναι πολυέξοδον, ἡ ἐξυπηρέτησις δὲ τὴν ὁποίαν θὰ παρέχῃ θὰ εἶναι μεγάλης ἀξίας διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ διευκολύνωνται αἱ ἐξαγωγαὶ μίᾳ τῶν παραγωγικωτέρων περιοχῶν τῆς Κύπρου, ταυτοχρόνως θὰ παρασχεθῇ ἐργασία καὶ εἰς περιοχὰς αἵτινες θεωροῦνται ἀπὸ τὰς πλέον πτωχὰς περιοχὰς τῆς νήσου. Ἡ διεκπεραίωσις τοῦ ἔργου τούτου θὰ βοηθήσῃ μεγάλως τὸ ἐξαγωγικόν μας ἐμπόριον διότι τὸ κόστος τῶν ἐξαγωγόμενων προϊόντων θὰ εἶναι χαμηλὸν καὶ ἐπομένως θὰ δυνάμεθα νὰ συναγωνισθῶμεν ἄλλας χώρας αἱ ὁποῖαι προσφέρουν τὰ ἴδια προϊόντα.

Κεφάλαιον Δ18.—Ἀερολιμένες.

Συμφωνῶ πλήρως μὲ οἰονδήποτε ποσὸν τὸ ὁποῖον δύναται νὰ δαπανηθῇ διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον διότι πιστεύω ὅτι οἱ ἀερολιμένες εἶναι ὁ καθρέπτης τῆς χώρας τὴν ὁποίαν ὁ ταξειδιώτης ἐπισκέπτεται διὰ πρώτην φοράν, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ πρώτη ἐντύπωσις διὰ τὴν χώραν τὴν ὁποίαν οὗτος ἐπισκέπτεται.

Ἐλπίζω εἰς τὴν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτεραν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀκραιῶν κτιρίων τοῦ ἀερολιμένος Λευκωσίας καὶ τὴν σύντομον λειτουργίαν τούτου. Εἰσηγοῦμαι ἐπίσης τὴν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτεραν ἐγκατάστασιν ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν συγχρόνων καὶ ἀπαραιτῶν μηχανημάτων διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν τὴν ἐμπιστοσύνην τόσο τῶν ἀερογραμμῶν ὅσον καὶ τῶν ἐπιβατῶν.

Ἐχομεν ἐξοδεύσει σημαντικὰ ποσὰ καὶ πραγματικῶς δυνάμεθα νὰ ὑπερφηανεύωμεθα διὰ τὸ ἐπιτελεσθῆν ἔργον καὶ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον, ἐφ' ὅσον θέλομεν νὰ τὸν ὀνομάζωμεν καὶ Διεθνή Ἀερολιμένα Λευκωσίας, πρέπει νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἀνταποκρινώμεθα εἰς τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις καὶ νὰ μὴ ὑστεροῦμεν καθόλου ἄλλων διεθνῶν ἀερολιμένων. Τώρα δὲ πού εἶναι ἡ ἐποχὴ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ ἡ προσφορὰ καλυτέρας ἐξυπηρέτησεως εἰς ὄλους τοὺς τομεῖς, νομίζω ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἀναθεώρησις τῶν μονοπωλιακῶν προνομίων χρησιμοποίησεως τοῦ ἀερολιμένος. Νομίζω ὅτι τὰ περιοριστικὰ μέτρα χρησιμοποίησεως τοῦ ἀερολιμένος πρέπει νὰ χαλαρωθοῦν διότι εἶμαι θέσβαιος ὅτι τοιοῦτοτρόπως θὰ ἔχωμεν καὶ περισσότερα ἔσοδα καὶ καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν.

Ὅπως ἀνεφέρθη καὶ ἀνωτέρω, ἐδαπανήθησαν σημαντικὰ ποσὰ διὰ τὸν ἀερολιμένα Λευκωσίας καὶ προβλέπονται νὰ δαπανηθοῦν καὶ ἄλλα καὶ ἐπομένως τὸ θέμα τῆς παραχώρησεως δικαιώματος χρησιμοποίησεως τοῦ ἀερολιμένος Λευκωσίας καὶ ὑπὸ ἄλλων ἀερογραμμῶν πρέπει νὰ μελετηθῇ πολὺ προσεκτικῶς.

Πρέπει νὰ παραχωρηθοῦν τοιαῦτα διευκολύνσεις οὕτως ὥστε νὰ προσελκύσωμεν ἄλλας νέας ἀερογραμμὰς ἐκτὸς ἀπὸ τὰς ἐβδομαδιαίας τοιαύτας. Τὸ αὐξανόμενον ρεῦμα τοῦ τουρισμοῦ τὸ ὁποῖον τόσο ἐπιθυμοῦμεν καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἐξοδεύομεν τόσα καὶ τόσα καθὼς καὶ τὸ ἐμπόριον γενικῶς, ἀπαιτοῦν τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ὑφισταμένης πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ἔναντι μίᾳ πλέον φιλελευθέρως πολιτικῆς ἣτις καὶ ἐπιβάλλεται.

Ἐπίσης τὸ θέμα προσφορᾶς χαμηλοτέρου ἀγωγίου ἐκ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου εἰς Κύπρον πρέπει νὰ τύχῃ μελέτης, νοουμένου ὅτι τὸ μεγαλύτερον τουριστικὸν ρεῦμα πρὸς τὴν Κύπρον εἶναι ἐκ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου. Ὑπάρχουν ἄλλαι Μεσογειακαὶ χώραι κείμεναι πολὺ πλησιέστερον πρὸς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον καὶ αἱ ὁποῖαι μᾶς συναγωνίζονται εἰς τὸν τομέα τοῦ τουρισμοῦ, καὶ ἐπομένως ἐὰν θέλωμεν νὰ προσελκύσωμεν τουρισμὸν ἐκ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου πρέπει νὰ προσφέρωμεν πολὺ δελεαστικοὺς ὄρους.

Κεφάλαιον Δ21.—Ἰατρικαὶ καὶ Ὑγειονομικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Ἀντιλαμβάνομαι πλήρως τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζει ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἐπὶ ἀνδρωσιν τῶν νοσοκομείων τῆς νήσου καὶ ἰδίως εἰς τὴν πρόσλη-

φιν Ιατρῶν. Τὸ θέμα ὅμως τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα θέματα ἂν οὐχὶ τὸ σοβαρώτερον, καὶ θὰ πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἀποτελεσματικῶς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ πράξῃ πᾶν τὸ δυνατόν πρὸς λύσιν τοῦ δυσκόλου τούτου προβλήματος. Ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου τούτου θὰ ἤθελα καὶ ἐγὼ νὰ θίξω τὸ θέμα μελέτης ἀνεγέρσεως μικροῦ, τοῦλάχιστον, ἐπὶ τοῦ παρόντος νοσοκομείου εἰς τὴν κωμόπολιν Μόρφου. Τοῦτο θὰ ἐξυπηρετήσῃ μίαν μεγάλην περιοχὴν (Μόρφου, Μαραθάσαν, Σολέαν καὶ Τυλληρίαν) καὶ ἐξ ἄλλου θὰ ὑποβιβάσῃ εἰς μέγα βαθμὸν τὸν συνοσισμὸν τοῦ νοσοκομείου Λευκωσίας.

Κεφάλαιον Δ26.—Παιδεία.

Ἐπὶ τοῦ γενικωτέρου θέματος τῆς Παιδείας ὠμίλησαν ἐν ἐκτάσει ἄλλοι συνάδελφοι καὶ οὕτω θὰ ὀμιλήσω ἐπὶ ἑνὸς θέματος τὸ ὁποῖον δὲν ἐθίγη ὑπὸ ἄλλων ἀγορητῶν.

Τὸ θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω ἀπόψεις εἶναι ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ἀθλητικῶν ὀργανώσεων ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, τοῦλάχιστον ὅταν γίνεται προβολὴ τοῦ Κυπριακοῦ ἀθλητισμοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κύπρου εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, νομίζω ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἀνάπτυξις καὶ τοῦ ἀθλητισμοῦ ἐπίσης. Εἰς πολλὰς χώρας τοῦ κόσμου ὑφίσταται εἰδικὸν Ὑπουργεῖον διὰ τὸν ἀθλητισμὸν. Τοῦτο δηλοῖ τὴν ἰδιαιτέραν σημασίαν τὴν ὁποῖαν τὰ κράτη ἀποδίδουν εἰς τὸν τομέα τοῦτον.

Εἰς τὴν Κύπρον μέχρι σήμερον δὲν ἐδόθη μεγάλη κρατικὴ σημασία διὰ τὴν προβολὴν τοῦ ἀθλητισμοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ Κύπρος λαμβάνει μέρος τόσον εἰς τὸ Παγκόσμιον Ποδοσφαιρικὸν Πρωτάθλημα ὅσον καὶ εἰς τὸ Εὐρωπαϊκὸν τοιοῦτον. Τὸ γεγονός τοῦτο προβάλλει τὴν Κύπρον διεθνῶς. Νοουμένου ὅτι ἡ ἐμφάνισις Κυπριακῶν ομάδων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀντανακλᾷ ἐπὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Κύπρου γενικῶς, νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐνίσχυση οἰκονομικῶς τὰς τοιαύτας ὀργανώσεις διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν καλυτέραν προετοιμασίαν καὶ ἐμφάνισιν.

Κατὰ κύριον λόγον νομίζω, πρῶτον, ὅπως ἐνισχυθῇ οἰκονομικῶς ἡ Παγκύπριος Ὀμοσπονδία Ποδοσφαίρου καὶ, δευτέρον, τὰ σωματεῖα τὰ ὁποῖα ἀντιπροσωπεύουν τὴν Κύπρον εἰς διεθνεῖς ἀγῶνας.

Αἱ ἐπὶ ἄλλων Κεφαλαίων παρατηρήσεις μου ἔχουν ἤδη γίνεαι ὑπὸ ἄλλων συναδέλφων καὶ δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἐπαναλάβω ταύτας.

Τελειῶνων δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσω τοὺς ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμούς.
Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀπορίας ἄλλοι ὀμιλοῦνται ;
Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε. Εἶμαι βέβαιος ὅτι κατόπιν τοῦ Μαραθωνίου αὐτοῦ, πολλοὶ ἐξ ὑμῶν δὲν θὰ ἔχουν ἰδιαιτέραν διάθεσιν νὰ με ἀκούσουν μακρηγοροῦντα ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου. Μία ἀπλὴ πρόσβλεψις τῶν προσώπων σας μού μεταδίδει αὐτὸ τὸ αἶσθημα.

Δὲν ἔχω νὰ προθῶ εἰς λεπτομερεῖς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν Προϋπολογισμῶν. Ἐχουν ἤδη κατατεθῆ ἀρκετὰ ἀναλυτικαὶ ἐκθέσεις, ἔχουν γίνεαι τόσαι ἀγορεύσεις ἐνώπιον τοῦ Σώματος, πού εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ὑπάρχῃ ἀρκετὸν ὑλικὸν διὰ τὰ ἀρμόδια Κυβερνητικὰ τμήματα, τὰ ὁποῖα ἐλπίζω νὰ ἀναγνώσουν μετὰ προσοχῆς τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, διὰ νὰ καθοδηγηθοῦν ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔργα

εις τὰ ὁποῖα εἰς τὸ μέλλον θὰ πρέπει νὰ ἀπασχοληθοῦν. Ἐκεῖνο ὁμως τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ τονίσω εἶναι ὅτι δὲν συμμερίζομαι τὴν ἀποψιν τοῦ συναδέλφου μου ὁ ὁποῖος προηγουμένως ἀναφερθεὶς εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο εἶπεν ὅτι ἀποτελεῖ τρόπον τινὰ «τὸν πέμπτον τροχὸν τῆς ἀμάξης». Δὲν νομίζω κατ' ἀρχὴν ὅτι ἀποτελεῖ τὸν «πέμπτον τροχὸν τῆς ἀμάξης» ἀλλὰ καὶ ἐὰν τὸν ἀποτελεῖ, εἰς ἡμᾶς ἔγκειται νὰ φύγωμεν αὐτὸν τὸν τροχὸν ἀπὸ ἐκεῖ πού εὐρίσκεται καὶ νὰ τὸν θάλωμεν ἐκεῖ πού πρέπει. Δηλαδή εἰς τὰ χέρια μας εἶναι νὰ διορθώσωμεν αὐτὴν τὴν κατάστασιν, παρ' ὅλον πού δὲν νομίζω ὅτι ἡ κατάστασις εἶναι ὅπως τὴν περιγράφει ὁ συνάδελφός μου.

Παρηκολούθησα κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἀγορεύσεων ὅτι ἀρκετοὶ Βουλευταὶ, καὶ μάλιστα ἐκ Λεμεσοῦ, ἐξέφρασαν τὴν πικρίαν των καὶ ἐχρησιμοποίησαν καὶ γλώσσαν ἢ ὁποῖα ἴσως νὰ μὴν ἦτο ἡ κατάλληλος, ἀναφερόμενοι εἰς τὸ λιμενικὸν τῆς Λεμεσοῦ καὶ ἐν μέρει τῆς Λάρνακος. Δι' αὐτὸ ἐθεώρησα καθήκον μου νὰ ἐξετάσω τὸ θέμα τοῦτο διὰ νὰ πληροφορηθῶ ποῖα εἶναι ἀκριβῶς τὰ γεγονότα καὶ νὰ κατατοπίσω ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ Σῶμα. Συναφῶς θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὸ θέμα τοῦτο ὡς ἑξῆς :

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1966 ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισεν ὅπως ἀναθέσῃ εἰς τὸν Οἶκον Κάιζερ τὴν ἐκτέλεσιν τεχνοοικονομικῆς μελέτης διὰ τὴν λιμενικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κύπρου. Ἡ ὠλοκληρωμένη ἔκθεσις Κάιζερ ὑπεβλήθη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὸν Μάρτιον τοῦ 1967. Κατόπιν μελέτης τῆς Ἐκθέσεως καὶ ὄλων τῶν δεδομένων ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967, ἡ ὀριστικὴ κατασκευὴ τῶν λιμένων Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος. Εἰς μὲν τὴν περίπτωσιν Λάρνακος ἀπεφασίσθη ἡ ἀνάθεσις τῆς ἐκπονήσεως τῶν λεπτομερῶν σχεδίων εἰς τὸν καθηγητὴν κύριον Πίππαν, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν Λεμεσοῦ ἀπεφασίσθη ὅπως ἐπιλεγῆ Ὁἶκος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς ἐπιλογῆς τοῦ Οἴκου ἀπαιτεῖτο ὠρισμένη προκαταρκτικὴ ἐργασία, τὰ πορίσματα τῆς ὁποίας ἔδει νὰ ὑπεβάλλοντο μετ' ἄλλων συναφῶν στοιχείων πρὸς Οἶκους συμβούλων μηχανικῶν, οἵτινες θὰ ἐξεδήλωνον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς ἐκπονήσεως τῶν σχεδίων. Ἐν συνεχείᾳ ἐγένοντο προκαταρκτικαὶ ἐπαφαὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ μετ' ἀριθμοῦ συμβούλων μηχανικῶν.

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1967, θάσει τῶν προκαταρκτικῶν τούτων ἐπαφῶν, τῶν ὑποβληθεισῶν αἰτήσεων καὶ τῶν γενομένων ἐρευνῶν, ἐπελέγη ἀριθμὸς Οἴκων ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐζητήθη ὅπως ὑποβάλωσι μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου τοῦ 1967 προσφοράς καὶ ὅρους ἀναλήψεως τῆς ἐκπονήσεως τῶν σχεδίων, τῶν προδιαγραφῶν καὶ τῶν οικονομικῶν ὄρων διὰ τὴν ζήτησιν προσφορῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ λιμενικοῦ ἔργου Λεμεσοῦ καὶ διὰ τὴν ἐπίθλησιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ καθὼς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ἐπίθλησιν τοῦ λιμενικοῦ ἔργου Λάρνακος.

Μεταξὺ τῆς 19ης Σεπτεμβρίου καὶ τέλους Ὀκτωβρίου 1967 ἐπεσκέφθησαν τὴν Κύπρον ἐκπρόσωποι ἀρκετῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω Οἴκων οἵτινες ἔσχον ἐπαφὰς μετὰ τῶν ἀρμοδίων Κυβερνητικῶν παραγόντων καὶ ἐμελέτησαν ἐπιτοπίως τὰ συναφῆ προβλήματα.

Ὑποβληθεισῶν τῶν προσφορῶν μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου 1967 ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς προσεκτικὴν ἀνάλυσιν, σύγκρισιν καὶ ἀξιολόγησιν τούτων, τὴν δὲ 10ην Ἰανουαρίου 1968 ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ ἀπεφάσισεν ὅπως ζητήσῃ προσεχῶς προσφοράς διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος Λάρνακος, ἥτις προβλέπεται νὰ ἀρχίσῃ ἐντὸς ἑξαμήνου.

Ἀπεφασίσθη ἐπίσης ἡ ἐπιλογὴ καὶ ἀνάθεσις εἰς ξένον Οἶκον τῆς ἐκπονήσεως τῶν τελικῶν σχεδίων τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ, ἀνετέθη δὲ εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ἐξ ἀρμοδίων Κυβερνητικῶν παραγόντων ὅπως προχωρήσῃ εἰς τὴν τελικὴν ἐπιλογὴν τοῦ καταλληλοτέρου Οἴκου διὰ τῆς διεξαγωγῆς τελικῶν διαπραγματεύσεων μετὰ μικροτέρου ἀριθμοῦ Οἴκων τῶν ὁποίων αἱ προσφοραὶ ἐθεωρήθησαν αἱ καλύτεραι.

"Ἦδη ἢ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴ προέρχεται εἰς τὰς τελικὰς ταύτας διαπραγματεύσεις, ἐντὸς δὲ τοῦ μικροτέρου δυνατοῦ χρονικοῦ διαστήματος θὰ ἐπιλεγῇ εἰς ἕκ τῶν Οἴκων τούτων εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἀνατεθῇ ἡ ἐκπόνησις τῶν τελικῶν σχεδίων Λεμεσοῦ καθὼς καὶ ἡ ἐπίβλεψις τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου Λάρνακος.

"Ἐξ ὄλων τῶν ἀνωτέρω καθίσταται σαφές ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνήργησεν εἰς δὲτι ἀφορᾷ τὴν λιμενικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος μετ' αἰσθήματος εὐθύνης καὶ σοβαρότητος εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν καλυτέραν ἐκτέλεσιν τῶν προβλεπομένων λιμενικῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὰ μεγαλύτερα ἔργα ἀναπτύξεως τὰ ὁποῖα ἀνελήφθησαν μέχρι σήμερον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Θὰ ἦτο ἐπομένως εὐλογον νὰ ἀναμένωμεν πολὺ συντόμως τὴν ὑλοποίησιν τῶν σχεδίων τούτων.

"Ἐνα ἄλλο σημεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποῖου θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω ὠρισμένας ἀπόψεις εἶναι καὶ τὸ ἐξῆς : Οἱ Προϋπολογισμοὶ τοὺς ὁποῖους συζητοῦμεν εἶναι ἐκδήλωσις τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ πολιτικὴ ὁμως τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς θασιζέται εἰς τὸ ὅλον πολιτικὸν οἰκοδόμημα τοῦ κράτους. Καὶ ὅταν ἀκούω εἰσηγήσεις περὶ ἐθνικοποιήσεως Τραπεζῶν ἢ περὶ περιγραφῆς τῆς Κύπρου ὡς «δορυφόρου»—πρώτην φοράν ἐγὼ ἀκούω περιγραφὴν τῆς Κύπρου ὡς «δορυφόρου», τὴν ἐκφρασίν τὴν εἶχα ἀκούσει δι' ἄλλα κράτη—δὲν νομίζω ὅτι εἴμεθα ἐντὸς τῆς πραγματικότητος. Τὸ οἰκονομικοκοινωνικὸν σύστημα ἐδράζεται εἰς τὴν Κύπρον ἀκόμη ἐπὶ τῆς ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας, ἐπὶ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, (ὁ Κυβερνητικὸς παρεμβατισμὸς ἀπαντᾷται ἐκεῖ πού εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος διὰ νὰ συμπληρῶσιν ὠρισμένα κενὰ ἢ διὰ νὰ δώσῃ κάποιαν καθοδήγησιν) ἐπομένως θὰ πρέπει ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ πλαισίου νὰ ἐξετάσωμεν καὶ νὰ κρίνωμεν τοὺς δύο Προϋπολογισμοὺς.

Ἐπίσης θὰ πρέπει νὰ κρίνωμεν καὶ τὸν προσανατολισμὸν μας. Ὑπάρχει προσανατολισμὸς αὐτῆς τῆς οἰκονομίας καὶ αὐτῆς τῆς πολιτικῆς τῆς Κύπρου. Καὶ ὁ προσανατολισμὸς αὐτὸς πολιτικῶς καὶ οἰκονομικῶς εἶναι ἡ Εὐρώπη, καὶ πρέπει νὰ εἶναι ἡ Εὐρώπη. Καὶ ἐθνικὸς προσανατολισμὸς ἀκόμη εἶναι ἡ Εὐρώπη. Καὶ ἐπομένως ὀρθῶς ὁ ἐντιμὸς Ὑπουργὸς ἀνεφέρθη κατὰ τὴν ὁμιλίαν του ἐνώπιον τοῦ Σώματος ὅτι πρέπει νὰ προσαρμοσθῶμεν πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου ἐν ᾧ εἶπαι τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ.

"Ἦτο πολὺ προσήγορον τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ὁμιλίας τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη εἰς τὸ θέμα τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν. Εἶναι ὀρθὴ διαπίστωσις ὅτι ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν μισθῶν, οὐχὶ μόνον εἰς τὰς Κυβερνητικὰς θέσεις ἀλλὰ καὶ ἀλλαγῶν, εἶναι πλέον ἐπιβεβλημένη. Ἐχει λεχθῆ ὅτι ἡ οἰκονομία ἐνὸς τόπου μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἕνας τρίπους, ὡς ἕνα τρίποδι, τοῦ ὁποῖου τὰ σκέλη παριστάνουν τὴν Κυβέρνησιν, τοὺς ἐργαζομένους καὶ τοὺς ἐργοδότας, καὶ ὅταν ἕνα ἀπὸ τὰ σκέλη αὐτὰ δὲν εἶναι ἀρκετὰ ἰσχυρὸν τότε ἐπέρχεται ἡ κατάρρευσις, παύει νὰ ὑπάρχη ἰσορροπία.

Εἶναι γεγονός ὅτι ἀρκετοὶ μισθοδοτούμενοι παρ' ὅλον ὅτι καταβάλλουν ἀρκετὰ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου ἐν τούτοις δὲν ἀμείβονται ἰκανοποιητικά. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι ἐντὸς τοῦ ἔτους θὰ ἰκανοποιηθοῦν τὰ αἰτήματά των.

"Ἐντιμοὶ συνάδελφοι. Δὲν νομίζω ὅτι θὰ σᾶς κρατήσω περισσότερον παρ' ὅλον ὅτι ἔχω κρατήσῃ σημειώσεις ἀπὸ τὰς ὁμιλίας τὰς ὁποίας ἔκαμαν ἀρκετοὶ ἐξ ὑμῶν, διότι νομίζω ὅτι εἰς πολλὰ σημεῖα ἤδη ἔχουν ἰκανοποιηθῆ αἱ ἀπορίαι τῶν συναδέλφων ἀπὸ μετέπειτα ἀγορεύσεις. Δὲν θὰ σᾶς κρατήσω περισσότερον καὶ σᾶς εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί. . . . . ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

"Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἐντιμοὶ κύριοι συνάδελφοι. Δὲν εἶχα πρόθεσιν νὰ ὁμιλήσω ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀλλ' ἀφορμὴν μοῦ ἔδωσεν ὁ ἀγαπητὸς συνά-

δελφος κ. Ποσκώτης με την εισήγησίν του περί καταψηφίσεως του άναφερομένου ποσοῦ τῶν £500.000 εἰς τὸ κονδύλιον περὶ ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου.

Εἶναι λυπηρὸν νὰ βλέπη ἢ νὰ ἀκούη κανεὶς εἰσηγήσεις ἀπὸ Βουλευτὰς χωρὶς νὰ διαπνέωνται τοῦλάχιστον ἀπὸ τὸ δημόσιον πνεῦμα τὸ ὁποῖον εἰς τὰς παρούσας στιγμὰς πρέπει νὰ διακρίνη τὸν κάθε ἕνα. Οὔτε καὶ πρόκειται νὰ ἀναπτύξῃ τὸ ὕδατικὸν πρόβλημα τῆς Ἀμμοχώστου, τόσον τῆς πόλεως ὅσον καὶ τῆς ἐπαρχίας, διότι ἔχουν τόσα πολλὰ λεχθῆ, ἔχουν τόσα πολλὰ γραφῆ καὶ ἀπὸ τὸν τύπον καὶ ἐδῶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἀπὸ τὰ ἐπίσημα Κυβερνητικὰ σώματα ὥστε εἶναι περιττὸν νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὸ δεῦρ αὐτὸ πρόβλημα, φθάνει νὰ ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἡ Ἀμμόχωστος ἐφέτος ἴσως νὰ ὑποβάλλεται εἰς τὸν διὰ τῆς δίψης ἀργὸν θάνατον, τόσον οικονομικὸν ὅσον καὶ πραγματικὸν εἰς ζῶας, διότι οὐχὶ ὀλίγα ἀσθένεια ἔμπορεῖ νὰ προέλθουν ἀπὸ τὴν λειψυδρίαν ἢ ὁποῖα θὰ παρουσιασθῆ εἰς τὴν Ἀμμόχωστον ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ποιότητα τοῦ ὕδατος τὸ ὁποῖον θὰ παραδίδεται εἰς τὴν Ἀμμόχωστον.

Ἡ ἐπίδιωξις τῆς Ἀμμοχώστου δὲν εἶναι τὸ ἀπὸ ποῦ ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ εὔρη τὸ νερὸν διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰ χωρία τῆς Ἀμμοχώστου τὰ ὁποῖα πράγματι καὶ αὐτὰ στεροῦνται ὕδατος, ἀλλὰ νὰ δώσῃ νερὸν καὶ οὐχὶ ἀπὸ ποῖαν περιοχὴν ἢ ἀπὸ ποῖαν πηγὴν ἢ μὲ ποῖα μέσα θὰ τὸ ἐξασφαλίσῃ. Ἀπαίτησις τῆς Ἀμμοχώστου εἶναι νὰ ἔχη νερὸν καὶ δι' αὐτὸ κρατεῖ ὑπόλογον τὴν Κυβέρνησιν διότι ἐπὶ ἑπτὰ χρόνια ἐνῶ ἐγνώριζε τὲς ἀνάγκας τῆς Ἀμμοχώστου—ὄλες αἱ παρατηρήσεις καὶ διαπιστώσεις ἀπὸ ἐμπειρογνώμονες καὶ ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς τῆς Κυβερνήσεως εἶχαν γίνεαι ἐγκαίρως—δυστυχῶς τοιοῦτον τι δὲν ἐγίνεαι καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημερινὸν κατάντημα ὥστε ἡ Ἀμμόχωστος νὰ μὴ μπορῆ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὲς ἀμεσες ἀνάγκας καὶ αὐτοῦ τοῦ ποσίου ὕδατος. Αἱ εἰσηγήσεις τῶν πολιτῶν τῆς Ἀμμοχώστου τόσον δι' ἀντιπροσωπειῶν ὅσον καὶ διὰ τῶν Βουλευτῶν ἦσαν ὅτι ἡ Ἀμμόχωστος πρέπει νὰ ἔχη νερὸν ὅπως ὅποτε καὶ κυρίως ἐπεζήτησαν τὴν δι' ἀφαλατώσεως μέθοδον ὥστε νὰ μὴν ἐπηρεασθοῦν ἄλλες περιοχές, ἀλλὰ δὲν ἐπαφίεται σὲ μᾶς νὰ ἐξεύρωμεν τὸν τρόπον ἢ καὶ τὰ μέσα τοῦτο εἶναι ἔργον τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Δὲν εἶναι μόνον ἡ πόλις Ἀμμοχώστου ποὺ στερεῖται νερὸν σήμερον, ὅλα τὰ χωρία τῆς στεροῦνται νεροῦ καὶ καθημερινῶς τὸ ἕνα συγκρούεται μὲ τὸ ἄλλο καὶ θὰ ἔχουν γινῶσιν ὄλοι οἱ παρόντες περὶ τέτοιων συγκρούσεων μεταξὺ χωριῶν, διότι τὸ ἕνα προσπαθεῖ νὰ πάρῃ νερὸν ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ τὰ παρόμοια.

Δὲν παρεπὸνέθη ἡ Ἀμμόχωστος διότι 14 χωρία τῆς τὰ ὁποῖα ὑδρεύονται ἀπὸ τὴν περιοχὴν Κεφαλοθρύσου καὶ περιμένουν οἱ κάτοικοι οὐρὰν γιὰ νὰ πάρουν νερὸν πέντε γαλόνια τὴν ἡμέραν, τὰ ὁποῖα νομίζω δὲν ἀρκοῦν οὔτε γιὰ πόσιν, ὅταν ἐπενέβησαν ἄνθρωποι ἀπὸ ξένες περιοχές γιὰ νὰ ἀποκλείσουν αὐτὰ τὰ χωρία νὰ πάρουν νερὸν καθ' ἡν στιγμὴν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἶχε προῆλθῃ εἰς διατρήσεις, εἶχεν ἀνεύρει τὸ νερὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἐνίσχυε τὸ ἤδη παρεχόμενον ; Καὶ ὅμως ἐσταμάτησεν ἡ παροχὴ νεροῦ εἰς τὰ 14 αὐτὰ χωρία Μαραθόθουνο, Πρασσιῶ, Πυρκάν, Ἀγκαστίναν καὶ διάφορα ἄλλα τῆς περιοχῆς ἐκείνης.

Ἡ Καρπασία ὑδρεύεται ἀπὸ μίαν μόνον περιοχὴν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περιοχὴν παρ' ὄλες τὲς ἐκκλήσεις, παρ' ὄλες τὲς ἀναφορὰς τῶν ὑπευθύνων τῆς Ἀμμοχώστου, οὐδέποτε ἐμελετήθη, οὐδέποτε ἐγίνεαι ἕνα ἔργον ἐμπλουτισμοῦ αὐτῆς τῆς περιοχῆς καὶ ἐάν, ὃ μὴ γένοιτο, καὶ αὐτὸ τὸ ὑδροφόρον στρῶμα καταστραφῆ τότε δὲν ξέρω μὲ ποῖον τρόπον θὰ ὑδρεύεται ἡ περιοχὴ τῆς Καρπασίας, διότι οὔτε μὲ τὰ θυτιοφόρα θὰ τοὺς φτάνωμεν, οὔτε μὲ τὰ πλοῖα οὔτε μὲ κανένα ἄλλο μέσον, διότι πηγὰδια, ὅπως ξέρετε, εἶναι ἀδύνατον νὰ μᾶς δώσουν νερὸν εἰς τὰ διάφορα χωρία τῆς Καρπασίας, ὥστε ἔστω καὶ ἀπὸ τὰ πηγὰδια αὐτὰ οἱ κάτοικοι νὰ πάρουν νερὸν. Δυστυχῶς ὅμως καὶ αὐτὸ τὸ ζήτημα μέχρι σήμερον ἔμεινε νεκρὸν.

Ὅλοι στρέφουν τὰ βλέμματά τους πρὸς τὴν Ἀμμόχωστον διότι τελευταίως εἶχε σημειώσῃ κάποιαν ἀλματώδη ἀνάπτυξιν. Τονίζομεν ὅμως ὅτι αὕτη δὲν

οφείλεται ούτε εις την ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως, ούτε εις την συμπαράστασιν κανενός, ἀλλὰ προέρχεται ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν. Ἐγίνετο ἐπὶ ἑπτὰ χρόνια τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἕνα ἔργον εἰς τὴν Ἀμμόχωστον, τὸ λιμάνι, τὸ ὁποῖον ἔγινε ἀπὸ τὴν εἰσφορὰν τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, καὶ ἀντὶ νὰ δαπανηθῇ τὸ προβλεπόμενον ποσὸν καὶ νὰ ἀποτελειωθῇ αὐτὸ τὸ λιμάνι διετεθήσαν μόνον £800.000—£900.000 ἀπὸ τὰ £2½ ἐκ. πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετεῖ τὰς ἀνάγκας ὅλης τῆς Κύπρου. Δυστυχῶς ἐπὶ πέντε χρόνια ἔμεινε ἀχρηστον διότι οὔτε ἀποθηκευτικοὶ χώροι ἔχουν γίνετο—τώρα φυσικὰ ἀρχίσαν νὰ ἀνεγείρονται—οὔτε ὑδρευσις ἔγινε εἰς αὐτὸ τὸ νέον λιμάνι, οὔτε φωτισμὸς μέχρι σημείου πού ἀκόμα καὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐκφορτώσεως φορτία νὰ ριφθοῦν πάνω σὲ αὐτοκίνητα ἢ ἄλλα «τρόλλυ» τὰ ὁποῖα περνοῦν μὲ ἐμπορεύματα, διότι ἐργάζονται κατὰ τὴν νύκτα σκοτεινὰ.

Αὕτη εἶναι ἡ κατάστασις καὶ οἱ συνάδελφοι δὲν πρέπει νὰ τρέφουν, ἰδίως οἱ τῆς Λάρνακος, καμμίαν ἀντιζηλίαν πρὸς τὴν Ἀμμόχωστον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διότι δυστυχῶς ἤρχισε νὰ παίρῃ τὴν κατιοῦσαν τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ὑδρευσεως ὅσον καὶ διότι οἱ Ἀγγλικὲς θάσεις ἔχουν ἀπομακρυνθῆ καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλωμεν ἔχει ἐπιρρασθῆ ἀρκετὰ ἡ Ἀμμόχωστος, ἂν λάθωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι 1000 οἰκίαι τῆς Ἀμμοχώστου εἶναι σήμερα κενὲς καὶ προσφέρονται πρὸς ἐνοικίαν μὲ £10—£12 τὸν μῆνα ἐνοίκιον.

Ἐνα ἄλλο παράπονον τῆς Ἀμμοχώστου διὰ τὸ ὁποῖον ἀπλῶς ὑποσχέσεις καὶ σχέδια καὶ μελέται ἀκούομεν ὅτι γίνονται εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς Ἀμμοχώστου διὰ τουριστικὸς σκοποῦς, ἡ ὁποία πράγματι θὰ ἀποδώσῃ ὄχι μόνον εἰς τὸν λαὸν τῆς Ἀμμοχώστου καὶ εἰς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κύπρον γενικώτερον. Καὶ μᾶς μιλοῦν περὶ ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς ἡ ὁποία εἶναι γνωστὴ ὡς «Golden Sands». Δυστυχῶς καὶ αὕτη ἡ περιοχὴ ἔμεινε μέχρι σήμερον ἀνεκμετάλλετος, ἔμεινε μέχρι σήμερον εἰς τὸ ἔλεος τῶν καιρικῶν συνθηκῶν καὶ θὰ καταστραφῇ καὶ αὕτη γρηγορώτερα ἴσως ἀπὸ ὅτι προεβλέπετο, διότι καὶ αὕτη ἡ παραλία χάρις εἰς τὴν ἀστοργίαν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν τῆς Κυβερνήσεως κατεστράφη ἢ μισῶ ὥστε σήμερον ἡ θάλασσα νὰ κτυπᾷ ὄχι ἐπὶ τῆς πραγματικῆς παραλίας ἀλλὰ πάνω στὲς οἰκίας οἱ ὁποῖαι εἶναι κατὰ μῆκος τῆς παραλίας. Δυστυχῶς μὲ λίγα χρήματα ἠμποροῦσε καὶ αὐτὸ τὸ ἔργον νὰ γίνῃ καὶ νὰ προβλεφθοῦν αὐτὰ ὅλα ἐὰν ἐκαλεῖτο ἕνας εἰδικὸς ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, ὁ ὁποῖος ἐκλήθη καὶ πάλιν χάρις εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν τῶν Ἀμμοχουστιανῶν καὶ μὲ κάποιαν ἐκ τῶν ὑστέρων ὑλικὴν συμπαράστασιν τῆς Κυβερνήσεως.

Λοιπὸν νὰ ἀντιληφθοῦν ὅλοι οἱ συνάδελφοι, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι δὲν ἀσπάζεται κανένας τὰς ἀπόψεις τοῦ συναδέλφου Ποσκώτη περὶ καταψήφισεως τῶν £500.000, ὅτι οφείλουν νὰ ἐνισχύσουν τὴν προσπάθειαν τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἀμμοχώστου ὥστε ἡ Ἀμμόχωστος νὰ τύχῃ μεγαλυτέρας φροντίδος, καὶ ἡ Ἀμμόχωστος δὲν πρόκειται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποῖαι ἔχει ἡ Κυβέρνησις ἔναντι τῶν ἄλλων πόλεων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τους.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί. Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον διὰ νὰ δευτερολογήσῃ.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι. Δὲν εἶχα σκοπὸν νὰ δευτερολογήσω. Παρὰ τὸ ὅτι ἔχω ἀκούσει τὰς ἀγορεύσεις ὅλων τῶν συναδέλφων καὶ ὑπάρχουν πλεῖστα ὄσα σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα δὲν θὰ συμφώνουν μὲ τὰς ἀπόψεις των, ἐν τούτοις οὐδόλως θὰ ἐπιχειρήσω νὰ ἀσχοληθῶ μὲ αὐτάς. Τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι τὸ ἐξῆς : Δυστυχῶς ὑπάρχουν ὀρισμένα ζητήματα τὰ ὁποῖα εἶναι ζητήματα ἀρχῆς καὶ ἰδεολογίας, τὰ ὁποῖα ἀνεφέρθησαν ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου καὶ λυ-

πούμαι διότι μοῦ εἶναι δύσκολον νά τά ἀντιπαρέλθω χωρίς νά τά συζητήσω.

Χθές ὁ ἔντιμος συναδέλφος κ. Ἐζεκίας Παπαϊωάννου εἶχε ἀναφερθῆ ἐπὶ ὠρισμένου σημείου, καί συγκεκριμένως τῶν ἀμέσων καί ἐμμέσων φόρων, πού θεβαίως δέν ἤμουν καθόλου σύμφωνος μέ τās ἀπόψεις του, ἀλλά θεβαίως γνωρίζων τήν πολιτικήν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου οὐδόλως εἶχον ἐπηρεασθῆ καί οὐδόλως ἐσκεπτόμην νά ἀπαντήσω. Ἐν τούτοις σήμερον τὸ ἀπόγευμα ὅταν εἰσῆλθον εἰς τήν αἴθουσαν αὐτήν, ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εὐρίσκετο ἕτερος ἔντιμος συναδέλφος, ὁ κύριος Λυσσαρίδης, πού ὅταν ἤκουσα τὰ λεγόμενα ὑπὸ τούτου, διερωτώμην ἐάν πράγματι εἰσῆλθον εἰς τήν αἴθουσαν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἢ ἐάν εἰσῆλθον εἰς μίαν αἴθουσαν ὅπου ἐγένετο διάλεξις διὰ προσπλητισμὸν εἰς τὸν κομμουνισμὸν. Καί ἦτο πραγματικῶς ἢ ὁμιλία τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κατὶ τὸ τελείως ἀκατανόητον, διότι συνεχῶς ἐζητοῦσε νά μᾶς παρουσιάσῃ ὠρισμένες οἰκονομικὰς θεωρίες οἱ ὁποῖες δέν δύνανται νά εἶναι οὔτε λογικὲς οὔτε μποροῦν νά ἐφαρμοσθοῦν. Συγκεκριμένως ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῶν φόρων, ἀμέσων καί ἐμμέσων, θά ἤθελον νά ἀσχοληθῶ ἐπ' ὀλίγον.

Καί ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀμέσους φόρους ἔχω νά παρατηρήσω τὰ ἑξῆς :

Συμφωνῶ πλήρως ὅτι πρέπει νά δοθῆ κάθε διευκόλυνσις καί νά γίνῃ ἐλάττωσις τῶν ἀμέσων φόρων εἰς τās τάξεις τοῦ χαμηλοῦ εἰσοδήματος, ἀλλὰ διαφωνῶ πλήρως μέ τήν ἀποψιν ὅτι πρέπει νά ἐξακολουθήσῃ ἢ ὑφισταμένη ὑψηλὴ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν εἰσοδημάτων. Διότι ἐάν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ὑπολογίξῃ ὅτι διὰ νά ἐξασφαλισθῆ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀναπτύξεως 7% τὸ ἰδιωτικὸν κεφάλαιον πρέπει νά εἰσφέρει εἰς χρηματοδότησιν καί ἐπενδύσεις ποσὸν 135 ἑκατομμυρίων λιρῶν ἔναντι ποσοῦ 55 ἑκατομμυρίων λιρῶν τὸ ὅποιον θά εἰσφέρει τὸ κράτος καί 10 ἑκατομμυρίων οἱ ἡμικρατικοὶ ὀργανισμοί, πρέπει νά σκεφθῶμεν ὅτι διὰ νά ἐξευρεθοῦν τὰ ποσὰ αὐτὰ καί νά τοποθετηθοῦν εἰς παραγωγικὰ ἔργα πρέπει νά δοθῆ ἢ εὐκαιρία εἰς τὸ ἰδιωτικὸν κεφάλαιον νά σχηματίσῃ αὐτὰ τὰ κεφάλαια. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ φορολογία τὴν ὁποίαν σήμερον ἔχομεν ἐν Κύπρῳ εἶναι μία τῶν ὑψηλοτέρων φορολογιῶν τās ὁποίας ἔχουν πλεῖστα ὄσα κράτη, θά ἤθελα νά ἀναφέρω τὰ ἑξῆς :

Ἀπὸ τὸ περιοδικὸν Ἰντερνάσιοναλ Μάνειτζμεντ τοῦ Νοεμβρίου 1967, ὅπου ὑπάρχει ἕνας συγκριτικὸς πίναξ τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος ὁ ὁποῖος ὑφίσταται εἰς τὴν Γαλλίαν, τὸν Καναδᾶν, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἑλβετίαν, τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν, τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Ἰρλανδίαν, τὴν Πορτογαλίαν, τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον, τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Νορβηγίαν, τās Ἡνωμένας Πολιτείας, ἂν γίνῃ σύγκρισις τῆς φορολογίας τότε ὁ Κύπριος ὁ ὁποῖος ἔχει εἰσόδημα £2.000 ἐτησίως ἔρχεται ἔκτος εἰς τὴν σειράν. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ εἰσόδημα £5.000, ὁ Κύπριος φορολογούμενος ἔρχεται δεῦτερος εἰς ὕψος μέ πρῶτον τὸν Νορβηγόν. Ὅσον ἀφορᾷ εἰσοδήματα £7.500 καί £10.000 ἐτησίως ὁ Κύπριος ἔρχεται πρῶτος ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ κράτη. Καί διερωτῶμαι πράγματι πῶς ἐμεῖς, μία ἀναπτυσσομένη χώρα, συγκρινόμενοι μέ τās ἀνεπτυγμένας αὐτὰς χώρας αἱ ὁποῖαι ἔχουν σχηματίσει τὰ ἀπαιτούμενα κεφάλαια καί δύνανται νά χρηματοδοτήσουν τās ἀπαιτούμενας παραγωγικὰς ἐπιχειρήσεις των καί σήμερον φορολογοῦνται ὀλιγώτερον ἀπὸ ἡμᾶς, πῶς εἶναι δυνατόν νά ἐλπίσωμεν ὅτι θά σχηματίσωμεν κεφάλαιον μέ τὸ ὅποιον θά μπορέσωμεν νά προωθήσωμεν τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ τοῦ τύπου δημιουργοῦντες παραγωγικὰ ἔργα καί τοιουτοτρόπως ἐξασφαλίζοντες ἐργασίαν διὰ τὸν καθένα καί παραγωγὴν εἰς τὸν τόπον διὰ νά σταματήσωμεν τās εἰσαγωγὰς καί νά ἀρχίσωμεν ἐξαγωγὰς πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἀπαιτουμένου συναλλαγματος. Διερωτῶμαι πράγματι ποῖα θά ἦτο ἡ πολιτικὴ μας ἐάν ἐνομιζάμεν ὅτι πρέπει νά σκοτώσωμεν τὴν ὄρνιθαν ἢ ὁποῖα μᾶς γεννᾷ τὸ χρυσὸν αὐγόν. Διότι σήμερον πρέπει νά ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐάν ὑπάρχῃ κάποια εὐημερία εἰς τὸν τόπον αὐτὸν εἶναι διότι ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία προώθησε πλείστους ὄσους τομεῖς καί κατωρθώσαμεν νά ἔχωμεν σήμερον τὴν οἰκονομικὴν αὐτὴν εὐρωστίαν τὴν ὁποίαν ἔχομεν.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τοὺς ἐμμέσους φόρους, συνεχῶς γίνεται λόγος ὅτι διὰ τῶν ἐμμέσων φόρων ὑποχρεώνεται ἡ τάξις ἢ ἔχουσα τὸ χαμηλότερον ἐπίπεδον εἰσοδήματος νὰ πληρῶνῃ τὸ μεγαλύτερον μερίδιον ἐν ἀντιθέσει μὲ τοὺς ἔχοντας ὑψηλότερον εἰσόδημα. Αὐτὸ εἶναι τελείως λαθασμένον διότι ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ πλείστα, σχεδὸν ὅλα τὰ τρόφιμα εἶναι ἀπηλλαγμένα εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ, ἐπομένως τοῦ ἐμμέσου φόρου, καὶ ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι σήμερον εἰς τὴν Κύπρον ὑπάρχουν βιομηχανίες ὑποδήσεως καὶ ἐπενδύσεως αἱ ὁποῖαι παράγουν ἐμπορεύματα ἐφάμιλλα τῶν εἰσαγομένων καὶ διατίθενται εἰς πολὺ χαμηλὰς τιμὰς, αἱ ὁποῖαι πραγματικῶς ἐν συγκρίσει μὲ τὰς τιμὰς τὰς ὁποίας μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ ταῦτα κανεῖς εἰς ἄλλας ἀγοράς εἶναι ἀρκετὰ ἱκανοποιητικά, διερωτῶμαι πράγματι ἐάν ὁ ἔχων μικρὸν εἰσόδημα φορολογηται, δεδομένου ὅτι ἡ ἔμμεσος φορολογία συνήθως ἐπιβάλλεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν εἰδῶν πολυτελείας καὶ ἡμιπολυτελείας. Καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἕκαστος πολίτης ἀναλόγως τῆς ἀγοραστικῆς δυναμικότητος του εἶναι καταναλωτὴς τῶν εἰδῶν αὐτῶν, εἶναι λαθασμένη ἡ γνώμη ὅτι τοὺς ἐμμέσους φόρους τοὺς πληρώνει ὁ ἔχων μικρὸν εἰσόδημα ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν πραγματικότητα πού τὸ μεγαλύτερον μέρος τὸ πληρώνει ὁ ἔχων μεγάλον εἰσόδημα, δεδομένου ὅτι ἔχει μεγαλύτεραν ἀγοραστικὴν δυναμικότητα. Αὐτὲς εἶναι οἱ παρατηρήσεις τὰς ὁποίας ἔχω ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου.

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἐπεκταθῶ ἐπὶ τῶν φόρων διότι, θεβαίως, ὡς ἔχω πεῖ καὶ προηγουμένως, θὰ ἔλθῃ τὸ Νομοσχέδιον καὶ θὰ μᾶς δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ τὸ συζητήσωμεν.

Ἄλλ' ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἐπροχώρησεν καὶ δὲν ἄφησεν οὔτε μίαν ἐπιχειρησιν ἢ τράπεζαν ἢ βιομηχανίαν ἢ ὁτιδήποτε ἐργασίαν τὴν ὁποίαν δὲν ἠθέλησε νὰ κρατικοποιήσῃ. Μὰ ὅπως εἶχεν πῆ καὶ ὁ προλαλήσας ἔντιμος συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης, ἀκόμη ἐξακολουθοῦμεν νὰ εἴμεθα εἰς ἓνα καθεστῶς οὐχὶ σοσιαλιστικόν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ παρατηρήσω εἶναι ὅτι μοῦ ἔκαμεν ἐντύπωνιν ἡ παρατήρησις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου ὅτι ἐνῶ σήμερον χρειαζόμεθα χρήματα αἱ Τράπεζαι, καὶ συγκεκριμένως ἡ Τράπεζα Κύπρου ἔχει εἰς τὸ ἐξωτερικὸν £11.000.000—£15.000.000. Δὲν θὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ τί ἔχει, εἰς τὸ ἐπιπεδῶ νὰ ἀποκαλύψω τί πραγματικῶς ὑπάρχει πάντως δὲν εἶναι £15.000.000. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὅμως θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν ἔντιμον συνάδελφον εἶναι τὸ ἑξῆς : Νομίζει ὅτι τὰ χρήματα αὐτὰ τὰ ὁποῖα ὑφίστανται εἶναι διότι ἐστερήθη ὁ τόπος χρηματοδοτήσεως ; Ὁχι, ἔντιμε κύριε συνάδελφε. Διότι ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι μία Τράπεζα ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὠρισμένην ρευστότητα, ἡ ὁποία συνήθως πρέπει νὰ εἶναι 30% τῶν καταθέσεων, αὕτη ἡ ρευστότης πρέπει νὰ εἶναι κατατεθειμένη κάπου διὰ νὰ ἀποφέρῃ ἓνα ὠρισμένον εἰσόδημα, διότι ἐάν δὲν ἀποφέρῃ αὕτη ἡ ρευστότης τοῦ 30% ἓνα ὠρισμένον εἰσόδημα τότε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ συμβῆ εἶναι ὅτι θὰ ἀυξηθῇ ὁ τόκος ὁ δανειστικὸς, καὶ τότε οὔτε 15% δὲν θὰ εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ καλύψωμεν τὰ ἐξοδα. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου διερωτᾶται κανεῖς διατὶ τὰ χρήματα αὐτὰ δὲν τοποθετοῦνται ἐδῶ. Αἱ Τράπεζαι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ καταθέτουν τὰ περισσεύματά τους αὐτὰ, τὴν ρευστότητά τους, εἰς ἐπενδύσεις βραχυπροθέσμων. Αἱ ἐπενδύσεις αὐτὰ τῶν διαθεσίμων τῶν Τραπεζῶν πρέπει νὰ γίνωνται λίαν βραχυπροθέσμων, νὰ εἶναι δὲ ταῦτα εἰς κάθε στιγμὴν διαθέσιμα διὰ τὴν ἀντιμέτωπισιν τῶν ὑποχρεώσεων τῶν Τραπεζῶν. Βραχυπρόθεσμοι ἐπενδύσεις ὅμως προϋποθέτουν ὠρισμένην χρηματαγοράν. Τοιαύτην χρηματαγοράν εἰς τὴν Κύπρον δυστυχῶς μέχρι σήμερον δὲν ἔχομεν, ὡς κάθε πολίτης μπορεῖ νὰ ζεύρῃ. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ ὑπάρξῃ αὕτη ἡ χρηματαγορά καὶ τότε θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς νὰ καταθέτωμεν τὰ χρήματα ἐδῶ.

Τώρα τὸ ζήτημα εἶναι καὶ τὸ ἑξῆς : Ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη πλευρά. Ἐάν ὅλα τὰ χρήματα, τὰ διαθέσιμα, τὰ ὁποῖα εἶχαν οἱ Τράπεζες ἢ ἡ Κυβέρνησις μας ἀντὶ νὰ τὰ ἔχωμεν εἰς ξένον συναλλάγμα τὰ εἶχαμεν ἐδῶ, τότε τι περισσεύματα ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος θὰ εἶχαμεν καὶ ποῖαν πίστιν θὰ εἶχε τὸ κράτος

έναντι τῶν ξένων κρατῶν ; Θὰ τοὺς ἐπληρώναμεν σὲ λίρες Κυπριακῆς χωρὶς νὰ ἔχωμεν ἀντίκρουσμα εἰς τὰς ξένας ἀγοράς ; Αὐτὸ εἶναι κάτι τὸ καινούργιο τὸ ὁποῖον ἀκούω. Διότι δὲν ὑπάρχει κράτος τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ξένον συνάλλαγμα εἰς ὁποιοδήποτε μέρος, ἐκτὸς ἐὰν ἔχη χρυσὸν καὶ πληρώνει εἰς χρυσόν.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἐπροχώρησε μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀναφέρῃ ὅτι αἱ Τράπεζαι ἐκμεταλλεύονται τὸν κόσμον, καὶ ὁ τόκος τὸν ὁποῖον χρεώνουν εἶναι πέραν τοῦ νομίμου. Εἶναι λυπηρὸν διότι αὐτὴν τὴν δήλωσιν ὁ ἔντιμος συνάδελφος τὴν ἔκαμεν ἀπὸ τοῦ θήματος αὐτοῦ, ἄλλως θὰ εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ πραγματικῶς τὰς συνεπειάς. (Γέλωτες).

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συμβαίνει εἶναι τὸ ἑξῆς : Ἐπιτίθεται ἐναντίον ἐνὸς ἰδρύματος, ὡς τὸ Ἴδρυμα τῆς Τραπεζῆς Κύπρου, ὡς ἐὰν νὰ ἦτο ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τοῦ τόπου μας, ἀλλὰ λησμονεῖ ὁ ἔντιμος συνάδελφος ὅτι ἐὰν ὑπάρχῃ ἐνημερία εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, καὶ ἐὰν δὲν ὑπῆρξε κρίσις εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, ἕνα μέγα μέρος τούτου ὀφείλεται εἰς αὐτὸ τὸ Ἴδρυμα. Διότι εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, καὶ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ ἀγῶνος καὶ κατὰ τὰς οἰκονομικὰς δυσκολίας οὐδέποτε ἠρνήθη χρηματοδοτήσεις καὶ οὐδέποτε ἐζήτησε νὰ πιέσῃ διὰ νὰ προκαλέσῃ πανικὸν καὶ οἰκονομικὴν δυσφορίαν εἰς τὸν τόπον. Καὶ εἶναι διότι ὑπάρχει αὐτὸ τὸ Ἴδρυμα, τοῦ ὁποῖου κύριοι, ὅπως ἔχω ἀναφέρει καὶ ἄλλοτε, ἡ συνεισφορά εἰς τὴν χρηματοδότησιν τοῦ τόπου εἶναι τεραστίαι. Ἀπὸ ὅλας τὰς χρηματοδοτήσεις αἱ ὁποῖαι γίνονται εἰς τὸν τόπον μας, τὸ Ἴδρυμα τοῦτο μόνον τοῦ κάμνει τὰς ἑξῆς : Εἰς τὴν γεωργίαν 12,5%, εἰς τὰ μεταλλεῖα 24,5%, εἰς τὴν βιομηχανίαν 53,5%, εἰς τὰς μεταφοράς 47,5%, εἰς τὸ ἐμπόριον 37,5%, εἰς τὴν οἰκοδομικὴν βιομηχανίαν 76,5%, εἰς τὸν τουρισμὸν 74,5%, εἰς τὰ προσωπικὰ δάνεια 65% καὶ εἰς ὀργανισμοὺς δημοσίας ὠφελείας 42%. Ἐνας ὀργανισμὸς ὁ ὁποῖος προσφέρει σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς χρηματοδοτήσεως εἰς τὸν τόπον, καὶ ἕνας ὀργανισμὸς ὁ ὁποῖος πάντοτε εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ, διότι σκοπὸς του εἶναι νὰ ἐξυπηρετῇ αὐτὸν τὸν τόπον, τὸ νὰ ἀκούῃ κανεὶς ὅτι ἐκμεταλλεύεται τὸν κόσμον καὶ ὅτι πρέπει τὸ Ἴδρυμα αὐτὸ νὰ κρατικοποιηθῇ, εἶναι πολὺ παράξενη θεωρία καὶ εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον μόνον ὁ ἔντιμος συνάδελφος κύριος Λυσσαριδῆς εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ θήματος τούτου νὰ ἀναφέρῃ.

Ἄλλὰ ἔχω ἀκούσει καὶ διάφορα ἄλλα, νὰ σταματήσωμεν κάθε συνεργασίαν μὲ τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς καὶ ὅτι εἶναι λανθασμένη πολιτικὴ νὰ προετοιμαζώμεθα νὰ εἰσελθῶμεν ἐντὸς τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς. Ἄλλοίμονο. Σήμερα τὸ ἐμπόριόν μας θασίζεται κυρίως ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου τῆς Κοινοπολιτείας καὶ ἐπίσης ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου τὸ ὁποῖον ἔχομεν μὲ τὰς διμερεῖς συμφωνίας. Ἐὰν τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον κατορθώσῃ νὰ ὑπεισέλθῃ εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγοράν εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων μας καὶ διὰ τὴν πρόοδον τοῦ τόπου μας νὰ ὑπεισέλθωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγοράν, διότι οἱ δεσμοὶ μας μὲ τὴν περιοχὴν αὐτὴν εἶναι μεγάλοι καὶ αἱ δυνατότητες σήμερα τῆς διαθέσεως τῶν προϊόντων μας εἶναι τεράστιαι. Ἡ ἀγοραστικὴ δύναμις τῶν χωρῶν αὐτῶν εἶναι τοιαύτη πού τὸ νὰ διαθέσωμεν τὰ ἐμπορεύματά μας εἰς τὰς χώρας αὐτάς εἶναι τὸ πλέον εὐκόλον ἀρκεῖ νὰ μπορούμεν νὰ ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς τὰς διευκολύνσεις τὰς ὁποίας ἔχουν τὰ κράτη τὰ ὁποῖα εἶναι συνδεδεμένα μὲ τὴν Κοινὴν Ἀγοράν. Παρὰ ταῦτα καὶ ἐὰν ἀκόμη συνδεθῶμεν, οὐδόλως θὰ μᾶς σταματήσουν νὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ ἔχωμεν τὰς διμερεῖς συμφωνίας μας, μὲ τὰς ὁποίας μπορούμεν, ὅπως πράττομεν σήμερα, νὰ ἀνταλλάσσωμεν τὰ ἐμπορεύματά μας καὶ νὰ προσπαθοῦμεν νὰ δημιουργήσωμεν ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ τὸ κάθε κράτος τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ συνεργασίαν.

Τὸ ὅτι ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος ὅτι τὰ νερὰ τὰ ἔχουν πλοῦσιοι ἐνῶ ὑπάρχει μεγάλη ἀνάγκη ἀπὸ τοὺς ἀγρότας καὶ γεωργοὺς καὶ τὰ ἔχουσιν ἀχρησιμοποίητα, διερωτῶμαι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ νερὰ αὐτὰ τί τὰ κάμνουν αὐτοὶ οἱ πλοῦσιοι. Μήπως ἔχουν κάμει πισίνες διὰ νὰ κάμνουν μπάνιο ;

(Γέλωτες).

Ἐάν εἶχαν νερά ἢ θά ἔκαμναν κήπους ἢ θά τὰ διέθεταν μέ τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλον τρόπον. Καί διερωτῶμαι πράγματι ποῦ εὐρέθη αὐτή ἡ νέα μέθοδος νά ἔχουν τό νερόν καί νά τό φυλάττουν εἰς τό χρηματοκιβώτιόν τους! (Γέλωτες).

Τό δέ ἄλλο τό ὁποῖον ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συναδέλφος, ὅτι ὅταν ἔχη κανεῖς ἕνα κτήμα ἢ ἕνα νερόν ἐάν δέν τό καλλιεργήσῃ πρέπει κάθε χρόνον νά αὐξάνεται ὁ φόρος γεωμετρικῶς, ὅπως ἔχη ἀναφέρει, τότε πάνω σέ ποῖαν θάσιν καί ποῖαν λογικήν θά ἀφήνῃ ἕνας τό κτήμα του διά νά αὐξάνῃ συνεχῶς ὁ φόρος καί νά μὴν τό καλλιεργῇ; Εἶναι δυνατόν κανεῖς νά εἶναι τόσον ἡλίθιος οὕτως ὥστε νά ἔχη τό κτήμα του καί νά ἀναγκάζεται νά τό πωλήσῃ; Ὑπάρχουν καί πλεῖστα ἄλλα τὰ ὁποῖα ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συναδέλφος, θεωρίες τές ὁποῖες πραγματικῶς δέν κατώρθωσα νά ἀντιληφθῶ, διότι ὁ νοῦς μου εἶναι μικρός, καί ὡς ἐκ τούτου δέν μπορῶ νά τές συζητήσω.

Ἄλλ' ἡ λογοδοσία τοῦ ἐντίμου συναδέλφου θά εἶναι πραγματικῶς κάτι τό ὁποῖον θά μείνῃ ὡς μέγανον γεγονός εἰς τὰ πρακτικά τῆς Βουλῆς μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ποσκώτης καί κατόπιν ὁ κ. Λυσσαρίδης.

ΣΤ. ΠΟΣΚΩΤΗΣ :

Ἡ διαστρέβλωσις τῶν λεχθέντων ὑπ' ἐμοῦ μέ ἀναγκάζει νά ζητήσω τόν λόγον. Δέν θά κατασκευάσω ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπάντησιν διά τόν κ. Κώσταν Χριστοδουλίδην.

Ἄπλως θά ἐπαναλάβω τās σχετικās περικοπās τῆς ὁμιλίας μου αἱ ὁποῖαι εἶδουν ἀπάντησιν εἰς τās παρατηρήσεις του.

Εἶπον : «Δέν ἀντιδικοῦμεν μέ τήν πόλιν τῆς Ἀμμοχώστου, ἀντιθέτως ἰσάμεθα ἀλληλέγγυοι μέ αὐτήν καί συνηγοροῦμεν ὑπέρ ταχείας λύσεως τοῦ ὀξυτάτου ὕδρευτικοῦ προβλήματός της ὑπό τῆς Κυβερνήσεως ἀλλά θεωροῦμεν ἀπαράδεκτον ἡ λύσις αὐτή νά ἀποβῇ καθ' οἰονδήποτε τρόπον εἰς θάρος ἢ πρὸς ζημίαν τῶν προοπτικῶν ἀναπτύξεως τῆς ἰδικῆς μας πτωχῆς καί δυσπραγοῦσης ἐπαρχίας καί νά ἐπηρεάσῃ εἰς τό μέλλον δυσμενῶς τήν ἰδικήν μας ἀθεβαίαν καί ἀνασφαλῆ ὕδατοπρομήθειαν».

Εἶπον : «Ὑπό τās περιστάσεις εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀναθεωρήσῃ τυχόν ἀπόφασιν τῆς διά μεταφοράν ὕδατος ἐκ τῶν ἀνορυχθεισῶν θαθῶν διατρήσεων τῆς περιοχῆς Λάρνακος καί ἀναπροσαρμοσθῇ τό ὑφιστάμενον σχέδιον διά συγχωνεύσεως τῶν προβλεπομένων δύο φάσεών του εἰς μίαν καί ἐνιαίαν φάσιν οὕτως ὥστε χρονικῶς νά εἶναι ταυτόχρονος τόσον ἡ ἀνέγερσις τῶν προγραμματιζομένων ὑπό τοῦ σχεδίου τριῶν ὕδατοφρακτῶν ἐπί τῶν ποταμῶν Ἁγίου Μηνᾶ, Πεντασκήνου καί Βασιλικῶ ὅσον καί αἱ ἀπαιτούμεναι ἐγκαταστάσεις καί διασωληνώσεις τās ὁποῖας προνοεῖ τοῦτο, ἡ δέ ἀντλησις ὕδατος νά γίνεται οὐχί ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν διατρήσεων, πρῶγμα τό ὁποῖον ἀσφαλῶς θά ἐξασθενήσῃ ἂν ὄχι καί ἀποστραγγίσῃ τὰ ὑπάρχοντα ὑπόγεια ὕδροφόρα στρώματα τῆς περιοχῆς, ἀλλά ἐκ τοῦ ἀποθηκευθησομένου τεραστίου ὄγκου ὕδατος τῶν ὕδατοφρακτῶν. Καί μόνον τότε θά ἦτο δυνατόν νά ἐξετασθῇ μέ κατανόησιν καί συμπάθειαν σχέδιον προνοοῦν τήν μεταφοράν ἐκ τῶν ἀναπτυχθησομένων ὕδατίνων πόρων τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος ἱκανοποιητικῆς ποσότητος ὕδατος πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ὕδρευτικοῦ συστήματος Ἀμμοχώστου».

Ἡ δῆλωσίς μου ὅτι θά καταψηφίσω τό κονδύλιον τῶν £500.000 ἔχει ὡς ἀκολούθως, καί εἶναι φανερόν ὅτι γίνεται διά νά καταδειχθῇ ἡ ἀντίθεσίς μου μέ τόν τρόπον μέ τόν ὁποῖον ἀντιμετωπίζει τό θέμα ἡ Κυβέρνησις καί ὄχι λόγω διαφωνίας εἰς τήν οὐσίαν τούτου. Συνηγορῶ εἰς τό νά ὑπάρξῃ καί μάλιστα ταχέως λύσις τοῦ ὀξέος προβλήματος τῆς Ἀμμοχώστου καί συμφωνῶ εἰς οἰανδήποτε δαπάνην διά τήν πραγματοποίησιν του.

Ἐκεῖνο πού ἐζήτησα καί ζητεῖ ὀλόκληρος ἡ Λάρναξ, καί νομίζω ὅτι εἶναι καί δίκαιον καί ἠθικόν καί ὀρθόν, εἶναι ἡ λύσις νά μὴ παραβλάψῃ καί καταστρέψῃ τὴν δυσπραγοῦσαν Λάρνακα καί ἐπροχώρησα καί εἰσηγήθην συγκεκριμένην λύσιν πρακτικὴν, ἡ ὁποία ὠφελεῖ ὄλους καί οὐδένα ζημιοῖ. Καί τὴν Λάρνακα ὠφελεῖ καί τὴν Ἀμμόχωστον ὠφελεῖ.

Διὰ τῆς ὀμιλίας μου ὄλα ταῦτα τὰ ἔκαμα ἀπολύτως σαφῆ καί λυποῦμαι διότι ὑπῆρξε συνάδελφος ὁ ὁποῖος παρεξήγησε τὴν θέσιν μου.

Ἡ δὴλωσίς μου ἔχει ὡς ἀκολουθῶς :

«Θά καταψηφίσω μόνον τὸ κονδύλιον τοῦ £½ ἐκ. διὰ τὸ σχέδιον μεταφορᾶς ὕδατος ἐκ Λάρνακος εἰς Ἀμμόχωστον, καί τοῦτο ὄχι διότι δὲν συμφωνῶ μετὰ τὴν δαπάνην διὰ τὴν ὕδρευσιν τῆς Ἀμμοχώστου, ἀλλὰ διότι ἀρνοῦμαι νά καταδικάσω τὴν Λάρνακα εἰς στέρησιν τοῦ πολυτίμου ὕδατός της, θεμελίου τῆς γεωργικῆς της ἀναπτύξεως». Εὐχαριστῶ.

(Ὁ Πρόεδρος ἐπανερχεται εἰς τὴν ἔδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀναφορικῶς, πρῶτον, πρὸς τὴν ὀμιλίαν τοῦ ἐντίμου ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, θά ἤθελα νά παρατηρήσω ὅτι δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά κατὰ τὴν ὁποίαν θά ἔπρεπε νά εἶχεν ἀκούσει περὶ περιπτώσεων καί κινδύνων μιᾶς οἰκονομίας νά γίνῃ δορυφόρος μιᾶς ἄλλης οἰκονομίας. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἤκουσε τὴν φράσιν καί δι' ἄλλας περιπτώσεις. Ἀλλὰ θά ἔπρεπε νά τὴν εἶχεν ἀκούσει καί θά ἔπρεπε νά εἶχεν ἀντιληφθῆ ὅτι εἶναι δυνατόν ἡ οἰκονομία μιᾶς χώρας, ἐάν καί ἐφ' ὅσον ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ δὲν εἶναι ὀρθή, νά ἀποθῆ πράγματι δορυφόρος τῆς οἰκονομίας μιᾶς ἄλλης χώρας με ὄλους τοὺς κινδύνους οἱ ὁποῖοι ἐγκλείονται σὲ αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ἡ χώρα αὐτὴ νά δεθῆ με νεοαποικιακοῦς δεσμούς μετὰ τὴν χώραν μετὰ τὴν ὁποίαν ἐξαιούτην ἐξάρτησιν. Παραδείγματα ὑπάρχουν ἄπειρα εἰς τὴν Ἀφρικὴν, τὴν Ἀσίαν καί δὲν θά ἤθελα καί ἡ Κύπρος νά ἀποτελέσῃ τὸ ἐπόμενον θῦμα αὐτῆς τῆς καταστάσεως δορυφόρου οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν θά ἤθελα νά διακόψω τὸν ἐντιμον Βουλευτὴν ἀλλὰ νομίζω ὅτι κατὰ τὴν ὄραν αὐτὴν καί μετὰ ἀπὸ μακρὰν συζήτησιν δὲν θά ἦτο σκόπιμον νά ἐξετάσωμεν ἐάν ἡ Κύπρος θά εἶναι δορυφόρος, διότι ἀσφαλῶς οὐδὲν κράτος ὑπάρχει τὸ ὁποῖον νά μὴ εἶναι δορυφόρος ἄλλου κράτους. Τὸ πρόβλημα εἶναι ποίου θά εἶσαι δορυφόρος, διότι δὲν μπορεῖ κανένας νά πῇ ὅτι ἡ οἰκονομία τῆς α' ἢ τῆς β' χώρας εἶναι δυνατόν νά εἶναι ἐντελῶς ἀνεξάρτητος, καί τὸ θέμα τίθεται ἐάν ἕνας θά εἶναι δορυφόρος ἑνὸς οἰκονομικοῦ συνασπισμοῦ ἢ ἑνὸς ἄλλου οἰκονομικοῦ συνασπισμοῦ ἢ θά προσπαθῆ νά ἐλίσσεται μεταξύ τῶν δύο εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε νά μὴ εἶναι δορυφόρος 100% οὔτε τοῦ ἑνὸς οὔτε καί τοῦ ἄλλου. Εἶναι νομίζω οὐτοπία εἰς τὴν σημερινὴν κατάστασιν πού εὐρίσκεται ἡ παγκόσμιος κοινωνία καί αἱ διεθνεῖς ἐξελίξεις, οἰκονομικαί, τεχνικαί καί οὕτω καθ' ἐξῆς νά πιστεύῃ κανεὶς ὅτι ὑπάρχει οἰονδήποτε κράτος τὸ ὁποῖον οἰκονομικῶς μὴ εἶναι συνδεδεμένον με ὄρισμένας καταστάσεις. Ἐπομένως τὸ θέμα εἶναι θέμα βαθμοῦ συνδέσεως καί εἶναι σχετικόν κατὰ πόσον μπορεῖ νά λεχθῆ ὅτι τὸ α' ἢ β' κράτος δὲν εἶναι δορυφόρος. Ὅλοι εἶναι δορυφόροι ἄλλων. Τὸ ζήτημα εἶναι ἐπομένως θέμα βαθμοῦ.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ναί, ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἀκριβῶς ὅταν ἡ οἰκονομία μιᾶς χώρας δὲν εἶναι πολωμένη καί δὲν εἶναι μονομερῶς προσηρμοσμένη πρὸς τὴν μίαν κατεύθυνσιν,

τότε είναι δυνατόν ἡ χώρα αὐτὴ νὰ διατηρήσῃ τόσῃ ἀνεξαρτησίαν ὅσῃν τῆς ἐπιτρέπουν τοῦλάχιστον αἱ διεθνεῖς καὶ τοπικαὶ συνθήκαι. Ἡ πόλωσις ἀποτελεῖ μεγάλον κίνδυνον διὰ τὰς οἰκονομίας ὄλων τῶν χωρῶν, πολὺ περισσότερον ὁμοῦ τῶν μικρῶν ὑπὸ ἀνάπτυσιν χωρῶν.

Ἀναφορικῶς μὲ τὰς ἀπόψεις περὶ ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας, πρωτοβουλίας κλπ. δὲν ἀντιλαμβάνομαι πῶς ὁ ἔντιμος κύριος ἐκπρόσωπος ἀπεκόμισεν ὅλα αὐτὰ τὰ συμπεράσματα, διότι πρόέβην εἰς εἰσηγήσεις δι' ἐθνικοποιήσιν ὠρισμένων τομέων βασικῶν διὰ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ἐθνικοποιήσεις ἔγιναν καὶ εἰς ὄλας τὰς χώρας ὄλων τῶν συστημάτων, ἄλλαι εἰς ἄλλους τομεῖς καὶ ἄλλαι εἰς ἄλλους, ἀναλόγως τῶν εἰδικῶν ἀναγκῶν αἱ ὁποῖαι ἐπικρατοῦν εἰς κάθε χώραν. Παράδειγμα ἡ Ἀγγλία, διὰ νὰ μὴ ἀναφέρω πολλὰς ἄλλας χώρας, μὲ μὴ σοσιαλιστικὸν σύστημα ἔχει προβῆ εἰς ἐθνικοποιήσεις βασικῶν παραγόντων τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, συμπεριλαμβανομένων καὶ τραπεζῶν.

Δὲν γνωρίζω τί ἐλέχθη περὶ προσανατολισμοῦ πρὸς Εὐρώπην καὶ τὰς διαφορίας τοῦ ἐντίμου ἐκπροσώπου, καὶ δὲν γνωρίζω ἐὰν ἀναφέρεται εἰς πολιτικόν, ἐθνικόν ἢ οἰκονομικόν προσανατολισμόν. Ἐθνικὸς προσανατολισμὸς δὲν εἶναι ἡ Εὐρώπη, εἶναι ἡ Ἑλλάς. Ἐὰν εἶναι περὶ πολιτικοοικονομικοῦ προσανατολισμοῦ, τὸ θέμα εἶναι πρὸς συζήτησιν ποίας Εὐρώπης. Μήπως ὑπάρχει μία ἐνιαῖα Εὐρώπη σήμερα διὰ νὰ ἔχωμεν τὸν πολιτικοοικονομικὸν μας προσανατολισμόν πρὸς τὴν Εὐρώπην; Δὲν ὑπάρχει προσανατολισμὸς προσανατολισμὸς εἶναι τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου καὶ ἡ πολιτικοοικονομικὴ πορεία τοῦ τόπου πρέπει νὰ πηγάζῃ ἀπὸ τὴν μελέτην τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ τόπου καὶ αὐτὸς θὰ πρέπει νὰ εἶναι ὁ γνώμων τῆς πορείας ἐνὸς τόπου χωρὶς δεσμεύσεις a priori καὶ χωρὶς ἀπολύτως δεσμεύσεις πρὸς οἰανδήποτε πλευράν. Ἐπιμένω πρὸς οἰανδήποτε πλευράν.

Ἡ Κυβέρνησις ἐξήγγειλεν ἤδη ἐθνικοποιήσιν τῶν ὑδάτων. Μήπως αὐτὸ θὰ ἐσήμαινε κατὰ τοὺς ἐντίμους συναδέλφους οἱ ὁποῖοι ὠμίλησαν πρὸ ἐμοῦ ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις μας ἐπῆρε τὸν κακὸν δρόμον καὶ θὰ πρέπει τώρα νὰ σκεφθῶμεν τί θὰ κάνωμεν μὲ τὴν ἀτακτοῦσαν Κυβέρνησιν ἡ ὁποία πρὸ ὀκτώ ἐτῶν ἤδη διεκήρυξε τὴν ἀπόφασίν της νὰ ἐθνικοποιήσῃ τὰ ὕδατα καὶ εἶναι δυνατόν ἀργότερα νὰ προβῆ εἰς ἐθνικοποιήσεις ἄλλων βασικῶν τομέων; Καὶ ἔχομεν ἤδη παραδείγματα εἰς τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις ἐδειξε τάσεις νὰ προβῆ εἰς τοιαύτας ἐνεργείας, καὶ ἔχομεν ἤδη ἀπόψεις ἐπισήμου, ὑπουργικῆς, ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ θήματος περὶ διαθέσεων τῆς Κυβερνήσεως εἰς πολλὰς περιπτώσεις νὰ ἀντικαταστήσῃ ὅπου πρέπει καὶ ὅταν πρέπει τὸν ἰδιωτικὸν τομέα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν κ. Σαββίδη, δὲν φαίνεται νὰ ἐξειδικεύεται πολὺ-πολὺ περὶ τῶν ἰδεολογικῶν θεμάτων καὶ ἔτσι δὲν ξέρω ἐὰν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὴν ἰδεολογικοπολιτοκομμουνιστικὴν ἀνάλυσιν τὴν ὁποῖαν ἀπὸ τοῦ θήματος αὐτοῦ ἀπεπειράθη ἐνώπιόν σας νὰ κάμῃ. Θὰ ἤθελα μόνον νὰ ὑπενθυμίσω τὸν κ. συνάδελφον ὅτι ἡ ἐποχὴ τῶν παμπούλων καὶ ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ λαὸς θὰ ἐφοβεῖτο νὰ προβῆ εἰς ἀπαίτησιν τῶν δικαιωμάτων του ἐπὶ τῇ θάσει ὀρολογίας, ὕθρισεολογίας, ἐπὶ τῇ θάσει ἐπιθέτων καὶ ἐπὶ τῇ θάσει ὀποιωνδήποτε ἄλλων καταστάσεων ἔχει παρέλθει ἀνεπιστρεπτι. Ἐδῶ ὑπάρχουν ἀπλῶς θέματα πρὸς συζήτησιν καὶ κάθε θέμα πρέπει νὰ ἐξετάζεται ἐὰν συμφέρῃ εἰς τὸν λαὸν ἢ ἐὰν δὲν συμφέρῃ εἰς τὸν λαὸν καὶ ὄχι ἂν ὑπάγεται εἰς τὴν α' ἢ β' κοσμοθεωρίαν ἢ ἂν δὲν ὑπάγεται, καὶ ὄχι ἀπλῶς δι' ἐπιθέτων νὰ προσπαθοῦμεν μὲ μίαν μονοκονδυλιάν νὰ ἀποκλείσωμεν ὄχι ἀπλῶς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ λαοῦ ἀλλὰ ἀκόμη καὶ ἀπλῆν κριτικὴν τῆς λειτουργίας μηχανισμῶν, διότι αὐτὸ ἀμέσως θὰ θεωρηθῇ ὅτι, πρὸς Θεοῦ, ἀποτελεῖ κομμουνισμόν καὶ προσέξετε.

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ ἀφέλεια τοῦ λαοῦ ἔχει πρὸ πολλοῦ περάσει αὐτὰ τὰ ὄρια καὶ δὲν εἶναι δυνατόν πλέον νὰ ἐκφοβίζεται ὁ λαὸς καὶ πολὺ περισσότερον νὰ ἐκφοβίζωμαι ἐγώ, φυσικά, μὲ ἐπιθετὰ τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ οἰονδήποτε.

Αἱ θεωρίαι μου εἶναι ἀκατανόητοι μὰ τὰς κατενόησε λέγει ὁ κ. Σαββίδης καὶ τὰς περιέγραψε διὰ γενικοῦ ὀνόματος ὅτε δὲν τὰς κατενόησε. Κατ' ἐμέ

ἔχει δίκαιον, ἦσαν ἀκατανόητοι διὰ τὸν κ. Σαββίδην διότι δὲν τὰς περιέγραψεν ὅπως ἔπρεπε νὰ τὰς εἶχε περιγράψει.

Ὁ κ. Σαββίδης εὐρῆκε τὰς θεωρίας μου μὴ λογικάς, ὄχι τὰς οικονομικάς μου, τὰς ἐπὶ μέρους θεωρίας μου. Δὲν τὸν ἄκουσα ὅμως εἰς καμίαν κριτικὴν νὰ προβῆ διὰ τὰς οικονομικάς μου θεωρίας καὶ ὁμολογῶ ὅτι δὲν συνέγραψα καμίαν οικονομικὴν θεωρίαν. Οὔτε κἀν ἀπειραράθην νὰ τοποθετήσω τὴν οικονομίαν τοῦ τόπου. Εἶπα ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη τοποθετήσεως τῆς οικονομίας τοῦ τόπου ἐπὶ τῇ θάσει μιᾶς μελετημένης ἐπιστημονικῆς ἀναλύσεως τῶν δεδομένων καὶ ἐπὶ τῇ θάσει αὐτῶν τῶν δεδομένων ἢ σχεδιοποιήσεως καὶ ἢ προοπτικὴ λύσεως ὄλων τῶν ἐκκρεμούντων παραγωγικοκοινωνικοτεχνικῶν προβλημάτων τοῦ λαοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀμέσους καὶ ἐμμέσους φόρους, φαίνεται ὅτι ὁ κ. Σαββίδης ἀπουσίαζεν ὅταν ἠσυχολήθην μὲ αὐτὸ τὸ κεφάλαιον διότι δὲν θὰ ἐπρόσεξεν ὅτι εἶπα ὅτι δὲν εἶμαι ἐναντίον τῆς μειώσεως τῶν συντελεστῶν δι' οἰονδήποτε κεφάλαιον ὅσον ὑψηλὰ κέρδη καὶ ἐὰν ἔχη, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον αὐτὸ γίνεται πρὸς ὄφελος τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ τῶν παραγωγικῶν ἔργων. Ἐβαλα ἀπλῶς γνώμονα, μὲ τὸ ποῖος πρέπει νὰ παρέχη ἕνα γνώμονα ὅταν ἡ Κυβέρνησις ἀποφασίζῃ τὸ α', ἢ β', τὴν α' ἢ β' φορολογικὴν παρέμβασιν καὶ τὴν μείωσιν οἰουδήποτε ἐσόδου, τὸ ὁποῖον ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει θὰ σημαίῃ ἐπιβάρυνσιν τοῦ λαοῦ καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ ἰσοσταθμίζεται τοῦλάχιστον μὲ κάποιον ἄλλην ὠφέλειαν πρὸς τὸν λαόν, πρὸς αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ τῶν παραγωγικῶν δυνατοτήτων τοῦ τόπου. Οὐδεμίαν περὶ τούτου ἔνστασιν ἔφερα οὔτε φέρω.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν θεωρίαν περὶ ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ κ. Σαββίδης νὰ διαφωνήσω ριζικά. Ἄς φέρω ἕνα ἀπλὸν παράδειγμα· μήπως τὰ σιγαρέττα ἀποτελοῦν εἶδος πολυτελείας ἢ μήπως αὐτὰ δὲν ἀποτελοῦν κακῶς, ἂν θέλετε ἱατρικῶς, ἀλλὰ ἀποτελοῦν πάντως, δυστυχῶς, ἕνα προϊόν καταναλώσεως ὄλων τῶν μαζῶν καὶ ἐπομένως ὡς ἔμμεσος φόρος ἐπιβαρύνει ὅλας τὰς μάζας κατὰ κεφαλὴν ἐξ ἴσου χωρὶς νὰ διακρίνῃ πλουσίους καὶ πτωχοὺς; Πολλὰ τέτοια θὰ μπορούσε νὰ ἀναφέρῃ κανεὶς ἀλλὰ δὲν πρόκειται νὰ ταλαιπωρήσω τὴν Βουλὴν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος, δεδομένου ὅτι εἶναι τόσον σαφές καὶ τόσον ἀφ' ἑαυτοῦ φανερόν ὅτι ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς φόρους πολυτελείας καὶ ἡμιπολυτελείας καὶ πάλιν ὁ κ. Σαββίδης φαίνεται ἀπουσίαζεν, διότι ἐπρόσθεσα αὐτὴν τὴν παρένθεσιν, ὅτι ἀσφαλῶς δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ἐπιβολὴ φόρων ἐπὶ εἰδῶν πολυτελείας καὶ ἡμιπολυτελείας δὲν εἶναι ἀποκρουστὰ ἀλλὰ ἀπεναντίας πιστεῶ ὅτι εἶναι καὶ ἐπιθυμητὴ καὶ χρήσιμος.

Δὲν θὰ ἀσχοληθῶ μὲ τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ κ. Σαββίδη διότι θὰ ἔπρεπε νὰ παραθέσω ἐνώπιόν σας οὐσιαστικὸς ἀριθμοὺς. Πάντως ἐκ πρώτης ὄψεως μοῦ φαίνονται ὀλίγον παράδοξα, ἢ ὀρθοῦν καὶ τὸ χρυσὸν αὐγὸ, ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι τὰ αὐτὰ παραμένουν εἰς τὴν ὀρθοῦν.

Ὅμιλοῦμεν περὶ εὐημερίας. Εὐημερίας ποίων;

Ὁ κ. Σαββίδης προσεπάθησεν, ὅπως εἶπα καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν, νὰ μᾶς πῆ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ θίξωμεν τὸν ἰδιωτικὸν τομέα διότι αὐτὸ ἀποτελεῖ κομμουνισμόν. Νὰ ὑπενθυμίσω αὐτὸ τὸ Σῶμα ὅτι καὶ ὁ Συνεργατισμὸς ἀποτελεῖ κομμουνισμόν; Καὶ ὅτι, πρὸς Θεοῦ, εἶναι καθήκον τῆς Κυβερνήσεως νὰ διαλύσῃ ὅλας τὰς συνεργατικὰς ὀργανώσεις διότι αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον βῆμα διὰ τὴν σοσιαλιστικοποίησιν τῆς κοινωνίας, καὶ ἐν εἰλικρινείᾳ πρέπει νὰ πῶ ὅτι ἀποτελεῖ. Ἐπομένως ἡ Κυβέρνησις πρέπει ἀμέσως νὰ σταματήσῃ κάθε ἐνέργειαν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ὑποβοηθήσεως ἐνὸς κινήματος τὸ ὁποῖον ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀποβλέπει εἰς κάποιαν μορφήν σοσιαλιστικοποιήσεως τῆς κοινωνίας.

Ὁ κ. Σαββίδης ἰσχυρίζεται ὅτι εἰς τὴν ὁμιλίαν μου οὐδεμίαν ἐπιχείρησιν, ἐργασίαν, βιομηχανίαν ἢ ὅτιδήποτε ἄλλο ἄφησα πού νὰ μὴν κρατικοποιήσω.

Δέν ξέρω ἂν ἀπουσίαζε καί πάλιν ὁ κ. Σαββίδης. Ἀνεφέρθηκα εἰς δύο καί μόνον κλάδους. Εἰς τὰ μεταλλεῖα, καί μάλιστα ὄχι τῆς Ἑλληνικῆς Μεταλλευτικῆς Ἐταιρείας, καί εἰς τὰς Τραπεζάς. Καί ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον εἶπα ὅτι πιστεύω ὅτι αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι ἡ τελικὴ λύσις. Ὅτι, δεδομένου ὅτι, δυστυχῶς, οἱ φυσικοὶ μας πόροι ἐξαντλοῦνται ἀπὸ μίαν ξένην ἔταιρειαν τῆς ὁποίας τὰ κέρδη παραμένουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀπαράδεκτον πολιτικὴν διὰ τὸ ἔθνικόν εισόδημα—καί πιστεύω ὅτι ἀποτελεῖ ἀπαράδεκτον πολιτικὴν διὰ τὸ ἔθνικόν εισόδημα—καί ὁ μόνος τρόπος δυστυχῶς νὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀπαράδεκτον ἀρχὴν εἶναι ἡ ἐθνικοποίησις. Δέν μπορῶ νὰ ἰσχυρισθῶ ὅτι μπορῶ νὰ ὑποχρεώσω τὴν μεταλλευτικὴν ἔταιρειαν νὰ παραδώσῃ τὰ προνόμιά της καί τὰς μετοχὰς της εἰς ἄλλην ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν ἐν Κύπρῳ.

Ἐποῦν ἀφορᾷ τὰς Τραπεζάς ἐπίσης εἶπα ὅτι ἀπλῶς πρέπει νὰ προσανατολιζώμεθα πρὸς μίαν προοδευτικὴν πολιτικὴν μὲ στόχον τὴν ἐθνικοποίησιν ἢ τοῦλάχιστον τὸν πλήρη ἔλεγχον ἐπὶ τῶν τραπεζιτικῶν κεφαλαίων, διότι αὐτὴν τὴν στιγμὴν δέν ὑπάρχει. Ὁμολογῶ ὅτι δέν ἱκανοποιούμαι μὲ τὴν λειτουργίαν τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς καί ὅτι εἶναι ἀνάγκη πλέον ἢ Κυβέρνησις νὰ ἀσχοληθῇ μὲ αὐτὸ τὸ θέμα καί νὰ ἐπιβάλῃ ἕνα ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ τραπεζιτικοῦ κεφαλαίου. Ὅμως ἴσως νὰ ἔχη δίκαιον ὁ κ. Σαββίδης, διότι ἔάν καί ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις θάλῃ πλήρη ἔλεγχον ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου ἢ ἔάν καί ἐφ' ὅσον ἐθνικοποιήσῃ αὐτὰς τὰς Τραπεζάς, ἴσως νὰ ἔχη δίκαιον διότι αὐταὶ αἱ Τράπεζαι σήμερα εἶναι γεγονός ὅτι ἐλέγχουν κάθε ἐπιχείρησιν, θιομηχανίαν, κλπ., ἄρα ἐμμέσως ἐρχόμεθα εἰς αὐτὸ τὸ ὁποῖον θέλει ὁ κ. Σαββίδης.

Ὁ κ. Σαββίδης λέγει ὅτι δέν μπορεῖ νὰ ἀποκαλύψῃ πόσα ἔχει ἡ Τράπεζα, οὔτε ἐγὼ θεαίμως εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σᾶς πῶ μετ' ἀκριβείας, γι' αὐτὸ ἄφησα ἐλαστικότητα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς καί φοβοῦμαι ὅτι οἱ πραγματικοὶ ἀριθμοὶ εἶναι πέραν ἐκείνων τοὺς ὁποίους σᾶς ἔχω δώσει.

Ἐποῦν ἀφορᾷ τὴν ρευστότητα, ὅσον ἀφορᾷ τὸ παραγωγικῶς ἐπενδεδυμένον ποσοστὸν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ πόσα εἶναι αἱ καταθέσεις δέν εἶναι ἀρκετόν, ἀκόμα περισσότερο αὐτὸ δίνει ἐπιχειρήματα εἰς τὸν κρατικὸν παρεμβατισμὸν, καί ἔάν εἶναι ἀνάγκη πράγματι νὰ ὑπάρχῃ ρευστότης καί θραχυπρόθεσμοι καταθέσεις εἶναι ἐδῶ πού ἡ Κυβέρνησις μπορούσε νὰ δημιουργήσῃ τὰς ἐσωτερικὰς προϋποθέσεις δι' αὐτὴν τὴν ὑπαρξιν καί ὄχι τὴν φυγᾶν τοῦ κεφαλαίου καί τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ ὑπὸ μορφὴν ἐπενδύσεων οὕτως ὥστε οἱ ξένοι νὰ ἐκμεταλλεύωνται τοὺς πλουτοπαραγωγικοὺς πόρους καί νὰ ἐπιβάλλουν εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν μίαν οἰκονομικὴν κηδεμονίαν.

Διὰ τὸν νόμιμον τόκον. Ἐὰς μὴ ἀναφερθῶ ἀπλῶς εἰς τὸ ποσοστὸν τὸ ὁποῖον οἱ μέτοχοι τῆς Τραπεζῆς Κύπρου παίρνουν ἀπὸ τὰς τραπεζιτικὰς τῶν ἐπιχειρήσεις, τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ πέραν τοῦ ποσοστοῦ τὸ ὁποῖον συνήθως καθορίζεται ὡς ἕν ποσοστὸν τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀποδίδεται εἰς μίαν μὴ παραγωγικὴν ἐπιχείρησιν, καί τὸ ὁποῖον δέν θὰ ἔπρεπε ποτέ νὰ ὑπερβαίῃ τὸν νόμιμον τόκον. Ἐὰς παραλείψω αὐτὸ τὸ μικρὸν θέμα καί ἄς πῶ ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰ αὐτοκίνητα π.χ. πληρώνομεν 12% τόκον ὅταν πληρώνωμεν 6% «φλάτ».

Δέν ἀπειλοῦμαι εὐκόλως διότι ἔάν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ μία δημοσίαι συζήτησις καί δημοσίαι ἔρευνα ἐπὶ αὐτῶν τῶν θεμάτων, φοβοῦμαι ὅτι ἐγὼ δέν θὰ ἤμουν οὔτε ὁ ζημιωμένος ἀλλ' οὔτε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ ἐπρόκειτο νὰ ὑποστῇ τὰς συνεπείας τῶν λεγομένων μου.

Ἐποῦν ἀφορᾷ τὴν ἀνάγκην ὑπάρξεως ἀποθεμάτων φαίνεται ὅτι ὑπάρχει σύγχυσις ἐκ μέρους τοῦ κ. Σαββίδη ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἰδιωτικὰ ἀποθέματα καί τὰ κρατικὰ ἀποθέματα, τὰ ὁποῖα ἀσφαλῶς ὑπάρχουν καί θὰ ὑπάρχουν καί τὰ ὁποῖα εἴτε ὑπάρχουν εἰς χρυσόν, εἴτε εἰς στερλίνας, εἴτε εἰς σκληρὸν νόμισμα εἶναι τὰ ἀποθέματα τὰ ὁποῖα δημιουργοῦν τὴν ἐσωτερικὴν νομισματικὴν σταθερότητα καί ὄχι τὰ ἰδιωτικὰ ἀποθέματα ἢ τὰ τραπεζιτικὰ ἀποθέματα τὰ ὁποῖα δέν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ὅταν πρόκειται περὶ ὑποστηρίξεως τοῦ νομίσματος. Αὐτὰ ὑπάρχουν, καί γνωρίζομεν ὅλοι ὅτι ὑπάρχουν κρατικὰ συναλλαγματικὰ ἀποθέματα ἰσάξια 13 μηνῶν εισαγωγῶν.

Ὁ κ. Σαββίδης λέγει ὅτι μόνον ἐγὼ εἶχα τὸ θάρρος νὰ ἐκφράσω αὐτὰς τὰς ἀπόψεις ἀπὸ τοῦ θήματος. Φοβοῦμαι ὅτι ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς θὰ εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἔλθῃ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θήματος καὶ νὰ ἐκφράσῃ περίπου τὰς ἰδίας ἀπόψεις, ἰδιαίτερα ὅσοι ἀντιπροσωπεύουν ὀργανώσεις αἱ ὁποῖαι ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν λαόν, εἴτε ἀνήκουν εἰς τὴν α' πολιτικὴν παράταξιν εἴτε ἀνήκουν εἰς τὴν β' πολιτικὴν παράταξιν, διότι δεδομένου ὅτι ἡ ἔγνοια τους εἶναι ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν λαϊκῶν συμφερόντων, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ θήματος θὰ ἐκφράσουν ταυτοσήμους ἀντιλήψεις μὲ αὐτὰς τὰς ὁποίας ἐξέφρασεν ὁ θρασὺς κ. Λυσσαρίδης, ὁ ὁποῖος ἐτόλμησεν ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ θήματος νὰ θίγῃ τὰ ἱερά καὶ τὰ ὅσια τοῦ μεγάλου κεφαλαίου καὶ τῆς ἀνάγκης αὐτοῦ ποῦ εἶπεν ὁ Ὑπουργός, τῆς ἐπανακατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος οὕτως ὥστε νὰ σταματήσῃ αὐτὸ τὸ μέγαλον χάσμα τὸ ὁποῖον ὑπάρχει. Ἐὰν δὲ ὁ ἔντιμος Ὑπουργός καὶ ἡ Κυβέρνησις διέγνωσαν αὐτὴν τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν ἔβαλαν ὡς ἕνα ἀπὸ τοὺς κυρίους στόχους τῶν πενταετῶν σχεδίων, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἀνακατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, τότε καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργός περιλαμβάνεται μεταξὺ ἐκείνων ποῦ εἶχαν τὴν θρασύτητα ἀπὸ αὐτὸ τὸ θῆμα νὰ ἐξαγγείλουν τοιαύτην πολιτικὴν. Διότι μπορεῖ νὰ ἐξέφρασα κριτικὴν ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀπόψεων ἀκόμα, ἀλλὰ οὐδεμίαν διαφωνίαν ἐξέφρασα ὅσον ἀφορᾷ τοὺς στόχους, τοὺς σκοποὺς τοῦ πενταετοῦς, ἐφ' ὅσον οἱ σκοποὶ ἦσαν τὸ πρῶτον τμῆμα τῆς ὀμίλιας μου, διὰ νὰ πῶ ὅτι αὐτοὶ ἦσαν οἱ ὀρθοὶ σκοποὶ καὶ δικαίως ἡ Κυβέρνησις θάξει αὐτοὺς ὡς σκοποὺς καὶ συγχάριω τὴν Κυβέρνησιν διότι θάξει αὐτοὺς τοὺς σκοποὺς. Ἀπλῶς ἐξέφρασα ἀμφιβολίας ἐὰν ἀκόμα ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον ποῦ μποροῦμεν νὰ ποῦμεν ὅτι πράγματι ἐπρακτικοποιήσαμεν αὐτοὺς τοὺς σκοποὺς. Καὶ εἶναι τώρα ἴσως ἡ ὥρα νὰ πῶ ὅτι δὲν παραγνωρίζω τὸ δημιουργικὸν ἔργον τὸ ὁποῖον ἔγινεν ἀπλῶς εἰς τὴν ὀμίλιαν καθενός· εἶναι φυσικὸν νὰ περιορίζεται κανεὶς εἰς τὴν κριτικὴν τῶν τρωτῶν, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ὅτι εἶναι δεδομένα τὰ δημιουργικὰ καὶ τὰ καλὰ.

Ὁ κ. Σαββίδης ἐπίσης συγχύζει τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγορὰς μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινὴν Ἀγοράν. Διότι ἄλλο εἶναι αἱ Εὐρωπαϊκαὶ ἀγοραὶ αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀγοραὶ πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις, καὶ ἄλλο εἶναι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινὴ Ἀγορὰ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἕνα κλειστὸν οικονομικὸν κύκλον, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπάρχει καμμίαν ἀμφιβολία ὅτι σκοπὸν ἔχει τὴν δικτατορίαν τῶν τιμῶν τῶν πρώτων ὑλῶν εἰς τὰς χώρας αἱ ὁποῖαι παράγουν πρώτας ὑλας καὶ τὴν δικτατορίαν τῶν εἰδῶν καταναλώσεως, διότι θὰ μονοπωλῇ ὡς ἀγοραστὴς τὴν ἀγοράν τῶν πρώτων ὑλῶν καὶ θὰ μονοπωλῇ ὡς πωλητὴς τὴν κατανάλωσιν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα μὲ τοὺς μεγάλους συνασπισμοὺς τοὺς ὁποῖους κάμνει θὰ εἶναι ὁ μόνος ἀσυναγώνιστος κατασκευαστὴς των. Αὐτὰ διεπιστώθησαν ὅχι ἀπὸ μένα, ὅχι ἀπλῶς ἀπὸ τὴν οικονομικὴν διάσκεψιν τοῦ Καίρου, ἀπὸ διασκέψεις τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ὁ ὁποῖος ἔκρουσε τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου καὶ εἶπεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη πλέον νὰ ὑπάρξῃ διεθνὴς ἀντιμετώπισις τοῦ θέματος, διότι ἂν αὐτὸ προχωρήσῃ ὁ κόσμος θὰ μοιρασθῇ ἔντονα οικονομικά, ἄρα ἔντονα πολιτικά, ἄρα ἔντονα πολεμικά.

Δὲν πιστεύω ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἡ Κύπρος ἀπὸ τώρα νὰ προσανατολίζεται πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν. Ἀπεναντίας, πολιτικὴ μας θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ὁ προσανατολισμὸς πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν αὐτὸ τὸ ὁποῖον ὁ ἔντιμος κ. Πρόεδρος εἶπε, τὴν ὅσον τὸ δυνατόν, καὶ παραδέχομαι ὅτι ἔχει δίκαιον ρεαλιστικῶς, ὀλιγωτέραν ἐξάρτησιν τῆς οικονομίας μας ἀπὸ μίαν καὶ μόνην συγκεκριμένην πλευράν.

Δὲν ξέρω ἂν τὸ Ἠνωμένον Βασίλειον θὰ ὑπεισέλθῃ—καὶ ὁμολογῶ ὅτι ὁ ὅρος εἶναι πολὺ ἐπιτυχής—διότι ἂν θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινὴν Ἀγοράν θὰ ὑπεισέλθῃ εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα ἄλλ' ἀμφιβάλλω ἂν αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ ἀκολουθηθῇ ἀπὸ ἡμᾶς.

Ὁ ἔντιμος κ. Σαββίδης ὠμίλησε περὶ ἀχρησιμοποίητων ὑδάτων. Ἐγὼ δὲν ὠμίλησα γιὰ ἀχρησιμοποίητα νερά. Ἀπλῶς εἶπα ὅτι δυστυχῶς ἀντὶ οἱ ὑδάτινοι

πόροι να χρησιμοποιούνται από τους αγρότες—καλλιεργητές ανήκουν και χρησιμοποιούνται πολλές φορές από τās τάξεις αί όποιαί έχουν περιθώρια και αί όποιαί όμως καμμίαν σχέσιν δέν έχουν με τό καλλιεργητικόν έπάγγελμα, και διά τās όποιας άπλώς άποτελεί ένα δεύτερον πόρον εισοδήματος, και στερούν τό νερόν από τούς άλλους διά τούς όποιους τό νερόν θά άποτελουσε τόν μόνον πόρον εισοδήματος. Πισίνες με νερά δέν έχουν, αλλά πισίνες με λεφτά ίσως να έχουν !

Έπίσης ό έντιμος κ. συνάδελφος δέν άντελήφθη τās άπόψεις μου περί γεωμετρικώς αύξανόμενου φόρου. Δέν είπα ότι όταν ή γή παραμένη άκαλλιεργητή πρέπει να φορολογήται γεωμετρικώς. Είπα όταν ή γή κατέχεται από μη καλλιεργητήν, όχι όταν καλλιεργήται, αλλά όταν κατέχεται από μη καλλιεργητήν, τότε θά πρέπει να έπιβάλλεται επί τής γής φορολογία ή όποια να αύξάνη γεωμετρικώς άναλόγως τής έκτάσεως ούτως ώστε ή γή να επανέλθη στά χέρια τής γεωργοκτηνοτροφικής τάξεως.

Δέν έκαμα λογοδοσίαν από αύτου του θήματος διότι δέν χρεωστώ λογοδοσίαν εις τό θήμα. Δέν λογοδοτώ. Ωμίλησα από αύτου του θήματος, εξέφρασα τās άπόψεις μου όπως είχα δικαίωμα και όπως κάθε ένας από μάς έχει δικαίωμα.

Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ό κ. Σαθβίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Έντιμε κύριε Πρόεδρε. Δέν θά ασχοληθώ με δλα αύτά τά όποια έχει αναφέρει ό έντιμος συνάδελφος διότι από ό,τι έχω άντιληφθή προσεπάθησε να άποφύγη τήν πραγματικότητα και να εύρη διέξοδον διά να μπορέση να δικαιολογήση τήν στάσιν του.

Έκείνο τό όποίον θά ήθελα όμως να αναφέρω είναι τό έξης :

Έν πρώτοις έχει αναφέρει ότι ή Κεντρική Τράπεζα Κύπρου δέν έχει έλεγchon επί τών Τραπεζών. Είναι τελείως λανθασμένον, διότι τό κάθε τι όρίζεται και καθορίζεται υπό τής Τραπεζής αύτης. Όχι μόνον δε αύτό αλλά σήμεραν άκόμη ύπάρχει και όρισμένον ποσοστόν τών καταθέσεων τό όποίον ύποχρεώνονται αί Τράπεζαι να καταθέσουν εις τήν Κεντρικήν Τράπεζαν άτόκως. Όσον άφορᾷ δε τὰ έπιτόκια, και αύτά άκόμη όρίζονται και καθορίζονται υπό τής Κεντρικής Τραπεζής και ύπάρχει έλεγχος τόσος όσον δέν φαντάζεται ό έντιμος συνάδελφος, αλλά θεθαίως έφ' όσον δέν άσκει αύτήν τήν έργασίαν δέν έχω τήν άπαίτησιν να τὰ γνωρίζη.

Όσον άφορᾷ τό ζήτημα τών αυτοκινήτων, δέν είναι αί Τράπεζαι αί όποιαί χρηματοδοτούν τὰ αυτοκίνητα, είναι χρηματοδοτικοί όργανισμοί. Είναι τελείως ξεχωριστόν. Οι όργανισμοί αύτοι αναλαμβάνουν να χρηματοδοτούν και αναλαμβάνουν τόν κίνδυνον τής μη εισπράξεως και, ως έκ τούτου, χρεώνουν περι τὰ 6 ή 5% «φλάτ ρέϊτ», όπως έχη αναφέρει ό έντιμος συνάδελφος. Άλλά αύτοι δέν είναι τράπεζαι. Έχει μεγάλην διαφοράν μία τράπεζα από μίαν χρηματοδοτικήν έπιχείρησιν.

Έχει αναφέρει ό έντιμος συνάδελφος ότι συμφωνεί με τό να άλλοιωθώσιν αί κλίμακες τής φορολογίας. Έάν πράγματι αύτή είναι ή άποψίς του τότε δέν μπορεί παρά να είναι σύμφωνος μαζί μου. Άλλά, ως γεγονός, όταν άνεφερόμην εις τούς φόρους, τούς έμμέσους και άμέσους, δέν αναφερόμην μόνον επί τής όμίλιας του έντίμου συναδέλφου κυρίου Λυσσαρίδη, αλλά έπίσης και του έντίμου συναδέλφου κ. Έζεκία Παπαϊωάννου, ό όποίος δέν άνέφερεν τὰ όσα λέγει ό έντιμος συνάδελφος ότι είχεν αναφέρει διά τόν έαυτόν του. Πάντως διά τούς άμέσους φόρους τό μόνον παράδειγμα τό όποίον ήδυνήθην.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Εντιμε κύριε Βουλευτά. Δέν θά ήθελα νά συνεχίση ή συζήτησις επί τοῦ θέματος τῶν ἐμμέσων φόρων δεδομένου ὅτι θά κατατεθῆ Νομοσχέδιον καί ἡ Βουλὴ θά συζητήσῃ τὸ θέμα τότε ὅταν τὸ Νομοσχέδιον θά εἶναι ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Σήμερον συζητοῦμεν τοὺς δύο Προϋπολογισμοὺς. Φυσικὰ κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν Προϋπολογισμῶν ὠρισμέναι οικονομικαὶ θεωρίαι εἶναι δυνατὸν νά ἀναπτυχθοῦν ἀπὸ διαφόρους ἀγορητάς ἀλλὰ δέν μπορεῖ νά ἐντοπισθῆ ἡ συζήτησις τῶν Προϋπολογισμῶν ἐπὶ ὠρισμένων σημείων, ἰδίως ὅταν γνωρίζωμεν ὅτι ἐπὶ τῶν σημείων τούτων ἢ ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων θά κατατεθοῦν Νομοσχέδια εἰς τὴν Βουλὴν. Ἡ συζήτησις τοῦ θέματος, τοῦ φορολογικοῦ θέματος, θά μᾶς ἀπασχολήσῃ ὅταν καί ἐφ' ὅσον κατατεθοῦν τὰ σχετικὰ Νομοσχέδια.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

"Εν τάξει ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δέν ἐπρόκειτο νά ἐπεκταθῶ ἐπ' αὐτοῦ. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἤθελα νά ἀναφέρω εἶναι ὅτι τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον μᾶς εἶχεν ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἦτο διὰ τὸν καπνὸν διὰ τὸν ὁποῖον καταβάλλεται προσπάθεια ὅπως σταματήσῃ. Δηλαδὴ θά εἶναι διὰ κάτι τὸ ὁποῖον ὅσον περισσότερον φόρον θάλλῃ κανεὶς τόσον τὸ καλύτερον διότι θά μᾶς σταματήσῃ ἀπὸ τοῦ νά καπνίζωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί. Τὸ θέμα εἶναι νά μὴ εισέλθωμεν εἰς τὰς λεπτομερείας, ὑπὲρ ἢ κατὰ.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

"Εν τάξει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οὔτε οἱ ἔντιμοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ἐπῆραν τὴν α' ἀποψιν μᾶς ἔχουν πείσει περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς ἀπόψεώς των οὔτε οἱ Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ἐπῆραν τὴν ἀντίθετον ἀποψιν. Αὐτὸ τὸ θέμα θά παραπεμφθῆ εἰς Ἐπιτροπὴν, θά ἐξετασθῆ καί θά συζητηθῆ ἀπὸ τὴν Βουλὴν. Ἐπομένως ἄς μὴ προσπαθοῦν οὔτε οἱ μὲν οὔτε οἱ δὲ νά προκαταλάβουν τὴν Βουλὴν διὰ τῆς ἐκφράσεως ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ θέματος.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

"Εν τάξει, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω παρατηρήσει εἶναι ὅτι εἰς ὅλα τὰ σημεία ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης εὐρέθη ὅτι εἶναι σύμφωνος μαζί μου, καί θά ἤθελα καί εἶμαι περίεργος ὅταν θά ἐκτυπωθοῦν τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς νά τὰ ἀναγνώσωμεν, διότι πραγματικῶς μὲ ἐκπλήττει, διότι κατόπιν τῆς μεγάλης συζητήσεως εὐρέθημεν σύμφωνοι, καί διερωτῶμαι πράγματι ποῖος εἶναι πού λανθάνεται εἰς ὅσα ἔχομεν εἶπει, καί θά ἤθελον, ἐάν εἶναι δυνατόν, νά μὴ ἀλλάξουν τὰ πρακτικὰ, νά γραφοῦν ὅπως ἔχουν λεχθῆ, διὰ νά δοῦμε ποῖος λέγει τὴν ἀλήθειαν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἤθελα νά ἀναφέρω εἶναι τὸ ἐξῆς : Ἐνεφέρθη ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἐπὶ τοῦ Συνεργατισμοῦ. Δέν πρόκειται νά μακρηγορήσω, ἀπλῶς καί μόνον ἤθελα νά πῶ τί ἀνέφερον τὸν Συνεργατισμὸν ; Ἐγὼ δέν εἶμαι ἐναντίον τοῦ Συνεργατισμοῦ, τὸ ἔχω δηλώσει πλειστάκις. (Γέλωτες).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θά συζητήσωμεν καί τὸν Συνεργατισμὸν διότι ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τοῦ Σώματος Νομοσχέδιον περὶ Συνεργατισμοῦ. Καί ἐπομένως ἄς μὴν ἐπεκταθῶμεν. Ἐγὼ ἱκανοποιοῦμαι διότι εὐρήκατε τὴν μαγικὴν φόρμουλαν νά λύσετε τὰς διαφοράς σας κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος ἱκανοποιεῖ τοὺς πάντας !!! (Γέλωτες).

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι λόγω τοῦ προκηχωρημένου τῆς ὥρας, καθ' ὅτι εἶναι ἀργά, θέλετε νά ἀπαλλαγθῆτε τοῦ κόπου καί ὡς ἐκ τούτου θά ἀπέλθω διὰ νά σᾶς ἀπαλλάξω. (Γέλωτες).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Σκοπός μας δέν ἦτο νά ἀπαλλαγῶμεν τῆς ὁμιλίας σας ἀπλῶς ἤθελα νά τονίσω ὅτι ἐφ' ὅσον ἐπὶ τῶν σημείων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤρchiσε νά προχωρή ἡ συζήτησις ὑπάρχουν Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα θά συζητήσῃ ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τοῦ Συνεργατισμοῦ καί ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς φορολογίας, δέν ἔπρεπε προτοῦ μελετήσωμεν τὰ Νομοσχέδια νά ἐπεκταθῶμεν εἰς γενικὴν συζήτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤρchiσε νά προχωρή ἡ συζήτησις ὑπάρχουν Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα θά συζητήσῃ ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τοῦ Συνεργατισμοῦ καί ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς φορολογίας, δέν ἔπρεπε προτοῦ μελετήσωμεν τὰ Νομοσχέδια νά ἐπεκταθῶμεν εἰς γενικὴν συζήτησιν.

Ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤρchiσε νά προχωρή ἡ συζήτησις ὑπάρχουν Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα θά συζητήσῃ ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τοῦ Συνεργατισμοῦ καί ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς φορολογίας, δέν ἔπρεπε προτοῦ μελετήσωμεν τὰ Νομοσχέδια νά ἐπεκταθῶμεν εἰς γενικὴν συζήτησιν.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤρchiσε νά προχωρή ἡ συζήτησις ὑπάρχουν Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα θά συζητήσῃ ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τοῦ Συνεργατισμοῦ καί ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς φορολογίας, δέν ἔπρεπε προτοῦ μελετήσωμεν τὰ Νομοσχέδια νά ἐπεκταθῶμεν εἰς γενικὴν συζήτησιν.

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, μόνον δύο λεπτά θά σᾶς ἀπασχολήσω ἐάν μοῦ ἐπιτρέπετε. Εἰς τὰ σημεία τὰ ὁποῖα ἐθίξεν ὁ ἀγαπητός μου συνάδελφος κ. Λυσαριδῆς εἶπεν ἐκφράσει ὠρισμένας σκέψεις σχετικὰ μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως «δορυφόρος» καί ὡς πολὺ ἐπιτυχῶς παρετήρησεν ὁ Πρόεδρος, αἱ οἰκονομίαι πλείστων χωρῶν συνδέονται κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον μὲ τὰς οἰκονομίας ἄλλων μεγαλυτέρων κρατῶν. Αὐτὸ εἶναι γεγονός καί εἶναι θέμα βαθμοῦ συνδέσεως. Συμφωνῶ ἀπολύτως πρὸς αὐτό. Ἐγὼ ἀνεφέρθη εἰς τὴν ὁμιλίαν μου εἰς τὴν λέξιν «δορυφόρος» διότι ἡ λέξις αὕτη ἔχει ἰδιάζουσαν ἔννοιαν τὴν ὁποῖαν πολὺ καλῶς γνωρίζει ὁ ἀγαπητός μου συνάδελφος, ἐξ οὗ καί ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νά ἀναφερθῇ ἀπὸ τοῦ θέματος εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως καί νά προσπαθῆσῃ μᾶλλον νά προκαλέσῃ κάποιαν σύγχυσιν.

Τὸ δεύτερον καί τελευταῖον σημεῖον. Μοῦ ἐτέθη ἡ ἐρώτησις : Τί ἐννοεῖτε, κ. Δημητριάδη, προσανατολιζόμεθα πρὸς τὴν Εὐρώπην ; Ποῖαν Εὐρώπην ;

Ἡ ἀπάντησίς μου εἶναι ἀπλή καί σαφής. Προσανατολιζόμεθα πρὸς τὴν Εὐρώπην ἐκείνην ἢ ὁποῖα κατὰ παράδοσιν εἶναι ἀνεξάρτητος, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐφημέρου στρατιωτικῆς ἢ πολιτικῆς καταστάσεως τῆς σήμερον ἢ τῆς αὔριον. Εἰς αὕτην τὴν Εὐρώπην προσανατολιζόμεθα εἰς τὴν ὁποῖαν ἐλευθέρως δύναται τις νά ἐκφράσῃ τὰς ἀπόψεις του, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐπιτρέπεται ἡ ὑπαρξις καί τοῦ μοναρχικοῦ κόμματος ἀλλὰ καί τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος, εἰς τὴν Εὐρώπην αὕτην ἀνήκομεν διὰ μέσου τῆς ἱστορίας μας καί εἰς αὕτην προσανατολιζόμεθα καί δέν νομίζω ὅτι ἐπηρεαζόμεθα τόσον πολὺ ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαούς, συγγενεῖς καί φίλους, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνεφέρθη ὁ ἔντιμος συνάδελφος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤρchiσε νά προχωρή ἡ συζήτησις ὑπάρχουν Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα θά συζητήσῃ ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τοῦ Συνεργατισμοῦ καί ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς φορολογίας, δέν ἔπρεπε προτοῦ μελετήσωμεν τὰ Νομοσχέδια νά ἐπεκταθῶμεν εἰς γενικὴν συζήτησιν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤρchiσε νά προχωρή ἡ συζήτησις ὑπάρχουν Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα θά συζητήσῃ ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τοῦ Συνεργατισμοῦ καί ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς φορολογίας, δέν ἔπρεπε προτοῦ μελετήσωμεν τὰ Νομοσχέδια νά ἐπεκταθῶμεν εἰς γενικὴν συζήτησιν.

Ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤρchiσε νά προχωρή ἡ συζήτησις ὑπάρχουν Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα θά συζητήσῃ ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τοῦ Συνεργατισμοῦ καί ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς φορολογίας, δέν ἔπρεπε προτοῦ μελετήσωμεν τὰ Νομοσχέδια νά ἐπεκταθῶμεν εἰς γενικὴν συζήτησιν.

Ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤρchiσε νά προχωρή ἡ συζήτησις ὑπάρχουν Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα θά συζητήσῃ ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τοῦ Συνεργατισμοῦ καί ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς φορολογίας, δέν ἔπρεπε προτοῦ μελετήσωμεν τὰ Νομοσχέδια νά ἐπεκταθῶμεν εἰς γενικὴν συζήτησιν.

καί τὸ ἀρδευτικὸν πρόβλημα γενικῶς τῆς ἐπαρχίας, καί ἐπειδὴ ὁ κ. Χριστοδουλίδης δὲν εἶναι συμπολίτευσις, θέλω νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς νὰ μὴ θεωρηθῇ ὅτι αἱ ἀπόψεις τοῦ κ. Χριστοδουλίδου εἶναι ἀντιπολιτευτικαί, διότι συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὴν θέσιν πού ἐπῆρεν ἔναντι τοῦ ὅλου προβλήματος, καί νὰ θέσω καί ὑπ' ὄψιν τῶν Μελῶν ὅτι τυπικῶς εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως καί εἰς τὸ μνημόνιον τὸ ὁποῖον ἀπεστάλη ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν δὲν γίνεται ἀναφορὰ διὰ μεταφορὰν νεροῦ ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν Λάρνακος, ἀλλ' ἀπλῶς προτείνεται ἡ ψήφισις κονδυλίου £500.000 διὰ τὴν ὕδρευσιν τῆς Ἀμμοχώστου. Συνεπῶς οἰαδήποτε τυπικὴ θέσις ἔναντι τοῦ κονδυλίου αὐτοῦ πιθανὸν νὰ στερῆσιν τὴν Ἀμμόχωστον ἀπὸ τὸ κονδύλιον αὐτὸ τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ μὲ κάποιον τρόπον ἀλλὰ μὲ στόχον τὴν ὕδρευσιν τῆς πόλεως.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ὁ ἔντιμος Κοινοβουλευτικὸς ἀρχηγὸς τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου φαίνεται πῶς εἶναι ἀρκετὰ προχωρημένος εἰς τὰς τεχνικὰς γνώσεις καί δι' αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ τοῦ ὑποβάλω ἓνα ἐρώτημα ὀλιγώτερον δύσκολον ἀπὸ τὸ ζήτημα τῶν δορυφόρων. Τὸ ζήτημα εἶναι πῶς διορθώνεται ὁ πέμπτος τροχὸς τῆς ἀμάξης. (Γέλωτες).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων εἶναι ὁποῖοι ἐζήτησαν τὸν λόγον.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐγὼ εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ὑπάρχει σύγχυσις. Ἄς ἀναγράψωμεν πρακτικὰ, ἄς ἀναγνώσωμεν, ἄς διαφωτισθῶμεν εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίαν πού θὰ ἔχωμεν ἀναγνώσει τὰ πρακτικὰ καί νὰ κλείσωμεν καί νὰ ἀρχίσωμεν μὲ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν Προϋπολογισμῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι τὸ θέμα τῶν δορυφόρων ἔχει ἐξαντληθῆ, καί δὲν θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς οἰονδήποτε διὰ νὰ ἀγορευθῇ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τοῦ πέμπτου τροχοῦ τῆς ἀμάξης νομίζω ὅτι καί αὐτὸ ἔχει ἐξαντληθῆ καί δὲν προτίθεμαι νὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν Κοινοβουλευτικὸν ἐκπρόσωπον, ὁ ὁποῖος κατέχει τεχνικὰς γνώσεις ἐπὶ τῶν δορυφόρων, νὰ μᾶς ἐπιδείξῃ τὴν δεινότητά του καί τὰς τεχνικὰς του γνώσεις περὶ τροχῶν.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν.....

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ποῖος σᾶς εἶπεν ὅτι ἐγὼ εἶμαι πελεκάνος καί ἔχω γνώσεις περὶ τροχοῦ τῆς ἀμάξης ; Δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἀπαντήσω εἰς αὐτό. (Γέλωτες).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ ἔντιμος κ. Βουλευτὴς εἶχε τὴν τελευταίαν λέξιν καί μπορεῖ νὰ εἶναι ἡσυχος ὅτι τὸ ἐπέτυχε.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ κειμένου τοῦ

Νόμου θά γίνη δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν, θά παρακαλέσω δέ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νά ἀναγινώσκουν τὰ Κεφάλαια ἀπὸ 1 μέχρι 10, καὶ ἐὰν ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις τότε θά διατυπώνωνται διὰ νά διεξάγεται ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ἢ ὁποῖα ὑπάρχει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ δυνάμει τῆς Πρώτης Παραγράφου τοῦ Ἄρθρου 167 τοῦ Συντάγματος ἔχει συνταχθῆ Προϋπολογισμὸς τῆς Δημοκρατίας ἐν σχέσει πρὸς τὸ οικονομικὸν ἔτος τὸ λήγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968 καὶ ἐγκριθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡς προνοεῖται ἐν αὐτῇ.

Καὶ ἐπειδὴ ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὰ δύο ἑκατομμύρια, διακοσίας καὶ ἐνεήκοντα πέντε χιλιάδας, διακοσίας καὶ πενήκοντα τέσσαρας λίρας δέον νά θαρῶνῃ τὸ Πάγιον Ταμεῖον διὰ τὴν χρῆσιν τῶν δώδεκα μηνῶν, οἵτινες λήγουν τὴν τριακοστὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου 1968, ὡς προνοεῖται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἢ Νόμου.

Καὶ ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαῖα ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λήγον τὴν 31ην ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου 1968, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνεῖ πρόβλεψις ἢ δὲν θά γίνη μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἢ οἴουδῆποτε Νόμου.

Καὶ ἐπειδὴ περαιτέρω καθίσταται ἀναγκαῖα ἡ ἴδρυσις ὠρισμένων νέων θέσεων καὶ ἡ κατάργησις ὠρισμένων ὕφισταμένων τοιούτων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Παγίου Ταμεῖου ποσοῦ £ 18.563.833 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον τρίτον καὶ Πρῶτος Πίναξ, αἱ λεπτομέρειαι τοῦ ὁποῖου θά ἀναγνωσθοῦν ἀργότερον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν θά θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὸ 3ον ἄρθρον προτοῦ ψηφισθοῦν οἱ Πίνακες.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Χρησιμοποίησις τοῦ περισσεύματος ὠρισμένων ἀρθρῶν πρὸς κάλυψιν ἐλλείμματος ἄλλων ἀρθρῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ Κεφάλαιον, Ἄρθρον 4ον.

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως εἰς τὸ δευτέρον ἐδάφιον, κύριε Πρόεδρε. Εἰς τὸ τέλος τοῦ δευτέρου ἐδαφίου προστίθενται τὰ ἑξῆς : «καὶ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς αὕτη ἐχορηγήθη».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον μὲ τὴν τροποποίησιν ἐγκρίνεται.

Υπάρχει ἀντίρρησης διὰ τὸ 5ον ἄρθρον ;

Μη υπάρχουσας ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Θὰ τεθοῦν εἰς ψηφοφορίαν οἱ Πίνακες.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαια ἀπὸ 1 μέχρι 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαια 11 μέχρι 21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

22 μέχρι 31.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

32 μέχρι 43.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαιον 44ον μέχρι τοῦ 61ου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

62ον μέχρι τοῦ 71ου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

72ον μέχρι 75ου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Υπάρχουν τὰ Παραρτήματα, κύριε Πρόεδρε, αἱ Μισθολογικαὶ Κλίμακες καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ «Ίδρυσις καὶ Κατάργησις Θέσεων», καθὼς καὶ Συμπλήρωμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὰ Παραρτήματα, αἱ Μισθολογικαὶ Κλίμακες, ὁ Δεύτερος Πίναξ «Ίδρυσις καὶ Κατάργησις Θέσεων» καὶ τὸ Συμπλήρωμα ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ τὸ τρίτον ἄρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως ὁ Προϋπολογισμὸς ἐγκριθῇ καὶ τὸ Νομοσχέδιον θεσπισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Προϋπολογισμὸς διὰ τὸ ἔτος 1968 ἐγκρίνεται.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1968.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας, δι' ἔργα Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος τὸ λήγον τὴν 31ην ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου 1968, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνῃ πρόβλεψις ἡ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἰουδήποτε Νόμου.

Καὶ ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ Ίδρυσις ὠρισμένων νέων θέσεων καὶ ἡ κατάργησις ὠρισμένων ὑφισταμένων τοιούτων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £10.130.340 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν.

Ἄρθρον 3ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ἄρθρον 3 θὰ τεθῆ εἰς ψηφοφορίαν μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῶν Πινάκων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Χρησιμοποιήσις τοῦ περισσεύματος ὀρισμένων ἄρθρων πρὸς κάλυψιν ἐλλείμματος ἄλλων ἄρθρων ὑπὸ τὸ αὐτὸ Κεφάλαιον. "Ἄρθρον 4ον. Μετὰ τὴν ἐξῆς τροποποίησιν κύριε Πρόεδρε : Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου (2) προστίθενται τὰ ἐξῆς : «καὶ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς αὕτη ἐχορηγήθη».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ἴδρυσις καὶ κατάργησις θέσεων. Δεύτερος Πίναξ. Πρῶτον Μῆρος. Καὶ Δεύτερος Πίναξ. Δεύτερον Μῆρος. "Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀνάγνωσις τῶν Πινάκων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαια 1 μέχρι 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ;

ΣΤ. ΠΟΣΚΩΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ2, Ἐνάπτυξις Ὑδάτων, θὰ καταψηφίσω τὸ ἄρθρον 16 «Ὑδατοπρομήθειαι Πόλεων» ποσὸν £500.000, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφερα ἀπὸ τοῦ θήματος εἰς τὴν ὁμιλίαν μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶναι ἀνάγκη, ἐπομένως, ἀφοῦ ὑπάρχει ἀντιρρήσις νὰ τεθῆ εἰς ψηφοφορίαν.

Ποιοὶ ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

15, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποιοὶ ψηφίζουν κατὰ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ἄρθρον 11ον μέχρι τοῦ 20οῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ;

Ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Άρθρον 21ον μέχρι του 31ου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει αντίρρησης ;

"Εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παραρτήματα, Μισθολογικοί Κλίμακες και Δεύτερος Πίναξ. "Ίδρυσις και κατάργησις Θέσεων, και Προσάρτημα και Συμπλήρωμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει αντίρρησης όπως τα Παραρτήματα, αι Μισθολογικοί Κλίμακες, ο Δεύτερος Πίναξ κλπ. έγκριθούν ;

"Εγκρίνονται.

Το άρθρον 3. "Υπάρχει αντίρρησης όπως το "Άρθρον 3 έγκριθη ;

Μη υπάρχουσας αντίρρησης το άρθρον 3 εγκρίνεται.

"Η τρίτη ανάγνωσις του Προϋπολογισμού Βελτιώσεως και "Αναπτύξεως θά γίνη δι' ανάγνωσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ο παρών Νόμος θά αναφέρηται ως ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον "Αναπτύξεως) Νόμος του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει αντίρρησης όπως ο Προϋπολογισμός "Αναπτύξεως διά το 1968 έγκριθη ;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπάρχουσας αντίρρησης ο Προϋπολογισμός "Αναπτύξεως διά το έτος 1968 εγκρίνεται.

Παρακαλώ τους έντιμους κυρίους Γραμματείς νά προβοϋν εις κατάθεσιν Νομοσχεδίων και "Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ έξής Νομοσχέδια :

1. Κανονισμοί. "Εντιμε κύριε Πρόεδρε. "Υπάρχουν 17 Κανονισμοί. Νά τους ανάγνωσω δλους ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

(1) Οί περί "Αεροσκαφών (Τελωνειακοί) Κανονισμοί του 1968.

(2) Οί περί "Ακτοπλοϊκής Μεταφοράς "Εμπορευμάτων Κανονισμοί του 1968.

(3) Οί περί "Εγχωρίου Καπνού (Καλλιέργεια, "Εμπορία και "Αποταμίευσις) Κανονισμοί του 1968.

(4) Οί περί "Επεξεργασίας (Προσωρινή Εισαγωγή) Κανονισμοί του 1968.

(5) Οί περί Δασμών Εισαγωγής ("Εκτίμησις της "Αξίας "Εμπορευμάτων) Κανονισμοί του 1968.

(6) Οί περί Δηλωτικών Πλοίου, Εισαγωγής και "Εξαγωγής διά Θαλάσσης, Κανονισμοί του 1968.

(7) Οί περί Ζύθου Κανονισμοί του 1968.

(8) Οί περί Καπνοβιομηχανίας Κανονισμοί του 1968.

(9) Οί περί Μετουσιωμένου Οίνοπνεύματος Κανονισμοί του 1968.

(10) Οί περί Οίνοπνευματωδών Κανονισμοί του 1968.

(11) Οί περί "Ορυκτελαίων Κανονισμοί του 1968.

- (12) Οί περί Προσωρινής Εισαγωγής (Έμπορικά Δείγματα) Κανονισμοί του 1968.
- (13) Οί περί Προσωρινής Εισαγωγής (Έμπορεύματα δι' Έκθεσιν) Κανονισμοί του 1968.
- (14) Οί περί Προσωρινής Εισαγωγής (Έμπορικά Όχηματα και Άεροσκάφη) Κανονισμοί του 1968.
- (15) Οί περί Προσωρινής Εισαγωγής (Ίδιωτικά Όχηματα και Άεροσκάφη) Κανονισμοί του 1968.
- (16) Οί περί Πυρείων Κανονισμοί του 1968.
- (17) Οί περί Προσωρινής Εισαγωγής (Έπαγγελματικά Είδη) Κανονισμοί του 1968.

Οί Κανονισμοί κατετέθησαν υπό του Ύπουργείου Οικονομικών και έπομένως παραπέμπονται εις την Έπιτροπήν Οικονομικών.

Ή προσεχής συνεδρίασις τής Βουλής.....

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Υπάρχουν και Έγγραφα, κύριε Πρόεδρε, άποσταλέντα υπό του Ύπουργείου Οικονομικών, την 26ην Ίανουαρίου 1968, συμφώνως τῷ έδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1967 (Άρ. 1 του 1967) και τῷ έδαφίω (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Άναπτύξεως) Νόμου του 1968 (Άρ. 4 του 1967).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τά έγγραφα τὰ όποία κατετέθησαν υπό του Ύπουργείου Οικονομικών παραπέμπονται εις την Έπιτροπήν Οικονομικών.

Ή προσεχής συνεδρίασις τής Βουλής όρίζεται διά την μεταπροσεχή Πέμπτην την 4ην άπογευματινήν ώραν.

Ή ήμερησία διάταξις θά άνακοινωθῆ άργότερον και θά άποσταλῆ εις τούς έντίμους κυρίουσ Βουλευτάς.

Κηρύσσω την λήξιν τής έργασίας τής συνεδρίας αύτῆς.

(Ώρα λήξεως 7.50 μ.μ.)

Οί άκόλουθοι Βουλευτάι ύπέγραψαν τόν κατάλογον τών παρόντων (κατ' άλφαθητικήν σειράν) :

Άγγελίδης Νίκος
 Άναστασιάδης Άντώνιος
 Γιάγκου Άνδρέας
 Γιαμάκης Ίωσήφ
 Δημητριάδης Λέλλος
 Δημητριάδης Χρύσης
 Ζιαρτίδης Άνδρέας
 Λυσσαρίδης Βάσος
 Μιχαηλίδης Στέλιος
 Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
 Παπαϊωάννου Έζεκίας
 Ποσκώτης Σταύρος
 Ποταμίτης Γιάγκος
 Σαθβίδης Μιχαλάκης
 Στυλιανού Πέτρος
 Τουμαζής Παναγιώτης
 Χατζηχάρος Χαρίδημος
 Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Άγορεύσεων συνέχεια και δευτερολογία επί τών Προϋπολογισμών του 1968 (Χαμπ. Μιχαηλίδης—Β. Λυσσαρίδης—Χρ. Δημητριάδης—Α. Άναστασιάδης—Π. Στυλιανού—Χ. Χατζηχάρος—Στ. Ποσκώτης—Α. Γιαγκου—Ι. Γιαμάκης—Λ. Δημητριάδης—Κ. Χριστοδουλίδης—Μ. Σαθβίδης—Β. Λυσσαρίδης—Π. Τουμαζής).
- (2) Έγκρισις τών δύο Προϋπολογισμών.
- (3) Κατάθεση Κανονισμών και Έγγράφων.

Τιμή 50 Μίλις

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 8ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1968

(ῶρα ἐνάρξεως 4.40 μ.μ.)

(Ἄρ. 22)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα τῆς Βουλῆς νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσήφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Νοεμβρίου 1967.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ κυριώτερα ἀεροπορικὴ σύνδεσις τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Εὐρώπης καὶ κυρίως μετὰ τὴν Λευκωσίας—Ἀθηνῶν—Λονδίνου καὶ τάνάπαλιν διεξάγεται μὲ ἀεροσκάφη τύπου «Κομήτης», παρόμοια τοῦ ἀεροσκάφους τὸ ὁποῖον κατέπεσε καὶ συνετρίβη πλησίον τοῦ Καστελλορίζου τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1967, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀπώλειαν καὶ τῶν 66 ἐπιβαινόντων τοῦ ἀεροσκάφους συμπεριλαμβανομένου καὶ σημαντικοῦ ἀριθμοῦ Κυπρίων.

Λόγω τοῦ ὅτι τὰ αἷτια τοῦ δυστυχήματος παραμένουν ἀκόμη ἀγνωστα καὶ ἐπειδὴ καθημερινῶς δημοσιεύονται εἰς τὸν τύπον διάφοροι εἰκασίαι ὡς πρὸς τὰ αἷτια τῆς συντριβῆς τοῦ ἀεροσκάφους καὶ ἐπειδὴ πάντα ταῦτα κρατοῦν εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν ὄχι μόνον τὸ ταξιδιωτικὸν κοινὸν ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαόν, παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις :

- (α) Ἐξήτησεν ἐπισημῶς παρὰ τῶν Βρεττανικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀερογραμμῶν τὴν διεξαγωγὴν ἐρεύνης καὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ σχετικοῦ πορίσματος;
- (β) Εἶναι ἐνήμερος τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν μέχρι τῆς στιγμῆς ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀερογραμμῶν διὰ τὴν ἐξακρίθωσιν τῶν αἰτίων τοῦ δυστυχήματος καὶ θεωρεῖ ταῦτα ἱκανοποιητικά;
- (γ) Ἐξήσκησεν κατὰ κάποιον τρόπον πίεσιν ἐπὶ τῶν Βρεττανικῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀερογραμμῶν—λόγῳ τῶν προνομίων τὰ ὁποῖα κατέχουν διὰ τὴν ἀεροπορικὴν σύνδεσιν μεταξύ Κύπρου καὶ Ἡνωμένου Βασιλείου—οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀνέλκυσις τῆς ἀτράκτου ἐκ τοῦ θυθοῦ τῆς θαλάσσης, ἵνα ἐξακριθωθοῦν πέραν πάσης ἀμφιβολίας τὰ πραγματικὰ αἴτια τῆς ἀεροπορικῆς τραγωδίας».

Συμπληρωματικὴ ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Νοεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσήφ Γιαμάκη.

«Τὸ Τμήμα Ἐμπορίου τῆς ἐν Λευκωσίᾳ Ὑπάτης Ἀρμοστείας τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου ἔχει ἐγγράφως ἐνημερώσει τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐπὶ τῆς πορείας τῆς διεξαγομένης ἐρεύνης ἐν σχέσει μὲ τὰ αἴτια τοῦ ἀεροπορικοῦ ἀτυχήματος τῆς 12ης παρελθόντος Ὀκτωβρίου.

2. Τὴν 17ην Ἰανουαρίου 1968 ὁ Βρεττανὸς Ὑφυπουργὸς Ἐμπορίου προέβη εἰς τὴν ἀκόλουθον γραπτὴν δῆλωσιν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων :

«Ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐρεύνης εἰς τὴν ὁποίαν τὸ Βασιλικὸν Ἰδρυμα Ἐρεύνης καὶ Ἀναπτύξεως Ἐξοπλισμῶν ἔλαθεν ἐνεργὸν μέρος, ὁ Ἀρχιεπιθεωρητὴς Ἀτυχημάτων ἔχει ἱκανοποιηθῆ ὅτι ὑπάρχει τῶρα πειστικὴ μαρτυρία περὶ πυροδοτήσεως ἐκρηκτικοῦ ἀντικειμένου ἰσχυρᾶς ἐντάσεως ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἐπιβατῶν τοῦ ἀεροσκάφους.

Φαίνεται ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἐκρήξεως προκληθεῖσα θλάθῃ ἐδημιούργησε κατάστασιν μὴ δυναμένην νὰ ἐλεγχθῇ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπέφερε τὴν διάλυσιν τοῦ ἀεροσκάφους.

Ἔνεκα τῆς πολυπλόκου καὶ παρατεταμένης φύσεως μέρους τῆς ἀναγκαίας ἐργασίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐξακολουθοῦν νὰ ἐτοιμάζωνται ἐκθέσεις, ἡ τελικὴ ἔκθεσις ἐπὶ τῆς ἐρεύνης τοῦ ἀτυχήματος εἶναι ἀπίθανον νὰ εἶναι ἐτοίμη πρὸ τῆς ἀνοίξεως».

3. Ἀναμένεται ὅτι ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις θὰ ἐφοδιάσῃ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Δημοκρατίας μὲ ἀντίγραφον τῆς ἐπίσημου ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς ἐρεύνης τοῦ ἀτυχήματος, ὅταν αὕτη συμπληρωθῇ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου, κ. Χαμπὴ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1968.

«Μιά σοβαρὴ δυσκολία ποῦ ἀντιμετωπίζουν οἱ ἀγρότες λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς τους κατάστασης εἶναι τὸ κτίσιμο κατοικιῶν γιὰ τὰ παιδιά τους. Λόγῳ αὐτῶν τῶν δυσκολιῶν ὑποχρεώνονται νὰ πουλήσουν μέρος τῆς κτηματικῆς τους περιουσίας, πρᾶγμα ποῦ λιγοστεύει ἀκόμα περισσότερο τὸν ἀνεπαρκῆ κλῆρο τους, γιὰτὶ ἡ περισσότερὴ ἀπὸ αὕτη τὴν γῆ περιέρχεται σὲ μὴ γεωργούς.

Δὲν νομίζει τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, ὅτι γιὰ νὰ βοηθήσουμε αὐτοὺς τοὺς ἀγρότες νὰ κρατήσουν τὴν γῆ τους, ἐπιβάλλεται ἡ τροποποίησις τῶν κανονισμῶν γιὰ τὴν παροχὴ μακροπροθέσμων δανειῶν ἔτσι ποῦ νὰ συμπεριληφθῇ τὸ κτίσιμο κατοικιῶν καὶ νὰ γίνῃ ἐπίσης αὐξηση τῶν παρεχομένων γιὰ ἀγροτικὴ ἀνάπτυξη ποσῶν γιὰ μακροπρόθεσμα δάνεια» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Ἰανουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμητῆ Μιχαηλίδη.

«Τὰ πρὸς τοὺς γεωργοὺς παρεχόμενα μακροπρόθεσμα δάνεια, μέσῳ τῆς Συνεργατικῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς, διέπονται ὑπὸ τῶν προνοιῶν τοῦ περὶ Ἀγροτικῶν Πιστώσεων Νόμου, 56 τοῦ 1962. Διὰ τοῦ ἐν λόγω Νόμου διετέθη ἤδη πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων ποσὸν £820.000, ἐπιπρόσθετον δὲ ποσὸν ἐκ £175.000 ἔχει περιληφθῆ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ ἔτους 1968.

Σκοπὸς τῶν ἐν λόγω δανείων, ὡς καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Νόμος ὀρίζει, εἶναι ἡ ἀγροτικὴ ἀνάπτυξις, δηλαδή ἡ διὰ τῆς διενεργείας παραγωγικῶν ἐπενδύσεων αὐξήσις τοῦ ἐκ τῆς γεωργίας προκύπτοντος εἰσοδήματος καὶ οὐχὶ ἡ ἱκανοποίησις καταναλωτικῶν ἀναγκῶν τῶν γεωργῶν. Κατὰ συνέπειαν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ παροχὴ δανείων διὰ σκοποὺς ἄλλους ἢ ἀμέσως παραγωγικοὺς διὰ τροποποιήσεως τῶν Κανονισμῶν οἱ ὅποιοι διέπουν τὴν παροχὴν τῶν δανείων καθ' ὅσον ὡς γνωστὸν, οἱ ἐκδιδόμενοι Κανονισμοὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταστρατηγήσουν τοὺς σκοποὺς τοῦ Νόμου ἐπὶ τῇ θάσει τοῦ ὁποίου ἐκδίδονται».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ ἀγροτικαὶ κοινότητες ὑποχρεοῦνται νὰ πληρῶνουν διὰ τὰς καττοικίας τῶν διδασκάλων, καὶ ἐν ὄψει τῶν ἀπαιτήσεων τῶν τελευμὲ ἀποτέλεσμα νὰ δυσχεραίνεται εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τῆς ὁδοῦ ἢ διακινήσις—ἥτις εἰς τὸ ὑπόλοιπον τῆς διαδρομῆς ἐπιτυγχάνεται κατὰ τρόπον ἄριστον—παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις συντόμου διαπλατύνσεως καὶ τοῦ ἐν λόγω ἐλαχίστου τμήματος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ἡ βελτίωσις τοῦ τμήματος τῆς ὁδοῦ Λευκωσίας—Ἀμμοχώστου μεταξὺ τῆς νέας Ἐκκλησίας Παλλουριωτίσσης καὶ τῆς κυκλοτεροῦς νησίδος τοῦ Καίμακλιου μελετᾶται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ προγράμματος ὀδικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι μία νέα ὁδὸς μεταξὺ Λευκωσίας—Λάρνακος (ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ Πυροῦ καὶ διερχομένη διὰ τῶν κωμοπόλεων Ἀθηαίνου καὶ Ἀραδίππου) παρέχει τὰ ἔξῃς πλεονεκτήματα :

- (1) Ἐξυπηρετεῖ βασικῶς τὰ συμφέροντα δύο τῶν βασικωτέρων κοινοτήτων τῆς ἐπαρχίας (Ἀθηαίνου—Ἀραδίππου) Λάρνακος·
- (2) μειώνει τὴν ἀπόστασιν Λευκωσίας—Λάρνακος κατὰ πέντε τοῦλάχιστον μίλια·
- (3) ἐξυπηρετεῖ ἐμμέσως τὰς κοινότητας Λειβαδιῶν καὶ Τρούλλων καὶ ἀμέσως τὸ χωρίον Ἀβδελλερὸν· καὶ

(4) διανοίγει προοπτικές διά τὸ μέλλον δι' ἀπ' εὐθείας σύνδεσιν τῆς Λάρνακος, Ἀθηαίνου καὶ Ἀραδίππου μετὰ τῆς Κυθραίας καὶ Κυρηνείας, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐάν ὑπάρχῃ σχέδιον εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον περὶ δημιουργίας μιᾶς τοιαύτης ὁδοῦ, δοθέντος ὅτι τὸ μήκος τῆς δὲν θὰ ὑπερβαίῃ τὰ 13 μίλια».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Εἰς τὸν ἤδη ψηφισθέντα Προϋπολογισμόν Ἀναπτύξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους—Κεφ. 16, Ἄρθρον 24—περιελήφθη πίστωσις ἐκ £20.000 διὰ τὴν ἐκτέλεσιν μέρους τοῦ νέου σχεδίου βελτιώσεως τῆς ὁδοῦ Πυροῦ—Ἀθηαίνου—Ἀραδίππου—κυρίας ὁδοῦ Λάρνακος—Λευκωσίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Ἰανουαρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ ἀγροτικαὶ κοινότητες ὑποχρεοῦνται νὰ πληρῶνουν διὰ τὰς κατοικίας τῶν διδασκάλων, καὶ ἐν ὄψει τῶν ἀπαιτήσεων τῶν τελευταίων περὶ καταλλήλων κατοικιῶν αἱ ὁποῖαι νὰ ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας, καὶ ἐν ὄψει τοῦ ὅτι αἱ πόλεις δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πληρωμὴν ἐνοικίων διὰ τὰς κατοικίας τῶν διδασκάλων, ὡς ἐκ τούτου δέ, ὑπάρχουν δύο μέτρα καὶ δύο σταθμὰ, εἰς θάρος τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων, βαρυνομένων μὲ ἑκατοντάδας λιρῶν δι' ἐνοίκια, ἐρωτῶμεν τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ζητοῦμεν μίαν ἀπάντησιν, κατὰ πόσον σκέπτεται νὰ ἀρῇ αὐτὴν τὴν ἀδικίαν, ἢ ὁποῖα ἐπὶ χρόνια ἔχει ἐπιβληθῆ ἐπὶ τῆς ράχης τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 11ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Τὸ θέμα τῶν διδασκαλικῶν κατοικιῶν ἀποτελεῖ ὁμολογουμένως πρόβλημα τόσο διὰ τὰς ἀγροτικὰς κοινότητας ὅσον καὶ διὰ τοὺς διδασκάλους, εἶναι δὲ τοιοῦτο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. Ὁ Νόμος περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Κεφ. 166 προέβλεψεν, ὅπως ἐκάστη κοινότης ἐπιχορηγῆται διὰ ποσοῦ £10 δι' ἐκάστην διδασκαλικὴν κατοικίαν ἐτησίως. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἠῤῥησεν ἡ Ἑλληνικὴ Κοινωνικὴ Συνέλευσις δι' ἀποφάσεώς της τῆ 8.9.1964 εἰς £20 κατὰ διδάσκαλον ἐτησίως. Ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1964—65 μέχρι σήμερον καταβάλλεται ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ποσὸν £20 ἐτησίως δι' ἑκάστον διδάσκαλον. Ἡ λοιπὴ δαπάνη βαρύνει τὰς κοινότητας».

Ἡ ἀνάγκη ὅπως ἐξευρίσκειται κατοικία διὰ τοὺς διδασκάλους τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων εἶναι πρόδηλος. Τὸ αὐτὸ ζήτημα δὲν ὑπάρχει διὰ τοὺς διδασκάλους τῶν πόλεων, ὅπου ἡ διαμονὴ τοῦ διδασκάλου βαρύνει αὐτὸν τὸν ἴδιον καὶ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τῆς παροχῆς ἐπιδόματος ἐνοικίου εἰς τοὺς διδασκάλους ἐκείνους οἵτινες δὲν διαθέτουν ἰδιόκτητον κατοικίαν καὶ διωρίσθησαν πρὸ τῆς 15.8.1960. Τὸ ζήτημα διὰ τὰς ἀγροτικὰς κοινότητας δὲν εἶναι μόνον τὸ τῆς οικονομικῆς ἐπιβαρύνσεως καὶ διακρίσεως, ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ ζήτημα ἐξευρέσεως τῆς καταλλήλου κατοικίας εἰς αὐτάς. Διότι δυστυχῶς πολλοὶ διδάσκαλοι ταλαιπώρονται εἰς ὑπέρτατον βαθμόν. Ἀγροτικαὶ τινες κοινότητες ἔλυσαν τὸ πρόβλημα τοῦτο διὰ τῆς ἀνεγέρσεως διδασκαλικῶν κατοικιῶν παραλλήλως πρὸς τὰ σχολικὰ κτίρια. Αὗται ὅμως εἶναι ὀλίγαι. Λόγω τῆς ἐλλείψεως στεγαστικῶν χώρων εἰς πλείστας κοινότητας διὰ τὰ σχολεῖα, δίδεται προτεραιότης εἰς ταῦτα καὶ δὲν δύνανται παραλλήλως νὰ διατεθῶσι χρήματα διὰ τὰς διδασκαλικὰς κατοικίας».

Ἐν ὄψει τῆς τοιαύτης δυσαρέστου καταστάσεως τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας διενεργεῖ ἔρευναν διὰ τῶν ἐπιθεωρητῶν ἐπὶ τῆς ὄλης καταστάσεως. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐρεύνης καὶ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀπαιτουμένων στοιχείων θὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τὸ Ὑπουργεῖον καὶ μετὰ τῆς τεχνικῆς αὐτοῦ ὑπηρεσίας ἐλπίζει νὰ δυνηθῇ νὰ ὑποβάλλῃ εἰσηγήσεις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ἰανουαρίου 1968.

«Εἶναι γεγονός ὅτι δὲν ἔχει ἐπιδειχθῆ κρατικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν καθόλου ἐκπολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Νήσου οὕτως ὥστε αὕτη νὰ συμβαδίσῃ μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου.

Ἐρωτᾶται κατὰ πόσον τὸ Ὑπουργεῖον σας ἔχει μελετήσῃ τὸ σοβαρὸν τοῦτο θέμα καὶ ἔχει καταρτίσει πρόγραμμα δραστηριοτήτων πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν θάσῃ τοῦ ὁποίου νὰ δυνηθῇ ἡ νήσος μας νὰ ἀξιοποιήσῃ τὰς πνευματικὰς τῆς δυνάμεις εἰς τὸ πλαίσιον τῆς ὄλης προσπαθείας ἀνάδου καὶ προόδου τοῦ τόπου μας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποῖον εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου σας καταρτισθὲν πρόγραμμα καὶ πῶς ἐν γένει τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ἀντικρῶζει τὸ ὄλον θέμα ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Ἰανουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Εἶναι ἀληθές ὅτι παρ' ἡμῖν αἱ κρατικαὶ δραστηριότητες διὰ τὴν πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου εἶναι περιορισμέναι ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι συμβαίνει εἰς ἄλλας χώρας, ὅπου ὑπάρχουν εἰδικὰ Ὑπουργεῖα Πολιτισμοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἢ τοῦλάχιστον Ὑφυπουργεῖα. Ἐν τούτοις παρὰ τὴν πενιχρότητα τῶν μέσων ἔχουν τινὰ ἀξιόλογα ἔργα συντελεσθῆ πρῶτον ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ σήμερον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Ἡ ἴδρυσις τοῦ Μουσείου τοῦ Ἀγῶνος, ἡ ἴδρυσις τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Μελετῶν, ἡ ἴδρυσις δεκάδων Κοινοτικῶν Βιβλιοθηκῶν εἰς ἀγροτικά κέντρα καὶ τῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἐν Λευκωσίᾳ, ἡ ὀργάνωσις καλλιτεχνικῶν ἐκθέσεων ἐν Κύπρῳ καὶ ἡ συμμετοχὴ μας εἰς διεθνεῖς ἐκθέσεις εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἡ ἴδρυσις χορευτικοῦ λαϊκοῦ συγκροτήματος καὶ ἡ μικρὰ ἔστω ἐνίσχυσις πνευματικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν σωματείων δὲν δύνανται νὰ παραγνωρισθῶσι.

Ἴνα ὁμοῦς ἀντικρυσθῇ σοβαρῶς τὸ ζήτημα τῆς πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως, ὥστε νὰ συμβαδίσῃ ἢ τοῦλάχιστον νὰ παρακολουθῇ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν ἀπαιτοῦνται αἱ ἑξῆς βασικαὶ προϋποθέσεις :

- (1) Ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀξίας τῆς πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως ὡς ἐχούσης ἔθνικὴν σημασίαν.
- (2) Ἡ ὀργάνωσις εὐρέως μορφωτικοῦ τμήματος ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Παιδείας, ἐφ' ὅσον ἀκόμη δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν εἰδικὸν Ὑπουργεῖον Πολιτισμοῦ.
- (3) Ἡ ἐνίσχυσις εἰς ἰκανὸν βαθμὸν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας εἰς τὸν πνευματικόν, τὸν καλλιτεχνικόν, τὸν ἀθλητικόν καὶ τὸν λαογραφικόν τομέα.
- (4) Ἡ ἀνάληψις ὑπὸ τοῦ κράτους τῆς εὐθύνης διὰ σοβαρὰν θεατρικὴν καὶ μουσικὴν κίνησιν. Μερικαὶ ἐνέργειαι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ἔχουν ἤδη ἀναληφθῆ.

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἔχει ὑπὸ συνεχῆ μελέτην τὰ ζητήματα ταῦτα. Δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος σημειοῦται ἔστω καὶ πολὺ βραδεία πρόοδος εἰς τινὰς πολιτιστικούς τομεῖς καὶ ἐπιδιώξεις ὡς καὶ εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ οἰκείου τμήματος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ἰανουαρίου 1968.

«Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος χειμῶνος κατέστη ἐμφανῆς καὶ ἐπείγουσα ἡ ἀνάγκη μετακινήσεως τοῦ χωρίου Θελέτρα τῆς Πάφου εἰς ἄλλην περιοχὴν.

Πρὸς τούτοις ἐπεσκέφθησαν τὸ χωρίον μέλη τῆς Κυβερνήσεως καὶ διεπίστωσαν προσωπικῶς τὴν ὅλην κατάστασιν ἣτις ἐπιβάλλει τὴν ἐπίσπευσιν μετακινήσεως τοῦ χωρίου.

Ἐρωτᾶται εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται τὸ ὄλον ζήτημα καὶ διατὶ τὸ ὄλον θέμα προωθεῖται κατὰ τόσον ἀργὸν ρυθμὸν ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἰανουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Εἶναι γεγονός ὅτι τὸ χωρίον Θελέτρα τῆς Ἐπαρχίας Πάφου συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν χωρίων τῆς Ἐπαρχίας Πάφου ἅτινα ὑπέστησαν καθίζησιν λόγω κατολισθήσεως τοῦ ἐδάφους. Τὰ ἀρμόδια Κυβερνητικὰ Τμήματα ἔχουν ἤδη διεκπεραιώσει τὴν σχετικὴν προεργασίαν διὰ τὴν ἄμεσον μετακίνησιν τοῦ χωρίου εἰς περιοχὴν κρινομένην ὡς ἰδεωδεστέραν ἀπὸ γεωλογικῆς ἀπόψεως. Ἐν τούτοις οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ἐμμένουν εἰς τὴν μετακίνησιν τοῦ χωρίου τῶν εἰς ἕτεραν περιοχὴν ἣτις κρίνεται ἀκατάλληλος καὶ ἀνασφαλῆς ἀπὸ γεωλογικῆς ἀπόψεως.

Τὸ ὄλον θέμα τυγχάνει τῆς δεούσης μελέτης τῆς Κυβερνήσεως, ἀναμένεται δὲ ὅτι τοῦτο θὰ ρυθμισθῇ κατ' αὐτὰς ἱκανοποιητικῶς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ὑπάρχει ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου αἴτησις τῆς Παγκυπρίου Ὄργανώσεως Ἀναπήρων περὶ ἀναλήψεως ὠρισμένου (μικροῦ ἔστω) ἀριθμοῦ κρατικῶν λαχείων πρὸς διάθεσίν των—πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἔχη πολλαπλᾶς καὶ συνθέτους εὐεργετικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἐν γένει τάξεως τῶν ἀναπήρων (ἀγωνιστῶν καὶ μὴ)—παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη προοπτικὴ εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου 1968.

«Δυνάμει κανονισμῶν ἐκδοθέντων δυνάμει τῶν ἐδαφίων (4) καὶ (7) τοῦ ἀρθροῦ 37 τοῦ περὶ Κεντρικῆς Τραπεζῆς τῆς Κύπρου Νόμου (48 τοῦ 1963), οἵτινες ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ Παράρτημα Τρίτον τῆς ἐπίσημου ἐφημερίδος τῆς Δημοκρατίας, ἐστάλη εἰδοποιήσις πρὸς ὄλας τὰς Τραπεζὰς Κύπρου ὅπως ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968 καταθέσωσιν εἰς τὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν ἀτόκως τὰ 2% τοῦ συνόλου τῶν καταθέσεών των, ἀνερχόμενα εἰς £1.500.000 καὶ πλέον.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ Τράπεζαι Κύπρου θὰ στερηθοῦν τῶν προσόδων τοῦ ποσοστοῦ 2% τῶν καταθέσεων των καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἐλαττώσουν τὸν πρὸς τοὺς καταθέτας των παρεχόμενον τόκον εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀναγκασθοῦν οὗτοι νὰ φυγαδεύσουν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὰ κεφάλαιά των, καὶ δὴ εἰς Ἀγγλίαν ὅπου σήμερον ὁ πληρωνόμενος τόκος εἶναι ὑψηλός, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖοι σοβαροὶ λόγοι ἐπέβαλον τὴν λήψιν τοῦ ἐν λόγω μέτρου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπὴ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ἰανουαρίου 1968.

«Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ περιοχή Καρπασίας εἶναι μιὰ βασικὴ ἀγροτικὴ περιοχή. Τὸ εἰσόδημα τῶν ἀγροτῶν εἶναι ἀρκετὰ χαμηλὸ καὶ ἔχουν γίνει διάφορες μελέτες καὶ σχέδια ἀπὸ μέρους Κυβερνητικῶν Τμημάτων γιὰ ἔργα ἀνάπτυξης τῆς παραγωγῆς καὶ αὐξησης τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος.

Μερικὰ ἀπὸ τὰ βασικώτερα προβλήματα ποὺ ἔθεσαν οἱ ἀγρότες τῆς Καρπασίας στὴν Κυβέρνηση ἦσαν :

- (α) Κατασκευὴ ἀρδευτικῶν καὶ ἐμπλουτιστικῶν ἔργων.
- (β) Ἀνόρυξη θασιῶν διατρήσεων.
- (γ) Παραχώρηση τῆς δασικῆς γῆς.
- (δ) Παραχώρηση διαλεκτῶν φυλῶν ζῶων γιὰ ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφρήσῃ τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ποιεῖς μελέτες ὑπάρχουν, ποῖα σχέδια καὶ πότε θὰ προωθηθοῦν αὐτὰ τὰ προβλήματα ;

Συγκεκριμένα :

- (1) Ὑπάρχουν σχέδια γιὰ ὕδατοφράκτες στὴν Ἁγία Τριάδα Γιαλούσας καὶ στὴν Κῶμα τοῦ Γιαλοῦ καὶ πότε ὑπολογίζεται νὰ ἐφαρμοσθοῦν αὐτὰ τὰ σχέδια ;
- (2) Θὰ συνεχισθοῦν οἱ δοκιμαστικὲς διατρήσεις σὲ θαθύτερα στρώματα ;
- (3) Θὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ προώθηση τῶν σχεδίων ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραχώρηση τῆς δασικῆς γῆς μέσα στὸ 1968 ;
- (4) Ποιὲς δυσκολίες ὑπάρχουν γιὰ νὰ μὴ μπορεῖ τὸ Τμῆμα Κτηνοτροφίας νὰ ἱκανοποιῇ αἰτήσεις ἀγροτῶν γιὰ παραχώρηση διαλεκτῶν φυλῶν ζῶων ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Ἰανουαρίου 1968.

«Μέχρι σήμερον ἔχει καταστῆ διὰ σχετικῶν νομοθεσιῶν δυνατὴ ἡ παροχὴ συντάξεων εἰς τὰς οἰκογενεῖας τῶν κατὰ τὸν παρόντα ἀγῶνα πεσόντων ἐθνοφρουρῶν καὶ μελῶν τῆς ἀστυνομικῆς δυνάμεως Κύπρου καὶ εἰδικῶν χωροφυλάκων ὡς ἐπίσης καὶ τῶν πολιτῶν ἐθελοντῶν καὶ φονευθέντων ἐκ βομβαρδισμῶν τῆς Τουρκικῆς ἀεροπορίας, ἐνῶ ἀριθμὸς οἰκογενειῶν προσώπων φονευθέντων ὑπὸ Τούρκων καὶ ἐν γένει θυμάτων τοῦ παρόντος ἀγῶνος δὲν καλύπτεται ὑπὸ τῆς ψηφισθείσης νομοθεσίας.

Νοούμενου ὅτι διὰ τὰς οἰκογενεῖας τῶν θυμάτων τοῦ ἀγῶνος τῆς Ε.Ο.Κ.Α. προβλέπεται ἡ παροχὴ συντάξεως, καὶ νοούμενου ὅτι εἶναι δίκαιον καὶ ἠθικὸν ὅπως τοιαύτη σύνταξις παρασχεθῇ καὶ πρὸς τὰς οἰκογενεῖας τῶν θυμάτων τοῦ παρόντος ἀγῶνος, ἐρωτᾶται κατὰ πόσον τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν σχετικὴν Νομοθεσίαν πρὸς κάλυψιν τοῦ ὀφισταμένου κενοῦ καὶ ἄρσιν μιᾶς ὀφισταμένης ἀδικίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1968.

«Τὸ χωρίον Ἀναβαργὸς τῆς Πάφου, ἐν τῶν προαστείων τοῦ Κτήματος ἀπέχον ἐκ τοῦ Κτήματος μόλις ἐν μίλιον, δυστυχῶς ἄχρι σήμερον συνδέεται μετὰ τοῦ Κτήματος διὰ χωματοδρόμου, ὅστις ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καθίσταται δυσχερέστερος λόγω συνεχοῦς καταστροφῆς καὶ φθορᾶς τοῦ θεμελίου του, ἐνῶ ὠφείλει νὰ εἶχεν ἀσφαλτοστρωθῆ ὡς συνέβη μὲ ὄλα τὰ ἄλλα προάστεια τοῦ Κτήματος καὶ τῶν ἄλλων πόλεων τῆς νήσου.

Πρὸς τοῦτοις, μεταξὺ ἄλλων, συνηγοροῦν καὶ οἱ κάτωθι λόγοι διὰ τὴν ἀσφάλτωσιν τοῦ δρόμου τούτου :

- (α) Πρόκειται περὶ προαστείου, οἱ πλείστοι κάτοικοι τοῦ ὁποῦ ἀπασχολοῦνται μὲ ἐργασίας εἰς τὴν πόλιν τοῦ Κτήματος εἰς τὴν ὁποίαν μεταβαίνουν καθημερινῶς.
- (β) Ἄπαντες οἱ μαθηταὶ τῆς κοινότητος οἱ φοιτῶντες εἰς Σχολὰς Μέσης Παιδείας τοῦ Κτήματος μεταβαίνουν καθημερινῶς ἐκ τοῦ χωρίου τῶν εἰς Κτῆμα.
- (γ) Ἡ Κυβέρνησις διὰ τὸ Ἀναβαργὸς δὲν ἔχει διαθέσει χρηματικὰ κονδύλια ὡς εἰς ἄλλας κοινότητας καὶ τοῦτο καθ' ὅτι τὰ ἔξοδα διὰ τὴν ὕδατοπρομήθειαν τῆς κοινότητος ὡς ἐπίσης διὰ τὴν ἀνάγερσιν τοῦ νεοδημητοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἀνέλαβεν ἐξ ὀλοκληροῦ ἡ κ. Ζήνα Κάνθηρ χάρις εἰς τὴν ἀξιέπαινον πρωτοβουλίαν καὶ ἐνεργητικότητα τοῦ Κοινοτάρχου τοῦ Ἀναβαργοῦ.
- (δ) Τὸ Ἀναβαργὸς εἶναι ἐν χωρίον προοδευτικὸν τοῦ ὁποῦ οἱ κάτοικοι καὶ οἱ κοινοτικοὶ παράγοντες ἀπέδειξαν ἐμπράκτως ὅτι διέπονται ὑπὸ δημοσίου πνεύματος, ἐκδηλωθέντος ὅτε πέρυσιν ἡ κοινότης τῶν ἔτυχε τοῦ πρώτου βραβεῖου καθαριότητος παγκυπρίως, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ τύχη πάσης ἐνθαρρύνσεως καὶ βοηθείας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ παραδειγματισμὸν ἄλλων κοινότητων.

Δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι ἐπιβάλλεται ἐντὸς τοῦ 1968 ἡ ἀσφαλτοστρωσις τῆς ὁδοῦ Κτήματος—Ἀναβαργοῦ, οὕτως ὥστε ἔστω καὶ μετὰ μίαν ὀκταετίαν νὰ γίνῃ αἰσθητὴ ἡ παρουσία καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως πρὸς μίαν κοινότητα ἣτις ἀπέδειξεν ἐμπράκτως ὅτι ἀξίζει ἐνὸς τοιούτου ἐνδιαφέροντος ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Ἰανουαρίου 1968.

«Ἀπὸ τοῦ Μαρτίου τοῦ 1967 ὑπεβλήθη ἐρώτησις ἀφορῶσα τὴν φορολογίαν Παιδείας ἢ ὁποία ὀνομάζεται «ἐσωτερικὸν ταμεῖον». Μέχρι σήμερον, ἦτοι μετὰ ἑνδεκα μῆνας δὲν ἐλήφθη ἀπάντησις.

Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὅπως πληροφορηθῆ ἡ Βουλὴ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ὄργανου τῆς Δημοκρατίας :

- (1) Ἄν θὰ δοθῆ ἀπάντησις εἰς τὴν ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησιν.
- (2) Ἄν ὑποχρεοῦται τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας (ἢ αἱ σχολικαὶ Ἐπιτροπαὶ αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλουν τὴν φορολογίαν αὐτὴν κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας), νὰ κοινοποιῆ εἰς τοὺς φορολογουμένους τὰ κριτήρια θάσει τῶν ὁποίων γίνεται ἡ φορολογία καὶ νὰ δημοσιεύῃ κατάλογον ὀνομάτων φορολογουμένων μὲ τὰ ἀντίστοιχα ἐπιβαλλόμενα ποσά.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1968.

«Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας ἣ ὁποία μαστίζει ἰδιαίτερος τὸ μέσον καὶ κατώτερον ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν λίαν ἐπικινδύνων συνεπειῶν αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ προκύψουν εἰς θάρος τῆς κανονικῆς λειτουργίας τῶν λειτουργιῶν τοῦ Κυβερνητικοῦ μηχανισμοῦ ἐκ τῆς τοιαύτης καταστάσεως, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐάν ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ προβῇ εἰς τὴν σύντομον ἀναθεώρησιν τῶν μισθοδοσιῶν τῶν ὡς ἄνω πτωχοτέρων τάξεων τῶν δημοσίων λειτουργῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀπαλλαγῆς τούτων ἀπὸ τοῦ ἀγχοῦ τὸ ὁποῖον τοὺς διακατέχει».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1968.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ ἐπιδιόρθωσις τοῦ δρόμου Ζωσιπηγῆς—Ἁγίου Θεοδώρου.

Ὁ δρόμος αὐτὸς χρῆζει, ὡς εἶναι γνωστὸν, καὶ διαπλατύσεως καὶ εὐθυγραμμίσεως διὰ νὰ διευκολυνθῇ ἡ συγκοινωνία τοῦ ὄρειοῦ καὶ οἰκονομικῶς δυσπραγοῦντος Ἁγίου Θεοδώρου μετὰ τῆς Λεμεσοῦ.

Λαμβανομένων τῶν ὡς ἄνω ὑπ' ὄψιν ἀναμένομεν τὴν σύντομον ἐξαγγελίαν τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον θὰ διατεθῇ κατὰ τὸ 1968 διὰ τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1968.

«Παρά τὴν ἐργατικότητα τῆς μεγίστης πλειονότητος τῶν ὑπαλλήλων τῶν κατὰ πόλεις Γραφείων Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας, παρατηρεῖται μεγάλη ἀνάγκη ἐπαρκοῦς ἐπιδρώσεως τῶν Γραφείων τούτων τῶν ὁποίων ἡ ἐργασία συνεχῶς αὐξάνεται τὸ δὲ προσωπικὸν ἀπὸ τοῦ 1963 καὶ ἐντεῦθεν ἐμειώθη.

Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς μεγάλης σπουδαιότητος τὴν ὁποῖαν ἐνέχει ἡ κανονικὴ καὶ ἀπρόσκοπος λειτουργία τῶν ἐν λόγῳ Κυβερνητικῶν Γραφείων, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἐπιδρώσιν τῶν ἐν λόγῳ Γραφείων μετὰ τὸ ἀπαιτούμενον καὶ κατάλληλον προσωπικόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐξυπηρετήσῃ τόσον αὐτὴν ταύτην τὴν Κυβέρνησιν ὅσον καὶ τοὺς πολίτας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ἐφ' ὅσον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ 1968 δὲν προνοεῖται δαπάνη διὰ πολιτιστικοὺς σκοποὺς (θέατρον, μουσικὴν, ἀθλητισμὸν κλπ.), ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον προτίθεται νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν συμπληρωματικὸν προϋπολογισμὸν διὰ τοὺς ὡς ἄνω σκοποὺς δεδομένου ὅτι αὐτοὶ εἶναι ἀποφασιστικῆς σημασίας διὰ τὴν πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι διὰ τῆς προσφορᾶς νέων μισθολογικῶν κλιμάκων καὶ ὑπερωριῶν ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1967 εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Τμήματος Τελωνείων, τὸ προσωπικὸν τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος εὐρίσκεται εἰς λίαν μειονεκτικὴν θέσιν ἐργαζόμενον ὑπὸ ὄρους μειωτικῶν οἴτινες συνιστοῦν καταφανῆ δυσμενῆ διάκρισιν εἰς θάρος του, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον :

- (α) Θὰ ἐξισωθοῦν αἱ μισθολογικαὶ κλίμακες τῶν ὑπαλλήλων τῆς Λιμενικῆς πρὸς τὰς τῶν ὑπαλλήλων τῆς Τελωνειακῆς Ὑπηρεσίας' καὶ
- (β) θὰ καταβάλλεται ἴση ἀμοιβὴ δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν, ὡς γίνεται καὶ μὲ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Τελωνειακῆς Ὑπηρεσίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ἡ Ἁγία Νάπα Ἀμμοχώστου εἶναι ἓνα χωριὸ μὲ πολὺ καλὰς προοπτικὰς τουριστικῆς ἀξιοποίησης (καλὴ τοποθεσία, ἀρχαία ἐκκλησία, θάλασσα κλπ.). Πάρα πολλοὶ ξένοι ἐπισκέπτονται κάθε χρόνο τὸ χωριό. Ἡ χωριτικὴ Ἀρχὴ καὶ οἱ ὀργανώσεις τοῦ χωριοῦ ἐζήτησαν μὲ αἴτησίν τους τὴν ἀσφαλτόστρωση ἑνὸς δρόμου περίπου δυὸ μιλίων στὴν παραλία. Ἡ διόρθωσις τοῦ δρόμου αὐτοῦ θὰ συμβάλῃ πολὺ στὴν τουριστικὴ ἀξιοποίηση τῆς περιοχῆς καὶ τὴν αὐξηση τῶν ἐπισκεπτῶν.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφωρήσῃ τὸ ἀρμόδιον Τμῆμα Τουρισμοῦ γιατί καθυστερεῖ ἢ ἀσφαλτόστρωση αὐτοῦ τοῦ δρόμου, καὶ πότε προγραμματίζεται νὰ διορθωθῇ»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ἀρκετῶν εἰδῶν ποὺ χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τοὺς ἀγρότες γιὰ τὴν ἀγροτικὴ παραγωγή ἔχουν ἀνέλθει οἱ τιμές. Γιὰ παράδειγμα τὰ γεωργικὰ μηχανήματα καὶ γεωργικὰ ἐξαρτήματα, τὰ πετρέλαια, τὰ μηχανέλαια, τὰ γεωργικὰ φάρμακα, οἱ ζωοτροφές κ.ἄ.

Μέχρι τῆς λήψης μέτρων ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς ὅλης κατάστασης ποὺ δημιουργεῖται δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖο ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεση ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου στὰς τιμὰς αὐτῶν τῶν εἰδῶν» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1968.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργεῖου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀπεστάλη μέγας ἀριθμὸς ἐπιστολῶν πρὸς ἠσφαλισμένους δικαιούχους νὰ λάθουν παρὰ τοῦ Ταμείου σύνταξιν γήρατος διὰ τῶν ὁποίων πληροφωροῦνται οὗτοι ὅτι ἡ σύνταξις των εἶναι μειωμένη διότι ὁ ἐτήσιος μέσος ὄρος τῶν πρὸς ὄφελός των εισφορῶν καὶ πιστώσεων κατὰ ὠρισμένας περιόδους ἦτο οὐχὶ τοῦλάχιστον 50.

Παρ' όλον ότι οί έν λόγω είδοποιηθέντες ήσφαλισμένοι κατέβαλον όλας τάς είσφοράς των τών τριών τελευταίων έτών και συνεπλήρωσαν την συντάξιμον ήλικίαν, ό λόγος διά τόν όποιον θά λαμβάνουν σύνταξιν μειωμένην είναι διότι άτυχώς είχαν προηγουμένως άσφαλιστικήν ταυτότητα μισθωτού και είχαν έργασθ ή δι' έλάχιστον χρονικόν διάστημα εις διαφόρους συνήθως όδικάς έργασίας του χωρίου των και κατέβαλον είσφοράς όλιγωτέρας τών προνοουμένων υπό του Νόμου.

Έν όψει του γεγονότος ότι όλοι οί αυτοαπασχολούμενοι οίτινες διά πρώτην φοράν έξησφάλισαν άσφαλιστικήν ταυτότητα, λαμβάνουν μετά της συζύγου των πλήρη σύνταξιν, ήτοι £11.700 μίλες μηνιαίως μετά την συμπλήρωσιν είσφορών τριών έτών κατά την συντάξιμον ήλικίαν, θά ήτο πράγματι άδικον οί είδοποιηθέντες ήσφαλισμένοι νά λαμβάνουν μειωμένην σύνταξιν, παρ' όλον ότι κατέβαλον περισσότερας είσφοράς διά τόν λόγον ότι προηγουμένως κατείχον άλλην άσφαλιστικήν ταυτότητα και δέν συνεπλήρωσαν τόν έτήσιον μέσον όρον τών είσφορών των.

Έπειδή αί άτέλειαι ενός Νόμου άποκαλύπτονται μόνον διά της έφαρμογής του και μετά παρέλευσιν εύλόγου χρονικού διαστήματος και έπειδή αί σχετικαί διατάξεις του άρθρου 13 και τών Πινάκων 6 και 7 του Νόμου ύπ' άριθ. 2 του 1964 περί Κοινωνικών Άσφαλίσεων δημιουργούν τάς ως άνω δυσμενείς διακρίσεις μεταξύ τών ήσφαλισμένων και προκαλούν συναίσθημα πικρίας μεταξύ πολλών εκ τούτων οίτινες είδοποιήθησαν ότι θά λαμβάνωσι μειωμένην σύνταξιν, παρακαλώ τόν άρμοδίον Ύπουργόν όπως πληροφορήση την Βουλήν κατά πόσον μελετάται ή μη ή τροποποίησις, έν ανάγκη, τών σχετικών διατάξεων του Νόμου εις τρόπον ώστε νά μη δημιουργήται ή ως άνω δυσμενής διάκρισις μεταξύ ήσφαλισμένων».

Έρώτησις υπό ήμερομηνίαν θην Φεβρουαρίου 1968, ύποβληθείσα ύπό του έντίμου Βουλευτού περιφέρειας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, και ληφθείσα την θην Φεβρουαρίου 1968.

«Ός είναι γνωστόν, οί Λιμενικοί Δημόσιοι Ύπάλληλοι ήγειραν τό θέμα της έξισώσεως τών μισθών των πρός εκείνους τών Τελωνειακών Λειτουργών και της έξισώσεως τών ύπερωριακών έπιδομάτων των, και λόγω της μη έγκαίρου έξετάσεως τών αίτημάτων των, αντιμετωπίζεται τώρα θέμα πιθανής άρνήσεως έργασίας ύπερωριών.

Ποία είναι ή θέση του άρμοδίου Ύπουργείου επί του όλου θέματος και ποία μέτρα προτίθεται έπειγόντως νά λάθη διά την άρσιν πάσης πιθανής άδικίας και διά την άπρόσκοπτον λειτουργίαν τών λιμένων» ;

Η άνάγνωσις τών έρωτήσεων και άπαντήσεων έτερματίσθη, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Είσερχόμεθα εις τό Κεφάλαιον Β—Νομοθετική Έργασία.

Σχετικώς μέ τόν περί Άρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών (Τροποποιητικών) Νόμον του 1968, θά ήθελα νά έρωτήσω τόν έντιμον Πρόεδρον της Έπιτροπής Έσωτερικών εάν έχη νά έκφράση άπόψεις επί του θέματος.

Ό κ. Χρύσης Δημητριάδης έχει τόν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Πριν φύγετε από τό πρώτον θέμα τών έρωτήσεων και άπαντήσεων, ήθελα νά παρακαλέσω κάτι σχετικώς μέ τάς έρωτήσεις τάς άφορώσας

τὸ θέμα τῶν Τελωνειακῶν ὑπαλλήλων. Ἐπειδὴ τὸ θέμα ἐπέιγει λόγῳ τοῦ ὅτι ἀπειλεῖται πιθανὴ ἀπεργία δι' ὑπερωρίας ἀπὸ τὴν προσεχῆ Τρίτην, παρακαλῶ τὸ Προεδρεῖον ὅπως μεταβιβάσῃ τὰς ἐρωτήσεις τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ παρατήρησις τοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, τίθεται εἰς τὰ πρακτικά, καὶ ἡ Γραμματεία εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ φροντίσῃ ὅπως τὸ δυνατόν συντομώτερον σταλῆ ἡ ἐρώτησις πρὸς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον.

Ἐπανερχομαι εἰς τὸ ζήτημα τῶν Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν ὅπως ἐκφράσῃ ἀπόψεις, ἐὰν ἔχη τοιαύτας.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Πληροφοροῦμαι ὅτι εἰς τὴν αὐριανὴν ἔκδοσιν τῆς ἐπισημοῦ ἐφημερίδος τῆς Δημοκρατίας κυκλοφορεῖ τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον εἶχε συνταχθῆ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως κατόπιν παρακλήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐν ὄψει τῆς αὐριανῆς δημοσιεύσεως εἰσηγοῦμαι ὅπως ἀναβληθῆ ἡ συζήτησις σήμερον, οὕτως ὥστε νὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ μελέτη τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ ἡ ὑποβολὴ οἰωνδῆποτε αἰτημάτων τὰ ὁποῖα δυνατόν νὰ ἔχουν ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Κατόπιν τῶν παρατηρήσεων τοῦ ἐντίμου Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν νομίζω πὼς εἶναι δύσκολον νὰ μὴ δεχθῶμεν τὴν σχετικὴν εἰσήγησίν του δεδομένου ὅτι εἶναι ὀρθόν ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ ἐκφράσουν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ ζητήματος τὸ ὁποῖον ἐγείρεται ἐκ τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ. Ἐπομένως ἡ συζήτησις τοῦ περι οὗ ὁ λόγος Νομοσχεδίου ἀναβάλλεται.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν συζήτησιν τῶν περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν Μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικῶν) Κανονισμῶν τοῦ 1968. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας ὅπως προβῆ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ὑπ' αὐτὸν Ἐπιτροπῆς.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΕΤΗΣΙΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΜΕΤ' ΑΠΟΛΑΒΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ 1968.

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Αἰμίλιος Φράγκος

Γεώργιος Ἰωαννίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Νίκος Κόσιης

Κώστας Χριστοδουλίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συνήλθεν εἰς συνεδρίασιν τὴν 2αν Φεβρουαρίου 1968 καὶ ἐμελέτησε τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος Τροποποιητικοὺς Κανονισμοὺς.

Ὁ λόγος ὅστις ἐπέβαλε τὴν παρούσαν τροποποίησιν τῶν περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαθῶν Κανονισμῶν τοῦ 1967, εἶναι διὰ τὰ ἀποφευχθῶσι δυσκολία εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἡμερομίσθιου, αἱ ὁποῖαι ἠγέρθησαν εἰς ὠρισμένα ἐπαγγέλματα, ὡς τῶν λιμενεργατῶν, λόγῳ τῆς ἰδιαζούσης φύσεως τῆς ἐργασίας, οὕτως ὥστε εἰς περιπτώσεις ὅπου συνάπτεται συμφωνία μεταξύ ἐργοδότη καὶ ἐργοδοτουμένου καθορίζουσα ὠρισμένον ποσὸν ὡς ἡμερομίσθιον, τὸ συμφωνηθὲν ποσὸν νὰ λογίζεται, κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς ἐν λόγῳ συμφωνίας διὰ πιστοποιητικοῦ ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, ὡς ἡμερομίσθιον.

Συμφώνως τοῦ ἐδαφίου (4) τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαθῶν Νόμου, κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ἐπὶ τῇ θάσει τοῦ ἐν λόγῳ ἀρθροῦ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπίσημῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀφοῦ ἐμελέτησε τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος Κανονισμοὺς θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐπιφερομένην τροποποίησιν εἰς τοὺς ἀρχικοὺς περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαθῶν Κανονισμοὺς τοῦ 1967, καὶ εἰσηγείται εἰς τὴν Βουλὴν ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἔγκρισιν τούτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ ἐγειρομένου ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς Κανονισμοὺς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ θὰ ἤθελα νὰ θέσω τὸ ἐρώτημα κατὰ πόσον ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκριθῶσιν ὅπως ὑποβάλλονται ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκρίνονται.

Ὁ περὶ Ἀπασχολήσεως Παιδίων καὶ Νεαρῶν Προσώπων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 εἶναι τὸ ἐπόμενον θέμα τὸ ὁποῖον τίθεται πρὸς συζήτησιν.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΑΡΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Αἰμίλιος Φράγκος

Γεώργιος Ἰωαννίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Κώστας Χριστοδουλίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συνήλθεν εἰς συνεδρίασιν τὴν 5ην Φεβρουαρίου 1968 καὶ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον.

Σκοπός του παρόντος Νομοσχεδίου είναι η τροποποίησης του άρθρου 19 του βασικού Νόμου (Κεφ. 178) περί 'Απασχολήσεως Παιδίων και Νεαρῶν Προσώπων, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ άρθρου 5 τοῦ περὶ 'Απασχολήσεως Παιδίων καὶ Νεαρῶν Προσώπων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου ('Αρ. 61 τοῦ 1964) οὕτως ὥστε νὰ διασαφηνισθῇ ὅτι :

- (α) Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου (1) προβλεπομένη εὐθύνη τοῦ γονέως ἢ κηδεμόνος παιδίου ἢ νεαροῦ προσώπου ὑφίσταται ἐν περιπτώσει καταδίκης τοῦ παιδίου ἢ νεαροῦ προσώπου διὰ παράβασιν οἰασδήποτε διατάξεως τοῦ νόμου καὶ οὐχὶ μόνον τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως ἀπασχολήσεως εἰς πλανόδιον ἐμπόριον ἣτις ὑφίσταται μόνον διὰ παιδία (ἄρθρον 14 (3)) οὐχὶ ὁμως καὶ διὰ νεαρά πρόσωπα·
- (β) αἱ διατάξεις τοῦ ἐδαφίου (2) ἐφαρμόζονται ἐπὶ παντός ἀδικήματος δυνάμει τοῦ νόμου καὶ οὐχὶ δυνάμει τοῦ άρθρου 19 τὸ ὁποῖον δὲν προοεῖ δι' ἀδικήματα ὑπὸ παιδίων ἢ νεαρῶν προσώπων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἐπιφερομένην τροποποίησιν, καθότι ἐκ τῆς κτηθείσης πείρας κατέστη φανερόν ὅτι ὠρισμένοι διατάξεις τοῦ άρθρου 19 εἶναι ἀντιφατικαὶ καὶ μεροληπτικαί, χρῆζουσαι ὡς ἐκ τούτου ἀναπροσαρμογῆς, καὶ εἰσηγείται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

- Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :
- Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀσφαλῶς, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε, δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ χαιρετήσωμεν καὶ τὴν νέαν αὐτὴν τροποποιητικὴν διάταξιν τοῦ Νόμου, ὡς νέον θῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς οὐσιαστικῆς προστασίας τῶν νεαρῶν προσώπων καὶ παιδίων. Καὶ πρὸς τοῦτο τὸ Ἐπιχειρηματικὸν Ἔργασίον εἶναι διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν ἄξιον δημοσίου ἐπαίνου διὰ τὴν τοιαύτην πρὸς τοὺς νέους φροντίδα του.

Ἐκεῖνο μόνον τὸ ὁποῖον ἠθελα νὰ τονίσω εἶναι ἡ ἀνάγκη ὅπως ἢ ἐν λόγῳ φροντίς, τὸσον τοῦ Ἐπιχειρηματικοῦ Ἔργασίον ὅσον καὶ τῆς Βουλῆς, μὴ παραμείνῃ σχῆμα κενὸν ἀλλ' ὅπως χωρήσῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς. Διότι ἡ μέχρι τοῦδε ἐμπειρία καταδηλοῖ ὅτι σημειοῦνται ἀπὸ ἐτῶν πλείστοι ὅσαι καταστρατηγήσεις τοῦ Νόμου. Ἐχομεν καταγγελίας Διευθυντῶν νυκτερινῶν ἐπιμορφωτικῶν σχολῶν καθ' ἃς ἀνήλικοι 12 καὶ 13 ἐτῶν ἐργοδοτοῦνται ὄχι μόνον ἀντικανονικῶς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός, καὶ ἐπὶ δεκάωρον πολλακίς, μέχρι καὶ τῆς 11ης νυκτερινῆς εἰς μερικὰς περιπτώσεις, ἀπαγορευομένης ὑπὸ τῆς ἐργοδοσίας τῶν ἐν λόγῳ ἐργοδοτῶν, διεπίστωσεν ὅτι ἐργοδοτοῦσιν ἀνήλικον καὶ προετίθειτο νὰ τὸν καταγγείλῃ προσηκόντως.

Ὡς ἐκ τούτου θὰ πρέπει οἱ διάφοροι λειτουργοὶ νὰ χωρήσουν εἰς καταγγελίαν τῶν ἐν λόγῳ—ὀλίγων ἔστω—ἐργοδοτῶν ἀνεὺ φόβου ἢ εὐνοίας.

Ἐξ ἄλλου ἔχω τὸ ὄνομα ἐργοδοτοῦ, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε, ἐκ Λάρνακος, ὁ ὁποῖος ἠπέλιψε μὲ παῦσιν ἐκ τῆς θέσεώς του ἐργατικὸν λειτουργὸν ὁ ὁποῖος ἠλεγξεν τὸν ἐν λόγῳ ἐργοδοτῶν, διεπίστωσεν ὅτι ἐργοδοτοῦσιν ἀνήλικον καὶ προετίθειτο νὰ τὸν καταγγείλῃ προσηκόντως.

Ὡς ἐκ τούτου οἱ ἐργατικοὶ λειτουργοὶ πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθοῦν ὑπὸ τοῦ Σώματος νὰ χωρήσουν πρὸς τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, θέβαιοι ὄντες ὅτι ἡ πολιτεία ἴσταται παρὰ τὸ πλευρόν των.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν άλλοι όμιληται επί θέματος αρχής ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν άλλοι όμιληται επί θέματος αρχής, παρακαλώ τόν έντιμον Γραμματέα νά προβή εις τήν δευτέραν κατ' άρθρον ανάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή τῶν Αντιπροσώπων ψηφίζει ώς ακόλουθος :

Συνοπτικός τίτλος. *Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασησ όπως τό 1ον άρθρον έγκριθῆ ;

Μή υπάρχούσης ένστάσεως τό 1ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ άρθρου 19 τοῦ θασικοῦ Νόμου. *Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασησ όπως τό 2ον άρθρον έγκριθῆ ;

Μή υπάρχούσης ένστάσεως τό 2ον άρθρον έγκρίνεται.

Η δευτέρα ανάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου έτερματίσθη καί παρακαλώ τόν έντιμον Γραμματέα νά προβή εις τήν τρίτην ανάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρῶν Νόμος δύναται νά αναφέρηται ώς ό περι 'Απασχολήσεως Παιδίων καί Νεαρῶν Προσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968, θά αναγινώσκηται δέ όμοῦ μετά τοῦ περι 'Απασχολήσεως Παιδίων καί Νεαρῶν Προσώπων Νόμου (έν τοῖς έφεξῆς αναφερομένου ώς «ό θασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασησ όπως τό παρῶν Νομοσχέδιον έγκριθῆ εις Νόμον ;

Μή υπάρχούσης ένστάσεως τό παρῶν Νομοσχέδιον έγκρίνεται εις Νόμον.

Τό επόμενον θέμα νομοθετικής φύσεως είναι ό περι 'Ακινήτου 'Ιδιοκτησίας (Διεξαγωγή 'Αναγκαστικῶν Πωλήσεων) (Ειδικαί Περιπτώσεις) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλώ τόν έντιμον Πρόεδρον τῆς άρμοδίας 'Επιτροπῆς νά ανάγνωση τήν έκθεσιν τῆς ύπ' αὐτόν 'Επιτροπῆς πρός τήν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ) (ΕΙΔΙΚΑΙ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Ἐπιτροπή Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νίκος Ἀγγελίδης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Νίκος Κόσιης
Πανίκος Σιθιτανίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Χρῦσης Δημητριάδης.

Ἐπιτροπή Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανίκος Σιθιτανίδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Χρῦσης Δημητριάδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἰ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 2αν Φεβρουαρίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ διὰ προσωρινῶν διατάξεων πρόβλεψις πρὸς ἀνάρτησιν τῆς ἀναγγελίας ἢ, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, τὴν διεξαγωγὴν τῆς πωλήσεως ὑπὸ ἄλλου κοινοτάρχου ἢ προσώπου ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ ἐπαρχιακοῦ κτηματολογικοῦ λειτουργοῦ εἰς οἰανδήποτε περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἀρμόδιος προσοντούχος κοινοτάρχης ἀρνεῖται ἢ παραλείπει νὰ διεξαγάγῃ οἰανδήποτε πώλησιν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας.

Τοῦτο κατέστη ἀναγκαῖον διότι ὡς ἐκ τῆς παρουσίας καταστάσεως, ἡ διενέργεια ἀναγκαστικῶν πωλήσεων ἀκινήτων διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ κατέστη, εἰς μερικὰς περιπτώσεις, ἀδύνατος λόγω ἀρνήσεως τῶν Τούρκων κοινοταρχῶν νὰ ἀναρτήσωσι τὰς νενομισμένας ἀγγελίας τῶν πωλήσεων ἢ νὰ διεξάγωσι τοιαύτας πωλήσεις.

Αἰ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ μελετήσασαι ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα φρονοῦν ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος νομοθεσία εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς ἀντιμετώπισιν ἑνὸς σοβαροῦ προβλήματος τὸ ὁποῖον ἐκπηγάζει ἐκ τῆς ἀπὸ τοῦ 1963 καὶ ἐντεῦθεν δημιουργηθείσης καταστάσεως καὶ εἰσηγεῖται πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Χρῦσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Συμφωνῶ πλήρως μὲ τὸ Νομοσχέδιον καὶ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἠθέλησα νὰ ὁμιλήσω εἶναι διότι γίνεται εἰς τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ μία ὀρθὴ διαπίστωσις καὶ παρέχεται μία ὀρθὴ θεραπεία. Ἡ διαπίστωσις ὅτι ὑπάρχουν ὀρισμέναι περιπτώσεις πού κοινοτάρχαι—δὲν ἐξετάζω ἐὰν εἶναι Τούρκοι ἢ Ἕλληνες—δὲν ἐκτελοῦν ἕνα ἀ' καθῆκον τὸ ὁποῖον τοὺς παρέχει ὁ Νόμος, καὶ παρέχεται ἡ θεραπεία διὰ τοῦ νὰ καθισταταὶ δυνατὸν δι' ἄλλου τρόπου τὸ καθῆκον τοῦτο νὰ ἐκτελήται.

Υπάρχουν όμως και άλλαι περιπτώσεις κατά τας οποίας διάφοροι κοινοτάρχαι διά τόν α' ή β' λόγον δέν εκτελοῦν ή ἀποφεύγουν τήν εκτέλεσιν καθηκόντων ή ὑποχρεώσεων ἐπιβαλλομένων διά Νόμου. Συγκεκριμένως ἀναφέρομαι εἰς περιπτώσεις πού ἀφοροῦν διαφόρους συναλλαγάς κτηματικῆς φύσεως, περιλαμβανομένης τῆς ἐκδόσεως τίτλων ἰδιοκτησίας εἰς τά Κτηματολόγια. Υπάρχουν ἀρκεταί περιπτώσεις κατά τας οποίας κοινοτάρχαι διά τόν α' ή β' λόγον παραλείπουν νά ἐκδώσουν πιστοποιητικά, προφασίζόμενοι ὅτι δέν γνωρίζουν γεγονότα, πράγμα τὸ ὁποῖον οὐσιαστικῶς εἰς τήν προκειμένην περίπτωσιν ἰσοδυναμεῖ μέ ἀρνήσιν δικαιοσύνης διά πρόσωπα τά ὁποῖα δικαιοῦνται νά ἐγγραφοῦν ὡς ἰδιοκτῆται ἀκινήτου περιουσίας.

Δι' αὐτό, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία διαπιστώνει περιπτώσεις παραβάσεως ὑπὸ τῶν κοινοταρχῶν εκτελέσεως τῶν καθηκόντων των, πιστεύω ὅτι εἶναι ὀρθόν τὸ ὅλον θέμα νά μελετηθῆ γενικώτερον οὕτως ὥστε ἀνάλογος πρόνοια νά γίνῃ καὶ εἰς ἄλλους Νόμους ἀφορῶντας ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν, εἰς περιπτώσεις ἀρνήσεως κοινοταρχῶν εκτελέσεως καθηκόντων ἀπορρεόντων διά Νόμου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δέν υπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νά προβῆ εἰς τήν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ Νόμου καὶ Κανονισμῶν εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νά προβῆ εἰς τήν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θά ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἄκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διεξαγωγὴ Ἀναγκαστικῶν Πωλήσεων) (Εἰδικαὶ Περιπτώσεις) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση δπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ τελευταῖον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, νομοθετικῆς φύσεως, εἶναι ὁ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλὴν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Αιμίλιος Φράγκος

Γεώργιος Ἰωαννίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Κώστας Χριστοδουλίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συ-
νήλθεν εἰς συνεδρίασιν τὴν 5ην Φεβρουαρίου 1968 καὶ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ
λόγος Νομοσχέδιον, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐπιφέρονται αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις
εἰς τὸν βασικὸν Νόμον :

1. Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ βασικοῦ Νόμου τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

(α) Οἱ ὀρισμοὶ «ἐργοδότης» καὶ «ἐργοδοτούμενος» ἀπαλείφονται καὶ ἀντι-
καθίστανται ὑπὸ τοῦ ἐξῆς νέου ὀρισμοῦ :

«ἐργοδοτούμενος» περιλαμβάνει πᾶν πρόσωπον ἐργαζόμενον δι' ἑτε-
ρον πρόσωπον εἴτε δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας εἴτε ὑπὸ τοιαύτας
περιστάσεις ἐκ τῶν ὁποίων δύναται νὰ συναχθῆ ἡ ὑπαρξίς σχέσεως
ἐργοδοτουμένου καὶ ἐργοδότης καὶ ὁ ὅρος «ἐργοδότης» θὰ ἐρμηνεύηται
ἀναλόγως».

Ὁ λόγος διὰ τὴν τοιαύτην τροποποίησιν ἦτις δὲν εἶναι οὐσιώδης ἀλλ' ἀπλῆ
ἀλλαγὴ εἰς τὴν φρασεολογίαν εἶναι ὅπως ὁ ὅρος «ἐργοδοτούμενος» ἔχη τὴν
ἰδίαν ἐρμηνείαν καὶ εἰς τοὺς δύο Νόμους ἦτοι τὸν Νόμον περὶ Τερματισμοῦ
Ἀπασχολήσεως καὶ τὸν Νόμον περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαθῶν.

(β) Προστίθεται ἡ ἀκόλουθος νέα ἐπιφύλαξις μετὰ τὴν δευτέραν ἐπιφύλα-
ξιν τοῦ ὀρισμοῦ «ἡμερομίσθιον» :

«Νοεῖται ὡσαύτως ὅτι εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς συνάπτεται ἔγγραφος
συμφωνία μετὰ ἐργοδότη καὶ ἐργοδοτουμένου προσδιορίζουσα πο-
σὸν τι ὡς ἡμερομίσθιον διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος ὀρισμοῦ, ὁ
ἔργου δύναται νὰ ἐγκρίνη διὰ πιστοποιητικοῦ τὴν τοιαύτην συμ-
φωνίαν καὶ τὸ οὕτω συμφωνηθὲν ποσὸν θὰ λογίζηται ὡς τὸ ἡμερομί-
σθιον τοῦ ἐργοδοτουμένου διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος ὀρισμοῦ».

Διὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἐν λόγω ὀρισμοῦ σκοπεῖται ἡ ἀποφυγὴ ὀρισμέ-
νων δυσκολιῶν εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἡμερομισθίου αἱ ὁποῖαι ἠγέρθησαν εἰς
ὀρισμένα ἐπαγγέλματα, ὡς τῶν λιμενεργατῶν, λόγω τῆς ἰδιαζούσης φύσεως
τῆς ἐργασίας, οὕτως ὥστε εἰς περιπτώσεις ὅπου συνάπτεται συμφωνία μετὰ

έργοδότη και εργοδοτούμενου καθορίζουσα ώρισμένον ποσόν ως ήμερομίσθιον, τὸ συμφωνηθὲν ποσόν νὰ λογίζεται, κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς ἐν λόγω συμφωνίας διὰ πιστοποιητικοῦ ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, ως ήμερομίσθιον.

2. Προστίθενται δύο νέα ἄρθρα, ἤτοι τὸ 26Α καὶ τὸ 26Β μετὰ τὸ ἄρθρον 26 τοῦ βασικοῦ Νόμου.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 26Α ἐξαιροῦνται τῶν προνοιῶν περὶ πλεονασμοῦ τοῦ Μέρους 1B τοῦ Νόμου, ἐργοδοτούμενοι τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου καὶ τῆς ΝΑΑΦΙ ἀπασχολούμενοι ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, νοουμένου ὅτι οἱ ὅροι ἐργασίας αὐτῶν ἐν σχέσει πρὸς πληρωμὰς λόγω πλεονασμοῦ δὲν εἶναι ὀλιγώτερον εὐεργητικοὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἐν λόγω Μέρους 1B τοῦ Νόμου.

Ὡς εἶναι γνωστὸν πρόκειται νὰ γίνουιν συντόμως μαζικαὶ ἀπολύσεις τὸσον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς ΝΑΑΦΙ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐάν δὲν ἐξαίρεθῶσιν οἱ ἐν λόγω ἐργοδοτούμενοι τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι καταστρεπτικὸν διὰ τὸ Ταμεῖον διὰ Πλεονάζον Προσωπικὸν καθότι θὰ καταβληθῶσιν ἐξ αὐτοῦ σημαντικὰ ποσὰ κατὰ τὸ ἀρχικὸν στάδιον τῆς λειτουργίας του. Ἐπὶ πλέον δὲ περιλήψις τῶν ὡς ἄνω ἐργοδοτούμενων εἰς τὰς προνοίας τοῦ Νόμου θὰ συνεπήγετο ἀναποφεύκτως αὐξησιν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτούμενων συνδρομήν.

Αἱ πρόνοιαι τοῦ προτεινομένου ἄρθρου 26B, περὶ καλύψεως τῶν δαπανῶν ἐν τῇ διαχειρίσει τοῦ Ταμείου ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας, περιείχοντο ἀρχικῶς εἰς τοὺς περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως (Ταμεῖον διὰ Πλεονάζον Προσωπικὸν) Κανονισμοὺς τοῦ 1967 καθ' ὑπέρθασιν ἐξουσιῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου κατέστη ἀναγκαῖον ὅπως μεταφερθῶσιν εἰς τὸν Νόμον.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θεωρεῖ τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἐπιφερομένας τροποποιήσεις εἰς τὸν βασικὸν περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμον (Ἄρ. 24 τοῦ 1967) ἀναγκαίας, καὶ ὡς ἐκ τούτου εισηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔστιν ὁμιλεῖν ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔστιν ὁμιλεῖν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔστιν ὁμιλεῖν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέων ἄρθρων. "Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐπιτροπῆς ὡς τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῆι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμου τοῦ 1967 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐπιτροπῆς ὡς τὸ παρὼν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆι εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὼν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 1) τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 2) τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 3) τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαθῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.
- (6) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 4) τοῦ 1968 καὶ
- (7) ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 5) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Οἱ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμοι (Ἄρ. 1), (Ἄρ. 2), (Ἄρ. 3), (Ἄρ. 4) καὶ (Ἄρ. 5) τοῦ 1968 προέρχονται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαθῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 ἐπίσης προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας τῆς Βουλῆς πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν γεωργικὰ προϊόντα ὡς συνήθως παραπέμπονται ἐκτὸς τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας, διὰ τοῦτο θὰ ἐπαρακαλούσαμεν τὸ Νομοσχέδιον τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων νὰ ἀποσταλῆ ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εὐχαριστῶ τὸν κ. Ἀνδρέαν Γιαγκου διὰ τὴν εἰσήγησιν, συμφωνῶ πληρέστατα καὶ νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθὸν ἢ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας νὰ συνεργασθῆ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας ἀναφορικῶς πρὸς τὴν συζήτησιν καὶ ὑποβολὴν ἀπόψεων καὶ ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχεδίου.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινὴν μετὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν.

- (1) Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.
- (2) Ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 1) τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 2) τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 3) τοῦ 1968.
- (6) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 4) τοῦ 1968.
- (7) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 5) τοῦ 1968.
- (8) Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαθῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 καὶ
- (9) Οἱ Κανονισμοὶ οἱ γενόμενοι δυνάμει τοῦ Νόμου περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, θεθαίως, θὰ ὑπάρχουν Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις, εἰς δὲ τὸ Κεφάλαιον Γ Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Θὰ ἠθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω, κ. Πρόεδρε, ὅπως ἐν συνεργασία μετὰ τοῦ ἐντίμου Προέδρου τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς προωθήσητε τὴν κατάθεσιν, ἐνώπιον τοῦ Σώματος, Ἐκθέσεως τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ ἐνιαίας συνταξιοδοτήσεως τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. καὶ τῶν ἀναπήρων ἐθνοφρουρῶν. Ἐπομένως ἐὰν δὲν ὑπάρχη σοβαρὰ ἔνστασις εἰσηγοῦμαι ὅπως ἐγγραφῆ εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἔργασία, ἢ κατάθεσις τῆς Ἐκθέσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον παρεπέμφθη, ἀντιλαμβάνομαι, εἰς Ἐπιτροπὰς.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰς τρεῖς Ἐπιτροπὰς, Οἰκονομικῶν, Νομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰς τρεῖς Ἐπιτροπὰς.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Αί Ἐπιτροπῆαι θά συνέλθουν, καί εἶμαι θέβαιος ὅτι καί ἐάν ἀκόμη ἐγγραφῆ τὸ θέμα δὲν θά εἶναι ἐτοίμη ἢ ἐκθεσίς πρὸς συζήτησιν, ἀλλὰ θά λάθωμεν ὑπὸ ψιν τὴν παρατήρησιν τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ὅπως προωθηθῆ τοῦλάχιστον ἡ σύνταξις τῆς Ἐκθέσεως.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

..... συγκληθῆ τὸ δυνατόν συντομώτερον κοινῇ συνεδρίασις τῶν τριῶν Ἐπιτροπῶν πρὸς μελέτην τοῦ θέματος καί ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Τὸ Νομοσχέδιον περὶ Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων συζητεῖται αὔριον ἀπὸ τὰς ἀρμοδίας Ἐπιτροπὰς καί θά εἶναι ἕτοιμον μέχρι τὴν ἐρχομένην Πέμπτην, ὅπως ὑπολογίζομεν, καί προτείνω ὅπως συμπεριληφθῆ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς ἐπομένης συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ Νομοσχέδιον ἀντιλαμβάνομαι ὅτι μελετᾶται ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς ὁποίας προεδρεύετε.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ὅχι, Ἐμπορίου καί Βιομηχανίας καί Γεωργίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐάν συμφωνῆ καί ὁ ἐντιμος Πρόεδρος τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία μελετᾶ τὸ ζήτημα, οὐδεμίαν δυσκολίαν ἔχω νὰ θέσω τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν κατὰ τὴν προσηχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μὲ συγχωρεῖτε.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐγινεν εἰσήγησις ἐκ μέρους τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου νὰ τεθῆ πρὸς συζήτησιν τὸ Νομοσχέδιον περὶ Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων καί πληροφορεῖ τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία ἐξετάζει τὸ θέμα θά εἶναι ἐτοίμη νὰ ὑποβάλλῃ τὴν Ἐκθεσὶν τῆς ἐγκαίρως οὕτως ὥστε τὸ θέμα νὰ δύναται νὰ συζητηθῆ κατὰ τὴν προσηχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς. Ἐάν συμφωνῆτε ὡς Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς.....

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Δὲν εἶμαι ὁ Πρόεδρος, ἐντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖος εἶναι ὁ Πρόεδρος ;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Είναι ό κ. Στέλιος Μιχαηλίδης ό όποιός άπουσιάζει.

Είμαι μέλος εις τήν 'Επιτροπήν, θεθαίως.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Εχετε τήν άποψιν ότι τό θέμα θά είναι έτοιμον πρός συζήτησιν κατά τήν προσεχή συνεδρίασιν τής Βουλής ;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

'Εξαρτάται από τά ζητήματα που θά έγερθούν εις τάς συζητήσεις. 'Εάν θεθαίως μή εις τά υπό συζήτησιν θέματα τής προσεχοός έβδομάδος δέν πειράζει καθόλου. 'Εάν είναι έτοιμον τό συζητούμεν, εάν δέν είναι έτοιμον.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τό Νομοσχέδιον περι 'Ελαιοκομικών Προϊόντων τίθεται εις τό Κεφάλαιον Β πρός συζήτησιν διά τήν προσεχή συνεδρίασιν τής Βουλής.

Κηρύττω τήν λήξιν τών έργασιών τής σημερινής συνεδριάσεως.

(Ώρα λήξεως 5.40 μ.μ.)

Οί ακόλουθοι Βουλευταί υπέγραψαν τόν κατάλογον τών παρόντων (κατ' αλφαθητικήν σειράν) :

'Αγγελίδης Νίκος

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος

Γιάγκου 'Ανδρέας

Γιαμάκης 'Ιωσήφ

Δημητριάδης Λέλλος

Δημητριάδης Χρύσης

Ζιαρτίδης 'Ανδρέας

'Ιωαννίδης Γεώργιος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Στέλιος

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Παπαϊωάννου 'Εζεκίας

Ποσκώτης Σταύρος

Πεταμίτης Γιάγκος

Σαββίδης Μιχαλάκης

Σάντης Γεώργιος

Στυλιανού Πέτρος

Τουμαζής Παναγιώτης

Φράγκος Αιμίλιος

Χατζηχάρος Χαρίδημος.

Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις (Αίτια πτώσεως του άεροσκάφους τύπου «Κομήτης» παρά τό Καστελλόριζον—Παροχή μακροπροθέσμων δανείων εις τους άγρότας διά τό κτίσιμον κατοικιών—Βελτίωσις τμήματος τής όδου Λευκωσίας—'Αμμοχώστου παρά τήν Παλλουριώτισσαν—Διάνοιξις νέας όδου μεταξύ Λευκωσίας—'Αρνακος διά τής 'Αθηνίου και 'Αραδίππου—'Ενοίκια διδασκαλικών κατοικιών καταβαλλόμενα υπό τών άγροτικών κοινοτήτων—Πόγραμμα δραστηριοτήτων διά τήν έκπολιτιστικήν ανάπτυξιν—Μετακινήσις του χωρίου Θελέτρα κ.λ.π.
- (2) 'Εκθεσις επί τών περι 'Ετησιών 'Αδειών μετ' 'Απολαθών (Τροποποιητικών) Κανονισμών του 1968 και Έγκρισις αυτών.
- (3) 'Εκθεσις επί του περι 'Απασχολήσεως Παιδίων και Νεαρών Προσώπων (Τροποποιητικού) Νόμου του 1968, ή έπ' αυτού άγόρευσις του κ. Π. Στυλιανού και ψήφισις αυτού.

- (4) Έκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διεξαγωγή Ἀναγκαστικῶν Πωλήσεων) (Εἰδικαὶ Περιπτώσεις) Νόμου τοῦ 1968, ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ κ. Χρ. Δημητριάδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (5) Έκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (6) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλες

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 15ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1968

(Ὁρα ἐνάρξεως 5.05 μ.μ.)

(Ἀρ. 23)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρῦση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Φεβρουαρίου 1968.

«Παρακαλεῖται ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας ὅπως πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα ποῖος εἶναι σήμερον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπὶ συμβάσει ὑπηρετούντων καθηγητῶν καὶ καθηγητριῶν εἰς τὴν Μέσην καὶ Τεχνικὴν Παιδείαν (πλὴν τυχόν περιπτώσεων προσώπων καταληφθέντων ὑπὸ τοῦ ὀρίου ἡλικίας καὶ παρεχόντων προσωρινὰς ὑπηρεσίας) καὶ ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι ἐμποδίζουν τὴν μονιμοποίησιν τούτων, δοθέντος ὅτι ἡ μὴ μονιμοποίησις τῶν τούς θέτει εἰς μειονεκτικὴν θέσιν καὶ ἐπιρεάζει δυσμενῶς τὴν λειτουργίαν τῶν σχολείων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι μίᾳ κρατικῇ βιβλιοθηκῇ ἐξυπηρετεῖ ποικιλοτρόπως (ἐπιστημονικῶς, ἐθνικῶς, πολιτιστικῶς κ.λ.π.) τὸν τόπον, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ εἰσηγηθῇ—ἐὰν ἤδη δὲν εἰσηγήθῃ—πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὴν δημιουργίαν μιᾶς τοιαύτης βιβλιοθήκης, ἐξωπλισμένης μὲ τὰς συγχρόνους συναφεῖς ἀπαιτήσεις, ἐντὸς τῶν προσεχῶν ἐτῶν.

Παρακαλείται ώσαύτως τὸ ἴδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐάν— ἐν περιπτώσει καθ' ἣν προέβη εἰς τοιαύτην εἰσήγησιν—προγραμματίζει τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν Κυπρίων προσοντούχων ἐπιστημόνων εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν συντήρησιν καὶ λειτουργίαν μιᾶς τοιαύτης βιβλιοθήκης.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐισερχόμεθα εἰς τὸν Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ μὲ πληροφορήσῃ εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ ἐργασία ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Δυστυχῶς ἀκόμη, κ. Πρόεδρε, νὰ τελειώσωμεν τὸ Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Φαντάζομαι ὅτι θὰ εὐρίσκεται ἐνώπιον τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως προωθήσῃ τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου οὕτως ὥστε νὰ εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθῇ εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 1) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

**ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 1) ΤΟΥ 1968».**

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 9ην Φεβρουαρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £22.200 διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν δαπανῶν ἐν σχέσει μὲ τὰς Προεδρικὰς ἐκλογὰς αἵτινες θὰ λάθουν χώραν ἐντὸς τοῦ τρέχοντος μηνὸς Φεβρουαρίου.

Ἡ ἐν λόγω δαπάνη ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ διὰ τὴν ὁμαλὴν διεκπεραίωσιν τῶν ἐκλογῶν, δὲν καλύπτει ὅμως δαπάναν αἵτινες θὰ ἐπωμισθῶσιν

άλλα Κυβερνητικά Τμήματα, ως προσωπικόν από άλλα γραφεία ή υλικά και έργατικά του Κυβερνητικού Τυπογραφείου. Ἡ τοιαύτη δαπάνη θά χρησιμοποιοῦνται διὰ τοὺς ἀκολουθοῦντες σκοποὺς :

Πρόσληψις 72 δακτυλογράφων διὰ περίοδον 7 ἡμερῶν	£ 500
Ἄμοιβή 567 Προέδρων Κοινοτήτων διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῶν Ἐκλογικῶν Καταλόγων πρὸς £15 κατὰ μέσον ὄρον	£ 8.500
Ἐπιδιόρθωσις καλπῶν καὶ ἐκλογικῶν θαλάμων	£ 2.000
Ὀδοιπορικά καὶ μεταφορικά	£ 6.000
Γραφικὴ ὕλη	£ 800
Διαφημίσεις εἰς ἐφημερίδας κ.λ.π. ὡς προβλέπεται ὑπὸ τοῦ Νόμου	£ 2.000
Ἐκτακτὰ καὶ ἀπρόβλεπτα	£ 2.500
	<hr/>
	£ 22.300

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα φρονεῖ ὅτι ἡ ἐν λόγω δαπάνη εἶναι ὑπὸ τὰς περιστάσεις ἀναγκαία καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θά γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ προβλεπομένου εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργεῖας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθῶς :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἦτοι τὸ πρῶτον ἄρθρον, ἐγκριθοῦν :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, τὸ 1ον ἄρθρον, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £22.300 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.
 Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.
 Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 1) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;
 (Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 2) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
 ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
 ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 2) τοῦ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθβίδης, Πρόεδρος
 Στέλιος Μιχαηλίδης
 Ἰωσήφ Γιαμάκης
 Σταῦρος Ποσκώτης
 Πέτρος Στυλιανοῦ
 Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσειν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 9ην Φεβρουαρίου 1968.

Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £15.000 ἵνα ἡ Κυβέρνησις καταβάλῃ ταῦτα ὡς χορηγίαι εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

Ἡ ἐν λόγῳ χορηγία ἐκρίθη ἀναγκαία διότι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Ταμεῖον δὲν δύναται ἐκ τῶν ἰδικῶν του πόρων νὰ ἀνταποκριθῇ πλήρως πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις του αἰτινες ἀπὸ τοῦ ἔτους 1966 ἠυξήθησαν διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀνετέθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τοῦ Νόμου 6 τοῦ 1966 ἡ πληρωμὴ τῶν διδάκτρων καὶ λοιπῶν τελῶν ἀπάντων τῶν εἰς τὰς σχολὰς μέσης ἐκπαιδεύσεως φοιτῶντων μαθητῶν οἵτινες εἶναι τέκνα ἢ ἐξαρτώμενοι ἐκ πεσόντων ἢ θυμάτων καὶ τῶν δύο Ἀγῶνων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι ἡ τοιαύτη χορηγία πρὸς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἠθικὴν ὑποχρέωσιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψηφίσειν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληται ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής παρακαλούνται οί έντιμοί κύριοι Γραμματείς νά προβούν εις τήν δευτέραν άνάγνωσιν του Νομοσχεδίου διά τής άναγνώσεως τών αριθμών τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Έπειδή άπεδείχθη ότι ώρισμένα ποσά έγκριθέντα υπό τής Βουλής τών Άντιπροσώπων διά τούς σκοπούς τούς προβλεπομένους εις τόν περι Προϋπολογισμού Νόμον του 1968 είναι άνεπαρκή.

Και έπειδή παρέστη άνάγκη διενεργείας δαπανών διά σκοπούς δι' ους δέν γίνεται πρόβλεψις εις τόν περι Προϋπολογισμού Νόμον του 1968.

Η Βουλή τών Άντιπροσώπων ψηφίζει ως άκολουθως :

Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τό προοίμιον και ό Συνοπτικός τίτλος έγκριθούν ;

Μή υπάρχουσής αντίρρήσεως τό Προοίμιον και ό Συνοπτικός τίτλος έγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έγκρισις πληρωμής έκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσοϋ £15.000 διά τήν χρήσιν του έτους του λήγοντος τήν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τό 2ον άρθρον έγκριθή ;

Μή υπάρχουσής αντίρρήσεως τό 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις τών δαπανηθησομένων ποσών. "Άρθρον 3ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μή υπάρχουσής αντίρρήσεως τό 3ον άρθρον και ό Πίναξ έγκρίνονται.

Η τρίτη άνάγνωσις θά γίνη δι' άναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος δύναται νά αναφέρηται ως ό περι Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 2) του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον ;

(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή υπάρχουσής αντίρρήσεως τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περι Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 3) του 1968.

Παρακαλώ τόν Πρόεδρον τής Έπιτροπής Οίκονομικών νά άναγνώση τήν έκθεσιν τής Έπιτροπής εις τήν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Άρ. 3) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθβίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ίωσήφ Γιαμάκης
Σταύρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανός
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 9ην Φεβρουαρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £1.200 διὰ τὴν καταβολὴν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου δικαιώματος 100 μίλς εἰς τοὺς κοινοτάρχας διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν καταχώρησιν ἐγγραφῆς γεννήσεως ἢ θανάτου κατὰ τὸ τρέχον ἔτος 1968.

Ἡ διάθεσις τοῦ ἐν λόγω ποσοῦ κατέστη ἀναγκαία μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ περὶ Καταχώρησεως Γεννήσεων καὶ Θανάτων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου 1967 (74/67) εἰς τὸν ὅποιον γίνεται πρόνοια, μετὰξὺ ἄλλων, διὰ τὴν καταβολὴν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου δικαιώματος 100 μίλς εἰς τοὺς κοινοτάρχας διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν καταχώρησιν ἐγγραφῆς γεννήσεως ἢ θανάτου.

ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μελέτης τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1968 τροποποιήσεις διὰ τὴν προσθήκην ἑνὸς νέου ἀρθροῦ «Καταχώρησις Γεννήσεων καὶ Θανάτων» ὑπὸ τὸ Κεφ. 33Α. «Ἐπαρχιακὴ Διοίκησις». Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ὁμῶς αἰτινες ἐξήτασαν τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1968 ἀπεφάσισαν καὶ διὰ συμπληρωματικῆς Ἐκθέσεως τῶν πρὸς τὸ Σῶμα εἰσηγήθησαν ὅπως ἡ ἐν λόγω τροποποίησις κατατεθῆ εἰς τὴν Βουλὴν εἰς εὐθετώτερον χρόνον διὰ συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ καθ' ὅσον κατὰ τὸ στάδιον τῆς καταθέσεως τῆς τροποποιήσεως αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἶχον ἤδη ἐξετάσει τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ εἶχον ἐτοιμάσει τὴν ἐκθεσίν των πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ ἔκριναν ὅτι δὲν ἦτο δυνατὴ κατὰ τὸ στάδιον ἐκεῖνο ἡ ἐνσωμάτωσις ταύτης εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1968.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον θέμα φρονεῖ ὅτι ἡ διάθεσις τοῦ ἐν λόγω ποσοῦ εἶναι ἀναγκαία ἐφ' ὅσον ἡ Βουλὴ ἐνέκρινε τὸν περὶ Καταχώρησεως Γεννήσεων καὶ Θανάτων (Τροποποιητικὸν) Νόμον τοῦ 1967, ὅστις προνοεῖ διὰ τὴν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου καταβολὴν τοῦ ἐν λόγω δικαιώματος ἐξ 100 μίλς καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Και έπειδή παρέστη ανάγκη διενεργείας δαπανών διά σκοπούς δι' ούς δέν γίνεται πρόβλεψις εις τόν περι Προϋπολογισμού Νόμον του 1968.

Ή Βουλή τών Αντιπροσώπων ψηφίζει ώς ακόλουθως :

Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησης όπως τó Προοίμιον και τó 1ον άρθρον έγκριθούν ;

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης έγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Έγκρισις πληρωμής έκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου ποσού £1.200 διά τήν χρήσιν του έτους του λήγοντος τήν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησης όπως τó 2ον άρθρον έγκριθῆ ;

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τó 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδικεύσις τών δαπανηθησομένων ποσών. "Άρθρον 3ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησης όπως τó 3ον άρθρον και ó Πίναξ έγκριθούν ;

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τó 3ον άρθρον και ó Πίναξ έγκρίνονται.

Ή τρίτη άναγνωσις θά γίνῃ δι' άναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρών Νόμος δύναται νά αναφέρηται ώς ó περι Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 3) του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησης όπως τó Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εις Νόμον ;

(Κρούουν óι κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τó Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ό περι Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 4) του 1968.

Παρακαλώ νά άναγνωσθῆ ἡ έκθεσις τῆς Έπιτροπῆς εις τήν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

**ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ « Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Άρ. 4) ΤΟΥ 1968».**

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθβίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ίωσήφ Γιαμάκης

Σταύρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ή Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών έμελέτησε τó περι οὗ ó λόγος νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεΐσαν τήν 9ην Φεβρουαρίου 1968.

Σκοπός του παρόντος νομοσχεδίου είναι η διάθεση ποσού χρημάτων εκ 7.920 αναγκαίων δια τους μισθούς 11 νέων καθηγητών οἵτινες θὰ πληρώσουν τὰς διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου δημιουργουμένας ἔνδεκα νέας θέσεις. Ἡ δημιουργία τῶν περι ὧν ὁ λόγος ἔνδεκα νέων θέσεων κατέστη ἀναγκαία διὰ τὴν πληρεστέραν ἐπάνδρωσιν τῶν σχολείων μέσης ἐκπαιδεύσεως διὰ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καθ' ὅσον, μεταξύ ἄλλων, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισε, τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, ὅπως ὑπὸ τὰς ἐπικρατούσας περιστάσεις ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Λατινικῶν εἶναι ὑποχρεωτικὴ εἰς τὰ τμήματα κλασσικῆς κατευθύνσεως τῶν ἐν Κύπρῳ σχολείων μέσης γενικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Πρὸς τὸν σκοπὸν δημιουργίας τῶν ἔνδεκα νέων θέσεων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μελέτης τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1968 σχετικαὶ τροποποιήσεις. Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ὅμως αἵτινες ἐξήτασαν τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1968, ἀπεφάσισαν καὶ διὰ συμπληρωματικῆς Ἐκθέσεώς των πρὸς τὸ Σῶμα εἰσηγήθησαν ὅπως αἱ ἐν λόγω τροποποιήσεις κατατεθῶν εἰς τὴν Βουλὴν εἰς εὐθετώτερον χρόνον διὰ συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ καθ' ὅσον κατὰ τὸ στάδιον τῆς καταθέσεως τῶν τροποποιήσεων αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἶχον ἤδη ἐξετάσει τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ εἶχον ἐτοιμάσει τὴν ἔκθεσιν των πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ ἔκριναν ὅτι δὲν ἦτο δυνατὴ κατὰ τὸ στάδιον ἐκεῖνο ἡ ἐνσωμάτωσις των εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1968.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὄλον θέμα φρονεῖ ὅτι ἡ δημιουργία τῶν ἔνδεκα νέων θέσεων διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν σχολείων μέσης γενικῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι ἀναγκαία καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς παιδείας ἐν γένει καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγείται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Βεβαίως ὡς Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐτάχθημεν ὑπὲρ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον διότι φρονούμεν ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἐπάνδρωσις τοῦ καθηγητικοῦ μας κόσμου διὰ νέων προσοντούχων ἐκπαιδευτικῶν.

Ὡς μέλος ὅμως τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας ἐκφράζω τὴν ἀπογοήτευσίν μου διὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργείου Παιδείας νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς σημερινῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως περὶ ὑποχρεωτικῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ μαθήματος τῶν Λατινικῶν εἰς τὰ τμήματα κλασσικῆς κατευθύνσεως τῶν ἐν Κύπρῳ σχολῶν Μέσης Παιδείας.

Ὡς ἐκ τούτου, ἔντιμὲ κ. Πρόεδρε, μολοντί ὡς μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν συμμερίζομαι τὴν ἀπόφασιν περὶ διορισμοῦ 11 νέων καθηγητῶν, ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι ἡ ἀπόφασις περὶ ὑποχρεωτικῆς ἐπανεισαγωγῆς τοῦ μαθήματος τῶν Λατινικῶν δέον ὅπως ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτοι τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας. Διότι ἀποτελεῖ τραγικὸν φαινόμενον τὸ γεγονός ὅτι ἐνῶ οἱ ἴδιοι οἱ Ἴταλοί, οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Ρωμαίων, κατήργησαν πολὺ πρὸ τῆς ἡμετέρας ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως τὸ μάθημα τῶν Λατινικῶν—ὅπως κατηργήθη ἄλλωστε καὶ εἰς πλείστας ὄσας ἄλλας Εὐρωπαϊκάς χώρας—ἡμεῖς νὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ τὸ διατηροῦμεν.

Γεννᾶται ὅμως ἐκ παραλλήλου θέμα τάξεως, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, διὰ τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον Παιδείας. Διερωτῶμαι, ὡς ἐκ τούτου, αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε, διατὶ τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον Παιδείας, ἀφοῦ πιστεύει, ὡς διεκήρυξε καὶ ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου

ὁ ἴδιος ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας, εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1964, ἐὰν πράγματι πιστεύῃ εἰς αὐτὴν καὶ ἐγὼ προσωπικῶς πιστεύω ὅτι πιστεύει εἰς αὐτὴν, διατί, ἐπαναλαμβάνω, ἀπεδέχθη τὴν νέαν αὐτὴν τροποποίησιν εἰς τὸ ἐκπαιδευτικὸν μας σύστημα ; Ποία ἐν προκειμένῳ ἡ θέσις τότε, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τοῦ ἰδίου τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας ; Θὰ ἐξακολουθήσῃ, διερωτῶμαι αὐτὴν τὴν στιγμὴν, νὰ δέχεται ἅπαντα τὰ ἐκ τοῦ σημερινοῦ Ἑλληνικοῦ καθεστῶτος ἐκπορευόμενα νομοθετικὰ μέτρα εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν τομέα, παραμένων εἰς τὴν θέσιν του, ἐφ' ὅσον διεκήρυξε τὴν πίστιν του εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν ;

Δι' αὐτό, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐπαναλαμβάνω τὴν εἰσήγησιν, τὴν παράκλησιν μᾶλλον, ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐξετάσῃ τὸ θέμα τοῦτο ἐὰν καὶ ἡ ὀλομέλεια τοῦ Σώματος τὸ ἀποδέχεται, καὶ δὴ ἀμέσως. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους Γραμματεῖς νὰ προθοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργεῖας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεταί πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968, ἦτοι διὰ τὴν ἴδρυσιν ὠρισμένων νέων θέσεων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἦτοι τὸ πρῶτον ἄρθρον, ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £7.920 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Ἄρθρον 3ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἰδρυσὶς νέων θέσεων. "Ἄρθρον 4ον καὶ Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το 4ον άρθρον και Δεύτερος Πίναξ έγκριθουν ;
Μη υπάρχουσας αντίρρήσεως έγκρίνονται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περι Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 4) του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον ;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπάρχουσας αντίρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περι Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 5) του 1968.

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή η έκθεσις εις την Βουλήν. Είναι ο τελευταίος Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός επί της ήμερησίας διατάξεως.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

**ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Άρ. 5) ΤΟΥ 1968».**

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ίωσήφ Γιαμάκης

Σταύρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών έμελέτησε το περι ου ο λόγος νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν την 9ην Φεβρουαρίου 1968.

Σκοπός του παρόντος Νομοσχεδίου είναι η διάθεσις ποσού χρημάτων εκ £2.669 αναγκαίων δια την δημιουργίαν τεσσάρων νέων θέσεων Άξιωματικών της Άστυνομίας ως ακολούθως :

Ένός Άστυνόμου, από 1ης Μαΐου 1968.

Ένός Βοηθού Άστυνόμου, από 1ης Ίουλίου 1968.

Ένός Αρχιεπιθεωρητού, από 1ης Ίουλίου 1968.

Ένός Επιθεωρητού, από 1ης Οκτωβρίου 1968.

Πρός τον σκοπόν δημιουργίας των εν λόγω θέσεων υπό του Ύπουργείου Οικονομικών κατετέθη εις την Βουλήν των Άντιπροσώπων κατά την διάρκειαν της μελέτης του Τακτικού Προϋπολογισμού δια το έτος 1968 σχετική τροποποίησις. Αι δύο Έπιτροπαι όμως ατίνες εξέτασαν τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν του έτους 1968 απέφασισαν και δια συμπληρωματικής Έκθέσεως των προς το Σώμα εισηγήθησαν όπως η εν λόγω τροποποίησις κατατεθῆ εις την Βουλήν εις ευθετώτερον χρόνον δια συμπληρωματικού Προϋπολογισμού καθ' όσον κατά το στάδιον της καταθέσεως της τροποποιήσεως αι δύο Έπιτροπαι είχαν ήδη εξετάσει τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν και είχαν έτοιμάσει την Έκθεσίν των προς την Βουλήν και έκριναν δι δεν ήτο δυνατή κατά το στάδιον εκείνο η ένωματώσις ταύτης εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν δια το έτος 1968.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ἐν λόγῳ νομοσχέδιον εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψηφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργεῖας δαπανῶν διὰ σκοποῦς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £2.669 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνοι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 5) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ
ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ
ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Έμπορίου καί Βιομηχανίας :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Μιχαλάκης Σαββίδης

Λέλλος Δημητριάδης

Παναγιώτης Τουμαζής

Άνδρέας Γιαγκου

Σωτήριος Γιαννάκης

Έζεκίας Παπαϊωάννου

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Γεωργίας καί Φυσικών Πόρων :

Άνδρέας Γιαγκου, Πρόεδρος

Χαρίδημος Χατζηχάρος

Σωτήριος Γιαννάκης

Βάσος Λυσαρίδης (άντιπροσωπεύων τόν κ. Έρόδοτον Νικολαΐδην)

Μιχαλάκης Σαββίδης

Χαμπής Μιχαηλίδης.

Αί ώς άνω δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι έμελέτησαν τό περι ού ό λόγος νομοσχέδιον εις κοινάς αυτών συνεδριάσεις συγκροτηθείσας τήν 14ην Δεκεμβρίου 1967, τήν 16ην Ίανουαρίου 1968 καί τήν 9ην καί 12ην Φεβρουαρίου 1968.

Εις δύο συνεδριάσεις τών Κοινοβουλευτικών Έπιτροπών κληθείς παρέστη καί ό έντιμος Ύπουργός Έμπορίου καί Βιομηχανίας όστις ανέλυσε πρός τάς δύο Έπιτροπάς τούς σκοπούς του παρόντος Νομοσχεδίου.

Σκοπός του παρόντος νομοσχεδίου είναι νά προβλέψη διά τήν ρύθμισιν, τόν έλεγχον, τήν έμπορίαν καί τήν ανάπτυξιν τής βιομηχανίας έλαιολάδου καί έλαιοκομικών προϊόντων καθ' όσον αί ύφιστάμεναι διευθετήσεις διά τήν πώλησιν, διάθεσιν καί έμπορίαν του έλαιολάδου, καί τών έλαιοκομικών προϊόντων γενικώς, άπεδείχθησαν άνεπαρκείς.

Πρός τόν σκοπόν αυτόν προβλέπεται διά του παρόντος νομοσχεδίου ή καθήδρσις Συμβουλίου Έμπορίας Κυπριακών Έλαιοκομικών Προϊόντων συμφώνως πρός τό πρότυπον τών Συμβουλίων Έμπορίας Πατατών καί Καρόττων.

Αί δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι έπιθυμοϋν νά τονίσουν ότι διά τών προβλέψεων του προτεινομένου νόμου δέν λύεται όριστικώς τό θέμα τής έμπορίας τών έλαιοκομικών προϊόντων καί ούτε δύναται νά συνταυτισθί τό προτεινόμενον Συμβούλιον μέ τά δύο ύφιστάμενα Συμβούλια περι Έμπορίας Κυπριακών Πατατών καί Καρόττων καθ' όσον ταύτα άσχολοϋνται μέ προϊόντα άτινα εξάγονται κυρίως εις τό έξωτερικόν, τό δε διά του παρόντος νομοσχεδίου προτεινόμενον Συμβούλιον θά έχη νά άσχοληθί μέ τά έλαιοκομικά προϊόντα άτινα άφ' ένόσ μέν έπηρεάζουν μίαν μεγάλην άγροτικήν τάξιν, άφ' έτέρου δε άφοροϋν τό σύνολον του Κυπριακού λαοϋ, όστις είναι ό μεγάλος καταναλωτής του υπό ρύθμισιν προϊόντος. Είναι δι' αυτόν τόν σκοπόν που ό προτεινόμενος νόμος προβλέπει ότι κατά τήν άσκησιν τών διά του νόμου προβλεπομένων άρμοδιότητων του τό Συμβούλιον θά έχη ύπ' όψιν του τόσον τά συμφέροντα τής έλαιοπαραγωγικής τάξεως όσον καί τά συμφέροντα τών καταναλωτών καί τών βιομηχάνων.

Δύναται όμως να λεχθῆι ὅτι διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου γίνεται ἐν θῆμα πρὸς λύσιν τοῦ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐνυπάρχοντος προβλήματος τῆς ἐμπορίας ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων καὶ παραγωγῶν δέον νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν μελέτην καὶ ἐφαρμογὴν ἐνὸς νέου σχεδίου καὶ νὰ ἐξεύρῃ τρόπους διὰ τὴν ὀριστικὴν λύσιν τοῦ σοβαροῦ τούτου προβλήματος. Προτείνουσαι αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ τὰ ὡς ἄνω γνωρίζουν ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦτο εἶναι πολὺ δύσκολον, φρονοῦν ὅμως ὅτι τοῦτο δύναται νὰ λυθῆι πρὸς τὸ συμφέρον τόσο τῶν παραγωγῶν ὅσον καὶ τῶν καταναλωτῶν.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὰς κάτωθι τροποποιήσεις εἰς τὸ κείμενον τοῦ νομοσχεδίου φρονούσαι ὅτι διὰ τούτων θὰ ἐπιτευχθῶν καλύτερον οἱ σκοποὶ τοῦ προτεινομένου νόμου.

1. Ἄρθρον 6. Σύνθεσις τοῦ Συμβουλίου.

Ἐδάφιον (1).

Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου ἡ γνώμη τῶν δύο Ἐπιτροπῶν διχάζεται. Μία ὁμάς Βουλευτῶν προτείνει ὅπως εἰς τὸ Συμβούλιον δέον νὰ ἀντιπροσωπεύωνται δι' ἐνὸς ἀντιπροσώπου καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου. Οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν ἀποψιν ταύτην φρονοῦν ὅτι ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη πρότασις γίνῃ ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς Βουλῆς τότε πρὸς τὸν σκοπὸν διατηρήσεως τῆς πλειοψηφίας ὑπὸ τῶν παραγωγῶν δέον νὰ προστεθῆι ἀκόμη εἰς παραγωγός.

Ἄλλη ὁμάς Βουλευτῶν διαφωνεῖ μὲ τὴν εἰσήγησιν αὐτὴν καθ' ὅσον, ὑποστηρίζει, τὰ συμφέροντα τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου ἀντιπροσωπεύονται ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τῶν βιομηχανῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται ὅπως ἡ σύνθεσις τοῦ Συμβουλίου δέον νὰ παραμείνῃ ὡς ἔχει.

Ἐδάφιον (3).

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως ἡ φράσις «ὡς ὁ Ὑπουργὸς θεωρεῖ πρέπον» εἰς τὴν τελευταίαν γραμμὴν τοῦ ἐδαφίου τούτου, δέον νὰ ἀπαλειφθῆι καθ' ὅσον αὕτη ἀποτελεῖ πλεονασμὸν.

2. Ἄρθρον 7, ἐδάφιον (5). Θητεία.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως τὸ ἐδάφιον τοῦτο ἀντικατασταθῆι διὰ τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ Νόμου περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Ἄρ. 59 τοῦ 1964). Τὸ νέον ἐδάφιον (5) θὰ ἔχῃ ὡς ἑξῆς :

«(5) Ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς πεισθῆι ὅτι οἰονδήποτε μέλος, πλὴν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων—

- (α) ἀπουσίασε τεσσάρων συναπτῶν συνεδριῶν τοῦ Συμβουλίου ἄνευ τῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας τοῦ Συμβουλίου ἢ
- (β) ἐκηρύχθη εἰς πτώχευσιν ἢ συνῆψε συμβιβασμὸν μὲ τὸν πιστωτὴν αὐτοῦ ἢ
- (γ) εἶναι ἀνίκανον λόγῳ φυσικῆς ἢ πνευματικῆς νόσου ἢ
- (δ) κατεδικάσθη δι' ἀδίκημά τι δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου, ἢ δι' οἰονδήποτε ἀδίκημα ἐμπεριέχον τὸ στοιχεῖον τῆς ἀπάτης ἢ
- (ε) παρέλειπεν ἄνευ εὐλόγου αἰτίας νὰ γνωστοποιήσῃ πληροφορίαν ἣν δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 21 ὑπεχρεοῦτο νὰ γνωστοποιήσῃ ἢ
- (στ) εἶναι ἄλλως πως ἀνίκανον νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἀρμοδιότητας αὐτοῦ ὡς μέλους ἢ

(ζ) Έπαυσε νά ἀπολαμβάνη τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ὑποδείξαντος αὐτὸν ὀργανισμοῦ,

οὗτος δύναται νά κηρύξη τὴν θέσιν τοῦ μέλους τούτου ὡς χηρεύσασαν, γνωστοποιεῖ δὲ τὸ γεγονός καθ' ὃν τρόπον ἤθελεν οὗτος κρίνει προσήκοντα ἐπὶ τούτῳ ἢ οὕτω χηρεύσασα θέσις δύναται νά πληρωθῆ συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρου 6».

Ἡ σκοπιμότης τῆς τοιαύτης ἀλλαγῆς εἶναι ὅπως εἰς τὸ ἐν λόγω ἐδάφιον ἀναφέρονται ρητῶς τὰ κριτήρια θάσει τῶν ὁποίων ὁ Ὑπουργὸς δύναται νά κηρύττῃ οἰανδήποτε θέσιν τοῦ Συμβουλίου ὡς χηρεύουσαν.

3. Ἄρθρον 21. Ἀποκάλυψις συμφερόντων τῶν μελῶν εἰς συμβάσεις κ.λ.π.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο δέον νά ἀντικατασταθῆ διὰ τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Νόμου περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Ἄρ. 59 τοῦ 1964). Τὸ ἄρθρον τοῦτο θά ἔχη ὡς ἐξῆς :

«Γνωστοποιήσις συμφερόντων μελῶν μετεχόντων εἰς συμβάσεις.

21. Τὸ γεγονός ὅτι μέλος τι εἶναι ἐν τῶν συμβαλλομένων ἢ κέκτηται συμφέρον ἐπὶ συμβάσεως συναφθείσης μετὰ τοῦ Συμβουλίου δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς τοιαύτης συμβάσεως, τὸ δὲ μέλος οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ὑπέχει ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος ὅτι εἶναι μέλος τοῦ Συμβουλίου νά λογοδοτήσῃ εἰς τὸ Συμβούλιον διὰ τὸ ἐκ τῆς συμβάσεως πραγματοποιηθῆν ὑπ' αὐτοῦ κέρδος· τὸ μέλος ὅμως ὀφείλει ὅπως ἀμελλητὴ γνωστοποιήσῃ τῷ Συμβουλίῳ πᾶν συμφέρον ὅπερ τοῦτο ἔχει ἢ κτᾶται ἐφ' οἰασδήποτε συμβάσεως, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀντίκειται καθ' οἰονδήποτε τρόπον πρὸς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς μέλους, οὐδὲν δικαίωμα δὲ ψήφου κέκτηται ἐφ' οἰουδήποτε θέματος ἀφορῶντος εἰς τὴν ὡς εἴρηται σύμβασιν· ἐάν μέλος, παρὰ ταῦτα, ψηφίσῃ, ἢ ψήφος αὐτοῦ οὐδόλως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Νοεῖται ὅτι οὐδὲν μέλος στερεῖται τοῦ δικαιώματος ψήφου ἐπὶ τινος θέματος ἀφορῶντος εἰς τὴν γενικὴν πολιτικὴν τοῦ Συμβουλίου ἐφ' οἰουδήποτε ζητήματος ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ἢ ἐπὶ τοιούτου θέματος ἀπόφασις ἐπηρεάζει ἢ δύναται νά ἐπηρεάσῃ συμβάσεις συναφθείσας ἢ συναφθησομένας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Συμβουλίου».

Ἡ τοιαύτη τροποποίησις ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ἀναγκαῖα ἵνα τὸ ἐν λόγω ἄρθρον εὐθυγραμμισθῆ πρὸς τὸ ἴδιον ἄρθρον τοῦ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν Νόμου (Ἄρ. 59 τοῦ 1964).

4. Ἄρθρον 26. Γενικαὶ ἀρμοδιότητες τοῦ Συμβουλίου.

Τὸ ὕφιστάμενον ἐδάφιον (1) δέον νά ἀντικατασταθῆ ὑπὸ τοῦ ἀκολουθοῦ νέου ἐδαφίου :

«(1) Τὸ Συμβούλιον ἔχει καθῆκον ὅπως διὰ τῶν ἀναγκαίων ρυθμιστικῶν μέτρων καὶ μέτρων ἐλέγχου ἐξασφαλίζῃ πρὸς ὄφελος τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν τὰς πλέον ἐπωφελεῖς καὶ οἰκονομικὰς διευθετήσεις διὰ τὴν διαβάθμισιν, συσκευασίαν, μεταφορὰν, ἐμπορίαν, ἐξαγωγήν, φόρτωσιν καὶ πώλησιν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων καὶ γενικῶς ὅπως προβαίη εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ λαμβάνῃ ἅπαντα τὰ κατ' αὐτὸ ἀναγκαῖα ἢ σκόπιμα μέτρα διὰ τὴν προαγωγὴν σταθερᾶς καὶ μεθοδικῆς βιομηχανίας ἐλαιοκομικῶν προϊόντων ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, ὡς καὶ διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ταύτῃ συμφερόντων τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν».

5. Ἄρθρον 31. Περιορισμοὶ ἐπὶ προσώπων ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

Τὰ μέλη τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ἐδιχάσθησαν ἐπὶ τῆς ἀναγκαιότητος ἢ μὴ τοῦ

έδαφίου (2), παράγραφοι (α) και (β). Οι υποστηρίζοντες την απόλειψιν του έδαφίου τούτου φρονούν ότι έφ' όσον θέλομεν να έλέγχωμεν την διακίνησιν τών έλαιοκομικών προϊόντων εις την έπιτόπιον αγοράν, τούτο δέν δύναται να έπιτευχθῆ έφ' όσον παρέχεται δικαίωμα εις πρόσωπα αγοράζοντα έλαιοκομικά προϊόντα εκ του Συμβουλίου να διαθέτουν ταύτα άνευ οίουδήποτε λόγου. Οι υποστηρίζοντες όπως παραμείνη τó εν λόγω έδαφίον φρονούν ότι έφ' όσον τó Συμβούλιον δέν δύναται να αγοράζῃ όλα τά έλαιοκομικά προϊόντα, τότε δέν δυνάμεθα να παραχωρήσωμεν έξουσίαν πρós τó Συμβούλιον όπως υποβάλλη εις έλεγχον τά τοιαύτα προϊόντα.

6. Άρθρον 36. Έξουσία εις τó Συμβούλιον όπως έπιδοθῆ εις την έμποριαν, την έπεξεργασίαν και την βιομηχανίαν έλαιοκομικών προϊόντων.

Αί Έπιτροπαί εισηγούνται όπως τó εν λόγω άρθρον αντικατασταθῆ υπό του ακόλουθου :

«Έξουσία εις τó Συμβούλιον όπως έπιδοθῆ εις την έμποριαν, την έπεξεργασίαν και την βιομηχανίαν έλαιοκομικών προϊόντων.

36. Τó Συμβούλιον δύναται, τῆ έγκρίσει του Έπουργού, να προβαίνει εις την αγοράν έλαιοκομικών προϊόντων, κέκτηται δέ έξουσίαν όπως εκθλίβῃ, έπεξεργάζηται, βιομηχανοποιῆ, παρασκευάζῃ ἢ κατεργάζηται τοιαύτα έλαιοκομικά προϊόντα, και διαβαθμίζῃ, συσκευάζῃ, σημαίνει, άποθηκεύῃ, διαμορφοῖ πρós πώλησιν ἢ έξαγωγῆν, ασφαλίζει και μεταφέρει τοιαύτα έλαιοκομικά προϊόντα εκ μέρους και διά λογαριασμών τών παραγωγών, ἢ διά λογαριασμών του Συμβουλίου, αναλόγως τῆς περιπτώσεως, και πωλῆ ταύτα κατά τοιοῦτον χρόνον και τρόπον και εις τοιαύτα πρόσωπα ἢ μέσω τοιούτων προσώπων (περιλαμβανομένου του Συμβουλίου) ως τó Συμβούλιον ἤθελε θεωρήσει πρέπον».

7. Άρθρον 52. Ταμείον Άσφαλίσεως Έλαιοκάρπου, και Παράγραφος (ιγ) του Άρθρου 64.

Αί δύο Έπιτροπαί φρονούν ότι τó άρθρον 52 και ἡ παράγραφος (ιγ) του άρθρου 64 δέον να απόλειφθουν καθ' όσον πιστεύουν ότι αί ασφαλίσεις γεωργικών προϊόντων δέον να αποτελέσουν ξεχωριστήν νομοθεσίαν. Αί Έπιτροπαί επί του σημείου τούτου έχουν πληροφορηθῆ υπό του έντίμου Έπουργού Έμπορίου και Βιομηχανίας ότι πρós τόν σκοπόν αυτόν εκλήθη υπό τῆς Κυβερνήσεως έμπειρογνώμων ἵνα υποβάλλῃ έκθεσιν πρós την Κυβέρνησιν, έλπίζουν δέ ότι τó θέμα τῆς ασφαλίσεως τών γεωργικών προϊόντων θά λυθῆ όριστικώς εις τó έγγύς μέλλον.

8. Άρθρον 60. Προκαταβολαί εις παραγωγούς.

Τó άρθρον τούτο απέτέλεσεν αντικείμενον μακρᾶς συζητήσεως μεταξύ τών μελών τών δύο Έπιτροπών. Έπ' αυτού έγένητο εισηγήσις υπό μερίδος μελών τών δύο Έπιτροπών όπως ἡ αρχική πληρωμή ἥτις θά καταβάλληται πρós τούς έλαιοπαραγωγούς αναφορικώς πρós έλαιοκομικά προϊόντα παραδοθέντα εις τó Συμβούλιον αύξηθῆ από εξήκοντα επί τοις έκατόν, ως προνοεῖ ο προτεινόμενος νόμος, εις ογδοήκοντα επί τοις έκατόν, ως επίσης συμβαίνει και μέ τούς καρτοτοπαραγωγούς και πατατοπαραγωγούς, και τούτο καθ' όσον οἱ πιστεύουν ότι τó ποσοστόν τών εξήκοντα επί τοις έκατόν τó όποιον θά καταβάλληται εις τούς έλαιοπαραγωγούς δέν δύναται να καλύψῃ τά έξοδα καλλιέργειας και συλλογῆς του έλαιοκάρπου.

Ἡ ἄλλη μερίς τών μελών τών δύο Έπιτροπών αντικρούουσα την εισηγήσιν ταύτην φρονεῖ ότι τó ποσοστόν τών εξήκοντα επί τοις έκατόν τó όποιον προνοεῖ ο νόμος δέον να παραμείνη ως έχει, καθ' όσον τούτο άποτελεῖ κατά την άποψιν τών άρμοδίων τó ασφαλές ποσοστόν τó όποιον δέον να καταβάλληται πρós τούς

έλαιοπαραγωγούς. Και τούτο διότι εις μὲν τὴν περίπτωσιν τῶν πατατῶν καὶ τῶν καρόττων ἢ παράδοσις καὶ ἡ ἐξαγωγή γίνεται ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ ὀρίου καὶ τὰ Συμβούλια δύνανται νὰ γνωρίζουν ἐκ τῶν προτέρων τὴν τιμὴν τῶν τοιούτων προϊόντων καὶ συνεπῶς καὶ τὸ ποσοστὸν ὅπερ δεόν νὰ καταβληθῆ ἢ πρὸς τοὺς παραγωγούς, ἐνῶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐλαιολάδου τὸ προϊόν τούτο δὲν δύναται νὰ καταναλωθῆ ἢ ἐξαχθῆ ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος καὶ ὑπόκειται εἰς τοιαύτας ἀλλαγάς, πρᾶγμα ὅπερ μειώνει τὴν τιμὴν τοῦ προϊόντος, ὥστε δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀύξησις τοῦ τοιούτου ποσοστοῦ.

Εἶναι ἐπίσης ἀδύνατον, κατὰ τὴν ἄποψιν τῶν ὑποστηριζόντων ὅπως τὸ ἐν λόγῳ ποσοστὸν παραμείνῃ ὡς ἔχει εἰς τὸν νόμον, νὰ ἐπιστραφοῦν ὑπὸ τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν οἰαδήποτε χρήματα εἰς τὸ Συμβούλιον ἐάν καὶ ἐφ' ὅσον τὸ προϊόν αὐτὸ παραμείνῃ ἀδιάθετον καὶ προκύψῃ ζημία εἰς τὸ Συμβούλιον.

9. Πίναξ.

Μερὶς τῶν μελῶν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν εἰσηγεῖται ὅπως εἰς τὸν Πίνακα αὐτόν, ὅστις προβλέπει τὰ προϊόντα ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἐφαρμόζηται ὁ παρῶν νόμος, προστεθοῦν καὶ αἱ ἐλαίαι, πιστεύουσα οὕτω ὅτι θὰ ἐπιτευχθῆ καλύτερος ἔλεγχος θάσει τοῦ ὄλου σχεδίου.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης εἶναι τῆς γνώμης ὅτι τὸ προτεινόμενον νομοσχέδιον δὲν ἀποτελεῖ πρότασιν δι' οὐσιαστικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τοῦ ἐλαιολάδου ἀλλ' ἀποτελεῖ πρόχειρον ἀντιμετώπισιν πρὸς τὸν σκοπὸν συλλογῆς τῆς ἐσοδείας τοῦ ἐλαιολάδου καὶ τῶν ἤδη ὑπαρχόντων ἀποθεμάτων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πιθανῶς νὰ ἀμβλύνη τὴν ἐπερχομένην κρίσιν, οὐδόλως ὅμως ἀντιμετωπίζει μόνιμον λύσιν τοῦ προβλήματος. Ἐπὶ πλέον δὲ ἰσχυρίζεται ὅτι αὐτὸ τούτο τὸ προτεινόμενον νομοσχέδιον εἶναι ἀμφίβολον ἐάν εὐσταθῆ ἀπὸ καθαρῶς δημοσιονομικῆς καὶ οἰκονομολογικῆς ἀπόψεως, ἐπιφυλάττεται δὲ νὰ ἐκφράσῃ τὰς ἐν λόγῳ ἀπόψεις του ἐν ἐκτάσει ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαβθίδης διαφωνεῖ ριζικῶς πρὸς τὸ ὄλον νομοσχέδιον καθ' ὅσον πιστεύει ὅτι τούτο οὐδόλως ἀντιμετωπίζει τὸ πρόβλημα τῆς διαθέσεως τοῦ ἐλαιολάδου ἀλλ' ἀποτελεῖ ἐν προσωρινὸν μέτρον πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς κρίσεως. Πιστεύει ὡσαύτως ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου μᾶλλον ζημία θὰ προκύψῃ διὰ τοὺς παραγωγούς παρά ὄφελος.

Ἐν κατακλείδι αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται κατὰ πλειοψηφίαν εἰς τὴν Βουλὴν ὅπως, ἀφοῦ αὕτη ἀποφασίση ἐπὶ τῶν τριῶν σημείων ἐπὶ τῶν ὁποίων αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰς οὐδεμίαν εἰσήγησιν προβαίνουν, ἐγκρίνη τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἰς νόμον. Μερικὰ μέλη ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπῶν διατηροῦν ἐπιφυλάξεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῶν ὁποίων αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰς οὐδεμίαν εἰσήγησιν προβαίνουν, ἐγκρίνη τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἰς νόμον.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

A. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε. Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου νὰ ἀπασχολήσω τὴν Βουλὴν, ἀλλὰ ὀφείλω νὰ δηλώσω ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον τὸ θεωροῦμεν ὡς τὴν ἀρχὴν τῆς λύσεως τοῦ ἐλαιοκομικοῦ προβλήματος.

Δὲν εἶναι τὸ σχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ λύσῃ τὸ ἐλαιοκομικὸν πρόβλημα, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον αἱ ὀργανώσεις καὶ οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ διὰ τῶν διαφόρων σωμάτων τῶν ἔχουν ἐκθέσει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὰς ἀπόψεις των. Ἐπίσης μὲ τὴν θέσιν τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἀντιμετωπίζεται τὸ δεύτατον πρόβλημα τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν, δυνάμεθα νὰ τὸ θεωροῦμεν ὡς ὑπόσχεσιν τῆς Κυβερνήσεως ὅτι θὰ προβῆ εἰς τὸ μέλλον εἰς τὴν λήψιν νέων δραστικῶν μέτρων διὰ τὴν λύσιν ὀλοκλήρου τοῦ προβλήματος. Καὶ ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν γνώμην μου αἱ ἐπελθεῖσαι τροποποιήσεις εἰς τὸ Νομοσχέδιον θὰ δώσουν τὴν δυνατότητα νὰ ἀρχίσῃ συγκέντρωσις τοῦ ἐλαιολάδου καὶ νὰ διασφαλισθοῦν κατὰ κάποιον τρόπον αἱ

έλαιαι, προτείνω όπως προβώμεν εις την ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου με τας έπελθούσας τροποποιήσεις και να προχωρήσωμεν άμέσως εις την συγκέντρωσιν του έλαιολάδου το όποιον παραμένει εις χείρας των έλαιοπαραγωγών και το όποιον κινδυνεύει από στιγμής εις στιγμήν να ταγγίση και να αυξηθῆ ή όξύτης του. Επίσης διά τής συγκεινρώσεως θά προκαταβάλωμεν ποσοστόν εις τόν παραγωγόν διά να αντιμετώπιση τας άμέσους ανάγκας του, τόσον διά τά χρέη τά όποια προέκυψαν από την συγκομιδήν όσον και από τας υποχρεώσεις του να καλύψη καλλιεργητικά έξοδα, έξοδα κλαδεύματος, έξοδα λιπάνσεως ή ψεκασμού, ό όποιος ψεκασμός θά θελιώση την ποιότητα του έλαιολάδου μας, και ίσως και μερικά έξοδα πρὸς συντήρησιν τής οικογενείας του.

Αυτά, έντιμε κ. Πρόεδρε. Δέν έχω σκοπόν να κάμω οίανδήποτε άλλην όμιλίαν εις την Βουλήν. Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ο κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Έντιμε κ. Πρόεδρε.

Συμφωνοῦμεν με την ψήφισιν του Νομοσχεδίου και με τες τροποποιήσεις που έγιναν. Οί έλαιοπαραγωγοί και οι άγροτικές όργανώσεις από καιρόν εισηγήθησαν την ίδρυσιν Συμβουλίου Έλαιοκομικών Προϊόντων. Η Κυβέρνηση ανταπεκρίθη εις αυτές τες εισηγήσεις και την εύχαριστοῦμεν. Πιστεύομεν ότι παρά την καθυστέρησιν που έσημειώθηκε με την ψήφισιν του Νομοσχεδίου γίνεται ή αρχή για την λύση ένός πολύ σοβαρού προβλήματος. Με την συνεργασία όλων των ένδιαφερομένων, Συμβουλίου, έλαιοπαραγωγών και άγροτικών όργανώσεων και με την βοήθειαν τής Κυβέρνησης θά γίνη δυνατή ή συγκέντρωση, ή διάθεση και ή έμπορία των έλαιοκομικών προϊόντων.

Η έφαρμογή μιās όρθης, προγραμματισμένης έλαιοκομικής πολιτικής για μιá μόνιμη, ριζική λύση αυτού του πολύ σοβαρού προβλήματος τής διάθεσης του έλαιολάδου και των έλαιών θά πρέπει να αποτελέση τόν κυριώτερον και τόν σοβαρώτερον σκοπόν του Συμβουλίου. Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλώ τους έντίμους κυρίους Γραμματείς να προθοῦν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου ή όποια θά γίνη διά τής αναγνώσεως των άρθρων των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή των Άντιπροσώπων ψηφίζει ως άκολουθως :
Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 1ον άρθρον έγκριθῆ ;
Μη ύπαρχούσης αντίρρησεως το 1ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έρμηνεία. Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως το 2ον άρθρον έγκριθῆ ;
Μη ύπαρχούσης αντίρρησεως το 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία πρὸς τροποποίησιν τοῦ Πίνακος. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὸ 3ον ἄρθρον, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, εἰσηγοῦμαι μίαν τροποποίησιν ἢ ὁποία θὰ ἔχη ὡς ἀκολουθῶς : Ἄρθρον 3. Ἐξουσία πρὸς τροποποίησιν τοῦ Πίνακος.

«Ἀφοῦ συμβουλευθῆ τὸ Συμβούλιον, ὁ Ὑπουργὸς δύναται, διὰ διατάγματος δημοσιευομένου ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας, νὰ ἀφαιρέσῃ ἐκ τοῦ Πίνακος τὸ ὄνομα οἰουδήποτε εἴδους ἐλαιοκομικῶν προϊόντων».

Ὅπως ἦτο ἀρχικῶς τὸ ἄρθρον 3 ἀναφέρει ὅτι ὁ Ὑπουργὸς δύναται διὰ διατάγματος δημοσιευομένου ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας νὰ ἐπιφέρῃ τροποποιήσεις εἰς τὸν Πίνακα ἢ νὰ προσθέσῃ κ.λ.π.

Ἡ εἰσήγησις τὴν ὁποίαν κάμνω εἶναι καθαρῶς νομοτεχνική. Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι δυνατὸν ἢ Βουλὴ νὰ δώσῃ ἐξουσίαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ προσθέτῃ εἰς τὸν Νόμον, διότι τοῦτο θὰ ἐσήμαινεν ὅτι ὁ Ὑπουργὸς νομοθετεῖ καὶ ἀντικαθιστᾷ τὴν Βουλὴν.

Εἶναι δυνατόν, ἐὰν τὸ κρίνῃ σκόπιμον ἢ Βουλὴ, νὰ δώσῃ ἐξουσίαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ ἀφαιρῇ ἀπὸ νομοθεσίαν, ἀλλ' ὄχι νὰ προσθέτῃ. Διὰ τοῦτο εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ ἄρθρον τροποποιηθῆ οὕτως ὥστε νὰ δίδεται μὲν ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ ἀφαιρῇ ἀπὸ τὸν Πίνακα, ἀλλ' οὐχὶ ὁμως νὰ προσθέτῃ εἰς τὸν Πίνακα ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τῆς Βουλῆς.

Θὰ ἀναγνώσω καὶ πάλιν τὸ 3ον ἄρθρον καὶ θὰ ἐρωτήσω ἐὰν ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις γίνεται δεκτὴ.

Ἄρθρον 3. «Ἀφοῦ συμβουλευθῆ τὸ Συμβούλιον, ὁ Ὑπουργὸς δύναται, διὰ διατάγματος δημοσιευομένου ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας, νὰ ἀφαιρέσῃ ἐκ τοῦ Πίνακος τὸ ὄνομα οἰουδήποτε εἴδους ἐλαιοκομικῶν προϊόντων».

Θὰ ἀπαλειφθοῦν ἐπομένως αἱ λέξεις «νὰ ἐπιφέρῃ τροποποιήσεις εἰς τὸν Πίνακα ἢ νὰ προσθέσῃ».

Ἐπάρχει ἀντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ὡς ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διατήρησις τῆς ἰσχύος τῶν περὶ Ἐλαιολάδου Νόμων, 23 τοῦ 1963, 67 τοῦ 1965. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχει ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθίδρυσις τοῦ Συμβουλίου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχει ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Σύνθεσις τοῦ Συμβουλίου. *Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Θητεία. *Άρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰς τὸ ἐδάφιον (5), ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὑπάρχει διόρθωσις ὅπως εἰς τὰς ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αἱ διορθώσεις ἔχουν κοινοποιηθῆ εἰς τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτάς. *Όταν, ἐπομένως, ἀναφέρομαι εἰς τὸ ἄρθρον, ἀναφέρομαι ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Χηρεύουσαι θέσεις. *Άρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει αντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προσωρινὴ ἀπουσία τοῦ Προέδρου. *Άρθρον 9ον.

*Υπάρχει ἀντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προσωρινὴ ἀπουσία μέλους. *Άρθρον 10ον.

*Υπάρχει ἀντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Εξουσία πρὸς εἰσοδογὴν ἄλλων μελῶν. *Άρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει ἀντίρρησης ;

*Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Εξουσία πρὸς σύστασιν Ἐπιτροπῶν. *Άρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμβουλευτικά Έπιτροπαί. "Άρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συνεδριάσεις. "Άρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πρακτικά. "Άρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έσωτερικός Κανονισμός. "Άρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έργασιαί κατά τας συνεδριάσεις. "Άρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Σφραγίς. "Άρθρον 18ον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Άποδειξις Έγγράφων. "Άρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησης ;
Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμβάσεις. "Άρθρον 20όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησης ;
Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γνωστοποιήσις συμφερόντων μελῶν μετεχόντων εις συμβάσεις. "Άρθρον 21ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ός αί τροποποιητικαί εισηγήσεις τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.
Ύπάρχει αντίρρησης ;
Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έγκυρότης πράξεων, ἔστω καί ἐάν ὁ διορισμός μέλους τινός ἐνέχη ἐλάττωμά τι. "Άρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησης ;
Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διορισμός Γενικοῦ Διευθυντοῦ. "Άρθρον 23ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησης ;
Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Υψηρέται κ.λ.π. τοῦ Συμβουλίου. "Άρθρον 24ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησης ;
Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμπληρωματικαί διατάξεις ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς ὄρους ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ. "Άρθρον 25ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησης ;
Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γενικάί αρμοδιότητες του Συμβουλίου. "Άρθρον 26ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τό άρθρον 26 επί του οποίου διεφώνησαν αί 'Επιτροπαί, εισηγοῦμαι ὅπως διαμορφωθῆ ὡς ἀκολουθῶς :

«Γενικάί αρμοδιότητες του Συμβουλίου.

Τό Συμβούλιον ἔχει καθήκον ὅπως διά τῶν ἀναγκαίων ρυθμιστικῶν μέτρων καί μέτρων ἐλέγχου ἐξασφαλίζῃ πρὸς ὄφελος τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν τὰς πλεόν ἐπωφελεῖς καί οἰκονομικάς διευθετήσεις διά τήν διαβάθμισιν, συσκευασίαν, μεταφοράν, ἐμπορίαν, ἐξαγωγήν, φόρτωσιν καί πώλησιν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων καί γενικῶς ὅπως προβαίνει εἰς πάσαν ἐνέργειαν καί λαμβάνῃ ἅπαντα τὰ κατ' αὐτό ἀναγκαῖα ἢ σκόπιμα μέτρα διά τήν προαγωγήν σταθεράς καί μεθοδικῆς βιομηχανίας ἐλαιοκομικῶν προϊόντων ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, ὡς καί διά τήν προαγωγήν τῶν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ταύτῃ συμφερόντων τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν.

'Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τό άρθρον ἐγκριθῆ ὡς ἀνεγνώσθη ;

Μή ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τό άρθρον 26 (1) ἐγκρίνεται ὡς ἡ τροποποιητική εἰσήγησις.

'Υπάρχει ἐδάφιον (2) εἰς τό 26ον άρθρον τό ὁποῖον παραμένει ὡς ἐνεκρίθη ὑπό τῶν 'Επιτροπῶν.

'Υπάρχει ἀντίρρησης εἰς τό ἐδάφιον (2) ;

'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Εγγραφή παραγωγῶν. "Άρθρον 27ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησης ;

'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Εξαιρέσεις. "Άρθρον 28ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησης ;

'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Απαγόρευσις πωλήσεων ὑπό μὴ ἐγγεγραμμένων παραγωγῶν. "Άρθρον 29ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησης ;

'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Περιορισμοί ἐπί παραγωγῶν ἀναφορικῶς πρὸς τήν πώλησιν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων. "Άρθρον 30όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Περιορισμοί επί προσώπων αναφορικώς πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων. "Άρθρον 31ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Περιορισμοί επί ἐλαιοκομικῶν προϊόντων δυναμένων νὰ ἐξαχθῶσι καὶ ἐπὶ προσώπων δυναμένων νὰ ἐξαγάγωσιν ἐλαιοκομικά προϊόντα. "Άρθρον 32ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κτήσις δικαιώματος κυριότητος ἐπὶ ἐλαιοκομικῶν προϊόντων γενομένων ἀποδεκτῶν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου. "Άρθρον 33ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Όροι ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀποδοχὴν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων προσφερομένων εἰς τὸ Συμβούλιον. "Άρθρον 34ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Εξουσία τοῦ Συμβουλίου ὅπως προβαίη εἰς ἐξαιρέσεις ἐκ τῶν ὄρων ἀποδοχῆς. "Άρθρον 35ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Εξουσία εἰς τὸ Συμβούλιον ὅπως ἐπιδοθῆ εἰς τὴν ἐμπορίαν, τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων. "Άρθρον 36ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Επὶ τοῦ 36ου ἀρθροῦ διεφώνησαν αἱ 'Επιτροπαὶ εἰς τὰς εἰσηγήσεις των. 'Αφοῦ ἐξήτασα τὸ θέμα πιστεύω ὅτι ἡ ἀκόλουθος τροποποίησις δέον νὰ ἰκανοποιῆ ὅλας τὰς ἀπόψεις.

Ἐν πρώτοις τὰ ἐδάφια (2) καὶ (3) δεόν ὅπως ἀπαλειφθοῦν.

Τὸ 36ον ἄρθρον εἰσηγοῦμαι ὅπως διατυπωθῆ ὡς ἀκολούθως :

Πλαγιότιτλος. Ἐξουσία εἰς τὸ Συμβούλιον ὅπως ἐπιδοθῆ εἰς τὴν ἔμποριαν, τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ τὴν θιομηχανίαν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

Ἄρθρον 36ον. Τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 26 τὸ Συμβούλιον δύναται, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ, νὰ προβαίη εἰς τὴν ἀγορὰν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, κέκτηται δὲ ἐξουσίαν ὅπως ἐκθλίβη, ἐπεξεργάζεται, θιομηχανοποιή, παρασκευάζη ἢ κατεργάζηται τοιαῦτα ἐλαιοκομικά προϊόντα, καὶ διαβαθμίση, συσκευάζη, σημαίη, ἀποθηκεύη, διαμορφοί πρὸς πώλησιν ἢ ἐξαγωγήν, ἀσφαλίζη καὶ μεταφέρη τοιαῦτα ἐλαιοκομικά προϊόντα ἐκ μέρους καὶ διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγωγῶν, ἢ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Συμβουλίου, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, καὶ πώλῃ ταῦτα κατὰ τοιοῦτον χρόνον καὶ τρόπον καὶ εἰς τοιαῦτα πρόσωπα ἢ μέσῳ τοιούτων προσώπων (περιλαμβανομένου τοῦ Συμβουλίου) ὡς τὸ Συμβούλιον ἤθελε θεωρήσει πρέπον.

Συμφωνοῦν ὅλοι ἐπὶ τῆς διατυπώσεως αὐτῆς ;

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 36ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ὡς ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ποιότης, κατηγορία, διαβάθμισις κ.λ.π. Ἄρθρον 37ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συστήματα καθορισμοῦ τιμῶν. Ἄρθρον 38ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ταμείον Σταθεροποιήσεως Τιμῶν Παραγωγῶν. Ἄρθρον 39ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθορισμέναι συμβάσεις. Ἄρθρον 40όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διορισμὸς Πρακτῶρων. Ἄρθρον 41ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Εγγραφή προσώπων και επιχειρήσεων επιδιδομένων εις την βιομηχανίαν έλαιοκομικών προϊόντων και χορήγησις 'Αδειών. "Άρθρον 42ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμπληρωματικά υπηρεσίαι υπό του Συμβουλίου προς την βιομηχανίαν έλαιοκομικών προϊόντων "Άρθρον 43ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμμερισμός διευκολύνσεων μετ' άλλων αρχών έμπορίας. "Άρθρον 44ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διανομή στατιστικών και άλλων πληροφοριών. "Άρθρον 45ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ερευναι κ.λ.π. "Άρθρον 46ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προαγωγή πωλήσεων. "Άρθρον 47ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- 'Υπάρχει αντίρρησης ;
- 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συνεργασία μετ' άλλων προσώπων, κ.λ.π. "Άρθρον 48ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Υπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

- Εξουσία προς λήψιν πληροφοριών "Άρθρον 49ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Υπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

- Εξουσία προς είσοδον και έπιθεώρησιν. "Άρθρον 50όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Υπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

- Γνωμοδότησις εις τόν "Υπουργόν. "Άρθρον 51ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Υπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

- Συνεπείς και περαιτέρω αρμοδιότητες. "Άρθρον 52ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Υπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

- Εξουσία προς επίδοσιν διοικητικῶν η έκτελεστικῶν έντολῶν. "Άρθρον 53ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Υπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

- Επενδύσεις. "Άρθρον 54ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Υπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

- Πλεονάζοντα χρήματα. "Άρθρον 55ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Υπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εξουσία προς σύναψιν δανείων. "Άρθρον 56ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Υπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Κυβέρνησις δύναται νά έγγυᾶται δάνεια. "Άρθρον 57ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Υπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εξουσία προς δανεισμόν εις άλλας αρχάς έμπορίας. "Άρθρον 58ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Υπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προκαταβολαί εις παραγωγούς. "Άρθρον 59ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εις τὸ 59ον ἄρθρον ὑπάρχει ἡ ἐπιφύλαξις ἐπὶ τῆς ὁποίας διεφώνησαν αἱ δύο Ἐπιτροπαί. Καί ὑπῆρχον δύο ἀπόψεις ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν. Ἡ μία ὅτι ἡ προκαταβολή ἢ ὁποία θὰ ἐδίδοτο εἰς τὸν ἐλαιοπαραγωγὸν θὰ ἦτο μέχρι 60% τῆς πραγματικῆς τιμῆς πωλήσεως, ἡ δὲ ἄλλη ἀποψις ἦτο ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ δίδεται μέχρι 80%.

Τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἀρχικῶς διευτυῶθη ἀνέφερε τὸ ποσοστὸν τῶν 60%. Ἀσφαλῶς τὸ 60% ἢ καὶ τὸ 80% εἶναι προκαταβολή καὶ εἰς τὸ τέλος ὁ παραγωγὸς θὰ λαμβάνῃ τὸ τίμημα τῆς πωλήσεως. Ἐν τούτοις ὁμως ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι τὸ 60%, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν δαπανῶν τῶν παραγωγῶν, θὰ ἦτο χαμηλόν, εἰσηγοῦμαι ὅπως τροποποιηθῇ ἡ ἐπιφύλαξις οὕτως ὥστε νὰ δύνανται νὰ δίδουν ὡς πρώτην δόσιν μέχρι 75%, ὡς ἐξῆς :

«Νοεῖται ὅτι οἰαδήποτε τοιαύτη ἀρχικὴ πληρωμὴ δύναται, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ, νὰ ἀνέλθῃ μέχρις ἑβδομήκοντα καὶ πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τοῦ καθαροῦ ποσοστοῦ τὸ ὅποιον τὸ Συμβούλιον ὑπολογίζει ὅτι θὰ λάθῃ ὁ παραγωγὸς διὰ τὰ ἐλαιοκομικὰ προϊόντα του συμφώνως πρὸς τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 60 προνοουμένην μέθοδον».

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ τροποποίησις γίνεται δεκτὴ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰσπραξις καὶ κατανομή τοῦ προϊόντος πωλήσεων. "Άρθρον 60ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
 Ὑπάρχει ἀντίρρησης ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 60ὸν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
 Δικαιώματα δι' ὑπηρεσίας. Ἄρθρον 61ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
 Ὑπάρχει ἀντίρρησης ;
 Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
 Κεφάλαια τοῦ Συμβουλίου. Ἄρθρον 62ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
 Ὑπάρχει ἀντίρρησης ;
 Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
 Δαπάναι. Ἄρθρον 63ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
 Ὑπάρχει ἀντίρρησης ;
 Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
 Λογαριασμοὶ καὶ ἔλεγχος. Ἄρθρον 64ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
 Ὑπάρχει ἀντίρρησης ;
 Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
 Καθῆκον πρὸς παροχὴν πληροφοριῶν. Ἄρθρον 65ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
 Ὑπάρχει ἀντίρρησης ;
 Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
 Ἐπισηφαλεῖς ὀφειλαί. Ἄρθρον 66ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
 Ὑπάρχει ἀντίρρησης ;
 Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
 Εἰσφοραί. Ἄρθρον 67ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τέλη. "Αρθρον 68ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διεκδίκησις εισφορῶν, κ.λ.π. "Αρθρον 69ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ψευδεῖς παραστάσεις. "Αθρον 70όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Αλλα ἀδικήματα. "Αρθρον 71ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Αδικήματα σχετικῶς πρὸς τὴν ἀποκάλυψιν ὀρισμένων πληροφοριῶν ληφθει-
σῶν δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου. "Αρθρον 72ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ποινά. "Αρθρον 73ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Αδικήματα νομικῶν προσώπων. "Αρθρον 74ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δίωξις δι' αδικήματα. "Άρθρον 75ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Άδειαι ή γραπταί έξουσιοδοτήσεις. "Άρθρον 76ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δήλωσις. "Άρθρον 77ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Υπουργικαί οδηγίαι. "Άρθρον 78ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διαιτησία. "Άρθρον 79ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διάλυσις καί έκκαθάρισις του Συμβουλίου. "Άρθρον 80όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;
Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διατάξεις άναφερόμεναι εις κύρωσιν πράξεων διενεργηθεισών υπό Σκιώδους Συμβουλίου πρό της ψηφίσεως του παρόντος Νόμου καί της έναρξεως της Ισχύος αυτού. "Άρθρον 81ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τῶν περὶ Ἐλαιολάδων Νόμων κ.λ.π. 23 τοῦ 1963, 67 τοῦ 1965. Ἐπίσημος ἔφημερίς, Παράρτημα Τρίτον, 16.7.1963. Ἄρθρον 82ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος. Ἄρθρον 83ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

Πίναξ.

Εἰς τὸν Πίνακα.....

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐπειδὴ, κ. Πρόεδρε, τόσον εἰς τὸ Νομοσχέδιον ὅσον καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν δὲν κατέστη σαφές ὅτι περιλαμβάνονται καὶ ἐλαῖαι, ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ τὸ καταστήσετε σαφές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ καταστήσαμεν σαφές, διότι τὸ ἐπροσθέσαμεν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει εἰσήγησις ὅπως εἰς τὸν Πίνακα προστεθοῦν καὶ αἱ ἐλαῖαι.

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνη δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Υπάρχουν όμως Κανονισμοί προς ψήφισιν, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οί Κανονισμοί κατατίθενται ενώπιον τής Βουλής και εάν έντός ώρισμένου χρονικού διαστήματος δέν ύπάρχη είσηγήσεις διά τήν τροποποίησιν των τότε τίθενται έν ίσχύϊ ώς έθεσπίσθησαν ύπό τής Έκτελεστικής έξουσίας.

Υπάρχουν τροποποιητικά είσηγήσεις ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Υπάρχουν τροποποιητικά είσηγήσεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποίους Κανονισμούς έχετε ύπ' όψιν σας ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αί τροποποιήσεις άφορούν 5 Κανονισμούς, κύριε Πρόεδρε. Υπάρχουν έν όλω 17 Κανονισμοί προς ψήφισιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πότε κατετέθησαν οί Κανονισμοί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατά τήν προπερασμένην συνεδρίασιν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ό κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Δεδομένου ότι τώρα έτέθησαν αί τροποποιήσεις ενώπιόν μας είσηγοῦμαι όπως τό θέμα αναβληθῆ διά τήν προσεχή συνεδρίασιν τής Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Η δυσκολία όμως θά είναι μήπως παρέλθει ή περίοδος έντός τής οποίας δικαιούται ή Βουλή νά τούς τροποποιήση.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Έφ' όσον ή Βουλή έπίσήμως έκφράζει τήν άποψιν ότι θέλει νά τούς τροποποιήση, νομίζω ότι τό παρακάμπτομεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ό Γενικός Διευθυντής του Γραφείου τής Βουλής μέ πληροφορεί ότι εάν τεθῆ τό θέμα διά τήν προσεχή Πέμπτην, τότε ό χρόνος έντός του οποίου ή Βουλή δικαιούται νά τούς τροποποιήση παρέρχεται. Διότι σύμφωνα μέ τόν νόμον τόν όποιον ήμείς οί ίδιοι έθεσπίσαμεν, όφείλομεν νά τούς τροποποιήσωμεν έντός τακτής προθεσμίας.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Είσηγοῦμαι όπως μή γίνουν δεκτοί. Αυτό θά είναι τό πρώτον σκέλος και, εάν ή είσηγήσιν μου γίνεται δεκτή, νά κατατεθοῦν ύποχρεωτικώς ύπό τήν νέαν τροποποιημένην μορφήν και νά τούς δεχθώμεν εις τήν έπομένην συνεδρίασιν τής Βουλής. Είσηγοῦμαι όπως οί Κανονισμοί μή γίνουν άποδεκτοί ως έστάλησαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐάν οἱ Κανονισμοὶ ἀπορριφθοῦν ὡς σύνολον, τότε ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία μπορεῖ νὰ τοὺς ὑποβάλλῃ καὶ πάλιν. Ἄλλ' ἀμφιβάλλω ἐάν θὰ ἦτο ἡ ὀρθὴ τακτικὴ. Διότι ἡμεῖς οἱ ἴδιοι εἶχαμεν ὀρίσει ὡς χρονικὴν περιόδον ἐντὸς τῆς ὁποίας δικαιοῦμεθα νὰ τροποποιήσωμεν τοὺς Κανονισμοὺς αὐτοὺς. Ἐάν ἐντὸς τῆς χρονικῆς αὐτῆς περιόδου δὲν ἔγιναν ἐγκαίρως αἱ τροποποιητικαὶ εἰσηγήσεις καὶ δὲν εἴμεθα ἔτοιμοι, τοῦτο δὲν εἶναι σφᾶλμα τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἀλλὰ σφᾶλμα ἰδικόν μας.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἄς ἀφήσωμεν τοὺς Κανονισμοὺς νὰ ἰσχύουν ὡς ἐστάλησαν καὶ εἶναι δικαίωμα τῆς Βουλῆς ὅποτεδήποτε θελήσῃ νὰ τοὺς τροποποιήσῃ. Ἀπλῶς ἰσχύουν ὡς ἐστάλησαν μέχρις ὅτου ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ νὰ τοὺς τροποποιήσῃ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δυστυχῶς ἡ νομικὴ θέσις δὲν εἶναι αὕτη. Διότι ἡ Βουλὴ διὰ Νόμου ἐξουσιοδότησε τὸ Ὑπουργικόν Συμβούλιον νὰ ἐκδίδῃ Κανονισμοὺς. Δὲν δύναται ἡ Βουλὴ νὰ τροποποιήσῃ τοὺς Κανονισμοὺς ἐκτὸς ἐάν τὸ πράξῃ ἐντὸς ὠρισμένης χρονικῆς περιόδου. Ἐάν πρόκειται νὰ τροποποιήσωμεν τοὺς Κανονισμοὺς μετὰ τὴν χρονικὴν αὐτὴν περίοδον πρέπει νὰ τροποποιήσωμεν τὸν βασικὸν Νόμον, νὰ ἀυξήσωμεν τὴν περίοδον ἢ νὰ ἀφαιρέσωμεν τὸ δικαίωμα ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν νὰ ὑποβάλλῃ Κανονισμοὺς. Ἐπομένως πρέπει νὰ τοὺς συζητήσωμεν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ χρόνου τὸν ὁποῖον ἔχομεν ἐνώπιόν μας, καὶ ἐάν οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ αἰσθάνωνται ὅτι δὲν εἶναι ἔτοιμοι σήμερον νὰ τοὺς συζητήσουν, τότε, — ἂν καὶ δὲν εἶχα σκοπὸν νὰ ὀρίσω συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἐντὸς τῆς ἐπομένης ἑβδομάδος διότι εἶναι ἡ προεκλογικὴ περίοδος— θὰ ὀρίσω συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς οὕτως ὥστε νὰ συμμορφωθῶμεν μὲ τὸ χρονικὸν περιθώριον τὸ ὁποῖον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἐθέσαμεν.

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Συγγνώμην, κύριε Πρόεδρε. Φοβοῦμαι ὅτι ἡ περίοδος λήγει τὸ Σάββατον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὔριον εἶναι Παρασκευή.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ναί, καὶ ἔτσι δὲν μπορεῖ νὰ ὀρισθῇ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε. Θὰ εἰσηγούμην ὅπως τὸ θέμα τοῦτο συζητηθῇ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Σώματος εἰς δεκάλεπτον διάλειμμα τῆς συνεδρίασεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων. Θὰ διακόψωμεν δι' ἓν τέταρτον διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα, καὶ θὰ συνεχίσωμεν μετὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περὶ Συμβάσεως τῆς Βιέννης τοῦ 1961 περὶ Διπλωματικῶν Σχέσεων Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Πωλήσεως Οἰνοπνευματωδῶν Ποτῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περὶ Ταχυδρομείου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμβάσεως τῆς Βιέννης τοῦ 1961 περὶ Διπλωματικῶν Σχέσεων Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ἐπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ Ἐξωτερικῶν Θεμάτων.

Ὁ περὶ Κυπριακῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας.

Ὁ περὶ Πωλήσεως Οἰνοπνευματωδῶν Ποτῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν. Παραπέμπεται ἐπομένως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ταχυδρομείου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων. Παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων.

Ὁ κ. ....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Πρὸ τῆς διακοπῆς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ ἐγκρίνετε, ἐὰν ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Σώματος ἢ εἰσήγησίς μου, τὴν παραπομπὴν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας τοῦ θέματος : «Ἡ ὑποχρεωτικὴ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν λατινικῶν εἰς τὰ τμήματα κλασσικῆς κατευθύνσεως τῶν ἐν Κύπρῳ Σχολείων Μέσης καὶ Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Κανονισμῶν ἀντιλαμβάνομαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ἀπὸ τοὺς Βουλευτὰς δὲν ὑπάρχει ἔνστασις διὰ τὰς τροποποιήσεις. Ἄν ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα, μπορούμε νὰ δεχθῶμεν τὰς τροποποιήσεις ὅπως ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἐκθεσὶν τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ νὰ λήξῃ τὸ θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀσφαλῶς ἐὰν δὲν ὑπάρχη ἔνστασις. Ἐὰν ὁμως ὑπάρχη ἔνστασις πρέπει νὰ συζητηθῇ.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐὰν δὲν ὑπάρχη ἔνστασις τότε δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ διακόψωμεν διὰ νὰ συζητηθῇ τὸ νομικὸν θέμα ἢ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ. Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Έντιμε κ. Πρόεδρε. Εισηγοῦμαι ὅπως διακόψωμεν δι' ἔν τέταρτον διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ, διότι ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ἔν νομικὸν σημεῖον τὸ ὁποῖον θὰ ἀναφέρω εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν. Δὲν νομίζω ὅτι θὰ ἐπηρεάσῃ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Σώματος ἐάν διακόψωμεν δι' ἔν τέταρτον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἔχω ἔνστασιν.

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Λυσσαρίδης εἶχεν εισηγηθῆ ὅτι τὸ θέμα τῆς διδασκαλίας τῶν λατινικῶν....;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἶναι πρότασις ἡ ὁποία ἀπέρρευσε ἀπὸ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου, κύριε Πρόεδρε, περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ (ὑπ' ἀρ. 4.) Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ ὅπως τὸ θέμα παραπεμφθῆ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας ἐάν ἡ Βουλὴ συμφωνῇ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐάν συμφωνῇ μὲ τί;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἡ ὑποχρεωτικὴ διδασκαλία τῶν λατινικῶν νὰ ἐγγραφῆ πρὸς συζήτησιν ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἦτοι τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας. Ἐνίσταμαι ἐγὼ εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῶν λατινικῶν εἰς τὰ τμήματα κλασσικῆς κατευθύνσεως τῶν ἐν Κύπρῳ Σχολείων Μέσης καὶ Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Εἶναι εἰσήγησις ὅπως ἡ Βουλὴ παραπέμψῃ τὸ θέμα εἰς τὴν ἀρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δηλαδὴ δὲν ἐνίστασθε εἰς τὸ θέμα τῆς διδασκαλίας τῶν λατινικῶν, ἀλλὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς διδασκαλίας. Θέλετε νὰ εἶναι προαιρετικὴ. Ἐάν ἕνας θέλῃ νὰ μάθῃ λατινικὰ ἢ ὄχι.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀσφαλῶς κύριε Πρόεδρε. Ὅταν καὶ οἱ Ρωμαῖοι τὸ κατήργησαν, διατὶ ἡμεῖς ποῦ δὲν εἴμεθα ἀπόγονοὶ των νὰ.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἔχω καμμίαν ἔνστασιν νὰ παραπεμφθῆ τὸ θέμα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας καὶ παραπέμπεται διὰ νὰ ἀκούσωμεν ἐάν θέλουν νὰ μαθαίνωμεν ὅλοι ὑποχρεωτικῶς λατινικὰ ἢ νὰ τὰ μαθαίνωμεν ὡς ἐθελονταὶ!

Θὰ διακόψωμεν τὴν συνεδρίασιν δι' ἔν τέταρτον διὰ νὰ δώσω τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐξετάσῃ οἰονδήποτε νομικὸν σημεῖον ἠθελε τεθῆ ἐνώπιόν τῆς ὑπὸ οἰουδήποτε.

Ἡ συνεδρίασις διακόπεται δι' ἔν τέταρτον.

(Ὡρα διακοπῆς 6.20 μ.μ.)

(Ὡρα ἐνάρξεως 6.35 μ.μ.)

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

(ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ)

Τὸ τελευταῖον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν "Ἐκθεσὶν τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῶν διαφόρων Κανονισμῶν.

Παρακαλῶ ὅπως ἡ σχετικὴ "Ἐκθεσις ἀναγλωσθῇ πρὸς τὴν Βουλὴν.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ

- (1) Οἱ περὶ Ἀεροσκαφῶν (Τελωνειακοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (2) Οἱ περὶ Ἀκτοπλοϊκῆς Μεταφορᾶς Ἐμπορευμάτων Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (3) Οἱ περὶ Ἐγχωρίου Καπνοῦ (Καλλιέργεια, Ἐμπορία καὶ Ἀποταμίευσις) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (4) Οἱ περὶ Ἐπεξεργασίας (Προσωρινὴ Εἰσαγωγή) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (5) Οἱ περὶ Δασμῶν Εἰσαγωγῆς (Ἐκτίμησις τῆς Ἀξίας Ἐμπορευμάτων) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (6) Οἱ περὶ Δηλωτικῶν Πλοίων, Εἰσαγωγῆς καὶ Ἐξαγωγῆς διὰ Θαλάσσης Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (7) Οἱ περὶ Ζύθου Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (8) Οἱ περὶ Καπνοβιομηχανίας Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (9) Οἱ περὶ Μετουσιωμένου Οἴνου πνεύματος Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (10) Οἱ περὶ Οἴνου πνευματωδῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (11) Οἱ περὶ Ὀρυκτελαίων Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (12) Οἱ περὶ Προσωρινῆς Εἰσαγωγῆς (Ἐμπορικὰ Δείγματα) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (13) Οἱ περὶ Προσωρινῆς Εἰσαγωγῆς (Ἐμπορεύματα δι' Ἐκθεσιν) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (14) Οἱ περὶ Προσωρινῆς Εἰσαγωγῆς (Ἐμπορικὰ Ὀχήματα καὶ Ἀεροσκάφη) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (15) Οἱ περὶ Προσωρινῆς Εἰσαγωγῆς (Ἰδιωτικὰ Ὀχήματα καὶ Ἀεροσκάφη) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (16) Οἱ περὶ Πυρείων Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (17) Οἱ περὶ Προσωρινῆς Εἰσαγωγῆς (Ἐπαγγελματικὰ Εἶδη) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθθίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος Κανονισμοὺς εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 13ην Φεβρουαρίου 1968.

Οἱ ἐν λόγῳ Κανονισμοὶ κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 197 τοῦ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως Νόμου τοῦ 1967 (Ἄρ. 82 τοῦ 1967).

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐξήτασε τούτους εἰσηγεῖται τὰς κάτωθι τροποποιήσεις :

- (1) Οἱ περὶ Μετουσιωμένου Οἰοπνεύματος Κανονισμοὶ τοῦ 1968. Κανονισμὸς 10.

Αἱ λέξεις «τῶν διακοσίων γαλονίων» εἰς τὸ τέλος τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ δέον νὰ ἀντικατασταθοῦν διὰ τῶν λέξεων «τῶν ἑκατὸν πενήκοντα γαλονίων».

- (2) Οἱ περὶ Προσωρινῆς Εἰσαγωγῆς (Ἐμπορικὰ Δείγματα) Κανονισμοὶ τοῦ 1968. Κανονισμὸς 4, παράγραφος (γ).

Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου αὐτῆς δέον νὰ προστεθοῦν τὰ ἀκόλουθα : «ἐὰν διὰ τῆς τοιαύτης τοποθετήσεως δὲν θὰ προκαλῆται οἰαδήποτε θλάθῃ εἰς τὰ ἐμπορεύματα».

- (3) Οἱ περὶ Προσωρινῆς Εἰσαγωγῆς (Ἰδιωτικὰ Ὅχηματα καὶ Ἀεροσκάφη) Κανονισμοὶ τοῦ 1968. Κανονισμὸς 5, παράγραφος (β).

Ἡ ἀκόλουθος φράσις δέον νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου αὐτῆς : «ἢ ὑπὸ Κυπρίου ἐπαγγελματίου αὐτοκινητοδηγοῦ πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτημένου ὑπ' αὐτοῦ».

- (4) Οἱ περὶ Προσωρινῆς Εἰσαγωγῆς (Ἐμπορεύματα δι' Ἐκθεσιν) Κανονισμοὶ τοῦ 1968. Κανονισμὸς 4, παράγραφος (δ).

Ἡ ἀκόλουθος φράσις δέον νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου αὐτῆς : «ἐκτὸς ἐὰν οὕτω προκαλῆται οἰαδήποτε θλάθῃ εἰς τὰ ἐμπορεύματα».

- (5) Οἱ περὶ Προσωρινῆς Εἰσαγωγῆς (Ἐμπορικὰ Ὅχηματα καὶ Ἀεροσκάφη) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

- (α) Νὰ προστεθῇ τὸ ἀκόλουθον προοίμιον :

«Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνασκοῦν τὰς ἐξουσίας τὰς χορηγούμενας εἰς αὐτὸ δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 35 τοῦ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως Νόμου τοῦ 1967, ἐκδίδει ὡδε τοὺς ἀκολουθοῦς Κανονισμοὺς :

- (β) Νὰ προστεθοῦν τὰ ἀκόλουθα : «6 τῶν παρόντων Κανονισμῶν» πρὸ τῆς λέξεως «περιόδου» τῆς ὑποπαραγράφου (ii) τῆς παραγράφου (α) τοῦ Κανονισμοῦ 8.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τοὺς ἐν λόγῳ Κανονισμοὺς εἰσηγεῖται ὅπως ἡ Βουλὴ ἐγκρίνη τούτους ὡς οὗτοι ἐτροποποιήθησαν ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ὅπως οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος Κανονισμοὶ ἐγκριθῶσιν ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως οἱ παρόντες Κανονισμοὶ ἐγκρίνονται ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 3.30 μ.μ. μετὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύττω τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὡρα λήξεως 6.40 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευταί υπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικήν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νίκος	Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Ποσκώτης Σταύρος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σιθιτανίδης Πανίκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Τζιρκώτης Γεώργιος
Κόσιης Νίκος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Λυσσαρίδης Βάσος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χατζηχάρος Χαρίδημος.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἀνάγνωσις Ἐρωτήσεων.
- (2) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 1) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (3) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 2) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (4) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 3) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (5) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 4) τοῦ 1968, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (6) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 5) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (7) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων Νόμου τοῦ 1968, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Α. Γιάγκου—Χαμπῆς Μιχαηλίδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (8) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.
- (9) Ἐκθεσις ἐπὶ 17 Κανονισμῶν γενομένων δυνάμει τοῦ Νόμου περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 29ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1968

(Ὠρα ἐνάρξεως 5.05 μ.μ.)

(Ἄρ. 24)

ΤΕΛΕΤΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐάν ὑπάρχει ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ὑπάρχει ἀπαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν θὰ λάβῃ χώραν ἡ τελετὴ τῆς ἐγκαταστάσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων τοῦ ἐπανεκλεγέντος ὡς Προέδρου τῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Παρακαλοῦνται οἱ κύριοι Κοσμητορες ὅπως πληροφορήσουν τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπον Μακάριον ὅτι ἡ Βουλὴ εἶναι ἐτοίμη νὰ τὸν δεχθῆ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ :

(ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ)

Διαβεβαιῶ ἐπισημως πίστιν καὶ σεβασμὸν εἰς τοὺς ἐκάστοτε ἰσχύοντας Νόμους τῆς Δημοκρατίας τῆς Κύπρου καὶ ὅτι θὰ ἀσκήσω τὸ λειτούργημα τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας συμφώνως πρὸς αὐτούς.

(Ἄκολουθας ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος καὶ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας προέβη εἰς τὰς κάτωθι δηλώσεις) :

Ἀναλαμβάνων σήμερον ἐπισημως τὰ καθήκοντά μου, κατόπιν τῆς δι' ἐκλογῶν ἀνανεώσεως τῆς πρὸς ἐμὲ λαϊκῆς ἐντολῆς, ἐκφράζω καὶ πάλιν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν Κυπριακὸν λαὸν διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην, μετὰ τῆς

ὁποίας μὲ περιβάλλει. Ἐκ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων τοῦ ἀπευθύνω πρὸς αὐτὸν τὸν ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν μου καὶ ἐπαναλαμβάνω τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι εὐσυνειδήτως θὰ πράξω πᾶν τὸ κατὰ δύναμιν, διὰ νὰ φανῶ ἀξίος τῆς μεγάλης τιμῆς, τῆς ὁποίας διὰ τῆς λαϊκῆς ψήφου ἔτυχον.

Ὅταν πρὸ ἑπτὰ καὶ πλέον ἐτῶν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτὴν αἶθουσαν ἐγένετο ἡ τελευτὴ τῆς ἐγκαταστάσεώς μου εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς ἀρτισυστάτου Κυπριακῆς πολιτείας, δὲν ἐφαναζόμεν ὅτι δημιουργία καὶ ἐξελίξεις ἀνωμάτων συνθηκῶν καὶ καταστάσεων θὰ ἀπῆλθον νέαν ἐπιστράτευσίν μου καὶ παράτασιν τῆς θητείας μου. Γνωστὰ εἶναι τὰ γενεσιουργὰ αἰτία τῆς σημερινῆς ἀνωμάλου ἐν Κύπρῳ καταστάσεως καὶ δὲν θὰ ἀναφερθῶ εἰς ταῦτα.

Ἡ ἀπὸ τετραετίας περίπου ἀρξαμένη καὶ συνεχιζομένη ἀνώματος ἐσωτερικῆς κατάστασις ἐγένετο πρόξενος σκληρῶν δοκιμασιῶν διὰ τὴν Κύπρον. Ἐπηρέασεν ἐπίσης, ὡς ἦτο φυσικόν, καὶ τὸν ρυθμὸν ἀναπτύξεως τῆς νήσου μας. Φρονῶ, ἐν τούτοις, ὅτι, παρὰ τὰς ποικίλας δυσκολίας καὶ ἀντιξοότητας, ἡ Κυβέρνησις, διαπνεομένη ὑπὸ ζήλου καὶ δημιουργικοῦ πνεύματος, ἔπραξε πολλὰ εἰς πολλοὺς τομεῖς καὶ σημαντικὸν γενικῶς ὑπῆρξε κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα τὸ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐπιτελεσθὲν ἔργον. Ἄλλὰ καὶ δὲν ἀποκρούω τὴν ἂπομιν ὅτι ἦτο δυνατόν περισσότερα νὰ ἐπιτελεσθῶσι καὶ ὁ βαθμὸς ἀναπτύξεως εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς νὰ ἦτο ὑψηλότερος. Ἀκάματος, ἔντονος καὶ ἀδιάκοπος θὰ εἶναι ἡ προσπάθειά μου, ὥστε ὁ ρυθμὸς προόδου καὶ ἀναπτύξεως νὰ καταστή μελλοντικῶς ἀκόμη μεγαλύτερος.

Γνωρίζω τὰ προβλήματα καὶ αἰτήματα τῶν διαφόρων τάξεων τοῦ λαοῦ. Ἐκπαιδευτικοί, ἀγρόται, ἐργάται, ἔμποροι, βιομήχανοι, δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ ἄλλαι τάξεις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἔχουν προβλήματα καὶ αἰτήματα, ἀναμένοντα τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ λύσιν τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν θὰ δώσω ὑποσχέσεις ἐπὶ τούτων, πολὺ δὲ περισσότερον ὑποσχέσεις, αἵτινες δυνατόν νὰ παραμένουν ἀπραγματοποίητοι. Δίδω ὁμως τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι μὲ ἐνδιαφέρον, μὲ στοργὴν, μὲ πνεῦμα κατανόσεως καὶ δικαιοσύνης θὰ ἀντιμετωπίσω τὰ διάφορα προβλήματα ὄλων τῶν τάξεων τοῦ λαοῦ διὰ τὴν ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ ἱκανοποιητικὴν λύσιν τῶν. Δὲν τρέφω αὐταπάτας ὡς πρὸς τὰς δυσκολίας ἐπιτυχῶς ἀντιμετωπίσεως πολλῶν προβλημάτων. Ἄλλὰ, καὶ ἂν τὰ ὑφιστάμενα προβλήματα λυθῶν, ἕτερα δημιουργοῦνται. Διότι ἡ ζωὴ εἶναι ἐξελίξις καὶ συνεχῆς ἀγὼν ἠθικῆς, πνευματικῆς, κοινωνικῆς καὶ τεχνικῆς προόδου. Καὶ ἀγὼν σημαίνει δυσκολίας καὶ προβλήματα. Καὶ ἐπιτυχία εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον εἶναι ἡ ὀρθὴ ἀντιμετώπισις τῶν ἐκάστοτε δυσκολιῶν καὶ ἐγειρομένων προβλημάτων διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἀνοδικῆς πορείας τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅμιλῶν ἐπὶ τῶν προβλημάτων τοῦ λαοῦ θεωρῶ σκόπιμον νὰ εἶπω ὅτι πολλὰ προβλήματα καὶ αἰτήματα λαμβάνουν συχνάκις μορφήν καὶ ἔκφρασιν ἀλληλοσυγκρουομένων συμφερόντων μεταξύ τῶν διαφόρων τάξεων τοῦ λαοῦ. Τὸ συμφέρον μιᾶς τάξεως συγκρούεται πολλάκις πρὸς τὸ συμφέρον ἄλλης. Καὶ ἡ σύγκρουσις αὕτη δυνατόν νὰ λάβῃ τὴν ἑκτασιν καὶ μορφήν ταξικοῦ ἀγῶνος. Ἀποτελεῖ ἐπιτυχίαν μιᾶς Κυβερνήσεως, ἐὰν διαμορφώσῃ καὶ ἀκολουθῇ οικονομικὴν καὶ κοινωνικὴν πολιτικὴν συμβιβάζουσαν εἰς σημαντικὸν βαθμὸν τὰ ἀλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται εἰδός τι ἰσορροπίας μεταξύ τῶν διαφόρων τάξεων τοῦ λαοῦ, ἐκφραζομένης ὑπὸ μορφήν κοινωνικῆς δικαιοσύνης, συνεργασίας, ἴσων εὐκαιριῶν δι' ὅλους καὶ συμμετοχῆς ὄλων εἰς τὰ ἀγαθὰ τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας. Αὐτὴν τὴν γραμμὴν ἠκολούθησα μέχρι σήμερον καὶ μελλοντικῶς θὰ συνεχίσω. Δὲν θὰ ἐξυπηρετήσω τὰ συμφέροντα μιᾶς τάξεως τοῦ λαοῦ ἀλλὰ τὰ συμφέροντα ὄλων τῶν τάξεων. Τὸ κράτος εἶναι ἡ συνισταμένη τῶν συμφερόντων ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ. Τὸ κράτος ἀνήκει εἰς τὸν λαόν, ἢ μᾶλλον εἶναι ὁ λαὸς ὑπὸ ὀργανωμένην ἔκφρασιν καὶ μορφήν, ἔχων ὄργανα ἐξυπηρετήσεώς του τοὺς κρατικούς λειτουργούς. Θὰ ἀποτελῇ δι' ἐμὲ συνεχῆ προσπάθειαν καὶ ἐπιδίωξιν ὅπως ἔχη ὁ λαὸς κράτος εὐνομίας καὶ δικαιοσύνης, κράτος τιμίον καὶ ἀδιάβλητον.

Δέν θά ἐπεκταθῶ σήμερον εἰς ἔκθεσιν μελλοντικῶν σχεδίων καί προγράμμα-
τος σχετικῶς πρὸς τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς Κυβερνητικῆς δραστηριότητος
εἰς τὸ ἑσωτερικόν, διότι ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου θά ἐξαγγελθῆ πολὺ προσεχῶς
καὶ ἐν λεπτομερείᾳ τὸ ἤδη καταρτισθὲν νέον πενταετὲς πρόγραμμα ἀναπτύξεως,
τὸ ὁποῖον, ὡς πιστεύω, θά δώσῃ νέαν ὠθησιν εἰς τὴν πρόοδον τῆς νήσου καὶ θά
συμβάλῃ σημαντικῶς εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ θιοτικοῦ, πνευματικοῦ, κοινωνικοῦ
καὶ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ μας.

Διὰ τὸν ἐξωτερικὸν τομέα ἢ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν μας δὲν ἔχω πολλὰ
νά εἶπω. Ἱστορία καὶ παράδοσις, πολιτισμὸς καὶ ἔθιμα τοποθετοῦν τὴν Κύπρον
ἐντὸς τοῦ Δυτικοῦ κόσμου. Θέλομεν, ὅμως, τὴν φιλίαν ὄλων τῶν χωρῶν. Ἐπὶ
τῶν ἐκάστοτε διεθνῶν θεμάτων θά καθορίζωμεν τὴν θέσιν μας ἀδεσμεύτως καὶ
θάσει ἀρχῶν, εἰς τὰς ὁποίας πιστεύομεν. Δὲν ὑπερτιμῶμεν τὸν ρόλον, τὸν
ὁποῖον ἡ Κύπρος δύναται νὰ διαδραματίσῃ ἐπὶ τοῦ διεθνοῦς πεδίου. Πιστεύω,
ἐν τούτοις, ὅτι ὁ γεωγραφικὸς της χώρος, ὅστις ἀποτελεῖ γέφυραν ἐνοῦσαν τρεῖς
ἡπείρους, ὡς καὶ ἄλλοι παράγοντες παρέχουν εἰς τὴν Κύπρον δυνατότητας νὰ
διαδραματίσῃ διεθνή ρόλον μεγαλύτερον τοῦ ἑδαφικοῦ μεγέθους της καὶ τοῦ
πληθυσμοῦ της.

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ προγράμματος καὶ τῆς πολιτικῆς μας τόσο εἰς τὸν ἑσωτε-
ρικὸν ὅσον καὶ εἰς τὸν ἐξωτερικὸν τομέα δὲν εἶναι ἀσχετος πρὸς τὴν λύσιν τοῦ
πολιτικοῦ μας θέματος καὶ τὴν εἰρήνευσιν τῆς νήσου μας. Ἀγωνιώδεις προ-
βάλλεται ὑπὸ πάντων τὸ ἐρώτημα ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον λύσεως
τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος, τοῦ ὁποῖο ἡ ἔκκρεμότης καὶ παράτασις ἀπασχο-
λεῖ σοβαρῶς καὶ ἀνησυχεῖ τὸν Ὀργανισμὸν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ τὴν διεθνή
κοινὴν γνώμην, διὰ δὲ τὸν Κυπριακὸν λαὸν ἐν τῷ συνόλῳ του ἀποτελεῖ ἐπώ-
δυνον καὶ αἰμάσσουσιν πληγὴν. Νομίζω ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε πείρα πρέπει νὰ
ἐπεισεν ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς Κύπρου δὲν δύναται μονίμως νὰ λυθῆ διὰ τῆς
χρήσεως βίας. Ὁ πόλεμος καὶ ἡ βία δὲν λύουν προβλήματα, ἀλλ' ἐπιδεινώνουν
καταστάσεις καὶ περιπλέκουν περισσότερο ὑφιστάμενα προβλήματα. Ἐλπίζω
ὅτι τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν κατανοεῖ καὶ ἡ Τουρκία, ἕκ μέρους τῆς ὁποίας πολὺ
συχνὰ εἶναι αἱ ἀπειλαὶ περὶ στρατιωτικῆς ἐπεμβάσεως εἰς τὴν Κύπρον. Τὸ
Κυπριακὸν πρόβλημα δὲν θά λυθῆ εἰς πεδῖον μάχης ἀλλ' εἰς τὸν χώρον τῶν
Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ γύρωθεν τραπέζης συνομιλιῶν.

Ἐπιθυμοῦμεν τὴν εἰρηνικὴν συνύπαρξιν καὶ συμβίωσιν μετὰ τῶν Τούρκων
τῆς Κύπρου ἐντὸς τοῦ ἐνιαίου καὶ ἀδιαιρέτου Κυπριακοῦ χώρου. Αἱ ὑπὸ οἰα-
δήποτε προσχήματα διαχωριστικαὶ τάσεις καὶ διαμελιστικὰ σχέδια εἶναι ἀπο-
κρουστέα. Δὲν ἐπιδιώκομεν ὅπως στερήσωμεν τοὺς Τούρκους τῆς νήσου τῶν
δικαιωμάτων των ὡς ἰσοτίμων πολιτῶν πρὸς τοὺς Ἕλληνας πολίτας τῆς Κύ-
πρου. Πέραν δὲ τούτου, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐδήλωσα, εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ παρα-
χωρήσωμεν εἰς τὴν Τουρκικὴν κοινότητα ὠρισμένα προνόμια, τῶν ὁποίων θε-
θαίως ἢ ἔκτασις καὶ ὁ βαθμὸς δὲν θά ἔρχωνται εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὴν ἔννοιαν
τοῦ ἐνιαίου κράτους. Ὅφειλω, ὅμως, νὰ τονίσω ὅτι κατὰ τὰ ἄλλα τὸ σύνταγμα,
θάσει τοῦ ὁποῖο θά κυβερνᾶται ἡ Κυπριακὴ πολιτεία, πρέπει νὰ εἶναι ἀπηλλα-
γμένον διαχωριστικῶν στοιχείων καὶ νὰ ἀποτελῆ τὴν ἔκφρασιν τῆς θελήσεως
τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ὡς συνόλου.

Ἐντὸς τοῦ πνεύματος τούτου θά ὑποβάλω ἐντὸς τῶν προσεχῶν ἡμερῶν συγκε-
κριμένας προτάσεις πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, τοῦ
ὁποῖο τὰς καλὰς ὑπηρεσίας μετ' αἰσθημάτων θαθείας ἐκτιμῆσεως καὶ εὐγνω-
μοσύνης ἀποδεχόμεθα. Θά ἀναλάβω ἐπίσης καὶ ἄλλας πρωτοβουλίας ἐν τῇ
προσπαθείᾳ μου ὅπως ἐξευρεθῆ κοινὸν ἔδαφος συναντήσεως καὶ συνομιλιῶν δι'
εἰρηνικὴν καὶ δικαίαν λύσιν τοῦ προβλήματος. Ὅμιλῶ περὶ πρωτοβουλιῶν,
διότι πιστεύω ὅτι τὸν ἀποφασιστικὸν παράγοντα διὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος
ἀποτελεῖ ἡ Κύπρος. Τὴν τύχην καὶ τὸ μέλλον της δὲν θά καθορίσουν ἄλλαι
χώραι ἀλλ' ὁ Κυπριακὸς λαός.

Εύχομαι όπως η ειρήνη συντόμως θασιλεύση εις την Κύπρον καί, εύλογοῦντος τοῦ Θεοῦ, ἡμέραι εὐτυχέστεραι ἀνατείλουν δι' ὀλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσω τὴν λήξιν τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὡρα λήξεως 5.40 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειράν) :

Ἄγγελιδης Νίκος	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παύλου Παῦλος
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαθβίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Χρύσης	Σάντης Γεώργιος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σιθιτανίδης Πανίκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσεράς Ἀνδρέας	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Κόσης Νίκος	Φράγκος Αἰμίλιος
Λυσσαρίδης Βάσος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χριστοδουλίδης Κώστας.
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Διαθεβαίωσις τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἐπὶ τῇ ἐγκαταστάσει τοῦ ὑπὸ τῆς Βουλῆς.
- (2) Ὁμιλία τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 7ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1968

(Ὡρα ἐνάρξεως 4.15 μ.μ.)

(Ἄρ. 25)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἐντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπαρτίας, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α τῆς ἡμερησίας διατάξεως, Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἐντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ὀκτωβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ὀκτωβρίου 1967.

«Ἀριθμὸς ἐπιστημόνων καθηγητῶν διωρίσθησαν κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος ὡς καθηγηταὶ εἰς σχολὰς Μέσης Παιδείας μὲ βάσιν τὸν ἐπὶ συμβάσει διορισμὸν, ὅστις εἶναι καὶ ἀδίκος καὶ ἀνεπιθύμητος.

Ἐρωτᾶται:—

(α) Κατὰ πόσον τὸ Ἐπιτελεῖον ἔχει μελετήσῃ σοβαρῶς τὴν κατάργησιν τοῦ τοιοῦτου διορισμοῦ, νοουμένου ὅτι προηγείται τοῦ μονίμου διορισμοῦ ὁ ἐπὶ δοκιμασίᾳ τοιοῦτος, ὅστις παρέχει τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀρχὰς νὰ κρίνουν τὸν νεοδιοριζόμενον προτοῦ τὸν μονιμοποιήσουν.

(β) Κατὰ πόσον τὸ Ἐπιτελεῖον θεωρεῖ δικαίαν καὶ ἰσότιμον τὴν μεταχείρισιν, ἣς τυγχάνουσιν οἱ νέοι καθηγηταί, ὅτε μερικοὶ τούτων πρωτοδιορίζονται ὡς μόνιμοι ἐπὶ δοκιμασίᾳ καὶ ἄλλοι διαθέτοντες ἴσα πανεπιστημιακὰ προσόντα πρωτοδιορίζονται ἐπὶ συμβάσει, καὶ κατὰ πόσον τοῦτο προάγει τὸν ζῆλον τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας ὡς ἐπίσης καὶ τὴν καθόλου παιδείαν τοῦ τόπου μας».

*Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Ὀκτωβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Διορισμοὶ ἐπὶ συμβάσει γίνονται κυρίως εἰς τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις:—

- (α) Διὰ προσωρινὴν ἀναπλήρωσιν/ἀντικατάστασιν καθηγητῶν κατεχόντων ὀργανικὰς θέσεις καὶ τελούντων ἐπὶ ἀποσπάσει ἢ ἀδείᾳ ἢ ὑπηρετούντων εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουράν,
- (β) διὰ μερικὴν ἀπασχόλησιν πρὸς κάλυψιν εἰδικῶν ἀναγκῶν, ἢ
- (γ) ἔναντι ὑποψηφίων ἐχόντων, βάσει τῶν παγίως τηρουμένων κριτηρίων, σειρὰν προτεραιότητος καὶ κωλυομένων νὰ ἀναλάβουν ὑπηρεσίαν δι' ἀποχρῶντας λόγους, ὡς κατάταξις εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουράν.

Ὑπὸ τὰς ὡς ἄνω περιστάσεις δὲν εἶναι ἐφικτὴ ἡ πλήρης κατάργησις τοῦ θεσμοῦ διορισμῶν καθηγητῶν ἐπὶ συμβάσει, δεδομένου μάλιστα ὅτι κατὰ νόμον ἀπαιτεῖται, ὅπως οἱ προσλαμβανόμενοι διὰ προσωρινὴν ἢ μερικὴν ἀπασχόλησιν, διορίζονται πάντοτε ἐπὶ εἰδικῇ συμβάσει. Συναφῶς διευκρινίζεται ὅτι ὁ διορισμὸς ἐπὶ συμβάσει οὐδόλως συνδέεται πρὸς τὴν ἀξιολόγησιν τῶν ἱκανοτήτων τοῦ διοριζομένου καθηγητοῦ, ὡς εἶναι ἡ περίπτωσις διὰ τοὺς ἐπὶ δοκιμασίᾳ διορισμούς, καὶ ὅτι ἡ ἐπὶ συμβάσει ὑπηρεσία λογίζεται κατὰ νόμον διὰ σκοποὺς μισθοδοσίας καὶ συντάξεως, ὅταν ἀκολουθῆται ὑπὸ μονίμου διορισμοῦ.

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας θὰ ἐβλεπε μὲ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν μειούμενον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπὶ συμβάσει διορισμῶν αἰρουμένων σὺν τῷ χρόνῳ τινῶν τῶν ὑπαγορευόντων σήμερον τοὺς τοιοῦτους διορισμοὺς λόγων. Σημειωτέον ὅτι οἱ ἔχοντες σειρὰν προτεραιότητος ὑποψήφιοι διορίζονται ἀμέσως ἐπὶ μονίμου βάσεως ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν κεναὶ ὀργανικαὶ θέσεις».

*Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ὀκτωβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ὀκτωβρίου 1967.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἰδιωτικὰ σχολεῖα Μέσης Παιδείας πληρώνουν χαμηλὴν μισθοδοσίαν εἰς τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἐργοδοτούμενους καθηγητάς, εἰς τινὰς δὲ περιπτώσεις παρατηρεῖται σοβαρὰ ἐκμετάλλευσις εἰς βάρος τῶν ἐργοδοτούμενων καθηγητῶν.

* Ε ρ ω τ ᾶ τ α ι :—

- (α) Κατὰ πόσον τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ἔχει ἀσχοληθῆ μὲ τὸ σοβαρὸν τοῦτο θέμα.
- (β) Κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ λήψις μέτρων διὰ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων καὶ τοῦ μόχθου τῶν καθηγητῶν τῶν ἰδιωτικῶν Σχολῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως διὰ τοῦ καθορισμοῦ μίνιμου μισθοδοσίας τῶν καθηγητῶν τούτων ὡς ἀπαραιτήτου ὅρου διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἰδιωτικῶν Σχολῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως».

*Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Ὀκτωβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἔχει ὑπ' ὄψει τὸ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου μέλους θιγόμενον θέμα τῆς μισθοδοσίας τῶν εἰς τὰ ἰδιωτικὰ σχολεῖα μέσης ἐκπαιδεύσεως ἀπασχολουμένων καθηγητῶν, θὰ μελετήσῃ δὲ τὰς ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως δυνατότητας ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐν συσχετισμῷ καὶ πρὸς ἄλλας ἀναγκαῖας τροποποιήσεις εἰς τὴν ὅλην περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων ἰσχύουσαν νομοθεσίαν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφέρειᾶς Λευκωσίας κ.κ. Βάσου Λυσσαρίδη, Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Ἰανουαρίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ὑπάρχει κοινὴ παραδοχὴ ἐπισήμων καὶ ἀνεπισήμων ὅτι λόγω τῶν σημειουμένων αὐξήσεων τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καθυστερημένων ὑποθέσεων εἰς τὸ Κτηματολόγιον—προερχομένη ἐκ πολλῶν παραγόντων (ἐθνοφρουρᾶς, ἀποχωρήσεως Τούρκων ὑπαλλήλων, εἰσαγωγῆς νέων ριζοσπαστικῶν νόμων, διεκπεραιώσεως πολλαπλῶν ὑποθέσεων ἐπιτάξεων καὶ ἀπαλλοτριώσεων, καὶ διεκπεραιώσεως τῶν δύο πενταετῶν προγραμμάτων ἀναπτύξεως)—ἐπιβάλλεται ἡ προσαύξησις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κτηματολογίου, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ ὅλη ὑπόθεσις πρὸς τερματισμὸν τῆς χρονίας ταλαιπωρίας τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ἐπὶ μακρὸν τόσον ὁ ἀγροτικὸς ὄσον καὶ ὁ ἀστικὸς πληθυσμὸς τῆς νήσου.

Ὡσαύτως παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ διαδικασία ὁλοκληρώσεως τῆς ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τμήματος, δεδομένου ὅτι τὸ 1963 ἐγένετο μερικὴ μόνον ἀναδιοργάνωσις».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφέρειᾶς Λευκωσίας κ.κ. Βάσου Λυσσαρίδη, Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ἀποχώρησις τῶν Τουρκοκυπρίων ὑπαλλήλων, ἡ αὐξησις τῶν κτηματολογικῶν ὑποθέσεων καὶ ἡ εἰσαγωγή νέων Νόμων παρημποδίσαν εἰς ἀρκετὸν βαθμὸν τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ Τμήματος Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας τόσον εἰς βάρος τοῦ κοινοῦ ὄσον καὶ εἰς βάρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀναπτύξεως.

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἐγκρίνει τὴν πλήρωσιν 6 ἐκ τῶν 16 θέσεων τῶν κατεχομένων ὑπὸ Τουρκοκυπρίων, ἐδημιούργησε δὲ 6 ἐπιπροσθέτους θέσεις εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ 9 εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους. Ἐγένετο ἤδη εἰσήγησις πρὸς πλήρωσιν ὅλων τῶν κενῶν καὶ νέων θέσεων, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἡ κατάστασις θὰ βελτιωθῇ σημαντικῶς δεδομένου ὅτι μελετᾶται καὶ σχέδιον ἀναδιοργανώσεως τοῦ ἐν λόγω Τμήματος τὸ ὁποῖον θὰ τεθῆ ἐν ἐφαρμογῇ τὸ συντομώτερον δυνατόν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειᾶς Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1968.

«Μέχρι σήμερον ἔχει καταστῆ διὰ σχετικῶν νομοθεσιῶν δυνατὴ ἡ παροχὴ συντάξεων εἰς τὰς οἰκογενεῖας τῶν κατὰ τὸν παρόντα ἀγῶνα πεσόντων ἐθνοφρουρῶν καὶ μελῶν τῆς ἀστυνομικῆς δυνάμεως Κύπρου καὶ εἰδικῶν χωροφυλάκων ὡς ἐπίσης καὶ τῶν πολιτῶν ἐθελοντῶν καὶ φονευθέντων ἐκ βομβαρδισμῶν τῆς Τουρκικῆς ἀεροπορίας, ἐνῶ ἀριθμὸς οἰκογενειῶν προσώπων φονευθέντων ὑπὸ Τούρκων καὶ ἐν γένει θυμάτων τοῦ παρόντος ἀγῶνος δὲν καλύπτεται ὑπὸ τῆς ψηφισθείσης νομοθεσίας.

Νοομένου ὅτι διὰ τὰς οἰκογενεῖας τῶν θυμάτων τοῦ ἀγῶνος τῆς Ε.Ο.Κ.Α. προβλέπεται ἡ παροχὴ συντάξεως, καὶ νοομένου ὅτι εἶναι δίκαιον καὶ ἠθικὸν ὅπως τοιαύτη σύνταξις παρασχεθῇ καὶ πρὸς τὰς οἰκογενεῖας τῶν θυμάτων τοῦ παρόντος ἀγῶνος, ἐρωτᾶται κατὰ πόσον τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν σχετικὴν Νομοθεσίαν πρὸς κάλυψιν τοῦ ὑφισταμένου κενοῦ καὶ ἄρσιν μιᾶς ὑφισταμένης ἀδικίας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πλάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Ὁ Νόμος ὅστις διέπει τὰ τῆς παροχῆς χορηγημάτων εἰς ἐξαρτωμένους ἐκ πεσόντων καὶ εἰς ἀναπήρους τοῦ παρόντος Ἀγῶνος εἶναι ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους Νόμος 47 τοῦ 1967. Συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον τοῦτον, διὰ νὰ δοθῇ χορήγημα πρέπει ὁ πεσὼν ἢ ὁ ἀνάπηρος νὰ ἔπαθε συνεπεία ὑπηρεσίας παρασχεθείσης πρὸς προστασίαν τῆς ἀνεξαρτησίας ἢ τῆς ἑδαφικῆς ἀκεραιότητος τῆς Δημοκρατίας λόγω τῶν ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου, 1963, δημιουργηθεισῶν περιστάσεων, ὁ δὲ ἐξαφανισθεὶς νὰ ἀπωλέσθῃ διὰ λόγους ὀφειλομένους εἰς τὰς ἀναφερθείσας περιστάσεις. Ἐὰν τὰ κριτήρια δὲν ἦσαν ὡς εἶναι, θὰ ὑπῆρχε μεγάλη πιθανότης νὰ ὑποβληθοῦν ἀπαιτήσεις διὰ φόνους ἢ τραυματισμούς ἢ δυστυχήματα καὶ ἀπωλείας ζῶων μηδεμίαν ἄμεσον, ἢ ἔστω καὶ ἔμμεσον, σχέσιν ἐχούσας πρὸς τὴν προαγωγήν τοῦ Ἀγῶνος, μὲ λίαν δαπανηρὰς καὶ ἠθικὰς συνεπείας, διὰ τὸ Ταμεῖον. Τὰ τεθέντα κριτήρια διὰ τὴν παροχὴν συντάξεων εἰς ἀναπήρους καὶ θύματα τοῦ Ἀγῶνος τῆς ΕΟΚΑ εἰς τὰ ὁποῖα τὸ Ἐντιμον Μέλος ἀναφέρεται εἶναι παρόμοια, ἄνκαι ὀλιγώτερον αὐστηρά, ἐκείνων τοῦ Νόμου 47 τοῦ 1967. Καὶ κατὰ τὰ κριτήρια ἐκεῖνα δὲν δύναται νὰ χορηγηθῇ σύνταξις εἰμὴ μόνον ἐὰν τὸ θῆμα ἔπαθεν ὑπὸ περιστάσεις ἐχούσας ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὴν προαγωγήν τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ τότε ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ην Ἰανουαρίου 1968.

«Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας ἢ ὁποῖα μαστίζει ἰδιαιτέρως τὸ μέσον καὶ κατώτερον ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν λίαν ἐπικινδύνων συνεπειῶν αἱ ὁποῖαι δύναται νὰ προκύψουν εἰς βάρος τῆς κανονικῆς λειτουργίας τῶν λειτουργιῶν τοῦ Κυβερνητικοῦ μηχανισμοῦ ἐκ τῆς τοιαύτης καταστάσεως, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ προβῇ εἰς τὴν σύντομον ἀναθεώρησιν τῶν μισθοδοσιῶν τῶν ὡς ἄνω πτωχοτέρων τάξεων τῶν δημοσίων λειτουργῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀπαλλαγῆς τούτων ἀπὸ τὸ ἄγχος τὸ ὁποῖον τοὺς διακατέχει».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 30ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν μετ' εὐχαριστήσεώς του πληροφορεῖ τὸν Ἐντιμον Βουλευτὴν ὅτι τὸ θέμα τῆς ἀναθεώρησης τῆς δομῆς τῆς Δημοσίως Ὑπηρεσίας καὶ τὸ πρόβλημα τῆς μισθοδοσίας τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων τυχάνουσι συντόνου μελέτης τῇ συνεργασίᾳ τῆς ΠΑΣΥΔΥ καὶ τῇ βοήθειᾳ ἐμπειρογνώμονος ἐπὶ τούτῳ μετακληθέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ην Ἰανουαρίου 1968.

«Παρὰ τὴν ἐργατικότητα τῆς μεγίστης πλειονότητος τῶν ὑπαλλήλων τῶν κατὰ πόλεις Γραφείων Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας, παρατηρεῖται μεγάλη ἀνάγκη ἐπαρκoῦς ἐπανδρώσεως τῶν Γραφείων τούτων τῶν ὁποῖων ἡ ἐργασία συνεχῶς αὐξάνεται τὸ δὲ προσωπικὸν ἀπὸ τοῦ 1963 καὶ ἐντεῦθεν ἐμειώθη».

Λαμβανομένης υπ' ὄψιν τῆς μεγάλης σπουδαιότητος τὴν ὁποίαν ἐνέχει ἡ κανονικὴ καὶ ἀπρόσκοπος λειτουργία τῶν ἐν λόγῳ Κυβερνητικῶν Γραφείων, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἐπ' ἀνδρωσιν τῶν ἐν λόγῳ Γραφείων μὲ τὸ ἀπαιτούμενον καὶ κατάλληλον προσωπικόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐξυπηρετήσῃ τόσον αὐτὴν ταύτην τὴν Κυβέρνησιν ὅσον καὶ τοὺς πολίτας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ἀποχώρησις τῶν Τουρκοκυπρίων ὑπαλλήλων, ἡ αὔξησις τῶν κτηματολογικῶν ὑποθέσεων καὶ ἡ εἰσαγωγὴ νέων Νόμων παρημποδίσαν εἰς ἀρκετὸν βαθμὸν τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ Τμήματος Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας τόσον εἰς βᾶρος τοῦ κοινοῦ ὅσον καὶ εἰς βᾶρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀναπτύξεως.

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἐγκρίνει τὴν πληρῶσιν 6 ἐκ τῶν 16 θέσεων τῶν κατεχομένων ὑπὸ Τουρκοκυπρίων, ἐδημιούργησε δὲ 6 ἐπιπροσθέτους θέσεις εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ 9 εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους. Ἐγένετο ἤδη εἰσήγησις πρὸς πλήρῶσιν ὄλων τῶν κενῶν καὶ νέων θέσεων, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἡ κατάστασις θὰ βελτιωθῇ σημαντικῶς δεδομένου ὅτι μελετᾶται καὶ σχέδιον ἀναδιοργανώσεως τοῦ ἐν λόγῳ Τμήματος τὸ ὁποῖον θὰ τεθῇ ἐν ἐφαρμογῇ τὸ συντομώτερον δυνατόν.

Εὐθὺς ὡς συμπληρωθοῦν τὰ ἀνωτέρω θὰ γίνῃ καὶ κατάλληλος τοποθέτησις προσωπικοῦ εἰς τὰ Ἐπαρχιακὰ Γραφεῖα πρὸς καλυτέραν ἐξυπηρετήσιν τοῦ κοινοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Φεβρουαρίου 1968.

Ἐφ' ὅσον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ 1968 δὲν προνοεῖται δαπάνη διὰ πολιτιστικούς σκοποὺς (θέατρον, μουσικὴν, ἀθλητισμὸν κλπ), ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον προτίθεται νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν συμπληρωματικὸν προϋπολογισμὸν διὰ τοὺς ὡς ἄνω σκοποὺς δεδομένου ὅτι αὐτοὶ εἶναι ἀποφασιστικῆς σημασίας διὰ τὴν πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Φεβρουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας δαπανᾷ διὰ τὴν πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν βάσει τῶν ἐγκεκριμένων πιστώσεων εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Αἱ περιλαμβανόμεναι εἰς τοὺς ἐγκριθέντας προσφάτως Προϋπολογισμοὺς διὰ τὸ ἔτος 1968 πιστώσεις εἶναι ὅσαι τὸ Ὑπουργεῖον ἠδυνήθη νὰ ἐξασφαλίσῃ, δὲν προτίθεται δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ζητήσῃ ἐπιπροσθέτους πιστώσεις, διὰ συμπληρωματικοῦ προϋπολογισμοῦ, διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς ὁποῖους ἀναφέρει τὸ ἐντιμον μέλος.

Εἰσηγήσεις ἐπὶ πολιτιστικῶν θεμάτων τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἔχει ὑποβάλει καὶ ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ πενταετοῦς προγράμματος ἀναπτύξεως.

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας δὲν δύναται, εἰς τὸ παρὸν στάδιον, νὰ παράσχη περισσοτέρας πληροφορίας, ἐπιθυμεῖ δὲ νὰ ἀναφερθῇ εἰς ἀπάντησιν δοθεῖσαν τὴν 31ην Ἰανουαρίου 1968 εἰς ἕτερον ἐντιμον Μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ἐπὶ ἀναλόγου ἐρωτήσεως».

*Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ἀρκετῶν εἰδῶν ποὺ χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τοὺς ἀγρότες γιὰ τὴν ἀγροτικὴν παραγωγὴ ἔχουν ἀνέλθει οἱ τιμές. Γιὰ παράδειγμα τὰ γεωργικὰ μηχανήματα καὶ γεωργικὰ ἐξαρτήματα, τὰ πετρέλαια, τὰ μηχανέλαια, τὰ γεωργικὰ φάρμακα, οἱ ζωοτροφές κ.ἄ.

Μέχρι τῆς λήψης μέτρων ἀπὸ μέρος τῆς Κυβέρνησης γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς ὅλης κατάστασης ποὺ δημιουργεῖται δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεση ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου στὲς τιμές αὐτῶν τῶν εἰδῶν ;

*Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν, ἀμέσως μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς Κυπριακῆς λίρας, ἡ Κυβέρνησις ὡς πρῶτον βῆμα διὰ νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν συγκράτησιν τῶν τιμῶν βασικῶν εἰσαγομένων εἰδῶν κατήργησεν ἢ ἐμείωσε τοὺς εἰσαγωγικοὺς δασμοὺς. Συγχρόνως λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ περισσότερα τῶν βασικῶν εἰδῶν εἰσάγονται ἀδασμολόγητα, ἐθεωρήθη σκόπιμον ὅπως αἱ τιμαὶ τῶν δι' ἀγορανομικοῦ διατάγματος παγοποιηθοῦν. Τὸ μέτρον τοῦτο ἦτο προσωρινὸν καὶ εἶχε σκοπὸν τὴν ἀποφυγὴν ὑπερτιμήσεως τῶν. Κατόπιν ἐνδελεχοῦς ἐρεῦνης, ὅσον ἀφῆώρα τὴν διάρκειαν τῶν παλαιῶν ἀποθεμάτων τῶν κηρυχθέντων ὡς ἐλεγχόμενων εἰδῶν, τὸ διάταγμα περὶ παγοποιήσεως τῶν τιμῶν τῶν ἐν λόγω εἰδῶν ἤρθη τὴν 2αν Ἰανουαρίου, 1968.

Ὡς ἦτο φυσικὸν μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ διατάγματος, αἱ τιμαὶ ἤρχισαν νὰ ἀναπροσαρμόζωνται.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου παρακολουθεῖ στενῶς τὰς ἐξελίξεις τῶν τιμῶν καὶ ἐν περιπτώσει ἀδικοιολογήτων ὑψωμῶν δὲν θὰ διστάσῃ νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα».

*Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Χρῦση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Φεβρουαρίου 1968.

«Παρακαλεῖται ὁ Ἐντιμὸς Ὑπουργὸς Παιδείας ὅπως πληροφόρησῃ τὸ Σῶμα ποῖος εἶναι σήμερον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπὶ συμβάσει ὑπηρετούντων καθηγητῶν καὶ καθηγητριῶν εἰς τὴν Μέσην καὶ Τεχνικὴν Παιδείαν (πλὴν τυχόν περιπτώσεων προσώπων καταληφθέντων ὑπὸ τοῦ ὅριου ἡλικίας καὶ παρεχόντων προσωρινὰς ὑπηρεσίας) καὶ ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι οἱ ὅποιοι ἐμποδίζουν τὴν μονιμοποίησιν τούτων, δοθέντος ὅτι ἡ μὴ μονιμοποίησις τῶν τοὺς θέτει εἰς μειονεκτικὴν θέσιν καὶ ἐπηρεάζει δυσμενῶς τὴν λειτουργίαν τῶν σχολείων».

*Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Φεβρουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Χρῦση Δημητριάδη.

«Ὁ ἀριθμὸς τῶν σήμερον ὑπηρετούντων ἐπὶ συμβάσει καθηγητῶν καὶ καθηγητριῶν εἰς τὴν μέσην καὶ τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν ἀνέρχεται συνολικῶς εἰς 111 (εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον δὲν περιλαμβάνονται πρόσωπα, ἅτινα ἀφυπηρέτησαν λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ ὅριου ἡλικίας).

Ἡ πλήρης κατάργησης τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐπὶ συμβάσει διορισμῶν δὲν εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων ἐφικτή. Διορισμοὶ ἐπὶ μονίμου βάσεως δύνανται νὰ γίνωνται ὅταν ὑπάρχουν κεναὶ ὀργανικαὶ θέσεις καὶ ὅταν οὗτοι ἔχουν, βάσει τῶν παγίως τηρουμένων κριτηρίων, σειράν προτεραιότητος διὰ διορισμὸν.

Διὰ περισσοτέρας πληροφορίας ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἐπὶ συμβάσει διορισμῶν καθηγητῶν ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας ἐπιθυμεῖ νὰ παραπέμψῃ εἰς ἀπάντησιν δοθεῖσαν τὴν 28/2/68 εἰς ἕτερον ἔντιμον μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου».

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι μία κρατικὴ βιβλιοθήκη ἐξυπηρετεῖ ποικιλοτρόπως (ἐπιστημονικῶς, ἔθνικῶς, πολιτιστικῶς κλπ) τὸν τόπον, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ εἰσηγηθῇ—ἐὰν ἤδη δὲν εἰσηγήθῃ—πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὴν δημιουργίαν μιᾶς τοιαύτης βιβλιοθήκης, ἐξωπλισμένης μὲ τὰς συγχρόνους συναφεῖς ἀπαιτήσεις, ἐντὸς τῶν προσεχῶν ἐτῶν.

Παρακαλεῖται ὡσαύτως τὸ ἴδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν—ἐν περιπτώσει καθ' ἣν προέβη εἰς τοιαύτην εἰσήγησιν—προγραμματίσῃ τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν Κυπρίων προσοντούχων ἐπιστημόνων εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν συντήρησιν καὶ λειτουργίαν μιᾶς τοιαύτης βιβλιοθήκης».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαρτίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ὑπέβαλεν εἰσηγήσεις περὶ τῆς ἀνάγκης ἰδρύσεως Κρατικῆς Βιβλιοθήκης, ἀπεφασίσθη δέ, ὡς πρῶτον μέτρον, ἡ τροποποίησις τοῦ νόμου περὶ Δημοσίας Κυπριακῆς Βιβλιοθήκης καὶ ἡ ὑπαγωγή αὐτῆς ὑπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Σχετικὸν τροποποιητικὸν νομοσχέδιον ἔχει ἤδη ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων.

Ἐν τῷ μεταξύ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καταβάλλει προσπάθειάς διὰ τὴν ὀργανώσιν καὶ τὸν ἐμπλουτισμὸν τῆς ὑπ' αὐτὸ Βιβλιοθήκης κατὰ τρόπον ἀνατακρινόμενον πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ εὐρυτέρου κοινοῦ.

Ἡ εἰδίκευσις προσωπικοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰς θέματα ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας βιβλιοθηκῶν εἶναι ἀναγκαία. Ἐν τούτοις, ἐὰν ἤθελε πραγματοποιηθῆ ἡ ἴδρυσις Κρατικῆς Βιβλιοθήκης ὑπὸ εὐρυτέραν ἔννοιαν, ὑπάρχουν μετεκπαιδευθέντα ἤδη πρόσωπα δυνάμενα νὰ βοηθήσουν ἐν ἀρχῇ καὶ μέχρις ὅτου καταστήσῃ δυνατὴ ἡ ἐπιστημονικὴ κατάρτισις εἰδικοῦ προσωπικοῦ».

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Φεβρουαρίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον λόγον ὀφείλεται ἡ καθυστέρησις νὰ ἀνακοινωθῇ εἰς τοὺς δικαιουμένους, ἐκ τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, συντάξεως γέροντας, τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ τοὺς παραχωρηθῇ ὡς σύνταξις.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος καθυστέρησις ἐπροξένησε μεγάλην ἀπογοήτευσιν εἰς πολλοὺς ἡλικιωμένους πολίτας τῆς Δημοκρατίας οἱ ὁποῖοι μὲ πολλὴν ἀδημονίαν ἀναμένουν τὴν συνταξιοδότησίν των».

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Φεβρουαρίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὸ δυνατόν συντομώτερον πότε θὰ καταβληθοῦν αἱ ἀποζημιώσεις εἰς τοὺς παραγωγούς τῶν χωρίων τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ αἱ ὀφειλόμεναι εἰς αὐτοὺς δυνάμει τῶν μετοχῶν τῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων λόγω χαλάζης κατὰ τὸ 1967.

Εἰς τὸ παρελθὸν οὐδέποτε προέκυψε καθυστέρησις καὶ αἱ ἀποζημιώσεις πάντοτε κατεβάλλοντο εἰς τοὺς ζημιωθέντας μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἔτους ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐπροξενήθη ἡ ζημία καὶ τοῦτο συμφώνως τῶν ὄρων τῶν μετοχῶν.

Ἡ καθυστέρησις προξενεῖ πολλὰς οἰκονομικὰς δυσκολίας εἰς ἤδη πολὺ ἀδυνατούς οἰκονομικῶς παραγωγούς οἱ ὅποιοι ἀναμένουν νὰ ἀποζημιωθοῦν διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν ἐπείγουσας ἀνάγκας τῶν περιλαμβανομένης τῆς καλλιεργείας τῶν κτημάτων τῶν».

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῆς ὑπερέτρου αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ ὄλων τῶν ἐξαρτημάτων τῶν, ἐπίσης τῆς τιμῆς τῶν λιπασμάτων, καὶ πρὸ παντὸς τῶν σοβαρωτάτων ἐπιπτώσεων ἐπὶ τῶν τιμῶν γενικῶς ὄλων τῶν χρειδῶν τοῦ βίου, ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας, ἢ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὀρισθεῖσα τιμὴ τῶν σιτηρῶν θὰ εἶναι καταστρεπτικὴ διὰ τοὺς παραγωγούς τῶν.

Ἐρωτᾶται αὕτη ἡ Κυβέρνησις, καὶ παρακαλεῖται νὰ διαφωτίσῃ τὴν Βουλὴν, τί προτίθεται νὰ πράξῃ ὡς πρὸς τὴν ἀναγκαιότητα τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν, διὰ νὰ προσαρμοσθῇ ἡ ἀξία τῆς τιμῆς τῶν πρὸς τὴν αὐξήσιν τῆς τιμῆς ὄλων τῶν ἄλλων χρειδῶν, τόσον διὰ τὴν ζωὴν ὅσον καὶ τῶν χρησιμοποιουμένων διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν σιτηρῶν».

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ἐφ' ὅσον εἶναι πανθομολογούμενον ὅτι οἱ στρουθοὶ ἐπιφέρουν μεγάλας ζημίας εἰς τοὺς γεωργούς, ἐνῶ οὐδεμίαν ὠφέλειαν παρέχουν γενικῶς εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις ἀγοράζει κεφαλὰς καὶ ὠὰ τοῦ βλαβεροῦ τούτου πτηνοῦ, ἐπὶ σκοπῷ ἐλαττώσεως τοῦ πλήθους τῶν, διὰ τὴν προστασίαν τοῦ γεωργικοῦ κόσμου, ἐρωτᾶται αὕτη νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν, διατι δὲν ἐπιτρέπει ἐλευθέραν χρῆσιν τῶν ἀεροβόλων καθ' ὅλον τὸ ἔτος, πρᾶγμα πού θὰ εἶναι ἀποτελεσματικὸν διὰ τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν στρουθῶν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ ἀεροβόλα δὲν δύνανται νὰ βλάψουν παντάπασι τὸ θήραμα, καὶ νοουμένου ὅτι οἱ κάτοχοι τῶν θὰ ἦσαν πρόθυμοι νὰ πληρώνουν δι' ἄδειαν χρήσεώς τῶν διὰ τὸν ἄνω σκοπὸν, πρᾶγμα πού θὰ προσπορήσῃ καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἕνα ὄχι εὐκαταφρόνητον ἔσοδον» ;

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ πληρωνόμενον εἰς τὸ Δημόσιον δικαίωμα (royalty) ἐπὶ ἐκάστου ἐξαγομένου τόννου μεταλλεύματος ὑπὸ τῶν Μεταλλευτικῶν Ἑταιρειῶν

τυγχάνει εύτελέστατον ἐν συγκρίσει μὲ τὴν σημερινὴν ἀξίαν τῶν μεταλλευμάτων καὶ εἶναι τοῦ αὐτοῦ ὕψους μὲ τὸ πληρωννόμενον ποσὸν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :—

(1) Ποῖα εἶναι τὰ πληρωννόμενα δικαιώματα (royalties) ἐπὶ ἐκάστου ἐξαγομένου τόνου τῶν διαφόρων μεταλλευμάτων.

(2) Προτίθεται ἡ ὄχι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις νὰ αὐξήσῃ εἰς ἓνα λογικὸν καὶ δίκαιον ἐπίπεδον τὰ ὡς ἄνω πληρωννόμενα δικαιώματα (royalties) εἰς τρόπον ὥστε νὰ καλύψῃ μέρος τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον θὰ στερηθῇ τὸ Πάγιον Ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας λόγω τῆς ἐλαττώσεως τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν πλείστων ἐμπορευμάτων, τὴν ὁποίαν ἠναγκάσθη νὰ διενεργήσῃ διὰ νὰ ἀποτρέψῃ τὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας» :

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαρτίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ἡ Κύπρος ἀποτελεῖ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν (ἡμετέρων καὶ ξένων) Κέντρον συναντήσεως Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν ἰσχυροῦ ραδιοφωνικοῦ πομποῦ (μεγαλυτέρας ἐμβελείας) εἰς τρόπον ὥστε οὗτος νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἠυξημένας ἀπαιτήσεις γειτονικῶν πρὸς τὴν Κύπρον χωρῶν, καὶ δὴ Ἀραβικῶν, εἰς τρόπον ὥστε ἡ θέσις τῆς Κύπρου νὰ καθίσταται σαφῆς τοῦλάχιστον εἰς τὸν γεωγραφικὸν μας περίγυρον, ἐν ᾧ μάλιστα τοῦ γεγονότος ὅτι πλείστοι ὅσοι ἄλλοι λαοί, καὶ δὴ Τοῦρκοι προσφάτως, προσπαθοῦν νὰ ἀναπτύξουν καὶ διαδώσουν πρὸς τοὺς ἐν λόγῳ λαοὺς τὰς θέσεις των.

Παρακαλεῖται ὡσαύτως τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν, παραλλήλως πρὸς τὴν ραδιοφωνίαν, σκοπεῖται ἡ ἰσχυροποίησις τῶν ἡμετέρων σταθμῶν τηλεοράσεως διὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς λόγον.

Τέλος, δὲν θὰ ἦτο καλὸν ὅπως τὸ P.I.K. ἐξετάσῃ—καὶ διὰ λόγους διευρύνσεως τοῦ κύκλου τῶν ἀκροατῶν του μεταξὺ τῶν γειτονικῶν χωρῶν—τὴν πιθανότητα καθιερώσεως ἐκπομπῶν οὐσιαστικώτερας προσφορᾶς (δι' ἀναμεταδόσεως λειτουργιῶν κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς ἀπὸ γειτονικὰ Πατριαρχεῖα, μουσικῶν ἐκπομπῶν κατ' ἐπιλογὴν Ἑλλήνων ὁμογενῶν, εἰδήσεων ἀπὸ τὴν λογοτεχνικὴν καὶ γενικώτερον τὴν πνευματικὴν καὶ πολιτιστικὴν δραστηριότητα τῶν αὐτόθι ὁμογενῶν) πρὸς τοὺς Ἑλληνας ὁμογενεῖς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς» :

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Ἰωσήφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Μαρτίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ προβῇ εἰς τὰς δεούσας παραστάσεις πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἡ νέα σύγχρονος Σχολὴ Κωφάλων καλύψῃ (ἔστω καὶ σταδιακῶς) τὰς ἀνάγκας καὶ τῶν 200 περίπου νεαρῶν Κυπρίων κωφάλων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ὅ,τι παρατηρεῖται σήμερον, ὅτε μόνον 80 μαθηταὶ καὶ μαθήτριάς δύνανται νὰ φοιτήσουν εἰς τὴν εἰς Μόρφου λειτουργοῦσαν Σχολήν.

Δεδομένου δὲ ὅτι, ὡς καὶ αὐτοπροσώπως διεπιστώσαμεν, ἐπιτελεῖται εἰς τὴν ἐν λόγῳ Σχολὴν λίαν ἀξιόλογος ἐκπαιδευτικὴ ἐργασία, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ ἐνημερώσῃ συναφῶς τὸ Σῶμα :—

(α) Πότε ὑπολογίζει ὅτι τὸ σύνολον τῶν ἐν λόγῳ μαθητῶν θὰ δυνηθῇ νὰ ἀπορροφηθῇ ὑπὸ τῆς Σχολῆς πλήρως.

- (β) Ἐὰν ὑπάρχη σκέψις μετακλήσεως ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰδικοῦ ἐμπειρογνώμονος πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως παράσχη τὰς εἰσηγήσεις του πρὸς περαιτέρω ὑποβοήθησιν τοῦ ἔργου τῆς Σχολῆς καί,
- (γ) ἐὰν ἔχη πρόθεσιν νὰ ἐνθαρρύνῃ δι' ἐξειδικεύσιν συναφῆ Κύπριον ἢ Κυπρίου ἐπιστήμονας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐν λόγῳ ἐξόχως ἀνθρωπιστικῆς προσπάθειας καὶ τοῦ ἔργου τῆς Σχολῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Μαρτίου 1968.

«Εἰς ἄρκετὰ χωρία τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Τροόδου, ὡς Πρόδρομον, Πλάτρας, Ἅγιον Δημήτριον, Παλιόμυλον, Κάτω Ἀμίαντον, Κυπερούνταν καὶ ἄλλα, ἔχουν γίνεи πολὺ μεγάλες ζημίαι εἰς τὰ δένδρα τῶν μηλεῶν ὑπὸ τῶν λαγωῶν, οἱ ὁποῖοι κατέφαγον τοὺς φλοιούς των, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀποξήρανσιν τῶν δένδρων.

Ἐπάρχει περίπτωσις καθ' ἣν, ἐνὸς μόνον ἰδιοκτῆτου μηλεῶν, κατεφαγώθησαν ὑπὸ τῶν λαγωῶν πέραν τῶν διακοσίων δένδρων. Τοιαῦται περιπτώσεις ὑπάρχουν πολλαί. Ἀναντιρρήτως αἱ ζημίαι διὰ τοὺς ἀγρότας ἰδιοκτῆτας τοιοῦτων δένδρων εἶναι πολὺ βαρεῖαι καὶ καταστροφικαὶ διὰ τὴν πτωχὴν οἰκονομίαν των.

Τὰς ζημίας εἶδαν καὶ γεωργικοὶ ὑπάλληλοι καὶ διεπίστωσαν ταύτας.

Παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀπαντήσῃ, μέσῳ τῆς Βουλῆς, τὴν μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ πρὸς ἐξόντωσιν τῶν λαγῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ζημιῶν, καὶ ἐὰν, ἐκτιμηθείσης τῆς ζημίας, θὰ προέλθῃ εἰς ἀποζημίωσιν τῶν παθόντων».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἐντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν ἔκθεσιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Π α ρ ό ν τ ε ς :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας
καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ
Νομικῶν

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Αἰμίλιος Φράγκος
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Σταῦρος Ποσκόκης
Νίκος Κόσις
Κώστας Χριστοδουλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Γιάγκος Ποταμίτης
Χρῦσης Δημητριάδης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ συνῆλθον εἰς κοινὰς συνεδριάσεις τὴν 31ην Νοεμβρίου, τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1967, τὴν 8ην καὶ 27ην Φεβρουαρίου 1968 καὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συνεδριάσεων αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἐζήτησαν καὶ ἔλαβον καὶ τὴν συμβουλὴν τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας. Εἰς μερικὰς ἐπίσης συνεδριάσεις κληθεὶς παρόστη καὶ ὁ Πρῶτος Λειτουργὸς Ἀσφαλίσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὅστις διὰ τῆς παροχῆς πληροφοριῶν καὶ ἐπεξηγήσεων ἐβοήθησε τὰ μέγιστα τὸ ἔργον τῶν δύο Ἐπιτροπῶν.

Αἱ προτεινόμεναι διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου τροποποιήσεις τοῦ βασικοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κατέστησαν ἀναγκαῖαι ὡς ἐκ τῆς κτηθείσης πείρας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Νόμου ὡς καὶ ἐκ τῶν νέων ἀπροβλέπτων συνθηκῶν αἵτινες ἐδημιουργήθησαν ὡς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς.

Αἱ προτεινόμεναι διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου τροποποιήσεις εἰς τὸν βασικὸν νόμον ἔχουν ἓν συντομίᾳ ὡς ἀκολούθως :

(1) Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἐπιφέρεται τροποποίησις εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς ἐν τῷ τέλει αὐτοῦ προσθήκης νέας παραγράφου (ε) πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ καλυφθῇ ἡ περίοδος τῆς στρατιωτικῆς θητείας δυνάμει τοῦ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμου διὰ τοῦ συστήματος «πιστώσεων», διὰ πρόσωπα τὰ ὅποια ἐκτελοῦν τὴν θητείαν των καὶ τὰ ὅποια πρὸ τῆς κλήσεώς των εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουρὰν δὲν ἀπησχολοῦντο ἢ δὲν ἀπησχολοῦντο πλήρως.

(2) Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου ἐπιφέρεται τροποποίησις εἰς τὸ ἄρθρον 13 τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς ἐν τῷ τέλει τοῦ ἐδαφίου (3) αὐτοῦ προσθήκης νέας παραγράφου (δ) πρὸς προστασίαν τοῦ Ταμείου ἀπὸ ἀπαιτήσεις διὰ σύνταξιν ἐκ μέρους προσώπων τὰ ὅποια δὲν δικαιοῦνται συντάξεως διότι δὲν ἀπησχολοῦντο εἰς «ἀσφαλιστέαν ἐργοδοτήσιν», τὰ ὅποια ὅμως προβαίνουν εἰς εἰκονικὴν σύμβασιν ἐργασίας, συνήθως μετὰ συγγενοῦς των, καὶ ἐπικολλοῦν ἔνσημα διὰ δῆθεν ἐργοδοτήσιν των εἰς τὸ παρελθόν. Διὰ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως σκοπεῖται ἐπίσης ἡ παρεμπόδισις προσώπων τὰ ὅποια καθυστεροῦν τὴν ἀσφάλισιν των ἢ τὴν καταβολὴν εἰσφορῶν εἰς τὸ Ταμεῖον.

(3) Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νομοσχεδίου ἀντικαθίστανται τὰ ἄρθρα 45 καὶ 46 τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ νέων τοιούτων.

Τὸ ἄρθρον 46 ἀναφέρεται εἰς σωματικὰς βλάβας προκληθείσας ὑπὸ συνθήκας δημιουργούσας νομικὴν ὑποχρέωσιν ἐξ οἰασδήποτε αἰτίας εἰς τὸν ἐργοδότην ἢ ἕτερον τι πρόσωπον, διὰ τὰς πράξεις ἢ παραλείψεις τοῦ ὁποίου εἶναι ὑπεύθυνος ὁ ἐργοδότης. Ὡς ἔχει ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ἄρθρον τοῦτο, πρόσωπον ἀπαιτοῦν χορήγησιν παροχῆς δυνάμει τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι παρακωλύεται ἀπὸ τοῦ νὰ λάβῃ δικαστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἐργοδότη του, δι' ἀστικὴν αὐτοῦ εὐθύνην. Ὁμοίως ἐὰν πρόσωπόν τι λάβῃ δικαστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἐργοδότη λόγῳ ἀστικῆς εὐθύνης τοῦ τελευταίου, δυνατὸν καὶ πάλιν νὰ θεωρηθῇ ὅτι παρακωλύεται ἀπὸ τοῦ νὰ ἀπαιτήσῃ χορήγησιν παροχῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ τὴν ἰδίαν βλάβην, ἐκτός ἐὰν ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη κατ' αὐτοῦ.

Ὑπεβλήθησαν εἰσηγήσεις εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, ἰδίως ὑπὸ μελῶν ὧ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 46 οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ ἐμφανὲς ὅτι παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸ ὑποστάν σωματικὴν βλάβην πρόσωπον νὰ λαμβάνῃ δικαστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἐργοδότη αὐτοῦ ἔστω καὶ ἐὰν τοῦτο ἔχη ἀπαιτήσῃ καὶ λάβῃ παροχὴν ἐκ τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Οὕτω τὸ νέον ἄρθρον 46 διευτυπώθη κατὰ τρόπον ὥστε ἐργάτης ὑποστὰς σωματικὴν βλάβην νὰ δύναται—

(α) νὰ ἀπαιτῇ ἀμέσως καὶ νὰ εἰσπράττῃ πλήρη παροχὴν συμφώνως τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων,

(β) νὰ λαμβάνῃ δικαστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἐργοδότη του δι' ἀστικὴν αὐτοῦ εὐθύνην· καὶ

(γ) να εισπράττη πλήρη αποζημίωσιν παρά του εργοδότη του, μείον 2/3 τῆς παροχῆς τῆς πληρωθείσης ἐκ τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὡς ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὴν ἀξίαν τῆς παροχῆς τὴν ὁποίαν κατέβαλεν ὁ ἐργοδότης καὶ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἐκ τοῦ ὧς ἄνω ἀποκοπτομένου ποσοῦ τῶν 2/3 τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θὰ ἀποζημιουταὶ διὰ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὸ Ταμεῖον ἐκείνου τοῦ μέρους τῆς παροχῆς τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει τὴν κυβερνητικὴν εἰσφοράν.

Ἡ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 45 βασίζεται ἐπὶ τῶν ἰδίων ἀρχῶν αἰτινες ἰσχύουν διὰ τὸ ἄρθρον 46, ὅπου αὐταὶ εἶναι ἐφαρμόσιμοι. Ἐφ' ὅσον τὸ ἄρθρον 46 προνοεῖ διὰ περιπτώσεις ὅπου λαμβάνονται δικαστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ εργοδότη, τὸ ἄρθρον 45 περιορίζεται εἰς περιπτώσεις ὅπου λαμβάνονται δικαστικὰ μέτρα ἐναντίον προσώπου ἄλλου ἢ τοῦ εργοδότη. Οὕτω ἡ διαφορά μεταξὺ τῶν ἀρθρῶν 45 καὶ 46 εἶναι ὅτι ὁ ἐργοδότης θὰ λαμβάνῃ ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως τῆς ἐπιδικασθησομένης κατ' αὐτοῦ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 46, πίστωσιν διὰ τὸ 1/3 τῆς παροχῆς διὰ τὴν ὁποίαν οὗτος ἐπλήρωσεν εἰσφοράς.

Ἀντιθέτως, συμφώνως τοῦ ἄρθρου 45, ὁ ἐναγόμενος μὴ ὢν ὁ ἐργοδότης τοῦ δικαιούχου (ἢ τοῦ ἡσφαλισμένου προσώπου ἐναντι τῶν εἰσφορῶν τοῦ ὁποίου καταβάλλεται παροχὴ) δὲν θὰ λαμβάνῃ ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως τῆς ἐπιδικασθείσης κατ' αὐτοῦ πίστωσιν διὰ τὰς εἰσφοράς τοῦ εργοδότη. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, λοιπόν, τὰ 2/3 τῆς παροχῆς τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὰς συνεισφοράς προσώπων ἄλλων ἢ τοῦ ἡσφαλισμένου προσώπου θὰ κατατίθενται εἰς τὸ Ταμεῖον.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία προτοῦ ἀποφασίσῃ διὰ τὴν τροποποίησιν τῶν δύο τούτων ἀρθρῶν, συνεβουλεύθη τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐργασίας, τοῦ ὁποίου ἡ γνωμοδότησις ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν.

Ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπέφερον ὠρισμένας τροποποιήσεις εἰς τὰ ἄρθρα 45 καὶ 46 εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐφαρμογὴ τούτων νὰ καταστῇ ἀπλουστερά καὶ ἀποτελεσματικώτερα, περιπλέον δὲ ἐνέκρινε τὴν διάταξιν περὶ ἀναδρομικότητος ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐκκρεμοῦντα δικαστικὰ διαβήματα, θεωροῦσα ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἀποφευχθῶσι συζητήσεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ νόμου καὶ οἰαδιήποτε τυχόν ἀδικίαι εἰς βάρος τοῦ ζημιωθέντος προσώπου.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀναδρομικότητος καὶ ἀπὸ καθαρῶς νομικῆς ἀπόψεως ὁ κ. Λ. Δημητριάδης διατηρεῖ ἐπιφυλάξεις.

(4) Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου προστίθεται νέον ἄρθρον 46 (Α), εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὸ ἄρθρον 46 τοῦ βασικοῦ Νόμου, οὕτως ὥστε πᾶσα συμφωνία συναπτομένη μεταξὺ τοῦ δικαιούχου καὶ οἰουδήποτε ἄλλου προσώπου, διὰ τῆς ὁποίας ὁ δικαιούχος παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ ὅπως ἀπαιτήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ σωματικὴν βλάβην, δεόν ὅπως γίνεται ἐγγράφως, ἀντίγραφον δὲ τῆς τοιαύτης συμφωνίας νὰ ἀποστέλληται εἰς τὸν Πρῶτον Λειτουργὸν Ἀσφαλίσεων ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς τοιαύτης συμφωνίας.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι αἱ προτεινόμεναι τροποποιήσεις εἶναι ἀναγκαῖαι καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦνται τὴν ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἀφοῦ τροποποιηθῇ ὁ τίτλος αὐτοῦ οὕτως ὥστε νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς : Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἐντιμοὶ κύριοι συνάδελφοι.

Εἶναι γεγονός ὅτι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ἑνὸς Νόμου καὶ μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τούτου, καθίσταται ἐφικτόν, ἐκ τῆς κτηθείσης πείρας, νὰ διαπιστωθοῦν αἱ ἀτέλειαι καὶ αἱ ἐλλείψεις του.

Ὡς ἐκ τούτου κατὰ τὸ διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 6ης Ἀπριλίου 1964 καθ' ἣν ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμος, ἀριθ. 2 τοῦ 1964, μέχρι σήμερον, κατέστη ἀναγκαία μερικὴ τροποποίησις τούτου.

Αἱ προτεινόμεναι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου τροποποιήσεις τοῦ βασικοῦ Νόμου εἶναι ἐν συντομίᾳ αἱ ἀκόλουθοι:—

(1) Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐπιφέρεται τροποποίησις εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς ἐν τῷ τέλει αὐτοῦ προσθήκης νέας παραγράφου (ε) πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ καλυφθῇ ἡ περίοδος τῆς στρατιωτικῆς θητείας δυνάμει τοῦ Νόμου περὶ Ἑθνικῆς Φρουρᾶς, ὅστις εἶχε ψηφισθῇ μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ἀρχικοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου, διὰ τοῦ συστήματος «πιστώσεων» διὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦν τὴν θητείαν των καὶ τὰ ὁποῖα πρὸ τῆς κλήσεώς των εἰς τὴν Ἑθνικὴν Φρουρὰν δὲν ἀπησχολοῦντο ἢ δὲν ἀπησχολοῦντο πλήρως.

(2) Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐπιφέρεται τροποποίησις εἰς τὸ ἄρθρον 13 τοῦ βασικοῦ Νόμου, διὰ τῆς ἐν τῷ τέλει τοῦ ἐδαφίου (3) αὐτοῦ προσθήκης νέας παραγράφου (δ) πρὸς προστασίαν τοῦ Ταμείου ἀπὸ ἀπαιτήσεις διὰ σύνταξιν ἐκ μέρους προσώπων τὰ ὁποῖα δὲν δικαιοῦνται συντάξεως, διότι δὲν ἀπησχολοῦντο εἰς «ἀσφαλιστέαν ἐργοδοτήσιν», τὰ ὁποῖα ὅμως προβαίνουν εἰς εἰκονικὴν σύμβασιν ἐργασίας, συνήθως μετὰ συγγενοῦς των, καὶ ἐπικολλοῦν ἔνσημα διὰ δῆθεν ἐργοδοτήσιν των εἰς τὸ παρελθόν. Διὰ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως σκοπεῖται ἐπίσης ἡ παρεμπόδισις προσώπων τὰ ὁποῖα καθυστεροῦν τὴν ἀσφάλισίν των ἢ τὴν καταβολὴν εἰσφορῶν εἰς τὸ Ταμεῖον.

(3) Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἀντικαθίστανται τὰ ἄρθρα 45 καὶ 46 τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ νέων τοιούτων.

Τὸ ἄρθρον 46 ἀναφέρεται εἰς σωματικὰς βλάβας προκληθείσας ὑπὸ συνθήκας δημιουργούσας νομικὴν ὑποχρέωσιν, ἐξ οἰασδήποτε αἰτίας, εἰς τὸν ἐργοδότην ἢ ἕτερον τι πρόσωπον, διὰ τὰς πράξεις ἢ παραλείψεις τοῦ ὁποίου εἶναι ὑπεύθυνος ὁ ἐργοδότης. Ὡς ἔχει ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ἄρθρον τοῦτο, πρόσωπον ἀπαιτοῦν χορήγησιν παροχῆς δυνάμει τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου, εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι κωλύεται ἀπὸ τοῦ νὰ λάβῃ δικαστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἐργοδότη δι' ἀστικὴν αὐτοῦ εὐθύνην. Ὁμοίως, ἐὰν πρόσωπόν τι λάβῃ δικαστικὰ μέτρα ἐναντίον τοῦ ἐργοδότη λόγω ἀστικῆς εὐθύνης τοῦ τελευταίου, εἶναι δυνατὸν καὶ πάλιν νὰ θεωρηθῇ ὅτι παρακωλύεται ἀπὸ τοῦ νὰ ἀπαιτήσῃ χορήγησιν παροχῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ τὴν ἰδίαν βλάβην, ἐκτός ἐὰν ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθῃ κατ' αὐτοῦ.

Τὸ νέον ἄρθρον 46 διευτυπώθη κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε ἐργάτης ὑποστὰς σωματικὴν βλάβην νὰ δύναται α) νὰ ἀπαιτήσῃ ἀμέσως καὶ νὰ εἰσπράττῃ πλήρη παροχὴν συμφώνως τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, β) νὰ λαμβάνῃ δικαστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἐργοδότη του δι' ἀστικὴν αὐτοῦ εὐθύνην καὶ γ) νὰ εἰσπράττῃ πλήρη ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ ἐργοδότη του, μείον τὰ 2/3 τῆς παροχῆς τῆς πληρωθείσης ἐκ τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὡς ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὴν ἀξίαν τῆς παροχῆς τὴν ὁποῖαν κατέβαλεν ὁ ἐργοδότης καὶ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ἀποκοπτομένου ποσοῦ τῶν 2/3 τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θὰ ἀποζημιοῦται διὰ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὸ Ταμεῖον ἐκείνου τοῦ μέρους τῆς παροχῆς τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει τὴν κυβερνητικὴν εἰσφορὰν.

Ἡ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 45 στηρίζεται ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν αἰτινες ἰσχύουν διὰ τὸ ἄρθρον 46, ὅπου αὗται τυγχάνουν ἐφαρμόσιμοι. Τὸ ἄρθρον 46 προνοεῖ διὰ περιπτώσεις καθ' ἃς λαμβάνονται δικαστικὰ μέτρα ἐναντίον τοῦ ἐργοδότη, ἐνῶ τὸ ἄρθρον 45 περιορίζεται μόνον εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς λαμβάνονται δικαστικὰ μέτρα ἐναντίον προσώπου ἄλλου ἢ τοῦ ἐργοδότη. Ἡ διαφορὰ, ἐπομένως, μεταξὺ τῶν ἄρθρων 45 καὶ 46 εἶναι ὅτι ὁ ἐργοδότης θὰ λαμβάνῃ ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως

τῆς ἐπιδικασθησομένης κατ' αὐτοῦ, συμφώνως τοῦ ἄρθρου 46, πίστωσιν διὰ τὸ 1/3 τῆς παροχῆς διὰ τὴν ὁποίαν οὗτος ἐπλήρωσεν εἰσφοράς. Συμφώνως τοῦ ἄρθρου 45, ἀντιθέτως, ὁ ἐναγόμενος, ὅστις δὲν εἶναι ὁ ἐργοδότης τοῦ ἠσφαλισμένου προσώπου ἔναντι τῶν εἰσφορῶν τοῦ ὁποίου καταβάλλεται παροχή, δὲν θὰ λαμβάνῃ ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως τῆς ἐπιδικασθείσης κατ' αὐτοῦ πίστωσιν διὰ τὰς εἰσφοράς τοῦ ἐργοδότη. Εἰς τὰς ἐν λόγω περιπτώσεις τὰ 2/3 τῆς παροχῆς, τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὰς συνεισφοράς προσώπων ἄλλων ἢ τοῦ ἠσφαλισμένου προσώπου, θὰ κατατίθενται εἰς τὸ Ταμεῖον.

Διὰ τῆς τετάρτης τροποποιήσεως, τῆς ἐπιφερομένης διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, προστίθεται νέον ἄρθρον 46 (Α) εὐθὺς μετὰ τὸ ἄρθρον 46 τοῦ βασικοῦ Νόμου, οὕτως ὥστε, πᾶσα συμφωνία συναπτομένη μεταξὺ τοῦ δικαιοῦχου καὶ οἰουδήποτε ἄλλου προσώπου, διὰ τῆς ὁποίας ὁ δικαιοῦχος παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ ὅπως ἀπαιτήσῃ ἀποζημιώσιν διὰ σωματικὴν βλάβην, δέον ὅπως γίνεται ἐγγράφως, ἀντίγραφον δὲ τῆς τοιαύτης συμφωνίας νὰ ἀποστέλλεται εἰς τὸν Πρῶτον Λειτουργὸν Ἀσφαλίσεων ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς τοιαύτης συμφωνίας.

Αὐταὶ εἶναι ἐν συντομίᾳ αἱ ἐπιφερόμεναι τροποποιήσεις τοῦ βασικοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, αἱ ὁποῖαι προσωπικῶς πιστεύω ὅτι εἶναι ἀναγκαῖαι καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦμαι εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου εἰς Νόμον, καθὼς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἀσφαλῶς παρέλκει νὰ ὑπογραμμισθῇ ἡ ἀναγκαιότης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου, διότι οἱ βασικοὶ λόγοι ποὺ κατέστησαν ἀναγκαίαν τὴν θέσπισιν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν του εἶναι ἐξόφθαλμοι. Ἐν πάσῃ περιπτώσει νομίζω ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ τονισθοῦν τοῦλάχιστον δύο ἐκ τῶν βασικωτέρων λόγων οἵτινες καθιστοῦν ἐπιτακτικὴν τὴν θέσπισιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου : Ἡ πρόνοια δηλονότι ὅπως δοθοῦν ἱκανοποιητικαὶ ἀποζημιώσεις—πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ βασικοῦ νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων προνοουμένων ἐπιδομάτων ἐν περιπτώσει ἀτυχήματος—ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ ἀνάγκη καταβολῆς ἠϋζημένης φροντίδος ἐκ μέρους τῆς ἐργοδοτικῆς πλευρᾶς πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐξ ἀμελείας ἐργατικῶν ἀτυχημάτων ἀφ' ἑτέρου.

Διὰ τὸ θέμα τῆς καλύψεως τῆς στρατιωτικῆς θητείας διὰ πρόσωπα ἐκτελοῦντα τὴν θητείαν των, δὲν ἐγείρεται πρόβλημα, καθ' ὅσον ἡ πρόνοια αὕτη πληροῖ ἐν σημαντικὸν κενὸν τῆς κειμένης νομοθεσίας, διὰ τὴν ὁποίαν οὐδεμίαν ἐπιφύλαξιν θὰ ἠδύνατο οἰοσδήποτε ἐκ τῶν συναδέλφων νὰ ἐγείρῃ.

Ὡς ἐκ τούτου ὀφείλω, ἐν προκειμένῳ, νὰ ὑπογραμμίσω ὅτι ἐπιτελεῖται διὰ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου ἐν ἀποφασιστικόν, φιλεργατικόν βῆμα καὶ ἱκανοποιεῖται ἐν δίκαιον ἐργατικόν αἴτημα διὰ τὸ ὁποῖον καὶ εἶχομεν ἐν καιρῷ ὑποβάλλει—εὐθὺς ὡς διεπιστώσαμεν τὸ ὑφιστάμενον κενὸν—σχετικὴν ἐπερώτησιν πρὸς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον. Χαίρομεν ὅθεν διότι ἡ εἰσήγησίς μας ὄχι μόνον ἔτυχεν τῆς δεούσης προσοχῆς ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου ἀλλὰ καὶ τῆς σχετικῆς ἐπεξεργασίας καὶ διευρύνσεως.

Προτὸν κατέλιθω ὁμως τοῦ βήματος, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἤθελα νὰ ὑποβάλω μίαν ἐπιπρόσθετον εἰσηγήσιν ὅπως μελετηθῇ ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου ἀναλογιστικῶς τὸ ὕψος καὶ ὁ τρόπος καταβολῆς συντάξεως ἐν περιπτώσει θανάτου, διότι φοβοῦμαι ὅτι διὰ τῶν νῦν ἐκχωρουμένων παροχῶν (διὰ τῆς ἐνσωματώσεως τοῦ Νόμου περὶ Ἀτυχημάτων εἰς τὸν Νόμον περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ

διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ ἐφ' ἅπαξ ἐπιδόματος τῶν £600 λιρῶν ὡς καὶ τῆς σχετικῆς συντάξεως), ἡ χήρα ἀπολαμβάνει εἰς τινὰς περιπτώσεις ἐλαχίστην προσαύξησιν, ἂν οὐχὶ καὶ μικροτέραν. Δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν —μέσω τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου— ὅπως ἐπανεξετάσῃ ἀναλογιστικῶς καὶ λεπτομερῶς τὸ νέον τοῦτο θέμα. Διότι βάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας ἡ διαφορά τῆς συνταξιοδοτήσεως χήρας μετὰ τὴν νέαν νομοθεσίαν θὰ ἀπαιτήσῃ 12 καὶ πλέον ἔτη διὰ τὴν ὀλοκληρώσιν (ἀπλῶς ἢ ὀλοκληρώσῃ) καὶ τὴν καλύψῃ τὸ ἐκχωρούμενον ὕψος βάσει τῆς παλαιᾶς νομοθεσίας. Πιθανὸν βεβαίως νὰ ἀντιταχθῇ ὅτι εἶναι ριψοκίνδυνος ἡ ἀνάθεσις κάπως ἠϋξημένου ἔστω μεγάλου ἐφ' ἅπαξ ποσοῦ εἰς χεῖρας τῆς χήρας. Ἄλλ' εἶναι καὶ πάλιν εὐκόλον νὰ ἀντιταχθῇ ὅτι αἱ σημεριναὶ συνθήκαι εὐνοοῦν τὴν ἀνάθεσιν μεγαλυτέρων πρωτοβουλιῶν εἰς τὴν Κυπρίαν γυναικα ἂφ' ἑνός, ἐνῶ ταυτοχρόνως δύναται νὰ προσυπολογισθῇ ὡς θετικὸν κέρδος καὶ οὐχὶ ἀρνητικὸν στοιχεῖον ἡ ἀνάληψις κάποιου ἱκανοποιητικοῦ ἐφ' ἅπαξ ποσοῦ ἀντὶ τῆς ἐβδομαδιαίας κατατμήσεώς του.

Ὡς ἐκ τούτου ἐπανατονίζω ὅτι τὸ θέμα χρήζει διερευνήσεως καὶ ἐπανεξετάσεως, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνῃ ὅτι ἀποσκοποῦμεν εἰς τὸ νὰ ἀναστρέψωμεν τὴν ὑπάρχουσαν κατάστασιν. Ἄπλως ζητοῦμεν τὴν βελτίωσίν του. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ Νόμου.

Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ βασικοῦ Νόμου.

Ἄρθρον 3 καὶ Ἐκτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καὶ ὁ Ἐκτος Πίναξ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ ὁ Ἐκτος Πίναξ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τῶν ἄρθρων 45 καὶ 46 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπιτρέψτε μοι ὡς ἔστιν ἡ ἀπόφασίς... Ὁ κ. Χρῦσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐπιτρέψτε μοι κ. Πρόεδρε, ἔχομεν ἐν τῷ μεταξὺ συζητήσῃ τὸ ζήτημα μιᾶς φράσεως ποὺ ὑπάρχει εἰς τὰ τροποποιημένα ἄρθρα 45 καὶ 46 μετὰ ἄλλους συναδέλφους καθὼς καὶ μετὰ τὸν ὑπεύθυνον τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ εἶναι ἐμφανὲς ὅτι ὑπάρχει ἓνα λάθος εἰς τὴν διατύπωσιν, εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ ἄρθρου 45 (1) :

«Ὁσάκις ἡ σωματικὴ βλάβη δι' ἣν καταβάλλεται παροχὴ δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου».

Τὸ ὀρθὸν εἶναι «δι' ἣν παροχὴ δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου εἶναι καταβλητέα». Διότι πιθανὸν νὰ μὴ καταβάλλεται ἀλλὰ νὰ ὑπάρχῃ δικαίωμα καταβολῆς. Καὶ εἰσηγοῦμαι ὡς ἔστιν ἀντὶ τῆς λέξεως «καταβάλλεται» νὰ μὴ «εἶναι καταβλητέα».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁσάκις ἡ σωματικὴ βλάβη δι' ἣν παροχὴ δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου εἶναι καταβλητέα...

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μάλιστα, προκαλεῖται ὑπὸ περιστάσεις κ.λ.π.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μάλιστα, θὰ παρεκάλουν τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ κρατήσῃ σημειώσῃ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Χρῦσης Δημητριάδη, ἡ ὁποία εἶναι βάσιμος κατὰ τὴν γνώμην μου καὶ θὰ ἀποφευχθῇ οἰαδήποτε παρερμηνεῖα εἰς τὸ μέλλον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ ἄρθρου 46 (1).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ ὑπαγορεύσετε τὸ κείμενον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Πάλιν θὰ εἶναι «Ὁσάκις ἡ σωματικὴ βλάβη δι' ἣν παροχὴ δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου εἶναι καταβλητέα...»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Αὐτὸ ἀφορᾷ τὸ ἄρθρον 4.

Ἐπιτρέψτε μοι ὡς ἔστιν ἡ ἀπόφασίς... τὸ ἄρθρον 4, μετὰ τὰς τροποποιήσεις τὰς ὁποίας ἀνέφερον ὁ κ. Χρῦσης Δημητριάδης, ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ὑπάρχει καὶ μία μικρὰ τροποποίησις εἰς τὴν σελίδα 5, εἰς τὴν 8ην γραμμὴν «Νοεῖται περαιτέρω ὅτι τὸ οὕτω ἀφαιρετέον ποσὸν» τροποποιεῖται ὡς ἔξῃς :

«Νοεῖται περαιτέρω ὅτι τὰ οὕτω ἀφαιρετέα ποσά». Νὰ γίνῃ εἰς τὸν πληθυντικόν, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μάλιστα.

Υπάρχει ένσταση όπως το 4ον άρθρον έγκριθη ;

Μή υπάρχουσής ένστάσεως το 4ον άρθρον, όπως έτροποποιήθη, έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης του βασικού Νόμου δια της προσθήκης νέου άρθρου. Άρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ένσταση όπως το 5ον άρθρον έγκριθη ;

Μή υπάρχουσής ένστάσεως το 5ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης του Έκτου Πίνακος, Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως το 6ον άρθρον έγκριθη ;

Το 6ον άρθρον έγκρίνεται άνευ ένστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έκκρεμοῦσαι άγωγαί. Άρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Άντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει μία άποχή εις την περίπτωση αυτήν.

Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης έχει τον λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Έπειδή αντιλαμβάνομαι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ο κ. Χρύσης... έάν υποχωρή ό κ. Λέλλος Δημητριάδης τότε βεβαίως να σάς δώσω τον λόγον.

Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα εισηγηθώ μίαν περαιτέρω τροποποίηση και θα ήτο προτιμότερον, έφ' όσον ό κ. Δημητριάδης διαφωνεί γενικώς δια το άρθρον τουτο, μάλλον άπέχει, να άκουσθῆ πρώτα και ή άποψις δια την τροποποίησησιν.

Και πάλιν κατόπιν συζητήσεως του θέματος με άλλους συναδέλφους, έχομεν την εντύπωσιν, κ. Πρόεδρε, ότι αί λέξεις «δι' έκκρεμοῦσας άγωγάς δια την χορήγησιν παροχών ή δια την καταβολήν άποζημιώσεων» δέν καλύπτει τās περιπτώσεις δια τās όποίας έκκρεμοῦν αίτήσεις δια την χορήγησιν παροχών, διότι εις την περίπτωσησιν παροχών δέν κινούνται άγωγαί. Άπλως υποβάλλεται αίτησις εις το Ταμείον, και λόγω της ύπάρξεως αυτής της παρεξηγήσεως, μέχρι σήμεραν άρκετοί βλαβέντες καιτοι υπέβαλλον έμπροθέσμως αίτησιν εις το Ταμείον, δέν ελάμβανον χορηγήματα, παροχάς, φοβούμενοι ότι θα χάσουν τὰ δικαιώματά των δ' άγωγήν. Και συνεπώς δια να είναι όρθόν εκείνο το όποιον θέλομεν να κάμωμεν δια της τροποποίησησεως αυτής, νομίζομεν ότι πρέπει να μποῦν αί λέξεις «ή αίτήσεις» μετα την λέξιν «άγωγάς», δηλαδή «Αί διατάξεις τών άρθρων 45 και 46, ως ταῦτα τροποποιούνται δυνάμει του άρθρου 4 του παρόντος Νόμου, ισχύουσιν έπίσης δι' έκκρεμοῦσας άγωγάς ή αίτήσεις δια την χορήγησιν παροχών ή δια την καταβολήν άποζημιώσεων...» Δηλαδή να προστεθῆ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

...νοουμένου ότι τὸ Δικαστήριον...

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ναί, ἐκεῖνο θὰ μείνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Διερρωτῶμαι κατὰ πόσον, βεβαίως, εἶναι ὀρθὸν νὰ προχωρήσουν νὰ πάρουν τὰς παροχὰς τῶν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἐξ ὑπαρχῆς ἢ το σκοπὸς τῆς Βουλῆς νὰ λάβουν παροχὰς. Ἄλλὰ κατὰ πόσον καλύπτει διὰ τῆς ἐνθέσεως μόνον μιᾶς λέξεως, τῆς λέξεως «αἰτήσεων», δεδομένου ὅτι προχωρεῖ καὶ λέγει ὅτι «νοουμένου ὅτι τὸ Δικαστήριον ἢ ἡ ἀρχὴ πρὸς ἣν ὑπεβλήθη ἡ αἴτησις...»

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, τὸ «νοουμένου ὅτι τὸ Δικαστήριον» ἀφορᾷ τὸ θέμα ἐπιδικάσεως ἐξόδων, καὶ συνεπῶς δὲν πειράζει τὸ θέμα τῶν αἰτήσεων παροχῶν, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχει θέμα ἐξόδων. Συνεπῶς τὸ «νοουμένου» κ.λ.π. ἀφορᾷ μόνον ἀγωγὰς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

«Δι' ἐκκρεμούσας ἀγωγὰς ἢ αἰτήσεις διὰ τὴν χορήγησιν παροχῶν ἢ διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεων, νοουμένου ὅτι τὸ Δικαστήριον εἰς περιπτώσεις ἐκκρεμουσῶν ἀγωγῶν...»

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μάλιστα...δύναται κατὰ τὴν ἐκδίκασιν...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

...δύναται κατὰ τὴν ἐκδίκασιν οἰασδήποτε τοιαύτης ἀγωγῆς κ.λ.π.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ λέω αὐτὸ κυρίως διὰ τὸν ἔντιμον Γραμματέα διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἀναγκαία τροποποίησης: «δι' ἐκκρεμούσας ἀγωγὰς ἢ αἰτήσεις διὰ τὴν χορήγησιν παροχῶν ἢ διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεων, νοουμένου ὅτι τὸ Δικαστήριον, εἰς περιπτώσιν ἐκκρεμούσης ἀγωγῆς, δύναται κατὰ τὴν ἐκδίκασιν οἰασδήποτε τοιαύτης ἀγωγῆς νὰ ἐκδώσῃ τοιοῦτο διάταγμα» κ.λ.π.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μετὰ τὴν λέξιν «Δικαστήριον» τίθεται «εἰς περιπτώσιν ἐκκρεμούσης ἀγωγῆς».

Ἐπὶ τῆς ἐξέτασιν ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον μὲ τὰς ἀναφερθείσας τροποποιήσεις ἐγκριθῇ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, δὲν θὰ ἀπασχολήσω τὸ Σῶμα μὲ θέματα αὐστηρῶς νομικά, ἤδη ἀνέφερα εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς τὰς ἐνστάσεις μου ὡς πρὸς τὴν ψήφισιν τοῦ προτεινομένου ἄρθρου 7, ἐν συντομίᾳ ὅμως θὰ ἀναφέρω ὅτι δὲν συμφωνῶ μὲ τὴν θέσπισιν

διατάξεων περιεχομένων εις τὸ προτεινόμενον ἄρθρον 7, διότι πιστεύω ὅτι αἱ διατάξεις τῆς φύσεως αὐτῆς ἀποτελοῦν ἐπέμβασιν οὐχὶ μόνον εἰς τὰ κεκτημένα δικαιώματα τῶν διαδίκων ἀλλὰ καὶ ἐπέμβασιν εἰς τὴν Δικαστικὴν Ἐξουσίαν, ἐφ' ὅσον ἡ Δικαστικὴ Ἐξουσία ἐξετάζει θέματα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὸ ἄρθρον αὐτό. Δὲν θὰ ἐπεκταθῶ περισσότερο, ἀνέπτυξα ἐν λεπτομερείᾳ τὰς ἀπόψεις μου, καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν δύναμαι νὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ. Δὲν θὰ ἤθελα καθ' οἰονδήποτε τρόπον νὰ παρεξηγηθῶ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τῶν διατάξεων τούτων. Τὸ ὅτι δηλαδὴ εἰς αἰτητῆς ὁ ὁποῖος εἰσέπραξεν ἤδη ἀποζημιώσεις δὲν δικαιούται, ὡς ἔχει ὁ Νόμος σήμερον, νὰ λάβῃ ἀποζημιώσεις εἶναι καὶ παραμένει ἄδικον. Περὶ αὐτοῦ οὐδεὶς νομίζω διαφωνεῖ. Πλὴν ὅμως, ἐπειδὴ ἡ κατάστασις αὐτὴ εἶναι ἄδικος καὶ πρέπει νὰ θεραπευθῇ, ψηφίζομεν πρὸς τοῦτο τροποποιήσιν τοῦ Νόμου. Δὲν δύναμεθα ὅμως νὰ δώσωμεν καὶ ἀναδρομικὴν ἰσχύον εἰς τὰς διατάξεις αὐτὰς καὶ νὰ ἐπηρεάσωμεν δικαιώματα πολιτῶν τὰ ὁποῖα εἶναι ἤδη κεκτημένα καὶ νὰ ἐπέμβωμεν εἰς τὴν Δικαστικὴν Ἐξουσίαν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω σχετικῶς μὲ τὰ ὅσα ἀνέφερε τὸ ἔντιμον Μέλος, ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης, ὅτι ἅπαντα τὰ Μέλη τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς ἦσαν ὁμοφώνως ὑπὲρ τῆς τροποποιήσεως ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἄρθρον 7, ἐπίσης δὲ ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας, τοῦ ὁποῖου ἡ γνώμη ἐζητήθη ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ, διαφωνεῖ ριζικῶς ἐπὶ τῆς νομικῆς πλευρᾶς τοῦ θέματος μὲ τὰ ὅσα ἐξέθεσεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης, ὁ ὁποῖος, βεβαίως, δικαιούται νὰ ἔχῃ τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, καὶ εὐτυχῶς ἐτόνισεν ὁ κ. Δημητριάδης ὅτι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, συμφωνεῖ μὲ τὴν φιλοσοφίαν, μὲ τὴν πολιτικὴν ἢ ὁποῖα ἐνυπάρχει εἰς τὸ ἄρθρον αὐτό, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἀδικηθεὶς δὲν πρέπει νὰ ἀποτύχῃ εἰς τὴν ἀγωγὴν του διὰ λόγους ἀπλῶς νομοτεχνικούς, βασιζομένους ἐπὶ τῆς παλαιᾶς διατυπώσεως τοῦ Νόμου, ἢ ὁποῖα διατύπωσις μπορεῖ νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι δὲν κωλύει τὸν ἀδικηθέντα νομικῶς, καὶ πρὸς ἄρσιν οἰασθήποτε ἀμφιβολίας γίνεται πρόνοια τοῦ ἄρθρου 7.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Ἐπὶ τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ἡ ἀπόφασίς μου. Ὑπάρχει μεγάλη εὐγένεια μεταξύ τῶν κυρίων Δημητριάδων σήμερον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ἐπιπροσθέτως τῶν ὅσων ἀνεφέρατε, τὰ ὁποῖα τονίζον κυρίως τὸ ἠθικὸν μέρος τοῦ ἄρθρου 7 καθὼς καὶ τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἄρθρον 7 δὲν ἦτο ἀπλῶς ἄρθρον τὸ ὁποῖον εἰσήγαγεν ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀλλὰ ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ ἐπεκυρώθη ὡς ὀρθρὸν νομικῶς καὶ ἀπὸ τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα, θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω ὅτι ἡ ἀναδρομικότης ὠρισμένων προνοιῶν τοῦ Νόμου εἶναι σύνηθες φαινόμενον καὶ δὲν ἀποκλείεται οὔτε εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Κυπριακῆς νομοθεσίας καὶ τοῦ Συντάγματος, πλὴν τῶν περιπτώσεων ἀναδρομικῆς ἐπιβολῆς φόρων ἢ ἀναδρομικῆς δημιουργίας ποινικοῦ ἀδικήματος. Ἐξ ἄλλου ἡ παρούσα Βουλὴ εἰς προηγουμένην περίπτωσιν, καὶ συγκεκριμένως εἰς τὸν περὶ Ἐλέγχου Ἐνοικίων Νόμον, ἐψηφίσεν ἐντελῶς παρόμοιον μὲ τὸ παρὸν ἄρθρον καὶ μάλιστα διὰ τὴν φρασεολογίαν ἐθεωρήθη καλὸν νὰ τὸ ἀκολουθήσωμεν. Καὶ συνεπῶς δὲν νομίζω ὅτι ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς εὐσταθεῖ οἰαδήποτε ἔνστασις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε, ὡς ἀνέφερα καὶ κατ' ἀρχὴν ὅταν ὠμίλησα, δὲν προτίθεμαι νὰ ὑπεισέλθω εἰς λεπτομερῆ συζήτησιν ἐπὶ θεμάτων ἀυστηρῶς νομικῶν. Τοῦτο ἔπραξα ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν, ὅπως θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε γίνει, καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν θὰ ἐπεκταθῶ. Ὡς πρὸς τὴν παρατήρησιν τοῦ Προέδρου, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποψις ἢ ἰδική μου, ἢ προσωπικὴ, ἐθεώρησα περιττὸν νὰ τὸ τονίσω, διότι εἶναι πασιφανὲς ἐκ τῆς ἐκθέσεως. Εἰς τὴν ἔκθεσιν ἀναφέρεται εἰδικῶς τὸ ὄνομά μου

ὅτι διατηρῶ ἐπιφυλάξεις· ἀποτελεῖ τὰς ἀπόψεις ἐμοῦ ὡς ἀπλοῦ μέλους τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς, τὰς ὁποίας ἔχω κάθε δικαίωμα νὰ ἔχω, καὶ δὲν εἶπα ὅτι ἀποτελεῖ τὴν ἀποψιν εἴτε τῆς Ἐπιτροπῆς εἴτε οἰασδῆποτε ἄλλης ομάδος· νομίζω ὅτι αὐτὸ εἶναι καθαρὸν. Ὡς πρὸς τὴν παρατήρησιν τοῦ συναδέλφου μου κ. Χρῦση Δημητριάδη, εἶμαι μὲ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τὴν ἀναδρομικότητα τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τούτων εἰσηγήθησαν τὸ πρῶτον αἱ Ἐπιτροπαι τῆς Βουλῆς καὶ κατόπιν τῆς εἰσηγήσεως αὐτῆς ἐστάλη πρὸς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον καὶ τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα. Δηλαδή ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐγένετο τὸ πρῶτον θέμα διὰ ἀναδρομικότητα. Καὶ ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν ὅτι τὸ θέμα τοῦτο εἶναι αὐστηρῶς νομικόν· ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος ἐξέφρασα τὰς ἀπόψεις μου καὶ ἐφ' ὅσον ἐδῶ δὲν πρόκειται περὶ δικαστηρίου, ἀλλὰ περὶ πολιτικοῦ σώματος, δὲν νομίζω ὅτι θὰ ἐξυπηρετοῦσα οἰονδῆποτε ἐπιοκοδομητικὸν σκοπὸν ἐὰν ἀνέπτυσσα ἐν ἐκτάσει τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ νομικοῦ θέματος. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῆι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐναρξίς ἰσχύος. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ὅπως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκριθῆι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἐντιμὸν Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμων τοῦ 1964 καὶ 1966 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»), ὁ δὲ βασικὸς Νόμος καὶ ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρονται ὁμοῦ ὡς οἱ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμοι τοῦ 1964 ἕως 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆι εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν ἐντιμὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν ἐκθεσὶν ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν Μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΤΗΣΙΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΜΕΤ' ΑΠΟΛΑΒΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Αἰμίλιος Φράγκος

Γεώργιος Ἰωαννίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Κώστας Χριστοδουλίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συνήλθεν εἰς συνεδρίασιν τὴν 13ην Φεβρουαρίου 1968 καὶ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ὅπως ἐπενεχθῶσιν εἰς τὸν βασικὸν νόμον περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν Μετ' Ἀπολαβῶν (Ἄρ. 8 τοῦ 1967) δύο μικραὶ τροποποιήσεις.

Αἱ ἐν λόγῳ τροποποιήσεις ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

(α) Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ βασικοῦ νόμου δέον ὅπως τροποποιηθῆ διὰ τῆς ἀπαλείψεως τοῦ ὀρισμοῦ «ἐργοδοτούμενος» καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἀκολουθοῦ :

«ἐργοδοτούμενος» περιλαμβάνει πᾶν πρόσωπον ἐργαζόμενον δι' ἕτερον πρόσωπον εἴτε δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας εἴτε ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις ἐκ τῶν ὁποίων δύναται νὰ συναχθῆ ἡ ὑπαρξὶς σχέσεως ἐργοδοτουμένου καὶ ἐργοδότη καὶ ὁ ὅρος «ἐργοδότης» θὰ ἐρμηνεύηται ἀναλόγως.

Ὁ λόγος ὅστις ἐπιβάλλει τὴν τροποποίησιν ταύτην ἦτις δὲν εἶναι οὐσιώδης ἀλλὰ ἀπλῶς ἀλλαγὴ εἰς τὴν φρασεολογίαν εἶναι διὰ τὸ νὰ ἔχη ὁ ὅρος «ἐργοδοτούμενος» τὴν ἴδιαν ἐρμηνείαν τόσον εἰς τὸν Νόμον περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν Μετ' Ἀπολαβῶν ὅσον καὶ εἰς τὸν Νόμον περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως (Ἄρ. 24 τοῦ 1967).

(β) Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Νόμου περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν δέον ὅπως τροποποιηθῆ διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῶν λέξεων «παρόντος Μέρους» αἵτινες ἀπαντῶνται εἰς αὐτὸ καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῶν διὰ τῶν λέξεων «Μέρους II».

Ἡ τοιαύτη τροποποίησις ἀποβλέπει εἰς τὴν διόρθωσιν τυπογραφικοῦ λάθους.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων φρονεῖ ὅτι αἱ ἐν λόγῳ τροποποιήσεις εἶναι ἀναγκαῖαι καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγείται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἰς Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἐντιμὸν Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ; Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ 3ου ἄρθρου :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἑτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἑτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμου τοῦ 1967 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐγκρίσεως ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ Κυπριακῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης (Τροποποιητικὸῦ) Νόμου τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλὴν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Ἡρόδοτος Νικολαΐδης

Ἀνδρέας Γιάγκου

Νίκος Ἀγγελίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Χρύσης Δημητριιάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας συνήλθεν εἰς συνεδρίασιν τὴν 1ην Μαρτίου 1968 καὶ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον.

Ἡ Κυπριακὴ Δημοσία Βιβλιοθήκη διέπεται ὑπὸ τοῦ βασικοῦ περὶ Κυπριακῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης Νόμου (Κεφ. 48) καὶ ἡ διαχείρισις ταύτης ἀνατίθεται εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ἣτις ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν συμμετέχουν ὁ Δήμαρχος Λευκωσίας καὶ δύο δημοτικοὶ σύμβουλοι, εἰς Ἑλλήν καὶ εἰς Τοῦρκος. Εἰς τὴν συντήρησιν τῆς Βιβλιοθήκης συνεισέφερον ἐπίσης καὶ ὁ Δήμος Λευκωσίας. Ἐπειδὴ κατ' οὐσίαν ἡ Βιβλιοθήκη ἔπαυσε σήμερον λειτουργοῦσα καὶ τὰ ἐν αὐτῇ διάφορα βιβλία, ἐξ ὧν μερικά εἶναι λίαν δυσεύρετα, εἶναι ἀνάγκη ὅπως διαφυλαχθῶσι, ἀπεφασίσθη ὅπως αὕτη κρατικοποιηθῆ καὶ λειτουργῆ ὑπὸ τὴν διαχείρησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, τὸν ὁποῖον νὰ συμβουλευῆ εἰδικὴ ἐπὶ τούτῳ συνιστωμένη Ἐπιτροπὴ.

Σκοπός επομένως του υπό μελέτην Νομοσχεδίου είναι ή κρατικοποίησης τής Κυπριακής Δημοσίας Βιβλιοθήκης και ή λειτουργία ταύτης υπό την διαχείρισιν του Υπουργού Παιδείας, τόν όποιον θα συμβουλευή ειδική επί τούτω συνιστωμένη Έπιτροπή.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Παιδείας εισηγείται όπως αί λέξεις «των λέξεων» μετά την λέξιν «διαγραφής» εις την πρώτην γραμμην τής παραγράφου (α) του άρθρου 2 του νομοσχεδίου αντικατασταθώσι διά των λέξεων «του όρισμού».

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Παιδείας συμφωνεί πλήρως με τους σκοπούς του παρόντος νομοσχεδίου και ως εκ τούτου εισηγείται εις την Βουλήν την ψήφισίν του εις νόμον, ως τούτο έτροποποιήθη υπ' αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής παρακαλώ τόν έντιμον Γραμματέα νά προβή εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή των Άντιπροσώπων ψηφίζει ως ακόλουθως :

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως τόν 1ον άρθρον έγκριθί ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τόν 1ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως τόν 2ον άρθρον έγκριθί ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τόν 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης των άρθρων 3, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16 και 23 του βασικού νόμου. Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως τόν 3ον άρθρον έγκριθί ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τόν 3ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως τόν 4ον άρθρον έγκριθί ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τόν 4ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Αντικατάσταση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. *Άρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ένσταση όπως το 5ον άρθρον έγκριθη ;
Το 5ον άρθρον εγκρίνεται άνευ ένστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Αντικατάσταση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. *Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ένσταση όπως το 6ον άρθρον έγκριθη ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως το 6ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Αντικατάσταση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. *Άρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ένσταση όπως το 7ον άρθρον έγκριθη ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως το 7ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις του άρθρου 14 του βασικού νόμου. *Άρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ένσταση όπως το 8ον άρθρον έγκριθη ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως το 8ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις του άρθρου 17 του βασικού νόμου. *Άρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ένσταση όπως το 9ον άρθρον έγκριθη ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως το 9ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις του άρθρου 20 του βασικού νόμου. *Άρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ένσταση όπως το 10ον άρθρον έγκριθη ; Μη ύπαρχούσης ένστάσεως το 10ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις του άρθρου 22 του βασικού νόμου. *Άρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ένσταση όπως το 11ον άρθρον έγκριθη ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως το 11ον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης του άρθρου 21 του βασικού νόμου.

*Άρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Αντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ βασικοῦ νόμου.

*Άρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ βασικοῦ νόμου.

*Άρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

*Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἐντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κυπριακῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης (Τροποποιητικὸς) Νόμος 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Κυπριακῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ένσταση όπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ περὶ Ὀδοντιάτρων (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμου τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἐντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλὴν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΩΝ (ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Υγείας Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Νομικών

Αιμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος

Ήρόδοτος Νικολαΐδης

Βάσος Λυσσαρίδης

Άνδρέας Καρσεράς

Παναγιώτης Τουμαζής

Νίκος Άγγελίδης

Σωτήριος Γιαννάκης

Γιάγκος Ποταμίτης

Άντώνιος Άναστασιάδης, Πρόεδρος

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης

Λέλλος Δημητριάδης

Γεώργιος Ίωαννίδης

Γιάγκος Ποταμίτης

Χρύσης Δημητριάδης.

Αι Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι Υγείας και Νομικών έμελέτησαν τὸ περί ου ὁ λόγος νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αὐτῶν λαβοῦσαν χώραν τὴν 16ην Φεβρουαρίου 1968.

Προσκληθέντες παρέστησαν και ἀνέπτυξαν τὰς ἀπόψεις των ὁ Γενικός Διευθυντής τοῦ Ὑπουργείου Υγείας και ἀντιπρόσωποι τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου Κύπρου.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ αἴτημα τῶν ὀδοντι-ἀτρων διὰ τὴν δημιουργίαν Παγκυπρίου Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου, Τοπικῶν Ὀδοντιατρικῶν Συλλόγων, τὴν καθίδρυσιν Ταμείου Συντάξεων καθὼς και τὴν σύστασιν Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου τὸ ὁποῖον νὰ ἀσκῇ ἔλεγχον και πειθαρχικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ὀδοντιάτρων.

Τὸ νομοσχέδιον ἀποτελεῖται ἐκ πέντε Μερῶν :

Τὸ Πρῶτον Μέρος ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Εἰσαγωγικαὶ Διατάξεις» ἀναφέρεται εις τὴν ἔρμηνειαν διαφόρων ὀρισμῶν.

Τὸ Δεύτερον Μέρος ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Πειθαρχικαὶ Διατάξεις» περιλαμβάνει διατάξεις διὰ τὴν ἀσκήσιν ἐλέγχου και πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τῶν ὀδοντιάτρων

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ νομοσχεδίου συνιστᾶται Πειθαρχικὸν Συμβούλιον. Τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας, ὁ ὁποῖος και προεδρεῖει αὐτοῦ, ἑνὸς δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Υγείας και τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ἱατρικῶν Ὑπηρεσιῶν ὡς μελῶν, και ἐκ τριῶν ὀδοντιάτρων ἐκλεγομένων ἀνὰ τριετίαν ὑπὸ τῆς τακτικῆς γενικῆς συνελεύσεως τοῦ Παγκυπρίου Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου, ὡς αἰρετῶν μελῶν.

Τὸ Τρίτον Μέρος τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Τοπικοὶ Ὀδοντιατρικοὶ Σύλλογοι» περιλαμβάνει διατάξεις διὰ τὴν καθίδρυσιν Τοπικῶν Ὀδοντιατρικῶν Συλλόγων. Μέλη τοῦ Τοπικοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου εἶναι ἅπαντες οἱ ὀδοντίατροι, κυβερνητικοὶ και ἰδιῶται, οἱ ἐξασκοῦντες τὸ ὀδοντιατρικὸν ἐπάγγελμα εις τὴν πόλιν και ἑπαρχίαν.

Τὸ Τέταρτον Μέρος τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Παγκύπριοι Ὀδοντιατρικοὶ Σύλλογοι και Συμβούλιον Ὀδοντιατρικοῦ Σώματος» περιλαμβάνει διατάξεις διὰ τὸν Παγκύπριον Ὀδοντιατρικὸν Σύλλογον και τὴν σύστασιν Συμβουλίου τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σώματος.

Μέλη τοῦ Παγκυπρίου Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου εἶναι ἅπαντες οἱ ὀδοντίατροι ἰδιῶται και κυβερνητικοί, οἱ ἐξασκοῦντες τὸ ὀδοντιατρικὸν ἐπάγγελμα ἐν Κύπρῳ

Διὰ τῶν ἄρθρων 10 καὶ 11 τοῦ Μέρους αὐτοῦ γίνεται πρόβλεψις διὰ τὴν διαδικασίαν τῆς συγκλήσεως τῆς τακτικῆς γενικῆς συνελεύσεως καὶ τῶν ἐκτάκτων τοιοῦτων.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 12 προτείνεται ἡ καθίδρυσις Συμβουλίου τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σώματος, ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἀκολουθῶν :

- (α) Τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας ὡς ἐκ τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν (ex officio) οἵτινες καὶ θὰ ἀσκοῦν καθήκοντα προέδρου καὶ ἀντιπροέδρου ἀντιστοίχως.
- (β) Τῶν ὀδοντιάτρων οἵτινες ἐξελέγησαν ὡς ἐκπρόσωποι τῶν Τοπικῶν Ὀδοντιατρικῶν Συλλόγων.
- (γ) Τῶν τριῶν μελῶν ἅτινα ἐξελέγησαν ὑπὸ τῆς τακτικῆς γενικῆς συνελεύσεως τοῦ Παγκυπρίου Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου.

Προβλέπεται ἐπίσης ὅτι τὸ Ὀδοντιατρικὸν Συμβούλιον ἐκλέγει ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ μελῶν τὸν αἰρετὸν Πρόεδρον καὶ Γραμματέα αὐτοῦ.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 13 καθορίζονται αἱ ἐξουσίαι τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Συμβουλίου αἵτινες εἶναι ἀρκούντως εὐρεῖαι καὶ ἔχουν ὡς σκοπὸν τὴν προστασίαν τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Παγκυπρίου Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου, τὴν ρύθμισιν τῆς ἀσκήσεως τοῦ ὀδοντιατρικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τὴν ἀφορῶσαν εἰς αὐτὸ δεοντολογίαν, τὴν ἐκπροσώπησιν τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σώματος, τὴν προώθησιν καλῶν σχέσεων καὶ τὴν κατανόησιν μεταξὺ ὀδοντιάτρων καὶ τοῦ κοινοῦ καὶ τὴν ἔκδοσιν κανονισμῶν.

Τὸ Πέμπτον Μέρος τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Συντάξεις καὶ Χορηγήματα», περιλαμβάνει διατάξεις διὰ τὴν δημιουργίαν Ταμείου Συντάξεως τῶν ὀδοντιάτρων.

Σκοπὸς τοῦ Ταμείου αὐτοῦ τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργηθῆ κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἶναι ἡ παροχὴ συντάξεων καὶ χορηγημάτων εἰς ἀποσυρομένους τοῦ ἐπαγγέλματος ὀδοντιάτρους, οἵτινες βεβαίως ἦσαν εἰσφορεῖς τοῦ ταμείου. Ἐτερος σκοπὸς εἶναι ἡ παροχὴ συντάξεων εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανά, ἐν περιπτώσει θανάτου τῶν εἰσφορέων ὀδοντιάτρων.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Μέρους αὐτοῦ ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ὀδοντιάτρους νὰ χρεῶνουν ἢ νὰ εἰσπράττουν ἀπὸ τὸν ἀσθενῆ των οἰονδήποτε ποσὸν τὸ ὁποῖον ὡς εἰσφορεῖς τοῦ Ταμείου θὰ καταβάλλουσιν εἰς αὐτὸ.

Ἡ ἀπαγορευτικὴ αὕτῃ διατάξις ὀρθῶς ἐτέθη διότι δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ παρὰ τοῦ κοινοῦ ὅτι ἡ δημιουργία Ταμείου Συντάξεων Ὀδοντιάτρων θὰ γίνῃ εἰς βάρος τοῦ βαλαντίου τῶν ἀσθενῶν.

Τὸ Ἑκτὸν Μέρος τοῦ νομοσχεδίου περιλαμβάνει διατάξεις ἀφορώσας εἰς τὴν ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ νόμου.

Ὑπὸ τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπηνέχθη τροποποιήσις εἰς τὸ ἐδάφιον (4) τοῦ ἄρθρου 8 οὕτως ὥστε οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Τοπικῶν Ὀδοντιατρικῶν Συλλόγων εἰς τὸ Συμβούλιον νὰ ἔχουν ὡς ἀκολουθῶς :—

Δύο ὀδοντίατροι ὁσάκις ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν Τοπικοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου δὲν ὑπερβαίνει τὰ 20.

Τρεῖς ὀδοντίατροι ὁσάκις ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν Τοπικοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου δὲν ὑπερβαίνει τοὺς 60.

Τέσσαρες ὀδοντίατροι ὁσάκις ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Τοπικοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου ὑπερβαίνει τοὺς 60.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὁμοφώνως τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχης :

Ο κ. Αιμίλιος Φράγκος έχει τόν λόγον.

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΦΡΑΓΚΟΣ :

Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Αισθάνομαι ιδιαίτεραν ίκανοποίησιν διότι σήμεραν μάς δίδεται ή εύκαιρία να συζητήσωμεν τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ τὸ ὁποῖον έχει ὡς σκοπὸν νὰ ίκανοποιήσῃ δίκαιον αίτημα τοῦ ὀδοντιατρικοῦ κόσμου τῆς Δημοκρατίας. Βεβαίως ἄνκαι ὑφίσταντο ὀδοντιατρικοὶ σύλλογοι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ἐν τούτοις, στερούμενοι νομικῆς ὑποστάσεως, ἦσαν περιωρισμένης δράσεως καὶ εὐθύνης καὶ ἀνίσχυροι νὰ ἐπιληφθῶσι σοβαρῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς πολλῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ ἄλλων προβλημάτων τοῦ ὀδοντιατρικοῦ κόσμου τῆς νήσου μας.

Μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ προτεινομένου Νόμου οἱ ὀδοντιατρικοὶ σύλλογοι ἀποκτοῦν τὸ πρέπον κύρος καὶ τὴν ἰσχὺν εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύνανται νὰ καλλιεργοῦν τὴν συνεργασίαν καὶ νὰ ἐνισχύουν τὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐξύψωσιν καὶ τὴν κατοχύρωσιν τοῦ ὀδοντιατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἐν τῇ κοινῶνίᾳ.

Τὰ προβλήματα τῶν ὀδοντιάτρων, ἐπαγγελματικά, ἐπιστημονικά καὶ δεοντολογικά θὰ δύνανται νὰ προωθοῦνται διὰ τῆς συλλογικῆς συνεργασίας τῶν ὀδοντιάτρων μέσα στὰ πλαίσια τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, τῶν ὀδοντιατρικῶν δηλαδὴ συλλόγων.

Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι σκοπὸς τῶν ὑπὸ ἴδρυσιν ὀδοντιατρικῶν συλλόγων πρέπει νὰ εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ συνεχῆς προσπάθεια διατηρήσεως τοῦ ὀδοντιατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἱκανοῦ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς καὶ ἠθικῆς ἀπόψεως νὰ ἐξυπηρετῆ μετὰ προθυμίας τὴν δημοσίαν ὑγείαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐναρμονίξῃ τὰ ἠθικά καὶ οἰκονομικά συμφέροντα τῶν μελῶν αὐτοῦ πρὸς τὰ γενικώτερα συμφέροντα τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κράτους.

Ἄνκαι ἡ ἀνάλυσις τοῦ Νομοσχεδίου γίνεται λεπτομερῶς ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Ὑγείας καὶ Νομικῶν, θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς ὠρισμένα ἄρθρα τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν γνώμην μου ἔχουσιν ἰδιαίτεραν σημασίαν διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν του.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 προβλεπομένη σύστασις Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἶναι μία ἀπὸ τὰς σημαντικὰς προνοίας τοῦ Νομοσχεδίου. Πᾶσα ἀπόφασις τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου θεωρεῖται ὡς διάταγμα Δικαστηρίου ἀσκοῦντος συνοπτικὴν διαδικασίαν καὶ θὰ ἐκτελεῖται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅπως καὶ οἰονδήποτε ἄλλο δικαστικὸν διάταγμα. Αἱ ἐξουσίαι τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἶναι εὐρεῖαι ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἐπιβάλλῃ διαφόρου βαθμοῦ ποινὰς κυμαινομένης ἀναλόγως τῶν περιπτώσεων ἀπὸ διαγραφῆς, προσκαίρου ἢ ὀριστικῆς, ἀπὸ τὸ μητρώον τῶν ὀδοντιάτρων, ἐπιπλήξεως καὶ προστίμου μέχρι £500.

Ἡ σύνθεσις τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ μάς ἐμπνέῃ ἐμπιστοσύνην καὶ νὰ μάς δίδῃ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ ἐξάσκησις τῶν ἐξουσιῶν αὐτοῦ καὶ αἱ ἀποφάσεις του θὰ διέπωνται πάντοτε ὑπὸ πνεύματος ἀμεροληψίας καὶ δικαιοσύνης καὶ νὰ λαμβάνωνται ἀνευ οἰασδήποτε προκαταλήψεως ἢ προσωπικοῦ πάθους.

Ἡ διὰ τῶν ἄρθρων 7, 8, 9 προβλεπομένη καθίδρυσις τοπικῶν ὀδοντιατρικῶν συλλόγων δίδει τὴν δυνατότητα εἰς τοὺς ὀδοντιάτρους τῶν ἐπαρχιῶν νὰ δημιουργήσουν τοὺς ἰδικούς των τοπικοὺς συλλόγους. Ἄνκαι αἱ ἀρμοδιότητες τῶν τοπικῶν συλλόγων εἶναι περιωρισμένοι, ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐξύψωσιν τῶν μελῶν, εἰς τὴν δημιουργίαν κοινοῦ συναδελφικοῦ πνεύματος, ὁμαλῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ὀδοντιάτρων καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἀνάπτωξιν τῆς συνεργασίας καὶ ἀλληλοκατανοήσεως μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν ὀδοντιατρικῶν συλλόγων.

Τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 12 καθιδρυόμενον Συμβούλιον τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σώματος ἀποτελεῖ βασικὴν πρόνοιαν τοῦ Νομοσχεδίου. Τὸ Συμβούλιον αὐτὸ θὰ ἀσκῇ τὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν καὶ θὰ ἔχῃ τὴν διαχείρησιν τῶν ὀδοντιατρικῶν προβλημάτων τῆς νήσου μας. Αἱ ἐξουσίαι τοῦ Συμβουλίου εἶναι μεγάλαι καὶ καθορίζονται διὰ τοῦ ἄρθρου 13. Δυνάμει τῶν ἐξουσιῶν αὐτῶν τὸ Συμβούλιον ἐξετάζει ἅπαντα τὰ ἐφαπτόμενα τοῦ ὀδοντιατρικοῦ ἐπαγγέλματος θέματα καὶ λαμβάνει ἅπαντα τὰ μέτρα ἅτινα ἐκάστοτε ἤθελε κρίνει σκόπιμα πρὸς τοῦτο, ἐκδίδει δὲ καὶ τοὺς σχετικοὺς κανονισμοὺς. Ἡ διὰ τοῦ ἐδαφίου (1) (α) τοῦ ἄρθρου 14 δημιουργουμένη Ἐπιτροπὴ Ἐπαγγελματικῆς Δεοντολογίας θὰ συντάξῃ σχέδιον κανονισμῶν διεπόντων τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ὀδοντιατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, δεοντολογία ἢ ὁποία θὰ συντονίζῃ καὶ θὰ συμβουλεύῃ ἐπὶ θεμάτων ἐπαγγελματικῆς συμπεριφορᾶς.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 15 προβλεπομένη ἴδρυσις Ταμείου Συντάξεων καὶ Χορηγημάτων θὰ ἱκανοποιήσῃ ἀσφαλῶς μίαν δικαίαν καὶ λογικὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ὀδοντιατρικοῦ κόσμου. Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐκδοσις τῶν σχετικῶν κανονισμῶν προϋποθέτει ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὑποβάλλω πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐκφρασεῖσαν ἐπιθυμίαν τῶν ὀδοντιάτρων ὅπως μὴ καθυστερήσῃ ἡ δημοσίευσίς τῆς ἐγκρίσεως εὐθὺς ὡς ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου προχωρήσῃ εἰς στάδιον τὸ ὁποῖον θὰ καθιστᾷ δυνατὴν τὴν δημιουργίαν ταμείων συντάξεων.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ὑπῆρξεν εἰσήγησις ἐκ μέρους τῶν ἐκπροσώπων τῶν ὀδοντιάτρων ὅπως τὸ ταμεῖον συντάξεως ἐνοποιηθῇ μὲ τὸ ταμεῖον συντάξεως τῶν ἱατρῶν. Προσωπικῶς δὲν ἀποκρούω τὴν εἰσήγησιν αὐτήν. Ὅμως διὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ προϋποθέτει καὶ τὴν σύμφωνον γνώμην τοῦ ἱατρικοῦ Σώματος καθὼς ἐπίσης καὶ σχετικὴν τροποποίησιν τοῦ πέμπτου μέρους τοῦ περὶ ἱατρῶν Νόμου.

Αὐτὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνουσι εἰς τὸ παρὸν στάδιον. Ἐλπίζω ὅτι εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον θὰ μᾶς δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ συζητήσωμεν τρόπους ἐνοποιήσεως τῶν ταμείων συντάξεως καὶ χορηγημάτων τῶν δύο ἀδελφῶν ἐπαγγελμάτων, τῶν ἱατρῶν δηλαδὴ καὶ τῶν ὀδοντιάτρων.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω καὶ νὰ ἐκφράσω καὶ τὴν δικαιολογημένην δυσφορίαν τοῦ ἱατρικοῦ κόσμου, διότι ἐνῶ παρῆλθε σχεδὸν ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ σχετικοῦ Νόμου, ἐν τούτοις τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καθυστερεῖ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐγκρίσεως διὰ τὴν ἐκδοσιν κανονισμῶν δημιουργίας Ταμείου Συντάξεως καὶ Χορηγημάτων ἱατρῶν.

Θὰ παρακαλέσω τὸν ἔντιμον Πρόεδρον ὅπως ὑποβάλλῃ τὴν παρατήρησίν μου αὐτὴν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πειθαρχικὸν Συμβούλιον. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πειθαρχικὰ Μέτρα. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πειθαρχικὴ διαδικασία. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπαρχία ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος καὶ ἀρχαιότης ὀδονιάτρων.
Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τοπικοὶ Ὀδοντιατρικοὶ Σύλλογοι. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τακτικὴ Γενικὴ Συνέλευσις Τοπικῶν Ὀδοντιατρικῶν Συλλόγων. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐκτακτὸς Γενικὴ Συνέλευσις Τοπικοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τακτικὴ Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Παγκυπρίου Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου.
Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐκτακτὸς Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Παγκυπρίου Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου.
Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμβούλιον τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σώματος. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσίαι τοῦ Συμβουλίου. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιτροπὰ τοῦ Συμβουλίου. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοὶ προνοοῦντες διὰ συντάξεις καὶ χορηγήματα. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οί ὀδοντίατροι δὲν δύνανται νὰ χρεώνωσι τοὺς ἀσθενεῖς δι' εἰσφοράς.
 *Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Εναρξίς ἰσχύος.
 *Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 17ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 17ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ περὶ *Ἐγγραφῆς *Ὀδοντιάτρων Νόμου.
 *Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

*Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ *Ὀδοντιάτρων (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξων) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;
 (Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ τελευταῖον ἔτοιμον πρὸς συζήτησιν θέμα εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν εἶναι ὁ περὶ Πωλήσεως Οἰνοπνευματωδῶν Ποτῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας *Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν *Ἐκθεσιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΩΝ ΠΟΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ίωσηφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανού
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 26ην Φεβρουαρίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ περὶ Πωλήσεως Οἰνοπνευματωδῶν Ποτῶν Νόμου οὕτως ὥστε ἡ ἔκδοσις τῶν ἀδειῶν πωλήσεως οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καθὼς καὶ ἡ εἰσπραξις τῶν σχετικῶν τελῶν νὰ ἀναληφθοῦν ὑπὸ τῶν Δήμων εἰς τὰς δημοτικὰς περιοχὰς καὶ ὑπὸ τῶν γραφείων τῶν Ἐπαρχῶν εἰς τὰς λοιπὰς περιοχὰς ἀντὶ τοῦ Τμήματος Τελωνείων ὡς μέχρι τοῦδε.

Ἡ ἔκδοσις τῶν ἀδειῶν πωλήσεως οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ καπνοῦ καθὼς καὶ ἡ εἰσπραξις τῶν σχετικῶν τελῶν ὑπὸ τῶν Δήμων ἐγένετο κατόπιν εἰσηγήσεως Ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης ἐκ τοῦ Ἐπαρχοῦ Λάρνακος, τῶν Δημάρχων Λευκωσίας, Λεμεσοῦ καὶ Ἀμμοχώστου καὶ ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἧτις συνεστήθη ἵνα μελετήσῃ τρόπους βελτιώσεως τοῦ δημοτικοῦ φορολογικοῦ συστήματος.

Τὸ ὅλον θέμα ἐξητάσθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀπεφασίσθη, σὺν ἄλλοις, ὅπως τὸ Τελωνεῖον ἐπαναρχίσῃ τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἐνασκούμενον ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ὑποστατικῶν πωλήσεως οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ τῆς διακινήσεως τούτων, τὸν ὁποῖον ἐνήσκει δυνάμει τοῦ καταργηθέντος περὶ Κατασκευῆς Οἰνοπνευματωδῶν Ποτῶν Νόμου (Κεφ. 140), παρ' ὅλον ὅτι ἡ ἔκδοσις τῶν ἀδειῶν τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ ἡ εἰσπραξις τῶν σχετικῶν τελῶν θὰ ἀναληφθῇ ὑπὸ τῶν Δήμων εἰς τὰς δημοτικὰς περιοχὰς.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὰς ὡς ἄνω εἰσηγήσεις τῆς ἐν λόγω Ἐπιτροπῆς ὡς καὶ μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, διότι πιστεύει ὅτι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θὰ βελτιωθοῦν τὰ οἰκονομικὰ τῶν Δήμων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν συνεχῶς αὐξανομένων ἀναγκῶν των, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἐντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον Ιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Ιον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Ιον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ νόμου.

*Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ υπάρχουσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ νόμου.

*Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ υπάρχουσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ νόμου.

*Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ υπάρχουσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ Τρίτου Μέρους τοῦ βασικοῦ νόμου.

*Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ υπάρχουσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ βασικοῦ νόμου.

*Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

*Υπάρχει ἔνστασις ;

Μὴ υπάρχουσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

*Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Πωλήσεως Οἰνοπνευματωδῶν Ποτῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Πωλήσεως Οἰνοπνευματωδῶν Ποτῶν Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἐγγραφα :

1. Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1968.
2. Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1968.
3. Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1968.
4. Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1968.
5. Ἐκθεσις τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ διὰ τὸ ἔτος 1966.
6. Ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
7. Ὁ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
8. Ὁ περὶ Ζημιωθέντων (Ἀπαλλαγὴ Φορολογίας) (Προσωριναὶ Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1968.
9. Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1968 παραπέμπεται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Πρὸς τὴν ἰδίαν Ἐπιτροπὴν ἐπίσης παραπέμπονται ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1968, ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1968, καὶ ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1968.

Ἡ Ἐκθεσις τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ διὰ τὸ ἔτος 1966 παραπέμπεται ὡσαύτως πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως πρὸς τὴν Βουλὴν.

Ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 ἐπίσης παραπέμπεται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὡσαύτως πρὸς τὴν ἰδίαν Ἐπιτροπὴν παραπέμπονται τὰ ἀκόλουθα δύο Νομοσχέδια.

1. Ὁ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
2. Ὁ περὶ Ζημιωθέντων (Ἀπαλλαγὴ Φορολογίας) (Προσωριναὶ Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1968.

Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Κανονισμοὶ τοῦ 1968 παραπέμπονται πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὑποβολὴν Ἐκθέσεως.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε, καθυστεροῦν, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἤδη παραπεμφθῆ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας τῆς Βουλῆς ὠρισμένα θέματα κατόπιν ὁμοφώνου ἀποφάσεως τοῦ Σώματος, τὸ θέμα τῆς ὑγιοῦς ἀπασχολήσεως τῆς νεολαίας, τὸ ὁποῖον

υπεβλήθη υπό του έντιμου συναδέλφου κ. Χρύση Δημητριάδη και έμοῦ, τὸ θέμα τῆς προσπάθειάς δι' ἐνίσχυσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τῶν ἐν Ἀγγλία διαβιούντων ὁμογενῶν, τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη υπό του έντιμου συναδέλφου κ. Κόσιη και έμοῦ, τὸ θέμα τῆς ἀνάγκης ἀναδιαρθρώσεως του ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος, ὑποβληθέν υπό του έντιμου συναδέλφου κ. Κόσιη και έμοῦ, και τὸ θέμα τῆς καταργήσεως τῶν Λατινικῶν, τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη πρὸ δεκαπενθημέρου ὑπ' έμοῦ. Ἦθελα, ὡς ἐκ τούτου, νὰ σὰς παρακαλέσω ὅπως εἰσηγηθῆτε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας τῆς Βουλῆς ὅπως παρακαθήσῃ εἰς σύσκεψιν και διερευνήσῃ ἐπὶ τέλους αὐτὰ τὰ τόσον σοβαρὰ και φλέγοντα θέματα τῆς παιδείας του τόπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας πρὸς τὴν ὁποίαν παρεπέμφθησαν τὰ ζητήματα αὐτὰ θὰ ἀσχοληθῇ συντόμως και θὰ παρουσιάσῃ τὰς Ἐκθέσεις της πρὸς τὴν Βουλὴν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, και ὥραν 3.30 μ.μ., μετὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ ἐργασία.

- (1) Ὁ περὶ Ἐμπορικῶν και Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος του 1968.
- (2) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 1) του 1968.
- (3) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 2) του 1968.
- (4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 6) του 1968.
- (5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 7) του 1968.
- (6) Ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν και Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ και Ἐπιστροφὴ τούτων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος του 1968.
- (7) Ὁ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικὸς) Νόμος του 1968.
- (8) Ὁ περὶ Ζημιωθέντων (Ἀπαλλαγὴ Φορολογίας) (Προσωριναὶ Διατάξεις) Νόμος του 1968 και
- (9) οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Κανονισμοὶ του 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Ἐγγράφων.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχει ἡ ἐπιθυμία ἀντὶ 3.30 μ.μ. νὰ συνεδριάσωμεν εἰς τὰς 4 μ.μ. και ἐπομένως, ἀποδεχόμενος τὴν ἐπιθυμίαν και τὸ αἶτημα αὐτό, ὀρίζω τὴν συνεδρίασιν διὰ τὴν 4ην μ.μ. τῆς προσεχοῦς Πέμπτης.

Κηρύττω τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὦρα λήξεως 5.50 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν) :—

Ἀγγελίδης Νίκος
 Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
 Γιάγκου Ἀνδρέας
 Γιαμάκης Ἰωσήφ
 Γιαννάκης Σωτήριος
 Δημητριάδης Λέλλος
 Δημητριάδης Χρῦσης
 Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
 Ἰωαννίδης Γεώργιος
 Κόσιης Νίκος
 Μιχαηλίδης Στέλιος
 Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
 Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
 Ποσκώτης Σταῦρος
 Ποταμίτης Γιάγκος
 Σαββίδης Μιχαλάκης
 Σιβιτανίδης Πανίκος
 Στυλιανοῦ Πέτρος
 Τουμαζῆς Παναγιώτης
 Φράγκος Αἰμίλιος
 Χατζηχάρος Χαρίδημος
 Χριστοδουλίδης Κώστας.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 14ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1968

(᾽Ωρα ἐνάρξεως 4.23 μ.μ.)

(᾽Αρ. 26)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

᾽Υπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων θὰ τηρήσῃ μονόλεπτον σιγὴν εἰς μνήμην τοῦ ἀποθιώσαντος ᾽Υπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ᾽Ανδρέα Ἀραούζου.

(Μονόλεπτος σιγὴ)

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι ᾽Ερωτήσεις—᾽Απαντήσεις.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

᾽Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ἐφ' ὅσον εἶναι πανθομολογούμενον ὅτι οἱ στρουθοὶ ἐπιφέρουν μεγάλας ζημίας εἰς τοὺς γεωργούς, ἐνῶ οὐδεμίαν ὠφέλειαν παρέχουν γενικῶς εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις ἀγοράζει κεφαλὰς καὶ ὠὰ τοῦ θλαθεροῦ τούτου πτηνοῦ, ἐπὶ σκοπῷ ἐλαττώσεως τοῦ πλήθους των, διὰ τὴν προστασίαν τοῦ γεωργικοῦ κόσμου, ἐρωτᾶται αὕτη νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν Βουλήν, διὰτὶ δὲν ἐπιτρέπει ἐλευθέραν χρῆσιν τῶν ἀεροβόλων καθ' ὅλον τὸ ἔτος, πράγμα πού θὰ εἶναι ἀποτελεσματικόν διὰ τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν στρουθῶν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ ἀεροβόλα δὲν δύνανται νὰ θλάψουν παντάπασι τὸ θήραμα, καὶ

νοούμενου ότι οι κάτοχοι των θα ήσαν πρόθυμοι να πληρώνουν δι' άδειαν χρήσεως των δια τόν άνω σκοπόν, πράγμα που θα προσπορίση και εις την Κυβέρνησιν ένα όχι ευκαταφρόνητον έσοδον»;

Ἐπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαρτίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσα τὴν 27ην Φεβρουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Ἡ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Κυνηγίου εἰς πρόσφατον συνεδρίαν τῆς ἐπελήφθη παρομοίου αἰτήματος ὡς ἡ περὶ τῆς ὁ λόγος ἐρώτησις ἐν σχέσει πρὸς τὴν καταπολέμησιν τῶν σπουργιτῶν. Ἀπεφασίσθη ὅπως οἱ Ἐπαρχοὶ ἐκδίδουν, κατὰ τὴν κρίσιν των, ἀδείας κυνηγίου εἰς κατόχους ἀεροβόλων ἔστω καὶ κατὰ τὴν κλειστὴν περίοδον κυνηγίου, διὰ τὴν προστασίαν τῶν φρούτων, δημητριακῶν κ.λ.π. ἀπὸ τοὺς σπουργίτας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Μαρτίου 1968.

«Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ ζήτημα τῆς παραχωρήσεως χαλίτικης γῆς εἰς πτωχοὺς καὶ ἀκλήρους καλλιεργητὰς ἐνέχει ὑψίστην σημασίαν καὶ ἀποτελεῖ ἐν ἑκ τῶν πλέον φλεγόντων ἐσωτερικῶν ζητημάτων, καὶ

Δεδομένου ὅτι ἡ ταχεῖα προώθησις καὶ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου θὰ συντελέσῃ μεγάλως εἰς τὴν αὐξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς τὴν ἀνοδὸν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου μεγάλου ἀριθμοῦ πτωχῶν καλλιεργητῶν.

Παρακαλεῖται ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἔάν τὸ ζήτημα τοῦτο ἔχῃ καθόλου ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς τὴν Κυβέρνησιν καὶ πότε ὑπολογίζεται ὅτι χαλίτικη γῆ θὰ ἀποδοθῇ εἰς τοὺς καλλιεργητὰς καὶ κτηνοτρόφους πρὸς ἀξιοποίησιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Μαρτίου 1968.

«Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐπὶ ὀρισμένων κυρίων ἀρτηριῶν καὶ εἰδικὰ σὲ σημεῖα ὅπου ὑπάρχουν σχολεῖα, ὅπως εἶναι ἐπὶ τῆς λεωφόρου Γρίθα Διγενῆ τὰ Γυμνάσια Κύκκου καὶ ἐπὶ τῆς λεωφόρου Ἁγίου Ἀνδρέου τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Παλλουριωτίσσης, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς ἄλλα παρόμοια μέρη συνέβησαν κατὰ καιροὺς ἀρκετὰ ὀδικά δυστυχήματα, μελετᾶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον τὴν κατασκευὴν ὑπογείων διαβάσεων πρὸς καλύτεραν καὶ ἀσφαλεστέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν μαθητῶν ὅσον καὶ τοῦ κοινοῦ»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Μαρτίου 1968.

«Κατὰ τὴν ἀρδευτικὴν περίοδον 1966—1967 παρατηρήθη ὅτι εἰς τὸν ὕδατοφράκτην «Ὁθγοῦ» Μόρφου εἰσήρχετο ἄλμυρον ὕδωρ με ἀποτέλεσμα νὰ καταστῇ τὸ εἰς αὐτὸν εὐρισκόμενον ὕδωρ ἀκατάλληλον δι' ἀρδευσιν. Λόγω τῆς αὐξήσεως εἰς ἄλλατα τῆς περιεκτικότητος τοῦ ὕδατος τοῦ ὕδατοφράκτου τὸ ὕδωρ τῶν παρακειμένων πρὸς τὸν ὕδατοφράκτην διατρήσεων, αἰτίνες ἐμπλουτίζονται

ἐκ τοῦ ὕδατοφράκτου, κατέστη ἐπίσης ἐπικίνδυνον δι' ἄρδευσιν. Κατόπιν τούτου τὸ Τμήμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων διέταξε τὴν ἐκτροπὴν τοῦ ὕδατος τοῦ ὕδατοφράκτου πρὸς τὴν θάλασσαν ἵνα ἀποφευχθῆ ἡ περαιτέρω μίανσις τοῦ ὑδροφόρου στρώματος τῆς περιοχῆς, οὕτω δὲ χιλιάδες τόννοι ὕδατος ἀποθηκευμένου ἐντὸς τοῦ ὕδατοφράκτου ἀπωλέσθησαν.

Κατὰ τὴν νέαν ἀρδευτικὴν περίοδον 1967—1968 ὅτε καὶ πάλιν ὁ ὕδατοφράκτης ἐπληρώθη μὲ κατάλληλον πρὸς ἄρδευσιν ὕδωρ, ἡ Ἀρδευτικὴ Ἐπιτροπεία διέταχθη ἐκ νέου νὰ διοχετεύσῃ τοῦτο πρὸς τὴν θάλασσαν λόγῳ μίανσεως τούτου ἐκ τῆς εἰσροῆς ἐντὸς τοῦ ὕδατοφράκτου ἄλμυροῦ ὕδατος.

Δεδομένου ὅτι διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἐν λόγῳ ὕδατοφράκτου ἐδαπανήθη σεβαστὸν ποσόν, καὶ ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις συνεχίζει τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἔργων ἐπενδύσεως τῶν ἀυλάκων διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ ὕδατος τοῦ ὕδατοφράκτου, παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Τμήμα νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα—

- (α) ποῖα μέτρα λαμβάνει διὰ τὴν ἀποχέτευσιν τοῦ ἄλμυροῦ ὕδατος τὸ ὁποῖον ρέει ἐντὸς τοῦ ὕδατοφράκτου;
- (β) κατὰ πόσον λόγῳ τῆς συνεχοῦς ἀξήσεως τῆς περιεκτικότητος εἰς ἅλατα τοῦ ὑδροφόρου στρώματος, ὑπάρχει κίνδυνος καταστροφῆς τῶν ὑφισταμένων κήπων ἐσπεριδοειδῶν οἵτινες ἀρδεύονται ἐκ τοῦ μιανθέντος ὕδατος τοῦ ὑδροφόρου στρώματος;
- (γ) κατὰ πόσον ἡ ροὴ τοῦ ἀκαταλλήλου τούτου ὕδατος ἦτο ὑπ' ὄψιν τῶν ἀρμοδιῶν κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὕδατοφράκτου, καὶ, ἐάν ναί, τί μέτρα ἐλήφθησαν διὰ τὴν ἐκτροπὴν του ἐκ τοῦ ὕδατοφράκτου;
- (δ) κατὰ πόσον ἐγένετο οἰαδήποτε ἄρδευσις ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ὕδατοφράκτου κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ὑπὸ τῶν γαιοκτημόνων οἵτινες καταβάλλουν ἀνελλιπῶς τὰ ἀρδευτικά των τέλη διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν τῶν δόσεων τῶν δανείων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἢ ἐάν ὀλόκληρος ἢ ποσότης τοῦ ὕδατος τοῦ ὕδατοφράκτου ἀφέθη νὰ διοχετευθῆ πρὸς τὴν θάλασσαν;
- (ε) ποῖα ποσότης ὕδατος ἐσπαταλήθη κατὰ τὴν ὡς ἄνω περίοδον ὡς ἀποτέλεσμα τῆς μίανσεως αὐτοῦ.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Μαρτίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν ἐάν διαγράφεται προοπτικὴ συντόμου ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ὁδοῦ Κυθραίας—νέας ὁδικῆς ἀρτηρίας Λευκωσίας—Ἀμμοχώστου, μήκους 1½ μόνον μιλίου, καὶ ἐξυπηρετούσης ἀποφασιστικῶς τὴν σύνδεσιν τῶν περιχώρων Κυθραίας μετὰ τῆς κωμοπόλεως γενικῶς, καὶ εἰδικώτερον τὰς κοινότητας Κυθραίας, Βώνης, Παλαικύθρου, Τραχωνίου καὶ Νέου Χωρίου εἰς τὰς μεταξύ των διακινήσεις εἰδικώτερον, δοθέντος μάλιστα ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου ἀπεφασίσθη, λόγῳ τῆς σημασίας καὶ τῆς σπουδαιότητός του ἀπὸ πολλοῦ, συμπεριληφθὲν εἰς τὸ πρῶτον ἤδη πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, Νίκου Κόσιη καὶ Ἰωσήφ Γιάμακη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Μαρτίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι—ὡς ἐκ τῶν ἐπανειλημμένων αὐτόθι ἐπισκέψεων μας διεπιστώσαμεν—ἐπιτελεῖται ἀξιόλογος ἐπιστημονικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐργασία εἰς τὸ Κέν-

τρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

- (α) Τὶ προοπτικὴ ὑπάρχει διὰ τὴν ἀμεσον ἐπ'ἀνδρωσιν τοῦ Κέντρου, δι' ἐπιπροσθέτου ἀριθμοῦ ἐπιζητούμενων ἐπιστημόνων
- (β) ποία πορεία διαγράφεται διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ κονδυλίου ἐπιστημονικῶν ἐκδόσεων τοῦ Κέντρου καὶ τῆς προγραμματιζομένης ἐπετηρίδος του' καὶ
- (γ) ποία πρόθεσις ὑπάρχει διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐπιστημονικῶν μελετῶν ὑπὸ ἐπιστημόνων τοῦ Κέντρου εἰς βιβλιοθήκας τοῦ ἐξωτερικοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Μαρτίου 1968.

«Ἐπειδὴ πολλοὶ μαθηταὶ γυμνασίων ἀνήκοντες εἰς πτωχὰς ἐργατικὰς καὶ ἀγροτικὰς οἰκογενεῖας, ἐνίστε δὲ καὶ εἰς ἐντελῶς ἀπόρους οἰκογενεῖας, ἔχουν ἐπιβαρυνθῆ καὶ κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος μὲ ὑπέρμετρον εἰσφορὰν εἰς τὸ Ἐσωτερικὸν Ταμεῖον τῶν Σχολικῶν Ἐφορειῶν καὶ ἐπειδὴ φαίνεται νὰ αὐξάνῃ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τὸ ποσὸν τῆς εἰσφορᾶς, χωρὶς κἂν νὰ δημοσιεύωνται στοιχεῖα ἀφορῶντα τὴν εἰσπραξίν καὶ τὸν τρόπον διαθέσεως τῶν σχολικῶν ταμείων, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον :

1. Ποῖον τὸ ποσὸν τῆς εἰσφορᾶς τὸ ἐπιβληθὲν εἰς τοὺς μαθητὰς κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος ὑπὸ ἐκάστης Σχολικῆς Ἐφορείας καὶ ποῖος ὁ μέσος ὄρος κατὰ μαθητὴν.

2. Ἐὰν ὁ μέσος ὄρος ἠϋξήθη κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος εἰς τὰ διάφορα σχολεῖα, εἰς ποίαν ἀναλογίαν καὶ διὰ ποίους λόγους.

3. Ἐὰν τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ εἰσηγηθῆ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν μείωσιν τῆς προσθέτου εἰσφορᾶς τῶν μαθητῶν, καὶ παράλληλον αὔξησιν τῆς κυβερνητικῆς ἐπιχορηγήσεως πρὸς τὰς σχολικὰς ἐφορείας, ἵνα καταστή ἡ μέση ἐκπαίδευσις πλέον προσιτὴ εἰς τὰ τέκνα τῶν ἐργαζομένων.

4. Ἐὰν τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἔχη μελετήσῃ τὸ ζήτημα τῆς δημοσιεύσεως τῶν Προϋπολογισμῶν καὶ Ἀπολογισμῶν οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν σχολικῶν ἐφορειῶν, ὡς ἀναφέρετο εἰς τὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23.6.1966 ἀπάντησιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας, καὶ ποίαν ἀπόφασιν ἔλαβε σχετικῶς».

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 1) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙ-
ΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑ-
ΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Άρ. 1) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σααθίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ίωσήφ Γιαμάκης

Σταύρος Ποσκότης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 12ην Μαρτίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £110.324 ἀναγκαίου διὰ τὴν ἐπαναψήφισιν τῶν ἀδαπανήτων ὑπολοίπων ὀρι-
σμένων σχεδίων ἀναπτύξεως ἐγκριθέντων ὑπὸ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύ-
ξεως τοῦ ἔτους 1967, ἵνα καταστῆ δυνατὴ ἡ συνέχισις καὶ ἡ συμπλήρωσις τῶν
τοιούτων σχεδίων διαρκούντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Τὸ ἐν λόγῳ ποσὸν θὰ διατεθῆ διὰ ἐπαναψηφίσεως ὡς ἀκολούθως :

1. Νέα Ἀκραῖα Κτίρια Διεθνούς Ἀερολιμένος Λευκωσίας	£ 32.636
2. Σχέδια Πολεοδομίας	£ 23.955
3. Βελτίωσις καὶ Κατασκευὴ Χωρικῶν Ὁδῶν καὶ Ἀτρα- πῶν	£ 26.933
4. Προσθήκαι καὶ Ἐπεκτάσεις Τεχνικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Γεωργικῶν Σχολῶν	£ 11.300
5. Ἀνέγερσις Ἐργαστηρίων Σχολῶν Γενικῆς Μέσης Ἐκπαι- δεύσεως καὶ Προμήθεια Ἐξοπλισμοῦ	£ 15.500
Σύνολον	£ 110.324

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε ἐπισταμένως τὰ
διάφορα κονδύλια συμφωνεῖ ὅπως τὸ ἐν λόγῳ ποσὸν διατεθῆ διὰ τοὺς σκοποὺς
δι' οὓς τοῦτο ἀναφέρεται, ἵνα καταστῆ δυνατὴ ἡ συνέχισις καὶ ἡ συμπλήρωσις
τῶν ἐν λόγῳ σχεδίων διαρκούντος τοῦ ἔτους 1968 καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται
πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι ἐπισημαίνεται ὅτι :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιλητὰ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι
κύριοι Γραμματεῖς νὰ προθοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου
ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἔρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαῖα ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δα-
πανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λήγον τὴν 31ην Δε-
κεμβρίου 1968 δι' ἧς δὲν ἔχει γίνῃ πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ
ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἰουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρίσις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £110.324 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968.
Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.
Ἐλήξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 1) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς νόμον ;
(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.
Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 2) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Δὲν εἶναι ἔτοιμον, κ. Πρόεδρε, τὸ ὑπ' ἄρ. 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 6) τοῦ 1968.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 6) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθθίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσήφ Γιαμάκης
Σταύρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανού
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 12ην Μαρτίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £1.844 ἀναγκαίου διὰ τοὺς ἀκολουθοῦσας σκοποὺς :

1. Συντήρησις καὶ λειτουργία τοῦ νέου αὐτοκινήτου τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας	£ 180
2. Ἀγορὰ νέου αὐτοκινήτου διὰ τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα τῆς Δημοκρατίας	£ 1.200
3. Ἐτήσιος μισθὸς μιᾶς νέας μονίμου θέσεως Κλητῆρος, 2ας Τάξεως, ὁ κάτοχος τῆς ὁποίας θὰ ἀναλάβῃ χρέη ὀδηγοῦ τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημο- κρατίας	£ 344
4. Καταβολὴ ἐπιδόματος καθήκοντος εἰς τὸν ὡς ἄνω ἀναφε- ρόμενον Κλητῆρα—Ὄδηγόν	£ 120
Σύνολον	£ 1.844

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἰς Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρέβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968, ἤτοι διὰ τὴν ἴδρυσιν ὠρισμένων νέων θέσεων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθῶς :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντιρρήσιν ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μ' Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμού Παγίου Ταμείου προσοδ. £81.844 διά την χρῆσιν του έτους του λήγοντας την 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως τὸ 2ον άρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Άρθρον 3ον και Πρώτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ὅπως τὸ 3ον άρθρον και ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως τὸ 3ον άρθρον και ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ίδρυσις νέων θέσεων. "Άρθρον 4ον και Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ὅπως τὸ 4ον άρθρον και ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως τὸ 4ον άρθρον και ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκρίνονται.

"Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνη δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περι Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Άρ. 6) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περι Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Άρ. 7) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Άρ. 7) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ίωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανού

Σταύρος Ποσκώτης

Γιάγκος Ποταμίτης

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περι οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 12ην Μαρτίου 1968.

Διά του προτεινομένου νόμου σκοπεύεται ή διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £3.000 ἵνα καταστή δυνατή ή παροχή εισφορᾶς ὑπό τῆς Κυβερνήσεως ὑπέρ τῶν σεισμοπλήκτων τῆς Σικελίας (£1.000) καί τῶν σεισμοπλήκτων τῆς Ἑλλάδος (£2.000).

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Οἰκονομικῶν συμφωνεῖ ὅτι ή τοιαύτη εισφορά ὑπό τῆς Κυβερνήσεως ὑπέρ τῶν σεισμοπλήκτων τῆς Σικελίας καί τῆς Ἑλλάδος ἀποτελεῖ πράξιν δεικνύουσαν τά αἰσθήματα ὀλοκλήρου τῆς Κύπρου πρὸς τοὺς ἐκ τῶν σεισμῶν πληγέντας καί ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν ὑπό τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπό τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καί ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὡς ἔστιν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρίσις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £3.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὡς ἔστιν ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντιρρήσις τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὡς ἔστιν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 7) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει 48 ὥρας πρὸ τῆς συνεδριάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 8) τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 9) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 8) τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἐπομένως παραπέμπεται ὡσαύτως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἐπίσης ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 9) τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Παρακαλῶ τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν ὅπως ἐπισπεύσῃ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ (Ἄρ. 9) τοῦ 1968, ὁ ὁποῖος προβλέπει διὰ τὴν εἰσφοράν χρημάτων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως διὰ τοὺς πληγέντας ἐκ τῆς χαλάζης.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχη ὡς ἀκόλουθος :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

- (1) Ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Ζημιωθέντων (Ἀπαλλαγὴ Φορολογίας) (Προσωριναὶ Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1968.
- (4) Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 8) τοῦ 1968.
- (6) Ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (7) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 9) τοῦ 1968.
- (8) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 2) τοῦ 1968.

(9) Ὁ περί τῆς Συμβάσεως τῆς Βιέννης τοῦ 1961 περί Διπλωματικῶν Σχέσεων (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ

(10) ὁ περί Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ἡ προσεχῆς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Παρακαλῶ τοὺς Προέδρους τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν νὰ ἐπισπεύσουν τὴν ἐτοιμασίαν τῶν ἐκθέσεων ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων τὰ ὅποια ἐτέθησαν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, διὰ νὰ συζητηθοῦν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὡρα λήξεως 4.50 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος

Γιάγκου Ἀνδρέας

Γιαμάκης Ἰωσήφ

Γιαννάκης Σωτήριος

Δημητριάδης Λέλλος

Δημητριάδης Χρύσης

Ζιαρτίδης Ἀνδρέας

Ἰωαννίδης Γεώργιος

Κόσις Νίκος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Στέλιος

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Νικολαΐδης Ἡρόδοτος

Παπαϊωάννου Ἐζεκίας

Παύλου Παῦλος

Ποσκώτης Σταῦρος

Ποταμίτης Γιάγκος

Σαββίδης Μιχαλάκης

Σάντης Γεώργιος

Σιθιτανίδης Πανίκος

Στυλιανοῦ Πέτρος

Τζιρκώτης Γεώργιος

Φράγκος Αἰμίλιος

Χατζηχάρος Χαρίδημος.

Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἐκδοσις ἀδειῶν εἰς κατόχους ἀεροθόλων ὄπλων δι' ὄλον τὸ ἔτος πρὸς ἐξολόθρευσιν τῶν σπουργιτῶν κ.λ.π.).
- (2) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἄρ. 1) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (3) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 6) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (4) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 7) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (5) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 21ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1968

(Ὁρα ἐνάρξεως 4.40 μ.μ.)

(Ἄρ. 27)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Δεκεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Δεκεμβρίου 1967.

«Ἐν ὄψει τῆς γνωστῆς, ἀπὸ ἀρκετῶν ἤδη μηνῶν, ἀπαντήσεως πρὸς τὸ Σῶμα τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου περὶ προοπτικῶν δημιουργίας καὶ ἐν Κύπρῳ τύπου νυκτερινοῦ Γυμνασίου ἢ πλήρους νυκτερινῆς τεχνικῆς σχολῆς (δι' ἐργαζομένους ἀπόρους νέους) παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποῦ εὐρίσκεται σήμερον τὸ ὅλον θέμα».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Μαρτίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Δεκεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Δὲν ἔχει εἰσέτι ὀλοκληρωθῆ ἡ σχετικὴ μελέτη δι' ἴδρυσιν νυκτερινῶν σχολείων μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦτο διότι ἀνεφύησαν ὠρισμένα δυσκολία ἀφορῶσαι εἰς τὸν τύπον τῶν σχολείων καὶ τὰ προγράμματα. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς νυκτερινὰς τεχνικὰς σχολὰς γίνεται περὶ τούτων πρόνοια εἰς τὸ ὑποβληθησόμενον προσεχῶς νομοσχέδιον περὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἐν τῷ μεταξὺ συνεχίζονται ἀπὸ ἐτῶν νυκτερινὰ μαθήματα εἰς τὰς τεχνικὰς σχολὰς δι' ἐργαζομένους».

*Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ἰανουαρίου 1968.

«Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ περιοχή Καρπασίας εἶναι μιὰ βασικὴ ἀγροτικὴ περιοχή. Τὸ εἰσόδημα τῶν ἀγροτῶν εἶναι ἀρκετὰ χαμηλὸ καὶ ἔχουν γίνεи διάφορες μελέτες καὶ σχέδια ἀπὸ μέρους Κυβερνητικῶν Τμημάτων γιὰ ἔργα ἀνάπτυξης τῆς παραγωγῆς καὶ αὐξησης τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος.

Μερικὰ ἀπὸ τὰ βασικώτερα προβλήματα ποὺ ἔθεσαν οἱ ἀγρότες τῆς Καρπασίας στὴν Κυβέρνηση ἦσαν :—

Α.—Κατασκευὴ ἀρδευτικῶν καὶ ἐμπλουτιστικῶν ἔργων.

Β.—Ἀνόρυξη βαθιῶν διατρήσεων.

Γ.—Παραχώρηση τῆς δασικῆς γῆς.

Δ.—Παραχώρηση διαλεχτῶν φυλῶν ζῶων γιὰ ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ποιὲς μελέτες ὑπάρχουν ποῖα σχέδια καὶ πότε θὰ προωθηθοῦν αὐτὰ τὰ προβλήματα ;

Συγκεκριμένα :—

1ον. Ὑπάρχουν σχέδια γιὰ ὑδατοφράκτες στὴν Ἁγία Τριάδα Γιαλούσας καὶ στὴν Κώμα τοῦ Γιαλοῦ καὶ πότε ὑπολογίζεται νὰ ἐφαρμοσθοῦν αὐτὰ τὰ σχέδια ;

2ον. Θὰ συνεχισθοῦν οἱ δοκιμαστικὲς διατρήσεις σὲ βαθύτερα στρώματα ;

3ον. Θὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ προώθηση τῶν σχεδίων ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραχώρηση τῆς δασικῆς γῆς μέσα στὸ 1968 ;

4ον. Ποιὲς δυσκολίες ὑπάρχουν γιὰ νὰ μὴ μπορεῖ τὸ Τμῆμα Κτηνοτροφίας νὰ ἱκανοποιῇ αἰτήσεις ἀγροτῶν γιὰ παραχώρηση διαλεχτῶν φυλῶν ζῶων ;

*Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαρτίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«(α) Ὑδατοφράκται εἰς Ἁγίαν Τριάδα Αἰγιαλούσης καὶ Κώμαν τοῦ Γιαλοῦ :

(i) Ἡ κατασκευὴ ὑδατοφράκτου εἰς Ἁγίαν Τριάδα Αἰγιαλούσης κατέστη ἀναγκαῖον ὅπως ἀναβληθῇ δι' εὐθετώτερον χρόνον, ἀφ' ἐνὸς μὲν λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ σχετικαὶ ἔρευναὶ καὶ μελέται τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τούτου ἀπέδειξαν ὅτι ὁ ἐν λόγω ὑδατοφράκτης θὰ εἶναι πενιχρᾶς οἰκονομικῆς ἀξίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ λόγῳ τῆς ὑπάρξεως πλείστων ἄλλων ὠφελιμωτέρων ἔργων ἐχόντων μεγαλυτέραν προτεραιότητα.

(ii) Εἰς Κώμαν τοῦ Γιαλοῦ ἡ κατασκευὴ ὑδατοφράκτου ἀναβάλλεται λόγῳ τοῦ ὅτι πρόσφατοι καταμετρήσεις ἀπέδειξαν ὅτι τὸ ὕδωρ καθίσταται ἀκατάλληλον δι' ἀρδευσιν λόγῳ τῆς ὑψηλῆς περιεκτικότητος ἀλάτων. Αἱ σχετικαὶ καταμετρήσεις θὰ συνεχισθῶσιν μέχρις ὅτου ἐξακριβωθῇ πέραν πάσης ἀμφιβολίας ὅτι τὸ ὕδωρ εἶναι κατάλληλον δι' ἀρδευτικῶς σκοποῦς προτοῦ γίνῃ ἑναρξίς τοῦ ἐν λόγω ἔργου.

(β) Ἀνόρυξις βαθέων διατρήσεων :

Ἡ ἀνόρυξις βαθέων διατρήσεων ἀντενδείκνυται ὡς ἐκ τῆς γεωλογικῆς φύσεως τῶν στρωμάτων τῆς περιοχῆς ταύτης ὅπου ἡ ὑπαρξίς ὑδροφόρων στρωμάτων εἰς βάθος φαίνεται ἀπίθανος.

(γ) Παραχώρησις δασικῆς γῆς :

Ἡ Κυβέρνησις ἔχει διορίσει Ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Δασῶν πρὸς μελέτην τῆς μελλοντικῆς χρήσεως τῶν χαμηλῶν δασῶν.

Ὡς γνωστὸν τὰ Χαμηλὰ Δάση εὐρίσκοντο μέχρι τοῦ 1967 ὑπὸ τὴν διαχείρισιν τῶν οἰκείων Ἐπαρχῶν καὶ μόνον πρὸ ἑνὸς ἔτους ταῦτα ὑπήχθησαν ὑπὸ τὸ Τμήμα Δασῶν. Ὡς ἐκ τούτου, ἂν καὶ ἡ ἐν λόγω Ἐπιτροπὴ διεξήγαγεν ἀρκετὴν ἐργασίαν, ἐν τούτοις, ἔνεκεν τοῦ πολὺ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ἀνὰ τὴν νῆσον Χαμηλῶν Δασῶν, θ' ἀπαιτηθῆ ἀρκετὸς εἰσέτι χρόνος προτοῦ ἢ μελέτη αὕτη ἀποπερατωθῆ καὶ ὑποβληθῆ πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον πρὸς λήσιν σχετικῆς ἀποφάσεως. Ἐπιθυμῶ ἐν τούτοις νὰ τονίσω ὅτι μέγα μέρος τῶν Χαμηλῶν Δασῶν καλλιεργεῖται ὑπὸ τῶν περιοίκων, αἱ δὲ καλλιεργημένοι ἐκτάσεις ἐνοικιάζονται πρὸς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δασῶν ἐπὶ ἐτησίαις συνήθως βάσεως. Μερικαὶ ἐκ τῶν ἐνοικιάσεων γίνονται πρὸς τοὺς γεωργοὺς μέσω τῶν Συνεργατικῶν Ἐταιρειῶν τῶν χωρίων τῶν. Πολλὰ ἐπίσης ἐκ τῶν Δασῶν αὐτῶν χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ τῶν περιοίκων διὰ σκοποῦς βοσκῆς. Δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι αἱ καλλιεργήσιμοι ἐκτάσεις τῶν Χαμηλῶν Δασῶν, ἢ τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν, εὐρίσκονται ἤδη ὑπὸ καλλιέργειαν καὶ ἐνοικίασιν.

(δ) Παραχώρησις ἐκλεκτῆς φυλῆς ζῶων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κτηνοτροφίας.

- (i) Τὸ Τμήμα Γεωργίας εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς αἰτήσεις ἀγροτῶν τῆς περιοχῆς Καρπασίας ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραχώρησιν ἐπιλέκτων φυλῶν χοίρων καὶ πουλερικῶν. Μεγάλῃ ζήτησις ἐπιλέκτων φυλῶν αἰγῶν καὶ προβάτων, καθὼς καὶ μόσχων, κυρίως διὰ πάχυνσιν, παρουσιάζεται εἰς ὁλόκληρον τὴν Κύπρον. Αὕτη δὲν δύναται νὰ ἱκανοποιηθῆ λόγω τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ τῶν ζῶων ποὺ παράγονται εἰς τοὺς Κρατικοὺς Κτηνοτροφικοὺς Σταθμοὺς. Πρὸς τὸν σκοπὸν ἱκανοποιήσεως μεγαλυτέρου μέρους τῆς ζήτησεως διὰ τοιαῦτα ζῶα τὸ Τμήμα προγραμματίζει τὴν δημιουργίαν νέων μονάδων ἀναπαραγωγῆς βελτιωμένων φυλῶν αἰγῶν, προβάτων καὶ ἀγελάδων, καθὼς καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ὑφισταμένων.
- (ii) Ἡ περιοχή Καρπασίας τυγχάνει ἰδιαιτέρας μερίμνης διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας. Εἰς Ἅγιον Θεόδωρον λειτουργεῖ ἀπὸ ἐτῶν Σταθμὸς Ἐπιβητόρων ζῶων, ἀριθμὸς δὲ τράγων παραχωρεῖται ἐτησίως ἐπὶ δανείῳ εἰς προσδευτικοὺς γεωργοκτηνοτρόφους τῆς περιοχῆς. Ἐπιπροσθέτως, ἀπὸ τοῦ 1967, ἡ περιοχή Καρπασίας συμπεριελήφθη εἰς τὸ Σχέδιον Μικτῆς Γεωργίας-Κτηνοτροφίας διὰ τοῦ ὁποῦ παρέχεται εἰς γεωργοκτηνοτρόφους οἰκονομικὴ καὶ τεχνικὴ βοήθεια πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν τῆς αἰγοπροβατοτροφίας. Ἐπὶ συνόλου 30 χωρίων καὶ 90 γεωργῶν ποὺ ἐπελέγησαν καὶ περιελήφθησαν εἰς τὸ Σχέδιον τοῦτο τὰ 12 χωρία καὶ οἱ 42 γεωργοὶ ἀνήκουν εἰς τὴν περιοχὴν Καρπασίας. Εἰς τοὺς γεωργοὺς τούτους θὰ δοθῆ προτεραιότης εἰς τὴν παραχώρησιν ἐπιλέκτων φυλῶν ζῶων, ὅταν ταῦτα θὰ εἶναι διαθέσιμα.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Μαρτίου 1968.

«Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ ζήτημα τῆς παραχωρήσεως χαλίτικης γῆς εἰς πτωχοὺς καὶ ἀκλήρους καλλιεργητὰς ἐνέχει ὑψίστην σημασίαν καὶ ἀποτελεῖ ἐν ἐκ τῶν πλέον φλεγόντων ἐσωτερικῶν ζητημάτων, καὶ

Δεδομένου ὅτι ἡ ταχεῖα προώθησις καὶ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου θὰ συντελέσῃ μέγας εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς τὴν ἀνοδὸν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου μεγάλου ἀριθμοῦ πτωχῶν καλλιεργητῶν.

Παρακαλεῖται ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἐὰν τὸ ζήτημα τοῦτο ἔχη καθόλου ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς τὴν Κυβέρνησιν καὶ πότε ὑπολογίζεται ὅτι χαλίτικη γῆ θὰ ἀποδοθῆ εἰς τοὺς καλλιεργητὰς καὶ κτηνοτρόφους πρὸς ἀξιοποίησιν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Μαρτίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Τὸ θέμα τοῦτο εὐρίσκεται εἰς τὸ τελικὸν αὐτοῦ στάδιον. Εἰδικὴ ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπὴ θὰ ἐξετάσῃ τὰς προτάσεις Κυβερνητικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἀξιοποίησιν κρατικῆς γῆς καὶ ὑποβάλῃ συντόμως τὰ πορίσματά της πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον πρὸς τελικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς ἀκολουθητέας γενικῆς πολιτικῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαρτίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος ἐπεσυνέβησαν ἀεροπορικὰ δυστυχήματα εἰς Κύπρον ἢ ἐπηρεάζοντα Κυπρίους ταξειδεύοντας εἰς Κύπρον, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφωρῆσῃ τὸ Σῶμα κατὰ πόσον τὸ θέμα τοῦτο ἀπησχόλησε τὰς ἀρχὰς καὶ ποῖα τυχόν περαιτέρω μέτρα προστασίας καὶ ἀσφαλείας ὑπάρχει πρόθεσις ὅπως ληφθοῦν, καὶ πλεον συγκεκριμένως:—

(α) Κατὰ πόσον μελετᾶται ὁ ἐφοδιασμὸς τοῦ Διεθνοῦς Ἀερολιμένος Λευκωσίας μὲ τὰ κατάλληλα ἐξαρτήματα (περιλαμβανομένης ἀφρώδους οὐσίας) διὰ τὴν ἀποτελεσματικωτέραν ἀντιμετώπισιν περιπτώσεων καταναγκαστικῆς προσγειώσεως;

(β) κατὰ πόσον μελετᾶται ὁ ἐφοδιασμὸς τοῦ ἰδιοῦ Ἀερολιμένος μὲ κατάλληλα μηχανήματα, δυνάμενα τυχόν νὰ διαπιστώσουν τὴν ὑπαρξιν ἐντὸς ἀποσκευῶν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν ἀποτελουσῶν κίνδυνον διὰ τὸ ἀεροσκάφος καὶ τοὺς ἐπιβάτας;

(γ) κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ ἐπιβεβλημένη ἀνάγκη τῆς προσυπογραφῆς ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας τῆς Συμβάσεως τῆς Χάγης, ἡ ὁποία αὐξάνει τὸ ἀνώτατον ποσοστὸν τῆς ἀποζημιώσεως τῆς πληρωτέας εἰς τοὺς κληρονόμους τῶν θυμάτων ἀεροπορικῶν δυστυχημάτων, δοθέντος ὅτι ἡ μὴ προσυπογραφή τῆς ὡς ἄνω Συμβάσεως ἐπηρεάσε δυσμενῶς εἰς μερικὰς περιπτώσεις τὸ ποσοδὸν πληρωθειῶν ἀποζημιώσεων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Μαρτίου 1968.

«Παρὰ τὴν λήψιν δασμολογικῶν καὶ ἄλλων μέτρων ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἀποτρέψῃ τὰς προβλεφθεῖσας δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς λίρας, ἀτυχῶς, λόγω τῆς ἀχαλινώτου κερδοσκοπικῆς δραστηριότητος ἣτις μαστίζει τὴν κυπριακὴν ἀγορὰν, αἱ τιμαὶ πλείστων εἰδῶν ἀνήλθον εἰς ἀπρόβλεπτα ὕψη, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀγοραστικὴ ἀξία τῆς λίρας νὰ μειωθῇ πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὴν γενομένην ὑποτίμησιν της. Λόγω δὲ τῆς ὑπερμέτρου αὐξήσεως τοῦ τιμαριθμοῦ, ὁ Κυπριακὸς Λαὸς καὶ ἰδιαίτερως ἡ τάξις τῶν μισθοσυντηρητῶν καὶ τῶν γεωργῶν, ὑπέστη σοβαρὸν οικονομικὸν πλῆγμα.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τοὺς ἀρμοδίους Ὑπουργοὺς νὰ πληροφωρῆσουν τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι:—

1. Προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ προβῇ εἰς μίαν δικαίαν καὶ εὐλογον αὐξησιν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων, τῶν Καθηγητῶν, τῶν Διδασκάλων καὶ Κυβερνητικῶν Ἐργατῶν καί, ἐὰν ναί, πότε προβλέπεται νὰ ἐπιτευχθῇ αὕτη;

2. Προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ σοβαρὰ καὶ αὐστηρὰ ἀγορανομικὰ μέτρα πρὸς πάταξιν τῆς ἀδικαιολογήτου κερδοσκοπίας καί, ἐὰν ναί, πότε προβλέπεται νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἓν καλῶς ὀργανωμένον ἀγορανομικὸν σύστημα»;

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Μαρτίου 1968.

«Παγετώνες ἔχουν προξενήσει αὐτὲς τὲς μέρες σοβαρὲς καταστροφές στὴν ἀγροτικὴ παραγωγή.

Χιλιάδες σκάλες πατατοφυτειῶν στὰ χωριά τῆς Ἀμμοχώστου, Λάρνακος καὶ Λευκωσίας, φυτεῖες λεμονοδένδρων καὶ φθαρτοκαλλιέργειες πλήγησαν ἀπὸ τοὺς παγετώνες. Οἱ καταστροφές στὴν ἀγροτικὴ παραγωγή ἀπὸ παγετώνες καὶ ἄλλες θεομηνίες ἀποτελοῦν ταχτικὸ φαινόμενο, μὲ σοβαρὲς ἐπιπτώσεις γιὰ τὴν ἀγροτικὴ παραγωγή καὶ τὸ εἰσόδημα τῶν γεωργῶν.

Δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἐπίσπευση τῆς ἐφαρμογῆς ὀλοκληρωμένου Ταμείου Ἀσφαλείας τῶν Ἀγροτικῶν Προϊόντων ἔναντι τῶν θεομηνιῶν»;

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Μαρτίου 1968.

«Πρὶν ἀρκετοὺς μῆνες ἡ Βουλὴ εἶχε ψηφίσει νόμο σχετικά μὲ τὸν ἔλεγχο τῆς ποιότητος καὶ τῶν τιμῶν τῶν Γεωργικῶν Φαρμάκων. Ὁ νόμος αὐτὸς εἶναι βασικὸς γιὰ τὴν ἀγροτικὴ παραγωγή γιατί χρησιμοποιοῦνται κάθε χρόνο ἀπὸ τοὺς ἀγρότες ἑκατοντάδων χιλιάδων λιρῶν ἀξίας γεωργικὰ φάρμακα.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο γιατί καθυστερεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου γιὰ τὰ γεωργικὰ φάρμακα καὶ πότε προγραμματίζεται νὰ τεθῆ σὲ λειτουργία»;

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ην Μαρτίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ὑφίστατο μέχρι προσφάτως (μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1963) Σχολὴ Ξεναγῶν Κύπρου, ἣτις ἐκάλυπτε καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς τουριστικῆς ἀστυνομίας, μὲ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς ὅλης τουριστικῆς κινήσεως τῆς νήσου, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :—

1. Ἐὰν ὑπάρχῃ προοπτικὴ ἐπαναλειτουργίας τῆς Σχολῆς, καὶ
2. ἐὰν ὑπάρχῃ προοπτικὴ νομοθετικῆς κατοχυρώσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ξεναγοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ ἐξοφθάλμους ὠφελίμους ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς προσπάθειας διὰ ἀνάκτησιν τοῦ τουριστικοῦ ρεύματος ἐν Κύπρῳ».

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Μαρτίου 1968.

«Ἐπειδὴ τὸ χωρίον Παλώδια στερεῖται τηλεφωνικῆς καὶ ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως καὶ παρὰ τὰς ἐπανεπιλημμένας ὑποσχέσεις τῶν Ἀρμοδίων δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰ ἄνω δύο δίκαια αἰτήματα τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Παλώδια, παρακαλῶ τοὺς Ἀρμοδίους νὰ πληροφρήσουν τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἐλήφθη ἀπόφασις νὰ ἐξασφαλισθῇ τηλεφωνικὴ καὶ ἠλεκτρικὴ ἐγκατάστασις εἰς τὸ ἐν λόγω χωρίον καί, ἐὰν ναί, πότε ὑπολογίζεται νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις».

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Μαρτίου 1968.

«Ὅλαι αἱ Κυπριακαὶ πόλεις παρουσιάζουσι μίαν κακὴν κατάστασιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολεοδομίαν. Ἐνῶ ἀφ' ἑνὸς ἀνεγείρονται νέαι καὶ ἐνίοτε πολυώροφοι πολυκατοικίαι, ἀφ' ἑτέρου οὔτε πεζοδρόμια, οὔτε ἱκανοποιητικὸν σύστημα ἀποχετεύσεως οὔτε πλατεῖαι καὶ πράσινα ζῶνα ὑπάρχουν.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη ἐκθέτει εἰς σοβαρώτατον κίνδυνον τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον ἐτοιμάζει σχετικὴν πολεοδομικὴν νομοθεσίαν καὶ πότε θὰ εἶναι αὕτη ἔτοιμος».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β.—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Θὰ ἀρχίσωμεν μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ τιτλοφορουμένου «Ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968».

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ (ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥΤΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Μαρτίου 1968.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεῖς παρέστη καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὅστις διὰ τῶν πληροφοριῶν καὶ ἐπεξηγήσεων ἅτινας παρέσχε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐβοήθησεν αὐτὴν τὰ μέγιστα.

Σκοπὸς τοῦ προτειμονέου νόμου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) Νόμου τοῦ 1967 οὕτως ὥστε νὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ ἐνθάρρυνσις καὶ προστασία ἀριθμοῦ ἐπιτοπιῶν βιομηχανιῶν. Ἡ τοιαύτη ἐνθάρρυνσις καὶ προστασία τῶν ἐπιτοπιῶν βιομηχανιῶν ἐπιδιώκεται εἴτε διὰ τῆς μειώσεως ἢ καταργήσεως τοῦ δασμοῦ ἐπὶ εἰσαγομένων βιομηχανικῶν πρώτων ὑλῶν χρησιμοποιουμένων ὑπὸ ἐπιτοπιῶν βιομηχανιῶν, εἴτε διὰ τῆς ἐπιβολῆς, εἰς ὀλίγας περιπτώσεις, ἠύξημένων δασμῶν ἐπὶ εἰσαγομένων ἐτοιμῶν προϊόντων ἢ καὶ ἀμφοτέρων τούτων.

Διὰ τῆς μειώσεως ἢ καταργήσεως τοῦ δασμοῦ ἐπὶ βιομηχανικῶν πρώτων ὑλῶν τὰς ὁποίας ἡ ἐγγύριος βιομηχανία δὲν δύναται νὰ προμηθευθῇ ἐπιτοπίως παρέχεται ἡ δυνατότης εἰς τὰς εὐεργετουμένας βιομηχανίας νὰ μειώσουν τὸ κόστος παραγωγῆς καὶ συνεπῶς τὰς τιμὰς πωλήσεως τῶν προϊόντων τῶν προκειμένου νὰ δυνηθοῦν αὐτὰ νὰ ἀντιμετωπίζουσι πλέον ἀποτελεσματικῶς τὸν ξένον συναγωνισμόν καὶ νὰ αὐξήσουσι τὰς πωλήσεις τῶν εἰς τὴν ἐπιτόπιον ἀγοράν.

Διὰ τῆς ἐπιβολῆς ἠύξημένου δασμοῦ ἐπὶ εἰσαγομένων εἰδῶν ἐπιδιώκεται ἡ διεύρυνσις τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῆς τιμῆς πωλήσεως τῶν ἐγχωρίων καὶ ἐκείνης τῶν εἰσαγομένων προϊόντων, παρεχομένης οὕτω τῆς εὐκαιρίας εἰς τὴν ἐπιτόπιον βιομηχανίαν νὰ αὐξήσῃ τὰς πωλήσεις τῆς καὶ νὰ κατακτήσῃ μεγαλύτερον μέρος τῆς κυπριακῆς ἀγορᾶς.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὰς τροποποιήσεις τῶν διαφόρων δασμολογικῶν κλάσεων, πιστεύει ὅτι αὐταὶ θὰ ἔχουσι εὐνοϊκὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἀπασχολήσεως, τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου καὶ τῆς γενικῆς οἰκονομίας τῆς Δημοκρατίας.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μελέτης τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, αἱ ἀκόλουθοι δύο τροποποιήσεις :

Ἡ πρώτη ἀφορᾶ εἰς χημικὰ προϊόντα καὶ ὕλας ἀστραπαίου φωτὸς ὑπὸ μορφήν ἢ εἶδος κατάλληλον διὰ φωτογραφικὰς χρήσεις. Σκοπὸς τῆς τοιαύτης τροποποιήσεως εἶναι ἡ μείωσις τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῶν τοιούτων προϊόντων καὶ ὑλῶν ἐφ' ὅσον ταῦτα πρὸ τῆς θεσπίσεως τοῦ βασικοῦ νόμου εἰσήγοντο μὲ μειωμένον συντελεστὴν δασμοῦ.

Ἡ δευτέρα ἀφορᾶ εἰς τὴν Δασμολογικὴν Κλάσιν ὑπ' ἀριθ. 39.07, ἐδάφιον (97), καὶ δι' αὐτῆς σκοπεῖται ἡ ἐξαίρεσις ἐκ τῆς ἐπιβολῆς δασμοῦ τῶν σάκκων ἐκ κελλοφάνης ἢ ἐκ κελλοφάνης ἐπικεκαλυμμένης διὰ πολυαιθυλενίου ἢ ἐτέρας ὕλης ἢ ἐκ φύλλων κελλοφάνης συγκεκολλημένων (laminated) μετὰ φύλλων πολυαιθυλενίου ἢ ἐτέρας ὕλης, τετυπωμένων ἢ μὴ.

Ἡ τοιαύτη τροποποίησις κατέστη ἀναγκαία ἐπειδὴ οἱ τοιοῦτοι σάκκοι δὲν κατασκευάζονται ἐπιτοπίως ἀλλὰ εἰσάγονται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν ἐξαγωγήν ἐπιτοπίως κατασκευαζομένων προϊόντων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν τροποποιημένην αὐτοῦ μορφήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουσι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ; Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουσι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἢ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐναρξίς ἰσχύος. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης τοῦ Δευτέρου Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου.

Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνη δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968, θὰ ἀναγιγνώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) Νόμου τοῦ 1967 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς ὁ «βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΧΑΡΤΟΣΗΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Παταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 18ην Μαρτίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ τροποποίησης τοῦ βασικοῦ περὶ Χαρτοσήμων Νόμου τοῦ 1963 οὕτως ὥστε νὰ καταργηθῆ ἡ χαρτοσήμανσις διαφόρων τελωνειακῶν καὶ δασμολογικῶν ἐγγράφων.

Ἡ τοιαύτη τροποποίησις ἐθεωρήθη ἀναγκαία ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐπελθούσης ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τμήματος Τελωνείων διὰ τὴν ἀπλοποίησιν καὶ ταχύτεραν διεκπεραίωσιν τῆς διεξαγομένης ἐργασίας. Ἐπιπροσθέτως ὁ δημόσιος χρόνος ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖται διὰ τὴν τοιαύτην χαρτοσήμανσιν, ἔλεγχον κ.λ.π. καθὼς καὶ ἡ ὀχληρία ἢ ὁποία προκαλεῖται εἰς τὸν ἐμπορικὸν κόσμον καθιστοῦν τὸ ἐν λόγω ἔσοδον, ὑπολογιζόμενον εἰς £5.000, τελείως ἀντιοικονομικόν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι τὰ ἀπαιτούμενα ἔξοδα πρὸς εἰσπραξίν τοῦ τοιοῦτου ἐσόδου εἶναι δυσαναλόγως ὑψηλά.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι ἡ τοιαύτη τροποποίησις εἶναι ἀναγκαία πρὸς τὸν σκοπὸν ἐξυπηρετήσεως τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου, τοσοῦτω μᾶλλον καθόσον τὸ ὕψος τῶν τοιούτων ἐσόδων δὲν εἶναι ὑπολογίσιμον καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ; Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν ἢ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ Πρώτου Παραρτήματος τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Χαρτοσήμων Νόμων 1963 καὶ 1967 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος καὶ ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὁμοῦ ὡς οἱ περὶ Χαρτοσήμων Νόμοι τοῦ 1963 ἕως 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 8) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Άρ. 8) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ίωσήφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανού
Σταῦρος Ποσκώτης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Μαρτίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ ἐκ £27.202 διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ὁμοιόμορφος ἀποζημίωσις τῶν ἀγροτῶν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας ἐκ τοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου Προνοίας διὰ τὸ ἔτος 1967, ἤτοι ἡ πληρωμὴ εἰς πάντας τοῦ 50% τῆς ζημίας τῶν. Τοῦτο κατέστη ἀναγκαῖον διότι τὸ Ταμεῖον δὲν ἠδύνατο νὰ καλύψῃ τὰς πληρωτέας ζημίας ὁμοιομόρφως εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ καταβολὴ τῶν ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεων εἰς τοὺς πληγέντας ἀγρότας τὸ συντομώτερον δυνατόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς; Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Χαιρετίζομεν μεθ' ἱκανοποιήσεως τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀποστολὴν εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, διὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ ὁποίου θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ πληρωμὴ ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου Προνοίας πρὸς τοὺς ἐκ θεομηνίας παθόντας γεωργούς 50% τῆς ζημίας τῶν.

Ὡς γνωστὸν οἱ πόροι τοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου Προνοίας προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀγορὰν μετοχῶν ὑπὸ τῶν γεωργῶν. Εἰς προηγούμενα ἔτη ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἐγγύησις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως διὰ πληρωμὴν μέχρι τοῦ 50% τῆς ζημίας, ἔστω καὶ ἐὰν τὸ ὑπάρχον ταμεῖον ἐκ τῆς πωλήσεως μετοχῶν δὲν ἦτο ἀρκετόν, ἡ ἀγορὰ μετοχῶν ἐκ μέρους τῶν γεωργῶν ἐχαλαρώθη τόσον ὥστε εἰς περιπτώσεις ζημιῶν ἐκ θεομηνιῶν τὸ ὑπάρχον ταμεῖον νὰ εἶναι τόσον μικρὸν ὥστε τὸ ἀναλογοῦν δι' ἐκάστην τοιαύτην ζημίαν νὰ εἶναι ὅλως διόλου ἀσήμαντον ἐὰν δὲν συνεπληροῦτο τοῦτο δι' εἰσφορᾶς τῆς Κυβερνήσεως ὥστε νὰ καλύψῃ τοῦλάχιστον τὰ 50% τῆς ζημίας. Ἡ χειρονομία τῆς Κυβερνήσεως νὰ διαθέσῃ τὸ ποσοδὸν τῶν £27.202 πρὸς συμπλήρωσιν ἀποζημιώσεως μέχρι τοῦ 50% τῆς ζημίας, ἀσφαλῶς θὰ ἐνθαρρύνῃ εἰς τὴν ἀγορὰν περισσοτέρων μετοχῶν οὕτως ὥστε νὰ συμποσοῦται ἐν ὁπωσδήποτε ἀξιόλογον ποσοδὸν διὰ σκοποὺς ἀποζημιώσεως. Αἱ ζημίαι εἰς τὴν γεωργίαν ἐκ τῶν θεομηνιῶν, συμπεριλαμβανομένης τῆς ἀνομβρίας καὶ πληθους ἄλλων ἀπροβλέπτων φυτικῶν ἀσθενειῶν, εἶναι συνήθεις καὶ τακτικαὶ καὶ ἀποτελοῦν διὰ τοὺς γεωργούς τὴν αἰωνίαν ἀγωνίαν διὰ τὸ εἰσόδημά τῶν τὸ ὁποῖον ὑπόκειται εἰς τόσοσους ἀπροβλέπτους παράγοντας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 8) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 9) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 9) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 18ην Μαρτίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις τῶν ἀκολουθῶν ποσῶν χρημάτων διὰ τὴν καταβολὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν ἐν Κύπρῳ Εἰρηνευτικῇ Δύναμιν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν :—

(α) £30.000 πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἀξιώσεων τῆς Διεθνοῦς Δυνάμεως δι' ἐκτέλεσιν ἔργων ὑπὸ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων καὶ προμήθειαν ὑλικῶν καὶ ὑπηρεσιῶν ὑπὸ Κυπρίων ἐργολάβων καὶ

(β) £50.000 ὡς ἐθελοντικὴν συνεισφορὰν τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας εἰς τὰς δαπάνας συντηρήσεως τῆς Διεθνοῦς Δυνάμεως, νοουμένου ὅτι τὰ Ἠνωμένα Ἐθνη θὰ ἀποσύρουν οἰασδήποτε ἀμφισβητούμενας ἀξιώσεις κατὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ θέμα τοῦτο ἐξητάσθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 22ας Φεβρουαρίου 1968, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη ὅπως καταβληθῆ τὸ πῶσον τῶν £30.000 πρὸς τὰ Ἠνωμένα Ἐθνη, καθ' ὅσον τοῦτο ἀποτελεῖ νομικὴν εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως δυνάμει τοῦ Νόμου 29 τοῦ 1964, ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ εἰς τὸ νομικὸν καθεστῶς τῆς ἐν Κύπρῳ Εἰρηνευτικῆς Δυνάμεως, καὶ περαιτέρω ὅπως καταβληθῆ ὡς ἐθελοντικὴ συνεισφορὰ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας εἰς τὰς δαπάνας συντηρήσεως τῆς Διεθνοῦς Δυνάμεως ποσὸν £50.000, νοουμένου ὅτι τὰ Ἠνωμένα Ἐθνη θὰ ἀποσύρουν τὰς κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀμφισβητούμενας ἀξιώσεις αὐτῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα ὡς καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑποβληθεῖσαν Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσιν, φρονεῖ ὅτι τὰ ἐν λόγω ποσὰ ἀποτελοῦν ὑποχρέωσιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχης ; Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχης παρακαλοϋνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματεΐς νά προβοϋν εις την δευτέραν άνάγνωσιν τοϋ Νομοσχεδίου διά τής άναγνώσεως τών άρθρων τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον :

ΕΠΕΙΔΗ άπεδείχθη ότι ώρισμένα ποσά έγκριθέντα υπό τής Βουλής τών Άντιπροσώπων διά τούς σκοπούς τούς προβλεπομένους εις τόν περι Προϋπολογισμού Νόμον τοϋ 1968 είναι άνεπαρκή.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ παρέστη ανάγκη διενεργείας δαπανών διά σκοπούς δι' οϋς δέν γίνεται πρόβλεψις εις τόν περι Προϋπολογισμού Νόμον τοϋ 1968.

Η Βουλή τών Άντιπροσώπων ψηφίζει ώς άκολουθως :—

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει άντίρρησης όπως τó Προοίμιον και τó 1ον άρθρον έγκριθοϋν ; Μη ύπαρχούσης άντιρρήσεως έγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έγκρισις πληρωμής εκ τοϋ λογαριασμοϋ Παγίου Ταμείου ποσοϋ £80.000 διά τήν χρήσιν τοϋ έτους τοϋ λήγοντος τήν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει άντίρρησης ; Μη ύπαρχούσης άντιρρήσεως τó 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις τών δαπανηθησομένων ποσών. Άρθρον 3ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει άντίρρησης όπως τó 3ον άρθρον και ό Πίναξ έγκριθοϋν ; Μη ύπαρχούσης άντιρρήσεως τó 3ον άρθρον και ό Πίναξ έγκρίνονται.

Έληξεν ή δευτέρα άνάγνωσις τοϋ Νομοσχεδίου. Η τρίτη άνάγνωσις θα γίνη δι' άναγνώσεως τοϋ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος δύναται νά αναφέρηται ώς ό περι Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 9) τοϋ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει άντίρρησης όπως τó Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον ;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη ύπαρχούσης άντιρρήσεως τó Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περι Ειδίκευσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Άναπτύξεως) Νόμος (Άρ. 2) τοϋ 1968.

Παρακαλώ τόν Πρόεδρον τής άρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής νά άναγνώση τήν έκθεσιν τής Έπιτροπής εις τήν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Άρ. 2) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
 Στέλιος Μιχαηλίδης
 Ίωσήφ Γιαμάκης
 Σταύρος Ποσκώτης
 Πέτρος Στυλιανού
 Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Μαρτίου, 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £69.000, ἀναγκαίου διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ὑπολοίπου συνολικοῦ ποσοῦ £120.000, τὸ ὁποῖον θὰ παραχωρηθῇ εἰς τὴν Κυπριακὴν Ἐταιρείαν Τουριστικῆς Ἀναπτύξεως Λτδ., διὰ 120.000 μετοχὰς τῆς ἐταιρείας αὐτῆς ἀγορασθησομένης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ ἀγορὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῶν ἐν λόγω μετοχῶν τῆς Κυπριακῆς Ἐταιρείας Τουριστικῆς Ἀναπτύξεως Λτδ. ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὴν 7ην Δεκεμβρίου 1967 (Ἀπόφασις ἀρ. 7286).

Διαρκοῦντος τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1967 παρεχωρήθη δι' ἐκδόσεως Εἰδικοῦ Ἐντάλλματος Πληρωμῆς πρὸς τὴν Ἐταιρείαν ταύτην ποσὸν £25.000 ἵνα δυνηθῇ αὐτὴ νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὠρισμένας ἐπείγουσας φύσεως ἐκκρεμεῖς ἀπαιτήσεις. Διετέθη ἐπίσης πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν καὶ κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ ἕτερον ποσὸν ἐκ £26.000 διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐταιρεία νὰ καλύψῃ ὠρισμένας ἐπείγουσας φύσεως ὑποχρεώσεις τῆς.

Ἐπειδὴ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1968 ἐδημιουργήθη κατάλληλον κονδύλιον (Ἄρθρον 12 τοῦ Κεφαλαίου 13Δ, Τουρισμός) διὰ τὸ ξενοδοχεῖον «Χίλτον» ἀνευ ὅμως καταχωρήσεως οἰουδήποτε ποσοῦ χρημάτων, παρέστη ἀνάγκη ὅπως τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ποσοῦ τῶν £120.000, ἦτοι ποσὸν £69.000, διατεθῇ δι' εἰδικεύσεως συμπληρωματικῆς πιστώσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ; Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λήγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968, δι' ἧς δὲν ἔχει ἤδη γίνῃ πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἰουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον Ιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Προόμιον και το Ιον άρθρον εγκριθούν; Μη ύπαρχούσης αντίρρησης εγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εγκρίσις πληρωμής εκ του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £69.000 δια την χρῆσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1968. Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το 2ον άρθρον εγκριθῆ; Μη ύπαρχούσης αντίρρησης το δεύτερον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Άρθρον 3ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το 3ον άρθρον και ο Πίναξ εγκριθούν; Μη ύπαρχούσης αντίρρησης το 3ον άρθρον και ο Πίναξ εγκρίνονται.

Εληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ειδίκευσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Άρ. 2) του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κῶδωνες)

Μη ύπαρχούσης ἀντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ο περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικὸς) Νόμος του 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΖΗΜΙΩΘΕΝΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ίωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανού

Σταῦρος Ποσκώτης

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Μαρτίου 1968.

Σκοπός τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι κυρίως ἡ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ βασικοῦ νόμου οὕτως ὥστε νὰ γίνεταί ἀπαλλαγὴ τῶν δανείων πρὸς ζημιωθέντας ἐκ τῆς καταβολῆς τελῶν χαρτοσήμου καὶ ὑποθηκευτικῶν δικαιωμάτων. Ἡ τοιαύτη ἀπαλλαγὴ ἀφορᾷ μόνον εἰς δάνεια πρὸς ἀποπληρωμὴν ἐνυποθήκων χρεῶν.

Ἐφ' ὅσον τὰ τοιαῦτα δάνεια ἔχουν ὡς σκοπὸν τὴν ἀνακούφισιν τῶν ὀφειλετῶν ἐκρίθη ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν οὗτοι νὰ πληρῶσουν σημαντικὰ ποσὰ διὰ χαρτόσημα καὶ ὑποθηκευτικά.

Ἄλλος σκοπός τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διὰ τῶν καταλλήλων τροποποιήσεων διεύρυνσις τῶν ὑφισταμένων διατάξεων τοῦ βασικοῦ νόμου οὕτως ὥστε νὰ καταστή εὐχερεστέρα ἡ λειτουργία τοῦ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ νομοσχέδιον συμφωνεῖ πλήρως μὲ τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ, καὶ ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τούτου εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ θέματος ἀρχῆς ; Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθῶς : Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το 5ον άρθρον εγκριθῆ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμου τοῦ 1967 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος καὶ ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὁμοῦ ὡς οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμοι τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ζημιωθέντων (Ἀπαλλαγὴ Φορολογίας) (Προσωριναὶ Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΖΗΜΙΩΘΕΝΤΩΝ (ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ) (ΠΡΟΣΩΡΙΝΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Σταῦρος Ποσκώτης

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Μαρτίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται:—

(α) Ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ζημιωθέντος ἐκ τριῶν φόρων, ἥτοι τοῦ φόρου ἀκινήτου (ἀστικῆς) ἰδιοκτησίας, τοῦ δημοτικοῦ κτηματικοῦ φόρου καὶ τοῦ κτηματικοῦ φόρου διὰ περιοχὰς βελτιώσεως. Ἡ τοιαύτη ἀπαλλαγὴ ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ ὅρου «φόρος» εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νομοσχεδίου.

(β) Ὁ περιορισμὸς τῆς ἀπαλλαγῆς καταβολῆς φόρου εἰς τοὺς πολίτας τῆς Δημοκρατίας οἵτινες εἶναι Ἕλληνες, Ἀρμένιοι, Λατίνοι ἢ Μαρωνῖται· καὶ

(γ) Ὁ περιορισμὸς τῆς τοιαύτης ἀπαλλαγῆς εἰς μόνον ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν συνισταμένην ἐξ οἰκοδομῶν καὶ οὐχὶ πᾶσαν ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν, ὡς προβλέπει ὁ Νόμος 36 τοῦ 1967.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε ἐνδελεχῶς τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τοὺς ὡς ἄνω ἐκτεθέντας σκοποὺς αὐτοῦ καὶ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπορίας τοῦ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀσφαλῶς, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε, δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ χαιρετίσωμεν τὴν κατάθεσιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου διότι κατοχυρώνει νομοθετικῶς τὴν μέχρι τοῦδε ἀκολουθουμένην διαδικασίαν περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς καταβολῆς φόρου ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, ἀκινήτου ἀστικῆς ἰδιοκτησίας καὶ τοῦ δημοτικοῦ κτηματικοῦ φόρου.

Ἡ γενομένη ὅμως εἰσήγησις περὶ περιορισμοῦ τῆς τοιαύτης ἀπαλλαγῆς, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε, εἰς μόνον τὴν ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν, συνισταμένην ἐξ οἰκοδομῶν καὶ οὐχὶ ἐπὶ πᾶσαν ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν, ὡς προέβλεπεν ὁ Νόμος τοῦ 1967, εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν καταβολὴν φόρου καὶ παρὰ πτωχῶν ἰδιοκτητῶν ἐνὸς ἢ δύο οἰκοπέδων, ζημιωθέντων λόγῳ τῆς ἀνταρσίας.

Ὡς ἐκ τούτου, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ τοιαύτη ἀπαλλαγὴ καλύπτῃ τούλάχιστον τοὺς ἰδιοκτῆτας τοὺς ἔχοντας ἐν οἰκόπεδον εἰς περιοχὰς πληγείσας ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπορίας τοῦ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπορίας τοῦ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπορίας τοῦ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξαίρεσις ἐπιβολῆς καὶ καταβολῆς φόρου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπορίας τοῦ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ἄρθρον 3, κύριε Πρόεδρε, θὰ ἠθελα νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως οἱ ἰδιοκτῆται ἐνὸς οἰκοπέδου ἀπαλλάττονται τῆς καταβολῆς φόρου διὰ νὰ μὴ πλήξωμεν τὰ συμφέροντα τῶν κατόχων ἔστω καὶ ἐνὸς οἰκοπέδου, τῶν πτωχῶν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ο νόμος ως αρχικώς έθεσπίσθη εἰς τὴν Βουλὴν περιελάμβανεν καὶ τὴν ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν οἰκοπέδων καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον γίνεται ἡ τροποποίησις εἶναι ἀκριβῶς διότι ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ἦτο εὐκόλον νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ Νομοσχέδιον. Ἡ δὲ καταβολὴ φόρου ἐπὶ ἐνὸς οἰκοπέδου εἶναι τόσον ἀσήμαντος πού ἡ ἐργασία ἡ ὁποία χρειάζεται διὰ νὰ γίνῃ ἀποτελεῖ μεγαλυτέραν ἐπιβάρυνσιν εἰς τὸ δημόσιον παρὰ τὴν εὐεργεσίαν ἡ ὁποία δίδεται εἰς τὸν φορολογούμενον. Διὰ τοῦτο κατετέθη τὸ τροποποιητικὸν αὐτὸ Νομοσχέδιον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Παραδέχομαι, κύριε Πρόεδρε, ἀλλὰ διὰ λόγους τακτικῆς θὰ ἤθελα νὰ τὸ ὑποβάλω, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θεωρεῖται σὰν παλινδρόμησις ἐν οὐδέποτε μὲ τὸν Νόμον τοῦ ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν εἶναι ζήτημα ἐὰν θεωρῆται ὡς παλινδρόμησις ἢ ὄχι. Εἶναι ζήτημα ὅτι ὁ φόρος ὁ ὁποῖος πληρώνεται δι' ἐν οἰκοπέδον ἐτησίως ἀνέρχεται εἰς ὀλίγα σελίνια καὶ ἡ ἐργασία ἡ ὁποία εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ διὰ νὰ ἐξαιρεθοῦν τοῦ φόρου αὐτοῦ ἀποτελεῖ μεγαλυτέραν οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν παρὰ τὸ εὐεργέτημα τὸ ὁποῖον δίδεται.

Ἐπὶ τοῦ θέματος ; Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ ἄρθρον 3 ἐγκριθῇ ; Ἀποχαί ἢ ἀντιρρήσεις ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐντίρρησις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θέτω εἰς ψηφοφορίαν τὴν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς τροποποιητικῆς εἰσηγήσεως ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

16, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις ἀπορρίπτεται. Τὸ ἄρθρον 3 ἐγκρίνεται ὡς ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Λεπτομέρειαι εις τὸ Κτηματολογικὸν Γραφεῖον ὑπὸ ἰδιοκτῆτου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ Νόμου 36 τοῦ 1967. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ζημιωθέντων (Ἀπαλλαγὴ Φορολογίας) (Προσωριναὶ Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα τρία Νομοσχέδια ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἴτοι ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος 1968, ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως τῆς Βιέννης τοῦ 1961 περὶ Διπλωματικῶν Σχέσεων (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968 καθὼς καὶ οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Κανονισμοὶ τοῦ 1968 δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ ἑκθέσεις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἐπομένως ἡ συζήτησις των ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐντίμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια :

1. Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 25) τοῦ 1967.
2. Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 26) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀμφότεροι οἱ Συμπληρωματικοὶ Προϋπολογισμοί, 25 καὶ 26, παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχη ὡς ἀκόλουθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετικὴ ἐργασία :

- (1) Ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως τῆς Βιέννης τοῦ 1961 περὶ Διπλωματικῶν Σχέσεων (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.
- (4) Οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Κανονισμοὶ τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 25) τοῦ 1967.
- (6) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 26) τοῦ 1967.
- (7) Ὁ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὦρα λήξεως 5.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν) :—

Γιάγκου Ἀνδρέας	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Ποσκώτης Σταῦρος
Δημητριάδης Χρύσης	Σαββίδης Μιχαλάκης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σιβτανίδης Πανίκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Κόσιης Νίκος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Στέλιος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χατζηχάρως Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἰδρυσις νυκτερινῶν σχολείων μέσης ἐκπαιδεύσεως—Σχέδια καὶ μελέται δι' ἔργα ἀναπτύξεως καὶ αὐξησιν τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγροτῶν Καρπασίας—Ἀξιοποίησις κρατικῆς γῆς κ.λ.π.).
2. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 8) τοῦ 1968, ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χ. Χατζηχάρου καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
5. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 9) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
6. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἄρ. 2) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

- 7. Έκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- 8. Έκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ζημιωθέντων (Ἀπαλλαγὴ Φορολογίας) (Προσωρινὰ Διατάξεις) Νόμου τοῦ 1968, ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Π. Στυλιανοῦ καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- 9. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 28ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1968

(Ὡρα ἐνάρξεως 5.15 μ.μ.)

(Ἄρ. 28)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχει ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1968.

«Τὸ χωρίον Ἀναβαργὸς τῆς Πάφου, ἐν τῶν προαστείων τοῦ Κτήματος ἀπέχον ἐκ τοῦ Κτήματος μόλις ἐν μίλιον, δυστυχῶς ἄχρι σήμερον συνδέεται μετὰ τοῦ Κτήματος διὰ Χωματοδρόμου, ὅστις ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καθίσταται δυσχερέστερος λόγω συνεχοῦς καταστροφῆς καὶ φθορᾶς τοῦ θεμελίου του, ἐνῶ ὠφείλε νὰ εἶχεν ἀσφαλτοστρωθῆ ὡς συνέβη μὲ ὅλα τὰ ἄλλα προάστεια τοῦ Κτήματος καὶ τῶν ἄλλων πόλεων τῆς νήσου.

Πρὸς τούτοις, μεταξὺ ἄλλων, συνηγοροῦν καὶ οἱ κάτωθι λόγοι διὰ τὴν ἀσφάλτωσιν τοῦ δρόμου τούτου :—

(α) Πρόκειται περὶ προαστείου, οἱ πλεῖστοι κάτοικοι τοῦ ὁποίου ἀπασχολοῦνται μὲ ἐργασίας εἰς τὴν πόλιν τοῦ Κτήματος εἰς τὴν ὁποίαν μεταβαίνουν καθημερινῶς.

(β) Ἀπαντες οἱ μαθηταὶ τῆς κοινότητος οἱ φοιτῶντες εἰς Σχολὰς Μέσης Παιδείας τοῦ Κτήματος μεταβαίνουν καθημερινῶς ἐκ τοῦ χωρίου τῶν εἰς Κτῆμα.

(γ) Ἡ Κυβέρνησις διὰ τὸ Ἀναβαργὸς δὲν ἔχει διαθέσει χρηματικὰ κονδύλια ὡς εἰς ἄλλας κοινότηας καὶ τοῦτο καθ' ὅτι τὰ ἐξοδα διὰ τὴν ὕδατοπρομήθειαν τῆς κοινότητος ὡς ἐπίσης διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ νεοδημητοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἀνέλαβεν ἐξ ὀλοκλήρου ἡ κ. Ζήνα Κάνθηρ χάρις εἰς τὴν ἀξιέπαινον πρωτοβουλίαν καὶ ἐνεργητικότητά τοῦ Κοινοτάρχου τοῦ Ἀναβαργοῦ.

(δ) Τὸ Ἀναβαργὸς εἶναι ἐν χωρίον προοδευτικὸν τοῦ ὁποῖου οἱ κάτοικοι καὶ οἱ κοινοτικοὶ παράγοντες ἀπέδειξαν ἐμπράκτως ὅτι διέπονται ὑπὸ δημοσίου πνεύματος, ἐκδηλωθέντος ὅτε πέρυσιν ἡ κοινότης τῶν ἔτυχε τοῦ πρώτου βραβείου καθαριότητος παγκυπρίως, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ τύχη πάσης ἐνθαρρύνσεως καὶ βοήθειάς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ παραδειγματισμὸν ἄλλων κοινοτήτων.

Δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι ἐπιβάλλεται ἐντὸς τοῦ 1968 ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Κτήματος—Ἀναβαργοῦ, οὕτως ὥστε καὶ μετὰ μίαν ὀκταετίαν νὰ γίνῃ αἰσθητὴ ἡ παρουσία καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως πρὸς μίαν κοινότητα ἣτις ἀπέδειξεν ἐμπράκτως ὅτι ἀξίζει ἐνὸς τοιοῦτου ἐνδιαφέροντος» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαρτίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Ἡ προϋπολογισθεῖσα δαπάνη διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῆς ὁδοῦ Κτήματος—Ἀναβαργοῦ ἀνέρχεται εἰς £3,500. Ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ὁδοῦ δὲν κατέστη ἐφικτὴ μέχρι σήμερον λόγω οικονομικῶν περιορισμῶν. Ἐν τούτοις κατ' ἔτος διενεργοῦνται αἱ συνήθεις ἐπιδιορθώσεις ἡ δὲ κατάστασις τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀπὸ ἀπόψεως χωματοδρόμου κρίνεται ἱκανοποιητικὴ. Τὸ ὅλον θέμα θὰ ἐπανεξετασθῇ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους ἐν συσχετισμῷ μὲ ἄλλα ἔργα ὁδοποιίας κατὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ ἔτους 1969.

2. Ἐν σχέσει πρὸς τὸ γενικώτερον θέμα τῆς χορηγήσεως Κυβερνητικῆς βοήθειάς πρὸς τὸ χωρίον Ἀναβαργός, ὑπομνησκεται ἐν προκειμένῳ ὅτι ἡ Κυβέρνησις διέθεσε τὰς ἀκολουθοῦσας πιστώσεις διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ χωρίου—

- (α) ἐντὸς τοῦ 1964 ἔδαπανήθη ποσὸν ἐκ £400 διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν ὁδῶν ἐντὸς τοῦ χωρίου, μὴ κληθείσης τῆς κοινότητος νὰ συνεισφέρῃ ἰσάριθμον ποσόν,
- (β) ἐντὸς τοῦ 1965 ἐξετελέσθη σχέδιον ὑδρεύσεως τοῦ χωρίου ἔναντι ὀλικῆς δαπάνης £6.630, τὸ ἥμισυ τῆς ὁποίας κατεβλήθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ
- (γ) ἐντὸς τοῦ 1967 ἡ Κυβέρνησις εἰσέφερε £250 διὰ τὴν περαιτέρω ἀσφαλτόστρωσιν ὁδῶν ἐντὸς τοῦ χωρίου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι διὰ τῆς προσφορᾶς νέων μισθολογικῶν κλιμάκων καὶ ὑπερωριῶν ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1967 εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Τμήματος Τελωνείων, τὸ προσωπικὸν τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος εὐρίσκειται εἰς λίαν μειονεκτικὴν θέσιν ἐργαζόμενον ὑπὸ ὄρους μειωτικῶν οἵτινες συνιστοῦν καταφανῆ δυσμενῆ διάκρισιν εἰς βάρος του, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον—

- (α) Θὰ ἐξισωθοῦν αἱ μισθολογικαὶ κλίμακες τῶν ὑπαλλήλων τῆς Λιμενικῆς πρὸς τὰς τῶν ὑπαλλήλων τῆς Τελωνειακῆς Ὑπηρεσίας, καὶ
- (β) θὰ καταβάλλεται ἴση ἀμοιβὴ δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν, ὡς γίνεται καὶ μὲ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Τελωνειακῆς Ὑπηρεσίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Φεβρουαρίου 1968.

«Ὡς εἶναι γνωστόν, οἱ Λιμενικοὶ Δημόσιοι Ὑπάλληλοι ἡγείραν τὸ θέμα τῆς ἐξισώσεως τῶν μισθῶν των πρὸς ἐκείνους τῶν Τελωνειακῶν Λειτουργῶν καὶ τῆς ἐξισώσεως τῶν ὑπερωριακῶν ἐπιδομάτων των, καὶ λόγω τῆς μὴ ἐγκαίρου ἐξετάσεως τῶν αἰτημάτων των, ἀντιμετωπίζεται τώρα θέμα πιθανῆς ἀρνήσεως ἐργασίας ὑπερωριῶν.

Ποία εἶναι ἡ θέσις τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος καὶ ποία μέτρα προτίθεται ἐπειγόντως νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἄρσιν πάσης πιθανῆς ἀδικίας καὶ διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῶν λιμένων»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Μαρτίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρωτήσεσις ὑποβληθείσας τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1968 καὶ 8ην Φεβρουαρίου 1968, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφέρειας Λεμεσοῦ καὶ Πάφου κ.κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη καὶ Χρύση Δημητριάδη ἀντιστοίχως.

«Τὸ θέμα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἀπολαβῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Λιμενικῶν Ὑπηρεσιῶν εὐρίσκεται ὑπὸ μελέτην».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαρτίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῆς ἀδριότητος ὅπως αἱ Κυπριακαὶ κονσερβοποιημένα ἐλαῖα καταστοῦν συναγωνίσιμοι εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἀγορὰν καὶ δὴ τῆς Μ. Βρετανίας (ὡς ἐκ τῆς αὐτόθι παρουσίας δεκάδων χιλιάδων ὁμογενῶν), διὰ τῆς καταλλήλου καὶ ἐπιστημονικῆς συσκευασίας των, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις ἀμέσου ἀποστολῆς Κυπρίων ὑπαλλήλων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δι' εἰδίκευσίν των εἰς νέας συγχρόνους μεθόδους συσκευασίας των, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ καταστήσῃ τὸ ὡς ἄνω Κυπριακὸν προϊόν—δοθείσης καὶ τῆς ποιοτικῆς του ἀνωτερότητος—λίαν ἐμπορεύσιμον καὶ συναγωνίσιμον εἰς ὅλας τὰς ἐξωτερικὰς ἀγοράς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Μαρτίου 1968.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἀποικιοκρατικοῦ καθεστῶτος κληροδοτηθεῖσα διάρθρωσις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας εἶναι τοιαύτη, ὥστε αἱ μισθολογικαὶ κλίμακες τῶν ὑπαλλήλων ὠρισμένων κυβερνητικῶν τμημάτων νὰ τυγχάνουν χαμηλότεραι ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς μισθολογικὰς κλίμακας τῶν ὑπαλλήλων ἄλλων τμημάτων, παρ' ὅλον ὅτι τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ τὰ ἐν λόγω κυβερνητικὰ τμήματα τυγχάνουν τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου.

Ἐπειδὴ ἡ ἐν λόγω διαφορά τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν διαφόρων κυβερνητικῶν τμημάτων δημιουργεῖ δυσμενεῖς διακρίσεις μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ προκαλεῖ συναισθήματα πικρίας καὶ ἀπογοητεύσεως μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων ἐκείνων τῶν ὁποίων αἱ μισθολογικαὶ κλίμακες τυγχάνουν χαμηλότεραι ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς μισθολογικὰς κλίμακας ἄλλων ὑπαλλήλων ἐχόντων τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ τὴν αὐτὴν ἱεραρχικὴν κλίμακα θέσεως καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἐπηρεάσῃ τούτους εἰς τὴν ἀποδοτικότητα καὶ ἐργατικότητά των, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν, κατὰ πόσον,

ἐν ὄψει τῆς ἐξαγγελθείσης ἀναδιρθρώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, θὰ καθιερωθῆ ἐν ἐνιαίον σύστημα μισθοδοτικῶν κλιμάκων δι' ὅλα τὰ τμήματα Δημοσίας Ὑπηρεσίας εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκλείψουν αἱ δυσμενεῖς πρὸς ὠρισμένους καὶ εὐμενεῖς πρὸς ἑτέρους κυβερνητικούς ὑπαλλήλους ἐπιπτώσεις αἱ σχετικαὶ μὲ τὴν μισθοδοτικὴν τῶν κλιμάκων.

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.

Τὸ Νομοσχέδιον δὲν δύναται νὰ συζητηθῆ διότι δὲν ἐκυκλοφόρησεν ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ δεύτερον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως τῆς Βιέννης τοῦ 1961 περὶ Διπλωματικῶν Σχέσεων (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ ΤΟΥ 1961 ΠΕΡΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Αἰμίλιος Φράγκος

Γεώργιος Ἰωαννίδης

Νίκος Ἀγγελίδης

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης

Πανίκος Σιβιτανίδης

Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Μαρτίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ κύρωσις τῆς ἐν Βιέννη κατὰ τὴν 18ην Ἀπριλίου 1961 γενομένης Συμβάσεως περὶ Διπλωματικῶν Σχέσεων.

Ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία προσεχώρησεν εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος Σύμβασιν κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 6410 καὶ ἡμερομηνίαν 2 Μαρτίου 1967.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν φρονούσα ὅτι διὰ τῆς κυρουμένης Συμβάσεως ἐξασφαλίζεται ἡ ἀποτελεσματικὴ ἐκτέλεσις τῶν λειτουργιῶν τῶν διπλωματικῶν ἀποστολῶν εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ; Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν 18ην Ἀπριλίου 1961 ἐγένετο ἐν Βιέννῃ ἡ περὶ Διπλωματικῶν Σχέσεων Σύμβασις :

Καὶ ἐπειδὴ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ὑπ' ἀρ. 6410 καὶ ἡμερομηνίαν 2 Μαρτίου 1967 ἀπεφάσισε τὴν προσυπογραφήν καὶ προσχώρησιν εἰς τὴν ἄνω Σύμβασιν.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἤτοι τὸ 1ον ἄρθρον, ἐγκριθοῦν ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τῆς Συμβάσεως. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ, ὁ ὁποῖος περιλαμβάνει τὰς προνοίας τῆς Συμβάσεως, ἐγκριθοῦν ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως τῆς Βιέννης τοῦ 1961 περὶ Διπλωματικῶν Σχέσεων (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;
(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον καὶ ἡ Σύμβασις κυροῦται.

Τὸ τρίτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ἐξετάζεται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι ἀκόμη δὲν ἔχουν ἐτοιμάσει τὴν τελειωτικὴν τῶν ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἐπομένως ἡ συζήτησις θὰ ἀναβληθῆ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Τὸ τέταρτον θέμα εἶναι οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι ἐξήτασαν τοὺς Κανονισμοὺς, ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΖΗΜΙΩΘΕΝΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή
Έσωτερικῶν

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή
Οικονομικῶν

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νίκος Κόσιης
Σωτήριος Γιαννάκης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Πέτρος Στυλιανού

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ίωσήφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανού
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αί δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι ἐξήτασαν τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος Κανονισμοὺς εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 26ην Μαρτίου 1968.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθέντες παρέστησαν καὶ ἐξέφρασαν τὰς ἀπόψεις των καὶ ἐκπρόσωποι τῶν Ὀργανώσεων τῶν Τουρκοπλήκτων.

Οἱ Κανονισμοὶ οὗτοι κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμου τοῦ 1968.

Ἄρχῃ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος Κανονισμῶν εἶναι ἡ παροχὴ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως καὶ ἀνακουφίσεως εἰς τοὺς Τουρκοπλήκτους καὶ οὐχὶ ἀποζημιώσεως. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἰδρύεται Ταμεῖον διὰ τὴν παροχὴν βοήθειας εἰς τοὺς Τουρκοπλήκτους ὡς ἀκολούθως :—

- (α) Ἀποπληρωμὴ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ μετατροπὴ εἰς μακροπρόθεσμα κυβερνητικὰ δάνεια τῶν ἐνυποθήκων δανείων ἐπὶ ἀκινήτου ἰδιοκτησίας κειμένης ἐντὸς περιοχῆς ἐλεγχομένης ὑπὸ τῶν Τούρκων ἢ γειτνιαζούσης πρὸς αὐτὴν οὕτως ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ νὰ ἐνοικιασθῇ διὰ λόγους ἀσφαλείας.
- (β) Καταβολὴ ἐτήσιου ἐνοικίου ἢ βοήθειας εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας καλλιεργησίμων γαιῶν εὐρισκομένων ἐντὸς περιοχῶν ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων ἢ γειτνιαζουσῶν πρὸς αὐτάς οὕτως ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ καλλιεργηθῶσι διὰ λόγους ἀσφαλείας.
- (γ) Δανειοδότησις προσώπων τῶν ὁποίων τὰ ὑποστατικά ἐργασίας κατέχονται ἢ κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ἀναδιοργανώσουν τὰς ἐργασίας των λόγω ἐλλείψεως κεφαλαίων.
- (δ) Δανειοδότησις προσώπων τῶν ὁποίων ἡ ἀκίνητος ἰδιοκτησία εὐρίσκεται ἐντὸς περιοχῶν ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων ἢ γειτνιαζουσῶν πρὸς αὐτάς, μὴ δυναμένων νὰ δανειοδοτηθοῦν ὑπὸ τραπεζικῶν ὀργανισμῶν ἢ ἰδιωτῶν διὰ τῆς ὑποθηκέυσεως τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας των.
- (ε) Καταβολὴ χορηγήματος ὑπὸ τύπον ἐνοικίου εἰς ζημιωθέντα τοῦ ὁποίου ἡ κατοικία κεῖται ἐντὸς περιοχῆς ἢ γειτνιαζούσης πρὸς αὐτήν, ἥτις κατέστη ἀπροσπέλαστος εἰς αὐτὸν λόγω τῶν δημοιουργηθειῶν συνθηκῶν καὶ ὅστις ἀποδεδειγμένως πληρῶνει ἐνοικίον διὰ τὴν νέαν κατοικίαν αὐτοῦ.

Ἡ ἀρχὴ αὕτη τῶν ἀνακουφιστικῶν μέτρων καὶ οὐχὶ τῆς ἀποζημιώσεως υἰοθετήθη διὰ τοὺς ἀκολούθους συνοπτικῶς ἀναφερομένους λόγους :—

- (α) Δὲν εἶναι δυνατόν εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ ἐξετασθῇ τὸ θέμα τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς Τουρκοπλήκτους διὰ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας

υπέστησαν, διότι αἱ ζημίαι ἐπὶ ἀκινήτου περιουσίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διαπιστωθοῦν πρὸ τῆς ἐπιλύσεως τοῦ Κυπριακοῦ, πέραν δὲ τούτου οὐδεὶς δύναται νὰ προβλέψῃ ποῖαι θὰ εἶναι αἱ μελλοντικαὶ ζημίαι.

- (β) Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ μεγέθους τῆς ζημίας θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ ἐξεύρεσις εἰς τὸ παρὸν στάδιον τοῦ ἀπαιτουμένου κονδυλίου διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεων, ἐφ' ὅσον ταύτοχρόνως εἶναι ἀνάγκη ὅπως ὁ ἐτήσιος προϋπολογισμὸς περιλαμβάνῃ δαπάνην 2½-3 ἑκατομμυρίων λιρῶν διὰ τὴν συντήρησιν τῆς δυνάμεως ἀμύνης.

Τοιαῦτα μέτρα ἀποζημιώσεως λαμβάνονται συνήθως μετὰ τὴν λήξιν ἐμπολέμων καταστάσεων, ἀνταρσιῶν ἢ ἐπαναστάσεων καὶ ἀποσκοποῦσιν εἰς τὴν ἐξίσωσιν μεταξὺ ὄλων τῶν πολιτῶν τῶν ἐκ τῶν πολέμων ἢ ἀνωμάλων καταστάσεων προκυφασῶν ζημιῶν καὶ ἄλλων οἰκονομικῶν βαρῶν.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐπέφερον τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις :—

1. Κανονισμὸς 4, Μορφαὶ Βοηθείας.

- (α) Νὰ ἀπαλειφθῇ ἡ ἄνω τελεία καὶ νὰ προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος φράσις εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου (α) «ἢ πρὸς ἀνακούφισιν αὐτοῦ».
- (β) Νὰ ἀπαλειφθῶσιν αἱ λέξεις «ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τὸ εἰσόδημα τοῦ ζημιωθέντος ὑπέστη οὐσιώδη μείωσιν πέραν τοῦ 35%» εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου (β).
- (γ) Ἡ παράγραφος (ε) τοῦ ἰδίου Κανονισμοῦ νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῆς ἀκολούθου :—

«(ε) χορηγήσιν δανείου εἰς ζημιωθέντα ἰδιοκτῆτην ἀκινήτου ἰδιοκτησίας κειμένης ἐντὸς περιοχῆς ἢ γειτνιαζούσης πρὸς αὐτὴν πρὸς ἐπέκτασιν τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἢ πρὸς δημιουργίαν νέας τοιαύτης πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ εἰσοδήματος αὐτοῦ».

2. Κανονισμὸς 5, Ὁρος Χορηγήσεως τῆς Βοηθείας.

- (α) Ἡ φράσις «διὰ τὴν μετὰ τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1963» νὰ προστεθῇ μετὰ τὴν φράσιν «τοῦ ἐνυποθήκου χρέους» εἰς τὴν τετάρτην γραμμὴν τῆς ὑποπαραγράφου (β) τῆς παραγράφου (2).
- (β) Ἡ φράσις «νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὰ 6% ἐτησίως» εἰς τὴν πέμπτην γραμμὴν τῆς ἰδίας ὑποπαραγράφου νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς φράσεως «νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὰ 5% ἐτησίως».
- (γ) Ἡ φράσις «ὑπὸ τῆς παραγράφου (στ)», ἥτις ἀπαντᾶται εἰς τὴν δευτέραν γραμμὴν τῆς ὑποπαραγράφου (γ), νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῆς φράσεως «ὑπὸ τῆς παραγράφου (ε)».

Ἐν κατακλείδι αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦσι ὅτι οἱ παρόντες Κανονισμοὶ θὰ βοηθήσουν καὶ θὰ ἀνακουφίσουν μίαν δεινοπαθοῦσαν τάξιν ὡς ἐκ τῆς μετὰ τὰ γεγονότα τοῦ 1963 δημιουργηθείσης καταστάσεως, ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται τὴν ἐγκρίσιν τῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἥτις θὰ διαχειρίζεται τὸ Ταμεῖον θὰ προβῇ εἰς τὰς δεούσας διευθετήσεις οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ παροχὴ τῶν ὠφελημάτων εἰς τοὺς Τουρκοπλήκτους τὸ συντομώτερον δυνατόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς : Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς καὶ νοουμένου ὅτι πρόκειται περὶ Κανονισμῶν θὰ θέσω τὸ ἐρώτημα ἐὰν αἱ τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ Σώματος.

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως αἱ τροποποιήσεις τὰς ὁποίας ἐπέφεραν αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἐγκριθοῦν ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως αἱ τροποποιήσεις ἐγκρίνονται, οἱ δὲ Κανονισμοὶ θὰ τεθοῦν ἐν ἰσχύϊ ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ περί Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται τὸ Νομοσχέδιον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, κατόπιν τῆς κυκλοφορίας τοῦ Νομοσχεδίου ἐπηκολούθησαν δύο-τρῆς συνεδριάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ὡς ἀποτέλεσμα τῶν συνεδριάσεων αὐτῶν ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ ἐκ νέου τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον συνετάχθη, καὶ πληροφοροῦμαι ὑπὸ τῆς Γραμματείας ὅτι θὰ κυκλοφορήσῃ τῶρα ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ τελικὸν κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου θὰ κυκλοφορήσῃ αὐτὴν τὴν στιγμὴν, εἶναι ἔτοιμα τὰ ἔντιμα Μέλη νὰ προβοῦν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου σήμερον ἢ θεωροῦν σκόπιμον ὅπως ἡ συζήτησις του ὀρισθῇ διὰ τὴν ἐρχομένην Πέμπτην; Εἶναι θέμα ἀπλῶς χρόνου διὰ τοὺς Βουλευτὰς νὰ κατατοπισθοῦν καὶ νὰ μελετήσουν τὰς ἐπενεχθεῖσας τροποποιήσεις.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἐφ' ὅσον τὸ Νομοσχέδιον δὲν τὸ ἔχομεν ἀκόμη εἰς χεῖρας μας διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ τὸ μελετήσωμεν, πῶς μπορούμε νὰ ἀποφασίσωμεν; Δι' αὐτὸ θὰ παρακαλοῦσα, ἐὰν εἶναι δυνατόν, νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις διὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πιστεύω ὅτι ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου δύναται νὰ διεξαχθῇ τὴν ἐρχομένην Πέμπτην, διότι ὁλόκληρος ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἐπιτροπῶν ἔχει συμπληρωθῇ, τὸ κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἔτοιμον, ἀλλὰ λόγῳ τοῦ ὅτι αὐτὴν τὴν στιγμὴν θὰ διανεμηθῇ δὲν θὰ ἦτο εὐκόλον διὰ τοὺς Βουλευτὰς οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν μέλη τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν νὰ ἐνημερωθοῦν ἐπὶ τῶν τροποποιήσεων καὶ νὰ προβοῦν εἰς ἐπικοδομητικὴν συζήτησιν. Διὰ τοῦτο προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην ὅτε θὰ συζητηθῇ ἄνευ οἰασθήποτε ἄλλης ἀναβολῆς.

Οἱ δύο Συμπληρωματικοὶ Προϋπολογισμοὶ ὑπ' ἀριθμὸν 25 τοῦ 1967 καὶ 26 τοῦ 1967 θὰ συζητηθοῦν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ὅτε θὰ κυκλοφορήσουν καὶ αἱ ἐκθέσεις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται τὸ ἐξῆς Νομοσχέδιον :—

Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 10) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 10) τοῦ 1968 παρέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχη ὡς ἀκόλουθως :—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις-Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ι. Ὁ περί Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.

2. 'Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος ('Αρ. 25) του 1967.
3. 'Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος ('Αρ. 26) του 1967.
4. 'Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού ('Αρ. 10) του 1968.
5. 'Ο περί 'Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.
6. 'Ο περί Ταχυδρομείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968, και
7. 'Ο περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμος του 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων και 'Εγγράφων.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὁρα λήξεως 5.35 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :—

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος
Γιάγκου 'Ανδρέας
Γιαμάκης 'Ιωσήφ
Γιαννάκης/Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρῦσης
Ζιαρτίδης 'Ανδρέας
Καρσεράς 'Ανδρέας
Κόσιης Νίκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου 'Εζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πάνικος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις ('Ασφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Κτήματος—'Αναβαργοῦ—'Αναθεώρησις τῶν ἀπολαβῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Λιμενικῶν 'Υπηρεσιῶν κλπ.).
2. 'Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Συμβάσεως τῆς Βιέννης τοῦ 1961 περὶ Διπλωματικῶν Σχέσεων (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. 'Εκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Κανονισμῶν τοῦ 1968 καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.
4. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 4ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1968

(Ὡρα ἐνάρξεως 4.45 μ.μ.)

(Ἄρ. 29)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχει ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ θέματα τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι θὰ ὀρισθῇ εἰδικὴ συνεδρία τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἐρχομένην Δευτέραν, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν, διὰ νὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ σχέδιον Πενταετοῦς Ἀναπτύξεως. Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, ὁ ὁποῖος θὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ καταθέσῃ τὸ σχέδιον, θὰ προθῇ εἰς σύντομον ἀνάλυσιν τοῦ σχεδίου πρὸς κατατόπισιν τῶν ἐντίμων κυρίων Βουλευτῶν.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προθοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Ἰωσήφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Μαρτίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ προθῇ εἰς τὰς δεούσας παραστάσεις πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἡ νέα σύγχρονος Σχολὴ Κωφασίων καλύψῃ (ἔστω καὶ σταδιακῶς) τὰς ἀνάγκας τῶν 200 περίπου νεαρῶν Κυπρίων κωφασίων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ὅτι παρατηρεῖται σήμερον, ὅτε μόνον 80 μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι δύνανται νὰ φοιτήσουν εἰς τὴν εἰς Μόρφου λειτουργοῦσαν Σχολήν.

Δεδομένου δὲ ὅτι, ὡς καὶ αὐτοπροσώπως διεπιστώσαμεν, ἐπιτελεῖται εἰς τὴν ἐν λόγω Σχολὴν λίαν ἀξιόλογος ἐκπαιδευτικὴ ἐργασία, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ ἐνημερώσῃ συναφῶς τὸ Σῶμα :

- (α) Πότε ὑπολογίζει ὅτι τὸ σύνολον τῶν ἐν λόγω μαθητῶν θὰ δυνηθῇ νὰ ἀπορροφηθῇ ὑπὸ τῆς Σχολῆς πλήρως.

- (β) Ἐάν ὑπάρχη σκέψις μετακλήσεως ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰδικοῦ ἐμπειρογνώμονος πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως παράσχη τὰς εἰσηγήσεις του πρὸς περαιτέρω ὑποβοήθησιν τοῦ ἔργου τῆς Σχολῆς, καὶ
- (γ) ἔάν ἔχη πρόθεσιν νὰ ἐνθαρρύνῃ δι' ἐξειδικευσιν συναφῆ Κύπριον ἢ Κυπρίους ἐπιστήμονας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐν λόγω ἐξόχως ἀνθρωπιστικῆς προσπάθειας καὶ τοῦ ἔργου τῆς Σχολῆς».

Ἐπ' ἀπάντησιν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Μαρτίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Ἰωσήφ Γιαμάκη.

«(α) Ἡ προγραμματισθεῖσα ἤδη ἀνέγερσις νέας Σχολῆς Κωφαλάλων προβλέπει περὶ συγκροτήματος δι' 120 κωφὰ παιδιά μὲ δυατοῦτητα μελλοντικῆς σταδιακῆς ἐπεκτάσεως ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν.

Ἐπιπλέον, ἡ πρώτη φάσις δι' 120 θέσεις θὰ συμπληρωθῇ μέχρι τοῦ 1971, θὰ ἐπιτρέψῃ δὲ εἰς τὴν Σχολὴν νὰ δεχθῇ ὅλους τοὺς ὑποψηφίους καταλλήλου σχολικῆς ἡλικίας διὰ πρώτην εἰσοδοχὴν. Ἡ ἔκτασις καὶ τὸ εἶδος τῆς μελλοντικῆς ἐπεκτάσεως τῆς Σχολῆς θὰ προγραμματισθοῦν μετὰ τὸ τέλος τῆς πρώτης φάσεως ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου σκοπούμενης καὶ μελετωμένης «συγχωνεύσεως» σημαντικῆς ἀναλογίας κωφῶν καὶ θαρυκῶν παιδιῶν (20% περίπου) εἰς συνήθη σχολεῖα ἀκουόντων κατόπιν θραχείας φοιτήσεως εἰς τὴν εἰδικὴν σχολὴν. Αἱ τεχνολογικαὶ πρόοδοι εἰς τὰς ἀκουστικὰς συσκευὰς καὶ ἡ προβλεπομένη θελιώσις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἐπιπέδου τῆς Σχολῆς πιστεύεται ὅτι θὰ ἐπιτρέψουν τὴν τοιαύτην συγχώνευσιν.

(β) Δὲν ἀντιμετωπίζεται ἐπὶ τοῦ παρόντος θέμα μετακλήσεως ἐμπειρογνώμονος.

(γ) Τὸ Ὑπουργεῖον προγραμματίζει τὴν μετεκπαίδευσιν προσωπικοῦ πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς Σχολῆς προκύπτουσῶν ἀναγκῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἀπριλίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Παιδείας νὰ πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον τὸ ζήτημα παροχῆς ἐπιδόματος ἐνοικίου πρὸς τοὺς ἐπιμελητὰς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας οἱ ὅποιοι ὑπηρετοῦν εἰς τὰς Σχολὰς Μέσης Παιδείας καὶ τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν θὰ διακανονισθῇ συντόμως, πρὸς ἄρσιν τῆς ἀπὸ καιροῦ ὑπαρχούσης ἐκκρεμότητος ἣτις ἀποβαίνει ἐπιζημία διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους ὑπαλλήλους καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς σήμερον παρατηρουμένης δυσμενοῦς διακρίσεως εἰς θάρος τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐπιμελητῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἀπριλίου 1968.

«Ἐχει γίνει γνωστὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ ἀνεγείρῃ νέα κτίρια διὰ τὴν στέγασιν τῶν Ὑπουργείων, ἢ ἐκπόνησις δὲ τῶν σχεδίων ἐζητήθη καὶ ἀπὸ ξένους ἀρχιτεκτονικοὺς οἴκους. Παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ ποῖον λόγον δὲν θὰ χρησιμοποιηθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι μόνον Κυπρίων ἀρχιτεκτόνων οἱ ὅποιοι ἀπέδειξαν μὲ τὰ ἔργα των ὅτι καὶ ἱκανοὶ εἶναι καὶ ἀρκούντως πεπειραμένοι διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ σοβαροῦ τούτου ἔργου τὸ ὁποῖον δέον λόγῳ τῆς φύσεώς του νὰ εἶναι ἔργον Κυπρίων τεχνικῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἀπριλίου 1968.

«Τὸ στεγαστικὸν εἶναι ἔν σοβαρώτατον πρόβλημα δι' ὄλους τοὺς ἐργαζομένους. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν οἰκοπέδων εἶναι ἐντελῶς ἀπρόσιτοι διὰ τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὰ ἐνοίκια ἐπὶ τῶν οἰκιῶν γενικῶς ὕψηλά, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων :

- (α) Ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν τιμῶν τῶν οἰκοπέδων.
- (β) Ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἐργατικῶν πολυκατοικιῶν μὲ τὰς ἀπαιτούμενας ἀνέσεις καὶ μὲ χαμηλὰ ἐνοίκια».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἀπριλίου 1968.

«Σήμερον τὴν πρωτὰν συνελήφθη καὶ ἀπηλάθη ἐκ Κύπρου ὁ Ἀμερικανικῆς ὑπηκοότητος Ἑλληὴ δημοσιογράφος κ. Χρῖστος Νικολόπουλος. Ὁ κ. Νικολόπουλος ὑπῆρξεν ἐπὶ μακρὸν ἀνταποκριτὴς Ἑλληνικῶν καὶ Κυπριακῶν ἐφημερίδων ἐν Νέα Ὑόρκῃ καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του αὐτὴν ἐξυπηρέτησε τὰ μέγιστα τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν καὶ τὴν Κυπριακὴν Ἀντιπροσωπεῖαν εἰς τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη.

Δι' αὐτὸ καὶ ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖοι λόγοι ὠδήγησαν τὰς Κυπριακὰς Ἀρχὰς εἰς τὴν ἀπόφασίν των νὰ ἀπελάσωσι τὸν ἐν λόγω φιλοκύπριον δημοσιογράφον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἀπριλίου 1968.

«Μία ὥρα καὶ μακρὰ παράδοσις καθιέρωσε τὴν ἑτησίαν ἑορτὴν τῶν Ἀιθεστηρίων ἣτις ἐτελεῖτο ἀπὸ πεντηκονταετίας καὶ πέραν εἰς τὸ στάδιον ΓΣΟ ἐν Λεμεσῷ, τῇ συμμετοχῇ τῶν Σχολῶν Μέσης καὶ Κατωτέρας Παιδείας, τὴν ὁποίαν πολλακίς ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των ἢ Αὐτοῦ Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος καὶ ἄλλοι Ἱεράρχαι καὶ προκάτοχοι Του.

Ἀτυχῶς, μίαν ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἡμερομ. 24 Ὀκτωβρίου 1967, ἀπηγόρευσε τὴν συμμετοχὴν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Ἀνθεστηρίων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ μελλοντικὴ ὀργάνωσις τῆς καθίσταται ἀδύνατος.

Ἐπειδὴ ἡ ἐν λόγω ἀπαγορευτικὴ ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἔχει δημιουργήσει δυσμενεῖς ἐντυπώσεις εἰς τὸν λαὸν τῆς Λεμεσοῦ, καθότι ἡ ἑορτὴ τῶν Ἀνθεστηρίων ἀποτελοῦσε δι' αὐτὸν μίαν ἐκ τῶν προσφιλεστέρων καὶ ὡραιοτέρων ἑορτῶν του, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖοι σοβαροὶ λόγοι ἐπέβαλον τὴν ἀπαγόρευσιν εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ συμμετέχουν εἰς τὴν ρηθείσαν ἑορτὴν, τόσον μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ συμμετοχὴ των οὐδόλως τυγχάνει ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν μαθητικὴν ἰδιότητα».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἔτερματίσθη, ἔντιμὲ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 25) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Άρ. 25) τοῦ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ίωσήφ Γιαμάκης

Σταύρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Οἰκονομικῶν συνήλθεν εἰς συνεδρίασιν τὴν 26ην Μαρτίου 1968 καὶ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον.

Τὸ νομοσχέδιον ἀρχικῶς ἀπεστάλη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τὸν ὡς ἄνω τίτλον, ἀλλ' ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Οἰκονομικῶν ἀντικατέστησε τοῦτο διὰ τοῦ συνημμένου νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Τροποποιητικὸς (Άρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 Νόμος τοῦ 1968», διὰ λόγους καθαρῶς νομο-
τεχνικῆς φύσεως.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ Ἄρθρου 1 «Ἐπι-
χορηγήσεις» τοῦ Κεφαλαίου 53Α τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967, οὕτως ὥστε
τὸ ποσὸν τῶν £800.000 ὑπὸ τὸ ὡς ἄνω Ἄρθρον νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ πο-
σοῦ τῶν £1.351.957.

Ἡ ἐν λόγω τροποποίησις κατέστη ἀναγκαία καθ' ὅτι διεπιστώθη ὅτι τὸ ποσὸν
τῶν £800.000, τὸ ὁποῖον κατενεμήθη ὡς ἀκολουθῶς :

Κυπριακὴ Ἐπιτροπὴ Σιτηρῶν	£500.000
Σχέδιον Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων	£300.000,

ἀπεδείχθη ἀνεπαρκὲς διὰ τὴν κάλυψιν τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν δι' ἐπιχορη-
γήσεις τῶν δύο τούτων σχεδίων. Τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν Κυπριακὴν
Ἐπιτροπὴν Σιτηρῶν ἠδύξθη ἀπὸ £500.000, ὡς προεβλέφθη ἀρχικῶς, εἰς £871.165,
ἦτοι κατὰ £371.165 περὶ πλεόν, καὶ ἡ ἐκ £300.000 προϋπολογισθεῖσα δαπάνη
διὰ τὸ Σχέδιον Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων ἠδύξθη εἰς £480.792, ἦτοι ἐπὶ
πλεόν £180.792, καὶ ἐπομένως ἀπαιτεῖται συνολικῶς ἐπὶ πλεόν ποσὸν ἐκ
£551.957, τὸ ὁποῖον δέον ὅπως καλυφθῇ διὰ συμπληρωματικῆς πιστώσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα
ὡς καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν
Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσιν εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ πα-
ρόντος νομοσχεδίου ὡς τοῦτο διεμορφώθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Αἰμιλίος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΛΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι,

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συζητήσεως τοῦ Συμπληρωματικοῦ αὐτοῦ Προϋπολογι-
σμοῦ θά ἤθελα νὰ θίξω ἐν συντομίᾳ δύο σημεῖα ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἐπιχορήγη-
σιν τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων. Πρῶτον, τὰς τιμὰς τῶν ἀμπελουργικῶν
προϊόντων καί, δεύτερον, τὸ σύστημα ἐπιχορηγήσεως.

Είναι εις όλους γνωστόν ὅτι τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα ἀποτελοῦν τὸ μοναδικὸν εἰσόδημα δεκάδων χιλιάδων ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν. Παρ' ὅλον ὅμως ὅτι τὰ ἔξοδα παραγωγῆς τῶν προϊόντων αὐτῶν, ὅπως καὶ τὸ κόστος τῆς ζωῆς γενικῶς, ἠδυσήθησαν σημαντικῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐν τούτοις αἱ τιμαὶ τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων παραμένουσιν αἱ ἴδιαι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. Δικαίως λοιπὸν οἱ ἀμπελουργοὶ ζητοῦν ἐπιμόνως ὅπως μελετηθῇ σοβαρῶς ἡ ἀναθεώρησις τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων αὐτῶν. Εἶναι ζήτημα δικαιοσύνης ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα αὐτὸ μὲ προσοχὴν καὶ ἐπιδείξῃ τὴν δέουσαν κατανόησιν πρὸς μίαν μεγάλην τάξιν τοῦ γεωργικοῦ κόσμου ἢ ὅποια τόσα πολλὰ προσφέρει εις τὴν ἔθνικὴν οἰκονομίαν.

Ἐπίσης τὸ σύστημα τῆς κατ' ὀκάν ἐπιχορηγήσεως τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων δὲν εἶναι δίκαιον καὶ δὲν ἐξυπηρετεῖ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ἐπιχορηγοῦνται τὰ προϊόντα αὐτά. Μὲ τὸ τωρινὸν σύστημα τῆς κατ' ὀκάν ἐπιχορηγήσεως ὠφελοῦνται μεγάλως αἱ εὐφοροὶ περιοχαὶ αἱ ὁποῖαι παράγουν 1000—2000 ὀκάδας κατὰ στρέμμα, ἐνῶ ἀδικοῦνται καὶ ἐλάχιστα ὠφελοῦνται αἱ περιοχαὶ ἐκεῖναι τῶν ὁποίων ἡ παραγωγή δὲν ὑπερβαίνει τὰς 200—300 ὀκάδας σταφυλῶν κατὰ στρέμμα. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἶναι δίκαιον τὸ αἶτημα πολλῶν ἀμπελουργῶν ὅπως τροποποιηθῇ τὸ τωρινὸν σύστημα ἐπιχορηγήσεως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εὐεργετοῦνται κυρίως αἱ ἄγονοι καὶ μικρᾶς παραγωγῆς ἀμπελουργικαὶ περιοχαί.

Θέλω νὰ πιστεύσω ὅτι τόσον αἱ τιμαὶ τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων ὅσον καὶ τὸ σύστημα ἐπιχορηγήσεως αὐτῶν θὰ ἀποτελέσῃ συντόμως θέμα ἐπισταμένης μελέτης ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Βεβαίως αἱ ἐπιχορηγήσεις δὲν λύουν τὸ ἀμπελουργικὸν πρόβλημα ριζικῶς—καὶ ἄλλοτε εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναφερθῶ ἐπανειλημμένως εἰς τὸ ἀμπελουργικὸν πρόβλημα—ὅμως, μέχρις ὅτου καταστῇ δυνατὴ ἡ ριζικὴ ἀντιμετώπισις του, ἄς καταβληθῇ κάθε προσπάθεια ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων ὅπως αἱ ἐπιχορηγήσεις διενεργοῦνται κατὰ τὸν καλύτερον καὶ δικαιοτέρον δυνατὸν τρόπον ὥστε νὰ ἐξυπηρετῆται ἱκανοποιητικῶς ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον αὐταὶ παρέχονται.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἐντιμοὶ κύριοι Βουλευταί.

Ὑποστηρίζομεν τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ τόσο γιὰ τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα ὅσο καὶ γιὰ τὰ σιτηρά.

Ἐχομεν ὅμως νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι οἱ συντελεστὲς πάνω στοὺς ὁποίους ὑπολογίζονται τὰ ποσὰ πού πάραχωροῦνται ὡς ἐπιχορηγήσεις παραμένουν οἱ ἴδιοι (γιὰ τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα) ἀπὸ τὸ 1957, ἐνῶ στὰ δέκα αὐτὰ χρόνια πολλὰ ἔχουν ἀλλάξει πού δικαιολογοῦν τὴν ἀλλαγὴν αὐτῶν τῶν συντελεστῶν.

Καὶ ἐξηγοῦμαι :

Τὸ 1957, μὲ θάση τὲς συνθήκες πού ὑπῆρχαν τὴν ἐποχὴν ἐκείνη, ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ δίδῃ σάν ἐπιχορήγησι 4,5 μίλς γιὰ κάθε ὀκά σταφυλιῶν κοινοῦ τύπου, ν' ἀγοράζῃ τὴ σταφίδα 68 μίλς τὴν ὀκά ὡς τὸ 1966 καὶ 72 μίλς τὴν ὀκά ἀπὸ τὸ 1966 καὶ ἐδῶ, καὶ ν' ἀγοράζῃ τὴ ζιβανία πρὸς 122 μίλς τὴν ὀκά.

Ὅμως μέσα σ' αὐτὰ τὰ δέκα χρόνια, τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς (ἐργατικά γιὰ τὴν καλλιέργεια, κλάδεμα καὶ τρυγητό, λιπάσματα, ψεκαστικά, φάρμακα, τιμάρημος κ.ἄ.) ἔχει αὐξηθῆ σημαντικά.

Ἐτσι οἱ συνθήκες ἀπὸ τὴ πλευρὰ τοῦ ἀμπελουργοῦ ἔχουν ἀλλάξει εἰς θάρος του.

Κάθε νόμισμα όμως έχει δύο όψεις. Κι' είναι σωστό να δοῦμε και την άλλη όψη, τές συνθήκες τής Κυβέρνησης.

"Εχουν αλλάξει κι' αυτές στα δέκα αυτά χρόνια. "Όμως η' αλλαγή δέν είναι δυσμενής αλλά ευνοϊκή για την Κυβέρνηση.

Τό 1957 η' Κυβέρνηση δέν μπορούσε να διαθέσει όλες τές ποσότητες τής σταφίδας και τής ζιθανίας που αγοράζε. "Όλοι ένθυμούμεθα τό τραγικό θέαμα τής σταφίδας που έμενε άπούλητη για χρόνια και έλυωνε στιβαγμένη μέσα σε άποθήκες που άναγκάζετο να ένοικιάζει η' Κυβέρνηση, ένω η' δημιουργία χώρου για την άποθήκευση τής ζιθανίας που η' ποσότητά της μεγάλωνε κάθε χρόνο ήταν ο' μεγαλύτερος κεφαλόπονος τών ύπευθύνων. "Η Κυβέρνηση είχε ν' άντιμετωπίσει τότε ζήτημα σταφίδας που κατεστρέφετο, φύρες ζιθανίας και σταφίδας, ένοίκια, τόκους και πολλά άλλα.

"Όλοι ξέρουμε όμως πως τώρα και λίγα χρόνια, ύστερα άπ' τές Κυπρο-Σοβιετικές συμφωνίες, διαθέτομε όλη τή σταφίδα και τή ζιθανία μας, κι' έτσι ο' θραχνάς του προβλήματος τής σταφίδας και τής ζιθανίας ξεχάστηκε στα νέφη του παρελθόντος.

Αυτό τό γεγονός άπήλλαξε την Κυβέρνηση από τεράστια έξοδα και φασαρίες ένω συγχρόνως έβελτίωσε σημαντικά τές εισπράξεις και τά κέρδη και τών έξαγωγών και τής Κυβέρνησης.

"Ένω τό 1957 οί εισπράξεις από έξαγωγές άμπελουργικών προϊόντων ήταν Λ. 1.063.000, τό 1967 οί εισπράξεις από έξαγωγές άμπελουργικών προϊόντων άνέθηκαν στα Λ. 3.313.364.

"Ένα γεγονός που είχε σχέση και επίδραση πάνω στο ζήτημα τών έξαγωγών τών άμπελουργικών μας προϊόντων είναι η' ύποτίμηση τής λίρας.

Οί άρχαίοι έλεγαν : «Ούδέν κακόν άμιγές καλού». "Έτσι η' ύποτίμηση τής λίρας είχε τό αποτέλεσμα να δώσει την ευκαιρία να αύξηθούν οί τιμές τών άμπελουργικών μας προϊόντων που έξάγονται, κέρδος δια τούς έξαγωγείς και δια την Κυβέρνηση.

"Όμως από την άλλη μεριά, η' ύποτίμηση τής λίρας έπέφερε αύξηση τών έξόδων του άμπελουργού και συνετέλεσε στην αύξηση του τιμαριθμού τής ζωής του.

"Ο τιμαριθμός τό 1957 ήταν 104 μονάδες ένω σήμερα άνέθηκε στες 113,72 μονάδες.

"Ο,τι έχουμε πη για την αύξηση του τιμαριθμού και τών έξόδων παραγωγής, ισχύει και εφαρμόζεται και για τούς σιτοπαραγωγούς.

"Όλες αυτές οί αλλαγές από τό 1957 ως σήμερα, άρνητικές για τον παραγωγό, θετικές για την Κυβέρνηση, συνηγορούν για μία λογική αύξηση τών συντελεστών τής έπιχορήγησης για τά γεωργικά προϊόντα (τά άμπελουργικά προϊόντα και τά σιτοπαραγωγικά) και επιβάλλουν τό καθήκον στους ύπευθύνους να δοῦν με κατανόηση και συμπάθεια τές δίκαιες αίτήσεις και εισηγήσεις τών άμπελουργών και τών σιτοπαραγωγών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχουν άλλοι όμιληταί ;

"Ο κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

"Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι Βουλευταί.

"Επιθυμώ να αναφερθώ έν συντομία επί του Νομοσχεδίου τό όποιογ είναι υπό συζήτησιν και να ύποστηρίξω την ψήφισίν του εις Νόμον.

Είναι πραγματικά αληθές ότι η Κυβέρνησις κατά την περυσινήν παραγωγὴν ἠναγκάσθη νὰ πληρώσῃ περισσότερα διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν, διότι εἶχαμεν μίαν καλὴν χρονιάν ὀπωσδήποτε, καὶ τὴν ὁποίαν θὰ ἐπιθυμούσαμεν νὰ εἶχαμεν πάντοτε ἔστω καὶ ἐάν ἡ Κυβέρνησις θὰ ἦτο ἠναγκασμένη νὰ διαθέτῃ μεγαλύτερον ποσὸν διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν. Θὰ ἦταν χίλιες φορές προτιμότερον αὐτὸ παρά ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἔχη νὰ ἀντιμετώπισῃ ἐφέτος μετὰ τὴν καταστροφὴν ἢ ὁποία ἐγένεν εἰς τὰ σιτηρὰ ἔνεκα τῆς μεγάλης ἀνομβρίας, ὅποτε θὰ ἀναγκασθῆ νὰ δώσῃ μίαν βοήθειαν τέλος πάντων διὰ νὰ μὴ καταστραφῶν ὀλοτελῶς οἱ παραγωγοὶ τῶν σιτηρῶν.

Ἔχω νὰ προσθέσω ἀκόμη τὸ ἑξῆς :

Ἄπὸ 10—15 χρόνια καὶ ἐπέκεινα οἱ τιμὲς ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι οἱ ἴδιες. Μολοντί ὄλων τῶν πραγμάτων ἠυξήθη ἡ τιμὴ, ὁ τιμὰριθμὸς ἀνῆλθεν, ἐξακολουθοῦμεν νὰ ἔχωμεν τὲς ἴδιες τιμὲς καὶ προπαντὸς νὰ ἀπειλούμεθα ἀκόμη, ὅσον ἀφορᾷ τὰ σιτηρὰ, ὅτι θὰ ἐλαττωθῶν.

Μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνωνται τέτοιες σκέψεις διότι ἐκεῖνος ὁ παραγωγικὸς κόσμος ὁ ὁποῖος καταγίνεται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν σιτηρῶν δὲν μπορεῖ σήμερον νὰ ἀλλάξῃ ἐργασίαν διὰ νὰ κάμῃ ἄλλην δουλειάν. Εἶναι ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ἀμείβεται μετὰ τέτοιον τρόπον ὥστε νὰ μπορῆ νὰ ζῆσῃ σύμφωνα μετὰ τὲς σημερινὲς συνθήκας. Ὁ τιμὰριθμὸς αὐξάνεται, ἡ ζωὴ γίνεται καλύτερα εἰς ἄλλους τομεῖς καὶ εἰς ἄλλας τάξεις· δὲν μπορεῖ φυσικὰ ὁ γεωργὸς νὰ ζῆσῃ ὅπως ἐζούσαν οἱ γονεῖς του ἢ οἱ παπποῦδες του. Τὸ ζήτημα τῆς ἐπιχορηγήσεως τὸσον τῶν σιτηρῶν ὅσον καὶ τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων νομίζω ὅτι εἶναι ζήτημα δικαιοτάτων καὶ πρέπει νὰ ὑποστηριχθῆ, διότι ὅπως καὶ προηγουμένως ἀνέφερα, ἡ τάξις αὐτῆ τῶν καλλιεργητῶν εἶναι ἡ πιὸ δυστυχησμένη τάξις, ἡ ὁποία ἐργάζεται χωρὶς νὰ ξέρῃ τί θὰ πληρωθῆ καὶ ποῖο θὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας τῆς. Ὡς ἐκ τούτου πρέπει νὰ εἰσηγηθῆ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάθῃ κάθε φροντίδα ὥστε ἡ ἐπιχορήγησις, ἐάν εἶναι δυνατόν, νὰ αὐξηθῆ καὶ οἱ τιμὲς νὰ αὐξηθῶν ἀκόμη, καὶ τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τῆς ἐφετινῆς ἀποτυχίας τῶν σιτηρῶν νὰ φροντίσῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔλθῃ μετὰ τέτοιον τρόπον ἀρωγὸς ὥστε νὰ μὴ καταστραφῶν τελειωτικῶς οἱ γεωργοί. Ἀντιμετωπίζομεν μίαν πολὺ ἄσχημον κατάστασιν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι δὲν ἔχον ἀπάντησιν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε. Ἔχω ἀκούσει τοὺς προηγουμένους ὁμιλητὰς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἐπιχορηγήσεων τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων καὶ τῶν σιτηρῶν.

Ἄπὸ τὸν ἔντιμον συνάδελφον κ. Φράγκον ἔχω ἀκούσει μίαν ὀρθὴν παρατήρησιν τὴν ὁποίαν ἔχει κάμει, ὅτι μετὰ τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἔχομεν σήμερον, πού δίδομεν ἐπιχορήγησιν κατ' ὄκταν, ἐκεῖνοι μὲν οἱ ὁποῖοι ἔχουν παραγωγὴν μεγάλην καρποῦνται μεγάλων ὠφελημάτων ἐνῶ, ἐν ἀντιθέσει μετὰ αὐτούς, οἱ παραγωγοὶ τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν τῶν ὁποίων ἡ παραγωγὴ εἶναι κατὰ πολὺ μικρότερα καὶ κατὰ πολὺ περισσότερον ἐπιβεβαρημένη μετὰ ἐξοδα διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ περισυλλογὴν τοῦ καρποῦ τούτου, παίρνουν τὸ ἴδιον ποσοστὸν.

Ἐπίσης ἔχω ἀκούσει ἀπὸ τὸν ἔντιμον συνάδελφον κ. Χατζηχάρον νὰ ἀναφέρῃ ὅτι εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ αὐξήσωμεν τὸ ποσὸν τῆς ἐπιχορηγήσεως τὸ ὁποῖον εἶχαμεν προγραμματίσει κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος λόγω τῆς μεγάλης παραγωγῆς, ἐν ἀντιθέσει μετὰ ἐφέτος πού ὑπάρχει ὁ φόβος ὅτι ἡ παραγωγὴ θὰ εἶναι μικρά, καὶ ἴσως τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἔχομεν προδιαθέσει νὰ εἶναι ἀρκετὸν μὲν ἀλλὰ θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ δώσωμεν κατόπιν ἀποζημιώσεις διὰ νὰ καλύψωμεν τὲς καταστροφὰς τῶν διαφόρων σιτηρῶν.

Ὡς ἐκ τούτου εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι θὰ ἦτο καιρὸς—διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν δικαίαν κατανομήν τῶν ἐπιχορηγήσεων καὶ ἐπίσης νὰ ἐξασφαλίσωμεν εἰς τὸν παραγωγόν, ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἡ παραγωγή εἶναι μεγάλη ἢ ἡ παραγωγή κατεστράφη, ἓν ποσοστὸν χρημάτων πού νὰ καλύπτῃ τὰ πάντα—νὰ ἀλλάξωμεν τὸ σύστημα τῆς ἐπιχορηγήσεως καὶ ἀντὶ νὰ δίδεται ἡ ἐπιχορήγησις κατ' ὄκάν νὰ δίδεται στρεμματικὴ ἐπιχορήγησις, ὅποτε θὰ ὑπάρξουν τὰ ἐξῆς καλὰ ἐκ τῆς ἀλλαγῆς αὐτῆς τῆς ἐπιχορηγήσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα, θὰ ἐξασφαλίσωμεν εἰς τοὺς παραγωγοὺς τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων μίαν ἀμειπτικὴν τιμὴν διὰ τὰ προϊόντα τῶν, ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἡ παραγωγή τῆς περιοχῆς τῶν εἶναι μικρὰ ἢ ὄχι. Ἀλλὰ, καὶ ἐν ἡ περιπτώσει ἀκόμη καταστραφῆ τὸ προϊόν τῶν, θὰ ἔχῃσι μίαν ὀρισμένην ἐπιχορήγησιν καὶ ἓνα ἐπίδομα ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν μὲ τὸ ὅποιον θὰ μπόρῃσιν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀμπέλων τῶν χωρὶς νὰ χρειάζονται τὴν βοήθειαν τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ ἴδιον ἐπίσης θὰ συμβῆ καὶ διὰ τὰ σιτηρά, διότι ἓνας παραγωγὸς χρειάζεται περισσοτέραν ἐπιχορήγησιν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅταν ἡ παραγωγή του εἶναι μικρὰ καὶ ὄχι ὅταν ἡ παραγωγή του εἶναι μεγάλη καί, ἐπομένως, ἐφ' ὅσον θὰ εἶναι ἡ ἐπιχορήγησις συμφώνως τῶν στρεμμάτων τὰ ὁποῖα θὰ καλλιεργῆσθαι θὰ ἔχῃ ἐκ τῶν προτέρων ἐξασφαλίσῃ ἓνα ὀρισμένων ποσὸν χρημάτων, πλεόν ἐκείνα τὰ ὁποῖα θὰ εἰσπράξῃ ἀπὸ τὴν παραγωγὴν του. Καὶ ἐὰν μὲν ἡ παραγωγή του εἶναι μεγάλη τόσον τὸ καλύτερον δι' αὐτόν, διότι θὰ εἰσπράξῃ τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα θὰ ἐξασφαλίσῃ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν σιτηρῶν του. Ἐὰν ὅμως ἡ παραγωγή του εἶναι μικρὰ, καὶ πάλιν θὰ εἰσπράξῃ τὴν ἴδιαν ἐπιχορήγησιν ὡς ἐὰν ἦτο ἡ κανονικὴ παραγωγή του, καὶ ἐπομένως θὰ ἔχῃ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ πρὸς συνέχισιν ἀπαιτούμενα χρήματα τῆς καλλιέργειας του. Ὡς ἐκ τούτου θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ ὅτι εἶναι καιρὸς ἡ Κυβέρνησις νὰ σκεφθῆ καλῶς αὐτὸ τὸ ζήτημα διότι εἶμαι θέβαιος ὅτι, ἐὰν ληφθοῦν τὰ ἀπαραίτητα μέτρα καὶ γίνουσι οἱ ἀπαραίτητοι ὑπολογισμοὶ θὰ εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον, ἀναμφισβητήτως, καὶ τῶν παραγωγῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ἢ ὁποῖα θὰ ξεύρῃ ἐκ τῶν προτέρων ποῖα πραγματικῶς θὰ εἶναι ἡ ἐπιχορήγησις τὴν ὁποίαν θὰ δίδῃ, καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ εἶναι καὶ ἓνας τρόπος ἀσφαλίσεως τῆς παραγωγῆς τῶν, διότι ὁπωσδήποτε καὶ ὁτιδήποτε συμβῆ θὰ ξεύρουν ὅτι θὰ εἰσπράξουν, οὕτως ἢ ἄλλως, ὀρισμένον ποσὸν χρημάτων ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Αἱ οἰκονομικαὶ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῶν δύο μεγάλων παραγωγικῶν τάξεων, τῶν σιτοπαραγωγῶν καὶ τῶν ἀμπελουργῶν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἶναι γνωσταὶ εἰς ὄλους μας, ὄχι μόνον λόγῳ ὑποτιμήσεως τῆς λίρας ἀλλὰ καὶ λόγῳ αὐξήσεως τοῦ τιμαριθμοῦ καὶ ὁ τιμαριθμὸς δὲν εἶναι μόνον ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας πού ἐπῆρε τὴν ἀνοδὸν ἀλλὰ καὶ προηγουμένως, πολὺ δὲ περισσότερον καθότι γίνεται παραδεκτὸν σήμερα καὶ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἢ ὁποῖα, ὡς ἀντιλαμβανόμεθα, μελετᾷ ἱκανοποιήσιν τῶν ὑπαλλήλων δι' αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν λόγῳ αὐξήσεως τοῦ τιμαριθμοῦ.

Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον τιμαριθμικὸν ἐπίδομα, εἴτε κατὰ τὸν α' εἴτε κατὰ τὸν β' τρόπον, δικαιούνται ὄχι μόνον οἱ ἐργαζόμενοι σὲ οποιαδήποτε ἄλλα ἐπαγγέλματα ἀλλὰ νομίζομεν καὶ πιστεύομεν ὅτι δικαιούνται καὶ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν. Διότι εἶναι γνωστὸν εἰς ὄλους ὅτι ἡ ἐπιχορήγησις ἢ ὁποῖα δίδεται εἰς τὰς δύο αὐτὰς τάξεις εἶναι ἓν κοινωνικὸν μέτρον διὰ νὰ ἐνισχύσῃ καὶ νὰ κρατήσῃ ἀρκετὸν πληθυσμὸν, ὁ ὁποῖος ἔχει ἓνα πολὺ χαμηλὸν εἰσόδημα, εἰς τὴν γῆν του, καὶ νὰ μὴ στραφῆ εἰς τὰς πόλεις διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἄλλα πλεόν σοβαρὰ κοινωνικὰ προβλήματα. Ἄλλ' ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον θὰ δοθῆ μία αὐξήσις νομίζω ὅτι χρειάζεται σοβαρὰν μελέτην.

Παράλληλα με την αύξησιν τὴν ὁποίαν μπορεῖ νὰ δώσῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἐπιχορήγησιν, ἐπὶ παραδείγματι, τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων, πιστεύω ἀπόλυτα ὅτι κάποιαν αύξησιν καὶ εἰς τὴν τιμὴν πρέπει νὰ ἐπιδιώξῃ ἡ Κυβέρνησις μέσω τῶν οἰνοβιομηχανιῶν, διότι ἡ διάθεσις τῶν ἀμπελουργικῶν μας προϊόντων δὲν ἔγινε μόνον λόγω τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς λίρας ἀλλὰ λόγω τῆς διαφημίσεως καὶ τῆς καλῆς φήμης τὴν ὁποίαν ἀπέκτησαν τελευταίως τὰ ἀμπελουργικά μας προϊόντα εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ἀγοράς. Πιστεύω ὅτι πρὸ παντὸς αἱ μεγάλαι οἰνοβιομηχανίαι, τὰ τελευταῖα δύο χρόνια τούλάχιστον, ἔχουν διαθέσει ὀλόκληρον τὸ ἀπόθεμά των καὶ ἔχουν πραγματοποιήσει ἄρκετὰ κέρδη, καὶ πιστεύω ὅτι δύνανται καὶ μποροῦν καὶ εἶναι ὀρθὸν νὰ δώσουν κάποιαν αύξησιν εἰς τὴν τιμὴν παράλληλα με τὴν αύξησιν ἢ ὁποία μπορεῖ νὰ δοθῇ μέσω τῆς ἐπιχορηγήσεως. Διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις, ἐφ' ὅσον μελετᾷ σήμερον τὸ θέμα τῆς στρεμματικῆς ἢ κάποιας ἄλλης ἐπιχορηγήσεως τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων—διότι εἶναι γεγονός ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ ἐνὸς ἔτους μελετᾷ τὸ δύσκολον αὐτὸ πρόβλημα καὶ προσπαθεῖ νὰ εὔρῃ τὸν καλύτερον τρόπον—πρέπει νὰ κατανέμῃ αὐτὴν τὴν ἐπιχορήγησιν με δικαιοτέρον τρόπον εἰς τοὺς ἀμπελουργοὺς.

“Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς σιτοπαραγωγούς, ἡ Κυβέρνησις παράλληλα με τὴν στρεμματικὴν ἐπιχορήγησιν ἢ ὁποιαδήποτε ἄλλην ἐπιχορήγησιν τὴν ὁποίαν θὰ θέλῃ νὰ δώσῃ—δὲν ἀποκλείω κανένα τρόπον ἐφ' ὅσον θὰ εἶναι κάποιος δίκαιος τρόπος διὰ νὰ βοηθηθῇ μία τάξις ἢ ὁποία ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην βοήθειας—παράλληλα, λέγω, ἡ Κυβέρνησις, ἢ ὁποία ἀπὸ πενταετίας ἐξήγγειλεν ὅτι θὰ βοηθῆσῃ τὴν τάξιν τῶν σιτοπαραγωγῶν, νὰ συμπληρώσῃ τὸ χαμηλὸν τῆς εἰσόδημά δι' ἄλλων μέσων παραγωγῆς. Ἐλπίζω ἡ Κυβέρνησις παράλληλα με τὴν ἐπιχορήγησιν ἢ οἰανδήποτε αύξησιν τῆς τιμῆς, νὰ ἐπιστεύσῃ τὰς μελέτας τῆς, νὰ θρῆ τοὺς τρόπους καὶ νὰ δώσῃ συμπληρωματικὰς καλλιέργειες εἰς τὴν τάξιν αὐτὴν τῶν σιτοπαραγωγῶν ἢ ὁποία καθημερινῶς καταστρέφεται. Καὶ ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν μπορῆσῃ σὲ μερικὰ χρόνια ἀκόμη νὰ συμπληρώσῃ τὸ εἰσόδημά τους, ἀσφαλῶς ἡ τάξις αὐτῆ τῶν σιτοπαραγωγῶν θὰ ἐκλείψῃ ἔντελως, διότι πάντοτε τὸ εἰσόδημα τῶν σιτοπαραγωγῶν, ὅσον καὶ ἐὰν ἐπιχορηγηθῇ, θὰ εἶναι χαμηλὸν καὶ θὰ εἶναι ἀσύμφωνον σὲ μίαν τάξιν ἢ ὁποία θέλει νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς σημερινὰς ἐξελίξεις καὶ τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς νὰ συνεχίσῃ νὰ καλλιεργῇ μόνον σιτάρι χωρὶς κάποιαν ἄλλην σχετικὴν με τὴν σιτοκαλλιέργειαν καλλιέργειαν, ἢ ὁποία νὰ τὴν βοηθῆσῃ νὰ αὐξήσῃ σταθερῶς τὸ εἰσόδημά τῆς. Διὰ τοῦτο ἡ εἰσήγησις μου εἶναι ὅπως παράλληλα με τὴν ἐπιχορήγησιν, ἢ ὁποία διδεται εἰς αὐτὴν τὴν τάξιν τῶν σιτοπαραγωγῶν, ἐπιστευσθῇ καὶ ἡ βοήθεια δι' ἄλλων μέσων. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν πρόκειται νὰ δώσω τὸν λόγον εἰς οὐδένα νὰ δευτερολογήσῃ.

Αἱ περισσότεραι ὀμιλίαι αἱ ὁποῖαι ἔγιναν, κανονικῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, δὲν ἦσαν ἐντὸς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, διότι τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον προβλέπει αύξησιν τοῦ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν προβλεφθέντος ποσοῦ διὰ τὴν πληρωμὴν ἐπιχορηγήσεων αἱ ὁποῖαι ἐθεσπίσθησαν εἰς τὸ παρελθόν.

Τὸ θέμα τοῦ ποῖα πρέπει νὰ εἶναι ἡ πολιτικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιχορηγήσεων καὶ ποῖος ὁ καλύτερος τρόπος καταβολῆς ἐπιχορηγήσεων εἶναι χωριστὸν θέμα, τὸ ὁποῖον ἡ Βουλὴ δύναται νὰ συζητήσῃ ὅταν τεθῇ τοῦτο ἐνώπιόν τῆς, ἐν σχέσει με τὰς νέας μελέτας αἱ ὁποῖαι γίνονται, ἢ ὅταν ἡ Ἰδία ἡ Βουλὴ, ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, θελήσῃ νὰ ἐξετάσῃ δι' Ἐιδικῶν Ἐπιτροπῶν τὸ ὅλον θέμα τῶν ἐπιχορηγήσεων.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ τὸ κοινδύλιον ἐν τῷ Ἄρθρῳ 1 «Ἐπιχορηγήσεις» τοῦ Κεφαλαίου 53Α ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπιχορηγήσεις» τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 ὡς ψηφισθέν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διεπιστώθη ὅτι ἦτο ἀνεπαρκές.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθοῦν ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Κεφαλαίου 53Α τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.
Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.
Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ Τροποποιητικὸς (Ἄρ. 1) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;
(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ταχυδρομείου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968»

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ
Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ
Οἰκονομικῶν

Βάσος Λυσσαρίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Παναγιώτης Τουμαζής
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Νίκος Κόσιης
Ἰωσήφ Γιαμάκης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσήφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταύρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς κοινὴν αὐτῶν συνεδρίασιν συγκροτηθεῖσαν τὴν 19ην Μαρτίου 1968.

Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου σκοπεῖται ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τοῦ τρόπου διεκπεραιώσεως τῶν ταχυδρομικῶν δεμάτων διὰ τῆς παροχῆς ἐξουσίας εἰς ταχυδρομικοὺς λειτουργοὺς ὅπως ἀνοίγωσιν ἐνώπιον τοῦ Τελώνου ταχυδρομικά δέματα διὰ σκοποῦς δασμοῦ, ὅπου τοῦτο κρίνεται ἀναγκαῖον, καὶ τῆς υἱοθετήσεως τοῦ συστήματος τῆς κατ' οἶκον παραδόσεως ταχυδρομικῶν δεμάτων καὶ τῆς εἰσπράξεως τελωνειακῶν δασμῶν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ταχυδρομείων διὰ λογαριασμὸν τοῦ Τμήματος Τελωνείων.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὰς κάτωθι τροποποιήσεις εἰς τὸ ἄρθρον 19, ὡς τοῦτο προτείνεται διὰ τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Νομοσχεδίου :

(α) Αἱ λέξεις «δημοσιευόμεους ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας» νὰ ἀπαλειφθῶσι.

(β) Νὰ προστεθῇ νέον ἐδάφιον (5) εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθρου τούτου ἔχον ὡς ἀκολούθως :

«(5) Κανονισμοὶ γινόμενοι ἐπὶ τῇ θάσει τοῦ παρόντος ἀρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἡθελον οὕτω τροποποιηθῆ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

Ἡ προσθήκη τοῦ ἐν λόγῳ ἐδαφίου ἐθεωρήθη ἀναγκαία οὕτως ὥστε οἱ δυνάμει τοῦ ἀρθρου 19 ἐκδιδόμενοι Κανονισμοὶ νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ μελετήσασαι ἐπισταμένως τὸ ὅλον νομοσχέδιον εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τῶν ἀρθρων 19 καὶ 20 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τού άρθρου 21 τού βασικού Νόμου. "Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει αντίρρησις όπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῆι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τού άρθρου 45 τού βασικού Νόμου. "Άρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησις όπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῆι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

"Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τού Νομοσχεδίου.

"Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τού τίτλου μόνον.

"Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ταχυδρομείου (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ταχυδρομείου Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησις όπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆι εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

"Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Άρ. 26) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

**ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 26) ΤΟΥ 1967»**

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

"Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συνήλθε τὴν 26ην Μαρτίου 1968 καὶ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον.

Τὸ νομοσχέδιον ἀρχικῶς ἀπεστάλη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τὸν ὡς ἄνω τίτλον, ἀλλ' ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀντικατέστησε τοῦτο διὰ τοῦ συνημμένου νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ τροποποιητικός (Άρ. 2) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 Νόμος τοῦ 1968», διὰ λόγους καθαρῶς νομοτεχνικῆς φύσεως.

Σκοπός του προτεινομένου νόμου είναι η τροποποίησης του "Αρθρου 2 (ι) «Ταμείον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων—Γενική Κυβερνητική Είσοφαρά» του Κεφαλαίου 57Α ὑπὸ τὸν τίτλον «Χορηγία καὶ Συνεισοφοραὶ» τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 οὕτως ὥστε τὸ ποσὸν τῶν £615.000 τὸ ὁποῖον ἐμφαίνεται ὑπὸ τὸ ὡς ἄνω "Ἄρθρον νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν £675.986.

Ἡ τροποποίησης αὕτη κατέστη ἀναγκαία καθ' ὅσον διεπιστώθη ὅτι τὸ ποσὸν τῶν £615.000 ἦτο ἀνεπαρκές πρὸς κάλυψιν τῆς γενικῆς Κυβερνητικῆς εἰσοφορᾶς εἰς τὸ Ταμείον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διαρκούντος τοῦ 1967. Ἡ ἐν λόγῳ αὐξήσις προέκυψεν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου (2 τοῦ 1964) δυνάμει τοῦ ὁποῖου ηὔξηθη σημαντικῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσοφορῶν εἰς τὸ ἐν λόγῳ Ταμείον ὡς καὶ τὸ ποσοστὸν τῶν εἰσοφορῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα ὡς καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθείσαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσιν ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψηφίσιν τοῦ νομοσχεδίου ὡς τοῦτο διεμορφώθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ τὸ κονδύλιον ἐν τῷ "Ἀρθρῳ 2 (ι) «Ταμείον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων—Γενική Κυβερνητικὴ Εἰσοφαρά» τοῦ Κεφαλαίου 57Α ὑπὸ τὸν τίτλον «Χορηγία καὶ Συνεισοφοραὶ» τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 ὡς ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διεπιστώθη ὅτι ἦτο ἀνεπαρκές :

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κεφ. 57Α τοῦ βασικοῦ Νόμου. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ Τροποποιητικὸς (Ἄρ. 2) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν τελικὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ
Ἐσωτερικῶν

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ
Νομικῶν

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Πανίκος Σιθιτανίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Νίκος Κόσης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Χρῦσης Δημητριάδης

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανίκος Σιθιτανίδης
Χρῦσης Δημητριάδης
Γιάγκος Ποταμίτης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ συνήλθον εἰς ἐπανειλημμένας συνεδριάσεις καὶ ἐξήτασαν τὸ κείμενον τοῦ νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον συνετάχθη ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας συμφώνως τῆς ἐκθέσεως τῶν ὡς ἄνω Ἐπιτροπῶν ἥτις ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 2αν Νοεμβρίου 1967.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἤκουσαν καὶ πάλιν τὰς ἀπόψεις τῶν διαφόρων ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν καὶ ἄλλων ὀργανισμῶν ὡς καὶ τὰς ἀπόψεις ἐπηρεαζομένων ἰδιωτῶν, καὶ ὡς ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης περαιτέρω ἐρεύνης καὶ ἐργασίας τῶν Ἐπιτροπῶν συνετάχθη τὸ ἐπισυνημμένον νέον νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον αἱ Ἐπιτροπαὶ θέτουν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρὸς μελέτην καὶ ἐπιψήφισιν.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐνήργησαν ἐπὶ τῇ θέσει τῶν ἀκολουθῶν κυρίων ἀρχῶν :

- (α) Ὁ ὄγκος οἰκοδομήματος τὸ ὁποῖον οἱ Τεχνικοὶ Οἰκοδομῶν 1ης Τάξεως δικαιούνται νὰ ἀνεγείρουν θὰ ἔπρεπε νὰ αὐξηθῆ ἀπὸ 20.000 εἰς 25.000 κυβικὸς πόδας.
- (β) Οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου (Σχολῆς Δοξιάδη) καὶ τῆς Σιθιτανιδείου Σχολῆς ὡς καὶ ἄλλων ἰσοτίμων πρὸς αὐτὰς σχολῶν τῆς ἀλλοδαπῆς, οἵτινες εἶχον ἐγγραφῆ διὰ σκοποῦς σπουδῶν πρὸ τῆς θεσπίσεως τοῦ βασικοῦ Νόμου, θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ ἐξασκήσουν ἐπάγγελμα σχετιζόμενον ἐν τινὶ μέτρῳ πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Ἀρχιτέκτονος καὶ τοῦ Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ ὑπὸ ὀρισμένους περιορισμούς, νοουμένου ὅτι οὗτοι θὰ εἶχον πρακτικὴν ἐξάσκησιν.
- (γ) Ἡ τάξις τῶν ἐπιστημόνων Μηχανικῶν Κατασκευῶν (Structural Engineers) θὰ ἔπρεπε νὰ διασφαλισθῆ νομοθετικῶς ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν νὰ λεχθῆ ὅτι οὗτοι εἶναι ἰσότιμοι τῶν προσοντούχων Πολιτικῶν Μηχανικῶν.

- (δ) Εις ώρισμένες κατηγορίας προσοντούχων προσώπων άτινα είτε δέν ηδυνήθησαν νά υποβάλωσιν έγκαιρώσ αιτήσιν δυνάμει του βασικού Νόμου είτε υπέβαλον έκπροθέσμως τοιαύτην αίτησιν λόγω βασίμου αίτίας θά έπρεπε νά παρασχεθί ή εύκαιρία όπως υποβάλωσι σχετικήν αίτησιν.
- (ε) Όρισμένη άλλη κατηγορία δημοσίων υπαλλήλων προσοντούχων έπιστημόνων οίτινες διά λόγους τυπικούς δέν ηδύναντο νά έγγραφώσι πρós εξέάσκησιν του έπαγγέλματός των θά έπρεπε νά έχουν την εύχέρειαν νά έγγραφούν δυνάμει του νόμου έφ' όσον κατείχον καθωρισμένην θέσιν εις την Δημοσίαν Όπηρεσίαν πρó της ψηφίσεως του βασικού Νόμου.

Εις τó άρθρον 1 του νομοσχεδίου αναφέρεται ó τίτλος, εις δέ τó άρθρον 2 περιέχονται οί όρισμοί οίτινες εισάγονται εις τόν βασικόν Νόμον διά του προτεινομένου νόμου.

Τó άρθρον 3 του προτεινομένου νόμου παρέχει την εύκαιρίαν εις δημοσίους υπαλλήλους κατέχοντας πρó της έπισηφίσεως του βασικού Νόμου θέσιν Έκτελεστικού Μηχανικού 1ης Τάξεως νά έγγραφώσιν ως Πολιτικοί Μηχανικοί δυνάμει του βασικού Νόμου.

Εις τó άρθρον 4 γίνεται πρόνοια διά νά καταστή δυνατή ή έγγραφή τών αποφοίτων του Άθηνάικου Τεχνολογικού Όνστιτούτου (Σχολής Δοξιάδη) και της Σιθιτανιδείου Σχολής ως και άλλων Ιστίμων σχολών της άλλαδαπής ως Τεχνικών Οικοδομών. Ό πρόνοια του άρθρου τούτου έν συνδυασμó πρós τās προνοίας του άρθρου 6 του νομοσχεδίου δίδουσι την εύχέρειαν εις τούς αποφοίτους αυτούς νά έγγραφώσι και νά φέρωσι τόν τίτλον του Άδειούχου Όπομηχανικού έξ Έπαγγέλματος εάν ούτοι πείσωσι τó Συμβούλιον ότι έχουν έν τη Δημοκρατία τετραετή πρακτικήν εξέάσκησιν συναφή πρós την ειδικότητα τών σπουδών των έν τώ γραφείω οίουδήποτε Άρχιτέκτονος ή Πολιτικού Μηχανικού ή έν τη Δημοσία Όπηρεσία της Δημοκρατίας ή έν τη ύπηρεσία δημοσίου όργανισμου ή αρχής ή έν ιδιωτική άσκήσει του έπαγγέλματός των. Έν τοιαύτη περιπτώσει τά πρόσφα ταύτα θά δικαιούνται όπως άνεγείρωσιν οικοδομάς μέχρι δύο όρόφων και όγκου ούχι πέραν τών 35.000 κυβικών ποδών.

Εις τó άρθρον 4 του νομοσχεδίου γίνεται ώσαύτως πρόνοια περι ύποβολής αίτήσεων δυνάμει του βασικού Νόμου εις περιπτώσεις κατά τās όποιās ó αίτητής ήτο δικαιολογημένως έκπρόθεσμος.

Διά του άρθρου 6 του νομοσχεδίου εισάγονται διατάξεις άφορώσαι εις την νέαν τάξιν έπιστημόνων, τών Μηχανικών Κατασκευών. Αί διατάξεις του νομοσχεδίου ακολουθούν τās παρομοίας διατάξεις του βασικού Νόμου τās αναφερομένες εις τούς Πολιτικούς Μηχανικούς. Ό τάξις αύτη δέν είναι φθίνουσα έκτός εις την περίπτωσην Μηχανικών Κατασκευών οίτινες είναι κάτοχοι τών προσόντων τών προβλεπομένων υπό του Όνστιτούτου Μηχανικών Κατασκευών του Λονδίνου δι' άπαλλαγήν έκ τών ύπ' αύτου επί πτυχίω διενεργουμένων εξετάσεων (Graduateship Examination) ως αύται προεβλέποντο πρó της 1ης Ιανουαρίου 1968, έγγραφέντες εις εκπαιδευτικά Ιδρύματα πρós άπόκτησιν τών τοιούτων προσόντων πρó της 30ης Μαΐου 1962 και έχουν ένός έτους τουλάχιστον πρακτικήν εξέάσκησιν μετά την κτήσιν τών τοιούτων προσόντων.

Διά του άρθρου 7 του νομοσχεδίου γίνεται ειδική πρόνοια διά την καταβολήν τών νενομισμένων τελών εις την περίπτωσην της νέας τάξεως τών Μηχανικών Κατασκευών.

Αί Όπιτροπαί ήσολήθησαν επανειλημμένως με τó άκαιθώδες τούτο πρόβλημα και κατά την διάρκειαν τών συνεδριάσεων ώρισμένα μέλη εξέφρασαν έπιφυλάξεις ως πρós ώρισμένας προνοίας του νομοσχεδίου, ειδικώτερον δέ ως πρós τόν όγκον της έκτελουμένης εργασίας υπό τών Άδειούχων Όπομηχανικών έξ Έπαγγέλματος.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀπό τῆς συντάξεως τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐπιβλήθησαν εἰς τὸ Νομοσχέδιον τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ὁμοῦς δὲν εἶναι οὐσιώδεις, εἶναι ἐπιουσιώδεις, καὶ ἀφοροῦν κυρίως εἰς θέματα νομοτεχνικῆς φύσεως. Τὸ οὕτω τροποποιηθὲν Νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν Γραμματεῖαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ.

Κύριε Πρόεδρε. Παρακαλῶ νὰ σημειωθῇ ὅτι θὰ ἀπόσχω ἀπὸ τὴν ψηφοφορίαν τοῦ Νόμου αὐτοῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπάρχει μίᾳ μικρῇ τροποποιήσις εἰς τὴν παράγραφον (ε), εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης γραμμῆς μετὰ τὴν λέξιν «Δημοκρατίας» προστίθενται τὰ ἑξῆς : «ἢ τῆς πρώην ἀποικίας τῆς Κύπρου».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶναι διὰ τὴν περίπτωσιν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι πρὸ τῆς ἀνεξαρτησίας κατεῖχον θέσεις μηχανικῶν ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 9 του βασικού Νόμου. "Άρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το 4ον άρθρον έγκριθῆ ;

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης το 4ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προσθήκη νέου Μέρους ΙVΑ. "Άρθρον 5ον.

Υπάρχει αντίρρησης όπως το . . . . . ό κ. Χρύσης Δημητριάδης έχει τον λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Έντιμε κ. Πρόεδρε. Είς τας νομοτεχνικάς αλλαγάς που έχουν γίνει και ύποβληθῆ εἰς τήν Γραμματείαν παρελείφθη κατά λάθος ό πλαγιότιτλος του νέου άρθρου 9Α' αντί «Κατάλογος» νά γίνῃ «Μητρώον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ό πλαγιότιτλος του άρθρου . . . . .

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

9Α.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Του άρθρου 9Α.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δηλαδή, έδω τώρα όμιλοῦμεν διά το άρθρον 5 του παρόντος Τροποποιητικού Νόμου ό όποῖος προσθέτει όλόκληρον μέρος το όποῖον αρχίζει με άρθρον 9Α.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μάλιστα.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

'Αντί «Κατάλογος» νά γίνῃ «Μητρώον».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλώ τον έντιμον κ. Γραμματέα όπως επιφέρῃ τήν τροποποίησιν.

Ός γνωστόν ό πλαγιότιτλος δέν αποτελεί μέρος του Νόμου και ἡ τροποποιήσις δύναται νά γίνῃ και μετά τήν ψήφισιν του Νόμου.

Υπάρχει αντίρρησης όπως το 5ον άρθρον έγκριθῆ ;

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης το 5ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις του άρθρου 11 του βασικού Νόμου. "Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τὸ βον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ βον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης τοῦ ἄρθρου 12Α τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντιρρήσις ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμου τοῦ 1962 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος») καὶ ὁ βασικὸς Νόμος καὶ ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὡς οἱ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμοι τοῦ 1962 ἕως 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντιρρήσις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα τρία θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἦτοι ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968, ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 10) τοῦ 1968 καὶ ὁ περὶ Κυπριακῆς Γαλακτοκομικῆς Βιομηχανίας Νόμος τοῦ 1968 δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἄρμοδιων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται τὸ ἐξῆς Νομοσχέδιον :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 11) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 11) τοῦ 1968 παρέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν. Εἰς τὸ Κεφάλαιον Α δὲν θὰ ὑπάρχουν Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις. Ἀντὶ τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων θὰ εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ Πενταετοῦς Προγράμματος Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως εἰσαγωγικῆ ὀμίλια τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἔργασία, θὰ εἶναι ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὰ ἀκόλουθα :

- (1) Ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.
  - (2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 10) τοῦ 1968 καὶ
  - (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 11) τοῦ 1968.
- Εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὠρα λήξεως 5.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Ποσκώτης Σταύρος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Χρῦσης	Σιβιτανίδης Πανίκος
Κόσης Νίκος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Λυσααρίδης Βάσος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Στέλιος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χατζηχάρος Χαρίδημος.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Κάλυψις τῶν ἀναγκῶν τῆς Νήσου ὑπὸ τῆς νέας Σχολῆς Κωφασφάλων, μετὰ κλησις ἐμπειρογνώμονος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐξειδίκευσις Κυπρίων ἐπιστημόνων, κ.λ.π.).
- (2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 25) τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις τῶν Βουλευτῶν (Αἰμ. Φράγκος—Γ. Ποταμίτης—Χ. Χατζηχάρος—Μ. Σαββίδης—Α. Γιάγκου) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (3) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ταχυδρομείου (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (4) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 26) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (5) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (6) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 8ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1968

(ὼρα ἐνάρξεως 4.30 μ.μ.)

(Ἄρ. 30)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι ἡ εἰσαγωγικὴ ὁμιλία τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν κ. Ρένου Σολομίδη ἐπὶ τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κ. Ὑπουργὸν ὅπως προσέλθῃ εἰς τὸ θῆμα διὰ νὰ προσφωνήσῃ τὴν Βουλὴν.

Ρ. ΣΟΛΟΜΙΔΗΣ :

(ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ)

Ἐντιμε Κύριε Πρόεδρε,

Προκαλεῖ εἰς ἐμέ ἰδιαιτέραν χαρὰν καὶ ἀποτελεῖ ἐξαίρετον τιμὴν διότι ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως καταθέτω σήμερον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον Ἀναπτύξεως τοῦ τόπου μας.

Θεωρῶ πρωταρχικόν μου καθήκον νὰ εὐχαριστήσω δημοσίως ὄλους ὄσους συνέτεινον εἰς τὴν κατάρτισιν καὶ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Σχεδίου, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει τὴν πρώτην ὀλοκληρωμένην προσπάθειαν ἐπιστημονικῆς ἀναλύσεως τῆς γενομένης προόδου ἀφ' ἑνὸς καὶ οἰκονομετρικῆς προβολῆς τῶν προοπτικῶν εἰς ὄλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς δραστηριότητος ἀφ' ἑτέρου.

Τοιουτοτρόπως, ἡ Κύπρος σήμερον κατατάσσεται μεταξύ τῶν χωρῶν ἐκείνων αἱ ὁποῖαι διαδηλοῦν ἐμπράκτως τὴν ἀποφασιστικότητα καὶ τὴν ἱκανότητά των, διὰ τοῦ σχεδιασμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, νὰ ἐξασφαλίσουν ἐν καλύτερον μέλλον διὰ τὰς νέας γενεάς.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1967 εἶχον ἐκθέσει εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν μου, ἣτις κατόπιν ἐκυκλοφόρησεν ὡς ἐπίσημον ἔγγραφον τῆς Κυβερνήσεως, τὴν φιλοσοφίαν, τοὺς κυρίους στόχους καὶ τὰς κατευθυντηρίους γραμμάς τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως. Ἐντὸς τοῦ γενικοῦ πλαισίου τοῦ Σχεδίου κατηρτίσθησαν καὶ οἱ Προϋπολογισμοὶ Ἀναπτύξεως καὶ ἐξεδηλώθη ἡ κρατικὴ πολιτικὴ εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς Οἰκονομίας. Ἐκτοτε ἐγένετο λεπτομερεστέρα ἐπεξεργασία τοῦ Σχεδίου τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ὁλικὴν αὐτοῦ μορφήν εἶναι τώρα ἔτοιμον πρὸς δημοσίευσιν.

Τὸ νέον Πενταετὲς Σχέδιον τῆς Κύπρου ἐπιλαμβάνεται τῶν ἀκολουθῶν πέντε ὄψεων τοῦ «προβλήματος τῆς ἀναπτύξεως» :

- (i) Ἐπισκόπησιν τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ ἐξελίξεων
- (ii) Πρόβλεψιν ἐπὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως
- (iii) Περιγραφὴν τῶν προτεινομένων δημοσίων ἐπενδύσεων
- (iv) Προβολὴν μακρο-οικονομικὴν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, καὶ
- (v) Θεώρησιν τῆς ἀναπτυξιακῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Πρὸς διευκόλυνσιν τῆς μελέτης τοῦ Σχεδίου, προτίθεται ὅπως ἀναλύσω ἐνώπιον τοῦ Σώματος αὐτὰς τὰς πέντε ὄψεις :

I. Ἡ Οἰκονομικὴ Ἀνασκόπησις, ἰδιαιτέρως ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Δημοκρατίας, ἐπιτρέπει τὴν διαπίστωσιν τῆς προόδου εἰς τοιοῦτους ἀντιπροσωπευτικούς τομεῖς, ὡς εἶναι ὁ πληθυσμὸς, ἡ ἐθνικὴ παραγωγή, αἱ ἐπενδύσεις, αἱ ἀποταμιεύσεις, ἡ κατανάλωσις, αἱ δημόσιαι δαπάναι καὶ τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν. Ἀσφαλῶς τὰ στοιχεῖα παρέχονται εἰς τὰς τακτικὰς ἐπισημοὺς ἐκδόσεις τῆς Οἰκονομικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ Δελτίου τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς Κύπρου ἀλλὰ ἡ ἀνασκόπησις των, ὑπὸ τύπον μίᾳς εἰσαγωγῆς εἰς τὸ νέον Σχέδιον, ἀποτελεῖ συγχρόνως μίαν ἀπογραφὴν τῆς ἐπιδόσεως τοῦ πρώτου Πενταετοῦς Προγράμματος.

Περιληπτικῶς καὶ χαρακτηριστικῶς ἀναφέρω ὅτι ἐπετεύχθη μέσος ρυθμὸς ἐτήσιας ἀυξήσεως τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐθνικοῦ Προϊόντος περίπου 6 τοῖς ἑκατὸν κατ' ἔτος, μεταξύ τῶν ἐτῶν 1960 καὶ 1966, ὑπερακοντιζομένου οὕτω τοῦ ἀρχικοῦ στόχου. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δὲν παρέμεινε τομεὺς ἀνέπαφος, εἰς πλείστας δὲ περιπτώσεις ἢ ἐπίδοσις ὑπῆρξεν ἐντυπωσιακὴ.

II. Ἡ πρόβλεψις εἰς τὸ Σχέδιον τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως ἀποτελεῖ σημαντικὴν πρόοδον εἰς τὴν τεχνικὴν τοῦ προγραμματισμοῦ ἐν Κύπρῳ. Ὡς ἦτο φυσικόν, τὸ πρῶτον Πενταετὲς Πρόγραμμα συνίστατο κυρίως εἰς ἀπαρίθμησιν τῶν ἐπενδύσεων τοῦ δημοσίου τομέως ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται ὑπὸ τὸν ἀπόλυτον ἔλεγχον τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ εἰς μίαν δημοκρατικὴν καὶ φιλελευθέραν χώραν, ὡς εἶναι ἡ Κύπρος, ἡ Ἐθνικὴ Οἰκονομία ὑφίσταται τὴν βαρύνουσαν ἐπιρροὴν καὶ ἐξαρτᾶται κατὰ πολὺ μεγαλύτερον βαθμὸν ἀπὸ τὴν ἔντασιν καὶ τὴν φύσιν τῆς δραστηριότητος τοῦ ἰδιωτικοῦ παρὰ τοῦ δημοσίου τομέως.

Ὁ προγραμματισμός τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως ἀποτελεῖ ἰδιαίτερας δύσκολον ἐγχείρημα διότι ἀφ' ἑνὸς δὲν ὑπάρχουν πλήρη ἢ ἀκριβῆ στοιχεῖα καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ φιλελεύθερον Κράτος ἀδυνατεῖ νὰ λαμβάνη καὶ νὰ ὑπαγορεύη συνεχῶς ἀποφάσεις ἐφ' ὧν τῶν ἐν ἐξελίξει πραγμάτων εἰς τὴν ἀπεριόριστον ποικιλίαν τῶν ὀργανισμῶν καὶ τῶν ἀτόμων.

Δι' αὐτὸ τὸ Κυπριακὸν Σχέδιον δὲν εἶναι σχέδιον πειθαναγκασμοῦ· δὲν φιλοδοξεῖ νὰ ὑποκαταστήσῃ τὴν θέλησιν τοῦ Κράτους εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐκλογὴν καὶ ροπὴν τοῦ ἀτόμου εἴτε κατὰ τὴν παραγωγικὴν του λειτουργίαν εἴτε κατὰ τὴν καταναλωτικὴν του ἐκδήλωσιν. Βεβαίως ἔχομεν χρησιμοποίησι συγχρόνους μεθόδους ἐπισκοπήσεως καὶ στατιστικῆς καταμετρήσεως τοῦ τεραστίου ἰδιωτικοῦ τομέως ἀλλὰ εἰχομεν πάντοτε ἐπίγνωσιν τῶν ἀδυναμιῶν αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν, εἰς ὅλας τὰς δημοκρατικὰς χώρας, τὸ καταβαλλόμενον τίμημα διὰ τὴν διατήρησιν μιᾶς ἐλευθέρας ὀργανώσεως τῆς κοινωνίας.

Κατὰ συνέπειαν καὶ τὸ Κυπριακὸν Πενταετὲς Σχέδιον δὲν εἶναι τοῦ «ἐπιτακτικοῦ» τύπου ἀλλὰ τοῦ «ἐνδεικτικοῦ» καθ' ὅτι ἀπλῶς ὑποδεικνύει ὅτι διὰ τῆς συνεποῦς καὶ συντονισμένης ἀνταποκρίσεως καὶ συνεργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως ὁ τόπος αὐτὸς ἔχει τὰς δυνατότητας νὰ ἐξασφαλίσῃ ὑψηλὰ καὶ ἐπίζηλα ἐπίπεδα διαβιώσεως δι' ὀλόκληρον τὸν λαόν.

Ὁ ἐνδεικτικὸς τύπος τοῦ σχεδιασμοῦ τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας ἀποσκοπεῖ εἰς (α) τὴν ἱεράρχησιν καὶ τὸν καθορισμὸν τοιούτων προτεραιοτήτων εἰς τὸν ἐλεγχόμενον δημόσιον τομέα καὶ (β) τὴν διαμόρφωσιν καὶ διατύπωσιν τοιαύτης σειρᾶς θέσεων δημοσίας πολιτικῆς οὕτως ὥστε (γ) ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς νὰ κατατοπισθῇ, νὰ γνωρίσῃ καὶ ἀναλόγως νὰ ἐνθαρρυνθῇ καὶ καθοδηγηθῇ ὅπως ἀναπτυχθῇ ἐντὸς τῶν ὠφελίμων καὶ ἰσορροπημένων κατευθύνσεων τοῦ Ἐθνικοῦ Σχεδίου.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Σχεδίου προβλέπεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ ἀκαθάριστος ἐπένδυσις εἰς κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ τοῦ ὕψους τῶν £186 ἐκ. Δὲν ἀντιμετωπίζεται δυσκολία ὡς πρὸς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς χρηματοδοτήσεως. Προβλέπεται ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ ἐξωτερικὸς δανεισμὸς τῆς Οἰκονομίας μόνον κατὰ 9% ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν προηγουμένην πενταετίαν ὅτε ἀπητήθη ἐξωτερικὴ δανειδοότησις πέραν τοῦ 23%. Ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς καλεῖται λοιπὸν νὰ καλύψῃ £136 ἐκ. ἐπενδύσεων, ἧτοι 50% περισσοτέρας τῶν γενομένων ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν προηγουμένην πενταετίαν. Τοῦτο ἀποτελεῖ εὐγλωττον παράδειγμα τοῦ ἀποφασιστικοῦ ρόλου τὸν ὁποῖον διαδραματίζει ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς.

111. Τὸ Σχέδιον περιλαμβάνει ἐπίσης λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων. Περιγραφὴν ἣ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀνάλυσιν τῆς ἀκολουθηθείσης καὶ ἀκολουθησομένης πολιτικῆς δι' ἐν ἑκάστον δημόσιον πεδίου ἐπενδύσεων. Βεβαίως αἱ εἰσηγήσεις τῶν Κυβερνητικῶν Τμημάτων καὶ αἱ ἀνάγκαι εἶναι πολλαπλάσιαι τῶν χρηματοδοτικῶν μέσων καὶ ἐν τέλει ὑπερτεροῦν τοῦ συνόλου τῶν ἐγκριθεισῶν καὶ περιληφθεισῶν εἰς τὸ Σχέδιον κρατικῶν ἐπενδύσεων. Ἀλλὰ ἡ κατάρτισις τοῦ Σχεδίου ἠνάγκασεν ὀλόκληρον τὸν κρατικὸν μηχανισμόν νὰ κινήθῃ μὲ προοπτικὴν τὸ μέλλον καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν παλαιὰν ἀντίληψιν περὶ λειτουργίας του μὲ ἀποκλειστικὸν γνώμονα τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ παρόντος.

Τοιοῦτοτρόπως διὰ τοῦ γενικοῦ προγραμματισμοῦ, καὶ ἰδίως τοῦ δημοσίου τομέως, διευκολύνεται ἡ διοίκησις τοῦ τόπου καθ' ὅτι ἡ Δημοσία Ὑπηρεσία κατανοεῖ καλύτερον καὶ διεκπεραιοῖ εὐφρέστερον καὶ ταχύτερον τὰς ἀναλόγους ἐντολάς τῆς Κυβερνήσεως.

Αι κυριώτεροι δημόσιαι επενδύσεις κατά σφαίραν δραστηριότητος και ύψος δαπάνης εμφανίζονται εις παρατιθέμενον συγκεντρωτικόν πίνακα υπ' άρ. Ι :

ΠΙΝΑΞ Ι

Δημόσιαι Δαπάναι 'Αναπτύξεως (£ έκ.)

Τομεύς :	1962— 1966	1967— 1971
1. Γεωργία	14,44	21,04
2. Μεταλλεία	0,14	0,50
3. Μεταποίησης	1,18	2,50
4. 'Εμπόριον	0,20	0,80
5. Τουρισμός	1,62	5,50
6. Συγκοινωνία και Μεταφοραί	6,13	15,95
7. Παιδεία και Τεχνική 'Εκπαίδευσις	0,75	4,05
8. Κοινωνικά και Πολεοδομικά Έργα	1,08	2,91
9. Δημοτικά Έργα	0,15	2,00
10. Κυβερνητικά κτίρια	0,16	0,80
11. Λοιπαί 'Υπηρεσίαί	0,85	0,95
'Ολικά Κυβερνητικά Δαπάναι 'Αναπτύξεως	26,70	57,00
12. Δημόσιοι 'Οργανισμοί	11,89	9,60
'Ολικά Δαπάναι 'Αναπτύξεως του δημοσίου τομέως	38,59	66,60

'Επομένως ο δημόσιος τομεύς προγραμματίζεται να δαπανήση διά σκοπούς αναπτύξεως κατά 70% περισσότερα των δσων επραγματοποίησε κατά την πρώτην πενταετίαν. Διά να καταστή τοϋτο κατορθωτόν η Κυβέρνησις θα κάμη χρήςιν εις αυξανόμενον βαθμόν των τεχνικών και κατασκευαστικών υπηρεσιών του ιδιωτικού τομέως.

IV. 'Η μακρο-οικονομική ανάλυσις της 'Εθνικής Οικονομίας αποτελεί την πλέον τεχνικήν πλευράν του Σχεδίου και επιδιώκει να έλέγξη την συνοχήν του. Το Κυπριακόν Πενταετές Σχέδιον βασίζεται επί ένός οικονομικου υποδειγματος, το όποιον προσδιορίζεται συμφώνως προς τους ακόλουθους μακροπροθέσμους σκοπούς :

—την έξυγιανσιν του ίσοζυγίου πληρωμών : Παρά την προβλεπομένην εκατοστιαίαν μείωσιν των συναλλαγματικών πλεονασμάτων έν τούτοις η διάρθρωσις του ίσοζυγίου θα άντανεκλαῖ δλιγωτέραν εξάρτησιν έκ των έξωγενών και άσταθών πηγών του παρελθόντος.

—την αύξησιν των κοινωνικών παροχών, οϋτως ώστε να έξασφαλίζεται η συμμεχει άντι-οικονομική μεταχείρισις του ανθρωπίνου δυναμικου και αναζητείται οϋχι μόνον η πλήρης αλλά και η πλέον άποδοτική άπασχόλησις τούτου. Διά τας φυσικάς πλουτοπαραγωγικάς πηγάς, όπως τός κεφάλαιον, η γῆ και το ύδωρ, επιδιώκεται η πλέον όρθολογιστική των χρήσις.

—την αύξησιν των κοινωνικών παροχών, οϋτως ώστε να έξασφαλίζεται η συμμετοχή όλων εις την αυξανόμενην εύημερίαν του τόπου.

Διά να επιτευχθούν οι μακροπρόθεσμοι αυτοί σκοποί τίθενται στόχοι οι όποιοι αποτελούν τας έπισημανθείσας δυνατότητας της πενταετίας αι όποιαί, πραγματοποιούμεναι, προωθοϋν την έκπλήρωσιν των σκοπών του Σχεδίου. Το μαθηματικο-στατιστικόν υπόδειγμα της Οικονομίας έντοπίζει τους περιοριστικούς παρά-

γοντας οι όποιοι είναι τόσο ποσοτικοί (έσωτερική αγορά, ειδικευμένοι εργατικών δυναμικών, σπάνις ύδατος, κ.λ.π.), όσο και ποιοτικοί (νομισματική σταθερότης, παραγωγικότητα, κεφαλαιαγορά, κ.λ.π.).

Αί προβολαί τών στόχων αναπτύξεως τών διαφόρων τομέων τής Οικονομίας κατά τήν περίοδον του Σχεδίου εμφανίζονται εις τόν παρατιθέμενον πίνακα υπ' άρ. ΙΙ.

ΠΙΝΑΞ ΙΙ

Άκαθάριστον Έγχώριον και Έθνικόν Προϊόν 1961, 1966 και 1971.

(Εις Σταθεράς Τιμάς, 1966—£ έκ.).

Τομεύς Δραστηριότητας :	1961	1966	1971
Γεωργία, κ.λ.π.	19,7	27,9	42,0
Μεταλλεία—Όρυχεία	10,0	9,6	9,6
Μεταποιήσις	13,2	16,8	27,0
Κατασκευαί	5,2	7,5	12,4
Ήλεκτρική Ένέργεια, κ.τ.λ.	1,6	2,5	3,7
Μεταφοραί—Έπικοινωνία	12,6	16,7	23,0
Έμπόριον	16,3	20,9	31,0
Τράπεζαί, Άσφαλιστικά Έταιρείαί και Μεσιτικά Γραφεία	2,4	5,0	7,5
Κατοικίαί	8,6	10,7	12,0
Δημοσία Διοίκησις και Άμυνα	6,2	8,1	10,8
Ύπηρεσίαί	11,8	12,5	17,0
Άκαθάριστον Έγχώριον Προϊόν εις Τιμάς Συντελεστών	107,6	138,2	196,0
Σύν Έμμεσοί Φόροι	9,0	12,7	17,0
Μείον Έπιχορηγήσις	-1,3	-0,8	-1,3
Άκαθάριστον Έγχώριον Προϊόν εις Τιμάς Άγοράς	115,3	150,1	211,7
Καθαρόν Εισόδημα Συντελεστών έκ τής Άλλοδαπής	4,7	4,9	3,8
Άκαθάριστον Έθνικόν Προϊόν εις Τιμάς Άγοράς	120,0	155,0	215,5

Ή έκπλήρωσις τών στόχων, συμφώνως πρός τήν μακρο-οικονομικήν σύστασιν του Σχεδίου, θα δημιουργήσῃ ρυθμόν αναπτύξεως τής οίκονομίας κατά 7% έτησίως. Τοῦτο σημαίνει ότι τό 1971 κατά μέσον όρον έκαστος πολίτης τής Κυπριακής Δημοκρατίας θα έχη εισόδημα £335 έν συγκρίσει πρός τό κατά κεφαλήν άκαθάριστον έθνικόν προϊόν έκ £258 τό 1966.

Οί αριθμοί και αί μαθηματικά συναρτήσις και έξαρτήσις τών οίκονομικών μεγεθών αποτελοῦν πολύτιμον τεχνικήν έλέγχου τής έργασίας του προγραμματισμοῦ ώς και μέθοδον άριθμητικής άπεικονίσεως τών σχέσεων και τών φαινομένων τής οίκονομίας. Έν τελευταία όμως αναλύσει, ή αξία του Σχεδίου, υπό τήν έννοιαν τής περιγραφής και τής προβολής του μέλλοντος του τόπου, έξαρτάται κυρίως από τήν άνεύρεσιν και διατύπωσιν τής όρθής πολιτικής και από τήν άνάλογον θεσμολογικήν διαμόρφωσιν.

V. Ὁ καθορισμὸς τῶν γενικῶν κατευθύνσεων τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους εἶναι κεφαλαιώδους σημασίας προσφορά τοῦ Σχεδίου. Ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς δύναται νὰ ἀντλήσῃ ὀφέλη ἀπὸ τὰ στατιστικὰ δεδομένα, ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρωτίστως τὸν ἐνδιαφέρει εἶναι νὰ γνωρίζῃ τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Αὐτὴ ἡ πολιτικὴ δὲν εἶναι οὔτε ὑποκειμενικὴ οὔτε συναισθηματικὴ.

Ἡ Κυβέρνησις διηρένησε τὰ προβλήματα, τὰς δυνατότητας καὶ τὰς ἀδυναμίας ὄλων τῶν τομέων καὶ προέβη εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς ἐφικτότητος τῶν προτεινομένων στόχων τοῦ Σχεδίου καὶ εἰς τὴν συστηματικὴν διερεύνησιν τῶν περιοριστικῶν καὶ ἀντιρροπῶν παραγόντων τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, τὸσον τῶν γενικωτέρων τοῦς ὁποῖους ὑποδεικνύει ἡ μακρο-οἰκονομικὴ ἐπεξεργασία, ὅσον καὶ τῶν εἰδικῶν τοιούτων, οἱ ὁποῖοι ἀφοροῦν εἰς ἐπὶ μέρους κλάδους δραστηριότητος ἢ τομεῖς τῆς Οἰκονομίας.

Ὁ καθορισμὸς τῶν κατευθύνσεων τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ παράσχῃ καθοδήγησιν εἰς τοὺς πολίτας διὰ νὰ ἀναλάβουν πρωτοβουλίας ἐκεῖ ὅπου ἄλλως θὰ ἦσαν ἀδιάφοροι ἢ ἀκατατόπιστοι καὶ διαστακτικοὶ ἢ ἀκόμη κακῶς πληροφορημένοι καὶ καχύποπτοι ἔναντι Κυβερνητικῶν μέτρων καὶ ἐπιδιώξεων. Τὸ Κράτος, διὰ τοῦ Σχεδίου Ἀναπτύξεως, προσανατολίζει λοιπὸν τὸν ἰδιωτικὸν τομέα καὶ ἐπιφυλάσσεται νὰ παρέμβῃ μόνον ὅταν καὶ ἐὰν οὗτος ὑστερήσῃ εἰς βαθμὸν διαταρακτικὸν τῆς διαδικασίας τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς προόδου τοῦ συνόλου.

Ἡ διατύπωσις εἰς τὸ Σχέδιον τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς ἀποσκοπεῖ ἐπίσης εἰς τὸ νὰ ἐνισχυθῇ ἡ λειτουργία τῶν δημοκρατικῶν μας θεσμῶν διὰ τῆς παροχῆς στοιχείων δι' ἀσκήσιν ἐλευθέρως, ὑπεύθυνου καὶ ἐποικοδομητικῆς κριτικῆς τὸσον κατὰ τὸ στάδιον τῆς καταρτίσεώς του διὰ τῆς συστάσεως Συμβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Μελέτης, ὅσον ἰδίως μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Σχεδίου καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐκτελέσεώς του. Ἄνκαι ἐπιζήμιον, εἶναι ὅμως εὐκόλον καὶ ἰδιαίτερος ἔλκυστικὸν τὸσον διὰ τὰ ἄτομα ὅσον καὶ διὰ τὰ ὄργανα διαμορφώσεως τῆς κοινῆς γνώμης καὶ, ἂς μὴ λησμονῶμεν, καὶ διὰ μίαν παρασυρομένην Κυβέρνησιν, νὰ διακηρύσσουν καὶ νὰ ὑπόσχονται πρὸς πάντας τὰ πάντα. Μία τοιαύτη μάλιστα Κυβέρνησις, καὶ ὑπάρχουν πολλὰ ἱστορικὰ παραδείγματα, δύναται νὰ καταγάγῃ κυριολεκτικῶς θρίαμβον, θεσπιάς μοιραίως ἐφήμερον, μετὰ τὸ νὰ σπεύσῃ νὰ παραχωρήσῃ σχεδὸν τὰ πάντα δωρεάν—παιδείαν, ὑγείαν, στέγην, κ.λ.π. Ἀσφαλῶς οὐδεὶς διαφωνεῖ μετὰ τὸ ἰδανικὸν τῆς παροχῆς αὐτῶν τῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἐξευρέθη εἰσέτι τρόπος ταχείας κατακτήσεως τῆς καθολικῆς εὐημερίας παρακαμπτήριος τοῦ ἀπαιτουμένου μακροχρόνου καὶ ἐπιμόχθου ἀγῶνος. Τὸ Σχέδιον λοιπὸν ἀποτελεῖ ἐπίσης τὴν ὑπεύθυνον ρεαλιστικὴν ἀπάντησιν τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν οἰκονομικὸν ρωμαντισμὸν καὶ τὴν πολιτικὴν δημοκρατίαν.

Αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς καλύπτουν, μεταξὺ ἄλλων, τὰς ἀκολούθους κατευθύνσεις :

(α) Διερεύνησιν καὶ ἐντοπισμὸν τῶν δυνατοτήτων ἀναπτύξεως, ἥτοι ἐπισκόπησιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων, ἀνάληψιν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν, γεωφυσικῶν, γεωργικῶν, ὕδατικῶν καὶ ἐμποροβιομηχανικῶν.

(β) Βελτίωσιν τῆς εἰσοδηματικῆς θέσεως τῶν ἀγροτῶν καὶ τῶν ἐργατῶν καὶ δικαιότεραν κατανομήν τῶν εἰσοδημάτων. Τοῦτο, πλὴν τῆς αὐξήσεως τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας, θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς διανομῆς τοῦ εἰσοδήματος καὶ περιφερειακῶς.

(γ) Προτεραιότητα εἰς τὰς ἐπενδύσεις οἰκονομικῆς ὑποδομῆς αἱ ὁποῖαι συμβάλλουν εἰς τὸν τεχνολογικὸν ἐκσυγχρονισμὸν τῆς οἰκονομίας καὶ τὴν μείωσιν τοῦ κόστους παραγωγῆς (ἐνέργεια, ἄρδευσις, συγκοινωνία, κ.λ.π.).

(δ) Βελτίωσιν τῆς κατανομῆς τῶν ἐπενδύσεων διὰ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ τουριστικοῦ καὶ τοῦ βιομηχανικοῦ τομέως καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ τραπεζικοῦ συστήματος.

(ε) Ἀναδιάρθρωσιν τῆς παραγωγῆς πρὸς ὄφελος τομῶν ὕψηλης παραγωγικότητος διὰ τὰ προϊόντα τῶν ὁποίων αἱ προοπτικαὶ ζητήσεως εἰς τὴν ἐξωτερικὴν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν εἶναι περισσότερο ἐννοικαί.

(στ) Πραγματοποιήσιν θεσμικῶν μεταβολῶν εἰς τοὺς τομεῖς (i) τοῦ φορολογικοῦ συστήματος, (ii) τοῦ μηχανισμοῦ χρηματοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας, (iii) τῆς ἀνταγωνιστικότητος τῆς οἰκονομίας, (iv) τῆς προσελκύσεως ξένου κεφαλαίου, (v) τῆς δημοσίας διοικήσεως, (vi) τῆς ἐγγείου ἰδιοκτησίας, καὶ ἄλλους.

(ζ) Διάθεσιν εἰδικῶν ἐπιμορφωτικῶν διευκολύνσεων καὶ αὐξήσιν τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν Παιδείαν δι' ἐξασφάλισιν τῆς προσαρμογῆς τοῦ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ πρὸς τὰς διαρθρωτικὰς καὶ ὀργανωτικὰς ἀλλαγὰς καὶ ἀνάγκας τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἐχω ἀναφερθῆ εἰς ποικιλίαν τομῶν ὅπου ἐκφράζεται ἡ Κυβερνητικὴ πολιτικὴ καὶ δὲν διστάζω νὰ δηλώσω ὅτι ἡ ἀξία τοῦ Κυπριακοῦ Πενταετοῦς Σχεδίου ἔγκειται κυρίως εἰς τὴν διαμόρφωσιν καὶ ἀνάλυσιν τῆς ἐν λόγῳ πολιτικῆς παρὰ εἰς τὴν ἀξιόλογον στατιστικὴν καὶ οἰκονομετρικὴν του δομῆν.

Ἐντιμοὶ Κύριοι Βουλευταί,

Καταθέτων τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἐπιθυμῶ νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἐπεξηγηματικὴ μου προσφώνησις ἀποτελεῖ μόνον σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὰς ἑκατοντάδας τῶν σελίδων τοῦ Σχεδίου. Ἀλλὰ, ἄς μὴ θεωρηθῆ παράλειψις τὸ ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἀνεφέρθη ποσῶς εἰς τοὺς Τούρκους συμπατριώτας μας. Ὁ λόγος εἶναι ἀπλοῦς. Ἐξ ἀρχῆς, ὅτε ἤρχισεν ἡ ἐπεξεργασία τοῦ Σχεδίου, οὐδέποτε διενεώθημεν ὅτι ἡ Τουρκικὴ κοινότης δύναται νὰ παραμείνῃ ξένη καὶ μακρὰν τῆς προόδου τῆς μικρᾶς μας χώρας. Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἰσχυρὰ κράτη ἑκατομμυρίων κατοίκων ἀναγκάζονται νὰ δημιουργοῦν ἐνιαίους χώρους, ἀποτελεῖ ἀναχρονισμόν ἡ Τουρκοκυπριακὴ θέσις τῆς ἀπομονώσεως, ἥτις ἀναποφεύκτως ὀδηγεῖ αὐτὴν εἰς οἰκονομικὸν μαρασμόν, χάριν τῆς προωθήσεως μιᾶς φανατικῆς καὶ ἐπικινδύου ἐπιδιώξεως διαχωρισμοῦ ἀπὸ τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν τοῦ λαοῦ.

Δι' αὐτό, τὸ Σχέδιον καλύπτει μίαν ἐνιαίαν Κύπρον καὶ ἐδράζεται ἐπὶ τῆς ἀμερίστου συμπαραστάσεως τῶν παραγωγικῶν τάξεων καὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ εὐχαριστήσω τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν διότι προέβη εἰς σύντομον μὲν ἀλλὰ ἀρκετὰ ἐνδεικτικὴν ἀνάλυσιν τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος. Δεδομένου ὅτι τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα κατὰ τίθεται σήμερον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, δὲν προτίθεμαι νὰ ὀρίσω ἡμέραν συζητήσεως, διότι πρέπει νὰ δοθῆ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτὰς νὰ ἀναγνώσουν τὰς ἑκατοντάδας σελίδων τοῦ Σχεδίου διὰ νὰ εἶναι ἔτοιμοι ὅταν τὸ ζητήσουν οἱ ἴδιοι νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των καὶ τὰς παρατηρήσεις των ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.

Ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἀναβληθῆ διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, διότι ὑπάρχουν ὄρισμένα τροποποιήσεις νομοτεχνικῆς φύσεως αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ὑπὸ ἐξέτασιν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 10) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Άρ. 10) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ίωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Σταύρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίαν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 2αν Ἀπριλίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £2.000 ἀναγκαίων διὰ τὴν παροχὴν χορηγίας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, διὰ τὸ ἔτος 1968, πρὸς τὴν Κυπριακὴν Ὀμοσπονδίαν Ποδοσφαίρου (Κ.Ο.Π.).

Ἡ παροχὴ τῆς τοιαύτης χορηγίας πρὸς τὴν Κυπριακὴν Ὀμοσπονδίαν Ποδοσφαίρου ἐκρίθη ἀναγκαία διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ ἐν λόγω Ὀμοσπονδία ἀφ' ἑνὸς μὲν προάγει τὸν ἀθλητισμὸν ἐν Κύπρῳ διὰ τῶν ποδοσφαιρικῶν συναντήσεων τῆς εἰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ, καὶ διὰ τῆς Εὐρώπης, ἀφ' ἑτέρου δὲ αὕτη συντελεῖ σημαντικῶς εἰς τὴν προβολὴν τοῦ ὀνόματος τῆς Κύπρου ἀπὸ πολιτιστικῆς καὶ τουριστικῆς ἀπόψεως.

Παρομοία χορηγία ἐκ £600 παρεσχέθη εἰς τὴν ἐν λόγω Ὀμοσπονδίαν κατὰ τὸ 1967 ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἐκ τῆς πιστώσεως εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν ἥτις ἐψηφίσθη πρὸς ἐνίσχυσιν πνευματικῶν, ἀθλητικῶν καὶ ἄλλων ἐξωσχολικῶν ἐκδηλώσεων. Ἐφέτος τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας δὲν ἠδυνήθη νὰ χορηγήσῃ οἰονδήποτε ποσὸν λόγῳ τοῦ περιορισμένου ὕψους τῆς χορηγηθείσης πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου πιστώσεως εἰς τὸ ἐν λόγω Ὑπουργεῖον καὶ παρέπεμψεν αἰτήσιν τῆς Ὀμοσπονδίας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ ἐμελέτησε αὐτήν, εἰσηγήθη πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως ἐγκρίνῃ χορηγίαν διὰ τὸ ἔτος 1968 ἐκ £2.000, ἵνα δυνηθῇ ἡ Ὀμοσπονδία νὰ καλύψῃ τὰς δαπάνας τὰς ὁποίας συνεπάγονται ποδοσφαιρικαὶ συναντήσεις εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ παρὸν νομοσχέδιον, διαφωνοῦντος τοῦ κ. Ποταμίτη, εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ὅπως ἀναφέρει ἡ ἐκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν διεφώνησα διὰ τὴν παραχώρησιν ποσοῦ £2.000 ὡς ἐπιχορήγησιν εἰς τὴν Κ.Ο.Π., καὶ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξηγήσω τοὺς λόγους τῆς διαφωνίας μου.

“Όπως φαίνεται από την ίδιαν Έκθεση, εις την Κ.Ο.Π. έχει δοθή ήδη κατά τὸ 1967 ποσὸν £600. Ἡ Κ.Ο.Π. ἐζήτησε καὶ ἑτέρας £3.000 καὶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον συνέστησεν ὅπως δοθῆ τὸ ποσὸν τῶν £2.000. Εἰς τὴν Έκθεσην ἀναφέρεται ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς παραχωρήσεως τοῦ ποσοῦ τούτου εἶναι διὰ νὰ ἐνθαρρυνθῆ ἡ Κ.Ο.Π., δηλαδὴ ἡ Ὁμοσπονδία τοῦ Κυπριακοῦ Ποδοσφαίρου, εἰς τὴν προώθησιν τοῦ ἀθλητισμοῦ Κύπρω.

Λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν συμφωνῶ μὲ τὰς ἀπόψεις ταύτας, παρ' ὅλον ὅτι θὰ λυπήσω ἴσως χιλιάδας προσώπων τὰ ὁποῖα παρακολουθοῦν δις τῆς ἑβδομάδος ἀπὸ τὰ θεωρεῖα ποδοσφαιρικὰς συναντήσεις καὶ τὰ ὁποῖα ὀνομάζουσι ἑαυτοὺς φιλάθλους, διότι παρακολουθοῦν τὸ «φουτμπῶλ». Τὸ «φουτμπῶλ» εἶναι εἰς ὅλους γνωστὸν ὅτι συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ θλάψῃ σημαντικῶς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ ἐν Κύπρω. Ἐάν δὲ ἔχω νὰ διαλέξω μεταξὺ τοῦ κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ τοῦ ποδοσφαίρου, ἀσφαλῶς θὰ δώσω τὸν κότινον εἰς τὸν ἀθλητισμὸν τῆς κλασσικῆς Ἑλλάδος. Ὅσον δὲ διὰ τὸ φίλαθλον καὶ τὸ ἀθλητικὸν πνεῦμα τὸ ὁποῖον ἀνέπτυξε τὸ ποδόσφαιρον ἐν Κύπρω, ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἐξῆς :

Τὸ ποδόσφαιρον ἤρχισε νὰ παίζεται ἐν Κύπρω ἀπὸ δεκάδων ἐτῶν καὶ κατέληξε νὰ ἀναπτύξῃ τοιοῦτον ἀθλητικὸν πνεῦμα εἰς τοὺς λεγομένους φιλάθλους, ὥστε νὰ βλέπωμεν ἐκείνας τὰς θλιβεράς καὶ πολὺ κακὰς σκηνὰς αἱ ὁποῖαι γίνονται ἐπὶ τῶν κερκίδων καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ σταδίου.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ καταψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχουν ἄλλοι φιλάθλοι ; (1)

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἡ χορηγία αὕτη, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε, ἔχει ἀσφαλῶς συμβολικὸν καὶ οὐχὶ οὐσιαστικὸν χαρακτῆρα διὰ τὸν Κυπριακὸν ἀθλητισμὸν. Διότι ἂν ἀφαιρεθῆ ἐκ τοῦ ἐκχωρουμένου ποσοῦ τῶν 2.000 λιρῶν τὸ ποσὸν τῶν 600 λιρῶν τὰς ὁποίας παρεχώρησε πρὸς τὴν Ὁμοσπονδίαν κατὰ τὸ 1967 τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, συνάγεται ὅτι μόνον £1.400 εἶναι τοῦ παραχωρουμένου. Συνεπῶς τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν £1.400 εἶναι αὐτονόητον ὅτι δὲν καλύπτει παρὰ εἰς ἐλάχιστον ποσοστὸν τὰς πρὸς τὸν Κυπριακὸν ἀθλητισμὸν ὑποχρεώσεις μας ὡς Κυπριακοῦ Κράτους. Συνεπῶς ἡ ἔνστασις τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου κ. Ποταμίτη πρέπει ὑπὸ αὐτὸ τοῦτο ἀκριβῶς τὸ πρῖσμα—τῆς συμβολικῆς δηλονότι ἐκχωρήσεως— νὰ κριθῆ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Πέραν τούτου ὑπάρχει καὶ ἡ πολιτιστικὴ καὶ τουριστικὴ προβολὴ τῆς Κύπρου, τὴν ὁποίαν ἐπεσήμανεν ἡ Ἐκθεσις, ἡ ὁποία ἐπιτελεῖται, ὡς γνωστὸν, τόσον ἀνιδιοτελῶς καὶ μεθοδικῶς ὑπὸ τῆς ἡγεσίας τῆς Ὁμοσπονδίας, καὶ ἡ ὁποία, ἐπιτελεῖται, ἐπαναλαμβάνω, ἄνευ οὐσιαστικῆς κρατικῆς συμπαράστασεως ὥστε νὰ κατανῶ οὐχὶ σοβαρὸς ὁ ἀντίλογος εἰς μίαν τοιαύτην περίπτωσιν.

Τέλος, ἂν οὐχὶ ἔσχατος, ὑπάρχει καὶ ὁ παράγων τῆς ἐνθαρρύνσεως τῆς ἀθλήσεως. Ἡμῖν εἰς ἐκ τῶν τριῶν Βουλευτῶν, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε, οἵτινες κατέθεσαν τὸ Νομοσχέδιον περὶ καταργήσεως τῶν ἐν τῇ νήσῳ τυχηρῶν μηχανῶν αἰτινες ἀπετέλουσι ἀληθῆ μάστιγα διὰ τὴν Κυπριακὴν νεολαίαν. Καὶ ὅταν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο κατέστη νόμος, ὑπέβαλα, μὲ τὸν ἐντιμὸν σιναδέλφον κ. Χρῆστον Δημητριάδην, τὸ θέμα περὶ ὑγιоῦς ἀπασχολήσεως τῆς νεολαίας, διὰ τὸ ὁποῖον τόσον ἐνδιαφέρον ἐπέδειξεν ἡ ὀλομέλεια τοῦ Σώματος καὶ ὁ τύπος τῆς Νήσου. Βασικὴ δὲ εἰσήγησις τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας πρὸς τὴν προσπάθειαν ὑγιоῦς ἀπασχολήσεως τῆς Κυπριακῆς νεολαίας ἦτο τότε ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς ἀθλητικῆς

προσπαθείας τῆς νήσου. Θά ἦτο ὡς ἐκ τούτου, τουλάχιστον, ἀνακόλουθον διὰ τὸ Σῶμα τοῦτο ἂν καὶ τὸ ἐλάχιστον τοῦτο ποσὸν τὸ ὁποῖον τὸ κράτος ἐκ τῶν ὑστερημάτων του—παραδέχομαι θεβαίως—προσφέρει πρὸς τὴν Κυπριακὴν νεολαίαν, τὸ κατεψήφισεν.

Διὰ τοῦτο, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, θά ἐπιψηφίσω τὸ ἀνά χεῖρας νομοσχέδιον, πιστεύων ὅτι τὸ κράτος δὲν θά ἀρκεσθῆ εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἀπλήν συμβολικὴν, ἐπιναλαμβάνω, βοήθειαν, ἀλλὰ θά προχωρήσῃ καὶ εἰς τὴν σύστασιν μηχανισμοῦ προγνωστικῶν ποδοσφαίρου, τὰ ὁποῖα καὶ θά παραχωρήσῃ πρὸς τὴν συσταθησομένην Γραμματεῖαν Ἀθλητισμοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ ἐμπράκτου ἀποδείξεως τῆς κρατικῆς μερίμνης καὶ στοργῆς πρὸς τὴν ἀθλήσιν καὶ τὴν ὑγιᾶ κατ' ἐπέκτασιν ἀπασχόλησιν τῆς Κυπριακῆς νεολαίας.

Δὲν θά ὑπεισέλθω ἐπὶ τῆς σκοπιμότητος τῆς ὁμαδικῆς ἀθλήσεως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὴν ὁποῖαν ἔθιξεν ὁ κ. Ποταμίτης, διότι αὕτη εἶναι ἐξόφθαλμος. Ἄρκει τοῦτο μόνον νὰ λεχθῆ: Ὅτι ἡ νίκη τῶν Βρετανικῶν στρατευμάτων κατὰ τοῦ Ναπολέοντος ἀποδίδεται ἀπὸ πολλοὺς ἱστορικοὺς εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ὁμαδικῆς ἀθλήσεως τὸ ὁποῖον ἀπέρρευσε ἀπὸ τὸ Παινεπιστήμιον τοῦ Ἦτον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Γιαμάκης ἔχει τὸν λόγον.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἀναφορικῶς μὲ τὸ θέμα τοῦ ἀθλητισμοῦ ἐν Κύπρῳ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως, ἔχω ὁμιλήσει καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἐτησίου Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1968. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὁμως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, θά ἤθελα νὰ ἀναφέρω καὶ τὰ ἀκόλουθα :

Ἄν καὶ ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ χορηγία τῶν £2.000, ἥτις προβλέπεται εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, εἶναι πολὺ μικρά, ἐν τούτοις τὸ γεγονός ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐμελέτησε σοβαρῶς τὸ θέμα τῆς ἐνίσχυσεως τοῦ ἀθλητισμοῦ ἐν Κύπρῳ πρέπει νὰ μᾶς ἱκανοποιῆ. Εἶμαι δὲ θεβαίως ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον βῆμα διὰ γενικὴν ἀναδιοργάνωσιν καὶ ἐξύψωσιν εἰς τὸν τομέα τοῦ ἀθλητισμοῦ.

Ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Κύπρου εἰς ἀνεξάρτητον Κράτος, εἶναι εἰς ὅλους γνωστὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν διαφόρων προβλημάτων καὶ ἡ πρόοδος ἥτις ἐπετελέσθη εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς. Δυστυχῶς ὁμως εἰς τὸν τομέα τοῦ ἀθλητισμοῦ δὲν ἐδόθη μεγάλη σημασία. Τοῦτο ὁμως ἴσως νὰ ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὰ προβλήματα πού ἀντεμετώπιζεν ἡ Κυβέρνησις, ἦσαν τόσοσὸν πολλὰ καὶ πλέον σοβαρᾶς σημασίας καὶ τὸ θέμα τῆς ἐνίσχυσεως τοῦ ἀθλητισμοῦ θά ἔπρεπε νὰ λάθῃ τὴν σειρὰν του.

Θεωρῶ περιττὸν νὰ ἀναφέρω τὰ ὀφέλη τὰ ὁποῖα ἀποφέρει ὁ ἀθλητισμός. Ὁ ἀθλητισμός εἶναι μία ἀπὸ τὰς πλέον εὐγενικὰς ἐκδηλώσεις. Διὰ τοῦ ἀθλητισμοῦ γίνονται ὑγιεῖς οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι θά δημιουργήσουν τὴν κοινωνίαν τῆς αὔριου, ἅς μὴ ξεχνῶμεν δὲ καὶ τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν ρητὸν «νοὺς ὑγιῆς ἐν σώματι ὑγιεῖ».

Πέραν τούτου ὁ ἀθλητισμός ἐξυψώνει τὰ πνεύματα, δημιουργεῖ χαρακτήρας καὶ συνενώνει τοὺς ἀνθρώπους ἀνεξαρτήτως θρησκείας, καταγωγῆς, γλώσσης ἢ χρώματος. Ἡ Κύπρος ἀπὸ μερικῶν ἐτῶν λαμβάνει μέρος εἰς τὸ Παγκόσμιον ὅσον καὶ τὸ Εὐρωπαϊκὸν πρωτάθλημα ποδοσφαίρου. Τὰ ὀφέλη ἀπὸ τὴν προβολὴν αὐτὴν εἶναι τεράστια τόσοσὸν ἀπὸ πολιτικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ τουριστικῆς ἀπόψεως, λαμβάνοντες δὲ ὑπ' ὄψιν τὰ σχόλια τοῦ τύπου διὰ τὴν Κύπρον ὁσάκις Κυπριακαὶ ὀμάδες ἠγωνίσθησαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀποδεικνύεται πέραν πάσης ἀμφιβολίας ἡ μεγάλη σημασία ἡ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀποδοθῆ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ

έξυψωσιν τοῦ ἀθλήματος, τόσον τοῦ ποδοσφαίρου ὅσον καί τοῦ κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ. Διά τῆς διαθέσεως τοῦ ποσοῦ τῶν £2.000 ἐμφαίνεται τό ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν ἀθλητισμὸν ἐν Κύπρῳ.

Ἐν πολὺ σοβαρὸν θέμα τὸ ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Κυβέρνησιν, καί μάλιστα συντόμως, εἶναι τὸ θέμα τῆς ἀνεγέρσεως συγχρόνων σταδίων, καί κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν πρωτεύουσάν. Ἀντανακλᾷ πολὺ δυσμενῶς διὰ τὴν Κύπρον γενικῶς ὅταν μᾶς ἐπισκέπτονται διεθνεῖς ὁμάδες ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καί τοὺς παρουσιάζομεν τὰ σημερινὰ μας στάδια.

Πρῶτον μὲν ταῦτα ἀπεδείχθησαν ὅτι εἶναι ἀνεπαρκῆ διὰ τὰς σημερινὰς ἀνάγκας ἀπὸ ἀπόψεως χώρου θεατῶν καί, δεύτερον, ὁ ἀγωνιστικὸς χώρος εἶναι ἀκατάλληλος, τοῦτο δὲ δὲν συμβαίνει εἰς καμμίαν ἄλλην χώραν ἣτις λαμβάνει μέρος εἰς τοιαῦτα πρωταθλήματα.

Ὡς ἔχω τονίσει καί εἰς ἄλλας ἀγορεύσεις μου, πλείσταί χῶραι διαθέτουν ἰδιαιτέρον Ὑπουργεῖον Ἀθλητισμοῦ. Τοῦτο δηλοῖ τὴν τεραστίαν σημασίαν τὴν ὁποῖαν ἀποδίδουν εἰς τὸν τομέα τοῦτον. Εἰς τὴν Κύπρον ὅμως λόγω τοῦ μικροῦ πληθυσμοῦ, νομίζω ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἴδρυσις Γενικῆς Γραμματείας Ἀθλητισμοῦ ὑπαγομένης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Ἡ ἴδρυσις μιᾶς τοιαύτης Γραμματείας, ὑπὸ τὸν ἄμεσον ἔλεγχον τῆς Κυβερνήσεως, θὰ θέσῃ τὸν ἀθλητισμὸν γενικῶς ἐπὶ ὑγιῶν θάσεων καί θὰ ἐξυψώσῃ πολὺ τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἀθλητισμοῦ.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὸ θέμα τῆς Γενικῆς Γραμματείας Ἀθλητισμοῦ εὐρίσκεται ὑπὸ μελέτην ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἐλπίζω δὲ ὅτι συντόμως τοῦτο θὰ λάθῃ σάρκα καί ὀστά διὰ τῆς δεούσης νομοθεσίας.

Ἀναφορικῶς μὲ τὴν διαφωνίαν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Ποταμίτη, ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι οὐδεὶς ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ, τούναντίον δὲ συμφωνοῦμεν πληρέστατα.

Ἀναφορικῶς μὲ τὰς θλιβεράς σκηνὰς αἱ ὁποῖαι, ὡς ἔχει ἀναφέρει, συμβαίνουν εἰς τὰ Κυπριακὰ στάδια, τὸν παραπέμπω εἰς ἄλλα στάδια εἰς Εὐρωπαϊκὰς καί Ἀμερικανικὰς χώρας ὅπου συμβαίνουν πολὺ θλιβερότερα γεγονότα ἀπὸ τὴν Κύπρον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ ἐντιμος Βουλευτὴς κ. Χρῦσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐντιμοὶ κύριοι συνάδελφοι.

Ἐχω ἀκούσει μὲ προσοχὴν τὰς ἀπόψεις τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου μου κ. Γιάγκου Ποταμίτη, τὰς ὁποίας σέβομαι καί μὲ τὰς ὁποίας ἐν μέρει συμφωνῶ, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν σημασίαν τοῦ κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ, καί τὰ κακὰ τὰ ὁποῖα πολλὰς φορὰς παρατηροῦνται εἰς τὸ ποδόσφαιρον, δυστυχῶς, ὄχι μόνον εἰς τὸν τόπον μας ἀλλὰ εἰς παγκόσμιον κλίμακα. Ἐν τούτοις ὀφείλω νὰ τονίσω, πρὸς ἄρσιν πάσης παρεξηγήσεως, ὅτι διαφωνῶ ὡς πρὸς τὴν ἀρνητικὴν θέσιν τὴν ὁποῖαν παίρνει εἰς τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο καί ἐρμηνεύω τὴν ἀρνητικὴν ψήφον τοῦ ἀπλῶς ὡς θέμα λόγων ἀρχῆς ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπόψεις πού ἔχει διὰ τὸ ποδόσφαιρον. Ἐπανειλημμένως ἔχομεν τονίσει εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο, καί θὰ ἤθελα διὰ μίαν ἀκόμη φοράν νὰ τὸ ξανατονίσω, ὅτι ἔχομεν καθήκον νὰ υποστηρίξωμεν κάθε προσπάθειαν ἐκπολιτιστικῆς καί ἀθλητικῆς κινήσεως εἰς τὸν τόπον μας, καί ἀσφαλῶς ἡ ποδοσφαιρικὴ κίνησις ἀποτελεῖ μέρος, θεθαίως μέρος μόνον, τῆς ὅλης ἀθλητικῆς κινήσεως εἰς τὸν τόπον, ἐν μέρει ὅμως τὸ ὁποῖον παίζει σημαντικὸν ρόλον καί ἐνδιαφέρει σημαντικῶς μεγάλῃ μερίδῃ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Εἶναι εὐτύχημα διότι σήμερα εὐρίσκεται εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο σημαντικὸν Κλιμάκιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, μεταξύ τῶν ὁποίων καί ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, καί θὰ ἦτο καλὸν μὲ αὐτὴν τὴν συζήτησιν νὰ γίνῃ κατανοητὸν ὅτι

ἡ Βουλὴ αὕτη θὰ εἶναι πάντοτε πρόθυμος νὰ ψηφίσῃ οἰονδήποτε κονδύλιον τὸ ὁποῖον θὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τόσοσ τῆς ἀθλητικῆς ὅσον καὶ τῆς ἐκπολιτιστικῆς κινήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ διακόψω τὸν ἔντιμον ἀγορητὴν, ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ τὸν ὑπενθυμίσω ὅτι δὲν δικαιούται νὰ δεσμεύσῃ τὴν Βουλὴν ὡς πρὸς τὸ τί θὰ κάμῃ εἰς τὸ μέλλον· δικαιούται νὰ ἐκφράσῃ τὰς προσωπικὰς του ἀπόψεις. Οὐδεὶς ὁμοίως Βουλευτῆς δικαιούται νὰ ἐκφράσῃ ἀποψιν ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς ὡς πρὸς τὸ τί θὰ πράξῃ ὅταν καὶ ἐὰν κατατεθῇ Νομοσχέδιον ἐνώπιόν της.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε.

Λαμβάνω ὑπ' ὄψιν μου ἐκφρασθείσας ἀπόψεις ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς τῆς Βουλῆς κατὰ διαφόρους περιπτώσεις, περιλαμβανομένης καὶ τῆς σημερινῆς συζητήσεως, καὶ εἶναι αὐτὸ ποῦ ἐννοοῦσα. Ἀσφαλῶς ἐναπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἀποφασίσῃ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ διαπιστωθῇ πολὺ συντόμως ἐν σχέσει μὲ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο τοῦλάχιστον. Τὸ μόνον μειονέκτημα τοῦ Νομοσχεδίου τούτου εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην μου, ὅτι, ἀσφαλῶς, πρόκειται περὶ μιᾶς μικρῆς, μεμονωμένης καὶ μονοπλεύρου περιπτώσεως ἢ ὁποῖα ἐλπίζομεν, καὶ ἐλπίζω ἰδιαιτέρως μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου, νὰ διαπιστώσωμεν εὐρυτέραν, οὐσιαστικωτέραν καὶ πολὺπλευρον ἐνίσχυσιν τόσοσ τῆς ἀθλητικῆς ὅσον καὶ τῆς ἐκπολιτιστικῆς κινήσεως.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου ὡς ἐν πρώτον θῆμα. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τὸν ἄλλο ὁμιλητὴν ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθῶς :

Συνοπτικὸς τίτλος "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τὸν ἄλλο ὁμιλητὴν ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἦτοι τὸ 1ον ἄρθρον, ἐγκριθοῦν ;

Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀντίρρησης εἶναι ἀνάγκη ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος τεθοῦν εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Προοιμίου καὶ τοῦ Συνοπτικοῦ τίτλου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

16, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποίοι ψηφίζουν κατά :

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

ΕΙς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Προόμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £2.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποίοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ 2ου ἄρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

ΕΙς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποίοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ 3ου ἄρθρου καὶ τοῦ Πίνακος ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Είς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ή αποχαι ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ούδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τò 3ον άρθρον και ò Πίναξ έγκρίνονται.

Ή έληξεν ή δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Ή εφ' òσον δέν υπήρξαν εισηγήσεις διά τροποποίησιν, θά προβώμεν εις τήν τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου ή όποία θά γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ή παρών Νόμος δύναται νά αναφέρηται ώς ò περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Ήρ. 10) του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ή υπάρχει αντίρρησις όπως τò Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εις Νόμον ;

Ή εφ' òσον υπάρχει αντίρρησις, τò Νομοσχέδιον θά τεθῆ εις ψηφοφορίαν.

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρίσεως του Νομοσχεδίου εις Νόμον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Είς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ή αποχαι ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ούδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τò Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ή περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Ήρ. 11) του 1968.

Παρακαλώ τόν Πρόεδρον της άρμοδιας Κοινοβουλευτικής Ήπιτροπῆς νά αναγνώση τήν έκθεσιν της Ήπιτροπῆς εις τήν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Άρ. 11) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ίωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Οικονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τῆν 5ην Ἀπριλίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ ἐκ £100.000 διὰ τὴν χορήγησιν πιστώσεως ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Ταμείου τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων ἵνα δυνηθοῦν οὗτοι νὰ παράσχουν τὰ ἀκόλουθα δάνεια ἐντὸς τοῦ 1968 :

(α) Πρὸς τὴν Σχολικὴν Ἐφορείαν Λύσης διὰ τὴν ἀνέγερσιν κτιρίου διὰ τὸ τρίταξιον Γυμνάσιον	£ 23.000
(β) Πρὸς τὴν Σχολικὴν Ἐφορείαν Λάρνακος πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ σχολικοῦ κτιρίου, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀνέγερσις ἤρχισε τὸ 1967, διὰ τῆς προσθέσεως αἰθούσης τελετῶν	25.000
(γ) Πρὸς τὴν Σχολικὴν Ἐφορείαν Πάφου πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ ὕφισταμένου γυμνασιακοῦ κτιρίου, τὸ ὁποῖον, λόγῳ τῆς ἀθρόας προσελεύσεως μαθητῶν, κατέστη ἀνεπαρκές	20.000
(δ) Πρὸς τὴν Σχολικὴν Ἐφορείαν Ἀμμοχώστου δι' ἐπεκτάσεως ὕφισταμένων σχολικῶν κτιρίων διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τριῶν νέων δημοτικῶν σχολείων λόγῳ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν	80.000
(ε) Πρὸς τὸν Δήμον Λευκωσίας διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ὁδοῦ Χίλωνος καὶ τῆς γεφύρας ἐπὶ τοῦ Πεδιαίου ποταμοῦ	45.600
Σύνολον	<u>£193.600</u>

Οἱ Δανειστικοὶ Ἐπίτροποι θὰ ἠδύναντο νὰ διαθέσουν ὀλόκληρον τὸ ὡς ἄνω ποσὸν ἐκ χρημάτων τῶν τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δεσμευμένα. Τοῦτο ὅμως δὲν θὰ ἦτο συνετὸν καθότι, ἐὰν δι' οἰονδήποτε λόγον αἱ εἰσπράξεις τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων κατὰ τὸ 1968 ὑστερήσουν τῶν ὑπολογιζομένων, ἡ ταμειακὴ τῶν κατὰστασις πιθανὸν νὰ ἀποβῇ δύσκολος κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος. Διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ ἐνίσχυσῃ τὸ ταμεῖον τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων διὰ τῆς χορηγήσεως τῶν £100.000.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οικονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα ὡς καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οικονομικῶν ὑποβληθεῖσαν Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσιν, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψηφίσαιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £100.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

"Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 11) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περί τῆς Εὐρωπαϊκῆς Πολιτιστικῆς Συμβάσεως Νόμος (Κυρωτικός) τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περί τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περί Ἴσοτιμίας Διπλωμάτων Ὁδηγούντων εἰς Εἰσοδογὴν εἰς Πανεπιστήμια Νόμος (Κυρωτικός) τοῦ 1968.
- (3) Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον Ἀναπτύξεως τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περί τῆς Εὐρωπαϊκῆς Πολιτιστικῆς Συμβάσεως Νόμος (Κυρωτικός) τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας.

Ὁ περί τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περί Ἴσοτιμίας Διπλωμάτων Ὁδηγούντων εἰς Εἰσοδογὴν εἰς Πανεπιστήμια (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται ἐπίσης εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχη ὡς ἀκολουθῶς :

Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις Ἀπαντήσεις

Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

- (1) Ὁ περί Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περί Στατιστικῆς Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περί Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περί τῆς Εὐρωπαϊκῆς Πολιτικῆς Συμβάσεως Νόμος (Κυρωτικός) τοῦ 1968 καὶ
- (5) ὁ περί τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περί Ἴσοτιμίας Διπλωμάτων Ὁδηγούντων εἰς Εἰσοδογὴν εἰς Πανεπιστήμια (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1968.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κυρῶσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὡρα λήξεως 5.27 μ.μ.).

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος

Γιάγκου Ἀνδρέας

Γιαμάκης Ἰωσήφ

Γιαννάκης Σωτήριος

Δημητριάδης Λέλλος

Δημητριάδης Χρῦσης

Ἰωαννίδης Γεώργιος

Καρσερᾶς Ἀνδρέας

Κόσιης Νίκος

Λυσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Στέλιος

Παύλου Παῦλος

Ποταμίτης Γιάγκος

Ποσκώτης Σταῦρος

Σάντης Γεώργιος

Στυλιανοῦ Πέτρος

Τουμαζῆς Παναγιώτης

Φράγκος Αἰμίλιος

Χατζηχάρος Χαρίδημος

Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Όμιλία του Υπουργού Οικονομικών επί του Δευτέρου Πενταετούς Σχεδίου Αναπτύξεως.
- (2) Έκθεσις επί του περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμου (Άρ. 10) του 1968, αί έπ' αυτού άγορεύσεις τών Βουλευτών (Γ. Ποταμίτης—Π. Στυλιανού—Ι. Γιαμάκης—Χρ. Δημητριάδης) και ψήφισις αυτού.
- (3) Έκθεσις επί του περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμου (Άρ. 11) του 1968 και ψήφισις αυτού.
- (4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Έγγράφων.

Τμή 50 Μίλις

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 11ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1968

(Ὁρα ἐνάρξεως 5.25 μ.μ.)

(Ἄρ. 31)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Νοεμβρίου 1967.

«Τελευταίως ἐσημειώθη σημαντικὸς ἀριθμὸς ὀδικῶν ἀτυχημάτων με τραγικὰ ἐν πολλοῖς ἀποτελέσματα.

Πιστεύω ὅτι ἡ δημοσία ἐξωτερίκευσις τῶν σκέψεων καὶ ἐνεργειῶν τοῦ Ὑπουργείου σας διὰ τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἀπαντήσεώς σας ἐπὶ τοῦ θέματος, θὰ ὑπεβοῆθαι εἰς τὴν μείωσιν τῶν ὀδικῶν ἀτυχημάτων, δυνατόν δὲ καὶ τῶν δυστυχημάτων γενικῶς.

Οὕτω :

- (1) Ποία ἡ μελέτη καὶ ποία ἡ ἐνέργεια ἐξ ἀφορμῆς ἑνὸς ὀδικοῦ ἀτυχήματος.
- (2) Ποία τὰ συμπεράσματα ἐξ ἀφορμῆς ὁμοίων ἢ ὁμοειδῶν ἀτυχημάτων.
- (3) Κατὰ πόσον γίνεται μελέτη περὶ τῶν ἀτυχημάτων οὐχὶ μόνον γενικῆ ἀλλὰ καὶ κατ' εἶδος ἐπισταμένη. Καὶ τοῦτο ἐξ ἀφορμῆς ὀρισμένων κατ' εἶδος ἀτυχημάτων εἰς τὰς ὁδοὺς ἢ εἰς τοὺς ἀγρούς, τραγικῶς καὶ μονοτόνως ἐπαναλαμβανομένων.

- (4) Νοουμένου ότι πλὴν τῶν τροχαίων, συμβαίνουν καὶ τὰ ἐργατικά καὶ ἀγροτικά καὶ οἰκιακὰ ἀτυχήματα, δὲν θὰ ἦτο σκόπιμος ἡ σύστασις μιᾶς Διατμηματικῆς Ἐπιτροπῆς Προλήψεως Ἀτυχημάτων ἢ ὁποῖα, διὰ τῆς μελέτης καὶ ἀνταλλαγῆς τῆς κατ' ἴδιαν πείρας, διὰ τῶν εἰσηγήσεων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τῆς διαφωτίσεως πρὸς τοὺς πολίτας, θὰ συνέβαλλεν εἰς τὴν ἐν γένει μείωσιν τῶν ἀτυχημάτων ;

*Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Φεβρουαρίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Νοεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη.

«Ἀναφορικῶς πρὸς τὰς ὑποβληθείσας ἐρωτήσεις δίδονται κατὰ σειρὰν αἱ ἀκόλουθοι ἀπαντήσεις :

1. Ἐξ ἀφορμῆς ἐνὸς ὀδικοῦ δυστυχήματος διεξάγεται ἔρευνα πρὸς τὸν σκοπὸν διαπιστώσεως—

- (α) τῶν αἰτίων, συνθηκῶν καὶ περιστάσεων ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐπεσυνέθη τὸ δυστύχημα
 (β) κατὰ πόσον διεπράχθη οἰαδήποτε παράβασις
 (γ) κατὰ πόσον ὁ δρόμος χρήζει θελιώσεως ἢ σηματοδοτήσεως καὶ
 (δ) τῆς μηχανικῆς καταστάσεως καὶ καταλληλότητος τοῦ ὁχήματος καὶ ἀναλόγως τῶν περιστάσεων λαμβάνονται αἱ δέουσαι ἐνέργειαι.

2. Λαμβάνονται στατιστικά στοιχεῖα ἀπὸ ἐν ἑκάστον ὀδικὸν δυστύχημα καὶ κατόπιν προσεκτικῆς μελέτης ἐξάγονται συμπεράσματα καὶ λαμβάνονται ἐνέργειαι πρὸς μείωσιν τῶν ὀδικῶν δυστυχημάτων.

Αἱ ἐνέργειαι αὗται συνοψίζονται ὡς ἑξῆς :

- (α) Ἐκστρατεία πρὸς διαφώτισιν τοῦ κοινοῦ ἐν γένει.
 (β) Ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας καὶ εἰδικώτερον κατὰ τόπον, χρόνον καὶ αἰτίαν λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς συχνότητος τῶν δυστυχημάτων πρὸς ἐξάλειψιν τῶν αἰτιῶν.
 (γ) Ὑποβολὴ εἰσηγήσεων πρὸς τὰς Ἀρμοδίας Ἀρχὰς διὰ θελιώσιν τοῦ ὀδικοῦ δικτύου.
 (δ) Ὑποβολὴ εἰσηγήσεων διὰ τὴν τροποποίησιν τῶν σχετικῶν Νόμων καὶ Κανονισμῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς Ὀδικῆς Ἀσφαλείας.

3. Γίνεται ἐπισταμένη μελέτη περὶ τῶν ἀτυχημάτων κατ' εἶδος καὶ ἐξ αὐτῆς ἐξάγονται συμπεράσματα, λαμβάνονται δὲ αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν δευτέραν ἀπάντησιν ἀνωτέρω, ἐνέργειαι. Τὰ ἀτυχήματα ἅτινα ἐπισυμβαίνουν ἐπανειλημμένως εἰς τοὺς ἀγροὺς εἶναι ἀτυχήματα ἐκ τῆς χρήσεως γεωργικῶν ἔλκυστήρων. Ἐκ τῆς μελέτης τοιούτων ἀτυχημάτων ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ ὀδηγοὶ τῶν ἐν λόγῳ ὁχημάτων δὲν ἔχουν ἐπίγνωσιν τῶν δυνατοτήτων τούτων κατὰ τὴν χρῆσιν τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς, ἦτοι δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τὴν διαμόρφωσιν καὶ τὸ ἐπικλινὲς τοῦ ἐδάφους, ἐξ οὗ καὶ ἀνατρέπονται. Ὁσαύτως χρησιμοποιοῦν ταῦτα ὡς μεταφορικά μέσα προϊόντων καὶ προσώπων ἀντὶ ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν, ἐξ οὗ καὶ τὰ τραγικὰ ἀποτελέσματα ἐκ τυχόν ἀνατροπῆς τῶν.

Παρ' ὅλον ὅτι οἱ ἔλκυστήρες εἶναι μηχανήματα κατασκευασμένα δι' εἰδικὸν σκοπὸν, πᾶσα δὲ ἄλλη χρῆσις τῶν διεπιστώθη ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνος, ἐν τούτοις οἱ γεωργοὶ ἐπιμένουν νὰ χρησιμοποιοῦν τούτους πρὸς μεταφορὰν προσώπων καὶ ἔμπορευμάτων καὶ οὕτω τὰ ἀτυχήματα τοῦ εἴδους τούτου ἀντὶ νὰ μειωθῶνται ὁλοῦν αὐξάνονται.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν γεωργικῶν ἔλκυστήρων ἡ Ἀστυνομία, πλὴν τῆς διαφωτίσεως, ἐλάχιστα δύναται νὰ προσφέρῃ, καθ' ὅτι ὁ νόμος δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν διὰ τὴν χρῆσιν τούτων ἐντὸς τῶν ἀγρῶν.

Μεταξύ άλλων κατ' είδος άτυχημάτων, είναι και τά δυστυχήματα άτινα προκαλούνται λόγω τής παρανόμου σταθμεύσεως όχημάτων επί δημοσίων όδών ή τής αναγκαστικής σταθμεύσεως όχημάτων λόγω θλάθης κατά τήν διάρκειαν τής ήμέρας και ιδίως τής νυκτός, άνευ καταλλήλου φωτισμού.

Είς τήν περίπτωσιν τής παρανόμου σταθμεύσεως όχημάτων, ή Αστυνομία προσαγάγει τούς παραβάτας είς τό Δικαστήριον. Κατά τό 1967, κατηγορήθησαν 8.832 ύποθέσεις. Έπειδή όμως ή προσαγωγή τών κατηγορουμένων είς τό Δικαστήριον δέν είναι άρκετή πρός άποσόθησιν του κινδύνου, ή Αστυνομία έζήτησεν όπως ή Κυβέρνησις έπιτρέψη τήν έξασφάλισιν γερανού (όπως γίνεται είς πολλάς χώρας) διά τήν μετακίνησιν τούτων και τήν κατοχύρωσιν του μέτρου τούτου διά νομοθεσίας. Δυστυχώς δέν κατωρθώθη ή έξασφάλισις άγοράς γερανού πρός τόν σκοπόν τούτον μέχρι σήμερον, λόγω έλλείψεως πιστώσεων.

Οί ύπεύθυνοι τών αναγκαστικώς λόγω θλάθης έσταθμευμένων όχημάτων ύποχρεούνται διά νόμου όπως έπισημαίνουν τήν θέσιν των επί τών δημοσίων όδών κατά τήν διάρκειαν του σκότους διά φώτων, και συμβουλευόνται όπως χρησιμοποιούν τά διεθνώς καθοριζόμενα άνταντακλαστικά τρίγωνα κινδύνου. Όπου ή Αστυνομία διαπιστώνει τήν παρουσίαν τοιούτων μη σεσημασμένων όχημάτων επί δημοσίας όδοϋ, έκτός τών τυχόν δικαστικών μέτρων, φροντίζει και διά τήν έπισήμανσιν του όχήματος κατά τό δυνατόν. Έπίσης ή Αστυνομία φροντίζει διά τήν διαφώτισιν του άνθρώπινου παράγοντος ήτις είναι μεγάλης σημασίας.

4. Διά νά έχη άποτελεσματικότητα ό θεσμός τής έπιτροπής διά τήν πρόληψιν τών άτυχημάτων έν γένει θά πρέπει νά βασίζεται κυρίως επί τής Ιδιωτικής πρωτοβουλίας, ως συμβαίνει και είς άλλας χώρας, έξ ου και ή εισήγησις του Άρχηγού τής Αστυνομίας είς τάς έτησίαις αυτού έκθέσεις τών έτών 1965 και 1966 διά τήν σύστασιν έπιτροπείας άποτελουμένης από εκπροσώπους τών Κυβερνητικών Τμημάτων, του κοινου και τών διαφόρων συνασπισμών».

Έρώτησις ύπό ήμερομηνίαν βην Φεβρουαρίου 1968, ύποβληθείσα ύπό του έντίμου Βουλευτου περιφέρειας Άμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, και ληφθείσα τήν βην Φεβρουαρίου 1968.

«Η Άγία Νάπα Άμμοχώστου είναι ένα χωριό με πολύ καλές προοπτικές τουριστικής αξιοποίησης (καλή τοποθεσία, αρχαία εκκλησία, θάλασσα κλπ.). Πάρα πολλοί ξένοι επισκέπτονται κάθε χρόνο τό χωριό. Η χωρική Αρχή και οί οργανώσεις του χωριου έζήτησαν με αίτησή τους τήν ασφαλτόστρωση ένός δρόμου περίπου δύο μιλίων στην παραλία. Η διόρθωση του δρόμου αυτού θά συμβάλη πολύ στην τουριστική αξιοποίηση τής περιοχής και τήν αύξηση τών έπισκεπτών.

Μπορεί νά μάς πληροφορήση τό άρμόδιο Τμήμα Τουρισμου γιατί καθυστερεί ή ασφαλτόστρωση αυτού του δρόμου, και τότε προγραμματίζεται νά διορθωθῆ »;

Άπάντησις ύπό ήμερομηνίαν 2αν Άπριλίου 1968, του Υπουργου Έσωτερικών, είς έρώτησιν ύποβληθείσαν τήν 15ην Φεβρουαρίου 1968, ύπό του έντίμου Βουλευτου περιφέρειας Άμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«Η κατάστασις του παραλιακου δρόμου Άγίας Νάπας μήκους δύο μιλίων, όστις είναι γεωργικός, είναι ικανοποιητική διενεργουμένων κατ' έτος τών απαιτουμένων έπισκευών.

Κατά τό διαρρέουσιν έτος έδαπανήθη ποσόν εκ £800, τό ήμισυ του οποίου εισέφερον ή Κυβέρνησις. Έπί τής αυτής θάσεως θά δαπανηθῆ και έντός του τρέχοντος έτους έτερον ποσόν εκ £700. Ό περι ου ό λόγος δρόμος δυνατόν νά ασφαλτοστρωθῆ είς ευθετώτερον χρόνον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Φεβρουαρίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν τὸ δυνατὸν συντομώτερον πότε θὰ καταβληθοῦν αἱ ἀποζημιώσεις εἰς τοὺς παραγωγούς τῶν χωρίων τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ αἱ ὀφειλόμεναι εἰς αὐτοὺς δυνάμει τῶν μετοχῶν των εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων λόγῳ χαλάζης κατὰ τὸ 1967.

Εἰς τὸ παρελθὸν οὐδέποτε προέκυψε καθυστέρησις καὶ αἱ ἀποζημιώσεις πάντοτε κατεβάλλοντο εἰς τοὺς ζημιωθέντας μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἔτους ἐντὸς τοῦ ὁποῦ ἐπροξενήθη ἡ ζημία καὶ τοῦτο συμφώνως τῶν ὄρων τῶν μετοχῶν.

Ἡ καθυστέρησις προξενεῖ πολλὰς οἰκονομικὰς δυσκολίας εἰς ἤδη πολὺ ἀδυνατῶν οἰκονομικῶς παραγωγούς οἱ ὁποῖοι ἀναμένουν νὰ ἀποζημιωθοῦν διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν ἐπείγουσας ἀνάγκας τῶν περιλαμβανομένης τῆς καλλιεργείας τῶν κτημάτων των».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Φεβρουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Ἡ προκύψασα καθυστέρησις τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἐκ τῆς χαλάζης πληγέντας ἐντὸς τοῦ 1967 ἠσφαλισμένους παραγωγούς τῶν χωρίων τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ἐκ τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων, ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἀρχικῶς παραχωρηθὲν ποσὸν ἦτο ἀνεπαρκές διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοστοῦ τῶν 50% τῶν ἐκτιμηθεισῶν ἀποζημιώσεων. Γίνονται διευθετήσεις διὰ τὴν παραχώρησιν τοῦ ἐκ £18.200 ὑπολειπομένου ποσοῦ».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὡς θὰ ἐνθυμοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Βουλευταὶ κατετέθη Συμπληρωματικὸς Προϋπολογισμὸς ὁ ὁποῖος ἤδη ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ ἐπομένως δὲν δικαιολογεῖται ἄλλη καθυστέρησις καταβολῆς τῶν ἀποζημιώσεων. Ἡ ἀπάντησις εἶχε δοθῆ πρὸ τῆς θεσπίσεως τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἀπριλίου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ μέσα στὰ τελευταῖα χρόνια ἔχουν ἀναπτυχθῆ οἱ καλλιέργειες φρουτοδένδρων σὲ ἀρκετὲς περιοχές. Ἰδιαιτέρα στὲς ὄρεινὲς περιοχές ἀνεπτύχθησαν οἱ καλλιέργειες μηλιῶν, ροδακινῶν, φορμύζων καὶ ἄλλων φρούτων.

Τὸν περασμένο χρόνο ἀντιμετωπίσαμε πρόβλημα διάθεσης τῶν φρούτων μας καὶ ἰδιαίτερα ροδακινῶν καὶ φορμύζων. Ἐγίναν εἰσηγήσεις στὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο γιὰ τὴν μελέτη καὶ τὴν ἐτοιμασίαν σχεδίου γιὰ τὴν διάθεσιν τῶν φρούτων μας.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφρήσῃ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐμπορίου τί μέτρα λαμβάνονται γιὰ τὴν διάθεσιν τῶν φρούτων (ροδακινῶν, φορμύζων, μήλων) ἐν ὄψει τῆς νέας ἐσοδείας»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμητῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἀπριλίου 1968.

«Στὰ χωριά τῆς Μεσσαορίας καθὼς καὶ σὲ ἄλλες περιοχὲς τῶν Ἐπαρχιῶν Ἀμμοχώστου, Λευκωσίας καὶ Λάρνακος ἑκατοντάδες χιλιάδες σκάλες σιτηρῶν κατεστράφησαν ἀπὸ τὴν ἀνομβρία.

Οἱ ἐπιπτώσεις τῶν καταστροφῶν τῆς ἀνομβρίας εἶναι πολὺ σοβαρὲς γιὰ τὸ εἰσόδημα χιλιάδων οἰκογενειῶν τῶν σιτοπαραγωγῶν. Δημιουργοῦνται ἤδη σοβαρὰ προβλήματα ἐπιβίωσης αὐτῶν τῶν οἰκογενειῶν.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖο τι μέτρα προγραμματίζονται ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων ποῦ δημιούργησε ἡ ἀνομβρία»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Ἀπριλίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς 5ῆμερου ἐργασίας καὶ τῆς 2ῆμερου ἀναπαύσεως ἐφηρμόσθη ἤδη ἐπιτυχῶς εἰς ἀρκετὰς Εὐρωπαϊκὰς καὶ ἄλλας χώρας μὲ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς μορφώσεως, ἀναπαύσεως καὶ τῆς ψυχαγωγίας τῶν ἐργαζομένων, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν εἰς τὰ πλαίσια ἐνὸς προοδευτικοῦ φιλεργατικοῦ νομοθετικοῦ κύκλου, ποῦ ἤρχισεν ἤδη ἐφαρμόζον, σκοπεῖ νὰ εἰσηγηθῇ τὴν σύντομον ἐφαρμογὴν τοῦ ἐν λόγῳ θεσμοῦ καὶ ἐν Κύπρῳ, δοθέντος ὅτι ὠρισμένοι ἀφ' ἐνὸς ἐπιχειρήσεις τὸ ἔχουν ἤδη ἐφαρμόσει ἐπιτυχῶς, καὶ αἱ οὕτω ἀπολλύμεναι ὄραι θὰ ἀναπληροῦνται ἀφ' ἑτέρου, κατὰ τὰς πέντε ἐργασίμους ἡμέρας».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ὁ περὶ Στατιστικῆς Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθβίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ ἐν λόγῳ Νομοσχέδιον εἰς ἀριθμὸν συνεδριάσεων, τῆς τελευταίας συγκροτηθεῖσης τὴν 8ην Ἀπριλίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ διευρύνῃ τὸ πεδίου ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ Ἀπογραφῆς Νόμου (Κεφ. 38), ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προνοήσῃ περὶ τῆς διενεργείας ἐπισκοπήσεων καὶ στατιστικῶν ἐρευνῶν. Τοῦτο ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον ἀφ' ἑνὸς μὲν λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ ὑφιστάμενος περὶ Ἀπογραφῆς Νόμος δὲν δύναται πλέον νὰ ἱκανοποιῇ τὰς συγχρόνους ἀνάγκας διὰ στατιστικὰς ἐρεῦνας καὶ ἐπισκοπήσεις ὡς ἐκ τοῦ περιορισμένου τῶν προνοιῶν αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπειδὴ θεωρεῖται σκόπιμον ὅπως τόσον αἱ ἀπογραφαὶ ὅσον καὶ αἱ ἐκάστοτε ἀναλαμβάνοντα ἐρεῦνα καὶ ἐπισκοπήσεις διεξάγονται θάσει καὶ δυνάμει καταλλήλου νόμου.

Αἱ κυριώτεροι πρόνοιαι τοῦ προτεινομένου νόμου ἔχουν ὡς ἑξῆς :

1. Ἄρθρον 3.—Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ Στατιστικῆς.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 προνοεῖται ἡ σύστασις Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς Στατιστικῆς ἣτις θὰ μελετᾷ σχετικὰς εἰσηγήσεις καὶ θὰ προτείνῃ τὴν διενέργειαν ἀπογραφῶν, ἐπισκοπήσεων καὶ ἄλλων στατιστικῶν ἐρευνῶν.

2. Μέρους II.—Ἀπογραφῆς.

Εἰς τὸ Μέρος αὐτὸ τοῦ Νομοσχεδίου ἐπαναλαμβάνονται εἰς γενικὰς γραμμάς αἱ σχετικαὶ περὶ τὴν διενέργειαν ἀπογραφῆς πρόνοιαι τοῦ νῦν ἰσχύοντος περὶ Ἀπογραφῆς Νόμου.

3. Μέρους III.—Ἐπισκοπήσεις καὶ Στατιστικαὶ Ἐρευναί.

Τὸ Μέρος τοῦτο διαλαμβάνει προνοίας περὶ τῆς διενεργείας ἐπισκοπήσεων ἀναφορικῶς πρὸς ὠρισμένα θέματα ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 11, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἢ, εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν. Τὸ ἄρθρον 13 προνοεῖ περὶ τῆς ὑποχρέωσης τῶν ἐνδιαφερομένων ὅπως παράσχῃσι σχετικὰς πληροφορίας, τὸ δὲ ἄρθρον 14 περὶ τῆς δυνατότητος δημοσιεύσεως τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐπισκοπήσεων. Διὰ τοῦ ἄρθρου 20 καταργεῖται ὁ περὶ Ἀπογραφῆς Νόμος.

4. Μέρους IV.—Ποικίλαι Διατάξεις.

Εἰς τὸ Μέρος αὐτὸ ἐπαναλαμβάνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ πρόνοιαι τοῦ περὶ Ἀπογραφῆς Νόμου, μὲ ἐλαφρὰς τροποποιήσεις ἀναφερομένας εἰς τὴν λήψιν στοιχείων ἐκ δημοσίων καὶ ἄλλων ἀρχείων, ἐγγράφων κ.λ.π. (ἄρθρον 16), εἰς τὸ ἀπόρρητον τῶν συλλεγομένων στοιχείων (ἄρθρον 17) καὶ εἰς τὰ ἀδικήματα καὶ τὰς ποινὰς (ἄρθρον 18).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται τὰς κάτωθι τροποποιήσεις :

Α.—(α) Αἱ λέξεις «δημοσιευθησομένους ἐν τῇ ἐπίσημῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας», γραμμαὶ 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 5, νὰ ἀπαλειφθῶσι.

(β) Τὸ ὑφιστάμενον ἄρθρον 5 δέον ὅπως γίνῃ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 5 καὶ νὰ προστεθῇ τὸ ἀκόλουθον νέον ἐδάφιον (2) :

«(2) Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ θάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐάν μετὰ πάροdon εἴκοσι καὶ μίαις ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἢ Βουλῆ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροdon τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπίσημῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπίσημῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῆ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

Ἡ προσθήκη τοῦ ἐν λόγῳ ἐδαφίου ἐθεωρήθη ἀναγκαία οὕτως ὥστε οἱ θάσει τοῦ παρόντος Νόμου ἐκδιδόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Κανονισμοὶ νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων πρὸς ἔγκρισιν.

Β. Ἄρθρον 18.—Ἀδικήματα καὶ Ποινάι.

Αἱ λέξεις «ἕξ μῆνας» καὶ «διακοσίας λίρας» αἵτινες ἀπαντῶνται εἰς τὴν τρίτην ἀπὸ τοῦ τέλους καὶ τὴν προτελευταίαν γραμμὴν τοῦ ἐδαφίου (2) νὰ ἀντικατασταθῶσι διὰ τῶν λέξεων «δώδεκα μῆνας» καὶ «τετρακοσίας λίρας» ἀντιστοίχως. Ἡ ἐπιβολὴ αὐστηροτέρων κυρώσεων εἰς τοὺς λειτουργοὺς ἀπογραφῆς ἢ τοὺς δημοσίους λειτουργοὺς τοὺς ἐμπειστημένους μὲ καθήκοντα δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἐθεωρήθη ἀναγκαία ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς οὕτως ὥστε ἡ ἀποκάλυψις ἢ δημοσίευσις οἰασδήποτε πληροφορίας, κτηθείσης ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν τοιούτων καθηκόντων, εἰς ἄλλον πρόσωπον μὴ ἐξουσιοδοτημένον, νὰ καταστήσῃσαν ἀπομεμακρυσμένον γεγονός.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν αὐτοῦ ἀφοῦ τροποποιηθῇ ὁ τίτλος τοῦ Νομοσχεδίου, οὕτως ὥστε οὗτος νὰ ἀναφέρηται ὡς «ὁ περὶ Στατιστικῆς Νόμος τοῦ 1968».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ Στατιστικῆς. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς διενέργειαν ἀπογραφῆς. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. "Άρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Βοηθός Έφορος. "Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθηκον Έφόρου πρὸς διενέργειαν απογραφῆς. "Άρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διορισμός Λειτουργῶν Ἀπογραφῆς. "Άρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Άρθρον 8ον, 9ον καὶ 10ον. Υπάρχει αντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 8ον, 9ον καὶ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπισκόπησις καὶ θέματα ἀναφορικῶς πρὸς ἅτινα δύναται νὰ διενεργηθῇ ἐπισκόπησις. "Άρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διεξαγωγή Ἐπισκοπήσεως. "Άρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παροχή Πληροφοριῶν. "Άρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αποτελέσματα έπισκοπήσεως και δημοσιεύσεις τούτων. "Άρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Άρθρον 14ον και 15ον.

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης έγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διάθεσις Άρχεϊών. "Άρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης τὸ 16ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δηλώσεις απογραφῆς ἢ έπισκοπήσεως. "Άρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Άδικήματα και ποιναι. "Άρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Επιφύλαξις. "Άρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Και άρθρον 20ὸν και τὸ Παράρτημα.

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης τὸ 19ον, τὸ 20ὸν άρθρον και τὸ Παράρτημα έγκρίνονται.

"Εληξεν ἡ δευτέρα ανάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ανάγνωσις θὰ γίνη δι' ανάγνωσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νά αναφέρηται ὡς ὁ περί Στατιστικῆς Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Πολιτιστικῆς Συμβάσεως Νόμος (Κυρωτικός) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Ἡρόδοτος Νικολαΐδης

Ἀνδρέας Γιάγκου

Πέτρος Στυλιανοῦ

Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 9ην Ἀπριλίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ κύρωσις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Πολιτιστικῆς Συμβάσεως τῆς γενομένης ἐν Παρισίοις τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1954 καὶ εἰς τὴν ὁποίαν προσεχώρησε καὶ ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία.

Διὰ τῆς ὑπὸ κύρωσιν Συμβάσεως σκοπεῖται ἡ προαγωγή μεταξὺ τῶν πολιτῶν ὄλων τῶν μελῶν, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἅτινα ἤθελον προσχωρήσει εἰς ταύτην, τῆς σπουδῆς τῶν γλωσσῶν, τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἄλλων συμβαλλομένων μελῶν ὡς καὶ τοῦ κοινου πολιτισμοῦ τῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὴν ὑπὸ κύρωσιν Σύμβασιν, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψηφίσαι τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Δεδομένου ὅτι εἶναι γνωστὴ ἡ θέσις τὴν ὁποίαν ἐπῆρα ὅταν ἡ Κύπρος ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, θὰ ἤθελα νὰ δηλώσω ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ψηφίσω ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ Νόμου παρά τὸ γεγονός ὅτι αὐτὸς καθ' ἑαυτὸς ὁ Νόμος δὲν ἔχει στοιχεῖα τοιαῦτα ὥστε νὰ χρειάζεται συζήτησις ἐν τούτοις λόγῳ τῆς γενικωτέρας μου ἀπόψεως ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῆς Κύπρου εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης ἀποτελεῖ πρόσδοσιν τῆς πολιτικῆς τῆς δὲν πρόκειται νὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν άλλοι όμιληταί επί θέματος αρχής ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν άλλοι όμιληταί επί θέματος αρχής, παρακαλούνται οί έντιμοι κύριοι Γραμματείς νά προβοούν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου ή όποία θά γίνη δι' ανάγνωσεως τών αριθμών τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Έπειδή την 19ην Δεκεμβρίου 1954 έγένετο έν Παρισίοις ή Εύρωπαϊκή Πολιτιστική Σύμβασις και

Έπειδή δι' αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου ύπ' αριθμόν 6674 και ήμερομηνίαν 26 Μαΐου 1967, ή Κυπριακή Δημοκρατία προσεχώρησεν εις την έν λόγω Σύμβασιν :

Διά ταύτα ή Βουλή τών Αντιπροσώπων ψηφίζει ώς ακόλουθως :

Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό Προοίμιον και ό Συνοπτικός τίτλος, τό πρώτον άρθρον, έγκριθούν ;

Μή υπάρχούσης αντίρρησεως έγκρίνονται.

Παρακαλώ νά σημειωθί ότι υπάρχει μία άποχή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έρμηνεία. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό 2ον άρθρον έγκριθί ;

Μή υπάρχούσης αντίρρησεως τό 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Συμβάσεως. "Άρθρον 3ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό 3ον άρθρον και ό Πίναξ έγκριθούν ;

Μή υπάρχούσης αντίρρησεως έγκρίνονται.

Η τρίτη ανάγνωσις θά γίνη δι' ανάγνωσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρών Νόμος θά αναφέρηται ώς ό περι της Εύρωπαϊκής Πολιτιστικής Συμβάσεως Νόμος (Κυρωτικός) του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθί εις Νόμον ;

(Κρούουν οί κώδωνες)

Τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον. Παρακαλώ νά σημειωθί ότι κατά την τρίτην ανάγνωσιν όπήρξε μία άποχή.

Ό περι της Εύρωπαϊκής Συμβάσεως περι Ίσοτιμίας Διπλωμάτων Όδηγούτων εις Είσοδον εις Πανεπιστήμια Νόμος (Κυρωτικός) του 1968.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της άρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής νά αναγνώση την έκθεσιν της Έπιτροπής εις την Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΙΣΟΤΙΜΙΑΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ ΟΔΗΓΟΥΝΤΩΝ ΕΙΣ ΕΙΣΔΟΧΗΝ ΕΙΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΝΟΜΟΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων

Ίωσήφ Γιαμάκης

Σταύρος Ποσκώτης

Ήρόδοτος Νικολαΐδης

Ανδρέας Γιάγκου

Πέτρος Στυλιανού

Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 9ην Ἀπριλίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ κύρωσις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Ἰσοτιμίας Διπλωμάτων Ὁδηγούντων εἰς Εἰσδοχὴν εἰς Πανεπιστήμια τῆς γενομένης ἐν Παρισίοις τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1953, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν προσεχώρησε καὶ ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία.

Σκοπὸς τῆς ὑπὸ κύρωσιν Συμβάσεως εἶναι ἡ παροχὴ ἀπάντων τῶν δυνατῶν διευκολύνσεων εἰς σπουδαστάς οἵτινες ἐπεράτωσαν ἐπιτυχῶς τὰς σπουδὰς τῶν εἰς σχολὰς Μέσης Παιδείας ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας μέλους τινός, διὰ τὴν εἰσδοχὴν τῶν εἰς Πανεπιστήμιον τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας ἐτέρου μέλους, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἀναγνώρισις ἰσοτιμίας τῶν διπλωμάτων τῶν ὀδηγούντων εἰς εἰσδοχὴν εἰς Πανεπιστήμια.

Διὰ τῆς παρούσης Συμβάσεως ἐπιτυγχάνεται εἰς ἐκ τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, ἥτοι ἡ ἐπιδίωξις μιᾶς πολιτικῆς κοινῆς δράσεως ἐπὶ πολιτιστικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ζητημάτων οὕτως ὥστε ὁ πνευματικὸς πλοῦτος τῶν μελῶν νὰ καταστῇ ἐλευθέρως προσιτὸς εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν νεολαίαν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἀφοῦ ἐμελέτησε τὴν ὑπὸ κύρωσιν Σύμβασιν εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔχεται ὁμιλητὰ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Λυσσαριδῆς ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐξακολουθῶ νὰ ἔχω τὴν αὐτὴν στάσιν καὶ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1953 ἐγένετο ἐν Παρισίοις ἡ Εὐρωπαϊκὴ Σύμβασις περὶ τῆς Ἴσοτιμίας Διπλωμάτων Ὁδηγούντων εἰς Εἰσοδοχὴν εἰς Πανεπιστήμια καὶ

Ἐπειδὴ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθμὸν 6674 καὶ ἡμερομηνίαν 26 Μαΐου 1967 ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία προσεχώρησεν εἰς τὴν ἐν λόγω Σύμβασιν :

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

Παρακαλῶ νὰ σημειωθῇ ὅτι ὑπάρχει μία ἀποχή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Συμβάσεως. "Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Ἴσοτιμίας Διπλωμάτων Ὁδηγούντων εἰς Εἰσοδοχὴν εἰς Πανεπιστήμια Νόμος (Κυρωτικὸς) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσὶν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΑΤΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΓΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Μιχαλάκης Σαθβίδης

Λέλλος Δημητριάδης

Παναγιώτης Τουμαζής

Ἄνδρέας Γιάγκου

Σωτήριος Γιαννάκης

Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 8ην Ἀπριλίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν Νόμου τοῦ 1964, οὕτως ὥστε νὰ παρασχεθῇ ἐξουσία εἰς τὸ Συμβούλιον ὅπως ἰδρῦν καὶ τηρῇ ἀσφαλιστικὸν ταμεῖον διὰ τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεων εἰς πατατοπαραγωγούς ὑποστάντας ζημίας συνεπεῖα ἀναποφεύκτων φυσικῶν παραγόντων ἢ ἄλλων αἰτιῶν μὴ δυναμένων νὰ προβλεφθῶσι. Ὡσαύτως σκοπεῖται ἡ διόρθωσις ὠρισμένων κακῶς διατυπωθέντων νομικῶν ὀρων εἰς τὸν βασικὸν νόμον.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας δὲν δύναται νὰ προθῆ εἰς εἰσήγησιν περὶ ψηφίσεως ἢ μὴ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου διότι κατὰ τὴν μελέτην αὐτοῦ ἡ γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐδιχάσθη ὡς πρὸς τὴν ἀναγκαιότητα ἢ μὴ τῆς τοιαύτης τροποποιήσεως.

Μερὶς Βουλευτῶν, μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰσηγεῖται ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς νόμον διότι—

(α) ἡ παροχὴ ἐξουσίας πρὸς τὸ Συμβούλιον ὅπως ἰδρῦσῃ ἀσφαλιστικὸν ταμεῖον δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἀλλ' ἐπαφίεται εἰς τὴν κρίσιν αὐτοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου δύναται, ἐὰν θεωρήσῃ τοῦτο ἀναγκαῖον, ὅπως μὴ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ ἐν λόγω ἀσφαλιστικοῦ ταμείου·

(β) ἡ ἴδρυσις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ταμείου ἐπιβάλλεται διὰ νὰ δύναται τὸ Συμβούλιον μέσῳ αὐτοῦ νὰ καταβάλλῃ πρὸς τοὺς πατατοπαραγωγούς ἀποζημιώσεις ἔνεκεν ζημιῶν προκαλουμένων ἐκ φυσικῶν παραγόντων. Τὸ μέτρον τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προσωρινὸν καθ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις μετεκάλεσεν εἰδικούς οἱτινες συλλέγουν στοιχεῖα διὰ τὴν ἴδρυσιν ἑνὸς γενικωτέρου σχεδίου ἀσφαλίσεως γεωργικῶν προϊόντων. Ἡ συλλογὴ τῶν ἐν λόγω στοιχείων θὰ ἀπαιτήσῃ χρονικὸν τι διάστημα καὶ μέχρις οὗ καταστῆ πραγματικότης ἡ ἴδρυσις τοῦ ἐν λόγω σχεδίου εἶναι ἄδικον νὰ μὴ βοηθοῦνται οἱ πατατοπαραγωγοὶ εἰς περιπτώσεις θεομηνιῶν.

Ἡ ἄλλη μερὶς τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὑποστηρίζει ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δέον νὰ ἀπορριφθῇ διότι—

(α) δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἰδρυθῇ ἀσφαλιστικὸν ταμεῖον διὰ μίαν γεωργικὴν τάξιν μόνον ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις σκοπεύει νὰ ἰδρῦσῃ γενικὸν ταμεῖον ἀσφαλίσεως ὄλων τῶν γεωργικῶν προϊόντων·

(β) ἡ ψήφισις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου δυνατὸν νὰ ἀπομακρύνῃ τὴν εἰς τὴν Βουλὴν εἰσαγωγὴν γενικοῦ σχεδίου ἀσφαλίσεως ὄλων τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἢ Κοινοβουλευτικῆ Ἐπιτροπῆ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας εἰς οὐδεμίαν εἰσήγησιν προβαίνει, ἀφιεμένου τοῦ ὄλου θέματος εἰς τὴν κρίσιν τῆς ὁλομελείας τοῦ Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Ἀπὸ δεκάδων ἐτῶν καὶ μὲ ἐπιμονὴν τὰ τελευταῖα χρόνια ὁ ἀγροτικὸς κόσμος ἐπεδίωκε καὶ ἐπιδιώκει τὴν ἐγκαθίδρυσιν καὶ λειτουργίαν ἐνὸς ὠλοκληρωμένου σχεδίου ἀσφαλίσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων. Καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀπαντᾷ ὅτι δὲν ὑπάρχουν τὰ ἀπαραίτητα στατιστικὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ βασισθῇ μελέτη διὰ τὴν λειτουργίαν ἐνὸς ὠλοκληρωμένου σχεδίου. Καὶ μόλις τελευταίως ὁ Ὑπουργὸς Γεωργίας ἐδήλωσεν ὅτι καταβάλλεται προσπάθεια δι' ἀνάκλησιν στατιστικολόγου, ὁ ὁποῖος νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ προβῇ εἰς συστάσεις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν λειτουργίαν σχεδίου ἀσφαλίσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Μὲ ἔκπληξιν μας ὅμως εἶδομεν νὰ κατατίθεται εἰς τὴν Βουλὴν Τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον τοῦ νόμου περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν, τὸ ὁποῖον μὲ πέντε μόνον γραμμάς καλύπτει τὸ σχέδιον ἀσφαλίσεως πατατῶν, ἐνῶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις ἀσφαλίσεως ἄλλων γεωργικῶν προϊόντων ἡ Κυβέρνησις παρενέβαλεν δυσκολίας καὶ ἠρνήθη νὰ θελιτώσῃ καὶ ὀλοκληρώσῃ σχέδια ἀσφαλίσεως προφασισζομένη ἔλλειψιν στατιστικῶν στοιχείων καὶ μελετῶν.

Ἐκπληττόμεθα σήμερον διὰ τὴν προχειρότητα μὲ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις διὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν ἀντιμετωπίζει τὸ πρόβλημα τῆς ἀσφαλίσεως τῶν πατατῶν.

Διὰ νὰ εἶμαι ὅμως σύντομος καὶ σαφῆς καθορίζω τὴν θέσιν μας ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἢ ὁποῖα ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει μὲ τὴν ἀπαιτουμένην σοβαρότητα τοῦ θέματος νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα τῆς ἀσφαλίσεως τῶν πατατῶν ἀπὸ θεομηνίας καὶ ἄλλους κινδύνους τὸ συντομώτερον, νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν συμπληρωμένον σχέδιον καθορίζον τοὺς κινδύνους ἐναντίον τῶν ὁποίων θὰ ἀσφαλίζονται αἱ πατάται, τὸ ὕψος τῆς καταβαλλομένης ἀποζημιώσεως, τὰ κριτήρια ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ λαμβάνωνται ἀποφάσεις καὶ θάσει τῶν μελετῶν αὐτῶν νὰ ὑπολογισθῇ ἡ συνεισφορά τῶν παραγωγῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως.

Καὶ τότε τὸ θέμα τοῦ μηχανισμοῦ τῆς συνεισφορᾶς τοῦ πατατοπαραγωγοῦ θὰ εἶναι εὐκολώτατον νὰ ρυθμισθῇ καὶ ὄχι μόνον δὲν θὰ ἀντιδράσῃ ὁ πατατοπαραγωγὸς ἀλλὰ θὰ βοηθήσῃ, διότι θὰ ἔχῃ ἐνώπιόν του συγκεκριμένον σχέδιον ἀσφαλίσεως τοῦ προϊόντος του. Μὲ τὴν προχειρότητα ὅμως πού παρουσιάζεται τὸ θέμα καὶ μὲ τὴν ἀοριστολογίαν πού τίθεται τοῦτο εἰς τὴν Βουλὴν εἶναι φυσικὸν νὰ δημιουργοῦνται καχυποψία καὶ ἀμφιβολία μεταξύ τῶν παραγωγῶν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ὠλοκληρωμένου καὶ ἐξυπηρετικοῦ διὰ τὸν παραγωγὸν σχεδίου. Παρομοίᾳ παράγραφος ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸν νόμον περὶ Ἐμπορίας Ἐλαιολάδου καὶ διὰ τοὺς ἰδίους ἀκριβῶς λόγους διεγράφη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Διὰ τοὺς λόγους πού ἐξεθέσαμεν θὰ καταψηφίσωμεν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Τροποποιητικοῦ Νόμου, τὸ ὁποῖον ὀμιλεῖ περὶ ἀσφαλίσεως τῶν πατατῶν, καὶ καλοῦμεν ὄλους τοὺς συναδέλφους νὰ πράξουν τὸ ἴδιον. Καλοῦμεν δὲ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιστεύσῃ τὴν μελέτην καὶ κατάθεσιν ὠλοκληρωμένου σχεδίου ἀσφαλίσεως τῶν πατατῶν ὡς καὶ τῶν ἄλλων γεωργικῶν προϊόντων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε. Τὸ Νομοσχέδιον ποῦ συζητοῦμεν καταπίανεται καὶ μὲ τὸ θέμα τῆς ἴδρυσης Ταμείου ἀσφάλειας γιὰ τοὺς πατατοπαραγωγούς. Ἦταν καὶ εἶναι ἀπαίτηση τῶν πατατοπαραγωγῶν ὅπως καὶ ὀλοκλήρου τοῦ ἀγροτικού κόσμου ἡ ἴδρυση ἑνὸς ὀλοκληρωμένου Ταμείου ἀσφάλειας τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ἀπὸ ὄλες τὲς θεομηνίες. Ἡ ἀνάγκη τῆς ἴδρυσης ἑνὸς τέτοιου Ταμείου ἀναγνωρίστηκε πολλὰς φορές καὶ ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης. Οἱ καταστροφές ποῦ παθαίνει κάθε χρόνο ἀπὸ τὲς θεομηνίες ἡ ἀγροτική παραγωγή εἶναι τεράστιες. Ὑπολογίζονται σὲ 2 ἕως 3 ἑκατομ. λίρες τὸν κάθε χρόνο. Φέτος μόνον οἱ καταστροφές στὲς πατατοφυτεῖες ἀπὸ τοὺς παγετῶνες καὶ στὰ σιτηρὰ ἀπὸ τὴν ἀνομβρία ἀνέρχονται σὲ ἑκατοντάδες χιλιάδες λίρες. Ἡ Κυβέρνηση καθυστέρησε στὴν ἴδρυση ὀλοκληρωμένου Ταμείου ἀσφάλειας καὶ αὐτὴ ἡ καθυστέρηση ξεσπᾷ σὲ θάρος τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἀγροτικού κόσμου. Ἐπιβάλλεται νὰ ἐπισπευσθοῦν οἱ μελέτες ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης μὲ ἐπιδίωξη νὰ ἐτοιμασθῇ ὀλοκληρωμένον σχέδιον ἀσφάλειας τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων μέχρι τὰ τέλη τοῦ 1968.

Τὸ Νομοσχέδιον ποῦ συζητοῦμεν προνοεῖ τὴν ἴδρυση Ταμείου ἀσφάλειας τῶν πατατοπαραγωγῶν μὲ θάση τὸν Νόμον περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν. Μὲ τὴν ἀρχὴ τῆς ἴδρυσης ἑνὸς τέτοιου Ταμείου ἐμεῖς δὲν διαφωνοῦμεν. Διαφωνοῦμεν ὅμως μὲ τὸν τρόπο ποῦ γίνεται εἰσήγηση νὰ ἰδρυθῇ τὸ Ταμεῖον. Εἶναι ἀρχὴ γενικὴ γιὰ ὄλα τὰ ταμεῖα ἀσφάλειας, εἴτε κοινωνικῶν εἴτε ἀγροτικῶν ἀσφαλίσεων, νὰ ἀναλαμβάνη οἰκονομικὴν ὑποχρέωση ἡ Κυβέρνηση. Οὔτε ὀρθόν εἶναι οὔτε δίκαιον νὰ ἀναλάβουν τὸ οἰκονομικόν θάρος γιὰ τὲς θεομηνίες μόνον οἱ παραγωγοί.

Μπορεῖ ἕνας νὰ πῇ: «Τὶ πειράζει ἐὰν τροποποιηθῇ ὁ Νόμος; Ἄφου δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ εἴσπραξη ποσοῦ ἀπὸ μέρους τοῦ Συμβουλίου». Ἐμεῖς λέμε: «Ἄφου γίνεται τροποποίηση τοῦ Νόμου νὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ οἰκονομικὴ ὑποχρέωση τῆς Κυβέρνησης».

Ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἀφου ἡ ἐπιδίωξη εἶναι νὰ ἰδρυθῇ ταμεῖο γιὰ νὰ βοηθηθοῦν οἱ παραγωγοί. Καὶ ἐπειδὴ ἡ τροποποίηση δὲν περιλαμβάνει οἰκονομικὴν ὑποχρέωση καὶ συνεισφοράν τῆς Κυβέρνησης, γι' αὐτὸ δὲν θὰ ψηφίσωμεν τὴν σχετικὴν πρόνοιαν τοῦ Νομοσχεδίου.

Τὸ πρόβλημα τῆς ἀσφάλειας τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς εἶναι σοβαρὸν καὶ ἐπεῖγον. Ἐχει σχέση μὲ τὴν ὅλην ἀγροτικὴν ἀνάπτυξη. Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται νὰ δώσουμεν ἕνα τέλος στὲς μελέτες καὶ νὰ προχωρήσωμεν στὴν ἐφαρμογὴν ὀλοκληρωμένου σχεδίου ἀσφάλειας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι. Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀσφαλίσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων, καὶ εἰδικότερον ἐπὶ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν πατατοφυτειῶν ἔχουν ὁμιλήσει οἱ συνάδελφοι Ἀνδρέας Γιάγκου καὶ Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Οἱ πατάτες σήμερον ἀποτελοῦν τὸν δεῦτερον παράγοντα εἰσαγωγῆς ἐθνικοῦ εἰσοδήματος μέσον τῆς ἐξαγωγῆς γεωργικῶν προϊόντων καὶ προωθοῦνται εἰς σημεῖον ὥστε νὰ καλύψουν τὸ πρῶτον εἶδος εἰς ὕψος ἐξαγωγῶν, ἀν λάθωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν περυσινὴν παραγωγὴν ἡ ὁποία ἔχει ξεπεράσει τὸ πρῶτον εἶδος,

τὸ ὁποῖον εἶναι τὰ ἐσπεριδοειδῆ. Καὶ ἐφέτος ἐπρόκειτο νὰ καλύψῃ κατὰ πολὺ καὶ τὴν περυσινήν καὶ κάθε ἄλλην παραγωγὴν. Δυστυχῶς ἡ τελευταία θεομηνία, οἱ παγετῶνες, ἐπηρεάσαν σὲ τέτοιον σημαντικὸν βαθμὸν τὴν παραγωγὴν τῶν πατατῶν πού ἡ κατάστασις τῶν πατατοπαραγωγῶν μόνον μὲ τὴν λέξιν «τραγική» δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ.

Δὲν θὰ συμφωνήσω ὅμως μὲ τὸν συνάδελφον Ἀνδρέαν Γιάγκου ὅτι πρόκειται περὶ προχειρότητος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ οὔτε μὲ τὸν συνάδελφον Χαμπὴν Μιχαηλίδην ὅτι αἱ ζημίαι κάθε χρόνον ἀνέρχονται εἰς δύο ἢ τρία ἑκατομμύρια.

Πρῶτον, διότι προχειρότης δὲν εἶναι τίποτε ἀλλὰ, κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου, πρόκειται περὶ προσπάθειάς τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀπεκδυθῇ οἰασδῆποτε εὐθύνης νὰ ἀναλάβῃ τὴν μελέτην καὶ κατάρτισιν ἑνὸς ἐμπεριστατωμένου σχεδίου διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, καὶ κυρίως ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου θέματος τῶν πατατοπαραγωγῶν εἶναι ζήτημα τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως αὐτὸ καὶ ὄχι ἡ προχειρότης, ὡς ἀνέφερον ὁ συνάδελφος Ἀνδρέας Γιάγκου. Δηλαδή παρουσιάζεται ὅτι πολιτικῆ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ ἀπεκδυθῇ αὐτῆς τῆς εὐθύνης καὶ εἰς τὴν ὀμιλουμένην γλῶσσαν νὰ κλωσήσῃ τὴν μπάλαν κάπου ἄλλου, νὰ φορτώσῃ τὴν εὐθύνην εἰς τὸ Συμβούλιον Πατατῶν καὶ ἂν μπορέσῃ νὰ θγῇ ἀπὸ ἐκεῖ ἄς θγῇ. Ἄν δὲν μπορέσῃ, τὲς εὐθύνες τὲς ἀνέλαβαν οἱ ἴδιοι οἱ παραγωγοί, φερ' εἰπεῖν, διὰ τοῦ Συμβουλίου διαθέσεως τῶν πατατῶν τῶν, νὰ αὐτοασφαλισθοῦν ἢ νὰ εὑρουν μίαν διέξοδον μόνοι τῶν.

Ἀντιλαμβάνεσθε ὅτι αὐτὸ τὸ ζήτημα οὔτε κἂν μπορεῖ νὰ συζητηθῇ ἀπὸ τὸ Συμβούλιον Ἐμπορίας Πατατῶν διότι δὲν διαθέτει οὔτε τὰ μέσα ἀλλ' οὔτε καὶ τοὺς τρόπους.

Ὅσον ἀφορᾷ τὲς ζημιὰς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι εἶναι κάθε χρόνον δύο ἕως τρία ἑκατομμύρια, διότι τότε δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ καλλιεργοῦμεν πατάτες ἂν διὰ κάθε «φυθκιάν» πού παράγομεν εἶχαμεν ζημιὰς τρία ἑκατομμύρια λίρες. Εἶναι ἐξαιρετικὴ ἡ ζημιὰ ἐφέτος, ἀλλ' ὄχι εἰς τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἐπαρουσιάσθη.

Ἡ ἀποψίς μου εἶναι μὲ ἐκείνην τῶν ἐκπροσώπων τῶν ὀργανώσεων τῶν πατατοπαραγωγῶν, ὅτι τὸ ἄρθρον αὐτὸ τοῦ Νόμου πρέπει νὰ ἀποσυρθῇ καὶ νὰ ληφθῇ πρόνοια ὥστε εἰς τὸ μέλλον νὰ γίνῃ μελέτη, διότι εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ μελέτη, καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν πατατῶν νὰ ἀσφαλισθῇ ἔναντι τῶν θεομηνιῶν καὶ ἄλλων περιστατικῶν τὰ ὁποῖα συμβαίνουν εἰς τὴν πατατοκαλλιέργειαν. Ἐάν δι' ἄλλα προϊόντα μὲ τὸσον ἀβέβαια καὶ μὲ τὸσον ἀσταθῆ δεδομένα μπορέσαμεν νὰ κάμωμεν Νόμους, μπορέσαμεν νὰ κάμωμεν σχέδια ἀσφαλίσεως, πολὺ περισσότερον διὰ τὴν πατατοκαλλιέργειαν ὅπου εἶναι γνωστὲς οἱ καλλιέργειες στρεμματικῶς, ποσοτικῶς, ἐκ τῆς ποιότητος τῶν πατατῶν αἱ ὁποῖαι εἰσάγονται διὰ σποράν καὶ ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς. Τὸ μόνον πού μπορούσε νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ Συμβούλιον Ἐμπορίας Πατατῶν ἦτο ὡς μέσον νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν καλύτεραν λειτουργίαν αὐτοῦ τοῦ Σχεδίου, δηλαδή εἴτε τὴν ἀποκοπὴν εἴτε τὴν εἰσπραξίν τοῦ μερίσματος τὸ ὁποῖον θὰ κατέβαλλον οἱ πατατοπαραγωγοὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὡς συνδρομὴν τῶν εἰς τὸ σχέδιον, διότι σχέδιον ἀσφαλίσεως μόνον ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς, δηλαδή ἀπὸ τοὺς πατατοπαραγωγούς, εἶναι ἀπαράδεκτον ἔάν δὲν συνεισφέρῃ καὶ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, διότι τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα τὸ ὁποῖον ἔρχεται δὲν τὸ ἀπολαμβάνει μόνον ὁ πατατοπαραγωγὸς ἀλλὰ ὅλος ὁ Κυπριακὸς λαὸς καὶ ἡ συνδρομὴ σὲ τέτοιες περιπτώσεις πρέπει νὰ εἶναι ἀμοιβαία. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι θὰ ἀκούσῃ ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

"Έντιμε κύριε Πρόεδρε. Δέν θά μακρυγορήσω. Δηλώ πάντως, έν πάση περιπτώσει, ότι ήμην εις έξ εκείνων οι όποιοι ύπεστήριξαν έκθύμως τήν σταδιακήν έφαρμογήν, εις τήν περίπτωσην τών σιτηρών, του θεσμου άσφαλείας, πιστεύων ότι θά κατετίθετο έντός συντόμου προθεσμίας ώλοκληρωμένον σχέδιον άσφαλείας του έν λόγω άγροτικού προϊόντος. Όμως, όχι μόνον τουτο δέν συνέβη αλλά πρόκειται, εις τήν προκειμένην περίπτωσην, περί τής σχετικής προσπάθειας ή όποία δέν έχει τά άπαραίτητα προσόντα μιάς πλήρους και ώλοκληρωμένης προσπάθειας ή όποία νά πείση όλους μας ότι πρόκειται νά θέση τέρμα εις τό δράμα και τήν άγωνίαν του άγροτικού μας κόσμου.

Πέραν όμως τουτου ό Νόμος τότε εκείνος, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, διελάμβανεν περί ποσοτών και ύψους ζημιών καθώς και περί ύψους έκχωρουμένης άποζημιώσεως. Εύρισκόμεθα δηλονότι ένώπιον μη ώλοκληρωμένου έστω, άλλ' έν πάση περιπτώσει κάποιου συγκεκριμένου σχεδίου, τό όποιον ή 'Εκτελεστική 'Εξουσία υπέσχετο διά του άρμοδίου 'Υπουργείου θαθμηδόν νά ολοκληρώση.

Δυστυχώς, έντιμε κ. Πρόεδρε, εις τήν συγκεκριμένην αύτην περίπτωσην του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου, τουτο είναι παντελώς άσάφες, μη προνοούν ούτε περί ύψους καταστροφής διά νά κηρυχθή μία περιοχή ως πληγείσα ούτε περί ποσοστού άποζημιώσεως, ούτε περί ποσοστού εισφοράς έκ μέρους τής άγροτικής τάξεως. Καί τό σπουδαιότερον, ίσως, έκχωρεί ώλοκληρωτικώς τήν διακριτικήν έξουσίαν άποζημιώσεως εις τό Συμβούλιον 'Εμπορίας Πατατών, και όλοι γνωρίζομεν τούς κινδύνους από μίαν τοιαύτην περίπτωσην δι' ώλοκληρωτικήν έκχώρησιν.

'Ως έκ τουτου, έντιμε κύριε Πρόεδρε, θά καταημφίσω και έγώ τό Νομοσχέδιον, επίμένων όπως κατατεθή ώλοκληρωμένον σχέδιον άσφαλίσεως τών άγροτικών προϊόντων.

Γνωρίζομεν, έντιμε κύριε Πρόεδρε, ότι πρό άρκετών ήδη έτών ύπάρχει εις τό 'Υπουργείον Γεωργίας "Εκθεσις ειδικού έκ του έξωτερικού μετακληθέντος υπό τής Κυπριακής Δημοκρατίας έμπειρογνώμονος επί του θέματος τουτου. Συνεπώς θά πρέπει είτε νά συζητηθή ή έν προκειμένω έκθεσις είτε—ένάν δέν κρίνεται έκ πρώτης όψεως συζητητέα, πράγμα διά τό όποιον δέν ύπάρχει σχετική πληροφορία—νά προβώμεν εις τήν σύντομον μετάκλησιν νέου έμπειρογνώμονος πρós ολοκλήρωσιν τής όλης προσπάθειας. Αί άλλεπάλληλοι καταστροφαι τής άγροτικής παραγωγής δέν μάς έπιτρέπουν νά έφησυχάζωμεν μακαρίως επ' άπειρώ. Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν άλλοι όμιληται επί θέματος άρχής ;

'Ο κ. Χαμπής Μιχαηλίδης.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Μίαν διευκρίνησιν, κ. Πρόεδρε. "Όταν ώμιλούσα περί καταστροφών 2 έως 3 έκατομμυρίων λιρών, δέν έννοούσα μόνον τές πατάτες, αλλά έννοούσα τές καταστροφές κάθε χρόνον σε όλους τούς άγροτικούς κλάδους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Αντελήφθην ότι περί τουτου ώμιλούσατε όταν άνεφέρθητε εις τόν αριθμόν τών τριών περίπου έκατομμυρίων λιρών.

'Εφ' όσον δέν ύπάρχουν άλλοι όμιληται θά έξασκήσω τό δικαίωμά μου νά άγορεύσω από του θέματος τής Βουλής επί του θέματος, και παρακαλώ τόν Πρόεδρον τής Νομικής 'Επιτροπής νά με άντικαταστήση.

('Ο κ. Α. 'Αναστασιάδης άντικαθιστά τόν Πρόεδρον)

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ :

"Έντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Θά ήτο εύκολον δι' έμέ νά άποφύγω νά όμιλήσω επί του θέματος, όταν μάλιστα γνωρίζω ότι λόγω τής θέσεως τήν όποιαν έχουν λάθει επί τής προτεινομένης τροποποιήσεως αί άγροτικά όργανώσεις και τής γενικής έντυπώσεως ή όποια έχει σχηματισθή εις τόν άγροτικόν κόσμον, ύποστήριξις του ύπό συζήτησιν Νομοσχεδίου δέν είναι δυνατόν νά δώση εις τόν άγορητήν ούδεμίαν δημοφιλίαν.

Δέν έσυνήθισα όμως νά σταθμίσω τάς εϋθύνας μου έναντι του Κυπριακού λαού και του Σώματος αυτού επί τή θάσει του ότι εκείνο τό όποιον θά πώ μπορεί νά ευχαριστήση τούς πολλούς ή νά δυσαρεστήση τούς όλίγους. Διά τουτό έθεώρησα καθήκον μου νά άγορεύσω επί του θέματος αυτού και νά αναλύσω τάς άπόψεις μου. Προτού όμως θέσω τάς ιδικάς μου άπόψεις άς μου επιτραπή νά άσχοληθώ με ώρισμένας έρμηνείας ή θά έπρεπε νά είπω παρερμηνείας, αί όποιαι έδόθησαν αναφορικώς πρός τόν σκοπόν τής προτεινομένης τροποποιήσεως.

'Ελέχθη ύπό έντίμου Βουλευτου ότι ή Κυβέρνησις προτείνει τήν τροποποίησιν διότι θέλει νά άπεκδυθή οίασδήποτε εϋθύνης, και διά νά χρησιμοποιήσω τάς ύπό του άγορητου έκφρασεύσας λέξεις, νά φορτώση τήν εϋθύνην της επί του Συμβουλίου Πατατών.

Θά ήθελα νά παρατηρήσω ότι ό λόγος διά τόν όποιον ή Κυβέρνησις προτείνει τήν ύπό συζήτησιν τροποποίησιν είναι διότι αϋτή ή Βουλή όταν έψηφίzen εις Νόμον τό Νομοσχέδιον και ίδρυε Συμβούλιον διά τήν συλλογήν και διάθεσιν καρότων, έψηφισε παρομοίαν πρόνοιαν έν σχέσει πρός τήν ασφάλειαν τής καροτοπαραγωγής. 'Εφ' όσον έπρόκειτο περί δύο Συμβουλίων, τό έν διά τήν συγκομιδήν και διάθεσιν τών πατατών, τό άλλο διά τήν συγκομιδήν και διάθεσιν τών καρότων, έθεωρήθη σκόπιμον ότι τά δύο Νομοσχέδια έπρεπε νά περιέχουν τάς ίδιάς προνοίας. Γνωρίζω ότι προσφάτως, όταν συνεζητείτο τό Νομοσχέδιον περί έλαιοκομικών προϊόντων, παρομοία πρότασις περιείχετο και εις τό Νομοσχέδιον εκείνο ή όποια όμως άφηρέθη ύπό τής Βουλής. 'Η κατάθεσις όμως του παρόντος Νομοσχεδίου ήτο πρό τής καταθέσεως του Νομοσχεδίου περί έλαιοκομικών προϊόντων και ώς έκ τούτου ή Κυβέρνησις δέν ήδύνατο νά γνωρίζη ότι ή Βουλή θά κατεψηφίze πρότασιν τήν όποιαν είχε προηγουμένως ψηφίσει έν σχέσει με τό Νομοσχέδιον περί καρότων.

'Ελέχθη έκ μέρους του κ. Χαμπή Μιχαηλίδη ότι δέν είναι όρθόν ή δέν είναι νοητόν νά μη συνεισφέρει ή Κυβέρνησις εις τό Ταμείον 'Ασφαλίσεως τών Πατατών.

Τό Νομοσχέδιον δέν άπαγορεύει εις τήν Κυβέρνησιν από τό νά συνεισφέρει άνάν και όταν ίδρυθή τό Ταμείον. Και ή Κυβέρνησις έχει δώσει δείγματα καλής θελήσεως, διότι όταν έψηφίσθη τό Νομοσχέδιον περί ασφαλίσεως τών σιτηρών, ή Κυβέρνησις συνεφώνησε και καταθέτει έτησίως ποσόν διά τήν ένίσχυσιν του Ταμείου αυτού. 'Επομένως όρθολογιστική αντιμετώπισις του προβλήματος θά ήτο τό Συμβούλιον νά προση εις τήν μελέτην και σύστασιν ίδρύσεως Ταμείου, και άνάν καταλήξη εις τό συμπέρασμα ότι διά νά λειτουργήση τό Ταμείον είναι άνάγκη νά ύπάρξη συνεισφορά έκ μέρους τής Κυβερνήσεως, νά ύποβάλη τήν εισήγησίν του πρός τήν Κυβέρνησιν και άκολουθως τό θέμα νά ρυθμισθή διά Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού εις τήν Βουλήν. Δέν άποκλείει τό παρόν Νομοσχέδιον ούτε επιβάλλει ύποχρέωσιν νά δημιουργηθή Ταμείον, άπλώς δίδει τό δικαίωμα εις τό Συμβούλιον νά μελετήση και νά εισηγηθή τρόπον ασφαλίσσεως ενός γεωργικού προϊόντος διά τό όποιον τό Συμβούλιον τό ίδιον φέρει εϋθύνην διά τήν συγκέντρωσιν και διάθεσίν του και έπομένως θά ήτο έντός τών σκοπών ενός Συμβουλίου, τό όποιον ένδιαφέρεται διά τήν συγκέντρωσιν και διάθεσιν ενός προϊόντος, νά ένδιαφερθή ταυτοχρόνως και διά τήν ασφάλισίν του.

Μᾶς ἐλέχθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ὑποβάλλῃ σχέδιον ὠλοκληρωμένον διὰ τὴν ἀσφάλισιν ὄλων τῶν γεωργικῶν προϊόντων. Οὐδεὶς διαφωνεῖ μὲ τὴν θέσιν αὐτὴν. Ὡς ἐπληροφόρηθησαν καὶ αἱ ἀρμόδια Ἐπιτροπαί, ἐκλήθησαν ἐμπειρογνώμονες στατιστικολόγοι, οἱ ὅποιοι αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐργάζονται διὰ νὰ θγάλουν πορίσματα πῶς πρέπει νὰ γίνῃ τὸ Ταμεῖον καὶ ποῖον θὰ εἶναι τὸ ὕψος τῆς δαπάνης. Ἀλλὰ ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ λεχθέντα ὑπὸ τῶν ἐντίμων ἀγορητῶν προκύπτει σαφέστατα ὅτι ἡ ἀσφάλισις ὄλων τῶν γεωργικῶν προϊόντων δὲν εἶναι εὐκόλον ἔργον, διότι αἱ ζημίαι ἀνέρχονται εἰς 3 καὶ 4 ἑκατομμύρια ἔτησίως, καὶ ἐπομένως εἶναι ἔργον τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαιτήσῃ προσεκτικὴν μελέτην στατιστικῶν δεδομένων διότι οὔτε τὸ ὕψος τῶν ἐτήσιων ζημιῶν εἶναι πάντοτε τὸ ἴδιον οὔτε αἱ ζημίαι εἰς τὰ διάφορα ἀγροτικὰ προϊόντα εἶναι πάντοτε παρομοίας φύσεως, ἀλλὰ ποικίλλουν ἀναλόγως τοῦ προϊόντος. Ἐπομένως, οἱ ὑποστηρίζοντες ὅτι οὐδὲν ταμεῖον πρέπει νὰ ἰδρυθῇ ἔκτος ἑἴαν εἶναι τὸ ταμεῖον ἀσφαλίσεως ὄλων τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἀρνούνται νὰ ἐξετάσῃ ἑἴαν εἶναι δυνατὸν νὰ ἰδρῦσωμεν τοῦλάχιστον ἓν ταμεῖον διὰ τὴν ἀσφάλισιν ἐνὸς συγκεκριμένου γεωργικοῦ προϊόντος. Ἐρωτῶ ὁμως διατί τότε ἡ Βουλὴ ἐθέσπισεν εἰδικὸν Νόμον καὶ ἰδρυσεν Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως τῶν σιτηρῶν κατὰ τῆς ἀνομβρίας; Ἡ ἀρνητικὴ θέσις των δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν ἀκόλουθον παρομοίωσιν. Δὲν θὰ ἀσφαλίσω τὴν ζωὴν μου διότι αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν εἶμαι ἔτοιμος νὰ ἀσφαλίσω καὶ τὸ αὐτοκίνητόν μου καὶ τὸ σπίτι μου ἐναντίον τοῦ α ἢ β κινδύνου. Ἐπομένως πρέπει νὰ μείνω ἀκάλυπτος ἀπὸ ὄλας τὰς πλευράς ἀντὶ τοῦλάχιστον νὰ φροντίσω νὰ καλυφθῶ ἔναντι ἐκείνων τῶν κινδύνων κατὰ τῶν ὁποίων δύναμαι εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ ἀσφαλισθῶ. Ἀλλὰ τὸ βασικώτερον ἀπὸ ὄλα εἶναι διατί τὸ Συμβούλιον δὲν θέλει νὰ τοῦ δοθῇ ἡ δυνατικὴ ἐξουσία. Δὲν ὑποχρεοῦται νὰ κάμῃ τὸ Ταμεῖον.

Σήμερον εἰς ὄλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου ποῦ ἡ νομοθεσία ἔχει φθάσει εἰς ἓν ὑψηλὸν ἐπίπεδον, ἡ μέθοδος ἡ ὁποία ἀκολουθεῖται εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν νὰ δίδονται περισσότεραι δυνατικαὶ ἐξουσίαι εἰς τὰ ἀρμόδια Σώματα, οὕτως ὥστε νὰ ἔχουν ἐλευθέρον πεδῖον δράσεως. Ἡμεῖς ἐξ ἀντιθέτου λέγομεν ὅτι δὲν θέλομεν νὰ μᾶς δώσετε μίαν δυνατικὴν ἐξουσίαν τὴν ὁποίαν ἡμεῖς μπορούμεν νὰ ἐξασκήσωμεν ὅταν ἀποφασίσωμεν. Αἱ αἰτιάσεις διὰ τὴν ἀρνησίν μας ποικίλλουν, εἴτε διότι δὲν ἔγινεν ὠλοκληρωμένον σχέδιον, εἴτε διότι, ὡς ἰσχυριζόμεθα, δὲν θὰ συνεισφέρῃ ἡ Κυβέρνησις, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐδεὶς μᾶς ἐδήλωσεν. Ἀπεναντίας ὑπάρχουν συγκεκριμένα παραδείγματα ὅτι ἡ Κυβέρνησις συνεισφέρει εἰς τοιαύτης φύσεως ταμεῖα, μόλις δὲ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἡ Βουλὴ αὐτὴ ἐψήφισεν Συμπληρωματικὸν Προϋπολογισμόν διὰ τὸ Ταμεῖον διὰ τὴν κάλυψιν ζημιῶν ἐκ τῆς χαλάζης.

Προτιμῶμεν νὰ καλυπτώμεθα ὀπισθεν τοῦ ἐπιχειρήματος ὅτι πρέπει νὰ ἀναμένωμεν καὶ νὰ ἀδρανῶμεν μέχρις ὅτου ἡ Κυβέρνησις ὑποβάλλῃ ὠλοκληρωμένον σχέδιον δι' ὄλα τὰ γεωργικὰ προϊόντα ἐναντίον ὄλων τῶν κινδύνων. Ἰσχυριζόμεθα ὅτι διὰ πέντε γραμμῶν ἡ Κυβέρνησις προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως. Διὰ πέντε γραμμῶν, ἂν καὶ εἶναι περισσότεραι, ἡ Κυβέρνησις δίδει δυνατικὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ ἀρμόδιον Συμβούλιον νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα καὶ νὰ ὑποβάλλῃ εἰσηγήσεις πῶς θὰ γίνῃ τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως ἐνὸς συγκεκριμένου γεωργικοῦ προϊόντος. Καὶ αὐτὴν τὴν ἐξουσίαν τὸ Συμβούλιον Πατατῶν ἀρνεῖται νὰ τὴν δεχθῇ καὶ προτάσσει ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πείσουν τοὺς καλοπίστους.

Δὲν εἰσηγοῦμαι, κύριοι, ὅτι τὸ Συμβούλιον Πατατῶν ἄνευ Κυβερνητικῆς συνεργασίας εἶναι δυνατόν νὰ ἐτοιμάσῃ σχέδιον ἀσφαλίσεως. Ἀλλὰ μπορεῖ νὰ προβῇ εἰς μελέτην, νὰ ζητήσῃ Κυβερνητικὴν βοήθειαν ὡς ἐπίσης δύναται νὰ ὑποβάλλῃ ὅτι τὸ σχέδιον ἀσφαλίσεως διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ πρέπει νὰ τυγχάνῃ οικονομικῆς ἐνισχύσεως ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν. Ἐναπόκειται εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Βουλὴν νὰ ἀποφασίσουν ἑἴαν καὶ ποῖα πρέπει νὰ εἶναι ἡ Κυβερνητικὴ οικονομικὴ ἐνίσχυσις τοῦ Ταμεῖου.

Τὸ νὰ ἀρνηθῶμεν ὁμῶς τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ εἰς Νόμον, τὸ ὁποῖον ὡς εἶπα ἐπανειλημμένως, εἶναι μόνον δυνητικῆς φύσεως, πιστεύω ὅτι εἶναι σφάλμα ὡς ἐπίσης καὶ ἔνδειξις τοῦ ὅτι τὸ Συμβούλιον Πατατῶν, τὸ ὁποῖον ἐνίσταται εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου, δὲν θέλει νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς εὐθύναις του.

(Ὁ Πρόεδρος ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἔδραν του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἔτι ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε, ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε ἀπὸ τὴν θέσιν μου μόνον δύο λέξεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μάλιστα.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Στὴν ὁμιλίαν μου ἀνέφερα ἐγὼ συγκεκριμένα ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει μὲ τὴν ἀπαιτουμένην σοβαρότητα νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα τῆς ἀσφαλίσεως τῶν πατατῶν. Δὲν τὸ ἔθεσα ἐντελῶς κατὰ τρόπον γενικόν. Βεβαίως ἀναφέρομαι κάπου καὶ γενικώτερον ἀλλὰ ἀναφέρομαι καὶ εἰς τὸ εἰδικόν θέμα τῆς ἀσφαλίσεως τῶν πατατῶν καὶ διὰ τὴν ἐξουσίαν τὴν ὁποῖαν δίδει εἰς τὸ Συμβούλιον.

Πιστεύω ὅτι τὸ Συμβούλιον δὲν εἶναι τὸ ἀρμόδιον σῶμα τὸ ὁποῖον ἔχει ὅλες τὰς στατιστικὰς καὶ ὅλες τὰς ἱκανότητες νὰ μελετήσῃ τέτοιο σχέδιον. Τέτοια εὐθύνῃ πιστεύω ὅτι εἶναι εὐθύνῃ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἔχει τὰς στατιστικὰς καὶ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα γιὰ νὰ μελετήσῃ, ὅπως ἀνέφερα, νὰ καθορίσῃ τὸ ὕψος τῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα θὰ χρειασθῇ τὸ Συμβούλιον, καὶ θάσῃ τῶν μελετῶν νὰ καθορισθῇ τὸ ὕψος τῆς συνεισφορᾶς τῶν παραγωγῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως, χωρὶς νὰ ἀναφερθῶ σὲ ἀριθμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί. Συμφωνῶ μὲ τὰ ὅσα εἶπατε, ἔντιμὲ κ. Βουλευτά, ἀλλὰ ἡ παρατήρησίς μου εἶναι ἡ ἑξῆς :

Αὐτό, ὅπως ἐξήγησα, εἶναι μία δυνητικὴ πρόνοια. Ἐὰν κατὰ τὴν μελέτην τοῦ σχεδίου ἡ Κυβέρνησις δὲν συνεργασθῇ καὶ δὲν σᾶς δώσῃ τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα ἢ τὴν ἀπαιτουμένην οικονομικὴν ἐνίσχυσιν, τότε ἀπλῶς θὰ πῆτε ὅτι δὲν καταρθώσαμεν νὰ κάμωμεν τὸ Ταμεῖον ἐλλείψει οικονομικῆς ἀρωγῆς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐλλείψει συνεργασίας τῶν ἀρμοδίων Τμημάτων διὰ νὰ μᾶς παράσχουν τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα, τοῦλάχιστον, πιστεύω ὅτι ἐν Συμβούλιον τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνει τὴν συγκέντρωσιν τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ τὴν διάθεσίν των πρέπει ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ἔχη.

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Καὶ ἐγὼ δυὸ λόγια νὰ πῶ ἀπὸ τὴν θέσιν μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μάλιστα.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ὅπως εἶχα πεί στὴν ὁμιλίαν μου, μὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἴδρυσης τοῦ Ταμεῖου γιὰ τοὺς πατατοπαραγωγούς δὲν διαφωνοῦμεν. Ὅτι ἡμεῖς εἰσηγηθήκαμεν ἦταν ὅπως ταυτόχρονα μὲ τὴν τροποποίησιν ποὺ γίνεται νὰ ἀναλάβῃ τὸ Συμβούλιον νὰ εἰσπράττῃ ἀπὸ τοὺς πατατοπαραγωγούς, νὰ ἀναλάβῃ εὐθύνῃν καὶ ἡ Κυ-

θέρηση. Διότι αυτό το Σχέδιον, κ. Πρόεδρε, έχει μιάν προϊστορίαν. Ἐστάλη εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ στὲς ὀργανώσεις πρὶν δυὸ χρόνια. Τὸ συζήτησαν, καὶ οἱ ὀργανώσεις καὶ τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου εἰσηγήθησαν νὰ γίνῃ ταυτόχρονα τροποποίηση γιὰ νὰ ἀναλάβῃ εὐθύνην καὶ ἡ Κυβέρνηση νὰ δίδῃ ἕνα ποσὸν γιὰ τὸ Ταμεῖον. Ὑπῆρχε καιρὸς, ἦταν δυνατὸν στὴν διάρκεια τῶν δύο χρόνων νὰ ἔλθῃ τροποποιημένον Νομοσχέδιον στὴν Βουλὴ. Κι' εἶναι γι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐνῶ ἦταν τόσον ἀπλὸν νὰ ἀναλάβῃ εὐθύνην καὶ ἡ Κυβέρνηση ὅπως ἀνέλαθε γιὰ τὸ προηγούμενον Ταμεῖον γιὰ τὴν ἀνομβρίαν. Ὅπως ἔχει εὐθύνην γιὰ τὸ σημερινὸν ὑπάρχον Ταμεῖον ἀσφάλειας τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων νὰ λάθῃ κάποιαν εὐθύνην καί.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐντιμε κ. Βουλευτά. Διὰ τὸ Ταμεῖον τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ἡ Κυβέρνησις ἀνέλαθε τὴν εὐθύνην τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως κατόπιν συσκέψεως ἢ ὁποῖα ἔγινεν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθησαν καὶ οἱ ἀρμόδιοι Ὑπουργοί. Ἀλλὰ τοῦτο ἔγινε μετὰ τοῦ Σχεδίου εἶχε διατυπωθῆ γραπτῶς, εἶχεν ἀποφασισθῆ πόσα τοῖς ἑκατὸν πρέπει νὰ εἶναι ἡ προξηνηθεῖσα ζημία ἀπὸ τὴν ἀνομβρίαν προτοῦ δοθοῦν ἀποζημιώσεις, πόσα τοῖς ἑκατὸν πρέπει νὰ εἶναι ἡ συμμετοχὴ τοῦ γεωργοῦ καὶ ποῖα θὰ εἶναι ἡ συνεισφορά τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸ παρὸν στάδιον, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σὰς δίδει ὁ Νόμος εἶναι ἐξουσίαν νὰ κάμετε ἕν σχέδιον. Ὅταν ἐτοιμάσετε τὸ σχέδιον καὶ καθορίσετε τὰ ποσοστὰ συνεισφορᾶς εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν πατατοπαραγωγῶν καὶ τὰ ποσοστὰ τῆς καταβαλλομένης ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Ταμεῖου, τότε θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξετασθῇ τὸ θέμα ἐὰν καὶ ποῖα πρέπει νὰ εἶναι ἡ Κυβερνητικὴ συνεισφορά.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἡμεῖς δὲν ἐκάμαμεν πρόταση γιὰ συγκεκριμένον ποσὸν τώρα, σ' αὐτὸ τὸ στάδιον, ἀπὸ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Ὅτι ἡμεῖς ἐπροτείναμε εἶναι, μὲ θάση αὐτὴν τὴν τροποποίησιν νὰ ἀναλάβῃ οἰκονομικὴν εὐθύνην ἡ Κυβέρνηση. Τὸ ἀφήσαμεν γενικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην, ὅπως ἔγινε καὶ μὲ τὸ ἄλλον σχέδιον, ὅταν ὀλοκληρωθῇ τὸ σχέδιον καὶ θὰ γνωρίζῃ ποῖα θὰ εἶναι ἡ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις τὴν ὁποίαν θὰ ἔχη νὰ ἀναλάβῃ.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ συζήτησις ὑπῆρξεν ἀρκετὰ διαφωτιστικὴ. Ἐν τούτοις ἐξακολουθῶ νὰ πιστεύω ὅτι ὑπάρχουν ἀρκετὰ σκοτεινὰ σημεῖα εἰς τὴν ὄλην ὑπόθεσιν, κατὰ πόσον τὸ Συμβούλιον αὐτὸ θὰ ἦτο τὸ καταλληλότερον σῶμα εἰς τὸ ὁποῖον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ἐκπόνησις ἑνὸς σχεδίου καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς. Ἡ εἰσηγήσις μου εἶναι ὅπως μετὰ τὰ διαφωτιστικὰ τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἀκούσει ἐδῶ, νὰ παραπεμφθῇ καὶ πάλιν πίσω εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἢ ὁποῖα νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ μᾶς φέρῃ συγκεκριμένας εἰσηγήσεις πῶς νὰ χειρισθῶμεν αὐτὸ τὸ θέμα. Διότι ὑπάρχει δίκαιον εἰς πολλὰς ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἐκτεθῆ ἐδῶ, ἀλλὰ ὑπάρχουν ἀκόμη βασικαὶ σκέψεις κατὰ πόσον αὐτὸ τὸ Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι οὔτε Συμβούλιον τῶν παραγωγῶν οὔτε Συμβούλιον ἐιδικόν δι' αὐτὸ τὸ θέμα, θὰ ἦτο τὸ ἀρμόδιον σῶμα τὸ ὁποῖον νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκπόνησιν σχεδίου δι' ἀσφάλειαν αὐτοῦ τοῦ προϊόντος.

Δι' ὄλους αὐτοὺς τοὺς λόγους εἰσηγοῦμαι ὅπως μὴ ληφθῇ οὐδεμίαν ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀλλ' ἡ Βουλὴ παραπέμψῃ καὶ πάλιν πρὸς τὴν ἀρμοδίαν Ἐπιτροπὴν τὸ θέμα διὰ πραγματικὴν ἐξέτασιν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ μᾶς φέρῃ ὀλοκληρωμένας ἀπόψεις εἰς τὴν Βουλὴν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω έζητησε τόν λόγον ό κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Θά ήθελα νά όμιλήσω από τοῦ θήματος, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θά όμιλήσετε επί τής ούσίας ή άπλώς επί τής.....

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Έπί τής ούσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τότε θά δώσω τόν λόγον εις τόν κ. Χριστοδουλίδη, ό όποιος, άντιλαμβάνομαι, θά όμιλήση από τής θέσεώς του και κατόπιν εις σας.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Χωρίς νά θέλω νά δικαιολογήσω τήν θέσιν τήν όποιαν έπηρα εις τήν άγόρευσίν μου από τοῦ θήματος, είχα κάμει διάκρισιν ότι όμιλούσα μόνον επί τής άσφαλίσεως τών πατατῶν και ούχι τοῦ συνόλου τών γεωργικῶν προϊόντων, έξ οῦ και ύπεστήριξα τήν άποψιν ότι ή Κυβέρνησις θά έπρεπε νά χρησιμοποιήση ως μέσον τό Συμβούλιον Πατατῶν διά τήν λειτουργίαν αὐτοῦ τοῦ σχεδίου. "Εν θέμα είναι αὐτό.

Τό άλλο, μάς έδώσετε μίαν έρμηνείαν ως Πρόεδρος τής Βουλής αλλά κατά κάποιον τρόπον ως εκπρόσωπος τής Κυβερνήσεως ή ως ό αντίστοιχος Υπουργός ό όποιος διαχειρίζεται αὐτήν τήν οικονομικήν ένίσχυσιν εις τά διάφορα Συμβούλια, εις τά διάφορα ταμεία άσφαλίσεως. "Αναγνωρίζομεν ότι ή τροποποιήσις αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου έχει πράγματι δυνητικόν χαρακτήρα. "Αλλά δυνητικόν χαρακτήρα από τής άπόψεως έάν τό Συμβούλιον δύναται ή όχι νά δημιουργήση Ταμείον άσφαλείας. Δέν έξασφαλίζει όμως και τήν συγκατάθεσιν τής Κυβερνήσεως και δέν αφήνει τό νόημα ότι ή Κυβέρνησις θά έλθη άρωγός εις αὐτό τό Συμβούλιον. "Επαφίεται αὐτό εις τήν έρμηνείαν ή εις τήν καλήν θέλησιν ή όποία θά άποφασισθῇ εκ τών ύστερων. Φυσικά δίδετε μίαν έρμηνείαν διά νά ύποστηρίξετε τό Νομοσχέδιον. "Αναγινώσκων ένας άντικειμενικά, και ξένος πρὸς τά πράγματα, τό Νομοσχέδιον αὐτό, δέν θά εύρη τίποτε τό όποιον συνεργεί, τό όποιον δίδει τό δικαίωμα εις τούς παραγωγούς νά άποδεχθούν αὐτήν τήν εισήγησιν, δηλαδή νά αὐτοασφαλισθούν έναντι θεομηνιῶν κλπ. διά τήν παραγωγήν τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θά ήθελα νά άπαντήσω επί τών σημείων τά όποία έγείρετε. "Απήντησα εις τό έπιχείρημά σας, ότι ή Κυβέρνησις άπεκδύθη τής ευθύνης και έφόρτωσε τό Ταμείον εις τούς παραγωγούς, ως άκολούθως : "Ο Ισχυρισμός σας δέν ανταποκρίνεται πρὸς τήν πραγματικότητα. Χωρίς νά αγοράεύω εκ μέρους τής Κυβερνήσεως, άλλ' άπλώς ως Πρόεδρος τής Βουλής και θασιζόμενος επί τών γεγονότων τά όποία έχει ένώπιόν της ή Βουλή, δέν προκύπτει ότι ή Κυβέρνησις προσπαθεί νά άπεκδυθῇ τών ευθυνῶν της έναντι τών γεωργῶν. "Εχομεν τό

γεγονός ότι εις τὸ ταμείον ἀσφαλίσεως ἐναντίον τῆς ἀνομβρίας ἡ Κυβέρνησις ἀπέδεχθη τὴν ἀρχὴν τῆς συνεισφορᾶς. Ἐχομεν τὸ γεγονός ότι ἡ Κυβέρνησις ὑπέβαλεν ἐπανειλημμένως συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς διὰ νὰ βοηθηθοῦν γεωργοὶ οἱ ὅποιοι ἐπλήγησαν ἀπὸ διαφόρους θεομηνίας, ἔστω καὶ ἐάν δὲν ὑπῆρχε ταμείον ἀσφαλίσεως, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ γεγονός ότι καὶ εις περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὑπάρχει ταμείον καὶ τὸ ταμείον δὲν εἶναι ἀρκετόν, ὅπως ἀπεδείχθη μὲ τὸ ταμείον διὰ τὴν ἀποζημιώσιν τῶν ἐκ χαλάζης πληγέντων, ἡ Κυβέρνησις κατέθεσε προϋπολογισμὸν τὸν ὅποιον ἐψήφισεν ἡ Βουλὴ καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἐνισχύεται τὸ ταμείον.

Ἐπομένως, λογικῶς σκεπτόμενοι πρέπει νὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ότι ἡ πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ότι ἐάν ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποδειχθῇ, κατόπιν τῆς μελέτης τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ τὸ Συμβούλιον Πατατῶν, ότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λειτουργήσῃ ταμείον χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ Κυβερνητικὴ εἰσφορά, τόσον ἡ Κυβέρνησις ὅσον καὶ ἡ Βουλὴ θὰ ἐγκρίνουν Κυβερνητικὴν εἰσφορὰν εἰς τὸ Ταμείον. Ἐπομένως δὲν βλέπω τὸν λόγον διατὶ νὰ μὴ θέλωμεν τὴν δυνατικὴν αὐτὴν πρόνοιαν ἢ ὁποία μπορεῖ νὰ ὀδηγήσῃ τὸ Συμβούλιον τῶν Πατατῶν εἰς τὸ νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ εἰσηγηθῇ ἓν σχέδιον, πρᾶγμα τὸ ὅποιον μπορεῖ νὰ ἐπιταχύνη τὴν δημιουργίαν Ταμείου Ἀσφαλίσεως ἐνὸς γεωργικοῦ προϊόντος.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, προτοῦ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν ἔντιμον κ. Σαββίδην, ὑπῆρξεν εἰσήγησις ἐκ μέρους τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Λυσσαρίδη ὅπως τὸ θέμα ἀναβληθῇ καὶ ἐπομένως, κατὰ πόσον θὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἢ κατὰ πόσον θὰ ἀναβληθῇ, τοῦτο θὰ ἀποφασισθῇ ἀφοῦ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἢ εἰσηγησις τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Λυσσαρίδη. Ἐάν ἡ ἀπόφασις εἶναι νὰ συνεχισθῇ ἢ συζητήσῃ, τότε ὁ ἐπόμενος ἀγορητὴς θὰ εἶναι ὁ κ. Σαββίδης.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως ;

Ὁ κ. Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἔστω καὶ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία ότι μπορεῖ ἡ μελλοντικὴ μελέτη νὰ ἀλλάξῃ καταστάσεις, θὰ δεχθῶ τὴν ἀναβολὴν παρ' ὅλον ότι εἶμαι πεπεισμένος διὰ τὰς ἀπόψεις μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διὰ τῆς ἀναβολῆς οὐδεὶς δεσμεύεται νὰ ἀλλάξῃ τὰς ἀπόψεις του.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. ....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀναβολῆς θὰ ὁμιλήσῃ ὁ κ. Σαββίδης ἢ ἐπὶ τῆς οὐσίας ;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα προτοῦ γίνῃ ἡ ἀναβολὴ νὰ μοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ ὁμιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐντιμε κύριε Βουλευτά. Δὲν μπορεῖ διαδικῶς νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα διότι ὑπάρχει εἰσήγησις περὶ ἀναβολῆς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μά καλά διά ποιόν λόγον νά με έμποδίση έμένα νά όμιλήσω ; Διότι όταν θέλη ξνας νά έμποδίση τόν άλλον.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ήρώτησα, κύριε Σαθβίδη, εάν υπάρχουν άλλοι όμιληται επί θέματος αρχής και ούδεις έζήτησε τόν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Όχι, έζήτησα τόν λόγον, κ. Πρόεδρε, έγώ προηγουμένως και μετά πάλιν τόν έζήτησα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κύριε Σαθβίδη.....

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Έδώσετε τόν λόγον επειδή ένομίσετε ότι έπρόκειτο νά όμιλήση από τής έδρας του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Έντιμε κύριε Βουλευτά. Προτού κατέλθω εις τό θήμα νά άγορεύσω ήρώτησα εάν υπάρχουν άλλοι όμιληται επί θέματος αρχής και συνεπλήρωσα και ειπα. Έφ' όσον δέν υπάρχουν άλλοι όμιληται επί θέματος αρχής θά έξασκήσω τό δικαίωμά μου νά άγορεύσω από του θήματος. Έν συνεχεία ήγόρευσα από του θήματος και μετά έτέθη εισήγησις περι άναβολής. Προτού άποφασισθί κατά πόσον θά άναβληθί ή όχι δέν μπορώ νά δώσω τόν λόγον εις άλλον όμιλητήν έφ' όσον υπάρχει εισήγησις περι άναβολής τής συζητήσεως. Και έπομένως πρέπει νά τεθί πρώτον εις ψηφοφορίαν ή εισήγησις εάν θά συνεχισθί ή συζητήσις ή εάν θά άναβληθί.

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ τής άναβολής ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

10, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποιοι ψηφίζουν κατά τής άναβολής ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Είς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Άποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπομένως ἡ συζήτησις θὰ ἀναβληθῆ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἢ ὁποία θὰ ὀρισθῆ διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Πέμπτην, δεδομένου ὅτι ἡ ἐρχομένη ἐβδομάς εἶναι ἡ ἐβδομάς τῶν Ἁγίων Παθῶν καὶ τοῦ Πάσχα.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται τὸ ἐξῆς Νομοσχέδιον :

Ἐπερὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπερὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ προσεχῆς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔξῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

- (1) Ἐπερὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Συνέχισις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968, καὶ
- (3) Ἐπερὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρῶσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὠρα λήξεως 6.35 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσήφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Χρύσης
Κόσιης Νίκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαβθίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Έρωτήσεις—Απαντήσεις (Όδικά, έργατικά και άλλα άτυχήματα—Άσφαλτόστρωσις του παραλιακού δρόμου Άγίας Νάπας—Άμμοχώστου—Καθυστέρησις καταβολής αποζημιώσεως εις τούς εκ τής χαλάζης πληγέντας παραγωγούς τής έπαρχίας Λεμεσού, κλπ.).
- (2) Έκθεσις επί του περι Στατιστικής Νόμου του 1968 και ψήφισις αυτού.
- (3) Έκθεσις επί του περι τής Εύρωπαϊκής Πολιτιστικής Συμβάσεως Νόμου (Κυρωτικού) του 1968, ή έπ' αυτού άγόρευσις του Βουλευτου κ. Β. Λυσαριδης και ψήφισις αυτού.
- (4) Έκθεσις επί του περι τής Εύρωπαϊκής Συμβάσεως περι Ίσοτιμίας Διπλωμάτων Όδηγούντων εις Είσοδον εις Πανεπιστήμια Νόμου (Κυρωτικού) του 1968 και ψήφισις αυτού.
- (5) Έκθεσις επί του περι Έμπορίας Κυπριακών Πατατών (Τροποποιητικού) Νόμου του 1968 και αι έπ' αυτού άγορευσις και δευτερολογια Βουλευτών, (Α. Γιάγκου—Χαμπής Μιχαηλίδης—Κ. Χριστοδουλίδης—Π. Στυλιανού—Γλ. Κληρίδης—Β. Λυσαριδης).
- (6) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Υπόχρη Θεοφάνης, Ένση κ. Πρωτός

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Προεδρεύεται οι Ένση κ. Πρωτός, ή έπ' αυτού άγορευσις και δευτερολογια Βουλευτών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Υπόχρη Θεοφάνης, Ένση κ. Πρωτός, ή έπ' αυτού άγορευσις και δευτερολογια Βουλευτών.

Τιμή 50 Μίλις

ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Όπως είναι γνωστό στο Ποσοτικόν Δελτίον, η οικονομική κατάσταση της Κύπρου είναι άπαισιόδοξα. Η άλλαξη στην οικονομία της Κύπρου είναι άπαισιόδοξα. Η άλλαξη στην οικονομία της Κύπρου είναι άπαισιόδοξα. Η άλλαξη στην οικονομία της Κύπρου είναι άπαισιόδοξα.

Όπως είναι γνωστό στο Ποσοτικόν Δελτίον, η οικονομική κατάσταση της Κύπρου είναι άπαισιόδοξα. Η άλλαξη στην οικονομία της Κύπρου είναι άπαισιόδοξα.

Όπως είναι γνωστό στο Ποσοτικόν Δελτίον, η οικονομική κατάσταση της Κύπρου είναι άπαισιόδοξα. Η άλλαξη στην οικονομία της Κύπρου είναι άπαισιόδοξα.

Όπως είναι γνωστό στο Ποσοτικόν Δελτίον, η οικονομική κατάσταση της Κύπρου είναι άπαισιόδοξα. Η άλλαξη στην οικονομία της Κύπρου είναι άπαισιόδοξα.

Συμπληρωματική απάντησις υπό ημερομηνίαν 10ην Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, εἰς ἐρώτησιν υποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμὸν Η. 42 ἐρώτησιν ἣτις ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Μέλους τῆς Βουλῆς κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη καὶ εἰς τὴν ἀπάντησίν μου ὑπ' ἀρ. Υ.Υ. 410/60/111 τῆς 10ης Ἰανουαρίου 1968, σχετικῶς μετὰ τὴν ἔλλειψιν Ὡτορινολαρυγγολόγου καὶ Γυναικολόγου—Μαιευτήρος εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ἀμμοχώστου, καὶ νὰ πληροφωρήσω τὰ ἐντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας προέβη ἤδη εἰς τὴν τοποθέτησιν ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Ἀμμοχώστου Ἰατρῶν οἵτινες κατέχουν προσόντα καὶ πείραν εἰς τὰς δύο ὡς ἄνω ἀναφερομένης ἐιδικότητος, ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου 1968 καὶ 27ης Μαρτίου 1968 ἀντιστοίχως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ημερομηνίαν 25ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Ἰανουαρίου 1968.

«Ἀπὸ τοῦ Μαρτίου τοῦ 1967 ὑπεβλήθη ἐρώτησις ἀφορῶσα τὴν φορολογία Παιδείας ἢ ὅποια ὀνομάζεται «ἔσωτερικὸν ταμεῖον». Μέχρι σήμερον, ἦτοι μετὰ ἔνδεκα μῆνας δὲν ἐλήφθη ἀπάντησις.

Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὅπως πληροφωρηθῆ ἡ Βουλὴ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὁργάνου τῆς Δημοκρατίας :

1. Ἄν θὰ δοθῆ ἀπάντησις εἰς τὴν ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησιν.

2. Ἄν ὑποχρεοῦται τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας (ἢ αἱ σχολικαὶ Ἐπιτροπαὶ αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλουν τὴν φορολογίαν αὐτὴν κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας), νὰ κοινοποιῆ εἰς τοὺς φορολογιζομένους τὰ κριτήρια θάσει τῶν ὁποίων γίνεται ἡ φορολογία καὶ νὰ δημοσιεύῃ κατάλογον ὀνομάτων φορολογουμένων μετὰ ἀντίστοιχα ἐπιβαλλόμενα ποσά».

Ἀπάντησις ὑπὸ ημερομηνίαν 25ην Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 29ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«Λυποῦμαι διότι ἡ ἀπάντησις πρὸς τὸ ἐντιμον μέλος ἐβράδυνεν ἐπὶ πολὺ. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας δὲν ἠδύνατο ἄνευ συνεννοήσεως μετ' ἄλλων ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν νὰ ἀπαντήσῃ ἐπὶ θέματος μὴ ἐμπέπτοντος ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀρμοδιότητά του.

Τὸ ἰσχύον σύστημα χρηματοδοτήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐξετέθη πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς δι' ἐκθέσεως τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τὴν 18.12.1965. Τὸ σύστημα τοῦτο μολονότι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ τέλειον, ἀπεδείχθη ὅτι λειτουργεῖ ἱκανοποιητικῶς, τυχὸν δὲ μεταβολαὶ ἢ θελτιώσεις θὰ γίνουσι ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς ὅλης ἐκπαιδευτικῆς νομοθεσίας. Μία δυσκολία τὴν ὁποίαν τονίζει τὸ ἐντιμον μέλος ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐπιβολὴν τῶν ἐφορειακῶν τελῶν μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐντοπίζεται εἰς τὴν διαδικασίαν θεβαιώσεως τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τοῦ ἐπιβαρυνομένου γονέως καὶ ἐλέγχου τοῦ ἐπιβληθέντος τέλους. Τὰ μειονεκτήματα ταῦτα ἔχουν ἐπισημανθῆ καὶ ἀποτελοῦν τὰ βασικώτερα σημεῖα τῶν ὁποίων μελετᾶται ἡ θελτιώσις. Ἐπὶ τούτων καὶ ἄλλων συναφῶν πρὸς τοὺς σχολικοὺς φόρους καὶ τέλη τὸ ἐντιμον μέλος ἔχει τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν εἰς ἐπιστολὴν αὐτοῦ τῆς 1ης Ἰουλίου 1965 διαβιβασθεῖσαν μέσῳ τοῦ Ἐντίμου Προέδρου τῆς Βουλῆς».

Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειᾶς Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Φεβρουαρίου 1968.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀπεστάλη μέγας ἀριθμὸς ἐπιστολῶν πρὸς ἠσφαλισμένους δικαιούχους νὰ λάβουν παρὰ τοῦ Ταμείου σύνταξιν γήρατος διὰ τῶν ὁποίων πληροφοροῦνται οὗτοι ὅτι ἡ σύνταξις τῶν εἶναι μειωμένη διότι ὁ ἐτήσιος μέσος ὄρος τῶν πρὸς ὀφελὸς τῶν εἰσφορῶν καὶ πιστώσεων κατὰ ὠρισμένας περιόδους ἦτο οὐχὶ τοῦλάχιστον 50.

Παρ' ὄλον ὅτι οἱ ἐν λόγῳ εἰδοποιηθέντες ἠσφαλισμένοι κατέβαλον ὄλας τὰς εἰσφοράς τῶν τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν καὶ συνεπλήρωσαν τὴν συντάξιμον ἡλικίαν, ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον θὰ λαμβάνουν σύνταξιν μειωμένην εἶναι διότι ἀτυχῶς εἶχον προηγουμένως ἀσφαλιστικὴν ταυτότητα μισθωτοῦ καὶ εἶχον ἐργασθῆ δι' ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα εἰς διαφόρους συνήθως ὀδικὰς ἐργασίας τοῦ χωρίου τῶν κατέβαλον εἰσφοράς ὀλιγωτέρας τῶν προνοουμένων ὑπὸ τοῦ Νόμου.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὄλοι οἱ αὐτοαπασχολούμενοι οἵτινες διὰ πρώτην φοράν ἐξησφάλισαν ἀσφαλιστικὴν ταυτότητα, λαμβάνουν μετὰ τῆς συζύγου τῶν πλήρη σύνταξιν, ἦτοι £11.700 μίλς μηνιαίως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν εἰσφορῶν τριῶν ἐτῶν καὶ τὴν συντάξιμον ἡλικίαν, θὰ ἦτο πράγματι ἀδικον οἱ εἰδοποιηθέντες ἠσφαλισμένοι νὰ λαμβάνουν μειωμένην σύνταξιν, παρ' ὄλον ὅτι κατέβαλον περισσοτέρας εἰσφοράς διὰ τὸν λόγον ὅτι προηγουμένως κατεῖχον ἄλλην ἀσφαλιστικὴν ταυτότητα καὶ δὲν συνεπλήρωσαν τὸν ἐτήσιον μέσον ὄρον τῶν εἰσφορῶν τῶν.

Ἐπειδὴ αἱ ἀτέλειαι ἐνὸς Νόμου ἀποκαλύπτονται μόνον διὰ τῆς ἐφαρμογῆς του καὶ μετὰ παρέλευσιν εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος καὶ ἐπειδὴ αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 13 καὶ τῶν Πινάκων 6 καὶ 7 τοῦ Νόμου ὑπ' ἀριθμὸν 2 τοῦ 1964 Περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων δημιουργοῦν τὰς ὡς ἄνω δυσμενεῖς διακρίσεις μετὰ τῶν ἠσφαλισμένων καὶ προκαλοῦν συναίσθημα πικρίας μετὰ τῶν πολλῶν ἐκ τούτων οἵτινες εἰδοποιήθησαν ὅτι θὰ λαμβάνωσι μειωμένην σύνταξιν, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται ἢ μὴ ἢ τροποποιήσῃ, ἐν ἀνάγκῃ, τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Νόμου εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δημιουργηθῇ ἢ ὡς ἄνω δυσμενὴς διάκρισις μετὰ τῶν ἠσφαλισμένων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Φεβρουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειᾶς Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Δυνάμει τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου τοῦ 1956, ὁ ὁποῖος εὑρίσκειτο ἐν ἰσχύϊ μέχρι τῆς 4.10.1964, διὰ ὑπολογισμὸν τοῦ ἐτησίου μέσου ὄρου εἰσφορῶν διὰ σκοποὺς συντάξεως ἐλογίζοντο τὰ ἔτη εἰσφορῶν τὰ ὁποῖα ἐνέπιπτον εἰς τὴν περίοδον ἀπὸ 7.1.1957 μέχρι τῆς ἡμερομηνίας καθ' ἣν ὁ ἠσφαλισμένος ἀπέκτα δικαίωμα ἐπὶ συντάξεως. Τοιοῦτοτρόπως, ὄσοι ἐκ τῶν ἠσφαλισμένων οἱ ὁποῖοι ἐσυνταξιοδοτήθησαν μέχρι τῆς 4.10.1964 δὲν εἶχον πλήρη ἀσφάλισιν, ἔλαθον μειωμένην σύνταξιν, ἔστω καὶ ἂν κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη τῆς ἀσφαλίσεως τῶν εἰσέφερον ἀνελλιπῶς.

Διὰ νὰ κατανοηθῇ τὸ πρόβλημα δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ βασικὴ, οὐσιώδης καὶ θεμελιώδης ἀρχὴ παντὸς Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἶναι ὁ ἐτήσιος «μέσος ὄρος εἰσφορῶν» ἐνὸς ἐκάστου. Δηλαδή διὰ νὰ δικαιωθῇ εἰς ἠσφαλισμένος εἰς σύνταξιν οὗτος πρέπει νὰ ἰκανοποιήσῃ τρία κριτήρια :

- (α) νὰ εἶναι ἠσφαλισμένος καὶ νὰ ἔχη πληρώσει τοῦλάχιστον 156 εἰσφοράς·
- (β) νὰ ἔχη συμπληρώσει τὴν συντάξιμον ἡλικίαν ἦτοι τῶν 65 ἐτῶν· καὶ
- (γ) νὰ ἔχη μέσον ἐτήσιον ὄρον εἰσφορῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὄφειλε νὰ ἀσφαλισθῇ τοῦλάχιστον 50.

Ἐάν οἱ δύο πρῶτοι ὄροι δὲν πληροῦνται ὁ ἡσφαλισμένος δὲν λαμβάνει σύνταξιν. Ἐάν ὁμῶς οὗτοι πληροῦνται καὶ ὁ τρίτος ὄρος δὲν πληροῦται χορηγεῖται μὲν σύνταξις, ἀλλὰ εἰς μειωμένον ὕψος ἐάν ὁ ἐτήσιος μέσος ὄρος εἰσφορῶν εἶναι τοῦλάχιστον 20. Ἐάν ὁ ἐτήσιος μέσος ὄρος εἰσφορῶν εἶναι κάτω τῶν 20 δὲν χορηγεῖται σύνταξις ἀλλ' ὁ ἡσφαλισμένος συνεχίζει εἰσφέρων ἕως οὔτου ὁ ἐτήσιος μέσος ὄρος εἰσφορῶν του ἀνέλθῃ εἰς 20, ὅποτε οὗτος θεωρεῖται ὅτι συνεπλήρωσε τὴν συντάξιμον ἡλικίαν καὶ λαμβάνει μειωμένην σύνταξιν.

Ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι διὰ νὰ δικαιούται ἡσφαλισμένος εἰς πλήρη σύνταξιν δυνάμει τοῦ Νόμου πρέπει νὰ συνυπάρχουν ἀπαραιτήτως ἅπασαι ἀνεξαιρέτως αἱ τρεῖς προαναφερθεῖσαι προϋποθέσεις. Ἐκ τούτων δὲ ἡ τρίτη, ἣτοι ἡ ἀφορῶσα τὸν «μέσον ἐτήσιον ὄρον» εἰσφορῶν εἶναι ἡ σημαντικώτερα. Ἄνευ τῆς ὑπάρξεως τῆς προϋποθέσεως ταύτης ἡ ὅλη θεωρία τοῦ Σχεδίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καταρρέει. Διότι τότε δὲν θὰ εἶναι πλέον σχέδιον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συμφώνως τοῦ ὁποίου οἱ πολλοὶ καὶ νεαρῶτεροι συνεισφέρουν ἀνελλιπῶς ὑπὲρ τῶν ὀλίγων καὶ γηραιότερων, δηλαδή σχέδιον συλλογικῆς ἀσφαλίσεως, ἀλλὰ Σχέδιον Δημοσίων Ὀφελιμάτων συμφώνως τοῦ ὁποίου οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις παρέχεται ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἐνὸς ἐκάστου. Προσθέτως ἀνεῦ τοῦ ὄρου περὶ καταβολῆς μειωμένης συντάξεως ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ὁ ἀπαιτούμενος ὑπὸ τοῦ Νόμου «ἐτήσιος μέσος ὄρος» εἰσφορῶν θὰ ὠδηγούμεθα εἰς τὴν γελοῖαν κατάστασιν ὅπου οὐδὲν κίνητρον θὰ εἶχον οἱ νεαρῶτεροι εἰσφορεῖς, ἐπὶ τῶν εἰσφορῶν τῶν ὁποίων θασιζέται ἡ οἰκονομικὴ δυναμικότης τοῦ σχεδίου, νὰ καταβάλλουν ἀνελλιπῶς εἰσφοράς. Ἀντιθέτως αὐτοὶ καὶ ἀμειψτικῶς ἐπιδοτούμενοι νεαρὸι γεωργοί, θὰ κατέβαλλον ἐτησίως μόνον μίαν ἢ δύο εἰσφοράς ὥστε νὰ παραμένουν καὶ θεωροῦνται ἡσφαλισμένοι, θὰ ἀνέμενον δὲ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἀσφαλίσεώς των, ὅτε δηλαδή θὰ ἔφθανον τὴν ἡλικίαν τῶν 62 ἐτῶν καὶ τότε θὰ κατέβαλλον ἀνελλιπῶς 52 εἰσφοράς ἐτησίως, (δηλαδή σύνολον £25 διὰ ἀνδρας καὶ £12.500 διὰ γυναῖκας) καὶ νὰ δικαιούται πλήρους συντάξεως εἰς τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἣτοι εἰς σύνολον συντάξεως £2.500 (δυόμισι χιλιάδων λιρῶν). Τοῦτο θὰ ἦτο πράγματι καλὸ καὶ ἀμειψτικὸν ἐπέδουσις δι' αὐτούς, διότι ἔναντι συνεισφοράς £25 (καὶ £12.500 διὰ γυναῖκας) θὰ εἰσέπραττον κατὰ μέσον ὄρον £2.500 ὑπὸ μορφήν συντάξεως, ἀλλὰ τοῦτο θὰ ἦτο παραλλήλως οἰκονομικὴ καταστροφή διὰ τὸ Σχέδιον. Διότι ποῖος θὰ κατέβαλλε τότε τὴν διαφοράν;

Θὰ λεχθῇ ἴσως ὅτι διὰ λόγους δῆθεν δικαιοσύνης ἢ ἀνθρωπισμοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀγνοηθῇ ὁ μέσος ὄρος εἰσφορῶν διὰ ὅλους τοὺς γηραιότερους οἱ ὁποῖοι ἴσως σήμερον δὲν ἔχουν τὸν ἀναγκαῖον ἐτήσιον μέσον ὄρον ἐκ πενήτηκοντα εἰσφορῶν καὶ νὰ παραχωρηθῇ εἰς πάντας τούτους πλήρως καὶ οὐχὶ μειωμένη σύνταξις. Τοῦτο μακροπροθέσμως οὐδένα πρόβλημα θὰ ἔλυε, διότι τὸ πρόβλημα θὰ παρουσιάζεται διὰ ὅλους τοὺς ἡσφαλισμένους εἰς τὸ διηνεκὲς ἐφ' ὅσον πάντοτε θὰ ὑπάρχουν ἡσφαλισμένοι οἱ ὁποῖοι διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον θὰ ἔχουν πάντοτε μειωμένον ἐτήσιον ὄρον εἰσφορῶν. Ἐάν συνεπῶς τώρα δώσωμεν αὐτὴν τὴν προνομιακὴν μεταχείρισιν εἰς τοὺς σήμερον ἔχοντας μειωμένον ἐτήσιον μέσον ὄρον εἰσφορῶν, ποία λογικὴ ἢ νόμιμος δικαιολογία θὰ ὑπάρχῃ ἀργότερον, μετὰ 5, 10 ἢ καὶ περισσότερα ἔτη, διὰ νὰ μὴν παράσχωμεν τὴν αὐτὴν μεταχείρισιν εἰς ἄλλους ἡσφαλισμένους οἵτινες ἴσως θὰ ἔχουν ἐλλιπῆ μὲν ἀλλὰ ἐν πάσῃ περιπτώσει μεγαλύτερον ἐτήσιον μέσον ὄρον εἰσφορῶν ἀπὸ τοὺς σημερινούς ἡσφαλισμένους τῆς τάξεως αὐτῆς; Κατ' ἀκολουθίαν θὰ ὠδηγηθῶμεν τότε εἰς τὴν πλήρη παραγνώρισιν τοῦ ἀπαραιτήτου κριτηρίου διὰ ἐτήσιον μέσον ὄρον εἰσφορῶν μὲ ἀναπόφευκτον συνέπειαν τὴν κατάστασιν τὴν ὁποῖαν ἀναφέρω ἀνωτέρω, ἣτοι τὴν ἀποθάρρυνσιν τῶν νεαρῶτερων εἰσφορέων νὰ καταβάλλουν ἀνελλιπῶς τὰς εἰσφοράς των ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ χαρισθῇ καὶ εἰς αὐτούς ὁ ἐτήσιος μέσος ὄρος εἰσφορῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι θὰ γνωρίζουν ὅτι εἴτε ἔχουν εἴτε ὄχι τὸν καθοριζόμενον ἐτήσιον μέσον ὄρον εἰσφορῶν τὸ ὕψος τῆς συντάξεώς των θὰ εἶναι τὸ ἴδιον. Τελικῶς τυχὸν τοιαύτη μεταχείρισις τούτων δὲν θὰ εἶναι ἀδίκος μεταχείρισις τῶν λοιπῶν ἡσφαλισμένων οἵτινες καταβάλλουν τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἀπάσας τὰς συνεισφοράς των;

Ἡ οικονομικὴ δαπάνη ἐπὶ τοῦ Σχεδίου ἐάν, ἀνεξαρτήτως ἄλλων λόγων ἀρχῆς, ἀλλὰ διὰ λόγους δῆθεν ἴσης μεταχειρίσεως, ἀγνοηθῆ ὁ «ἐτήσιος μέσος ὄρος» διὰ πάντας τοὺς ἠσφαλισμένους ἀπὸ τοῦ 1957 καὶ παραχωρηθῆ εἰς ἅπαντας τούτους πλήρης σύνταξις ὑπολογίζεται εἰς £18.500.000. Ἡ τεραστία αὕτη δαπάνη πρέπει νὰ καλυφθῆ διὰ ἀντιστοίχου αὐξήσεως τῶν εἰσφορῶν τῶν λοιπῶν ἠσφαλισμένων. Δὲν νομίζω ὅτι τοῦτο θὰ ἦτο εἴτε δίκαιον εἴτε ἐφικτόν.

Ἡ ἀπὸ τῆς 5.10.1964 τροποποίησις τοῦ Νόμου, διὰ τῆς ὁποίας ὑπήχθησαν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ σχεδίου οἱ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενοι καὶ οἱ γεωργικοὶ ἐργάται, κατέστησεν ἀναγκαίαν καὶ τὴν τροποποίησιν τῆς διατάξεως ἣτις διέπει τὴν ἐξαγωγήν τοῦ ἐτησίου μέσου ὄρου εἰσφορῶν. Ἐθεωρήθη δὲ ὀρθὸν καὶ δίκαιον ὅπως δι' ὅσους ἀσφαλίζονται διὰ πρώτης φοράν κατὰ ἡ μετὰ τὴν 5.10.1964 ὁ ἐτήσιος μέσος ὄρος εἰσφορῶν ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἐν λόγω ἡμερομηνίας καὶ οὐχὶ τῆς 7.1.1957, ἄλλως οὐδεὶς τούτων θὰ ἐδικαιοῦτο συντάξεως πρὸ τῆς 7ης Ἀπριλίου τοῦ 1970, καὶ ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει πλήρους τοιαύτης. Τοῦτο εἶναι μία χαριστικὴ παραχώρησις εἰς μίαν τάξιν γηραιότερων συμπολιτῶν μας ἐν τῇ ἐπιδιώξει ἐπεκτάσεως τῶν ἀγαθῶν τοῦ Σχεδίου εἰς ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρους ὅσον τὸ δυνατόν συντομώτερον. Ἡ οικονομικὴ ἐπιβάρυνσις τῆς τοιαύτης παραχωρήσεως, ἐν ὅψει τῆς προκεχωρημένης ἡλικίας τῶν πλείστων τούτων, ἡ ὁποία ὑπολογίζεται εἰς περίπου ἑπτὰ ἑκατομύρια λίρας ἐντὸς 7ετίας, θαρύνει ἀποκλειστικῶς τὰς νεαρώτερας γενεάς καὶ τοὺς λοιποὺς ἠσφαλισμένους. Ἐπέκτασις τῆς παραχωρήσεως ταύτης καὶ εἰς ἄλλας τάξεις ἠσφαλισμένων σημαίνει δυσβάστακτον πρόσθετον οικονομικὴν ἐπιβάρυνσιν ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἠσφαλισμένων διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν συνεισφορῶν ὄλων κατὰ πενταπλάσιον ἢ δεκαπλάσιον ὕψος. Δὲν νομίζω ὅτι τοιαύτη παραχώρησις δικαιολογεῖται ἢ εἶναι δίκαια. Ἄλλωστε ἀρκούντως εὐνοοῦνται οἱ νῦν εὐρισκόμενοι εἰς ἡλικίαν 55 ἐτῶν καὶ ἄνω, ὡς ἤδη ἔχει ὁ Νόμος. Ἐάν τώρα περίπου 1500 ἄτομα, ἦτοι ὅσοι ἔτυχον νὰ εἶναι 62 ἐτῶν κατὰ τὸ 1964, εὐνοοῦνται περισσότερο ἀπὸ ἄλλους, τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ἀδικοῦνται οἱ ὑπόλοιποι ἠσφαλισμένοι προκεχωρημένης ἡλικίας. Ἡ σύγκρισις ἅς γίνῃ μετὰ ἐνὸς ἠσφαλισμένου ἡλικίας 55 ἐτῶν κατὰ τὸ 1957, ὅστις θὰ τύχη πλήρους συντάξεως τὸ 1967 ἐάν οὗτος κατέβαλε πλήρεις εἰσφοράς (ἦτοι σύνολον ἐκ £73.440 μίλις) καὶ ἐνὸς ἄλλου ἠσφαλισμένου ἔχοντος σήμερον ἡλικίαν 20 ἐτῶν καὶ ὁ ὁποῖος ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰσφοράς διὰ 45 ἔτη (μετὰ σημερινὰ ἐπίπεδα £356.320 μίλις) προτοῦ οὗτος τύχη συντάξεως εἰς τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Διὰ νὰ μὴ ὑπάρξῃ δὲ προνομιακὴ μεταχειρίσις τούτων ἐν συγκρίσει μετὰ παλαιῶν ἠσφαλισμένων, περιλήφθη διάταξις εἰς τὸν Νόμον διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἐτήσιος μέσος ὄρος τῶν παλαιῶν ἠσφαλισμένων οἱ ὁποῖοι θὰ ἀποκτήσουν δικαίωμα ἐπὶ συντάξεως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τριετίας ἀπὸ τῆς 5.10.1964, ὑπολογισθῆ ἀπὸ τῆς 5.10.1964, ἐάν τοῦτο εἶναι εὐεργητικόν δι' αὐτούς.

Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ἀποψιν τοῦ ἐντίμου Μέλους τῆς Βουλῆς ἠδίκηθησαν, εἶναι ὅσοι ἐκ τῶν παλαιῶν ἠσφαλισμένων, τόσοσιν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων ὅσον καὶ μισθωτῶν, ἀπέκτησαν δικαίωμα ἐπὶ μειωμένης συντάξεως πρὸ τῆς 26.9.1967 δυνάμει εἰσφορῶν τὰς ὁποίας οὗτοι ἐπλήρωσαν τόσοσιν δυνάμει τοῦ καταργηθέντος νόμου ὅσον καὶ δυνάμει τοῦ νέου τοιούτου. Διὰ νὰ δυνηθῶσι καὶ νὰ λάθωσιν οὗτοι πλήρη σύνταξιν ἔδει νὰ τροποποιηθῆ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Νόμου τοῦ 1964, τὸ ὁποῖον ὀρίζει ρητῶς καὶ ἐπιτακτικῶς ὅτι ἡ σύνταξις καταβάλλεται ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας καθ' ἣν ὁ ἠσφαλισμένος συμπληρῶναι τὴν συντάξιμον ἡλικίαν, καὶ κατ' ἐπέκτασιν νὰ παρασχεθῆ ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους νὰ καταβάλλωσιν εἰσφοράς μέχρις ὅτου ἀποκτήσουν δικαίωμα ἐπὶ πλήρους συντάξεως. Τοιαύτη τροποποίησις διὰ νὰ εἶναι δίκαια θὰ πρέπει νὰ ἰσχύῃ ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, δι' ὅλους τοὺς ἠσφαλισμένους ἀνεξαρτήτως κατηγορίας καὶ ἡλικίας. Τοῦτο ὅμως θὰ ἀνέτρεπεν αὐτομάτως τοὺς ἀναλογιστικοὺς καὶ οικονομικοὺς ὑπολογισμοὺς, ὡς καὶ τὰς ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ὁποίων θασιζέται ἡ χρηματοδότησις καὶ ἡ ἐν γένει λειτουργία τοῦ σχεδίου. Ἐπὶ πλεόν οἱ συνταξιούχοι οἱ ὁποῖοι ἔλαβον μειωμένην σύνταξιν πρὸ τῆς 5.10.1964 θὰ ἠσθάνοντο δικαιολογημένως ἠδίκημένοι ἐφ' ὅσον δι' αὐτούς δὲν θὰ ὑπῆρχε θεραπεία.

Ἐκτὸς ἐάν θεβαίως χορηγήσωμεν καὶ χορηγοῦμεν μελλοντικῶς τὴν αὐτὴν σύνταξιν εἰς ὄλους τοὺς ἠσφαλισμένους ἀνεξαρτήτως εἰσφορῶν καὶ ἐτῶν ἀσφαλίσεως, ὁπότε οὐσιαστικῶς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θὰ μετατραπῆ εἰς Ταμεῖον Βοηθημάτων ὡς καὶ ἀνωτέρω ἀνέφερα.

Ἐπιθυμῶ προσθέτως νὰ ἀναφέρω ὅτι κατὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου κατεβλήθη πᾶσα προσπάθεια ὅπως αἱ ἀδικίαι αἱ ὁποῖαι θὰ ἦσαν ἀποτέλεσμα τῆς ἐφαρμογῆς ὀρισμένων μεταβατικῶν διατάξεων περιορισθοῦν εἰς τὸ ἐλάχιστον, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν θεβαίως τῶν μακροπροθέσμων συμφερόντων τῶν ἠσφαλισμένων ὡς συνόλου, καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων. Εἶναι δὲ ἀδύνατον εἰς τὰ ἀρχικὰ στάδια ἐφαρμογῆς ἐνὸς σχεδίου νὰ μὴ ὑπάρξουν ἀδικηθέντες καὶ εὐνοηθέντες εἴτε λόγῳ ἡλικίας εἴτε λόγῳ ἐπαγγελματικῆς καταστάσεως.

Ἐκ τῶν 7084 συντάξεων αἱ ὁποῖαι ἐχορηγήθησαν ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1967 μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου 1968, κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς αὐτοτελῶς ἐργαζομένους, μόνον 1187 πληρώνονται εἰς μειωμένον ὕψος, ἐνῶ ἐκ τῶν 7696 αἰτίτες ἐχορηγήθησαν μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1967, αἱ 2908 εἶναι μειωμένα. Τοῦτο καταδεικνύει ὅτι ἡ τάξις τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων εἶναι συγκριτικῶς ἡ ὀλιγώτερον «ἀδικηθεῖσα» ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ ἡ πλέον εὐεργετηθεῖσα ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς νεαρωτέρους ἠσφαλισμένους οἱ ὁποῖοι ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλουν εἰσφοράς διὰ 20, 30 ἢ 45 ἔτη ἀπὸ σήμερον, ἀναλόγως τῆς ἡλικίας τὴν ὁποίαν οὗτοι σήμερον ἔχουν, προτοῦ οὗτοι τύχουν τῆς ἰδίας μεταχειρίσεως ὡς καὶ οἱ σήμερον δικαιούμενοι εἰς σύνταξιν μετὰ ἀπὸ συνεισφοράς, κατ' ἀνώτατον ὄριον 10 ἐτῶν ἢ τινὲς τούτων μόνον 3 ἐτῶν.

Τελικῶς ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι τὰ Σχέδια Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων δὲν εἶναι Ταμεῖα Δημοσίων Ὁφελημάτων. Ἐκαστος δικαιούται εἰς ὠφελήματα, ὡς δικαίωμα, ἀναλόγως τῶν εἰσφορῶν καὶ ἡλικίας του, καὶ οὐχὶ ὡς ἐλεημοσύνην, καὶ συνεπῶς τὰ ὠφελήματα καταβάλλονται ἀνεξαρτήτως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως ἢ ἀνάγκης ἐνὸς ἐκάστου. Εἶναι συνεπῶς ἄσχετος ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον οἰσοδήποτε ἠσφαλισμένος εἰργάσθη, καὶ συνεπῶς ἠσφαλίσθη, ἀπὸ τοῦ 1957 μέχρι σήμερον καὶ ἄτοπος ἡ σύγκρισις μεταξὺ ὄσων εἰργάσθησαν, ἔστω καὶ διὰ μικρὰς περιόδους, ἀπὸ τοῦ 1957 μέχρι σήμερον, καὶ συνεπῶς ὑποχρεωτικῶς ἠσφαλίσθησαν καὶ ἐκείνων οἵτινες ἠσφαλίσθησαν διὰ πρώτην φοράν τὸ 1964».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Φεβρουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Φεβρουαρίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον λόγον ὀφείλεται ἡ καθυστέρησις νὰ ἀνακοινωθῆ εἰς τοὺς δικαιούμενους, ἐκ τοῦ Ταμεῖου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, συντάξεως γέροντας, τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ τοὺς παραχωρηθῆ ὡς σύνταξις.

Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος καθυστέρησις ἐπροξένησε μεγάλην ἀπογοήτευσιν εἰς πολλοὺς ἡλικιωμένους πολίτας τῆς Δημοκρατίας οἱ ὁποῖοι μὲ πολλὴν ἀδημονίαν ἀναμένουν τὴν συνταξιοδότησίν των».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Φεβρουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«1. Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου εἰς τὸ Τμήμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὑπεβλήθησαν περὶ τὰς 10.000 αἰτήσεις διὰ συντάξεις γήρατος κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ μέρους αὐτοτελῶς ἐργαζομένων γεωργῶν καὶ ἄλλων ἐπαγγελματιῶν.

Προτού χορηγηθῆ οιαδήποτε σύνταξις εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως ἐξακριβωθῆ κατὰ πόσον ὁ αἰτητῆς ἦτο πράγματι ἀπασχολούμενον πρόσωπον διὰ τὴν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπλήρωσε τὰς εἰσφοράς δυνάμει τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖ τὴν σύνταξιν. Τοῦτο εἰς ἀρκετάς περιπτώσεις δὲν δύναται νὰ γίνῃ παρά μόνον δι' ἐπιτοπίου ἐρεύνης ἐκ μέρους τῶν ἐπιθεωρητῶν τοῦ Τμήματος. Δοθέντος δὲ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ ὁμαλὰς συνθήκας ὑποβαλλομένων αἰτήσεων διὰ σύνταξιν γήρατος δὲν ὑπερβαίνει τὰς 200 μηνιαίως ἢ συμπλήρωσις τῆς ἐξετάσεως 10.000 αἰτήσεων ἐντὸς δύο ἢ τριῶν μηνῶν ἦτο ἀνθρωπίνως ἀδύνατος καὶ κατὰ συνέπειαν ἢ καθυστέρησις ἀναπόφευκτος. Παρὰ ταῦτα ἔχει νῦν ὀλοκληρωθῆ τὸ μέγιστον τμῆμα τῆς ἐργασίας ταύτης καὶ ἐλπίζεται ὅτι ὅλαι αἱ καθυστερούμεναι συντάξεις, ἐπὶ τῇ θάσει θασίμων καὶ νομίμων αἰτήσεων, θὰ καταβληθοῦν μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου.

2. Ὑπάρχουν ὅμως περιπτώσεις αἰτητῶν διὰ τοὺς ὁποίους προέκυψαν ἀμφιβολία ἐπὶ τοῦ κατὰ πόσον οὗτοι ἦσαν πράγματι ἀπασχολούμενα πρόσωπα ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ Νόμου. Ἐπειδὴ δὲ προτοῦ ληφθῆ ἡ τελικὴ ἀπόφασις ἐπὶ τῶν αἰτήσεων αὐτῶν θεωρεῖται ὀρθὸν ὅπως ἐκάστη τούτων τύχη περαιτέρω καὶ λεπτομεροῦς ἐξετάσεως, ἢ διεκπεραιώσις ὠρισμένων αἰτήσεων θὰ καθυστερήσῃ καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ τρέχοντος μηνός.

3. Σημειωτέον ὅτι δυνάμει τῶν προβλέψεων δύο ἀναλογιστῶν παγκοσμίου φήμης οἱ δικαιούμενοι εἰς σύνταξιν μέχρι τέλους τοῦ 1967 ἔπρεπε νὰ ἦσαν :

(α) Δυνάμει τοῦ Νόμου τοῦ 1957	..	..	..	..	5.600
(β) Δυνάμει τοῦ Νόμου τοῦ 1964	..	..	..	..	4.000
Σύνολον	..	..	..	..	9.600

Ἄντι τούτου παρουσιάζονται τώρα 15.600 αἰτηταί, ἦτοι πέραν τῶν 6.000 ὑπερᾶριθμων αἰτήσεων. Ἐπειδὴ δὲ αἱ προβλέψεις τῶν ἀναλογιστῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἐσφαλμένοι, ἐφ' ὅσον βασίζονται ἐπὶ γνωστῶν καὶ ἀδιαμφισβητήτων στατιστικῶν, εἶναι προφανές ὅτι ὁ δυσανάλογος ὕψηλός ἀριθμὸς τῶν αἰτητῶν, οἱ ὅποιοι ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι 65 ἐτῶν καὶ ὅτι δῆθεν ἦσαν ἀπασχολούμενα πρόσωπα, περιλαμβάνει χιλιάδας, ἴσως 6.000, ἀθασίμων ἢ ψευδῶν αἰτήσεων. Σημειωτέον προσθέτως ὅτι ἡ ὑπολογιζομένη δαπάνη δι' ἐκάστην σύνταξιν εἶναι £2.500 (δυόμισυ χιλιάδες λιρῶν). Συνεπῶς διὰ κάθε χιλίας ψευδεῖς περιπτώσεις τὸ Ταμεῖον ἐπιβαρύνεται διὰ £2.500.000 (δυόμισυ ἑκατομμυρίων λιρῶν). Πᾶς τις δύναται νὰ ἀντιληφθῆ ποίας καταστροφικῆς ἐπιπτώσεως δύναται νὰ ἔχη ἐπὶ τῶν οικονομικῶν τοῦ Ταμείου ἢ ἀνευ προσεκτικῆς ἐρεύνης χορήγησις συντάξεων εἰς μὴ νομίμως δικαιούχα πρόσωπα. Ἡ πρόσθετος αὕτη δαπάνη διὰ ψευδεῖς αἰτήσεις ἀνέρχεται εἰς £15.000.000 τὰ ὅποια εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν θὰ καταβάλουν οἱ λοιποὶ νομοταγεῖς ἠσφαλισμένοι.

Ἄναγνωρίζω τὴν ἀνησυχίαν τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν διὰ τὴν παρουσιαζομένην καθυστέρησιν ἣτις ὀφείλεται εἰς τὴν ὑποχρέωσίν μας νὰ διασφαλίσωμεν ὅτι εἰς οὐδένα μὴ δικαιούχον ἠσφαλισμένον θὰ καταβληθῆ σύνταξις. Ἐλπίζω οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Βουλευταὶ νὰ ἀναγνωρίζουν τὴν ὑποχρέωσίν μου ἔναντι τῶν 250.000 ἠσφαλισμένων νὰ διαφυλάξω τὴν οικονομικὴν σταθερότητα τοῦ Ταμείου καὶ νὰ προστατεύσω τὰ συμφέροντα τῶν ἠσφαλισμένων ἀπὸ δολίας ἀπαιτήσεις. Ἄλλωστε τὰ χρήματα τοῦ Ταμείου δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀλλὰ εἰς τὰς χιλιάδας τῶν ἠσφαλισμένων ἐφ' ὅσον ἐργοδότη καὶ ἐργοδοτούμενοι καταβάλλουν τὰ δύο τρίτα τῶν εἰσφορῶν.

Χορήγησις συντάξεων εἰς πάντας τοὺς αἰτητὰς σημαίνει εἴτε τὴν ἄμεσον χρεωκοπίαν τοῦ Ταμείου εἴτε τὴν ἀξίησιν εἰς τὸ πολλαπλάσιον (ἴσως τὸ δεκαπλάσιον) τοῦ ὕψους τῶν συνεισφορῶν παντὸς ἠσφαλισμένου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Μαρτίου 1968.

«Πρὶν ἀρκετοὺς μῆνες ἡ Βουλὴ εἶχε ψηφίσει νόμο σχετικά μὲ τὸν ἔλεγχο τῆς ποιότητος καὶ τῶν τιμῶν τῶν Γεωργικῶν Φαρμάκων. Ὁ νόμος αὐτὸς εἶναι θαυμαστικὸς γιὰ τὴν ἀγροτικὴ παραγωγὴ γιατί χρησιμοποιοῦνται κάθε χρόνον ἀπὸ τοὺς ἀγρότες ἑκατοντάδων χιλιάδων λιρῶν ἀξίας γεωργικὰ φάρμακα.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖο γιατί καθυστερεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου γιὰ τὰ γεωργικὰ φάρμακα καὶ πότε προγραμματίζεται νὰ τεθῆ σὲ λειτουργίαν;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του ὅπως ἐφαρμοσθῇ τὸν περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμον συνέταξε σχετικoὺς Κανονισμοὺς, οἵτινες εἶναι ἀναγκαῖοι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προνοιῶν τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου. Οἱ ἐν λόγῳ Κανονισμοὶ εὐρίσκονται εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, ὅστις ἐπεξεργάζεται τούτους ὡς πρὸς τὴν νομικὴν αὐτῶν διατύπωσιν.

«Ὅταν οἱ ἐν λόγῳ Κανονισμοὶ ἐπιστραφῶσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο, θὰ ὑποβληθῶσιν πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δι' ἔγκρισιν. Τοῦτο δὲ θὰ ὀρίσῃ καὶ τὴν ἡμερομηνίαν ἐφαρμογῆς τοῦ σχετικοῦ Νόμου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Μαρτίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ὕψιστο μὲχρι προσφάτως (μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1963) Σχολὴ Ξεναγῶν Κύπρου, ἦτις ἐκάλυπτε καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς τουριστικῆς ἀστυνομίας, μὲ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς ὅλης τουριστικῆς κινήσεως τῆς νήσου, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

1. Ἐάν ὑπάρχῃ προοπτικὴ ἐπαναλειτουργίας τῆς Σχολῆς καὶ
2. ἐάν ὑπάρχῃ προοπτικὴ νομοθετικῆς κατοχυρώσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ξεναγοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ ἐξοφθάλμους ὠφελίμους ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς προσπάθειας διὰ ἀνάκτησιν τοῦ τουριστικοῦ ρεύματος ἐν Κύπρῳ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ἀν. Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«1. Ὑπάρχουν σχέδια ὅπως ἡ Σχολὴ ἐπαναλειτουργήσῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους τόσοσιν δι' ὑποψηφίους ξεναγοὺς ὅσον καὶ πρὸς παροχὴν ἐπιμορφωτικῶν μαθημάτων προκειμένου πρὸς ξεναγοὺς ἀσκούοντας ἤδη τὸ ἐπάγγελμα.

2. Ἐχει καταρτισθῆ Νομοσχέδιον περὶ Ξεναγῶν ρυθμίζον συναφῆ πρὸς τὴν ξενάγησιν θέματα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειᾶς Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἀπριλίου 1968.

«Μία ὥραία καὶ μακρὰ παράδοσις καθιέρωσε τὴν ἐτησίαν ἑορτὴν τῶν Ἀνθεστηρίων ἣτις ἐτελεῖτο ἀπὸ πεντηκονταετίας καὶ πέραν εἰς τὸ Στάδιον Γ.Σ.Ο. ἐν Λεμεσῶ, τῇ συμμετοχῇ τῶν Σχολῶν Μέσης καὶ Κατωτέρας Παιδείας, τὴν ὁποῖαν πολλακίς ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος καὶ ἄλλοι Ἱεράρχαι καὶ προκάτοχοί Του.

Ἄτυχῶς, μία ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἡμερομ. 24ης Ὀκτωβρίου 1967 ἀπηγόρευσε τὴν συμμετοχὴν τῶν Μαθητῶν εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Ἀνθεστηρίων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ μελλοντικὴ ὀργάνωσις τῆς καθίσταται ἀδύνατος.

Ἐπειδὴ ἡ ἐν λόγῳ ἀπαγορευτικὴ ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἔχει δημιουργήσει δυσμενεῖς ἐντυπώσεις εἰς τὸν Λαὸν τῆς Λεμεσοῦ, καθότι ἡ ἑορτὴ τῶν Ἀνθεστηρίων ἀποτελοῦσε δι' αὐτὸν μίαν ἐκ τῶν προσφιλεστέρων καὶ ὠραιοτέρων ἑορτῶν του, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποιοὶ σοβαροὶ λόγοι ἐπέβαλον τὴν ἀπαγόρευσιν εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ συμμετέχουν εἰς τὴν ρηθεῖσαν ἑορτὴν, τόσον μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ συμμετοχὴ των οὐδόλως τυγχάνει ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν μαθητικὴν ἰδιότητα».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειᾶς Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας δὲν ἐνίσταται γενικῶς εἰς τὴν συμμετοχὴν μαθητῶν εἰς ἐκδηλώσεις τῶν πόλεων ἢ τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων, ἀλλὰ δυστυχῶς τόσον σχολικαὶ ὅσον καὶ ἐξωσχολικαὶ ἐκδηλώσεις τῶν μαθητῶν προκαλοῦσιν ἀνωμαλίαν εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν σχολείων καὶ ἀπώλειαν ἐργασίμων ἡμερῶν καὶ ὥρων. Πρέπει νὰ γίνῃ περισυλλογὴ ὅταν μάλιστα πολὺς χρόνος ἐργασίας χάνεται καὶ δι' ἀπεργίας καθηγητῶν, διδασκάλων καὶ μαθητῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειᾶς Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἀπριλίου 1968.

«Στὰ χωριά τῆς Μεσαορίας καθὼς καὶ σὲ ἄλλες περιοχὰς τῶν Ἐπαρχιῶν Ἀμμοχώστου, Λευκωσίας καὶ Λάρνακος ἑκατοντάδες χιλιάδες σκάλες σιτηρῶν κατεστράφησαν ἀπὸ τὴν ἀνομβρία.

Οἱ ἐπιπτώσεις τῶν καταστροφῶν τῆς ἀνομβρίας εἶναι πολὺ σοβαρὲς γιὰ τὸ εἰσόδημα χιλιάδων οἰκογενειῶν τῶν σιτοπαραγωγῶν. Δημιουργοῦνται ἤδη σοβαρὰ προβλήματα ἐπιβίωσης αὐτῶν τῶν οἰκογενειῶν.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖο τί μέτρα προγραμματίζονται ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων ποὺ δημιούργησε ἡ ἀνομβρία ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειᾶς Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Ἐπειδὴ ἐκ πρώτης ὄψεως ὑπάρχουν ἐπαρκῆ στοιχεῖα δικαιολογοῦντα τὴν διεξαγωγὴν ἐρευνῶν εἰς τὸ Ἀνατολικὸν τμήμα τῆς Ἐπαρχίας Λευκωσίας, τὴν Μεσαορίαν μέχρι τῆς Καρπασίας, τὸ Βόρειον τμήμα τῆς Ἐπαρχίας Λάρνακος

καί τὸ Νότιον τμήμα τῆς Ἐπαρχίας Κυρηναίας, ἴητοι τὰς περιοχὰς αἱ ὁποῖαι ἐπλήγησαν ὑπὸ τῆς ἀνομβρίας, ἔδωσα ὁδηγίας ὅπως διεξαχθῆ ἔρευνα ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχοῦ ἐκάστης Ἐπαρχίας ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Λειτουργῶν τοῦ Τμήματος Γεωργίας καί τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων, συμφώνως τοῦ ἄρθρου 5 (2) τοῦ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν (Μέρος Δεύτερον) Νόμου 65 τοῦ 1966, ἵνα καταφανῆ κατὰ πόσον ἐκ τῆς ἐξετάσεως ὑπάρχουν λόγοι ἀνακηρύξεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν λόγῳ περιοχῶν ὡς ἀνομβριοπλήκτων.

Εὐθὺς μετὰ τὴν λήψιν τῶν σχετικῶν στοιχείων ὑπὸ τῶν Ἐπαρχιακῶν Διοικήσεων ταῦτα θὰ μελετηθοῦν, τὸ δὲ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον θὰ ἀποφασίσῃ ἀναλόγως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καί ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἀπριλίου 1968.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ὁδὸς ἢ συνδέουσα τὸ χωρίον Ἅγιος Θεράπων μετὰ τὴν Λεμεσὸν εὐρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν καί ἡ καθημερινὴ διαδρομὴ τῶν κατοίκων του προκαλεῖ μεγάλας ταλαιπωρίας καί ζημίας εἰς τὰ ὀχήματα. Ἀπαιτεῖται δὲ νὰ διανοιχθῆ νέα ὁδὸς ἀσφαλτοστρωμένη μέσον τοῦ χωρίου Ἁγίου Ἀμβροσίου ἐκτάσεως 1½ περίπου μιλίου διὰ νὰ συνδέῃ τὸν Ἅγιον Θεράπωντα μετὰ τῆς ἀσφαλτοστρωμένης ὁδοῦ τῆς ὁδηγούσης εἰς Λεμεσόν.

Ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Ἅγιος Θεράπων αἰσθάνονται μεγάλην πικρίαν καί ἀπογοήτευσιν, λόγω τοῦ ὅτι τὸ πρό πολλοῦ ὑποβληθὲν ὡς ἄνω αἴτημά των δὲν ἔτυχεν ἰκανοποιήσεως, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργόν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(α) Ἐλήφθη ἢ ὄχι ἀπόφασις διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ;

(β) Ἐάν ναί, συνεπληρώθησαν τὰ σχέδια καί τότε ὑπολογίζεται νὰ ἀρχίσῃ ἢ διάνοιξις τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καί ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἀπριλίου 1968.

«Ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ διατεθέντος δι' ἀγροτικούς δρόμους πρὸς τὰ ἀμπέλια καί τοὺς ἀγρούς τῶν χωρίων τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, οὐδὲν μέρος τούτου διέτεθη διὰ τὸ χωρίον Λιμνάτι, πιθανῶς διότι τὸ διατεθὲν συνολικὸν ποσὸν ἦτο μικρὸν καί δὲν ἤρκεσεν δι' ὅλα τὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας.

Νοουμένου ὅτι οἱ καλοὶ ἀγροτικοὶ δρόμοι εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς καλλιεργείας τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων καί διὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν καί ἢ δημιουργία τῶν τοιούτων δρόμων συντελεῖ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐξόδων παραγωγῆς, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐάν καί τότε δύνανται νὰ ἀναμένουν τὰ μὴ εὐεργετηθέντα ἐκ τοῦ διατεθέντος ποσοῦ χωρία τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ὅτι θὰ θελιωθοῦν οἱ ὑφιστάμενοι δρόμοι τῶν καί θὰ κατασκευασθοῦν καί δι' αὐτὰ τοιοῦτοι ἀγροτικοὶ δρόμοι».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καί ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἀπριλίου 1968.

«Τὸ χωρίον «Παλώδκια» τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἐνῶ εὐρίσκεται πολὺ πλησίον τῆς ἠλεκτροφόρου γραμμῆς τῆς Ἀρχῆς ἠλεκτρισμοῦ καί τῆς τηλεφωνικῆς γραμμῆς, στερεῖται μέχρι σήμερον ἠλεκτροφωτισμοῦ καί τηλεφώνου.

Ἐπειδὴ ἀμφότερα εἶναι σήμερον πράγματα πρώτης ἀνάγκης διὰ τὴν ὑπαίθρου παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν καὶ πότε πρόκειται νὰ γίνῃ ἐγκατάστασις κοινοτικοῦ τηλεφώνου καὶ ἠλεκτρικὴ ἐγκατάστασις εἰς «Παλώδκιαν» ὅπως ἔχει γίνεῖ εἰς πλείστα χωρία».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἀπριλίου 1968.

«Εἶναι γεγονός ὅτι οἱ ἀμπελοουργοὶ μας, λόγῳ ἀφ' ἑνὸς τῶν χαμηλῶν τιμῶν τῶν ἀμπελοουργικῶν προϊόντων καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγῳ τῆς συνεχοῦς ἀνόδου τοῦ τιμαριθμοῦ καὶ τοῦ κόστους παραγωγῆς, ἀντιμετωπίζουν ἀνυπερβλήτους οικονομικὰς δυσχερείας, καθότι μοναδικὸς πόρος ζωῆς τῶν εἶναι τὰ προϊόντα τῆς ἀμπέλου.

Ἐν ὄψει τῆς ὡς ἄνω ἀξιοθρηνήτου οικονομικῆς καταστάσεως τῶν ἀμπελοουργῶν μας παρακαλῶ τοὺς ἀρμοδίους ὅπως πληροφρήσουν τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

1. Ἐλήφθη ἀπόφασις ἢ ὄχι νὰ δοθῇ αὐξήσις εἰς τὰς ἀπὸ δεκαετίαν καὶ πλέον ὀρισθεῖσας τιμὰς τῶν ἀμπελοουργικῶν προϊόντων ;
2. Θὰ παραμείνῃ ἢ ὄχι τὸ ἴδιον σύστημα τῆς κατ' ὀκτὸν ἐπιχορηγήσεως καί, ἐὰν ναί, θὰ ληφθῇ πρόνοια νὰ βοηθηθοῦν ἐκεῖνοι ἐκ τῶν ἀμπελοουργῶν μας τῶν ὁποίων οἱ ἀμπελώνες ἀποδίδουν πενιχρὰν ποσότητα σταφυλῶν ;
3. Ὑπάρχει πρόθεσις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως νὰ παραχωρηθοῦν μηχανήματα ἐκχερωσεως εἰς χαμηλὸν τίμημα διὰ νὰ ἐκρίζωσιν τοὺς παλαιοὺς ἀμπελῶνας τῶν, κατόπιν δικαίας ἐπιχορηγήσεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ τοὺς ἐπαναφυτεύσῃ με ποικιλίας ὑποδειχθησομένης ὑπὸ τοῦ Τμήματος Γεωργίας καὶ με ὀπωροφόρα δένδρα ;
4. Ἀπεφασίσθη ἢ ὄχι ἡ ἐπιβολὴ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν νέων φυτειῶν τῆς ἀμπέλου ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἀπριλίου 1968.

«Νοομένου ὅτι τὸ ἐπιτρεπόμενον συνάλλαγμα διὰ φοιτητὰς εἰς χώρας εὐρισκομένης ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας καθωρίσθη ἐπὶ τῇ θάσει τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς λίρας πρὸ τῆς ὑποτιμήσεώς της, καὶ νοομένου ὅτι σήμερον λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως πλείστοι φοιτηταὶ συναντοῦν συναλλαγματικὰς δυσκολίας, παρακαλῶ τοὺς ἀρμοδίους ὅπως πληροφρήσουν τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἀπεφασίσθη ἢ μὴ ἡ αὐξήσις τοῦ ἐπιτρεπομένου συναλλάγματος διὰ σκοποῦς σπουδῶν εἰς τὰς ἐν λόγω χώρας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Ἀπριλίου 1968.

«Ἀπὸ τοῦ 1960 καὶ ἐντεῦθεν τὸ Τμῆμα Στατιστικῶν δὲν ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιθεώρησιν τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἐσυνήθιζετο, στοιχεῖα καταδεικνύοντα τὴν κατανομὴν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἰς ποσοστὰ διὰ τὰ κέρδη, τὰ ἐνοίκια, τοὺς μισθοὺς καὶ τοὺς τόκους.

Ἐπειδὴ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ εἶναι ἀπαραίτητα διὰ νὰ σχηματίσῃ τις ἀκριβῆ γνώμην ἐπὶ τῆς κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφρήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διατὶ δὲν δημοσιεύονται αὐτὰ τὰ στοιχεῖα ἢ πότε θὰ δοθοῦν ταῦτα εἰς τὴν δημοσιότητα ;

*Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ἀπριλίου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ὁδὸς ἢ συνδέουσα τὰ χωρία Αὐδήμου, Πραστεῖον καὶ Πάχνας, ἐκτάσεως ἑπτὰ περίπου μιλίων, τὴν ὁποίαν χρησιμοποιεῖ εἰς μεγάλου ἀριθμοῦ κατοίκων τῆς περιοχῆς καὶ συνδέει τὴν ὄρεινὴν ἀμπελουργικὴν περιοχὴν μὲ τὴν ἐπαρχίαν Πάφου εὐρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν. Οἱ κάτοικοι Πάχνας ὅτινες ἔχουν ἕνα μεγάλον ἀριθμὸν κτημάτων εἰς Αὐδήμου ἀδυνατοῦν νὰ καλλιεργήσουν καὶ ἀξιοποιήσουν τὰ κτήματά των λόγω τῆς ἀκαταλληλότητος τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὸ χωρίον των μὲ τὴν Αὐδήμου.

Ἐπειδὴ ἡ ἐπιδιόρθωσις καὶ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ τυγχάνει ὑψίστης σημασίας διὰ τοὺς κατοίκους τῆς ἐν λόγω περιοχῆς διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ ἀκόλουθα :

1. Ἐλήφθη ἢ μὴ ἀπόφασις νὰ ἀσφαλτοστρωθῇ ἡ ἐν λόγω ὁδός ;
2. Ἐάν ὄχι, πότε ὑπολογίζεται ὅτι θὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ ἐπιδιόρθωσις καὶ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ;

*Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ἀπριλίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῆς ἀποτυχίας τῆς παραγωγῆς τῶν σιτηρῶν, λόγω τῆς ἀνομβρίας, παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν, μέσω τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου καὶ τοῦ Γεωργικοῦ Τμήματος, νὰ διαφωτίσῃ καὶ ἡμᾶς, καὶ γενικῶς τὴν Βουλὴν :

- A. Τίνι τρόπῳ γίνεται ἡ ἐκτίμησις τῶν ζημιῶν.
- B. Ἄν θὰ κατορθωθῇ νὰ γίνῃ ἐγκαίρως ἡ ἐκτίμησις.
- Γ. Ἄν θὰ γίνῃ ἐκτίμησις εἰς ὅλας τὰς ἀγροτικὰς περιοχάς, ἢ θὰ γίνῃ μόνον ἐκεῖ ποῦ ἔχουν γίνῃ αἰτήσεις δι' ἐκτίμησιν.
- Δ. Ἄν λόγω τῆς πτωχῆς παραγωγῆς δὲν θὰ γίνῃ ἐφέτος περικοπὴ κατ' ὁκάν παραδιδόμενων εἰς τὴν συγκέντρωσιν σιτηρῶν, διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ταμείου ἀνομβρίας.
- E. Καὶ ἐάν ἐπιπροσθέτως θὰ αὐξήσῃ ἡ Κυβέρνησις τὰς τιμὰς τῶν σιτηρῶν, πρὸς ἀνακούφισιν τῶν σιτοκαλλιεργητῶν.

*Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Ἀπριλίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ὅπως κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ὡς πρὸς τὰς δραστηριότητας τοῦ Ὑπουργείου πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν αἰτημάτων τῶν διδασκάλων καὶ ἐν γένει τὴν ἐπίλυσιν τοῦ δημιουργηθέντος προβλήματος.

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμὲ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασια.

Ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.

Τὸ Νομοσχέδιον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ διότι παρέστη ἀνάγκη ὅπως τροποποιηθοῦν ὠρισμένα ἄρθρα. Τὴν τροποποίησιν τῶν άρθρων ἀνέλαθεν ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς ὁ ὁποῖος ἀπέστειλε σήμερον τὰς τροποποιήσεις εἰς τὴν

Βουλήν, αί ὁποῖαι ὅμως εἶναι ἀνάγκη νά ἐξετασθοῦν ἀπό τὰς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικᾶς Ἐπιτροπᾶς, ἤτοι τήν Ἐπιτροπήν Ἐμπορίου καί Βιομηχανίας καί τήν Ἐπιτροπήν Νομικῶν. Ἐπομένως αἱ τροποποιήσεις παραπέμπονται εἰς τὰς ἐν λόγῳ δύο Ἐπιτροπᾶς πρὸς ἐξέτασιν.

Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968. Ἐγένετο εἰσήγησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον σταλῆ εἰς τήν ἀρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν διὰ νά ἐξετάσῃ ἐνδελεχέστερον τὸ θέμα τῆς δημιουργίας ταμείου ἀσφαλίσεως τῶν πατατῶν. Τὸ θέμα ἐπομένως παραπέμπεται εἰς τήν ἀρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν πρὸς ἐπανεξέτασιν καί συμπληρωματικὴν εἰσήγησιν εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968. Τὸ Νομοσχέδιον δὲν εἶναι δυνατὸν νά συζητηθῆ διότι δὲν ἔχει κυκλοφορήσει ἢ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καί Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νά προθοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καί Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια καί Ἐγγραφα :

- (1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 13) τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Τμήματος Λιμένων (Ρύθμισις καί Μεταθίβασις Ἐξουσιῶν) Νόμος τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως τοῦ 1967 περὶ Μορφωτικῆς, Ἐπιστημονικῆς καί Τεχνικῆς Συνεργασίας μεταξὺ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καί τῆς Ἡνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (5) Ἐγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 8ην Ἀπριλίου 1968 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (Ἄρ. 14 τοῦ 1968) καί τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1968 (Ἄρ. 15 τοῦ 1968).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 13) τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται ὡσαύτως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Τμήματος Λιμένων (Ρύθμισις καί Μεταθίβασις Ἐξουσιῶν) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Συγκοινωνιῶν καί Ἔργων.

Ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως τοῦ 1967 περὶ Μορφωτικῆς, Ἐπιστημονικῆς καί Τεχνικῆς Συνεργασίας μεταξὺ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καί τῆς Η.Α.Δ. (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν.

Τὰ κατατεθέντα Ἐγγραφα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἐληξεν ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίων καί Ἐγγράφων.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία θὰ λάθῃ χώραν τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν, θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

- (1) Ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968. Συνέχισις τῆς συζητήσεως κατόπιν ἐπανεξετάσεως τοῦ θέματος ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 13) τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (6) Ὁ περὶ Τμήματος Λιμένων (Ρύθμισις καὶ Μεταθίβασις Ἐξουσιῶν) Νόμος τοῦ 1968 καὶ
- (7) ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως τοῦ 1967 περὶ Μορφωτικῆς, Ἐπιστημονικῆς καὶ Τεχνικῆς Συνεργασίας μεταξύ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Ἡνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : .....

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Σύμφωνα καὶ μὲ ἐπιστολὴν μου, ἔντιμὲ κ. Πρόεδρε, τὴν ὁποίαν κατέθεσα εἰς τὸ Γραφεῖον σας τὴν 16ην Ἀπριλίου, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀνέφερα ὅτι ἡ ἄρνησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν νὰ παράσῃ ἐγγύησιν πρὸς τὸ Συμβούλιον Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων θάσει τοῦ Νόμου ἐδημιούργησε τεράστια προβλήματα εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ ἀδυναμίαν τοῦ Συμβουλίου νὰ καταβάλῃ τὴν ὀρισθεῖσαν προκαταβολὴν πρὸς τοὺς ἐλαιοπαραγωγούς, παρακαλῶ ὅπως τὸ θέμα τοῦτο ἐγγραφῇ πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Βουλὴν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ τίτλος τοῦ θέματος θὰ εἶναι : «Ἡ ἄρνησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὅπως παράσῃ ἐγγύησιν εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων διὰ τὴν σύναψιν δανείου διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Συμβουλίου».

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ θέμα ἐγγραφῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντίρρησης τὸ θέμα ἐγγράφεται καὶ, ἐπομένως, τίθεται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἐκτὸς ἐὰν ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θέματος ζητῇ ὅπως τοῦτο συζητηθῇ ἐνωρίτερον.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε. Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι γίνονται ἐπαφαί εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον διὰ τὸ θέμα τοῦτο, προτείνω ὅπως συζητηθῇ τὴν ἐρχομένην Πέμπτην, διότι αἱ ἐπαφαί εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον θὰ συνεχισθοῦν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπομένως τὸ θέμα εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, τὴν ὅποιαν ἔχω ἤδη ὀρίσει διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(ᾠρα λήξεως 5.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἀγγελίδης Νίκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιαμάκης Ἰωσήφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νίκος
Λυσσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαθβίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Τοποθέτησις ὠτορινολαρυγγολόγου καὶ γυναικολόγου—μαιευτήρος εἰς τὸ νοσοκομεῖον Ἀμμοχώστου—Τὸ θέμα τῆς φορολογίας γονέων μαθητῶν σχολῶν Μέσης Παιδείας ὑπὸ τῶν σχολικῶν ἐπιτροπῶν—Τὸ θέμα μειωμένης συντάξεως γήρατος δι' ὠρισμένους ἠσφαλισμένους—Λόγοι καθυστεροῦντες τὴν καταβολὴν συντάξεως γήρατος εἰς δικαιούμενα πρόσωπα—Ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου περὶ Ἐλέγχου Ποιότητος καὶ Τιμῆς Γεωργικῶν Φαρμάκων—Ἐπαναλειουργία τῆς Σχολῆς Ξεναγῶν Κύπρου—Τὸ θέμα τῆς συμμετοχῆς μαθητῶν εἰς ὠρισμένας ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις—Μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δημιουργηθέντων προβλημάτων λόγω τῆς ἀνομβρίας εἰς ὠρισμένας περιοχὰς τῶν ἐπαρχιῶν Ἀμμοχώστου, Λευκωσίας καὶ Λάρνακος κλπ.).
- (2) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.
- (3) Ἐγγραφή πρὸς συζήτησιν ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Α. Γιάγκου τοῦ θέματος «Ἡ ἄρνησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὅπως παράσχη ἐγγύησιν εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων διὰ τὴν σύναψιν δανείου διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Συμβουλίου».

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 2ας ΜΑΪΟΥ 1968

(Ὠρα ἐνάρξεως 4.30 μ.μ.)

(Ἄρ. 33)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ ἀπαρτίας, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προθοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Μαρτίου 1968.

«Ἐπειδὴ πολλοὶ μαθηταὶ γυμνασίων ἀνήκοντες εἰς πτωχὰς ἐργατικὰς καὶ ἀγροτικὰς οἰκογενεῖας, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς ἐντελῶς ἀπόρους οἰκογενεῖας, ἔχουν ἐπιβαρυνθῆ καὶ κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος μὲ ὑπέρμετρον εἰσφορὰν εἰς τὸ Ἐσωτερικὸν Ταμεῖον τῶν Σχολικῶν Ἐφορειῶν καὶ ἐπειδὴ φαίνεται νὰ αὐξάνη ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τὸ ποσὸν τῆς εἰσφορᾶς, χωρὶς κἂν νὰ δημοσιεύωνται στοιχεῖα ἀφορῶντα τὴν εἰσπραξιν καὶ τὸν τρόπον διαθέσεως τῶν σχολικῶν ταμείων, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον :

1. Ποῖον τὸ ποσὸν τῆς εἰσφορᾶς τὸ ἐπιβλήθη εἰς τοὺς μαθητὰς κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος ὑπὸ ἐκάστης Σχολικῆς Ἐφορείας καὶ ποῖος ὁ μέσος ὀρος κατὰ μαθητὴν.

2. Ἐὰν ὁ μέσος ὀρος ἠυξήθη κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος εἰς τὰ διάφορα σχολεῖα, εἰς ποῖαν ἀναλογίαν καὶ διὰ ποίους λόγους.

3. Ἐὰν τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ εἰσηγηθῆ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν μείωσιν τῆς προσθέτου εἰσφορᾶς τῶν μαθητῶν, καὶ παράλληλον αὐξήσιν τῆς Κυβερνητικῆς ἐπιχορηγήσεως πρὸς τὰς σχολικὰς ἐφορείας, ἵνα καταστή ἡ μέση ἐκπαίδευσις πλέον προσιτὴ εἰς τὰ τέκνα τῶν ἐργαζομένων.

4. Ἐάν τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἔχη μελετήσει τὸ ζήτημα τῆς δημοσιεύσεως τῶν Προϋπολογισμῶν καὶ Ἀπολογισμῶν οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν σχολικῶν ἐφορειῶν, ὡς ἀνεμένετο εἰς τὴν ὑπὸ ἡμερ. 23.6.1966 ἀπάντησιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας, καὶ ποῖαν ἀπόφασιν ἔλαβε σχετικῶς.

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

1. Παραθέτω πίνακα ἐμφαίνοντα συγκριτικῶς τὰ ἐπιβληθέντα κατὰ σχολεῖον ἐφορειακὰ τέλη κατὰ τὰ σχολικὰ ἔτη 1966-67 καὶ 1967-68.

2. Ἡ συνολικὴ αὐξήσις τῶν ἐπιβληθέντων ἐφορειακῶν τελῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1967-1968 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος 1966-67 ἀνέρχεται εἰς £441 μόνον. Πλήρης ἀνάλυσις τῆς καταστάσεως παρατίθεται εἰς τὸν συνημμένον πίνακα μετὰ σχετικῶν παρατηρήσεων καὶ ἐπεξηγήσεων. Σημειωτέον ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν κατὰ τὸ ἔτος 1967-68 ἠυξήθη κατὰ 631 μαθητὰς ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1966-67.

3. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καταβάλλει πάντοτε προσπάθειαν παρὰ τῇ Κυβερνήσει πρὸς μείωσιν ἢ καὶ ἀπάλειψιν τῶν ἐπιβαρύνσεων τῶν μαθητῶν διὰ τὴν φοίτησιν των εἰς σχολεῖα μέσης ἐκπαιδεύσεως. Εἰς τινὰς εἰδικὰς περιπτώσεις ὡς τῶν σχολικῶν ἐφορειῶν Κυρηνείας, Πάφου καὶ Λάρνακος παρεσχέθη ἠυξημένη ἐπιχορήγησις κατὰ μαθητὴν. Ὁμοίως ἕκτακτοι ἐπιχορηγήσεις παραχωροῦνται ἐτησίως πρὸς μείωσιν τῶν ἐπιβαρύνσεων τούτων. Ὡς ἔχει ἤδη ἐξαγγελθῆ διὰ δευτέρου πενταετοῦς σχεδίου ἀναπτύξεως, ἡ δωρεὰν παιδεία ὑπάρχει πρόθεσις νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐφ' ὅσον αἱ γενικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ συνθήκαι τὸ ἐπιτρέψουν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρίτου πενταετοῦ σχεδίου ἀναπτύξεως.

4. Οἱ προϋπολογισμοὶ τῶν σχολείων ἐγκρίνονται καθ' ἕκαστον ἔτος καὶ παρακολουθοῦνται αἱ δαπάναι μετὰ πάσης λεπτολογίας. Ὡς πρὸς τὴν δημοσίευσιν τῶν προϋπολογισμῶν καὶ τῶν ἀπολογισμῶν ὑπὸ τῶν σχολικῶν ἐφορειῶν πληροφοροῦμαι ὅτι ὁ σχετικὸς νόμος δὲν ὑποχρεοῖ αὐτὰς πρὸς τοῦτο. Τὸ ὅλον θέμα τῶν ἐφορειακῶν τελῶν θὰ μελετηθῇ ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ὅλης ἐκπαιδευτικῆς νομοθεσίας. Ἐν τῷ μεταξύ τὸ Ὑπουργεῖον θὰ δώσῃ ὁδηγίαν πρὸς τὰς σχολικὰς ἐφορείας, ὅπως δημοσιεύσῃ τοὺς προϋπολογισμοὺς καὶ τοὺς ἀπολογισμοὺς των καθ' ἕκαστον ἔτος.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Μαρτίου 1968.

«Ἐπειδὴ τὸ χωρίον Παλώδια στερεῖται τηλεφωνικῆς καὶ ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως καὶ παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας ὑποσχέσεις τῶν Ἀρμοδίων δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰ ἄνω δύο δίκαια αἰτήματα τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Παλώδια, παρακαλῶ τοὺς Ἀρμοδίους νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἐλήφθη ἀπόφασις νὰ ἐξασφαλισθῇ τηλεφωνικὴ καὶ ἠλεκτρικὴ ἐγκατάστασις εἰς τὸ ἐν λόγω χωρίον καί, ἐάν ναί, πότε ὑπολογίζεται νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ην Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ Κύπρου πληροφορεῖ τὸν Ἄν. Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὅτι ἡ παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς τὸ χωρίον Παλώδια ἔχει προγραμματισθῆ διὰ τὸ ἔτος 1969».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἀπριλίου 1968.

«Σήμερον τὴν πρωτὰν συνελήφθη καὶ ἀπηλάθη ἐκ Κύπρου ὁ Ἀμερικανικῆς ὑπηκοότητος Ἕλλην δημοσιογράφος κ. Χρῆστος Νικολόπουλος. Ὁ κ. Νικολόπουλος ὑπῆρξεν ἐπὶ μακρὸν ἀνταποκριτὴς Ἑλληνικῶν καὶ Κυπριακῶν ἐφημερίδων ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του αὐτὴν ἐξυπηρέτησε τὰ μέγιστα τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν καὶ τὴν Κυπριακὴν Ἀντιπροσώπειαν εἰς τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη.

Δι' αὐτὸ καὶ ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖοι λόγοι ὠδήγησαν τὰς Κυπριακὰς Ἀρχὰς εἰς τὴν ἀπόφασίν των νὰ ἀπελάσῃ τὸν ἐν λόγω φιλοκύπριον δημοσιογράφον».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Οἱ λόγοι οἵτινες ἐπέβαλον τὴν ἀπέλασιν ἐκ Κύπρου τοῦ κ. Νικολοπούλου ἐμφαίνονται εἰς τὴν δῆλωσιν ἣτις ἐγένετο ὑπ' ἐμοῦ τὴν 5ην Ἀπριλίου 1968, ἀντίγραφον τῆς ὁποίας ἐπισυνάπτεται δι' εὐκόλον χρῆσιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Ἀπριλίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ὅπως κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ὡς πρὸς τὰς δραστηριότητας τοῦ Ὑπουργείου πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν αἰτημάτων τῶν διδασκάλων καὶ ἐν γένει τὴν ἐπίλυσιν τοῦ δημιουργηθέντος προβλήματος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Ἀπριλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 25ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας κατήρτισε σχέδιον ἀναδιρθώσεως πάσης τῆς ἐκπαιδευτικῆς ὑπηρεσίας (διδασκάλων, καθηγητῶν μέσης γενικῆς ἐκπαιδεύσεως, τεχνολόγων, ἐκπαιδευτικῶν τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐπιθεωρητῶν στοιχειώδους καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως) μετὰ εἰσηγήσεως ἐπὶ τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων. Τὰ σχέδια ταῦτα παρεδόθησαν εἰς τὸν Μακαριώτατον Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, ὅστις ἐπέδειξεν ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν προώθησιν τῶν σχετικῶν ζητημάτων. Τὰ σχέδια ἀναδιρθώσεως ἀνεκοινώθησαν διὰ τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Προσωπικοῦ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ ἐδημοσιεύθησαν ἤδη, μελετῶνται δὲ ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὰ ζητήματα τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐν τῷ πλαίσῳ τῆς μελέτης τῆς ἀναδιρθώσεως καὶ τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῆς ὅλης δημοσίας ὑπηρεσίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἀπριλίου 1968.

«Ὡς γνωστὸν δυτικῶς τῆς Λεμεσοῦ καὶ εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων χιλιομέτρων ἐξ αὐτῆς εὐρίσκονται τὰ μεγάλα ἀγροκτήματα Φασουρίου, Λανίτη καὶ πολλὰ

άλλα μικρότερα τοιαῦτα εἰς τὰ ὁποῖα ἐργάζονται ἑκατοντάδες ἐργατῶν καὶ παράγονται διάφορα γεωργικά προϊόντα ἑκατοντάδων χιλιάδων λιρῶν. Ἡ ὁδὸς ἐκ τοῦ Ζακακίου ἢ ὀδηγοῦσα πρὸς τὰ ἐν λόγῳ ἀγροκτήματα ὄχι μόνον εἶναι στενὴ ἀλλὰ εὐρίσκεται εἰς πλείστα ὅσα σημεῖα αὐτῆς εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν. Διὰ τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ διέρχονται καθημερινῶς ἑκατοντάδες μηχανοκίνητα ὀχήματα διὰ τῶν ὁποίων μεταφέρονται τόσον ἐργάται ὅσον καὶ χιλιάδες τόννοι ἀγροτικῶν προϊόντων πρὸς τὸν λιμένα Λεμεσοῦ. Ἐπανειλημμένως ἐγένοντο διασθήματα ὅπως ἢ ἐν λόγῳ ὁδὸς θελιωθῆ εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ ἀνέτως καὶ ἀκινδύνως ἀλλὰ ἀτυχῶς ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων οὐδεμία πρόνοια ἐλήφθη καὶ οὐδὲν ἐνδιαφέρον ἐπιδεικνύεται.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖοι σοβαροὶ λόγοι παρεμποδίζουν τὴν θελιῶσιν τῆς ρηθείσης ὁδοῦ ἥτις εἶναι μία ἐκ τῶν πλέον πολυσυχνάστων καὶ ζωτικῶν ἀγροτικῶν ὁδῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ μελέτη τοῦ θέματος τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου, ὑπὸ τῆς συσταθείσης ἀπὸ ἀρκετῶν ἤδη μηνῶν εὐρείας καὶ ἀντιπροσωπευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Κυβερνητικῶν, συνδικαλιστικῶν παραγόντων καὶ ἄλλων ἐκπροσώπων, ὡς καὶ πότε ἐλπίζεται ὅτι ἡ ὅλη ἔρευνα θὰ ἀποπερατωθῆ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Ἀπὸ ἀρκετοῦ χρόνου ἔχει θεσπισθῆ νομοθεσία ρυθμίζουσα τὴν κατάταξιν τῶν ταξί εἰς ἀστικά καὶ ὑπεραστικά, θάσει τῆς ὁποίας παρεχωρήθησαν ἀδειαι διὰ τὰ ἀστικά ταξί, ἐνῶ ἀναμένεται εἰσέτι ἡ ἔκδοσις ἀδειῶν διὰ τὰ ὑπεραστικά ταξί.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσητε τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς διὰ ποίους λόγους ἐξακολουθεῖ νὰ καθυστερῆ ἡ ρύθμισις τοῦ ἄνω θέματος καὶ κατὰ πόσον θὰ ἀντιμετωπισθῆ τοῦτο τὸ συντομότερον δυνατόν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Ἐχει πολλάκις τονισθῆ ὅτι εἰς πολλὰς περιοχὰς τῆς Πάφου ἡ τηλεόρασις καθίσταται ἀδύνατος ἰδίως κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ὥστε νὰ καθίσταται ἄμεσος ἡ σύστασις ἑνὸς βοηθητικοῦ ὑποσταθμοῦ εἰς Τσαδαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν παρεμβαλλομένων ἐμποδίων.

Δυστυχῶς ἄχρι σήμερον οὐδὲν μέτρον ἔχει ληφθῆ ὑπὸ τῆς ὑπευθύνου ἀρχῆς πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου, καίτοι ἔχει διαπιστωθῆ ἡ ἀνάγκη θεραπείας του.

Παρακαλῶ ὅπως πληροφορήσητε τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς διατὶ καθυστερεῖ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἀναγκαίου τούτου ὑποσταθμοῦ καὶ πότε προτίθεται ἡ ἀρμοδία Ἀρχὴ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον τοῦτο, νοουμένου ὅτι ἡ τηλεόρασις ἀποτελεῖ ἐν τῶν ἀναγκαίων συγχρόνων μέσων ψυχαγωγίας τοῦ κοινοῦ τὸ ὁποῖον δικαιοῦνται νὰ ἀπολαμβάνουν ὅλοι οἱ ἀδειοῦχοι τηλεοράσεως εἰς ὅλας τὰς περιοχὰς τῆς νήσου ἰσοτίμως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ῆν Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Οἱ σημερινές τιμές τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων καθωρίσθησαν πρὶν 11 περίπου χρόνια.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἀνέβηκε κατὰ πολὺ τὸ κόστος παραγωγῆς.

Ἀνέβηκαν τὰ καλλιεργητικὰ ἔξοδα, οἱ τιμές τῶν λιπασμάτων, ἐργατικά, ἡμερομίσθια, θειάφια, γεωργικά μηχανήματα καὶ ἐξαρτήματα, ἀνέβηκε ὁ τιμάρθμος τῆς ζωῆς, ὑποτιμήθηκε ἡ λίρα.

Δὲν νομίζει τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο ἐν ὄψει τοῦ αὐξημένου κόστους παραγωγῆς ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἀναθεώρηση τῶν τιμῶν τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Ἀπὸ τριετίας ἡ Βουλὴ ἐνέκρινε Νόμον περὶ Ἰδρύσεως Διύλιστηρίων πετρελαιοειδῶν εἰς Λάρνακα.

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν συνεστήθη Ἑταιρεία ἀποτελουμένη τόσον ἀπὸ ἰδιώτας ἐπιχειρηματίας ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπειδὴ ἔκτοτε οὐδὲν θετικὸν θῆμα ἐγένετο πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὄλου ἔργου καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἴδρυσις τῶν ἐν λόγῳ διύλιστηρίων ἀποτελεῖ θέμα ζωτικῆς σημασίας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τόσον τῆς οἰκονομίας τῆς πόλεως Λάρνακος ὅσον καὶ τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας ἐν γένει, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφωρήσῃ τὴν Βουλήν—

(α) Περὶ τῶν λόγων τῆς τοιαύτης καθυστερήσεως

(β) περὶ τῶν λαμβανομένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέτρων διὰ τὴν ἔναρξιν κατασκευῆς τούτου καὶ

(γ) πότε νομίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι θὰ γίνῃ ἡ ἔναρξις κατασκευῆς τοῦ ὄλου ἔργου» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Τόσον διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1962 ὅσον καὶ διὰ τῶν μετέπειτα Προϋπολογισμῶν Ἀναπτύξεως ἡ Βουλὴ ἐνέκρινε σημαντικὰς πιστώσεις διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν λιμένων Λάρνακος καὶ Λεμεσοῦ.

Ἐπειδὴ μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἐδημοσιεύθησαν προσφοραὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐν λόγῳ λιμένων καὶ ἐπειδὴ ἡ κατασκευὴ λιμένων εἰς τὰς πόλεις τῆς Λάρνακος καὶ τῆς Λεμεσοῦ ἐνέχει ὑψίστην σημασίαν διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας, καὶ ἐπειδὴ πλειστάκις ἐτονίσθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὅτι οἱ λιμένες οὗτοι θὰ κατασκευασθοῦν ὅπως ὀφείλουτε, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφωρήσῃ τὴν Βουλήν—

(α) περὶ τῶν λόγων καθυστερήσεως δημοσιεύσεως προσφορῶν καὶ

(β) πότε ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἡ κατασκευὴ τῶν προαναφερθέντων ἔργων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀριθμὸς Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων μετέβη εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δι' εἰδίκευσιν εἰς διαφόρους κλάδους εἴτε τυχόντες ὑποτροφίας εἴτε ἰδίως ἐξόδοις (study leave). Ὑπάρχουν συγκεκριμέναι περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας εἰδικευθέντες ὑπάλληλοι ἅμα τῇ ἐπανόδῳ τῶν εἰς Κύπρον ἐτοποθετήθησαν εἰς ὑπηρεσίας ἀσχέτους μὲ τὰ θέματα πρὸς τὰ ὅποια ἔτυχον μετεκπαιδεύσεως ἢ εἰδικεύσεως.

Παρακαλεῖται τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν νὰ πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ὀφίσταται οἰονδήποτε σύστημα ἐλέγχου οὕτως ὥστε νὰ γίνεται πλήρης ἀξιοποίησις τῶν ὑπηρεσιῶν εἰδικευθέντων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων.

Δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι διὰ νὰ μὴ συμβαίῃ ἀπώλεια χρησιμοποίησεως εἰδικευμένου προσωπικοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ ὅπως ἐξετάσῃ πόσοι ὑπάλληλοι ἔτυχον μετεκπαιδεύσεως ἢ εἰδικεύσεως εἰς τὸ ἐξωτερικόν, πόσοι ἀσχολοῦνται μὲ θέματα σχετιζόμενα μὲ τὴν μετεκπαίδευσιν ἢ εἰδίκευσιν τῶν καὶ ποῖοι λόγοι συντρέχουν οὕτως ὥστε ὑπάλληλοι εἰδικευθέντες νὰ μὴ ἀπασχολοῦνται εἰς θέματα τῆς εἰδικότητός τῶν ;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασια.

Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθθίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανῶ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 27ην Ἀπριλίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου γίνονται αἱ ἑξῆς πρόνοιαι :

(α) Ὅπως οἰοσδήποτε εἰσφορὴς δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 28 τοῦ βασικοῦ Νόμου, τὸ ὅποιον ἀναφέρεται εἰς τὰς περιοδικὰς εἰσφοράς αἰτινες καταβάλλονται ὑπὸ τῶν εἰσφορέων εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων, μὴ ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλῃ ποσὸν ἀντιπροσωπεύον περισσοτέρας τῶν τετρακοσίων τεσσαράκοντα μηνιαίων εἰσφορῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ οἰωνδήποτε εἰσφορῶν καταβληθεισῶν ἢ θεωρουμένων ὡς καταβληθεισῶν δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 29 τοῦ βασικοῦ Νόμου' καὶ

(β) ὅπως πᾶς ἄρρην ὑπάλληλος εἰς δν ἐφαρμόζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἢ ἐπιφύλαξις (ii) τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἑδαφίου (1) τοῦ

άρθρου 5 του περί Συντάξεων (Τροποποιητικού) (Άρ. 2) Νόμου (18 του 1967), θεωρείται επί τῷ θανάτῳ του ὡς συνταξιούχος διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Μέρους ΙΙ τοῦ βασικοῦ Νόμου, ἢτοι τοῦ Μέρους ἐκείνου τοῦ βασικοῦ Νόμου τὸ ὁποῖον προνοεῖ διὰ τὴν καταβολὴν συντάξεων εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ τέκνα τοῦ ἐν λόγῳ ὑπαλλήλου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ ἀνάκλησις εἰς τὸν ἐφημερίδην ἢ ἐπιφύλαξις (ii) τοῦ ἄρθρου 5 (1) (α) τοῦ Νόμου 18 τοῦ 1967, θεωρεῖται ἐπὶ τῷ θανάτῳ του συνταξιούχος διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Μέρους ΙΙ τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐναρξίς ἰσχύος. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θά αναφέρεται ως ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968, θά αναγινώσκηται δε όμοϋ μετά του περί Συντάξεων Νόμου (έν τοῖς έφεξής αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εις Νόμον :

(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 13) του 1968.

Παρακαλώ τόν Πρόεδρον τῆς άρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπῆς νά άναγνώση τήν έκθεσιν τῆς Έπιτροπῆς εις τήν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

**ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Άρ. 13) ΤΟΥ 1968».**

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθβίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαλίδης

Ίωσήφ Γιαμάκης

Σταύρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών έμελέτησε τό περί οϋ ό λόγος νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αϋτῆς συγκροτηθείσαν τήν 26ην Άπριλίου 1968.

Διά του προτεινομένου νόμου σκοπεΐται ή διάθεσις ποσού χρημάτων έκ £1.180 ως άκολουθως :

(α) Άγορά αυτοκινήτου αξίας μέχρι £1.000 (τιμή έλευθέρα εισαγωγικού δασμοϋ) διά τόν Διοικητήν του Γενικού Έπιτελείου Έθνικής Φρουράς και

(β) διάθεσις £180 δι' έξοδα συντηρήσεως και λειτουργίας του ως άνω όχηματος.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών άφοϋ έμελέτησε τό όλον θέμα συμφωνεί όπως παραχωρηθῆ τό έν λόγω όχημα εις τόν Διοικητήν του Γενικού Έπιτελείου Έθνικής Φρουράς προς διακίνησιν κατά τήν έκτέλεσιν των καθηκόντων αϋτου και ως έκ τούτου εισηγείται εις τήν Βουλήν τήν εις νόμον ψήφισιν του παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχῆς :

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχῆς, παρακαλοϋνται οί έντιμοι κύριοι Γραμματεΐς νά προβοϋν εις τήν δευτέραν άνάγνωσιν του Νομοσχεδίου διά τῆς άναγνώσεως των άριθμών των άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνονται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθοῦν ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρίσις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £1.180 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν καὶ Πίναξ. "Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἐλήξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ("Ἀρ. 13) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περί τῆς Συμβάσεως τοῦ 1968 περί Μορφωτικῆς, Ἐπιστημονικῆς καὶ Τεχνικῆς Συνεργασίας μεταξύ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Ἠνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1967 ΠΕΡΙ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΗΝΩΜΕΝΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Αιμίλιος Φράγκος

Ἄντωνιος Ἀναστασιάδης

Βάσος Λυσσαρίδης

Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περί οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 29ην Ἀπριλίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ κύρωσις τῆς γενομένης ἐν Λευκωσίᾳ τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1968 Συμβάσεως περί Μορφωτικῆς, Ἐπιστημονικῆς καὶ Τεχνικῆς Συνεργασίας μεταξύ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Ἠνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας.

Μεταξὺ τῶν σκοπῶν τῆς ἐν λόγω Συμβάσεως εἶναι—

(α) ἡ ἀνταλλαγὴ μελετητῶν, ἐπιστημόνων καὶ ἀρχαιολόγων

(β) ἡ ἀμοιβαία παραχώρησις ὑποτροφιῶν διὰ σπουδαστὰς καὶ πτυχιούχους ἀνωτάτων σχολῶν πρὸς παρακολούθησιν σπουδῶν καὶ διεξαγωγὴν ἐρευνῶν εἰς Πανεπιστήμια καὶ διάφορα ἄλλα ἱδρύματα

(γ) ἡ ἀμοιβαία παραχώρησις βραχείας διαρκείας ὑποτροφιῶν πρὸς ἐξάσκησιν εἰς τοὺς διαφόρους ἐπαγγελματικούς καὶ τεχνικούς τομεῖς

(δ) ἡ ἀνταλλαγὴ ἐμπειρογνομόνων καὶ τεχνικῶν εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς ἐπιστήμης

(ε) ἡ ἀνταλλαγὴ ἐπιστημονικῶν, μορφωτικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ἀντιπροσωπειῶν καὶ

(στ) ἡ ἀνταλλαγὴ λειτουργῶν δημοσίων πληροφοριῶν καὶ ἡ ἐνθάρρυνσις ἀνταλλαγῆς ἀντιπροσώπων πρακτορείων εἰδήσεων, συντακτικῶν, δημοσιογράφων καὶ συγγραφέων μεταξύ τῶν δύο χωρῶν πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν ἐπὶ διαφόρων πλευρῶν τῆς προόδου καὶ τῶν ἐπιτεύξεων εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς ζωῆς εἰς ἀμφοτέρας χώρας.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν μελετήσασα τὸ ὅλον νομοσχέδιον εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής :

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής, παρακαλούνται οί έντιμοί κύριοι Γραμματείες νά προβοδν εις τήν δευτέραν ανάγνωσην του Νομοσχεδίου διά τής ανάγνώσεως τών άρθρων τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Έπειδή κατά τήν 20ήν Δεκεμβρίου 1967, ύπεγράφη έν Λευκωσία κατόπιν άποφάσεως του Έπουργικού Συμβουλίου ύπ' άρ. 7244 και ήμερομηνίαν 30 Νοεμβρίου 1967, ή Σύμβασις περί Μορφωτικής, Έπιστημονικής και Τεχνικής Συνεργασίας μεταξύ τής Κυπριακής Δημοκρατίας και τής Ένωμένης Άραβικής Δημοκρατίας.

Διά ταύτα ή Βουλή τών Άντιπροσώπων ψηφίζει ώς άκολουθως :

Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τό Προοίμιον και τό 1ον άρθρον έγκριθοϋν :

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τό Προοίμιον και τό 1ον άρθρον έγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έρμηνεία. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης :

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τό 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τής Συμβάσεως και Πίναξ. "Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης :

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τό 3ον άρθρον και ό Πίναξ έγκρίνονται.

Έφ' όσον ή Βουλή τών Άντιπροσώπων ψηφίζει ώς άκολουθως τό τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρών Νόμος θά αναφέρηται ώς ό περί τής Συμβάσεως του 1967, περί Μορφωτικής, Έπιστημονικής και Τεχνικής Συνεργασίας μεταξύ τής Κυπριακής Δημοκρατίας και τής Ένωμένης Άραβικής Δημοκρατίας (Κυρωτικός Νόμος του 1968).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον καὶ ἡ Σύμβασις κυροῦται.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασια—δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθοῦν, διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ ἐκθέσεις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἀκόλουθα Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων καὶ Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Ἀστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων καὶ Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἐπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ἀστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ ἐπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Γεωργίας.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ—«Ἡ ἄρνησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὅπως παράσχη ἐγγύησιν εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων διὰ τὴν σύναψιν δανείου διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Συμβουλίου», εισηγοῦμαι ὅπως ἀναβληθῆ λόγῳ τῆς καταθέσεως Τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχη ἀντίρρησις ἀπὸ τὸν ἐγγράψαντα τὸ θέμα, καὶ ἡ ὅλη συζήτησις διεξαχθῆ ἐν τῷ πλαίσίῳ τοῦ Τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις ἢ συζήτησις ἀναβάλλεται.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχη ὡς ἀκόλουθος :

- (1) Ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968.

- (4) 'Ο περί Τμήματος Λιμένων (Ρύθμισις καὶ Μεταβίθασις Ἐξουσιῶν) Νόμος τοῦ 1968.
- (5) 'Ο περί Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων καὶ Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (6) 'Ο περί Ἀστυνομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968· καὶ
- (7) 'Ο περί Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τοὺς Προέδρους τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅπως καταβάλουν κάθε προσπάθειαν οὕτως ὥστε νὰ κυκλοφορήσουν ἐγκαίρως αἱ ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων ἅτινα εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Ἰδιαιτέρως τονίζω τὴν ἀνάγκην ὅπως ἐπισπευσθῇ τὸ θέμα τοῦ Νομοσχεδίου περί Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968, διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ ἀρμοδία Ἀρχή, τὸ Συμβούλιον Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων, νὰ προβῇ εἰς περαιτέρω ἐνεργείας.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ, κάτι ἤθελα νὰ πῶ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μπορεῖτε νὰ ἀναφέρετε τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἦθελα νὰ ὑποβάλω τὸ ἐξῆς : Ἐν ὄψει τῆς ἐπικειμένης ἐπισκέψεως τοῦ Τούρκου Προέδρου κ. Σουνάι εἰς Κάϊρον ὡς καὶ τῆς καταπληκτικῆς καὶ ἐντατικῆς Τουρκικῆς διπλωματικῆς δραστηριότητος εἰς τὸ ἐξωτερικόν, με ἐπίκεντρον πάντοτε τὴν Κύπρον καὶ τὸ Κυπριακὸν πρόβλημα, παρακαλῶ ὅπως τὸ ἐγγραφέν καὶ ἀναβληθὲν θέμα μου ἐπανεγγραφῇ εἰς τὴν προσεχῆ ἡμερησίαν διάταξιν, ἥτοι «Ἡ ἀνάγκη ἀναλήψεως συστηματικῆς διαφωτιστικῆς ἐκστρατείας εἰς τὸ ἐξωτερικόν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ πρὸς ἀναχαίτισιν τῆς Τουρκικῆς διπλωματικῆς δραστηριότητος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα προέκυψεν ἀπὸ ἐρώτησιν καὶ.....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα ἐγγράφεται ἀνεὺ ψηφοφορίας ἐφ' ὅσον προέκυψεν ἀπὸ ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησιν καὶ μὴ δοθεῖσαν ἢ μὴ κριθεῖσαν ἰκανοποιητικὴν ἀπάντησιν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κυρήσω τὴν λήξιν τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(ῶρα λήξεως 5.00 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος

Γιάγκου Ἀνδρέας

Γιαννάκης Σωτήριος

Δημητριάδης Ἄλλος

Δημητριάδης Χρῦσης

Ζιαρτίδης Ἀνδρέας

Κόσιης Νίκος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Στέλιος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Νικολαΐδης Ἡρόδοτος

Παπαϊωάννου Ἐζεκίας

Ποσκώτης Σταῦρος

Ποταμίτης Γιάγκος

Σαθθίδης Μιχαλάκης

Στυλιανοῦ Πέτρος

Φράγκος Αἰμίλιος

Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ῥψος εἰσφορᾶς μαθητῶν γυμνασίων εἰς τὸ Ἐσωτερικὸν Ταμεῖον τῶν Σχολικῶν Ἐφορειῶν—Ἐγκατάστασις ἠλεκτρικοῦ δικτύου εἰς τὸ χωρίον Παλώδια—Λόγοι ἀπελάσεως ἐκ Κύπρου τοῦ Ἑλληνος δημοσιογράφου κ. Χρίστου Νικολοπούλου—Μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν αἰτημάτων τῶν διδασκάλων καὶ ἐπίλυσιν τοῦ δημιουργηθέντος προβλήματος, κ.λ.π.).
- (2) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (3) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 13) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (4) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμβάσεως τοῦ 1967 περὶ Μορφωτικῆς, Ἐπιστημονικῆς καὶ Τεχνικῆς Συνεργασίας μεταξὺ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Ἠνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (5) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 9ης ΜΑΪΟΥ 1968

(Ὁρα ἐνάρξεως 4.58 μ.μ.)

(Ἀρ. 34)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1968.

« Ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 1963, πού ἄρχισε ἡ Τούρκικη ἀνταρσία ἔχει διακοπῆ ἡ τηλεφωνικὴ ἐπικοινωνία μὲ τὰ χωριὰ Μαραθόβουνο, Ἀγκαστίνα καὶ Βιτσάδα. Ἡ ἔλλειψη τηλεφωνικῆς σύνδεσης μὲ τὲς τρεῖς αὐτὲς κοινότητες δημιουργεῖ δυσκολίες, ταλαιπωρίες καὶ πολλὰ προβλήματα στοὺς κατοίκους αὐτῶν τῶν χωριῶν. Ἐχουν γίνεи ἀρκετὰ διαθήματα ἀπὸ μέρους τῶν ἀρχῶν τῶν χωριῶν γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα δίχως μέχρι σήμερα νὰ δοθῆ λύση.

Ὑπάρχει πρόγραμμα ἀπὸ μέρους τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν γιὰ τηλεφωνικὴ σύνδεση μὲ τὸν Μαραθόβουνο, Ἀγκαστίνα καὶ Βιτσάδα καὶ πότε θὰ ἐφαρμοσθῆ »;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

« Τὸ θέμα τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς τηλεφωνικῆς ἐπικοινωνίας τῶν χωριῶν, τῶν ὁποίων τὰ τηλεφωνικὰ κέντρα εὐρίσκονται ἐντὸς Τουρκικῶν χωριῶν, μελετᾶται ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, Νίκου Κόση καὶ Ἰωσήφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Μαρτίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι—ὡς ἐκ τῶν ἐπανειλημμένων αὐτόθι ἐπισκέψεων μας διεπιστώσαμεν—ἐπιτελεῖται ἀξιόλογος ἐπιστημονικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐργασία εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

- (α) τί προοπτικὴ ὑπάρχει διὰ τὴν ἄμεσον ἐπ' ἀνδρῶσιν τοῦ Κέντρου, δι' ἐπιπροσθέτου ἀριθμοῦ ἐπιζητουμένων ἐπιστημόνων
- (β) ποία πορεία διαγράφεται διὰ τὴν ἀξίησιν τοῦ κονδυλίου ἐπιστημονικῶν ἐκδόσεων τοῦ Κέντρου καὶ τῆς προγραμματιζομένης ἐπετηρίδος του· καί,
- (γ) ποία πρόθεσις ὑπάρχει διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐπιστημονικῶν μελετῶν ὑπὸ ἐπιστημόνων τοῦ Κέντρου εἰς βιβλιοθήκας τοῦ ἐξωτερικοῦ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, Νίκου Κόση καὶ Ἰωσήφ Γιαμάκη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἔχει σημειώσῃ μὲ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν τὴν ὑπὸ τῶν ἐντίμων μελῶν γενομένην διαπίστωσιν κατόπιν προσωπικῶν ἐπισκέψεων ὅτι εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Μελετῶν ἐπιτελεῖται ἀξιόλογος ἐπιστημονικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐργασία.

Τὸ Ὑπουργεῖον ἔχει ὑπ' ὄψει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐν καιρῷ ἐπ' ἀνδρώσεως τοῦ Κέντρου δι' ἐπιπροσθέτων ἐρευνητῶν. Ὑπάρχουν ἐπὶ τοῦ παρόντος κενὰ ὀργανικὰ θέσεις Ἐρευνητῶν, τῶν ὁποίων ὁμοῦς ἡ πλήρωσις εἶναι δυσχερὴς λόγῳ ἐλλείψεως εἰδικῶς κατηρτισμένων ὑποψηφίων, ὃ δὲ καλλίτερος τρόπος ἀντιμετώπισεως τῆς καταστάσεως εἶναι ἡ παραχώρησις ὑποτροφιῶν δι' εἰδίκευσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰς τοὺς ἀναγκαίους ἐπιστημονικοὺς κλάδους. Εἰς τὸ καταρτισθὲν μακροπρόθεσμον Πρόγραμμα ὑποτροφιῶν καὶ μετεκπαιδεύσεως προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου, περιλαμβάνονται ὑποτροφίαι καὶ διὰ τὸ Κέντρον.

Ἡ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968 ἐγκριθεῖσα πίστωσις δύναται νὰ καλύψῃ τὴν δαπάνην δημοσιεύσεως ὠρισμένων ἐκδόσεων τοῦ Κέντρου, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ πρώτου τόμου τῆς Ἐπετηρίδος αὐτοῦ, ἐὰν δὲ προκύψῃ ἀνάγκη δημοσιεύσεως καὶ ἄλλων ἐκδόσεων ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους θὰ ζητηθῇ ἐπαύξεισις τοῦ σχετικοῦ κονδυλίου.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν ἐπιστημονικῶν μελετῶν ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου εἰς βιβλιοθήκας τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐκάστη τοιαύτη περίπτωσις, εὐθὺς ὡς ἀνακύπτει, μελετᾶται ἐπισταμένως. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου μετέβη προσφάτως εἰς Ἀγγλίαν ἐπὶ καθήκοντι, διὰ περίοδον ἑνὸς περιήτου μηνός, πρὸς διεξαγωγὴν ἀναγκαίας ἐρεύνης».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπὴ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Μαρτίου 1968.

«Παγετῶνες ἔχουν προξενήσει αὐτὲς τὲς μέρες σοβαρὰς καταστροφὰς ἐντὸς τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς.

Χιλιάδες σκάλες πατατοφυτειῶν στὰ χωριά τῆς Ἀμμοχώστου, Λάρνακος καὶ Λευκωσίας, φυτεῖες λεμονοδένδρων καὶ φθαρτοκαλλιέργειες πλήγησαν ἀπὸ τοὺς παγετῶνες. Οἱ καταστροφὰς ἐντὸς τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς ἀπὸ παγετῶνες καὶ ἄλλες θεομηνίαι ἀποτελοῦν ταχτικὸ φαινόμενο, μὲ σοβαρὰς ἐπιπτώσεις γιὰ τὴν ἀγροτικὴν παραγωγὴν καὶ τὸ εἰσόδημα τῶν γεωργῶν.

Δέν νομίζει τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἐπίσπευση τῆς ἐφαρμογῆς ὀλοκληρωμένου Ταμεῖου Ἀσφάλειας τῶν Ἀγροτικῶν Προϊόντων ἔναντι τῶν θεομηνιῶν»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Εἶναι ἐπιθυμία τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἐφαρμογὴ ἑνὸς ὀλοκληρωμένου Σχεδίου Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων. Πρόκειται ὁμως περὶ προβλήματος λίαν πολυπλεύρου καὶ δυσκόλου. Διὰ τοῦτο θὰ χρειασθοῦν αἱ συμβουλαὶ καὶ Ὑπηρεσίαι Ἐμπειρογνώμονος ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ἦδη τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εὐρίσκειται εἰς ἀναζήτησιν Ἀναλογοῦ ὅστις θὰ μετακληθῆ εἰς Κύπρον, διὰ νὰ μελετήσῃ τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας κατέχει, ἐν σχέσει μὲ τὰς ζημίας εἰς Γεωργικὰ προϊόντα ἐκ θεομηνιῶν καὶ ἄλλων ἀντιξοοτήτων, ὥστε νὰ δυνηθῆ νὰ γνωμοδοτήσῃ κατὰ πόσον εἶναι ἐφικτὴ ἡ ἐφαρμογὴ ὀλοκληρωμένου Σχεδίου Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων, ἢ τοῦλάχιστον, ὑπὸ τὰ Κυπριακὰ δεδομένα, μέχρι ποίας ἐκτάσεως ζημίας ἐν ἐνδεχόμενον Σχέδιον δύναται νὰ καλύψῃ.

Ἀτυχῶς δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν χώραν εἰς ἣν ἐφαρμόζεται τοιοῦτον ὀλοκληρωμένον Σχέδιον διὰ νὰ τὸ χρησιμοποiewμεν ὡς βοηθητικόν, διότι εἰς ὅλας τὰς χώρας τοιαῦτα Σχέδια καλύπτουν μόνον εἰδικὰς θεομηνίας καὶ εἰς πλείστας περιπτώσεις καλύπτουν ζημίας ἐκ χαλάζης μόνον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Μαρτίου 1968.

«Ἐπειδὴ τὸ χωρίον Παλώδια στερεῖται τηλεφωνικῆς καὶ ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως καὶ παρὰ τὰς ἐπανελημμένας ὑποσχέσεις τῶν Ἀρμοδίων δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰ ἄνω δύο δίκαια αἰτήματα τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Παλώδια, παρακαλῶ τοὺς Ἀρμοδίους νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἐλήφθη ἀπόφασιν νὰ ἐξασφαλισθῆ τηλεφωνικὴ καὶ ἠλεκτρικὴ ἐγκατάστασις εἰς τὸ ἐν λόγω χωρίον καί, ἐὰν ναί, πότε ὑπολογίζεται νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἀπριλίου 1968.

«Τὸ χωρίον «Παλώδια» τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἐνῶ εὐρίσκειται πολὺ πλησίον τῆς ἠλεκτροφόρου γραμμῆς τῆς Ἀρχῆς Ἡλεκτρισμοῦ καὶ τῆς τηλεφωνικῆς γραμμῆς, στερεῖται μέχρι σήμερον ἠλεκτροφωτισμοῦ καὶ τηλεφώνου.

Ἐπειδὴ ἀμφότερα εἶναι σήμερον πράγματα πρώτης ἀνάγκης διὰ τὴν ὕπαιθρον παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν καὶ πότε πρόκειται νὰ γίνῃ ἐγκατάστασις κοινοτικοῦ τηλεφώνου καὶ ἠλεκτρικῆς ἐγκαταστάσεως εἰς «Παλώδιαν» ὅπως ἔχει γίνῃ εἰς πλείστα χωρία».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρωτήσεις ὑποβληθείσας τὴν 21ην Μαρτίου 1968 καὶ 15ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λεμεσοῦ κ.κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη καὶ Γιάγκου Ποταμίτη, ἀντιστοίχως.

«Ἡ ἀγροτικὴ τηλεφωνικὴ ἀνάπτυξις πραγματοποιεῖται ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν σταδιακῶς καὶ θάσει αὐστηροῦ προγραμματισμοῦ. Ἡ τηλεφωνικὴ σύνδεσις τοῦ χωρίου Παλώδια ἔχει προγραμματισθῆ διὰ τὸ ἔτος 1970».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαρτίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῆς ἀδηρίτου ἀναγκαιότητος ὅπως αἱ Κυπριακαὶ κονσερβοποιημένα ἐλαῖα καταστοῦν συναγωνίσιμοι εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἀγορὰν καὶ δὴ τῆς Μ. Βρετανίας (ὡς ἐκ τῆς αὐτόθι παρουσίας δεκάδων χιλιάδων ὁμογενῶν), διὰ τῆς καταλλήλου καὶ ἐπιστημονικῆς συσκευασίας των, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις ἀμέσου ἀποστολῆς Κυπρίων ὑπαλλήλων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δι' εἰδίκευσίν των εἰς νέας συγχρόνους μεθόδους συσκευασίας των, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ καταστήσῃ τὸ ὡς ἄνω Κυπριακὸν προϊόν—δοθείσης καὶ τῆς ποιοτικῆς του ἀνωτερότητος—λίαν ἐμπορεύσιμον καὶ συναγωνίσιμον εἰς ὅλας τὰς ἐξωτερικὰς ἀγοράς».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 27ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ ἐγερθὲν θέμα ἐμπίπτει εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων τὸ ὁποῖον συμφώνως τοῦ ψηφισθέντος νόμου θὰ ἐπιληφθῇ τοῦ προβλήματος τῆς διαθέσεως ὄλων τῶν προϊόντων τῆς ἐλαίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἀπριλίου 1968.

«Ἐχει γίνει γνωστὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ ἀνεγείρῃ νέα κτίρια διὰ τὴν στέγασιν τῶν Ὑπουργείων, ἢ ἐκπόνησις δὲ τῶν σχεδίων ἐζητήθη καὶ ἀπὸ ξένους ἀρχιτεκτονικοὺς οἴκους. Παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ ποῖον λόγον δὲν θὰ χρησιμοποιηθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι μόνον Κυπρίων ἀρχιτεκτόνων οἱ ὁποῖοι ἀπέδειξαν μὲ τὰ ἔργα των ὅτι καὶ ἱκανοὶ εἶναι καὶ ἀρκούντως πεπειραμένοι διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ σοβαροῦ τούτου ἔργου τὸ ὁποῖον δέον λόγῳ τῆς φύσεώς του νὰ εἶναι ἔργον Κυπρίων τεχνικῶν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Ἡ Κυβέρνησις ἔκρινεν ὅτι εἶναι πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον ὅπως μὴ ἀποκλεισθῶσι ξένοι ἀρχιτέκτονες τοῦ διαγωνισμοῦ διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῶν σχεδίων τοῦ νέου συγκροτήματος κυβερνητικῶν γραφείων.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης οὐδόλως ὑποτιμᾶται ἡ ἱκανότης καὶ πείρα τῶν Κυπρίων ἀρχιτεκτόνων, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἔχουν δηλώσει συμμετοχὴν εἰς τὸν διαγωνισμόν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ φάρμακα ἀποτελοῦν μίαν ἀπὸ τὰς βασικὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ. Εἶναι ἐπίσης γεγονός ὅτι τῶν φαρμάκων ηὔξηθησαν αἱ τιμαὶ ἀπὸ 20% εἰς 40% λόγῳ τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς λίρας εἰς τρόπον ὥστε νὰ καθίσταται

προβληματική ή προμήθεια φαρμάκων υπό τῶν οικονομικῶς ἀδυνάτων τάξεων. Νοουμένου ὅτι ἐψηφίσθη νόμος ὑπὸ τῆς Βουλῆς σχετικὸς μὲ τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς καὶ ποιότητος τῶν φαρμάκων καὶ δεδομένου ὅτι ἡ 15.2.1968 ὠρίσθη ὡς ἡμέρα ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου, ἔκτοτε δὲ παρήλθεν ἀρκετὸς χρόνος, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

1. Ἀπὸ τῆς 15.2.1968 ἤρχισεν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου.
2. Ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν διὰ τὴν κατοχύρωσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου ;
3. Δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι δέον νὰ ληφθοῦν ἐπειγόντως δρακόντεια μέτρα διὰ τὴν συγκράτησιν τῆς τιμῆς τῶν φαρμάκων ἐντὸς λογικῶν ὁρίων ;

Ἐρωτήσεις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Τὸ χωρίον Ἅγιος Κωνσταντῖνος μὲ 350 κατοίκους εὐρισκόμενον εἰς ἀπόστασιν 5 περίπου μιλίων ἐκ τοῦ Καλοῦ Χωρίου Λεμεσοῦ, στερεῖται τηλεφώνων. Ἐπίσης τμῆμα τῆς ὁδοῦ ἐκ τοῦ Καλοῦ Χωρίου πρὸς τὸν Ἅγιον Κωνσταντῖνον ἐκτάσεως ἡμίσεος περίπου μιλίου καὶ εὐρισκόμενον μεταξύ τῶν διστράτων Ἁγίου Παύλου καὶ Ἀρακαπᾶ εἶναι τόσο στενὸν ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος ἡ διέλευσις δύο ὀχημάτων ἐξ ἀντιθέτου κατευθύνσεως καὶ τυγχάνει λίαν ἐπικίνδυνος λόγῳ τοῦ κρημνώδους καὶ μετὰ πολλῶν στροφῶν μέρους τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ. Τέλος ἡ χωριτικὴ ὁδὸς ἐντὸς τοῦ χωρίου εὐρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν ὥστε νὰ καθίσταται ἀδιάβατος ἰδίως κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον.

Ἐπειδὴ ἐκφράζονται δικαιολογημένα παράπονα καὶ παρατηρεῖται μεγάλη δυσἀρέσκεια μεταξύ τῶν κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ χωρίων, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

1. Διατί καθυστερεῖ ἡ τοποθέτησις τηλεφωνικῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὸ ἐν λόγῳ χωρίον ;
2. Διατί δὲν λαμβάνονται ἐπείγοντα μέτρα πρὸς διεύρυνσιν τοῦ ὡς ἄνω λίαν ἐπικινδύνου τμήματος τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ ;
3. Ἀπεφασίσθη ἡ ὄχι ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐντὸς τοῦ χωρίου ὁδοῦ ;

Ἐρωτήσεις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Μαΐου 1968.

«Ἀπὸ τινος χρόνου μελετᾶται καὶ προγραμματίζεται ἡ κατασκευὴ φραγμάτων εἰς τοὺς ποταμοὺς τῆς Πάφου τοὺς ρέοντας εἰς τὴν θάλασσαν μεταξύ τῆς περιοχῆς Γεροσκήπους καὶ Κουκλιῶν πρὸς ἀξιοποίησιν τοῦ πολυτίμου τούτου νεροῦ πρὸς ὄφελος τῆς γεωργίας μας διὰ τῆς ἀρδεύσεως σημαντικῆς ἐκτάσεως εὐφορωτάτης γῆς ἣτις ὑπάρχει εἰς Πάφον.

Νοουμένου ὅτι τὰ ἔργα αὐτὰ εἶναι λίαν ἐπωφελῆ διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν τῆς νήσου μας καὶ κατ' ἰδίαν τῆς Πάφου, ἣτις εἶναι ἡ πλέον οικονομικῶς ἀδύνατος περιοχὴ τῆς νήσου ἣτις χρειάζεται ἀνάπτυξιν, παρακαλεῖται ὁ ἐντιμος κ. Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται τὸ ἄνω θέμα καὶ πότε προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀρχίσῃ τὴν κατασκευὴν τῶν ἄνω ἐπωφελῶν ἔργων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1968.

«Δεδομένου ὅτι εἰς ὄλας σχεδὸν τὰς προοδευμένας χώρας οἱ συγγραφεῖς καὶ οἱ καλλιτέχναι τῶν τυγχάνουσι οὐσιαστικῶς προνομιακῆς μεταχειρίσεως, καὶ ἐν ὄψει τῶν πολλαπλῶν διευκολύνσεων ἄτινας οὗτοι τυγχάνουσι καὶ εἰς Ἑλλάδα (σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ 1967 προνοεῖ διὰ σύνταξιν καὶ πλήρη ἱατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν), παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν :

1. Κατηρτίσθῃ σχέδιον προνοοῦν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν (ἠθικὴν καὶ ὀλικὴν) τῆς ἐν λόγῳ τάξεως ; καί,

2. ποῖαι αἱ βασικαὶ θέσεις τοῦ ἐν λόγῳ καταρτισθέντος σχεδίου, ἐὰν ἔχη ἤδη καταρτισθῆ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λεμεσοῦ κ.κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη καὶ Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1968.

«Παρακαλοῦμεν τὸν ἐντίμον Ὑπουργὸν Παιδείας νὰ εὐαρεστηθῆ νὰ πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον δὲν θεωρεῖ σκόπιμον τὴν ἴδρυσιν εἰς Πελένδρι Τεχνολογικῆς Σχολῆς ὁμοίας πρὸς ἐκείνην ἢ ὁποία ἔχει ἰδρυθῆ εἰς Λύσην δεδομένου ὅτι ἤδη τὸ ἐν λόγῳ χωρίον εἶναι τὸ μεγαλύτερον τῆς Ἐπαρχίας μας καὶ ἡ νεολαία αὐτοῦ καὶ τῶν γειτονικῶν χωρίων ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τεχνολογικῆς καταρτίσεως διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ ἀντιμετωπίζῃ ἐπιτυχῶς τὰς βιοτικὰς τῆς ἀνάγκας.

Ἡ κοινότης ἐπιδεικνύει μέγιστον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὡς ἄνω εἰσήγησιν καὶ εἶναι διατεθειμένη νὰ πράξῃ τὸ πᾶν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ὡς καὶ εἰς τὸ παρελθόν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1968.

«Ἡ κωμόπολις τῶν Λευκάρων ἀπὸ ἐτῶν τώρα ἀντιμετωπίζει πολὺ ἐντονα πρόβλημα ἐλλείψεως ποσίμου ὕδατος. Ἡ κατάστασις γίνεται τραγικὴ κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας. Τοιοῦτοτρόπως ἡ τουριστικὴ κίνησις ἐπηρεάζεται δυσμενῶς.

Παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἐμελέτησε τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐὰν ἠτοιμάσθησαν σχέδια ἐπιλύσεως του».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1968.

«Δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν :

- (1) Εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ μελέτη τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ὕδατοφράκτου Λευκάρων καὶ πότε ὑπολογίζεται ἡ ἔναρξις τοῦ ὄλου ἔργου ;
- (2) Ἐὰν ἤρχισαν μελέται καὶ εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκονται αὗται διὰ τὴν ἀνεγερσιν ὕδατοφρακτῶν ἐπὶ τῶν μεγάλων ποταμῶν Καλαθασοῦ (Βασιλοποτάμου) καὶ Ἀγίου Μηνᾶ ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1968.

«Φημιολογεῖται ἀπὸ ἀρκετοῦ τώρα χρόνου ὅτι ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ τὴν μεταφορὰν ἐκ Λάρνακος ποσίμου ὕδατος διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἀμμοχώστου.

Παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ τὸν λαὸν τῆς Λάρνακος ἐὰν ἔχη πραγματικὰ πάρει τοιαύτην ἀπόφασιν. Καλεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληροφωρήσῃ τὸ ταχύτερον μέσῳ τῆς Βουλῆς τὸν λαὸν τῆς Λάρνακος ἐὰν ἔχη πάρει ἀπόφασιν νὰ μετατρέψῃ τὴν ἐγκαταλελειμμένην Λάρνακα εἰς νεπεόζιτο νεροῦ διὰ τὰς ἀνεπτυγμένες πόλεις τῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1968.

«Ἐπειδὴ ἡ ὁδὸς ἢ συνδέουσα τὴν περιοχὴν Προφήτου Ἡλίας μὲ τὸ χωρίον Συκόπετρα, ἐκτάσεως δύο περίπου μιλίων, εὐρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν καὶ τυγχάνει σχεδὸν ἀδιάβατος δι' ὀχήματα, ἢ δὲ καθημερινὴ μεταφορὰ τῶν μαθητῶν τῆς περιοχῆς Προφήτου Ἡλίας εἰς τὸ Σχολεῖον Συκόπετρας γίνεται μετὰ μεγάλης δυσκολίας, παρακαλῶ τὸν ἀρμοδίον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἀπεφασίσθῃ ἢ μὴ ἡ ἐπιδιόρθωσις τῆς ἐν λόγω ὁδοῦ».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασια.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀμφιβάλλω ἐὰν ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις. Ἀνεβλήθη ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου, ἀλλὰ ἡ ἔκθεσις δὲν ἔχει ἀναγνωσθῆ.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Μιχαλάκης Σαββίδης

Λέλλος Δημητριάδης

Παναγιώτης Τουμαζῆς

Ἀνδρέας Γιάγκου

Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς ἀριθμὸν συνεδριάσεων, τῆς τελευταίας συγκροτηθεῖσης τὴν 4ην Ἀπριλίου 1968.

Σκοπός του προτεινομένου νόμου είναι όπως τεθή επί νομοθετικής θάσεως ο θεσμός των επιμελητηρίων.

Ο θεσμός του επιμελητηρίου έχει διπλὸν σκοπόν, ἦτοι τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κρατικῶν ἀναγκῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν προαγωγὴν τῶν ἐπαγγελματικῶν ἐπιδιώξεων τοῦ ἐμποροβιομηχανικοῦ κόσμου ἀφ' ἑτέρου. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν γίνεται πρόνοια εἰς τὸ Νομοσχέδιον (ἄρθρον 6) οὕτως ὥστε τὰ ἐπιμελητήρια νὰ δύνανται νὰ μελετῶσιν, εἴτε κατ' αἰτήσιν εἴτε αὐτεπαγγέλτως, πᾶν ζήτημα συνεχόμενον μὲ τὸ ἐμπόριον ἢ τὴν βιομηχανίαν, νὰ συλλέγωσι καὶ νὰ παρέχωσι πληροφορίας καὶ στατιστικὰς, νὰ γνωμοδοτῶσιν ἐπὶ σχεδίων νόμων, διαταγμάτων καὶ κανονισμῶν ἀφορῶντων εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον ὡς καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν συνθηκῶν.

Τὰ ἐπιμελητήρια δύνανται ὡσαύτως νὰ ἐπιλαμβάνωνται οἰουδήποτε θέματος ἀφορῶντος εἰς τὰ συμφέροντα τῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα αὐτῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, νὰ παρέχωσι πᾶσαν σχετικὴν πληροφορίαν, ἐκδίδωσι πάντα τὰ ἀναγκαῖα πιστοποιητικὰ, καὶ ἐν γένει νὰ προβαίνουσι εἰς ἀπάσας τὰς ἐνεργείας πρὸς τὸν σκοπὸν προαγωγῆς τῶν ἐν ταῖς περιοχαῖς αὐτῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας εἰσηγείται τὰς κάτωθι τροποποιήσεις πρὸς εὐχερεστέραν ἐπίτευξιν τῶν διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου ἐπιδιωκομένων σκοπῶν :

(Α) Ἄρθρον 5.—Μέλη Ἐπιμελητηρίων.

Νὰ προστεθῆ ἡ ἀκόλουθος ἐπιφύλαξις εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν πρώτῃν ἐπιφύλαξιν τοῦ ἐδαφίου (2) :

«Νοεῖται περαιτέρω ὅτι ἀνεξαρτήτως παντὸς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διαλαμβανομένου, ὄργανισμοὶ ἐγγραφέντες δυνάμει τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ περὶ Συνεργατικῶν Ἐταιρειῶν Νόμου (Κεφ. 114) δὲν δύνανται νὰ ἀποτελέσωσι τακτικὰ ἢ ἐπίτιμα μέλη ἐπιμελητηρίου».

(Β) Ἄρθρον 6.—Ἐξουσαὶ καὶ Ὑποχρεώσεις Ἐπιμελητηρίων.

(α) Ἡ παράγραφος (ζ) νὰ ἀντικατασταθῆ διὰ τῆς ἀκολουθοῦσας :

«(ζ) κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ ἀναλαμβάνουσι τὴν ὀργάνωσιν ἐμπορικῶν ἢ βιομηχανικῶν ἐκθέσεων ἢ συμμετοχὴν εἰς διεθνεῖς τοιαύτας, τὴν διοίκησιν ἐμπορικῶν κέντρων, γενικῶν ἀποθηκῶν, αἰθουσῶν δημοπρασιῶν, χημικῶν ἐργαστηρίων καὶ ἀναλύσεων καὶ ἐξετάσεων ἐμπορευμάτων».

(β) Νὰ προστεθῆ ἡ ἀκόλουθος παράγραφος (ι) μετὰ τὴν παράγραφον (θ), τῆς ὑφισταμένης παραγράφου (ι) ἀναγκαστικῶς ὡς παραγράφου (ια).

«(ι) ἀναλαμβάνουσι τὴν ὀργάνωσιν καὶ διοίκησιν ἐορτῶν ἢ πανηγύρεων ἢ ἄλλων ἐκδηλώσεων σχετιζομένων μὲ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν».

(Γ) Ἄρθρον 8.—Κανονισμοί.

Νὰ προστεθῆ ἡ ἀκόλουθος φράσις μετὰ τὰς λέξεις «τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον» καὶ πρὸ τῶν λέξεων «ἐκδίδει Κανονισμούς», γραμμὴ πρώτη τοῦ ἐδαφίου (1), «ἀφοῦ προηγουμένως ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐπηρεαζομένου ἐπιμελητηρίου».

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἀφοῦ διεξῆλθεν ἐπισταμένως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἰσηγείται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν τῷ μεταξύ ἔχουν γίνει ὠρισμένοι τροποποιήσεις νομοθετικῆς φύσεως αἱ ὁποῖαι ἐπληρέθησαν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας καὶ αἱ ὁποῖαι ἐμφαίνονται ἐπὶ τοῦ τροποποιηθέντος κειμένου τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἐπάρχουν ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Λυσαριδῆς ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Αἱ τροποποιήσεις δὲν ἐτέθησαν καθόλου ἐνώπιον τοῦ Σώματος, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, καὶ θὰ εἶναι δύσκολον δι' ἡμᾶς νὰ λάθωμεν μέρος εἰς τὴν συζήτησιν χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν τὴν φύσιν αὐτῶν τῶν τροποποιήσεων, δεδομένου ὅτι ὡς ἀντιλαμβάνομαι μερικαὶ τροποποιήσεις εἶναι οὐσιαστικῆς φύσεως. Θὰ εἰσηγούμενη ὅπως τὸ τροποποιημένον Νομοσχέδιον διανεμηθῇ εἰς τοὺς Βουλευτὰς σήμερον καὶ ἢ συζητήσῃς περὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων διεξαχθῇ τὴν ἐπομένην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ἔχωμεν τὸν καιρὸν νὰ μελετήσωμεν τὰς τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἐπληρέθησαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχουν ἄλλαι ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀναβολῆς ;

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐφ' ὅσον αἱ μετατροπαὶ αἱ ὁποῖαι ἔχουν γίνει εἶναι μᾶλλον νομοτεχνικῆς φύσεως, καὶ ἐφ' ὅσον μπορούσαμεν τὰς μετατροπὰς αὐτὰς νὰ τὰς ἀναγνώσωμεν διὰ νὰ διαπιστωθῇ κατὰ πόσον ὑπάρχουν ἐνστάσεις ἢ ὄχι, μοῦ φαίνεται ὅτι παρὰ νὰ ἀναβληθῇ ἢ συζητήσῃς, θὰ μπορούσαμεν τὴν ὥραν τοῦ θὰ ψηφίζονται νὰ ἀναγινώσκονται διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ προχωρήσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσαριδῆς.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Εἶναι εὐκόλον διὰ μιᾶς ἀπλῆς ἀναγνώσεως νὰ μπορέσωμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὰς ἀπόψεις μας. Ὁ σκοπὸς ὅμως εἶναι ἡ ἐξεύρεσις τοῦ τι εἶναι ὀρθὸν νὰ γίνῃ, καὶ φοβοῦμαι πολὺ ὅτι αὐτὴ ἡ μέθοδος δὲν θὰ ὀδηγήσῃ εἰς ὀρθὰ ἀποτελέσματα, δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν ἀρκεταὶ τροποποιήσεις. Εἶχα τὴν εὐκαιρίαν μόνον πρὸ πέντε λεπτῶν νὰ ἴδω μερικὰς ἐξ αὐτῶν καὶ νὰ ἀντιληφθῶ ὅτι πράγματι ὑπάρχουν ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι χρῆζουν μελέτης καὶ συζητήσεως. Δὲν βλέπω διατὶ μία ἀναβολὴ μιᾶς ἐβδομάδος τόσον πολὺ θὰ ἔβλαπτε τὸ ὅλον θέμα. Ἀπεναντίας πιστεύω ὅτι θὰ τὸ ὠφελοῦσε διότι θὰ ἐδίδοτο ἡ εὐκαιρία νὰ μελετηθῇ μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ ἐκφράσουν ἀπόψεις νὰ τὰς ἐκφράσουν ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἀφοῦ θὰ ἔχουν μελετήσει τὰς τροποποιήσεις καλῶς καὶ οὐχὶ προχειρῶς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν μέλη τῆς Βουλῆς τὰ ὁποῖα θεωροῦν χρήσιμον ὅπως τοὺς δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ μελετήσουν τὰς τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ ἡ ἀναβολή. Δὲν θὰ ἦτο εὐκόλον διὰ μιᾶς ἀναγνώσεως, διότι ὑπάρχουν τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς ἄλλα ἄρθρα τοῦ Νομοσχεδίου καὶ διὰ τῆς ἀναγνώσεως ἄρθρου πρὸς ἄρθρον ὁ ἀκροατὴς δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ σχηματίσῃ ὠλοκληρωμένην εἰκόνα τοῦ τι ἐπιδιώκεται ἢ τοῦ τι ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς τροποποιήσεως. Ἐπομένως εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βου-

λης, τὸ Νομοσχέδιον ὅμως θὰ συζητηθῆ ἄνευ οἰασδῆποτε ἄλλης ἀναβολῆς καὶ θὰ κυκλοφορήσουν ἀπὸ αὐριον τροποποιημένα κείμενα τοῦ Νομοσχεδίου ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐμφαίνονται αἱ τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἐπηνέχθησαν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, πέραν ἐκείνων τὰς ὁποίας εἰσηγήθησαν αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ καὶ αἱ ὁποῖαι ἤδη ἐμφαίνονται ἐπὶ τοῦ κειμένου τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον τὰ ἔντιμα Μέλη ἔχουν ἐνώπιόν των.

Ὁ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων καὶ Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανού
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 3ην Μαΐου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ τροποποιήσις τοῦ βασικοῦ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων καὶ Τροχαίας Κινήσεως Νόμου οὕτως ὥστε νὰ καλύπτῃ οὗτος διὰ σκοποῦς ἐγγραφῆς καὶ πληρωμῆς τελῶν καὶ μηχανοκίνητα ὀχήματα κινούμενα ἐπὶ ἔρπουστριῶν, ὡς ἐκσκαφεῖς, προωθητήρας γαιῶν, φορτωτὰς καὶ τὰ παρόμοια.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐξήτασε τὸ ὅλον θέμα φρονεῖ ὅτι ἡ προτεινομένη νομοθεσία πληροῖ ἔν ὑφιστάμενον κενὸν καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγείται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προθοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ Μέρους I τοῦ Δελτίου τοῦ βασικοῦ νόμου. "Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

"Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνη δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Μηχανοκινήτων Ὁχημάτων καὶ Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Μηχανοκινήτων Ὁχημάτων καὶ Τροχαίας Κινήσεως Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μη υπάρχουσας ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἀστυνομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Σωτήριος Γιαννάκης

Νίκος Κόσιης

Πέτρος Στυλιανού

Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 6ην Μαΐου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου ἐπιφέρεται τροποποιήσις εἰς τὸν βασικὸν περὶ Ἀστυνομίας Νόμον οὕτως ὥστε νὰ δύναται ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας νὰ ἐκδίδῃ ἀστυνομικὰς διαταγὰς πρὸς τὸν σκοπὸν διοικήσεως τῆς Δυνάμεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληταί επί θέματος άρχής :

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληταί επί θέματος άρχής παρακαλούνται οί έντιμοί κύριοι Γραμματεΐς νά προβοϋν εις τήν δευτέραν άνάγνωσιν τοϋ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή τών Άντιπροσώπων ψηφίζει ώς άκολουθως :

Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τó 1ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοϋ άρθρου 9 τοϋ βασικού νόμου. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τó 2ον άρθρον έγκρίνεται.

"Έληξεν ή δευτέρα άνάγνωσις τοϋ Νομοσχεδίου. Η τρίτη άνάγνωσις θά γίνη δι' άναγνώσεως τοϋ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρών Νόμος θά αναφέρηται ώς ό περι "Άστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος τοϋ 1968 και θά αναγινώσκηται όμοϋ μετά τοϋ περι "Άστυνομίας Νόμου (έν τοΐς έφεξής αναφερομένου ώς «ό βασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τó Νομοσχέδιον ψηφισθί εις Νόμον ;

(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τó Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Τά υπόλοιπα Νομοσχέδια επί τής ήμερησίας διατάξεως εις τó Κεφάλαιον Β δέν είναι δυνατόν νά συζητηθοϋν σήμερα διότι δέν έχουν κυκλοφορήσει αι έκθέσεις τών άρμοδιών Κοινοβουλευτικών Έπιτροπών.

Τά έν λόγω Νομοσχέδια είναι ό περι Έμπορίας Κυπριακών Έλαιοκομικών Προϊόντων (Τροποποιητικός) Νόμος τοϋ 1968.

Αί δύο Έπιτροπαι είχαν σήμερα τήν τελευταίαν συνεδρίασιν αυτών και έπομένως ή έκθεσις δέον νά κυκλοφορήσῃ προ τής έπομένης συνεδριάσεως ή όποια θά όρισθί δια τήν προσεχή Πέμπτην.

Ό περι Έμπορικών και Βιομηχανικών Έπιμελητηρίων Νόμος τοϋ 1968 τó όποϊον άνεβλήθη.

Ό περι Έμπορίας Κυπριακών Πατατών (Τροποποιητικός) Νόμος τοϋ 1968.

Παρακαλώ τήν άρμοδιάν Κοινοβουλευτικήν Έπιτροπήν νά έπιληφθί τοϋ θέματος.

Και ό περι Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 12) τοϋ 1968.

Η έκθεσις έχει κυκλοφορήσει αλλά ώρισμένα μέλη τής Βουλής ζητοϋν όπως δοθοϋν συμπληρωματικά έξηγήσεις. Δια τοϋτο παρακαλώ τόν Πρόεδρον τής Έπιτροπής Οικονομικών όπως όριση νέαν συνεδρίασιν δια νά κληθοϋν οί άρμόδιοι τοϋ Υπουργείου Έσωτερικών νά δώσουν τās έξηγήσεις τās όποιας ζητοϋν τά έντιμα μέλη.

Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἐγγραφα :

- (1) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 14) τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 15) τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 16) τοῦ 1968.
- (4) Ἐγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 2αν Μαΐου 1968 συμφώνως τῷ ἔδαφίῳ (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ περί Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (Ἄρ. 14 τοῦ 1968) καὶ τῷ ἔδαφίῳ (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ περί Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1968 (Ἄρ. 15 τοῦ 1968), καὶ
- (5) Ἐγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 2αν Μαΐου 1968 συμφώνως τῷ ἔδαφίῳ (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ περί Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 (Ἄρ. 1 τοῦ 1967) καὶ τῷ ἔδαφίῳ (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ περί Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1967 (Ἄρ. 4 τοῦ 1967).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οἱ τρεῖς Συμπληρωματικοὶ Προϋπολογισμοὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Τὰ Ἐγγραφα τὰ κατατεθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν παραπέμπονται ὡσαύτως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Κεφάλαιον Δ—Τὸ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἔγγραφέν θέμα : «Ἡ ἀνάγκη ἀναλήψεως συστηματικῆς διαφωτιστικῆς ἐκστρατείας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ πρὸς ἀναχαίτισιν τῆς Τουρκικῆς διπλωματικῆς δραστηριότητος».

Ἐπὶ τοῦ θέματος :

Ἐισηγητὴς τοῦ θέματος θὰ ὁμιλήσῃ ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰσηγοῦμαι νὰ ὁμιλήσω μετὰ τοὺς ἐντίμους συναδέλφους, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ εἶναι παράδοξον ἂν ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θέματος ὁμιλήσῃ τελευταῖος.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐπειδὴ ὁμιλήσω, κ. Πρόεδρε, ἀλλ' αὐτὸ ἐπαφίεται σὲ σᾶς. Ἐπειδὴ ἐπέρασαν ἀρκετὸς χρόνος... ἂν θέλετε ὁμιλῶ πρῶτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἦδη ἐκάμετε πρὸ καιροῦ τὴν εἰσαγωγικὴν σας ὁμιλίαν καὶ τὸ θέμα ἀπεσῦρθη προσωρινῶς τῆς ἡμερησίᾳς διατάξεως.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἄν θέλετε μπορῶ νὰ ὁμιλήσω πρῶτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ἄλλοι ζητοῦν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ θέματος ; Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, ὁ κ. Ποταμίτης καὶ ὁ κ. Λυσαριδης.

Ἐχεῖ τὸν λόγον ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ὡς πρεσβύτερος.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τό υπό συζήτησιν θέμα τής ανάγκης νά αναληφθή διαφωτιστική έκστρατεία εις τό έξωτερικόν επί του Κυπριακού πρòς άναχαίτισιν τής Τουρκικής διπλωματικής δραστηριότητος, είναι έν σοβαρόν θέμα τό όποιον επηρεάζει ούσιωδώς τήν δικαίαν λύσιν του Κυπριακού Ζητήματος και ώς έκ τούτου δέον νά τύχη ιδιαίτερας προσοχής και μελέτης όχι μόνον υπό τών άμέσως ύπευθύνων διά τήν διαχείρισιν του έθνικού μας θέματος, αλλά και υπό τής Βουλής.

Τυγχάνει μία θλιβερά διαπίστωσις τό γεγονός ότι από τής συζητήσεως του Κυπριακού Ζητήματος ένώπιον τής Γενικής Συνελεύσεως του Ο.Η.Ε. και τής έκδόσεως του σχετικού ψηφίσματος, ούδεμία προσπάθεια κατεβλήθη, τόσον από έλλαδικής όσον και από έλληνοκυπριακής πλευράς, πρòς άξιοποίησιν τών ευνοϊκών σημείων του έν λόγω ψηφίσματος. Ταυτοχρόνως δέ παρέλυσεν έκτοτε πάσα προσπάθεια πρòς διαφώτισιν τής διεθνούς κοινής γνώμης ότι τό Κυπριακόν Ζήτημα δέν δύναται νά εύρη τήν λύσιν του παρά μόνον έντός του πλαισίου τών άρχών του Καταστατικού Χάρτου του Ο.Η.Ε., όστις παρέχει τό δικαίωμα εις κάθε λαόν νά ένασκήση τό άναφαίρετον δικαίωμα τής αυτοδιαθέσεως.

Είται γεγονός ότι αί έν Έλλάδι έσωτερικαί κομματικά διαμάχαι και ό μακροχρόνιος έλληνοτουρκικός διάλογος ύπηρεξαν αί αίτιαί τής διακοπής οιασδήποτε διαφωτιστικής έκστρατείας εις τό έξωτερικόν. "Εφ' όσον έσυνεχίζετο ό έλληνοτουρκικός διάλογος, έθεωρήθη σκόπιμον ότι δέν θά έπρεπε νά αναληφθή από έλληνοκυπριακής πλευράς οιαδήποτε πρωτοβουλία πρòς διαφώτισιν τής διεθνούς κοινής γνώμης και άξιοποίησιν τών ευνοϊκών σημείων του ψηφίσματος του Ο.Η.Ε., τό όποιον άνέφερε ρητώς ότι ή λύσις του Κυπριακού Ζητήματος θά πρέπει νά είναι σύμφωνος πρòς τας άρχάς του Καταστατικού Χάρτου του Ο.Η.Ε.

Μετά τόν τερματισμόν του έλλαδοτουρκικού διαλόγου και μετά τά άκολουθήσαντα γεγονότα από του Νοεμβρίου του 1967, άτυχώς, έσυνεχίσθη, τόσον από έλλαδικής όσον και από έλληνοκυπριακής πλευράς, ή αύτή διαφωτιστική επί του διεθνούς πεδίου άδράνεια, ήτις συνέβαλε τά μέγιστα εις τήν όπισθοδρόμησιν τής δικαίας μας ύποθέσεως.

Κατ' άντίθεσιν πρòς τήν έπιδειχθεΐσαν τόσον από έλλαδικής όσον και από έλληνοκυπριακής πλευράς διαφωτιστικήν άδράνεια, ή Τουρκική Κυβέρνησις ή όποία διά τής εκθέσεως Πλάζα και διά του ψηφίσματος τής Γενικής Συνελεύσεως του Ο.Η.Ε. εύρίσκετο εις πολύ μειονεκτικήν θέσην, έπέδειξε και έξακολουθεΐ μέχρι σήμερα νά έπιδεικνύη μίαν έντονον διαφωτιστικήν δραστηριότητα, τόσον πρòς δυσμάς και άνατολάς όσον και πρòς τήν κατεύθυνσιν τών άδεσμεύτων χωρών, εις τρόπον ώστε νά έπιτύχη διά μιάς παραπλανητικής και διαστρεβλωτικής τών πραγματικών γεγονότων προπαγάνδας τήν ύποστήριξιν τών τουρκικών άπόψεων επί του Κυπριακού από χώρας αίτινες κατά τήν συζήτησιν του Κυπριακού ένώπιον τής Γενικής Συνελεύσεως του Ο.Η.Ε. ειχον ύποστηρίξει τήν έλληνικήν θέσην.

Είται γεγονός ότι αί αντίξοι περιστάσεις αί όποιαί έδημιουργήθησαν από του Νοεμβρίου του 1967 έχουν άποθρασύνει τήν "Αγκύραν εις τήν προσπάθειάν της νά προωθήση τά διχοτομικά της σχέδια. Τήν 29ην Δεκεμβρίου 1967 συνωμοτεΐ μετά τής Τουρκοκυπριακής "Ηγεσίας και ίδρύει τήν χωριστήν Τουρκοκυπριακήν Διοίκησιν και προβαίνει εις σκανδαλώδεις και προκλητικές παραβάσεις του πνεύματος τών ψηφισμάτων του Συμβουλίου "Ασφαλείας εις τρόπον ώστε νά έξαναγκάση τόν Γενικόν Γραμματέα του Ο.Η.Ε. νά επικρίνη τήν τουρκικήν ένέργειαν. "Εκτοτε όλαι αί ένέργειαι τής "Αγκύρας και τής Τουρκοκυπριακής "Ηγεσίας, παρά τας ύποκριτικές διαβεβαιώσεις των ότι επιδιώκουν διαπραγματεύσεις πρòς έξεύρεσιν ειρηνικής και συμπεφωνημένης λύσεως, αποβλέπουν εις τόν διαμελισμόν τής Κύπρου. Αί όμιλιαί και τά δημοσιεύματά

των εις τὸν τύπον περὶ χαράξεως συνόρων, ἡ δημοσίευσίς χαρτῶν μὲ διχοτομημένην τὴν Κύπρον, ἡ τελευταία κατασκευὴ ἀποβάθρας ἐπὶ κυβερνητικῆς γῆς, ἡ διάνοιξις ὁδοῦ πρὸς τὴν παραλίαν εις Πάφον καὶ ἄλλαι ἐνέργειαι τῶν μαρτυροῦν τὰς ἀνοσίους διχοτομικὰς προθέσεις τῶν πρὸς ἀνακήρυξιν τουρκικοῦ κρατιδίου, διαμελίζοντες τὴν νῆσον μας. Ἡ ἐπικίνδυνος διὰ τὸν τόπον μας τουρκικὴ διχοτομικὴ συνωμοσία ἐπιβάλλεται νὰ καταγγελθῆ εἰς τὴν διεθνή κοινὴν γνώμην διὰ μιᾶς καλῶς ὀργανωμένης διεθνούς διαφωτιστικῆς ἐκστρατείας ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Προέδρου Μακαρίου. Ταυτοχρόνως δὲ ἐπιβάλλεται ἡ λήψις δραστηρικῶν ἐιρηνικῶν μέτρων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀποτροπὴν τῶν ὀλεθρίων διχοτομικῶν σχεδίων τῆς Ἀγκύρας καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ζητηθῆ ἐπείγουσα σύγκλησις τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας διὰ νὰ καταγγελθοῦν τὰ διχοτομικὰ σχέδια τῆς Ἀγκύρας ποῦ ἀποβλέπουν εἰς τὴν μελλοντικὴν κατάκτησιν τῆς Κύπρου. Ἐν διεθνῆς διαφωτιστικῶν ἐσκέπασμα τῶν διχοτομικῶν καὶ ἱμπεριαλιστικῶν προθέσεων καὶ ἐνεργειῶν τῆς Ἀγκύρας ἐπιβάλλεται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς τὸ ταχύτερον δυνατόν. Θὰ πρέπει νὰ πληροφορηθῆ ἡ διεθνὴ κοινὴ γνώμη ὅτι ἡ κακοδαιμονία αὐτοῦ τοῦ τύπου ὀφείλεται εἰς τὰς καταχθονίους καὶ σατανικὰς πράξεις τῆς Ἀγκύρας. Θὰ πρέπει νὰ πληροφορηθῆ ἡ διεθνὴς κοινὴ γνώμη ὅτι ἡ κακοδαιμονία τῶν Τουρκοκυπρίων δὲν ὀφείλεται εἰς ἐχθρικὰς διαθέσεις καὶ πράξεις τῶν Ἑλληνοκυπρίων, οἱ ὅποιοι διακαῶς ἐπιθυμοῦν καὶ εὐκρινῶς ἐπιδιώκουν τὴν εἰρηνικὴν καὶ ἀδελφικὴν συμβίωσιν μετὰ τῶν Τουρκοκυπρίων, ὅπως ἔζησαν καὶ εἰς τὸ παρελθόν, ἀλλὰ ὀφείλεται εἰς ἀπάνθρωπα σχέδια τῆς Ἀγκύρας, ἡ ὁποία ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τοῦ πιστολίου ἀπέσπασε καὶ ἐξεδίωξεν ἀπὸ τὰς ἐστίαις καὶ τὰ κτήματά των χιλιάδας Τουρκοκυπρίους καὶ διὰ τῆς βίας τοὺς ἐνέκλεισεν εἰς ὄρισμένας τουρκικὰς περιοχάς, ἀπαγορεύουσα εἰς αὐτοὺς, ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῶν ὄπλων, νὰ ἐξέλθουν προσωρινῶς ἄνευ ἀδείας ἐκ τῶν τουρκικῶν περιοχῶν καὶ ἐμποδίζουσα τούτους νὰ συναλλάττωνται καὶ νὰ συμβιώσουσιν, ὡς καὶ πρότερον, μετὰ τῶν Ἑλληνοκυπρίων.

Θὰ πρέπει νὰ πληροφορηθῆ ἡ διεθνὴς κοινὴ γνώμη ὅτι πλεῖστοι Τουρκοκύπριοι μετὰ τῶν ὀπίων δικηγόροι, δημοσιογράφοι, διδάσκαλοι, συνδικαλισταὶ καὶ ἄλλοι ἐδολοφονήθησαν ὑπὸ ὀργάνων τῆς Ἀγκύρας διότι ἠρνήθησαν νὰ πειθαρχήσουν πρὸς τὰς διχοτομικὰς διαταγὰς τῆς καὶ διότι ἐξεδήλωσαν τὴν ἐπιθυμίαν των νὰ συμβιώσουσιν, ὡς καὶ πρότερον, ἀδελφικῶς μὲ τοὺς Ἑλληνοκυπρίους.

Θὰ πρέπει νὰ πληροφορηθῆ ἡ διεθνὴς κοινὴ γνώμη ὅτι ἡ Τουρκοκυπριακὴ μειονότης ἣτις ἀποτελεῖ τὰ 18% τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου μας δὲν εἶναι δίκαιον, δὲν εἶναι δημοκρατικόν, δὲν εἶναι ὀρθόν νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ἀπόψεις τῆς ἐπὶ τῆς Ἑλληνοκυπριακῆς πλειοψηφίας τῶν 82% καὶ νὰ ἐμποδίζῃ τὸν Κυπριακὸν λαὸν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνασκήσῃ τὸ ἀναφαίρετον δικαίωμα τῆς αὐτοδιαθέσεως κατὰ παράθεσιν τῶν βασικῶν ἀρχῶν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Θὰ πρέπει νὰ πληροφορηθῆ ἡ διεθνὴς κοινὴ γνώμη ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἐν τῇ προσπάθειά τῆς νὰ βοηθῆσῃ εἰς τὴν ἐξεύρεσιν μιᾶς ἐιρηνικῆς καὶ συμπεφωνημένης λύσεως ἔχει ἐφαρμόσει σοβαρὰ μέτρα ἐιρηνεύσεως πρὸς τὰ ὁποῖα, ἀτυχῶς, ὄχι μόνον καμμίαν ἀναταπόκρισιν δὲν ἐπέδειξε μέχρι σήμερον ἡ Τουρκοκυπριακὴ Ἠγεσία, ἀλλὰ τούναντίον προβαίνει εἰς ὑπόπτους πολεμικὰς προπαρασκευάς.

Καὶ τέλος θὰ πρέπει νὰ πληροφορηθῆ ἡ διεθνὴς κοινὴ γνώμη ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις, ἐν τῇ προσπάθειά τῆς νὰ ἐξευρεθῆ μία ἐιρηνικὴ καὶ συμπεφωνημένη λύσις, προέβη εἰς μεγάλας ὑποχωρήσεις ἐκ τῆς Ἑλληνοκυπριακῆς θέσεως καὶ ὑπέβαλε πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ο.Η.Ε. ἕνα διαλλακτικώτατον σχέδιον λύσεως τοῦ Κυπριακοῦ Ζητήματος, βασισζόμενον ἐπὶ τῶν διεθνῶς παραδεδεγμένων δημοκρατικῶν ἀρχῶν.

Παραλλήλως πρὸς τὰς ἐπὶ θύραις διαπραγματεύσεις ἐπιβάλλεται νὰ ὀργανωθῆ τὸ ταχύτερον δυνατόν, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Προέδρου Μακαρίου, μία ἔντονος ἐκστρατεία πρὸς διαφώτισιν τῆς διεθνούς κοινῆς γνώμης καὶ ἐξουδε-

τέρωσιν τῆς παραπλανητικῆς καὶ διαστρεβλωτικῆς τῶν πραγματικῶν γεγονότων προπαγάνδας τῆς Ἀγκύρας. Ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι αἱ ἑλληνοκυπριακαὶ θέσεις εὐρίσκονται εἰς πλεονεκτικὴν θέσιν ἐναντι τῶν τουρκοκυπριακῶν τοιούτων. Αἱ θέσεις μας εὐρίσκονται ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν ἀρχῶν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἐνῶ αἱ τουρκικαὶ διχοτομικαὶ θέσεις συγκρούονται πρὸς τὰς διεθνῶς παραδεδεγμένας ἀρχὰς καὶ εἶναι φυσικὸν ὅτι θὰ συναντήσουν τὴν διεθνή ἀντίδρασιν.

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς διαφωτιστικῆς ἐκστρατείας τῆς διεθνούς κοινῆς γνώμης καὶ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῆς παραπλανητικῆς προπαγάνδας τῆς Ἀγκύρας, ἐὰν αἱ ἐπὶ θύραις διαπραγματεύσεις δὲν ἤθελον καταλήξει εἰς συμπεφωνημένην λύσιν λόγῳ τῆς ἀδιαλλάκτου διχοτομικῆς θέσεως τῆς Τουρκοκυπριακῆς Ἡγεσίας, τότε ἐπιβάλλεται νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Ο.Η.Ε., νὰ καταγγειλωμεν τὴν Ἀγκυραν ὡς ὑπαίτιον διὰ τὴν μὴ ἐπίτευξιν συμπεφωνημένης λύσεως, καὶ νὰ ἀξιώσωμεν τὴν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ Ζητήματος ἐπὶ τῇ θάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ο.Η.Ε., καθὼς ἐπρονοοῦσε τὸ προηγούμενον ψήφισμα τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Διεθνούς Ὄργανισμοῦ, διὰ τῆς ἐνασχήσεως τοῦ δικαιώματος αὐτοδιαθέσεως τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ.

Τελειῶνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι αἱ ἐκφρασθεῖσαι ἀπόψεις εἰς τὴν Βουλὴν θὰ μελετηθοῦν μετὰ προσοχῆς ὑπὸ τῶν Ὑπευθύνων διὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ ἐθνικοῦ μας θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἐὰν ἀνέρχωμαι εἰς τὸ βῆμα τοῦτο σήμερον εἶναι διὰ νὰ συγχαρῶ τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν κ. Στυλιανοῦ διὰ τὴν πρωτοβουλίαν του νὰ θέσῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὸ θέμα τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν, ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ διὰ νὰ τονίσω τὴν σοβαρότητα αὐτοῦ τοῦ θέματος καὶ τὸ ἐπείγον τῆς λήψεως τῶν ἀναγκαίων μέτρων διὰ τὴν προώθησίν του.

Ὁ λαὸς μας ἤρchiσε τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα τῆς Κύπρου μετὰ τὴν στερρὰν ἀπόφασιν νὰ τὸν φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας.

Τὸ πρῶτον βῆμα ἐπετεύχθη μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ ἀποικιακοῦ καθεστῶτος καὶ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς νήσου μας εἰς ἀνεξάρτητον κράτος, ἔστω καὶ ἐὰν αἱ δύο αὐταὶ λέξεις δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν πραγματικότητα.

Ὁ ἀγὼν μας συνεχίζεται.

Ὁ ἀγὼν διὰ τὸ δεῦτερον στάδιον ἔχει ἀρχίσει μετὰ καλοῦς οἰωνοῦς καὶ ὑπὸ περιστάσεις εὐνοϊκὰς διὰ τὴν Κύπρον.

Ὁ ἀγὼν διεξήγετο μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ Ο.Η.Ε., ὅπου ἦτο καὶ ἡ φυσικὴ του θέσις, καὶ εἶχαμεν μετὰ τὸ μέρος μας μίαν σημαντικὴν πλειοψηφίαν τῶν μελῶν τοῦ Διεθνούς αὐτοῦ Ὄργανισμοῦ.

Ἡ Τουρκία ἦτο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην σχεδὸν ἀπομεμονωμένη.

Τὶ ἔγινε ὁμοῦ μετὰ ταῦτα :

Ἡμεῖς ἐκοιμήθημεν ἐπὶ τῶν δαφνῶν ποῦ ἐδρέψαμεν εἰς τὸν Ο.Η.Ε., ἐνῶ ἡ Τουρκικὴ διπλωματία ἤρchiεν ἕνα ἀνένδοτον καὶ συνεχῆ ἀγῶνα διὰ νὰ μᾶς φθάσῃ, μετὰ ἀποτέλεσμα ὄχι μόνον νὰ μᾶς φθάσῃ ἀλλὰ καὶ νὰ μᾶς ξεπεράσῃ κατὰ πολὺ.

Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις δὲν ἐδίστασε νὰ ἐπιδιώξῃ φιλικὰς σχέσεις μὲ ὄλας τὰς Κυβερνήσεις πού τὴν ἐπολέμησαν εἰς τὸν Ο.Η.Ε., ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ καὶ οἱ Κυβερνήται τῆς, Πρόεδροι, Πρωθυπουργοί, Ὑπουργοί, Βουλευταὶ ἔσπευσαν νὰ ἐπισκεφθοῦν ὄλας αὐτὰς τὰς χώρας, σοσιαλιστικάς, ἀδεσμεύτους, ἀραβικάς καὶ εὐρωπαϊκάς.

Ἡμεῖς τί πράττομεν ;

Ἐνῶ ἡ Τουρκία τείνει χεῖρα φιλίας πρὸς ἐκείνους πού τὴν ἐπάταξαν, ἡμεῖς διατάζομεν νὰ πλησιάζωμεν ἐκείνους πού μᾶς ἐστήριξαν ὅταν ἐκλονιζόμεθα καὶ νὰ σφίξωμεν, ἔστω καὶ ἐλαφρῶς, τὸ χέρι πού ἐθεράπευσε τὰς πληγὰς τῶν τέκνων μας.

Ἡ Τουρκία παρέτεινε τὸν διάλογον ἐπὶ ἔν καὶ πλέον ἔτος, ἐνῶ ἦτο εἰς πάντας γνωστὸν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ὅτι αἱ θέσεις τῶν διαλεγομένων ἀφίσταντο τόσον πολὺ ἢ μία τῆς ἄλλης ὥστε καμμία δυνατὴ ὑποχώρησις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τὰς προσεγγίσῃ.

Παρέτεινε τὸν διάλογον ἀπλῶς διὰ νὰ κερδίσῃ χρόνον πολύτιμον καὶ νὰ διεξάγῃ ἐν ἀνέσει τὸν διπλωματικὸν τῆς ἀγῶνα εἰς ὄλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου καὶ νὰ φέρῃ τὰ εὐμενῆ δι' αὐτὴν ἀποτελέσματα τὰ ὅποια ἐκέρδισε.

Ἡμεῖς μὲ τὴν σιωπὴν μας τὴν ἐβοηθήσαμεν καὶ μὲ τὴν ἀδράνειάν μας συνετέλεσαμεν εἰς τὰς ἐπιτυχίας τῆς.

Καὶ τώρα τί μέλλει γενέσθαι ;

Νὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ κοιμώμεθα ὑπὸ μανδραγόραν ἐνῶ οἱ ἐχθροὶ μας ἐγρηγοροῦν, ἐργάζονται καὶ ἀπεργάζονται τὴν καταστροφὴν μας ;

Ἀσφαλῶς ὄχι.

Πρέπει νὰ κερδίσωμεν τὸν ἀγῶνα μας καὶ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπὸν τὸν ὅποιον ἐτάξαμεν.

Οἱ ἀγῶνες ὅμως καὶ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν δὲν κερδίζονται μὲ τὴν ἀδράνειαν ἀλλὰ μὲ τὴν δράσιν.

Αἱ ἐπιτυχίαι δὲν ἔρχονται μόναι τῶν οὔτε πίπτουν ἐξ οὐρανοῦ ὅπως τὸ «μάννα» τῶν Ἑβραίων.

Ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ θεὰ τῆς σοφίας, ἡ ἐκπροσώπησις τούτέστιν τῆς λογικῆς καὶ τῆς ὀρθῆς σκέψεως, ἡ φρόνησις, μᾶς ἐπιτάσσει, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, «σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κίνει».

Ἄς κινήσωμεν λοιπὸν τὴν χεῖρα καὶ ἡμεῖς, καὶ πρὸς Βορρᾶν καὶ πρὸς Νότον καὶ πρὸς τὴν Δύσιν καὶ πρὸς τὴν Ἀνατολήν.

Ἄς ἀρχίσωμεν καὶ ἡμεῖς μὲ σύνεσιν ἀλλὰ καὶ μὲ δράσιν, μὲ περίσκεψιν ἀλλὰ καὶ μὲ ἐνεργητικότητα ἕνα ἀγῶνα διπλωματικὸν καὶ μίαν σταυροφορίαν διαφωτίσεως εἰς ὄλας τὰς χώρας, φιλικὰς, οὐδετέρας καὶ ἐχθρικές ἀκόμη.

Ἄς εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ ἀποκρούσωμεν ἐπιτυχῶς οἰανδήποτε ἐπίθεσιν κατὰ τῆς πατρίδος μας, ἀλλ' ἄς μὴ περιοριζώμεθα μόνον εἰς στρατιωτικὰ ἔργα.

Ἐφόσον σήμερον ὄλαι αἱ χώραι τοῦ κόσμου, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Τουρκίας, κόπτονται διὰ τὴν εἰρήνην καὶ ἀμιλλῶνται ποῖα θὰ δείξῃ περισσότερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν εἰρηνικὴν λύσιν τῶν διαφόρων πολιτικῶν προβλημάτων πού δημιουργοῦνται, ἄς ἀκολουθήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν εἰρηνικὴν ὁδὸν τῆς στενωτέρας φιλίας πρὸς ὄλους τοὺς λαοὺς, χωρὶς προκαταλήψεις, καὶ ἄς ἀποδυθῶμεν εἰς τὴν εἰρηνικὴν ἐκστρατεῖαν τῆς διαφωτίσεως τῶν διὰ τὸ δίκαιον καὶ τὸ ὀρθὸν τῆς Κυπριακῆς ὑποθέσεως.

Τὸ πῶς καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἐνεργήσωμεν, ποῖα μέτρα θὰ λάβωμεν καὶ γενικῶς αἱ λεπτομέρειαι τῶν ἐνεργειῶν μας δὲν θὰ λυθῶσιν εἰς αὐτὴν τὴν συνεδρίαν.

Ἡ συνεδρία καὶ ἡ συζήτησις αὐτὴ θὰ θεωρηθῶσιν ὅτι ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ των ἐάν ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ κεντρίσουν τοὺς ὑπευθύνους, νὰ ταραξουν τὰ λιμνάζοντα ὕδατα καὶ νὰ δώσουν τὸ σύνθημα δι' ἐκκίνησιν εἰς τὸν ἀγῶνα δρόμου τὸν ὁποῖον ὑπεδείξαμεν.

Εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν πού θὰ διεξαχθῆ μέσα εἰς τὸν παγκόσμιον στίβον πρέπει νὰ κατέλθουν οἱ πρωταθληταὶ ὅλοι.

Ἡ Τουρκία ὡς πληροφοροῦμαι ἰδρύει Πρεσβείας εἰς τὰς πλείστας χώρας τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας. Εἰς τόπους ὅπου δὲν ὑπάρχει οὔτε εἰς Τοῦρκος. Ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα θεθαίως νὰ τὴν παρακολουθήσωμεν διότι δὲν διαθέτομεν τὰ οικονομικὰ μέσα, ὅμως διαθέτομεν κάτι ἄλλο. Ἔχομεν εἰς ὅλας αὐτάς τὰς χώρας ὀργανωμένης Ἑλληνικῆς κοινότητος καὶ Κυπριακῆς ἀδελφότητος. Αὐτοὺς τοὺς ὀργανισμοὺς δυνάμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν ἀνεξόδως διὰ νὰ διαφωτίσωμεν τὰς Κυβερνήσεις καὶ τοὺς λαοὺς τῶν χωρῶν τούτων καὶ νὰ ἀνατρέψωμεν τὰς προσπάθειάς τῶν Πρεσβειῶν τῆς Τουρκίας.

Ὁ Ἑλληνισμὸς ἔχει ρίζας καὶ θεμέλια εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς ὑφῆλιου, καὶ οἱ Ἑλληνες τῶν πέντε Ἡπείρων συνδέονται μὲ δεσμοὺς φιλίας πρὸς τοὺς λαοὺς κάθε χώρας ὅπου διαμένουν.

Αὐτὸ εἶναι ἰσχυρὸν ὄπλον, ἐάν χρησιμοποιηθῆ καταλλήλως ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων.

Δίπλα ὅμως εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἑλληνισμοῦ χρειάζεται καὶ ὁ ἰδικὸς μας ἀγῶν. Προπαντὸς ὅμως νὰ κατέλθουν εἰς τὸν στίβον πάντες καὶ θὰ ἐπιτύχη ὁ ἀγῶν αὐτὸς ἐάν θελήσωμεν καὶ ἐάν προχωρήσωμεν χωρὶς φόβον καὶ χωρὶς προκατάληψιν.

Εἶπα ὅτι δὲν θὰ εἰσέλθω εἰς εἰσηγήσεις ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν καὶ τῶν τρόπων ἐνεργείας. Ἐν ὅμως θέλω νὰ συστήσω.

Πρέπει νὰ ἀποφασίσωμεν καὶ νὰ καθορίσωμεν μὲ σύνεσιν καὶ ρεαλισμὸν—ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ χρησιμοποιήσω τὴν λέξιν πού χρησιμοποιεῖται τελευταίως ἀπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς πατρίδος μας—νὰ καθορίσωμεν τὸν συγκεκριμένον στόχον μας ἀμέσως καὶ ἄνευ καθυστερήσεων. Καὶ εὐθὺς ἀμέσως νὰ ἐπιδοθῶμεν μετὰ προσοχῆς καὶ δραστηριότητος εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὅλοι ἡνωμένοι καὶ ἀδιάσπαστοι.

Ἡνωμένοι θὰ ἐπιτύχωμεν εἰς τὸν στόχον καὶ τὸν σκοπὸν μας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσαριδῆς ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐντιμοὶ κύριοι συναδελφοί. Δὲν νομίζω ὅτι χρειάζεται νὰ τονίσω ὅτι ἡ σημερινὴ φάσις τοῦ Κυπριακοῦ εἶναι δραματικῶς κρίσιμος καὶ ὅτι ἡ συγκέντρωσις ὅλων τῶν δραστηριοτήτων διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν κρίσιμον κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἰσέρχεται τὸ Κυπριακὸν εἶναι ἀπαραίτητος. Ἴσως νὰ ἔχουν δημιουργηθῆ αὐταπάται ἀπὸ ἓνα κλίμα τὸ ὁποῖον ἔχει δημιουργηθῆ ὅτι τὸ Κυπριακὸν ὀδεύει πρὸς κάποια λύσιν. Εὐχομαι αὐτὴ ἡ ἀποψὶς νὰ εἶναι ὀρθή, θὰ ἦτο ὅμως λανθασμένη καὶ τακτικὴ καὶ προοπτικὴ νὰ μὴν ἀντιμετωπίσωμεν ἐκ τῶν προτέρων τὸ θέμα καὶ μὲ τὰς δύο του πλευράς, εἴτε μὲ τὴν πλευρὰν τῆς ἐπιτυχίας εἴτε μὲ τὴν πλευρὰν τῆς ἀποτυχίας.

Ἔχει λεχθῆ ὅτι εἰσήλθομεν εἰς μίαν νέαν φάσιν τοῦ Κυπριακοῦ. Μετὰ τὴν ἀναμενομένην κατάληξιν τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ διαλόγου ὁ ὁποῖος, ὡς πολ- λάκις ἐλέχθη, εἶχεν ἤδη γεννηθῆ νεκρός, καὶ μετὰ τὴν στάσιν τῆς δικτατορικῆς στρατιωτικῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία ἀπεχώρησεν ἐκ Κύπρου ἄνευ ὄρων, καὶ ἐπομένως ἤλλαξεν ὄλος δῖόλου τὸν προσανατολισμὸν καὶ ἤλλαξε τὸ ἰσοζύγιον τῶν παραγόντων οἱ ὁποῖοι διεδραμάτιζον σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς Κυπριακῆς ὑποθέσεως, ἐδημιουργήθησαν νέαι δραματικά συν- θῆκαι διὰ τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν. Ἡ στρατιωτικὴ δικτατορικὴ Κυβέρνησις ἡ ὁποία ἐπεβλήθη ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ὄχι μόνον ἐστάθη ἀνίκανος νὰ ὑπε- ρασπίσῃ τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν ἀλλὰ κατεπρόδωσε τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν καὶ μετὰ τὴν στάσιν τῆς ἀλλὰ καὶ μετὰ τὰς ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ Ἑλληνικὴ Στρατιωτικὴ Κυβέρνησις εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ληφθοῦν αὐτὰ ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Ἑγείσεως διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς σημερινῆς φάσεως τοῦ Κυπριακοῦ καὶ δὲν εἶναι δυ- νατόν νὰ μὴ λαμβάνωνται αὐτὰ ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς διαφωτι- στικῆς ἐκστρατείας ἡ ὁποία εἶναι ἀπαραίτητον νὰ γίνῃ διὰ νὰ ἀντιληφθῆ ἡ παγ- κόσμιος κοινὴ γνώμη ποία εἶναι ἡ σημερινὴ φάσις τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος. Ἡ σημερινὴ «Χούντα» ὄχι μόνον δὲν μπορεῖ νὰ ἀποτελῆ πρεσβευτὴν τῆς Κύπρου εἰς τὸ ἐξωτερικόν διὰ διαφώτισιν ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς ὑποθέσεως ἀλλὰ ἀποτελεῖ τὸν κάκιστον πρεσβευτὴν, δεδομένου ὅτι ἀπολαμβάνει μιᾶς γενικῆς ἀνυπολη- ψίας. Ἐπομένως ὁ ὄλος ρόλος τῆς διαφωτίσεως τῆς διεθνούς κοινῆς γνώμης πίπτει σήμερον ἐπὶ τῶν ὤμων μας, μάλιστα μετὰ τὸ ἀρνητικὸν στοιχεῖον τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς τῆς ἀπαραδέκτου στρατιωτικῆς καταστάσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἦτο ἐπομένως ἀπαραίτητον νὰ εἰσέλθωμεν εἰς μίαν νέαν φάσιν μετὰ νέους τρό- πους. Ἐάν ὅμως ἡ τακτικὴ μας, οἱ προσανατολισμοὶ μας, αἱ ἐξωτερικαὶ μας σχέσεις δὲν προσαρμοσθοῦν πρὸς τὸν νέον στόχον, ἐάν δὲν ἀντιληφθῶμεν ὅτι αὐτὸς ὁ νέος στόχος προϋποθέτει καὶ νέαν πορείαν, τότε φοβοῦμαι ὅτι οἱ κίν- δυνοι διὰ τὸ Κυπριακὸν θὰ εἶναι μέγιστοι. Καὶ αὕτη ἡ πορεία σημαίνει νέας ἐξωτερικὰς σχέσεις, νέον πολιτικοστρατιωτικὸν περίγυρον, νέαν διαφωτιστικὴν ἐκστρατείαν, νέαν προσέγγισιν τοῦ θέματος πρὸς τὴν διεθνή κοινὴν γνώμην καὶ νέαν προσέγγισιν τοῦ θέματος ἀπὸ ἐσωτερικῆς πλευρᾶς.

Τὸ ἐσωτερικὸν μέτωπον εἶναι ἀπαραίτητον ἐπίσην δὲ ὀργανωθῆ, δεδομένου ὅτι ἐάν ὑποθέσωμεν ὅτι ὅλη αὕτη ἡ εἰρηνευτικὴ ἐκστρατεία τὴν ὁποίαν διεξά- γομεν καὶ ὅλη αὕτη ἡ καλὴ πρόθεσις ἡ ὁποία ὑπάρχει ἐκ μέρους μας, καὶ πι- στεύω ὅτι θὰ ὑπάρχῃ καὶ ἐκ μέρους τῶν μαζῶν τῆς Τουρκοκυπριακῆς κοινό- τητος, δὲν καταλήξῃ εἰς οἰονδήποτε συμπέρασμα, εἶναι μοιραῖον ὅτι οἱ κίνδυνοι οἱ ὁποῖοι ἐπικρέμμανται ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς ὑποθέσεως εἶναι μεγάλοι λόγῳ, ὅπως εἶπα, τῆς ἄνευ ὄρων ἀποχωρήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ παράγοντος ἀπὸ τὸ πολι- τικὸν προσκῆνιον τῆς Κύπρου. Εἶναι ἀνάγκη αὐτὸ τὸ χάσμα νὰ ἀναπληρωθῆ. Ὁ στρατὸς πρέπει νὰ εἶναι ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Κυβερνήσεως ἐδῶ. Ὁ λαὸς πρέπει νὰ εὐρίσκειται ἐν κινητοποιήσει εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μέτωπον ἀλλὰ ὁ λαός, ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν πρέπει νὰ εὐρίσκωνται ἐν διαρκεῖ κινητοποιήσει διὰ νὰ ἐξεύρουν νέαν πορείαν εἰς τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις καὶ νέαν διαφωτιστικὴν πορείαν πρὸς τὴν Ὀργάνωσιν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Εἰσήλθομεν εἰς τὸν διάλογον μετὰ ὄλας τὰς καλὰς προθέσεις. Ὅπως εἶπα καὶ πρὶν, πιστεύω ὅτι καὶ ἡ Τουρκοκυπριακὴ κοινότης ἔχει μεγαλυτέραν ἀνάγκην ἀπὸ ἡμᾶς δι' εἰρηνευσιν καὶ γαλήνην. Ὅμως δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγῃ ὅτι ἡ Τουρκοκυπριακὴ κοινότης δὲν εἶναι ἐλευθέρα. Ὅτι δυστυχῶς, ὑπὸ τὰς πα- ρούσας συνθήκας, ὁ διάλογος εἶναι οὐσιαστικῶς διάλογος μεταξύ τῆς Κυπρια- κῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἀγκύρας ἐν τινι μέτρῳ, δεδομένου ὅτι ἀκόμη ἡ Τουρ- κοκυπριακὴ κοινότης ἀσφυκτικῶς κάτω ἀπὸ τὴν πιεστικὴν, δεσποτικὴν κηδεμονίαν τῆς Ἀγκύρας. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ παράγοντες πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν, καὶ εἶναι ἡ Ἀγκυρα ἡ ὁποία διεξάγει σήμερα τὴν διαφωτιστικὴν ἐκστρατείαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εἶναι ἡ Ἀγκυρα ἡ ὁποία προσπαθεῖ νὰ ἐξεύρῃ νέας ἐξωτερικὰς σχέσεις, εἶναι ἡ Ἀγκυρα ἡ ὁποία κάμνει νέους προσανατολισμοὺς καὶ εἶναι αὐτὴν τὴν πορείαν τὴν ὁποίαν ἡμεῖς πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσωμεν.

Είσερχόμεθα, όπως είπα, εις τὸν διάλογον μὲ ὄλας τὰς καλὰς προθέσεις. Ἄλλὰ θὰ ἦτο καὶ πάλιν ἀφελὲς ἐκ τῶν προτέρων νὰ πιστεύωμεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ διαλόγου. Μακάρι τὰ πράγματα νὰ εἶναι ἔτσι καὶ εὐχομαι νὰ εἶναι ἔτσι καὶ δὲν θέλω νὰ ἀποκλείσω οἰανδήποτε πιθανότητα. Ὅμως ὀρθὸν εἶναι ἀπὸ τώρα νὰ προσανατολιζώμεθα εἰς τὸ τί θὰ ἐπακολουθήσῃ εἰς μίαν τυχὸν μεταδιαλογικὴν ἀποτυχίαν. Καὶ ἡ προπαρασκευὴ πρέπει νὰ γίνῃ τώρα, ἡ διαφώτισις πρέπει νὰ γίνῃ τώρα, τὰ σχέδια πρέπει νὰ γίνουσι τώρα, διὰ τὸ τί εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπακολουθήσῃ. Εἶναι δι' αὐτὸ πού τονίζω ὅτι ὁ Ὅργανισμὸς Ἡνωμένων Ἐθνῶν θὰ πρέπει νὰ παραμείνῃ ἢ διέξοδος εἰς τυχὸν ἀποτυχίαν αὐτοῦ τοῦ διαλόγου καὶ ἡ ἐμπλοκὴ τοῦ Ὅργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν δὲν πρέπει εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ εἶναι μεγάλη οὕτως ὥστε νὰ μὴν ὀδηγηθῶμεν ἀπὸ ἐκείνου οἱ ὅποιοι εὐχονται τὴν ἀποτυχίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ διαλόγου διὰ νὰ ἐπαναφέρουσι τὸ Κυπριακὸν εἰς πλαίσια εἴτε Ἑλληνοτουρκικοῦ διαλόγου εἴτε πενταμερῶν εἴτε ἐν γένει εἰς νατοϊκὰ πλαίσια. Ἡμεῖς δὲν παραδεχόμεθα αὐτὰ τὰ πλαίσια. Δεχόμεθα τὸν ἐσωτερικὸν διάλογον. Εὐχόμεθα ὁ ἐσωτερικὸς διάλογος νὰ ἐπιτύχῃ. Ἐὰν ὅμως ὄχι, μοναδικὴν διέξοδον ἀποτελοῦν πλέον οἱ διεθνεῖς ὀργανισμοὶ καὶ οὐχὶ τὰ νατοϊκὰ ἢ τὰ διμερῆ ἢ γενικῶς τὰ περιφερειακὰ πλαίσια. Ἡ διαφώτισις μας θὰ πρέπει νὰ στραφῇ καὶ πρὸς τὴν Τουρκοκυπριακὴν κοινότητα. Διότι, ὅπως εἶπα πρὶν, πιστεύω ὅτι ὑπάρχει σύμπτωση αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐπιθυμίας διὰ πραγματικὴν εἰρήνευσιν, γαλήνην καὶ ἐξευρέσιν μιᾶς λύσεως δημοκρατικῆς εἰς τὴν Κύπρον. Ἐὰν τώρα δὲν δράσωμεν πιστεύω ὅτι ἀργότερα ἢ θέσις μας θὰ εἶναι ἀκόμη δυσχερεστέρα.

Εἶναι μετὰ μεγάλης ἱκανοποιήσεως πού ἤκουσα τὴν πρότασιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ νὰ συζητηθῇ τὸ θέμα αὐτὸ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ἴσως μερικοὶ νὰ πούν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ὄλα νὰ λεχθῶσι—καὶ ἀσφαλῶς ὄλα δὲν λέγονται—ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ θήματος. Ὅμως εἶναι δυνατὸν νὰ τονισθῇ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ θήματος ὅτι ἡ δραστηριότης μας εἰς αὐτὸν τὸν τομέα πρέπει νὰ ἐνταθῇ. Ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτρέπωμεν εἰς τὴν Τουρκίαν νὰ ἀλωνίζῃ μὲ μίαν ἀδίκον ὑπόθεσιν εἰς τὰ χέρια τῆς, νὰ δημιουργῇ νέας συμμαχίας, νὰ προσπαθῇ νὰ πείσῃ τοὺς πάντας περὶ τῆς νέας στροφῆς τῆς Τουρκικῆς πολιτικῆς, ἢ ὅποια δὲν εἶναι οὐσιαστικὴ στροφή, ἐνῶ ἡμεῖς οἱ ὅποιοι εἴμεθα ὀπλισμένοι μὲ μίαν ὑπόθεσιν δικαίαν, εἴμεθα ὀπλισμένοι μὲ ὄλα τὰ πλεονεκτήματα, εἶναι σήμερον δυνατὸν εἰς αὐτὴν τὴν νέαν φάσιν τοῦ Κυπριακοῦ νὰ περιμαζεύσωμεν συμμαχίους ἀπὸ πολλὰς, πάρα πολλὰς πλευράς, ἀρκετὰ ἰσχυροὺς ὥστε πραγματικὰ νὰ ἀποκλείσωσι ἐξωτερικὴν ἐπιβουλήν ἐναντίον τῆς Κύπρου. Δὲν πρέπει, δὲν εἶναι νοητὸν νὰ ἀφήσωμεν νὰ παρέλθῃ αὐτὴ ἡ εὐκαιρία. Δι' αὐτὸ συνηγορῶ ὅτι τώρα εἶναι ἡ ὥρα νὰ ἀρχίσῃ μία ἔντονος διαφωτιστικὴ ἐκστρατεία πρὸς ὄλον τὸν κόσμον, πρὸς τὴν διεθνή κοινὴν γνώμην, ἢ ὅποια, ὅπως εἶπα, ὅμως, προηγουμένως, θὰ πρέπει ταυτόχρονα νὰ εἶναι μία ἐκστρατεία ἐξευρέσεως τοῦ ὀρθοῦ πολιτικοστρατιωτικοῦ περιγύρου ὁ ὅποιος θὰ ἀποκλείσῃ τουρκικὴν ἐπέμβασιν καὶ ἐπομένως θὰ ἀποκλείσῃ ἐκτρωματικὰς ἐπιβαλλομένας λύσεις ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Μολοντί κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος ἐνώπιον τοῦ Σώματος τὸ παρελθὸν ἔτος ἔδωσα—καὶ ἐξακολουθῶ νὰ πιστεύω ὀρθῶς—ιδιάζουσας βαρῦτητα καὶ σημασίαν εἰς τὴν ἀνάγκην ἀναλήψεως συστηματικῆς διαφωτιστικῆς ἐκστρατείας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ κυρίως δι' ἀποστολῶν ἐπισήμων καὶ εἰδικώτερον διὰ τῶν ἀρμοδιωτέρων ἐν προκειμένῳ ἐκπροσώπων τοῦ κράτους, ἦτοι τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν, ἐν τούτοις δὲν θὰ πρέπει νὰ παροραθῇ ἡ ἀξία καὶ ὁ ἐνισχυτικὸς

ρόλος τῶν ἀποστολῶν καλῆς θελήσεως, συγκειμένων ἀπὸ πρεσβευτᾶς, ἀνωτέρους Κυβερνητικούς Ὑπαλλήλους—καὶ εἰδικώτερον ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν—καθὼς καὶ μελῶν τοῦ Σώματος τούτου. Μία ἄλλωστε πρόχειρος ἀναδίφηση τῶν ἐκθέσεων τοῦ ρόλου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ διεδραμάτισαν κατὰ τὴν κινητοποίησιν τοῦ 1964 αἱ διαφωτιστικαὶ αὐταὶ ἀποστολαὶ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, τῶν σημερινῶν Πρέσβευον εἰς Λονδίνον καὶ Καίρον, ἐνὸς μέλους τοῦ Σώματος τούτου, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τοῦ μονίμου ἐκπροσώπου τῆς Κύπρου εἰς τὰ Ἠνωμένα Ἐθνη, πείθουν περὶ τοῦ τεραστίου ἐπιβοηθητικοῦ ρόλου ποῦ δύνανται νὰ διαδραματίσουν αἱ τοιαῦται διεθνεῖς ἀποστολαὶ εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἠγεσίας τοῦ κράτους. Ἄλλ' ὅσον ἐνθαρρυντικὰ καὶ ἐὰν ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα τότε ἐκεῖνα, ἐντιμε κ. Πρόεδρε καὶ ἐντιμοὶ κύριοι συναδελφοί, ἄλλο τόσον ἀποκαρδιωτικὰ ἐμφανίζονται σήμερον τὰ γεγονότα ἀπὸ τὰ προξενηθέντα ρήγματα εἰς τὰς θερμὰς φιλικὰς σχέσεις ποῦ προϋπήρχαν εἰς τὰς πλείστας τῶν χωρῶν τούτων λόγω ἀκριβῶς τῆς ἀενάου, συστηματικῆς καὶ μεθοδικῆς διπλωματικῆς Τουρκικῆς δραστηριότητος.

Τὸ 1964 ἡ Γουϊνέα, ἡ Γκάνα, ἡ Σιέρα Λεόνε, ἡ Λιθηνία, ἡ Ἀκτὴ τοῦ Ἐλεφαντόδοντος, τὸ Κόγκο, ἡ Βενεζουέλα, ὁ Λίβανος, ἡ Ἰορδανία, τὸ Κουβέιτ, τὸ Ἰράκ, ἡ Αἰθιοπία, ἡ Σομαλία, ἡ Κένυα, ἡ Τανζανία, τὸ Γκαπόν, τὸ Τζάτ, τὸ Καμερόν, ἡ Μαλαισία, ἡ Κεντρικὴ Ἀφρικανικὴ Δημοκρατία, ἡ Δημοκρατία τοῦ Κόγκου, ἡ Μαλάουϊ, ἡ Δομινικανὴ Δημοκρατία, ἡ Ἰαμαϊκὴ, ἡ Κολομβία, ὁ Ἰσημερινός, ὁ Παναμᾶς, ἡ Βολιβία, ἡ Λιθῦη, ἡ Τυνησία, ἡ Ἀλγερία, τὸ Μαρόκο, ἡ Μάλη καὶ ἡ Σενεγάλη διεδήλουν πρὸς τοὺς ἡγέτας καὶ τὰ μέλη τῶν Κυπριακῶν διαφωτιστικῶν ἀποστολῶν ὅτι ἐτάσσοντο ἀλληλέγγυοι πρὸς τὸν ἀγῶνα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ δι' ἐμπέδωσιν τῆς ἀνεξαρτησίας του καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀπαραγράπτου καὶ ἱεροῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεώς του. 35 δηλονότι χώραι ἐτάσσοντο τότε (τὸ 1964) ἀναφανδὸν καὶ ἀπροκαλύπτως ὑπὲρ τῶν θέσεων τοῦ ἀγωνιζομένου Κυπριακοῦ λαοῦ, μὲ μοναδικὴν ἐξάφρῃσιν τὴν Περσίαν, τὴν 36ην χώραν εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Κυπριακὴ διαφωτιστικὴ ἀποστολὴ εὔρεν ἀντίδρασιν παρὰ τῆς Κυβερνήσεώς της, καθ' ὅτι ἦτο σαφῶς τεταγμένη κατὰ τῶν Ἑλληνοκυπριακῶν ἀπόψεων. Ἐλαφραὶ, ἐλαφρόταται ἐπιφυλάξεις ὑπήρξαν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας, ἐνῶ ὁ σχεδὸν μονολιθικὸς μέχρι τότε ἀνατολικὸς συνασπισμὸς ἐτάσσετο ὄχι μόνον ἀλληλέγγυος πρὸς τὸν ἀγῶνα μας ἀλλὰ παρουσιάζετο ἔτοιμος καὶ νὰ ἀγωνισθῇ ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν θέσεων τῆς Κυβερνήσεώς της Κύπρου. Ἐκτοτε δὲν παρήλθεν οὔτε τριετία. Καὶ ἐν ἀπλοῦν θλέμμα εἰς τὴν διεθνή κοινωνίαν εἶναι ἀρκετὸν νὰ δώσῃ τὸ μέγεθος τῆς σημειωθείσης μεταστροφῆς—ὡς ἐκ τῆς Τουρκικῆς διπλωματικῆς δραστηριότητος θασικῶς—εἰς τὴν μέχρι τότε ἔναντι τοῦ ἱεροῦ ἐθνικο-ἀπελευθερωτικοῦ μας ἀγῶνος ἐπικρατοῦσαν κατάστασιν.

Οἱ Τοῦρκοι διὰ τῶν συνεχῶν ἐπισήμων, ἐπαναλαμβάνω, ἐπαφῶν των ὄχι μόνον διετήρησαν ἀλλὰ καὶ ἐνίσχυσαν τὰς φιλικὰς των σχέσεις μὲ τὴν σύμμαχόν των εἰς τὸ ΣΕΑΤΟ Περσίαν, ἀλλὰ εἰδικώτερον ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ἐκφράζουν οὗτοι, ὡς ἤδη ἐτονίσθη κατὰ τὴν προηγουμένην μου ὁμιλίαν ἐνώπιον τοῦ Σώματος, τὴν εὐγνωμοσύνην των διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ὑποστήριξιν ποῦ τοὺς παρέχει ἡ ἐν λόγω χώρα. Τὸ Ἀφγανιστάν καὶ τὸ Πακιστάν συνεταυτίσθησαν ἤδη πλήρως καὶ ἀπολύτως πρὸς τὰς Τουρκικὰς θέσεις, ἐνῶ τὸ Ἰράκ ἤδη ἀπωλέσθη.

Ὅταν ὁ Πρόεδρος Ἀρεφ ὅστις μόλις ἐξήρχετο τότε, τὸ 1964, τῆς κλινικῆς ὅπου εἶχεν ὑποβληθῆ εἰς ἐγχείρισιν, μετέβαινε ἐνῶ εὐρίσκετο οἰκουρῶν ὡς πυρέσων, εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον τῆς χώρας του διὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν Πρόεδρον τοῦ Σώματος αὐτοῦ καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Κυπριακῆς διαφωτιστικῆς ἀποστολῆς διὰ νὰ ἐκφράσῃ πρὸς αὐτοὺς τὴν ἐκπληξίν του διότι ἐπισκέπτοντο πρὸς διαφώτισιν τὴν χώραν του «ἐφ' ὅσον ἡ Α. Μ. ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἐγνώριζε τὴν ἀμέριστον εἰς ὄλους τοὺς τομεῖς τοῦ προβλήματος συμπαράστασιν τῆς χώρας του» ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν Η. Α. Δ., ἀφέθη σήμερον νὰ γίνῃ θῦμα τῆς ἀδιστάκτου καὶ πονηρᾶς Τουρκικῆς διπλω-

ματίας, ή όποία έκφράζει διά τών έπισημοτέρων Τουρκικών χειλέων την εύγνωμοσύνη της διά την συμπαράστασιν του 'Ιράκ εις την Τουρκικήν περι Κύπρου θέσιν, έμφαίνεται και μόνον από το παράδειγμα τουτο το μέγεθος της σημειωθείσης μεταστροφής εις τόν μεσανατολικόν χῶρον.

Με τόν ίδιον άπαράδεκτον και άδιάφορον τρόπον άφέθη να άπολεσθῆ διά την Κύπρον ή 'Ιορδανία προς την όποίαν, ως γνωστόν, έκφράζεται ώσαύτως ή Τουρκική εύγνωμοσύνη διά την έπι του Κυπριακού σημερινήν θέσιν της, κατ' αντίθεσιν προς τό 1964 ότε ο Πρόεδρος της Βουλῆς και ο τέως Πρωθυπουργός της έν λόγω χώρας και άργότερον Γερουσιαστής Σουλεϊμάν Ναμπούσι—άμφότεροι έκ τών πρωταγωνιστών της άνεξαρτησίας της 'Ιορδανίας—έδήλουν προς την Κυπριακήν διαφωτιστικήν άποστολήν της όποίας ήγειτο και πάλιν ο Πρόεδρος του Σώματος αυτού «την πλήρη ύποστήριξιν τών Κοινοβουλευτικών 'Αρχών της χώρας προς τας άπόψεις και τό αίτημά μας εις δλην αυτών την έκτασιν» και έκεφράζοντο με ένθουσιασμόν διά τους άγῶνας του Κυπριακού λαού και με θαυμασμόν διά τόν Πρόεδρον Μακάριον. Τότε άκριβῶς, τό 1964, ή έπι τών 'Εξωτερικῶν 'Επιτροπή της 'Ιορδανικής Βουλῆς ένέκρινε ψήφισμα πλήρους ύποστηρίξεως προς τόν άγῶνα του Κυπριακού λαού εις άπάντησιν του προς την Βουλῆν σταλέντος σχετικού ψηφίσματος της ήμετέρας Βουλῆς τών 'Αντιπροσώπων. 'Εμεσολάθησαν όμως έκτοτε αι έπισκέψεις του Σουναί εις 'Ιορδανίαν και του Χουσεϊν εις 'Αγκυραν, ένῶ ήμεϊς παραμένομεν άπλοί θεαταί και άπαθείς, άτυχείς άν όχι και πτωχοί δευτεραγωνισταί της προ τών οφθαλμών μας διαδραματιζόμενης τραγωδίας.

Κατά τόν ίδιον τρόπον, έντιμοί κύριοι συνάδελφοι, άπωλέσθη ή Τυνησία. Και ένῶ σήμερα ο 'Υπουργός 'Εξωτερικῶν της Τυνησίας συνυπογράφει τό γνωστόν κοινόν ανακοινωθέν με τόν Τουρκον συνάδελφόν του κ. Τσιακλαγιανκίλ εις 'Αγκυραν, τό όποιον άνεγνώσθη από του θήματος τουτου κατά την άρξαμένην συζήτησιν, τότε, τό 1964, ο Πρόεδρος της Τυνησίας κ. Μπουργκίπα όχι μόνον έπεδείκνυε ζωηρόν ένδιαφέρον και κατανόησιν έπι του Κυπριακού προσλήματος, όχι μόνον έδήλου κατηγορηματικῶς προς την Κυπριακήν διαφωτιστικήν άποστολήν ότι θα ύποστηρίξη την Κυπριακήν Κυβέρνησιν εις την προσπάθειάν της δι' έξεύρεσιν δικαίας και δημοκρατικής λύσεως του Κυπριακού βασισομένης έπι τών αρχῶν του Καταστατικού Χάρτου τών 'Ηνωμένων 'Εθνῶν, αλλά είσηγεϊτο και τρόπους έξευρέσεως λύσεως πολλαπλῶς καλύτερας εκείνης την όποίαν άνεμέναμεν να λάθωμεν έκ της σχετικής αποφάσεως τών 'Ηνωμένων 'Εθνῶν, καθισταμένης άνισχύρου της Τουρκοαγγλικῆς έπιτροπῆς και παρεμβάσεως. Δυστυχῶς όμως άφέθη και ο Μπουργκίπα ξρμαιοι εις τας δραστηριότητας της 'Αγκύρας διά να άπωλεσθῆ και ούτος και μάλιστα κατά τρόπον όριστικόν και άμετάκλητον ίσως. Τοιουτοτρόπως μία άκόμη έκ παραδόσεως φιλική προς την Κύπρον χώρα άφέθη να μεταπηδήσῃ εις τό έχθρικόν στρατόπεδον.

Σταδιακῶς αλλά σταθερῶς άπομακρύνονται τών θέσεών μας τό Μαρόκον, ή Λιβύη και ο Λίβανος, χῶραι αίτινες, ως ο Λίβανος τουλάχιστον, ἦσαν σαφῶς και άπεριφράστως φιλοκυπριακῆς έκ παραδόσεως τοποθετήσεως.

'Εκ παραλλήλου άφ' ἦς στιγμῆς ύπερίσχυσεν ή ένθικῶς ολεθρία προειδοποίησης τό 1964 προς τόν 'Εθνικόν 'Ηγέτην του 'Ελληνικού λαού, τόν Γεώργιον Παπανδρέου, ή προελθοῦσα έκ της περιπτώστου πλέον καταστάσεως ρῆσις «θα ύπάγετε μεν εις την Μόσχαν ως Πρωθυπουργός, αλλά θα έπιστρέψετε εις 'Αθήνας ως άπλοῦς ιδιώτης», άφέθη παντελῶς άκάλυπτος ο χῶρος εις την Τουρκικήν διπλωματικήν δραστηριότητα διά να προσεγγίσῃ άλλεπαλλήλως και να έπιφέρῃ τελικῶς βασικήν άλλοίωσιν εις την έπι του Κυπριακού θέσιν της μετακρουσσιοφικῆς 'Ηγεσίας της Σοβιετικῆς 'Ενώσεως, ως έξετέθη με τά γνωστά άποσπάσματα έπι του Κυπριακού τών Τουρκοσοβιετικῶν ανακοινωθέντων που άνεγνώσθησαν άφ' ένός, και με τόν γενικώτερον διαγραφόμενον κίνδυνον να άπολεσθῆ διά την Κύπρον όλόκληρος ο 'Ανατολικός Συνασπισμός, ή πολιτικοστρατιωτική ισχύς του όποίου είναι άδιαμφισβήτητος, και τό θάρρος του όποίου είτε άμέσως είτε έμμέσως έσωσε την Κύπρον τό 1964 από τόν έπαπειλούμενον και σαφῶς διαγραφόμενον κίνδυνον της Τουρκικῆς εισβολῆς και παρεμβάσεως.

Μία άπλή άναδρομή, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εις τās νέας τουρκικās διπλωματικās δραστηριότητας, έν συνεχεία τών όσων άνεπτύξαμεν άπό του θήματος τούτου τό παρελθόν έτος ότε ένεγράφη τό θέμα πρός συζήτησιν, άναφέρει τά ακόλουθα νέα στοιχειά : 'Ο Τούρκος Πρόεδρος έπέστρεψεν εις "Αγκυραν περατώσας όκταήμερον έπίσημον έπίσκεψιν εις Μ. Βρεττανίαν. Αί ίδιαί πρακτορειακάι πηγαί άνέφερον ότι εις τόν Τούρκον Πρόεδρον έπεφυλάχθη όταν έπέστρεφεν άπό την Μεγάλην Βρεττανίαν εις τό άεροδρόμιον της 'Αγκύρας θερμοτάτη ύποδοχή. Καί είναι τούτο εύλογον έν όψει της εύρειας καί συστηματικης διαφωτιστικης έκστρατείας πού άνέλαβεν όυτος εις θάρος της Κυπριακης ύποθέσεως. Διότι αί Τουρκικαί μάζαι τηρούνται έπακριθώς ένήμεροι έφ' όλων τών διεθνών διπλωματικών έπιτυχιών τών Τούρκων έπίσημων. Καί είναι χαρακτηριστικά καί αί σχετικά δηλώσεις του Τούρκου Προέδρου πρός της έκ Λονδίνου άναχωρήσεώς του. Όυτος εξέφρασε την πεποίθησιν ότι ή έπίσκεψις του θά ένισχύση έτι περισσότερο τον όδη στενούς φιλικούς δεσμούς μεταξύ Βρεττανίας καί Τουρκίας. Συνεχίζων όυτος—άντιστάσεως μη ούσης άπό μέρους ήμών—έξέφρασε την θλίψιν του διότι ή φιλία μεταξύ Τουρκίας καί 'Ελλάδος διεκινδύνευσε τά τρία τελευταία έτη ένεκα του Κυπριακού. 'Ασφαλώς διά τόν κ. Σουνάι άν ή Κύπρος καί ή 'Ελλάς παρεδίδοντο άμαχητί εις την Τουρκίαν καί ή Κύπρος έξεχωρείτο πρός τούς Τούρκους ή 'Ελληνοτουρκική φιλία θά άνεζωοπυροότο. 'Αλλ' ό Σουνάι δέν παρέλειψε νά προθή καί δημοσία εις δηλώσεις παραποιούσας καταφώρως την άλήθειαν προσθέτων : «'Η Τουρκική Κοινότης της Κύπρου ύποφέρει άπό τετραετίας διότι κατέστη θύμα έπιθέσεως ήτις άποσκοπεί εις την καταστρατήγησιν τών διεθνώς άνεγνωρισμένων δικαιωμάτων της», εκφράσας την θεσιαιότητα ότι ή Βρεττανία, μία τών 'Εγγυητριών Δυνάμεών, είναι καλώς ένημερωμένη έπί τών καταβαλλομένων προσπαθειών της Τουρκίας διά την έπίτευξιν δικαίας καί ειρηνικής λύσεως πού θά διασφαλίζει τά «νόμιμα» δικαιώματα καί συμφέροντα τών ένδιαφερομένων μερών. Εις την χορείαν τών ξένων έπίσημων ούτινες προσεκληθήσαν εις την Τουρκίαν (μεταξύ 15—17.3.1968) συμπεριλαμβάνεται καί ό 'Υπουργός 'Εξωτερικών κ. Ριάντ της φίλης Η.Α.Δ. τό δέ κοινόν άνακοινωθέν πού έξεδίδετο εις "Αγκυραν σύν άλλοις, άνέφερεν :

«Οί δύο 'Υπουργοί συνεζήτησαν έπίσης τό Κυπριακόν πρόβλημα. 'Επί του θέματος τούτου ό 'Ιχσάν Σάπρυ Τσιακλαγιαγκιλ κατετόπισε τόν συνάδελφόν του έπί τών προσφάτων έξελίξεων καί έξέθεσε τās έν προκειμένω τουρκικās θέσεις. 'Αμφότεροι συνεφώνησαν έπί της άναγκαιότητας της ειρήνης καί της δικαιοσύνης διά τās δύο έν Κύπρω Κοινότητας».

Τοιουτοτρόπως, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εις την χορείαν τών χωρών αίτινες άναγνωρίζουν τās δύο κοινότητας προσετέθη ή έκ μακράς ιστορικής παραδόσεως φίλη χώρα της Η.Α.Δ. Τρεις ήμέρας άργότερον (20—26.3.1968) την Τουρκίαν έπεσκέπτετο ό Πρωθυπουργός της Βουλγαρίας κ. Μπάτσε. Τό κοινόν άνακοινωθέν ύπεγράμμισε :

«Οί δύο Πρωθυπουργοί ήσυχλήθησαν καί με τό Κυπριακόν πρόβλημα. 'Ο κ. Ντεμιρέλ έξέθεσεν πρός τόν Πρόεδρον του 'Υπουργικού Συμβουλίου της Λαϊκης Δημοκρατίας της Βουλγαρίας την τουρκικήν θέσιν έπί του προβλήματος τούτου καθώς καί έπί τών τελευταίων έξελίξεών του. Οί δύο Πρωθυπουργοί έξέφρασαν την έλπίδα ότι τό πρόβλημα τούτο, τό όποιον άποτελεί έτέρα ένσίαν προστριβών εις την περιοχήν της Μεσογείου, θά λάθη άμεσον δικαίαν λύσιν έπί τη θάσει της άνεξαρτησίας της νήσου καί άφου γίνουιν σεβαστά τά νόμιμα δικαιώματα καί συμφέροντα τών Τούρκων καί τών 'Ελλήνων της Κύπρου, διά νά τούς παρασχεθί ή δυνατότης όπως ζήσουν έν ειρήνη καί άσφαλεία».

Καί πάλιν μετά τρεις ήμέρας (29.3.—2.4.1968) ό Πρωθυπουργός της Γιουγκοσλαβίας κ. Σπίλιακ έπεσκέπτετο την "Αγκυραν. Τό κοινόν άνακοινωθέν πού έξεδίδετο εις "Αγκυραν δέν διέφερε ούτε κατά μίαν λέξιν άπό τό κοινόν τουρκοβουλγαρικόν άνακοινωθέν. Διέφερεν άπλώς καί μόνον κατά τό ότι τό δεύτερον έξεδίδετο γαλλιστί, ένώ τό πρώτον έξεδόθη άγγλιστί.

Μίαν μόλις εβδομάδα αργότερον (10—12.4.1968) την Ἐγκυραν ἐπεσκέπτετο ὁ Βασιλεὺς τοῦ Μαρόκου Χασάν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Τουρκίας Στρατηγὸς Σουνάι προσφωνῶν κατὰ τὴν διάρκειαν γεύματος τὸν Βασιλέα Χασάν, ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὸ Κυπριακόν, εἰπὼν ὅτι ὁ χρόνος καὶ τὰ γεγονότα ἐνίσχυσαν τὰ δικαιώματα τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Τουρκοκυπριακῆς Κοινότητος. Καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ Πρόεδρος Σουνάι ἐτόνιζε : «Εἶναι εὐλικρινῆς ἢ ἐπιθυμία μας ὅπως ἐξευρεθῇ εἰρηνικὴ λύσις ἢ ὅποια νὰ διασφαλίζῃ τὰ νόμιμα δικαιώματα τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν» καὶ κατέληξεν εὐχαριστήσας τὸν Βασιλέα Χασάν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Μαρόκου σχετικῶς μετὰ τὴν «ἐθνικὴν ὑπόθεσιν τῆς Τουρκίας». Τοιοῦτοτρόπως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, νέον στοιχείον ἀρχίζει νὰ παρεμβάλλεται ὑπὸ τῆς Τουρκίας, τὸ Κυπριακόν νὰ χαρακτηρίζεται ὡς ἐθνικὴ ὑπόθεσις τουρκικὴ καὶ εἰς τὰς διμερεῖς ἀκόμη ἐπισημοὺς συνομιλίαις των. Πάλιν ἡ Τουρκία ἐνδιαφέρεται διὰ τὰ νόμιμα συμφέροντα τῆς Τουρκικῆς Κοινότητος, ἀποβάλλει τὸ προσωπεῖον καὶ προβάλλει τοὺς κατακτητικoὺς σκοποὺς τῆς.

Τὸ ἐκδοθὲν μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Βασιλέως Χασάν κοινὸν Τουρκο-Μαροκινὸν ἀνακοινωθὲν ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ Κυπριακόν :

«Ἀμφότεραι αἱ πλευραὶ ἐμελέτησαν τὸ Κυπριακόν πρόβλημα καὶ ὁ Πρόεδρος Σουνάι, ἀνεφέρθη εἰς τὰς ἐν προκειμένῳ προσφάτους ἐξελίξεις. Οἱ δύο Πρόεδροι ἐβεβαίωσαν τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐμμονῆς εἰς τὰς ἀπορροῦσας ὑποχρεώσεις ἐκ τῶν διεθνῶν συνθηκῶν καὶ ἐξέφρασαν τὴν ἐλπίδα ὅτι μίᾳ δικαίᾳ διευθέτησις θέλει ἐξευρεθῇ τὸ ταχύτερον ἐπὶ τοῦ προβλήματος ὥστε νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὰς δύο κοινότητες νὰ ζήσουν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀσφαλεῖ διασφαλίζουσαι τὰ νόμιμά των δικαιώματα».

Ἡ προσπάθεια προσεγγίσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν Τουρκικῶν κατακτητικῶν θέσεων συνεχίζεται, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἀμείωτος, ὡς ἐμφαίνεται ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα εἰς τὰς κατωτέρω χώρας τὰς ὁποίας αὐτοπροσώπως ἐπισκέπτονται οἱ ἡγέται τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ Τοῦρκος Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Τσακλαγιαγκιλ ἐπεσκέφθη μεταξὺ 4—9.1.1968 τὰς Ἰνδίας. Τὸ κοινὸν ἀνακοινωθὲν ἀνέφερεν :

«Ὁ Τοῦρκος Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Τσακλαγιαγκιλ ἐπεξήγησε τὰς προσφάτους ἐν Κύπρῳ ἐξελίξεις καὶ ὑπέδειξεν ὅτι ἡ χώρα του εἶναι ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Κύπρου ἐντὸς πλαισίου ἐξασφαλίζοντος ἐλευθερίαν, τὰ νόμιμα δικαιώματα καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Τουρκοκυπριακῆς κοινότητος. Ἡ Πρωθυπουργὸς τῶν Ἰνδιῶν ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ χρησιμοποίησις τῶν καλῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, συμφώνως σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας τῆς 22ας Δεκεμβρίου 1967, θὰ ὀδηγήσῃ εἰς θελίωσιν τῆς καταστάσεως. Αὕτη ἐξέφρασεν ὡσαύτως τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐξευρεθῇ δικαία καὶ εἰρηνικὴ λύσις τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος διασφαλίζουσα τὰ νόμιμα συμφέροντα πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν».

Εἶναι ἡ πλέον ἀνώδυνος ἀνακοίνωσις ποὺ ἐξεδόθη ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ὀμιλεῖ καὶ ἡ ἴδια σαφῶς ὑπὲρ τῶν νομίμων δικαιωμάτων τῶν δύο ἐνδιαφερομένων μερῶν. Ἐξ ἄλλου ὁ Σουνάι ἐπεσκέπτετο τὴν Σαουδικὴν Ἀραβίαν μετὰ ἀπὸ τὰς Ἰνδίας.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐπισκέψεως αὐτῆς ἐξεδόθη κοινὸν ἀνακοινωθὲν ἀναφέρον ἐν σχέσει μετὰ τὸ Κυπριακόν ὅτι ὁ Πρόεδρος Σουνάι διεδήλωσε τὴν ἀντίθεσιν τῆς Κυβερνήσεώς του εἰς τὴν χρῆσιν θίας καὶ εἰς τὴν στρατιωτικὴν κατοχὴν ὡς μέσων διασφαλίσεως πολιτικῶν καὶ ἑδαφικῶν κερδῶν εἰς τὰς διεθνεῖς σχέσεις.

Ὅμως τὸ ἀνακοινωθὲν ἀνέφερεν ὅτι ὁ Τοῦρκος Πρόεδρος ἀφοῦ ἀνέλυσε τὰς προσφάτους ἐξελίξεις τῆς ἐν Κύπρῳ καταστάσεως ἐπανέλαβε τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῆς Τουρκίας πρὸς τὴν Σαουδικὴν Ἀραβίαν διὰ τὴν συνεχῆ ὑπ' αὐτῆς ὑποστήριξιν πρὸς τὴν Τουρκίαν.

Ἐξ ἄλλου ὁ Τουρκὸς Πρόεδρος Σουνάι ἐπεσκέπτετο μεταξύ 27ης καὶ 31ης Ἰανουαρίου 1968 τὴν Λιθύην. Προσφωνῶν τὰ μέλη τῆς Βουλῆς εἰς Μπέιτα τὴν 31ην Ἰανουαρίου 1968, ὁ Τουρκὸς Πρόεδρος προέβη εἰς τὰς ἀκολούθους δηλώσεις ἐν σχέσει μὲ τὸ Κυπριακόν :

«Ἡ Κυπριακὴ διένεξις ἀποτελεῖ ἕτερον πρόβλημα ἀπειλοῦν σοβαρῶς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἡρεμίαν εἰς τὴν περιοχὴν μας. Παρὰ τὰς ὑφ' ἡμῶν καταβληθείσας εἰρηνικὰς καὶ θετικὰς προσπάθειάς καὶ παρὰ τὴν ἐκ μέρους μας ἐπιδειχθεῖσαν αὐτοσυγκράτησιν κατὰ τὰ τελευταῖα τέσσαρα ἔτη ἢ κατὰστάσεις ἐν Κύπρῳ ἔχει ἐνταθῆ εἰς τὸν σημερινὸν αὐτῆς βαθμὸν λόγω τῶν ἐπιθετικῶν καὶ καταστρεπτικῶν ἐνεργειῶν τῆς Ἑλληνοκυπριακῆς Διοικήσεως.

Ἡ διὰ θαρῶν δπλων καὶ ὄχημάτων ἀπάνθρωπος ἐπίθεσις, συνέχισεν ὁ Τουρκὸς Πρόεδρος, κατὰ τῶν Τουρκοκυπρίων κατὰ τὸν Νοέμβριον ἔφερε τὴν Τουρκίαν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ πολέμου. Βραδύτερον, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπιτευχθείσης συμφωνίας, ἤρχισεν ἡ ἀποχώρησις τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων αἰτίνες ἐστάθμευον ἐν Κύπρῳ κατὰ παράβασιν τῶν ὑφισταμένων συνθηκῶν. Τοῦτο θεθαίως ἀπετέλεσε, συνέχισεν ὁ ἴδιος, θετικὸν καὶ μέγα θῆμα διὰ τὴν ἄρισ τῆς κρίσεως. Παρὰ ταῦτα ἡ Τουρκία πιστεύει ὅτι ἐάν δὲν ληφθοῦν καὶ ἄλλα μέτρα πρὸς κατοχύρωσιν τῆς ἀσφαλείας τῆς Τουρκοκυπριακῆς κοινότητος ἢ ἐν τῇ νήσῳ εἰρήνη καὶ ἡρεμία δὲν δύνανται νὰ ἐξασφαλισθοῦν, ὁσονδήποτε ἐπιθυμηταὶ καὶ ἂν εἶναι αὐταί.

Εἶναι φυσικὸν διὰ τὴν Τουρκίαν, συνέχισεν, ἡ ὁποία εἶναι ἀφωσιωμένη εἰς μίαν πολιτικὴν δικαίαν, νομιμότητα καὶ εἰρήνης νὰ ἀναμένῃ ἐμμονὴν εἰς παρομοίαν πολιτικὴν καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα ἐνδιαφερόμενα μέρη. Ἡ ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ πολιτικῆς μας συνάδει πρὸς τὰ συμφέροντα τῶν πολιτισμένων χωρῶν καὶ πρὸς τὸ ἰδεῶδες τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀσφαλείας. Ἐκτιμῶμεν τὰ μέγιστα τὴν ὑπὸ τῆς Λιθύης ἐπιδειχθεῖσαν κατανόησιν πρὸς τὴν ὑπόθεσίν μας».

Ἐξ ἄλλου τὸ ἐκδοθὲν τὴν 31ην Ἰανουαρίου, ἐπὶ τῇ λήξει τῶν συνομιλιῶν, ἀνακοινωθὲν, ἀνέφερε τὰ ἀκόλουθα :

«Κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ συζήτησιν μεταξύ τῶν δύο ἡγετῶν, ὁ ἔντιμος Πρόεδρος ἐπεξήγησε τὰς διαφόρους πλευράς τῆς προσφάτου κρίσεως ἐν Κύπρῳ ὡς καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ θέματος Τουρκικὰς ἀπόψεις. Οἱ δύο ἡγέται ἐπανέλαβον τὸν δεσμευτικὸν χαρακτῆρα τῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος διεθνῶν συνθηκῶν. Οὗτοι ἠξίωσαν ὅπως ὁ Κυπριακὸν διευθετηθῆ κατὰ τρόπον δίκαιον καὶ συμφωνον πρὸς τὴν Συνθήκην ἥτις διασφαλίζει τὰ δικαιώματα καὶ συμφέροντα τῆς Τουρκικῆς κοινότητος ἐπὶ τῆς νήσου δυνάμει διεθνῶν συμφωνιῶν. Ὁ ἔντιμος Πρόεδρος ἐξέφρασεν ἐκ νέου τὴν θαθεῖαν εὐγνωμοσύνην τῆς χώρας του διὰ τὴν ὑποστήριξιν τὴν ὁποίαν ἡ Λιθύη μετὰ συνεπείας παρέσχε πρὸς τὴν Τουρκίαν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου». Ἀντιλαμβάνεται οἰοσδήποτε συνάδελφος ποῖα μεταστροφή ὑπῆρξεν ἀπὸ τοῦ 1964 μέχρι τοῦ 1968.

Ὡς ἐπιστέγασμα τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Σουνάι προστίθεται σχετικὴ εἰδησις ὅτι ἡ Βασίλισσα Ἐλισάβετ ἀπεδέχθη, ὡς τοῦτο ἐπίσημως ἐγνώσθη, πρόσκλησιν τοῦ Προέδρου τῆς Τουρκίας νὰ ἐπισκευθῆ ἐπίσημως τὴν Τουρκίαν.

Ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου, ἐξ ἄλλου, ἐπισκέπτεται τὴν Ἄγκυραν ὁ κ. Κίζιγκερ, καὶ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον ὁ Πρόεδρος Ντὲ Γκῶλ. Τέλος διηυθετήθη ὅπως ὁ Σουνάι ἐπίσημως ἐπισκευθῆ τὸ Κάιρον τὸν προσεχῆ Νοέμβριον. Μία μακρὰ παράδοσις φιλίας μὲ τὸν Πρόεδρον Νάσερ κινδυνεύει νὰ ἀπολεσθῆ ἐάν δὲν ἀντιδράσωμεν ἐγκαίρως.

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Συνάδελφοι.

Ἐν ὄψει τῆς καταπληκτικῆς αὐτῆς δραστηριότητος ἀσφαλῶς πολὺ ὀλίγοι καὶ πολὺ περισσότερον ἀφελεῖς ἢ ἀδαεῖς θὰ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ πιστεύουν ὅτι θὰ συνεχίσωμεν νὰ ἔχωμεν—ἐάν ἤδη, ἐπαναλαμβάνω, δὲν τὴν

απωλέσαμε—την πλειοψηφία της διεθνούς υποστηρίξεως και αλληλεγγύης ως εξεφράσθη αὕτη τὸ 1965 εἰς τὸν Ο.Η.Ε., ἐάν μεθοδικῶς καὶ συστηματικῶς δὲν ἀντιδράσωμεν. Διότι ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀρχίση ἡ κατάρρευσις εἰς τὸ μέτωπον τῶν φίλων καὶ υποστηρικτῶν, συγκράτησις δὲν θὰ ὑπάρξη· ἡ καταστροφή θὰ εἶναι πλήρης καὶ ὀλοσχερῆς.

Ἐν κατακλείδι ὀφείλω νὰ ὑπογραμμίσω ὅτι ἡ διαφώτισις θὰ πρέπει νὰ λάβῃ διπλοῦν χαρακτήρα καὶ μορφήν. Ἐπίσημον χαρακτήρα διὰ τῆς μεταβάσεως τοῦ ἰδίου τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ὅστις ἐπαναλαμβάνω ὅτι χαίρει διεθνῶς τεραστίῳ κύρους καὶ ἐκτιμήσεως, διὰ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν. Νὰ ἐκδοθοῦν κοινὰ ἀνακοινωθέντα, νὰ μετακαλέσωμεν εἰ δυνατόν εἰς Λευκωσίαν τοὺς ἀντιστοίχους ἐπισήμους καὶ νὰ συσφίγωμεν τὰς μεταξὺ μας σχέσεις. Καὶ ἀνεπίσημον τοιοῦτον διὰ τῆς ἀποστολῆς διαφωτιστικῶν ἀντιπροσωπειῶν ἐκ βουλευτῶν, ἀνωτέρων κρατικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπιστημόνων πρὸς θεμελίωσιν τοῦ αἰτήματος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ διὰ μίαν πλήρη καὶ ἄνευ δεσμεύσεων ἐλευθερίαν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Ἐάν θὰ ὑπάρξουν καὶ ἄλλοι ὁμιληταὶ τότε θὰ ἀναβάλω τὴν συνέχισιν τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος αὐτοῦ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν. Ἐάν ὅμως θὰ εἶναι ὁ τελευταῖος ὁμιλητῆς ὁ κ. Δημητριάδης.....

Λοιπὸν, δίδω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Δημητριάδην, καὶ μετὰ τὸν κ. Δημητριάδην βλέπομεν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Νομίζω θὰ εἶμαι ὁ τελευταῖος ὁμιλητῆς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, διότι ἔχω νὰ εἰσηγηθῶ εἰς τὸ Σῶμα εἰδικὴν διαδικασίαν ὡς πρὸς τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα.

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε.

Νομίζω ὅτι, ἀπὸ ὅ,τι ἠκούσαμεν ἀπὸ τοὺς προηγουμένους ὁμιλητάς, εἶμαι θέβαιος ὅτι ὅλοι θὰ ἐμορφώσαμεν τὴν γνώμην ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναχαιτισθῇ ἡ τουρκικὴ διπλωματικὴ δραστηριότης διὰ τῆς προωθήσεως τῆς ἰδικῆς μας διαφωτιστικῆς δραστηριότητος. Δὲν νομίζω ὅτι οἰσοδήποτε τῶν παρισταμένων διαφωνεῖ πρὸς τὴν θέσιν αὐτήν. Νομίζω ὅτι τὸ πρόβλημα δὲν ἔγκειται εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀλλὰ εἰς τὸ πῶς, μὲ ποῖον τρόπον θὰ ἀναπτύξωμεν δραστηριότητα ἐν τῇ προσπάθειά μας νὰ ἀναχαιτίσωμεν τὴν τουρκικὴν διπλωματικὴν δραστηριότητα. Εἶναι γεγονός ὅτι εἰς περιπτώσεις πολιτικῆς διαμάχης ἡ προπαγάνδα παίζει πρωτεύοντα ρόλον. Αὐτὸ ἄλλωστε ἀπέδειξε τελευταίως ἡ Τουρκία μὲ τὸ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἔκδοσιν ὄλων ἐκείνων τῶν ἀνακοινωθέντων εἰς τὰ ὅποια ἀνεφέρθη ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Πέτρος Στυλιανοῦ. Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ δραστηριότης αὕτη ἔχει ἐνταθῆ κατὰ τὸ τελευταῖον εἰδικῶς ἔτος, διὰ σκοποὺς θεβαίως αὐτονοήτους. Δὲν πρέπει ἡμεῖς νὰ κατηγορῶμεν τὴν Τουρκίαν δι' αὐτὸ τὸ καθήκον τῆς ἔπραξε. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔχομεν ἡμεῖς νὰ πράξωμεν εἶναι τὸ ἰδικόν μας καθήκον, τὸ ὅποιον δὲν νομίζω ὅτι ἐπράξαμεν.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν διαπιστοῦται ἡ ἀνάγκη τῆς διαφώτισεως, θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἐξετάσωμεν τοὺς τρόπους διαφώτισεως. Εἰσηγοῦμαι ὅτι ὑπάρχουν δύο μεγάλαι κατηγορίαι τρόπων διαφώτισεως. Πρῶτον, ἡ διαφώτισις διὰ τῶν ἐπισήμων ἐπισκέψεων τῶν ἀρχηγῶν τῶν κρατῶν ἢ τῶν προέδρων τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ἢ τῶν Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν. Μία ἐπισκεψὶς ἐνὸς ἀρχηγοῦ κράτους, εἴτε τοῦ Κυπριακοῦ Κράτους πρὸς μίαν ξένην χώραν εἴτε τοῦ ξένου κράτους

πρός την Κύπρον ἔχει ὡς φυσικὴν συνέπειαν τὴν συζήτησιν ὑπὸ πολιτισμένην ἀτμόσφαιραν τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ τὰς δύο αὐτὰς χώρας, καί, ὅπως καὶ εἰς τὴν περίπτωσην τῆς Τουρκίας, ἐπακόλουθον αὐτῶν τῶν συζητήσεων εἶναι συνήθως ἢ ἐκδοσις ἐνὸς εὐμενοῦς ἀνακοινωθέντος. Ἐκτὸς ὁμως ἀπὸ τὰς ἐπισημοὺς αὐτὰς ἐπισκέψεις ἔχομεν καὶ τὴν διαφώτισιν εἴτε δι' ἐκτάκτων ἀποστολῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εἴτε διὰ μέσου τῶν μονίμων μας ἀποστολῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, δηλαδὴ τοῦ προσωπικοῦ τῶν πρεσβειῶν τὰς ὁποίας διαθέτομεν. Λυποῦμαι πολὺ νὰ παρατηρήσω, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι—ὡς διεπίστωσα καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος προσωπικῶς εἰς ἰδιωτικὰς ἐπισκέψεις τὰς ὁποίας εἶχα εἰς πλείστας χώρας ὅπου διαθέτομεν πρεσβείας καὶ προξενεῖα, καὶ δὲν ἀναφέρομαι μόνον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Κάϊρον, ἀλλὰ ἀναφέρομαι καὶ εἰς τοὺς ἐπιτίμους προξένους, ὅπως εἰς τὰς Σκανδιναυικὰς χώρας καὶ εἰς ἄλλα μέρη—τὰ προξενεῖα ἀγνοοῦν παντελῶς τὴν πολιτικὴν γραμμὴν τῆς Κύπρου. Εἰς τὰς πρεσβείας μας τὸ προσωπικόν, παρ' ὅλον ὅτι ἔχει ὄλην τὴν καλὴν διάθεσιν καὶ πολλὰς φορὰς προβαίνει εἰς πράξεις ποὺ δὲν εἶναι καθήκον του νὰ πράξη, ἐν τούτοις ἄρκετο ἀπὸ τὸ προσωπικόν δυσκολεύονται εἴτε διὰ λόγους οικονομικοὺς ἢ καὶ δι' ἄλλους λόγους νὰ προωθήσουν τὴν διαφώτισιν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ θέματος. Εἰσηγοῦμαι, ἐπομένως, ὅτι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ πρέπει νὰ σταλοῦν ἀποστολαὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν πρὸς διαφώτισιν, θὰ πρέπει νὰ βοηθησωμεν παντοιοτρόπως τὰς μονίμους ἀποστολάς μας εἰς τὸ ἐξωτερικόν πρὸς διαφώτισιν. Ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπάρξη διαφώτισις, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχη καὶ πολιτικὴ γραμμή.

Διερωτῶμαι, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐὰν ὑπάρχη πράγματι μία καθαρὰ καὶ σαφὴς πολιτικὴ γραμμὴ, ἐν ᾗ μάλιστα καὶ ὀρισμένων ὁμιλιῶν δίκην διαλέξεων ἐνώπιον μαθητῶν γενομένων προσφάτως, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν ταπεινὴν μου ἄποψιν οὐδὲν προσέφερον εἰμὴ μόνον νὰ δημιουργήσουν πολιτικὴν ἀναστάτωση. Διότι ὅταν δίδονται διαλέξεις εἰς τοὺς Κυπρίους περὶ πατριωτισμοῦ δὲν νομίζω ὅτι ἀναμένει τις οἰονδήποτε πρακτικὸν ἀποτέλεσμα, διότι ἐὰν μὲν οἱ Κύπριοι δὲν εἶναι πατριῶται δὲν νομίζω ὅτι ἀπὸ μίαν διάλεξιν θὰ γίνουν πατριῶται, ἐὰν δὲν εἶναι πατριῶται δὲν χρειάζεται ἢ διάλεξις σήμερον ὑπὸ αὐτὰς τὰς συνθήκας. Ἀλλὰ θεθαίως ὁ καθένας διατηρεῖ τὴν λογικὴν του καὶ τὰς ἀπόψεις του ὅσον καθυστερημένοι ἢ καὶ ἀρτηριοσκληρωτικοὶ καὶ ἐὰν εἶναι αὐταί. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶχα νὰ εἰσηγηθῶ ἐν κατακλείδι, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι τὸ ἑξῆς :

Τὸ θέμα τῆς διαφώτισεως εἶναι πολὺ σοβαρόν· ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι θὰ προσφέρωμεν χρήσιμον ἔργον μὲ τὸ νὰ ἀναφερώμεθα μόνον εἰς τὰς ἐπιτεύξεις τῶν Τούρκων καὶ εἰς τὴν ἀνάγκην διαφώτισεως. Εἰσηγοῦμαι ὅπως λάθωμεν πρακτικὰ μέτρα ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος. Εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ ἐγγραφὲν θέμα, ὑπὸ τὴν ἐξῆς τροποποίησιν, ὄχι μόνον «ἡ ἀνάγκη ἀναλήψεως συστηματικῆς διαφώτισεως» ἀλλὰ «ἡ ἀνάγκη ἀναλήψεως καὶ τρόποι ἐπιτεύξεως διαφώτισεως» παραπεμφθῆ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν τοῦ Σώματος οὕτως ὥστε νὰ ἀναφερθοῦν ἐνώπιον αὐτῆς θέματα τὰ ὁποῖα ἴσως νὰ μὴν εἶναι δυνατόν νὰ ἀναφερθοῦν ἀπὸ τοῦ θέματος τῆς Βουλῆς αὐτῆς, εἰς τρόπον ὥστε ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν νὰ προβῇ εἰς συγκεκριμένας προτάσεις διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἐπιγεγοντος καὶ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζομεν.

Εὐχαριστῶ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα εἶναι σοβαρώτατον καὶ ὑπὸ διαφορετικὰς συνθήκας πολλὰ θὰ ἠδύναντο νὰ λεχθοῦν ἐπικριτικὰ διὰ τὸν ὅλον χειρισμὸν τοῦ θέματος τῆς διαφώτισεως τοῦ ἐξωτερικοῦ, τόσον τῆς ἐπισημοῦ ὅσον καὶ τῆς ἀνεπισημοῦ

κοινής γνώμης. Ὑπὸ τὰς σημερινὰς ὄμως κρίσιμους συνθήκας τὰς ὁποίας διερ-
χόμεθα, καὶ ἐνῶ προσπαθοῦμεν νὰ ἀνοίξωμεν δρόμον πρὸς διαπραγματεύσεις,
θὰ ἦτο σκόπιμον τὴν διαφωτιστικὴν αὐτὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἐκαθυστερή-
σαμεν μέχρι σήμερον νὰ διενεργήσωμεν, νὰ τὴν κατευθύνωμεν πρὸς συγκεκρι-
μέναις κατευθύνσεις, καὶ ἰδιαίτερος πρὸς ἐκείνας τὰς κατευθύνσεις αἱ ὁποῖαι
θὰ μᾶς ἀποφέρουν τὸ μεγαλύτερον δυνατὸν ἀποτέλεσμα διὰ τὸν ἐπιδιωκόμενον
σκοπὸν, δηλαδὴ τὴν εἰρηνικὴν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος θάσει τῶν προ-
τάσεων τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως.

Νομίζω ὅτι ἡ πρότασις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Λέλλου Δημητριάδη πρέπει
νὰ εὕρη τὸ Σῶμα σύμφωνον καὶ νὰ παραπέμφωμεν, νὰ μὴ κλείσῃ ἡ συζήτησις
σήμερον, τὸ ὅλον θέμα ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν ἢ ὁποῖα, ἔχοντας
ὕπ' ὄψιν εἰς πόσον λεπτὸν στάδιον, εἰς πόσον λεπτὴν φάσιν εὐρίσκεται σήμερα
τὸ Κυπριακόν, θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπεξεργασθῇ ἐπωφελέστερον πρακτικὰς
εἰσηγήσεις καὶ πρὸς τὸ Σῶμα ἀλλὰ πρὸ παντὸς πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξου-
σίαν διὰ νὰ βοηθῶμεν τὴν ὅλην διαφωτιστικὴν ἐργασίαν πρὸς τὸν ἐπιδιωκό-
μενον σκοπὸν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Συμφωνῶ μὲ τὴν εἰσηγήσιν τοῦ κ. Δημητριάδη μὲ μίαν
μικρὰν τροπολογίαν. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν νὰ ἐπιτραπῇ εἰς οἰονδή-
ποτε Βουλευτὴν ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ κάμῃ ὠρισμένας εἰσηγήσεις ἐπὶ τοῦ θέματος
τούτου, νὰ κάμῃ τὰς εἰσηγήσεις του εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν, δηλαδὴ
εἰς Βουλευτὴν ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Οὐδεμίαν ἔνστασιν ἔχω περὶ τούτου, καὶ εἰς τὴν δῆλωσιν
ταύτην προβαίνω ὑπὸ τὴν ιδιότητά μου ὡς Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς.
Νομίζω ὅτι εἶναι χρήσιμον οἰοσδήποτε ἔχει νὰ προσφέρῃ, νὰ ἀκουσθῇ ἀπὸ τὴν
Ἐπιτροπὴν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θέματος κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐφ' ὅσον ἐν πρώτοις τὸ Σῶμα, κ. Πρόεδρε, παραδέχεται τὴν σοβαρότητα
τῆς εἰσηγήσεως καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου εἰσηγήθη νὰ πα-
ραπεμφθῇ τὸ θέμα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν, νομίζω ὅτι συμφωνῶ καὶ
πλειοδοτῶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ὑπάρξῃ σύν-
τομος ἐξαγωγή ἐνὸς θετικοῦ συμπεράσματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ ἀποφίσις περὶ παραπομπῆς τοῦ θέματος εἰς τὴν Ἐπιτρο-
πὴν Ἐξωτερικῶν μὲ δικαίωμα εἰς οἰονδήποτε μέλος τῆς Βουλῆς ὅπως παρου-
σιασθῇ ἐνώπιον αὐτῆς καὶ ἀναπτύξῃ τὰς ἀπόψεις του, καὶ μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν
ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ φέρῃ συντόμως εἰς πέρας τὸ ἔργον τῆς, τυγχάνει τῆς γε-
νικῆς ἐγκρίσεως τοῦ Σώματος, καὶ ἐπομένως δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ
τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν, ἐκτὸς ἐάν ὑπάρχῃ οἰοσδήποτε ὁ ὁποῖος φέρει ἔνστασιν
ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς παραπομπῆς.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θά ήθελα νά τονίσω, μέ τήν άδειάν σας κ. Πρόεδρε, ότι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν δὲν θά ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν ἀνάγκην ἀναλήψεως συστηματικῆς διαφωτίσεως ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ θέμα τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα πρέπει νά ληφθοῦν, ἐν ὄψει τῆς εἰδικῆς συντάξεως τοῦ θέματος τὴν ὁποῖαν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπομένως θά παραπέμψω τὸ θέμα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν. Προτοῦ ὁμως πράξω τοῦτο θά ήθελα νά ἐκφράσω ἀπὸ τοῦ θήματος τῆς Βουλῆς ὠρισμένας ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ ἐγερθέντος θέματος, καὶ ἰδιαιτέρως ἐπὶ τῆς εἰκόνας ἢ ὁποῖα ἐδημιουργήθη λόγω ὠρισμένων ἀγορεύσεων περὶ τοῦ ὅτι ἡ Τουρκία ἔχει κερδίσει διεθνῶς διπλωματικῶς, λόγω ἀδραναίας εἴτε τῆς ἐπισήμου πλευρᾶς εἴτε τῆς ἀνεπισήμου ὅπως ἀποστείλῃ διαφωτιστικὰς ἀντιπροσωπείας ἀνά τὴν ὕψηλιον.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν νά μὲ ἀντικαταστήσῃ.

(Ὁ κ. Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης ἀντικαθιστᾷ τὸν κ. Κληρίδην.)

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμοὶ κύριοι συνάδελφοι. Τὸ θέμα τῆς διαφωτίσεως τῆς διεθνούς κοινῆς γνώμης ἐπὶ τοῦ δικαίου, ὡς συχνὰ περιγράφεται, αἰτήματός μας εἶναι σοβαρόν. Ἡ διαφώτισις ὁμως δὲν εἶναι εὐκόλον ἔργον διότι πρέπει πρῶτον νά εἴμεθα εἰς θέσιν νά ἐκτιμῆσωμεν ὀρθῶς μέχρι ποίου σημείου ὑπάρχει πιθανότης νά ἐξασφαλίσωμεν διεθνή ὑποστήριξιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ ὅπως ἀποβάλωμεν τὸν πολιτικὸν ρωμαντισμὸν καὶ προσγειωθῶμεν. Ἐὰν αὐταπατώμεθα ὅτι ὑπάρχουν χώραι αἱ ὁποῖαι ἀπλῶς καὶ μόνον λόγω αἰσθημάτων φιλίας ἢ λόγω προσηλώσεως πρὸς διεθνεῖς ἀρχὰς ἢ διότι πιστεύουν ὅτι τὸ δίκαιον εὐρίσκεται μεθ' ἡμῶν θά ὑποστηρίξουν τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν, τότε ὄχι μόνον δὲν εὐρισκόμεθα ἐντὸς τῆς πραγματικότητος ἀλλὰ ἀγνοοῦμεν παντελῶς τί σημαίνει ἐξωτερικὴ πολιτικὴ. Ἐδόθησαν παραδείγματα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει σαφῶς, καὶ δὲν τὸ διαμφισθητῶ, ὅτι ἡ Τουρκικὴ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ μᾶς ἔχει ὑπερφαλαγγίσει καὶ ὅτι εὐρισκόμεθα σήμερον ἐν ἀπομονώσει. Ὁρθὴ διαπίστωσις. Τοῦτο ὁμως δὲν ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι παρελείψαμεν διὰ διαφωτιστικῶν ἀποστολῶν νά προπαγανδίσωμεν ὑπὲρ τοῦ δικαίου τῆς ὑποθέσεώς μας, ἀλλὰ εἰς τὸ ὅτι ἡ Τουρκία, ἀφοῦ ἐστάθμισε μέχρι ποίου σημείου ἦτο δυνατόν νά κερδίσῃ διεθνή ὑποστήριξιν, προέβη εἰς ἀντίστοιχον ἀναπροσαρμογὴν τῆς πολιτικῆς τῆς ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ἐμφανίζουσα, ἔστω καὶ φαινομενικῶς, τὰς θέσεις τῆς ἐντὸς πλαισίων δυναμένων νά τύχουν διεθνούς ὑποστήριξεως, ἠκολούθησε δὲ μὲ ἀκρίβειαν καὶ συνέπειαν τὴν νέαν ὑπ' αὐτῆς χαραχθεῖσαν πολιτικὴν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ. Πέραν δὲ τούτου ἐξησφάλισεν ὑποστήριξιν τῶν Τουρκικῶν ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ὑπὸ τινων χωρῶν ἔναντι ἀνταλλαγμάτων πρὸς αὐτάς.

Ὁ ἐντιμος Βουλευτὴς κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἀνέφερεν ὡς παράδειγμα ἐπιτυχίας τῆς Τουρκικῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τὴν μεταβολὴν τῆς πολιτικῆς τοῦ Ἰράκ ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ἀπὸ φιλοκυπριακὴν εἰς φιλοτουρκικὴν.

Εἶναι γεγονός ὅτι ὅταν μετὰ ἀντιπροσωπείας ἐκ Κύπρου ἐπεσκέφθην τὸ Ἰράκ, ὁ Πρόεδρος Ἀρεφ ὑπεσχέθη πλήρη ὑποστήριξιν τῶν θέσεων τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἐπίσης εἶναι γεγονός ὅτι ἀργότερον τὸ Ἰράκ ὑπεστήριξε Τουρκικὰς ἀπόψεις. Τοῦτο ὁμως δὲν ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι δὲν διεφωτίσθη ἡ Κυβέρνησις τοῦ Ἰράκ ἐπὶ τοῦ δικαίου τῆς ὑποθέσεώς μας ἀλλὰ εἰς τὸ ὅτι ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις, λαθοῦσα ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ Ἰράκ ἀντεμετώπιζεν ἐσωτερικὴν ἐξέ-

γερσιν τῶν Κούρδων, προσεφέρθη νά κλείσῃ τὰ σύνορά της μεταξύ Ἰράκ καὶ Τουρκίας, νά παρεμποδίσῃ τὴν διακίνησιν Κούρδων ἐκ Τουρκίας πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Κούρδων τοῦ Ἰράκ καὶ νά παρεμποδίσῃ τὴν λαθραίαν διακίνησιν ὀπλῶν πρὸς τὸ Ἰράκ ἔναντι ἀνταλλάγματος ὑποστηρίξεως ὑπὸ τοῦ Ἰράκ τῶν Τουρκικῶν θέσεων ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ. Ὁ Πρόεδρος Ἀρεφ, σταθμίσας τὰ συμφέροντα τῆς χώρας του, προέβη εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῆς πολιτικῆς ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ.

Ἐπενθυμίζω τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι, ἴσως μίᾳ ἀπὸ τὰς μεγαλύτερας πολιτικᾶς διανοίας, ὁ περίφημος Ντισραῆλι, εἶπεν ὅτι «εἰς τὴν διεθνή πολιτικὴν δὲν ὑπάρχουν αἰώνιοι φίλοι ἀλλὰ ὑπάρχουν μεταβαλλόμενα συμφέροντα».

Ἐὰν ἐπομένως διατελοῦμεν ὑπὸ τὴν ψευδαίσθησιν ὅτι μόνον τὸ δίκαιον τοῦ αἰτήματός μας εἶναι ἀρκετὸν νά μᾶς ἐξασφαλίσῃ διεθνή ὑποστήριξιν, τότε πιστεύω ὅτι πολιτικῶς εὐρισκόμεθα εἰς τὴν πρώτην τάξιν τοῦ δημοτικοῦ καὶ ἔχομεν πολλὰ νά μάθωμεν προτοῦ ἀναλάβωμεν ἐκστρατείαν διαφωτίσεως. Ἐὰν σκοπὸς τῆς ἐκστρατείας διαφωτίσεως εἶναι, ὡς ἐλέχθη, ἡ ἐξασφάλις ὑποστηρίξεως τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως διὰ τὸν Κυπριακὸν λαὸν διὰ τῆς κατατοπίσεως τῶν Κυβερνήσεων κρατῶν—μελῶν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν περὶ τοῦ δικαίου τοῦ αἰτήματός μας, τότε πιστεύω ὅτι οἱ πρεσθεύοντες αὐτὴν τὴν δυνατότητα εἶναι πολιτικᾶ νῆπια.

Ἀπητήσαμεν τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιαθέσεως ἐνώπιον τῆς διεθνούς ἀμφικτυονίας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν γεγονότων τοῦ 1964, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1955 μέχρι σήμερον, καὶ οὐδέποτε κατωρθώσαμεν νά ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἀπαιτουμένην πλειοψηφίαν διὰ νά ἐκδοθῇ ψήφισμα ὑπὲρ τῆς αὐτοδιαθέσεως τῆς Κύπρου.

Τοῦτο δὲν ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι αἱ Κυβερνήσεις τῶν χωρῶν—μελῶν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν δὲν ἐγνώριζον ὅτι τὰ 80% τῶν κατοίκων τῆς Κύπρου ἦσαν Ἕλληνες, ἀλλὰ διότι τὰ συμφέροντα τῶν χωρῶν τῶν δὲν ἐπέτρεπον τὴν ὑποστήριξιν τοῦ δικαίου τῆς αὐτοδιαθέσεως διὰ τὴν Κύπρον.

Μᾶς ἐλέχθη ὅτι ἡ αὐτοδιάθεσις ἀποτελεῖ βασικὴν ἀρχὴν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Εἶναι γεγονός ὅτι ὑπάρχουν ἀρχαὶ εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην, ἀλλ' ἡ δυσκολία ἔγκειται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν των. Διότι ἐφ' ὅσον αὗται συγκρούονται μὲ τὰ συμφέροντα τῶν μελῶν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, εἴτε παραγνωρίζονται εἴτε παρερμηνεύονται εἴτε, διὰ νά ἀποφευχθῇ τὸ πρῶτον ἢ τὸ δεῦτερον, προτείνονται καὶ θεσπίζονται συμβιβαστικὰ ψηφίσματα. Παρὰ ταῦτα ἐξακολουθῶ νά πιστεύω ὅτι τὸ καλῦτερον πλαίσιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶναι δυνατόν ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας νά ἐξευρεθῇ μίᾳ λύσει τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος εἶναι τὸ πλαίσιον τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, οὐχὶ διότι πιστεύω ὅτι ἐκεῖ ἐφαρμόζονται αἱ ἀρχαὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου ἀλλὰ διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ κάθε τι λύεται ἐπὶ τῇ θάσει συγκερασμοῦ ἀλληλοσυγκρουομένων συμφερόντων, τὸ εὐρύτερον πλαίσιον τῆς διεθνούς ἀμφικτυονίας προσφέρεται καλῦτερον διὰ τὴν ἀμβλυσίν τῶν ἀντιθέσεων καὶ τὴν ἐξεύρεσιν κοινοῦ συντελεστοῦ τῶν ἀντικρουομένων συμφερόντων. Δι' αὐτὸν καὶ μόνον τὸν λόγον πιστεύω ὅτι πρέπει νά ἐξακολουθήσῃ τὸ πλαίσιον ἀναζητήσεως λύσεως τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος νά εἶναι τὸ πλαίσιον τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Πέραν δὲ τούτου ὑπάρχει καὶ τὸ πλεονέκτημα ὅτι ἐν θέμα συζητούμενον εἰς τὰ Ἠνωμένα Ἐθνη εἶναι πάντοτε ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς διεθνούς κοινῆς γνώμης.

Ἐλέχθη ὑπὸ ἐντίμου συναδέλφου ὀρθῶς, ὅτι διὰ νά ὑπάρξῃ διαφώτισις πρέπει νά ὑπάρξῃ γραμμὴ. Καὶ διὰ νά ὑπάρξῃ γραμμὴ ἡ ὁποία νά δύναται νά προβληθῇ ἐπιτυχῶς πρέπει ἡ γραμμὴ αὕτη, ἀφοῦ χαραχθῇ μὲ συνέπειαν καὶ ἀκρίθειαν, νά τηρῆται ὑπὸ πάντων τῶν φερόντων εὐθύνην καὶ οὐχὶ διὰ τὴν ἀπόσπασιν κάποτε εὐκόλῳν χειροκροτημάτων νά ἐγκαταλείπεται καὶ νά δημιουργηταὶ οὕτω πῶς ἡ ἐντύπωσις κακοπιστίας. Ἀλλὰ τὸ πλέον δύσκολον, τὸ πλέον σημαντικό καὶ τὸ πλέον ἀποφασιστικὸν σημεῖον πρὸ τῆς ἀναλήψεως οἰασοδήποτε ἐκστρατείας διαφωτίσεως εἶναι ἡ ὀρθολογιστικὴ ἐκτίμησις τῶν διεθνῶν συμφερόντων τὰ ὁποία ἐπηρεάζουν τὴν ἐπίλυσιν τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος, ἡ στάθ-

μισις τῶν πιθανοτήτων διατυπώσεως πολιτικῆς ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ δυναμένης νὰ ἐξασφαλίσῃ διεθνή ὑποστήριξιν ἀλλὰ καὶ ταυτοχρόνως νὰ ὀδηγήσῃ πρὸς μίαν δικαίαν καὶ ἐφαρμοσίμον λύσιν. Διὰ νὰ ἐξευρεθῇ μία τοιαύτη φόρμουλα ἀπαιτεῖται ἰσοσκελίσις μεταξὺ τοῦ ἐπιδιωκομένου ποθητοῦ καὶ τοῦ δυναμένου νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ προσέγγισις τοῦ στόχου ἐπὶ τῇ θάσει ρεαλιστικῆς ἐκτιμήσεως τῶν πολιτικῶν, οἰκονομικῶν καὶ στρατιωτικῶν δυνάμεων ἄτινας διαθέτομεν. Πιστεύω δὲ ὅτι θὰ ἦτο σφάλμα μέγιστον ἐὰν τρέξωμεν πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις χωρὶς νὰ ἔχωμεν κάμει προηγουμένως αὐτὴν τὴν προεργασίαν. Εἶναι δυνατόν νὰ προξενηθῇ ζημία παρά ὀφελος ἐὰν ἀρχίσωμεν νὰ κινούμεθα πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις προτοῦ συμπληρωθῇ ἡ ἀπαραίτητος βασικὴ αὐτῆ προεργασία. Μελέτῃ ἐπίσης τοῦ τρόπου χειρισμοῦ ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου καὶ τοῦ τρόπου προβολῆς τῶν ἀπόψεών του εἶναι ἀπαραίτητον στοιχεῖον. Ὡς ἐπίσης ἀπαραίτητον στοιχεῖον εἶναι ἡ ἐξακρίβωσις τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ὁ ἀντίπαλος παρουσιάζει ὑπὸ συγκεκαλυμμένην μορφήν οἰασθήποτε ἀξιώσεις του.

Εὐρισκόμεθα σήμερον εἰς μίαν φάσιν τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ λεπτόν, ἐπιδέξιον καὶ ψυχραίμον χειρισμόν. Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος δημοσίως νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ὠδήγησαν τὸ Κυπριακὸν εἰς τὴν σημερινήν του θέσιν. Οὐτε καὶ πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ θεωρῶμεν τοὺς ἑαυτοὺς μας ἀνικάνους νὰ ὑπερπηδήσωμεν τὰ ἐμπόδια τὰ ὁποῖα ἐντέχνως ἡ Τουρκικὴ διπλωματία παρεμβάλλει εἰς τὸν δρόμον μας. Δὲν εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι προβλέπουν ταχείαν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος. Ἐξ ἀντιθέτου πρὸ τριῶν ἐτῶν ὑπῆρξα ὁ πρῶτος ὁ ὁποῖος εἶπα ὅτι ὁ ἀγὼν θὰ εἶναι δύσκολος καὶ μακρὸς.

Πιστεύω ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ θέμα τῶν συνομιλιῶν, αἱ ὁποῖαι προετάθησαν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως καὶ ἔγιναν ἀποδεκταὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Τουρκοκυπρίων, πρέπει νὰ τὸ ἀντιμετωπίσωμεν μὲ ψυχραιμίαν καὶ ὑπομονήν. Διαθλέπω μίαν νευρικότητα, διότι πιθανὸν νὰ ὑπῆρχεν ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν θὰ ἤρχιζον αἱ συνομιλίας καὶ ὅτι ἐντὸς ὠρισμένων ἑβδομάδων θὰ διεφαινόντο τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα. Ἡ ἔναρξις συνομιλιῶν εἶναι κάποτε μία ἀπὸ τὰς πλέον δυσκόλους φάσεις τοῦ ὅλου θέματος ὡς ἐπίσης καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς ἀκολουθητέας διαδικασίας. Θέματα τῆς φύσεως αὐτῆς δὲν λύονται συνήθως ἐντὸς 24 ὥρῶν ἢ δύο ἢ τριῶν ἑβδομάδων. Ἐπομένως εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιδειξώμεν ὑπομονήν καὶ ψυχραιμίαν.

Εἶναι δίκαιον ὅμως καὶ πρέπει νὰ κατανοηθῇ ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς ἐξηντηλίσσαμεν σχεδὸν ὅλα τὰ περιθώρια καλῆς θελήσεως πρὸς τοὺς Τουρκοκυπρίους ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῆς ἐνάρξεως τῶν συνομιλιῶν. Ὑπεβάλαμεν προτάσεις εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματέα, ἀπεσύραμεν μονομερῶς ὅλα τὰ περιοριστικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ὕφισταντο διὰ τοὺς Τουρκοκυπρίους διὰ νὰ δημιουργήσωμεν κλίμα καλῆς θελήσεως, κλίμα ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἦτο δυνατόν νὰ διεξαχθοῦν συνομιλίας. Ἐπετρέψαμεν εἰς τὸν κ. Ντεκτάς νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κύπρον διὰ τὴν ἔναρξιν συνομιλιῶν. Ἐδηλώσαμεν ὅτι εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ ἀρχίσωμεν ἀμέσως τὰς συνομιλίας ἐντὸς τῆς Κύπρου. Ἀπεδέχθημεν τὴν εἰσήγησιν ὅπως αἱ συνομιλίας ἀνοιγοῦν ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως εἰς τὴν Κύπρον καὶ ἐν γένει ἐπράξαμεν τὸ κάθε τι διὰ νὰ διευκολύνωμεν τὴν ἔναρξιν τῶν. Μέχρι τῆς στιγμῆς οὐδεμία ἐποικοδομητικὴ ἀνταπόκρισις ἔχει λάβει χώραν ἐκ μέρους τῶν Τουρκοκυπρίων, οὐδεμία ἔνδειξις ὅτι ἔχουν προτάσεις νὰ ὑποβάλουν, οὐδεμία κίνησις πρὸς διευκόλυνσιν ἐνάρξεως τῶν συνομιλιῶν. Τούναντίον ἐξακολουθοῦν νὰ ἀξιοῦν ὅπως αἱ συνομιλίας διεξαχθοῦν, εἰς τὸ πρῶτον στάδιον, ἐκτὸς τῆς Κύπρου.

Κατὰ τὴν γνώμην μου δὲν ὑπάρχουν πολλὰ περιθώρια διὰ νὰ δώσωμεν ἄλλα δείγματα καλῆς θελήσεως. Ἐὰν ἡ Τουρκοκυπριακὴ πλευρὰ δὲν ἀνταποκριθῇ, τότε ἡ ἔναρξις τῶν συνομιλιῶν εἰς τὸ παρὸν στάδιον καθίσταται προβληματικὴ. Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι, καὶ ἐὰν ἀκόμη δὲν ἐπέλθῃ συμφωνία διὰ σύντομον ἔναρξιν τῶν συνομιλιῶν, ὀφείλομεν νὰ ἀφήσωμεν τὴν θύραν ἀνοικτὴν καὶ νὰ καταστήσωμεν τοῦτο σαφές τόσον πρὸς τὰ Ἠνωμένη Ἔθνη ὅσον καὶ πρὸς ὅλα τὰ κράτη.

"Εντιμοί κύριοι συνάδελφοι. Συμφωνῶ μὲ τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Δημητριάδη ὅπως τὸ θέμα τῆς διαφωτίσεως ἀπασχολήσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν τῆς Βουλῆς καὶ ὅπως δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς ἅπαντα τὰ ἔντιμα μέλη νὰ υποβάλλουν γραπτῶς ἢ προφορικῶς τὰς ἀπόψεις των.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θὰ ἤθελα νὰ τονίσω εἶναι ὅτι ἡ προσοχή μας καὶ προσοχὴ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν δὲν πρέπει νὰ στραφῇ κυρίως εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀποστολῆς ἀντιπροσωπειῶν ἀνά τὴν ὑφήλιον ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ ποῖα πρέπει νὰ εἶναι ἡ γραμμὴ τῆς διαφωτίσεως, ἀφοῦ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μέχρι ποίου σημείου εἶναι δυνατόν νὰ προωθηθῇ εἰς τὸ παρὸν στάδιον τὸ Κυπριακὸν πρόβλημα. Ἄλλως ἂς μὴν ἀποπειραθῶμεν, ἀπλῶς καὶ μόνον διότι πιστεύομεν εἰς τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος μας, νὰ πείσωμεν τὰς Κυβερνήσεις κρατῶν—μελῶν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ὅτι ἐπειδὴ ἔχομεν δίκαιον πρέπει νὰ τύχωμεν καὶ τῆς ὑποστηρίξεώς των. Ἐὰν οὕτως εἶχον τὰ πράγματα ἡ διεθνὴς κοινωνία θὰ εἶχε προσεγγίσει τὴν ἰδανικὴν κατάστασιν. Δυστυχῶς ὅμως αὕτη δὲν εἶναι ἡ πραγματικότης. Καὶ ἡ πραγματικότης πρέπει πάντοτε νὰ ἀναγνωρίζεται καὶ ἀντιμετωπίζεται μὲ ρεαλισμὸν καὶ οὐχὶ μὲ ρωμαντισμὸν.

(Ὁ Πρόεδρος ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἔδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε. Δὲν θὰ ἐξητοῦσα νὰ δευτερολογήσω ἔὰν δὲν ἐφοθούμην ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργηθοῦν παρεξηγήσεις ἀπὸ ὅσα ἐλέχθησαν ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ θήματος. Εἶναι στοιχειῶδες ἀξίωμα ὅτι θάσαι διὰ τὴν ἔξωτερικὴν πολιτικὴν ἐκάστης χώρας εἶναι τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα αὐτῆς τῆς χώρας καὶ δὲν νομίζω ὅτι οὔτε ἡ πρόθεσις τοῦ ἐγγράψαντος τὸ θέμα οὔτε ἡ πρόθεσις τῶν ἄλλων ὁμιλητῶν ἦτο νὰ ἀποδείξουν ὅτι αὐτὸ τὸ ἐντελῶς στοιχειῶδες ἀξίωμα δὲν ἔπρεπε καὶ δὲν πρέπει νὰ ἰσχύη ὅταν καὶ ἐφ' ὅσον θὰ σκεφθῶμεν μὲ ποῖον τρόπον θὰ ἀναλάβωμεν τὴν διαφωτιστικὴν μας ἐκστρατεία εἰς τὸ ἔξωτερικόν.

Οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ σκεφθῶμεν ὅτι δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ ἀξίωμα τὸ ὅποιον καθωδήγησε τὴν Τουρκίαν εἰς τὸ νὰ μελετήσῃ τὰς διεθνεῖς συνθήκας, νὰ καθορίσῃ ποῖα εἶναι τὰ συμφέροντα, νὰ δῇ ποῖον τμῆμα αὐτῶν τῶν συμφερόντων ἦτο σύμφωνον μὲ τὰ ἰδικὰ τῆς ἐθνικὰ συμφέροντα, μὲ ποίας μεθόδους θὰ μπορούσε νὰ πείσῃ χώρας ὅτι ὑπάρχει κοινότης ἐθνικῶν συμφερόντων καὶ ἐπὶ τῇ θάσει αὐτῆς τῆς κοινότητος νὰ προσπαθῆσῃ νὰ προωθήσῃ τὰς ἰδικὰς τῆς ἀπόψεις. Φοβοῦμαι ὅτι ἔὰν δὲν ἀντιληφθῶμεν ὅτι ὑπάρχει ἔδαφος καὶ ἔὰν δὲν ἐπιστεύσαμεν ὅτι πέραν αὐτῶν τῶν τεχνικῶν παραγόντων ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι παράγοντες, τότε θὰ ἦτο ἄχρηστος οἰαδήποτε διαφώτισις, θὰ ἦτο ἄχρηστος οἰαδήποτε ἀπόπειρα νὰ προσεγγίσῃ κανεὶς κἂν τὴν διεθνῇ κοινὴν γνώμην, καὶ δὲν νομίζω ὅτι αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ εἶναι τὸ συμπέρασμα τῆς Βουλῆς ὅταν παραπέμπῃ αὐτὸ τὸ θέμα εἰς τὴν ἀρμοδίαν Ἐπιτροπῆν.

Εἰς μερικὰς μὲν περιπτώσεις εἶναι δυνατόν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι νὰ ἀγνοῶμεν παράγοντας οἱ ὅποιοι ἰσχύουν εἰς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα ἄλλων χωρῶν, καὶ οἱ ὅποιοι μὲ τὴν ἐπαφήν μας θὰ ἀποδείξουν τὴν ὑπαρξίν κοινότητος συμφερόντων ὅταν καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη ἡ ἐπαφή θὰ πραγματοποιηθῇ καὶ θὰ ἀποδειχθῇ ἐπὶ ποίων θεμάτων ἡμεῖς μπορούμεν νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα τῆς ἄλλης χώρας, καὶ ἐπομένως ἐπὶ ποίων θεμάτων εἶναι καὶ ἡμεῖς δυνατόν νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὴν ἄλλην χώραν νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ ἰδικὰ μας συμφέροντα. Ἡ ἀδράνεια θὰ φέρῃ ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα. Τὶ ἔκαμε τὴν Τουρκίαν νὰ προσεγγίσῃ τὸ ὅλον θέμα τῆς διαφωτίσεως ; Ἀσφαλῶς αὕτη ἡ διαπίστωσις.

Πέραν τούτου δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀγνοῶμεν ὅτι, διὰ χώρας τῶν ὀπίων τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα δὲν εἶναι ἀμέσως ἀναμειγμένα εἰς τὴν ἰδικὴν μας ὑπόθεσιν, καὶ αἱ ὅποια δὲν εἶναι ἀμεσοὶ δορυφόροι τῆς α ἢ τῆς β πλευρᾶς, εἶναι δυνατόν ἢ διαφώτισις αὕτη καθ' ἑαυτὴν νὰ διαδραματίσῃ πράγματι σημαντικόν

ρόλον. Δέν θά λησμονήσω ὅτι εἰς τήν Ἀφρικὴν, ὅταν ἤμην ἐκεῖ διὰ διαφωτιστικὴν ἀποστολήν, ἡ Τουρκία εἶχε πείσει χώρας ὅτι ἐντὸς 15 ἡμερῶν θά ἀποχωροῦσεν ἀπὸ τὸ Ν.Α.Τ.Ο., ὅτι ἦσαν ἐναντίον τῆς Νατοϊκῆς Συμμαχίας, ὅτι ἦταν ἐναντίον τῆς ὑπάρξεως στρατιωτικῶν θάσεων εἰς τὴν Κύπρον, ὅτι ἦταν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ ὑπὲρ τῆς ἀποστρατικοποιήσεως τῆς Μεσογείου. Καὶ αὐτὰ τὰ ἤκουσα ἀπὸ ὑπεύθυνα χεῖλη ὑπευθύνου ἀρχηγοῦ κράτους, ὄχι μίαν φορὰν ἀλλὰ πέραν τῆς μιᾶς φορᾶς.

Ἐπομένως πλὴν τῆς ὑπάρξεως, πλὴν τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐπαφὴ εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν διαπίστωσιν τῆς κοινότητος τῶν συμφερόντων, εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαγάγῃ ἀπὸ τὴν πλάνην χώρας αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς τὴν πλάνην. Ἄλλωστε ἐλέχθη καὶ ἀπὸ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον, ὅτι θέλομεν τὴν Ὀργάνωσιν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ὡς θῆμα διότι ἐκεῖ τὸ θέμα θά συζητηθῇ ἀνοικτὰ, καὶ ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι δυνατόν νὰ πιέζῃ τὰς Κυβερνήσεις τῶν διὰ τὴν λήψιν τῆς α ἢ β ἀποφάσεως. Αὐτὸ ἤδη μᾶς λέγει ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη διαδραματίζει ἓνα σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν λήψιν ἀποφάσεως ἐκ μέρους τῶν ὑπευθύνων Κυβερνήσεων. Ἐπομένως δὲν πρέπει κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ὑποτιμῶμεν τὸν παράγοντα ὅτι ἔάν καὶ ἐφ' ὅσον καταφέρωμεν νὰ διαφωτίσωμεν ἐπαρκῶς τὴν κοινὴν γνώμην μιᾶς χώρας εἶναι δυνατόν πράγματι νὰ ἐπιτύχωμεν κάποια ἀποτελέσματα καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴν μας ὑπόθεσιν.

Ἐλέχθη ἐπίσης ὅτι ὑπάρχουν ἀλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα καὶ αὐτὸ εἶναι πολὺ ὀρθόν. Ἐπομένως ἡ διαφώτισις πρέπει νὰ στραφῇ—καὶ αὐτὸ ἐλέχθη καὶ ἀπὸ προηγούμενον ὁμιλητὴν ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ θήματος—πρὸς ἐκείνας τὰς κατευθύνσεις, ἐφ' ὅσον γίνεται ἤδη διαπίστωσις ὅτι ὑπάρχουν κατευθύνσεις τῶν ὁποίων τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα συνταυτίζονται μὲ τὰ ἰδικὰ μας, καὶ ἐν τούτοις, ἴσως ἀπὸ ἰδικὴν μας ἀνικανότητα νὰ ἐκφράσωμεν αὐτὴν τὴν συνταύτισιν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων ἢ ἀπὸ ἰδικὴν μας κακὴν πολιτικὴν, νὰ ἐξακολουθῶμεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι τὸ Κυπριακὸν θά λυθῇ ὑπὸ ἐκείνων τῶν δυνάμεων αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀκριβῶς ἀντίθετα μὲ τὸν Κυπριακὸν λαὸν συμφέροντα, ἀποφεύγομεν νὰ δημιουργήσωμεν τὰς ἐπαφὰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ δημιουργήσωμεν διὰ νὰ προωθήσωμεν τὴν ἐθνικὴν μας ὑπόθεσιν. Συμφωνῶ πλήρως ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ μία πλήρης ἀνάλυσις τῆς διεθνοῦς καταστάσεως προτοῦ ἀναληφθῇ οἰαδήποτε διαφωτιστικὴ ἐκστρατεία.

Ὅτι πρέπει νὰ προσπαθῶμεν νὰ διαπιστώσωμεν ποῖα δυνάμεις εἶναι συμμαχικαὶ πρὸς τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν. Δὲν χρειάζεται νὰ εἶναι κανεὶς Ἀϊνσταϊν τῆς πολιτικῆς διὰ νὰ διαπιστώσῃ ποῖα εἶναι τὰ συμφέροντα τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὴν Κύπρον. Ἡ νατοποίησης τῆς Κύπρου. Ποῖα εἶναι τὰ συμφέροντα τῆς Τουρκίας εἰς τὴν Κύπρον. Τὸ νὰ ἀφήσῃ τὸ θέμα ἀνοικτὸν οὕτως ὥστε νὰ ἐξυπηρετῇ τὰ ἐθνικὰ τῆς συμφέροντα καὶ τὴν ἐκθιαστικὴν τῆς πολιτικὴν. Ποῖα εἶναι τὰ συμφέροντα ὄλων τῶν μεγάλων ἰμπεριαλιστικῶν κύκλων καὶ ποῖα εἶναι τὰ συμφέροντα ἄλλων χωρῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν συμφέρον νὰ μὴ νατοποιηθῇ ἡ Κύπρος, καὶ ἐπομένως νὰ ἐκμεταλλευθῶμεν τὴν ταυτότητα αὐτῶν τῶν συμφερόντων. Νὰ γιατί χρειάζεται ἡ ἐπαφή. Νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ταυτότης συμφερόντων. Νὰ γιατί χρειάζεται ἡ ἐπαφή μὲ τὸν ἀραβικὸν χῶρον. Νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι εἰμῶθα καὶ οἱ δύο θύματα τῆς αὐτῆς τακτικῆς, τῶν αὐτῶν δυνάμεων καί, ἐπομένως, νὰ διαπιστώσωμεν, πρῶτον, τὴν ταυτότητα συμφερόντων καὶ νὰ συζητήσωμεν ἀπὸ κοινοῦ τὴν προώθησιν τῆς κοινότητος αὐτῶν τῶν συμφερόντων διὰ τῆς ἀλληλοβοηθείας, ἀλληλοκατανοήσεως καὶ ἀλληλεγγύης.

Ἐλέχθη τόσον ἀπὸ τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ὅσον καὶ ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ διαφώτισις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ γραμμὴ. Ὁμολογῶ ὅτι εὐρίσκομαι πρὸ μιᾶς μεγάλης ἐκπλήξεως. Ξέρω τὰς ἀδυναμίας αἱ ὁποῖαι ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὸ παρελθόν, ξέρω ὅτι ὑπέφερον ἡ Κυπριακὴ ὑπόθεσις ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ὑπῆρξε μία πορεία πλεύσεως ἡ ὁποία δὲν ἦτο πάντοτε σταθερά, καὶ ἡ ὁποία ἐπηρεαζομένη, δυστυχῶς, ἀπὸ δημογωγικὰ συνθήματα ἢ ἀπὸ οἰαδήποτε ἄλλας καταστάσεις ὠδήγησαν κακῶς, ἀπὸ πλευρᾶς τακτικῆς, τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν πρὸς λαυθασμένην κατεύθυνσιν.

Όμως είχα την εντύπωση ότι εισήλθομεν ήδη εις μίαν νέαν φάσιν του Κυπριακού και ότι καλῶς ἢ κακῶς ἐστέρεξαμεν μίαν νέαν πραγματικότητα και ότι καλῶς ἢ κακῶς ἐτέθη ἕνας στόχος, και ότι ἀνεξαρτήτως του ἔαν ὑπάρχη ἢ α ἢ β ταλάντευσις ὑπάρχη ἢ ἐπίσημος Κυβερνητικὴ γραμμὴ, ὡς κατετέθη εις τὸν Ὀργανισμόν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ὡς ἐξετέθη ἐπανειλημμένως ὑπὸ του Προέδρου, και ότι αὐτὴν τὴν πολιτικὴν γραμμὴν ἢ ὁποία ἐκφράζεται εις τὴν νέαν φάσιν τῆς Κυπριακῆς ὑποθέσεως εἶναι ποῦ θέλομεν νὰ δώσωμεν εις ἐκείνους μετὰ τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντά μας ταυτίζονται και εις ἐκείνους οἱ ὁποιοὶ δὲν ἔχουν ἀντίθετα συμφέροντα πρὸς αὐτὴν τὴν γραμμὴν.

Εἶναι ἡ ὀρθολογιστικὴ ἐκτίμησις τῶν διεθνῶν συμφερόντων, ἐλέχθη, ἢ ὁποία θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ πρὸς τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν. Συμφωνῶ. Καὶ εἶναι αὐτὸ εις τὸ ὁποῖον ἀνεφερόμην ὅταν ἔλεγα ότι ἐνῶ ὑπῆρξε τώρα ὁ στόχος, ἐνῶ σαφῶς ἐλέχθη ότι μετὰ τὰ νέα γεγονότα ὑπάρχει ἡ ἐφικτὴ λύσις πρὸς τὴν ὁποίαν στρεφόμεθα, δὲν ἔγινεν ἀκόμη ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῆς τακτικῆς μας, ἢ ἀναπροσαρμογὴ τῶν ἐξωτερικῶν μας σχέσεων, ἢ ἐπαφὴ με ἐκείνας τὰς χώρας με τὰς ὁποίας ἦτο και εἶναι δυνατὸν προηγουμένως νὰ μὴν εἶχαμεν ταῦτισιν ἐθνικῶν συμφερόντων, και ὁμως σήμερα νὰ ὑπάρχη ἀρκετὴ κοινότης συμφερόντων ὥστε νὰ πιστεύωμεν ότι εἶναι δυνατὸν αὐταὶ αἱ χῶραι νὰ ἀποβοῦν συμμαχικαὶ πρὸς τὸν Κυπριακὸν παράγοντα και μάλιστα νὰ ἀξιοποιηθοῦν μέχρι του σημείου ὥστε νὰ ἀποκλείσουν ἄλλας χώρας τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα εἶναι ἀντίθετα πρὸς μίαν εἰρηνικὴν δημοκρατικὴν λύσιν του Κυπριακού, ἀπὸ του νὰ ἐπιβάλουν διὰ τῆς βίας ἢ νὰ ἐπιτρέψουν μίαν βιαίαν ἐπιβολὴν λύσεως εις τὴν Κύπρον. Εἶχα τὴν εντύπωση ότι ἡ ἐκτίμησις ὅλων αὐτῶν τῶν παραγόντων γίνεται καθημερινῶς.

Ἡ Κυπριακὴ ὑπόθεσις εἶναι μακρὰ. Εἶναι εὐκολον δι' οἰονδήποτε πολιτικὸν με στοιχειώδη πολιτικὴν κατάρτισιν νὰ γνωρίζῃ ποῦ στέκει ἡ Κυπριακὴ ὑπόθεσις. Ποῖοι πρέπει νὰ εἶναι οἱ συμμαχικοὶ παράγοντες πρὸς τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν, ὡς ἐκφράζεται σήμερον, και πρὸς ποίαν κατεύθυνσιν θὰ πρέπει νὰ στραφῶμεν. Δὲν γνωρίζω ἔαν ἡ εντύπωσις ἢ ὁποία ἐδόθη ἀπὸ τὸν λόγον του ἐντίμου συναδέλφου κ. Πέτρου Στυλιανοῦ εἶναι ότι εὐρισκόμεθα ἐν ἀπομονώσει. Ἐάν αὐτὴ εἶναι ἡ εντύπωσις, δὲν με εὐρίσκει οὔτε ἔμενα σύμφωνον. Συμφωνῶ ότι ὑπῆρξαν θήματα πρὸς τὰ ὀπίσω. Ἴσως μερικὰ ἀπὸ τὰ ἀνακοινωθέντα δὲν πρέπει πάντοτε νὰ ἐρμηνεύονται ότι ἀντιπροσωπεύουν τὴν πολιτικὴν μιᾶς χώρας.

Και εις τὰς φράσεις πολλὰς φορὰς ὅταν λέγεται ότι κατανοοῦν και τὰ συμφέροντα μιᾶς ἄλλης χώρας αὐτὸ δὲν σημαίνει ἀκριβῶς ταῦτισιν τῶν συμφερόντων. Ἀπεναντίας. Ἀλλὰ εἶναι ἐδῶ ἀκριβῶς ποῦ σημαίνει ότι ἀκόμη ὑπάρχει πλήρης εὐκαιρία και χρόνος διὰ τὴν ἀξιοποίησιν αὐτῶν τῶν παραγόντων πρὸς τὴν ἰδικὴν μας κατεύθυνσιν. Ἐάν ἔχουν ἐκεῖνοι νὰ προσφέρουν κάτι πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων αὐτῶν χωρῶν πιστεύω ότι ἡ Κύπρος, λόγω τῆς θέσεώς της και λόγω τῆς τοποθετήσεως του προβλήματος, εἶναι εις θέσιν νὰ προσφέρῃ ἐπίσης ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων ἄλλων χωρῶν.

Δὲν γνωρίζω ἔαν εἶναι ἡ ὥρα και ὁ τόπος διὰ νὰ γίνῃ μία πλήρης ἀνάλυσις ἀπὸ αὐτοῦ του θήματος διὰ τὴν κατεύθυνσιν πρὸς τὴν ὁποίαν στρέφονται τὰ συμφέροντα τῶν διαφόρων χωρῶν. Ἴσως δὲν εἶναι οὔτε ὁ τόπος οὔτε ἡ ὥρα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς συνομιλίαις ἔαν ὑπάρχη νευρικότης, κακῶς. Συμφωνῶ ἀπολύτως με τὸν ἐντιμον κύριον Πρόεδρον ότι θὰ ἦτο ἀφέλεια νὰ ἀναμένῃ κανεὶς ότι αἱ συνομιλίας θὰ ὀδηγοῦσαν ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος πρὸς μίαν λύσιν θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς ἔαν ὀδηγοῦσαν ποτὲ πρὸς μίαν λύσιν. Πιστεύω ότι ἦτο λάθος ἤδη και τὸ γεγονὸς ότι ὁ διάλογος διεφημίσθη κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε ἡ ἀποτυχία του νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ προκαλέσῃ μεγάλην ζημίαν εις τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν. Συμφωνῶ ἀπολύτως με τὸν ἐντιμον κ. Πρόεδρον ότι ἡ θύρα πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε ἀνοικτὴ. Ὅτι εἰς καμμίαν περιπτώσιν δὲν πρέπει νὰ δεῖξωμεν ότι ὁ διάλογος ἀπέτυχε.

Αυτό αναμένουν οι έχθροι του Κυπριακού λαού διά να μάς ειπουν ότι όλαί μέθοδοι απέτυχαν, συμπεριλαμβανομένου και του έσωτερικού διαλόγου. "Ωρα είναι τώρα να επιβληθῆ διά τῆς θίας μία λύσις ἐπί του Κυπριακού λαού. Δι' αυτό οὔτε ἡ διαφήμισις του διαλόγου χρειάζεται, οὔτε τερματισμός του διαλόγου χρειάζεται. Δέν είναι ἕνας διάλογος ὁ ὁποῖος ἤρχισε διά να τελειώσῃ· εἴμεθα ἐδῶ, εἶναι ἐδῶ καί ἐκεῖνοι πάντοτε, θά εἴμαστε ὑποχρεωμένοι να εὑρισκόμεθα εἰς διάλογον μέχρις ὅτου ἐξευρεθῆ μία λύσις, ἀλλά ἐπίσης πρέπει ἀπαραιτήτως τὸ ἀκέραιον του Ὁργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν ὡς διεξόδου κατ' οὐδένα τρόπον να μὴ χαθῆ.

Ἐπίσης, δεδομένου ὅτι δέν θά ἀσχοληθῶ με τὰς πιθανότητας ἀποτυχίας του διαλόγου, ὁ καθένας ἔχει τὰς ἀπόψεις του, λυποῦμαι ὁμως διότι δέν εἶναι εὐκολον νὰ ἐκφρασοῦν δημοσίως. Ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι ἀπό τώρα, αὐτὴν τὴν στιγμήν, πρέπει να γίνεται ἡδη μία ἔρευνα τῶν μεθόδων τὰς ὁποίας θά πρέπει να χρησιμοποιήσωμεν εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡμεῖς μὲν δέν θά λέγωμεν ποτὲ ὅτι ὁ διάλογος ἐτελείωσεν, ὅτι ἐκλείσαμεν τὴν θύραν, ἀλλὰ οἱ Τούρκοι, δέν ἐννοῶ τοὺς Τουρκοκυπρίους, ἐννοῶ ἐκεῖνους τοὺς ἡγέτας οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν ξένων συμφερόντων καὶ τῆς Ἀγκύρας θά θέλουν να δείξουν τὴν ἀποτυχίαν, να προπαγανδίσουν, να διαφημίσουν τὴν ἀποτυχίαν του διαλόγου διά να μωρέσουν να εισέλθουν τυχόν εἰς ἕνα δεύτερον θῆμα τὸ ὁποῖον προνοοῦν με τὴν ἀποτυχίαν του διαλόγου. Ἀπὸ τώρα πρέπει να μελετᾶται ἡ μέθοδος, ὁ τρόπος, ἡ συνταύτισις καὶ πάλιν συμφερόντων με ἄλλας χώρας, δι' αὐτὸ ὠμιλήσαμεν περὶ νέου πολιτικοστρατιωτικοῦ περιγύρου, οὕτως ὥστε να παρεμποδισθῆ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ του δευτέρου θήματος τὸ ὁποῖον εἶναι δυνατόν να ἀποβῆ πλήρως καταστροφικὸν διά τὸν Κυπριακὸν λαόν.

Τελειώνοντας θά ἤθελα να πῶ ὅτι πιστεύω ὅτι ἡ ἀλήθεια εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον. Ἀσφαλῶς θά ἦτο ἀφέλεια να πιστεύῃ κανεὶς ὅτι διά τῆς διαφωτίσεως καὶ μόνον εἶναι δυνατόν να ἐπιλύσῃ κανεὶς τὸ Κυπριακόν. Θά ἦτο ἀφέλεια να πιστεύῃ ὅτι ἀπλῶς διαλαλώντας τὸ δίκαιον τῆς Κυπριακῆς ὑποθέσεως εἶναι δυνατόν να ἐξεύρῃ συμμάχους. Ἀλλὰ πιστεύω ὅτι οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ὑπονοεῖ, ὅταν ὀμιλῶμεν περὶ διαφωτίσεως, αὐτὴν τὴν μέθοδον.

Ὑπονοοῦμεν τὴν πραγματικὴν μέθοδον τῆς ἐξευρέσεως τῆς ταυτότητος καὶ κοινότητος συμφερόντων με ὅλας τὰς χώρας τὰς ὁποίας εἶναι δυνατόν να ἐξεύρωμεν, καὶ τῆς κινητοποιήσεως τῆς διεθνούς κοινῆς γνώμης καὶ τῆς κοινῆς γνώμης χωρῶν εἰς τὰς ὁποίας δέν εἶναι δυνατόν να ἐξεύρωμεν ταυτότητα με τὰς Κυβερνήσεις, εἶναι ὁμως δυνατόν να κινητοποιήσωμεν λαὸν πρὸς ὄφελος τῆς Κυπριακῆς ὑποθέσεως ὁ ὁποῖος θά πιέξῃ αὐτὰς τὰς Κυβερνήσεις οὕτως ὥστε να παίρνουν ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον ὀδυνηρὰν θέσιν ἐναντι τῆς Κυπριακῆς ὑποθέσεως. Συμφωνῶ ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα θά πρέπει να συζητηθοῦν ἐν ἐκτάσει εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν καὶ ὅτι, ἴσως, ἐλέχθησαν καὶ πέραν του δέοντος ἀπὸ αὐτοῦ του θήματος, διότι δέν εἶναι μία ὑπόθεσις ἡ ὁποία εἶναι δυνατόν να συζητηθῆ ἀνοικτὰ. Πιστεύω ὅτι ὁ καθένας ἀπὸ ἡμᾶς θά εἶναι εἰς θέσιν να ἐκφράσῃ πολὺ πιὸ ἐκτεταμένα τὰς ἀπόψεις του ὅταν τὸ θέμα θά συζητηθῆ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα φυσικὰ παρεπέμφθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, καὶ ἐπομένως δέν εἶναι ἀνάγκη να ἀναφερθῶ καὶ πάλιν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διά τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία ὀρίζεται διά τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 5ην ἀπογευματινὴν ὥραν, θά ἔχῃ ὡς ἀκόλουθος :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

- (1) Ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος του 1968.
- (2) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.

- (3) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968.
 (4) Ὁ περί Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
 (5) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 14) τοῦ 1968.
 (6) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 15) τοῦ 1968 καὶ
 (7) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 16) τοῦ 1968.
 ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.
 Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.
 (ῶρα λήξεως 7.10 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποσκώτης Σταῦρος
Δημητριάδης Λέλλος	Ποτσαμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Χρῦσης	Σαββίδης Μιχαλάκης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Στυλιανοῦ Πέτρος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Φράγκος Αἰμίλιος
Λυσσαρίδης Βάσος	Χατζηχάρος Χαριδημος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χριστοδουλίδης Κώστας.
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀποκατάστασις τῆς τηλεφωνικῆς ἐπικοινωνίας τῶν χωρίων Βιτσάδας, Μαραθοβούνου καὶ Ἀγκαστίνας—Ἐπ' ἀνδρῶσις τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν δι' ἐπιπροσθέτων ἐπιστημόνων—Ἐφαρμογὴ ὠλοκληρωμένου σχεδίου ἀσφαλίσεως τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ἔναντι θεομηνίων—Ἐγκατάστασις τηλεφώνου εἰς τὸ χωρίον Παλῶδια—Ἀποστολὴ Κυπρίων ὑπαλλήλων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δι' εἰδίκευσιν εἰς τὴν συσκευασίαν ἐλαιῶν—Λόγοι μὴ ἀποκλεισμοῦ ξένων ἀρχιτεκτόνων τοῦ διαγωνισμοῦ διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῶν σχεδίων τοῦ νέου συγκροτήματος κυβερνητικῶν γραφείων, κ.λ.π.).
- (2) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περί Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμου τοῦ 1968.
- (3) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περί Μηχανοκινήτων Ὁχημάτων καὶ Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (4) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περί Ἀστυνομίας (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (5) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.
- (6) Αἰ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Π. Στυλιανοῦ ἐγγραφέντος θέματος «Ἡ ἀνάγκη ἀναλήψεως συστηματικῆς διαφωτιστικῆς ἐκστρατείας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ πρὸς ἀναχαίτισιν τῆς Τουρκικῆς διπλωματικῆς δραστηριότητος», ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης—Γ. Ποτσαμίτης—Β. Λυσσαρίδης—Π. Στυλιανῶ—Λ. Δημητριάδης—Ε. Παπαϊωάννου—Γ.Λ. Κληρίδης).

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 16ης ΜΑΪΟΥ 1968

(Ὁρα ἐνάρξεως 5.25 μ.μ.)

(Ἄρ. 35)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ ἀπαρτίας, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Ἀπὸ ἀρκετοῦ χρόνου ἔχει θεσπισθῆ νομοθεσία ρυθμίζουσα τὴν κατάταξιν τῶν ταξί εἰς ἀστικά καὶ ὑπεραστικά, θάσει τῆς ὁποίας παρεχωρήθησαν ἀδειαι διὰ τὰ ἀστικά ταξί, ἐνῶ ἀναμένεται εἰσέτι ἡ ἐκδοσις ἀδειῶν διὰ τὰ ὑπεραστικά ταξί.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορησθε τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς διὰ ποίους λόγους ἐξακολουθεῖ νὰ καθυστερῇ ἡ ρύθμισις τοῦ ἄνω θέματος καὶ κατὰ πόσον θὰ ἀντιμετωπισθῇ τοῦτο τὸ συντομώτερον δυνατόν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Ἡ Ἀρχὴ Ἀδειῶν ἤρχισεν ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος νὰ ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐκδόσεως ἀδειῶν ὀδικῆς χρήσεως εἰς τὰς ὑπεραστικάς τροχαίας περιοχὰς θάσει τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Ρυθμίσεως τῆς Τροχαίας Μεταφορᾶς Νόμου, (16 τοῦ 1964)».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Τὸ χωρίον "Ἅγιος Κωνσταντῖνος με 350 κατοίκους εὐρισκόμενον εἰς ἀπόστασιν 5 περίπου μιλίων ἐκ τοῦ Καλοῦ Χωρίου Λεμεσοῦ, στερεῖται τηλεφώνου. Ἐπίσης τμήμα τῆς ὁδοῦ ἐκ τοῦ Καλοῦ Χωρίου πρὸς τὸν "Ἅγιον Κωνσταντῖνον ἐκτάσεως ἡμίσεος περίπου μιλίου καὶ εὐρισκόμενον μεταξὺ τῶν διστράτων Ἁγίου Παύλου καὶ Ἀρακαπᾶ εἶναι τόσο στενὸν ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος ἡ διέλευσις δύο ὀχημάτων ἐξ ἀντιθέτου κατευθύνσεως καὶ τυγχάνει λίαν ἐπικίνδυνος λόγῳ τοῦ κρημνώδους καὶ μετὰ πολλῶν στροφῶν μέρους τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ. Τέλος ἡ χωριτικὴ ὁδὸς ἐντὸς τοῦ χωρίου εὐρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν ὥστε νὰ καθίσταται ἀδιάβατος ἰδίως κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον.

Ἐπειδὴ ἐκφράζονται δικαιολογημένα παράπονα καὶ παρατηρεῖται μεγάλη δυσἀρέσκεια μεταξὺ τῶν κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ χωρίων, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

- (1) Διατὶ καθυστερεῖ ἡ τοποθέτησις τηλεφωνικῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὸ ἐν λόγῳ χωρίον ;
- (2) Διατὶ δὲν λαμβάνονται ἐπείγοντα μέτρα πρὸς διέυρυνσιν τοῦ ὡς ἄνω λίαν ἐπικινδύνου τμήματος τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ ;
- (3) Ἄπεφασίσθη ἢ ὄχι ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐντὸς τοῦ χωρίου ὁδοῦ ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου.

«Ἡ τηλεφωνικὴ σύνδεσις τοῦ χωρίου Ἅγιος Κωνσταντῖνος ἔχει προγραμματισθῆ διὰ τὸ ἔτος 1969».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφέρειας Λεμεσοῦ κ.κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη καὶ Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1968.

«Παρακαλοῦμεν τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Παιδείας νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον δὲν θεωρεῖ σκόπιμον τὴν ἴδρυσιν εἰς Πελένδρι Τεχνολογικῆς Σχολῆς ὁμοίας πρὸς ἐκείνην ἢ ὁποία ἔχει ἰδρυθῆ εἰς Λύσην δεδομένου ὅτι ἤδη τὸ ἐν λόγῳ χωρίον εἶναι τὸ μεγαλύτερον τῆς Ἐπαρχίας μας καὶ ἡ νεολαία αὐτοῦ καὶ τῶν γειτονικῶν χωρίων ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τεχνολογικῆς καταρτίσεως διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀντιμετωπίξῃ ἐπιτυχῶς τὰς βιοτικὰς τῆς ἀνάγκας.

Ἡ κοινότης ἐπιδεικνύει μέγιστον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὡς ἄνω εἰσήγησιν καὶ εἶναι διατεθειμένη νὰ πράξῃ τὸ πᾶν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ὡς καὶ εἰς τὸ παρελθόν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφέρειας Λεμεσοῦ, κ.κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη καὶ Γιάγκου Ποταμίτη.

«Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Ὀκταταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Πελενδρίου, ὡς καὶ ἄλλων Ὀκταταξίων Δημοτικῶν Σχολείων, εἰς Τριτάξια Τεχνολογικά Γυμνάσια, εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ σοβαρῶς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Ἐπειδὴ ὁμως ἡ δημιουργία νέων σχολείων δὲν εἶναι θέμα ἀπλοῦν, ἀλλὰ ἐμπίπτει ἐντὸς τῶν γενικῶν πλαισίων τοῦ προγραμματισμοῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως, οἰαδήποτε σπουδῆ εἶναι ἐπικίνδυνος.

«Ήδη τὸ 1968 θὰ ἀνεγερθοῦν δύο σχολικὰ κτίρια εἰς Παραλίμνι καὶ Κυθραῖαν, διὰ τὴν Ἴδρυσιν ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1969—1970 δύο νέων Τεχνολογικῶν Γυμνασίων, ἐγκριθέντος ἤδη τοῦ σχετικοῦ κοινδυλίου εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Εἰς τὸ Β' Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως προβλέπεται Ἴδρυσις τοιοῦτων Τεχνολογικῶν Γυμνασίων καὶ εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Κύπρου, εἶναι δὲ δυνατὸν Ὁκτατάξια Δημοτικά Σχολεῖα νὰ μετατραποῦν εἰς Τεχνολογικά Γυμνάσια, ὡς ἡ ἐπιθυμία τῶν Ὁκταταξίων Πελενδρίου καὶ Κυπερούνας.

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, ἀφοῦ δοκιμασθῆ καὶ ἀποδειχθῆ, ὡς ἐλπίζεται, ἐπιτυχῆς ὁ τύπος οὗτος, θὰ προγραμματίζη καθ' ἕκαστον ἔτος τὴν Ἴδρυσιν νέων. Μεταξὺ αὐτῶν ἔχει ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν Κοινότητα Πελενδρίου, ὅπου λειτουργεῖ ἀπὸ ἐτῶν μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας εἰς ἀριθμὸν μαθητῶν καὶ ἀποτελέσματα Ὁκτατάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Μαΐου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ ὑπάρχουν ἀπούλητοι περίπου δυόμισοι χιλιάδες τόννοι καπνοῦ στὲς ἀποθήκες τοῦ Σ.Ο.Κ. καὶ στὰ χέρια τῶν παραγωγῶν. Παρὰ τὲς προσπάθειες τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, τοῦ Γραφείου Συνεργατισμοῦ καὶ τοῦ Σ.Ο.Κ. δὲν ἔγινε κατορθωτὸ νὰ διατεθοῦν αὐτὰ τὰ καπνὰ.

Τὸ πρόβλημα ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ὀξύτατο. Οἱ παραγωγοὶ ἀνησχοῦν ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι. Τὸ πρόβλημα εἶναι γενικώτερον καὶ ἀφορᾷ ὄχι μόνον τὴν Καρπασίαν καὶ τοὺς παραγωγούς, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρη τὴν οἰκονομίαν μας.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ἂν μελετῶνται πῶς συγκεκριμένα μέτρα ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης γιὰ τὴν διάθεση τῶν ἀποθεμάτων καπνοῦ» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Μαΐου 1968.

«Στὴν κοινότητα τῆς Ἀχερίτου μὲ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἔχουν γίνεαι ἄρκετὰ περβόλια καὶ ἔχει ἀναπτυχθῆ ἡ ἀγροτικὴ παραγωγή καὶ τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα. Ὅμως στὰ τελευταῖα χρόνια ἡ στάθμη τῶν νερῶν ὑποχωρεῖ καὶ δημιουργοῦνται σοβαρῶτατοι κίνδυνοι γιὰ τὴν περιοχὴ.

Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς κοινότητος ἔχουν εἰσηγηθῆ τὴν κατασκευὴ ἐμπλουτιστικῶν ἔργων στὴν περιοχὴ «Ἁγίου Κενδέα» ἢ «Κουιερῆς».

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ἂν προγραμματίζεται ἡ κατασκευὴ αὐτῶν τῶν ἐμπλουτιστικῶν ἔργων στὴν περιοχὴ Ἀχερίτου» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Μαΐου 1968.

«Δεδομένου ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἐκπαιδευτοῦ ὀδηγῶν μηχανοκινήτων ὀχημάτων οὐδεμιᾶς τυγχάνει νομικῆς προστασίας μέχρι τοῦδε, μὲ ἀποτέλεσμα οἰσοδῆποτε ἰδιοκτῆτης αὐτοκινήτου νὰ δύναται νὰ ἐξασκῆσθαι καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἐκπαιδευτοῦ ὀδηγῶν μηχανοκινήτων ὀχημάτων—μὲ φυσικὸν συνεπακόλουθον καὶ συντελεστὴν τὴν δημιουργίαν πλείστων ὀδικῶν δυστυχημάτων, μὲ κατα-

στρεπτικές συνεπείας πολλάκις επί της ζωής και της περιουσίας των πολιτών— παρακαλείται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ θέσῃ ὑπὸ πλήρη Κυβερνητικὸν ἔλεγχον καὶ νομικὴν προστασίαν τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐν λόγω ἐπαγγέλματος, δοθέντος ὅτι ἡ ἐκχώρησις μιᾶς τοιαύτης ἀδείας θὰ διέπεται ὑπὸ ὠρισμένων προϋποθέσεων, (ὡς ἡ κατοχὴ ὑπὸ τοῦ τοιοῦτου ἐκπαιδευτοῦ ἐπαγγελματικῆς ἀδείας δυνάμει προνοίας Νόμου περὶ Ἐκπαιδευτῶν Μηχανοκινήτων Ὁχημάτων), θὰ διαθέτῃ οὗτος τὰς ἀναγκαίας γνώσεις καὶ θὰ ὑπόκειται εἰς ἐξέτασιν ὑπὸ ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς, θὰ διαθέτῃ κατάλληλον σχολὴν εἰς ἣν θὰ παραδίδονται μαθήματα ἐκπαιδεύσεως ὁδηγῶν, καὶ θὰ διαθέτῃ, τέλος, τὰ κατάλληλα ὄχηματα διὰ τὴν πρακτικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ὁδηγῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐκκρεμεῖ τὸ αἶτημα τῶν ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων διὰ τοῦ ὁποίου ζητοῦν ὅπως πληρώνωνται τὰς ὑπερωρίας τὴν 1 ὥραν ὡς 1½ καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς τὴν 1 ὥραν ὡς 2, δεδομένου ὅτι ἡ ἴδια ἀμοιβὴ δι' ὑπερωρίας ἰσχύει καὶ εἰς ἄλλους τομείς τῆς κυβερνητικῆς ὑπηρεσίας.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ μὴ ἱκανοποίησις τοῦ ὡς ἄνω αἰτήματος τῶν ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων ὠδήγησε τούτους εἰς στάσιν ἐργασίας, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἀπεφασίσθῃ ἡ ὄχι ἡ ἱκανοποίησις τοῦ ἐν λόγω δικαίου αἰτήματός των».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1968.

«Ἐπειδὴ ὁ ἐντίμος κ. Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1968 ὁμιλῶν ἀπὸ τοῦ θήματος τῆς Βουλῆς ἐτόνισεν ὅτι τὸ τρέχον ἔτος θὰ ἀποτελέσῃ σταθμὸν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἱστορίαν τῆς νήσου, λόγῳ τῆς ἐπιχειρημένης εἰσαγωγῆς οὐσιαστικῶν φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων καὶ ἀνεφέρθη ἰδιαιτέρως εἰς τὴν δραστηκὴν μείωσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἐντὸς τοῦ 1968. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀνακοίνωσις αὕτη ἐδημιούργησε λίαν εὐμενεῖς ἐντυπώσεις καὶ προσδοκίας εἰς τὰς ἀδυνάτους, ἰδίως, τάξεις τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐπειδὴ μέχρι σήμερον οὐδὲν τροποποιητικὸν νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ τὸ γεγονός τοῦτο ἤρχισε νὰ προκαλῆ ἀδημονίαν εἰς τὸ κοινόν, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἐντίμον Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν ὅπως πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

- (1) Θὰ καθυστερήσῃ ἐπὶ πολὺ ἀκόμη ἡ κατάθεσις τοῦ τροποποιητικοῦ περὶ τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος Νομοσχεδίου ;
- (2) Καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει οἰαδήποτε τροποποίησις τοῦ σχετικοῦ Νόμου θὰ ἰσχύῃ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968 ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1968.

«Ἐπειδὴ τὸ κατατεθὲν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου κυρίου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως καθὼς γνωρίζω ἔχει κυκλοφορήσῃ εἰς εὐρὴν κύκλον διαφόρων παραγόντων καὶ ἀποσπάσματα τούτου ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν ἐγγῶριον τύπον. Καὶ ἐπειδὴ μέχρι σήμερον τὰ

Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων δὲν ἔχουν ἀντίτυπον τούτου καὶ πληροφοροῦνται ἀποσπάσματα τούτου ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τοὺς Ἀρμοδίους ὅπως πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν ἐὰν καὶ πότε θὰ διανεμηθῇ τούτο εἰς τοὺς Βουλευτὰς διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ μελετήσουν τούτο καὶ νὰ ἐκφράσουν ἐν καιρῷ τὰς ἀπόψεις των».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαθῶβιδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαΐου 1968.

«Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι παρὰ τὰ νέα ἀκραῖα κτίρια τοῦ Ἀερολιμένος Λευκωσίας ἔχουν κατασκευασθῆ ἀποθηκευτικοὶ χώροι διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ μας ἐμπορίου, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν δι' ἀέρος φόρτωσιν φρούτων καὶ λαχανικῶν, μὲ λύπην μου ἐπληροφορήθην ὅτι οἱ χώροι οὗτοι χρησιμοποιοῦνται νῦν ὡς γραφεῖα καὶ ἀποθήκαι τοῦ Τελωνείου καὶ ὅτι ἐλάχιστος χώρος ἔχει ἀφεθῆ πρὸς χρησιμοποίησίν του διὰ τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἔχουν κτισθῆ. Οὕτω, μετ' ἐκπλήξεως παρατηρεῖται ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων φορτωτῶν ὅτι τὰ πρὸς ἐξαγωγὴν φθαρτὰ ταῦτα εἶδη παραμένουν ἐπὶ σειρὰν ὥρων ἐκτεθειμένα εἰς τὸν ἥλιον καὶ ἄλλας δυσμενεῖς καιρικὰς συνθήκας μὲ τὸ δυσάρεστον ἀποτέλεσμα νὰ ἀλλοιοῦνται ταῦτα ποιοτικῶς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπονομευτικὸν διὰ τὰς ἐξαγωγὰς μας καὶ καταστρεπτικὸν διὰ τὴν οἰκονομίαν μας. Θὰ ἤθελον, ὡς ἐκ τούτου, νὰ μὲ πληροφορήσῃ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ τούτου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαθῶβιδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαΐου 1968.

«Δεδομένου ὅτι μέχρι σήμερον ἔχουν ἐτοιμασθῆ δύο φορὰς σχέδια διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος Λάρνακος, τὰ ὁποῖα ἐθεωρήθησαν ὡς μὴ ἐξυπηρετοῦντα τὸν σκοπὸν των, καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι λόγω τῆς ἀκαταλληλότητος τῶν σχεδίων τούτων ἀνετέθη ἤδη εἰς Ἀγγλικὸν Οἶκον ἡ μελέτη καὶ ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία διὰ νέα σχέδια, τὰ ὁποῖα ἐλπίζεται ὅτι θὰ εἶναι ἐτοιμα ἐντὸς τοῦ λίαν προσεχοῦς μέλλοντος, καὶ συμφώνως πρὸς τὰ ὁποῖα προβλέπεται ἡ κατασκευὴ λιμένος ἀξίας περίπου £1.500.000, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ὅπως διὰ τῆς διαθέσεως τοῦ ποσοῦ τούτου ἐξυπηρετηθοῦν πλήρως αἱ λιμενικαὶ ἀνάγκαι τῆς πόλεως ταύτης.

Μελετήσας, ἐν τούτοις, τὰ νέα προσχέδια τοῦ λιμένος τούτου, παρετήρησα ὅτι οὗτος θὰ δύναται νὰ ἐξυπηρετῇ τρία πλοῖα χωρητικότητος 7000 τόννων περίπου ἕκαστον, ὡς καὶ μερικὰ μικρότερα σκάφη, καὶ ὅτι τὸ θάθος του ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης θὰ εἶναι 8 μέτρα. Δεδομένου, ὁμως, ὅτι ἐὰν ὁ παρὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ λιμένος χώρος, ὅπου δύναται ἐν τῶν πλοίων νὰ ἐξυπηρετηθῆ, γίνῃ θάθος, ἀντὶ 8, 9—9½ μέτρων, θὰ ἠδύνατο ὁ λιμὴν νὰ δεχθῆ πλοῖα μεγαλύτερας χωρητικότητος μεταφέροντα τουρίστας ἢ ἐμπορεύματα, δὲν νομίζει ἡ σεβαστὴ Κυβέρνησις ὅτι θὰ ἦτο ἐπιβεβλημένον νὰ δώσῃ ὁδηγίαν εἰς τὸν ἀναλαθόντα τὴν μελέτην καὶ τὴν κατάρτισιν τῶν σχεδίων Ἀγγλικὸν Οἶκον ὅπως ὁ χώρος διὰ τὸν ἐλλιμενισμόν ἐνὸς πλοίου εἶναι θάθος 9—9½ μέτρων, ἵνα οὕτω, μὲ μικρὰν συμπληρωματικὴν δαπάνην, ἐξασφαλισθῆ ἡ δυνατότης ἐλλιμενισμοῦ πλοίων μεγαλύτερας χωρητικότητος» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαθῶβιδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαΐου 1968.

«Ἐπισκεφθεὶς τελευταίως, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ φεστιβάλ πορτοκαλιοῦ, τὴν κωμόπολιν Μόρφου, διεπίστωσα ὅτι ἡ ὑφισταμένη γέφυρα τοῦ ποταμοῦ Σερράχη,

ή συνδέουσα τὰς ἐπαρχίας Μόρφου—Κυρηνείας, εἶναι ἐν ἀπηρχαιωμένον μνημείον κατάλληλον μόνον διὰ συγκοινωνίας διὰ θωραμαξῶν, καὶ ὅτι αὐτὴ οὐδὲν ἔξυπηρετεῖ τὰς ἀνάγκας τῆς σημερινῆς τροχαίας κινήσεως διὰ τὴν μεταφορὰν τουριστῶν ἢ καὶ τῶν γεωργικῶν προϊόντων μας. Θὰ ἤθελον ὡς ἐκ τούτου νὰ μὲ πληροφορήσῃ ὁ ἐντίμος Ὑπουργὸς κατὰ πόσον ὑπάρχουν σχέδια καὶ πρόβλεψεις διὰ τὴν κατασκευὴν συγχρόνου γεφύρας καί, ἐὰν ὄχι, διατὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει μελετήσει καὶ προωθήσει τὸ ἔργον τοῦτο».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Μαρτίου 1968.

«Παρὰ τὴν λήψιν δασμολογικῶν καὶ ἄλλων μέτρων ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἀποτρέψῃ τὰς προβλεφθεῖσας δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς λίρας, ἀτυχῶς, λόγω τῆς ἀχαλινώτου κερδοσκοπικῆς δραστηριότητος ἣτις μαστίζει τὴν κυπριακὴν ἀγορὰν, αἱ τιμαὶ πλείστων εἰδῶν ἀνήλθον εἰς ἀπρόβλεπτα ὕψη, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀγοραστικὴ ἀξία τῆς λίρας νὰ μειωθῇ πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὴν γενομένην ὑποτίμησίν της. Λόγω δὲ τῆς ὑπερμέτρου αὐξήσεως τοῦ τιμαριθμοῦ, ὁ Κυπριακὸς λαὸς καὶ ἰδιαιτέρως ἡ τάξις τῶν μισθοσυντηρητῶν καὶ τῶν γεωργῶν, ὑπέστη σοβαρὸν οικονομικὸν πλήγμα.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τοὺς ἀρμοδίους Ὑπουργοὺς νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

- (1) Προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ προβῇ εἰς μίαν δικαίαν καὶ εὐλογον αὐξήσιν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων, τῶν Καθηγητῶν, τῶν Διδασκάλων καὶ Κυβερνητικῶν Ἐργατῶν καί, ἐὰν ναί, πότε προβλέπεται νὰ ἐπιτευχθῇ αὕτη ;
- (2) Προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ σοβαρὰ καὶ αὐστηρὰ ἀγορανομικὰ μέτρα πρὸς πάταξιν τῆς ἀδικαιολογήτου κερδοσκοπίας καί, ἐὰν ναί, πότε προβλέπεται νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἐν καλῶς ὀργανωμένον ἀγορανομικὸν σύστημα ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Μαρτίου 1968.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἀποικιοκρατικοῦ καθεστῶτος κληροδοθηθεῖσα διάρθρωσις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας εἶναι τοιαύτη, ὥστε αἱ μισθολογικαὶ κλίμακες τῶν ὑπαλλήλων ὀρισμῶν κυβερνητικῶν τμημάτων νὰ τυγχάνουν χαμηλότεραι ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς μισθολογικὰς κλίμακας τῶν ὑπαλλήλων ἄλλων Τμημάτων, παρ' ὅλον ὅτι τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ τὰ ἐν λόγω κυβερνητικὰ τμήματα τυγχάνουν τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου.

Ἐπειδὴ ἡ ἐν λόγω διαφορὰ τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν διαφόρων κυβερνητικῶν τμημάτων δημιουργεῖ δυσμενεῖς διακρίσεις μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ προκαλεῖ συναισθήματα πικρίας καὶ ἀπογοητεύσεως μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων ἐκείνων τῶν ὁποίων αἱ μισθοδοτικαὶ κλίμακες τυγχάνουν χαμηλότεραι ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς μισθολογικὰς κλίμακας ἄλλων ὑπαλλήλων ἔχοντων τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ τὴν αὐτὴν ἱεραρχικὴν κλίμακα θέσεως καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἐπηρεάσῃ τούτους εἰς τὴν ἀποδοτικότητα καὶ ἐργατικότητα των, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν, κατὰ πόσον, ἐν ὄψει τῆς ἐξαγγελθείσης ἀναδιρθρώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, θὰ καθιερωθῇ ἐν ἐνιαίῳ σύστημα μισθοδοτικῶν κλιμάκων δι' ὅλα τὰ τμήματα Δημοσίας Ὑπηρεσίας εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκλείψουν αἱ δυσμενεῖς πρὸς ὀρισμένους καὶ εὐμενεῖς πρὸς ἑτέρους κυβερνητικούς ὑπαλλήλους ἐπιπτώσεις αἱ σχετικαὶ μὲ τὴν μισθοδοτικὴν των κλίμακα».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαΐου 1968 τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν εἰς ἐρωτήσεις ὑποβληθείσας τὴν 18ην καὶ 28ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη.

«Ἐχει ἐπανειλημμένως δηλωθῆ, τόσον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὅσον καὶ πρὸς τὸν τύπον, ὅτι τὸ σοβαρὸν καὶ πολύπλοκον θέμα τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων τυγχάνει συντόνου καὶ προσηκτικῆς μελέτης.

Ἐν τούτοις κατηγορεῖται συστηματικῶς ἡ Κυβέρνησις δι' ἀμέλειαν καὶ ἀδιαφορίαν ἐνῶ καὶ οἱ ξένοι ἀκόμη ἀναγνωρίζουν ὅτι ἐντὸς ὀλίγων μόνον ἐτῶν αὕτη ἐπέδειξε δημιουργικὸν πνεῦμα, ἰκανότητα καὶ δράσιν, συχνάκις ὑπὸ ἐμπολέμους καὶ ἀνωμάλους συνθήκας, ὅσιν ἡ ἀποικιακὴ Κυβέρνησις ἐπὶ ὀδοῦκοντα ἔτη δὲν κατάρθωσε νὰ ἐπιδείξῃ. Βεβαίως δὲν ἀμφισβητῶ τὴν ὑπαρξίν πλείστων αἰτημάτων, καὶ πολλάκις δικαιολογημένων παραπόνων, τὰ ὁποῖα μεγάλη μερὶς τοῦ τύπου προβάλλει καὶ μάλιστα πάντοτε ἀνεπιφυλάκτως καὶ καθ' ὑπερβολὴν ὑποστηρίζει. Τοιοῦτοτρόπως καλλιεργεῖται ἡ ἐντύπωσις περὶ ὑπάρξεως κωλυσιεργίας ἢ ἐγκαταλείψεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τῶν διαφόρων ἐσωτερικῶν κοινωνικῶν προβλημάτων ἅτινα δημιουργοῦνται καὶ μὲ ποικίλην ἔντασιν θὰ ἀναφύονται συνεχῶς ὡς ἐκ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς ἀνυψώσεως τῆς πολιτιστικῆς στάθμης τοῦ τόπου. Ἄλλωστε μεγάλα καὶ δυσεπίλυτα κοινωνικὰ προβλήματα ἔρχονται συνεχῶς εἰς τὴν ἐπιφανείαν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πλέον προηγμένας καὶ εὐημερούσας χώρας τοῦ κόσμου.

Εἰς τὴν Κύπρον οὐδὲν βεβαίως εἶναι ἀναληθέστερον ἀπὸ τὴν κατηγορίαν τῆς ἀδιαφορίας καὶ συγχρόνως οὐδὲν πλέον ἀνάρμοστον ἀπὸ τὴν διὰ τοῦ τύπου διάσυσριν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως ἅτινα κυριολεκτικῶς ἠνάλωσαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ τόπου. Δὲν θέλω νὰ εἶμαι μάντις κακῶν, ἀλλὰ ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη συνεχιζομένη ἐγκυμονεῖ μεγάλους κινδύνους διὰ τὸ μέλλον. Φοβοῦμαι ὅτι θαθμιαίως θὰ δημιουργηθοῦν τοιαῦτα συνθήκαι ὥστε τὸ ἠθικὸν καὶ πολιτικὸν σθένος ἀντιστάσεως κατὰ τῶν παντὸς εἶδους πιέσεων οὐχὶ μόνον θὰ κάμπτεται ἀλλὰ καὶ θὰ θεωρητῆ φυσικὸν νὰ κάμπτεται. Θὰ ἀποκτήσωμεν οὕτω διακυβέρνησιν καὶ θὰ δημιουργηθῇ πολιτικὴ ζωὴ ἥτις θὰ εἶναι ξένη πρὸς τὸ πολιτικὸν ἦθος καὶ τὴν παράδοσιν τοῦ τόπου μας.

Ἐν ὄψει τῶν ὡς ἄνω ἀνησυχητικῶν τάσεων, λυποῦμαι διότι θεωρῶ ἀνεπιθύμητον τὴν παροχὴν λεπτομερειῶν καὶ τὸν καθορισμὸν ἡμερομηνιῶν διὰ τὸ Κυβερνητικὸν Μισθολόγιον προτοῦ συμπληρωθῇ ὑπευθύνως ἡ ἀναληφθεῖσα μελέτη καὶ ὑποβληθοῦν τὰ πορίσματα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Πάντως ἀναμένεται τῶρα ὅτι ἡ ἐργασία θὰ ἀποπερατωθῇ λίαν συντόμως καὶ ἀσφαλῶς τότε ἡ Βουλὴ θὰ δυνηθῇ νὰ μελετήσῃ λεπτομερῶς τὰς Κυβερνητικὰς προτάσεις.

Ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ἐρωτᾷ τὸ ἐντιμὸν Μέλος κατὰ πόσον θὰ καθιερωθῇ δι' ὁμοιόμορφα προσόντα ἐν ἐνιαίῳ σύστημα μισθοδοτικῶν κλιμάκων δι' ὅλα τὰ Τμήματα. Ἡ μισθοδοτικὴ κλίμαξ μιᾶς θέσεως δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὰ προσόντα τὰ ὁποῖα ὁ κάτοχος αὐτῆς δεόν ὅπως κατέχη ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς εὐθύναις τὰς ὁποίας αὕτη συνεπάγεται. Κατὰ συνέπειαν δὲν εἶναι δυνατὸν ὅλαι γενικῶς αἱ θέσεις εἰς τὴν Δημοσίαν καὶ τὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ὑπηρεσίαν αἱ ὁποῖαι προϋποθέτουν τὰ αὐτὰ μὲν προσόντα διάφορον ὅμως βαθμὸν εὐθύνης νὰ τυγχάνουν τῆς ἰδίας μισθολογικῆς μεταχειρίσεως. Ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ ἔργου τῆς ἀναδιρθρώσεως τῆς Κρατικῆς Ὑπηρεσίας τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα ἀντικρίζεται ὑπὸ τὸ ὡς ἄνω πρῶσιμα.

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἔτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασια.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμος τοῦ 1968.

Ἡ ἔκθεσις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη, ἀνεβλήθη δέ ἡ συζήτησις διὰ τὰ δοθῆ ἢ εὐκαιρία εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη ὅπως μελετήσουσιν ὠρισμένας τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Ὑπάρχουν ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Βάσος Λυσαριδῆς ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, Ἄπλως θὰ ἤθελα νὰ διευκρινισθῆ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ θήματος ὅτι δεδομένου ὅτι αἱ Συνεργατικαὶ Ἐταιρεῖαι ἐξαιροῦνται τοῦ δικαίωματος νὰ εἶναι μέλη τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ ἐπομένως δὲν ἀπολαμβάνουν τῶν ἀγαθῶν τὰ ὁποῖα ἀπορρέουν ἀπὸ τὰ μέλη τῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων, εἶναι φυσικὸν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχουν καὶ ὑποχρεώσεις, ὅτε ἡ ἐργασία τῶν νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν δραστηριότητα τῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων. Δεδομένου ὅτι διὰ τοῦ Νόμου αὐτοῦ δίδονται ὠρισμένα δικαιώματα εἰς τὰ Ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήρια τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν μὲ τὸ ἐν γένει ἐμπόριον, θὰ πρέπει νὰ καταστῆ σαφές ἀπὸ τοῦ θήματος αὐτοῦ ὅτι αὐτὸ τὸ δικαίωμα παραχωρεῖται μὲν εἰς τὰ Ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήρια, διατηρεῖται ὅμως τὸ δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Συνεργατικῶν Ἐταιρειῶν, ὅτι ὅταν αἱ Συνεργατικαὶ Ἐταιρεῖαι χρειάζονται οἰανδήποτε διευκόλυνσιν, ἢ ὁποῖα παρέχεται ὑπὸ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου πρὸς τὰ μέλη του, αὐτὴ ἢ διευκόλυνσις θὰ παρέχεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὰς Συνεργατικὰς Ἐταιρείας χωρὶς αἱ Συνεργατικαὶ Ἐταιρεῖαι νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ καταφύγουν εἰς τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον. Διαφορετικὰ θὰ δημιουργήσωμεν μίαν κατάστασιν, ὅπως εἶπα καὶ προηγουμένως, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ Συνεργατικαὶ Ἐταιρεῖαι θὰ εὐρίσκωνται εἰς μειονεκτικὴν μοῖραν, ὡς μέλη ἄνευ δικαιωμάτων, μᾶλλον ὡς μὴ μέλη ἄνευ δικαιωμάτων, ἀλλὰ μετὰ ὑποχρεώσεων ἢ τοῦλάχιστον μετὰ τῆς ὑποχρεώσεως νὰ καταφεύγουν εἰς τὰ Ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήρια ὅταν χρειάζονται τὴν α ἢ β διευκόλυνσιν.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ Νόμου καὶ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι αὐτὴ θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ τακτικὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπίσης ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖον ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἰσηγείται τὴν ψήφισιν τοῦ Νόμου αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ δὲν θέλω νὰ δημιουργηθῆ οἰαδήποτε παρεξήγησις εἰς τὸ μέλλον ὅτι αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι ἡ τακτικὴ τὴν ὁποίαν θὰ πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ Κυβέρνησις.

Μερικὰς ἐπὶ μέρους παρατηρήσεις θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ ἀναφέρω διὰ τὸ Κυπριακὸν Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον. Ἀναφέρεται ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξουν τακτικὰ ἢ ἐπίτιμα μέλη. Ἴσως νὰ πρόκειται περὶ λάθους, ἴσως αὐτὸ νὰ ἰσχύη διὰ τὰ τοπικὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια, δεδομένου ὅτι τὸ Κυπριακὸν Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον εἶναι ὁ συγκερασμὸς ὅλων τῶν τοπικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ δὲν εἶναι θέμα μελῶν ἀλλὰ ὀργανώσεων, αἱ ὁποῖαι ἀπαρτίζουν τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον. Δὲν ἀντιλαμβάνομαι ποῖα εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἐπιτίμου ἢ ἄλλου τακτικοῦ μέλους τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ὀργανισμὸς.

Ἐπίσης εἰς τὸ ἄρθρον 5 ὀμιλοῦμεν περὶ ἐπιτίμων μελῶν ἄνευ ὑποχρεώσεων. Δεδομένου ὅμως ὅτι εἰς τὸν Νόμον δὲν ἀναφέρονται ποῖα εἶναι αἱ ὑποχρεώσεις τῶν μελῶν, δὲν ἀντιλαμβάνομαι πῶς εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργήσωμεν μίαν ἔννοιαν δυνάμει τῆς ὁποίας ἀπαλλάττονται ὑποχρεώσεως ὠρισμένα μέλη, χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν ποῖα εἶναι αὐτὰ αἱ ὑποχρεώσεις. Δεδομένου ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις θὰ καθορισθοῦν ὑπὸ κανονισμοῦ, νομίζω ὅτι ὀρθότερον εἶναι καὶ διὰ κανονισμοῦ ἐπίσης νὰ δοθῆ τὸ δικαίωμα τῆς δημιουργίας τοῦ τίτλου τοῦ ἐπιτίμου μέλους. Δὲν ἐνίσταμαι εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν ἐπιτίμων μελῶν ἐνίσταμαι ἀπλῶς εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἀναφέρεται ἢ ἀπαλλαγὴ τῶν ἀπὸ ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας ἀγνοοῦμεν.

Ἐπίσης ἐν μικρὸν τυπογραφικὸν λάθος, τὸ ὁποῖον ὑπεδείχθη ὑπὸ ἄλλου συναδέλφου καὶ ἴσως νὰ μὴν ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ θήματος διὰ νὰ τὸ ἀναφέρῃ, εἶναι ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 6 καὶ εἰς τὴν παράγραφον (στ) ὅταν ἀναφέρεται περὶ τοῦ ΗΘΙΚΟΥ τοῦ ἐμπόρου, ἀσφαλῶς πρόκειται περὶ τοῦ ΗΘΟΥΣ, καὶ παρακαλῶ ὅπως γίνῃ ἢ διόρθωσις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι ὁμιλεῖται ἄλλοι ἄνθρωποι :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε. Ὁ Νόμος αὐτὸς τῶν Ἐπιμελητηρίων, τὸ Νομοσχέδιον μᾶλλον, τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται σήμερον εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἐπιψήφισιν, δὲν εἶναι κάτι τὸ νέον, κάτι τὸ ὁποῖον δίδει ἐξουσίας ἢ δικαιώματα εἰς τὸ Ἐπιμελητήριον τὰ ὁποῖα δὲν εἶχε. Τὰ ὅσα ἀναφέρει ὁ Νόμος αὐτὸς ἦσαν αἱ δραστηριότητες τῶν Ἐπιμελητηρίων καὶ προηγουμένως. Ὁ Νόμος αὐτὸς δημιουργεῖ μᾶλλον ὑποχρεώσεις διὰ τὰ Ἐπιμελητήρια καὶ ὄχι δικαιώματα.

Ὁ ἔντιμος κ. Λυσσαρίδης ἔχει ἀναφέρει διὰ τὸ ζήτημα τῶν Συνεργατικῶν ὅτι πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ δίδῃ τὰ πιστοποιητικὰ καὶ οἰασδήποτε ἄλλας πληροφορίες τὰς ὁποίας τὸ Ἐπιμελητήριον ἔχει δικαίωμα νὰ δίδῃ. Οὐδόλως ἀναφέρεται εἰς τὸν Νόμον αὐτὸν ὅτι τὸ μονοπώλιον αὐτῶν τῶν ὑπηρεσιῶν ἔχει τὸ Ἐπιμελητήριον, εἶναι ἀποκλειστικῶς ἰδικόν του, καὶ ἐπομένως καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προβαίῃ εἰς οἰανδήποτε ἐνέργειαν τὴν ὅποιαν ὁ νόμος ἀναφέρει ὅτι μποροῦν τὰ Ἐπιμελητήρια νὰ πράττουν. Τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἔντιμος συνάδελφος δὲν ἀντιλαμβάνεται πῶς ὑπάρχουν μέλη τοῦ Κεντρικοῦ Ἐπιμελητηρίου, θεθαίως δὲν τὸν ἀδικῶ, διότι δὲν γνωρίζει τὰ τῶν Ἐπιμελητηρίων. Ἀλλὰ τὸ Κεντρικὸν Ἐπιμελητήριον σήμερον εἶναι μία συνομοσπονδία τῶν μελῶν τῶν διαφόρων ἐπιμελητηρίων, καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κεντρικοῦ Ἐπιμελητηρίου ὑπάρχουν καὶ μέλη ἀπὸ κάθε ἐπιμελητήριον τὰ ὁποῖα μετέχουν ὡς μέλη τοῦ Κεντρικοῦ Ἐπιμελητηρίου. Ἐάν θεθαίως ὁ ἔντιμος συνάδελφος ζητήσῃ τοῦτο μέσα εἰς τὸν Νόμον αὐτὸν δὲν θὰ τὸ εὔρη, διότι αὐτὸ περιέχεται εἰς τοὺς Κανονισμοὺς τῶν Ἐπιμελητηρίων. Ὅσα δὲ ἀναφέρονται ὅτι θὰ καθορισθῶσι, θεθαίως ἐφ' ὅσον θὰ γίνουν ἀργότερον Κανονισμοὶ συμφώνως τοῦ Νόμου ὅλα αὐτὰ θὰ καθορίζωνται ἐν λεπτομερείᾳ οὕτως ὥστε νὰ μὴν ἔχη ἀπορίας ὁ ἔντιμος συνάδελφος.

Εὐχαριστῶ πολὺ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐάν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιλεῖται παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κύριους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν. Αἱ τροποποιήσεις ἐμφαίνονται ἐπὶ τοῦ τροποποιημένου Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ ἔχουν ἐνώπιόν των.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντίρρησης τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Επιμελητήρια. "Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ίδρυσις επιμελητηρίου. "Άρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέλη επιμελητηρίου. "Άρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έξουσαι και υποχρεώσεις επιμελητηρίων. "Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη ύπαρχούσης αντιρρήσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Επιπρόσθετοι έξουσαι επιμελητηρίων. "Άρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. "Άρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θά διέπη πάντα τὰ ἐπιμελητήρια. "Άρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;
Εγκρίνεται.

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να προβούν εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου ή όποια θά γίνη δι' ανάγνωσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θά αναφέρηται ως ό περί Έμπορικῶν καί Βιομηχανικῶν Έπιμελητηριῶν Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εις Νόμον ;
(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης αντίρρήσεως τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Έμπορίας Κυπριακῶν Έλαιοκομικῶν Προϊόντων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τόν Πρόεδρον τῆς άρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Έπιτροπῆς νά ἀναγώσῃ τήν Έκθεσιν τῆς Έπιτροπῆς εις τήν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή
Έμπορίου καί Βιομηχανίας :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαθθίδης
Λέλλος Δημητριάδης
Παναγιώτης Τουμαζής
Άνδρέας Γιαγκου
Σωτήριος Γιαννάκης
Έζεκίας Παπαϊωάννου.

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή
Γεωργίας καί Φυσικῶν Πόρων :

Άνδρέας Γιαγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Κώστας Χριστοδουλίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Μιχαλάκης Σαθθίδης
Χαμπής Μιχαηλίδης.

Αί δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαί έξήτασαν τό περί οῦ ό λόγος Νομοσχέδιον εις κοινάς αὐτῶν συνεδριάσεις συγκροτηθείσας τήν 8ην, 8ην καί 9ην Μαΐου 1968.

Εις τήν συνεδρίασιν τῆς 9ης Μαΐου 1968 κληθείς παρέστη καί ό Άναπληρωτής Υπουργός Έμπορίου καί Βιομηχανίας.

Σκοπός τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, ως τοῦτο κατετέθη εις τήν Βουλήν, εἶναι ή τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου ως ἀκολούθως :

(α) Άντικαθίσταται τό παλαιόν Συμβούλιον διά νέου τοιοῦτου. Τό νέον Συμβούλιον θά ἀποτελεῖται έκ πέντε μελῶν έξ ὧν τρία θά εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι καί δύο ανεξάρτητα πρόσωπα ἔχοντα ειδικήν γνώσιν τῆς βιομηχανίας ἔλαιοκομικῶν προϊόντων ή κατά τά ἄλλα ειδικήν

γνώσιν ή πείραν ήτις θά ήδύνατο νά είναι χρήσιμος διά τó Συμβούλιον. Πρόεδρος του Συμβουλίου θά είναι εις τών δημοσίων υπαλλήλων

- (β) Ιδρύεται Συμβουλευτική Έπιτροπή εις τήν όποιαν θά αντιπροσωπεύονται τά διάφορα συμφέροντα υπό τήν προεδρίαν του Γενικού Διευθυντου του Συμβουλίου. Η Έπιτροπή θά συμβουλεύη τó Συμβούλιον, είτε τή αίτήσει του είτε αύτεπαγγέλτως, επί θεμάτων άφορώντων εις τά συμφέροντα τής βιομηχανίας έλαιοκομικών προϊόντων. Τó Συμβούλιον ύποχρεούται όπως λαμβάνη ύπ' όψιν τάς συστάσεις τής Έπιτροπής
- (γ) παρέχεται έξουσία εις τόν Υπουργόν Οικονομικών όπως χορηγή οικονομικήν βοήθειαν εις τó Συμβούλιον
- (δ) διασφαλίζεται βασική τιμή τών παραδιδομένων υπό τών παραγωγών έλαιοκομικών προϊόντων, προκαταβαλλομένη εις αυτούς.

Αί ώς άνω τροποποιήσεις κατέστησαν αναγκαία καθ' όσον τó υπό του θασικού Νόμου καθιδρυθέν Συμβούλιον Έμπορίας Έλαιοκομικών Προϊόντων αντιμετώπιζει άνυπερβλήτους δυσχερείας πρός έξασφάλισιν ποσού £300.000 τó όποιον άπαιτείται πρός αντιμετώπισιν τών ύποχρεώσεων αυτού έναντι τής άξιας παραδοθέντων εις αυτό έλαιοκομικών προϊόντων.

Διά τής τροποποιήσεως του ύφισταμένου Συμβουλίου Έλαιοκομικών Προϊόντων έπιτυγχάναται ή υπό τής Κυβερνήσεως, διά τών έν αυτώ αντιπροσώπων τής, άσκησις άποφασιστικού ρόλου κατά τήν διοίκησιν τών ύποθέσεων τούτου. Τούτο θά καταστήση δυνατήν τήν υπό τής Κυβερνήσεως παραχώρησιν οικονομικής ένισχύσεως πρός τó Συμβούλιον ούτως ώστε νά δυνηθῆ τούτο νά αντιμετώπιση τάς ύποχρεώσεις αυτού. Η σύνθεσις του νέου Συμβουλίου, ώς αύτη προτείνεται διά του παρόντος Νομοσχεδίου, είναι ή ίδια ώς και εις άλλα Συμβούλια άτινα συνεστήθησαν δι' άλλα γεωργικά προϊόντα, ένθα ή Κυβέρνησις ένισχύει οικονομικώς ταύτα κατά τήν ένάσκησιν τών άρμοδιοτήτων τών. Τοιαύτα Συμβούλια είναι τά Συμβούλια Σιτηρών και Άμπελοφυργικών Προϊόντων.

Αί δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι άφορ ήκουσαν και τάς άπόψεις του Άναπληρωτου Υπουργου και Βιομηχανίας εισηγούνται όπως έπενεχθῆ ή κάτωθι τροποποιήσις εις τó Νομοσχέδιον :

Τó άρθρον 13, ώς τούτο προτείνεται διά του άρθρου 5 του παρόντος Νομοσχεδίου, τροποποιείται διά τής έν αυτώ ένθέσεως εύθους άμέσως μετά τó έδάφιον (7) του άκολουθου νέου έδαφίου (8), του νυν ύφισταμένου έδαφίου (8) έπαναριθμουμένου ώς έδαφίου (9).

- «(8) (α) Εις περίπτωσιν καθ' ήν τó Συμβούλιον δέν ήθελεν υίοθετήσῃ τάς άπόψεις τής Έπιτροπής έν όλω ή έν μέρει επί θεμάτων σχετιζομένων μέ τήν βασικήν τιμήν ή τήν πολιτικήν συγκεντρώσεως ή διαθέσεως τών έλαιοκομικών προϊόντων, ό Πρόεδρος του Συμβουλίου πληροφορεῖ περί τούτου έγγράφως τόν Υπουργόν και τήν Έπιτροπήν παρέχων στοιχεῖα τών διύσταμένων άπόψεων του Συμβουλίου και τής Έπιτροπής.
- (β) Η Έπιτροπή άμα τῆ λήψει του έν λόγω έγγράφου δύναται νά υποβάλῃ πρός τόν Υπουργόν συμπληρωματικήν έκθεσιν περι τών άπόψεών τής.
- (γ) Ο Υπουργός άμα τῆ λήψει τής έγγράφου έκθέσεως του Προέδρου του Συμβουλίου και οιασδήποτε συμπληρωματικής έκθέσεως τής Έπιτροπής, υποβάλλει τάς διύσταμένας άπόψεις εις τó Υπουργικόν Συμβούλιον τó όποιον άποφασίζει δεόντως επί τούτων».

Η ώς άνω τροποποιήσις έθεωρήθη υπό τών δύο Κοινοβουλευτικών Έπιτροπών αναγκαία ούτως ώστε όσάκις προκύπτῃ διαφωνία μεταξύ του Συμβουλίου και τής Έπιτροπής επί θεμάτων άφορώντων τήν βασικήν τιμήν ή τήν πολιτικήν συγκεντρώσεως ή διαθέσεως τών έλαιοκομικών προϊόντων τó όλον θέμα νά παραπέμπεται υπό του Υπουργου εις τó Υπουργικόν Συμβούλιον τó όποιον νά άποφασίζει δεόντως επί τούτου.

Αί δύο Κοινοβουλευτικά Ἐπιτροπαί μελετήσασαι ἐπισταμένως τὸ δλον θέμα εισηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου διατηροῦντος ἐπιφυλάξεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς συνθέσεως τοῦ Συμβουλίου ὡς καὶ τοῦ καθορισμοῦ τῆς τιμῆς τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Δώδεκα μῆνες παρήλθον ἀπὸ τῆς συζητήσεως τοῦ ἐλαιοκομικοῦ προβλήματος εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τῆς ἐγκρίσεως ψηφίσματος διὰ τοῦ ὁποίου ἐκαλεῖτο ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ μέτρα προστασίας τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς σχεδίου διαθέσεως τῶν προϊόντων τῶν, ἀλλὰ μέχρι τῆς στιγμῆς οὐδὲν σχέδιον εἰς τὴν οὐσίαν ἐλειτούργησεν.

Ἀπὸ ἐπτὰ μηνῶν ὁ παραγωγὸς ἤρχισε νὰ μαζεύῃ καὶ νὰ ἀποθηκεύῃ τὸ προϊόν του καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς οὐδὲν χρηματικὸν ποσὸν ἔλαβε διὰ νὰ καλύψῃ τὰ θαρειὰ ἔξοδα συγκομιδῆς, καλλιέργειας καὶ συντηρήσεως τῶν δένδρων του ὡς καὶ τὰ ἔξοδα συντηρήσεως τῆς οἰκογενείας του.

Τὸ ἥμισυ καὶ πλέον τῆς παραγωγῆς του ὁ γεωργὸς εἶναι ἀκόμη ὑποχρεωμένος νὰ τὸ διατηρῇ εἰς τὰς ἀποθήκας του μὲ κίνδυνον ἀλλοιώσεως τῆς ποιότητός του, λόγω τῆς ἐπελευθύνσεως ὑψηλῆς θερμοκρασίας, καὶ διερωτώμεθα διατὶ τὴν ὀλιγωρίαν διὰ τὴν προστασίαν μιᾶς τάξεως, τὸ εἰσόδημα τῆς ὁποίας εἶναι τόσον χαμηλὸν καὶ ἐκμηδενίζεται παντελῶς λόγω ἐλλείψεως τρόπου διαθέσεως τοῦ προϊόντος τῆς.

Διατὶ ὁ νόμος ὁ ὁποῖος ἐψηφίσθη πρὸ μηνῶν ἀπὸ τὴν Βουλὴν διὰ σύστασιν Συμβουλίου Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων δὲν ἐλειτούργησε καὶ ζητεῖται σήμερον ἡ τροποποίησις του ; Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε καὶ κ.κ. Βουλευταί, ἐπιθυμῶ νὰ ἐνδιατρίψω διότι, ὡς ἐμφαίνεται καὶ εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ κατατεθέντος τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου, ἐμμέσως ἐπιρρίπτεται μομφή κατὰ τοῦ διορισθέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Συμβουλίου καὶ κατ' ἐπέκτασιν πρὸς τὸν παραγωγόν.

Μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἔγκρισιν ψηφίσματος τὸ ὁποῖον ἐκαλοῦσε τὴν Κυβέρνησιν νὰ μελετήσῃ ὡς μέτρον ἐπείγουσας φύσεως τὴν ἀνάγκην διὰ νομοθεσίας ἰδρύσεως Ὁργανισμοῦ ἢ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων, τὴν διὰ τοῦ Ὁργανισμοῦ συγκέντρωσιν καὶ διάθεσιν τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, τὴν διὰ τοῦ Ὁργανισμοῦ παροχὴν τῶν ἀναγκαίων στατιστικῶν ἢ ἄλλων στοιχείων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν οὕτως ὥστε αὕτη νὰ ἐπιβάλῃ τὸν ἀναγκαῖον ποσοτικὸν περιορισμὸν ἐπὶ τῶν εἰσαγόμενων ἐλαίων καὶ ἐλαίων πρὸς διευκόλυνσιν τῆς διαθέσεως τῶν παραγομένων εἰς τὸν τόπον ἐλαιοκομικῶν προϊόντων καὶ οἰαδήποτε ἄλλα συμπληρωματικὰ μέσα διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν ἢ Κυβέρνησις ἤρχισε νὰ μελετᾷ τὸ δλον θέμα, καὶ διὰ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου ἐκλήθησαν καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν παραγωγῶν νὰ ἐκφέρουν τὰς ἀπόψεις τῶν.

Οἱ παραγωγοὶ εισηγήθησαν ὡς πρῶτον μέτρον τὴν ἰδρυσιν ὄργανισμοῦ συγκεντρώσεως καὶ διαθέσεως ἐλαιοκομικῶν προϊόντων παρομοίου ἐκείνου τῶν σιτηρῶν. Ἡ Κυβέρνησις ὁμῶς ἀπέρριψε τὴν πρότασιν τῶν παραγωγῶν καὶ εισηγήθη τὴν ἰδρυσιν Συμβουλίου τύπου πατατῶν καὶ καρόττων. Εἰς ἀντιπρότασιν τῶν παραγωγῶν ὅπως τὸ ἰδρυθῆσόμενον Συμβούλιον ἐλέγχῃ καὶ τὴν εἰσαγωγὴν σπορελαίων διὰ διευκόλυνσιν τῆς διαθέσεως τοῦ ἐλαιολάδου, καὶ πάλιν ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου ἀπέρριψε τὴν πρότασιν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν.

Και έδηλώθη από την Κυβέρνησιν ότι διά της λήψεως αυστηροτέρων μέτρων διά την νοθείαν και άλλων άγορανομικών μέτρων θά ήδύνατο έπιτυχώς να λειτουργήσῃ Συμβούλιον τύπου πατατών. Έδέχθημεν την πρότασιν της Κυβερνήσεως και έδηλώσαμεν ότι θά πράξωμεν πάν τὸ δυνατόν διά την έπιτυχή λειτουργίαν του ίδρυθησομένου Συμβουλίου. Και έπροχώρησεν ή Κυβέρνησις εις την μελέτην και έπεξεργασίαν της άναγκαίας νομοθεσίας και άφου διήλθεν όλα τὰ στάδια μελετών μέχρι και της έγκρίσεως υπό της όλομελείας του Υπουργικοῦ Συμβουλίου κατετέθη εις την Βουλήν. Και άφου διήλθε τὸ νομοσχέδιον διά τῶν άρμοδίων Έπιτροπῶν της Βουλῆς έψηφίσθη από την όλομέλειαν της Βουλῆς εις νόμον.

Βάσει δέ του ψηφισθέντος νόμου ὁ τότε Υπουργός Έμπορίου μ. Άραούζος προέθη εις τὸν διορισμὸν τῶν μελῶν του Συμβουλίου και την έγκαθίδρυσίν του. Συμφώνως δέ τῶν εκ του νόμου άπορρευουσῶν έξουσιῶν τὸ Συμβούλιον ήρχισε προβαίνον εις την λήσιν μέτρων διά την λειτουργίαν του σχεδίου ίνα διευκολυνθῇ ὁ παραγωγός ὁ ὁποῖος άγωνιωδῶς άνέμενε την ήμέραν πού θά ήρχιζε να παραδίδῃ τὸ προϊόν του και να πληρωθῇ διά να καλύψῃ μερικὰς τῶν υποχρεώσεων του.

Τὸ Συμβούλιον άφου ὥρισε τὰς τιμάς, την ήμερομηνίαν, τὸν τόπον και τρόπον συγκεντρώσεως ήρχισε να παραλαμβάνῃ έλαιόλαδον, και ὄλαι αἱ άνωτέρω άποφάσεις έλήφθησαν κατόπιν έγκρίσεως του Υπουργοῦ. Τῇ έγκρίσει του Υπουργοῦ τὸ Συμβούλιον ὥρισε τὸ ὕψος της προκαταβολῆς και προέθη εις διαθήματα διά σύναψιν δανείου παρά Τραπεζῶν. Διότι τὸ λάδι είναι έμπόρευμα τὸ ὁποῖον δέν διατίθεται από την μίαν ήμέραν εις την άλλην αλλά χρειάζεται μεγάλο χρονικὸν διάστημα διά να διατεθῇ. Και κατ' ανάγκην χρειάζονται κεφάλαια διά την καταβολήν της προκαταβολῆς τῶν γεωργῶν.

Ὁ τότε Υπουργός Έμπορίου έδωσε την Έγκρισίν του διά την σύναψιν δανείου και έδήλωσεν ότι θά συνεβούλευε τὸν Υπουργὸν Οικονομικῶν να παράσῃ την άπαιτουμένην έγγύησιν. Μετά την από τὰς Τραπεζὰς λήσιν προσφορῶν ὁ Υπουργός Οικονομικῶν ὁ ὁποῖος ήτο και Υπουργός Έμπορίου ένεκρινε τὸ δάνειον τῶν £300.000 βάσει του άρθρου 56 (1), ήρνήθη όμως ὡς Υπουργός Οικονομικῶν να έγγυηθῇ τὸ Συμβούλιον βάσει τῶν έξουσιῶν πού του παρέχει ὁ νόμος δυνάμει του άρθρου 57, Ισχυρισθεῖς ότι ή Συνεργατικὴ Κεντρικὴ Τράπεζα δύναται να έλέγῃ την αξιοποίησιν τῶν παρεχομένων οικονομικῶν λόγω της συνθέσεως του Συμβουλίου και ότι έπίσης θά μειωθῇ ή δανειοληπτικὴ ικανότης της Κυβερνήσεως.

Δέν σχολιάζω τὰ έντελῶς άθάσιμα έπιχειρήματα του έντίμου Υπουργοῦ, είναι όμως φανερόν ότι άνευ έγγυήσεως τὸ Συμβούλιον δέν ήτο δυνατόν να έξεύρῃ κεφάλαια, και άνευ κεφαλαίων δέν ήδύνατο να εκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν του. Η κατάθεσις όμως του παρόντος Νομοσχεδίου άποκαλύπτει τοὺς πραγματικούς σκοποὺς της Κυβερνήσεως οἱ ὁποῖοι φαίνονται καθαρά εις τὰς πρώτας γραμμάς της αίτιολογικῆς έκθέσεως. Η Κυβέρνησις, λέγει ή έκθεσις, δέν δύναται να παράσῃ οικονομικὴν βοήθειαν εις τὸ Συμβούλιον εάν δέν διασφαλισθῇ ότι τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον διατιθέμενα ποσὰ υπό του Δημοσίου Ταμείου θά χρησιμοποιηθῶσι κατά τρόπον οικονομικὸν και παραγωγικὸν πρὸς προαγωγήν της θιομηχανίας έλαιοκομικῶν προϊόντων πρὸς ὄφελος του κοινωνικοῦ συνόλου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον δέον ὅπως ή σύνθεσις του Συμβουλίου τροποποιηθῇ οὕτως ὥστε να δύναται ή Κυβέρνησις διά τῶν εν αὐτῷ αντιπροσώπων της να άσκῇ άποφασιστικὸν ρόλον κατά την διοίκησιν τῶν υποθέσεων του Συμβουλίου.

Ὅσον άφορᾷ τὸν Έλεγχον τὸν ὁποῖον Ισχυρίζεται ότι χρειάζεται ή Κυβέρνησις να έχῃ, τὸν έχει και με τὸ παραπάνω εις τὸν ὕφιστάμενον νόμον διότι και ὁ πλέον άδαθῆς από νομοθεσίας όταν άπλῶς άναγνώσῃ τούτο θά τὸ διαπιστώσῃ. Ὅσον άφορᾷ την σύνθεσιν του Συμβουλίου, εκτός του ότι εις τὸν ὕφιστάμενον νόμον ὑπάρχουν τρεῖς Κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι, άπεδείχθη και από άλλα Συμβούλια ότι οἱ αντιπρόσωποι τῶν παραγωγῶν τουλάχιστον δέν ὕστερουν εις

ικανότητα από άλλα πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἔχει ὑπ' ὄψιν τῆς ἡ Κυβέρνησις. Καὶ τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἔχει διορίσει ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων διὰ τὴν παραγωγὴν τῆς βιομηχανίας τοῦ ἐλαιολάδουμποροῦν νὰ βοηθήσουν καὶ τοὺς παραγωγούς νὰ ἐξυτηρηθῶσιν ἀλλὰ καὶ τὸ κοινωνικὸν σύνολον ἐν γένει.

Ἐν τούτοις διὰ νὰ μὴν δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ κατηγορηθῶμεν ὅτι κωλυσιεργούμεν ἔστω καὶ εἰς τὸ ἐλάχιστον εἰς τὴν λύσιν τοῦ ἐλαιοκομικοῦ προβλήματος θὰ δεχθῶμεν τὸ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον καὶ θὰ ἐργασθῶμεν μὲ ὅλα τὰ εἰς τὴν διάθεσίν μας μέσα διὰ νὰ βοηθήσωμεν εἰς τὴν καλὴν τοῦ λειτουργίαν διὰ τὴν προώθησιν τῶν συμφερόντων τοῦ παραγωγοῦ καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ἐν γένει.

Ἐφ' ὅσον ὁμως ἡ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει ὅλην τὴν εὐθύνην τῆς διαχειρίσεως τοῦ Συμβουλίου ὀφείλει νὰ δεχθῆ καὶ ὅλην τὴν εὐθύνην τῆς καλῆς λειτουργίας καὶ ἐπιτυχίας του. Καὶ ἐπιτυχίαν τοῦ Συμβουλίου θὰ θεωρήσωμεν τὴν διάθεσιν τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων εἰς σταθεράς καὶ λογικὰς τιμὰς διὰ νὰ δύναται ὁ ἐλαιοπαραγωγὸς νὰ ἀπολαμβάνῃ ἀμειπτικὰς τιμὰς τοῦ προϊόντος του.

Θὰ δώσωμεν τὴν ψήφον μας εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον μὲ ἐλαφράς μόνον τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι δὲν ἀλλοιώνουν καθόλου τὴν οὐσίαν τοῦ Νομοσχεδίου. Εἰς τὸ ἄρθρον 6 (1), τὸ ὁποῖον τροποποιεῖ τὴν σύνθεσιν τοῦ ἑνδεκαμελοῦς Συμβουλίου καὶ τὸ μετατρέπει εἰς πενταμελὲς μὲ συμμετοχὴν μόνον τριῶν Κυβερνητικῶν καὶ δύο ἀνεξαρτήτων προσώπων θὰ εἰσηγηθῶμεν τὴν συμμετοχὴν καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν παραγωγῶν. Ὁ ὀρισμὸς «ἀνεξάρτητος» δι' ἡμᾶς εἶναι ἀκατανόητος καὶ ἀπαράδεκτος καὶ σκοπὸν ἔχει νὰ ἀποκλείσῃ τὸν παραγωγὸν ἀπὸ τοῦ νὰ συμμετέχῃ εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ προϊόντος του. Θὰ εἰσηγηθῶμεν ὅπως τὴν θέσιν τοῦ ἑνὸς ἀνεξαρτήτου καταλάβῃ ἀντιπρόσωπος τῶν παραγωγῶν ὁ ὁποῖος ἔχει κάθε δικαίωμα νὰ συμμετέχῃ εἰς τὴν διαχείρισιν καὶ ἐμπορίαν τοῦ προϊόντος του ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ὁποίας θὰ ἐξαρτηθῆ καὶ ἡ πληρωμὴ ἀμειπτικῆς τιμῆς εἰς τὸν παραγωγόν.

Εἰς τὸ ἄρθρον 13 (1) τὸ ὁποῖον προνοεῖ διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἐπιδιώξωμεν ὅπως εἰς περίπτωσιν διαφωνίας μεταξὺ Συμβουλίου καὶ Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τὸ ὅλον θέμα ἐξετάζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἐπίσης εἰς τὸ ἄρθρον 29 (2) πρὸς καθορισμὸν τῶν βασικῶν τιμῶν ἡ ἀποψὶς μας εἶναι ὅτι τὰ κριτήρια ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ βασίζεται ὁ ὀρισμὸς τῆς τιμῆς πρέπει ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ συμπεριλάβουν καὶ τὸ κόστος παραγωγῆς ἐλαιολάδου.

Μὲ αὐτὰς τὰς τροποποιήσεις, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε καὶ κ.κ. Βουλευταί, θὰ δώσωμεν τὴν ψήφον μας ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου. Θέλωμεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου κατόπιν σοβαρᾶς μελέτης, καταλήξασα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ βοηθήσῃ ἀποτελεσματικῶς τὸν παραγωγὸν διὰ νὰ ἀπολαμβάνῃ μίαν σταθερὰς καὶ ἀμειπτικῆς τιμῆς τοῦ προϊόντος του. Ἐάν ὁμως ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ὅλην εὐθύνην τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων ἀποτύχῃ, ὀφείλει νὰ λάβῃ κάθε νομοθετικὸν καὶ οἰκονομικὸν μέτρον πρὸς ἀποτελεσματικὴν λύσιν τοῦ ἐλαιοκομικοῦ προβλήματος διὰ πραγματικὴν βοήθειαν τοῦ παραγωγοῦ καὶ ὄχι μόνον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ὡς διαλαμβάνει ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις, ἡ ὁποία καὶ δὲν ἀναφέρει καθόλου τὸν ὀρισμὸν «παραγωγός».

Μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ προβῆ ἀμέσως εἰς τὴν λήψιν ὄλων τῶν ἀναγκαίων μέτρων διὰ τὴν παραλαβὴν ὄλων τῶν ποσοτήτων τοῦ ἐλαιολάδου αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς χεῖρας τῶν παραγωγῶν καὶ νὰ προβῆ τὸ συντομώτερον δυνατὸν εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς προκαταβο-

λῆς τὴν ὁποῖαν ἐστερήθη ὁ παραγωγὸς κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα, καὶ τὴν ὁποῖαν ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκη διὰ τὴν ἐκπληρῶση τὰς παλαιὰς του ὑποχρεώσεις, νὰ περιποιηθῆ καὶ συντηρήσῃ τὰ δένδρα του καὶ νὰ βοηθήσῃ τὴν οἰκογένειάν του.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης καὶ κατόπιν ὁ κ. Μιχαλάκης Σαθβίδης.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε. Πρὶν τρεῖς περίπου μῆνες ἡ Βουλὴ ἐψήφισε Νομοσχέδιον περὶ Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων.

Παρὰ τὰς δυσκολίας καὶ τὴν δεξιότητα τοῦ προβλήματος τῆς διάθεσης τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων ἐπιστεύσαμεν ὅτι μὲ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ἐκάμναμε τὸ πρῶτο βῆμα γιὰ τὴν ὀρθὴ ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος.

Ὅμως οἱ δυσκολίες δὲν ξεπεράστηκαν, καὶ σήμερα ἡ Βουλὴ συζητᾷ τὴν ψήφισιν τοῦ τροποποιητικοῦ νομοσχεδίου. Δὲν διαφωνοῦμεν κατ' ἀρχὴν μὲ τὸ τροποποιητικὸ νομοσχέδιο.

Ὅτι θέλομε νὰ ὑπογραμμίσουμε εἶναι ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς συγκέντρωσης καὶ διάθεσης τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων ἔγινε σήμερα δεξιότερο. Ἐχομε στὰ χέρια τοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν παραγωγῶν πάνω ἀπὸ 1500 τόννους ἐλαιολάδου καὶ περὶ τοὺς 1000 τόννους ἐλίης, προϊόντα ἀξίας περίπου £600.000 λιρῶν.

Δὲν θὰ μιλήσουμε σήμερα ἀναλυτικὰ γιὰ τὰς αἰτίαις ποὺ δημιούργησαν καὶ ὤξυναν τὸ πρόβλημα τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων γιὰτὶ εἶναι γνωστές.

Εἶναι τὸ ψηλὸ κόστος παραγωγῆς ποὺ ἔχομε στὴν Κύπρῳ σὲ σχέση μὲ τὰς ἄλλαις Μεσογειακὰς χώρας.

Εἶναι τὸ γεγονός ὅτι οἱ καταναλωτὲς στὴν Κύπρῳ μέσα στὰ τελευταῖα ἰδιαίτερα χρόνια χρησιμοποιοῦν περισσότερα εισαγόμενα σπορέλαια (κάπου 8.000 τόννους τὸν χρόνον) παρὰ ντόπιο ἐλαιόλαδο.

Εἶναι ἐπίσης ἡ νοθεῖα ποὺ γίνεται ἀπὸ σπορέλαια στὸ ἐλαιόλαδο.

Αὐτὲς εἶναι οἱ κύριαι αἰτίαι. Φέτος μὲ τὴν καλὴ παραγωγὴ ἐλαιοκομικῶν προϊόντων τὸ πρόβλημα ὤξυνθηκε ἀκόμα περισσότερο. Οἱ παραγωγοὶ ἀντιμετωπίζουν σοβαροὺς κινδύνους οἰκονομικῆς καταστροφῆς ἂν δὲν συνεκεντρώοντο τὰ προϊόντα τους.

Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους οἱ ἀγροτικὲς ὀργανώσεις εἰσηγήθησαν στὴν Κυβέρνηση τὴν λήψιν νομοθετικῶν μέτρων γιὰ τὴν ἄμεση βοήθεια τῶν παραγωγῶν.

Τὸ νομοσχέδιο ποὺ συζητοῦμε δίνει ἐξουσία στὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν γιὰ τὴν παροχὴ οἰκονομικῆς βοήθειας στὸ Συμβούλιον γιὰ νὰ δοθοῦν προκαταβολές στοὺς παραγωγούς γιὰ τὰ προϊόντα ποὺ παρέδωσαν στὸ Συμβούλιον. Ἀσφαλῶς αὐτὸ θὰ εἶναι μίαν ἀνακούφιση γιὰ τοὺς παραγωγούς.

Ὅμως στὸ κύριον πρόβλημα ποὺ ἐπιβάλλεται νὰ βοηθήσῃ ἡ Κυβέρνηση εἶναι ἡ διάθεση τοῦ ἐλαιολάδου, καὶ γενικὰ τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων. Ἡ πολιτικὴ ποὺ θὰ ἐφαρμόσουμε γιὰ νὰ διατεθοῦν αὐτὰ τὰ προϊόντα. Ἀσφαλῶς δὲν εἶναι εὐκόλῳ πρόβλημα. Εἶναι ψηλὸ τὸ κόστος μας καὶ οἱ καταναλωτὲς δὲν χρησιμοποιοῦν ὅπως παλιὰ τὸ ἐλαιόλαδο.

Ὅμως εἶναι δυνατό, παρὰ τὰς δυσκολίας, νὰ ἐξευρεθοῦν τρόποι νὰ διαθέσουμε τὰ ἐλαιοκομικὰ μας προϊόντα. Ἐνας τρόπος εἶναι ἡ ἀνάμιξη μιᾶς μικρῆς ποσότητος ἐλαιολάδου στές 8 χιλιάδες τόννους σπορέλαια ποὺ καταναλίσκουμε τὸν χρόνον. Ἄλλος τρόπος εἶναι ἡ ἐπιβολὴ κάποιου δασμοῦ στὰ σπορέλαια γιὰ νὰ ἐπιχορηγήσουμε τὴν ἐξαγωγή τοῦ δικοῦ μας ἐλαιολάδου.

Πιστεύουμε ότι τὸ πρῶτο βήμα εἶναι ἡ συγκέντρωση τοῦ ἐλαιολάδου. Ὅμως τὸ δεύτερο καὶ πῶς ἀποφασιστικό εἶναι ἡ πολιτική πού πρέπει νά ἐφαρμόσουμε γιὰ τὴν διάθεση τοῦ ἐλαιολάδου καὶ πρὸ παντός κατὰ τέτοιο τρόπο πού νά ἐξασφαλίζουμε ἀμειπτικές τιμές γιὰ τοὺς παραγωγούς. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος.

Γιὰ τὴν ἐφαρμογή αὐτῆς τῆς πολιτικῆς, γιὰ τὴν σωτηρία τῶν παραγωγῶν καὶ τὴν βοήθεια τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ἐπιβάλλεται ἡ στενή συνεργασία καὶ ὁ συντονισμὸς ἐνεργειῶν ὄλων τῶν πλευρῶν, Κυβέρνησης, παραγωγῶν, ἀγροτικῶν ὀργανώσεων, συνεργατικῶν κινήματος καὶ βιομηχανῶν.

Δὲν εἶναι δίκαιον οὔτε ὀρθὸν νά ἐγκαταλειφθοῦν οἱ ἐλαιοπαραγωγοί. Ἡ ὀρθή πορεία εἶναι αὐτή πού ἀκολουθοῦμε, μὲ τὴν νομοθεσία. Συγκέντρωση τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, διάθεσή τους γιὰ ἐξασφάλιση ἀμειπτικῶν τιμῶν γιὰ τοὺς παραγωγούς καὶ γιὰ τὴν βοήθεια τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε. Καλοῦμεθα σήμερον, κύριοι, διὰ τρίτην, καὶ πολὺ φοβοῦμαι οὐχὶ διὰ τελευταίαν φοράν, διὰ νά ἐξεύρωμεν τρόπον λύσεως ἑνὸς προβλήματος, τοῦ σοβαροῦ προβλήματος τῆς διαθέσεως τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, τὸ ὁποῖον μὴ ὑφιστάμενον πρότερον, ἐδημιουργήθη λόγω ἀκριβῶς τῆς κακῆς καὶ ἐπιπολαίας διαχειρίσεως ὠρισμένων κύκλων καὶ ὠδηγήθη πρὸ ἀδιεξόδου, παρασύρατος οὕτω τὸν ἐλαιοπαραγωγὸν εἰς τὸ χεῖλος τῆς καταστροφῆς. Καὶ ἐξηγοῦμαι :

Πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ΣΟΡΕΛ τὸ ἐν τῇ νήσῳ μας παραγόμενον ἐλαιόλαδον ὄχι μόνον διετίθετο διὰ τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν ἀλλὰ, συμφῶνως πρὸς τὰς ἐπισημοὺς στατιστικὰς τῆς Κυβερνήσεως, ἐγίνετο καὶ εἰσαγωγή πρὸς κάλυψιν ὄλων τῶν ἀναγκῶν τῆς καταναλώσεως εἰς ποσότητας ἀναλόγους πρὸς τὴν ἐκάστοτε ἐτησίαν παραγωγήν μας. Καὶ πρὸς πληροφῶριαν τῶν ἐντίμων συναδέλφων, παραθέτω κατωτέρω τὰς εἰσαγωγὰς ἐλαιολάδου τὰς ὁποίας ἐνηργήσαμεν κατὰ διαφόρους χρονολογίας μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς ἰδρύσεως τοῦ Σορέλ. Αἱ εἰσαγωγαὶ αὗται ἀποδεικνύουν λίαν εὐγλώττως ὅτι πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ τούτου ὄχι μόνον δὲν ὑφίστατο δυσκολία εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ προϊόντος αὐτοῦ, ἀλλὰ τούναντίον παρουσιάζετο ἀνάγκη νά εἰσάγωμεν ἐλαιόλαδον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν μας.

Ἔτος	Εἰσαγωγὰι εἰς ὀκάδας	Ἄξια £
1925	102.880	8.125
1926	208.760	17.336
1930	146.640	7.280
1933	81.560	4.510
1940	165.360	13.785
1945	105.640	23.883
1946	46.640	18.615
1947	186.960	113.356
1948	208.160	95.342
1952	98.280	30.174
1953	39.720	11.920
1959	43.800	11.028
1960	286.640	77.141
1961	343.040	89.384
	Σύνολον	421.870

Μετά την ίδρυσιν του Σορέλ παρουσιάσθη τὸ ἐξῆς φαινόμενον. Ὁ ὀργανισμὸς οὗτος, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του ὅπως ἐπιδείξῃ ἐνεργητικότητα καὶ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν παραγωγῶν, ἐφήρμοσε μίαν ἀμελέτητον πολιτικὴν τεχνητῆς ἀνόδου τῶν τιμῶν τοῦ εἴδους, ἀρχίσας νὰ συγκεντρῶν τὸ ἐλαιόλαδον τῶν παραγωγῶν καὶ νὰ πληρῶνῃ ὡς προκαταβολὴν £1 κατὰ λίτραν, ἀνεξαρτήτως ποιότητος. Ἀφοῦ δὲ προσέθετεν ἕν ποσοστὸν περίπου 50% ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐλαιολάδου, συσκευάζων καὶ προσφέρων τούτο εἰς τὴν κατανάλωσιν ἐντὸς λευκοσιδηρῶν δοχείων ἢ εἰς ἐσφραγισμένας φιάλας, ἠύξησε τὴν τιμὴν πωλήσεως τοῦ προϊόντος τούτου εἰς τοιαῦτα ὕψη, ὥστε νὰ καθιστοῦν ἀδύνατον τὴν διάθεσιν αὐτοῦ εἰς τὴν κατανάλωσιν.

Τούτο εἶχε τὸ δυσάρεστον ἀποτέλεσμα ὄχι μόνον νὰ μὴ δυνηθῇ ὁ Σορέλ νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας του ἀποθεμάτων, ἀλλ' ἐπὶ πλέον νὰ ἀλλοιωθῇ ἡ ποιότης αὐτῶν εἰς σημεῖον ὥστε νὰ καταστῇ τὸ προϊόν ἀκατάλληλον πρὸς βρώσιν. Λόγω ἀκριβῶς τοῦ γεγονότος τούτου, καὶ πρὸς σωτηρίαν τοῦ ρηθέντος Ὄργανισμοῦ, κατόπιν δὲ ἐξασκήσεως καὶ πιέσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ἀπεστάλη ἐν καιρῷ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἐπιψήφισιν τὸ περὶ ἐλαιολάδου Νομοσχέδιον. Κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου ἐκείνου, εἶχα φέρεϊ ἔνστασιν διὰ δύο λόγους. Πρῶτον, διότι ὁ Νόμος ἐκεῖνος ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐν τῇ ὁλότητι του—ὡς καὶ συνέθη ἄλλωστε—καὶ δεύτερον, διότι διὰ τῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων του, εἶχα τὴν γνώμην ὅτι θὰ προεκάλει ἀναστατάωσιν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐλαιολάδου πρὸς θλάθην τῶν παραγωγῶν. Καὶ λυποῦμαι διότι καὶ ἡ πρόβλεψίς μου αὕτη ἐπληθήευσε.

Διὰ τὴν στάσιν μου ἔναντι τοῦ περὶ ἐλαιολάδου Νομοσχεδίου εἶχον χαρακτηρισθῆ τότε ὑπὸ συναδέλφων μου εἰς ἀκολουθῶν ἀντιαγροτικὴν πολιτικὴν. Δυστυχῶς, ὅμως, διὰ τῆς ἐπαληθεύσεως τῶν προβλέψεών μου ἐπὶ τοῦ τότε προταθέντος Νόμου ἀποδεικνύεται νῦν ὅτι ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ κρίνωμεν ποῖος εἶναι ὁ ἀκολουθῶν φιλαγροτικὴν ἢ ὄχι πολιτικὴν, θὰ διεπιστοῦτο ὅτι ἡ ἀκολουθηθεῖσα ὑπ' ἐμοῦ πολιτικὴ οὐδόλως δικαιολογεῖ τὸν χαρακτηρισμὸν τὸν ὁποῖον μοῦ εἶχον δώσει τότε οἱ συνάδελφοί μου.

Ἀργότερον, κατόπιν τοῦ ἐντέχνως ὑπὸ ὄρισμένων κύκλων δημιουργηθέντος κλίματος, καὶ ἀφοῦ παρεσύρθησαν καλῇ τῇ πίστει καὶ μερικοῖ τῶν συναδέλφων μου, ἐξησκήθη πίεσις ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ίδρυσιν Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων, καὶ ὡς ἀποτέλεσμα τῆς πιέσεως ταύτης μῶς ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον καὶ ἐψηφίσθη εἰς νόμον καὶ τὸ ὁποῖον παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐνεφανίζετο ὡς ἔχον σκοπὸν τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν παραγωγῶν τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀπέθλεπεν εἰς τὴν ἔξοδον τοῦ Σορέλ ἀπὸ τὴν δύσκολον καὶ χαώδη κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὕρισκετο.

Δὲν ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι εἰς πάντας εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἔμπορία τοῦ ἐλαιολάδου εἶναι τελείως διάφορος ἀπὸ τὴν ἔμπορίαν τῶν πατατῶν ἢ τῶν καρόττων. Διότι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔμπορίαν τῶν πατατῶν καὶ τῶν καρόττων αὕτη ἀσχολεῖται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον μὲ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων τούτων, ἢ ὁποῖα πραγματοποιεῖται μετὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς πρὸς ἐξαγωγὴν διαθεσίμου ποσότητος, ὁπότε ζητοῦνται προσφοραὶ παρὰ τῶν ἐξαγωγέων ἢ καὶ ἄλλων ὀργανισμῶν θάσει τῶν ὁποίων κατακυροῦνται αἱ πωλήσεις εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἀγοραστὰς ἀφοῦ προηγουμένως καταθέσουν οὗτοι χρηματικὴν προκαταβολὴν τῆς ἀξίας τῆς ἀγορασθείσης ποσότητος καὶ ἀνοίξουν τὴν ἀπαιτούμενην ἀμετάκλητον τραπεζικὴν πίστωσιν ὑπὲρ τῶν οἰκείων Συμβουλιῶν, ὁπότε καὶ μόνον τὰ Συμβούλια Πατατῶν καὶ Καρόττων συλλέγουν τὰς προπωληθείσας ποσότητας, καὶ τὰς παραδίδουν εἰς τοὺς ἀγοραστὰς ἔναντι εἰσπράξεως τοῦ ἀντιτίμου. Οἱ ἐν λόγῳ ὀργανισμοί, δηλαδὴ, οὐδόλως ἀναμιγνύονται εἰς τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν τῶν πατατῶν ἢ τῶν καρόττων καὶ οὐδένα κίνδυνον διατρέχουν ἐκ τῆς συγκεντρώσεως τῶν προϊόντων τούτων. Τὸ καθαρὸν προϊόν τῶν εἰσπράξεων, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν καθωρισμένου ποσοστοῦ διὰ τὰ ἔξοδα διαχειρίσεως καὶ διὰ σχηματισμὸν ἀποθεματικῶν, χρησιμοποιουμένων ἐνδεχομένως διὰ τὴν ἐξίσωσιν τῶν τιμῶν, διανέμεται πρὸς τοὺς παραγωγούς.

Τὴν ἀντίθετον ἀκριβῶς πορεῖαν ἀκολουθεῖ ὁ Νόμος περὶ Ἐμπορίας Ἐλαιολάδου. Διότι, καὶ ἐὰν ἔτι ὑποτεθῆ ὅτι τὸ Συμβούλιον Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων θὰ εἶχεν ὄλους τοὺς ἀπαραιτήτους ἀποθηκευτικούς χώρους καὶ τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ ἐλαιολάδου κεφάλαια, θὰ ὤφειλε νὰ παραλάβῃ κάθε προσφερομένην εἰς αὐτὸ ποσότητα ἐλαιολάδου ὑφισταμένην ἐν τῇ Νήσῳ, ἀνεξαρτήτως ποιότητος, καὶ νὰ προσπαθῆσιν νὰ διαθέσῃ ταύτην δι' ἐπιτόπιον κατανάλωσιν πρωτίστως, ἀκολουθῶν δὲ νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν διάθεσιν ὀρισμένης ἐνδεχομένης ποσότητος δι' ἐξαγωγὴν.

Ἄλλὰ, κύριοι, ποῖα θὰ εἶναι αἱ συνέπειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ σχεδίου τούτου; Ὁ παραγωγὸς, ἅμα τῇ παραδόσει τοῦ ἐλαιολάδου του εἰς τὸ Συμβούλιον θὰ εἰσπράξῃ ἐν ποσοστῶν ἔναντι τῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ὀρισθησομένης τιμῆς τοῦ προϊόντος του, καθοριζόμενον ὑπὸ τοῦ Νόμου μέχρι 75%, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τῆς ἀξίας θὰ τὸ εἰσπράξῃ ὅταν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ὀλικὴ συγκεντρωθεῖσα ποσότης ἐλαιολάδου θὰ διατεθῆ ὀλοσχερῶς καὶ ἀφοῦ ἀφαιρεθοῦν ὄλα τὰ ἔξοδα διαχειρίσεως. Καί, δυστυχῶς, οὐδεὶς εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ πότε θὰ ἐπιτευχθῆ τοῦτο καὶ εἰς ποῖαν τιμὴν τὸ Συμβούλιον Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων θὰ δυνηθῆ νὰ διαθέσῃ τὴν ὀλόγητα τοῦ συγκεντρωθέντος προϊόντος. Οὕτω, τὸ Συμβούλιον θὰ ἔχη τὴν ὑποχρέωσιν καὶ τὴν εὐθύνην νὰ διαθέσῃ ὄλα τὰ ἐν τῇ Νήσῳ ὑπάρχοντα νῦν ἀποθέματα ἐλαιολάδου καὶ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξακολουθῆ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τὴν παραλαβὴν τῶν νέων ἐσοδεῶν.

Ἄλλὰ τί θὰ συμβῆ, κύριοι, ὅταν τὸ Συμβούλιον, ἔχον ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν του ἔλαια πάσης ποιότητος, ἦτοι ἀρίστης, καλῆς, κακῆς, καὶ χειρίστης ποιότητος, καὶ προσθέτον ἔξοδα διαχειρίσεως, τὰ ὅποια, ὡς ἀντιλαμβάνομαι, τὸ Συμβούλιον ἔχει προϋπολογίσει εἰς 506 μίλες τὴν λίτραν, θὰ ἐπεβάρυνε τὴν τιμὴν τοῦ παραγωγοῦ πέραν τοῦ 50% τῆς ἀξίας τοῦ προϊόντος του ὡς ἔξοδα, θὰ ἠῤῥεξε τὴν τιμὴν τῆς διαθέσεως εἰς τὴν κατανάλωσιν, καὶ οὕτω θὰ ἐμείωνε τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν ὠθοῦν τοὺς καταναλωτὰς εἰς τὴν χρῆσιν σπορελαίων; Καὶ τί θὰ συμβῆ ὅταν, σὺν τῷ χρόνῳ, διὰ τῆς ἀδυναμίας τοῦ Συμβουλίου νὰ διαθέσῃ ἐντὸς τῆς περιόδου ἐκάστης ἐσοδείας τὸ προϊόν τοῦτο, θὰ προκληθῆ ἀλλοίωσις τῆς ποιότητος αὐτοῦ καὶ αὐξήσις τῆς οὐριότητός του; Ἄλλ' ἐὰν τοῦτο συμβῆ—καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι οὕτω θὰ συμβῆ—τότε πολὺ φοβούμαι ὅτι τὸ Συμβούλιον, πρὸ τοῦ κινδύνου τῆς τελείας καταστροφῆς τῶν κακῆς ποιότητος τοιούτων ποσοτήτων ἐλαιολάδου, θὰ ἀναγκασθῆ νὰ τὰ πωλήσῃ εἰς τὸ ἔξωτερικὸν εἰς τὰς ἰδίας περίπου τιμὰς εἰς τὰς ὁποίας ὑπεχρεώθη ὁ Σορέλ νὰ διαθέσῃ τὰ κακῆς ποιότητος ἀποθέματά του, ἦτοι πρὸς £184 τὸν τόννον «φόμπ», ὅποτε φαντασθῆτε πόση θὰ εἶναι ἡ ζημίαι τοῦ Συμβουλίου καὶ ποῖα αἱ συνέπειαι.

Καί, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ παραγωγὸς ὄχι μόνον δὲν θὰ ἔχη νὰ εἰσπράξῃ τίποτε ἐπὶ πλέον τῆς προκαταβολῆς τὴν ὁποῖαν θὰ ἔχη λάβῃ κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ προϊόντος του, ἀλλ' ἐκ παραλλήλου θὰ εἶναι ἀπεύθυνος διὰ κάθε ζημίαν τοῦ Συμβουλίου τὸ ὁποῖον δικαιούται νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς ὅπως καλύψουν τὴν ζημίαν ἀναλόγως τῆς ὑφ' ἐνὸς ἐκάστου παραδοθείσης ποσότητος. Καὶ διερωτῶμαι πράγματι, κύριοι, κατὰ πόσον διὰ τοῦ τότε ψηφισθέντος Νόμου ἀνεμείναμεν τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς διαθέσεως τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων ἢ ἐπρόκειτο ἐν γνώσει μας νὰ προκαλέσωμεν χάος.

Ἄλλὰ διὰ νὰ δυνηθῆ τὸ Συμβούλιον νὰ προβῆ εἰς τὴν παραλαβὴν τῶν προσφερομένων ἐλαιολάδων θὰ ἔπρεπε νὰ διαθέτῃ καὶ τὰ ἀπαραίτητα κεφάλαια τόσον διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς προκαταβολῆς ὅσον καὶ διὰ τὰ ἔξοδα διαχειρίσεως. Καί, βεβαίως, κάθε λογικῶς σκεπτόμενος ἄνθρωπος θὰ ἀνέμενε ὅτι ὁ Συνεργατισμὸς, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται ὡς ἡ ἀγροτομάδα, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναμφισβητήτως νὰ χρηματοδοτήσῃ τὸ Συμβούλιον Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς νομοθεσίας περὶ ἐμπορίας τοῦ εἴδους τούτου θὰ ἐξήρχετο σώως καὶ ἀβλαβῆς ἐκ τοῦ χάους καὶ τοῦ ἀδιεξόδου εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει περιπλεχθῆ λόγῳ τῆς κακῆς ὀργανώσεως καὶ διαχειρίσεώς του, θὰ ἀπηλλάσσετο δὲ καὶ ἀπὸ τὸ ἐνδεχόμενον περαιτέρω ζημιῶν καὶ ἄλλων πολλῶν χιλιάδων λιρῶν ἐπὶ

πλέον τῶν ὄσων μέχρι σήμερον ἔχει ὑποστῆ. Ἡ τοιαύτη χρηματοδότησις θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναμένεται ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἀπὸ τὸν Συνεργατισμὸν, λαμβανομένου ἐπίσης ὑπ' ὄψιν ὅτι οὗτος ὑποτίθεται ὅτι διαθέτει ἀρκετὰ κεφάλαια ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ χρηματοδοτῇ κινηματογραφικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἀερολέσχας δι' ἀγορὰν ἀεροπλάνων πρὸς ψυχαγωγίαν ὡς ἐπίσης καὶ νὰ ἀποδύεται εἰς τόσας ἄλλας παραδόξους μὴ παραγωγικὰς δραστηριότητας αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐκτὸς τῶν σκοπῶν τῆς ὑπάρξεώς του.

Ἐπὶ πλέον, ἐκ τῆς τοιαύτης χρηματοδοτήσεώς του, ὁ Συνεργατισμὸς οὐδὲν θὰ εἶχε νὰ φοβηθῆ δεδομένου ὅτι, θάσει τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας, οὗτος δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ πάντοτε τὸ λαθεῖν του. Ἀλλὰ, κύριοι, τί συνέθη ἀντὶ τούτου; Οἱ ἰθύνοντες τὰ τοῦ Συνεργατισμοῦ, γνωρίζοντες ἐκ τῶν προτέρων ποῖα θὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ὑπ' αὐτῶν δημιουργηθέντος λαβυρίνθου, ἤρνηθησαν τὴν χρηματοδότησιν, ἥτις θὰ ἐξυπηρετεῖ τοὺς ἐλαιοπαραγωγούς τῶν ὀπίων ἐμφανίζονται ὡς σωτήρες καὶ οὕτω ὑπονομεύουν τὸ κατόπιν ἰδικῆς τῶν ἐντέχνου ὑποδείξεως δημιουργηθέν Συμβούλιον Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων. Ἡ κακὴ πίστις καὶ ἡ ὑστεροβουλία τῶν ἰθύνοντων τοῦ Συνεργατισμοῦ ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐπέμενον ὅπως ἡ χρηματοδότησις αὕτη γίνῃ ὑπ' αὐτῶν μόνον ἐν ἣ περιπτώσει αὕτη θὰ προήρχετο ἐκ δανειῶν ἠγγυημένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀλλὰ, κύριοι, αὕτη δὲν εἶναι ἡ μόνη ἀξιοκατάκριτος ἐνέργεια τῶν ἰθύνοντων τοῦ Συνεργατισμοῦ. Ὑπάρχει καὶ ἐν ἄλλο γεγονόσ, ἐκ τῶν πολλῶν τὰ ὁποῖα θὰ ἠδυνάμην νὰ ἀναφέρω, διὰ νὰ σχηματίσετε καὶ μόνοι σας μίαν ἰδέαν πῶς σκέπτεται ὁ ἰθύνων νοῦς τοῦ Συνεργατισμοῦ καὶ πῶς κήδεαι τῶν συμφερόντων τοῦ ἐλαιοπαραγωγοῦ. Ἀμα τῇ ἰδρύσει τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων, προσεφέρθησαν πρὸς αὐτὸ ὑπὸ τοῦ Συνεργατισμοῦ εὐγενῶς καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν οἱ ἀποθηκευτικοὶ χώροι τοῦ Σορέλ, οἵτινες, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ἐὰν δὲν χρησιμοποιοῦνται πρὸς ἀποθήκευσιν ἐλαιολάδου εἶναι χώροι ἀχρηστοί, ἔναντι ἐνοικίου ὑπολογισθέντος μὲν θάσει τῆς γνωστῆς μεθόδου τρεῖς τὸ λάδι, τρεῖς τὸ ξύδι, ἕξ τὸ λαδόξυδο, εἰς τὴν περίπτωσιν ὁμῶς ταύτην τὸ λαδόξυδον ὑπελογίσθη πέραν τῶν ἕξ. Διότι, κύριοι, καὶ προσέξατε, μήπως παραξευθεθῆτε ἢ μήπως νομίσετε ὅτι λέγω παραδοξολογίας, τὸ ἐνοίκιον ὑπερ ἐζητήθη χωρὶς ἐντροπήν, ἐλέγχθη δὲ ὅτι εἶναι καὶ ἐπιζήμιον διὰ τὸν Σορέλ, ἀνήρχετο οὔτε ὀλίγον οὔτε πολὺ εἰς £40.000 ἐτησίως, ἀναλυόμενον ὡς ἑξῆς :

	Ἄξια εἰς τὰ θιβλία	Σημερινὴ Πραγματικὴ ἀξία	Ἀπόσβεσις	£
Ἀκίνητος περιουσία ...	135.000	190.000	2%	3.800
Μηχανήματα ..	3.000	3.000	10%	300
Ἐπιπλα	1.200	1.200	10%	120
Κενὴ Στίβια (πατόνια, βαρέλια, κλπ.) ..	12.500	12.500	20%	2.500
	<u>151.700</u>	<u>206.700</u>		<u>6.720</u>
	£206.700 @ 2% τόκον			16.530
		Σύνολον		23.250
Συντήρησις, ἐπιδιορθώσεις (ἐργοστασίου, δεξαμενῶν, κλπ.) ..				6.750
Ἐτήσιον λογικὸν κέρδος (£200.000—ἐπένδυσις @ 2% ὡς καὶ διὰ δωρεᾶν ἐξυπηρέτησιν εἰς κέντρα διανομῆς εἰς ὄλας τὰς πόλεις καὶ μεγάλα ἀγροτικὰ κέντρα).				10.000
		Σύνολον		<u>40.000</u>

Και διερωτώμαι, πράγματι, ποία είναι η γνώμη των έλαιοπαραγωγών, και ποία των Βουλευτών επί της άκατονομάστου ταύτης άπαιτήσεως και πώς πρέπει να χαρακτηρισθῆ αὐτή ; Ἀξιέπαινος, λογική, παράλογος ἢ θρασεΐα ;

Ἴσως θά ἦτο σκόπιμον νά σᾶς ἀναφέρω καί ἐν ἄλλο γεγονός, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἐμφαίνεται ἡ προσπάθεια ἐκμεταλλεύσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων καί τῶν εἰς αὐτό συμμετεχόντων έλαιοπαραγωγῶν πρὸς ὄφελος τοῦ Σορέλ. Μεταξὺ τῶν διαφόρων ποιότητων έλαιολάδων, διὰ τὰς ὁποίας ὠρίσθησαν τιμαὶ παραλαβῆς αὐτῶν, συμπεριλαμβάνεται καί ἡ ποιότης έλαιολάδου «ταγκοῦ», δξύτητος μέχρι 3½ βαθμῶν, πρὸς 875 μίλς τὴν λίτραν, ἐπίσης δὲ εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων έτοιμασθέντα κατάλογον καθορισμοῦ τιμῶν διαθέσεως έλαιολάδου ἀναφέρεται, μεταξὺ ἄλλων, καί ἡ ποιότης έλαιολάδου δξύτητος μέχρι 3½ βαθμῶν ἐντὸς κυτίων τῶν 5 λίτρων πρὸς £5.775 μίλς, ἦτοι πρὸς £1.155 τὴν λίτραν, ἐνῶ τὸ κόστος τοῦ ὑπὸ τοῦ Σορέλ παραδιδόμενου εἰς τὸ Συμβούλιον έλαιολάδου «ταγκοῦ» δξύτητος 3½ βαθμῶν πρὸς 875 μίλς, πλέον 331 μίλς διὰ Γενικά Ἐξόδα καί 50 μίλς δι' ἀπόσμησιν, θά ἀνήρχετο συνολικῶς, μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψει καί πολλῶν ἄλλων μὴ ὑπολογισθέντων ἐξόδων, εἰς £1.256 μίλς κατὰ λίτραν. Ἐχει δηλαδὴ καθορισθῆ ἐκ τῶν προτέρων μία ἐπιχορήγησις διὰ τὰ έλαιολάδα τοῦ Σορέλ εἰς ἄραρος τῶν παραγωγῶν τῶν συμμετεχόντων εἰς τὸ Συμβούλιον ἀνερχομένη εἰς 101 μίλς τὴν λίτραν. Καί διερωτώμαι ἐὰν τὸ Συμβούλιον ἔχη προσέξει τὸ σημεῖον τοῦτο καί ἐὰν ἔχη κάμει τὸ καθῆκον του ὡς θά ἔπρεπε.

Ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑφιστάμενον μέχρι σήμερον Συμβούλιον Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων.

Κατόπιν ὁμως τῆς δημιουργηθείσης χαώδους ταύτης καταστάσεως ἠναγκάσθη ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νά προτείνῃ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἐπιψήφισιν τὸ σημερινὸν Νομοσχέδιον. Δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι οἱ ὑπεύθυνοι τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας δὲν στεροῦνται τῆς ἀπαιτουμένης εὐφυΐας καί διορατικότητος ὥστε νά ἀντιλαμβάνονται ὅτι τὸ σημερινὸν Νομοσχέδιον δὲν ἀποτελεῖ λύσιν τοῦ προβλήματος καί ὅτι, ὡς φοβοῦμαι, ἡ Κυβέρνησις θά ὑποστῆ μεγάλας οἰκονομικὰς ἐπιβαρύνσεις. Ἴσως θά ἐρωτηθῶ, ὁμως, τί εἰσηγοῦμαι διὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου, ἐφόσον ἔχω ἐπικρίνει ὄλην τὴν ἄλυσιν τῶν μέχρι σήμερον προταθέντων σχετικῶν Νόμων καί Νομοσχεδίων. Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο εἶναι ἡ ἐξῆς : Προτείνω κατάργησιν ὅλων τῶν ὑφισταμένων Νόμων περὶ έλαιολάδου καί έμπορίας αὐτοῦ. Ἐλευθέραν διάθεσιν τοῦ έλαιολάδου εἰς τὸ έλευθερον έμπόριον τόσον δι' ἐπιτόπιον κατανάλωσιν ὅσον καί δι' ἐξαγωγήν. Ἀνάμειξιν τοῦ έλαιολάδου κατὰ ποσοστὸν οὐχὶ πέραν τοῦ 50% μετ' ἐγκεκριμένων σπορελαίων, καί ἴδρυσιν Κυβερνητικοῦ ὀργανισμοῦ, ὅστις νά παραλαμβάνῃ ὀσηνδήποτε ποσότητα έλαιολάδου παραδιδόμενῃν ὑπὸ οἰουδήποτε παραγωγῶν μὲ καθωρισμένας τιμὰς ἀσφαλείας διὰ τὰς διαφόρους ποιότητας. Ἐν περιπτώσει ἐξασφαλίσεως κατὰ τὴν διάθεσιν μεγαλυτέρας τιμῆς ἀπὸ τὴν τιμὴν ἀσφαλείας, διανομὴν τοῦ προκύπτοντος κέρδους εἰς τοὺς παραγωγοὺς ἀναλόγως τῆς ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου παραδοθείσης ποσότητος καί ποιότητος. Οὕτω, διὰ τῆς ἀναμίξεως ἐγκεκριμένων σπορελαίων χαμηλοτάτης δξύτητος, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ οὕτω προσφερόμενον εἰς τὴν ἀγορὰν ἀναμεμιγμένον έλαιολάδον θά εἶναι χαμηλοτέρας δξύτητος καί συνεπῶς ὑγιεινότερον, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ τιμὴ αὐτοῦ θά εἶναι πολὺ χαμηλὴ καί ὡς ἐκ τούτου θά ἐπανακτήσῃ τὸ τοιοῦτον έλαιολάδον τὴν ἄλλοτε ὑφισταμένην ζήτησιν, ἡ ὁποία ὄχι μόνον ἐπέτρεπε τὴν πλήρη ἀπορρόφησιν ἐπιτοπίως ὅλης τῆς παραγομένης ποσότητος έλαιολάδου ἀλλ' ὡς ἀνεφέρον καί προηγουμένως, ἐπέβαλλε καί τὴν εἰσαγωγήν ὠρισμένης ποσότητος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἐπιτοπίων ἀναγκῶν. Ὅσον δι' ἐκείνους, οἵτινες προτιμοῦν νά χρησιμοποιοῦν γνήσιον καί ἀμιγῆς έλαιολάδον, εὐκόλως θά δύνανται νά προμηθεύωνται τοῦτο διὰ τῆς πληρωμῆς ὑψηλοτέρας τιμῆς, ἀλλὰ πάντως κατὰ πολὺ κατωτέρας ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νά προσφέρωμεν ἤδη έλαιολάδον μέσω τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων.

Ἐν κατακλείδι, κύριοι, θά ἤθελον νά τονίσω διὰ μίαν ἀκόμη φοράν ὅτι ὄχι ἀπλῶς νομίζω ἀλλ' εἶμαι πλήρως πεπεισμένος ὅτι καί τὸ σήμερον προτεινόμενον Νομοσχέδιον ἐπιψηφίζόμενον εἰς Νόμον δέν θά φέρῃ καλύτερα ἀποτελέσματα ἀπὸ τοὺς μέχρι σήμερον ψηφισθέντας σχετικούς Νόμους. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον δέν θά λάθω μέρος εἰς τὴν ψηφοφορίαν, θεωρῶν ὅτι δέν εἶναι ὀρθόν νά ψηφίσω κάτι εἰς τὸ ὁποῖον δέν πιστεύω.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀσφαλῶς, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, δέν δύναμεθα παρά νά ἀποδεχθῶμεν ἐκθύμως τὰς ἐπιφερομένας διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου τροποποιήσεις τοῦ βασικοῦ Νόμου, καὶ δὴ τὰς τροποποιητικὰς διατάξεις δι' ὧν παρέχεται ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν ὅπως χορηγήῃ οἰκονομικὴν βοήθειαν εἰς τὸ Συμβούλιον ἀφ' ἑνός, καὶ διασφαλίζεται βασικὴ τιμὴ τῶν παραδιδομένων ὑπὸ τῶν παραγωγῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, προκαταβαλλομένη μάλιστα εἰς τούτους, ἀφ' ἑτέρου. Σημαντικὴν ἐξ ἄλλου, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θεωρῶ τὴν ἔνθεσιν τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν (8) ἐδαφίου εἰς τὸ ἄρθρον 13, δι' ἧς ἀξιοποιεῖται μία ἀποψις τοῦ παραγωγικοῦ κόσμου, μέχρις ἔστω ἑνός βαθμοῦ, ἐπὶ τοῦ ζωτικωτάτου διὰ τὸν παραγωγὸν θέματος τοῦ σχετιζομένου μὲ τὴν βασικὴν τιμὴν, τὴν πολιτικὴν τῆς συγκεντρώσεως καὶ τῆς διαθέσεως ἐν γένει τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων. Ἐὰν ὁμως ἀνῆλθον εἰς τὸ βῆμα, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, δέν τὸ ἐπραξα διὰ νά ἐπικροτήσω ἀπλῶς τὰ θετικὰ στοιχεῖα ἢ νά ἐπισημάνω τὰ ἀρνητικὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου. Ἐπραξα τοῦτο διὰ νά ὑπογραμμίσω τὴν διακαῆ ἐπιθυμίαν μίαις ἄλλης τάξεως ἐλαιοπαραγωγῶν, τῶν παραγωγῶν κονσερβοποιημένων ἐλαίων, νά ἴδουν τὸ συντομώτερον δυνατὸν, καὶ εἰ δυνατόν τάχιστα, τὸ σχέδιον λειτουργοῦν ὁμαλῶς καὶ ἀπροσκόπτως, εἰς τρόπον ὥστε καὶ ἡ δεινῶς δοκιμαζομένη αὐτὴ παραγωγικὴ τάξις τῆς νήσου, ἣτις ἀποτελεῖ τὸ ἕτερον σκέλος τοῦ κορμοῦ τοῦ ἐλαιοπαραγωγικοῦ κόσμου τῆς νήσου, νά συμπεριληφθῇ καὶ νά καλυφθῇ ὑπὸ τοῦ σχεδίου.

Ἐχω δυστυχῶς τὴν ἀτυχῆ συγκυρίαν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τῆς σχεδὸν καθημερινῆς ἐπαφῆς καὶ ἐπικοινωνίας μὲ τὴν παραγωγικὴν αὐτὴν τάξιν τῆς Νήσου μας καὶ ἀντιλαμβάνομαι τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ ἀγχος τῆς καὶ ἐνστερνίζομαι πλήρως τὴν διακαῆ ἐπιθυμίαν τῆς ὅπως τὸ σχέδιον τοῦτο λάθῃ σάρκα καὶ ὀσά διὰ νά δυναθῇ νά ἐπεκτείνῃ τὰς εὐεργετικὰς του δυνατότητας καὶ δραστηριότητας καὶ ἐπὶ τῆς μεγάλῃς αὐτῆς παραγωγικῆς τάξεως.

Ἄλλωστε διὰ τὴν δυσχερεστάτην καὶ τραγικὴν, ὁμολογουμένως, θέσιν ἀκὶ τῶν παραγωγῶν αὐτῶν, ἦτοι τῶν παραγωγῶν κονσερβοποιημένων ἐλαίων, ἐπιπροσθέτως τῆς δεινῆς θέσεως τῶν παραγωγῶν ἐλαιολάδου, εἶναι ποῦ ὑπέβαλα πρῶτος μέσῳ τοῦ Σώματος τούτου καὶ διὰ σχετικῆς ἐπερωτήσεως τὴν πρότασιν περὶ συστάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων, ἡ ὁποία ἐγένετο, εὐτυχῶς, τελικῶς ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ ἀρμεδίου Ὑπουργείου. Οὐδεμία ἐπομένως συσχετικὴ διάταξις ὑπῆρξε καὶ εἰσήγησις διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ΣΟΡΕΛ, ὡς ἀνέφερον, ἴσως ἐσφαλμένως, ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Σαββίδης εἰς τὴν ὁμιλίαν του, μὲ τὴν σύστασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων.

Ὡς ἐκ τούτου καὶ ἐν κατακλείδι πιστεύω, ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῆς ἐκπροσώπησεως τῶν παραγωγῶν εἰς τὸ Συμβούλιον, ὅτι εἶναι θετικὸν μέτρον μίαις τοιαύτῃ ἐκπροσώπησις των εἰς τὸ Συμβούλιον, ἀλλ' ἐν τούτοις δέν νομίζω ὅτι εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον θά πρέπει νά ἀποτελέσῃ οὐσιαστικὴν τροχοπέδην εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, μολοντί θά ψηφίσω ὑπὲρ τῆς προτάσεως τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Α. Γιάγκου.

Ώσαύτως ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τοῦ καθορισμοῦ τῶν τιμῶν, τὸ Συμβούλιον ἀσφαλῶς θὰ πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν, πλὴν τῶν προσφερομένων τιμῶν τῆς τελευταίας δεκαετίας, τὸ ἐκάστοτε ἐτήσιον κόστος τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν προσάξεισιν τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου, ἀποκλειομένης οἰασδήποτε συγκρίσεως μὲ τὰς προσφερομένας τιμὰς πωλήσεως ἐκ χωρῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ διότι, ἐν προκειμένῳ, μία τοιαύτη σύγκρισις θὰ ἀποβῆ εἰς θάρος τῆς Κυπριακῆς παραγωγῆς λόγω τοῦ χαμηλοῦ ἐργατικοῦ ἡμερομισθίου ἄλλων χωρῶν, (ὅπως εἶναι τὸ Ἄλγερion, τὸ Μαρόκον καὶ ἄλλαι χώραι τῆς Β. Ἀφρικῆς), εἴτε λόγω τοῦ γενικοῦ χαμηλοῦ κόστους ζωῆς των, (ὡς εἶναι ἡ Ἰσπανία), εἴτε καὶ πάλιν λόγω τῆς ὑπάρξεως χαμηλοῦ κόστους παραγωγῆς λόγω τῶν ἐκτεταμένων φυτειῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων (ὡς εἶναι ἡ Ἰταλία).

Δὲν θὰ συμφωνήσω ἐπίσης μὲ τὴν πρότασιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Σαββίδη περὶ καταργήσεως τῶν ὑφισταμένων νόμων περὶ ἐμπορίας ἐλαιολάδου καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων καὶ τῆς ἀντικαταστάσεώς του διὰ σχεδίου τοῦ ὁποῖον νὰ λειτουργῇ διὰ τῆς μεθόδου τῆς προσμίξεως καὶ τῆς ὑποκαταστάσεώς του διὰ νέου κρατικοῦ σχεδίου, διότι τοῦτο οὐσιαστικῶς εἶναι πού εισηγεῖται καὶ ἡ Π.Ε.Κ. διὰ τῶν ἀρμοδίων ἐκπροσώπων της, καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς λόγος νὰ ὑποκαταστήσωμεν τὸ σχέδιον τοῦτο τὸ ὁποῖον οὐσιαστικῶς εἶναι τὸ σχέδιον πού ἤδη ἔχουν εισηγηθῆ αἱ ἀρμόδιαι ἀγροτικαὶ ὀργανώσεις.

Ἐν κατακλείδι πιστεύω ὅτι τὸ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχέδιον θὰ ἀποτελέσῃ θασικὸν βοήθημα εἰς τὴν δεινῶς δοκιμαζομένην καὶ δυσπραγοῦσαν τάξιν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν τῆς νήσου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Βάσος Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ἀποτελεῖ ἀπλῶς ἡμίμετρον καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ συγκεκριμένου σημείου εἶμαι ἕτοιμος νὰ συμφωνήσω μετὰ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Μιχαλάκη Σαββίδη. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὁ κρατικὸς παρεμβατισμὸς ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐμπορίας τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐφαρμοσθῆ ἓν εὐρύτερον σχέδιον τὸ ὁποῖον νὰ περιλαμβάνῃ ὄχι μόνον τὴν συλλογὴν καὶ τὴν ἐμπορίαν τῶν ἐπιτοπίως παραγομένων ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, ἀλλὰ καὶ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐμπορίαν τῶν εἰσαγομένων ἐλαιοκομικῶν προϊόντων ὑπὸ ἑνὸς ὀργανισμοῦ τελούντος ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Κυβερνήσεως. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον εἶναι δυνατὸν πράγματι νὰ δώσωμεν μίαν ριζικὴν, θασικὴν λύσιν εἰς τὸ πρόβλημα τῆς διαθέσεως τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων. Ἐνῶ μὲ αὐτὸ τὸ ὁποῖον συμβαίνει σήμερα ἀφήνομεν ἐντελῶς ἀνεξέλεγκτον τὸν τομέα τῆς εἰσαγωγῆς σπορελαίων, ἀφήνομεν τὰ τεράστια κέρδη τὰ ὁποῖα πραγματοποιοῦνται διὰ τῆς εἰσαγωγῆς σπορελαίων ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν νὰ τὰ νέμονται μία δρᾶξ μόνον ἀνθρώπων, καὶ προσπαθοῦμεν νὰ ἐπιλύσωμεν νὰ ἐπιλύσωμεν τὸ θέμα μόνον τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων ἀπομονώνοντάς το ἀπὸ τὸ γενικὸν θέμα τῶν εἰσαγομένων ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

Ἐπομένως αὐτὸ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πράξῃ ἡ Κυβέρνησις εἶναι νὰ βάλῃ τὸ χέρι της καὶ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, νὰ τὴν ἀποσπάσῃ ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τὴν νέμονται σήμερα, νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς ἓν ἐπὶ τούτῳ δημιουργούμενον σῶμα τὸ ὁποῖον τότε θὰ κάμῃ τὰ ἑξῆς : Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἐν Σῶμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἐλέγχῃ πλέον καὶ τὰ δύο, εὐκόλως θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ διαθέσῃ τοὺς 1000 μόνον τόννους ἐλαιοκομικῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα παράγομεν ἔναντι τῶν 8.000 τόννων ἐλαιοκομικῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα εἰσάγομεν. Οὐδεμία δυσκολία θὰ ὑπάρξῃ εἰς τὴν συλλογὴν καὶ διάθεσιν αὐτῶν

τῶν προϊόντων. Οὐδεμία δυσκολία θὰ ὑπάρξῃ νὰ δοθῇ εἰς τὸν παραγωγὸν ὑπὸ αὐτάς τὰς προϋποθέσεις μία λογικὴ ἀμειψτική τιμὴ, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ ὡς θάσιον τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς καὶ μίαν λογικὴν διαθίωσιν ἡ ὁποία θὰ ἀνυψώσῃ ὀλίγον τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδόν του καὶ θὰ ἐλαττώσῃ τὸ χάσμα τὸ ὁποῖον παρουσιάζει σήμερα κατὰ κεφαλὴν ἢ τάξις τῶν παραγωγῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων ἐν σχέσει μὲ ὄλας σχεδὸν τὰς ἄλλας τάξεις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Θὰ ἀποσπᾶσθαι ἀπλῶς μερικὰ κέρδη ἀπὸ μίαν δράκα ἀνθρώπων, ἡ ὁποία πράξις οὐδεμίαν ἐπίπτωσιν θὰ ἔχῃ ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἀφ' ἑτέρου δέ, δεδομένου ὅτι ἡ ἴδια δὲν θὰ θέλῃ νὰ κερδοσκοπήσῃ μὲ τὸν ἴδιον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον κερδοσκοποῦν οἱ σημερινοὶ εἰσαγωγεῖς ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, θὰ ἐλαττώσῃ καὶ τὰς τιμὰς πρὸς τὸν καταναλωτὴν τῶν γενικῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, εἰσαγομένων καὶ ἐπιτοπίως παραγομένων. Αὕτῃ εἶναι ἡ πραγματικὴ λύσις τοῦ σχεδίου.

Ἐὰν ὁ κ. Σαββίδης συμφωνῇ μὲ αὐτὰ τότε ἀσφαλῶς δὲν θὰ δυσκολευθῶμεν νὰ ἀνεύρωμεν τὴν βασικὴν ριζικὴν λύσιν, ἡ ὁποία πολλάκις ἐγένεν—εἶναι εἰσήγησις τῶν ἀρμοδίων ὀργανώσεων—καὶ νὰ τὴν ἐνστερνισθῇ ἡ Κυβέρνησις.

Ἐὰν λοιπὸν τὰ διάφορα μέτρα ὡς τώρα ἀπέτυχαν ἢ ἀποτυγχάνουν, εἶναι διότι ἀκριβῶς ὁ παρεμβατισμὸς δὲν γίνεται ὅπως πρέπει νὰ γίνῃ ἐν τῇ ὁλότητι του.

Διὰ τὰ ἐπὶ μέρους θέματα ἴσως δὲν χρειάζεται νὰ συζητηθῇ ἐπὶ μακρὸν τὸ ἱστορικὸν τῆς συνάψεως δανείου. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ παρατηρήσω ὅτι, ἐφ' ὅσον διὰ Νόμου ἐκάμαμεν ἐν Σῶμα τὸ ὁποῖον διὰ νόμου θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναλάβῃ ὀρισμένας ὑποχρεώσεις, ἦτο ὑποχρεώσις τῆς Κυβερνήσεως νὰ βοηθήσῃ οὕτως ὥστε τὸ Σῶμα αὐτὸ νὰ ἐξεύρῃ τρόπους δανειοδοτήσεως. Δὲν εἶναι δὲ λογικὸν ἐπιχειρήμα τὸ διατὶ δὲν τὰ δίδει ἡ Συνεργατικὴ Τράπεζα. Ὁ ἔντιμος κ. Σαββίδης, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀνέγνωσε μίαν πολὺ ἐμβριθῆ μελέτην περὶ συνεργατισμοῦ, θὰ ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ ὅτι ὁ συνεργατισμὸς δὲν ἀποτελεῖ μίαν κεντρικὴν μόνον ἰδέαν. Ὅτι ἡ κάθε τάξις συνεταιρίζεται χωριστὰ καὶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συμβῇ αὐτὸ τὸ ὁποῖον λέγει ὁ κ. Σαββίδης. Ἄλλωστε ὑπάρχει ἔλεγχος τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ συνεργατισμοῦ καὶ αὐτὸς ὁ ἔλεγχος εἰς αὐτὸ ἀποσκοπεῖ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν φόβον ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀπολέσῃ χρήματα, ἂς μὴ λησμονώμεν ὅτι αἱ τιμαὶ θὰ ἔπρεπε νὰ γίνωνται ἀποδεκταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ προτοῦ πληρωθοῦν ὑπὸ οἴουδήποτε Σώματος.

Ἐπομένως ἦτο εἰς τὸ χέρι τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ μὴ ἐξουσιοδοτήσῃ τὸ Σῶμα νὰ δώσῃ μεγαλυτέρας τιμὰς ἀπὸ ἐκείνας τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος ἐθεωροῦσε λογικὸν νὰ δοθοῦν εἰς τοὺς παραγωγούς. Ἐὰν ὅμως παρ' ὄλα αὐτὰ θὰ προέκυπτε ζημία τότε, ἴσως, δὲν θὰ ἦτο παράλογον τὴν ζημίαν πράγματι νὰ τὴν ὑφίσταται ἡ Κυβέρνησις.

Νομίζω ὅτι ὅλη αὕτη ἡ ἱστορία περὶ ΣΟΡΕΛ, δὲν ἀξίζει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ μακρὸν. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ παρατηρήσω μόνον μερικὰ πράγματα.

Ἐλέχθη ὅτι προτοῦ ἰδρυθῆ ὁ ΣΟΡΕΛ ὄχι μόνον κατηναλίσκετο ὀλόκληρος ἡ ποσότης τοῦ ἐλαιολάδου ἀλλὰ εἰσήγομεν ἐλαιολάδον καὶ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν. Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι ἀσφαλῶς ὅσον ὀλιγώτερα σπορέλαια εἰσήγοντο τότε τόσον περισσότερον εὐκολώτερον ἦτο νὰ διατεθῇ ἡ ποσότης τοῦ ἐπιτοπίως παραγομένου ἐλαιολάδου. Θὰ ἦτο ὅμως ἀφελὲς νὰ νομίσωμεν ὅτι ἦτο ποτὲ δυνατόν ἐπ' ἀόριστον καὶ ἐπὶ μακρὸν νὰ συναγωνίζεται ἡ τιμὴ τοῦ ἐλαιολάδου τὴν τιμὴν τοῦ σπορελαίου, πολὺ περισσότερον ὅταν τὰ σπορέλαια ἐπωλοῦντο ὑπὸ τῶν ἐμπόρων ὡς ἐλαιολάδα. Ἦτο μοιραῖον καὶ φυσικόν ὅτι θὰ ἐδημιουργεῖτο τὸ χάσμα τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη, θὰ ἐδημιουργεῖτο μὲ τὴν αὐξήσιν τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σπορελαίων ἢ ἐλάττωσις τῆς διαθέσεως τοῦ ἐπιτοπίως παραγομένου ἐλαίου καὶ ἐπομένως θὰ εἶχαμεν τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποία σήμερον ἀντιμετωπίζομεν. Δὲν ὑπάρχει οὔτε σήμερα, ὅπως εἶπα πρὶν, πρόβλημα διαθέσεως τοῦ ἐλαιολάδου, δεδομένου ὅτι ἡ παραγομένη ποσότης εἶναι κατὰ πολὺ μικροτέρα τῆς εἰς ἐλαιοκομικὰ προϊόντα ἀνάγκης τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Μικραί παρατηρήσεις, ότι τὰ ξεοδα δὲν εἶναι 506 μίλις ἀλλὰ 350 μίλις, ἴσως δὲν χρειάζεται κανὲν νὰ ἀναφερθοῦν εἰς τὴν Βουλὴν.

Ὁ ἔντιμος κ. συνάδελφος εἶπεν ὅτι οὐδεὶς γνωρίζει πότε καὶ εἰς ποῖαν τιμὴν θὰ διατεθῆ τὸ ἐλαιόλαδον. Διὰ νὰ γνωρίζωμεν εἰς ποῖαν τιμὴν καὶ πότε θὰ διατεθῆ τὸ ἐλαιόλαδον, ἄς προχωρήσωμεν εἰς τὸ βασικὸν σχέδιον τὸ ὁποῖον προηγουμένως εἰσηγήθη, καὶ εὐχομαὶ νὰ τὸ εἰσηγηθῆ καὶ ὁ κ. Σαββίδης, ὁ ὁποῖος ἄλλωστε εἰσηγήθη τὴν ἀνάμειξιν τοῦ σπορευαίου μετὰ τοῦ ἐπιτοπίως παραγομένου ἐλαίου. Διὰ νὰ γίνῃ ὁμως αὐτὸ τὸ πρᾶγμα χωρὶς νὰ χρηματίζεται καὶ εἰς θάρος τοῦ παραγωγοῦ καὶ εἰς θάρος τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ μία μικρὴ τάξις, πρέπει καὶ τὸ εἰσαγόμενον νὰ εὑρίσκεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Σώματος τὸ ὁποῖον θὰ ἐλέγῃ καὶ τὸ ἐπιτοπίως παραγόμενον ἔλαιον. Ἐὰν θέλωμεν νὰ θάλωμεν τάχατες φραγμὸν εἰς περιπτώσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ «ἀνοίξῃ ἡ ὄρεξις» τῶν παραγωγῶν, καλὸν εἶναι νὰ θάλωμεν καὶ φραγμὸν εἰς τὴν ὄρεξιν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι εἰσάγουν τὰ εἰσαγόμενα σπορέλαια.

Ἐπίσης θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ἀπλῶς ἀπὸ οἰκονομολογικῆς πλευρᾶς ὅτι τόκοι, ἀποσβέσεις μηχανημάτων καὶ ὅλα αὐτὰ δὲν ἀποτελοῦν ἐνοίκιον. Παραμένουν παρουσία τῆς συνεταιριζομένης τάξεως, ἀλλὰ αὐτὰ, ὅπως εἶπα, ἴσως δὲν εἶναι κανὲν ἀναγκαῖον νὰ ἀναφερθοῦν εἰς τὴν Βουλὴν.

Τελικῶς θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ εἰσήγησις ὅτι ἡ τάξις τῶν παραγωγῶν πρέπει νὰ περιλαμβάνεται εἰς τὸ Συμβούλιον εἶναι ὀρθή, καὶ νομίζω ὅτι θὰ βοηθῆσῃ καὶ τὴν Κυβέρνησιν, δεδομένου ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ εἶναι φυσικὸν ὅτι θὰ ἐφαρμόσῃ τὴν πολιτικὴν τὴν ὁποίαν ἡ ἴδια ἀποφασίζει. Ἡ παρουσία ἑνὸς ἐκπροσώπου τῆς τάξεως τῶν παραγωγῶν θὰ βοηθῆ τὴν Κυβέρνησιν καὶ θὰ ἐξασφαλίσῃ ἐκ τῶν προτέρων τοῦλάχιστον μίαν ὁμαλὴν συνεργασίαν μετὰ τὴν τάξιν τῆς ὁποίας τὰ προϊόντα θὰ διαχειρίζεται. Μήπως δὲν εἶναι ὀρθὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀκούῃ τὰς γνώμας τῶν παραγωγῶν τάξεων; Καὶ δὲν ἀλλοιώνει τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου ἐὰν εἰς καὶ μόνον παραγωγὸς εὑρίσκεται μέσα εἰς τὸ Συμβούλιον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ δώσω τὸν λόγον εἰς οἰονδήποτε ἄλλον ἀγορητὴν, θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς ἓν θέμα τὸ ὁποῖον θεωρῶ ὡς σοβαρὸν διότι ἐγείρει θέμα ὀρθῆς διαδικασίας ἐν σχέσει μετὰ Νόμους ψηφισθέντας ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ οἱ ὁποῖοι παρέχουν ἐξουσίαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν ὅπως δίδῃ Κυβερνητικὴν ἐγγύησιν. Ἡ ἀρχὴ ἡ ὁποία διέπει τὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ὑπουργοῦ ὅπως ἐγγυᾶται ὠρισμένας ἐπιχειρήσεις, εἴτε ἀνήκουν εἰς τὸν συνεργατισμὸν εἴτε εἰς οἰονδήποτε ἄλλην κίνησιν, εἶναι ὅτι πρέπει νὰ ἰκανοποιῆται ὅτι ἐκ τῆς Κυβερνητικῆς ἐγγυήσεως τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ δὲν θὰ προκύψῃ ζημία τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις θὰ πρέπει νὰ πληρώσῃ. Ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἔχη τὴν γνώμην ὅτι θὰ προκύψῃ ζημία, θὰ ἦτο παράβασις τῶν καθηκόντων του καὶ τῆς ἐντολῆς τοῦ Νόμου νὰ ἐξασκήσῃ τὴν διακριτικὴν του ἐξουσίαν καὶ νὰ ἐγγυηθῆ τὴν ἐπιχείρησιν. Ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς ἢ ἡ Κυβέρνησις πιστεύουν, ὡς ὁ κ. Λυσσαρίδης ἐτόνισε καὶ μετὰ τὸ ὁποῖον δὲν διαφωνῶ, ὅτι εἰς τὴν παρούσαν περίπτωσιν τὴν ζημίαν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναλόβῃ τὸ κράτος, καὶ δὲν διαφωνῶ διὰ σκοποῦς ἀποφυγῆς περαιτέρω συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ ἀρνηθῆ τὴν ἐγγύησιν, ἀλλὰ νὰ καταθέσῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς Συμπληρωματικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ νὰ ἀποφανθῆ ἡ Βουλὴ κατὰ πόσον θὰ ἔπρεπε τὴν ζημίαν αὐτὴν νὰ τὴν φέρῃ ὁ Κρατικὸς Προϋπολογισμὸς ἢ νὰ προσῆ εἰς εἰσηγήσιν ἐπιχορηγήσεως τοῦ προϊόντος ὅτε καὶ πάλιν θὰ ἔπρεπε ἡ Βουλὴ νὰ ἀποφασίσῃ κατὰ πόσον ὁ Κρατικὸς Προϋπολογισμὸς θὰ ἀνελάμβανε τὴν οἰκονομικὴν αὐτὴν εὐθύνην.

Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν μιᾶς χώρας δταν γνωρίζη ὅτι μία ἐπιχείρησις δύναται νὰ ἀφήσῃ σοβαρὰν ζημίαν, δὲν δικαιούται ὁ ἴδιος νὰ ἀποφασίσῃ κατὰ πόσον ἢ Κυβέρνησις θὰ ἀναλάβῃ τὴν ζημίαν αὐτὴν ἀπλῶς διότι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑπογράψῃ ἐγγυητήριον ἔγγραφο. Καὶ ἐπειδὴ τὸ θέμα αὐτὸ πιθανὸν νὰ προκύψῃ καὶ εἰς ἄλλα νομοθετήματα, θέτω ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς τὰς νομοθετικὰς ἀρχὰς αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ διέπουν τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τοῦ Ὑπουργοῦ εἰς τὸ θέμα ἐξασκίσεως δικαιώματος δοθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἰς αὐτὸν ὅπως παρέχῃ Κυβερνητικὴν ἐγγύησιν.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐχῶ ἀκούσει τοὺς δύο συναδέλφους, τὸν ἔντιμον κ. Πέτρον Στυλιανοῦ καὶ τὸν ἔντιμον κ. Λυσσαρίδην, οἱ ὁποῖοι ἀνεφέρθησαν εἰς τὴν ὁμιλίαν τὴν ὁποίαν ἔχω κάμει.

Ἐν πρώτοις μοῦ φαίνεται ὅτι ὁ πρῶτος ἔντιμος συναδέλφος δὲν ἔχει ἀντιληφθῆ ἀκριβῶς τὸ πνεῦμα τῆς προτάσεώς μου διὰ τὸ ζήτημα τοῦ πῶς θὰ λυθῇ τὸ πρόβλημα τῆς διαθέσεως τοῦ ἐλαιολάδου. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω προτείνει εἶναι νὰ καταργηθῶσιν ὅλοι οἱ νόμοι, νὰ ἀφεθῇ τὸ ἐλαιόλαδον ἐλεύθερον καὶ σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἰδρυθῇ τμήμα Κυβερνητικὸν τὸ ὁποῖον νὰ ὀρίξῃ τιμὴν ἀσφαλείας οὕτως ὥστε ὁ παραγωγὸς νὰ εἶναι ἐξησφαλισμένος. Καὶ ἐὰν δὲν δυνηθῇ νὰ τὸ διαθέσῃ σὲ τιμὰς μεγαλυτέρας νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς αὐτὸν τὸν ὀργανισμόν ὁ ὁποῖος θὰ προσπαθῆσῃ νὰ τὸ διαθέσῃ ὄχι διὰ τῆς ἐμφιαλώσεως, ἢ ὁποῖα κοστίζει ἕνα σωρὸν χρήματα, ἀλλὰ διὰ τῆς μεταπωλήσεως ἢ εἰς τὸ ἐσωτερικόν ἢ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τὰ δὲ κέρδη του νὰ διανεμηθῶσι καὶ πάλιν εἰς τὸν παραγωγόν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔντιμον κύριον Λυσσαρίδην, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔχει ἀναφέρει ὠρισμένας θεωρίας, θεθαίως δὲν θὰ ἤθελα νὰ τὰς συζητήσω διότι δὲν ἀξίζει καὶ τὸν κόπον. Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ διευκρινίσω εἶναι τὸ ἑξῆς : Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶχα προτείνει εἶναι ἀνάμιξις τοῦ ἐλαιολάδου μὲ σπορέλαια, ἀλλ' ὄχι ὑποχρεωτικὴ ἀνάμιξις κάθε σπορελαίου τὸ ὁποῖον εἰσάγεται, διότι ἐν πρώτοις τὰ διάφορα σπορέλαια τὰ μεταχειριζόμεθα διὰ διαφόρους σκοποῦς, διὰ μαγειρικὴν, διὰ γλυκίσματα καὶ διὰ διαφόρους ἄλλας χρήσεις πού ἀποκλείουν τὴν ἀνάμιξιν τοῦ ἐλαιολάδου μὲ τὰ σπορέλαια ταῦτα. Δηλαδή ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἰσηγήθη εἶναι ὅτι, δεδομένου ὅτι ὁ ἔμπορος θὰ εἶναι ἐλεύθερος νὰ παίρῃ ὅσον ἐλαιόλαδον ἐπιθυμῇ, νὰ τὸ ἀγοράζῃ καὶ νὰ ἔξῃ τὸ δικαίωμα νὰ τὸ ἀναμιγνῇ μὲ σπορέλαιον καὶ ἐπὶ τοῦ δοχείου διαθέσεως νὰ ἀναφέρῃ τὸ ποσοστὸν τοῦ σπορελαίου μὲ τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναμιχθῆ.

Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἢ τιμὴ τοῦ ἐλαιολάδου θὰ ἐλαττωθῇ σημαντικώτατα καὶ ὁ κόσμος ἐν γνώσει του θὰ ἀγοράζῃ αὐτὸ τὸ λάδι τὸ νοθευμένο, διότι εἶναι λανθασμένη ἢ γνώμη νὰ νομίζῃ κανεὶς ὅτι τὸ σπορέλαιον εἶναι ἀκατάλληλον πρὸς θρῶσιν. Ἐγὼ προσωπικῶς τὸ λάδι τὸ ὁποῖον μεταχειρίζομαι εἶναι πυρηνέλαιον, τὸ ὁποῖον εἶναι ραφινάρισμένον, καὶ κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι καλύτερον ἀπὸ τὸ ἐλαιόλαδον τὸ ὁποῖον προσφέρεται σήμερον. Ἐπομένως δὲν εἶναι ἔγκλημα τὸ νὰ μεταχειρισθῇ κανεὶς λάδι ἀναμειγμένο μὲ σπορέλαιον, ὅπως ἄλλωστε ἐγένετο καὶ προηγουμένως, καί, ὅπως ἔχω ἀναφέρει, αὐτὰ ἀναφέρονται καὶ εἰς τὰς ἐπισήμους στατιστικὰς τῆς Κυβερνήσεως. Ἀκριβῶς τὸ προηγούμενον ἔτος προτοῦ ἀρχίσῃ ἡ δραστηριότης τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ὁ περιορισμὸς τοῦ ἐλαιολάδου καὶ ἡ ὑψοσις τῆς τιμῆς του, εἰσήγοντο 400 περίπου τόννοι περιπλέον τῆς ἐπιτοπίου παραγωγῆς καὶ ἀναμιγνυόμενοι αὐτοὶ οἱ τόννοι σπορελαίων μὲ τὸ λάδι τὸ δικό μας διετίθεντο εἰς χαμηλοτέρας τιμὰς καὶ εὑρίσκε καὶ ὁ πτωχὸς τὸ λάδι σὲ μίαν χαμηλὴν τιμὴν. Ἐνῶ σήμερα λόγω τῆς μεγάλης τιμῆς τοῦ ἐλαιολάδου ἀναγκάζεται νὰ προστρέξῃ πρὸς τὰ σπορέλαια.

"Ένα άλλο ζήτημα τὸ ὁποῖον εἶχε ἀναφέρει ὁ ἔντιμος κ. Λυσσαρίδης εἶναι ὅτι εἶναι λανθασμένη ἢ πληροφορία τὴν ὁποῖαν ἔχω ἀναφέρει ὅτι τὰ ἐξόδα εἶναι 506 μίλς. Ἀλλὰ πρὸς πληροφορίαν τοῦ δὲν εἶναι λανθασμένη διότι δὲν συνηθίζω νὰ λέγω πράγματα λανθασμένα. Καὶ θὰ δώσω λεπτομερείας πῶς ἔχει φθάσει εἰς αὐτὸ τὸ ποσοστὸν. Τὸ ποσοστὸν ἔχει ὡς ἐξῆς :

Ὁ κ. Ἀζίνας ἐδήλωσεν ὅτι ὁ μέσος ὄρος τῶν ἐξόδων ἐμφιαλώσεως ἀνέρχεται εἰς 175 μίλς κατὰ λίτραν, προσέθεσε δὲ ὅτι τὰ ἐξόδα διακινήσεως ἐλαιολάδου ἀνέρχονται εἰς 506 μίλς κατὰ λίτραν ὡς ἀκολουθῶς :

	Μίλς
Μέσος ὄρος κόστους ἐλαιολάδου κατὰ λίτραν	925
"Εξόδα συντελεστοῦ παραλαβῆς κατὰ λίτραν	75
"Εξόδα συντελεστοῦ διαθέσεως κατὰ λίτραν	56
Μέσος ὄρος ἐξόδων ἐμφιαλώσεως κατὰ λίτραν	175
Γενικά ἐξόδα κατὰ λίτραν	200
Σύνολον	1.431
Μεῖον ἀγορὰ ἐλαιολάδου	925
"Εξόδα διακινήσεως ἐλαιολάδου	506

"Επομένως τὰ ὄσα εἶχα πεῖ εἶναι ὀρθά.

"Ὅσον ἀφορᾷ δέ.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ ἔντιμος κ. Σαββίδης ἰσχυρίζεται ὅτι ὄσα ἔχει πεῖ ἀντιπροσωπεύουν ὀρθῶς τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Ἀζίνα. Ἰσχυρίζεται ὁμοίως ὅτι καὶ ὁ κ. Ἀζίνας ἔχει δίκαιον; Διότι θὰ ἦτο περίεργον ἐὰν ἐσυμφωνούσατε!

(Γέλωτες)

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

"Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν φαντάζομαι νὰ ἔχη δίκαιον διότι νομίζω ὅτι θὰ εἶναι πολὺ περισσότερα ἀπὸ 506 μίλς. Διότι ἐὰν λάθῃ ὑπ' ὄψιν κανεὶς τὸ τί ἐζητήθη ὡς ἐνοίκιον..... ἔ! φαντάζομαι δὲν θὰ εἶναι ἀρκετά.

Αὐτὰ ἤθελα νὰ πῶ κ. Πρόεδρε. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

"Εὰν δὲν θὰ ἀγορεύσετε ἐπὶ μακρὸν μπορεῖτε ἀπὸ τῆς θέσεώς σας.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

"Ἐν πρώτοις θὰ ἤθελα νὰ εὐχαριστήσω τὸν ἔντιμον κύριον συνάδελφον διὰ τὴν διάλεξιν περὶ τῶν γαστρονομικῶν του προτιμήσεων, τὰς ὁποίας ἀνέφερον εἰς τὴν Βουλὴν. Ἀλλὰ νομίζω πῶς δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα.

"Ἐπίσης χαίρω διότι εὐρίσκει τὰς θεωρίας μου ἀναξίαις κόπου. Ὁμολογῶ ὅτι ὅταν ἀναγινώσκῃ ὁ ἔντιμος κ. συνάδελφος, κάποτε ἀντιλαμβάνομαι περὶ τίνος πρόκειται. Δεδομένου ὅτι πολλὰς φορές ὁμιλεῖ ἐκ τοῦ προχείρου, ὁμολογῶ ὅτι εὐρίσκομαι πρὸ ἀκατανοήτου πλέον καταστάσεως εἰς τὴν ὁποῖαν ὁμολογῶ ὅτι δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ ἀπαντήσω.

Εἶπεν ὅτι δὲν ὠμίλησε περὶ ἀναμίξεως παρὰ μόνον μὲ ὠρισμένα σπορέλαια. Δὲν ἐνδιαφέρομαι διὰ ποῖα σπορέλαια ὁ ἔντιμος κ. συνάδελφος ἐννοοῦσε τὴν ἀνάμιξιν. Αὐτὸ πού ἐνδιαφέρει εἶναι ὅτι ὁ ἴδιος παραδέχεται ὅτι ὁ τρόπος διαθέσεως εἶναι ἢ ἀνάμιξις τοῦ ἐλαιολάδου μετὰ τοῦ σπορελαίου. Καὶ αὐτὴ δὲν

μπορεί να γίνει άνευ ελέγχου επί όλων αυτών των καταστάσεων ούτε να εξαρτηθεί από την καλήν θέλησιν του εμπόρου ο οποίος θα πάρη το ελαιόλαδον και θα το διαθέσῃ και θα γράψῃ ἐπὶ τῆς ἐτικέττας τὸ ποσοστὸν τῆς ἀναμίξεως. Αὐτὰ γίνονται μόνον με προγραμματισμὸν, γίνονται με σχέδια, γίνονται με ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἄς μὴ φοβούμεθα αὐτὰ τὰ πράγματα ἀφοῦ θέλωμεν νὰ βοηθήσωμεν τὴν παραγωγικὴν τάξιν.

Τὶ ἐμποδίζει τὸν κ. Σαββίδην, νὰ δεχθῆ ὅτι, ἐφ' ὅσον αὐτὴ εἶναι ἡ λύσις τοῦ προβλήματος, δηλαδὴ αὐτὴ ἡ διάθεσις δι' ἀναμίξεως, ὅτι θὰ πρέπει ὑπευθύνως ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀναλάβῃ αὐτὸν τὸν ρόλον ;

Ἀναφορικῶς με τὴν παρατήρησιν περὶ τοῦ ταμείου, δὲν ἐννοῶ ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένος ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν νὰ δώσῃ τὴν ἐγγυήσιν του. Εἰς αὐτὴν ὅμως τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ὑπῆρχεν ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλῆς ὅτι τὴν τιμὴν ἀσφαλείας τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων θὰ τὴν ἔδιδεν ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορίου, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν εἰς αὐτὴν τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἑπομένως ἠδύνατο νὰ εἶχαν ληφθῆ τὰ μέτρα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ παρημποδίζον ἀπώλειαν χρημάτων. Διαφορετικὰ συμφωνῶ ὅτι δὲν σημαίνει ὅτι αὐτὸ τὸ δικαίωμα οὔτε κἀν μπορεῖ νὰ τὸ ἐξασκήσῃ ἐφ' ὅσον δὲν τοῦ δοθῆ ἡ ἄδεια νὰ τὸ ἐξασκήσῃ ὑπὸ τοῦ Σώματος, παρ' ὅσον ὅτι εὐρίσκω δύσκολον ὅτι ἐκ τῶν προτέρων εἶναι δυνατόν νὰ καταθέσῃ Συμπληρωματικὸν Προϋπολογισμὸν δεδομένου ὅτι δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ξέρῃ τὸ ὕψος τῆς ἀπώλειας. Ὑπάρχουν ὅμως τρόποι ἐλέγχου καὶ συμφωνῶ ὅτι δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος αὐτομάτως νὰ δώσῃ ἐγγυήσιν. Ὅμως εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν πιστεύω ὅτι ὑπῆρχαν ὄλαι αἱ προϋποθέσεις διὰ τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν, ἐφ' ὅσον ὁ ἴδιος ὥρισεν τὴν τιμὴν ἀσφαλείας τοῦ ἐλαίου, νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ προβλέψῃ κατὰ πόσον θὰ ὑπῆρχεν ἢ δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἀπώλεια, καὶ ἂν ὑπῆρχεν ἀπώλεια τότε πῶς καθώρισεν ἐκείνην τὴν τιμὴν ἀσφαλείας τοῦ ἐλαίου ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι ὑπάρχει μία βασικὴ διαφορὰ.

Πρῶτον δὲν εἶναι ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ὁ ὁποῖος καθορίζει τὴν τιμὴν ἀσφαλείας ἀλλὰ ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Δὲν ἦτο ὅμως ὁ ἴδιος ὅταν καθωρίσθῃ τὸ 75%, καὶ παρὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ 75% καὶ ἂν ἀκόμη ἦτο χαμηλότερον τὸ ποσοστὸν, νομίζω ὅτι λόγω τῆς δυσκολίας διαθέσεως τοῦ προϊόντος ὑπῆρχε σοβαρὸς κίνδυνος ὅτι θὰ προέκυπτε ζημία. Καὶ ἑπομένως θὰ ἔπρεπεν ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, ἐὰν ἐπὶ τῶν δεδομένων τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐπίστευεν ὅτι θὰ προέκυπτε ζημία, ὠφείλει, κατὰ τὴν γνώμην μου, νὰ ἀρνηθῆ νὰ δώσῃ ἐγγυήσιν, ἀλλὰ ταυτοχρόνως νὰ εἰσηγηθῆ εἰς τὴν Κυβέρνησιν εἴτε νὰ ἐπιχορηγήσῃ τὸ προϊόν εἴτε νὰ ἀναλάβῃ, ἐὰν ὑπῆρχε ζημία, ὅτι θὰ τὴν ἐκάλυπτεν ἡ Κυβέρνησις διὰ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ. Δὲν με ἐνδιαφέρει τὸ τί συνέβῃ εἰς τὴν παρούσαν περίπτωσιν. Μὲ ἐνδιαφέρει ἢ ἀρχῇ ὅτι ὅταν ἡ Βουλὴ ἐξουσιοδοτῆ τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν νὰ ἐγγυηθῆ, ὀφείλει οὗτος νὰ ἐξετάσῃ ἐπισταμένως καὶ ἐὰν πιστεύῃ ὅτι θὰ προκύψῃ ζημία, δὲν πρέπει νὰ δίδῃ Κυβερνητικὴν ἐγγυήσιν. Ἐὰν παραλλήλως πιστεύῃ ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἢ Κυβέρνησις, νὰ ἔλθῃ ἄρωγός, τότε ἡ διαδικασία εἶναι νὰ εἰσηγηθῆ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ποῖα μέτρα θὰ πρέπει νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ ἔλθῃ ἄρωγός εἰς τὴν ὑπὸ ἐξέτασιν περίπτωσιν.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου. Ἐὰν δὲν θὰ μακρυγορήσετε μπορεῖτε ἀπὸ τῆς θέσεώς σας.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, πιθανὸν νὰ ὀμιλήσω πέραν τῶν 5 λεπτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι μπορεῖτε ἀπὸ τῆς θέσεώς σας.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

“Έντιμε κ. Πρόεδρε. Ασφαλώς δεν ανέμενον ούτε εγώ ούτε όσοι συμφωνούν μαζί μου, ούτε η ήγεσία του συνεργατισμού να έχουμε έπαίνους από τον συνάδελφον κ. Μ. Σαθβίδη, διότι εάν πράγματι αι πράξεις μας και όλοι αι ένεργειές μας μέχρι σήμερα ήσαν τέτοιαι πού να άποσπούν τους έπαίνους του κ. Μιχαλάκη Σαθβίδη, άσφαλώς δεν θα έξυτηρετούσαμεν τον παραγωγόν όπως τον έξυτηρετούμεν σήμεραν.

Ό κ. Μιχαλάκης Σαθβίδης βρήκε την εύκαιρίαν με τό Νομοσχέδιον αυτό να έπιτεθή του ΣΟΡΕΛ, να έπιτεθή του Συνεργατισμού και να έπιτεθή όλων των προσώπων τά όποια έλαθαν μέρος εις τό Συμβούλιον Έλαιοκομικών Προϊόντων.

“Όσον άφορᾷ τον ΣΟΡΕΛ, εάν έχη κέρδη ή ζημίας τά κέρδη ή αι ζημιαί άσφαλώς άφοροῦν μόνον τον παραγωγόν ό όποίος έχει και την εύθύνην της ζημίας. Είναι όμως γνωστόν εις όλους ότι εάν τό λάδι από του 1962 έμενεν έντελώς έλεύθερον, όπως τό όνειρεύεται να είναι ό κ. Μιχαλάκης Σαθβίδης τότε άσφαλώς τό λάδι δεν θα άπελάμβανε της τιμής της £1 κατά λίτρον περίπου αλλά ή τιμή του θα ήτο κάτω των 10 σελινίων. “Ητο ό ΣΟΡΕΛ ό όποίος διά της άποθηκεύσεως μιάς ποσότητος έλαιολάδου συνεκράτησε τάς τιμάς και ό παραγωγός έπήρε κάποιαν ύποφερτήν τιμήν, και είναι ό Συνεργατισμός ό όποίος γνωρίζει πώς να διαθέτη τά κέρδη του και τά κεφάλαιά του τά όποια επανειλημμένως ό κ. Μιχαλάκης Σαθβίδης εις όμιλίαν του έζήτησε να φορολόγηση ή να κάμη ό,τιδήποτε ζημίαν εις τον όργανισμόν διά να μην έχη κεφάλαια να βοηθη τον παραγωγόν. “Ο Συνεργατισμός ξέρει να διαθέτη τά κέρδη του και τά κεφάλαιά του διά την προστασίαν του παραγωγού και όχι διά να «τσεπάνη» όπως κάμνουν άρκετοί από τους ανθρώπους τους όποίους ύποστηρίζει ό κ. Μιχαλάκης Σαθβίδης.

“Η Συνεργατική, λέγει ό κ. Μιχαλάκης Σαθβίδης, έπρεπε να χρηματοδοτήση διότι τά έκαμε θάλασσαν εις τον ΣΟΡΕΛ. “Απορώ πώς ό άνθρωπος ό όποίος καταγίνεται εις τά έμπορία και με τόσες άλλες έπιχειρήσεις έπιμένει ότι εάν ένας όργανισμός, έστω και εάν διαπράξη ένα λάθος, είναι ύποχρεωμένος να έλθη να έγυνηθῆ ένα Συμβούλιον τό όποίον εγκαθιδρύεται θάσει νόμου τον όποίον ψηφίζει ή Βουλή, διευθύνεται τό Συμβούλιον τούτο και έλέγχεται άποκλειστικώς από την Κυβέρνησιν και έπιμένει ό κ. Σαθβίδης ότι ή Συνεργατική έχει ύποχρέωσιν να τό χρηματοδοτή. Τό Συμβούλιον εγκαθιδρύθη θάσει του Νόμου περί Έλαιοκομικών Προϊόντων και τό Συμβούλιον, ως είναι εις όλους μας γνωστόν, έλέγχεται κατά 100% από την Κυβέρνησιν, άρα ή Κυβέρνησις ώφειλε να τό χρηματοδοτήση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ότι τό σημείον του κ. Σαθβίδη ήτο όλίγον τι διαφορετικόν. Τό σημείον του κ. Σαθβίδη, εάν άντελήφθην από την όμιλίαν του καλώς, είναι ότι εκ της διαχειρίσεως του ΣΟΡΕΛ προέκυψε ζημία. “Η Κυβέρνησις δεν ήλεγχε τον ΣΟΡΕΛ, καλείται όμως σήμεραν έμμέσως ή Κυβέρνησις να πληρώση την ύπό του ΣΟΡΕΛ προξενηθείσαν ζημίαν διά της έντέχνου μεθόδου της άπαιτήσεως παραλόγου ένοικίου, κατά την γνώμην του κ. Σαθβίδη, εκ £40.000 δι' οίκημα τό όποίον έστοίχισεν εις τον ΣΟΡΕΛ μόνον £120.000—£130.000. Αυτό ήτο νομίζω τό έπιχείρημα τό όποίον άνέπτυξεν ό κ. Σαθβίδης, όπως τουλάχιστον τό άντελήφθην εγώ.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

“Όλες τές πληροφορίες, έντιμε κ. Πρόεδρε, έφρόντισεν ό κ. Μιχαλάκης Σαθβίδης να τές πάρη από τά πρακτικά του Συμβουλίου. Αύτην όμως την πληροφορίαν δεν έζήτησε να την πάρη ό κ. Μιχαλάκης Σαθβίδης, διότι ό κ. “Αζίνσας, ως εκπρόσωπος του Συνεργατισμού μέσα εις τό Συμβούλιον, όταν προέκυψε διαφορά πάνω στο θέμα του ύψους του ένοικίου μεταξύ Συμβουλίου και Συνεργατισμού έδήλωσε τά έξης :

«Εάν νομίζη τὸ Συμβούλιον ὅτι δὲν χρειάζεται τοὺς ἀποθηκευτικούς χώρους τοῦ ΣΟΡΕΛ μπορεῖ νὰ μὴ τοὺς ἐνοικιάσῃ. Ἐάν νομίζη ὅμως ὅτι τοὺς χρειάζεται τότε μπορεῖ νὰ τοὺς χρησιμοποιήσῃ καὶ τὸ θέμα τοῦ ἐνοικίου εἶναι δευτερεύον θέμα τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ κανονισθῇ καὶ μὲ τὸν Ὑπουργόν».

Ἐνοουσε θέβαια τότε τὸν Ὑπουργόν Ἐμπορίου, ὁ ὁποῖος δυστυχῶς ἔχει ἀποθάνει καὶ ὁ θάνατός του ὑπῆρξεν ἡ ὄλη αἰτία τῆς ἀνατινάξεως τοῦ ὄλου σχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω, ἔντιμὲ κ. Βουλευτά, δι' ἑμένα τουλάχιστον θὰ εἶχεν μεγάλην σημασίαν ἔάν ἐδίδοτο ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα κατὰ πόσον ἐζητήθη ἐνοίκιον £40.000, ἄσκέτως τοῦ ἔάν θὰ ἐχρειάζοντο οἱ ἀποθηκευτικοὶ χώροι, διότι ἦτο φανερόν ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχαν ἄλλοι κατάλληλοι ἀποθηκευτικοὶ χώροι, ἦτο σχῆμα λόγου τὸ ἔάν ἐχρειάζοντο ἢ ὄχι. Ἐχει ὅμως μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν Βουλὴν, ἡ ὁποία ἐξετάζει τὸ θέμα κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔλθῃ νὰ δώσῃ ποσὸν £300.000, νὰ γνωρίζῃ ἔάν ὁ ὑπεύθυνος ἐκπρόσωπος τοῦ Συνεργατικοῦ Κινήματος, ἀπήτησε £40.000 ἐνοίκιον ἐτησίως δι' ἀποθηκευτικούς χώρους οἱ ὁποῖοι ἐστοίχισαν μόνον £120.000—£130.000. Αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ ἀκούσω καὶ ὡς Πρόεδρος καὶ ὡς μέλος τῆς Βουλῆς.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Δὲν ἔχω τὸ κόστος τοῦ ὀργανισμοῦ τώρα διότι δὲν εἶχα ὑπ' ὄψιν μου ὅτι θὰ παρουσιάζοντο ὄλα τὰ πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου μέσα στὴν Βουλὴν καὶ δὲν εἶχα δικαίωμα νὰ τὰ φέρω μέσα στὴν Βουλὴν ἀνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ, ἀλλὰ εἶναι γεγονός ὅτι ὁ ΣΟΡΕΛ κατ' ἀρχὴν ἐζήτησε £40.000 ἐνοίκιον γιὰ τὰ ὑποστατικά του καὶ ἔδωσε μάλιστα καὶ ἐξηγήσεις γιὰ τὴν ἐξήττουσε τὰς £40.000. Ὅταν ὅμως ἐδυσκολεύετο τὸ Συμβούλιον νὰ τὰ ἐνοικιάσῃ, ὁ κ. Ἀζίνας ἐπρότεινε ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ ἄς μείνῃ νὰ τὸ ἐξετάσῃ καὶ ὁ Ὑπουργός, μὲ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἂν ὁ Ὑπουργός ἐδίδε χαμηλότερον ἐνοίκιον ὁ Συνεργατισμός δὲν θὰ ἔφερεν ἔνστασις. Δηλαδὴ κατὰ κάποιον τρόπον ἐπαφίετο εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἐκτὸς τοῦ ὅτι κατηγορήσῃ τὸν Συνεργατισμὸν γιὰ ὑστεροβουλίαν καὶ κακὴν πίστιν, κατηγορήσῃ ἐπίσης τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου ὅτι ὤρισαν ὑψηλὰς τιμὰς διὰ τὸ ἐλαιόλαδον.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίσθη ὅτι εἶναι εἰς ἐξ ἴσου, τουλάχιστον, φιλαγρότης μὲ τοὺς ἄλλους οἱ ὁποῖοι τὸν κατηγοροῦν, ὁμιλεῖ γιὰ ὑψηλὰς τιμὰς τῆς ὁποίας ὤρισε τὸ Συμβούλιον γιὰ τὸ ἐλαιόλαδον, καὶ ἐρωτᾷ ὄλους τοὺς συναδέλφους. Εἶναι ψηλὴ ἡ τιμὴ τῆς μιᾶς περίπου λίρας κατὰ λίτραν τὴν ὁποίαν ὤρισε τὸ Συμβούλιον ὡς ὑποτεθειμένην τιμὴν διὰ τὸν παραγωγόν; Διότι ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ἦτο ἡ ἐξῆς: Ἡ τιμὴ ἡ ὁποία ὤρισθη ἀπὸ τὸ Συμβούλιον ἦτο ὑποτεθειμένη τιμή, καὶ εἶναι ὑποτεθειμένη τιμὴ διότι διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ τιμὴ αὐτὴ ἔπρεπε νὰ λειτουργήσῃ τὸ σχέδιον, νὰ προκύψουν κέρδη καὶ νὰ ἐπιτρέψουν τὴν τελικὴν τιμὴν τῆς £1 περίπου κατὰ λίτραν διὰ τὸν παραγωγόν. Ἄρα ἡ τιμὴ ἡ ὁποία ἔπαιρνε ὁ παραγωγός ἦτο μόνον τὸ 75%. Ἡ τιμὴ ἡ πραγματικὴ θὰ ἐφαίνετο ἐκ τῶν ὑστέρων ὅταν ἔκλειαν ὄλα τὰ θιβλία τοῦ Ὄργανισμοῦ κατόπιν τῶν πωλήσεων τοῦ ἐλαιολάδου τὸ ὁποῖον θὰ ἀποθηκεύετο.

Ἐπίσης ἀνεφέρθη ὅτι ὁ Συνεργατισμός χρηματοδοτεῖ ἀερολέσχας καὶ σινεμά. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποῦ ἀκουσα καὶ ἀπὸ ἄλλους, οἱ ὁποῖοι συμφωνοῦν μὲ τὸν συνάδελφον κ. Μιχαλάκην Σαββίδην, τὴν φράσιν αὐτὴν ἐπὶ λέξει. Ἀλλὰ ὁ Συνεργατισμός χρηματοδοτεῖ ἀερολέσχας καὶ σινεμά καὶ πᾶσαν συνεργατικὴν ἔταιρειαν τὴν ὁποίαν ἐλέγχει ὁ ἴδιος ὁ Συνεργατικὸς Ὄργανισμός. Ἐλέγχονται ἀπὸ τὸν Συνεργατισμὸν καὶ τὸν Διοικητὴν Συνεργατικῆς Ἀναπτύξεως καὶ ὅταν θέλῃ ὁ Διοικητὴς Συνεργατικῆς Ἀναπτύξεως τοὺς σταματᾷ κάθε πίστωσιν, παύει τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ τοὺς διαλύει ἔάν ἀντιληφθῇ ὅτι ἡ α ἢ β συνεργ-

γατική εταιρεία θαίνει κακῶς. Στὸ παρὸν ὅμως Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἐλέγχει ἡ Κυβέρνησις, δὲν ἔχει κανένα δικαίωμα ὁ Διοικητὴς Συνεργατικῆς Ἀναπτύξεως νὰ ἐπέμβῃ ἢ νὰ πράξῃ ὅ,τιδήποτε ἄλλο.

Δὲν θέλω νὰ ἐπεκταθῶ περισσότερο εἰς τὰς κατηγορίας τοῦ συναδέλφου κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, διότι τὰς ἔχομεν σὺνηθίσει καὶ ἦτο φυσικὸν ἐπακόλουθον νὰ τὰς ἀκούσωμεν. Θέλω ὅμως νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦ ἐντίμου Προέδρου, ὁ ὁποῖος ἀνεφέρθη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργοῦ, ὅταν ἀντιληφθῇ ὅτι θὰ ὑπάρξῃ ζημία σὲ ἓνα Ὄργανισμὸν, νὰ μὴ δίδῃ ἐγγύησιν. Ἐάν ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, ὅταν ἀπαντοῦσεν εἰς τὸ Συμβούλιον, ἔλεγεν ὅτι δὲν ἐγγυοῦμαι τὸ Συμβούλιον διότι προβλέπω ζημίαν εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ ὡς Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν δὲν μπορῶ νὰ δεσμεύσω ἀπὸ τῶρα τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληρῶσῃ ζημίαν τοῦ Συμβουλίου, πιθανὸν ἢ θέσις του νὰ ἦτο ὀρθή. Ἀλλὰ ὁ ἐντίμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν εἰς τὴν ἀπάντησίν του ἐδήλωσεν ὅτι ὁ Συνεργατισμὸς, ὁ ὁποῖος ἐλέγχει κατὰ κάποιον τρόπον τὸ Συμβούλιον, διότι ἀντιπροσώπευται εἰς τὸ Συμβούλιον, ἔπρεπε νὰ δώσῃ τὴν ἐγγύησιν, καὶ ἐπίσης ὅτι ἐάν ἔδιδε τὴν ἐγγύησιν εἰς τὸ Συμβούλιον ἢ δανειοληπτικὴ ἱκανότης τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἐμειοῦτο. Αὐτὴ ἦτο ἡ ἀπάντησις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ καὶ ὄχι ὅτι θὰ ἐζημιούτο ὁ Ὄργανισμὸς καὶ τὴν ζημίαν κατ' ἀνάγκην θὰ τὴν ἐπλήρωνεν ὁ ἐγγυητής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω, ἐντιμε κ. Βουλευτά, ὅτι τὸ κατέστησα σαφές ὅτι δὲν ἐξήταξα εἰς τὴν παρούσαν περίπτωσιν ἐάν οἱ λόγοι τοὺς ὁποῖους ἔδωσεν ὁ Ὑπουργὸς διὰ τὴν ἀρνήσιν του νὰ ἐγγυηθῇ ἦσαν οἱ ὀρθοὶ ἢ ὄχι. Ἦτο ὅμως γεγονός, τὸ ὁποῖον παρεδέχθη καὶ τὸ Συμβούλιον, ὅτι ὑπῆρχε μεγάλη πιθανότης νὰ προκύψῃ ζημία, καὶ ἐφ' ὅσον μάλιστα ἀκούω ὅτι προετάθη ἐνοίκιον £40.000 μόνον διὰ τοὺς ἀποθηκευτικούς χώρους, θὰ ἔλεγα ὅτι ὄχι μόνον ἦτο μεγάλη πιθανότης ἀλλ' ἦτο ἀναπόφευκτον νὰ προκύψῃ ζημία, καὶ ἐπομένως, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἐδικαιούτο ὁ Ὑπουργὸς νὰ βασίσῃ τὴν ἀρνήσιν του ἐπὶ τοῦ ὅτι δὲν δικαιούται νὰ δώσῃ ἐγγύησιν λόγῳ κινδύνου νὰ προκύψῃ ζημία, καὶ ὅτι θὰ ἔπρεπε τὸ θέμα νὰ τεθῇ ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ἀποφασίσουν ἐπὶ τούτου. Δὲν δύναται μόνος του ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἀνευ ἐγκρίσεως τῆς Βουλῆς νὰ δημιουργῇ ἐπιβαρύνσεις τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Συμφωνῶ, ἐντιμε κ. Πρόεδρε, μαζί σας ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ δημιουργῇ ἐπιβαρύνσεις εἰς θάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν μᾶς τὸ εἶχεν ἀναφέρει εἰς τὴν ἀπάντησίν του ὁ ἐντίμος Ὑπουργὸς καὶ ἐπειδὴ ἐχρησιμοποιήθη τὸ θέμα τῆς ἐγγυήσεως, κατὰ τὴν ἀποψίν μας, θέβαια, ὡς τρόπος τορπιλλίσεως τοῦ ὄλου Νομοσχεδίου, διὰ τοῦτο ἐξεπλάγημεν διὰ τὴν στάσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ γενικὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπίσης, ἐντιμε κ. Πρόεδρε, μερικαὶ πληροφορίες τὰς ὁποίας ἔχω διὰ τὰς £40.000 τοῦ ἐνοικίου.

Ἀνέφερα ὅτι δὲν εἶχα τὰ πρακτικὰ διὰ νὰ δώσω ἀκριβεῖς λεπτομερείας. Εἰς τὰς £40.000 ὑπελογίζοντο καὶ τὰ ἐμφιαλωτήρια τὰ ὁποῖα θὰ παρέδιδεν ὁ ΣΟΡΕΛ καὶ τὸ πλυντήριο τὸ ὁποῖον θὰ ἐπρομήθευεν εἰς τὸν Ὄργανισμὸν καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἐστοίχιζε £25.000, προϋπέθετεν ἄλλους ἀποθηκευτικούς χώρους τοὺς ὁποῖους εἶχε μελετήσῃ τὸ Συμβούλιον διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἔξοδα διακινήσεως τοῦ ἐλαιολάδου Πάφου καὶ Λεμεσοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν διακίνησιν τοῦ ἐλαιολάδου ἀπὸ τὰς ἀποθήκας τοῦ Ὄργανισμοῦ στὲς διάφορες πόλεις, στοὺς τόπους τῆς χονδρικῆς πωλήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Φαντάζομαι ὅτι ΣΟΡΕΛ σημαίνει Συνεργατικὸς Ὄργανισμὸς Ἐλαιοπαραγωγῶν. Καὶ ἐάν πρόκειται πράγματι τὸ ὄνομα νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν πραγματικότητα, θὰ ἔπρεπε—ἐφ' ὅσον ὑπῆρχε τὸ πρόβλημα τῆς διαθέσεως τοῦ

έλαιολάδου και έφ' όσον έγεννάτο σοβαρόν ζήτημα κατά πόσον θά προέκυπτε ζημία και ό παραγωγός θά ήτο άμφίβολον μετά πού θά έπαιρνε την προκαταβολήν του 75% νά πάρη όποιονδήποτε περιπλέον μέρισμα—ό Συνεργατικός Όργανισμός Έλαιοπαραγωγών νά προσφέρη τουλάχιστον τούς άποθηκευτικούς χώρους με όνομαστικόν ένοίκιον διά νά προκύψη μεγαλύτερον ποσοστόν, πέραν του 75%, τό όποιον νά ώφεληθή ό παραγωγός και όχι ό Όργανισμός.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Μά τότε εις την ούσίαν, έντιμε κ. Πρόεδρε, θά ήρχετο ό Συνεργατικός Όργανισμός, ό ΣΟΡΕΛ, δηλαδή, νά έπιχορηγήση τό έλαιόλαδον όλων τών έλαιοπαραγωγών, και εκείνων οί όποιοι εις τό παρελθόν δέν ήσαν μέλη του ΣΟΡΕΛ. Διότι ό ΣΟΡΕΛ ίδρύθη από μερικούς έλαιοπαραγωγούς και ή ζημία θαρύνει αυτούς τούς παραγωγούς οί όποιοι ίδρυσαν τόν ΣΟΡΕΛ. Αυτοί οί παραγωγού έπρεπε νά διαθέσουν όλα τά ύποστατικά τους, τά έμφιαλωτήριά τους και ό,τιδήποτε άλλο.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

..... τουλάχιστον με ένα πολύ λογικόν ένοίκιον. Και δέν είμαι, τουλάχιστον έγώ, διατεθειμένος νά δεχθώ ότι £40.000 είναι λογικόν ένοίκιον δι' άποθηκευτικούς χώρους έστω και εάν συμπεριλαμβάνοντο και τά έμφιαλωτήρια.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

"Έντιμε κ. Πρόεδρε, "Έχομεν στατιστικές τό τί στοιχίζει μία δεξαμενή διά την άποθήκευσιν τών σταφυλών σήμερα. Και εάν ξεκινήσωμεν από τό σημείον αυτό θά δοϋμεν ότι τά δσα έζήτησεν ό ΣΟΡΕΛ, συμπεριλαμβανομένων τών έμφιαλωτηρίων, κατά την γνώμην μου δέν ήτο υπερβολική τιμή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Έντιμε κ. Βουλευά. Δέν θέλω νά δώσω συνέχισιν εις τό θέμα αυτό. Θέλω όμως νά παρατηρήσω ότι εάν ή Κυβέρνησις προσέφερον άποθηκευτικούς χώρους έναντι £40.000 θά ύπήρχε σήμερα παναπεργία τών άμπελουργών, διαδηλώσεις, διαμαρτυρία και πινακιοδοφρία.

"Εάν δέν υπάρχουν άλλοι όμιληται παρακαλώ όπως εισέλθωμεν εις την δεύτεραν άνάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

Ό κ. Σαθβίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

"Έντιμε κ. Πρόεδρε. Έν πρώτοις έχω άκούσει σειράν κατηγοριών έναντίον μου. Βεβαίως.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Άκούσατε, έλαλήσατε και άκούσατε!

(Γέλωτες)

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μάλιστα. Δέν έχω παράπονον. Έκείνο τό όποιον ήθελα νά αναφέρω είναι ότι πολλά πράγματα τά όποια δέν έχω πει έχου αναφερθή ότι έλέχθησαν από έμένα. Παραδείγματος χάριν έχει αναφέρει ό έντιμος συνάδελφος κ. Γιάγκου ότι έγώ είπα ότι ή τιμή ή όρισθείσα υπό του Συμβουλίου είναι άκριθή. Ουδόλως έχω αναφέρει αυτό τό πράγμα. Έκείνο τό όποιον είχα πει είναι ότι ή τιμή ή όποια θά γίνη κατόπιν τής προσθέσεως τών έξόδων, ή όποια θά είναι πέραν του 50%, θά καταστρέψη τόν παραγωγόν.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἀνέφερεν ὅτι ἰσχυρίζομαι ὅτι εἶμαι ἀγροτοπατέρας οὐδέποτε ἰσχυρίσθην ἐγὼ ὅτι εἶμαι ἀγροτοπατέρας. Τοῦτο εἶναι προνόμιον ἰδικόν σας ἀπὸ τὸ ὁποῖον καὶ ἀποζητέ. Ἐγὼ δὲν ἔχω κανένα λόγον οὔτε νὰ ὀνομάζωμαι ἀγροτοπατέρας οὔτε νὰ ζητῶ νὰ γίνω ἀγροτοπατέρας. Ἐγὼ κάμνω τὸ καθήκον μου καὶ ὁ,τι μοῦ λέγει ἢ συνείδησίς μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐντιμε κ. Βουλευτά. Ἦθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἔκφρασις «ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀποζητέ» εἶναι ἐκτὸς τάξεως.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μὲ συγχωρεῖτε. Ἐχετε δίκαιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διότι ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ ἀποδώσῃ εἰς τοὺς ἐκπροσώπους τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων ὅτι τὸ ἔχουν κάμει θιοποριστικὸν ἐπάγγελμα.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἴσως εἶναι κακὴ ἔκφρασις καὶ μὲ συγχωρεῖτε. Ἀποσύρω τὴν ἔκφρασιν αὐτήν. Ἦθελα νὰ πῶ ὅτι ζῆ μαζί μὲ τοὺς ἀγρότας καὶ θέλει τὴν συμπαράστασίν τους. Ἴσως κάτι κέτοιο.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικίου πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι τὸ ἐνοίκιον τῶν £40.000 τὸ ὁποῖον προσεφέρθη εἶναι διὰ μίαν τριετίαν, ἐνῶ τὸ κόστος ὄλων αὐτῶν τῶν ἐγκαταστάσεων ἦτο £151.000, δηλαδὴ μπορούσε ἡ Κυβέρνησις νὰ τὰς ἀγοράσῃ καὶ εἰς τὰ τρία χρόνια ἐὰν προσέθετε ἀκόμη ἕνα νὰ τὰς ἐξοφλήσῃ. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐισερχόμεθα εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐὰν ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὴν θέσιν μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Ὅπως ἔχω ἀναφέρει καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν μου εἰς ἀντιπρόσωπος τῶν παραγωγῶν εἰς τὸ Συμβούλιον θὰ ἦτο ἀπαραίτητος διότι εἶναι προϊόν τὸ ὁποῖον ἀγοράζεται ἀπὸ τὸν παραγωγόν, ἀποθηκεύεται ἐπὶ τῆς θάσει μιάς τιμῆς ἢ ὁποῖα δὲν ἀντιπροσωπεύει τὴν τελικὴν τιμὴν, ἀλλὰ ἀντιπροσωπεύει «μάξιμουμ» τὸ

75%. "Αρα από δλην τήν έμπορίαν καί διαχείρισιν του έμπορεύματος θά έξαρτηθῆ ἡ πληρωμή τῆς τελικῆς τιμῆς εἰς τόν παραγωγόν. Δι' αὐτόν τόν λόγον εἶπα ὅτι ὁ παραγωγός ἔχει κάθε δικαίωμα νά συμμετέχη εἰς τήν διαχείρισιν του προϊόντος του καί μία ψήφος του παραγωγού μέσα στό Συμβούλιον δέν ἀλλοιώνει καθόλου τήν σύνθεσιν του Συμβουλίου ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν τρία Κυβερνητικά πρόσωπα, παραμένει εἰς ἀνεξάρτητος ὁ ὁποῖος διορίζεται ἀπό τήν Κυβέρνησιν καί ὁ ὁποῖος ἐάν δέν ἀκολουθήσῃ τήν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως παύεται ὁποιαδήποτε στιγμὴν τὸ ζητήσῃ ἡ Κυβέρνησις. Μένει ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν παραγωγῶν ὁ ὁποῖος δέν θά πάρῃ ἀποφάσεις αἱ ὁποῖαι θά ἀλλοιώσουν τόν σκοπὸν του Νόμου, δηλαδὴ νά ἀφαιρέσουν τόν πλήρη ἔλεγχον πού ζητεῖ ἡ Κυβέρνησις.

Πιστεύω ὅτι μπορεῖ ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν παραγωγῶν νά συμπεριληφθῆ χωρὶς καθόλου νά ἀλλοιωθῆ ὁ Νόμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄντελήφθην τήν εἰσηγησίαν σας. Εἶναι ὅπως εἰς τὸ ἄρθρον 6 τροποποιηθῆ ἡ παράγραφος ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς δύο ἀνεξάρτητα πρόσωπα, οὕτως ὥστε νά εἶναι ἓν ἀνεξάρτητον πρόσωπον καί εἰς ἐκπρόσωπος τῶν παραγωγῶν. Ἰσχυρίζεσθε ὅτι τοῦτο δέν θά ἀλλοιώσῃ τήν σύνθεσιν του Συμβουλίου ;

Ἡ Βουλὴ αὐτὴ ἐπανειλημμένως υἱοθέτησε τήν ἀρχὴν καί εἰς τὸ Νομοσχέδιον περὶ Σιτηρῶν καί περὶ Ἀμπελοουργικῶν Προϊόντων, ὅτι ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ Συμβουλίων εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχει κρατικὴ ἐπιχορήγησις, καί ἐδῶ εἶναι φανερόν ὅτι θά ὑπάρχη κρατικὴ ἐπιχορήγησις, ὅτι τὸν ἔλεγχον πρέπει νά ἔχη ἡ Κυβέρνησις.

Διὰ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως δέν ἔχει τὸν ἔλεγχον ἡ Κυβέρνησις. Διότι ἐάν ὁ Διοικητὴς του Συνεργατικοῦ Κινήματος, ὅπως εἶναι φυσικόν, ταυτίσῃ τὰς ἀπόψεις του μετὰ του ἐκπροσώπου τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν καί ὁ ἀνεξάρτητος ἀκολουθήσῃ τήν ἴδιαν γραμμὴν, τότε οἱ ψήφοι γίνονται τρεῖς καί ἡ Κυβέρνησις ἔχει μόνον δύο ψήφους. Ἐπομένως ὁ ἔλεγχος χάνεται. Πέραν δὲ τούτου δέν βλέπω τί προσφέρει ἡ παρουσία του παραγωγού εἰς αὐτὸ τὸ Συμβούλιον ἐφ' ὅσον ἔχει τήν πλειοψηφίαν εἰς τὸ Συμβουλευτικὸν Συμβούλιον καί ἐφ' ὅσον, ἐάν προκύψῃ διαφωνία μετὰ του Συμβουλευτικοῦ Συμβουλίου καί τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ θεμάτων καθορισμοῦ τιμῆς, τρόπου συγκεντρώσεως καί τρόπου διαθέσεως, τὸ ὅλον θέμα παραπέμπεται εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον πρὸς λήψιν τῆς τελικῆς ἀποφάσεως. Ἐπομένως κατορθώνετε μὲν τήν ἀλλοίωσιν τῆς συνθέσεως του Συμβουλίου χωρὶς ὅμως νά προσφέρετε τίποτε περισσότερο, διότι ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν θεμάτων του καθορισμοῦ τῆς τιμῆς, του τρόπου συλλογῆς, του τρόπου διαθέσεως, ὑπάρχει ἀσφαλιστικὴ δικλὴς ὅτι εἰς περίπτωσιν πού αἱ ἀπόψεις τῶν ἐκπροσώπων τῶν γεωργῶν δέν γίνονται ἀποδεκταὶ τότε τὸ θέμα παραπέμπεται εἰς τήν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν πρὸς λήψιν ἀποφάσεως.

Θέτω τὸ θέμα εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς τροποποιητικῆς εἰσηγήσεως ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

12, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατὰ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, ή τροποποιητική εισήγησις γίνεται αποδεκτή.

Δέν θά έκπλαγώ όμως εάν τό σχέδιον δέν εφαρμοσθῆ καί πάλιν διότι εἶμαι θέβαιος ὅτι ὑπό τὰς περιστάσεις δέν θά ὑπάρξῃ Κυβερνητική ἐπιχορήγησις τοῦ ὄλου σχεδίου.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κατόπιν τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς τῆς ψηφοφορίας διερωτῶμαι εάν τό Σῶμα τοῦτο θά χωρήσῃ εἰς τήν περαιτέρω ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἐν ὅσῃ μάλιστα καί τῶν πορισμάτων τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία ἐξήτασε τό Νομοσχέδιον. Εἶναι πιθανόν ἡ Ἐκτελεστική Ἐξουσία νά θέλῃ νά ἀποσύρῃ αὐτό τό Νομοσχέδιον πλέον, καί διερωτῶμαι κατά πόσον θά ἔπρεπε νά προχωρήσωμεν εἰς αὐτό τό στάδιον εἰς τήν ἐπιψήφισιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσαριδης.

Β. ΛΥΣΑΡΙΔΗΣ :

Εἶναι ἀδιανόητον διὰ μέλος τῆς Βουλῆς, μετὰ ἀπό ψηφοφορίαν τῆς Βουλῆς, νά ζητῆ νά σταματήσωμεν τήν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου καί ἀκόμα περισσότερο τό ὅτι ἡ Ἐκτελεστική Ἐξουσία εἰς αὐτό τό στάδιον δικαιούται νά ἀποσύρῃ τό Νομοσχέδιον τό ὁποῖον εὐρίσκεται ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ Σώματος. Ἀκόμη νά ὑπάρξῃ σεβασμός πρὸς αὐτό τό Σῶμα. Αὐτό τό Σῶμα εἶναι τό ὑπέρτατον Σῶμα, καί τό Σῶμα αὐτό εάν καί ἐφ' ὅσον νομίζῃ ὅτι ἔτσι πρέπει νά ψηφίσῃ ἕνα Νόμον θά τὸν ψηφίσῃ καί εἶναι δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως εάν θέλῃ νά σαμποτάρῃ αὐτὸν τὸν Νόμον πού ἀσφαλῶς δέν θά τὸν σαμποτάρῃ κατ' ἐμὲ διότι δέν πιστεύω νά ὑπάρξῃ καμμία δυσκολία διὰ τὴν Κυβέρνησιν νά ἐφαρμόσῃ αὐτὸν Νόμον, καί δέν νομίζω ὅτι εἰς αὐτό τό στάδιον εἶναι δυνατόν νά συζητήσωμεν περὶ διακοπῆς τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θά ἤθελα νά παρατηρήσω ὅτι ὁ σεβασμός ὁ ὁποῖος ὑπάρχει δι' αὐτό τό Σῶμα εἶναι ὁ σεβασμός τὸν ὁποῖον ἔχει τό κοινὸν διὰ τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα τό ἀπαρτίζουν. Ἐκεῖνο ὅμως τό ἔπιον ἤθελα ἐπίσης νά ἀπαντήσω εἶναι καί τό ἐξῆς: Ὅτι καί εάν ψηφισθῆ καί ἡ Κυβέρνησις δέν θέλῃ νά τό θέσῃ εἰς ἐφαρμογήν, νομίζω ὅτι ὑπάρχει τρόπος νά τό στείλῃ πίσω εἰς τὴν Βουλήν. Ἄρα δέν σημαίνει ὅτι εάν ψηφισθῆ, ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀμέσως ἠναγκασμένη νά τό ἐφαρμόσῃ, ἀλλὰ δέν ὀμιλῶ οὔτε περὶ σεβασμοῦ διὰ τό Σῶμα οὔτε ξθιξα τοιαῦτα θέματα. Ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἀνέφερα εἶναι τό ἐξῆς: Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὁ βασικώτερος ἴσως λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἐκτελεστική Ἐξουσία ἔστειλεν εἰς τό Σῶμα τοῦτο τό τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον ἦτο διὰ νά ἔχῃ τὸν ἔλεγχον εἰς τό Συμβούλιον διὰ νά δύναται νά τό χρηματοδοτήσῃ ἐφ' ὅσον θά ἔχῃ τὸν ἔλεγχον. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τώρα, ὅπως εἶπε καί ὁ ἐντιμος κ. Πρόεδρος, εἶναι πιθανόν νά μὴν ὑπάρξῃ ὁ ἔλεγχος καί διερωτῶμαι πού θαίνομεν. Καί εάν ἀπλῶς πρόκειται νά τὸν ψηφίσωμεν διὰ νά τελειώσωμεν ἐδῶ καί νά πάμε σπῆτι μας, δέν ἐξυπηρετοῦμεν κανένα χρήσιμον σκοπὸν καί διερωτῶμαι εάν ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία εισηγήθη εἰς τό Σῶμα αὐτό νά ψηφισθῆ τό Νομοσχέδιον ὡς ἔχει, ἀπλῶς ἔδωσε μίαν συμβουλήν ἡ ὁποία ἔπεσεν εἰς τό κενόν. Αὐτό ἀπλῶς ἀναφέρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαριδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Συμφωνῶ με τὴν παρατήρησιν τοῦ ἐντίμου ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου περὶ ἐκτιμήσεως εἰς αὐτὸ τὸ Σῶμα. Ἀφήνω τὸν ἴδιον νὰ ἐξάξη τὰ συμπεράσματα διατί. Ἐξακολουθῶ νὰ ἐπιμένω ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ συνεχίσῃ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἠγέρθη θέμα διακοπῆς τῆς συζητήσεως. Ἀπλῶς ὁ κ. Δημητριάδης εἰσηγήθη ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως διὰ νὰ ἐξετασθῇ τὸ θέμα κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἔχη τὴν ἴδιαν ἀποψιν περὶ χρηματοδοτήσεως ἐφ' ὅσον ὑπάρχει πιθανότης νὰ μὴν ἔχη τὸν ἔλεγχον καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ὅλον θέμα ἠγέρθη διὰ νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον αὐτὸ οὕτως ὥστε ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔχη τὸν ἔλεγχον καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν οἰκονομικὴν εὐθύνην. Δὲν προτίθεμαι νὰ διακόψω τὴν συζήτησιν, προτίθεμαι νὰ συνεχίσω μέχρι ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἀποστολῆς του εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ἡ Κυβέρνησις ἔχει δύο τρόπους. Ἐὰν θέλῃ μπορεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ Νομοσχέδιον πίσω πρὸς ἐπανεξετάσιν ὑπὸ τοῦ Σώματος ἢ μπορεῖ ἀπλῶς νὰ ἐξασκήσῃ τὴν ἄλλην τῆς ἐξουσίαν ἢ ὁποία εἶναι δυνατικὴ, νὰ μὴν θεωρήσῃ χρῆσιμον νὰ δώσῃ οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει τὸν ἔλεγχον. Τοῦτο ὅμως εἶναι θέμα τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Ἡμεῖς θὰ συνεχίσωμεν με τὴν συζήτησιν καὶ τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Συμφωνῶ, ἔντιμὲ κ. Πρόεδρε, ἀπλῶς διὰ τὰ πρακτικὰ θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν συμμερίζομαι τὴν ἀποψιν ὅτι ἀλλοιοῦται ἡ σύνθεσις, δεδομένου ὅτι ὁ Διοικητὴς Συνεργατικῆς Ἀναπτύξεως ὅταν θὰ προσέρχεται ἐκεῖ, προσέρχεται ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικὴν, καὶ ὁ ἀνεξάρτητος ἀσφαλῶς δὲν ὑπάρχει ἀμφισβόλια ὅτι ἐπηρεάζεται ὑπὸ τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς.

Παραμένει ἔν μόνον πρόσωπον καὶ δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχουν ὅλοι αὐτοὶ οἱ κίνδυνοι οἱ ὁποῖοι διεγράφησαν ἐδῶ νὰ ἀλλοιοῦται πραγματικὰ ἡ σύνθεσις τοῦ Συμβουλίου με τὴν παρουσίαν ἑνὸς ἐκπροσώπου τῶν παραγωγικῶν τάξεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν δέχομαι τὴν ἀρχὴν ὅτι ὁ Διοικητὴς τοῦ Συνεργατικοῦ Κινήματος ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ τὰς Κυβερνητικὰς ἀπόψεις. Εἶναι μὲν δημόσιος ὑπάλληλος ἀλλὰ τὰ καθήκοντά του, ὅπως ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ Νόμου, τοῦ δίδουν διακριτικὴν ἐξουσίαν.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὸ ἄρθρον ἐψηφίσθη καὶ δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη περαιτέρω συζητήσεως. Ἐκ τῶν πραγμάτων θὰ φανῇ ἐὰν τὸ σχέδιον θὰ ἐφαρμοσθῇ ἢ ὄχι.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κ. Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς περαιτέρω ἀνάγνωσιν τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης :

Ἐγκρίνεται.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Ηθελα απλῶς νὰ ἐξηγήσω ὅτι ὑπάρχει ἀποχή ἀπὸ μέρους μου, διότι δὲν νοεῖται νὰ ἔχω καταψηφίσει τὸ προηγούμενον ἄρθρον καὶ νὰ ψηφίσω τοῦτο, ἀφοῦ θεωρῶ ὅτι τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀφοροῦσε σοβαρώτατον θέμα. Ἐπομένως ἀπέχω συνεχῶς τῆς ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θά ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑπάρχει ἀποχή.
Πόσαι ἀποχαὶ ὑπάρχουν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

6 ἀποχαί, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ νὰ σημειώνετε ὅτι εἰς τὴν ψηφοφορίαν ἐκάστου ἄρθρου ὑπάρχουν ἔξι ἀποχαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ νόμου. "Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησης ;
"Εγκρίνεται.
"Υπάρχουν 6 ἀποχαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Αντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ βασικοῦ νόμου. "Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησης ;
"Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ βασικοῦ νόμου. "Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησης ;
"Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ προσθήκης νέου ἄρθρου. "Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησης ;
"Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Αντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ βασικοῦ νόμου. "Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αντικατάστασις του άρθρου 58 του βασικού νόμου. "Άρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αντικατάστασις του άρθρου 59 του βασικού νόμου. "Άρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Ο κ. Άνδρέας Γιαγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Είς το εδάφιον (2) είς το τέλος αυτού.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Άρθρον ;

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Είς το άρθρον το όποιον ανέφερεν ό Γραμματεύς, το άρθρον 10. (Άντικατάστασις του άρθρου 59).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Άρθρον 10. Άντικατάστασις του άρθρου 59. Μάλιστα.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Είς το τέλος του εδαφίου (2) προτείνω όπως προστεθῆ ἡ ἐξῆς φράσις, «έν πάση ὁμως περιπτώσει θά λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν τὸ κόστος παραγωγῆς τοῦ προϊόντος». Είς τὰ ἄλλα κριτήρια, τὰ ὁποῖα διαλαμβάνει τὸ εἰσαγωγικὸν (2) «Πρὸς καθορισμὸν τῶν βασικῶν τιμῶν συμφώνως πρὸς τὸ εἰσαγωγικὸν (1), τὸ Συμβούλιον λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τοιοῦτους παράγοντας οἷους τὸ Συμβούλιον ἤθελε θεωρήσει σχετικούς», προτείνω ὅπως προστεθῆ τὸ ἐξῆς : «έν πάση ὁμως περιπτώσει θά λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν τὸ κόστος παραγωγῆς τοῦ προϊόντος».

Δὲν ὀρίζω ὅτι ὑποχρεοῦται νὰ λάθῃ ὑπ' ὄψιν του ἀκριβῶς ὁποιοδήποτε κόστος παραγωγῆς ἀλλὰ νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὸ κόστος παραγωγῆς νὰ συμπεριληφθῆ μέσα εἰς τὰ κριτήρια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει πρότασις ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Άνδρέα Γιαγκου ὅπως προστεθῆ εἰς τὸ τέλος τοῦ εἰσαγωγικοῦ (2) ἡ ἀκόλουθος φράσις : «έν πάση ὁμως περιπτώσει τὸ Συμβούλιον θά λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὸ κόστος παραγωγῆς τοῦ προϊόντος».

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς προτάσεως ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

10, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποιοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ή αποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Έγκρίνεται.

Παρακαλώ τον έντιμον Γραμματέα να επιφέρει την τροποποιητική εισήγησι, ή όποια κατά την γνώμη μου χειροτερεύει την θέσιν τών παραγωγών, διότι όταν πητε ότι έν πάση περιπτώσει θα λαμβάνηται ύπ' όψιν τό κόστος παραγωγής σημαίνει ότι εάν λάθη ύπ' όψιν τό κόστος παραγωγής πιθανόν πέραν τούτου να μη είναι ανάγκη να λάθη οίουσδήποτε άλλους παράγοντας ύπ' όψιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις του άρθρου 60 του βασικού νόμου. "Άρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις ;

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης τό 11ον άρθρον έγκρίνεται.

6 άποχαί, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις του άρθρου 63 του βασικού νόμου. "Άρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις του βασικού νόμου διά τής προσθήκης νέου άρθρου. "Άρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ήμερομηνία ένάρξεως ισχύος του παρόντος Νόμου. "Άρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

Εληξεν η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' ανάγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περι Εμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ο κ. Δημητριάδης.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε. Δέν εἶναι θεθαίως σύνηθες ἀλλά πρό τῆς τρίτης ἀναγνώσεως οἰοσδήποτε ζητήσῃ νά ὀμιλήσῃ νομίζω ὅτι δικαιούται διὰ νά προθῆ εἰς γενικὰ παρατηρήσεις ἐπί του Νομοσχεδίου κατόπιν τῆς δευτέρας ἀναγνώσεως. Ἐγώ τουλάχιστον εἰς τὸ παρελθόν ὠμίλησα δύο φορές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐάν θά ὀμιλήσετε ἐπί θέματος ἀρχῆς, δέν μπορεῖτε νά ἀγορεύσητε διότι αἱ ἀγορεύσεις ἐπί θέματος ἀρχῆς γίνονται πρό τῆς δευτέρας ἀναγνώσεως. Ἐάν θά ἀγορεύσητε ἐπί τῶν τροποποιήσεων αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἢ τὰς ὁποίας εἰσηγήθησαν κατὰ τὸ στάδιον αὐτό, θά ἦτο κατὰ τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν πρό τῆς ψηφίσεως ἢ μή. Κατὰ τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν μπορεῖ κανεὶς νά ἀγορεύσῃ ἐπί θέματος καθαρῶς νομοτεχνικῆς φύσεως διὰ νά προτείνῃ κάποιαν θελτίωσιν, νομοτεχνικῆς φύσεως τοῦ κειμένου, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἤδη ἀνέφερα καὶ διὰ τὰ ὁποῖα παρήλθεν ὁ χρόνος τῶν ἀγορεύσεων.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δέν εἶχα ὑπ' ὄψιν μου τὴν διαδικασίαν αὐτήν, δηλαδή εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν νά ὀμιλῆ τις μόνον διὰ νομοτεχνικά θέματα. Εἶχα τὴν ἐντύπωσιν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὅπως ἐπίσης καὶ διὰ νά ἐπεξηγήσῃ, ἐάν θέλῃ, τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον καταψηφίζει ἢ διὰ τὸν ὁποῖον δηλώνει ἀποχήν.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Αὐτὸ ἀκριβῶς. Γενικὰ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν. Δηλαδή δικαιούται τις νά ἀναφερθῆ εἰς τὸ ὅτι εἶχεν ὑπ' ὄψιν του κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς συζητήσεως ὠρισμένα θέματα, δέν ὠμίλησε δι' ὠρισμένα θέματα ἢ ὠμίλησε καὶ εἶχεν ὠρισμένας ἀπόψεις. Γενικά θέματα εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν, πράγμα τὸ ὁποῖον ἔπραξα ἐγώ εἰς τὸ παρελθόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἐπεξήγησις τοῦ λόγου διὰ τὸν ὁποῖον καταψηφίζετε ἢ δηλοῦτε ἀποχήν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου, γίνεται οὐχὶ δι' ἀναφορᾶς εἰς τὰς ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις ἀλλ' ἀπλῶς διὰ συντόμου δηλώσεως τῶν λόγων οἱ ὁποῖοι σᾶς ὠδήγησαν εἰς τὸ νά υἱοθετήσετε τὴν α ἢ β θέσιν.

Δέν ἐπαναρχίζει συζήτησις κατὰ πόσον πρέπει ἢ ἔπρεπε νά γίνουν αἱ τροποποιήσεις αἱ ὁποῖαι ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Σώματος.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Όπως ανέφερόθητε, έντιμε κ. Πρόεδρε, θά περιορισθώ εις τό θέμα τών τροποποιήσεων αι όποιαί έγιναν κατόπιν εισηγήσεων και έχουν ήδη ψηφισθί κατά τό στάδιον τής δευτέρας αναγνώσεως.

Παρηκολούθησα μετά προσοχής τά δσα έλέχθησαν κατά τό άρχικόν στάδιον και κατά τό στάδιον τής εισηγήσεως τών τροποποιήσεων. Δέν έθεώρησα άναγκαίον νά δμιλήσω επί του Νομοσχεδίου τούτου, διότι είχα ύπ' όψιν μου τήν κοινήν έκθεσιν τών δύο Έπιτροπών, άποτελουμένων συνολικώς εκ 12 Βουλευτών, άπαντες τών όποίων, πλην του κ. Ανδρέα Γιάγκου, εισηγήθησαν εις τό Σώμα τήν έπιπήφισιν του Νομοσχεδίου ως είχαν άνευ τροποποιήσεων. Διά λόγους τούς όποιους όμολογουμένως μου είναι άδύνατον νά άντιληφθώ, άνκαι έχω ώρισμένας ύποψίας όσον άφορᾷ τούς λόγους, ώρισμένοι έψήφισαν και ώρισμένοι παρεσύρθησαν εις τό νά ψηφίσουν τάς τροποποιήσεις. ....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ότι ή έκφρασίς σας είναι εκτός τάξεως. Οί Βουλευται δέν παρεσύρθησαν εις τό νά ψηφίσουν. "Ηκουσαν άπόψεις, έχρησιμοποίησαν τήν κρίσιν των και έδωσαν τήν ψήφον των αναλόγως τών πεποιθήσεων των. Δέν μπορούμεν έπομένως νά χρησιμοποιώμεν τήν φράσιν ότι παρεσύρθησαν. Έάν παρεσύρθησαν, παρεσύρθησαν από τήν λογικότητα τών επιχειρημάτων τά όποια ήκουσαν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Έντιμότατε κ. Πρόεδρε. Δύνασθε νά δεχθίτε οϊανδήποτε έρμηνείαν θέλετε, είτε τήν πρώτην είτε τήν δευτέραν. Έάν ή πρώτη είναι εκτός τάξεως, πάρτε τήν δευτέραν. Έν πάση περιπτώσει, όπως ανέφερα και προηγουμένως, εύρισκόμεθα πρό τής έκπληκτικής αύτης καταστάσεως και διερωτώμαι εάν ύπάρχη ό,τιδήποτε τό όποιον μπορώ, έγώ τουλάχιστον, νά εισηγηθώ εις τό παρόν στάδιον. Δυστυχώς λόγω άκριβώς του περιεχομένου τής έκθέσεως δέν έθεώρησα άναγκαίον νά συνεισφέρω εκείνο τό όποιον είχα νά συνεισφέρω κατά τό άρχικόν στάδιον. Έπιφυλάττομαι, όμως ίσως εάν ή Κυβέρνησις άποστείλη και πάλιν πίσω τό Νομοσχέδιον τούτο πρός συζήτησιν, νά αναφερθώ επί του Νομοσχεδίου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματεϊς νά προθοΰν εις τήν τρίτην άνάγνωσιν του Νομοσχεδίου ή όποια θά γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρών Νόμος θά αναφέρηται ως ό περί Έμπορίας Κυπριακών Έλαιοκομικών Προϊόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθί εις Νόμον ;
(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη ύπαρχούσης αντίρρησεως τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.
Δηλούνται 6 άποχαί.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Πέντε άποχαί, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ένωρίτερον ύπήρχαν έξι.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἡ ἀποχή ἢ ἰδική μου ἦτο διὰ τὸ δεύτερον ἄρθρον μόνον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πέντε ἀποχαί.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 14) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 14) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Γεώργιος Τζιρκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 13ην Μαΐου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ £140.000 ὡς ἀκο-
λούθως :

(α) Διάθεσις χρημάτων ἀναγκαίων πρὸς κάλυψιν τῆς Κυ-
βερνητικῆς εἰσφορᾶς διὰ Κυβερνητικούς ὑπαλλήλους
δυνάμει τῶν Διατάξεων τοῦ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχο-
λήσεως Νόμου (Ἄρ. 24 τοῦ 1967) διαρκούντος τοῦ
τρέχοντος ἔτους .. .. . £ 50.000

(β) Διάθεσις προσθέτου ποσοῦ χρημάτων ἀναγκαίων διὰ τὴν
ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καταβολὴν ἀποζημιώσεων καὶ
ἐξόδων ἀγωγῶν διαρκούντος τοῦ τρέχοντος ἔτους .. .. . £ 90.000

Σύνολον .. .. . £ 140.000

Τὸ ποσὸν τῶν £50.000 ἀποτελεῖ τὴν εἰσφορὰν τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις κατα-
βάλλει ἀπὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1968 ὡς ἐργοδότης εἰς τὸ καθιδρυθὲν Ταμεῖον
δυνάμει τοῦ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμου (Ἄρ. 24 τοῦ 1967) διὰ
τὴν παροχὴν ὠφελιμάτων εἰς πλεονάζοντας ὑπαλλήλους ἐπὶ τῷ τερματισμῷ
τῆς ἀπασχολήσεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότηου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσὸν τῶν £90.000, τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς κάλυψιν
τῆς πληρωμῆς ἀποζημιώσεων καὶ ἐξόδων ἀγωγῶν, περιλαμβανομένων τῶν ἐξό-
δων πρὸς συμβίθασιμόν ἐγειρομένων ἀπαιτήσεων εἰς πολιτικὰς ἀγωγὰς.

Ἡ εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1968 γενομένη πρόνοια διὰ
£30.000 διὰ τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος σκοπὸν ἀπεδείχθη ἀνεπαρκής, καθ' ὅσον ἡ
γενομένη δαπάνη, περιλαμβανομένων τῶν ἀναληφθεισῶν ὑποχρεώσεων μέχρι
τέλους Μαρτίου τοῦ 1968, ἀνῆλθεν ἤδη εἰς £57.000, ἦτοι ἐγένετο περιπλέον δα-
πάνη ἐκ £27.000. Ἐπειδὴ δὲ προβλέπεται ἀνάληψις περαιτέρω ὑποχρεώσεων
μέχρι τοῦ τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους, τὸ ἐν λόγω κοινὸν δέον ὅπως συμπλη-
ρωθῇ δι' ἐπιπροσθέτου ποσοῦ ἐκ £90.000.

Ἡ ηὔξημένη δαπάνη διὰ τὸ κονδύλιον τοῦτο οφείλεται εἰς τὴν μέχρι τοῦδε πληρωμὴν ποσοῦ £49.105 ὡς ἀποζημιώσεως ἐπιδικασθείσης διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως κατάσχεσιν μηχανῶν τυχηρῶν παιγνιδίων. Ὑπολογίζεται ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν θὰ καταβληθῇ μέχρι τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους περαιτέρω ποσὸν ἐκ £50.000.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔξοδα πρὸς συμβιβασμὸν ἐγειρομένων ἀπαιτήσεων εἰς πολιτικὰς ἀγωγὰς δέον νὰ ἀναφερθῇ ὅτι ἐκάστη ὑπόθεσις ἐξετάζεται ἐπισταμένως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ ὅταν αὕτη διευθετηθῇ ἐξωδίκως διενεργεῖται πληρωμὴ κατόπιν νομικῆς συμβουλῆς τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον Νομοσχέδιον εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὀμιλητὰ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἀπλῶς θέλω νὰ δηλώσω ὅτι δὲν θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου δεδομένου ὅτι πιστεύω ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶχαν ληφθῇ ὠρισμένα μέτρα διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ δαπάνη ἢ ὁποῖα τώρα ἀναγκαστικῶς γίνεται διὰ τῆς πληρωμῆς ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς κατόχους τυχηρῶν παιγνιδίων. Ἀπλῶς δὲν θὰ λάθω μέρος εἰς τὴν ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὀμιλητὰ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.....

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰς τὴν προτελευταίαν παράγραφον τῆς Ἐκθέσεως ἀναφέρεται ὅτι ἡ ηὔξημένη δαπάνη διὰ τὸ κονδύλιον τοῦτο οφείλεται εἰς τὴν μέχρι τοῦδε πληρωμὴν ποσοῦ £49.105 ὡς ἀποζημιώσεως ἐπιδικασθείσης διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως κατάσχεσιν μηχανῶν τυχηρῶν παιγνιδίων. Ἡ ἰδική μου τοῦλάχιστον πληροφορία εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπιδικασθεῖσα ἀποζημιώσις ἀλλ' ὑπάρχει ποσὸν εἰς τὸ ὁποῖον κατέληξαν κατόπιν συμβιβασμοῦ οἱ ἐνδιαφερόμενοι. Διερωτῶμαι ἂν ὁ ἀρμόδιος πρόεδρος εἶναι δυνατόν νὰ μὲ διαφωτίσῃ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

(Ὁ κ. Στέλιος Μιχαηλίδης πλησιάζει τὸν κ. Λέλλον Δημητριάδην καὶ τοῦ ὀμιλεῖ χαμηλοφώνως).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Φαντάζομαι ὅτι ἐννοεῖ νὰ τὸν πληροφορήσετε δημοσίως καὶ ὄχι μεταξύ σας!
(Γέλωτες)

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον, κ. Πρόεδρε.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐὰν δὲν εἶσθε ἕτοιμος νὰ δώσετε τὴν ἀπάντησιν τότε μπορεῖ νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου διὰ νὰ ἐξετασθῇ τὸ θέμα.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Νομίζω ότι πρόκειται περί κακής έκφρασης. Ίσχυει αυτό το όποιοι ανέφερθη υπό το κ. Δημητριάδη και κακώς συμπεριελήφθη ή έκφρασις αυτή εις την Έκθεσιν. Επομένως νομίζω ότι μπορούμεν νά προχωρήσωμεν και νά επιψηφίσωμεν το Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αναφέρεται ή εξήγησις εις την Εισηγητικήν Έκθεσιν ;

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Πάντως ό αρμόδιος Πρόεδρος άπουσιάζει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αντιλαμβάνομαι ναί.

Παρακαλώ τον έντιμον Γραμματέα νά αναφερθή εις την Εισηγητικήν Έκθεσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η παράγραφος 9 τής Εισηγητικής Έκθέσεως του Νομοσχεδίου έχει ως εξής :

«Η ηυζήμενη δαπάνη διά τό κονδύλιον τούτο όφείλεται εις την μέχρι τούδε πληρωμήν ποσοϋ £49.105 ως άποζημιώσεως επίδικασθείσης διά την υπό τής Κυβερνήσεως κατάσχεσιν μηχανών τυχηρών παιγνιδίων. Υπολογίζεται ότι πρὸς τόν σκοπόν αυτόν θά καταβληθῆ μέχρι τέλους του τρέχοντος έτους περαιτέρω ποσόν εκ £50.000».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματεΐς νά προθουν εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου ή όποία θά γίνη δι' αναγνώσεως τών αριθμῶν τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή τών Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακόλουθως :

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό Προοίμιον και τό 1ον άρθρον έγκριθουν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Υπάρχει μία άποχή, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μή υπαρχούσης αντίρρησεως τό 1ον άρθρον έγκρίνεται. Υπάρχει μία άποχή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έγκρισις πληρωμής εκ του λογαριασμοϋ Παγίου Ταμείου ποσοϋ £140.000 διά την χρῆσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1968. Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό 2ον άρθρον έγκριθῆ ;

Μή υπαρχούσης αντίρρησεως τό 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις τών δαπανηθησομένων ποσῶν. Άρθρον 3ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως ο Πίναξ και το 3ον άρθρον έγκριθούν ;

Μή υπάρχουσας αντίρρησηςως το 3ον άρθρον και ο Πίναξ έγκρίνονται.

"Εληξεν ή δευτέρα ανάγνωσις. "Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' ανάγνωσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος δύναται νά αναφέρηται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 14) του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθή εις νόμον ;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μή υπάρχουσας αντίρρησηςως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 15) του 1968.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον τής άρμοδίας Έπιτροπής νά ανάγνωση τήν "Εκθεσιν τής Έπιτροπής εις τήν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

**ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Άρ. 15) ΤΟΥ 1968».**

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθθίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Γεώργιος Τζιρκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών έμελέτησε το περί ου ο λόγος Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν τήν 13ην Μαΐου 1968.

Σκοπός του προτεινομένου νόμου είναι ή διάθεσις ποσού £14.429 ως ακόλουθως :

(α) Άγορά τεσσάρων μηχανοκινήτων οχημάτων δια τήν Προληπτικήν Υπηρεσίαν του Τμήματος Τελωνείων	£3.600
(β) Άγορά και εγκαταστάσις ραδιοηλεκτρονικού έξοπλισμού εις διαφόρους λιμένας προς χρήσιν του Τμήματος Τελωνείων	£4.412
(γ) Κάλυψις δαπάνης διενεργηθείσης υπό τής Κυβερνήσεως έν σχέσει μέ τήν μετακίνησιν και ταφήν των θυμάτων του αεροπλάνου " Bristol Britannia " το όποιον κατέπεσε παρά τήν Λακατάμιαν κατά τήν 20ήν Άπριλίου 1967	£4.217
(δ) Άγορά τεσσάρων ταχυδρομικών αυτοκινήτων τύπου Βάν προς χρήσιν υπό τής Υπηρεσίας Ταχυδρομικών Δεμάτων του Τμήματος Ταχυδρομείων	£2.200
Σύνολον	£14.429

Ἡ ἀγορά τῶν τεσσάρων μηχανοκινήτων ὀχημάτων πρὸς χρῆσιν ὑπὸ τῆς Προληπτικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Τμήματος Τελωνείων ἐγένετο τῇ εἰσηγήσει τοῦ ἐμπειρογνώμονος ὅστις εὑρίσκεται ἐν Κύπρῳ διὰ τὴν συμβουλεύσει τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τῆς ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τμήματος Τελωνείων ἵνα ταῦτα χρησιμοποιηθῶσι διὰ τὴν ἐπιτελούμενην καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον προληπτικὴν ἐργασίαν τοῦ Τμήματος.

Ἡ ἀγορά καὶ ἐγκατάστασις ραδιοτηλεφωνικοῦ ἐξοπλισμοῦ εἰς διαφόρους Κυπριακοὺς λιμένας πρὸς χρῆσιν τοῦ Τμήματος Τελωνείων γίνεται διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν ἐμψύχου ὕλικου καὶ αὐξήσιν τῆς ἀποδοτικότητος τοῦ ἐν λόγω Τμήματος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσὸν τῶν £4.217 τὸ ὁποῖον χρειάζεται διὰ τὴν κάλυψιν τῶν δαπανῶν τῶν γενομένων ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως συνετεία τῆς πτώσεως τοῦ ἀεροπλάνου "Bristol Britannia" τῶν ἀερογραμμῶν "Globe" παρὰ τὸ χωρίον Λακατάμια τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967, θὰ καταβληθῇ προσπάθεια πρὸς ἀνάκτησιν αὐτοῦ ἢ τοῦλάχιστον μέρους τούτου, εἴτε παρὰ τῶν Ἀερογραμμῶν "Globe" εἴτε παρὰ τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρείας.

Τὰ τέσσαρα ταχυδρομικὰ αὐτοκίνητα τύπου Βὰν ἄτινα θὰ ἀγορασθῶσι πρὸς χρῆσιν ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Ταχυδρομικῶν Δεμάτων τοῦ Ταχυδρομείου εἶναι ἀναγκαῖα ἐν σχέσει μὲ τὴν σκοπούμενην κατ' οἶκον διανομὴν ταχυδρομικῶν δεμάτων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε ἐπισταμένως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Προοίμιον. Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £14.429 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ὁ Πίναξ καὶ τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος δύναται νά αναφέρηται ως ό περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 15) του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθί εις Νόμον ;

(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 16) του 1968.

Παρακαλώ τόν Πρόεδρον τής αρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής νά αναγνώση τήν Έκθεσιν τής Έπιτροπής εις τήν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Άρ. 16) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Γεώργιος Τζιρκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών έμελέτησε τό περί οδ ό λόγος Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αύτης συγκροτηθείσαν τήν 13ην Μαΐου 1968.

Σ κοπός του προτεινομένου Νόμου είναι ή διάθεσις ποσού χρημάτων έκ £ 49.041 αναγκαίου διά τήν έπαναφοράν, δυνάμει του περί Καθηγητών τών Κοινοτικών Σχολείων Μέσης Έκπαιδευσεως (Τροποποιητικού) Νόμου του 1968 (Άρ. 4 του 1968), του περί Διδασκάλων τών Κοινοτικών Σχολείων Στοιχειώδους Έκπαιδευσεως (Τροποποιητικού) Νόμου του 1968 (Άρ. 5 του 1968) και του περί Βοηθών Έκπαιδευτών (Τροποποιητικού) Νόμου του 1968 (Άρ. 6 του 1968), από τής 1ης Σεπτεμβρίου 1967, τών πρό τής 1ης Σεπτεμβρίου 1963 ισχυουσών μισθοδοτικών κλιμάκων τών καθηγητών και διδασκάλων.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών αφού έμελέτησε τό όλον θέμα φρονεί ότι ή διάθεσις του έν λόγω ποσού είναι αναγκαία έφ' όσον ή Βουλή έψήφισε τούς ως άνω αναφερομένους Νόμους, οίτινες προέβλεπον διά τήν έπαναφοράν τών πρό του 1963 μισθοδοτικών κλιμάκων τών διδασκάλων και καθηγητών, και ως έκ τούτου εισηγείται εις τήν Βουλήν τήν εις Νόμον ψήφισιν του Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής παρακαλούνται οί έντιμοι κύριοι Γραμματείς νά προβοϋν εις τήν δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου ή όποία θα γίνη δι' αναγνώσεως τών αριθμών τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Προοίμιον. Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £49.041 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν καὶ Πρῶτος Πίναξ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθοῦν ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις ὀρισμένων μισθοδοτικῶν κλιμάκων καὶ Δεύτερος Πίναξ.
Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκρίνονται.
Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνη δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 16) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;
(Κρούουν οἱ κώδωνες)
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ υπόλοιπα δύο θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἀναβάλλονται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς διότι ἀκόμα δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ Συμπληρωματικαὶ Ἐκθέσεις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἐγγράφα :

- (1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 17) τοῦ 1968, σταλείς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 17) τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

- (2) Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968, σταλείς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπίσης κατατίθεται ἡ Οἰκονομικὴ Ἐκθεσις διὰ τὸ ἔτος 1967, σταλείσα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχη ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

- (1) Ὁ περὶ Τμήματος Λιμένων (Ρύθμισις καὶ Μεταβίβασις Ἐξουσιῶν) Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 17) τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν...

Θὰ ἤθελα νὰ γνωρίζω ἐάν οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ προτιμοῦν τὴν 5ην ἀπογευματινὴν ὥραν ἀντὶ τῆς 4ης ἀπογευματινῆς ὥρας.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Τὴν 5ην ἀπογευματινὴν, κ. Πρόεδρε, ἂν τιλαμῆθάνομαι ὅτι θὰ ὑπάρχη προηγουμένως μίᾳ ἄλλῃ συνεδρίασις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὰς 4.30 μ.μ. τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὁρα λήξεως 8 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Γιαννάκης Σωτήριος	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Δημητριάδης Λέλλος	Ποσκώτης Σταύρος
Δημητριάδης Χρῦσης	Ποταμίτης Γιάγκος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σαθθίδης Μιχαλάκης
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Σιβιτανίδης Πανίκος
Κόσις Νίκος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Λυσσαρίδης Βάσος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἐκδοσις ἀδειῶν ὀδικῆς χρήσεως εἰς τὰς ὑπεραστικὰς τροχαίας περιοχάς—Τηλεφωνικὴ σύνδεσις τοῦ χωρίου Ἅγιος Κωνσταντῖνος—Ἰδρυσις Τεχνολογικῆς Σχολῆς εἰς τὸ χωρίον Πελένδρι, κ.λ.π.).
- (2) Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Νόμου τοῦ 1968 (Β. Λυσσαρίδης—Μ. Σαθθίδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (3) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Α. Γιάγκου—Χαμπῆς Μιχαηλίδης—Μ. Σαθθίδης—Π. Στυλιανοῦ—Β. Λυσσαρίδης—Πρόεδρος—Λ. Δημητριάδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (4) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 14) τοῦ 1968, ἡ ἐπ' αὐτοῦ παρατήρησις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Λ. Δημητριάδης καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 23ης ΜΑΪΟΥ 1968

(Ὁρα ἐνάρξεως 5.15 μ.μ.)

(Ἀρ. 36)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. Ἀναστασιάδης)

Κηρύσσω τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α τῆς ἡμερησίας διατάξεως, Ἐρωτήσεις—
Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἀπριλίου 1968.

«Νοούμενου ὅτι τὸ ἐπιτρεπόμενον συνάλλαγμα διὰ φοιτητάς εἰς χώρας εὐρισκομένης ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας καθωρίσθη ἐπὶ τῇ θάσει τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς λίρας πρὸ τῆς ὑποτιμῆσεώς της, καὶ νοούμενου ὅτι σήμερον λόγω τῆς ὑποτιμῆσεως πλείστοι φοιτηταὶ συναντοῦν συναλλαγματικές δυσκολίας, παρακαλῶ τοὺς ἀρμοδίους ὅπως πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἀπεφασίσθη ἢ μὴ ἡ αὔξεις τοῦ ἐπιτρεπομένου συναλλάγματος διὰ σκοποὺς σπουδῶν εἰς τὰς ἐν λόγω χώρας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου.

«Ἡ αὔξεις τοῦ σήμερον παραχωρουμένου ποσοῦ συναλλάγματος διὰ σκοποὺς σπουδῶν εἰς χώρας ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας ἔχει ἤδη ἀποφασισθῆ, σχετικαὶ δὲ ὁδηγίαι θὰ δοθοῦν πρὸς τὰς Τραπεζὰς ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς τῆς Κύπρου ἐντὸς τῶν προσεχῶν ὀλίγων ἡμερῶν.

2. Πρὸς κατατόπισιν τῆς Βουλῆς θεωρεῖται σκόπιμον ὅπως ἀναφερθῆ ὅτι πάντοτε εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἠκολουθήθη φιλελευθέρα συναλλαγματική πολιτική, ἡ δὲ Κεντρικὴ Τράπεζα τῆς Κύπρου, ἰδίως ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας, πάντοτε παρέσχε τὴν ἐγκρισίν τῆς δι' ἔκδοσιν ποσοῦ συναλλάγματος ὑψηλοτέρου τοῦ σήμερον εἰσέτι ἐπιτρεπομένου.

Ἐρωτήσεις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ἀπριλίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῆς ἀποτυχίας τῆς παραγωγῆς τῶν σιτηρῶν, λόγω τῆς ἀνομβρίας, παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν, μέσω τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου καὶ τοῦ Γεωργικοῦ Τμήματος, νὰ διαφωτίσῃ καὶ ἡμᾶς, καὶ γενικῶς τὴν Βουλὴν :

- A. Τίνι τρόπῳ γίνεται ἡ ἐκτίμησις τῶν ζημιῶν.
- B. Ἄν θὰ κατορθωθῆ νὰ γίνῃ ἐγκαίρως ἡ ἐκτίμησις.
- Γ. Ἄν θὰ γίνῃ ἐκτίμησις εἰς ὄλας τὰς ἀγροτικὰς περιοχάς, ἢ θὰ γίνῃ μόνον ἐκεῖ ποῦ ἔχουν γίνῃ αἰτήσεις δι' ἐκτίμησιν.
- Δ. Ἄν λόγω τῆς πτωχῆς παραγωγῆς δὲν θὰ γίνῃ ἐφέτος περικοπὴ κατ' ὄκαν παραδιδομένων εἰς τὴν συγκέντρωσιν σιτηρῶν, διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ταμείου ἀνομβρίας.
- E. Καὶ ἐὰν ἐπιπροσθέτως θὰ αὐξήσῃ ἡ Κυβέρνησις τὰς τιμὰς τῶν σιτηρῶν, πρὸς ἀνακούφισιν τῶν σιτοκαλλιεργητῶν.

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Ἡ ἐκτίμησις τῶν ζημιῶν ἐκ τῆς ἀνομβρίας γίνεται ὑπὸ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς συμφώνως τοῦ ἀρθροῦ 6 (1) τοῦ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν (Μέρος Δεύτερον) Νόμου 65/1966 καὶ καλύπτει μόνον τὰς προκηρυχθεῖσας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀνομβριοπλήκτους περιοχάς.

Τὸ ἔργον τῆς ἐκτιμῆσεως προχωρεῖ κανονικῶς, πιστεύεται δὲ ὅτι αὕτη θὰ τελειώσῃ περὶ τὸ τέλος τοῦ Μαΐου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τῆς περικοπῆς κατ' ὄκαν παραδιδομένων εἰς τὴν συγκέντρωσιν σιτηρῶν διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ταμείου Ἀνομβρίας, ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δὲν ἐλήφθη ἀκόμη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τὸ ὅλον θέμα εὐρίσκεται εἰσέτι ὑπὸ μελέτην.

Ἐν σχέσει μὲ τὰς τιμὰς τῶν σιτηρῶν θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἤδη ἀνεκοίωσε τὴν πολιτικὴν τῆς ἐν σχέσει μὲ τὴν συγκέντρωσιν τῶν σιτηρῶν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ἡ ἐκπεφρασμένη πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εἶναι ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς καλλιεργείας τῆς κριθῆς καὶ ἡ διαφοροποιήσις τῆς τιμῆς τοῦ σκληροῦ καὶ μαλακοῦ σίτου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἐὰν ἐδίδοτο αὐξήσις τῶν τιμῶν ἐφέτος οἱ καλλιεργηταὶ σιτηρῶν τῶν ἀνομβριοπλήκτων περιοχῶν οὐδὲν ὄφελος θὰ εἶχον καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ὅλον θέμα τῆς βοήθειας τῶν ἀνομβριοπλήκτων σιτοπαραγωγῶν εὐρίσκεται ὑπὸ μελέτην ἢ τοιαύτη βοήθεια δὲν δύναται νὰ δοθῆ ὑπὸ μορφήν αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν διότι οὐδὲν ὄφελος θὰ προήρχετο ἐκ τούτου».

Ἐρωτήσεις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ μελέτη τοῦ θέματος τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου, ὑπὸ τῆς συσταθείσης ἀπὸ ἀρκετῶν ἤδη μηνῶν εὐρείας καὶ ἀντιπροσωπευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Κυβερνητικῶν, συνδικαλιστικῶν παραγόντων καὶ ἄλλων ἐκπροσώπων, ὡς καὶ πότε ἐλπίζεται ὅτι ἡ ὄλη ἔρευνα θὰ ἀποπερατωθῇ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ ἔργον τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Δείκτου Λειανικῆς Πωλήσεως ἔχει ἤδη ἀποπερατωθῆ, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ὁ νέος Δείκτης θὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰούλιον».

Ἐρωτήσεις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1968.

«Δεδομένου ὅτι εἰς ὄλας σχεδὸν τὰς προωδευμένας χώρας οἱ συγγραφεῖς καὶ οἱ καλλιτέχναι τῶν τυγχάνουσι οὐσιαστικῶς προνομιακῆς μεταχειρίσεως, καὶ ἐν ὄψει τῶν πολλαπλῶν διευκολύνσεων ἅτινας οὗτοι τυγχάνουσι καὶ εἰς Ἑλλάδα (σχετικῆ ἀπόφασιν τοῦ 1967 προνοεῖ διὰ σύνταξιν καὶ πλήρη ἱατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν), παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν :

- (1) Κατηρτίσθῃ σχέδιον προνοοῦν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν (ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν) τῆς ἐν λόγω τάξεως ; Καί,
- (2) ποῖαι αἱ βασικαὶ θέσεις τοῦ ἐν λόγω καταρτισθέντος σχεδίου, ἐὰν ἔχη ἤδη καταρτισθῇ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἔχει καταρτισθῆ σχέδιον προνοοῦν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν, ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν, τῶν καλλιτεχνῶν, τῶν συγγραφέων καὶ ἐν γένει τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων τοῦ τόπου. Τὸ σχέδιον τοῦτο συνίσταται :

- (α) Εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν Κυπρίων καλλιτεχνῶν ἀφ' ἐνός μὲν διὰ τῆς προβολῆς τοῦ ἔργου τῶν τόσο ἐπιτοπίως ὅσον καὶ διεθνῶς, ἀφ' ἐτέρου δὲ διὰ τῆς ἀγορᾶς ἔργων τῶν πρὸς δημιουργίαν, ἐν καιρῷ, κρατικῆς πινακοθήκης.
- (β) Εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν Κυπρίων συγγραφέων διὰ τῆς προβολῆς τοῦ ἔργου τῶν εἰς ἐκθέσεις βιβλίων καὶ διὰ τῆς ἀγορᾶς ἀριθμοῦ τούτων διὰ τὰς κοινοτικὰς βιβλιοθήκας. Συναφῶς προβλέπεται ἡ καθιέρωσις ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀγορᾶς λογοτεχνικῶν καὶ ἄλλων ἀξιολόγων βιβλίων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου πρὸς ἀποστολὴν εἰς βιβλιοθήκας Κυπριακῶν Παροικιῶν καὶ εἰς Κοινοτικὰς ἐν Ἑλλάδι βιβλιοθήκας.
- (γ) Εἰς τὴν συλλογικὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἀνθρώπων τοῦ πνεύματος καὶ τῆς τέχνης διὰ τῆς ἐπιχορηγήσεως πνευματικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν σωματείων.

(δ) Εἰς τὴν ἐν καιρῷ καθιέρωσιν θραβείων διὰ τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας.

Παρά ταῦτα τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἔχει ὑπὸ συνεχῆ μελέτην τὸ θέμα τῆς οὐσιαστικωτέρας ἐνισχύσεως τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας εἰς τοὺς ὡς ἄνω τομεῖς, ἀναγνωρίζον τὴν μεγάλην αὐτῶν σημασίαν διὰ τὴν πολιτιστικὴν ἀνοδοὺν καὶ τὴν ἐν γένει ζωὴν τοῦ τόπου.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαΐου 1968.

«Παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἔχῃ ἐρευνήσει κατὰ πόσον ἡ Βάσις τοῦ Ἀκρωτηρίου ἐχρησιμοποίηθη ἢ καὶ χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν προμήθειαν ὄπλων κ.τ.λ. πρὸς τὸν Ἰσραὴλ δι' Ἰσραηλιτικῶν ἀεροπλάνων ἢ ἄλλως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας καὶ Λεμεσοῦ, κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη ἀντιστοίχως, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Μαΐου 1968.

«Δεδομένου ὅτι τὸ ἀναπηρικὸν αὐτοκίνητον ἀπηλλάττετο τοῦ τελωνειακοῦ δασμολογίου εἰς τὸ μόλις πρόσφατον παρελθόν καὶ ἐν ὄψει τῆς ἀπολύτου χρησιμότητός του διὰ τὴν τάξιν τῶν ἀναπήρων, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν καὶ πότε σκοπεύῃ νὰ προωθήσῃ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ νόμου, καθοριζομένων κλιμάκων καὶ ποσοστοῦ ἀναπηρίας (εἴτε θάσσει τοῦ ὕφισταμένου νόμου περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἢ ἄλλως) εἰς τρόπον ὥστε τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ δασμολογίου νὰ τυγχάνουν οἱ πραγματικοὶ ἀνάπηροι».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαΐου 1968.

«Παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν, μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς λίρας, μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀρτοποιῶν ἐγένεν οἰαδήποτε συμφωνία ὅσον ἀφορᾷ τὴν τιμὴν καὶ τὸ θᾶρος τοῦ ψωμοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαΐου 1968.

«Τὰ μέλη τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας ἐργάζονται ἐπὶ εἰκοσιτετραώρου θάσεως, ἤτοι ἐργάζονται 84 ὥρας κατὰ μέσον ὄρον τὴν ἐβδομάδα.

Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἀνωτέρω, δὲν θεωρεῖται σκόπιμον ὅπως οἱ ὄροι ἐργασίας τῶν ἀνδρῶν τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας τροποποιηθοῦν οὕτως ὥστε νὰ τεθοῦν ἐπὶ τῆς ἰδίας θάσεως ὡς καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἀστυνομικῆς Δυνάμεως ;

Ερωτήσεις υπό ημερομηνίαν 23ην Μαΐου 1968, υποβληθείσα υπό του έντιμου Βουλευτού περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ίωαννίδη, και ληφθείσα την 23ην Μαΐου 1968.

«Καθ' ἄλλην τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου ὑπάρχουν χωριτικαὶ ὁδοὶ μὴ ἀσφαλτοστρωμένα, μήκους 220 κατὰ προσέγγισιν μιλίων, αἱ ὁποῖα εἶναι ἐν πολλοῖς ἀδιάβατοι καὶ καθιστοῦν δύσκολον τὴν συγκοινωνίαν πολλῶν χωρίων τῆς Πάφου, ἰδίως κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς μεταφοράς τῶν διαφόρων ἀγροτικῶν προϊόντων, διὰ τὴν ὁποίαν μεταφορὰν πληρῶνονται καὶ ὑψηλότερα ἀγῶγια, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποβαίνει πρὸς ζημίαν τῶν παραγωγῶν μας.

Ἐρωτᾶται :

- (α) Πῶς μελετᾶ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ σοβαροῦ τούτου προβλήματος ;
- (β) Κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ διαθέσῃ περισσότερα χρηματικὰ κονδύλια διὰ τὸ σοβαρὸν τοῦτο πρόβλημα τῆς Πάφου, οὕτως ὥστε καὶ ἡ Ἐπαρχία αὕτη νὰ δυνηθῇ νὰ συμβαδίσῃ ἰσοτίμως μετὰ τῶν ἄλλων Ἐπαρχιῶν εἰς τὸν τομέα αὐτόν.

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτεροματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία .

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Τμήματος Λιμένων (Ρύθμισις καὶ Μεταβίβασις Ἐξουσιῶν) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλὴν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΛΙΜΕΝΩΝ (ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΙΣ ΕΞΟΥΣΙΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Βάσος Λυσσαρίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἄντωνιος Ἀναστασιάδης

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης

Νίκος Κόσιης

Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων συνεζήτησε τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἰς ἐπανεπιλημμένας αὐτῆς συνεδριάσεις. Εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεων κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ὅστις καὶ ἐπεξήγησε τὴν σκοπιμότητα τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

Εἰς τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν αὐτῆς κληθεῖσα παρέστη καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῆς Εἰσηγητικῆς καὶ Αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τὸ Νομοσχέδιον κατέστη ἀπαραίτητον διὰ νὰ προσδοθῇ νομικὴ ὑπόστασις εἰς μίαν ντὲ φάκτο (de facto) κατάστασιν, μετὰ τὴν δημιουργίαν εἰδικοῦ Τμήματος Λιμένων.

Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου δὲν ἐπιφέρονται οὐσιαστικαὶ ἀλλαγαὶ εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν κατάστασιν.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή συνιστᾷ τὴν ἀπάλειψιν τῆς ἐπιφυλάξεως τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἀρθροῦ 5, δι' ἧς παρέχεται εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ δικαίωμα πλήρους μεταβολῆς τοῦ Πρώτου Πίνακος, ἔχουσα τὴν ἀποψιν ὅτι τοιαῦται τροποποιήσεις δέον ὅπως ὑποβάλλωνται εἰς τὸ Σῶμα πρὸς ἔγκρισιν.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων εἰσηγεῖται ἐπίσης ὅπως ἢ εἰς τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἀρθροῦ 2 (Α), ὡς τοῦτο προτείνεται διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Δευτέρου Πίνακος, λέξις «ἀχθοφόρος» ἀντικατασταθῆ διὰ τῶν λέξεων «ἀδειούχος ἀχθοφόρος», οὕτως ὥστε νὰ καταστή σαφές ὅτι οἱ ἀχθοφόροι ἐργοδοτῶν δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς προνοίας τῆς παρούσης διατάξεως.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων εἰσηγεῖται τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἰς Νόμον πλὴν τοῦ κ. Στέλιου Μιχαηλίδη ὅστις διατηρεῖ ἐπιφυλάξεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Στέλιος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἐπισφραγίζεται ὁ διαχωρισμὸς τῶν λιμένων ἀπὸ τὰ Τελωνεῖα, καὶ ὅπως τὰ ἔντιμα Μέλη τοῦ Σώματος τούτου γνωρίζουν ἐδῶ ἀκριβῶς διατηρῶ τὰς ἐπιφυλάξεις μου, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχω ἀναφερθῆ ἐν ἐκτάσει εἰς προηγουμένας ἀγορεύσεις μου ἐνώπιον τοῦ Σώματος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν προτίθεμαι νὰ μακρογορήσω.

Οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἐξακολουθῶ νὰ διαφωνῶ μὲ τὸν διαχωρισμὸν τοῦτον εἶναι οἱ ἀκόλουθοι :

- (α) Διὰ τοῦ διαχωρισμοῦ ἐπῆλθεν εἰς τὰ Τελωνεῖα καὶ τοὺς λιμένας σύγχυσις ἀρμοδιοτήτων μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων.
- (β) Ἐπαυσεν ἡ συνεργασία διὰ τῆς ὁποίας τὸ ἐν Τμήμα ἐβοηθοῦσε τὸ ἄλλο διὰ τοῦ προσωπικοῦ του ὅταν τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐνὸς τῶν Τμημάτων διέθετε τὸν χρόνον διὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς συναδέλφους του ὅταν ὑπῆρχε φόρτος ἐργασίας, καὶ διὰ τῆς ὁποίας συνεργασίας ἐπραγματοποιεῖτο μεγάλη ἐξοικονόμησις προσωπικοῦ.
- (γ) Διὰ τοῦ διαχωρισμοῦ εἶναι πολὺ φυσικὸν νὰ δημιουργηθοῦν νέα θέσεις ἐπὶ τῇ θάσει τῶν χωριστῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ νέου Τμήματος καὶ συνεπῶς νὰ αὐξηθῆ ἡ ἐπιθάρυσις τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω ὅτι ὁ κύριος Ὑπουργὸς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων παρεκλήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως τὴν ἐφοδιάσῃ μὲ τὴν πρὸ τοῦ διαχωρισμοῦ διάρθρωσιν τοῦ Τμήματος Τελωνείων καὶ τὴν σημερινήν, μετὰ τὸν διαχωρισμὸν, ὅποτε θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ συζητοῦμεν ἐπὶ συγκεκριμένων ἀριθμῶν.

Ἐν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει προσωπικῶς ἔχω παρατηρήσει ὅτι εἰς τὴν θέσιν ἐνὸς τελωνειακοῦ ὑπαλλήλου ὁ ὁποῖος προηγουμένως ἐκτελοῦσε καθήκοντα τόσοσ τοῦ Τελωνείου ὅσον καὶ τοῦ λιμένος σήμερον ὑπάρχουν δύο, καὶ ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν μὲ ἡμισιασχόλησιν. Καὶ ἐδῶ εἶναι πολλὰ αἱ περιπτώσεις καὶ πολλὰ τὰ παραδείγματα τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύνατο ἕνας νὰ ἀναφέρῃ.

(δ) Μὲ τὴν τελευταίαν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ Τμήματος Τελωνείων εὐρέθημεν πρὸ τῆς γελοίας καταστάσεως, οἱ χθεσῖνοι συνάδελφοι, ἐργαζόμενοι ὑπὸ τὰς ἰδίας συνθήκας καὶ ἐπὶ τῆς ἰδίας μισθολογικῆς κλίμακος καὶ τῆς ἰδίας θάσεως ὑπερωριῶν, εὐρέθησαν οἱ τῶν Λιμένων ὑπάλληλοι μὲ πολὺ χαμηλότερας μισθολογικὰς κλίμακας καὶ σχεδὸν μὲ τὸ ἥμισυ τῶν ἀπολαθῶν των ἐπὶ τῶν ὑπερωριῶν.

(ε) Ἐν δὲ ἐκ τῶν σπουδαιότερων μειονεκτημάτων πού ἐπέφερε τόσον ὁ διαχωρισμὸς αὐτὸς διὰ τοὺς ὑπαλλήλους Λιμένων ὅσον καὶ ἡ ἀναδιοργάνωσις τῶν Τελωνείων εἶναι ὅτι αἱ εὐκαιρίαι προαγωγῆς διὰ τοὺς διαχωρισθέντας ὑπαλλήλους τῶν Λιμένων ἐμειώθησαν εἰς τὸ ἐλάχιστον συνεπεία τοῦ στενοῦ κύκλου τῶν καθηκόντων καὶ τῶν ὀλίγων θέσεων.

Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι εἰς τὰς ἄλλας χώρας τὰ Τελωνεῖα καὶ οἱ Λιμένες εἶναι δύο χωριστὰ Τμήματα, κατὰ τὴν προσωπικὴν μου γνώμην δὲν μπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐπιχείρημα διὰ τὴν Κύπρον πού δὲν ὑπάρχουν λιμένες.

Πρέπει δὲ αἱ εἰσηγήσεις πού γίνονται ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐμπειρογνομόνων νὰ σταθμίζονται καλά, λαμβανομένων πάντοτε ὑπ' ὄψιν τῶν τοπικῶν συνθηκῶν καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου προτοῦ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν δῆθεν προοδευτικῶν συστημάτων καὶ ἀλλαγὴν συνθηκῶν ὑπὸ τὰ ὅποια ἐπὶ σχεδὸν μίαν ἑκατονταετηρίδα ἐργαζόμεθα πλήρως ἱκανοποιητικῶς.

Πρὶν κλείσω τὴν ὁμιλίαν μου θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς εἶδησιν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ «Ντέιλυ Τέλεγκραφ» τοῦ Λονδίνου τῆς 20ῆς Μαΐου, διὰ τῆς ὁποίας ἀνακοινοῦται ὅτι αἱ ἀρχαὶ μελετοῦν τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν Τελωνείων οὕτως ὥστε νὰ δημιουργήσουν εἰς τὰς 20.000 ὑπαλλήλων των ἴσας εὐκαιρίας προαγωγῆς.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω φαίνεται ὅτι τὸ μοντέλλο τοῦ συστήματος τὸ ὁποῖον ἐβιάσθημεν νὰ ἐφαρμόσωμεν ἡμεῖς ἐδῶ εἶναι ἤδη πεπαλαιωμένον.

Διὰ τοῦτο εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ ὄλον θέμα ἐπανεξετασθῇ ἐπισταμένως ἵνα ἐξευρεθῇ ὁ καλύτερος τρόπος ἀπλοποιήσεως τῆς λειτουργίας καὶ στενῆς συνεργασίας καὶ συντονισμοῦ μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων πρὸς ὄφελος τόσο τοῦ κοινού ὅσον καὶ τῶν ὑπαλλήλων. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι ἄλλοι ὁμιλοῦνται ἐπὶ τοῦ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιλοῦνται ἐπὶ τοῦ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι ἄλλοι ὁμιλοῦνται ἐπὶ τοῦ θέματος ἀρχῆς :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έρμηνεία. Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τμήμα καὶ Διευθυντής. Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῆι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ώραι ἐργασίας, ἀργία κ.λ.π. Άρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῆι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μεταβίβασις ἐξουσιῶν καὶ καθηκόντων. Άρθρον 5ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως τὸ 5ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνονται.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Έντιμὲ κ. Πρόεδρε. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἐγκρίνονται ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἢδη ὑπάρχει τροποποιημένον Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐλπίζω νὰ εἶναι εἰς χεῖρας τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν, συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις καὶ εἰσηγήσεις τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Εύχαριστῶ, κ. Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσεις. "Άρθρον βον καί Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ βον ἄρθρον καί ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ βον ἄρθρον καί ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκρίνονται.

"Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Τμήματος Λιμένων (Ρύθμισις καί Μεταθίβασις Ἐξουσιῶν) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

"Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὰ ὑπόλοιπα θέματα Νομοθετικῆς Ἔργασίας δὲν εἶναι ἔτοιμα πρὸς συζήτησιν διότι αἱ ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει μέχρι τῆς ὥρας.

Ἐισερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καί Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καί Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Ἐγγραφα :

"Ἐγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ἐπιχειρηματικοῦ Οἰκονομικῶν τὴν 21ην Μαΐου 1968 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (Ἄρ. 14 τοῦ 1968) καί τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1968 (Ἄρ. 15 τοῦ 1968).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πρόκειται περὶ Ἐγγράφων τὰ ὅποια ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ Ἐπιχειρηματικοῦ Οἰκονομικῶν καί παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς ἐξέτασιν.

"Ἦθελα νὰ παρακαλέσω τὸν ἔντιμον Γραμματέα, ἐὰν ὑπάρχουν ἄλλα Ἔγγραφα ἢ Νομοσχέδια, νὰ προβῆ εἰς τὴν κατάθεσίν των.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν ἄλλα ἔγγραφα ἢ Νομοσχέδια, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μὴ ὑπάρχοντος ἄλλου θέματος πρὸς συζήτησιν σήμερον προτίθεται νὰ ὀρίσω τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4.30 ἀπογευματινὴν ὥραν, μὲ τὴν ἑξῆς ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

- (1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 17) τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968, καὶ
- (4) ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὁρα λήξεως 5.35 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Γιάγκου Ἀνδρέας

Γιαμάκης Ἰωσήφ

Γιαννάκης Σωτήριος

Δημητριάδης Λέλλος

Ζιαρτίδης Ἀνδρέας

Ἰωαννίδης Γεώργιος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Στέλιος

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Παπαϊωάννου Ἐζεκίας

Ποσκώτης Σταῦρος

Ποταμίτης Γιάγκος

Σαθθίδης Μιχαλάκης

Σάντης Γεώργιος

Στυλιανοῦ Πέτρος

Τουμαζῆς Παναγιώτης

Φράγκος Αἰμίλιος

Χατζηχάρος Χαρίδημος

Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Αὔξεις τοῦ ποσοῦ συναλλάγματος τὸ ὅποιον παραχωρεῖται σήμερον διὰ σκοποὺς σπουδῶν εἰς χώρας ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας—Ἐκτίμησις τῶν ζημιῶν εἰς σιτοκαλλιέργειας καὶ αὐξήσις τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν πρὸς ἀνακούφισιν τῶν σιτοκαλλιερῆτων—Ἀναθεώρησις τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου—Ἐνίσχυσις τῶν Κυπρίων συγγραφέων καὶ καλλιτεχνῶν, κ.λ.π.).

- (2) Έκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Τμήματος Λιμένων (Ρύθμισις καὶ Μεταβίβασις Ἐξουσιῶν) Νόμου τοῦ 1968, ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Στ. Μιχαηλίδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (3) Κατάθεσις Ἐγγράφων.

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 37ῆς ΜΑΪΟΥ 1968

(Ἦρα Ἀφῆρικὸς 300 μ.μ.)

(Ἄρ. 37)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσει τὴν ἀναρτίαν τῆς ἐπιταχίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλεῖται οἱ ἔντιμοι κ.κ. Γραμματεῖς νὰ καταστήσουν τὰς ἀνάγκαις ἀναρτίαις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιταχὴ ἀναρτία, ἔντιμο κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερᾶς αὐτῆς εἶναι ἡ ἀπολυτικὴ ἀρτιότητα καὶ ἀναρτία.

Παρακαλεῖται οἱ ἔντιμοι κ.κ. Γραμματεῖς νὰ ἀναρτίουν εἰς τὴν ἀπολυτικὴν ἀρτιότητα καὶ ἀναρτία.

Τιμὴ 50 Μίλις

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιταχὴ ἀπὸ ἡμερησίου τῆς Μαρτίου 1968, ἀπολυτικὴ ἀπὸ τοῦ ἑσπέρου ἐπιταχίου παραρτήριου Ἀνεκτικῆς κ. Καρδίου Κοτζιάφρου, ἐπὶ ἀρτιότητα τῆς 7ης Μαΐου 1968.

«Εἰς ἀνεκτὸ χωρὶς νὰ ἀναρτίσθωμεν εἰς τὴν ἀρτιότητα τοῦ ἐπιταχίου τοῦ Προέδρου, Παύλου Ἁγίου Δημητρίου Παυλομάκου Κίρκου Ἀρτίουτου Κομποκίτου καὶ ἄλλοι, ἔχου γὰρ πολὺ μεγάλην ὀφθαλμὸν εἰς τὸ ἔδαφος τῶν ἀρτίων ἀπὸ τῆς ἀρτιότητος οἱ ἔντιμοι ἀπερῶμεν πρὸς ἀνεκτὴν καὶ ἀναρτία τῆς ἀπολυτικῆς τῶν ἔντιμων.

Ἐπιταχὴ ἀρτιότητα καὶ ἀναρτία, ἔντιμοι κ.κ. Γραμματεῖς, ἀναρτίσθωμεν ἀπὸ τῆς ἀρτιότητος τῶν ἐπιταχίου ἔντιμων. Τυχαῖον κεραιτικὸν ἀναρτία καὶ ἀναρτία. Ἀναρτίσθωμεν οἱ ἔντιμοι ἀπὸ τῆς ἀρτιότητος ἀνεκτικῆς ἀρτιότητος ἔντιμων εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἀναρτίσθωμεν ἀπὸ τῆς ἀρτιότητος ἀνεκτικῆς τῶν.

Τῆς ὀφθαλμῆς εἶδον καὶ γαυρτικὴ ὀφθαλμῆς καὶ ἀνεκτικῆς ἀρτιότητος.

Παρακαλεῖται ἡ ἀνεκτικῆς νὰ ἀναρτίσθω, μὲν τῆς ἀρτιότητος, ἢ μὲν ἀρτιότητα καὶ ἀναρτία ἀνεκτικῆς τῶν ἐπιταχίου εἰς τὴν ἀρτιότητα τῶν ἔντιμων, καὶ ἀναρτία ἀνεκτικῆς τῆς ὀφθαλμῆς, ἢ ἀρτιότητα εἰς ἀνεκτικῆς τῶν ἀρτιότητων.

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 30ῆς ΜΑΪΟΥ 1968

(Ὡρα ἐνάρξεως 5.00 μ.μ.)

(Ἀρ. 37)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Μαρτίου 1968.

«Εἰς ἀρκετὰ χωρία τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Τροόδου, ὡς Πρόδρομον, Πλάτρας, Ἅγιον Δημήτριον, Παλιόμυλον, Κάτω Ἀμιάντον, Κυπερούνταν καὶ ἄλλα, ἔχουν γίνεи πολὺ μεγάλες ζημίες εἰς τὰ δένδρα τῶν μηλεῶν ὑπὸ τῶν λαγῶν, οἱ ὁποῖοι κατέφαγον τοὺς φλοιούς των, με ἀποτελεσμα τὴν ἀποξήρανσιν τῶν δένδρων.

Ὑπάρχει περίπτωσις καθ' ἣν, ἐνὸς μόνον ἰδιοκτῆτου μηλεῶν, κατεφαγώθησαν ὑπὸ τῶν λαγῶν πέραν τῶν διακοσίων δένδρων. Τοιαῦται περιπτώσεις ὑπάρχουν πολλαί. Ἀναντιρρήτως αἱ ζημίαι διὰ τοὺς ἀγρότας ἰδιοκτῆτας τοιούτων δένδρων εἶναι πολὺ θαραεῖαι καὶ καταστροφικαί διὰ τὴν πτωχὴν οἰκονομίαν των.

Τὰς ζημίας εἶδαν καὶ γεωργικοὶ ὑπάλληλοι καὶ διεπίστωσαν ταύτας.

Παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀπαντήσῃ, μέσῳ τῆς Βουλῆς, τί μέτρα προτίθεται νὰ λάθῃ πρὸς ἐξόντωσιν τῶν λαγῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ζημιῶν, καὶ ἐὰν, ἐκτιμηθεῖσῃ τῆς ζημίας, θὰ προέλθῃ εἰς ἀποζημιώσιν τῶν παθόντων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαριδῆμου Χατζηχάρου.

«Εἶναι ἀληθές ὅτι εἰς ὠρισμένα χωρία τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ὡς ὁ Πρόδρομος, Κυπερούντα, Κάτω Ἀμίαντος, Τριμίκλινη καὶ Πλάτραι προεκλήθησαν ὑπὸ τῶν λαγῶν ζημίαι εἰς τοὺς μηλεῶνας καὶ ἄλλους ὄπωροκῆπους. Ἡ κάλυψις τῶν εἰρημένων περιοχῶν ὑπὸ χιόνων μὲ ἐπακόλουθον τὴν παντελεῖ ἔλλειψιν τροφῆς διὰ τοὺς λαγῶους ἐδημιούργησε τὴν ὡς ἄνω κατάστασιν.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν δὲν κρίνει εὐλογον τὴν ἐκδοσιν εἰδικῶν ἀδειῶν κυνηγίου λαγῶν κατὰ τοὺς μῆνας τῶν χιόνων, καθ' ὅτι τοιοῦτον μέτρον θὰ ἐπροξένει μεγάλην καταστροφὴν εἰς τοὺς λαγῶους, δοθέντος ὅτι τὸ κυνήγιον τῶν λαγῶν κατὰ τὴν περιόδον τῶν χιόνων εἶναι λίαν εὐκολόν. Φρονεῖται προτιμότερον ὅπως παροτρυνθῶσιν οἱ γεωργοὶ ἵνα περιφράσσουν τοὺς ὄπωρῶνας τῶν διὰ τὴν προστασίαν τῶν δένδρων τῶν.

Τὸ θέμα τῆς παροχῆς βοήθειας πρὸς τοὺς πληγέντας μελετᾶται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Μαρτίου 1968.

«Κατὰ τὴν ἀρδευτικὴν περίοδον 1966—1967 παρατηρήθη ὅτι εἰς τὸν ὑδατοφράκτιν «Ὁθγοῦ» Μόρφου εἰσῆρχετο ἄλμυρον ὕδωρ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καταστή τὸ εἰς αὐτὸν εὐρισκόμενον ὕδωρ ἀκατάλληλον δι' ἀρδουσίαν. Λόγῳ τῆς αὐξήσεως εἰς ἄλλα τῆς περιεκτικότητος τοῦ ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου τὸ ὕδωρ τῶν παρακειμένων πρὸς τὸν ὑδατοφράκτιν διατρήσεων, αἵτινες ἐμπλουτίζονται ἐκ τοῦ ὑδατοφράκτου, κατέστη ἐπίσης ἐπικίνδυνον δι' ἀρδουσίαν. Κατόπιν τούτου τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων διέταξε τὴν ἐκτροπὴν τοῦ ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου πρὸς τὴν θάλασσαν ἵνα ἀποφευχθῇ ἡ περαιτέρω μίανσις τοῦ ὑδροφόρου στρώματος τῆς περιοχῆς, οὕτω δὲ χιλιάδες τόννοι ὕδατος ἀποθηκευμένου ἐντὸς τοῦ ὑδατοφράκτου ἀπώλεσθησαν.

Κατὰ τὴν νέαν ἀρδευτικὴν περίοδον 1967—1968 ὅτε καὶ πάλιν ὁ ὑδατοφράκτης ἐπληρώθη μὲ κατάλληλον πρὸς ἀρδουσίαν ὕδωρ, ἡ Ἀρδευτικὴ Ἐπιτροπὴ διατάχθη ἐκ νέου νὰ διοχετεύσῃ τοῦτο πρὸς τὴν θάλασσαν λόγῳ μίανσεως τούτου ἐκ τῆς εἰσροῆς ἐντὸς τοῦ ὑδατοφράκτου ἄλμυροῦ ὕδατος.

Δεδομένου ὅτι διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἐν λόγω ὑδατοφράκτου ἐδαπανήθη σοβαρὸν ποσόν, καὶ ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις συνεχίζει τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἔργων ἐπενδύσεως τῶν αὐλάκων διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου, παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Τμῆμα νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα—

- (α) ποῖα μέτρα λαμβάνει διὰ τὴν ἀποχέτευσιν τοῦ ἄλμυροῦ ὕδατος τὸ ὁποῖον ρεεῖ ἐντὸς τοῦ ὑδατοφράκτου;
- (β) κατὰ πόσον λόγῳ τῆς συνεχοῦς αὐξήσεως τῆς περιεκτικότητος εἰς ἄλλα τοῦ ὑδροφόρου στρώματος, ὑπάρχει κίνδυνος καταστροφῆς τῶν ὑφισταμένων κήπων ἐσπεριδοειδῶν οἵτινες ἀρδεύονται ἐκ τοῦ μιανθέντος ὕδατος τοῦ ὑδροφόρου στρώματος;
- (γ) κατὰ πόσον ἡ ροὴ τοῦ ἀκαταλλήλου τούτου ὕδατος ἦτο ὑπ' ὄψιν τῶν ἀρμοδιῶν κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδατοφράκτου, καὶ, ἐάν ναί, τί μέτρα ἐλήφθησαν διὰ τὴν ἐκτροπὴν του ἐκ τοῦ ὑδατοφράκτου;
- (δ) κατὰ πόσον ἐγένετο οἰαδήποτε ἀρδουσίς ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ὑπὸ τῶν γαιοκτημόνων οἵτινες καταβάλλουν ἀνελλιπῶς τὰ ἀρδευτικὰ τῶν τέλη διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν τῶν δόσεων τῶν δανειῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἢ ἐάν ὀλόκληρος ἡ ποσότης τοῦ ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου ἀφέθη νὰ διοχετευθῇ πρὸς τὴν θάλασσαν;
- (ε) ποῖα ποσότης ὕδατος ἐσπαταλήθη κατὰ τὴν ὡς ἄνω περίοδον ὡς ἀποτέλεσμα τῆς μίανσεως αὐτοῦ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«(α) Μελετᾶται τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἔκτροπῆς τοῦ ὑφάλμυρου ὕδατος τοῦ εἰσερχομένου εἰς τὸν ὕδατοφράκτην, πέραν τοῦ ὕδατοφράκτου τούτου, πιθανὸν δὲ μέχρι καὶ τῆς θαλάσσης, πρὸς θελίωσιν τῆς καταστάσεως τοῦ ὕδροφόρου στρώματος.

(β) Τὸ ὕδροφόρον στῶμα κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ Ὄθγοῦ ὑφίστατο ἀνεκαθεν τὴν μίανσιν ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ Ὄθγοῦ τὸ ὁποῖον περιοδικῶς περιεῖχεν ὑψηλὴν περιεκτικότητά ἀλάτων. Τὰ ἄλατα αὐτὰ προέρχονται ἐκ τῶν στρωμάτων πέριξ τῆς περιοχῆς Ἁγίου Βασιλείου ἐκ τῆς ὁποίας πηγάζει ὁ παραπόταμος τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ὅστις συνεννοῦται μετὰ τοῦ κυρίως ποταμοῦ Ὄθγοῦ νοτίως τοῦ χωρίου Σκυλλούρας.

(γ) Ἦτο γνωστὸν πρὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ ὕδατοφράκτου ὅτι ὑπῆρχεν ἀλμυρὸν ὕδωρ εἰς μικράς παροχὰς εἰς τὸν ποταμὸν Ὄθγον. Τοῦτο ἐκοινοποιήθη ἀρμοδίως πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων. Κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ φράγματος ἐλήφθη πρόνοια ὥστε τὸ ὑφάλμυρον ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ νὰ ἐκτρέπεται προτοῦ εἰσέλθῃ εἰς τὸ φράγμα. Λόγω τῆς ἐμφράξεως τοῦ ἀγωγοῦ ἔκτροπῆς τὸ ὑφάλμυρον ὕδωρ εἰσήρχετο εἰς τὸ φράγμα καὶ τοιουτοτρόπως ἢ εἰς ἄλλα περιεκτικότητος τοῦ ὕδατος τοῦ ἐν λόγω φράγματος ἀνήλθε.

Λαμβάνεται πρόνοια ὅπως ὁ ἐν λόγω ἀγωγὸς ἐπιδιορθωθῇ οὕτως ὥστε νὰ λειτουργῇ ἀποτελεσματικῶς. Λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ χωρητικότης τοῦ ἀγωγοῦ ἔκτροπῆς τοῦ ὑφάλμυρου τούτου ὕδατος ἀπεδείχθη ἐκ τῶν πραγμάτων ἀνεπαρκής, μελετᾶται ἀρμοδίως ἢ θελίωσις τοῦ συστήματος ἔκτροπῆς.

(δ) Ἐκ τῶν 710 ἐκ. γαλονίων ὕδατος συσσωρευθέντων ἐντὸς τοῦ φράγματος Ὄθγοῦ κατὰ διαστήματα ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1964 μέχρι τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1968, μόνον 180 ἐκ. γαλονίων ὕδατος ὑπῆρξαν ἀλμυρά, τὸ ἥμισυ δὲ τῆς ποσότητος τούτου, ἦτοι τῶν 90 ἐκ. γαλονίων ἐχρησιμοποιήθη πρὸς ἄρδευσιν κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1967.

(ε) Ἡ ἀχρηστευθεῖσα ποσότης ὕδατος ἀνέρχεται εἰς 90 ἐκ. γαλόνια, ἦτοι 12% ἐπὶ τοῦ ὅλικοῦ τῶν 710 ἐκ. γαλονίων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Μαρτίου 1968.

«Ὅλαι αἱ Κυπριακαὶ πόλεις παρουσιάζουσι μίαν κακὴν κατάστασιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολεοδομίαν. Ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς ἀνεγείρονται νέαι καὶ ἐνίστε πολυόροφοι πολυκατοικίαι, ἀφ' ἑτέρου οὔτε πεζοδρόμια, οὔτε ἱκανοποιητικὸν σύστημα ἀποχετεύσεως, οὔτε πλατεῖαι καὶ πράσινα ζῶνα ὑπάρχουν.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη ἐκθέτει εἰς σοβαρώτατον κίνδυνον τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφρήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον ἐτοιμάζει σχετικὴν πολεοδομικὴν νομοθεσίαν καὶ πότε θὰ εἶναι αὕτη ἔτοιμος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Τὸ περὶ Πολεοδομίας καὶ Χωροταξίας Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον λόγω τῆς σοβαρότητος καὶ δυσκόλου φύσεως τοῦ θέματος συνετάχθη κατόπιν συλλογῆς τῶν ἀναγκαίων τεχνικῶν στοιχείων, τῶν παρατηρήσεων τῶν ἀρμοδίων καὶ γνωμοδοτήσεων διακεκριμένων πολεοδόμων καὶ ἐδικῶν ἐπὶ πολεοδομικῆς νομοθεσίας, εἶναι τῶρα ἔτοιμον καὶ θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν λίαν προσεχῶς.

Τονίζεται ἐν προκειμένῳ ὅτι παραλλήλως πρὸς τὴν θέσπισιν τῆς Πολεοδομικῆς Νομοθεσίας ἔχουν γίνει αἱ δέουσαι διοικητικαὶ διευθετήσεις διὰ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου καὶ ἤρχισεν ἡ συλλογὴ στοιχείων καὶ ἡ παρασκευὴ μελετῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ θασισθῇ ἡ ἐκπόνησις πλήρους πολεοδομικοῦ σχεδίου δι' ὁλόκληρον τὴν Νῆσον, οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ καὶ ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου ἀνευ καθυστερήσεως.

«Ὅσον ἀφορᾷ τὰ συστήματα ἀποχετεύσεως τῶν πόλεων καὶ εἰδικῶς τῆς πόλεως Λευκωσίας, ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ Δημοτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς πρωτεύουσας ἔχει κάμει διευθετήσεις διὰ τὴν ἐκπόνησιν σχεδίων καὶ σύνταξιν τεχνικῶν ὄρων διὰ σύστημα ἀποχετεύσεως ἀκαθάρτων τῆς πόλεως τὰ ὁποῖα θὰ περιλαμβάνουν καὶ μελέτην διὰ τὴν ἀποχέτευσιν τῶν ὀμβρίων ὑδάτων, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἐντὸς τοῦ καλοκαιριοῦ θὰ περατωθῶν αἱ μελέται ὁπότε ἡ Δημοτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ χωρήσῃ εἰς τὴν ζήτησιν προσφορῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἀπριλίου 1968.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ὁδὸς ἡ συνδέουσα τὸ χωρίον Ἅγιος Θεράπων μὲ τὴν Λεμεσὸν εὐρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν καὶ ἡ καθημερινὴ διαδρομὴ τῶν κατοίκων του προκαλεῖ μεγάλας ταλαιπωρίας καὶ ζημίας εἰς τὰ ὄχηματά. Ἀπαιτεῖται δὲ νὰ διανοιχθῇ νέα ὁδὸς ἀσφαλτοστρωμένη μέσον τοῦ χωρίου Ἅγιου Ἀμβροσίου ἐκτάσεως 1½ περίπου μιλίου διὰ νὰ συνδέῃ τὸν Ἅγιον Θεράπωντα μετὰ τῆς ἀσφαλτοστρωμένης ὁδοῦ τῆς ὁδηγούσης εἰς Λεμεσόν.

Ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Ἅγιος Θεράπων αἰσθάνονται μεγάλην πικρίαν καὶ ἀπογοήτευσιν, λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ πρὸ πολλοῦ ὑποβληθὲν ὡς ἄνω αἴτημά των δὲν ἔτυχε ἱκανοποιήσεως, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(α) Ἐλήφθη ἡ ὄχι ἀπόφασις διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ;

(β) Ἐάν ναί, συνεπληρώθησαν τὰ σχέδια καὶ πότε ὑπολογίζεται νὰ ἀρχίσῃ ἡ διάνοιξις τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Διὰ τὴν θελίωσιν τῆς ὁδοῦ ἥτις συνδέει τὸ χωρίον Ἅγιος Θεράπων μετὰ τῆς Λεμεσοῦ θὰ διατεθῶσιν ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους πιστώσεις ὕψους £2.000.

Ἡ δαπάνη διὰ τὴν διάνοξιν νέας ὁδοῦ μέσῳ τοῦ χωρίου Ἅγιου Ἀμβροσίου ἔχει προϋπολογισθῆ εἰς £20.000. Τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον προτίθεται ὅπως περιλάβῃ τὸ ὡς ἄνω ὀδικὸν ἔργον εἰς τὰς προτάσεις του διὰ μελέτην κατὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1969. Ἡ ἐκτέλεσις ἢ μὴ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔργου θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ βαθμοῦ προτεραιότητος τούτου ἐν συγκρίσει μὲ ἕτερα ἔργα ὁδοποιίας.

Ὡς τὰ ἐντιμα μέλη τῆς Βουλῆς γνωρίζουν ὅλα τὰ ἔργα ὁδοποιίας μελετῶνται καὶ ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Βουλῆς καθ' ἕκαστον ἔτος ὅτε καὶ περιλαμβάνονται εἰς τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἀπριλίου 1968.

«Ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ διατεθέντος δι' ἀγροτικούς δρόμους πρὸς τὰ ἀμπέλια καὶ τοὺς ἀγρούς τῶν χωρίων τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, οὐδὲν μέρος τούτου διετέθη διὰ τὸ χωρίον Λιμνάτι, πιθανῶς διότι τὸ διατεθὲν συνολικὸν ποσὸν ἦτο μικρὸν καὶ δὲν ἤρκεσε δι' ὅλα τὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας.

Νοουμένου ότι οι καλοί αγροτικοί δρόμοι είναι απαραίτητοι διά την διευκόλυνση της καλλιεργείας των αγροτικών κτημάτων και διά την συγκομιδή των καρπών και ή δημιουργία των τοιούτων δρόμων συντελεί εις την ελάττωσιν των εξόδων παραγωγής, παρακαλείται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν καὶ πότε δύνανται νὰ ἀναμένουν τὰ μὴ εὐεργετηθέντα ἐκ τοῦ διατεθέντος ποσοῦ χωρὶα τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ὅτι θὰ βελτιωθοῦν οἱ ὑφιστάμενοι δρόμοι των καὶ θὰ κατασκευασθοῦν καὶ δι' αὐτὰ τοιοῦτοι ἀγροτικοὶ δρόμοι».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«Ἡ προϋπολογισθεῖσα δαπάνη διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ἀγροτικῶν δρόμων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Λιμνατίου ἀνέρχεται εἰς £12.000. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν προτίθεται ὅπως περιλάβῃ τὰ ὡς ἄνω ὀδικὰ ἔργα εἰς τὰς προτάσεις του διὰ μελέτην κατὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1969. Ἡ ἐκτέλεσις ἢ μὴ τῶν ὡς εἴρηται ἔργων θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ ὁδοποιήσεως προτεραιότητος τούτων ἐν συγκρίσει μὲ ἕτερα ἔργα ὁδοποιήσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Ἀπριλίου 1968.

«Ἀπὸ τοῦ 1960 καὶ ἐντεῦθεν τὸ Τμῆμα Στατιστικῶν δὲν ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιθεώρησιν τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἐσυνήθιζετο, στοιχεῖα καταδεικνύοντα τὴν κατανομὴν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἰς ποσοστὰ διὰ τὰ κέρδη, τὰ ἐνοίκια, τοὺς μισθοὺς καὶ τοὺς τόκους.

Ἐπειδὴ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ εἶναι ἀπαραίτητα διὰ νὰ σχηματίσῃ τις ἀκριβῆ γνώμην ἐπὶ τῆς κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διατὶ δὲν δημοσιεύονται αὐτὰ τὰ στοιχεῖα ἢ πότε θὰ δοθοῦν ταῦτα εἰς τὴν δημοσιότητα» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Ἡ συνεχὴς καὶ μεθοδικὴ βελτίωσις τῶν στατιστικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ ἀναληφθεῖσα διενέργεια διαφόρων ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καὶ ἐπισκοπήσεων θὰ ἐπιτρέψουν τὴν ὀρθὴν ἐξαγωγήν στοιχείων ἐπὶ τῆς κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ συντελεστὴν παραγωγῆς. Ἐλπίζεται ὅτι θὰ δημοσιευθῇ ἀνάλοισ εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς Οἰκονομικῆς Ἐκθέσεως διὰ τὸ ἔτος 1968».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ἀπριλίου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ὁδὸς ἢ συνδέουσα τὰ χωρὶα Αὐδήμου, Πρασειῶν καὶ Πάχνας, ἐκτάσεως ἑπτὰ περίπου μιλίων, τὴν ὁποίαν χρησιμοποιεῖ εἰς μεγάλος ἀριθμὸς κατοίκων τῆς περιοχῆς καὶ συνδέει τὴν ὀρεινὴν ἀμπελουργικὴν περιοχὴν μὲ τὴν ἐπαρχίαν Πάφου εὐρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν. Οἱ κάτοικοι Πάχνας οἵτινες ἔχουν ἓνα μεγάλον ἀριθμὸν κτημάτων εἰς Αὐδήμου ἀδυνατοῦν νὰ καλλιεργήσουν καὶ ἀξιοποιήσουν τὰ κτήματά των λόγῳ τῆς ἀκαταληλότητος τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὸ χωρίον των μὲ τὴν Αὐδήμου».

Ἐπειδὴ ἡ ἐπιδιόρθωσις καὶ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ τυγχάνει ὑψί-
στης σημασίας διὰ τοὺς κατοικοὺς τῆς ἐν λόγω περιοχῆς διὰ ταῦτα παρακαλῶ
τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ ἀκόλουθα :

- (1) Ἐλήφθη ἢ μὴ ἀπόφασις νὰ ἀσφαλτοστρωθῇ ἡ ἐν λόγω ὁδός ;
- (2) Ἐάν ὄχι, πότε ὑπολογίζεται ὅτι θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπιδιόρθωσις
καὶ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς
ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ
περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ὡς γνωρίζει ὁ ἐντιμος Βουλευτὴς ὅλαι αἱ λαμβανόμεναι ἀποφάσεις ἐν σχέσει
μὲ ἀσφαλτόστρωσιν, ἐπιδιόρθωσιν ἢ βελτίωσιν ὁδῶν ἐνσωματοῦνται κατ' ἔτος
εἰς τὸν ἐκάστοτε Προϋπολογισμὸν ὁ ὁποῖος ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀφοῦ
προηγουμένως ἐκάστη περίπτωσις μελετηθῇ ὑπὸ τοῦ Γραφείου Προγραμμα-
τισμοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου
Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην
Μαΐου 1968.

«Ἀπὸ τινος χρόνου μελετᾶται καὶ προγραμματίζεται κατασκευὴ φραγμάτων
εἰς τοὺς ποταμοὺς τῆς Πάφου τοὺς ρέοντες εἰς τὴν θάλασσαν μεταξὺ τῆς πε-
ριοχῆς Γεροσκήπους καὶ Κουκλιῶν πρὸς ἀξιοποίησιν τοῦ πολυτίμου τούτου
νεροῦ πρὸς ὄφελος τῆς γεωργίας μας διὰ τῆς ἀρδύσεως σημαντικῆς ἐκτάσεως
εὐφορωτάτης γῆς ἣτις ὑπάρχει εἰς Πάφον.

Νοουμένου ὅτι τὰ ἔργα αὐτὰ εἶναι λίαν ἐπωφελῆ διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν
τῆς νήσου μας καὶ κατ' ἰδίαν τῆς Πάφου, ἣτις εἶναι ἡ πλέον οἰκονομικῶς ἀδύ-
νατος περιοχὴ τῆς νήσου ἣτις χρειάζεται ἀνάπτυξιν, παρακαλεῖται ὁ ἐντιμος
κ. Ὑπουργὸς νὰ πληροφρήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς εἰς ποῖον στάδιον εὐρί-
σκεται τὸ ἄνω θέμα καὶ πότε προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀρχίσῃ τὴν κατα-
σκευὴν τῶν ἄνω ἐπωφελῶν ἔργων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ
Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ
ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Αἱ μελέται διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ποταμῶν Πάφου ἀνελήφθησαν τὸ 1967.
Ἐκτοτε ἐξετελέσθησαν ἀρκετὰ ὕδρολογικαί, γεωλογικαί, γεωτεχνικαί, τοπο-
γραφικαί καὶ ἀγρο-οικονομικαί μελέται τῶν περιοχῶν εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκον-
ται οἱ ποταμοὶ οὗτοι. Ἀναμένεται συντόμως εἰδικὸς Οἶκος Μηχανικῶν ὅστις
θὰ ἀναλάβῃ τὴν διεκπεραίωσιν λεπτομεροῦς μελέτης ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ
Σχεδίου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Ὑπολογίζεται ὅτι αἱ μελέται αὗται θὰ συμ-
πληρωθοῦν ἐντὸς τοῦ 1970, ὅτε θὰ ἀποφασισθῇ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὕδατικῶν ἔργων
ἐπὶ τῶν ποταμῶν Πάφου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου
Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν
8ην Μαΐου 1968.

«Δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν :

- (1) Εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ μελέτη τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ὕδατο-
φράκτου Λευκάρων καὶ πότε ὑπολογίζεται ἡ ἔναρξις τοῦ ὅλου ἔργου ;
- (2) Ἐάν ἤρχισαν μελέται καὶ εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκονται αὗται διὰ τὴν
ἀνέγερσιν ὕδατοφρακτῶν ἐπὶ τῶν μεγάλων ποταμῶν Καλαθασοῦ (Βα-
σιλοποτάμου) καὶ Ἀγίου Μηνᾶ ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη.

«Διεξάγονται προκαταρκτικαὶ μελέται διὰ τὴν κατασκευὴν ὕδατοφρακτῶν ἐπὶ τῶν ποταμῶν Λευκάρων, Ἁγίου Μηνᾶ καὶ Βασιλοποτάμου. Αὗται ἀφοροῦν ὑδρολογικὰς, γεωλογικὰς, ὑδραυλικὰς καὶ γεωργο-οικονομικὰς ἐπισκοπήσεις. Κατασκευαστικὴ ἐργασία θὰ ἀναληφθῇ ἅμα τῇ συμπληρώσει τῶν μελετῶν τούτων. Πάντως τὰ ἔργα τυγχάνουν προτεραιότητος, καθ' ὅτι σχετίζονται μὲ τὴν ὕδατοπρομήθειαν Ἀμμοχώστου καὶ Λάρνακος, καθὼς καὶ μὲ τὴν ἀρδευσιν τῶν περιοχῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ ἀνεγερθοῦν οἱ ὕδατοφράκται».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Μαΐου 1968.

«Δεδομένου ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἐκπαιδευτοῦ ὁδηγῶν μηχανοκινήτων ὀχημάτων οὐδεμιᾶς τυγχάνει νομικῆς προστασίας μέχρι τοῦδε, μὲ ἀποτέλεσμα οἰσοδῆποτε ἰδιοκτῆτης αὐτοκινήτου νὰ δύναται νὰ ἐξασκήσῃ καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἐκπαιδευτοῦ ὁδηγῶν μηχανοκινήτων ὀχημάτων—μὲ φυσικὸν συνεπακόλουθον καὶ συντελεστὴν τὴν δημιουργίαν πλείστων ὀδικῶν δυστυχημάτων, μὲ καταστρεπτικὰς συνεπείας πολλὰκις ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν πολιτῶν—παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπεύῃ νὰ θέσῃ ὑπὸ πλήρη Κυβερνητικὸν ἔλεγχον καὶ νομικὴν προστασίαν τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐν λόγω ἐπαγγέλματος, δοθέντος ὅτι ἡ ἐκχώρησις μιᾶς τοιαύτης ἀδείας θὰ διέπεται ὑπὸ ὀρισμένων προϋποθέσεων, (ὡς ἡ κατοχὴ ὑπὸ τοιοῦτου ἐκπαιδευτοῦ ἐπαγγελματικῆς ἀδείας δυνάμει προνοίας Νόμου περὶ Ἐκπαιδευτῶν Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων), θὰ διαθέτῃ οὗτος τὰς ἀναγκαίας γνώσεις καὶ θὰ ὑπόκειται εἰς ἐξέτασιν ὑπὸ ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς, θὰ διαθέτῃ κατάλληλον σχολὴν εἰς ἣν θὰ παραδίδονται μαθήματα ἐκπαιδύσεως ὁδηγῶν, καὶ θὰ διαθέτῃ, τέλος, τὰ κατάλληλα ὀχήματα διὰ τὴν πρακτικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ὁδηγῶν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ ζήτημα τοῦτο μελετᾶται ἀπὸ τινος χρόνου. Προσφάτως ὑπεβλήθη πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νομοσχέδιον τιτλοφορούμενον «ὁ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων (Ἐκπαιδευσις Ὀδηγῶν) Νόμος τοῦ 1968», σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ ρύθμισις τῆς ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας τῶν σχολῶν ὁδηγῶν καὶ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἐκπαιδευτοῦ ὁδηγῶν. Εὐθὺς ὡς τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἐγκρίθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων πρὸς ψήφισιν εἰς νόμον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐκκρεμεῖ τὸ αἴτημα τῶν ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων διὰ τοῦ ὁποίου ζητοῦν ὅπως πληρώνωνται τὰς ὑπερωρίας τὴν 1 ὥραν ὡς 1½ καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς τὴν 1 ὥραν ὡς 2, δεδομένου ὅτι ἡ ἰδίᾳ ἀμοιβὴ δι' ὑπερωρίας ἰσχύει καὶ εἰς ἄλλους τομεῖς τῆς κυβερνητικῆς ὑπηρεσίας. Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ μὴ ἱκανοποίησις τοῦ ὡς ἄνω αἰτήματος τῶν ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων ὠδήγησε τούτους εἰς στάσιν ἐργασίας, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἀπεφασίσθη ἢ ὄχι ἡ ἱκανοποίησις τοῦ ἐν λόγω δικαίου αἰτήματός των».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ θέμα τῆς ὑπερωριακῆς ἀμοιβῆς τῶν ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων ἔχει ρυθμισθῆ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς αὐτῆς μεθόδου ὑπολογισμοῦ τῆς ἰσχυοῦσης διὰ τοὺς τελωνειακοὺς ὑπαλλήλους, οὐδεμίαν δὲ στάσις ἐργασίας ἐγένετο».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαΐου 1968.

«Ἐπισκεφθεὶς τελευταίως, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ φεστιβάλ πορτοκαλιοῦ, τὴν κωμόπολιν Μόρφου, διεπίστωσα ὅτι ἡ ὑφισταμένη γέφυρα τοῦ ποταμοῦ Σερράχη, ἢ συνδέουσα τὰς ἐπαρχίας Μόρφου—Κυρηνείας, εἶναι ἐν ἀπηρχαιομένον μνημεῖον κατάλληλον μόνον διὰ συγκοινωνίας διὰ θωδαμαξῶν, καὶ ὅτι αὕτη οὐδὲν ἔξυπηρετεῖ τὰς ἀνάγκας τῆς σημερινῆς τροχαίας κινήσεως διὰ τὴν μεταφορὰν τουριστῶν ἢ καὶ τῶν γεωργικῶν προϊόντων μας. Θὰ ἤθελον ὡς ἐκ τούτου νὰ μὲ πληροφορήσῃ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς κατὰ πόσον ὑπάρχουν σχέδια καὶ πρόβλεψις διὰ τὴν κατασκευὴν συγχρόνου γεφύρας καί, ἐὰν ὄχι, διατί ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει μελετήσει καὶ προωθήσει τὸ ἔργον τοῦτο».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη.

«Ἡ ἀναμόρφωσις τῆς γεφύρας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σερράχη παρά τὸν Δημοτικὸν Κῆπον τῆς Κωμοπόλεως Μόρφου ἀποτελεῖ μέρος σχεδίου διὰ τὴν διαπλάτυνσιν, εὐθυγράμμισιν καὶ ἐν γένει βελτιώσιν τῆς ὁδοῦ Μόρφου—Μύρτου, τὸ ὁποῖον μελετᾶται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ην Μαΐου 1968.

«Πολὺς λόγος γίνεται τελευταίως διὰ τὴν μεγάλην αὐξήσιν τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς λίρας καὶ τὴν ἀνάγκην ἀντιστοίχου ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἀπολαβῶν τῶν μισθωτῶν. Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον κατὰ πόσον δύναται νὰ παράσχῃ εἰς τὴν Βουλὴν στοιχεῖα ἐπὶ τοῦ ἐν λόγω ζωτικοῦ προβλήματος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 30ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη.

«Ἡ ὑποτίμησις τῆς Κυπριακῆς λίρας ἀφορᾷ εἰς τὴν συναλλαγματικὴν τῆς ἀξίαν καὶ ἐπομένως εἰς τὴν ἀξίαν ἀνταλλαγῆς ταύτης μετὰ τῶν ξένων νομισμάτων. Ἡ ἐν λόγω ὑποτίμησις ἀνῆλθεν εἰς 14.3% ἐν σχέσει πρὸς τὸ δολλᾶριον καὶ τοιοῦτοτρόπως ἀποκατεστάθη ἡ ἐκ παραδόσεως ἰσοτιμία μετὰ τῆς στερλίνας εἰς τὴν ὁποίαν διεξάγονται καὶ αἱ περισσότεραι πράξεις τοῦ ἐξωτερικοῦ μας ἔμπορίου».

“Όσον αφορά την έσωτερικήν αξίαν τῆς Κυπριακῆς λίρας, ἤτοι τὴν ἀγοραστικὴν αὐτῆς δύναμιν, τὸ θέμα δὲν εἶναι καὶ τόσο ἀπλοῦν. Ἀσφαλῶς ἡ ἀγοραστικὴ ἱκανότης σχετικῶς πρὸς τὰ εἰσαγόμενα προϊόντα ἐμειώθη κατὰ βαθμὸν ἀνάλογον τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν ἐν λόγῳ ἀγαθῶν. Σὺν τῷ χρόνῳ ὁμοῦς αἱ τιμαὶ διαφόρων προϊόντων καὶ ἰδίως πρώτων ὑλῶν σημειώνουν μείωσιν καὶ οὕτω ἡ ἀγοραστικὴ δύναμις ἀποκαθίσταται καὶ ἀκόμη αὐξάνεται ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ μείωσεως τῆς τιμῆς τῶν ἐν λόγῳ προϊόντων. Παρομοίως ἐπιτοπίως παραγόμενα εἶδη εἴτε διὰ λόγους ἐποχιακοῦς εἴτε ὡς ἀποτέλεσμα αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἀνταγωνιστικότητος δυνατὸν νὰ σημειώσουν μείωσιν καὶ κατ’ ἀναλογίαν νὰ ἐπαυξήσουν τὴν ἀγοραστικὴν ἱκανότητα τοῦ νομίσματος. Ὑπάρχουν σήμερον ἐγγύρια προϊόντα τὰ ὁποῖα πωλοῦνται εἰς χαμηλοτέρας τιμὰς ἢ προηγουμένως ὅπως εἶναι τὰ αὐγά καὶ τὰ πουλερικά, τὰ σιγαρέττα εἰς κυτία τῶν 20, ὠρισμένοι τύποι ὑποδημάτων, ὠρισμένα φρούτα τῆς ἐποχῆς κ.ο.κ.

Ἐξ ἄλλου τὸ Κράτος ἔχει ἐπιδοτήσει τὴν συγκράτησιν τῶν τιμῶν ἀρκετῶν εἰσαγομένων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης μερικὰ τῶν ὁποίων ἐσημείωσαν καὶ μείωσιν τῆς τιμῆς πωλήσεώς των ὡς εἶναι τὰ θαμβακερά καὶ ἄλλα εἶδη ἱματισμοῦ. Ἐπίσης αἱ τιμαὶ ἄλλων εἰδῶν ὡς λ.χ. τοῦ χοιρείου κρέατος, τῆς βενζίνης ἢ τῶν ἀπορρυπαντικῶν διετηρήθησαν σταθεραί. Τὰ ἐνοίκια ἐπέδειξαν πτωτικὴν τάσιν εἰς τὴν Ἀμμόχωστον ἀλλὰ σταθερότητα εἰς ἄλλας πόλεις καὶ σχετικὴν αὐξήσιν εἰς τὴν Λευκωσίαν.

Εἶναι θεθαίως γεγονὸς ὅτι παρὰ τὰς ὡς ἄνω τάσεις σταθεροποιήσεως ἢ μείωσεως τῶν τιμῶν, εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν τιμῶν σειρᾶς ἄλλων ἀγαθῶν, ἰδίως εἰσαγομένων, παρετηρήθη ἀνοδικὴ τάσις ποικίλλουσα ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως.

Ἡ καταμέτρησις τῶν διακυμάνσεων τῶν τιμῶν καὶ ἡ ἐπιμέτρησις τοῦ βαθμοῦ κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπηρεάζουν τὸ κόστος τῆς ζωῆς τοῦ μέσου Κυπρίου ἀπαιτοῦν ἐπιστημονικὴν στατιστικὴν ἐργασίαν τὴν ὁποῖαν ἀπεικονίζει «ὁ δείκτης τῶν τιμῶν».

Λέγεται μετ’ ἐπιτάσεως ὅτι ὁ ὑφιστάμενος δείκτης εἶναι «λανθασμένος». Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν παρανόησιν τοῦ μηχανισμοῦ καταγραφῆς τῶν λιανικῶν τιμῶν. Ὁ μηχανισμὸς λειτουργεῖ κανονικῶς καὶ καταγράφει ὀρθῶς τὰς διακυμάνσεις τῶν τιμῶν λιανικῆς πωλήσεως 260 ἀγαθῶν. Ἐν τούτοις μετὰ τὴν πάροδον πολλῶν ἐτῶν τὰ ἐν λόγῳ ἀγαθὰ δὲν διαδραματίζουν τὸν ἴδιον ρόλον εἰς τὰς καταναλωτικὰς συνηθείας τοῦ μέσου Κυπρίου. Ἐπομένως ἐπιβάλλεται νέα σύνθεσις τοῦ «καλαθιοῦ» καὶ νέα καταμέτρησις τῆς σπουδαιότητος ἐκάστου εἶδους ὥστε νὰ ἀπεικονίζωνται καλύτερον καὶ ἐπακριθέστερον αἱ καταναλωτικαὶ συνήθειαι τοῦ κοινοῦ. Τοιοῦτοτρόπως ἀναπροσαρμοζόμενος ὁ δείκτης τῶν λιανικῶν τιμῶν θὰ ἀντανაკλᾷ τὰς διακυμάνσεις τῶν τιμῶν τῶν εἰδῶν καὶ ὑπηρεσιῶν αἱ ὁποῖαι προσδιορίζουν σήμερον τὸ κόστος ζωῆς καὶ κατ’ ἐπέκτασιν τὸ καλούμενον «ἐπίπεδον ζωῆς» τοῦ μέσου Κυπρίου.

Ἡ τοιαύτη ἀναπροσαρμογὴ ἔχει γίνεῖ ἢ δὲ μεθοδολογία ἠλέγχθη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Καίμπριτζ κ. Ἡθῶαν. Κατηρτίσθη οὕτω συμπεφωνημένος νέος δείκτης ὅστις λειτουργεῖ ἐπὶ δοκιμαστικῆς θάσεως ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1968, καταγραφῶν τὰς διακυμάνσεις τῶν λιανικῶν τιμῶν τοιοῦτων ἀγαθῶν ὡς ἐπελέγησαν καὶ ἠξιολογήθησαν ὑπὸ τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς συνεργασίας ἐκπροσώπων συνδικαλιστικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων.

Συμφώνως τοῦ νέου δείκτου αἱ λιανικαὶ τιμαὶ ἐσημείωσαν αὐξομειώσεις μετὰ ἀποτέλεσμα καθαρὰν μέσιν ἑκατοστιαίαν αὐξήσιν μεταξὺ Ἰανουαρίου καὶ Ἀπριλίου κατὰ 3.64%. Σημειώτεον ὅτι εἰς τὸ Ἠνωμένον Βασίλειον παρετηρήθη ἀντιστοίχως αὐξήσις περίπου 3.½%.

Συχνάι δηλώσεις περί αύξήσεως τῶν τιμῶν ἐν Κύπρῳ κατὰ 20% ἢ 30% κ.ο.κ. ἀποτελοῦν ἀθάσιμα συμπεράσματα ἢ προσωπικὰς πλὴν ἀνεξελέγκτους ἐντυπώσεις αἱ ὁποῖαι υἰοθετοῦνται προθύμως ὑπὸ πολλῶν λόγῳ τοῦ ὅτι προσφέρουν εὐσχημον ἀφορμὴν διὰ τὴν ὑποβολὴν ἐξωγκωμένων αἰτημάτων αύξήσεως τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων.

Ἡ ὀρθὴ ἐκτίμησις τῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τοῦ κόστους ζωῆς δύναται νὰ γίνη διὰ τῆς μελέτης τοῦ δείκτου λιανικῶν τιμῶν. Ἐκ τῆς τοιαύτης μελέτης προκύπτει ὅτι : Ἡ μὲν ὑποτίμησις ἔχει προκαλέσει μίαν ἀνοδικὴν τάσιν τῶν τιμῶν. Παραλλήλως ὁμῶς μία σειρά οικονομικῶν μέτρων ὡς ἡ μείωσις τῶν δασμῶν κατὰ £1½ ἐκ., ἡ διαμόρφωσις τῆς ἐγγωρίου παραγωγῆς, ἡ πιστωτικὴ πολιτικὴ καὶ πλείστοι ἄλλοι συντελεστικοὶ παράγοντες τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος ἐδημιούργησαν ἀντιρρόπους καθοδικὰς τάσεις. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀλληλεπιδράσεως τῶν ἐν λόγω συγκρουομένων τάσεων καθορίζει ἐκάστοτε τὸ ἐπίπεδον τῶν τιμῶν τὸ ὁποῖον ὡς ἤδη ἀνεφέρθη ἀνωτέρω ἐσημείωσεν αύξησιν μόνον 3¼% περίπου.

Ἐπομένως αἱ ἀξομειώσεις τῶν τιμῶν δὲν ὀφείλονται μόνον εἰς τὸ πρόσφατον μέτρον τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματος. Παρομοίως, ὁ δείκτης τῶν λιανικῶν τιμῶν δὲν καταγράφει τὰς διακυμάνσεις ὄλων τῶν ἀγαθῶν ἀλλὰ τῶν βασικῶν τοιοῦτων ἅτινα ἀντιπροσωπεύουν τὸ μέσον κόστος ζωῆς ἐν Κύπρῳ. Τοῦτο καθορίσθη κατόπιν εἰδικῶν δειγματοληπτικῶν ἐρευνῶν θάσει τῶν δαπανῶν ἀστικῶν οἰκογενειῶν τῶν ὁποίων τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα κυμαίνεται μεταξύ £400 καὶ £1.200.

Ἐξ ἄλλου φαίνεται νὰ ἐπικρατῇ σύγχυσις τῆς ἐννοίας τοῦ κόστους ζωῆς καὶ τοῦ τρόπου ζωῆς. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι ἐξεδηλώθη κατὰ τὴν τελευταίαν ἰδίως τριετίαν καὶ μετ' αύξανομένης ἐντάσεως τὸ φαινόμενον τῆς ὑπερκαταναλώσεως. Εἰς τὰς ἀναπτυσσομένης χώρας ἡ αύξανομένη εὐημερία προκαλεῖ καταναλωτικὰς ροπὰς, ἰδίως εἰς τὰς χαμηλὰς εἰσοδηματικὰς τάξεις, δι' ἀγαθὰ ἡμιπολυτελείας καὶ πολυτελείας καταναλισκόμενα συνήθως ὑπὸ τῶν εἰσοδηματικῶς ἰσχυροτέρων τάξεων. Ἡ τάσις τῆς μιμῆσεως προκαλεῖ ἀλογίστους δαπάνας διευκολυνομένης διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιαγορᾶς καὶ τῶν ἐπὶ πιστώσει πωλήσεων. Τὸ ἐν λόγω φαινόμενον (demonstration effect) παρατηρήθη καὶ εἰς τὴν Κύπρον ὅτε ἤρχισε νὰ ἐξαπλοῦται ἡ αύξησις τῶν εἰσοδημάτων εἰς ὄλα τὰ στρώματα τοῦ λαοῦ.

Τοιοιούτρόπως ἀπεκτήθησαν πλείστα ἀγαθὰ, ὡς αὐτοκίνητα, τηλεοράσεις κλπ. τῶν ὁποίων ἡ συντήρησις εἶναι δαπανηρὰ καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀποπληρωμὴ τῆς ἀξίας καθίσταται διαρκῶς προβληματικὴ. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς ἡ διαβίωσις εἰς τοιοῦτον ἐπίπεδον προκαλεῖ εἰς τὰς χαμηλὰς καὶ μέσας εἰσοδηματικὰς τάξεις πιέσεις δι' αύξησιν τῶν ἀπολαθῶν ἀσυνδέτους καὶ μὴ προσηρμοσμένας πρὸς τὴν αύξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς παραγωγικότητος των.

Τὸ πρόσχημα εἶναι ἡ μεγάλη ἀνοδος τοῦ κόστους ζωῆς, ἡ ὑποτίμησις κλπ., ἐνῶ τοῦτο οὐδόλως εἶναι ἡ πραγματικότης ὡς αὕτη καταγράφεται ἐπιστημονικῶς διὰ τοῦ δείκτου τῶν λιανικῶν τιμῶν ἐπὶ παγκυπρίῳ θάσει.

Αἱ συνδικαλιστικαὶ καὶ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις ἔχουν εὐτυχῶς τὰ οικονομικὰ μέσα νὰ μετακαλέσουν εἰδικούς διεθνούς φήμης διὰ νὰ ἐλέγξουν τὰς ἀνωτέρω διαπιστώσεις καὶ ἐὰν οἱ πάντες ἐπιθυμοῦν τὴν διατήρησιν τοῦ ρυθμοῦ προόδου καὶ ἀναπτύξεως τοῦ τόπου μας μία μόνον λύσις ὑπάρχει : ἡ ἀσκησις πολιτικῆς εἰσοδημάτων θασιζομένης ἐπὶ τῶν πραγματικῶν οικονομικῶν δυνατοτήτων καὶ τῆς ὀρθῆς ἀξιολογουμένης προσφορᾶς ἐνός ἐκάστου εἰς τὴν αύξησιν τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ὑπεύθυνος συνδικαλιστικὴ καὶ ἐργοδοτικὴ ἡγεσία ὡς καὶ ὑπεύθυνος τύπος ὅστις νὰ διαμορφῶνῃ τὴν κοινὴν γνώμην ἀντικειμενικῶς καὶ κατόπιν διαπιστώσεως τῶν πραγματικῶν γεγονότων καὶ οὐχὶ διὰ τῆς προθύμου καὶ ἀνεξελέγκτου υἰοθετήσεως παντός αἰτήματος ἢ συνθήματος, δικαιολογημένου ἢ ἀδικαιολογήτου. Ἡ Κυβέρνησις θέτει εἰς τὴν διάθεσιν πάντων ὄλα τὰ εἰς τὴν κατοχὴν τῆς στοιχείᾳ καὶ τὰ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς μέσᾳ διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ὡς καὶ μέχρι τοῦδε ὁ συναγωνισμὸς τῶν αἰτημάτων καὶ ἡ ὑποδαύλις τοῦ ἀκατασχέτου πληθωρισμοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαρτίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρῦση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαρτίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος ἐπεσυνέβησαν ἀεροπορικά δυστυχήματα εἰς Κύπρον ἢ ἐπηρεάζοντα Κυπρίους ταξειδεύοντας εἰς Κύπρον, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα κατὰ πόσον τὸ θέμα τοῦτο ἀπασχόλησε τὰς ἀρχὰς καὶ ποῖα τυχόν περαιτέρω μέτρα προστασίας καὶ ἀσφαλείας ὑπάρχει πρόθεσις ὅπως ληφθοῦν, καὶ πλεόν συγκεκριμένως :

- (α) Κατὰ πόσον μελετᾶται ὁ ἐφοδιασμός τοῦ Διεθνούς Ἀερολιμένος Λευκωσίας μὲ τὰ κατάλληλα ἐξαρτήματα (περιλαμβανομένης ἀφρώδους οὐσίας) διὰ τὴν ἀποτελεσματικώτεραν ἀντιμετώπισιν περιπτώσεων καταναγκαστικῆς προσγειώσεως;
- (β) κατὰ πόσον μελετᾶται ὁ ἐφοδιασμός τοῦ ἰδίου Ἀερολιμένος μὲ κατάλληλα μηχανήματα, δυνάμενα τυχὸν νὰ διαπιστώσουν τὴν ὑπαρξιν ἐντὸς ἀποσκευῶν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν, ἀποτελουσῶν κίνδυνον διὰ τὸ ἀεροσκάφος καὶ τοὺς ἐπιβάτας;
- (γ) κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ ἐπιβεβλημένη ἀνάγκη τῆς προσυπογραφῆς ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας τῆς Συμβάσεως τῆς Χάγης, ἢ ὅποια αὐξάνει τὸ ἀνώτατον ποσοστὸν τῆς ἀποζημιώσεως τῆς πληρωτέας εἰς τοὺς κληρονόμους τῶν θυμάτων ἀεροπορικῶν δυστυχημάτων, δοθέντος ὅτι ἢ μὴ προσυπογραφῆ τῆς ὡς ἄνω Συμβάσεως ἐπηρέασε δυσμενῶς εἰς μερικὰς περιπτώσεις τὸ ποσοστὸν πληρωθεισῶν ἀποζημιώσεων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Μαρτίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρῦση Δημητριάδη.

«(α) Ὁ ἀερολιμὴν Λευκωσίας διαθέτει ἐπαρκῆ ἐξοπλισμὸν διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν περιπτώσεων καταναγκαστικῆς προσγειώσεως.

Ἡ προμήθεια ἀφρώδους οὐσίας εἰς πολιτικούς ἀερολιμένας δὲν ἀπετέλει μέχρι πρό τινας οὐδὲ κἂν σύστασιν τοῦ Διεθνούς Ὄργανισμοῦ Πολιτικῆς Ἀεροπορίας (I.C.A.O.), τοῦ ὁποίου ἢ Κύπρος εἶναι μέλος.

Τὸ Συμβούλιον τοῦ ἐν λόγω Ὄργανισμοῦ κατὰ τὴν 16ην συνεδρίασιν τῆς Ἐξηκοστῆς Δευτέρας Συνόδου του, τὴν 13ην Δεκεμβρίου 1967, διὰ πρώτην φοράν υἱοθέτησε σύστασιν τοῦ Τρίτου Περιφερειακοῦ Συνεδρίου τῶν Νοτιο—Ἀμερικανικῶν/Νοτιο—Ἀτλαντικῶν Κρατῶν, τοῦ συνελθόντος μεταξὺ τῆς 13ης Σεπτεμβρίου καὶ 29ης Ὀκτωβρίου 1967 εἰς Μπουένος Ἀἶρες, ὅπως τὰ κράτη μέλη τῆς Νοτιο—Ἀμερικανικῆς περιφερείας ἐξετάσουν τὸ θέμα τῆς προμήθειας ἐξοπλισμοῦ πρὸς παροχὴν ἀφρώδους οὐσίας εἰς ἔν ἢ περισσότερα ἐκ τῶν κυρίων ἀεροδρομιῶν τῶν χωρῶν τῶν ἂν καὶ ἡ ἀξία τῆς παροχῆς τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας δὲν ἔχει πλήρως ἀποδειχθῆ.

Ἡ ὑπηρεσία αὕτη προσφέρεται συνήθως εἰς στρατιωτικούς ἀερολιμένας.

Ἐν Κύπρῳ ὑφίσταται ἤδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους διευθέτησις δυνάμει τῆς ὁποίας εἰς περίπτωσιν ἐκτάκτου ἀνάγκης ἀπαιτούσης τὴν χρῆσιν ἀφρώδους οὐσίας δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ τὸ στρατιωτικὸν ἀεροδρόμιον Ἀκρωτηρίου, ὅπου προσφέρεται ἡ ὑπηρεσία αὕτη.

(β) Ἡ ἐπίσημοις ἐκρηκτικῶν ὑλῶν ἐντὸς ἀποσκευῶν δι' εἰδικῶν μηχανημάτων, ὡς εἰσηγῆται ὁ ἐντίμος Βουλευτὴς εἶναι ἀδύνατος.

(γ) Ἡ Κύπρος εἶναι ἤδη μέλος τῆς Συμβάσεως τῆς Βαρσοβίας, ἣτις προβλέπει διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεων εἰς περιπτώσεις ἀεροπορικῶν δυστυχημάτων, μελετᾶται δὲ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τὸ θέμα τῆς προσχωρήσεως καὶ εἰς τὸ Πρωτόκολλον τῆς Χάγης».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Μαΐου 1968.

«Εἰς διάφορα χωρία τῆς Κύπρου παρατηρεῖται καθυστέρησις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὁδικῶν, ἀρδευτικῶν, ὕδρευτικῶν καὶ ἄλλων κοινωφελῶν ἔργων, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ταῦτα ἔχουν προγραμματισθῆ.

Ἵς ἐκ τούτου ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖον σύστημα προωθήσεως, συντονισμοῦ καὶ ἐλέγχου ὑφίσταται διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν λόγῳ ἔργων, ὥστε νὰ ἀποφεύγεται ἡ παρατηρουμένη καθυστέρησις».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Μαΐου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα εἰδικὰ σχέδια ἀναπτύξεως ὑπάρχουν διὰ τὰς οικονομικῶς δυσπραγούσας περιοχὰς τῆς Νήσου, τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο νὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἀνοδὸν τοῦ βιοτικῆ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων αὐτῶν τῶν περιοχῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Μαΐου 1968.

«Πρὸ πενταετίας περίπου μία ξένη Ἑταιρεία, ἡ Φόρεστ Ὁϊλ, ἐξησφάλισε ὠριμμένα προνόμια εἰς Κύπρον διὰ τὴν ἀνεύρεσιν πετρελαίων. Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα ἐργασία ἔχει γίνῃ ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ Ἑταιρείας μέχρι σήμερον καὶ ποῖα τυχόν ἀποτελέσματα εἶχεν αὕτη».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Μαΐου 1968.

«Δεδομένου ὅτι συνεστήθη ἀπὸ 18μήνου περίπου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἐξ ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ ἀρθροῦ 155, Κεφ. 113, τοῦ περὶ Ἑταιρειῶν Νόμου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ διερευνηθῆ καὶ ἡ προοπτικὴ ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἐλεγκτοῦ (διὰ τῆς ἐκχωρήσεως τῆς νενομισμένης ἀδείας) ὑπὸ τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν Ἑλλάδος (Α.Σ.Ο.Ε.Ε.) ἢ ἄλλων ἰσοτίμων Πανεπιστημίων, καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οὔτοι ἀπεδέχθησαν ἤδη τὴν ἐξάσκησιν τοῦ τοιοῦτου ἐπαγγέλματος, κατόπιν ἀποδεδειγμένης λογιστικῆς πείρας οὐχὶ μικροτέρας τῶν 3 ἐτῶν (ὡς εἰς τὸ ὑπὸ ἡμερομ. 27.3.1967 ἔγγραφο τοῦ Συνδέσμου τῶν, πρὸς τὴν ὡς ἀνω συσταθεῖσαν Κυβερνητικὴν Ἐπιτροπὴν), παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον συμπέρασμα κατέληξεν ἡ συσταθεῖσα Κυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ποῖα, κατ' ἐπέκτασιν, Κυβερνητικὴ πολιτικὴ ἐν προκειμένῳ διαγράφεται».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Μαΐου 1968.

«Παρ' ὅλον ὅτι εἰς τὸ ἀρθρον 6 τοῦ Κεφαλαίου 22 «Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις» τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1968 ἐψηφίσθη ποσὸν £100.000 διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν χωρίων Μαθηκολώνης, Ἀνω Κυθίδων καὶ Κοιλανίου, ἐν τούτοις ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ χωρίων ἐκφράζονται παράπονα ὅτι μέχρι σήμερον οὐδεμίαν ἐργασίαν ἐγένετο πρὸς μετακίνησιν τῶν ρηθέντων χωρίων ἀν καὶ παρῆλθον ἕκτοτε πέντε μῆνες.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖοι σοβαροὶ λόγοι συνέτεινον εἰς τὴν καθυστέρησιν ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν μετακινήσεως τῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Μαΐου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἡ περιοχή Λαπήθου—Καραβᾶ ἀντιμετωπίζει σοβαρὸ ἀρδευτικὸ καὶ ὕδρευτικὸ πρόβλημα. Στὴ περιοχή αὕτη ὑπάρχουν φυτεῖες λεμονοδένδρων πού μᾶς δίδουν εἰσόδημα κάθε χρόνο περὶ τὸ ἓνα ἑκατομμύριο λίρες.

Ἡ ἄρδευση τῶν λεμονοδένδρων καθὼς καὶ ἄλλων φυτειῶν εἶναι τώρα προβληματικὴ. Στὴ Λαπήθο ὑπάρχει ἐπίσης ὀξὺ πρόβλημα τῆς ὕδρευσης τῶν κατοίκων.

Ἐχουν γίνεῖ ἀρκετὲς παραστάσεις ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀρδευτικὰ ἔργα τῆς περιοχῆς. Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ποῖα σχέδια προγραμματίζονται καὶ πότε θὰ ἐκτελεσθοῦν γιὰ τὴν ἄρδευση καὶ ὕδρευση τῆς περιοχῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Μαΐου 1968.

Τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα χαλαζοθύελλαι καὶ βροχοθύελλαι ἐπληξαν ἀρκετὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Λευκωσίας καὶ Λεμεσοῦ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκληθοῦν τεράστια ζημίαι εἰς τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν.

Παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

- (α) Περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν ἢ πρόκειται νὰ ληφθοῦν πρὸς ὑπολογισμὸν τῶν ζημιῶν καὶ ἀνακούφισιν τῶν πληγέντων.
- (β) Εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται τὸ ὄλον θέμα τῆς ἀσφαλείας τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἑτεροματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Προτοῦ ἐξετάσωμεν τὰ θέματα τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως θεωρῶ καθήκον μου νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἀπέστειλε πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν :

«Πρὶν ἢ ἐκδώσω τὸν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφισθέντα καὶ εἰς ἐμὲ ἀποσταλέντα πρὸς ἔκδοσιν διὰ δημοσιεύσεως εἰς τὴν ἐπίσημον ἑφημερίδα τῆς Δημοκρατίας Τροποποιητικὸν Νόμον περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων τοῦ 1968, θὰ ἐπεθύμουν ὅπως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐπανεξετάσῃ τὸ θέμα τῆς συγκροτήσεως τοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῇ θάσει τοῦ ἑδαφίου (1) τοῦ νέου ἄρθρου 6 τοῦ βασικοῦ νόμου ὡς τοῦτο ἐκτίθεται εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ τροποποιητικοῦ νόμου.

Εἰδικώτερον θὰ ἐπεθύμουν ὅπως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐπανεξετάσῃ τὸ θέμα ἐὰν καὶ κατὰ πόσον τὸ ἓν ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διοριζομένων ἀνεξαρτήτων μελῶν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι δημόσιος ὑπάλληλος καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συναποστέλλω τὸν ἄνω νόμον πρὸς ἐπανεξέτασιν».

Θά ήθελα νά ἐρωτήσω τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτὰς ἐάν προτίθενται νά ἀγορεύσουν ἐπὶ τοῦ θέματος.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Δὲν προτίθεμαι νά ἀγορεύσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Προτίθεμαι ἀπλῶς νά πῶ ὅτι, δεδομένου ὅτι σκοπὸς τῶν εἰσηγητῶν τῆς τροποποιήσεως ἦτο ἀπλῶς ἡ παρουσία ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν παραγωγῶν εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ δεδομένου ὅτι διὰ τῆς προτεινομένης ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως τροπολογίας ὁ σκοπὸς αὐτὸς ἐκπληροῦται, προσωπικῶς δὲν ἔχω καμμίαν ἔνστασιν ὅπως ὁ εἰς τῶν ἀνεξαρτήτων εἶναι Κυβερνητικὸς ὑπάλληλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ εἰς ἀνεξάρτητος.....

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ὁ εἰς, ὁ παραμένων ἀνεξάρτητος εἶναι δημόσιος ὑπάλληλος, δεδομένου ὅτι ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον ἐγένετο ἡ τροπολογία ἐξυπηρετεῖται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ὅπως καὶ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προηγουμένου Νομοσχεδίου εἶχα ἀπόσχει, διότι πιστεύω ὅτι δὲν θά εἶναι ἐξυπηρετικὸν αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον, καὶ εἰς αὐτὴν θά ἀπόσχω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησης, τότε δύναμαι νά πληροφορήσω τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ὅτι ἡ Βουλὴ ἐπανεξήτασε τὸ θέμα τῆς συστάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων καὶ ὅτι ἀπεφάσισεν ὅπως ὁ εἰς ἀνεξάρτητος, ὁ ὁποῖος παρέμεινεν εἰς τὸ Συμβούλιον ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἀντικατασταθῆ διὰ Κυβερνητικοῦ ὑπαλλήλου.

Τὸ Νομοσχέδιον ἐπομένως θά τροποποιηθῆ ἀναλόγως καὶ θά σταλῆ πρὸς δημοσίευσιν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ὡς τοῦτο τροποποιεῖται σήμερον.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Θά παρεκάλουν πολὺ ἐάν ἐπεσπεύδετο ἡ δημοσίευσίς του διὰ νά τεθῆ εἰς λειτουργίαν καὶ νά πληρωθῆ ὁ ἐλαιοπαραγωγός, ὁ ὁποῖος ἀπὸ καιρὸν εἶναι ἀπλήρωτος, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θά παρακαλέσω ὅπως τὸ Νομοσχέδιον δημοσιευθῆ ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον, καὶ ἐν ἀνάγκῃ ὅπως ἐκδοθῆ εἰδικὴ ἔκδοσις τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως οὕτως ὥστε νά δημοσιευθῆ τὸ ταχύτερον.

Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 17) τοῦ 1963. Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νά ἀναγνώσῃ τὴν ἐκθεσὶν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Άρ. 17) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθθίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ίωσηφ Γιαμάκης
Σταύρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανού
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 24ην Μαΐου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ £2.650, ἀναγκαίου διὰ τὴν ἀγορὰν δύο νέων ὑπηρεσιακῶν αὐτοκινήτων ὡς ἀκολούθως :

(α) Νέον ὑπηρεσιακὸν αὐτοκίνητον διὰ τὸν ἐν Λονδίῳ Ὑπάτου Ἀρμοσθῆν τῆς Δημοκρατίας	£1.450
(β) Νέον ὑπηρεσιακὸν αὐτοκίνητον διὰ τὸν ἐν Καίρῳ Πρέσβυν τῆς Δημοκρατίας	£1.200
Σύνολον	£2.650

Τὸ ὑπηρεσιακὸν αὐτοκίνητον τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ ἐν Λονδίῳ ἠγοράσθη τὴν 4ην Αὐγούστου 1965. Ἐν τούτοις τοῦτο εὐρίσκεται εἰς πολὺ κακὴν κατάστασιν καὶ χρειάζεται συχνὰς καὶ πολυδαπάνους ἐπιδιορθώσεις. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἐνεπλάκη εἰς δύο σοβαρὰ ὀδικὰ δυστυχήματα. Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι τὰ ἐξοδα συντηρήσεως καὶ ἐπισκευῶν τοῦ αὐτοκινήτου κατὰ τὸ ἔτος 1967 ἀνῆλθον συνολικῶς εἰς £548.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἐκρίθη ἀναγκαῖον ὅπως πωληθῆ τὸ αὐτοκίνητον τοῦτο καὶ ἀγορασθῆ νέον τοιοῦτον ἔναντι δαπάνης £1.450. Τὸ προϊόν τῆς πωλήσεως τοῦ παλαιοῦ αὐτοκινήτου θὰ πιστωθῆ εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας ὡς ἔσοδον τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ ὑπηρεσιακὸν αὐτοκίνητον τοῦ Πρέσβεως ἐν Καίρῳ ἠγοράσθη τὸν Μάρτιον τοῦ ἔτους 1965. Ἐν τούτοις τοῦτο εὐρίσκεται ἐπίσης εἰς πολὺ κακὴν κατάστασιν καὶ χρειάζεται συχνὰς καὶ πολυδαπάνους ἐπιδιορθώσεις. Τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν φθορὰν τὴν ὁποῖαν ὑπέστη λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι διήνυσεν ἤδη πέραν τῶν 80.000 χιλιομέτρων.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἐγένετο εἰσήγησις ὅπως πωληθῆ τὸ αὐτοκίνητον τοῦτο εἰς εὐρεθέντα ἀγοραστὴν ὅστις προσφέρει περίπου 2.500 λίρας Αἰγύπτου, ἢτοι περίπου £2.400, καὶ ἀγορασθῆ νέον τοιοῦτον ἔναντι δαπάνης £1.200. Τὸ προϊόν τῆς πωλήσεως θὰ πιστωθῆ ἐπίσης τὸ Πάγιον Ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας ὡς ἔσοδον τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ Πρεσβεία τοῦ Καίρου θὰ ἀπαλλαγῆ τοῦ πεπαλαιωμένου αὐτοκινήτου τῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ Κυβέρνησις θὰ πραγματοποιήσῃ σημαντικὸν κέρδος.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν εἰσηγείται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι εἰς τὴν Ἐκθεσιν θὰ ὑπάρχῃ κάποιον λάθος διότι, ὡς ἰσχυρίζονται, ἡ πώλησις τοῦ αὐτοκινήτου θὰ εἶναι 2.500 λίραι Αἰγύπτου, ἢτοι περίπου 2.400 Κυπριακαὶ λίραι. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι ἔτσι, ἴσως νὰ εἶναι 240 λίραι.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

"Οχι, είναι ὀρθόν. Σήμερον ἡ τιμὴ τῆς Αἰγυπτιακῆς λίρας ἐλάχιστα διαφέρει ἀπὸ τὴν ἐπίσημον Κυπριακὴν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Συγγνώμην.

"Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

"Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. "Επειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνονται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

"Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £2.650 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

"Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 17) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθοῦν λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἔχουν ἀκόμη κυκλοφορήσει αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἐγγραφα :

- (1) Ὁ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 3) τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 4) τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 19) τοῦ 1968.
- (6) Ἐγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 24ην Μαΐου 1968 συμφώνως τῷ ἔδαφίῳ (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966 (Ἄρ. 1 τοῦ 1966) καὶ τῷ ἔδαφίῳ (2) τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1966 (Ἄρ. 2 τοῦ 1966).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 3) τοῦ 1968, ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1968, ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 4) τοῦ 1968 καὶ ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 19) τοῦ 1968 παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Τὰ κατατεθέντα ἔγγραφα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν παραπέμπονται ὡσαύτως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Παρασκευῆν, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Αἱ συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς θὰ γίνωνται κάθε Παρασκευῆν λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ ἀπόγευμα τῆς Πέμπτης εἶναι ἀργία.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχη ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετική Έργασία :

- (1) 'Ο περί Χορηγημάτων εις 'Εξαρτωμένους Πεσόντων και εις 'Αναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.
- (2) 'Ο περί 'Εμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.
- (3) 'Ο περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 12) του 1968.
- (4) 'Ο περί Στοιχειώδους 'Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.
- (5) 'Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον 'Αναπτύξεως) Νόμος ('Αρ. 3) του 1968.
- (6) 'Ο περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 18) του 1968.
- (7) 'Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον 'Αναπτύξεως) Νόμος ('Αρ. 4) του 1968' και
- (8) ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 19) του 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων και 'Εγγράφων.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(“Ὡρα λήξεως 5.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος	Μιχαηλίδης Στέλιος
Γιάγκου 'Ανδρέας	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Γιαμάκης 'Ιωσήφ	Παπαϊωάννου 'Εζεκίας
Δημητριάδης Λέλλος	Ποσκώτης Σταῦρος
Δημητριάδης Χρῦσης	Ποταμίτης Γιάγκος
Ζιαρτίδης 'Ανδρέας	Σαθθίδης Μιχαλάκης
'Ιωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσεράς 'Ανδρέας	Τζιρκώτης Γεώργιος
Κόσης Νίκος	Φράγκος Αἰμίλιος
Λυσσαρίδης Βάσος	Χατζηχάρος Χαρίδημος

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις (Προστασία τῶν μηλεώνων ὠρισμένων χωρίων κειμένων εις τοὺς πρόποδας τοῦ Τροδῶδου ἀπὸ τοὺς λαγωὺς—Μίανσις τοῦ ἐντὸς τοῦ ὕδατοφράκτου «'Οθγοῦ» ὕδατος λόγω εἰσροῆς ἐντὸς αὐτοῦ ὑφαλμύρου τοιοῦτου—'Ετοιμασία πολεοδομικῆς νομοθεσίας—Βελτίωσις τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὸν "Άγιον Θεράποντα μετὴν Λεμεσόν—Βελτίωσις και κατασκευὴ νέων ἀγροτικῶν δρόμων εις τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Λιμνατίου Λεμεσοῦ—Λόγοι μὴ δημοσιεύσεως εις τὴν Οἰκονομικὴν 'Επιθεώρησιν τῆς Κυβερνήσεως στοιχείων δεικνυόντων τὴν κατανομὴν τοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ συντελεστὴν παραγωγῆς—'Επιδιόρθωσις και ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὰ χωρία Αὔδημου, Πραστεῖον και Πάγχαν—Κατασκευὴ φραγμάτων εις τοὺς ποταμοὺς τῆς Πάφου—Κατα-

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 7ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1968

(Ὁρα ἐνάρξεως 5.00 μ.μ.)

(Ἄρ. 38)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων θὰ τηρήσῃ μονόλεπτον σιγὴν εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Ρόμπερτ Κέννεντυ.

(Μονόλεπτος σιγή).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρωτήσεις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Τόσον διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1962 ὅσον καὶ διὰ τῶν μετέπειτα Προϋπολογισμῶν Ἀναπτύξεως ἡ Βουλὴ ἐνέκρινε σημαντικὰς πιστώσεις διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν λιμένων Λάρνακος καὶ Λεμεσοῦ.

Ἐπειδὴ μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἐδημοσιεύθησαν προσφοραὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐν λόγῳ λιμένων καὶ ἐπειδὴ ἡ κατασκευὴ λιμένων εἰς τὰς πόλεις τῆς Λάρνακος καὶ τῆς Λεμεσοῦ ἐνέχει ὑψίστην σημασίαν διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας, καὶ ἐπειδὴ πλειστάκις ἐτονίσθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὅτι οἱ λιμένες οὗτοι θα κατασκευασθοῦν ὅπωςδήποτε, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν—

(α) περὶ τῶν λόγων καθυστερήσεως δημοσιεύσεως προσφορῶν καί,

(β) πότε ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἡ κατασκευὴ τῶν προαναφερθέντων ἔργων».

*Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

- «1. Τὰ σχέδια καὶ αἱ προδιαγραφαὶ διὰ τὴν κατασκευὴν λιμένος εἰς Λάρνακα, τὰ ὁποῖα ἐπεξεργάζεται ὁ Βρεττανικὸς Οἶκος Bertlin and Partners, ἀναμένεται ὅτι θὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὴν Κυβέρνησιν περὶ τὰ μέσα τοῦ προσεχοῦς Ἰουλίου.
2. Τὰ σχέδια καὶ αἱ προδιαγραφαὶ διὰ τὴν κατασκευὴν λιμένος εἰς Λεμεσό, ἢ ἐκπόνησις τῶν ὁποίων ἀνετέθη εἰς τὸν Βρεττανικὸν Οἶκον Rendel, Palmer and Tritton, ἀναμένεται ὅτι θὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον.
3. Ἡ ζήτησις προσφορῶν δι' ἐκτέλεσιν τῶν ἐν λόγω λιμενικῶν ἔργων θὰ γίνῃ εἰς ἑκατέραν περίπτωσιν ἅμα τῇ συμπληρώσει τῶν σχεδίων καὶ προδιαγραφῶν».

*Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαΐου 1968.

Δεδομένου ὅτι μέχρι σήμερον ἔχουν ἐτοιμασθῆ δύο φορὰς σχέδια διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος Λάρνακος, τὰ ὁποῖα ἐθεωρήθησαν ὡς μὴ ἐξυπηρετοῦντα τὸν σκοπὸν τῶν, καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι λόγω τῆς ἀκαταλληλότητος τῶν σχεδίων τούτων ἀνετέθη ἤδη εἰς Ἀγγλικὸν Οἶκον ἡ μελέτη καὶ ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία διὰ νέα σχέδια, τὰ ὁποῖα ἐλπίζεται ὅτι θὰ εἶναι ἔτοιμα ἐντὸς τοῦ λίαν προσεχοῦς μέλλοντος, καὶ συμφώνως πρὸς τὰ ὁποῖα προβλέπεται ἡ κατασκευὴ λιμένος ἀξίας περίπου £1.500.000, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ὅπως διὰ τῆς διαθέσεως τοῦ ποσοῦ τούτου ἐξυπηρετηθοῦν πλήρως αἱ λιμενικαὶ ἀνάγκαι τῆς πόλεως ταύτης.

Μελετήσας, ἐν τούτοις, τὰ νέα προσχέδια τοῦ λιμένος τούτου, παρετήρησα ὅτι οὗτος θὰ δύναται νὰ ἐξυπηρετῇ τρία πλοῖα χωρητικότητος 7,000 τόνων περίπου ἕκαστον, ὡς καὶ μερικὰ μικρότερα σκάφη, καὶ ὅτι τὸ βάθος τοῦ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης θὰ εἶναι 8 μέτρα. Δεδομένου, ὅμως, ὅτι ἐὰν ὁ παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος χώρος, ὅπου δύναται ἐν τῶν πλοίων νὰ ἐξυπηρετηθῇ, γίνῃ βάθους, ἀντὶ 8, 9-9½ μέτρων, θὰ ἠδύνατο ὁ λιμὴν νὰ δεχθῇ πλοῖα μεγαλυτέρας χωρητικότητος μεταφέροντα τουρίστας ἢ ἐμπορεύματα, δὲν νομίζει ἡ σεβαστὴ Κυβέρνησις ὅτι θὰ ἦτο ἐπιβεβλημένον νὰ δώσῃ ὁδηγίαν εἰς τὸν ἀναλαβόντα τὴν μελέτην καὶ τὴν κατάρτησιν τῶν σχεδίων Ἀγγλικὸν Οἶκον ὅπως ὁ χώρος διὰ τὸν ἐλλιμενισμόν ἐνὸς πλοίου εἶναι βάθους 9-9½ μέτρων, ἵνα οὕτω, μὲ μικρὰν συμπληρωματικὴν δαπάνην, ἐξασφαλισθῇ ἡ δυνατότης ἐλλιμενισμοῦ πλοίων μεγαλυτέρας χωρητικότητος»;

*Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Μαΐου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη.

«Αἱ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δοθεῖσαι ὁδηγίαι εἰς τὸν Βρεττανικὸν Οἶκον Bertlin and Partners ἀναφορικῶς πρὸς τὰ σχέδια τοῦ λιμένος Λάρνακος προβλέπουν ἑκακαφὴν μέχρι τῆς στάθμης 9.00 μ. ἕως 9.50μ.».

*Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ἰουνίου 1968.

«Τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον ὠργανώθη λαχεῖον ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐκ τῆς ἀνταρσίας. Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα ἀπέφερε τὸ ἐν λόγω λαχεῖον ἔχουν ἤδη χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν παθόντων καὶ ἂν ὄχι διατί»;

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουνίου 1968.

«Αἱ τιμαὶ τῶν λιπασμάτων ἐσημείωσαν αὐξήσιν κατὰ 30%. Ἡ αὐξήσις αὕτη ὑψώνει σημαντικῶς τὸ κόστος παραγωγῆς καὶ θέτει εἰς μειονεκτικὴν θέσιν τὸν κύριον παραγωγόν.

Ὡς ἐκ τούτου ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις ἔχει μελετήσῃ τὴν ἀνέγερσιν ἐργοστασίου παραγωγῆς λιπασμάτων εἰς Κύπρον πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς γεωργίας μας καὶ εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ τοιαύτη μελέτη»;

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς ὅπως μὴ σημειωθῇ περαιτέρω καθυστέρησις εἰς τὴν παροχὴν βοήθειας πρὸς τοὺς παθόντας ἐκ τῆς ἀνταρσίας ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐνέκρινε σχετικὸν νόμον παρὰ τὰς ἀτελείας του.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι μέχρι σήμερον οὐδὲν βοήθημα ἔχει χορηγηθῆ πρὸς τοὺς παθόντας ἐκ τῆς ἀνταρσίας ὡς καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀντιμετωπίζουσι σοβαρωτάτας οἰκονομικὰς δυσχερείας, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς πότε ἀκριβῶς θὰ ἀρχίσῃ ἡ παροχὴ τοιαύτης βοήθειας»;

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου, κ. Χρῦση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῶν ὑπὸ τῶν καταστημάτων τῆς Ν.Α.Α.Φ.Ι. παρεχομένων ἐκπτώσεων ἢ ἐπιστροφῶν χρημάτων καὶ ἄλλων διευκολύνσεων πρὸς τοὺς πελάτας τῆς, κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος δημιουργεῖ εὐλόγως τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ Ν.Α.Α.Φ.Ι. καταστρατηγεῖ τὰ δυνάμει τῆς Συνθήκης Ἐγκαθιδρύσεως συμφωνηθέντα, πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων τῶν Κυπρίων παντοπωλῶν καὶ ἄλλων ἐνδιαφερομένων καὶ τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας γενικώτερον, παρακαλεῖται ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν:—

- (α) Ποῖαι ἀκριβῶς διευθετήσεις ἐγένοντο μετὰ τῆς Ν.Α.Α.Φ.Ι. διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ πιστὴ τήρησις τῶν συμφωνηθέντων δυνάμει τῆς Συνθήκης Ἐγκαθιδρύσεως.
- (β) Κατὰ ποῖον τρόπον λειτουργεῖ ὁ προβλεπόμενος ὑπὸ τῆς Συνθήκης μηχανισμὸς τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐκπροσώπων τῆς Κυπριακῆς καὶ Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν συμφωνηθέντων.
- (γ) Ποῖα ἡ θέσις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ὅλης δραστηριότητος τῆς Ν.Α.Α.Φ.Ι.».

Ἑρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐξήγγειλε τὴν ἀναθεώρησιν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων, τῶν Καθηγητῶν καὶ τῶν Διδασκάλων, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ ἀναθεώρησις τῶν ἡμερομισθίων τῶν Κυβερνητικῶν Ἑργατῶν, καθότι ταῦτα παραμένουν τὰ ἴδια ἀπὸ τοῦ ἔτους 1953».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Ἰουνίου 1968.

«Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ἂν ἔχῃ γίνῃ ἐπίσημη ἔρευνα σ' αὐτὸ τὸ διάστημα πόσον ἀνέβησαν οἱ τιμὲς γιὰ τὴν ὑποτίμησι τῆς λίρας γιὰ εἶδη ποὺ προμηθεύονται οἱ ἀγρότες γιὰ τὴν παραγωγὴν τους; Συγκεκριμένα μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου πόσον ἀνέβησαν οἱ τιμὲς τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, ἐξαρτημάτων, γεωργικῶν φαρμάκων, πετρελαιοειδῶν καὶ λιπασμάτων»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Ἰουνίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου περὶ ἐνοικιαγορᾶς ἐξεφράσθη ὑφ' ὄλων σχεδὸν τῶν μελῶν τοῦ Σώματος ἡ ἀποψις καὶ ἡ ἐπιθυμία ὅπως τεθῆ φραγμὸς πρὸς ἀνακοπὴν τῆς κατ' ἀριθμητικὴν περίπου πρόοδον αὐξανομένης τιμῆς τῶν οἰκοπέδων, καὶ ἐν ὄψει τῶν δοθεισῶν καὶ πρὸς μέλη τοῦ Σώματος τούτου διαβεβαιώσεων τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ περὶ συντόμου εἰσαγωγῆς νομοθεσίας ἀναχαιτιζούσης τὴν τοιαύτην ἀνοδικὴν πορείαν (ὡς καὶ σαφῶν δηλώσεων τοῦ ἰδίου Ὑπουργοῦ ἀλλαγῆ), παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα:—

(α) Εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ μελέτη τοῦ ὄλου θέματος, καὶ

(β) Πότε ἀναμένεται κατάθεσις σχετικοῦ νομοσχεδίου ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἢ ἐξαγγελία μέτρων περιστολῆς τῆς ὡς ἄνω τεχνητῆς ἀνατιμήσεως».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β τὸ ὁποῖον εἶναι ἔτοιμον πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Σταῦρος Ποσκώτης

Ἀνδρέας Γιαγκου

Πέτρος Στυλιανοῦ

Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 31ην Μαΐου 1968.

Σκοπός του προτεινομένου νόμου είναι να διασαφηνίση ότι το Ταμείον, ή ίδρυσις του οποίου προβλέπεται δια του άρθρου 88, ως τούτο έτροποποιήθη μεταγενεστέρως, του βασικού περί Στοιχειώδους Έκπαιδύσεως Νόμου, θα έλέγχεται υπό του Γενικού Έλεγκτου τής Δημοκρατίας.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Παιδείας άφου έμελέτησε τό όλον θέμα συμφωνεί πλήρως ότι τόν τοιοϋτον έλεγχον δέον όπως άσκηή ό Γενικός Έλεγκτής τής Δημοκρατίας και ως εκ τούτου εισηγείται τήν εις νόμον ψήφισιν του παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής :

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να προβοϋν εις τήν δευτέρα ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου δια τής άναγνώσεως τών αριθμών τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή τών Αντιπροσώπων ψηφίζει ως άκολουθως :—

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον Ιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό Ιον άρθρον έγκριθη :

Μή ύπαρχούσης αντίρρησεως έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του άρθρου 88 του βασικού νόμου.

Άρθρον Ζον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις :

Έγκρίνεται.

Έληξεν ή δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου.

Η τρίτη ανάγνωσις θα γίνη δι' άναγνώσεως του τίτλου μόνου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ό περί Στοιχειώδους Έκπαιδύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968, και θα αναγιγνώσκηται όμοϋ μετά του περί Στοιχειώδους Έκπαιδύσεως Νόμου (έν τοις έφεξής αναφερομένου ως «ό βασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησις όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθη εις νόμον :

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης αντίρρησεως τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Τό επόμενον θέμα επί τής ήμερησίας διατάξεως είναι ό περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείον Αναπτύξεως) Νόμος (Άρ. 3) του 1968.

Παρακαλώ τόν Πρόεδρον τής άρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής να άναγνώση τήν έκθεσιν τής Έπιτροπής εις τήν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Άρ. 3) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :—

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ίωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Σταϋρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών έμελέτησε τό περι ου ό λόγος νομοσχεδίου εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν τήν 31ην Μαΐου 1968.

Σκοπός του προτεινομένου νόμου είναι η διάθεση ποσού χρημάτων εκ £8.373 αναγκαίου δια την απαλλοτρίωσιν του χώρου δια την ανέγερσιν νέων Έξωτερικών Ίατρείων εν Λευκωσία.

Η Ίδρυσις τών εν λόγω Έξωτερικών Ίατρείων εις Λευκωσίαν άπεφασίσθη υπό του Υπουργικού Συμβουλίου κατά την συνεδρίασιν αυτού την γενομένην την 15ην Ιουνίου 1962.

Έκτοτε, παρ' όλον ότι παρήλθον αρκετά έτη, η ιδέα ανεγέρσεως νέων έξωτερικών Ίατρείων, ήτις εν προκειμένω άπεφασίσθη όπως γίνη εις την ένορίαν Αγίου Αντωνίου εν Λευκωσία, έγκατελείφθη κυρίως λόγω της συνεχιζομένης έκτάκτου καταστάσεως. Κατά τὸ έτος 1966 τὸ Υπουργεῖον Υγείας εἰσηγήθη όπως, εν ὄψει τοῦ γεγονότος ότι η τιμή τών οἰκοπέδων εις την περιοχὴν εκείνην συνεχῶς ἀνήρχετο, η Κυβέρνησις χωρήσῃ εις την πληρωμὴν τών ἀποζημιώσεων τών ἐπιδικασθησομένων ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου διὰ τὴν ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ χώρου, οὕτως ὥστε οὗτος νὰ ἐγγραφῇ ἐπ' ὀνόματι τῆς Κυβερνήσεως καὶ χρησιμοποιηθῇ εις περιπτώσιν μελλοντικῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου τούτου. Η τοιαύτη ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις τοῦ χώρου τούτου ἐγένετο κατὰ τὸ τρέχον έτος καὶ τὸ ἐπιδικασθὲν ποσὸν ὁμοῦ μετὰ τών ἐξόδων ἀνήλθεν εις τὸ ποσὸν τών £8.373. Ἐπειδὴ ἐφέτος οὐδεμίαν πρόνοια ἐγένετο εις τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, διὰ τοῦτο παρίσταται ἀνάγκη όπως γίνη τοιαύτη πρόνοια διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ εν λόγω ποσοῦ δι' εἰδικεύσεως συμπληρωματικῆς πιστώσεως.

Η Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα καὶ ἀφοῦ ἀνέγνωσε καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τοῦ Υπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσιν, εν ἣ ἀναφέρεται εν λεπτομερείᾳ τὸ ἱστορικὸν τοῦ ὅλου θέματος, εἰσηγείται τὴν εις νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εις τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τών ἀριθμῶν τών ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τών δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ έτος τὸ λήγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου, 1968, δι' ἧς δὲν ἔχει γίνεῖ πρόβλεψις διὰ νόμου ἡ δὲν θὰ γίνη μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὕφ' οἰουδήποτε νόμου.

Η Βουλὴ τών Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθῶς :—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £8.373 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ έτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου, 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδικεύσις τών δαπανηθησομένων ποσῶν.

Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης :

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνη δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 3) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μη ύπαρχούσης ἀντίρρησης τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 4) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 4) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :—

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 31ην Μαΐου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £3.550 ἀναγκαίου διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως καὶ ἐκτάκτων δαπανῶν ἔναντι τῆς πρὸς ὄφελος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἐγγραφῆς ὠρισμένων δικαιωμάτων ἐπὶ ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἀναγκαίας διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ἀρδεύσεως τοῦ Τσιφλικιοῦ Ἀχέλειας εἰς τὴν ἐπαρχίαν Πάφου.

Διὰ τὴν ἀρδευσιν τοῦ Τσιφλικιοῦ Ἀχέλειας ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ παρελθὸν ἐποίητο χρῆσιν αὐλάκων καὶ γεωτρήσεων κειμένων ἐντὸς περιοχῆς ἧτις ἀνήκει εἰς τὴν Ἐταιρείαν Γεωργικῶν Ἔργασιῶν, Ἐκσκαφῶν καὶ Ἰσοπεδώσεων (ΕΦΑΠ) Κτήματος. Κατὰ τὸ 1966 ὁμως ἡ ἐν λόγω Ἐταιρεία ἠμφεσβήτησε τὸ δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως ὅπως χρησιμοποιοῖ τοὺς ἀρδευτικούς τούτους αὐλάκας καὶ γεωτρήσεις καὶ κατεχώρησεν ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως ἀγωγὴν (ὑπ' ἀρ. 1010/66) παρὰ τῷ Ἐπαρχιακῷ Δικαστηρίῳ Πάφου. Διὰ τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς ἡ ἐνάγουσα Ἐταιρεία (ΕΦΑΠ) ἤγειρεν ὠρισμένας ἀζιώσεις, τινὲς τῶν ὁποίων ἐγένοντο ἀποδεκταὶ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐτοιμασθεῖσαν καὶ καταχωρηθεῖσαν τὴν 12ην Ἰανουαρίου 1967 παρὰ τῷ Ἐπαρχιακῷ Δικαστηρίῳ Πάφου

έκθεσιν υπερασπίσεως. *Ακολούθως τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐνεχόμενα μέρη διεξήγαγον διαπραγματεύσεις πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπιτεύξεως φιλικῆς διευθετήσεως τοῦ θέματος. Αἱ διαπραγματεύσεις αὐταὶ κατέληξαν εἰς συγκεκριμένον ἀποτέλεσμα κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1968, ἡ δὲ ἐπιτευχθεῖσα διευθέτησις κατεχωρήθη παρὰ τῷ *Επαρχιακῷ Δικαστηρίῳ Πάφου.

*Ἡ ἐπιτευχθεῖσα διευθέτησις διαλαμβάνει, σὺν ἄλλοις, ὅπως ὠρισμένα ἐπὶ τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας δικαιώματα ἐγγραφοῦν πρὸς ὄφελος τοῦ Κράτους ἐναντι καταβολῆς πρὸς τὴν «ΕΦΑΠ» ποσοῦ £3.400. *Επιπροσθέτως τὸ Κράτος θὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς τῶν συνεπαγομένων διὰ τὴν μεταβίβασιν καὶ ἐγγραφῆν τῶν δικαιωμάτων τούτων Κτηματολογικῶν καὶ Χωρομετρικῶν τελῶν, ἄτινα, ὡς ἐξηκριβώθη, θὰ ἀνέλθουν εἰς £150 περίπου.

*Ἡ Κοινοβουλευτικὴ *Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα ὡς καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τοῦ *Υπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν Εἰσηγητικὴν *Ἐκθεσιν, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

*Ἐφ' ὅσον δὲν υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λήγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968, διὰ ἧς δὲν ἔχει ἤδη γίνῃ πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἴουδῆποτε νόμου.

*Ἡ Βουλὴ τῶν *Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:—

Συνοπτικὸς τίτλος. *Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

*Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Ταμείου *Αναπτύξεως ποσοῦ £3.550 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. *Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν.

*Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

*Υπάρχει ἀντίρρησης :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

*Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. *Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 4) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;
(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 19) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 19) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Σταῦρος Ποσκώτης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 31ην Μαΐου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διάθεσις προσθέτου ποσοῦ χρημάτων ἐκ £325.000 ἀναγκαίου διὰ ἐπιστροφῆς τελωνειακῶν δασμῶν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Τελωνείων διαρκούντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Τὸ εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1968 προβλεπόμενον ποσὸν τῶν £35.000 δι' ἐπιστροφῆς δασμῶν ἀπεδείχθη ἀνεπαρκές, κυρίως διὰ τοὺς ἀκόλουθους λόγους :—

- (α) Κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ὁ ἐπὶ τῶν οἰνοπνευματῶδων δασμὸς εἰσπράττετο ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τὰ οἰνοπνευματώδη διενείμοντο διὰ χρήσεις διὰ τὰς ὁποίας ἐπεβάλλετο ἡ καταβολὴ δασμοῦ. Διαρκούντος τοῦ τρέχοντος ἔτους καὶ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Τετάρτου Πίνακος τοῦ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) Νόμου τοῦ 1967, ὁ ἐπὶ τῶν οἰνοπνευματῶδων δασμὸς εἶναι πληρωτέος ὅταν ἡ ζιβανία ἀγοράζεται ἐκ τοῦ Σχεδίου Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων ἢ παράγεται ὑπὸ τῶν Οἰνοπνευματοποιῶν Α' Κατηγορίας (Ἀποσταγματοποιῶν), ὡσάκις δὲ τὰ οἰνοπνευματώδη χρησιμοποιοῦνται διὰ σκοποῦς ἀπηλλαγμένους ἐκ τῆς ἐπιβολῆς δασμοῦ, ἦτοι τὴν ἐνδυνάμωσιν οἴνων, μετουσίωσιν κ.λ.π., ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιστροφή τοῦ καταβληθέντος δασμοῦ. Συμφώνως τῶν ἀνωτέρω ὑπολογίζεται ὅτι αἱ ἐπιστροφαὶ δασμῶν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος θὰ ἀνέλθουν εἰς τὸ σημαντικὸν ποσὸν τῶν £286.320.

- (β) Τὴν σημαντικὴν αὐξήσιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου ὑποδημάτων. Οἱ συντελεσταὶ ἐπιστρεπτέου δασμοῦ ἠϋξήθησαν καὶ ἐπὶ τῶν ὑποδημάτων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ παρὸν νομοσχέδιον φρονεῖ ὅτι ἡ ψήφισις τοῦ ἐν λόγω ποσοῦ ἐπιβάλλεται ὡς ἐκ τῆς ἰσχυροῦσης νομοθεσίας, καὶ διὰ τοῦτο εἰσηγείται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ παρέστη ἀνάγκη διενεργεῖν δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Συνοπτικὸς τίτλος "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £325.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν.

"Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 19) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι δὲν ἐκυκλοφόρησαν αἱ ἑκθέσεις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Θὰ τεθοῦν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Κεφάλαιον Γ. Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περί Ὑπαλλήλων Κέντρων Ἀναψυχῆς (Ὅροι Ὑπηρεσίας) Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ Τροποποιητικός (Ἀρ. 3) τοῦ περί Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967, Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περί τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περί Ὑπαλλήλων Κέντρων Ἀναψυχῆς (Ὅροι Ὑπηρεσίας) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων· παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ὁ Τροποποιητικός (Ἀρ. 3) τοῦ περί Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 Νόμος τοῦ 1968 ὡς ἐπίσης καὶ ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1968 κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περί τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχη ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις-Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ.

- (1) Ὁ περί Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόνητων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περί Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 18) τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περί Ὑπαλλήλων Κέντρων Ἀναψυχῆς (Ὅροι Ὑπηρεσίας) Νόμος τοῦ 1968.
- (6) Ὁ Τροποποιητικός (Ἀρ. 3) τοῦ περί Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 Νόμος τοῦ 1968.
- (7) Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1968.
- (8) Ὁ περί τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐν σχέσει μετὰ τὸ πρῶτον θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἔργασία, ὁ περί Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόνητων καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968, κύριε Πρόεδρε, τὸ θέμα εἶναι ἐγγεγραμμένον διὰ τετάρτην ἢ πέμπτην κατὰ συνέχειαν φορὰν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν χωρὶς τὸ Νομοσχέδιον νὰ ἔχη κατατεθῆ. Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ προωθήσετε εἴτε τὴν κατάθεσίν του εἴτε νὰ μᾶς κατατοπίσετε ποῦ εὐρίσκεται τὸ ὄλον θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν.

Δὲν ἐκυκλοφόρησαν τὰ ἀντίγραφα λόγῳ τοῦ ὅτι θὰ ὑπάρξῃ μία συνεδρίασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὴν Δευτέραν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ παρευρεθῶ καὶ ἐγώ, διὰ νὰ ἴδωμεν τὴν τελικὴν του μορφήν. Καθυστέρησεν ἡ προώθησις του λόγῳ τῆς ἀπουσίας μου εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὁρα λήξεως 5.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν) :

*Αναστασιάδης *Αντώνιος	Παπαϊωάννου *Εζεκίας
Γιάγκου *Ανδρέας	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Σαββίδης Μιχαλάκης
Γιαννάκης Σωτήριος	Σιβιτανίδης Πανίκος
Δημητριάδης Λέλλος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσερᾶς *Ανδρέας	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις-Ἀπαντήσεις (Λόγοι καθυστεροῦντες τὴν δημοσίευσιν τῶν προσφορῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν λιμένων Λάρνακος καὶ Λεμεσοῦ—Ἐσκαφὴ τοῦ λιμένος Λάρνακος εἰς μεγαλύτερον βάθος δι' ἐλλιμενισμόν πλοίων μεγαλυτέρας χωρητικότητος, κ.λ.π.).
2. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἄρ. 3) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἄρ. 4) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
5. Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 19) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
6. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 14ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1968

(Ὁρα ἐνάρξεως 5.00 μ.μ.)

(Ἄρ. 39)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπαρτίας, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Μαΐου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ ὑπάρχουν ἀπούλητοι περίπου δύομισι χιλιάδες τόννοι καπνοῦ στὲς ἀποθήκες τοῦ Σ.Ο.Κ. καὶ στὰ χέρια τῶν παραγωγῶν. Παρὰ τὲς προσπάθειες τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, τοῦ Γραφείου Συνεργατισμοῦ καὶ τοῦ Σ.Ο.Κ. δὲν ἔγινε κατορθωτὸ νὰ διατεθοῦν αὐτὰ τὰ καπνά.

Τὸ πρόβλημα ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ὀξύτατο. Οἱ παραγωγοὶ ἀνησυχοῦν ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι. Τὸ πρόβλημα εἶναι γενικώτερον καὶ ἀφορᾷ ὄχι μόνον τὴν Καρπασίαν καὶ τοὺς παραγωγούς, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρη τὴν οἰκονομία μας.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ἂν μελετῶνται πρὸ συγκεκριμένα μέτρα ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης γιὰ τὴν διάθεση τῶν ἀποθεμάτων καπνοῦ»;

*Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 9ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπὴ Μιχαηλίδη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, πράττει πᾶν τὸ δυνατόν διὰ τὴν διάθεσιν τῶν ἀποθεμάτων καπνοῦ, ὡς εἶναι δὲ γνωστὸν εἰς τὸν κατάλογον τῶν Κυπριακῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα θὰ ἐξαχθοῦν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν βάσει τῆς προσφάτως ἀνανεωθείσης Ἐμπορικῆς Συμφωνίας, ἣτις εἶναι πενταετοῦς διάρκειας, περιλαμβάνεται καὶ ποσότης 450 τόννων καπνοῦ ἐτησίως».

*Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1968.

«Ἐπειδὴ ὁ ἐντιμος κ. Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1968 ὁμιλῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ἐτόνισεν ὅτι τὸ τρέχον ἔτος θὰ ἀποτελέσῃ σταθμὸν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἱστορίαν τῆς νήσου, λόγῳ τῆς ἐπικειμένης εἰσαγωγῆς οὐσιαστικῶν φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων καὶ ἀνεφέρθη ἰδιαιτέρως εἰς τὴν δραστηκὴν μείωσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἐντὸς τοῦ 1968. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀνακοίνωσις αὕτη ἐδημιούργησε λίαν εὐμενεῖς ἐντυπώσεις καὶ προσδοκίας εἰς τὰς ἀδυνατάους, ἰδίως, τάξεις τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐπειδὴ μέχρι σήμερον οὐδὲν τροποποιητικῶν νομοσχεδίων κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ τὸ γεγονός τοῦτο ἤρχισε νὰ προκαλῆ ἀδημονίαν εἰς τὸ κοινόν, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἐντιμον Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν ὅπως πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :—

1. Θὰ καθυστερήσῃ ἐπὶ πολὺ ἀκόμη ἢ κατάθεσις τοῦ τροποποιητικοῦ περὶ τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος Νομοσχεδίου ;
2. Καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει οἰαδήποτε τροποποιήσις τοῦ σχετικοῦ Νόμου θὰ ἰσχύῃ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968»;

*Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου.

«Τὰ ὑποβληθέντα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δύο τροποποιητικὰ νομοσχεδία ἀφοροῦν τὸν περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος Νόμον καὶ τὸν περὶ Καθορισμοῦ τοῦ Ποσοῦ καὶ Ἀνακτῆσεως Φόρων Νόμον.

Τὰ δημοσιονομικὰ καὶ φορολογικὰ μέτρα εἶναι πολὺπλοκα οὐχὶ μόνον ἀπὸ ἀπόψεως φοροτεχνικῆς καὶ νομοτεχνικῆς ἀλλὰ καὶ τῆς γενικωτέρας ἐπιπτώσεώς των εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου. Τὰ ὑπὸ ἐξέτασιν νομοσχεδία καλύπτουν τροποποιήσεις δι' ἐκσυγχρονισμόν τῆς μεθόδου τῆς φορεπιβολῆς καὶ τῆς φοροσυλλογῆς καὶ συγχρόνως διὰ τὴν μείωσιν τοῦ βάρους τῆς προσωπικῆς φορολογίας καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἰδιωτικῶν ἀποταμιεύσεων καὶ ἐπενδύσεων. Πλὴν τῆς εἰσαγωγῆς μέτρων κοινωνικῆς φύσεως ὡς εἶναι π.χ. ἡ παροχὴ ἐκπτώσεων διὰ τοὺς μισθωτοὺς, τοὺς ἐξερτημένους καὶ τοὺς ἡλικιωμένους, ὑπάρχουν ἐπίσης πρόνοιαι παροχῆς νέων κινήτρων διὰ παραγωγικὰς ἐπενδύσεις καὶ ἀντικινήτρων διὰ τὴν κερδοσκοπικὴν ἀγορὰν γῆς. Παρομοίως ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι νέαι διατάξεις, περιλαμβανομένης τῆς σημαντικῆς διατάξεως περὶ μονομεροῦς ἀπαλλαγῆς τοῦ ξένου κεφαλαίου ἐκ τῆς διπλῆς φορολογίας, ἀποσκοποῦσαι εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος καὶ ὡς μέσου διὰ καλύτεραν ἐξυπηρέτησιν καὶ πρόωθῆσιν τῆς ἐξαγωγείσεως ἀναπτυξιακῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας τὸ ἐντιμον μέλος θὰ συμφωνήσῃ ὅτι δικαίως ἢ ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆ καὶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀφιέρωσαν ἀρκετὸν χρόνον διὰ τὴν προσεκτικὴν μελέτην τῶν ὑπ' ἐμοῦ ὑποβληθέντων δύο τροποποιητικῶν φορολογικῶν νομοσχεδίων, ἐλπίζω δὲ ὅτι συντόμως ἡ Βουλὴ θὰ ἔχῃ ἐπίσης τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιληφθῇ τούτων. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει οἱ Νόμοι οὗτοι θὰ ἔχουν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου τοῦ φορολογικοῦ ἔτους 1968».

*Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1968.

«Ἐπειδὴ τὸ κατατεθὲν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου κυρίου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν δεῦτερον πενταετὲς πρόγραμμα ἀναπτύξεως καθὼς γνωρίζω ἔχει κυκλοφορήσει εἰς εὐρὴν κύκλον διαφόρων παραγόντων καὶ ἀποσπάσματα τούτου ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν ἐγχώριον τύπον. Καὶ ἐπειδὴ μέχρι σήμερον τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων δὲν ἔχουν ἀντίτυπον τούτου καὶ πληροφοροῦνται ἀποσπάσματα τούτου ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τοὺς Ἀρμοδίους ὅπως πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν ἐὰν καὶ πότε θὰ διανεμηθῇ τοῦτο εἰς τοὺς Βουλευτάς διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ μελετήσουν τοῦτο καὶ νὰ ἐκφράσουν ἐν καιρῷ τὰς ἀπόψεις τῶν».

*Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου.

«Τὸ πλήρες κείμενον τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως εὐρίσκεται ὑπὸ ἐκτύπωσιν, ἀναμένεται δὲ ὅτι θὰ εἶναι ἔτοιμον ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς δεκαπενθημέρου.

Μέχρι σήμερον ἔχει δοθῆ εἰς τὴν δημοσιότητα μόνον περίληψις τούτου τόσον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὅσον καὶ τὴν Ἀγγλικήν. Γίνονται διευθετήσεις ὅπως ἀνάλογος ἀριθμὸς ἀντιγράφων τῆς τοιαύτης περιλήψεως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀποσταλῇ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς διανομὴν πρὸς τοὺς κ.κ. Βουλευτάς».

*Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Ἰουνίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἡμερομισθίους Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων».

*Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Ἡροδότου Νικολαΐδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Ἰουνίου 1968.

«Συνεπεῖα πτώσεως χαλάξης εἰς ὠρισμένας ἀμπελουργικὰς περιοχὰς τῆς Πάφου προεκλήθη ὀλοσχερὴς καταστροφὴ τῶν προϊόντων τῆς ἀμπέλου, ὡς εἰς τὰ χωρία Χούλου, Λεμόνα, Ἅγιος Δημητριάδης κ.λ.π.

Δύναται τὸ ὑπεύθυνον Ὑπουργεῖον νὰ μᾶς πληροφορήσῃ κατὰ πόσον ὑπάρχει πρόθεσις ἀποζημιώσεως τῶν ἀμπελουργῶν τῶν ὁποίων τὰ ἀμπελουργικὰ προϊόντα κατεστράφησαν»;

*Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Ἰουνίου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ βόθροι τοῦ Νοσοκομείου καὶ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σταθμοῦ Λεμεσοῦ πρὸ πολλοῦ ἐκχειρίζουν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκπέμπουν ἀνυπόφορον δυσοσμίαν καὶ νὰ προκαλοῦν δημοσίαν ὀχληρίαν εἰς τοὺς περιοίκους, οἵτινες πολλάκις διεμαρτυρήθησαν καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τοὺς Ἀρμοδίους τὸν τερματισμὸν τῆς ἐν λόγω ὀχληρίας.

Παρά τὰς ἐπανειλημμένας παραστάσεις τόσοσιν τοῦ τέως ὄσον καὶ τοῦ νῦν Ἐπαρχιακοῦ Ἱατρικοῦ Λειτουργοῦ πρὸς τὸ ἀρμόδιον Κυβερνητικὸν Τμήμα, μέχρι σήμερον οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Τμήματος καὶ ἡ συνέχισις τῆς ἐν λόγω δημοσίας ὀχληρίας προκαλεῖ τὴν δυσφορίαν τῶν κατοίκων τῆς ἐν λόγω περιοχῆς.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἐλήφθη ἢ μὴ ἀπόφασις διὰ κατασκευὴν νέων βόθρων καί, ἐὰν ναί, πότε ὑπολογίζεται ἡ ἔναρξις τῆς κατασκευῆς τούτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1968.

«Εἰς τὸ χωρίον Πέρα Πεδι εἰς τὸ ὁποῖον παράγεται μεγάλη ποσότης μῆλων, ὑπάρχουν 900 περίπου στρέμματα γῆς τὰ ὁποῖα στεροῦνται τοῦ ἀναγκαίου ἀρδευοσίου ὕδατος. Ἐπίσης ὑπάρχουν ἕτερα 1500 περίπου στρέμματα γῆς τῆς περιοχῆς Κοιλανίου καὶ ἄλλα 500 περίπου στρέμματα γῆς τῆς περιοχῆς Μανδριῶν τὰ ὁποῖα στεροῦνται ἀρδευοσίου ὕδατος καὶ ἡ φύτευσις των με ὀπωροφόρα δένδρα καθίσταται ἀδύνατος.

Ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων κατοίκων τῶν ἐν λόγω χωρίων ἐπανειλημμένας ὑπεβλήθη τὸ αἴτημα κατασκευῆς ὕδατοφράκτου εἰς τὴν περιοχὴν Δασονομείου Πλατρῶν παρὰ τὴν τοποθεσίαν «Μιλλομέρι» πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἱκανοποιηθοῦν αἱ ἀρδευτικαὶ ἀνάγκαι τῆς ἐν λόγω περιοχῆς καὶ νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ φρουτοπαραγωγὴ εἰς τὰ ἐν λόγω 2900 περίπου στρέμματα γῆς, ἀλλὰ ἀτυχῶς μέχρι τῆς στιγμῆς τὸ αἴτημα τῶν ἐν λόγω χωρίων δὲν ἔτυχεν ἱκανοποιήσεως.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ ἀκόλουθα:—

1. Ἐτυχεν ἢ μὴ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ μελέτης τὸ σχέδιον κατασκευῆς ὕδατοφράκτου εἰς τὴν περιοχὴν Δασονομείου Πλατρῶν παρὰ τὴν τοποθεσίαν «Μιλλομέρι»;
2. Ἐὰν ναί, ἐκρίθη τοῦτο ἀναγκαῖον καὶ οἰκονομικῶς ἐπωφελές;
3. Ὑπάρχει σκέψις νὰ ζητηθῇ ὅπως συμπεριληφθῇ ἡ κατασκευὴ τοῦ ἐν λόγω ὕδατοφράκτου εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1969 καθότι ἡ κατασκευὴ του θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐν λόγω περιοχῆς»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Νίκου Κόσιη καὶ Ἰωσήφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1968.

«Τὰ ἐν Κύπρῳ ὑφιστάμενα στάδια θεωροῦνται ἀκατάλληλα διὰ τὴν διεξαγωγὴν ποδοσφαιρικῶν καὶ κλασσικῶν ἀγώνων ἀπὸ ἀπόψεως καταλληλότητος τοῦ στίβου, χωρητικότητος καὶ γενικῆς ἐμφανίσεως.

Ἡ ἀκαταλληλότης τῶν γηπέδων μας, ὡς εἶναι φυσικόν, μειώνει εἰς μέγαν βαθμὸν τὴν ἀποδοτικότητά των ἀθλητῶν μας με ἀποτέλεσμα δυσμενῶν ἐντυπώσεων περὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀθλητισμοῦ ἐν Κύπρῳ.

Ἡ Κύπρος, ὡς εἶναι γνωστόν, ἀπὸ μερικῶν ἐτῶν συμμετέχει ἐπίσημως εἰς τὸ Παγκόσμιον Ποδοσφαιρικὸν Πρωτάθλημα καὶ εἰς ἄλλους Διεθνεῖς ἀγῶνας, πλειστάκις δὲ ἐξεφράσθησαν παράπονα ὑπὸ τῶν φιλοξενουμένων ομάδων διὰ τὴν ἀκαταλληλότητα τῶν γηπέδων μας.

Νοουμένου ὅτι τὸ θέμα τῆς ἀνεγέρσεως συγχρόνων σταδίων καὶ τῆς ἐν γένει βελτιώσεως τοῦ ἀθλητισμοῦ μας θεωρεῖται σοβαρόν, διότι τοῦτο ἀντανακλᾷ ἐπὶ τοῦ καλοῦ ὀνόματος τῆς Κύπρου εἰς τὸ ἐξωτερικόν, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν ἐπισημῶν ἀπόψεων τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου».

Ἐρωτήσεις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1968.

«Ἀναφορικῶς μὲ τὸν λιμένα Πάφου, ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι ὁ ἐντιμος Ὑπουργὸς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων θὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν του τὰς λογοδοσίας τῶν Προέδρων τοῦ Κυπριακοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου ὡς καὶ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πάφου ἐν σχέσει μὲ τὸ φλέγον τοῦτο ζήτημα, θὰ ἤθελον ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ μὲ πληροφωρήσῃ κατὰ πόσον ἡ σεβαστὴ Κυβέρνησις ἐπανεξετάζουσα τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ εὐηρεστεῖτο νὰ δώσῃ ὁδηγίαν ὅπως γίνῃ ἡ ἀπαραίτητος μελέτη καὶ ληφθῇ ἀπόφασις κατασκευῆς τοῦ αἰτουμένου λιμενοβραχίονος πρὸς ἐξυπηρέτησιν πλοίων χωρητικότητος μέχρι 2.000 τόννων πρὸς ἱκανοποίησιν καὶ ἐξυπηρέτησιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς περιοχῆς ταύτης ἐμπορικῶς καὶ τουριστικῶς».

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε, ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασια.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτούμενους Πεσοντών καὶ εἰς Ἀναπήρους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968, καὶ ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968»

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ
Οἰκονομικῶν

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσήφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ
Ἐσωτερικῶν.

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νίκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς κοινὴν αὐτῶν συνεδρίασιν συγκροτηθεῖσαν τὴν 11ην Ἰουνίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι νὰ τροποποιήσῃ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ βασικοῦ νόμου οὕτως ὥστε νὰ καλύπτονται ὑπὸ τῶν διὰ χορηγήματα διατάξεων του καὶ ἐξαρτούμενοι φονευθέντος ἢ πρόσωπα καταστάντα ἀνάπηρα οὐχὶ συνεπείᾳ ὑπηρεσιῶν παρασχεθειῶν πρὸς προστασίαν τῆς ἀνεξαρτησίας ἢ τῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος τῆς Δημοκρατίας λόγῳ τῶν ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1963 δημιουργηθειῶν

συνθηκών, αλλά διότι έτυχε να εύρισκωνται εις τόν τόπον μιās συμπλοκής η διότι ένέπεσαν εις ένέδραν, περαιτέρω δέ διευρύνεται ό όρισμός του όρου «έξαρτώμενος» ούτως ώστε εάν ό πεσών ητο άγαμος να περιλαμβάνη τούς γονείς αυτού η, τούτων μη ύπαρχόντων, τούς άνηλικούς αδελφούς η άνυπάνδρους αδελφάς αυτού, άνεξαρτήτως εάν έξηρτώντο εκ τών άπολαβών του πεσόντος κατά τόν χρόνον του θανάτου του. Όσαούτως διδεται αναδρομική ίσχύς εις τόν νόμον ούτως ώστε να έχη έφαρμογήν από τής 11ης Αύγουστου 1967.

Αί δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι μελετήσασαι έπισταμένως τό όλον θέμα συμφωνούν πλήρως με την προτεινομένην δια του παρόντος Νομοσχεδίου τροποποιήσιν και είσηγούνται την εις νόμον ψήφισιν αυτού άφου τροποποιηθί ό τίτλος του ούτως ώστε να αναφέρηται ως «ό περί Χορηγημάτων εις Έξαρτωμένους Πεσόντων και εις Αναπήρους (Τροποποιητικός) (Άρ. 2) Νόμος του 1968».

Αί Έπιτροπαι έπέφερον ώσαούτως και ώρισμένας λεκτικής φύσεως τροποποιήσεις αίτινες έμφαίνονται επί του νέου κειμένου του Νομοσχεδίου.

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ
«Ο ΠΕΡΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968»

Παρόντες:

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή
Οικονομικών.

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ίωσήφ Γιαμάκης
Σταύρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανού

Κοινοβουλευτική Έπιτροπή
Έσωτερικών.

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νίκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανού
Χρύσης Δημητριάδης.

Αί δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι έμελέτησαν τό περί ου ό λόγος νομοσχεδίου εις κοινήν αύτων συνεδρίασιν συγκροτηθείσαν την 11ην Ίουνίου 1968.

Ό βασικός νόμος περί Έθνικής Φρουράς προβλέπει ότι οι έξαρτώμενοι έξ οίουδήποτε μέλους τής Έθνικής Φρουράς, τό όποιον έφονεύθη έν ενεργώ ύπηρεσία και έν τη έκτελέσει τών καθηκόντων του η απέθανεν εκ τραυμάτων τά όποια ύπέστη ένω εύρίσκετο έν ενεργώ ύπηρεσία και έν τη έκτελέσει τών καθηκόντων του, λαμβάνουσι σύνταξιν η χορήγημα.

Διά του προτεινομένου Νόμου τροποποιείται τό άρθρον 19 του βασικού νόμου (ως τουτο εκτίθεται εις τό άρθρον 2 του Νόμου 76 του 1966) ούτως ώστε να καλύπτονται και οι έξαρτώμενοι μέλους τής Έθνικής Φρουράς τό όποιον έφονεύθη έν ενεργώ ύπηρεσία η απέθανεν εκ τραυμάτων τά όποια ύπέστη ένω εύρίσκετο έν ενεργώ ύπηρεσία άλλ' ούχι κατ' ανάγκην και έν τη έκτελέσει τών καθηκόντων του. Περαιτέρω επιδιώκεται η διεύρυνσις του όρου «έξαρτώμενοι» ούτως ώστε εάν ό άποβιώσας ητο άγαμος να θεωρώνται ως έξαρτώμενοι οι γονείς αυτού η μη ύπαρχόντων γονέων η του ένός τούτων, οι άνήλικοι αδελφοί και αι άνύπανδροι αδελφαι αυτού, άνεξαρτήτως εάν συνετηρούντο η όχι υπό του άποβιώσαντος.

Όσαούτως διδεται αναδρομική ίσχύς εις τόν νόμον ούτως ώστε η παρασχεθησόμενη βοήθεια να αρχίζη από τής 15ης Δεκεμβρίου 1966.

Αί δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι άφου έμελέτησαν τό όλον θέμα συμφωνούν πλήρως με τας γενομένας τροποποιήσεις και είσηγούνται την εις νόμον ψήφισιν του παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής :

Τò πρώτον Νομοσχέδιον τò όποϊον θά συζητήσωμεν και θά ψηφίσωμεν είναι ό περί Έθνικης Φρουράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.

Έπί του Νομοσχεδίου αυτού υπάρχουν όμιληται :

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται παρακαλούνται οί έντιμοι κύριοι Γραμματεΐς νά προβοΰν εις τήν δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου ή όποία θά γίνη δι' ανάγνωσεως τών αριθμών τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή τών Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακόλουθως :

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον Ιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τò Ιον άρθρον έγκριθῆ :

Μή υπάρχουσης αντίρρησης τò Ιον άρθρον εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησης του άρθρου 19 του βασικού νόμου. Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης :

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έναρξίς ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης :

Έγκρίνεται.

Έληξεν ή δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Η τρίτη ανάγνωσις θά γίνη δι' ανάγνωσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρών Νόμος θά αναφέρηται ως ό περί τής Έθνικης Φρουράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 και θά αναγινώσκηται όμοΰ μετά τών περί τής Έθνικης Φρουράς Νόμων 1964 έως 1967 (έν τοΐς έφεξής αναφερομένων ως «ό βασικός νόμος») και ό βασικός νόμος και ό παρών Νόμος θά αναφέρονται ως οί περί τής Έθνικης Φρουράς Νόμοι του 1964 έως 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τò Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εις Νόμον :

(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή υπάρχουσης αντίρρησης τò Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ό περί Χορηγημάτων εις Έξαρτωμένους Πεσόντων και εις Αναπήρους (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος αρχής :

Ό κ. Πέτρος Στυλιανού.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἦθελα νὰ ὀμιλήσω ἐν ὀλίγοις ἀπὸ τῆς θέσεώς μου, κ. Πρόεδρε, ἐὰν εἶναι δυνατόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δύνασθε ἀπὸ τῆς θέσεώς σας.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἦθελα νὰ ὑπογραμμίσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι τὸ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχέδιον διευρύνει καὶ βελτιώνει τὴν ὑπάρχουσαν νομοθεσίαν περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους τοῦ 1967, καὶ ἀσφαλῶς τὸ γεγονός αὐτὸ δὲν δύναται παρὰ νὰ χαιρετισθῆ ἑκθύμως ὑπὸ τῆς ὀλομελείας τοῦ Σώματος.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προσωπικῶς πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ ὑπογραμμισθῆ ἔντιμε κ. Πρόεδρε, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ποιοῦμαι ἐκκλησιν—ἢ ὁποῖα εἰσηγοῦμαι, ἐὰν δὲν ὑπάρχη ἔνστασις, νὰ διαβιβασθῆ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Προέδρου τοῦ Σώματος ὡς ἐκκλησις ὀλοκλήρου τῆς Βουλῆς—εἶναι ὅπως τὸ ὕψος τῶν παρεχομένων ἐπιδομάτων πρὸς τοὺς ἐξαρτωμένους πεσόντων αὐξηθῆ εἰς ἱκανοποιητικὸν ἐπίπεδον, ἀναθεωρουμένης τῆς μέχρι τοῦδε καταβαλλομένης μηνιαίας συντάξεως. Δεύτερον εἰσηγοῦμαι ὅπως κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν ὑποδειχθῆ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Προέδρου τοῦ Σώματος Πρόεδρος τῶν ὀρισθεισῶν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν πρὸς διερεύνησιν τοῦ θέματος τῆς ἐνιαίας συνταξιοδοτήσεως τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν. Δεδομένου ὅτι, ἐνῶ τὸ θέμα παρεπέμφθη ἀπὸ ἀρκετῶν ἤδη μηνῶν, κατόπιν εἰσηγήσεως τῶν ἐντίμων συναδέλφων Κόσιη, Γιαμάκη καὶ τοῦ ὑποφαινομένου, πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς τὰς ὁποίας προανέφερα, οὐδὲν ἀποφασιστικὸν βῆμα ἔχει ἐπιτελεσθῆ καὶ οὐδεμία συνεδρία ἔχει πραγματοποιηθῆ μέχρι σήμερον, δι' αὐτὸ παρακαλῶ ὅπως προωθήσετε τὴν ὑπόδειξιν τοῦ Προέδρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα τῶν ἐπιδομάτων τὰ ὁποῖα δίδονται δυνάμει τῶν θεσπισθέντων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Κανονισμῶν ἐξετάζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἡ τροποποίησις τῶν δύο Νομοσχεδίων ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ καλύψῃ ὅλας τὰς τάξεις τῶν φονευθέντων ἢ καὶ τῶν καταστάντων ἀνικάνων πρὸς ἐργασίαν, αἱ ὁποῖαι προηγουμένως δὲν ἐκαλύπτοντο ὑπὸ τοῦ βασικοῦ Νόμου.

Τὸ θέμα τῶν ἐπιδομάτων ἐξετάζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἐκδοθέντας κανονισμούς.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχει ἀντιρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ νόμου.
Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έναρξίς ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωση του Νομοσχεδίου. Η τρίτη ανάγνωση θα γίνει δι' αναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ό περί Χορηγημάτων εις Έξαρτωμένους Πεσόντων και εις Αναπήρους (Τροποποιητικός) (Άρ. 2) Νόμος του 1968 και θα αναγινώσκηται όμοι μετά των περί Χορηγημάτων εις Έξαρτωμένους Πεσόντων και εις Αναπήρους Νόμων του 1967 και 1968 (έν τοίς έφεξής αναφερομένων ως «ό βασικός νόμος») και ό βασικός νόμος και ό παρών Νόμος θα αναφέρωνται ως οί περί Χορηγημάτων εις Έξαρτωμένους Πεσόντων και εις Αναπήρους Νόμοι του 1967 έως 1968.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Υπάρχει ακόμα μία παράκλησις, κ. Πρόεδρε, όπως προωθήσετε την υπόδειξιν ενός Προέδρου εις τας τρεις Κοινοβουλευτικάς Έπιτροπάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δέν είναι θέμα τό όποιον σχετίζεται με την ψήφισιν του Νόμου. Θα άπαντούσα εις αυτό μετά την ψήφισιν του Νομοσχεδίου εις Νόμον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Έν πάση περιπτώσει καθυστερεί, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθί εις Νόμον.

(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Υπάρχει εισήγησις του έντιμου Βουλευτου κ. Πέτρου Στυλιανου όπως τό θέμα τό όποιον παρεπέμφθη εις ώρισμένας Έπιτροπάς έπισπευθί, δια της αναθέσεως εις ένα εκ των Προέδρων των Έπιτροπών της ευθύνης όπως καλέση τας Έπιτροπάς εις κοινήν σύσκεψιν.

Παρακαλώ τον έντιμον Βουλευτήν να με πληροφορήση εις ποιάς Έπιτροπάς παρεπέμφθη τό θέμα.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ὡς γνωστόν, κ. Πρόεδρε, παρεπέμφθη εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν ἀπὸ ἀρκετῶν ἡδὴ μηνῶν καὶ θὰ ἤθελα νὰ σὰς παρακαλέσω ὅπως τὸ προωθήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν παρακαλεῖται ὅπως συντονίσῃ μετὰ τῶν Προέδρων τῶν ὑπολοίπων Ἐπιτροπῶν καὶ ὀρίσῃ κοινὴν σύσκεψιν διὰ τὴν μελέτην τοῦ θέματος.

Ὁ Τροποποιητικὸς (Ἄρ. 3) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 Νόμος τοῦ 1968.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ (Ἄρ. 3) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1967 ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Σταῦρος Ποσκώτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 11ην Ἰουνίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ Ἄρθρου I «Ἐθνικὴ Φρουρά» τοῦ Κεφ. 34A τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967 οὕτως ὥστε τὸ ἔναντι τοῦ ἄρθρου τούτου ποσὸν τῶν £2.500.000 νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν £2.972.035.

Τοῦτο κατέστη ἀναγκαῖον καθ' ὅσον αἱ τελικαὶ πραγματοποιηθεῖσαι δαπάναι ὑπὸ τὰ διάφορα Ἄρθρα τοῦ Κεφ. 34A, Ἐθνικὴ Φρουρά, τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1967 ἀνῆλθον εἰς £2.984.835 ἔναντι ἐγκριθείσης ὀλικῆς προνοίας ἐκ £2.512.800, ἧτοι προέκυψεν ἐπιπρόσθετος δαπάνη ἐκ £472.035.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγείται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῷ θέματι ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ τὸ κοινὸν ἐν τῷ Ἄρθρῳ I «Ἐθνικὴ Φρουρά» τοῦ Κεφαλαίου 34A ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐθνικὴ Φρουρά» τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 ὡς ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διεπιστώθη ὅτι ἦτο ἀνεπαρκές.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον Ιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ Ἄρθρου 1 τοῦ Κεφαλαίου 34Α τοῦ βασικοῦ νόμου.
Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης όπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ Τροποποιητικὸς (Ἄρ. 3) τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης όπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συζητηθοῦν διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἄρμοδιων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Θὰ ἀναβληθοῦν, ἐπομένως, διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, παρακαλοῦνται δὲ οἱ πρόεδροι τῶν ἄρμοδιων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅπως ἐπισπεύσουν τὰς Ἐκθέσεις τῶν Νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν των.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἐγγραφα :

1. Ὁ περὶ Πρωτοκόλλου ἐπὶ τῆς Νομικῆς Καταστάσεως τῶν Προσφύγων (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
2. Ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις καὶ Ὑποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
3. Ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοί) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
4. Ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Φορολογικαὶ Διατάξεις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

5. 'Ο περί 'Ακινήτου 'Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, 'Εγγραφή και 'Εκτίμησις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.
6. 'Ο περί Φορολογίας τών Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.
7. 'Ο περί Προστασίας τών Λουομένων έν τή Θαλάσση Νόμος του 1968.
8. Οί περί Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1968.
9. 'Εξαμηνιαία 'Εκθεσις του Διοικητού τής Κεντρικής Τραπέζης τής Δημοκρατίας διά τήν περίοδον τήν λήγουσαν τήν 31ην Δεκεμβρίου 1967. (Συμφώνως του άρθρου 119 (5) του Συντάγματος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ο περί Πρωτοκόλλου επί τής Νομικής Καταστάσεως τών Προσφύγων (Κυρωτικός) Νόμος του 1968 κατετέθη υπό του 'Υπουργείου 'Εξωτερικών παραπέμπεται εις τήν Κοινοβουλευτικήν 'Επιτροπήν 'Εξωτερικών.

'Ο περί 'Εμπορικής Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις και 'Υποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968, ό περί 'Εμπορικής Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι και Ναυτικοί) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 και ό περί 'Εμπορικής Ναυτιλίας (Φορολογικά Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 κατετέθησαν υπό του 'Υπουργείου Συγκοινωνιών και 'Εργων και παραπέμπονται εις τήν Κοινοβουλευτικήν 'Επιτροπήν Συγκοινωνιών και 'Εργων.

'Ο περί 'Ακινήτου 'Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, 'Εγγραφή και 'Εκτίμησις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 κατετέθη υπό του 'Υπουργείου 'Εσωτερικών και παραπέμπεται εις τας 'Επιτροπάς 'Εσωτερικών και Οικονομικών.

'Ο περί Φορολογίας τών Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 κατετέθη υπό του 'Υπουργείου Οικονομικών παραπέμπεται έπομένως εις τήν 'Επιτροπήν Οικονομικών.

'Ο περί Προστασίας τών Λουομένων έν τή Θαλάσση Νόμος του 1968 κατετέθη υπό του 'Υπουργείου Συγκοινωνιών και 'Εργων και παραπέμπεται εις τήν 'Επιτροπήν Συγκοινωνιών και 'Εργων, μέ τήν ιδιαίτεραν παράκλησιν όπως έπισπευθή τó Νομοσχέδιον διά τήν Προστασίαν τών Λουομένων προτού παρέλθουν οι μήνες του καλοκαιριού, διότι δέν θα χρειάζωνται πλέον προστασίαν. Τó Νομοσχέδιον δίδει έξουσίαν εις τόν αρμόδιον 'Υπουργόν όπως άποκλείη τήν χρήςιν ταχυπλόων λέμβων εις ώρισμένας περιοχάς εις τας όποιás υπάρχουν πολίται οι όποιοι κολυμπούν, διά τήν άποφυγήν δυστυχημάτων.

Οί περί Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1968 κατετέθησαν υπό του 'Υπουργείου Οικονομικών και παραπέμπονται εις τας 'Επιτροπάς 'Εσωτερικών και Οικονομικών.

'Η 'Εξαμηνιαία 'Εκθεσις του Διοικητού τής Κεντρικής Τραπέζης τής Δημοκρατίας διά τήν περίοδον τήν λήγουσαν τήν 31ην Δεκεμβρίου 1967, (συμφώνως του άρθρου 119 (5) του Συντάγματος) ή όποία κατετέθη υπό του Προέδρου τής Δημοκρατίας, παραπέμπεται εις τήν 'Επιτροπήν Οικονομικών.

'Η ήμερησία διάταξις διά τήν προσεχή συνεδρίασιν τής Βουλής θα έχη ως άκολουθως :—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : 'Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :

- (1) 'Ο περί 'Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.

- (2) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περί Ὑπαλλήλων Κέντρων Ἀναψυχῆς (Ὅροι Ὑπηρεσίας) Νόμος τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 5) τοῦ 1968.
- (6) Ὁ περί Πρωτοκόλλου ἐπὶ τῆς Νομικῆς Καταστάσεως τῶν Προσφύγων (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (7) Ὁ περί Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις καὶ Ὑποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (8) Ὁ περί Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοί) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (9) Ὁ περί Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Φορολογικαὶ Διατάξεις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (10) Ὁ περί Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφή καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (11) Ὁ περί Φορολογίας τῶν Κληρονομιῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.
- (12) Ὁ περί Προστασίας τῶν Λουομένων ἐν τῇ Θαλάσσει Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευῇ, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὦρα λήξεως 5.30.μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν).

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος

Γιάγκου Ἀνδρέας

Γιαμάκης Ἰωσήφ

Γιαννάκης Σωτήριος

Δημητριάδης Λέλλος

Ἰωαννίδης Γεώργιος

Καρσερᾶς Ἀνδρέας

Κόσιης Νίκος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Νικολαΐδης Ἡρόδοτος

Ποταμίτης Γιάγκος

Σαββίδης Μιχαλάκης

Σιβιτανίδης Πανίκος

Στυλιανοῦ Πέτρος

Τουμαζῆς Παναγιώτης

Φράγκος Αἰμίλιος

Χατζηχάρος Χαρίδημος

Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Έρωτήσεις-Απαντήσεις (Διάθεσις αποθεμάτων καπνού—Λόγοι δι' ούς καθυστερεί ή κατάθεσις εις την Βουλήν του τροποποιητικού περι φόρου εισοδήματος Νομοσχεδίου—Διανομή εις τούς Βουλευτάς του Δευτέρου Πενταετούς Προγράμματος Άναπτύξεωσ κ.λ.π.).
2. Έκθεσις επί του περι Έθνικής Φρουράς (Τροποποιητικού) Νόμου του 1968 και ψήφισις αυτού.
3. Έκθεσις επί του περι Χορηγημάτων εις Έξαρτωμένους Πεσόντων και εις Άναπήρουσ (Τροποποιητικού) Νόμου του 1968, ή ύπ' αυτού εισήγησις του Βουλευτου κ. Πέτρου Στυλιανου και ψήφισις αυτού.
4. Έκθεσις επί του Τροποποιητικού (Άρ. 3) του περι Προϋπολογισμού Νόμου του 1967 Νόμου του 1968, και ψήφισις αυτού.
5. Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Έγγραφων.

Τιμή 50 Μίλς

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 21ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1968

(Ὁρα ἐνάρξεως 5 μ.μ.)

(Ἄρ. 40)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α τῆς ἡμερησίας διατάξεως, Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰανουαρίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου 1968.

«Δυνάμει κανονισμῶν ἐκδοθέντων δυνάμει τῶν ἐδαφίων (4) καὶ (7) τοῦ άρθρου 37 τοῦ περὶ Κεντρικῆς Τραπεζῆς τῆς Κύπρου Νόμου (48 τοῦ 1963), οἷτινες ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ Παράρτημα Τρίτον τῆς ἐπισημοῦ Ἐφημερίδος τῆς Δημοκρατίας, ἐστάλη εἰδοποιήσις πρὸς ὄλας τὰς Τράπεζας Κύπρου ὅπως ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1968 καταθέσωσιν εἰς τὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν ἀτόκως τὰ 2% τοῦ συνόλου τῶν καταθέσεων των, ἀνερχόμενα εἰς £1.500.000 καὶ πλέον.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ Τράπεζαι Κύπρου θὰ στερηθοῦν τῶν προσόδων τοῦ ποσοστοῦ 2% τῶν καταθέσεων των καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἐλαττώσωσιν τὸν πρὸς τοὺς καταθέτας των παρεχόμενον τόκον εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀναγκασθοῦν οὗτοι νὰ φυγαδεύσωσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὰ κεφάλαιά των, καὶ διὲν εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου σήμερον ὁ πληρωνόμενος τόκος εἶναι ὑψηλός, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖοι σοβαροὶ λόγοι ἐπέβαλον τὴν λήψιν τοῦ ἐν λόγω μέτρου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας δὲν εἶναι πάντοτε ἐφικτὴ ἡ ἐπίτευξις τῶν οἰκονομικῶν καὶ νομισματικῶν σκοπῶν διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν πατροπαραδότων μέσων νομισματικῆς πολιτικῆς, ὡς ἐκείνων τῆς πολιτικῆς τῆς «ἀνοικτῆς ἀγορᾶς» καὶ τοῦ «προεξοφλητικοῦ τόκου». Ὁ λόγος εἶναι διότι, κατὰ κανόνα, αἱ ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέσων αὐτῶν, ἐλλείπουν σχεδὸν παντελῶς εἰς τὰς ὡς ἄνω χώρας. Οὕτω, ἐπὶ παραδείγματι, εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐφαρμογὴ τῆς πολιτικῆς τῆς ἀνοικτῆς ἀγορᾶς ἢ ἐκείνης τῶν αὐξομειώσεων τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπηρεασμοῦ τῆς νομισματικῆς διαρθρώσεως εἰς χώρας αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἔλλειψιν ἢ ἀνεπάρκειαν χρηματαγορᾶς, προεξοφλησίμων τίτλων καὶ κρατικῶν χρεωγράφων καὶ ὅπου αἱ τράπεζαι δὲν εἶναι ἠναγκασμέναι νὰ προσφεύγουν εἰς τὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν διὰ δανεισμόν.

Ὡς ἀποτέλεσμα τῶν ἐμποδίων αὐτῶν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν πατροπαραδότων νομισματικῶν ὄπλων, ἀριθμὸς νέων μέσων ἔχει ἐπινοηθῆ τὰ ὁποῖα καὶ ἔχουν συμβάλει μεγάλως εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας. Μεταξὺ τούτων, τὸ πλέον ἀποτελεσματικὸν εἶναι τὸ «τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐλαχίστης τηρήσεως ἀποθεμάτων».

Ἡ ἀποτελεσματικότης τοῦ μέτρου ἔγκειται εἰς τὸν ἄμεσον ἐπηρεασμὸν τῆς πιστοδοτικῆς θάσεως τῶν τραπεζῶν. Διὰ τῆς αὐξομειώσεως δηλαδὴ τοῦ ὀριζομένου ἐπιπέδου τῶν «κατωτάτων ἀποθεμάτων» ἐπηρεάζεται ἄμεσα ἡ δανειοδότητικὴ ἱκανότης τῶν τραπεζῶν. Οὕτω, ἡ μείωσις τοῦ ἐπιπέδου τηρήσεως «κατωτάτων ἀποθεμάτων» ἀποδεδεικνύει τραπεζικοὺς πόρους οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ δάνεια καὶ χορηγήσεις, ἀντιθέτως δὲ ἡ αὐξήσις τοῦ ἐπιπέδου τηρήσεως «κατωτάτων ἀποθεμάτων» μειώνει τὴν δυνατότητα τῶν τραπεζῶν πρὸς δανειοδότησιν. Πρέπει ἐπίσης νὰ σημειωθῆ ὅτι, ἡ μὴ ὑπαρξίς ἀνεπὶτυχημένης χρηματαγορᾶς δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου τούτου. Εἰς τὸν τόπον μας, ὁ περὶ Κεντρικῆς Τραπεζῆς τῆς Κύπρου Νόμος προβλέπει ποσοστὸν τηρήσεως ἐλαχίστων ἀποθεμάτων μέχρι 30 τοῖς ἑκατὸν τῶν ἐκ καταθέσεων συνισταμένων ὑποχρεώσεων τῶν τραπεζῶν μας.

Παρακαλῶ τὸ ἐντιμον Μέλος νὰ σημειώσῃ ὅτι ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν ἐπικρατουσῶν νομισματικῶν συνθηκῶν, ἐκρίθη ἀναγκαῖον ὅπως τὸ ἐκτεθὲν κατὰ τρόπον περιληπτικὸν καὶ ἀπλοῦν ἀνωτέρω μέσον ἐξασκήσεως νομισματικῆς πολιτικῆς χρησιμοποιηθῆ καὶ ἐν Κύπρῳ. Ἐπειδὴ, ἐν τούτοις, δὲν ἐσκοπεῖτο νὰ ἐπηρεασθῆ, κατ' οὐδένα τρόπον, ἡ πιστωτικὴ θάσις τῶν τραπεζῶν, τὸ ποσοστὸν τηρήσεως «κατωτάτων ἀποθεμάτων» καθωρίσθη εἰς τὸ ἐξαιρετικῶς χαμηλὸν ἐπίπεδον τῶν 2 τοῖς ἑκατὸν μόνον, ἐν ἐπίπεδον τὸ ὁποῖον ἄλλωστε δὲν ἀφίσταται καὶ πολὺ τῶν ἤδη ἐθελουσίως τηρουμένων ὑπολοίπων παρὰ τῇ Κεντρικῇ Τραπεζῇ ἐκ μέσων ὀρισμένων τραπεζῶν, διὰ σκοποὺς τραπεζικῶν συμφηφιστικῶν πράξεων.

Ὅσον ἀφορᾷ τώρα τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἐντίμου Μέλους διὰ τὴν πληρωμὴν τόκου ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων τῶν φυλασσομένων παρὰ τῇ Κεντρικῇ Τραπεζῇ ὑπὸ μορφήν «κατωτάτων ἀποθεμάτων», ὑπάρχει ἐπίσης πλουσία τραπεζικὴ θεωρία καὶ ἐμπειρία ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἄρκοῦμαι κατατοπιστικῶς νὰ ἀναφέρω ὅτι ἡ συνήθης τακτικὴ ἢ ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν συνίσταται εἰς τὴν μὴ καταβολὴν οἰουδήποτε τόκου. Εἰς μερικὰς θεθαίως χώρας αἱ Κεντρικαὶ Τράπεζαι δύνανται κατὰ τὴν κρίσιν τῶν νὰ πληρώνουν τόκους ἐπὶ τοιούτων ὑπολοίπων, καὶ ὁ Κυπριακὸς νόμος παρέχει τοιαύτην εὐχέρειαν. Εἰς ἄλλας περιπτώσεις προκαθορίζονται νομοθετικῶς αἱ συνθήκαι, ὡς εἰς τὴν περίπτωσηί τοῦ περὶ Τραπεζῶν Νόμου τῆς Κεϋλάνης, ὅστις προβλέπει τὴν καταβολὴν τόκου ὅταν τὸ ποσοστὸν «κατωτάτων ἀποθεμάτων» ὑπερβῆ τὰ 20 τοῖς ἑκατὸν τῶν συνολικῶν καταθέσεων προθεσμίας καὶ ταμειυτηρίου καὶ τὰ 40 τοῖς ἑκατὸν τῶν καταθέσεων ὄψεως.

Τὸ ζήτημα λοιπὸν τῆς πληρωμῆς ἢ μὴ τόκου εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Κύπρου ἀποτελεῖ θέμα ἐξετάσεως προσεκτικῆς ὑπὸ τὸ φῶς τῶν κατὰ τὴν δεδομένην χρονικὴν στιγμήν ἐπικρατουσῶν συνθηκῶν καὶ ἐν συναρτήσει πρὸς τὸ ὕψος τοῦ ὀριζομένου ἐκάστοτε ποσοστοῦ «κατωτάτων ἀποθεμάτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Ἐχει πολλάκις τονισθῆ ὅτι εἰς πολλὰς περιοχὰς τῆς Πάφου ἢ τηλεόρασις καθίσταται ἀδύνατος ἰδίως κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ὥστε νὰ καθίσταται ἄμεσος ἢ σύστασις ἐνὸς βοηθητικοῦ ὑποσταθμοῦ εἰς Τσάδαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν παρεμβαλλομένων ἐμποδίων.

Δυστυχῶς ἄχρι σήμερον οὐδὲν μέτρον ἔχει ληφθῆ ὑπὸ τῆς ὑπευθύνου ἀρχῆς πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου, καίτοι ἔχει διαπιστωθῆ ἡ ἀνάγκη θεραπείας του.

Παρακαλῶ ὅπως πληροφορήσητε τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς διατὶ καθυστερεῖ ἢ ἐκτέλεισις τοῦ ἀναγκαίου τούτου ὑποσταθμοῦ καὶ πότε προτίθεται ἡ ἀρμοδία Ἀρχὴ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον τοῦτο, νοουμένου ὅτι ἡ τηλεόρασις ἀποτελεῖ ἐν τῶν ἀναγκαίων συγχρόνων μέσων ψυχαγωγίας τοῦ κοινοῦ τὸ ὁποῖον δικαιούνται νὰ ἀπολαμβάνουν ὅλοι οἱ ἀδειούχοι τηλεοράσεως εἰς ὅλας τὰς περιοχὰς τῆς νήσου ἰσοτίμως».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Εἶναι γεγονός ὅτι εἰς ὀρισμένας περιοχὰς τῆς Νήσου (εἰς Πάφον, Κακοπετριάν καὶ Πλάτρας) ἡ λήψις τῆς τηλεοπτικῆς ἐκπομπῆς δὲν εἶναι πάντοτε καλὴ, ἐνίοτε δὲ εἶναι κακὴ.

Τὸ Τεχνικὸν Τμῆμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου ἔχει μελετήσῃ μετὰ προσοχῆς τὸ θέμα καὶ ἔχει ἐτοιμάσει τεχνικὴν μελέτην ἐπὶ τῇ θάσει τῆς ὁποίας θὰ εἶναι δυνατόν νὰ θελτιωθῆ ἡ κατάστασις ὥστε νὰ καλύπτονται αἱ ἀναφερθεῖσαι ὡς ἄνω περιοχαὶ κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικόν.

Δυστυχῶς ἡ ἐκτέλεισις τῆς ἐν λόγω ἐργασίας δὲν εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος δυνατὴ λόγω ἀδυναμίας τοῦ Ἰδρύματος νὰ ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην ἀνερχομένην εἰς £41,000».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Ἀπὸ τριετίας ἡ Βουλὴ ἐνέκρινε Νόμον περὶ Ἰδρύσεως Διύλιστηρίων Πετρελαιοειδῶν εἰς Λάρνακα.

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν συνεστήθη Ἑταιρεία ἀποτελουμένη τόσοσιν ἀπὸ ἰδιώτας ἐπιχειρηματίας ὅσων καὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπειδὴ ἔκτοτε οὐδὲν θετικὸν θῆμα ἐγένετο πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὄλου ἔργου καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἰδρυσις τῶν ἐν λόγω διύλιστηρίων ἀποτελεῖ θέμα ζωτικῆς σημασίας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τόσοσιν τῆς οἰκονομίας τῆς πόλεως Λάρνακος ὅσων καὶ

της Κυπριακής οικονομίας ἐν γένει, παρακαλείται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν—

- (α) Περί τῶν λόγων τῆς τοιαύτης καθυστερήσεως·
- (β) περί τῶν λαμβανομένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέτρων διὰ τὴν ἔναρξιν κατασκευῆς τούτου· καὶ
- (γ) πότε νομίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι θὰ γίνῃ ἡ ἔναρξις κατασκευῆς τοῦ ὄλου ἔργου ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Ὡς γνωστόν, ἡ Σύμβασις Διύλιστηρίου Πετρελαίου, ἡ ὁποία ἐπεκυρώθη διὰ τοῦ μετὰ τῶν Συμμετεχουσῶν Ἑταιρειῶν Πετρελαίων Συμφωνίας (Ἐπικυρωτικοῦ) Νόμου ὑπ' ἀριθμὸν 42 τοῦ 1965, προνοεῖ ὅτι, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἰδρύσεως διύλιστηρίου πετρελαίου, αἱ Συμμετέχουσαι Ἑταιρεῖαι Πετρελαιοειδῶν θέλουσιν συστήσει ἐν Κύπρῳ ἑταιρείαν περιωρισμένης εὐθύνης εὐθὺς ὡς τοῦτο ἤθελε καταστῆ λογικῶς ἐφικτόν, μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ προαναφερθέντος νόμου.

Αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐν λόγω ἑταιρείας ἤρχισαν εὐθὺς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ σχετικοῦ νόμου. Λόγῳ ὁμῶς ἰδιαζουσῶν συνθηκῶν καὶ τῆς ἐπιδιώξεως τῆς Κυβερνήσεως νὰ κατοχυρώσῃ τὰ ἐκ τῆς Συμβάσεως ἀπορρέοντα δικαιώματά της, ἡ ἐπεξεργασία τοῦ ἀναγκαίου Ἰδρυτικοῦ Ἐγγράφου καὶ ἰδιόζοντος Καταστατικοῦ ἀπῆλθε μακρὸν χρονικὸν διάστημα. Οὕτω ἡ Ἑταιρεία Κυπριακοῦ Διύλιστηρίου Πετρελαίου Λτδ. ἐνεγράφη μόλις τὴν 25ην Σεπτεμβρίου 1967.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἐγγραφὴν τῆς ἐν λόγω Ἑταιρείας ἤρχισαν διαπραγματεύσεις αἱ ὁποῖαι καὶ συνεχίζονται, διὰ τὸν διορισμὸν τεχνικῶν συμβούλων τῆς Ἑταιρείας Κυπριακοῦ Διύλιστηρίου εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἀνατεθῆ ἡ ἐτοιμασία τῶν ἐγγράφων ἐπὶ τῇ θάσει τῶν ὁποίων θὰ ζητηθοῦν προσφοραὶ διὰ τὸ ἐν λόγω διύλιστήριον, ἡ ἐπίβλεψις τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ διύλιστηρίου κλπ. Ταυτοχρόνως δι' ἀγγελίας δημοσιευθείσης εἰς τὸν Κυπριακὸν καὶ τὸν διεθνή τύπον ἐκλήθησαν οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ μετάσχουν τοῦ διαγωνισμοῦ διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἀνέγερσιν τοῦ διύλιστηρίου πετρελαίου ἐν Κύπρῳ νὰ δηλώσουν συμμετοχὴν πρὸς τὴν Ἑταιρείαν Κυπριακοῦ Διύλιστηρίου. Εὐθὺς μετὰ τὸν διορισμὸν τῶν τεχνικῶν συμβούλων, ὁ ὁποῖος ἐλπίζεται ὅτι θὰ πραγματοποιηθῆ συντόμως, ἡ Ἑταιρεία Κυπριακοῦ Διύλιστηρίου θὰ προβῆ εἰς τὴν ἐπιλογὴν τῶν οἰκῶν οἱ ὁποῖοι θὰ κριθοῦν οἱ πλέον κατάλληλοι διὰ νὰ μετάσχουν τοῦ τελικοῦ διαγωνισμοῦ διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἀνέγερσιν τοῦ ἐν λόγω διύλιστηρίου.

Ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν ὅσον ὑποτιμᾷ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου τόσον διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς περιοχῆς εἰς τὴν ὁποίαν τοῦτο θὰ ἀνεγερθῆ ὅσον καὶ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου, λαμβάνει δὲ ἅπαντα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ὅπως ἐπιστευσθῆ ἡ ἔναρξις τῆς κατασκευῆς τούτου. Ὑπὸ τὰ σημερινὰ δεδομένα ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν διὰ τὴν ἰδρυσιν τοῦ διύλιστηρίου ἀναμένεται ὅτι θὰ ἀρχίσῃ περὶ τὰ τέλη τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Τέλος, κρίνεται σκόπιμον ὅπως διευκρινισθῆ ὅτι λόγῳ τῶν σημαντικῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα συνεπάγεται ἡ δημιουργία τοῦ ἐν λόγω διύλιστηρίου καὶ τῶν ἐπιπτώσεων τούτου ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ἐπιβάλλεται ὅπως μελετηθοῦν διεξοδικῶς, τῇ ῥοθῆειᾳ ἐμπειρογνομόνων, πάντα τὰ ἐγειρόμενα τεχνικοοικονομικὰ προβλήματα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀριθμὸς Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων μετέβη εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δι' εἰδίκευσιν εἰς διαφόρους κλάδους εἴτε τυχόντες ὑποτροφίας εἴτε ἰδίοις ἐξόδοις (study leave). Ὑπάρχουν συγκεκριμένα περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας εἰδικευθέντες ὑπάλληλοι ἅμα τῇ ἐπανάδῳ των εἰς Κύπρον ἐποποθετήθησαν εἰς ὑπηρεσίας ἀσχέτους μὲ τὰ θέματα πρὸς τὰ ὁποῖα ἔτυχον μετεκπαιδεύσεως ἢ εἰδικεύσεως.

Παρακαλεῖται τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν νὰ πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ὀφίσταται οἰονδήποτε σύστημα ἐλέγχου οὕτως ὥστε νὰ γίνεταί πλήρης ἀξιοποίησης τῶν ὑπηρεσιῶν εἰδικευθέντων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων.

Δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι διὰ νὰ μὴ συμβαίῃ ἀπώλεια χρησιμοποίησεως εἰδικευμένου προσωπικοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ ὅπως ἐξετάσῃ πόσοι ὑπάλληλοι ἔτυχον μετεκπαιδεύσεως ἢ εἰδικεύσεως εἰς τὸ ἐξωτερικόν, πόσοι ἀσχολοῦνται μὲ θέματα σχετιζόμενα μὲ τὴν μετεκπαίδευσιν ἢ εἰδίκευσιν των καὶ ποιοὶ λόγοι συντρέχουν οὕτως ὥστε ὑπάλληλοι εἰδικευθέντες νὰ μὴ ἀπασχολοῦνται εἰς θέματα τῆς εἰδικότητός των ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Μαΐου 1968 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι αἱ πρὸς τοὺς δημοσίους λειτουργοὺς παραχωρούμεναι ὑποτροφίαι δι' ἐκπαίδευσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν κατατάσσονται εἰς τρεῖς κατηγορίας: α) ὑποτροφίαι μικρᾶς διαρκείας δι' εἰδίκευσιν ἢ μετεκπαίδευσιν σχετιζομένην μὲ τὸν κλάδον εἰς τὸν ὁποῖον ὁ λειτουργὸς ἐργάζεται, β) ὑποτροφίαι διὰ μεταπτυχιακὰς σπουδὰς σχετιζομένης καὶ πάλιν μὲ τὰ καθήκοντα τῆς θέσεως τὰ ὁποῖα ὁ λειτουργὸς ἐκτελεῖ, καὶ γ) ὑποτροφίαι διὰ πτυχιακὰς σπουδὰς αἱ ὁποῖαι δυνατὸν νὰ μὴ σχετίζονται μὲ τὰ καθήκοντα τῆς θέσεως τὴν ὁποῖαν ὁ λειτουργὸς κατέχει εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν. Ἐπὶ παραδείγματι εἶναι δυνατὸν νὰ παραχωρηθῇ εἰς ἕνα Γραφεὰ ὑποτροφία διὰ νὰ ἀποκτήσῃ δίπλωμα εἰς τὰ οἰκονομικά, πολιτικὴν μηχανικὴν, κλπ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται ἐμφανὲς ὅτι εἰς τὰς πρώτας δύο περιπτώσεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψῃ ἢ περίπτωσις τὴν ὁποῖαν ὁ κ. Βουλευτὴς ἀναφέρει εἰς τὴν Ἐρώτησίν του, καθ' ὅσον οἱ μετεκπαιδευθέντες λειτουργοὶ θὰ τοποθετηθοῦν καὶ πάλιν εἰς τὴν θέσιν τὴν ὁποῖαν κατεῖχον πρὸ τῆς μεταβάσεώς των εἰς τὸ ἐξωτερικόν πρὸς εἰδίκευσιν ἢ ἀπόκτησιν ἐπιπροσθέτων προσόντων ἀμέσως σχετιζομένων μὲ τὰ καθήκοντα τῆς θέσεώς των.

Ἀντιθέτως τοιαύτη περίπτωσις εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψῃ ἐν σχέσει μὲ τὴν τρίτην κατηγορίαν τῶν ὡς ἀνω ἀναφερθειῶν ὑποτροφιῶν. Λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ ὑποτροφίαι παραχωροῦνται ἐντὸς τοῦ πλαισίου καταρτισθέντος μακροπροθέσμου προγράμματος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰς ἐπιστημονικῶς ἐκπαιδευμένον προσωπικὸν ἀνάγκας τῆς Κυβερνήσεως, δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι αἱ περιπτώσεις αὐταὶ καὶ σπάνια εἶναι καὶ προσωρινῆς φύσεως. Ἀπλῶς ὁ ἐκπαιδευθεὶς λειτουργὸς δυνατὸν νὰ παραμείνῃ ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ θέσιν μέχρις ὅτου δοθῇ πρὸς αὐτὸν ἢ κατάλληλος εὐκαιρία διὰ νὰ διεκδικήσῃ εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν θέσιν ἀνάλογον μὲ τὰ προσόντα τὰ ὁποῖα, ἐκπαιδευθεὶς εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀπέκτησε».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1968.

«Φημολογεῖται ἀπὸ ἀρκετοῦ τώρα χρόνου ὅτι ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ τὴν μεταφορὰν ἐκ Λάρνακος ποσίου ὕδατος διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἀμμοχώστου.

Παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληροφωρήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ τὸν λαὸν τῆς Λάρνακος ἐὰν ἔχη πραγματικὰ πάρει τοιαύτην ἀπόφασιν. Καλεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληροφωρήσῃ τὸ ταχύτερον μέσω τῆς Βουλῆς τὸν λαὸν τῆς Λάρνακος ἐὰν ἔχη πάρει ἀπόφασιν νὰ μετατρέψῃ τὴν ἐγκαταλελειμμένην Λάρνακα εἰς ντεπόζιτο νεροῦ διὰ τὰς ἀνεπτυγμένας πόλεις τῆς».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη.

«Εἶναι γεγονός ὅτι ἐλήφθη ἀπόφασιν νὰ μεταφερθῇ περιορισμένη ποσότης ὕδατος ἐκ τῆς Ἐπαρχίας Λάρνακος πρὸς μερικὴν ἱκανοποίησιν τῶν ὕδρευτικῶν ἀναγκῶν τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου. Τὸ ὕδωρ τοῦτο θὰ προέλθῃ ἀπὸ μερικὰς ἐκ τῶν πολλῶν ἐπιτυχῶν διατρήσεων αἰτινες ἀνωρύχθησαν εἰς τὴν περιοχὴν Λάρνακος ὡς καὶ ἀπὸ ὑδατοφράκτας οἵτινες προγραμματίζονται νὰ κατασκευασθοῦν ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βασιλοποτάμου, Ἀγίου Μηνᾶ καὶ Πεντασχοῖνου.

Τὸ μεταφερθῶσόν ὕδωρ εἰς Ἀμμόχωστον ἀποτελεῖ πλεόνασμα συνδουαμένου σχεδίου τοῦ ὁποίου τὸ μέγιστον ποσοστὸν θ' ἀποδοθῇ δι' ὕδρευτικῶν σκοποῦς τῆς πόλεως καὶ τῶν ἐπαρχιακῶν χωρίων τῆς Λάρνακος καὶ τοὺς ἀρδευτικῶν σκοποῦς τῆς ἀγροτικῆς περιοχῆς τῆς αὐτῆς Ἐπαρχίας.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἀναφέρεται ὅτι εἶναι ἡ ἀναγκαιότης τῆς ὕδρευσεως τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου ἥτις ἀναβιβάζει τὰ ὑδατικά ἔργα τῆς Λάρνακος εἰς τὸν πίνακα τῆς ἱεραρχήσεως, ἄλλως ἢ τεχνο—γεωργο—οικονομικὴ ἀντιπαράθεσις τῶν μὲ ἄλλα ἔργα ἀλλαχοῦ, ὑποβιβάζει τὴν ἀξίαν τῶν εἰς λίαν δευτερεύουσας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐzekία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς ὅπως μὴ σημειωθῇ περαιτέρω καθυστέρησις εἰς τὴν παροχὴν βοήθειας πρὸς τοὺς παθόντας ἐκ τῆς ἀνταρσίας ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐνέκρινε σχετικὸν νόμον παρὰ τὰς ἀτελείας του.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι μέχρι σήμερον οὐδὲν βοήθημα ἔχει χορηγηθῆ πρὸς τοὺς παθόντας ἐκ τῆς ἀνταρσίας ὡς καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀντιμέτωπιζοῦσι σοβαρωτάτας οικονομικὰς δυσχερείας, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφωρήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς πότε ἀκριβῶς θὰ ἀρχίσῃ ἡ παροχὴ τοιαύτης βοήθειας ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐzekία Παπαϊωάννου.

«Τὸ ἔντιμον Μέλος ἐρωτᾷ πότε ἀκριβῶς θὰ ἀρχίσῃ ἡ παροχὴ βοήθειας πρὸς τοὺς «παθόντας ἐκ τῆς ἀνταρσίας». Προφανῶς τὸ ἔντιμον Μέλος ἀναφέρεται εἰς τοὺς ὑποστάντας ὑλικὰς ζημίας λόγῳ τῶν ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου, 1963,

δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν. Ἡ διαδικασία πρὸς παροχὴν βοηθείας εἰς τοὺς οὕτω πως ζημιωθέντας προβλέπεται εἰς τοὺς περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων Νόμους τοῦ 1968 καὶ τοὺς δυνάμει τῶν Νόμων τούτων γενομένους Κανονισμούς. Ἡ τελευταία ἡμέρα πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεων ὑπὸ ζημιωθέντων ἦτο ἡ 1η Ἰουνίου, 1968. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἥτις εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ ἐν λόγω Ταμείου καὶ διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν αἰτήσεων εἶναι τώρα ἐτοίμη ὅπως προχωρήσῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς, ἡδὴ δὲ ἐπελήφθη τούτου. Δέον ὅπως σημειωθῆ, ὅμως, ὅτι αἱ ληφθεῖσαι αἰτήσεις εἶναι 2.390, ὅτι αὗται ὑποδιαιροῦνται εἰς πέντε κατηγορίας ἀναλόγως τῆς ζητουμένης βοηθείας, καὶ ὅτι ἐκάστη τούτων θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ κεχωρισμένως θάσει τῶν δεδομένων τῆς καὶ θάσει καθωρισμένης διαδικασίας. Ἐλπίζεται, ὅθεν, ὅτι τὸ ἐντιμον Μέλος θὰ ἐκτιμῆσῃ ἐκθύμως πόσον δύσκολον καὶ ἐπίμοχθον εἶναι τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ὅτι θὰ συμφωνήσῃ ὅτι αὕτη πρέπει νὰ τύχῃ τῆς δεούσης ὑποστηρίξεως καὶ πιστώσεως χρόνου πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου τῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Ἰουνίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου περὶ ἐνοικιαγορᾶς ἐξεφράσθη ὅφ' ὅλων σχεδὸν τῶν μελῶν τοῦ Σώματος ἡ ἀποψις καὶ ἡ ἐπιθυμία ὅπως τεθῆ φραγμὸς πρὸς ἀνακοπὴν τῆς κατ' ἀριθμητικὴν περίπου πρόδοον αὐξανομένης τιμῆς τῶν οἰκοπέδων, καὶ ἐν ὄψει τῶν δοθεισῶν καὶ πρὸς μέλη τοῦ Σώματος τούτου διαθεβαιώσεων τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ περὶ συντόμου εἰσαγωγῆς νομοθεσίας ἀναχαιτιζούσης τὴν τοιαύτην ἀνοδικὴν πορείαν (ὡς καὶ σαφῶν δηλώσεων τοῦ ἴδιου Ὑπουργοῦ ἀλλαχοῦ), παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :—

- (α) Εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ μελέτη τοῦ ὄλου θέματος, καὶ
- (β) Πότε ἀναμένεται κατάθεσις σχετικοῦ νομοσχεδίου ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἢ ἐξαγγελία μέτρων περιστολῆς τῆς ὡς ἄνω τεχνητῆς ἀνατιμῆσεως».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ὡς ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὴν Ἀπάντησιν ἡ ὁποία ἐδόθη κατὰ τὴν 10ην Ἰουνίου 1968 εἰς σχετικὴν Ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, πρόνοιαι δι' ἀντικίνητρα διὰ τὴν κερδοσκοπικὴν ἀγορὰν γῆς περιλαμβάνονται εἰς τὰς γενομένας ἡδὴ προτάσεις τροποποιήσεως τῆς περὶ Φορολογίας τοῦ Εἰσοδήματος Νομοθεσίας. Ἐλπίζεται ὅτι ἡ μελέτη τῶν σχετικῶν Νομοσχεδίων θὰ συμπληρωθῇ συντόμως, ὅτε ταῦτα καὶ θὰ ὑποβληθοῦν διὰ τὰ περαιτέρω εἰς τὴν Βουλὴν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Ἰουνίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφωρήσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἡμερομισθίους Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Ὡς ἀπάντησα ἤδη καὶ εἰς σχετικὴν Ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ τύπου, ὁ ὑπολογισμὸς τῶν ἀπολαθῶν τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων καθορίζεται συμφώνως μεθόδου ἣτις ἔχει σχέσιν μὲ τὸν βασικὸν μισθὸν τῆς ὀργανικῆς θέσεως ἔναντι τῆς ὁποίας ὁ ἡμερομισθίος ὑπάλληλος προσλαμβάνεται. Ἐπομένως, εὐθὺς ὡς ἐφαρμοσθῆ τὸ νέον μισθολόγιον αἱ ἀπολαθαὶ τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων θὰ ἀναθεωρηθοῦν ἀναλόγως.

2. Σημειωτέον ὅτι ἡ Κυβέρνησις προωθεῖ τὴν βαθμιαίαν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ τῶν ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων διὰ τῆς σταδιακῆς πληρώσεως ὄλων τῶν θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐπὶ μονίμου θάσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Ἡροδότου Νικολαΐδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι μερικαὶ Συνεργατικαὶ παραλαμβάνουσι τὰ σιτηρὰ ἕνα μῆνα περίπου πρὸ τῆς καθωρισμένης ἡμερομηνίας, δύναται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν:—

(α) Διατί ὑπάρχουν δύο μέτρα καὶ δύο σταθμὰ ;

(β) Ἡ παραλαβὴ ἕνα μῆνα πρὸ τῆς καθωρισμένης ἡμερομηνίας δὲν θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν καταστροφὴν τῶν προϊόντων τούτων μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ζημίαν τοῦ κράτους καὶ πιθανὸν ἀσθενείας τῶν ζώων εἰς τὰ ὁποῖα χορηγοῦνται ὡς τροφή ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιθιτανίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ἡ κτηνοτροφία ἀποτελεῖ μίαν σοβαρὰν πηγὴν εἰσοδήματος διὰ τὴν τάξιν τῶν κτηνοτρόφων τῆς Ἐπαρχίας Πάφου καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς τὸ παρελθὸν ὡς καὶ πέρυσι ἐξεδόθησαν ἀδειαι βοσκῆς εἰς ὠρισμένας περιοχὰς τοῦ δάσους Ἀκάμαντος ἐνῶ ἐφέτος αἱ Δασικαὶ Ἀρχαὶ ἀρνοῦνται τὴν ἐκδοσὴν τοιούτων ἀδειῶν καὶ διώκουν δικαστικῶς ἢ ἄλλως πῶς τοὺς κτηνοτρόφους, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν κίνδυνον ἀφανισμοῦ τῶν ποιμνίων εἰς ὠρισμένας περιοχὰς τῆς Πάφου, παρακαλῶ τὸν Ἐντίμον Ὑπουργὸν Γεωργίας νὰ πληροφρήσῃ τὸ Σῶμα:—

(α) Εἰς ποῖον σημεῖον εὐρίσκεται ἡ γεωργοκτηνοτροφικὴ ἀνάπτυξις τῆς περιοχῆς Ἀκάμαντος συμφώνως πρὸς τὰ ἤδη ἐτοιμασθέντα σχέδια, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εὕρῃ καταφύγιον ἢ ἤδη φθίνουσα κτηνοτροφία τῆς Πάφου.

(β) Μέχρι τῆς ὡς προεῖρηται ἀξιοποιήσεως ἐὰν θεωρῆται σκόπιμον νὰ δίδονται ἀδειαι βοσκῆς εἰς ὠρισμένας περιοχὰς (Ἀκάμαντος — Ἀργάκας κλπ) πρὸς προστασίαν τῆς κτηνοτροφίας μας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιθιτανίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῆς ἐπικειμένης παραλαβῆς σιτηρῶν καὶ τῆς ὑφισταμένης Νομοθεσίας ἀπαγορευούσης τὴν παραλαβὴν σιτηρῶν ὑπὸ οἰουδήποτε ἐκτὸς τῆς Ἐπι-

τροπής Σιτηρών ή τών δεόντως έξουσιοδοτημένων οργάνων αύτης, παρακαλώ όπως ή άρμοδία Αρχή πληροφορήση τό Σώμα:—

- (α) Κατά πόσον περιήλθεν εις γνώσιν τής Έπιτροπής Σιτηρών ότι παρελήφθησαν σιτηρά εις τό παρελθόν υπό ιδιωτών.
- (β) Ποία μέτρα λαμβάνονται διά τήν παρεμπόδισιν τής παραλαβής σιτηρών υπό τών ιδιωτών τούτων.

Έρώτησις υπό ήμερομηνίαν 12ην Άπριλίου 1968, υποβληθείσα υπό του έντίμου Βουλευτου περιφέρειας Λεμεσου κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, και ληφθείσα τήν 16ην Άπριλίου 1968.

«Είναι γεγονός ότι οί άμπελουργοί μας, λόγω άφ' ενός τών χαμηλών τιμών τών άμπελουργικών προϊόντων και άφ' έτέρου λόγω τής συνεχούς άνόδου του τιμαριθμου και του κόστους παραγωγής, αντιμετωπίζουν άνυπερβλήτους οικονομικάς δυσχερείας, καθότι μοναδικός πόρος ζωής των είναι τά προϊόντα τής άμπέλου.

Έν οψει τής ως άνω αξιοθρήνητου οικονομικής καταστάσεως τών άμπελουργών μας παρακαλώ τους άρμοδίους όπως πληροφορήσουν τήν Βουλήν τά κάτωθι:—

1. Έλήφθη άπόφασις ή όχι νά δοθής αύξησις εις τάς άπό δεκαετίαν και πλέον όρισθείσας τιμάς τών άμπελουργικών προϊόντων ;

2. Θα παραμείνη ή όχι τό ίδιον σύστημα τής κατ' όκάν έπιχορηγήσεως και, εάν ναι, θα ληφθής πρόνοια νά βοηθηθούν εκείνοι έκ τών άμπελουργών μας τών όποιων οί άμπελώνες άποδίδουν πενιχράν ποσότητα σταφυλών ;

3. Υπάρχει πρόθεσις έκ μέρους τής Κυβερνήσεως νά παραχωρηθούν μηχανήματα έκχερσώσεως εις χαμηλόν τίμημα διά νά έκκριώσουν τους παλαιούς άμπελώνας των, κατόπιν δικαίας έπιχορηγήσεως υπό τής Κυβερνήσεως και νά τους έπαναφυτεύσουν με ποικιλίας υποδειχθησομένας υπό του Τμήματος Γεωργίας και με όπωροφόρα δένδρα ;

4. Άπεφασίσθη ή όχι ή έπιβολή έλέγχου επί τών νέων φυτειών τής άμπέλου;»

Άπάντησις υπό ήμερομηνίαν 20ην Ιουνίου 1968, του Υπουργου Οικονομικών, εις έρώτησιν υποβληθείσαν τήν 16ην Άπριλίου 1968, υπό του έντίμου Βουλευτου περιφέρειας Λεμεσου κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«1. Τό θέμα τών τιμών τών άμπελουργικών προϊόντων έσοδείας 1968 έξετάζεται υπό του Συμβουλίου Άμπελουργικών Προϊόντων, εν συνεννόησει μετά τών Υπουργείων Οικονομικών, Έμπορίου και Βιομηχανίας και Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, συντόμως δε θα υποβληθούν σχετικά προτάσεις προς τό Υπουργικόν Συμβούλιον όπερ τυγχάνει τό άρμόδιον σώμα προς καθορισμόν τών τιμών.

2. Τό σύστημα τής κατ' όκάν έπιχορηγήσεως τών Άμπελουργικών προϊόντων θα ισχύση και διά τό τρέχον έτος. Σημειώτέον ότι ή Κυβέρνησις πρόεβη ήδη εις έμπεριστατωμένην μελέτην του ισχύοντος συστήματος και τών έξ αυτού έπιπτώσεων, υπέβαλε δε προς τάς ενδιαφερομένας Οργανώσεις συγκεκριμένας εισηγήσεις περι άλλαγής τούτου. Δυστυχώς άπασαι αι άμέσως ενδιαφερόμεναι Οργανώσεις, ήτοι Π.Ε.Κ., Ε.Κ.Α. και Συνεργατισμός, ευνουούν τήν συνέχισιν του παρόντος συστήματος, άπορρίψασαι όμοφώνως τήν ιδέαν οιασδήποτε άλλαγής κατά τό παρόν στάδιον. Η Κυβέρνησις πάντως συνεχίζει τήν έπεξεργασίαν ενός νέου και όρθολογιστικού συστήματος έπιχορηγήσεων του όποιου ή έφαρμογή έλπίζεται νά καταστή δυνατή λίαν συντόμως.

3. Το θέμα της έκριζώσεως και άναμπελώσεως τών ύφισταμένων άμπελώνων καθώς και της επιβολής έλέγχου επί τών νέων φυτειών θά μελετηθῆ λεπτομερῶς όταν αί δοκιμαί τών νέων ποικιλιών περατωθοῦν και όριστικά είσηγήσεις θά δύνανται νά γίνουν όσον άφορᾷ τήν καταλληλότητά των. Το Σχέδιον 'Αναμπελώσεως έλπίζεται ότι θά τεθῆ έν έφαρμογή από τοῦ 1970».

Ἐρώτησις υπό ήμερομηνίαν 22αν Μαΐου 1968, υποβληθεῖσα υπό τοῦ έντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθεῖσα τήν 24ην Μαΐου 1968.

«Παρακαλεῖται τό άρμόδιον Ὑπουργεῖον νά πληροφορήσῃ τό Σῶμα τῆς Βουλῆς τών Ἀντιπροσώπων ποῖα ειδικά σχέδια άναπτύξεως υπάρχουν διά τās οικονομικῶς δυσπραγούσας περιοχάς τῆς Νήσου, τά όποῖα θά ήδύναντο νά συμβάλουν εἰς τήν άνοδον τοῦ βιοτικῦ έπιπέδου τών κατοίκων αὐτῶν τών περιοχῶν».

Ἀπάντησις υπό ήμερομηνίαν 20ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς έρώτησιν υποβληθεῖσαν τήν 24ην Μαΐου 1968, υπό τοῦ έντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Ἡ υπό τοῦ έντίμου Μέλους τῆς Βουλῆς υποβληθεῖσα Ἐρώτησις έφάπτεται τοῦ γενικωτέρου θέματος τῆς περιφερειακῆς άναπτύξεως. Δέν εἶναι έφικτόν άλλ' οὔτε και οικονομικῶς δικαιολογημένον νά άναπτυχθοῦν όλαί αἱ περιοχαί τῆς νήσου κατά τόν ἴδιον ρυθμόν καθ' ότι αἱ διάφοροι περιοχαί δέν προσφέρουν τά ἴδια πλεονεκτήματα και δέν διαθέτουν τοὺς ἴδιους παραγωγικούς πόρους. Ἐξ άλλου δέν υπάρχουν έπαρκῆ δεδομένα άναφορικῶς πρὸς τήν περιφερειακὴν κατανομήν τών εισοδημάτων, τά δέ ύφιστάμενα στοιχεῖα άναφορικῶς πρὸς τήν οικονομικὴν δυναμικότητα τών διαφόρων περιφερειῶν δέν εἶναι άπολύτως θάσιμα. Κατόπιν τῆς ριζικῆς άνασυστάσεως τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Κύπρου διά τῆς προσφάτου ψηφίσεως τοῦ σχετικοῦ νόμου ή Κυβέρνησις θά δυνηθῆ νά αναλάβῃ πληρεστέρας έρεῦνας και έπισκοπήσεις κατά τήν διάρκειαν τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος πρὸς τόν σκοπὸν ὅπως έξακριβωθοῦν αἱ οικονομικαί δυνατότητες τών διαφόρων περιοχῶν καθὼς και ή κατανομή τών εισοδημάτων μεταξύ τών περιοχῶν τούτων. Ὑπὸ τό φῶς τών πολυτίμων πορισμάτων τοιούτων έπιστημονικῶν έρευνῶν και μελετῶν θά άναληφθῆ ή έκτέλεσις διαφόρων και ποικίλων έργων με άπώτερον σκοπὸν τήν έπιτάχυνσιν τῆς άναζωογονήσεως τών συγκριτικῶς πτωχῶν περιοχῶν τῆς Νήσου.

Ἐν τῷ μεταξύ τό Δεύτερον Πενταετές Πρόγραμμα προβλέπει σημαντικὰς δαπάνας διά τήν άνάπτυξιν τών άγροτικῶν περιοχῶν έν γένει και ὀρισμένων περιοχῶν, αἵτινες υπάρχουν σαφεῖς ένδείξεις ή αρκετά στοιχεῖα ότι εἶναι συγκριτικῶς άσθενέστεραι οικονομικῶς.

Ἐπί παραδείγματι εἰς τήν πόλιν και έπαρχίαν Λάρνακος έκτελοῦνται ή έχουν προγραμματισθῆ πρὸς έκτέλεσιν κατά τό τρέχον έτος τά ακόλουθα έργα άναπτύξεως άτινα θά συμβάλουν άμέσως ή έμμέσως εἰς τήν άνοδον τοῦ βιοτικῦ έπιπέδου τών κατοίκων τῆς περιοχῆς :

- (α) Μείζονα και δευτερεύοντα άρδευτικά έργα, ύδρευτικά έργα, διατηρήσεις, έρευναι και δοκιμαστικά άντλήσεις ύδατος, συνεπαγόμενα συνολικὴν δαπάνην ύψους £114,000.
- (β) Διάφορα έργα γεωργικῆς άναπτύξεως συνεπαγόμενα συνολικὴν δαπάνην εκ £35,000 περίπου.
- (γ) Ἔργα δασικῆς άναπτύξεως συνεπαγόμενα συνολικὴν δαπάνην εκ £6,700 περίπου.

- (δ) "Ίδρυσις Βιομηχανικής Περιοχής ή όποία συνεπάγεται άρχικήν δαπάνην έκ £60,000.
- (ε) "Ίδρυσις Διύλιστηρίου Πετρελαίου. Έντός τριετίας ή ολική δαπάνη του Έργου ύπολογίζεται νά άνέλθη εις 4½ έκ. λίρας περίπου.
- (στ) Κατασκευή Λιμένων. "Η δαπάνη του Έργου είναι σημαντική και θά ύπολογισθή καλύτερον άμα τή συμπληρώσει τών νέων σχεδίων κατά τόν προσεχή "Ιούλιον.
- (ζ) Έκτέλεισις έπτά Έργων όδικής ανάπτυξεως διά τά όποία προβλέπεται συνολική έπένδυσις £122,000.
- (η) Πολεοδομικά και διάφορα οικοδομικά Έργα (Νοσοκομείον Λάρνακος, Σχολικά Κτίρια, επέκτασις Έπαγγελματικής Σχολής Λάρνακος, επέκτασις Γραφείου Δεμάτων Λάρνακος κλπ) συνεπαγόμενα συνολικήν έπένδυσις ύψους £56,000.
- (θ) Έργα άγροτικής ανάπτυξεως συνεπαγόμενα δημοσίαν έπένδυσις ύψους £30,000.

"Επιπροσθέτως, οί Δανειστικοί "Επίτροποι θά έκδώσουν πληθώραν δανείων έν σχέσει πρός διάφορους προτάσεις τών ενδιαφερομένων κοινοτήτων, οργανισμών και πολιτών δι' Έργα ανάπτυξεως (άγροτική ανάπτυξις, τουριστική ανάπτυξις, ανάπτυξις τής άλιείας και δημοτικά Έργα). Τό ύψος τών έκδοθησομένων δανείων δι' όλόκληρον τήν Κύπρον, περιλαμβανομένης τής πόλεως και έπαρχίας Λάρνακος, άνέρχεται διά τό τρέχον έτος εις £850,000.

Παρομοίως διά τήν περιοχήν Πιτσιλιάς ή όποία έκρίθη ότι ύστερεί άλλων περιοχών έχουν προγραμματισθή πρός έκτέλεσιν τά ακόλουθα Έργα :—

- (α) Κατασκευή ύδατοδεξαμενής εις τήν περιοχήν Κυπερούντας, ήτις θά άρδεύη 100 περίπου στρέμματα γής.
- (β) "Αναπέλωσις 200 περίπου στρεμμάτων γής.
- (γ) "Αναδάσωσις.

Τά έν λόγω Έργα συνεπάγονται συνολικήν δαπάνην έκ £31,000 περίπου. Οί κάτοικοι τής περιοχής θά συνεισφέρουν μόνον μέρος τής δαπάνης διά τά Έργα ύπό α) και β), ένώ τήν δαπάνην διά τά Έργα αναδάσώσεως θά αναλάβη έξ όλόκληρου ή Κυβέρνησις.

- (δ) Μείζονα και δευτερεύοντα άρδευτικά και ύδρευτικά Έργα συνεπαγόμενα συνολικήν δαπάνην £287,000.
- (ε) Διάφορα όδικά Έργα διά τά όποία προβλέπεται δαπάνη £68,000.
- (στ) Σχολικά Κτίρια £15,000.
- (ζ) Εις τά χωρία τής Πιτσιλιάς θά εφαρμοσθή υπό τής Κυβερνήσεως τή συνεργασία του Παγκοσμίου Προγράμματος Τροφίμων τών "Ηνωμένων Έθνών τό Σχέδιον Συντηρήσεως του Έδάφους και Δενδροφυτείας. Οί συμμετέχοντες εις τό Σχέδιον γεωργοί θά λαμβάνουν δωρεάν τρόφιμα παραχωρούμενα υπό του Παγκοσμίου Προγράμματος Τροφίμων διαρκούσης τής περιόδου κατά τήν όποιαν ούτοι και αί οικογένειάι των θά άπασχολούνται εις τήν έκτέλεσιν Έργων συντηρήσεως του έδάφους και εις δενδροφυτείας. "Η Κυβέρνησις θά έπιχορηγή τά Έργα συντηρήσεως του έδάφους και θά παρέχη χαμηλότοκα δάνεια έν σχέσει πρός τά έν λόγω Έργα. "Η Κυβέρνησις θά αναλάβη έπίσης τά διοικητικά και άλλα έξοδα του όλου Σχεδίου και θά παρέχη πρός τούς γεωργούς τήν άναγκαίαν τεχνικήν βοήθειαν.

"Επίσης διά τήν πόλιν και έπαρχίαν Πάφου έχουν προγραμματισθή πρός έκτέλεσιν άρκετά Έργα ως ακόλουθως :—

- (α) Μείζονα και δευτερεύοντα άρδευτικά και ύδρευτικά Έργα, διατρήσεις, Έρευνα κλπ. : £206,000.

- (β) Διάφορα Έργα γεωργικής ανάπτυξεως συνεπαγόμενα συνολικὴν δαπάνην ἐκ £110,000 περίπου.
- (γ) Διάφορα Έργα ὀδικῆς ανάπτυξεως συνεπαγόμενα συνολικὴν δαπάνην ἐκ £103,000.
- (δ) Βελτίωσις Λιμένος Πάφου : £30,000.
- (ε) Διάφορα Έργα ἀγροτικῆς ανάπτυξεως : £20,000.
- (στ) Πολεοδομικά καὶ οἰκοδομικά Έργα : £36,000.
- (ζ) Ἀνέγερσις σχολικῶν κτιρίων : £31,800.
- (η) Δανειοδότησις τοῦ Δήμου.

Τέλος διὰ τὴν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν Κυρηνείας ἔχουν ἐπίσης προγραμματισθῆ αἱ ἀκόλουθοι χαρακτηριστικαὶ δημόσιαι ἐπενδύσεις :—

- (α) Μείζονα καὶ δευτερεύοντα ἀρδευτικά καὶ ὑδρευτικά Έργα, διατρήσεις, ἔρευνα, κλπ. : £80,000.
- (β) Διάφορα Έργα γεωργικῆς ανάπτυξεως συνεπαγόμενα συνολικὴν δαπάνην ἐκ £55,000.
- (γ) Διάφορα Έργα ὀδικῆς ανάπτυξεως συνεπαγόμενα συνολικὴν δαπάνην ἐκ £124,000 περίπου.
- (δ) Λιμενικά Έργα : £30,000.
- (ε) Διάφορα Έργα ἀγροτικῆς ανάπτυξεως συνεπαγόμενα συνολικὴν δαπάνην ἐκ £15,000.
- (στ) Ἀνέγερσις σχολικῶν κτιρίων : £11,900.
- (ζ) Δανειοδότησις τοῦ Δήμου.

Ἄλλαι Περιοχαὶ

Εἰς τὰς λοιπὰς περιοχὰς τῆς Νήσου θὰ ἐκτελεσθοῦν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὰ προγραμματισθέντα εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Έργα ἀναπτύξεως εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς οἰκονομίας, ὡς εἶναι π.χ. τὰ ὑδρευτικά, ἀρδευτικά, ὀδικά, τουριστικά, πολεοδομικά καὶ οἰκοδομικά Έργα καθὼς καὶ τὰ Έργα γεωργικῆς καὶ δασικῆς ἀναπτύξεως μὲ σκοπὸν τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ὑποδομῆς ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ἡ ἀνοδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων.

Παρέχεται ἤδη προτεραιότης ἀλλ' οὐχὶ ἀποκλειστικότης εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτων ἢ παρομοίων ἔργων εἰς τὰς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρας περιοχὰς τῆς Νήσου. Χαρακτηριστικῶς δύναται ἐπίσης νὰ ἀναφερθῆ ὅτι τὸ Σχέδιον Συντηρήσεως τοῦ Ἐδάφους καὶ Δενδροφυτείας διὰ τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἤδη μνεῖα θὰ ἐφαρμοσθῆ εἰς ὄρεινὰς περιοχὰς τῆς Νήσου αἱ ὁποῖαι κατ' ἀρχὴν θεωροῦνται ὡς ὀλιγωτέρον ἀνεπτυγμένα.

Ὡς τὸ ἔντιμον Μέλος γνωρίζει δι' ὅλα τὰ προαναφερθέντα καὶ διὰ σωρείαν ἄλλων ἔργων ὑπάρχει σχετικὴ πρόβλεψις εἰς τὸν ἤδη ἐγκριθέντα Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Βεβαίως αἱ εἰς αὐτὸν προβλεπόμεναι ἐπενδύσεις δὲν ἀναλύονται γεωγραφικῶς τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ χώρα μας εἶναι μικρὰ καὶ ὅλα τὰ Έργα ἔχουν καὶ γενικὴν εὐμενῆ ἐπίπτωσιν ἐπὶ τῆς ὅλης οἰκονομίας ἐπιπροσθέτως τῆς ἀμέσου τοπικῆς ἐπιδράσεως καὶ ἐξυπηρετήσεως. Πάντως, κατὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ ἐτήσιου Προϋπολογισμοῦ καταβάλλεται προσπάθεια ὅπως, συμφῶνως πρὸς τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Σχέδιον, ἐξασφαλιζέται ἰσορροπημένη ἀνάπτυξις τοῦ τόπου. Πρὸς τοῦτο προωθεῖται ἤδη ὁ περιφερειακὸς προγραμματισμὸς ἄνκαι ἐπιθυμῶ νὰ καταστήσω σαφές ὅτι ἡ ἐπιδιώξις ἰσορροπημένης ἀναπτύξεως τῆς χώρας δὲν ὑποδηλοῖ, καθ' ὅτι δυστυχῶς εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων ἀδύνατον, καὶ ἴσῃ ἀνάπτυσιν δι' ἐκάστην περιοχὴν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ἰουνίου 1968.

«Ποῖα τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὡς πρὸς τὰς καλουμένας «Πρωτοποριακὰς Βιομηχανίας» ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη.

«Εἶναι ἀληθές ὅτι σχετικὸν νομοσχέδιον ἠτοιμάσθη καὶ ἐξηγγέλθη. Ἡ ἐν λόγῳ ἐργασία ἔτυχεν ἐλέγχου ἐκ μέρους ξένων εἰδικῶν καὶ ἐπηρεχθήσαν τροποποιήσεις αἰτινες ἀπήτησαν ἀρκετὸν χρόνον καὶ μελέτην.

Παρὰ ταῦτα τὸ νομοσχέδιον δὲν ἔτυχε περαιτέρω προωθήσεως καθ' ὅτι ἐν τῷ μεταξύ ἐπεκράτησεν ἡ ἀποψις ὅτι πλείστοι σκοποὶ τοῦ νομοσχεδίου δύνανται νὰ ἐξυπηρετηθοῦν διὰ τῆς τροποποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ Φόρου Εἰσοδήματος, πρῶγμα τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ γίνῃ εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον. Τοιοῦτοτρόπως ἀποφεύγονται διοικητικά, δημοσιονομικά καὶ ἄλλαι δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις αἰτινες παρατηρήθησαν εἰς ἀρκετὰς χώρας ὅπου εἰσήχθη ὁ θεσμὸς τῆς παροχῆς φορολογικῶν ἀσυλιῶν πρὸς «πρωτοποριακὰς» βιομηχανίας.

Πρὸς πληρῆ κατατόπισιν τῶν ἐντίμων Μελῶν καταθέτω εἰδικὴν μελέτην τὴν ὁποῖαν ἠτοιμάσα ἐπὶ τοῦ θέματος.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφέρειας Λευκωσίας καὶ Λεμεσοῦ, κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη ἀντιστοίχως, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Μαΐου 1968.

«Δεδομένου ὅτι τὸ ἀναπηρικὸν αὐτοκίνητον ἀπηλλάττετο τοῦ τελωνειακοῦ δασμολογίου εἰς τὸ μόλις πρόσφατον παρελθὸν καὶ ἐν ὄψει τῆς ἀπολύτου χρησιμότητός του διὰ τὴν τάξιν τῶν ἀναπήρων, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν καὶ πότε σκοπεύῃ νὰ προωθήσῃ τὴν ἐπιναφορὰν τοῦ νόμου, καθοριζομένων κλιμάκων καὶ ποσοστοῦ ἀναπηρίας (εἴτε θάσῃ τοῦ ὑφισταμένου νόμου περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἢ ἄλλως) εἰς τρόπον ὥστε τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ δασμολογίου νὰ τυγγάνουν οἱ πραγματικοὶ ἀνάπηροι.»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 22αν Μαΐου 1968, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφέρειας Λευκωσίας καὶ Λεμεσοῦ κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη ἀντιστοίχως.

«Οὐδεμία εἰδικὴ πρόνοια ὑπῆρξεν ἐν τῇ καταργηθείσῃ περὶ Ἐμμέσου Φορολογίας Νομοθεσίᾳ δυνάμει τῆς ὁποίας ἀναπηρικὰ αὐτοκίνητα ἀπηλλάττοντο εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ. Τὸ ἄρθρον 154 τοῦ ἀνακληθέντος περὶ Διοικησεως τῶν Τελωνείων Νόμου, δμως, προέβλεπεν ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐδικαιούτο ὅπως ἐξουσιοδοτῇ τὴν ἐπιστροφήν ὀλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ τοῦ πληρωτέου ἐπὶ ἐμπορευμάτων εἰσαγομένων ὑπὸ εἰδικὰς περιστάσεις ἢ διὰ σκοποῦς δημοσίου συμφέροντος. Δυνάμει τῆς προνοίας ταύτης ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἀπήλλαττεν ἀναπήρους ὀλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ τοῦ πληρωτέου ἐπὶ εἰδικῶς προσηρμοσμένων ὀχημάτων εἰσαγομένων πρὸς ἀποκλειστικὴν αὐτῶν χρῆσιν. Σημειωτέον ὅτι πρὸ τῆς τοιαύτης

ἀπαλλαγῆς ἐζητοῦντο ἀπὸ τὰ Τμήματα Ἱατρικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Εὐημερίας ἐκθέσεις ὡς πρὸς τὴν σωματικὴν, κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ ἀναπήρου.

Κατόπιν συνεννοήσεως καὶ μετὰ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας ἐκρίθη σκόπιμον ὅπως τὸ ἄρθρον 154 τοῦ ἀνακληθέντος περὶ Διοικήσεως τῶν Τελωνείων Νόμου μὴ περιληφθῆ εἰς τὸν ἀπὸ 1.1.68 τεθέντα ἐν ἰσχύϊ περὶ Τελωνείων καὶ Φόρων Καταναλώσεως Νόμον, ὡς λίαν ἀσαφές. Ἐπομένως ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν δὲν δικαιούται συμφώνως πρὸς τὴν νῦν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν ὅπως ἐπιστρέψῃ δασμούς κατὰ χάριν. Πάντως τὸ θέμα τῆς ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς ἀναπηρικῶν αὐτοκινήτων ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον θέμα τὸ ὁποῖον ἐξετάζεται καὶ ἐλπίζεται ὅτι λίαν συντόμως θὰ καταστῆ δυνατὴ ἢ ὑποβολὴ σχετικῶν πρὸς τοῦτο εἰσηγήσεων πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ τὴν Βουλὴν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1968.

«Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κάτω Πάφου ὑπάρχουν δύο ἀρχαῖα θέατρα, ἡ ἀναστήλωσις τοῦ ἑνὸς τῶν ὁποίων καθίσταται ἀναγκαῖα καὶ ἐπιβεβλημένη, καθ' ὅτι ἐπιπροσθέτως πρὸς τὴν ἀρχαιολογικὴν σημασίαν καὶ ἀξίαν πού θὰ ἔξῃ μία τοιαύτη ἀναστήλωσις, θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν παρουσίαν ἀρχαίων τραγωδιῶν καὶ δραμάτων καὶ θὰ συμβάλῃ καὶ εἰς τὴν πολιτιστικὴν καὶ τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Πάφου.

Πότε προτίθεται τὸ ἀρμόδιον Τμῆμα νὰ προβῆ εἰς τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ ἑνὸς τῶν θεάτρων τούτων ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1968.

«Ἡ Κυβέρνησις πρὸ καιροῦ ἀπεφάσισε τὴν μετακίνησιν τῶν χωρίων Θελέτρας καὶ Ἁγίου Φωτίου, ἡ δὲ ἐκτέλεσις καὶ ἐν γένει προώθησις τοῦ ὅλου ἔργου καθυστερεῖ ἀρκετὰ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δυνατὸν νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον ἀνθρωπίνους ζωὰς καὶ καθυστερεῖ τὴν ἀνάπτυξιν δύο κοινοτήτων τῆς Πάφου.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορησέτε τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ προώθησις τῶν ἄνω θεμάτων καὶ πότε θὰ καταστῆ δυνατὴ ἢ μετακίνησις τῶν δύο αὐτῶν χωρίων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1968.

«Ἐνα ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα προβλήματα ἅτινα ἀντιμετωπίζει ἡ γεωργικὴ μας τάξις εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς ἀποτελεσματικῆς καταπολεμήσεως τῶν διαφόρων φυτικῶν ἀσθενειῶν.

Ἐρωτᾶται πῶς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ σοβαρὸν τοῦτο πρόβλημα καὶ ποῖα μέτρα προγραμματίζονται πρὸς τὴν κατευθυνσιν δημιουργίας ἀποτελεσματικῆς ὑπηρεσίας διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν ;»

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἔργασια.

Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 5) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 5) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαθθίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 18ην Ἰουνίου 1968.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου προβλέπεται ἡ δημιουργία θέσεων διὰ τὴν ἐπένδρῳσιν τοῦ Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου τὸ ὁποῖον θὰ ἰδρυθῇ ἐν Κύπρῳ δυνάμει συμφωνίας ἐπιτευχθεῖσης μεταξὺ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ καὶ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ὑπεγράφη τὴν 31ην Ἰανουαρίου 1968.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ, κανονικῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, θὰ εἰσηγεῖτο ὅπως ὁ προτεινόμενος νόμος μὴ ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, διότι κρίνει ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ δημιουργοῦνται μόνιμοι θέσεις διὰ νόμου περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως, περαιτέρω δὲ εἰς τὴν παρούσαν περίπτωσιν ἔδει πρῶτον νὰ θεσπισθῇ ὁ νόμος περὶ λειτουργίας τοῦ ἐν λόγω Ἀνωτέρου Τεχνικοῦ Ἰνστιτούτου προτοῦ ζητηθῇ ἀπὸ τὴν Βουλὴν ἡ ἐγκρισις δαπάνης διὰ τὰς δημιουργηθησομένης θέσεις.

Τὰς ἄνω ἀπόψεις ἡ Ἐπιτροπὴ διεβίβασεν εἰς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον τὸ ὁποῖον διὰ συμπληρωματικῆς Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως ἐπληροφόρησε τὴν Ἐπιτροπὴν τὰ ἀκόλουθα :

- (α) Ἡ ἐναρξίς λειτουργίας τοῦ Ἰνστιτούτου ἔχει προγραμματισθῇ διὰ τὴν πρῶτην ἐβδομάδα τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου.
- (β) Ἴνα καταστήθῃ δυνατὴ ἡ ἔγκαιρος ἐναρξίς τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰνστιτούτου, κατὰ τὴν προγραμματισθεῖσαν ἡμερομηνίαν, εἶναι ἀνάγκη ὅπως διορισθῇ ἀπὸ τοῦδε τὸ ἀναγκαῖον διδακτικὸν προσωπικόν.
- (γ) Οἱ ξένοι ἐμπειρογνώμονες ἤρχισαν ἤδη ἀφικνούμενοι εἰς Κύπρον (μέχρι σήμερον ἔφθασαν 4 ξένοι ἐμπειρογνώμονες), ἀναμένεται δὲ ὅτι οἱ ὑπὸ τῆς Συμφωνίας προβλεπόμενοι καθηγηταὶ καὶ λοιποὶ ἐμπειρογνώμονες θὰ εὐρίσκωνται ἐν Κύπρῳ μέχρι τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1968.

- (δ) Ἐν ὄψει τῆς σπουδῆς μετὰ τῆς ὁποίας δέον νὰ χωρήσῃ ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἐπ' ἀνδρῶν καὶ ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰνστιτούτου, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως ἐπὶ τοῦ παρόντος αἰ ὡς ἄνω θέσεις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ δημιουργηθοῦν διὰ νόμου περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως.
- (ε) Ἡ Κυβέρνησις ἐπιφυλάττεται νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὀργανικὸν νόμον διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ τὴν νομοθετικὴν ρύθμισιν τῶν ἀναγκαίων θέσεων εἰς εὐθετώτερον χρόνον καὶ ἀφοῦ καταστῆ δυνατὴ, ἐκ τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς, ἢ διαπίστῳσις τῆς καταλληλοτέρας διαρθρώσεως καὶ ὀργανώσεως τοῦ Ἰνστιτούτου, λαμβανόμενου ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου θὰ βοηθήσῃ οὐσιωδῶς καὶ οἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ξένοι ἐμπειρογνώμονες.

Ἡ ὑπογραφεῖσα συμφωνία προνοεῖ διὰ σύνολον δαπάνης 1.754.078 δολλαρίων ἐκ τῶν ὁποίων τὸ Εἰδικὸν Ταμεῖον τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν θὰ καταβάλῃ 980.000 δολλάρια ἢ δὲ Κυπριακὴ Κυβέρνησις 773.578 δολλάρια, ἐντὸς περιόδου 5 ἐτῶν. Ἡ συνεισφορά τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν περιλαμβάνει τὴν χρηματοδότησιν τῶν ὑπηρεσιῶν ἐμπειρογνωμόνων—καθηγητῶν διὰ περίοδον 360 μηνῶν, τὴν παραχώρησιν ὑποτροφιῶν εἰς Κυπρίους ἀντιστοίχους (counterparts) ἐμπειρογνώμονας—καθηγητὰς διὰ σύνολον χρονικῆς περιόδου 102 μηνῶν, καὶ τὴν παραχώρησιν τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν διαφόρων ἐργαστηρίων ἐναντι συνολικῆς δαπάνης 150.000 δολλαρίων. Ἡ συνεισφορά τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως θὰ διατεθῇ διὰ τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν τοῦ ἀναγκαίου ἀριθμοῦ ἀντιστοίχων (counterparts) ἐμπειρογνωμόνων—καθηγητῶν, ἐκπαιδευτῶν, τὴν ἀνέγερσιν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τὴν παραχώρησιν τῆς ἀναγκαίας γῆς ὡς καὶ τὴν παραχώρησιν τῶν ἀναγκαίων γραφειακῶν καὶ διοικητικῶν ὑπηρεσιῶν.

Σκοπὸς τοῦ Ἰνστιτούτου εἶναι ἡ παροχὴ μεταγυμνασιακῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ εἰδικεύσεως εἰς τεχνικούς, κατ' ἀρχὴν εἰς τρεῖς εἰδικούς κλάδους, ἦτοι πολιτικὴν μηχανικὴν, μηχανολογίαν καὶ ἠλεκτρομηχανικὴν, ὡς καὶ συναφῶν πρὸς τοὺς κλάδους τούτους εἰδικότητων. Σημειώθῃ ὅτι τὸ ἐπίπεδον ἐκπαιδεύσεως τῶν φοιτούντων εἰς τὸ Ἰνστιτούτον θὰ εἶναι ἀρκούντως ὕψηλόν διὰ τεχνικούς, ἰσότιμον πρὸς Κολλέγιον ἀλλὰ οὐχὶ ἰσότιμον πρὸς Πανεπιστημιακὰς σπουδὰς. Τὸ περιεχόμενον καὶ ἐπίπεδον εἰδικεύσεως ἔχει καθορισθῆ συμφώνως τῶν ἀναγκῶν τῆς Κύπρου εἰς ἀριθμούς, εἰδικότητας καὶ ἐπίπεδα ἐκπαιδεύσεως καὶ προσαρμόζεται πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας συνθήκας αἱ ὁποῖαι ἐπικρατοῦν ἐν Κύπρῳ. Οἱ ἀποφοιτοῦντες ἐκ τῆς Σχολῆς προορίζονται κυρίως διὰ τὴν ἐπ' ἀνδρῶν τῶν Κυπριακῶν Βιομηχανιῶν, μικρὸς δὲ ἀριθμὸς τούτων (περίπου 10 ἐτησίως) θὰ ἐκπαιδευθοῦν εἰδικῶς διὰ νὰ καταστοῦν κατάλληλοι ὡς ἐκπαιδευταὶ εἰς τὰς Τεχνικὰς Σχολὰς τῆς Κύπρου. Ὑπολογίζεται ὅτι τὸ Ἰνστιτούτον θὰ δέχεται σύνολον 82 μαθητῶν ἐτησίως κατανεμομένων εἰς τοὺς ἀναφερθέντας τρεῖς βασικούς κλάδους. Ἡ φοίτησις θὰ εἶναι ζετῆς, θὰ γίνονται δὲ δεκτοὶ ὡς μαθηταὶ τοῦ Ἰνστιτούτου ἀπόφοιτοι τόσον τῶν Γυμνασίων ὅσον καὶ τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν. Τὸ πρῶτον ἔτος φοιτήσεως θὰ ἀφιερῶται κυρίως εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν γνώσεων τῶν μαθητῶν εἰς τὰ Μαθηματικά, τὴν Φυσικὴν καὶ ἐν γένει τὰ Φυσιογνωστικὰ μαθήματα καὶ εἰς τὴν ἐξομοίωσιν τοῦ ἐπιπέδου βασικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἀποφοιτούντων τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν καὶ τῶν Γυμνασίων ἀντιστοίχως. Πλὴν τῆς τοιαύτης ἐκπαιδεύσεως διὰ τοῦ Ἰνστιτούτου θὰ παρέχονται σύντομοι σειραὶ ἐξειδικευμένης εἰδικείσεως (refresher courses) διαρκείας 1—3 μηνῶν δι' ἐπιλεγόμενας εἰδικότητας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς βελτιώσεως τοῦ ἐπιπέδου εἰδικείσεως ἐργατῶν ἢ τεχνιτῶν ἤδη ὑπηρετούντων εἰς τὴν Βιομηχανίαν.

Ἡ Σχολὴ θὰ εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν γενικὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, θὰ διοικῆται δὲ ὑπὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εἰς τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύονται τὰ Ὑπουργεῖα Ἐργασίας, Παιδείας, Δημοσίων Ἔργων, Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, Οἰκονομικῶν, Γραφείον Προγραμματισμοῦ, Ἐργοδοτικοὶ Ὀργανισμοί, καὶ Συνδικαλιστικαὶ Ὀργανώσεις. Δυνάμει τῶν προνοιῶν τῆς μετὰ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν συμφωνίας ἢ Σχολῆς θὰ ἔχῃ διακοινοτικὸν χαρακτῆρα.

Ἡ ἐκπαίδευσις θὰ περιλαμβάνῃ θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν ἐξάσκησιν εἰς τοὺς τρεῖς βασικοὺς κλάδους καὶ θὰ ὀδηγῇ τοὺς ἀποφοίτους εἰς τὴν ἐξασφάλισιν Εἰδικοῦ Ἀνωτέρου Τεχνολογικοῦ Διπλώματος τὸ ὁποῖον θὰ εἰσαχθῇ εἰς Κύπρον διὰ τοῦ Ἰνστιτούτου. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰνστιτούτου θὰ ὑποχρεοῦνται ὅπως διὰ διάρκειαν 3 μηνῶν ἑτησίως ἀπασχολοῦνται εἰς Βιομηχανίαν τῆς Κύπρου συμφώνως κατανομῆς τούτων, γενομένης ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν τοῦ Ἰνστιτούτου, ἀναλόγως τοῦ κλάδου εἰδικεύσεως ἑνὸς ἐκάστου, καὶ κατόπιν συνεννοήσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν.

Ἡ ἐπιλογή τῶν κλάδων εἰδικεύσεως τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν ἐπιπέδων εἰδικεύσεως ἐγένετο ἐπὶ τῇ θάσει τῶν πορισμάτων τῆς ἐπισκοπήσεως τοῦ Ἐργατικοῦ Δυναμικοῦ τῆς Κύπρου καὶ τῇ συμβουλῇ ἐμπειρογνομόνων τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ οἱ ὁποῖοι ἐπεσκέφθησαν ἐπανειλημμένως τὴν Κύπρον καὶ διεπίστωσαν τὰς ἀνάγκας τῆς ἀναπτυσσομένης οἰκονομίας τῆς Κύπρου. Ὁ καταρτισμὸς τῶν ἀναλυτικῶν καὶ ὥρολογίων προγραμμάτων τῆς Σχολῆς καὶ ἡ μορφή τῆς παρεχομένης διδασκαλίας ἐγένοντο τῇ συμβουλῇ ἐμπειρογνομόνων τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ καὶ ἄλλων ἐκπαιδευτικῶν.

Ἡ τεχνικὴ καὶ οἰκονομικὴ βοήθεια ἐκ μέρους τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ καὶ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν θὰ παρέχωνται διὰ περίοδον 5 ἐτῶν, ἡ δὲ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβεν ὅπως διορίσῃ τὸν ἀναγκαῖον ἀριθμὸν ἀντιστοιχῶν ἐπιστημόνων (counterparts) καὶ διδακτικοῦ προσωπικοῦ ὥστε κατὰ τὴν μετὰ πενταετίαν ἀποχώρησιν τῶν ξένων ἐμπειρογνομόνων τὸ Ἰνστιτούτον νὰ δύναται νὰ λειτουργήσῃ ἀποκλειστικῶς μὲ Κυπριακὸν προσωπικόν. Ἡ Κυβέρνησις ἀνέλαβεν ἐπίσης τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συνεχίσῃ, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν 5 ἐτῶν, τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἰνστιτούτου ἰδίως ἐξόδοις.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ὁμοφώνως εἰσηγείται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἐν τῷ μεταξύ ἔχει ληφθῆ ἐκ τοῦ Ὑπουργείου μία διόρθωσις ἀφορῶσα τοὺς Πίνακας τοῦ Νομοσχεδίου, τὴν ὁποῖαν εἰσηγοῦμαι ὅπως ἐπενεχθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι πρόκειται περὶ ὠρισμένων τροποποιήσεων εἰς τοὺς δύο Πίνακας, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἤδη δοθῆ διορθωμένοι εἰς ὄλα τὰ μέλη τῆς Βουλῆς.

Εὐχαριστῶ διὰ τὴν πληροφορίαν τὸν κ. Πρόεδρον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Εὐχαριστῶ πολὺ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι ὀλίγοι ἐκλεκτοὶ συνάδελφοι.

Καλοῦμεθα νὰ ψηφίσωμεν συμπληρωματικὴν πίστωσιν διὰ προσὰ ἀπαιτούμενα πρὸς ἀμοιβὴν διδακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὁποῖου τὰς θέσεις προβλέπει τὸ ἴδιον Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ Νομοσχέδιον Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ (Ταμείου Ἀναπτύξεως) (Ἄρ. 5), καὶ τὸ ὁποῖον καλοῦμεθα νὰ ἐγκρίνωμεν. Πρὸς ποῖον ὅμως σκοπὸν δημιουργοῦνται αἱ θέσεις αὗται ; Διὰ ποῖον ἴδρυμα προορίζονται ; Πότε τὸ Νομοθετικὸν αὐτὸ Σῶμα ἐκλήθη νὰ συζητήσῃ τὴν δημιουργίαν τοῦ ἰδρύματος διὰ τὸ ὁποῖον προορίζονται αὗται αἱ θέσεις καὶ νὰ ἐγκρίνῃ ἀντιστοιχῶν νομοθεσίαν ;

Πλήν, παρατηρείται τὸ ἄτοπον νὰ υποβάλλεται Νομοσχέδιον Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ Ἐκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν μακροσκελεστοῦ ἐπὶ τοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὁποῖον ἱδρύεται τὸ Ἴδρυμα καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ζητοῦνται αἱ πιστώσεις αὐταί. Διατὶ ζητεῖται ἀπὸ ἡμᾶς σήμερον νὰ ψηφίσωμεν αὐτὸ τὸ μικρὸν ποσὸν διὰ τὴν ἀμοιβὴν προσωπικοῦ ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου, τὸ ὁποῖον εἶναι μηδαμινὸν πρᾶγμα ἐναντι τῆς ἐνεργείας νὰ δημιουργηθῇ τὸ μέγαλον αὐτὸ Κρατικὸν Ἴδρυμα τὸ ὁποῖον καὶ ὡς Ἴδρυμα εἶναι σημαντικώτατον διὰ τὴν Κύπρον ἀλλὰ καὶ αἱ οἰκονομικαὶ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶναι σοβαρώταται καὶ πολὺ μεγαλύτεραι ἀπὸ τὰς πιστώσεις ποῦ μᾶς ζητοῦνται νὰ ἐγκρίνωμεν σήμερον; Μήπως εἶναι μεγαλύτερας σημασίας ἢ χρησιμοποίησις μερικῶν χιλιάδων λιρῶν διὰ κάποιον καλόν, ἀσφαλῶς, σκοπὸν ἀπὸ τὴν δημιουργίαν ἐνὸς Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρύματος τὸ ὁποῖον ἄπαξ καὶ δημιουργηθῇ θὰ ἀπαιτῆ κατ' ἔτος πολλαπλάσια χρήματα ἀπὸ τὰ σήμερον ζητούμενα; Ἡ μήπως αὕτη ἡ Βουλὴ ἔχασε τὴν ὀντότητα τῆς καὶ χρησιμοποιεῖται μόνον ὅταν καὶ ὅπως τῆς ζητηθῇ καὶ ὁσάκις χρειάζεται νὰ συγκαλύψῃ τοὺς τύπους; Ἐφαντάσθητε ποτέ, κύριοι Βουλευταὶ τῆς Κυπριακῆς Βουλῆς, ὅτι θὰ ἐφθάναμεν ποτέ εἰς τὸ σημεῖον νὰ καλοῦμεθα νὰ ἐγκρίνωμεν δευτεροῦσης σημασίας κονδύλια, ἐνῶ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον χρειάζονται αὐτὰ τὰ κονδύλια δὲν τὸν συνεζητήσαμεν καὶ δὲν τὸν ἐνεκρίναμεν ἐκ τῶν προτέρων;

Δὲν ἐκλήθημεν ποτέ ὡς Βουλὴ — παρὰ ἐλάβομεν ἀπλῶς γνῶσιν διὰ τῆς Ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν — νὰ συζητήσωμεν τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ Ἰδρύματος διὰ τὸ ὁποῖον προτείνονται τὰ χρήματα, τὴν δυνατότητα λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος αὐτοῦ, τὰς οἰκονομικὰς ἐπιβαρύνσεις ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ, τὴν κατάλληλον ἐπὶ ἀνδρῶν μὲ διδακτικὸν προσωπικόν, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸν τύπον τῶν σχολῶν ποῦ θὰ ἔχη, τὸν χρόνον φοιτήσεως, τὸ ἐπίπεδον μορφώσεως, τοὺς ὄρους καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν φοιτητῶν πρὸς τὸ Ἴδρυμα, ἐὰν θὰ εἶναι δωρεάν ἢ ἐπὶ πληρωμῇ ἢ φοίτησις, τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰσερχομένων καὶ τῶν ἐξερχομένων ἀπὸ τὰς σχολὰς αὐτάς, τὴν δυνατότητα ἀπορροφήσεως τῶν ἀποφοίτων ἀπὸ τὰς ἐν Κύπρῳ βιομηχανίας καὶ ἄλλας ἐργασίας καὶ τέλος ποῖον Ὑπουργεῖον θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὸ ἀνώτατον αὐτὸ ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα. Καὶ διατὶ ὄχι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας;

Ὅλα αὐτὰ θὰ ἔπρεπε κύριοι, ἡ Βουλὴ νὰ τὰ συζητήσῃ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τούτων ἐκ τῶν προτέρων προτοῦ κληθῇ νὰ ψηφίσῃ τὸ μικρὸν κονδύλιον διὰ τὴν ἀμοιβὴν τῶν καθηγητῶν. Εἰς τὸ παρὸν στάδιον περιορίζομαι νὰ σχολιάσω καὶ νὰ θέσω ὑπ' ὄψιν σας μίαν ἀπορίαν τὴν ὁποίαν καὶ ἄλλοτε ἐξέθεσα.

Ὅταν ἀκόμη εἰς τὰς κρατικὰς σχολὰς Μέσης Παιδείας πληρώνωμεν διὰ τὰ παιδιὰ μᾶς εἰσιτήριον φοιτήσεως καὶ τὸ ἀπαράδεκτον καὶ τελείως ἄτοπον λεγόμενον «ἐσωτερικὸν ταμεῖον», διότι ὁ δημόσιος Προϋπολογισμὸς δὲν ἀναλαμβάνει εὐθύνην διὰ τὴν δωρεάν δημοσίαν παιδείαν, διότι δῆθεν δὲν ὑπάρχουν πιστώσεις, διατὶ σήμερον, ἀνεξαρτήτως τῆς σκοπιμότητος, ζητοῦμεν νὰ δημιουργήσωμεν Τεχνικὸν Ἰνστιτοῦτον χωρὶς προηγουμένως ἢ Βουλὴ αὕτη, ἢ ὁποία ἀντιπροσωπεύει τὸν λαόν, νὰ κληθῇ καὶ νὰ δώσῃ τὴν γνώμην τῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου;

Ἄλλο σημεῖον τὸ ὁποῖον εἶναι παράδοξον εἶναι ὅτι τὸ προτεινόμενον Τεχνικὸν Ἰνστιτοῦτον τίθεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Δὲν γνωρίζω τὴν σκοπιμότητα οὕτε ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς αὐτῆς ὁ σκοπὸς καὶ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον τὸ Ἰνστιτοῦτον αὐτό, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ εἶναι ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα, τίθεται ὑπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου κανένα κράτος πολιτισμένον τὸ ὁποῖον ἔχει διχοτομήσει τὴν παιδείαν του καὶ τὴν ἔχει μάλιστα ὑπαγάγει ὑπὸ δύο Ὑπουργεία, τὰ ὁποῖα ἐλέγχονται ἀπὸ Ὑπουργοὺς τῶν ὁποίων, δυστυχῶς, αἱ ἀπόψεις ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως δίστανται θασιικά. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν, μάλιστα, εἰς τὴν Κύπρον, ἢ ὁποῖα εἶναι χώρα μικρὴ, ὑπάρχουν τρεῖς οἱ ὁποῖοι ἐλέγχουν τὴν

παιδείαν. Είναι ο Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας καὶ τώρα θὰ ἔχωμεν καὶ τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας.

Δι' αὐτό, κύριοι, νομίζω ὅτι προτοῦ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν νὰ καταρτίσῃ κατάλληλον νομοθεσίαν ἢ ὅποια νὰ προβλέπῃ ὄλα αὐτὰ τὰ πράγματα, νὰ τὰ συζητήσωμεν, νὰ τὰ ἐγκρίνωμεν — διότι ὀφείλω νὰ τονίσω ὅτι εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ τοῦ Ἰδρύματος τὸ ὁποῖον εἶναι ἀναγκαῖον — ἀλλὰ πρέπει νὰ συζητηθῶν ὄλαι αἱ ὑπὲρ καὶ κατὰ ἀπόψεις καὶ μετὰ νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἐγκρισιν κονδυλίων τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἰδρύματος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ἔκθεσιν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔχω ἀκούσει μετὰ προσοχῆς τὰς ἀπόψεις τοῦ φιλότου συναδέλφου κ. Τουμαζῆ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ ἐκπλήττει εἶναι ὅτι παρὰ τὸ ὅτι συνεχῶς παραπονοῦμεθα ὅτι ἡ οἰκονομία μας δὲν μπορεῖ νὰ προοδεύσῃ διότι δὲν μποροῦμεν νὰ ἀντεπεξέλθωμεν μὲ τὰς ἀνάγκας τὰς ὁποίας ἔχομεν εἰς τεχνικὸν προσωπικὸν διὰ τὰς διαφόρους βιομηχανίας μας, καὶ ἐνῶ πλειστάκις ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου πλείστοι ὅσοι Βουλευταὶ ἔχουν παρατηρήσει ὅτι στερούμεθα τεχνικῶν σχολῶν καὶ κυρίως καθηγητὰς οἵτινες νὰ δύνανται νὰ διδάξουν εἰς τὰς σχολὰς αὐτὰς τὰς τεχνικὰς ἐπιστήμας τὰς ὁποίας χρειαζόμεθα διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ προωθήσωμεν τὴν οἰκονομίαν μας, σήμερον ποῦ μᾶς δίδεται μία εὐκαιρία, καὶ μία εὐκαιρία πρωτίστης τάξεως, διότι ἔχομεν οὐχὶ μόνον τὴν τεχνικὴν ἀλλὰ καὶ τὴν οἰκονομικὴν βοήθειαν ἀπὸ τὴν ΟΥΝΕΣΚΟ νὰ δημιουργήσωμεν ἓνα Ἴνστιτούτον τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς δώσῃ τὴν δυνατότητα ὄχι μόνον νὰ ἐξειδικεύωμεν Κυπρίους εἰς τεχνικοὺς κλάδους διὰ διαφόρους βιομηχανίας ἢ ἀνάγκας τοῦ τόπου μας ἀλλὰ καὶ νὰ μπορέσωμεν νὰ ἐκπαιδύσωμεν ἐκπαιδευτὰς διὰ νὰ ἐπανδρώσωμεν τὰς τεχνικὰς σχολὰς τὰς ὁποίας θέλομεν νὰ κάμωμεν, ζητοῦμεν νὰ ἀναβάλωμεν αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν ἢ ὅποια μᾶς δίδεται μὲ κίνδυνον νὰ τὴν χάσωμεν ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ λόγους τακτικῆς.

Ὡς ἔχομεν ἀναφέρει καὶ εἰς τὴν ἔκθεσίν μας καθαρὰ, ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ οἰαοδήποτε ἄλλης προτάσεως ἢ ὅποια δὲν ἦτο ἐπείγουσα πράγματι νὰ ψηφισθῇ διὰ νὰ μᾶς δοθῇ ἡ δυνατότης νὰ προωθήσωμεν αὐτὴν τὴν ἐργασίαν, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἀνάγκη τῆς προωθήσεως τὸ ταχύτερον δυνατόν, ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν οὐδόπως θὰ προωθοῦσε καὶ θὰ ὑπεστήριζε τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου. Ἀλλὰ σήμερον, ὡς ἔχω ἐξηγήσει καὶ προηγουμένως, ἡ κατάστασις εἶναι ἐντελῶς διαφορετικῆ.

Ἐπίσης ὁ ἐντιμος συναδέλφος ἔχει ἀναφέρει, ὅτι ἐφ' ὅσον εἶναι ἓνα Ἴνστιτούτον τὸ ὁποῖον εἶναι ἐκπαιδευτικὸν Ἰδρυμα, ὀφείλει νὰ ὑπάγεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Φαίνεται ὅτι ὁ ἐντιμος συναδέλφος θὰ ἔχη λησμονήσει ὅτι πρόκειται περὶ διακοινοτικὸν Ἴνστιτούτον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ φοιτοῦν ὄχι μόνον Ἕλληνες ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι σύνοικοί μας, καὶ ἐπομένως θὰ ἦτο παράδοξον τὸ Ἴνστιτούτον αὐτὸ νὰ ὑπάγεται ὑπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς ἰδικῆς μας Παιδείας, τῆς Ἑλληνικῆς, ἐφ' ὅσον εἰς αὐτὸ θὰ φοιτοῦν καὶ οἱ σύνοικοι. Ἐπομένως αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ λάθωμεν καλῶς ὑπ' ὄψιν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὰ Γυμνάσια ἢ τὰς ἄλλας Σχολὰς μας ὑπάρχει σήμερα φορολογία καὶ δὴ τὰ δίδακτρα, αὐτὸ εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον μποροῦμεν νὰ συζητήσωμεν εἰς ἄλλην περίπτωσιν, ἀλλὰ δὲν εἶμαι τῆς γνώμης

ὅτι ἔξοδα διὰ τὴν Σχολὴν ταύτην, ἀνερχόμενα εἰς 154.000 δολλάρια κατ' ἔτος, δηλαδὴ συνολικῶς 770.000 δολλάρια περίπου εἰς μίαν πενταετίαν, εἶναι τέτοια πού θά μᾶς ἐπηρεάσουν πραγματικῶς εἰς τοιοῦτον βαθμόν, διότι διὰ τὴν παιδείαν μας ὅπως καὶ δι' ἄλλους σκοποὺς ἐξοδεύομεν τόσα πολλὰ πού τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον καλούμεθα νὰ ψηφίσωμεν σήμερον εἶναι σταγῶν ἐν τῷ ὠκεανῷ, καὶ εἶναι ἔξοδα τὰ ὁποῖα πραγματικῶς θά ἐξυπηρετήσουν τὴν οἰκονομίαν μας καὶ θά συμβάλουν εἰς τὴν πρόδόν μας.

Γι' αὐτὸ εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι, παρὰ τὸ ὅτι κανονικῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων θά ἔπρεπε νὰ μᾶς εἶχε σταλῆ προηγουμένως ὁ Νόμος καὶ κατόπιν νὰ ψηφίσωμεν αὐτάς τὰς θέσεις, θά ἦτο κρίμα ἐὰν μὲ τὴν καθυστέρησίν μας αὐτὴν, τὴν τυπικὴν αὐτὴν καθυστέρησιν, ἐχάνατο ἡ εὐκαιρία ἡ ὁποία μᾶς δίδεται νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν βοήθειαν τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε,

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον κατέθεσε καὶ συζητοῦμεν σήμερον ἐνώπιον τοῦ Σώματος, ἐπιζητεῖ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Σώματος διὰ τὴν καταβολὴν ἐνός συγκεκριμένου ποσοῦ τὸ ὁποῖον ἐν τέλει θά χρησιμοποιηθῆ διὰ νὰ καταβληθοῦν οἱ μισθοὶ ὠρισμένων προσώπων εἰς τὸ Τεχνικὸν Ἰνστιτούτον τὸ ὁποῖον θά δημιουργηθῆ. Τὰ πρόσωπα αὐτὰ θά εἶναι τὸ διδακτικὸν προσωπικόν. Εἶναι σοβαρὸν στοιχεῖον τὸ γεγονός ὅτι τὰ χρήματα αὐτὰ θά διατεθοῦν διὰ τὴν καταβολὴν μισθῶν μέχρι τέλους τοῦ 1968 μόνον, καὶ ὅτι αἱ θέσεις αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦνται εἶναι προσωριναί. Λέγω τοῦτο καὶ τὸ τονίζω διότι ἐν μέρει συμφωνῶ μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνέφερεν ὁ συνάδελφος κ. Τουμαζῆς, ὅτι θά ἔπρεπε ἴσως τὸ Σῶμα νὰ γνωρίζῃ τί εἶναι αὐτὸ τὸ Τεχνικὸν Ἰνστιτούτον προτοῦ προβῆ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ποσῶν διὰ τὴν καταβολὴν χρημάτων εἰς τὸ διδακτικὸν προσωπικόν.

Πλὴν ὅμως, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητεῖ σήμερον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἶναι ἕν προσωρινὸν κονδύλιον διὰ νὰ καταβληθοῦν χρήματα εἰς προσωρινὰς θέσεις μέχρι τέλους τοῦ 1968, μέχρις ὅτου δυνηθῆ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸ Σῶμα, ὅπως ἀναφέρεται ἤδη καὶ εἰς τὴν Ἐκθεσιν, τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θά ἀναφέρεται εἰς τὴν ὀργανικὴν διάρθρωσιν τοῦ Ἰνστιτούτου αὐτοῦ. Ἐπομένως ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνέφερεν ὁ συνάδελφος κ. Τουμαζῆς δὲν νομίζω ὅτι θά πρέπει νὰ μᾶς ἐπηρεάσουν εἰς τὸ νὰ ἀπορρίψωμεν αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον.

Εἰσηγοῦμαι ὅπως προβῶμεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἤδη ἡ προκαταρκτικὴ ἐργασία τῆς δημιουργίας τοῦ Ἰνστιτούτου αὐτοῦ καὶ ἐν καιρῷ θά ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ συζητήσωμεν καὶ νὰ ἀνταλλάξωμεν ἀπόψεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάρθρωσιν γενικῶς ἢ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἰδρύσεως ὠρισμένων κλάδων Τεχνικῶν Σχολῶν εἰς τὴν Κύπρον.

Τὸ ὅτι χρειάζεται ἡ Κύπρος κατ' ἀρχὴν τεχνολογικὸν Ἰνστιτούτον τῆς φύσεως τὴν ὁποῖαν μᾶς προδιαγράφει τὸ νομοσχέδιον, δὲν νομίζω ὅτι διαφωνεῖ κανεὶς.

Δὲν νομίζω ὅτι διαφωνεῖ καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας ὁ ὁποῖος εἰς τὸ παρελθόν εἶχεν ἐκφράσει ὠρισμένας ἀπόψεις ἐνώπιον τοῦ Σώματος. Νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει διαφωνία εἰς αὐτό. Ὅλοι ἀναγνωρίζομεν τὴν ἀναγκαιότητα ἰδρύσεως τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς φύσεως ἢ ὁποῖα προδιαγράφεται εἰς τὸ Νομοσχέδιον.

Τό εάν θά υπάγεται τό 'Ινστιτούτον εις τόν 'Υπουργόν Παιδείας ή εις τόν 'Υπουργόν 'Εργασίας νομίζω είναι έν θέμα τό οποίον έν τέλει δυνάμεθα νά συζητήσωμεν κατά την διάρκειαν τής συζητήσεως επί του οργανικού Νόμου, αλλά θά ήμπορούσα ίσως νά αναφέρω και εις τό παρόν στάδιον ότι εις πλείστας δσας πολιτισμένας χώρας τεχνικά σχολαί δέν υπάγονται εις τόν 'Υπουργόν Παιδείας αλλά εις τόν 'Υπουργόν Βιομηχανίας ή Συγκοινωνιών και 'Εργων ή Ναυτιλίας. Δηλαδή εις την Εύρώπην είναι δυνατόν νά ίδωμεν σχολάς τεχνικάς αί όποιαί νά μη υπάγονται εις τό 'Υπουργείον Παιδείας. 'Αλλώστε και εις την 'Ελλάδα τό 'Υπουργείον Παιδείας ονομάζεται 'Υπουργείον Παιδείας και Θρησκευμάτων και ένδιαφέρεται γενικώς διά την παιδείαν εις τά Κλασσικά Γυμνάσια αλλά υπάρχουν και Τεχνικά Σχολαί αί όποιαί δέν υπάγονται άπ' ευθείας υπό τό 'Υπουργείον Παιδείας.

'Εν πάση περιπτώσει τό Νομοσχέδιον τούτο κατετέθη υπό τής 'Εκτελεστικής 'Εξουσίας και δέν βλέπω νά υπάρχη οιαδήποτε ένστασις έκ μέρους του 'Υπουργού Παιδείας ότι τρόπον τινά του αφαιρούμεν άπό την δικαιοδοσίαν του οίανδήποτε σχολήν.

Εισηγούμαι έπομένως, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, όπως προθώμεν εις τό παρόν στάδιον εις την έπιψήφισιν του Νομοσχεδίου τούτου διά νά δυνηθί ή 'Εκτελεστική 'Εξουσία νά χρησιμοποιήση την βοήθειαν ή όποία δίδεται αυτήν την στιγμήν άπό την ΟΥΝΕΣΚΟ και ή όποία δέν είναι καθόλου άμελητέα, είναι ούσιαστική, και έλπίζω ότι, όπως αναφέρεται και εις την 'Εκθεσιν, συντόμως θά έχωμεν την ευκαιρίαν νά συζητήσωμεν διεξοδικώς τό θέμα τής ίδρύσεως του Τεχνολογικού αυτού 'Ινστιτούτου.

Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν άλλοι όμιληται επί θέματος άρχής :

'Ο κ. Τουμαζής έχει τόν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, δύο λόγια άπό την θέσιν μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βεβαίως.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

'Επειδή οι έντιμοι συνάδελφοι κ.κ. Μ. Σαθβίδης και Λέλλος Δημητριάδης άνεφέρθησαν εις την σκοπιμότητα ή την αναγκαιότητα τής ίδρύσεως του 'Ιδρύματος, όφείλω νά υπενθυμίσω ότι και έγώ άνέφερα ότι είμαι υπέρ τής ίδρύσεως του 'Ινστιτούτου. 'Εκείνο διά τό οποίον έγώ έχω έπιφυλάξεις είναι ότι έπρεπε νά προηγηθί ή συζήτησις όλων των σχετικών με την ίδρυσιν του 'Ιδρύματος αυτού και μετά νά ακολουθήση ή έγκρισις κονδυλίων άπαιτουμένων διά την λειτουργίαν του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νομίζω ότι υπάρχει σύμπτωσης γνωμών επί τής ύψιστης αναγκαιότητος ένισχύσεως του τεχνικού δυναμικού τής χώρας διά τής εκπαιδεύσεως των νέων μας εις τους τρεις βασικούς κλάδους οι όποιοι αναφέρονται εις την έκθεσιν. 'Ηδη τά μέλη τής 'Επιτροπής έχουν κάμει την ίδιαν διαπίστωσιν, την όποίαν έχομεν και ό κ. Τουμαζής, ότι θά ήτο πλέον όρθόδοξον, πλέον κανονικόν εάν είχομεν θεθαίως χρόνον εις την διάθεσίν μας νά συζητήσωμεν και την οργανικήν διάρθρωσιν του υπό ίδρυσιν Τεχνολογικού 'Ινστιτούτου. 'Αλλ' έν όψει του γεγονότος ότι, όπως άνέφερε και ό έντιμος Πρόεδρος τής 'Επιτροπής Οικονο-

μικῶν, πρόκειται περί Συμφωνίας τῆς Δημοκρατίας τῆς Κύπρου μέ τήν ΟΥΝΕ-ΣΚΟ, πρόκειται περί βοθηείας ἐκ μέρους τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν τήν ὁποίαν δέν πρέπει νά ἀπορρίψωμεν, νομίζω ὅτι ἡ ὀρθή τοποθέτησις τοῦ ζητήματος εἶναι νά ἐπωφεληθῶμεν τό γρηγορότερον καί νά μὴ δυσαρεστήσωμεν τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι ἦλθαν ἐδῶ — ἔχουν ἤδη ἔλθει 4 καθηγηταί — διά νά βοηθήσουν εἰς τήν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς τό δυνατὸν συντομώτερον, δηλαδή ἀπὸ τῆς 1ης περίπου Σεπτεμβρίου τοῦ 1968. Λέγω ὅτι τό ὀρθότερον εἶναι νά ψηφίσωμεν τό μικρὸν αὐτό κονδύλιον τό ὁποῖον προτείνει ἡ Κυβέρνησις μέχρι τέλους τοῦ ἔτους διά τήν μισθοδότησιν προσωρινῶν Λεκτόρων, ὅπως ἀναφέρεται εἰς τοὺς Πίνακας, καί μεταγενεστέρως, τό δυνατὸν συντομώτερον, καί τό τονίζω αὐτό, νά ἰκανοποιηθῇ τό αἶτημα τόσον τοῦ κ. Τουμαζῆ ὅσον καί τῆς δλομελείας τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νά ἔλθῃ ὀργανικός Νόμος ὁ ὁποῖος θά δώσῃ τήν εὐκαιρίαν εἰς τήν Βουλὴν νά ἐκφράσῃ ἀπόψεις διά πάντα τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τήν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς.

Μέ αὐτάς τὰς παρατηρήσεις καί ἐφ' ὅσον, ἐκτός ἐάν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί... ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἡθελα, κ. Πρόεδρε, νά ὑπογραμμίσω καί ἐγὼ αὐτό τό ὁποῖον εἶπατε σεῖς προηγουμένως ἐν σχέσει μέ τήν ὑπόδειξιν ὑπὸ τῆς ἰδίας τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν παραγόντων αὐτῶν οἱ ὁποῖοι συνέτειναν εἰς τήν ἐπίσπευσιν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου. Ὅπως θά ἐπρόσεξεν ἴσως καί ὁ ἐντιμος συνάδελφος κ. Τουμαζῆς, εἰς τήν πρώτην σελίδα μία ὀλόκληρος παράγραφος τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ἀναφέρει τὰς ἐπιφυλάξεις τῆς ἐν σχέσει μέ τήν ἐπιψηφίσιν τοῦ Νόμου καί ὅτι θά ἔπρεπε πρῶτον νά ἐγκριθῇ ὁ ὀργανικός Νόμος καί μετὰ νά ἀκολουθήσῃ ἡ ἐπιψηφίσις τοῦ Συμπληρωματικοῦ αὐτοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἐν πάσῃ ὁμοσ περιπτώσει ὑπάρχουν πέντε βασικοὶ λόγοι οἱ ὁποῖοι ἐκτίθενται εἰς τήν πρώτην καί δευτέραν σελίδα τῆς ἐκθέσεως οἱ ὁποῖοι τονίζουν τήν ἀναγκαϊότητα ἐπίσπευσεως τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰνστιτούτου ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πέμπτος εἶναι ὁ βασικώτερος ἴσως, πού ὁμιλεῖ σαφῶς καί ἀπεριφράστως ὅτι μπορεῖ νά γίνῃ οὐσιαστικὴ συζήτησις ἐπάνω εἰς τὸν ὀργανικὸν Νόμον καί κατόπιν νά προχωρήσωμεν πρὸς τὰ πρόσω.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐν σχέσει μέ τό παράπονον τοῦ κ. Τουμαζῆ ὅτι δέν ἠρωτήθη αὐτό τό Σῶμα ἐπὶ τῆς καθόλου προσπαθείας καί ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν καί τῶν ὄρων πού θά διέπουν τήν ἴδρυσιν τῆς Σχολῆς, νομίζομεν ὅτι κάποιαν εὐθύνην ὑπέχομεν καί ἡμεῖς ὡς Σῶμα, διότι πολλές φορές τὰ Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ψηφίζομεν, ἀπλῶς τὰ ἐπιψηφίζομεν χωρὶς νά τὰ ὑποβάλωμεν εἰς θάσσαν ἀντικειμενικὴν καί δέν ἔχομεν ποτὲ δώσει εἰς τήν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν οὔτε ἐν Νομοσχεδίον τό ὁποῖον θά ἠδύνατο νά ἀποτελέσῃ τήν θάσιν μιᾶς πρὸς τὰ πρόσω πορείας, εἴτε τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἴτε τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας. Ὅφειλω νά ὑπενθυμίσω ὅτι ἐκκρεμοῦν τέσσαρες ὁμόφωνοι ἀποφάσεις τοῦ Σώματος ἐνώπιον μιᾶς ἐκ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Σώματος χωρὶς αὐτὴ ἡ Ἐπιτροπὴ νά συνέλθῃ καί νά τὰ συζητήσῃ.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει συμφωνῶ καί ἐπὶ τῶν ἄλλων παραγόντων καί λόγων πού ἐξετέθησαν, ὅτι πρέπει νά προχωρήσωμεν διότι ἡ ἴδρυσιν αὐτοῦ τοῦ Ἰνστιτούτου εἶναι βασικῆς, πολιτιστικῆς καί ἐπιστημονικῆς ἀναπτύξεως διά τὸν τόπον, καί δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους δέν πρέπει νά καθυστερήσωμεν παραπέμποντες τό Νομοσχέδιον πίσω εἰς τήν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Παρ' ὅλον πού δέν εἶχα ὑπ' ὄψιν μου νά πῶ τίποτα, μετὰ τήν ὁμιλίαν τοῦ συναδέλφου κ. Πέτρου Στυλιανοῦ εἶμαι ὑποχρεωμένος νά πῶ ὅτι ἀκριβῶς διά

τούς λόγους τούς οποίους εξέθεσεν όφείλει αυτή ή Βουλή νά προσέχη νά μήν αφήνη την Έκτελεστικήν Έξουσίαν νά παρασύρεται εις ύποδείξεις, αί όποίαι έρχονται την τελευταίαν στιγμήν και πάντοτε με την θίαν, διά ζητήματα σοβαρώτατα τά όποια προϋποθέτουν μεγάλας δεσμεύσεις, εκπαιδευτικάς και οικονομικάς.

Άκριβώς δι' αυτούς τούς λόγους τής βασικής άρχής πού ύπεστήριξεν ό συνάδελφος κ. Στυλιανού, έγώ θα τηρήσω άποχήν κατά την ψηφοφορίαν του Νομοσχεδίου αυτού.

Δέν νομίζω ότι θα είμαι έν τάξει με την συνείδησίν μου όταν αυτό τό βασικόν πράγμα, διά τό όποίον πλείστα μέλη τής Βουλής συμφωνούμεν, τό αφήνομεν άπαρατήρητον, έστω και εάν ύπάρχη άπόλυτος ανάγκη νά έγκριθη σήμεραν αυτό τό κονδύλιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θά ήθελα νά επαναλάβω, και ελπίζω ότι θα δηλώσω θα φθάση εις τά ότα τής Έκτελεστικής Έξουσίας μέσω τής Γραμματείας τής Βουλής, ότι θα ήτο σκόπιμον όπως ό οργανικός Νόμος, ό όποίος αναφέρεται εις την έκθεση τής Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής, σταλή από την Έκτελεστικήν Έξουσίαν πρός την Βουλήν τό δυνατόν συντομώτερον διά νά δοθη ή εύκαιρία εις την Βουλήν νά συζητηση κάθε τι τό σχετικόν με την ίδρυσιν του Άνωτέρου Τεχνικού Ίνστιτούτου, τό όποίον ένδιαφέρει τόν λαόν κυρίως.

Έφ' όσον δέν υπάρχουν άλλοι όμιληταί, παρακαλώ τόν έντιμον Γραμματέα νά προβή εις την δευτέραν κατ' άρθρον ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται άναγκαία ή πρόβλεψις διά τάς έκ τών δαπανών τής Κυβερνήσεως τής Δημοκρατίας διά τό έτος τό λήγον την 31ην Δεκεμβρίου 1968, δι' ός δέν έχει γίνει πρόβλεψις διά νόμου ή δέν θα γίνη μετά ταύτα τοιαύτη ύφ' οίουδήποτε νόμου.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται άναγκαία ή ίδρυσις ώρισμένων νέων θέσεων.

Ή Βουλή τών Άντιπροσώπων ψηφίζει ως ακόλουθως :

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασις όπως τό Προοίμιον και τό 1ον άρθρον έγκριθούν ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τό Προοίμιον και τό 1ον άρθρον έγκρίνονται, με μίαν άποχήν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έγκρισις πληρωμής έκ του λογαριασμού Ταμείου Άναπτύξεως ποσού £6.272 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1968. Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασις όπως τό 2ον άρθρον έγκριθη ;

Με μίαν άποχήν τό 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδίκευσις τών δαπανηθησομένων ποσών. Άρθρον 3ον, και Πρώτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βεβαίως ό Πρώτος Πίναξ είναι ως έτροποποιήθη και ως έδόθη εις τούς έντίμους κυρίους Βουλευτάς.

Τό 3ον άρθρον και ό Πρώτος Πίναξ έγκρίνονται με μίαν άποχήν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ίδρυσις νέων θέσεων. "Άρθρον 4ον, καί Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Υπάρχει ένστασις όπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μη ὑπαρχούσης ένστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον καί ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκρίνονται.

"Η δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτεροματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν έντιμον Γραμματέα νά προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Συνοπτικοῦ τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ο παρὼν Νόμος δύναται νά ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος ("Άρ. 5) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Υπάρχει ένστασις όπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μη ὑπαρχούσης ένστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον, μὲ μίαν ἀποχῆν.

Τὸ ἐπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Πρωτοκόλλου ἐπὶ τῆς Νομικῆς Καταστάσεως τῶν Προσφύγων (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1968. Παρακαλῶ τὸν έντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νά προβῆ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

"Αντώνιος Ἀναστασιάδης

Αἰμίλιος Φράγκος

Γεώργιος Ἰωαννίδης

Πανίκος Σιβιτανίδης

"Εζεκίας Παπαϊωάννου

"Η Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 17ην Ἰουλίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ κύρωσις τοῦ Πρωτοκόλλου τοῦ υἱοθετηθέντος ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν κατὰ τὴν 1495ην σύνοδον αὐτῆς.

Διὰ τοῦ ἐν λόγῳ Πρωτοκόλλου συμπληροῦται καὶ ἐπεκτείνεται ἡ Σύμβασις ἡ ἀφορῶσα εἰς τὴν νομικὴν κατάστασιν τῶν προσφύγων ἥτις ἐγένετο ἐν Γενεῦῃ τὴν 28ην Ἰουλίου 1951 καὶ ἥτις, εἰρήσθῳ ἐν παρόδῳ, ἐφαρμόζεται ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, οὕτως ὥστε νά καλύπτῃ αὐτὴ καὶ πρόσωπα ἅτινα κατέστησαν πρόσφυγες δυνάμει γεγονότων ἐπισυμβάντων μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1951.

"Η κύρωσις τοῦ ἐν λόγῳ Πρωτοκόλλου ἐθεωρήθη ἀναγκαία καθ' ὅσον ἡ Σύμβασις ἥτις ἀφορᾷ εἰς τὸ καθεστῶς τῶν προσφύγων δὲν ἐφαρμόζεται εἰμὴ μόνον εἰς τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα ἅτινα κατέστησαν πρόσφυγες συνεπεῖα γεγονότων ἐπισυμβάντων πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951. Ἀπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἡμερομηνίας καὶ έντεῦθεν ἀνεφάνησαν νέαι κατηγορίαι προσφύγων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἡ κύρωσις τοῦ ἐν λόγῳ Πρωτοκόλλου οὕτως ὥστε οὗτοι νά συμπεριληφθοῦν εἰς τὸ εὐεργέτημα τῆς Συμβάσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ἐν λόγῳ Νομοσχέδιον εἰσηγεῖται τὴν ψήφισιν αὐτοῦ πρὸς κύρωσιν τοῦ ἐν λόγῳ Πρωτοκόλλου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἡ Σύμβασις ἡ ἀφορῶσα εἰς τὴν νομικὴν κατάστασιν τῶν προσφύγων ἡ γενομένη ἐν Γενεύῃ τὴν 28ην Ἰουλίου 1951 ἐφαρμόζεται ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ καὶ δεσμεύει αὐτήν :

Καὶ Ἐπειδὴ δυνάμει Πρωτοκόλλου, κατατεθέντος εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ υἱοθετηθέντος ὑπὸ ταύτης κατὰ τὴν 1495ην αὐτῆς σύνοδον ἐν ὀλομελείᾳ, ἡ ὡς ἄνω Σύμβασις συνεπληρώθη καὶ ἐπεξετάθη ὥστε νὰ καλύπτῃ καὶ πρόσωπα ἅτινα κατέστησαν πρόσφυγες δυνάμει γεγονότων ἐπισυμβάντων μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1951 :

Καὶ Ἐπειδὴ δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 7580 καὶ ἡμερομηνίαν 21 Μαρτίου τοῦ 1968 ἐνεκρίθη ἡ προσχώρησις τῆς Δημοκρατίας εἰς τὸ ρηθὲν Πρωτόκολλον :

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Πρωτοκόλλου ἐπὶ τῆς Νομικῆς Καταστάσεως τῶν Προσφύγων (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως το παρόν Νομοσχέδιον έγκριθη εις Νόμον ;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπάρχουσας ενστάσεως το παρόν Νομοσχέδιον έγκρίνεται εις Νόμον.

Το επόμενο θέμα προς συζήτησιν είναι ο περί Έμπορικής Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι και Ναυτικοί) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της άρμοδιας Έπιτροπής να προβή εις την ανάγνωσιν της Έκθέσεως.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ (ΠΛΟΙΑΡΧΟΙ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΚΟΙ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων

Στέλιος Μιχαηλίδης

Άντώνιος Άναστασιάδης

Νίκος Κόσης

Ίωσηφ Γιαμάκης

Έζεκίας Παπαϊωάννου.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων έμελέτησε το περί ου ο λόγος νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν την 18ην Ίουνίου 1968.

Σκοπός του προτεινομένου νόμου είναι να παράσχη έρμηνείαν του όρου «Λιμενικός Ύγειονομικός Λειτουργός» όστις κέκτηται έξουσίαν δυνάμει του βασικού νόμου (ιδε άρθρα 58, 63 και 64) να επιθεωρή πλοία φέροντα την Κυπριακήν σημαίαν.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων αφού έμελέτησε το όλον θέμα εισηγείται εις την Βουλήν την εις νόμον ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής παρακαλώ τον έντιμον Γραμματέα να προβή εις την δευτέραν ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή των Άντιπροσώπων ψηφίζει ως ακόλουθως :

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως το 1ον άρθρον έγκριθη ;

Μη υπάρχουσας ενστάσεως το 1ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησιν του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωση τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωση τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοί) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοί) Νόμων τοῦ 1963 καὶ 1965 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένων ὡς ὁ «βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος καὶ ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρονται ὁμοῦ ὡς οἱ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοί) Νόμοι τοῦ 1963 ἕως 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἐπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Φορολογικαὶ Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν κ. Χριστόδουλον Μιχαηλίδην, Προεδρεύοντα, νὰ προβῆ εἰς τὴν ἀνάγνωση τῆς σχετικῆς Ἐκθέσεως πρὸς τὴν Βουλὴν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
 ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ
 «Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ (ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ)
 (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης

Νίκος Κόσιης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκρότηθεῖσαν τὴν 18ην Ἰουνίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποσαφηνισθῆ ὅτι δὲν θὰ καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ πλοιοκτήτου Κυπριακοῦ πλοίου πρόσθετον μηνιαῖον τέλος ἐν σχέσει πρὸς μέλος τοῦ πληρώματος μὴ κατέχον τὴν Κυπριακὴν ἰθαγένειαν καὶ τὸ ὅποιον προσελήφθη εἰς ἀντικατάστασιν ἄλλου, ὡσαύτως μὴ Κυπρίου, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μηνὸς δι' ὃν κατεβλήθη τὸ τέλος.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων συμφωνεῖ πλήρως μετὰ τὴν προτεινομένην τροποποίησιν καὶ ὡς ἐκ τούτου εισηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχης ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχης παρακαλώ τον έντιμον Γραμματέα νά προβή εις την δευτέρα ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή τών Άντιπροσώπων ψηφίζει ως άκολουθως :

Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασησ όπως τό 1ον άρθρον έγκριθη ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τό 1ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις του άρθρου 6 του βασικού νόμου. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασησ όπως τό 2ον άρθρον έγκριθη ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τό 2ον άρθρον έγκρίνεται.

Η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου έτερματίσθη.

Παρακαλώ τον έντιμον Γραμματέα νά προβή εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρών Νόμος θά αναφέρηται ως ό περι Έμπορικης Ναυτιλίας (Φορολογικαί Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 και θά αναγινώσκηται όμοι μετά τών περι Έμπορικης Ναυτιλίας (Φορολογικαί Διατάξεις) Νόμων του 1963 και 1965 (έν τοίς έφεξης αναφερομένων ως «ό βασικός νόμος») και ό βασικός νόμος και ό παρών Νόμος θά αναφέρονται ως οί περι Έμπορικης Ναυτιλίας (Φορολογικαί Διατάξεις) Νόμοι του 1963 έως 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασησ όπως τό παρόν Νομοσχέδιον έγκριθη εις Νόμον ;

(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τό παρόν Νομοσχέδιον έγκρίνεται εις Νόμον.

Τό έπόμενον θέμα νομοθετικής φύσεως πρός συζήτησιν είναι ό περι Προστασίας τών Λουομένων έν τή Θαλάσση Νόμος του 1968.

Παρακαλώ τον Προεδρεύοντα της άρμοδίας Έπιτροπής νά αναγνώση την σχετικήν Έκθεσιν πρός την Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο
ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΛΟΥΟΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΗ ΝΟΜΟΣ
ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης

Νίκος Κόσιης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Ἐζεκίας Παπαϊωάννου

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Συγκοινωνιῶν καί Ἔργων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 18ην Ἰουνίου 1968.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι νὰ παράσχη ἐξουσίαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Συγκοινωνιῶν καί Ἔργων ὅπως διὰ διατάγματος αὐτοῦ δημοσιευομένου ἐν τῇ ἐπισημῇ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας κηρύττη οἰοδηῖποτε μέρος παραλίης ὁμοῦ μετὰ τῆς παρακειμένης θαλασσίας περιοχῆς ὡς ἀποκλειστικὴν περιοχὴν διὰ λουομένων, ἀπαγορευομένης τῆς διελεύσεως ἢ σταθμεύσεως ἐν τῇ τοιαύτῃ παραλίᾳ παντὸς μηχανοκινήτου ὀχήματος καθὼς ἐπίσης καὶ τῆς διελεύσεως ἢ ἐλλιμενισμοῦ ἐν τῇ τοιαύτῃ περιοχῇ πάσης ἀκάτου.

Ἡ παροχὴ τοιαύτης ἐξουσίας πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Συγκοινωνιῶν καί Ἔργων κατέστη ἀναγκαία διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους ὅτε αἱ παραλίαι τῆς νήσου εἶναι πλήρεις λουομένων ἐν τῇ θαλάσῃ, ἄκατοι ὀδηγούμενοι μετὰ μεγίστης ταχύτητος διέρχονται διὰ τοῦ μέρους τῆς θαλάσσης ἔνθα εἶναι οἱ λουόμενοι κατὰ τρόπον λίαν ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ζωὴν τούτων, καὶ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἔχουν ἤδη σημειωθῇ μερικὰ δυστυχήματα.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καί Ἔργων συμφωνεῖ μὲ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον, καθόσον τοῦτο συμπληροῖ ἐν κενὸν πρὸ πολλοῦ ὀφιστάμενον, καὶ εἰσηγείται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου ἀφοῦ ἐπενεχθῶν αἱ κάτωθι τροποποιήσεις :

Α. Ἄρθρον 2. Ἐρμηνεία.

Νὰ ἀντικατασταθῇ ὁ ὀρισμὸς «ἀτμάκατος» διὰ τοῦ ἀκολουθούτου :

«Ἄκατος» περιλαμβάνει πᾶν μηχανοκίνητον ἢ ἰστιοφόρον σκάφος ὡς καὶ πᾶν ρυμουλκούμενον ὑπ' αὐτῶν ἀντικείμενον».

Β. Ἄρθρον 3. Κήρυξις περιοχῆς.

Αἱ λέξεις «δι' εὐκρινῶς διακρινόμενων σημάτων» νὰ προστεθοῦν μετὰ τὰς λέξεις «καθορισμὸς τῆς περιοχῆς» εἰς τὴν τρίτην γραμμὴν τοῦ ἔδαφιου (2).

Γ. Ἄρθρον 4. Ἀπαγόρευσις διελεύσεως διὰ τῆς περιοχῆς ἀκάτων ἢ μηχανοκινήτων ὀχημάτων.

Τὸ ἔδαφιον (2) νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ ἀκολουθούτου νέου τοιοῦτου :

«(2) Πᾶς ὅστις χρησιμοποιεῖ οἰοδηῖποτε ἄκατον ἢ μηχανοκίνητον ὄχημα ἢ ἐπιβαίνει οἰοδηῖποτε ἀκάτου ἢ μηχανοκινήτου ὀχήματος κατὰ παράβασιν τοῦ ἔδαφιου (1) εἶναι ἔνοχος ἀδικήματος καὶ ὑπόκειται εἰς φυλάκισιν μὴ ὑπερβαίνουσας τοὺς ἕξ μῆνας ἢ εἰς πρόστιμον μὴ ὑπερβαῖνον τὰς πεντακοσίας λίρας ἢ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ποινὰς ταύτας».

Ὡς ἀποτέλεσμα τῶν ὡς ἄνω τροποποιήσεων ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν ἐπέφερεν εἰς τὸ κείμενον τοῦ νομοσχεδίου καὶ ὠρισμένας λεκτικῆς φύσεως τοιαύτας.

Αἱ ἐν λόγῳ τροποποιήσεις ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀναγκαῖαι πρὸς καλυτέραν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τοῦ προτεινομένου νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Μὲ πολλὴν ἱκανοποίησιν εἶδομεν νὰ κατατίθεται εἰς τὴν Βουλὴν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον περὶ προστασίας λουομένων εἰς τὰς κυπριακὰς παραλίας, καὶ ὄχι μόνον μὲ ἱκανοποίησιν ἀλλὰ καὶ μὲ ἀνακούφισιν, πολλὴν ἀνακούφισιν, διότι δημιουργεῖται ἐπὶ τέλος ἡ ἐλπίς ὅτι οἱ ἐπισκέπται τῶν ἀκτῶν, οἱ ὅποιοι ἔχουν ὀλίγον ἀνθρωπισμόν, δὲν θὰ βλέπουν πλέον μὲ ἀγωνίαν καὶ μὲ κτυποκάρδι νὰ ἀπειλοῦνται ἡ ζωὴ καὶ ἡ σωματικὴ ἀρτιότης τῶν λουομένων εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ ἀσυνειδήτους καὶ ἐνθουσιώδεις τῆς ταχύτητος.

Δὲν ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ Βουλὴ μὲ εὐχαρίστησιν θὰ ψηφίσῃ τὸν Νόμον αὐτὸν καὶ θὰ ἐγκρίνῃ καὶ τὰς προβλεπομένας ποινὰς διὰ τοὺς παραβάτας τοῦ Νόμου. Πρέπει ὅμως ἡ Βουλὴ νὰ ζητήσῃ ὅπως δημοσιευθῇ τὸ ταχύτερον καὶ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἀμέσως ὁ Νόμος αὐτός καὶ τὰ ὄργανα τὰ ὁποῖα θὰ ἀναλάβουν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου νὰ εἶναι αὐστηρὰ εἰς τὸ καθήκον των, σταθερά, προτοῦ αἱ παραλαίαι μας μετατραποῦν ἀπὸ παράδεισον εἰς κόλασιν καὶ εἰς πηγὴν θρήνου.

Θὰ ἔθετα ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς πρότασιν ὅπως οἱ παραβάται τοῦ Νόμου, εἰς περίπτωσιν δευτέρας παραβάσεως τοῦ Νόμου, τιμωροῦνται αὐστηρότερον, διὰ κάποιας προνοίας μὲ τρόπον πού νὰ ἐπιτρέπεται ὥστε ἡ δευτέρα παράβασις νὰ εἶναι πολὺ σοβαρώτερον παράπτωμα ἀπὸ τὴν πρώτην. Ἴσως ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Δικαστηρίου νὰ ἐπιβάλλῃ φυλάκισιν εἰς τὴν δευτέραν παράβασιν νὰ εἶναι κάτι τὸ ὅποιον νὰ εἶναι συζητήσιμον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸ τελευταῖον σημεῖον τὸ ὅποιον ἔθιξεν ὁ κ. Τουμαζῆς, ὑπάρχει ἤδη ἡ ἐξουσία εἰς τὸ Δικαστήριον ἀπὸ τὴν πρώτην παράβασιν τοῦ Νόμου νὰ ἐπιβάλλῃ ἐξάμηνον φυλάκισιν καὶ πρόστιμον μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν £500 ἢ καὶ ἀμφοτέρας τὰς ποινὰς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἡ πρότασις πού ὑπέβαλα πρὸς συζήτησιν εἶναι, χωρὶς νὰ ὑποστηρίζω ὅτι εἶναι λογικόν, νὰ ὑποχρεοῦται τὸ Δικαστήριον νὰ ἐπιβάλλῃ μόνον φυλάκισιν εἰς περίπτωσιν δευτέρας παραβάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ Δικαστήριον πάντοτε, κατὰ γενικὴν ἀρχήν, ἔχει μίαν διακριτικὴν εὐχέρειαν, ἀναλόγως ἐκάστης περιπτώσεως, νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν κατάλληλον ποινὴν. Καὶ νομίζω τὰ ὄρια τὰ ὁποῖα τίθενται εἶναι ἀρκετὰ σοβαρὰ διὰ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν παράβασιν τοῦ διατάγματος τὸ ὅποιον θὰ γίνῃ ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργόν.

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Συμφωνῶ, κ. Πρόεδρε, μὲ ὅ,τι εἶπεν ὁ κ. Τουμαζῆς καὶ πλειοδοτῶ μὲ μίαν μόνον παρατήρησιν, ὅτι αἱ παραλῖαι δὲν κινδυνεύουν νὰ γίνουσι πηγαὶ θρήνου, διότι αἱ λουόμεναι καὶ οἱ λουόμενοι δὲν λούονται εἰς τὴν παραλίαν ἀλλὰ εἰς τὴν θάλασσαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν ἤκουσα ἀκριβῶς τί παρατήρησιν ἔκαμεν ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ. Θὰ ἤθελα νὰ....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἶπα κ. Πρόεδρε, ὅτι αἱ παραλῖαι μας δὲν κινδυνεύουν νὰ γίνουσι πηγαὶ θρήνου διότι οὔτε αἱ λουόμεναι οὔτε οἱ λουόμενοι λούονται εἰς τὴν παραλίαν ἀλλὰ εἰς τὴν θάλασσαν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι κινδυνεύουν δυστυχῶς καὶ ἐκεῖνοι ποὺ εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς ἄμμου, δὲν εἶναι μόνον ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ οἱ θρηνοῦντες εἶναι εἰς τὴν παραλίαν, δὲν εἶναι εἰς τὸ νερόν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νομίζω ὅτι καὶ οἱ παρατηρηταὶ καὶ οἱ μὴ λουόμενοι εἶναι δυνατόν νὰ κινδυνεύουν κάποτε-κάποτε.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Καὶ οἱ ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων, κ. Πρόεδρε, κινδυνεύουν....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὅπωςδὴποτε, ὑπάρχει ἄλλος ὁμιλητὴς ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μὴ ὑπάρχοντος ἄλλου ὁμιλητοῦ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως.

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεῖα. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κήρυξις περιοχῆς. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως το 3ον άρθρον έγκριθη ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως το 3ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Απαγόρευσις διελύσεως διά τής περιοχής άκάτων ή μηχανοκινήτων όχημάτων. Άρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως το 4ον άρθρον έγκριθη ;
Μη ύπαρχούσης ένστάσεως το 4ον άρθρον έγκρίνεται.
Η δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου έτερματίσθη.

Παρακαλώ τον έντιμον Γραμματέα να προβή εις την τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Προστασίας των Λουομένων έν τη Θαλάσση Νόμος του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως το παρόν Νομοσχέδιον έγκριθη εις Νόμον ;
(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη ύπαρχούσης ένστάσεως το παρόν Νομοσχέδιον έγκρίνεται εις Νόμον.

Τό έπόμενον προς συζήτησιν Νομοσχέδιον είναι ο περί Φορολογίας των Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.

Παρακαλώ τον έντιμον Πρόεδρον τής άρμοδίας Έπιτροπής να αναγνώση την έκθεσιν τής Έπιτροπής προς την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

**ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΦΟΡΟ-
ΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ
1968»**

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ίωσήφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανού
Γιάγκος Ποταμίτης.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών έμελέτησε το περί ου ο λόγος νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν την 18ην Ιουνίου 1968.

Διά του προτεινομένου νόμου σκοπεύεται ή άντικατάστασις του άρθρου 26 του βασικού νόμου ούτως ώστε ή μέχρι τουδε έν τη Δημοκρατία χορηγουμένη έκπτωσης, λόγω φόρου κληρονομίας πληρωτέου έν τη άλλοδαπή έν σχέσει προς περιουσιακά στοιχεία αποτελούντα, θάσει του Νόμου, μέρος τής περιουσίας αποθιώσαντος, γίνεται, άντι έκ τής αξίας τής περιουσίας, έκ του φόρου κληρονομίας προς όφελος του φορολογουμένου.

Βάσει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ περί Φορολογίας τῶν Κληρονομιῶν Νόμου, 67 τοῦ 1962, εἰς περίπτωσιν θανάτου προσώπου τὸ ὅποιον εἶχε τὴν κατοικίαν του (domicile) ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, ὑπόκειται εἰς φορολογίαν ἅπασα ἢ ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ κειμένη κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία καθὼς καὶ ἢ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κειμένη κινητὴ περιουσία. Ἐπειδὴ ἡ ἀλλοδαπὴ χώρα εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ἡ κινητὴ περιουσία φορολογεῖ ἐπίσης ταύτην, ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ ἐπιβολὴ διπλῆς φορολογίας ἐπὶ τῆς αὐτῆς περιουσίας.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ὑφισταμένου ἄρθρου 26 προβλεπομένη ἔκπτωσης δὲν λύει οὐσιαστικῶς τὸ πρόβλημα τῆς διπλῆς φορολογίας καθ' ὅσον ὁ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πληρωτέος φόρος ἐκπίπτει ἐκ τῆς ἀξίας τῆς περιουσίας μόνον καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ φόρου.

Ἡ παραχώρησις τῆς ἐν λόγῳ ἐκπτώσεως συνάδει πρὸς τὰ γενικὰ συμφέροντα τῆς Νήσου, καθ' ὅσον θὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ δημιουργία περιουσιῶν ἐν Κύπρῳ ἀνηκουσῶν εἰς Κυπρίους ἐγκατεστημένους κυρίως εἰς τὸ Ἠνωμένον Βασίλειον ὡς ἐπίσης καὶ ἢ εἰς Κύπρον ἐγκατάστασις ξένων προσώπων καὶ δὴ τῆς μορφῆς τῶν «μονίμων» συνταξιούχων—τουριστῶν. Ὡς ἀναμένεται, τὰ δημόσια ἔσοδα θὰ ἐπηρεασθοῦν σὺν τῷ χρόνῳ εὐμενῶς καθ' ὅσον ἢ ἐν λόγῳ παραχώρησις θὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς ἐκτελεστάς τῶν περιουσιῶν νὰ προβαίνουν εἰς πλήρη δήλωσιν τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κειμένων περιουσιακῶν στοιχείων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀπορρεόντων εἰσοδημάτων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ἐν λόγῳ νομοσχέδιον συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὸς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένους σκοποὺς καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ :

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἀνευ ἐνστάσεως.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περί Φορολογίας τῶν Κληρονομιῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περί Φορολογίας τῶν Κληρονομιῶν Νόμου τοῦ 1962 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένστασης όπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ἐξ ὧν βλέπω τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἔργασία, δὲν εἶναι εἰσέτι ἔτοιμα πρὸς συζήτησιν λόγῳ τοῦ ὅτι συζητοῦνται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ, Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

1. Ὁ περὶ Ἀρχῆς Ἀποθηκῶν Κύπρου Νόμος τοῦ 1968.
2. Ὁ περὶ Κινηματογραφικῶν Ταινιῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
3. Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμός Πωλήσεων) (Προσωρινὰ Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 καὶ
4. Ὁ περὶ Διασφάλισως τῆς Θερινῆς Κοινῆς Ἡσυχίας Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ Ἀρχῆς Ἀποθηκῶν Κύπρου Νόμος τοῦ 1968 ἐστάλη ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ ἀποστέλλεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἢ ὁποῖα δέον νὰ συνεργασθῆ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Ὁ περὶ Κινηματογραφικῶν Ταινιῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 ἐστάλη ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμός Πωλήσεων) (Προσωρινὰ Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν.

Καὶ ὁ περὶ Διασφάλισως τῆς Θερινῆς Κοινῆς Ἡσυχίας Νόμος τοῦ 1968 — πρόκειται περὶ Προτάσεως Νόμου κατατεθείσης ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πανίκου Σιβιτανίδη — παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινὴν, μετὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :

- (1) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περὶ Ὑπαλλήλων Κέτρων Ἀναψυχῆς (Ὅροι Ὑπηρεσίας) Νόμος τοῦ 1968.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἤδη ἔχει ἐτοιμασθῆ καὶ συζητηθῆ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς καὶ θὰ εἶναι ἔτοιμον πρὸς συζήτησιν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

- (5) Ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις καὶ Ὑποθήκωσις Πλοίων) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

(6) Ὁ περί Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφή καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

(7) Ὁ περί Ἀρχῆς Ἀποθηκῶν Κύπρου Νόμος τοῦ 1968.

(8) Ὁ περί Κινηματογραφικῶν Ταινιῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

(9) Ὁ περί Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμός Πωλήσεων) (Προσωρινὰ Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968, καὶ

(10) Ὁ περί Διασφάλισης τῆς Θερινῆς Κοινῆς Ἑσυχίας Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας κηρύττω τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὁρα λήξεως 6.35 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειράν) :

Γιάγκου Ἀνδρέας

Νικολαΐδης Ἡρόδοτος

Γιαμάκης Ἰωσήφ

Παπαϊωάννου Ἐζεκίας

Γιαννάκης Σωτήριος

Ποταμίτης Γιάγκος

Δημητριάδης Λέλλος

Ποσκώτης Σταῦρος

Δημητριάδης Χρῦσης

Σαββίδης Μιχαλάκης

Ἰωαννίδης Γεώργιος

Σιθιτανίδης Πανίκος

Κόσις Νίκος

Στυλιανοῦ Πέτρος

Λυσσαρίδης Βάσος

Τουμαζῆς Παναγιώτης

Μιχαηλίδης Στέλιος

Φράγκος Αἰμίλιος

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Υατζηχάρος Χαρίδημος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις (Ὑποχρεωτικὴ κατάθεσις ὑπὸ τῶν Κυπριακῶν Τραπεζῶν εἰς τὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν ἀτόκως τῶν 2% τοῦ συνόλου τῶν καταθέσεων τῶν — Ἀνέγερσις ὑποσταθμοῦ τηλεοράσεως πρὸς θελίωσιν τῆς λήψεως τῆς τηλεοπτικῆς ἐκπομπῆς εἰς ὠρισμένας περιοχὰς τῆς νήσου — Λόγοι καθυστεροῦντες τὴν ἀνέγερσιν διύλιστηρίων πετρελαιοειδῶν εἰς Λάρνακα — Λόγοι δι' οὓς τοποθετοῦνται μετεκπαιδευθέντες ἢ εἰδικευθέντες Κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι εἰς ὑπηρεσίας ἀσχέτους πρὸς τὴν εἰδικότητα ἣν οὗτοι ἀπέκτησαν — Μεταφορὰ ποσίμου ὕδατος ἐκ Λάρνακος διὰ τὰς ὑδρευτικὰς ἀνάγκας τῆς Ἀμμοχώστου — Παροχὴ οικονομικῆς βοήθειας εἰς τοὺς ὑποστάντας ὕλικὰς ζημίας λόγῳ τῶν ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1963 δημιουργηθειῶν συνθηκῶν — Μέτρα πρὸς περιστολὴν τῆς τεχνητῆς ἀνατιμῆσεως τῶν οἰκοπέδων — Πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐν σχέσει μὲ τὰς ἀπολαβὰς τῶν ἡμερομισθίων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων — Αὐξησις τῆς τιμῆς τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων καὶ ἄλλα μέτρα ὑποβοηθήσεως τῶν ἀμπελουργῶν — Σχέδια ἀναπτύξεως διὰ τὰς οικονομικῶς δυσπραγούσας περιοχὰς τῆς νήσου — Ληφθέντα ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας μέτρα ὡς πρὸς τὰς καλουμένας «Πρωτοποριακὰς Βιομηχανίας» — Ἀτελῆς εἰσαγωγὴ ἀναπηρικῶν αὐτοκινήτων, κ.λ.π.).
- (2) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἄρ. 5) τοῦ 1968, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Π. Τουμαζῆς — Μ. Σαββίδης — Λ. Δημητριάδης — Π. Στυλιανοῦ) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

- (3) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Πρωτοκόλλου ἐπὶ τῆς Νομικῆς Καταστάσεως τῶν Προσφύγων (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (4) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Πλοίαρχοι καὶ Ναυτικοί) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (5) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Φορολογικαὶ Διατάξεις) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (6) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Προστασίας τῶν Λουομένων ἐν τῇ Θαλάσσει Νόμου τοῦ 1968, αἱ ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Π. Τουμαζῆ καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (7) "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Φορολογίας τῶν Κληρονομιῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (8) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

Συνεδρίασις 28ης Ἰουνίου 1968.

(᾽Ωρα ἐνάρξεως 5.15 μ.μ.).

(᾽Αρ. 41)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐγγίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Τὸ χωρίον ᾽Αγιος Κωνσταντῖνος μὲ 350 κατοίκους εὐρισκόμενον εἰς ἀπόστασιν 5 περίπου μιλίων ἐκ τοῦ Καλοῦ Χωρίου Λεμεσοῦ, στερεῖται τηλεφώνου. Ἐπίσης τμῆμα τῆς ὁδοῦ ἐκ τοῦ Καλοῦ Χωρίου πρὸς τὸν ᾽Αγιον Κωνσταντῖνον ἐκτάσεως ἡμίσεος περίπου μιλίου καὶ εὐρισκόμενον μεταξύ τῶν διστημάτων ᾽Αγίου Παύλου καὶ ᾽Αρακαπᾶ εἶναι τόσον στενὸν ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος ἡ διέλευσις δύο ὀχημάτων ἐξ ἀντιθέτου κατευθύνσεως καὶ τυγχάνει λίαν ἐπικίνδυνος λόγῳ τοῦ κρημνώδους καὶ μετὰ πολλῶν στροφῶν μέρους τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ. Τέλος ἡ χωρτικὴ ὁδὸς ἐντὸς τοῦ χωρίου εὐρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν ὥστε νὰ καθίσταται ἀδιάβατος ἰδίως κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον.

Ἐπειδὴ ἐκφράζονται δικαιολογημένα παράπονα καὶ παρατηρεῖται μεγάλη δυσανεξία μεταξύ τῶν κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ χωρίων, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

1. Διατὶ καθυστερεῖ ἡ τοποθέτησις τηλεφωνικῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὸ ἐν λόγῳ χωρίον ;

2. Διατί δέν λαμβάνονται έπείγοντα μέτρα πρὸς διέυρυνσιν τοῦ ὡς ἄνω λίαν ἐπικινδύνου τμήματος τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ ;

3. Ἀπεφασίσθη ἢ ὄχι ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐντὸς τοῦ χωρίου ὁδοῦ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου.

«(α) Τὸ Τμήμα τῆς ὁδοῦ ἐκ τοῦ Καλοῦ Χωρίου πρὸς τὸν Ἅγιον Κωνσταντῖνον, ἐκτάσεως ἡμίσεος περίπου μιλίου, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ τῶν διστράτων Ἁγίου Παύλου καὶ Ἀρακαπᾶ, θὰ βελτιωθῇ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους. Πρὸς τούτοις ἔχουν ψηφισθῇ πιστώσεις ὕψους £1,000.

(β) Ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῆς χωριτικῆς ὁδοῦ ἐντὸς τοῦ χωρίου Ἅγιος Κωνσταντῖνος ἔχει ὑπολογισθῇ εἰς £2,500. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου, ἡ κοινότης Ἁγίου Κωνσταντῖνου δέον νὰ εἰσφέρει τὸ ἡμῖσι τῆς ὡς ἄνω δαπάνης».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1968.

«Ἐπειδὴ ἡ ὁδὸς ἢ συνδέουσα τὴν περιοχὴν Προφήτου Ἥλια μετὰ τὸ χωρίον Συκόπετρα, ἐκτάσεως δύο περίπου μιλίων, εὐρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν καὶ τυγχάνει σχεδὸν ἀδιάβατος δι' ὄχηματα, ἢ δὲ καθημερινῇ μεταφορὰ τῶν μαθητῶν τῆς περιοχῆς Προφήτου Ἥλια εἰς τὸ σχολεῖον Συκόπετρας γίνεται μετὰ μεγάλης δυσκολίας, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἀπεφασίσθη ἢ μὴ ἡ ἐπιδιόρθωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἡ ἐν λόγῳ «ὁδὸς» διηνοίχθη ὑπὸ ἰδιωτῶν διὰ μέσου Κυβερνητικῆς γῆς καὶ ἄλλης ἰδιωτικῆς περιουσίας καὶ δέν εἶναι ἐγγεγραμμένη ὡς δημοσία ὁδός. Γίνονται διαθήματα πρὸς ἐξακρίθωσιν τῆς ἐπεμβάσεως καὶ ἐξασφάλισιν τῶν συγκαταθέσεων τῶν ἐπιρρασθέντων ἰδιοκτητῶν. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰέας σχολικῆς περιόδου ἡ ὁδὸς αὕτη θὰ ἐπισκευασθῇ στοιχειωδῶς μέχρις ὅτου καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐγγραφή της ὡς δημοσίας ὁδοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ην Μαΐου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἡ περιοχὴ Λαπήθου — Καραθᾶ ἀντιμετωπίζει σοβαρὸ ἀρδευτικὸ καὶ ὕδρευτικὸ πρόβλημα. Στὴν περιοχὴ αὕτη ὑπάρχουν φυτεῖες λεμονοδένδρων ποὺ μᾶς δίδουν εἰσόδημα κάθε χρόνο περὶ τὸ ἓνα ἑκατομμύριο λίρες.

Ἡ ἀρδευση τῶν λεμονοδένδρων καθὼς καὶ ἄλλων φυτειῶν εἶναι τώρα προβληματικὴ. Στὴ Λαπήθο ὑπάρχει ἐπίσης δξὺ πρόβλημα τῆς ὕδρευσης τῶν κατοίκων.

«Έχουν γίνει αρκετές παραστάσεις όσον αφορά τὰ άρδευτικά έργα τής περιοχής. Μπορεί νά μάς πληροφορήση τό άρμόδιο Υπουργείο ποιά σχέδια προγραμματίζονται και τότε θά έκτελεσθούν για τήν άρδευση και ύδρευση τής περιοχής;»

Άπάντησις υπό ήμερομηνίαν 22αν Ίουνίου 1968, του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εις έρώτησιν υποβληθείσαν τήν 30ήν Μαΐου 1968, υπό του έντίμου Βουλευτου περιφέρειας Άμμοχώστου κ. Χαμπή Μιχαηλίδη.

«(α) Έχει μελετηθή και υποβληθή εις τήν Έπιτροπήν Προγραμματισμού πρὸς έγκρισιν, ύδατικόν έργον πρὸς άποθήκευσιν τῶν πλεονασμάτων τής πηγής Κεφαλοθρύσου Καραθᾶ, ὡς και άλλων ύδάτων του χειμῶνος και χρησιμοποίησιν των κατά τούς καλοκαιρινούς μήνας ὁπότε ὑπάρχει στενότης ὕδατος πρὸς άρδευσιν τῶν λεμονοδένδρων.

Δέον νά σημειωθῆ ὅτι ανεξαρτήτως άλλων τεχνικῶν δυσκολιῶν ὑπάρχουν και δυσκολίαι νομικῆς φύσεως διά τήν κατασκευήν του έν λόγω έργου, ὡς έκ του γεγονότος ὅτι τό ὕδωρ του Κεφαλοθρύσου άποτελεῖ ιδιωτικήν ιδιοκτησίαν, καταβάλλονται ὁμως προσπάθειαι ὥστε αἱ δυσκολίαι αὐται νά ὑπερπηδηθούν, αἱ έλπίδες δέ έπιτυχίας βασίζονται κυρίως έπί τής καλῆς θελήσεως τῶν ιδιοκτητῶν του ὕδατος τής πηγής.

(β) Ένεκρίθη ἡ άνόρυξις δύο διατρήσεων πρὸς κάλυψιν τῶν ὕδρευτικῶν ἀναγκῶν Καραθᾶ και Λαπήθου. Ἡ έργασία θ' άρχίσῃ συντόμως και θ' άποπερατωθῆ έντός τῶν ὀλίγων προσεχῶν μηνῶν».

Έρώτησις υπό ήμερομηνίαν 24ην Ίουνίου 1968, υποβληθείσα υπό του έντίμου Βουλευτου περιφέρειας Πάφου κ. Πανίκου Σιθιτανίδη, και ληφθείσα τήν 27ην Ίουνίου 1968.

«Έν ὄψει τής προσεχοῦς παραλαθῆς άμπελουργικῶν προϊόντων, παρακαλῶ τό άρμόδιον Υπουργεῖον νά πληροφορήση τήν Βουλήν :

(α) Εἰς ποιὰς τιμάς πωλοῦνται τὰ άμπελουργικά μας προϊόντα εις τήν Σοβιετικήν Ένωσιν θάσει τής ὕφισταμένης συμφωνίας ;

(β) Ποῖον τό καθαρόν κέρδος τό προκύψαν κατά μέσον ὄρον μέχρι τουδε έκ τῶν ὡς άνω πωλήσεων ;

(γ) Εἰς περιπτώσιν πραγματοποιήσεως οὐσιαστικοῦ κέρδους δέν θεωρεῖται ὀρθῆ και δικαία ἡ εξέυρεσις τρόπου αὐξήσεως τής τιμῆς τῶν άμπελουργικῶν προϊόντων έν ὄψει τής γενικῆς αὐξήσεως τῶν έξόδων παραγωγῆς τῶν άμπελουργῶν και τής άνόδου του τιμαρίθμου;»

Έρώτησις υπό ήμερομηνίαν 24ην Ίουνίου 1968, υποβληθείσα υπό του έντίμου Βουλευτου περιφέρειας Πάφου κ. Πανίκου Σιθιτανίδη, και ληφθείσα τήν 27ην Ίουνίου 1968.

«Έν ὄψει τής προσεχοῦς παραλαθῆς σταφυλῶν και ἔχων ὕπ' ὄψιν μου σχετικήν έκθεσιν ειδικοῦ έπιστήμονος τήν ὁποίαν δύναμαι νά θέσω ὕπ' ὄψιν οἰουδήποτε ένδιαφερομένου, ὅτι ἡ ὕφισταμένη μέθοδος λήψεως και έλέγχου του μπωμέ κατά τήν παραλαθῆν τῶν σταφυλῶν τῶν άμπελουργῶν, χωρίς νά λαμβάνεται ὕπ' ὄψιν ἡ θερμοκρασία του πρὸς εξέταση δειγματος, εἶναι λανθασμένη, δέν αντιπροσωπεύει τήν πραγματικότητα και ὅτι τουτο άποθαίνει εις θάρος τῶν άμπελουργῶν, παρακαλῶ τό άρμόδιον Υπουργεῖον νά πληροφορήση τό Σῶμα :

1) Έπί ποιὰς γνωμοδοτήσεως γίνεται ἡ λήψις του μπωμέ με τόν τρόπον που γίνεται τῶρα ;

2) Έν ὄψει πιθανῶν διῴσταμένων άπόψεων, διά ποίου τρόπου σκοπεύει ἡ άρμόδια Άρχῆ νά έλέγξῃ κατά πόσον ὁ ὕφιστάμενος τρόπος λήψεως και έλέγχου του μπωμέ εἶναι δικαίος και δέν άποθαίνει εις θάρος τῶν άμπελουργῶν ;

3) Είς περίπτωσιν κατά την οποίαν ήθελεν αποδειχθῆ ἐπιστημονικῶς ὅτι ὁ ὕφιστάμενος τρόπος λήψεως καὶ ἐλέγχου τοῦ μπωμῆ εἶναι ἄδικος διὰ τοὺς ἀμπελουργοὺς, ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάθῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀπονομὴν δικαιοσύνης πρὸς τὴν πολυπληθῆ, σκληρῶς ἐργαζομένην καὶ δοκιμασμένην τάξιν τῶν ἀμπελουργῶν;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῆς ἐπικινδύνου ἀκολουθουμένης διαδικασίας καθ' ἣν ἐπιτρέπεται ἢ ἀποθηκευσις μεγάλου ἀριθμοῦ κυλίνδρων ὑγραερίων εἰς τὰ ἰσόγεια ἢ τὰ ὑπόγεια πολυκατοικιῶν καὶ δι' εἰς πυκνοκατωκημένας περιοχὰς τόσον τῆς πρωτευούσης ὅσον καὶ ἄλλων πόλεων, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

- (α) Ἐὰν σκοπεύῃ νὰ ἐπεξηγήσῃ πρὸς τοὺς ἰθύνοντας καὶ ἰδιοκτῆτας τῶν ἐν λόγῳ ἀποθηκῶν τὸ μέγεθος τοῦ ἐπικρεμαμένου κινδύνου ἐκ τῆς τοιαύτης διαδικασίας ἀποθηκεύσεως δι' ὀλόκληρα τετράγωνα πόλεων, καὶ νὰ συστήσῃ πρὸς τοὺς τούτους τὴν ἐκκένωσιν τῶν οὕτω χρησιμοποιουμένων ἀποθηκευτικῶν χώρων καὶ
- (β) ἔὰν σκοπεύῃ νὰ εἰσάξῃ νομοσχέδιον προνοοῦν διὰ τὴν λήψιν μέτρου ἢ μέτρων πρὸς προστασίαν τοῦ κοινοῦ ἐκ τῶν διαφόρων κινδύνων ποὺ προέρχονται ἐκ τῆς ὡς εἰθισταὶ διαδικασίας χρήσεως κατ' οἶκον τοῦ ὑγραερίου, πρὸς μείωσιν τῶν σημειουμένων ἀτυχημάτων εἰς τὸν τόπον, κατὰ τὸ πρότυπον νομοθεσίας ἰσχυροῦσης εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὡς εἰς Ἰσραὴλ καὶ ἄλλαχού».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουνίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν Κυθραίας Πενταδακτύλου ὑπάρχουν περιοχὰὶ μὲ χαμηλὰ δάση καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ θοσκοὶ τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς (Χαρδακιωτίσσης—Συρκανιάς) ἀντιμετωπίζουν ὀξὺ πρόβλημα διόδου (περάσματος) μέσῳ Πενταδακτύλου τῶν ποιμνίων των ἐκ Κυθραίας πρὸς τὴν ἐναντι περιοχὴν Κυρηνείας (Κλεπίνης, Ἄγ. Ἐπικτήτου, Μπέλα Πάις κλπ.) ὅπου ἔχουν ἰδιοκτῆτους θοσκοτόπους, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

1ον Ἐὰν ὑπάρχῃ προοπτικὴ ἐκχωρήσεως ἀδείας δι' ἐλευθέραν θόσκησιν εἰς τὰ ἐν λόγῳ δάση καὶ 2ον ἔὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις δημιουργίας διόδου ἐκ Συρκανιάς μέσῳ Πενταδακτύλου πρὸς τὰς ὡς ἄνω περιοχὰς τῆς Κυρηνείας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουνίου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ ὁ νόμος ποὺ διέπει τὸ Συνεργατικὸ Κίνημα εἶναι ἕνας παλιὸς ἀναχρονιστικὸς ἀποικιακὸς νόμος.

Ἡ Παγκύπρια Συνεργατικὴ Ὁμοσπονδία, ὅλες οἱ ἐπαγγελματικὲς ὀργανώσεις καὶ ὁ συνεργατικὸς κόσμος εἰσηγήθησαν πολλὰς φορὰς μὲ ὑπομνήματά τους τὴν ἐκδημοκρατικοποίησιν αὐτοῦ τοῦ νόμου γιὰ νὰ γίνῃ δυνατὴ ἢ καλύτερη ἀνάπτυξη καὶ πρόοδος τοῦ Συνεργατικοῦ Κινήματος.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖο πότε μελετᾷ τὴν ἐκδημοκρατικοποίησιν τοῦ νόμου καὶ τῶν θεσμῶν τοῦ Συνεργατισμοῦ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδοῦλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουνίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ Κύπριοι ἐκπαιδευτικοὶ οἱ συνταξιοδοτούμενοι ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως τυγχάνουν δωρεάν ἰατρικῆς περιθάλψεως ἐνῶ οἱ Κύπριοι ἐκπαιδευτικοὶ οἱ συνταξιοδοτούμενοι παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως στεροῦνται τοιαύτης, παρ' ὅλον ὅτι προσέφερον τὰς ἐκπαιδευτικὰς ὑπηρεσίας των ἐν Κύπρῳ, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται ἢ μὴ τὸ ζήτημα τῆς παροχῆς δωρεάν ἰατρικῆς περιθάλψεως καὶ εἰς τοὺς Κυπρίους ἐκπαιδευτικούς τοὺς συνταξιοδοτούμενους παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ οὕτω νὰ ἀρθῇ μία ἀδικία καὶ δυσμενῆς διάκρισις εἰς θάρος των».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουνίου 1968.

«Τὰ ἔργα διὰ τὴν μετατόπισιν τοῦ χωρίου Πάνω Κυβίδων ἔχουν ἀρχίσει ἀπὸ τοῦ 1965 καὶ παρακαλεῖται ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκονται, ποῦ ὀφείλεται ἢ σχετικὴ καθυστέρησις τῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν καὶ πότε πιστεύεται ὅτι τὸ νέον χωρίον θὰ εἶναι ἔτοιμον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Ἰουνίου 1968.

«Ὡς πληροφοροῦμαι, κατέληξε νὰ εἶναι σύνθητες φαινόμενον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ποδοσφαιρικῶν συναντήσεων νὰ ρίπτωνται κροτίδες καὶ φιάλαι, πρᾶγμα ἐπικίνδυνον καὶ διὰ τοὺς παίκτας καὶ διὰ τοὺς θεατὰς.

Τὰ ὠραῖα καὶ πολιτισμένα αὐτὰ πράγματα γίνονται ὑπὸ τὰ ὄμματα τῆς Ἀστυνομίας καὶ ἐπὶ παρουσία, ὡς πληροφοροῦμαι, φιλάθλων μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐξακολουθοῦσι νὰ γίνωνται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν.

Παρακαλεῖται ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τί μέτρα ἐλήφθησαν μέχρι σήμερον ἢ τί μέτρα πρόκειται νὰ ληφθῶσι διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν συνέχισιν αὐτῆς τῆς ἀπαραδέκτου καταστάσεως;»

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον θὰ συζητήσῃ ἡ Βουλὴ ὡς πρῶτον θέμα, ἀνκαί εἶναι τὸ ἕνατον ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ ὑπόλοιπα θέματα δὲν εἶναι ἔτοιμα πρὸς συζήτησιν, εἶναι ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμός Πωλήσεων) (Προσωριναὶ Διατάξεις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :
ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΚΙΝΗΤΟΥ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ) (ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΔΙΑ-
ΤΑΞΕΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Ἄντωνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος

Λέλλος Δημητριάδης

Πανῖκος Σιβιτανίδης

Γεώργιος Ἰωαννίδης

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης

Χρύσης Δημητριάδης

Γιάγκος Ποταμίτης

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Νομικῶν συνήλθεν εἰς συνεδρίασιν τὴν 24ην Ἰουνίου 1968 καὶ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον κατετέθη ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ὀλομελείας τοῦ Σώματος τῆς 21ης Ἰουνίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ παράτασις τῶν προσωρινῶν διατάξεων τοῦ ἀρχικοῦ Νόμου δι' ἕν ἀκόμη ἔτος.

Ὁ ἀρχικὸς Νόμος τοῦ ὁποίου σκοπεῖται ἡ παράτασις διαλαμβάνει τὴν διὰ προσωρινῶν διατάξεων πρόβλεψιν περιπτώσεων καθ' ἃς ἡ καταναγκαστικὴ πώλησις ὠρισμένης ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, ἐπηρεασθείσης ὑπὸ τῶν δημιουργηθεισῶν ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1963 συνθηκῶν, δὲν θὰ ἀπέφερε τὴν πραγματικὴν τῆς τιμῆν, παρέχει δὲ ἐξουσίαν εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Κτηματολογίου ὅπως ὀρίξῃ τὴν τιμὴν κάτω τῆς ὁποίας δὲν θὰ ἐπιτρέπεται καταναγκαστικὴ πώλησις τοιαύτης ἀκινήτου ἰδιοκτησίας.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν, φρονούσα ὅτι αἱ δημιουργηθεῖσαι ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1963 συνθήκαι, αἵτινες ἐπηρεάσαν οὐσιωδῶς τὴν ἀξίαν τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας τῆς κειμένης ἐντὸς περιοχῶν ἢ γειτνιαζούσης πρὸς περιοχὰς ἔνθα αἱ συνθήκαι αὐταὶ ὑφίστανται, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐπέβαλαν τὴν ψήφισιν τοῦ ἀρχικοῦ νόμου, οὐδὲν ἥλλαξαν, εἰσηγείται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ προταθέντος ὑπ' αὐτῆς νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀντιρρήσεως ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσεις του άρθρου 3 του Νόμου του 1967. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης το 2ον άρθρον έγκρίνεται.

"Έληξεν ή δευτέρα ανάγνωσης του Νομοσχεδίου, ή τρίτη ανάγνωσης θα γίνη δι' ανάγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρηται ως ο περί Άκινήτου Ίδιοκτησίας (Περιορισμός Πωλήσεων) (Προσωρινά Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 και θα αναγινώσκηται όμοι μετὰ του περί Άκινήτου Ίδιοκτησίας (Περιορισμός Πωλήσεων) (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου του 1967 (έν τοις έφεξής αναφερομένου ως ο «Νόμος του 1967») και ο Νόμος του 1967 και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται ως οι περί Άκινήτου Ίδιοκτησίας (Περιορισμός Πωλήσεων) (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμοι του 1967 και 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθί εις Νόμον ;
(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη ύπαρχούσης αντίρρησης το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Κινηματογραφικών Ταινιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της άρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής να αναγνώση την έκθεσιν της Έπιτροπής εις την Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος.

Πανίκος Σιθιτανίδης

Νίκος Κόσιης

Πέτρος Στυλιανού

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Έσωτερικών έμελέτησε το περί οδ ο λόγος νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αυτής συγκροτηθείσαν την 25ην Ίουνίου 1968.

Διά του προτεινομένου νόμου τροποποιείται ο βασικός νόμος περί Κινηματογραφικών Ταινιών ούτως ώστε να παρέχηται έξουσία εις το Ύπουργικόν Συμβούλιον όπως δι' αποφάσεως αυτού έξουσιοδοτή την καταβολήν άμοιβής εις τὰ μέλη της Έπιτροπής Λογοκρισίας Κινηματογραφικών Ταινιών, πλην εκείνων τὰ όποία είναι δημόσιοι υπάλληλοι.

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Έσωτερικών συμφωνεί ότι είναι δίκαιον να καταβάλληται άμοιβή εις τὰ μέλη της Έπιτροπής Λογοκρισίας και ως έκ τούτου εισηγείται εις την Βουλήν την εις νόμον ψήφισιν του παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληταί επί θέματος άρχης ;

Ό κ. Γιαγκος Ποταμίτης έχει τόν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Διά του ύπό συζήτησιν Νομοσχεδίου λαμβάνεται πρόνοια περί καταβολής άμοιβής εις τά μέλη της Έπιτροπής Λογοκρισίας Κινηματογραφικών Ταινιών τά όποία δέν είναι δημόσιοι υπάλληλοι.

Κατ' άρχήν δέν ένίσταμαι καί συμφωνώ νά πληρώνεται τις δι' ύπηρεσίας τάς όποιας προσφέρει εις τό κοινόν, καί θά ψηφίσω τό Νομοσχέδιον τουτο. Δέν θά ήθελα όμως νά έκληφθῆ ή ψήφος μου ως έπίδοκιμασία του τρόπου μέ τόν όποιον έξασκεΐται αυτός ό έλεγχος, εάν έξασκηται. 'Απ' έναντίας, έπιθυμώ νά έκφράσω τήν άποδοκιμασίαν μου κατά της κακής ποιότητας των έπί του έλέγχου κινηματογραφικών ταινιών προσφερομένων ύπηρεσιών.

Τό πλείστον των ταινιών αί όποίαί προβάλλονται εις τούς Κυπριακούς κινηματογράφους, τῆ άνοχη ή τῆ έγκρίσει του Συμβουλίου Λογοκριτών καί των Έπιτροπών Λογοκρισίας, είναι κακίστης ποιότητας κρινόμεναι από ήθικης καί κοινωνικής πλευράς, διά νά μήν ειπω τίποτε διά τήν καλλιτεχνικήν των αξίαν.

Αί ταινίαί τάς όποιας τό Συμβούλιον Λογοκριτών αφήνει νά προβάλλονται εις τούς Κυπριακούς κινηματογράφους καί νά έπηρεάζουν έπιθλασώς τήν διάπλασιν της κοινωνίας είναι αντίθετοι καί πρός τούς κανονισμούς τούς όποιους έθέσπισε τό 'Υπουργικόν Συμβούλιον διά νά τηρώνται υπό των λογοκριτών. Ό κανονισμός 6Α π.χ. αναφέρει μεταξύ άλλων ότι τό Συμβούλιον ή οιαδήποτε των Έπιτροπών Λογοκρισίας θά άποκόπη, άπορρίπτῆ ή άπλως άποδοκιμάζη έκάστην ύποβαλλομένην πρός έγκρισιν ταινίαν εάν αυτή άπεικονίζη έγκλήματα ή σεξουαλικά θεάματα κατά τρόπον κλονίζοντα τά χρηστά ήθη καί τήν δημοσίαν τάξιν, ή είναι τοιαύτης φύσεως ώστε νά παρασύρη εις τό έγκλημα ή νά παρέχη οδηγίας δι' ειδικήν τινα μέθοδον έκτελέσεως του έγκλήματος, τρόπον διανοίξεως χρηματοκιθωτίων, τραπεζών κ.λ.π., ή άπεικονίζη ρεαλιστικής σκηνάς θασάνων έξαιρετικής σκληρότητας ή χαρακτηρίζεται υπό της άνηθικότητας του όλου θέματος ή της αισχρότητας μερους μόνον αυτής.

"Εάν φέρωμεν μπροστά μας τάς σκηνάς τάς όποιας άντικρύζομεν ως έπί τό πλείστον εις τούς Κυπριακούς κινηματογράφους θά ιδώμεν ότι αί πλείστοι τούτων ύποπίπτουν έντός των άπαγορευσεων των κανονισμών τούς όποιους έθέσπισε τό 'Υπουργικόν Συμβούλιον.

Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν άλλοι όμιληταί ;

Ό κ. Δημητριάδης έχει τόν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Ηκουσα μετά προσοχής τά όσα άνέφερον ό συνάδελφος κ. Ποταμίτης καί λυποῦμαι νά παρατηρήσω ότι δέν συμφωνώ μέ τήν έκφρασθεισαν άποψιν ότι ή Έπιτροπή Λογοκριτών δέν έκτελεΐ τό καθήκον της διότι εις τήν Κύπρον σήμερα προβάλλονται έργα από της όθόνης τά όποία προσβάλλουν τά χρηστά ήθη των πολιτών.

Νομίζω ότι ο όρισμός «χρηστά ήθη» είναι πολύ πλατύς και γενικά σήμερα ή τάσις εις όλόκληρον τὸν κόσμον είναι νὰ ὑπάρχη μεγαλύτερα ἐλευθερία εις τὴν ἔκφρασιν τῆς τέχνης. Νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι εἰς τὴν Κύπρον δὲν ἔχομεν ἐλεγχόμενην ἢ κατευθυνόμενην καλλιτεχνικὴν ζωὴν, ὡς συμβαίνει εἰς ὠρισμένας ἄλλας χώρας, εἰς τὰς ὁποίας ὁ κινηματογράφος χρησιμοποιεῖται καὶ ὡς εἶδος προπαγάνδας. Νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας ὅτι, εἰς τὴν Εὐρώπῃν τοῦλάχιστον, τὰ ἐπίπεδα τὰ ὁποῖα ἀναγνωρίζονται ὡς ἀνεκτὰ εἰς τὸν τομέα αὐτόν, σήμερον ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν Κύπρον γενικῶς ὁμιλοῦντες.

Ἐὰν ὁ κ. Ποταμίτης νομίζῃ ὅτι ὑπάρχουν ὠρισμένοι περιπτώσεις — καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν ὠρισμένοι περιπτώσεις μᾶλλον, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐξαιρετικῶς ἐναντίον τῶν «χρηστῶν ἠθῶν», ὡς τὰ περιέγραψε — νομίζω ὅτι δύναται νὰ ἀποταθῇ εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Λογοκριτῶν, δύναται νὰ φέρῃ τὰς συγκεκριμένας αὐτὰς περιπτώσεις ἐνώπιον τοῦ Σώματος πρὸς συζήτησιν καὶ νὰ θεραπευθῇ τὸ κακόν, ἐὰν πράγματι ὑπάρχη. Ἀλλὰ δὲν δέχομαι τὴν ἔκφρασθεῖσαν ἀποφιν ὅτι γενικῶς ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Λογοκριτῶν δὲν ἀσκεῖ τὸ καθήκον τῆς καὶ δὲν ἀκολουθεῖ τοὺς Κανονισμοὺς τοὺς ὁποῖους ἐθέσπισε τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Συμφωνῶ μὲ τὸν προλαλήσαντα ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχη ἐλευθερία εἰς τὴν ἔκφρασιν τῆς τέχνης. Ἐρωτῶ ὅμως : Εἶναι τέχνη ἐκείνη ἢ ὁποία προβάλλεται εἰς τοὺς κινηματογράφους ; Τέχνην προβάλλουν ἢ σωρεῖα τῶν γκαγκοτερικῶν ἔργων τὰ ὁποῖα θλέπομεν πολὺ συχνά ; Τέχνην προβάλλουν αἱ ἀσχημίαι τὰς ὁποίας συχνάκις θλέπομεν ἐπὶ τῆς ὀθόνης ; Εἰλικρινῶς μοῦ ἔκαμεν ἐκπληξιν νὰ ἀκούσω τὸν φίλον συνάδελφον ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου νὰ ὑπερασπίζῃ τοιαῦτα ἔργα ὑπὸ τὸν διαφανῆ μανδύαν τῆς λεγομένης τέχνης. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα μετετοπίσθη ἀπὸ θέμα «χρηστῶν ἠθῶν» εἰς θέμα «τέχνης» !

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ ἕτερος Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ θέμα δὲν εἶναι ἀσφαλῶς τόσο ἐλαφρὸν ὅσον πιθανῶς νὰ νομίζεται. Ἐχει μεγάλην σημασίαν διὰ τὸ θέμα γενικῶς τῆς διαπαιδαγωγήσεως τῆς νεολαίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ κοινοῦ ἀφ' ἑτέρου.

Συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὴν ἀποφιν τὴν ὁποῖαν ἐξέφρασεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ὅτι ἡ τάσις εἶναι νὰ ὑπάρχη χαλάρωσις τῆς λογοκρισίας ὅσον ἀφορᾷ τὰ ζητήματα τέχνης εἰς τὸν κινηματογράφον, ὅπως θεθαίως καὶ εἰς ἄλλας ἐκδηλώσεις τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ὅμως, ἀφ' ἑτέρου, συμφωνῶ πλήρως μὲ τὸν κ. Ποταμίτην ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ τέχνη ἡ ἐμφάνισις — καὶ θέλω νὰ ἐντοπίσω περισσότερο τὸ ζήτημα — τῆς βίας καὶ τοῦ ἐγκλήματος, ὅπως ἐμφανίζεται εἰς μερικὰς ταινίας γκαγκοτερικὰς καὶ ἐγκληματικὰς.

Δὲν νομίζω ὅτι αὐτὸ δύναται νὰ καλυφθῇ ὑπὸ οἰανδήποτε εὐρείαν ἔννοιαν τοῦ ὄρου «τέχνη». Καὶ πιθανῶς εἰς τὴν Εὐρώπῃν αὐτὴ ἡ χαλάρωσις τῆς λογοκρισίας νὰ ἔχη φθάσει σὲ ὅρια πέραν ἴσως τοῦ ὀρθοῦ, καὶ αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τὴν

αύξησης της έγκληματικότητας, από την κατάπτωσην μερίδος της νεολαίας ή όποια αποτελεί σήμερα τρομακτικόν πρόβλημα εις όλοκληρον την Εύρώπην. Έπίσης θά ήθελα νά τονίσω ότι εις την 'Αμερικήν εις την όποιαν ό κινηματογράφος είναι ευρύτατα διαδεδομένος, τον τελευταίον καιρόν, και ιδιαιτέρως μετά την δολοφονίαν του Γερουσιαστού Κέννεντυ, έχει όρισθή 'Επιτροπή ή όποια, σών άλλοις, θά έξετάση την επίδρασιν επί του κοινού εις τά ζητήματα της θίας λόγω των θεαμάτων τηλεόρασεως και κινηματογράφου. Αυτά είναι αί σκέψεις αί όποιαί μάς έμβάλλουν εις την ανάγκην νά τονίσωμεν αυτό τό θέμα διά νά μη θρηνήσωμεν άργότερον χειροτέρευσιν της Κυπριακής κοινωνίας ή όποια σήμερα, όμολογουμένως, από άπόψεως έγκληματικότητας και παρομοίων θεμάτων ίσταται άρκετά ύψηλά. Έύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ό έτερος Δημητριάδης.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, Δέν θά ήθελα νά άρχίσω συζήτησιν περί του όρθου, του χρηστού και του δικαίου, διότι είναι έννοιαι τελείως άόριστοι και όλίγον άκαδημαϊκά. Δέν μπορούμεν νά συζητώμεν έκτός τόπου και χρόνου. Είναι φυσικόν ότι εάν έδω εις την Κύπρον θεωρούμεν ότι είναι έναντιον των χρηστών ήθών μία σκηνή ή όποια παριστάνει ένα άνδρα και μίαν γυναίκα εις την όθόνην εις ώρισμένας στάσεις ή εις ώρισμένας καταστάσεις, εις τάς Σκανδιναυϊκάς χώρας νά θεωρηται άπολύτως έν τάξει. Έπομένως δέν νομίζω ότι μπορούμεν τελείως άόριστως νά συζητώμεν. 'Αλλ' ό προηγούμενος όμιλητής είχεν έγείρει τό θέμα των γκαγκοτερικών έργων.

Συμφωνώ ότι αυτού του είδους τά έργα είναι δυνατόν νά έπηρεάσουν πρόσωπα νεαρής ηλικίας και δι' αυτόν άκριβώς τον λόγον ή 'Επιτροπή των Λογοκριτών έχει ώρισμένας διαβαθμίσεις. Είναι δυνατόν διά της χρησιμοποίησης της έξουσίας την όποιαν έχουν εις τό νά άπαγορεύσουν έν ώρισμένον φίλμ από του νά τό δοϋν τά ανήλικα παιδιά, νά άποφύγουν τον κίνδυνον αυτόν περί του όποιου ώμίλησεν ό προηγούμενος όμιλητής, και πράγματι αυτό γίνεται. Τό ότι δέ ή κοινωνία της Κύπρου σήμερα δέν θεωρείται ως κοινωνία άποτελουμένη από ανθρώπους έξαιρετικά γκαγκοτερικούς, νομίζω ότι άποδεικνύει αυτό τό όποϊον λέγω, ότι πράγματι ή κοινωνία μας δέν έχει έπηρεασθή από αυτά τά έργα.

"Όσον δέ διά τό τι συμβαίνει εις την 'Αμερικήν, δέν νομίζω ότι θά πρέπει νά ισχύη και διά την Κύπρον. Εις την Κύπρον εύρισκόμεθα εις τό στάδιον των γιαουρτιών άκόμη!!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν άλλοι όμιληταί ;

Ό κ. Ποταμίτης από της θέσεώς του.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

"Ηθελα νά άπαντήσω εις ένα σημείον του κ. Δημητριάδη από της θέσεώς μου.

Είπεν ότι ή 'Επιτροπή κάμνει διαβαθμίσεις των ταινιών. Υπάρχουν τοιαύται διαβαθμίσεις. 'Αλλά αί διαβαθμίσεις περιορίζονται διά τά έργα τά όποια επιτρέπονται εις παιδιά μέχρι της ηλικίας των 16 έτών.

Νομίζω ότι όλα τά άλλα έργα επιτρέπονται διά τά παιδιά τά όποια έχουν ηλικίαν άνω των 16 έτών, και νομίζω ότι είναι άρκετά επικίνδυνον παιδιά 17 και 18 μέχρις 20 έτών νά θλέπουν τά έργα τά όποια παρουσιάζονται. Ένωώ τά έργα της θίας και τά άλλα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προσοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς ἐνθέσεως νέου ἀρθροῦ 11Α. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἀρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.
Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κινηματογραφικῶν Ταινιῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968, καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Κινηματογραφικῶν Ταινιῶν Νόμου (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;
(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχῆ, Ἐγγραφῆ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΔΙΑΚΑΤΟΧΗ, ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Πανίκος Σιβιτανίδης

Νίκος Κόσις

Πέτρος Στυλιανοῦ

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ.

Αί δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι έμελέτησαν τό περι οδ ό λόγος νομοσχέδιον εις κοινήν αυτών συνεδρίασιν συγκροτηθείσαν την 25ην 'Ιουνίου 1968.

Σκοπός του προτεινομένου νόμου είναι όπως αι διατάξεις του βασικού νόμου περι της υποχρέωσης παροχής διόδου μη εφαρμόζονται έφ' οιασδήποτε φύσεως κρατικής γής εκτός κατόπιν ειδικής επί τούτω αποφάσεως του 'Υπουργικού Συμβουλίου.

Η έν λόγω διάταξις είναι παρομοία εκείνων αίτινες περιέχονται εις τον βασικόν νόμον και διά των οποίων εξαίρουνται αι κρατικά γαΐαι των υποχρεώσεων αίτινες επιβάλλονται υπό του νόμου εις τους ιδιώτας ιδιοκτήτας γαιών.

Επί τη ευκαιρία αύτη αι δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι εκφράζουν την ευχήν ότι θα καταβάλλεται πάσα δυνατή προσπάθεια προς άποφυγήν οιασδήποτε καθυστερήσεως κατά την μελέτην αιτήσεων έκ μέρους του κοινού διά παροχήν διόδου επί Κυβερνητικών γαιών.

Έν κατακλειδι αι δύο Κοινοβουλευτικά Έπιτροπαι εισηγούνται την εις νόμον ψήφισιν του παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχης ;

Ό κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Διά του Νόμου 10/1966 όστις έτέθη έν ισχύϊ από της 1ης 'Ιουλίου 1967, ή Βουλή αυτή επλήρωσεν έν κενόν και προσέφερεν εις τον άγροτικόν κόσμον μίαν διευκόλυνσιν άπαραίτητον διά την πρόοδον της γεωργίας και της οικονομίας της Νήσου μας.

Διά του ρηθέντος Νόμου έθεσπίσθη ότι εάν άκίνητον είναι περίκλειστον κατά τοιουτον τρόπον ώστε να στερηται της αναγκαίας διόδου προς δημόσιον δρόμον ή εάν ή ύφισταμένη διόδος είναι ανεπαρκής διά την κατάλληλον αυτού χρήσιν, ανάπτυξιν ή εκμετάλλευσιν, ό ιδιοκτήτης του άκινήτου δικαιούται να απαιτήση διόδον επί των παρακειμένων άκινήτων επί πληρωμή εύλόγου άποζημιώσεως και ή τοιαύτη διόδος περιλαμβάνει και την διοχέτευσιν ύδατος δι' αυλάκων ή σωλήνων ή οιουδήποτε άλλου καταλλήλου μέσου.

Από τά παρακείμενα κτήματα άλλα άνήκουσιν εις ιδιώτας και άλλα εις τό κράτος.

Διά του υπό συζήτησιν Νομοσχεδίου ζητείται από την Βουλήν να εξαίρεση της εφαρμογής του Νόμου τούτου τά κρατικά κτήματα.

Όλοι όμως γνωρίζομεν ότι ένας μεγάλος αριθμός κρατικών κτημάτων, τά λεγόμενα χαλίτικα, εύρίσκονται διεσκορπισμένα εις όλην την νήσον μεταξύ ιδιωτικών κτημάτων.

Διά ν' άποκτήση διόδον προς δημόσιον δρόμον έν περίκλειστον κτήμα, ό ιδιοκτήτης του θα πρέπει να διέλθη δι' ιδιωτικών αλλά και διά δημοσίων γαιών.

Έάν δέν έπιτραπή ή διόδος διά των κρατικών γαιών, εις πλείστας περιπτώσεις ή διόδος διά των ιδιωτικών κτημάτων δέν θα προσφέρη καμμίαν υπηρεσίαν, διότι θα διακόπτεται αύτη υπό των εύρισκομένων έν τώ μεταξύ κρατικών κτημάτων.

Διά του Νόμου 10/66, ή Βουλή προσέφερεν εις τον άγροτικόν κόσμον της Νήσου, κατόπιν καθυστερήσεως πολλών έτών, έν αναγκαίον και ευεργετικόν έργον. Έάν εξαίρέσωμεν τώρα τάς κρατικάς γαΐας, θα κατεδαφίσωμεν ό,τι εκτίσαμεν.

Θά λεχθῆ ἴσως ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, πρὸς τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου παραχωροῦνται δικαιώματα τῆς Βουλῆς, δὲν θά ἀρνήσῃ τὴν παραχώρησιν δίδων διὰ τῶν κρατικῶν κτημάτων.

Ἄλλὰ ἐάν τοιαύτη θά εἶναι ἡ πρόθεσις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας τότε εἶναι τελείως περιττὴ ἡ παραχώρησις τοῦ δικαιώματος τούτου τὸ ὁποῖον θά ἀπαιτήσῃ χιλιάδας συνεδριάσεων καὶ ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀνυπολόγιστον καὶ ἀναπόφευκτον καθυστέρησιν καὶ ζημίαν τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας.

Ἐλέχθη ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἶναι παρομαία ἐκείνων αἵτινες περιέχονται εἰς τὸν βασικὸν Νόμον καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἐξαιροῦνται αἱ κρατικαὶ γαῖαι τῶν ὑποχρεώσεων αἵτινες ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ Νόμου εἰς τοὺς ἰδιώτας ἰδιοκτῆτας γαιῶν.

Ὁ βασικὸς Νόμος λέγει τὰ ἑξῆς :

«Ὅταν ἓνας διέρχεται διὰ τοῦ κτήματος ἄλλου ἐπὶ 30 συνεχῆ ἔτη ἀποκτᾷ δικαίωμα διαβάσεως ἀνευ πληρωμῆς οἰασθῆποτε ἀποζημιώσεως πρὸς τὸν ἰδιοκτῆτην τοῦ δουλεύοντος κτήματος» καὶ προσθέτει ὅτι «αἱ πρόνοιαι αὗται δὲν θά ἐφαρμόζονται ἐπὶ γῆς ἀνηκούσης εἰς τὸ Στέμμα» (σήμερον εἰς τὸ Κράτος). Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὅμως τὸ κράτος θά εἰσπράττῃ ἀποζημιώσιν διὰ τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον θά παραχωρήσῃ.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀντιλαμβανόμενον ὅτι αἱ πρόνοιαι τοῦ βασικοῦ Νόμου δὲν ἦσαν ἱκανοποιητικαί, ἔστειλεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸν Νόμον 10/1966 διὰ τοῦ ὁποίου ἐδημιούργησε τὸ ἐξ ἀνάγκης δικαίωμα δίδου οὕτως ὥστε οἱ ἰδιοκτῆται τῶν περικλειστων κτημάτων νὰ δύνανται νὰ ἀποκτοῦν διέξοδον πρὸς τὸν δημόσιον δρόμον διὰ τῶν γειτονικῶν κτημάτων ἐπὶ καταβολῇ εὐλόγου ἀποζημιώσεως πρὸς τοὺς ἰδιοκτῆτας τῶν παρακειμένων κτημάτων.

Ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐπιβαρύνεται ὁ ἰδιώτης ἰδιοκτῆτης, ἐνῶ θά ἀπαλλάττεται ὁ κρατικὸς ἰδιοκτῆτης, ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ τελευταίου θά συντελῇ εἰς πλείστας περιπτώσεις εἰς τὴν μεταίωσιν τοῦ τόσον ἀναγκαίου καὶ εὐεργετικοῦ αὐτοῦ μέτρου.

Ὁ κρατικὸς ἰδιοκτῆτης ὅπως καὶ ὁ ἰδιώτης δὲν θά ὑποστῶσι ζημίαν, διότι θά εἰσπράττωσιν εὐλογον ἀποζημιώσιν διὰ τὸ παραχωρούμενον δικαίωμα δίδου.

Διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφερα δὲν δύναμαι νὰ ψηφίσω ὅπως ἀπαλλαγῇ τὸ κράτος ἐνὸς καθήκοντος τὸ ὁποῖον ἐπιφορτίζει ἐπὶ τῶν ἰδιωτῶν ἐνῶ τὸ ἴδιον ζητεῖ νὰ τὸ ἀποφύγῃ, παρ' ὅλον ὅτι τὸ καθῆκον τοῦτο θά τὸ ἐκτελέσῃ ἐπὶ πληρωμῇ εὐλόγου ἀποζημιώσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐγὼ ἀκούσει τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Ποταμίτη ἀπὸ τὴν ὁποίαν σχηματίζει κανεὶς τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐάν τὸ παρακείμενον κτῆμα εἶναι Κυβερνητικὴ γῆ δὲν θά ἔχη δικαίωμα διαβάσεως ὁ γεωργὸς ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου τὰ κτήματα ἐπηρεάζονται, ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου. Διότι ὅπως εἶχεν ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συναδέλφος προηγουμένως καὶ ὅπως μᾶς ἔχει ἐξηγηθῆ, ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ ἔχει ἀποσταλῆ εἶναι ὅπως αἱ πρόνοιαι αἱ ὁποῖαι διαλαμβάνονται εἰς τὸν βασικὸν Νόμον διαλαμβάνονται καὶ εἰς τὸν ὑπὸ ἐπιψήφισιν Νόμον.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου ἡ πρόνοια ἡ ὁποία ἀναφέρει ὅτι ἡ διόδος θὰ δοθῇ κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐγίνε διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι δὲν θὰ ἤθελεν ἡ Κυβέρνησις τὰς Κυβερνητικὰς γαίας νὰ τὰς διαχειρίζεται ὁ πρῶτος τυχὼν, ὁ ὁποῖος νὰ μπορῇ νὰ διαθέτῃ τὰ κτήματα, τὴν κτημοσύνην τὴν κυβερνητικὴν, χωρὶς κανένα ἔλεγχον. Σκοπὸς τούτου δὲν εἶναι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἡ ἀπαγόρευσις διόδου ἐπὶ Κυβερνητικῆς γῆς εἰς τοὺς γεωργούς, διότι θὰ ἦτο γελοῖον νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἤθελε νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἰδιώτην νὰ παραχωρῇ διόδον ἐνῶ ἡ ἴδια θὰ ἠρνεῖτο, στεροῦσα οὕτω τὸν πολίτην τῆς τῆς διευκολύνσεως αὐτῆς τῆς διόδου.

Εὐχαριστῶ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Διὰ τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου δὲν θεσπίζεται νομοθέτημα διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀπαλλάττεται τῆς ὑποχρεώσεως ὅπως ἐξετάσῃ καὶ ἐν ἀνάγκῃ παράσῃ δικαίωμα διαβάσεως εἰς ἰδιωτικὴν περιουσίαν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον προσπαθεῖ διὰ τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου νὰ διασφαλίσῃ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἶναι αὐστηρότερον ἔλεγχον διὰ τὴν ἐκποίησιν ἢ ἀποξένωσιν δικαιωμάτων τοῦ κράτους. Ὁ δὲ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον θέλει ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ προβῇ εἰς τὴν θέσπισιν αὐτοῦ τοῦ νομοθετήματος εἶναι καταφανής. Δὲν μπορούμεν νὰ μεταχειριζώμεθα τὴν κρατικὴν γῆν ἐπὶ τῆς ἰδίας θάσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας μεταχειριζόμεθα καὶ τὴν ἰδιωτικὴν γῆν. Αὐτὸ ἀναγνωρίζεται καὶ ἀπὸ τὸν βασικὸν Νόμον τοῦ ὁποίου τροποποιήσις εἶναι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, ὁ ὁποῖος ρητῶς ἀναφέρει ὅτι εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις, ὅπως π.χ. εἰς τὸ θέμα τῆς ἀποκτήσεως δικαιωμάτων κατόπιν πολυχρονίου χρήσεως, — εἶναι, ἐάν δὲν ἀπατώμαι, τὸ ἄρθρον 11 τοῦ βασικοῦ Νόμου — ἐάν ἐπὶ μῖα ἰδιωτικῆς γῆς συνηθίζουσι οἱ εὐρισκόμενοι γύρωθεν αὐτῆς τῆς περιοχῆς νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν γῆν ἐπὶ 30 συνεχῆ ἔτη, τότε ἀποκοτῶν ὠρισμένα δικαιώματα διαβάσεως. Ἐάν ὁμως ἡ γῆ ἐκείνη ἀπὸ τὴν ὁποίαν περνοῦν δὲν εἶναι ἰδιωτικὴ ἀλλὰ Κυβερνητικὴ, δὲν ἀποκοτῶν αὐτὰ τὰ δικαιώματα, διότι ἀπλούστατα ἡ Κυβερνητικὴ γῆ δὲν κρίνεται ἐπὶ τῆς ἰδίας θάσεως ὡς καὶ ἡ ἰδιωτικὴ καθὼτὶ ἀνήκει εἰς τὸ Δημόσιον. Ἐπομένως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σκοπεῖται διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Νομοσχεδίου τούτου εἶναι περισσότερος ἔλεγχος. Δὲν ἀναφέρεται οὔτε καὶ εἶναι καὶ ἡ τακτικὴ τῆς Κυβερνήσεως σήμερον νὰ ἀρνήται τὴν παραχώρησιν δικαιώματος διαβάσεως ἐπὶ Κυβερνητικῆς γῆς.

Εἶναι γεγονός ὅτι ὅταν καταχωρηθῇ αἰτήσις διὰ παροχὴν δικαιώματος διαβάσεως, ὁ ἀρμόδιος Κτηματολογικὸς λειτουργὸς ἔχει νὰ ἐξετάσῃ πλείστας ὄσας λύσεις διὰ τὴν παροχὴν τοῦ συγκεκριμένου δικαιώματος διαβάσεως καὶ μπορεῖ νὰ προτιμήσῃ τὴν α, τὴν β ἢ τὴν γ λύσιν. Καὶ εἶναι πιθανὸν νὰ προτιμήσῃ μίαν λύσιν διὰ τῆς ὁποίας νὰ ἐπιβαρύνεται κρατικὴ γῆ, ἐνῶ κατὰ τὴν ἀποψιν ἐνὸς ἀνωτάτου ὄργανου, τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ προτιμηθῇ ἐκείνη ἡ λύσις ἀλλὰ κάποια ἄλλη λύσις διὰ νὰ μὴ ἐπιβαρυνθῇ τὸ Δημόσιον, καὶ εἶναι ἀκριβῶς δι' αὐτὸν τὸν λόγον ποῦ ὁ Νόμος προβλέπει ὅτι τελικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἔχῃ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Βεβαίως εἰς τὴν πρᾶξιν δὲν πρόκειται δι' ἐκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν παροχῆς δικαιώματος διαβάσεως νὰ συνέρχεται ὀλόκληρον τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ νὰ ἀποφασίσῃ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συνήθως γίνεται εἶναι ὅτι ἀνατίθεται εἰς τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ἢ ἀπόφασις ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου σημείου, ἐκτὸς ἐάν ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργὸς νομίσῃ ὅτι τὸ θέμα εἶναι τόσο σοβαρὸν ὥστε νὰ τὸ προβάλλῃ ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Δι' αὐτὸ δὲν νομίζω ὅτι θὰ ὑπάρξῃ μεγαλυτέρα καθυστέρησις ἀπὸ ὅ,τι ὑπῆρχε μέχρι σήμερον. Ἄλλωστε καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τονίζει ὅτι θὰ πρέπει νὰ καταβάλλεται πᾶσα δυνατὴ προσπάθεια πρὸς ἀποφυγὴν καθυστερήσεων, ἐάν δὲ ἴδωμεν

ὅτι εἰς τὸ μέλλον ὑπάρχει οἰαδήποτε καθυστέρησις, θεθαίως μπορούμεν νὰ προ-
 θῶμεν εἰς ἄλλας διευθετήσεις διοικητικῆς φύσεως, ὅχι ὅμως τροποποιήσεις
 ὅσον ἀφορᾷ τὴν θάσιν τοῦ θέματος, ἢ ὅποια εἶναι ἀπλῶς ἔλεγχος ὑπὸ ἀνωτά-
 των ὀργάνων εἰς περιπτώσιν ἀποξενώσεως δικαιομάτων τοῦ κράτους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, προτοῦ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Πέτρον Στυ-
 λιανοῦ, ὁ ὁποῖος ἐζήτησε τὸν λόγον νὰ ἀγορευθῆ, θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ἐν
 συντομίᾳ τὰ ἀκόλουθα :--

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον δίδει ἐξουσίαν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβού-
 λιον ὅπως ἐγκρίνη ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους ἢ μὴ τὴν παροχὴν δικαιομάτος δια-
 θάσεως ἐπὶ Κυβερνητικῆς γῆς. Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ζητεῖται ἡ ἐξουσία τῆς
 ἐγκρίσεως παραχωρήσεως διαθάσεως ἐπὶ Κυβερνητικῶν γαιῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουρ-
 γικοῦ Συμβουλίου εἶναι ἀπλούστατος. Κυβερνητικὴ περιουσία ἢ Κυβερνητικὴ
 κτημοσύνη χρησιμοποιεῖται διὰ κοινωφελῆς σκοποῦς, ὅπως διὰ τὴν ἀνέγερσιν
 σχολείων, νεκροταφείων, νοσοκομείων καὶ ἄλλων κοινοχρήστων ἰδρυμάτων.

Ἐπειδὴ δυνάμει τοῦ βασικῆς Νόμου ἢ αἰτήσις διὰ παροχὴν δικαιομάτος δια-
 θάσεως ὑποβάλλεται εἰς τὸ Κτηματολόγιον καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τῶν ὑπαλλή-
 λων τοῦ Κτηματολογίου, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζουν τί προϋποθέ-
 σεις ἢ προοπτικαὶ ὑπάρχουν διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς γῆς, εἴτε ἀπὸ τὸ Ὑπουρ-
 γεῖον Ἐσωτερικῶν εἴτε ἀπὸ οἰονδήποτε ἄλλο Ὑπουργεῖον, καὶ ἐπειδὴ εἶναι δυ-
 νατὸν διὰ τῆς παραχωρήσεως δικαιομάτος διαθάσεως νὰ καταστραφῇ ἡ χρῆ-
 σις τῆς Κυβερνητικῆς γῆς εἴτε διότι τὸ δικαίωμα διαθάσεως θὰ παραχωρηθῇ
 κατὰ τοιοῦτον τρόπον οὕτως ὥστε τὸ ὑπόλοιπον τεμάχιον πού θὰ μείνῃ νὰ εἶναι
 ἀνεπαρκὲς διὰ τοὺς σκοποὺς διὰ τοὺς ὁποῖους προορίζεται, διὰ τοῦ προτεινο-
 μένου Νομοσχεδίου προβλέπεται ὅτι θὰ εἶναι ἀνάγκη προτοῦ παραχωρηθῆ δι-
 काίωμα διαθάσεως ἐπὶ Κυβερνητικῆς γῆς ὅπως τὸ θέμα παραπεμφθῇ εἰς τὸ
 Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ ὁποῖον, ὡς ἀναφέρει ὁ Νόμος, θὰ ἐγκρίνη τὴν πα-
 ραχώρησιν ἢ μὴ καὶ πιθανὸν ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους. Δυνατὸν νὰ ὑποδείξῃ ὅτι,
 ἐὰν τὸ δικαίωμα διαθάσεως δοθῇ ἀπὸ διαφορετικὴν κατεύθυνσιν, πάλιν ἐπὶ Κυ-
 βερνητικῆς γῆς, τοῦτο δὲν θὰ ἐπηρεάζῃ προγραμματισμένην ἀνάπτυξιν τῆς πε-
 ριοχῆς ἐκείνης. Διὰ τοῦτο πιστεύω ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον δὲν πα-
 ρουσιάζει θέμα ἀρχῆς ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θεσπίζει Νόμον διὰ
 τοῦ ὁποῖο ἐπιβαρύνει τὰς ἰδιωτικὰς περιουσίας ἐνῶ ταυτόχρονως ἐξαιρεῖ τὰς
 Κυβερνητικὰς.

Ἡ πρόθεσις τοῦ Νομοσχεδίου δὲν εἶναι νὰ ἐξαιρηθῆ ἡ Κυβερνητικὴ γῆ τοῦ
 δικαιομάτος διαθάσεως ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἀπλῶς νὰ γίνεταί ἔλεγχος κατὰ πόσον
 τὸ δικαίωμα διαθάσεως θὰ ἐπηρεάσῃ μελλοντικὴν ἀξιοποίησιν τῆς Κυβερνητι-
 κῆς περιουσίας οὐχὶ δι' ἰδιωτικῶς ἀλλὰ διὰ δημοσίου σκοποῦς.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀπλῶς ἀπὸ τῆς θέσεώς μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἦθελα νὰ ὑπογραμμίσω τὸ
 γεγονός ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξῃ καθυστέρησις εἰς τὴν ἐκχώρησιν τοῦ δικαιομάτος
 προσπελάσεως ἀπὸ Κυβερνητικὰς γαίας μεγαλύτερα ἀπὸ ὅτι ἤδη παρουσιάζε-
 ται εἰς τὰς ἀτομικὰς περιπτώσεις, δεδομένου ὅτι καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν
 ἄλλην περιπτώσιν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κτηματολογίου θὰ δίδῃ τὸ δικαίωμα εἰς
 τοὺς ἐκτιμητὰς νὰ προβαίνουν εἰς τὴν κατάλληλον ἐκτίμησιν. Εἰς οἰανδήποτε,
 ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, θετικὴν ἢ ἀρνητικὴν ἀπάντησιν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβού-
 λιον θὰ ἀποφασίξῃ ἀναλόγως.

Ἐπομένως δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἐπιμήκυνσις τοῦ χρόνου διὰ τὴν λήψιν ἀποφάσεως μεγαλύτερα ἀπὸ ὅ,τι θὰ χρειασθῇ εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Συμφωνῶ μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἔχω καὶ προσωπικὴν πείραν — ὅχι ἐπὶ θέματος διαβάσεως ἀλλὰ ἐπὶ θέματος παραχωρήσεως Κυβερνητικῆς γῆς δι' ὠρισμένον σκοπὸν — ἐζήτησα καὶ ἐξήτασα τὸν σχετικὸν φάκελλον καὶ ἀντελήφθην ὅτι προτοῦ παραχωρηθῇ Κυβερνητικὴ γῆ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπευθυνθοῦν ἐπιστολαὶ πρὸς ὄλα τὰ Ὑπουργεῖα καὶ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ καὶ νὰ ἐρωτηθῇ ἕκαστον Ὑπουργεῖον κεχωρισμένως ἐάν ἔχη οἰονδήποτε μελλοντικὸν σχέδιον διὰ τὴν χρῆσιν τῆς γῆς εἴτε δι' ἀνέγερσιν σχολικοῦ κτιρίου εἴτε δι' οἰονδήποτε ἄλλον σκοπὸν. Ἐάν τὸ θέμα τοῦτο ἀφεθῇ εἰς τὸν ἀρμόδιον ὑπάλληλον τοῦ Κτηματολογίου θὰ πάρῃ πολὺ περισσότερον χρόνον διότι θὰ ἀποστείλῃ νὰ ἀποστείλῃ σειρὰν ἐπιστολῶν πρὸς ὄλας τὰς Ὑπηρεσίας τῶν Ὑπουργείων. ἐνῶ ἐάν παραπεμφθῇ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, οἱ Γραμματεῖς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου θὰ δύνανται ἐντὸς ὀλίγων ὥρων νὰ ἐξακριβώσουν τὰ γεγονότα ἀντὶ νὰ περιμένῃ ὁ ἀρμόδιος ὑπάλληλος νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ ὁ ἀντίστοιχος Κυβερνητικὸς ὑπάλληλος.

Ἐπομένως πιστεύω ὅτι μᾶλλον θὰ συντομεύσῃ τὴν διαδικασίαν παρά νὰ τὴν ἐπιβραδύνη.

Ὁ κ. Ἰωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἰσηγοῦμαι ὅπως συμπεριληφθῇ εἰς τὴν τροποποίησιν ἡ λέξις «ἠτιολογημένη», ἥτοι:— «Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἀρθροῦ δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ οἰαδήποτε φύσεως κρατικῆς γῆς ἀνευ εἰδικῆς ἐπὶ τούτῳ ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπὸ τοιούτους ὄρους ὡς ἦθελον προβλεφθῇ ἐν τῇ ἀποφάσει».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

«ἠτιολογημένης ἀποφάσεως». Πρὸς ποῖον θὰ αἰτιολογήσῃ τὴν ἀπόφασιν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἐφ' ὅσον ἡ συνεδρία τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου γίνεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Δὲν πρόκειται περὶ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία θὰ ἐκδοθῇ καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ ὑπάρχῃ δικαίωμα ἐφέσεως.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἐάν ὑποβληθῇ αἴτησις, ἡ αἴτησις αὕτη ἀσφαλῶς θὰ ζητῇ ὅπως ἐγκριθῇ δικαίωμα διόδου ἐπὶ μιᾶς Κυβερνητικῆς περιουσίας. Θὰ σταλῇ ἡ αἴτησις, κατόπιν τῆς ἐνστάσεως τοῦ Κτηματολογίου, εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ ὁποῖον θὰ ἀποφασίσῃ ἐάν θὰ παράσχη τὴν ἀδειαν του ἢ ἐάν θὰ ἀρνηθῇ. Συνεπῶς θὰ ὑπάρξῃ ἐν πάσῃ περιπτώσει μία ἀπάντησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, ἀλλ' ἡ ἀπάντησις δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἠτιολογημένη διότι, ἐάν ὑποθέσωμεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπαντήσῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι χρειάζεται τὴν ἐν λόγω περιουσίαν διότι θὰ γίνῃ μία λεωφόρος, τότε, ἐάν δοθῇ δημοσίως αὕτη ἡ ἀπάντησις, θὰ τρέξουν ὄλοι νὰ ἀγοράσουν τὰ κτήματα πέριξ ἐκείνης τῆς περιοχῆς καὶ

δταν ή Κυβέρνησις θά έλθη νά κάμη τήν άπαλλοτριώσιν θά θρη ότι θά πληρώση τήν τριπλασίαν άξίαν τής κανονικής. Δέν μπορεί πάντοτε νά είναι ήτιολογημένη. Άπλώς θά άπαντήση ότι άρνεΐται νά δώση τήν έγκρισιν διότι χρειάζεται δια δημοσίους σκοπούς αλλά δέν θά προχωρήση μέχρι του σημείου πού νά δώση ήτιολογημένην έκθεσιν ή άπάντησιν μέ κάθε λεπτομέρειαν.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Έγώ νομίζω, κύριε Πρόεδρε, ότι εάν υποθέσωμεν ότι ένας αίτητής νομίζει ότι ή άπόφασις του Ύπουργικού Συμβουλίου δέν είναι όρθή, και θέλει νά κάμη μίαν προσφυγήν, τότε πρέπει νά του παρασχεθούν οι λόγοι ότι θά χρησιμοποιηθί δια σκοπούς δημοσίας ώφελείας. Τίποτε άλλο πέραν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αυτό θά του λεχθί εν πάση περιπτώσει. Καί θά του πουν ότι «άπορρίπτεται ή αίτησις σας διότι ή Κυβέρνησις προτίθεται νά χρησιμοποιήση τήν περιουσίαν αυτήν». Άλλά δέν θά άποκαλύψουν τόν σκοπόν δι' όν αύτη προορίζεται. Πιστεύω ότι δέν είναι άνάγκη νά προστεθί ή λέξις «ήτιολογημένης».

Ό κ. Λέλλος Δημητριάδης,

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Πιστεύω, έντιμε κύριε Πρόεδρε, ότι ή άπόφασις του Ύπουργικού Συμβουλίου επί τής αίτήσεως αύτης άποτελεί διοικητικήν πράξιν' και έφ' όσον άποτελεί διοικητικήν πράξιν όργάνων τής Δημοκρατίας δέον νά είναι ήτιολογημένη, δυνάμει του σχετικού άρθρου του Συντάγματος.

Επομένως είτε ύπάρχει ή πρόβλεψις αύτη ότι πρέπει ή άπόφασις νά είναι ήτιολογημένη είτε όχι, ή άπόφασις δέον νά είναι ήτιολογημένη. Εάν δέν είναι ήτιολογημένη τότε είναι άκυρος και άνευ οίουδήποτε άποτελέσματος. Δύναται νά προσβληθί και ένώπιον του Άνωτάτου Δικαστηρίου. Τώρα ποία θά είναι ή αίτιολογία είναι άλλο θέμα. Διότι όπως είναι σήμερα ο Νόμος, όπως είναι τό Νομοσχέδιον τό όποιον θά ψηφίσωμεν, ή Έκτελεστική Έξουσία έχει άπόλυτον διακριτικήν έξουσίαν. Δηλαδή δέν είναι άνάγκη νά αναφέρη τόν συγκεκριμένον λόγον δια τόν όποιον άρνεΐται, μπορεί άπλώς νά αίτιολογήση εν γενικαίς γραμμαΐς, αλλά πέραν τούτου, επειδή έχει άπόλυτον διακριτικήν εύχέρειαν, δέν νομίζω ότι θά είναι ήναγκασμένη νά προβή εις λεπτομερείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ό κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Έντιμε κ. Πρόεδρε. Εάν ήτο καθαρόν ότι ή τοιαύτη άπόφασις του Ύπουργικού Συμβουλίου άποτελεί διοικητικήν πράξιν ύποκειμένην εις προσφυγήν εις τό Άνώτατον Δικαστήριον, τότε τό ζήτημα θά ήτο πολύ άπλούστερον. Άλλ' άμφιβάλλω κατά πόσον, εάν δέν γίνη ειδική πρόνοια, δέν είναι δυνατόν νά θεωρηθί μία τοιαύτη άπόφασις ως άναγομένη εις τόν τομέα του Ιδιωτικού δικαίου και συνεπώς ή πιθανώς καλύτερα λύσις θά ήτο νά γίνη σαφές ότι ή άπόφασις του Ύπουργικού Συμβουλίου ύπόκειται εις προσφυγήν όποτε συμφωνώ μέ τόν κ. Λέλλον Δημητριάδην ότι ή αίτιολόγησις ύπονοείται. Μέχρι ποίου σημείου είναι άλλο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Φαίνεται ότι τα έντιμα μέλη τῆς Βουλῆς τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ νομικοὶ ἐνδιαφέρονται διὰ προσφυγὰς εἰς τὸ Ἄνωτάτου Δικαστήριον !

Ἄπαντῶ εἰς τὸν κ. Λέλλον Δημητριάδην :

Ἐάν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ εἶναι ὀρθός, ὅτι δυνάμει τοῦ ὑφισταμένου ἢ μὴ ὑφισταμένου Συντάγματος ἢ πράξεις εἶναι διοικητικὴ καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ εἶναι ἠτιολογημένη, ἀλλ' ὁ βαθμὸς τῆς αἰτιολογήσεως εἶναι ἀκαθόριστος, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ἀπαντήσῃ ὅτι «δὲν δίδω δικαίωμα διαβάσεως διότι προορίζω τὴν περιουσίαν αὐτὴν δι' ἀξιοποιήσιν». Ἐάν αὐτὸ θεωρηθῆται ἱκανοποιητικὴ ἀπάντησις τότε, κατὰ τὴν γνώμην μου, οὐδόλως ὠφελεῖ εἰς τὸ θέμα τῆς προσφυγῆς εἰς δικαστήριον. Διότι τὸ δικαστήριον δὲν θὰ εἶχε δικαίωμα νὰ πληροφορηθῆ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ποῖα εἶναι τὰ μελλοντικὰ σχέδια ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς γῆς αὐτῆς, καὶ ἐπομένως ἡ συζήτησις καταλήγει ὅτι ἀπλῶς θὰ εἶναι μία ἐπιστολὴ ἢ ὁποῖα θὰ λέγῃ ὅτι «ἀρνοῦμαι νὰ παραχωρήσω τὸ δικαίωμα διαβάσεως διότι προτίθεμαι μελλοντικῶς νὰ ἀξιοποιήσω τὴν Κυβερνητικὴν αὐτὴν γῆν».

Ἡ θέσις ἢ ἰδική σας, κατὰ πόσον εἶναι θέμα ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ θέμα διοικητικῆς πράξεως εἶναι θέμα ποῦ διὰ νὰ τὸ ξεκαθαρίσωμεν πρέπει νὰ δώσωμεν τὸ δικαίωμα τῆς προσφυγῆς διὰ τοῦ Νόμου. Ἐάν μὲν εἶναι θέμα ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ καθιερώσωμεν τὴν ἀρχὴν νὰ δίδωμεν δικαίωμα προσφυγῆς ἐπὶ θεμάτων ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐάν ὅμως εἶναι θέμα δημοσίου δικαίου ἢ διοικητικοῦ δικαίου τότε τὸ δικαίωμα τῆς προσφυγῆς ὑφίσταται. Ἐχῶ μεγάλας ἀμφιβολίας προσωπικῶς ἐάν τὸ θέμα αὐτὸ εἶναι θέμα δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ θέμα ἰδιωτικοῦ δικαίου, καὶ ἐπομένως θὰ καθιερώσωμεν μίαν νέαν νομοθετικὴν ἀρχὴν καθ' ἣν παραχωροῦμεν δικαίωμα προσφυγῆς ἐπὶ θεμάτων ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐπειδὴ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, συμφωνῶ μαζὺ σας ὅτι εἶναι ἀμφίβολον κατὰ πόσον εἶναι θέμα δημοσίου δικαίου δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἰσχυρίσθημεν ὅτι αὐτὴ ἢ ἐξουσία ἢ ὁποῖα δίδεται εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, δυνατόν νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆ—ὄχι σκοπίμως ἀλλὰ λόγω ὑπερβολικοῦ ζήλου ἐνὸς Ἀνωτάτου Κυβερνητικοῦ Ὑπαλλήλου, ἐπειδὴ πιθανὸν αὐτὴ ἢ περιοχὴ μετὰ μίαν φέρ' εἰπεῖν δεκαετίαν νὰ προορίζεται δι' ὠρισμένην ἀνάπτυξιν—κατὰ τρόπον ἀπολύτως ὀρθόν. Ἄνευ τρόπου δικαστικῆς

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι ὑπάρχει τρόπος ὠρισμένου ἐλέγχου....

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ποῖος, κύριε Πρόεδρε :

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

..... ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ γίνῃ μέσῳ τῆς Βουλῆς. Πρῶτον, ἐάν περιέλθουν εἰς γνῶσιν τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν παράπονα, καὶ εἴμαι θέβαιος ὅτι θὰ περιέλθουν εἰς περιττώσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις ἀρνηθῆ νὰ δώσῃ δικαίωμα διαβάσεως, τότε ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἐγείρῃ τὸ θέμα, νὰ ζητήσῃ ἐπεξηγήσεις ἀπὸ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον καὶ ἐάν φανῆ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀνευ λόγου ἀρνεῖται νὰ παραχωρήσῃ δικαίωμα διαβάσεως, δύναται νὰ ἀκυρώσῃ καὶ αὐτὴν ἀκόμη

τὴν διάταξιν τὴν ὁποῖαν ἐθέσπισε. Ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὴ διαδικασία εἰς περίπτωσιν ποῦ πρόκειται περὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου νὰ καθιερώσωμεν τὴν νομοθετικὴν ἀρχὴν ὅτι παραχωρεῖται δικαίωμα προσφυγῆς.

Ἐάν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὅποια θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :—
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκριθῆ ;

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις, ὅπως θέσουν τὸ 1ον ἀρθρον εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ 1ου ἀρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

13, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατὰ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσῃς τοῦ ἀρθρου 11Α τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ θέσουν εἰς ψηφοφορίαν τὸ 2ον ἀρθρον.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 2ου ἀρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

13, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατὰ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Άποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ούδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τò 2ον άρθρον έγκρίνεται.

Έληξεν ή δευτέρα ανάγνωση του Νομοσχεδίου.

Έη τρίτη ανάγνωση θά γίνη δι' αναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρών Νόμος θά αναφέρηται ώς ό περί Άκινήτου Έδιοκτησίας (Διακατοχή, Έγγραφή και Έκτίμησις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 και θά αναγινώσκηται όμοι μετὰ του περί Άκινήτου Έδιοκτησίας (Διακατοχή, Έγγραφή και Έκτίμησις) Νόμου (έν τοίς έφεξής αναφερομένου ώς «ό βασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποιοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρίσεως του Νομοσχεδίου εις Νόμον ;

(Κρούουν οι κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

13, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Άποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ούδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

(Κρούουν οι κώδωνες)

Τò Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ό περί Έμπορικης Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις και Έποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968, δέν είναι δυνατόν να συζητηθή σήμερα διότι παρά τò γεγονός ότι ή αρμοδία Κοινοβουλευτική Έπιτροπή ήτοιμασε την Έκθεσίν της, ή Έκθεσις δέν έκυκλοφόρησε 48 ώρας πρό της συζητήσεως. Έπομένως τò θέμα θά τεθή επί της ήμερησίας διατάξεως διά την προσεχή συνεδρίασιν. Λόγω του ότι τò Νομοσχέδιον δέν έξητάσθη υπό της Νομικής Έπιτροπής παραπέμπεται και εις την Νομικήν Έπιτροπήν.

Ὁ περί Ὑπαλλήλων Κέντρων Ἀναφυχῆς (Ὅροι Ὑπηρεσίας) Νόμος τοῦ 1968, ὃ ὁποῖος ἐξητάσθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων παραπέμπεται ὡσαύτως εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :—

- (1) Ὁ περί Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περί Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περί Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας.

Ὁ περί Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ ἐπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχη ὡς ἀκόλουθος :—

Πρὸ τοῦ Κεφαλαίου Α : «Ἐκδήλωσις διὰ τὸ Διεθνὲς Ἔτος Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία

- (1) Ὁ περί Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περί Ὑπαλλήλων Κέντρων Ἀναφυχῆς (Ὅροι Ὑπηρεσίας) Νόμος τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περί Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις καὶ Ὑποθήκωσις Πλοίων) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (6) Ὁ περί Διασφαλίσεως τῆς Θερινῆς Κοινῆς Ἐσφοχίας Νόμος τοῦ 1968.
- (7) Ὁ περί Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 καὶ
- (8) ὁ περί Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων :

Ἡ προσεχῆς συνεδρίασις ὀρίζεται.....

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε.

Θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω ὅπως προωθήσητε τὰ ἀκόλουθα θέματα :

Τὸ πρῶτον εἶναι ὅπως προωθήσετε μέσω τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς, τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν ἐν προκειμένῳ, πρότασιν Νόμου τιτλοφορουμένην «Νόμος περὶ Διδασκάλων τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως», Τροποποιητικὸς τοῦ ἀρχικοῦ Νόμου 7 τοῦ 1963. Σκοπὸς τῆς προτεινομένης πρότασεως Νόμου εἶναι νὰ παράσχη πρὸς τοὺς διατελέσαντας πολιτικοὶ κρατούμενοι φοιτητὰς τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας — τότε Διδασκαλικοῦ Κολλεγίου Μόρφου — τὸ εὐεργέτημα τῆς ἀναγνωρίσεως ὡς ἐτῶν ὑπηρεσίας τῶν ἐτῶν κρατήσεώς των οὐχὶ μόνον διὰ σκοποὺς προσαυξήσεως, ἀτινας ἀπολαμβάνουν βάσει τῆς σχετικῆς νομοθεσίας τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ σκοποὺς προαγωγῆς. Ἀπλῶς διὰ σκοποὺς προαγωγῆς καὶ δι' αὐτὸ πιστεύω ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν προνοεῖται δαπάνην δύναται νὰ ἐπιμεληθῇ τοῦ θέματος τούτου ἡ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν. Αὐτὴ ἢ πρότασις ἤθελα νὰ παραπεμφθῇ ἐκ μέρους μου καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Σωτηράκη Γιαννάκη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα παραπέμπεται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν πρὸς ἐξέτασιν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐξ' ἄλλου, κύριε Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νὰ ἐγγραφῇ πρὸς συζήτησιν τὸ ἐξῆς θέμα πού ἀπορρέει ἀπὸ Ἐρώτησιν καὶ μὴ ληφθεῖσαν ἰκανοποιητικὴν Ἀπάντησιν : «Ἡ ἀνάγκη ἐπιβολῆς καὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑφισταμένης ἀγορανομικῆς νομοθεσίας ἐπὶ τῶν βασικῶν τοῦλάχιστον καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὡς καὶ τῶν φαρμάκων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα θεωρεῖται ὡς ἐγγραφέν λόγω τοῦ ὅτι προκύπτει ἀπὸ ὑποβληθεῖσαν Ἐρώτησιν καὶ μὴ δοθεῖσαν ἰκανοποιητικὴν Ἀπάντησιν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Τὸ τελευταῖον θέμα, κύριε Πρόεδρε, εἶναι τὸ ἀκόλουθον : Ὡς γνωστὸν ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὁ Τροποποιητικὸς Νόμος περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν τοῦ 1968 καὶ ἔχομεν δώσει θάσει ἀποφάσεως τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Σώματος τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς Ἀδειούχους Τεχνικοὺς Οἰκοδομῶν διεξαγωγῆς ἐργασίας ἀπὸ 20.000 κυβικοῦς πόδας εἰς 25.000. Ὅμως κατὰ τυπογραφικὴν παράλειψιν αὐτὸ δὲν συμπεριελήφθη, με ἀποτέλεσμα οἱ δικαιούμενοι τοῦ εὐεργετήματος αὐτοῦ νὰ μὴ δικαιουῖνται νὰ τὸ ἐξασκήσουν. Ἦθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω ὅπως ἐπιληφθῆτε καὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος, διότι χρονίζει ἀπὸ ἐνὸς μηνὸς αὐτὸ τὸ αἴτημά των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε. Εἶναι γεγονός ὅτι λόγω λάθους εἰς τὴν ἐκτύπωσιν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν χρειάζεται νὰ ἐγγραφῇ τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν διότι ἐάν εἶναι θέμα τυπογραφικὸν δύναται νὰ διορθωθῇ κατόπιν συνειροήσεως με τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα διὰ corrigendum.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὅταν λέγω λάθος τυπογραφικοῦ δὲν εἶναι ὅτι ἀπλῶς παρελείφθη ὁ ἀριθμὸς 25.000. Παρελείφθη ὁλόκληρος πρότασις καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ ὁποῖος ἐξήγησεν αὐτὸ τὸ θέμα.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐάν τὸ κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Βουλῆς καὶ τὸ ὁποῖον ἐθέσπισεν ἡ Βουλὴ περιέχει τὴν πρότασιν αὐτὴν ἀλλὰ παρελείφθη κατὰ τὴν δημοσίευσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τοῦτο εἶναι δυνατόν νὰ διορθωθῇ δι' ἑνὸς corrigendum ἐφ' ὅσον τὸ κείμενον τὸ ὁποῖον ὑπέγραψαν οἱ Γραμματεῖς ἐδῶ καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ κείμενον τὸ ὁποῖον ἐψηφίσθη, καὶ τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὰ ἐπίσημα ἀρχεῖα τῆς Βουλῆς, περιέχει τὴν παραλειφθεῖσαν πρότασιν.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε. Θὰ πρέπει νὰ κατατεθῇ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον διότι ἡ πρότασις αὐτὴ περὶ τῆς ὑποίας σὰς ὠμίλησα ἔχει παραλειφθῆ ἀπὸ τὸ κείμενον τὸ ὁποῖον ἐψηφίσεν ἡ Βουλὴ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει χρειάζεται τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Τὸ ὁποῖον θὰ ἐτοιμασθῇ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν ἢ ὁποία ἐξήτασε κατ' ἀρχὴν τὸ Νομοσχέδιον καὶ θὰ κατατεθῇ εἰς τὸ Σῶμα διὰ νὰ θεσπισθῇ εἰς Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μάλιστα. Εἶναι θέμα συντόμου τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὡρα λήξεως 6.20 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :—

Ἄγγελιδης Νίκος

Γιάγκου Ἀνδρέας

Γιαμάκης Ἰωσήφ

Γιαννάκης Σωτήριος

Δημητριάδης Λέλλος

Δημητριάδης Χρῦσης

Ἰωαννίδης Γεώργιος

Λυσσαρίδης Βάσος

Μιχαηλίδης Στέλιος

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

Παύλου Παῦλος

Ποταμίτης Γιάγκος

Σαθθίδης Μιχαλάκης

Σιθιτανίδης Πανίκος

Στυλιανοῦ Πέτρος

Φράγκος Αἰμίλιος

Χατζηχάρος Χαρίδημος.

Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις Ἀπαντήσεις (Διεύρυνσις τῆς ὁδοῦ μεταξὺ τῶν διστράτων Ἁγίου Παύλου καὶ Ἀρακαπᾶ καὶ ἀσφαλτοστρωσις τῆς ἐντὸς τοῦ χωρίου Ἁγίου Κωνσταντίνου ὁδοῦ—Ἐπιδιόρθωσις τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὴν περιοχὴν Προφήτου Ἡλία μὲ τὸ χωρίον Συκόπετρα—Ἐκτέλεσις ἀρδευτικῶν καὶ ὑδρευτικῶν ἔργων εἰς τὴν περιοχὴν Λαπήθου—Καραθῶ, κ.λ.π.).

- (2) "Εκθεσις επί του περί 'Ακινήτου 'Ιδιοκτησίας (Περιορισμός Πωλήσεων) (Προσωρινά Διατάξεις) (Τροποποιητικού) Νόμου του 1968 και ψήφισις αὐτοῦ.
- (3) "Εκθεσις επί του περί Κινηματογραφικῶν Ταινιῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου του 1968, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Γ. Ποταμίτης — Λ. Δημητριάδης — Χρ. Δημητριάδης), καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (4) "Εκθεσις ἐπί του περί 'Ακινήτου 'Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφή καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου του 1968, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Γ. Ποταμίτης — Μ. Σαββίδης — Λ. Δημητριάδης — Πρόεδρος — Π. Στυλιανού — Γ. Ἰωαννίδης — Χρ. Δημητριάδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (5) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 5ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1968

(Ὁρα ἐνάρξεως 6.05 μ.μ.)

(Ἀρ. 42)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πρὸ τοῦ Κεφαλαίου Α εἶναι ἐγγεγραμμένον ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὸ ἐξῆς θέμα :

«Ἐκδήλωσις διὰ τὸ Διεθνὲς Ἔτος Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων».

Ὡς γνωρίζετε τὸ ἔτος 1968 ἔχει κηρυχθῆ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ὡς τὸ Διεθνὲς Ἔτος Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων πρὸς ἑορτασμόν τῆς 20ῆς ἐπετείου τῆς υἱοθετήσεως τοῦ Διεθνoῦς Χάρτου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Τὸ ἔτος τοῦτο ἀφιερῶται εἰς τὴν προαγωγὴν μεγαλυτέρας ἀναγνωρίσεως καὶ πλήρους ἀπολαύσεως τῶν βασικῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἀτόμου καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς διεθνoῦς ἀναθεωρήσεως τῶν ἐπιτευγμάτων εἰς τὸ πεδίον τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Εἰς Κύπρον συνεστήθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Διεθνoῦς Ἔτους Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης πρὸς προαγωγὴν τῶν ἐπιδιώξεων τῶν ἑορταστικῶν τούτων ἐνεργειῶν.

Ὡς ἀνέφερε καὶ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν Οὐ θὰντ «Ἡ καθιέρωσις τοῦ θεσμοῦ τῶν Ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων παρέχει τὴν θάσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐδράζεται τὸ πολιτικὸν οἰκοδόμημα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου ἢ ἀπόκτησις τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου δημιουργεῖ τὴν θέλησιν ὡς καὶ τὴν ἱκανότητα δι' οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν πρόοδον ἢ ἐπίτευξις οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς προόδου παρέχει τὴν θάσιν διὰ πραγματικὴν εἰρήνην».

Ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ἐκδηλώσεων τούτων προβαίνο σήμερον εἰς τὴν δήλωσιν ταύτην καὶ εἶμαι θεέβαιος ὅτι τὰ ἔντιμα μέλη θὰ συμβάλωσι διὰ τῶν δραστηριοτήτων τῶν εἰς τὴν προώθησιν τῶν βασικῶν ἀρχῶν τοῦ Χάρτου τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπὴ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαΐου 1968.

«Οἱ σημερινές τιμές τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων καθωρίστηκαν πρὶν 11 περίπου χρόνια.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἀνέβηκεν κατὰ πολὺ τὸ κόστος παραγωγῆς.

Ἀνέβηκαν τὰ καλλιεργητικὰ ἐξοδα, οἱ τιμές τῶν λιπασμάτων, ἐργατικά, ἡμερομίσθια, θειάφια, γεωργικά μηχανήματα καὶ ἐξαρτήματα, ἀνέβηκε ὁ τιμάρθμος τῆς ζωῆς, ὑποτιμήθηκε ἡ λίρα.

Δὲν νομίζει τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιον ἐν ὄψει τοῦ αὐξημένου κόστους παραγωγῆς ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἀναθεώρησις τῶν τιμῶν τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπὴ Μιχαηλίδη.

«Ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος τοῦ καθορισμοῦ τῶν τιμῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων προσεχῶς. Τὸ Συμβούλιον Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων, τοῦ ὁποῦ ἀρμοδιότης εἶναι νὰ συμβουλευῇ τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω θέματος, ἤκουσεν ἤδη τὰς ἀπόψεις τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἐκπροσωποῦνται τόσοσιν οἱ ἀμπελουργοὶ ὅσον καὶ αἱ οἰνοβιομηχαναί. Τὸ Συμβούλιον Ἀμπελουργικῶν Προϊόντων θὰ ὑποβάλῃ τὰς εἰσηγήσεις του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς λήψιν τελικῆς ἀποφάσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπὴ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Μαΐου 1968.

«Στὴν κοινότητα τῆς Ἀχερίτου μὲ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἔχουν γίνεαι ἀρκετὰ περβόλια καὶ ἔχει ἀναπτυχθῆ ἡ ἀγροτικὴ παραγωγή καὶ τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα.

Ὅμως τὰ τελευταῖα χρόνια ἡ στάθμη τῶν νερῶν ὑποχωρεῖ καὶ δημιουργοῦνται σοβαράτατοι κίνδυνοι γιὰ τὴν περιοχὴ.

Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς κοινότητος ἔχουν εἰσηγηθῆ τὴν κατασκευὴ ἐμπλουτιστικῶν ἔργων στὴν περιοχὴ «Ἁγίου Κενδέα» ἢ «Κουνιερῆς».

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο ἀν προγραμματίζεται ἡ κατασκευὴ αὐτῶν τῶν ἐμπλουτιστικῶν ἔργων στὴν περιοχὴ Ἀχερίτου ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 9ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπὴ Μιχαηλίδη.

«Ἐκ τῶν διεξαχθεισῶν ὑδρογεωλογικῶν ἐρευνῶν πρὸς ἐξακρίθωσιν τῆς δυνατότητος τῆς κατασκευῆς χρησίμων ἐμπλουτιστικῶν ἔργων εἰς τὴν τοποθεσίαν «Κουνιερὴ» πλησίον τῆς Ἀχερίτου, ἀπεδείχθη ὅτι αἱ πιθανότητες ὠφελείας ἐξ οἰωνδήποτε ἐμπλουτιστικῶν ἔργων εἶναι μηδαμιναί. Ὁ ὑπὸ ἀνέγερσιν μικρὸς ὑδατοφράκτης εἰς τοποθεσίαν «Βρυσοῦλλες» πλησίον τῆς Ἀχερίτου πιστεύεται ὅτι θὰ συμβάλῃ σημαντικῶς εἰς τὸν ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑπογείων ὑδάτων εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαΐου 1968.

«Τὰ μέλη τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας ἐργάζονται ἐπὶ εἰκοσιτετραώρου θάσεως, ἥτοι ἐργάζονται 84 ὥρας κατὰ μέσον ὄρον τὴν ἐβδομάδα.

Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἀνωτέρω, δὲν θεωρεῖται σκόπιμον ὅπως οἱ ὄροι ἐργασίας τῶν ἀνδρῶν τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας τροποποιηθοῦν οὕτως ὥστε νὰ τεθοῦν ἐπὶ τῆς ἰδίας θάσεως ὡς καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἀστυνομικῆς Δυνάμεως;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Τὸ ὑφιστάμενον σύστημα ἐργασίας τῶν πυροσβεστῶν, ἥτοι 24 ὥραι ἐπὶ καθήκοντι καὶ ἴση περίοδος ἀναπαύσεως ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ἐφαρμόζεται κατ' ἐξαιρέσειν διὰ τοὺς ἀνδρας τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας λόγω τῶν ἰδιαζουσῶν συνθηκῶν τῆς ἐργασίας των καὶ τοῦ ἀνεπαρκοῦς ἀριθμοῦ τούτων. Οἱ ἀνδρες κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εἰκοσιτετραώρου παραμονῆς των εἰς τὸν Σταθμὸν δύνανται νὰ κατακλίνωνται καὶ νὰ ἀναπαύωνται, δὲν δύνανται ὅμως νὰ ἐγκαταλείπουν τοῦτον.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν πυροσβεστῶν αὐξάνεται συνεχῶς, ἀναλόγως τῶν δυνατοτήτων τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐκάστου ἔτους, ἐλπίζεται δὲ ὅτι συντόμως θὰ ἐπιτευχθῇ πλήρης ἐπ' ἀνδρῶσι τοῦ Σώματος ὅτε θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ θελτίωσις τῶν ὄρων ὑπηρεσίας τῶν πυροσβεστῶν.

Ἀναφέρεται σχετικῶς ὅτι κατὰ τὰ ἔτη 1967 καὶ 1968 αἱ θέσεις τῶν πυροσβεστῶν ἠϋξήθησαν κατὰ 44 ἀνδρας. Ὡς ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης αὐξήσεως θὰ παραχωρῆται 48ωρος ἀνάπαυσις εἰς τοὺς ἀνδρας μετὰ τὸ πέρασ ἐκάστης περιόδου ἐργασίας 28 ἡμερῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουνίου 1968.

«Αἱ τιμαὶ τῶν λιπασμάτων ἐσημείωσαν αὐξήσιν κατὰ 30%. Ἡ αὐξήσις αὕτη ὑψώνει σημαντικῶς τὸ κόστος παραγωγῆς καὶ θέτει εἰς μειονεκτικὴν θέσιν τὸν κύριον παραγωγόν.

Ὡς ἐκ τούτου ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορηθῇ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις ἔχει μελετήσῃ τὴν ἀνέγερσιν ἐργοστασίου παραγωγῆς λιπασμάτων εἰς Κύπρον πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς γεωργίας μας καὶ εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται ἡ τοιαύτη μελέτη;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Ἰουνίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Ἡ Ἴδρυσις ἐν Κύπρῳ ἐργοστασίου παραγωγῆς λιπασμάτων μελετᾶται ἐπισταμένως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Πρὸς τοῦτο ἡ Κυβέρνησις προέβη προσφάτως εἰς

τὸν διορισμὸν εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐξ ἀντιπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, ἥτις ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐνδελεχῆ μελέτην ὄλων τῶν μέχρι σήμερον ὑποβληθεισῶν τεχνικο-οικονομικῶν μελετῶν. Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς μελέτης τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ τελικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς ἰδρύσεως ἐργοστασίου λιπασμάτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1968.

«Ἐνα ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα προβλήματα ἅτινα ἀντιμετωπίζει ἡ γεωργικὴ μας τάξις εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς ἀποτελεσματικῆς καταπολεμήσεως τῶν διαφόρων φυτικῶν ἀσθενειῶν.

Ἐρωτᾶται πῶς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ σοβαρὸν τοῦτο πρόβλημα καὶ ποῖα μέτρα προγραμματίζονται πρὸς τὴν κατεύθυνσιν δημιουργίας ἀποτελεσματικῆς ὑπηρεσίας διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, ἐν τῇ προσπάθειά του ν' ἀντιμετωπίσῃ ἀποτελεσματικῶς τὴν καταπολέμησιν τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν πρὸς ἄμεσον αὔξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος τῶν προϊόντων, κατήρτισε τὸ 1964 μακροχρόνιον πρόγραμμα προστασίας τῶν φυτῶν ἐκ τῶν φυτονόσων καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1965, καὶ ὡς ἀσφαλῶς θὰ εἶναι εἰς γνῶσιν τοῦ ἐντίμου Μέλους τῆς Βουλῆς, ἔθεσε τοῦτο ἐν ἐφαρμογῇ καὶ προωθεῖ τοῦτο δυναμικῶς διαθέσαν μέχρι σήμερον ποσὸν πέραν τῶν £300.000 διὰ τὸ σχέδιον τοῦτο. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ σχεδίου τούτου εἶναι ἐντυπωσιακὰ καὶ ἄμεσα. Τοῦτο φαίνεται ἐκ τῆς αὔξεσεως καὶ βελτιώσεως τῆς παραγωγῆς.

Συμφώνως τοῦ εἰρημένου σχεδίου, τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας κατὰ τὴν τελευταίαν 4ετίαν παρεχώρησεν εἰς ἐπιδοτημένας τιμὰς πολὺν μὲγάλον ἀριθμὸν ψεκαστήρων καὶ θειοτήρων διαφόρων τύπων—μηχανοκινήτων καὶ μὴ—εἰς διαφόρους τάξεις παραγωγῶν. Παρεχώρησεν ἐπίσης δωρεὰν φάρμακα εἰς περιπτώσεις ὀμαδικῆς καταπολεμήσεως. Παραλλήλως συνεχίζει τὴν διαφώτισιν τῶν παραγωγῶν διὰ διαλέξεων, φυλλαδίων καὶ ἄλλων μέσων, ἐπὶ τοῦ τρόπου καταπολεμήσεως τῶν φυτονόσων. Διεξήγαγεν ὡσαύτως ἐπιδεικτικὸς ψεκασμοὺς καταπολεμήσεως τῶν ἐχθρῶν τῶν φυτῶν εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς Κύπρου.

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀνελήφθη καὶ ἡ ἀπὸ ἀέρος καταπολέμησις τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν, ὡς τοῦ δάκου τῆς ἐλαίας κ.ἀ. Ὅσαύτως ἀνελήφθη καὶ συνεχίζεται ἡ βιολογικὴ καταπολέμησις τῆς λίτας τῶν πατατῶν.

Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, ἀναγνωρίζον τὴν μεγάλην σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἔγκαιρος καταπολέμησις τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν, θὰ συνεχίσῃ τὰς ἐντόνους προσπάθειάς του διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν φυτονόσων, συμφώνως τοῦ ἀπὸ τοῦ 1964 καταρτισθέντος σχεδίου καταπολεμήσεως τῶν φυτονόσων, τὸ ὁποῖον, ἐγκριθὲν ὑπὸ τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ, ἤρχισεν ἐφαρμοζόμενον ἀπὸ τοῦ 1965. Ἰδιαιτέρως τὸ Ὑπουργεῖον θὰ συνεχίσῃ ἐντατικώτερον τὴν ἀπὸ ἀέρος καταπολέμησιν τῶν φυτονόσων ὡς καὶ τὴν βιολογικὴν τοιαύτην, δι' εἰδικῆς δὲ νομοθεσίας θὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν ὀμαδικὴν καταπολέμησιν τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν. Ἦδη σχετικὸν Νομοσχέδιον ἤτοιμάσθη καὶ θὰ ὑποβληθῇ πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δι' ἔγκρισιν.

Ὅσαύτως καταβάλλονται προσπάθειαι ἵνα τὸ συντομώτερον τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ὁ ἤδη ἐγκριθεὶς Νόμος περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων πρὸς ἔλεγχον τῆς ποιότητος καὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος τούτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἰουλίου 1968.

«Εἶναι κοινῶς γνωστὸν ὅτι ἡ Ὀρεινὴ περιοχὴ Λάρνακος ἀποτελεῖ τὴν δυσπραγοῦσαν περιοχὴν τῆς δυσπραγοῦσης Λάρνακος. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῶν κατοίκων τῆς εἶναι ἐν τῶν χαμηλοτέρων εἰσοδημάτων ἐν Κύπρῳ, ἐὰν ὄχι τὸ χαμηλότερον.

Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖα μέτρα ἔχει προγραμματίσει ἢ προτίθεται συντόμως νὰ προγραμματίσῃ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐν λόγω περιοχῆς, τῆς ὁποίας κατ' ἔτος ὁ πληθυσμὸς, λόγω τῶν ἐπικρατουσῶν οικονομικῶν συνθηκῶν, μειοῦται εἰς μεγάλον βαθμὸν μέχρι σημείου ὥστε ἐντὸς τῆς τελευταίας δεκαετίας νὰ ἔχη μειωθῆ κατὰ τὸ ἥμισυ.

Ἐρωτᾶται ἐπίσης ἐὰν ὑπὸ τὰς περιστάσεις ἢ σύστασις εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξ ἐμπειρογνομῶνων διὰ τὴν μεθοδικὴν μελέτην τῆς καταστάσεως καὶ ὑποβολὴν συγκεκριμένων εἰσηγήσεων πρὸς περιφερειακὴν ἀνάπτυξιν δὲν εἶναι πρᾶξις ἐπιβεβλημένη».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἰουλίου 1968.

«Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου 1968 ἔχει ψηφισθῆ ἐν κοινῷ 20.000 λίρων διὰ τὴν ὁδὸν Πυροῦ—Ἀθηαῖνου—Ἀθδελλεροῦ—Ἀραδίππου—Λάρνακος.

Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν :

(α) Ποῖοι λόγοι καθυστεροῦν μέχρι σήμερον τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν διὰ τὸ ἔργον τοῦτο.

(β) Πότε ἔχει προγραμματισθῆ νὰ γίνῃ τὸ ἔργον τοῦτο».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφέρειας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Ἰωσήφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἰουλίου 1968.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε πειραματικὴ ἐργασία εἰς τὰς σχολὰς ἀσκησίμων παιδιῶν πειθεῖ ὅτι ἐπετελέσθη καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπιτελῆται ἀξιόλογος ἐργασία—πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ αὐτοπροσώπως διεπιστώσαμεν κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐπισκέψεις μας εἰς τὴν σχολὴν ἀσκησίμων παιδιῶν Λευκωσίας—παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποῖαι προοπτικαὶ διαγράφονται :

Πρῶτον : Διὰ τὴν ἀνέγερσιν εἰδικῶν σχολῶν ἀσκησίμων.

Δεύτερον : Διὰ τὴν εἰδίκευσιν τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ εἴτε δι' ἀποστολῆς του εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εἴτε διὰ τῆς μετακλήσεως ἐμπειρογνομῶνων.

Τρίτον : Διὰ τὴν ὀργάνωσιν εἰδικῶν σχολῶν καὶ τάξεων, καὶ

Τέταρτον : Διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν καὶ ἀποκατάστασιν καθυστερημένων παιδιῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουλίου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ τὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα στὴν Κύπρον αὐξήθηκε μέσα στὰ τελευταῖα χρόνια κατὰ 60%.

Οι μισθοί και τὰ ἡμερομίσθια αὐξήθηκαν μόνον κατὰ 20% περίπου. Ὁρισμένων ἀγροτικῶν κλάδων, ὅπως τῶν σιτοπαραγωγῶν καὶ ἀμπελοφυτῶν ὅπως καὶ ὀρισμένων ἀγροτικῶν περιοχῶν, δὲν αὐξήθηκε τὸ εἰσοδήματός. Ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὰς ἐπαγγελματικὰς ὁργανώσεις ἔχει τεθῆ τὸ αἶτημα στὴ Κυβέρνηση γιὰ μιὰ δικαιότερη ἀνακατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Ἐχει τεθῆ ἐπίσης ἡ εἰσήγηση γιὰ τὸν καταρτισμὸ ἐνὸς ἀντιπροσωπευτικοῦ Συμβουλίου ἀπὸ Κυβερνητικὸς τμηματάρχες καὶ ἐκπροσώπους ὁργανώσεων γιὰ τὴν μελέτη αὐτοῦ τοῦ σοβαροῦ προβλήματος καὶ τὴν ὑποβολὴ προτάσεων πρὸς τὴν Κυβέρνηση γιὰ τὴν ὀρθότερη καὶ καλύτερη ἀντιμετώπισή του.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν πῶς μελετᾷ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος γιὰ μιὰ δικαιότερη ἀνακατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ; >

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἰουλίου 1968 ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουλίου 1968.

«Ὑπὸ παραγόντων τῶν χωρίων τῆς περιοχῆς Ὁρεινῆς, Πάνω καὶ Κάτω Δευτερᾶς, Ψημολόφου, Ἐργάτες, Ἐπισκοπεῖόν, Πολιτικόν, Πέρα, δι' ὑπομνημάτων τῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς συναντήσεις τῶν μετὰ τοῦ ἐκάστοτε Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ τῶν ἀρμοδίων Τμηματάρχων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐζήτησαν τὴν κατασκευὴν ὕδατοφράκτου ἐπὶ τοῦ Πεδιᾶίου ποταμοῦ ὃ ὁποῖος θὰ ἀρδεύῃ τὴν περιοχὴν.

Ἐπειδὴ μέχρι σήμερον οὐδεμία θετικὴ ἀπάντησις ἐδόθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω θέματος, παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποῦ εὐρίσκεται ἡ ὄλη ὑπόθεσις.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουλίου 1968.

«Ἀπὸ τινος χρόνου τὸ Ἐπαρχιακὸν Νοσοκομεῖον Πάφου στερεῖται τῶν ὑπηρεσιῶν μονίμου χειρουργοῦ, γεγονόςς τὸ ὁποῖον θέτει εἰς κίνδυνον τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων μιᾶς ὀλοκλήρου Ἐπαρχίας, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ Ἐπαρχία αὕτη δὲν διαθέτει ἰδιωτικὰς χειρουργικὰς κλινικάς, οὕτω δὲ προβάλλει ἐπιτακτικὴ ἡ ἀμεσὸς ἀνάγκη τοποθετήσεως μονίμου χειρουργοῦ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν πολλαπλῶν ἀναγκῶν τῆς Πάφου.

Ἐρωτᾶται—

Πῶς καὶ πότε τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ ἀντιμετώπισῃ τὸ σοβαρὸν τοῦτο πρόβλημα ; >

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασια.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι οἱ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοὶ τοῦ 1968 ἀπεσύρθησαν. Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον οἱ ἐν λόγω (Τροποποιητικοί) Κανονισμοὶ ἀπεσύρθησαν εἶναι διότι διετύπωσα ἐγγράφως ὀρισμένα παρατηρήσεις, κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν, πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ ὀρισμένων προνοιῶν τῶν ἐν λόγω Κανονισμῶν.

Χθές τὸ ἀπόγευμα ἔγινε σύσκεψις εἰς τὸ Γραφεῖον μου εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθη ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν καὶ αἱ δύο προαναφερθεῖσαι Ἐπιτροπαὶ καὶ συνεφωνήθη ὅπως ἀποσυρθοῦν οἱ ἐν λόγῳ Κανονισμοὶ διὰ νὰ δοθῆ ἡ εὐκαιρία εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν νὰ ἐξετάσῃ τὰς ὑπὸ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν διατυπωθείσας παρατηρήσεις καὶ ἐπανακαταθέσῃ τούτους ἐνώπιον τοῦ Σώματος. Διὰ τοῦτο οἱ Τροποποιητικοὶ Κανονισμοὶ περὶ Ταμείου Βοηθείας Ζημιωθέντων ἀποσύρονται ἐκ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ἐκ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγγεγραμμένα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ συζητηθοῦν σήμερον εἶναι ὁ περὶ Ἐγγραφῆς Ἱατρῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ ὁ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) (Τροποποιητικὸς) (ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.

Ἐκ τῶν ὑπολοίπων θεμάτων ὠρισμένα δὲν δύνανται νὰ συζητηθοῦν διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ ἐκθέσεις τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν, ἄλλα δέ, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκυκλοφόρησαν αἱ ἐκθέσεις τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν, ἔχουν παραπεμφθῆ καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν, ὅπως ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις καὶ Ὑποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Ἐπίσης τὸ Νομοσχέδιον περὶ Διασφαλίσεως τῆς Θερινῆς Κοινῆς Ἑσυχίας—ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη ὅπως ἐκφραστοῦν ἀπόψεις καὶ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων—παρεπέμφθη εἰς τὴν ἀρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν μετὰ τὴν ἐντολὴν ὅπως ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων, διότι ὑπεβλήθησαν ὑπομνήματα, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐξετασθῆ τὸ θέμα τῆς νομικῆς συνταυτίσεως του μετὰ ἄλλας διατάξεις αἱ ὁποῖαι περιέχονται εἰς ἄλλα Κεφάλαια τῆς Κυπριακῆς νομοθεσίας σχετιζόμενα μετὰ τὸ ἴδιον θέμα.

Ὁ περὶ Ἐγγραφῆς Ἱατρῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968. Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἐκθεσὶν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΙΑΤΡΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Αιμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος

Βάσος Λυσααρίδης

Ἡρόδοτος Νικολαΐδης

Νίκος Ἀγγελίδης

Γιάγκος Ποταμίτης

Ἀνδρέας Καρσεράς.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 1ην Ἰουλίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ἐπέκτασις τῆς περιόδου μεταπτυχιακῆς ἢ μεταδιπλωματικῆς ἀσκήσεως τῶν ἱατρῶν ἀπὸ ἓν ἔτος εἰς δέκα ὀκτῶ μῆνας.

Ὡς εἶναι σήμερον ἡ νομοθεσία περὶ ἐγγραφῆς ἱατρῶν ἐν Κύπρῳ, διὰ νὰ ἐγγραφῆ τις ὡς ἱατρός ἐν Κύπρῳ μετὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πτυχίου του δέον ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὸ Ἱατρικὸν Συμβούλιον ὅτι ἔχει ὑπηρετήσῃ ὡς ἐσωτερικὸς ἱατρός

ἐν τῷ Γενικῷ Νοσοκομείῳ Λευκωσίας διὰ περίοδον οὐχὶ μικροτέραν τοῦ ἐνὸς ἔτους, ἢ ἔχει παρακολουθήσει διὰ περίοδον οὐχὶ μικροτέραν τοῦ ἐνὸς ἔτους εἰς οἰανδήποτε ἄλλην χώραν καὶ εἰς τοιοῦτον νοσοκομεῖον, ὡς ἤθελεν ἐγκρίνει τὸ Ἱατρικὸν Συμβούλιον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας περιόδου πιστοποιεῖται πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ Συμβουλίου ὅτι ἡσχολεῖτο εἰς τὴν ἱατρικὴν, χειρουργικὴν ἢ μαιευτικὴν ἢ ἄλλον εἰδικὸν κλάδον ἱατρικῆς.

Ἐκ τῶν πραγμάτων ὁμοῦ ἀπεδείχθη ἀνεπαρκῆς ἡ τοιαύτη δωδεκάμηνος περίοδος ἀσκήσεως τῶν ἱατρῶν πρὸ τῆς ἐγγραφῆς των ἐν Κύπρῳ, καὶ τὸ Ἱατρικὸν Συμβούλιον Κύπρου καθὼς καὶ ὁ Παγκύπριος Ἱατρικὸς Σύλλογος ἀφοῦ ἐπελήφθησαν τοῦ θέματος συνέστησαν ὅπως ἡ τοιαύτη περίοδος ἀσκήσεως ἐπεκταθῆ ἀπὸ δώδεκα μῆνας εἰς δέκα ὀκτῶ μῆνας, διὰ νὰ δύνανται οἱ νεαροὶ Κύπριοι ἀπόφοιτοι τῶν ἱατρικῶν σχολῶν νὰ ἀποκτοῦν ἐπαρκῆ πρακτικὰ ἐφόδια καταρτιζόμενοι δεόντως, προτοῦ ἐνεργοῦν μόνοι εἰς τὸ πεδῖον τῆς γενικῆς ἱατρικῆς.

Ἡ ἐπέκτασις τῆς τοιαύτης περιόδου ἀπὸ δώδεκα μῆνας εἰς δέκα ὀκτῶ κρίνεται ὡσαύτως ἀναγκαῖα διότι τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσιν αὐτοῦ, προτίθεται ὅπως εἰσάξῃ νομοθεσίαν διὰ τῆς ὁποίας οἱ ἱατροὶ νὰ διαχωρίζωνται ἐξ ἀρχῆς εἰς ἱατροὺς οἵτινες θὰ παρακολουθήσουν γενικὴν ἱατρικὴν καὶ ἱατροὺς οἵτινες θὰ ἐπιδοθοῦν εἰς «εἰδίκευσιν», ὁ δὲ τοιοῦτος διαχωρισμὸς ἐπιβάλλει τοῦλάχιστον δεκαοκτάμηνον περίοδον ἐξασκήσεως καὶ παρακολουθήσεως. Κατὰ τὴν δεκαοκτάμηνον ταύτην περίοδον οἱ ὑπὸ ἀσκήσιν ἱατροὶ θὰ παρακολουθοῦν τοῦλάχιστον διὰ πέντε μῆνας εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν κλάδων γενικῆς παθολογίας, γυναικολογίας ἢ παιδιατρικῆς καὶ χειρουργικῆς, τῶν κλάδων τούτων θεωρουμένων ὡς βασικῶν διὰ σκοποὺς ἀσκήσεως, καὶ διὰ τοὺς ὁποίους περίοδος μικροτέρα τῶν πέντε μηνῶν δὲν κρίνεται ὡς ἱκανοποιητικὴ. Οἱ ὑπόλοιποι τρεῖς μῆνες θὰ ἀφιερῶνωνται εἰς τὴν παρακολούθησιν τῶν λοιπῶν κλάδων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἀφοῦ ἐμελέτησε ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα συμφωνεῖ μὲ τὸς ὡς ἄνω ἐκτεθέντας σκοποὺς τοῦ νομοσχεδίου καὶ ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὀμίληται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ὁ προτεινόμενος Νόμος ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν ἐπέκτασιν τῆς ὑποχρεωτικῆς μεταπτυχιακῆς ἀσκήσεως τῶν νέων ἱατρῶν ἀπὸ 12 μῆνας εἰς 18 μῆνας. Εἶναι γεγονὸς ὅτι 18μηνος ἦτο καὶ ἄλλοτε ἡ τοιαύτη ἀσκησις. Ὅμως λόγῳ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν αἱ ὁποῖαι ἐδημιουργήθησαν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἡ Βουλὴ, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου, ὑπεβίβασε τὸν χρόνον ἀπὸ 18 μῆνας εἰς 12 μῆνας. Ἐν τούτοις ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπεδείχθη ὡς ἀνεπαρκῆς ἡ δωδεκάμηνος περίοδος ἀσκήσεως.

Μὲ τὰς σημερινὰς νεωτέρας ἐξελίξεις εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς Ἱατρικῆς καὶ τὴν ἐφαρμογὴν συνεχῶς νέων μεθόδων εἰς τὴν κλινικὴν καὶ θεραπευτικὴν ἱατρικὴν, εἶναι φανερόν ὅτι οἱ νέοι ἱατροὶ ἀπόφοιτοι τῶν διαφόρων Ἱατρικῶν Σχολῶν, ἐρχόμενοι εἰς Κύπρον πρὸς ἐγγραφὴν ἄνευ προηγουμένης πρακτικῆς ἐξασκήσεως εἰς νοσοκομεῖα τοῦ ἐξωτερικοῦ δὲν δύνανται νὰ ἀποκτήσουν ἀρκετὰ ἐφόδια καὶ πείραν ἱκανὴν διὰ μόνης τῆς 12μηνου ἀσκήσεως. Ἡ 18μηνος περίοδος εἶναι λογικῶς ἀρκετὴ διὰ νὰ ἀποκτήσωσιν ἀρκετὴν κλινικὴν πείραν εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἐνεργοῦν μόνοι καὶ ὑπευθύνως εἰς τὴν μετέπειτα ἰδιωτικὴν ἐξάσκησιν τῆς Γενικῆς Ἱατρικῆς.

Ἐχω τὴν γνώμην ὅτι τὸ Ἱατρικὸν Συμβούλιον καὶ ὁ Παγκύπριος Ἱατρικὸς Σύλλογος, κατόπιν προσεκτικῆς μελέτης τοῦ θέματος αὐτοῦ, ὀρθῶς συνέστησαν τὴν ἐπέκτασιν τῆς περιόδου ἀσκήσεως ἀπὸ 12 εἰς 18 μῆνας. Βεβαίως οἱ νέοι ἱατροὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἱκανοποιήσουν τὸ Ἱατρικὸν Συμβούλιον ὅτι ἐξησκήθησαν καταλλήλως εἰς νοσοκομεῖα τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ περίοδον οὐχὶ μικρότερον τῶν 18 μηνῶν ἢ ἀπέκτησαν εἰδικότητά τινα θὰ ἀπαλλάττονται τῆς 18μηνου μεταπτυχιακῆς ἐξασκήσεως ἐν Κύπρῳ καὶ θὰ δύνανται νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὸ μητρώον τῶν ἐν Κύπρῳ ἱατρῶν ἄνευ καθυστερήσεως.

Εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν ἣ ὁποία συνοδεύει τὴν κατάθεσιν τοῦ Τροποποιητικοῦ αὐτοῦ Νομοσχεδίου, ἀφήνεται νὰ νοηθῆ σαφῶς ὅτι εἰς ἕκ τῶν λόγων διὰ τοὺς ὁποίους τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ἀπεφάσισε τὴν τροποποίησιν τοῦ σχετικοῦ Νόμου εἶναι καὶ ἡ πρόθεσις του νὰ προβῆ εἰς τὴν ἀναδιάρθρωσιν τοῦ ἱατρικοῦ προσωπικοῦ τῶν Κυβερνητικῶν Ἱατρικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ὀφείλω νὰ καταστήσω σαφές ὅτι ἡ ὕψ' ἡμῶν ἔγκρισις τῆς προτεινομένης τροπολογίας τοῦ ἀρθροῦ 7(1) (γ) (ii) τοῦ περὶ Ἐγγραφῆς Ἱατρῶν Νόμου δὲν σημαίνει ὅτι προδικάζει καὶ τὴν γνώμην μας ἐπὶ οἷου-δήποτε νομοσχεδίου ἀφορῶντος τὴν ἀναδιάρθρωσιν τοῦ ἱατρικοῦ προσωπικοῦ τῶν Κυβερνητικῶν Ἱατρικῶν Ὑπηρεσιῶν. Ἐὰν καὶ ὅταν κατατεθῆ τὸ σχετικὸν Νομοσχέδιον προτιθέμεθα νὰ ἐξετάσωμεν τοῦτο μετὰ τῆς μεγίστης προσοχῆς καὶ μὲ γνώμονα τόσον τὰ συμφέροντα τοῦ Ἱατρικοῦ κόσμου, ἀλλὰ κυρίως καὶ τὸ συμφέρον τῆς Δημοσίας Ὑγείας.

Ἐπὶ τοῦ προτεινομένου Νόμου, ἐπιθυμῶ ὅπως θίξω σημεῖα τινά:

- (1) Ὑποβάλλω ὅπως ἡ 18μηνος περίοδος ἀσκήσεως τῶν νέων ἱατρῶν χρησιμοποιηθῆ καταλλήλως καὶ ἐπωφελῶς ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων Ἱατρικῶν Λειτουργῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δίδεται κάθε δυνατὴ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἐξασκουμένους ἱατροὺς νὰ ἀποκτήσωσι καὶ πείραν κλινικὴν καὶ ἀρκετὰ πρακτικὰ ἐφόδια διὰ τὴν περαιτέρω ἐξάσκησιν τῆς Γενικῆς Ἱατρικῆς εἰς τὸν μετέπειτα ἰδιωτικὸν τομέα. Δυστυχῶς ἔχω πληροφορίας καὶ ἀναφέρω μετὰ λύπης μου ὅτι δὲν ἐπιδεικνύεται πάντοτε ἡ δέουσα μέριμνα καὶ πολλοὶ νέοι ἐξασκούμενοι ἱατροὶ σπαταλοῦν ἀσκόπως τὸν χρόνον των εἰς τὸ Νοσοκομεῖον μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ καλύψωσι τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένην χρονικὴν περίοδον.
- (2) Μέχρι σήμερον χρησιμοποιεῖται ὡς κέντρον ἀσκήσεως τῶν νέων ἱατρῶν μόνον τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Λευκωσίας. Ἐχω τὴν γνώμην ὅτι καὶ τὰ Ἐπαρχιακὰ Νοσοκομεῖα, ἰδίως τῆς Ἀμμοχώστου καὶ Λεμεσοῦ, δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ὡς κέντρα ἐξασκήσεως τῶν νέων ἱατρῶν. Ὑποβάλλω εἰς τοὺς ἀρμοδίους ὅπως μελετήσωσι τὸ ἐνδεχόμενον αὐτό. Τοῦτο θὰ διευκόλυνε καὶ τοὺς ἐξασκουμένους ἱατροὺς ἀλλὰ θὰ προσέφερε καὶ ἐπικουρικὴν βοήθειαν εἰς τὸ βεβαρημένον ἱατρικὸν προσωπικὸν τῶν Ἐπαρχιακῶν Νοσοκομείων.
- (3) Συζητοῦντες σήμερον τὸ θέμα τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ χρόνου ἀσκήσεως τῶν νέων ἱατρῶν ἀπὸ 12 εἰς 18 μῆνας, θεωρῶ δίκαιον νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς τὸ θέμα τῆς στρατιωτικῆς θητείας τῶν ἱατρῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀποφοίτων Σχολῶν διαφόρων Πανεπιστημιακῶν κλάδων. Οἱ ἐν λόγῳ ἀπόφοιτοι παρ' ὅλον ὅτι τυγχάνουν ἡλικίας 24 ἐτῶν καὶ ἄνω ἀναγκάζονται νὰ κάμνουν θητείαν 1½—2 ἐτῶν, ἀναλόγως βεβαίως τῆς κλάσεώς των. Ὅταν ἐψηφίσθη ὁ νόμος περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς καὶ ἐκλήθησαν αἱ πρῶται ἡλικία ἐκρίθη δίκαιον καὶ λογικὸν οἱ γεννηθέντες τὸ 1940 νὰ κάμνουν θητείαν μόνον 6 μηνῶν, καθότι ἦσαν 24 ἐτῶν, καὶ οἱ γεννηθέντες τὸ ἢ πρὸ τοῦ 1939 νὰ ἀπαλλάττονται πλήρως λόγῳ βεβαίως τῆς μεγάλης των ἡλικίας ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ μὴ ἐπηρεασθῆ σοβαρῶς καὶ ἡ Ἐθνικὴ οἰκονομία μας.

Ἐφ' ὅσον ἐπεκράτησαν τὰ ἐν λόγῳ κριτήρια θὰ ἦτο ἄδικον ἀπόφοιτοι ἐπιστήμονες καὶ τεχνικοί Ἀνωτέρων Σχολῶν νὰ ὑποχρεοῦνται νὰ κάμνουν θητείας 1½—2 ἐτῶν παρ' ὅλον ὅτι εἶναι καὶ ἡλικίας πέραν τῶν 24 ἐτῶν, πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ ἄνω τῶν 27 ἢ 28 ἐτῶν. Ἐὰν ἀκόμη ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ γεγονός ὅτι ὑπόκεινται καὶ εἰς ὑποχρεωτικὴν πρακτικὴν ἐξάσκησιν 1—1½ ἐτῶν, ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἱατρῶν, δικηγόρων, κλπ., τότε εἶναι φανερὸν ὅτι δημιουργεῖται μεγάλο πρόβλημα διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν σταδιοδρομίαν αὐτῶν τῶν νέων ἐπιστημόνων. Ἐπὶ πλέον, αὐτὸ τὸ γεγονός δημιουργεῖ καὶ ἀνυπερβλήτους οἰκονομικὰς δυσκολίας εἰς πλείστους ἐξ αὐτῶν οἱ ὁποῖοι θεωρημένοι μὲ χρέη καὶ οἰκογενειακὰς ὑποχρεώσεις ἐπείγονται νὰ ἀρχίσωσιν ἐργασίαν.

Ἀκόμη ἓνα πολὺ σοβαρὸν σημεῖον εἶναι ὅτι πολλοὶ ἀπόφοιτοι ἐπιστήμονες καὶ τεχνικοὶ διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν μακρὰν στρατιωτικὴν θητείαν ἀποφεύγουν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Κύπρον καὶ παραμένουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τοιοῦτοτρόπως ἡ πατρίς των στερεῖται τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν των, αἱ ὁποῖαι τόσοσιν χρειάζονται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Προγράμματος Ἀναπτύξεως τῆς νήσου μας.

Δι' ὅλους τοὺς ἀνωτέρω λόγους ὑποβάλλω ὅπως ἡ Κυβέρνησις, καὶ ἐφ' ὅσον αἱ συνθήκαι τὸ ἐπιτρέπουν, ἐπανεξετάσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο μὲ προσοχὴν καὶ κατανόησιν. Δὲν ὑποστηρίζω τὴν πλήρη ἀπαλλαγὴν των ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν θητείαν. Τούλάχιστον σύντημσιν τοῦ χρόνου θητείας των δι' ὀλίγους μῆνας, τρεῖς ἕως ἕξ. Δεδομένου μάλιστα ὅτι πρόκειται περὶ ἐπιστημόνων καὶ τεχνικῶν διαφόρων κλάδων, θὰ ἦτο πρὸς τὸ συμφέρον τῆς οἰκονομίας μας, ἐὰν αὐτοὶ μετὰ τὴν μικρὰν περίοδον τῆς ἀναγκαίας στρατιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐκάλυπτον τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τοποθετούμενοι εἰς ἕκαστος εἰς τὸ Κυβερνητικὸν Τμήμα τῆς ἐιδιότητός του.

Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ καὶ τὸ κράτος θὰ ἐπωφελεῖτο τῶν ὑπηρεσιῶν των καὶ ἐκεῖνοι θὰ εἶχον τὴν εὐκαιρίαν πρακτικῆς ἐξασκήσεως.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως. Συνοπτικὸς τίτλος "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι ὁμιλεῖται ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ βασικοῦ νόμου. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το 2ον άρθρον έγκριθη ;

Μη υπάρχουσας αντίρρησης το 2ον άρθρον έγκρίνεται.

Έληξεν η δευτέρα ανάγνωση του Νομοσχεδίου. Η τρίτη ανάγνωση θα γίνει δι' ανάγνωσης του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Έγγραφης Ίατρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 και θα αναγινώσκηται όμοι μετά του περί Έγγραφης Ίατρών Νόμου (έν τοίς έφεξής αναφερομένου ως « βασικός νόμος »).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Ηομοσχέδιον ψηφισθη εις Νόμον ;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπάρχουσας αντίρρησης το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Έπιβολή και Έπιστροφή τούτων) (Τροποποιητικός) (Άρ. 2) Νόμος του 1968.

Παρακαλώ τον Πρόεδρον της αρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής να αναγνώση την έκθεσιν της Έπιτροπής εις την Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ (ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥΤΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ίωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης

Η Κοινοβουλευτική Έπιτροπή Οικονομικών έμελέτησε το περί οδ ο λόγος νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αύτης συγκροτηθείσαν την 1ην Ίουλίου 1968.

Σκοπός του προτεινομένου Νόμου είναι η απάλειψις λαθών η άσαφειών τινων εκ του νυν έν ισχύϊ Δασμολογίου, αίτινες γίνονται πρόξενοι συνεχών συζητήσεων και προστριβών μεταξύ του έμπορικού κόσμου και των Τελωνείων. Διά της εύκρινεστέρας διατυπώσεως έδαφίων τινων του Δασμολογίου διευκολύνεται τά μέγιστα τό έργον της διά σκοπούς τελωνειακού δασμού ταξινομήσεως των έμπορευμάτων και επιτυγχάνεται η ταξινόμησις τούτων θάσει πλέον αντικειμενικών και όρθολογιστικών κριτηρίων. Διά των έπενεχθεισών τροποποιήσεων δέν επιδιώκεται η αύξησις των δημοσίων προσόδων η η προστασία έγχωρίων

βιομηχανιών ή οιοσδήποτε άλλος δημοσιονομικός σκοπός, ἀλλ' ἀπλῶς ἡ διευκόλυνσις τοῦ ἔργου τῆς ταξινομήσεως τῶν ἐμπορευμάτων καὶ ὁ κατὰ τὸ δυνατὸν περιορισμὸς τῶν ἀσაφειῶν ἐκείνων αἰτίνας προκαλοῦν συνεχεῖς ἀμφισβητήσεις καὶ συζητήσεις με ἀποτέλεσμα τῆν σπατάλην πολυτίμου χρόνου.

Αἱ προτεινόμεναι τροποποιήσεις ἐπηρεάζουν τὰς ἀκολουθοῦσας δασμολογικάς κλάσεις καὶ ἐμπορεύματα :

1. Δασμολογική Κλάσις 11.01 : "Άλευρα Δημητριακῶν.

Εἰς τὸ προηγούμενον δασμολόγιον ἄλευρα ἐκ σίτου συσκευασμένα «εἰς δοχεῖα οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν 20 ὀκάδων μικτοῦ θάρους» ὑπέκειντο εἰς δασμὸν πρὸς 4%. Ἐκ παραδρομῆς εἰς τὸ ἀντίστοιχον ἐδάφιον 11 τῆς κλάσεως 11.01 τοῦ νέου δασμολογίου ἀνεγράφη «εἰς δοχεῖα μικτοῦ θάρους μὴ ὑπερβαίνοντος τὰς 20 ὀκάδας». Ὡς ἐκ τούτου συμφώνως πρὸς τὸ ὑφιστάμενον δασμολόγιον ἄλευρα συσκευασμένα εἰς σάκκους κάτω τῶν 20 ὀκάδων ὑπόκεινται εἰς δασμὸν πρὸς 4%, ἐνῶ τὰ συσκευασμένα εἰς σάκκους ἄνω τῶν 20 ὀκάδων ὑπόκεινται εἰς δασμὸν πρὸς 12%, ὅπερ ἀντίθετον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου. Διορθώνεται ὅθεν τὸ σχετικὸν ἐδάφιον οὕτως ὥστε τὰ εἰς μεγάλους σάκκους (ἄνω τῶν 20 ὀκάδων) ἄλευρα νὰ ὑπόκεινται εἰς δασμὸν πρὸς 4% καὶ τὰ εἰς μικροὺς σάκκους (κάτω τῶν 20 ὀκάδων) πρὸς 12% ὡς ἦτο καὶ ἡ ἀρχικὴ πρόθεσις.

2. Δασμολογικαὶ Κλάσεις 19.02—19.05—20.02—20.05—20.06 καὶ 21.05 : Παιδικαὶ Τροφαὶ καὶ Σούπαι.

Μετὰ τὴν ὑποτίμησιν ὁ δασμὸς ἐπὶ ὠρισμένων παιδικῶν τροφῶν καὶ σούπων ἐμειώθη εἰς 0% ἢ 4% (ἀναλόγως προελεύσεως) πρὸς διατήρησιν τῶν τιμῶν τῶν βασικῶν τούτων εἰδῶν διατροφῆς εἰς τὸ αὐτὸ ὡς καὶ πρότερον ἐπίπεδον. Ἡ μετὰ τὴν ὑποτίμησιν γενομένη τροποποίησις ὅμως δὲν περιέλαθεν ἀπάσας τὰς παιδικὰς τροφὰς καὶ σούπας με ἀποτέλεσμα οἱ ἐπὶ τῶν τροφῶν τούτων νῦν ἰσχύοντες δασμοὶ νὰ ποικίλλουν οὐσιωδῶς ἀναλόγως τῆς πρώτης ὕλης ἣτις περιέχεται εἰς αὐτάς. Οὕτω, ἐνῶ παιδικαὶ τροφαὶ ἐκ γάλακτος ἢ ὠν φορολογοῦνται πρὸς 0% ἢ 4%, παιδικαὶ τροφαὶ ἐξ δρύζης φορολογοῦνται πρὸς 20% ἢ 28%, ἐνῶ παιδικαὶ σούπαι ἐκ κρέατος εἰς οὐδένα ὑπόκεινται φόρον, παιδικαὶ σούπαι ἐκ λαχανικῶν καὶ φρούτων φορολογοῦνται πρὸς 16% ἢ 20% καὶ 48% ἢ 54% ἀντιστοίχως, κ.ο.κ. Πλὴν τῆς ἀνομοιομορφίας τῶν νῦν ἰσχυόντων δασμῶν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τροφῶν, δημιουργοῦνται καὶ πλεῖστα προβλήματα εἰς τὴν ταξινομήσιν τῶν τροφῶν τούτων καὶ δὴ ὁσάκις αὐταὶ περιέχουν πλεῖονα τοῦ ἐνὸς ὕλικα (σούπαι ἐκ κρέατος καὶ λαχανικῶν ἢ ἐκ γάλακτος καὶ δρύζης κλπ.) ἢ ὁσάκις τὰ συστατικὰ αὐτῶν δὲν εἶναι γνωστά. Τροποποιοῦνται, ὅθεν, αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος δασμολογικαὶ κλάσεις οὕτως ὥστε ἅπασαι αἱ παιδικαὶ τροφαὶ καὶ σούπαι νὰ ὑπόκεινται εἰς τὸν αὐτὸν δασμὸν, ἦτοι 0% ἢ 4%, ἀνεξαρτήτως τῶν ἐν αὐταῖς περιεχομένων ὕλικῶν. Ἡ τοιαύτη μείωσις ἀναμένεται ὅτι θὰ ἔχη εὐεργετικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ ὕψους τῶν τιμῶν τῶν βασικῶν τούτων εἰδῶν διατροφῆς.

3. Δασμολογική Κλάσις 41.04 : Δέρματα αἰγῶν καὶ ἐριφίων.

Ὁ συντελεστὴς δασμοῦ τοῦ ἐδαφίου 90 τῆς κλάσεως ταύτης ἐκ λάθους ἀνεγράφη ὡς συντελεστὴς «κατ' ὀκάν» ἀντὶ «κατὰ τετραγωνικὸν πόδα». Ἀντικαθίστανται οὕτω αἱ λέξεις «τὴν ὀκάν» αἰτίνας ἀναγράφονται μετὰ τὸν συντελεστὴν δασμοῦ τοῦ ἐδαφίου τούτου διὰ τῶν λέξεων «τὸν τετραγωνικὸν πόδα» ὡς καὶ εἰς τὸ μέχρι 31.12.67 ἐν ἰσχύϊ δασμολόγιον.

4. Δασμολογικαί Κλάσεις 51.04 καί 56.07 : Ύφασματα έκ Τεχνητών Ίνῶν.

Συμφώνως πρὸς τὸ νῦν ἐν ἰσχύϊ δασμολόγιον τὰ ὑφάσματα ἐκ τεχνητῶν ἰνῶν δασμολογοῦνται ἀναλόγως τοῦ χρώματός των. Οὕτω τὰ ἐξ ἑνὸς χρώματος τοιαῦτα ὑπόκεινται εἰς δασμὸν πρὸς 4% ἢ 14% (ἀναλόγως προελεύσεως), ἐνῶ τὰ ἐκ περισσοτέρων τοῦ ἑνὸς χρωμάτων πρὸς 20% ἢ 30% (ἀναλόγως προελεύσεως). Ἐν τῇ πράξει ὁμοίως ὁ διαχωρισμὸς τῶν ὑφασμάτων εἰς μονόχρωμα, δίχρωμα κλπ. εἶναι λίαν δύσκολος, ἀν ὄχι καὶ ἀδύνατος καὶ ἀποτελεῖ μόνιμον πηγὴν προστριβῶν μεταξὺ τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου καὶ τῶν Τελωνείων. Πλὴν τούτου, οὐδεὶς οὐσιαστικὸς λόγος ὑφίσταται πρὸς διάφορον δασμολόγησιν τῶν ὑφασμάτων ἀναλόγως τοῦ χρώματός των καὶ δὴ ὑφασμάτων ἀτινα ποιοτικῶς εἶναι τὰ ἴδια. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν συνεχῶν συζητήσεων ὡς πρὸς τὴν ταξινομήσιν τῶν ἐκ τεχνητῶν ἰνῶν ὑφασμάτων καὶ πρὸς καθιέρωσιν πλεον ἀντικειμενικοῦ κριτηρίου ταξινομήσεως τούτων, τὰ ἐδάφια 30 καὶ 90 τῶν δασμολογικῶν κλάσεων 51.04 καὶ 56.07 συνεχωνεύθησαν εἰς ἓν μὲ δασμὸν 20% καὶ 30% ἀντιστοίχως, ἐπιβαλλομένου οὕτω τοῦ αὐτοῦ δασμοῦ ἐπὶ ὑφασμάτων ἐκ τεχνητῶν ἰνῶν ἀνεξαρτήτως χρώματος.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι ὁ δασμὸς τῶν 20% καὶ 30% ἀντιστοίχως εἶναι ὑψηλός, πράγμα τὸ ὁποῖον δὲν ὑποβηθεῖ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν εἰδῶν αὐτῶν εἰς τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν ἐτοιμῶν ἐνδυμάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν μείωσιν τούτου εἰς 12% καὶ 22% ἀντιστοίχως.

Ἐν κατακλείδι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐνδελεχῶς τὰς προτεινομένας τροποποιήσεις συμφωνεῖ πλήρως μὲ τοὺς ἐπιδιωκομένους διὰ τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου σκοποὺς καὶ εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν αὐτοῦ ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὡς τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆι :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το 2ον άρθρον έγκριθη :

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως το 2ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις του Δευτέρου Πίνακος του βασικού Νόμου. "Άρθρον 3ον και Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το 3ον άρθρον και ο Πίναξ έγκριθούν :

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως το 3ον άρθρον και ο Πίναξ έγκρίνονται.

"Έληξεν ή δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου. Η τρίτη ανάγνωσις θά γίνη δι' ανάγνωσεως του τίτλου μόνον.

Προτού προβώμεν εις την τρίτην ανάγνωσιν θά ήθελα νά γνωρίζω εάν ή εισήγησις της Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής επί της μειώσεως του δασμού δι' εισαγόμενα συνθετικά ύφασματα, ως αυτή περιλαμβάνεται εις την έκθεσιν της Έπιτροπής, έχει ένσωματωθή εις τον Πίνακα.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μάλιστα, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως ή εισήγησις της Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής έγκριθη :

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως ή εισήγησις της Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής έγκρίνεται ως αυτή διευτώθη εις την εισηγητικήν έκθεσιν και συμπεριελήφθη εις τον Πίνακα.

Η τρίτη ανάγνωσις θά γίνη δι' ανάγνωσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος δύναται νά αναφέρηται ως ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Έπιβολή και Έπιστροφή τούτων) (Τροποποιητικός) (Άρ. 2) Νόμος του 1968, θά αναγιγνώσκηται δέ όμοϋ μετά του περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Έπιβολή και Έπιστροφή τούτων) Νόμου του 1967 (έν τοις έφεξης αναφερομένου ως «ο βασικός Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθη εις Νόμον :

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μη υπάρχουσας αντιρρήσεως το Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων και Έγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἐξῆς Νομοσχέδια :

- (1) Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 6) τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περί Συνδέσμου Κυπρίων Ὁδηγῶν Νόμος τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περί Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περί Κρατικῆς Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἐγγραφή Μισθώσεως) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 6) τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ Οἰκονομικῶν Θεμάτων.

Ὁ περί Συνδέσμου Κυπρίων Ὁδηγῶν Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ Ἐσωτερικῶν Θεμάτων.

Ὁ περί Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται ὡσαύτως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ἐπίσης ὁ περί Κρατικῆς Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἐγγραφή Μισθώσεως) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν, διότι κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Θέμα ἐγγραφέν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ λόγω ὑποβληθείσης ἐρωτήσεως καὶ μὴ δοθείσης ἱκανοποιητικῆς ἀπαντήσεως. Τὸ θέμα ἔχει ὡς ἀκολουθῶς :

«Ἡ ἀνάγκη ἐπιβολῆς καὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὕφισταμένης ἀγορανομικῆς νομοθεσίας ἐπὶ τῶν βασικῶν τουλάχιστον καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὡς καὶ τῶν φαρμάκων».

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ὡς εἰσηγητὴς τοῦ θέματος ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε, ἐντιμοὶ κύριοι συνάδελφοι.

Ἐν τῶν βασικῶν νομοθετικῶν μέτρων ποὺ τὸ Σῶμα τοῦτο ἐψήφισε κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς ζωῆς του ἦτο καὶ ὁ Νόμος περί Ἀγορανομίας. Ἀπεσκόπει δὲ ἡ προσπάθεια ἐκείνη εἰς τὴν προστασίαν τόσο τοῦ ἀγοραστοῦ ὅσον καὶ τοῦ παραγωγοῦ ἐκ τῶν αὐθαιρεσιῶν καὶ ἀπαραδέκτων ὑψωτικῶν τάσεων τῶν τιμῶν τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν—ὄλων, ὑπογραμμίζω, τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν—ὑπὸ ἐνδιαμέσων στρωμάτων καὶ τάξεων.

Τόσον ἡ Βουλὴ, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅσον καὶ ὅλος ὁ Κυπριακὸς λαός, ἀνέπνευσαν μὲ αἰσθήματα ἀνακουφίσεως ὅταν τὸ Νομοσχέδιον ἐψηφίζετο εἰς τὸν Νόμον, διότι ἐπίστευαν ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Νόμου θὰ ἀνέστελλε τὰς πληθωριστικὰς τάσεις μὲ τὰς συνθέτους δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις των ἐπὶ τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς προοδευτικῆς ἀνελιξέως τοῦ τόπου ἀφ' ἑνός, καὶ θὰ ἀπέτρεπε τὸν ὀρθῶς ἀποκαλούμενον «φαῦλον κύκλον» συνεχῶν προσαυξήσεων τιμῶν καὶ ἀμοιβῶν.

Δυστυχῶς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐλάχιστα ἐπετελέσθησαν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ κατοχυρωθῆ μέχρι τοῦ 1965 ἡ τιμὴ τοῦ ἄρτου μόνον καὶ τοῦ ἐλαιολάδου. Λόγω ἀκριβῶς τῆς στατικότητος αὐτῆς ἐνεγράψαμεν μετὰ τοῦ φίλου συναδέλφου κ. Κόσιη, τὸ 1965, θέμα πρὸς συζήτησιν ὑπὸ τοῦ Σώματος μὲ τὸ γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς συναδέλφους ἀποτέλεσμα: Τὸ Σῶμα νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ—κατόπιν διεξοδικῆς συζητήσεως τοῦ θέματος—τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς νὰ διαβιβάσῃ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἔκκλησιν τοῦ Σώματος ὅπως ὁ Νόμος χωρήσῃ ὁμαλῶς ἐφαρμοζόμενος. Παρῆλθον ἔκτοτε ἄλλα τέσσαρα περίπου ἔτη, ἦτοι ὀκταετία ὀλόκληρος, ἀφ' οὗτο ὁ Νόμος ἐψηφίσθη, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑπάρξῃ καὶ πάλιν,—μετὰ τὸ προαναφερθὲν ψήφισμα τῆς Βουλῆς—κάποια ἐλαφρά, ἀνεπαίσθητος ὅμως οὐσιαστικῶς πρὸς τὰ πρόσω πορεία. Ἡ ἀπόφασις περὶ καθορισμοῦ μάλιστα περιθωρίων κερδῶν παρὰ τῶν παντοπωλῶν, χωρὶς ὅμως παράλληλον ἔλεγχον τῆς ἀκριβείας τῆς δεδηλωμένης τιμῆς ἀγορᾶς παρὰ τῶν γεωργῶν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀφήνεται ἐκ νέου οὐσιαστικῶς ἐκτεθειμένος τόσον ὁ καταναλωτὴς ὅσον καὶ ὁ παραγωγός, ἀσφαλῶς δὲν ἐπέλυε τὸ πρόβλημα.

Βεβαίως ἡ προσπάθεια αὕτη κατὰ τὴν δευτέραν τετραετίαν ἐχαιρετίζετο ἐκθύμως διότι ἔθεωρεῖτο ὡς πρωταρχικὸν θῆμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἠκολούθουν ἄλλα ἀποφασιστικώτερα πρὸς τὰ πρόσω θήματα, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου ἐξετιμάτο ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἡ διάταξις περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀναγραφῆς τῆς προσφερομένης τιμῆς τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, (ἐπιτευχθεῖσα κατὰ τὴν πρώτην τετραετίαν) ὡς καὶ ἡ προσπάθεια κατοχυρώσεως τῆς τιμῆς τοῦ χοιρινοῦ κρέατος.

Ὅμως ἀπομένουν τεράστια ἀκόμη θήματα νὰ ἐπιτελεσθοῦν. Ἀπομένουν νὰ κατοχυρωθοῦν αἱ τιμαὶ τοῦ κρέατος (ὄλων τῶν ποιοτήτων), τῶν ἰχθύων, τοῦ γάλακτος καὶ τῶν παραγῶν του ὡς καὶ τῶν φαρμάκων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν γεωργικῶν τοιούτων. Εἶναι, νομίζω, περιττὸν νὰ ἀναφέρω πρὸς τὸ Σῶμα τὸ παράδειγμα ποῦ ἀνέφερον ἄλλοτε ὁ ἐκ Πάφου ἔντιμος συνάδελφος κ. Ἡρόδοτος Νικολαΐδης διὰ τὴν αἰσχροκέρδειαν τὴν σημειωθεῖσαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν μιᾶς συνταγῆς. Τοιαῦτα δὲ καταγγελία δυστυχῶς μᾶς ἀναφέρονται σχεδὸν καθημερινῶς.

Αἱ εὐεργετικαὶ ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀγορανομίας καὶ τῆς ἀναχατίσεως τῶν ροπῶν προσαυξήσεως τῶν ἡμερομισθίων, δύνανται νὰ συνοψισθοῦν ἐπιγραμματικῶς ὡς ἀκολούθως:

- (1) Αἶρεται ὁ φαῦλος κύκλος προσαυξήσεων τῶν τιμῶν τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.
- (2) Ἐμπεδοῦται τὸ αἶσθημα, ἡ πεποίθησις καὶ ἡ πραγματικότης ὅτι ὁ πολίτης προστατεύεται καὶ καλύπτεται ἀπὸ τὴν αἰσχροκέρδειαν. Ἐν παρενθέσει πιστεύω ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἀποφευχθοῦν περιπτώσεις κερδῶν εἰς τὴν ἰχθυαγορὰν παρ' ἰχθυεμπόρων ἐπὶ παραδείγματι ἐκ £40 καὶ πλέον ἡμερησίως.
- (3) Θὰ καταστήσῃ συναγωνισμὸν τὸ ἐξαγωγικὸν μας ἐμπόριον μὲ τὰς γνωστὰς εὐεργετικὰς του ἐπιπτώσεις.

(4) Προωθείται αποφασιστικῶς ἡ τουριστικὴ ἀνάπτυξις τοῦ τόπου, καὶ

(5) Καταπολεμοῦνται αποφασιστικῶς αἱ πληθωριστικαὶ τάσεις μὲ ὄλας τὰς συνθέτους δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις τῶν.

Δι' ὄλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ Σῶμα ἐπαναλάβῃ διὰ τοῦ Προέδρου τοῦ τῆν ἔκκλησιν τοῦ 1965 ὅπως ἐπισηπυεσθῆ ὁ ρυθμὸς ἐφαρμογῆς τοῦ ὑφισταμένου Νόμου περὶ Ἄγορανομίας ἐπὶ τῶν βασικῶν τουλάχιστον καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὡς καὶ τῶν φαρμάκων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχουν ἄλλοι ὀμιληταί ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, τῆς ἀνάγκης ὅπως ἐπιβληθῆ καὶ ἐφαρμοσθῆ ἡ ὑφισταμένη ἀγορανομικὴ νομοθεσία ἐπὶ βασικῶν τουλάχιστον καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὡς καὶ τῶν φαρμάκων, εἶναι ἓν θέμα ὑψίστης σπουδαιότητος τόσον διὰ τὸν Κυπριακὸν λαὸν ὅσον καὶ διὰ τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν.

Παρ' ὄλον ὅτι παρήλθε μακρὸν χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ψηφίσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ περὶ Ἄγορανομίας Νόμου, ἀτυχῶς ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία παρέλειψε νὰ ἐνασκήσῃ τὰ δικαιώματά της τὰ ἀπορρέοντα ἐκ τοῦ ἐν λόγω Νόμου καὶ νὰ κηρύξῃ ὡς ἐλεγχόμενα εἶδη τουλάχιστον τὰ βασικά ἐκ τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν φαρμάκων, περιορισθεῖσα νὰ ἐπιβάλλῃ μόνον ἐπὶ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ χοιρινοῦ κρέατος ἀγορανομικὸν ἔλεγχον.

Δι' ἐρωτήσεώς μου ἡμερομηνίας 15.3.1968, ἥτις ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῆς 21.3.1968 ἐζήτησα, μεταξύ ἄλλων, ὅπως πληροφορηθῆ ἡ Βουλὴ περὶ τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ λάβῃ σοβαρὰ καὶ ἀυστηρὰ ἀγορανομικὰ μέτρα πρὸς πάταξιν τῆς ἀδικαιολογήτου κερδοσκοπίας καὶ, ἐὰν ναί, πότε προβλέπεται νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν ἓν καλῶς ὀργανωμένον ἀγορανομικὸν σύστημα. Ἀτυχῶς, εἰς τὴν ἐν λόγω ἐρωτήσιν μου, δὲν ἔτυχον ἀπαντήσεως, περ' ὄλον ὅτι ὁ Ἐπιτροπὸς Οἰκονομικῶν ἀπήντησεν εἰς ἄλλα σημεῖα τῆς ἐρωτήσεώς μου.

Τυχάνει μία θλιθερὰ διαπίστωσις τὸ γεγονός ὅτι λόγω ἐλλείψεως αὐστηροῦ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου, τουλάχιστον ἐπὶ τῶν βασικῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν φαρμάκων, ὀργιάζει εἰς θάρος τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ μία ἀχαλίωτος κερδοσκοπικὴ δραστηριότης, ἰδίως ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς ἀξίας τῆς λίρας, τὴν ὅποیان πολλοὶ κερδοσκόποι ἐπωφελήθησαν διὰ νὰ ἀυξήσουν ἀδικαιολογήτως τὰς τιμὰς μὲ ἀποτέλεσμα ἡ ἀγοραστικὴ ἀξία τῆς λίρας νὰ μειωθῆ πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὴν γενομένην ὑποτίμησιν της. Λόγω δὲ τῆς ὑπερμέτρου ἀυξήσεως τοῦ τιμαριθμοῦ τὸ Κυπριακὸν καταναλωτικὸν κοινὸν καὶ ἰδιαίτερος ἡ τάξις τῶν μισθοσυντηρητῶν καὶ τῶν γεωργῶν ἔχουν ὑποστῆ σοβαρὸν οἰκονομικὸν πλῆγμα.

"Αμεσον αποτέλεσμα της άδικαιολογήτου και υπερμέτρου αύξησης των τιμών και ιδίως των βασικών καταναλωτικών αγαθών και φαρμάκων, υπήρξεν ή δικαιολογημένη προσπάθεια των μισθοσυντηρητών ήτοι των Κυβερνητικών υπαλλήλων, των εκπαιδευτικών, των εργατοϋπαλλήλων, των άμπελουργών και άλλων κοινωνικών τάξεων να αύξησουν τας άπολαβάς των και/ή τας έπιχορηγήσεις των άμπελουργικών και άλλων προϊόντων των, και ώς εκ τούτου διατρέχονεν τόν κίνδυνον να αύξηθῆ τó κόστος της παραγωγής και να δημιουργηθῆ ó φαύλος κύκλος των τιμών με έπιζημίους και καταστρεπτικές συνεπείας διά τήν Κυπριακήν οικονομίαν.

Πρός θεραπείαν της νοσηράς αύτης καταστάσεως ήτις θέτει εις σοβαρόν κίνδυνον τήν άνθηρότητα της οικονομίας μας, επιβάλλεται όπως ή Έκτελεστική Έξουσία ένασκήσῃ, τó ταχύτερον δυνατόν, τó δυνατόν του περι Άγορανομίας Νόμου άπορρέον δικαίωμα της και να θέσῃ υπό άυστηρόν άγορανομικόν έλεγχον, διά της καταρτίσεως ενός καλώς ώργανωμένου άγορανομικού συστήματος, όλα τά βασικά, τούλάχιστον, καταναλωτικά αγαθά και φάρμακα προς τόν σκοπόν όπως διατηρηθούν αι τιμαί επί ενός δικαίου, λογικού και εύλόγου επιπέδου.

Μόνον διά μιās τοιαύτης δραστηκής ενεργείας θά κατορθώσωμεν να προστατεύσωμεν τó Κυπριακόν καταναλωτικόν κοινόν από τήν οργιάζουσαν σήμεραν κερδοσκοπικήν έκμετάλλευσιν υπό των έπιτηδείων, θά περιορίσωμεν τά κόστα της παραγωγής μας εις τρόπον ώστε τά προϊόντα μας να συναγωνίζονται τά ξένα προϊόντα, άποφεύγοντες τας συνεχείς αύξήσεις των ήμερομισθίων και μισθών, αίτινες τυγχάνουν δικαιολογημένον έπακόλουθον της αύξησης των τιμών των καταναλωτικών αγαθών, και εν γένει θά διατηρήσωμεν τήν ήδη υπάρχουσαν άνθηρότητα της οικονομίας μας.

"Εκφράζω τήν έλπίδα ότι ή Έκτελεστική Έξουσία θά λάθῃ σοβαρώς ύπ' όψιν τας έκφρασθείσας σήμεραν άπόψεις επί του υπό συζήτησιν θέματος και θά λάθῃ τó ταχύτερον δυνατόν τά δέοντα μέτρα διά να θέσῃ υπό άυστηρόν άγορανομικόν έλεγχον τούλάχιστον τά βασικά καταναλωτικά αγαθά και τά φάρμακα.

Τελειώνων τας άπόψεις μου επί του υπό συζήτησιν θέματος είσηγούμαι όπως ή Βουλή, διά του Προέδρου της, έκφράσῃ προς τήν Έκτελεστικήν Έξουσίαν τήν έπιθυμίαν του Σώματος όπως τεθούν υπό άυστηρόν άγορανομικόν έλεγχον τούλάχιστον τά βασικά καταναλωτικά αγαθά και τά φάρμακα, και όπως οργανωθῆ προς τούτο μία άρμοδία και ικανή Υπηρεσία διά τήν έπιβολήν του.

Εύχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ο κ. Λυσσαρίδης έχει τόν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Εισηγούμαι άναβολήν του θέματος διά να μελετήσωμεν τας παρατηρήσεις του είσηγητου ούτως ώστε να μπορέσωμεν να έκφράσωμεν άπόψεις πλέον συγκεκριμένas εις τó Σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Η συζήτησις του θέματος άναβάλλεται διά τήν προσεχή συνεδρίασιν της Βουλής ή όποία θά όρισθῆ μετά τήν άνακοίνωσιν της ήμερησίας διατάξεως.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχη ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασία :

- (1) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1968.
- (4) Ὁ περὶ Ὑπαλλήλων Κέντρων Ἀναψυχῆς (Ὅροι Ὑπηρεσίας) Νόμος τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις καὶ Ὑποθήκωσις Πλοίων) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (6) Ὁ περὶ Διασφάλισεως τῆς Θερμῆς Κοινῆς Ἡσυχίας Νόμος τοῦ 1968.
- (7) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 6) τοῦ 1968.
- (8) Ὁ περὶ Συνδέσμου Κυπρίων Ὀδηγῶν Νόμος τοῦ 1968.
- (9) Ὁ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικός) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.
- (10) Ὁ περὶ Κρατικῆς Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἐγγραφή Μισθώσεως) (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Συνέχεια τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἐγγραφέντος θέματος : «Ἡ ἀνάγκη ἐπιβολῆς καὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑφισταμένης ἀγορευομικῆς νομοθεσίας ἐπὶ τῶν βασικῶν τουλάχιστον καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὡς καὶ τῶν φαρμάκων».

Ἡ προσεχῆς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν, τὴν 4.30 ἀπογευματινὴν ὥραν.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους Προέδρους τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν νὰ φροντίσουν ὅπως τὰ θέματα τὰ ἐγγεγραμμένα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἔτοιμα πρὸς συζήτησιν διὰ τῆς ἐγκαίρου κυκλοφορίας τῶν Ἐκθέσεων τῶν Ἐπιτροπῶν των.

Θέλω νὰ ὑπενθυμίσω τὰ ἐντιμὰ μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι ἐάν ἡ Βουλὴ θὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας της περὶ τὸ τέλος τοῦ Ἰουλίου, τότε μόνον θὰ πράξῃ τοῦτο ἐάν τὰ θέματα τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται κατατεθειμένα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τύχωσι συζητήσεως καὶ θεσπίσεως ἢ ἀπορρίψεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ἐπομένως ἐάν οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Βουλευταὶ ἐνδιαφέρονται διὰ νὰ ἔχουν ὀλίγας ἡμέρας ἡσυχίας καὶ διακοπῶν παρακαλοῦνται ὅπως ἐπισπεύσουν τὰς ἐργασίας τῶν Ἐπιτροπῶν.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὡρα λήξεως 7 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν) :—

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Ποσκώτης Σταῦρος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Σαθθίδης Μιχαλάκης
Καρσεράς Ἀνδρέας	Σιθιτανίδης Πανίκος
Κόσης Νίκος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Λυσσαρίδης Βάσος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Δήλωσις τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς κηρύξεως τοῦ ἔτους 1968 ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν ὡς Διεθνoῦς Ἔτους Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- (2) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀναθεώρησις τῶν τιμῶν τῶν ἀμπελοφυτικῶν προϊόντων—Κατασκευὴ ἐμπλουτιστικῶν ἔργων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Ἀχερίτου—Τροποποιήσις τῶν ὄρων ἐργασίας τῶν ἀνδρῶν τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας—Ἀνέγερσις ἐν Κύπρῳ ἐργοστασίου παραγωγῆς λιπασμάτων—Μέτρα πρὸς ἀποτελεσματικὴν καταπολέμησιν τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν, κλπ.).
- (3) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968, ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Αἰμ. Φράγκου, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (4) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Τελωνειακῶν Δασμῶν καὶ Φόρων Καταναλώσεως (Ἐπιβολὴ καὶ Ἐπιστροφή τούτων) (Τροποποιητικοῦ) (Ἄρ. 2) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (5) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.
- (6) Ἀγορεύσεις τῶν Βουλευτῶν κ.κ. Π. Στυλιανοῦ καὶ Χρ. Μιχαηλίδη ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἐγγραφέντος θέματος «Ἡ ἀνάγκη ἐπιβολῆς καὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑφισταμένης ἀγορανομικῆς νομοθεσίας ἐπὶ τῶν βασικῶν τουλάχιστον καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὡς καὶ τῶν φαρμάκων».

Τιμὴ 50 Μίλις

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 12ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1968

(Ὁρα ἐνάρξεως 5.18 μ.μ.)

(Ἀρ. 43)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἀπριλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἀπριλίου 1968.

«Ὡς γνωστὸν δυτικῶς τῆς Λεμεσοῦ καὶ εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων χιλιομέτρων ἐξ αὐτῆς εὐρίσκονται τὰ μεγάλα ἀγροκτῆματα Φασουρίου, Λανίτη καὶ πολλὰ ἄλλα μικρότερα τοιαῦτα εἰς τὰ ὁποῖα ἐργάζονται ἑκατοντάδες ἐργατῶν καὶ παράγονται διάφορα γεωργικὰ προϊόντα ἑκατοντάδων χιλιάδων λιρῶν. Ἡ ὁδὸς ἐκ τοῦ Ζακακίου ἢ ὀδηγοῦσα πρὸς τὰ ἐν λόγῳ ἀγροκτῆματα ὄχι μόνον εἶναι στενὴ ἀλλὰ εὐρίσκεται εἰς πλεῖστα ὄσα σημεῖα αὐτῆς εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν. Διὰ τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ διέρχονται καθημερινῶς ἑκατοντάδες μηχανοκίνητα ὀχήματα διὰ τῶν ὁποίων μεταφέρονται τόσον ἐργάται ὅσον καὶ χιλιάδες τόννοι ἀγροτικῶν προϊόντων πρὸς τὸν λιμένα Λεμεσοῦ. Ἐπανεπιλημμένως ἐγένοντο διαθῆματα ὅπως ἢ ἐν λόγῳ ὁδὸς θελιωθῆ εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ ἀνέτως καὶ ἀκινδύνως ἀλλὰ ἀτυχῶς ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων οὐδεμίαν πρόνοια ἐλήφθη καὶ οὐδὲν ἐνδιαφέρον ἐπιδεικνύεται.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποιοὶ σοβαροὶ λόγοι παρεμποδίζουν τὴν θελίωσιν τῆς ρηθείσης ὁδοῦ ἥτις εἶναι μία ἐκ τῶν πλέον πολυσυχνάστων καὶ ζωτικῶν ἀγροτικῶν ὁδῶν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Ἀπριλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἰμιλίου Φράγκου.

«Ἡ θελίωσις τῆς ὁδοῦ Λεμεσοῦ — Φασουρίου μελετᾶται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως καὶ ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὴν λιμενικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Λεμεσοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Νίκου Κόσιη καὶ Ἰωσήφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1968.

«Τὰ ἐν Κύπρῳ ὑφιστάμενα στάδια θεωροῦνται ἀκατάλληλα διὰ τὴν διεξαγωγὴν ποδοσφαιρικῶν καὶ κλασσικῶν ἀγῶνων ἀπὸ ἀπόψεως καταλληλότητος τοῦ στίβου, χωρητικότητος καὶ γενικῆς ἐμφάνσεως.

Ἡ ἀκαταλληλότης τῶν γηπέδων μας, ὡς εἶναι φυσικόν, μειώνει εἰς μεγάλον βαθμὸν τὴν ἀποδοτικότητα τῶν ἀθλητῶν μας μὲ ἀποτέλεσμα δυσμενῶν ἐντυπώσεων περὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀθλητισμοῦ ἐν Κύπρῳ.

Ἡ Κύπρος, ὡς εἶναι γνωστόν, ἀπὸ μερικῶν ἐτῶν συμμετέχει ἐπίσημως εἰς τὸ Παγκόσμιον Ποδοσφαιρικὸν Πρωτάθλημα καὶ εἰς ἄλλους Διεθνεῖς ἀγῶνας, πλειστάκις δὲ ἐξεφράσθησαν παράπονα ὑπὸ τῶν φιλοξενουμένων ομάδων διὰ τὴν ἀκαταλληλότητα τῶν γηπέδων μας.

Νοουμένου ὅτι τὸ θέμα τῆς ἀνεγέρσεως συγχρόνων σταδίων καὶ τῆς ἐν γένει βελτιώσεως τοῦ ἀθλητισμοῦ μας θεωρεῖται σοβαρόν, διότι τοῦτο ἀντανακλᾷ ἐπὶ τοῦ καλοῦ ὀνόματος τῆς Κύπρου εἰς τὸ ἐξωτερικόν, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν ἐπισημῶν ἀπόψεων τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Ἰουνίου 1968, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Νίκου Κόσιη καὶ Ἰωσήφ Γιαμάκη.

«Ἡ Κυβέρνησις τελεῖ ἐν ἐπιγνώσει τῶν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν εἰς τὰς ὁποίας ἀναφέρονται τὰ ἔντιμα Μέλη. Τὸ θέμα εὑρίσκεται ὑπὸ σύντομον μελέτην, ὃ δὲ Μακαριώτατος Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διεξάγει σχετικὰς συνειρησεις μετὰ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Γυμναστικοῦ Συλλόγου «Τὰ Παγκύπρια» πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀνεγερθῇ νέον σύγχρονον στάδιον ἐγκαταλειπομένου τοῦ σήμερον χρησιμοποιουμένου ἐν Λευκωσίᾳ τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀκατάλληλον.

Εἰς τὸ Β' Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως ἐξ ἄλλου γίνεται πρόνοια περὶ ἀνεγέρσεως σταδίου διὰ διεθνεῖς ἀγῶνας.

Ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην ἀνεγέρσεως περισσοτέρων νέων σταδίων, συμφωνῶ ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ βασικὴν προϋπόθεσιν πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀθλητισμοῦ ἐν Κύπρῳ. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὴν σκοπούμενην Ἰδρυσιν Γραμματείας Ἀθλητισμοῦ, προτίθεται ὅπως συνεργασθῇ μετὰ τῶν Γυμναστικῶν Συλλόγων πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1968.

«Ἀναφορικῶς μὲ τὸν λιμένα Πάφου, ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων θὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν του τὰς λογοδοσίας τῶν Προέδρων τοῦ Κυπριακοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου ὡς καὶ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πάφου ἐν σχέσει μὲ τὸ φλέγον τοῦτο ζήτημα, θὰ ἤθελον ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ μὲ πληροφρήσῃ κατὰ πόσον ἡ σεβαστὴ Κυβέρνησις ἐπανεξετάζουσα τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ εὐηρεστεῖτο νὰ δώσῃ ὁδηγίαν ὅπως γίνῃ ἡ ἀπαραίτητος μελέτη καὶ ληφθῇ ἀπόφασις κατασκευῆς τοῦ αἰτουμένου λιμενοβραχίονος πρὸς ἐξυπηρέτησιν πλοίων χωρητικότητος μέχρι 2.000 τόννων πρὸς ἰκανοποίησιν καὶ ἐξυπηρέτησιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς περιοχῆς ταύτης ἐμπορικῶς καὶ τουριστικῶς».

γου έντός του προσεχούς έτους, ή τών προσεχών έστω έτών, έν δψει μάλιστα του γεγονότος ότι μία τοιαύτη προσπάθεια έχει ήδη έκτιμηθί είς δέκα μόνον χιλιάδας λιρών, άφ' ενός, ένω άφ' έτέρου, ή γενομένη τροποποίησης του νόμου περί Δημοσίας Κυπριακής θιθλιοθήκης έχαιρετίσθη ως πρώτον θήμα προς την έν λόγω κατεύθυνσιν.

'Εξ άλλου δέν θά ήτο σκόπιμον όπως μία τοιαύτη ένέργεια συνεδιάζετο μέ την παράλληλον ίδρυσιν και κρατικής πινακοθήκης ;».

'Ερώτησις υπό ήμερομηνίαν 12ην 'Ιουλίου 1968, υποβληθείσα υπό του έντίμου Βουλευτου περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 12ην 'Ιουλίου 1968.

«Μετά τό τραγικόν δυστύχημα τό όποϊον έστοίχισε χθές την ζώην είς οικογενειάρχην έργάτην του 'Αερολιμένος Λευκωσίας, έρωτάται τό άρμόδιον 'Υπουργείον νά πληροφορήση τό Σώμα της Βουλής τών 'Αντιπροσώπων κατά πόσον διετάχθη ή πλήρης διερεύνησις τών συνηθικών υπό τάς όποιās έπεσυνέθη τό έν λόγω δυστύχημα, ποία τά πορίσματα της τοιαύτης διερευνησεως και ποία μέτρα ασφαλείας έχουν ληφθί ή θά ληφθουν διά την πρόληψιν παρομοίου δυστυχήματος είς τό μέλλον».

'Ερώτησις υπό ήμερομηνίαν 5ην 'Ιουλίου 1968, υποβληθείσα υπό του έντίμου Βουλευτου περιφερείας Πάφου κ. 'Ηροδότου Νικολαΐδη, και ληφθείσα την 12ην 'Ιουλίου 1968.

«Πολλά έλέχθησαν κατά καιρούς υπό τών υπευθύνων διά την λήψιν μέτρων προς προφύλαξιν του λαου υπό τών διαφόρων μολυσματικών νόσων, και πολλά έγράφησαν είς τον τύπον διά την υπό του άξιεπαίνου Δημάρχου Λευκωσίας έκστρατείαν καθαριότητος. Δύναται τό υπεύθυνον 'Υπουργείον νά πληροφορήση την Βουλήν :

- (α) 'Εάν λαμβάνωνται ανάλογα μέτρα προστασίας της υγείας και τών κατοίκων της υπαίθρου ;
- (β) Αί υπό τών Δήμων άπορριπτόμεναι παντός είδους άκαθαρσίαι τών πόλεων είναι φυσικόν νά άπορρίπτονται μακράν τών πόλεων και κατ' ανάγκην είς την θπαιθρον. Αί άκαθαρσίαι αύται δύνανται νά άποτελέσουν έστίαν μολύσεως ;
- (γ) Ποία μέτρα έλαβε τό 'Υπουργείον 'Υγείας διά την προστασίαν της υγείας τών κατοίκων τών κοινοτήτων 'Αχέλλειας, Κολώνης, Γεροσκήπου, 'Αγ. Μαρίνας και Κάτω Πάφου οτινες πολλάκις διεμαρτυρήθησαν και μάλιστα γραπτώς τόσοσ προς τό 'Υπουργείον 'Υγείας όσον και τάς άλλας άρμοδίας 'Αρχάς διά την ένέργειαν του Δήμου Πάφου, όστις άπορρίπτει παντός είδους άκαθαρσίας από την γέφυραν της 'Αχέλλειας μέχρι της παραλίας, μέ άποτελεσμα όχι μόνον την δυσοσμίαν όλοκλήρου της περιοχής αλλά και την όχληρίαν υπό έκατομμυρίων έκκολαπτομένων μυιών δυναμένων νά μεταφέρουν παντός είδους νόσον ;».

'Ερώτησις υπό ήμερομηνίαν 5ην 'Ιουλίου 1968, υποβληθείσα υπό του έντίμου Βουλευτου περιφερείας Πάφου κ. 'Ηροδότου Νικολαΐδη, και ληφθείσα την 12ην 'Ιουλίου 1968.

«'Εν δψει της δυσμενοϋς υποδοχής της οποίας έτυχον υπό τών ένδιαφερομένων αί υπό της Κυβερνήσεως καταρτισθείσαι μισθολογικαι κλίμακες τών δημοσίων υπαλλήλων τό πρόβλημα τουτο και άλλα συναφή προβλήματα θά έξακολουθήσουν νά άπασχολούν επί πολύ άκόμη χρόνον τον τύπον. Ούτω δέν θά ύ-

πάρρηξη πτυχή τῶν ἀπαιτήσεων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ δὴ τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου ἥτις δὲν θὰ δῆ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος.

Ἡ Κυβέρνησις θάττον ἢ θράδιον ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὰ αἰτήματα τῶν ὑπαλλήλων τῆς θὰ ἀναθεωρήσῃ τὰς ἐν σχέσει μὲ τὸ ὄλον ζήτημα ἀποφάσεις τῆς τροποποιούσα τὰς ὑπ' αὐτῆς καταρτισθείσας καὶ προταθείσας μισθολογικὰς κλίμακας.

Ἡ ἱκανοποίησις, ἔστω καὶ μερική, τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ὑπαλλήλων τῆς Κυβερνήσεως δι' αὐξήσεις θὰ ἔχη ἀντίκτυπον κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων.

Αἱ λοιπαὶ τάξεις τῶν μισθωτῶν καὶ ἐργαζομένων καὶ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος ὅστις ἀποτελεῖ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν πολυπληθεστέραν παραγωγικὴν τάξιν καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν σποινδυλικὴν στήλην τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου, ἐφ' ὅσον ἡ Κύπρος εἶναι γεωργικὴ χώρα, θὰ σπεύσουν νὰ προβάλουν ἐντόνως τὰς ἰδικὰς τῶν ἀπαιτήσεις. Δύνανται οἱ ἰθύνοντες νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν ἐὰν πρὸ τῆς λήψεως οἰασθῆποτε τελικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων θὰ λάθουν ὑπ' ὄψιν τὰς πιθανὰς ἀπαιτήσεις καὶ τῶν λοιπῶν τάξεων καὶ θὰ χειρισθῶν τὸ ὄλον ζήτημα τῆς θελιώσεως τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ ἐντὸς εὐρυτέρων πλαισίων ἅτινα εἶναι καὶ τὰ φυσικὰ πλαίσια τοῦ ὄλου προβλήματος ;».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουλίου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἡ ἀνομβρία ἔχει προξενήσει ἐφέτος πολὺ μεγάλες καταστροφές στὴν ἀγροτικὴ παραγωγή, σὲ ἀρκετὲς περιοχές. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει προκηρύξει αὐτὲς τὲς περιοχές ὡς ἀνομβριόπληχτες, καὶ ἔγινε καταγραφή τῶν ζημιῶν ποὺ προξενήθησαν. Βρισκόμαστε τώρα στὰ μέσα Ἰουλίου. Πλησιάζει ἡ περίοδος ποὺ οἱ σιτοπαραγωγοὶ θὰ ἀρχίσουν προετοιμασίες γιὰ τὶς νέες καλλιέργειές των (ἐξασφάλισις σπόρων, λιπασμάτων, δανείων κ.ά.). Οἱ σιτοπαραγωγοὶ ἀναμένουν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησις τὴν ἐξαγγελία τῶν μέτρων βοηθείας γιὰ τὲς καταστροφές ποὺ ἔπαθαν, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ συνεχίσουν τὲς καλλιέργειες καὶ νὰ συντηρήσουν τὲς οἰκογένειές των.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας σὲ ποῖο στάδιο θρίσκειται ἡ ἐπεξεργασία τῶν μέτρων βοηθείας πρὸς τοὺς πληγέντας σιτοπαραγωγούς καὶ πότε ὑπολογίζεται νὰ ληφθῆ ἀπόφασις ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ;».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουλίου 1968.

«Σὲ ὠρισμένα χωριά τῆς Μεσαορίας ἔχουν γίνεи διατρήσεις ἀπὸ ἰδιῶτες γεωργοὺς καὶ ἐξευρέθη ποσότης ὑφαλμύρων νερῶν (Μαραθόβουνον, Βιτισάδαν κ.λ.π.).

Ἐπάρχει πρόγραμμα ἀπὸ μέρους τοῦ Τμήματος Ὑδάτων γιὰ ἐπέκτασις αὐτῶν τῶν διατρήσεων καὶ ἀξιοποίησίν τους πρὸς ὄφελος τῆς οἰκονομίας τῶν γεωργῶν τῆς περιοχῆς ;».

Ἐρωτήσεις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Ἰουλίου 1968.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα λαμβάνει ἢ προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν γεωργικῶν καὶ ἄλλων μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων ἢ καὶ λιπασμάτων ἀκόμη ἀπὸ χώρας μὲ τὰς ὁποίας ἔχομεν διμερεῖς ἐμπορικὰς συμφωνίας καὶ αἱ ὁποῖαι προθύμως θὰ ἠγόραζαν εἰς ἀντάλλαγμα τὰ ἀδιάθετα καπνά μας ἢ καὶ ἄλλα ἀδιάθετα ἀγροτικά προϊόντα».

Ἐρωτήσεις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Ἰουλίου 1968.

«Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου τὰ ἀσφάλιστρα τῶν ὀχημάτων δημοσίας χρήσεως ἀυξάνονται κατὰ 50—55%. Ἐπειδὴ ἡ μεγάλη αὐτὴ ἀύξησης θίγει τὰ συμφέροντα πολλῶν βιοπαλαιστῶν, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἀνασταλῆ ἢ καθιέρωσις τῶν νέων, καταπληκτικῶς ἠϋξημένων ἀσφαλίστρων, ὑπὸ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐταιρειῶν, αἱ ὁποῖαι πραγματοποιοῦν γενικῶς μεγάλα κέρδη».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Ὡς τὰ ἐντιμα Μέλη θὰ ἐνθυμοῦνται ἢ ἔκθεσις ἔχει ἤδη ἀναγνωσθῆ πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ ἔγιναν καὶ ἀρκεταὶ ὁμιλίαι.

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω ἐὰν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι Βουλευταί.

Δὲν εἶμαι ἐναντίον τῆς ἰδρύσεως ταμείου πρὸς ἀντιμετώπισιν ζημιῶν εἰς τὰς φυτείας τῶν πατατῶν, ὅπως δὲν εἶμαι ἐναντίον ἰδρύσεως ταμείου δι' ὅλα γενικῶς τὰ γεωργικὰ προϊόντα. Ὅμως πιστεύω ὅτι τὰ ταμεῖα πρέπει νὰ εἶναι τοιαῦτα καὶ οἱ πόροι αὐτῶν τῶν ταμείων τοιοῦτοι ὥστε νὰ πλησιάζουν ὅσον τὸ δυνατόν τὸ δίκαιον. Δὲν νομίζω ὅτι κάθε ζημία διὰ τὴν ὁποῖαν ζητεῖται ἀποζημίωσις πρέπει νὰ πληρώνεται ἀπὸ ἓν κοινὸν ταμεῖον, διότι ἐὰν ἔνεκα ἀμελείας ἐνὸς παραγωγοῦ προκύψῃ ζημία δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ πληρώνεται ἀπὸ ἄλλους.

Ἐξακολουθῶ δὲ ὑποστηρίζω ὅτι τὰ ποσὰ ἀπὸ περικοπὰς ποῦ γίνονται τόσον διὰ τὴν ἰδρυσιν ταμείου διὰ ζημίας πατατῶν ὅσον καὶ διὰ τὰ σιτηρὰ, ἀμπελοφυτικά καὶ ἄλλα προϊόντα νὰ μὴ εἶναι κοινὰ ἀλλὰ χωριστὰ δι' ἕκαστον παραγωγὸν οὕτως ὥστε νὰ βοηθῆται οὗτος ἀπὸ τὰς ἰδικὰς του καταθέσεις διότι πιστεύω ὅτι αὐτὸς ὁ τρόπος ὑπάρξεως ταμείου εἶναι ὁ δικαιότερος. Τὸ νὰ ζητοῦμεν νὰ γίνουν ταμεῖα ἀποζημιώσεων, νομίζομεν ἡμεῖς ποῦ τὰ ζητοῦμεν ὅτι θὰ θάλλουν ἄλλοι διὰ τὴν δημιουργίαν τοιούτων ταμείων διὰ νὰ καρπωθῶμεν ἡμεῖς, εἰς περιπτώσεων ζημίας, ἀπὸ τὰς καταθέσεις ἄλλων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν θὰ ψηφίσω τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καὶ ἐν περιπτώσει ψηφίσεώς του εἰς Νόμον ἂς τὸ σκεφθῆ τὸ Συμβούλιον Πατατῶν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι δὲ μιλήθη ἐπὶ τῷ θέματι ἀρχῆς :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Σήμερα τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καὶ συγκεκριμένως ἡ πρόνοια ἢ ὅποια ἀναφέρεται εἰς τὴν ἰδρυσιν ταμείου δὲν εἶναι μία πρόνοια ὑποχρεωτικῆ, ἀλλὰ εἶναι μία πρόνοια δυνατικῆ. Ἐπομένως ἐφ' ὅσον τὸ Συμβούλιον Πατατῶν ἀπαρτίζεται κατὰ πλειοψηφίαν ἀπὸ γεωργούς οἱ ὅποιοι εἶναι καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι, μὲ τὸ νὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα ἰδρύσεως αὐτοῦ τοῦ Ταμείου οὐδὲν ἔτι ἐπιπλέον τὰ συμφέροντά των διότι ἀπλῶς καὶ μόνον τοὺς διδεται ἡ δυνατότης ἐν ἣ περιπτώσει νομίσουν ὅτι χρειάζεται ἡ δημιουργία ἐνὸς τοιοῦτου ταμείου νὰ τὸ ἰδρῦσουν, ἐν ἣ δὲ περιπτώσει νομίζουν ὅτι τὸ Ταμεῖον αὐτὸ δὲν θὰ εἶναι πρὸς ὄφελος τῶν παραγωγῶν, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ μὴ ψηφίσουν νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ Ταμεῖον εἰς τὸ Συμβούλιον Πατατῶν.

Ἐπομένως ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον θὰ εισηγούμενη εἶναι ὅπως ψηφίσωμεν τὴν πρόνοιαν αὐτὴν τῆς ἰδρύσεως Ταμείου, διότι διὰ τῆς ψηφίσεως αὐτοῦ θὰ δώσωμεν τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἐάν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀποφασίσουν τὸν σχηματισμὸν τοῦ Ταμείου αὐτοῦ, νὰ μπορέσουν μίαν ἡμέραν μὲ ἀποκοπὴν ἐνὸς μικροῦ μεριδίου ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῶν παρατιθεμένων πατατῶν νὰ σχηματίσουν ἕνα μεγάλο ποσὸν εἰς τὸ Ταμεῖον των, μὲ τὸ ὅποῖον ὄχι μόνον θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσουν τὰ μέσα διὰ τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς παραγωγῆς πατατῶν εἰς τοὺς πατατοπαραγωγούς ἀλλὰ ἐν ἣ περιπτώσει ὑποστοῦν σὲ μίαν χρονίαν ἢ ὅποια δὲν θὰ εἶναι τόσον εὐμενῆς ζημίαν νὰ ἀποζημιώσουν σχεδὸν εἰς τὸ ἀκέραιον τὴν ζημίαν τὴν ὅποیان θὰ ὑποστοῦν οἱ πατατοπαραγωγοί. Ὡς ἐκ τούτου μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἰδίων τῶν πατατοπαραγωγῶν ἐάν ψηφίσωμεν ὑπὲρ τοῦ σημερινοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἀφήσωμεν τοὺς ἰδίους τοὺς παραγωγούς, οἱ ὅποιοι εἶναι μέλη καὶ πλειοψηφία εἰς τὸ Συμβούλιον Πατατῶν, νὰ ἀποφασίσουν αὐτοὶ ἂν θέλουν νὰ τὸ θέσουν εἰς ἐφαρμογὴν ἢ ὄχι. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν ὑπάρχει διαφωνία εἰς τὸ γεγονός ὅτι διὰ τὰ μέλη τῆς Βουλῆς εἶναι ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι χρειάζεται κάποια νομοθετικὴ προστασία διὰ τὰ ἀγροτικὰ προϊόντα.

Ἡ διαφωνία ἐπομένως δὲν ἔγκειται ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος οὐσίας ἀλλὰ τοῦ κατὰ πόσον αὐτὴ ἢ εἰδικὴ πρόνοια τοῦ Νόμου περὶ Ἐμπορίας τῶν Πατατῶν εἶναι πράγματι προστατευτικὴ διὰ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον ἢ ὄχι.

Ἐάν μὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐνὸς Κρατικοῦ σχεδίου διὰ τὴν βοήθειαν τῶν πατατοπαραγωγῶν, ἔστω καὶ ἐάν τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν θὰ ἐπληρώνετο ὑπὸ τῶν πατατοπαραγωγῶν, τὸ καθῆκον ἔπιπτε καὶ πίπτει ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς Κυβερνήσεως. Ἐάν πρόκειται περὶ ταμείου αὐτασφαλίσεως, τότε αὐτὸ παραμένει ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς χεῖρας τῆς παραγωγικῆς τάξεως ἢ ὅποια καὶ μόνη, ἐφ' ὅσον θὰ ἐπρόκειτο περὶ αὐτασφαλίσεως, θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀρμοδιὰ νὰ χειρίζεται τὰ ἔσοδα αὐτοῦ τοῦ Ταμείου.

Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὑπάρχει μία ἐρμαφρόδιτος κατάστασις ἢ ὅποια φοβούμεθα ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐντελῶς καταστροφικούς δρόμους διὰ τὴν παραγωγικὴν τάξιν, διότι δημιουργεῖται ἐν Σῶμα δι' ἄλλους ἐντελῶς σκοποὺς εἰς τὸ ὅποιον συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ παραγωγοὶ καὶ ἡ ἐμπορικὴ τάξις καὶ οἱ Κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι, ἀναρμόδιον διὰ τὸ ὑπὸ συζητήσιν θέμα τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων. Ἡ Κυβέρνησις ἀπεκδύεται πλέον τῆς εὐθύνης διότι δίδει τὴν δυνητικὴν ἔστω περίπτωσιν εἰς αὐτὸ τὸ Σῶμα νὰ δημιουργήσῃ αὐτὸ τὸ Ταμεῖον, καὶ ἐπομένως δὲν ἔχει εὐθύναν ἐναντι τῆς παραγωγικῆς τάξεως διὰ τὴν δημιουργίαν αὐτοῦ τοῦ Ταμεῖου. Αὐτὸ τὸ Ταμεῖον δὲν ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ χρησιμοποίησῃ τὴν δυνητικὴν αὐτὴν πρότασιν, διότι ἐκ τῆς φύσεώς του εἶναι ἀναρμόδιον νὰ ἀσχοληθῇ μὲ αὐτὸ τὸ θέμα, ἐπομένως αὐτὸ ἀποτελεῖ κλασσικὴν περίπτωσιν ὅτι τὸ θέμα παραπέμπεται εἰς τὰς Ἑλληνικὰς καλῆνδρας.

Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους εἶναι προτιμότερον τὸ θέμα νὰ ἐκκρεμῇ μέχρις ὅτου πραγματικὰ ὑπάρξῃ μία συγκεκριμένη πρότασις διὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ τοῦ προβλήματος.

Εἶναι δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ποὺ ἀντιτιθέμεθα εἰς αὐτὸ ποὺ λέγουν ὅτι πρέπει νὰ τὸ δεχθῶμεν ὡς δυνητικὴν περίπτωσιν. Εἶναι αὕτη ἡ δυνητικὴ περίπτωσις ἢ ὅποια εἶναι ἡ πλέον ἐπικίνδυνος ὄλων, διότι ἀπαλλάττει τῶν εὐθυνῶν τοὺς ἀρμοδίους καὶ δὲν δίδει τὴν πραγματικὴν περίπτωσιν κἂν εἰς τοὺς παραγωγοὺς νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ αὐτὸ τὸ θέμα.

Δι' αὐτὸ ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι πρέπει νὰ ψηφισθῇ τὸ ὄλον Νομοσχέδιον πλὴν αὐτῆς τῆς ἐιδικῆς παραγράφου, ἢ ὅποια ἀναφέρεται εἰς τὸ Ταμεῖον ἀσφαλίσεως τῶν πατατῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἀπὸ τὴν θέσιν μου θὰ πῶ μόνον δύο λόγια ὅσον ἀφορᾷ τὸ Νομοσχέδιον.

Τὲς ἀπόψεις μας τὲς ἔχομε ἐκθέσει ὅταν κατετέθη ἡ ἔκθεσις τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν καὶ συζητήτετο προηγουμένως στὴν Βουλὴ. Δὲν εἴμαστε ἐναντία στὴν ἴδρυσις Ταμεῖου Ἀσφάλειας διὰ τοὺς πατατοπαραγωγούς. Ὅμως τόσοσ ὡς ὀργανώσεσις ὅσον καὶ ὡς μέλη τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Πατατῶν, εἶχαμεν εἰσηγηθῆ εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὶν δυὸ χρόνια, ὅταν προετοιμάζετο αὐτὸ τὸ σχέδιον, ὅτι θὰ ἔπρεπε, μαζὶ μὲ τοὺς πατατοπαραγωγούς καὶ τὸ Συμβούλιον, νὰ λάβῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις οἰκονομικὴν εὐθύνην γιὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν βοήθειαν στὸ Ταμεῖον. Ὅμως ἡ Κυβέρνησις κατάρθεσε τὸ Νομοσχέδιο δίχως νὰ ἀναλαμβάνῃ καμμὴν εὐθύνην, καὶ γι' αὐτὸ δὲν θὰ ψηφίσωμεν τὴν τροποποίησιν τοῦ σχετικοῦ ἀρθροῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν πρόκειται νὰ ὁμιλήσω ἐπὶ πολὺ διότι τὰς ἀπόψεις μου τὰς ἔχω ἐκφέρει κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν ὅταν ἐτέθη τὸ θέμα

τούτο ένώπιον τής Βουλής. Δέν είναι ύποχρεωτικόν, λέγεται, νά τό εφαρμογή τό Συμβούλιον καί διά τούτο πρέπει νά τό ψηφίσωμεν. Διευκρινίζω τήν θέσιν τών παραγωγών. Οί παραγωγοί ζητοῦν ύποχρεωτικόν σχέδιον ασφάλισης τών πατατῶν. Οί πατατοπαραγωγοί θέλουν νά πληρώνουν διά τήν ασφάλειαν τής πατάτας τους. Ἄλλά οί πατατοπαραγωγοί εἶναι παραγωγοί, εἶναι γεωργοί καί δέν εἶναι τά ἀρμόδια πρόσωπα τά ὁποῖα εἶναι σέ θέσιν νά μελετήσουν, νά συντάξουν καί νά δοῦν τās ἐπιπτώσεις ἑνός τοιούτου σχεδίου. Διά τούτο οί παραγωγοί ζητοῦν ἀπό τήν Κυβέρνησιν ἡ ὁποία ἔχει ὅλα τά μέσα στήν διάθεσίν της — διά τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου, διά τών ἀρμοδίων ὀργάνων, διά τών εἰδικῶν καί τών ἐπιστημόνων τοὺς ὁποίους διαθέτει — νά προχωρήσῃ εἰς τήν μελέτην τοῦ σχεδίου καί ὅταν τό σχέδιον εἶναι ἔτοιμον ἀπό τήν Κυβέρνησιν, τότε οί παραγωγοί εἶναι πρόθυμοι μέσῳ τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν νά τό εφαρμοσούν διά νά διευκολύνουν τήν εἰσπράξιν.

Δέν ἀντιτίθενται εἰς τήν Ἰδρυσιν τοιούτου Ταμείου, ἐπιμένουν εἰς τήν Ἰδρυσιν τοιούτου Ταμείου ἀλλά πιστεύουν ὅτι ἡ μελέτη τοῦ ὅλου σχεδίου πρέπει νά γίνῃ ἀπό τήν Κυβέρνησιν πού ἔχει ὅλα τά μέσα εἰς τήν διάθεσίν της νά πράξῃ τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐάν δέν ὑπάρχουν ἄλλοι ὀμιληταί..... ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τόν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀπό τήν θέσιν μου, κ. Πρόεδρε, δηλώ ὅτι θά καταψηφίσω προσωπικῶς τό Νομοσχέδιον, ἐρμηνεύων τήν ψήφον μου ὡς ἔκφρασιν ἐκκλήσεως ὅπως συσταθῇ τάχιστα ἕν ἐνιαίον κεντρικόν σύστημα ασφάλειας ὄλων τών ἀγροτικῶν προϊόντων ὡς ἤδη ἐξέθεσα προσφάτως κατά τήν πρωταρχικήν συζήτησιν τοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐάν δέν ὑπάρχουν ἄλλοι ὀμιληταί..... ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐχω ἀκούσει τοὺς προηγουμένους συναδέλφους ὀμιλητάς καί πραγματικῶς μέ ἐκπλήττει ἡ στάσις των ἔναντι τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ.

Ἐχω ἀκούσει ἀπό τόν ἔντιμον συνάδελφον κ. Ἀνδρέαν Γιάγκου ὅτι οί παραγωγοί εἶναι διατεθειμένοι νά πληρώσουν διά νά ἔχουν τήν ασφάλειάν των, ἀλλ' ὡς ἔχει ἀναφέρει δέν εἶναι εἰς θέσιν νά ἱδρῶσουν καί σχηματίσουν αὐτό τό Ταμεῖον ασφάλισης. Μά μοῦ φαίνεται ὅτι αὐτό τό ὁποῖον προτείνει ἡ Ἐκτελεστική Ἐξουσία ὡς Νομοσχέδιον καί ζητεῖ ἀπό ἡμᾶς νά τό ψηφίσωμεν, εἶναι ἀκριβῶς αὐτή ἡ δυνατότης. Δηλαδή ἡ δυνατότης σχηματισμοῦ ἑνός ταμείου ασφάλισης τό ὁποῖον θά ἀποφασισθῇ ἔάν πρόκειται νά γίνῃ ἡ ὄχι ἀπό τοὺς παραγωγούς, καί δέν εἶναι ὡς ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι εἶναι οἱ ἐμποροβιομήχανοι μέσα, διότι αὐτό εἶναι τελείως λανθασμένον' δύο εἶναι τά μέλη τά ὁποῖα εἶναι μέλη τοῦ Συμβουλίου.

Ἐπομένως ἐκεῖνο τό ὁποῖον θά ἤθελα νά ἀναφέρω εἶναι τό ἐξῆς : Ὅτι, ἐφ' ὅσον τό Συμβούλιον Ἐμπορίας Πατατῶν εἶναι ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἔχει τήν μονοπωλιακήν δύναμιν τής ἐξαγωγῆς τῶν προϊόντων αὐτῶν, καί ἐφ' ὅσον εἶναι τό Συμβούλιον αὐτό τό ὁποῖον καθορίζει καί τās τιμᾶς ἐξαγωγῆς μέ ἀποτέλεσμα νά ἐπηρεάζωνται καί αἱ τιμαί τής ἐπιτοπίου καταναλώσεως, εἰς τήν ὁποῖαν κατὰστασιν δέν ἔχει λόγον ὁ καταναλωτής ἢ οἰαδήποτε ἄλλη τάξις, ἐπομένως εἶναι τό Συμβούλιον αὐτό ἀπό τās τιμᾶς τās ὁποῖας δίδει εἰς τοὺς παραγωγούς

πού μπορεί νά ἀφαιρέση ἕνα ἐλάχιστο ποσοστόν ἀπό τὰς παραδόσεις των, καί μέ τὸ ὁποῖον ποσοστόν θά σχηματισθῆ τὸ ποσόν τὸ ὁποῖον θά εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν προϊόντων τούτων. Καί εἶναι μέ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τὸ ὁποῖον θά σχηματισθῆ πού τὸ Συμβούλιον θά εἶναι εἰς θέσιν νά ἀποζημιώη τοὺς πατατοπαραγωγούς — πού μέχρι σήμερον δὲν ὑπάρχει καμμία τοιαύτη πρόνοια — καί μάλιστα εἶναι μία ἀρχὴ διὰ τῆς ὁποίας ἐφ' ὅσον θά σχηματισθῆ ἔν ὄρισμένον ταμεῖον δι' ἀποζημιώσιν, ἐν ἣ περιπτώσει τὸ ποσόν τὸ ὁποῖον διαθέτει δὲν θά εἶναι εἰς θέσιν νά καλύψῃ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ὑπέστησαν οἱ πατατοπαραγωγοὶ εἰς μίαν δυσμενῆ καιρικὴν συνθήκην, τότε ἴσως καί ἡ Κυβέρνησις θά εἶναι ὑποχρεωμένη, χωρὶς νά ὑπάρχῃ πρόνοια εἰς τὸν Νόμον, νά ἔλθῃ εἰς βοήθειαν τοῦ Ταμεῖου αὐτοῦ, ὅπως συνέβη εἰς πλείστας ὄσας περιπτώσεις διὰ διάφορα ἄλλα ταμεῖα τὰ ὁποῖα δὲν ἠμποροῦσαν νά καλύψουν τὰς ζημίας ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν κεφαλαίων των' ἐπομένως εἶναι μία ἀπαραχῆ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ γεωργοῦ, τοῦ παραγωγοῦ τῶν πατατῶν, καί θά εἶναι λάθος ἀσυγχώρητον ἐάν ἡμεῖς ἐδῶ μέ διαφόρους θεωρίας αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην εἶναι ἀβάσιμοι, ἀπορριψώμεν αὐτὴν τὴν πρόνοιαν ἀπλῶς καί μόνον διότι ζητοῦμεν νά γίνῃ μία γενικὴ κάλυψις ἀσφαλίσεως ὅλων τῶν προϊόντων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον γνωρίζομεν ὅτι δὲν εἶναι τόσο εὐκόλον καί ὅτι ἐν ἣ περιπτώσει ἤθελε γίνεαι, δὲν θά γίνῃ οὔτε φέτος οὔτε τοῦ χρόνου οὔτε μετὰ δύο ἢ τρία χρόνια, διότι χρειάζεται μελέτη, χρειάζεται ἐξέτασις, καί ἡ ἀποζημιώσις ἡ ὁποία θά δίδεται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς τοὺς διαφόρους ὑποστάντας ζημίας παραγωγούς θά εἶναι ὄχι ἀποζημιώσις ἡ ὁποία νά καλύπτῃ πραγματικῶς, νά ἀσφαλίσῃ πραγματικῶς τὸν γεωργόν, ἀλλ' ἀπλῶς μία δυνατότης ἐξακολούθησεως τῆς γεωργικῆς του δραστηριότητος.

Ἐπομένως μοῦ φαίνεται ὅτι, ἂν τὸ σκεφθῶμεν καλῶς, εἶναι καθήκον μας καί ὑποχρέωσις τοῦ καθενὸς ἀπὸ ἡμᾶς ἔναντι αὐτῶν τούτων τῶν πατατοπαραγωγῶν νά ψηφίσωμεν τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὡς ἐστάλη, ἄλλως εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι θά τοὺς ἀδικήσωμεν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οὐδεὶς ἄλλος Βουλευτὴς ἔχει.....

Ὁ κ. Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἄπο τὴν θέσιν μου δυὸ λόγια, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Ἡ ἐπιχειρηματολογία τῶν ἐντίμων συναδέλφων οἱ ὁποῖοι ὠμίλησαν ἐναντίον τῆς ψηφίσεως τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου δὲν μέ ἔχει πείσει ὅτι δὲν εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῶν πατατοπαραγωγῶν ἢ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ.

Πιστεύω ὅτι ἡ δυνητικὴ ἐξουσία ἡ ὁποία δίδεται εἰς τὸ Συμβούλιον Πατατῶν νά μελετήσῃ καί νά ἐγκαθιδρύσῃ σχέδιον ἀσφαλίσεως τῶν πατατοπαραγωγῶν εἶναι ἐποικοδομητικὴ καί διὰ τοῦτο θά ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἄν μπορῶ ἀπὸ τὴν θέσιν μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βεβαίως.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Μᾶς διαφεύγει τὸ γεγονός ὅτι ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν μελέτην σχεδίων ἀσφαλίσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἐξαγγέλλει καὶ διακηρύττει ὅτι δὲν μπορεῖ μόνη τῆς νὰ τὸ κάμῃ, παρ' ὄλον ὅτι ἔχει τόσοσους ἐπιστήμονας καὶ τόσοσους ἐιδικούς, ἀλλὰ προσπαθεῖ νὰ ἐξεύρῃ ἐιδικὸν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἐλπίζει ὅτι πολὺ—πολὺ σύντομα θὰ τὸν ἔχῃ. Ἀπορῶ πῶς μπορεῖ ἔν Συμβούλιον Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕξ γεωργούς, ἔν μέλος τοῦ Συνεργατισμοῦ, δύο ἐμπόρους καὶ δύο ἀντιπροσώπους τῆς Κυβερνήσεως οἱ ὅποιοι εἶναι τοποθετημένοι ἐκεῖ διὰ τὴν ἐμπορίαν τῶν πατατῶν, νὰ ἐπεξεργασθῇ ἔν τοιοῦτο σχέδιον, νὰ καθορίσῃ τοὺς κινδύνους, νὰ καθορίσῃ τὰς οικονομικὰς ἐπιπτώσεις τὰς ὁποίας θὰ ἔχῃ τὸ σχέδιον καὶ νὰ λειτουργήσῃ κανονικά. Αὐτὰ μόνον, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου, ἔντιμὲ κ. Πρόεδρε.

Συμφωνῶ μὲ τὰ ὅσα ἔχει πεῖ τώρα, αὐτὴν τὴν στιγμήν, ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Γιάγκου. Δὲν εἶχα καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι τὸ Συμβούλιον δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπεξεργασθῇ ἔν τοιοῦτο σχέδιον, ἀλλὰ θεθαίως ἔχω τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐν ἡ περιπτώσει ζητηθῇ ἀπὸ τὸ Συμβούλιον νὰ τοῦ παρασχεθῇ οἰαδήποτε βοήθεια ἐξ ἐιδικῶν εἴτε εὐρισκομένων ἐν Κύπρῳ εἴτε ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ θὰ τοῦ δοθῇ, χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν. Καὶ θεθαίως, αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Γιάγκου, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ πολλὰ χρόνια μελετᾷ καὶ σκέπτεται νὰ ἰδρῦσῃ ὄργανισμοὺς ἀσφαλίσεως τῶν διαφόρων προϊόντων καὶ δὲν κατάρθωσε νὰ ἀντεπεξέλθῃ, εἶναι διότι ἐὰν πρόκειται νὰ κάμωμεν μίαν γενικὴν ἀσφάλισιν ὄλων τῶν γεωργικῶν προϊόντων εἶναι ἔργον τεράστιον. Ἄλλὰ ἐὰν πρόκειται νὰ κάμωμεν διὰ κάθε εἶδος προϊόντος χωριστὴν ἀσφάλισιν, δὲν ὑπάρχει πλέον εὐκόλον πρᾶγμα, διότι αἱ διάφοροι ἐπιπτώσεις καὶ αἱ διάφοροι δυσκολίαι διὰ κάθε προϊόν εἶναι μεμονωμένοι καὶ τοιούτοτρόπως θὰ μᾶς δοθῇ περισσότερα διευκόλυνσις διὰ νὰ ἐξεύρωμεν τὸν καταλληλότερον τρόπον τοῦ σχηματισμοῦ ἐνὸς ταμείου ἀσφαλίσεως. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἡ ἀποψη ἡ δική μας εἶναι πολὺ ἀπλή καὶ πολὺ καθαρὴ. Ἡ γνώμη μας εἶναι ὅτι ἀφοῦ ἐπροετοιμάζετο ἡ τροποποίησις τοῦ Νόμου γιὰ δυὸ τώρα χρόνια καὶ ὑπῆρχεν ἡ εἰσήγησίς μας μπροστὰ στὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου, τὸ ὁποῖον κατέθεσε τὸ Νομοσχέδιον, καὶ μπροστὰ στὴν Κυβέρνηση, μαζί μὲ τὴν οικονομικὴν εὐθύνην ποὺ ἀναλαμβάνει τὸ Συμβούλιον νὰ ἰδρῦσῃ τὸ Ταμεῖον, θὰ ἔπρεπε, εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου, νὰ ἀναλαμβάνῃ οικονομικὴν εὐθύνην καὶ ἡ Κυβέρνηση γιὰ νὰ ἐνισχύῃ καὶ νὰ βοηθᾷ τὸ Ταμεῖον. Ὅμως τὸ Νομοσχέδιον ἦλθε μόνον μὲ εἰσήγησις νὰ ἀναλάβῃ τὸ Συμβούλιον ἀπὸ μέρους τῶν παραγωγῶν νὰ ἰδρῦσῃ τὸ Ταμεῖον. Ἦταν δυνατόν, ἐμεῖς πιστεύομεν, νὰ γίνῃ τροποποίησις νὰ ἀναλάβῃ εὐθύνην καὶ ἡ ἴδια ἡ Κυβέρνηση. Γι' αὐτὸ δὲν θὰ ψηφίσωμεν τὸ σχετικὸν ἄρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐξέθεσα τὴν θέσέωσ μου, κ. Πρόεδρε.

Ἐξέθεσα τὰς ἀπόψεις μου ὅταν τὸ πρῶτον κατετέθη τὸ Νομοσχέδιον. Ἡ θέσις τὴν ὁποίαν ἐξακολουθῶ νὰ τηρῶ εἶναι αὕτη : Ὅτι εἶναι ζήτημα ἀρχῆς δι' ἡμᾶς οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζομεν τὸν θεσμόν τῆς κατοχυρώσεως καὶ τῆς ἐφαρμογῆς ταμείων ἀσφαλείας τῶν γεωργικῶν προϊόντων, δηλαδή, μετέχει ἡ Κυβέρνησις οἰκονομικῶς εἰς τὰ ταμεία αὐτὰ ἢ ὄχι ; Διότι τὸ νὰ παραπέμπῃ ἢ νὰ φορτώσῃ τὴν εὐθύνην εἰς τοὺς ὄμους τῆς μιᾶς ἐνδιαφερομένης τάξεως εἶναι ὡσάν νὰ διαχωρίζῃ ἐκάστην τάξιν νὰ ἀναλαμβάνῃ τὰς εὐθύναις μόνη της, ὡσάν αἱ ἄλλαι τάξεις νὰ μὴν ἐπηρεάζωνται ἀπὸ τὴν ἐκάστοτε περίπτωσιν ἢ ὁποῖα παρουσιάζεται. Δὲν εἶναι δηλαδή τόσον ζήτημα ποῖος ἔχει τὰ μέσα ἢ τὴν δυνατότητα νὰ δημιουργήσῃ ἢ νὰ ἐπεξεργασθῇ τοὺς κανονισμοὺς ἢ ὅλον τὸ θέμα ἀπὸ ἀπόψεως ἐμπειρογνώμωνων, νὰ ἐφαρμόσῃ, νὰ συντάξῃ κ.λ.π., αὐτὸ τὸ Ταμεῖον, ἀλλὰ εἶναι τὸ ζήτημα ἀρχῆς. Μετέχει ἢ ὄχι ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ Ταμεῖον αὐτό ;

Διὰ τῆς παραπομπῆς νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ τὸ Συμβούλιον Ἐμπορίας Πατατῶν ἢ Κυβέρνησις δηλοῖ σαφέστατα ὅτι ἀπεκδύεται τῆς εὐθύνης αὐτῆς. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν δημιουργεῖ διὰ τὴν τάξιν τῶν πατατοπαραγωγῶν δύο μέτρα καὶ δύο σταθμὰ μέσα εἰς τὴν γεωργικὴν τάξιν. Π.χ., διὰ μὲν τοὺς σταφυλοπαραγωγούς ἔρχεται καὶ δίδει τὴν σχετικὴν ἀποζημίωσιν δι' ἑνὸς θεσμοῦ. Διὰ τοὺς σιτοπαραγωγούς, κατὰ κάποιον τρόπον, ἔχει ἄλλον θεσμόν. Διὰ τοὺς πατατοπαραγωγούς λέγει : Κάμετε τοῦ κεφαλιοῦ σας ὅ,τι θέλετε, καὶ ὅπως θέλετε κατοχυρωθῆτε. Αὕτη δὲν εἶναι πολιτικὴ οὔτε ἀγροτικὴ, οὔτε οἰκονομικὴ, οὔτε δημοσιονομικὴ. Ἐπιβάλλεται νὰ ἐφαρμόσῃ δι' ὅλας τὰς ἀγροτικὰς παραγωγικὰς τάξεις τὴν ἰδίαν πολιτικὴν, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πολιτικὴν θὰ συμμετέχη ὅλος ὁ λαὸς ἀνεξαρτήτως εἰς ποῖαν τάξιν ἀνήκει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐπὶ τῆς ἐπιθέσεως καὶ ἀποκρίσεως τοῦ 1961 ἔκθεσις ἐμπειρογνώμωνος εἰδικῶς μετακληθέντος εἰς Κύπρον ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀσφαλείας καὶ δημιουργίας κεντρικοῦ συστήματος ἀσφαλείας ὄλων τῶν προϊόντων.

Ἐπομένως ἡ ἀποσπασματικότης δὲν ὠφελεῖ καὶ ὀφείλομεν τάχιιστα νὰ χωρήσωμεν εἰς τὴν μετάκλησιν, ἐὰν μπορέσωμεν, νέου ἐμπειρογνώμωνος πρὸς ὑποβολὴν νέας ἐκθέσεως ἂν δὲν μᾶς ἱκανοποίησεν ἡ πρώτη ἔκθεσις, διαλαμβανούσης ἕν νέον σύστημα κεντρικῆς ἀσφαλείας πού νὰ καλύψῃ ὅλα τὰ ἀγροτικὰ προϊόντα τῆς νήσου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐγὼ τὴν γνώμην ὅτι ἤδη οἱ πλείστοι τῶν Βουλευτῶν ἐξέφρασαν τὰς ἀπόψεις των, ἔχει σχηματισθῆ γνώμη ἐντὸς τῆς Βουλῆς καὶ προτίθεται νὰ θέσω τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν. Βεβαίως, πρὶν ἢ θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὸ ἄρθρον 3, ὑπάρχει τὸ ἄρθρον 2 καὶ τὸ ἄρθρον 4 εἰς τὰ ὁποῖα οὐδεὶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχη ἔνστασιν, κατὰ τὴν γνώμην μου, διότι πρόκειται ἀπλῶς περὶ νομοτεχνικῆς φύσεως τροποποιήσεων.

Παρακαλῶ τὸν ἑντιμόν Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Προσπαθῶ ἐπὶ δέκα λεπτά νὰ προσελκύσω τὴν προσοχὴν σας. Ἀλλὰ φαίνεται δὲν μὲ βλέπετε. Ἦθελα νὰ ζητήσω τὸν λόγον νὰ δμιλήσω ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἔχετε τὸν λόγον καὶ λυπούμαι πού δὲν σὰς ἐπρόσεξα, κ. Δημητριάδη.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἶναι γεγονός ὅτι ἔχουν ἤδη ἐκφρασθῆ ἀρκεταὶ ἀπόψεις ἐνώπιον τοῦ Σώματος καὶ εἶναι δυνατόν νὰ λεχθῆ ὅτι ἡ πρότασις αὐτὴ περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου δὲν θὰ θεσπισθῆ ἐν τέλει καὶ θὰ ἀπορριφθῆ ἀπὸ τὸ Σῶμα. Αὐτό, τοῦλάχιστον, νομίζω ἐγώ. Ἀπλῶς ἐζήτησα τὸν λόγον διότι ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὴν ἐκπληξίν μου διὰ τὸν θόρυβον ὁ ὁποῖος ἔγινε διὰ τὴν προτεινομένην τροποποίησιν αὐτοῦ τοῦ Νόμου.

Μοῦ εἶναι ὀλίγον δύσκολον νὰ ἀντιληφθῶ τὰ αἷτια αὐτοῦ τοῦ θορύβου καὶ ἀρχίζω νὰ ὑποψιάζωμαι ὅτι ὑπάρχουν λόγοι πέραν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀνεφέρθησαν εἰς τὸ Σῶμα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προτείνει τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον εἶναι νὰ δώσῃ ἐξουσίαν εἰς τὸ Συμβούλιον νὰ δημιουργήσῃ ταμεῖον ἀσφαλίσεως τῶν πατατῶν ἐάν τοῦτο κρίνεται ὀρθόν ἀπὸ τὸ Συμβούλιον. Εἶναι ἀπλοῦστατον τὸ θέμα. Δηλαδή ἐάν τὸ Συμβούλιον πιστεῦῃ ὅτι δὲν εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῶν πατατοπαραγωγῶν νὰ δημιουργήσῃ αὐτὸ τὸ ταμεῖον, δὲν θὰ τὸ δημιουργήσῃ. Ἐάν νομίζῃ ὅτι εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῶν θὰ τὸ δημιουργήσῃ.

Ἦκούσθησαν ἐδῶ ἀπόψεις ὅτι δὲν μπορεῖ τὸ Συμβούλιον νὰ κάμῃ ταμεῖον διότι δὲν ἔχει τὰ μέσα, δὲν ἔχει τοὺς εἰδικούς ἢ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ κάμῃ διότι θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ταμεῖον δι' ὅλα τὰ γεωργικὰ προϊόντα ἢ δι' ἄλλους πολλοὺς λόγους. Ἦκούσθησαν ἐπίσης ἀπόψεις διατὶ θὰ ἔπρεπε νὰ κάμῃ αὐτὸ τὸ Ταμεῖον, νὰ συστήσῃ αὐτὸ τὸ Ταμεῖον τὸ Συμβούλιον. Πολὺ ὠραία. Ὅλοι αὐταὶ αἱ ἀπόψεις μποροῦν νὰ τεθοῦν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου καὶ ἐάν τὸ Συμβούλιον ἀποφασίσῃ ὅτι εἶναι καλὸν νὰ δημιουργηθῆ αὐτὸ τὸ Ταμεῖον νὰ τὸ δημιουργήσῃ. Ἐάν ἀποφασίσῃ ὅτι δὲν εἶναι καλόν, δὲν εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῆς τάξεως αὐτῆς, νὰ μὴ τὸ δημιουργήσῃ. Ὅλα αὐτά, τὰ δὲν ψηφίζομεν τὸ Νομοσχέδιον διότι ἂν τὸ ψηφίσωμεν δὲν θὰ γίνουν ταμεῖα ἀσφαλίσεων, δὲν νομίζω ὅτι εὐσταθοῦν. Δηλαδή μὲ τὸ νὰ μὴ ψηφίσωμεν αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζομεν ταμεῖα ἀσφαλίσεως ὄλων τῶν γεωργικῶν προϊόντων ; Δηλαδή ὑπὸ τύπον ἐκθιαστικὸν «δὲν ψηφίζω αὐτὸ διὰ νὰ ἀναγκασθῆ νὰ δημιουργήσῃ ἡ Κυβέρνησις ταμεῖα ἀσφαλίσεων». Ἐάν αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς δὲν νομίζω ὅτι εἶναι θεμιτὸς τρόπος. Ἐν ἄλλο ἐπιχείρημα τὸ ὁποῖον ἐλέγθη, «δὲν ψηφίζομεν αὐτὸ διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν ὑπόσχεται ὅτι θὰ βοηθήσῃ εἰς αὐτὸ τὸ Ταμεῖον», καὶ πάλιν νομίζω ὅτι εἶναι τρόπος ἐκθιαστικὸς καὶ δὲν εἶναι θεμιτὸς διὰ τὸν ἐξῆς λόγον : Διατὶ νὰ ὑπάρχῃ ὑποχρέωσις τῆς Κυβερνήσεως νὰ βοηθήσῃ τοὺς πατατοπαραγωγούς καὶ ὄχι τοὺς καρτοτοπαραγωγούς ;

Ἐλέγθη ὅτι βοηθεῖ τοὺς σιτοπαραγωγούς. Μὰ ἐκεῖ δὲν πρόκειται περὶ βοηθείας, πρόκειται περὶ δημιουργίας ὀρισμένων τιμῶν. Ἐκεῖ εἶναι τελείως διαφορετικόν, ὅπως καὶ εἰς τὴν ζιθάνιαν, καὶ αὐτὸ γίνεται ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ εἰς τὴν Κύπρον.

Εἰλικρινῶς δὲν ἔχω, θὰ ἔλεγα, ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος διὰ νὰ μακρηγορήσω καὶ νὰ προσπαθῆσω νὰ μεταπεισῶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν θέλουν νὰ ψηφίσουν αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον. Δὲν νομίζω πράγματι ὅτι ἀξίζει τὸν κόπον νὰ δη-

μιουργηθῆ ὄλος αὐτός ὁ θόρυθος. Ἄλλὰ εἰλικρινῶς δὲν μπορῶ νὰ ἀντιληφθῶ διατὶ οἱ συνάδελφοι οἱ ὁποῖοι ὠμίλησαν ἐναντίον, ὠμίλησαν κατὰ τὸν τρόπον αὐτόν. Δὲν ἐπιβάλλει κανεὶς τὴν δημιουργίαν Ταμείου. Ἀπλῶς δίδεται ἐξουσία ἐὰν καὶ ὅταν καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις πού θέλουν καὶ ἐὰν θέλουν οἱ πατατοπαραγωγοὶ νὰ δημιουργήσουν τὸ Ταμεῖον. Ἐὰν ὅμως δὲν ψηφίσωμεν διὰ νὰ γίνῃ ἐκβιασμός τῆς Κυβερνήσεως, ἐπαναλαμβάνω ὅτι αὐτὸς δὲν εἶναι θεμιτὸς οὔτε καὶ ὀρθόδοξος τρόπος διὰ νὰ ἀναγκάσωμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ προβῆ εἰς τὴν πράξιν ἐκείνην. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ἔκθεσιν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ἔκθεσιν ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ἔκθεσιν ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου ἐδαφίου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 3ου ἄρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

13.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχουν άποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τό άρθρον δέν ύπερψηφίζεται.

Τό 4ον άρθρον θά τεθῆ εις τό Νομοσχέδιον ώς 3ον άρθρον και θά προχωρήσωμεν εις τήν ψηφοφορίαν.

Παρακαλώ τόν έντιμον Γραμματέα νά προχωρήση με τήν ανάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις του άρθρου 28. Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασις όπως τό 3ον άρθρον εγκριθῆ ;

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τό 3ον άρθρον εγκρίνεται.

Ή δευτέρα ανάγνωσις του Νομοσχεδίου έτερματίσθη.

Παρακαλώ τόν έντιμον Γραμματέα νά προβῆ εις τήν τρίτην ανάγνωσιν του Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρών Νόμος θά αναφέρηται ώς ό περι Ύμπορίας Κυπριακών Πατατών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 και θά αναγινώσκηται όμου μετά του περι Ύμπορίας Κυπριακών Πατατών Νόμου του 1964 (έν τοις έφεξής αναφερομένου ώς «ό βασικός Νόμος») και ό βασικός Νόμος και ό παρών Νόμος θά αναφέρονται ώς οι περι Ύμπορίας Κυπριακών Πατατών Νόμοι του 1964 και 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ύπάρχει ένστασις όπως τό υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εις Νόμον ;

(Κρούουν οι κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης ένστάσεως τό παρόν Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Τό έπόμενον θέμα είναι ό περι Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 18) του 1968.

Ό κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Έντιμε κ. Πρόεδρε, επί του Νομοσχεδίου τούτου γίνεται ακόμη περαιτέρω συζητήσεις όσον άφορα νομικά καθαρώς θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τό τέταρτον θέμα είναι ό περι Ύπαλλήλων Κέντρων Άναφυχῆς (Όροι Ύπηρεσίας) Νόμος του 1968.

Παρακαλώ τόν έντιμον Πρόεδρον τῆς Έπιτροπῆς επί Έργατικῶν Ζητημάτων όπως αναγνώση τήν έκθεσιν τῆς Έπιτροπῆς του εις τήν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ (ΟΡΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Αιμίλιος Φράγκος
Γεώργιος Ίωαννίδης
Νίκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανού.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συνηλθεν εἰς συνεδρίασιν τὴν 17ην Ἰουνίου 1968 καὶ ἐμελέτησε τὸ ὡς ἄνω Νομοσχέδιον.

Κατὰ τὴν ὡς ἄνω συνεδρίασιν κληθέντες παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Κύπρου (Σ.Ε.Κ.) καὶ τῆς Παγκυπρίου Ἐργατικῆς Ὀμοσπονδίας (Π.Ε.Ο.), οἵτινες καὶ ἐξέφρασαν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ ρύθμισις τῶν ὄρων ὑπηρεσίας τῶν ἐργοδοτουμένων εἰς κέντρα ἀναψυχῆς, τῆς βιομηχανίας ἥτις μετὰ τῆς ξενοδοχειακῆς βιομηχανίας διαδραματίζει σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας λόγω τῆς τουριστικῆς αὐτῆς σημασίας.

Αἱ κύριαί πρόνοιαι τοῦ Νομοσχεδίου καὶ τῶν δυνάμει τούτου γενομένων Κανονισμῶν εἶναι αἱ ἑξῆς :

- (1) Καθιδρύεται Ἐπιτροπὴ Ὅρων Ὑπηρεσίας Κέντρων Ἀναψυχῆς ἥτις θὰ φροντίζη διὰ τὴν τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν γενομένων Κανονισμῶν.
- (2) Εἰσάγεται ὁ θεσμὸς τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων εἰς τὰ ὁποῖα καταγράφονται ἡ τάξις καὶ ἡ εἰδικότης ἐκάστου ἐργοδοτουμένου.
- (3) Αἱ ὥραι ἐργασίας τῶν ἐργοδοτουμένων ὀρίζονται εἰς 50 ἐβδομαδιαίως ἢ 9 ἡμερησίως. Ἡ ἐργασία ἐβδομάς δὲν ὑπερβαίνει τὰς 6 ἡμέρας, ἡ δὲ ἐργασία ἡμέρα δὲν περιλαμβάνει πέραν τῆς μιᾶς διακοπῆς. Αἱ ὑπερῶραι περιορίζονται εἰς 8 ὥρας, ἐκτὸς εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ὅπου δύνανται νὰ αὐξηθοῦν εἰς 10, καὶ πληρώνονται ἢ μία ὥρα ὡς μία καὶ ἡμίσεια.
- (4) Ἐξασφαλίζονται εἰς ἅπαντας τοὺς ἐργοδοτούμενους ἐτήσια ἀδεια ὡς καὶ ἀδεια ἀσθενείας μετὰ πλήρων ἀπολαβῶν ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας ἑνὸς ἐκάστου.
- (5) Ἐκαστος ἐργοδοτούμενος ἀπολυόμενος οὐχὶ ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος δικαιούται προειδοποιήσεως ἢ ἀντ' αὐτῆς ἀποζημιώσεως ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς ἰδίας θάσεως παρέχεται προειδοποίησις ἢ καταβάλλεται ἀποζημίωσις ὑπὸ ἐργοδοτουμένου ὅστις ἐπιθυμῆι νὰ τερματίσῃ τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ.
- (6) Χρεοῦται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη δικαίωμα ὑπηρεσίας ἐπὶ παντὸς λογαριασμοῦ τῶν πελατῶν, ἐξαιρουμένων τῶν λογαριασμῶν διὰ τηλεφωνικὰς κλήσεις, ἀγορὰν σιγαρέττων καὶ φόρους, τὸ ὁποῖον καταβάλλεται εἰς τοὺς ἐργοδοτούμενους οὐχὶ ἀργότερον τῆς 5ης ἡμέρας τοῦ ἐπομένου μηνός.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα ὁμοφώνως εισηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν

την εις νόμον ψηφισιν του παρόντος νομοσχεδίου, αφού επενεχθώσιν αι ακόλουθοι τροποποιήσεις :

(α) 'Ο τίτλος του νομοσχεδίου δέον να αναφερηται ως «ό περι 'Εργοδοτουμένων εις Κέντρα 'Αναψυχής ("Όροι 'Υπηρεσίας) Νόμος του 1968».
'Η τροποποίησις αυτή εθεωρήθη αναγκαία δια να συνάδη προς τον όρον «εργοδοτούμενας» όστις εν παρόδω ειρήσθω απαντάται και έρμηνεύεται εις πλείστους εργατικούς νόμους.

(β) Το ακόλουθον νέον έδαφιον προστίθεται ως έδαφιον (3) εις το άρθρον 6, του ύφισταμένου εδαφίου (3) επαναριθμουμένου ως εδαφίου (4) :

«(3) τα κριτήρια επί τη θάσει των όποιων ή 'Επιτροπή θα έχη διακριτικήν ευχέρειαν, τη έγκρίσει του 'Υπουργού, να έξαιρη των διατάξεων του παρόντος Νόμου ή των δυνάμει τούτου έκδοθέντων ή γενομένων Κανονισμών οιονδήποτε κέντρον αναψυχής ή οϊανδήποτε κατηγορίαν κέντρων αναψυχής».

'Η προσθήκη του εν λόγω εδαφίου εθεωρήθη υπό της 'Επιτροπής αναγκαία δια να παραχωρηθη έξουσία εις την υπό του νόμου καθιδρουμένην 'Επιτροπήν όπως έξαιρη οϊονδήποτε κέντρον αναψυχής ή οϊανδήποτε κατηγορίαν κέντρων αναψυχής των διατάξεων του παρόντος Νόμου ή των δυνάμει τούτου γενομένων Κανονισμών.

(γ) 'Η ακόλουθος επιφύλαξις προστίθεται ως δευτέρα επιφύλαξις μετά την ύφισταμένην επιφύλαξιν του άρθρου 6 :

«Νοείται περαιτέρω ότι Κανονισμοί γενομένοι επί τη θάσει του παρόντος άρθρου κατατίθενται εις την Βουλήν των 'Αντιπροσώπων. 'Εάν μετά πάροδον είκοσι και μιάς ήμερών από της τοιαύτης καταθέσεως ή Βουλή των 'Αντιπροσώπων δι' άποφάσεως αυτής δέν τροποποιήση ή άκυρώση τους ούτω κατατεθέντας Κανονισμούς εν όλω ή εν μέρει, τότε ούτοι άμέσως μετά την πάροδον της ως άνω προθεσμίας δημοσιεύονται εν τη έπισήμω έφημερίδι της Δημοκρατίας και τίθενται εν ισχύϊ από της τοιαύτης δημοσιεύσεως. 'Εν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων εν όλω ή εν μέρει υπό της Βουλής των 'Αντιπροσώπων ούτοι δημοσιεύονται εν τη έπισήμω έφημερίδι της Δημοκρατίας ως ήθελον ούτω τροποποιηθη ύπ' αυτής και τίθενται εν ισχύϊ από της τοιαύτης δημοσιεύσεως».

'Η προσθήκη της επιφυλάξεως αυτής γίνεται επί τη θάσει της καθορισθείσης γραμμής υπό του Σώματος ότι οϊοιδήποτε κανονισμοί γενομένοι επί τη θάσει νόμων ψηφιζομένων υπό της Βουλής θα κατατίθενται ένώπιον αυτής προς έγκρισιν.

'Η Κοινοβουλευτική 'Επιτροπή 'Εργασίας και Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων επέφερον επίσης και ώρισμένας άλλας λεκτικής φύσεως τροποποιήσεις, αίτινες εμφαινονται επί του κειμένου του νέου νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν όμιληται επί θέματος άρχής ; 'Ο κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης έχει τον λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. "Εντιμοί κύριοι συνάδελφοι.

Τό υπό συζήτησιν νομοσχέδιον τό τιτλοφορούμενον ως «ό περι 'Εργοδοτουμένων εις Κέντρα 'Αναψυχής ("Όροι 'Υπηρεσίας) Νόμος του 1968, τυγχάνει εν σημαντικής σπουδαιότητος και πολύ ευεργετικόν δια τον τόπον μας νομοθέτημα.

Λόγω της φύσεως της εργασίας των εργοδοτουμένων εις κέντρα αναψυχής, οι εργοδοτούμενοι έξηναγκάζοντο πολλάκις υπό των εργοδοτών να εργάζωνται υπό καταθλιπτικούς όρους εργασίας, ιδίως όσον άφορά τό ώράριον εργασίας,

καὶ δὲν ἐτύγχανον τῶν ὠφελημάτων τὰ ὁποῖα ἀπελάμβανον οἱ ἐργατοῦπάλληλοι ξενοδοχείων καὶ ἄλλων ἐπαγγελματικῶν κλάδων, παρὰ τοὺς συνδικαλιστικούς ἀγῶνας τοὺς ὁποίους διεξήγον.

Διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου κατοχυρώνονται νομοθετικῶς, τὸ ὥραριον ἐργασίας, περιοριζόμενον εἰς 50 ὥρας ἑβδομαδιαίως ἢ 9 ἡμερησίως, καὶ καθορίζεται ὡς ἐργάσιμος ἑβδομάς ἢ μὴ ὑπερβαίνουσα τὰς 6 ἡμέρας καὶ αἱ ὑπερῶρια περιορίζονται εἰς 8 ὥρας καὶ πληρώνονται ἢ μία ὥρα ὡς μία καὶ ἡμίσεια. Ἐπίσης ἐξασφαλίζονται ἐτήσιαι ἀδειαι καὶ ἀδειαι ἀσθενείας καθῶς καὶ τὸ δικαίωμα προειδοποιήσεως ἢ ἀποζημιώσεως εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως, καὶ τέλος ἐξασφαλίζεται τὸ δικαίωμα ὑπηρεσίας ἢ ἄλλως φιλοδώρημα τὸ ὁποῖον καὶ κατανέμεται μεταξύ τῶν ἐργοδοτουμένων.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον δὲν τυγχάνει ἐπωφελές μόνον διὰ τοὺς ἐργοδοτούμενους εἰς κέντρα ἀναψυχῆς διὰ τῆς νομοθετικῆς κατοχυρώσεως ἱκανοποιητικῶν ὄρων ἐργασίας ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἀποβαίνει καὶ πρὸς ὄφελος τῶν ἰδιοκτητῶν ἐργοδοτῶν κέντρων ἀναψυχῆς, καθότι καθιερώνει ὁμοιομόρφους ὁρους ἐργασίας δι' ὅλα τὰ κέντρα ἀναψυχῆς εἰς τρόπον ὥστε νὰ συναγωνίζονται ἀλλήλους ἐπὶ ἴσοις ὅροις ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐργατικά κόστα καὶ ἐπίσης ἀποφεύγεται ἡ ἀμίλλα μεταξύ τῶν ἐργατικῶν συντεχνιῶν καὶ τῶν ἐργοδοτουμένων ὅπως θελτιώσῃ τοὺς ὅρους ἐργασίας τῶν διὰ μεμονωμένων ἐνεργειῶν.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον θὰ συμβάλῃ ἐπίσης τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ μας ὅστις διαδραματίζει σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας μας, καθότι ἡ βιομηχανία κέντρων ἀναψυχῆς εἶναι ἀλληλένδετα συνδεδεμένη μὲ τὴν τουριστικὴν μας κίνησιν, καὶ διὰ τῆς θελτιώσεως τῶν ὄρων ἐργασίας τῶν ἐργοδοτουμένων εἰς κέντρα ἀναψυχῆς θὰ δημιουργηθῇ εἰδικευμένον ἐργατικὸν δυναμικὸ τὸ ὁποῖον θὰ ἔχη σταθερὰν ἀπασχόλησιν καὶ ἱκανοποιητικούς ὁρους ἐργασίας καὶ ἐπὶ πλέον θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἡ διατήρησις ὁμαλῶν σχέσεων μεταξύ διευθυντῶν καὶ ἐργοδοτουμένων.

Τὸ γεγονός ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καὶ οἱ Κανονισμοὶ τούτου κατηρτίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας τῆ συνεννοήσεως καὶ συνεργασίας τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, ἦτοι τῶν ἐργατικῶν Συντεχνιῶν καὶ Ἐργοδοτῶν, καὶ ἔτυχε τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, ἀποδεικνύει ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἓν λογικόν, δίκαιον καὶ ἰσορροπημένον, ἀπὸ ἀπόψεως συγκρουομένων συμφερόντων, νομοθέτημα, τὸ ὁποῖον ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ ἐξασφαλίσῃ ἀνθρωπιστικούς ὁρους ἐργασίας διὰ τοὺς ἐργοδοτούμενους εἰς κέντρα ἀναψυχῆς καὶ θὰ δημιουργήσῃ ὁμαλὰς σχέσεις μεταξύ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργοδοτουμένων ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν θελτιώσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας κέντρων ἀναψυχῆς καὶ γενικῶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ μετ' αὐτῆς συνδεομένου τουρισμοῦ μας.

Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου δίδεται ὁ ἐξῆς ὀρισμός : «ὕπηρεσία» σημαίνει συνεχῆ καὶ ἀνευ διακοπῆς ὑπηρεσίαν εἰς κέντρον ἀναψυχῆς ἢ ξενοδοχεῖον ἀλλὰ δὲν περιλαμβάνει ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Νοεῖται ὅτι ὑπηρεσία εἰς ξενοδοχεῖον δὲν διακόπτει τὴν ὑπηρεσίαν».

Καθὼς ἀναφέρεται εἰς τὴν παράγραφον 7 τῆς Εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἥτις ἐπισυνάπτεται εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καὶ οἱ Κανονισμοὶ κατηρτίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τῆ συνεννοήσεως καὶ συνεργασίας τῶν ἐνδιαφερομένων πλευρῶν, ἦτοι συντεχνιῶν καὶ ἐργοδοτῶν καὶ ἔτυχον τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως. Κατ' ἀκολουθίαν καὶ ὁ ὀρισμός «ὕπηρεσία» ὁ καθοριζόμενος εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἔτυχε τῆς ἐγκρίσεως τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, ἦτοι τῶν συντεχνιῶν καὶ ἐργοδοτῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἑργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐνέκρινε τὸν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ ἀναφερόμενον ὀρισμὸν «ὕπηρεσία» καθότι ἔχει τὴν γνώμην ὅτι οὐδεμίαν διαφορὰ ὑπάρχει ἀπὸ ἀπόψεως ἐπαγγελματικῆς εἰδικότητος μεταξὺ ὑπηρεσίας εἰς κέντρον ἀναψυχῆς καὶ ὑπηρεσίας εἰς ξενοδοχεῖον. Ὁ εἰδικευμένος λ.χ. σερβιτόρος, μπουφетζῆς ἢ μάγειρος ἔχει τὴν αὐτὴν ἐπαγγελματικὴν εἰδικότητα εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐργασθῆ ὅσον εἰς κέντρον ἀναψυχῆς ὅσον καὶ εἰς ξενοδοχεῖον εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν ἤθελεν ἐξεύρει ἐργασίαν εἰς κέντρον ἀναψυχῆς ἢ εἰς ξενοδοχεῖον. Θὰ ἦτο ἀδίκον ἢ ὑπηρεσία εἰς ξενοδοχεῖον ἐνὸς ἐργοδοτουμένου, δυνάμει τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, νὰ διακόπτη τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ νὰ μὴ λογίζεται πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ ἀναφερομένων ὠφελημάτων.

Τελειῶνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισίν του εἰς Νόμον, καθὼς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, Ἐντιμοὶ κύριοι συναδελφοί.

Νομίζω ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ πῆ κανεὶς πολλὰ λόγια διὰ τὴν σημασίαν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Τὰ τελευταῖα χρόνια μὲ κάθε εὐκαιρίαν ὅλοι ὑπογραμμίζομεν τὴν σημασίαν ποὺ ἔχει καὶ θὰ ἔχη εἰς τὸ μέλλον διὰ τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς νήσου ὁ τουρισμός, ὅσον ὁ ἐσωτερικὸς ὅσον καὶ ὁ ἐξωτερικὸς. Δὲν εὐρέθη κανεὶς ποὺ νὰ διαφωνήσῃ ὅτι ὁ τουρισμὸς εἶναι πηγὴ οἰκονομικῆς εὐημερίας τὴν ὁποίαν ὅλοι, καὶ τὸ Κράτος καὶ οἱ ἰδιῶται καὶ οἱ ἐργάται καὶ οἱ ἐργοδότη, πρέπει νὰ κάμουν ὅ,τι εἶναι δυνατόν διὰ νὰ ἐπεκτείνουν καὶ νὰ θελτιώσουν.

Πῶς θὰ θελτιώσωμεν ὁμῶς καὶ πῶς θὰ ἀναπτύξωμεν τὸν τουρισμὸν μας :

Ὁ ἐξωραϊσμὸς τῶν θερέτρων μας εἶναι μία ἀπὸ τὰς κατευθύνσεις πρὸς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ στραφῆ ἡ προσοχή μας. Τοῦτο λέγεται ὅτι γίνεται καὶ ὅτι θὰ συνεχισθῆ νὰ γίνεται. Δὲν θὰ ἐπεκταθῶ σ' αὐτὸ διότι, ἐάν ἐπεκταθῶ, νομίζω ὅτι δὲν θὰ εἶμαι ἐντὸς τοῦ θέματος.

Ἡ δημιουργία εὐκολιῶν κινήσεως, διαμονῆς καὶ ἀναψυχῆς τῶν τουριστῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ ὅσον καὶ τῶν τουριστῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶναι ἡ δευτέρα κατεύθυνσις πρὸς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ στραφῆ ἡ προσοχή μας. Ὑψηλὸν ἐπίπεδον μεταφορικῶν μέσων, ὕψηλὸ ἐπίπεδον ξενοδοχεῖα, ἐστιατόρια καὶ κέντρα ἀναψυχῆς. Αὐτὰ εἶναι ποὺ χρειαζόμεθα. Λέγεται δὲ ὅτι καὶ αὐτὸ γίνεται. Δὲν θὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ ἂν γίνεται κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικὸν διότι καὶ πάλιν δὲν θὰ εἶμαι ἐντὸς τοῦ θέματος.

Ἡ διαφήμισις τῆς Κύπρου ὡς χώρας μὲ τουριστικὸν ἐνδιαφέρον ἐπίσης δὲν εἶναι θέμα πρὸς συζήτησιν τώρα.

Ἐκεῖνο ποὺ σχετίζεται μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου καὶ μὲ τὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ θελτιώσιν τοῦ τουρισμοῦ μας, εἶναι ὁ ἀνθρώπινος παράγων τῆς βιομηχανίας αὐτῆς. Ὅπως εἰς κάθε βιομηχανίαν ἢ ὑπηρεσίαν ὁ ἀνθρώπινος παράγων εἶναι καὶ ἐδῶ ἀποφασιστικὸς. Νομίζω μάλιστα ὅτι εἰς καμμίαν ἄλλην βιομηχανίαν ἢ ὑπηρεσίαν ὁ ἀνθρώπινος παράγων δὲν εἶναι ὅσον ἀποφασιστικὸς ὅσον εἶναι εἰς τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν.

Μπορεί να διαφημίσωμεν την Κύπρον εις όλα τα περιοδικά και τὰς ἐφημερίδας τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ μέσω τῆς τηλεοράσεως καὶ διὰ τοῦ ραδιοφώνου. Μπορεῖ να ὀργανώσωμεν δεκαπενθήμερον Κυπριακῶν Θεερέτρων, ὄρεινῶν ἢ παρακτίων, μπορεῖ να ἔχωμεν τὰ καλύτερα τοπία εις τὰ θουνά μας καὶ τὰς καλύτερας ἀκτίας, μπορεῖ να κτίσωμεν καὶ να ἐξοπλίσωμεν πολυτελεῖ ξενοδοχεῖα καὶ να ὀργανώσωμεν τὰς καλύτερας μεταφοράς, μπορεῖ να ἔχωμεν ὅσαδήποτε ἐστιατόρια καὶ κέντρα ἀναψυχῆς μᾶς χρειάζονται. Ἄν δὲν κατορθώσωμεν ὁμως να ἔχωμεν τὸ κατάλληλον ἀνθρώπινον ὕλικόν εις τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ τουρισμοῦ μας, οὔτε θὰ ἀναπτύξωμεν οὔτε θὰ βελτιώσωμεν τὴν σημαντικὴν αὐτὴν πηγὴν εὐημερίας τῆς νήσου μας.

Τὸ κατάλληλον ὁμως προσωπικὸν προσελκύεται εις τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν, σχεδὸν εις κάθε βιομηχανίαν, διὰ τῆς προσφορᾶς ἱκανοποιητικῶν ὄρων καὶ συνθηκῶν ἐργασίας. Εἶπα σχεδὸν εις κάθε βιομηχανίαν, διότι ὑπάρχουν κλάδοι βιομηχανικοὶ ἢ ὑπηρεσίαι εις τὰς ὁποίας καταφεύγουν ὅλοι οἱ περιωρισμένης τεχνικῆς ἢ μορφωτικῆς ἱκανότητος ἐργατοῦπάλληλοι, δηλαδὴ ὅλοι ὅσοι ἀπορρίπτονται ἀπὸ τὰς βιομηχανίας καὶ τὰς ὑπηρεσίας πού ἀπαιτοῦν ἱκανότηα καὶ μόρφωσιν.

Ἐπὶ τούτων ὑπάρχουν τέτοιοι κλάδοι ἀλλὰ ἡ τουριστικὴ βιομηχανία δὲν εἶναι καὶ δὲν πρέπει να εἶναι ἕνας ἀπὸ αὐτούς. Ὁ τουρισμὸς δὲν πρέπει να ἀφεθῆ να ἐπανδρῶνεται μὲ προσωπικὸν πού ἀπορρίπτεται ὡς ἀχρηστον ἀπὸ τοὺς ἄλλους τομεῖς τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς οἰκονομίας. Εἰς τὸν τουρισμὸν καὶ τὰς τουριστικὰς ὑπηρεσίας πρέπει να προσελκύεται ἀνθρώπινον ὕλικόν ἀπὸ τὸ καλύτερον, μὲ ἱκανότηα καὶ μὲ μόρφωσιν.

Διὰ να γίνῃ ὁμως αὐτὸ χρειάζεται να ἔχωμεν καλοὺς ὄρους ἐργασίας, καλὰς συνθήκας ἐργασίας, τόσον καλὰς ὅσον καὶ εις τοὺς ἄλλους τομεῖς τῆς οἰκονομίας. Εἶναι αὐτὸ πού κατὰ τὴν γνώμην μου ἐπιδιώκεται διὰ τοῦ προτεινομένου Νόμου. Νὰ ρυθμισθοῦν οἱ ὄροι ἐργασίας τῶν ἀπασχολουμένων εις κέντρα ἀναψυχῆς, να βελτιωθοῦν ὡστε να προσελκύνονται καὶ να μένουν εις τὰ σχετικὰ ἐπαγγέλματα πρόσωπα μὲ ἱκανότητα καὶ μόρφωσιν.

Τὸ γεγονός ὅτι εἰσάγεται τὸ σύστημα τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων καὶ τὸ ὅτι τὸ σύστημα αὐτὸ θὰ λειτουργῆ ὑπὸ τὴν εὐθύνην μιᾶς τριμεροῦς Ἐπιτροπῆς, Κυβερνητικῆς, Ἐργοδοτῶν καὶ Συντεχνιῶν, ἀποτελεῖ μίαν ἐγγύησιν ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέπεται πλέον να ἐμφανίζονται ὡς ὑπάλληλοι κέντρων ἀναψυχῆς ἀνθρώποι πού οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουν μὲ τὸ ἐπάγγελμα καὶ πού ἀντὶ να προσελκύουν ἀπωθοῦν τόσον τὸν Κύπριον ὅσον καὶ τὸν ξένον τουρίσταν. Τὸ ὅτι διὰ τῶ κανονισμῶν ρυθμίζονται καὶ κατοχυρώνονται τὰ θέματα τοῦ ὠραρίου τὰ ὁποία εις τὸ παρελθὸν ἦσαν ἐντελῶς εις τὴν διάθεσιν τῶν ἐργοδοτῶν, τὸ γεγονός ὅτι ρυθμίζονται τὰ θέματα τῶν ὑπερωριῶν, τῆς ἐβδομαδιαίας ἀργίας, τῆς ἐτησίας ἀδείας, τῆς ἀδείας ἀσθενείας καὶ πρὸ πάντων τὸ ὅτι εἰσάγεται τὸ σύστημα τῆς χρεώσεως καὶ κατανομῆς δικαιώματος ὑπηρεσίας, ὅλα αὐτὰ μαζὶ ἀποτελοῦν πρόοδον, βελτίωσιν τῶν ὄρων καὶ τῶν συνθηκῶν ἐργασίας καὶ ἡ βελτίωσις αὐτὴ ἐλπίζω ὅτι θὰ κάμῃ τὸ ἐπάγγελμα ἐλκυστικὸν καὶ ἐνδιαφέρον μεταξὺ τῶν νέων ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν. Θὰ ἔχωμεν ἔτσι καλῆς ποιότητος ἀνθρώπινον ὕλικόν πού θὰ εἰσέλθῃ εις τὸ ἐπάγγελμα διὰ να μείνῃ.

Πιστεύω λοιπόν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι συνάδελφοι, ὅτι τὸ Σῶμα θὰ ὑποστηρίξῃ ὁμοφώνως τὸ προτεινόμενον Νομοσχέδιον καὶ ὅτι συντόμως θὰ ἔχωμεν ἕνα νέον ἐργατικὸν Νόμον ἐξυπηρετικὸν διὰ τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τούτων ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, Ὡς γνωρίζετε τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἐστάλη καὶ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Σώματος. Ἐκθεσις τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐκυκλοφόρησεν, διότι αἱ τροποποιήσεις αἰτινες ἐπηνέχθησαν ἀφοροῦν ἀπλῶς εἰς θέματα καθαρῶς νομοτεχνικά. Αἱ τροποποιήσεις αὗται ἀναφέρονται εἰς τὸν ὄρισμόν τῆς λέξεως «ἐργοδοτούμενος» ἣτις περιλαμβάνεται τῶρα εἰς τὸ κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου, ὅπως ἐπίσης καὶ εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ ὁρισμοῦ τῆς φράσεως «κέντρων ἀναψυχῆς», ἣτοι ἀντικαθίσταται ἡ λέξις «πωλοῦνται» διὰ τῆς λέξεως «καταναλίσκονται» εἰς τὴν προτελευταίαν γραμμὴν τοῦ ὁρισμοῦ. Ἐπίσης ὡς ἐπακόλουθον τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Ἐπιτροπὴ, δυνάμει τοῦ Νόμου, ὅπως ἐξαίρητῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου οἰαδήποτε κέντρα ἀναψυχῆς, ἔχει συνταχθῆ ἢ κατωτέρω τροποποιήσις ἢ ὁποία καὶ δέον νὰ ἀναφερθῆ ἀμέσως μετὰ τὸ ἄρθρον 7. «Νοεῖται ὅτι ὁ Ὑπουργὸς δύναται τῇ εἰσηγήσει τῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ διατάγματος αὐτοῦ δημοσιευομένου ἐν τῇ ἐπισημῇ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας νὰ ἐξαίρητῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου ἢ τῶν δυνάμει τοῦτου ἐκδοθέντων ἢ γενομένων κανονισμῶν οἰονδήποτε κέντρον ἀναψυχῆς ἢ οἰανδήποτε κατηγορίαν κέντρων ἀναψυχῆς».

Αἱ τροποποιήσεις αὗται τὰς ὁποίας ἀνέφερα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔχουν κατατεθῆ εἰς τὴν Γραμματεῖαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶναι σύμφωνος ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη :

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Μάλιστα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθόδρουςις καὶ σύστασις Ἐπιτροπῆς. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὑπάρχει ἐνστάσις εἰς τὸ 3ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Θητεία, ἀπαρτία καὶ ἀποφάσεις Ἐπιτροπῆς. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὑπάρχει ἐνστάσις εἰς τὸ 4ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία καὶ καθήκοντα τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὑπάρχει ἐνστάσις εἰς τὸ 5ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ ὑπάρχει ἐνστάσις εἰς τὸ 6ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐφαρμογὴ τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν κ. Λέλλον Δημητριάδην κατὰ πόσον εἰσηγείται ἢ πρότασις νὰ γίνῃ ἄρθρον 8ον, ἢ πρόκειται περὶ προσθήκης εἰς τὸ τελευταῖον ἄρθρον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Πρόκειται περὶ προσθήκης ἀμέσως μετὰ τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρου 7 ὡς ἔχει. Διότι ἡ τροποποίησις ἀρχίζει : «Νοεῖται ὅτι...».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νά τεθῆ ἓν κόμμα μετὰ τὴν λέξιν «ἀναψυχῆς» ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Τελεῖα καὶ μετὰ συνεχίζει «Νοεῖται ὅτι...»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῷ 7ον ἄρθρον μὲ τὴν τροπολογία τὴν ὁποίαν προέτεινεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἐγκρίθη ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ὡς ἐτροποποιήθη.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐργοδοτούμενων εἰς Κέντρα Ἀναψυχῆς (Ὅροι Ὑπηρεσίας) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῷ παρὼν Νομοσχέδιον ἐγκρίθη εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὼν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἐπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 6) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἄρ. 6) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 9ην Ἰουλίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £18.445, ἀναγκαίων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀσφαλτώσεως τῆς ὁδοῦ Βάθλας — Κάτω Δρυὸς — Λευκάρων διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ διάθεσις τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐν λόγω ὁδοῦ κατέστη ἀναγκαία ὡς ἐκ τῆς υἱοθέτησεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς εἰσηγήσεως τῆς Ἀποστολῆς τῆς Διεθνούς Τραπεζῆς Ἀνασυγκροτήσεως καὶ Ἀναπτύξεως, περὶ τῆς συγκεντρώσεως τῶν οἰκονομικῶν πόρων, τῶν μηχανικῶν μέσων καὶ τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ εἰς ὀλιγώτερα ὀδικὰ σχέδια μειζονος προτεραιότητος ἀντὶ νὰ κατανέμονται κατ' ἔτος εἰς πολυάριθμα μικρὰ ἔργα θελιώσεως ὁδῶν.

Ἡ τοιαύτη εἰσήγησις περὶ προγραμματισμοῦ καὶ ἐκτελέσεως ὀδικῶν ἔργων παρουσιάζει τὰ ἀκόλουθα πλεονεκτήματα :

- (α) Ἡ ἐκτέλεσις ὀδικῶν σχεδίων θὰ εἶναι οἰκονομικῶς συμφερωτέρα καθ' ὅτι οἱ διαθέσιμοι πόροι θὰ ἀξιοποιούνται κατὰ πλεον ἀποδοτικὸν τρόπον.
- (β) Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ Προγράμματος Ἀναπτύξεως Ὀδικοῦ Δικτύου θὰ εἶναι εὐεργετικώτερα.

Ἡ υἱοθέτησις τῆς ὡς ἄνω εἰσηγήσεως καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν συμπλήρωσιν ἀπάντων τῶν ἀπὸ μακροῦ συνεχιζομένων ὀδικῶν σχεδίων, καὶ κατ' ἀκολουθίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τρέχοντος ἔτους τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν διέθεσε ἐκ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως ἄρκετὰ ποσὰ χρημάτων ἐκ τοῦ Κεφαλαίου «Μὴ Προβλεπόμεναι Δαπάναι» διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν χωριτικῶν ὁδῶν. Ἐπειδὴ ὁμως διὰ τὴν ἀσφάλτωσιν τῆς ὁδοῦ Βάθλας — Κάτω Δρυὸς — Λευκάρων τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος δὲν ὑφίσταται κατάλληλον κονδύλιον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1968, τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ὁδοῦ ταύτης ποσὸν τῶν £18.445 ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ διατεθῇ δι' εἰδικεύσεως συμπληρωματικῆς πιστώσεως ὑπὸ νέον ἄρθρον. Ἡ δημοσιονομικὴ αὕτη διευθέτησις εἶναι ἀπαραίτητος λόγῳ τοῦ ὅτι χρηματικὰ ποσὰ ἐκ τοῦ κεφαλαίου 28 Δ «Μὴ Προβλεπόμεναι Δαπάναι» δύνανται νὰ κατανεμηθοῦν μόνον εἰς ὑπάρχοντα κονδύλια τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα φρονεῖ ὅτι ἡ υἱοθέτησις τῆς ὡς ἄνω εἰσηγήσεως τῆς Ἀποστολῆς τῆς Διεθνούς Τραπεζῆς Ἀνασυγκροτήσεως καὶ Ἀναπτύξεως ἀποτελεῖ ὑγιᾶ πολιτικὴν πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ ὀδικοῦ δικτύου τῆς Κύπρου καὶ ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ὁμιλητὴς ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ὁμιλητὴς ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Συνοπτικὸς Τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £18.445 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ειδικευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 6) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;
(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἐπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις καὶ Ὑποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του πρὸς τὴν Βουλὴν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ (ΝΗΟΛΟΓΗΣΙΣ, ΠΩΛΗΣΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΘΗΚΕΥΣΙΣ ΠΛΟΙΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Βάσος Λυσσαρίδης, Πρόεδρος

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Νίκος Κόσις

Ἐζεκίας Παπαζωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 18ην καὶ 24ην Ἰουνίου 1968.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 24ης Ἰουνίου 1968 κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ὅστις ἐβοήθησε τὰ μέγιστα τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τῶν ἐπεξηγήσεων τὰς ὁποίας οὗτος παρέσχεν ἐν σχέσει μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ προτεινομένου νόμου.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου ἐπιτυγχάνονται τὰ ἀκόλουθα :

(α) Παραχωρεῖται ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ὅπως, ὡσάκις ἡ νηολόγησις ὠρισμένου πλοίου ἢ ὠρισμένης κατηγορίας πλοίων θὰ ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀκολουθουμένην γενικὴν πολιτικὴν ἢ πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον ἐν γένει, ἐκδίδη ὁδηγίαν πρὸς τὴν Νηολογοῦσαν Ἀρχὴν ὅπως μὴ προβῆ εἰς τὴν νηολόγησιν τοῦ ἐν λόγῳ πλοίου ἢ πλοίων.

Συμφώνως πρὸς τὴν κειμένην νομοθεσίαν, ἡ Νηολογοῦσα Ἀρχὴ δὲν κέκτηται διακριτικὴν εὐχέρειαν νὰ ἀρνήται τὴν νηολόγησιν ὠρισμένου πλοίου ἢ ὠρισμένης κατηγορίας πλοίων ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον πληροῦνται ὅλαι αἱ ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις τοῦ Νόμου.

Ὡς εἶναι καλῶς γνωστὸν ἢ κατὰ τὸ 1963 θέσπισις τῆς Ναυτιλιακῆς Νομοθεσίας ἀπέθλεπε θασικῶς εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς εὐπολήπτου σημαίας, οὐχὶ θεθαίως δυσκολίας ἀλλ' οὔτε καὶ εὐκολίας. Ἡ παραχώρησις εἰς τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν διακριτικῆς ἐξουσίας ὅπως ἐκδίδη ὁδηγίας εἰς τὴν Νηολογοῦσαν Ἀρχὴν ἵνα μὴ προβῇ εἰς τὴν νηολόγησιν οἰουδήποτε πλοίου ἢ κατηγορίας πλοίων ὡσάκις ἢ τοιαύτη νηολόγησις θὰ ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον ἢ πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀσκουμένην γενικὴν πολιτικὴν κρίνεται ὡς ἀναγκαῖον μέτρον πρὸς τὸν σκοπὸν ἐνισχύσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ ἀνωτέρω σκοποῦ.

- (6) Διασαφηνίζεται ὅτι ἐπὶ τῇ ἐγγραφῇ πλοίου δι' ὃ ἐξεδόθη προσωρινὸν πιστοποιητικὸν ἤδη ἐκπνεύσαν, τὰ νενομισμένα τέλη ἐγγραφῆς θὰ καταβάλλωνται ἐκ νέου εἰς τὸ ἀκέραιον ἀδιάφορον ἂν ἐπληρώθησαν ἤδη τὰ τέλη ἐπὶ τῇ ἐκδόσει προσωρινοῦ πιστοποιητικοῦ. Κρίνεται ὅτι ἀπαξ καὶ ἐξέπνευσε τὸ προσωρινὸν πιστοποιητικὸν καὶ ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος ὁ πλοιοκτῆτης δὲν προσεκόμισε τὰ ἀπαιτούμενα ἐγγραφα διὰ τὴν μόνιμον ἐγγραφὴν τοῦ πλοίου του, οὐσιαστικῶς τὸ ἐν λόγῳ πλοῖον παύει νὰ θεωρῆται Κυπριακὸν καὶ ἐπομένως θὰ ἔδει ἐπὶ τῇ μονίμῳ ἐγγραφῇ του νὰ καταβάλῃ τὰ νενομισμένα τέλη εἰς τὸ ἀκέραιον.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα καὶ ἐπέφερεν καὶ ὠρισμένας νομοτεχνικῆς φύσεως τροποποιήσεις, εἰσηγεῖται ὁμοφώνως τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῷ ἐπιπέδῳ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῷ ἐπιπέδῳ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου ἁρθρου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῷ ἐπιπέδῳ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσις τοῦ Πίνακος (1Α) τοῦ Τρίτου Παραρτήματος τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση όπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῆι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις καὶ Ὑποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις καὶ Ὑποθήκευσις Πλοίων) Νόμων τοῦ 1963 καὶ 1965 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρονται ὁμοῦ ὡς οἱ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, (Πώλησις καὶ Ὑποθήκευσις Πλοίων) Νόμοι τοῦ 1963 ἕως 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση ὅπως τὸ παρὼν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆι εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὼν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἐπόμενον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Συνδέσμου Κυπρίων Ὁδηγῶν Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του πρὸς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΥΠΡΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Νίκος Ἀγγελίδης

Πανίκος Σιθιτανίδης

Πέτρος Στυλιανού.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 8ην Ἰουλίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ἀναγνώρισις τοῦ ὑφισταμένου Συνδέσμου τῶν Κυπρίων Ὁδηγῶν διὰ τῆς εἰς αὐτὸν παροχῆς νομικῆς προσωπικότητος καὶ ἡ ρύθμισις θεμάτων σχετικῶς πρὸς τὰς Ὁδηγούς κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ περὶ Συνδέσμου Προσκόπων Ἰσχύοντος Νόμου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀναγνωρίζουσα τὸ ὑπὸ τῶν Κυπρίων Ὁδηγῶν ἐπιτελούμενον ἔργον εἰς τὸν τομέα τῆς πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως, ἀφοῦ ἐπέφερον ὠρισμένας νομοτεχνικῆς φύσεως τροποποιήσεις εἰσηγείται τὴν εἰς νόμον ψηφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Μὴ ὑπαρχόντων ὁμιλητῶν ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐξέτασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐξέτασις εἰς τὴν ἐγκρισίν τοῦ 2ου ἄρθρου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθίδρυσις Συνδέσμου ὡς νομικοῦ προσώπου. ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐξέτασις εἰς τὸ 3ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Περιορισμὸς ἐπὶ τῆς πωλήσεως ἐμβλημάτων κ.λ.π. τοῦ Συνδέσμου. ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐξέτασις εἰς τὸ 4ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Περιορισμὸς ἐπὶ τῆς χρήσεως ἐμβλημάτων κ.λ.π. τοῦ Συνδέσμου. ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐξέτασις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διοίκησις. ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐξέτασις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση ;

Μη υπάρχουσας ενστάσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀδικήματα καὶ Ποινά. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση ὅπως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μη υπάρχουσας ενστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωση ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωση τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συנדέσμου Κυπρίων Ὁδηγῶν Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Υπάρχει ένσταση ὅπως τὸ παρὼν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μη υπάρχουσας ενστάσεως τὸ παρὼν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἐπόμενο θέμα νομοθετικῆς φύσεως εἶναι ὁ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλὴν.

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (Ἄρ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Νίκος Ἀγγελίδης

Πανίκος Σιθιτανίδης

Πέτρος Στυλιανοῦ.

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος

Λέλλος Δημητριάδης

Πανίκος Σιθιτανίδης

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ συνήλθον τὴν 8ην Ἰουλίου 1968 καὶ ἐμέλησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου.

Τὸ ἐν λόγῳ νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἑσωτερικῶν τὴν 5ην Ἰουλίου 1968, ἐστάλη δὲ πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως πρὸς τὸ Σῶμα εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς Ἑσωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου τροποποιεῖται ἡ παράγραφος (ι) τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἀρθροῦ 11 τοῦ βασικοῦ νόμου οὕτως ὥστε ὁ ὄγκος οἰκοδομῆς τὴν ὁποῖαν δύνανται νὰ ἀνεγείρουν οἱ Ἀδειούχοι Τεχνικοὶ Οἰκοδομῶν νὰ ἀυξηθῆ ἀπὸ 20.000 εἰς 25.000 κυβικοῦς πόδας.

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις ἀπεφασίσθη προσφάτως ὑπὸ τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ Τροποποιητικοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμου (Ἄρ. 41 τοῦ 1968) ἐκ παραδρομῆς ὅμως δὲν περιελήφθη εἰς τὸν ἐν λόγῳ νόμον.

Σκοπός, ἐπομένως, τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ ἐνσωμάτωσις εἰς τὸν βασικὸν νόμον τῆς τροποποιήσεως αὐτῆς.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἐξήτασαν καὶ πάλιν τὸ ὅλον θέμα ὁμοφώνως εισηγούνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ὅπως τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἀρθροῦ 11 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ θέματος ὅπως τὸ 2ον ἀρθρον ἐγκριθῆ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν (Τροποποιητικὸς) (Ἄρ. 2) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμου τοῦ 1962 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος καὶ

ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὡς οἱ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμοι τοῦ 1962 ἕως 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπὶ τῆς ἐπιτροπῆς ὡς τὸ παρὼν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον :

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ἐγὼ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ περὶ Κρατικῆς Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἐγγραφή Μισθώσεως) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 δὲν εἶναι ἕτοιμος πρὸς συζήτησιν.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν ἐάν οὕτως ἔχουν τὰ πράγματα.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν εἶναι ἕτοιμος, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, διότι ἡ ἔκθεσις δὲν ἔχει κυκλοφορήσει ἀκόμη. Ἐλπίζω νὰ εἶναι ἕτοιμος διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐτεрмаτίσθη ἡ νομοθετικὴ φύσεως ἐργασία τῆς Βουλῆς.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ — Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγραφῶν

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγραφῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Ἀρχῆς Κρατικῶν Ἐκθέσεων Νόμος τοῦ 1968.

(2) Ὁ περὶ Πολεοδομίας καὶ Χωροταξίας Νόμος τοῦ 1968.

(3) Οἱ περὶ Ταχυδρομικῶν Δεμάτων (Τελωνειακὸς Ἐλεγχος) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ πρῶτον Νομοσχέδιον προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας. Πρόκειται περὶ τῆς δημιουργίας Ἀρχῆς Κρατικῶν Ἐκθέσεων καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας πρὸς ἐπεξεργασίαν, μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Πολεοδομίας καὶ Χωροταξίας Νόμος τοῦ 1968, παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

Οἱ περὶ Ταχυδρομικῶν Δεμάτων (Τελωνειακὸς Ἐλεγχος) Κανονισμοὶ τοῦ 1968 προέρχονται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων. Πρόκειται περὶ Κανονισμῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν ὁμώνυμον Ἐπιτροπὴν, τῆς ὁποίας Πρόεδρος εἶναι ὁ κ. Λυσσαρίδης, πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ὑπάρχει ἐξ ἀναβολῆς τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ Βουλευτὴς κ. Πέτρος Στυλιανοῦ. «Ἡ ἀνάγκη ἐπιβολῆς καὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑφισταμένης ἀγορανομικῆς νομοθεσίας ἐπὶ τῶν βασικῶν τουλάχιστον καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὡς καὶ τῶν φαρμάκων».

Ἐάν τὰ ἔντιμα Μέλη ἐπιθυμοῦν νά συνεχίσουν σήμερον τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, εἶμαι εἰς τὴν διάθεσίν των, ἐάν ὁμως ὑπάρχουν στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θέλουν νά μελετήσουν εἰσέτι καὶ νά ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν οὐδεμίαν δυσκολίαν ἔχω νά ἀναβάλω τὸ θέμα αὐτὸ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν. Φαίνεται μᾶλλον ὅτι ὑπάρχει διάθεσις ἀναβολῆς διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν. Ἐπομένως ἡ προσεχῆς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς....

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ὁ γείτων μου κ. Χατζηχάρος ἐπιθυμεῖ νά ἀγορεύσῃ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἐάν θέλῃ νά ἀγορεύσῃ εἶμαι θέβαιος ὅτι ἐγείρεται ἄνευ ἰστορίας, αὐτοδυνάμως. Δὲν ἤκουσα τὸν κ. Χατζηχάρον νά λέγῃ ὅτι θέλει νά ὁμιλήσῃ.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ὅχι, κ. Πρόεδρε, εἶναι ἓνα ζήτημα τὸ ὁποῖον μᾶς κρατεῖ κάθε φοράν πού γίνεται συνεδρίασις. Θὰ τελειώσῃ, θὰ συζητηθῇ, θὰ μείνῃ σὲ ἄλλην συνεδρίασιν; Νὰ τελειώσῃ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θέματος εἶναι ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ καὶ θὰ ἤθελα νά ἀκούσω τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐπαφίεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σώματος, κ. Πρόεδρε, παρ' ὄλον πού νομίζω ὅτι ἡ προσεχῆς θὰ εἶναι ἡ τελικὴ συζήτησις τοῦ θέματος, διότι ἐπακολουθοῦν αἱ διακοπαὶ τοῦ θέρους.

Ἐπομένως ἐάν θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν πρέπει ὁπωσοῦν νά κλείσῃ αὐτὸ τὸ θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐχω τὴν ἐντύπωσιν, διαισθάνομαι μᾶλλον ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῶν πλείστων Βουλευτῶν. Ἐάν ὁμως ὁ κ. Χατζηχάρος ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἀποψίν του, τότε θεβαίως θὰ ἀποφασίσω ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Ὅπωσοῦν τὸ θέμα θὰ τεθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν καὶ θὰ συζητηθῇ, θὰ τερματισθῇ δὲ διὰ τῆς λήψεως τῆς ἀναγκαίας ἀποφάσεως.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Πολὺ σύντομα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, θὰ πῶ λίγα λόγια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐάν θέλετε νά ὁμιλήσετε εὐχαρίστως.

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον. Δὲν θὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ πολὺ ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Θά είμαι πολύ σύντομος.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, Τό θέμα πρέπει νά τεθη είς ψηφοφορίαν και νά άποφασίση ή Βουλή εάν θά συνεχίση ή όχι τήν συζήτησιν του θέματος. Δέν μπορεί έν άπό τά μέλη του Σώματος νά άποφασίση. Νά τεθη είς ψηφοφορίαν. "Αν θά όμιλήση ένας, άντιλαμβάνομαι ότι θέλουν νά όμιλήσουν και άλλοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Κύριοι, ό κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης μέ θέτει είς δύσκολον θέσιν, διότι ό έντιμος Βουλευτής κ. Χατζηχάρος άνήλθεν επί του θέματος, έχει τήν κάθε διάθεσιν νά όμιλήση, και έπειδή πρόκειται περί Βουλής νομίζω πώς δέον νά του δοθη ή εύκαιρία νά όμιλήση και άμέσως κατόπιν θά άναγγείλω τήν προσεχή ήμερησίαν διάταξιν.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

"Έντιμε κ. Πρόεδρε, Δέν θέλω νά άντιτίθεμαι έναντίον τών συναδέλφων οι όποιοι νομίζουν ότι πρέπει νά διακόψωμεν. Θά έπιφυλαχθώ δι' άλλην φοράν αλλά μου φαίνεται ότι παρατέμπεται μακρυά πλέον τό ζήτημα. "Έπρεπε νά τελειώση. "Όπωςδήποτε δέν θέλω νά όμιλήσω τήν στιγμήν που οι άλλοι συνάδελφοι νομίζουν ότι πρέπει νά κλείσωμεν. Θά έπιφυλαχθώ δι' άλλοτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εύχαριστώ τόν κ. Χατζηχάρον διά τήν διευκόλυνσιν.

"Η προσεχής συνεδρία τής Βουλής όρίζεται διά τήν προσεχή Παρασκευήν και ώραν 4.30 μ.μ. μέ τήν έξής ήμερησίαν διάταξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : "Ερωτήσεις — "Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετική "Εργασία :

- (1) "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος ("Αρ. 12) του 1968.
- (2) "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος ("Αρ. 18) του 1968.
- (3) "Ο περί Διασφάλισεως τής Θερινής Κοινής "Ησυχίας Νόμος του 1968.
- (4) "Ο περί Κρατικής "Ακινήτου "Ιδιοκτησίας ("Εγγραφή Μισθώσεως) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.
- (5) "Ο περί "Αρχής Κρατικών "Εκθέσεων Νόμος του 1968.
- (6) "Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμος του 1968, και
- (7) οι περί Ταχυδρομικών Δεμάτων (Τελωνειακός "Ελεγχος) Κανονισμοί του 1968.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων και "Εγγραφών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Τὸ ἀναβαλλόμενον θέμα — «Ἡ ἀνάγκη ἐπιβολῆς καὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑφισταμένης ἀγορανομικῆς νομοθεσίας ἐπὶ τῶν βασικῶν τοῦλάχιστον καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὡς καὶ τῶν φαρμάκων» (συνέχισις τῆς συζητήσεως ἢ ὁποία ἤρχισε τὴν παρελθούσαν Πέμπτην).

Κηρύττω τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὁρα λήξεως 6.50 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν) :

Ἄγγελιδης Νίκος

Νικολαΐδης Ἡρόδοτος

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος

Παπαϊωάννου Ἐζεκίας

Γιάγκου Ἀνδρέας

Ποταμίτης Γιάγκος

Δημητριάδης Λέλλος

Ποσκώτης Σταῦρος

Δημητριάδης Χρῦσης

Σαθβίδης Μιχαλάκης

Ζιαρτίδης Ἀνδρέας

Σιθιτανίδης Πανίκος

Ἰωαννίδης Γεώργιος

Στυλιανοῦ Πέτρος

Κόσις Νίκος

Φράγκος Αἰμίλιος

Λουσσαρίδης Βάσος

Χατζηχάρος Χαριδημος.

Μιχαηλίδης Χαράλαμπος

Χριστοδουλίδης Κώστας.

Μιχαηλίδης Χριστόδουλος

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις (Βελτίωσις τῆς ὁδοῦ Λεμεσοῦ — Φασουρίου — Ἀνέγερσις νέων συγχρόνων σταδίων πρὸς θελίωσιν τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀθλητισμοῦ — Κατασκευὴ λιμενοβραχίονος εἰς τὸν λιμένα Πάφου πρὸς ἐξυπηρέτησιν πλοίων μεγαλυτέρας χωρητικότητος — Ἀναστήλωσις ἐνὸς ἐκ τῶν δύο ἀρχαίων θεάτρων εἰς Κάτω Πάφον, κ.λ.π.).
- (2) Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 (Χ. Χατζηχάρος — Μ. Σαθβίδης — Β. Λουσσαρίδης — Χαμπῆς Μιχαηλίδης — Α. Γιάγκου — Π. Στυλιανοῦ — Αἰμ. Φράγκος — Κ. Χριστοδουλίδης — Λ. Δημητριάδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ (πλὴν τοῦ ἀρθροῦ 3).
- (3) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ὑπαλλήλων Κέντρων Ἀναψυχῆς (Ὁροὶ Ὑπηρεσίας) Νόμου τοῦ 1968, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης — Α. Ζιαρτίδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (4) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἄρ. 6) τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (5) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις καὶ Ὑποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
- (6) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συνδέσμου Κυπρίων Ὁδηγῶν Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

Πρακτικά τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 19ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1968

(Ὡρα ἐνάρξεως 6.17 μ.μ.)

(Ἄρ. 44)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχη ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Λόγω τῆς ὑπερβολικῆς ζέστης οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ δικαιοῦνται νὰ ἀφαιρέσουν καὶ τὰς γραβάτας τῶν.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προθοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Μαΐου 1968.

«Εἰς διάφορα χωρία τῆς Κύπρου παρατηρεῖται καθυστέρησις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὁδικῶν, ἀρδευτικῶν, ὕδρευτικῶν καὶ ἄλλων κοινωφελῶν ἔργων, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ταῦτα ἔχουν προγραμματισθῆ.

Ὡς ἐκ τούτου ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖον σύστημα προώθησεως, συντονισμοῦ καὶ ἐλέγχου ὄφισταται διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν λόγω ἔργων, ὥστε νὰ ἀποφεύγεται ἡ παρατηρουμένη καθυστέρησις».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 24ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαζωάννου.

«Εἶναι γεγονός ὅτι εἰς μερικὰς περιπτώσεις παρατηρεῖται ποιά τις καθυστέρησις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένων προγραμματισθέντων κοινωφελῶν ἔργων. Αὕτη ὀφείλεται κυρίως εἰς τοὺς ἐξῆς λόγους :

- (α) εἰς ἀδυναμίαν τῶν οικείων τοπικῶν ἀρχῶν ὅπως καταβάλουν ἐγκαίρως τὴν ἀνάλογον εἰσφοράν των.
- (β) εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων τηρουμένην ἀρχὴν ὅπως μὴ χορηγοῦν νέα δάνεια εἰς Χωριτικὰς Ἀρχὰς ἢ ἄλλα Σώματα, εἰς περίπτωσηιν καθ' ἣν ὑπάρχει καθυστέρησις παλαιότερου συναφθέντος δανείου,
- (γ) εἰς τὴν ἐποχιακὴν ἔλλειψιν ἐργατικῶν χειρῶν, καὶ
- (δ) εἰς τὴν μὴ ἔγκαιρον ἐπικύρωσιν προσφορῶν διὰ τὴν προμήθειαν ὑλικῶν καὶ μηχανημάτων.

Παρά ταῦτα, καταβάλλεται πᾶσα δυνατὴ προσπάθεια διὰ τὴν συμπλήρωσιν ἀπάντων τῶν ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους προγραμματισθέντων ἔργων δι' ἐκτέλεσιν.

Πρὸς στενωτέραν παρακολούθησιν τοῦ ρυθμοῦ ἐκτελέσεως τῶν εἰρημένων ἔργων, οἱ Ἐπαρχοὶ ὑποβάλλουσιν ἀνελλιπῶς πρὸς τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον μηνιαίας ἐκθέσεις προόδου δι' ἕκαστον ἔργον, αἵτινες διαβιβάζονται εἰς τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουλίου 1968.

«Ὑπὸ παραγόντων τῶν χωρίων τῆς περιοχῆς Ὀρεινῆς, Πάνω καὶ Κάτω Δευτερᾶ, Ψημολόφου, Ἐργάτες, Ἐπισκοπεῖον, Πολιτικόν, Πέρα, δι' ὑπομνημάτων των πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς συναντήσεις των μετὰ τοῦ ἐκάστοτε Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ τῶν ἀρμοδίων Τμηματάρχων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐζήτησαν τὴν κατασκευὴν ὕδατοφράκτου ἐπὶ τοῦ Πεδιαίου ποταμοῦ ὃ ὁποῖος θὰ ἀρδεύῃ τὴν περιοχὴν.

Ἐπειδὴ μέχρι σήμερον οὐδεμία θετικὴ ἀπάντησις ἐδόθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω θέματος, παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποῦ εὐρίσκεται ἢ ὅλη ὑπόθεσις».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Ἰουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Παρομοία ἐρώτησις ἐτέθη ὑπὸ τοῦ Ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χαρ. Χατζηχάρου τὴν 13ην Ὀκτωβρίου 1966, καὶ ἀπηντήθη ὡς ἐξῆς :

«Εἰς τὸ παρελθόν ἔγινε σχετικὴ μελέτη διὰ τὴν ἀνάγεσιν ὕδατοφράκτου εἰς τὴν περιοχὴν Ὀρεινῆς, ἢ πραγματοποιήσις ὁμοῦ τοῦ ἔργου προσέκρουε πάντοτε εἰς τὴν ἀμφιβολίαν μήπως διὰ τούτου ἐπηρεασθοῦν δυσμενῶς τὰ ἀρδευτικὰ δικαιώματα τῶν γεωργῶν τῆς πεδιάδος τῆς Μεσαορίας.

Παρά τὸ γεγονός τοῦτο, ὅταν θὰ ἀρχίσῃ συντόμως ἡ προγραμματισθεῖσα ὕδατικὴ ἐπισκόπησις τῆς νήσου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἐν ἑκ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα θὰ μελετηθοῦν εἰ-

ναι και η αξιοποίησης των υδάτων του Πεδιαιού. Το πόρισμα και η έκ τούτου επακόλουθος εισήγησης θα καθοδηγήσει το Υπουργείον Γεωργίας περί του πρακτέου».

Η υπό συζήτην υδατική επισκόπησις της νήσου ανέληφθη ήδη και προγραμματίζεται όπως τελειώσει αρχάς του 1970. Υπό το φως των πορισμάτων της άνω επισκοπήσεως, το Υπουργείον Γεωργίας θα επανεξετάση το έγειρόμενον πρόβλημα».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 12ην Ιουλίου 1968, υποβληθείσα υπό του έντιμου Βουλευτού περιφέρειας Λευκωσίας κ. Έζεκία Παπαϊωάννου, και ληφθείσα την 12ην Ιουλίου 1968.

«Μετά το τραγικόν δυστύχημα το όποιον έστοίχισε χθές την ζωήν εις οικογενειάρχην εργάτην του Αερολιμένος Λευκωσίας, έρωτάται το άρμόδιον Υπουργείον να πληροφορήση το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων κατά πόσον διετάχθη η πλήρης διερεύνησις των συνθηκών υπό τας όποιας έπεσυνέθη το έν λόγω δυστύχημα, ποια τά πορίσματα της τοιαύτης διερευνήσεως και ποια μέτρα ασφαλείας έχουν ληφθή ή θα ληφθούν δια την πρόληψιν παρομοίου δυστυχήματος εις το μέλλον».

Απάντησις υπό ημερομηνίαν 19ην Ιουλίου 1968, του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, εις έρώτησιν υποβληθείσαν την 12ην Ιουλίου 1968, υπό του έντιμου Βουλευτού περιφέρειας Λευκωσίας κ. Έζεκία Παπαϊωάννου.

«Δυνάμει της παραγράφου (2) του Κανονισμού 7 των περί Πολιτικής Αεροπορίας (Έρευνα Ατυχημάτων) Κανονισμών του 1952 διετάχθη η διεξαγωγή έρεύνης επί των συνθηκών και αίτιων του άτυχήματος του έπισυμβάντος την 11ην Ιουλίου 1968 έν τω χώρω σταθμεύσεως άεροσκαφών του άερολιμένος Λευκωσίας, κατά το όποιον ό έκ των έργατων του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας Βραχίμης Καραχάννας έφονεύθη.

Την έρευναν διεξάγει ό Πρώτος Λειτουργός Αεροπορικών Κινήσεων υπό την ιδιότητά του ως Έπιθεωρητού Ατυχημάτων.

Γνωστοποιήσις περί της διεξαγομένης έρεύνης δημοσιεύεται δυνάμει της παραγράφου (3) του ίδιου Κανονισμού εις την σημερινήν έκδοσιν της έπίσημου Έφημερίδος της Δημοκρατίας».

Ερώτησις υπό ημερομηνίαν 12ην Ιουλίου 1968, υποβληθείσα υπό του έντιμου Βουλευτού περιφέρειας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη, και ληφθείσα την 12ην Ιουλίου 1968.

«Έπειδή διεπιστώθη εις το παρελθόν ότι η έκτέλεσις των διαφόρων έργων δέν συμβαδίζει με τον προγραμματισμόν των, με το άνεπιθύμητον αποτέλεσμα να ψηφίζονται υπό της Βουλής διάφορα κονδύλια δια την έκτέλεσιν έργων, η δέ έκτέλεσις αυτή να καθυστερή εις ώρισμένας περιπτώσεις τόσοσν ώστε να γίνεται αναγκαία η επαναψηφίσις των έν λόγω κονδυλίων, παρακαλώ όπως η Έκτελεστική Έξουσία πληροφορήση την Βουλήν :

- (α) Δια ποίου τρόπου παρακολουθείται και έλέγχεται η έκτέλεσις των διαφόρων έργων και η πρόσδος τούτων, ούτως ώστε να μην υπάρχει περιττή καθυστέρησις ;
- (β) Ποια μέτρα λαμβάνονται εις τρόπον ώστε τά διάφορα ψηφιζόμενα κονδύλια προς έκτέλεσιν έργων να δαπανώνται έγκαιρώς, χρησίμως, και έπωφελώς, ώστε να μη καθίσταται αναγκαία η επαναψηφίσις τούτων ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουλίου 1968.

«Ὁ δρόμος Κυρᾶς — Μόρφου, Μενοίκου — Ἀκακίου καὶ ὁ δρόμος ὁ ὁποῖος συνδέει τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησίαν τῆς Ἀσίνου, τὸ Νικητάρι, τὴν Βυζακίαν καὶ τὸ Ποτάμι μὲ τὸν κύριον δρόμον Λευκωσίας — Τροόδους δὲν ἔχουν ἀκόμη ἀσφαλτοστρωθῆ με ἀποτέλεσμα νὰ ταλαιπωροῦνται οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων καὶ εἰδικὰ κατὰ τοὺς χειμερινούς μῆνας, παρ' ὅλον ὅτι ἐξοδεύονται ἀρκετὰ χρήματα κάθε χρόνον διὰ τὴν συντήρησίν των.

Παρακαλῶ τὸ Ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα διὰ πότε ἔχει προγραμματισθῆ ἡ ἀσφαλτοστρώσις τῶν ὡς ἄνω δρόμων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ἰουλίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῶν ἀποδειχθεισῶν ὡς θασίμων καταγγελιῶν περὶ κλοπῆς τῶν θεμάτων παρὰ δεκάδων μαθητῶν Μέσης Ἐκπαιδύσεως κατὰ τὰς προσφάτους τελικὰς ἐξετάσεις των, ὡς καὶ καταγγελιῶν σημερινῆς πρωϊνῆς ἡμερηίδος ὅτι ἐκλάπησαν καὶ τὰ θέματα τῶν προσφάτων ἐξετάσεων τῶν ἡμερομισθίων Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν :

- (α) Εἰς ποῖα συμπεράσματα κατέληξεν ἐν σχέσει μὲ τὸ ἐν λόγω θέμα καὶ εἰδικώτερον ἐπὶ τοῦ τρόπου διαρροῆς τῶν θεμάτων, καί,
- (β) τί μέτρα σκοπεῖ νὰ λάθῃ ὥστε νὰ παύσῃ τὸ ἀπαράδεκτον τοῦτο διὰ τὸν τόπον καὶ καταστρεπτικὸν διὰ τὴν Παιδείαν φαινόμενον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Χαμητῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Ἰουλίου 1968.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ οἱ πιὸ πολλές ἀγροτικές οἰκογένειες ἀντιμετωπίζουν πρόβλημα χρεῶν καὶ πιστώσεων.

Γιὰ ὠρισμένους βασικούς ἀγροτικούς κλάδους φέτος τὸ πρόβλημα τῶν χρεῶν καὶ τῶν νέων δανειῶν παρουσιάζεται μὲ μεγαλύτερη ὀξύτητα. Γιὰ παράδειγμα, μέσα στοὺς ἀνομβριοπλήκτους σιτοπαραγωγούς, τοὺς πατατοπαραγωγούς πού πλήγησαν ἀπὸ τοὺς παγετῶνες καὶ μειώθηκε ἡ παραγωγή τους, τοὺς ἀμπειλουργούς κ.ἄ.

Οἱ ἀγρότες αὐτοὶ ἔχουν καλύψει τὰ δανειστικά τους περιθώρια στὲς Συνεργατικὲς καὶ δυσκολεύονται σήμερα γιὰ τὲς νέες καλλιέργειές τους καὶ τὴν συντήρησιν τῶν οἰκογενειῶν τους.

Δὲν νομίζει τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ μελέτη καὶ ἡ ἀντιμετώπισιν τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν καὶ πιστώσεων καὶ ἰδιαίτερα γιὰ τοὺς κλάδους πού κατεστράφη ἢ μειώθηκε ἡ παραγωγή τους ;

Καὶ ἐν ὄψει τῶν οικονομικῶν δυσκολιῶν πού ὑπάρχουν δὲν θὰ ἦταν ὀρθὸ νὰ ἐνισχυθῆ ἡ Συνεργατικὴ Κεντρικὴ Τράπεζα γιὰ νὰ αὐξήσῃ μὲ τὴν σειρὰν τῆς τὰ δάνεια στὲς τοπικὲς Συνεργατικὲς πού δανειοδοτοῦν τοὺς ἀγρότες ;

Καὶ δὲν εἶναι ἐπίσης πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος ἡ μελέτη μέτρων γιὰ τὴν μετατροπὴ τῶν βραχυπροθέσμων ἀγροτικῶν χρεῶν σὲ μακροπρόθεσμα μὲ χαμηλότερο τόκο ;».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ἰουλίου 1968.

«Νοουμένου ὅτι ἡ Τσάδα εἶναι ἓν τῶν μεγαλύτερων χωρίων τῆς Ἐπαρχίας Πάφου, τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἐτῶν ἐκηρύχθη «περιοχὴ θελιώσεως», ἔχον τεραστίας δυνατότητας ἵνα καταστῆ ἓν τῶν καλυτέρων θερέτρων τῆς Πάφου, ἐρωτᾶται πότε θὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ παροχὴ κατ' οἶκον διασωληνωμένου ὕδατος πρὸς πληρεστέραν καὶ καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ἰουλίου 1968.

«Ἡ μὴ ἐκτέλεσις ἄχρι σήμερον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῶν ἀπαραιτήτων ἔργων θελιώσεως τοῦ λιμένος Κάτω Πάφου, τὰ ὁποῖα οὐσιαστικῶς συνίστανται εἰς τὴν κατασκευὴν ἑνὸς λιμενοβραχίονος διὰ τοῦ ὁποῖου ἔργου θὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ προσέγγισις μικρῶν σκαφῶν εἰς Πάφον πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ τῆς ἐμπορίου, ἔχει, ὡς προεβλέφθη καὶ πολλάκις ἐτονίσθη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἐπιφέρει σοβαρωτάτην ὀπισθοδρόμησιν εἰς τὴν κίνησιν τοῦ λιμένος Πάφου, τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὁποίας ἤρχισαν νὰ ἐμφανίζωνται κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας, ὅτε σοβαρὰ φορτία χαρουπιῶν τῆς Πάφου, ἅτινα ἄχρι σήμερον ἐξήγοντο ἐκ τοῦ λιμένος Πάφου, μετεφέρθησαν καὶ ἐξήχθησαν δι' ἄλλων λιμένων λόγῳ ἀπροθυμίας τῶν πλοίων νὰ προσέλθωσιν εἰς Πάφον.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὀπισθοδρομήσεως αὐτῆς εἶναι δυσμενῆ διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς Πάφου, καθ' ὅτι προξενοῦν σοβαρωτάτην ζημίαν εἰς τοὺς παραγωγοὺς οἷτινες ἀδίκως ὑφίστανται οἰκονομικὴν ἀφαιμάξιν συνεπείᾳ τῶν ἠύξημένων ἐξόδων μεταφορᾶς τοῦ προϊόντος των εἰς ἄλλην Ἐπαρχίαν καὶ πλήττουν τὴν αὐτοχὴν τάξιν τῶν λιμενεργατῶν Πάφου, οἷτινες ὀδηγοῦνται εἰς ἀνεργίαν καὶ ἐξολόθρευσιν.

Ἐρωτᾶται :

- (α) Ποῖα μέτρα προτίθεται τὸ ὑμέτερον Ὑπουργεῖον νὰ λάβῃ πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τούτου, τὸ ὁποῖον προσλαμβάνει τεραστίας διαστάσεις εἰς θάρος τόσον τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου ὅσον καὶ τῶν παραγωγῶν Πάφου καὶ τείνει νὰ ἐξαφανίσῃ παντελῶς τὴν τάξιν τῶν λιμενεργατῶν ;
- (β) Δὲν ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν διακηρυχθεῖσαν δημοσιονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἢ εἰς θάρος τῶν παραγωγῶν τῆς Πάφου μεταφορὰ τῶν προϊόντων των εἰς ἄλλην Ἐπαρχίαν δι' ἐξαγωγὴν καὶ ἡ μείωσις τοῦ εἰσοδήματός των ;
- (γ) Πῶς δύναται ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ δικαιολογηθῆ ἡ περαιτέρω καθυστέρησις τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμενοβραχίονος Πάφου, ἐφ' ὅσον καταδεικνύεται πλέον πόσον καταστρεπτικὴ ἢ τοιαύτη καθυστέρησις ἔχει ἀποβῆ διὰ τὴν κίνησιν τοῦ λιμένος Πάφου ;».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ἰουλίου 1968.

«Παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται τὸ θέμα τῆς ἀγορᾶς τῆς γερανογεφύρας Καραβοστασίου ἀπὸ τὴν Ε.Μ.Ε. καὶ τροποποιήσεώς της διὰ τὴν φόρτωσιν τῶν γεωργικῶν προϊόντων τῆς περιοχῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ἰουλίου 1968.

«Εἰς Λάρνακα λειτουργοῦν αἱ ἐγκαταστάσεις ἀποθηκείσεως καὶ ἐμφιαλώσεως ὑγραερίου τῆς MOBIL GAZ (πρώην Κοσάγκαζ) ἐπὶ ἐκμισθωμένης Κυβερνητικῆς γῆς, ἐν τῷ μέσῳ κατωκημένης περιοχῆς. Αἱ ἐγκαταστάσεις καὶ τὰ μεγάλα ντεπόζιτα τοῦ ὑγραερίου περιβάλλονται ὑπὸ ἑκατοντάδος οἰκιῶν εἰς τὰς ὁποίας διαμένει ἀνάλογος ἀριθμὸς οἰκογενειῶν.

Παρακληθέντες εἰδικοὶ νὰ γνωμοδοτήσουν ποῖα θὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα εἰς περίπτωσιν ἐκρήξεως τῶν 4 ντεποζιτῶν τὰ ὁποῖα ἐναποθηκεύουν περὶ τοὺς 300 τόνους συμπίεσμένου ὑγραερίου, ἀπήντησαν ὅτι θὰ ὑπάρξῃ ὑψηλοῦ βαθμοῦ γενικὴ καταστροφή εἰς ἀκτίνα ἡμίσεος ἢ ἐνὸς μιλίου ἐκ τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ ὑγραερίου, πράγμα ὅπερ σημαίνει ὅτι διακινδυνεύουν τὸν ἔσχατον κίνδυνον εἰς μεγάλος ἀριθμὸς προσώπων τῆς περιοχῆς.

Ἐπὶ τὰς συνθήκας παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ἰπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖα μέτρα ἔχουν ληφθῆ διὰ τὴν ἀποσόδησιν τοῦ κινδύνου τούτου, ἐὰν μεταξὺ τῶν μέτρων τούτων περιλαμβάνεται καὶ ἡ σύντομος ἀπομάκρυνσις τῶν ἐν λόγῳ ἐγκαταστάσεων ἐκ τῆς κατωκημένης περιοχῆς, καὶ ἐὰν ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ οἰκονομικὰ σχέδια Νόμου ρυθμίζον πᾶν ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐναποθήκυσιν καὶ πώλησιν ὑγραερίου ἐν Κύπρῳ καὶ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν διατι-
μειοῦται τόση καθυστέρησις εἰς θέμα τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του ἔδει νὰ ἦτο ἐπείγουσας προτεραιότητος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ἰουλίου 1968.

«Δεδομένου ὅτι ἐν ἔργον, ὡς ὁ Ὑδατοφράκτης Κιτίου, διὰ τὸ ὁποῖον ἐδαπα-
νήθησαν ἑκατοντάδες χιλιάδων λιρῶν, εἶναι συμφέρον καὶ σκόπιμον νὰ τίθεται ἐν πλήρει λειτουργίᾳ καὶ ἀποδώσει, εἰς τὸν συντομώτερον δυνατὸν χρόνον, ἀπὸ τῆς κατασκευῆς του, καὶ δεδομένου ὅτι ὑφίστανται ἤδη τὰ σχέδια κατασκευῆς τοῦ συστήματος διανομῆς τοῦ ὕδατος Ὑδατοφράκτου τούτου, καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν Κιτίου καὶ Περβολιῶν καὶ πρὸς ἐκείνην τοῦ χωρίου Τερσεφάνου, ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ἰπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διατὶ προχωρεῖ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν λόγῳ σχεδίων βραδέως καὶ κατὰ φάσεις μὲ ἀναπό-
φευκτον καθυστέρησιν τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ συγκεντρουμένου ὕδατος ἐπὶ ζη-
μιά τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς, καὶ κατὰ πόσον δὲν θὰ ἦτο δυνα-
τὸν, ἀποφευγομένης πάσης περαιτέρω καθυστερήσεως, διὰ σχετικῶς Συμπλη-
ρωματικῶν Προϋπολογισμῶν νὰ ἐγκριθῇ τὸ ἀπαιτούμενον κονδύλιον διὰ τὴν συμπλήρωσιν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τρέχοντος ἔτους ὀλοκληροῦ τοῦ ἔργου τούτου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σταύρου Ποσκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Ἰουλίου 1968.

«Εἰς τὴν κεντρικώτεραν τοποθεσίαν τῆς Λάρνακος παρὰ τὴν κεντρικὴν πα-
ραλίαν τῆς πόλεως, εἰς τὴν ὁδὸν Εὐρυθιάδου, ὑπάρχει ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν Κυ-
βερνητικὴ περιουσία εἰς κατάστασιν ἐρειπωμένων ἀποθηκῶν.

Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1966 ἐψηφίσθη κονδύλιον £3.000 διὰ κατεδάφισιν τῶν ἐρειπίων καὶ ἀξιοποιήσιν τοῦ Κυβερνητικοῦ τούτου χώρου. Τὸ κονδύλιον ἐκρίθη ἀνεπαρκὲς διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν προταθέντων διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν σχεδίων τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων καὶ ἡ κατάστασις παρέμεινεν οἷα ἦτο, μὴ χρησιμοποιηθέντος τοῦ σχετικῶν κονδυλίου.

Τὸ Τμήμα Δημοσίων Ἔργων εἶχεν ἐτοιμάσει σχέδια ἀνεγέρσεως εἰς τὸν ἐν λόγῳ χώρον οἰκήματος τὸ ὁποῖον θὰ ἀχρησίμευε διὰ τὴν στέγασιν τῆς Συντεχνίας Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων Λάρνακος ἐπὶ λογικῶ ἔνοικιῳ. Ἡ σχετικὴ δαπάνη εἶχεν προϋπολογισθῆ εἰς £7.500.

Μέχρι σήμερον, παρ' ὄλον ὅτι ἔκτοτε παρῆλθον 3 ἔτη, ἡ κατάστασις παραμένει στάσιμος. Παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν, ποῖαι αἱ σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει διατὶ σημειοῦται τόση μακρὰ καθυστέρησις εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν ἐνὸς ἀπλοῦ θέματος (τῆς κατεδαφίσεως τῶν ἐρειπίων καὶ τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ χώρου δι' οἰουδήποτε τρόπου ἤθελε κριθῆ ὁ ἐνδεδειγμένος) τοῦ ὁποίου ἡ παρατεινομένη ἐκκρεμότης ἐκθέτει τοὺς ἀρμοδίους εἰς δικαιολογημένας ἐπικρίσεις. Διότι εἶναι ἀπαράδεκτον ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως νὰ ἐξακολουθῆ νὰ ὑπάρχῃ Κυβερνητικὴ περιουσία εἰς τοιαύτην ἀξιοθρήνητον κατάστασιν».

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἔτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ Ἔργασία.

Ὁ περὶ Διασφάλισεως τῆς Κοινῆς Ἡσυχίας Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΗΣΥΧΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ
Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νίκος Ἀγγελίδης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Νίκος Κόσις
Πανίκος Σιβιτανίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Χρῦσης Δημητριάδης.

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ
Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Χρῦσης Δημητριάδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ ὡς ἄνω Πρότασις Νόμου κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων τὴν 21ην Ἰουνίου 1968 ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη, τὸ ἀρχικὸν δὲ κείμενον τῆς Προτάσεως Νόμου, ὡς τοῦτο κατετέθη, ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ Παράρτημα VI τῆς ἐπισήμου Ἐφημερίδος τῆς Δημοκρατίας, ὑπ' ἀρ. 662, τῆς 28ης Ἰουνίου 1968.

Ἡ ὡς ἄνω Πρότασις Νόμου ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν τοῦ Σώματος.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ συνῆλθον εἰς κοινὰς συνεδριάσεις τὴν 25ην Ἰουνίου 1968, τὴν 8ην Ἰουλίου 1968 ὡς καὶ τὴν 12ην Ἰουλίου 1968. Εἰς τὰς δύο πρώτας συνεδριάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν προσκληθεῖς παρέστη καὶ ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας ὅστις καὶ παρέσχε τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας του πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἔργου τῶν Ἐπιτροπῶν.

Οι λόγοι οΐτινες ὤθησαν τὸν Βουλευτὴν κ. Σιθιτανίδην ὅπως καταθέσῃ τὴν ὡς ἄνω Πρότασιν Νόμου ἀναφέρονται περιεκτικῶς εἰς τὴν Αἰτιολογικὴν Ἐκθεσιν, ἣτις συνῴδευσε τὴν Πρότασιν Νόμου, ὃ δὲ ἐντιμὸς Βουλευτὴς κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἐξετάσεως ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐπεξετάθη καὶ ἐξήγησε ἐν πλάτει τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τῆς ὑπὸ συζήτησιν Προτάσεως Νόμου.

Πρόθεσις, κατ' ἀρχὴν, τοῦ καταθέσαντος τὴν Πρότασιν Νόμου ἦτο ἡ ἀπαγόρευσις καὶ ἡ καταπολέμησις περιττοῦ καὶ ἐνοχλητικοῦ θορύβου κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον, προέβη δὲ εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς ἐν λόγῳ Προτάσεως Νόμου κατόπιν προσωπικῶν ἐπαφῶν τὰς ὁποίας εἶχε, λόγῳ ἐπιστολῶν τὰς ὁποίας ἔλαβε ἀπὸ διαφόρους πολίτας ὡς καὶ ἄρθρων εἰς τὸν τύπον καὶ ἀφοῦ ἐμελέτησε τὴν σχετικὴν νομοθεσίαν τὴν ὑφισταμένην εἰς ἄλλας πολιτισμένας χώρας.

Κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ σχεδίου Νόμου ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν, διεφάνη ὅτι ἦτο κοινὴ ἐπιθυμία τῶν Ἐπιτροπῶν ὅπως αἱ ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου ἐπεκταθῶσι καὶ πέραν τῶν θερινῶν ὥρῶν, καὶ τοῦτο διότι ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ὁ σοβαρὸς κίνδυνος τὸν ὁποῖον διατρέχει ἡ ὑγεία τῶν πολιτῶν ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀποδοτικότης των εἰς τὴν ἐργασίαν ἐκ τῶν πάσης φύσεως περιττῶν καὶ ἐνοχλητικῶν θορύβων οἱ ὁποῖοι προκαλοῦνται κατὰ τὴν ὥραν κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐπιθυμοῦν νὰ ἡσυχάζουν.

Ὡς πρὸς τὴν νομοτεχνικὴν μορφήν τὴν ὁποῖαν ἔλαβεν ἐν τέλει τὸ σχέδιον Νόμου, αὕτη ἦτο ἀποτέλεσμα οὐχὶ μόνον περαιτέρω εἰσηγήσεων τοῦ καταθέσαντος τὸ σχέδιον Νόμου, κ. Σιθιτανίδη, ἀλλὰ καὶ προτάσεων τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας, τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν, τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν κ. Νίκου Ἀγγελίδη ὡς καὶ ἄλλων μελῶν τῶν Ἐπιτροπῶν.

Τελικῶς δὲ συντάχθη ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τὸ κείμενον τοῦ νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ἐπισυνάπτεται εἰς τὴν παρούσαν ἔκθεσιν, τὸ ὁποῖον καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ἀφοῦ ἐπηνέχθησαν ὠρισμένα τροποποιήσεις τὰς ὁποίας ἐνέκρινε καὶ ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν τὰ ἤδη ἰσχύοντα ἐν Ἀγγλίᾳ νομοθετήματα, *The Noise Abatement Act 1960*, τὸ ἄρθρον 66 τοῦ *London County Council (General Powers) Act 1937* (τὸ ὁποῖον πραγματεύεται περὶ "noise nuisances") καὶ τὸ ἄρθρον 92 τοῦ *Public Health Act 1936* (τὸ ὁποῖον πραγματεύεται περὶ *statutory nuisances*).

Διὰ τῆς νεωτέρας ταύτης Προτάσεως Νόμου δημιουργεῖται εἰδικὸν ἀδίκημα τιμωρούμενον διὰ φυλακίσεως μὴ ὑπερβαίνουσας τοὺς τρεῖς μῆνας ἢ προστίμου μὴ ὑπερβαίνοντος τὰς £50 ἢ δι' ἀμφοτέρων τῶν ποινῶν τούτων, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ὑπόκειται πᾶς ὅστις δημιουργεῖ ἢ προκαλεῖ ἐντὸς καθωρισμένης περιοχῆς καὶ κατὰ τὰς ἀηγορευμένας ὥρας οἰονδήποτε θόρυβον ὅστις ἀποτελεῖ ὀχληρίαν.

Αἱ περιοχαὶ εἰς τὰς ὁποίας ἀφορᾷ τὸ νομοσχέδιον καθορίζονται ἐν αὐτῷ καὶ εἶναι αἱ περιοχαὶ τῶν Δήμων, τῶν θερινῶν θερέτρων ὡς καὶ οἰαδήποτε ἄλλη περιοχὴ ἣτις ἤθελε καθορισθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ δημοσιευθῆ εἰς τὴν ἐπίσημον Ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας.

Αἱ ἀηγορευμένα ὥραι, αἵτινες καὶ πάλιν καθορίζονται εἰς τὸ νομοσχέδιον, εἶναι δι' ὅλον τὸ ἔτος ἀπὸ τῆς 0.30 μεταμεσονυκτίου ὥρας μέχρι τῆς 6.00 πρωΐνης, ἐπὶ πλέον δὲ διὰ τὴν θερινὴν περίοδον, (ἦτοι 15 Μαΐου ἕως 15 Σεπτεμβρίου), ἡ χρονικὴ περίοδος ἀπὸ τῆς 1.00 μέχρι τῆς 3.00 ἀπογευματινῆς.

Ὁ νεωτερισμὸς τὸν ὁποῖον εἰσάγει τὸ σχέδιον Νόμου εἶναι ἡ μετάθεσις τοῦ θάρους τῆς ἀποδείξεως ἀπὸ τὴν κατηγοροῦσαν ἀρχὴν εἰς τὸν κατηγορούμενον εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις διὰ νὰ καταστῇ εὐχερεστέρα ἢ ἀπόδειξις τοῦ ἀδικήματος. Διότι ἡ ὀχληρία, θάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποδειχθῆ εὐκόλως ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀπαν-

τάται καί εις άλλα Κυπριακά νομοθετήματα θεσπισθέντα πρό και μετά την Δημοκρατίαν, εις δὲ τὸ παρὸν σχέδιον Νόμου ἀναφέρεται εις τὸ ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 3. Ἀποτελεῖ ὁμῶς ὑπεράσπισιν, ἐν πάσῃ περιπτώσει διὰ τὸν διωκόμενον, ἐὰν οὗτος ἀποδείξῃ ὅτι ἔλαβεν ἀπαντα τὰ καλύτερα δυνατὰ μέτρα πρὸς παρεμπόδισιν τοῦ θορύβου ἢ μείωσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τούτου.

Εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νομοσχεδίου ὑπάρχει πρόνοια διὰ τῆς ὁποίας αἱ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἐφαρμόζονται εἰς περιπτώσεις ἱεροτελεστιῶν, ἀεροσκαφῶν, ὀργάνων ἀστυνομίας ἢ τοπικῶν διοικήσεων ὡς καὶ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν οἰασδῆποτε οἰκοδομικῆς ἐργασίας. Εἰς τὰς τρεῖς τελευταίας περιπτώσεις τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα, ἡ ἀρχὴ τοπικῆς διοικήσεως ὡς καὶ ὁ ἀσχολούμενος εἰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας διὰ τὴν τύχην τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἐξαιρέσεως δέον νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἐγένετο χρῆσις ἀπάντων τῶν καλυτέρων δυνατῶν μέτρων πρὸς παρεμπόδισιν τοῦ θορύβου ἢ τὴν μείωσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τούτου. Εἰδικῶς ὡς πρὸς τὰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας ἐκρίθη ὀρθὸν ὅπως ἐξαιρεθοῦν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ἐν ὄψει τῶν εἰδικῶν ὡρῶν ἐργασίας κατὰ τὰς ὁποίας ἀπασχολοῦνται οἱ ἐργάται οἰκοδομῶν.

Ἄμφότεραι αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐνέκριναν τὸ τελικὸν κείμενον τῆς Προτάσεως Νόμου ὡς τοῦτο διεμορφώθη καὶ εἰσηγοῦνται τὴν ἐπιψήφισιν ταύτης ὑπὸ τοῦ Σώματος, τοῦ κ. Χρῦση Δημητριάδου διατηροῦντος ἐπιφυλάξεις ἐπὶ ὠρισμένων διατάξεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Σιβιτανίδης ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε. Ζητῶ ἄδειαν νὰ κάμω μίαν δήλωσιν ἀπὸ τὴν θέσιν μου ἢ ὁποία θὰ εἶναι σύντομος. Ἐπειδὴ συζητοῦμεν Νομοσχέδιον περὶ διασφαλίσεως καὶ προστασίας τῆς κοινῆς ἡσυχίας, καὶ συνεπῶς στρεφόμενον ἐναντίον τοῦ θορύβου, θὰ ἤθελα νὰ κάμω ἐκκλήσιν εἰς τὸ Σῶμα ὅπως ὁμοφώνως ψηφίσῃ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄνευ θορύβου !

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ :

...ὅσον τὸ δυνατόν πιὸ ἀθόρυβα ! Διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν θὰ ὁμιλήσω, ὡς εἴθισται, ἐφ' ὅσον τὸσον ἢ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις ὅσον καὶ ἡ ἔκθεσις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ὁμιλοῦν εὐγλωττῶς περὶ τῶν σκοπῶν καὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῶν τοῦ ἀρχικοῦ ὅσον καὶ τοῦ διαπλασθέντος Νομοσχεδίου.

Ἐλπίζω νὰ μὴ ὑπάρξουν ἀντίθετοι ἀπόψεις διὰ τὴν μὴ διαταραχθῆ ἡ κοινὴ ἡσυχία τῶν ἐντίμων Μελῶν !

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρῦσης Δημητριάδης, ὅστις φαίνεται ὅτι εἶναι διατεθειμένος νὰ διαταράξῃ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν !

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε. Χωρὶς νὰ φανῇ ὅτι ἔχω ἐπηρεασθῆ ἀπὸ τὴν εὐγλωττον ὁμιλίαν τοῦ κ. Σιβιτανίδου γύρω ἀπὸ τὸ θέμα αὐτό, θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅτι αἱ ἐπιφυλάξεις τὰς ὁποίας εἶχα ἀφοροῦσαν κυρίως τὸ ἄρθρον 3 (3) (α), ἀλλὰ κατόπιν τῆς ἐν τῷ μεταξύ γενομένης τροποποιήσεως ὠρισμένης φρασεολογίας τοῦ 3 (3) (α) ἡ βασικὴ ἐπιφυλάξις μου αἴρεται, καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἐξακολουθῶ νὰ θεωρῶ τὸ ἄρθρον 3 (3) (α) ὀλίγον ἐπικίνδυνον ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς, ἐν τούτοις δὲν ἔχω σοβαρὰς ἐπιφυλάξεις καὶ θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν άλλοι όμιληταί ;

Έφ' όσον δέν υπάρχουν άλλοι όμιληταί επί θέματος άρχής παρακαλούνται οί έντιμοι κύριοι Γραμματεΐς νά προβοΰν εις τήν δευτέραν άνάγνωσιν του Νομοσχεδίου, ή όποία θά γίνη δι' άναγνώσεως τών αριθμών τών άρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Η Βουλή τών Άντιπροσώπων ψηφίζει ως άκολούθως :

Συνοπτικός τίτλος. "Άρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Μή ύπαρχούσης αντίρρήσεως τό 1ον άρθρον έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ερμηνεία. "Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Όχληρία θορύβου. "Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έξαιρέσεις. "Άρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

Έληξεν ή δευτέρα άνάγνωσις του Νομοσχεδίου. Η τρίτη άνάγνωσις θά γίνη δι' άναγνώσεως του τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ό παρών Νόμος θά αναφέρηται ως ό περι Διασφαλίσσεως και Προστασίας της Κοινής Ήσυχίας Νόμος του 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθή εις Νόμον ;

(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης αντίρρήσεως τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Ό περι Κρατικής Άκινήτου Ίδιοκτησίας (Έγγραφή Μισθώσεως) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΕΓΓΡΑΦΗ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Νίκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανού.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 16ην Ἰουλίου 1968.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας, ὅστις διὰ τῶν παρασχεθεισῶν ἐπεξηγήσεων τοῦ ἐβοήθησε τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ προτεινόμενος Νόμος περιέχει τὰς ἀκολουθούσους προνοίας :

(α) Διὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ νόμου (ὡς προτείνεται διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου) παρέχεται ἐξουσία εἰς τὸν Διευθυντὴν ὅπως ἀπαιτῆ διάφορα ἔγγραφα ἢ στοιχεῖα πρὸ τῆς ἐγγραφῆς οἰασθῆποτε μισθώσεως κρατικῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας.

(β) Ἡ νέα ἐπιφύλαξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου (ὡς αὕτη προτείνεται διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου) περιέχει ἀπαγορευτικὴν διάταξιν ὡς πρὸς τὴν ἑκτασιν τοῦ κατατεμαχισμοῦ τῆς γῆς δι' ἐκχωρήσεως ἢ ὑπομισθώσεως, συμφώνως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφή καὶ Ἐκτίμησις) Νόμου.

Ἡ παράγραφος (β) τῆς νέας ἐπιφυλάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου ἔχει ἀπαλειφθῆ κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, καθ' ὅτι αἱ πρόνοιαι αὐτῆς ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ κρατοῦντα καὶ δὲν ἔχουν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν ἐν Κύπρῳ.

Ἡ παράγραφος (γ) τῆς ἰδίας ἐπιφυλάξεως (νῦν παράγραφος (β) ἀποτελεῖ ἐπανάληψιν τοῦ κειμένου τῆς καταργουμένης ἐπιφυλάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου.

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νομοσχεδίου ἀπαλείφεται κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας, καθόσον τὸ προτεινόμενον νέον ἄρθρον 5 (Α) περιέχει διατάξεις αἵτινες ἐξυπακούονται ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας.

Λόγω τῆς ἀπαλείψεως τοῦ ἄρθρου τούτου τὰ νῦν ὑφιστάμενα ἄρθρα 5, 6 καὶ 7 τοῦ νομοσχεδίου δεόν νὰ ἀναφέρονται ὡς ἄρθρα 4, 5 καὶ 6.

(γ) Τὸ νέον ἄρθρον 4 τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον τροποποιεῖ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ βασικοῦ νόμου, περιέχει διάταξιν περὶ ἀκυρώσεως ἐγγραφῆς εἰς περίπτωσιν ἐκδόσεως διατάγματος ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, ἀποτελεῖ δὲ συμπλήρωμα τῶν διατάξεων περὶ ἀκυρώσεως ἐγγραφῆς ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ.

(δ) Τὸ νέον ἄρθρον 5 τὸ ὁποῖον προτείνει νέον ἄρθρον 6 (Α) εἰς τὸν βασικὸν νόμον, καὶ τὸ ὁποῖον νέον ἄρθρον 6 (Α) ἀντικατεστάθη ὡς κατωτέρω, περιέχει διατάξεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐγγραφὴν μισθώσεως, ὑπομισθώσεως ἢ ἄλλου ἐμπραγμάτου δικαιώματος ἐπ' ὀνόματι νομικοῦ προσώπου.

«Εφαρμογή διατάξεων του Κεφ. 218 Κεφ. 218.

6Α.—Παρά τόν ὀρισμὸν τοῦ ὄρου «ἀκίνητος ἰδιοκτησία» ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ περὶ Νομικῶν Προσώπων (Ἀπόκτησις Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας) Νόμου, αἱ διατάξεις τούτου αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν διαδικασίαν ἐγγραφῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἐπ' ὀνόματι νομικοῦ προσώπου, ὡς τοῦτο ὀρίζεται ἐν τῷ Νόμῳ τούτῳ, ἐφαρμόζονται, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, καὶ ἐπὶ ἐγγραφῆς δημιουργούσης ἐμπράγατον δικαίωμα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Νόμου».

Αἱ ὡς ἄνω τροποποιήσεις ἐκρίθησαν ἀναγκαῖαι πρὸς εὐχερεστέραν ἐφαρμογὴν τοῦ βασικοῦ νόμου, ἡ δὲ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἀφοῦ ἐξήτασε τὸ ὅλον θέμα εισηγεῖται εἰς τὸ Σῶμα τὴν ἐπιψηφισιν τοῦ νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐκφράζει τὴν ζωηρὰν αὐτῆς ἀνησυχίαν διὰ τὴν μεγάλην καθυστέρησιν ἣτις παρετηρήθη εἰς τὸ νὰ τεθῆ ἐν ἰσχύϊ ὁ βασικὸς νόμος (49 τοῦ 1967) ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας συμφώνως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 10 αὐτοῦ. Οὐδεμίαν δικαιολογία ἐδόθη διὰ τὴν τοιαύτη καθυστέρησιν παρ' ὅλον ὅτι κατὰ τὴν μελέτην τοῦ βασικοῦ νόμου οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἐξέφρασαν τὴν ἐπιτακτικὴν ἀναγκαιότητα ἐπιψηφίσεως τῆς ἐν λόγῳ νομοθεσίας. Ἐὰν παρατηρηθῆ περαιτέρω καθυστερήσεις εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς νομοθεσίας ταύτης, ἡ Ἐπιτροπὴ πιθανὸν νὰ προβῆ εἰς σύστασιν πρὸς τὸ Σῶμα περὶ ἀναθεωρήσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Σώματος τῆς ἐκφραζομένης διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου, διὰ τοῦ ὁποῖου ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ἐπαφίεται εἰς τὴν κρίσιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς...

Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐπειδὴ δὲν προτίθεμαι νὰ κάμω ὁμιλίαν, θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐπιτραπῆ ἀπὸ τὴν θέσιν μου νὰ κάμω μόνον μίαν εἰσήγησιν, διότι προτίθεμαι νὰ ψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον, καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἐξῆς :

Ἐπειδὴ ἐπὶ πολλῶν κρατικῶν ἀκινήτων ἰδιοκτησιῶν ἐγένοντο εἰς τὸ παρελθὸν φυτεῖαι, διατρήσεις καὶ διάφοροι ἄλλαι ἐπεμβάσεις ὑπὸ ἰδιωτῶν λόγῳ τῶν ὁποίων ἡ ἀξία τῶν Κυβερνητικῶν τούτων γαιῶν ἀνῆλθε, θὰ ἔπρεπε τὸ κράτος νὰ παραχωρήσῃ ταύτας εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν τὰ ἔργα καὶ ἀνώρυσαν τὰς γαίας αὐτάς, εἰς τιμὰς θασισζομένας ὄχι ἐπὶ τῆς σημερινῆς ἀξίας τὴν ὁποίαν ἀπέκτησαν διὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν γενομένων ἔργων ἀλλὰ ἐπὶ τῆς ἀξίας τὴν ὁποίαν εἶχον πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀναφερθέντων ἔργων. Νὰ παραχωρηθοῦν διὰ νόμου εἰς ἐκείνους οἵτινες ἤξιοποίησαν τὰς τοιαύτας γαίας.

Νομίζομεν ὅτι αὐτὸς θὰ ἦτο ὁ δικαιότερος τρόπος διαθέσεώς των καὶ ὄχι νὰ καταδιωχθῆ ἐκεῖνος πού ὑπεβλήθη εἰς κόπους καὶ ἔξοδα διὰ τὴν ἀξιοποίησίν των.

Ἐπίσης δὲν πρέπει ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει νὰ διωχθῆ δικαστικῶς οἰσοδῆποτε ὁ ὁποῖος θὰ ἐδέχετο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἀξιοποιηθείσας Κυβερνητικὰς γαίας.

Εἰσηγοῦμαι εἰς τὴν Βουλὴν καὶ παρακαλῶ τὰ ἔντιμα Μέλη νὰ προβοῦν εἰς κοινὴν εἰσήγησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως δεχθῆ ταύτην ὥστε ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ συμπεριληφθῆ τοιαύτη διάταξις εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Νόμον ἢ νὰ γίνῃ κάποιος ἄλλος τροποποιητικὸς Νόμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δέν εισηγεῖσθε τροποποιήσιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἰς τὸ παρὸν στάδιον. Εἰσηγεῖσθε ὅπως αἱ ἀπόψεις αὐταὶ διαβιθασθοῦν εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ φροντίσῃ ἡ Κυβέρνησις μελλοντικῶς νὰ καταθέσῃ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς πῶ ὅτι θὰ διαβιθᾶσω τὰς ἀπόψεις αὐτάς ὡς προσωπικὰς σας ἀπόψεις — ἐκτὸς ἐὰν ὀλόκληρος ἡ Βουλὴ συζητήσῃ τὸ θέμα καὶ ἐκφράσῃ ἄποψιν — μὲ τὴν ἰδικήν μου παρατήρησιν ὅτι διαφωνῶ μὲ τὴν εἰσήγησίν σας. Διότι θὰ καθιερωθῇ ἡ ἀρχὴ ὅτι οἰοσδήποτε κάμη παρανομίαν καὶ ἐπέμῃ εἰς κρατικὴν περιουσίαν θὰ ἀμείβεται εἴτε διότι θὰ τοῦ δίδεται ἡ περιουσία αὐτὴ εἴτε διότι θὰ τοῦ δίδεται μία ἀποζημίωσις, ἐνῶ ὁ νομοταγὴς πολίτης, ὁ ὁποῖος δὲν ἠνόχλησε Κυβερνητικὴν περιουσίαν, δὲν θὰ ἀποκτᾷ κανένα δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ περιουσίας. Δέν εἶναι δυνατὸν ὡς Νομοθετικὸν Σῶμα νὰ υἱοθετήσωμεν αὐτὴν τὴν ἀρχήν. Τὸ θέμα αὐτὸ τῆς ἐκχώρησεως Κυβερνητικῆς γῆς πρὸς τοὺς γεωργοὺς ἢ πρὸς οἰοσδήποτε ἄλλας τάξεις πολιτῶν, πρέπει νὰ ἐξετασθῇ προσεκτικὰ ἀπὸ μίαν Ἐπιτροπὴν, ἀλλὰ νὰ μὴ τεθοῦν εἰς πλειονεκτικὴν θέσιν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν μίαν παράνομον πρωτοβουλίαν καὶ νὰ θεωρηθῇ ὅτι αὐτοὶ ἔχουν κεκτημένα δικαιώματα ἔναντι τῶν ἄλλων οἱ ὁποῖοι ἐσεβάσθησαν τὸν Νόμον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Μὰ δέν πρόκειται, κ. Πρόεδρε, νὰ ἀποκτήσουν δικαιώματα. Εἶναι τρόπον τινὰ μία ἀναγνώρισις τῶν κόπων καὶ τῶν ἐξόδων τὰ ὁποῖα ἔχουν κάμει καὶ ἀνώρυξαν τὰς....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶναι ὁμως καὶ γεγονός ὅτι ἐκ τῶν κόπων καὶ τῶν ἐξόδων τὰ ὁποῖα ἔκαμαν εἶχον ὠρισμένα πλεονεκτήματα, διότι ἐκαρποῦντο ξένην περιουσίαν δι' ὠρισμένα χρόνια.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Τώρα μόλις θὰ ἀρχίσουν νὰ παράγουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Σᾶς εἶπα, θὰ διαβιθᾶσω τὴν εἰσήγησίν σας, σᾶς πληροφορῶ ὁμως ποῖαι θὰ εἶναι αἱ προσωπικαὶ μου παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ θέματος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τοῦ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δέν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ;
Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς ἐνθέσεως νέου ἄρθρου 6 Α, Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ;
Τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.
Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ο παρών Νόμος θά αναφέρεται ώς ό περί Κρατικής Άκινήτου Ίδιοκτησίας (Έγγραφή Μισθώσεως) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968 και θά αναγινώσκονται όμοιό μετά του περί Κρατικής Άκινήτου Ίδιοκτησίας (Έγγραφή Μισθώσεως) Νόμου του 1967 (έν τοίς έφεξης αναφερομένου ώς «ό βασικός νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ύπάρχει αντίρρησης όπως τό Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εις Νόμον :

(Κρούουν οί κώδωνες)

Μή ύπαρχούσης αντίρρησης τό Νομοσχέδιον ψηφίζεται εις Νόμον.

Τά ύπόλοιπα θέματα επί τῆς ήμερησίας διατάξεως δέν είναι δυνατόν νά συζητηθούν.

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Άρ. 18) Νόμος του 1968, άνκαι ή έκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικής Έπιτροπῆς έχει έτοιμασθῆ, έν τούτοις ή γνωμάτευσις του Γενικού Εισαγγελέως επί ώρισμένων θεμάτων νομικής φύσεως σήμεραν έλήφθη και ώς έκ τούτου θά τεθῆ εις τήν ήμερησίαν διάταξιν τῆς προσεχούς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς διά νά δοθῆ ή εύκαιρία εις τά ένδιαφερόμενα Μέλη, κυρίως τῆς Νομικής Έπιτροπῆς, νά κατατοπισθούν επί τών απόψεων του Γενικού Εισαγγελέως έν σχέσει πρὸς τό προαναφερθέν Νομοσχέδιον.

Ο περί Άρχῆς Κρατικῶν Έκθέσεων Νόμος του 1968 δέν είναι δυνατόν νά συζητηθῆ διότι δέν έχει κυκλοφορήσει ή έκθεσις τῆς αρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπῆς.

Επίσης ό περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμος του 1968 δέν είναι δυνατόν νά συζητηθῆ είναι πολύ πολύπλοκον τό Νομοσχέδιον και θά απαιτήσῃ αρκετόν χρόνον.

Οι περί Ταχυδρομικῶν Δεμάτων (Τελωνειακός Έλεγχος) Κανονισμοί του 1968. Θέλω νά γνωρίζω εάν εξητάσθησαν ύπό τῆς αρμοδίας Κοινοβουλευτικής Έπιτροπῆς. Θά τεθούν εις τήν ήμερησίαν διάταξιν τῆς προσεχούς συνεδριάσεως. Παρακαλοῦνται οί έντιμοι Γραμματεῖς νά προβοῦν εις τήν κατάθεσιν Νομοσχεδίων και Έγγραφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τά έξης Νομοσχέδια και Έγγραφα :

- (1) Ο περί Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Άντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος του 1968.
- (2) Ο περί Μεταβιβάσεως τῆς Άσκήσεως τῶν Άρμοδιοτήτων τῆς Έλληνικής Κοινοτικής Συνελεύσεως και Περί Ύπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.
- (3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Άρ. 19) του 1968.
- (4) Ο περί Δανείου (Άνάπτυξις) Νόμος του 1968.
- (5) Ο περί Δημοσίας Έκπαιδευτικής Ύπηρεσίας Νόμος του 1968.
- (6) Έγγραφα αποσταλέντα ύπό του Ύπουργείου Οικονομικῶν τήν 17ην Ίουλίου 1968 συμφώνως τῷ έδαφίῳ (2) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1968 (Άρ. 14 του 1968) και τῷ έδαφίῳ (2) του άρθρου 4 του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Άναπτύξεως) Νόμου του 1968 (Άρ. 15) του 1968.
- (7) Κανονισμοί Ρυθμίζοντες τήν Προσέλευσιν τῶν Βουλευτῶν εις τήν Βουλῆν και τας Κοινοβουλευτικάς Έπιτροπάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ο περί Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ο περί Μεταθιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἀρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περί Ὑπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

Τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἀπλούστατον εἶναι διὰ τὴν παράτασιν τῆς θητείας τῶν πρώην Μελῶν τῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως τὰ ὅποια ἐκπροσωποῦν τὰς θρησκευτικὰς ομάδας Λατίνων, Μαρωνιτῶν καὶ Ἀρμενίων. Τὸ παραπέμπω καὶ αὐτὸ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν, διότι σχετίζεται μὲ τὸ θέμα τῆς παρατάσεως τῆς θητείας τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς.

Ο περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 19) τοῦ 1968 καὶ ὁ περί Δανείου (Ἀνάπτυξις) Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ο περί Δημοσίας Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1968 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας.

Τὰ κατατεθέντα Ἐγγράφα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν παραπέμπονται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Οἱ κανονισμοὶ οἱ Ρυθμίζοντες τὴν Προσέλευσιν τῶν Βουλευτῶν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς, οἱ ὅποιοι κατετέθησαν ὑπὸ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς, παραπέμπονται εἰς τὴν....

Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐξ ὧσων ἐνθουμούμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὑπάρχει Ἐπιτροπὴ τοῦ Σώματος ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὸ εἶχα ὑπ' ὄψιν μου. Παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Κεφάλαιον Δ — Ἡ ἀνάγκη ἐπιβολῆς καὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑφισταμένης ἀγορανομικῆς νομοθεσίας ἐπὶ τῶν βασικῶν τοῦλάχιστον καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὡς καὶ τῶν φαρμάκων. (Συνέχισις τῆς συζητήσεως θέματος ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ).

Ὑπάρχουν ὀμιληταί :

Ο κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἐλπίζω ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν θὰ ἐπαναληφθῇ ὑπὸ τῶν ἐντίμων κυρίων συναδέλφων ὅ,τι ἔχει γίνει κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τοῦ Σώματος τῆς 12ης Ἰουλίου, καθ' ἣν τόση ἦτο ἡ κόπωση τῆς Βουλῆς μετὰ ἀπὸ ἡμισεαίας ὥρας ἐργασίαν ὥστε αὐτὴ ἀπήτησε τὸν τερματισμὸν τῆς συνεδριάσεως καὶ μάλιστα καθ' ὃν χρόνον ὁ μὲν ἔντιμος Πρόεδρος ἐπέτρεψε τὴν συνέχισιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀγορανομίας, ὁ δὲ κάλλιστος φίλος μου ἔντιμος Βουλευτής, ὅστις καὶ ἔθεσε τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν, κ. Πέτρος Στυλιανοῦ, ἐζήτησε τὴν συνέχισιν τῶν ὀμιλιῶν ἐπὶ τοῦ θέματος.

Πιστεύω, έντιμε κ. Πρόεδρε, ότι δέν έξέρχομαι τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος παραπονούμενος καί ἐκθέτων ἀπὸ τοῦ θήματος τούτου τὴν ἀπαράδεκτον συμπεριφορὰν τῶν συναδέλφων, οἵτινες, ἐνῶ μοῦ ἐδόθη ἡ ἄδεια νὰ ὀμιλήσω, μὲ ἐξηνάγκασαν διὰ τῆς στάσεώς των νὰ κατέλθω τοῦ θήματος, πράγμα, κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην, ταπεινωτικὸν δι' ἐμέ, καί τὸ ὁποῖον δέν θὰ ἔπρεπε νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον.

Τὸ ζήτημα τῆς ἐπιβολῆς ἀγορανομίας ἐνδιαφέρει τὰ μέγιστα καί τὸν ἀγροτικὸν κόσμον καί ὡς τοιοῦτο θεωρῶ χρέος καί καθήκον μου — ὡς προερχόμενος ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἀγροτικὸν κόσμον καί, ὡς ἐκ τούτου, εὐρισκόμενος πλησιέστερον πρὸς αὐτὸν καί τὰ ζητήματά του — νὰ ἐκθέσω τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος.

Δέν ἐπιθυμῶ νὰ νομισθῇ ὅτι φρονῶ ὅτι τὸ ζήτημα δέν ἐνδιαφέρει ὀλόκληρον τὸ κοινόν, τὸ ὁποῖον ἀγοράζει. Ἐνδιαφέρει πράγματι ὅλον τὸ κοινόν πού εἶναι ἀγοραστής. Ἄλλὰ ἡ ἀγορανομία ὡς ἐφαρμόζεται σήμερον ἐπὶ μερικῶν μόνον τροφίμων, τὰ ὁποῖα παράγουν ἀγρόται κατόπιν μόχθων, ἀγωνιῶν καί συχνωτάτων ἀποτυχιῶν, τίποτε ἄλλο δέν εἶναι παρὰ παρωδία ἀγορανομίας.

Ἡ ἀγορανομία σκοπὸν ἔχει, ἐκεῖ ὅπου ἐφαρμόζεται, νὰ προστατεύσῃ τοὺς ἀγοραστὰς καταναλωτὰς ἀπὸ τυχόν ἐκμετάλλευσιν. Σκοπὸς μου δέν εἶναι νὰ ὑπεισέλθω εἰς τὸν τρόπον ἐφαρμογῆς τῆς, διότι εἶναι καθήκον τῆς Ἀρχῆς ἡ ὁποία τὴν ἐφαρμόζει, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν διαφορὰν τιμῆς τὴν ὁποίαν λαμβάνει ὁ παραγωγὸς καί ἐκείνης τὴν ὁποίαν πληρώνει ὁ καταναλωτής.

Σκέψις νὰ ἐπιβληθῇ διατίμησις τρόπον τινὰ ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν προϊόντων τοῦ παραγωγοῦ, οὔτε χωρεῖ οὔτε ἐπιτρέπεται. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ὑψηλοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς, τὸ ὁποῖον ἀνέρχεται διαρκῶς, καί τῶν συχνῶν ἀποτυχιῶν τῆς παραγωγῆς, ὑποκειμένης εἰς μυρίους ἀσταθμήτους παράγοντας, αἱ τιμαὶ διὰ τὸν παραγωγὸν τῶν διαφόρων τροφίμων τὰς πλείστας φορὰς εἶναι ἀσύμφοροι, ὅταν δὲ τύχῃ κάποτε καμμιά καλὴ παραγωγή πωλοῦνται κάτω τοῦ κόστους ἢ καί καταστρέφονται ὡς φθαρτά. Ἰδὲ ἐφέτος τὰ μῆλα, τὰ ροδάκινα καί διάφορα ἄλλα φρούτα, ὡς φορμόζες καί ἄλλα. Αὐτὰ μᾶλλον χρειάζονται τιμὰς προστασίας.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅλα τὰ τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν κρεάτων, ὑπόκεινται εἰς τὸν νόμον τῆς προσφορᾶς καί τῆς ζητήσεως, ἐν οὐδεμίᾳ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι οἱ παραγωγοὶ των ἐκμεταλλεύονται τοὺς καταναλωτὰς. Ἄρα ἡ ἀγορανομία δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ μόνον μεταξὺ τῆς τιμῆς παραγωγοῦ καί καταναλωτοῦ. Ἄλλὰ καί πάλιν φρονῶ ἀδιστακτικῶς ὅτι τοιαύτη ἀγορανομία δέν προσφέρει ἀξιόλογον προστασίαν τοῦ κοινοῦ. Θεωρῶ γελοίαν τὴν ἀγορανομίαν ἐπὶ τῶν ντοματῶν, ἀγκουριῶν, λαχάνων καί κρομμύων, ἐνῶ αὐτὴ ἡ ἀγορανομία δέν ἐφαρμόζεται ἐπὶ οὐσιωδῶν χρειωδῶν τῆς ζωῆς.

Καί ἐρωτῶ, Ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν διὰ νὰ προστατευθῇ ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευσιν ὀλόκληρον τὸ κοινόν, τόσον οἱ ἀγρόται ὅσον καί οἱ ἀστοί, εἰς τὴν ἀγορὰν ὅχι τῶν τροφίμων ἀλλὰ ὅλων τῶν χρειωδῶν τοῦ βίου, αὐτῶν μάλιστα πού στοιχίζουσι, ὅχι ὡς αἱ πατάται, τὰ λάχανα καί τὰ κρομμύδια, ἀλλὰ ὡς ἡ ἐπένδυσις, ἡ ἱατρικὴ περίθαλψις, τὰ φάρμακα καί μύρια ἄλλα χρειώδη τοῦ σημερινοῦ βίου, πολλῶν ἐκ τῶν ὁποίων οὔτε ἰδέαν ἔχει τὸ πολὺ κοινόν περὶ τῆς ἀξίας καί τῆς τιμῆς των ;

Ποῖος ἔλεγχος ἐτέθη εἰς τὴν ἐν πολλοῖς ἀδικαιολόγητον ἀνοδον τῶν τιμῶν τῶν χρειωδῶν, ὅχι μόνον ἐκείνων πού ἀνεφέραμεν, ἀλλὰ καί γενικῶς πολλῶν ἄλλων πού δέν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνθυμηθῇ κανεῖς ; Εἶναι ἀρκετὸν τὸ «ἐθάλαν πάνω γυιέ μου». Καί γιὰ νὰ μεταχειρισθῶ καί μίαν φράσιν ἐνός φίλου «ἐτρέξαν οἱ οἱ νὰ θάλουν πάνω, ἐτρέξαν τζι' ἀρκόστραβοι». Πού εἶναι ὁ ἔλεγχος ;

Τι δὲ νὰ εἰπώμεν καὶ διὰ τὸν ἀνύπαρκτον ἔλεγχον ἐπὶ τῶν πραγμάτων ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ παραγωγοὶ διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν παραγωγὴν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τροφίμων; Καὶ μάλιστα ὅταν ζητοῦμεν ἠλιθίως νὰ ρίψωμεν τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς;

Ποῖος ἔλεγχος καὶ ποῖον ὄριον κέρδους ἐτέθη ἐπὶ τῶν πανακρίβων καὶ ἀξίας πολλῶν χιλιάδων λιρῶν γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ τῶν μυθωδῶν καὶ ἀπιστεῦτων τιμῶν τῶν διαφόρων ἐξαρτημάτων καὶ τῶν ἀνταλλακτικῶν τῶν;

Ἄλλὰ τὸ θέμα δὲν ἐξαντλεῖται, διότι ὑπάρχουν τόσα πολλὰ νὰ λεχθοῦν διὰ νὰ κακιωθῇ ἡ παρωδία τῆς ὑπαρχούσης ἀγορανομίας.

Ἐάν πρέπει νὰ ὑπάρχη ἀγορανομία, αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι γενικὴ, ἄλλως ἂς παύσῃ διότι, ὡς ὑπάρχει σήμερον, τὸ ὀλιγώτερον μόνον ἐμπαιγμὸς δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰς θάρος τοῦ κοινοῦ καὶ κοροϊδεῖα πρὸ παντὸς εἰς θάρος αὐτῶν ποῦ προσπαθοῦν μὲ παντοῖους μόχθους νὰ ἀναγκάσουν τὴν γῆν νὰ παράγῃ τὰ ἀγαθὰ τῆς, ἐνῶ οἱ ἴδιοι ἀφήνονται ἔρμαιοι τῆς χειρίστης ἐκμεταλλεύσεως.

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἐπεκταθῶ περισσότερο, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι. Τὸ πρόβλημα τῆς ἐφαρμογῆς ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου εἶναι ἓνα πρόβλημα ποῦ ἐπηρεάζει ἄμεσα τὸ θιοτικὸ ἐπίπεδο καὶ τὸ εἰσόδημα ὀλόκληρου τοῦ λαοῦ.

Κατεβλήθησαν ἀρκετὲς προσπάθειες καὶ ἔγιναν πολλὰ διαθήματα ἀπὸ μέρους τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ τῆς Βουλῆς μέχρις ὅτου ψηφίστηκε ὁ Νόμος περὶ Ἀγορανομίας πρὶν 6 περίπου χρόνια. Ὅμως αὐτὸς ὁ θασικὸς γιὰ τὸν λαὸν Νόμος, ἂν ἐξαίρεσοιμε μερικὰ εἶδη ποῦ ἐτέθη ἔλεγχος, βασικὰ ἔμεινεν ἀνεφάρμοστος.

Ὅσες φορὲς τέθηκε τὸ ζήτημα μπροστὰ στὸν πρῶν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἀείμνηστον Ἀραοῦζον, εἴτε μὲ ἀντιπροσωπεῖες εἴτε μὲ ἐπερωτήσεις, ἀπαντοῦσεν ὅτι ὑπάρχει πράγματι καθυστέρηση, ὅτι ὑπάρχουν ὠρισμένες δυσκολίες καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνηση θὰ προχωρήσῃ σταδιακὰ στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου. Ὅμως ἡ καθυστέρηση συνεχίζεται καὶ ὁ Νόμος μένει βασικὰ ἀνεφάρμοστος. Δυσκολίες ἀσφαλῶς ὑπάρχουν στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου. Δὲν ὑποτιμοῦμεν αὐτὲς τὲς δυσκολίες. Ὅμως τὴν καθυστέρηση δὲν δικαιολογεῖται.

Θὰ θίξω στὴν ὀμιλίαν μου μιὰν ἄλλην πλευρὰ τοῦ προβλήματος, τὲς συνέπειες ποῦ ἔχομε στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία ἀπὸ τὴν μὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου. Ὅπως εἶναι γνωστὸ μέσα στὰ τελευταῖα χρόνια χρησιμοποιοῦνται στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία περισσότερα μηχανήματα, κομπάινς, τρακτέρ, νερομηχανές, ἐκσκαφεῖς καὶ περισσότερα γεωργικὰ φάρμακα. Οἱ τιμὲς τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, ἐξαρτημάτων καὶ γεωργικῶν φαρμάκων εἶναι ἀνεξέλεγκτες. Ὑπάρχουν συγκεκριμένες περιπτώσεις ποῦ ἡ τιμὴ ἑνὸς γεωργικοῦ μηχανήματος διπλασιάζεται μέχρι ποῦ νὰ τὸ πάρῃ ὁ γεωργός.

Ὅσο δὲ ἀφορᾷ τὰ γεωργικὰ ἐξαρτήματα, ἡ κατάσταση γιὰ τοὺς ἀγρότες εἶναι ἀπελπιστικὴ. Ὑπάρχουν εἰσαγωγεῖς ἐξαρτημάτων ποῦ ἐπώλησαν σὲ γεωργούς ἓνα ἐξάρτημα τρακτέρ μὲ κέρδος 200 καὶ 300 τοῖς ἑκατόν. Ὑπῆρξε περίπτωση γεωργοῦ ποῦ χρειάστηκε ἓνα μικρὸ ἐξάρτημα γιὰ τὸ τρακτέρ του, πῆγε στὸν εἰσαγωγέα καὶ τοῦ ζήτησε £3.750 μίλς. Τοῦ φάνηκε πολὺ ἀκριθό, ὅπως πράγματι ἦταν. Πῆγεν ὕστερα σὲ χυτήριον στὴν Ἀμμόχωστο καὶ τοῦ τὸ

έκαμαν, τὸ ἴδιον ἐξάρτημα, μὲ 12 σελίνια, δηλαδή κέρδος 600%. Εἶναι χαρακτηριστικὲς οἱ περιπτώσεις γεωργῶν ποὺ μετέβησαν ἀεροπορικῶς στὴν Βηρυτὸ καὶ προμηθεύτηκαν ἐξαρτήματα κομπάινς, καὶ παρὰ τὰ ἔξοδα ποὺ ἔκαμαν τὰ βρῆκαν σὲ συμφερότερες τιμὲς παρὰ στὴν Κύπρο.

Πιθανὸν ἕνας νὰ προτάξῃ τὸ ἐπιχείρημα : Καλὰ δὲν ἰσχύει ὁ Νόμος τοῦ συναγωνισμοῦ στὴν προσφορὰ τῶν ἐξαρτημάτων ; "Ὁχι, δὲν ἰσχύει. Γιατὶ κάθε εἰσαγωγέας ἔχει τὸ μονοπώλιον στὴν προσφορὰ τῶν ἐξαρτημάτων γιὰ τὴν μάρκα ποὺ ἀντιπροσωπεύει καὶ ἔτσι καθορίζει μόνος του ἀνεξέλεγκτα τὰς τιμὲς. Ἡ ἴδια κατάσταση ἐπικρατεῖ καὶ στὰ γεωργικὰ φάρμακα. Τόσον οἱ τιμὲς ὅσον καὶ ἡ ποιότητα ἐξακολουθοῦν νὰ μένουν ἀνεξέλεγκτα.

Ἡ ὑποτίμηση τῆς λίρας ἔχειροτέρησεν ἀκόμα περισσότερο τὴν κατάσταση ὅσον ἀφορᾷ τὰς τιμὲς. Γιὰ πολλὰ εἶδη ποὺ προμηθεύονται οἱ ἀγρότες βρῆκαν τὴν εὐκαιρίαν ὠριμένοι εἰσαγωγεῖς καὶ αὐξήσαν, ἀδικαιολόγητα σὲ πολλὰς περιπτώσεις, τὰς τιμὲς. Οἱ συνέπειες αὐτῆς τῆς ἀνεξέλεγκτης κατάστασης τῶν τιμῶν ξεσποῦν σὲ θάρος τοῦ εἰσοδήματος καὶ τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἀγροτῶν καὶ ὄλων τῶν ἐργαζομένων. Αὐξάνουν τὸ κόστος παραγωγῆς τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων, πράγμα ποὺ δυσκολεύει τὴν διάθεσίν τους τόσο στὴν ἐσωτερικὴ ὅσον καὶ στὴν ἐξωτερικὴ ἀγορὰ.

Πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ τοποθετήσουμε τὰ προϊόντα μας στὲς ἐξωτερικὲς ἀγορὰς ὅταν τὰ μηχανήματα ποὺ προμηθεύμαστε μᾶς στοιχίζουν διπλάσια ἢ τριπλάσια ἀπὸ τοὺς ἀγρότες τῆς Εὐρώπης. Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ αὐξήσωμε τὸ εἰσόδημα τῶν ἀγροτῶν ὅταν οἱ ἀγρότες πληρώνουν γιὰ ἕνα ἐξάρτημα τριπλάσια ἀπὸ τὴν τιμὴ ποὺ κοστίζει ; Κάτω ἀπὸ τέτοιες συνθήκες ἀσφαλῶς καὶ τὸ εἰσόδημα μειώνεται καὶ τὰ χρέη αὐξάνουν.

Εἶναι βέβαιοι ὅτι καὶ οἱ Κύπριοι καταναλωτὲς θὰ ὠφεληθοῦν ὅταν οἱ γεωργοὶ προσφέρουν στὴν ἀγορὰ προϊόντα μὲ χαμηλότερον κόστος. Εἶναι γι' αὐτοὺς τοὺς σοβαροὺς λόγους ποὺ ἐπιβάλλεται δίχως καθυστέρηση ἢ ἐφαρμογὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου γιὰ τὰ γεωργικὰ μηχανήματα, γεωργικὰ ἐξαρτήματα καὶ γεωργικὰ φάρμακα. Γιατὶ ἡ ἐφαρμογὴ τέτοιου ἐλέγχου θὰ συντελέσῃ στὴν αὐξηση τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος μὲ γενικώτερον ἀντίκτυπο γιὰ ὅλη τὴν Κυπριακὴ οἰκονομία.

Ἡ Βουλὴ θὰ πρέπει σήμερα μὲ ψήφισμά της, ἢ εἰς τὸ τέλος τῆς συζήτησης, νὰ εἰσηγηθῇ στὴν Κυβέρνηση τὴν ἐπ'ἀνδρωση τοῦ Τμήματος Ἀγορανομίας μὲ περισσότερο προσωπικόν, τὴν λειτουργία τῆς Κεντρικῆς καὶ τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν Ἀγορανομίας καὶ τὴν σταδιακὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου, ξεκινώντας ἀπὸ τὰ ἐμπορεύματα ποὺ χρησιμοποιοῦνται πλατεῖα καὶ ποὺ παρατηρεῖται μεγάλη διαφορά στὲς τιμὲς. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

"Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Θὰ ὀμιλήσω μόνον δι' ὀλίγων διότι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου περὶ Ἀγορανομίας, τοῦλάχιστον ἐπὶ τῶν βασικῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, καὶ τοῦ Νόμου περὶ Ἐλέγχου τῶν Τιμῶν τῶν Φαρμάκων ἀπασχόλησε καὶ ἄλλοτε τὴν Βουλὴν καὶ νομίζω ὅτι ἐπ' αὐτοῦ εἴμεθα ὅλοι σύμφωνοι.

"Ἄνκαι πραγματικὸς ἀγορανομικὸς ἔλεγχος τῶν τιμῶν ἦτο πάντοτε ἐπιβεβλημένος, ἐν τούτοις σήμερον κατέστη ἐπιτακτικὸς καὶ θέμα ἐπείγουσας φύσεως. Καθ' ὃν χρόνον ἡ οἰκονομικὴ καὶ δημοσιονομικὴ κατάστασις τῆς νήσου μας εἰσέρχεται εἰς περίοδον κρίσεως λόγῳ τῶν πιεστικῶν τάσεων τὰς ὁποίας

ύφίσταται από όλες τας επαγγελματικές και παραγωγικές τάξεις δι' αυξήσεις, είναι αδιανόητον να ελπίζωμεν ότι θα κατορθώσωμεν να επιπλεύσωμεν και να διατηρήσωμεν την μέχρι σήμερα σταθεράν ισορροπίαν των οικονομικών και των δημοσιονομικών μας πραγμάτων χωρίς να θεμελιωθῇ και να εφαρμοσθῇ ἄνευ περαιτέρω καθυστέρησεως πολιτική σταθεροποιήσεως τιμών, μισθῶν και ἡμερομισθίων. Καί τοιαύτη πολιτική σταθεροποιήσεως τιμών και ἡμερομισθίων εἶναι ἀδύνατον κατὰ τὴν γνώμην μου να εφαρμοσθῇ, χωρίς τὸν ἀγορανομικὸν ἔλεγχον τοῦλάχιστον των βασικῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν.

Αἱ τιμαὶ τῶν φαρμάκων π.χ. ἀνήλθον τόσο ὑψηλά, καὶ ἰδίως μετὰ τὴν πτώσιν τῆς λίρας, ὥστε να καθίσταται πραγματικῶς προβληματικὴ ἡ προμήθεια αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἀσθενῶν τῶν μεσαίων, τῶν μισθοσυντηρητῶν καὶ τῶν ἐργατικῶν τάξεων. Οἱ ἀπαραίτητοι Νόμοι ὑφίστανται τόσο διὰ τὰ φάρμακα ὅσον καὶ διὰ τὰ ἄλλα καταναλωτικὰ εἶδη. Ἐκεῖνο ποῦ χρειάζεται εἶναι ἡ δημιουργία τοῦ ταχύτερου δυνατοῦ τοῦ μηχανισμοῦ διὰ τὴν εφαρμογὴν τῶν Νόμων αὐτῶν. Οἰαδήποτε περαιτέρω καθυστερήσεις θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα να καταστήσῃ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος ἀκόμα δυσκολωτέραν μὲ ὅλας τὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ ἤδη λίαν θεβαρημένου καὶ δυσφοροῦντος καταναλωτικοῦ κοινοῦ. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὑπέκουσα εἰς τὴν γενικὴν ἀπαίτησιν εἰσήγαγε τὸ 1962 Νομοσχέδιον καὶ ἡ Βουλὴ ἐψήφισε τὸν Νόμον τὸν προνοοῦντα περὶ τοῦ κανονισμοῦ καὶ ἐλέγχου ὀρισμένων ἐμπορευμάτων καὶ ὑπηρεσιῶν. Δηλαδή, εἰς τὴν λαϊκὴν γλῶσσαν, τὴν ἀγορανομίαν.

Ἡ ἀγορανομία, ὅπως ὅλοι γνωρίζομεν, σκοπὸν ἔχει τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν πᾶσαι τῆς αἰσχροκερδεῖας, τὸν ἔλεγχον τῶν τιμῶν καὶ τὴν ποιότητα τῶν πάσης φύσεως ἐμπορευμάτων, προϊόντων, τροφίμων κ.λ.π. πρὸς περιορισμὸν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ καὶ συνεπῶς τῆς διατηρήσεως τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ἐντὸς μιᾶς λογικῆς καταστάσεως. Δυστυχῶς διὰ τοῦ ἐν λόγω Νόμου τοιοῦτόν τι δὲν ἐπετεύχθη ὡς ἐκ τῆς φοβίας καὶ τῆς ἀτολμίας τῆς Κυβερνήσεως να δημιουργήσῃ ἀγορανομικὸν θεσμὸν καὶ τὸ κάθε τι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν φυσικὸν Νόμον τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως. Καὶ τοῦτο διότι ὁ καθορισμὸς τιμῆς ἐλέγχεται, φαινομενικῶς, ἀπὸ τοῦ χονδρῶλου πρὸς τὸν λιανοπώλην ἢ ἀπὸ τοῦ εἰσαγωγέως πρὸς τὸν καταναλωτήν. Ἀπὸ τὸν παραγωγὸν πρὸς τὸ μέρος τῆς καταναλώσεως εἶναι ἀνεξέλεγκτος, ἀκαθόριστος, εἴτε διότι τὰ εἰς αὐτὸν παρεχόμενα εἶδη παραγωγῆς δὲν τυγχάνουν ἐλέγχου εἴτε δι' ἄλλους λόγους, οἱ ὅποιοι δὲν εἶναι τῆς παρούσης περιπτώσεως να ἀναπτυχθοῦν. Πάντως ὁ παραγωγὸς καὶ ὁ χονδρῶλος εἶναι ἐλεύθεροι να πωλήσουν εἰς τὴν τιμὴν τῆς ἐκλογῆς των καὶ ἐπομένως μπορεῖ να ἀρχίσῃ ἀπὸ αὐτὸ τὸ στάδιον τὸ ἀνεβοκατέβασμα τῶν τιμῶν. Λέγομεν φαινομενικῶς, διότι αἱ καταστρατηγήσεις εἶναι εὐκολώταται καὶ συχναί. Γίνονται ἐκδόσεις τιμολογίων μὲ ὑψηλότεραν τιμὴν πωλήσεως ἀπὸ χονδρῶλου, ἀνάμειξις ποιότητων, ἀγορὰ εἰκονικῆς ποσότητος εἰς ἀκριβωτέραν τιμὴν καὶ μεγάλης ποσότητος εἰς χαμηλότεραν τιμὴν μὲ δικαίωμα πωλήσεως θάσει τῆς ὑψηλότερας. Διότι πελάτης τοῦ χονδρῶλου εἶναι ὁ λιανοπώλης καὶ ὄχι ὁ καταναλωτής. Συνεπῶς δὲ θὰ διευκολύνῃ τὸν συνεργάτην του.

Ἀπὸ προσωπικὴν μου πείραν τὴν ὁποίαν ἔχω ὡς καθημερινὸς ἐπισκέπτης τῶν ἀγορῶν καὶ καταναλωτής, ἔχω ὀρισμένα παρατηρήσεις.

Διὰ τὸν παραγωγὸν ἔχω προσέξει ὅτι δὲν ὑπάρχουν κανονισμοὶ προδιαγραφῆς πρὸς καθορισμὸν ποιότητος καὶ ταξινομήσεως τῶν προϊόντων του. Ἐπιβάλλεται λοιπὸν νὰ γίνῃ τοῦτο καὶ μάλιστα νὰ κατατοπισθοῦν οἱ παραγωγοὶ ὥστε ἡ ταξινομήσις τῶν προϊόντων νὰ γίνεται κατ' ἀρχὴν εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς. Ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ταξινομήσις τῶν προϊόντων νὰ γίνεται ἀπαραιτήτως καὶ τελικὰ ὑπὸ τοῦ ἀγορανόμου εἰς τὴν ἀγορὰν χονδρικῆς πωλήσεως.

Ἐπίσης τὰ δοχεῖα συσκευασίας — δηλαδὴ αὐτὰ ποῦ μεταφέρουν τὰ ἐμπορεύματα ἢ εἰς τὰ ὁποῖα πωλοῦνται — τῶν γεωργικῶν προϊόντων πρέπει νὰ φέρουν εὐδιάκριτον τὸ σῆμα τῆς ταξινομήσεως τῶν καὶ αἱ πινακίδες τῶν τιμῶν νὰ ἀναφέρουν καὶ τὸ σῆμα ταξινομήσεως. Ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν κανονισμῶν νὰ ἐπεκταθῇ ἐπίσης, καὶ πλήρως, ἐπὶ τῶν κρεοπωλῶν ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἰχθυοπωλῶν.

Ἐν ἄλλο σημεῖον τὸ ὁποῖον καθημερινῶς συμβαίνει εἶναι εἰς τὰς διαφόρους βιομηχανίας τοῦ τόπου μας τροφίμων καὶ ἄλλων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης. Πρέπει καὶ αὐταὶ νὰ τεθοῦν ὑπὸ ἔλεγχου ὥστε νὰ πιστοποιηθῶν ἡ ποιότης καὶ τὸ θάρος τοῦ προσφερομένου προϊόντος. Ὅχι νὰ μᾶς προσφέρουν εἰς τὴν ἀγορὰν σάκκον ἀλεύρου ἀλλὰ θάρος ἀλεύρου, ὄχι νὰ μᾶς προσφέρουν πακέττο σκόνης πλυσίματος ἀλλὰ θάρος σκόνης πλυσίματος.

Πάντως ὅ,τιδῆποτε καὶ νὰ γίνῃ, ὅσοιδῆποτε κανονισμοὶ καὶ διατάξεις ψηφισθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἢ τεθοῦν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, οὐδὲν θετικὸν κατὰ τὴν γνώμην μου ἀποτέλεσμα θὰ προκύψῃ ἂν δὲν δημιουργηθῇ κατὰ πρῶτον λόγον πλήρης καὶ καλῶς ὀργανωμένη Ὑπηρεσία Ἀγορανομίας.

Ἡ σημερινὴ εἶναι ἀνύπαρκτος μὲ τὴν κατὰ περιόδους ἀπόσπασιν ὑπαλλήλων τινῶν, κυρίως ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας τῶν καὶ στερουμένων, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ νομικῆς καταρτίσεως.

Ἐπιβάλλεται ὡς ἐκ τούτου νὰ δημιουργηθῇ μόνιμος Ὑπηρεσία, μερικοὶ ἀπὸ τὸ προσωπικὸν τῆς ὁποίας νὰ σταλοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ νὰ παρακολουθήσουν παρομοίας ὑπηρεσίας — καὶ ὑπάρχει καλὴ ὀργανωμένη Ἀγορανομικὴ Ὑπηρεσία εἰς τὴν Ἑλλάδα — ἢ νὰ κληθοῦν εἰδικοὶ νὰ μᾶς δώσουν τὰς γνώμας τῶν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς σχετικῆς νομοθεσίας, τῶν κανονισμῶν λειτουργίας κ.λ.π. ὥστε τὸ σύστημα τοῦ ἐλέγχου τῶν τιμῶν καὶ τῆς ποιότητος νὰ ἐπεκταθῇ εἰς ὅλα τὰ εἶδη τροφίμων, μὴδὲ τῶν ἐστιατορίων καὶ τῶν κέντρων ἀναψυχῆς ἐξαιρουμένων, ἔάν θέλωμεν πράγματι νὰ προστατεύσωμεν τὸν τουρισμὸν, παράλληλα δὲ εἰς ὅλα τὰ εἶδη ποῦ ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὰ εἰσαγόμενα εἶδη ποῦ συντείνουν εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ὥστε νὰ εἶναι δικαιολογημένη ἡ ἐφαρμογὴ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν πρώτης ἀνάγκης, τῶν γεωργικῶν δηλαδὴ προϊόντων. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Ἐχω ἀκούσει μετὰ προσοχῆς τὰς ἀγορεύσεις τῶν συναδέλφων. Ὡς γεγονός θρῖσκω ὅτι ἡ πλέον κατατοπιστικὴ καὶ ἡ πλέον ρεαλιστικὴ εἶναι τοῦ συναδέλφου κ. Χριστοδουλίδη.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἀκριβῶς ἔχει ἀναφέρει τὰ σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ προσέξῃ τὸ ὑπεύθυνον Τμήμα τῆς Ἀγορανομίας.

Ἴσως ἤμην εἰς ἐκ τῶν πρώτων ὁ ὁποῖος εἶχα ζητήσει νὰ ἐπιβληθῆ ἡ ἀγορανομία. Εἶμαι εἰς τὸ Κεντρικόν Συμβούλιον τῆς ἀγορανομίας ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ ἐφαρμοζόμενον σήμερον σύστημα ἀγορανομίας δὲν ἐξυπηρετεῖ καθόλου. Διότι δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν ἀγορανομίαν. Εἶναι ἀπλῶς μία κοροϊδία. Διότι ὅσον ἀφορᾷ τὰ γεωργικὰ προϊόντα τὰ ὁποῖα παράγονται εἰς τὴν χώραν μας, διὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἐφαρμοσθῆ πραγματικῶς ἡ ἀγορανομία ὀφείλει πρωτίστως νὰ ξεχωρίσῃ κάθε προϊόν σὲ διαφόρους ποιότητας καὶ νὰ ὀρισθῆ ἡ τιμὴ διὰ κάθε ποιότητα ἐκάστου προϊόντος διὰ τὸν παραγωγόν, νὰ ὀρισθοῦν τὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιβαρύνουν τὸ ἐμπόρευμα διὰ μεταφορικά, νὰ ὀρισθῆ τὸ κέρδος ἢ ἡ τιμὴ τοῦ μεταπωλητοῦ καὶ κατόπιν τοῦ λιανοπώλου.

Ἄλλὰ διὰ νὰ ἐφαρμοσθῆ, κύριοι, τοῦτο πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀναλάβῃ νὰ παραλαμβάνῃ ὅλον τὸ ἐμπόρευμα, διότι ἀλλοιῶς πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ὀρίσῃ εἰς τὸν παραγωγόν μίαν τιμὴν παραγωγῆς χωρὶς νὰ εἶναι εἰς θέσιν ὅταν θὰ ἔχη ὑπερπαραγωγὴν, νὰ τὴν παραλάβῃ; Ἐπομένως ὅσον ἀφορᾷ τὰ γεωργικὰ προϊόντα καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ σημερινόν σύστημα, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ὄχι μόνον δὲν βοηθεῖ εἰς τὴν ὑποτίμησιν τοῦ ἐμπορεύματος, τὸ ὁποῖον προσφέρεται εἰς τὸν καταναλωτὴν, ἀλλὰ εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι μὲ τὸν ἐφαρμοζόμενον τρόπον ἀγορανομίας δίδομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ αὐξάνωνται αἱ τιμαί, διότι δίδομεν εὐκαιρίαν εἰς τὸν μεταπωλητὴν, ὁ ὁποῖος ἀγοράζει τὴν ἰδίαν ἡμέραν σὲ περίοδον ὀρισμένων ὥρων ἐμπόρευμα σὲ διαφόρους τιμάς, σὲ διαφόρους ποιότητας καὶ μεταχειριζόμενος μίαν ἀπόδειξιν, τὴν ὑψηλότεραν τὴν ὁποίαν πληρώνει συνήθως τὰς πρωϊνὰς ὥρας, νὰ διαθέτῃ τὸ ἐμπόρευμα τὸ ὁποῖον παραλαμβάνει ἀργότερα εἰς ὑψηλότερας τιμάς. Ἐνῶ ἐάν ἀφήναμεν τὸ ἐμπόριον νὰ εἶναι συμφώνως τῆς ζητήσεως καὶ προσφορᾶς, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι τὰ γεωργικὰ προϊόντα θὰ προσεφέροντο εἰς τὸν καταναλωτὴν εἰς χαμηλότερας τιμάς.

Τώρα, ὅσον ἀφορᾷ τὰ εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα. Γιὰ τὰ εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα δὲν εἶναι τόσο ἐύκολον νὰ καθορίσῃς περιθώριον κέρδους διὰ κάθε εἶδος ἐμπορεύματος. Διότι ἐάν ἐφαρμόσῃς αὐτὸ τὸ σύστημα, θὰ ὑπάρξῃ ἕνα σύστημα παρδαλόν. Δηλαδή θὰ ἔλθῃ κανεὶς ἀπὸ τὸ ἕνα κατὰστημα εἰς τὸ ἄλλο νὰ διατίθεται παρόμοιον ἐμπόρευμα σὲ διαφόρους τιμάς. Διότι τὰ ἐμπορεύματα ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καὶ ἀπὸ ἔμπορον εἰς ἔμπορον ἀλλάζουν τιμάς. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν δυναμικότητα τοῦ ἐμπόρου καὶ τὴν ποσότητα τὴν ὁποίαν θὰ ἀγοράσῃ. Μπορεῖ ἕνα ἔμπορος νὰ ἐξασφαλίσῃ χαμηλότερας τιμάς ἀπὸ ἕνα ὁ ὁποῖος θὰ ἀγοράσῃ μικροτέρας ποσότητας καὶ ἐπομένως θὰ θρεθῆ ὁ πρῶτος σὲ πλεονεκτικὴν θέσιν ἔναντι τοῦ δευτέρου.

Ἐξ ἄλλου ὑπάρχουν καὶ εἶδη εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν καταναλίσκονται εἰς τὸ ἀκέραιον. Δηλαδή ὑπάρχουν ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ φέρῃ ἕνας εἰς ὀρισμένην ποσότητα, 100 φερ' εἰπεῖν, καὶ ἀπὸ τὰ 100 αὐτὰ νὰ διαθέσῃ τὰ 50 μὲ ἕνα κέρδος, ἴσως ἰκανοποιητικώτατον, ἀλλὰ τὰ ὑπόλοιπα 50 νὰ μὴ εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὰ διαθέσῃ καὶ τὸ κέρδος τὸ ὁποῖον προέκυψεν ἀπὸ τὰ πρῶτα 50 νὰ μὴ μπορεῖ νὰ καλύψῃ τὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα. Αὐτὸ θεθαίως δὲν συμβαίνει πάντοτε ἀλλὰ ὑπάρχουν τοιαῦτα περιπτώσεις.

Ἐπίσης ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑφάσματα καὶ συγκεκριμένως τὰ μάλλινα. Ὑπάρχουν πλείοσαι ὄσαι περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας μπορεῖ νὰ εἰσάξῃ κανεὶς μίαν ὀρισμένην ποσότητα καὶ νὰ ὑφίσταται δύο κινδύνους: Τὸν κίνδυνον τῆς ἀλλαγῆς τῆς μόδας τοῦ ὑφάσματος καὶ τὸν κίνδυνον τοῦ σκόρου, ὅποτε θεθαίως καὶ ἐκεῖ θὰ ὑπάρξῃ ἕνα περιθώριον διὰ νὰ καλύψῃ τὰ ὑπόλοιπα.

Τὸ ἴδιον συμβαίνει μὲ ἕν ἄλλο ἐμπόρευμα τὸ ὁποῖον ἔχουν ἀναφέρει ὀρισμένοι συνάδελφοι, τὰ ἐξαρτήματα. Ἐξαρτήματα μηχανημάτων ἢ οἰωνδήποτε ἠλεκτρικῶν ἢ ἄλλων εἰδῶν. Διὰ νὰ κρατῆ κανεὶς μίαν συλλογὴν ἐξαρτημάτων διὰ νὰ καλύπτῃ τὰς ἀνάγκας τῶν πελατῶν του, πρέπει νὰ φέρῃ 100 τεμάχια φερ' εἰπεῖν διὰ νὰ διαθέσῃ ἴσως 10, 20 ἢ καὶ 30, τὰ δὲ ὑπόλοιπα μπορεῖ νὰ τὰ ἔχη διὰ περίοδον πολλῶν — πολλῶν ἐτῶν καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ τὰ διαθέσῃ.

Ἐν κατακλείδι, κύριοι, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω εἶναι τὸ ἑξῆς :

Ἐὰν πράγματι θέλωμεν νὰ κρατήσωμεν τὰς τιμὰς εἰς χαμηλὸν ἐπίπεδον, ὑπάρχει τρόπος χωρὶς νὰ ὑπάρχη ἀγορανομία. Καὶ ὁ τρόπος αὐτὸς εἶναι οἱ μὲν παραγωγοί, ἐφ' ὅσον εἶναι ὀργανωμένοι εἰς πλείστας ὄσας περιπτώσεις, νὰ διαθέτουν ὀρισμένα τῶν ἐμπορευμάτων τῶν εἰς τὴν ἀγορὰν εἰς τιμὰς αἱ ὁποῖαι νὰ ἀφήνουν περιθώριον καὶ εἰς τοὺς ἀγοραστάς τῶν οἱ ὁποῖοι τὰ διαθέτουν, οὕτως ὥστε νὰ κρατοῦν μίαν ὀρισμένην τιμὴν, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰ ζητήματα τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, φαρμάκων καὶ λιπασμάτων ὑπάρχει σήμερον ἡ Συνεργατικὴ, ἡ Κεντρικὴ Συνεργατικὴ Τράπεζα, ἡ ὁποία εἰς πλείστας ὄσας περιπτώσεις σχεδὸν ἔχει τὸ μονοπώλιον τῆς διαθέσεως τῶν ἐμπορευμάτων αὐτῶν, ὅπως εἶναι τῶν σπόρων, τῶν λιπασμάτων καὶ τῶν φαρμάκων.

Μοῦ φαίνεται ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς, ὡς πλειστάκις ἔχει ἀναφερθῆ εἰς τὴν Βουλὴν αὐτὴν, εἶναι ὁ προστάτης τοῦ γεωργοῦ, θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ εἰσάξῃ ὀρισμένα τέτοια ἐμπορεύματα, ὅπως καὶ εἰσάγει, καὶ νὰ τὰ διαθέτῃ σὲ τιμὰς αἱ ὁποῖαι νὰ μὴν ἐπιτρέπουν ἐκμετάλλευσιν. Διότι, ἐὰν λάβῃ ὑπ' ὄψιν κανεὶς τὸ τι διατίθεται εἰς λιπάσματα καὶ εἰς σπόρους, θὰ δῆ ὅτι ἴσως τὰ 90% εἰσάγονται ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν Συνεργατικὴν. Ἐπομένως διατὶ κακίζονται οἱ εἰσαγωγεῖς ὅτι ἐκμεταλλεύονται τὸ κοινόν ; Πρέπει νὰ ὑπάρξῃ μία τέτοια ὀργάνωσις, οὕτως ὥστε νὰ διατίθενται διάφορα ἐμπορεύματα εἰς διάφορους περιοχὰς σὲ τιμὰς μὲ λογικὸν κέρδος οὕτως ὥστε νὰ κρατοῦνται αἱ τιμαὶ εἰς ὅλην τὴν Κύπρον σὲ ἓνα λογικὸν ἐπίπεδον.

Πάντως ὁ καλύτερος ἔλεγχος, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι εἶναι ὁ ὄρος τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως. Καὶ σήμερον ἀρχίζομεν νὰ προσγειωνώμεθα. Διότι ἴσως αἱ μεγάλαι τιμαὶ ἦσαν ὅταν εἶχαμεν μὲγάλον ἀριθμὸν ξένων στρατευμάτων, ἀλλὰ ἀποσυρομένων τῶν στρατευμάτων τούτων ἀπὸ τὴν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν ἄλλην ἔχει ἐπέλθει μία κρίσις ἡ ὁποία ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι ἀνεπαίσθητος, ἀλλ' ἐὰν ἐξακολουθήσῃ αὐτὴ ἡ κατάστασις θὰ εἶναι πολὺ αἰσθητὴ, αἱ δὲ τιμαὶ τῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα προσφέρονται εἰς τὰς ἀγοράς μας σήμερον εἰς πλείστας ὄσας περιπτώσεις εἶναι σὲ πολὺ πλέον χαμηλὰς τιμὰς ἀπὸ τὰς τιμὰς εἰς τὰς ὁποῖας προσφέρονται εἰς τὰς χώρας τῆς παραγωγῆς τῶν.

Ἐπομένως αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἀρεσκόμεθα νὰ λέγωμεν ἀπὸ τοῦ θήματος αὐτοῦ ὅτι ὑπάρχει ἐκμετάλλευσις δὲν εὐσταθεῖ. Ἐὰν κανεὶς ἔκαμνε τὸν κόπον νὰ ζητήσῃ τὰς τιμὰς εἰς τὰς ὁποῖας διατίθενται τὰ ἐμπορεύματα ἐπιτοπίως ἐδῶ καὶ ἐξετάσῃ ποῖα εἶναι αἱ τιμαὶ εἰς τὰς ὁποῖας διατίθενται τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα εἰς τὰς χώρας τῆς παραγωγῆς τῶν, θὰ ἔβλεπεν ὅτι αἱ τιμαὶ μας εἰς πλείστας περιπτώσεις εἶναι χαμηλότεραι ἐδῶ. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε ἔχομεν καὶ ἓνα μὲγάλον ἀριθμὸν τουριστῶν οἱ ὁποῖοι ἔρχονται εἰς τὴν Κύπρον ὄχι διὰ νὰ ἀναπνεύσουν καθαρὸν ἀέρα καὶ νὰ θαυμάσουν τὰ τοπία μας, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀγοράσουν ἐμπόρευμα καὶ νὰ ἐκμεταλλεθοῦν τὴν φθηνίαν τοῦ τόπου μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαριδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἡ ὅλη πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν ἐξετίθετο ἐδῶ διὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς Κυπριακῆς λίρας, ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς ἀπόψεως ὅτι θὰ ἐλαμβάνοντο ταυτόχρονα ὅλα τὰ μέτρα διὰ τὴν σταθεροποίησιν τῶν τιμῶν, διὰ τὴν πάταξιν οἰαοδήποτε προσπαθείας ἀπὸ οἰαοδήποτε πλευρὰν ἀνόδου τῶν τιμῶν, ἡ ὁποία θὰ ἐξεμηδένιζε τὰ τυχόν ὀφελήματα, τὰ ὁποῖα ἐγὼ οὐδέποτε ἐπίστευα, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν καὶ ἡ Κυβερνητικὴ πολιτικὴ ἐπίστευαν ὅτι θὰ ἔφερον εἰς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν ἡ ὑποτίμησις τῆς Κυπριακῆς λίρας.

Θά είναι τώρα αδιανόητον νά Ισχυριζώμεθα ὅτι θά πρέπει νά ἐγκαταλείψωμεν τὸ δεῦτερον σκέλος τῆς σκέψεως, τὸ ὁποῖον ὅλοι ἐδῶ ἐτόνισαν καὶ ὑπεστήριξαν ἐναντίον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐναντίον τῆς ὑποτιμήσεως τῆς στερλίνας, ὅτι δηλαδή δὲν ἔπρεπε νά φοβούμεθα αὐξήσεις τῶν τιμῶν διότι ἡ Κυβέρνησις θά ἐπενέβαινε διὰ τὴν σταθεροποίησιν τῶν τιμῶν, διὰ τὴν πάταξιν τῆς ἀισχροκερδείας καὶ γενικῶς διὰ νά παραμείνουν τὰ πράγματα ὅσον τὸ δυνατόν πλησιέστερον πρὸς τὴν κατάστασιν ἢ ὁποία ἐπεκράτει πρὸ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας. Καὶ εἶναι φυσικὸν ὅτι εἰς τοῦ καθενὸς μας τὴν σκέψιν, ὅταν ὠμιλοῦσαμεν περὶ μέτρων, ἦτο ὅτι ὠμιλοῦσαμεν περὶ νομικῶν μέτρων καὶ οὐχὶ περὶ τοῦ νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, τὸν ὁποῖον ἐγνωρίζαμεν ὅτι καὶ προηγουμένως εἶχαμεν καὶ ἔχομεν καὶ θά ἔχωμεν. Καὶ ἀσφαλῶς ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, ὁ τότε Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, δὲν ἐστηρίζετο ἐπ' αὐτοῦ τοῦ νόμου ἀλλὰ ὠμίλει περὶ συγκεκριμένων μέτρων καὶ ἐπεμβάσεως τῆς Κυβερνήσεως διὰ νά ἀποφευχθῆ ἡ ἀνοδος τῶν τιμῶν. Αὐτὸ δὲν ἐπετεύχθη. Εἶναι γεγονός ὅτι κατηγγέλθησαν ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ θήματος, καὶ ἐνὼν καὶ ἐγὼ τὴν ἰδικὴν μου καταγγελίαν, ὅτι πράγματι ὑπῆρξαν ἀδικαιολόγητοι αὐξήσεις πλείστων ὄσων πραϊόντων. "Ἐχω καταγγελίαν ἀπὸ πολλοῦς Ιατροῦς ὅτι φάρμακα τὰ ὁποῖα εὐρίσκοντο ἤδη ἀποθηκευμένα εἰς Κύπρον, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον εἰσαχθῆ μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς στερλίνας, ἀνῆλθον κατὰ 40% ἀμέσως ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς Κυπριακῆς λίρας.

Ἀνάλογα παραδείγματα εἶμαι θέβαιοι ὅτι εἶναι δυνατόν νά ἀναφερθοῦν πάρα πολλά, τὰ ὁποῖα δεικνύουν ὅτι ὑπῆρξε μία πραγματικὴ ἀνοδος εἰς τὸ ὕψος ὄλων τῶν τιμῶν. Καὶ εἶναι φυσικὸν ὅτι ἐφ' ὅσον ὑπάρχει αὕτη ἡ ἀνοδος εἰς τὸ ὕψος τῶν τιμῶν ὅτι καὶ τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς τῶν ἐπιτοπίως παραγομένων προϊόντων εἶναι φυσικὸν νά εἶναι ὑψηλότερον, εἶναι φυσικὸν αὐτὰ αἱ τιμαὶ νά ἀνέρχωνται καὶ εἶναι φυσικὸν νά δημιουργοῦνται τάσεις πληθωρισμοῦ τὰς ὁποίας ἤδη ἀντιμετωπίζομεν.

Μόνον μία Κυβερνητικὴ παρέμβασις καὶ μάλιστα ὠλοκληρωμένη, πλήρης, συστηματικὴ εἰς ὄλους τοὺς τομεῖς τῆς δημοσίας ζωῆς εἶναι δυνατόν νά σταματήσῃ αὐτὸ τὸ φαινόμενον τὸ ὁποῖον, διαφορετικά, θά ὀδηγήσῃ πραγματικά εἰς τὴν καταστροφὴν τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν.

Εἶναι δι' αὐτὸ πού πιστεύω ὅτι ὅσοι ἀπὸ ἐδῶ, ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ θήματος, ὑπεστήριξαν τὴν ἀποψιν ὅτι χρειάζεται ἓν ὠλοκληρωμένον σύστημα, πλήρες, μὲ νομικὴν κατοχύρωσιν, τὸ ὁποῖον πράγματι θά μελετήσῃ τὸ ὄλον πρόβλημα ἐν τῇ οὐσίᾳ του καὶ ἐν τῇ ὁλότητι του, προσφέρουν πραγματικὰ καλὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν ἐν τῷ συνόλῳ του, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν παραγωγικῶν τάξεων καὶ τῶν καταναλωτικῶν τάξεων καὶ τοῦ καλῶς νοουμένου ἀκόμα κεφαλαίου. Τοῦ καλῶς νοουμένου, ἐκείνου τὸ ὁποῖον στηρίζεται πράγματι καὶ πρέπει νά στηρίζεται ἐπὶ τῆς ὀρθῆς πολιτικῆς καὶ ἐπὶ τῆς πολιτικῆς ὅτι διὰ νά μπορέσῃ νά ἐξακολουθῆ νά ἐργάζεται χρειάζεται μίαν εὐρῶστον παραγωγικὴν τάξιν καὶ ἓν καταναλωτικὸν κοινὸν τὸ ὁποῖον θά μπορῆ νά ἀντεπεξέρχεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας. Πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν πιστεύω ὅτι πρέπει νά στρέψῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν προσοχὴν τῆς καὶ πιστεύω ὅτι ἡ Βουλὴ θά προσφέρῃ μίαν σημαντικὴν ὑπηρεσίαν ἐν αὐτῇ εἶναι ἡ συμβουλή πρὸς τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν.

Πιστεύω ἐπίσης ὅτι τὰ ἡμίμετρα πολλάκις εἶναι χειρότερα ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν μέτρων. Καὶ αὐτὸ εἶναι πράγματι γεγονός· καὶ ὠρισμένα πράγματα τὰ ὁποῖα ἀνεφέρθησαν ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ θήματος καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ἐντιμον Βουλευτὴν κ. Σαββίδην ἔχουν ἀληθείας. Διότι ἡ ἐφαρμογὴ ἡμιμέτρων δίδει τὴν εὐκαιρίαν καμμίαν φορὰν εἰς τὴν χειροτέρευσιν καταστάσεων καὶ πραγματικὰ μὲ μεγάλην εὐγλωττίαν ἔχει ἀπὸ πολλοῦς περιγραφῆ αὕτη ἡ κατάστασις τῶν ἡμιμέτρων, αὕτη ἡ κατάστασις κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ χονδρέμποροι τῆς ἀγορᾶς εἶναι δυνατόν νά ρυθμίζουν κατὰ βούλησιν, καὶ οὐχὶ κατ' ἀνάγκην καταναλωτικὴν ἢ παραγωγικὴν, τὰς τιμάς, καὶ τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη περὶ τῆς ἐμφανίσεως ὠρισμένων στοιχείων ἀγορᾶς τὰς πρωϊνάς ὥρας ἔχει καταγγελθῆ καὶ εἰς ἐμέ πολλάκις.

Είναι επίσης αδιανόητον να εφαρμόζονται μέτρα μόνον επί των έπιτοπίως παραγομένων, άνευ μάλιστα καθορισμού μιάς τιμής ασφαλείας των άγροτικών προϊόντων, χωρίς να λαμβάνεται κανένα μέτρον διά τή εισαγόμενα τή όποία είναι μοιραίον να έχου τον αντίκτυπόν τους επί του κόστους παραγωγής των έπιτοπίως παραγομένων. Διά να εφαρμοσθή ούσιαστική άγορανομία χρειάζεται πραγματικά πλήρης άλλ' έπίσης χρειάζεται μία τιμή ασφαλείας διά τή άγροτικά προϊόντα. Χρειάζονται και τή δύο σκέλη εάν θέλωμεν να έχωμεν μίαν όρθήν οικονομικήν πολιτικήν επ' αυτού του θέματος.

Δέν θά άναφερθώ ότι μία από τή δυσκολία έπίσης διά τήν εφαρμογήν μιάς όρθης άγορανομικής πολιτικής είναι τή γεγονός ότι ύπάρχει μία πολυμορφία είς τήν έμπορικήν μας πολιτικήν, τήν όποιαν είχα τήν εύκαιρίαν πολλάκις από του θήματος αυτού να άναπτύξω και ή όποία πιστεύω ότι άποτελεί τόν κακόν δαίμονα τής Κυπριακής οικονομίας. Δεδομένου ότι είναι αδύνατον να εφαρμοσθή οιαδήποτε πολιτική σχεδιασμένη και ή όποία θά μπορούσε να εφαρμοσθή, δεδομένου ότι είναι γνωστόν ότι αί εισαγωγαί μας είναι 2½ φορές μεγαλύτεραι από τή εξαγωγάς μας, εάν και έφ' όσον τή μέτρα τή όποία έλαμβάνοντο διά τή διμερείς συμφωνίας έπεκτείνοντο κατ' άλλον τρόπον πρός όλας τή χώρας, ούτως ώστε να εξαναγκάσωμεν τούς πωλητάς είδών καταναλωτικών άγαθών είς τήν χώραν μας να άποβαίνου ταυτόχρονως και άγορασται τών έπιτοπίως παραγομένων, κυρίως, άγροτικών προϊόντων.

Τελειώνων είσηγούμαι όπως ή Βουλή είσηγηθή είς τήν Κυβέρνησιν ότι αισθάνεται άνησυχίαν και άγωνίαν διότι τή άγορανομικά μέτρα τή όποία λαμβάνονται σήμερα είναι άνεπαρκή και έν πολλοίς είναι δυνατόν να άποβαίνου και καταστροφικά λόγω του γεγονότος ότι άποτελούν ήμιμετρα, ότι τή γενικόν αίσθημα είναι ότι πιστεύομεν ότι χρειάζεται έν ώλοκληρωμένον σύστημα άγορανομίας και ότι πιστεύομεν, εάν δέν θέλωμεν τή έλάχιστα εκείνα άγαθά, πέραν τών πολλών κακών τή όποία ίσως να προέκυψαν από τήν ύποτίμησιν τής λίρας, να εξανεμισθοούν, ότι αυτό μπορεί να γίνη μόνον εάν ή Κυβέρνησις χωρήσει είς τήν άμεσον εφαρμογήν όρθής άγορανομικής πολιτικής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ό κ. Γιαμάκης έχει τόν λόγον.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

"Έντιμε κ. Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευται.

Δέν ύπάρχει άμφιβολία ότι ή άνεξέλεγκτος αύξησις τών τιμών επί τών καταναλωτικών άγαθών έχει πολύ σοβαράς έπιπτώσεις επί τής όλης οικονομικής καταστάσεως του τόπου. Συνήθως ή έπιβολή τής νομοθεσίας περί άγορανομίας εφαρμόζεται είς πολεμικάς περιόδους όπου παρουσιάζεται σπάνις τών καταναλωτικών άγαθών. Είς τήν περίπτωσιν όμως τής Κύπρου αί τιμαί τών καταναλωτικών άγαθών αύξάνονται συνεχώς από μερικών έτών, ίδίως δέ τελευταίως, μετά τήν ύποτίμησιν τής λίρας, παρετηρήθη σημαντική αύξησις είς πλείστα όσα είδη, κυρίως είς τή φαρμακευτικά είδη γενικώς καθώς και είς τή τρόφιμα. Η αύξησις τών τιμών τών καταναλωτικών άγαθών έπηρέασεν αισθητώς τόν τιμαριθμικόν δείκτην, έπακόλουθον του όποιου ύπήρξεν ή άναθεώρησις του μισθολογίου. Εάν δέν τεθή τέρμα είς τήν άνεξέλεγκτον αύξησιν τών τιμών, θά αντιμετωπιζόμεν συνεχώς τή πρόβλημα τής αύξήσεως τών μισθών και έπομένως τή μείωσιν τής άγοραστικής άξίας τής λίρας.

Είς τήν Κύπρον σήμερα ύπάρχου έγχώριοι βιομηχανίαί διά πλείστα όσα είδη, δυνάμεθα δέ να ύπερφηανεύομεθα διά τήν Κυπριακήν βιομηχανίαν ήτις έβελτιώθη σημαντικώς, άρκετά δέ προϊόντα κατασκευαζόμενα είς Κύπρον δύνανται κάλλιστα να συγκριθοούν με τή εισαγόμενα τοιαύτα. Έχω τήν γνώμη

ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ προστατεύσῃ τὰς Κυπριακὰς βιομηχανίας αἱ ὁποῖαι προσφέρουν τὰ εἶδη τῶν εἰς συναγωνιστικὰς τιμὰς. Ἡ Κυβέρνησις, προστατεύουσα τὰς Κυπριακὰς βιομηχανίας, ἐξυπηρετεῖ ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν τὸν Κύπριον βιομήχανον καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν τὸν Κύπριον καταναλωτὴν. Ἡ Κυβέρνησις δὲ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον δύναται νὰ ἐλέγγῃ εὐκολώτερον τὰς τιμὰς τῶν ἐγγωρίων προϊόντων.

Ἐλπίζω ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ λάθῃ ὑπὸ σοβαρὰν ἀποψιν τὸ θέμα τῆς ἀγορανομίας καὶ θὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὴν περὶ ἀγορανομίας νομοθεσίαν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἔτι ἄλλοι ὁμιλεῖται ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιλεῖται θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Σαββίδη διὰ νὰ δευτερολογήσῃ.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κύριε Πρόεδρε. Ἐχὼ ἀκούσει τὸν ἐντιμὸν συνάδελφον κ. Λυσσαρίδην νὰ ἀναφέρεται εἰς τὴν μεγάλην αὐξήσιν τῶν τιμῶν κατόπιν τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς λίρας. Εἶναι ἡ πλέον λανθασμένη γνώμη τὴν ὁποῖαν μπορεῖ νὰ ἔχη εἰς πολίτης τῆς Κύπρου. Διότι εἰς τὴν πραγματικότητα — ἀκόμη χθὲς ὡμίλου μὲ ὑπεύθυνα πρόσωπα — ἡ διαφορά ἢ ὁποῖα προέκυψε μέχρι σήμερα δὲν ὑπερβαίνει τὰ 3%. Πλείστων ὅσων ἐμπορευμάτων ἀπὸ τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον, παρὰ τὸ ὅτι ἀρχικῶς ὑπελογίζετο ὅτι θὰ ἠυξάνοντο αἱ τιμαὶ τῶν κατὰ ἕν ποσοστὸν μεταξὺ 4% καὶ 10%, ὄχι μόνον δὲν ἠυξήθησαν ἀλλὰ ἔχουν ἐλαττωθῆ. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν ὑποτιμήσει τὸ νόμισμά των, ἔχουν ὑποτιμήσει τὰς τιμὰς των εἰς τοιοῦτον βαθμὸν πού εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις τὰ ἔχουν ὑποτιμήσει εἰς ποσοστὸν ἴσον μὲ τὴν ὑποτίμησιν τῆς λίρας, εἰς ἄλλας δὲ περιπτώσεις εἰς ποσοστὸν ἴσον πρὸς ἕν μέρος αὐτῆς, καὶ ἐπομένως ἡ διαφορά αὐξήσεως εἶναι ἐλαχιστοτάτη.

Ἐχὼ ἐπίσης ἀκούσει ἀπὸ κάποιον ἄλλον συνάδελφον ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν τροφίμων ἔχουν αὐξηθῆ. Αὐτὸ μὲ ἐκπλήττει πράγματι διότι καὶ ἐὰν ὑπῆρξεν ἡ διαφορά αὐτῆ τοῦ 15,03%, λόγω τῆς ὑποτιμῆσεως, ὡς ἀναφέρεται, τῆς λίρας, ἡ διαφορά αὐτῆ ὑπερεκαλύφθη καθότι ἔχουν ἀφαιρεθῆ εἰσαγωγικοὶ δασμοὶ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε ὅλαι αἱ τιμαὶ τῶν τροφίμων νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ μένουν αἱ ἴδιαι.

Μοῦ ἔχει ὁμως κάμει ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὠρισμένοι ἰατροὶ ἔχουν πῆ εἰς τὸν συνάδελφόν των καὶ συνάδελφόν μας ἐντιμὸν κύριον Λυσσαρίδην ὅτι τὰ φάρμακα ἠυξήθησαν κατὰ 40% μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς λίρας. Καὶ διερωτῶμαι, ποῖα εἶναι τὰ δικαιολογητικὰ τῆς αὐξήσεως κατὰ 40% ἐφ' ὅσον τὸ ποσοστὸν τῆς ὑποτιμῆσεως δὲν ὑπερβαίνει τὰ 17% ;

Καταλήγων, κύριοι, θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω τὸ ἐξῆς :

Ὅπως ἔχει ἀναφερθῆ καὶ προηγουμένως, τὸ νὰ ζητοῦμεν νὰ ἐπιβάλωμεν ἀγορανομίαν γενικὴν εἰς ὅλα τὰ ἐμπορεύματα εἶναι μόνον μέτρον τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ ἐπιβάλλῃ μία Κυβέρνησις εἰς περίπτωσιν πολέμου καὶ εἰς περιπτώσιν ἐλλείψεως ἐμπορευμάτων, ὅπου ὑπάρχει μαυραγοριτισμὸς. Σήμερον μὲ τὸν συναγωνισμὸν δὲν ὑπάρχει ἐκμετάλλευσις, εἶναι πολὺ ὀλίγοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐκμεταλλευταί, καὶ διὰ τοὺς ὀλίγους αὐτοὺς δὲν μποροῦμεν νὰ τιμωρήσωμεν ὅλον τὸ κοινὸν εἰς τὴν Κύπρον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἔτι ἄλλοι οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ δευτερολογήσουν ;

Ὁ κ. Φράγκος καὶ κατόπιν ὁ κ. Λυσσαρίδης, ἐκ τῆς θέσεώς σας.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Σαθβίδη, κατὰ τὴν γνώμην μου ἐνισχύουν ἀκόμη περισσότερο τὴν ἀποψὴν μας διὰ τὴν ἐπιβολὴν ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου. Διότι ἐὰν τῶ ὄντι τὰ εἰσαγόμενα εἶδη δὲν ἔχουν ὑπερτιμηθῆ ἀναλόγως τῆς ὑποτιμήσεως τῆς στερλίνας, τότε ἀσφαλῶς ἢ ἐκμετάλλευσις ἢ ὁποῖα γίνεται ἀπὸ τοὺς ἐδῶ κερδοσκοποῦς εἶναι ἀδιαμφισβήτητος διότι τὸ περὶ 3% καὶ 4% ποῦ ἀνέφερεν ὁ κ. Σαθβίδης διὰ τὰ εἰσαγόμενα εἶδη δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ τὸ ἐλέγξω, ἀλλὰ εἶμαι ἀπολύτως εἰς θέσιν νὰ ἀποδείξω ὅτι ἡ ὑπερτίμησις πλείστων ὄσων εἰδῶν δὲν εἶναι κατωτέρα τῶν 20%. Εἰδικῶς δὲ διὰ τὰ φάρμακα δι' οὐδὲν εἶδος, ἐξαιρέσει ἐλαχιστοτάτων, εἶναι κατωτέρα τῶν 20%—30%, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον διαπιστώνομεν καθημερινῶς ἀπὸ τὰς συνταγὰς τὰς ὁποίας ἐλέγχομεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῶν φαρμάκων θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι ἂν καὶ ὁ ἴδιος δὲν χρησιμοποιοῦ φάρμακα — θὰ ἔχη 20 χρόνια νὰ χρησιμοποιοῦ φάρμακον, ἔχω τὸ ἴδιόν μου ἐγχώριον φάρμακον ! — παρὰ ταῦτα ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας μου, τὰ ὁποῖα ἔχουν τὴν κακὴν ἔμπνευσιν νὰ βλέπουν γιατροὺς καὶ νὰ προμηθεύονται φάρμακα, μοῦ ἀναφέρουν ὅτι πράγματι ὑπάρχει σημαντικὴ αὐξήσις τῶν τιμῶν τῶν φαρμάκων.

Ὁ κ. Λυσαριδῆς.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε, Μὲ τὸν Κυβερνητικὸν ἐκπρόσωπον καὶ μὲ τὸν κ. Σαθβίδη, δὲν διαφωνῶ ἐγὼ ὅσον ἀφορᾷ τὸ 3%, ἀλλὰ τὸ καλᾶθι τῆς γυναικάς μου !

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀπορίας ἄλλοι ὁμιλῶνται ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Δὲν ἐπρόκειτο νὰ ὁμιλήσω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, διότι συμφωνῶ μὲ τὴν γενομένην εἰσήγησιν ὅπως ἡ ἀγορανομία ἐφαρμοσθῆ πλήρως. Ὁφείλω ὅμως νὰ διορθῶσω ὀρισμένους ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας ἐδημιούργησε μίᾳ ὁμιλίᾳ συναδέλφου ποῦ λέγει ὅτι ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ μέρους τῶν ἐμπόρων κρίσις.

Φοβοῦμαι ὅτι τὰ ἐπίσημα δεδομένα διαφεύδουν αὐτὸν τὸν ἰσχυρισμόν. Διότι συμφώνως πρὸς τὰ ἐπίσημα αὐτὰ δεδομένα ἀπὸ τὸ 1960 μέχρι τὸ 1967 τὸ 64% καὶ πλέον τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὰ κέρδη, πηγαινὶ εἰς τὰ κέρδη μᾶλλον, τὰ ἐνοίκια καὶ τοὺς τόκους. Ἐπομένως νομίζω ὅτι εἶναι μεγάλα πράγματι τὰ κέρδη τὰ ὁποῖα πραγματοποιοῦνται ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους καὶ γενικὰ τοὺς ἐπιχειρηματίας τοῦ τόπου μας καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη ἐντύπωσις ὅτι ἀντιμετωπίζεται ὁποιαδήποτε κρίσις. Γι' αὐτὸ καὶ παρῖσταται ἀνάγκη ὅπως διὰ τῆς ἀγορανομίας γίνῃ, σὲ κάποιον βαθμόν, δικαιοτέρα διανομὴ καὶ ἀναδιανομὴ αὐτοῦ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος πρὸς ὄφελος τοῦ μεγάλου καταναλωτικοῦ κοινοῦ. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαθβίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἄπο τῆς θέσεώς μου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Παπαϊωάννου ισχυρίζεται ὅτι τὰ ὄσα λέγω δὲν ἀληθεύουν. Καὶ ὁμιλεῖ ὡς νὰ εἶναι ὁ ἀλάνθαστος. Ἀλλὰ ἀναφέρεται ἐπὶ ἀριθμῶν οἱ ὁποῖοι εἶναι τοῦ 1957. Διὰ τὸ 1968 δὲν ὑπάρχουν ἀριθμοὶ ποὺ νὰ τοῦ δείχνουν ἀκριβῶς ποῖα εἶναι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν ἐμπορῶν. Διότι σήμερα τὸ ἐμπόριον ὑφίσταται μίαν ὠρισμένην κρίσιν. Δὲν εἶπα μεγάλην κρίσιν, ἀλλὰ ἤρχισεν ἡ κρίσις. Καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι ἐγὼ εἶμαι οἱ πολὺ καλυτέραν θέσιν νὰ ξεύρω ποῖα εἶναι ἡ κατάστασις τοῦ ἐμπορίου εἰς τὸν τόπον ἀπὸ τὸν ἔντιμον συνάδελφον κ. Παπαϊωάννου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διὰ νὰ δοθῇ τέρμα εἰς τὴν διαλογικὴν αὐτὴν συζήτησιν, πλησιάζει τὸ τέλος τοῦ 1968 ὁπότε θὰ γνωρίζωμεν τὰ στοιχεῖα καὶ ἔτσι θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσωμεν ποῖος ἐκ τῶν δύο ἀγορητῶν ἔχει δίκαιον. Πάντως ἡ ἰδική μου πληροφορία εἶναι ὅτι τὰ ἀποθέματα εἰς τὰς τραπεζὰς διαρκῶς εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀνοδικὴν πορείαν καὶ αὐξάνονται, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ὑποδηλοῖ οἰκονομικὴν κρίσιν εἰς οἰανδήποτε τάξιν καὶ ἰδιαίτερος εἰς τὰς πλουσίας τάξεις αἱ ὁποῖαι ἐξασφαλίζουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ τοὺς πόρους κυρίως ἀπὸ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἦθελα ἀπὸ τῆς θέσεώς μου κ. Πρόεδρε νὰ παρακαλέσω, ἀφοῦ ὠλοκληρώθηκε περίπου ἡ συζήτησις, ὅπως ὑποβάλετε πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὸ πόρισμα τὸ ὁποῖον ἔχει ἀπορреύσει ἀπὸ τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν τῶν δύο τελευταίων συνεδριάσεων. Ἦτοι περὶ τῆς ἐπισπεύσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ἐπὶ τῶν βασικῶν καταναλωτικῶν τουλάχιστον ἀγαθῶν, τῶν φαρμάκων καὶ τῶν γεωργικῶν ἐργαλείων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσηγείσθε ψήφισμα ἢ εἰσηγείσθε ὅπως ἐκ τῶν ὄσων ἔχω ἀκούσει νὰ διατυπώσω τὰς ἰδικὰς μου σκέψεις ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰσηγοῦμαι ψήφισμα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διότι ἐὰν πρόκειται νὰ εἰσηγηθῆτε ψήφισμα τότε τὸ θέμα εἶναι ὅπως ἡ Βουλὴ ἐγκρίνη ψήφισμα. Ἐὰν ὁμως πρόκειται νὰ εἰσηγηθῆτε ποῖα εἶναι τὰ πορίσματα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐξαχθοῦν ἐκ τῆς συζητήσεως αὐτῆς, νομίζω ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ τὸ ἀφήσετε εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, ἄλλως θὰ προκύψῃ συζήτησις ἐπὶ τῶν πορισμάτων.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἦθελα ἀπλῶς νὰ κάμω μίαν ἔκκλησιν, ἐὰν ἐπιτρέπεται, κύριε Πρόεδρε, ἐπὶ τῶν ὄσων ἔχουν περίπου συζητηθῆ. Ἐὰν συμφωνήτε καὶ ἐσεῖς μπορεῖτε νὰ τὴν δῆτε καὶ νὰ τὴν διαβιβάσετε.

Τὸ πρῶτον ἦτο περὶ τῆς ἐπισπεύσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ἐπὶ τῶν βασικῶν τουλάχιστον καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, τῶν φαρμάκων καὶ τῶν γεωργικῶν ἐργαλείων, τὸ δεύτερον περὶ ἐπανδρώσεως τοῦ Κεντρικοῦ Ἀγορανομικοῦ Σώματος ὡς καὶ τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἀγορανομικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἡ νομικὴ κατοχύρωσις καὶ ὑπόστασις του, καὶ τὸ τρίτον περὶ καθορισμοῦ ποιότητος καὶ ταξινομήσεως τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι εἰς τὴν παρούσαν περίπτωσιν ἡ ὀρθότερα διαδικασία θὰ ἦτο, ἀφοῦ κυκλοφορήσουν τὰ Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, νὰ ἐπισημανθοῦν τὰ κύρια σημεῖα τῶν ἀγορεύσεων ἐκάστου Βουλευτοῦ, οὐχὶ αἱ ἀγορεύσεις, ἀλλὰ τὰ βασικά σημεῖα, καὶ ἀφοῦ ἐπισημανθοῦν νὰ διαβιθασθοῦν δι' ἐπιστολῆς τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐφ' ὅσον ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία εἶναι περίπου σύμφωνος μὲ ὅ,τι ἔχω εἶπει, κ. Πρόεδρε, νομίζω ὅτι εἶναι καλυτέρα αὕτη ἡ διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἐγώ, ἔντιμὲ κύριε Πρόεδρε, δὲν εἰσηγοῦμαι τίποτε ἄλλο παρά αὕτη ἡ ἀγορανομία ποῦ ἔχομεν νὰ λείψῃ ἢ νὰ συμπεριληφθοῦν ὄλα γενικῶς τὰ βασικά εἶδη τὰ ὁποῖα χρησιμοποιεῖ τὸ κοινόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ὅ,τι ἔχετε ἀναφέρει ἔχει καταγραφῆ εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς καὶ ἔχει ἐπίσης ἠχογραφηθῆ. Δὲν θὰ ἦτο δύσκολον δι' ἐμὲ νὰ ἐξαγάγω τὰ συμπεράσματα ὡς πρὸς τὰς εἰσηγήσεις σας. Συνοπτικῶς θὰ ἀναφέρω τὰ σημεῖα τῆς ἀγορεύσεως ἐκάστου Βουλευτοῦ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔξῃ ὡς ἀκολουθῶς :

Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

- (1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 12) τοῦ 1968.
- (2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1968.
- (3) Ὁ περὶ Ἀρχῆς Κρατικῶν Ἐκθέσεων Νόμος τοῦ 1968.
- (4) Οἱ περὶ Ταχυδρομικῶν Δεμάτων (Κανονισμοί) τοῦ 1968.
- (5) Ὁ περὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράταξις τῆς Θετιέας) Νόμος τοῦ 1968.

- (6) Ὁ περί Μεταβιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἀρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περί Ὑπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1968.
- (7) Ὁ περί Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 19) τοῦ 1968.
- (8) Ὁ περί Δανείου (Ἀνάπτυξης) Νόμος τοῦ 1968.
- (9) Ὁ περί Δημοσίας Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1968.
- (10) Κανονισμοὶ Ρυθμίζοντες τὴν προσέλευσιν τῶν Βουλευτῶν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς.
- (11) Ὁ περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τοὺς Προέδρους τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν νὰ καταβάλουν προσπάθειαν ὅπως τὰ προαναφερθέντα νομοσχέδια εἶναι ἔτοιμα πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς ἐὰν θέλουν ἢ Βουλὴ νὰ τερματίσῃ τὰς ἐργασίας της τὸ τέλος τοῦ τρέχοντος μηνός. Ἄλλως θὰ χρειασθῆ ἀκόμα μία συνεδρίασις τῆς Βουλῆς.

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὁρα λήξεως 7.50 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειρὰν) :

Ἄγγελιδης Νίκος	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Γιαμάκης Ἰωσήφ	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Ποσκώτης Σταῦρος
Δημητριάδης Χρῦσης	Σαθθίδης Μιχαλάκης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σιθιτανίδης Πανίκος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσεράς Ἀνδρέας	Φράγκος Αἰμίλιος
Κόσιης Νίκος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Λυσσαρίδης Βάσος	Χριστοδουλίδης Κώστας.
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις (Λόγοι καθυστερήσεως τῆς ἐκτελέσεως προγραμματισθέντων κοινωφελῶν ἔργων — Κατασκευὴ ὕδατοφράκτου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Πεδιαίου εἰς τὴν περιοχὴν Ὀρεινῆς — Ἐρευνα πρὸς ἐξακρίθωσιν τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας συνέβη τὸ τραγικὸν δυστύχημα εἰς τὸν ἀερολιμένα Λευκωσίας, κ.λ.π.).
- (2) Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περί Διασφαλίσεως τῆς Κοινῆς Ἑσυχίας Νόμου τοῦ 1968.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Η΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 26ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1968

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.20 μ.μ.)

(*Αρ. 45)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἀφαιρέσουν τὰ σακκάκια των λόγω τῆς ὑπερβολικῆς ζέστης δύνανται νὰ πράξουν τοῦτο.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι ἡ ἀνάγνωσις Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1968.

«Ἡ κωμόπολις τῶν Λευκάρων ἀπὸ ἐτῶν τώρα ἀντιμετωπίζει πολὺ ἔντονα πρόβλημα ἐλλείψεως ποσίμου ὕδατος. Ἡ κατάσταση γίνεται τραγικὴ κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας. Τοιοτοτρόπως ἡ τουριστικὴ κίνησις ἐπηρεάζεται δυσμενῶς.

Παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληροφόρησιν τὴν Βουλὴν ἐὰν ἐμελέτησε τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐὰν ἠτοιμάσθησαν σχέδια ἐπιλύσεώς του».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη.

«Ἡ ὕδατοπρομήθεια Π. Λευκάρων κυμαίνεται μεταξύ 20—40 χιλιάδων γαλονίων ἡμερησίως κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας καὶ 15—20 χιλιάδας γαλονίων ἡμερησίως κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ἤτοι εἰς ἀναλογίαν κατ' ἄτομον 17 γαλό-

νια ήμερησίως κατά τούς χειμερινούς μήνας και 10 γαλόνια περίπου κατά τούς θερινούς μήνας. Ἡ ὕδατοπρομήθεια αὕτη θεωρεῖται ἀνεπαρκῆς κυρίως κατά τούς θερινούς μήνας.

Ἡτοιμάσθησαν διάφορα σχέδια συμπληρωματικῆς ὕδατοπρομηθείας διὰ τὴν κοινότητα τὰ ὁποῖα δυστυχῶς δὲν κατωρθώθη νὰ ἐκτελεσθοῦν λόγω ἀνυπερβλήτων δυσκολιῶν ὡς ἀκολούθως :

Τὸ ἔτος 1959 ἐνεκρίθη σχέδιον διὰ ποσὸν £36,000 τὸ ὁποῖον καὶ παρεχωρήθη διὰ τὴν μεταφορὰν ὕδατος ἐκ πηγῶν τῶν περιοχῶν Ἀγίων Βαθασιναῖας καὶ Βαθασιναῖας ἀλλὰ λόγω σοβαρῶν ἐνστάσεων ἐκ μέρους τῶν κατοίκων τῶν περιοχῶν τῶν πηγῶν δὲν κατωρθώθη ἡ ἐκτέλεσις τῶν σχεδίων.

Τὸ ἔτος 1960 ἐξητάσθη ἡ πιθανότης μεταφορᾶς ὕδατος ἐκ διατρήσεων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ποταμοῦ Σκαρίνου ἀλλ' ἀπεδείχθη ὅτι τοιοῦτο σχέδιον ἦτο ἀντιοικονομικὸν λόγω τῆς συνεπαγομένης μεγάλης δαπάνης καὶ τῶν καθημερινῶν ἐξόδων ἀντλήσεως. Τὸ ἴδιον ἔτος ἐξητάσθη ἡ πιθανότης μεταφορᾶς ὕδατος ἐκ πηγῶν εἰς τὰς περιοχὰς Ἀγίων Βαθασιναῖας καὶ Ὀδοῦς ἀλλὰ τὸ σχέδιον ἐγκατελείφθη λόγω σοβαρῶν ἐνστάσεων τῶν περιοχῶν τούτων.

Τὸ ἔτος 1961 ἐξητάσθη ἡ πιθανότης μεταφορᾶς ὕδατος ἐκ πηγῶν ἐντὸς τοῦ δάσους τῆς περιοχῆς Ἀγίων Βαθασιναῖας ἀλλὰ τὸ σχέδιον ἐγκατελήφθη λόγω μὴ ἱκανοποιητικῆς ἀποδόσεως τῶν πηγῶν τούτων.

Τὸ ἔτος 1964 ἠτοιμάσθη σχέδιον διὰ τὴν μεταφορὰν ὕδατος ἐκ τῆς πηγῆς «Ἀρκολαχανιά» τῆς περιοχῆς Μονιάτη, Λεμεσοῦ, ὡς μέρος κοινοῦ σχεδίου μὲ ἀλλὰ ἑννέα χωρία τῶν Ἐπαρχιῶν Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος ἀλλὰ τὸ σχέδιον ἐγκατελείφθη λόγω σοβαρῶν ἐνστάσεων ἐκ μέρους τῶν κατοίκων Μονιάτη.

Νέα σχέδια εὐρίσκονται ὑπὸ ἐτοιμασίαν διὰ τὴν μεταφορὰν ὕδατος ἐκ τοῦ προτιθεμένου ὕδατοφράκτου Λευκάρων ἢ καὶ ἄλλων πηγῶν, ἐλπίζεται δὲ ὅτι τὰ σχέδια ταῦτα θὰ συμπληρωθοῦν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους».

Ἐρῶτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ἰουλίου 1968.

«Ἐν ὄψει τῶν ἀποδείχθεισῶν ὡς θασιμῶν καταγγελιῶν περὶ κλοπῆς τῶν θεμάτων παρὰ δεκάδων μαθητῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὰς προσφάτους τελικὰς ἐξετάσεις τῶν, ὡς καὶ καταγγελιῶν σημερινῆς πρωϊνῆς ἐφημερίδος ὅτι ἐκλάπησαν καὶ τὰ θέματα τῶν προσφάτων ἐξετάσεων τῶν ἡμερομισθίων Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν :

- (α) Εἰς ποῖα συμπεράσματα κατέληξεν ἐν σχέσει μὲ τὸ ἐν λόγω θέμα καὶ εἰδικώτερον ἐπὶ τοῦ τρόπου διαρροῆς τῶν θεμάτων καί,
- (β) τί μέτρα σκοπεῖ νὰ λάβῃ ὥστε νὰ παύσῃ τὸ ἀπαράδεκτον τοῦτο διὰ τὸν τόπον καὶ καταστρεπτικὸν διὰ τὴν Παιδείαν φαινόμενον».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Ἰουλίου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας, κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Διεπιστώθη πράγματι διαρροὴ τῶν θεμάτων τοῦλάχιστον τῆς Ἀλγέθρας—Τριγωνομετρίας τῆς Στ' τάξεως Κλασσικοῦ εἰς τὰς ἐνιαίας ἐξετάσεις τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου. Δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ θεβαιώσω περὶ τῆς διαρροῆς τῶν θεμάτων τῶν Κυβερνητικῶν Ἐξετάσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας διότι τὴν εὐθύνην τῆς διενεργείας τούτων δὲν φέρει τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας.

Ὡς πρὸς τὴν διαρροὴν θεμάτων τῶν ἐνιαίων ἐξετάσεων τῆς Στ' Κλασσικοῦ ἐπιθυμῶ νὰ παραθέσω τὰ ἀκόλουθα στοιχεῖα πρὸς κατατόπισιν τῶν ἐντίμων Μελῶν :

- (1) Περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς Κυριακῆς 23ης Ἰουνίου 1968 περιήλθεν ἐκ πληροφορίας καθηγητοῦ εἰς γνῶσιν τοῦ Τμηματάρχου Ἀνωτέρας καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὅτι ὑπῆρχον ἐνδείξεις περὶ διαρροῆς τῶν θεμάτων Ἀλγέβρας—Τριγωνομετρίας τῶν ἐξετάσεων τῆς ἐπομένης ἡμέρας Δευτέρας 24ης Ἰουνίου 1968. Ὁ Τμηματάρχης κατέβαλε προσπάθειά μέχρι τῆς 2.30 πρῶϊνης τῆς Δευτέρας ὅπως διαπιστώσῃ τὸ θάσιμον τῶν πληροφοριῶν ἀνευ ὁμῶς ἀποτελέσματος. Παρὰ ταῦτα ἐστάλησαν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Λευκωσίας ἐπιθεωρητὰ ὀλίγον πρὸ τῆς 7.30 π.μ., ὥρας ἐνάρξεως τῶν ἐξετάσεων πρὸς ἔλεγχον τῆς ἀποσφραγίσεως τῶν θεμάτων, οὐδὲν ὁμῶς διεπιστώθη ἐκ πρώτης ὄψεως ὥστε νὰ ἐδικαιολογητο ἀναστολὴ τῶν ἐξετάσεων. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου καταβάλλεται ἐκ πολλῶν κατευθύνσεων προσπάθεια νὰ τονισθῇ ὑπερμέτρως ἡ εὐθύνη τῆς μὴ ἀναστολῆς τῶν ἐξετάσεων καὶ γίνεται συναφῶς λόγος περὶ δῆθεν σκανδάλου κ.λ.π. Ἐπιθυμῶ νὰ δηλώσω ἀπεριφράστως ὅτι ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ τούτου σημείου εἶμαι ἱκανοποιημένος ὅτι ἡ μὴ ἀναστολὴ τῶν ἐξετάσεων ἦτο ὑπὸ τὰς συνθήκας καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων μία λελογισμένη καὶ ὑπεύθυνος ἐκλογή τοῦ οἰκείου τοῦ Τμηματάρχου, ἰδίως λόγῳ ἐλλείψεως χρόνου πρὸς ἔλεγχον τῶν πληροφοριῶν καὶ λόγῳ τῶν σοβαρῶν συνεπειῶν καὶ τῆς ταλαιπωρίας χιλιάδων ἀνυπόπτων μαθητῶν εἰς ὀλόκληρον τὴν νῆσον, τὰς ὁποίας θὰ συνεπήγετο μία ἐσπευσμένη ἀναστολή. Ὁ θόρυβος ἐξ ἄλλου ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τείνει νὰ ἐκτρέψῃ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἦτοι τοῦ τρόπου διαρροῆς καὶ τῶν ὑπευθύνων τῆς διαρροῆς ὡς ἐάν τὸ θέμα νὰ εἶναι ἡ εὐθύνη τοῦ Τμηματάρχου δι' ἑλλειψιν προνοίας οὐχὶ δὲ τῶν δραστῶν τῆς ἀκατονομάστου ταύτης πράξεως.
- (2) Τὴν Δευτέραν 24ην Ἰουνίου, ἡμέραν τῶν ἐξετάσεων, ἔδωσα ὁδηγίας ὅπως διεξαχθῇ διοικητικὴ ἔρευνα πρὸς διαπίστωσιν τῆς διαρροῆς ἢ μὴ τῶν ἐν λόγῳ θεμάτων ἢ οἰωνδῆποτε ἄλλων. Ἡ ἔρευνα ἐπεξετάθη εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς ὑπηρεσίας καὶ εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Λευκωσίας. Τὸ πόρισμα τῆς ἐρεύνης—περατωθείσης τὴν 25ην Ἰουνίου—ἐθεβαίον ὅτι ὑπῆρξε πράγματι διαρροὴ καὶ ὅτι ἀριθμὸς μαθητῶν διαφόρων σχολείων τῆς Λευκωσίας ἐγνώριζε τὰ θέματα Ἀλγέβρας—Τριγωνομετρίας πρὸ τῶν ἐξετάσεων.
- (3) Τὴν 26ην Ἰουνίου ἐπεκοινώνησα μετὰ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ κατόπιν συμβουλῆς του ἡ ὑπόθεσις παρεπέμφθη πρὸς ἐξέτασιν ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας. Τὴν 28ην Ἰουνίου ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς μοὶ ἀπέστειλεν ἔγγραφον γνωμοδότησιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀπεφάνετο ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν σημείων : (α) ἐάν ἡ διεξαχθεῖσα ἐξέτασις καθ' ἅπασαν τὴν Κύπρον ἠδύνατο νὰ ἀκυρωθῇ ἢ (β) ἐάν ἠδύνατο νὰ ἀκυρωθῇ αὕτη μόνον διὰ τὰ ἐν Λευκωσίᾳ σχολεῖα ἢ (γ) ἐάν ἠδύνατο νὰ ἀκυρωθῇ διὰ τοὺς ἀποδεδειγμένως λαθόντας γνῶσιν τῶν θεμάτων πρὸ τῆς ἐξετάσεως. Ἐπὶ τῶν σημείων (α) καὶ (β) ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς ἀπεφάνετο ἀρνητικῶς ἐπὶ δὲ τοῦ (γ) καταφατικῶς.
- (4) Τὴν 3ην Ἰουλίου 1968 τὸ Τμῆμα Ἀνιχνεύσεως Ἐγκλημάτων ὑπέβαλεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον μακροσκελῆ ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν γενομένων ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας ἐρευνῶν καὶ ἀνακρίσεων. Ἡ ἔκθεσις ἀπεδέχεται ὅτι «τὸ θέμα τῶν ἐνιαίων ἐξετάσεων Τριγωνομετρίας—Ἀλγέβρας εὐρέθη ἐντὸς τῶν σκυθαλοδοχείων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ὑπὸ τοῦ (κατονομάζεται μαθητῆς) τὴν 22.6.68». Τὸ πόρισμα ἐβασίζετο ἐπὶ ὁμολογίας μαθητῶν καὶ ἐπὶ πιθανολογίας ἐπὶ τῇ θάσει ὀρισμένων δεδομένων.
- (5) Ἐν τούτοις ἐν ὄψει τοῦ πορίσματος ἔδωσα ὁδηγίας εἰς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου νὰ διερευνήσῃ τὰς λεπτομερείας τοῦ μη-

χανισμού προετοιμασίας και προώθησεως τῶν θεμάτων εἰς τὰ σχολεῖα, πρὸς κατανομὴν εὐθύνων εἰς τοὺς ὑπευθύνους διὰ τὴν διαρροὴν ὑπαλλήλους. Οὗτος δι' ἐγγράφου ἡμερομηνίας 10ης Ἰουλίου 1968 ἀπέστειλε πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἀστυνομίας τὰ ἀνοιχθέντα στόμια ὀκτώ φακέλλων ἐκ τῶν χρησιμοποιηθέντων δι' ἀποστολὴν θεμάτων τῶν ἐξετάσεων εἰς διάφορα σχολεῖα τῆς Λευκωσίας μετὰ τὴν παράκλησιν ὅπως ζητηθῆ παρατὸ ἀρμοδίου τμήματος τῆς Ἀστυνομίας νὰ γνωματεύσῃ ἐάν καὶ ποῖοι ἐκ τῶν φακέλλων εἶχον ἀνοιχθῆ καὶ συνεκλήθησαν ἐκ νέου. Τὴν 12ην Ἰουλίου ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς παρέδωκεν ἐτέρουσ δύο φακέλλους διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰς ἀξιωματικὸν τῆς Ἀστυνομίας. Τὴν 22αν Ἰουλίου 1968 δι' ἐγγράφου τοῦ Τμήματος Ἀνιχνεύσεως Ἐγκλημάτων ἡμερομηνίας 13ης Ἰουλίου 1968 παρεδόθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὸ πόρισμα τῆς ἐξετάσεως τῶν φακέλλων θάσει τοῦ ὁποῖου τέσσαρες ἐκ τούτων εἶχον ἴχνη ἐπιπροσθέτου (τῆς ἐπὶ τῶν φακέλλων ἐκ κατασκευῆς ὑπαρχούσης) γόμματος εἰς τὸ στόμιον ἐπικολλήσεως. Οἱ τέσσαρες οὗτοι φάκελλοι εἶναι οἱ χρησιμοποιηθέντες διὰ τὴν ἀποστολὴν θεμάτων τῶν ἐνιαίων ἐξετάσεων, ἐν οἷς καὶ τῶν θεμάτων Ἀλγέθρας—Τριγωνομετρίας, εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σχολεῖον τῆς Λευκωσίας.

- (6) Ἀνεξαρτήτως οἰωνδήποτε ἀπόψεων καὶ κρίσεων ὀθενδήποτε προερχομένων καὶ μὴ ἀπολύτως ἀποκλεισμένης παραλλήλως τῆς γενομένης ἀποδεκτῆς ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας ἐκδοχῆς τῶν σκυβαλοδοχείων, τὸ Ὑπουργεῖον καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ εἰρημένοι φάκελλοι θεμάτων ἠνοιχθήσαν καὶ ἐκολλήθησαν ἐκ νέου διὰ γόμματος πρὸ τῶν ἐξετάσεων οὐχὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἀλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ καὶ δι' εἰς τὸ ἐν λόγῳ σχολεῖον. Ὑπὸ τίνος καὶ ὑπὸ ποίας συνθήκας οὗτοι ἠνοιχθήσαν εἶναι ἀγνωστον. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ εἰρημένου σχολείου ὅστις ἔφερε τὴν εὐθύνην τῆς φυλάξεως τῶν θεμάτων μέχρι τῶν ἐξετάσεων ἀπουσιάζει εἰς τὸ ἐξωτερικόν, αἱ δὲ ἔρευναι θὰ συνεχισθῶσι κατ' ἀνάγκην μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του εἰς Κύπρον.
- (7) Ἐπὶ τῇ θάσει τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως ἔδωσα ὀδηγίας ὅπως ἐπαναληφθοῦν αἱ ἐξετάσεις δι' ὄσους μαθητὰς ἀποδεδειγμένως ἔλαβον γνῶσιν τῶν θεμάτων πρὸ τῶν ἐξετάσεων ἐπὶ τῇ θάσει τῆς Ἐκθέσεως τῆς Ἀστυνομίας καὶ τῶν ἐνδοσχολικῶν ἐρευνῶν. Ἐδόθησαν ὡσαύτως ὀδηγίαι πρὸς τὰ σχολεῖα ὅπως ἐπιπροσθέτως ἐπιληφθοῦν τοῦ θέματος τυχόν πειθαρχικῆς εὐθύνης μαθητῶν.
- (8) Ἐκ τῶν γενομένων ἐνδοῦπηρεσιακῶν ἐρευνῶν διεπιστώθησαν ἐλλείψεις εἰς τὸ σύστημα προετοιμασίας καὶ διανομῆς τῶν θεμάτων εἰς τὰ σχολεῖα ἀπαιτούσης ἀπόλυτον ἀσθηρότητα καὶ ἔλεγχον. Τοῦ συστήματος τούτου μελετᾶται ἤδη θελτίως καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἀπορρήτου, ἔδωσα δὲ πρὸς τοῦτο συγκεκριμέναις ὀδηγίας.

Ἀνεξαρτήτως πάντων τῶν ἀνωτέρω ἢ διαρροὴ θεμάτων ἐξετάσεων, παρ' ὅλον ὅτι δὲν ἀποτελεῖ πρωτοφανῆ ὑπόθεσιν εἴτε ἐν Κύπρῳ εἴτε εἰς ἄλλας χώρας, ἐν τούτοις ἐμβάλλει εἰς σοβαρὰν ἀνησυχίαν καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἠθικὴν στάθμην. Τὸ θέμα τῆς πτώσεως τῆς ἠθικῆς στάθμης ἀποκαλυπτομένης καὶ εἰς πλείστα ἄλλα σημεῖα τῆς ζωῆς μας εἶναι ἐπιβεβλημένον ὅπως ἀντικρυσθῆ ὑπὸ πάντων τῶν ὑπευθύνων μετὰ τῆς δεούσης σοβαρότητος καὶ συναισθήσεως εὐθύνης».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Ἰουλίου 1968.

«Κατόπιν τῆς ὑπὸ τοῦ Βρετανικοῦ Ραδιοσταθμοῦ (B.B.C.) μεταδοθείσης εἰδήσεως καθ' ἣν ἡ Βρετανία θὰ στείλῃ εἰς Κύπρον ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους δύο σμήνη βομβαρδιστικῶν ἀεροπλάνων ἰκανῶν νὰ μεταφέρωσι πυρηνικὰς βόμ-

θας, τὰ ὁποῖα θὰ σταθμεύωσι εἰς τὰς Βρεττανικὰς Βάσεις τῆς Κύπρου, παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις ὅπως δηλώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν εἰς τί διαθήματα προέβη ἢ προτίθεται νὰ προβῆ παρὰ τῆ Κυβερνήσει τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου πρὸς παρεμπόδισιν τῆς μεταφορᾶς εἰς Κύπρον πυρηνικῶν βομβῶν καὶ πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν εἰς τὰς Βρεττανικὰς Βάσεις τῆς Κύπρου ἤδη ἀποθηκευμένων τοιοῦτων διὰ τὴν ἀποσόθησιν σοβαρῶν κινδύνων πυρηνικῆς μόλυνσεως (ὡς ἦδη συνέβη εἰς διαφόρους χώρας) καὶ πρὸς ἀποφυγὴν σοβαρωτέρων ἀκόμη κινδύνων ὡς τῆς πυρηνικῆς καταστροφῆς τῆς χώρας μας καὶ τοῦ λαοῦ μας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσήφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουλίου 1968.

«Παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον :

- (α) Τὸ ἰσχύον σύστημα ἐπιχορηγήσεως διὰ τὰς μεθόδους ἀρδεύσεως θεωρεῖται ἱκανοποιητικόν ;
- (β) Προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ αὐξήσῃ τὸ ὕψος τῆς ἐπιχορηγήσεως δι' ἐφαρμογὴν θελτιωμένου συστήματος ἀρδεύσεως ;
- (γ) Ὁ τόκος ἐπὶ τῶν ἐπιχορηγήσεων διὰ σκοποὺς ἀρδεύσεως δὲν θεωρεῖται μᾶλλον ὑψηλός ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσήφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουλίου 1968.

«Υπάρχουν ἐν Κύπρῳ συμπλέγματα χωρίων τὰ ὁποῖα συνδέονται διὰ τηλεφώνου μὲ τὰ Ἐπαρχιακὰ κέντρα διὰ μιᾶς μόνον τηλεφωνικῆς γραμμῆς. Τὴν ἴδιαν δὲ τηλεφωνικὴν γραμμὴν χρησιμοποιεῖ καὶ ἡ Ἐθνικὴ Φρουρά. Ἡ χρησιμοποίησις τῶν τηλεφώνων τούτων κυρίως ἐπὶ τῶν κεντρικῶν ἀρτηριῶν τῆς νήσου ὅπου ἡ τροχαία κινήσις εἶναι μεγάλη, καθίσταται προβληματικὴ.

Τοῦτο προκαλεῖ μεγάλην ταλαιπωρίαν καὶ δυσκολίαν εἰς τοὺς κατοικοὺς μερικῶν χωρίων οἱ ὁποῖοι συνεχῶς παραπονοῦνται ὅτι δὲν ἐξυπηρετοῦνται ἱκανοποιητικῶς πρὸ πάντων ὅταν πρόκειται περὶ σοβαρᾶς ἀσθενείας καὶ τίθεται ζήτημα μετακλήσεως ἱατροῦ ἐκ τῆς πόλεως καθὼς καὶ ἄλλων σοβαρῶν περιπτώσεων.

Παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν πῶς προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ θελτιώσῃ τὴν κατάστασιν αὐτήν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουλίου 1968.

«Πρὸ ἔτους καὶ πλέον ἐγένετο διεξοδικὴ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν ὡς πρὸς τὸ ἐκπαιδευτικὸν ζήτημα, καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας ὡς καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων προέβησαν εἰς δηλώσεις ἐνώπιον τοῦ Σώματος καὶ εἰς πολλὰ σημεῖα ἐξέφρασαν διίσταμένας ἀπόψεις.

Ἐκτοτε καὶ ἄλλα Μέλη τῆς Κυβερνήσεως ὡς καὶ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ ἐξέφρασαν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ζητήματος, αἵτινες ἐν πολλοῖς δὲν συμφώνουν πρὸς τὴν ἀκολουθουμένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας πολιτικὴν.

Προσφάτως είδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος καὶ ἔκθεσις ἐμπειρογνώμονος ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἥτις δὲν ἦτο καθόλου κολακευτικὴ διὰ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας.

Ὡς ἐπιστέγασμα δὲ πάντων τούτων σεβαστὸς ἐκπαιδευτικὸς, διευθύνων τὸ ἀρχαιότερον Κυπριακὸν ἐκπαιδευτικὸν Ἰδρυμα, ἠναγκάσθη πρὸ ἡμερῶν νὰ καυτηριάσῃ καὶ πάλιν τὴν πεπαλαιωμένην πολιτικὴν τὴν ὁποῖαν ἀκολουθεῖ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω θεωρεῖ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἐπέστη ἐπὶ τέλους ὁ χρόνος τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ τοῦ παραμερισμοῦ τῶν πεπαλαιωμένων ἀντιλήψεων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ τῶν φορέων τῶν ἀντιλήψεων τούτων ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Μαΐου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Μαΐου 1968.

«Τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα χαλαροθύελλαι καὶ βροχοθύελλαι ἐπληξαν ἀρκετὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Λευκωσίας καὶ Λεμεσοῦ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκληθοῦν τεράστιαι ζημίαι εἰς τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν.

Παρακαλῶ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα :

- (α) Περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν ἢ πρόκειται νὰ ληφθοῦν πρὸς ὑπολογισμὸν τῶν ζημιῶν καὶ ἀνακούφισιν τῶν πληγέντων.
- (β) Εἰς ποῖον στάδιον εὐρίσκεται τὸ ὄλον θέμα τῆς ἀσφαλείας τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰουλίου 1968, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 30ὴν Μαΐου 1968, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Εἰς ἐκάστην περίπτωσιν ζημιῶν ἐκ διαφόρων θεομηνιῶν τὸ Τμῆμα Γεωργίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ὀργανώνει ἀπαραιτήτως τὴν ἐκτίμησιν τῶν ζημιῶν ὑπὸ τῶν Γεωπόνων τῆς Ὑπηρεσίας Γεωργικῶν Ἐφαρμογῶν. Ἡ ἐκτίμησις αὕτη γίνεται εἴτε ἐπὶ θάσεως ὀλοκλήρου τῆς κοινότητος ὅταν αἱ ζημίαι εἶναι σχετικῶς μικραί, εἴτε ἐπὶ ἀτομικῆς θάσεως κατὰ γεωργὸν ὅταν αἱ ζημίαι εἶναι μεγάλαι καὶ ὑπάρχει πιθανότης νὰ δοθῇ Κυβερνητικὴ ἀρωγή.

2. Εἰς περιπτώσεις ζημιῶν, αἱ ὁποῖαι καλύπτονται ὑπὸ τοῦ ὑπάρχοντος σχεδίου Γεωργικοῦ Ταμείου Προνοίας καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι γεωργοὶ κατέχουν μετοχὰς τοῦ Σχεδίου, τότε ἡ ἐκτίμησις γίνεται λεπτομερῶς ὑπὸ ὁμάδος ἐκτιμητῶν ὅπως διαλαμβάνει τὸ Σχέδιον, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ δικαιοῦχου γεωργοῦ πρὸς τὸν Ἐπαρχόν.

3. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ γενικώτερον θέμα τῆς Ἀσφαλίσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων, κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης ὑπὸ Ἐπιτροπῆς πρὸς τοῦτο διορισθείσης, ἔχει ἐτοιμασθῆ προσχέδιον Νόμου, αἱ κυριώτεραι πρόνοιαι τοῦ ὁποίου εἶναι ὅπως τὸ παρὸν Σχέδιον ἀσφαλίσεως καταστῆ ὑποχρεωτικὸν δι' ὅλους τοὺς γεωργούς. Τὸ Σχέδιον θὰ παρέχῃ ἀσφάλειαν ἐναντίον χαλάζης εἰς τὰς ἀμπέλους, σιτηρὰ καὶ φυλλοβόλα δένδρα καὶ ἐναντίον σκωριάσεως εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ σίτου.

Εἰδικὸς ἀναλογιστὴς ἔχει ζητηθῆ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν διὰ νὰ ὑπολογίσῃ τὰ ἀσφάλιστρα, τὰ ὁποῖα θὰ χρειασθοῦν διὰ νὰ λειτουργήσῃ τὸ Σχέδιον τοῦτο καὶ ἐλπίζεται ὅτι συντόμως θὰ ἐξευρεθῇ τὸ κατάλληλον πρόσωπον.

4. Παραλλήλως συνεχίζεται ή μελέτη διαφόρων σχεδίων ασφαλίσεως άλλων χωρών και συντόμως ελπίζεται ότι θα υποβληθούν νέα εισηγήσεις επί του έν λόγω θέματος.

Ἐρώτησις ὑπό ἡμερομηνίαν 26ην Ἰουλίου 1968, υποβληθεῖσα ὑπό τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη, καί ληφθεῖσα τήν 26ην Ἰουλίου 1968.

«Παρακαλῶ ὅπως πληροφορήσετε τὸ Σῶμα περὶ τῶν διαθημάτων, εἰς τὰ ὁποία ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ προβῆ, μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς μελλοντικῆς ἀποστολῆς εἰς τὰς ἐν Κύπρῳ Βρεττανικὰς θάσεις ἀεροπλάνων τύπου Βάλκων».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερωτίσθη, ἐντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἔργασια.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὸ ὁποῖον θὰ συζητηθῆ εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 18) ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσήφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανού.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 21ην Μαΐου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £25.000 ἀναγκαίου πρὸς καταβολὴν εἰς τὰς Βρεττανικὰς Ἀρχὰς διὰ τὴν μεταβίβασιν ἐπ' ὄνοματι τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας τῆς περιοχῆς Διακατοχῆς Α.8 εἰς τὴν τοποθεσίαν «Ἡρακλῆς» ἐντὸς τῆς περιοχῆς Καίμακλιού.

Ἡ ἀρχικὴ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως ἦτο ὅτι δὲν θὰ κατεβάλλοντο χρήματα εἰς τὰς Βρεττανικὰς Ἀρχὰς διὰ περισσίας ἐν Κύπρῳ ἀνηκούσας εἰς αὐτάς, τὰς ὁποίας αἱ ἐν λόγω Ἀρχαὶ δὲν ἐχρειάζοντο ἐν σχέσει πρὸς τὴν Σουθῆκην Ἐγκαθιδρύσεως καὶ τὰς ὁποίας προσφέρουν εἰς τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν. Ἐπειδὴ ὁμως αἱ Βρεττανικαὶ Ἀρχαὶ ἐδήλωσαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ὅτι ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις δὲν θὰ μεταβιβάσῃ ἐπ' ὄνοματι τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως τὴν ἐν λόγω περιοχὴν εἰμὴ ἅμα τῇ καταβολῇ τοῖς μετρητοῖς τοῦ συμφωνηθέντος ἀντιτίμου ἐκ £25.000, καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἀρχὴ Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου χρειάζεται μέρος τῆς ἐν λόγω γῆς διὰ τὰς τηλεπικοινωνιακὰς τῆς ἀνάγκας, διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις τῆς Δημοκρατίας ἀπεφάσισεν

δπως καταβάλη εις την Βρεττανικην Κυβέρνησιν τὸ ποσὸν τῶν £25.000, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι καὶ ἡ Ἀρχὴ Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου θὰ καταβάλῃ πάραυτα εις τὴν Κυβέρνησιν τὸ ἀντίτιμον διὰ τὸ τεμάχιον τὸ ὁποῖον θὰ πωληθῇ εις αὐτήν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα ὡς καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν, εἰσηγεῖται εις τὴν Βουλὴν τὴν εις νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κύριε Πρόεδρε. Δεδομένου ὅτι δὲν ἐδόθησαν πληροφορία διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον τὸ Ὑπουργεῖον Ἀεροπορίας ἀπέκτησε τὴν ἰδιοκτησίαν αὐτοῦ τοῦ ἐδάφους, καὶ δεδομένου ὅτι ὑπάρχει ἡ πιθανότης αὐτὸ νὰ πρόκειται περὶ ἐκχωρήσεως τῆς τότε Ἀποικιακῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον ἄνευ οἰασδῆποτε καταβολῆς οἰουδῆποτε τιμήματος δι' αὐτὸ τὸ τεμάχιον, δὲν προτίθεμαι νὰ ψηφίσω ὑπὲρ τῆς παραχωρήσεως αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εις τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ προβλεπομένου εις τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεταί πρόβλεψις εις τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ὅπως ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἦτοι τὸ πρῶτον ἀρθρον, ἐγκριθῇ :

Ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις τὸ θέμα δέον νὰ τεθῇ εις ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ πρώτου ἀρθρου :

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

16, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατὰ :

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

5, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

1, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £25.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. " Ἀρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ 2ου ἄρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατὰ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Καὶ μίᾳ ἀποχῇ.

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. " Ἀρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ 3ου ἄρθρου καὶ τοῦ Πίνακος ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατὰ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ, ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνη δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 18) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς θεσπίσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς νόμον ;
(Κρούουν οἱ κώδωνες)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατὰ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἀρχῆς Κρατικῶν Ἐκθέσεων Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσὶν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος

Μιχαλάκης Σαθθίδης

Σωτηράκης Γιαννάκης

Λέλλος Δημητριάδης

Ἐζεκιὰς Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Ἰουλίου 1968.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ἴδρυσις ἐιδικῆς Ἀρχῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ διοργανώσεως καὶ λειτουργίας ἐκθέσεων.

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου γίνονται αἱ ἀκόλουθοι πρόνοιαι ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ :

(α) Διὰ τῶν ἀρθρῶν 3 καὶ 4 προβλέπεται ἡ καθίδρυσις, σύστασις καὶ λειτουργία τῆς Ἀρχῆς.

Ἡ Ἀρχὴ ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον καὶ συνίσταται ἐξ ἐνὸς Προέδρου καὶ ἑξ ἑτέρων μελῶν, ἀπάντων διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

(β) Τὸ ἀρθρον 6 περιέχει διατάξεις ἐν σχέσει μὲ τὰς ἐξουσίας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἀναφορικῶς πρὸς τὴν Ἀρχὴν καὶ τὰς υποχρεώσεις τῆς Ἀρχῆς ἐναντι τοῦ Ὑπουργοῦ.

Οὕτω, ὁ Ὑπουργὸς ἐκδίδει γενικῆς φύσεως ὁδηγίαν πρὸς τὴν Ἀρχὴν, ἀναγκαίας διὰ τὸ γενικὸν συμφέρον τῆς Δημοκρατίας, ἡ δὲ Ἀρχὴ ὀφείλει νὰ τὰς ἐφαρμόζη.

Τὸ ἀρθρον τοῦτο προβλέπει περαιτέρω ὅτι ἡ Ἀρχὴ ὀφείλει νὰ παρέχῃ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν ἐκθέσεις, λογαριασμοὺς καὶ λοιπὰς πληροφορίας σχετιζομένας μὲ τὰς δραστηριότητας αὐτῆς.

(γ) Τὸ ἀρθρον 7 περιέχει προνοίας ἀναφορικῶς πρὸς τὰς γενικὰς ἀρμοδιότητας τῆς Ἀρχῆς.

Μεταξὺ ἄλλων προβλέπεται ὅτι ἡ Ἀρχὴ μεριμνᾷ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ καταλλήλου χώρου ὡς καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἀναγκαίων οἰκοδομῶν διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῆς Κρατικῆς Ἐκθέσεως καὶ διενεργεῖ καὶ ἐποπτεύει τὴν ἐτησίαν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν ταύτης.

(δ) Διὰ τοῦ ἀρθρου 10 παρέχεται ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὅπως ἐγγυᾶται ἐκ μέρους τῆς Δημοκρατίας, ὑπὸ τοιοῦτου ὅρου ὡς ἤθελε κρίνει πρέπον, οἰαδήποτε δάνεια συναφθέντα ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς πρὸς ἄσκησιν τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς.

(ε) Διὰ τοῦ ἀρθρου 17 προβλέπεται ὅτι ἡ ὑπὸ ἰδιωτῶν διοργάνωσις ἐκθέσεων δὲν ἀπαγορεύεται, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς Ἀρχῆς. Αἱ ἐκθέσεις αὗται δὲν δύνανται νὰ περιγράφωνται ὡς κρατικαὶ ἢ διεθνεῖς ἢ ἐκθέσεις Κύπρου.

Διὰ τοῦ ἀρθρου τούτου προνοεῖται περαιτέρω ὅτι ἡ ὑπὸ Κυβερνητικῶν Τμημάτων διοργάνωσις ἐκθέσεων ἀφορῶσιν εἰς τὰς οἰκείας δραστηριότητας δύνανται νὰ περιγράφωνται ὡς κρατικαὶ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ προτεινόμενος νόμος συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐκφρασθεῖσαν ἀπὸ μερικῶν ἐτῶν ἄποψιν, ὅτι ἡ διοργάνωσις διεθνῶν Ἐκθέσεων ἐν Κύπρῳ δέον νὰ ἀποτελῇ εἴτε μέλημα αὐτῆς ταύτης τῆς Κυβερνήσεως εἴτε κάποιου ἐγκύρου ἀρχῆς διοριζομένης καὶ ἐλεγχομένης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, εἰσηγείται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

Ὁ κ. Ἐζεκίας Παπαϊωάννου φρονεῖ ὅτι ἡ διοργάνωσις ἐκθέσεων δέον νὰ τεθῇ ἐπὶ καθαρῶς κρατικῆς θάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἀγορεύσω, ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε. Ἀπλῶς ἤθελα νὰ ἐπεξηγήσω διατὶ ὑποστηρίζω ὅτι αἱ ἐκθέσεις αὗται δέον νὰ τεθοῦν ἐπὶ κρατικῆς θάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Ύπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έξουσία Υπουργού αναφορικῶς πρὸς τὴν Ἀρχήν. "Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Ύπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γενικαὶ ἀρμοδιότητες τῆς Ἀρχῆς. "Άρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Ύπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γενικά καθήκοντα τῆς Ἀρχῆς. "Άρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Ύπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προϋπολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς. "Άρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Ύπάρχει αντίρρησης ;
- Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Έξουσία πρὸς δανεισμὸν καὶ ἐγγυήσεις δανείων. "Άρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Άρθρον 10ον μέχρι τοῦ 14ου ἄρθρου συμπεριλαμβανομένου.

Ύπάρχει αντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 10ον, τὸ 11ον, τὸ 12ον, τὸ 13ον καὶ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀπαλλαγή φορολογίας. "Άρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

- Ύπάρχει αντίρρησης ;
- Τὸ 15ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐκπροσώπησις Ἀρχῆς. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπιτρέπεται ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κρατικὴ Ἐκθεσις κ.λ.π. διοργανοῦται μόνον ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπιτρέπεται ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀρχῆς Κρατικῶν Ἐκθέσεων Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπιτρέπεται ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς νόμον.

Παρακαλῶ νὰ σημειωθῆ ὅτι ὑπάρχουν 6 ἀποχαί.

Οἱ περὶ Ταχυδρομικῶν Δεμάτων (Τελωνειακὸς Ἐλεγχος) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

B. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ
ΠΕΡΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΔΕΜΑΤΩΝ (ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ)
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Βάσις Λυσσαρίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἐμελέτησε τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος Κανονισμοὺς εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Ἰουλίου 1968.

Διὰ τῶν προτεινομένων Κανονισμῶν σκοπεῖται ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τοῦ τρόπου διεκπεραιώσεως τῶν ταχυδρομικῶν δεμάτων διὰ τῆς κατ' οἶκον διανομῆς καὶ παραδόσεως αὐτῶν καὶ τῆς εἰσπράξεως τελωνειακῶν δασμῶν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ταχυδρομείων διὰ λογαριασμὸν τοῦ Τμήματος Τελωνείων.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἀφοῦ ἐμελέτησε τοὺς Κανονισμοὺς συμφωνεῖ μὲ τὰς εἰς αὐτοὺς διαλαμβανομένας προνοίας καὶ εἰσηγεῖται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἔγκρισιν τούτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν πρόκειται περὶ νομοσχεδίου ἀλλὰ περὶ Κανονισμῶν. Ἐπομένως δὲν θὰ τεθοῦν εἰς ψηφοφορίαν κατ' ἄρθρον ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχουν παρατηρήσεις ὑπὸ τῶν ἐντίμων κυριῶν Βουλευτῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντίρρησης οἱ Κανονισμοὶ ἐγκρίνονται.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 19) τοῦ 1968.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

**ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜ-
ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 19) ΤΟΥ 1968».**

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανού

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 20ῆν Ἰουλίου 1968.

Διὰ τοῦ ὧς ἄνω Νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £452 ἀναγκαίου διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν Ἐπάρχων διὰ καταλλήλων σειρῶν μέτρων καὶ σταθμῶν διὰ νὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ διεξαγωγή ἐλέγχου τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν εἰς ἀγροτικὰς περιοχάς. Ἡ εὐθύνη διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ τοιοῦτου ἐλέγχου, ὅπου δὲν ὑπάρχουν Δημοτικαὶ Ἀρχαί, δυνάμει τοῦ περὶ Μέτρων καὶ Σταθμῶν Νόμου, Κεφ. 104, ἀνήκει εἰς τοὺς οἰκείους Ἐπάρχους.

Ἡ διάθεσις τοῦ ἐν λόγω ποσοῦ διὰ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶναι ἀναγκαία ἐπειδὴ εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ τρέχοντος ἔτους 1968 οὐδεμία πρόνοια ἐγένετο διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀνάγκη ὅπως τὸ ποσοδὸν τῶν £452 παραχωρηθῇ ὑπὸ ἐν νέον Ἄρθρον 53 «ὁ περὶ Μέτρων καὶ Σταθμῶν Νόμος» ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον 33Α, «Ἐπαρχιακὴ Διοίκησις».

Ἡ Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκριθοῦν ;

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκρίνονται ;

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκρίνονται ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὠρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ προβλεπομένου εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Και ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1968.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἦτοι τὸ 1ον ἄρθρον, ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγκρίσις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £452 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1968. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἄρ. 19) τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως ὁ Συμπληρωματικὸς Προϋπολογισμὸς ψηφισθῆ εἰς νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Συμπληρωματικὸς Προϋπολογισμὸς ψηφίζεται εἰς νόμον.

Ὁ περὶ Δανείου (Ἀνάπτυξις) Νόμος τοῦ 1968.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκθεσὶν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλὴν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΑΝΕΙΟΥ (ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος.

Στέλιος Μιχαηλίδης

Ἰωσήφ Γιαμάκης

Πέτρος Στυλιανοῦ

Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 20ὴν Ἰουλίου 1968.

Διά του προτεινομένου νόμου σκοπεύεται ή χορήγησις έξουσίας εις τόν Ὑπουργόν Οικονομικῶν ὅπως τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συνάπτῃ δάνεια διά τῆς ἐκδόσεως συνήθους μορφῆς χρεωγράφων, ὡς γραμματίων, ὁμολογιῶν καί τοιοῦτου ἄλλου εἶδους χρεωγράφων.

Ἐπί τοῦ παρόντος δέν ὑφίσταται νομοθεσία ἐξουσιοδοτοῦσα τήν σύναψιν δανείων διά τῆς ἐκδόσεως χρεωγράφων (ὡς γραμματίων καί ὁμολογιῶν) πλὴν τῆς ἐκδόσεως πιστοποιητικῶν ἀποταμιεύσεως (saving certificates) καί γραμματίων τοῦ δημοσίου (treasury bills).

Ἡ ἐκδοσις χρεωγράφων εις τήν παρούσαν καμπήν τοῦ δημοσιονομικοῦ θίου τῆς Δημοκρατίας θά ἐξυπηρετῇ ὄχι μόνον τήν κινητοποίησιν κεφαλαίων διά τῆς παροχῆς μέσων ἐπενδύσεως καί δημιουργίας ἀγορᾶς κεφαλαίων ἀλλά θά παρεῖχε τήν εὐκαιρίαν ἀποτελεσματικωτέρας ἀσκήσεως νομισματικῆς τακτικῆς καί διαχειρίσεως.

Αἱ διατάξεις τοῦ προτεινομένου νόμου ἀκολουθοῦσι τὰς προνοίας τοῦ περὶ Δανείου (Ἀνάπτυξις καί Εὐημερία) Νόμου (Κεφ. 204) ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 7 ἡ ἀφορῶσα εις ἐξαιρέσιν ἀπὸ καταβολῆς φόρου εισοδήματος ἀκολουθεῖ τὰς προνοίας τοῦ ἀρθροῦ 9 τῶν περὶ Φορολογίας καί Εἰσοδήματος Νόμων τοῦ 1961 ἕως 1966.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οικονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα φρονεῖ ὅτι τὸ κλίμα κατέστη κατάλληλον διά τήν ἐκδοσιν Κυβερνητικῶν χρεωγράφων, ἐν ὅσῃ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ τράπεζαι ὑποχρεοῦνται τώρα ὅπως ἔχουν ἐν Κύπρῳ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν κεφαλαίων των, ὅπερ συνεπάγεται ἐπαναπατρισμόν μεγάλων ποσῶν νῦν κατατιθεμένων εις τὸ ἐξωτερικόν, αἱ δὲ ἀσφαλιστικαὶ ἐταιρεῖαι, τῶν ὁποίων ἡ μέχρι σήμερον τακτικὴ ἦτο νὰ ἀποστέλλουν τὰς εἰσπράξεις των εις τὸ ἐξωτερικόν, δυνατόν νὰ κληθοῦν ὅπως προβαίνουν εις ἐπενδύσεις ἐπιτοπίως ἐν ὅσῃ τῆς αὐξανομένης ἀνάγκης ἐπενδύσεως τῶν κεφαλαίων τῶν διαφόρων ἀσφαλιστικῶν ταμείων.

Ἐν κατακλείδι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οικονομικῶν εἰσηγεῖται τήν εις νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς :

Ἐφ' ὅσον δέν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εις τήν δευτέραν ἀνάγκωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὅποια θά γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθῶς :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἀρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν πρὸς δανεισμὸν διὰ σκοποῦς ἀναπτύξεως. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῆι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία εἰς Ὑπουργὸν πρὸς ἔκδοσιν χρεωγράφων. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ποσὰ διὰ πληρωμὴν κεφαλαίου κ.λ.π. ἐπιβαρύνουν τὸ πάγιον ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Χρεωλυτικὸν ταμεῖον. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξαιρέσεις ἀπὸ φόρου εἰσοδήματος καὶ τελῶν χαρτοσήμου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησης ;

Ἐγκρίνεται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Δανείου (Ἀνάπτυξης) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς νόμον ;
 Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς νόμον.
 Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμος τοῦ 1967.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ
 ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙ-
 ΣΕΩΣ ΠΡΑΤΗΡΙΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
 Νίκος Ἀγγελίδης
 Κώστας Χριστοδουλίδης
 Σωτήριος Γιαννάκης
 Νίκος Κόσης
 Πανίκος Σιθιτανίδης
 Πέτρος Στυλιανῶ
 Χρῦση Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς ἐπανειλημμένας αὐτῆς συνεδριάσεις, τῆς τελευταίας συγκροτηθείσης τὴν 23ην Ἰουλίου 1968.

Εἰς μερικὰς συνεδριάσεις κληθέντες παρέστησαν ἡ Ἐντιμὸς Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης, ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας οἵτινες καὶ παρέσχον πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπεξηγήσεις καὶ πληροφορίας ἀναφορικῶς πρὸς θέματα ἅτινα ἐμπίπτουν ἐντὸς τῆς ἀρμοδιότητός των.

Εἰς ἑτέραν συνεδριάσειν κληθέντες παρέστησαν καὶ ἐξέφρασαν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ἐταιρειῶν Πετρελαιοειδῶν, τοῦ Συνδέσμου Πρατηριούχων Πετρελαιοειδῶν καὶ τοῦ Συνδέσμου Ἐργοδοτῶν.

Διὰ τοῦ προτεινομένου νόμου σκοπεῖται ἡ ρυθμίσις τῆς κατασκευῆς, λειτουργίας καὶ διατηρήσεως πρατηρίων πετρελαιοειδῶν.

Ἡ ἀνέγερσις καὶ λειτουργία πρατηρίων πετρελαιοειδῶν διέποντο μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου (Κεφ. 96) καὶ τοῦ περὶ Πετρελαιοειδῶν Νόμου (Κεφ. 272), ἀλλ' οἱ νόμοι οὗτοι καὶ εἰδικώτερον ὁ τελευταῖος ἀπεδείχθησαν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ των ἀνεπαρκεῖς ἐν ὄψει τοῦ διαρκῶς ἀυξανομένου ὄγκου τροχαίας κινήσεως καὶ τῶν συγχρόνων ἀπαιτήσεων τῆς πολεοδομίας.

Τοῦτο ὑπεδείχθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὑπ' ἀρ. 125/62.

Αἱ διατάξεις τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἐπιπρόσθετοι τῶν διατάξεων τῆς νῦν ἰσχυοῦσης νομοθεσίας, ἴητοι τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου (Κεφ. 96) καὶ τοῦ περὶ Πετρελαιοειδῶν Νόμου (Κεφ. 272).

Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν τὸ Νομοσχέδιον, ὡς τοῦτο κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν, διελάμβανε τὰς ἀκολουθούσας προνοίας :

- (α) Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 3 προέβλεπε περὶ τῆς καθιδρύσεως Ἀρχῆς Ἀδειῶν. Ἡ τοιαύτη Ἀρχὴ ἦτο ὁ Ἐπαρχος ὅστις καὶ ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῆ τὴν παροχὴν ἀδείας διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ καθιδρυσιν παντὸς τοιοῦτου πρατηρίου ἐφ' ὅσον αἱ ἀπαιτήσεις τῆς πολεοδομίας ἢ τῆς τροχαίας κινήσεως δὲν ἐδικαιολογοῦν τοιαύτην ἐνέργειαν.

(β) Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 4 προέβλεπε ὅτι ὁ Ἐπαρχος, πρὶν ἢ ἐξετάσῃ τὴν περίπτωσιν παροχῆς ἀδείας διὰ τὴν ἰδρυσιν καὶ λειτουργίαν πρατηρίου πετρελαιοειδῶν, ἔπρεπε νὰ συμβουλευθῆται τὸν Διευθυντὴν τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας καὶ Οἰκήσεως ὡς καὶ τὸν ὑπεύθυνον διὰ τὴν Ἐπαρχίαν ἀρμόδιον ἀστυνομικόν, προσέτι δὲ ὅτι θὰ ἱκανοποιεῖτο ὅτι τὸ σκοπούμενον πρατήριον θὰ ἦτο συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου καὶ τῶν δυνάμει τούτου γενομένων Κανονισμῶν.

(γ) Προεβλέποντο ἐπίσης τὰ κριτήρια διὰ τὴν χορήγησιν τῆς τοιαύτης ἀδείας ὡς καὶ ἡ διαδικασία ἀκυρώσεως αὐτῆς καὶ ἄλλαι παρεμφερεῖς διατάξεις.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἑσωτερικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα εἰσηγείται τὰς ἀκολουθοῦσας τροποποιήσεις πρὸς καλυτέραν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τοῦ προτεινομένου νόμου :

(1) Ἄρθρον 3.—Ἄρχῃ Ἀδειῶν.

Τὸ ἀρθρον τοῦτο δέον νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ ἀκολουθοῦτος :

«Ἄρχῃ Ἀδειῶν.

3. Ἄρχῃ Ἀδειῶν διὰ σκοποὺς κατασκευῆς, ἀνοικοδομήσεως καὶ κατεδαφίσεως πρατηρίων πετρελαιοειδῶν ἢ προσθήκης, μετατροπῆς ἢ ἐπισκευῆς οἰουδήποτε ὕφισταμένου πρατηρίου πετρελαιοειδῶν εἶναι ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρον 2 τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου, (Κεφ. 96) 14 τοῦ 1959, 67 τοῦ 1963, 6 τοῦ 1964 καὶ 65 τοῦ 1964 ὀριζομένη ἀρμοδιὰ ἀρχῆ καὶ διὰ τοὺς σκοποὺς λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδῶν ὁ ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ Ἐπαρχος.»

Ἡ τοιαύτη τροποποίησις ἐθεωρήθη ἀναγκαία οὕτως ὥστε νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ τῆς Ἀρχῆς Ἀδειῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ πρατηρίου καὶ τῆς Ἀρχῆς διὰ τὴν λειτουργίαν τούτου.

(2) Ἄρθρον 4.—Κατασκευὴ κλπ. Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν μόνον κατόπιν ἀδείας.

(α) Αἱ λέξεις «ὑπεύθυνον διὰ τὴν Ἐπαρχίαν ἀρμόδιον ἀστυνομικόν» αἵτινες ἀπαντῶνται εἰς τὴν τρίτην γραμμὴν τοῦ ἐδαφίου (2), νὰ ἀντικατασταθῶσι διὰ τῶν λέξεων «Ἀρχηγόν τῆς Ἀστυνομίας ἢ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ».

Ἡ τοιαύτη τροποποίησις ἐθεωρήθη ἀναγκαία διὰ σκοποὺς συντονισμοῦ καὶ ὁμοιομόρφου ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου καθόσον ἀφορᾷ τὰς ἀστυνομικὰς ἀρχάς.

(β) Αἱ λέξεις «ὡς καὶ τῆς ἐκάστοτε ἐν ἰσχύϊ πολεοδομικῆς νομοθεσίας» δέον νὰ προστεθοῦν εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἐδαφίου (2).

Ἡ ὡς ἄνω προσθήκη ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναγκαία διὰ νὰ καταστή σαφές ὅτι πρὸ τῆς παροχῆς οἰασδήποτε ἀδείας δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 4 θὰ τηρῶνται καὶ αἱ διατάξεις τῆς ἐκάστοτε ἐν ἰσχύϊ πολεοδομικῆς νομοθεσίας.

(γ) Ἡ λέξις «οὐσιαστικὴν» νὰ προστεθῇ μετὰ τὰς λέξεις «θὰ ἐπέιγέτο» εἰς τὴν δευτέραν γραμμὴν τῆς παραγράφου (γ) τοῦ ἐδαφίου (2).

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐθεωρήθη ἀναγκαία διὰ νὰ καταστή σαφές ὅτι ἡ Ἀρχὴ δὲν δύναται νὰ ἀρνήται τὴν χορήγησιν ἀδείας παρὰ μόνον εἰς περιπτώσεις οὐσιαστικῆς παρακώλυσεως τῆς τροχαίας κινήσεως ὑπὸ τοῦ ὑπὸ ἰδρυσιν πρατηρίου, καὶ τοῦτο διότι ἡ παράγραφος ὡς διευτυποῦτο ἠδύνατο νὰ ἐρμηνευθῇ ὅτι πάντοτε ὑπάρχει παρακώλυσις τῆς τροχαίας κινήσεως.

(δ) Τὸ ἐδάφιον (3) νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ ἀκολουθοῦτος :

«(3) Ἡ Ἀρχὴ Ἀδειῶν χωρεῖ ἀμελλητί εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ τὸν καθορισμὸν αἰτήσεως ἐκδόσεως ἀδείας πρατηρίου πετρελαιοειδῶν καὶ

έν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν ἀποφασίσει τὴν ἔκδοσιν τοιαύτης ἀδείας ἐκδίδει ταύτην έν τῷ καθωρισμένῳ τύπῳ καί κατόπιν καταβολῆς τοῦ νενομισμένου τέλους».

Ἡ ἀντικατάστασις τοῦ έν λόγω ἐδαφίου (3) ἐθεωρήθη υπό τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναγκαία διά σκοποὺς ταχείας ἐξετάσεως τῶν ὑποβαλλομένων αἰτήσεων πρὸς τὴν Ἀρχὴν Ἀδειῶν διά τὴν Ἴδρυσιν πρατηρίων πετρελαιοειδῶν.

(3) Ἄρθρον 9.—Κλείσιμον κ.λ.π. πρατηρίου πετρελαιοειδῶν.

Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ παρόντος ἄρθρου δέον νὰ ἀντικατασταθῆ διά τοῦ ἀκολουθοῦ :

«(2) Ἐάν ὁ ἀδειοῦχος, ἰδιοκτῆτης ἢ κάτοχος, εἰς δὲν ἐγένετο ἡ ἐπίδοσις τῆς δυνάμει τοῦ ἐδαφίου (1) εἰδοποιήσεως, παραλείψῃ νὰ συμμορφωθῆ πρὸς ταύτην, ὅπως κλείσῃ καί ἀπομακρύνῃ τὸ πρατήριο πετρελαιοειδῶν έντός τῆς έν τῇ εἰδοποιήσει καθοριζομένης προθεσμίας, θὰ διαπράττῃ ἐξακολουθοῦν ἀδίκημα καί θὰ ὑπόκειται εἰς πρόστιμον πέντε λιρῶν δι' ἐκάστην ἡμέραν καθ' ἣν θὰ ἐξακολουθῆ τὴν παράλειψιν καί τὸ ἐκδικάζον τὴν ὑπόθεσιν Δικαστήριο δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἀπομάκρυνσιν καί τὴν κατεδάφισιν τοῦ πρατηρίου έντός τακτῆς προθεσμίας, ἐκτός ἐάν έν τῷ μεταξύ ὁ καταδικασθεὶς ἤθελε τύχει νέας ἀδείας παρά τῆς Ἀρχῆς Ἀδειῶν».

Ἡ τοιαύτη ἀντικατάστασις τοῦ ἐδαφίου (2) ἐθεωρήθη υπό τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναγκαία οὕτως ὥστε νὰ παρασχεθῆ εὐχέρεια εἰς τὸ δικαστήριο ὅπως μόνον εἰς σοβαρὰς περιπτώσεις παραβάσεως τοῦ νόμου νὰ διατάττῃ κατεδάφισιν τῶν τοιούτων πρατηρίων καί περαιτέρω ὅτι δέν θὰ διατάττεται κατεδάφισις οἰουδήποτε πρατηρίου πετρελαιοειδῶν συμφώνως τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 9, ἐάν καί ἐφ' ὅσον ὁ ἰδιοκτῆτης τούτου ἤθελεν ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀπαιτούμενην ἀδειαν παρά τῆς Ἀρχῆς Ἀδειῶν.

(4) Ἄρθρον 10.—Ἀναθεώρησις υπό τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Αἱ ἀκόλουθοι λέξεις προστίθενται εἰς τὸ ἐδάφιον (2) εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις «ένδεδειγμένας υπό τὰς περιστάσεις ὁδηγίας» (γραμματὰ 7 καί 8) :

«συμπεριλαμβανομένων καί ὁδηγιῶν περὶ καταβολῆς δικαίας ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ἀδειοῦχον, ἰδιοκτῆτην ἢ κάτοχον τοῦ πρατηρίου, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, ἐάν ἤθελε φανῆ ὅτι τὸ κλείσιμον τοῦ πρατηρίου δέν ὀφείλεται εἰς οἰανδήποτε ὑπαιτιότητα τούτου».

Διά τῆς διατάξεως αὐτῆς καθίσταται σαφές ὅτι ὁ ἀδειοῦχος τοῦ πρατηρίου δικαιούται εἰς δικαίαν ἀποζημίωσιν εἰς ἣν περιπτώσιν τὸ κλείσιμον τοῦ πρατηρίου του ὀφείλεται εἰς λόγους διά τοὺς ὁποίους οὗτος δέν εἶναι ὑπεύθυνος.

(5) Ἄρθρον 13.—Κανονισμοί.

Προστίθεται τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον (3).

«(3) Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ θέσει τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐάν μετὰ πάροδον εἴκοσι καί μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δέν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς έν δλω ἢ έν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται έν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καί τίθενται έν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων έν δλω ἢ έν μέρει υπό τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται έν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῆ ὑπ' αὐτῆς καί τίθενται έν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

(6) Ἄρθρον 14.—Μεταβατικὰ Διατάξεις.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐτροποποιήθη καταλλήλως οὕτως ὥστε νὰ ἰσχύουν, συμφώνως τοῦ παρόντος Νόμου, καί ἅπασαι αἱ χορηγηθεῖσαι ἀδειαι δι' ἀνεγερσιν πρατηρίων πετρελαιοειδῶν.

(7) "Άρθρον 15.—'Επιφύλαξις.

Τὸ ἄρθρον 15 ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἀκολουθοῦ :

«'Επιφύλαξις.

15.—(1) Αἱ διατάξεις τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου (Κεφ. 96) 14 τοῦ 1959, 67 τοῦ 1963, 6 τοῦ 1964 καὶ 65 τοῦ 1964 καὶ τοῦ περὶ Πετρελαιοειδῶν Νόμου (Κεφ. 272) καὶ τῶν ἐπὶ τῇ θάσει τούτων ἐκδοθέντων Κανονισμῶν θὰ ἐφαρμόζονται ἐπὶ παντός πρατηρίου πετρελαιοειδῶν ἐάν καὶ ἐφ' ὅσον δέν εἶναι ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου ἢ δέν γίνεται ρητὴ ἀντίθετος πρόνοια ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ, καὶ οἰοιδήποτε τοιούτοι Κανονισμοὶ θὰ ἰσχύωσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ θὰ θεωρῶνται ὡς γενόμενοι ἐπὶ τῇ θάσει τοῦ παρόντος Νόμου μέχρις οὗ ἀκυρωθῶσι διὰ Κανονισμῶν ἐκδιδομένων ἐπὶ τῇ θάσει τοῦ παρόντος Νόμου».

Ἡ ἐν λόγῳ ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 15 ἐθεωρήθη ἀναγκαία οὕτως ὥστε νὰ εὐθυγραμμισθοῦν αἱ διατάξεις τοῦ προτεινομένου νόμου μετὰ τὴν ὑφισταμένην νομοθεσίαν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐπήνεγκεν καὶ μερικὰς λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε. Θὰ ὑπέβαλλα τὴν παράκλησιν ὅπως ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ἀναβληθῇ δι' ἄλλην συνεδρίασιν, ἔστω καὶ μετὰ τὰς διακοπὰς, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο θίγει ζητήματα τὰ ὁποῖα καλύπτονται ὑπὸ τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ἀρμοδιὰ ἀρχὴ ἢ παραχωροῦσα τὰς ἀδείας εἶναι τὰ Δημοτικὰ Συμβούλια. Ἐπίσης θίγει ζητήματα τὰ ὁποῖα καλύπτονται ὑπὸ τοῦ περὶ Δήμων Νόμου, εἰς τὸ ὁποῖον πάλιν ἡ ἀρχὴ ἢ ὁποῖα δίδει τὰς ἀδείας εἶναι τὰ Δημοτικὰ Συμβούλια. Θὰ ἦτο καλὸν κατὰ τὴν ἀποψίν μου νὰ δοθῇ καιρὸς εἰς τὰ Δημοτικὰ Συμβούλια νὰ ἐκφέρουν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου τὰς ἀπόψεις των μέσον τῶν Βουλευτῶν, καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου δι' ἄλλην συνεδρίαν ἔστω καὶ μετὰ τὰς διακοπὰς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ Πρόεδρος τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἔχει ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀναβολῆς :

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμὲ κ. Πρόεδρε. Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο κατετέθη πρὸ πολλοῦ χρόνου εἰς τὴν Βουλὴν, ἐγένοντο μάλιστα παραστάσεις διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι καθυστέρησεν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐξετάσῃ τοῦτο. Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν καθυστέρησεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ Νομοσχεδίου ἀλλ' ἀπλῶς ἠγείροντο διαρκῶς νομικὰ θέματα ἐπὶ τῶν ὁποίων συνεβουλεύετο τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα, καὶ μέχρι ἀκόμη πρὸ τινῶν ἡμερῶν κατέστη ἀναγκαῖον νὰ λάθῃ ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ νεωτέραν νομικὴν συμβουλὴν ἀπὸ τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα.

Γνωρίζω ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐπείγεται ὅπως θεσπισθῇ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἰς Νόμον, διότι καθυστεροῦνται ἐκδόσεις ἀδειῶν ἢ καὶ ἐκδίδονται ἀδειαι θάσει τοῦ παλαιοῦ Νόμου καὶ τοῦτο δὲν θεωρεῖται χρήσιμον ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Ἔχω καθήκον νά διαβιβάσω αὐτά πρὸς τὸ Σῶμα, ἐάν νομίζετο ὀρθὸν νά διεξαχθῆ συζήτησις ὡς πρὸς τὸ ἂν θά πρέπει νά ἀναβληθῆ ἢ ὄχι, ἀλλὰ αἱ ἀπόψεις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας τοῦλάχιστον αὐτὰ εἶναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔχω κάθε λόγον νά θασίζωμαι ἐπὶ τῶν δηλωθέντων ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Δημητριάδη, ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εἶχε κατατεθῆ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸ ἑνὸς περιήτου ἔτους, καὶ οἱ λόγοι τῆς ἀναβολῆς ἀσφαλῶς εἶναι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἔδωσεν ὁ κ. Δημητριάδης. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἐάν ἀναβληθῆ δι' ἓνα ἢ δύο ἀκόμη μῆνας τὸ καλὸν τὸ ὁποῖον μπορεῖ νά συμβῆ θά εἶναι μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον μπορεῖ νά συμβῆ διὰ τῆς ἐπιψηφισεῶς του σήμερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Πιστεύω, κ. Πρόεδρε, προσωπικῶς ὅτι δι' ἓν ὀλόκληρον ἔτος εἶχαν τὸν καιρὸν τὰ Δημοτικὰ Συμβούλια νά ἐκφέρουν τὰς ἀπόψεις των, δεδομένου ὅτι εἶχε δημοσιευθῆ τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Δεδομένου ὅτι ἐκκρεμῆ ἑνώπιον τοῦ Σώματος νομοθεσία περὶ Πολεοδομίας καὶ δεδομένου ὅτι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ συνδέεται στενῶς μετὰ τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ, νομίζω ὅτι μία ἀναβολὴ ἴσως νά ἦτο πρὸς ὄφελος αὐτοῦ τούτου τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προβλέπω ὁμως ὅτι μία ἀναβολή, ἐάν τὸ συσχετίσωμεν μὲ τὸ θέμα τῆς πολεοδομίας, θά εἶναι δι' ἀκόμη ἓν περιήτου ἔτος, διότι τὸ Νομοσχέδιον περὶ Πολεοδομίας εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ πλέον δύσκολα καὶ περίπλοκα Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν, εἶναι ὀγκοδέστατον καὶ ἀσφαλῶς θά ἀπαιτήσῃ τοῦλάχιστον 4 ἢ 5 μῆνας προτοῦ ἢ Βουλὴ καταλήξῃ. Ἐν τῷ μεταξύ καθυστερεῖ ἢ ἐκδόσις ἀδειῶν διὰ σταθμούς, ἐπίσης δὲ καὶ ἡ ρύθμισις ὀρισμένων θεμάτων τὰ ὁποῖα σχετίζονται μὲ τὴν λειτουργίαν τῶν σταθμῶν πετρελαιοειδῶν.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐγείρει ὁ ἐντιμος Βουλευτὴς κ. Ποταμίτης εἶναι θέμα διαδικασίας τῆς Βουλῆς. Ὁ ἐντιμος Βουλευτὴς κ. Λέλλος Δημητριάδης ὡς Πρόεδρος τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπληροφόρησε τὸ Σῶμα ὅτι ἢ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐπείγεται διὰ τὴν θέσπισιν τοῦ Νομοσχεδίου λόγω τοῦ ὅτι προκύπτουν δυσχέρειαι ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκδόσιν ἀδειῶν.

Δὲν ἀποτελεῖ κριτήριον διὰ τὴν Βουλὴν τὸ κατὰ πόσον ἐπείγεται ἢ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία διὰ τὴν θέσπισιν οἰουδήποτε νομοθετήματος. Ἀποτελεῖ μίαν ἀποψιν τὴν ὁποῖαν ἢ Βουλὴ δύναται νά λάθῃ ὑπ' ὄψιν.

Εἰς τὴν παρούσαν ὁμως περίπτωσιν τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐγείρεται ἀφορᾷ αὐτὴν ταύτην τὴν διαδικασίαν τοῦ Σώματος. Τὸ ἴδιον θέμα ἠγέρθη καὶ προηγουμένως καὶ εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νά διατυπώσω τὰς ἀπόψεις μου. Ἐάν ἓν Νομο-

σχέδιον κατατεθή εις την Βουλὴν καὶ δημοσιευθῆ εις τὴν ἡφμερίδα τῆς Δημοκρατίας, ὅπως εἰς τὴν παρούσαν περίπτωσιν, καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι, εἴτε ἰδιῶται, εἴτε δημόσια σώματα, εἴτε ἑταιρεῖαι δὲν κινηθοῦν νὰ υποβάλουν οἰασδήποτε ἀπόψεις, δὲν εἶναι ὀρθόν, οὔτε ἐπιτρεπτόν κατὰ τὴν γνώμην μου, διὰ τὴν Βουλὴν ὅταν φθάσῃ τὸ θέμα εἰς τὸ στάδιον τῆς συζητήσεως καὶ ψηφίσεως νὰ ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν, διότι πιθανόν αἱ ἀρμόδια ἀρχαί, οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὀργανισμοί, ἢ ὀργανισμοὶ δημοσίου δικαίου νὰ ἔχουν ἀπόψεις.

Δὲν ἐτέθη τίποτε συγκεκριμένον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἐκ τοῦ ὁποίου νὰ προκύπτῃ ὅτι ἔχουν ἀπόψεις τὰ Δημαρχεῖα. Καὶ ἐπομένως ἡ ἀναβολὴ δὲν θὰ ἦτο κατὰ τὴν γνώμην μου δικαιολογημένη.

Διὰ τοῦτο προτίθεμαι νὰ προχωρήσω μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἐκτὸς ἕαν τὸ θέμα τεθῆ εἰς ψηφοφορίαν καὶ ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ ἐναντίου.

Ἐπὶ θέματος διαδικασίας :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἀρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολουθῶς :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησιν ὅπως τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντίρρησεως τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

Παρακαλῶ νὰ σημειωθῆ ὅτι θὰ ὑπάρχη μία ἀποχὴ κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεῖα. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησιν ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀρχὴ Ἀδειῶν. "Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησιν ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατασκευὴ κ.λ.π. πρατηρίων πετρελαιοειδῶν μόνον κατόπιν ἀδείας. "Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ ἀντίρρησιν ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προσαγωγή σχεδίων. "Άρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Όροι κ.λ.π. άδειας. "Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πιστοποιητικόν έγκρίσεως. "Άρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Άδεια λειτουργίας. "Άρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κλείσιμον κ.λ.π. πρατηρίου πετρελαιοειδών. "Άρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Έγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Άναθεώρησις υπό του Ύπουργικού Συμβουλίου. "Άρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ό έντιμος Βουλευτής κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Δέν προτίθεται νά ψηφίσω ύπέρ αυτού του άρθρου, δεδομένου ότι προβλέπει δι' άποζημιώσεις χωρίς νά τίθενται κριτήρια, έντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλώ τον κ. Βουλευτήν νά επαναλάβη τό τελευταίον μέρος της φράσεώς του, διότι δέν ήδυνήθην νά τό άκούσω.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν κριτήρια διά την καταβολήν των αποζημιώσεων, δεν προτίθεται να ψηφίσω υπέρ αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

Παρακαλώ να σημειωθῆ ότι ἐπί τοῦ ἀρθροῦ τούτου ὑπάρχει καὶ δευτέρη ἀποχή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄδικήματα. ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμμετοχή εἰς τὸ ἀδίκημα. ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μεταβατικά διατάξεις. ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιφύλαξις. ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης ;

Εγκρίνεται.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως το Νομοσχέδιο ψηφισθή εις Νόμον ;

Μη υπάρχουσας αντίρρησης το Νομοσχέδιο ψηφίζεται εις Νόμον.

Παρακαλώ να σημειωθή ότι επί του όλου Νομοσχεδίου υπάρχει μία άποχή. Κανονισμοί ρυθμίζοντες την Προσέλευσιν τών Βουλευτῶν εις την Βουλήν και τας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς.

Παρακαλώ τὸν Πρόεδρον τῆς ἀρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εις τὴν Βουλήν.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΛΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Γλαῦκος Κληρίδης, Πρόεδρος
Ἄντωνιος Ἀναστασιάδης
Λέλλος Δημητριάδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ συνήλθε τὴν 26ην Ἰουλίου 1968 καὶ ἐξήτασε τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους Κανονισμοὺς.

Οἱ Κανονισμοὶ οὗτοι κατετέθησαν εις τὴν Βουλήν τῶν Ἀντιπροσώπων ὑπὸ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς τὴν 19ην Ἰουλίου 1968 καὶ παρεπέμφθησαν εις τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς πρὸς ἐξέτασιν.

Οἱ παρόντες Κανονισμοὶ ἀποβλέπουν εις τὴν καλύτεραν ρύθμισιν τῆς προσελεύσεως τῶν Βουλευτῶν εις τὰς συνεδριάσεις τόσοσ τῆς Βουλῆς ὅσον καὶ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Διὰ τοῦτο προβλέπεται ὅτι εις περιπτώσιν ὀρισμένων ἀπουσιῶν οἱ ἀπόντες Βουλευταὶ θὰ στεροῦνται μέρους ἢ τοῦ ὅλου μηνιαίου ἐπιδόματος παραστάσεως, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἀπουσιάζουν ἀδικαιολογητῶς.

Πρὸς τούτοις συνιστᾶται εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἣτις θὰ ἐπιλαμβάνηται τοῦ θέματος τούτου συνεδριάζουσα εις τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς καὶ θὰ ἀποφασίζῃ ἀναλόγως ἐπὶ τῇ θάσει ὀρισμένων κριτηρίων τὰ ὁποῖα προβλέπονται ὑπὸ τῶν Κανονισμῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς συνιστᾶ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἔγκρισιν τῶν παρόντων Κανονισμῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχουν ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν υπάρχουν ὀμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εις τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἀρθρῶν τῶν Κανονισμῶν καὶ τὰ ὁποῖα θὰ τεθοῦν εις ψηφοφορίαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰσαγωγικὰ Διατάξεις. "Ἀρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκριθῇ ;

Μη υπάρχουσας ἀντίρρησης τὸ 1ον ἀρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Άρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει αντίρρησης όπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Απουσία Βουλευτῶν. "Άρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Σύστασις Ἐπιτροπῆς. "Άρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ἐγγραφοὶ Δικαιολογία. "Άρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Ἐξέτασις Δικαιολογητικῶν καὶ Κριτήρια. "Άρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθορισμὸς Συνεδριάσεων. "Άρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Εἰς τὸ 6ον ἄρθρον ἔχουν γίνεи ὠρισμένοι τροποποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μπορεῖτε νὰ εισηγηθῆτε τὰς τροποποιήσεις ;

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

"Ἡ παράγραφος (α) τοῦ 6ου ἄρθρου εἰς τὸ τέλος θὰ γίνῃ «ἢ δι' ἰδιωτικῶς σκοποῦς ὡς καὶ δι' οἰανδήποτε ἄλλην αἰτίαν κρινομένην ὡς εὐλογον ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς. Μήπως δὲν ἔχετε τὸ νέον κείμενον ;

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἐγὼ μόνον τὸ παλαιόν. Δὲν μοῦ ἐδόθη τὸ νέον κείμενον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως διανεμηθῇ τὸ νέον κείμενον τοῦ ἀρθροῦ 6.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Συγγνώμην, κ. Πρόεδρε. Εὐχαριστῶ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ λάθος ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι δὲν διανεμήθη ἡ τροποποίησις τοῦ ἀρθροῦ 6.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθορισμὸς Συνεδριάσεων. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ προχωρήσωμεν εἰς τὸ 7ον ἀρθρον, τὸ νέον ἀρθρον 6 ἐγκρίνεται ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ νέον ἀρθρον 6 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθορισμὸς Συνεδριάσεων. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τήρησις Μητρώου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τεκμήριον Παρουσίας. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ταμεῖον. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εναρξίς Ισχύος. "Αρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Υπάρχει αντίρρησις ;

Τò 11ον άρθρον εγκρίνεται.

Δέν χρειάζεται τρίτη ανάγνωσις διότι πρόκειται περί έσωτερικού Κανονισμού τής Βουλής.

Ό περι Μελών τής Βουλής τών "Αντιπροσώπων (Παράτασις τής Θητείας) Νόμος του 1968 και επίσης ό περι Μεταθιθάσεως τής "Ασκήσεως τών "Αρμοδιοτήτων τής "Ελληνικής Κοινοτικής Συνελεύσεως και περι "Υπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1968.

Τò Νομοσχέδιον κατετέθη διά τήν παράτασιν τής θητείας τών πρώην Μελών τής Κοινοτικής Συνελεύσεως, οί όποιοί εκπροσωπούν τās θρησκευτικάς ομάδας "Αρμενίων, Λατίνων και Μαρωνιτών.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΘΗΤΕΙΑΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος

Σωτήριος Γιαννάκης

Νίκος Κόσιης

Πανίκος Σιθιτανίδης

Κώστας Χριστοδουλίδης

Χρύσης Δημητριάδης.

"Η Κοινοβουλευτική "Επιτροπή "Εσωτερικών έμελέτησε τò περι οδ ό λόγος Νομοσχέδιον εις συνεδρίασιν αϋτής συγκροτηθείσαν τήν 23ην "Ιουλίου 1968.

Σκοπòς του προτεινομένου νόμου είναι ή δι' άποφάσεως τών εκλελεγμένων "Αντιπροσώπων του λαου περαιτέρω παράτασις μέχρις ενός έτους τής θητείας τών Μελών τής Βουλής τών "Αντιπροσώπων ξως οτου καταστή δυνατή ή διενέργεια έκλογων.

"Η Κοινοβουλευτική "Επιτροπή "Εσωτερικών κατέληξεν εις τò συμπέρασμα ότι λόγω τών επικρατουσών συνθηκων είναι αδύνατος ή έκλογή νέων Μελών τής Βουλής τών "Αντιπροσώπων εις τò παρόν στάδιον και ως εκ τούτου επιβάλλεται ή περαιτέρω παράτασις τής θητείας τών Μελών τής Βουλής τών "Αντιπροσώπων δια τήν ομαλήν, νόμιμον και άπρόσκοπτον λειτουργίαν και διακυβέρνησιν τής Πολιτείας.

Προτείνουσα τήν εις νόμον ψήφισιν του παρόντος Νομοσχεδίου ή Κοινοβουλευτική "Επιτροπή "Εσωτερικών έλπίζει ότι θα καταστή δυνατή ή διενέργεια έκλογων πρòς ανάδειξιν νέων Μελών τής Βουλής τών "Αντιπροσώπων πρò τής παρέδου του έτους και ότι εν πάση περιπτώσει τò θέμα θα επανεξετασθί υπό τής Κυβερνήσεως και τής Βουλής πρò του τέλους του τρέχοντος έτους.

Ό κ. Κώστας Χριστοδουλίδης διατηρεί τās άπόψεις του επί του Νομοσχεδίου τās όποιας και θα έκφράση εις τήν Βουλήν κατά τήν συζήτησιν του Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλώ όπως αναγνωσθή και ή έκθεσις τής 'Επιτροπής επί του Νομοσχεδίου διά την παράτασιν τής θητείας τών Μελών τών θρησκευτικών ομάδων.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1968».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νίκος Κόσιης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

'Η Κοινοβουλευτική 'Επιτροπή 'Εσωτερικών έμελέτησε τό περί ου ό λόγος Νομοσχέδιον όμοϋ μετά του Νομοσχεδίου του τίτλοφορουμένου «ό περί Μελών τής Βουλής τών 'Αντιπροσώπων (Παράτασις τής Θητείας) Νόμος του 1968», εις συνεδρίασιν αύτης συγκροτηθείσαν την 23ην 'Ιουλίου 1968.

Διά του προτεινομένου νόμου σκοπεΐται ή παράτασις τής θητείας τών παρά τή τέως 'Ελληνική Κοινοτική Συνελεύσει αντιπροσώπων τών θρησκευτικών ομάδων τών 'Αρμενίων, Μαρωνιτών και Λατίνων καθ' όσον χρόνον συνεχίζεται ή παράτασις τής θητείας τών Μελών τής Βουλής τών 'Αντιπροσώπων, πρòς τόν σκοπόν όπως αντιπροσωπεύσι τάς οικείας αύτών ομάδας παρά τή Βουλή τών 'Αντιπροσώπων έν σχέσει πρòς θέματα ύπαγόμενα εις την αρμοδιότητα τής τέως 'Ελληνικής Κοινοτικής Συνελεύσεως.

'Η τοιαύτη παράτασις έθεωρήθη άναγκαία λόγω τής παρατάσεως τής θητείας τών Μελών τής Βουλής τών 'Αντιπροσώπων και έθασίσθη επί τών αύτών λόγων.

'Η Κοινοβουλευτική 'Επιτροπή 'Εσωτερικών άφου έπήνεγκεν άρισμένας νομοτεχνικής φύσεως τροποποιήσεις εις τό κείμενον του Νομοσχεδίου εισηγείται, του κ. Κώστα Χριστοδουλίδη διατηρούντος έπιφυλάξεις, την εις νόμον ψήφισιν αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτου δώσω τόν λόγον εις τά Μέλη τής Βουλής τά όποία θά θέλουν νά άγορεύσουν επί θέματος άρχής, θά ήθελα έκ τής θέσεώς μου, ως Προέδρου τής Βουλής, νά προθώ εις την άκόλουθον δήλωσιν :

'Η Βουλή σήμεραν είναι άνάγκη όπως άσχοληθή με τό θέμα τής παρατάσεως τής θητείας τών Βουλευτών, ή όποία λήγει την 15ην Αυγούστου 1968. Θά ήμην εύτυχής εάν ήτο δυνατόν νά εισηγηθώ εις την Βουλήν όπως μη δοθή περαιτέρω παράτασις διότι δέν νομίζω ότι είναι όρθόν διά τής θεσπίσεως νομοθεσίας νά παρατείνεται ή θητεία τών αίρετών έκπροσώπων του λαου.

Τό μέτρον τής παρατάσεως τής θητείας τών αίρετών έκπροσώπων του λαου πρέπει νά χρησιμοποιηται μόνον εάν αι συνθήκαι είναι τοιαύτης φύσεως ούτως ώστε τό δημόσιον συμφέρον νά άπαιτη ή αναβολήν έκλογών.

'Η Κυβέρνησις εις σύσκεψιν του 'Υπουργικού Συμβουλίου άπεφάσισεν όπως καταθέση Νομοσχέδιον περί παρατάσεως τής θητείας τών Μελών τής Βουλής

διά περίοδον ἢ ὁποῖα νά μὴ ὑπερβαίνει τὸ ἓν ἔτος, εἶναι δὲ ἡ πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς ὅπως τὸ θέμα τῆς διεξαγωγῆς ἐκλογῶν ἐπανεξετασθῆ κατὰ τὸ τέλος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξητάσθη ἐπισταμένως τὸ θέμα τῆς διεξαγωγῆς ἐκλογῶν, προσκληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἴδιος, τόσοσν διὰ νά ἐκφράσω τὰς προσωπικὰς μου ἀπόψεις ὅσον καὶ νά διαβιθάσω ἐκεῖνας τῶν Βουλευτῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤμην ἐνήμερος.

Διεβίθασα εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι οἱ Βουλευταὶ ἐπεθύμουν ὅπως μὴ παραταθῆ διὰ Νόμου ἡ θητεία τῶν λόγω τοῦ ὅτι ἐπίστευον ὅτι θὰ ἔπρεπε νά δοθῆ εὐκαιρία εἰς τὸν λαὸν νά ἐκφράσῃ διὰ τῆς ψήφου του τὴν ἐτυμηγορίαν του ὡς πρὸς τὰ ἄτομα τὰ ὁποῖα θὰ ἐκπροσωποῦν αὐτὸν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὅτι πέραν τούτου μερικοὶ ἐκ τῶν Βουλευτῶν, οἱ ὁποῖοι ἤθελον νά ἀποχωρήσουν τοῦ πολιτικοῦ θείου, δὲν ἠδύναντο νά πράξουν τοῦτο ἄνευ διεξαγωγῆς Βουλευτικῶν ἐκλογῶν, διότι θὰ παρέμενον αἱ ἔδραι τῶν κεναί. Ὑπεστήριξα ὁμως τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῶν Βουλευτῶν διὰ τὴν διεξαγωγὴν ἐκλογῶν ὡς ἐπίσης καὶ αἱ προσωπικὰ δυσχέρειαι ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νά ἀπαλλαγοῦν τοῦ Βουλευτικοῦ ἀξιώματος δι' ἰδιωτικούς λόγους, πρέπει νά τεθοῦν εἰς δευτέραν μοῖραν καὶ ὅτι τὸ κύριον θέμα τὸ ὁποῖον ἔδει νά ἐξετασθῆ ἦτο κατὰ πόσον, ἐν ὄψει τῶν σημερινῶν ἐξελίξεων τοῦ Κυπριακοῦ, θὰ ἔπρεπε νά διεξαχθοῦν Βουλευτικὰ ἐκλογαί.

Τὸ Κυπριακὸν πρόβλημα εὐρίσκεται σήμερον εἰς τὸ στάδιον ἐνδοκυπριακῶν συνομιλιῶν διὰ τὴν ἐπίλυσίν του. Ὡς ἀνεφέρθη εἰς τὴν χθεσινὴν διάσκεψιν τύπου ἡ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων καλύπτει θέματα συνταγματικῆς διαρθρώσεως, μεταξύ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ θέμα τῆς ἐκπροσωπήσεως τῶν Τουρκοκυπρίων εἰς τὴν Βουλὴν ὡς ἐπίσης καὶ τὸ ἐκλογικὸν σύστημα.

Πιστεύω ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νά προβῶμεν εἰς τὴν διεξαγωγὴν Βουλευτικῶν ἐκλογῶν ἐπὶ οἰουδήποτε ἐκλογικοῦ συστήματος ἐνῶ τὰ προαναφερθέντα θέματα συζητοῦνται εἰς τὰς ἐνδοκυπριακὰς συνομιλίαις.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐνδοκυπριακῶν συνομιλιῶν κατέστησα γνωστὴν τὴν θέσιν μου τόσοσν πρὸς τὰ Μέλη τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ὁμάδος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, ὅσον καὶ πρὸς ἄλλους Βουλευτάς, ὅτι διεφώνουν ὑπὸ τὰ τότε δεδομένα μὲ οἰανδήποτε περαιτέρω παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς, ἐν τούτοις θεωρῶ καθήκον μου νά δηλώσω δημοσίως ὅτι ὄχι μόνον εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὑπεστήριξα τὴν ἄποψιν περὶ τῆς ἀνάγκης παρατάσεως τῆς θητείας τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ καὶ ὅτι ταυτοχρόνως κατέλαθον κάθε προσπάθειαν ὅπως ἡ ἄποψις αὕτη γίνῃ δεκτὴ καὶ ὑπὸ ὠρισμένων Βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι διετήρουν ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητα τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως.

Ὡς Βουλευτῆς καὶ Πρόεδρος τοῦ Σώματος θὰ ἐπεθύμουν τὴν διεξαγωγὴν ἐκλογῶν καὶ οὐχὶ τὴν παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς. Ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μου ὁμως ὡς ἐκπροσώπου τῆς Ἑλληνοκυπριακῆς πλευρᾶς εἰς τὰς ἐνδοκυπριακὰς συνομιλίαις πιστεύω ὅτι ἡ διεξαγωγὴ Βουλευτικῶν ἐκλογῶν εἰς τὸ παρὸν στάδιον θὰ ἀπετέλει σφάλμα χειρισμοῦ καὶ ὅτι δὲν θὰ ἦτο πρὸς τὸ καλῶς νοούμενον δημόσιον συμφέρον. Διὰ τοῦτο καὶ ὑποστηρίζω τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ διεξαγωγὴ ἐκλογῶν δεόν νά ἀναβληθῆ καὶ τὸ θέμα νά ἐπανεξετασθῆ κατὰ τὸ τέλος τοῦ τρέχοντος ἔτους ὑπὸ τὸ φῶς τῶν μέχρι τότε ἐξελίξεων ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος.

Θεωρῶ σκόπιμον νά ἀναφερθῶ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπιτελεσθὲν ἔργον κατὰ τὴν σύνοδον αὐτὴν ἢ ὁποῖα ἤρξατο τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1967 καὶ λήγει σήμερον. Κατὰ τὴν προαναφερθεῖσαν περίοδον ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐπραγματοποίησε 45 συνεδριάσεις, αἱ δὲ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ 171, συνολικῆς διάρκειας 326 ὥρων.

Κατά την περίοδον ταύτην κατετέθησαν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας εἰς τὴν Βουλὴν 125 Νομοσχέδια, ὑπὸ Μελῶν δὲ ἡ Ἐπιτροπῶν τῆς Βουλῆς πέντε προτάσεις Νόμου. Κατὰ τὴν ἴδιαν περίοδον ἐψηφίσθησαν 127 Νόμοι, συμπεριλαμβανομένων καὶ τεσσάρων Νομοσχεδίων ἐκκρεμούντων ἀπὸ τὴν προηγουμένην σύνοδον, παραμένουν δὲ ἐκκρεμῆ ἑννέα Νομοσχέδια.

Κατετέθησαν ὡσαύτως εἰς τὴν Βουλὴν ἑννέα Κανονισμοὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἑπτὰ ἐνεκρίθησαν, εἰς ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ εἰς ἀπεσύρθη ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Κατὰ τὴν ἴδιαν περίοδον ὑπεβλήθησαν ὑπὸ Βουλευτῶν πρὸς τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα 208 ἐρωτήσεις καὶ ἐλήφθησαν 168 ἀπαντήσεις συμπεριλαμβανομένων καὶ 27 ἀπαντήσεων εἰς ἐρωτήσεις ὑποβληθείσας κατὰ τὴν προηγουμένην σύνοδον.

Ὁ μέσος ὅρος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βουλευτῶν οἵτινες παρεκάθησαν εἰς τὰς συνεδριάσεις αὐτὰς εἶναι περίπου 22, ἢτοι ποσοστὸν 73% περίπου τοῦ ὅλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἑλλήνων Βουλευτῶν τῶν ὁποίων ἡ θητεία ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ προαναφερθὲν ποσοστὸν συμμετοχῆς Βουλευτῶν εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς, ἢτοι 73 περίπου τοῖς ἑκατόν, θεωρεῖται ἰκανοποιητικόν, ἐν τούτοις ἐκρίθη σκόπιμον ὅπως ληφθοῦν μέτρα διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερον ποσοστὸν συμμετοχῆς τῶν Βουλευτῶν τὸσον εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς ὅσον καὶ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Διὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ ἐθέσπισε σήμερον Κανονισμοὺς διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐπιβάλλωνται χρηματικαὶ κυρώσεις ἐπὶ Βουλευτῶν, οἱ ὁποῖοι ἀδικαιολογήτως θὰ ἀπουσιάζουν ἐκ συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς ἢ Ἐπιτροπῶν αὐτῆς.

Λόγω πρωτοβουλίας Βουλευτῶν ἐνεγράφησαν καὶ συνεζητήθησαν διάφορα θέματα μεταξὺ τῶν ὁποίων τὰ κυριώτερα εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

Τὸ πρόβλημα τῶν Τουρκοπληκτικῶν διὰ τὸ ὅποιον ἡ Βουλὴ συνέστησεν Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν, ἢ ὅποια συνέλεξεν ὅλα τὰ σχετικὰ στοιχεῖα, τὸ πρόβλημα τῆς ἰκανοποιητικῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν ἀναπήρων ἐθνοφρουρῶν καὶ ἀγωνιστῶν, ἢ ἀνάγκη ἐφαρμογῆς ἀγορανομικοῦ συστήματος, ἢ ἀνάγκη διωργανωμένης διαφωτίσεως ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τὸ πρόβλημα τῶν διαφημίσεων σιγαρέττων, τροφίμων καὶ φαρμάκων ὑπὸ τῆς Τηλεοράσεως καὶ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἀπολύσεως ἐκ τῶν Βρεττανικῶν θάσεων ὑπαλλήλων καὶ τῆς ἰκανοποιήσεως τῶν αἰτημάτων των.

Κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην ἡ προαναφερθεῖσα σύνοδος τῆς Βουλῆς ὑπῆρξε λίαν σημαντικὴ καὶ ἐποικοδομητικὴ.

Ἐν κατακλείδι εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ Βουλὴ ὁμοφώνως θεσπίσῃ εἰς Νόμον τὸ Νομοσχέδιον περὶ Παρατάσεως τῆς Θητείας αὐτῆς.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μου ὡς ἐκπροσώπου τῆς Ὁμάδος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ἐπιθυμῶ ὅπως ἀναγνώσω δῆλωσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐχετε τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐνώπιον τοῦ Σώματος τίθεται καὶ πάλιν σήμερον πρὸς συζήτησιν Νομοσχέδιον περὶ Παρατάσεως τῆς Θητείας τῶν Βουλευτῶν.

Ἀπὸ τῆς ἐκπινοῆς τῆς ἀρχικῆς θητείας τῶν Βουλευτῶν τὸ 1965, εἶναι ἡ τετάρτη περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Σῶμα συζητεῖ τὸ θέμα τοῦτο τῆς ἀνανώσεως τῆς θητείας.

Πάντες γνωρίζομεν τούς λόγους διὰ τούς οποίους δὲν ἐγένοντο κατὰ τὸ παρελθόν Βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ καὶ νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἐξυπηρετήσω οἰονδήποτε χρήσιμον σκοπὸν ἐὰν ἐνδιατρίψω ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου.

Κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ παρόντος ἔτους, αἱ ἐπικρατοῦσαι τότε συνθήκαι ἐπέτρεψαν τὴν διενέργειαν ἐκλογῶν διὰ τὸ Προεδρικὸν Ἀξίωμα.

Κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἀντεμετωπίσθη καὶ τὸ ἐνδεχόμενον διενέργειας Βουλευτικῶν ἐκλογῶν καὶ ἐμελετήθη τὸ πρόβλημα τοῦ πλαισίου ἐντὸς τοῦ οὗοιου θὰ διεξήγοντο αἱ ἐκλογαὶ αὐταί.

Ὡς ἐκ τῆς φύσεως ὅμως τῶν Βουλευτικῶν ἐκλογῶν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς Προεδρικές, αἱ πολιτικαὶ καὶ ἄλλαι ἐπιπτώσεις ἦσαν καὶ εἶναι ἐντελῶς διάφοροι τῶν Προεδρικῶν ἐκλογῶν.

Παρ' ὅλον τοῦτο ἡ λύσις τοῦ προβλήματος ἐπλησίαζε διότι προέβαλλεν ἐπιτακτικὴ ἢ ἀνάγκη ἀνανεώσεως τῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πλήρως συνεμερίζοντο οἱ Βουλευταί.

Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως ἐπῆλθε συμφωνία ὡς πρὸς τὴν διεξαγωγὴν τῶν διμερῶν συνομιλιῶν μεταξύ τῶν κ.κ. Κληρίδη καὶ Ντεκτάς, αἵτινες καὶ συνεχίζονται.

Ἐν ὄψει τῶν ἐν λόγῳ συνομιλιῶν καὶ τῶν μέχρι τοῦδε ἀποτελεσμάτων των, τίθεται τὸ ἐρώτημα κατὰ πόσον θὰ ἦτο πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον ἢ προκηρυξίς Βουλευτικῶν ἐκλογῶν κατὰ τὸ παρὸν στάδιον.

Τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἀπασχόλησε καὶ πάλιν προσφάτως τὰ Μέλη τῆς Ὁμάδος τὴν ὁποῖαν ἐκπροσωπῶ.

Κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων ἀπεφασίσθη ὅπως, ἐν ὄψει τῶν προαναφερθεισῶν συνομιλιῶν, ἀναβληθοῦν ἐπὶ τινὰ χρόνον αἱ Βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ προκηρυχθῶσιν αὐταὶ πρὸ τῆς 15ης Αὐγούστου 1969. Περαιτέρω ἐξεφράσθη ἡ ἐπιθυμία ὅπως πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ λήγοντος ἔτους τὸ ὅλον θέμα ἐπανεξετασθῆ πρὸς ἐπανεκτίμησιν τῆς ὅλης καταστάσεως ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῶν συνθηκῶν αἵτινες θὰ ἐπικρατήσουν κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον.

Ὡς ἐκ τούτου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὰ Μέλη τῆς Ὁμάδος ἀπεφάσισαν ὅπως ψηφίσωσι τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι πράγματι θὰ προκηρυχθῶσιν αἱ Βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ πολὺ πρὸ τῆς ἐκπνοῆς τῆς προτεινομένης νέας περιόδου ἀνανεώσεως τῆς θητείας τῶν Βουλευτῶν, διότι τοῦτο δὲν εἶναι μόνον θέμα πολιτικῆς ἀναγκαιότητος ἀλλὰ καὶ θέμα ἠθικῆς τάξεως καὶ ἀξιοπρεπείας αὐτῶν τούτων τῶν Βουλευτῶν.

Καὶ εἶμαι θέσβαιος ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν θὰ ἐπεθύμει νὰ εὐρεθῆ καὶ πάλιν εἰς τὴν δύσκολον καὶ ἄχαριν θέσιν εἰς τὴν ὁποῖαν εὕρισκόμεθα ὅλοι ἡμεῖς σήμερον ἀνανεώνοντες τὴν θητείαν μας διὰ τετάρτην κατὰ συνέχειαν φορὰν ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς μας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Ἐν πρώτοις θεωρῶ καθήκον μου νὰ τονίσω ὅτι συμφωνοῦμεν πλήρως μετὰ τῆς δηλώσεως τὴν ὁποῖαν ἔκαμεν ἐνώπιον τοῦ Σώματος ὁ ἔντιμος Πρόεδρος κ. Κληρίδης.

Ὅλοι μας θὰ ἠθέλαμε νὰ εἶχον διενεργηθῆ αἱ ἐκλογαὶ δι' ἀνάδειξιν τῶν αἰρετῶν ἐκπροσώπων τοῦ λαοῦ εἰς αὐτὸ τὸ Σῶμα πρὸ τριῶν ἐτῶν ὅτε καὶ εἶχε λήξει ἡ θητεία του. Ἀλλὰ αἱ γνωσταὶ εἰς ὄλους μας ἀνώμαλοι συνθήκαι δὲν

ἐπέτρεψαν τοῦτο. Καί οἱ αἵρετοὶ ἐκπρόσωποι τοῦ λαοῦ ἠναγκάσθησαν νὰ ψηφίσωσι τὴν παράτασιν τῆς θητείας τοῦ Σώματος. Λέγω ἠναγκάσθησαν διότι δὲν ἦτο δυνατόν ὑπὸ τὰς ὑφισταμένας συνθήκας νὰ γίνῃ διαφορετικῶς. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀνάγκη ὑφίστατο ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη.

Σήμερον ἔχομεν ἐνώπιόν μας, τὸ ἀποσταλὲν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Νομοσχέδιον διὰ τὴν παράτασιν τῆς θητείας αὐτοῦ τοῦ Σώματος μέχρις ἐνὸς ἔτους. Εἶμαι θέβαιος ὅτι μὲ σφιγμένην τὴν καρδίαν θὰ ψηφίσωμεν δι' αὐτὴν τὴν παράτασιν. Διότι ὁ κυρίαρχος λαὸς πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκλέγῃ τοὺς αἵρετοὺς τοῦ ἐκπροσώπου. Κατ' ἀνάγκην θὰ ψηφίσωμεν καὶ πάλιν τὴν παράτασιν τῆς θητείας τοῦ Σώματος ἀλλὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἐὰν αἱ συνθήκαι ἐπιτρέπωσι τὴν διενέργειαν ἐκλογῶν ἐντὸς τριῶν ἢ τεσσάρων μηνῶν ἢ καὶ ἐνωρίτερον ἀκόμη δὲν θὰ πρέπει νὰ προσφύγωμεν εἰς ἐκλογάς.

Καὶ ἐφ' ὅσον περὶ ἐκλογῶν ὁ λόγος δὲν εἶναι μόνον διὰ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῦ ἐπιβάλλεται νὰ παρασχεθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὸν κυρίαρχον λαὸν νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐκλογικόν του δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλα αἵρετὰ σώματα, ὡς εἶναι αἱ δημοτικαὶ καὶ κοινοτικαὶ ἀρχαί, αἱ σχολικαὶ ἐφορεῖαι κ.ἄ.

Διότι εἶναι γεγονός ὅτι ὁ κυπριακὸς λαὸς στερεῖται ἀπὸ δέκα καὶ πλέον ἐτῶν τοῦ δικαιώματός του νὰ ἐκλέγῃ τοὺς δημοτικούς του ἀρχοντας καὶ ἀπὸ 40 καὶ πλέον ἐτῶν τὰ κοινοτικά του συμβούλια.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν ἐκφράζομεν τὴν ἀποψιν ὅτι αἱ μέλλουσαι Βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ δέον ὅπως διενεργηθῶσι θάσει τοῦ πλέον δημοκρατικοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος τῆς ἀπλῆς ἀναλογικῆς τὸ ὅποιον δίδει τὴν δυνατότητα ἐκπροσώπησης εἰς ὅλα τὰ πολιτικὰ ρεύματα.

Ψηφίζοντες τὴν παράτασιν τῆς θητείας τοῦ Σώματος ἐκφράζομεν τὴν θεβαιότητα ὅτι αὕτη θὰ εἶναι ἡ τελευταία παράτασις ποῦ ζητεῖται ἀπὸ ἡμᾶς. Ταυτοχρόνως ὑποστηρίζομεν ἐνθέρμως τὰς ἀόκνους προσπάθειας τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος ἐντίμου κ. Κληρίδη καὶ εὐχόμεθα ὅπως αὗται ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως ὀδηγήσουν τὰς ἐνδοκυπριακὰς συνομιλίαις εἰς ἐπιτυχίαν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Δὲν θὰ μακρυγορήσω ἐπὶ τῆς καθ' αὐτὸ οὐσίας τοῦ Νομοσχεδίου, διότι αὐτὸ ἀποτελεῖ θέμα εὐρύτερον ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς Βουλῆς αὐτῆς καὶ κατὰ πόσον ἱκανοποίησεν ἢ μὴ τὰς προσδοκίας τοῦ λαοῦ, πάντως ὅμως ὁ λαὸς ὁμιλεῖ εὐρέως ἐπὶ τούτου. Σκοπὸς μου εἶναι νὰ ἀποσαφηνίσω μίαν εἰσήγησίν μου ἐπὶ τοῦ χρόνου παρατάσεως, καὶ γίνεται ἡ ὁμιλία αὕτη ἀνευ ἐπιπλοῦ τῆς δηλώσεως τοῦ ἐντίμου Προέδρου ἢ αὐτῆς τῆς ἐκφρασεῖς ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου.

Εἶναι γνωστὰ αἱ συνθήκαι ποῦ ἐπέβαλαν τὴν διὰ τρεῖς φορές παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς, καὶ αὕτη συνεδυάζετο μὲ ἐκείνην τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Δὲν ἐξετάζω ἐὰν ὀρθῶς ἢ κακῶς ἔγινε τὴν χρῆσιν αὐτῆς τῆς δυνατότητος. Εἶναι γνωστὸν ὅμως ὅτι ἐφέτος διεξήχθησαν ἐκλογαὶ διὰ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας καὶ μάλιστα μὲ μηδαμινὴν ἀποχὴν. Αὐτὸ ἀποδεικνύει τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ λαοῦ δι' ἐκτέλεσιν τοῦ δημοκρατικοῦ δικαιώματος, τῆς ψήφου, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὑπῆρχον αἱ προϋποθέσεις διὰ παρομοίαν ἐνέργειαν καὶ διὰ τοὺς Βουλευτάς.

Ἡ παρούσα παράτασις ἐπὶ τὸσον μακρὰν περίοδον καὶ ὑπὸ οἷας συνθήκας ὁ λαὸς ἀντικρῶζει τὴν Βουλὴν ἐκθέτει καὶ θίγει τὴν ἀξιοπρέπειάν της.

Εύρισκόμεθα όμως εις τὸ τέρμα τῆς παρούσης θητείας καὶ δὲν τίθεται ζήτημα ἐκλογῶν εις σύντομον χρονικὸν διάστημα, δηλαδή φερ' εἰπεῖν τοῦλάχιστον ἐντὸς τριῶν μηνῶν. Εἶναι δυνατόν όμως νὰ ἀποσαφηνισθῇ ἡ διάθεσις τῆς Βουλῆς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς παραδότη τοῦ μέλλοντος τοῦ τόπου εις τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ ἐάν ἡ περίοδος παρατάσεώς της εἶναι δι' ἕξ μηνῶν.

Μὲ ἱκανοποιεῖ ἡ δῆλωσις τοῦ ἐντίμου Προέδρου ἡ ὁποία ὑποστηρίζει τὰς ἀπόψεις μου καὶ ἡ ἐξάμηνος παράτασις θὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τὸν λαόν. Ὡς ἐκ τούτου εις τὸ ἄρθρον τοῦ Νόμου θὰ εἰσηγηθῶ τὴν ἐξάμηνον παράτασιν τῆς Βουλῆς καὶ θὰ ὑποστηρίξω ὡς σύνολον τὸ Νομοσχέδιον, ἀλλ' ἐάν ὑποστηριχθῇ ἡ δωδεκάμηνος παράτασις θὰ ἀπόσχῃ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαθβίδης εἶχε ζητήσει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Καλούμεθα καὶ πάλιν σήμερον νὰ ψηφίσωμεν Νόμον ὅστις προνοεῖ τὴν παράτασιν τῆς θητείας τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Μοῦ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα, ἐνδείκνυται ἡ Βουλὴ νὰ ψηφίσῃ τὴν πρότασιν ταύτην ἢ ὄχι ;

Δεδομένον ὅτι ἡ Βουλὴ εἶναι, κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην, τὸ ἰσχυρότερον ὄργανον τῆς Δημοκρατίας μας, καὶ ὀφείλει, ὡς ἐκ τούτου νὰ ἀποτελῆται ἀπὸ πολίτας, οἵτινες νὰ εἶναι προικισμένοι μὲ τὰ ἀπαραίτητα προσόντα καὶ νὰ χαίρουν ἐπιπροσθέτως τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἀναμφισβητήτως θὰ ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εις αὐτὸν ὅπως, διὰ τῆς ψήφου του, ὑποδείξῃ καὶ ἀναδείξῃ εις τὸ τιμητικώτατον τοῦτο ἀξίωμα τοῦ Βουλευτοῦ ἐπαξίους διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦτο πολίτας, ἵνα οὕτως εἶναι θέσιος ὅτι ἀναθέτει εις σιθαρὰς χεῖρας τὴν τύχην καὶ τὴν πρόοδον τῆς χώρας μας.

Ἄλλὰ—καί, δυστυχῶς, ὑπάρχει ἕνα μεγάλο ἀλλὰ—ὑπὸ τὰς ἐπικρατούσας σημερινὰς συνθήκας γεννᾶται ἕν ἄλλο ἐρώτημα. Ἡ ἄμεσος διεξαγωγὴ ἐκλογῶν εἶναι ἡ ἐνδεδειγμένη λύσις, ἢ ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν μίαν προσωρινὴν παράτασιν ζωῆς εις τὴν σημερινὴν Βουλὴν ;

Ἐχων ὑπ' ὄψει μου τὰς διεξαχθεῖσας καὶ μελλούσας νὰ συνεχισθοῦν συνομιλίας μεταξὺ τοῦ ἐντίμου κ. Κληρίδη καὶ τοῦ κ. Ντεκτάς, ὡς καὶ τὸ σήμερον ἐπικρατοῦν διαλλακτικὸν κλίμα τὸ ὁποῖον προοιωνίζει λίαν ἐλπιδοφόρους ἐνδείξεις διὰ τὸ μέλλον, ἀπαντῶν εις τὸ ἀνωτέρω ἐρώτημα ἐκφράζω τὴν ταπεινὴν γνώμην ὅτι θὰ ἦτο σφάλμα μέγα νὰ προβῶμεν σήμερον εις οἰανδήποτε ἐνέργειαν, ἥτις θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὑπονομεύσῃ τὴν ἐπικρατοῦσαν εὐχάριστον ταύτην κατάστασιν, καὶ ἥτις εὐχομαι καὶ ἐλπίζω νὰ καταλήξῃ συντόμως εις τὴν ἐπαναφορὰν τῆς χώρας μας εις τὴν ὁμαλότητα καὶ εις τὴν δημιουργίαν τῆς ἀπαιτήτου ἀλληλοκατανοήσεως, τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς συνεργασίας μεταξὺ ὅλων τῶν πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας μας ἀνεξαρτήτως φυλῆς, χρώματος καὶ θρησκευματος, πρὸς ὄφελος πάντων. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, καὶ μόνον διὰ τὸν λόγον τοῦτον, θεωρῶ καθήκον καὶ ὑποχρέωσίν μου νὰ ψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εις Νόμον μὲ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν εὐχὴν ὅτι, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ σύντομος διάλυσις τῆς παρούσης Βουλῆς καὶ ἡ προκήρυξις νέων ἐκλογῶν, κατὰ τὰς ὁποίας θὰ κληθῇ ὁ Κυπριακὸς λαὸς νὰ ἀποφασίσῃ ποῖοι θὰ εἶναι οἱ νέοι ἀντιπρόσωποι του ἐν τῇ Βουλῇ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων του. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εις τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ ὁποῖα θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πραγμάτων κατέστη ἀδύνατος ἡ ἐμπρόθεσμος προπαρασκευὴ καὶ διενέργεια ἐκλογῆς Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Καὶ ἐπειδὴ διὰ τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῆς Πολιτείας καθίσταται ἐπ'ἀνάγκης ὅπως ἡ θητεία τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων περαιτέρω παραταθῆ.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παράτασις θητείας. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τῆς ἀντίρρησης ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, θάσκει τῶν ὄσων ἐλέχθησαν ἀπὸ ὅλας τὰς πλευράς, ὑποστηρίζω ὅπως ἡ θητεία παραταθῆ δι' ἑξή μηνας, καὶ ἐὰν αἱ συνθηκαὶ τότε τὸ ἀποτρέψουν καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ ἐπανεξετάσῃ τὸ θέμα, θὰ εἶναι εἰς θέσιν τότε, ἐὰν χρειάζεται νέα παράτασις, νὰ ψηφίσῃ νέαν παράτασιν, ἀλλὰ νὰ τὸ κρίνουν αἱ τότε πολιτικαὶ συνθηκαὶ καὶ ὄχι νὰ τὸ κρίνωμεν ἀπὸ τώρα. Δηλαδὴ εἰσηγοῦμαι τὴν ἐξάμηνον παράτασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη ἐκφρασθείσης ἀπόψεως ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε, ὁ ἔντιμος κ. Βουλευτὴς εἶπεν ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς :

«Σύμφωνα μὲ ὅσα ἀνέφεραν οἱ ἄλλοι ὁμιληταί». Δὲν νομίζω νὰ ἀνέφερα τοιοῦτό τι, ὅτι δηλαδὴ προτείνω ἐξάμηνον παράτασιν τῆς θητείας.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπα εἶναι ὅτι προτείνω τὴν μέχρι ἐνός ἔτους ἀνανέωσιν τῆς θητείας. Πιστεύω δὲ ὅτι κατόπιν τῶν ὄσων ἠκούσαμεν ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τοῦ Σώματος τούτου, ὁ ὁποῖος τυγχάνει νὰ εἶναι ἐπίσης καὶ ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο οἱ ὁποῖοι συνομιλοῦν αὐτὴν τὴν στιγμὴν καὶ γνωρίζουν καλύτερον ἡμῶν τὴν πρόοδον τῶν συνομιλιῶν, θὰ ἔλεγα ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τεθοῦν χρο-

νικά ὄρια καὶ θὰ ἦτο ὀρθότερον ἴσως νὰ ἀφεθῆ τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἔχει. Εἶναι πιθανὸν νὰ γίνουν ἐκλογαὶ ἐντὸς τριῶν μηνῶν. Οὐδεὶς τὸ ἀποκλείει, ὅλοι τὸ εὐχόμεθα ἴσως. Ἄλλὰ δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ θέσωμεν τόσον στενὰ χρονικὰ ὄρια εἰς τὸ παρὸν στάδιον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἐζήτησε τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐφ' ὅσον ἡ περίοδος διὰ τὴν ὁποίαν ὠρίσθη ἡ παράτασις τῆς ἐκλογῆς τῶν Βουλευτῶν μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα ὀποτεδήποτε εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ κάμωμεν ἐκλογάς, καὶ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους, μοῦ φαίνεται θὰ εἶναι ἄσκοπον νὰ ὀρίσωμεν μίαν ὠρισμένην περίοδον καὶ οὕτω νὰ θέτωμεν ὄρια εἰς τὰς συνομιλίαις αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀρχίσει καὶ αἱ ὁποῖαι πιθανὸν νὰ κρατήσουν ἀντὶ ἑξ μηνῶν ἑπτὰ μηνῶν. Καὶ θὰ εἶναι λάθος μέγα μοῦ φαίνεται νὰ ὀρίσωμεν ἑξ μηνῶν καὶ ἐὰν χρειασθοῦν περιθώριον ἄλλους δύο μηνῶν νὰ ἐπανέλθωμεν καὶ νὰ ἐπαναψηφίσωμεν δι' ἄλλους δύο μηνῶν. Γι' αὐτὸ θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ μείνῃ ὡς ἔχει, δηλαδὴ νὰ μείνῃ μέχρις ἐνός ἔτους, τὸ ὁποῖον δὲν ἀποκλείει ὁποιαδήποτε στιγμήν νὰ διενεργήσωμεν ἐκλογάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπειδὴ πρόκειται περὶ τοῦ θέματος τῆς παρατάσεως τῆς θητείας, καὶ ἐπειδὴ θέλω νὰ ἐκφράσω τὰς ἀπόψεις μου ὡς πρὸς τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ ὡς Βουλευτῆς καὶ ὄχι ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, παρακαλῶ τὸν κ. Ἀναστασιάδην, τὸν Πρόεδρον τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ.

(Ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἀντικαθιστᾷ τὸν κ. Κληρίδην)

Γ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ :

Ἐντιμοὶ κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ὅτι, ἐκ τῶν ὄσων ἔχουν λεχθῆ, διεπιστώθη κοινὴ ἐπιθυμία ὄλων τῶν Βουλευτῶν, ἀνεξαρτήτως εἰς ποίαν παράταξιν ἀνήκουν, ἀκόμη καὶ ἐκεῖνων οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνήκουν εἰς καμίαν παράταξιν, ὅτι θὰ πρέπει νὰ διεξαχθοῦν Βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ τὸ συντομότερον.

Μὲ τὴν ἀποψιν αὐτὴν οὐδεὶς διαφωνεῖ, προσωπικῶς δὲ ὑπερθεματίζω. Ὅπως δὲ ἐδήλωσα καὶ εἰς τὴν ἀρχικὴν μου ὁμιλίαν, θὰ ἔπρεπε, ἐὰν ἐπέτρεπον τοῦτο αἱ σημεριναὶ συνθήκαι, νὰ προκηρυχθοῦν ἐκλογαὶ ἀντὶ ἡ Βουλῆ νὰ θεσπίσῃ Νόμον περὶ παρατάσεως τῆς θητείας τῆς. Δὲν ἀντελήφθη διὰτὶ ὁ ἐντιμὸς Βουλευτῆς κ. Κώστας Χριστοδουλίδης εἰσηγεῖται παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς δι' ἑξ μηνῶν. Ἐὰν ἡ εἰσήγησις εἶναι ὅτι ἡ παράτασις τῆς θητείας τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ γίνῃ διὰ τοῦ καθορισμοῦ τακτικῆς προθεσμίας, ἥτοι διὰ περίοδον ἑξ μηνῶν, τότε διαφωνῶ πλήρως, διότι ἡ διατύπωσις τοῦ Νομοσχεδίου, ὡς τοῦτο κατετέθη, δίδει τὴν εὐχέρειαν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀποφασίσουν, ἐὰν αἱ συνθήκαι τὸ ἐπιτρέπουν, τὴν διεξαγωγὴν ἐκλογῶν πρὸ τῆς περιόδου τῶν ἑξ μηνῶν.

Ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἤθελα νὰ δώσω παρερμηνίαν τῆς προτάσεως τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη. Πιστεύω ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλει νὰ εἰσηγηθῆ εἶναι ὅπως ἡ παράτασις τῆς θητείας τῆς Βουλῆς γίνῃ διὰ περίοδον ἡ ὁποία νὰ μὴν ὑπερβαίνει τοὺς ἑξ μηνῶν, ἀντὶ διὰ περίοδον ἡ ὁποία νὰ μὴ ὑπερβαίνει τοὺς 12 μηνῶν ὅπως προβλέπη τὸ κατατεθὲν Νομοσχέδιον. Διερωτῶμαι διὰτὶ ζητεῖ νὰ καθορισθῆ ὅτι ἡ περίοδος τῆς παρατάσεως δὲν θὰ ὑπερβαίῃ τοὺς ἑξ μηνῶν καὶ οὐχὶ τοὺς 12, ἐφ' ὅσον καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ὑπάρχει ἡ εὐχέρεια τῆς διεξαγωγῆς ἐκλογῶν ὀποτεδήποτε, ὅταν ἐπιτρέπουν τοῦτο αἱ συνθήκαι.

Τοῦτο δυνατὸν νὰ ὀφείλεται εἰς δύο ἢ τρεῖς λόγους :

Ὁ πρῶτος λόγος πιθανόν νά εἶναι ὅτι κατὰ τήν ἐκτίμησιν τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη ἐντός ἑξ μηνῶν αἱ συνθηκαί θά ἔχουν ἀλλάξει καί ἐπομένως θά εἶναι δυνατό νά διεξαχθοῦν ἐκλογαί. Ἐάν ὅμως εἶναι δυνατόν ἐντός ἑξ μηνῶν νά ἀλλάξουν αἱ συνθηκαί καί νά ἐπιτρέπεται ἡ διεξαγωγή ἐκλογῶν, τότε τίποτε δέν ἐμποδίζει νά διεξαχθοῦν αἱ ἐκλογαί ἔστω καί ἐάν τὸ Νομοσχέδιον προβλέπῃ παράτασιν διὰ περίοδον ἡ ὁποία δέν θά ὑπερβαίῃ τὸ ἔν ἔτος. Ἐπομένως, ἡ πιθανότης διεξαγωγῆς ἐκλογῶν ἐντός ἑξ μηνῶν δέν μπορεῖ νά εἶναι ὁ πραγματικός λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ὁ κ. Χριστοδουλίδης εἰσηγεῖται τὴν μείωσιν τῆς παρατάσεως τῆς θητείας εἰς περίοδον ἡ ὁποία νά μὴ ὑπερβαίῃ τοὺς ἑξ μῆνας. Θά πρέπει ὁ κ. Χριστοδουλίδης νά διακατέχεται ἀπὸ τὴν ὑποψίαν ὅτι εἴτε ἡ Κυβέρνησις εἴτε ἡ Βουλὴ θέλουν νά ἀποφύγουν τὴν διεξαγωγὴν ἐκλογῶν.

Ἐάν αὕτῃ εἶναι ἡ σκέψις τοῦ κ. Χριστοδουλίδη, τότε διερωτῶμαι διατί ἡ Κυβέρνησις καί διατί ἡ Βουλὴ ἐπιθυμοῦν τὴν ἀποφυγὴν ἐκλογῶν. Ἐάν κρίνωμεν ἀπὸ τὰ πρόσφατα ἀποτελέσματα τῶν Προεδρικῶν ἐκλογῶν, εἰς τὰ ὁποία ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἀνεφέρθη, καί ἀνέφερεν ὅτι ὑπῆρξε προσέλευσις 95% ἢ 96%, ἂν καί παρέλειψε νά ἀναφέρῃ ὅτι περίπου τὰ 94% ἐμήφισαν ὑπὲρ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τότε δέν πρέπει νά ἀνησυχῇ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἔκθασιν μελλοντικῶν Βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Ἐάν ὅμως ὁ κ. Χριστοδουλίδης πιστεύῃ ὅτι οἱ συναδέλφοί του δέν εἶναι εἰλικρινεῖς ὅταν διατυπώνουν τὴν ἐπιθυμίαν καί τὴν ἀποψιν ὅτι πρέπει τὸ ταχύτερον νά διεξαχθοῦν ἐκλογαί, τότε ἀσφαλῶς ἀδικεῖ τοὺς συναδέλφους του καί χρησιμοποιεῖ κριτήρια διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ διαφορετικὰ ἐκείνων μὲ τὰ ὁποία κρίνει τοὺς συναδέλφους του.

Δέν θά διεφώνουν μετὰ τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη ἐάν πράγματι ὑπῆρχεν οἰαδήποτε οὐσία εἰς τὴν εἰσήγησίν του, ὅτι δηλαδὴ ἡ παράτασις πρέπει νά γίνῃ διὰ περίοδον ἡ ὁποία νά μὴν ὑπερβαίῃ τοὺς ἑξ μῆνας. Ἐφ' ὅσον ὅμως δέχεται τὴν ἀρχὴν ὅτι κατὰ τὸ τέλος τῶν ἑξ μηνῶν, ἐάν αἱ συνθηκαί δέν ἐπιτρέπουν τὴν διεξαγωγὴν ἐκλογῶν, θά ἐπανεξετασθῇ τὸ θέμα περαιτέρω παρατάσεως, δέν δύναμαι νά ἀντιληφθῶ διατί νά μὴ λεχθῇ εὐθέως καί ἐντίμως πρὸς τὸν Κυπριακὸν λαὸν ὅτι ἡ παράτασις δίδεται διὰ περίοδον ἡ ὁποία δέν θά ὑπερβαίῃ τὸ ἔν ἔτος καί ὅτι ἡ μείωσις τῆς παρατάσεως αὐτῆς θά ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὴν ἔκθασιν τῶν συνθηκῶν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος.

Διατί νά εἴπωμεν εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν ὅτι θά παρατείνωμεν τὴν θητείαν μας διὰ περίοδον μὴ ὑπερβαίνουσαν τοὺς ἑξ μῆνας, ὅταν γνωρίζωμεν ὅτι πολὺ πιθανόν, κατὰ τὸ πέρας τῶν ἑξ μηνῶν, νά ὑπάρχουν καί πάλιν πολιτικαί συνθηκαί αἱ ὁποιαί νά μὴν ἐπιτρέπουν τὴν διεξαγωγὴν ἐκλογῶν. Διατί νά μὴ τὸ θέσωμεν εὐθέως, ὅτι ζητοῦμεν παράτασιν διὰ περίοδον μὴ ὑπερβαίνουσαν τὸ ἔν ἔτος καί ὅτι θά μειώσωμεν τὴν θητείαν μας εἴτε εἰς δύο, ἢ τρεῖς, ἢ ἑξ, ἢ ἐπτά, ἢ ὀκτῶ μῆνας, ἐφ' ὅσον αἱ συνθηκαί θά τὸ ἐπιτρέψουν; Οὐδεμίαν οὐσίαν βλέπω εἰς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Χριστοδουλίδη, διαβλέπω ὅμως ὅτι ἡ πρόθεσις του εἶναι νά δημιουργήσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὅλοι οἱ Βουλευταὶ πλὴν τοῦ ἰδίου θέλουν τὴν παράτασιν διὰ περίοδον ἑνὸς ἔτους, ἐντύπωσις ἡ ὁποία κατὰ τὴν γνώμην μου δέν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν πραγματικότητά, διότι εἶμαι θέβαιος τὸσον ἐκ τῶν προσωπικῶν μου συναντήσεων μετὰ τῶν Βουλευτῶν ὅσον καί ἑξ ὅσων ἔχω ἀκούσει κατὰ τὰς συσκέψεις τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ὅτι ἡ διακαὴς ἐπιθυμία τῶν Βουλευτῶν εἶναι ἡ διεξαγωγή τὸ ταχύτερον Βουλευτικῶν ἐκλογῶν.

(Ὁ κ. Κληρίδης ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἔδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐκ τῆς θέσεώς μου, κ. Πρόεδρε.

Εἰς τὴν ἀγόρευσίν μου ἀνέφερα σαφέστατα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τροποποιήσεως μόνον τῆς παρατάσεως ἀντὶ μέχρι δώδεκα μηνῶν μέχρις ἑξ μηνῶν, καί οὐχὶ σταθερῶς, δηλαδὴ διὰ παράτασιν ἀκριβῶς ἑξ μηνῶν.

Πάντως ως καλός όμιλητής και δεινός ρήτωρ έχετε πάρει ώρισμένα σημεία ούχι διά νά άπαντήσετε επί τής όμιλίας μου αλλά, λυπούμαι νά παρατηρήσω, διά νά κάμτε πολιτικήν.

Έν πρώτοις ούδέν άνέφερα περί ποσοστών έκλογής και παρέλειψα νά αναφέρω περί όσων έπήρην ό Μακαριώτατος ως Πρόεδρος τής Δημοκρατίας.

Άνέφερα καθαρώτατα ότι ή προσέλευσις ήτο, ή άποχή μάλλον ήτο μηδαμινή, και αυτό άποδεικνύει τό ενδιαφέρον του λαού διά νά εξασκήση τό δικαίωμα τής ψήφου. Δέν έκαμα καμμίαν πολιτικήν, ούδένα ύπαιγιμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Έάν δέν με άπατά ή μήμη μου άνεφέρθητε εις 95%.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Όχι, κ. Πρόεδρε, και κυτάξετε τά πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ήχογράφισις, έντιμε κ. Βουλευτά.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Αυτό τό άποδέχομαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μπορεί . . . . .

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Έάν άνέφερα έστω και ένα άριθμόν, έστω και ένα πλύν τών 12 μηνών νά γίνουν έξ, τότε δέχομαι νά αποβληθώ και από τήν Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δέχομαι, έντιμε κ. Βουλευτά, ότι μπορεί νά μήν άνεφέρθητε εις 95%. Άνεφέρθητε όμως εις τήν μηδαμινήν άποχήν, χωρίς νά αναφερθητε εις τήν σημαντικήν θετικήν ψήφον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Λυπούμαι, κ. Πρόεδρε. Δέν έκαμα πολιτικήν ούτε ώμίλησα επί τής ούσίας, όπως άνέφερα, του Νομοσχεδίου, διά νά κρίνω ή τήν Έπιτροπήν ή τήν Βουλήν, είτε τόν α είτε τόν β. Άπλως παρέθεσα ώρισμένα στοιχεία διά νά δικαιολογήσω ότι ήμπορούσε νά γίνη κατά κάποιον τρόπον και έκλογή διά τούς Βουλευτάς κατά τήν περίοδον εκείνην. Αύται ήσαν αί σκέψεις μου και τίποτε άλλο.

Φυσικά εξέγησα τούς λόγους διατί έπεζητήσατε νά αναφερθητε εις εκείνο.

Όσον άφορά τούς λόγους οι όποιοι με πείθουν και με ήνάγκασαν νά εισηγηθώ τήν μέχρις έξ μηνών παράτασιν τής θητείας τής Βουλής, σας έρωτώ εάν άντιστρέψωμεν τούς ίδιούς σας συλλογισμούς. Δηλαδή όλοι και από όλας τās πλευράς και από τήν δήλωσιν τήν ιδικήν σας και από αύτήν του έκπροσώπου του Πατριωτικού Μετώπου και τήν δήλωσιν του έκπροσώπου τής κομμουνιστικής παρατάξεως, παρουσιάζεται ότι έντός έξ μηνών θά συζητηθί τό θέμα έντός τής Βουλής ούχι δηλαδή πέραν του έτους, έντός πέντε μηνών άκόμη.

Ένόσω θά συζητηθί, ποίον κώλυμα ύπάρχει νά γίνη ή παράτασις μέχρις έξ μηνών ; Άφου όπωσδήποτε θά συζητηθί.

Αυτά με ώθούν όπως και έσεις διά νά ίκανοποιήσετε τόν λαόν ώμιλήσατε ότι έντός έξ μηνών θά έπανεξετάσετε τό θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐάν ὁ ἔντιμος Βουλευτής ἐτελείωσε, θά ἤθελα νά ἀπαντήσω εἰς τὰ ὅσα ἔχει πεῖ.

Ἐν πρώτοις ἐρωτᾷ ὁ ἔντιμος Βουλευτής ἕν ἀπλούστατον ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον νομίζω δὲν χρειάζεται κἀν ἀπάντησιν. "Ὅτι ἐφ' ὅσον θά ἐπανεξετασθῇ τὸ θέμα εἰς τοὺς ἔξ μῆνας, διατὶ νά μὴ δοθῇ ἡ παράτασις τῆς θητείας διὰ περίοδον ἢ ὁποῖα νά μὴ ὑπερβαῖν τὸς ἔξ μῆνας καὶ νά δοθῇ διὰ περίοδον ἢ ὁποῖα νά μὴ ὑπερβαῖν τὸ ἕν ἔτος. Νομοτεχνικῶς, ἐφ' ὅσον ἔχω ἐμπιστοσύνην ὅτι ὅλοι οἱ Βουλευταί, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη, ἐπιθυμοῦν διακαῶς τὰς ἐκλογάς, τὸ δὲ τέλος τοῦ ἔτους θά ἐπανεξετασθῇ τὸ θέμα καὶ ἐάν αἱ πολιτικαὶ συνθήκαι τὸ ἐπιτρέπουν θά ἔχωμεν Βουλευτικὰς ἐκλογάς, προτιμῶ τὴν μεγαλυτέραν περίοδον διὰ νά μὴ χρειασθῇ κατάθεσις νέου Νομοσχεδίου ἐάν αἱ συνθήκαι ἐπιβάλλουν περαιτέρω παράτασιν τῆς θητείας τῆς Βουλῆς.

Ἐάν ὑπάρχη ἐμπιστοσύνη ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ ἐπιθυμοῦν τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν τὸ ταχύτερον δυνατόν, τότε οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει ἐάν ἡ παράτασις δίδεται διὰ περίοδον ἢ ὁποῖα δὲν θά ὑπερβαῖν τὸ ἕν ἔτος, καὶ ἡ ὁποῖα δύναται νά μειωθῇ ἀκόμη καὶ εἰς ἕνα μῆνα, ἢ ἐάν δίδεται παράτασις διὰ περίοδον μὴ ὑπερβαίνουσαν τοὺς ἔξ μῆνας. Εἶναι ἀπλῶς θέμα ἐμπιστοσύνης εἰς τοὺς ἑαυτοὺς μας.

Ἄ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Δὲν ἠμφεσθήτησα εἰς τὴν ἀγόρευσίν μου τὴν πρόθεσιν καὶ τὴν δῆλωσιν τῶν ἄλλων ἐντίμων Βουλευτῶν καὶ τὸν διακαῆ πόθον τῶν νά προσφύγουν ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον εἰς τὰς ἐκλογάς. Γνωρίζω καὶ ἐκ προσωπικῆς ἐπαφῆς ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν παρασκηνίων καὶ ἐκ τῆς δηλώσεως τὴν ὁποῖαν ἐκάμετε, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ἐπιθυμία τοῦ Σώματος καὶ τὸ ἐξέφρασα ἐπὶ τοῦ δυνάτοσ σας μὲ τὴν ἱκανοποίησιν ἐπὶ τῆς δηλώσεώς σας.

Ἐπομένως οἱ συλλογισμοὶ σας καὶ αἱ ἄτοποι σκέψεις, τὰς ὁποίας ἠθέλατε νά ἐκμαιεύσετε ἀπὸ τὴν ἀγόρευσίν μου, πιστεῶ ὅτι δὲν εἶχαν τὴν θέσιν τῶν.

Νομίζω ὅμως ὅτι διὰ τὸν χρόνον ὑπάρχει πάντοτε ἕνα ἐλαφρυντικόν. Διὰ τοὺς ἰδίους λόγους ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς φορές ἐζητήσαμεν αὐτὴν τὴν παράτασιν. Διὰ τοὺς ἰδίους λόγους, λέγω, καὶ ἐνῶ ὑπῆρξεν εὐκαιρία καὶ ἔγινε διὰ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας εἰς ἕν χρονικὸν διάστημα ἐκλογῆ, τοιοῦτον τι δὲν ἔγινε διὰ τοὺς Βουλευτάς.

Ἐπομένως μὲ τὸ νά ἐκφράσωμεν μίαν ἀπλὴν εὐχὴν, ἐπιθυμίαν καὶ ἐνδιαφέρον ἢ συζητοῦντες τὸ θέμα εἰς τοὺς ἔξ μῆνας ἢ ἀπὸ τώρα ἐκφράζοντες τὴν ἀποψιν ὅτι θά τὸ συζητήσωμεν καὶ ἐν ἀνάγκῃ θά προσφύγωμεν εἰς ἐκλογάς, νομίζω ὅτι ὁ λαὸς δὲν ἱκανοποιεῖται πλήρως.

Ἄλλὰ καὶ ἕνα ἄλλο σημεῖον δύναται νά ἰσχυροποιήσῃ τὴν θέσιν χρονικῶν ὀρίων ἢ περιθωρίων.

Δὲν εἶναι ὀλίγα τὰ Νομοσχέδια ἐπὶ τῶν ὁποίων φερ' εἰπεῖν συζητεῖται εἴτε προθεσμίᾳ εἴτε ποιῆ καὶ συζητοῦμεν καὶ λέγωμεν μέχρι τῶσων λιρῶν ἢ μέχρι τῶσων περιόδου φυλακίσεως κ.λ.π. Εἰς αὐτὸ σημαίνει ὅτι θά ἐξαντλήσωμεν ὅλον τὸ ποσόν ; Ὅχι φυσικὰ.

Τὸ ἴδιον εἶναι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, καὶ νομίζω ὅτι ἐνόσω ἔγιναν ὅλα αὐτὰ αἱ δηλώσεις καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἐλέχθησαν, ἐξυπηρετῶ ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι πλέον ἢ ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, διότι πιστεῶ ὅτι θέλομεν δὲν θέλομεν κατὰ τὴν περίοδον τῶν ἔξ μηνῶν θά προσέλθωμεν νά συζητήσωμεν τὸ θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον ἐδώσατε, ἔντιμε κ. Βουλευτά, νομίζω ὅτι ἀποκρούει τὰ ἰδικά σας ἐπιχειρήματα. Διότι ὅπως εἶπατε, ὅταν προβλέπη ἕνας Νόμος περὶ προστίμου μέχρι £200 ἢ περὶ ποινῆς φυλακίσεως μέχρι τριῶν ἐτῶν, δὲν σημαίνει ὅτι καταδικάζεται ὁ κατηγορούμενος εἰς ὀλόκληρον τὴν ποινήν· μπορεῖ νὰ τοῦ ἐπιβληθῇ ποινὴ πέντε μηνῶν, μπορεῖ νὰ τοῦ ἐπιβληθῇ ποινὴ δύο μηνῶν ἢ καὶ τριῶν ἐτῶν.

Ἐάν ἐπομένως θεωρήσωμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συμβαίνει σήμερον, ὅτι μᾶς ἐπιβάλλεται μία ποινὴ, ἢ ὁποία δὲν θὰ ὑπερβαίῃ τὸ ἕν ἔτος, ὑπάρχει τὸ δικαίωμα τῆς ἀφέσεως ἀμαρτιῶν καὶ τῆς χάριτος πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους, καὶ ἐπομένως εἰς τὴν πραγματικότητα οὐδεμία οὐσία ὑπάρχει εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἦθελα ἀπλῶς νὰ εὐχαριστήσω τὸν κ. Πρόεδρον καὶ τὸν κ. Χριστοδουλίδην διὰ τὸν ἐπιτυχεῖ χαρακτηρισισμόν περὶ ποινῆς. Νομίζω ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ σκεφθῇ οἰοσδήποτε ἐπιτυχέστερον χαρακτηρισμόν ἀπὸ αὐτὸν τὸν ὁποῖον ἐσκέφθη ὁ κ. Χριστοδουλίδης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ θὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὴν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς τροποποιητικῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Χριστοδουλίδη :

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς.

Ποῖοι ψηφίζουν κατὰ :

21, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄποχαί ; Οὐδεμία.

Ἐπὶ ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ ἄρθρον ἐγκριθῇ ὡς ἀρχικῶς ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Φαντάζομαι ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης θὰ δηλώσῃ ἀποχὴν εἰς τὸ ἄρθρον αὐτό.

Ἐληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει αντίρρησης όπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Θέτω εἰς ψηφοφορίαν τὸ Νομοσχέδιον περὶ Παρατάσεως τῆς Θητείας τῶν Ἐκπροσώπων τῶν Ἐργασιαστικῶν Ὁμάδων.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιήσεις τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ βασικοῦ νόμου. "Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

Ἐλήξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Μεταθιθάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἀρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1968 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Μεταθιθάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἀρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας Νόμου τοῦ 1965 (ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Υπάρχει ἀντίρρησης ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῆ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐντιμοὶ κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἐγγράφα :

(1) Ὁ περὶ Μηχανοκινήτων Ὁχημάτων (Ἐκπαίδευσις Ὁδηγῶν) Νόμος τοῦ 1968.

- (2) Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 7) τοῦ 1968.
- (3) Ἐγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 22αν Ἰουλίου 1968 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περί Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 (Ἄρ. 1 τοῦ 1967) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περί Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1967 (Ἄρ. 4 τοῦ 1967).
- (4) Ἐγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 22αν Ἰουλίου 1968 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περί Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968 (Ἄρ. 14 τοῦ 1968) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περί Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1968 (Ἄρ. 15 τοῦ 1968).
- (5) Οἱ περί Κρατικῆς Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἐγγραφή Μισθώσεως) Κανονισμοὶ τοῦ 1968.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περί Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων (Ἐκπαίδευσις Ὁδηγῶν) Νόμος τοῦ 1968, παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἑσωτερικῶν.

Ὁ περί Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμείον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἄρ. 7) τοῦ 1968, παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Τὰ Ἐγγραφα τὰ ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 22αν Ἰουλίου τοῦ 1968 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περί Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967, παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Τὰ Ἐγγραφα τὰ ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 22αν Ἰουλίου 1968 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περί Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1968, παραπέμπονται ὡσαύτως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Οἱ περί Κρατικῆς Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἐγγραφή Μισθώσεως) Κανονισμοὶ οἱ ὅποιοι κατετέθησαν σήμερον παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἑσωτερικῶν, ἐὰν δὲ οὐδεμία τροποποίησις ἢ εἰσήγησις τροποποιήσεως ὑποβληθῇ ἐντὸς εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταθέσεως των θὰ τεθοῦν ἐν ἰσχύϊ ὡς ἐθεσπίσθησαν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὀρίζεται διὰ τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου καὶ ὧραν 4ην ἀπογευματινῆν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

Ἐκλογή Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Ἐκλογή Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἔργασια.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας θὰ σταλῇ συμπληρωματικὴ ἡμερησία διάταξις διότι τότε θὰ γνωρίζωμεν ποῖα θέματα θὰ εἶναι ἔτοιμα διότι θὰ ἔχουν ἐξετασθῇ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι, ὡς μὲ ἐπληροφόρησαν, ὑπάρχουν τρεῖς ἐρωτήσεις αἱ ὁποῖαι κατετέθησαν καὶ αἱ ὁποῖαι δεόν νὰ ἀναγνωσθοῦν οὕτως ὥστε νὰ σταλοῦν εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν διὰ νὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἔχωμεν τὰς ἀπαντήσεις κατὰ τὴν νέαν Σύνοδον.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως τὰς ἀναγνώσῃ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφέρειας Λεμεσοῦ κ.κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη καὶ Γιάγκου Ποταμίτη καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Πάφου κ. Χρῦση Δημητριάδη.

«Ἐπειδὴ ὡς ἀντιλαμβανόμεθα μελετᾶται τὸ θέμα τοῦ τόπου ἀνεγέρσεως τοῦ νέου Δικαστικοῦ Μεγάρου Λεμεσοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπάρχουν διάφοροι ἀπόψεις, παρακαλοῦμεν τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως διαθεβαιώσῃ τὸ Σῶμα ὅτι :

- (α) Τὸ Μέγαρον θὰ κτισθῆ εἰς θέσιν ἢ ὅποια νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων, ἦτοι τῶν δικηγόρων, τῶν δικῶν, τῶν μαρτύρων καὶ γενικῶς ὄλων τῶν τάξεων αἱ ὅποια ἔχουν συνήθως σχέσιν μὲ τὰ Δικαστήρια, τὰ Δικηγορικὰ Γραφεῖα καὶ παρεμφερεῖς ὑπηρεσίας.
- (β) Τὸ Μέγαρον δὲν θὰ κτισθῆ εἰς θέσιν ἀπέχουσαν ἐκ τοῦ διοικητικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ κέντρου τῆς πόλεως, πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἐὰν ἐγένετο θὰ ἐδημιούργει μεγάλας ταλαιπωρίας διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ τὸ κοινὸν ἐν γένει.
- (γ) Τὸ Μέγαρον δὲν θὰ κτισθῆ εἰς θέσιν ἢ ὅποια νὰ ἐπηρεάσῃ δυσμενῶς περιοχὰς κατ' ἐξοχὴν τουριστικὰς καὶ χρησιμοποιουμένας βασικῶς διὰ κατοικίας, ὡς εἶναι ἡ ἔναντι τοῦ Ξενοδοχείου Κουρίου περιοχῆ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουλίου 1968.

«Πολλὰ ἀπὸ τὰ λεωφορεῖα τὰ ὅποια κυκλοφοροῦν ἐντὸς τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου (1) δὲν ἐμπνέουν ἐμπιστοσύνην ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀσφάλειαν καὶ (2) μολύνουν τὴν ἀτμόσφαιραν μὲ τὰ πολλὰ καυσαέρια τὰ ὅποια ἀναδίδουν αἱ μηχαναὶ τῶν.

Παρακαλῶ τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν νὰ πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν ἂν ἡ ἐπικρατοῦσα κατάστασις ὀφείλεται εἰς ἀδυναμίαν τῆς ὑπαρχούσης νομοθεσίας ἢ ἂν ὑπάρχῃ ἄλλου εἴδους δυσκολία εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἰουλίου 1968, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφέρειας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουλίου 1968.

«Ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ Κύπρου εἶχε συσταθῆ πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ δὴ ἐπὶ ἀποικιακῆς διακυβερνήσεως, ὅποτε τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ πολίτου ἐτύγχανον σεβασμοῦ καὶ ἀναγνωρίσεως διαφορετικῶν ἐκείνων τῶν ὁποίων τυγχάνουν σήμερον.

Οἱ νόμοι θάσει τῶν ὁποίων ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ ἐξασφαλίζει παραχωρήσεις ὑπὲρ τῆς, λόγῳ τῶν μονοπωλιακῶν προνομίων τὰ ὅποια ἔχει, διὰ τὴν παραχώρησιν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, εἶχον θεσπισθῆ ὑπὸ τῆς ἀποικιακῆς Διοικήσεως. Οἱ νόμοι αὗτοι εἶχον σκοπὸν νὰ διευκολύνουν τὴν λειτουργίαν ἐνὸς Ὄργανισμοῦ Δημοσίας Ὁφελείας κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Κράτος δὲν ἐπὶ γὰζεν ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ δὲν ὑπῆρχεν στενὴ συνεργασία Κυβερνήσεως καὶ λαοῦ.

Σήμερον αἱ συνθήκαι ἤλλαξαν, ὑπάρχει ἐκτελεστικὴ καὶ Νομοθετικὴ Ἐξουσία καὶ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀναθεωρηθῆ ἡ νομοθεσία καὶ νὰ περιορισθῶν τὰ προνόμια τῆς Ἀρχῆς μέσα εἰς τὰ πλαίσια καὶ τὸ πνεῦμα τῆς νομοθετικῆς πολιτικῆς τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Παρακαλείται τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον συμφωνεῖ ὅτι εἶναι καιρὸς ἡ ἐκδημοκρατικοποίησις τῆς Νομοθεσίας τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας νὰ ἐπικταθῇ καὶ εἰς τὴν Ἀρχὴν Ἡλεκτρισμοῦ».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν λήξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς καὶ εὐχομαι εἰς τοὺς ἐντίμους κυρίουσ Βουλευτάσ καλὰς διακοπάσ.

(Ὦρα λήξεωσ 7.15 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαθητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νίκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιαμάκης Ἰωσήφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλοσ
Δημητριάδης Χρῦσοσ
Ζιαρτίδης Ἀνδρέασ
Ἰωαννίδης Γεώργιοσ
Λυσσαρίδης Βάσοσ
Μιχαηλίδης Στέλιοσ
Μιχαηλίδης Χαράλαμποσ
Μιχαηλίδης Χριστόδουλοσ

Νικολαΐδης Ἡρόδοτοσ
Παπαϊωάννου Ἐζεκίασ
Ποταμίτης Γιάγκοσ
Ποσκώτης Σταῦροσ
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανίκοσ
Στυλιανοῦ Πέτροσ
Τουμαζῆσ Παναγιώτης
Φράγκοσ Αἰμίλιοσ
Χατζηχάροσ Χαρίδημοσ
Χριστοδουλίδης Κώστασ.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- (1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ὑδατοπρομήθεια Πάνω Λευκάρων—Κλοπὴ θεμάτων τῶν ἐνιαίων ἐξετάσεων ὑπὸ μαθητῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεωσ—Μέτρα πρὸσ ἀνακούφισιν τῶν πληγέντων ἐκ τῶν θεομηγιῶν καὶ θέμα ἀσφαλίσεωσ τῶν γεωργικῶν προϊόντων, κ.λ.π.).
- (2) Ἐκθεσὶσ ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 18) τοῦ 1968, δῆλωσισ τοῦ κ. Λυσσαρίδη καὶ ψήφισισ αὐτοῦ.
- (3) Ἐκθεσὶσ ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀρχῆσ Κρατικῶν Ἐκθέσεωσ Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισισ αὐτοῦ.
- (4) Ἐκθεσὶσ ἐπὶ τῶν Ταχυδρομικῶν Δεμάτων (Τελωνειακὸσ Ἐλεγχοσ) Κανονισμῶν τοῦ 1968 καὶ ἔγκρισισ αὐτῶν.
- (5) Ἐκθεσὶσ ἐπὶ τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἄρ. 19) τοῦ 1968 καὶ ψήφισισ αὐτοῦ.
- (6) Ἐκθεσὶσ ἐπὶ τοῦ περὶ Δανείου (Ἀνάπτυξισ) Νόμου τοῦ 1968 καὶ ψήφισισ αὐτοῦ.
- (7) Ἐκθεσὶσ ἐπὶ τοῦ περὶ Ρυθμίσεωσ Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμου τοῦ 1967, ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησισ (Γ. Ποταμίτης—Λ. Δημητριάδης—Π. Στυλιανοῦ—Πρόεδροσ) καὶ ψήφισισ αὐτοῦ.
- (8) Ἐκθεσὶσ ἐπὶ τῶν περὶ Ρυθμίσεωσ τῆσ Προσελεύσεωσ τῶν Βουλευτῶν εἰσ τὰσ συνεδριάσεισ τῆσ Βουλῆσ καὶ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Κανονισμῶν τοῦ 1968 καὶ ἔγκρισισ αὐτῶν.
- (9) Ἐκθεσὶσ ἐπὶ τοῦ περὶ Μελῶν τῆσ Βουλῆσ τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασισ τῆσ Θητείας) Νόμου τοῦ 1968.
- (10) Ἐκθεσὶσ ἐπὶ τοῦ περὶ Μεταβιθάσεωσ τῶν Ἀρμοδιοτήτων τῆσ Ἑλληνικῆσ Κοινοτικῆσ Συνελεύσεωσ καὶ περὶ Ὑπουργεῖου Παιδείασ (Τροποποιητικῶ) Νόμου τοῦ 1968.

- (11) Δήλωσις τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς παρατάσεως τῆς θητείας τῶν Βουλευτῶν καὶ ἀπολογισμὸς τοῦ ἔργου τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν Η΄ Σύνοδον αὐτῆς.
- (12) Δήλωσις τῶν κ.κ. Λέλλου Δημητριάδη, ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, καὶ Ἐζεκία Παπαϊωάννου, ἐκπροσώπου τῆς Ἀριστερᾶς, ἐπὶ τοῦ θέματος παρατάσεως τῆς θητείας τῶν Βουλευτῶν.
- (13) Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ θέματος παρατάσεως τῆς θητείας τῶν Βουλευτῶν, συζήτησις (Κ. Χριστοδουλίδης—Μ. Σαββίδης—Λ. Δημητριάδης—Γλ. Κληρίδης) καὶ ψήφισις τῶν σχετικῶν Νομοσχεδίων περὶ παρατάσεως τῆς θητείας.
- (14) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλις